بسم الله الرحمن الرحيم

فهرست‌نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: درایتی، مصطفی، ۱۳۳۴ - ، گردآورنده
عنوان و نام‌پدیدآور: فهرستگان نسخه‌های‌خطی ایران (فنخا) / به کوشش مصطفی درایتی.
مشخصات نشر: تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۰-
مشخصات ظاهری: ج.؛۲۲/۵*۲۸/۵ س‌م.
فروست: نسخه شناسی؛۱
شابک: دوره: ۹-۲۷۱-۴۶۶-۹۶۴-۹۷۸ ؛ ج.۳۲: ۷-۳۰۳-۴۴۶-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت‌فهرست‌نویسی: فاپا
مندرجات: ج.۳۲. منشآت - نامیه.
موضوع: نسخه‌های خطی -- ایران -- فهرستگان‌ها
شناسه افزوده: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۰ ۳۶د۹الف/ Z۶۶۲۰
رده‌بندی دیویی: ۰۱۱/۳۱
شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۹۶۷۰۸

فهرستگان

نسخه‌های خطی ایران (فنخا)

جلد سی و دوم
منشآت - نامیه

به کوشش:
مصطفی درایتی

نسخه‌شناسی/۱

فهرستگان نسخه‌های خطی ایران (فنخا)

مولف: مصطفی درایتی | Derayatimostafa@yahoo.com

ویراستار: دکتر مجتبی درایتی

چاپ اول: ۱۳۹۲

ناشر: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

مدیریت فنی و کامپیوتر: مهندس امین رشیدی، مهندس محبوبه درایتی

آماده سازی اطلاعات: علی علیزاده یزدی، حسین متدین طوسی

تقی چیت‌ساز، عباسعلی علیزاده یزدی

تایپ و تصحیح: سمیرا عابد پور، هدی محمدی، سارا محمدی، زری شفیعی

طرح روی جلد: برگرفته از جلد نسخه خطی کلیات سعدی دورهٔ صفوی

با شماره ثبت ۱۹۱۶۵ کتابخانه ملی

خوشنویسی روی جلد: مهدی فلاح

صفحه آرایی: مهندس محبوبه درایتی

ناظر چاپ: نصرت‌ا... امیرآبادی

چاپ و صحافی: قلم قم

نشانی: تهران بزرگراه شهید حقانی (غرب به شرق)،

بعد از ایستگاه مترو، بلوار کتابخانه ملی

تلفن فروشگاه: ۸۱۶۲۳۳۰۱ – ۸۱۶۲۳۳۱۵–۸۸۹۴۱۹۴۶ دورنگار: ۸۸۹۴۷۴۹۶

وب‌گاه: www.nlai.ir | پست الکترونیک انتشارات: Publication@nlai.ir

الفهرس الموحّد
للمخطوطات الايرانية

ثلاثة الثانى
منشآت – نامیه

اعداد:
مصطفى الدرايتى

رموز و اختصارات

- **آتشی:** مجموعه آقای سید علی آتشی در یزد
- **آثار ملی:** کتابخانه آثار ملی کاشان
- **آغاز: برابر:** آغاز برابر نمونه کتاب
- **آغاز و انجام برابر:** آغاز و انجام برابر نمونه کتاب
- **احتمالاً غیر همانند:** در مورد نسخه‌های فاقد مؤلف به کاررفته است که نام مشترک دارند و ما به احتمال آنها را متفاوت می‌دانیم
- **احتمالاً همانند:** در مورد نسخه‌های فاقد مؤلف به کار رفته که نام مشترک دارند ولی ما احتمال می‌دهیم برخی از آنها یک اثر است ولی مطمئن نیستیم.
- **احتمالا بعضا همانند:** در مورد نسخه‌هایی به کار رفته که نام مؤلف آنها معلوم نیست ولی نام مشترک دارند و تعدادی نسخه به این نام معرفی شده است و برخی از آنها احتمال می‌رود یک کتاب باشند ولی مطمئن نیستیم
- **ادبیات: با نام شهر تهران:** کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه تهران؛ با نام شهر مشهد: کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه فردوسی مشهد؛ با نام شهر اصفهان: دانشکده ادبیات دانشگاه اصفهان.
- **اصغر زاده:** مجموعه اصغر زاده
- **الفبائی:** فهرست الفبائی نسخه‌های خطی کتابخانه آستان‌قدس رضوی.
- **الهیات:** با نام شهر تهران: کتابخانه دانشکده الهیات دانشگاه تهران؛ با نام شهر مشهد: دانشکده الهیات دانشگاه‌فردوسی مشهد.
- **امام جمعه:** کتابخانه امام جمعه زنجان
- **امام صادق:** مدرسه امام صادق چالوس و مدرسه امام صادق قزوین و کتابخانه مؤسسه امام صادق قم و کتابخانه حوزه علمیه امام صادق اردکان یزد. که هر کدام با قرینه نام شهر قبل از آن قابل تشخیص است.
- **امام عصر:** کتابخانه مدرسه امام عصر شیراز
- **امام هادی:** کتابخانه عمومی امام هادی در مشهد
- **امیر کبیر:** کتابخانه امیر کبیر در باغشاه فین
- **امیرالمؤمنین:** کتابخانه‌امیر المؤمنین بشرویه
- **انجام برابر:** انجام برابر نمونه کتاب.
- **اندازه:** اندازه صفحه.
- **اوراق عتیق:** مجموعه ای به همین نام که به کوشش محمد حسین حکیم از طریق کتابخانه مجلس شورای اسلامی منتشر شده است.
- **اهدائی ف:** فهرست نسخه‌های خطی اهدائی رهبری به آستان قدس رضوی، تالیف رضا استادی
- **اهدائی رهبر:** مجموعه فهارس نسخه های خطی اهدائی رهبری به آستان قدس رضوی که چندین جلد آن منتشر شده است.
- **بی‌تا:** بدون تاریخ کتابت.
- **بی‌کا:** بدون کاتب.
- **پ:** پشت

- **تا:** تاریخ کتابت.
- **جا:** محل کتابت.
- **چهل ستون:** مدرسه چهل ستون تهران
- **حجتیه:** کتابخانه مدرسه حجتیه
- **حججی:** کتابخانه آیة‌الله حججی نجف آباد
- **حقوق:** دانشکده حقوق دانشگاه تهران
- **حوزه علمیه:** حوزه علمیه آشتیان
- **خاتم الانبیاء:** کتابخانه مدرسه خاتم الانبیاء (صدر) بابل
- **دائرة المعارف:** کتابخانه مرکز دائرة المعارف بزرگ سلامی
- **دار الحدیث:** کتابخانه مرکز دار الحدیث در قم
- **دانشگاه:** کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- **د.ث:** به معنای دفتر ثبت کتابخانه مجلس شورای اسلامی است.
- **دهگان:** مجموعه ابراهیم دهگان اراک.
- **دیانی:** کتابخانه شیخ محمد علی دیانی بیرجند
- **ذکاء، یحیی:** مجموعه ذکاء یحیی
- **ر:** رو
- **رایانه:** رایانه کتابخانه ملی ایران و کتابخانه آستان قدس رضوی و در مواردی کتابخانه مسجد گوهرشاد. لازم به ذکر است که شماره بعد از آن در مورد کتابخانه ملی غیرقابل‌پیگیری است و منظور شماره صفحاتی است که متن پیاده شده فایل آن می‌باشد که در اختیار ماست و برای کنترل کار خود ما می‌باشد.
- **رضوی:** کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی
- **روضاتی:** مجموعه شخصی سید احمد روضاتی
- **سپهسالار:** کتابخانه مدرسه عالی شهید مطهری (سپهسالار)
- **سر یزدی:** کتابخانه مسجد حظیره (سر یزدی)
- **سعید نفیسی:** نسخه‌های خطی مرحوم سعید نفیسی
- **سم:** سانتیمتر
- **سناف:** فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس سنا (که مجموعه آن به کتابخانه مجلس شورای اسلامی منتقل شده است.
- **سلطنتی:** کتابخانه کاخ گلستان (سلطنتی)
- **شاهچراغ:** کتابخانه آستانه حضرت شاهچراغ شیراز
- **شیخ علی حیدر:** مکتبه شیخ علی حیدر (مؤید)، این مجموعه شخصی که ظاهراً هنگام جنگ کویت توسط صاحب آن از کویت به ایران منتقل شده بود ابتدا در قم نگهداری می‌شد و بعد دچار مشکلاتی شد و معلوم نبود در چه محلی نگهداری می‌شود. آخرین اطلاع این است که این مجموعه به شهر مشهد و به آستان قدس رضوی انتقال یافته است و ضمن مجموعه اهدائی رهبری نگهداری می شود.
- **ص:** صفحه
- **صادقیه:** کتابخانه مدرسه فتحعلی بیگ (صادقیه) دامغان
- **طبسی:** کتابخانه طبسی حائری در قم
- **عبدالعظیم:** آستان مقدس حضرت عبدالعظیم در شهر ری

- **عکسی:** این تعبیر در دو جا به کار رفته است: یکی در کنار شماره برخی از نسخه‌ها که به معنای آن است که نسخه، عکسی است و باید برای یافتن نسخه در کتابخانه معرفی شده، به عکسی بودن توجه شود؛ و دوم در معرفی مأخذ است که منظور فهرست عکسی آن کتابخانه می‌باشد.
- **علامه طباطبائی:** کتابخانه علامه طباطبائی شیراز که نام شیراز در قبل از آن آمده است.
- **علامه طباطبائی:** مکتبه علامه طباطبائی قم که نام شهر قم در قبل از آن آمده است.
- **علوم پزشکی:** کتابخانه دانشگاه علوم پزشکی تهران
- **عمومی ساری:** کتابخانه عمومی ساری
- **عمومی:** با کلمه قبل سمنان: کتابخانه عمومی سمنان
- **عمومی:** با کلمه قبل مراغه: کتابخانه عمومی مراغه
- **غیر همانند:** در مورد نسخه‌هایی که نام آنها یکی است ولی نسخه‌ها متفاوت است و به دلیل صرفه‌جویی و جلوگیری از تکرار، نام مکرر آنها حذف شده است.
- **ف:** این رمز در مورد مأخذ به کار رفته است و هنگامی که برای یک کتابخانه فهرستی به نام همان کتابخانه به صورت مستقل منتشر شده باشد، نام مأخذ آن با رمز «ف:» به معنای فهرست، به کار رفته است و اگر نام مأخذ با نام کتابخانه متفاوت باشد، نام مأخذ ذکر شده است.
- **فاضل:** کتابخانه آیةالله فاضل خوانساری
- **فاضل قائینی:** کتابخانه فاضل قائینی قم
- **فرهاد معتمد:** مجموعه فرهاد معتمد
- **فرهنگ و هنر:** کتابخانه فرهنگ و هنر مشهد
- **فرهنگ و ارشاد:** کتابخانه فرهنگ و ارشاد اسلامی کاشان
- **فیاض:** مجموعه دکتر علی اکبر فیاض
- **فیضیه:** کتابخانه مدرسه فیضیه قم
- **فیلمها:** فهرست فیلم‌های کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- **قاضی طباطبائی:** مجموعه محمد علی قاضی طباطبائی تبریز
- **قمر بنی هاشم:** کتابخانه قمر بنی هاشم دامغان
- **کا:** کاتب
- **کاتب = مؤلف:** نسخه به خط مؤلف است.
- **کاظمینی:** کتابخانه میرزا محمد کاظمینی
- **گ:** برگ.
- **گلپایگانی:** کتابخانه عمومی حضرت آیةالله العظمی گلپایگانی.
- **گوهرشاد:** کتابخانه مسجد جامع گوهرشاد.
- **مجلس:** کتابخانه، موزه و مرکزاسناد مجلس شورای اسلامی
- **محدث ارموی مخ:** فهرست مجموعه نسخه‌های خطی محدث ارموی، مخطوط
- **محمد هلال:** کتابخانه امامزاده محمد هلال آران کاشان، مخطوط.
- **مختصر ف:** فهرست مختصر نسخه‌های خطی مجلس شورای اسلامی که در سال ۱۳۸۷ منتشر شده است.
- **مخ:** به معنای مخطوط بودن فهرست می‌باشد.
- **مدارک فرهنگی:** سازمان مدارک فرهنگی انقلاب

- **مدرسه غرب:** کتابخانه مدرسه غرب همدان
- **مدرسی:** کتابخانه سید محمد مدرسی در یزد
- **مرعشی:** کتابخانه عمومی آیة الله العظمی مرعشی نجفی
- **مرکز احیاء:** مرکز احیاء میراث اسلامی، قم.
- **مرکز مطالعات:** کتابخانه پژوهشگاه علوم و تحقیقات اسلامی قم
- **مروی:** کتابخانه مدرسه مروی تهران
- **مسجد اعظم:** کتابخانه مسجد اعظم قم
- **مطالعات فرهنگی:** کتابخانه (پژوهشگاه) مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی
- **معصومیه:** آستان مقدسه حضرت معصومه علیها سلام
- **مفتاح:** مجموعه محمد حسین مفتاح
- **ملک:** کتابخانه ملک
- **ملی:** با نام قبلی تهران: کتابخانه ملی ایران؛ با نام قبلی شیراز: کتابخانه ملی شیراز؛ با نام قبلی تبریز: کتابخانه ملی تبریز.
- **مهدوی:** مجموعه دکتر اصغر مهدوی
- **موزه ملی:** کتابخانه موزه ملی ایران (موزه ایران باستان)
- **مؤسسه آیة الله بروجردی:** مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی.
- **مولوی:** عبد المجید مولوی (قسمتی از این مجموعه به کتابخانه دانشکده الهیات دانشگاه فردسی مشهد منتقل شده است.)
- **مینوی:** مجتبی مینوی
- **نجومی:** مجموعه سید مرتضی نجومی
- **نسخه‌پژوهی:** مجموعه‌ای با همین عنوان که چند شماره از آن از طرف کتابخانه مجلس شورای اسلامی و به کوشش ابوالفضل حافظیان منتشر شده است.
- **نشریه:** نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- **نک:** این علامت به معنای «نگاه کنید» می‌باشد و در موارد ارجاع به‌کار رفته است. ارجاع دو گونه است: گاهی عنوان ارجاع داده شده کلاً در جای دیگری که راهنمائی شده، ثبت شده است و گاهی قسمتی از عنوان ارجاعی در محل دیگری ثبت شده است که در واقع به معنای «نیز نگاه کنید» می‌باشد.
- **نواب:** کتابخانه مدرسه نواب مشهد
- **نمازی:** کتابخانه مدرسه نمازی خوی
- **نوربخش:** کتابخانه نوربخش (خانقاه نعمت اللهی تهران)
- **وابسته به:** این اصطلاح در جایی به‌کار رفته که کتاب معرفی شده به اثری دیگر وابسته است و بیشتر در مورد شرح‌ها، حاشیه‌ها، تعلیقه‌ها، منتخب‌ها، مختصرها، گزیده‌ها، و ترجمه‌ها به‌کار رفته است و نام کامل اثر اصلی، همراه با نام مؤلف آن معرفی شده است و در صورت نیاز می‌توانید به اثر اصلی مراجعه کنید.
- **وزیری:** کتابخانه وزیری یزد
- **همانند:** این کلمه در جایی به‌کار رفته، که اثر معرفی شده فاقد نام مؤلف است و چند نسخه از آن در کشور وجود دارد و به معنای آن است که نسخه‌ها یک اثر است.

آوانگاری و اختصارات

در آوانگاری عناوین کتاب‌ها چند نکته هست که باید یادآوری شود:

۱-در آوانگاری فقط حروفی که تلفظ می‌شوند، ضبط می‌گردند. مثال: آداب الشریعه = ādāb-oš šarī'a

۲-عنوان کتاب‌های فارسی با تلفظ فارسی و عنوان کتاب‌های عربی با تلفظ عربی آوانگاری شده‌اند.

مثال: آداب صوفیه =ādāb-e sūfīye

آداب الصوفیه =ādāb-uṣ ṣūfīya

۳- کلمات و ترکیباتی که از زبان‌های دیگر (از جمله عربی) به فارسی وارد گردیده، با تلفظ متداول در فارسی ضبط شده است.

مثال: اسطرلاب = ostorlāb

ابواب الجنان =abvāb-ol jenān

۴-چون در آوانگاری مقصود فقط نشان دادن تلفظ کلمات است، حروف اول عناوین مانند دیگر حروف کوچک نوشته شده است.

۵-برای آوانگاری کلماتی که بارها تکرار شده‌اند، از اختصار استفاده شده است.

ترجمه	tarjuma(t) / tarjome	t.
دیوان	dīvān / dīwān	d.
رساله	risāla(t) / resāle	r.
شرح	šarh / šarḥ	š.
کتاب	ketāb / kitāb	k.
منتخب	montaxab / muntaxab	mn.
منظومه	manẓūma(t) / manzūme	mnz.
مختصر	moxtasar / muxtaṣar	mx.

الف - آوانگاری کلمات و ترکیبات فارسی:

۱. مصوت‌ها:

اَ	در کلمه	زَن	a
اِ	در کلمه	دل	e
اُ	در کلمه	گُم	o
آ	در کلمه	راه	ā
او	در کلمه	سود	ū
ای	در کلمه	بیرون	ī

۲. صامت‌ها:

ء، همزه	`
ب	b
پ	p
ت،ط	t
ث، س، ص	s
ج	j
چ	č
ح، ه	h
خ	x
د	d
ذ، ز، ض، ظ	z
ر	r
ژ	ž
ش	š
ع	ʼ
غ، ق	q
ف	f
ک	k
گ	g
ل	l
م	m
ن	n
و	v
ی	y

ب - آوانگاری کلمات و ترکیبات عربی:

۱. مصوت‌ها:

فتحه	a
کسره	i
ضمه	u
آ	ā
او	ū
ای	ī

۲. صامت‌ها:

همزه	ʾ
ب	b
ت	t
ث	ṯ
ج	j
ح	ḥ
خ	x
د	d
ذ	ḏ
ر	r
ز	z
س	s
ش	š
ص	ṣ

ض	ḍ
ط	ṭ
ظ	ẓ
ع	ʿ
غ	ġ
ف	f
ق	q
ك	k
ل	l
م	m
ن	n
ه	h
و	w
ی	y

مشات

● **منشآت = ترسل = صورت مکاتبات، صکوک /**
نامه‌نگاری / ترکی
monša’āt = tarassol = sūrat-e mokātebāt, sokūk

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۵۰
صورت اسناد شرعی محاکم و ...؛ خط: رقاع، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ۹۴گ، ۱۳سطر (۱۱/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳۴-۳۱]

● **منشآت** / نامه‌نگاری / ترکی
monša’āt

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۷۰
آغاز:ضمایر ارباب فضل عرفانه پوشیده گلدر که اشعار بلاغت شعار و سلاست آثار ده نادره گفتار و وادی نثر و انشاء ده ویسیء نامدار منسی اولان منشی دوران و وصاف زمان خواجه جهان حسان روم نابی افندی مرحومک؛ **انجام:** حکم برله بالطلب کتب اولندی ۱۱۶۵/۱/۱۵.
تألیف نابی افندی، گرد آورده حبشی زاده؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۱۶۵/۱/۱۵ق؛ تملک: فرهاد میرزا در ۱۳۰۴؛ کاغذ: استانبولی، ۱۴۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۹×۲۰/۸سم [ف: ۱-۶۲۳]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۵۱
آغاز:ای نام خوشت نامه اسرار وجود ×× مرقوم در آن حقیقت هر موجود
مجموعه‌ای از نامه‌ها و انشاات ادبی و زیبا به فارسی است که با نثری مسجع و موزون و آمیزه‌ای از امثال و اشعار عربی در یک دفتر گرد آوری شده است؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن۱۲ و۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۳/۲-۱۳۳]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۹۵/۴
درباره ایران، در آن از منیف افندی و راشد افندی و ابراهیم پاشا یاد شده است؛ خط: نستعلیق ترک، کا: محمد سعید، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج مذهب، ۱۰گ (۷۴پ-۸۳پ)، ۲۹سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۷-۴۵۳]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۰۲/۷
آغاز:عزتلو مروتلو و مرحمتلو سلطانم حضرت تلربنک خاکپای عزت بخش؛ **انجام:** مذکور اقجه ادا و تسلیم اتدکده ندندا و لان تمسکی شق او لنه
چند نمونه از الگوهای نامه‌نگاری است که برای موقعیت‌های گوناگون، اعم از عریضه شاهان، حاکم و چند نمونه در معاملات نگاشته شده است؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «عبده خلیل» (مدور)، «مظهر نور الهی شریف محمد» (هشت ضلعی)؛ ۹گ(۴۰-۴۸)، ۱۵سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳۶-۳۴۷]

● **منشآت** / ادبیات / ترکی - فارسی
monša’āt va makātīb

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۰-عکسی
نسخه اصل: کتابخانه شماره ۸-۱۲۹۷.منشآت و مکاتیب از سلاطین و وزراء به ترکی و فارسی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۲-۲۸۱]

● **منشآت** / نامه‌نگاری / عربی
monša’āt

غیر همانند:
۱. اصفهان؛ شهرداری اصفهان؛ شماره نسخه:۱۹/۲
با عنوان «الباب الرابع فی السخاء و النجل» تا «الباب الثامن عشر فی المزاح و اللطایف و الملح»؛ بی کا، تا: قرن ۷ [نشریه: ۵-۳۱۰]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۱۴
آغاز:صفحه دوم موجود: اعز الله انصار المقام الشریف و بشره؛ **انجام:** الا الاقوی من الاقوام و لا یستنجدبه فی
از منشی احمد دمشقی رومی؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۸-

۹ق[الفبائی: ـ۵۵۹]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۹۵

دارای: ۱. نامه ماجد بن محمد حسینی بحرانی به احمد بن علی جوهری، ۲. نامه میرزا محمد طاهرا به ماجد بن محمد بحرانی، ۳. نامه آقا حسین خوانساری به ماجد بحرانی، ۴. نامه عبدالله بن محمد بحرانی به برادرش ماجد، ۵. نامه زید بن محسن شریف مکه به عبدالله قطب شاه والی حیدرآباد درباره امیر نظام الدین احمد دشتکی، ۶. نامه محمد بن عبدالحسین بحرانی به صدرالدین علی دشتکی، ۷. مقاله هلالیه، محمد حسین اصفهانی، ۸. مقاله طحابیه از همو، ۹. رثای او از میرزا نظام بن ملا صدرا، ۱۰. نامه علی بن محمد جعفر حسینی به دایی خود که گویا نسخه هم به خط او باشد؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، ۱۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۹/۷سم [ف: ۲-۳۸۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۴۸/۴

آغاز:لکاتبه: الی کم اقاسی نوایب الزمن، وال ای اوادی علل الاشواق و الحزن، و الی متی اعلل النفس بالامانی الکواذب، و متی السعی الخمود نیران المحن و النوایب...

نامه‌هایدوستانه و قطعاتی است ادبی به نثر از کاتب و دیگران با عنوان‌ها: «لکاتبه وله»، که در برخی از آنها طرف مکاتبه را نام برده است، از آن میان: الامیر الجلیل الهاشمی الرضوی که در آن مسافرت خود را به اصفهان یاد کرده است و صورت قباله نامه وقف از منشآت او بر چهار جلد کتاب که حاج الحرمین حاج مؤمن بن ابراهیم وقف کرده بود؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ در هامش؛ ۲۸ص (۶۸-۹۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۳-۲۸۲]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱۰/۳۴

دو نامه است از امام جمال الدین ابومحمد عبدالله بن یوسف بن هشام انصاری به قاضی المسلمین کمال الدین ابوالفضل محمد بن احمد نویری عقیلی و پاسخ او به عربی، سپس جواب کتابت خان احمد در وقت گریز به جانب روم که قاضی‌زاده نوشته، نامه علماء ماوراء النهر و پاسخ محمد مشکک، کتابت قاضی میر حسین به دوانی، انشاء قاضی‌زاده کرهرودی، نامه میرک به برادر خود، نامه حکیم رشدی به میرزا ابراهیم همدانی در تعزیت ملا محمد علی سالک و چند نامه دیگر کوتاه و پاسخ دوانی از قاضی میر حسین، نیز نامه همو به دوانی و به قاضی صفی الدین عیسی (دوتا) و شیخ امام الدین علی و شکوه او از فاضلی، نامه او به همان قاضی صفی الدین و به جامی و به میر عبدالوهاب و باز به همان قاضی صفی الدین عیسی، دو نامه ملا صدرا به میر محمد باقر داماد، جز نامه‌ای است که در راهنمای کتاب س ۵، ش ۸ و ۹، ص ۷۵۷ چاپ شده و این دو در فرهنگ ایران زمین (س ۱۳) از روی همین نسخه نشر شده و دومی آن ناقص است و کامل آن در مجموعه Or. 2852 موزه بریتانیا هست که چند سطری افزوده دارد؛ خط: نستعلیق ریز، کا: رضوی، نصیر الدین محمد، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۸گ (۹۲ر-۹۹ر)، ۴۲ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶-۳۴۰]

۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۱۷

شامل مقداری از مقامات بدیع الزمان و مقامات حریری و منشآت دیگران به این شرح: میدانی صاحب بن عباد، من رسالة المفاخرة بین السیف و القلم للشیخ جمال الدین ابن نباته ذکرها الشیخ تقی الدین بن الحجة الحموی فی شرح بدیعیته عند ذکر المغایرةثعالبی برهان الدین ابی اسحاق ابراهیم بن عبدالله بن محمد بن عسکر القیراطی، لغز الشیخ البهائی فی القانون مناظرة بین قاضی ابی بکر احمد بن سیار مع ابی عبدالله رحمه الله فی دارالشریف ابی عبدالله محمد بن طاهر الموسوی، فتح بن علی الاصفهانی المعظمی فی کتابه سنابرق ابواسحق صابی فصاحة المشوق من انشاء محمد بن عفیف التلمسانی، المقامة الحصیة از قاضی شهاب الدین احمد بن زبیر اسفراینی، صورة عهد الطابع الی الشریف الرضی، کتاب هلاکو الی خواجه نصیر، من کتاب الفصول للسید المرتضی، صورة ما کتبه القاضی تاج الدین احمد بن ابراهیم المالکی فی شأن امیر نظام الدین الدشتکی، تقریظ الشهید الثانی علی کتاب فراقد الغرجمال الدین الحسن بن الحانینی، تقریظ علی بن محمد بن مکی عاملی بر همان کتاب؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۱۳۶گ [ف: ـ۲۴۷]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۴

آغاز:احسن ادعیة احکمت آیات اجاباتها و اخلصت من سور سور صور اشباح ارواح القبول مشتبهاتها

صورت نامه‌هایی است که به اشخاص مختلف و در مناسبت‌های متفاوت نگاشته می شود به روش ادبی قدیم و در پایان کتاب چند حدیث در وصیت و پند و اندرز افزوده شده؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۱گ، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱-۵۰۲]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۷۱/۱

منشات عربی و نظم پراکنده؛ بی کا، تا: قرن۱۱ و ۱۲؛ ۷گ (۱ر-۷ر)، ۲۱سطر (۱۰×۱۹/۵)، قطع: وزیری[ف: ۱۷-۲۶۶]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۰۷/۱۳

آغاز:فصل فی بعض الکتب التی انشأتها امامن لسانی او لسان من التمس منی منها الی بعض من اجلة اهل الانس الا ان الله ابد الا کاملین؛ **انجام:** ان جعلت کتاب الریاض فی الفقه راهنا فی نصف قمری فی نجف الاشرف سلام الله علی مشرفها و انی قد

فصلی از منشآتی است که مؤلف به برخی از دوستان خود نگاشته یا آنها را خود انشاء نموده است، عناوین این اشخاص در آن دیده می‌شود: نامه به وزیر امور خارجه میرزا سعید خان گرمرودی، به بعضی از علمای اصفهان و تبریز، به شیخ عبدالحسین تهرانی، به رئیس آذربایجان، به برادرش میرزا اسماعیل، به برخی از شاگردانش، به بعض علماء ارومیه؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۶۳-۱۷۰پ)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۰-۲۷۳]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۵۱/۸

انجام: انجامه: «هذا اخر ما وجدته من نسخة الرسایل للامیر قابوس

و بديع الزمان و الرشيد و غيرهم و اشعارهم و السلام. و قد حصل الفراغ من كتابتها ضحوه يوم الرابع و العشرين من شهر محرم الحرام من شهور سنه ۱۲۵۰»
شامل اين عناوين است: هذه رسالة كتبها ابی اسحق الصابی الی الصاحب الجليل كافی الكفاة اسمعيل بن عباد، رسالة لابی حفص الشهرزوری الی الصاحب، جواب الاصحاب اليه، لابی النصر محمد بن عبدالجبار العتبی فی جواب كتاب بعض اصدقائه، وله من كتاب تعزية الی بعض اصدقائه و احبائه، و له ايضاً من كتاب فی التهنية بعيد النحر و الاستدعاء بالقدوم الی مجلس الانس، و له فی اهداء النصل، و له من غزله، و له يشكو الصمم، و له فی اهداء عوء اراک، و مما قاله فی النسيب، قال ايضا و كتب بها الی بغداد الی بعض اخوانه يتشوق اليه، و له فی غلام اسمه بشر و كان يوجع ضرسه، و له ايضا، للامام ابی جعفر محمد بن عبدالله بن صالح الزوزنی، لغيره فی الشيب، لابی الحسن الباخرزی الی بعض من يناويه، و له كتب علی ظهر كتاب صنفه بعض الافاضل من اصدقائه، لبعضهم علی حض السفر، للامام الشافعی، لابن معتز العباسی، للامام العالم علامة العالم زين الدين بن سيدی الزنجانی، كتاب كتبه ابوالفضل احمد بن الحسين الملقب بالبديع الهمدانی الی ابيه من سجستان و يشكر الملک العادل خلف بن احمد رحمه الله و اياه، هذه قصيده انشاها ايضاً فی الملک العالم العادل خلف بن احمد السجستانی، اخبرنی ابوالفتح البستی قال قد كنت عملت فی خلف بن احمد ثلث ابيات عن غير قصد ابلغها اياه ...، و قريب من هذه الصورة ...، انشدنی السيد ابوجعفر الموسوی تبيين ...، و انشدنی ابومنصور الثعالبی فی فتح سجستان من قصيدة، لشمس المعالی قابوس ببن وشمگير فی حال محنته بخراسان و تعزية اليها، و لبعض اهل العصر فيه، و لابی منصور الثعالبی بعد رجوعه الی ملكه و استظهاره عليه، لابی الفتح البستی، هذه نبذة من امثال الفاظ الام ابی الطيب سهل بن محمد بن سليمان الصعلوكيكانه الم بقول القائل ... و لبعضهم فيه، رسالة كتبها ابونصر احمد بن محمد الميكالی الی شمس المعالی قابوس بن وشمكيراً قرأينها كاتبه، من فصول كلام ابوالفضل عبيدالله بن احمد بن محمد الميكالی، و له فی جواب رسالة (با چند شعر كوتاه و قطعه ديگر)، من شعر ابوجعفر محمد بن موسی بن احمد القائم بن حمزة بن موسی بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسين بن علی بن ابی طالب، قول ابی الفتح علی بن محمد البستی الكاتب فيه، و لبديع الزامان الهمدانی، لبعض هل العصر فيه، و فيها لابی عبدالله العلكانی الغواص، من نثره [ابوالبركات علی بن الحسين بن علی بن جعفر بن محمد الملقب بالديباح بن جعفر بن محمد بن الصادق بن الباقر بن علی بن زين العابدين (كذا) بن الحسين بن علی بن ابی طالب]، فصل كتبه الی صديق له، و من قوله ايضا فی العيادة و هو كان مريضاً، و من نظمه قوله، و كتب الی ابوبكر الخوارزمی، من منشور القاضی ابوالقاسم علی بن الحسن الذاودی بهرات، و مما انشدينه من قلايد شعره، و له ايضا، و قال يرثی ابا سليمان الخطائی، و قد وصف ابوالفتح البستی فضله فی ابياته، و من اعيان نجوم الدوله ابونصر احمد بن محمد بن عبدالصمد الشيرازی، فمما وقع الی من نسج قلمه و حر كلمه كتاب خاطب به بعض اخوانه، هذا كتاب كتبه بديع الزمان احمد بن الحسين الهمدانی الی الامير ابی نصر احمد بن محمد السامانی و جعله مقدمه الوفود عليه و باذل به من زعايب الايادی ما لا يصل الاوهام اليه، و له فيه عند رجوعه عنه، و لابی الفتح البستی ايضا، للامام العالم العال الكامل المحسن رشيد الدين تاج الاسلام و علامة الزمان محمد بن محمد بن العمری المعروف بالوطواط، و له ايضاً الی من اتهمه بالاغارة علی كتبه، اخری له اليه ايضا و فيها ابراق و ارعاد، اخری له الی الحسن المعروف بالقطان، و له فی تهنية العيد، و له يستدعی شعره، لبديع المعجز العلامه احمد بن الحسين الهمدانی، و له الی قاض، و له فی الملک العالم خلف ابن احمد ملک سجستان، و له ايضا، كتب هذا الكتاب الامام رشيد الدين الی امام غريب نزل فی دار بعض اصدقائه و قد استكتبه صاحب الدار، كتاب كتبه الشيخ ابوسعيد بن ابی الخير الميهنی الی الرئيس ابی علی بن سينا، فاجابه الشيخ الرئيس، لبديع العلامة المعجز احمد بن الحسين الی ابی علی بن سيمجور صاحب الجيش بنيسابور، كتب هذه الرسالة عن السلطان محمود الی الوزير ابی العباس حين كسر السلطان عسكر الترک و هزم الملک ايلک خان صاحب بخارا بالقهر و كسر الظهر، للقاضی ابی الحسن الجرجانی يمدح الامير باتوس، للشيخ ابی الفتح البستی يمدح الملک العادل خلف بن احمد، لرشيد الدين محمد بن محمد العمری المعروف بالوطواط الی كاتب يزاحمه و يبرم علی اداته و دواته، رسايل ابوالفضل احمد بن الحسين الهمدانی، كتب الی بعض الصدور يستقضی حاجة صديق له، كتب الی الشيخ ابی الطيب سهل بن محمد بن سليمان الصعلوكی، كتب الی بعض الصدور فی معايب شعر ابی بكر الخوارزمی، وله الی ابی نصر المرزبان، و له الی الشيخ محمد بن سليمان الصعلوكی، و له الی القاضی ابی القاسم علی بن احمد يشكو القاضی ابابكر الخسيری، قال الشيخ الامام الكبير ابوالحسن علی بن عبدالله بن علی فی المواقف المقدسة الامامية النبوية ، المستظهرية، لعضدالدوله ابن شجاع فنا خسرو الديلمی من ملوک الديالمه. و در حاشيه (از ص ۴۷ به بعد): و منه ايضاً فی وصف الخمر يصفها فی اثناء مقالة، و قوله ايضاً، و قوله ايضاً، و له فی من خلف الوعد، و له من رسالة للشيخ من الصدور، فی بعض من عزل عن ولاية جماله و نقص حسنه بعد كماله، فصل من رقعة الی الخوارزمی و هی اول مكاتب به، فصل من كتاب له الی ابيه، فصل من رقعة الی خلف، رقعة له الی مستميح عاوده مراراً، فصل من كتاب له الی ابن فارس، فصل فی التماس الحل، رقعة لی الی ابن محمد اسمعيل بن محمد، فصل، و من رقعة الی بعضهم، من رقعة الی خطيب المجالس؛ خط: نستعليق شكسته، كا: ميرزا عليرضای رشتی مستوفی، تا: ۲۴ محرم۱۲۵۰ق، جا: تهران؛ جلد: ميشن، ۱۶گ (۳۴پ-۴۹ر)، ۲۷سطر (۱۰/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۷/۹×۲۸/۶سم [ف: ۲۹/۱-۴۵۲]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۲۵/۳۸

از ابن مقفع و شمس المعالی قابوس ومعاویه و ابی العینا و تهنیت محمد بن مکرم به نصرانی؛ خط: نستعلیق، کا: سید محمد طباطبایی طبیب یزدی، تا: با تاریخ۱۲۸۶ق؛ جلد: میشین، ۲گ (۱۶۳ر-۱۶۴پ)، اندازه: ۲۲×۳۵/۳سم [ف: ۲۹/۱-۶۱]

۱۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۴۹

آغاز:بسمله قباله وقف القرآن المجید فاتحه کتاب الکلام حمد متکلم حکیم وقف فرق الانام علی مواقف الفرقان ومفارقه؛ **انجام:** او غیرهما فی موانع التخلید ودواعی الاطلاق الی التقیید دامار ابن فان لایواجر ولایستاجر

فهرست برخی از مطالب کتاب چنین است: وقف نامه قرآن به تاریخ ذیحجه ۱۰۸۹ ماکتب فی ظهر القرآن بامرالسلیمانی، صورت اجازه به سید امیر عالم کرمانی از محمد جعفر بن عبدالله کمره‌ای اصفهانی درمحرم ۱۱۰۲، اجازه درطب به مولا مجید طبیب ازمحمد اشرف طبیب، اجازه روایت صحیفه سجادیه از آقا حسین خوانساری (این اجازه ضمن اجازات خوانساری درمجله علوم حدیث شماره یازدهم چاپ شده)، چند قباله نکاح، مکتوب احمد بن غالب ومکتوب سعد بن زید وجواب آن، جواب مکتوب شیخ ناصر احسایی، جواب کتاب سید فرج الله خان والی حویزه، جواب مکتوب سید عبدالمحسن مکی، مکاتیب به ملامحمد مسیح قاسانی دام فضله، جواب مکتوب شیخ محمد جعفر دامت فضائله، جواب مکتوب مرحوم سید ماجد، جواب مکتوب شیخ علی عاملی طاب ثراه، اجوبة مکاتیب مکیه، صورت آنچه درظهر ترجمه مفتاح الفلاح خوانساری نوشته شده است، چند وقف‌نامه قرآن، دیباچه رساله دعائیه ودیباچه شرح حدیث بیضه، آنچه درظهر کتاب تفسیرکنز الدقائق نوشته شده، قباله وقف کتاب الصحاح، صورت شهادت برهوامش قبالات، صورت آنچه درظهر کافی نوشته شده، قباله وقف مدرسه یاقوتیه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۲-۵۴۲]

۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۲۶/۶

دارای پنج بخش است: ۱. وقفنامه قرآن که میرزا ابوصالح رضوی برای اصفهانی‌ها در ذیحجه ۱۰۸۹ وقف کرده است، ۲. گواهینامه محمد ابراهیم قمی که قرآنی به دستور شاه سلیمان به خط خود نوشته است، ۳. گواهی دیگری مانند شماره ۲ که محمد رضا خاصه تراش نوشته است، ۴. گواهی دیگر از محمد ابراهیم قمی که قرآنی برای عالی جاه حسین علی خان نوشته است، ۵. اجازه تدریس از محمد جعفر بن عبدالله کمره‌ای ساکن اصفهان در محرم ۱۱۰۲ به شاگرد خود امیر عالم کرمانی (که استبصارو کافی را نزد او خوانده) که در مدرسه اکبریه کرمان تدریس کند؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۶ص (۱۶۸-۱۷۲)[ف: ۵-۶۶۶]

۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۶۳۴/۶

شامل: نامه‌ای از ضامن بن شدقم که برای شاه هاشمی نسب ابارمیثة اباض بن برکات نوشته است، دیباچه‌ایکه پدر ضامن بن شدقم برای شریف مکه حسن بن ابی نمی بن محمد بن برکات حسینی نوشته، منشآت دیگری برای ابی نمی و دیگران؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰گ (۲۱۵-۲۲۴)[ف: ۵-۶۶۸]

۱۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۵۲/۶

آغاز:الحمدلله الذی خص برحمته من شاء و عم بنعمته من احسن و اساء ... اما بعد حمدا لمن بیده الاعانة و الانشاء؛ **انجام:** و اقرکم فی اوطانکم آمنین، آمین.

این منشآت در سه نوع است: ۱. مخاطبات ملوک، ۲. مخاطبات علما و مشایخ، ۳. مخاطبات اخوان، برای حاج محمد علی پاشا نوشته شده و نامش در دیباچه آمده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۶گ (۶۸پ-۱۰۳ر)، ۱۶سطر[ف: ۵-۶۶۸]

۱۶. تبریز؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۰

از قرن ۱۱ بسیار سودمند؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۴-۳۲۳]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۰۰

به نام محمد علی پادشاه نگاشته شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[الفبائی: -۵۶۰]

● منشآت / ادبیات / عربی - فارسی

monša’āt

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۸۲/۱

آغاز:و کل شیء بلغ الحد انتهی فرزند مولانا معظم فلان یعلم ... وافانی فسر فوادیا ×× و نفسی احلاها و اولی مرادیا بعد از تطاول امد و عروض عرض مرض متوجه مال شد اگر سبب مشارکت غیر زیاده رعیتی در توجهی نمی فرماید نوعی دیگر است؛ **انجام:** و اروح علی النفس من نسیم الشمال و اعنق من شمیم العزار و ارفق من اهل الصفا من التصار.

منشآتی است (حدود ۱۱ انشاء) ادبی و زیبا به فارسی و آمیزه‌ای با امثال و اشعار عربی، با نثری مسجع و موزون، برخی از آنها نامه‌هایی است ادبی و دو نمونه از آنها وقف‌نامه املاک سلطان قطب الدین تهمتن و سلطان نظام الدین کیقباد فرزندان کردان شاه بن سلغر بن محمود است که در روستای «کردر» از روستاهای جزیره همرز «همرموز» در سال ۷۴۳ق نگاشته شده (سلغریان یا اتابکان افرس از سال ۵۴۳ق تا زمان حمله مغول به سال ۶۸۶ق و پس از حمله مغول نیز به اطاعت مغولها در آمده و سالها بر فارس حکومت کرده‌اند)، نام کتاب و مؤلف آن، ناشناخته ماند، لیکن از حیث نثر و عبارات متن و نیز تاریخ‌های مثالی، به همان تحریر قرن ۸ تعلق دارد و قصیده‌ای که به شماره «۱۲۷۸۲/۲»، به دنبال این نسخه می‌آید احتمالاً تقریظ بر این کتاب است و اگر چنین باشد، مؤلف در «تبریز» می زیسته واز نزدیکان حکومت آن روزگار بوده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۴۳ق؛ افتادگی: آغازو وسط و انجام؛ مصحح؛ تملک: ابو السعود کواکبی (ظاهراً همان ابوالسعود بن احمد کواکبی حلبی حنفی صاحب تألیفات ودرگذشته به سال

۱۱۳۷ق باشد که در معجم المؤلفین ۲۱۷/۴ آمده)، سید احمد کواکبی؛ ۱۲گ (۵-۱۶)، ۲۵سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳۲-۴۶۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۸۳/۳

بی‌کا، تا: قرن ۹ [مختصر ف: -۸۱۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۵-ف

نسخه اصل: پاریس A. B. 1615 ش ۴۴۳۴ عربی فهرست دسلان ص ۷۰۶. رشید الدین وطواط و دیگران، به عربی و فارسی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۷۷ق؛ ۲۲۶گ [فیلمها ف: ۱-۲۰۹]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۹/۴

آغاز:هر چند شهسوار عقل دراک، نشیب و فراز کره خاک...

۶۳ نامه‌فارسی و ترکی و عربی است که بیشتر آنها با جمله: للفقیر، و یا: لمولانا منشی آغاز میگردد و در چند جا نامه خواجه جهان [وی نگارنده ریاض الانشاء است] را با پاسخ منشی باو آورده است. و همه نامه‌ها میان سران دولت عثمانی داد و ستد شده است. همه این کتابچه بخامه نگارنده آن میباشد ولی نام وی شناخته نشد؛ خط: نسخ، کا: محمد بن یوسف، تا: ۸۸۴ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۸۴ص (۱۰۶-۱۸۹)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۲۷۹]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۵-ف

نسخه اصل: اونیورسیته ش ۵۷۳۸ ترکی. آغاز آن: نامه هولاکو به پادشاه مصر ملک ناصر و پاسخ آن هر دو به عربی، نامه شاه اسماعیل به سلطان مصر قانصوی غوری است به فارسی مورخ ۹۱۷، نامه او به سلطان سلیمان پس از گشودن دژ رودوس و تهنیت آن و تعزیت مرگ سلطان سلیم و پاسخ آن هر دو به فارسی، پایان آن نامه ملک ایاز پادشاه هند است به سلطان سلیم هنگام گشودن ممالک عرب مورخ ۲۰ ذیقعده ۹۲۴، نامه سلطان یعقوب بایندر به ترکی، مکتوب شکایت اسلوب به انشاء نظمی به ترکی؛ خط: نسخ، کا: مصطفی مطرافجی، تا: قرن ۱۰ [فیلمها ف: ۱-۲۰۸]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۲

بندی از شمس جانی که گویا نویسنده و گردآورنده این نسخه است به فارسی درباره حصر امامان در دوازده با خطبه و مناجات به عربی و پراکنده‌های عربی با شعرهای فارسی، باز خطبه‌هاست و دعا، سپس صورت مجلس شاطران و صورت مجلس مفردان هر دو به فارسی که خطبه‌های درویشان و عیاران است، نیز صورت حال شاهد حال صاحب مصاف، باز خطبه‌های فارسی و شعرهای عربی و فارسی، گویا جنگ و مجموعه تبلیغی زمان صوفیان باشد؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۸۶گ، ۲۲سطر (۵/۱×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [سنا: ف: ۱-۱۵۵]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۰۱

آغاز:بسمله. حمد و ستایشی که انوار اخلاصش آفاق و انفس را چون فاتحه صبح صادق متلالی سازد ... جناب قدس مالک الملک بحق واجب الوجود؛ **انجام:** و چون عکس سالبه جزئی صادق نیامد.

در آن از کمال الدین عبدالرحمن و اسمعیل بن یحیی و فضل الله بن عبدالله بن محمد البیاری که به خط خود ایندو از یک نامه‌ای ستایش کرده اند و قطب الدین شیرازی و غیاث الدین خدابنده و محمد اولجایتو و عزالدین فضل الله و «ابوعلی القاسم بن علی الجنائی» الطوسی السمرقندی» یاد شده و از سالهای ۶۲۲ و ۶۹۰ و اندو ۷۰۷ و ۷۰۹ و در بیشتر جاها شعر مؤلف آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ در میانه درهامش شعرهای فارسی کلیم است به خط سید علی حسنی در کاشان مورخ شعبان ۱۱۱۷ و شعری هم از خود او؛ کاغذ: سپاهان، جلد: تیماج، ۸۱گ، ۱۹سطر (۸×۱۹)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۲-۲۶۰۹]

۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۸ ـ ج

چنین است فهرست نامه‌های آن: ۱. تعریف سخن از عالی حضرت آقایی مورخ شوال ۱۱۰۶ق، ۲. انشای دیگر مورخ شعبان ۱۱۱۶، ۳. انشای بی تاریخ، ۴. قورق شراب عالی حضرات آقایی آقا حسین طاب مضجعه، ۵. انشای دیگر مورخ محرم ۱۱۲۱ق، ۶. خطبه به عربی با ترجمه فارسی در ستایش از دربار که حسن حسینی موسوی به دستور میر محمد حسین نوشته است، ۷. نامه به عالیجاه استاد علامی فهامی آقا حسین مدظله، ۸. نامه به حکیم محمد اشرف، ۹. نامه به آقا محمد حسین طاب ثراه، ۱۰. از زبان صدارت پناه به خدمت گیتی ستان، ۱۱. آزاد نامچه برای یکی از خواجه‌های سرکار خاصه شریفه که او را آزاد کرد است، ۱۲.دیباچه بیاض میرزا طاهر نصرآبادی، ۱۳. تعریف چراغان همایون از محمد بیک (نوشته محمد رضا)، ۱۴. خطبه‌ای به عربی به نام شاه سلطان حسین در ۱۱۰۵، ۱۵. نامه نواب حسین علی خان بیک لربیگی کوه گیلویه به مرتضی قلی خان وزیر مازنداران هنگامی که نواب بشیر از رفته بود در پاسخ نامه او، ۱۶. نکاح‌نامچه برای سید امیر احمد میرزا بدیع الزمان شریفی متولی آستانه، ۱۷. قباله نکاح میرزا غیاث الدین منصور (نوشته محمد رضا)، ۱۸. خطبه نکاح به عربی برای میرزا علی رضا پسر میرزا محمد معصوم، ۱۹. از ایران مداری میرزا محمد مهدی اعتمادالدوله به شریف مکه به فارسی از مشهد رضا، ۲۰. نامه به استاد خود به عربی، ۲۱. نامه به یکی از بزرگان به عربی، ۲۲. پاسخ به منظومه او به عربی، ۲۳. نامه به یکی از بزرگان به عربی از محمد امین حسینی(از ۱۹تا ۲۳به نسخ است و از ۲۰تا ۲۳نامه‌ها باید از همین حسینی باشد)، ۲۴. تهنیت به وزیر میرزا محد مهدی بن میرزا حبیب الله هنگامی که شاه سلیمان صفوی به او «محبره‌ای»داد به عربی، ۲۵. از آقا حسین به حسین پاشا در پاسخ نامه‌ای که در آن درخواست کمک نزد شاه کرد از او (به عربی)، ۲۶. پاسخ نامه زید فرمانروای مکه به شاه عباس صفوی حسینی درباره حاجیان و آزار عرب‌های بدکردار به آنها (به عربی)، ۲۷. نامه به میرزا محمداشرف طبیب در پاسخ نامه او (به عربی)، ۲۸. وقف‌نامه میرزا محمد طبیب قرانی که درنجف نوشته شده به عربی؛ ۲۹. چند قصیده به عربی، ۳۰. نامه یکی از دانشمندان به

میرزا معزالدین محمد مشهدی به فارسی، ۳۱. وقف‌نامچه مستوفی ال ملکی روستاهایی را در کازرین فارس به فارسی، ۳۲. دیباچه بر مصائب النواصب به فرموده احمد بیگ یوزباشی، ۳۳. نامه به محمد بیگ وزیر در قم، ۳۴. نامه آقا حسین به آخند مولانا علی رضای تجلی، ۳۵. نامه به میرزا سعد الدین محمد وزیر هرات، ۳۶. دیباچه دیوان میرزا سعد الدین محمد راقم وزیر خراسان در مشهد، ۳۷. نامه میرزا محمد باقر حکیم پسر حکیم باشی، ۳۸. خطبه نکاح ابا محمد هاشم بیگ پسر وزیر محمد مؤمن بیگ (نوشته رجبعلی سپاهانی)به عربی، ۳۹. نامه دیوانی از سلطان حسین صفوی بهادر خان؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ راسته و چلیپا؛ کاغذ: سپاهانی، ۸۳گ، ۲۰سطر (۹/۵×۱۹)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۱-۴۶۴]

۹. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۷۵

شامل: ۱ صورت فتاوای عالی حضرت افادت و افاضت و کمالات دستگاه المشهور بفاضل الهندی مولانا بهاء الدین محمد اطال الله بقائه، ۲. تشریح الافلاک، شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۳. فارسی هیئت، قوشچی، علی بن محمد، ۴. حل و تفسیر حدیث «امرالله و لم یشا»، ۵. منشآت، استرآبادی، محمد مهدی بن محمد نصیر، ۶. ابیات و قطعات از میرزا صائبا و صدرالدین گیلانی، ۷. منشآت پراکنده‌ها و فرمان‌ها؛ خط: نسخ و شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۱۷۳ق، با رقم‌های نمقه الحقیر عبدالقادر تولمی و مشقه محمد رضا الحسینی سنه ۱۱۷۳ و محمد هادی حسینی ۱۱۷۴ (تشریح الافلاک) و رقم روز سه شنبه ۷ صفر ۱۱۵۹ (۷۷ر) با تاریخ شب ۲۳ جمادی الثانی ۱۲۸۳ در کناره ۱۲۳ر؛ تملک: محمد بن معزا در ۱۲۲۰؛ مهر: «ظفر السلطنه» ۱۳۰۱؛ ۱۳۳گ، قطع: ربعی[چند نسخه-ف: -۲۱۹]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۱۹

آغاز:قال العلامه عفیف الدین ابوالحسن علی بن عدلان الموصلی کتب الی العلم السخاوی قول الحسین بن عبدالسلام فی المعمی؛ **انجام:** فرخنده آثار آن پشت و پناه جهانیان گردد و من الله الاستعانة فی کل باب و علیه التوکل و هو المرجع و المآب.

مجموعه‌ای از نامه‌ها و منشآت آقا حسین و آقا جمال خوانساری و مولانا مسیحا کاشانی اعم از مکتوبات، خطبه‌های نکاح، وقف‌نامه‌ها، دیباچه‌ای رساله‌هاست از قرن یازدهم و دوازدهم هجری، عناوین برخی از آنها: قصیده فرزدق در مدح امام سجاد (ع)، مکتوب شیخ سلیمان بحرانی، قباله و خطبه نکاح، مکتوبی از لسان آقا حسین (خوانساری) نورالله مرقده، نامه به نواب صدرخاصه، نامه به حکیم محمدرضا حکیم باشی، دیباچه رساله نماز جمعه از آقا حسین خوانساری (در آن از شاه سلیمان نام می‌برد)، به جهت طلب درسی از کتب هیأت به یکی از ارباب آن فن نوشته شد، از جانب منجم باشی در جواب نامه میرزا محمد کریم نوشته شد، از زبان عزیزی به یکی از طلبکاران او نوشته شد، از جانب متصدی محال وقفی شیراز در باب تعهد وظیفه چند نفر از علما نوشته شد، از جانب آقا حسین خوانساری به مولانا میرزا شیروانی، به عالیجاه وزیر رشت در باب سفارش محمد سنجر، وقف‌نامه، به عالیجناب مولانا محمد باقر نوشته شد، در حاشیه مکتوب عزیزی نوشته شد، وقفیه مزرعه علی آباد، دیباچه رساله مشتمله بر اقساط طیب، وقفیه مسجد و حمام قریه اسلام آباد سلطانی، دیباچه رساله مرآت الانوار، دیباچه رساله غرر و درر آمدی از آقا جمال خوانساری، دیباچه رساله طین، دیباچه رساله نیت، در پرسش تعزیه به عزیزی از افاضل عصر نوشته شد، دیباچه تحفه سلطان انشاء مولانا مسیحا کاشانی، ریخته خامه میرزا عبدالله نواده سلطان العلماء، وقف نامه مزرعه شاه آباد از منشئات میرزا علیخان، به خدمت متولی مشهد مقدس در باب پرسش مستوفی موقوفات ممالک محروسه، به خدمت نواب مستطاب در تعزیه مرحوم مستوفی موقوفات ممالک محروسه، شیخ ناصر احسایی نوشته، سید عبدالحسین مکی نوشته، دیباچه رساله در شرح حدیث بیضه، وقفیه کتاب قاموس، در بیاض سید فاضلی از احبای روحانی نوشته شده، در حاشیه وقفیه مدرسه محمود آقا نوشته شد، در حاشیه وقفیه مدرسه حسین علیخان نوشته شد، در حاشیه وقفیه مسطوره قلمی شد، در پشت تفسیر میرزا محمد مشهدی قلمی شد، در حاشیه وقفیه محمود آقا نوشته شد، از منشآت مولا مسیحا، جواب مکتوب شیخ ناصرالدین قطیفی، در دیباچه بیاض آخوند کمالا، در باب سفارش آخوند ملا شمسا به یکی از ارباب دولت نوشته، آزادنامه، به شاه مرتضی نوشته، جواب مکتوب میر عارف، از جانب جالینوس الزمان به نایب الصداره قزوین نوشته شد، قباله بیع و شرای خانه میرشکار باشی، من منشئات آقا مسیحا علی دیباجة رسالة النحو تألیف مستوفی الخاصه، دیباچة اخری علی الرسالة المزبورة انشاء میرزا حسینا، دیباچة اخر علی الرسالة المزبورة انشاء میرزا علیخان، در باب منع از محرمات، ایضاً در باب منع محرمات، دیباچه رساله واجب الحفظ، مکتوب شیخ سلیمان بحرانی، قباله نکاح، کتب الی الشریف سعد، در تهنیت به موسی خان، به خدمت شیخ جعفر، به عالیجناب سید ماجد، جواب مکتوب متولی مشهد مقدس، اجازه طبیه لبعض الاحباب، از جانب صاحبی قبله گاهی به بیگلربیگی هرات، وقفیه مزرعه عین الحیوة؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: «عبده الراجی حسینعلی بن الجواد» (بیضوی)، «داخل کتابخانه مجدالدین شد»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۶۹گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۴۴-۲۰]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۴۴/۲۷

آغاز:الحمدلله الذی جعل نبینا وسیلة للایجاد و واسطة معقولة بینه و بین العباد؛ **انجام:** و یجعلنا محفوظین فی ظل حمایته و محروسین بعین عنایته و رعایته.

دو انشای مختصر با نثری زیبا است، که گویا هر دو از یک نگارنده باشد؛ اولی، درباره شخصی است که سید بزرگواری را به یکی از بزرگان معرفی می کند تا به او خمس بدهد، دومی،

انشایی است عربی در مدح پادشاهی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱گ (۱۴۴)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۳۰-۶۲۲]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۸۲/۱۴

آغاز: دیباچه نکاح نامه لمحرره، غازه تازه که عذار عذارای صفحه را شاید و مشاطه نشاطی که عقده غم از طره خم اندر خم لیلای عبارت گشاید؛ **انجام:** و بر عمر عزیز بازماندگان ایشان بیفزاید انه قریب مجیب یسمع و یجیب.

منشآت، دیباچه‌ها و خطب از: تنی چند از نویسندگان؛ منشآتی که در این نسخه آمده بدین ترتیب است: دیباجه نکاح نامه «لمحرره» دیباجه وصیت‌نامچه، خطبه نکاح من مصباح کفعمی لبغض الفضلاء (به عربی)، خطب الامام الجواد (ع) لما اراد تزویج ابنة المأمون (به عربی)، خطبه ابراهیم بن علی جباعی کفعمی جهت روز جمعه (به عربی)، دیباجه وقف نامه «لمحرره» (این دیباچه به امضای محمد مهدی است و ممکن است میرزا مهدی خان منشی استر آبادی باشد)، وقف‌نامچه میرزا مهدی خان که گویا همان میرزا مهدی خان منشی استرآبادی باشد، دیباجه کتاب حل اللغات لمحرره حسب الخواهش دوستی که مؤلف کتاب مزبور است (این دیباجه به انشای علی محمد همدانی است که معاصر محمد شاه قاجار، شاهزاده طهماسب میرزا و میرزا نصرالله صدر الممالک بوده)، رقعه‌ای که به دوستی نوشته شده، تاریخ ایوان مسجدی به نظم، حسب الفرموده جناب آخوند (این قطعه، احتمالاً از شاعری با تخلص منشی است: «رقم زد کلک منشی از پی تاریخ اتمامش شد این مسجد ز جهد [اهل دین معمور]». در این قطعه از جناب مولوی ملا حسین نیز یاد شده است)، غزلی دیگر از همان منشی به نام شعاع السلطنة، مناجات فتحعلی شاه قاجار، دیباجه نامه سلطان محمود روم (به روم)، مرساله بی نقطه، دیباجه مهر قباله، یادداشتی از محمد حسین به سال ۱۳۱۷ق و تعزیه‌نامه، یادآوری می‌شود مطالبی پراکنده نیز در بین این منشآت آمده و برخی از منشآت نیز در حاشیه نسخه نگاشته شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ ۱۳گ (۱۳۵-۱۴۷)، ۱۵ سطر، اندازه: ۶×۱۲سم [ف: ۳۸-۲۲۲]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۶۳/۲

با دیباچه نویسنده آن و با نام میرزا محمد وکیل دفتر، نامه‌های نواب ملک قاسم میرزا و نواب سیف الملوک میرزا و بی نقطه و چند نامه عربی و نامه‌های میرزا ابراهیم منشی و میرزا ابوالقاسم قائم مقام؛ کا: علی اصغر بن محمد رفیع گوباره ای یا تبریزی، تا: ۱۲۴۷ق؛ جلد: میشن[ف: ۵-۲۷۰]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۵

آغاز: الحمدلله الملک المحمود المالک الودود

منشآت و رسائل متفرقه فارسی و عربی؛ خط: نسخ و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۸ص، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲-۳۶۱]

۱۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۳۰

آغاز:الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین که بعضی منشیات از انشاء غفران پناه ... چون نگارنده پیکر انس وجان؛ **انجام:** والق لکل برج خمسته ابدء بالعدد من موضع القمر بالعکس الی جهة المغرب فاذا انتهیت الی برج لایتم الخمسة فالشمس فی ذلک البرج

منشآتی است به فارسی وعربی به افراد مختلف درمناسبت‌ها از میرزا رحیم انکویی ومیرزا مهدی خان ودیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۶۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۴۵]

۱۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۹۹/۵۱

چند نامه است که اکنون می‌شناسیم: ۱. نامه مولی مظفر کوتیالی به فارسی و درآن از میرزا محمد هاشم بن سید عبدالواحد بن محمد بن عبدالواحد بن ناصرالدین علی یاد شده و نسبت او تا به سید دیباج رسانده شده است، ۲. اندرزنامه آخوند امینا محمدا یزدی، ۳. رقعه‌ای به میرزا شیخ حسین شیخ الاسلام هرات و درخواست نی از او، ۴. رقعه‌ای به میرزا هاشم و رقعه‌های دیگر سپس عباراتی به شعر و نثر عربی و فارسی، ۵. منشآتی از آقا حسین خوانساری به فارسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، ۴۰گ (۵۹۸-۶۳۷) [ف: ۵-۶۶۷]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۱۲/۱۰

خطبه‌های نکاح و قبالجات و مسوده وقفنامه و اسلام نامه و وکالت نامه و مزارعه نامچه و صورت: مضاربه و شرکت و بیع سلف و دیباچه قبالچه املاک و توبه نامه و نکاح نامه است؛ کا: حسینی، محمد باقر بن مرتضی، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۰گ (۴۵۹-۴۷۸)، ۲۳ سطر (۶×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۳-۳۳۷۶]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۹۹/۹

آغاز:انشای مرحوم مبرور واعظ الانام ... حمد و سپاس حضرت مالک الملکی را که تقلد؛ **انجام:**و مضراب خامه ای قانون

شامل انشای واعظ الانام، میرزا غیاثا، شیخ بهاء الدین محمد به میرزا ابراهیم همدانی، رقعه خواجه نصیر که در طلب اسطرلاب نوشته، انشاء جامع مصطلحات نحو و صرف، دیباجه مجموعه مسماه به گنجینه، وقف‌نامچه مصحف مجید و دیگر منشآت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳ص (۴۶- ۵۸)، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف: ۳۲-۱۲۲]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۲۹/۴

شامل: منظومه عربی در ستایش رساله هدیة الاصحابه عربی، نظم و نثر در مدح مباشر به فارسی، منظومه عربی، در ستایش برادرش صالح، صورت مکتوب مجد الدین محمد بن الحسن بن طاوس و یوسف ابن المطهر حلی و محمد بن العزور (؟) به حضرت هلاکو، صورت فتح نامه خواجه نصیر به امر هلاکو به شامات به عربی و پاسخ آن از حلب، اشعار پراکنده دیگر به عربی درباره سید مرتضی و عروسی سید کاظم و اشعار بزبان هند و افغانی و پاسخ نامه ملا یعقوب را میان در ربیع الثانی ۱۳۰۴؛ کا: عبدالکریم بن محمد تقی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۹ سطر (۹×۱۶)، اندازه:

۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۶-۶۶۰]

● **منشآت** / نامه‌نگاری، ادبیات / فارسی

monša'āt

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸تا۵۰-عکسی

نسخه اصل: از موزه آسیائی لنین‌گراد(در فهرست رزن مندرجات این نسخه مذکور است).منشآت عهد سلجوقیان و خوارزمشاهیان و اوایل عهد مغول؛ بی‌کا، تا: اوایل قرن۸؛ با مقدمه محمد قزوینی و عباس اقبال[نشریه: ۲-۲۸۱]

۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۰

آغاز:در زیان را لایق باشد فن خیاطت به اعتقاد مورخان صاحب فضیلت از مخترعات ادریس پیغمبر است؛ **انجام:** سرو قامت کدام صاحب حشمت بر جویبار نصفت ...

منشآتی است در چندین سطر هر یک مشتمل بر چند لفظ که نسخه حاضر از لفظ هشتم از سطر چهارم تا برخی از الفاظ سفر هفتم را داراست و نام این اشخاص در آن دیده می‌شود، فرزندش نظام الدین حیدر محمد، عزالدین محمد، بایزید منشی، امیر غیاث الدین محمد، قطب الدین محمد خطیب، امیر یوسف محمد بن جلال الدین یعقوب، خواجه ناصر الدین حیدر علی، مؤلف ظاهراً از اهالی خراسان بزرگ آن زمان بوده و در منشآت خود به شهرهای بلخ و هرات و جنگهای اوزبک اشاراتی دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲-۴۷۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۷۰/۴

خط: نسخ، کا: طالقانی، مرتضی بن علم الهدی، تا: ۱۱۲۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۹ص (۱۲۴-۱۴۲)، ۳۱سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۹-۱۳۶۳]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۶۱۳/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: بغلی[نشریه: ۷-۲۴۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۸۳/۳

پاره ای از منشآت و مراسلات متفرقه از جمله پدر و عمو و استاد که یکمرتبه دارند و نویسنده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۰گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵۱-۱۹۳]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۹۳/۲

شامل: -جواب نامه سلطان سلیمان قیصر روم که شاه طهماسب الصفوی ...، -فرمان شاه طهماسب جهت استقبال همایون پادشاه به حاکم هرات و امرای ولایت نوشته، -نامه که عبدالمومن خان اورنگ به پادشاه جنت مکان شاه عباس صفوی نوشته، -جواب کتابت عبدالمومن خان اورنگ که سکندر بیک منشی در مجلس ایستاده مسوده نموده فرستاده، -صورت نامه امیر تیمور گورکان که بسید علی کیا پادشاه گیلان نوشته، -جواب مکتوب امیر تیمور گورکان صاحب قران که سید علی کیا نوشته، -مکتوبی که نصیرای همدانی به حکم شاه عباس الحسینی الصفوی به حاکم دارالسلام بغداد نوشته، مکتوبی که نظام شاه والی دکن به حضرت ظل اللهی همایون پادشاه نوشته انشاد شاه طاهر دکنی، -فتح‌نامه قلعه ایروان که شاه جنت مکان شاه صفی بهادر خان فتح نمود، - مکتوبی که اعلیحضرت شاه جهان در ایام شاهزادگی به اعلی حضرت فردوس مکانی شاه عباس الحسینی الصفوی نوشته، - جوابی که اعلیحضرت شاه عباس الحسینی الصفوی رحمة الله علیه به شاه جهان پادشاه هندوستان نوشته، -دیباچه گلزار ابراهیم من کلام مولانا ظهوری در مدح و ثنای ابراهیم عادلشاه (خرمن چمن سخن بطراوت حمد و بهار پیرائیست)، -دیباچه کتاب نورس ملا ظهوری در تعریف ابراهیم عادل شاه (آغاز: «بسمله، سرود سرایان عشر تکده قال که بنورس سر البیان»)، -دیباچه خوان خلیل مولانا ظهوری در تعریف عادلشاه و امرای مشارالیه و غیره (آغاز: «ای از تو بر اهل تخت اکلیل سبیل»)، -نقل خطی که تیپو سلطان به بندگان عالی نوشتند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا۱۳؛ ۲۹۷گ، ۱۳ سطر (۱۵/۵×۲۸)، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۵۱-۱۹۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۸۴

شامل: سواد فرمانی است که به همراه خلعت در ماه ذیحجه ۱۲۹۱ به جهت مقرب الخاقان حاجی میرزا محمد باقر خان حاکم طبس انفاذ شده، -سواد مقالة قد کتبتها و ارسلت بها الی الوزیر میرزا سعید خان فی ذی القعده من سنة۱۲۹۱ و هی ثلاثةو ستون قرینه و قد ضمنها بتایید الله تعالی و تسدیده تسعة و ثلاثین شعرا من الاشعار العربیةو الشواهد الادبیة و ستةو ثلاثین من الامثال ...، - سواد جواب کاغذ حاجی سید ابوالحسن شاه است که مشتمل بود بر اشعار غدیریه در ذی الحجه سنه ۱۲۹۱ نوشته شده است، - مسوده توقیع ارسل مع الخلعة الی طهران لیتبرک بهما السلطان ناصرالدین شاه ادام الله تعالی ملکه یوم النیروز من السنة الآتیة و قد کتبتها فی اواخر ذی الحجةمن السنة۱۲۹۱، -تعریب حکایة من حکایات الگلستان للشیخ السعدی عربتها بامر الوزیر میرزا سعید خان فی الصفر من سنة۱۲۹۲، -تعریب حکایة اخری من حکایات الگلستان بامره الشریف ایضاً، -مسودة توقیع میمون شریف صدر الاعزاز شریف الیمن عند استیذانه للایاب من هذه العتبة المبارکة فی الربیع الثانی من سنة ۱۲۹۲، -سواد فرمان ایشیک آقاسی باشی گری نواب اوکتای قاآن میرزاست که در ربیع الاول سنه۱۲۹۲ مرقوم شده است، - هذه رسالتی المسماة بمردالکلم کتبتها الی الوزیر میرزا سعید خان فی الربیع الثانی من سنة ۱۲۹۲ و هی مشتملة علی شرح بعض الاحوال و اقتضاء اجرائه دام علاه سنن الماضی فی الحال، -خدمت منشی گرامی اختر بعد از ادای تحیت و سلام زحمت افزا می‌شود در شماره ۲۲ صحیفه شریفه اختر صورت استفتائی از جناب میرزا یوسف خان مستشار الوزرا در باب تغییر رسم الخط قدیم دیده شد جوابی هم که ظاهرا دلالت بر اجازه و امضاء است از یکی از علمای عظام مشهد مقدس طوس ... فی یوم الجمعة تاسع شهر رجب المرجب سنة ۱۲۹۷

عبدالله عشق آبادی خراسانی؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی، ۱۵۰گ، اندازه: ۱۹/۵×۱۳/۵سم [ف: ۵۱-۱۹۳]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳/۹۱۲۶/۱

نامه‌ها و ترسلات پراکنده‌ای در نسخه نوشته شده که عناوین آنها چنین است: نامه حکیم رشدی به میرزا ابراهیم همدانی، خانی خانان با منشی نوشته در ۱۱۷۶ق به خط محمد اسماعیل مازندرانی، حکیم ابوالفتح نوشته، حکیم ابوالفضل تقریر کرده‌اند، تکرار نامه حکیم رشدی به میرزا همدانی، حکیم تعزیه‌گو نوشته، در تعریف درویش میرزا خانی عرشی نوشته، نوعی خبوشانی نوشته، خواجه حسین به مولانا شکیبی نوشته، لمحرره، حکیم رکنا نوشته، نوشتجاب حکیم ابوالفتح به شاه جمال الدین انجو نوشته، با امضای کاتب در پایان آن«اقل العباد بنیاد الخادم»، ملا محمد صوف به آصف خان نوشته، حکیم به برادر خود نوشته، خواجه جهان نوشته، میر سنجر به ملا نظیر نوشته؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۲۳/۲×۱۴/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۸۷]

● **منشآت** / نامه‌نگاری / فارسی

monša'āt

۱. تبریز؛ نخجوانی، حسین؛ شماره نسخه:۵۲

شامل: ۱. نامه‌های پادشاهان و وزیران و امیران و برخی از پادشاهان سلجوقی روم، ۲. تهنیت نامه فتح بیت المقدس که خوارزمشاه با هفت مجلد قرآن نزد ملک صلاح الدین فرستاده است، ۳. سوگندنامه ابخازی انشای استاد عمادالدین اصفهانی که صلاح الدین فرستاده بود، ۴. صورت القاب و نامه‌های پادشاهان سلجوقی روم، ۵. نامه هایی که پادشاهان سلجوقی روم به یکدیگر نوشته‌اند، ۶. نامه‌های امیران و وزیران، ۷. پاسخ نامه ملک داود خداوند تفلیس و چند نامه دیگر، ۸. انشای جلال الملة و الدین گورکانی به جناب صاحب شمس الدولة و الدین، ۹. پاسخ نامه جلال الملة و الدین و چندنامه دیگر از وزیران و امیران، ۱۰. اندر پندنامه ارسطاطالیس بر اسکندر در پاسخ نامه او، ۱۱. نامه تاج الدین پروانه و چند نامه دیگر، ۱۲. نامه سلطان جلال الدین محمد خوارمشاه به سلطان علاءالدین و فرستادن نصیرالدین نامی خراسانی بدربار علاءالدین از شهر مراغه به روم، ۱۳. انشای بدرالحق و الدین صاحب شمس الدین اصفهانی، ۱۴. نامه شهاب الدین به سلطان غیاث الدین ابوالفتح مسعود، ۱۵. نامه امرای بزرگ، ۱۶. فتح نامه بخارا از طرف خوارزمشاه؛ کا: محمد کاتب، تا: ربیع الثانی۶۱۶ق[نشریه: ۴-۳۴۱]

۲. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۴۳بخش۳

نسخه اصل: مجموعه حسین نخجوانی؛ کا: عمر بن محمد کاتب، تا: ۶۱۶-۶۲۶ق، جا: آق سرای قونیه؛ ۱۳۳گ[ف: -۱۱۲]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹/۵-ف

نسخه اصل: فاتح ش ۵۴۰۶. سعدالدین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: آغاز جمادی الاول۷۰۹ق؛ ۳۲گ (۹۹پ-۱۳۰پ)، ۱۵سطر[فیلمها ف: ۱-۴۰۵]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۰۴/۳

آغاز:باری تعالی چون خواهند که عنایت و لطف و نصرت و دولت و سعادت را بر بنده ای از بندگان خود مقیم و پیوسته گرداند؛

نسخه اصل: کتابخانه مولانا، قوفیه - ترکیه ۷۹. نامه‌های مختلفی است که جامع، آن را در مناسبت‌های مختلف و برای اشخاصی نگاشته و در بین آنها اسامی حسام الدین امین القلوب، و فرزندش نجم الدین و صدرالدین بن حسام الدین، همایون الغ آلب اعظم سوباشی، علم الدین، شمس الدین الغ قتلغ دلکا بلکا آلب و غیره آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۳ق؛ ۵۴ص (۱۲۹-۱۸۲) [عکسی ف: ۴-۸]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۲۷-ف

نسخه اصل: حمدیه ش ۱۴۴۷. قسم سوم کتابی در منشآت به فارسی در پنج فصل؛ بی‌کا، تا: ۳ ربیع الثانی۷۵۵ق؛ درهامش است[فیلمها ف: ۱-۴۳۰]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۹۷

منشآت صفوی، شامل: ۱. «نشان قبول دل‌های خاصان حضرت»، در یک صفحه و نیم به فارسی، ۲. مکتوبی که در آغاز آن از علی بیک سالور و ثمرخان یاد شده است به فارسی در سه صفحه از روزگار صفوی که در آن عبارت «شاه بابا» نیز دیده می‌شود، ۳. طرز کتابت القاب با تاریخ ۱۰۱۶ در یک صفحه، ۴. حساب سالهای ترکی، ۵. نامه عبدالمؤمن خان اوزبک به شاه عباس، تا اینجا به خط قرن یازدهم است، ۶. الصاحبیة، ۷. چندین «سواد التمغا»: در آخر با تاریخهای ۷۳۰و ربیع الاول ۷۳۱ با ۷۳۰ و ربیع الاول ۷۳۱ و ۱ ربیع الاول ۷۳۱ و ۱ ربیع الثانی ۷۳۱ و شش بند باید باشد، در اینها نام ابوسعید بهادرخان آمده است، ۸ رقم باغ‌ها و جام‌ها و تنگ بار و جوال بار و رسن‌ها و زرها و انبان‌ها و ترازوها و دکان‌ها و زمین‌ها و دی‌ها و استوانه، در چهار صفحه به فارسی که گویا دنباله شماره پیش باشد و بی فاصله می‌پیوندد به رساله بعدی، ۹. قسم دوم در صناعت استیفاء از «سعادت نامه» فلک علاء تبریزی عبدالله علی مورخ ۷۰۶ق (فهرست فیلمها۱: ۱۱۸)، در فهرست هینتس (ش۱۸۳) از نسخه‌ای از همین قسم وصف شده است. این قسم در سه تعلیم است: قدمات، مکاتبات، اصول و دفاتر و از نسخه کهن قرن هشتم در اینجا مانده است و می‌رسد به فایده دوم: «آنست که چون در برات یا ورق زر رایج و هم اجناس باید» از فصل اول تعلیم دوم، سپس افتادگی دارد و می‌رسد به فصل ششم در دفتر مفرد و آنگاه به «صورت مفرد مال ولایت» پایان می‌گیرد، درهامش آخرین صفحه آمده: «فرزند اعزاکرم جلال الدین عطاءالله بن مولانا نصرالله بن فضل الله صبح یوم الاحد رابع عشرین ربیع الآخر سنة و اربعون و ثمانمائة ...»

گویا تاریخ تولد است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ جلد: میشن، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۷-۲۸]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۹/۵

نامه‌هایی است از نگارندگان پراکنده، بیشتر آنها به واژه «خواجه» آغاز می‌شود، و گویا از خواجه جهان باشد [وی نگارنده ریاض الانشاء است]، نگارندگان دیگر: سلطان محمد پسر غیاث بیک، ملا عبدالوهاب طوسی (ره)، ملا سمی (ره)، حسین خوارزمی، شرف الدین یزدی، خواجه شهاب الدین از هند به امیر فیروز شاه سپس فصل‌هایی چنین بسیج شده: صفات پادشاهان، ستایش شاهان، دعا، عنوان نامه‌های پراکنده چنین بسیج شده: صفات پادشاهان، ستایش شاهان، دعا، عنوان نامه‌های پراکنده برای کسانی بی نام و با نام مانند عبدالرحمان جامی، خواجه امین، شاهرخ میرزا، پیر درویش؛ خط: نسخ، کا: محمد بن یوسف، تا: ۸۸۴ق؛ ۶۱گ (۱۹۰-۲۵۰)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۲۷۹]

۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۹۹/۱

شامل: نامه به سلطان محمد روم، نامه حضرت مخدوم ملک التجار به امیرزا محب الله سلمه الله، خطاب با خواجگان بزرگ، جواب خواجگان بزرگ، خطاب با قضات و با برادران، جواب برادران، خطاب با علماء، نامه عوارت؛ بی‌کا، تا: قرن ۹ [نشریه: ۷-۲۶۴]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۴۷-ف

دارای: ۱. نامه به امیر نصرة الدین، ۲. مناظره دل و دماغ، ۳. رسالت نزد دوستی به طریقت نصیحت، ۴. رقعه نزد مخدومی ارسال افتاد، ۵. رقعه نزد دوستی، ۶. نامه تهنیت فرزند؛ بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ ۶۶ص (۸۵-۱۵۰)[فیلمها ف: ۱-۲۰۷]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۹۷-۱۳/۱۷۷

آغاز:اعرف ایشان بجوم فلک هدایت وامامت بوده باشد برذمه همت ارباب ... واصحاب ملک وملت لازم ومتحتم تواند بود؛ **انجام:** سرخیل سپاه تاج داران ×× سرجمله جمله شهر یاران / سر یارای ملک تاج دارای ×× طراوت بخش باغ شهریاری

کتاب ترتیب باب وفصل ندارد ونامه‌ها پشت سرهم درج شده‌اند واغلب نام اشخاص وافراد حذف گردیده است، عنوان برخی از اشخاص که دراین منشآت، آمده عبارتنداز: مکتوب حضرت اعلی به خواجه عبیدالله سمرقندی، به ملا عبدالرحمن جامی، به پادشاه گیلان، از حضرت اعلی به سلطان یعقوب به خواجه عبدالله، به خواجه عبدالحی منشی، از دفتر منشآت مولانا حسین کاشفی به ادعای (المغفور المبرور)، گویا مؤلف واعظ کاشفی یا منشأ الانشاء عبدالواسع با خزری است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۸۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۸-۴۶۱۷]

۱۱. یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۵۹/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ قطع: ربعی[نشریه: ۴-۴۴۶]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۶۴۷

آغاز:بهدایت مشحون و لو لم یکن ذنب لما عرف العفو را منظور داشته عثرات او را نابوده انگاشتیم؛ **انجام:** عجب نبود ز عیسی دم طبیبی ×× که پرسد حال مسکینی غریبی

مؤلف آن شناخته نشد، نسخه‌ای است از باب اشتمال بر آداب انشاء و نامه‌نگاری حائز اهمیت، با سبکی شیوا و اسلوبی منشیانه از دوره صفویه، مؤلف کوشیده است ابتدا شیوه نامه‌نگاری را برای طبقات مختلف اجتماعی بیان کند و سپس به آوردن نمونه‌هایی از مکاتیب می‌پردازد، نثر او مصنوع و آمیخته به شعر می‌باشد، برای مزید فایده بعضی از عناوین کلی آن که جنبه تعلیمی دارد به عنوان نمونه از وسط کتاب ذیلاً آورده می‌شود: باب پنجم: در شکایت سعایت دو نان بدکار و زبونان شرارت شعار، باب ششم: در ارسال تحف و هدایا و تحقیر آن و التماس نمودن کاتب از مکتوب الیه این را که وفا نماید بوعده لطف و عطا، باب هشتم: در مناشیر و امثله و مایناسبها و هو المولی، باب نهم: در متفرقات مثل تهنیه عید رمضان وعید اضحی و نوروز و شب برات و عیادت مریض و تهنیه زفاف و عروسی و استدعای فاتحه و دعا و اعلام موت کسی و تعزیه نامه ...، همچنین آوردن فهرست بعضی از نامه‌های او را که به دوستان خود نوشته است خالی از فایده ندانستم: «جواب خطاب معالی نصاب و کتاب مشکین نقاب مخدوم عالیشان آقا خضر وزیر کاشان دام فی حفظ الملک المنان»، «نسخه مکتوبیست که نوشته شده بود نزد منشی صحایف لطایف منشاء عواطف و عوارف رفیق جانی شفیق روحانی منظور انظار رحمت ملک رفیع میرزا محمد شفیع»، «این نسخه مکتوبیست که نوشته شده بود نزد فاضل جمیل میر عبدالجلیل»، «نسخه مکتوبیست که نوشته بودم نزد سالک مسالک شلتاق حکیم عبدالرزاق»، «این نسخه مکتوبیست که نوشته بودم نزد مالدار عالیمقدار جامع خیرات و حسنات انسانی خواجه عبدالقادر کرمانی در وقتی که از ملتجاء اهل گیلان یعنی از آستانه رفیعه منیعه سلطان ارباب عرفان و برهان اصحاب ایقان الولی الذی جعله الله تعالی بکمال لطفه و کرمه بین اولیاء جیلان اعرف سید جلال الدین اشرف خصه الله تعالی من التحیات و التسلیمات ماهی اعلی و الطف بیرون آمده قرار داده بود بفراق و رفتن بجانب عراق»، «این نسخه مکتوبیست که نوشته بودم آنرا از روی تألف و مهربانی و بمکه معظمه فرستاده نزد ضیاءالدین یوسف گیلانی»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۰؛ افتادگی: آغازو وسط وانجام؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ جلد: پارچه‌ای، ۱۶۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۹-۳۵۱]

۱۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۲۲/۱۱ حکمت

شامل: نامه جامی به مردم شهرها برای شیخ مؤید خراسانی، سفارش قاضی صفی الدین عیسی بمردم شهرها در باره شیخ مؤید خراسانی، پاسخ غزالی به فخر الملک، نامه جامی به مولانا رولی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: ربعی[ف: ۲-۵۹]

۱۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۹۵ ـ د

آغاز:باید که خود را از برای حق خواهد نه حق ازبرای خود انشاء الله بتایید اللهی، و توفیث ربانی، موید و مفق گردد و السلام عنوان: و من منشآته الغربیة سلام الله علیه رایت سلطان عشق جزبر در مصطبه خرابه دل خراباتروان بلا کش سرمست نزنند و نوبت دولت شهنشاهی جزبر بام ویران آزاد دوران قلندر معشوق پرست نگوبند؛ **انجام:** چون این شنیده شد درجان نیزجای گرفته مصراع: در دل و جان خانه کردی عقبت ×× هر دو را دیوانه کردی عاقبتوالحمد لله علی ذلك السلام

نامه‌ای است عرفانی به درویشان و عارفان و سالکان و حبان و بریدان و عزیزان و به خواجه صاین الدین علی ترکه و سید بهاء الدین حیدرو قطب الدین حیدر و شمس الدین و شیخ یوسف اردبیلی و امیر علی خواردی حاکم فیروز کوه و یکی از آنها تاریخ ۳شعبان ۸۳۰ و یکی بدین عنوان است: «نامه بیکی از محبان ... از شهر مبارکه قم»مورخ ۱۴صفر ۸۳۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵۱گ، ۱۵سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱-۴۹۹]

۱۵. قائن؛ امام، سید حسن؛ شماره نسخه:۲۷

آغاز:انسان در غنچه دهان به نسیم ذکر احسان او شفتح است و گلشن صدور و چمن جنان اهل شهود و حضور به انوار و ازهار؛ **انجام:** محامد اماجد الزمان منبع محاسن النعوت و مکارم الشیم.

نامه‌ها و مطالب مختلفی است که مؤلف نگاشته و در آن این عناوین مشهود است: الی مولانا جامی، من قول سلطان الدکن الی سلطان الگجرات، الی شیخ داود، الی ابن اخیه، الی سلطان الگیلان، الی مولانا اسماعیل هرمزی، الی ولده الفخان، مولانا محمد لاری، الی عمیر الملك، ابی سعید نیریزی، سید مهدی، محمود پاشا رومی، ابنه ملك عبدالله، قاضی شرف الدین، ابنه ملك التجار، ابن اخیه عمید الملك، اخیه خواجه شهاب الدین، شرف الدین علی یزدی، ابن اخیه خواجه شیخ محمد، جلال الدین محمد دوانی، مولانا فاضل، ابی بکر تهرانی، الحضرة المقدسة المعینیة، مولانا ابی سعید، صدر جهان، سلطان حسن بیك؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۰۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۶/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۲۰۱]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۷۶

آغاز:اگر بودی بقا دنیای دون را ... ظل ظلیل خداوندی اعظمی که بر مفارق عالمیان؛ **انجام:** در سلك عبارت کشید و من الله الاعانة و التوفیق مختصری مفید درین رساله ذکر میشود ... مشتمل است بر هفده فصل و مقدمه.تا اثرها و نتیجه هایی مشاهده کند و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب سنه ۱۲۷۳.

دستور نامه‌نگاریست به فارسی، سپس عنوان‌های «نوبت خواجه عبدالقادر، قول دو گاه سلطان احمد، قول راست سلطان احمد، عمل خواجه عبدالقادر در دواگاه، عمل دوگاه خواجه عبدالقادر، عمل دو گاه همو، عمل خواجه عبدالقادر در عشیران، عمل خواجه عبدالقادر در حسینی، عمل خواجه در حسینی، بازگشت، عمل خواجه در حسینی، عمل خواجه در اصفهان، از ابن محمد لالا در اصفهان، عمل در دوگاه حجاز محمد لالا، عمل خواجه عبدالقادر درنوا، عمل سید محمد درنوا، عمل خواجه در عراق، عمل استاد نور شیخ در عراق، عمل خواجه در حجاز صورپیش، عمل خواجه درزنگله، عمل خواجه درزاولی، عمل در نوروز خارا از سلطان احمد، عمل سید قطب الدین در نوروز خارا، عمل خواجه در نیریز، بازگشت، عمل خواجه در چهار گاه، عمل در چهار گاه از استاد علی سه تایی، عمل خواجه در مبرقع، بازگشت، عمل در مبرقع از سلطان احمد، بازگشت، عمل خواجه در سه گاه، بازگشت» دیده می‌شود؛ خط: تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با سرلوح؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰۵گ، ۵سطر (۶×۷)، اندازه: ۱۱/۵×۱۵/۵سم [ف: ۸-۵۸۶]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۱۳

آغاز:افشار شیروانی چند کلمه حسب القبض قلمی شد تا عند الحاجه حجت باشد تحریراً فی شهر ذی قعده الحرام سنة ۹۸۷ ...

مشتمل بر منشآتی که در جاهای مختلف به کار آیند نظیر تمسك دیوانی، عهدنامه، جواب حکایت، خطاب با پیران، مادر، برادر، همشیره، سلاطین، سادات، قضات، مشایخ، امرا، پیشه کاران، تعزیت نامه، به ارباب حکم و فرمان، سلطان خلیل حاکم شیراز، ودیعت نامه و ... در برخی از منشآت تاریخ ۹۸۷ق دیده می‌شود؛ خط: رقاع، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۰۴گ، ۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۸-۱۶۰]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۱۶/۳

منشآت با دیباجه‌های زینت المجالس و تحفة الابرار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۸ص (۴۷-۸۴)، ابعاد متن: ۵×۱۱، اندازه: ۱۶×۲۸سم [سنا: ف: ۲-۱۲۱]

۱۹. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۴

این نسخه را شادروان بیانی در نشریه (۲: ۴۵) و راهنمای کتاب (۴: ۳ص ۲۳۹) شناسانده و علی مؤید ثابتی هم در دیباچه اسناد و نامه‌های تاریخی (ص ۱۲) از آن یاد کرده و دانش پژوه آنرا خوانده و در مجلد وحید (۴: ۱۱ص ۱۰۵۷) از آن سخن داشته است، این نکته‌ها نیز در اینجا آورده می‌شود: ۱. از منشآت صاین الدین ابومحمد علی ترکه خجندی (-۸۳۵ق) در نسخه‌ای از رسائل او در مجلس چند تایی هست (فرهنگ ایران زمین ۱۴: ۳۰۷) و در منشآت دانشکده ادبیات (۱: ۴۴۹) هم از او یاد شده است (نیز مجموعه یک گیل)، ۳. درباره دیباچه ترجمه شمسیه که در این نسخه هست باید دانست که مولی علاءالدین علی بن محمود بن محمد شاهرودی بسطامی هروی رازی فخری حنفی مصنفك (۸۰۳-۸۷۵ق) شرحی به فارسی بر شمسیه کاتبی دارد (چلبی) که در روز پنج‌شنبه ۱۰ ربیع الاول ۸۶۳ آنرا به پایان برده و نسخه اصل آن به خط خود او در قاهره هست(فهرست طرازی ۲: ۳۳۵ ش ۲ فلسفه و منطق فارسی طلعت)، این ترجمه که به نام علاءالدین ابوالمظفر سلطان محمد شده و او هم گویا همان سلطان

محمد میران شاه پسر بایسنقر (۹۰۵-۸۵۵ق) است مانا جز شرح فارسی مصنفک است، ۴. در جامع مفیدی (۳: ۲۵۱) از خواجه کمال الدین محمد اشکذری و پسرش خواجه عبدالقادر مستوفی یزد نام برده شده است، دانسته نشد که او را با ابوالکریم بن علی اشکذری منشی چه نسبتی است، این یکی هم به گواهی نسخه ش۲۵۷۶ باید ابوبکر بن علی اشکذری باشد نه ابوالکریم که در آنجا آمده و نه اسکندری که در فهرست دانشگاه یاد شده است.به شرح ذیل: ۱. منشآت؛ ترکه اصفهانی، علی بن محمد، ۲. تحفه ناصری؛ اشکذری، ابوالکریم بن علی، ۳. ترسل، ۴. منشآت؛ شرف الدین علی یزدی، ۵. منشآت؛ قوام الدین یزدی، محمد بن ابوبکر، ۶. منشآت؛ ابراهیم سلطان بن شاهرخ بن امیر تیمور؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۰۵ق[نشریه: ۲-۴۵]

۲۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۵۷

آغاز: بسمله. لفظ اول از عنوان این نامه بر ذکر خاتم مناسب نمود هوالغفور الودود لفظ دوم در عنوان؛ **انجام:** و در همه اوقات عالم السر و الخفیات را حاضر دانسته از شیوه ستوده راستی و امانت در نگذرند تا در مسلک رجال لاتلهیهم تجارة و لابیع عن ذکرالله انتظام یابد از جمله مضمون فرمان واجب الاذعان تجاوز جایز ندارند ...

نامه‌هایی است از عهد نادرشاه و متفرقه شامل نامه‌هایی: از قبیل جواب مکتوب حضرت پادشاهی از زبان الهام بیان سلطان ابوالغازی محمد زمان بهادر ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۹۲۷ق؛ جلد: چرمی، ۱۹۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۳-۱۳۴۷]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶/۲-۳۴۶۵-ع

نسخه اصل: کتابخانه بلژ belgeش ۸۸ فارسی در ۳ ص؛ بی‌کا، تا: رمضان۹۳۷ق، جا: شماخی؛ ۳ص [فیلمها ف: ۱-۲۰۸]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶/۱-۳۴۶۵-ع

نسخه اصل: به ترکی از کتابخانه بلژBelge 78 ترکی؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۲۰۸]

۲۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۵۳/۱۶ حکمت

نامه‌هایی به فارسی سره و دوستانه و به شیخ مجدالدین تبریزی و به مولانا علی قوشچی و وقفنامه دیوان حافظ از سلطان برای مرقد و خاکپای شاعر و نام‌های دیگر که در دنباله رساله قلمیه آمده و ما ندانستیم جزو آن است، سپس خطبه اربعین عربی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۶ شعبان۹۴۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: بغلی[ف: ۲-۵۷]

۲۴. اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۲/۳۱

آغاز:بسمله. سپاس بی قیاس متکلمی را که منشی مناشی دیوان دانش و کاتب مناشیر اسرار آفرینش قلم تقدیر و رقم تصویر اوست؛ **انجام:** و ادراک سعادت منزلین بدان است. تمت الکتاب. فی شهر رجب المرجب سنة احدی و ثلاثین و تسعمایة بدارالمومنین استراباد. کتبه ... حسن بن کمال آزادی

عنوان‌های کتاب باین مضامین است: به طبقه اعلی از سادات نویسنده، در جواب به طبقه اوسط سادات، در جواب نویسنده به طبقه ادنی از سادات، در جواب سایر طبقات: مشایخ، علماء، قضات، امراء، وزرا، والدین؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: با تاریخ۹۵۵ق؛ مؤلف این منشآت اسمی از خود کتاب نیاورده و آن را برای دو تن از بزرگ زاده‌های زمانش تألیف کرده؛ ۲۰گ (۲۵۱پ-۲۷۰پ)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [نشریه: ۵-۱۴۳]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱۳

شامل: ۱. نامه زین الدین ابوبکر تایبادی به امیر تیمور کورکان، ۲. سه نامه از سلطان حسین میرزا به ابوالنصر حسن بیک، ۳. دونامه از سلطان حسین میرزا به خلیل بن ابوالنصر حسن بهادر، ۴. پنج نامه از سلطان حسین میرزا که یکی به ازون حسن است، ۵. نامه زین الدین ابوبکر تایبادی به امیر تیمور گورکان در فرصتی که از خراسان مطالبه می‌نموده، ۶. نامه حسن بیک بهادر به سلطان حسین میرزا، ۷. نامه شاه اسمعیل الحسینی الصفوی به سلطان حسین میرزا، ۸. فتح‌نامه سلطان حسین میرزا در جناران، ۹. سواد فتح نامه سلطان ابوسعید میرزا من انشاء مولانا عزیز، ۱۰. فتح نامه شاهرخ میرزا، ۱۱. دو انشاء جامی به خواجه عبیدالله، ۱۲. نامه خواجه عبدالله صدر به امیر محمد امیر یوسف، ۱۳. دو نامه امیر محمد امیر هاشم به خواجه مجدالدین، ۱۴. نامه قاضی اختیار به منشی شاهی، ۱۵. دو نامه از عبدالواسع، ۱۶. نامه عبدالواسع در جواب نامه خواجه مجدالدین، ۱۷. دو نامه از عبدالواسع به خواجه محمد، ۱۸. دونامه از عبدالواسع به یاران، ۱۹. نامه عبدالواسع به کمال الدین حسین، ۲۰. نامه عبدالواسع به یکی از سادات، ۲۱. نامه عبدالواسع به یکی از دوستان، ۲۲. نامه عبدالواسع به یکی از عمال، ۲۳. نامه عبدالواسع به یکی از مشایخ، ۲۴. نامه خواجه عبدالله صدر به افضلا محمد، ۲۵. سه نامه از خواجه عبدالله هر کدام به یکی از احباب، ۲۶. نامه پادشاه سجستان به پادشاه گیلان در محل آمدن امیرتیمور به سجستان، ۲۷. نامه امیر سلطان ابراهیم به یکی از احباب، ۲۸. نامه عبدالواسع ابراهیم به یکی از احباب، ۲۹. دونامه از عبدالواسع به خواجه کمال الدین حسین، ۳۰. نامه عبدالواسع به عماد الاسلام، ۳۱. دونامه عبدالواسع به عمیدالملک، ۳۲. دونامه عبدالواسع به خواجه مجدالدین محمد، ۳۳. نامه عبدالواسع به یکی از وزراء، ۳۴. نامه عبدالواسع به خواجه نظام الملک، ۳۵. نامه عبدالوهاب مشهدی در تهنیت منصب یکی از امراء، ۳۶. نامه عبدالوهاب به یکی از فضلا، ۳۷. نامه عبدالوهاب به خواجه فضل الله، ۳۸. سه نامه از سلطان حسین میرزا به جامی، ۳۹. نامه قاضی عیسی عراقی به جامی، ۴۰. نامه قلی بیک به جامی، ۴۱. نامه شیخ نجم خواهرزاده قاضی عیسی به جامی، ۴۲. نامه پادشاه یعقوب بیک به جامی، ۴۳. نامه پادشاه شیروان به جامی، ۴۴. نامه سلطان حسین میرزا به جامی، ۴۵. دونامه عبدالواسع به خواجه عمیدالملک، ۴۶. نامه رکن الدین خافی به یکی از احباب، ۴۷. نامه امیر علی شیر در جواب نامه جامی، ۴۸. نامه امیر علی شیر

به خواجه عبدالعزیز جامی، ۴۹. نامه امیر علی شیر به سادات، ۵۰. نامه عبدالواسع به خواجه مجدالدین محمد، ۵۱. نامه عبدالواسع به خواجه نظام الملک، ۵۲. نامه رکن الدین خافی به یکی از وزراء، ۵۳. نامه یکی از فضلا به یکی از مشایخ، ۵۴. نامه کمال الدین حسین واعظ به یکی از اکابر عراق، ۵۵. نامه رکن الدین به یکی از اولیاء الله، ۵۶. انشاء فصیح کوسوی، ۵۷. نامه سلطان حسین میرزا به امیر علی شیر، ۵۸. نامه شاه رخ پادشاه به سلطان هندوستان، ۵۹. نامه عبدالواسع به خواجه نظام الملک، ۶۰. نامه قطب الدین محمد بن خواجه افضل الدین محمد، ۶۱. نامه خواجه عبدالله مروارید، ۶۲. نامه عبدالواسع به دوستی، ۶۳. نامه فتحی در جواب نامه یکی از مشایخ، ۶۴. نامه فتحی به یکی از دوستان، ۶۵. نامه یعقوب بیک به جامی، ۶۶. نامه محمد کوسوی به یکی از دوستان، ۶۷. نامه قاضی اختیار به جلال الدین میرک در عراق، ۶۸. نامه قاضی اختیار به قاضی جهان، ۶۹. دونامه سید اختیار به لقیب غیاثا محمد، ۷۰. نامه غیاثا محمد بن میرزا شاه حسین، ۷۱. نامه منظوم قاضی اختیار به میرزا شاه حسین، ۷۲. نامه محمد کوسوی در جواب یکی از یاران، ۷۳. نامه خواجه عبدالله، ۷۴. نامه رکن الدین خوافی به یکی از دوستان، ۷۵. نامه رکن الدین خوافی به محمد امیر، ۷۶. دونامه فخرالدین به خواجه تاج الدین جامی، ۷۷. نامه فتحی نیشابوری به یکی از مشایخ در جواب او، ۷۸. دو نامه فتحی به یکی از حفاظ، ۷۹. نامه فتحی به یکی از اطباء، ۸۰ نامه فتحی به یکی از منجمان، ۸۱. نامه سلطان حسین میرزا به شیخ عبدالرحمن، ۸۲. دونامه یعقوب بیک به مولانا جامی، ۸۳. نامه سلطان حسین میرزا به امیر علی شیر، ۸۴. نامه خواجه افضل الدین محمد به خواجه شهاب الدین عبدالله، ۸۵. نامه خواجه عبدالله به خواجه افضل، ۸۶. نامه خواجه عبدالله به امیر محمد امیر ولی بیک، ۸۷. نامه خواجه یوسف کاریزی به خواجه معین، ۸۸. نامه خواجه عبدالله به یکی از احباب، ۸۹. نامه خواجه عبدالله در جواب نامه یکی از مشایخ، ۹۰. دونامه خواجه عبدالله به امیر عبداللطیف، ۹۱. انشاء خواجه عبدالله، ۹۲. نامه خواجه عبدالله به شیخ ابوسعید پورانی، ۹۳. نامه خواجه عبدالله به یکی از امراء، ۹۴. نامه خواجه عبدالله به یکی از سادات، ۹۵. نامه خواجه عبدالله در جواب نامه یکی از احباب، ۹۶. سه نامه از خواجه عبدالله به یکی از دوستان، ۹۷. نامه رکن الدین خوافی به دوستی، ۹۸. نامه یکی از فضلا به خواجه کمال الدین حسین بن خواجه نظام الملک نامه یکی از فضلا به خواجه کمال الدین حسین بن خواجه نظام الملک، ۹۹. نامه عبدالغفور به صدرالدین محمد، ۱۰۰. نامه امیر علی شیر به شرف خان والی ممالک هند، ۱۰۱. نامه عبدالواسع به یکی در صحت از مرض، ۱۰۲. دو نامه خواجه عبدالله به یکی از مشایخ، ۱۰۳. هفت نامه در اظهار اشتیاق از خواجه عبدالله، ۱۰۴. نامه خواجه عبدالله در محل قرب به یکی از دوستان، ۱۰۵. نامه خواجه عبدالله در باب فصل بهار، ۱۰۶. نامه خواجه عبدالله به یکی از امراء، ۱۰۷. انشاء خواجه عبدالله در باب خطاب سلاطین و ادعیه در چهارده نامه، ۱۰۸. انشاء از خواجه عبدالله درباره مخدرات عظمی، ۱۰۹. انشاء از خواجه عبدالله درباره امراء عظام، ۱۱۰. انشاء از خواجه عبدالله در جهت صدور عظام، ۱۱۱. انشاء از خواجه عبدالله در باب وزرای عالیمقام، ۱۱۲. انشاء از خواجه عبدالله درباره اهل، ۱۱۳. انشاء از خواجه عبدالله درباره سادات عالیات، ۱۱۴. انشاء از خواجه عبدالله درباره مشایخ ذوی الاحترام، ۱۱۵. انشاء از خواجه عبدالله درباره قضاة کرام، ۱۱۶. انشاء از خواجه عبدالله درباره علماء، ۱۱۷. انشاء از خواجه عبدالله درباره منشیان، ۱۱۸. انشاء از خواجه عبدالله درباره شعرا، ۱۱۹. انشاء از خواجه عبدالله درباره ارباب نجوم، ۱۲۰. انشاء از خواجه عبدالله درباره اطباء، ۱۲۱. انشاء از خواجه عبدالله درباره خطباء، ۱۲۲. انشاء از خواجه عبدالله درباره محتسبان، ۱۲۳. نامه از خواجه زین العابدین جامی به خواجه ضیاءالدین، ۱۲۴. دونامه خواجه علی اکبر جامی به خواجه شمس الدین محمد وزیر ابوسعید خان، ۱۲۵. نامه خواجه ابوالمکارم به مسعود میرزا، ۱۲۶. نامه خواجه ابوالمکارم به یکی از علما، ۱۲۷. نامه خواجه عماد در جواب خواجه معین، ۱۲۸. نامه خواجه ابوالمکارم به برادر خود خواجه علی اکبر، ۱۲۹. نامه خواجه ابوالمکارم به خواجه محمد وزیر، ۱۳۰. نامه خواجه ابوالمکارم جامی به التماس امیرزاده حسن بن امیر یوسف جین، ۱۳۱. نامه خواجه تاج سلمان، ۱۳۲. نامه سلطان حسین به شاه شجاع، ۱۳۳. نامه شاه شجاع در جواب سلطان حسین میرزا، ۱۳۴. دونامه است که به جامی نوشته‌اند؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن بن عبدالله، تا: ۱ صفر۹۶۱ق، جا: حلب؛ تملک: اسعد بن سعدی، پیر احمد ملت زاده، یحیی بن مصفی رهبر، ابراهیم ناشد، محمد بن رجب، محمد محرم زاده، مکرمین خلیل؛ مهر وقف کتابخانه حافظ آغابک رکاب دار؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۳گ، ۱۷سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۶سم

[سنا: ف: ۲-۳۰۶]

۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۲۶/۲

آغاز:بسملة. حمد و سپاس بی قیاس مبدعی را جل جلاله ... اما بعد این رساله ایست مشتمل بر مکاتباتی؛ **انجام:** چون ظاهر گردد از آنچه معهود است ... تحریراً فی سلخ شهر ربیع الاول سنة احدی و ستین و ثمانمائة. تم الکتاب علی ید العبد حسین بن عارف الحسنی فی سنة ست و ستین و تسعمائة

نام نویسنده در متن کتاب نیامده است لیکن در گ ۷۴ نوشته است: «منشآت شروانی»، و به علت اینکه نسخه‌ای از آن در دسترس نبود امکان مطابقت وجود نداشت، تاریخ تألیف آن ربیع الاول ۸۶۱ ذکر شده است (گ۹۷)، در فهرست مشترک آقای احمد منزوی (ج۵ص۶۱۱) ترسل منسوب به محمد کریم شیروانی آمده و آدرس فهرست نسخه‌های خطی همدان و رشت برای آن داده شده است، در فهرست نسخه‌های خطی همدان، ترسل به همین نام وجود داشت اما آغاز آن با نسخه ما مطابقت نمی‌کرد، در الذریعه (ج۲۰ص۱۰۷) نیز از منشآت آقا محمد کریم نام برده

شده است اما مشخصات دیگری از آن ذکر نشده است، در فهرست نسخه‌های خطی مجلس سنا (ج۱ص۱۵۶) نیز منشآت شیروانی وجود دارد و در آن نیز چون مشخصات کاملی ذکر نشده قابل تطبیق نبود، کتاب مذکور شامل چهار فصل است: فصل اول: در مکاتباتی که ادنی به اعلی نویسند، فصل دوم: در مکاتباتی که اعلی به ادنی نویسند، فصل سوم: در مکاتباتی که اقران و همپایگان به یکدیگر نویسند، فصل چهارم: در احکام که برای رجوع مناصب و بروات و ادارات نویسند، شبیه همین ترتیب در فصل بندی کتابهایی چون «نامه نامی» تألیف خواند میر (-۹۳۷یا ۹۴۱ یا ۹۴۲) و «بدایع الانشاء» تألیف یوسفی هروی (-۹۵۰) وجود دارد هر چند این کتاب‌ها حدود یک قرن پس از نسخه ما نگاشته شده‌اند شاید پیوندی میانشان وجود داشته باشد (ن.ک: فهرست مشترک ۲۸۵۰)؛ خط: نستعلیق، کا: حسین بن عارف حسنی، تا: ۹۶۶ق؛ ۱۲سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۳۵۱]

۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶/۳-۳۴۶۵-ع و ۶/۴-۳۴۶۵-ع و ۶/۵-۳۴۶۵-ع

نسخه اصل: ش persan از کتابخانه ملی پاریس ancient؛ کا: کجی میر بن محب علی رشیدی، تا: شعبان۹۸۹ق[فیلمها ف: ۱-۲۰۸]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۷۶

آغاز:عنوان: سواد کتابتی که نواب رضوان پناه غفران دستگاه ... به سلطان سلیمان پادشاه روم در باب پسرش سلطان بایزید؛ **انجام:**از شمائل و داد دانسته تجویز مغایرت نفرمایند همواره بتاییدات و توفیقات لاریبی موفق باشد.

منشآت مربوط به عهد تیموری و صفوی، مجموعه‌ای از نامه‌ها و مکاتبات و مراسلات حکومتی از عصر سلاجقه، ایلخانان، تیموریان و ترکمنان تا عهد صفویه مناطق مرکزی ایران که در یک دفتر گردآوری شده است، در عنوان و سرنامه برخی آمده است: عطوفت‌نامه، مخالفت‌نامه، مفاوضه‌نامه، نشان، منور، دستورالعمل و ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: بعد از سال۹۹۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۳۸۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف:۳۳/۲-۱۰۲]

۲۹. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۲۰

نامه‌ها و منشآت پراکنده‌ای بدین عناوین: وقف‌نامچه قرآن از عبدالواسع بن علی نقی، دیباچه رساله‌ای که در احکام ایام هفته و سال نوشته شده است، منشئات مسیحا سلمی مشتمل بر جواب نامه ملامحمد باقر و چندین یادداشت که در حاشیه برخی از کتب نگاشته، نامه به میرزا سید مرتضی، در سفارش ملاشمسا به برخی از ارباب مناصب، نامه به نواب، نامه خواجه جهان به سید علی گیلانی، نامه آقا حسین خوانساری به ملامیرزای شیروانی هنگامی که در عتبات بوده، انشای عبدالواسع در شکایت از اقارب، صورت وصیتنامه، در تهنیت وزارت و منازل، مکتوب مسیحا به آصف، مکتوبی به میرزا محمدرضا حکیم باشی، مکتوبی به وزیر رشت در سفارش آقا سنجر، نامه به میرزا ابوطالب، نامه‌ای به آقا جمالا، نامه به میرزا طاهر واقعه نویس، تهنیت زفاف و صحت و قدوم احباب و نوروز و نکاح و ...، برخی از منشآت جامی، مکتوب عبدالرزاق کاشی به شیخ علاءالدوله، عریضه محمد تقی بیگا به نواب اشرف، نامه شاه عباس ثانی به پادشاه هندوستان، نامه محمد زمان خان به مرتضی قلی، مکتوب سلطان العلماء، برخی از منشئات آقا حسین خوانساری به نواب اشرف، نامه حکیم ابوالفتح گیلانی به شاه فتح الله، مکتوب حکیم ابوالفتح به میر شریف آملی، مکتوب غزالی به سلطن سنجر، مکتوب محمد زمان خان به برخی از امراء؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، برخی از صفحات به خط عبدالواسع مذکور؛ ۹۰گ، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: -۲۳]

۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۴/۱۰

شامل: نامهبه حکیم نورالدین در وقتی که کدخدا شده بود، نامه از میرسید شریف درباره سفارش حافظ ادوار بیگی از ارباب نعم نوشته، نامه خواجه رشیدالدین که به مولوی بلخی نوشته بود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲گ (۶۳پ-۶۴ر)، اندازه: ۱۳/۳×۲۳/۵سم [ف: ۷-۸۶]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۱/۱۲

منشآت: ۱. رقعه امیرعلی شیرنوایی پس از استعفاء به وزراء سلطان حسین میرزا بایقرا، ۲. رقعه او درباره رخصت زیارت بیت الله به همو، ۳. رقعه نصیرالانامی به میر معین برای آب و پاسخ او، ۴. رقعه به یکی از ارباب طرب، ۵. مطایبات، ۶. مضحکات، ۷. روایت به فارسی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۳ص (۳۷-۳۹)، ابعاد متن: ۸×۱۳، اندازه: ۱۶×۲۹سم [سنا: ف: ۱-۲۳۵]

۳۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۳۳ حکمت

نامه‌های زمان صفوی است بدین‌گونه: ۱. نامه سلطان مراد خان والی روم در باب قرار صلح مصحوب مهدیقلی خان چاوشلو بنواب گیتی ستانی شاه عباس، ۲. نامه شاه عباس به خواندگار روم مصحوب سیدی بیک ایشک اقاسی، ۳. نامه سلطان محمد خواندگار روم پس از جنگ با کفار به شاه عباس مصحوب ذوالفقار خان، ۴. پاسخ نامه خواندگار روم از شاه عباس نوشته اعتماد الدوله، ۵. نامه مولانا سعدالدین ملا سلطانمراد به شاه عباس، ۶. نامه ابراهیم پاشای وزیر سلطان محمد خواندگار روم به حاتم بیک اعتماد الدوله مصحوب ذوالفقار خان، ۷. پاسخ همین نامه از حاتم بیک، ۸. نامه ذوالفقار خان به پاشای شام، ۹. نامه نصوح پاشای وزیر اعظم به حاتم بیک اعتماد السلطنه، ۱۰. نامه شاه عباس به سلطان احمد خواندگار روم درباره گشودن گرجستان که با تاج لادور کشیش مصحوب ذاکر قوشچی فرستاده نوشته میرزا محمد محسنای منشی الممالک، ۱۱. نامه شاه عباس به همو مصحوب قاسم بیک بیک بورون، ۱۲. نامه سلطان مصطفی خان به شاه عباس پس از جلوس، ۱۳. نامه شاه عباس به

همو در پاسخ او، ۱۴. نامه جلال الدین محمد اکبرشاه هندی مصحوب امیر ضیاءالدین کاشی در ۱۰۰۵ق، ۱۵. نامه شاه عباس بدو، ۱۶. نامه شاه اسماعیل به شاه بسلطان حسین میرزا، ۱۷. نامه صاحبقرانی به یکی از سلاطین، ۱۸. نامه سلطان حسین میرزای بایقرا در پاسخ شاه اسماعیل، ۱۹. نامه صاحبقرانی به شاهی بیک خان اوزبک درباره جنگ علاءالدین ذوالقدر، ۲۰. نامه حسن پادشاه به سلطان حسین میرزا، ۲۱. نامه سلطان حسین میرزا به او، ۲۲. پاسخ حسن پادشا از سلطان حسین میرزا، ۲۳. نامه ابوالنصر حسن بیک بایندر (بن علی بن عثمان) به سلطان مصر درباره فتح سلطان ابو سعید به وسیله جلال الدین جمشید بیگ، ۲۴. نامه حسن پادشاه به یادگار محمد میرزا، ۲۵. نشان حسن پادشاه درباره ایالت خراسان به نام یادگار محمد میرزا مورخ ۸۷۴ق، ۲۶. فتح‌نامه سلطان‌حسین میرزا که با یادگار محمد میرزا جنگ کرده در بیابان خبازان، ۲۷. نامه سلطان حسین میرزا به جامی درباره فتح مزبور، ۲۸. نامه سلطانحسین میرزا به خواجه عبدالله سمرقندی، ۲۹. نامه سلطانحسین میرزا به خواجه علی سمرقندی، ۳۰. نامه خواجه علی به خواجه شمس الدین محمد وزیر سلطان ابوسعید، ۳۱. نشان سلطانحسین میرزا درباره اجازه فتوی، ۳۲. نامه به مولانا عبدالرحمن جامی، ۳۳. نشان شیبک خان، ۳۴. نشان آستانه مقدسه رضویه، ۳۵. نامه اعتمادالدوله قاضی جهان به نواب همایون میرزا پادشاه هند مسوده محمد اصفهانیا، ۳۶. منشور تولیت بقعه رضویه به نام شیخ کبیر از شاه اسمعیل، ۳۷. نامه شیبک خان اوزبک به شاه اسمعیل، ۳۸. فتح نامه شاه اسمعیل و کشتن شیبک خان، ۳۹. نامه به سلطان سلیمان بن سلیم بهادرخان، ۴۰. نامه عبدالمؤمن خان به نواب گیتی ستان، ۴۱. پاسخ آن نوشته اعتمادالدوله حاتم بیک، ۴۲. پاسخ عبدالمؤمن خان به شاه عباس، ۴۳. نامه شاه عباس به عبدالمؤمن خان در سال آخر که اسفراین راه محاصره کرده بود نوشته حاتم بیک اعتماد الدوله، ۴۴. پاسخ آن از او، ۴۵. نامه شاه عباس و سرزنش به عبدالمومن خان نوشته حاتم بیک، ۴۶. نامه شاه عباس بندر محمد خان اوزبک والی بلخ، ۴۷. نامه نوازش شاه عباس به حسن خواجه بخارایی، ۴۸. نامه شاه عباس به عبدالرحیم خواجه برادر خواجه بخارایی، ۴۹. نامه خان احمد گیلانی به شاه عباس، ۵۰. پاسخ آن، ۵۱. دستورالعمل خان احمد برای خواجه مسیح، ۵۲. پاسخ خان احمد به نامه شیرزاد، ۵۳. نامه خان احمد به استاد زیتون، ۵۴. پاسخ خان احمد گیلانی به پرسش ملا آقا جانی، ۵۵. پاسخ ملا آقا جانی، ۵۶. نامه به یکی از اهل ساز، ۵۷. نامه خواجه محمد شریف هجری در وقت ضبط هرات رود به مولانا شوقی یزدی، ۵۸. نامه خوانده امیر مورخ به پسر خود، ۵۹. نامه تیمور علی منشی در بهار به دوستی، ۶۰. نامه خوانده امیر در صفت بهار، ۶۱. نیز در توصیف بهار، ۶۲. تعریف خزان، ۶۳. الفاظ در وصف شتا، ۶۴. نامه خان احمد گیلانی به شاه عباس، ۶۵. نامه پیر محمد خان استاجلو به قاضی عبدالله جوینی از گیلان، ۶۶. نامه میرزای عالمیان به وزیر حاتم بیک اعتمادالدوله، ۶۷. نامه میرزای عالمیان به میرزا محمد شفیع، ۶۸. نامه میر صدرالدین محمد قاضی جهانی به آقا عنایت کل به فرموده شاه عباس در سالی که به راه حج رفته بود، ۶۹. حاشیه کتابت خان احمد گیلانی که به خط خود سفارش محمود عسس به میرزا محمد وزیر نوشته است، ۷۰. دستور نگارش چند منشور به والیان و قورچیان و مهردار و تواچی و ایشک اقاسی باشی و دیوان بیگی باشی و سپهسالار و قوللر آقاسی و تفنگچی باشی و بیگلر بیگیان و ایالت و حکومت پناه و سلطان بزرگ و کوچک و منتظر الاماره و صدارت پناه و سادات و نقبا و فقها و طالب علمان و قاریان و طلبه علوم و اهل صلاح و حکیمان و اطبا و حکمای حاذق و منجمان و خطبا و واعظان و فضیلت پناه و استاد خویش نویس و وزرای عظام کرام و وزرای ممالک و وزیر آذربایجان و اصفهان و قزوین و مستوفی الممالک و مجلس نویس خاصه شریفه و ناظر بیوتات و ناظر دفترخانه و وزیر قورچیان و غلامان و مستوفی قورچی و غلامان دیگر ارباب مناصب دفترخانه مانند صاحب توجیه و اوراجه نویسان و مشرفان بیوتات و مقربان بساط اقدس و میر شکار باشی و انیس رفعت و معالی پناه و یساولان صحبت بهمین دستور و ایشک آقاسیان و یوزباشیان و ارباب طرب و اهل نغمة و ساز و سرخیل مقربان، نامه ارباب دولت بیگدیگر، ۷۱. پاسخ اعتماد الدوله و نامه امرای بزرگ به نواب صدارت پناه و نامه امرای بزرگ عالیشان به یکدیگر و پاسخ آنها و نامه‌های یاران و دوستان و پاسخ آنها و شجره خلفای عظام و نشان «سیورغال طالبان مؤن که بفرمان نواب گیتی بنده کمترین مسوده نموده» و پروانچه اشرف و پروانچه داد و ستد امور خزینه، ۷۲. پروانچه نواب گیتی ستانی به نام میرزای عالمیان (میرزا محمد شفیع وزیر قزوین و خراسان) مورخ شعبان ۱۰۱۴ در اردبیل، ۷۳. پروانچه شاه طهماسب به معصوم بیک صفوی وکیل معاملات گیلان، ۷۴. نشان وزارت خواجه امیر بیک مهردار که شاه طهماسب داده بود، ۷۵. پروانچه میرزا شکرالله مستوفی الممالک در زمان شاه طهماسب نوشته قاضی عبدالله، ۷۶. نشان وزارت مؤتمن الدوله میرزا سلمان ارزانی داشته نواب شاه اسماعیل، ۷۷. نشان استیفای ممالک ارزانی داشته شاه اسماعیل به میرزا شکرالله، ۷۸. نشان نقیب النقبایی اولاد امیر محمد قاسم نسابه، ۷۹. انشای مولانا محمود لنگرودی، ۸۰. نامه خواجه رشیدالدین به مولانا صدرالدین درباره نامه او و بدو، ۸۱ پند سید محمد نوربخش به مریدان و اهل معرفت، ۸۲ نامه سلطانحسین میرزای بایقرا به قبلة الکتاب مولانا سلطانعلی خوش‌نویس، ۸۳. نشان پادشاه سلطان‌حسین میرزای بایقرا در منع ریش‌تراشی، ۸۴. نامه سلطان سنجر بقیصر روم (نوشته روز پنج‌شنبه ۲۷ محرم ۱۱۶۵ از عبدالعلی منشی)، ۸۵. نامه شاهنشاهی به کاشغر، ۸۶. نامه شاهنشاهی به شرفای مکه و در آن از غارت نمکحرامان در ۹۸۹ و آزار به شیخ معین الدین محمد هاشمی شیرازی و پولی که همراه شیخ عبدالنبی و مخدوم الملک و حکیم الملک برای شرفا و قضات فرستاده شده یاد گردید، ۸۷. مفاوضه شاهنشاهی به دانایان

فرنگ در ربیع الاول ۹۹۰، ۸۸. نشان شاهنشاهی به جوانبخت والانژاد شاهمراد هنگام بازگشت از کشمیر، ۸۹. منشور شاهنشاهی به سپهسالار خان خانان پسر بیرام خان در واقعه راجه تورمل، ۹۰. نامه به خان خانان، ۹۱. منشور شاهنشاهی به حکیم همام درباره درگذشت جالینوس الزمانی حکیم ابوالفتح گیلانی بر اثر بیماری اسهال در روز نهم مرداد هفتم شهریور سال ۳۴ الهی شب پنج‌شنبه ۱۹ شوال ۹۹۸ق و درگذشت امیر فتح الله شیرازی به همان بیماری در ۲۴ مرداد ماه الهی سه شنبه ۳ شوال ۱۵ روز پس از آن، نوشته ۲۷ شوال ۹۹۷ق در کنار سند ساکز نزدیک اتک بنارس، ۹۲. فرمان شاهنشاهی به اعظم خان کوکلتاش پسر شمس الدین محمود، ۹۳. دستور نامه شاهنشاهی به کارکنان دولت (از رهگذر اداری مهم است)، ۹۴. فرمان شاهنشاهی به شهبازخان در تفویض حکومت صوبه مالوه، ۹۵. فرمان شاهنشاهی در منع زکات و معافی اخراجات، ۹۶. فرمان شاهنشاهی به راجه علیخان فرمانروای خاندیس، ۹۷. فرمان شاهنشاهی به برهان الملک مسند نشین احمد نگر، ۹۸. فرمان شاهنشاهی به جناب چلبی بیکای شیرازی علامه، ۹۹. نامه کمترین بنده‌ها ابوالفضل به شاهنشاه (دو تا)، ۱۰۰. نامه او به شاهزاده دانیال (سه تا سومی مورخ ۱۳ محرم ۱۰۰۱ در کنار گنگ)، ۱۰۱. نامه به شاهرخ میرزا نبیره میرزا سلیمان فرمانروای بدخشان، ۱۰۲. نامه به شیخ خضر مورخ ۱۱ جمادی الاول ۹۹۴ق، ۱۰۳. نامه به سالک مسالک صوری معنوی (سه تا)، ۱۰۴. نامه به خان خان سپهسالار (چند تا) در پایان اینها دارد که از منشآت شیخ ابوالفضل برادر شیخ فیضی هندی است (نوشته خان محمد بن الحاجی میر محمد است در ۲۹ محرم ۱۰۵۵ در شهر سپاهان که نیمه نامه‌ها بجز آن یکی (ش ۸۲) همه باید به خط او باشد)، پس از این چند نامه است که باید به خط دیگری باشد: ۱۰۵. حکم شاه سلیم پادشاه هندوستان، ۱۰۶. نامه شاه تهماسب در پاسخ خواندگار روم، ۱۰۷. نامه صفدر خان فرمانروای قندهار به عباس قلی خان فرمانروای هرات (ناتمام و باید این یکی بخط همان خان محمد باشد)، ۱۰۸. نامه شاهزاده اعظم حسنعلی میرزا به محمد قاسم خان قوانلوی قاجار (به خط قرن ۱۳و۱۴)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، مجدول؛ قطع: وزیری[ف: ۲-۶۴]

۳۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۲۰ حکمت

دستور نامه نویسی است؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا [ف: ۲-۶۹]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۱/۴۱-فیروز

آغاز:نامه: جناب عزت مآب روحم پر فتوحم مصطفی چلبی ... فیما بعد بوسفر ندامت اثر بغداد بیداد محنت آباد حوادثن استفسا بیورسنکز نه دییم بوسفر دوشمانزه نصیب اولمسون. طقوز آی دور که قلعه محاصره اولالی بیر داشنه رخنه ویر ملیوب

فرمان‌ها و نامه‌هایی است به این ترتیب: - فرمان پادشاه (صفوی) به عباس قلی بیک وزیر مازندران به مناسبت آغاز پادشاهی آن شاه مورخ ۱۰۷۸ق، پس از این فرمان، حکایتی است و نیز تاریخ‌های پاره‌ای از وقایع ایام صفویه (از ۹۹۶ تا ۱۰۳۳) و از آن جمله است: کشتن میر کمال الدین از واری در ۱۰۰۸ و ثنای حمام بار فروش به امر شاه عباس اول در ۱۰۲۰ و بناء استخر (در نسخه اسطلخ) و دریاچه بارفروش به امر آن شاه در ۱۰۲۸ و فتح قندهار در ۱۰۳۱، نویسنده در پایان تاریخ‌ها درباره قلعه بارفروش می‌گوید: «بالفعل که هزار و نود است از آن ایام تا حال مسجد جمعه است ببین تفاوت ره از کجاست تا به کجا»، دیباچه بیاض میرزا مهدی از نصیر همدانی، دیباچه بیاض، نامه میرزا رضی صاحب رقم به یکی از احباء، نامه از حکیم ابوالفتح، تقریظ میرزا تقی دولت آبادی بر حاشیه مختصر درویش عشق، دیباچه میرزا هاشم بر اشعار جامی که حسن خان هرات انتخاب کرده بود، دیباچه بیاض، نامه‌ای تاریخی به ترکی (در حاشیه ص ۱۱۴۵-۱۱۵۰) گزارشی است از جنگ ایران و عثمان در بغداد و نویسنده ناکامی لشکر عثمانی را در محاصره لشکر ایران و سختی هایی که کشیده‌اند گزارش می‌دهد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۳ص (۱۱۴۲-۱۱۵۴)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲۱-۲۸۲]

۳۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۱ ـ ب

نامه‌ها دیوانی و فرمانهای پادشاهان سلجوقی و صفوی و دیگر خاندانها در آن آمده است و در ۱۰۰۹ تألیف شده است (ص۱۱۹). چنین است فهرست نامه‌ها: ۱. فتحنامه شاه اسماعیل در غلبه بر طایفه اوزبک، ۲. تهنیت‌نامه‌ای که جلال الدین محمد اکبر شاه هندی به شاه عباس نوشت، ۳. جوابیکه شاه عباس به جلال الدین اکبر شاه نوشته، ۴. نامه جلال الدین اکبر شاه هندی به میر صدر الدین محمد نقیب، ۵. مکتوب جلال الدین اکبر شاه به چلبی بیک، ۶. مکتوباعتماد الدوله به سنان پاشا وزیر اعظم عثمانی، ۷. منشور شاه عباس به مولانا سعدالدین محمد معلم خواندگار روم، ۸. عریضه مولانا سعد الدین در جواب شاه عباس، ۹. عریضه دیگر سعدالدین معلم در جواب، ۱۰. مکتوب اعتماد الدوله به ابراهیم پاشا وزیر اعظم عثمانی، ۱۱. منشوریکه شاه عباس در تهنیت جلوس به سلطان محمد قیصر روم نوشته، ۱۲. مکتوب دیکر درتبریک جلوس سلطان محمد بن سلطان مراد، ۱۳. مکتوب سلطان حسین میرزای بایقرا در جواب شاه اسمعیل ماضی صفوی، ۱۴. مکتوب عبدالله خان اوزبک به سلطان مراد خان قیصر روم، ۱۵. فتحنامه شاهرخ بهادر که درفتح آذربایجان به ملک کیومرث ستمداری نوشته، ۱۶. منشوری که امیرزاده شاهرخ نزد سید ناصر کیاوبزرگان گیلان نوشته، ۱۷. جواب مکتوبیکه جلال الدین ملکشاه به خواجه نظام الملک وزیر نوشته، ۱۸. مکتوبیکه خواجه رشید به صدر الدین محمد ترکه نوشته، ۱۹. مکتوبیکه غزالی در جواب خواجه نظام الملک نوشته درباب خواستن خواجه غزالی را برای تدریس مدرسه نظامیه بغداد، ۲۰. مکتوب میر صدر الدین محمد ترکه به آقا عنایت ندیم، ۲۱. مکتوب عبدالمؤمنین خان اوزبک به خدمت شاه عباس در رهایی پسران حاجم خان، ۲۲. جوابیکه شاه عباس به عبدالمؤمن خان اوزبک

نوشته، ۲۳. مکتوب عبدالمؤمن خان به خدمت شاه عباس در جاجرم، ۲۴. مکتوب عبدالمؤمن خان و ملتجی شدن به شاه عباس در سلطان میدان، ۲۵. جوابیکه شاه عباس به عبدالمؤمن خان و التجای او نوشته، ۲۶. مکتوب سیم عبدالمؤمن خان به شاه عباس در سلطان میدان، ۲۷. منشور شاه عباس در جواب عبدالمؤمن خان بن عبدالله خان اوزبک کرت سیم، ۲۸. مکتوب آخر عبدالرحمن خان به دربارشاه عباس، ۲۹. منشوریکه شاه عباس به سلطان مراد خان قیصر روم نوشته، ۳۰. منشوریکه شاه عباس درتسخیر گیلان به خان احمد خان نوشته، ۳۱. منشوریکه شاه طهماسب به خان احمد خان نوشته، ۳۲. منشوریکه شاه طهماسب به سلطان سلیمان خان قیصر روم نوشته، ۳۳. فرمانیکه شاه طهماسب در آن وجوهات سیچقاق ئیل را به اهل تبریز بخشیده، ۳۴. فرمان شاه عباس در باب ایشک آقاسی گری به مسوده علی خان بیک اوحدی، ۳۵. نشان منصب امیر دیوانی نواب جهانبانی، ۳۶. صورت نشان استیفای میرزا شکر الله، ۳۷. سواد نشان یکی از وزرای عالیمقدار، ۳۸. منشور شاه طهماسب به خواجه علی بیک مهردار، ۳۹. عرضه خواجه علی بیک خدمت شاه طهماسب، ۴۰. نشان مستوفی الممالکی میرزا شکر الله به مسوده قاضی عبدالله، ۴۱. صورت فرمان ملا حسین مذهب به مسوده قاضی عبدالله، ۴۲. مکتوب عبدالله خان اوزبک در جواب منشور شاه طهماسب، ۴۳. جوابیکه شاه طهماسب به عبیدالله خان نوشته، ۴۴. منشور شماه طهماسب به سلطانمراد خان در تعزیت سلطان سلیمان، ۴۵. تعزیت نامه سلطان روم از جانب بنگان اعلی قلمی شده، ۴۶. تعزیت نامه سلطان سلیم که شاه طهماسب به مسوده دیگر فرستاده، ۴۷. تهنیت جلوس سلطانمراد خان از جانب شاه طهماسب، ۴۸. نشان منصب معز هدایت الله به مسوده قاضی عبدالله، ۴۹. مکتوب نواب جنت مکان سلطان سلیم خان در باب سلطان بایزید نوشته، ۵۰. در باب تسخیر یکی از قلاع فرنگ نوشته شده، ۵۱. مکتوب دیگر شاه طهماسب در تبریک جلوس سلطانمراد خان، ۵۲.مکتوب محمد همایون پادشاه هند به شاه طهماسب، ۵۳. نامه دیگر محمد همایون شاه جانب شاه طهماسب، ۵۴. نامه شاه طهماسب در جواب محمد همایون شاه، ۵۵. منشور میرزا شاهرخ به ملک ناصر حاکم مصر در باب حجاج غارت زده، ۵۶. عریضه اسکندر پاشا خدمت شاه طهماسب، ۵۷. مکتوبیکه امیر تیمور به پادشاه مصر نوشته، ۵۸. مکتوب سلطانحسین میرزای بایقرا بسلطان یعقوب بیک، ۵۹. فرمانیکه امیر تیمور نزد سید علی کیا حاکم گیلان فرستاده، ۶۰. مکتوب کار کیا ناصر کیا نزد امیر خلیل شروانشاه، ۶۱. مکتوب کار کیا ناصر نزد امیرزاده محمد سلطان، ۶۲. مکتوب کار کیا رضی کیا نزد امیر مظفر، ۶۳. مکتوب امیره محمد رشتی نزد کار کیا ناصر کیا، ۶۴. مکتوب کار کیا ناصر کیا نزد ملک کیومرث، ۶۵. منشور سلطان الب ارسلان سلجوقی به یکی از فرزندان خود، ۶۶. منشوری که الب ارسلان بقاضی اسلام پناه نوشته، ۶۷. منشوری که الب ارسلان در آن به یکی از فرزندان خود یکی از نواحی خوارزمرا بخشیده، ۶۸. منشوری که الب ارسلان جهت تعیین وزارت خواجه نظام الملک برای ملک شاه نوشته، ۶۹. منشوری که الب ارسلان در تفویض ایالت قهستان به عمید الملک نوشته، ۷۰. عنایت نامه‌ای است که در حق خواجه نظام ملک نوشته و براو مرسوم فزوده، ۷۱. جواب مکتوب پادشاه خطاوالی خان که ابراهیم سلطان بن شاه ملک میرزا درخوارزم نوشته، ۷۲. منشوریکه شاه سلطانمحمد به حضرت شاه فتح الله شیرازی نوشته، ۷۳. مکتوب صدر الدین موسی الصفوی به سلطان محمد بن سلطان اویس جلایر وسفارش قاضی عماد الدین طوسی، ۷۴. مکتوب شاه عباس درجواب سعدالدین معلم خواند گارروم، ۷۵. مکتوبیکه سلطان سلیمان قیصر روم به شاه طهماسب نوشته، ۷۶. عرضه خان احمد خان گیلانی خدمت شاه عباس، ۷۷. منشوریکه شاه عباس در جواب خان احمد خان نوشته، ۷۸. مکتوبیکه شاه عباس به مفتی خواندگارروم نوشته، ۷۹. مکتوب شاه طهماسب به سلطان سلیمان که به حوالی تبریز ونخجوان آمده بود، ۸۰ عریضه القاس میرزا نزد سلطان سلیمانخان قیصر روم، ۸۱ نامه امیر تیمور نوبت اول به سلطان روم، ۸۲ مکتوب همایون پادشاه هند به بهادرخان پادشاه گجرات، ۸۳. مکتوب بهادرخان در جواب همایون شاه، ۸۴. سواد حکم میرزا جهانشاه به جناب کارکیا سلطان محمد، ۸۵. مکتوب میرزا ابوالقاسم بابربه کارکیا سلطان محمد، ۸۶ مقالات شاه طهماسب با ایلچیان سلطان سلیمان که به وی پیغام داده، ۸۷. مکتوبی است که شاه اسمعیل ماضی به یکی از سلاطین نوشته، ۸۸. مکتوب شیبک خان اوزبک خدمت شاه اسماعیل ماضی، ۸۹. مکتوب شاه عباس به عبدالمؤمن خان اوزبک مصحوب قطب الدین چلبی، ۹۰. مکتوب شاه عباس درجواب عبدالمؤمن خان مصحوب امامقلی بیک شاطر، ۹۱. مکتوب عبدالمؤمن خان مصحوب به پیر محمد کنکرات خدمت شاه عباس درباب سلاطین از گنجیه فرستاده، ۹۲. جوابیکه شاه عباس مصحوب اماقلی بیک نزد عبدالمؤمن خان فرستاد، ۹۳. منشوریکه شاه عباس نزد عبدالله خان اوزبک مصحوب محمد قلی بیک آقاسی فرستاده، ۹۴. منشوریکه شاه اسمعیل ثانی در باب استخلاص خان احمد از قلعه اصطخر نوشته، ۹۵. سبب فریاد نامه‌ای که اسیران روم به سلطان سنجر نوشته بودند، ۹۶. صورت فریاد نامه اسیران روم به سلطان سنجر، ۹۷. نشان سلطان سنجر به ملک روم انشای مولانا معین اصم، ۹۸. نشانیکه سلطان سلیمشاه ولد محمد اکبرپادشاه هند به کامران بیک نوشته، ۹۹. مکتوبی که سلطان بابر به حضرب امی ترسید محمدنور بخش نوشته، ۱۰۰. مکتوبی که یگان خان به خواجه افضل نوشته انشای میرزا تیمور علی منشی، ۱۰۱. مکتوب عزیزی در جواب یاری که به زیارت بیت الله وروضه حضرت نبی (ص) مشرف شده، ۱۰۲. مکتوب اسکندر پاشا وزیر اعظم روم درجواب ارکان دولت شاه طهماسب نوشته، ۱۰۳. مکتوب ملا میر قاری لاهیجی به یکی از وزرای عظیم الشان، ۱۰۴.مکتوب سید محد نوربخش در نصیحت مریدان

و اهل معرفت، ۱۰۵. سفارش نامه سید محد نورخش به فرزند خود شاه قاسم، ۱۰۶. مکتوب سید محد نوربخش میرزا شاهرخ، ۱۰۷. مکتوبیکه ملا عبدالخالق منشی به مولانا نصرالله نوشته، ۱۰۸. مکتوب ملا حسین قصه خوان به نقابت پناه محمد منصورا، ۱۰۹. مکتوب معین الدین منصور شیرازی به نورالدین حاکم لار نوشته، ۱۱۰. مکتوبی از جانب عزیزی به شیخ محمد نامی به مسوده مولانا روح الله شیرازی، ۱۱۱. مکتوب مولانا روح الله شیرازی به جناب جمالا حسینا نوشته، ۱۱۲. مکوب عزیزی به امیر عمادالدین شریف به مسوده مولانا روح الله، ۱۱۳. مکتوب خواجه محد کلید دارد نزد بعضی یاران حمیده خصال، ۱۱۴. مکتوبیکه عزیزی به میرزا جانی مستوفی به مسوده ملا روح الله نوشته، ۱۱۵. مکتوبی که یاری به محمد زمان بیك به مسوده ملا روح الله نوشته، ۱۱۶. سواد مکتوبیکه به طبقه علما نویسند، ۱۱۷. مکتوب شاه عباس به مولانا سعد الدین محمد معلم خواند گارروم به مسوده میر محمد باقر داماد، ۱۱۸. مکتوبیکه علمای ماوراءالنهر به علمای مشهد مقدس نوشته‌اند، ۱۱۹. جواب مکتوب علمای ماوراء النهر که ملا محمد مشکات خادم روضه رضوی نوشته، ۱۲۰. مکتوب خواجه علی بیك گیلانی به پسران ملا عبدالرزاق لاهیجی، ۱۲۱. مکتوب ملا عبدالواسع منشی به پسران ملا عبدالرزاق، ۱۲۲. مکتو بخان احمد خان به مولانا عبدالله به مسوده عبدالواسع منشی، ۱۲۳. مکتو بیکه خواجه نصیر الدین محد طوسی به اثیرالدین ابهری نوشته، ۱۲۴. مکتوب صدرالدین قونوی به خواجه نصیرطوسی نوشته، ۱۲۵. جوابیکه نصیرالدین به صدر الدین نوشته، ۱۲۶. انشای شمس الدین سجاسی، ۱۲۷. جواب شمس الدین سجاسی، ۱۲۸. مکتوبیکه در سجاس یکی از علمی افاضل نزد دوست فاضل فرستاده، ۱۲۹. مکتوبیکه مولانا قوام الدین به یکی ازدوستان خود در مراغه نوشته، ۱۳۰. مکتوبیکه شمس الدین محمد سجاسی خدمت دوستی فاضل فرستاده، ۱۳۱. مکتوب قاضی میر حسین یزدی شارح دیوان حضرت امیر به قاضی صفی الدین عیسی صدر نوشته، ۱۳۲. نامه دیگر که به صفی الدین عیسی صدر نوشته، ۱۳۳. نامه دیگر قاضی میر حسین به صفی الدین، ۱۳۴.نامه دیگر قاضی میر حسین یزدی، ۱۳۵. دیباچه منشآت خواجه عبدالله ابن محمد المروارید، ۱۳۶. دیباچه تاریخ روضة الصفا، ۱۳۷. دیباچه کتاب اخلاق جلالی مولانا جلال الدین محمود، ۱۳۸. مکتوبیکه سلطان یعقوب به امیر عبدالوهاب نوشته، ۱۳۹. مکتوب ملامیر قاری گیلانی به نقابت پناه میر محمد جعفر مشهدی، ۱۴۰. مکتوب سیادت پناه مولانا نصرالله، ۱۴۱. مکتوبیکه به میرعبدالله نطنزی نوشته شده، ۱۴۲. مکتوب ابراهیم خان حاکم شیراز به حضرت شاه نعمت الله، ۱۴۳. مکتوب دیگر ابراهیم خان به حضرت شاه نعمت الله، ۱۴۴. مکتوب دیگر خان مشارالیه در طلب امتعه و اقمشه، ۱۴۵. مکتوب ابراهیم خان به سیادت پناه قاضی جهان، ۱۴۶. مکتوب ابرهیم خان به میرسید شریف شیرازی، ۱۴۷. مکتوب عذرخواهی خان حاکم از میر سید شریف، ۱۴۸. مکتوب ابراهیم خان حاکم شیراز درباب دفتر قانون مملکت شیراز از میر سید شریف، ۱۴۹. عریضه محمد خان بیك به نواب شاه نعمت الله، ۱۵۰. مکتوب مولانا روح الله شیرازی به نقابت پناه شاه ابوتراب، ۱۵۱. مکتوبی دیگر که مولان روح الله به شاه ابوتراب نوشته، ۱۵۲. مکتوبغیاث الدین محمد به یکی ازوزراء، ۱۵۵. مکتوبیکه اسمعیل بیك منشی به آصف صفاتی نوشته، ۱۵۶. مکتوبی‌که قاضی زاده بیگی ازوزراء رفیع مکان نوشته، ۱۵۷.مکتو بیکه حضرت میرزا ابراهیم همدانی به شیخ بهاء الدین محمد عاملی نوشت، ۱۵۸. رساله میرزا ابرهیم همدانی که به خدمت سیدشرف الدین نوشته، ۱۵۹. مکتو بیکه میرزا ابراهیم بیکی از ارباب قلم نوشته، ۱۶۰. رساله منشآت حسن ابن عبدالمؤمن جوینی منقسم به سه قسم: قسم اول رساله مشتمل است بر صد آیه قرآنی درمقاصد متفاوته، قسم دوم از رساله محیط است صدحدیث حضرت مصطفویرا در اغراض متباینه، قسم سیم مشتمل بر صد کلمه نصیح خلفا در مآرب متفرقه، ۱۶۱. رساله‌ای است در دعا و ثنای سلاطین از اشعار شعرای معروف، ۱۶۲. از ملا طفیلی لاهیجی در دعا و ثنای امرا وسلاطین نظما و نثرا، ۱۶۳. از نتایج طبع ملا خلیل قاری لاهیجی، ۱۶۴. از نتایج طبع علامی مولانا میر قاری لاهیجی، ۱۶۵. به وزرای نامدار کفایت آثارنویسند، ۱۶۶. مکتوب نواب ذوالفقار خان به وزیر اعظم پادشاه روم، ۱۶۷. به مسوده کما لالدین عبدالواسع النظامی الهروی به طبقه اعلای وزراء نویسند، ۱۶۸. به طبقه اوسط زراء نویسند، ۱۶۹. به طبقه ادنای وزراء نویسند، ۱۷۰. در تهنیت وزارت بعد از تعزل نویسند، ۱۷۱. عریضه اهالی گیلان به نواب اعتماد الدوله مسوده میر عطاء لاهیجی، ۱۷۲. جواب مکتوب ملا میر قاری بیگی از وزراء، ۱۷۳. مکتوب ملا میر قاری به یکی از وزراء، ۱۷۴. مکتوبیکه به میرزا عنایت الله وزیر نوشته شده، ۱۷۵. در تهنیت عید نوروز و دیگر ایام متبرکه نویسند، ۱۷۶. مکتو بیکه نواب بیگم درتهنیت ولادت شاهزاده به نواب علیانوشته، ۱۷۷. در تهنیت سلطنت مسوده مولاناروح الله شیرازی، ۱۷۸. در تهنیت امیر دیوان، ۱۷۹. در تهنیت صدارت، ۱۸۰. در تهنیت وزارت، ۱۸۱. درتهنیت ماه صیام، ۱۸۲. در تهنیت عید رمضان، ۱۸۳. در تهنیت عید قربان، ۱۸۴. در تهنیت شب قدر، ۱۸۵. در تهنیت شب برات، ۱۸۶. در تهنیت نوروز، ۱۸۷. در تهنیت صحت، ۱۸۸.در تهنیت ولادت، ۱۸۹. در تهنیت ولادت سلطان محمد میرزا، ۱۹۰. در تهنیت مناکحت، ۱۹۱. در تهنیت زفاف، ۱۹۲. در تهنیت قدوم از سفر، ۱۹۳. در تهنیت عمارت، ۱۹۴. در تهنیت قدوم سلاطین، ۱۹۵. سواد حکمیکه ابرهیم خان حاکم شیراز در تهنیت ولادت شاهزاده سلطان سلیمان میرزا ومنصب للگی خان مشارالیه به اهالی شیراز نوشته، ۱۹۶. در تهنیت ماه رمضان، ۱۹۷. در تهنیت عید رمضان، ۱۹۸. درتهنیت نوروز، ۱۹۹. در تهنیت قدوم از سفر، ۲۰۰.درتهنیت وزارت صاحب شمس الدین اصفهانی، ۲۰۱. درتهنیت صحت به امیر تاج الدین نوشته شده، ۲۰۲. در تهنیت

عید، ۲۰۳. درتهنیت عید، ۲۰۴. درتهنیت حج، ۲۰۵. مکتوبیکه شاه ولی سلطان در تهنیت مسلمانی به عیسی خان گرجی نوشته، ۲۰۶. در تهنیت عید نوروز ملا خلیل گیلانی نوشته، ۲۰۷. در تهنیت نوروز، ۲۰۸. در تهنیت جلوس شاه عباس اول نوشته شده، ۲۰۹. در تهنیت ولادت سلطان حمزه میرزا نوشته شده، ۲۱۰. در تهنیت ولادت شاهزاده صفی میرزا نوشته شده، ۲۱۱. در تهنیت وزارت یکی از وزراء نوشته شده، ۲۱۲. در تهنیت عید رمضان به یکی از اعاظم ملا میر قاری نوشته، ۲۱۳. فتح‌نامه‌جات، ۲۱۴. فتح‌نامه‌ای است که از سلاطین ماوراءالنهر در فتح بخارا نوشته، ۲۱۵. بشارت نامه به‌جهت فتح قلعه خجند نوشته شده، ۲۱۶. فتح‌نامه که میرزا محمد سلطان به کارکیا سلطان محمد حاکم لاهیجان نوشته، ۲۱۷. فتح‌نامه جرجان که میرزا ابوالقاسم بابربه کارکیا سلطان محمد نوشته، ۲۱۸. فتح‌نامه‌ای که جهانشاه قرایوسف ترکمان به کارکیا سلطان محمد نوشته، ۲۱۹. فتح‌نامه هرات که میرزا محمد سلطان به امیر محمد رشتی نوشته، ۲۲۰. فتح‌نامه مملکت سند، ۲۲۱. فتح‌نامه آذربایجان ودیاربگر شاه طهماسب و غلبه بر سلطان سلیمان، ۲۲۲. فتح‌نامه شاه اسمعیل ماضی در غلبه بر اوزبک وقبل شیبک خان، ۲۲۳. فتح‌نامه‌ایکه شاه اسمعیل ماضی در غلبه برعلاء الدوله ذوالقدرنوشته، ۲۲۴. فتح‌نامه شاه عباس در فتح ممالک خراسان وغلبه بر دین‌محمد اوزبک، ۲۲۵. فتح‌نامه استر آباد، ۲۲۶. فتح‌نامه شاه طهماسب که ابراهیم خان حاکم شیراز در فتح قعله گلستان نوشته، ۲۲۷. فتح‌نامه شاه طهماسب که ابرهیم خان حاکم شیراز دراخراج عساکررومیه از تبریز نوشته، ۲۲۸. در عبارات فتحنامه وشرایط آن که پاشاه نویسند، ۲۲۹. نشان کوتوالی قلعه حصار، ۲۳۰. فتح‌نامه‌ای است که نظامشاه به قطب الملک نوشته، ۲۳۱.فتح‌نامه که یکی از سلاطین نوشته، ۲۳۲. فتح‌نامه‌ایکه در فتح در بند نوشته شده، ۲۳۳. منشوری که شاه عباس به حوری خاتم مبنی بر فتح خراسان نوشته، ۲۳۴. منشوری که شاه عباس در فتح نساوابیورد به خواجه محمد شفیع وزیر نوشته، ۲۳۵.به والدین و اعمامو رخال و برادران نویسند، ۲۳۶. به فرزندان نویسند، ۲۳۷. در جواب شعرا نویسند، ۲۳۸.در تهنیت مراجعت از سفرنویسند، ۲۳۹. به اخوان صفا نویسند، ۲۴۰.به ارباب خط وخوش‌نویسان نویسند، ۲۴۱. به ارباب زراعت نویسند، ۲۴۲.نامه ترکی سلطان علاء الدین سلجوقی به عثمان ابن طغرل جد اول آل عثمان، ۲۴۳. مکتوب عبدالمؤمن خان اوزبک به درویش محمد خان روملو، ۲۴۴.مکتوب عبدالله خان اوزبک به سلطان مراد خان پادشاه روم، ۲۴۵. عریضه امیره بیک کرد که مردود قزلباش شده به طبقه رومیه، ۲۴۶. عریضه شاهوردی خان کرد به چغال اقلی، ۲۴۷. مکتوب خواجه جهان وزیریکیاز سلاطین دکن به سلطانمحمد گیلانی، ۲۴۸. مکتوبی دیگر که به برادر نواب سلطانی نوشته، ۲۴۹. در تعزیت نامجات، ۲۵۰. تعزیت‌نامه‌ای که درعزای خواجه جمال الدین به خواجه محمود بن قاسم نوشته شده، ۲۵۱. خواجه منصور گجوری در عزای جمال الدین به خواجه محمود بن قاسم نوشته، ۲۵۲. مکتوب کارکیا ناصر کیا میراحد در عزای میرزا علی به حضرت شاهرخ بهادر، ۲۵۳، مکتوب کارکیا ناصر درعزای میرزا علینزد امیر فیروزشاه، ۲۵۴. مکتوب خواجه جلال الاسلام در اعلام فوت خلیفة العجمی به قاضی عماد، ۲۵۵. تعزیت نامه که شاه ولی سلطان به میرسید شریف در فوت پسرش نوشته، ۲۵۶. مکتوب تعزیت که شاه وجیه الین خلیل الله به میرسید شریف نوشته، ۲۵۷. مکتوب در پرسش اهل تعزیت، ۲۵۸.در پرسش اهل تعزیت، ۲۵۹. به خبازان وقصابان نویسند، ۲۶۰. درعهدنامجات عهدنامه انشای مولانا عبدالخالق منشی، ۲۶۱. عهدنامه انشای خواجه علی بن محمود و مولانا عبد الخالق منشی، ۲۶۲. عهدنامه انشای مولانا شمس الدین منشی و خواجه سیف الدین سعدوی، ۲۶۳. عهدنامه انشای خواجه سیف الدین سعدوی ومولانا محمود سمنانی، ۲۶۴. عهدنامه میر زینالعابدین در شرایط وعبارات عهدنامجات، ۲۶۵. فی ابتداءاسماء الله تعالی و فی معرفة الله، فی الحمد و التوحید و المناجات، ۲۶۶. فی نعت النبی(ص)، ۲۶۷. فی منقبة امیر المؤمنین (ع)، ۲۶۸. فی النصیحة و الموعظة وکلمات البقراط، ۲۶۹. فی ذم النمیمة و ذکر الاولیاءو اداءأ الامانة و زیارة الاحباب، ۲۷۰. فی حقوق الاخوان و العیال و الاقرباءو اطاعة اولی الامر، ۲۷۱. فی کسب امال و صرفه وفی ذکر العشق، ۲۷۲.فی ذکر العجب والبخل، ۲۷۳. فی ذکر اهل العلم، ۲۷۴. فی العقل، ۲۷۵. فی العدل و فی الصلوات علی النبی (ص)، ۲۷۶. فی فضل العبر و التجربة، فی آداب الملوک و احکام الحکام و فی اعمال الخیر و الشر، ۲۷۷. فی الاستحضار فیما یتعلق بطول الزمان فی ذم الظلم، ۲۷۸.فی التوکل والرضا و فی القدر و القضا، ۲۷۹.فی الحلم، فی صفة الحور وانساء، فی ذکر الدنیا، ۲۸۰. فی اجابة الدعوات، فی الذکر والذاکرین، ۲۸۱.فی ذکر حفظاللسان و الاشتغال عن عیوب الناس و الغیبة، ۲۸۲. فی ذکر و جوب برالوالدین، ۲۸۳. فی الرجاء، ۲۸۴. فی الحرص والطمع وترک الدنیا، فی ذکر المال والولد، ۲۸۵. فی الموت، ۲۸۶. فی المزاح والهزل، فی المدح والثناء، ۲۸۷. فی الشفاعة و العفو و فی حسن الخلق و کظم الغیظ و الاغماض، ۲۸۸. فی الزهد و التقوی، ۲۸۹. فی ذکر القیمة و الصراط والمیزان والحساب، ۲۹۰. فی الشوق و العزلة والیقین وفی عظمالهمة، ۲۹۱، فی الخوف والرجا، ۲۹۲. فیحسن التواضع، فی تسلط الظالم علی المظلوم، ۲۹۳. فیالشجعان و الاسلحة، فی البکاء والحزن، ۲۹۴. فی القناعة، ۲۹۵. فی الکفران، فی الوقاءونقض العهد، ۲۹۶. دعای ملوک و حکام ووزراء و صدور و عمال و گماشتگان و حفاظ کلام ملک علام، ۲۹۷. دعاء به نواب سلاطین، ۲۹۸. مکتوب سلطان سلیمان خان قیصر روم در باب سلطان بایزید مصحوب سنان بیک سنجاق به درگاه شاه طهماسب، ۲۹۹. مکتوب دیگر سلطان سلیمانخان در باب سلطان بایزید مصحوب دودعلی آقای یوزباشی به خدمت شاه طهماسب، ۳۰۰. مکتوب دیگر سلطان سلیمانخان درباب سلطان بایزید مصحوب علی پاشا و حسن آقا به خدمت شاه طهماسب،

۳۰۱.جوابیکه شه طهماسب در بابسلطان بایزید به سلطان سلیمان خان مصحوب جعفر سلطان به همراهی علی پاشا وحسن آقا نوشته، ۳۰۲. نامه دیگر سلطان سلیمانخان خدمت شاه طهماسب در باب سلطان بایزید مصحوب مصطفی چاوش حاکم ارزروم، ۳۰۳. جواب مکتوب سلیمان خان در باب سلطان بایزید که به خط خود به شاه طهماسب نوشته، ۳۰۴. مکتوب محمد پاشاه وزیر اعظم سلطان سلیمان خان به معصوم بیک صفوی وکیل شاه طهماسب، ۳۰۵. مکتوب سلطان محمد خان بن سلطانمراد خدمت شاه عباس مصحوب ذوالفقاری خان که به ایلچی‌گری رفته، ۳۰۶. مکتو بدیگر سلطانمحمد خان خدمت شاه عباس، ۳۰۷. مکتوب عبدالله خان اوزبک خدمت سلطان مراد خان ابن سلطان سلیم خان مصحوب اونیاش بهادر، ۳۰۸. جواب مکتوب عبدالله خان که سلطان مرادخان نوشته، ۳۰۹. مکتوب دیگر عبدالله خان اوزبک در نهصد ونودو دو که به سلطان مرادخان نوشته، ۳۱۰.مکتوب سلطان محمدخان پادشاه روم خدمت پادشاه ایران شاه عباس به ترکی مصحوب محمد قلی بیک ایشک اقاسی باشی، ۳۱۱. در نوشتجات متفرقه به هر طبقه از طبقات: خطیب، پیشنماز، طباخ، قناد، نقل فروش و بقال، خیاط، عطار، به خواجه حسن علی عطرفروش ماهر درعلم موسیقی، به کماندار، محتسب، حداد، صاحب عیار(ناقص ویک ثلث نسخه سفید است)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد حسن خان صنیع الدوله در ۱۲۹۸ق؛ نسخه را حاج مهدی قلی خان مخبر السلطنه به دکتر قاسم غنی در ۱۲ آبان ۱۳۲۳ داده بود؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۵۲گ، ۲۷سطر (۱۵×۲۷)، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: ۱-۴۴۳]

۳۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۵۵ ـ ج

آغاز:باشد مطیع و منقاد گشته؛ **انجام:**مقصور و محصور گردانیم

نامه‌ها و فرمان‌ها و نشان‌ها و منشورهای درباری و دیوانی است عنوان‌های که در نسخه مانده است: ۱. در باب تفویض صدارت درگاه به امیر غیاث الدین، ۲. به آستان سلطان حسین میرزا در باب معاف فرمودن موقوفات مسجد جامع هرات، ۳. نیز در باب اوقاف مسجد جامع زیارتگاه قصبه کوسویه که به اهتمام پادشاه احداث شده، ۴. در باب استمالت خواجه قطب الدین طاووس، ۵. درباب تفویض صاحب عیاری، ۶. دربخشش و بخشایش خسروانه نسبت به مولانا رمضان، ۷. نشان راه کعبه به استدعای خواجه کمال الدین، ۸. معاف فرمودن اوقاف گازرگاه از آنچه سلطان احمد میرزا بنا فرموده، ۹. جهت صدارت مولانا سلطان محمد جلالی، ۱۰. به اشارت سلطان ابوسعیدی میرزا درباب صدارت خفاظ مقصوره جامع هرات به اسم حافظ محمد، ۱۱. نشان سلطان حسین میرزا جهت تولیت اوقاف به مزارات علایه خوارزم به اسم سید محمد تقی، ۱۲. به اشارت سلطان حسین میرزا در باب طرخانی آقا محمد روز افزون سر سیاهپوشان، ۱۳. نشان سلطان ابوسعید میرزا درباب طرخانی دکان مشک فروشی سربازار، ۱۴. نشان سلطان ابوسعید در باب تملیک دکان مزبور، ۱۵. درباب طرخانی خواجه محمود نجم تاجر، ۱۶. آزادنامه خواجه علی به حکم ابوسعید میرزا، ۱۷. جهت مصوری درمجلس بدیهة انشاء فرمودند به استصواب مولانا عبدالحی منشی که مبالغه کردند، ۱۸. منشور کمانداری به اشارت سلطان ابوسعید میرزا، ۱۹. منشور کارگزاری خواجه جلال الدین محمد به اشارت سلطان حسین میرزا، ۲۰. در باب امتیازات مشارالیه، ۲۱. در باب تلفات محمد حسین ولد مشارالیه، ۲۲. در باب اختیار جراحی و کحالی استاد علاءالدین جراح، ۲۳. در باب کلانتری استاد دانشمند سمرقندی که پیشوای کلانتر جماعت پوستین دوزان باشد، ۲۴. به فرموده سلطان حسین میرزا در باب تکلفات صنایع استاد علیشاه قالی باف، ۲۵. ایضاً درباب تسلی و سر افرازی استاد سلطان قلی کفشدوز در صناعت کفشدوزی مشتمل براتفاق جماعت، ۲۶. نشان سلطان حسین میرزا درمنع ریش تراشی، ۲۷. نشان سلطان حسین میرزا در باب بخشیدن جماعت ابریشم کاران، ۲۸. به اشارت سلطان بریع الزمان میرزا دروقتیکه قرآن را تمام کرده بود، ۲۹. نشان سلطان حسین میرزا به اسم تمامت ارکان در منع ارتکاب ... (افتاده است)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۱۹گ، ۷سطر (۹/۵×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱-۴۶۸]

۳۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۴۵ ـ د

آغاز:جناب جنت مآب صحبت آداب افتخار الصواحب و الحباب خواجه علی دین؛ **انجام:** خدمات ممنون میفرموده باشند باقی والسلام

شامل: ۱. نامه به مولانا کمال الدین حسین طبیب، ۲. نامه به یکی از وزیران، ۳. فتح نامه به جناب قطب الملک، ۴. نامه به قطب الملک، ۵. نامه به امیر شاه حسین بن میر روح الله، ۶. نامه به امیر عبدالله بن میر روح الله، ۷. نامه به مرادخان حاکم زابل، ۸ نامه به میرزا شاه حسین وکیل حضرت شاه اسمعیل، ۹. نامه نظام شاه به همایون شاه، ۱۰. پاسخ نامه زنج علی خان، ۱۱. نامه به وکیل السلطنه، ۱۲. نامه به صفی الدین محمد، ۱۳. نامه به شمس الدین محمد، ۱۴. نامه به قوال الدین حسین سپاهانی، ۱۵. نامه به قاضی جهان وکیل السلطنه، ۱۶. نامه به قوام الدین محمد نوربخش، ۱۷. نامه به یکی از دیلمیان، ۱۸. نامه به خداوند خان گجراتی، ۱۹. نامه میرزا محمد طاهر واقعه نویس؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۹۱گ، سطور چلیپا (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱-۵۰۱]

۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۴۳-ف

نسخه اصل: بادلیان ۲۷۱۱، Pers D. 84. نامه‌های تاریخی فارسی با چندتا ترکی که باید همان مجمع الاشیاءباشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۲۶۶گ، ۲۱سطر[فیلمها ف: ۱-۲۵۶]

۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۹۱

آغاز:فرد: ز کنعان محبت سوی مصر آورده‌ام؛ **انجام:** محنت

سختی دیدگان سستی در ترسیل آن نفرمایند
فهرست مطلب‌ها: در رسید انگور، در باب عدم حصول ملازمت یوم عید، در خصوص مبارکباد عید در خصوص ممانعت درمان، در خصوص شکایت کفش کهنه و تنگ، در خصوص دردسر، در خصوص سیر شالمار قلمی گردید، در خصوص غلات، در مذمت آدم مالخور، درعذر عدم حصول ملاقات ظاهری و طلب قلم، فی الشوقیه، درخصوص مبارکباد خلعت صاحبکاری، درخصوص عیادت و استدعا بر ملازمت، در خصوص طلب چراغدان برای یکی از سادات عالیشان، در خصوص شرح حالات، در مبارکباد عید مرقوم گردید، درخصوص تایب شدن لولی قلمی گردید، درخصوص رنگ گلناری، در وقت رسیدن از سفر، در طلب مینا برای گلاب قلمی شد، در هنگام به قید افتادن آقا محمد تقی، در خصوص رفع بدیها، در خصوص ضعف پیری، در سفارش، در باب سرنگون شدن شیشه و صدا، در باب وضع مردم دربار پادشاه، درخصوص خواهش معافی زرنیار و حبوبات، در خصوص شوق و شرح حالات قلمی گردید، در عذر نیامدن به سبب دردسر، در شوقیه ملاقات و وقوع موانع، شوقیه در استدعای مراسلات و شرح حالات، در خصوص شوق ملاقات، در رسید طبق انگور برای یکی از دوستان، برای قلبگاه قلمی گردید، در طلب چای؛ از پایان آن برمی‌آید که منشی در کابل و لاهور بوده و از آقا محمد خان یاد کرده است؛ خط: شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴گ، سطور چلیپا (۱۰/۵×۲۲)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۹-۸۷۵]

۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۷۲

آغاز:فراوان است و چون قعر بحر رحمت الهی بی پایان است؛
انجام: ریاحین محاسن صفات

دستور نامه‌های دوستانه و فرمان‌هاو منشورهای درباری و دیوانی زمان صفویان است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۲۰گ، ۱۲ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۳-۳۵۰۷]

۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۵۶

آغاز: نوعی دیگر و ... اشرف که سبب استحکام قواعد شرع و ملت و موجب انتظام معاقد ملك و دولت است؛ **انجام:** چرا که ذره پروری شیوه آفتاب است.

دستورنامه‌نگاری است و باید از قرن ۱۰ و ۱۱ باشد و چنین است عنوان‌های آن: در القاب قضات عالی جاه و مشایخ ولایت پناه، در ادعیه قضات و علما، در ذکر کاتب، در عرض خدمت، در اقامت وظایف دعا، در عرض اشتیاق، در تمنای ملازمت در طلب غرامت، در اختتام، در القاب، در ادعیه، امید عنایت، طلب عنایت، فی الدعاء، القاب صواحب عظام و صدور کرام، در اشتیاق و آرزومندی، در القاب صدور زادگان عظام و ابنای جنس، در دوام خیال و مراقبت، در مواصلت حقیقی، در ذکر مفارقت احباب و تأثیر آن، آنچه در اثنای کتابت به کسی که نادیده باشند نویسند، در جواب سادات عظام، در ورودنامه، در جواب صدور و صواحب، در جواب صواحب و صدور و ابنای جنس، در تناسب، در استواری عهد از جانب کاتب و اختلال بنای محبت از جانب مکتوب الیه، در اعتذار و استغفار و استواری عهد و ثبات قدم از طریق وفا، عذر تقصیر و طلب عفو و اظهار حسن عهد و ثبات قدم در صدق و وفا، در تهنیت رجوع مناصب علیه و مراتب جلیله، تهنیة الوزارة، در تهنیت ولادت، تهنیت مراجعت از سفر، در نقصان مال و جاه و امتثال آن، در عرض مهمات، در القاب شاهزاده‌های عالی مقدار، در ثبات قدم و طریق خدمت، در القاب وزرای عالی مقدار، در القاب سادات عالی نسب، فی الندامة؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۵۶گ، ۱۳سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۲-۲۵۷۶]

۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۸/۱

انشائی است به نام شاه صفی و انشای دیگر و وقف قرآن صفی قلی خان ساخته آقاحسین خوانساری و وقف‌نامه جمشیدخان از همو و چندین نامه و انشای دیگر و نامه به میرزا مهدی اعتماد الدوله عینك و قلمدان و یك فرمان دیوانی به وزیر و داروغگان فارس و نامه فضلعلیخان آقای فراشبند با چندین نامه دیگر؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۹گ (۲ر-۵۰پ)، ۱۸سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۴-۳۸۰۶]

۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۴۵

مکاتیب و نامه‌های دیوانی و درباری زمان پادشاهان صفوی و تیموری هندی و نامه‌های دبیران صفوی و نامه‌های دوستانه آن روزگار و دیباچه ها و رقعه‌ها با یك تاریخ سالانه و یك سفرنامه خراسان، در برخی از نامه‌های آن تاریخ ۹۵۸ ... و ۱۰۲۴ و ۱۰۲۷ و ۱۰۳۰ و ۱۰۳۸ و ۱۰۵۱ و ۱۰۷۴ و ۱۰۸۳ دیده می‌شود، نامه‌های دیوانی صفوی بیشتر از قاضی صفی الدین محمد (محمد صفیا) اشلقی گرم رودی پدر محمد صالح بیك و معاصر ساروتقی (میرزا تقی اعتماد الدوله) (در گذشته ۱۰۵۵) و شیخ بهائی است و برخی از نامه‌ها از میرزا نصیرالدین (نصیرا) همدانی است، چنین است فهرست اجمالی آن: ۱.نامه به شاه سلیمان، ۲. نامه مادر خواندگار روم به زینت بیگم، ۳. دیباچه میرزا محمد شفیع وزیر ایران (جواب سوال اهل هند)، ۴. دیباچه شرح دیوان انوری، ۵. دیباچه دیوان نصیرای همدانی از خود او، ۶. دیباچه منشات نصیرای همدانی، ۷. دیباچه دیوان میرزا ابوتراب بیك کاشانی از میرزا علی میرزا عبدالکریم کاشانی، ۸. دیباچه سفینه، ۹. دیباچه سفینه محیط از ملا صوفی شیرازی مورخ شوال ۱۰۸۲ق، ۱۰. دو دعوت به باغ بی‌عنوان، ۱۱. دعوت خواجه محمود بهشتی از درویش امیر، ۱۲. دعوت قاضی محسن از میرزا ضابطه نویس، ۱۳. دعوت خان احمد خان از استاد زیتون خنیاگر از تولم به رشت، ۱۴. دعوت به مجمع دوستان، ۱۵. دعوت به مجمع دوستان در

خانه خود، ۱۶. دعوت به مجمع دوستان در خانه خود یا شب در باغی، ۱۷. دعوت به خانه خود، ۱۸. یادآوری در آمدن، ۱۹. رقعه قاضی صفی به شیخ الاسلام لاهیجان، ۲۰. رقعه نصیرای همدانی در تعریف اصفهان و دعوت شاه از فرح آباد به اصفهان، ۲۱. رقعه میرزا قوامای مستوفی الممالک به میرزا جلال منجم در همین باره، ۲۲. دعوت از بابا یوسف و میرزا خان، ۲۳. خواستن اجازه حضور، ۲۴. در شکایت از زمانه، ۲۵. رقعه محمد میرک به یکی از ارباب قلم، ۲۶. رقعه صائب تبریزی به دوستی هنگامی که از شراب خواری منع کرده بودند، ۲۷. رقعه همو در همین باره و توبه از شراب و وصف غلیان و تنباکو، ۲۸. رقعه میرزا علی اکبر به زاهد خان مطلوب خود، ۲۹. در طلب گوسفند، ۳۰. رقعه محمد قلی سلیم در طلب مرکب به یکی از یاران، ۳۱. رقعه ملا اسماعیل باکوبی به میرزا رضی در طلب قلم، در آن از دیوان اثیر اخسیکتی یاد شده است، ۳۲. در طلب عینک از خواجه بهزاد بجای عینکی که حاجی حسین آقای ایلچی روس برای او آورده بود و شکسته شده بود، ۳۳. نامه‌ای از نصیرای همدانی به شیخ محمد خاتون در طلب عینک مانند عینکی که شکوهی آورده بود برای یکی از مردم همدان، ۳۴. نامه نصیرای همدانی در طلب امانت اسطرلابی که نزد عبدالرحمن بوده است، ۳۵. نامه نصیرای همدانی در طلب آب از میر معین وزیر اصفهان، ۳۶. نامه در طلب بازشکاری، ۳۷. نامه در طلب اسب، ۳۸. نامه در شکر گذاری، ۳۹. نامه در عذرخواهی، ۴۰. نامه ملا نبی قزوینی به میرزا عنایت نویسنده لاچین بیک، ۴۱. پاسخ او بدو، ۴۲. نامه ظهوری به فیضی درباره غزلی که او در آن از فیضی ستوده است مورخ شب شنبه دهه دوم ذیحجه ۱۰۸۳ق که برادر نویسنده ظهیر الاسلام از تبریز رسیده بود، ۴۳. نامه به ابراهیم عادل شاه پادشاه هندوستان یا گلزار ابراهیم ظهوری، ۴۴. خوان خلیل او، ۴۵. دیباچه نورس او، ۴۶. نامه ترکی میرزا تقی اعتماد الدوله (ساروتقی) هنگامی که در تبریز محاسبات سنواتی او تشخیص یافته بود و دوباره وزیر شده به دربار انشاء قاضی محمد صفیا (صفی الدین محمد)، ۴۷. نامه ترکی به خواجه عبدالباقی شاه بندر بغداد پس از سفر حج و بغداد در قزل رباط، ۴۸. نامه ترکی از بندگان اشرف در فرح آباد در سال ۱۰۲۴ به بهادر خان اوزبک، ۴۹. نامه ترکی عبدالباقی دفتردار به سراجا محمد رضا، ۵۰. نامه ترکی قاضی صفی به میرزا محمد تقی وزیر ممالک، ۵۱. نامه او به میرزا ابراهیم برادر خواجه محمد رضای فدوی، ۵۲. نامه او بدو هنگامی که از تبریز بیرون آمده بود در دامن کوه سولان، ۵۳. نامه او به قاضی علی خلخالی متصدی رقبات عیسی قورچی باشی در یزد، ۵۴. نامه او به یکی از معارف صاحب حال، ۵۵. استفتاء او پس از بازگشت شاه از بغداد به سوی اصفهان درباره آقا رضای چولاق که از او جدا شده بود، ۵۶. پاسخ آن به ترکی، ۵۷. پاسخ خود او به فارسی، ۵۸. نامه او در فرح آباد در پاسخ نامه دوستان رشت، ۵۹. نامه او از پای قلعه ایروان به یکی از بزرگان، ۶۰. نامه او در تابستان که از فرح آباد به اصفهان رفته بود، در پاسخ نامه بزرگان اردو که از کاشان فرستاده بودند، ۶۱. نامه پندآمیز او به فرزند خود شمس الاسلام محمد صالح بیک، ۶۲. نامه دیگر او بدو، ۶۳. نامه او به خواجه محمد رضای فدوی که از گرجستان برگشته بود در تهنیت او، ۶۴. نامه او از طرف همو به خان عالم ایلچی پادشاه هندوستان که به هند برگشته بود، ۶۵. نامه او به دوستی، ۶۶. نامه او از جانب اسفندیار بیک به میرزا بیک آقا وکیل خان تاتار، ۶۷. نامه همان قاضی صفی به دوستی، ۶۸. نامه همو از جانب جانب پادشاه در پاسخ نامه خلیل پاشا سردار لشکر روم در قزوین در شعبان ۱۰۲۷ق، ۶۹. نامه همو از جانب پادشاه به سلطان سلیم فرمانفرمای هندوستان در فیروزکوه که دربار شاهانه از آنجا به سوی اصفهان می‌رفته است در سال ۱۰۲۴ق، ۷۰. نامه او از جانب پادشاه به سلطان سلیم، ۷۱. نامه او از جانب پادشاه به امیر معظم خان عالم ایلچی سلطان سلیم، ۷۲. نامه او از جانب شاه به خوندگار روم درباره سفارش محمد پاشا حاکم وان، ۷۳. نامه او مورخ رمضان ۱۰۳۰ از اصفهان از زبان پادشاه در پاسخ نامه مفتی پای تخت سلطان عثمان خوندگار روم با دیباچه‌ای عربی که شیخ بهاء الدین محمد به دستور شاه نوشته بوده است، ۷۴. نامه همو به پادشاه دکن، ۷۵. نامه او به یک امیری، ۷۶. نامه او به دربار در حال انزوا و بی‌شغلی درباره انحصار وراثت مرحوم میرزا ابوالقاسم در برابر ادعای گروهی از زرمخیان که خود را برادر زاده او می‌دانستند و او پیشتر هم در حاشیه محضر چیزی نوشته بوده است، ۷۷. نامه او به شیخ الاسلام، ۷۸. پاسخ شیخ حسین تنکابنی به میرزا نظام الملک وزیر بیه پس گیلان از تنکابن، ۷۹. قباله فروش محمد حسین پسر امیر بیک و کدخدا تیمور پسر شیروان قلی و کلب علی پسر جمشید از مردم قریه ترک قزوین آنچه که داشته‌اند به بهای نود و هشت تومان تبریزی فضی به علاوه سه هزار و هشتصد دینار تبریزی (نیمه آن: چهل و نه تومان و یک هزار و نهصد و دینار) به عیسی بیکا یساول صحبت سرکار خاصه شریفه در مجلس شرع قزوین در ۲۲ ذیحجه ۱۰۵۱ق، ۸۰ عنوان فرمان منع محرمات، ۸۱ عنوان و لقب شهرهای ایران که از آنجا نامه‌ای نویسند، ۸۲. نامه‌ای به یک آصف جاهی میرزایی، ۸۳ انشاء ضیاء الدین سرکانی به میرزای جهانیان، ۸۴. نامه به میرزائی، ۸۵. نامه‌ای به میرزا محمد نصیرا درباره عایدات معادن نفت و نمک بادکوبه و مالیات دربند و ققفاز، ۸۶. نامه همان قاضی محمد صفی درباره بنیچه قریه اشلق گرم رود، ۸۷. نامه‌ای درباره قریه اوشکان و مالکانه خلیفه یعقوب خلیفه اوچ کلیسا و مطالبات حاجی یعقوب بیک و تیول و همه ساله نظر بیک نایب قلعه، ۸۸. پاسخ نامه‌ای درباره فرستادن کسی، ۸۹. سفارش نامه درباره حاج نظام بروجردی، ۹۰. در طلب آب از نصیرای همدانی به میر معین وزیر اصفهان و پاسخ او، ۹۱. از همو به میرزا هادی پسر آقا رضا دایلی (؟)، ۹۲. از همو به محمد حسین چلبی، ۹۳. نامه او به مظفر حسین، ۹۴. نامه او به دوستی در طلب اسطرلاب، ۹۵. از همو به محمد حسین چلبی (مانند ش ۲۵۰ ش

۸۲۳۵)، ۹۶. از همو به یکی از بزرگان شیراز، ۹۷. از همو به یکی از بزرگان، ۹۸. نامه او به شیخ محمد خان در طلب عینک، ۹۹. وقایع مهم زمان صفویه، سالانه از ولادت شاه اسماعیل در روز سه شنبه ۲۵ رجب ۸۹۲ تا جلوس شاه صفی در روز دوشنبه ۴ جمادی الثانی ۱۰۳۸ق، ۱۰۰. سفرنامه خراسان یکی از وزیران صفوی، ۱۰۱. نامه به یکی از سلطانهای عثمانی درباره کشودن خوارزم در شوال ۱۰۰۱ق، ۱۰۲. نامه ترکی به عبدالله خان درباره گشودن خوارزم، ۱۰۳. نامه شاه عباس به پادشاه هندوستان، ۱۰۴. نامه به عبدالله خان اوزبک، ۱۰۵. نامه به سلطان مراد خان پسر سلطان سلیم عثمانی، ۱۰۶. نامه به همو درباره خان احمد خان گیلانی، ۱۰۷. نامه به یکی از دانشمندان درباره همو، ۱۰۸. نامه به همان سلطان مراد خان درباره همو، ۱۰۹. نامه به همو، ۱۱۰. نامه شاه اسماعیل به سعدالدین محمد درباره همان خان احمد خان گیلانی، ۱۱۱. نامه به میرزا عباس درباره پادشاهان ارگنج، ۱۱۲. پاسخ نامه عبدالمومن سلطان، ۱۱۳. نیز پاسخ نامه همو، ۱۱۴. نامه به شاه عباس گویا از عبدالمومن خان، ۱۱۵. نامه شاه عباس به همو، ۱۱۶. نامه به شاه عباس گویا از همو، ۱۱۷. نامه به همو گویا از شاه عباس، ۱۱۸. نامه سعد الدین محمد به شاه عباس درباره خان احمد خان، ۱۱۹. نامه به امیر علی شیر درباره سفر حجاز، ۱۲۰. نامه به او که توسط یادگار سلطان سلیم بن سلیمان خان عثمانی، ۱۲۱. نامه به سلطان سلیم بن سلیمان خان عثمانی، ۱۲۲. پاسخ نامه همو، ۱۲۳. نامه خان احمد خان گیلانی حاکم بیه پیش به شاه عباس، ۱۲۴. پاسخ شاه عباس به او، ۱۲۵. ترجمه نامه‌های معاویه به علی (ع) و پاسخ او بدو، ۱۲۶. نامه شاه تهماسب به سلطان سلیمان خان قانونی عثمانی گویا مورخ ۹۵۸ اگر چه در نسخه مورخ ماه سوم ۹۸۸ است (آقای همایی آن را در هامش نسخه از شاه عباس دانسته و آقای فلسفی در همانجا نوشته است که از شاه تهماسب است) نسخه دیگری از همین نامه با عنوان «کتابت عتاب آمیز اعلی حضرت شاه جم جاه جنت مکان علیین آشیان به جانب سلیمان پادشاه روم» در منشات ش ۱، ۱۲۹۰ مجلس شورای ملی گویا گردآوری محمد صالح منشی در ص ۸۲ تا ۱۱۹ هست (فهرست فیلمها ص ۲۳۶، ش ۲۲۲۹ ص۸۶-۱۲۳ عکس)، چنین است آغاز آن: «بسمله. ابوالمظفر طهماسب بن اسماعیل الصفوی سیوزمیز ...»، نسخه ما ۲۲ سطر آغاز آن نسخه را ندارد و ناقص است، در نسخه مجلس هم چهار سطر آخر نسخه ما را که تاریخ باشد ندارد، ۱۲۷. نامه خواجه نظام الملک به سلطان محمد بابر بهادر و تهنیت گشودن دهلی، ۱۲۸. نامه او به همایون پادشاه، ۱۲۹. نامه به مولانا شمس الدین محمد خویی، ۱۳۰. نامه به مولانا شمس الدین محمد خویی، ۱۳۱. پاسخ نامه شاه قوام الدین محمد حسینی اصفهانی، ۱۳۲. نامه به قاضی جهان پسر نورالهدی وکیل السلطنه پادشاه عراق پس از عزل از هندوستان، ۱۳۳. نامه به خواجه معین الدین محمد صاعدی، ۱۳۴. پاسخ بیکی از پزشکان، ۱۳۵. نامه به محب الدین حبیب الله شریفی، ۱۳۶. پاسخ نامه فاضلی از دیلمان در تعریف پسرش، ۱۳۷. نامه به شاه عمادالدین سمنانی در تعریف پسرش، ۱۳۸. نامه‌ای درباره رسیدن فتح نامه با چندین نامه بی عنوان دیگر، ۱۳۹. نامه به خداوند گجرات، ۱۴۰. نامه به میران محمد خان پادشاه برهان پور و نویسنده آن در روز دوشنبه ۲۶ به محمد آباد رسیده بود با چند نامه بی عنوان دیگر، ۱۴۱. نامه به ملا محمد پرغری وزیر همایون با چندین نامه بی عنوان دیگر، ۱۴۲. نامه پادشاه به «نواب فدوی القابی» در ییلاق سید انجوق در روز پنج‌شنبه ۱۵ رجب ۱۰۰۶ به خط اسفندیار بیک که کمال خواجه اوزبک بر سر راه خیمه زده و ما می‌خواهیم کوچ کنیم و او مانع است او را که میهمان ماست کوچانیده به پهلوی خود بیاورید، ۱۴۳. پاسخ «نواب قدوی القابی» به آن که من این روزها به نوشتن نسخه قرااولوس و آذربایجان می‌پرداختم و امروز به دستور ایلچی هند را مهمانی کرده بودم و کس فرستادم تا کمال خواجه را پیش من بیاورند، ۱۴۴. نوشته پادشاه در حاشیه که رفتن میرولی ضروری است و فردا آنان اینجا می‌مانند کاغذ و کتابت و نیازمندیهای آنان را بسازند و سازمان دهند، ۱۴۵. نامه پادشاه در اصفهان به خط همان اسفندیار بیک به «فدوی القاب» سپس چند بند دیگر در انشاء و نامه؛ خط: نستعلیق، کا: ملا صوفی شیرازی، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ با تاریخ شوال ۱۰۸۲ در دیباچه سفینه محیط از ملا صوفی شیرازی و تاریخ شب شنبه ۱۳ ذیحجه ۱۰۸۳ در نامه ظهوری و تاریخ ۲ جمادی الثانی ۱۰۷۴ در اصفهان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: گالینگور، ۱۷۲گ، ۱۹سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۶-۵۳]

۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۸۵۰

شامل: ۱ تا ۵. نامه‌های میرزا محمد رضای مستوفی الملک به حضرات عالیات و اعزه اردوی معلی، نخست. به مجلس جنت مثال [شاهانه]، دوم. به منشی الممالک، سوم و پنجم. به میرزا یوسف، چهارم.به میرزا رفیعای نایینی، ۶. نامه میرزا یوسف به مولانا عبدالرزاق فیاض، ۷. نامه او به میرزا رضیا، ۸. نامه آخوند ملا علیای منشی از طرف محمد خان ایشیک آقاسی به میرزا محمد رضیا و پاسخ آن، ۹. نامه میرزا ابراهیم پسر حکیم کاشفا به میرزا محمد رضیا، ۱۰. نامه به آخوند مولانا محمد تقی مجلسی، ۱۱. نامه به ظهیر میرزا ابراهیم پسر حکیم کاشفا، ۱۲. نامه شاه طاهر به شاه تهماسب، ۱۳. نامه اکبر پادشاه به چلبی بیک، ۱۴. نامه سلیمان خان قیصر روم به شاه تهماسب در ۹۶۸ که مصطفی چاوش و حاجی حسن چاوش پس از رفتن علی پاشا و حسن قاپوچی آورده بودند، ۱۵. تمسک خواجه شمس الدین طیبی و در خواست وامی از صدرالدین نظام الملک، ۱۶. نامه عبدالحکیم به مطلوب خود خیر النساء بیگم و پاسخ او، ۱۷. فرمان همایون درباره ورود همایون پادشاه به محمدی خان شرف الدین اغلی تکلو فرمان روای هرات، ۱۸. یک نامه دیوانی دیگر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۶۹گ، ۱۸ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۶-۱۰۶]

۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۰۴
آغاز:و عبارات ما تقدم درین مختصر کمتر در رقم کتابت می‌افتد و حالا مختصر کمتر در رقم کتابت می‌افتد و حالا مختصری چند ... یاد کرده می‌شود ... ز طبع زلال و ز روشن ضمیر ×× ترسل نویسم یکی دلپذیر / پسندیده باشد بر خاص و عام ×× به تحفه فرستم ... هر مقام ... / چو خواهی که نامت بماند به جای ×× پسر را دبیری بیاموز و رای / نویسنده را دست گویا بود ×× گل دانش از طبع رؤیا بود / خردمند باید که باشد دبیر ×× شود برده بار این سخن یاد گیرد؛ **انجام:** پنج بار دینار تبریزی ... به رسم ... دهند. تحریرا فی تاریخ عشرین و الف شهر رمضان المبارك من الهجرة النبوية
کتابی است که برای آموزش فنون دبیری و نگارش متون مختلف تدوین شده است. به خاطر افتادگی مقدمه مؤلف از آغاز نسخه نام و نشان درست کتاب مشخص نشد؛ خط: میان تعلیق و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «بنده شاه ولایت محراب۱۰۴۶» (مدور)، «بنده آل محمد طاهر» (بیضی)، «عبده اسمیعل ۱۲۴۵» (بیضی)؛ جلد: گالینگور، ۸۷گ، ۶سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۲۹/۱-۱۴]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۸۵
آغاز:چون فراشان قضا و قدر در فضای هوا فرش سنجانی گسترانیدند وطراحان تقدیر بر بسلط زمین
خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۱۸۰ر- ۱۸۱ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۳۹]

۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۱۶
آغاز:هو، بسمله، صدر مجلس هر کتاب مخصوص شکر حضرت رب الاربابی است؛ **انجام:** و از روی تقویم استخراج احکام ثبت دلها تواند فرمود.
گویا از عهد صفوی و بسیار سودمند، برای یکی از بزرگان که به تحصیل می‌پرداخته و خواسته که با منشآت هم سر و کاری داشته باشد و مؤلف اینها را فراهم آورده و به نظر او رسانیده و می‌گوید که در پایان از او نام خواهم برد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰۵گ، ۱۷ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۶-۲۸۲]

۴۸. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۷۴/۵
نامه‌ها و منشورهای گوناگون قرن ۹و۱۰ است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: هندی [نشریه: ۲-۱۰۱]

۴۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۷۴/۸
نامه‌های گوناگون است و از آنها است نامه‌های پادشاهان صفوی و هندوستان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: هندی [نشریه: ۲-۱۰۱]

۵۰. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۴/۱۶
نامه‌های ابوالفضل هندی و امیر تیمور و نصیرای همدانی و حسین لاهیجی و فیضی دکنی و دیگران است مانند: دیباچه بیاض نصیرای همدانی، دیباچه او بر مجموعه میرزا نظام، نامه او به شیخ محمد خاتون در درخواست عینک، نامه او در خواهش از دوستی برای گردش در باغ، نامه او به کحال، نامه او به میرزا معین و درخواست آب، پاسخ میر معین، نامه او و خواهش اسطرلاب، خطبه دیوان شیخ فیضی، دیباچه مجموعه مولانا حسین جلالی، دیباچه مجموعه شیخ فیضی، ستایش کشمر از قاضی محمد قاسم کرهرودی، نامه محمد قاسم به شهریار، نامه عبدالباقی طنبوری به حیدر قلی بیک، نامه میرزا قوامای مستوفی الممالک پیشین به ملك المنجمین جلال الانامی، نامه عبدالمؤمن خان اوزبک به شاه عباس همراه نورعلی بیک در صفر ۱۰۰۵، پاسخ آن (ناقص و دو سطر)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۲-۱۰۷]

۵۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۵۶
از قرن ۱۱ و دوران صفوی، در آن چند انشاء است و از خواجه طوسی هم در آن هست و از مجمع الامثال و شرح دیوان حافظ و رساله ذهبیه منسوب به امام رضا (ع)؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، قطع: بیاضی[نشریه: ۶-۶۸۷]

۵۲. تهران؛ موزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۹
آغاز:اصلی نیست هرگز غم فراق ندارم که روز و شب غم جمال دوست بهر صورتی که هست؛ **انجام:** بعد الاستجازة من الله تعالى فلك لأنها و رتبت عليه الحكم بصحة ما في الكتاب على وجه الانشاء تمت المنشئات بعون خالق الكائنات و الصلوة على محمد
شامل نامه‌های متعدد از جمله نامه مولا محمد تابشی، قاضی صفی الدین عیسی، قاضی امام الدین شیخ علی، شکوه از فاضلی، کارنامه جلال الدین تیرانداز، جواب نامه کمال الدین مسعود، جواب نامه صوفی خلیل بیک، مکتوب عبدالرحمن جامی، جواب مکتوب خواجه افضل الدین محمد، نامه شاه شرف الدین محمود، جواب نامه امیر سراج الدین عبدالوهاب، نامه مولانا ادریس منشی، نامه الهی بیک، جواب نامه شیخ شمس الدین محمد لاهیجی، نامه سید نصرالله، سجل وقف نامه خانقاه خبیص که خواجه اختیار الدین عبدالقادر کرمانی پرداخته، نامه‌ای به تاریخ ۸۹۵ و نامه‌ای به تاریخ ۱۰۳۲ق؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۶گ، ۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [حوزه و موزه عبدالعظیم: ف: -۱۴۴]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۲۱/۲۶
آغاز:(بسمله) شکر و سپاس بیقیاس بیرون از اندازه افهام و اوهام ... مرعلة العلل و واجب الوجود هست نیست نمائی را سزاست که صبح صادق ممکنات را که نیست هست نما اندر ... حبذا بیاضی که بیاضش طلیعه جبهه صبح صادق را مثال و سوادش سواد کحل الجواهر دیده مشکین غزال؛ **انجام:** سخن دیباچه دیوان فکر است ×× سخن دردانه عمان فکر است / سخن جانست و عالم چون تن او ×× سخن معنی و جانها مسکن او
دیباچه بیاض منشآت است. در این دیباچه ابیاتی از نظامی در مدح

پیغمبر آمده؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۱ص (۴۲۲-۴۳۲)، قطع: بیاض رقعی[ف: ۱۰-۹۹۰]

۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۳۲

جنگی است بیاضی شامل نامه‌ها و منشآتی از آقا حسین خوانساری و نصیرای همدانی و دیگران، همچنین رساله مستقلی در آن درج شده موسوم به: تحفة الملوک = چهل باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲سطر[ف: ۴۴-۳۰]

۵۵. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۱۰

این نسخه در واقع ذیلی است بر منشئات حیدر ایواوغلی که مشتمل بر «خاتمه» آن مجموعه منشآت است، به علاوه در مقدمه، رساله ترسل عبدالحسین نصیری طوسی را دارد که به سال ۱۰۴۳ برای تقدیم به شاه صفی آنرا ساخته و چنین تقسیم کرده است، ترسل عبدالحسین نصیری طوسی، که در آن یک «مقدمه» و دو «باب» و یک خاتمه جمع کرده است، مکاتبات زمان شاه عباس ثانی که باید آن را فصل هفتم از منشئات حیدر ایواوغلی و یا متمم آن دانست، خاتمه مجمع الانشاء حیدر ایواوغلیکه خود مجموعه منشآتی است مستقل و در آن نمونه انشاء منشیان ذیل گرد آمده است: شاه صدر الدین، شاه شجاع، خواجه رشید الدین فضل الله، افضل الدین خاقانی شروانی، جلال الدین رومی، صفدرخان، سید محمد نوربخش، جلال الدین دوانی، خواجه شمس الدین محمد صاحب دیوان، اسحق گیلانی، قاضی میر حسین میبدی، ملا عبدالله لاهیجی، خواجه جلال الدین یوسف، محیی الدین صالحی اردبیلی، احمد بیک رازی، محمد میرک صالحی، کمال الدین عبدالواسع نظامی هروی، قاضی‌زاده کرهرودی، ملا میر قاری گیلانی، شاه طاهر، مولانا محمد مشکک، حکیم ابوالفتح، میر صدر الدین محمد قاضی جهان، مولانا محتشم، میر محمد حسین تفرشی، نصیرای همدانی، جلالا اردوبادی، میرزا احمد، انیسی لاهیجی، ملا خلیل، طفیلی گیلانی، ملا روح الله، میر عبدالجلیل، خان احمد گیلانی، فضولی، شیخ ابوالفضل بن شیخ مبارک، به علاوه دیباچه مرقع قطب الدین محمد قصه‌خوان که خود تذکره کوچکی از خوشنویسان و نقاشان است؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۲-۴۷]

۵۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۴۲

منشآت دیوانی و دوستانه هندی، در آن یاد شده است از تیمورخان و حمزه خان و شاه زاده شجاع و عارف گجرات و میرک دشت بیاضی و ابوالبرکات خان؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ قطع: وزیری [نشریه: ۷-۳۰۰]

۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۴۳

منشآت دیوانی و درباری مغولی و ناصری. نخستین عنوان آن «در شرایط عهدنامه و عبارات آن به پادشاهان» تا می‌رسد به «خاتمه سیوم اکبرنامه». در آن نامه‌های: میرزا علی منشی به خواجه افضل از زبان تکان خان، عبدالخالق منشی به مولانا نصرالله نامی، معین الدین منصور شیرازی به نورالدهر حاکم لار، مولانا روح الله به شیخ محمد نامی و به جمالا حسینا، مولانا قاری به نواب میرزای عالمیان، روح الله به امیر غیاث الدین شریف، علی خان بیگ اوحدی به یکی از علماء، انشاء عبدالواسع منشی، نامه قوام الدین به دوستی و انشاء دیگر او، نامه‌های مولانا میر گیلانی به میر محمد جعفر و میر نصرالله، نامه به میر عزیز الله نظری، از جانب ابراهیم خان حاکم شیراز به شاه نعمة الله، نامه به میر شریف رازی، از زبان ملا غیاث الدین مذهب به شاه طاهر، نامه اسماعیل بیگ منشی به نواب میرزا محمدشفیع، نامه قاضی‌زاده کرهرودی به نواب عالمیان، نامه میرزا ابراهیم همدانی به شیخ بهائی به مستوفی ایشان میرزا جانی، در خرابی محصولات، در طلب حمام، در فصل گل نویسند، به نواب خان خانان، اختتار منتخب مکتوبات شیخ شرف الدین منیری، خطبه بیاضی، دیباچه بیاض، عنوان بیاض، دیباچه بیاض معاملات، بر ظهر کیمیا نوشته‌اند، اختتام انتخاب تحفة العراقیین خاقانی، اختتام منتخب دیوان خاقانی و انوری، در باب قضاة نویسند، نشان کلانتری، نامه شاه عباس به عبدالله خان اوزبک، در صفت بیماری، رقعه در جواب، خاتمه سیوم اکبر نامه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: پارچه، ۷۵گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۶-۲۹۲]

۵۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۰۱/۲

منشآت و فرمان‌ها و منشورها و نامه‌های درباری و دیوانی زمان صفویان، چنین است فهرست آنها: ۱. نشان سلطنت، ۲. نشان ایالت، ۳. نشان قضای اعظم قضات، ۴. نشان وزارت وزرای کبار، ۵. نشان تدریس علمای عالی مقدار، ۶. نشان سیورغال سادات با سعادات، ۷. نشان در باب اعاظم حکما، ۸. نشان استیفای مستوفیان کرام، ۹. نشان در باب خوانندگان، ۱۰. نشان در باب شعرا، ۱۱. نشان در باب خوشنویسان، ۱۲. عرضه به اعاظم سادات، ۱۳. کتاب به سادات عالی درجات، ۱۴. فی جوابه، ۱۵. عرضه به امرای عالی مقدار، ۱۶. مکتوب به امرای عظام، ۱۷. کتابت به منشیان کبار، ۱۸. کتابت به علمای متبحر، ۱۹. کتابت به اعاظم مشایخ، ۲۰. جواب کتابت اعاظم قضات، ۲۱. کتابت وزرای عالی مقدار، ۲۲. خطاب مستوفیان رفیع جناب، ۲۳. کتابت به قراء و اهل تفسیر، ۲۴. کتابت به شعرا، ۲۵. خطاب به خوشنویسان، ۲۶. کتابت به خوش‌خوانان، ۲۷. کتابت به علمای هیئت، ۲۸. خطاب به اعاظم تجار، ۲۹. خطاب به خواتین شمت آیین، ۳۰. رقعه به سلاطین و ملوک، ۳۱. جواب رقعه سلاطین مشتمل بر هفت فتح، ۳۲. جواب رقعه سادات بزرگ، ۳۳. رقعه به اعاظم سادات و اکابر نقبا، ۳۴. رقعه به ارباب هدایت (؟)، ۳۵. رقعه به جانب فقها، ۳۶. رقعه به جانب علمای کبار، ۳۷. رقعه بهاری، ۳۸. رقعه خزانی، ۳۹. رقعه تابستانی، ۴۰. رقعه زمستانی، ۴۱. رقعه بارندگی، ۴۲. رقعه نوروزی، ۴۳. رقعه عیدی، ۴۴. رقعه در تهنیت زفاف، ۴۵. رقعه در

تهنیت ولادت، ۴۶. رقعه در تعزیت (سه تا)، ۴۷. رقعه در پرسش بیماری، ۴۸. رقعه در تهنیت صحت، ۴۹. رقعه مشعر به عدم ملاقات، ۵۰. رقعه در عذر در اسائه، ۵۱. رقعه (سیزده تا)، ۵۲. کتابت از اعاظم سلاطین به ملوک، ۵۳. جواب کتابت سلاطین، ۵۴. جواب کتاب سلاطین از امثال خود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۷۶گ (۳۱ر-۱۰۶پ)، ۱۰سطر (۸/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۹-۱۴۵۱]

۵۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۱۸

منشآت و حکایت و روایات با دیباچه‌ای به نظم و نثر، در دیباچه پس از حمد باری و نعت پیامبر شمه‌ای در سرگذشت پیامبر و امامان دوازده‌گانه می‌پردازد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، اندازه: ۱۵/۲×۲۴/۴سم [ف: ۸-۴]

۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۱۰۸

شامل این نامه‌ها: -سواد کتابت عبدالمومن خان به نواب کامیاب همیون اعلی که جانها فدای خاک پایش باد شاه عباس الحسینی الموسوی الصفوی بهادرخان خلد الله دوان دولته نوشته، -جواب کتابت عبدالمومن خان که نواب همایون غفران پناه نوشته، -ایضا کتابت عبدالمومن خان که نوشته، -جواب نامه عبدالمومن خام که از اسفراین مصحوب امام قلی شاطر فرستاده شده است، - صورت کتابت نواب همایون اعلی شاه عباس که به عبدالمومن خان ازبک نوشته، - صورت کتابت عبدالمومن خان ازبک که به خدمت نواب شاه عباس نوشته، -صورت جواب کتابت عبدلامومن خان که نواب اشرف شاه عباس مصحوب امام قلی بیگ فرستاده، -ایضا منه، -رقعه‌ای که مولانا ظهوری در جواب رقعه عمادای چادرباف نوشته؛ خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۰گ (۲۱۱ پ- ۲۲۰پ)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۴۰]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶۱۱

منشآت و نامه‌ها؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [د.ث. مجلس]

۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۹۲

آغاز: اللهم صلی علی محمد و آله الطیبین الطاهرین؛ **انجام:** معصوم بن دانیال الملقب به بیک جان درک النیران خواهد گردید

کتابی است «در ذکر منشآت لطیفه و مکاتبات مفیده که بدستیاری غوامض فکر دقیق از بحر عمیق خیال منشیان چون لآلی رشیقه و جواهر رقیقه بساحل ظهور و تحقیق برآمده»، مشتمل بر مناشیر و مراسلاتی که به صدور و اشراف نوشته شده، و صورت عقدنامه‌ها و تهنیت نامه‌ها را نیز متضمن است، جامع منشآت مزبور معلوم نشد، بنابر سنه‌ای که در حاشیه صفحه ۲۶ یعنی سال ۱۰۲۶ق آمده، می‌نمایاند که جامع یکی از مترسلان قرن یازدهم بوده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = جامع (ظاهراً)، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ واقف: محمد ایرانی مجرد؛ جلد: میشن، ۱۷۶گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۹-۷۵]

۶۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۸۷-ف

نسخه اصل: نسخه آقای سید محمد علی روضاتی از چهار سوی اصفهان (۴۲۱۶) که اکنون در کتابخانه مجلس است، دارای ۳۴۷ برگشمار ولی اکنون بیش از ۱۲۳ برگ ندارد. این بیاض نمونه خوبی است از دفتر قانون (درست مانند دفتر صریح الملک برای اسناد موقوفات سرکارها) که نامه‌های دولتی دوران صفوی از شاه عباس تا شاه سلطان حسین در آن ثبت می‌شده است و گذشته از چندین نامه و فرمان و عهدنامه که متن آنها هم در بیاض هست در بسیاری از جاهای آن هم نشان داده شد که چگونه این مکتوبات و باکی و از کدام شهر فرستاده شده و چگونه آنها را می‌نوشته‌اند و حاشیه‌های کاغذ چه اندازه می‌بایستی باشد و آرایش آن چگونه و لفافه و بند آن چه باید باشد و آیا در کیسه گذاشته شده یا نه و مهر چه کسی به آن زنده شده است، در این جاها به اصطلاحات نامه‌نگاری آن روزگار بر می‌خوریم که بسیار سودمند است، این نکات گاهی در بندهای کوتاه جداگانه و گاهی هم در میان سطور نامه‌ها آمده که کدام کلمه و عبارت به لاجورد یا سیاه یا شنگرف در متن یا بالای کاغذ باید باشد، چنین است اصطلاحاتی که در آن دیده می‌شود: افشان، جدول، عرض، طول، گره، گره شاه، ذرع، حاشیه، چپ، پایین، عنوان، سر، ثلث، طلای پخته، طلای زرد، طلای تحریر دار، طلای خام، طلای سیر و زرد، تحریر، مهر، رو، ته، لفافه، کاغذ، دولت آبادی، کیسه، بوم، زربفت، گلابتون، نقره، اصبع، منگوله، لاجورد، رقاع، نستعلیق، شبر، ابهام، کاغذ اپلیسری (؟)، منفرج، منظم، رقعه، لاک، منگله، تقطیع، متن، کنار، سفیدی، پشت، کارد، توقیع، مهره دار، نقش، نقاشی، مگسک، قرمز، محرابی تذهیب، ترنج، کفگیرک، سرخ، سیاه، گشاد، رنگ، خراشه دار، دستورنامه، طغرائی، شکننده، مفتول باف، شبکه، چهار یک، کاغذ ساده، جانبالغی، افشان نقره عریانی تابدار، بند طلا، آبی نیم رنگ، ضخیم، مجدول، گلکاری و نقاشی عمل مرحوم آقا زمان مشهور، قلمی، کاغذ دولت آبادی یک رو افشان نقره لینی غلیظ، مهر محرابی، سجع، خطائی، اسلیمی، بردار، گردآورنده گویا برادرزاده میرزا محمد کاظم بوده و نامش مانا محمد محسن خان است (ش ۱۴ و ۱۹)، عنوان چندین نامه و دستور نامه‌نگاری هم در آن هست، فهرست عنوان‌های نامه‌های درباری و دیوانی آن: ۱. «شرح حاشیه مزبور» به ترکی، دنباله نامه‌ای است، ۲. پاسخ نامه پیش مصحوب حسین بیک از حاتم بیک اعتماد الدوله به سنان پاشای جغال اوغلی وزیر اعظم خواندگار، ۳. مکتوب نواب گیتی ستانی به والده سلطان مراد خان، ۴. کتابت خاقان به مفتی خواندگار مصحوب مقصود سلطان خلفا، ۵. کتابت نواب خاقان به مصطفی پاشا وزیر اعظم، ۶. مفاوضه نواب اشرف اعلی به مصطفی پاشای وزیر اعظم مصحوب سلطان سلطان خلفا و قابل آقا، ۷. جواب این مفاوضه از همین وزیر مصحوب همو و یوسف آقای ایلچی به ترکی که در آن از «والد ماجدلری شاه صفی» و سلطان مرادخان و سلطان ابراهیم یاد

شده است، منشور خاقان به بیرام پاشا وزیر ثانی که در استنبول قایم مقام محمد پاشای سردار بود مصحوب مقصود سلطان خلفا و مصطفی الجای (؟) بیکی ایلچی سردار، ۱۱. نامه سلطان خرم پادشاه هندوستان به خاقان صاحب قران درباره فتح بلخ، ۱۲. پاسخ نامه‌ای مورخ اواخر شعبان ۱۰۷۶، ۱۳. رقعه در جواب رقعه سلطان معظم ولد سلطان اوزبک مصحوب میرزا محمد تقی تاجر در ۱۱ جمادی الاول ۱۰۸۹ق، ۱۴. پاسخ نامه اورنگ زیب مورخ اوایل صفر ۱۰۹۷ق، ۱۵ و ۱۶. دو نامه اعتماد الدوله و ناظر بیوتات به محمدمحسن خان پادشاه زاده مورخ اوایل صفر ۱۰۹۷ق به دستور نامه‌های آنها به وزیر پادشاه شهرنا و ماچین، ۱۷. نامه همایون به پادشاه هند مصحوب میرزا مرتضی وزیر یزد پسر میرزا سید علی، ۱۸. نامه همایون به سلطان فرخ میر پسر سلطان عظیم الدین پادشاه هندوستان مورخ رجب ۱۱۲۵ق، ۱۹. نامه اشرف به سلطان فرخ سیر مزبور تحویل مشهدی خان تحویل دار قتدیل در ربیع الاول ۱۱۲۹ق، ۲۰. کتابت در جواب عریضه فیاض خان ناظر سلطان اکبر که بایران می‌آمد از لار در ۳ رجب ۱۰۹۸ از کتاب محمد محسن خان کمترین بدون اسم، ۲۱. رقعه دیگر به خط مبارک موافق رقعه سابق همایون در جواب رقعه پادشاه‌زاده مزبور مصحوب محمد خان ایلچی همین پادشاه زاده مشار الیه به مهیار قمشه اصفهان فرستاده شد در دوشنبه ۱۱ محرم ۱۰۹۹ق، ۲۲. کتاب از جانب اشرف به سلطان اکبر خلف سلطان اوزبک در جواب مکتوب مشار الیه که از والد گریخته بایران آمده از لار در ۱۶ شوال ۱۰۹۸ق، ۲۳. کتابات عالی جاه اعتماد الدوله به محمد خان وزیر سلطان اکبر، ۲۴. کتابت از جانب نواب اعتماد الدوله در جواب مراسله سلطان اکبر که به نواب اعظم نوشته بود در ۱۶ شوال ۱۰۹۸، ۲۵. رقعه به خط مبارک اشرف در جواب رقعه‌ای که به خط پادشاه زاده مزبور است مورخ پنج‌شنبه ۱۰ ذیقعده ۹۸ق، ۲۶. مکتوب نواب معزی الیه در جواب رقعه پادشاه زاده مزبور که به نواب معظم الیه نوشته بود مصحوب محمد خان ایلچی همان پادشاه زاده مشار الیه به مهیار قمشه اصفهان فرستاده شد در دوشنبه ۱۱ محرم ۱۰۹۹ق، ۲۷. نامه همایون به اکبرشاه مورخ دوشنبه ۲۹ جمادی الثانی ۱۱۱۰ق، ۲۸. نامه به همو مورخ ۸ رجب ۱۱۱۰ق، ۲۹. نام به همو مورخ ۲۵ جمادی الثانی ۱۱۱۱ق، ۳۰. نامه به همو مورخ اواخر ذیحجه ۱۱۱۰ق، ۳۱. جواب رقعه سلطان اکبر به خط او که حکیم محمد علی طهرانی ملقب به مقرب خان حکیم و منورخان ناظر پادشاه در کوجیل اصفهان با سوغات به خدمت اشرف آورده بودند نوشته میرزا ابوالقاسم مورخ چهارشنبه ۲۵ ربیع الاول ۱۱۰۲ق، ۳۲. رقع مورخ ذیقعده ۱۱۰۷ق جهت سلطان اکبر که از اصفهان برای تصوف هندوستان از خدمت اشرف مرخص شده و به دامغان رسیده بود مصحوب کس محمد سلیم بیک داروغه فراشخانه و مهماندار همین پادشاه زاده و سردار جمعی از عساکر که با او روانه شده بودند، پادشاه زاده بیمار شده بود و خبر بیماری این پاشاهزاده را آن کس آورده بود به دستور رقعه‌ای که به عبدالعزیز خان نوشته شده بود، ۳۳. رقعه به سلطان اکبر مورخ ۲۴ صفر ۱۱۰۹ به دستور رقعه‌ای که پیش از این به سلطان معظم برادر او نوشته شده بود، ۳۴. رقعه به پادشاهزاده مزبور مورخ ۱۱ شوال ۱۱۱۱ق، ۳۵. رقعه مورخ ۱۵ جمادی الثانی ۱۱۱۱ق، ۳۶ و ۳۷. دو طغرا رقعه به پادشاه زاده مزبور از نواب اشرف سلطان حسین مورخ ۲ صفر ۱۱۱۲ق، ۳۸. حکم خاقان به صفدرخان که با میرزا محمد محسن مستوفی سرکار خاصه شریفه از بزکش فرستاده شده، ۳۹. فتح نامه در باب تسخیر ایروان به صفدرخان، ۴۰. حکم اشرف به امیر جمله مورخ ربیع الاول ۱۰۶۶ق، ۴۱. حکم اشرف به تربیت خان ایلچی سلطان اوزبک مورخ رجب ۱۰۷۵ق مصحوب میرزا محمد هاشم مستوفی خاصه مهماندار از اصفهان، ۴۲. سه نامه یکی حکمی دیگر به مشار الیه مورخ صفر ۱۰۷۶ق، حکم رخصت او و از فرخ آباد مورخ جمادی الثانی ۱۰۷۶، باز نشانی برای او از فرح آباد مورخ ربیع الثانی ۱۰۷۶ق، ۴۵. حکم رخصت تربیت خان ایلچی مشار الیه مورخ شعبان ۱۰۷۶ق، ۴۶. حکم اشرف جهت رخصت حسین بیک گرز سردار که از هند نزد ایلچی مزبور آمده بود، ۴۷. نامه مورخ رمضان ۱۰۷۶ از اشرف به قندهار، دران آمده که: تربیت خان را که به رسالت آمده بود باز گردانديم، ۴۸. نامه دیگر از اشرف به قندهار مورخ شعبان ۱۰۷۶ق، در آن از تربیت خان ایلچی و حسن بیک و منصور خان بیگلر بیگی قندهار یاد شده است، ۴۹. عریضه حسین خان بیگلربیگی خراسان به سلطان خرم پادشاه هندوستان، ۵۰. پاسخ نواب اعتماد السلطنه به نامه حسین پاشا به هندوستان مورخ جمادی الاول ۱۰۸۴ق، ۵۱. حسب الامر الاعلی کتابت از جانب عالی جاه ناظر بیوتات به افتخار خان خان سامان از ییلاق کهیز مصحوب نجف قلی بیک قالی کش مورخ صفر ۱۰۷۶ق، ۵۲. کتابت حسین خان بیگلر بیگی خراسان به آصف خان وزیر اعظم سلطان خرم پادشاه هند مورخ ۵ رجب، ۵۳. نامه صفدرخان ایلچی هند به عباس قلی خان بیگلر بیگی خراسان در سال اول جلوس اشرف اعلی مورخ ۵ رجب ۱۰۵۲ق، ۵۴. نامه همایون مصحوب ذوالفقار بیک بایردلو، ۵۵. اخلاصنامه مشار الیه در باب تعزیه نواب خاقان به خدمت اشرف اعلی، ۵۶. جواب آن، ۵۷. نامه نواب اشرف سلطان بلاغی از حصار ساتی شهریار به همو مورخ صفر ۱۰۷۰ق، ۵۸. پاسخ نامه سلطان بلاغی از اشرف مورخ شعبان ۱۰۷۰ق، ۵۹. اخلاص‌نامه او به خدمت اشرف در نوروز بارس ئیل با مصحف و شمشیر، ۶۰.جواب آن مورخ شعبان ۱۰۷۲ف مصحوب کس او از اصفهان، ۶۱. اخلاص‌نامه مشار الیه به نام همان شاهی ظل اللهی در نوروز رمضان ۱۰۷۴ق به اصفهان، ۶۲. پاسخ آن مصحوب کس او از اصفهان، ۶۳. اخلاصنامه همو مورخ ذیحجه ۱۰۷۶ق به چهار باغ جوزولی با اشرفی و جواب آن مورخ محرم ۱۰۷۷ق از ییلاق پایین استراباد مصحوب کس مشارالیه، ۶۴. حکم مورخ محرم ۱۰۷۸ق به نام سلطان بلاغی، ۶۵. نامه به سلطان خسرو در تعزیت

مرگ سلطان بلاغی از کندمان، او در ایت ئیل به اصفهان آمده بود و مانند پدر خود احترام دید، ۶۶. اخلاصنامه سلطان خسرو مورخ صفر ۱۰۸۱ق، ۶۷. نامه به او مورخ ذیقعده ۱۰۸۱ق، ۶۸. نامه او به اعتماد السلطنه مورخ جمادی الاول ۱۰۷۹ق، ۶۹. پاسخ همین نامه مورخ جمادی الاول ۱۰۷۹ق، ۷۰. نامه ابوالقاسم بیک دیوان بیگی به دستور شاه مورخ جمادی الاول ۱۰۸۳ به سلطان بلاغی، ۷۱. پاسخ نامه سلطان محمد عادل شاه از خاقان (به دستور نامه قطب شاه نوشته شده)، ۷۲. نامه اشرف اعلی به سلطان علی عادل شاه مصحوب میرزا محتشم کتابدار مورخ ۱۰۷۰ق از اصفهان، ۷۳. دو رقم اشرف به مهدی قلی خان ایشیک آقاسی باشی شاملو حاکم الکای مورخ شعبان ۱۰۵۶ و شوال ۱۰۵۶ق، ۷۴. نامه به عبدالعزیز خان، ۷۵. نامه اشرف به همان پادشاه به تاریخ محرم ۱۰۷۲ق از اصفهان مصحوب خاتون بیک قورچی دوکان، ۷۶. نامه به عبدالعزیز خان، دران از سبحان قلی خان یاد شده است، ۷۷. نامه اشرف به پادشاه مومی الیه مصحوب محمد حسین بیک پسر یادگار علی سلطان روملو خلفا به تاریخ ربیع الاول ۱۰۷۳ق، ۷۸. جواب نامه پادشاه مذکور مصحوب تولون خواجه ایلچی مشار الیه از قصبه اشرف به تاریخ رجب ۱۰۷۳ق، ۷۹. نامه به عبدالعزیز خان مصحوب ایلچی چاپاری او از سردهن مورخ ربیع الثانی ۱۰۷۴ق، ۸۰. نامه پادشاه مشار الیه به خدمت اشرف شاه عباس که باری خور آقاسی ایلچی چاپار مشار الیه به تاریخ ۲۴ ربیع الثانی ۱۰۷۵ق در اصفهان آورد، ۸۱. جواب نامه مذکور ایلچی چاپار مشار الیه عبدالعزیز خان از اصفهان به تاریخ جمادی الاول ۱۰۷۵ق، ۸۲. نامه پادشاه مذکور مصحوب خواجه میرزا پاینده و پاسخ آن، ۸۳. نامه پادشاه مشار الیه مصحوب دوست محمد چهره آقاسی عرب ایلچی به تاریخ ۱۸ ذیحجه ۱۰۷۶ق، ۸۴.نامه‌ای گویا به عبدالعزیز خان، ۸۵. پاسخ آن مورخ محرم ۱۰۷۷ق از ییلاقات میان استراباد دامغان مصحوب ایلچی مشار الیه، ۸۶. نامه پادشاه مذکور به خدمت اشرف مصحوب خواجه پاینده محمد به تاریخ رمضان ۱۰۷۵ق، ۸۷. رقعه به خط پادشاه مشار الیه، ۸۸. نامه به عبدالعزیز خان، ۸۹. پاسخ نامه او، ۹۰. پاسخ نامه او مورخ شوال ۱۰۸۲ق، ۹۱. پاسخ نامه همان پادشاه مورخ ذیحجه ۱۸۰۲ق، ۹۲. نامه او مورخ رجب ۱۰۸۳ق، ۹۳. پاسخ دو نامه او مورخ ربیع الاول ۱۰۸۸ق و مورخ ۲۴ محرم ۱۰۹۰ق، در ص ۶۵ فهرستی از ایلچیان دولت صفوی می‌بینیم، ۹۴. جواب نامه پادشاه مشار الیه به تاریخ آدینه ۲۵ شوال ۱۰۹۲ق، ۹۵. جواب رقعه مزبور به تاریخ روز شنبه ۲۶ شوال تخاقوی ئیل در درب حرم باغ هزار جریب اصفهان به خط نواب صاحبی، ۹۶. رقعه از جانب اشرف درباره مهمانداری صفی قلی خان حاکم ری به تاریخ ۱۳ ذیحجه ۱۰۹۲ق، ۹۷. رقعه در جواب پادشاه مزبور به تاریخ سه شنبه ۱۰ جمادی الثانی ۱۰۹۲ق، ۹۸. رقعه دیگر در جواب رقعه پادشاه مشار الیه در سه‌شنبه ۱۸ جمادی الثانی ۱۰۹۲ق، ۹۹. رقعه در جواب رقعه دیگر پادشاه مسفور به تاریخ آدینه ۳ شعبان ۱۰۹۳ق، ۱۰۰. رقعه از جانب اشرف به عبیدالله خان پادشاه ماوراء النهر به تاریخ ذیحجه ۱۲۲ که به عالی جاه قورچی باشی داده تا به بیگلربیگی مرو برساند و او به خان برساند، ۱۰۱. نامه نواب اعتماد الدوله به عبدالعزیز خان مصحوب بیری بکاول در جمادی الاول ۱۰۷۵ق از اصفهان فرستاده شد، ۱۰۲. نامه کیخسرو خان تفنکچی آقاسی به عبدالعزیز خان مورخ ۱۰۸۴ق، ۱۰۳. نامه اشرف به سبحان قلی سلطان والی بلخ از اصفهان به تاریخ ذیحجه ۱۰۶۹ق مصحوب امیر بیک ایشیک آقاسی فرستاده شد، ۱۰۴. نامه مشار الیه به خدمت اشرف مصحوب زاهد بیک ایشیک آقاسی مشار الیه مورخ جمادی الثانی ۱۰۷۲ق، ۱۰۵. پاسخ مذکور مصحوب مشار الیه در اصفهان به تاریخ رجب ۱۰۷۲ق (خطاب به چراغ محفل چنگیز خان نظام السلطنه سبحان قلی خان)، ۱۰۶. پاسخ نامه مورخ شوال ۱۰۷۵ق، ۱۰۷. نامه اعتماد الدوله به سبحان قلی خان مورخ ۱ شعبان ۱۰۸۴ق، ۱۰۸. نامه کچوک (کوچک) سلطان پسر کچوم خان که بر عبدالعزیز خان خروج کرده بود به خدمت اشرف مورخ صفر ۱۰۸۵ق، ۱۱۰. فرمان همایون خاقان در جواب عریضه پلنکتوش بی که باخلاع فاخره مصحوب افتالق بهادر فرستاده مشار الیه در ربیع الاول ۱۰۵۱ فرستاده شده، ۱۱۱. فرمان اشرف به نظریی ایلچی عبدالعزیز خان به تاریخ شعبان ۱۰۷۲ از اصفهان، ۱۱۲. عریضه خواجه نقیب به خدمت اشرف مصحوب خواجه ولی برادر زاده خود او به تاریخ محرم ۱۰۷۷ق، ۱۱۳. فرمان اشرف در جواب مشار الیه با مهر اعتماد السلطنه مورخ صفر ۱۰۷۷ق، ۱۱۴. پروانچه در جواب عریضه معصوم اتالیس به تاریخ اواخر ذیحجه ۱۱۲۵ق، ۱۱۵. پروانچه در جواب عریضه شیخ الاسلام به تاریخ ۱۱۲۴ق، ۱۱۶. پروانچه به محمود بیک قطغن مدعی پادشاهی ماوراء النهر از قندهار مورخ اواخر ربیع الثانی ۱۱۲۴ق، ۱۱۷. حکم از جانب اشرف به تاریخ اواخر صفر ۱۱۲۵ق، ۱۱۸. پروانچه مورخ محرم ۱۱۲۶ق، ۱۱۹. حکم با تالیق والی بلخ درمحرم ۱۱۲۶ق، ۱۲۰. حکم با تالیق و دیوان بیکی و قوش بیکی بخارا و بلخ در جمادی الثانی ۱۱۲۸ق، ۱۲۱. حکم در جواب عریضه محمد قلی بی حاکم اند خود در جمادی الاول ۱۱۲۸ق، ۱۲۲. نامه اتالیق و پروانچی عبدالعزیز خان به امرا مصحوب دوست محمد چهره آقاسی ایلچی همان پادشاه به تاریخ ذیحجه ۱۰۷۶ق، ۱۲۳. نامه (اعتماد الدوله میرزا مهدی و میرزا کوچک صدر و حسین قلی خان قورچی باشی و جمشید خان آقاسی) که در آن از مصطفی قلی خان دو هزار پانصدی ایلچی او یاد شده و جواب آن مورخ صفر ۱۰۷۷ یونت ئیل از جانب اعتماد الدوله، ۱۲۴. نامه به محمد یار بی اتالیق و ندر محمد بی پروانچی، ۱۲۵. نامه خواجه نقیب به نواب اعتماد الدوله به تاریخ محرم ۱۰۷۷ق، ۱۲۶. پاسخ آن مورخ صفر ۱۰۷۷ق، ۱۲۷. پاسخ نامه محمد قاهر خواجه نقیب مورخ صفر ۱۰۹۱ق، ۱۲۸. مکتوبات از جانب اعتماد الدوله به پروانچی و قوش بیکی بخارا به تاریخ شعبان ۱۱۲۷ق در جواب کتابات ایشان، ۱۲۹. در تاریخ جمادی

الثانی ۱۱۲۸ق اتالیق و پروانچی و قوش بیگی و دیگران از بخارا به بلخ آمده متوسل به والی آنجا سنجر خان شده بودند و مکتوب به نواب اعتماد الدوله نوشته بودند و او بدان پاسخ داده است، ۱۳۰. پاسخ اعتماد الدوله به آنان مورخ ربیع الثانی ۱۱۲۹ق، ۱۳۱. نامه دیوان بیکی سبحان قلی والی بلخ در رجب ۱۰۸۲ق به اعتماد الدوله و پاسخ آن، ۱۳۲. جواب کتابت حاکم اند خود تعیین کرده پادشاه بلخ به اعتماد الدوله مورخ جمادی الاول ۱۱۲۸ق، ۱۳۳. نامه اعتماد الدوله به شیخ الاسلام مورخ جمادی الثانی ۱۱۲۸ق، ۱۳۴. مکتوب علمای ماوراء النهر که در ۹۹۷ق عبدالله خان پادشاه آنجا در سال دوم جلوس نواب گیتی ستان که هرات را مسخر ساخته بود به عزم تسخیر مشهد آمده بود و خدام روضه معتبر که در باب منع لشکر او از خراب کردن قری و تضییع و تصرف محصولا دو کلمه قلمی نموده نزد ایشان فرستاده بودند و آن جماعت در جواب نوشته مزبور مرقوم ساخته‌اند، ۱۳۵. پاسخ رستمداری به آن، ۱۳۶. سه نامه نواب گیتی ستانی به رستم خان اوزبک سومی از مازندران، ۱۳۷. منشور اشرف به محمد رحیم خان در جواب عریضه مشار الیه که به تاریخ صفر ۱۰۷۲ق در اصفهان نوشته شده، ۱۳۸. نامه به همو مورخ جمادی الثانی ۱۰۷۲ق، ۱۳۹. نامه به همو مورخ شعبان ۱۰۷۲ق از اصفهان، ۱۴۰.نامه مورخ شوال ۱۰۷۳ق از اشرف به محمد رحیم خان از دودمان چنگیزخان و دو نامه دیگر به همو مورخ ربیع الثانی ۱۰۷۴ق و ۲۰ شوال ۱۷۰۴ق، ۱۴۱. سه نامه به یک دفعه به دستور پادشاه در جواب عرایض مشار الیه (همان عبدالرحیم خان) مورخ ۲۵ شوال ۱۰۷۴ق از اصفهان، ۱۴۲. نه نامه به محمد رحیم خان از اصفهان و ییلاق کهیزالنگ و تاج آباد و در آنها از نظام الایاله عباس قلی خان بیگلر بیگی و وزیر خراسان و شیخ علی خان زنگنه حاکم سنقر و کلهر و سردار لشکر خراسان و میر محمد علی رواتی و چهارصد خانوار شاهی سیون یاد شده است برخی بی تاریخ و برخی با تاریخ ۱۰۷۵ق و ۱۰۷۶ق، ۱۴۳. دو عریضه و طومار اخلاص‌نامه او و به دربار صفوی دومی مورخ ذیحجه ۱۰۷۶ق از ییلاق چهارباغ جوزولی، ۱۴۴. سه نامه به او از دربار، ۱۴۵. حکم همه ساله عبادالله سلطان مورخ ذیقعده ۱۰۸۱ق، ۱۴۶. نامه به عبادالله سلطان مورخ صفر ۱۰۸۳ق، ۱۴۷. حکم همه ساله توام عبادالله خان و دران از میرزا خلیل رقم نویس و دین محمد سلطان فرزند پادشاه خاندان چنگیز خانی یاد شده است، ۱۴۸. حکم همه ساله ولی محمد سلطان و شاهرخ سلطان پسران عبدالرحمن سلطان اوزبک مورخ ربیع الاول ۱۱۰۷ق، ۱۴۹. حکم همه ساله ابوسعید سلطان و دیگر پسران و بستگان محمد امین خان به تاریخ رمضان ۱۱۰۷ق، ۱۵۰. حکم همه ساله موسی سلطان و دیگران فرزندان رحمان قلی سلطان مورخ ربیع الاول و رمضان ۱۱۰۸ق، ۱۵۱. حکم اشرف به عبدالله بیک فیروز کوهی به تاریخ ذیحجه ۱۰۷۶ق، نامه خاقان به اسفندیار خان والی اورگنج، ۱۵۲. فتح‌نامه قندهار از جانب اشرف به مضمون نامه عبدالعزیز خان به ابوالغازی خان، ۱۵۳. منشور اشرف به ابوالغازی خان والی اورگنج از اشرف به تاریخ شعبان ۱۰۷۰ق در پاسخ نامه او و با ایلچی مشار الیه فرستاده شده است، ۱۵۴. نامه به مشار الیه ابوالغازی خان از اصفهان در ذیحجه ۱۰۷۰ق مصحوب شریف بیک فرستاده شد در آن از ترکان استراباد یاد شده است، ۱۵۵. اخلاص‌نامه مشارالیه به خدمت اشرف مصحوب هاشم ایلچی اشرف مورخ رجب ۱۰۷۱ق که در اصفهان رسیده بود، ۱۵۶. پاسخ نامه او به تاریخ شعبان ۱۰۷۱ق از اصفهان مصحوب هاشم، ۱۵۷. جواب اخلاص‌نامه مشار الیه مصحوب ندر ایلچی او و از اشرف به تاریخ رجب ۱۰۷۳ق، ۱۵۸. جواب اخلاص نامه مشار الیه مورخ ۲۷ شعبان ۱۰۹۵ق، ۱۵۹. مفاوضه اشرف به مشار الیه از اشرف مورخ رمضان ۱۰۷۳ق مصحوب علی قلی بیک پسر حاجی بیک شاملو، درهامش آمده «شهر ربیع الاول سنه ۱۰۷۴ توشقان ئیل از خوار روانه فرمودند و خود به دولت روانه اصفهان شدند»، ۱۶۰. تهنیت و تعزیت نامه همایون به انوشه خان پسر ابوالغازی خان از اصفهان به تاریخ ذیحجه ۱۰۷۴ق مصحوب علی قلی بیک یوزباشی غلامان پسر الیزبار سلطان فرستاده شده است، ۱۶۱. پاسخ آن که یوسف قوش بیکی در آغاز رمضان ۱۰۷۶ق آورده و در اشرف رسیده، ۱۶۲. نامه مشار الیه انوشه محمد خان چنگیز خان مصحوب یوسف قوش بیکی و پاسخ آن مورخ رمضان ۱۰۷۶ق، ۱۶۳. مفاوضه مورخ ۶ جمادی الثانی ۱۱۰۰ق در پاسخ اخلاص نامه ازبک محمد خان پسر انوشه محمد خان والی اورگنج مصحوب خدای وردی ایلچی او، ۱۶۴. حکم القاب و مقرری دین محمد خان پسر نور محمد خان چنگیزی والی مرو و پسران او و ولی محمد خان و نور محمد خان، ۱۶۵. حکم القاب بدرالزمان بیگم دختر ولی محمد سلطان پسر حمزه سلطان چنگیزی، ۱۶۶. نشان همایون به بیک قلی ایناق انوشه خان مصحوب علی قلی خان یوزباشی غلامان پسر الیزبار سلطان ذیحجه ۱۰۷۴ از اصفهان، ۱۶۷. عریضه انوشه خان به خدمت اشرف مصحوب یوسف قوس بیگی ایلچی او و به تاریخ آغاز رمضان ۱۰۷۶ق، ۱۶۸. حکم اشرف به همو از اشرف مصحوب یوسف قوش بیگی به تاریخ رمضان ۱۰۷۶ق، ۱۶۹. حکم رخصت همین یوسف در یونت ئیل از شرف به تاریخ شوال ۱۰۷۶ق، ۱۷۰. حکم شرف نفاذ به بیک قلی ایناق انوشه خان مورخ صفر ۱۰۹۱ق، ۱۷۱. حکم مقرری الغ بیک پسر حاجم خان چنگیزی از آغاز پنجماهه ۱۱۰۷ق در عوض پدر که درگذشته بود، ۱۷۲. کتابتی که از جانب میرزا تقی خان اعتماد الدوله به اسفندیار خان والی اورگنج نوشته شد، ۱۷۳. سفارش‌نامه برای کسی به او مورخ شوال ۱۰۷۶ق، ۱۷۴. نامه اعتماد الدوله به انوشه خان مورخ ۱۰۸۱ق، ۱۷۵. نامه اعتماد الدوله به اوزبک محمد خان والی اورگنج پسر انوشه خان مصحوب خدای وردی بی ایلچی مشار الیه مورخ ۷ جمادی الثانی ۱۱۰۰ق، ۱۷۶. جواب کتابت شاه نیاز خان والی اورگنج از جانب قوللر آقاسی مورخ جمادی الاول ۱۱۱۳ با نامه اعتماد الدوله به والی اورگنج، ۱۷۷.

نامه اعتماد الدوله به ایناق خان انوشه خان مورخ رجب ۱۰۹۲، ۱۷۸. نامه اعتماد الدوله به بیک قلی ایناق انوشه خان مورخ صفر ۱۰۹۱ق، ۱۷۹. کتابت نواب گیتی ستانی به غازی گرای خان تاتار، دران از حاجی بیرام خان فرستاده او و تخمتش گرای وصفی گرای و صفر گرای یاد شده ا ست، ۱۸۰. مفاوضه اشرف در جواب اخلاص نام سلیم گرای خان تاتار مصحوب حاجی عبدالوهاب ایلچی او، ۱۸۱. نامه همایون به توکل خان بن جهانگیر خان والی قزاق به تاریخ جمادی الاول ۱۰۷۲ق از اصفهان، ۱۸۲. نامه به او مورخ ۱ شوال ۱۱۰۴ق، ۱۸۳. مفاوضه دیگر در جواب اخلاص نامه تورسن محمد خان برادر او، ۱۸۴. نامه به توکل خان والی قزاق به تاریخ ۲۵ صفر ۱۱۰۱ق مصحوب بهادر ایلچی او، ۱۸۵. جواب اخلاص نامه توکل خان و تورسن محمد خان و فولاد سلطان پسر توکل خان به تاریخ ذیحجه ۱۱۰۵ق، ۱۸۶. پاسخ نامه پادشاه شهریار و ماچین مورخ ۴ ذیقعده ۱۰۹۳ق، ۱۸۷. جواب کتابت وزیر او از جانب نواب اعتماد الدوله مورخ آخر همین ماه با نامه اشرف که از سرنوشته شده و محمد حسین بیک ایلچی و نواب اشرف بوده است، ۱۸۸. نامه ناظر بیوتات در پاسخ وزیر پادشاه مشارالیه مورخ آخر همان ماه موافق کتابت نواب اعتماد الدوله با ایلچی گری محمد حسین بیک، ۱۸۹. مفاوضه اشرف در جواب اخلاص نامه والی قراقلپاق (بعرض مفاوضه‌ای به تورسن محمدخان نوشته شده است)، ۱۹۰. حکم به اشیم خان برادر والی قراقلپاق، ۱۹۱. حکم به غایب سلطان پسر اشیم خان مشار الیه که والی قراقلپاق شده بود مورخ رمضان ۱۱۲۵ق، ۱۹۲. حکم به شیخ سعید عزیزان شیخ الاسلام قراقلپاق، ۱۹۳. حکم به شیخ الاسلام و ابوالمعصوم و خواجه نقیب نواده دختری انوشه محمد خان والی سابق خوارزم مورخ رمضان ۱۱۲۵ق، ۱۹۴. منشور و نشان اشرف به ایجین خان والی قلماق مصحوب ایلچیان او که به اتفاق خان محمد بیک یوزباشی ایلچی آمده بودند در اصفهان به تاریخ رجب ۱۰۶۹ق به مسوده نواب اعتمادالدوله و محمد صالح بیک و پاسخ آن هر دو به ترکی، ۱۹۵. دو نامه مورخ ربیع الثانی و رجب ۱۰۸۱ق، ۱۹۶. حکم شرف نفاذ به نظر محمود بیک عم زاده انو که خان والی قلماق مورخ رجب ۱۱۰۳ق، ۱۹۷. حکم شرف نفاذ به خاندار رجب بیک ولد والی قلماق، ۱۹۸. دو طغرا کتابت از اعتماد الدوله (شیخ علی خان) به والی قلماق مورخ اواسط ذیحجه ۱۱۱۱ق، ۱۹۹. کتابت اعتماد الدوله به نظر محمود بیک مورخ اواخر صفر ۱۱۱۳ق، ۲۰۰. احکام به سر کرده‌های قلماق، ۲۰۱. احکام شرف نفاذ به دورچی بیک ولد نظر محمود بیک والد مشار الیه، ۲۰۲. نامه به ریم پایا، ۲۰۳. دو نامه به پادشاه وندیک، ۲۰۴. نامه به والی وندیک و به والی توسکانیه، ۲۰۵. حکم شرف نفاذ به سردار جنرال وندیک مورخ اوایل شعبان ۱۱۰۸ق، ۲۰۶. نامه به پادشاه انگلیس مصحوب موسی بیک اکلیسی، ۲۰۷. نامه به پادشاه انگلیس به تاریخ جمادی الاول ۱۰۸۴ق به اندازه نامه اروس، ۲۰۸. نامه پادشاه انگلیس جرزی لند پادشاه برتانیه به نواب خان به تاریخ ربیع الثانی ۱۰۸۵ق به تقریب تفحص نامه اروس به نظر مبارک رسید به ترجمه علی قلی فرنگی در دفتر حکومت به واسطه هندوستان در ۱۶۶۸ نوشته شده بود و سفیر مسترمی کپیتان طاماس بوده است، ۲۰۹. نامه اشرف در آغاز جلوس به کمپانیان فرمانفرمای انگلیس مصحوب کراکوس ارمنی به تاریخ ربیع الاول ۱۰۷۶ق، ۲۱۰. منشور اشرف به پادشاه زاده انگلیس که او را از سلطنت خلع کرده بودند مورخ ۱۷۰۴ مصحوب کراکوس ارمنی، ۲۱۱. حکم اشف به جنرال انگلیس و حاکم ولایت به میانی و مدرس پتن هوکلی (؟) و سایر محال مورخ اوایل رجب ۱۱۰۸ق، ۲۱۲. ثبت حکم عهدنامه نواب گیتی ستانی با بازرگانان و مردم انگلیس پیش از گرفتن قلعه هرمز خطاب به فرمانفرمای کشورهای انگلیتر اوسکاسیا و فرنسیا و ایرلندا در بیست ماده و شروط که پادشاه انگلیس «یعقوب» خواسته بوده است مورخ ۱ رمضان ۱۳۲۶ با مهر طالب خان و دیگر ارباب مناصب با امضای نواب خاقان، ۲۱۳. فرمان نفاد همان عهدنامه با انگلیس در هیجده ماده در پاسخ نامه دوستانه‌ای که ایلچی پادشاه انگلیس «یعقوب» به نام ادوارد کوناک ایلچی کوچک آورده بود مورخ ذیحجه، ۲۱۴. حکم به دنپدرانتون رهنه رونیا وزیر جنرال و حاکم پادشاه پرتگال و حکم به فرنسیسک پریرداسیلوا جنرال کشتی و سرکرده عساکر دریایی پرتگال مورخ آغاز محرم ۱۱۰۷ با مهر اعتماد الدوله، ۲۱۵. دو حکم دیگر به دستور نامه به همان اولی که ایلچی فرستاده بود با مهر اعتماد الدوله و مورخ ۱۳ رجب ۱۱۰۸ق، ۲۱۶. حکم شرف نفاد مورخ جمادی الثانی ۱۱۰۸ق درباره خواجه محمد حسین کلانتر سابق جولاه سابق اصفهان به ونره، ۲۱۷. نامه به پادشاه پرتگال، ۲۱۸. حکم شرف نفاذ برای جنرال هوکلی و بمبایی و مدرس پتن و دیگر ولایات انگلیس برای همان محمد حسین به دستور حکم و نرره با مهر اعتماد الدوله، ۲۱۹. نامه‌های اعتماد الدوله به جنرال کشتی و سرکرده عساکر پرتگال، ۲۲۰. نامه او به ونره حاکم کوه در محرم ۱۱۳۰ق، ۲۲۱. مفاوضه اشرف اعلی به مدبران امور سلطنت ولندیس که پادشاه ندارند و هر چند گاه سرکرده بجهت خود تعیین و باز بر طرف می‌نمایند و جنرال که حاکم بتاویا وزیر باداب است و سایر احکام از جانب ایشان تعیین می‌شود، در پاسخ اخلاص نامه‌ای است که نیکلاس ورنو ولم یله ستمک ایلچیان آنها آورده بودند، ۲۲۲. نامه به والیان ولندیس، ۲۲۳. حکم شرف نفاذ به مدبران امور مملکت و ارکان سلطنت ولندیس مورخ ۲۵ صفر ۱۱۰۱ق در اینکه چرا اموال ارمنیان جلفای اصفهان را درلش ولندیس کیان والی و نیمرق متصرف شده بودند، ۲۲۴. ترجمه عریضه والی ولندیس که خود ترجمه کرده است و اصل به خط فرنگی است، آنها پادشاه ندارند و جمعی به اتفاق امور سلطنت را تمشیت دهند و سرکرده دارند، مصحوب کمندور هوبرت دلارس کپیتان به تاریخ محرم ۱۰۷۷ق فرستاده، ۲۲۵. فرمانی در پاسخ آن به سوکری کورنادور جنرال سرکرده ولندیس درباره مرخص

ساختن آن یکی پس از عتبه بوسی مورخ صفر ۱۰۷۷، در پاسخ نامه‌ای است که هوبرت دلارس درباره طلبیدن کپیتان سابق آورده بود، ۲۲۶. پروانچه شرف نفاذ در پاسخ عریضه کرنلیوس اسپلمان سرکرده بتاویا مورخ شعبان ۱۰۹۵ق، ۲۲۷. حکم مورخ ۱۳ جمادی الثانی ۱۱۰۸ درباره محمد حسین بیک نو مسلمان کلانتر سابق جولاه اصفهان، ۲۲۸. حکم به کپیتان ولندیس به تاریخ میانه‌های ربیع الثانی ۱۱۰۹ق، ۲۲۹. پاسخ نامه ویلون او بهوال سرکرده بتاویا از اعتماد الدوله بتاریخ اواخر جمادی الثانی ۱۱۱۳ق، ۲۳۰. پاسخ نواب اشرف به نامه فرادریک بیک والی قولستان و اولساسیه که پلینوس کریزلوس و اوتا بروخمان رایا آورده بود مصحوب امام قلی بیک قاجار ایشیک آقاسی، ۲۳۱. حکم بخشودگی مبلغ قریب بیست و پنج هزار تومان تبریزی نقد و جنس، ۲۳۲. پروانچه نواب گیتی ستان در باب تخفیف دیناری پنج دینار بر اوردی مالوجهات محال عراق که مرشد قلی خان قرار داده بود گویا انشای حاتم بیک اعتماد الدوله، دران به فتح نامه بلخ و شکست باقی خان برادر دین محمد خان که برای خونخواهی برادر می‌جنگیده است اشاره شده است؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [فیلمها ف: ۱-۷۵۳]

۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۱۰

نامه‌ها و فرمان‌ها و نشان‌های زمان صفوی است بدین‌گونه: ۱. انشای میرزا قاسم پسر عبدالقادر تونی (تذکره نصرابادی) در تعریف دره انجیری، ۲. انشای همو در سرگذشت خود و گله از روزگار، ۳. رقعه طیبت آمیز که بکلانتر قاین نوشته است، ۴. رقعه طیبت آمیز که در وصف سلطان محمد نایی نوشته است، ۵. رقعه طیبت آمیز به ملا جان جنابدی، ۶. نامه میرزا عبدالقادر کلانتر و وزیر تون بوزیر مشهد مقدس و وصف حال شمسی خان بیک داروغه تون، ۷. دو نامه دیگر از میرزا عبدالقادر، ۸. نامه شاهنوازخان بیگربیگی قندهار به کاظم خان بیگلربیگی استراباد، ۹. منشآت میرزا محمد مؤمنا، آزاد نامچه و توبه‌نامچه و دو دیباچه ملک خریدن و مهر نامچه و مصالحه نامچه، ۱۰. انشای الغ منشی به نام صفی قلی خان در شمارش و وصف ۶۵ گونه انگور هرات در تنگوزئیل ۱۰۹۴ق، ۱۱. نامه تاریخی امیر علی شیر به یعقوب بیک قراگوزلو درباره زر ناسره، ۱۲. نامه میرزا محمد رضی مستوفی خاصه به بیگلربیگی استراباد و فرستادن دیوان اشعار خود، ۱۳. پاسخ بیگلربیگی استراباد، ۱۴. نامه به مستوفی الممالک با چند نامه دیگر گویا از همان میرزا محمد رضی، ۱۵. نامه به اعتماد السلطنة، ۱۶. نامه بایشیک آقاسی باشی، ۱۷. نامه به میرزا عبدالقادر، ۱۸. نامه به میرزا طاهر گویا وحید و درخواست کلیات دیوان، ۱۹. نامه به واقعه نویس، ۲۰. نامه به حکیم باشی، ۲۱. نامه به متولی، ۲۲. نامه به درویشان، ۲۳. نامه به اطبا، ۲۴. نامه به ارباب قلم، ۲۵. نامه به فضلا، ۲۶. نامه به وزیر موقوفات، ۲۷. پاسخ به کسی که بازو اسب فرستاده، ۲۸. در تعزیت، ۲۹. درخواست پیوند درخت، ۳۰. نامه به زنان، ۳۱. نامه ابدال خان به آقا حسینای خوانساری، ۳۲. انشای عبدالواسع غوریانی با شعر او و در آن از سلیمان خان بن خان گرای وصفی قلی خان بن تکش خان یاد شده است، ۳۳. نامه دیگر از همو، ۳۴. نامه تاریخی به خواجه تمیم اندجانی که بدژ «باروچاق» فرستاده شده تا از آنجا به هرات و از آنجا به مشهد برود چه او بساط نیرنگ و تزویر گسترده بود، ۳۵. در تعریف غلیان، ۳۶. درخواست شراب، ۳۷. نامه حسینخان شاملو به حافظ محبعلی برای خواندن و نواختن و در آن افزارهای موسیقی یاد شده است، ۳۸. وقف نامچه خراب آباد از رضی الدین محمد، ۳۹. وقف نامه املاک رضی، ۴۰. منشور شاطرا، ۴۱. روایح الانشاء، ترشیزی، علینقی، ۴۲. در تعلیم خط نستعلیق، ۴۳. گلشن خیال از حاجی میرزا محمد طاهر نصرابادی، ۴۴. مثنوی شفیعای اثر در ستایش وحید الزمانی، ۴۵. بندی دیگر از او، ۴۶. هجوی از شفیعا مورخ شب ۱۴ محرم ۱۱۳۳ق، ۴۷. منشآت واعظ قزوینی، ۴۸. وقف نامه، ۴۹. مهر نامچه، ۵۰. نامه میر محمد باقر داماد به ملا عبدالله، ۵۱. تهنیت جلوس شاه سلیم؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰۵گ، سطور چلیپا (۱۰/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۰-۱۹۴۲]

۶۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۰۴

فتح‌نامجات و تعریفات و دیباچه‌جات و مانند آنها است: ۱. فتح نامه سلطان حکیم میرزا والی کابل در جنگ با والی بدخشان انشاء میر حسن علی منشی همین سلطان، ۲. تعریف باغ شهر آرای و ستایش سلطان از محمد فاضل منشی، ۳. دیباچه حسین ثنائی بر دیوان همایون پادشاه، ۴. دیباچه میر حسن علی منشی بر دیوان بیرام خان، ۵. دیباچه قصه حمزه به حکم والی کابل، ۶. تعریف شاه سلیم از شیخ ابوالفضل سپس چندین دیباچه دیگر است تا میرسد به: ۷. دیباچه تمثال خیال میرزا مسیحا منشی شاه زاده هندوستان بر اشعار بیاض محمدخان وزیر شاه زاده، ۸. انشاء آقا حسینا در ایام شکار به شبکه نواب اشرف در مازندران، ۹. وقف نامچه آقا حسینا، ۱۰. تعریف عبدالواسع سرایانی از ابواب الجنان، ۱۱. دیباچه مراة النجاة که بر سنگ یشم در رودخانه شوشتر پیدا شده بود.، ۱۲. در پایان منشآت نصیرای همدانی است در طلب تصویر به آقا رضا، ۱۳. رقعه عربی مسیحای کاشی به مسیحای فسایی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷-۳۰۰]

۶۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۰۹

فارسی به نظم و نثر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در گوشه راست بالایی صفحه ها نام جانوران و گیاهانی آمده مانند: کرگدن، اسب استر، خر، گوسفند، بز، بره بزغاله، گاو، آهو تا میرسد در پایان بنام کوزه ... شغال، گرگ، گل یاس سفید، حوض که گویا در ضمن عبارت به این نامها اشارتی می‌شود ولی در متن عنوانی نیست، در ص ع نامه‌ای است از میرزا سید علی خان نواب مورخ ۱۵ رجب ۱۳۳۴ که در آن از نور علی شاه یاد شده؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۳۰۰]

۶۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۵۹/۴

آغاز:جواهر حمدی که ترکیب افراد آن نوش داروی دلهای رنجور تواند کشت و مفرح شکری که نسایم نفحات آن؛ **انجام:** از درجه اعتبار شاقط و هابط ... علی البایع المزبور ان خرج المبیع مستخفا و کان ذلک فی التاریخ.

منشآتی است در عقود که بیشتر آنها مربوط به وقف می‌باشد در هر انشاء چند سطر به عنوان خطبه آمده است سپس به صورت عقدی تحریر شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴گ (۵۳ر-۵۶پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۳۵-۵۴۴]

۶۸. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۹۵۰**

آغاز:و سر رشته دولت خواهی درگاه و الا؛ **انجام:** ابر و باران در میان است ... بکار آید

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۶۹. **تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۷۰/۹**

منشآتی است بیشتر از کسان ناشناخته و برخی شناخته، از آن میان: ۱. نامه در قالب قصیده از میرزا ملک مشرقی، هنگامی که میرزا طالبخان اعتمادالدوله ایران پسر حاتم بیگ اعتماد الدوله سابق به او بی لطفی کرده بود، ۲. نامه شهزاده داراشکوه به پیر خود، رقعه نصیرای همدانی به عبدالحسین منشی الممالک شاه عباس صفوی در طلب اسطرلاب، ۳. استخراجی که میرزا محمد بن جلال حسینی از روی جفر جامع به فرموده استاد المدققین امیر غیاث الدین منصور شیرازی کرده، ۴. خطبه قباله نکاح، ۵.کتابه عمارت سلطان حسین میرزا بایقرا، ۶. اجازت طبابت به یکی از پزشکان ختلان، ۷. خاتمه کتابی که امیر علیشیر بر یکی از مصنفات علمای وقت نوشته، ۸. نشان سرفرازی قنبرعلی سرتراش، که در حضور شاه (مشترک ۹۰۵/۵ «نشان بایقرا»)، در جشنی در باغ زاغان هرات، بر سایر همکاران پیش گرفته است که از اول شام دوشنبه تا زوال پیشین روز دیگر، بی آنکه از وصف معرکه رویگرداند، در حضور ممیزان یکهزار و سیصد سر را بتراشیده است، ۹. شجرة سیادت که به اشارت سادات مشهد مقدس. جهت مولانا معزالدین شیخ حسین، ۱۰. منشور انتظام مهام مزار امامزاده «سلطان عنب» در قصبه «ساوی» کرمان به یکی از فرزندان امیر سید حمزه موسوی، ۱۱. منشور موذنی درویش نورالله در روضه مقدسه «سه امام»، ۱۲. نامه به شرفای مکه (گویا از حسین میرزا بایقرا)، ۱۳. نامه از سلطان ابوسعید گورکان به اوزن حسن ترکمان، ۱۴. نامه به میرزا حسن بیگ در استطلاب خواجه طاووس، ۱۵. نامه از حسین میرزا بایقرا به والی دهلی، ۱۶. نامه به اشارت «کچوک میرزا»، ۱۷. نشان سلطان ابوسعید میرزا در باب تحقیق مذاهب متوطنان مشهد، که به معزالدین حسن نوشته، در این نامه تعقیب ملحدان را خواسته است، ۱۸. نشان شهر هرات به نام قطب الدین لاری خوافی، ۱۹. نشان سلطان حسین میرزا جهت تدریس «مدرسه سلطانم» به نام امیر سید جمال الدین عطاءالله حقی، ۲۰. نشان از همویه قاسم نوربخش هنگام عزیمت آن حضرت، ۲۱. نشان راه حجاز (دستگاه، پرده) به میر سید غیاث الدین مشهدی، ۲۲. نیز نشان راه حجاز به شیخ الاسلامی خواجه تقی الدین احمد جامی، ۲۳. نشان راه کعبه به استاد کمال عودی، ۲۴. فرمان منع ریش‌تراشی (مشترک ۹۰۵/۵) از خاقان سعید سلطان میرزا، ۲۵. منشآت نصیرای همدانی، ۲۶. منشآت از «صایب الانامی» (مشترک ۷۴۲/۵)، ۲۷. منشآتی کوتاه در تعریف علم و مذمت جهل، ۲۷. مدح وحدت، فنا، مذمت قناعت، شاب و جوانی، پیری، بیماری، فراق، غربت، سفر، زراعت، عمارت، حمام، کدخدایی، ولد، مدح سماع و الحان، نرگس، شجاعت، بهار، مذمت کل، ۲۸. خاندان صوفیان و زندگی نامه گروهی از ایشان، ۲۹. رقعه منظومی که میرزا جهانشاه ترکمان برای پسر خود فرستاده است، هنگامی که او بر پدر خود شوریده، و بغداد را گشوده بود. آغاز: «ای پسر ارچه به شهی در خوری. با پدر خویش مکن همسری»، و جواب او نیز به نظم، ۳۰. نامه سلطان اویس از بغداد به شاه شجاع بن محمد مظفر، و پاسخ آن، ۳۱. دیباچه اکبرنامه، ۳۲. عهدنامهکامران میرزا با همایون پادشاه، ۳۳. صلح نامه در جواب عهدنامه پیشین، ۳۴. دیباچه شاهنشاه نامه، از محمد شفیع یزدی، ۳۵. چندنامه از طغرای مشهدی، ۳۶. عبرتنامه، مقیم کاشانی؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، پیش از مرگ صایب ۱۰۸۱ق؛ هنری؛ اهدایی: دکتر علینقی منزوی؛ ۸۷گ (۵۱ر-۱۳۷ر)[ف: ۲-۲۴۶]

۷۰. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۶۳۶**

آغاز:بالتفات خاطر فیاض داشته شرایف مفاوضات دریغ ندارد و بر جوع خدمات که لای؛ **انجام:** روح داخل جسم و خارج جسم و متصل به جسم و منفصل از جسم ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۷۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۰۳/۳**

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۹پ- ۱۰ر)، سطور چلیپا (۸×۱۵/۶)، اندازه: ۱۱/۹×۲۲/۷سم [ف: ۲۹/۲-۵۹۶]

۷۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۷۶**

چند نامه نمونه برای آموزش نامه‌نگاری است که سه متن تاریخی زیر هم میان آنها دیده می‌شود: -مکتوبی که میرزا هدایت الله وزیر کردستان در وقتی که در دارالخلافه طهران بود به سر کار محمد سلطان حاکم سقز نوشته، -مکتوب تعزیه نامه که ملا عباس قاضی سنه به ملا احمد قاضی سقز نوشته، -کاغذ مولانا خالد در جواب میرزا عبدالوهاب اصفهانی که معتمد الدوله فتحعلی شاه قاجار که پادشاه ایران بوده نوشته است، به خط خالد نقشبندی مجددی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن مذهب، ۴گ (۱۳۲پ-۱۳۵پ)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۳، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱-۳۷۲]

۷۳. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۸۴**

نمونه‌های مختلف نامه‌نگاری است، بیشتر آنها بدون عنوان است، تنها نامه عنوان دار از محمد مدرس سقزی خطاب به شیخ احمد

نودهی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن مذهب، ۷گ (۱۴۹ر-۱۵۵پ)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۳، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱-۳۷۳]

۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۹۱

شامل نمونه قباله نامچه مورخ صفر ۱۲۸۵ ق، کاغذ که دعاگویان به بزرگی مثل والی کردستان بنویسند، کاغذ دعاگوی به خانی بزرگ مثل سرتیپ خان پسر سردار کل عساکر منصوره ایران نویسد و کاغذ دوستان، به همراه یک بیت شعر به خط محمد امین حاجی مصطفی در سلخ ذیقعده ۱۲۸۵ق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن مذهب، ۲گ (۱۷۱ر-۱۷۲پ)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۳، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱-۳۷۴]

۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۷/۲۲

از قاضی فخر الدین هروی و شمس الدین صاحب دیوان، با تاریخ‌های آخر رمضان ۹۹۸ق و اواخر جمادی الثانی ۹۸۳و۲۸صفر۹۸۰ق؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: گالینگور، ۷گ (۴۰پ-۴۶ر)، اندازه: ۱۲/۴×۱۸/۸سم [ف: ۲۹/۱-۱۷۶]

۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۷/۳۶

آغاز:مراقبت حدود صلاح و سداد و محافظت شرایط عدالت و بیداد و استکفاء مهمات ملک و ملت و استبقاء مناظم دین و دولت؛ **انجام:** و مصلحت آن که بر چه جمله عهدی می‌باید بستن به ترسل تعلق ندارد بلکه تعلق به طرفین متعاهدین دارد و الحمدالله اولا و ارخا و ظاهرا و باطنا و سلم تسلیما کثیرا کثیرا.

در نسخه این ابواب باقیمانده است: باب۳. در منشور اشراف دیوان بزرگ و ذکر شرایط و عباراتی که بر آن شرایط مبنی باشد و برآن قاعده مبنی، ۴. در منشور استیفاء و شرایط آن، ۵. در منشور ناظری دیوان و شرایط و عبارت آن، ۶. در منشور ولایتی از ولایات، ۷. در منشور شیخ الاسلامی و ذکر شرایط آن و عباراتی مه لایق باشد، ۸. در عبارات منشور قضاء ممالک و ذکر شرایط منشور قاضی القضاة، ۹. در منشور ادرار دیوان و عباراتی که لایق آن تواند بود، ۱۰. در منشور حکومت ناحیتی از نواحی و عبارت آن، ۱۱. در تقلید قضا ناحیتی، ۱۲. در منشور و مثال تدریس و شرایط و عبارات آن، ۱۳. در مثال و منشور تقلید منصب خطابت و عبارات آن، ۱۴. در مثال منصب احتساب و شرایط و عبارات آن، ۱۵. در تولیت اوقاف و عبارات و شرایط آن، ۱۶. در مثال دارالشفا و نصب اطبا، ۱۷. در مجاوری خانقاه و احیاء مراسم مبرات و اقتناء مناهج خیرات، ۱۸. در مثال نیابت خالصات، ۱۹. درمثال ریاست، ۲۰. در مثال کوتوالی قلاع و حصون، ۲۱. در عبارات و شرایط فتح نامه پادشاهان، ۲۲. در عبارات عهدنامه و شرایط آن؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۴گ (۱۳۹پ-۱۵۲ر)، اندازه: ۱۲/۴×۱۸/۸سم [ف: ۲۹/۱-۱۷۸]

۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۸/۳۳

شامل چندین نامه به این شرح: از جانب دوستی به مرزا طاهر واقعه نویس نوشته شد، از جانب نواب حقایق و فضائل مآب آقایی به جناب مرزا صایبا نوشته، از جانب نواب مستطاب مبادی آداب حقایق و فضایل مآب آقایی به عالی حضتر علامی فهامی آخوندی مولانا خلیل قزوینی نوشته شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۰ص (۳۰۱-۳۱۰)، سطور چلیپا (۶×۲۰)، اندازه: ۹×۲۴/۵سم [ف: ۲۹/۱-۲۹۹]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۸۲/۹

رقعه‌های این بخش بدون عنوان است به جز این چند مورد: -من منشات شاه طاهر دکنی، -فی التعزیة، -رقعه که به میرزا هادی نوشته، -رقعه که در طلب آب به میرزا هادی نوشته، -رقعه در طلب آب به امیر معینا علیاً وزیر اصفهان نوشته، -رقعه که در طلب تنباکو، -رقعه که به پدر در طلب خرجی نوشته، -ذکر جلوس نواب اشرف اقدس ارفع اعلی سلطان شاه صفی الصفی الموسوی الحسینی بهادر خان من منشات غیره، -در قدوم فصل ربیع از نصیرا، -رقعه که به محمد شریف نوشته، با افتادگی پس از برگ ۱۶۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۰گ (۱۵۱ر-۱۶۹پ)، اندازه: ۱۳×۲۲/۲سم [ف: ۲۹/۱-۵۴۹]

۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۸۲/۱۸

منشآت دوستانه، دارای نامه‌های دوستانه و تغزیه و اشتیاق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۷گ (۱۸۵پ-۱۹۱ر)، اندازه: ۱۳×۲۲/۲سم [ف: ۲۹/۱-۵۵۱]

۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۱۰۶

شامل این نامه‌ها: -صورت مکتوب سلطان حسین میرزا بایقرا که در جواب کتاب شاه اسمعیا علیه الرحمة و المغفرة و الرضوان نوشته است، -صورت فتح نامه حضرت شاه اسمعیل ماضی بر سر علا دولت ذوالقدر، -صورت کتابتب که شاه عباس به شاه سلیم نوشته، -نامه ... به شیب خان شیبانی، -صورت کتابت سلطان سلیمان به شاه طهماسب، -نامه جواب سلطان سلیمان خواندگار روم که نواب شاه طهماسب علیهالرحمةو المغفرة نوشته؛ خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: باتاریخقرن۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۷گ (۲۰۰پ-۲۰۶ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۴۰]

۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۸۹/۵

شامل: مکتوب شیخ حسین بلغاربه شیخ علاالدوله سمنانی، آغاز: «جهان جهان آفرین جهان آفرینی را که تصور ملک تقدیرش»، رقعه نواب میر جمله متخلص به روح الامین، -از منشات صائب الانامی، آغاز: «زبان شکسته ترم از قلم نمیدانم»، -حالنامه میر باقر علوی شیرازی که میرزا جلال زواره‌ای اردستانی نوشته‌اند، -از منشات دستور العمل ارباب سخن قاضی محمد قاسم الشهیر به قاضی زاده، دیباچه مرحومی نصیرای همدانی بر منشات خود نوشته، -خطبه دیوان حکیم انوری، -در طلب عینک به شیخ محمد خاتون نوشته، -به یاران شیراز عموما نوشته (منکه میخواهم که یکتا روش و یگاه طور باشم)، -به محمد حسین چلپی نوشته به ملا مظفر پنچم نوشته، -دیباچه رساله شجره مبارکه، -میر مححد حسین تفرشی به طالب خان نوشته، -جوابی که طالب خان نوشته،

-فرمان ریش تراشیدن از احکام پادشاه ... حسین میرزا بایقرا از منشات عبدالواسع، -من عبدالله قطب محیی، -مکتوبی که شاه جنت مکان شاه عباس به خان عالم نوشته، -کتابی که پر خانم دختر شاه طهماسب به شاه اسمعیل ثانی نوشته، -دیباچه خوان خلیل مولانا ظهوری، -دیباچه نورس، -دیاچه گلزار ابراهیم، -کتابی که ظهوری به شیخ فیضی نوشته، -کتابی که قاضی نورالله به حکیم حاذق نوشته، -قاضی نورالله بشیخ ابوالفضل نوشتی وقتی که او درستکار بود، -از منشات حکیم ابوالفتح این فقره انشای مولانا عرفی است بر دیباچه منشات حکیم ابوالفتح به حکیم همام نوشته، -به میر شریف آملی نوشته، -به قاضی نورالله در وقتی که ضعف بدن داشته نوشته، -از منشات شیخ ابوالفضل، -عرایض شیخ فیضی به جلال الدین محمد اکبر پادشاه غازی؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۴۰۶گ، اندازه: ۲۳/۵×۳۳سم [ف: ۵۱-۴۷]

۸۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۷۰/۲

منشآت و نامه‌هایی است واقعی از روزگار صفویان و پیش از آن و نیز منشآتی ادبی برای آموزش عملی نامه‌نگاری که بایستی در دهه اولقرن ۱۱ق/۱۷م گرد آمده باشد، نامبوب ولی بخش‌هایی متناسب، اینک نمونه ای از محتویات مجموعه: نامه شاه اسماعیل ماضی به یکی از پادشاهان، نامه شکیب خان ازبک به شاه اسماعیل، نامه عبدالمؤمن خان پسر عبدالله خان که اول مرتبه در جاجروم به خدمت شاه عباس رسیده بود و پاسخ آن و چند نامه دیگر از آن دو، منشور همایون [شاه عباس] به عبدالله خان اوزبک که همراه محمد قلی بیگ ایشک آقاسی فرستاده، منشور شاه اسماعیل دوم درباره استخلاص خان احمد از قلعه اصطخر شیراز، فریادنامه اسیران روم به سلطان سنجر، مثال سلطان سنجر به ملک روم از انشای معین اصم. سپس نمونه نامه‌ها که بایستی ترسل عبدالواسع (مشترک ۳/۵، ۸۳۱) باشد، با سربند «مسوده مولانا کمال الدین عبدالواسع نظامی هروی که به طبقه اعلی نویسند ... به طبقه اوسط نویسند، به طبقه ادنی نویسند». بار دیگر نامه‌های واقعی، آنگاه سربند «فتح نامجات». برای نمونه: فتح‌نامه بخارا، فتح‌نامه قلعه خجند مورخ ۸۵۷ق، فتح‌نامه‌ای که میرزا محمد سلطان نزد کارکیا سلطان محمد حاکم لاهیجان نوشته، فتح نامه جرجان مورخ ۸۵۴ق، فتح نامه هرات که میرزا محمد سلطان نوشته، فتح نامه ملک سند، فتح نامه الکای آذربایجان، فتح نامه شاه اسماعیل که شیبک خان را به قتل رسانیده است. بار دیگر نامه ها. برای نمونه: نامه فردوس مکان به سلطان مرادخان پسر سلطان سلیم در تهنیت تاج گذاری، نامه همایون پادشاه به شاه طهماسب مورخ ۹۵۱ق، نامه امیر تیمور گورکان به سید علی کارکیا حاکم گیلان. سپس گزیده ای از ترسل بهایی که بایستی التوسل الی الترسل بهاءالدین محمد بغدادی باشد (مشترک ۶۱۳/۵)، آنگاه بار دیگر نامه ها: مثلاً: منشور شاه سلطان محمد که شاه فتح الله شیرازی نوشته، نامه شاه اسماعیل دوم به محمد حکیم میرزا برادر اکبر پادشاه هند، سپس عهدنامه‌ها، بار دیگر نامه‌ها و آنگاه چند دیباچه، دیباچه منشآت خواجه عبدالله مروارید، دیباچه تاریخ روضة الصفای میر خواند، دیباچه اخلاق جلالی دوانی؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۱۰۰۹ق؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ ۲۷۹ص (۱۳-۲۹۱) [ف: ۱-۲۴۷]

۸۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۳۷

آغاز:امارت و حکومکت مرتبت خلاصه سلاله سلطنت شکوفه بوستان عدالت گل گلستان شجاعت؛ **انجام:**همواره افراد سرشتهٔ احوال فلان الاسامی از مفرده کامل عیار حیات و زندگانی و فذلک عشرت و کامرانی منقش بوده از انعامات خزاین احسان یزدانی بهره مند باشند. الدعا.

یا بیاض مکاتبات؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۰۱۸ق؛ جلد: چرمی، ۸۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۳-۱۳۳۲]

۸۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۴۶-ف

نسخه اصل: دانشگاه پرینستن ۱۴۵۴. منشآت تیموری و صفوی و عثمانی، با تاریخ سالانه صفوی و با صحائف لطائف کمال الدین عبدالرزاق بن جمال الدین اسحاق سمرقندی و فتح نامه بغداد است[راهنمای کتاب ۴۱۳/۱۶]؛ بی‌کا، تا: ۱۰۳۵ق[فیلمها ف: ۳-۴۹]

۸۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۸/۳ ـ د

مکاتیب و نامه‌های روزگار صفوی وزمان دودمان آق قوینلو است: یکی ازنامه‌ها مورخ ۱۰۳۶ است سپس پاسخ دانشمندان شیعی است به نامه دانشمندان اوزبک و رارود و تذکره‌ای ازشاه محمدقاسم اینجو برای مولانا محمد باقر و بندی درباره علم بعربی ونامه‌ای از نظام به دستور محمد باقر شمسا در ۱۰۳۶ نوشته است ونامه کوتاهی از دوانی به غیاث الدین منصور دشتکی و پاسخ او بدو، نیز نامه‌ای از پادشاه به دانایان فرنگ ویک فرمان شاهانه ومنشور شاهانه به سپهسالار خان وخانان و به حکیمهمام درتعزیت حکیم ابوالفتح گیلانی و دستورالعمل شاهانه به کارکنان ممالک وفرمان شاهانه برای شهبازخان و فرمان شاهی به ممالک ونیز به علی خان حاکم و عرضه داشت شاهزاده، گذشته از همه اینها دیباچه‌نویس مولانا ظهوری و دیباچه گلزار ابراهیم مولانا ظهوری و«منشآت شیخ ابوالفضل علامی صدر اعظم اکبر شاه بابوی که برادر شیخ فیضی فیاض شاعر معروف میباشد که در هزاروده هجری تدوین شده است»؛ خط: نستعلیق، کا: نظام، تا: ۱۰۳۶ق[ف: ۱-۴۹۴]

۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۴۶

آغاز:ز طبع زلال و روشن ضمیر ترسل نویسم؛ **انجام:** تحریر فی ۲۹ شهر محرم الحرام پیلان سنه ۱۰۳۹ ... علی اسکندری مهرانرود تبریز

خط: شکسته، کا: یاردم، تا: ۱۰۳۹ق[الفبائی: -۵۶۰]

۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۵/۲۷

انجام: انجامه: «راقمه فقیر کثیر التقصیر و ذره حقیرخاک تراب اصحاب حال که با حالت هیبتی داشته باشند (؟)».

شامل این نامه‌ها: پیامی کهدر وقت توجه نواب کامیاب اشرف به خان بلخ بدیع الزمان میرزا حاکم بدخشان نوشته، نشانی که سلطان حسین میرزا به مولانا سلطانعلی خوش‌نویس نوشته، نشان موقوفات خواجه افضل الدین محمد، مکتوب مرغوب، سواد نشان شاهرخ پادشاه که به ملک ارده شیر مهراسپ پادشاه نوشته، پروانچه که حضرت شاه عالم پاشا بعد از فترت فراق مصحوب مرکش(؟) به دارالسلطنه ایران فرستاده، نشان استیفایی که از هشت باب مولانا جامی نوشته؛ کا: محمد حسین ... تبریزی، تا: شوال۱۰۴۲ق؛ ۸ص (۲۱۱-۲۱۸)، اندازه: ۱۵/۶×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱-۴۲۶]

۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۴

از وحید و مسیحای کاشانی و میرزا شروانی و میرعلی خان و میر اسمعیل شوشتری با شعرهای صائب در پایان و اشعار زمان مورخ ۱۰۴۶ در اصفهان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن۱۱، جا: اصفهان؛ ۹۱گ، ۲۶-۲۱سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [سنا: ف: ۱-۱۵۶]

۸۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۴/۲۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۳ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱-۹۲۷]

۹۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۳۴

دارای دیباچه نورس و دیباچه خوان خلیل و دیباچه گلزار ابراهیم همه از ظهوری و دیباچه بیاض و وصف و تعریف و خاتمه و نامه و حکایت، مانند دیباچه بیاض میرزا نظام، وصف اصفهان، خاتمه دیوان نصیرا، در طلب مرکب به شمسا پسر حکیم، دیباچه شجره مبارکه، دیباچه حلل مطرز، دیباچه دیوان نصیر ا، دیباچه لعل قطبی، دیباچه مرقع، در طلب اسطرلاب به میر محمد امین، دیباچه جنگ میرزا نظام، رقعه به شیخ محمد خاتون در طلب عینک، رقعه به اعزه شیراز، کتابت به محمد هادی پسر آقا رضای دابلی، به مظفر حسین کاشی دو تا، دیباچه شرح دیوان انوری، در طلب آب به جهت یاسمن زار به میر معین و جواب او، دیباچه مکاتیب شیخ محمد جرجانی، کتابت به میرزا نورالله، به ملا محمود گیلانی داماد حکیم علی گیلانی، به محمد حسین چلبی، حقیقت جنگ جغال اغلی من نصیرا، دیباچه شرح دیوان انوری که نصیرا از زبان میر ابوالحسن فراهانی نوشته است، رقعه خان خانان به میرزا جعفر آصف خان و جواب او، رقعه خان خانان در پرسش عرفی و جواب او، رقعه خان خانان در پرسش عرفی و جواب او، رقعه عرفی به ظهوری، رقعه خان خانان به مولانا شکیبی، کتاب امیر علی شیر به خواجه افضل در وقت رفتن خود به مکه، نامه نواب آصف جاهی به شایسته خان؛ خط: نستعلیق، کا: محمد رضا، تا: ۱۷ محرم۱۰۵۴ق، درم پور؛ مهر: محمد صادق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۵۷گ، ۱۲سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۱۶-۵۰]

۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۴۹

کتابت دیگر ایضا به سلطان احمد خواندگار روم در باب فتح گرجستان مصحوب ذاکر قوشچی ایضا به پادشاه مذکور مصحوب قاسم بیگ بورون بعد از مراجعت از سفر گرجستان جواب کتابت سلطان مصطفی پادشاه روم که بعد از قتل سلطان عثمان و جلوس بر تخت سلطنت نوشته بود، و استدعای صلح کرده بود، و محمد چاوش در مشهد مقدس آورد، و از مازندران مصحوب چلبی آقا فرستاده شد، کتابت از جانب نواب اشرف اقدس ارفع همایون شاهی شاه عباس مرحوم مغفور سابق به جلال الدین اکبر پادشاه هند، مصحوب میر محمد معصوم بکری از ایروان فرستاده شد، ایضا به پادشاه مذکور مصحوب مهدیقلی بیگ ترکمان از گنجه فرستاده شد، کتابت از جانب نواب اشرف اقدس در جواب مکتوب شاهزاده دانیال ولد اکبر شاه پادشاه هند، مصحوب عمدة الاماجد درویش بیگ؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ جلد: چرمی، ۲۴ص (۷۷۲-۷۹۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۴]

۹۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۲۸/۶-ف

نسخه اصل: بادلیان ۳۷۸ اوزلی (ش ۲۵۵). منشآت صفوی و تیموری هند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۷ق[فیلمها ف: ۱-۵۸۱]

۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۹۴/۴

آغاز:رنگ زدای آینه حقیقت نمای ملت جعفری؛ **انجام:** مناسب شیوه و داد ملایم طریق دوستی و اتحاد چنان مینماید

منشآت و نامه‌هایی است در آن نام چند تن از شاهان صفوی یاد شده مانند: شاه اسماعیل، شاه طهماسب، سلطان محمد، سلطان حمزه، میرزا، شاه عباس ماضی شاه صفی، عنوان یکی از نامه‌ها چنین است: جواب مکتوب سلطان دارا شکوه در چنین که اراده ایران داشته در زمان نواب گیتی ستان عباس ثانی صاحبقران؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۰ق؛ جلد: کالینگور، ۱۳ص (۴۸-۶۰)، ۱۰-۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۵۳]

۹۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۳۴/۱

آغاز:کرمی کرمی رود زود انسب آن است و السلام. مکتوبی که خواجه رشید به فرزند خود غیاث الدین ... بسمله. فرزند ابقاء الله تعالی می‌باید که اهل نیشابور را از خوان نوال و زلال افضال خود دور مگردانی؛ **انجام:** و امداد فیض نامتناهی در همه وقتش ناصر و معاون لوامع آیات مجد و معالی جناب عالی را

نسخه مناقص است و تنها یک عنوان در آن دیده می‌شود: «باب اول: در مراسلات که از اطراف بدین خاندان ولایت نشان و ازینت دودمان خلافت مکان نوشته شده مشتمل بر چهار فصل است. فصل اول در کتابات سلاطین اطراف و جوانب و جواب آنها»، جدیدترین کسی که از او یاد شده جلال الدین اکبر شاه (۹۶۳-۱۰۱۴ق) کتاب تألیف قرن ۱۱ است، این نامه‌ها در نسخه دیده می‌شود: ۱. مکتوبی که خواجه رشید به فرزند خود میرزا غیاث الدین محمد نوشته در وقتی که شاه خدابنده او را به نظارت خراسان فرستاده به سبب آن که شنیده بود که خراسان از ظلم دارو غگان و حکام خرابی یافته، ۲. منشور، با افتادگی از آغاز، در اوایل رمضان ۶۸۳ق، ۳. جواب منشور که به وسیله امیر منصور چماقدار فرستاده شده بود مبنی بر اعلام فتح و دستگیر کردن آینه مغول فرمانده اشرار و اسیر کردن دو خواهر و یک پسر و دختر او

که با ۵۰ غلام و کنیز برای سلطان محمود خان غازان به تبریز فرستاده‌اند، ۴. مکتوب تیمور گورکان به بلدرم بایزید خان والی روم، ۵. جواب مکتوب مذکور، ۶. کتابت شاه شجاع مظفری که به تیمور گورکان در وقت وفات انشاء نموده، ۷. کتابت حسن پادشاه ترکمان که از روی غرور به سلطان محمد فاتح استنبول والی روم نوشته است، ۸ جواب کتابت مذکور به ترکی در غره شوال ۸۸۷ق، ۹. منشور که سلطان محمد مذکور به ولد خود سلطان جم نوشته. درباره اوزون حسن به ترکی، ۱۰. نامه پادشاه هند که به دست حکیم همام به ایران فرستاده، ۱۱. کتابت عبدالله خان اوزبک به خواندگار روم سلطان مراد، ۱۲. منشور سلطان حسین میرزا با یقرا به میر علی شیر در باب توجه حج، ۱۳. جواب منشور مذکور که میر علی شیر نوشته به ترکی، ۱۴. نامه درباره دزدیدن در مسجد در اردبیل به دست گرجی و پس گرفتن آن توسط خلیفه حاجی شاه، آغاز و انجام این نامه افتاده است، ۱۵. نامه یکی از پادشاهان هند به فرزندش برای اعلام فتوحات، ۱۶. فرمان جلال الدین اکبر پادشاهان هند در باب طلب چلبی علامه، ۱۷. جواب کتابت مذکور در باب سلطان بایزید، ۱۸. کتابت میر علی شیر به خواجه افضل وزیر خواجه عبدالله مروارید منشی، ۱۹. باب اول: درمراسلات که از اطراف بدین خاندان ولایت نشان و ازین دودمان خلافت مکان نوشته شده مشتمل بر چهار فصل است. فصل اول در کتابات سلاطین اطراف و جوانب و جواب آنها. کتابتی که اعلی حضرت صاحبقرانی شاه اسمعیل به یکی از سلاطین نوشته، ۲۰. جواب کتابت مذکور مصحوب فرخزاد بیگ فرستاده شد، ۲۱. آزادنامه، از محمد ابراهیم که خسرو بیگ و سیاوش بیگ و فرامرز بیگ را آزاد کرده بود و حال آنها به فر و اقبال در زمره عمله رکابخانه خاصه شریفه منتظم اند؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: محمد شفیع تبریزی، تا: ۱۰۷۹ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، سطور چلیپا(۹×۱۸)، اندازه: ۱۲/۲×۲۱/۹سم [ف: ۲۹/۱-۷۴]

۹۵. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه:۸۷/۱۲

۶۲رقعه است که خطاب به صاحبان مشاغل و حرف و فنون نوشته شده، ابتدای هر رقعه یک رباعی درج گردیده و در آنها از کسان مختلفی مانند سلطان حسین، سلطان سلیم و پسرش، مولانا علی شاه، صفی الدین عبدالمؤمن و ... یاد شده است، در صفحه اول و حاشیه رقعه شماره ۶شرحی درباره فوت سلطان ابراهیم در یک‌شنبه غره ربیع الاول ۱۰۸۳ق به نگارش در آمده است.عناوین رقعات: ۱.رقعه در ستایش حضرت باری و نعت رسول مکرم و امیرمؤمنان علی بن ابیطالب (ع)، ۲.در باب ترغیب به مصالحه از زبان بزرگی به عبرالله خان نوشته شده بود، ۳.رقعه اخری (ای مفتخر از نامه اهل نیاز ××فرمان ظفر نشان تو بنده نواز)، ۴.عریضه (یا رب که بر اهل سرور باشی ×× خورشید مثال ذره پرور باشی)، ۵.عریضه الصدارة، ۶.ایضا عریضة الصدارة، ۷.رقعه (ای خاک درت کعبه آمال همه ×× از قبله کوی تست اقبال همه)، ۸.در جواب فرمان همیون حضرت پادشاهی خلافت پناهی ظهیرالدین محمد بابر ... نوشته شده بود، ۹.در ایراد مراسلات جلالت نهاد، ۱۰.رقعة المصور، ۱۱.رقعة التجار، ۱۲.رقعة الاعاظم و الامرا، ۱۳.ایضا رقعة التجار، ۱۴.رقعه دیگر، ۱۵.رقعه دیگر، ۱۶.رقعة المصور، ۱۷.ایضا رقعة المصور، ۱۸.رقعة التجار، ۱۹.رقعة المعماران و استادان، ۲۰.فی الجواب، ۲۱.رقعه صحافان و مجلدان، ۲۲.رقعه اصحاب قبضه و تیراندازان، ۲۳.رقعه به اهل ساز، ۲۴.ایضا رقعه اهل‌ساز، ۲۵.رقعه صنعتوران و مصنوعات انشاء، ۲۶.رقعه به جماعت قناد، ۲۷.رقعه جواب، ۲۸.رقعه (مکاتیب عطاران)، ۲۹.در جواب، ۳۰.رقعه خبازان، ۳۱.جواب، ۳۲.ذکر مخاطبه آش پزان، ۳۳.ایضا در ذکر آش پزان، ۳۴.رقعه احباء، ۳۵.در بیان تعزیت نامه‌ها که به طبقه اشراف از طبقات انسانی اختصاص داشته باشد، ۳۶.رقعه، ۳۷.رقعه یکی از مشایخ اسلام به سلطان ...، ۳۸.رقعة المجتهدین، ۳۹.رقعة القاضی، ۴۰.جواب میر آخور، ۴۱.رقعة الاکابر، ۴۲.رقعة القوشچی، ۴۳.ایضا رقعة القوشچی، ۴۴.جواب رقعه اکابر، ۴۵.ایضا رقعة الاکابر، ۴۶.رقعة الاطباء، ۴۷.رقعة المصور و النقاش، ۴۸.رقعه، ۴۹.رقعه، ۵۰.رقعه، ۵۱.سید علاء الدین که فرمانفرمای بعضی از حدود مازندران بوده، ۵۲.رقعه محبت، ۵۳.رقعه برای عیادت مریض، ۵۴.رقعة الی الصدر، ۵۵.هذا مکتوب شکایت، ۵۶.جواب، ۵۷.در خطاب و جواب عاقبت قصاب، ۵۸.رقعة الجواب، ۵۹.ایضا رقعه قصاب، ۶۰.در ذکر اجناس عبارات که به بزازان توان نوشت، ۶۱.رقعه نساج و خیاط، ۶۲.رقعه؛ کا: ابن محمد حاجی بحرانی، تا: ۱۰۸۱ق، جلد: چرم مشکی، ۸۱گ (۲۷۰پ-۳۵۰پ)، اندازه: ۱۸/۵×۲۳/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۴۹۸]

۹۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۷۶/۱

آغاز:به عرض می‌رساند که چون ملزومات طریقه عقیدت ...
در برگ ۲۰ آمده است: «این مختصری است از شرح حال دل شده محزون و هجران کشیده به هزار گونه رنج و تعب مقرون، به جانب سر دفتر ارباب و فا و گلدسته گلزار خلت و صفا اعنی مخدوم کامکار بی عدیل و نظیر میرزا محمد نصیر. بدایتش مشتمل بر نیاز و نهایتش بر ارادتمندی ...»؛ کا: شاه طهماسب، تا: ۱۰۸۴ و ۱۰۸۵ق؛ ۵۱گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۱۷]

۹۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۳۲/۱

مجموعه نامه و عرایض و فرمان‌های دوره صفوی است، از آن میان مکتوب نواب گیتی ستان به والده سلطانمراد، از جانب نواب خاقان رضوان مکان به مصطفی پاشا وزیر اعظم، جواب آن، مفاوضه اشرف علی به مصطفی پاشا وزیر سلطان سلیمان، نامه از خاقان جنت مکان به همو، نامه از سلطان خرم پادشاه هندوستان به خدمت خاقان جنت مکان، و چند تاریخ از سال‌های ۱۰۶۶ و ۱۰۷۴ و ۱۰۸۹ و ۱۰۹۷ و ۱۰۹۹ در نامه‌های دیگر، نامه به ملکزاده انگلیس که غصب ولایت او کرده بودند، نامه‌ای به کمپانیان انگلیس مورخ ۱۰۷۶/۱۴ نامه پادشاه انگلیس به خاقان جنت

مکان، نامه نواب گیتی ستان به گرای خان تاتار، اخلاصنامه مشایعت بخدمت اشرف مصحوب هاشم ایلچی، منشور اشرف والی اور گنج مورخ شعبان ۱۰۷۱ اخلاصنامه بزرگان مسیحیان در ایران و جز آنها؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: جمادی الاول ۱۰۸۹و۱۰۸۴ق؛ پراکنده دردفتر؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۳/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۴-۳۴۸]

۹۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۹۹/۴۲

منشآت پیرجمال اردستانی است وحال نامه میر محمد باقر علوی شیرازی و نامه‌هایی بهاسد خان و ملا زمان حاجی محمد حسین خان کرمانی و میرزا محمد حسین و طالب کلیم و افضل خان و بنده رضا و عبدالله نجم ثانی و ضیاء الدین بن حالی تبریزی و ستایشی از چشمه در کشمیر و درخواست عینک؛ خط: نستعلیق، کا: صفی، تا: ۱۰۸۵ق؛ ۲۴ص (۴۰۸-۴۳۱)[ف: ۵-۶۶۷]

۹۹. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳۱۷/۲

آغاز:صورت مکتوبی که سلطان علاء الدین خوارزمشاهی ... امداد سلام و اوراد تحیت و وظایف ثنا و روایت مدحتی که نسیم صفای عقیدت و شمیم بقاء طویت

در این مجموعه منشآتی با این عناوین آمده است: منشآت علاء الدین خوارزمشاهی و سلطان علاء الدین کیقباد سلجوقی، مکتوب تیمور لنگ به سمرقند دروقت انهدام یلدرم بایزید، مکتوب شاهرخ بهادر به برادرش بعد از فوت پدرش، فتحنامه قسطنطنیه در زمان سلطان محمد خان، مکتوب حسن خان به بایزید خان، مکتوب جهان شاه به سلطان روم محمد خان، مکتوبات سلطان محمد خان، مکتوب شاه اسماعیل به سلطان بایزید، مکتوبات سلطان بایزید به پادشاهان مختلف، مکتوب شاه اسماعیل به شیبک خان، فتحنامه هند، فتحنامه قلعه متین متون، مکتوبات بایسنقر و بایزید، مکتوب شاه اسماعیل به سلیم شاه، منشئاتی از شمس الدین منشی، مکتوبات سلطان یعقوب به سلطان بایزید و منشآت و مکتوبات مختلف دیگر؛ کا: صادق علی بن رحمت الله الویری، تا: ۱۴ شعبان۱۰۸۶ق، جا: ساوجبلاغ کردستان، به جهت فرزندش حسن علی؛ تملک: محمدرحیم بن میرزا محمد صادق استرآبادی با مهر «یا أرحم الراحمین» (بیضی)؛ ۱۵۱گ (۶۸پ-۲۱۸پ)، اندازه: ۱۹/۵×۲۸سم [ف: ۲-۲۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۸۶/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۳-۴۷۲]

۱۰۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۴/۱ ـ ج

جنگی است دارای نامه‌ها و فرمانهای ونشان‌ها.مرحوم عباس اقبال فهرستی برای آن در برگه‌های جداگانه نوشته و لای نسخه گذارده که اکنون می‌بینیم، فهرست مکاتیب مندرجه در این مجموعه منشآت: ۱. مکتوب اکبر شاه بشاه عباس صفوی، ۲. مکتوب شاه عباس صفوی به اکبر شاه، ۳. مکتوب شاه عباس به سلطان محمد قیصر روم در سال ۱۰۰۴ق، ۴. مکتوب اعتمادالدوله به سنان پاشا، ۵. مکتوبشاه عباس به سعد الدین معلم خواندگار روم، ۶. مکتوب ملاسعد الدین بیگی ازخواتین، ۷. مکتوب اعتماد الدوله به ابراهیم پاشا صدر اعظم روم، ۸. مکتوب سلطان محمد قیصر روم به شاه عباس در ۱۰۰۴ق، ۹.مکتوب شاه عباس در ۱۰۰۳ق به طلب نورمحمد خان و پسر ان حاجم خان، ۱۰.جواب شاه عباس به نامه عبدالمؤمن خان اوزبک، ۱۱. جواب شاه عباس به نام عبدالمؤمن خان اوزبک که مرتبه اول نوشته بود، ۱۲. مکتوب ثانی عبدالمؤمن خان به شاه عباس، ۱۳. جواب شاه عباس به عبدالمؤمن خان، ۱۴. مکتوب سوم عبدالمؤمن خان به شاه عباس، ۱۵. جواب این مکتوب از شاه عباس، ۱۶. مکتوب آخرین عبدالمؤمن خان، ۱۷. مکتوب شاه عباس به سلطانمراد خان در ۱۰۰۱ق، ۱۸. مکتوب شاه عباس به خان احمد خان در سنه۱۰۰۱ق، ۱۹. مکتوب شاه طهماسب به خان احمد خان، ۲۰. عرضه داشت خان اصفهان به شاه عباس، ۲۱.مکتوب شاه طهماسب به سلطان سلیمانخان، ۲۲.مکتوب عمید اوزبک به شاه طهماسب، ۲۳. جواب آن از شاه طهماسب، ۲۴. مکتوب شاه به سلطان مرادخان، ۲۵.مکتوب تعزیت به پادشاه روم، ۲۶. مکتوب تعزیت به سلطان مراد، ۲۷.تهنیت جلوس سلطان مراد، ۲۸. مکتوب شاه طهماسب به سلطان سلیم شاه درباب تولد فرزندی، ۲۹.درباب تسخیر یکی از قلاع فرنگ نوشته شده، ۳۰.کتاب محمد همایون شاه هندی به شاه طهماسب، ۳۱.کتاب محمد همایون شاه هندی به شاه طهماسب، ۳۲.جواب شاه طهماسب به محمد همایون شاه، ۳۳. سواد مکتوب اسکندرپاشا، ۳۴.مکتوب سلطان محمد به شاه فتح الله شیرازی، ۳۵.مکتوب شاه اسماعیل ثانی به محمد حکیم میرزا برادر اکبر شاه هندی، ۳۶.مکتوب شاه عباس به مولانا سعدالدین معلم خواندگارروم، ۳۷.مکتوب سلیمان خان سلطان روم به شاه طهماسب، ۳۸.مکتوب شاه طهماسب به سلطان سلیمان خان، ۳۹.عرضه داشت القاص میرزا به سلطان سلیمان خان، ۴۰. معاهده شاه طهماسب باسلطان سلیمان خان، ۴۱.مکتوب شاه اسماعیل به یکی از سلاطین، ۴۲. مکتوب شیبک خان اوزبک به شاه اسماعیل ماضی، ۴۳. مکتوب شاه عباس به عبدالمؤمن خان اوزبک، ۴۴. مکتوب عبدالمؤمن خان به شاه عباس، ۴۵.مکتوب دیگری از عبدالمؤمن خان به شاه عباس، ۴۶.جواب این مکتوب از شاه عباس، ۴۷.منشورشاه عباس به عبدالمؤمن خان، ۴۸.منشورشاه اسماعیل ثانی در باب استخلاص خان احمد از قلعه اصطخر، ۴۹.کتاب اسکندرپاشا صدر اعظم روم به شاه طهماسب، ۵۰.مکتوب ملا میر قاری به یکی ازوزرا، ۵۱.فتح‌نامه شاه طهماسب راجع به آذربایجان و دیاربکرخطاب به ملک کیومرث حاکم رستمدار، ۵۲.فتح نامه خراسان ازشاه طهماسب خطاب به جعفر سلطان حکمران رشت، ۵۳.کتابت اکبر شاه به صدرالعین محمد، ۵۴.کتابت اکبرشاه به چلبی بیک، ۵۵.مکتوب سلطانحسین میرزا بایقرابه شاه اسمعیل، ۵۶. مکتوب عبدالله خاناوزبک به سلطان مرادخان، ۵۷. فتح نامه شهریار اعظم شاهرخ بهادر پیش ملک کیومرث رستمداری درباب فتح آذربایجان وتبریز، ۵۸.

منشور شاهرخ پیش سیدناصر کیاواکابر گیلان، ۵۹. جواب ملکشاه سلجوقی به خواجه نظام الملک، ۶۰. کتبت غزالی در جواب خواجه نظام الملک در باب تدریس مدرسه نظامیه بغداد، ۶۱. پروانچه جهانبانی در باب ایشک آقاسی‌گری، ۶۲. نشان منصب امیردیوانی، ۶۳. نشان استیفای میرزا شکرالله، ۶۴. نشان یکی ازوزرای عالیمقدار، ۶۵. منشور نواب جنت مکان به خواجه امیر بیک مهردار، ۶۶. عرضه داشت امیر بیک مهردار درجواب منشور فوق، ۶۷. نشان مستوفی الممالکی شکر الله به مسموده قاضی عبدالله، ۶۸. مکتوب شاه اسماعیل به سلطان مرادخان سلطان روم، ۶۹. منشور میرزا شاهرخ به ملک ناصرالدین پادشاه مصر، ۷۰. مکتوب امیر تیمور به پادشاه مصر، ۷۱. مکتوب سلطان حسین میرزا بایقرابه سلطان یعقوب، ۷۲. از کتاب ترسل بهائی که در سلطنت الب ارسلان به تاریخ محرم ۵۲۸بعضی از آن انتخاب نموده، ۷۳. منشور جهت قاضی بسطام از انشای بهائی منشی الب ارسلان، ۷۴. عرضه داشت خان اصفهان به شاه عباس، ۷۵. جواب شاه عباس به عرضه داشت مزبور، ۷۶. مکتوب شاه عباس به خواندگارروم، ۷۷. مکتوب شاه عباس به سعدالدین محمد معلم خداوندگارروم، ۷۸. کتاب علماء ماوراء النهر به علمای مشهد مقدس، ۷۹. در جواب طبقه اعلی از علما نویسند، ۸۰. در جواب طبقه اوسط از علما نویسند، ۸۱ در جواب طبقه ادنی از علما نویسند، ۸۲. درتهنیت جلوس شاه عباس اول، ۸۳. در تهنیت ولادت سلطان حمزه میرزا، ۸۴. در تهنیت ولادت سلطان صفی میرزا، ۸۵. در تهنیت عید رمضان، ۸۶. فتح نامجات، ۸۷. فتح‌نامه شاه اسماعیل پس از قتل شیبک خان، ۸۸. فتح‌نامه شاه اسماعیل پس از غلبه بر علاء الدوله و مرادبیک، ۸۹. فتح‌نامه خراسان به دست شاه عباس و غلبه بردین محمد اوزبک، ۹۰. فتح‌نامه نسا وابیورد به دست شاه عباس، ۹۱. کتابات که به والدین و اعمام و احوال و برادران نویسند، ۹۲. نمونه‌های مکاتیب مختلفه، ۹۳. پرسش تعزیت به خدمت علامه میر سید شریف پس از فوت پسرش، ۹۴. ایضاً پرسش تعزیت، ۹۵. ایضاً پرسش تعزیت، ۹۶. ایضاً پرسش تعزیت، ۹۷. ابیات درذم عجب و بخل، ۹۸. جواب مکتوب سلطان سلیمان خان به شاه طهماسب؛ خط: نستعلیق، کا: جزی برخوار، محمد علی بن مهر علی، تا: دوشنبه ۱محرم۱۰۸۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۵۰گ، ۲۱سطر (۱۱/۵×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱-۴۶۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۳۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۲۰۹]

۱۰۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۶۹

آغاز:هو العزیز تعالی شأنه به حضرت آقا حسین سلمه الله نوشته شده. رشحات سحاب برکات ذات قدسی صفات خدام کرام فرشته مقام برمزارع استعدادات حقایق وماهیات؛ **انجام:** نیازمندان آفاق علی الدوام پرتوافکن است همت ارجمند ونهمت ثریا پیوندش درین پایه هنوز رحل نزول نینداخته آهنگ ذروه مقام محمود را به جود بذل الموجود

۴۲قطعه است شامل وقف نامه نواب به خط میرزا محمد امینا، تعزیت نامه میرزا ابراهیم وزیر سابق آذربایجان جهت میرزا صادق مستوفی الممالک، نامه به میرزا فصیح به خط برادرش، رقعه میرزا محمد امینا از زبان حاجی علیخان به فرزند مرحوم میرزا کاظم منجم درباب تعزیت والدش، نامه به آقا حسین [احتمالاً آقا حسین خوانساری]، مکتوبی به میرزا طاهر؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۰۹۳ق؛ مجدول؛ جلد: گالینگور، ۲۱گ، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف مخ: ۵-۲۱۴۸]

۱۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۰/۲۷

آغاز:نستعین بمصور الذی خلق السموات و صورکم باحسن صورکم و الیه المصیر.زان می‌طلبم معنیت از هر صورت ×× زیرا که ز معنی است اثر در صورت / این عالم صورت است و ما معنی جو ×× معنی نتوان یافت مگر در صورت. دوشینه به خیال خوش صورتان نوخطان کشور هند یر بر بالین هوس گذاشتیم و دیده دل از تصویر صورت خوب و شمایل مرغوبشان روشن می‌داشتم؛ **انجام:** عطا فرما تا منکران را خجل و از حصول این صورت سرمراد بر چرخ برین افرازم.

کا: محمد مهدی ابن محمد صالح رضوی، تا: با تاریخ۱۰۹۶ق؛ جلد: میشن منقش، ۲ص (۱۱۷-۱۱۸متن و حاشیه)، اندازه: ۱۳/۹×۲۳/۷سم [ف: ۲۹/۱-۲۱۸]

۱۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۲/۱۱

شامل این موارد: رقعه‌ای که نصیرای همدانی به عزیزی نوشته، رقعه دیگر که در طلب تسبیح به عزیزی نوشته شده، رقعه‌ای که در طلب عینک به عزیزی نوشته شده، رقعه دیگر به جهت آب به میر معین وزیر اصفهان نوشته شده، جواب رقعه نصیرا که نیر معین نوشته، رقعه دیگر که جناب مشار الیه به عزیزی نوشته، رقعه میرزا جانی که بر مطلوب جانی خود نوشته؛ بی‌کا، تا: شعبان۱۰۹۷ق؛ جلد: میشن مذهب، ۵ص (۳۲-۳۶متن و حاشیه)، اندازه: ۱۶/۱×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱-۱۲۴]

۱۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۲/۱۳

منشآت و حکایات، شامل رقعه‌ای که خواجه رشید شیروان شاه نوشته باغ طلبیده، رقعه‌ای که میرشریف آملی به جناب بندگان حکیم ابوالفتح گیلانی نوشته، جواب رقعه میر مذکور، در طلب شراب نوشته شده، من کلام لقمان حکیم، من کلام امام ناطق جعفر صادق (ع)، از مولوی معنوی، نقل از شیخ فرید الدین عطار و حکایاتی از امیرالمرمنین (ع)، امام زین العابدین (ع)، ابوبکر، حنیفه، زبیده و نسب نامه عمر خطاب؛ بی‌کا، تا: شعبان۱۰۹۷ق؛ ۵ص (۵۰-۵۴متن و حاشیه)[ف: ۲۹/۱-۱۲۴]

۱۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۲/۲۶

شامل: لغز از سلطان العلمایی، لغز از محمد بیگ اعتمادالدوله سابق، جواب که عالی حضرت میرزا رضی صاحب رقم بر لغز مذکور نوشته است، مرحوم میرزا فصیح در طلب مکاتیب قطب

بن محیی به عزیزی نوشته، کسی از بخارا نزد غزالی رفت و نصیحت خواست وی او را این نصیحت کرد: آغاز: «قال الله تعالی و ذکر فان ذکری تنفع المؤمنین. اگر طالب راه سعادتی بدان که اصول سعادت سه است: ملازمت و مخالفت و موافقت»، رقعه‌ای که مرحوم جلال الدین حسین به مرحمت و غفران پناه میرزا عبدالحسین منشی الممالک نوشته، رقعه‌ای که عیسی خان قورچی باشی به نواب ثالث المعلمین میر محمد باقر داماد نوشته، جواب که حضرت میر محمد باقر قلمی فرمود. رقعه‌ای که میر سید شریف به میر قاسم بغداد در باب نفرستادن ماست نوشته، رقعه‌ای که نواب خاقان خلد آشیان صاحبقرانی به عالی حضرت علامی آقا حسین به خط مبارک خود نوشته، میرزا مطیعا همدانی در باب سرما نوشته، من منشآت مرحمت پناه صایبا علیه الرحمه؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: اوایل رجب۱۰۹۸ق، جا: دوزال قراجه داغ؛ ۸ص (۲۱۱–۲۱۸متن و حاشیه)[ف: ۲۹/۱–۱۲۷]

۱۰۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۵۷

آغاز:بسمله. بعد از حمد و ثنائی مرحضرت ایزد متعال قادر متعال ... آنکه پس از ادای وظایف درود و تحیت بر آن نبی مختار ... آنکه بنده ... هرکرن ولد منیر اداس کنوه ملتانی روزی در دار الخلافت بلده هنر ابصحبت یاران نشسته بود بعضی از دوستان گفتند که تو تا مدتی در خدمت نواب مستطاب غفران پناه حاتم زمان نوشیروان عصر غفارخان منشی بودی و عمر خود را در فن انشا صرف کردی چیزی بطریق یادگاری بنویس ... بحکم اشارت آن عزیز این خطی چند بعبارت شکسته و دلبسته در قلم آمد که طالبان این فن را روزمره بکار آید مشتمل بر هفت باب: باب اول سلاطین بسلاطین نویسند، باب دوم در اصدار فرامین، باب سیوم در شرح پروانجات، باب چهارم در نوشتن عرایض، باب پنجم در مکتوبات که ابنای روزگار با یکدیگر نویسند، باب ششم در خط قباله شرعی، باب هفتم در نوشتن دستک و سرنامه و غیره؛ **انجام:** سرنامه بمطالعه حضرت قبله گاهی صاحب مدظله العالی بگذرد (تمت بالنون و الصاد)

از هرکرن پسر منیراداس کنوه ملتانی در هفت باب به فارسی که در هند ساخته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: هندی، ۳۴گ، ۱۳سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۸–۶۸۶]

۱۰۷. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۷۷

عناوین ذیل در این مجموعه مشهود است: جواب نامه عبد العزیز خان، نامه به ابوالغازی خان والی اور گنج، فرمان اوزبک زیب، نامه به قطب شاه والی دکن، نامه به پادشاه بیجاپور، نامه به سلطان مراد بخش، فتح نامه قلعه قندهار، فتح نامه داراشکوه، رقم به دولتخان هنگام محاصره قندهار، رقم برای میرزا کتابدار در ایلچی گری هند، رقم سیورغال محمد بیک اعتماد الدوله، رقم برای مولی محسن فیض کاشانی برای امامت جماعت، رقم برای میرزا شفیع منجم، رقم جهت وزارت میرزا مهدی، نامه به والی بیجاپور، نامه به عبدالعزیز خان والی بلخ و جواب نامه وی، صلح نامه‌ای که به عبدالعزیز خان نوشته شده، نامه به بوداق سلطان در ایام ایلچی گری هند، جواب نامه ذوالفقار خان حاکم ملتان، برخی منشآت آقا حسین خوانساری، اشعاری از موسی خان معز فطرت موسوم به شمس المناقب، مکاتبات علامی که عبدالصمد افضل محمد آن را از مکاتبات شیخ ابوالفضل وزیر خاقان گرد آورده و در سه قسم (۱–مکاتیب و فرامین، ۲–عرایض و خطوط، ۳–خطب و اختتام) جمع‌آوری نموده و مطابق مصرع «تاریخ مکاتبات علامی» پایان یافته، رقعاتی به مریدان خواجه عبدالله، چندین رقعه به امیر علی شیر وزیر سلطان حسین بایقرا، رقعه به مهابت خان، نامه به مقصود بیک، نامه به ابراهیم خان حاکم لار، نامه به میرزا لطفی، نامه به میر عبدالرزاق، نامه به حکیم ابوالفتح بن عبدالرزاق گیلانی، نامه به میر عبدالرزاق معموری، نامه به ملک حسین ملک التجار شیراز، نامه به یوسف خان حاکم ابرقو، تهنیت وزارت میرزا عبدالله خان وزیر حمزه میرزا و دهها نامه متفرقه دیگر؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ جلد: تیماج دو رو، ۱۹۶گ، اندازه: ۱۵×۲۲سم [کتابخانه‌های قائن: ف: –۱۵۵]

۱۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۴۸

آغاز:در چنین موسم که طاوس اشجار مزین بجلاجل انوارست؛ **انجام:** بحساب الجمل و عقد بیده ثلث وستین، انتهی الحدیث.

منشآت مختلف و مختلط است بتازی و پارسی و بی سرو ته که از میان جنگی جدا شده است، شامل: خطبه‌ای ادبی، مراسلات سیف خان کشمیری، چند دیباچه، مناظره شب و روز، چند متن در مدح بعض اشخاص، مناظره تیغ و قلم، تعریف بازار زنانه، تعریف دکان جوهری، تعریف دکان بزازی، تعریف دکان گلفروشی، تعریف دکان حلوا فروش، تعریف دکان عطار، تعریف دکان میوه فروش، تعریف دکان تنباکو فروش، تعریف دکان تنبولی، تعریف دکان سبزی فروش، تعریف ایام و فصول سال؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: نادرشاه افشار؛ جلد: پارچه‌ای، ۱۵گ، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۷–۸۵۲]

۱۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۴۷

آغاز:بسمله، الحمد لمن یقول فی حق کلامه فاتو بسورة من سنه ... چون کلمات کلیات بانجام رسید؛ **انجام:** با انقراض عالم عرصه گیتی حولانگاه سمند اقبال جنان آرای پیر و مرشد آفاق باد.

مجموعه سواد نامه‌های سلاطین هند می‌باشد که جامعی ناشناس در قرن ۱۲ گردآوری کرده است، در مقدمه می‌گوید: «درین ضمن چون درین عمر قلیل که الیوم بشصت و هفت رسیده و سنه یکهزار و یکصد و بیست و شش است آنچه از نوادر روزگار و غرایب قدرت خالق لیل و نهار از انقلابات احوال عالم و برهم خوردگی سلطنت ها ... در عرض یک سال مشهود ما گردید ارباب سیر و تواریخ آنچه نوشته اند درین هزار سال مثل این قسم و نقلیات عجیبه محرر نشده»، عناوین نامه: – نقل فرمان شاه جهان

پادشاه به نام عبدالله قطبشاه، – نقل نوشته شاه جهان مصحوب شیخ عبدالطیف به نام عبدالله قطبشاه، – فرمان عالم گیر پادشاه به نام عبدالله قطبشاه، – نشان پادشاهزاده سلطان محمود به نام عبدالله قطبشاه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۲؛ جلد: مقوا، ۹۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۴سم [ف: ۱۷-۵۱۹]

۱۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۶۸۰

منشآت است دارای: ۱. تعریف باغ و بهار به نثر از ظهیرای تفرشی (زنده تا ۱۱۱۱) نام دیگر آن «شبنم شاداب» است و نسخه‌ای از آن درملی هست (نسخه‌های منزوی ۳۵۳۱)، ۲. نامه میرزا تقی دولت آبادی به ابوطالب اعتمادالدوله، ۳. دیباچه که میرزا نوری شیخ الاسلام هرات متخلص به «فتوی» بر دیوان خود نوشته، ۴. دیباچه‌ای که همو بر دیوان مرتضی قلی خان قورچی باشی نوشته، ۵. تاریخ جلوس سلاطین به نظم، ۶. از دیباچه غرة الکمال امیر خسرو، ۷. نسبت خط و کتابت از «بقیه و نقیه» امیر خسرو، ۸ مولانا عرفی به فیضی نوشته، ۹. نامه رشدی به میرزا ابراهیم همدانی، ۱۰. نامه ملهمی به مطلوب خود، ۱۱. ناه شاه سلیم به شاه عباس ماضی، ۱۲. نامه سلطان بلاغی به شاه صفی، ۱۳. رقم آقا رضا نقاش که در عهد شاه عباس ماضی نوشته شده، ۱۴. رقعه شاه عباس به درویش مصطفی رومی، ۱۵. دیباچه میرزا عبدالله، ۱۶. شعر بهلول به عربی و میرزا طاهر به فارسی، ۱۷. از منشآت میرزا عبدالله در انتخاب اشعار جهت نواب اشرف، ۱۸. دیباچه همان شخص بر مثنوی گل رعنای حکیم محمد سعید کوچک، ۱۹. مسافت بین اصفهان و مشهد باطناب هنگام پیاده رفتن شاه عباس به آنجام؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا حسن کرمانی، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۲۰گ[ف: ۷-۱۹]

۱۱۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۷۶۳/۲

الاشتیاق عند المخادیم، نامه دوستانه، سرگذشت ابن سینا، حکایت، فصل دوم در بیان نفس؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۴گ (۲۹پ-۳۲ر)، ۸سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: -۳۸۸]

۱۱۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۷۶۳/۶

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۶۴پ-۷۷پ)، ۸سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: -۳۸۸]

۱۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۱۳

نامه به آقای محمد امین است مصحوب برده سیاه به نام «خوش قدم» تا می‌رسد به منشآت آقا حسین خوانساری و نامه ابوالغازی والی اور گنج با چندنامه درباری صفوی از منشآت وحید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: محمد حسین بن حسن موسوی؛ جلد: تیماج، ۷۲گ، ۱۹سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۲×۲۳سم [سنا: ف: ۱-۱۵۶]

۱۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۸۲

دارای: ۱. وقف نامه محمد مهدی بن محمد نصیر بر قرآن خود، ۲. وقف نامه قرآن به عربی که بر قرآن خود نوشته، ۳. دیباچه‌ای که بر دره نوشته، ۴. شرح ملفوفه، ۵. پاسخ به میرزا یوسف وزیر مازندران، ۶. پاسخی که دگر باره نوشته، ۷. رقمی که به امیر محراب بیک قدیمی نوشته شده، ۸ رقم وزارت دیوان اعلی در روزگار سلطان حسین برای محمد قلی خان شاملو، ۹. پاسخ منشیان حسن خان در کنار عریضه، ۱۰. نامه به پادشاه هندوستان، ۱۱. نامه به پادشاه هند که حسین قلی خان و میرزا محسن خان با خود برده بودند، ۱۲. رقم ته مینای شراب که در وجه جمشید بیک مقرر شده، ۱۳. دیباچه رقم ایشک آقاسی گری دیوان اعلی، ۱۴. دیباچه دیگر، ۱۵. دیباچه رقم قورچی رکاب، ۱۶. دیباچه رقم توپچی باشی گری، ۱۷. دیباچه رقم نظارت نجف قلی بیک توشمال باشی، ۱۸. دیباچه رقم وزارت میرزا مهدی وزیر اعظم دیوان اعلی، ۱۹. دیباچه‌ای که به خزانه دار نوشته از نیابت میرزا طاهر، ۲۰. دیباچه ضابطه‌نویس دیوان اعلی به اسم میرزا محمد علی، ۲۱. دیباچه نظارت سرکار خاصه شریفه که در ایام تهماسب میرزا به اسم محمد علی خان والد اصلان خان نوشته، ۲۲. دیباچه نظارت باغات و عمارات پادشاهی اصفهان به اسم میرزا مهدی کوکب نوشته شده، ۲۳. دیباچه صدارت ممالک محروسه به اسم میرزا ابراهیم، ۲۴. دیباچه ایالت به اسم فتح علی خان قاجار افشار، ۲۵. دیباچه حکومت دشتستان و بنادر و عمان به اسم لطیف خان، ۲۶. رقمی که به میرزا محمد خان بیگلر بیگی هرات در باب خلعت نوروزی نوشته، ۲۷. رقم علاوه القاب در ایام سلطنت شاه تهماسب برای میرزا حسن وزیر گیلان، ۲۸. رقم چرخک چی باشی گری، ۲۹. رقم اضافه مواجب میرزا محمد صندوق دار، ۳۰. رقم اضافه مواجب صاحب جمع قیچاچی خانه، ۳۱. رقم مهردار همایون به اسم کرم علی بیک افشار، ۳۲. رقمی که به میرزا محمد زکی شیخ الاسلام اصفهان نوشته، ۳۳. رقم مبارک قبل از سلطنت به میرزا محمد رضای متولی مشهد مقدس، ۳۴. رقم مبارک ایضاً به مشارالیه، ۳۵. فرمانی که به محمد حسین غلجه تحریر یافته، ۳۶. فرمانی که به الله یار خان ابدالی در باب مرحوم ابراهیم خان نوشته، ۳۷. رقم مبارک که قبل از سلطنت به ممالک ایران نوشته، ۳۸. رقمی که در باب جلوس عباس میرزا به نایب تبریز نوشته، ۳۹. رقمی که در جواب عریضه ملامحسن مدرس مدرسه هزار جریب اصدار یافته، ۴۰. رقم آزادی یک نفر غلامان که از جانب مرحوم شاه تهماسب میرزا قلی شده، ۴۱. رقمی که در باب نهی سب خلفاء ثلاث مصحوب میرزا محمد علی نایب الصدراه به ممالک ایران فرستاده شده، ۴۲. گواهی میرزا مهدی خان برگم شدن اسب کسی در استراباد، ۴۳. رقمی که در باب تحصیل خواجه سرا به عزیزی نوشته و پنجاه نام خواجه سرا در آن آمده است، ۴۴. از عزیزی به میرزا رحیم حکیم باشی، ۴۵. از عزیزی که انار و لیمو فرستاده، ۴۶. کاغذ به میرزا محمد امین که در اصفهان بکفتوی (؟) بعضی به مرارت افتاده، ۴۷. پاسخ نوشته‌ای به میرزا عبدالباقی پسر میرزا رحیم حکیم باشی، ۴۸. نامه به میرزا طوفان، ۴۹. نامه از طرف شاه به سردار،

۵۰. نامه دوستانه (نه تا)، ۵۱. نامه محمد شفیع گیلانی در طلب و عده مهمانی، ۵۲. پاسخ او، ۵۳. نامه به عزیزی که از او کیف طلبیده و او کم فرستاده، ۵۴. در عهد خاقان سعید شهید شاه سلطان حسین که جماعت روسیه به تاخت کنار استراباد از درآمده بودند که سفاین روسیه در دریا غرق شده بودند نوشته، ۵۵. نامه بیگلر بیگی استرابادی به میرزا صادق برادر حکیم باشی، ۵۶. شرحی که در حاشیه مکتوب نگارش یافته، ۵۷. نامه به میرزا خلیل که از زیارت مشهد برگشته بود، ۵۸. نامه ملامحمد باقر مدرس به علماء بغداد هنگام محاصره آن شهر به فرمان شاه، ۵۹. نامه به سعیدا مفید استرابادی که جماعت عصار خواسته بودند، ۶۰. نامه به محبای قلندر، ۶۱. پاسخ نامه احمد پاشا والی بغداد، ۶۲. شرحی که در حاشیه مکتوب نوشته که وجهی که هدیه فرستادید رسید، ۶۳. تهنیت والی گری خراسان به خدمت اشرف اقدس اعلی، ۶۴. نامه به وزیر اعظم از بغداد، ۶۵. از منشآت آقا محمد هاشم درویش: رقم وزارت میرزا عبدالخالق، ۶۶. دیباچه رقم دیگر، ۶۷. رقم شیخ الاسلامی شیخ محمد بحرینی، ۶۸. رقم باغبان باشی گری باغات اصفهان، ۶۹. دیباچه رقم شیخ الاسلامی، ۷۰. دیباچه رقم معماری، ۷۱. دیباچه محتسب بودن میرزا ابوالحسن علوی، ۷۲. نامه به داروغه، ۷۳. نامه به مستوفی الممالک، ۷۴. نامه به استاد شعر باف، ۷۵. نامه گله آمیز، ۷۶. نامه به ناظر باشی، ۷۷. نامه به یکی ازمخدومان پس از آنکه حاصل شیراز با ورود حسن خان قاجار تلف شده بود، ۷۸. دیباچه وقف نامه، ۷۹. وقف نامه، ۸۰. قباله یک نفر غلام، ۸۱. دیباچه قباله نکاح، ۸۲. قباله نامه نکاح، ۸۳ نامه به یک زنی بزرگوار، ۸۴ نامه به دوستی برای مقراض، ۸۵. تهنیت تولد کودک، ۸۶ نوشته‌ای دیگر از میرزا مهدی خان، ۸۷. نوشته دیگر به جعفر نامی، ۸۸. شرط نامه اجاره، ۸۹. اسامی سنوات ترکی، ۹۰. دیباچه برای فاتحه کلانتر و ضابط، ۹۱. فاتحه دیگر برای نزول خواتین، ۹۲. فاتحه برای مستوفیان و کتاب دفاتر، ۹۳. فاتحه ضابط و کلانتر، ۹۴. فاتحه که برای ایشک آقاسی باید خواند، ۹۵. فاتحه کلانتر و ضابط، ۹۶. اجازه نامه استخاره حج که به حجه فرش باید داد، ۹۷. وقف نامه قرآن یا کتاب، ۹۸. دیباچه وقف نامه، ۹۹. اجاره نامه، ۱۰۰. تعزیه نامه، ۱۰۱. نوشته‌ای که به زنان نویسند؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۱۷سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۷×۱۳سم [سنا: ف: ۱–۳۶۸]

۱۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۲۵

منشآت و مکاتیب خطاب به: احترام خان، میان محمد علی، ملک عبدالهادی، سید میرزا محمد اسحق بیوتات، اصلح بن خان، میر محمد صالح، هدایة الله خان، حکیم عبدالرزاق، سعدالله خان، میر عطاءالله خان، ملا محمد عارف، احسن الله خان، ابوالبرکات خان، فاخرخان، حکیم بابا، خواجه عبدالله، عصام الدین خان عبدالمجید خان، یادگار خان، بابوکل، میر سلطان محمد، در کوییدت شاه، قاضی خان، ملامحمد کاظم، ملا محمد رفیع، با جز اینها از نامه‌های دیگر که مخاطب آن نوشته نشده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: هندی، ۱۵۱گ، ۱۲سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۷–۴۳۸]

۱۱۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۲

آغاز:و اقرار حضرت صاحب الزمان نمود و بعد از اقرار وصی خود گردانید ستوده اطواری؛ **انجام:** علی الصداق المزبور ثم وقع الابراء، کتب الداعی ...

نمونه‌هایی از نامه‌نگاری و تنظیم اسناد در مناسبات مختلف است از جمله: در جواب مکتوب، تحریر قبض اجاره، اقسام دیگر اجاره نامچه، طریق نوشتن آزاد نامچه، طلاق نامچه، بیع و ابتیاع، صورت تعزیه‌نامچه، جهت رهن، صورت نکاح و ...؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۱۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲–۶۳۰]

۱۱۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۳۳/۱ ـ ج

آغاز:سربالین زانوگذاردن؛ **انجام:** مخالصت بوده باشد

پاره‌ای از نامه‌ها از میرزا طاهر وحید قزوینی یا تبریزی است که در ۱۱۰۰به جای شیخ علی خان وزیر سلیمان صفوی شده بود و دو نامه از اوست به دوبرادر و خود او: میرزا فصیح(ش۱و۴۴)و میرزا محمد امین (ش۹۶)، در نسخه ما در هامش نامه ۴۷ آمده که تا اینجا کلام وحید است، و از ان برمی‌آید که نامه‌های دیگران هم باید در این جنگ باشد پس از این هم نامه‌های وحید در آن است چنین است فهرست نامه‌ها: ۱. نامه به میرزا فصیح برادرخود، ۲.نامه‌ای که با مهدیخان سلطان عرب نزد عبدالعزیز خان والی ترکستان فرستاده شده است، ۳. نامه به سلطان داراشکوه در پاسخ نامه او و هنگامی که می‌خواست به ایران بیاید، ۴. پاسخ سلطان مرادبخش، ۵. به والی بیجاپور، ۶. به والی دکن، ۷. پاسخ سلطان مراد بخش، ۸. به عبد العزیز خان والی ترکستان، ۹. به پادشاه اروس، ۱۰. به سلطان مراد بخش، ۱۱. به ابوالغازی خان والی خوارزم، ۱۲.به عبدالعزیز خان والی ترکستان (دوتا)، ۱۳. به ابوالغازیخان والی اورگنج، ۱۴. نامه شاه به عبدالعزیزخان والی ترکستان، ۱۵. رقمی به میرزا مقیم کتابدار سرکار خاصه شریفه، ۱۶. دیباچه رقم باغبان باشی گری باغات سرکار، ۱۷. دیباچه رقم القاب عالیجاه اعتماد الدولة العلیة العالیة، ۱۸. دیباچه رقم میرابی دارالسلطنه اصفهان، ۱۹. دیباچه رقم حکیم باشی گری ، ۲۰. سواد رقم ... (سفید)، ۲۱. رقم جهت منصب وزارت دیوان اعلی برای میرزا محمد مهدی، ۲۲. دیباچه رقم وزارت، ۲۳. رقم رسوم خود نواب وحید، ۲۴. دیباچه رقم بیگلر بیگی صفی قلی بیگ، ۲۵. دیباچه رقم صدارت میرزا مهدی، ۲۶. دیباچه رقم صدارت میرزا ابوصالح صدر ممالک محروسه، ۲۷. رقم وزارت دیوان اعلی برای شیخعلی خان زنگنه، ۲۸. ریباچه رقم برای میرزا محمد حسین طبیب حرم، ۲۹. دیباچه رقم نظارت بیوتات به نجفعلی بیک، ۳۰. دیباچه رقم توشمال‌باشی‌گری لطفعلی بیگ، ۳۱.دیباچه رقم توپچی باشیگری نجف قلی بیک، ۳۲. دیباچه رقم دیوان

بیگی گری ابوالقاسم بیک، ۳۳. دیباچه رقم قضای دارالسلطنه اصفهان، ۳۴. دیباچه رقم وزارت خراسان به میرزا سعدالدین محمد، ۳۵. دیباچه رقم تولیت مقصود بیک ناظر بیوتات سرکارخاصه شریفه، ۳۶. دیباچه رقم جلوس ثانی و تغییر اسم سامی نواب طوبی، ۳۷.دیباچه رقم ایشک آقاسی باشیگری، ۳۸. دیباچه در باب فوت سلطان بلاغی به ولداو نوشته، ۳۹. مسوده جواب مکتوب حاکم ملتان که به ذوالفقار خان نوشته، ۴۰. مسوده مکتوبی که جانب یکی از حکام سرحدنوشته، ۴۱. رقم تورچیگری رکاب مقرب الحضرة صفیقلی بیک، ۴۲. کتابت میرزا تقی اعتمادالدوله به صفدرخان، ۴۳. جواب کتابت حسین بیک، ۴۴. مراسله به میرزا فصیح برادرخود، ۴۵. نامه به عبدالعزیز خان والی ترکستان در پرسش قصه ندر محمد خان والداو، ۴۶. مکتوب اعلی حضرت ظل رحمن به عبدالعزیز خان والی ترکستان، ۴۷. نامه به سلطان مرا دبخش (در هامش آمده: تا نااینجا کلام وحید است)، ۴۸. دو رقعه در طلب ماست، ۴۹. رقعه در طلب دایره چ، ۵۰. به مرحوم نصیرای همدانی در طلب اسطرلاب، ۵۱. رقعه به دوستان، ۵۲. به مرحوم نصیرای همدانی در طلب اسطرلاب، ۵۳. رقعه امامقلی صانع در طلب کاغذ، ۵۴. از میرزا محمد علی در درخواست اسب، ۵۵. نوشته میرزا محمد علی از طرف رضا قلی خان به میرزا زین العابدین، ۵۶. رقعه کسی به‌بزرگی، ۵۷. مکتوبی درحقایق حالات، ۵۸. نامه محمد مؤمن بیک داروغه قراشخانه به میرزا ابراهیم همدانی، ۵۹. رقعه درخواست یاقوت به دوستی، ۶۰. به حافظ واصناف جماعت، ۶۱. نامه حکیم رشیدی به میرزا ابراهیم همدانی، ۶۲. رقم میرزا فصیح به حافظ محبعلی درباب پیوند، ۶۳. کتابت مولانا عبدالخالق منشی به مولانا نصرالله نامی، ۶۴. رقعه میرزا مظفر علی به میرزا عبدالقادر وزیر و درخواست حوض سنگ تبریز، ۶۵. رقعه به میرزا مظفر علی منجم و فرستادن وقت و ساعت که اصلاح کند و پاسخ آن، ۶۶. رقعه میرزا مظفر علی به حکیم محمد سعید و درخواست نسخه مرکب القوی خود، ۶۷. رقعه آقا منصور درباره تسبیح، ۶۸.درطلب جوارح به امرا، ۶۹.رقعه میرزا مظفر علی به آقا منصور، ۷۰. رقعه آقا منصور به میرزا مظفر علی منجم درباب ازسال کبک، ۷۱. رقعه نصیرای همدانی به میرمعین میراب در طلب آب و پاسخ او، ۷۲. کتابت صفی قلیخان بیگلربیگی هرات به بیگلربیگی مشهد مقدس در طلب درخت میوه، ۷۳. نتایج طبع ملا خلیل لاهیجی، ۷۴. دیباچه مکاتیب، ۷۵. مکتوب نواب علی شاهی به والده محترمه خوندگارروم، ۷۶. دیباچه منشور نواب کامیاب به عبدالمؤمن خان اوزبک و پاسخ آن، ۷۷. نامه به قیصر روم، ۷۸. نامه شاه تهماسب به قیصر روم، ۷۹. نامه‌ایکه سلطان سلیم نوشته بودند، ۸۰ نامه به ورزا، ۸۱ عرایض به وزرا، ۸۲ نامه آقا حسین به میرزا علی رضا تجلی، ۸۳ نامه آقاحسین از زبان یکی از حکام سرحد به وزیر، ۸۴. نامه وزیر اعظم عثمانی، ۸۵. نامه به میر نجات، ۸۶. نامه برهان الدین خلیفه، ۸۷. نامه به حضرت صفی الانامی، ۸۸. نامه به استاد محمد قاسم نقاش برای نگارش کیف دان، ۸۹. نامه به حکیم قطبا، ۹۰. نامه میرزا باقر منشی بشیخ الاسلام اردبیل پس از برگشت از مکه، ۹۱. نامه ملا عرفی از شکوه شال به ظهوری، ۹۲. نامه مولانا محیی الدین به یکی از دوستان، ۹۳. نامه مقصود بیک وزیر آذربایجان به میرزا محمد معصوم مستوفی، ۹۴. نامه به بوجاق سلطان، ۹۵. نامه به میرزا سعدالدین محمد وزیر خراسان، ۹۶. نامه به میرزا محمد امین برارد خود، ۹۷. نامه حکیمی به حکیمی به استهزا، ۹۸. نامه یحیی بیک به نامدار بیک در گریختن باز، ۹۹. نامه به صفی قلی خان بیگلر بیگی هرات، ۱۰۰. به عبدالعزیز خان والی ترکستان از جانب شاه، ۱۰۱. به مولانا محمد مهدی قزوینی، ۱۰۲. سفارش نامه، ۱۰۳. یحیی بیک به رستم خان و پاسخ آن (سپس دستور چندین نامه و انشاءاست)، ۱۰۴. القایی که به بیگلربیگی چخورسعد نوشته‌اند، ۱۰۵. نامه میرزا جعفر نصیر طوسی به میرزا مقیم منشی دیوان اعلی، پس از این دستور نامه‌نویسی و نوشتن قباله و صورت محضر و تمسک بیع شرط و مقطع نامچه و وکیل نامچه و طلاق خلعی و محضر کدخدایی و وصیت نامچه و ظامن نامچه و قیوم نامچه و وکیل نامه و صورت مصالحه است، ۱۰۶. کتابت خواجه محمد رضای فدوی بخان عالم ایلچی پادشاه هندوستان که از ایران به هند رفته (باز دستور نامه‌نویسی است)، ۱۰۷. از منشآت نصیرای همدانی، ۱۰۸. نامه به حبیب الله محب الدین، ۱۰۹. نامه خواجه محمود بهشتی به درویش امیران، ۱۱۰. قاضی محسن به میرزا نصرالدین، ۱۱۱. قاضی صفی به شیخ الاسلام لاهیجان، ۱۱۲. نامه اسمعیل باکویی به میرزا رضی دردرخواست قلم، سپس دستور چند نامه است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۳گ، ۱۶سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱-۴۷۲]

۱۱۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۷ ـ د

چنین است عنوان نامه‌ها: ۱. خطاب به وزرای اجل، ۲.جواب وزرا، ۳. جواب حرم پادشاه، ۴. خطاب به امرای اجل، ۵. خطاب سادات، ۶. جواب سادات، ۷. خطاب وزرای اجل، ۸ خطاب اهل فتوی، ۹. جواب اهل فتوی، ۱۰. خطاب علمای فروتر، ۱۱. جواب علما، ۱۲. خطاب مشایخ، ۱۳. جواب مشایخ، ۱۴. خطاب به زهاد و عباد وجواب آنها، ۱۵. خطاب به حکما واطبا وجواب آنها، ۱۶. خطاب به منجمان و جواب آنها، ۱۷. همچنین خطاب و جواب حافظ، حاجیان، مؤدبان، مؤذنان، شاعران، محتسبان، خواجگان، مضیفان، سرداران، بازرگانان، دیوانیان، پدر، مادر، عمو، خاله، استاد، فرزند، خواهر، شوهر، زن، دوستان، ۱۸. مفارقت نامه، تهنیت نامه، پرسش بیمار، تعزیت نامه، اجاره نامه، آزادنامه، تمسک نامچه، قبض نامچه، خط پاکی، ۱۹. فتح‌نامچه همیون گویا شاه تهماسب که درنسخه ما ناقص است، ۲۰. فتح‌نامه شاه تهماسب به شیبک خان اوزبک؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۵۹گ، ۵سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم

[ف: ۱-۴۹۳]

۱۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۹۳

آغاز:حریفان خوش خیال رسیده جفا که اگر سنگ این سخت جانی که پیوسته در فلاخن اطوار این طایفه سست نهاد مهیاست بسی شیشه دلها شکسته و از آتش این ستم ظریفی که همواره در منقل اوضاع این قوم بارد المزاج فروزان و شعله ور است بسیاری خانه ها سوخته؛ **انجام:** صاحبا امید گاها معاویه نسبان شمرنژاد بمقتضای کینه و عنادی که از زمان عبیدالله زیاد بطنا بعد بطن منتقل سرا پا ارتداد شده ... یحتمل که بارخانه نیکنامی ملازمات فتوت شمایل را بر نامه زبان صدق ترجمان حمل نموده منزل بمنزل تواند رسانید.

گویا بخشی از کتاب یا رساله‌ای است تا اندازه‌ای انتقادی با تضمین نام چیزهایی مانند سنگ و فلاخن و شیشه و آتش و مومیایی و استخوان و جوارش و لوزیات و سبحه خاک کربلا و جا نمازهای قالی کار کشمیر و قالی بافان فرنگ و کرمان و جانماز ساز قاینو کاشان و لنگ و قطیفه و پنبه و ابریشم و آیینه و شیشه و قلمدان و مرکب و لیقه و دوات و قلم و کاغذهای خطایی و کشمیری و مهره و نشاسته و جواهر و عنبر تا میرسد بنام معاویه و شمر و در هر نامه‌ای برخی از این نامها بتناسب باللوازم و مشابهات آنها بکتابه و استعاره و مجاز آمده و بسیار شیرین است و شیوا و در آن از نان و حلوای شیخ بهایی یاد شده و باید هم از منشیان هندی باشد و از قرن ۱۱ و ۱۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۱۰گ، سطورچلیپایی دو ستونی(۸×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۴-۳۸۳۲]

۱۲۰. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۱۳۲

مشتمل بر چندین مقدمه بر کتابهای مختلف و نامه عبدالمؤمن خان به شاه عباس و جواب آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۱گ، ۴سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف:۱۱۲]

۱۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۰۱۰

با شعر امیر خسرو و دیگران، نامه‌های دوستانه و دیوانی است. چنین است برخی از عنوان‌های آن: رقعه، رقعجات، نامه رستم خان سپهسالار به میرزا محمد باقر نوری، به نواب اشرف، رقعه به دوستی، میرزا باقی ایشک آقاسی به محمد مومن خان، پاسخ نامه میرزا باقر از میرزا سعید منشی، نامه نصیرای همدانی، میر معین درخواست آب، درخواست اسطرلاب، درخواست عینک، نامه وزیر صفاهان به کلانتر کرمان، پاسخ آن، در پاسخ یاری صادق، پاسخ میرزا باقر که محمد یار بیک وزیر مازندران نوشته دیباچه نصیرا، رقعه به دوستی به اسم محلات اصفهان، عرض حال از صاحب مجموعه، دیباچه قواما آقا حسین خوانساری، شعر شیخ العجم امیر پازواری، دیباچه میرزا محمد باقر نورای ایشیک آقاسی حرم پسر اسفندیاری و نواده آقا پلنگ به ایشک آقاسی و لله نواب خاقان بر دعاء «صباح» بنام شاه سلیمان صفوی که آقا جمال الدین خوانساری آن را ترجمه کوتاهی کرد و او دیباچه و شرح و ترجمه و حواشی به دستور شاه بر آن نوشت اینجا تنها همین دیباچه است، بر شعر شیبا نوشته شد، حکایت، نقل است، نان و حلوا، از مصباح کفعمی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۹۱گ، ۱۴سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۷-۵۲۴]

۱۲۲. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۲۰۶

منشآت یا نامه‌های دربار و دیوان صفوی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ قطع: بیاضی[نشریه: ۴-۴۱۵]

۱۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۶۷

آغاز:جبذا این بیاض دل آرا که تذرور نگین پرو بالی است؛ **انجام:** بعد از تسویه صفوف صنوف و اعوان ... «خوانده نشده»

دستورها و فرمان‌ها و نشان‌ها و نامه‌های دربار و دیوان صفوی و نادری است (ادبیات ۴۶۹و۴۷۷)نامه‌ها در نسخه ما عنوان ندارد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۸۸گ، ۱۱سطرچلیپا (۹×۱۳)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۰-۱۷۱۳]

۱۲۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۹۰

نمونه نامه‌های دوستانه و دیوانی است مانند آنچه که از خواند میر و کاشفی در دست داریم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۳۰۱]

۱۲۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۹۵/۲

منشات به نواب اعظم خان؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، قطع: بیاضی رحلی [نشریه: ۷-۱۳۵]

۱۲۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۶۶۰

مانند کتاب کاشفی نامه است و پاسخ آن از طبقات گوناگون، ساده یا در شکایت و تهنیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۲۹۹]

۱۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۴۴/۴

آغاز:صاحبی از صواحب کرام که صحبتش صفابخش خلوت خاص و عامست و اوصاف حمیده و اخلاق جمیله اش مالاکلام در مثال عالم شهود که فوق عالم ملک است بالعیان و البیان؛ **انجام:** نصیب اقربا و عشایر او که بخورند و لطیف پوشنده و گاه بیگاهی هم یاد ننمایند.

خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۷گ (۱۹-۲۵)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۰-۶۰۶]

۱۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۰۱/۱۶

آغاز:مشاطه خامه بدایع طراز که طره معنبر سخن نشانه تحریرش؛ **انجام:** دل محزون را بکاوش خرده گیری نخراشد

خط: نستعلیق، کا: مسیحا فدشکوئی، محمد مسیح بن اسماعیل، تا: اواخر قرن ۱۱ یا اوایل قرن ۱۲؛ ۱۵ برگ، شامل اشعاری از وحید سلمه الله، اشعاری از وحشی، میر نجات، محمد خان بیک سلمه الله، نجفقلی خان، شهرت، مطیع، انوری و دیگران؛ مهر: «عبده الراجی ... الحسینی»(بیضوی)؛ ۲گ (۱۳۴-۱۳۵)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۳۴-۴۵۶]

۱۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۱۲/۱

احتمالا از: محمد حسین منشی مستوفی (قرن ۱۲ و ۱۳ق)، مجموعه‌ای احتمالاً به خط اصل شامل مجموعه‌ای از نامه‌های دیوانی و فرامین حکومتی است که گویا بدست محمد حسین منشی، مستوفی دیوان وکیل الرعایا کریم خان گردآوری شده و بسیاری از آنها از خود اوست، وی در پایان عقدنامچه فرزندش میرزا محمد علی (برگ ۱۱۳پ) از خود نام برده است، این مجموعه‌ای از نظر مطالعات سیاسی و دیوانی عصر زندیه بسیار مهم است و اینک آنچه در متن نسخه کتابت شده و توانستیم بخوانیم: –رقم وزارت دیوان اعلی که در ایام شاه سطان حسین شهید جهة محمد قلیخان ولد محمد مؤمن خان نوشته اند، –رقم علاوه القاب در ایام شاه طهماسب به‌جهت صفی قلی بیک قابوچی نوشته، –رقم ضابطه نویسی دیوان اعلی به اسم میرزا محمد علی، –رقم نظارت سرکار خاصه که در ایام شاه طهماسب به اسم محمد علیخان ولد اصلان خان نوشته‌اند، –رقم نظارت باغات و عمارات پادشاهی اصفهان به اسم میرزا مهدی کوکب، –رقم صدارت ممالک محروسه به اسم میرزا ابراهیم، –رقم ایالت ابیورد به اسم فتحعلی خان افشار، –رقم حکومت دشتستان و بنادر و عمان به اسم لطف خان، –رقمی که [به میرزا] محمد خان بیگلر بیگی هرات در باب ارسال خلعت نوروزی نوشته شد، –رقم علاوه القاب که در ایام شاه طهماسب جهت میرزا حسن وزیر گیلان نوشته، –رقم چرخچی باشیگری، –رقم اضافه مواجب میرزا محمد صندوقدار، –رقم اضافه مواجب به اسم صاحب‌جمع قیجاج خانه، –رقم مهرداری مهر همایون به اسم کرمعلی بیک افشار، –رقم آزادی یک نفر از غلامان که از جانب طهماسب میرزا نوشته، –رقمی که در باب تفویض منصب ایشک آقاسی باشیگری به اسم شخصی نوشته، –فرمانی که درباب ارسال خلعت به مرحوم نصر خان لاری نوشته‌اند، –در مقام وقوع تعزیت نوشته شده، –رقم ایالت خمسه باسم محمد علیخان / قلیخان افشار، –رقم ایالت جعفر خان دارابی، –رقم ایالت تقی خان حاکم [محو (؟)] نوشته، –رقم ایالت (۳ مورد)، –رقم قضا، –رقم حکومت، –رقم خدمت، –رقم ایالت، –رقم ایالت سبعه به اسم مسیح خان، –رقم خدمت استیفاء، –رقم استیفاء میرزا احمد [؟ جوهر پخش شده] کازرونی، –فرمانی که در جواب عریضه میرزا سید علی نوشته، –رقم داروغگی محمد حسین بیک، –فرمانی که در جواب عریضه میرزا امین طبیب (میرزا محمد امین اصفهانی) نوشته، –رقم متصدی گری باغات اصفهان به اسم آقا مؤمن، –رقم شراکت میرزا احمد با میرزا محمد در استیفای کازرون که مرقوم حکم ایشان شد، –رقم شیخ الاسلامی بهبهان [از توابع کوه کیلویه] به اسم حاجی محمود، –خطاب رقم خانی، –رقم ایالت، –رقم ایالت مولا ویردی خان حاکم قزوین، –رقم ایالت ... [صورت کلیشه‌ای نامه‌ای برای «فلان»]، –رقم وکالت مالیات میرزا صادق خان قزوینی، –رقم ضابطی و حکومت اسماعیل خان جهرمی، –رقم ایالت سبعه مرحوم محمد شیخ خان لاری، –رقم ایالت میرزا صادق خان پسر اکبرمولا ویردی خان، –رقم ایالت سبعه به اسم آقا محمد خان، –رقم متصدی‌گری باغات اصفهان باسم میرزا سید علی بروجردی، –رقم وکالت مالیات، –رقم ایالت، –رقم وکالت ایل جلیلی، –رقم تولیت، –رقم ایالت بختیاری، –رقم ایالت بحرین، –رقم وکالت مالیات، –رقم چالچی باشیگری، –رقم حکومت، –رقم ایالت شهباز خان، –رقم ایالت ولایات عظیمه، –رقم کوتوالی دار العباده یزد، –رقم ایالت سبعه به اسم بصیر خان، –رقم معیری حاجی آقا محمد خان، –دیباجه خدمت (چندین مورد)، دیباچه خدمت ایالت، –دیباچه خدمت وزارت، –دیباچه خدمت استیفاء، –دیباجه خدمت ... گری [مرتبط با کار نظارت بر نظم و نسق زراعات و اخذ مالیات]، –دیباچه خدمت میرآبی، –دیباچه خدمت قضا، –دیباچه ارسال صبح آفتاب شعاع، –دیباچه خدمت ... [در خصوص جشن نوروز در شیراز]، –دیباچه خدمت میر الممالک، –دیباچه خدمت ...، –دیباچه ارسال خلعت، –دیباچه خدمت تصدی‌گری، –دیباچه خدمت متصدی گری، –دیباچه خدمت وکالت، –دیباچه خدمت تحصص، –دیباچه خدمت حکومت لار، –دیباچه خدمت ایالت یزد، –حساب ... و ارباب الباب [درباره تحویل دادن تذورات آستانه مقدسه (؟)] است به دست میرزا محمد علی خادم در شعبان ۱۱۸۶ق]، –دیباچه مراسله [در آن نام مقرب الخاقان حاجی صفی قلی خان رفته]، –دیباچه رقم قضا، –دیباچه رقم ... [پاک شده]، –دیباچه رقم خدمت [نام شیخ عبدالنبی به عنوان عالمی بزرگ در آن رفته. متن نامه درباره تولیت یا امامت مسجدی است]، –دیباچه خدمت گمرک خانه [فرمان متعلق به دار الملک شیراز است و در آن از انتصاب آقا محمد رحیم قریمی اصفهانی در یوم السبت دویم جمادی الثانی ۱۱۸۶ یاد شده]، –دیباچه رقم تخفیف، –دیباچه خدمت ... [= شیخ الاسلامی کرمان]، –دیباچه خدمت انشاء، –دیباچه مراسله، –دیباچه خدمت [نامه جالبی است که طبق آن شاه، سید هاشم بحران را به بلوک خنج که شیوه تسنن در پیش گرفته‌اند می‌فرستند تا تبلیغ تشیع کند و اقدامات دیگر در خصوص علما و مردم خنج، در این نامه نام بسیاری کتب شیعی هست. تاریخ حکم نیز ۱۱۲۱ق است گویا]، –دیباچه مراسله که از جانب خاقان مغفور وکیل طاب ثراه ... [در خصوص سرکوب گروهی مخالفان است پس از درگذشت مرحوم والد بزرگوار، به دست عموی کامکار محمد زکیخان، در آن یاد شده از مشهد امام رضا و کربلا و کاظمین و چند نفر از رجال عصر]، –دیباچه رقم شیخ الاسلامی [نامه‌ای کلیشه‌ای است]، –دیباچه خدمت ایشک اقاسی گری، –[حکم مهمی که عنوانش خوانا نیست ولی در مورد محمد جعفر خان قدیمی حاکم دارابجرد است و در آن از محمد صادق بیک نام رفته است]، –[تعداد زیادی دیباچه مراسله]، –مراسله که به شاه افراسیاب شاه نوشته، –دیباچه مراسله [نامه حیدر علیخان بهادر در آن هست]، –صورت نامه که از

جانب نواب مغفرت مآب خاقان رضوان سلطان نادر شاه کمترین چاکر درگاه [اصل: ذیجاه] ... نوشته شد، -[نامه‌ای که عنوانش پاک شده خطاب به شیخ الاسلام امام احمد بن سعید نامه مهمی است دارای اسامی خاص فراوان]، -دیباچه خدمت ایالت و بیگلر بیگی گری ... تبریز یا آذربایجان یا خراسان است، -دیباچه مراسله که ... وکیل حیدر علیخان ... دکن ... شد، -دیباچه مراسله وزیر پادشاهان ذی شأن است، -دیباچه رقم مطاعه لازم الاطاعه که بایالت و بیگلر بیگی گری آذربایجان رفتند ... نوشته شد، -دیباچه رقم خدمت [در خصوص تمدید تولیت بقعه نوساز مزار شیخ مصلح الدین سعدی شیرازی، به میرزا محمد تقی شیرازی با بیان جزئیات آن]، -دیباچه مراسله که از جانب خاقان رضوان مکان وکیل، به وزارت ... (؟) است، -جواب عریضه یحیی خان والی، -دیباچه مکتوبی که سرداران نویسند، -ایضا دیباچه مخصوص سرداران، -صورت تعزیه نامه وفات شخصی که عزیزی از پدر و مادر و برادر و اقوام [از دست داده]، -صورت آزاد نامجات غلام ...، -فرمان شیخ الاسلامی اصفهان، -مکتوب امیر شکار باشی گری نوشته، -در باب نهی از زنا بر عنف (؟) و مناهی، -به پادشاه روسیه ... وجه کرده نوشته [نامه‌ای است که وکیل الرعایا یا کریم خان، پس از درگذشت نادرشاه در خصوص مبلغی که به چند واسطه از طرف یکی از تجار دربار ایران به بلاد روسیه رسیده و پس از مرگ نادر نامجمل مانده بوده به شاه روسیه نوشته تا در ازای آن کالا و متاع روسی وارد ایران شود. در آن نام تجار این کار آمده است]، -صورت فرامین فتحنامچه شکست فتحعلی خان و تسخیر قلعه سی که [کذا] نوشته [در حوالی تبریز است گویا]، -صورت دیباچه قباله نکاح [نا]مجات که از اول باید ابتداء قبالجات قلمی گردد شرح آن است، -صورت رقم دریابیگی گری دریای عمان و حکومت بندر ریک و جزایر چنارک به اسم حسن خان زعالی ملقب بسر مب / بسرمت (؟) خان، -صورت فرمان خدمت معیر الممالکی به اسم عالیجاه احمد خان خلف مرحوم حسن علی خان نوشته شده، -ایضا صورت دیباچه که مخصوص اعلیحضرت پادشاه ذیجاه اسلام پناه ممالک روم است، -دیباچه مراسله که ... (؟)، -مکتوبی که از قول مولانا محمد صالح مازندرانی به میرزا تراب ساکن قصبه کازرون قلمی شد، -مراسله که ... به شیخ الاسلام کاشان نوشته است: مکتوبی که به عالیجناب شیخ الاسلام دارالمومنین کاشان که در ازاء تحریر فرمان شیخ الاسلامی کاشان قلمدان مع اسبابی وعده نموده نفرستاده خلف وعده از او به ظهور رسیده در مقام گله‌گذاری به او نوشته شده، -رقم منجم باشی گری میرزا صادق، -مکتوب رقم ایالت خطه لار و سبعه [برای] محمد نصیرخان لاری، -مراسله که به شخصی بخصوص اسب نوشته‌اند، -دیباچه مراسله بزرگی است، -مسوده مراسله دوستی است، -مسوده دیباچه مراسله ... (؟)، -صورت فرمان وزارت جناب سیادت مآب میرزا عبدالکریم انجو وزیر، مسجد جدید البنای شیراز، -رقم میرآبی و تصدیگری باغات دارالسلطنه اصفهان به اسم آقا مهدی، -جواب مکتوب نواب گردون جناب شاهرخ شاه که در خصوص فرستادن یک نفر طبیب به بندگان سکندر شأن وکیل نوشته بود، -مکاتبه و مراسله که از جانب بندگان خاقان رضوان مکان وکیل در جواب عالیجاه عمدة الولات العظام اریکلی خان گرجی والی گرجستان نوشته، -مکتوبی که از جانب شیخ علیخان ... (؟) حسب الامر نواب خاقان رضوان مکان وکیل به علی پاشای وزیر دار السلام بغداد نوشته شده، -دیباچه که بزنان بزرگان و اکابر، نظر بقابلیت و رتبه او هرگاه خان زاده و از سلسله امرا باشد باید بنویسند (۳ مورد)، -که به سرداران و سپه‌سالاران موافق رتبه او نویسند (۲ مورد)، -فرمانی که به‌جهت سرداری آذربایجان برای فتحعلی خان نوشته، -دیباچه عقد نامچه که به‌جهت فرزند اعز ارجمندم میرزا محمد علی نوشته شد، -صورت نامه که از جانب خاقان رضوان مکان وکیل به پادشاه ممالک روسیه نوشته شده، -صورت نامه که از جانب خاقان رضوان مکان به وزیر بغداد نوشته شده است، -دیباچه مراسله که به وزیر بغداد نوشته شد (چند مورد)، -مراسله که به امیر حاج نوشته است، -مراسله که به خاقان دکنی نوشته‌اند، -مراسله‌ای که به خاقان دکنی به وزیر بغداد نوشته است، -دیباچه ارقام خدمت وزارت که درایام ... نادر شاه افشار انار الله برهانه به وکیل نوشته‌اند [متن نامه نمانده است]؛ خط: شکسته نستعلیق بدخط، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، با تاریخ برخی فرمانها متعلق به ۱۲۳۳ تا ۱۲۳۵ق؛ مجدول، دارای رکابه؛ مهر: «کتابخانه باقر ترقی»؛ جلد: مقوا، ۱۱۸گ، اندازه: ۱۹/۹×۳۰/۱سم [ف: ۱/۲۷-۲۹]

۱۳۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۷/۱

آغاز: ... و الارض فی ستة ایام؛ **انجام:** شهر رمضان المبارک ۱۲۵۶ق

ناشناخته، مجموعه منشآت و نامه هاست برای آموزش دبیری، نامبوب، با سربندهای: صورت بیع و شرای املاک، صورت توبه از شرب خمر، صورت وصیت نامچه (چند گونه)، وقف نامچه، صورت آزاد نامچه غلام میرزا محمد سعید حکیم، آزاد نامچه از میرزا طاهر وحید، دیباچه قباله نامه جات، دیباچه عقد نامه از میرزا مهدی خان به جهت عروسی رضا قلی میرزا، نامه از همو به میرزا محسن درویش، به خوش نویس نوشته، به اطبا، به میرزا یوسف وزیر مازندران، به میرزا زمان، به اهل قلم نویسند، به محرر آن دفتر نویسند، به محاسبان نویسند، ... مبارکباد عید نوروز، مبارکباد عروسی، تعزیتها ... رقم بیگلر بیگی، تولیت، رخصت شراب، عریضه ها، به معشوق نویسند.با یادداشت سلطانی: ظاهراً تألیف میرزا علی محمد از درباریان دوره زندیان و اوایل قاجاریان است؛ بی‌کا، تا: بیشتر از قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۲۴گ، ۹سطر (۹/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱-۲۴۹]

۱۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۶۲/۲-۱۵/۲۰۲

آغاز: در دشت نامه به قطرات جویبار خامه گل کاری تحریر

حمد بهار آفرین نمودن ازچمن اندیشه محال است؛ **انجام:** وحلاحل دایره که گوش پرآواز نوازش خموشیت به ضرب طبانچه

چند نثر ادبی فارسی است که مؤلف که درعصر صفویه در اصفهان می‌زیسته دربیان احوال خود و وصف اصفهان وسلاطین صفوی به صورت اجمالی تحریر نموده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: گالینگور، ۷گ، ۲۰-۲۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۸-۴۶۳۰]

۱۳۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۱۴/۱۵

منشآت ادبی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸-۱۶۸]

۱۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۵۷/۲

آغاز:... و اگر از و کوچکتر باشد بدین طریق که بعد از این آید نویسد خطاب برادر کوچک، أطال الله أعماره فی اکتساب السعادات الأبدیة محب مخلص بتجدید تحیاتی موفور و دعواتی نامحصور ابلاغ می‌کند؛ **انجام:** بدانید که چهل و شش خطاب و جواب بعون الله الوهاب نوشته شد و غالباً عقب هر یکی حکلایتی خوش یا شکایتی دلکش مکتوب گشت ... و به دعاء خیر او را فراموش نگردانید

رساله کوتاهی است در روش نامه‌نگاری به اشخاص و صاحبان مشاغل گوناگون همراه با پاسخ آنها، برخی عناوین نامه‌ها چنین اند: «خطاب برادر کوچک و جواب او، خطاب فرزند و جواب او، خطاب اهل صنعت و ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ ۲گ (۵۵ر-۵۶پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۹×۱۱/۵سم [ف: ۳۶-۵۷۵]

۱۳۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۵۱۱/۱

آغاز:قامت قابلیت حصه ابوالبشر بخلعت خلقت آراسته گردد گنجور رحمت لم یزلی افسر رسالت را زیور فرق فرقدان سای و خاتم نبوت را پیرایه یمین معجز نمایش ساخته؛ **انجام:** و از کثرت پشه شمع از فانوس پشه دان ساخته و تاثیر هوا در شبستان باغ چراغ لاله و گل را از باد فروزان کرده ...

در پاسخ مکتوب طهماسب سلطان حاکم را نکوه و تمیخان، در پاسخ کتابت میرزا سیدی وزیر لاهیجان، سواد مکتوب میرزا کاظم وزیر، و چند مطلب و بیت از سائل همدانی که صفحات بطرز غیر فنی وصالی و قسمت اول و آخر ساقط است و بنظر می‌رسد خط شفیعاست که باین مجموعه الحاق شده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: شاملو، مرتضی بن حسن، تا: ۱۱۰۲ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۱۷/۹×۲۸سم [ف: ۴-۱۱۸۰]

۱۳۵. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۲۸م

آغاز:مشحون و زمانی به فیوضات الهی مقرون که ابواب بیت المعمور حصول مقاصد و مآرب؛ **انجام:** حسب الفرموده جناب محمدت و مکرمت مآب آخوندی مخدومی مولوی محمد رضا محبوب القلوب خاص و عام و مراحی بیچارگان ... است این نسخه در ...

فرمان‌ها و نامه‌های دیوانی و درباری زمان صفوی و مربوط به زمان شاه عباس دوم و شاه سلیمان از ۱۰۵۲ تا ۱۱۰۵ق، بدین گونه: ۱.نامه‌ای است که آغازش افتاده است، ۲. جواب مکتوب سلطان که صاحب قران ثانی نوشته است، ۳. مکتوبی که در زمان شاه عباس ثانی به والی بیجاپور نوشته شد، ۴. مکتوبی که در زمان شاه عباس ثانی به والی دکن نوشته شد، ۵.نامه‌ای که در زمان شاه عباس ثانی به عبد العزیز خان والی ترکستان نوشته شد، ۶. جواب نامه عبدالعزیز خان والی ترکستان که در زمان شاه عباس ثانی نوشته شد، ۷. صلح‌نامه‌ای که در زمان شاه عباس ثانی مصحوب مهدی خان سلطان عرب نزد عبدالعزیز خان فرستاد، ۸.نامه‌ای که شاه عباس ثانی به سلطان مرادبخش نوشته، ۹. نامه شاه عباس به والی ولایت هندوستان و اورنگ زیب، ۱۰. سواد فتح نامه قندهار، ۱۱. مکتوبی که در زمان شاه عباس ثانی به عبدالعزیز خان والی ولایت ترکستان نوشت، ۱۲.نامه‌ای که در زمان شاه عباس ثانی به پادشاه اروس نوشته‌اند، ۱۳.نامه‌ای که در زمان شاه عباس ثانی به عبدالعزیز خان والی ولایت (ترکستان) در پرسش قضیه محمد خان والد او قلمی شد، ۱۴.نامه‌ای که در زمان شاه عباس در حینی که بر سردار القرار قندهار رفته مصحوب شاه قلیب بیک در باب طلب دارالقرار مزبور بوالی هندوستان قلمی شده، ۱۵.نامه‌ای که در زمان شاه عباس ثانی بعد از فتح قلعه دار القرار قندهار به پادشاه هندوستان نوشته شد، ۱۶.نامه‌ای که در زمان شاه عباس در جواب مکتوب عبدالعزیز خان والی ولایت ترکستان نوشته شده است، ۱۷.نامه‌ای که در زمان شاه عباس ثانی در جواب نامه عبدالعزیز خان والی ترکستان نوشته شد، ۱۸.نامه‌ای که شاه عباس ثانی بهسلطان ابوالغازی خان والی ارگنج نوشته‌اند، ۱۹. نامه شاه عباس ثانی مصحوب بوداق سلطان تفنگچی آقاسی به پادشاه ولایت هندوستان اورنگ زیب نوشته اند، ۲۲-۲۰.نامه‌ای که شاه عباس ثانی به عبدالعزیز خان والی ترکستان نوشته است، ۲۳. نامه شاه عباس ثانی به ابوالغازی خان نوشت، ۲۴.نامه‌ای که شاه عباس ثانی مصحوب میرزا مقیم کتابدار به پادشاه کن نوشت، ۲۵.نامه‌ای که شاه عباس ثانی به والی دکن نوشت، ۲۶. فتح‌نامه که شاه عباس ثانی بعد از استیصال جماعت دارا شکوه و ولی عهد والی ولایت هندوستان به ممالک محروسه نوشته‌اند، ۲۷. فتح‌نامه شاه عباس ثانی پس از استیصال جماعت حقبدی (؟) به ممالک محروسه نوشت، ۲۸.نامه‌ای که شاه عباس ثانی به دولت خان قلمی فرمودند، ۲۹.نامه‌ای که شاه عباس ثانی به تقی سلطان کرد از حکام روم نوشت، ۳۰.نامه‌ای که شاه عباس ثانی به جهت امتیاز الویه نوشت، ۳۱.نامه‌ای که شاه عباس ثانی به میرزا مقیم کتابدار که به نزد والی دکن می‌رفت می‌نوشت، ۳۲.نامه‌ای که شاه عباس ثانی برای سیور غال محمد بیک اعتماد الدوله در باب ده و نیم معادن نوشته است، ۳۳.نامه‌ای که در زمان شاه عباس ثانی به مولی محمد محسن کاشی نوشت، ۳۴.نامه‌ای که در زمان شاه عباس ثانی به جهت خلعت محمد بیک اعتماد الدوله نوشته شد، ۳۵. نامه

که در زمان شاه عباس ثانی به جهت خلعت میرزا محمد شفیع منجم نوشته شد، ۳۶. رقم سیورغالی به جهت شخصی در زمان شاه عباس ثانی عنایت شده نوشته، ۳۸-۳۷. دیباچه سیورغالی به‌جهت شخصی که در زمان شاه عباس ثانی نوشته شد، ۳۹. دیباچه‌ای که در زمان شاه عباس ثانی به جهت القاب محمد بیک اعتماد الدوله نوشته شد، ۴۱-۴۰.نامه‌ای که در زمان شاه عباس ثانی به شاه عبدالعزیز خان والی ترکستان نوشته شد، ۴۲.نامه‌ای که در زمان شاه عباس ثانی به سلطان مرادبخش نوشته شد، ۴۳. دیباچه رقمی که در زمان شاه عباس ثانی به جهت میرابی شخصی نوشته اند، ۴۴. دیباچه رقمی که در زمان شاه عباس ثانی نوشته شد، ۴۵. دیباچه رقمی که در زمان شاه عباس ثانی به جهت شخصی قلمی گردید، ۴۶. دیباچه وزارت رقم شخصی که در زمان شاه عباس ثانی نوشته شد، ۴۷. دیباچه رقمی که در زمان شاه عباس ثانی به جهت شخصی نوشته شد، ۴۸. دیباچه رقم شخصی که در زمان شاه عباس ثانی نوشته‌اند، ۴۹. رقمی که در زمان شاه عباس ثانی به جهت اجرای آب قنات مبارک آباد به سیورغال محمد بیک اعتمادالدوله عنایت فرمودند، ۵۰. رقمی که در زمان شاه عباس ثانی برای میرزا محمد مهدی اعتماد الدوله نوشته شد، ۵۱. رقمی که در زمان شاه عباس ثانی به اسم میرجمله نوشته‌اند، ۵۲. رقمی که در زمان شاه عباس ثانی در حینی که بوداق سلطان حوله بایلچیگری روانه بلاد هند شده بود به مشار الیه نوشته‌اند، ۵۳. دیباچه رقم عزیزی که در زمان شاه عباس ثانی نوشته‌اند، ۵۴. دیباچه رقم رسومی که در زمان شاه عباس ثانی به جهت خود قلمی فرموده‌اند، ۵۵. دیباچه رقم تنفنگچی آقاسی گری بوداق سلطان وله که در زمان شاه عباس نوشته شد، ۵۶. دیباچه رقم دیوان بیکی گری صفر قلیخان ولد رستم خان که در زمان شاه عباس نوشته شده است، ۵۷. جواب کتابت حاکم ملتان که به ذوالفقار خان نوشته بود در زمان شاه عباس دوم، ۵۸. مکتوبی از جانب یکی از حکام سرحد در زمان شاه عباس ثانی قلمی گردید، ۵۹. مکتوبی که در زمان شاه عباس ثانی که مقرر شده بود عالیجاه مرتضی قلیخان قاجار قورچی وبیگلربیگی آذربایجان به خوندن کارروم نماید نوشته‌اند، ۶۰. (یک برگ عکس گرفته شد)، ۶۱. مکتوبی که در زمان شاه عباس ثانی از جانب میرزا محمد تقی اعتماد الدوله در جواب مکتوب صفدر خان نوشته‌اند، ۶۲. دیباچه رقم شاه میرزا مهدی ولد میرزا حبیب الله در زمان شاه عباس ثانی نوشته‌اند، ۶۳. دیباچه رقمی که در زمان شاه عباس ثانی به جهت عزیزی مسوده شده است، ۶۴. کتابتی که در زمان شاه عباس ثانی از قبل میرزا محمد تقی اعتماد الدوله به صفدر خان نوشته‌اند، ۶۵. مسوده‌نامه ابوالغازی خان والی ارگنج که قلمی فرموده، ۶۶. دیباچه رقمی که به‌جهت استیفای ممالک عزیزی قلمی فرموده‌اند، ۶۷. دیباچه رقمی که به‌جهت عزیزی قلمی شده، ۶۸. دیباچه رقمی که به‌جهت قوللر آغاسیگری عزیزی نوشته‌اند، ۶۹. دیباچه رقمی که به‌جهت ایشیک آقاسی گری به‌جهت آغورلوخان نوشته‌اند، ۷۰. دیباچه رقمی که به‌جهت ریاعی و حراری دارالسلطنه اصفهان به‌جهت عزیزی نوشته شده است، ۷۱. دیباچه رقمی که به‌جهت وزارت عزیزی قلمی گشته، ۷۲. دیباچه رقمی که به‌جهت وزارت عزیزی قلمی گردید، ۷۳. دیباچه رقمی که به‌جهت حکومت بحرین زمان سلطان ولد قزاق خان قلمی فرموده حسب الامر علی، ۷۴. دیباچه رقم شفقتی که به بعضی اعزه قلمی فرموده‌اند، ۷۵. دیباچه رقمی که به جهت عزیزی نوشته‌اند، ۷۶. دیباچه رقمی که به‌جهت بیگلربیگی عزیزی قلمی نموده‌اند، ۷۷. دیباچه رقمی که به جهت ولد سلطان بلاغی در جواب عریضه مشار الیه نوشته شد، ۷۸. دیباچه رقمی که به جهت استیفاء عزیزی نوشته شد، ۷۹. دیباچه رقمی که به جهت عزیزی نوشته است، ۸۰.دیباچه رقمی که به جهت عزیزی نوشته‌اند، ۸۱. دیباچه رقمی که به جهت عزیزی قلمی فرموده‌اند، ۸۲. دیباچه رقمی که به جهت عزیزی قلمی فرموده‌اند، ۸۳. دیباچه رقمی به جهت جمشید خان، ۸۴. دیباچه رقمی که به جهت عزیزی قلمی فرموده‌اند، ۸۵. دیباچه‌ای که به جهت رقم عزیزی قلمی شده است، ۸۶. دیباچه رقیم عزیزی که حسب الامر قلمی شده است، ۸۷. دیباچه رقم عزیزی که حسب الامر قلمی فرموده‌اند، ۸۸. دیباچه‌ای که بجهت عزیزی نوشته‌اند، ۸۹. دیباچه‌ای که به جهت بیگربیکی گری عزیزی نوشته‌اند، ۹۰. رقم که در باب رعایت درویشان نوشته‌اند، ۹۱. دیباچه رقمی که بجهت بیگلربیگی دارالقرار قندهار بجهت عزیزی نوشته‌اند، ۹۲. رقمی که در باب نظارت بقعه‌ای که بعزیزی شفقت شده نوشته، ۹۳. دیباچه رقمی که به جهت قضای مشهد مقدس عزیزی قلمی فرموده‌اند، ۹۴. رقمی که در باب عوض سیورغال میرزا سید علیشاه ولد خلیفه سلطان قلمی شده، ۹۵. مسوده رقم قوللرا آقاسیگری الله ورديخان، ۹۶. عنوان سفید است، ۹۷. عنوان سفید است، ۹۸. مسوده کتابت علی خان زنگنه بیگلربیگی آذربایجان، ۹۹. عنوان سفید است، ۱۰۰. عنوان سفید است، ۱۰۱. مسوده الفاظی که در رقم مقرری نواب علیه عالیه مریم بیگم قلمی شده شده، ۱۰۲. رقمی صدارت میرزا ابوصالح که در زمان شاه سلیمان قلمی شده، ۱۰۳. دیباچه رقمی که در زمان شاه سلیمان به جهت خدمت نظارت بیوتات نجف قلی بیک نوشته شد، ۱۰۴. دیباچه رقمی که به جهت توشمال باشیگری لطف علی بیک در زمان دولت شاه سلیمان قلمی گردیده است، ۱۰۵. دیباچه رقم توبچی باشیگری نجف قلی خان که در زمان شاه سلیمان نوشته شد، ۱۰۶. دیباچه رقمی که در زمان شاه سلیمان به جهت وزارت شیخ علی خان زنگنه وزیر اعظم قلمی شده، ۱۰۷. رقمی که در ایام فرمان فرمایی شاه سلیمان به جهت میرزا محمد حسین طبیب حرم محترم قلمی گردیده است، ۱۰۸. رقمی که در زمان شاه سلیمان به‌جهت دیوان بیکی گری ابوالقاسم خان حسب الامر اعلی نوشته شد، ۱۰۹. رقمی که به جهت قاضی دارالسلطنه در زمان شاه سلیمان در باب رجوع امر مزبور به مشار الیه قلمی فرموده‌اند، ۱۱۰. سواد رقمی که به‌جهت

قورچی گری صفی قلی بیک نواده عباس قلی خان بیگلربیگی در دارالسلطنه هرات قلمی شده، ۱۱۱. شرح حاشیه رقم که نواب اشرف به خط مبارک قلمی فرموده‌اند، ۱۱۲. مسوده رقمی که به جهت وزارت مشهد میرزا سعدالدین محمد قلمی شد، ۱۱۳. رقم تولیت مار صاحب قرانی بجهت مقصود بیک قلمی فرموده‌اند، ۱۱۴. دیباچه‌ای که بجهت رقم جلوسی که ثانیا فرموده نوشته شده است، ۱۱۵. عنوان سفید است، ۱۱۶. شرح بیت: در پس آینه طوطی صفتم داشته‌اند / آنچه استاد ازل گفت بگو می‌گویم، ۱۱۷-۱۲۱. عنوان سفید است، ۱۲۲. در تحقیق افاده شعر که گفته شد نوشته، ۱۲۳. در تحقیق افاده شعر سیف اسفرنگ که جمعی معنی بر آن گفته‌اند نوشته شده است، ۱۲۴. معنی که به جهت شعر خواجه حسین ثنائی افاده فرموده‌اند نوشته شده است، ۱۲۵. در خاتمه شرح خلاصه حساب فارسی که خود نوشته‌اند قلمی کرده است، ۱۲۶. در تحقیق و افاده معنی شعر خواجه حافظ: ماجرا کم کن و بازآ که مرا مردم چشم ×× خرقه از سر بدر آورد و بشکرانه بسوخت، ۱۲۷. در تحقیقی که فرموده قلمی شده، ۱۲۸. در جواب کتابت یکی از دوستان و احباء قلمی گردید، ۱۲۹. عریضه‌ای که از زبان خود و فرزند خود به حضرت شاه مردان علی عمران عرضه داشت، ۱۳۰. جواب نامه‌ای که به سردار لشکر علی خان زنگنه قلمی فرموده‌اند، ۱۳۱.نامه‌ای که به وزرات میرزا محمد معصوم وزیر نوشت، ۱۳۲. کتابتی که به شاه وردی خان در باب سفارش ملاابراهیم که به عتبات عالیات رفت نوشت، ۱۳۳. جواب کتابت علی خان زنگنه، ۱۳۴. در جواب کتابت میرزا سعدالدین محمد وزیر خراسان قلمی فرموده‌اند، ۱۳۵. جواب نامه حاج علی خان زنگنه، ۱۳۶. معنی شعری که به جهت کلام حافظ فرموده‌اند، ۱۳۷.شرحی بر معنی شعر حافظ شیراز نوشته‌اند، ۱۳۸. مسوده کتابتی که به ابوالقاسم خان نوشته، ۱۳۹. سواد آزادنامه‌ای که به جهت یکی از منسوبان خود نوشته، ۱۴۰. دو کلمه که درتعریف کمال ظهوری و شعوری و دوری و رسمی و تام و ناقص و زائد نوشته‌اند، ۱۴۱. مسوده کتابتی که به عزیزی قلمی فرموده‌اند، ۱۴۲. ایضا کتابتی که به عزیزی قلمی فرموده‌اند، ۱۴۳. کتابتی که در سفارش عزیزی به عزیزی نوشته‌اند، ۱۴۴. پاسخ نامه علامه آخوند مسیحای فسایی، ۱۴۵. کتابتی که به میرزا سعدالدین محمد وزیر خراسان که در جواب نوشته معظم الیه قلمی فرموده‌اند، ۱۴۶. کتابتی که به نجف قلی خان زنگنه در جواب کتابت مرحوم مشار الیه نوشته‌اند، ۱۴۷. پاسخ نامه مولانا محمد مهدی قزوینی، ۱۴۸. جواب نامه علی قلی خان، ۱۴۹. جواب نامه آقارضی قزوینی، ۱۵۰. جواب نامه مولانا خلیل قزوینی، ۱۵۱. کتابتی که در جواب نوشته ضیاء نوشته‌اند، ۱۵۲. کتابتی که به شاه میرقلمی شده است، ۱۵۳. کتابتی که به مرحوم محمد معصوم بیک والد میرزا حسین بیک نوشته شده، ۱۵۴. جواب نامه علی قلیخان لر، ۱۵۵. جواب نامه نظر علی بیک، ۱۵۶. جواب نامه یکی از عزیزان قزوین، ۱۵۷. جواب نامه یکی از آشنایان، ۱۵۸. کتابتی که به میرزا محمد فصیح برادر خود نوشته‌اند، ۱۵۹. کتابتی که بیاران قزوین نوشته‌اند، ۱۶۰. پاسخ نامه میرزا حسین منشی، ۱۶۱. کتابتی که درباره فوت مرحوم مغفور میرزا محمد هادی ولد خود به میرزا محمد فصیح برادر خود نوشته، ۱۶۲. کتابتی که به میرزا محمد باقر وزیر قورچی نوشته، ۱۶۳. کتابتی که به میرزا محمد نصیر ضابطه نویس نوشته، ۱۶۴. عنوان سفید است، ۱۶۵.نامه‌ای که به آقا رضی قزوینی قلمی فرموده‌اند، ۱۶۴. عنوان سفید است، ۱۶۵.نامه‌ای که به آقا رضی قزوینی قلمی فرموده‌اند، ۱۶۴. ایضا نامه‌ای که به آقا رضی قزوینی، ۱۶۵.نامه‌ای که به آقا رضی قزوینی قلمی فرموده اند، ۱۶۶. ایضا نامه‌ای به آقا رضی قزوینی، ۱۶۷. جواب نامه منشی الممالک میرزا زین العابدین، ۱۶۸.نامه‌ای که به میر شاه میر قزوینی نوشته‌اند، ۱۶۹.نامه‌ای که به بعضی از آشنایان نوشته‌اند، ۱۷۰.نامه‌ای که به منوچهر خان لر نوشته‌اند، ۱۷۱.نامه‌ای که به آقا رضی قزوینی و میر شاهمیر مرعشی نوشته‌اند، ۱۷۲. رقعه‌ای که به میرزا حسین بیک در طلب اسب قلمی فرموده‌اند، ۱۷۳.نامه‌ای که به خلیل خان بختیار نوشت، ۱۷۴.نامه‌ای که به برادر خود میرزا محمد یوسف در باب بعضی حرکات که در شأن ایشان نبوده انجام می‌داد نوشت، ۱۷۵.نامه‌ای که به مولانا محمد مهدی که عبث رنجیده و چند روزی از آمد و رفت کناره جسته نوشت، ۱۷۶. جواب نامه میرزا حسین بیک، ۱۷۷. جواب نامه عزیزی، ۱۷۸.نامه‌ای که به عزیزی در باب گله‌گذاری نوشته‌اند، ۱۷۹.نامه‌ای که به مولانا محمد باقر طالقانی نوشته‌اند، ۱۸۰. کتابتی که به حکومت صفی قلی خان در جواب نوشته خدام مزبور نوشته‌اند، ۱۸۱.نامه‌ای که در جواب ابوالقاسم خان نوشته‌اند، ۱۸۲.نامه‌ای که در باب قضیه محمد نعیم ولد میرزا محمد یوسف برادر خود مشار الیه نوشته‌اند، ۱۸۳.نامه‌ای که در جواب نوشته میرزا محمد امین برادر خود نوشته‌اند، ۱۸۴. جواب نامه میرزا سعدالدین محمد وزیر مشهد مقدس، ۱۸۵.نامه‌ای که در جواب نوشته میرزا محمد امین برادر خود نوشته‌اند، ۱۸۶. کتابتی که در باب قضیه محمد صالح ولد میرزا صادق ولد خود مشارالیه نوشته اند، ۱۸۷. رقعه که بسید قاضی نوشته‌اند، ۱۸۸. کتابتی که به میرزا یوسف برادر خود نوشته‌اند، ۱۸۹.نامه‌ای که به جهت غلام خود آغورلو نوشته‌اند، ۱۹۰.نامه‌ای که به آقا رضی قزوینی نوشته‌اند، ۱۹۱.نامه‌ای که به صایبا نوشته‌اند، ۱۹۲. جواب نوشته‌های آقارضی و ملامحمد رفیع واعظ قزوین، ۱۹۳.نامه‌ای که به آقا ضیاء جیلانی که در بندگی خدام بود نوشته‌اند، ۱۹۴.نامه‌ای که به میرزا محمد سعید همشیره‌زاده خود در باب قضیه والده مومی الیه به مرحمت پناه مذکور نوشته، ۱۹۵. جواب نوشته آقارضی، ۱۹۶.نامه‌ای که به وزارت میرزا سعدالدین محمد وزیر مشهد مقدس نوشته‌اند، ۱۹۷. جواب نامه صفی قلی خان بیگلر بیگی دارالسلطنه هرات، ۱۹۸. دو کلمه که به عنوان لغز باسم سیاوش قلمی فرموده‌اند، ۱۹۹.نامه‌ای که به میر نجات نوشته‌اند، ۲۰۰. در تحقیق حروف عدد نوشته‌اند، ۲۰۱. نامه یکی از غلامان، ۲۰۲.نامه‌ای به میرزا

سعدالدین وزیر خراسان، ۲۰۳.نامه‌ای به حسین بیک، ۲۰۴.نامه‌ای به علی خان زنگنه حاکم تبریز، ۲۰۵.نامه‌ای به میرزا ضیاء، ۲۰۶.نامه‌ای به سعید، ۲۰۸.۲۰۷ . به جهت ترکیب نوشته، ۲۰۹.نامه‌ای برادر خود میرا محمد امین، ۲۱۰.نامه‌ای به شاهوردیخان لر، ۲۱۱.نامه‌ای به میرزا سعدالدین محمد وزیر خراسان، ۲۱۳. جوواب نامه مهدی قلی بیک نواده قرچقاخان، ۲۱۴. سواد آزادنامه، ۲۱۵. سواد آزادنامه‌ای که به جهت خواجه محبت قلمی فرموده، ۲۱۶. سواد آزادنامه جهت یکی از غلامان، ۲۱۷. دو کلمه که در تحقیق چشم زاغ قلمی فرموده‌اند، ۲۱۸.نامه‌ای به حکیم محمد صالح، ۲۱۹. عنوان سفید است، ۲۲۰. نامه یکی از بزرگان به سید علی مغربی، ۲۲۱. جواب نامه مذکور، ۲۲۲. منه دام ظله العالی، ۲۲۳. منه الی شیخ بهاء الدین اصفهانی، ۲۲۴. منه الی بعض الخلان، ۲۲۵. ایضا منه الی بعض الخلان، ۲۲۶. منه الی السید السند الامجد محمد بحرانی، ۲۲۷. منه ایضا الیه، ۲۲۸. منه ایضا، ۲۲۹. منه دام ظله، ۲۳۰. منه فی دیباچة رسالة فی النحو، ۲۳۱. منه فی دیباچة حجة الشیخ فی ان الواحد لایصدر منه الی الواحد، ۲۳۲. رقعه منه الی بعض الخلان، ۲۳۳. منه فی جواب مکتوب الشیخ بهاء الدین محمد اصفهانی، ۲۳۴. منه فی جواب مکتوب السید، ۲۳۵. منه الی المسیح العنوی، ۲۳۶. دیباچه ای که بر علم صرف نوشته اند، ۲۳۷. شرح اختراع آلتی که محمد بیک نموده بود، ۲۳۸. دیباچه بر رساله‌ای سلطان که در آداب تعلم جوارح تالیف نموده بود نوشته‌اند، ۲۳۹. در تحقیق سوالی که حکماء هند از فضلاء خراسان نموده‌اند نوشته‌اند، ۲۴۰. سوال، ۲۴۱. جواب، ۲۴۲. تحقیقی که در اعتقاد متصوفه نوشته‌اند، ۲۴۳. دیباچه تاریخی به‌جهت ضبط احوال شاه عباس ثانی نوشته‌اند، ۲۴۴. نامه شاه طهماسب، ۲۴۵. نامه شاه عباس، ۲۴۶. دیباچه بر علم معانی و بیان که خود تصنیف نموده‌اند، ۲۴۷. دیباچه رساله‌ای که در علم اصول نوشته‌اند، ۲۴۸. دیباچه بر بیاض میرزا محمد حسین طبیب نوشته‌اند، ۲۴۹. خاتمه کلام مجید حضرت ربانی که به فرمان شاه عباس ثانی نوشته‌اند، ۲۵۰. در عذر غفلت و طلب مغفرت، ۲۵۱. دیباچه‌ای که به فرمان شاه عباس ثانی بر اشعار سلاطین نوشته‌اند؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: محمد مسیح کمره ای، تا: ۱۵ ربیع الثانی۱۱۰۴ق، جا: اصفهان، برای محمد رضا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: چرمی، ۲۷۹ص، ابعاد متن: ۷×۱۷/۵، اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۷۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۲۰-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۲۱۰]

۱۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۴۱/۶۶

آغاز:حجر الاسودذ لفظ متینی که رکن الارکان کعبه معنی تواند بود و سنگ سرمه سخن رنگینی که روایت سوادش؛ **انجام:** کمر خدمتش از معنی باریک بر میان بسته غزلهای بلند آوازه پنج نوبت ایوان جلالتش

متن دو انشاء: بدین ترتیب: اول درباره پیدا شدن سنگی قیمتی در سال ۱۱۰۳ق در شوشتر که فتح علی خان آن را به درگاه سلیمان می‌فرستد و در آنجا عبارات کوفی روی آن خوانده مس شود و دیگری نامه‌ای منشیانه؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: جمال الدین محمد حسنی، تا: دوشنبه ۲۰ ذیقعده۱۱۰۸ق، جا: قندهار؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۳ص (۳۵۶-۳۵۸)، اندازه: ۲۲/۳×۳۴/۹سم [ف: ۲۹/۱-۹۷]

۱۳۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۶۶/۴

آغاز:رسایی معانیش آستین الفاظ

دیباچه ها و نامه هایی است، که برای آموزش عملی نامه‌نگاری گرد آمده است و این بخش مانده بخشبندی نشده می‌باشد، جز اینکه پیداست که از یک متن ارزشمند برگرفته شده است، ولی به شیوه اینگونه مجموعه‌ها نام کسان بگونه «فلان» آمده و تاریخ‌ها آورده نشده است، دیباچه وقف نامه، دیباچه نکاحنامه، رقعه‌ها، عریضه‌هاست، به نثر آمیخته به نظم، برای نشانی: «دیباچه نکاح نامچه. لوایح حمد و ثنایی که گلون نه چهره عروسان اقبال اقوال شود، و روایح شکر و سپاس، که غالیه طره شاهدان اعمال کرده حضرت مؤلف القلوبی را جلت عظمته، که جواهر افراد انسانی را به رشته تولد و تناسل انتظام بخشید ...»(گ ۱۸۳ر-۱۸۵ مجموعه)؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۱۱۰ق؛ افتادگی: آغازوانجام؛ مجدول؛ اهدایی: دکتر علینقی منزوی؛ ۲۶گ (۱۷۱ر-۱۹۶پ)[ف: ۲-۲۴۶]

۱۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۶۳-۱۴/۱۱۳

آغاز:وکلام معجز نظام که من اعتق رقبة منه اعتق الله بکل جزء منها عضوا من النار. آزاد مطلق العنان خود نمود فلان فلان راوبه صیغه عربی وفارسی تلفظ؛ **انجام:** بهره یاب مفاد ان لهم اجرا غیر ممنون اولا بی برکات حسنات اخلاق کردن مرجو و مامول وغایته القصوی مرام ویسئولمز دور.

مجموعه متفرقه‌ای است شامل منشآت متعدد واشعار که در قرن دوازدهم تدوین ودر قرن سیزدهم نیز بر آن یادداشت‌هایی اضافه شده است، نامه اول آن از محمد کاظم قائینی است که به عنوان دیباچه برای محمد طاهر منجم یزدی نوشته همچنین درپایان کتاب یادداشتی است از همین محمد کاظم که درسال ۱۱۲۰ نوشته است وگویا تدوین کننده این جنگ منشآت هموست، عنوان مطالب این جنگ این است: ۱. دیباچه بیاض از محمد کاظم قائنی که برای محمد طاهر منجم یزدی نوشته، ۲. کتابتی به قاسم بیگ، ۳. رقعه نصیرای همدانی به طلب آب به امیر معین، ۴. یادداشتی به خط محمد کاظم قائینی که در۱۲۸۵ در حاشیه صفحه ۵۱ نوشته است، ۵. یادداشتی از ابوالقاسم بن سلیمان که در۱۲۴۴ نوشته است، ۶. درمذمت دروغ از کتاب اخلاق رکنی، ۷. ذکر اسامی حکمای ما تقدم اول، ۸. رباعیات وافراد وقطعات متفرقه، ۹. منشآتی از محمد طاهر وحید قزوینی، ۱۰. القاب شاهان صفوی، ۱۱. قدغن شراب که نادرشاه صادر نموده است، ۱۲. فصل دوم دررقعات شامل پنجاه رقعه، ۱۳. فصل سوم مشتمل بر

دو قسم، قسم اول درمراسلات تهنیت (یازده نامه) قسم دوم درمکاتبات تعزیت (چهار نامه)، ۱۴. فصل چهارم درالقاب پادشاه جهان پناه، ۱۵. باب اول درمکتوبات (سی مکتوب)، ۱۶. درپایان این بخش دستخط میرزا کاظم قائینی که در ذیحجه ۱۱۲۰ نوشته است، ۱۷. معماها، ۱۸. فرامین ونوامج ترکی؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸–۴۶۱۷]

۱۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۰۷/۲

حاوی چند نامه در باب مشرف و مستوفی و داروغه و دیگر مناصب دولتی، با چند سیاهه اموال و سیاق اقلام و مخارج و غیره، در آخر آن آمده است: «تمام شد دستور العمل از بیاض بهة صاحب مهران بهة امر سنگه ...» که معلوم است که در هند تألیف و کتابت شده است؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۲۴ ذیحجه۱۱۵۲ق؛ جلد: چرم مذهب، ۱۳۴ص(۱۳–۱۴۶)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۴۵–۱۴۶]

۱۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۹۸

آغاز:هو المولی و هو العلی الاعلی چون غرض آزادی از تجرد آباد عالم ارواح ...

شانزده قطعه مرقع به هم پیوسته است به خط شاه محمد معین قلندر تجلی چشتی مورخ ۱۱۵۶ شامل چند نامه از جمله: آزادنامه کنیز، – استخراج احکامی که پدر جلال الدین فضل الله حسینی منجم حسب الامر میرغیاث الدین منصور دشتکی از روی جفر جامع و رمل استخراج نموده و این چند کلمه از خط پدر مغفور خود در سال ۹۵۰ نقل نموده است، در این نوشته پیش‌بینی ظهور امام زمان شده است، –مکتوبی درباره تصوف، –مکتوبی که میرخلیل کوکه به خان احمد به استدعای بخشیدن گناه زیدیه نوشته، –مختصر رقعه‌ای که شیخ ابوالفضل به خان خانان نوشته، – رقعه‌ای که شیخ ابوالفضل به برادر خود شیخ ابوالبرکات نوشته، – رقعه‌ای که خان خانان به ملاعرفی نوشته، –جواب رقعه خان خانان که ملافرعی نوشته، –کتاب نواب اشرف شاهزاده شهریار ...، –میر محمد حسین تفرشی حسب الامر نواب جنت مکان نوشته، –سواد عریضه حکیم ابوالقاسم لنگرودی به شاه عباس، – جواب منسوب به شیخ بهایی درباره تجلی حضرت واجب بر کلیم؛ خط: نستعلیق، کا: شاه محمد معین قلندر حسین علی تجلی چشتی بن شاه نورالدین قلندر علی، تا: سلخ ربیع الثانی۱۱۵۶ق؛ مجدول؛ نسخه‌ای دیگر از این نامه در فهرست عکسی کتابخانه آیت الله مرعشی (۴۱۶/۳) معرفی شده؛ ۱۶قطعه، سطور مورب، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۳۱–۵۷]

۱۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۷۳–۲۹/۲۱۳

آغاز:شهود عدول نویسند تا دروقت فیصل آن قضیه انکار نتواند نمود ودراین باب روایات دیگر نیز وارد شده است ... فایده ثانی آنکه ازجمله آداب آن است که اول صحایف را بنام الهی؛ **انجام:** صورت سندی که درآنجا باغ مرهون باشد با اجاره بسمله وبه ثقتی از باب حضرترفعت ومعالی پناه فلان بن ... وهکذا الی ان یؤدی الدین المزبور وصیغه شرعیه جریان یافت وحرر ذلک فی شهر ...

مجموعه منشآتی است که برای یادگیری مبتدیان ومنشیان دراین رساله درچهار باب ویک خاتمه جمع‌آوری شده است، تاریخ تحریر برخی منشآت آن سال ۱۱۶۲ است، عنوان باب‌های آن عبارتند از: باب اول درصورت مکتوب وعرایض ... امراء عظام شامل چند نوع، باب دوم درمخاطبات تجار وصناع ودهقانان وامثال ایشان، باب سوم درچگونگی مکاتیب به سوی بیمار وتهیة صحت وزفاف و ... شامل چند فصل، باب چهارم درجواب مکاتیب هر یک فراخور حال هر یک مشتمل به دوفصل: فصل اول درجواب مکاتیب اعاظم قضاة واهل فضل، فصل دوم صورت مکاتیب خواتین عفت وخدرات آیین فراخور حال هریک خاتمه درتحریر قبالجات بیع وشری ونکاح نامه عقد ومتعه و ...؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۱۶۲ق؛ جلد: مقوا، ۶۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۸–۴۶۲۱]

۱۴۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۲۶/۴

منشآت و نامه‌ها و فرامین مربوط به قرن‌های ۱۰–۱۲، شامل صورت رقم ... وزارت و ممیزی قراالوس کل آذربایجان به میرزا فتاح تبریزی نگاشته در خصوص قدغن فواحش، نوشته میرزا نجف خان و نامه مرحوم مولانا محمد باقر مجلسی و آقا حسین خوانساری در مورد تأیید دولت صفوی، سواد مکتوب امیر زاده حسنعلی بیک، حاجی نریمان بیک، خان محمد بیک، عبدالرزاق بیک، محمد صالح بیک، میرزا زکی، لشکر نویس میرزا حسن. آقا محمد قلی بیک، ابوالمعصوم خان بیکلر بیکی، حسینعلی بیک. آقا حسین بیک، محمد زمان بیک، میرزا محمد ربیعا، محمد هادی بیک، میرزا محمد کریم وزیر لاهیجان، مرتضی قلیخان حاکم کنکرلو، علاء الدین محمد ضابطه نویس، وزیر آذربایجان، محمد ربیع شیخ الاسلام تبریز، دوستی بدوستی نوشته، میرزا عبدالله وزیر ... دیباچه بیاض آقا حسین، مکتوب جعفر قلی آقا، روایتی منقول از عین الحیوة مجلسی، چند صورت نشان سلطان حسین میرزا بایقرا، صورت نامه شاه عباس بعد از تسخیر قلعه قندهار، در خصوص خرقه متبرکه، نامه شاه عباس بشاه سلیم، حدیثی منقول از حضرت رسول (ص) و بندی منقول از کتاب لوامع الانوار و اعتقادات صدوق و فایده جهت نزله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۷۹–۱۱۸۲ق؛ کاغذ سپاهانی؛ جلد: تیماج، ۱۰ سطر (۷×۹)، اندازه: ۱۴×۱۸/۵سم [ف: ۲–۱۲۸]

۱۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۹۸

خط: شکسته نستعلیق، کا: شاه محمد معین قلندر تجلی چشتی، تا: ربیع الثانی۱۱۸۸ق[مختصر ف: –۷۴۹]

۱۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۶۳/۲–۳۹/۱۴۳

آغاز:بسمله دیباج دیباچه کتاب کتّاب فصاحت قرین حمد وستایش جهان آفرینی است که موجودات را از کتم عدم به

عرصه وجود آ ورد و موالید ثلاث را آثار ظهور وجود خود کرد؛ **انجام:** تفاوتی نکند قدرپادشاهی را که التفات کند کمترین گدایی را روحی لروحک الفدا وجسمی ... مجملی ازمفصل احوال شریف مرقوم فرمایند تاگوی کاین خط شریف ازآن بنان است الی آخر سهل است بر پاره کاغذی دوسه مد میتوان نوشت
قطعه‌ای از منشآت یکی از ادیبان است، گویا از آثار منشی استرآبادی باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۸گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۱۳]

۱۴۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۶۰-۳۹/۱۴۰

آغاز:دستان بی برکت ونوادرچالش میدان درامش ایوان صاحب ارغون وارغن کشتند بالنده؛ **انجام:** او را درعرصه حصول آرد معدوم المدار ومکسور المحور گردد اللهم وال کل محمود والاه وعاد کل مرجو عاداه ...
چند قطعه ادبی وخطبه ادیبانه است درمدح وستایش ازیکی از سلاطین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۸گ، ۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۱۴]

۱۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۲۹۸-۱۷/۷۸

آغاز:حمد وسپاس بی قیاس مرخداوندیراست که آفریننده جهان ودارنده زمان وآسمان وروزی دهنده انس وجان است سلام وصلوات وتحف تحیات؛ **انجام:** یا حفیظ تعالی صحیفة الوداد بمطاله عالی جاه رفیعی نگاه دوستی وملاطفت آگاه فخامت مناعت ... مشتاق ملکات بجهت اناب عنوان طراز صحیفه
نمونه‌نامه‌هایی است که برای آموزش نامه‌نگاری و منشیگری دراین مجموعه جمع‌آوری شده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۹۷گ، ۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۲۰]

۱۴۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۲۸۵-۱۷/۶۵

آغاز:چونصاحب عریضه به شرح متن عرض درمقام استدعا برآمده صاحب الشریعة المقدسة ... از آنجایی که عارض تفرق؛ **انجام:** نواب مستطاب فلان زید عزه والاجلال قبول اجاره ومقاطعه شرعیه اسلامیه نمود عالی حضرت رفیع منزلت نیکو مرتبت فلان بن فلان ... وچنانچه چیزی از وجوه آن رخ نماید با مستاجر است
مجموعه نمونه نامه‌هایی است که برای یادگیری ادیبان ومنشیان دراین مجموعه جمع‌آوری شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۸۰گ، ۱۶-۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۸-۴۶۲۰]

۱۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۹۴-۳۳/۱۴۴

آغاز:میلد انشاء الله تعالی تاساقی شراب مقدور است احوال جام موجودات رااز درد ساقی؛ **انجام:** بعد از آنکه اهل ملت مجرای حکایت شدند از ... جمادی الاخر
چند خطبه فارسی برای نکاح وصورت چند مبایعه‌نامه ونامه‌های دوستانه به زبان ادبی است که دراین مجموعه گردآوری شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۲۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۴۶۱۴]

۱۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۸۴-۱۲/۷۴

آغاز:قدجعل الله لکل شیء قدرا قاضی قضا بامضای این نیت راضی بلکه مقتضی گشته ومدبر توفیق درتیسیر این تدبیر؛ **انجام:** درمصیبت هایی که ایشان رابه حکم ربانی واقع شد صبر وشکیبایی شعار خود سازند وخود را در ورطه جزع وناشکری که از اعمال سلطانی است
منشآتی است که با حذف عنوان‌ها، دراین مجموعه برای تعلیم منشیان جمع آوری شده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مهر: شعاع شیرازی «شعاع» (بیضوی)؛ جلد: ساغری، ۶۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۱۸]

۱۵۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۵۶-۱۶/۱۶۶

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی انزل علی عبده الکتاب وجعل الرسل والرسایل لمدینه الالف ... وبعد فقد وصل الینا الکتاب من الکتاب المستطاب فی اواخر شهر صفر واقّر لنا البصر؛ **انجام:** اگر فی المثل غریبی فقیری هم به دست آورد معامله از ده به چهارده کم نمی کند قرمساقی که گویا
نامه صاحب منصبی است از عهد قاجاریه دوره فتحعلی شاه قاجار، او که پست حکومتی داشته نامه‌هایی را که به مقامات دولتی وبه دوستانش نوشته دراین رساله جمع نموده است، درآن نامه‌ای به معتمد الدوله، منشی الممالک محمد طاهر خان موجود است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۵۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۸-۴۶۱۵]

۱۵۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۰۷

آغاز:هوالمستعان الله اکبر رفتیم وآمدیم وبیادت نیامدیم مرحبا ازتغافلت جانم ترک عاشقان صادق اولاً گردن شیوه چینان ... یاد مشتاقان دایم؛ **انجام:** واعتصا ومخلص وافره لاعتقاد شده بود ودراعزازمنه واشرف اوقات اقتران یافت چون محاوی مطاوی ومحاری محاوی مبتنی براستقامت نهاج ذات ملکی مملکات و ...
مجموعه نامه‌ها ومکاتیب که به‌صورت ادیبانه مسجع ومتکلفانه نوشته شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۴۴گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۵-۲۱۴۴]

۱۵۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۱۱

آغاز:... الحمدلله الذی احل النکاح وحرم الزنا والسفاح والصلاة والسلام علی محمد وآله الشافعی یوم المیعاد ... چون بمضمون حقیقت مشحون وانکحوا الایامی منکم والصالحین من عبادکم وامائکم ...
مجموعه نامه‌ها وانشاءهای ادیبانه به افراد گوناگون به قصد تعلیم ویادگیری نوشته است؛ خط: نستعلیق شکسته بی نقطه، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۶۳گ، ۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۴۵]

۱۵۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۰۳۴

این هم مجموعه ایست که در آن از منشآت عصر قاجار دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۲۹گ، ۱۳ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۵-۶۶۹]

۱۵۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۵۸

آغاز: بسمله. ای کرده ز کلک صنع ترکیب بشر ×× ز انشاء تو نقش بسته اجسام صور ... انشاء نامه حمدیکه مترسلان صحائف صنایع ابداع املاء نمایند صفحه نثار جواهر زواهر حمد و سپاس ...

کتابی است متضمن مراسلاتی که تاریخ یکی از آنها سال ۱۲۸۸ق می‌باشد، به عنوان: ۱. مرحوم میرزا مهدی خان به یکی از سلاطین هندوستان انشاء فرموده، ۲. نسخه‌ای است که مرحوم میرزا عبدالوهاب از جانب خاقان به امپراطور نوشته است، ۳. ایضا مرحوم میرزا عبدالوهاب به سلطان روم سلطان محمود نوشته، ۴. مرحوم میرزا مهدی خان به یکی از سلاطین هند نوشته، ۵. ایضا از انشاء میرزا مهدی خان رقم نظارت و باغات و عمارات، ۶. فرمان نظارت که میرزا مهدی خان انشاء فرموده، ۷. رقم اضافه که میرزا مهدی خان انشاء فرموده، ۸. از انشاء میرزا مهدیخان است، ۹.نسخه حکومت استراباد که مرحوم میرزا عبدالوهاب فرموده، ۱۰. مرحوم میرزا مهدیخان فرموده، ۱۱. از نامه، ۱۰ تا آخر که بالغ بر ۴۰ نامه می‌شود از انشاءات میرزا مهدیخان است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، دارای یک سرلوح، مجدول، محشی لغوی؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۶۶گ، ۱۰ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۶۶۶]

۱۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۹۳

آغاز:نامه‌ای که به عبدالعزیز خان ... تا اسامی سامی آباء عظام از وجود اخلاف گرام پایدار؛ **انجام:** از آن تشفی حاصل تواند شد پرده گشای ابهام این معنی گردد و السلام.

نامه‌های مختلفی است دوستانه یا به بزرگان نوشته شده و در این مجموعه بدون تنظیم مخصوص فراهم آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۰۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۳-۲۴۲]

۱۵۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۴۹

صورت چند نامه و فرمان رسمی روزگار قاجار در این بیاض بدون ترتیب مخصوص آمده و تاریخ ۱۲۵۶-۱۲۵۹ در بعضی از آنها دیده می‌شود. چهار برگ آخر دارای اشعاری فارسی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۵۸گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲-۳۱۱]

۱۵۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۳۰

آغاز:عنوان مکاتبی خطابی و جوابی بمنشورات ملک مقربان بارگاه عالم پناه، سبحان الله این چه رقم محبت بود

نامه‌ها و رقعه‌های چندی است که در مناسبتهای مختلف نگاشته می‌شود و برای دستور نامه‌نگاری به نظم و نثر گرد آورده شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۷۹گ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۴-۳۷]

۱۵۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۴۲

در آغاز این مجموعه دو خطبه منسوب به حضرت امیر المؤمنین علیه السلام بدون الف و بدون نقطه با ترجمه فارسی زیرنویس سطرها از میرزا رضی منشی، پس از آن صورت نامه‌هایی است که وی به پادشاه وقت یا به بزرگان دیگرعلمای عصر خویش نوشته است. پس از آن در مجموعه منشآتی از میرزا عبدالوهاب اصفهانی آمده که به مناسبت‌های مختلف انشاء نموده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ یادداشتی به تاریخ۱۲۶۹؛ جلد: مقوایی، ۵۸گ، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳-۱۶۸]

۱۵۹. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۷/۴

کا: زین العابدین گلپایگانی، تا: قرن ۱۳؛ ۳گ (۱۲۰پ-۱۲۲ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۱۰]

۱۶۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۹۴

منشآت: گویا از روزگار قاجار است و دیباچه ای دارد، سپس نخستین عنوان آن «صورت آزاد نامچه» است و پایان آن به سیاق، این مجموعه با آنچه زیر عنوان ترسل شماره ۳۶۷۸در ص ۱۴۷ یاد شده یکی نیست، اگرچه در دیباچه بسیار نزدیک به هم هستند و این شماره ۳۶۷۸ نخستین عنوان آن «صورت قباله نامجات» است و پایان این هم به سیاق است ولی با آن یکی نیست و تاریخ رمضان ۱۲۰۰ است (منزوی ۲۰۹۳)؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۰۰ق؛ جلد: میشن، ۹۴گ، ۹سطر، اندازه: ۱۵/۹×۲۱/۵سم [ف: ۷-۲۷]

۱۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۲۲/۱

این منشآت حاوی نامه‌ها و نوشته‌های زیر است: مقدمه‌ای که میرزا ابوالقاسم قائم مقام بر کتابی که محمد رضای همدانی در رد شبهات پادری هنری مارتین انگلیسی نوشته است، نثری مسجع که در مقدمه عقد نامه‌ها نوشته می‌شود، نامه‌ای مسجع در شرح حال «عبدی بیک» نام، نامه‌ای که میرزا محمد تقی لشکرنویس به مرحوم محمد آقای سرتیپ نگاشته، در تعریف قلیان از انشای صانیا، داستان کبوتر باز و سنگ پرانی او، گلشن خیال میرزا طاهر نصر آبادی، رقعه‌ای درباره میرزا صدرالدین محمد، رقعه‌ای به لهجه اصفهانی، رقعه‌ای که میرزا تقی اشتیانی در وقتی که اسیر ترکمانان بوده به عالیجاه میرزا علیرضا نوشته، مراسله‌ای که محسن میرزای میر آخور به عزیزخان سردار کل نوشته، نامه‌ای که محسن میرزای میر آخور به نایب الحکومه قم نوشته، مراسله‌ای که نواب محسن میرزا به اردشیر میرزا حاکم طهران در خصوص پسر استاد شفیع نوشته، مراسله‌ای که عالیجاه میرزا به عالیجاه میرزا جانی آشتیانی به نایب آشتیان نوشته، مراسله‌ای که عالیجاه میرزا جعفر آشتیانی به یکی از دوستان نوشته، مراسله‌ای که عالیجاه میرزا علیرضا به عالیجاه میرزا محمد حسین در جواب مراسله میرزا علیرضا نوشته است، مراسله‌ای که عالیجاه میرزا علیرضای لشکر نویس از قول شخصی به عالیجاه میرزا محمد حسین نوشته است، مراسله‌ای که عالیجاه میرزا محمد حسین به عالیجاه حاجی میرزا

یوسف نوشته، صورت مراسلهایکه میرزا جانی نوشته، مراسلهای که عالیجاه میرزا تقی آشتیانی الشهیر بالاسیر به یکی از دوستان نوشته، دو مراسله که میرزا غلامعلی شاعر به ابن عم خود نوشته (به شعر)، مراسلهای که عالیجاه میرزا اسماعیل مشرف در جواب مراسله عالیجاه میرزا رضای آشتیانی نوشته چون قافیه آخر مراسله او دو بوده لهذا باین نحو نوشته است: «یا سریع الرضا اغفر لمن لا یملك الدعا ×× یکی بود یکی نبود زیر گنبد کبود»، استشهادنامچهای که میرزا اسماعیل در باب خود به عالیجاه میرزا علی نوشته، عالیجاه میرزا رضای منشی دول خارجه به مقرب الخاقان میرزا اسدالله مستوفی آشتیانی نوشته است، رقعهای که کاتب و مکتوب الیه آن معلوم نیست، رقعهای که مقرب الخاقان محسن میرزای امیر اخور به جناب جلالتماب آقای مستوفی الممالك در باب مستمری شیخ اسداله روضه خوان نوشته، رقعهای که کاتب آن معلوم نیست و مکتوب الیه میرزا موسی منشی سردار کل است، چهار نامهای که کاتب و مکتوب الیه آنها معلوم نیست، نامهای که کاتب ان میرزا احمد خان حاکم مغاناست، نامهای از منشآت معتمدالدوله، صورت فرمان همایونی، رقعهای که کاتب آن معلوم نیست، انشائی که از منشآت کتابخانه معتمدالدوله نوشته شده، نامهای از مقرب الخاقان لشکرنویسباشی به جناب فضایل اکتساب حاجی میرزا باقر مجتهد نوشته شده، نامهای که جناب مجتهد مذکور در جواب مراسله دیگر مقرب الخاقان لشکرنویسباشی نوشته، عقدنامهای که عالیجاه میرزا تقی آشتیانی به نحو بیع شرط نامچه نوشته است به تاریخ ۱۲۸۸ق، نامهای از نواب محسن میرزا به معتمد الملك، نامهای که کاتب آن معلوم نیست، مراسلهای از منشآت مرحوم میرزا محمد تقی لشکر نویس باشی، تعدادی رقعه است به قلم قائم مقام فراهانی و دبیران فتحعلی شاه قاجار و میرزا مهدیخان استرآبادی، نامهای از موئمن السلطان میرزا عظیم وزیر وظائف به میرزا ابراهیم، رقعهای از میرزا حسن لشکر نویس باشی متخلص به عشقی به میرزا هادیخان منشی باشی؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۱۸ص، ۱۵سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۵-۳۲۰]

۱۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰/۳

شمس الدین جوینی و علاءالدین صاحب دیوان و نصیرالدین طوسی (به ابهری و قونوی) و قاضی فخرالدین هروی و خواجه بهاء الدین و نورالدین و سعد الدین و صدر الدین ابراهیم حموی «بهسعدالدین» و قاضی نصیرالدین «به اصیل الدین از مصر» و شمس الدین سجاسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۰سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۲×۳۲سم [سنا: ف: ۱-۲۱]

۱۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰/۸

نامهای از زبان ملاغیاث الدین مذهب شیرازی صدرات پناه هند مسوده ملا شیرازی، نامه جالینوس به عیسی و پاسخ او، نامه ارسطو به عیسی و پاسخ او «هر دو عربی» و چند نامه بی نام و نشان، تهنیب نوروز ملاخلیل قاری از جانب میرزا مسعود، نامه ملا خلیل قاری به عزیزی، نامه میرزا محمد جعفر مشهور به سلامی وزیر رانکوه به میرزا صدرالدین محمد وزیر بیه پس، انشاء ملاسایل همدانی، انشائی در تذکره شیخ کمال قوشچی، تذکره ای در باب خواجه شهاب الدین احمد شاعر نقاش درباره نقش کشی که خرده گیری از آنهم شده است به مسوده ملا روح الله شیرازی، منشورنامه شاطر علی به مسوده ملا روح الله شیرازی، حکیم سلطان حسین میرزا در منع ریش‌تراشی، نامههای سید محمد نوربخش به میرزا شاهرخ در پند به مریدان و در سفارش به فرزند خود شاه قاسم نوربخش، نامه خواجه اسحاق ختلانی به سید محمد نور بخش، نامه یوسف بیك باحمد پاشا حاکم وان، پاسخ خان خانان به میرزا جعفر، نامه خان خانان به آصف خان، پندی از مرزبان نامه، نامه پیره محمد خان استاجلو به قاضی عبدالله جوینی، نامه خلیل الانام، دیباچه بهجة المباهج ملاحسین واعظ خاتمه طفیلی گیلانی برنسخه نفایس الفنون صفی الانامی، نامه خان خانان به ملا عرفی، اسامی روح مجسم، ارجوزه طبی عربی ابن سینا (توق اذا استطعمت ادخال مطعم) انشای فارسی عرفی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۰سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۲×۳۲سم [سنا: ف: ۱-۲۱]

۱۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۵/۶

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۱ص (۱۶۴-۱۹۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [سنا: ف: ۲-۴۱]

۱۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۷

آغاز: ... از رتبه کاتب بلندتر است یا فروتر یا مساویست. اگر بلندتر است مراقعات گویند و اگر فروتر است رقاع و اگر مساویست مراسلات و هر یك ازین اقسام ثلاثه منقسم میشود؛ **انجام:**آینه خاطر انور را بر امید وعده ان الله یحب الصابرین به غبار ملال مکدر نباید ساخت و دل دردناك را به مسکنات رضا به قضا باید نواخت.دفع تقدیر کی کند تدبیر××هیچ ره غیر صبر پیش مگیر

نمونههایی از عناوین: سلاطین به طبقه اعلاء از سلاطین نویسند، - سلاطین به طبقه اوسط از سلاطین نویسند، - خواتین ملوك به طبقه اعلی از خواتین ملوك، - در جواب شکایت از دل آزاری و جفاکاری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۷۲گ، ۱۸سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [سنا: ف: ۲-۴۲]

۱۶۶. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۲۵۶م

دارای: ۱. مثنوی که آغازش افتاده است: «شه تخت سلوکی گشت یارش ×× که تاییدات سبحانی دچارش / زدش بر تارك اقبال یر لیغ ×× مبلغ گشت بلغ ساز تبلیغ / که ای بگزیده مهمان گزیده ×× به کاخ میزبان حق رسیده / ز خان و مان عالم چشم بسته ×× به جز ما رشته خواهش گسسته»، ۲. مراسله حاجی سیف الدین خان به احمد پاشا، ۳. مکتوب میرزا احمد به سید عبد الله افندی دیوان، ۴. محبت‌نامه سیف الدین خان حاکم حویزه به

احمد پاشا، ۵. محبت‌نامه او به من، ۶و۷. دیباچه مراسله، ۸. دیباچه محبت‌نامه، ۹. دیباچه مراسله، ۱۰. اخلاص نامه، ۱۱. دیباچه‌ای که به بزرگان نوشته، ۱۲. مکتوب درباره احمد پاشا، ۱۳. نامه میرزا زکی به بغداد به احمد آقا درباره مرگ احمد پاشا، ۱۴ و ۱۵. محبت‌نامه، ۱۶. مراسله دوستی، ۱۷. محبت نامه، ۱۸. مراسله، ۱۹. آزاد نامه غلامان، ۲۰. محبت‌نامه دوستان، ۲۱. مراسله دوستان، ۲۲و ۲۳. عرضه داشت، ۲۴. محبت‌نامه، ۲۵. دیباچه مراسله، ۲۶. عرضه داشت، ۲۷. نقل خوش، ۲۸. محبت‌نامه دوستی به دوستی، ۲۹. حکایت خوش، ۳۰. مراسله دوستان، ۳۱. عرضه داشت به بزرگان، ۳۲. مراسله دوستان، ۳۳. مراسله نواب علی مردان خان به احمد خان محافظ بغداد، ۳۴. نامه سیف الدین حاکم حویزه، ۳۵. نامه مصطفی بیک حاکم کرمانشاهان به احمد پاشا، ۳۶. نامه دوستانه حاجی سیف حاکم حویزه به احمد پاشا، ۳۷. نامه دوستی به دوستی، ۳۸. دیباچه محبت نامه دوستان به دوستان، ۳۹. نامه مصطفی بیک به احمد پاشا، ۴۰. نامه دوستانه او بدو، ۴۱. نامه میرزا ابراهیم به احمد پاشا، ۴۲. نامه حاجی سیف الدین خان حاکم حویزه به احمد پاشا، ۴۳. نامه دوستانه دیگر، ۴۴. نامه درباره روانه شدن کسی به حج و در خواست همراهی با او، ۴۵. نامه دوستانه، ۴۶. احمد پاشا به کسی، ۴۷. نامه کسی به احمد پاشا، ۴۸. رقم نادرشاه به فرزند خود نصر الله میرزا درباره بخشیدن مالوجهات؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: بیاض رقعی[رشت و همدان: ف: - ۱۱۷۸]

۱۶۷. **تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۳۵۰ حکمت**

دستور نامه‌نگاری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، قطع: بیاضی[ف: ۲-۶۹]

۱۶۸. **همدان؛ همراه، رضا؛ شماره نسخه:۴۵**

آغاز:بسمله، ای نام خوشت نامه اسرار وجود ×× مرقوم در آن حقیقت هر موجود

عنوان‌ها: قباله نکاح، دیباچه خطبه، خطبه قباله آزادی، خطبه قباله بیع اراضی و مزارع، بر سنگ لوح عفیفه عزیزه دایه نوشته شده بود، خطبه تقویم، یکی از سلازین رباعی به زبان اهل تصوف مشتمل بر ذکر عدم وجود و غیبت و شهود گفته بود عزیزی که بر آنجا شرح می‌نوشت این فقیر را به تحریر خطبه و دیباچه امر فرموده امتثالا لامره به قلم آمده، به خط شریف خود پاره نوشته بود که خادم الفقراء و المساکین صوفی علی یکی از مریدان ایشان آن را بر سبیل تبرک بر سر کاغذ مطویلی (کذا) چسبانیده بود و می‌خواست که در ذیل آن سطری چند نوشته شود این سطر به قلم آمد، قطعه که یکی از تعلیق نویسان در مدح پادشاه زمان نوشته بود، در ذیل مصحف مزین که به قلم بدایع رقم خواجه محمد مومنمرقوم گشته بود مسطور گشته، مکتوب جناب مشار الیه به یکی از صدور بزرگ، مولانا شمس الدین محمد حنفی به شیخ نور الدین پسر شیخ ابو سعید نورانی، مکتوب جناب مشار الیه به یکی از سادات عراق، مکتوب به جناب مشار الیه برادر آن جناب که در عراق است، مکتوب جناب مشار الیه به امیر فخرالدین علی پسر امیر عطاءالله، رقعه جناب مشارالیه به جناب مولانا حاجی تبریزی، رقعه جناب مشارالیه به ملا زمان مولانا عظام الدین ابراهیم، مکتوب این فقیر به جناب استادی شیخ نور الدین در وقتی که خدمت مولانا حسن علی کابل کرده بودند، مکتوب این فقیر به حضرت مخدومی استادی عصاما، مکتوب این فقیر به خدمت مولانا یوسفی طبیب، مکتوب این فقیر در جواب مکتوب مولانا عبد العلی دام قدره، مکتوبی که این فقیر در ایام تواری با میرزا بیگ نوشته مشتمل بر عرض تحیت بعضی از یاران که به وی مختلط بوده اند، رقعه این فقیر به مولانا عبد العلی، مکتوب یکی از اشراف هرات به یکی از صدور بزرگ، رقعه جناب خواجه محمد مومن به یکی از صدور، رقعه یکی از ادانی به یکی از اعالی، رقعه پادشاهزاده به برادرانش (= القاس میرزا و بهرام میرزا)، رقعة اخری، رقعة اخری، رقعه جناب مولانا حسن علی به ملا زمان شیخ نورالدین محمدرقعه مولانا زلالی به جناب مشارالیه، از زبان یکی از مخلصان شیخ نورالدین محمد به آن جناب، تعزیه نامه جهت فوت شیخ نورالدین محمد - رح - از جناب مولانا محمد حنفی، به خدمت شیخ زین الدین، تعزیه نامه جناب مولانا حسن علی به خدمت شیخ زین الدین، تعزیه نامه به خدمت مولانا زلالی به جناب مشارالیه جهت نورالدین غفر الله له، مکتوب مولانا عبد الرحمن به اصحاب تعزیت قاضی دره و پسر وی که به تیغ تیز و خنجر خون ریز ارباب ظلم به ناحق کشته بودند، تعزیه نامه از جناب خواجه محمد مومن به خدمت خواجه محمد اکبر، انشاء تعزیه جهت معرف در فوت میر واعظ علیه الرحمه، این تعزیه جهت معرف نوشته شده، یکی از شاگردان جناب مولانا قاسم علیه آن جناب و به خدمت مولانا مسعود و مولانا محمد حسین نوشته، رقعه خواجه محمد باقر بن جناب مولانا قاسم علی، مکتوب خواجه محمد باقر به فرزندی مولانا محمد حسین، رقعه جناب مولانا محمد حنفی به خدمت امیر ابو المکارم نیشابوری، امیر محمد یوسف یکی از خوش نویسان را از سفر عراق مانه گشته به ملازمت خود مقید ساخته بود بعد از چند روزی این انشاء را نوشته بود گذراند، قطعه که یکی از تعلیق نویسان به یکی از صدور بزرگ نوشته بود، مکتوب به یکی از اطباء، مکتوب خدمت خواجه سمنانی به خواجکی قانونی، رقعه گستاخانه از یاری به یاری که میان ایشان گستاخی بود، رقعة اخری، رقعه جناب مولانا حسن علی به مولانا حیدر نویبانی (کذا)، رقعه مولانا عبدالرحمن به قاضی دره، «خیر بادنامه» میرزا بیگ به یارانش، مکتوب جناب حافظ پیر محمد در جواب مکتوب درویش سالک که در ملازمت جناح شیخ حاجی محمد بود در وقتی که آن جناب به مرض ضعف دل گرفتاری داشت، در حاشیه این به جناب مولانا امانی و مولانا فضل الله نوشته شده، به مطلوبی که در سفر بود نوشته شده بود، به «نگاری» که سفر اختیار کرده بود و

خاطر وی به اندک غباری آزرده گشته مکتوب نوشته بود، در وقتی که از ملازمت یار لطافت آثاری دور افتاده بودم مرقوم گشته بود، عرضه داشت به یکی از ارکان دولت، عرضه داشت سایلی به یکی از اسخیاء، یکی از مخادیم بیاضی ترتیب داده بود و از ارباب سخن التماس آن می‌نمود که بر آنجا سخنی وجیز یا طویل از منثور و منظوم ارقام نماید اگر چه این فقیر خود را قابل این معنی نمی دانست لیکن امتثالا لامره این سطور مستور (کذا) گشت، شجره نسب جناب حقایق پناهی امیر نظام الدین محمد اکبر سلمه الله (که در آن از خواجه عبد الله انصاری و احمد نامقی جامی یاد شده)، انشاء نوروزی مشتمل بر ذکر لطایف چمن و انتقال کردن به مدح و محفل خجسته شمایل جناب احمد بیگ به وجه حسن جهت نبیره خواجه عادل شاه، خطبه دیباچه شرح رساله معمای مولانا میر حسین صدر پادشاهی فضیلت دستگاهی کامران میرزا، خطبه و دیباچه قصیده مصنوع خواجه سلمان گفته شده مشتمل بر مدح نواب بابر پادشاه، مکتوب مولانا حافظ پیر محمد، در جواب مکتوب مولانا علی مرید شیخ حاجی محمد، مکتوب این فقیر در جواب مکتوب نبیره خواجه عادلشاه نیشابوری، این فقیر شرحی بر رساله معمای مولانا شهاب الدین معمایی نوشته بود و بعد از خطبه دیباچه صورت مدح حضرت نواب کامران میرزا بر این وجه ارقام نموده، انشایی که جهت کاغذ گران واقع شده مضمونآنکه باعث بر صنعت کاغذگری حضرت شاه ولایت نهاده است، به امر مولانا شمس الدین محمد حنفی بر ظهر تصنیف مولانا شهاب معمایی نوشته، خطبه رساله شمسیه، خطبه ازادنامه، در خطبه قباله نکاح، مکتوب مرغوب در نظر اهل نظر مستحسن و محبوب، در وقتی که در کنج تواری از تیغ ستم روزگار و لو شن (کذا) بود و پشیمان از احوال و افعال گذشته بابوی (کذا) ابلاغ یافته بود، سواد رقعه که مرحوم نصیرا همدانی به میرزا عبد الحسین در دارالسلطنه اصفهان به جهت اسطرلاب نوشته، خان خاتان در جواب رقعه لو لعلی (کذا) بیگ نوشته، دیباچه لورس ظیوری (کذا)، «بسمله، منشی دارالانشاء پریشانی و محرر دفتر بیسامانی محمد امین ابن هدایت الله همدانی بعد از گوهر افشانی ... (تقاضای دوستی را که مجموعه ای از مکاتیب جمع آورده بود پذیرفته و این انشاء را که مشتمل برد و گلدسته در طلب وصال نوشته) - در آخر یک بحر طویل و انشاء دیگر ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۴×۲۰سم [رشت و همدان: ف: -۱۷۰۰]

۱۶۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۸ ـ ب

پاره‌ای از نامه‌های رسمی و زارت امور خارجه ایران و برخی از نامه‌های پراکنده دیگر دوره ناصرالدین شاه است و نامه‌های درباری مورخ ۱۳۰۸است خطاب به «مقرب الخاقان فرزندی حاجی لطفعلی خان سرتیپ نایب الحکومه»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۰۶گ، ۱۱سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۲/۵×۳۵سم [ف: ۱-۴۴۳]

۱۷۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۶ ـ ب

نامه‌های دیوانی روزگار قاجار است از سال ۱۲۷۸تا ۱۲۹۱ و برخی ازآنها خطاب است به «مقرب الخاقان عباسقلی خان امین الوزاره»که همان مصباح الدوله باشد، درنسخه ما هربرگی یک نامه است و مهرها: «وزارت امور دول خارجه دولت علیه ایران میرزا سعید خان»و «مشیرالدوله سپهسالار اعظم» و «مصطفی الانصاری»دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۱۶گ، ۱۱سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۱-۴۵۸]

۱۷۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۶۰ ـ ب

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ ۲۰۰گ، ۲۱سطر (۱۴×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۴۵۹]

۱۷۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۵۹/۲ ـ ج

آغاز:دیباچه بیاضی که میرزا مهدی خان بجهت رضاقلی خان ساخته جندابیاض دلارا که نذرورنگین بالی است(ص۴۷۱)؛
انجام: نوعی مراسله دوستانه: مخدوم مهربانا ... یادوشاد فرمایند
دستور نامه‌نگاری است باچند نامه دیوانی به دوستان بزرگ، و بزرگان به یکدیگر، به مذهبان و اهل استیفا، به پدر، به خانها، به پزشکان، به بزرگان، دختر به مادر، به شیخ و ملا، نامه به شاهزادگان، نامه به شاهان، جواب رقم، نامه به فرمانروایان، رقم نادرشاه به علی قلی بیک نایب الایالة ارض اقدس، نامه شاهان به یکدیگر، نامه شاهزادگان، نامه جعفر به میر محمد خان و پاسخ او، آزادنامه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۱گ، ۱۲سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۴۷۷]

۱۷۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۵ ـ د

چندین نامه در این جنگ هست و از آنها است: ۱. به فیروز میرزا پسرعباس میرزا، ۲. از میرزا آغاسی به ولیعهد درباره فیروز میرزا، ۳. به عهد علیا، ۴. نامه خان باباخان سردار ایروانی فرمانروای کرمان و یزد، ۵. پاسخ نامه فرمانروای خمسه، ۶. به امیر نظام میرزا تقی خان فراهانی، ۷. از فرهاد میرزا به فرمانفرما، ۸. از میرزا عبدالله منشی باشی دبیر، ۹. به میرزا جعفر خان مشیرالدوله خراسان، ۱۰. به اردشیر میرزا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، محشی؛ جلد: تیماج، ۷۲گ، ۱۴سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱-۴۹۰]

۱۷۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۲۴ ـ د

نامه‌ها و فرمان‌های دولتی قاجار است و در آن نامه‌ای ازمیرزا حاج محمد و نامه‌ای دیگر به امیر مکرم حاج محمد حسین خان و نامه‌ای به میرزا موسی ونامه‌ای درباره مرگ مجمر و نامه‌ای به سید سعید خان آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ جلد: مقوا، ۲۱گ، ۱۷سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱-۵۰۰]

۱۷۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۱۴/۶

قائم مقام و میرزا محمد علی مستوفی آشتیانی و معتمدالدوله (به

خط همین طبری) و چند شعر عربی از ابیوردی و سید مرتضی و دیگران؛ کا: عبدالله منشی طبری، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۱ص (۱۲۶–۱۵۶)، ابعاد متن: ۷×۱۴، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۵–۴۱۵۵]

۱۷۶. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۱۱۸

آغاز:آغاز اشعار: «ای خوشا آغاز غم پرداز عشق ×× ای خوشا انجام به ز آغاز عشق»؛ آغاز نسخه: «بشارتها دادن که ز رای شاه و گدا ز روی یار همه مرآت ذات تو بود و عکس صفات تو عکس تو بود آنچه در آینه دیدم»

خط: نستعلیق شکسته زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۰گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: -۱۰۳]

۱۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱۰/۲

آغاز:یا رب شب دوشین چه مبارک سحری بود که با جمع دوستان چون گل در بوستان خندان بودیم سخن به سخن می‌رفت و بذله به طیبتی می‌پیوست میر محضر میرزا جعفر طیب الله عیشه که به عادت وقت؛ **انجام:** بتکده چین در او بدایع مانی ×× نامه شیرین در او صنایع شاپور. قصه هجران دراز

شامل دو قسمت یکی به تقلید از مقدمه گلستان و دیگری «مراسله‌ای که حسب الامر پادشاه جمجاه فتحعلی شاه به قایم مقام نایب السلطنه در منع بدگویی و عیب جویی امنای دولت خاصه امین الدوله عبدالله خان به خراسان فرستاده شد»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ یادداشت حاج محمد ابراهیم متخلص به مشتری و ملقب به حسام الشعرا که در صفر ۱۳۰۲ق کتاب را به کتابخانه جناب اقبال الدله (۱۲۶۴–۱۳۲۴ق)هدیه کرده؛ خریداری از جعفر سلطان القرایی در آذر ۱۳۴۸ش؛ مهر: «یا ابراهیم۹۷» (بیضوی)، «سعد الله المنشی»، «حسام الشعرا ۱۳۰۲» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۶۰ پ- ۱۶۵ر)، ۱۵سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳/۴×۲۲سم [ف: ۲۹/۲–۶۱۰]

۱۷۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۶۶/۱۶

منشآت و نامه‌های ادبی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۳؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۳۷ص (۱۸۸–۲۲۴)، ۲۱سطر (۸×۲۰)، اندازه: ۱۰×۲۲سم [ف: ۱۴–۳۶۱۴]

۱۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۸۵/۱

آغاز:بسمله، ذکر جلوس خسرو کامکار؛ در فصل بهار که بهار دولت خسروی را نمودار و خسرو سیارگان را براورنگ حمل گاه؛ **انجام:** بعد هفتاد ز عمرش هوس شعر افتاد ××عار بادم همه عمر ز بیعاری دل

مجموعه ای از حوادث تاریخی عصر فتحعلی شاه قاجار، نامه‌ها، فرامین و مرسالات شاه مذکور با شاهان دیگر کشورها و امرای داخل کشور و نیز اشعار و سرودهای وی و برخی دیگر است که با ادبیات و نثر مسجع و متکلفانه‌ای دریک دفتر گرد آوری و و تدوین شده است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۴۳ص، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۳/۲–۱۴۸]

۱۸۰. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۸۶

دستور نامه‌نگاری درباری و دیوانی است گویا از زمان صفویان و در آن نامه میرزا سید شریف به میر شجاع الدین در درخواست ماست و نامه میرزا علی منشی درباره آزار به کسی و پاسخ آن دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲–۱۳۱]

۱۸۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۷۴–عکسی

آغاز:خطبه از جهت حضرت قائم عجل الله فرجه. بجهت تعجیل ظهور دولت و بروز سطوت و صولت؛ **انجام:** با قنوط رکوع‌های بی خشوع، سجودهای با ...

ناشناسی از روزگار ناصرالدین شاه (۱۲۶۴–۱۳۱۳ق)، مجموعه ۵۹ خطبه و نامه‌هایی ست برخی درباره یزد به نام: خطبه جهت قایم، خطبه جهت حضرت اقدس شهریاری (چند تا)، جهت میرزا آقاخان صدراعظم، هنگام حکومت سرتیپ خان در یزد(چند تا)، از قبل رعایا و تجار یزدبه حضرت اقدس شهریاری (درباره نا امنی راه ها)، به جناب نظام العلما (چند تا)، به حاج میرزا محمود نظام العلما (چند تا)، در ایام وزرات میرزا محمدش فیع در یزد انشاء فرمود، به نواب مؤید الدوله. به سرکار آقازاده پسر حجة الاسلام سید محمد باقر، به جناب حاج میرزا محمود اصفهانی، به سرکار نواب حاج محمد رحیم خان (دوتا)، آخوند ملا محمد تقی اردکانی، به جناب ملا محمد صالح کرمانی، به جناب وزیر مختار انگریز از جانب حضرات کور غلی نوشته، به سرکار عبدالعلی خان ادیب الملك (دوتا)؛ خط: نستعلیق شکسته زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۰۲ص، ۱۴سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱–۳۸۱]

۱۸۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۹۶–عکسی

آغاز:رب الف بینهما بروابط الفة؛ **انجام:** بر فسخ مبایعه مزبوره خواهد بود و صیغه جاری شد

مجموعه نامه‌ها و سندهایی است، برخی با نام کامل و تاریخ و برخی با اشاره و برای نمونه‌سازی، منشآتی ست از روزگار فتح علی شاه (۱۲۱۱–۱۲۵۰ق) و شهر اصفهان، صورت عقد زناشویی از آن میان آقا عبدالنبی شعرباف و فاطمه النساءخانم به کابین دوازده تومان فتح علی شاهیهر عدد یکهزار و سیصد دینار رایج اصفهان (مبلغ بیست تومان تبریزی در معاملات اصفهان نیز دارد)، طلاق‌نامچه از همان روزگار ولی به تاریخ فلان سنه، ضامن نامچه، صدور حکم عنین برای مرد در برابر شکایت همسر، قباله فروش خانه از چاه و حیاض و ارسی و جز آنها به پانزدهتومان، فروش شش دانگ خانه در محله باغ همایون اصفهان، به ده تومان از قرار روپیه دو مثقال و شش نخود سکه فتح علی شاهی هر عدد یکهزار و سیصد دینار، مصالحه نامه‌ها، اجاره‌نامچه‌ها، از آن میان اجاره حمام ومتعلقات آن، اجراه نامچه باغ امام جمعه و محتویاتش به هر سال دو تومان تبریزی، تعزیت نامه، لوث نامه (لوث شدن خون آنجا که دو تن به او شلیک کرده‌اند)، استحلاف (سوگند خوردن)، نقل نقش از اصفهان به بقاع متبرکه، بیع جاریه به بیست تومان فتح علی شاهیی ... و هزاران نکته تاریخی و اجتماعی دیگر

از شهر اصفهان آن روزه؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با افزوده‌هایی در کناره‌ها؛ ۱۵۰ص، ۱۶–۱۸سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱–۳۸۲]

۱۸۳. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۸۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ جلد: تیماج، ۱۰سطر (۸×۱۱)، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [نشریه: ۳–۲۴۴]

۱۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰۹۲

منشآت و حکایات و غیره؛ خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف: –۲۴۳]

۱۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۹

منشآت و مکاتیب صفوی و تیموری هند، در آغاز حکم مورخ ۱۱۳۴ است، در میانه «کتابی که میرزا محمد فصیح به برادر خود نوشته» و نامه فارسی سره به یاران قزوین گویا گرفته از منشات وحید قزوینی، در پایان دیباچه است مانند دیباجه دیوان میرنجات و دیباچه او بر رساله آداب تعلیم جوارح از امارت پناه و خاتمه قران صاحب قرآن همه گویا از همان قزوینی، در آن از خواب سید برای پادشاه در روز سه‌شنبه ۱۵ ربیع الاول ۱۲۳۷ که باید تا ۱۵ ربیع الاول ۱۲۳۸ تعبیر آن آشکار گردد یاد شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۹۶گ، ۲۴سطر (۷/۵×۱۸)، اندازه: ۱۱×۲۳سم [سنا: ف: ۲–۲۷۷]

۱۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۵

منشآت و مکاتیبقرن ۱۰، از تیموریان و ترکمانان، چنین است عنوان‌های نامه‌ها: ۱. مکتوب حسن بن علی عثمان، ۲. مکتوب سلطان حسین بن منصور بن بایقرا، تا ۱۶. مکتوبات بی نشان است، ۱۷. مکتوب میرزا سلطان حسین بن سلطان شاه اسمعیل، ۱۸. مکتوب میرزا سلطان حسین به اوزون حسن، ۱۹. مکتوب میرزا سلطان حسین بیک پادشاه، ۲۰تا۲۲. مکتوب میرزا سلطان حسین بن اوزون حسن، ۲۳. کتابت سلطان حسین میرزا به سلطان محمد رومی، ۲۴. مکتوب امیر تیمور گورکان به قیصر روم ایلدرم بایزید، ۲۵. مکتوب سلطان حسین میرزا به یعقوب پادشاه، ۲۶. مکتوب پادشاه خطای به شاهرخ میرزا، ۲۷. مکتوب شاهرخ میرزا به پادشاه خطای، ۲۸. کتابت نواب شاهرخی به والی مصر به عربی و تحریر حسینی، ۲۹. مکتوب بی نشان، ۳۰. کتابت نواب شاهرخ به سلطان خلیل والی ماوراء النهر، ۳۱. کتابت نواب شاهرخ به میرزا احمد بن عمر شیخ میرزا، ۳۲. مکتوب شاهرخ بمیرزا اسکندر بن عمر شیخ میرزا والی فارس، ۳۳. فرمان پادشاه محمد بابر به نواب همایونی به انشاء شیخ زین، ۳۴. شاه شجاع به برادر زاده خود شاه منصور نوشته، ۳۵. شاه شجاع به برادرزاده خود شاه یحیی نوشته، ۳۶. فرمانایالت خراسان که اوزون حسن جهت یادگار محمد میرزا نوشته، ۳۷. فرمان ایالت بعضی ممالک به اسم میرزا بایسنغر، ۳۸. سواد فتحنامه‌جات، ۳۹. حضرت نقابت پناه شهید امیر ناصرالدین ابوالبقاء به میر درویش محمد سایان نوشته، ۴۰. به میر درویش نوشته‌اند، ۴۱. نقابت پناه شهید امیر غیاث الدین محمد امیر یوسف به میرزا شاه حسین وکیل درگاه شاهی نوشته‌اند، ۴۲. امیر غیاث الدین خواند امیر به مقرب حضرت شاهی امیر نظام الدین علی خلیفه نوشته‌اند قبل از وقوع ملاقات از قندهار به دارالسلطنه اگراه، ۴۳. میرخواند امیر به خواجه مظفر بیتکچی نوشته، ۴۴. امیر خواند امیر به خواجه مظفر درباب توجه او که مخبر بوده از توجه رایات نصرت شاه سلیمان مکان به جانب خراسان نوبت ثانی، ۴۵. امیر خواند امیر در جواب کتابت امیر اردوشاه که از نصرت یافتن بر مردم قبچان اخبار نموده، ۴۶. امیر غیاث الدین خواند امیر به یکی از امراء قوش به یکی نوشته، ۴۷. خواجه مجدالدین محمد به حاکم سمنان نوشته انشاء مولانا عبدالواسع، ۴۸. امیر نظام الدین مشیر به قاضی ظهیر الدین عیسی صدر یعقوب پادشاه نوشته انشاء مولانا معین سبزواری، ۴۹. مولانا معین سبزواری به یکی از اعاظم صدور نوشته، ۵۰. قاضی میر حسین یزدی به قاضی عیسی نوشته، ۵۱. ایضا انشاء قاضی میر حسین به قاضی صفی الدین عیسی، ۵۲. ایضا انشاء قاضی میر حسین به قاضی عیسی، ۵۳. میر خواند امیر به شیخ خوافی نوشته، ۵۴. حضرت امیر ناصرالدین ابوالبقاء به مولانا مسیح الدین روح الله نوشته‌اند، ۵۵. حضرت امیر ابوالبقاء به مولانا محمد پرغری نوشته‌اند، ۵۶. به مولانا عبدالخالق نوشته‌اند، ۵۷. به امیر الله دوست نوشته‌اند، ۵۸. میر ناصرالدین ابوالبقاء به مولانا ابوالحسن ابوالخیر صدرگسترن قرا سلطان نوشته‌اند، ۵۹. شیخ العارفین ابوالحسن بستی به خواجه نظام الملك طوسی نوشته‌اند، ۶۰. خواجه قطب الدین یحیی نیشابوری جامی به خواجه غیاث الدین محمد رشید نوشته، ۶۱. خواجه قطب الدین یحیی نیشابوری به خواجه غیاث الدین محمد رشید نوشته، ۶۲. یکی از فضلاء به وزیر مکتوب الیه مذکور هذا نوشته شده، ۶۳. خواجه معزالدین علی اکبر جامی به خواجه معزالدین وزیر سلطان ابوسعید میرزا نوشته، ۶۴. مولانا نظام الدین عبدالوسع به یکی از وزراء نوشته، ۶۵. خواجه مجدالدین محمد به خواجه شمس الدین محمد وزیر سلطان ابوسعید میرزا نوشته، ۶۶. امیر نظام الدین علی شیر به خواجه افضل محمد و خواجه شهاب الدین عبدالله نوشته، ۶۷. من انشاء مولانا فصیح الدین الی وزیر العالی خواجه پیراحمد الخوافی، ۶۸. امیر خواند میر در جواب کتابت یکی از اعاظم وزراء نوشته، ۶۹. امیر خواند میر به یکی از وزراء نوشته، ۷۰. به یکی از وزراء عظام راقم این ارقام در باب عرض اختلال احوال مرقوم قلم اهتمام گردانیده بود، ۷۱. بیان انشاء (صفت منشی)، ۷۲. خطاب به منشی از انشاء میر خواند میر، ۷۳. در جواب یکی از منشیان فصاحت شعار جناب بلاغت آثار میر خواند میر نوشته‌اند، ۷۴. در جواب کتابت مستوفی، ۷۵. میر غیاث الدین خواند امیر به خواجه نظام الدین محمد مستوفی و برادرش خواجه قوام الدین حسن نوشته، ۷۶. خطاب سادات عالی درجات حضرت هدایت مرتبت العارف المحقق النامی قطب الدین یحیی النیشابوری الجامی به یکی از اعاظم سادات نوشته‌اند، ۷۷. امیر ناصرالدین ابوالبقاء رحمه الله به

میر سید رفیع الدین محمد نوشته‌اند، ۷۸. امیر خواند میر به یکی از اعاظم سادات، ۷۹. مولانا نظام الدین عبدالواسع به امیر عمادالدین محمد جنابذی، ۸۰. این کتابت هم بدان عالی جناب، ۸۱. مکاتیب به مشایخ هدایت صفات من انشاء خواجه معزالدین علی اکبر الجامی الی واحد من المشایخ النامی، ۸۲. حضرت امیر ابوالبقاء به خواجه محیی الدین عبدالحق نوشته‌اند، ۸۳. امیر ناصرالدین ابوالبقاء به حضرت خواجه محیی الدین عبدالحق نوشته‌اند، ۸۴. امیر ناصرالدین ابوالبقاء به خواجه صفی الدین خاوند محمود نوشته‌اند، ۸۵. امیر ناصرالدین ابوالبقاء به خواجه نظام الدین دولت خاوند نوشته‌اند، ۸۶. امیر ناصرالدین ابوالبقاء به عبدالهادی نوشته‌اند، ۸۷. امیر ناصرالدین ابوالبقاء به خواجه شاه خواوند نوشته‌اند، ۸۸. امیر نظام الدین علی شیربه خواجه ابونصرین خواجه عبدالملک پادشاه نوشته انشاء مولانا عبدالواسع، ۸۹. این نیز از آن قبیل است، ۹۰. خواجه شهاب الدین ابوالمکارم جامی از هندوستان به برادر خود معزالدین علی اکبر نوشته، ۹۲. خواجه ضیاءالدین یوسف به مخدومی اخوی معینا احمدا نوشته، ۹۳. من انشاء المخدوم المرحوم خواجه معین الدین محمد الجامی، ۹۴. ایضا من انشاء المخدومیة المعینیة، ۹۵. خواجه قطب الدین یحیی نیشابوری حاجی به قاضی جلال الدین محمود امامی نوشته، ۹۶. انشاء مولانا رکن الدین الخوافی، ۹۷. من انشاء مولانا عبدالواسع، ۹۸. ایضا منه، ۹۹. امیر ابوالبقاء به قاضی سمرقندی نوشته، ۱۰۰. انشاء میر خواند امیر، ۱۰۱. ایضا منه، ۱۰۲. انشاء خواجه عبدالله نشان قضاء قاضی اختیار، ۱۰۳. انشاء مولانا عبدالواسع، ۱۰۴. نشان قضاء قاضی مسعود مولانا عبد مصور عالی انشاء میر خواند، ۱۰۵. نشان مولانا شیخ حسین از انشاء مولانا عبدالواسع نوشته، ۱۰۶. نشان قضاء قاضی غیاث الدین محمد شافعی، ۱۰۷. من انشاء حضرت المخدوم المرحوم معین الدین محمد الجامی الی العلامة ناصرالدین، ۱۰۸. من انشاء خواجه شهاب الدین ابوالمکارم الجامی الی رکن الدین محمد الخوافی، ۱۰۹. خواجه عبدالله مروارید به مولانا حسین واعظ نوشته‌اند، ۱۱۰. خواجه عبدالله مروارید به شیخ الاسلام هرات نوشته، ۱۱۱. من انشاء قاضی میر حسین یزدی الی مولانا جلال الدین محمد الدوانی، ۱۱۲. من انشاء الیه، ۱۱۳. ایضا من انشاء الیه، ۱۱۴. ایضا من انشاء الیه، ۱۱۵. ایضا من انشاءالیه، ۱۱۶. من انشاء مولانا معین سبزواری، ۱۱۷. قاضی میر حسین به مولانا محمد تاش نوشته، ۱۱۸. ایضا منه، ۱۱۹. انشاء خواجه عبدالله، ۱۲۰. من انشاء خواجه قطب الدین یحیی النیشابوری الی واحد من الموالی، ۱۲۱. ایضا من انشاء الی مولانا شمس الدین البیهقی، ۱۲۲ تا ۱۴۳. بی نشان است، ۱۴۴. خطاب به سادات و موالی و اهالی و اشراف و مباشران دارالسلطنه هرات، ۱۴۵. تا ۱۵۷ مکاتیب به اولاد است، ۱۵۸. در انتقال به جوار ملک متعال، ۱۵۹. در جواب نامه، ۱۶۰. پایان تهنیت ولادت فرزند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوایی، ۱۶۲گ، ۲۱سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [سنا: ف: ۲-۲۰]

۱۸۷. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۶

بیاضی است مشتمل بر چندین انشای پراکنده بدین عناوین: دیباچه آتشکده آذر، چندین قباله نکاح و ازدواج، دیباچه نکاحی که میرزا صادق جهت ابوالفتح خان نگاشته، دیباچه قباله قراء و مزارع از انشاء میرزا صادق، انشای میرزا صادق از طرف کریم خان به سلطان روم، چندین نامه به فضلا و علما، نامه میرزا عبدالکریم به درویشی، نامه میرزا صادق به درویشی، نامه به یکی از نقاشان، نامه میرزا عبدالکریم به یکی از نقاشان، نامه‌ای به میرزا کوچک شکسته نویس، نامه میرزا عبدالکریم به ناظر سرکار، نامه‌ای به کلیددار نجف اشرف، نامه‌ای در سبب غلام، نامه‌ای در سبب تعمیر گنبد معلی، مراسله ای در باغ به یکی از عظما، نامه به یکی از امرا، در باب عروسی، در تولد طفلی، به والی بغداد، نامه‌ای از میرزا صادق به اعتضاد الدوله عثمانی، نامه میرزا صادق به والی بغداد، نامه‌ای دیگر از وی در طلب خیمه و اسب و چندین نامه پراکنده از همو، نامه‌ای دوستانه، به امرای عظیم الشأن، مراسله به شعربافی، به دریا بیگی، نامه‌ای از میرزا عبدالکریم، نامه‌ای دوستانه از همو، پاسخ به نامه‌ای از همو، چندین نامه از همو، نامه‌ای از دارالارشاد اردبیل، در طلب شراب، در طلب باز، نامه‌ای گله‌مندانه، نامه‌ای به میرزا محمد حسین وزیر جعفر خان، نامه به یکی از دوستان در اوان محاصره شیراز، در استغنای از ملازمت، به دوستی که خلف وعده کرده بود، نامه‌ای به سید جعفر شیخ الاسلام، به یکی از خویشان، نامه به یکی از دوستان و وزرا و امرا، به یکی از ارباب موسیقی، نامه میرزا صادق به طبیبی، در طلب اسب، به یکی از آشنایان بیمار، به فیاض شاه به سبب نور علی شاه، به یکی از دوستان که مقراض طمع تیز کرده بود و او در مقام مضایقه بود، نامه‌ای به میر محمد صادق در سبب فوت والدش، صورت تعزیت نامه، در وفات فرزندش میرزا علی رضا، به والی دارالسلام بغداد، در سبب کتاب لیلی و مجنون، در فتح قلعه طبرک اصفهان، از جانب لطفعلی خان در باب فتح شیراز به خواقین عراق، فتح‌نامه، عریضه مشعر بر فتح، رقم حکومت ولایت خوی، فرمان در باب طیور شکاری، دیباچه نکاح، نامه به یکی از امراء عرایض وزرا، نامه میرزا صادق به میرزا عبدالوهاب، وقف نامه قرآن، آزاد نامه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲و ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۶۲گ، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۱-۲۰۵]

۱۸۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۱۰/۳

دارای وقف‌نامه، نکاح‌نامه، صلح‌نامه، نامه به مجتهد، نامه به دوست و جز اینها، نامه به ملا محمد صادق و مولانا محمد شفیع یزدی پس از بازگشت از مکه و پیش از رفتن به هند که نویسنده آن هم شاعر بوده است؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: بیاضی جیبی[چهار کتابخانه مشهد-ف: -۱۸۶]

۱۸۹. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۶۵

گویا از یکی از استادان زمان قاجار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن

۱۳؛ قطع: ربعی[نشریه: ۵-۶۵۰]

۱۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۷۰/۳

آغاز: حسن خطم بر خط و خال نو خطان خط اجلال کشیده

منشآت و فرامین، مشتمل بر رقم نظارت بیوتات سرکار خاصه به اسم محمد علی خان، رقم علاوه القاب به اسم صفی قلی بیگ، رقم ضابطه نویسی دیوان اعلی به اسم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴گ (۱۲۸ر-۱۵۱پ)، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۲۸-۲۰۰]

۱۹۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۵

منشآت و شعر فارسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: بیاضی [نشریه: ۱۱-۸۹۰]

۱۹۲. تهران؛ مدرسه قنبر علی خان (حضرت ولی عصر)؛ شماره نسخه:۳۴/۱

مجموعه منشآت پراکنده‌ای از قبیل نامه‌های خصوصی، مبایعه نامه، نکاح‌نامه، استشهادنامه، هبه‌نامه، اجاره‌نامه، عریضه و ... مربوط به روزهای مختلف سال ۱۲۷۷ق است که همه به دست یکی تن تحریر شده‌اند، تمامی آنها مربوط به شهر زنجان و قریه‌های اطراف آن مانند احمدآباد و علی آباد است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ۱۵گ (۲ر-۱۶پ متن و حاشیه)[ف: -۵۵]

۱۹۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۱۵

نامه‌های رسمی و خصوصی و عهدنامه‌های زمان قاجار و شعرهای چندی است چنین است فهرست آنها: ۱. رساله شکوائیه میرزا ابوالقاسم قائم مقام، ۲. مراسلات و مکاتیب رضا قلیخان هدایت لله باشی نزدیک به بیست نامه، ۳. دیباچه قائم مقام و دیباچه بر رساله جهادیه او، ۴. نامه بی الف از میرزا رضی خوشنویس به فتحعلیشاه، ۵. خطبه بی نقطه از علی (ع) و ترجمه بی‌نقطه آن از میرزای تبریزی، ۶. همین خطبه و ترجمه بی نقطه آن از میرزا رضی، ۷. دعوت نامه منظوم از میرزا رضی و پاسخ آن به نظم از میرزا ابوالقاسم، ۸. رقعه وعده خواستن میرزا ابوالقاسم حکیم از میرزا رضای نامه نگار، ۹. منظومه ای در ذم مردم لئیم از میرزا ابوالقاسم، ۱۰. نفحات از صفی الدین محمد در تعریف صفویه به فارسی، ۱۱. دیباچه کتاب الدر النظیم تألیف میرزا رضای همدانی از میرزا محمد حسین تفرشی، ۱۲. عقدنامه از میرزا سعید خان وزیر دول خارجه، ۱۳. انشایی به خط حاج میرزا علی انصاری پسر حاج میرزا مسعود خان وزیر خارجه، ۱۴. دیباچه قائم مقام بر مجموعه‌ای و عقدنامه‌ای از او، ۱۵. عقدنامه‌ای از نشاط، ۱۶. خطبه عید نوروز و خطبه‌های چند دیگر دوتا از حاج میرزا علی انصاری پسر حاج مسعود وزیر خارجه، ۱۷. عهدنامه ایران و اسلامبول، ۱۸. نامه‌ای از پادشاه ایران به ملکه انگلستان، ۱۹. نامه به سلطان روم، ۲۰. فرمان سفارت میرزا عبدالغفار صدیق الملک به سفارت روس در ۱۲۷۷ق، ۲۱. نامه به پادشاه روس در همین باره، ۲۲. نامه وزیر خارجه ایران به وزیر خارجه روس، ۲۳. دستخط شاه در پاسخ نامه مشیرالدوله، ۲۴. نامه همایونی به امپراطور فرانسه، ۲۵. پیمان ایران و اوستریا، ۲۶. در سلوک عارفان از رساله هفت قاعده، ۲۷. خطبه عید و چند نامه از میرزا تقی علی آبادی، ۲۸. رقم عباس میرزا به محمد حسین خان پسر امان الله خان فرمانروای سنندج، ۲۹. نامه‌هایی از نشاط، ۳۰. نامه قائم مقام به یکی از شاهزادگان، ۳۱. نامه او به میرزا محمد علی آشتیانی وزیر جنگ عباس میرزا، ۳۲. چند نامه دیگر او، ۳۳. نامه‌ای از او به مردم تبریز، ۳۴. رقم حکومت ملک قاسم میرزا و سیف الملوک میرزا و رقم مواجب عبدالرزاق بیک تبریزی، ۳۵. رقم حکومت کریمخان کنگرلو و منصب یول میرزا جعفر خان مهندس و رقم حکومت عراق و منصب وزیر نظامی میرزا حسن خان برادر میرزا تقی خان امیر کبیر، ۳۶. فرمان ناصرالدین شاه نوشته حاج میرزا علی انصاری پسر حاج میرزا مسعود وزیر خارجه، ۳۷. نامه ناصرالدین شاه به حاج سید محمد باقر، رقم مهندس باشیگری میرزا جعفر خان، فرمان تیول ابراهیم آباد در زمان حاج میرزا آقاسی، فرمان صدارت میرزا آقا خان نوری پس از میرزا تقی خان و تولیت منجم باشی گیلانی و فرمان نشان دیگر، ۳۸. تسلیت نامه امام جمعه تبریز از طرف شاه و قائم مقام و ملا باشیگری میرزا علی، ۳۹. نامه شاه به آقا سید علی مجتهد و نامه به شیخ موسی کاظماوی و به میرزای قمی و تعزیت فرزندش، ۴۰. نامه‌هایی از میرزا تقی علی آبادی به قائم مقام، ۴۱. نامه‌ای شیرین از میرزا ابوالقاسم همدانی، ۴۲. نامه‌ای به قائم مقام و نامه‌ای از علی آبادی، ۴۳. نامه فاضل خان گروسی به آقا خان محلاتی۴۴. سرگذشت فتحعلیخان از نشاط، ۴۵. نامه نشاط به میرزا عبدالباقی در تعزیت میرزا محمد رضا، ۴۶. پاسخ سلیمان پاشا وزیر بغداد، ۴۷. به کارگزاران نواب ولی عهد عباس میرزا، ۴۸. به حاجی محمد حسین خان مروی، ۴۹. چندنامه بی عنوان، ۵۰. فرمان نشان نظام الملک انشاء وزیر دول خارجه، ۵۱. فرمان نشان قائم مقام (میرزا صادق)، ۵۲. رقم نایب السلطنة عباس میرزا نوشته میرزا شفیع صاحب دیوان در زمان منشیگری بیگلر بیگی خوی و سلماس نصرالله خان قاجار، ۵۳. فتح‌نامه و فرمان فتحعلی‌شاه نوشته میرزا رضی منشی تبریزی خوشنویس در حمله قشون روس به ایروان، ۵۴. منشآتی از میرزا عبدالوهاب نشاط، ۵۵. نامه محسن میرزا میر آخور به عزیز خان مکری که به اشتباه برخی به نام وزیر نظام گروسی نوشته‌اند، ۵۶. عریضه شکرانه وجود شاهنشاه و رفع اشرار بابی، ۵۷. چندین نامه از نشاط به وزیران و بزرگان، ۵۸. فرمان مجتهد الشعرائی مجمر که نام همه شاعران در آن آمده است، ۵۹. نامه فتحعلیشاه به امپراطور روس پس از آمدن «دولقازو کی» ایلچی و پوزش‌خواهی از کشته شدن ایلچی، ۶۰. نامه پوزش خواهی نائب السلطنه عباس میرزا به امپراطور روس و رفتن خسرو میرزا، ۶۱. نامه فتحعلیشاه به سطان روم و فرستادن قاسم خان سرهنگ الان براغوشی، ۶۲. نامه عباس میرزا به سلطان روم نوشته قائم مقام، ۶۳. پاسخ نامه او از سلطان روم به ترکی، ۶۴. نامه به محمدعلی پاشا والی مصر با چندین نامه دیگر، ۶۵. نامه سلطان

روم به شریف مکه، ۶۶. نامه نایب السلطنه به محمد علی پاشا انشای میرزا محمد علی آشتیانی، ۶۷. نامه قائم مقام به محمد علی پاشا واهدای عبای شال کشمیری، ۶۸. در پاسخ وزیر بغداد که خمسه و کشکول شیخ را فرستاده بود، ۶۹. نامه شاهانه به ناپلئون فرانسه و نامه‌ای دیگر، ۷۰. فرمان لقب میرزایی به یوسف رواییں ایلچی فرانسه از فتحعلیشاه، ۷۱. نامه میرزا شفیع صدراعظم به صدر اعظم عثمانی دارای مطالب تاریخی و اشاره به اتحاد در برابر روس، ۷۲. عهدنامه‌ای که به وکالت سر هر فروند برجیس هرونت ایلچی مختار دولت انگلستان در تهران به سال ۱۲۲۴ نوشته شده است، ۷۳. عهدنامه ایران با سرگور اوزلی سفیر انگلیس در تهران، ۷۴. عهدنامه میان ایران و فرانسه که میرزا رضای منشی در معسکر ناپلئون نوشته، ۷۵. اختیار نامه صدر اعظم در بستن پیمان دوستی و بازرگانی میان ایران و فرانسه در ۱۲۷۱ق، ۷۶. اعتبارنامه امپراطور فرانسه به جانب موسیو بوره ایلچی خود، ۷۷. نامه‌ای که به امپراطور فرانسه درباره امضای عهدنامه نوشته شده، ۷۸. نامه‌ای که دولت فرانسه به موسیو بوره داده، ۷۹. پیمان ایران و فرانسه، ۸۰ پیمان صلح میان ایران و انگلستان که در پاریس بسته شده، ۸۱ پیمان ایران و امریکای شمالی، ۸۲ قصاید میرزا ابوالقاسم قائم مقام در فتح ولی عهد به عساکر روم، ۸۳ سرگذشت و شعرهاتف، ۸۴ قصیده‌ای از خاقانی، ۸۵ شعر سنایی، ۸۶ جلایر نامه قائم مقام (مجلس ۳۷۸/۳)، ۸۷ گزیده‌هایی از سعدی و شعرهای: قطران، سوزنی، اسدی طوسی، عثمان مختاری ، فرخی، کمال اسماعیل، شعرهای: ابوالفرج رونی، عباسقلی خان مظهر، نظیری، زرگر سپاهانی ، حاج میرزا آقاسی صدر اعظم ، مجمر سپاهانی ، هاتف، بهرام خلف شاه اسماعیل، شاه اسماعیل صفوی، عشقی سمرقندی، میرزا فتح الله تویسرکانی جرعه، حسین علی میرزای شعاع السلطنه شکسته، حیران، اسماعیل خان بروجردی سرباز، قاآنی، انوری، میرزا محمد علی سدهی سروش، میرزا مهدی پسر میرزا ابومحمد گرمرودی نثار، زاهد علی خان سخا، میرزا محمد گلپایگانی گلشن، میرزا خلیل مازندرانی عجیب، محمد علی بیک، میرزا تقی علی آبادی، همای شیرازی، معتمدالدوله نشاط، میرزا عبدالجبار مهجور، وصال شیرازی، رشید خان بیگدلی اخگر، میرزا محمود ایاز افشار، میرزا آزاد غلام فتحعلیشاه، میرزا سعید خان مشتاق گرمرودی وزیر دول خارجه، میرزا صادق نامی، میرزا حسن سامانی پسر قاآنی، میرزا محمد حسین فروغی، رضا قلیخان هدایت رئیس دارالفنون، علی اکبر خان لر پسر خسرو خان سرلک به زبان لری، ۸۸. منشآت معاشقات رضا قلی خان هدایت، ۸۹. نامه محسن میرزای میرآخور به میرزا یوسف مستوفی الممالک آشتیانی، ۹۰. نواب سام میرزای شمس الشعرا؛ خط: نستعلیق، کا: انصاری، علی، تا: قرن ۱۳؛ ۲۱۷گ، ۱۷سطر (۱۳/۵×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۹-۱۰۴۵]

۱۹۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۰۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: خشتی[د.ث. مجلس]

۱۹۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۱۸

مجموعه‌ای از سوادنامه‌ها و فرمانهای متعلق به دوره قاجار است بدین تفصیل: سواد دستور العمل ناخوشی و با که اطبای انگلیس نوشته‌اند، مسوده نامه که بالکسندر بولژ (پاوولویچ) امپراطور روس نوشته شد، سواد فرمان ملك الشعرا محمد حسین خان خلف مرحوم فتحعلی خان ملك الشعرا کاشانی، سواد فرمان صندوقداری و لقب خانی سهراب خان کرچی، سواد فرمان سرتیپی عیسی خان امیر آخور باشی و غلام پیشخدمت باشی، سواد فرمان ریش سفیدی نوبت خانه سرکاری که مفوض بآقا ملا شده است، سواد فرمان وزارت و نیابت گیلان میرزا موسی رشتی که مامور بخدمت نواب یحیی میرزا شد ... و فرمان و نامه‌های دیگر و همچنین منشاتی از میرزا محمد تقی نوایی نیز نوشته شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵۵ص (۹۲-۱۴۶)، ابعاد متن: ۱۳/۲×۶/۳، اندازه: ۹×۱۷سم [رایانه]

۱۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۴۶

آغاز:بسمله، از آنجا که علمای اعلام دارالعلم جبروت دیباچه رساله جهانداری را؛ **انجام:** نصیب من همی غمخوردن آمد نشاید خوردن الا رزق مقسوم

مجموعه‌ای است از مراسلات، مکاتبات و فرمانها با عناوین: به یکی از احبا، در طلب اسب سواری، جواب مراسله به اشخاص محترم، مراسله به میرزا کوچك شیرازی خوش نویس، به یکی از مجتهدین و ارباب فضل و زهد، رقم متصد دیگری میرزا ابراهیم مستوفی، فرمان تدریس عالیجناب قدس القاب ملاعبدالله، فرمان میرابی رودخانه زاینده رود، رقم منشیگری دارالسلطنه اصفهان باسم میرزا علی، فرمان در باب باز شکاری، به دوستان از شداید آلام دوری، به یکی از فضلای عصر، در استماع وقوع حادثه جناب علامی وحید الزمانی طاب ثراه نوشته شده، جواب مراسله و تهنیت عیش عروسی، مراسله بطریق طعن و ملالت و مراسله در خصوص کتاب لیلی و مجنون؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: ساغری، ۳۶گ (۹۳پ-۱۲۸پ)، ۱۵سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [رایانه]

۱۹۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۷۵

شامل: مختصری از محمود بن محمد علی بن محمد باقر در کتاب «تنبیه الغافلین و ایقاظ الراقدین» در مذهب صوفیان، فرمان لقب اتابیکی میرزا تقی خان امیر کبیر، فرمان نشان نظام الملک، نامه ناصر الدین شاه به سلطان عبدالحمید خان عثمانی به سال ۱۲۷۲، فرمان نشان امیر تومانی قائم مقام، مراسله صدر اعظم ایران به صدر اعظم عثمانی، فرمان ولیعهدی نواب سلطان محمود میرزا، تقریرات امین الملك فرخ خان ایلچی هنگام شرفیابی حضور امپراطور فرانسه و ترجمه نامه اعلیحضرت امپراطور فرانسه به ناصر الدین شاه، ترجمه کاغذ اعلیحضرت امپراطور فرانسه به سفیر کبیر خود مقیم دربار دولت انگلیس، سواد نامه اعلیحضرت امپراطور روس که وزیر مختار وایلچی آنها در ۱۲۸۵ تقدیم ناصرالدین شاه

کرد، کاغذی تعلیم قائم مقام از طرف اعلیحضرت شاهنشاهی به نیابت السلطنه، جواب رقعه پسر حاجی حیدر علیخان که قائم مقام نوشته، نامه‌ای از میرزا ابراهیم موسوی خلف میرزا جلیل، دو نامه یکی از منشآت میر غیاث الدین دشتکی و دیگری از منشآت شیخ شمس طبسی، تعدادی از منشآت میرزا عبدالغفار نایب وزارت خارجه؛ خط: نسخ و نستعلیق خوش و استادانه، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۷۲گ، ۱۷سطر (۱۴/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۶–۷۲۸]

۱۹۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۴۶

دستور نامه‌های دیوانی و درباری و دوستانه و قباله‌نویسی است و در برخی نام محمد خان و صدر اعظم دولت روسیه آمده است با بندی در فرهنگ عربی بفارسی و شعر شیخ سیف الدین باخرزی و «جامع کتاب»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۰۰گ، ۱۴سطر چلیپا و راسته (۴×۱۰)، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۱۳–۳۳۰۳]

۱۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰ سرود

منشآت مختلف از میر سید شریف نصیرا، ظهوری و غیره، از آن جمله: نورس و ناز و نیاز ظهوری؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری کوچک[نشریه: ۱۳–۴۲۴]

۲۰۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۱۴/۴

از عبدالله طبری منشی و میرزا محمد علی آشتیانی و میرزا رضی (نامه فتحعلیشاه قاجار به امپراطور فرانسه مورخ ۲۲ رجب ۱۲۷۲ ص ۱۰۴–۱۰۸) و حاج اسدالله خان پسر حاج ابراهیم خان اعتماد الدوله شیرازی (نوشته علی محمد لواسانی صفا مورخ ذیقعده ۱۲۷۳ و پراکنده‌های دیگر به همین خط طبری)؛ کا: صفا لواسانی، علی محمد، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۱ص (۱۰۱–۱۲۱)، ابعادمتن: ۷×۱۴، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۵–۴۱۵۴]

۲۰۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۰۱/۴

پراکنده‌های دیگر، در آن نامه‌ای است به ملا میرزای شیروانی که از کربلا به اصفهان باز گردد؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷–۲۲۸]

۲۰۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۷۱

با عنوان «مخزن چهارم سطر ششم صفحه نخستین جزء مبدء الوداد و مسکن افراد متفرقه از بلاد ایران دارالسلطنه فرح آباد»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۲۲گ، ۷سطر (۵×۱۲)[ف: ۱۷–۲۸۶]

۲۰۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۷۵/۶

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی[نشریه:۷–۲۶۰]

۲۰۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۴۴/۲۶

آغاز:چون از وساوس شیطانی و هو اجس نفسانی که من المغارب الی المشارق؛ **انجام:** صیغه مصالحه کما هو المقرر المتعارف فی الشرع الأنور الأشرف جاری گردید.

دو انشای مختصر با نثری زیبا است، که گویا هر دو از یک مؤلف باشد اولی درباره اختلاف بین فرزندان حاجی زینل و مشهدی بدل که سرانجام منجر به مصالحه می‌شود، دومی نیز درباره ازدواجی است که منجر به طلاق و مصالحه می‌گردد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱گ (۱۴۴)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۰–۶۲۲]

۲۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۷۴

آغاز:دیباچه که میرزا مهدیخان بجهت بیاض رضاقلی میرزا ساخته؛ **انجام:** از افق اجلال طالع باد برب الانجم و الاوتاد.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۹۸گ، ۱۶سطر (۷/۳×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۷–۸۵۰]

۲۰۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۳۸/۸

آغاز:بموقف عرض عالی می‌رساند که هر گاه آفتاب الطاف ... پرتو استعلام بر روزن احوال؛ **انجام:** هر چند مطلب طولانی است و در اینجا بانجام نمی آید، لیکن بعنوان اجمال بعضی مراحل عرض شد، والسلام.

منشآتی است شامل عریضیه از «ملا محمد علی قاینی به آقا محمد» و پاسخ آن، نامه «آقا محمد به سید حسین قزوینی» و صورت مراسله «ملا علی نوری» و غیر آنها؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ ۴گ (۱۱۰پ–۱۱۳پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۳۳–۵۸۴]

۲۰۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۴۳

آغاز:ای کرده به کلک سنع ترکیب بشر×× زانشای تو نقش بسته اجسام و صور؛ **انجام:** غرض از تحریر این کلمات شرعیه ... این است که ...

منشآتی است مختصر که در دو بیت نخستین با سید الانشای نو ظهور، منسوبه مهدی خان استر آبادی، منشآت، محمد بن العابدین قزوینی و شرف‌نامه، خواجه عبدالله بیانی کرمانی همخوانی دارد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «عبده محمد هاشم»(بیضوی)، حسین بن حسن«حسین»(بیضوی)؛ ۲۷گ، ۵سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۳–۲۷۷]

۲۰۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۳۴/۷

آغاز: ... عالیحضرت سامی رتبت کرامی منزلت قدس طینت فرشته طلعت؛ **انجام:** شروط ضمن العقد اللازم الخارج آنکه جانبین کل مسطورات فوق را بعمل آوردند اعتراف شرعی و صیغ شرعیه بینهما جاری شد.

رساله حاضر شامل نامه‌هایی است که در تاریخهای ۱۷ ماه ذیحجه ۱۲۳۷ و اول ماه محرم ۱۲۳۶ نگاشته شده است و شاید بخشی از کتاب منشآت دیگری باشد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۴گ (۱۳۸–۱۴۱)، ۱۳سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۲۹–۲۰۱]

۲۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۱۲/۳

از: محمد جعفر (نیمه قرن ۱۳ق). وی که در برخی از عناوین مانند عنوان نامه‌های برگ ۴۶پ نام خود را می‌آورد در قرن سیزدهم این نسخه به دستش افتاده و آنچه پس از این معرفی خواهد شد،

در حاشیه به خط وی است، وی را باید از منشیان عصر فتحعلی شاه قاجار محسوب کرد که اینک نمونه‌ای از انشای وی را به خط خودش در دست داریم و آنچه قابل خواندن است: -مسود رقم سرکشیکچی باشی نواب تیمور میرزا که حسب الامر فرمان فرمای مملکت فارس شاهزاده ... (؟) قلمی نمود بتاریخ صفر المظفر سنه ۱۲۳۵ق، -رقم ملک عالیجاه ملا باشی که به مسوده این بندگان احقر حسب الامر قلمی شده به تاریخ شهر ذیقعده سنه ۱۲۳۵ق، - مکتوبی که از جانب عالیجناب مجتهد الزمان حاجی محمد حسن در جواب مراسله شاه که به مسوده و خط راقم حروف قلمی شد به تاریخ شهر صفر المظفر ۱۲۳۵ق، -[صورت یک وقفنامه اموال و املاک بر تعزیه حضرت سیدالشهداء متعلق به ناحیه فارس]، - رقم خانی به انشای حقیر، -رقمی که بعد از وفات مغفور خانی خان ... ایلخانی بانشاء و خط اقل بندگان احقر درگاه ... شاهزاده آزاده سیاوش هوش هوشنگ هنگ منوچهر چهر فرمان فرمای مملکت فارس روحی فداه بعالیجاه ... محمد علی خان خلف اوسط مرحوم مغفور مزبور که ارشد اولاد مرحوم مزبور می‌باشد قلمی گردید بتاریخ شهر ربیع الثانی سنه ۱۲۳۲ق، -فرمانی که در باب فتح خراسان نوشت، -مراسله قاسم خان قاجار، -عریضه ابراهیم قاجار صاحب اختیار کرمان، -به نواب شمعی میرزا قلمی شود، -به نواب علی شاه قلمی شود، -به نواب محمد قلی میرزا قلمی شود، -به نواب نایب السلطنه عباس میرزا قلمی نمود، - مراسله جات علما و فضلا که شاهزاده قلمی فرمود: ... اما ابومحمد مدرس ...، -مراسله میرزا هدایت الله دام فضله، -به علما باید نوشت، -مراسله عالیجاه میرزا محمد علی متولی ...، -مراسله فاضلی که از عرفا باشد، -به عالیجناب ملا علینقی مشهدی قلمی شد، -عریضه ملک الکتاب، -حاجی میرزا داود مشهدی، -مراسله عرفا، -نواب حسینعلی میرزا به عالیجناب آقا محمد کاظم شاعر اصفهانی قلمی فرموده‌اند، -دیباچه نکاح، -حکمی که نواب علیه عالیه به عالیجاه محمد علی خان قشقایی ایلخانی بعد از وفات مرحوم مغفورخان خانی به انشاء بنده احقر محمد جعفر انشا کرد بتاریخ شهر ربیع الثانی ۱۲۳۴ق، -رقمی که حسب الامر فرمان فرما ... (؟) موسوم گشت به انشاء اقل عباد، -عریضه جماعت نسوان بزرگان، -چند مورد «دیباچه مراسله»، -دیباچه وقف نامچه است، -اسامی اهالی کوه کیلویه و ... رقم نوشته شد...، -فرمان فتح‌نامه خراسان به تاریخ شهر شوال من سنه ۱۲۳۴ق، -مراسله که فرمان فرما به جناب سلطان العلما ملا علی نوری قلمی نماید، - مراسله که بشخص عارف و روشن ضمیری قلمی شود، -سفارش نامه شخص عارف است، -مراسله پادشاه والاجاه نادرشاه درباب فتح هندوستان، -رقم حکیمی است؛ خط: شکسته نستعلیق بدخط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، با تاریخ برخی فرمان‌ها متعلق به ۱۲۳۳ تا ۱۲۳۵ق؛ مجدول، دارای رکابه؛ مهر: «کتابخانه باقر ترقی»؛ ۱ص (۹ر)، اندازه: ۱۹/۹×۳۰/۱سم [ف: ۲۷/۱-۳۴]

۲۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۹۰/۲

آغاز:مکتوب. همواره وجود ذیجود عاقبت محمود عالیجناب قدسی القاب حقایق مآب؛ **انجام:** زیاده اطناب ننموده، ایام بکام دوستان باد. و السلام.

نامه‌هایی ست که برای آموزش عملی نامه‌نگاری گرد آمده است، بی‌دیباچه، بی نام کسان مشخص. جز آنکه یکجا آمده است: میرزا مهدی خان [استرآبادی؟] به میرزا یوسف نوشته است، بخش‌بندی نشده، با سربندهای در خور، در تهنیت زفاف نویسند، در تعزیت نویسند، در شکایت به محبوب، تهنیت منصب زنان نویسند، آزادنامچه، دیباچه، در فصل بهار نویسند، به خوانین، به علما و استادان، به قاضی، با اطباء به منجمان، و از این‌گونه؛ خط: نستعلیق شکسته خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ ۷۴گ (۹پ-۸۲پ)[ف: ۳-۳۱۸]

۲۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۰۷/۴

آغاز:در بهجت وصول نوشتجات مضمون آن نامه دلنواز لازم الاعزاز سلاسل اطوار اسواق صحبتهای بی نفاق را که حاصل زندگانی و خلاصه ایام کامرانی همان بود که در حرکت آورد؛ **انجام:** کار درد از چاره و درمان گذشت فاعانه جده و اغاثه جده بلغته الشوق الی حضرت العشق فسری الله العشق و امتحن الله

عبارات مختصری است که در عنوان نامه به اشخاص مختلف نوشته می‌شود و نیز انشای میرزا تقی به قائم مقام و چند انشای پراکنده از قائم مقام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۵گ (۷۱پ-۸۵ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۰-۲۷۱]

۲۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۵۷۶/۱

آغاز: بر قاصد خوش خبر هنرور ×× بوی روش کلام شکر؛ **انجام:**سکنه حشمت فریدون منزلت اشرف اقدس همایون اعلی می‌رساند که

مجموعه مراسلات و عریضه جاتی است آموزشی که به مناسبت‌های مختلف پیشنهاد شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: علی بن سلیمان، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۸۴ص (۱-۸۴)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳/۸×۱۹/۸سم [ف: ۴۳-۱۷۰]

۲۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۵۸/۱۳

شامل فرمان عالیشان راجه علی خان؛ خط: رقاع، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۵۷ و ۵۸پ)، ابعاد متن: ۹×۱۷/۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۰سم [ف: ۲۰-۵۵۴]

۲۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۰۴/۴

آغاز:چه شکر آدم که همسایه شکرم و چه سپاسی گذارم که در سایه قمرم؛ **انجام:** آتشی از عشق و شوری در سر است، چون سهیلی دایماً در اضطراب روزنه آرام دارد و شب نه خواب

نامه‌های بسیار شیوا وادیبانه ای است، متأسفانه انشاء کننده، شناخته نشد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۸گ(۹۹-۱۰۶)، ۲۱سطر، اندازه: ۶/۵×۱۱/۵سم [ف: ۳۶-۱۴۱]

۲۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۹۱/۹

آغاز:مقرر آن که آن عالیجاه از قرار یک طغرا رقم مطاع امان در

نهار داده در مدت توقف آن عالیجاه؛ **انجام:** و اگر لفیفه ای در مهاجرت تحریر نمایم صحیفه ای تقریر کرده ام. نیز محرومی ... خدمت را جوشن کبیر لازم است. چه کنم پرده سعدی قصب است. زیاده ازین ترک ادب و السلام
خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۴ص (۵۰۳-۵۲۶)، ۱۵-۱۷سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲/۴سم [ف: ۲۹/۱-۲۴۸]

۲۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۲

سیاهه چند نامه است، از جمله: صورت دیباچه عقدنامچه و غیره، صورت آزادنامچه، صورت توبه نامچه، صورت اجاره نامچه، باغ طلبیدن مولانا یدی (کذا)، مراسله ای که دیباچه است، مراسله‌ای که دوستی [نگاشته]، مکتوب دوستی به دوستی، مراسله هم پایه به هم پایه، مراسله‌ای که در جواب هم پایه خود نویسند، مراسله‌ای که در جواب هم پایه خود نویسند، مراسله‌ای که به بزرگی می‌نویسند، مکتوب دیباچه محبت نامچه، مکتوب که به همشیره می‌نویسند، مکتوب که والده به فرزند نویسد، صورت وکالت نامچه، صورت شراکت نامچه، صورت صلح نامچه، صورت اجازه نامچه، صورت شرط نامچه، صورت التزام نامچه، صورت استشهاد مراسله ای که کوچک به بزرگ نویسد، و صورت چند مراسله و نامه و سند دیگر مثل آن چه گذشت؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۰۳ص، ۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳/۴۰-۵۳]

۲۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۷

نمونه چند نامه و سند به قصد آموزش فن ترسل است مشتمل بر: مراسله که به دوستان نویسند، مراسله که به دوستان یک دل نویسند، مراسله که یکی از درویشان قلمی نموده، مراسله که به یکی از دوستان نویسند، مراسله که به طریق طعن نوشته‌اند، مراسله‌ای که مخصوص کتاب نوشته‌اند، در تعزیت نامچه، مسوده قبالجات، شرط نامچه و اجاره، صورت مصالحه نامچه، صورت تمسک نامچه، صورت قباله بیع شرط، صورت قباله نکاح، صورت وصیت نامچه، صورت زادنامچه و ...؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «عبده محمد باقر» (بیضوی)؛ ۴۲ص، ۱۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف:۳/۴۰-۱۶۱]

۲۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳/۱ سرود

منشآت عصر نادر و قاجار؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۰۲ق؛ جلد: تیماج، قطع: خشتی[نشریه: ۱۳-۴۲۲]

۲۱۹. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۶۱م

املشی در ص ۱ چنین یادداشت کرده است: چون قراء ت ارقام سر خط نامه ورق ۳۷ مشکل است ازین جهت به فارسی مصطلح در اینجا نوشته می‌شود: نقد و جنس که در مدت یک سال به معلم برسد: نقد پنج قران تبریزی به علاوه ملبوسات و مطعومات و مشروبات، ملبوسات: دیبا بوته دار، قبا، قبه (؟)، پیراهن و تنبان، قبا و ارخالق، کلاه، کفش، چاقشور، شال، عرق چین، قدک، مرکب، سنجرف، مطعومات: برنج، شلتوک، روغن، آب غوره، قار غورد، تنباکوی مجاری، تنباکوی سفری، تنباکو، گوسفند، بره، گاو ماده، پیه سوز، هیمه، پیه گداخته، ذغال، شکر مازندرانی، پنبه محلوج، قهوه، حنا، نی شکر، دوشاب، گردو، پیاز، شیرینی آلات، فاز، اردک ، مرغ، تخم مرغ، ... زیره کرمانی، فلفل، هلک، نمک؛ خط: شکسته خوش، کا: محمد حسین بن محمد مومن مازندرانی، تا: ربیع الاول۱۲۰۶ق؛ جلد: چرمی، ۸۷گ، ۸ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۷۸]

۲۲۰. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۸

جامع و مؤلف کتاب معلوم نیست، ولی معلوم است که وی در هرات می‌زیسته و در زمان امیر علی شیر نوائی تولیت موقوفاتی را داشته و تا سال ۹۲۷ در قید حیات بوده است. مؤلف، کتاب را در دو «لفظ» و نه «سطر» و «تتمیم» نهاده و هر «سطر» را به چند «لفظ» تقسیم کرده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۷ق[نشریه: ۲-۴۶]

۲۲۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۴۰

آغاز:افتتاح کلام بحمد ایزد فتاح امریست نیکو ودرود منایات به روضه مقدس وقبه منور ومشهد معطر خواجه کاینات فعلیست احسن واکمل تحیات برآل واولاد وخیره اوباد؛ **انجام:**کتابت ملای مکتب نویسند عالیحضرت فضیلت تربیت ملاهمت پیوسته قرین عافیت معرا ومبرا ازبریت بود بعد الدعا مشهود رای مودت پیرامی دارد که البته بدرس وبحث فرزندی ارجمندی نصر الله ...
مجموعه نامه ومراسلات واجاره نامه و وکالت نامچه وهبه‌نامچه وصورت قباله ومضاربه نامچه ومعاف نامچه وصورت مجلس وصورت استفتاء وعریضه به پادشاه وخوانین واعضای خانواده وفامیل که برخی با تاریخهای ۱۲۶۶-۱۲۰۸ ق آمده وجنبه آموزشی وتعلیمی دارد، ضمناً درمیان نامه‌ها اسم ومشخصات مکانها آمده که ظاهراً حقیقی به نظر می‌رسند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۸ق؛ افتادگی: انجام؛ ۳۵گ، ۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۵-۲۱۴۸]

۲۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۷۸

آغاز: ... ختامه عالیجاه رفیعجاه یگاه عسکرخان افشار که در جویبار ...
صورت چند نامه و مکتوب ادبی- تاریخی است از جمله بعضی از منشآت میرزا مهدیخان و قائم مقام و چند سواد فرمان پادشاهی و صورت بیع شرط نامچه و قبالجات دیگر؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: مرحوم محمد شفیع تبریزی، تا: ۱۲۱۰ق، جا: تبریز؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۵گ، ۹سطر، اندازه: ۱۸/۳×۲۲/۷سم [ف: ۴۱-۱۵۴]

۲۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۲۲-۲۰۲/۲۶

آغاز:بسمله دیباچه درنعت محمد المصطفی آن سرور انبیا را زبان جاری می‌سازم که طایر وحی مرغ دست آموز؛ **انجام:** وعند الحاجة حجة بوده باشد فمن بدله خبر ما سمعه فانها اسمه علی الذین بیدلوبه وعلیه دفع الاشتهاد والتوکل والاعثمار
نامه‌ها و مراسلات گوناگونی(دولتی، دوستانه و ...) است کهبرای

یادگیری وتعلیم دادن منشیان دراین مجموعه گردآوری شده است از انشاءات منشیان مختلف ازجمله میرزا مهدی خان استرآبادی ومحمدزکی ودیگران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۳ق؛ مجدول؛ ۹۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۸-۴۶۱۵]

۲۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۳۵

شامل: ۱. من منشات نواب وحد الزمانی، مراسله‌ای که به یاران دارالسلطنة قزوین نوشته، ۲. به مرحوم میرزا فصیح برادر خود نوشته، ۳. صلح‌نامه‌ای که مسوده آن را مهدی خان سلطان نزد عبدالعزیزخان والی ترکستان برده بود تا موافق آن قلمی نمایند، ۴. نامه به داراشکوه هنگامی که خواست به ایران بیاید در پاسخ نامه او، ۵. پاسخ نامه سلطان مراد بخش، ۶. نامه به والی بیجاپور، ۷. نامه به والی دکن، ۸. پاسخ نامه سلطان مرادبخش، ۹-۱۰. دو نامه اعلی حضرت به عبدالعزیز خان والی ترکستان، ۱۱. نامه به پادشاه اروس، ۱۲. نامه به عبدالعزیز والی ترکستان، ۱۳. نامه به سلطان مرادبخش، ۱۴. نامه به ابوالغازی خان والی خوارزم، ۱۵-۱۶. دونامه به عبدالعزیز خان والی ترکستان، ۱۷-۱۸. دونامه به ابوالغازی خان والی اورگنج، ۱۹. نامه به عبدالعزیزخان والی ترکستان، ۲۰. رقم به میرزا مقیم کتابدار خاصه شریفه، ۲۱. تعیین یکی از بندگان، ۲۲. دیباچه رقم باغبان باشی گری باغات یسرکار، ۲۳. دیباچه رقم القاب اعتماد الدوله، ۲۴. دیباچه رقم میرابی اصفهان، ۲۵. دیباچه رقم حکم باشی گری، ۲۶. فرمان فرستادن عرضه داشت و تظلم نامه به خود شاه، ۲۷. رقم منصب وزارت دیوان اعلی برای میرزا محمد مهدی، ۲۸. دیباچه رقم وزارت از جانب اعلی حضرت، ۲۹. رقمی که به جهت رسوم خود نواب وحید نوشته، ۳۰. دیباچه رقم بیگلربیکی صفی قلی بیک واد رستم بیگ، ۳۱. دیباچه رقم صدارت میرزا مهدی، ۳۲. دیباچه رقم صدارت میرزا ابوصالح صدر ممالک محروسه نوشته، ۳۳. دیباچه رقم وزارت دیوان اعلی جهت عالی جاه شیخ علی خان زنگنه نوشته شده مورخ ابتداء دو ماهه تخاقوی ئل ۱۰۸۹ق، ۳۴. دیباچه رقمی که به جهت میراز محمد حسین طبیب حرم علیه نوشته شده، ۳۵. دیباچه رقم نظارت موات نجف قلی بیک تو شمال باشی، ۳۶. دیباچه رقم توشمال باشی گری لطف علی بیک نوشته شد، ۳۷. دیباچه رقم توپچی باشی گری به نجف قلی بیک نوشته‌اند، ۳۸. دیباچه رقم دیوان بیکی گری ابوالقاسم بیک، ۳۹. دیباچه انعام به مینای شراب خاص که دروجه جمشیدخان قوللر آقاشی شفقت شده بود نوشته، ۴۰. دیباچه رقم قضاء دارالسلطنة اصفهان، ۴۱. رقم وزارت خراسان به میرزا سعدالدین محمد نوشته، ۴۲. دیباچه رقم تولیت مقصود بیک ناظر بیوتات سرکار خاصه شریفه (رقد خاقان)، ۴۳. دیباچه رقم جلوس ثانی و تغییر اسم سامی نواب طوبی آشیان قدس مکان، ۴۴. دیباچه رقم ایشیک آقاسی باشی گری به نحو دیگر به جهت دیگری نوشته، ۴۵. رقم در باب فوت سلطان بلاغی به ولد او، ۴۶. دیباجه رقم شخصی، ۴۷. مسوده جواب کتابت حاکم ملتان که به ذوالفقار خان نوشته، ۴۸. مسوده مکتوبی که از جانب یکی از حکام سرحد نوشته، ۴۹. رقم قورچی گری رکاب مقرب الحضرة صفی قلی بیک شاملو، ۵۰. شرح حاشیه رقم که نواب اشرف به خط مبارک خود قلمی فرسوده بودند، ۵۱. کتابتی که از جانب میرزا تقی اعتمادالدوله به صفدرخان نوشته، ۵۲. درجواب کتابت حسین بیک نوشته، ۵۳. مراسله که به میرزا فصیح برادر خود نوشته‌اند، ۵۴-۵۵. دونامه دیوانی بی عنوان، ۵۶. نامه به عبدالعزیز خان والی ترکستان در پرسش قضیه ندر محمدخان والد اونوشته‌اند، ۵۷. مکتوبی از اعلی حضرت به عبدالعزیز خان والی ترکستان، ۵۸. نامه به سلطان مراد بخش، ۵۹. نامه اعلی حضرت پس از گشودن قندهار به اورنگ زیب فرمانروای هندوستان، ۶۰. نامه در باب طلب قندهار مصحوب شاه قلی بیک برای پادشاه هندوستان، ۶۱. نامه‌ای که پس از قلعه قندهار به پادشاه مزبور نوشته‌اند، ۶۲. فتح نامه قندهار در زمان ظل پروردگار، ۶۳. تذکره اعلی حضرت به عبدالعزیزخان والی ترسکتان، ۶۴. پاسخ سلطنت پناه به عبدالعزیزخان والی ترکستان، ۶۵. پاسخ به همین عبدالعزیزخان، ۶۶. نامه به همو، ۶۷. پاسخ پادشاه دکن، ۶۸. رقم نفی سلطان کرد به حاکم وان از حکام روم، ۶۹. رقم اعتماد الدوله درباره سیورغال ده نیم معادن، ۷۰. رقم خلعت اعتمادالدوله محمد بیک وزیر دیوان اعلی، ۷۱. رقم خلعت میرزا شفیع منجم، ۷۲. رقم سیورغال، ۷۳. رقم سیورغال اعتمادالدوله محمد بیک وزیر دیوان اعلی، ۷۴. دیباچه رقم، ۷۵. دیباچه رقم وزارت، ۷۶. دیباچه رقم طبابت، ۷۷. رقم به ایالت پناه میر جمله، ۷۸. رقم به امارت پناه بوداق سلطان، ۷۹. رقم تفنگچی آقاسی گری که بوداق سلطان نوشته، ۸۰. مکتوب به قورچی باشی و بیگلربیگی آذربایجان به وزیر اعظم، ۸۱. نامه حاکم سرحد به صفدرخان، ۸۲. نامه به یکی از دوستان، ۸۳. رقعه‌ای که به علی قلی حاکم لرستان نوشته‌اند، ۸۴. کتابی که از جانب خود به ندرعلی بیک نوشته‌اند، ۸۵. کتابی که به یاوران قزوین خالی از لفظ عربی نوشته‌اند بندی به فارسی سره هم در عباس نامه (ص ۱۴۴) می‌بینیم که آنهم از وحید قزوینی است) (نیز مجلس ۲۷۰: ۱۴)، ۸۶. نامه به میرزا محمد باق روزیر قورچی، ۸۷. نامه به میرزا نصیر ضابطه نویس، ۸۸. نامه به میرزا فصیح برادر خود، ۸۹. نامه به آقا رضی قزوینی از جانب خود، ۹۰. پاسخ به منشی الملکی، ۹۱. نامه به با یاران قزوین، ۹۲. ۹۳. دونامه به آشنایان، ۹۴. نامه به یاران قزوین، ۹۵. در طلب اسب به حسن بیک منشی نوشته‌اند، ۹۶. نامه به خلیل خان بختیاری، ۹۷. نامه به میرزا یوسف برادر خود، ۹۸. نامه به حسین بیک منشی، ۹۹. نامه به مولانا محمد مهدی، ۱۰۰. نامه به حسین بیک منشی، ۱۰۱. پاسخ به عزیزی، ۱۰۲. نامه به کس دیگر، ۱۰۳. نامه به مولانا محمد طاهر طالقانی، ۱۰۴. نامه به عزیزی، ۱۰۵. نامه به صفی قلی بیگلربیگی ایروان، ۱۰۶. نامه به مسیحای فسایی، ۱۰۷. نامه به نجف قلی خان زنگنه، ۱۰۸. نامه به مولانا محمد مهدی، ۱۰۹. نامه

به عربی و فارسی به آقارضی قزوینی، ۱۱۰. نامه به عربی و فاسی به مولانا خلیل، ۱۱۱. نامه به درویش یوسف کشمیری، ۱۱۲. کتابتی که در باب فوت میرزانعیم پسر میرزا یوسف به مشار الیه نوشته‌اند، ۱۱۳. نامه میرزا محمد امین برادر خود، ۱۱۴. نامه به میرزا سعدالدین محمد وزیر خراسانی، ۱۱۵. نامه به میرزا محمد صادق پسر خود درباره مرگ محمد صالح پسرش، ۱۱۶. نامه به سید ماجد قاضی، ۱۱۷. نامه به میرزا یوسف برادر خود، ۱۱۸. نامه به آقارضی و میرشاه میر قزوینی، ۱۱۹. نامه به ملك الشعراء میرزا صایبا، ۱۲۰. نامه به آقا رضی و واعظ الانامی، ۱۲۱. نامه به آقارضی گیلانی ۱۲۲. نامه به میرزا سعید همشیره زاده خود درباره مرگ مادرش، ۱۲۳–۱۲۴. دو نامه به میرزا سعدالدین محمد وزیر خراسانی، ۱۲۵. نامه صفی قلی خان بیگلربیگی هرات، ۱۲۶. نامه به میر نجات، ۱۲۷. نامه به ابوالقاسم بیك بیگربیگی قلم روعلی شیر، ۱۲۸. پاسخ به علی خان زنگنه بیگلربیگی تبریز، ۱۲۹. نامه به میرزا سعدالدین محمد وزیر خراسانی، ۱۳۰–۱۳۱. دونامه به علی خان زنگنه بیگربیگی تبریز سردار آذربایجان، ۱۳۲. نامه به ابوالقاسم خان بیگلربیگی قلمرو علی شیر، ۱۳۳. نامه به میرزا سعدالدین محمد وزیر خراسان، ۱۳۴. نامه به میرزا شمس الدین وزیر حاکم نسا درباره سفارش بازماندگان او، ۱۳۵. نامه به علی خان زنگنه بیگلربیگی، ۱۳۶. نامه به حکیم محمد مؤمن گیلانی، ۱۳۷. نامه به علی خان زنگنه بیگلربیگی تبریز سردار آذربایجان، ۱۳۸. نامه به میرزا معصوم وزیر رشت، ۱۳۹. نامه به شاه ویردی خان حاکم لرستان، ۱۴۰. ۱۴۱. دونامه به علی خان زنگنه بیگلربیگی تبریز، ۱۴۲. درباره سفارش عزیزی به وزیر رشت، ۱۴۳. نامه به شاه ویردی خان بیگلربیگی لرستان، ۱۴۴. نامه به میرزا محمد امین برادر خود وزیر قندهار، ۱۴۵. نامه به ملك الشعراء میرزا صایبا، ۱۴۶. نامه به قاضی سعیداء قاضی قم، ۱۴۷. نامه به عزیزی، ۱۴۸. نامه به وزیر رشت، ۱۴۹. نامه به وزیر مازندران درباره سفارش کسی، ۱۵۰. نامه به میرزا سعدالدین محمد وزیر خراسان، ۱۵۱. دو کلمه که در حقیقت اشیاء نوشته اند (فلسفی است)، ۱۵۲. آزاد نامچه برای آغورلو آقا مهتر کاب خانه خود، ۱۵۳. دو کلمه که در باب تحقق واحد نوشته اند (فلسفی است)، ۱۵۴. آزادنامچه برای غلام و خادم خود، ۱۵۵. آزادنامچه برای آقا محبت صندوق دار خود، ۱۵۶. در تحقیق کمال ظهوری و شعوری و دوری و رسمی و عدد تام و ناقص و زائد (فلسفی است)، ۱۵۷. آزاد نامچه برای خادم، ۱۵۸. دو کلمه در باب لام ملکیت و جنسیت، ۱۵۹. در ترکیب خط نستعلیق، ۱۶۰. در خاتمه انتخاب دیوان خود در باب تصحیح آن نوشته است، ۱۶۱. در باب تصحیح شرح فارسی که بر خلاصه حساب نوشته شده بود نوشته‌اند، ۱۶۲. در معنی شعر خواجه حسن سنائی، ۱۶۳. وقف نامچه قرآن که برای کسی نوشته‌اند، ۱۶۴. دو کلمه که در باب معنی شعر مولوی معنوی نوشته، ۱۶۵. دیباچه تاریخ احوال سلاطین صفویه (ستایش از کتابی است)، ۱۶۶. القابی که به جهت پادشاهان صفویه حسب الامر الاعلی نوشته شده که در توحید خانه مبارکه ذاکرین در اثناء ذکر بدان مواظبت نمایند (از شاه اسماعیل تا شاه سلیمان صفوی)، ۱۶۷. دیباچه‌ای که بر علم معانی و بیان تصنیف خود نوشته‌اند، ۱۶۸. دیباچه‌ای که نواب مرحوم مزبور بر علم عروض نوشته‌اند، ۱۶۹. دیباچه بر اشعار سلاطین صفویه، ۱۷۰. در عذر غفلت و طلب مغفرت از بخشنده بی منت، ۱۷۱. دیباچه‌ای که بر بیاض میرزامحمد حسن طبیب، خاصه شریف که نواب خاقان خلد آشیان صاحب قران به خط شریف مبارك بر بیاض ایشان چیزی نوشته‌اند نوشته شده، ۱۷۲. دیباچه بر رساله آداب تعلیم جوارح زمان سلطان، ۱۷۳. ۱۷۹. هفت دیباچه بی عنوان دیگر، ۱۸۰. رباعیات باباطاهر به همان خط نستعلیق ریز، ۱۸۲. دو بند انشاء دیگر یکی مورخ ۱۲۰(=۱۲۰۰) به خط دیگر درشت و یك انشای دیگر ریزتر، ۱۸۳. دیباچه آقا حسین خوانساری بر بیاض نواب صدارت پناه، ۱۸۴. دیباچه رساله مطلع الانوار مولانا محمد باقر که مرحوم آقایی نوشته، ۱۸۵. قباله خانه میرزا شفیع بن حکیم داود که در نجف خریده، ۱۸۶. شعر خیام به خط شکسته نستعلیق، ۱۸۷–۱۸۸. دو دیباچه آقا منصور سمنانی بر بیاض و سفنیه خود، نخستین مورخ ۱۰۷، ۱۸۹. دیباچه او بر بیاض از اهل ادرارك مورخ ۱۰۳۷ق، ۱۹۰. دیباچه سفینه‌ای، ۱۹۱. دیباچه مجموعه، ۱۹۲. دیباچه میر رکن الدین محمد بر شریفه شوقیه، ۱۹۳. مفاخر و مزایای سلسله صفویه بر دیگر پادشاهان (گویا از خود وحید)، ۱۹۴. تعریف سخن از آقا حسین خوانساری، ۱۹۵. نامه او به میرزا علی رضای تجلی، ۱۹۶. نامه او از زبان یکی از حکام سر حد به وزیر اعظم دولت عثمانی، ۱۹۷. نامه او از زبان آقا اشرف حکیم، ۱۹۸. قدغن شراب از همین خوانساری، ۱۹۹. دیباچه او بر وقف نامه املاك میرزا رضی، ۲۰۰. نامه‌ای در دوازده مقام و بیست چهار شعبه با عبارات و اصطلاحات موسیقی، ۲۰۱. نامه میرزا محمد طاهر وحید به شاه نجف، ۲۰۲. در معنی شعر حافظ «ماجرا کم کن و بازا که مردم چشم – خرقه از سر بدرآورد و به شکرانه بسوخت» از همو، ۲۰۳. در معنی شعر حافظ «پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت.» از همو، ۲۰۴. به جهت ترکیب خط نستعلیق گویا از همو در چهار سطر، ۲۰۵. لغز به نام سیاوش پیش خدمت شربت خانه خاصه شریفه، ۲۰۶. نامه وحید از جانب شاه عباس دوم به خواندگار روم با ایلچیگری و سفارت کلب علی سلطان، ۲۰۷. نامه شاه عباس دوم به عبدالعزیز خان پادشاه ترکستان در بخارا که کلب علی سلطان پرده بود، ۲۰۸. نامه به دولت خان حاکم قندهار هنگام محاصره آنجا، ۲۰۹. پاسخ نامه خواندگار روم که می‌بایستی محمدیجان بیك پس از روانه شدن اسمعیل آقای متفرقه آقاسی ایلچی خواندگار ببرد و نرفت و نبرد، ۲۱۰. نامه به محمد معصوم پسر حسین بیك منشی، ۲۱۱. مسوده‌ای به جهت اختتام قرآن نوشته شده، ۲۱۲. نامه به میرزا علی بیك، ۲۱۳. رقعی در طلب ملا محسن کاشی، ۲۱۴. نامه به یاران قزوین، ۲۱۵. رقم امتیاز الویه

سپاه، ۲۱۶. به عنوان طومار اشعار که به جهت میرزا سعدالدین محمد فرستاده نوشته، ۲۱۷. رقعه‌ای که به آقا رضی گیلانی وزیر زینل خان ایشیک قاسی باشی و دیوان بیکی نوشته، ۲۱۸. رقم مرتضی قلی خان سعدلو برای استاد زمان دلاک، ۲۱۹. رقم داروغگی خوار به قلم او، ۲۲۰. رقم برای مردم سمنان که به دماوند می‌توانند بروند و مطالب خویش را عرض دارند، ۲۲۱. رقم امیر شکاری اصلان بیک پازوکی، ۲۲۲. از منشات او هنگامی که پادشاه میخواست در سال تنگوزئیل به طهران برود و حکیم عبدالقادر را از قزوین بدانجا فرستاد تا ببیند آب و هوای آنجا چگونه است و او درگذشته بود، ۲۲۳. از همو درباره پیدا شدن برده گریخته، ۲۲۴. نیز فرمانی از همان خان درباره ممیزی املاک و رقبات الکای سمنان به عهده میرزا عبدالغنی، ۲۲۵. نامه میر عبدالنبی ورامینی به مردم سمنان به مسوده حیدر بیک، ۲۲۶. نامه میرزا طاهر نصرآبادی به سلمه خانم اصفهانی، ۲۲۷. نامه عرفی به شیخ فیضی، ۲۲۸. نامه خان خانان به عرفی، ۲۲۹. پاسخ او بدو، ۲۳۰. نامه ظهوری به ثنائی، ۲۳۱. نامه آصف خان به عرفی، ۲۳۲. پاسخ او بدو، ۲۳۳. نامه به ملاشکیبی، ۲۳۴. منشآت شیخ ابوالفضل، ۲۳۵. نوشته شاه طاهر، ۲۳۶. عریضه خواجه امیر بیک، ۲۳۷. نامه عرفی به یکی از اهل استعداد، ۲۳۸. رونقی همدانی در طلب شبیه مطلوب خود به آقا رضا نوشته، ۲۳۹. نامه شاه سلیم به خط خود به شاه عباس، ۲۴۰. نامه میرعلی شیر به مطلوب خود، ۲۴۱. نامه نصیرای همدانی به شیرازیان با «شرح حاشیه»، ۲۴۲. نامه شیخ ابوالفضل به شریف آملی، ۲۴۳. نامه او به خان خانان، ۲۴۴. نامه او به میرزا هادی پسر امین الملکی، ۲۴۵. نامه ملاملك قمی به نظیری نیشابور، ۲۴۶. نامه حکیم ابوالفتح در پاسخ نامه آصف خان، ۲۴۷. نامه عرفی به ظهوری هنگامی که شالی برایش فرستاده بود، ۲۴۸. نامه خان خانان به نظیری هنگامی که او به مکه می‌خواست برود، ۲۴۹. پاسخ خان خانان به نامه ولی قلی بیک امین، ۲۵۰. نامه نصیرای همدانی به محمد حسین چلبی (مانند ش ۹۴ ش ۵۶۴۵)، ۲۵۱. نامه دوستانه، ۲۵۲. دو انشاء نصیرای همدانی، ۲۵۳. نامه او به دوستی که از می‌گساری از دوستان بریده بود، ۲۵۴. هشت رقعه از جامی به درویشان خواجه عبدالله، ۲۵۵. نامه طالبان اعتمادالدوله، ۲۵۶. نامه شیخ ابوالفضل به راجی علی خان، ۲۵۷. نامه به عزیزی در طلب تسبیح، ۲۵۸. نامه ملانوعی به تقی بیک هنگامی که محبوس بوده است، ۲۵۹. در تهنیت غرس ظریفی، ۲۶۰. افتتاح بیاض شیخ ابوالفضل، ۲۶۱. دیباچه بیاض، ۲۶۲. دیباچه بیاض، ۲۶۳. دیباچه کجکول، ۲۶۴. دیباچه کجکول، ۲۶۵. نامه شیخ ابوالفضل به میر شریف آملی، ۲۶۶. نامه میر رکن الدین محمدای سمنانی از اصفهان به میر محمد منصور حسینی، ۲۶۷. نامه ملاعبدالله قزوین به میر محمد مؤمن استرآبادی میر جمله حیدرآباد، ۲۶۸. نامه حکیم شفائی به صدرات پناه برای افصح الدین همتی فراهانی، ۲۶۹. دیباچه سند گرمابه چهارسوی که ملاعلی از زبان علی سلطان نوشته، ۲۷۰. نامه آقا منصور سمنانی درباره تسبیحی که از کسی خواسته و تسبیح بدی فرستاده بود، ۲۷۱. نامه آقا منصور سمنانی به میرزا مظفر علی منجم، ۲۷۲. نامه همو به دوستی و از اولاله پیکایی برای باغ خود خواسته است، ۲۷۳. نامه همو به دوستی و او را به خانه خود خواسته است، ۲۷۴. نامه همو به دوستی که خبر آمدن او را آورده بودند، ۲۷۵. نامه همو به دوستی در پاسخ نامه او با تشبیهات مناسب نویسندگی، ۲۷۶. نامه همو به آقا محمد اشرف سمنانی، ۲۷۷. نامه همو به دوستی ه چرا تنباکو نفرستاده است، ۲۷۸. میرزا هاشم وزیر هرات به میرزا قاسم، ۲۷۹. پاسخ میرزا قاسم به او، ۲۸۰. نامه اکبرشاه به چلبی بیک، ۲۸۱. دیباچه دیوان شیخ فیضی هندوستانی ۲۸۲. نامه میرزا محمد علی درباره فرستادن اسب با تشبیهات مناسب، ۲۸۳. نامه کسی به یکی از بزرگان و درخواست رخصت، ۲۸۴. نامه امام قلی صانع در طلب کاغذ، ۲۸۵. نامه شیخ ابوالقاسم کازرونی به خواجه سلطان محمد وزیر فارس (بی نقطه)، ۲۸۶. نامه احسنی لاهیجانی به محمود لنگرودی، ۲۸۷. گلشن خیال میرزا محمد طاهر نصرآبادی، ۲۸۸. نامه او به دوستی در طلب اسطرلاب، ۲۸۹. نامه میر محمد باقر داماد به مولانا عبدالله ششتری، ۲۹۰. نامه رفیع الامراء میرزا محمد علی منشی از جانب رضاقلی خان به میرزا زین العابدین، ۲۹۱. نامه خواجه محمد سعید ادر طلب شراب، ۲۹۲. نامه به دوستی در طلب دایره، ۲۹۳. نامه در طلب ماست (دوتا)، ۲۹۴. نامه به وزیر نظاما میرزا احمد، ۲۹۵. نامه دوستانه، ۲۹۶. نامه یعقوب به یوسف و پاسخ او، ۲۹۷. نامه به اسکندر، ۲۹۸. نامه به دوستی در پاسخ نامه او که حسین قالی بیک آورده بود، ۲۹۹. نامه محمد مومن بیک داروغه قراش خانه به میرزا ابراهیم همدانی، ۳۰۰. نامه دوستانه در طلب یاقوت، ۳۰۱. کتابه گنبد مقدس رضوی از آقا حسین خوانساری به نام و به دستور شاه سلیمان پس از زمین لرزه تاریخ ۱۰۸۴، در ۱۱۸۵ نوشته شده است و به عربی است، ۳۰۲. نامه به حفاظ و موسیقی دانان و نغمه سرایان، ۳۰۳. نامه حکیم رشیدی به میرزا ابراهیم مداذهی، ۳۰۴. نامه میرزا فصیحی به حافظ محب علی درباره پیوند شیشه، ۳۰۵. نامه مولانا عبدالخالق منشی به مولانا نصراله، ۳۰۶. نامه آقا منصور درباره تسبیح (تنها عنوان است)، ۳۰۷. نامه میرزا مظفرعلی به میرزا عبدالقادر وزیر و درخواست حوض سنگ مرمر، ۳۰۸. نامه کسی به میرزا مظفر علی منجم و وقت و ساعت فرستاده است که اصلاح نماید با اصطلاحات ساعت سازی ماند ساعت، وقت، تار، ابریشم سازیی اصول، پنج تاب، رشته، زمان، عدد، سردرگم، گسسته، چرخ، سعی، انتظام، حرکت، صناعیه، دایره، چرخه، دولاب، آب، رونق، کار، شیرازه بندی، اوراق، جمع، اشتات، متفرقات، پراکندگی، ۳۰۹. پاسخ این نامه با همین گونه اصطلاحات مانند گردش، استوار، پیچان، افشان، پریشان، کوکب، مستقیم، رقاص، بازی گری، مقیم، عقرب، قوس، دونیم، نبض، جنس، سیار، ثابت، ساعت مستوی، معوج، متفاوت، سریع، گردنده، منطقه، میان، دقیقه، راست، کج، زیاده روی، ۳۱۰. نامه

میرزا مظفرعلی به حکیم محمد سعید و درخواست نسخه مرکب القوی او، ۳۱۱. نامه آقا منصور درباره تسبیح، ۳۱۲. نامه به امراء در طلب جوارح، ۳۱۳. نامه میرزا مظفر علی به آقا منصور در طلب کبک، ۳۱۴. نامه آقا منصور به میرزا مظفر علی درباره فرستادن کبک، ۳۱۵. نامه نصیرای همدانی به میر معین میراب و درخواست آب و پاسخ او، ۳۱۶. نامه صفی قلی خان بیگلربیگی هرات به بیگلربیگی مشهد و درخواست درخت میوه برای پیوند، ۳۱۷. انشاء مولانا طفیلی لاهیجی، ۳۱۸. چندین نوع آغازنامه یاد دیباچه مکتوب است، ۳۱۹. انشاء ملا خلیل لاهیجی، ۳۲۰. انشاء مولانا میرقاری گیلانی، ۳۲۱. دیباچه مکاتیب و مراسله، ۳۲۲. نامه نواب علی شاهی به مادر خواندگار روم، ۳۲۳. منشور نواب کامیاب شرف اعلی به عبدالمومن خان اوزبک، ۳۲۴. پاسخ او بدو، ۳۲۵. نامه به قیصر روم، ۳۲۶. نامه طهماسب به قصیر روم، ۳۲۷. نامه به سلطان سلیم، ۳۲۸. نامه به پادشاه (چند نوع نمونه دیباچه است)، ۳۲۹. عریضه به وزراء (چندیننمونه است)، ۳۳۰. چند نمونه پاسخ به وزیر، ۳۳۱. چند نمونه نامه به امراء و پاسخ به امراء، ۳۳۲. نمونه نامه به مستوفیان و منجمان و فضلاء و قضات و حکام شریعت و امراء و مجلس نویس و سرداران و سپهسالاران و درباره آزار چشم و فرستادن کحال، ۳۳۳. نامه قاضی سمنان به میر محمد رضای مین باشی انشاء خواجه سعیدا، ۳۳۴. نامه میرزا تیمورعلی منشی از جانب رکان خان به خواجه افضل، ۳۳۵. نامه به دوستی که از حجاز و عراق آمده بود، ۳۳۶. نامه ملاحسین قصه خوان به میر محمد منصور به مسوده مولانا روح الله شیرازی با اصطلاحات مناسب قصه‌خوانی، ۳۳۷. نامه معین الدین منصور شیرازی به نورالدهر حاکم لاربه مسوده همان روح الله شیرازی با تشبیهات مناسب علم موسیقی، ۳۳۸. نامه دوستی به شیخ محمدنامی به مسوده همان شیرازی با عبارات نویسندگی، ۳۳۹. . نامه دوستی به امیر عمادالدین شریف به مسوده همان شیرازی، ۳۴۰. نامه دوستی به مستوفی زمان میرزا جانی با تشبیهات مناسب استیفاء مسوده همان شیرازی، ۳۴۱. از دوستی به محمد زمان بیک مسوده همو، ۳۴۲. انشاء شمس الدین سحابی، ۳۴۳. پاسخ به شمس الدین محمد سحابی، ۳۴۴. نامه دانشمندی در سجاس به دوستی فاضلی، ۳۴۵. نامه قوام الدین در مراغه به یکی از خود با تشبیهات فنون نویسندگی، ۳۴۶. نامه شمس الدین به دوستی فاضل، ۳۴۷. نامه قاضی میر حسین یزدی به قاضی صفی الدین عیسی، ۳۴۸. نامه سلطان یعقوب به امیر عبدالوهاب، ۳۴۹. نامه خواهشمندی امراء به امراء، ۳۵۰. نامه‌های دوستانه، ۳۵۱. نامه امیر به حکیم باشی، ۳۵۲. نامه به درویشان، ۳۵۳. نامه به امیران بزرگ، ۳۵۴. پاسخ امیران بزرگ به نامه دیگری، ۳۵۵. نامه به امیران، ۳۵۶. تهنیت منصب امراء، ۳۵۷. چندین نامه دوستانه درباری دیگر، ۳۵۸. دیباچه‌ای با عبارت‌های شیوا، ۳۵۹. باز چندین نامه درباری دیگر به طبیبان و حکماء سرکار خاصه و دیگران، ۳۶۰. نامه آقا منصور به میرزا مظفرعلی منجم و شکایت ارسرما، ۳۶۱. نامه میرزا مظفر منجم به آقا منصور و خواستن او، ۳۶۲. نامه به خواجه سرایان، ۳۶۳. تهنیت نوروز سلطانی، ۳۶۴. تهنیت کلانتری از قاضی سمنان به میر احمد بیک کلانتر عامری، ۳۶۵. نامه نواب گیتی ستانی به نور محل حرم شاه سلیم در تعریف شاه زاده پرویز سلیم، ۳۶۶. نامه به زنان درباری، ۳۶۷. نامه به ایستادگان سده سینه والا یا سر سخن عرایض، ۳۶۸. نامه استعفاء خدمت به دربار، ۳۶۹. نامه آقا منصور سمنانی به ساروخان حاکم خوارو سمنان و طلب وظیفه از حاصل طاحونه، ۳۷۰. نامه نواب بیگم در تهنیت ولادت شاه زاده عالمیان به سلاطنم، ۳۷۱. تهنیت نامه‌های: سلطنت و امارت و صدارت وزرارت (یکی از آنها به شمس الدین اصفهانی است) و ماه رمضان و عید قربان و شب قدر و شب برات و نوروز (یکی از ملاخلیل قاری گیلانی است) و اضحی و صحت (از پدر الدین یحیی امیر تاج الدین) و ولادت (یکی ولادت سلطان حمزه میرزا است)، ۳۷۲. حکم ابراهیم خان حاکم شیرازی در تهنیت ولادت شاه زاده سلطان سلیمان میرزا و منصب للگی خود به مردم شیراز، ۳۷۳. تهنیت ولادت شاه زاده صفی میرزا از خان احمد خان گیلان، ۳۷۴. تهنیت: قدوم، عمارت، ۳۷۵. تهنیت جلوس شاه عباس یکم، ۳۷۶. تعریف نامه ها، ۳۷۷. تعزیت نامه خواجه منصور کجوری به خواجه قاسم در مرگ خواجه جمال الدین، ۳۷۸. تعزیت نامه خواجه جلال الاسلام الاسلام به قاضی عمارد مرگ خلیفة العجمی مسوده ملا روح الله شیرازی، ۳۷۹. تعزیت نامه شاه ولی سلطان به میر سید شریف در مرگ پسرش مسوده همو، ۳۸۰. پرسش تعزیت شاه وجیه الدین خلیل الله شریفی به نواب علامی برادر خود به مسوده همان شیرازی، ۳۸۱. دیباچه‌هایی با استعارات کلامی و قصه خوانی و مانند اینها، ۳۸۲. نامه حیدرقلی خان چوله به میرزا مهدی مین باشی آب سرد، پاسخ نامه او، مسوده خواجه محمد سعید، ۳۸۳. نامه خواجه محمد سعید به آستان پادشاه هنگامی که در قزوین بوده‌اند و میرزا قادر طبیب را برای تشخیص آب و هوای ماه سنبله تهران به آنجا فرستاده و او در آنجا در گذشته بود، ۳۸۴. نامه طهماسب قلی خان به قادرخان قورچی باشی اشرف در پاسخ نامه او، ۳۸۵. نامه آقا منصور سمنانی به دوستی و درخواست کمان از او با تشبیهات مناسب، ۳۸۶. نامه میرزا طاهر نصرآبادی به شیخ محمد و درخواست تسبیح، ۳۸۷. نامه او به قلیچ خان طالش و درخواست تیر، ۳۸۸. نامه شاهوردی خانابه غیاثا خواه مقصود بیک سبزواری و پاسخ غیاثا خواجه مقصود بیکا، ۳۸۹. نامه میرزا سعدالدین محمد وزیر خراسان به مولا ناظما (دوتا)، ۳۹۰. نشان سلطان حسین بای قراد رمنع ریش تراشی، ۳۹۱. نامه حکیم ابوالفتح گیلانی به خان خانان، ۳۹۲. قباله‌ها و صداق نامه‌ها، ۳۹۳. . صداق نامچه زن میرزاشاه تقی انشاء خواجه محمد سعید، ۳۹۴. دیباچه صداق نامچه ای از همین خواجه محمد سعید، ۳۹۵. توبه نامه از فسوق به تخصیص از شراب، ۳۹۶. توبه نامه الله وردی خان نایب و سردار خراسان، ۳۹۷. آزاد نامچه، هبه نامچه، تمسک رهن، ۳۹۸. منشور نامه

شاطران، ۳۹۹. منشورنامه درویش بهاری که میرزا محمد قاسم بن عبدالقادر تونی نوشته است مورخ ربیع الثانی۱۰۹۰ق، ۴۰۰. نامه رکن الدین به آقا عاشق با اظهار شوق و تعریف اصفهان، ۴۰۱. نامه منصور به میر رکن الدین و دستور کارسیر اصفهان و گشت بازارها، بسیار بسیار ارزنده است از رهگذر وصف شهر در آن زمان؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: شاملو، احمد بن محمد حسین، تا: ۱۲۱۷ق؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ تملک: آقا محمد پسر آقا کاظم، احمد شاملو پسر محمد حسین مورخ ۱۲۱۳ق؛ مهر: «احمد ۱۱۹۱»، «ابن محمد حسن احمد ۱۲۱۷»، عبدالجواد مورخ ۱۲۱۷ و ۱۲۰۷ق، محمد رضامورخ ۱۲۷۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۸۶گ، ۲۳سطر (۱۰×۲۲)، اندازه: ۱۳×۲۷سم [ف:۱۷-۶۷]

۲۲۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۶۷/۲

آغاز:بسمله حبذا بیاض دو سواد دیده ارباب بینش منور

خط: نستعلیق، کا: عبد العلی، تا: شعبان۱۲۱۸ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۸۸گ (۱۰۳-۱۹۰)، ۱۷سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۴-۱۲۶۵]

۲۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۸۹

آغاز:بسمله، محب واقعی بگلهای رنگارنگ که طراوت بوستان محبت را شاید؛ **انجام:** حالات را بانضمام ارجاعی خدمات و کیفیت مهمات خواهد نگاشت

این منشآت حاوی مکتوباتی است که از بزرگی به بزرگی نوشته شده و در آن صنایع بدیعی بسیار است، سبک این منشات احتمال نگارش آنها را به دوره صفوی و قاجار می‌دهد؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا رضای بغدادی، تا: ۱۲۲۱ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۱۳گ، ۱۱سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵-۵۰۶]

۲۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۶۳

آغاز:فرزند سعادت توام شاه عالم بهادر؛ **انجام:** استخراج کرده خواهد شد فقط

آقای باستانی آنرا «کلمات طیبات» یا «رقعات عالم گیری» نامیده است، نامه‌های به شاهزادگان در پند و اندرز و نامه‌های به صدور و وزیران و درباریان است مانند شاه عالم بهادر و محمد معظم و محمد اعظم جلال الدین و محمد باقر داروغه و فضایل خان و قاضی عبدالله و معتمدخان و محمد اکبر معنبرالدین و شایسته خان بهادر و عیارالدین خان بهار فیروز جنگ خان و ذوالفقارخان بهادر فیروز جنگ و نظام الملک آصف خان بهادر فتح جنگ و صدرالدین محمدخان صفوی دوم بخشی و صدرالدین محمد امین خان و لطف الله خان و عنایت الله خان و شیخ عبدالباقی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: شیخ لطف علی، تا: ۱۲۲۳ق؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۵۶گ، ۱۳سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۷۵۳]

۲۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۹۹/۱

آغاز:نامه شناه طهماسب صفوی پادشاه ایران که بقیصر روم نوشته ... الحمد لله ذی اللطف و الاحسان

بیشتر این نامه‌ها که در این مجموعه آمده نامه‌های سلاطین و پادشاهان ایران و هندی است که به یکدیگر نوشته‌اند و چند نامه و عهدنامه متفرقه دیگر آمده که در مناسبت‌های مختلف نگاشته شده و از جنبه کاوشهای تاریخی حایز اهمیت می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کا: میر علی اکبر نب میر محسن بن میر محمد زکی حسینی موسوی صفوی ساکن احمد آباد بیدر، تا: ۲۷ محرم۱۲۲۴ق؛ جلد: مقوایی، ۱۰۰گ (۱ر-۱۰۰ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۲۳۱]

۲۲۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۸۰ ـ د

آغاز:بلسان رحمت عام احسان تام فرمود؛ **انجام:** زیر که دربان او ساخته زمان قاجار است وبنام فتح علی شاه و ردآن نامه میرزا موسی خان است و ترجمه حال و سرگذشت میرزا ابراهیم کلانتر به قلم و خط نویسنده نسخه ما در چهار باب در ۱۲۳۰ و در آغاز از بهاریه محمد علی شیبانی یاد شده و درمیانه رساله است کلامی از شیخ احمداحسایی به فارسی و در یک مقدمه و پنج باب ویک خاتمه که به فرمان شاه ساخته شده و همان حیات النفس است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۳گ، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱-۴۹۸]

۲۳۰. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه:۱۸/۱

آغاز:موازی سیصد زرع و عرض پنج زرع هم عمق بالمره آب جاری نمی شود؛ **انجام:** به تحریر مراسلات مبادرت ورزید طریقه برآوری آن که همیشه

دارای ۲۷رقیمه که در آنها از چالوس، ساری، کلارستاق و سید علی خان قزوینی، حاجی محمد صادق خان، محمد ولی خان، علی اکبر خان، آقا حسین اشکوری، نادر شاه، میرزا زکی و ... یاد شده است؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: رسول ولد کربلایی عبدالله، تا: ۱۲۳۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: واعظ تهرانی؛ ۳۱گ (۱ر-۳۱ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۴۷۵]

۲۳۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۵۹

آغاز:سبب تالیف این حروف خجسته مبانی وباعث برترکیب این کلمات برجسته معانی انکه سرگشته بادیه حیرانی محمد حسین عاصی [...] بعد ازاستسعاد به سعادت دریافت فیض صحبت دلفریب عالیجاهی؛ **انجام:**مدلول «انا هدیناه النجدین» نگشته طعن وتوبیخ را سزاوار، شایسته رنجش وآزار می‌باشد حال چون آن عالی جاه درمقام استدعا برآمده حسب المامول او این دفعه زبان قلم را درازآر آن [...] وبه همان توبیخات سابقه اورا مورد انتباه ... چشم.

مجموعه‌ای از منشآت که درآن ازآیات قرآن مجید وروایات ائمه اطهار علیهم السلام بهره جسته ومتن مغلق ادیبانه‌ای پرداخته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ جلد: تیماج، ۸۹گ، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ: ۵-۲۱۴۸]

۲۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۷۲/۱-۱۵/۲۱۲

آغاز:الحمدلله رب اللعالمین والصلوة والسلام علی محمد والطیبین الطاهرین المعصومین اما بعد بر آینه ضمیر منیر آفتاب تنویر فحول مؤمنین وبر مرآت خاطر کیمیا تاثیر اهل یقین؛ **انجام:** وسرمایه من را به باد غم والم دادهاگر درعریضه خطایی رفته باشد امید عفو است العذر عند کرام الناس مقبول والسلام علی من اتبع الهدی بمحمد وآله

منشآت ادبی است که برای یادگیری نامه‌نگاری، دراین مجموعه جمع‌آوری شده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: ملارستم، تا: دوشنبه ۲۲رجب۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج، ۹۸گ، ۱۱-۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۶۲۰]

۲۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۱۲-۱۲/۱۰۲

آغاز:الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی سیدنا محمد وآله اجمعین این رساله مشتمل است بر انشاءات وترسلات که بعضی از آنها از نتایج طبع این حقیر کثیر التقصیر است؛ **انجام:** مباد تو را از جفای تو صدر عذر پیش ساخته دارم برای تو العمرفانی والخط باقی این چند جزوک را بر سبیل یادگار نامچه قلمی گردید

نامه‌هایی است که مؤلف به دیگران نوشته وهمراه با نامه‌هایی ازدیگران دراین رساله جمع‌آوری نموده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱ جمادی الثانی۱۲۳۸ق؛ تملک: شمس العلمای خویی در ۱۳۷۱ ق؛ جلد: مقوا، ۴۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۱۹]

۲۳۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۹/۸

نسخه اصل: کتابخانه آستان قدس رضوی - مشهد ۱۶۶۷۸. منشآت و مکتوباتی است اکثر بدون تصریح به نامی خاص با عناوینی همچون: رقعه، عنوان، ترقیم، مراسله، سفارش، استغفار نامه، وصایت، طلاق نامچه، وصیت نامچه، حجه نامه، تعیه نامچه، شراکت نامچه، نامه به عرفا، شکایت نامچه، وقف نامچه، آزادنامچه، قبال نامچه، خواستگاری، مهر نامچه، صداق نامچه و سرنامه، صورت رقعه میر محمد باقر به ملا عبدالله، صورت رقعه میرزا عبد الوهال به علی خان و مکتوب آقا حسین خوانساری به میر غیاث حکیم؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۱۵ ربیع الثانی۱۲۴۲ق؛ ۷۲ص (۷۸-۱۴۹)[عکسی ف: ۴-۱۹۸]

۲۳۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۳۱

آغاز:بسمله. الهی چندانکه خیمه سپهر زنگارگون به طناب و ستون اراده و مشیت خداوند بی چون، عز و علاء بر پا و چهار بالش؛ **انجام:**گل نوازش زیب تارک افتخار نگردانیده

ناشناخته، منشآت و نامه‌هایی است واقعی، یا نمونه نامه‌هایی که برای آموزش عملی نامه‌نگاری و دبیری گرد آمده است، از محتوای آنها به دست می‌آید که از منشآت روزگار صفوی است، یکی از آنها مستمسک فروش باغی است در «دارالسلطنه قزوین»، در پایان یکی از نامه‌ها آمده است، حسب خواهش رفعت و معالی پناه شمسا، لراقمه محمد رضا بیگ ذوالقدر سمت تحریر یافت، نامه‌هایی است با این سربندها: به زنان بزرگ مرتبه نویسند، به خانان نویسند، به میرزایان نویسند، به اخوان بزرگ مرتبه نویسند، به شاهزادگان نویسند، به پادشاهان نویسند، آزادنامه، دیباچه نکاح، قبالچه، ... نامه‌های واقعی نیز دارد: نامه شاه عباس صفوی به مرادخان پادشاه روم، نامه شاه عباس در جواب عبدالمؤمن خان؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: ۲۵ محرم۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج، ۴۸گ، ۱۳سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۴۸]

۲۳۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۹۶

آغاز:بسمله. الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد وآله المصابیح العلی؛ **انجام:**درصف محشر به حساب جرعه کوثر به حق جمله ها مال که با حساب کرم بین

مجموعه‌ای از مراسلات ومنشآت که بعضاً به خط سیاق نیز نوشته شده است، درآخر مجموعه قصیده‌ای از میرزا طوفان مازندرانی آورده است که مطلع آن چنین است: «جرمم آنجا که لنگر اندازد×× گردش ازچرخ اخضر اندازد» که قصیده‌ای درمدح امیرمؤمنان علی علیه السلام است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ مجدول؛ جلد: تیماجمذهب، ۹۶گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۴۴]

۲۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۰۹/۳-۶۰/۴۹

آغاز:به سر پنجه طبع بدایع نگار تزیین آن پرداخته اند و در مدحش همین کافی که عالی جناب چنین نظر التفات باتمام آن انداخته

نامه‌هایی‌است که برای یادگیری نامه‌نگاری جمع آوری شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۷ شعبان۱۲۴۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۶۴گ (۱۰۷-۱۷۰)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۴۶۲۲]

۲۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۰۵

آغاز:لذت بخش کام ارادت مند آن سلامت اول شام دیروز که هنگام استجابت دعای و زبان شکر

نامه‌ها و منشآتی است که برای اشخاص مختلف از خود نگارنده یا از طرف دیگران نگاشته شده و در این مجموعه گرد آمده اند؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۴ رجب۱۲۴۴ق؛ جلد: تیماج، ۴۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۲۵-۱۳۵]

۲۳۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۵۷/۶

آغاز:الحمدلله الذی احل البیع والشری و حرم الغصب والربوا و الصلوة

صورت چند نامه در موضوعات مختلف نامه‌نگاری و آئین نگارش مکاتبات می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کا: اسدالله بن مصطفی، تا: ۱۲۴۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: -۲۳۰]

۲۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۴۴-۱۶/۱۵۴

آغاز:گردید واینکهاظهاری نموده بودند که هر چند ممکن شود محب ما زوج وسقز وکز انگبین خریده باشیم آن است بر طبق

صواب دید شما مقدار دویست من مازوج کبود خوب؛ **انجام:** به ارسال مراسلات وارجاع انواع مهمات دوستان مشعوف که درتقدیم آن لزمه راه ورسم یکچند ذات شعری می‌آوردباقی ایام سعادت ودولتتان لایزال باد

رساله مفصلی است که درآن نامه‌های زیادی جهت تعلیم منشی گری جمع‌آوری شده است این منشآت از جهت آنکه مشتمل برنامه‌هایی که حاکمان به یکدیگر نوشته‌اند، اهمیت وارزش تاریخی دارند تاریخ این نامه‌ها سالهای ۱۲۳۵ تا ۱۲۵۰ است و متعلق به حکام کردستان ایران است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۳۱گ، ۱۱–۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۸–۴۶۱۶]

۲۴۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۰۴/۴

شامل نامه فروش یک قطعه باغ انگوری واقع در قراض آباد قزوین بمبلغ ده تومان تبریزی در ذیحجه ۱۲۵۰ق و نامه‌ای که به کربلائی می‌نویسند و جواب چنین نامه‌ای و چند نامه دیگر؛ خط: نستعلیق، کا: محمدرسول بن آقا محمد علی جدید الاسلام، تا: سه‌شنبه ۸ ذیحجه ۱۲۵۰ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: هندی، ۱۲سطر (۷/۵×۱۳/۵)اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳–۱۵۲۶]

۲۴۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۶۶ ـ ج

آغاز:بردارد من کجا راضی به بودن فراق؛ **انجام:** از بهر خدامده عذابم مده عذابم

نامه‌های دوستانه است و نامه‌ای به فارسی سره از گنجینه معتمدالدوله نشاط و نامه پادشاه به مجتهدی و نامه‌ای از هدایت درباره مرگ میرزا رضا به میرزا عبدالباقی بانامه‌های گوناگونی در موضوع‌های گوناگون؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: کاشانی، عبدالله بن محمد کاظم، تا: ۱۲۵۸ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۵۳گ، ۱۱سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱–۴۷۸]

۲۴۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۴۳

آغاز:عریضه که به پادشاه نویسند. عرضه است کمترین بندگان بموقف عرض ایستادگان؛ **انجام:** یوم السبت، یوم الاحد یوم الاثنین ... یوم الجمعه.

نامه‌های مختلفی را که در مناسبت‌ها به پادشاهان یا دوستان و بستگان نویسند گرد آورد، و سیاق قدیمی و اصطلاحات عربی و معادل آنها در فارسی پایان بخش قرار داده است؛ خط: شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۶۷گ، ۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱–۲۴۹]

۲۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۵۷۶/۲

آغاز:معروضه که بپدر می‌نویسند بعرض ابوی صاحبی می‌رساند که هر گاه از راه مرحمت؛ **انجام:**بلیط نامه را این قسم می‌نویسند ... بمقصد خود برود البته از قرار نوشته عمل نموده و در عهد شناسند.

خط: نستعلیق، کا: علی بن سلیمان، تا: رمضان۱۲۵۹ق، برای دوستان؛ جلد: تیماج، ۲۱ص (۸۶– ۱۰۶)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳/۸×۱۹/۸سم [ف: ۴۳–۱۷۰]

۲۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۵۷۶/۳

آغاز:حمد و سپاس بی قیاس مر خدای را که آفریننده جهان و دارنده زمین و آسمان و روزی دهنده انس و جانست؛ **انجام:**انعام در وجه عالیشان احمد بیک قراقی عالیشان آقا حیدر صندوق دار سرکار عالی رسانیده

در ضمن اسناد، عنوات توبه‌نامچه جالب است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: علی بن سلیمان، تا: ۱۲۵۹ق، برای یک از دوستان و خلان مانند برادر صلبی اعنی ملا عبدالرحمن القمونی در خدمت عالیجناب فحل العلماء عیسی افندی ابن ملا صادق؛ در ص ۱۰۶ نام کامل را به صورت ملا عبدالرحمن الداغستانی ذکر کرده؛ ۲۵ص (۱۰۷–۱۳۰)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳/۸×۱۹/۸سم [ف: ۴۳–۱۷۰]

۲۴۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۷/۱۷

آغاز: ... یا امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب (ع) ... السلطان فتحعلی شاه قاجار، باعث نگارش این سطور آنکه وقف شرعی؛ **انجام:**... تحریراً فی شهر رمضان المبارک مطابق ... ۱۲۶۰ق

از آن میان است نشان و اعطای خلعت و شمشیر مورخ ۱۲۴۶ق، نامه به سلیمان میرزا، زبدة العلماء حاجی رجبعلی، صدارت و سعادت انتباه میرزا محمد علی صدر، علامی ملا محمد تقی، فرزندی نظر علی میرزا که در ملایر حکومت داشته، فرزندی میرزا صاحب اختیار نهاوند و مضافات، ولی خان حاکم تنکابن، فرزندی اسماعیل میرزا صاحب اختیار بسطام، فرزندی محمد قلی میرزا ملک آرا طبرستان، فرزندی سیف الدوله سلطان محمد میرزا حکمران اصفهان، مقرب الخاقان عبدالرضا خان بیگلر بیگی یزد، عمدة السادات آقا سید حسین نقیب و کلید دار سید الشهداء، آقا سید نایب کلید دار حضرت عباس، سردار دولت بهیه روس، حکام و ضابطان و کدخدایان عرض راه الی سرحد روم و جز آنان؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۶۰ق؛ ۱۸گ (۲۶۱ر–۲۷۸پ) [ف: ۱–۲۴۸]

۲۴۷. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۶/۳

آغاز:الحمدلله الذی احیی الارض بعد موتها و اعاد طراوتها ... و الصلوة علی اکمل نخل حدائق النبوة ... محمد و اله ... اما بعد بارک الله العید السعید و العام الجدید و جعله ذخراً و مزیداً علی قاطبة الانام من الموالی و العبید سیما علی السلطان السلاطین و خاقان الخواقین محسود الاکاسرة ... السطان بن السلطان فتحعلی شاه قاجار ... سیما امیرنا الاعظم عباس میرزا؛ **انجام:** نور ابصار احبایه بلقائه ... ما اختلف النهار و اللیال بحق محمد و آله خیر ال رحم الله من قال آمین و قرائة الفاتحة الکتاب و الاخلاص.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: ملا مصطفی، تا: ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: -۵۳]

۲۴۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۰۳۲

نامه‌های دوستانه (اخوانیات) و فرمانها و نامه‌های درباری (سلطانیات) روزگار قاجار است و آخرین آنها تاریخ ۱۴ نوروز

۱۶ ربیع الثانی ۱۲۶۳ دارد، در پایان آن دیباچه گلستان دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶ ربیع الثانی۱۲۶۳ق؛ جلد: مقوا، ۷۸گ، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۵-۶۶۹]

۲۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۶۲

نامه‌های نادرشاه؛ کا: ابوالقاسم، تا: ۱۲۶۴ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۶×۲۲/۷سم [رایانه]

۲۵۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۱۲

خط: سیاق، بی‌کا، تا: ۱۱ رجب۱۲۶۵ق؛ یادداشت غلام حسین مکتبی در محرم ۱۲۶۹؛ جلد: تیماج، ۵۴گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۴۹]

۲۵۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۶۵/۱

منشآت و نامه‌های فارسی زمان قاجار، شامل: عنوان پرسه نامچه و فاتحه نامچه میرزا یغما دارد با شعرهای شیدا و پراکنده‌های دیگر هم در آن هست؛ خط: نستعلیق، کا: حسینی، محمد حسین، تا: جمادی الاول۱۲۶۶ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۴-۱۷سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۵×۳۱سم [ف: -۳۰۵]

۲۵۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۳۱۰/۱

آغاز: احمدالله الذی عجزت؛ **انجام:** در حصن حصین حضرت باری باد بمحمد و آله الامجاد.

منتخب منشآت و مکاتیب، شامل آموزش روش‌های مختلف نامه‌نگاری به گروه‌های فرهنگی و علمی، نامه به علما، سلاطین، حکام، خوانین، متعه نامچه، بیع شرط، صورت حساب من و خروار از معتمدالدوله نشاط، قائم مقام و غیره است؛ خط: شکسته نستعلیق و سیاق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ جلد: گالینگور، ۴۶گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵-۶۶۷]

۲۵۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۱۸/۱-۱۵/۵۸

آغاز:لک الحمد یا ذالجود والمجد والعلی ×× تبارکت تعطی من تشاء وتمنعتحسین ودرود بر نخستین صدور و ورود عرصه شهود را احمد محمود صلوات الله علیه وآله واوصیائه الغرر الاثنی عشر؛ **انجام:** غیرت اجداد طاهرین وسعادت شریعت متعین شما را در میل ورکون باظلام نخواست وبه توفیقات ملک علام راه نماگشت الحمدلله علی ذلک وزال کذلک والسلام

منشآت ادبی است شامل این بخش‌ها: تاریخ قاجاریه ازفتحعلی شاه قاجار با انشای صاحبدیوان علی‌آبادی ، منشآتی ازقائم مقام ومنشآتی ازنشاط اصفهانی؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۷۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۸-۴۶۱۶]

۲۵۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۶۷

آغاز:الحمدلله علی نواله ... غرض از نگارش ... این کلمات عرفیه الدلالات که درمیان؛ **انجام:**مثل اصفهان که نار نویسند ومثل یزد که درم نویسند ومثل طهران که سیر نویسند.

نامه‌های درباره مطالب مختلف آورده است ازجمله اصلاح بین برادران دینی، صیغه خرید وفروش اموال واجناس، تاریخ شهر شوال ۱۲۷۲درآخر یکی ازنامه‌ها آمده است همچنین از محمد حسین طهرانی وعبدالحسین طهرانی، محمد علی مازندرانی، ملا محمد قلی، حاجی ملا عبدالرحیم وغیره نام برده است؛ خط: نستعلیق شکسته زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۷۵گ، ۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف مخ: ۵-۲۱۴۵]

۲۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۸۲/۳

سواد دستخط و رقمهای ولیعهد است در تبریز در پاسخ حکام و ماموران و در آن تاریخ ۱۲۹۰ دیده می‌شود و از اسناد زمان قاجار است؛ خط: شکسته و سیاق، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۲۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۶ص (۱۲۷-۱۴۲)، ۲۲سطر (۱۴×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱۴-۳۵۱۴]

۲۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲

دارای صدو بیست و پنج بخش است نامه‌هایی از وحید قزوینی ودیگران؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ دارای یک سر لوح زر و شنگرف و لاجورد و سپید، دارای گل و بوته زر و کمند و جدول و میان سطرها طلا اندازی، پشت صفحه اول خط محمد مافی ابن عنایت الله تصرت طوسی ابو جعفری؛ ۱۱۸گ، ۱۴سطر (۶/۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۵-۲۴۵]

۲۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۹۰

آغاز:بسمله تذرو خوش خرام خامه که آهنگ صریر دلپذیرش همداستان صفیر بلبلان کشمیر است؛ **انجام:**بر حکیم حقیقت شناس مسلم باد برب العباد.

خط: نستعلیق، کا: علی، تا: ۲ شعبان۱۲۷۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۱۶ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف:۴۷/۲-۶۳]

۲۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۵۳

آغاز:بسمله، بعرض میرساند که عمریست از گلزار همیشه بهار الطاف آن مخدوم مهربان؛ **انجام:**و بارواح ائمه هذا قسم میدهم که دولت ظلم او را از سر این بیچارگان رفع نمائید، تمام شد.

نمونه چند نامه و جوابیه است در آموزش فن ترسل و مکاتبه با مخاطبین مختلف عام؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۷۴ق، جا: یزد؛ جلد: تیماج، ۸۰ص، ۱۰سطر، اندازه: ۹/۴×۱۷سم [ف: ۴۵-۲۴۶]

۲۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۴۸

آغاز:بسمله، ناظم العوالم بدیع المناظم احتبس الهواء و احتراس العماء و اتکاء علیه و لبث ثم استوی و جلس ثم نفس و بعث من ثم هم اثم تطور الهواء من السنة الاسماء؛ **انجام:** ارباب فضل و ادبش در عین در طربند و ظرفا و اصحاب طربش در حالت اطراب با ادب در شب آخر ماه رمضان که رویت هلال نشده بود به واسطه بعض فقرات که کمال افسردگی و خستگی باطنی داشت در عین دلبستگی قلمرو تحریر نمود ...

چند انشاء ادبی و نیکویی است در تعریف و مدح پادشاهان که با استفاده از الفاظ ادبی برخی به صورت نثر مسجع ترتیب یافته که بخشی از آن به عربی و ترکی جغتائی می‌باشد؛ خط: نستعلیق زیبا،

بی‌کا، تا: ۱۲۷۴ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۴۶گ، ۱۲سطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳۷-۶۰۲]

۲۶۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۹۳/۱

چندنامه بدون عنوان، در یکی آمده: ولیعهد تا حال به دنبال آکندن مال رفته‌اند و همواره این کار را سهل گرفته‌اند و از تجاوزات تزار به آذربایجان در آن سخن رفته است، و یکی نامه مورخ رجب ۱۲۷۵ که به ناصرالدین شاه نوشته شده است، و یکی به عنوان: رقعه‌ای که بنده به کسی در شب نهم ربیع الاول ۱۲۷۶ نوشته‌ام و نامه‌ای است مقفی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق؛ ۶گ (۱پ-۶ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۱/۲سم [ف: ۷-۲۵]

۲۶۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۱۹/۱

ناشناخته. منشآت و نامه‌هایی است بیشتر بی نام نویسنده و گیرنده که برای آموزش عملی نامه‌نگاری و دبیری گرد آمده است، نامه‌هایی دوستانه و عاشقانه آمیخته به نظم، سپس چند نامه مشخص به خامه دیگر: ۱. نامه حجت الاسلام [اصفهانی] به حضرت شاهنشاهی [که بایستی ناصرالدین شاه باشد] و درخواست مستمری، ۲. نامه‌ای دیگر گویا از همو، به همان شاه، درباره رواج آداب و رسوم انگلیسی‌ها در ایران، ۳. نامه دیگر از همو به همان شاه و نیز درخواست مستمری، در میانه دو مثنوی: نگارستان چین، از سید احمد سند، قضا و قدر ناشناخته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق؛ ۱۷گ (۱ر-۷۱ر) [ف: ۱-۲۴۸]

۲۶۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۹۳/۵

نامه‌هایی است کهعنوان نانویس مانده با سرگذشت نشاط و قائم مقام فراهانی و منشآتی از آنان؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق[ف: ۷-۲۷]

۲۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۹۲/۱

آغاز:بسمله مراسله نایب السلطنه بنواب رکن الدوله نوشته: نوشتجات آن برادر رسید اگر بیحال بودم بحال آمدم اگر ناخوشی بودم خوش شدم؛ **انجام:** میدانم پولی نمیخواهم که رشوه بدهم بگیرم امین الدوله اگر پیشکش میدهد از مال خود بدهد و باسم خود نه از مال شاه باسم من و السلام.

بیشتر این منشآت از میرزا ابوالقاسم قائم فراهانی است درباره منشآت قائم مقام در فهرست ۲ دانشگاه آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۵۵ص (۱-۲۵۵)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۰-۴۷]

۲۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۴۱/۳

آغاز:بنام ایزد بخشاینده بخشایشگر. نوش داروی درد تکاپوی روشن روانان خرد توشه که از پیش بینی؛ **انجام:** همنام باز پسین فرستاده خدا بدست موبد روز چهارشنبه دوازدهم برغندان ماه بسال هزار و پنجاه و هفت تازی شمار انجام پذیرفت

چند مقامه به فارسی سره است از شاعری با تخلص «موید»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۴گ (۳۰پ-۳۳پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۰-۲۰۷]

۲۶۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۰۰/۱-۱۲/۱۹۰

آغاز:بعد از تقدیم شرائط ارادت مندی زروه عرض مقدس ملازمان زیشان سمو القدر والمکان عمویی مطاعی صاحبی امید گاهی دام اقباله العالی میرساند؛ **انجام:** نخودی ازمال خواص وخالص عالی شان عرب نشان ثابت ولازم است که انشاء الله تعالی بعد از انقضای مدت یک عام تمام ادا ومهسسازی نمایند بجهت نمک مامحه تحریر شد

چند نامه است که برای یادگیری منشیاندراینجا تحریر شده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۶۱۹]

۲۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۴۸/۹

آغاز:بسمله مراسله عزیزا مراسله محبت سلوب در زمان مرغوب واصل و در مضامین آن مفرح قلوب حاصل؛ **انجام:**اندکی پیش تو گفتم ... که آزرده شوی ورنه سخن بسیار است.

بی‌کا، تا: ۳جمادی الاول۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج، ۳۳ص (۲۵۶-۲۸۸)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵۰-۸۳]

۲۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۴۹-۱۴/۹۹

آغاز: بسمله حمد سخن آفرینی که دلهای صاف باطنانرا روضة الصفا گردانیده ودرمشام قدسی ظیان نفحات الانس دمیده؛ **انجام:** اعجاز أیضاً دانه غله که پیش ازین برابر زر می‌کشیدند ودر طلب آن خون دیده می‌چکانیدند ونمی یافتند در این ایام تودهای حبوب دربازار ... مرغ را درهوا دانه داده است تمت

قطعه‌های ادبی است که مؤلف از آثار ادیبان مشهور متقدم ومتأخر ومعاصر انتخاب نموده ودر ۱۴۷ فصل تدوین و درج نموده است این قطعات اغلب دروصف اشیاء وجانداران ومیوه‌ها است وعنوان بخشهای آن «صفت، صفت» است، برخی از عنوان‌ها چنین است: مناجات، صفت روز، تهنیت نوروز، صفت هلال هفت عید فطر، تهنیت عید قربان، صفت هجوم روز عید، صفت هیولی کیفیت سوختن هیولی، صفت شب مهتاب، صفت چراغان، دود چراغان، چراغان روی اسب و ... مؤلف درپایان مقدمه نثر خود درباره کتابش می‌گوید: «درگنج خیالم بهره ناقابلان ×× این طلسم تازه را بر نام قابل بسته‌ام»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق، جا: لاهور؛ مجدول مذهب، با سرلوح؛ جلد: گالینگور، ۹۶گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۸-۴۶۲۹]

۲۶۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۰۴

نامه‌های دیوانی فارسی قاجاری است، در آن از فاضل خان گروسی و میرزا محمد بروجردی و آقا سید محمد مجاهد و حاجی محمد حسین خان مروزی و سید حسین مجمر و میرزا محمد رضا و میرزا عبدالباقی و دیگران مانند رستم خان بیگلربیگی و فریدون میرزا و ابوالفتح خان قراباغی و شاه زاده معزالدوله یاد شده است؛ خط: نستعلیق، کا: علی بن ملا میرزا محمد نوری یوشی، تا: ۱۶ محرم۱۲۹۴ق؛ قطع: خشتی[نشریه: ۷-

۲۲۹]

۲۶۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۸۱/۲

آغاز:وبسط امور جمهور درکف کفایت وقدرت اوست وابواب خزاین دولت از هر جهة بر روی نواب همایون گذاشته از هنگامیکه خازن گنجینه که بمدلول؛ **انجام:** رقیمه کریمه محبت ترجمه است که سراپا یاقوت وگوهر ولاله ونسترن بلکه ... بانبار دار نوشته انبار یناها ارزنی آمد مرجو یک نام نخودش آمد ماش فرستادیم بربخش میآور گندمش ده که جوجوبکار است

شامل فرمان‌های شاهان قاجار ونامه‌های شخصیت‌های سیاسی وفرهنگی آن عصر از جمله نامه قائم مقام به وقایع‌نگار ونامه فاضلخان گروسی به آقا خان محلاتی و نامه قائم مقام به شاهزاده خانم است؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن محمد علی اصفهانی وعباسعلی تفرشی، تا: رجب۱۲۹۸ق، جا: مسجد هندی؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۷۳گ، ۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۲-۵۴۳]

۲۷۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۲۶

آغاز:خطبه ای است ... گلگونه عروس دلارای هر گونه مدعا و محضر و زیور بهتر گوهر شاهد دلربای هر دفتر

سواد چند خطبه است برای عقد نامه و تعزیه‌نامچه و آزاد نامچه بردگان و تهنیت و نامه‌های دوستانه و نامه‌هایی برای بزرگان و رجال دولتی نوشته می‌شد و احکام شرعی و اسناد معاملات، این سوادها بدون ترتیب برای آموزش نامه‌نگاری در این مجموعه گرد آورده شده و یکی از نامه‌های نقل شده تاریخ ۱۲۸۷ را دارد؛ خط: نستعلیق شکسته زیبا، بی‌کا، تا: آغازقرن۱۴؛ جلد: مقوایی، ۵۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۲-۱۵۳]

۲۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۶۲

آغاز:هو الله، بسمله، ای حضرتت محبوب ساده دلان و ای جنابت انیس ... جان منتظران ...

از زمان قاجار، رسایل عاشقانه و فراق‌نامه‌ها و اشعاری از حافظ و دیگران عنوان‌ها: ای محبوب، محبوب خجسته، عزیزا، حبیب من ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ صفحه‌ها از میان با خط ارغوانی به دو نیم شده است یک برگ از آخر کنده شده است، در برگ ۲۳ از «مرحوم شاهزاده محسن میرزای میرآخور» یاد شده و نامه برگ ۲۴ به ظاهر سیاسی است؛ جلد: میشن، ۶۵گ، سطورچلیپایی، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۱-۶۰]

۲۷۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۲۶

منشآت و مکاتیب و تلگرافهای درباری و دیوانی جلال الدوله والی کرمانشاهان و لرستان در ربیع الاول ۱۳۰۸، یکی از آنها تاریخ ۷ شوال ۱۳۱۲ دارد و یکی مورخ جمادی الثانی ۱۳۰۷، در آن از کشتن ناصرالدوله والی کرمان زن خود دختر محسن میرزای میرزای خورا یاد شده است، فرمان و منشور ناصرالدین شاه در جلوگیری از تعدی متصدیان امور به مردم، ترجمه مقالات جراید خارجه برای شاه، صورت ماخوذ مورخ ربیع الاول ۱۳۱۴، صورت خلاصه احکام مامورین بر حسب عرایض مورخ محرم ۱۳۱۲، در برخی خطاب است به: میرزا ر حیم کلانتر، آقای حکیم، منشی باشی، شاهزاده حشمة الدوله، معتمد السلطان، حبیب الله خان ساعد الدوله، محمد علی خان و نامدار خان، مهدی خان سرهنگ رئیس طایفه حسنوند، میرزا اسماعیل تلگرافچی، محمد حسین خان حاکم طوایف، خلیل خان، وثوق الملک، نظام السلطنه، رضا قلی فخر السلطنه حمزه میرزا. در پایان شعرهای ناظم و سعدی و شوریده شیرازی است؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۸۸گ، ۱۵ و ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۶-۶۱۰]

۲۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۳۲

آغاز: بسم الله خیر الاسماء، الحمد لله الذی احل البیع و الشری و حرم الغصب و الجور و الربا ...

بعضی از عنوان ها عبارتند از: مبایعه نامه حاج ابوالقاسم ورامینی در ذیقعده ۱۲۶۳، فروش باغچه کربلائی خداداد نوری در ذیقعده ۱۲۶۳، مبایعه کربلائی ذوالفقار ورامینی با حاج نوروزعلی طهرانی در ذیحجه۱۲۶۳، تولیت آخوند ملا محمد جعفر در ربیع الاول ۱۲۶۳؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۵۶گ، ۶ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۵۱-۷۷]

۲۷۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۳۵

نامه‌های دوستانه و درباری و دیوانی زمان قاجار است برخی مورخ ۱۳۱۳ (ص ۷۴)، مانند نامه‌های شاهزاده محسن میرزای میراخور و میرزا سید حسینخان، وصیت‌نامه کریم خان کرمانی و شعرهایرضوانی، نامه‌هایمیرزا محمد ساوجی منشی و حاجمیرزامحمد حسن جناب شمس العلماء و حاج میرزا محمد علی رئیس کرمانی، فرمان ناصرالدین شاه درباره زردشتی‌ها و فرمان ریاست لوطی صالح به مطربان و قوالان مورخ جمادی الاول۱۲۹۹، فرمان ولایت عهد اعتضاد السلطنة، اجازه چاپ کتاب میرزا ابوالحسن جلوه به میرزا محمود کتابفروش خوانساری؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا، ۹۰گ، ۱۹سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۲-۲۹۲۱]

۲۷۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۲۷

سواد و پیش نویس مکاتبات آصف الدوله فرمانفرمای کرمانشاه و کردستان به دربار، برخی به وسیله مشیر الملک و پاسخ آنها، اعلامیه دولت درباره کشته شدن ناصرالدین شاه و جانشینی مظفر الدین شاه و تلگرافهای تعزیت از دربارهای کشورهای دیگر به تهران، نامه راجه به اجازه دادن اداره گمرک به روسها در ترخیص کالای مجتوی اسلحه و اعتراض وزارت خارجه، با ترسل و منشآت و سجلات که دستور نامه نویسی است، نامه‌های سیاسی درباره اوضاع روز هم در آن هست. سواد رقم ولی عهد به خط قائم مقام به میرزا محمد علی آشتیانی مستوفی هنگام مأموریت مصالحه عثمانی پسر از شکست چوپان اوغلی سردار عثمانی، شعر محمد ابراهیم خان صدیق خلوت در تعزیت شاه شهید،

سرگذشت میرزا عبدالوهاب خان آصف الدوله به قلم پسر او مورخ محرم ۱۳۱۶، سواد ارقام میرزا مهدی خان، سواد فرمان مظفرالدین شاه و دادن شمشیر مرصع به غلان رضا خان امیر جنگ والی پشت کوه به پیشنهاد مستوفی الممالک رئیس الوزراء و وزیر داخله مورخ ربیع الاول ۱۳۳۳ق، شعر فارسی چند شاعر، ناصر و شیخ سبزواری و سلطان ابوسعید و صفت الدین پادشاه خاتون دختر قطب الدین محمد سلطان شویکر و شاطر خباز و فردوسی و خاقانی و محتشم کاشانی و آذر بیگدلی شاملو و عرفی و ملک زاهد و شوریده و حاجی میرزا صالح مجتهد (ماده تاریخ شاه شهید) و محمد ابراهیم صدیق خلوت (تعزیت شاه شهید) و سعدی و حافظ و ملک الکلام این نصوح و خواجه عماد فقیه کرمانی و عبید زاکانی و لطف الله نیشابوری و ناصر الدین شاه، نامه‌های آغاز مربوط و یا خطاب است به میرزا سید رضا وزیر، حاجی میرزا عبدالحسین خان، مشیر الملک و امام جمعه میرزا حبیب الله سر رشته دار پسر میرزا علی مستوفی خرم آباد، فرهاد خان، علی قلی خان امیر تومان نایب الحکومه لرستان، معتمد السلطان میرزا شکرالله خان نایب الحکومه خرم آباد، محمد خان، موتمن الملک علی قلی خان حاکم لرستان، مورخ صفر ۱۳۵۷، سردار اسعد، ظل السلطان، میرزا ربیع آقای مستوفی سر کارات، آقای محمد مهدی مجتهد، بروجردی، موقر الملک، حاجی آقا محمد مجتهد بروجردی، ملک الشعراء، میرزا علی مستوفی، نامه ایست در آن مربوط به تعمیر مرقد فردوسی طوسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۸۵گ، ۱۴سطر (۱۴×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۱۶-۶۱۰]

۲۷۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۸۰۳

آغاز: آزرم هشت بشهت را بهتر خلف احساب را نیکوتر شرف؛ **انجام:** که خلل بکار عالم نفرماید.

چندین بند است و در آن از ناصر الدین شاه ستایش شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۷۵گ، ۱۵سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۶-۷۰۷]

۲۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۸/۷۵

آغاز: هو. من معتمد مرحوم.اسحق(؟)ساحت مازندران نیکوتر از آن است که به تحریر درآید و لوان ما فی الارض من شجرة اقلام در فرح آباد ساری صفای سوری

نمونه‌های مختلف برای انواع نامه‌نگاری از قبیل وقف‌نامه و مبایعه‌نامهو جز آنهاست؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ جلد: چرم منقش، ۱۶ص (۵۳۴-۵۴۹)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱-۴۹۹]

۲۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۱۹/۳

منشآتی چند متفرقه است شامل: سواد دستخط اعلیحضرت همایونی بعضاً مورخ رجب ۱۳۱۳ قمری که به قائم مقام نوشته یا در خصوص صنیع الدوله که ۱۳۹۸ قمری نگاشته شده، تأیید رکن الدوله در حکومت خراسان و سیستان، عریضه محسن میرزا به خاکپای مبارک، نامه محسن میرزا میرآخور به سردار، از منشآت معتمد السلطان رضا خان سرهنگ، نامه مظفرالدین شاه به منیر السلطنه حکمران گیلان، سواد تلگراف مشیر السلطنه و تلگراف اعلیحضرت به صدارت کبری، کاغذ میرزا سید حسنخان پیشکار ظفر السلطنه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۳۰گ، ۱۲-۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۲×۲۱/۸سم [ف: ۴۱-۱۲۸]

۲۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۵۷

آغاز: دیباچه نکاح نامه، حمد بیحد منعمی را شایسته و ثناء بی منتها مالک الملکی را سزاوار است عز شأنه و عظم سلطانه ...

مشتمل بر پاره‌ای منشآت ادبی نظیر دیباچه نکاح نامه، بیان اشتیاق، محبت، گله‌مندی، مفارقت، تکلیف، جوابیه حکماء، جواب پدر و برادر و والده، در فصل‌های سال، تهنیت زنان، تعزیت نامه، و جواب مکاتبات به طور کلی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۱۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۶/۸×۲۲سم [ف: ۴۳-۱۰۳]

۲۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۸/۵

آغاز: بسم لله تعالی. اگر از این مقوله امری حادث شود چون تفکیک و تعیین حکم آن قبل از حدوث و اطلاع به وضع و اطراف آن غیر ممکن و تحقیق و تبیین آن هم؛ **انجام:** و ثمر آن شجر و جوهر آن گوهر و فروغ آن اختر بود به منصب نیابت صدارت مفتخر گشت

مربوط به دوره قاجار، چند مورد برای تمرین انشاست و چند موردی هم عین انشا و فرمانهای قاجاری که بدون عنوان نقل شده‌اند؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ جلد: چرم منقش، ۱۴ص (۲۸ و ۳۴-۳۶ و ۴۴-۵۳)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱-۴۹۳]

۲۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۸/۵۸

آغاز: بسم الله تعالی. چون وزیران قضا و دبیران کارخانه اعطی کل شیء خلقه ثم هدی رقم

شامل دو نامه انتصاب و آزاد نامه؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ جلد: چرم منقش، ۳ص (۴۳۹-۴۴۱)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱-۴۹۸]

۲۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۸/۶۱

نمونه‌های آموزشی نامه‌نگاری است؛ بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ ۴ص (۴۴۸-۴۵۱)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱-۴۹۸]

۲۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۸/۷۷

آغاز: غازه رخسار شاهد سخن که از حجره جان به حجله زبان گراید و در انجمن شهود به منصه بیان جلوه گر آید

شامل نامه مرحوم میرزا تقی آقای صاحب دیوان علی آبادی و نامه میرزا محمد بروجردی به میرزا کاظم ولد خودش؛ بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ ۱۱ص (۶۰۳-۶۱۳)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱-۴۹۹]

۲۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۷۳/۱

نامه اول از عباس میرزا نائب السلطنه به قائم مقام بزرگ، دوم:

مبایعه نامه عاشقانه تغزل آمیز: «غرض از تحریر و ترقیم این صفحه دلگشا آنست که بفروخت بمبایعه صحیحه شرعیه سوقیه لطافت و طراوت دستگاه ...»تحریر یافته در چهارشنبه ۲۷ شعبان ۱۳۱۱ در زیرکرسی تحریر یافت، سوم: نامه‌ای دیگر: «فدایت امیداورم حالت نواب والا بی کسالت باشد نمی دانم چرا بهیچ بهانه از کاخ و کاشانه بیرون نمی‌آیند»، چهارم: نامه: «بعد از طی طوامیر شوق و اشتیاق و نشر مناشر وفق و وفاق»؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۳۰۲ق؛ جلد: چرم مذهب، ۸گ (۱ر–۶ر، ۱۱ر–۱۲پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۱/۴سم [ف: ۴۱–۱۵۲]

۲۸۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۵۹/۳–۱۴/۱۰۹

آغاز:به عرض ... عالی میرساند الهی درحفظ حمایت قادر بیچون برده واز حوادثات فلك الافلاك محروس ومأمن بوده واز شر؛ **انجام:** سلامتی را دوکلمه قلمی والله بالسکنی للقلب حاصل گردد امرکم مطاع کتبت هذه الاوراق قدفرغت ...

نامه‌های متفرقه ای است که جهت یادگیری مبتدیان دراین رساله جمع شده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۷ق؛ ۲۴گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف: ۸–۴۶۱۹]

۲۸۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۲۵

دارای فرمان‌ها و نامه‌ها و منشورهای درباری و دیوانی: ۱. فتح نامهترکمان و دشت قبچاق و اخبار آن به یکی از دولتهای همسایه شرق ایران بوسیله سفیر مخصوص، ۲. مکتوب به یکی از سلاطینبه وسیله عالی جاه عبدالله خان و ارسال هدایا که عبارت از چهار دانگ و نیم مرصع آلات با صد و یك زنجیر فیل بخور رنگو یك ساعت مجلسی بزرگ به تحویل داری کریم بیك و نویسندگی میرزا رحیم مشرف جواهر خان، ۳. نامه دوستانه به امپراطور روسیه به وسیله و سفارت عسکر خان افشار، ۴. فرمان نظارت کل باغات و عمارات دار السلطنه اصفهان درباره میرزا مهدی خان متخلص به کوکب، ۵. فرمان راجع به مجازات و کور کردن چشم وزیر به دیوان اعلی و جانشینی محمد قلی خان بیگدلی شاملو، ۶. فرمان چرخچی باشیگری، ۷. فرمان حکومت استرآباد و ایلخانی گری طوایف یموت و کوکلان بنام محمد قلی خان، ۸. فرمان وزارت و مباشرت امور مستمریات وظایف آذربایجان به نام میرزا شفیع مستوفی، ۹. فرمان و منشور نادرشاه در باب قلع و قمع و کوچ دادن افاغنه ابدالی هرات به خراسان و شهریار و خوار و رسیدن نامه از سهراب خان که به سفارت روس رفته بوده مشعر بر اینکه قرار عثمانیها بر این شده که ولایات آن طرف رود ارس متعلق بآنها بر این طرف به قزلباشیه و اظهار نارضایتی نادرشاه از این قرار و رد عهدنامه مقصود بیك کرانیلی به اتفاق ایلچی روم به باب عالی جهت اعلام این مطلب و عدم قبول مصالحه، ۱۰. نامه شیوای امیر اصلان خان مجدالدوله به عین الملك که تمام حروف تهجی را به مناسبت و طرز بدیعی آورده، ۱۱. نامه دیگر به همو که بسیار ادیبانه و شیرین و خوش مضمون است و اشعاری از خود مجدالدوله، ۱۲. سواد وقفنامه‌ای است، ۱۳. رساله در انشاء، همدانی، عبدالغفار، ۱۴. نامه بسیار شیرین و ادیبانه، طیبت‌آمیز که مجد الدوله به آقا سلیم سنا نگاشته، ۱۵. نامه منظوم و منثور مجد الدوله به دبیر الملك که استعارات زیادی در آن بکار برده، ۱۶. منشآتفرهاد میرزا قاجار؛ خط: نستعلیق، کا: همدانی، عبدالغفار، تا: ۱۳۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۴۹گ، ۱۲سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۱۶–۶۰۸]

۲۸۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۴۲/۷

منشآت و ترسلات از: ۱. فاضل خان گروسی به آقا خان محلاتی، ۲. امام قلی خان به دوستی، ۳. حاج ملك التجار طهران به نصرالله میرزا؛ خط: نستعلیق، کا: لاهیجانی، احمد، تا: سه‌شنبه ۲۷ صفر۱۳۱۲ق، جا: همدان؛ جلد: تیماج مذهب، ۸گ (۴۰پ–۴۷پ)، ۱۷سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: –۳۲۲]

۲۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸/۱–فیروز

آغاز: شبکی خوشی و هوای دلکشی و خاطر غیر مشوشی دارم

چند فرمان و نامه هایی است از قائم مقام فراهانی و دیگران، شامل: –فرمان به نام شاهزاده محسن میرزا میرآخور برای مباشرت عباس آباد (از این فرمان تنها صفحه اول است و دنباله آن افتاده است)، – منشآتی است که اول آن افتاده و موجود در این دفتر بقیه انشائی است با تضمین حروف الفباء در تقریظ سفینه نظم و نثر و از جمله دیگر عناوین این منشآت: دیباچه قباله نکاح، در خواستگاری دختر افشار فرموده اند.به دوستی جهت ارسال خربزه، مکتوبی که از جانب رستم محمد خان بیگلر بیگی استرآباد به بارگاه محمد خان والی از گنج، – پاره‌ای از منشآت میرزا عبد الوهاب نشاط، – انشائی است از محمود خان ملك الشعراء با این عنوان: «صورت کاغذیست که نواب شاهزاده میر آخور به نوار اردشیر میرزا نوشته‌اند»، – منشآت قائم مقام، – از منشآت میرزا تقی علی آبادی (پنج نامه است)، – یك نامه است از فاضل خان گروسی به آقا خان محلاتی آغاز: «هم نبوت در نسب هم پادشاهی در حسب کو سلیمان تا در انگشت کند انگشتری»، نامه‌ای از میرزا محمد بروجردی به فرزند خویش میرزا محمد کاظم آغاز: «شبکی خوشی و هوای دلکشی و خاطر غیر مشوشی دارم»، – غزلی از ابراهیم میرزا برهان السلطنه (با تخلص برهان)، از ابیات آن غزل: «ابروست آن که بر سر مژگان کشیده ای ×× یا تیغ و تیر بر دل و بر جان کشیده ای /ای بی وفا امید وفا از تو داشتم ×× از چیست بر وفا خط بطلان کشیده‌ای»؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد کاظم تفرشی، تا: ۱۳۱۴ق؛ ۲۴۸ص (۱–۲۴۸)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۱–۲۲۳]

۲۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۷۲۱

آغاز:بسمله سپاس و ستایش مر خدائی را سزاست که؛ **انجام:** عبدالله شیرازی تحریر نمود فی شهر شعبان المعظم سنه ۱۳۱۶

خط: نستعلیق، کا: عبدالله شیرازی، تا: ۱۳۱۶ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۲۹۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۵۲–۲۷/۱۲۲

آغاز:انشاء خلیفه وانشاء رستمی چهل وهشت مکتوب انتخاب

اشعار بسمله ستایش ونیایش مراحدی را که کاتب فصاحت بیان خرد دانشوران؛ **انجام:**می‌پرد چشمم نمی دانم که چیست ×× یا رخواهد دید یا باید گریست / انس با آئینه اش از بهر دیدار خوداست ××این جوان نازنین شاید گرفتار خوداست
این مطالب مندرج است: منشآتی از قائم مقام ونشاط اصفهانی، انواع قلم وخطوط، القاب امتعه واقمسه، لغات علم سیاق، منشآت درچهار فصل وشامل ۴۸ مکتوب، منتخبات اشعار از شعری متقدم که منشیان رادانستن آنها ضروری است، ۴۸ مکتوب مندرج دراین کتاب از انشای رستمی (مشارفارسی ۵۵۲) وانشای خلیفه (مشارفارسی ۵۵۰) انتخاب شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۸صفر۱۳۲۹ق؛ ۸۱گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۴۶۲۱]

۲۹۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۲۰

منشآت و شعر فارسی، شامل: ۱. نامه هاشم بن مرتضی حسینی رشتی لاهیجانی در ماه ذیحجه به آقا میرزا سید محمد خان، ۲. نامه حسینی لاهیجانی، هاشم بن مرتضی در پاسخ قوام العلماء همدانی در ۱۳۳۴ق، ۳. نامه همو به همو پس از رسیدن اشعار او در شوال ۱۳۳۴ق (نوشته همان محمد علی نایینی در ۱۳۳۵)، ۴. نامه همو به آقا میرزا کریم همدانی (نوشته همو در ۱۰ ربیع الاول ۱۳۳۵)، ۵. شعر قوام العلماء همدانی (نوشته میرزا محمد رحیم خان فرزند و جانشین حاجی محمد کریم خان کرمانی در نوروز ۱۳۳۵)؛ خط: نستعلیق، کا: طباطبایی نایینی، محمد علی و و محمد رحیم خان کرمانی، تا: ۱۳۳۵ق؛ جلد: مقوا، ۵۴گ، ۱۲سطر (۶×۱۸)، اندازه: ۱۰×۱۲سم [ف: ۱۷-۲۵۰]

۲۹۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۳۳

خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن عبدالمجید، تا: ۱۳۳۵ق؛ محشی با نشان «برهان الدین» «برهانی»، «منه» و «ابن القزلجی»؛ جلد: مقوا، ۷۷گ، ۱۰سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳-۳۱۸]

۲۹۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۹۵

آغاز:بسمله، به نام خداوند بخشنده مهربان، در ستایش دانای غیب شهودی شایسته و سزاست که همه را بدرگاهش روی نیاز است و او از همه غنی و بی نیاز؛ **انجام:** آه آن محبوب دلربا را با همه حسن و دلبری در حجاب تیرگی نابود کرد.
سبب تألیف کتاب را تکمیل انشاء و ادبیات و نشر آن می‌داند و خواسته است تا بهترین چیزها را برای زبان خود حفظ کند لذا از تاریخ یک‌شنبه ۲۷ اسفند ۱۳۰۶ مطابق با رمضان ۱۳۴۶ به فکر نگارش این اثر و گردآوری پندیات در این دفترچه افتاد، کتاب حاوی دو بخش است: ۱. بخش اول: شامل انشاهای ادبی که بیشتر در وصف طبیعت است با عناوینی چون: سه قطره آب در یک گلبرگ: چهار فصل، که در ضمن به انتقاداز اوضاع سیاسی ایران و مشروطه و استبداد می‌پردازد، عریضه پسر بدار، نصیحت، پائیز و خزان، حکایت‌های ادبی منثور از کتب ادبی مانند سعدی و غیره، رقعات و نامه‌های دوستانه، ۲. بخش دوم: شامل مجموعه انشاهائی است که در کلاس سوم مدرسه شرف نوشته شده است و بیشتر شامل موضوعات اخلاقی، اجتماعی و سیاسی و انتقادی را دربر می‌گیرد. بسیاری از صفحات سفید است در پایان نسخه یک صفحه به شرح لغات و معانی دشوار اختصاص داده شده و ظاهراً آن‌گونه که از مقدمه کتاب برمی‌آید نویسنده قصد داشته تا بخشی را به معنی لغات بیشتری اختصاص دهد و ظاهرا نتوانسته و تنها یک صفحه از آن را نگاشته است، ۳. مقداری یادداشت جداگانه نیز که بر صفحاتی از کاغذ شطرنجی قطع بزرگ نوشته شده در داخل نسخه وجود دارد که شامل دو مقاله است که مؤلف آن را برای چاپ به یکی از روزنامه‌های آن زمان فرستاده است مطلب اول شامل دو صفحه با عنوان: «کی و چی هستیم و چه کرده و می‌کنیم» با تاریخ ۲۰/۹/۱۲ و با خطاب «آقای مدیر محترم» درباره اوضاع نابسامان اجتماعی ایران و مقایسه زندگی ایرانیان با آمریکائیان، مطلب دوم شامل ۷ صفحه و مقاله‌ای است با عنوان «آژیر برای وحدت ملی»؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۵رمضان ۱۳۴۶ق، جا: مدرسه سلطانی تهران؛ افتادگی: انجام؛ ۵۲گ، ۱۳سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۱۹-۶۷۵]

۲۹۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۰۷-۵۵/۷۷

آغاز:بسمله؛ چون دار السلطنه طهران کهف اصحاب احتشام و معتکف ارباب احترام است، لهذا کفالت مهمات آنجا در عهده صاحب
در رساله حاضر، فرامین و احکامی که از سوی دربار قاجار خطاب به اشخاص صاحب منصب و علما و دانشمندان صادر شده با حذف نام افراد، برای یادگیری منشیان و نامه نگاران گرد آوری شده است. در اثنای آن، اشعار معتمد الدوله فرهاد میرزا با عبارت «اشعار جناب معتمد الدوله مرحوم» در ۵ برگ آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، ۹۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۲۳]

۲۹۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۱۰/۱-۲۴/۱۰

آغاز:بسمله حمد وثنای بی غایت وستایش بی نهایت پادشاهی را جل جلاله که اشعه لمعات آفتاب عالمتاب ذره ای؛ **انجام:** چه به آن دولت باقی بده ونستانش بناء علی هذه المقدمات وتلک الکلمات وقفی کرد فریبا لم حباه الله تعالی وطلب عفوه فی مقام لنجزأ بلطفه العمیم وطمعا فی جزیل ثوابهیوم لاینفع مال ولابنون
منشأتی است که برای یادگیری منشیان جمع آوری شده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: اسلیمی، ۲۸گ، ۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۸-۴۶۱۸]

۲۹۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۴۳/۴-۱۱/۴۳

آغاز:ای کرده زکلک صنع نه نقش بدر ×× زانشاء تو نقش بسته اجسام صور / هر حرف که ازخامه حلمت زدسر ×× طغرای قضا گشته وعنوان قدر؛ **انجام:** ارقام سیاق است
منشآتی ادبی است که به جهت یادگیری منشیان دراین رساله جمع آوری شده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۴۸گ، ۴ و۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۸-۴۶۱۸]

۲۹۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۵۱-۳۶/۵۱

آغاز:الا ای غمت مایه شادمانی ×× دلم را ز درد توصد ... / چودانی همه نکتهای نهانی ×× ندانم چرا اینقدر می‌ندانی؛ **انجام:** توفیق کشمیری: بروز حشر الهی چو نامه عملم××کنند باز که آن روز بازخواه من است / بکن مقابله آنرا بسرنوشت ازل ×× اگر زیاد وکمی باشد آن گناه من است

جنگی است به نظم ونثر فارسی، شامل منشآت واشعار فارسی یکی از ادبای قرن ۱۲ هجری ازجمله: شوقیه، رقعه به نام خازن، درباره عذرنیامدن به سبب بارش برف وباران، رقعه‌ای درصفات تقویم، نامه اشرف، رقعه به عبدالرحیم و مقیم کاشی وتمرخان، درسفارش شمع سازی، درخصوص استعذار واظهار بیگناهی، درخصوص تهیه رفتن سفر هند، دروصف دوستی که حکیم است؛ خط: نستعلیق شکسته زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج، ۳۰گ، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۸-۴۶۱۴]

۲۹۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۳۹/۱

آغاز:بسمله حمد بیحد وسپاس بیعد خدای راسزا که نظام عالم از دست ورشته تألیف کاینات درید قدرت او و درود نامعدود بروح مقدس ... این کتابی است که مشتمل است بر فقره چندی که عبارت از مراسله جات وعریضجات ورقعجات بوده باشد مؤلف بیچاره حسب الامر عزیزی از دوستان جانی ... عریضه شاه عالم؛ **انجام:** وذی الحجه را از برای آن ذی الحجه گویند که درآن حج کننده من تفسیر گاز رنام مردی است تمام شد شیطان غلام شد والسلام علی من اتبع الهدی

کتابی است شامل مراسله‌جات وعریضه‌جات ورقعجات که مؤلف به درخواست یکی از دوستانش جمع آوری نموده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۴گ (۲پ-۱۵ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف مخ: ۲-۵۴۲]

۲۹۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۸۹

آغاز:که دراین چند سال درسمنان به سر می‌بردند با وجود صغر سن دایم هوس سفر وتمنای حشم ولشکر می‌نمودند ازآنجا که کمال مرد مردانه وجوهر شخص فرزانه می‌باید درهمه جا ظاهر وهویدا باشد؛ **انجام:**این همه ازکجا همه را میسر است اگر همچنان دربند [...] کامران شاهی وکنکاش.

متنی است به صورت گزارش وقایع وحوادث روزانه که احتمالاً درجریان لشکرکشی دریکی از جنگها نوشته شده است. عبارات آن ساده وادیبانه است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۲۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف مخ: ۵-۲۱۴۹]

۳۰۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۷۰

آغاز: می‌گوید مسعود بن محمود که بایزد وبزینها ایزد وبدان خدای که نهان وآشکارا حق داند که تا امیر جلیل منصور منوچهر بن قابوس طاعتدار وفرمانبردار خراجگذار؛ **انجام:** اگر کار به جنگ کشیدفرزندی شجاع السلطنة خراسان وجود دارالمرز دارالخلافه حاضرند ومحمد تقی میرزا با جمعیت خود ... وهرنوع اجتماعی که ازآذربایجان نیز مقرراست همان فرزند درفکر باشد ودرآن حدود مشغول جدال ومرال شود

منتخبی است ازنامه‌های بزرگان ازجمله نامه بونصر مشگان اززبان امیر مسعود به قدرخان (خان ترکستان)، بیعت‌نامه سلطان مسعود به خلیفه القائم بامرالله عباسی، فریاد نامه امیزان روم به خدمت سلطان سنجر، نامه سلطان سنجر به ملک روم، نامه فتحعلی شاه به عباس میرزا و ...؛ خط: تایپی، بی‌کا، بی‌تا، جلد: مقوا، ۵۰گ، اندازه: ۲۲×۲۹سم [ف مخ: ۵-۲۱۵۰]

۳۰۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۵۳/۳

آغاز:وفاق صفحه پیش از گنجایش کلام متکلمان بی معاینه بالاراد سامعان را استماع کلام مسرت شهامتش هرساعت وجهی وجیه. بیت: این طرفه بیاض مایه ذوق ×× دامن زن آتش کل شوق؛ **انجام:**حقایق حالات خیریت دلالت بود که نامه نامی شرف صدور یافته کفی بالله شهیدا که نعف بر شعف افزوده طریقه دوستی آن متقضی آنست که پیوسته این شیوه پسندیده را مرعی داشته باشید.

مجموعه‌ای است ازمنشآت منتخب از میرزا مهدی استرآبادی ونیز شیوه نگارش نامه به کسان ومقام مختلف وچند توبه نامچه وعقد نامچه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۶۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۹×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۵۰]

۳۰۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۵۳/۲

آغاز:فدایت شوم با اینکه ذره بی مقدار را عرض وجود درمعرض آفتاب جهان تاب خلاف رویه آداب است ودربزم ماه گیتی افروز مسکین سها را اظهار نمود منافی قانون صواب. همواره درصدد؛ **انجام:**رحمت افزای خاطر فیض اثر نکردند گاه گاه هم علیرغم اسمان دراین عزل عمل والتزام عزلت برجزع خدمت سرافراز داشته که ازدولت بندگی حضرت به خداوندی ضرب المثل [...]

مجموعه‌ای از منشآت است که با عناوین «فدایت شوم»، «سرورا» وغیره نگاشته شده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۸گ، اندازه: ۹×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۵۱]

۳۰۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۹۰/۲

آغاز:قسما به والله تعالی که سعادت جاودانی وثمره شجره زندگانی منحصر در

مجموعه‌ای از انشاءات با عناوین «خطاب- جواب» با استفاده از ابیات ومصراع‌هایی از شعر فارسی است؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۲۳گ (۲۷ر-۴۹پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۴۷]

۳۰۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۹۳/۲

آغاز:محفل عالی وشوق گلشن راز مجلس متعالی پیوسته در اراست لیکن بحمدالله الملک الاکبر قرب باطنی از ارطباط هیولا وصورت بی شرافت معنوی از اختلاط لفظ ومعنی؛ **انجام:** ای از رخ تو پیدا انوار پادشاهی ×× درطینت تو پنهان صد حکمت الهی

/ ای پیش ازآن که درقلم آید ثنای تو ×× واجب براهل مشرق ومغرب دعای تو

عرایض، دیباچه ها، مراسلات، نامه‌های دوستانه ومضامین مختلفه‌ای که دراحوال دیگر قلمی شده است، از منشآت با عنوان مرحوم میرزا ومیرزا محمد صادق نیز نقل کرده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: «محمد صادق بن محمد علی الطباطبایی» (بیضوی)، «عبده محمد صادق طباطبایی»(بیضوی)؛ جلد: گالینگور، ۷۶گ (۸۷ر-۱۶۲پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۴۷]

۳۰۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۰۰

آغاز:الحمدلله ... بیت: آن که صفاتش به کلام مجید×× گفت خداوند غفور حمید [] لطفش راه نماینده طالبان است وغضبش[گردن] شکننده ظالمان است؛ **انجام:** مکتوب را چنین نویسند: شوقوافیاتبرصفحه صحیفهواتحاد بر ورق.

مؤلف به درخواست عده ای این مکتوب را نوشت تا آگر گاه گاهی ضرور شود به یادگاری دو کلمه‌ای بنویسند؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور، ۹۴گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۴۶]

۳۰۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۲۴/۳

آغاز:این زمان اکثر واغلب همین حال دارند با طبقه هرکه بنشینند وبرخیزند فعل وصفت ایشان را اظهار کنند وبه وجود آرند تا کلاغ کام خود به دام کشند؛ **انجام:** به بحر وحدت مطلق درافکنی زورق ×× کفی نمایدت این چرخ ازرق دوار / به گوش دل لمن الملک را شوی شنوا ×× به نطق هوش بگویی لواحد القهار

انواع صحیفه به فضلا، اخلاء، یاران ودوستان وغیره را گردآورده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۵۶گ (۶۵ر-۱۲۰پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۵-۲۱۴۶]

۳۰۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۲۹/۳

آغاز:عرضه داشت کمترین بندگان فدوی سعدالله خان بعد از ادای لوازم بندگی وتقدیم مراسم پرستندگی ذره آسا به موقف عرض ارفع اعلی می‌رساند؛ **انجام:** ثمره شجره بوستان مودت وافضال همواره از زلال محبت وفیض لایزال سیراب باد بعد از اظهار اشتیاق ملاقات.

عرایض صاحب منصبان وچاکران به درگاه سلطنت در دوره قاجاری (احتمالاً) است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «عبده حسنعلی» (بیضوی)؛ جلد: گالینگور، ۱۷۶گ (۱۴۴پ-۳۱۹پ)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف مخ: ۵-۲۱۴۶]

۳۰۸. خوی؛ گنجینه (موزه)؛ شماره نسخه:۱۰/۱

آغاز:بسمله عرضه داشت دعا گو بذروه عرض بندگان ذی شأن نواب کامیاب سپهر رکاب؛ **انجام:** حساب رقوم بدین موجب است که درذیل قلمی شد. (اعداد به قلم سیاق)

دراین رساله نمونه نامه‌هایی برای آموزش دادن کیفیت نامه‌نگاری ومکاتبات جمع آوری شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۶گ (۱-۲۶)، ۱۰سطر، اندازه: ۱۶×۱۹سم [ف مخ]

۳۰۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۴۴/۵

چند نامه و قباله و عقد نامه است بدین‌گونه: ۱. قباله عقد نامه بقلم محسنای سلیمی نایب الصداره مورخ ۲۸ رمضان ۱۰۸۱ق، ۲. فرمان شاه برای وزیر مازندران عباس قلی بیک در پنج‌شنبه ۹ شوال ۱۰۷۸ق، ۳- فرمان منع شراب برای وزیر مازندران از روی نسخه‌ای که جمشید بیک برای خان استراباد برده بود؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۶ص (۳۶۰-۳۶۵)[ف: ۵-۶۶۷]

۳۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۰۵/۴

آغاز:بسمله.بنام خدایی که عقل و خرد ×× نیارد که بر کنه او پی بردنظم: خدایی که هستی مرورا سزاست؛ **انجام:** عمدة الاطباء العظام فلان حررته و سودته فی یوم الغدیر فی طهران و انا العبد محمد هادی الشیرازی تحریراً فی ۱۸ ذ ق ۱۳۰۲.

نمونه هایی است که به «سلطان، مجتهد، قضات، سادات، پزشکان» می‌توان نوشت؛ بی‌کا، بی‌تا، ۱۶ص (۱-۱۶) [ف: ۵-۶۶۸]

۳۱۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۳/۱۰

از ابوطالب کلیم و نصیرای تهرانی در طلب اسطرلاب و آقا حسین خوانساری به میرزا صائب و نامه علماء ماوراء النهر در جواب دانشمندان خراسان هنگام محاصره مشهد به دست عبدالله ازبک و پاسخ آن از ملا محمد مشک؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵ص (۲۵۰-۲۶۴) [ف: ۵-۶۷۰]

۳۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۶۵/۱۳-۵۸/۱۱۵

آغاز:بخوبترین وجهی و نیکوترین صورتی روی نموده از وصال آن دیده را نوری و دل را حضوری حاصل گشت؛ **انجام:** که القلب عندک فانظر مایری دست بر دعا برداشته حصول ملاقات بدرگاه الهی مسئلت می‌نماید از شرح محبت آرامید. تمت

رساله بدیع و جالبی است در تعلیم انشاء و منشی‌گیری، تدوین آن بدین سبک است که در آن ۳۲ نامه به تعداد حروف الفبا تحریر شده، و از هر نامه یک حرف حذف شده است. بدین ترتیب: نامه اول فاقد حرف الف، نامه دوم فاقد حرف ب تا آخر، در نسخه حاضر از نامه فاقد حرف شین تا نامه آخر (فاقد حرف یاء) موجود است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۱۰۴-۱۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۶۲۲]

۳۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۷۷/۱-۵۸/۲۲۷

آغاز:کیش را که اخلاص خود را نسبت باین آستان همچو بارقه بدر منیر و شعشعه مهر عالم گیر بر جمیع عالمیان ظاهر نموده

نامه‌های کوتاهی است که از منشیان مختلف، برای یادگیری نامه‌نگاری به مبتدیان، جمع آوری شده است، در پایان آن نامه‌ای از قایم مقام به نظم که در جواب نامه شخصی نوشته در ۴ بیت آمده است؛ خط: شکسته، کا: نام کاتب پاک شده است(احمد بن

ابو الحسن)، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۱گ (۱-۲۱)، ۹سطر، اندازه: ۷×۱۰سم [ف: ۸-۴۶۲۹]

۳۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۲۵-۵۹/۴۵

آغاز:هذا کتاب ترسل ... قباله نامچه را چنین نویسند بسمله الحمدلله الذی احل البیع و الشری و حرم الغصب و الربوا

نامه‌هایی است که جهت یادگیری نامه‌نگاری در این مجموعه جمع‌آوری شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۲۳]

۳۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۶۶/۲-۵۹/۸۶

آغاز:صحیفه موالفت را صفحه پرداز میگردد که گرامی رقیمه محب طراز و سامی نامه لازم الاعزازی که از جانب دوستان مخلص نواز

نامه‌هایی است که برای یادگیری نامه‌نگاری جمع‌آوری شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۰گ (۶۳-۷۲)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۴۶۲۲]

۳۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۷۵/۲

آغاز:الحمدلله الذی جعل المحبة مفتاحاً لأبواب عرفانه و الرسالة مصباحاً لأسباب القابه؛ **انجام:** یعنی گاهی مشقی هم فرموده باشند.

فرامین و مکاتیب تاریخی است از دوران قاجار، که جامع و منشی آن معلوم نیست، و مشتمل است بر: ۱. نامه از جانب همایون اشرف به سلطان محمد خواندگار روم، ۲. نامه سلطان روم، ۳. نامه به یکی از سلاطین فرنگ، ۴. نامه به ناپلیون پادشاه فرانسه، ۵. نامه از جانب اشرف اقدس به پادشاه انگلستان، ۶. به یکی از سلاطین فرنگ نوشته شده، ۷. به یکی از سلاطین نوشته شده، ۸. ایضاً به یکی از سلاطین نوشته شده، ۹. جواب ذریعه محمود شاه افغان رشیدخان به دربار پادشاهی، ۱۰. نامه فرمان فرمای بخارا، ۱۱. جواب ذریعه پادشاه یمن، ۱۲. به میرزا ابوالقاسم نوشته شده، ۱۳. به آقا سید علی نوشته شده، ۱۴. به شیخ احمد احسائی نوشته شده، ۱۵. به شیخ موسی کاظماوی نوشته شده، ۱۶. فرمان گزارش هرات به نواب نایب السلطنه عباس میرزا، ۱۷. فرمان اعلان فتح نواب محمد ولی میرزا والی خراسان و شکست افاغنه هرات به دیگر ولایت، ۱۸. عنوان فرمان امضای شیخ الاسلامی، ۱۹. فرمان تفویض ایالت استرآباد، ۲۰. عنوان فرمان قضا، ۲۱. عنوان فرمان سرکردگی، ۲۲. فرمان امضای منصب قضا، ۲۳. فرمان به اسم یکی از صوفی زادگان، ۲۴. فرمان تفویض اختیار ولایت استرآباد به محمد قلی میرزا، ۲۵. فرمان تفویض اختیار قلعه ایروان به مهدیقلی خان، ۲۶. فرمان استیفای ممالک به اسم حاجی محمد حسین خان بیگلربیگی اصفهان، ۲۷. فرمان استیفای دیوان اعلی به اسم یکی از مستوفیان، ۲۸. فرمانی که در خصوص کیفیت محاربه با سردار روس که در ایروان نوشته شده، ۲۹. فرمان به دولت فرانسه، ۳۰. فرمان به عسکر خان، ۳۱. وثیقه‌ای حسب الامر همایون جهت رفع ملالت شاهزادگان عظام از یکدیگر، ۳۲. خطبه فارسی به نام فتحعلی شاه قاجار، ۳۳. خطبه ترکی، ۳۴. خطبه عربی، ۳۵. شرح احوال ملک الشعرا فتحعلی خان متخلص به صبا، ۳۶. خطبه کتیبه جدید دارالسلطنه طهران، ۳۷. عنوان خطبه نزول اجلال به چمن سلطانیه، ۳۸. عنوان وقفنامه عمارات جدید البنای دارالأمان قم، ۳۹. قباله نکاح حسنعلی میرزا، ۴۰. وقفنامه دعوات، ۴۱. حکم رخصت شراب در سور نایب السلطنه عباس میرزا، ۴۲. قباله نکاح شاهزاده عبدالله میرزا، ۴۳. توصیف شهر شیراز، ۴۴. عرایضی که برای شاهزادگان نوشته شده، ۴۵. عریضه به آقا سید محمد، ۴۶. به صدراعظم دولت عثمانی نوشته شده، ۴۷. عریضه به یکی از وزرا، ۴۸. به فرمانروای نجد و حجاز نوشته شده، ۴۹. در تعزیت مرحوم میرزا محمد رضا، بمیرزا عبدالباقی نوشته شده، ۵۰. در فوت مجمر نوشته شده، ۵۱. به سلیمان پاشای بغداد نوشته شده، ۵۲. چند غزل و چندین قطعه منثور؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، دارای سرلوح؛ واقف: خان بابا مشار؛ جلد: تیماج، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۹-۵۸]

۳۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۴۴

آغاز:حکمت مآب فطانت اناب حق شناس حقیقت اساس واقف مواقف معارف و معانی؛ **انجام:** امید که بیمن دولت بی زوال بسر حد خیر و صلاح انجام پذیرد.

نامه‌های مختلفی است با انشائی بلند که در سه قسم گرد آورده شده است بدین ترتیب: قسم اول: در کاتیب و فرامین پادشاهان، قسم دوم: در عرایضی که به خاقان و خوانین نوشته شده، قسم سوم: در انتخاب کتب و بیاض‌ها و نثرهای دیگر؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، دارای سر لوح رنگین؛ جلد: تیماج، ۹۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۲-۱۲۰]

۳۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۷۸

آغاز:عرضه داشت کمترین بندگان جان نثار ×× خاک رهگذار رخش باد سرعت را؛ **انجام:** بس همینش گرفتند مقبول طبع پادشاه ×× ظل حق فتحعلی شه خسر و مالک رقاب

چند عریضه و سواد عقدنامه و فتحنامه و بعضی از قصاید و ترجیعبند و غزل، که همه اینها را مؤلف به نام فتحعلی شاه قاجار انشاء کرده و در خواست نموده که در صف منشیان وی قرار گیرد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، دارای سر لوح رنگین؛ جلد: تیماج، ۷۷گ، ۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۲۱۳]

۳۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۱۸

آغاز:مراسله، نمی دانم که آیا جواهر فروشان سیه بازار را چه باعث شده که بجواهر سرمه مداد محبت

نامه‌ها ومنشآت متفرقه‌ای است که به دوستان یا شخصیتهای اداری و بزرگان از طرف خود نگارنده یا دیگران نگاشته شده و در مجموعه گرد آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۴۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۲۲×۱۸سم [ف: ۲۳-۱۳]

۳۲۰. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱

آغاز:کفات سوانح اعمال روز را در استعمال جوارح و قوی

ظاهری بدن پهلو تهی ساخته‌اند؛ **انجام:** از شرب شراب که شعله آتش مهم مانع صعود

مشتمل است بر منشآت میرزا مهدی استرآبادی و انشآت دیگر، نوشته‌ها، یادداشت‌ها و مطالب مختلف؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: محمد باقر اصفهانی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ یکی از نامه‌ها تاریخ ۱۴ذیحجه ۱۱۰۵ را دارد؛ مهر: «احمد» (مربع)؛ ۱۱۴گ، ابعاد متن: ۷×۱۵، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: -۱]

۳۲۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۸۶

آغاز:از جناب آقا میرزا سلمان وزیر خراسان بجناب بیگلر بیگی گیلان: قربانت شوم از این که در وقت حرکت جناب عالی از دارالخلافة مطلع نشدم؛ **انجام:** دیگر اینکه در جواب معروضات بعد از وقوع اصلاح و التیام که در میاندوآب نوشته خدمت سرکار ایشان فرستاده بودم، دیروز که پنج‌شنبه چهارم بود توصیه رسید که در انجام و اتمام آن امور اظهار مسرت و رضامندی.

نامه‌هایی است از اشخاص مختلف: میرزا سلمان وزیر خراسان، میرزا علی خان امین الدولة میرزا عبدالوهاب معتمد الدولة و دیگران در پایان از کلمات بزرگان و مثلها و مواعظ و مطایباتی چند آورده است؛ خط: شکسته تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱-۱۰۶]

۳۲۲. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۵/۴

آغاز:همواره تا دیوانخانه بلند ارکان سپهر به لوامع انوار ماه و مهر منور و مزین است

بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۵گ (۶۷پ-۱۲۱ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۰۸]

۳۲۳. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۲۹/۵

آغاز:سالک مسالک شریعت و طریقت و ناهج مناهج معرفت و حقیقت اخوان اعز امجد درویش مشتاقعلی و رونق علی شاه؛ **انجام:** لا اله الا الله العلی العظیم کذب العادلون بالله وضلوا ضلالاً بعیداض و خسروا خسراناً مبیناً

منشآت و نامه‌هایی است که بین برخی از بزرگان صوفیه رد و بدل شده با این عناوین: نامه به درویش مشتاق علی و رونق علی شاه، نامه میرزا محمد تقی، نامه مظفر علی شاه به چندین نفر، نامه سید نوربخش به پادشاه میرزا شاهرخ، و نامه دیگر در نصیحت به مریدان، تحقیقی در (ان الصلاة عن الفحشاء و المنکر)، تحقیقی عرفانی در حقیقت اشیاء، حدیث توحید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵گ (۴۹ر-۶۳پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۴۰]

۳۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۷۵/۴

بیشتر نامه‌ها از شاه عباس صفوی است با این عنوان‌ها: از شاه عباس به خواندگار، نواب اعلی که مصحوب شاه کرم بیک اوریا به خواندگار فرستاد، جواب آن از نواب اعلی در جواب کتابت عبدالمؤمن خان اوزبک از جاجرم مصحوب قاصد بافقی فرستاد، کتابتی که از جانب نواب اعلی به عبدالمؤمن خان نوشته‌اند، کتابتی که از جانب نواب اعلی به خان احمد والی گیلان نوشته اند، به عبدالله خان اوزبک، نامه از حاتم بیک اعتماد الدوله به وزیر اعظم، جواب نواب اعلی به جلال الدین اکبر پادشاه هند، جواب کتابت وزیر اعظم که برای اعتماد الدوله نوشته، کتابتی که از جانب نواب اعلی به سلطان سلیم میرزا والد پادشاه عالیجاه جلال الدین اکبر والی هند نوشته شده، فتحنامه خراسان که از هرات به دارالسلطنه اصفهان نوشته شده، کتابت نواب اعلی به جلال الدین محمد اکبر پادشاه هندوستان، پروانچه تحفیف دارالسلطنه اصفهان از اخراجات؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، اندازه: ۹/۸×۱۸/۸سم [ف: ۷-۱۸]

۳۲۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۱۸

آغاز:و علی اول الائمه من عترته الطاهرین و بعد بر ارباب الباب و اصحاب آداب پوشیده نماند؛ **انجام:** آن محال چون مهمات مازندران

مشتمل: نشان صدارت حکیم افضل الدین محمد ولد مولانایحیی خان لاهیجانی شاعر، نشان خطابت میر کبیر هروی، نشان درباره ملقب گردانیدن سلطان محمود خان میرزا گرجی که به شرف اسلام مشرف گشته به رتبه بلند و لقب برادری، نشان چرخچی باشی گری ولی خلیفه استاجلو در زمان شاه اسمعیل، درباره نشان که جهت حکیم ابوالفتح مشهور به حکیم بابا و حکیم کوچک، نشان که جهت خواجه شیخ محمد تاجر شیرازی نوشته شده، صورت فتح‌نامه که در زمان سلطان محمد به والی گیلان نوشته‌اند، نامه محمد اسمعیل حسینی به سلطان سلیم خان بن سلطان شاه خان، نامه محمد اسمعیل حسینی به پسر سلطان سلیم خان -نامه به عبدالمؤمن خان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۵۵گ، ۱۷سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۵-۱۶۱۳]

۳۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۳۷/۴۶

از: ۱. شاه طاهر دکنی، ۲. سلطانعلی مشهدی، ۳. معینا علیا، ۴. امیر اختیار، ۵. خواجه محمد شریف، ۶. میرزا فصیحی، ۷. میر سید علی همدانی، ۸. شاه شجاع کرمانی به امیر تیمور گورگانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۵/۹×۲۹/۵سم [ف: ۷-۲۱۶]

۳۲۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۶۴

از دوره صفوی، دارای مطالب زیر: عهدنامه که از جانب خواندگار روم، وزیر اعظم مصطفی وکالة در سال ۱۰۴۹ نوشته، کتابی که محمدمان وزیر اعظم سلطان مراد برادر عثمان ... اعلی نوشته است. دو رقعه از نصیرا که یکی از آنها به سید محمد خواتون ... صورت احکام اشرف در باب قروض سیادت و نقابت پناه ... میرزا ابراهیما که به توسط آقا خصرا هفتصد تومان فرستاده‌اند ربیع الاخر ۱۰۱۰، جواب مکتوب مصطفی وزیر اعظم کتاب سلطان سلیم خواندگار روم بعد از وفات والدش به نواب کامیاب ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۹۰گ، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۲-۱۷]

۳۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۶۳/۱

آغاز:همین که در حق این محبت با صدق و سداد مخلص خالص الفواد این فرزند نو رسیده ... تعزیه نامچه به کسی که پدرش مره باشد: الحمدلله الباقی؛ **انجام:** این چند سطرجهت یادداشت مرقوم شد. بارك الله فی صفقهما. آمین و الحمدلله رب العالمین.
منشات موجود در نسخه چنین است: تعزیه‌نامچه به کسی که پدرش مرده باشد و پاسخ آن، تعزیه‌نامچه به کسی که برادرش مرده باشد و پاسخ آن، تعزیه‌نامچه به کسی که پسرش مرده باشد و پاسخ آن، دلالت نامچه به بیمار و پاسخ آن، نامه به پدر و پاسخ آن، محبت نامچه و پاسخ آن و حجت نامچه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۹گ (۱-۹پ)، ۱۱سطر (۱۳×۷)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۶-۳۹۴]

۳۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۲

آغاز:عنوان اول: بسمله. تعریف دیباجه جات و فتح نامه جات و امثال آن، فتح نامه حکیم میرزا والی کابل در جنگ والی بدخشان من انشاء میر حسن علی منشی سلطان مشار الیه عنوان: آخر بحر طویل شاهدان نیشابوری
انشاء از محمد طاهر قزوینی و نصیرا همدانی و دیگران است؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۳۲سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۶×۲۸سم [سنا: ف: ۲-۴۶]

۳۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۱/۴

شامل: ۱. نامه به جلال منجم، ۲. عریضه ملاعزیز به خان، ۳. پاسخ خان به او، ۴. عریضه به خان و پاسخ او (گویا خان در اینجاها همان خان احمد خان گیلانی باشد)، ۵. رقعه به ملاحسین سالو کدهی درباره علماء زیدیه، ۶. پاسخ آن، ۷. جواب عریضه زیدیه (این سه نامه از رهگذر تاریخ تحول از آئین زیدی به امامی در گیلان بسیار ارزنده است)، ۸. نامه خان به امیر حمزه خان، ۹. حکم سرکاری نوازنده به اسم محمد مؤمن سازنده، ۱۰. حکم معافی استاد خضر شاه موسیقی دان، ۱۱. رقعه به استاد زیتون، ۱۲. در حاشیه دستور العمل خواجه مسیح، ۱۳. دستور العمل وزارت ملامیرحسین، ۱۴. دستورالعمل دیگر به محمد کحال؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵ص (۱۶-۲۰)، ابعاد متن: ۸×۱۳، اندازه: ۱۶×۲۹سم [سنا: ف: ۱-۲۳۴]

۳۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۲۷-عکس

نسخه اصل: فیلم دانشکده حقوق. منشآت و نامه‌های دیوانی و درباری قاجار، با تاریخ ۱۲۷۳ و ۱۲۷۷؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۲۳۲]

۳۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۲۶۲

آغاز:عنوان رقیمه جات ... فتح نامه اول ... اگر چه یقین دارم خط نحسم را نخواهی خواند؛ **انجام:**اما باسم نیک بالطاف کردگار تمت.
نام مؤلف کتاب معلوم نیست، تنها در خاتمه کتاب می‌نویسد: «... این ارادت پیشه خلوصیت اندیشه بتمنای برخی از دوستان ... تجمیع این کتاب ... برآمده ... تا آنکه عشاقان با غم ساخته و شیدایان دلباخته ... از مضامین شیرین ... آن ضبط رقیمه ... نموده ...»، از مضامین کتاب و سبک انشای آن و کلماتی که در آن به‌کار رفته معلوم می‌شود که در اواخر قرن دوازدهم و اوایل قرن سیزدهم نوشته شده، این کتاب مبتنی بر نامه‌هایی است که عاشق و معشوق به یکدیگر باید بنویسند؛ خط: نسخ تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۸۷ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۶-۲۱۸]

۳۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۹۴/۱

آغاز:این نه خوابست این نه بیداری ×× این نه مستی است این نه هشیاریچه خوابست کافتابها بر آمده اگر همه طلعت دوست بود؛ **انجام:** پس هر چه را هنر دانی اگر دیگران هم هنر دانند و نگوئی هنری نهفته باشی و اگر عیب دانند و گویی عیبی آشکار کرده سرنهفتن از آن به که عیب خود گفتن.
منشآتی است با سجع و قافیه شیوا و در پایان آن اندرزهایی شبیه باب ۸ گلستان سعدی یاد کرده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲ص (۱-۲۲)، ۱۰-۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۵۲]

۳۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۸

منشآت و مکاتیب و شعرهای پراکنده با تاریخ ۱۰۳۸، عنوان نامه‌ها: جواب نامه‌ای از میر صادق، نامه اعتماد الدوله با انشای طالب خان واقعه نونویس، نامه‌ای به دستور شاه درباره خواستگاری دختر صفی قلی خان قورچی باشی و متولی مشهدین و بیگلربگی بغداد برای محمد بیك پسر زینل خان شاملوی ایشک آقاسی باشی با انشای نصیرا همدانی، نامه نصیرای همدانی به یکی از اعزه هند، نامه نصیرای همدانی به یکی از آشنایان، نامه حکیم ابوالفتح به شاه فتح مورخ ۵ ربیع الاول ۹۹۶، نامه میر سید شریف در طلب ماست به میر شجاع، نامه شیخ ابوالفضل هندی، نامه‌ای به میرزا علی بیك، افتتاح دیوان حکیم سنایی، افتتاح دیوان کمال اسمعیل، افتتاح دیوان خاقانی در دوجا، نامه میر محمد حسین تفرشی به والدینش، نامه میرزا عفر آصف خان، افتتاح بیاضی است مورخ ۱۸ ذیحجه ۹۹۸ در لاهور، نامه درخواست قرض قاضی شمس الدین طبسی از سلطان محمد خوارزمشاه، نامه نصیرای همدانی به شیخ محمد خاتون در طلب عینك، نامه دیگر از نصیرا، نقل کلامی از خواجه نظام الملك، نامه نصیرا به محمد حسین حلبی، نامه شیخ ابوالفضل از زبان اکبرشاه به شاه عباس، نامه کازرونی در منع ریش تراشی، صورت انشای صاعدی در باب حکیمی بی وقوف، نامه استیفاء میرزا شکرالله مستوفی الملکی به شاه به انشای قاضی عبدالله، دیباچه مرقع حسب التکلیف میر عماد جهت حسین خان انشاء شده، نامه شاه سلیم به خدمت نواب اشرف، جواب نامه مذکور که به میرزا عبدالحسین نوشته نام امیر محمد باقر (سید داماد) به ملا عبدالله شوشتری، نامه امیر تیمور گورکان به خواجه جهان، نامه حکیم سنایی به یکی از دوستان، نامه حکیم ابوالفتح در جواب رقعه میرزا جعفر، نامه ندر محمد خان والی بلخ به خدمت اشرف، نامه‌ای از جانب نواب اعلی که حاجی رفیق برده، دیگر نامه هایی است و نیز ده صفحه

شعرهایی از طرفی و فیضی و وقوعی و طاهری و کمال خجندی است تا میرسد به میر مشتری و اسیری؛ خط: نستعلیق چلیپا، کا: محمد صالح خاتون آبادی، بی‌تا؛ جدول شنگرف و لاجورد با یک تصویر (دو مرغ بر شاخسار) به زر در ص ۸۸؛ مهر: ابراهیم حسینی؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۴گ، ۲۵-۲۳سطر (۱۴×۲۷)، اندازه: ۲۵×۳۸سم [سنا: ف: ۲-۲۴۵]

۳۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۱/۱خوئی

آغاز:چون وجود شخصی که عارف بمسائل دینی و واقف ... الحمدلله الواحد الاحد ... غرض از تحریر و ترقیم ... آقا محمد حسین شهیر بآقا بزرگ؛ **انجام:** اینکه میگویم بقدر بقدر فهم تست×× مردم اندر حسرت فهم درست

مجموعه‌ای است از نوشته‌های مختلف از قباله و وصیت نامه و صلحنامه و مکاتبات و جز آن که در اغلب نام و نشان و القاب اشخاص نگارش یافته؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۷ص (۲۰۰-۲۰۷)[ف: ۷-۳۷۵]

۳۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۹۴

آغاز:که درینوقت بر طبق تقبل و تلاش فرمان واجب الاذعان بحکومت فلان بجهة او شرف صدور بخشیده اگر چه این کمترینان امر ولی نعمت را بجان منت میدانم اما از قراریکه معلوم رأی؛ **انجام:** آخرین مکتوب: دو نسخه بنگارش گزارش حالات و اظهار و اعلان ... مهمات و تیمنات میشد ارکان دوستی محمد ... باشند.

در صفحات سفید اول و وسط آخر نسخه ابیات و قطعاتی از نوا، محمد علی میرزا و خرامان نقل شده؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۱۰-۱۵۶۲]

۳۳۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۵۸

منشآت و مکاتیب مشتمل بر القاب وزراء و چند شعر و نامه سلطان سنجر به سلطان روم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده علی بن باقر»، «علی الحسینی»، «عبده علی الحسینی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۳۴گ، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۴-۱۳۴۲]

۳۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۸/۷-فیروز

نامه‌ها و انشائها است غالبا به شیوه منشیان مقیم هند؛ کا: سید علی، بی‌تا؛ صفحات: گ ۴۷-۱۰۹ و ۱۱۸-۱۴۳ و ۱۶۷-۱۷۹، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۲۱-۲۹۶]

۳۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۴۹

آغاز:و تمامی خواست محبت است خواهی عطر شام مشک مشام بوده؛ **انجام:** مبلغ دوازده تومان ریال رایجی بمضمونی فلان مذکور واصل گردید.

در این رساله کوتاه نمونه‌هایی از قطعات و عبارت‌های ادبی که برای نامه‌نگاری مناسب است به صورت کوتاه ذکر شده است؛ خط: نستعلیق ناخوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۷گ، ۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۳۶-۲۱۳]

۳۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۰۳/۲

آغاز:به جواب میرزا فلان همواره ریاض امانی و آمال عالی شأن معلی مکان؛ **انجام:** بین ارباب طلب تقسیم و اصل را ... بآقا فلان نماید و موقوف ندارد تحریراً فی شهر فلان سنه فلان منالهجرة المقدسه النبویة علی ها جرها الف سلام و ثناء و تحیة

منشآت و نامه‌هایی از فرامین و نامه‌های منشیان، که برای تعلیم نامه‌نگاری جمع آوری شده است، در آن از ملا محمد محسن هزارجریبی و حسین علجائی افغانی یاد شده ا ست؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ (۳پ-۱۵۷پ) [ف: ۳۷-۳۵۱]

۳۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۶۷/۶

در ضمن آن این فرامین آمده است: فرمان لقب قائم مقامی میرزا ابوالقاسم فراهانی، فرمان قاضی عسکری میرزا محمد حسین و برقراری وظیفه و تیول، تحریر شده در صفر ۱۲۴۸؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۲۸ر-۱۳۹ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۶-۴۲۰]

۳۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۰۱/۶

هفده نامه کوتاه فارسی است که برای تعلیم نامه‌نگاری تحریر شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴گ (۳۴ر-۳۵ر، ۵۲پ-۵۳ر)، ۱۴-۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۸-۵۳۸]

۳۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۵۹/۱

آغاز:لطیف بود شکر حضرت عزت بتقدیم رسید متر صد و مترقب بود و هست که روز بروز و لحظه به لحظه شیوه بنده پروری و طریق فیض گستری؛ **انجام:** فثبت الصداق علی ذمة الزوج والحقوق المعین فی الشرع علیها

مجموعه منشآتی که مؤلف در موضوعات گوناگون به دوستان و معاصران خود نوشته است درمتن نامه‌ها از میرزا عباس قلی خان و میرزا خان یاد شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماجمذهب [ف: ۳۷-۵۵۷]

۳۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۶۴-ع

نسخه اصل: آکادمی علوم شورویDXCII؛ خط: نستعلیق و ثلث، کا: مصطفی بن عباس بن سید طرخان بن سید حسین بن سید شیخ احمد (با آوردن نسب خود با پیکره‌ای از طاوس که در اندام آن هم نوشته)، بی‌تا؛ پیوست عکس تمهیدات همدانیCCXII که در ص ۶۰ همین فهرست یاد شده است؛ ۱۰گ[فیلمها ف: ۱-۲۰۷]

۳۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹-۲۲۵۷-ع

نسخه اصل: موزه آسیایی آکادمی علوم شورویOr. C. 816. از دیوان سنجر از اتابک منتجب الدین بدیع کاتب جوینی و دیگران مانند رشید وطواط؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳۲گ [فیلمها ف: ۱-۲۰۷]

۳۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۱-ف

نسخه اصل: اسعد افندی ش ۹۹۳. نامه‌های درباری و دیوانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲۳گ، ۳۰سطر[فیلمها ف: ۱-۲۰۸]

۳۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۸-ف

نسخه اصل: کتابخانه مکرمین بن خلیل بن محمد الالبستانی. از

نامه زین الدین ابوبکر تا یبادی به تیمور گورکان آغا و به نامه به جامی می‌انجامد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، ۱۱۲گ، ۱۷سطر [فیلمها ف: ۱-۲۰۸]

۳۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۰۰-ف

نسخه اصل: از اداره موزه کاخ ابیض. فرمان‌های قاجاری؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۲۰۹]

۳۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۵۰-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا ش ۱۱۶۶۵. ناصرالدین شاه و میرزا آقا خان نوری؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۲۵۹]

۳۵۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۷۴

آغاز:بسمله. عریضه حضرت عباس (ع) جهة مطالب شرعیه نوشته ارسال دارد. علیك ایها العبد الصالح المطیع الله و الرسول و الامیر المؤمنین و الحسن و افضل الصلوة و السلام ... و « ... بعلمای بزرگ و معلم و فضلا و مجتهدین این نویسند: عالجنابا مقدس القابا فضایل مأبا؛ **انجام:** التزام نامچه ملتزم گردیدند کدخدایان و ریش سفیدان قریه حبشی که اگر از حال تحریر الکتاب الی مدت ده سال یکزرع چت یاکرباس از مال مسروق مشهدی بیرامعلی از حبش و از رعایای حبشی بعرصه ظهور اید صد تومان تبریزی بدیوان خانه مبارکه می‌دهند تحریرا فی شهر فلان ایضا ملتزم گردید عالیشان صفر علی ... اگر بار دیگر بیاورم ده تومان بسید موسوی داده باشم ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۳گ، ۱۴-۱۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳-۱۳۲۸]

۳۵۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۳۳

آغاز:مکتوب کتب الی الشیخ الامام العالم العارف المحقق صدر الدین الرواسی قدس الله تعالی روحه ... فوأد نور المحبة ساطع ×× و لیس لنجم العقل فیه مطالع... فسحت ساحت سینه بجاروب لا، از غبار تعلق اغیار پرداخته و چتر فواد بر سریر حیات سایبان خیال ان صاحب انداخته. بیت: تخت روان و تاج دل ×× بی جم عشق هیچ نیست؛ **انجام:** زبانش در مصاف اوصاف آن دودمان مانند تیغ در معارك سپهر ساطع ... و ... درخت بخت تو بادا بغایتی سر سبز ×× که شاخ دولتش آر [د] نجوم زاهر بار

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی، ۱۰۸گ، ۲۴-۳۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۱/۵سم [ف: ۳-۱۳۲۹]

۳۵۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۹۶/۷

سه نامه است از قائم مقام دو نامه به میرزا محمد علی آشتیانی و یکی به عربی است و شعر قائم مقام و معتمد الدوله و نامه قاآنی به یك شاهزاده و پراکنده‌های دیگر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳گ (۱۶۲پ-۱۶۴ر)، ۱۳سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۱-۲۳۹۸]

۳۵۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۵-ف

نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۲۳۵۷. گردآوری محمد بن صالح دزفولی در بغداد روز چهارشنبه ۲۷ محرم ۹۸۷ نامه‌های دزفولی بغدادی و طهماسب شاه و تیمور لنگ و خواجه سعدالدین افندی و دیگران است، نمونه رقعه‌های آموزش نامه‌نگاری است با تاریخ ۸ ربیع الثانی ۱۰۸۶ق در پایان یکی از آنها؛ خط: نسخ و تعلیق، کا: محمد بن صالح دزفولی، بی‌تا؛ ۱۳۹گ، ۲۷سطر[فیلمها ف: ۲-۱]

۳۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۷۷/۷

آغاز:هر چند دیده رمد دیده دور افتادگان منازل نیاز و واماندگان مراحل آز از مکحل الجواهر ملاقات صوری که غایت منتهای محرمان احدیت؛ **انجام:** تمامی مازندران و هزار جریبین کوثر دفع و شریف عهد به همه جا امر ساخته در عهده شناسند

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن، ۴۰ص (۸-۴۶و۴۸)، اندازه: ۱۴/۳×۲۳/۵سم [ف: ۲۹/۱-۵۳۶]

۳۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۱۷-ف

نسخه اصل: از روی اصل آنها که در شهر شیراز است و شماره ۱ تا ۶ از موزه شخصی آقای سید امین الله کوثر است. ده طغرا فرمان و نامه و نوشته است: ۱- استشهاد: مورخ ۲۱ ذیقعده ۸۷۶ درباره «کمهر» و «گلستان» وقف بقعه سلطان سید نورالدین علی الغازی العلوی، ۲.فرمانی درباره سیور غالهای فارس: به وسیله الله بردی خان بیگلربیگی به ویژه سیورغال مسجدو بقعه همان غازی علوی به مبلغ ۱۸۵۴ دینار تبریزی مورخ ربیع الاول ۱۰۲۰ با مهرشاه عباس مورخ ۹۹۹، ۳. فرمانی درباره سیورغال همین مسجد و بقعه از بابت خمایجان شولتان همان که به ۱۸۵۴ دینار می‌رسیده است با اشاره به حکم یاد شده مورخ ۱۰۲۰ نوشته ربیع الثانی ۱۰۴۹ با مهر شاه صفی، ۴. فرمان فروش دولت آباد بلوك مرودشت مورخ ۱۵ محرم ۱۲۵۴ فروشنده میرزا محمد علی مشیر الملك و خریدار شرف نساء خانم زن حاجی محمد ابراهیم خان به مبلغ نهصد تومان، ۶. قباله فروش حسین آباد بهمین آباده اقلید مورخ ۲۰ شعبان ۱۲۷۷ به بهای ۱۵۵۱ تومان و پنج هزار دینار تبریزی، خریدار محمد قلی خان قشقایی ایل خانی فارس عموی فروشنده که حاجی نصرالله خان پسر محمد علی خان ایل خانی پیشین فارس می‌باشد، ۷. جمع و خرج مدرسه مسعودیه شیراز: از ۱ ذیقعده ۱۳۲۴ که در این تاریخ باز شده بود تا پایان رجب ۱۳۲۵، ۸ نامه‌ای از نصیر الحسینی فرصة الدوله، ۹.نامه‌ای از حاج علی آقا بانی مدرسه مسعودیه درباره همین مدرسه و باز کردن آن در ۱ ذیقعده ۱۳۲۴ مورخ ۱۳۲۵، ۱۰- شش نامه از حاج یوسف سیاح: به خط خود او؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۲-۲۷]

۳۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۲۲-ف

نسخ اصل: دانشگاه ۵۲۷۸.نامه به عین الدوله یا از سوی او؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۱۸۴]

۳۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۹۰/۲

آغاز:بسمله. حمد بیحد و ثناء بیعد مر ملك الملکی را که انشاء موجودات لمعه از اشعه انوار قدرت اوست ... اما بعد مدت مدید است که دوستی عزیز حفظه الله و بلغ امانیه ازین فقیر حقیر قلیل

البضاعت التماس مکاتبات و مراسلات که مبتدیانرا بدان احتیاج است می‌کرد.؛ **انجام:** بمسامع علیه می‌رساند که مهمی که بنده کمینه خود را

گزیده ای از نامه‌ها و قباله ها است از قرن ۱۱ که به درخواست عزیزی در این دفتر گردآورده است، در یکی از ابیات موجود در کتاب تخلص «واسطی» دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۶۳گ (۱۷۹ر- ۲۴۱پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۳۰-۵۶]

۳۵۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۲۵/۶

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمود، بی‌تا، برخی مورخ ۱۲۴۴ و نمونه است؛ جلد: تیماج، ۶۲گ (۹۱پ-۱۵۲پ)، ۱۸ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۶-۲۶۴]

۳۵۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۲۲/۳-ف

نسخه اصل: بادلیان ۲۸۰ اوزلی (ش ۱۹۳۰ و ۱۶۲ و ۱۰۶)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹سطر[فیلمها ف: ۱-۵۸۱]

۳۶۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۵۳

نامه‌های درباری و دیوانی ایران و افغان است با چندین مثنوی و غزل و قصیده فارسی بدین‌گونه: آغاز افتاده: مثنوی در هامش در برگهای ۱ تا ۷، در متن نخست دنباله نامه‌ای است سپس تهنیت نامه «حضرت والد مرحومم» در جشن فرزند ارشد پادشاهی معین السلطنه به خود شاه، تهنیت نامه او از طرف اهالی دار السلطنه در مراجعت از سفر هند به حضور والا، نقل که برای بعض مطالب از پیشگاه حضور صادرشده، صورت عرایض که به حضور اعلی و غیره شده است از پیشاور و از آقا میر محمد علی خان به سردار حیات الله خان نائب الحکومة قطغن و بدخشان درباب تقدیم نمودن کلاغ خود، از تحریرات منشی میرزا عبداللطیف، در هامش در ۸گ شعرهای آقا میر محمد علی آزاد و کلیم همدانی و شایق ومیرزا محمود سالک و واقف و فروغی و شیخ احمد ژنده پیل و شکیبا و نظیری و سعدی و جامی و محمد شیرین مغربی است، در متن نامه‌ای است از ناصرالدین شاه قاجار به امیر دوست محمد خان و نامه محمد تقی خان وزیر ایران باو و نامه دوست محمد خان به آقای سید احمد و پاسخ او، نامه شاهزاده شاه جهان به شاه عباس، نامه شاه عباس به معذرت گرفتن قندهار به جهانگیرباد شاه، و پاسخ او بدو، نامه شاه عباس به وزیر خواندگار و نامه او به مفتی خواندگار روم، نامه خان احمد گیلان به شاه عباس صفوی و پاسخاو بدو، نامه شاه عباس به جهانگیر پادشاه مصحوب خان عالم، نامه شاه تهماسب به سلطان سلیمان در باب بایزید، نامه شاه جهان بندر محمد خان والی توران، نامه شاه عباس به اکبر پادشاه هند انشاء اعتماد الدوله، نامه اکبر پادشاه هند به شاه عباس در ۱۰۰۵، نامه عبدالله خان اوزبک به خواندگار روم، نامه سعد ملاء سلطانخسرو قیصر روم به شاه عباس مصحوب با یزید بیک، نامه عبدالمؤمن خان اوزبک به شاه عباس، پاسخ او بدو، نامه شاه طهماسب به سلطان سلیم شاهزاده روم، نامه شاه عباس به خواندگار روم، نامه شاه عباس به عبدالله خان اوزبک، تعزیت نامجات از تحریرات منشی حضور میرزا عبداللطیف خان، در آنها از امیر حبیب الله خان و سر اج الدین یاد شده، چند حکایت در نثر و نظم (مثنوی) خواجوی کرمانی محمود بن علی بن محمود و یک غزل او، دزد و قاضی به نثر فارسی، حکایت نعمت خان عالی به نظم، نگارستان چین سید احمد به نظم، بیمار و طبیب قاضی شریف به نظم، از خمسه نظامی، از تحفة الاحرار جامی، از لیلی و مجنون نظامی، ستایش مستغنی از میرزا عبدالحسین خان بهنظم، ستایش قاآنی از حسین خان صاحب، قضا و قدر سلیم و ندیم؛ خط: نستعلیق راسته و چلیپا، کا: فراهی، محمد یعقوب، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ ۲۱۱گ، ۱۳ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۶-۷۴۸]

۳۶۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۱۰/۱۰-عکسی

آغاز:روح و روانا، آرام جانا، اگر از کیفیت حالم پرسی، معروض می‌شود که محبت همگی را از لوح دل شسته

در قالب نامه هایی عاشقانه، ادبی، عرفانی، آمیخته به نظم؛ خط: نستعلیق شکسته خوش، بی‌کا، بی‌تا[عکسی ف: ۱-۳۸۱]

۳۶۲. تهران؛ ذکاء، یحیی؛ شماره نسخه:۲۲

فرمان‌ها و پیمان‌ها و عهدنامه‌ها و عهدنامه ترکمانچای از زمان فتحعلیشاه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، مجدول؛ ۱۲سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [نشریه: ۳-۱۳۹]

۳۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۹۸

بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]

۳۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۵۷

نامه‌هایی از عصر مشروطه که بسیاری از آنها به روزهای اول مشروطیت اشاره دارد؛ بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]

۳۶۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۲۱

بی‌کا، بی‌تا، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [رایانه]

۳۶۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۲۲

آغاز:سواد عریضه ایست که جناب سردار کل بخاک پای مبارک عرض کرده است. عرضه داشت بموقف باز یافتگان حصور ساطع النور اعلیحضرت؛ **انجام:** و سطح بیست و ششهزار و چهار صد و سی کیلومتر مربع میباشد.

مجموعه‌ای از سواد فرمانها و رقعات که بین افراد مختلف حکومتی رد و بدل شده که اسامی بعضی از آنها بدین تفصیل می‌باشد: صدرالدوله (ایشیک آقاسی) = رئیس تشریفات مظفرالدین میرزا ولیعهد در آذربایجان، مظفرالدین میرزا (ولیعهد ناصرالدین شاه در تبریز)، شکوه السلطنه (مادر مظفرالدین شاه، همسر ناصرالدین شاه = نواب عالیه) عزت الدوله (خواهر ناصرالدین شاه)، بنان الملک (میرزا مهدیخان = رئیس دار الانشای آذربایجان، حاکم ولایات سراب و گرمرود و احشام و قبایل شقاقی) حاج میرزا آقاسی (صدراعظم محمد شاه)، عین الملک (انوشیروان خان = شیرخان)، معین الملک (حاجی محسن خان

وزیر مختار در اسلامبول)، ناظم الاطباء (میرزا محمد علی آشتیانی)، محمد شاه قاجار، همچنین اشعاری از شعر، تاریخ مناسبت‌های مختلف و وفات افراد، اسامی سلاطین آل عثمان، کلماتی که در املا مشترک هستند، اسامی سالهای ترکی، تفاوت زرعهای دول، وزنهای دول، اسامی مترها، صورت اسباب منزل، اسامی سلاطین و ولیعهدها و اداره سلطنت و اولاد و ... اروپا موافق سالنامه ایران که در سنه ۱۲۹۰ در طهران سمت طبع یافته است. این نامه‌ها بین سالهای ۱۲۸۰ تا ۱۳۰۵ ق شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ جلد: مشین، ۷۳گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [رایانه]

۳۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۱۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

۳۶۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۲۹

مجموعه نامه‌هایی است ادبی آمیخته به شعر به مناسبتهای گوناگون نوشته شده است و به علت افتادگی از آغاز و انجام معلوم نشد از کیست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۲۸گ، ۱۳سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸/۲سم [رایانه]

۳۶۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۴۵۳

این نسخه هندی منشآت می‌باشد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۱۴گ، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۳سم [رایانه]

۳۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۹۰/۱

آغاز: در تهنیه قدوم رساله یازدهم در تهنیه عمارت ... مقدمه در بیان قواعد بدان ایدک الله که اول چیزی که بر منشی لازم ات رعایه قدر و منزلت مکتوب الیه است؛ **انجام:** که بود زرنشان خنجربید

دستور نامه‌نگاری است در مقدمه و سه باب و خاتمه: باب اول در رسایل خطابیه و جوابیه در دو جزء: ۱) در رقعاتی که بر وجه خطاب مرقوم شود در ۲۸ رساله، ۲) در طریق نوشتن اجوبه طبقات ...، باب دوم، در ترقیم صکوک و سجلات مبنی بر سه قاعده: ۱) در بیع وهبه و اجاره و نکاح و مایحتاج الی الایجاب و القبول، ۲) در ایقاعات از اقرار و وقف و هبه و طلاق و ما من هذا القبیل، ۳) در تحریر دعاوی، باب سوم: در اسامی صناع و طریق کتابت اجناس و تعاریف و سجلات در چهار فصل: ۱) در اسامی صناع، ۲) در طریق نوشتن اجناس، ۳) در تعریفات زواید بر آنکه در رقعات و سجلات نوشته شده، ۴) در سجلات خاتمه: در مناظرات و تعاریف ... (از جمله: مناظره دوات و قمل، مناظره گل و شکوفه، مناظره تیر و کمان، مناظره تیغ و سپر و ...)مؤلف از ادبای شیعی در عصر صفوی باید باشد که ابیاتی از سروده‌های خود را آورده و اشعاری در مدح شاه طهماسب دارد، غیر از انشاء عالم آرا نوربخشی است که در منزوی (ج ۲۰۸۴/۳) معرفی شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ (۱ر-۱۷۸پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۳۰-۵۶]

۳۷۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۲۱۹

آغاز: خطابه یکی از شاگردان مدرسه در اختتام امتحان اولا ورود مسعود ایام معظم را در این محضر شریف بعرض تهنیت و تبریک و تصدیع و تشکرات صمیمانه؛ **انجام:** حال من بنده در مفارقت آن دوست عزیز بدین منوال است.

مجموعه نامه‌هایی است به نثر ادبی که به مناسبت‌های گوناگون نوشته می‌شده و مشتمل بر چند فصل می‌باشد، نسخه حاضر به علت ناقص بودن از انجام تنها دو فصل اول این اثر را که یکی در مراسلات راجعه به مدارس، و دیگری در مراسلات دوستانه می‌باشد دربر دارد؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸گ، ۱۶سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۸سم [رایانه]

۳۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۲۲۱

آغاز: مراسله گزارش امور دو جهانی بر وفق مشیت حضرت باری و زلال توفیقات سبحانی در جویبار احوال لاینطق جاری بوده؛ **انجام:** امید که عنقریب پرده ی دوری از میان برخواسته و عذر این مراتب مشافهه خواسته گردد دیباچه دیگر ...

نمونه نامه هایی است ادبی که به طبقه علما، حکام، امرا و ارکان دولت، منشیان و دبیران، و بزرگان لشکر می‌نوشته‌اند؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ خریداری از عاطفی؛ جلد: مقوایی، ۱۷گ، ۱۹سطر چلیایی(۶/۷×۱۱/۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [رایانه]

۳۷۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۲۷

آغاز: بر روی عرض عالی ... که از آنجا که همواره از درگاه رب منان از؛ **انجام:** مرجوع خواهند داشت.

مجموع چندین نامه و انشاء با خط شکسته نستعلیق بدون نقطه گردآوری شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۳پ-۲۰)، ۱۲سطر چلیپایی (۹×۱۸)، اندازه: ۱۰/۵×۲۲سم [رایانه]

۳۷۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۲۷

آغاز: علیا جناب بلقیس احتجاب مریم انتساب حوا القاب؛ **انجام:** ... همه رفع معظل مخلص وران ... معظل نگردند.

مجموعه‌ای است از نامه‌های دوستانه، گله از برادر در خصوص موضوعات فی ما بین و مطالبه پول، وصول نامه از طرف برادر، التفات‌نامچه، نامه گله و ابراز اختلاف مالی، گله از مفارقت مرحوم ... و وضعیت بیکسی والده و اطفال بیچاره آن و ... که با خط شکسته نستعلیق بدون نقطه و ناخوانا نوشته شده و در آنها از افراد با نامهای محمد بیک قاجار، محمد صادق حاکم دارالسلطنه اصفهان و کاشان و قم، میرزا عبدالمجید، میرزا علی اکبر، محمد شفیع، آقا محمد حسین و ... نام برده است و در برگ ۷۹پ رقم میرزا محمد علی دیده می‌شود. انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ خط: نستعلیق بدون نقطه، کا: میرزا محمد علی، بی‌تا؛ در برگ ۶۲-۵۸ مطالبی درباره حساب، صورت تقسیم،

واحد شمارش، سال‌های بین پیامبران از حضرت آدم تا هجرت پیامبر، فهرست پادشاهان ایران و سالهایی که حکومت کرده بودند، نوشته شده است؛ جلد: تیماج، ۸۵گ (۴۴پ-۱۲۸)، اندازه: ۱۰/۵×۲۲سم [رایانه]

۳۷۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۲۹

آغاز:بسمله. الهی چندانکه مصباح مهر انور در مشکواة سپهر اخضر پر نور؛ **انجام:** اقامت نمود هر کس از ایلدت و اجسامات.

مجموعه‌ای از مراسلات، مکاتبات، فرمانها و همچنین دیباچه عقدنامه‌ها از میرزا داود تفرشی، واعظ، میرزا ظهیرا، محمد مومن و صورت وقف‌نامچه، با نثری شیوا گردآوری شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی اسلامی؛ جلد: تیماج، ۳۴گ (۳پ-۳۶پ)، ۲۰-۱۷سطر (۸/۵×۸/۳و۱۶×۱۵/۵)، اندازه: ۱۰/۵-۱۱/۵×۲۰/۵-۲۲سم [رایانه]

۳۷۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۵۳۳

مجموعه منشآت (نامه‌ها)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۰۳گ، اندازه: ۱۲/۶×۲۰/۶سم [رایانه]

۳۷۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۵۴

نامه‌های قائم مقام به ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۸گ، اندازه: ۱۴/۸×۲۰/۱سم [رایانه]

۳۷۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۶۳

مجموعه‌ای از نامه‌ها؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۵۰گ، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۸سم [رایانه]

۳۷۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۶۵

مجموعه‌ای از نامه‌های تاریخی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۹۲گ، اندازه: ۱۷/۱×۲۱/۷سم [رایانه]

۳۸۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۳۱

خط: نستعلیق، کا: شیبانی، بی‌تا؛ ۲۴۰گ، ۲۴سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۷-۳۹۳]

۳۸۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۲۷۰

بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۱۳-۳۸۲]

۳۸۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۲۶

آغاز:رصد بفتحتین راء وصاد مهملتین چبوتره بلندی هفتصد گز که بر سر کوه رفیع بندند و بر آن حکیمان و منجمان نشینند؛ **انجام:** مهرگان بکسر میم و سکون ها و کاف فارسی

نامه‌های دربار و دیوان صفوی و شرح بعضی لغات و جملات یک کتاب منشآت است و شارح سنی است و مؤلف از شیخ فاضل نامی یاد کرده است، اینک بعضی از عنوان نامه‌ها: ۱. به خان خانان، ۲. ایضاً به خان خانان، ۳. به عبدالله خان اوزبک، ۴. نامه حضرت شاهنشاهی به عبدالله خان اوزبک تخت نشین توران، ۵. نامه حضرت شاهنشاهی به شاه عباس تخت نشین کشور ایران، ۶. نامه حضرت شاهنشاهی به محمد خان والی ولایت کاشغر، ۷. نامه حضرت شاهنشاهی به شرفا الکرام مکه معظمه صانها الله تعالی عن ذمایمالانفس و الآفاق، ۸. نامه حضرت شاهنشاهی به پادشاه فرنگ، ۹. نامه حضرت شاهنشاهی به والا نژاد شاهزاده وقت [در] مراجعت [به] کشمیر، ۱۰. منشور حضرت شاهنشاهی به سپه سالار خان خانان ولد محمد بیرم خان، ۱۱. منشور حضرت شاهنشاهی به خان خانان، ۱۲. نامه حضرت شاهنشاهی به حکیم همام در واقعه جالینوس الزمانی حکیم ابوالفتح گیلانی برادر او، ۱۳. نامه حضرت شاهنشاهی به اعظم خان کوکلتاس ولد شمس الدین محمد خان، ۱۴. دستور العمل شاهنشاهی به عمالان ممالک محروسه و متصدیان مهمات مرجوعه، ۱۵. نامه حضرت شاهنشاهی به عبدالله خان والی توران، ۱۶. نامه حضرت شاهنشاهی در منع زکات، ۱۷. منشور حضرت شاهنشاهی به راجه علی خان فرمان روای خاندیس، ۱۸. فرمان حضرت شاهنشاهی به برهان الملک مسندنشین احمد نکر، ۱۹. فرمان حضرت شاهنشاهی در طلب یکی از فضلاء شیراز، ۲۰. به حضرت شاهنشاهی، ۲۱. به والده نوشته، ۲۲. به شیخ مبارک، ۲۳. بمقدمة الجیش معارک جهان ستانی خان خانان سپه سالار ولد محمد بیرم خان، ۲۴. به خان خانان، ۲۵. به خان خانان، ۲۶. به رکن السلطنه زین خان کوکلتاس، ۲۷. به زین خان، ۲۸. به زین خان کوکلتاس، ۲۹. به شیخ ابوالفیض فیضی، ۳۰. به شیخ ابوالخیر، ۳۱. به قاسم بیک تبریزی، ۳۲. به عمده خوانین بلند مکان صادق خان، ۳۳. به ممالک مدار جعفر بیک دیوان اصفهان، ۳۴. به برید حاکم بلاد بندر، ۳۵. به راجه علیخان ولد مبارکشاه فاروقی، ۳۶. به راجه علیخان، ۳۷. به سترک زمان قلیج خان، ۳۸. به نویین بزرگ میرزا یوسف خان، ۳۹. به راجه مانستک، ۴۰. ایضاً چند نامه به همو، ۴۱. به جالینوس الزمانی حکیم همام، ۴۲. ایضاً چند نامه به همین عنوان، ۴۳. به حسین خان برادر خان، ۴۴. به شیخ حسین موصلی، ۴۵. به شریف سرمدی، ۴۶. به میر قوام الدین مرتضی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۶۵گ، ۱۵سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۵-۱۷۲۶]

۳۸۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۸۱

آغاز:صحیفة الشوق معاودت به آن صوب می‌نمود؛ **انجام:** و دار السلام ابدان اخدانه تسلط.

دیباچه نکاحی برای شاهزاده رضا قلی میرزا، دیباچه وقفنامه برای جعفر آباد و عبد آباد املاک خود، دیباچه وقفنامه بر کتب خود جواب مکتوبی به حاجی یوسف بیک وزیری مازندران.رقعه در باب تحصیل خواجه سرا به عزیزی نوشته شده، پنجاه اسم خواجه در آن مندرج است، نامه به میرزا رحیم حکیم باشی مسوده رقم وزارت دیوان اعلی به سر افرازی محمد قلی خان بیکدلی شاملو و عزل وزیر وزیر سابق، مسوده رقم قاپوچی باشی باسم صفی قلی بیک شاملو، مسوده رقم نظارت عمارت به اسم میرزا مهدی متخلص به کوکب و غیره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: «محمد صادق شاملو ۱۱۵۷»، «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد صادق بن محمد رضا»؛ اهدایی: وزیری؛ ۱۲۵گ، اندازه: ۷×۱۸سم [ف: ۴-۱۳۵۱]

۳۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۱/۱-فیروز

نامه‌هایی است از نظام الملک و امام غزالی و نیز نامه هایی از عبدالمومن خان ازبک و شاه عباس به یکدیگر، پاره‌ای از منشآت میرزا مهدی استرآبادی و مکتوبی از میرزا ابو الحسن؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۳ص (۲-۲۴)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲۱-۲۷۲]

۳۸۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۸/۳-ف

نسخه اصل: اسمعیل صائب ش ۲۰۵. دیباچه منشآت خواجه عبدالله مروارید (نوشته پایان رجب ۱۰۹ در شهر شام) است و انشای مولانا فصیح «نشان صدرات امیرک صدر» سپس نامه‌ها و رقعه‌ها همه به فارسی؛ خط: نستعلیق، کا: گویا عبدالله شریف الدین حسینی، بی‌تا؛ ۱۳گ (۳۵-۴۷)[فیلمها ف: ۱-۴۴۹]

۳۸۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۵۲-ف

نسخه اصل: کتابخانه حاج حسین آقای نخجوانی در تبریز. ترسل زمان سلجوقیان و خوارزمشاهیان؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۲-۴۵]

۳۸۷. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۳۰/۱

منشآت مختلف عهد صفوی و نادری و قاجاری؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۴]

۳۸۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۴۲

روزگار قاجار که در آن از حاج میرزا حبیب الله شاطر و از ناظرالملک و حشمة الدوله یاد شده و نخستین تاریخ آن شعبان ۱۳۲۲ و بازپسین آن ۱۳۲۹ است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: مؤلف، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۰۰]

۳۸۹. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۱۳

این نسخه مشتمل است بر: اخوانیات محمد طاهر وحید، منشآت سیمای کاشانی، منشآت میر اسمعیل شوشتری؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ به علاوه در پایان کتاب ۱۷ صفحه اشعاری از صائب و زمان به خط آن دو شاعر افزوده شده است که تاریخ تحریر ۱۰۴۶ دارد[نشریه: ۲-۴۸]

۳۹۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۶۳

آغاز:بسمله. مکتوب عالیحضرت خلافت پناه فردوس مکان جنت آشیان شاه اسماعیل علیه الرحمه بسلطان حسین میرزا. حضرت سلطنت منقبت خلافت مرتبت نصفت منزلبت معدلت پناه و عظمت دستگاه مکرمت شعار مرحمت آثار سلطان اعظم اعقل اعدل؛ **انجام:** صلح صحیح شرعی نمودند و اسقاط جمیع حقوق و دعاوی خود کردند و بینهم عقد مصالحه شرعیه کما یقتضیه الشرع الانور و ایمان الاطهر جاری و وقاع شد و کان ذلک فی تاریخ فلان.

دیوانیات و در خاتمه ترسل و روش نامه‌نگاری را شامل است؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی، ۱۲۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۳-۱۳۳۲]

۳۹۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۱۴/۲-ف

نسخه اصل: لیدنOr. 776 (۱۹۷/۴ ش ۱۹۴۲). نسخه کهن ارزنده‌ای است در مناجات و نامه‌های درباری و دیوانی؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۶۷]

۳۹۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۳۸

آغاز:باب اول. باب دوم ... باب بیستم در اوصاف متفرقه ... و باب اول در مطلع مکتوباب: سلام من الرحمن نحو جنابه ×× لان سلامی لایلیق ببابه؛ **انجام:** و چون دعاء غیبت بر اجابت نزدیکتر می‌شناسد بدان اکتفا می‌کند مقصود آنکه: باتوام هر جا که هستی با تو امتا چه پنداری ...

شامل بیست باب و شست و شش فصل است و فقط تا اواسط باب نهم را شامل می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۱۲گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳-۱۳۲۹]

۳۹۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۴۵

آغاز: کار چراغ خلوتیان باز در گرفت ××بار غمی که خاطر ما خسته کرده بود

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۷۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۱۶-۱۴۳]

۳۹۴. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۲۷

آغاز:و اجرام علومات در میدان شوق انوار جمال و مطالعه؛ **انجام:** اگر سلسله لطف عالی محرک شود ... سفرهای دوری فرمایند

منشآت، نامه هایی از سلاطین ایران و عثمانی شامل موضوعاتی مختلفی است از جمله منشآت میرزا مهدیخان استرآبادی، مکتوب شاه صفی، مکتوبی که شاه سلیم به شاه عباس نوشته، مکتوبی که سلطان سلیمان به شاه طهماسب نوشته، مکتوبی از منشآت میرزا عضد الملک منشی الممالک، مکتوب شیبک خان - خدمت شاه اسمعیل صفوی، طهماسب قلی خان به والی بغداد، وصیت نامچه، صورت قباله باغ، در تعریف خزان و هوای گنجه، در تعریف شکار و غیره ؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ ۲۳۹گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: -۱۱۹]

۳۹۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۳۱/۳

آغاز:عرضه می‌دارد که نسبت من به حضرت آفتاب نیست چون نسبت معقول دارد به محسوس پس نه معقول است که این ناقص فطرت بی عقل؛ **انجام:** بر دلم عشق تو نوعی رقم مهر کشید ×× کز تنم گر به مثل جان برود آن نرود

بدون تبویب و عنوان. در برگ ۷۳ر از «ملک الشعرایی نادر العصری خواجه حسن ثنایی» یاد کرده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۷گ (۶۸پ-۷۴پ)، سطور چلیپایی(۱۰/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰-۵۱۲]

۳۹۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۵۷

آغاز:بسمله. انشا باین عبارت نکته صحف بینش را انشائی کون و نشانست که صورت فقراتش مرآت معانی زاد و بیاض منشی نگاشت(؟) و نیرنگی مضمون بلاغت ملیح امی فصیح به کیفیتی صفحه آرا که مسجع الفاظش موجز عاری مسطور اسلاف؛ **انجام:** نظر نمک خواری بر چشم وفاداری باد ...

نسخه اصل: کتابخانه ندوة العلماء، لکهنو، هند، شماره ۹ (ردیف ۲۳۴)؛ از: تسکین(؟)، مجموعه‌ای از نامه‌های یکی از نویسنگان و منشیان فارسی‌نویس شبهقاره است، این نسخه در فهرست کتابخانه ندوة العلماء به عنوان «انشای تسکین» از تسکین معرفی شده است، برای توضیح بیشتر بخشی از مقدمه نقل می‌شود: «سبب تألیفات اینمنشئات موضوع و موجب فراهمی رقعه رقعه مفاوضات مطبوع زبان کلک حقایق سلک میرغفور علیخان تسکین گویا وذریعه بشریت از معنی اکتناهان صورت بند و ژرف طبعان دشخوار پسند تسطیر آن عیوب جویا ... »؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲۸ص، ۱۳سطر[عکسی ف: ۵-۲۰۵]

۳۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۱۴

آغاز:بسمله نیازمند و عبودیت کرامی؛ **انجام:** کتاب نسخه انشاء مهم ... البته بهره اندک و هستی حاصل خواندن تمت

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]

۳۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۹۹۶

آغاز:بسمله الحمدلله علی الخالق السموات و الارض؛ **انجام:** در محلی به مناسبت مقام در خور طباع

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام[رایانه]

۳۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۳۰۸

آغاز:بسمله حمدله اتصال یافتگان و پیشگاه نهانخانه اسرار که از سواد پیشانی کار روزگار بحاصل اعمال لیل و نهار پی برد؛ **انجام:** ز چمش غمزده با نظاره در جنگ زمانی مانه است این نفس ارژنگ

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج [رایانه]

۴۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۷۹۱

آغاز:بسمله مدحی که بطفیل تقریرش سخن مداح از مهر و ماه رونتر شود قلم کاتب؛ **انجام:** سالکان مسلک مودت خواهد بود قادری بی همان باسرع الحال دولت فضلت مرزوق نگار باد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]

۴۰۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴/۲ معزی

آغاز:دیگر گرگوئی یا علی ... طولی و عریض ... چون عنوان صحائف؛ **انجام:** از خط شریف لفظ منیف منشی المسالک منشأ الفاضل ملجأ الافاضل ترجمان السلطان ... طاوسی الخط قاموسی اللفظ المعروف بحسن الخط ...

خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوایی، ۲۹گ (۲۴ر-۵۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۹-۷۱]

۴۰۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۵۲

آغاز:بر ملتهای تنهای کشتگان دوان گشته بقیة السیف. تعاقب و دردم دروازه سنگر انداخته؛ **انجام:** سطر آخر: اشعاری که در اینجا نوشته شده است دخلی بر این نوشتجات ندارد چونکه بوجهی جاها به کار می‌برند. تحریر شد.

مجموعه‌ای است از مراسلات و منشآت که در مکاتبات استفاده می‌شده است بیشتر آنها دارای رقم است و بعضی نیز جای عناوین آنها خالی است. بعضی نمونه‌های این مراسلات عبارتند از: در آغاز عنوان «رقم فتح نامه» در مدح «محمد حسین خان قدیمی مستوفی الممالک دیوان همایونی» و مدح محمد ولی میرزا والی خراسان، نمونه‌های گوناگونی از مکاتبات مانند «رقم عریضه» نامه‌ای که زن به زن نویسد، نامه و مراسله دوست به دوست، بزرگ به کوچک، شاه به شاهزاده، به نوکر و غیره، در بخش دیگر عنوانی است با نام «من منشآت نواب مستطاب خانی مقرب الخاقانی محمد مهدی خان» و دیباچه‌ای که بر بیاض آقا ملاقلی میرزا نوشته اند در دو صفحه و پس از آن دیباچه ای است که برای شاهزاده رضا قلی میرزا در ۵ صفحه و در صفحات پایانی مراسله ای است که عاشق به معشوق می‌نویسد به همراه اشعاری در همین موضوع؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۰۵گ، ۲۰سطر (۱۳×۲۴/۵)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۱۹-۶۰۷]

۴۰۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۷۸/۱

آغاز:زهی خداوند توانا که ناتوان بنده را رتبه گیتی خدایی دادی وبه کار خویش فرومانده را قدرت فرمان روائی بی هیچ طاعتی جهانم درقید اطاعت آوردی وبی هیچ خدمتی هرگونه نعمتم میسر کردی؛ **انجام:** که هریک از چاکران فدوی که درجات بروج ارادت را حاوی دقایق کاروانی ساخته وحصن متین عقیده را از مقام ومسکن مخاطرات خلاف پرداخته باشد شخص اعتبارش را درحدود حکمرانی تمکین وتشریف افتخارش را به طراز فرمان روائی تزیین بخشیم

نامه‌های دولتی ودوستی برای کشورهای عثمانی (که نامه نیز ترکی ست)، ممالک فرانسه و ایتالیا وانگریز وهندوستان ونامه هایی برای شخصیت ها چون میرزا ابوالقاسم (صاحب قوانین) دراطلاع سفر فتحعلی شاه قاجار به درالایمان قم، عریضه محمد ولی میرزا والی خراسان پس ازشکست افاعنه توسط عباس میرزا وچند نامه دیگر دراین مجموعه گردآمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۴۹]

۴۰۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۲۴-ف

نسخه اصل: مجلس ش ۲۳۲۲۵ (۲۵۰۶). فرمان‌های درباری و دیوانی و نامه‌های دوستانه از قرن یازدهم در دو فصل و یک خاتمه، نامه‌ها در آن تاریخ ۱۰۵۹ دارد و ۱۰۷۰ و ۱۰۷۱ و ۱۰۷۷ و ۱۰۸۳ و ۱۰۸۴ و ۱۰۸۵ و ۱۰۹۳ و ۱۰۹۵ و مربوط به دوره پادشاهی شاه عباس دوم و شاه سلیمان یکم (از ۱۰۵۲ تا ۱۱۰۵) خواهد بود، این نسخه هم باید تحفه شاهی نصیری طوسی باشد، چنین است عنوان‌های آن: ۱. گویا دیباچه نورس، ۲. دیباچه میرزا مهدی پسر میرزا غیاث، ۳. فتح نامه قندهار به نام علی پاشا فرمانروای بصره نوشته صفر ۱۰۵۹ق، ۴. تعزیت نامه اشرف به عبدالعزیز خان در مرگ پدر محمد خان سر او مصحوب شاه نظر بیک، ۵. تعزیت نامه اشرف به سبحان قلی سلطان فرمانروای بلخ (در مرگ برادر او) مصحوب شاه نظر بیک، ۶. نامه اشرف به

عبدالعزیز خان فرمانروای بخارا مصحوب فریدون بیک غلام پسر حیدر بیک ایشیک آقاسی که به سرعت نزد شاه نظر بیک رفت، ۷. پاسخ نامه او که مصحوب حاجی قورش بهادر فرستاده بود، ۸ نامه اشرف به همو که در شعبان ۱۰۷۰ فرستاده بود، ۹. پاسخ نامه سلطان بلاغی که در قصبه اشرف در شعبان ۱۰۷۰ نوشته، ۱۰. نامه اشرف به ابوالغازی خان از سپاهان در ذیحجه ۱۰۷۰ق، ۱۱. پاسخ نامه عبدالعزیز خان از سپاهان در شعبان ۱۰۷۱ق، ۱۲. پاسخ نامه ابوالغازی خان، ۱۳. نامه اشرف به سبحان قلی خان فرمانروای بلخ، ۱۴. نامه اشرف به پادشاه اروس مصحوب خواجه مراد خان کرک یراق، ۱۵. پاسخ نامه عبدالعزیز خان از جانب اشرف، ۱۶. پاسخ اخلاص نامه ابوالغازی خان از جانب اشرف، ۱۷. ترجمه پاسخ پادشاه حبشه که حاجی داود و حاجی احمد آورده بودند، ۱۸. نامه به پادشاه اروس و هشترخان میخاویل اوغ الغ بی اق خان از جانب اشرف درباره سفارش ایلچی پادشاهان فرنگ انطونیوطانی به پادشاه اروس، ۱۹. پاسخ نامه پادشاهان فرنگستانیان پناه لیوپولدوش پادشاه ویوبیس پادشاه و دومینیکوس کونظاریو والی کبیر و فردمنیدس والی کبیر که انطونیوطانی آورده بود درباره انتقال میراث جماعت مسیحی به خویشان مسلمان ایشان که طبق قانون شریعت اسلام است، ۲۰. پاسخ نامه اورنگ زیب پادشاه هندوستان (سه مسوده)، ۲۱. پاسخ نامه عبدالعزیز خان، ۲۲. پاسخ نامه پادشاه مشانقلی (دو مسوده)، ۲۳. پاسخ نامه شریف مکه، ۲۴. پاسخ پادشاه مشار الیه الاکسای میخایلاویچ الغ بی اوخان پادشاه اروس هشترخان که گریگورای یوسیکو واستیپان رامد امقای ارمنی آورده بود، ۲۵. نامه اشرف به یانکز نمیر پادشاه له که بوغدان بیک ایلچی او آورده بود مصحوب محمد حسین بیک ایلچی، ۲۶. پاسخ نامه پادشاه اروس که محمد حسین بیک طالش و ایلچی روس برده بودند، ۲۷. پاسخ نامه‌های کلیمنس نهم پاپای فرنگ که خلیفه نخجوانی آورده بود (سه طغرا)، ۲۸. پاسخ نامه پادشاه فرانسه لوئیس پادشاه که پادری ماتروس نخجوانی آورده بود، ۲۹. پاسخ نامه فرمانروای بزرگ و ندیک زون منیک کیژنان که خلیفه نخجوانی آورده بود، ۳۰. پاسخ نامه فرمانروای بزرگ توسکانیه کرندوله، ۳۱. پاسخ نامه سلطان خسرو پسر سلطان بلاغی، ۳۲. پاسخ نامه سبحان قلی خان، ۳۳. پاسخ نامه انوشه خان، ۳۴. پاسخ نامه سبحان قلی خان، ۳۵. پاسخ نامه انوشه خان (دو مسوده)، ۳۶. پاسخ نامه پادشاه مشانقلی (عبدالعزیز خان چنگیز خانی) که حاجی پاینده محمد آورده بود (سه مسوده)، ۳۷. پاسخ نامه کلیمنس پاپای دهم که فریجیک آورده بود، ۳۸. حکم اشرف به برادرزاده مشانقلی (البیر برادر زاده کلیمنس پاپا) و پاسخ نامه‌ای که فریجیک آورده بود، ۳۹. حکم اشرف به وزیر مشانقلی (خوان تماس لوکا ارب)، ۴۰. حکم اشرف در منع شراب به بیگلربکیان و وزرای اطراف و مشانقلی و کلانتران مورخ ربیع الاول ۱۰۷۷ق، ۴۱. حکم اشرف در باب نسق توحید خانه صوفیان، ۴۲. القاب سلاطین جنت مکین که ذاکر توحید خانه ذکر و قرات فاتحه نماید (خطبه صوفیانه درباری است به فارسی و ترکی) (این دو بند در تاریخ تصوف زمان صفوی بسیار ارزنده است)، ۴۳. نامه به یکی از پادشاهان (چهار نمونه است)، ۴۴. امان نامه به نام ایرکلی میرزا مورخ رجب ۱۰۸۵ق، ۴۵. نامه به یکی از دانشمندان، ۴۶. رموز جواب نامه پادشاه له که به ترکی نوشته می‌شود (فارسی است)، ۴۷. پاسخ نامه عبدالعزیز خان پادشاه بخارا، ۴۸. پاسخ نامه انوشه خان والی اورگنج، ۴۹. پاسخ نامه بیکقلی ایناق، ۵۰. پاسخ نامه عبدالعزیز خان، ۵۱. پاسخ نامه کارلوس پادشاه فرنگ، ۵۲. پاسخ نامه یکی از شاهزادگان، ۵۳. نامه همایون به عبدالعزیز خان که در مرو بود برای حج به ایران آمده بود (دو نامه)، ۵۴. نامه به خان شاهقلی که صفی قلی فرمانروای ری برده بود، ۵۵. پاسخ نامه‌های خان شاهقلی، ۵۶. نامه به عبدالعزیز خان، ۵۷. پاسخ به نامه او، سه تاست یکی را عبدالواسع توپچی باشی برده دومی پاسخ نامه‌ای است که عادل امیر آخور آورده بود سومی پس از رفتن او از اصفهان به حج نوشته شده و نامی از ارمنی ساعت ساز در آن برده شده است، ۵۸. پاسخ نام انوشه محمد خان (دوتا)، ۵۹. پاسخ نامه سبحان قلی فرمانروای بخارا، ۶۰. پاسخ نامه کرنلیوس اسپلمان سرکرده ولندیس که یازده کشتی و سپاه فرستاده و نامی از بندرعباس در این نامه هست و معافیات سودای ابریشم مورخ رجب ۱۰۹۵ق، ۶۱. پاسخ نامه یکی از شاهزادگان، ۶۲. پاسخ نامه‌های پادشاه له دو نامه است و در دومی از جنگ با عثمانی یاد شده است، ۶۳. نامه سلطان اکبر پسر اورنگ زیب فرمانفرمای هندوستان که به ایران آمده بود، از لار نوشته شده است (دو نامه)، ۶۴. نامه خسرو سلطان میرشکار باشی کوب خان بیگلربیگی شیروان ملقب به همای، ۶۵. نامه به میرزا تقی اعتمادالدوله (دو نامه)، ۶۶. نامه منشی الممالک به میرزا جعفر، ۶۷. نامه دوستانه، ۶۸. درخواست سمور، ۶۹. نامه مقیمای مقصود به سلطان علی، ۷۰. نامه ملاحسن دیلمی به مولانا عبدالصمد دکنی و به مولانا محمد تقیا و ملاعشرتی دکنی (دوتا)، ۷۱. نامه میرزا رضی به نواب اشرف، ۷۲. نامه میرزا صادق به خلیفه سلطان، ۷۳. نامه منشی الممالک به خلیفه سلطان که به ییلاق فرستاده شد، ۷۴. نامه میرزا محمد رضی به او، ۷۵. نامه میرزا قاضی به حسن بیک معیر در پاسخ رای او در جبر و تفویض که فرستاده بود، ۷۶. نامه ایران مداری که محمد باقر نوشته است، ۷۷. نامه همو به کسی، ۷۸. نامه میرزا قاضی به نواب اشرف، ۷۹. نامه میرزا رضی به خدمت اشرف اعلی، ۸۰. نامه ایشک آقاسی باشی به قوللر آقاسی که نواب اشرف دختر او را به پسر همان ایشک آقاسی باشی داده بود، ۸۱. نامه میرزا صادق به اعتماد الدوله، ۸۲. نامه خدام میرزا بهاء الدین محمد به نواب اسلام ملاذی، ۸۳. نامه محمد باقر به وزیر، ۸۴. نامه میرزا محمد شفیع وزیر سابق نواب علیه به خدمت اشرف (دو نامه)، ۸۵. نامه میرزا رضی به خدمت اشرف (دو نامه)، ۸۶. نامه میرزا علاء الملک به نواب اسلام ملاذی، ۸۷. نامه اغورلوخان به بیگلر بیگی

گنجه درباره رخصت تنباکو کشیدن داشتیمور آقا وکیل او، ۸۸. نوشته محمد ابراهیم به خلفا سلطان، ۸۹. نامه مهدی قلی خان ایشیک آقاسی باشی به مصطفی پاشا وزیر و بیگلر بیگی ارزن دوم، ۹۰.نامه اعتماد الدوله به عبدالعزیز خان فرمانروای بخارا، ۹۱. نامه مقصود بیک ناظر بیوتات به افتحاز خان خانان سامان پادشاه هندوستان، ۹۲. نامه اعتمادالدوله به محمد یار بی اتالیق وندر محمد بی پروانچی عبدالعزیز خان فرمانروای بخارا، ۹۳. نامه همو به قاهر خواجه نقیب پاشا، ۹۴. نامه همو به وزیر اعظم خواندگار روم (دو نامه)، ۹۵. نامه همو به حسین پاشا فرمانروای بصره، ۹۶. نامه همو به وزیر اعظم خواندگار روم، ۹۷ . نامه مشیره نواب خلد آشیان به خدمت بغداد، ۹۸. نامه اعتماد الدوله به مصطفی پاشا فرمانروای بغداد (دو نامه)، ۹۹. نامه همو به کناسان هشترخان، ۱۰۰. پاسخ اعتمادالدوله به نامه سلطان خسرو پسر سلطان بلاغی، ۱۰۲. پاسخ همو به نامه مصطفی پاشا بیگلر بیگی بغداد، ۱۰۳. پاسخ همو به نام انوشه محمد خان والی اورگنج، ۱۰۴. پاسخ همو به نامه پاشای شهرزور، ۱۰۵. پاسخ هم به نامه انوشه محمد خان والی اورگنج، ۱۰۶. پاسخ همو به نامه ایناقان، ۱۰۷. پاسخ همو به نامه وزیر اعظم خواندگار روم، ۱۰۸. نامه او به محمد علی خان افشار، ۱۰۹. پاسخ همو به نامه حسین پاشا که از هند فرستاده بود، ۱۱۰. پاسخ همو به نامه عبدالعزیز خان والی بخارا، ۱۱۱. مسوده او به بیگلربیگی بغداد، ۱۱۲. مسوده دیگر او درباره حسین پاشای نگچری بازرگان که به ایران آمده و مرده بود، ۱۱۳. نامه او به عبدالرحمن پاشا بیگلر بیگی بغداد مصحوب محمد بیک میرحاج، ۱۱۴. پاسخ او به نامه انوشه محمد خان، ۱۱۵. پاسخ او به نامه بیک قلی اینان، ۱۱۶. نامه زال خان بیگلر بیگی چخور سعد به ابراهیم پاشا بیگلربیگی ارزن روم، ۱۱۷. نامه علی خان زنگنه بیگلر بیگی آذربایجان به همان پاشا، ۱۱۸. نامه اعتماد الدوله به شریف مکه، ۱۱۹. نامه والده اشرف به بانوی حرم عبدالعزیز خان که به حج می‌رفته است، ۱۲۰. پاسخ اعتماد الدوله به نامه وزیر پادشاه ماچین و شهریاد، ۱۲۱. نامه میرزا زمان خان به اعتماد الدوله، فصل دویم در کتابات و رقعجات و عرایض که از جانب خود نوشته شده، ۱۲۲. نامه به آخوند مولانا فتاح، ۱۲۳.نامه به میرزا علی اکبر، ۱۲۴. پاسخ نامه اعزی محمد باقر، ۱۲۵. نامه به میرزا محمد صادق هنگام رفتن به مکه از بصره، ۱۲۶. تعزیت نامه به میرزا محمد شفیع و میرزا محمد نصیر از مرگ مرحومی هاشم، ۱۲۷. نامه به آن دو در حاشیه نامه اعزی محمد باقر پریشان، ۱۲۸. نیز نامه به آن دو، ۱۲۹ . نیز پاسخ به نامه آن دو، ۱۳۰. پاسخ به نامه میرزا جعفر (دو نامه)، ۱۳۱. پاسخ به نامه شیخ محمد بن شیخ صفر نجفی، ۱۳۲. نامه به میرزا محمد طالب در تعزیت پدرش، ۱۳۳. نامه به میرزا بهاء الدین محمد رضوی در همان تعزیت، ۱۳۴. نامه به شیخ الاسلام میرزا ظهیرا ابراهیما، ۱۳۵. نامه به میرزا محمد صادق، ۱۳۶. نامه به میرزا محمد شفیع و میرزا محمد نصیر، ۱۳۷. نامه به آقا صالح، ۱۳۸. نامه به ملامحمدرضا، ۱۳۹. نامه به میرزا شمسا محمدعلی بیکا، ۱۴۰. پاسخ نامه خلف وعده سفر، ۱۴۱. نامه به استاد قاسم نوجوان مشحون به عبارات مغلوط، ۱۴۲. نامه به استاد جلال الدین بنا، ۱۴۳.نامه‌ای به منشی الممالک درباره اصلاح واقع در میان او و میرزا محمد تقی در پاسخ پرسش او، ۱۴۴.نامه‌ای که به دوستی توان نوشت و حسب امر اعلی، ۱۴۵. نامه به میرزا محمد کاظم در جا خالی ایشان در اصفهان و مازندران و تهنیت ورود به شیراز، ۱۴۶. نامه به محراب بیک، ۱۴۷. نامه فرزندان محمد رضای منشی الممالک به خدمت اشرف در باب رسوم (سه نامه)، ۱۴۸. پاسخ واقعه نویس به برادر خود میرزا یوسف، ۱۴۹. پاسخ نامه میرزا صادق وزیر گسکر که «کتاب کشف الایات» فرستاده بود، ۱۵۰. در تعزیت میرزا یحیی، ۱۵۱. نامه به مستوفی الممالک که به طهران فرستاده شده است (دو نامه)، ۱۵۲. نامه به صفی قلیخان بیگلربیگی مشهد و دیوان بیگی سابق، ۱۵۳. نامه به اعزی محمد باقر مصحوب نوروز ملازم او، ۱۵۴. پاسخ به نامه دین محمد خان چنگیزی، ۱۵۵. نامه به خدمت اشرف، ۱۵۶. پاسخ به نامه اغورلوخان بیگلربیگی قراباغ، ۱۵۷. نامه جعفر قلی خان بیگلر بیگی استراباد از اشرف مصحوب یوسف آقا، ۱۵۸. نامه به زینل خان بیگلربیگی مرو، ۱۵۹. نامه به میرززا صادق مستوفی الممالک از ییلاق حسن ماضی، ۱۶۰. نامه به میرزا محمد صادق، ۱۶۱. نامه به محمد علی بیک پسر علی مردان خان، ۱۶۲. پاسخ نامه مهردار فرمانروای گسکر، ۱۶۳. پاسخ نامه مستوفی الممالک، ۱۶۴. پاسخ نامه میرزا شجاع که از کرمان نارنج فرستاده، ۱۶۵. نامه به بیگلر بیگی لرستان، ۱۶۶. نامه به اعتماد الدوله، ۱۶۷. به خدمت اشرف در اوایل خدمت مجلس نویسی نوشته فرستاده نشد، ۱۶۸. پاسخ نامه میرزا رضی مستوفی خاصه که در بندر لنگ بوده، ۱۶۹.پاسخ نامه فتح علی خان بیگلر بیگی استراباد که در شکوه و گله از میرزا محمد ابراهیم وزیر نوشته بود، ۱۷۰. پاسخ نامه نواب کامیاب اشرف اعلی که به درخواست میرزا ابوالدهر و لیاقت او از «کمترین» خواسته و نوشته شده است، ۱۷۱. نامه به خدمت اشرف خاتمه در خاتمه بیاضها، ۱۷۲. خاتمه خط و اشعار خود در بیاض شمسا محمدا مقیما، ۱۷۳. خاتمه در بیاض همو از میرزا محمد کاظم نوشته در اصفهان در ۱۰۵۵ق، ۱۷۴. خاتمه کتاب کمال الدین و تمام النعمة نوشته میرزا محمد زمان، ۱۷۵. خاتمه قرآن نواب اشرف (عباس بن صفی) از مولانا محمد مقیم (یا: رحیم) (نوشته اصفهان)، ۱۷۶. نیز خاتمه قرآن نوشته امیر غیاث (نوشته اصفهان)، ۱۷۷. نیز خاتمه قرآن نوشته محمد صادق (نوشته اصفهان)، ۱۷۸. خاتمه قرآن میرزا ابوطالب صدر خاصه نوشته آقا زمان صحاف. مورخ جمادی الثانی ۱۰۸۴ق، ۱۷۹. انشای مرحوم میرزا محمد تقی نصیری به دستور شاه پس از مرگ منشی الممالک برادر ایشان نوشته، ۱۸۰. دیباچه بیاض نواب اشرف از میرزا محمد کاظم، ۱۸۱. وقف نامچه عالی حضرت مرحوم مزبور برای مدرسه‌ای که عمه زاده ایشان در کام فیروز فارس وقف نموده است، ۱۸۲. دیباچه همو بر بیاض میرزا محمد خلیل پسر

خود، ۱۸۳. خاتمه بیاض میرزایی میرزا حسینا مورخ ۱۰۹۳ق، ۱۸۴. سر سخن غزلیاتی که در جواب دومطلع که حضرت میرزایی میرزا حسینا در عنوان و خاتمه کتاب خود گفته و نوشته بود عالی حضرت مرحوم مزبور گفته و نوشته‌اند، ۱۸۵. سرسخن همو غزلی که به میرزا محمد ابراهیم به قزوین فرستاده بود، ۱۸۶. دو کلمه برای اختتام عصایی که استاد علی قلی برای صدر خاصه ساخته بود، ۱۸۷. دیباچه‌ای که بر بیاض میرزا محمد اسماعیل پسر خود نوشته است، ۱۸۸. مسوده همو به دستور شاه پس از مرگ منشی الممالک، ۱۸۹. پاسخ محمد کاظم نصیری به نامه واقعه نویس به شیراز، ۱۹۰. ناهمه همو به میرزا ابراهیم، ۱۹۱. نامه میرزا نصیر نصیری نوشته همو، ۱۹۲. نامه به میرزا شرف الدین علیا گلستانه در سفارش امینا محمد، ۱۹۳. نامه همو به میرزایی میرزا ابراهیم به استراباد، ۱۹۴. نامه همو پس از مرخصی از مشهد و روانه شدن سوی اصفهان و پس از مرگ پدر او و به میرزا زین العابدین، ۱۹۵. نامه به مستوفی فارس درباره مرکب، ۱۹۶. نامه به خلیفه لشکرنویس در درخواست اورنگ، ۱۹۷. نامه همو بدو، ۱۹۸. نامه به میرزا داود حکیم پس از بازگشت او از هندوستان، ۱۹۹. نامه همو در پاسخ میرزایی میرزا حسن کرمانی، ۲۰۰. پاسخ به میرمحمد رضا، ۲۰۱. نامه به میرزا داود حکیم پس از رفتن او از عتبات به سوی فارس و نیامدن به اصفهان با اینکه نوید داده بود که بیاید، ۲۰۲. نامه همو از اشرف به میرزا ابراهیم، ۲۰۳. نامه همو به خدام بایندر بیکا (سه نامه)، ۲۰۴. عتق نامه خواجه سعادت نام غلام هندی خصی پسر عشوه خانم مورخ ربیع الاول ۱۰۸۲ق، ۲۰۵. وقف نامچه، ۲۰۶. حکم و فرمان مدرسی میر محمد باقر خاتون آبادی در مدرسه سلطانی، ۲۰۷. عریضه به نواب اعتماد الدوله؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱–۲۲۳]

۴۰۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۱۸–ف

منشآت روزگار صفوی؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: بیاضی [فیلمها ف: ۲–۲۵۳]

۴۰۶. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۳۸۴بخش۳

نسخه اصل: بادلیان Per D. 84 منشآت تاریخی عهد سلجوقی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ با مقدمه مجتبی مینوی، ترسل بهائی مورخ ۱۰۰۹ [ف: ۱۵۶-]

۴۰۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۲۹–ف

نسخه اصل: مجلس ش ۱۲۹۰۱ به نام «مجموعه مکاتیب مختلفه». در آن از محمد صالح برادر زاده اسکندر بیک منشی ترکمان مؤلف تاریخ عالم آرای و از سالهای ۱۰۳۶ و ۱۰۴۵ و ۱۰۴۸ و ۱۰۵۱ و ۱۰۵۷ و ۱۰۵۹ و ۱۰۶۴ یاد شده است، این محمد صالح شاعر بوده و ماده تاریخ می‌ساخته به نظم و نثر ماده تاریخ منظوم ۱۰۲۰ و ماده تاریخ مرگ شیخ بهائی به نظم و وزارت سلمان خان به نثر از او در عالم آرای ص ۸۳۷ و ۶۸ و ۱۰۱۳ دیده می‌شود، این مجموعه باید گردآوری و برخی هم انشای همین صالح باشد و شعرهای با عنوان «لمحرره» نیز باید از او باشد و چند رباعی هم از او و در آن هست دو تا مورخ رجب ۱۰۵۹ق، در آن به جز نامه شعرهای فارسی است و نسخه میرمحمد زمان طبیب تنکابنی که در هندوستان درگذشته است مورخ روز یک‌شنبه ۱۰ شعبان ۱۰۵۵ و غزل صالح (گردآورنده) به پیروی از حافظ نوشته روز پنج‌شنبه ۱۷ ربیع الاول ۱۰۶۲ق، چنین است فهرست نامه‌ها: ۱. نیمه دوم نامه‌ای دیوانی، ۲. مکتوب دیگر از جانب پادشاه مذکور که مصحوب میر ضیاء الدین کاشی به خدمت نواب جنت آشیان فرستاده بود، ۳. کتابت دیگر از جانب پادشاه در جواب مفاوضه نواب که مصحوب و یسی عرب تفنگچی خاصه شریفه فرستاده شده بود، ۴. رقعه‌ای که پادشاه مزبور به وساطت منشیان به حضرت نواب نوشته‌اند این رقعه مصحوب میرضیاء الدین فرستاده‌اند، ۵. جواب رقعه مذکور که از جانب نواب گیتی به پادشاه مرحوم مشار الیه [نوشته شده]، ۶. جواب کتابت نواب اشرف اعلی شاه عباس خلد سلطنته که از جانب ابراهیم خواندگار مقصود سلطان خلفاء یوسف آقاء چاوش آورده اند در مقام دارالسلطنة القسطنطنیة، ۷. کتابی که از جانب اشرف به والی هندوستان نوشته شده از چمن بسطام مصحوب قلی بیک ولد مقصود بیک ناظر فرستاده‌اند، ۸. کتابت دیگر که بعد از فتح قندهار با علی حضرت فرمانفرمای هندوستان نوشته مصحوب شاهوردی بیک یساول صحبت فرستادند، ۹. اخلاص نامه مصطفی پاشا وزیر اعظم که در زمان سلطان مرا خاندگار روم پس از تسخیر بغداد باعث صلح شده به اتفاق ساروخان سنور تعیین نمود و پس از مرگ خاقان به خدمت شاه عباس دوم در پاسخ مفاوضه همان نوشته است، ۱۰. جواب نامه خواندگار از جانب نواب اشرف که یوسف چاوش آورده، ۱۱. صورت فتح نامه قندهار که به اسم علی پادشاه حاکم بصره نوشته شده، ۱۲. نامه اکبر پادشاه به عبدالله خان اوزبک، ۱۳. در القاب پادشاهان و دو بیت فارسی و اسرائیلیات و چند بندشعر فارسی و حدیثی به عربی، ۱۴. کتابتی از شاه عباس ماضی در قشلاق دانقی به پادشاه مرحوم شاه سلیم فرمانفرمای هندوستان نوشته بودند، ۱۵. رقعه‌ای که در میان کتابت مذکور در التماس سلاطین عظام دکن نوشته فرستادند، ۱۶. مکتوب ملاسعدالدین ملاء سلطان مراد خواندگار که به خدمت نواب گیتی ستانی شاه عباس ماضی نوشته بود، ۱۷. کتابت اسفندیار بیک اوجی باشی عربکرلو که پادشاه الوس تاتار الفقیر سعدالدین نوشته شده بود در زمان نواب گیتی ستان فردوسی مکانی، در دنبال غزلی است با تخلص صالح به فارسی و شعر شاملو و القاب خواتین عرضحال و پریشانی خود، شعر شاپور معجون سعطیرا یا مخلصه، غزلهای صالح، ۱۸. مکتوب امیر تیمور گورگان به سید علی کیا والی گیلان، ۱۹. شعر طالب خان اعتماد [السلطنه] در طلب شراب از امام قلی خان، ۲۰. جواب سید علی کیا به امیر تیمور کورگان، ۲۱. کتابتی که از جانب نواب گیتی ستان فردوسی مکانی به خواجه افندی مفتی روم نوشته شده انشای نصیرای همدانی با خطبه شیخ بهائی، ۲۲. کتابت پادشاه مغفور

حمد اکبر پادشاه که به نواب گیتی ستان فردوس مکانی شاه عباس ماضی نوشته، محمد معصوم خان بکری آورده بود، ۲۳. جواب کتابت در قرخ بلاغ از جانب نواب گیتی ستان مسوده شده، میر محمد معصوم برده، انشای اسکندر بیک منشی، سپس غزلی از محرر، ۲۴. مکتوبی که محمد خان شیبانی مشهور به شیبک خان از روی سوی ادب به خدمت اعلی حضرت خاقان شاه اسماعیل بهادر خان نوشته و باعث رفتن او به خراسان شده، ۲۵. گزیده پاسخ این مکتوب که در تاریخ احسن التواریخ آمده ولی این پاسخ در آن نیست ولی «عمی ام اسکندر بیک منشی مؤلف تاریخ عالم آرای عباسی» تعرض در حاشیه آن کرد که این پاسخ را نیاورده است، ۲۶. صورت فتح نامه شاهی که بعد از شکست لشکر جغتای و هندوستان که به استراباد قلعه قندهار آمده بودند و عساکر نصرت مآثر به سرداری مرتضی قلی خان شاملو قورچی باشی و مرتضی قلی خان قاجار سپهسالار و قوللر آقاسی سیاوش خان و دیگر امرا به دفع ایشان نامزد شده بودند در روز شنبه ۲۴ رمضان ۱۰۵۹ اودئیل ترکی به ممالک نوشته شده با مهر شاه عباس دوم، ۲۷. تاریخ فتح مذکور که کمترین قبل از رسیدن فتح نامه جهت تفال تیمنا و تبرکا فکر می‌نمود و بعد از یافتن ماده تاریخ چاپار رسیده و فتح نامه آورد، ۲۸. شرح نوشته محراب خان که به خدمت اشرف عرض نموده و نوشته او به قورچی باشی، ۲۹. کتابت عتاب امیر اعلی حضرت شاه جمجاه جنت مکان خلد آشیانی طهماسب بن اسمعیل صفوی به جانب سلطان سلیمان پادشاه روم - نامه شگفت انگیزی است و سراپا دشنام با استدلالهای مذهبی شیعی، ۳۰. نامه شاهزاده سلطان سلیم بن سلیمان خواندگار روم درباره برادرش سلطان بایزید به خدمت شاه طهماسب به ترکی، ۳۱. جواب از جانب اعلی حضرت شاه جمجاه جنت مکانی که ترکی مرقوم شده، ۳۲. کتابت سلطان محمد خواندگار روم به نواب گیتی ستانی فردوسی مکانی شاه عباس ماضی علیه الرحمة، ۳۳. صورت صلح نامه‌ای که سلطان مرادخان خواندگار روم به حضرت گیتی ستان شاه عباس ماضی نوشته، انشای ملاسعدالدین خواجه افندی، ۳۴. مکتوب والده سلطان مراد که به نواب سکندرشان رضوان مقام شاه خدابنده علیه الرحمة و المغفره نوشته، ۳۵. کتابت سلطان مراد خواندگار روم به اسماعیل میرزا مشهور به شاه اسماعیل ثانی به ترکی، ۳۶. مکتوب فرهاد پاشای وزیر اعظم سلطان روم به خدمت نواب گیتی ستان فردوسی مکانی شاه عباس ماضی به ترکی، ۳۷. مکتوب ستان پاشای وزیر به خدمت نواب گیتی ستانی به ترکی، ۳۸. کتابت محمد پادشاه وزیر اعظم سلطان سلیمان خاندگار روم به حضرت معصوم بیک صفوی به ترکی، ۳۹. مکتوب نواب گیتی ستان در حین محاصره رومیه قلعه دارالسلام بغداد را بسرداری حافظ احمد پادشاه روم نوشته بودند، ۴۰. ایضا منشور نواب گیتی ستان به وزیر اعظم در باب مصالحه، ۴۱. مکتوب عبیدخان اوزبک به شاه طهماسب، ۴۲. مکتوب سلطان سلیمان خاندگار روم که به تاریخ ۹۶۸ شاه طهماسب نوشته در باب سلطان بایزید پسرش نوشته مصحوب علی پاشا حاکم مرعش و حسن آقا قاپوچی باشی به ترکی، ۴۳. سنورنامه قراحسن و بسطام آقا که با جعفر پادشاه قرار دادند، در دنبال غزل محمد عتابی است و القاب سلاطین، ۴۴. صورت مکتوب شاه عباس ماضی به خواندگار روم، ۴۵. مکتوب شاه طهماسب به عبدالله خان اوزبک که پاسخ آن بیشتر (ش ۴۱) آمده، ۴۶. اخلاص نامه خلیل پاشای وزیر ثانی خواندگار روم به خدمت نواب گیتی ستانی، ۴۷. مکتوب نواب گیتی ستانی که بعد از فتح قندهار به خواندگار روم نوشته که چلبی آقا برد، انشای «عمی ام اسکندر بیک منشی»، ۴۸. اخلاص نامه محمد خان اوزبک پادشاه ماوراء النهر به خدمت شاه عباس ماضی، ۴۹. ملطفه نواب گیتی ستانی فردوسی مکانی شاه عباس ماضی که به مفتی روم نوشته‌اند، ۵۰. صورت فرمان حضرت [جلال الدین محمد] اکبر پادشاه به چلبی علامه در اینجا این جنگ «سفینه» خوانده شده است، ۵۱. فرماندیگر از اکبر که به میرزا احمد کاشی نوشته بود، ۵۲. رقعه‌ای که به دوستان نویسند، ۵۳. نوشته خان احمد گیلانی در حاشیه حکم معافی طبیب باشی جاهی (سپس داستان کبری که کنیز الله گوی خریده بود)، ۵۴. در صفت قلعه آمل، ۵۵. نصایح پشنگ فرزند خود را، ۵۶. در نگارش اکبر نامه (شعری به فارسی به عنوان «لمحره»)، ۵۷. خاتمه مرکز ادوار شیخ فیضی که شیخ ابوالفضل نوشته، ۵۸. مولانا محمد صوفی به میرزا غازی ترخان نوشته، ۵۹. نامه فارسی در آن داستان تکفیر شدن دانشمندان آمده است، ۶۰. طلب عینک، ۶۱. در شکوه روزگار، ۶۲. رقعه به دوستی نوشته، ۶۳. در باب گدایان مبرم، ۶۴. جلالای اردستانی به افضل خان نوشته، ۶۵. مظفر حسین کاشی به مولانای معظم مولانا حسن علی که اخراج او و از مدرسه فرمودند نوشته، ۶۶. فرمانمنع ریش تراشی، ۶۷. انشای ظهوری، ۶۸. حکم معیری حسن بیک پسر حسین بیک قپچاقی که بنده کمترین نوشته در محرم ۱۰۶۳ق، ۶۹. جواب از زینل خان، ۷۰. جواب از پاشا، ۷۱. جواب از زینل خان، ۷۲. جواب از حافظ پاشا، ۷۳. صورت دیباچه کتابت به خواتین معظمه و به والده خواندگار روم در زمان نواب سکندرشان، ۷۴. مکتوب اعلی حضرت شاه جهان سلطان خرم که به نواب خان رضوان مکان شاه صفی علیه الرحمة و الرضوان نوشته مصحوب میرزا حسین ایلچی فرستاده بودند به تاریخ توشقان ئیل سنة تسع و اربعین و الف، ۷۵. مکتوب اسکندر از نزد ارسطاطالیس، ۷۶. مکتوب اسکندر ذوالقرنین که بعد از فتح دیار عجم به ارسطوی وزیر خود نوشته، ملازوزنی نقاش (مختار زوزنی) به فارسی ترجمه نموده، ۷۷. گویا نامه معاویه به علی (آغاز افتاده)، ۷۸. جواب آن ملعون از جانب حضرت امیر کل امیر، ۷۹. مراسله دیگر آن ملعون به خدمت حضرت امام الجن و الانس، ۸۰. جواب آن ملعون از خدمت حضرت ولایت منقبت (همه به فارسی)، ۸۱. کتابت شاهزاده خرم که قبل از سلطنت به خدمت نواب گیتی ستانی نوشته بود، ۸۲.

کتابت از نوب گیتی ستانی به خدمت سلیم در معذرت تسخیر قندهار انشای حکیم طفیلی گیلانی، ۸۳. رقعه‌ای که به سلطان خرم در اوان جلوس او نواب گیتی ستانی مصحوب بحری بیک فرستاده شده، ۸۴. تعزیه نامه شاهزاده پرویز به حضرت شاه سلیم که تخته بیک برده بود، ۸۵. کتابت اشرف به شاهزاده شهریار که تخته بیک مذکور برد، ۸۶. کتابت نواب گیتی ستان شاه عباس ماضی به اعلی حضرت شاه سلیم در توشقان ئیل ۱۰۳۶ از مازندران مصحوب تخته بیک استاجلو خانه زاد، ۸۷. ایضا کتابت دیگر از جانب نواب گیتی ستانی به شاه جهان شاهزاده خرم در ایام شاهزادگی در شعبان ۱۰۳۶ در فرحاباد، ۸۸. کتابت نواب گیتی ستان فردوسی مکانی از جواب مکتوب شاهزاده مذکور که منشی الممالک میرزا عبدالحسین مسوده نمود و شاهرخ بیک در فرحاباد به بیاض برد، ۸۹. کتابت شاه شاه زاد خرم که در ایام شاهزادگی به حضرت نواب گیتی ستانی فردوس مکانی مصحوب خواجه حاجی فرستاده بود، ۹۰. جواب کتابت مذکور که حیدر بیک قراواغلو آورد، ۹۱. کتابت نواب گیتی ستانی فردوسی مکانی ادشاه مرحوم شاه سلیم که بعد از فتح قندرهار نوشته شد مسوده ای که حکیم طفیلی گیلانی نموده به بیاض برده اما مضمون همین است و حیدر بیک قراواغلو برد، من منشآت عمی ام، و در ثانی الحال کتابتی که حکیم طفیلی مسوده نموده مصحوب حیدر بیک قراواغلو فرستادند در هشت ورق بعد ازین شده، ۹۲. جواب کتابت مذکور که زینل بیک توشمال شاملو برده، ۹۳. کتابتی که شاه سلیم به حضرت نواب گیتی ستانی آورده بود، ۹۴. جواب رقعه مذکور که میرزا عبدالحسین منشی الممالک مسوده نموده، ۹۵. رقعه اعلی حضرت شاه والاجاه شاه سلیم که به خدمت نواب گیتی ستانی فردوس مکانی نوشته میا [ن] فیق تاجر آورده بود، ۹۶. مکتوب دیگر در تهنیت جلوس شاه جهان مصحوب مشار الیه، ۹۷. مکتوب نواب خاقانی رضوان مکانی شاه صفی به اعلی حضرت شاه سلطان خرم فرمانفرمای مالک هندوستان در تعزیت پادشاه سلیم، محمد علی بیک اصفهانی برده، ۹۸. کتابتی که بعد از فتح ایروان از جانب اشرف اعلی شاه صفی به سلطان مرادخان بن سلطان احمد خان خواندگار نوشته مصحوب امارت پناه مقصود سلطان خلفا فرستاده شد، ۹۹. کتابی که بعد از مراجعت بغداد حضرت خواندگار و آمدن مقصود سلطان و محمد آقا ایلچی روم و آوردن کتابت مبنی بر طلب صلح به خدمت اشرف در عوض کتابی که قبل از آن فرستاده شده بود چون از روی درشتی نوشته شده بود بعد از استقرار مصالحه به وکالت ساروخان به التماس مصطفی پاشای سردار محمد قلی بیک برتبه امارت سرافراز نموده و به تجدید نوشته مصحوب مشار الیه فرستاده شده، ۱۰۰. کتابت سلطان مراد در جواب کتاب سابق مبنی بر تاکید صلح مصحوب محمد قلی سلطان و محمد آقا ایلچی که قبل از آن آمده بوده به ترکی نوشت شده، ۱۰۱. کتابت سلطان ابراهیم خان به نواب اشرف اعلی از باب تاکید صلحی که با سلطان مراد خان برادرش قرار یافته بود مصحوب مشار الیه به ترکی نوشته‌اند، ۱۰۲. جواب کتابت مذکور مصحوب ابراهیم خان ایکرمی دورث، ۱۰۳. جواب نامه سابق که پادشاه والا جاه مشار الیه مصحوب قابل آقا ایلچی به خدمت اشرف فرستاده بود در اصفهان رسید و به ترکی نوشته شد، ۱۰۴. جواب کتابت سابق از جانب بندگان اشرف مصحوب مقصود سلطان خلفا که باتفاق قابل آقای مذکور ایلچی از اصفهان فرستاده شد، ۱۰۵. کتابت که از جانب نواب اشرف خواندگار روم با کتابت نواب خاقانی رضوان مکانی مصحوب مقصود سلطان خلفا مشار الیه از دارالسلطنه قزوین فرستادند، ۱۰۶. کتابتی که سنان پاشا به نواب گیتی ستانی شاه عباس به ترکی نوشته، ۱۰۷. کتابتی که نصوح پاشا به نواب گیتی ستانی شاه عباس به ترکی نوشته، ۱۰۸. کتابتی که خسرو پاشا به خدمات نواب همایون شاه صفی نوشته مصحوب ابریم چاوش فرستاده و به ترکی نوشته شد، ۱۰۹. کتابتی که محمد پاشا برادر در جواب فرمان همایون که مصحوب حسانی بیک یساول صحبت به خسرو پاشا سردار نوشته فرستاده شده بود و تا رسیدن ایلچی مذکور خسرو پاشا کشته شده و محمد پاشای مذکور به جای او منصوب گشته بود نوشته به اتفاق چاوش به خدمت اشرف فرستاده و به ترکی نوشته شد، ۱۱۰. کتابتی که سردار مذکور بعد از آنکه خواندگار روم ایروان را به تصرف در آورد مصحوب خضر بیک ترکمان ملازم سپهسالار به خدمت اشرف فرستاده به ترکی نوشته شد، ۱۱۱. جواب کتابت از جانب اشرف که مصحوب [خلیفة] الخلفاء مقصود سلطان خلفا به اتفاق آقای مقصود آقا الای بیگی که از جانب سردار مذکور به رسالت آمده فرستاده شد، ۱۱۲. کتابتی که از جانب اشرف بر مفتی خواندگار روم نوشته مصحوب مشار الیه فرستاده شد، ۱۱۳. منشوری که مصحوب ایلچیان مذکور به بیرام پاشاه وزیر ثانی که در استنبول قائم مقام محمد پاشای سردار بود نوشته فرستاده شده بود، ۱۱۴. پروانچه مصحوب مشارالیه به ینگچری آقا نوشته فرستاده شد، ۱۱۵. کتابت جانب بندگان سپهسالار خان محمد پاشای وزیر اعظم در جواب کتابت ... که بعد از مراجعت خواندگار از فتح ایروان کامران بیک ترکان فرستاده بود نوشته از اصفهان مصحوب خلفا فرستاده شد، ۱۱۶. جواب کتابت مصطفی پاشا وزیر اعظم که مصحوب مقصود سلطان و محمدآقا ایلچی خواندگار بعد از تصرف بغداد فرستاده بود مصحوب محمد آقای مزبور و محمد قلی بیک جلودار باشیفرستاده شد، ۱۱۷. جواب کتابت مزبور از جانب سردار مذکور که مصحوب محمد بیک ملازم رستم خان فرستاده بود (ترکی)، ۱۱۸. ایضا به سردار مذکور در باب فرستادن ساروخان جهت انعقاد مصالحه، ۱۱۹. ایضا کتابتی که از جانب نواب اشرف به سردار مذکور مصحوب ساروخان ارسال شده، ۱۲۰. جواب اخلاص نامه سردار مذکور که سهوا بعد ازین با کتاب سپهسالار نوشته شد مصحوب قابل آقا و مقصود سلطان

خلفا، ۱۲۱. ایضا به سردار مشار الیه مصحوب مومی الیها از جانب نواب اشرف که با کتابات نواب خاقانی رضوان مکانی فرستاده شد، ۱۲۲. کتابتی که حضرت وزیر اعظم مصطفی پاشا به عالی جاه رستم خان سپهسالار بعد از رسیدن به خدمت خواندگار به ترکی نوشته فرستاده، ۱۲۳. ایضا سردار مذکور بایالت پناه ساروخان نوشته مصحوب ابراهیم آقا فرستاده، ۱۲۴. کتابتی که سردار مشارالیه به سپهسالار مذکور در زمان حیات سلطان مراد خان مصحوب محمد آقای ایلچی که قبل از این نیز آمده بود فرستاده و به ترکی نوشته شد، ۱۲۵. ایضا سردار مذکور به سپهسالار مزبور بعد از فوت سلطان مراد خان مصحوب ایلچی مذکور فرستاده، ۱۲۶. جواب کتابت مذکور مصحوب ارسیم خان قاجار فرستاده شد، ۱۲۷. نامه به وزیر اعظم مصطفی پاشا، ۱۲۸. نامه سپهسالار به ابراهیم خان ایلچی، ۱۲۹. کتابت سردار مذکور مصحوب قابل آقای ایلچی به خدمت اشرف که به رفاقت ابراهیم خان به سفارت آمده بود فرستاده و به ترکی نوشته شد، در دنبال رباعی ملادرکی قمی است، ۱۳۰. نامه به رستم خا ن به ترک، ۱۳۱. کتابت سپهسالار مصطفی پاشا سردار وزیر اعظم در جواب نامه سردار، ۱۳۲. کتابتی که سلطان خرم پادشاه هندوستان در اوان جلوس میمنت مانوس مصحوب میر بر خدمت اشرف ارفع اعلی شاه صفی فرستاده، ۱۳۳. کتابتی که سلطا خرم پاشاه هندوستان به خدمت اشرف نوشته مصحوب صفدرخان ایلچی بعد از مراجعت محمد علی بیک فرستاده در سنه سیچقان ئیل سنه ۱۰۶۴ از کاشان که متوجه اصفهان بودند به خدمت اشرف شاه صفی (علیه الرحمه) رسیده بعد از یکسال از اصفهان مرخص شده مراجعت نموده روانه شد، ۱۳۴. کتابتی که بعد از آمدن صفدر خان از جانب پادشاه مذکور میرزا حسین در اصفهان به خدمت بندگان اشرف آورده، ۱۳۵. نامه به یکی از پادشاهان فرنگ در دمحی (؟) لاویسلاوس، ۱۳۶. فرمان شاهنشاهی به سردار و سپهسالار پادشاه که در جواب عریضه او مصحوب موسی بیک ایلچی فرستاده شد، ۱۳۷. ترجمه حکم مذکور که حسب الامر الاعلی مقرر شده که نوشته با حکم مذکور فرستاده بود، ۱۳۸. حکمی که از بر کش به صفدرخان ایلچی هند مصحوب میرزا محسن فرستاده (انشای بنده کمترین محمد صالح)، ۱۳۹. رقعه‌ای که از جانب بندگان اشرف به سلطان بلاغی نوشته، ۱۴۰. ایضا مشارالیه نوشته، ۱۴۱. کتابتی که سلطان بلاغی در تعریف خاقان رضوان مکانی و تهنیت جلوس میمنت مانوس به خدمت اشرف اعلی نوشته، ۱۴۲. کتابتی که به پادشاه مذکور در جواب کتابت مشار الیه مصحوب رحیما محمد ایلچی فرستاده نوشته قبل از کتاب ضمن مصحوب ایلچی مذکور فرستادند، ۱۴۳. کتابتی که به سلطان محمد عادل شاه بعد از مراجعت سفر ایروان مصحوب احمد خان بیک قورچی سرنوشته فرستاده شد، ۱۴۴. کتابتی که همان وقت از دارالسلطنه اصفهان به سلطان عبدالله قطب شاه نوشته فرستاده شد، ۱۴۵. کتابتی که قبل از کتابت فوق به پادشاه مذکور در جواب خواجه محمد ابراهیم نوشته شد، ۱۴۶. مکتوبی که از دارالسلطنه اصفهان در جواب کتابت پادشاه مشار الیه مصحوب وکلای مومی الیه فرستاده شد، ۱۴۷. جواب کتابت پادشاه مذکور در اصفهان مصحوب حکیم الملک فرستاده بود، ۱۴۸. فرمان همایونی که به اسم عمه پادشاه دکن سلطان عبدالله قطب شاه شرف صدور یافت، ۱۴۹. کتابتی که سلطنت پناه مذکور محمد خان برادر پادشاه والاجاه مشار الیه از وقتی که امام قلی خان متوجه درگاه جهان شاه گشته بود مصحوب محمد یوسف اتالیق و الشنطر به خدمت خاقان فردوس مکان علینآشیان فرستاده، ۱۵۰. کتابت دیگر در باب کوفت چشم سلطنت پناه امام قلی خان و توجه به ایران به قصد طواف بیت الحرام و سفارش منسوبان ایشان، ۱۵۱. کتابتی که از جانب نواب اشرف به امام قلی خان پادشاه ترکستان در وقت توجه ایران مصحوب خاندان قلی بیک یساول صحبت درمشهد مقدس فرستاده، ۱۵۲. کتابتی که از جانب سرکار فردوس مکانی علین آشیان شاه صفی به پادشاه والاجاه و امام قلی خان نوشته در مشهد مقدس فرستاده شد، ۱۵۳. جواب کتابات مذکور ضمن ندرمحمد خان که با روانه شدن ایلچیان مزبوره خاقان فردوس مکان سلطنت گزین عالم بقا شده بودند از جانب نجیب نواب اشرف نوشته شده مصحوب ایالت پناه سارو خان بیک آجرلو ارسال شد دو کتابت در جواب نوشته شد و کتابت ذیل در جواب کتابتی است که مصحوب الشنطر یساول فرستاده بودند، ۱۵۴. کتابتی که از جانب اشرف اعلی به اسفندیار خان والی اورگنج در جواب اخلاص نامه مومی الیه مصحوب ذوالفقار بیک فرستاده شد، ۱۵۵. ایضا منشوری که از مازندران بهشت نشان به اسفندیار خان والی اورگنج در جواب اخلاص نامه مشار الیه صادر گشته مصحوب اسفندریار بیک استاجلو و احمد بیک ایلچی مشار الیه فرستاده شد، ۱۵۶. جواب کتابت اسفندیار خان که به اعتماد الدوله نوشته بود، ۱۵۷. جواب عریضه رستم محمد خا ن اوزبک که از مازندران نوشته مصحوب ملازم او فرستاده شد، ۱۵۸. فرمان همایون که در جواب عریضه شرف نفاذ یافته باخلاع فاخره مصحوب افتالق بهادر فرستاده مشار الیه فرستاده شد (نوشته ربیع الاول ۱۰۵۱)، ۱۵۹. کتابتی که از جانب اشرف اعلی بعد از فتح ایروان از اردبیل به پادشاه نوشته فرستاده شد، ۱۶۰. در ثانی الحال کتابت فوق را موقوف داشته کتابت ذیل را نوشته مصحوب موسی بیک در سنه ۱۰۴۸ از اصفهان فرستاده شد (برای لاویسلاوس چهارم)، ۱۶۱. حسب الامر الاعلی ترجمه کتابت مذکور را چون در آن حدود کسی نیست که فارس تواند خواند به ترکی نوشته فرستاده درمیان کتابت گذاشته. با پراکنده‌ها پزشکی و داروسازی و شعرهای صالح مورخ ۱۰۶۲ق، ۱۶۲. مراسلات زینل خان شاملو سپهسالار ایران و حافظ احمد شاه سردار روم که به تسخیر قلعه بغداد آمده بی نیل مقصود مراجعت نمود در زمان نواب گیتی ستان فردوسی مکانی. به ترکی، ۱۶۳. مراسله دیگر ازجانب سپهسالار مذکور به ترکی، ۱۶۴. مکتوب

دیگر به ترکی، ۱۶۵. جواب از جانب حافظ احمد شاه به ترکی، ۱۶۶. جواب از زینل خان به ترکی، ۱۶۷. چهار کتابت به این طریق یکی از جانب نواب مستطاب ایران مداری و یکی از جانب نواب قورچی باشی و یکی از جانب بندگان سپهسالار و یکی از جانب قولر آقاسی سپهسالار پادشاه والاجاه در جواب کتابات مشار الیه نوشته مصحوب رفعت پناه موسی بیک فرستاده شد، ۱۶۸. کتابتی که از جانب بندگان اشرف اقدس اعلی به پادشاه والاجاه خورشید کلاه آسپانیه نوشته مصحوب رفعت پناه موسی بیک ایلچی از دارالسلطنه اصفهان فرستاده شد، ۱۶۹. کتابتی که از جانب نواب اشرف در جواب کتابت پادشاه والاجاه قویسیان ذوالجلال پادشاه که در ثانی الحال ایلچی که می‌آمده از راه مراجعت نموده پادشاه اول سنه نوشته بود نوشته مصحوب امام قلی بیک قاجار ایشیک آقاسی به اتفاق ایلچیان پادشاه مذکور فرستاده، ۱۷۰. کتابتی که به پادشاه اروس (میکائیل فیدراویچ الغ بی آق خان) از مازندران در باب قزاق نوشته فرستاده شد، ۱۷۱. مفاوضه نواب اشرف به فرمانفرمای ولایت اروس (فیدراویچ الغ آتاق خان) مصحوب رفعت پناه موسی بیک ایلچی به خدمت پادشاه والاجاه فرستاده شد، ۱۷۲. فرمانی که از مازندران به اسم والی باشی اجوق صادر گشته فرستاده شد، ۱۷۳. کتابتی که از جانب نواب اعتماد الدوله به طهمورث خان گرجی نوشته شد، ۱۷۴. کتابت صفدرخان در ایام حکومت قندهار به عباس قلی خان بیگر بیگی خراسان، ۱۷۵. کتابتی که از جانب مستوفی الممالک به اعظم خان قاضی محسن نوشته فرستاده شد (در دنبال «در تعریف اسب و باز و ساز از نورس» است)، ۱۷۶. حکم فرستادن طبل و علم به ایالت پناه کلب علی خان متولی، ۱۷۷. حکم قوشچی باشی باشیگری خلف بیک سفره چی باشی، ۱۷۸. حکم تخفیف پنجاه یک مشهد مقدس معلی که بعد از فتح ایروان نوشته شده (سیچقان ئیل ۱۰۴۵)، ۱۷۹. حکم وزارت مازندران پس از درگذشت میرزا محمد صالح برای میرزا آقا، ۱۸۰. حکم تخفیف رسوم میر شکار باشی که از ممالک محروسه می‌گرفته‌اند، ۱۸۱. مسوده رقمی که نواب اشرف به خط همایون افتخار حیدر بیک ایشیک آقاسی باشی حرم قلمی فرموده بودند، ۱۸۲. جواب نامه پادشاه والاجاه شاه جهان فرمانفرمای ممالک هندوستان که ارسلان بیک ایلچی چاپار به تاریخ سبع و خمسین و الف متعاقب جان نثار جان ایلچی بزگر در باب فتح بلخ آورده نواب سلطان العلمائی اعتماد الدولة العلیة العالیة از جانب بندگان اشرف اعلی مسوده نموده‌اند، ۱۸۳. کتابت بندگاناشرف سلطان ابراهیم خواندگار روم در جواب کتابت او، ۱۸۴. مکتوب نصوح پاشا بخدمت نواب گیتی ستانی فردوسی مکانی که به ترکی نوشته، ۱۸۵. مکتوبی که در حین محاصره نمودن حافظ احمد پاشا سردار روم دارالسلام بغداد را یکی از کاتبان درگاه عالی به مصلی چلبی نام به ترکی بود به استنبول می‌فرستاده و حامل آن به دست قزلباش گرفتار شده با مکتوبات دیگر که نزد او ظاهر شده بود به نظر اشرف نواب گیتی ستان فردوسی مکانی رسید، ۱۸۶. التماس نامه‌ای که مولانا عبدالحسینا حسب الاستدعای کمترین به خدمت یکی از سادات عظام نجف اشرف نوشته‌اند، ۱۸۷. کتابتی که عثمان بن سلطان احمد به نواب مصحوب تخته بیک نوشته در پایان آن آمده: «من المخلص المخلصین و محب المحبین محمد صالح»، ۱۸۸. عرضه داشتی که سلطان سلیم بن سلطان خواندگار روم در شکایت بایزید به خدمت نوشته؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۲۳۳]

←منشأت ابوالفضل > مکاتبات علامی

● **منشآت الافاضل** / ادبیات /فارسی

monša’āt-ol afāzel

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۱۰/۳۰-ف

آغاز: یا ایها الذین آمنوا لا تتخذوا عدوی و عدوکم اولیاء یلقون الیهم بالمودة لقد عز علی امیر المومنین ما شاع منک یا معز الدنیاو الدین

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 5321. چندین نامه متفرقه است بدین عناوین: انشاء جمال الدین کاتب به ملک طغانشاه، انشائی از حسام الدین کبوسی، نامه‌ای ازجلال الدین شاه خوافی و انشائی در نفی تهنیت و دیگری درذکر اشتیاق و یکی در تهنیت قدوم و یکی در تهنیت ولادت، انشائی از جلال الدین شاهروی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۸۰۱ق؛ مجدول، مصحح؛ ۹ص (۲۷۲-۲۸۰)، ۲۰سطر[فیلمها ف: ۱-۵۲۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۳۴۳/۱۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۶-۴۴۴]

● **منشآت امیر نظام** / نامه‌نگاری / فارسی

monša’āt-e amīr nezām

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۹۷۵

آغاز: آنکه ... خداوند جلیل جلت نعمائه و کلمه انشاء ایجاد افراد بنی نوع بشر کرده و مستوفیان دیوان قضا و قدر بحکم ن و القلم و ما یسطرون صورت اسامی ایشانرا در دفتر خلود و ابود ثبت نموده بمقتضای خلق الانسان علمه البیان شرافت نطق موجب مزیت و فضیلت وی گردانید؛ **انجام:** سر نوشتجات را باین مضمون نویسند ... طبقه اعلی باسفل سر فرامین و ارقام هر کس را بقدر شأن و مرتبه و در طبقه القاب نویسند. عالیجاه رفعت پایگاه عزت و اقبال همراه ... و نواب قمر رکاب و خورشید احتجاب صاحبه مکرمه و صاحبه و معظمه فلانه ...

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ در دفتر به نام «منشآت امیرنظام» ثبت گردیده ولی نسخه شامل سواد مراسلات بدون عنوان و ترسلاتی است بایک مقدمه بنام ناصرالدین شاه قاجار و

بهیچوجه شبیه نسخه‌های چاپی که در سال‌های ۱۳۲۰ و ۱۳۲۹ق طبع و نشر گردیده است نیست و معلوم نشد بچه مناسبت این مجموعه را به حسنعلیخان امیر نظام متوفی به سال ۱۳۱۷ق نسبت داده‌اند؛۸۸گ، ۱۷-۱۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳-۱۳۳۳]

● **منشآت جلالا** / نامه‌نگاری / فارسی

monša’āt-e jalālā

اسیر شهرستانی، جلال بن مؤمن، ۱۰۲۹ - ۱۰۶۹ قمری

asīr-e šahrestānī, jalāl ebn-e mo’men (1620 - 1659)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۴

بخشی از منشآت شاعر است بدین ترتیب: الف: دیباچه مرقع، ب: دیباچه سبعه سیاره، آغاز: «بنام ایزدی زهی برتر پایه سخن و سخنوری»، ج: دیباچه مثنوی محمد جان قدسی و شاه طالب کلیم، د: دیباچه دیوان طالب کلیم، هـ: دیباچه دیوان ملا میرزا؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ جلد: پارچه‌ای، ۳۱ص (۱۰-۴۰)، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۹۹

شامل: نامه به میر جمله، اسلام خان، جواب نامه نواب افضل خان و نامه به او؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ ۴ص (۳۰۴-۳۰۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۳۲

شامل: وحشت نامه که به ملا شیوا نوشته، قطعه‌ای در مذمت خودنمایی، رقعه به ضیاءالدین ملا جانی تبریزی، رقعه به میرزا محمد حسین در عتاب ترک زیارت، رقعه به میرزا که از کشمیر نوشته، رقعه به حاج حسین کرمانی در طلب عینک، ایضا رقعه به حاج حسین کرمانی در تکلیف سیرباغ، سه رقعه دیگر به حاج حسین کرمانی، رقعه به میرادائی، رقعه به میرزا شاه باقر در معذرت نامه، رقعه به خدام ضیاء الاسلام، رقعه به ملا منیر؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ جلد: پارچه‌ای، ۲۰ص (۳۵۶-۳۷۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۴۳

شامل رقعه به: طالب کلیم، میر بنده رضا، میرزا محمد حسین، میرزا عبدالله نجم ثانی و رقعه ای که به عزیزی نوشته؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۴ص (۳۸۴-۳۸۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۸]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۱۵/۵۰

آغاز:یگانه ایزد سخن آفرینی و برآرنده برین را به کدام نام آفرین خوانی برم

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مرصع محرر؛ جلد: گالینگور، ۱۶گ (۱۶۶ر-۱۸۱پ)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳۸-۳۱۹]

● **منشآت حکیم عبدالحاذق** / نامه‌نگاری / فارسی

monša’āt-e hakīm ‘abd-ol-hāzeq

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۱۱

شامل: رقعه به نواب خان، آصف خان، نواب حکیم ابوالفتح؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۶ص (۳۲۰-۳۲۵)[ف: ۳۸-۲۹۶]

● **منشآت حیدری** / ادبیات / فارسی

monša’āt-e heydarī

انصاری، احمد بن محمد

ansārī,ahmad ebn-e mohammad

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۵۷

آغاز:بسمله، در تعریف مهر افروز جماجم و کل اندام؛ **انجام:** وصال را طالع و لامع گرذاناد بمحمد و آله الامجاد

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

● **منشآت خواجه اختیار** / نامه‌نگاری / فارسی

monša’āt-e xāje extīyār

قسمتی از منشآت خواجه اختیار الدین منشی در حمد و ستایش پروردگار عالم و مکاتبات و مراسلات منشیانه و مترسلانه است است که علی اصغر باصرالدوله جهت محمد علی میرزا ولیعهد به شیوه نگارش خواجه اختیار الدین منشی به رشته تحریر کشیده است.

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۰۰

آغاز:بسمله. سفینه مرجانی که غواص بحر معانی اختیار نماید وسلیس بیانی که منشی عاقله انشاء تحریر کند حمد و ستایش حق جل و شانه است ... اما بعد چنین عرضه می‌دارد خانزاد دولت ابد مدت قاهره علی اصغر باصر الدوله از آنجایی که در عنفوان شباب و ریعان زندگانی همواره سرمایه عمر عزیز را در کسب کمال و فنون علومات صرف کرده و آنی از سلوک درین خط غافل و کاهل نبوده هماناتصمیم و تمیم این اثر را با توشیح و ترشیح بذکر معاصر عالیه و آثار سامیه ولینعمت اعظم اقدس اعنی بندگان اسعد امنع امجد اقدس ممد علی میرزا ولیعهد کیوان مهد دولت ابد آیت علیه ایران آدام الله ... این منشات مرحوم خواجه اختیار را اختیار نموده و برشته تحریر آوردم امید که در آستان مقدس مقبول و مستحسن افتد؛ **انجام:**در دار السلطنه تبریز قلمی داشت العبد الحقیر الفقیر علی اصغر باصر الدوله شهر شوال المکرم ۱۳۲۰.

خط: شکسته تعلیق عالی، کا: علی اصغر باصر الدوله، تا: ۱۳۲۰ق؛ مجدول، با سرلوح؛ جلد: مقوای روکش مخمل، ۲۴ص، ۶سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۱سم [ف: ۷-۷۳۰]

● **منشآت در ستایش رشیدالدین فضل الله وزیر /**

ادبیات / عربی - فارسی

monša'āt dar setāyeš-e rašīd-od-dīn fazl-ol-lāh-e vazīr

نوشته‌هایی است از ۱۰۲دانشمند در ستایش از رشید الدین فضل الله وزیر و کتاب توضیحات رشیدی او و تفسیری که بر قرآن نوشته و پاسخ‌ها که به پرسش‌ها داده است به عربی و در بیشتر آنها شعرهای عربی و فارسی آمده است و نویسندگان در آغازیا انجام آنها از خود یاد کرده‌اند و برخی از آنها تاریخ هم دارد و نام آنها در عنوان هر یک از آن نوشته‌ها است. این نوشته‌ها که تراویده خامه دانشمندان آن زمان است از رهگذر تاریخی و ادبی بسیار سودمند است خود رشید الدین در دیباچه‌ای که بر این نوشته‌های دانشمندان دارد می‌نویسد که این کتاب‌های من هریک جداگانه هم به عربی و هم به فارسی است و وقف قبه ربع رشیدی می‌باشد و متولیان باید آنها را بدهند که باخطی خوش بنویسند و به زربیارایند و مقابله و تصحیح کنند تا نسخه‌های آنها فراوان باشد. این دیباچه درآغاز توضیحات رشیدی دو نسخه ترکیه (ش۲۳۰۰و۲۳۲۲احمد ثالث)به عربی است و درنسخه ما به فارسی است. محتویات دو نسخه ترکیه عبارت است از:۱. توضیحات؛ ۲. مفتاح التفاسیر؛ ۳.سلطانیه ۴.لطائف. اینک فهرست نام‌های دانشمندان از روی دو نسخه ترکیه که درنسخه ماهم هست: ۱. قطب الدین شیرازی به عربی در پایان توضیحات رشیدی در تبریز نیمه‌های شعبان ۷۰۶ق و یکی دیگر به فارسی در آغاز توضیحات رشیدی درنیمه‌های رجب ۷۰۷ق؛ ۲. شمس الدین عبیدی به عربی؛ ۳. نجم الدین محمد الفقاعی؛ ۴. شرف الدین ابوعبدالله الفقاعی؛ ۵. نصیر الدین ابوالفضائل محمد بن ابی الفضائل عبدالحمید تبریزی؛ ۶. عدة الدین محمد بن عبدالله بن عتیق تبریزی به عربی؛ ۷. نظام الدین بحیی بن عبدالرحمن بن عمر بن علی طیاری؛ ۸. نور الدین عبدالرحمن بن عمر بن علی طیاری؛ ۹.فخر الدین جندرانی در آغاز سال ۷۰۶ق با اجازه روایت کتب حدیث و سند خرقه پوشی؛ ۱۰. رکن الدین مطرزی قاضی بانکاره؛ ۱۱.همام الدین تبریزی؛ ۱۲. تاج الدین محمد اخلاطی؛ ۱۳- شمس الدین محمود بن ابی القسم بن احمد اصفهانی؛ ۱۴. عماد الدین نحوی تبریزی؛ ۱۵. صدرالدین قاضی تبریز؛ ۱۶.ناصر الدین واعظ محمد بن ابی سعید بن مسعود ناصر حسامی سمرقندی نزدیک به پایان ذیحجه؛ ۱۷. مجدالدین اسمعلیل بن یحیی بن اسمعیل قاضی قضات شیراز؛ ۱۸. برهان الدین قاضی قضات در ۲۱رمضان ۷۰۶ق؛ ۱۹. خواجه اصیل الدین طوسی؛ ۲۰.نظام الدین عبدالملک بن احمد بن محمد قاضی قضات؛ ۲۱. قدوة الائمة و العلماء شمس الدین همدانی؛ ۲۲. ملک القضاة و الحکام شمس الدین حسین بن محیی الدین حسن بن ابی الفضائل قاضی تبریز؛ ۲۳. ناصر الشریعة مفتی الممالک افضل ایران نظام الدین بن الرئیس یزدی؛ ۲۴. زین الدین محمد بن محمد کیشی قرشی؛ ۲۵. ضیاءالدین عبدالعزیز بن عبدالعزیز الجلیلی قاضی تبریز؛ ۲۶.جلال الدین فضل الله بن عمر بن محمد ماکی؛ ۲۷. عمادالدین عبیدی؛ ۲۸. نصیرالدین عبیدی؛ ۲۹. فلک الدین عبدالله بن علی بن محمد تبریزی نزدیک به پایان رجب ۷۰۶ق؛ ۳۰. عضد الدین عبدالرحمن بن احمد مطرزی؛ ۳۱. سیف المناظرین شهاب الدین فضل الله؛ ۳۲. کمال الدین عرب حسن بن داود بن حسن حصفکی کمال عرب در ۲شعبان ۷۰۶ق؛ ۳۳. سیف الدین نبیره صدرجهان بخاری؛ ۳۴.برهان الدین نبیره صدرجهان بخاری حرث بن حسین بن صدر جهان برهانی عمری، در۲۰رمضان ۷۰۶ق؛ ۳۵. قاضی السوق الاعظم زین الدین محمد بن حسین بن عبدالکریم سمنانی در۲۳رمضان ۷۰۶ق؛ ۳۶. نورالدین حمزة بن رسول رومی نایب قاضی الحضرة؛ ۳۷. نقیب نظام الدین محمد بن سید مهدی بن المرتضی الحسنی؛ ۳۸.فخرالدین جاربرتی(جاربردی)؛ ۳۹. شرف الدین اسحق بن محمود بن محمد عبدالمنعم یمانی قمی؛ ۴۰. سید نقیب محتسب الممالک لطیف الدین؛ ۴۱. فخر الدین سروی؛ ۴۲. جلال الدین عبدالمجید بسطامی؛ ۴۳. شرف الدین دامغانی محمد بن ابراهیم بن ابی اسحق؛ ۴۴. مولانا تارج الدین ابراهیم بن حسین رویانی در۲۵ذیحجه۷۰۶ق؛ ۴۵. فخر الدین لر(شعر فهلوی دارد)؛ ۴۶.امین الدین ابی القاسم چاچی؛ ۴۷. قاضی قضات قاضی تبریز؛ ۴۸. قاضی تبریز تاج الدین عبدالله بن عمرو رزقینی؛ ۴۹. جلال الدین عتیقی؛ ۵۰. نصربن ابی الفرج روذراوی (روذاورذی)؛ ۵۱. شرف الدین عبدالله بن محمد بن عبدالله کرجی قزنینی؛ ۵۲. رکن الدین خواجه علی دارالحدیثی؛ ۵۳.صدرالدین دارالحدیثی؛ ۵۴.برهان الدین عبدالله عبری؛ ۵۵. تاج الدین علی بن یونس دزماری؛ ۵۶. جمال الدین کاشغری صاعدبن محمد بن مصدق گستانی؛ ۵۷. کمال الدین حسن بن محمد بن حسن فارسی؛ ۵۸.نجم الدین علی بن محمد حافظ دامغانی؛ ۵۹.کمال الدین احد بن بریع ابی بکر بن عبدالغفار بن ابی بکر بن البکر کمال زنجانی؛ ۶۰. شرف الدین زاهد بسطامی در ۲۱رمضان ۷۰۶ق؛ ۶۱. شرف الدین محمد بن عبدالله هاشمی قزوینی؛۶۲. شمس الدین قاضی ری محمد بن محمد بن ابی بکر استرابادی رازی در ری؛ ۶۳. ناصر الاسلام ابوالقاسم احمد بن صاعد رویانی قاضی آمل روز دوشنبه ۱۲ربیع الاول ۷۰۷ق؛ ۶۴. فخرالدین حیدربن محمد جلالی اصفهانی؛ ۶۵.شرف الدین خوارزمشاه بن رحمتشاه بن حمزه و رواوجی؛ ۶۶. قاضی شیراز محد الدین اسمعیل بن یحیی ابن اسمعیل؛ ۶۷. محمد بن محمد بن اسمعیل بن صاعد قاضی اصفهان؛ ۶۸. ملک النقبا عضد الدین محمد بن ابی یعلی بن مجتبی حسینی قاضی یزد در ۲۱رمضان ۷۰۶ق؛ ۶۹. نظام الدین سید تقی شاه حسینی ابرقوهی؛ ۷۰. فخرالدین عبدالجلیل بن محمد بن عبدالباقی بن احمد بن ظفر بن ابی العباس بن احمد بن ثابت محتسب یزد؛ ۷۱. رشید الدین محمد بن یحیی بن محمد بکری صدیقی دماوندی قاضی دماوند

در دهه اخیر رمضان ۷۰۶ق؛ ۷۲. تاج الدین علی بن محمود بن محمد خراسانی یازری؛ ۷۳. بدرالدین تستری؛ ۷۴. ابی الغر احمد بن محمود بن محمد دینوری؛ ۷۵. ظهیر الدین علی بن امیر علی عسکری؛ ۷۶. نظام الدین طوسی؛ ۷۷.کریم الدین سروی؛ ۷۸. شمس الدین محمد مستخرج؛ ۷۹. صلاح الدین موسی بن یوسف بن علی مقتدی آذربایجان؛ ۸۰. قاضی ساوه عمادالدین احمد بن ابی جعفر ساوی؛ ۸۱. عزالدین امیر قاسم بن علی بن احمد بن علی حمامی؛ ۸۲. ابوالمظفر احمد بن محمد بن احمد ماکی قزوینی؛ ۸۳. ظهیرالدین عبدالمجید بن محمد بن عبدالله ماکی قزوینی؛ ۸۴. نامش سفید است درنسخه‌ها؛ ۸۵. محیی الدین عبدالعزیز بن محمد بن محمود کرمانی شوال ۷۰۷ق؛ ۸۶. تاج الدین قاضی تبریزی ابومحمد عبدالله بن عمر بن احمد ورزقینی؛ ۸۷. ناصر الدین محمد بن ابی سعد بن مسعود واعظ سمرقندی؛ ۸۸. برهان الدین محمد بن منصور سمرقندی نایب قاضی شیرازی؛ ۸۹. شمس الدین محمد بن محمد بن محمد استر ابادی قاضی ری؛ ۹۰. شرف الدین دامغانی؛ ۹۱. شرف الدین ابوالخیر علی بن محمد زاهدی بسطامی؛ ۹۲. شمس الدین محمد بنمحمد بن محمد ابی عبدالله نظام حسینی قاضی یزدی؛ ۹۳. برهان الدین حرث بن صدرجهان برهانی عمری بخاری؛ ۹۴. کریم الدین محمد بن محمد بن محمد مفسر قزوینی؛ ۹۵. شرف الدی محد بن یحیی بن محمد دماوندی قاضی دماوند؛ ۹۶.شهاب الدین عباس بن ابراهیم بن علی زرد اوی توران پشتی؛ ۹۷. محمد بن محمد بن ماکی قزوینی قاضی همدان؛ ۹۸. ضیاء الدین معبدالعزیز بن عمر بن عبدالعزیز قاضی تبریز؛ ۹۹. نصیرالدین ابوالفضائل بن محمد بن الفضائل قاضی یزد؛ ۱۰۰. نورالدین عبدالرحمن بن عمرطیاری؛ ۱۰۱. مجدالدین تورانپشتی.

[بنگرید به:۱. گفتار آقای سلطان القرایی د رباره کتاب اسئله و اجوبه رشیدی از خواجه رشید الدین فضل الله در نسخه ای که درآن ۳۴رساله است و از قرن ۷است و در آن پرسشها و پاسخها هر دو آمده است (مجله مهر س۸ش۴ص۲۰۹-۱۲۱و ش۵ص۲۸۰-۲۸۵)؛ ۲. مکاتبات رشیدی چاپ لاهور۱۳۶۴/۱(۱۹۴۵)؛ ۳. گفتار آقای دکتر مهدی بیانی د رمجله مهر درباره نسخه مورخ ۲۴ذیقعده ۷۰۸کتابخانه سلطنتی که رسایل رشیدی در آن هست (س۸ش۹ص۵۴۹-۵۰۲)]

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۸۸/۳ ـ ج

آغاز:بسمله: ان هذه تذكرة فمن شاء اتخذ الی ربه سبیلا.اما بعد حمد الله تعلی والصلوة و السلام علی نبیه محمد وآله و صحبه اجمعین چنین گوید ضعیف ترین خلایق و محتاج ترین برحمت حق ... فضل الله ابی الخیر المشتهر بالرشید ... که فضل و کرامتی که حق تعالی در حق این بنده ضعیف کرده عظیم بسیار است و در شمار نتوان آورد از آن جمله یکی آنکه توفیق رفیق گردانید ... در کما بیش مدت یکسال چهارکتاب را که در مجموعه ای جلد کرده تصنیف کرد ... و چون افاضل اکابر حکمای عصر که این کتب را د رمطاله آورده بودند هریک ... بر آن فصلی نبشته بعضی اول و بعضی در آخر؛ **انجام:** محروم نباشند بهره تمام یابند و الحمد لله رب العالیمن ... نسلیما دائما کثیرا (صورت خط ملک القضاة محیی الدین قاضی کرمان دام فضله)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸و۹ق؛ کاغذ: سمرقندی، ۷۵گ (۱۹پ-۹۳ر)، ۲۱سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱-۴۸۰]

● **منشآت زمان قاجار** / نامه‌نگاری / فارسی

monša’āt-e zamān-e qājār

ناصرالدین قاجار، شاه ایران، ۱۲۴۷ - ۱۳۱۳ قمری

nāser-od-dīn-e qājār, šāh-e īrān (1832 - 1896)

شامل: ۱. نامه خطاب به فرخ خان امین الملك سفیرفرانسه راجع به جنگ ایران و انگلیس ازناصرالدین قاجار، شاه ایران؛ ۲. نامه میرزا آقاخان نوری اعتماد الدوله صدر اعظم به برادر خود؛ میرزا آقا خان نوری؛ ۳. نامه ملك آرا راجع به امور جاریه دولتی مورخ ۱۳۱۳ق؛ ۴. صورت نوشتجات حسام السلطنه به دربار راجع به امور خارجه مورخ ۱۱ شعبان۱۳۱۳ در یك برگ درباره پنج نامه؛ ۵. نامه به مهر محمد قاسم خطاب به میرزا زکی در اصفهان راجع به امور حوزه ماموریت خود در رشت؛ ۶. نامه راجع به ارباب وظایف و مستمریات و امور جاریه با مهر مورخ ۱۲۸۳ق؛ ۷. نامه ناصر الدین شاه خطاب به امان الله خان والی کردستان؛ ناصرالدین قاجار، شاه ایران؛ ۸. نامه به مهر میرزا سعید خان انصاری؛ ۹. نامه‌ای به مهر محمد کاظم بن محمد حسین به یکی از وزراء؛ ۱۰. فرمانی به مهر رکن الدوله درباره تخفیف مالیات یکی از علماء؛ ۱۱. فرمان فتح علی شاه در اعطاء منصب سر کشیك باشی محمد قلی خان قاجار؛ ۱۲. فرمان به مهر صدر اعظم درباره برقرای تیول ظل السلطان؛ ۱۳. فرمان به خط علی بن ابی الحسن الموسوی سنانی الملك درباره لقب میرزا عباس خان موید الشعرا؛ ۱۴. فرمان فتح علی شاه درباره منصب سرتیپی دستجات عبدالوند و عبدالملکی محمد قلی خان قاجار؛ ۱۵. فرمان ناصر الدینشاه به شکرانه پنجاهمین سال سلطنت خود و بخشیدن مالیات نان و گوشت،ناصرالدین قاجار، شاه ایران؛ ۱۶. قصیده بینش حق جوی شیرازی در مدح اعلی حضرت رضا شاه پهلوی؛ ۱۷. فرمان ناصر الدین شاه درباره برقراری مستمری میرزا هادی خان؛ ناصر الدین قاجار، شاه ایران؛ ۱۸. فرمان ولی عهد (مظفر الدین میرزا) درباره اعطاء لقب حسام دفتری میرزا محمد؛ ۱۹. قصیده مدحیه بهاریه؛ ۲۰. کتابچه صورت مخارج روضه خانی دهه عاشورای سال ۱۳۰۱ دربار؛ ۲۱. فرمان لقب (نوید السلطنه) میرزا حسین خان سرتیپ؛ ۲۲. مدیحه میرزا علی اصغر خان اتابك؛ ۲۳. مدیحه امین الملك اثر طبع سید محمد بقا شرف المعالی؛ ۲۴. قباله ازدواجی است با عبارات ادیبانه مورخ دهم شعبان ۱۲۶۷ق، داماد آقا محمد جواد پسر مشهدی عبدالنبی علاقه بند، عروس بی بی حسنی خان دختر حاجی محمد حسن،

کابین ۷۰ تومان تبریزی نقد روپیه بیست و هشت نخودی؛ ۲۵. نامه اعتماد الدوله میرزا آقاخان صدر اعظم به شاهزاده والی فارس؛ ۲۶. طومار نظام راجع به ترتیب و دستورهای نظام؛ ۲۷. چند تصویر مربوط به همان طومار؛ ۲۸. نامه به مهر عزیزین غفار مورخ به ۱۲۷۸ از یک صاحب منصب به مافوق خود در گزارش امور توپخانه و قورخانه که بسیار شیرین و خواندنی و دارای مطالب جالب است؛ ۲۹. فرمان ناصر الدین شاه؛ ۳۰. نامه الله یار خان مورخ ۵ ربیع الثانی ۱۳۱۴ و در حاشیه آن جواب امیر نظام گروسی به خط و مهر خودش؛ ۳۱. فرمان و نشان رضایت نامه عبدالعزیز خان بن محمود خان پادشاه عثمانی درباره سفیر فوق العاده ایران محمد رحیم خان و معاون او ذوالفقار خان در شهر رجب ۱۲۷۸ به ترکی که در قسطنطنیه صادر گردیده، طغرای سلطنتی و امضاء در صدر صفحه و مهر پایان فرمان قابل توجه و در خور مقایسه بافرمان‌های خودمان می‌باشد؛ ۳۲. کتابچه دستورالعمل دربار به حاج غلام علی خان مامور خفیه ایران در هرات و بررسی خیانت سلطان احمد خان فرمانروای ایران در هرات و سازگاری او با انگلیسی‌ها؛ ۳۳. کتابچه مجموعه معاهداتی چند میان ایران و چند دولت دیگر.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۷۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۴گ، اندازه: ۲۶/۵×۴۴سم [ف: ۱۶-۶۳۵]

● **منشآت سلاطین** / ادبیات / فارسی

monša’āt-e salāṭīn

عبدالله افندی، - ۱۰۷۱ قمری

‘abd-ol-lāh-e afandī(- 1661)

جمع‌آوری صارمی عبدالله افندی. نامه‌های درباری و دیوانی است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۳-عکسی

نسخه اصل: از ترکیه نسخه اسعد افندی شماره ۳۳۳۳؛ بی‌کا، تا: ۱۰۳۹ق؛ ۱۶۸گ، ۱۹سطر[نشریه: ۲-۲۸۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۹-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۲۰۹]

● **منشآت السلاطین** / ادبیات / فارسی

monša’āt-os salāṭīn

توقیعی، احمد فریدون بیک

taoqī‘ī, ahmad fereydūn beyk

چاپ ۱۲۶۴.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۳۵-ف

جلد ۱؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۲۵ص [فیلمها ف: ۳-۹۷]

● **منشآت السلاطین** / تاریخ / فارسی

monša’āt-os salāṭīn

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۵۰

آغاز:صولت درآمده مضمون صدق مشحون؛ **انجام:** باز در تصرف اولیای ابد صولت

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

● **منشآت السلطان** / تاریخ / فارسی و ترکی

monša’āt-os soltān

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۴۹

آغاز:فی الحال مر پرسی سرطرفه طاغوت صباح؛ **انجام:** اجلال ایله تخت عالی بخت عثمانی

خط: شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام[الفبائی: -۵۶۰]

● **منشآت سلیمانی** / ادبیات / فارسی

monša’āt-e soleymānī

مجموعه منشآتی است مربوط به دربار صفوی که به دستور شاه سلیمان صفوی جمع‌آوری شده و همو آن را منشآت سلیمانی نامیده است.کتاب آموزش منشآت و امور وابسته بدان مانند رسم الخط و بلاغت و خط است که در دبیرخانه شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۱-۱۱۰۵ق) تهیه شده است. مرتب شده در پانزده «باب»:۱. در دستور معمول درگاه معلی در باب احکام و مناشیر به هر یک از طبقات انام و القاب که به چه قاعده معمول است؛ ۲. در دستور العمل شجره و احکام و ارقام و نوشتجات و امثال آن که از دیوان اعلی نوشته می‌شود؛ ۳. در مهرهای مبارک که هر یک متعلق به کدام نوشتجات است؛ ۴. در دستور مکاتیب اشرف به مخدرات اقوام و اولاد عالی مقام اشرف؛ ۵. در کتابات متعارفه که ارباب دولت و غیرهم به یکدیگر نویسند؛ ۶. در مکاتیب اوساط الناس به یکدیگر؛ ۷. در مکاتیب سایر الناس که عارف به آداب نوشتجات نیستند و القاب دستور باب ششم نیز مناسب ایشان که فقرایند نیست و در میان یکدیگر به نحوی معمول داشته‌اند؛ ۸. در اشعار مناسب مطالب که به آن اکتفا می‌شود و احتیاج به مکاتبه نیست و جهت اقتباس در مطالب و مکاتیب نیز به کار می‌آید؛ ۹. در مفردات القاب و فقرات اصلیه آن که چون ترکیب شود القاب غیرمتناهی نسبت به هر طبقه و هر طایفه به هم می‌رسد و هر چند منزل در هر طبقه عالی تر باشد فقرات الفاظ آن طبقه بیشتر باشد؛ ۱۰. در مصدرات اسامی؛ ۱۱. در مضافات القابیه ولایات و مضافات اعداد و اجناس و غیره؛ ۱۲. در قانون کیفیت تحریر مراسلات و امور متعلقه به آن؛ ۱۳. در

صناعات که سخن را به رعایت براعت و بلاغت و فصاحت و ملاحت افزاید، مشتمل بر «مقدمه» و دو «باب» و «خاتمه»:مقدمه: در تجدید شعر و انشاء، باب اول: در صنایع که اکثر خاصه شعرست، باب دوم:در صناعاتی که در انشا نیز کثیر الوقوع است؛ ۱۴. در نوشتجات شرعیه در املاء و قواعد سخنوری و خط، مشتمل بر «مقدمه» و چهار «مقاله» و «خاتمه»؛ ۱۵. در املاء و قواعد سخنوری و خط، مشتمل بر مقدمه و چهار مقاله و خاتمه:مقدمه: در ذکر حروف مخصوصه زبان فارسی و عربی و ترکی، مقاله ۱) در متعلقات زبان فارسی، در دو باب:باب اول: در املای فارسی، در دو فصل، باب دویم: در قواعد سخنوری، در دو فصل، مقاله ۲) در متعلقات زبان ترکی، در دو باب: باب اول: در املا، باب دوم: در قواعد سخنوری، مقاله ۳) در متعلقات زبان عربی، در سه باب:باب اول: در معانی حروف الف با تا و ابجد و مقطعات قرآن منقول از احادیث اهل بیت طاهرین علیهم السلام، در سه فصل، باب دویم در امای عربی، در دو فصل، باب سیم: در قواعد سخنوری، مقاله ۴) در خط، مشتمل بر فاتحه و نه باب و خاتمه: فاتحه: در تعریف خط، باب اول: در چگونگی خلقت قلم و مداد و لوح، باب دویم: در ظهور خط، باب سیم: در اسباب خط، در هشت فصل، باب چهارم: در اقساط خط، در شش فصل، باب پنجم: در تراشیدن قلم هر خط، در یازده فصل، باب هفتم: در ترکیب و کرسی و سایر اموری که کاتب را رعایت آن ضرور است، در پنج فصل، باب هشتم:در اصلاح خط،باب نهم:در آنچه کاتب را پرهیز باید کرد؛ خاتمه: در طریق ساختن مرکتب و رنگ‌ها (نسخه ما این بخش را ندارد). از این کتاب نسخه ناشناخته دیگری در کتابخانه ملک (ش۶۲۹۳) نگهداری می‌شود. آن نسخه به واسطه افتادگی باب اول در فهرست ملک (ج۲ص ۱۴۹-۱۵۰) با نام ترسل و ناشناخته معرفی شده است.

چاپ: به کوشش رسول جعفریان، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۸ش، از روی همین نسخه.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۹۵/۱

آغاز:سپاس بی قیاس بیرون از احاطه وهم و حواس و ستایش بی آلایش دور از دایره ادراک و احساس؛ **انجام:** و از خورشهای مذکور اگر احتراز و اجتناب نتواند نمود هر روز یک هلیله بخورد که فی الواقع دفع آن را کند.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۲۶ق؛ جلد: میشن مذهب؛ ۹۹گ (۱پ-۹۹ر)، ۲۰ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۴×۲۰/۶سم [ف: ۲۹/۱-۲۵۴]

● **منشآت شرف** / نامه‌نگاری / فارسی

monša'āt-e šaraf

شرف هروی، افضل الدین، ق۹ قمری

šaraf heravī, afzal-od-dīn(- 15c)

مجموعه منشآت تاریخی افضل الدین معروف به شرف هروی است. منشآت مزبور مشتمل است بر:۱. مقدمه؛ ۲. نشان مهدی محمد نقاری چی؛ ۳. نشان تدریس مولانا رکن الدین مسعود؛ ۴. نشان باسم خواجه افضل الدین محمد؛ ۵. نشان موقوفات خواجه افضل الدین محمد؛ ۶. نشان به اسم خواجه افضل الدین محمد؛ ۷. نشان سلطان اسکندر میرزا؛ ۸ نشان تولیت مسجد جامع باسم جناب امیر جلال الدین محمود؛ ۹. نشان خواجه معزالدین حسینی؛ ۱۰. نشان احتساب مولانا سلطان علی مجلسی؛ ۱۱. نشان تدریس صدرالدین ابراهیم؛ ۱۲. نشان تدریس مولانا شمس الدین محمد؛ ۱۳. نشان امیر علیشیر؛ ۱۴. نشان خواجه دهدار؛ ۱۵.نشان مولانا شمس الدین محمد منشی؛ ۱۶. نشان احتساب مولانا زاهدی؛ ۱۷. نشان احتساب مولانا نورالدین محمد؛ ۱۸. نشان صدارت سید محمد؛ ۱۹. نشان تولیت خواجه جلال الدین؛ ۲۰. نشان مولانا نظام الدین سلطانعلی؛ ۲۱. نشان استاد نظام الدین قلی محمد غنچگی؛ ۲۲. نشان جناب امیر شمس الدین محمد سید یوسف؛ ۲۳. نشان تدریس مولانا فصیح الدین محمد؛ ۲۴. نشان قاضی غنابادی محمد؛ ۲۵. نشان تدریس مولانا قطب الدین لاری؛ ۲۶. نشان جهة خواجه عبدالحق؛ ۲۷. نشان مولانا سیفی؛ ۲۸. نشان صدارت مولانا ظهیرالدین محمد طبسی؛ ۲۹. مکتوبی که حضرت اعلی به رستم بیک نوشته؛ ۳۰. مکتوبی که حضرت اعلی به یعقوب بیگ نوشته؛ ۳۱. نشان همایون به شیخ نجم؛ ۳۲. رقعه حضرت فردوس مکانی به رستم بیگ؛ ۳۳. مکتوب حضرت اعلی بسلطان احمد میرزا؛ ۳۴. از بندگان حضرت اعلی بنور علی بیگ؛ ۳۵. از بندگان حضرت علی به هادی شبروان؛ ۳۶. مکتوب به خواجه شمس الدین علی؛ ۳۷. کتابت حضرت اعلی بحضرت شاه اسماعیل؛ ۳۸. از شیخ الاسلام به سلطان روم؛ ۳۹. کتابتی که این ضعیف به یکی از فضلا نوشته؛ ۴۰. کتابتی که این فقیر به یکی از امرا نوشته؛ ۴۱. دیباچه دیوان حافظ؛ ۴۲. فتح نامه؛ ۴۳. مکتوبی که به یکی از سلاطین نوشته شده؛ ۴۴. نشان احتساب حافظ ناصرالدین محمد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۸۵

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین، و بعد این مجموعه ایست؛ **انجام:** آنرا غنیمت باید شمرد، و استفاده از آن را سپاس باید کرد.

خط: نستعلیق خوش، کا: خواجه اختیار منشی ، تا: قرن۹؛ واقف: حاج باقر ترقی؛ ۱۲۳گ، ۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۹-۷۱]

● **منشآت شیخ ابوالفضل وزیر اکبرشاه** / نامه‌نگاری، اسناد / فارسی

monša'āt-e šeyx ab-ol-fazl vazīr-e akbar-šāh

نوشته‌ها و گفته‌های وزیر جلال الدین محمد اکبر شاه هند، را

که به صورت بدیعی است، در سه قسم جمع آوری نموده است: ۱. مکاتبات و فرامین از زبان شاه به سلاطین دیگر؛ ۲. عرایض و خطوط او به شاه و خوانین؛ ۳. خطبه و اختتام انتخاب کتب.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۰۵

آغاز:گوناگون مر داوری را سزد که وجود بشر را از کارخانه عنایت؛ **انجام:** و آب برداشتن جدا سازد و برای زنان گذرگاههای دیگر مقرر گرداند

پایان دفتر اول است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸ رجب۱۲۱۳ق؛ مصحح؛ ۴۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [مؤید: ۳-۱۰۱]

● **منشآت شیخ (مختصر)** / نامه‌نگاری / فارسی

monša'āt-e šeyx (mx.)

در این نسخه تعدادی از منشآت «شیخ» آمده است، متأسفانه این شیخ شناخته نشد ولی سبک نویسندگی او را یک منشی قرن یازدهم و دوازدهم هجری قمری معرفی می‌کند. در این نسخه تعدادی مکاتیب (به ظاهر شش مکتوب) آمده و در بعضی از آنها از اشخاص نامبرده شده که متأسفانه آنها نیز شناخته نشدند.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۶۹/۲

آغاز:سپاس قدسی اساس مبدعی راست که عالم کون با چندین شؤن و فنون؛ **انجام:** روزگار مصفا ساخته به نیت تسخیر خراسان

خط: نستعلیق، کا: سید محمد حسینی، تا: محتملاًقرن۱۱؛ ۱۵ص (۲۴-۳۸)، ۱۷سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۶-۳۸۳]

● **منشآت صالح** / ادبیات / فارسی

monša'āt-e sāleh

تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۴/۷

این نسخه به تفصیل در شماره ۳ سال چهارم راهنمای کتاب توصیف شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۰۵ق[نشریه: ۲-۴۵]

● **منشآت طبعی کرمانی** / نامه‌نگاری / فارسی

monša'āt-e tab'ī-ye kermānī

شامل سه نامه از او.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۵۲

آغاز:طبعی کرمانی به یکی از اطبا نوشته، حکیمی که به دستور عقل و قانون ادراک سبابه نبض گیرش؛ **انجام:** در کام کشیده می‌سوزم و دم بر نمی آورم. رمز عشق از من که قانون و قایمم بشنوزان که از چنگ ملامت خورده ان مضرابها.

خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج، ۱گ (۱۹۳ر-۱۹۳پ) [ف: ۱/۲۹-۱۳۹]

● **منشآت عارفانه** / نامه‌نگاری / فارسی

monša'āt-e 'ārefāne

نامه‌های کوتاهی است که یکی از ادبا به معشوقه خود نوشته ودراثنا اشعاری به فارسی نیز مندرج کرده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۹۱۶/۲-۲۹/۲۵۶

آغاز:دریکی از اسفار بر ربع دیاری گذارم افتاد گفتی با آبش آتش محبت آمیخته وازخاکش هوای عشق انگیخته فضایش عجز انگیز وعشوه ساز وهوایش مایه بخش راز ونیاز؛ **انجام:** وادهم کام درلگام یدالاعصار والاعوام آمال او ممهد احکام او مسلم درسور حکم او را محصور ملک عالم امر الاسعد الاعلی مطاع والسلام

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ ۱۷گ، ۱۱سطر چلیپایی، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۸-۴۶۳۱]

● **منشآت عرفی** / نامه‌نگاری / فارسی

monša'āt-e 'orfī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۱۲

شامل: رقعه به نواب خان، آصف خان، حکیم ابوالفتح گیلانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳ص (۳۲۵-۳۲۷)[ف: ۳۸-۲۹۶]

←منشأت علامی ‹ مکاتبات علامی

● **منشآت علی آبادی** / نامه‌نگاری / فارسی

monša'āt-e 'alī ābādī

کلهر، محمد رضا بن محمد رحیم، ۱۲۴۵ - ۱۳۱۰ قمری

Kalhor, mohammad rezā ben mohammad rahīm (1830 - 1893)

نامه‌های متفرقه از اشخاص مختلف به شرح آتی:۱. مقدمه با آغاز:«بسمه تعالی، چون منشأت خواطر ادباء هر عصر و مبدعات ضمایر بلغاء هر عهد علی اختلاف مراتبهم غالباً هر کدام جداگانه و متشت در اوراق صحایف و تذکره لطایف صاحبان علم و فضل و راویان جد و هزل مثبت و مسوطر است در این اوقات جمعی از خلان الوفا و اخوان الصفا از این ذره بیمقدار محمدرضا بن محمد بیگ کلهر بطریق اجمال و مباسطت خواهش نمودند ...»؛ ۲. ترجمه عهدنامه حضرت امیرالمؤمنین با مالک اشتر، با آغاز:«بسمله. چون در سال چهلم از هجرت رسول اکرم صلوات الله و سلامه علیه مصر بر محمد ابی بکر رحمه الله بر آشفت و او را بدان صفت که در تاریخ مغازی عرب مسور است بسوختند امیر المؤمنین علی سلام الله علیه ایالت آنملک با

مالك ابن الحارث النخعی که او را اشتر گفتندی ارزانی داشت ...»؛ ۳. نامه‌ایبا آغاز:«بسمله.ای کرده ز کلك صنع ترکیب بشر ××ز انشاء تو نقش بسته اجسام و صور ... انشاء نامه حمدیکه مترسلان صحایف صنایع ابداع املاء نمایند ...»؛ ۴. نامه‌ایکه از جانب نادرشاه بیکی از سلاطین نوشته‌اند، با آغاز:«جواهر زواهر حمد و سپاس فزون از حیطه وهم و قیاس نثار بارگاه مالك الملکی را سزاست که فیما بین سلاطین با عز و تمکین بمصداق «و نزعنا ما فی صدور هم من غل اخوانا علی سرر متقابلین» رشته الفت و اتحاد محکم حراقیل سلیمان نگین روی زمین را بمفاد «و جعلنا هم خلایف فی الارض واسطة العقد» نظام عالم و انتظام امور بنی آدم ساخته ...»؛ ۵. نامه نادرشاه به سلطان هند با آغاز:«جوهر تعبیه ادعیه طیبه دوستی قرین ولالی زاهره تسلیمات زاکیات مودت آئین از مخزن وداد و گنجینه اتحاد حضرت فلکر فعت درة التاج اکلیل سلطنت و کامکاری ... برادر والاگهر و حبیب نیکو سیر مبلغ و متحف داشته بر لوح مصادقت می‌نگارد ...»؛ ۶. سواد فتح‌نامه هندوستان با آغاز:«آنکه فرزند اعز کامکار وار شد ارجمند عالیمقدار رضاقلی میرزا نایب السلطنه ایران که بشفقت بینهایت با وسایل عز امتیاز و الطاف عنایت خدیوانه درجه اختصاص یافته بداند ...»؛ ۷. ایضا فتح‌نامه هندوستان با آغاز:«آنکه فرزند ارجمند نور دیده و دلبند رضاقلی میرزا [که] بشفقت شاهنشاهی سر افراز گشته بداند ...»؛ ۸ سواد فرمان نادرشاه به علیمرادخان شاملو در سفارت هندوستان با آغاز:«آنکه حجابت و ایالت و شوکت پناه سفارت و حشمت و جلالت دستگاه واقف رموز آداب دانی ناظم امور بارگاه آسمان جاه سلطانی عالیجاه مقرب الخاقان نظام الایالة و الشوکة و الحشمة و الجلالة و الاقبال علمرادخان شاملو ایشیک آغاسی باشی دیوان اعلی بتوفیقات الهی موفق و با شفاق سرشار خدیوانه مستوثق گشته بداند ...»؛ ۹. سواد فرمان نادرشاه در باب فتح هراة و افاغنه با آغاز:«آنکه عالیجاه رفیع جایگاه عزت و سعادت همراه فخامت و مناعت ... محمد علیخان بیگلربیگی ممکلت فارس بتوجهات بیقیاس خاطر خطیر حضرت شهریاری درجه مفاخرت و اعتبار یافته بداند...»؛ ۱۰. سواد فرمان وزارت محمد قلیخان با آغاز:«چون ... قضا و دبیران کارخانه اعطی کل شیئی خلقه ثم هدی برقم طرازی کلك تقدیر ... بنام نامی این خانواده عزوشان نگاشته ... ما نیز برای مصلحت سنجی نظام کل بر ذمت همت خسروانه لازم فرمودیم ...»؛ ۱۱. سواد فرمان نظارت بیوتات خاصه محمد علیخان با آغاز:«از آنجا که ناظم کارخانه قضا و قدر و ناظر بینظر این هفت منظر رتق و فتق امور جهانبانی و ضبط و ربط مهام کشورگیری و گیتی ستانی را برای جهان آرای نواب نواب همایون ما واگذاشته ...»؛ ۱۲. سواد نظارت باغات عمارت دارالسلطنه اصفهان؛ ۱۳. سواد فرمان داروغگی بازار معسکر از طرف نادرشاه؛ ۱۴. سواد فرمان حکومت و ارسال خلعت؛ ۱۵. سواد رقم قبول شفاعت نمودن؛ ۱۶. سواد رقم عتاب امیر به حاکم دارالسلطنه هرات؛ ۱۷. سواد رقم نادرشاه در خصوص تنبیه افاغنه؛ ۱۸. سواد رقم عتاب به افاغنه هرات؛ ۱۹. سواد رقم نادرشاه به یکی از حکام؛ ۲۰. سواد رقم نادرشاه به یکی از علماء؛ ۲۱. سواد قباله نکاح رضاقلی میرزا؛ ۲۲. سواد وقف‌نامه قرآن مجید؛ ۲۳. سواد وقف‌نامه صحیفه کامله؛ ۲۴. سواد وقف‌نامه کتب مصیبت سیدالشهداء؛ ۲۵. سواد وقف‌نامه [دیگر] به جهت صحایف و کتب؛ ۲۶. سواد وقف‌نامه مزارع و قراء؛ ۲۷. سواد وصیت‌نامچه؛ ۲۸. عرایضی که به شاهزادگان و وزراء و امرا نوشته‌اند بیست فقره؛ ۲۹. منشآت میرزا عبدالوهاب نشاط با آغاز:«سوادنامه ایست که از خاقان مغفور بامپراطور فرانسه ناپلئون نوشته‌اند. بسمله. شکر و منت خداوندیرا که شکرش نعمتی است و اقرار بر منتش خود منتی ...»؛ ۳۰. دیباچه منشآت عالیجاه مقرب الخاقان محمودخان ملك الشعرا است با آغاز:«بسمله. الحمدلله رب العالمین ... اما بعد بر نفس روحانی و عقل آسمانی. فکر ثاقب و رأی صائب آنانکه در کشف معضلات ... مسطور و مکتوم نیست ...»؛ ۳۱. دیباچه‌ای که مرحوم قایم مقام بر کتاب مفتاح النبوه حاج ملارضای همدانی نوشته‌اند، با آغاز:«بسمله. الحمد لمن تقصر اللسان عن حمده»؛ ۳۲. دیباچه کتاب جهادیه کبیر قایم مقام:«... بسمله. ربنا افرغ علینا صبراً و ثبت اقدامنا و انصرنا علی القوم الکافرین ...»؛ ۳۳. دیباچه‌ای که مرحوم قایم مقام بر کتاب «اثبات نبوت» والد خودشان نوشته‌اند، با آغاز:«لك الحمد یا ذا المجد و الجود و العلی ...»؛ ۳۴. رساله عروضیه که قایم مقام نوشته است با آغاز:«ابتدای هر سخن و افتتاح هر کلام بنام پروردگاری شایسته و سزاست ... فلك رابی و تدو سبب بر افراشت ...»؛ ۳۵. کتاب شمایل خاقان به قلم مرحوم قایم مقام با آغاز:«بسمله. سبحانك لا احصی ثناء علیك و کل ثناء یعود الیك ...»؛ ۳۶. سلسله نسب قایم مقام با آغاز:«میرزا ابوالقاسم قایم مقام ابن میرزا عیسی قایم مقام ... سید حسن بن افطس بم علی اصغر بن امام زین العابدین سلام الله علیه و علیهم اجمعین»؛ ۳۷. مخزن الانشاء با آغاز:«بسمله. پاکامنزها ناپاك پاك را چگونه تنزیه کند ...»؛ ۳۸. خسروی نامه بدایع نگار با آغاز:«چنین گفت دانا که بر کردگارنباید ستایش همی در شمار ...»؛ ۳۹. دیباچه‌ای که میرزا مهدیخان از جهت بیاض نواب رضاقلی میرزا انشاء فرموده‌اند، با آغاز:«هوالله تعالی شأنه العزیز. حبذا این بیاض دل که تدزو رنگین پر و بال است ...»؛ ۴۰. از منشآت میرزا عبدالوهاب؛ ۴۱. از منشآت محموخان ملك الشعرا؛ ۴۲. از منشأت قایم مقام؛ ۴۳. از منشأت میرزا نقی علی آبادی؛ ۴۴. مراسله فاضل خان گروسی به آقاخان محلاتی؛ ۴۵. از منشأت قایم مقام؛ ۴۶. قصاید میرزا ابوالقاسم متخلص به ثنائی با آغاز:«بسمله:این طارم فرخنده که پیراست ز پیرابالاتر و والاتر ازین گنبد خضرا ...».

چاپ: دارالاخلافه طهران، ۱۲۸۶، وزیری بزرگ، ۴۰۰-۴۳۰ص

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۵۶

آغاز:آغاز مقدمه: بسمه تعالی چون منشآت خواطر ادبا ...؛ آغاز متنبسمله چون در سال چهلم از هجرت ...؛ **انجام:** این طارم فرخنده که پیراست ز پیرا ×× بالاتر و والاتر ازین گنبد خضرا
خط: نستعلیق شکسته، کا: حسن بن محمد شفیع بن عبدالکریم، تا: ۱۲۹۹ق؛ ۳۹۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۳-۱۳۳۷]

● **منشآت غیبی در بیان احوال شیخ زین العابدین شیخ الاسلام = شرح حال مشتری = شرح حال زین العابدین شیخ الاسلام** / تراجم / فارسی

monša'āt-e qaybī dar bayān-e ahvāl-e šeyx zayn-ol-'ābedīn šeyx-ol-eslām = š.-e hāl-e moštarī = š.-e hāl-e zayn-ol-'ābedīn šeyx-ol-eslām

غیبی، ۱۳ قمری

qaybī (19c -)

رساله‌ای است در شرح حال شاعری سیاح به نام علی بن حسین ملقب به شیخ الاسلام که مؤلف در تبریز با وی معاشرت داشته است. این تذکره در اول رمضان سال ۱۲۸۵ به انجام رسیده است و اینک گزیده‌ای از آن را در زیر می‌آوریم: شیخ زین العابدین بن محمد حسین خراسانی گنجه‌ای قراجه داغی متخلص به مشتری و ملقب به شیخ الاسلام. اجدادش از خراسان به گنجه کوچیدند. زاد روز او جمعه ۲۴ ربیع المولود سال ۱۲۴۵ در قریه صومعه دل از توابع قراجه داغ بوده است. در سن پنج سالگی تحصیلاتش را نزد پدر فاضل خود آغاز نمود و در سال ۱۲۶۰ق ق به عزم تبریز از قراجه داغ هجرت می‌کند ابتدا به اهر و سپس به تبریز رهسپار، آنگاه بعد از ۵ سال از راه زنجان و قزوین به تهران و از آنجا به مشهد مقدس سفر کرده و در مدرسه میرزا جعفر رحل اقامت افکنده است. وی بعد از ۵ سال سیاحت در بلاد شرقی و شمالی ایران دوباره به تبریز مراجعت نموده و از آنجا به قصد دیدار با والدین خود به قراجه داغ رفته، سپس به سیاحت در شهرهای قفقاز پرداخته است پدرش که از دانشمندان عصر خود بوده به سال ۱۲۸۵ق درگذشته و او بعد از مرگ پدر دوباره به تبریز باز می‌گردد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۱۹/۱

آغاز:شیخ زین العابدین گنجه الملقب بشیخ الاسلام از نبایر سلطان الموحدین و غوث الواصلین سلطان حیدر صفویست طاب ثراه. روز جمعه ۲۴ شهر ربیع الاول ۱۲۴۵ بمقتضای حکمت بالغه خداوندی از کتم عدم بعرصه وجود قدم نهاده؛ **انجام:** این کم بضاعت را درین ولایت بیابد که آن وقت همین ما صدق بیت مولوی علیه الرحمة گشته می‌تواند که مدام بر آن مداومت کند. فرد: من شدم پاک از تن و صاف از خیال × می‌خرامم تا نهایت الوصال. حمداً حمداً شکراً شکراً الحمدلله اولاً و آخراً ...

خط: نستعلیق زیبا، کا: محمدعلی بن جلیل بیک، تا: ۱۲۸۶ق؛ مجدول؛ ۱۵گ(۱پ-۱۵پ)، ۱۶ سطر (۱۰×۱۸)[ف: ۴۱-۴۲۹]

● **منشآت فتوحی** / ادبیات / فارسی

monša'āt-e fotūhī

تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی کا، بی تا[میراث اسلامی: ۵-۶۰۱]

● **منشآت قاجاری** / اسناد / فارسی

monša'āt-e qājārī

۱. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۵۵**

برخی تاریخ ۱۲۸۷ و ۱۲۸۸ و ۱۲۹۲ دارد از۷ تا ۳۶۴ با چند نامه دیگر بی‌شماره؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۱۰گ، ۲۲ سطر (۱۳×۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۱۶-۸۳]

۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳/۴ سرود**

خط: نستعلیق، بی کا، تا: با تاریخ۱۲۲۱ق[نشریه: ۱۳-۴۲۲]

۳. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۵۲-ف**

شامل: ۱. فرمان ناصرالدین شاه در تقسیم امور دولت به وزارت‌خانه‌ها با گذاردن وزارت خزانه عامره در عهده معیر الممالک مورخ ۱۲۸۳ق، ۲. فرمانی درباره مقرری و تیول علی رضا خان پسر زین العابدین خان گروسی مورخ ۱۲۷۹ق، ۳. قباله نکاح میرزا محمد حسین پسر میرزا محمد مستوفی و زینب بیگم مورخ ۱۲۲۵ق، ۴. فرمان مقرری درباره عبدالله خان برادرزاده میرزا محمود وکیل الرعایای کاشانی مورخ ۱۳۰۴ق، ۵. فرمان دادن نشان حمایل و منصب امیر تومانی به میرزا فتح الله خان بیگر بیگی گیلان با تصویب امین السلطان صدر اعظم مورخ شوال ۱۳۱۰ق، ۶. فرمان مظفرالدین شاه در تسهیل فروش و حمایت مخصوص از انجمن ضبط اصوات امریکا در فروش گرامافونها و ماشینهای ممتاز خود مورخ ذیقعده ۱۳۲۳ق؛ ۷. فرمان دادن نشان تمثال همایونی به مشکوة الدوله به درخواست نایب السلطنه امیر کبیر وزیر جنگ مورخ شعبان ۱۳۱۱ق، ۸. فرمان دادن امتیازات دولتی و درجات نظامی امام قلی میرزای عماد الدوله به ابراهیم میرزا مشکوة الدوله پیشخدمت خاصه با تصویب امین السلطان صدر اعظم مورخ ۱۳۱۲؛ بی کا، بی‌تا؛ از روی اصل نامه‌ها [ف: ۱-۲۵۷]

۴. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۶۶**

نخست سواد دست خط همایون ناصرالدین شاه است در بالای فرمان منصب ولی عهدی دولت ایران، تا اینکه میرسد به چهار سواد دست خط ناصرالدین شاه سپس نامه‌های میرزا ابوالقاسم قائم مقام؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ جلد: تیماج، ۱۷گ، ۱۷سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۱×۲/۵سم [ف: ۱۷-۲۶۵]

● **منشآت قاجاری با پندیات** / انشاء / فارسی
monša'āt-e qājārī bā pandīyāt
میرزا مهدی خان، ق۱۴ قمری
mīrzā mahdī xān(- 20c)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۵۵
آغاز:بسمله، شکر و سپاس ... برون از قیاس خالقی را جل شانه سزاست که در ایجاد؛ **انجام:** که سر رشته محبت و دوستی را خود به هیچ وقت و ... نخواهد داد.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: مقوایی، ۲گ (۳۲پ و ۳۳)[رایانه]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳و ۱۴؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۱۰-۱۲سطر (۸×۱۶-۱۹)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [سنا: ف: ۱-۳۵۱]

● **منشآت قائم مقام** / نامه‌نگاری / فارسی
monša'āt-e qā'em maqām

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۸/۱۵
نامه‌ای از قایم مقام به برادرش؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۱ص (۷۳پ)، اندازه: ۱۱×۲۱/۴سم [ف: ۲۹/۱-۱۸۱]

● **منشآت قطب محبی** / ادبیات / فارسی
monša'āt-e qotb-e mohebbī
شیرازی، عبدالله بن محمد، ق۱۰ قمری
Šīrāzī, 'abd-ol-lāh ebn-e mohammad(- 16c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۰/۲۵
آغاز:اگر بنده از خدای خویش عاصی نشود، دوام عافیت؛ **انجام:** که جز این هیچ روی نیست، و الیه یرجع الامر کله فاعبده و توکل علیه و ما ربک بغافل عما تعملون، و السلام علی من اتبع الهدی
پنج پاره از منشآت این مرد است؛ خط: شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ، سطورچلیپایی(۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۲-۲۸۱]

● **منشآت لطیفه** / ادبیات / فارسی
monša'āt-e latīfe

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۹۸
آغاز:لفظ چهارم از سطر اول: در مراسلات وزرای آصف صفات
خط: نستعلیق، کا: عبدالغفور بن محمد امینی، تا: غره ربیع الثانی۱۰۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۳۰]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۹۹
آغاز:فوطه دهید که بی طاقت گشته بمقتضای میلان خاطر و ملازمان آستان خلافت آشیان فرمان دهم؛ **انجام:** گر تو زمان تالیفشمنشات لطیفه بشمر
این کتاب دارای نه سطر مشتمل بر الفاظ است بدین تفصیل: سطر ۱. در مکاتیب به صدور و وزرا و مانند آنها، ۲. در مکاتیب به اشراف برایا، ۳. در مکتوباتی که به اوساط ناس می‌نویسند، ۴. در ایراد مکاتبات محترمات، ۵. در خطاب و جواب اعزه اصحاب، ۶. در نامه‌های تهنیت، ۷. در نامه‌های تعزیت، ۸ در رقعه‌های متفرقه، ۹. در تحریر مناشیر، تتمیم: در قطعات و رباعیات و معمیات و تواریخ این کتاب به سال ۹۲۵ موافق جمله «منشات لطیفه» به پایان رسید و گویا پس از این تاریخ نامه‌هایی تا تاریخ ۹۶۰ بر آن افزوده شدهاست؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴ ذیحجه۱۱۳۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۶۳گ، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۳-۸۳]
۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۹۰
آغاز:مرقوم می‌گردانیدند و در این ازمنه و اوقات رعایت اختصار بجائی رسید که در اکثر اول مکاتیب غیر لفظ هو چیزی ننویسند؛ **انجام:** گر تو خواهی زمان تألیفش ×× منشئات لطیفه را بشمر
این کتاب دارای یک عنوان است به جای مقدمه و در نه سطر و هر کدام دارای چند «لفظ» و یک تتمیم بدین تفصیل: سطر ۱. در دستورنامه به سلاطین و دیگر درباریان عالی رتبه، ۲. در دستور به اشرف و علما و دیگر بزرگان، ۳. در دستور به دهاقین و تجار و هنروران، ۴. در دستور به محترفین و اهل بازار، ۵. در مخاطبه و مجاوبه اعزه و دیگر احباب، ۶. در تهنیت نامه‌ها، ۷. در رسایل تعزیت، ۸. در رقعه‌های متفرقه و منشآت متنوعه، ۹. در مناشیر، تتمیم: در ایراد رباعیات و قطعات و معمیات و تواریخ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «محمد بن نصر الله الموسوی» (بیضی)؛ تملک: عبدالفتاح به تاریخ ۱۰۵۶ق، محمد محسن بن عبدالوهاب؛ جلد: تیماج، ۱۸۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۳-۱۰۵]

● **منشآت مادهورام = انشای مادهورام** / نامه‌نگاری / فارسی
monša'āt-e mādhūrām = enšā-ye mādhūrām
مادهورام
mādhūrām
مجموعه نامه‌های لطف الله خان و کوکلتاش خان از صاحب منصبان هند که از دو فصل ترتیب یافته است: فصل ۱. محتوی بر عرایض، احکام و اوامر و خطوط که از زبان نواب لطف الله خان و نواب کوکلتاش خان نگاشته شده؛فصل ۲. متضمن مکاتیب که خود به اعزاز و احباء نگاشته است.نسخه‌هایی از این منشآت در کتابخانه‌های پاکستان موجود است.
آغاز:بسمله، بر دبیران دقیقه رس و روشن ضمیران صبح نفس،

پوشیده نماند که چون این خوشه چین خرمن ارباب سخن را خیال استدراک غوامض انشاء و استکمال این گرامی فن در سر افتاد ...

چاپ: هند، کانبور، نولکشور، ۱۳۰۲ قمری؛ در سال ۱۸۸۲ م در هند چاپ شده؛ دهلی؛ سنگی؛ ۱۲۸۶ق؛ وزیری؛ ۱۱۲ص

[مشترک پاکستان ۲۷۰/۵؛ نشریه ۸۷/۱۱؛ شیرانی ۳۴۴- موزه ملی پاکستان ش ۲۲۱، میراث مشترک ایران و هند: ۲-۲۹۸]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۶۲

آغاز:برابر؛ **انجام:** بخشایش من عاصی را به نیکان کفایت کن، بر جرم من به بخش که آورده ام شفیع ها با اشک ندامت و غرق انفال را ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۲۳۹ق؛ مصحح؛ جلد: مشمع، ۱۵۴گ، ۱۲سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۳۷-۶۱۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۷۰/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج آراسته کار بهاءالدین پیشاوری، ۱۱۲ص، ۲۳سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۷-۳۳۵]

● **منشآت محسن میرزا** / ادبیات / فارسی

monša'āt-e mohsen mīrzā

امین الواعظین، اسدالله بن ابوالقاسم، ق۱۳ قمری

amīn-ol-vā'ezīn, asad-ol-lāh ebn-e ab-ol-qāsem(- 19c)

محسن میرزا فرزند عبدالله میرزا فرزند فتح علیشاه قاجار است این شاهزاده از ادیبان زمان بوده و در صرف و نحو ادب فارسی و عربی مقام والا داشته است شیخ ابوالقاسم مدتی از ندیمان محسن میرزا بوده و پس از مرگش پسرش شیخ اسدالله در ندیم بودن جانشین پدر می‌شود. شیخ اسدالله چون خود از اهل ادب می‌باشد پس از مرگ محسن میرزا بر آن می‌شود که منشآت شاهزاده را جمع کند تا از بین نرود. حاصل کار او این کتاب می‌شود.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۱۹

آغاز:بسمله، سپاس و ستایش بی پایان بریزدان پاک که بی انجام و آغاز است؛ **انجام:** جعلت فداک و اطال الله بقاءک

خط: نستعلیق شکسته، کا: حسنعلی بن حمزه، تا: ۱۳۲۲ق، جا: تهران؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۷۹گ، ۲۳سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵-۳۱۶]

● **منشآت معاصران** / نامه‌نگاری / فارسی

monša'āt-e mo'āserān

منشآت معاصران وزیر لشگر و ستایش از او به عربی. خود فروزانفر این مجموعه رادر مجله ادبیات تبریز وصف کرده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۳۳/۱۳

بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ جلد: تیماج، ۴گ (۱۳۰پ-۱۴۳پ)، ۱۵سطر (۷/۵×۱۴)، قطع: ربعی[ف: ۱۷-۱۸۳]

● **منشآت معتمدالدوله** / نامه‌نگاری، ادبیات /فارسی

monša'āt-e mo'tamed-od-dowle

منشآت معتمدالدوله و قائم مقام و دیگران: نامه میرزا تقی به قائم مقام، وصف احوال معتمدالدوله قائم مقام، فرمان وزارت همدان برای فتح علی خان بیگلربیگی و چند نامه دیگر.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۲۷/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲ص، ۱۵سطر (۷×۱۴)، قطع: ربعی[ف: ۱۷-۲۳۱]

● **منشآت منثوره** / ادبیات / فارسی

monša'āt-e mansūre

از: میرزا صادق (به احتمال)؛ زمان تحریر: قرن یازدهم هـق.

این نسخه حاوی یک سلسله منشآت و عبارات دلکش و ادبی است که به نظر جمع‌آورنده و نگارنده آن «به‌جهت اذهان مستقیمه اطفال و مبتدیان کمال خاصیت و فوائد بی شمار دارد». مطالب همگی با عبارات مسجع و مقفی آمده و غرض از آن آموزش تحریر ترسل‌نویسی است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۷۴

آغاز:بسمله و به ثقتی، بر ارباب بصیرت و اولواالاباب معرفت؛ **انجام:** قداتفق الفراغ من تحریر هذی الکتاب. عبدالله حسن بیک ابن ... غفر ذنوبهم سنه ۱۰۲۶

خط: نستعلیق، کا: عبدالله، تا: محرم ۱۰۲۶؛ جلد: تیماج، ۷۲گ، ۵سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۶-۳۹۶]

● **منشآت منظوم** / نامه‌نگاری /فارسی

monša'āt-e manzūm

غیر همانند:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۶/۱۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲ص (۴۶۷-۴۶۸)، ابعاد متن: ۱۰×۱۹، اندازه: ۲۰×۲۹سم [سنا: ف: ۲-۵۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۳۹

آغاز:بسمله، در دیباچه کتاب و توحید باری.بنام خداوند خورشید و ماه ×× که او داد بر نیک و بد دستگاه؛ **انجام:** در گرفتاری خود گوید. حافظ: شکر ایزد که تو در گلشنی ای مرغ چمن ×× با اسیران قفس مژده گلزار بیار ... / ای سنگدل صیاد من تا چند بر

یاد قفس ×× سر زیر بال خود کشم در گوشه گلزارها
گردآورنده عنوان‌های مختلفی ذکر نموده و ذیل هر عنوان، از شاعران مختلف، شعری آورده است.بعضی از عنوان ها عبارتند از: بپادشاه نویسد، شاهزاده بپادشاه نویسد، در تادیب سرکشان، باب فخریه، در نیاز عاشق به معشوق، شکایت از نرسیدن نامه و خبر، در رسید نامه و خبر، در انتظار، شکایت از معشوق هر جائی، اظهار دوستی، در جفای دوستان و با این همه اظهار رضامندی، در ضعف پیری و ناتوانی، در پایان اشعار متفرقه از شعرای مختلف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «یا امام محمد تقی ۱۲۵۷» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۴گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۵۱-۸۱]

۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۲۵/۱۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲ص، قطع: رحلی[نشریه: ۷-۲۴۶]

● **منشآت منیر** / ادبیات / فارسی

monšaʼāt-e monīr

منیر لاهوری، منیر بن عبدالمجید، ۱۰۱۹ - ۱۰۵۴ قمری

monīr-e lāhūrī, monīr ebn-e ʻabd-ol-majīd (1611 - 1645)

چهل و نه نامه است که منیر به درخواست فرزندش از نامه‌های خود و دوستانش جمع‌آوری نموده است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۱۵/۲۵

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مرصع محرر؛ جلد: گالینگور، ۴گ (۷۵ر-۷۸ر)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳۸-۳۱۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۶۹/۲

آغاز:یکی از سخن شناسان چون معنی، آمده از درم که قید حاجت ندارد ناخوانده در آمد و گفت؛ **انجام:** رقعه چهل و نهم بعد از ستایش ایزدی که چرخ ازرق شعار را درجه والا داد ... و دانا چشم بر گوهر هر که درو سخنی دارد می‌داند که چه می‌گویم والسلام.

خط: نستعلیق، کا: اودطی یول، تا: ۱۰ ماه حیت۱۲۹۱ق؛ ۱۵گ (۴۵پ-۵۹ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۳۸-۲۱۰]

● **منشآت میر باقر علوی** / نامه‌نگاری / فارسی

monšaʼāt-e mīr bāqer-e ʻalavī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۴۵

شامل رقعه ای به میرزا صائب، به غزنوی در طلب کشتی، به فخرا؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۳ص (۳۹۲-۳۹۴)[ف: ۳۸-۲۹۹]

● **منشآت میرزا مهدی خان (منتخب)** / نامه‌نگاری / فارسی

monšaʼāt-e mīrzā mehdī xān (mn.)

استرآبادی، محمد مهدی بن محمد نصیر، ۱۱۰۰ - ۱۱۸۰ ؟ قمری

estarābādī, mohammad mahdī ebn-e mohammad nasīr (1689 - 1767)

منتخبی از نامه‌های اوست جهت آموزش فن ترسل که در این مجموعه آمده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۹/۳

آغاز:رقم نظارت آنکه از روزی که بانی این سرای جهان و معموره ابن بلند ایوان و قبه ...

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۳ق؛ جلد: مقوا، ۱۰ص (۵۳-۶۲)، ۱۲سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۳/۴۰-۲۳۷]

● **منشآت نادری** / تاریخ، اسناد /فارسی

monšaʼāt-e nāderī

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۶۳

با عنوانهای سواد فرمان نادری، صورت تعزیت‌نامه در آغاز و با یادداشت‌های تاریخی درباره روی دادهای هرات و آذربایجان در سال‌های ۱۲۳۴ و ۱۲۴۱ و ۱۲۴۴ و ۱۲۴۵ و ۱۲۵۴ و ۲۵ محرم ۱۲۷۹، در نیمه دوم صورت رقم حکام است از: امیر شهسوارخان برای منصورخان، عطا محمد خان، مهدی قلی خان برای سردار سلطان احمد خان، دبیر الملک ایران برای سردار سلطان احمدخان، صفی خان برای منر اسماعیل خان، مستوفی میرزا عطا محمدخان برای منشی اسماعیل خان، حاجی سید ابوالحسن خان برای سردار سلطان احمدخان، سردار سلطان احمدخان حکم ران برای صدر اعظم ایران، صفی خان منشی باشی برای ماده آقا سید محمدخان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در متن و هامش؛ ۱۹۱گ، ۱۲سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۷-۲۸۳]

۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۱۹۳

گویا از مهدی خان استرابادی، عنوان دیباچه نکاح که برای شاه زاده رضا قلی میرزا نوشته اند در آن هست و در پایان میرسد به مراسله میرزا ابراهیم؛ خط: نستعلیق، کا: قزوینی، محمد ابراهیم بن عبدالوهاب، تا: سه‌شنبه ۳ ربیع الاول۱۲۴۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۳۰۱]

۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۰۵ مکرر

از دیباجه بیاض میرزا مهدی استرآبادی آغاز می‌شود و منشآت واعظ قزوینی هم در آن هست؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳-۶۳]

● **منشآت نادری و عثمانی** / ادبیات / فارسی
monšaʼāt-e nāderī va ʻosmānī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۸۰-ف
نسخه اصل: اسعد افندی ۲۰۹۱.درباره نادرشاه و سلطان محمود خان، گویا از آثار رحمی افندی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۸ص [فیلمها ف: ۳-۷۴]

● **منشآت نورس** / نامه‌نگاری / فارسی
monšaʼāt-e nowras

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۲/۳
آغاز:برافراشتن لوای والای مرتضوی ... پیرایه اجتهادش رونق بر شرع منقول و به دوستی اعتقادش؛ **انجام:** حروفش در ورقها جمله هم پشت ×× که ننهد هیچ کس بر حرفش انگشت / نوی می‌بال کو خورش فارغ البال ×× که نورس کهنگی را کرد پامال
خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: ۹ ذیقعده۱۰۹۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن مذهب، ۳ص (۱-۳حاشیه)، اندازه: ۱۶/۱×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱-۱۲۲]

● **منشآت و اشعار** / ادبیات / فارسی
monšaʼāt va ašʻār

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۸۲/۱۶
آغاز:از برای آقا محمد حسن وزیر نواب بهمن میرزا گفته شده، ای وزیری که قرنها باید چون تو آید بموجبات قران؛ **انجام:** همیشه تا که ممات است خلق را لازمشود محبت مهدیت طول بخش حیات.
منشآت و اشعاری که در این نسخه آمده بدین ترتیب است: قطعه شعری که برای آقا محمد حسن وزیر نواب بهمن میرزا ابوالقاسم همدانی در جواب قصیده میرزا خرم شاعر نوشته، کاغذای که میرزا خرم در جواب ایشان نوشته، رقعه مرحوم قائم مقام در جواب پسر حاجی حیدر علیخان، قطعه شعری که به جهت میرزا شفیع تهرانیدر عالم زفاف گفته شده، و امضای محمد حسین به سال ۱۳۲۸ق که ممکن است کاتب نسخه باشد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵گ (۱۵۴-۱۵۸)، ۱۵سطر، اندازه: ۶×۱۲سم [ف: ۳۸-۲۲۴]

۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۲۳/۱
که در آن القاب شاه اسماعیل و پادشاه دیگر آمده و آن صلواتی است برای شاهان صفوی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: بیاضی ربعی[نشریه: ۷-۲۷۱]

● **منشآت و ترسلات** / ادبیات / فارسی
monšaʼāt va tarassalāt
هدایت
hedāyat

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۳۷/۶
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق[ف: ۷-۴۴۴]

● **منشآت و ترسلات** / ادبیات /فارسی
monšaʼāt va tarassalāt

۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۸۰
نخستین عنوان آن «صورت دیباچه زایچه طفلی از خاندان بزرگ، دیباچه قباله نکاح» و در انجام می‌رسد به «تهنیت سلاطین و سایر طبقات و شکرگزاری»؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۳۰۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۸۱/۴
در یکی از امیر برهان الدین عبدالصمد المشتهر بالحسین الحسینی، ضیاءالدوله ابراهیم حسینی، پاشاخان خاتون، امیر عبدالمحمود، عزت پاشاخاتون بنت عزالدین عربشاه، عمادالدین عبدالمحمود، امیر سیدی بن الامیر شجاع الدین اسفهسالار البنزری مربوط به سال ۸۲۳ یاد می‌شود و محرر این حجت اسحق بین الحجة است، در یکی هم از شرف الدین حسین بن یعقوب یزدی و امیرجلال الدین سیدی بن امیر شجاع الدین اسفهسالار بن امیر ساقی به سال ۸۳۸ یاد شده است، نیز سال ۸۷۸ درین نامه‌ها دیده می‌شود؛ بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن یشمی، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۸×۱۸/۶سم [ف: ۷-۳۶]

● **منشآت و ترسل تیموری و عثمانی** / نامه‌نگاری / فارسی
monšaʼāt va tarassol teymūrī va ʻosmānī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۲
شامل سه بخش: ۱. منشآت در پنج فصل، ۲. ترسل در شش فصل، ۳. نمونه نامه‌ها؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مورخ رمضان ۸۶۱ در ش۲؛ جلد: تیماج مذهب[سنا: ف: ۲-۱۷۱]

● **منشآت و دیوان طوبی** / ادبیات / فارسی
monšaʼāt va d.-e tūbā
طایر نائینی، میرزا حسنعلیخان، - ۱۲۸۴ قمری
tāyer nāʼīnī, mīrzā hasan-ʻalī-xān(- 1868)
مجموعه‌ای است مشتمل بر منشآت و دیوان میرزا سید محمد خان نایینی متخلص به طوبی متولد ۱۲۳۸ و متوفی ۱۲۸۴ هجری، فرزند حاجی میرزا سید حسینخان حسرت که پس از فوت وی میرزا حسنعلیخان طایر نایینی صاحب تذکره نایین گردآوری

کرده و دیباچه‌ای در شرح احوال شاعر به قلم آورده است. وی می‌نویسد که طوبی در ۱۲۵۶ق، از نایین به طهران آمد و به منصب انشای حاجی میرزا آقاسی منصوب شد، در به دو سلطنت ناصرالدین شاه حکومت نایین یافت، و پس از ده و اند سال از آن کار دست کشیده به پایتخت آمد، و بعد از دو سال توقف به منصب ایشیك آقاسی باشیگری ظل السلطان منصوب و مأمور اصفهان گردید، و در آنجا به سال ۱۲۸۴ به ناخوشی وبا درگذشت. طوبی درحکمت الهی و علم عروض و قوافی و سایر علوم ادبیه تتبعی کافی داشته و خط شکسته و کوفی را در نهایت درستی و تسلط می‌نگاشته و مدت عمرش چهل و شش سال بوده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۰۰۱

آغاز:طوبی، هو طوبی جنان الفضل و الکمال؛ **انجام:** زمدح درکشم زبان چو نیست درخور بیان ×× زحق سلام جاودان ابر تو باد و آل تو

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۵ق؛ واقف: نایینی؛ ۸۴گ، ۱۱سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۷-۸۵۹]

● **منشآت و رقعات** / نامه‌نگاری / فارسی

monšaʼāt va roqaʻāt

فتح محمد

fath mohammad

رقعات ومنشآت شیخ فتح محمد است که آنها را «لامع باد» و یا «واضح باد» شروع می‌کند.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۷/۶-۳/۱۳۷

آغاز:بسمله شیخ محمد را واضح باد چون محمد مصطفی صلی الله علیه وآله وسلم از معراج باز آمد یاران پرسیدند؛ **انجام:** چون نه ای حق شناس ای خود بین ×× خواه طاعت گزین وخواه گناه، رقعه واضح باد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ افتادگی: انجام؛ ۹گ، ۱۳سطر [ف: ۸-۴۶۳۲]

←منشآت و مکاتیب ← رسائل الصابی

● **منشآت و مکاتیب** / ادبیات / فارسی

monšaʼāt va makātīb

مولوی، جلال الدین محمد بن محمد، ۶۰۴ - ۶۷۲ قمری

mowlavī, jalāl-od-dīn mohammad ebn-e mohammad (1208 - 1274)

ازمولانا رومی به بعض اعزه و یاران.

چاپ: استانبول، ۱۳۵۶ق، به کوشش دکتر فریدون نافذ بیک با پیشگفتاری به ترکی؛ سپس مجدد در تهران مجموعه نامه‌های او چاپ شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۷/۵-ف

نسخه اصل: عاطف افندی ش ۲۲۰۷؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ (۱۴۰-۱۴۵)[فیلمها ف: ۱-۴۵۹]

● **منشآت و مکاتیب** / ادبیات / عربی - فارسی

monšaʼāt va makātīb

تونی، محمد جعفر بن میرزا قاسم

tūnī, mohammad jaʻfar ebn-e mīrzā qāsem

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸/۱

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۰۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۲ص (۱-۱۲)، ۲۰سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [سنا: ف: ۱-۴۶]

● **منشآت و مکاتیب منظوم و منثور** = **زوزنیات** / ادبیات / عربی - فارسی

monšaʼāt va makātīb-e manzūm va mansūr = zūzanīyāt

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۸/۵-ف

نسخه اصل: احمد ۳ش ۲۶۴۳. از ابوبکر شجاعی زوزنی و عمادالدین محمد زوزنی و عبدالحمید زوزنی و قاضی منصور زوزنی و ابوجعفر سجاثی زوزنی و ابوجعفر مختار زوزنی و ابوالقسم اسعد بن علی بن احمد مغتانی زوزنی و دیگران و زوزنیات است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابی الفتح بن عمر زوزنی، بی‌تا؛ ۲۷گ (۳۵۷-۳۸۳)، ۱۷سطر[فیلمها ف: ۱-۴۳۵]

● **منشآت و منتخبات** / گوناگون / فارسی

monšaʼāt va montaxabāt

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۷۲

آغاز: بهر نظربت من جلوه میکند لیکن ×× کس این کرشمه نبیند که من همی نگرم؛ **انجام:** که باشد شمع را پروانه بسیار.

کتابی است بی سرو ته، بدخط و مغلوط، نیمی از آن مشتمل است برمطالبی به نظم و نثر درباره نگاه، پیام، انتظار، خیال، فراق، وصال، فراموشی، یادآوری، وصول نامه، جواب نامه، بیماری، صحت و مانند اینها، و نیم دیگر متفرقاتی است منظوم از شعرای مختلف؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۵۸گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۷سم [ف: ۷-۸۶۲]

● **منشآت و منظومات** / ادبیات / فارسی
monšaʼāt va manzūmāt
اردوبادی، محمد معینا، ق۱۲ قمری
ordūbādī, mohammad moʻīnā(- 18c)
گردآوری محمد معینای اردوبادی در ۱۱۰۹ق.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۰۸-ف
نسخه اصل: کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران ۲۵۹۱؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۱۶]

● **منشآت یا مکاتیب شاه عباس** / اسناد / فارسی
monšaʼāt yā makātīb-e šāh ʻabbās
عباس صفوی، شاه ایران، **۹۷۸ - ۱۰۳۸** قمری
ʻabbās-e safavī, šāh-e īrān (1571 - 1629)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۳۶-عکس و ۴۸۳۷-عکس و ۴۸۳۸-عکس
نسخه اصل: کتابخانه ناپل.فرمان روایان ایران با پاپ و پادشاهان اروپا از ۱۰۱۸ تا ۱۰۳۳ (۱۶۰۸-۱۶۲۳) با فهرست در آغاز؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۳۸گ [فیلمها ف: ۳-۲۳۲]

● **منشأ الانشاء** / نامه‌نگاری / فارسی
manšaʼ-ol enšāʼ
نظامی، عبدالواسع بن مطهر، ق۱۱ قمری
nezāmī, ʻabd-ol-vāseʻ ebn-e motahhar(- 17c)
منشآت سید نظام الدین عبدالواسع نظامی نیشابوری است که توسط ملك احمد کاشفی متخلص به فغانی در سال ۸۰۹ق برابر با حرف «ط»و «ظ» ابجد جمع‌آوری شده است.در مصرع دوم از مطلع، «مقدمه شرح بیست باب در اسطرلاب» عبدالعلی بیرجندی آمده است، و از اینجا معلوم می‌گردد که دیباچه این شرح را عبدالواسع نظامی انشاء نموده است.فغانی کتاب را در یک «مطلع» و سه «فقره» و یک «مقطع» و «مستزاد» تنظیم نموده است:مطلع شامل دو «مصرع»: ۱) خطبه کتاب‌ها،۲) آنچه بر ظهر کتب نوشته؛ فقره ۱. آنچه به فرمان سلاطین زمان انشا یافته، مرتب از اقتباس و دو ترکیب و سجعی؛ فقره ۲. آنچه از زبان و ارکان دولت عنان بنان به صورت بیان آن تافته؛ فقره ۳. آنچه خود در ارسال مکاتبات شتافته (مکاتباتی که خود وی فرستاده).
آغاز:منشأ انشاء الکلام حمدالله الواسع العلام ثم الصلوة و السلام علی منشی مناشی دین اسلام و اله و ذریاته الجامعین منشآته الی یوم القیام خطبه دیوان منشآتی که منشیان فصاحت ...
انجام: زین گونه تحفه هات فراوان قبول باد ×× و ابر به سیلت متواتر وصول باد / هر مرغ کو زکوه پرد از ... لولیان ×× در آشیان ریش تو آن را نزول باد

چاپ: جلد اول این کتاب با تحقیق آقای همایون فرخ در تهران سال ۱۳۵۷ ش به چاپ رسیده
[الذریعة ۲۲/۲۳؛ نسخه‌های منزوی ۲۱۲۱/۳؛ مقدمه مقامات جامی ص ۲۵؛ فصلنامه مشکوة، بنیاد پژوهشهای آستان قدس رضوی، ش ۳۱ (تابستان ۱۳۷۰)، ص ۱۶۸-۱۸۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۱۵
آغاز:بتحدید و تأکید جمیع عثرات و خطیات او را من السوابق و اللواحق بخشیدیم؛ **انجام**: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم شهار الدین احد خوافی متخلص به منشی، تا: اواسط جمادی الاول۹۳۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول زرین محرر، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۲۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۳۷-۱۴۳]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۷۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: بهادر علی، تا: سه‌شنبه ۱۸ ربیع الاول۱۱۲۳ق، جا: برهانپور هند؛ جلد: تیماج، ۲۵۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۹سم [ف: ۲۶-۲۵۸]

● **منشعب** = **صرف** / صرف / فارسی
monšaʻeb = sarf
رساله مختصری در چگونگی صرف افعال چهارده‌گانه عربی است.گفته شده از سراج الدین بن عثمان اوده‌ای (- ۷۷۳ق) نگارنده «پنج گنج» و «میزان الصرف» (مشترک ۲۶۰۲/۱۳) می‌باشد، و در هامش صفحه ۳ پیشگفتار چاپ مطبع نظامی کانپور آمده است: مصنف «منشعب» ملاحمزه بدایونی است و آنچه بعضی از ملایان مکتب «ملاچمرو» می‌گویند، تحریف همان ملاحمزه است (مشترک ۲۶۷۷/۱۳). از سویی ملاحمیدالدین بن ملا غازی الدین (۱۱۳۲-۱۲۱۵) نیز «رساله منشعب» داشته است (اختراهی، تذکره مصنفین ۲۶۹، ۲۷۰) و نسخه‌های آن با یکدیگر جدایی دارند. (احمد منزوی)
آغاز:حمدله. عاقبة صلاة بدان اسعدك الله تعالی فی الدارین که جمله افعال متصرفه بر دو گونه است: ثلاثی و رباعی، و آنچه جز این دو چیز است متفرع هم از این. و ثلاثی نیز بر دو نوع است: مجرد و مزید فیه
چاپ: گانپور، سنگی، ۱۲۹۵ق/۱۸۷۸م، وزیری، ۱۴ص

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۴۷/۳
آغاز:برابر؛ **انجام:** سرخ چشم شدن.
صاحب پسر محمد قاسم شاگرد مولوی فیاض الدین؛ کاتب = مؤلف، تا: رجب۱۲۷۵ق؛ کاغذ: هندی، ۸گ (۴۴ر-۵۱پ)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۷-۴۷۴]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۲۹/۵-ف

آغاز:برابر؛ **انجام:** یقشعر منه جلود الذین یخشون ربهم. تمام شد تحریر منشعب

نسخه اصل: بادلیان ۳۸۸ اوزلی (ش ۱۳۱۷ و ۱۲۴۴ و ۱۲۵۸ و ۱۶۶۶). در فهرست «اصول الصرف» آمده؛ کا: شیخ احمد شیخ نورالله، تا: ۱۱۸۷ق؛ ۱۴گ (۷۹ر-۹۲ر)[فیلمها ف: ۱-۵۸۲]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۵/۶-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۲۶۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۷۱/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:** بدان که چند کلمه از معتل و مضاعف بر اصل داشتند و تعلیل نکردند ... چون عور و صید و ... و استصوب و استجود عنه ... تمت.

خط: نستعلیق، کا: نبی بخش ساکن قصبه بهار، تا: یک‌شنبه ۱۲۴۰ فصلی مطابق ۲۶ جمادی الثانی۱۲۴۷ق؛ جلد: مقوایی، ۳۲گ (۲۰ر-۵۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۳۸-۲۱۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۶۱/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:** الاقمطرار سخت دشوار شدن چشم و درخشنده ستاره الاسمحرار بلند شدن بدانکه این باب در قرآن آمده است قال الله تعالی تقشعر منه جلود الذین یخشون ربهم

در فهرست به نام «المنشعب» آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۸گ (۲۵پ-۳۲ر)، ۱۲سطر[ف: ۳۷-۵۵۸]

● **منشعب البیان** / دستور زبان / فارسی

monša‘eb-ol bayān

در آغازاین کتاب جمله‌های کوتاه عربی با ترجمه فارسی آنها آمده پس از آن داستان‌ها و روایت‌هایی را نقل کرده و ترجمه می‌کند تا برای آنانکه می‌خواهند زبان عربی بیاموزند کمک باشد.

آغاز:باب در بیان محورات ضروریه متعمله، السلام علیکم جواب و علیکم السلام و رحمة الله و برکاته.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۹۱

آغاز:برابر؛ **انجام:** طلب الابلق العقوق ای طلب محال کرد زیرا که ابلق برست و عقوق ... چنانکه در قاموس است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: محمد جعفر بن میرزا علی شریف خان بهادر، محمد شریف افتخار الدوله مشیر الملک فرزند محمد شریف خان بهار سیف جنگ بتاریخ ۱۲۴۶؛ جلد: مقوایی، ۱۰۶گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۲۰-۲۲۴]

● **منشعبة للصرف** / صرف / عربی و فارسی

munša‘iba li-ṣ-ṣarf

مشتمل بر توضیح ابواب افعال عربی.

[مشترک پاکستان، ج۱۳، ص۲۶۷۷-۲۶۷۹ و ۲۹۷۰]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۴/۲۷

آغاز:الحمد و النعمة لله و السلام علی خیر خلق الله محمد و آله اجمعین. اعلم ان الافعال المتصرفة نوعان ثلاثی و رباعی؛ **انجام:** الباب الرابع افعلان ... الاشهرار: شهرت یافتن، الازمهرار: سخت کرد شدن از سرما. هذا الباب لازم. این باب در قران مجید نیامده است. تمت الکتاب بعون الملک الوهاب.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن مذهب، ۱۳ص (۲۱۶-۲۲۸)، اندازه: ۱۲/۳×۲۳/۶سم [ف: ۲۹/۱-۳۱۴]

● **منشور اباعلی** / نامه‌نگاری / عربی

manšūr-e abā-‘alī

سموقی، علی بن احمد، ق۵ قمری

sammūqī, ‘alī ebn-e ahmad(- 11c)

توثیق و تمجیدی است از شیخ طاهر بن وهب اباعلی در جواب نامه وی و دستور به فروش کساء و قمیصی داده که شیخ مظلوم به یادگار گذاشته تا خرج ضعیفان و دختران آن دیار شود، وشمشیری که نزد ابو الخیر است خودش بهتر می‌داند که نسبت به آن چه تصمیمی بگیرد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۳۲

آغاز:وصل کتابک یا اخی و العزیز علی و عندی اطال الله بقاک و ادام عزک و نعماک و وفقت علیه

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳ص (۲۶۵-۲۶۷)[عکسی ف: ۴-۴۱۸]

● **منشور الی آل عبد الله** / نامه‌نگاری / عربی

manšūr-un ilā āl-i ‘abd-ul-lāh

دو برادر در نام‌های رابح و مفرج به سرزمین رهبر درزیان وارد شده‌اند. خبر رسیده بود که مفرج به بعضی از اخوان ظلم کرده است، لذا در آنجا به دو برادر اعتنایی نشده و کسی با آنها صحبت نکرده است، بعدها مشخص شده که اتهام وارد نبوده است و رهبر دروز توسط ابوعبدالله محمد سندی اعتذارنامه حاضر را برای آنها و دیگر موحدین ارسال کرده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۲۲

آغاز:اعلم یا اخی ان عملی و عملک ینظر فیه من لا یحیف و لا یجور اما تتحقق ان مولی الخلق هو القائم

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳.خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴ص (۲۳۹-۲۴۲)[عکسی ف: ۴-۴۱۵]

● **منشور الی آل عبد الله و آل سلیمان** / نامه‌نگاری / عربی

manšūr-un ilā āl-i ‘abd-ul lāh wa āl-i sulaymān

سموقی، علی بن احمد، قرن ۵ قمری

sammūqī, ‘alī ebn-e ahmad(- 11c)

دستوراتی است کوتاه که در ماه ربیع الثانی سال ۲۲ از سال‌های قائم الزمان به آل عبدالله و ال سلیمان فرستاده شده، و در آن مطالبی مربوط به شیوخ بستان گفته شده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۳۱

آغاز:توکلت علی المولی المنزه عن الکفر و التحدید ... من العبد المقتنی الناصح لجمیع اهل التوحید و الایمان والامام الصادق بالقول الثابت

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴ص (۲۶۲-۲۶۵)[عکسی ف: ۴-۴۱۸]

● **منشور الی جماعة ابی تراب** / نامه‌نگاری / عربی

manšūr-un ilā jamā‘a abi turāb

تأییدی است نسبت به جماعتی از شیوخ مانند میمون، ابو السرایا، ابومحمد، ابوعروس، ابوعبدالله، ابوجمعه که توسط شیخ ابوالشبل فرستاده شده است و در آن از کسانی که تا به حال توبه نکرده‌اند برائت جسته است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۲۹

آغاز:اطال الله بقا[ء] اخوانی الشیوخ الطهرة و حسن نیاتهم و توفیقهم و اوضح الی المعالی بمیمون تمام الطاعة

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳ص (۲۵۸-۲۶۰)[عکسی ف: ۴-۴۱۷]

● **منشور الی المحل الازهر الشریف** / نامه‌نگاری / عربی

manšūr-un ila-l maḥall-il azhar-iš šarīf

هادی المستجیبین، حمزة بن علی، - ۴۳۳ قمری

hādī-yol-mostajībīn, hamzat-ebn-e ‘alī(- 1042)

دستوراتی است به جماعتی که ساکن ازهر شریف هستند و در آن نام عده‌ای از صالحان و خائنان و برخی از دستورات صادره و نامه‌ها را آورده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۳۸

آغاز:توکلت علی مولانا الغفور البار اله العالمین ... الی جماعة شیوخ الدیانة بالمحل الازهر الشریف المتبرئین من اهل الشطن

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۸ص (۲۸۷-۲۹۴)[عکسی ف: ۴-۴۲۰]

● **منشور حکومت کرمان** / اسناد / فارسی

manšūr-e hokūmat-e kermān

سمرقندی، نصرالله بن عبدالمؤمن، ق۹ قمری

samarqandī, nasr-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-mo’men(- 15c)

از انشاء نصرالله سمرقندی منشی (از طرف محمد بن مظفر) به فرزندش شاه شجاع.

تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۲/۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ [نشریه: ۲-۴۴]

● **منشور رمز لابی الخیر سلامه** / نامه‌نگاری / عربی

manšūr-un ramz li-abi-l-xayr salāma

نامه‌ای است به ابوالخیر سلامه که ظاهراً از تجار است و ضمن تشکر از وی در تجارت پنبه سال پیشین، از تغییراتی که در آن دیار رخ داده و خیانتهای صورت گرفته گله می‌کند. همچنین از ابوالخیر خواسته شده که در مورد شیخ ابو الفتح که پارچه‌های کتان برای او ارسال شده بود، از او بخواهد که در فروش آنها احتیاط و دقت کند.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۳۳

آغاز:کتبت اطال الله بقا[ء] اخی الشیخ ابوالخیر سلامه و ادام تاییده و حراسته توفیقه و نعمته من المستقر بالاسکندریة

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳.خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴ص (۲۶۸-۲۷۱)[عکسی ف: ۴-۴۱۹]

● **منشور الشرط و البط** / نامه‌نگاری / عربی

manšūr-uš šarṭ wa-l baṭ

سموقی، علی بن احمد، ق۵ قمری

sammūqī, ‘alī ebn-e ahmad(- 11c)

دستورات دینی است به شیوخ درزی، و رفع بعضی از شبهات وارده.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۳۴

آغاز:ایها الشیوخ الطهرة قد اعذر نذیر الاخرة و اوجب الحجة علی الامم بالحکم المعجزة و البراهین الباهرة؛

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵ص (۲۷۲-۲۷۶)[عکسی ف: ۴-۴۱۹]

● **منشور الشیخ ابی المعالی الطاهر** / نامه‌نگاری / عربی

manšūr-uš šayx abi-l-ma‘ālī aṭ-ṭāhir

فرمان نامه‌ای است خطاب به شیخ ابو المعالی طاهر در تایید شیوخ آل عبد الله توثیق آنها، و برائت از غنام.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۲۸

آغاز:اطال الله بقا[ء] الشیخ الفاضل قد اتسعت طرق المظالم لو سخ انفس المموهین و کثر العبث لقرب هلاک الفسقة؛

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳ص (۲۵۶-۲۵۸) [عکسی ف: ۴-۴۱۷]

● **منشور الغیبة** / نامه‌نگاری / عربی

manšūr-ul ġayba

دستور نامه‌ای است که مؤلف در زمان غیبت ولی زمان صادر کرده، و در آن خود و خانواده اش را تسلیم امر مولایش دانسته و به غیبت و استتار او اظهار ایمان می‌کند و می‌گوید: هر کس از شما درزیان خواست که مرا سب کنید از او تبری بجوئید و لکن مراسب و لعن کنید که در حالت اضطرار باکی بر شما نیست.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۴۳

آغاز:الی اهل الرضا و التسلیم اهل الطهارة و التقی و السلامة المعترفین بولی الدین قائم القیامة السلامعلی من رضی و سلم

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳.خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴ص (۳۱۴-۳۱۷)[عکسی ف: ۴-۴۲۲]

● **منشور فی ذکر اقامة سعد** / نامه‌نگاری / عربی

manšūr-un fī ḏikr-i iqāmat-i sa‘d

سموقی، علی بن احمد، ق۵ قمری

sammūqī, ‘alī ebn-e ahmad(- 11c)

ضمن تشکر ازجماعتی که به وی نامه نوشته‌اند، اظهار اطلاع می‌کند از توبه سعد و برگشت از کفر وشک، همچنین درباره محمد و جراح که شیخ طاهر محمد بن براهیم و دو برادرش درباره آن دو مطالبی گفته بودند توضیحاتی می‌دهد و نام عده‌ای دیگر را برده، وعده و وعیدهایی می‌دهد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۳۶

آغاز:اطال الله بقا[ء] اخوتی اهل السعادة و الصفا المتمیزین بالامانة و السدق [کذا] و الوفا

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵ص (۲۸۰-۲۸۴)[عکسی ف: ۴-۴۲۰]

● **منشور قضا** / ادبیات / فارسی

manšūr-e qazā

شیرازی، شهاب الدین مسعود

šīrāzī, šahāb-od-dīn mas‘ūd

از انشاء خواجه شهاب الدین مسعود شیرازی (از طرف شاه شجاع به سعدالدین انیسی).

تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۲/۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ [نشریه: ۲-۴۴]

● **منشور مبارک = نسبنامه پادشاهان طبرستان = رساله انسابیه** / تاریخ، انساب / فارسی

manšūr = nasab-nāme-ye pādešāhān-e tabarestān = r.-ye ansābīye

این کتاب ساختگی و پر از افسانه‌های شگفت انگیز است. البته از لابه‌لای این افسانه‌ها مطلب‌های درست تاریخی نیز روشن می‌گردد.او در آغاز می‌گوید سبب نگارش این منشور آن است که تاریخ پادشاهان ایران که سید بودند پایدار ماند، سپس داستان فرستادن علی (ع) عمار یاسر را به نزد یزدجرد، و اسلام آوردن او و زناشویی بی بی شهر بانو با حسین (ع) و همکاری لشکر ایران با علی (ع) در صفین و سپس کشته شدن حسین به دست مروانیان و برگشتن شهر بانو به ری و پنهان شدن در کوه خود و سپس شورش مصیب خزاعی و کشتن بنی امیه و دادن خلافت به امام زین العابدین و سپس کشتن مصیب را یاد کرده است. او می‌گوید بنی امیه و بنی عباس دوازده هزار و هشتصد و پنجاه و یک تن از فرزندان فاطمه کشته‌اند. سپس داستان جنبش ابومسلم مروزی با خوزدک آهنگر و احمد زمجی آورده می‌گوید تخم بنی مروان را از زمین برانداختند ولی ابومسلم با بنی عباس نجنگید تا او را شهید کردند، و همه شیعیان درتقیه شدند تا هنگامیکه جمال الدین مطهر حلی آمد و کتاب قواعد را (که حضرت صادق نگاشته بود، و به همین نگارش منصور دوانیقی او را کشته بود)شرح کرد. سپس منشوری آورده که در پایان آن نگارنده خود را «امیر حسن بن منوچهر بن یحیی بن جمال الدین بن ابوطاهر بن عمار بن عمران بن موسی بن امام محمد تقی خوانده، و تاریخ آن ششصد و هفتاد و هفت هجری است، و در این منشور چگونگی پناهندگی فرزندان امام نقی را به کوه‌پایه‌های مازندران، یاد کرده است سپس منشور دیگری آورده که نگارنده آن جد نگارنده منشور نخست است، و او یحیی بن جمال الدین بن ابوطاهر ... می‌باشد و در روزگار پادشاهی سعدالدوله پسر اردشیر پسر کیخسرو پسر شاه غازی پسر یزدجرد پسر شهریار ... می‌زیسته است. سپس به نسب‌شناسی آغاز کرده و گفتار خویش را در دو بخش آورده:نخست فرزندان حسن، دوم فرزندان حسین شهید. در این بخش نگارنده از کتاب‌های ابن عنبه و کتاب شواهد (شاید شواهد النبوه) نقل کرده است و از برگ‌های ۷۳ و ۹۳ و ۹۴ چنین برمی‌آید که این کتاب برای مرشد الدین شاه عبدالله مشتهر به سید میرزا و پسر او محمد برکت علاء الدوله که دخترزاده سلطان حسین میرزا بایقرا (م۹۱۱ق) است نگاشته شده است. نگارنده این کتاب غایب شدن امام زمان را از گفته شیعیان نقل می‌کند، پس خود سنی می‌باشد، ولی از سنیانی است که در دوره تیموری در خاور

ایران می‌زیسته و دست کمی از شیعیان ندارد او بر این کتاب خود نامی ننهاده ولی در دیباچه آنرا با لقب «منشور مبارک» و در پایان نامه «رساله انسابیه» خوانده است.
آغاز:شکر و سپاس مرخدائیرا تمت آلائه و عمت نعمائه، که نعمت ... اما بعد سبب این منشور مبارک آنکه فرزندان حسن بن علی ...

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۱۸/۳
آغاز:برابر؛ **انجام:** موفور باد قدر پسر از چنان پدر آمین یا رب العالمین ...
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن خواجه قاسمعلی مازندرانی، تا: ۱۰۷۵ق؛ ۶۰ص(۳۷-۹۶)، ۱۲سطر[میراث شهاب: س۱۸ش۱-۶۴]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۷
آغاز:برابر؛ **انجام:** پر نور باد چشم پدر از چنین پسر ×× موفور باد قدر پسر از چنان پدر. آمین یا رب العالمین ... تمت الرسالة الانسابیه
خط: نستعلیق، کا: مازندرانی، محمد علی بن قاسم علی، تا: ۱۷۵ (شاید ۱۰۷۵ق)[ف: ۲-۶۶۹]

● منشور میرزا شاهرخ به ملك ناصر الدين حاكم مشهد / اسناد / فارسی

manšūr-e mīrzā šāhrox be malek nāser-ed-dīn hākem-e mašhad

درباره بازرگانان و زوار عتبات که دزدان دارایی آنان را به یغما برده بودند.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۷۵/۱۰۳
آغاز:شاهرخ بهادر سیو زمین ... زبدة الملوك ملك ناصر الدینو ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۸۵ر-۱۸۶پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۴]

● منشورنامه درویش بهاری / ادبیات / فارسی

manšūr-nāme-ye darvīš-e bahārī

به گفته میرزا قاسم تونی خبازی فرزند میرزا عبدالقادر. دیباچه‌ای است به نثر.
آغاز:نخستین نوایی که نغمه پرداز خرد در پرده قانون خیال بنای مضراب قلم و رشد بلند سخنوری او ...

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۲۴/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**... رقم تمثال آن در جلوه گاه تصور مجالنماید.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱ص (۸۰پ)، اندازه: ۱۸/۱×۳۰/۳سم [ف: ۷-۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۵/۱۸
آغاز:برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۳ص (۱۲۷-۱۲۹)، اندازه: ۱۵/۶×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱-۴۲۵]

● منشور نصر بن فتوح / نامه‌نگاری / عربی

manšūr-e nasr ebn-e fotūh

شیخ نصر بن فتوح نامه‌هایی به مؤلف نوشته ودر آن، بدهی بدهکاران را به تفصیل نگاشته است. مؤلف ضمن اعلام وصول، می‌گوید: نامه‌ها را با اسناد مربوطه مقابله کرده و مطالب آن مورد تأیید قرار گرفته است. ضمنا دستوراتی جهت برخی از درزیان داده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۳۹
آغاز:وصلت مکاتبات الشیخ الخیر الدین اطال الله فی سمو منزلته بقاه و احسن عن حمید طاعته و اجتهاده جزاه
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳.خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۷ص (۲۹۵-۳۰۱)[عکسی ف: ۴-۴۲۱]

● منشورها / اسناد / فارسی

manšūr-hā

طهماسب صفوی اول، شاه ایران، ۹۱۹ - ۹۸۴ قمری

tahmāsb-e safavī-ye avval, šāh-e īrān (1514 - 1577)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۷۵/۱۱۹
آغاز:فرمان همایون شرف نفاذ یافت آنکه امرات مآب ... به عنایت بی غایت شاهانه مفتخر و سرفراز گشته ...
منشور به رکن الدوله معصوم بیک صفوی در مورد جنگ‌های ایران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۰۷ر-۱۰۷پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۶]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۷۵/۱۱۱
آغاز:فرمان همایون شرف نفاذ یافت ...
منشور به سلطان مراد حاکم مازندران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۵]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۷۵/۱۱۰
آغاز:فرمان همایون شرف نفاذ یافت، آنکه حضرت فرزندانی ارشد ارجمند ... و ایالت و حکومت پناه ...
منشور به فرزند خود سلطان محمد میرزا و محمد خان له له حاکم هرات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۹۸-۱۹۹پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۵]
۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۷۵/۶۲
آغاز:فرمان همایون شرف نفاذ یافت آنکه مارت مآب جلالت نصاب ...

منشور به معصوم بیک صفوی اعتماد الدوله؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۱۷پ-۱۱۸پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۹]

● **منشورها** / اسناد / فارسی

manšūr-hā

محمد خدابنده صفوی، شاه ایران، ۹۳۸-۱۰۰۴ قمری

mohammad-e xodābande,šāh-e īrān (1533 - 1596)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۷۵/۴۵

آغاز:هو الله سبحانه الملک لله سیادت و سلطنت پناه ...

منشور سلطان محمد خدابنده به خان احمد گیلانی؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، رویه میشن، ۱ص (۹۳ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۷۵/۹۷

آغاز:فرمان همایون شرف نفاذ یافت، آنکه وزارت و اقبال پناه ...

منشور سلطان محمد خدابنده به میرزا سلمان؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، رویه میشن، ۲گ (۱۷۶پ-۱۷۷ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۳]

● **منشورها** / اسناد / فارسی

manšūr-hā

عباس صفوی، شاه ایران، ۹۷۸ - ۱۰۳۸ قمری

'abbās-e safavī, šāh-e īrān (1571 - 1629)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۷۵/۱۰۶

آغاز:فضل بالخیر که سیادت و سلطنت پناه عم نامهربان خان احمد خان مطالعه نمایند ...

منشور به خان احمد حاکم گیلان به سال ۱۰۰۰ق که گیلان را گشوده بود؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: میشن، ۲گ (۱۹۳پ-۱۹۴پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۲۰۱

منشور خطاب به سراج الدین قاسن بیک سپهسالار مازندران، فتح نامه قندهار و زمین داور، تاریخ منشور شعبان ۱۰۳۰ است؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۴۲۰ – ۴۲۱)[مختصر ف: -۸۲۵]

● **منصة العذاری فی شرح القصاری** / صرف / عربی

minaṣṣat-ul 'aḏārā fī š.-il quṣārā

حسین بن علی بن حسن، ق۱۰ قمری

hoseyn ebn-e 'alī ebn-e hasan(- 16c)

وابسته به: القصاری = التصریف؛ خجندی، احمد بن محمود (-۷۰۰ق)

اهداء به: شمس الدین محمد بن میرسید شریف جرجانی (-۸۳۸ق)

شرحی است مزجی بر کتاب «القصاری فی الصرف» علاءالدین احمد برهانی خجندی. یک نسخه از آن در فهرست المخطوطات العربیة بالمکتبة الملکیة فی برلین-المانیا (۱۶۰/۶) گزارش شده است.

[ایضاح المکنون۵۸۰/۲؛ کشف الظنون ۱۳۲۷/۲(برای اصل قصاری)؛ آغازنامه۵۵/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۹۹

آغاز:احمدک یا من قصاری صرف عنان العقول نحو درک کماله العجز و القصور ... و بعد، فیقول المستوهب من الله الغنی ذی المنن حسین بن علی بن حسین، احسن الله احواله ... لما کان علم الصرف من بین علوم الغربیة ... قال المصنف للکتاب نورالله قبره ... بسم الله الرحمن الرحیم، [لا اله]، لما کان الافتتاح بالتسمیة حقیقة؛

انجام: لکنها انما ذکرت بلفظ الماضی لانه اصل الافعال و الله تعالی اعلم بحقایق الامور و الاحوال

خط: نسخ، کا: حسن بن عبدعلی بن یونس بن معلی جزایری قطرانی، تا: جمعه ۱۷ شعبان۹۹۵ق؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»؛ ۱۲۵گ، ۱۵سطر (۴/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۴۰-۷۱۰]

● **المنصص فی شرح الملخص** / کلام و اعتقادات / عربی

al-munaṣṣaṣ fī š.-il mulaxxaṣ

کاتبی قزوینی، علی بن عمر، ۶۰۰ - ۶۷۵ قمری

kātebī qazvīnī, 'alī ebn-e 'omar (1204 - 1277)

وابسته به: الملخص = ملخص أبحاث الأقدمین و محصل آراء الأولین؛ فخر رازی، محمد بن عمر (۵۴۴-۶۰۶ق)

اهدا به: شمس الدین محمد بن بهاءالدین محمد جوینی

تاریختألیف: دوشنبه ۲۸ شعبان ۶۷۱ق

شرحی است مفصل با عنوان«قال، اقول» بر کتاب ملخص امام فخر رازی. شارح این شرح را مندرجاً نوشته سپس بدان مراجعه و تهذیب و تتمیم نموده است. این کتاب یکی از مدارک عمده شرح میرک بخاری بر حکمة العین است.

آغاز:الحمد لموجد اوجد بقدرته التامة اجناس الموجودات و الشکر لمنعم انعم علینا بلطفه ...

[دیباچه ایضاح الفوائد فی شرح حکمة عین القواعد ص ۸؛ بروکلمان ۴۶۶/۱ و ذیل ۸۴۵/۱؛ سرگذشت طوسی از مدرس رضوی ص ۲۳۱؛ فهرس المخطوطات المصورة ۲۳۷/۱؛ دیباچه ایضاح الفوائد ص ۸]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۱

آغاز:برابر؛ **انجام:** و شرحنا جمیع الکتاب باوضح تقریر و بیان کامل و شامل هر سه بخش منطق و الهیات و طبیعیات است؛ خط: نسخ، بی کا، تا: جمعه غره جمادی الثانی۶۹۳ق؛ واقف: فاضلخان؛ ۸۸۳ص، ۳۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۴-۲۶۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۵۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۶ط

آغاز:(امور عامه): قال الامام ... الکتاب الاول فی الامور العامه و مایجری مجراها ... اقول المراد بالامور الامور التی ... آغاز (بخش دوم حکمت): الکتاب الثانی فی احکام الجواهر و الاعراض ... قال الاول فی تحقیق ما هذه الجوهر و العرض ... اقول الموجود اما ان یکون فی شی اولا یکون؛ **انجام:** (امور عامه): کان الحدوث الزمانی بالضرورة مسبوقا بالزمان فهذا ما نقوله فی هذا الباب و هو آخر الامور العامه و به نختمها و الحمدلله ... انجام (بخش دوم حکمت): قال ... ولیکن هذا اخر ... فی هذه المسئلة و به تم جمیع کتاب (زیر وصالی رفته) ایضا هذا آخر ما قصدنا ایراده فی هذا الکتاب اذ قد وفینا بما وعدناه شرحنا جمیع الکتاب باوضح (زیر وصالی) الفراغ منه یوم الاثنین، الثامن و العشرین من شهر المبارک شعبان سنه احدی و سبعین و ستمائه ... محمد و آله الطاهرین

خط: تعلیق، کا: علی بن قاسم طبری، تا: ۶۹۶ق؛ از جمله یادداشتهای آن صفحه عبارت ذیل است که گویا از مرحوم محدث نوری باشد: «هذا الکتاب عزیز الوجود کثیر الفائده قلیل النسخه و کان لطلابه کنزا و جدوه لیغتنموه»، محشی به نقل از شرح مؤلف، با گواهی بلوغ مقابله؛ در پایان این یادداشت: «انتهت مقابله هذا الکتاب من اول المجلد الثانی و هو البحث فی الامور العامة الی هیهنا. بنسخة مقابله بنسخة المصنف مقروة علیه حرفا فحرفا فصح الا مازل عن النظر او اهمله الفکر و ذل فی التاریخ المذکور الهجری ببغداد»؛ تملک: مرتضی بن روح الامین مختاری حسینی مورخ ۱۱۳۱، محمد رضا بن محمد صفی حسینی کاشانی مورخ ۱۱۸۱، محمد رضا حسینی با مهر: «المتوکل علی الله الغنی محمد رضا الحسینی»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۸۶۴گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۲/۲۴-۴۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۳/۱

از فن ۵ در حرکت و زمان است تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۰۳گ (۲ر-۲۰۴پ)، ۲۴سطر (۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۸-۶۰۳]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۳۸۱

دیباچه و خاتمه را ندارد؛ خط: نستعلیق، کا: ادیب پیشاوری، بی تا؛ گویا از روی نسخه کهن آستان قدس نوشته؛ جلد: تیماج، ۲۸ سطر (۱۳/۵×۲۹)، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۵-۶۷۰]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۱۹

آغاز:آغاز منطق: قال الامام قدس الله روحه العلم اما تصور فاذا حکم علیه بنفی او اثبات کان الجمیع تصدیقا اقول معناه ان لنا تصورا اوان فی الوجود تصور و التصور عبارة عن حصول صورة الشیء فی النفس. آغاز حکمت: الفن الرابع فی العلل و المعلولات و فیه مقدمة و اربعة اقسام اما المقدمة ففیها بحثان الاول فی حقیقة العلة الی آخره اقول العلة ما یحتاج الیه الشیء و هی اما تامة و اما ناقصة؛ **انجام:** و ان کان المراد منه معرفة الماهیات الموجودة فی نفس الامر کان الامر کما قاله الشیخ لان معرفة ذلک فی غایة الصعوبة تمت الابواب الراجعة الی المنطق. انجام: انما ذکرتموه من الدلیل لایدل علی ان تلک الامور التی هی مباد تلک الکیفیات المذکورة موصوفة بهذه الصفات غایة ما فی الباب.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و۱۴؛ جلد: میشن، ۲۹۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶/۹×۲۲سم [ف: ۱-۵۴۹]

● المنصف / صرف / عربی

al-munṣif

ابن جنی، عثمان بن جنی، ۳۰۰ – ۳۹۲ ؟ قمری

ebn jennī, ‘osmān ebn-e jennī (913 - 1003)

شرح مزجی است با عناوین «قال ابوعثمان – قال ابوالفتح» بر کتاب تصریف ابوعثمان بکر بن محمد مازنی نحوی(– ۲۴۸ق). حاجی خلیفه و بغدادی نام شرح ابن جنی را «المصنف» ثبت نموده‌اند. شیخ آقا بزرگ کتاب را تحت هر دو عنوان آورده، لیکن تحت عنوان «المنصف» استظهار فرموده است: که نام کتاب ظاهراً «المصنف» است.فهرست‌نگار کتابخانه طوپ‌قاپی نیز شاید به متابعت از حاجی خلیفه و دیگران نام کتاب را «المصنف» آورده است. لیکن قفطی و بروکلمان آنرا «المنصف» نوشته‌اند. عنوان کتاب، در این نسخه نیز «الکتاب المنصف» آمده است.

چاپ: قاهرة، ۱۹۵۶ و ۱۹۵۷م، وزارة التربیة الوطنیة، الجزء الاول، ۴۵۴صو الجزء الثانی ۳۴۱ ص النص + ۱۰۴ ص شروح و تعلیقات + ۲۶ ص فهارس.

[بروکلمان، ذیل ۱: ۲-۱۹۱؛ انباه الرواة۲: ۶-۳۳۵؛ هدیة العارفین ۶۵۲/۱؛ الذریعه ۲۱: ۱۳۱ و ۲۳: ۴۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۶عکسی

آغاز:قال ابو الفتح عثمان بن جنی رحمه الله، هذا کتاب اشرح فیه کتاب ابی عثمان بکر بن محمد بن بقیه المازنی رحمه الله فی التصریف؛ **انجام:** و المسئلة لیست فی جمیع النسخ ... و ذلک انا وجدنا فی آخر الکراسة بیاضاً فاثبتناها فیه. تم الکتاب المترجم با المنصف فی شرح التصریف ...

نسخه اصل: سلطان احمد ثالث – استانبول، ش A ۲۲۸۰(فهرست خطی عربی طوپ قاپی۵/۴)؛ خط: نسخ معرب، کا: احمد بن محمد انصاری مقری اندلسی، تا: سلخ شوال۷۹۷ق، جا: طرابلس شام؛ برای خودش، مصحح، مقابله شده با اصل؛ ۲۴۷گ، ۲۳سطر[عکسی ف: ۲-۳۶۶]

● **المنصف من الکلام علی مغنی ابن هشام = حاشیه مغنی** / نحو / عربی

al-munṣif min-al kalām ʻalā muġnī ibn-i hišām = hāšīye-ye moqnī

اشمونی، احمد بن محمد، ۸۰۱ - ۸۷۲ قمری

ešmūnī, ahmad-e-bn-e mohammad (1399 - 1468)

وابسته به: مغنی اللبیب عن کتب الاعاریب؛ ابن هشام، عبدالله بن یوسف (۷۰۸-۷۶۱)

شرحی است مشهور بر کتاب «المغنی اللبیب عن کتب الاعاریب» ابن هشام با عناوین «قوله، و اقول». بنابر آنچه در دیباچه کتاب آمده شارح هنگامی که اشتغال به تدریس «المغنی اللبیب» داشته، متوجه شرح شمس الدین محمد بن صایغ حنفی به نام «تنزیه السلف عن تموية الخلف» و نیز تعلیقه محمد بن ابی زکریا دمامینی بر مغنی اللبیب و شرح دیگر دمامینی به نام «تحفة الغریب» و اشکالات فراوان آن می‌گردد. لذا به خواهش دوستان تصمیم به پاسخ اعتراضات دمامینی گرفته سپس شرح شواهد و ابیات مغنی را نیز به آن افزوده است.(محمود مرعشی نجفی)

آغاز:بسمله. و صلی الله علیه سیدنا محمد و اله ... الحمدلله الذی خص کتابه بعدم المعارضة و بالاعجاز و جعله تبیانا لکل شیء ... و بعد فقد نظرت عند اقرائی لمغنی اللبیب عن کتب الاعاریب ما کتبه علیه الشیخ شمس الدین محمد بن الصایغ الحنفی ... قوله اما بعد حمد الله الحمد هو الوصف الجمیل ...

انجام: قوله و قد مر ذلک یعنی فی آخر القاعدة الاولی، و الحمدلله علی التمام، و علی نعمه العظام ... و ان یحشرنا فی زمرة نبینا محمد صلی الله علی و آله الصلاة و السلم.

چاپ: مصر، ۱۳۰۵؛ طهران، سنگی، ۱۲۷۳ق، رحلی؛ ایران، ۱۳۰۰ق، ۳۶۶ص؛ ۱۲۹۲ق، ۳۶۷ص؛ ایران، سنگی، ۱۳۰۰، رحلی، ۳۶۶ص

[مشار ۹۲۰؛ معجم المطبوعات ۱۱۴۳/۱؛کشف الظنون ۱۷۵۲/۲؛ اوقاف بغداد ۱۸۹؛ معجم المؤلفین ۱۴۹/۲؛ ریحانة الادب ۲۵۳/۳؛ فهرس مخطوطات دارالکتب الظاهرية(نحو) ۵۰۰]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط مؤلف در برگ آخر دیده می‌شود به تاریخ شعبان ۸۶۱ق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ با خط خوردگی، مصحح، در آخر نسخه اجازه مؤلف به ابوحمد محب الدین مقدسی به تاریخ شعبان ۸۶۱ ق درج شده، مجاز نسخه را در نزد مؤلف درس گرفته است و در برگ‌های مختلف بلاغ مقابله و بحث دیده می‌شود؛ تملک: محمد علی بن علی بن لطفعلی بن احمد تبریزی در ۱۲۹۸ق؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۱۲گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف:۳۰-۲۳]

۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۷۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح؛ تملک: محمد حسن ابن ابوتراب مشهور به آقا بابا؛ ۳۴۹گ، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۳-۸۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۵۵

خط: نسخ، کا: علقمی شافعی، محمد بن عباد، تا: قرن ۹؛ محشیاز محمد بن علاء بن ناصر الدین حنفی در ۱۰۲۲ و محمد امین حسینی عاملی در ۱۲۲۰ و عبدالنبی بن علی کاظمی عاملی در ۱۲۴۸ و شیخ جعفر پسرش در ۱۲۵۷ و محمد بن الغذی العامری در ۹۷۰ با خط و مهر اینها و محمد تقی بن محمد باقر شریف؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۸۹گ، ۳۰ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱۶-۳۲۷]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۹۶

آغاز: ... اما قریشنا فانا افضلهم ای اغلبهم فی الفضل قوله و التی فی البیت هی ان ... اما المکسور المشددة قوله قد تفتح همزتها من شواهد ذلک؛ **انجام:** برابر

از اول «اما مکسوره مشدده» از باب الاول تا پایان کتاب؛ کا: عمر بن عبدالله المنظراوی، تا: جمعه ۲۲ ربیع الاول۸۶۶ق؛ افتادگی: آغازوانجام؛ مصحح، با نشان «بلغ» مقابله گردیده؛ جلد: پارچه، ۲۷۹گ، ۳۱سطر (۱۲/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۳۵-۴۵۵]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۲۲۸

آغاز:برابر

خط: نسخ خوب، کا: صدرالدین بن احمد حسینی، تا: قرن ۱۱؛ پشت صفحه اول این عبارت نوشته شده: «استکتبته لنفسی و لمن شاء الله من بعدی و کتبه الفقیر علی صدرالدین بن احمد الحسینی عفی عنهما آمین» و در ذیل آن آقا محمد مهدی عبدالرب آبادی به خط خویش به عربی نوشته اند که احتمال قوی می‌دهم که این خط خط شارح صحیفه سجادیه سید علیخان می‌باشد. نگارنده با آشنائی به خط مرحوم سید این احتمال را تصدیق می‌نمایم و دراین کتابخانه چند قطعه خط ایشان می‌باشد بنابراین با شهادت خط وکاغذ این نسخه دراواخر قرن یازدهم یا اوایل قرن دوازدهم هجری نوشته شده است؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵۰۹ص، ۲۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۲-۳۸۱]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۷۴

آغاز:لاحدهما و اغنت عن الثانی؛ **انجام:** قوله و بعضهم ینسب القول بانها نافية للفارس فی کتاب الشیراذیات.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۱۶گ، ۱۸سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۹۱۳]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۸۸

آغاز:بان ذلک لیس مقتضیا لخصوص الرفع مبحث لولا؛ **انجام:** لاحاجة الی بیانه (جواز الا کل اذا لم یکن)(در مبحث خلف اسمیه بر فعلیه)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۹۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۸-۱۳۸]

۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۸

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۳ق؛ مصحح، مقابله شده؛ ۲۶۵گ، ۲۹-۳۳ سطر (۱۴×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱-۹۱]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۶۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، کا: شیرازی، عبدالواحد بن محمد امین، تا: ۷ صفر۱۰۹۴ق؛ مصحح، محشی با نشان «سیوطی»، «رضی»، «صحاح»و غیر آن؛ مهر: «عبده سید محمد إبن محمدحسن (حسین)الحسنی الحسینی» (بیضوی)؛ جلد: مقوایی، ۳۰۱گ، ۲۳سطر (۱۱/۵×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۸-۷۵۷]

۱۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۷۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**حمل الضمیر علی اللفظ واستتاره فی الصفة وقلب الضمة کسره اذا اصل الحسن الوجه، الحسن وجهه بالرفع علی انه فاعل الصفة. قوله وقدمر ذلک یعنی فی آخر القاعده الاولی.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه غره شعبان۱۰۹۵ق؛ جلد: تیماج، ۳۲۷گ، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف مخ: ۵-۲۰۲۵]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۹۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن، ۲۴۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۴سم [ف: ۱-۵۴۹]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۰۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ به شیوه ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ تملک: حسن بن محمد امین مورخ ۱۱۴۶؛ کاغذ: ترکی، جلد: تیماج، ۴۷۲ص، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۷-۲۹۷]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۶۷
آغاز:برابر؛ **انجام:** معنی غیر الیقین، قال این الضایع یرد علیه آن الواقعة بعد الظن، قد تکون مهففة ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۲۱گ، ۲۱سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۳۶-۴۳۷]

۱۴. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۵۶/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۳۳گ (۱پ-۱۳۳پ)، ۳۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۷سم [ف: ۱-۲۰۵]

۱۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۵۴
آغاز:لیس المراد ان نفیها یبالغ فیه و انما یتعلق بمحذوف فی محل النصب علی الحال من الضمیر
خط: نسخ، کا: سید محمد بن ابوالقاسم حسینی دهکردی از محال اربعه، تا: دوشنبه ۱۵ ربیع الثانی۱۲۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۱۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳-۷۰۸]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۸۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: میرزا حسن بن احمد کرجی، تا: ۱۲۷۳ق، برای آقا میر سید محمد استنساخ شده؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: میشن مشکی، ۲۱۱گ، ۱۵سطر (۱۲/۲×۲۱)، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۱۲-۴۶۹]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۴۴
آغاز:لنقلها عن معناهما الاصلی الی غیره قوله ورد بان الغایات لایقع اخبارا و لاصلات و لاصفات؛ **انجام:** قوله و اما جواب ابن خروف اجاب ابن خروف عن تجویز کون موحشا فی البیت حالا من الضمیر المستتر فی الظرف ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با تطبیق با نسخه شماره ۲۹۸۲-ع از جلد ۱۴ فهرست ملی، نسخه حاضر با سطر ۶ از برگ ۱۴۵ نسخه فوق آغاز شده و تا سطر ۱۱ از برگ ۲۸۸ آن نسخه را در بر دارد؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۷۴گ، ۲۰سطر (۱۱/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۸-۳۱۳]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۸۲
آغاز:برابر؛ **انجام:** فقد صیغ فیها من قریظی صناعة براعتها فی اللفظ کالجزر و المد و اختمها من بعد هذا توسلاً بخیر عبادالله و المصطفی المهدی ...
در این نسخه عنوان کتاب«المصنف من الکلام» ذکر گردیده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۳۰۰گ، ۲۳سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۴-۹۴]

۱۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۱۳۸
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، ازموقوفاترمضانیه ۱۲۳۰؛ ۳۵۷گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: -۷۹]

←منصورنامه ← خوابنامه شیخ منصور بن عمار (مثنوی)

● منظریات و مجربات / متفرقه / فارسی

mantarīyyāt va mojarrabāt

آل عصفور بحرانی، ابو احمد

āl-e ʻosfūr bahrānī, abo ahmad

منظر دوم و افسون را از فروع علم طب دانسته چون سبب شفای امراض می‌شود و می‌گوید که شیخ احمد بحرانی اجازه اینها را به حیات علی شاه داده و او به مشهدی مهدی فرزند حاجی عبدالله تبریزی ساکن محله سرخاب آموخته و وی می‌تواند به هر کس که قابل بیند اجازه دهد. این کتاب دارای دعا و افسون‌هایی است که دعانویسان به کار بندند مشتمل بر هشت «مقصد» و هر کدام دارای چند «باب» می‌باشد بدین تفصیل:مقصد ۱. آداب علم اجازه؛ ۲. آداب رم دادن موذیات مهلکه؛ ۳. آداب دم دادن تب لرز؛ ۴. آداب ملخ و کرمها؛ ۵. آداب ناخوشی‌های سودا؛ ۶. آداب معالجه گزیدن حیوانات؛ ۷. آداب فتح رجال است؛ ۸. آداب سؤال‌جات.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۷۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین، حمد خداوند مالک الملک و قادر قدرت نمائی که بقدرت خود هجده هزار عالم؛ **انجام:** و هرگاه ناخن بگیرد خون در نیاورد عیب ندارد اگر خون در آورد باطل است

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: مشهدی محمد بن آقا علی ساکن طهران، تا: غره رمضان۱۲۶۷ق؛ مهر: «عارف عاقل دانای جهان مهدی مرشد افسون ...»(مربع بزرگ)، «عبده محمد مهدی بن عبدالله»(مربع)؛ ۸۰گ، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۱۸-۱۵۱]

● من اللذات و الآلام / اخلاق / عربی

min-al laḏḏāt wa-l ālām

ابن مسکویه، احمد بن محمد، ۳۲۰ - ۴۲۱ قمری

ebn-e meskavayh, ahmad-e-bn-e mohammad (933 - 1031)

چاپ: به کوشش عبدالرحمن بدوی در دراسات و نصوص فی الفلسفة و العلوم عند العرب (بیروت، الموسسة العربیة: ۱۹۸۱م)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۶/۶-ف

نسخه اصل: راغب پاشا ش ۱۴۶۴؛ خط: نسخ، کا: صدقه بن حسین، تا: ۵۲۵ق؛ ۴گ (۵۸-۶۱)، ۲۵سطر[فیلمها ف: ۱-۴۱۸]

←منطق ⪢ تصور و تصدیق

←المنطق ⪢ الغرة

←المنطق ⪢ تعلیقة فی المنطق

● المنطق = منطق ارسطو / منطق / عربی

al-manṭiq = manteq-e arastū

ابن مقفع، عبدالله بن دادویه، ۱۰۶؟ - ۱۴۵ ؟ قمری

ebn-o moqaffa‘, ‘abd-ol-lāh ebn-e dādvay (725 - 763)

وابسته به: المقولات فی المنطق؛ ارسطو (۳۸۴-۳۲۲ق.م.)

شامل کتاب:کلیات (ایساغوجی)، مقولات (قاطیغوریاس)، کتاب العباره (= باری ارمیناس) و تحلیل قیاس (= انالوتیک). در پایان (انالوتیک اول یا تحلیلقیاس) آمده که: پس از محمد بن مقفع،ابونوح کاتب نصرانی به ترجمه این سه کتاب پرداخت و پسر از او سالم حرانی صاحب بیت الحکمه برای یحیی بن خالد بر مکی ترجمه کرد و بیش از همه این مترجمان، این چهار کتاب منطقی به دست هدلی نصرانی ملکانی ترجمه شده بود.

آغاز: ایساغوجی افتتح المصنف کتابه بان قال لکل صناعة متاعا و للامتعة اسماء یعرفها اهل تلک الصناعة و یجهلها من سواهم و من متاع صناعة المنطق اسماء علی امور مجهولة عند العامة فلا نستطیع العلم الا عند معرفة الامور التی ینبئها تلک الاسماء و علاماتها و لا نستطیع بمعرفة الاسماء حتی یفسر له تاویلها مع التسمیة و لا یعلم ما یرید الا بها کما ان شیئا من الصناعات لا یستطیع الا بمتاعه و آلته باشیاء لا یستطیع اهل تلک الصناعة ...

چاپ: به تصحیح محمد تقی دانش پژوه (تهران، انجمن حکمت و فلسفه: ۱۳۵۷)

[التراث الیونانی بدوی ص ۱۰۶؛ سرگذشت ابن مقفع از اقبال چاپ تهران، ترجمه شعر ارسطو از افنان ص ۵۰]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۱ض

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بیان ذلک مما قد اتینا علیه تم کتاب انولوطیقا و قد اتممنا کتاب انولوطیقا و لیس بعده من هذا الکتاب الاکتاب افود یطیقی ... ؟ و لم یمنعنا من استقرائه الا انا قدمنا فی صدرالکتاب مما راینا کافیا عن التفسیر مستغنیا انشاءالله تعالی تمت کتاب کتب المنطق الثلاثة من ترجمة محمد بن عبدالله المقفع و قد ترجمها بعد محمد ابو نوح الکاتب النصرانی ثم ترجمها بعد ابی نوح سلام الحرانی صاحب بیت الحکمة لیحیی بن خالد برمکی و ترجم الکتب الاربعة کلها قبل هؤلاء المترجمین الذین سمینا هم هدلی الملکانی النصرانی قد فرغت من نسخه ضحوة یوم الاحد من اواخر ربیع الاول ۱۰۴۸ و انا العبد الضعیف محمد قلی بن محمد علی التبریزی اللهم وفق له و لسایر الطلبة من اصحاب التحصیل آمین اللهم آمین.

خط: نستعلیق، کا: محمد قلی بن محمد علی تبریزی، تا: ربیع الاول۱۰۴۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۳ص (۴۸۸-۶۳۰)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱-۳۸۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۰۵/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۷۴۰]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۸۲/۶

ظاهرا همان نسخه آستان قدس است که معلوم نیست چگونه به کتابخانه مجلس راه یافته است[ف: ۵-۴۸۰]

۲. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۱۳۰

خط: نسخ، کا: عبدالمجید خوانساری، تا: ۱۳۴۵ق، به دستور علی اکبر فیاض [نشریه: ۷-۷۰۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۴۴

خط: نسخ، کا: سید احمد بن محمد صادق قمی، تا: ۱۳۵۰ق؛ از نسخه مورخ ۱۰۴۸ (که فعلا در کتابخانه آستان قدس مشهد است) رونویس گردید؛ جلد: تیماج، ۷۰ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۲۰۸۰]

۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۸عکسی

بی کا، بی تا؛ ۷۵گ[ف: ۱-۵۳۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰۸-ف

نسخه اصل: دانشگاه قدس یوسف بیروت؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۱۳۴گ، ۱۰سطر[فیلمها ف: ۱-۳۹۰]

● **المنطق** / منطق / عربی

al-manṭiq

ارسطو، ۳۸۴ – ۳۲۲ ؟ قبل میلاد

arastū (-384 - -322)

چاپ: سه جلد، تحقیق عبدالرحمن بدوی (با اتکا بر ترجمه های قدیم و جدید) (الکویت و بیروت، وکالة المطبوعات و دار القلم: ۱۹۸۰م)

[فهرس المخطوطات المصورة ۲۳۸/۱؛ اصطلاحات فلسفی عربی و فارسی سهیل افنان بانگلیسی ص ۲۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۵۷-ف

نسخه اصل: پاریس ش ۲۳۴۶ عربی؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۳۹۱]

● **المنطق** / منطق / عربی

al-manṭiq

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ – ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ʻabd-ol-lāh (981 - 1038)

چاپ: قاهره، محقق: عبدالرحمان بدوی، الهیئة المصریة العانة للکتاب، ۱۹۶۶م.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۴/۹-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۲۹؛ بی‌کا، تا: قرن۱۰؛ ۱۵گ (۲۹پ-۴۳پ)[فیلمها ف: ۱-۶۶۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۴/۷-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۶۶۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۷۷/۴-ف

نسخه اصل: لیدنCod. Or. 177؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۶۲۶]

● **منطق** / منطق / عربی

manṭiq

ابن زرعه، عیسی بن اسحاق، ۳۷۱ – ۴۴۸ قمری

ebn-e zorʻa, ʻīsā ebn-e eshāq (982 - 1057)

ابن زرعه عیسی بن اسحاق شاگرد یحیی بن عدی، ایساغوجی ارسطو را شرح کرده و این شرح به نام «معانی ایساغوجی» در قفطی و دیگر مراجع یاد شده است. وی کتابی دیگر در شرح کتب منطقی ارسطو نوشته که به نام «اغراض کتاب ارسطو المنطقیه» می‌شناسیم.اغراض ارسطو شامل این بخش‌هاست:۱. قاطیغوریاس = مقولات؛ ۲. باری ارمیناس = عبارت؛ ۳. انولوطیقا = تحلیل قیاس؛ ۴. انولوطیقای دوم - تحلیل برهان.(عبدالحسین حائری)

[تاریخ الحکماء قفطی ۲۴۵-۲۴۶؛ فهرست ابن ندیم ۱-۲۱۴؛ تاریخ حکماء اسلام بیهقی ۷۵-۷۸؛ بروکلمان ذیل یکم ص ۳۷۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۸۲/۱

خط: نسخ، کا: تبریزی، محمد قلی بن محمد علی، بی‌تا؛ دفتری است تازه‌نویس که از نسخه مورخ ۱۰۴۸ به خط نسخ رونویس شده نام نویسنده در ذیل نسخه محمد قلی بن محمد علی تبریزی ثبت شده و معلوم نیست او نویسنده این نسخه است یا نسخه اصل؛ جلد: گالینگور، ۲۶۴ص (۱-۲۶۴)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۵-۴۷۹]

● **منطق** / منطق / فارسی

manteq

نسفی، محمد بن محمد، ۶۰۰؟ – ۶۸۷ قمری

nasafī, mohammad ebn-e mohammad (1204 - 1289)

امام برهان الدین از بزرگان علم قرن هفتم بوده (زیرا در پشت رساله آمده است «ادام الله افضاله و حقق آماله» از این دعا برمی‌آید که او به وقت کتابت این رساله یعنی ۶۵۹ق حیات داشته) بنابر التماس یکی از دوستان و یاران بر آن می‌شود که کتاب منطقی فراهم آورد. او می‌گوید در این رساله امهات مسائل منطقی را گرد آورده‌ام یعنی از علم و تقسیم آن به تصور و تصدیق شروع می‌کند و نبذی هم از مباحث الفاظ مثل همه منطق‌ها می‌آورد و در اواسط قیاس رساله به پایان نرفته پایان می‌پذیرد که ظاهراً جهت آن افتادگی نسخه است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۱۲/۱۹

آغاز:بسمله الحمدلله العظیم بکبریائه الکریم بالائه و الصلوة والسلام علی رسوله محمد خاتم انبیائه و علی اله و اصحابه و اولیائه و بعد فقد التمس منی بعض اصحابی؛ **انجام:** کلما کان اب فخ دو کلما کان اب فه ز فقد یکون اذا کان ح دفه زاو یقال کلما کانت ...

خط: نسخ، کا: محمد بن علی الدامغانی الجابرمی‌المولد، تا: ۶۵۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۵ص (۳۹۰-۴۱۴)، ۱۹سطر (۶×۱۵/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۵-۵۵۳]

● **المنطق** / منطق / عربی

al-manṭiq

عبیدی، فضل الله بن عبدالرحیم، ق۸ قمری

ʻobaydī, fazl-ol-lāh ebn-e ʻabd-or-rahīm(- 14c)

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۷۶۳/۳

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: رمضان۷۸۲ق؛ قطع: ربعی[رشت و همدان: ف: -۱۴۴۳]

● **منطق** / منطق / عربی

manteq

دوانی، محمد بن اسعد، ۸۳۰ – ۹۰۸ ؟ قمری

davvānī, mohammad ebn-e as‘ad (1427 - 1503)

یک مسأله منطقی در فرق بین قضیه سالبه محصله و موجبه معدولة المحمول.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۰۸/۲

خط: نستعلیق خوب، کا: سیف الدین محمود بن حسین دیلمی، تا: قرن ۱۱، جا: شیراز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۷ص، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۰-۱۹۳۵]

● **المنطق (رسالة فی)** / منطق / عربی

al-manṭiq (r.-un fi)

بخاری، محمد عصمت الله بن محمود، ق۱۰ قمری

boxārī, mohammad ‘esmat-ol-lāh ebn-e mahmūd(- 16c)

شرح کتابی گویا در منطق، به عربی. چنین است آغاز آن: «حبیبب ربی ربی حبیبی ان علمنی ما ینطق المنطق الفصیح».

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۳۲/۴-۵۹۱۶

آغاز:حبیبب ربی ربی حبیبی ان علمنی ما ینطق المنطق الفصیح

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۳سطر، قطع: ربعی[آستانه قم: -۲۱۷]

● **منطق** / منطق / عربی

manteq

غفاری، حامد بن برهان، ق۱۰ قمری

qefārī, hāmed ebn-e borhān(- 16c)

متنی مختصر با شرح مزجی آن در منطق است. مؤلف متن در دیباچه خود را حامد پسر ابوذر غفاری نام می‌برد، و شاید شرح‌کننده نیز خود وی باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۷۷/۴

آغاز:ابتداء حال کونی حامدا له مصلیا علی رسوله محمد و آله و اصحابه مستغفراً ای طالبا للمغفرة منه قایلا: اغفرلی و لوالدی ... اما بعد فیقول المتوکل علی الله الباری حامد بن ابی ذرالغفاری ... هذا [... مختصر فی علم المیزان] ای فی علم المنطق عددت فیه ... بعض الاصطلاحات المنطقیة (گ۶۹ق)[... اعلم ان الدلالة ... کون الشیء بحالة یلزم من العلم به العلم بشیء آخر] ککون الدخان بحالة یلزم من العلم به العلم بالنار (گ۷۰) ... ثم اعلم ان الکلی خمسة اقسام ... فالجنس ما یقع جواب عن السؤال (گ۷۳پ) ... ثم اعلم القضیة الشرطیة قسمان ... متصلة و منفصلة(گ۸۰ب)؛

انجام:[و ان کان هذا المکرر محمولا فیها] ای فی الصغری و الکبری فهو ای فالقیاس الاقترانی ... من هذین الصغری و الکبری [... الشکل الثانی کقولنا کل انسان]

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۱گ (۶۹-۸۹پ)، ۱۹سطر (۵×۱۳/۷)، اندازه: ۹×۱۶/۸سم [ف: ۱۱-۲۴۹]

● **منطق (رساله در)** / منطق/عربی

manteq (r. dar)

رفیعا، محمد بن حیدر، ۹۹۷ – ۱۰۸۰ ؟ قمری

rafī‘ā, mohammad ebn-e heydar (1589 - 1670)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۰۰

حاشیه ملا رفیع نائینی بر شرح مطالع در منطق؛ خط: نستعلیق، کا: ملا محمد معز، تا: ۱۰۹۹ق؛ قطع: رقعی[میراث شهاب: س۸ش۴-۶۵]

● **منطق (رساله در)** / منطق / فارسی

manteq (r. dar)

اردبیلی، محمد حسین، ق۱۱ قمری

ardabīlī, mohammad hoseyn(- 17c)

ترجمه مانند است. با عنوان‌های «فصل» و «فتح». این رساله حاوی مباحث منطق صوری است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۵۶/۱

آغاز:فصل تصور تحصیل صورت شییء است نزد عقل بی عمل که آنرا تصور سادج گویند مانند تصور انسان و ملک و حسن؛

انجام:فصل قدماء حکماء و اکثر متأخرین استیفاء صناعات خمس با شرائط شان میکرده اند ... لیکن شیخ ابو علی در بعضی مصنفاتش اقتصار بر برهان و مغالطه کرده ... امید که با سائر محصلین متمتع گشته باعث تذکار روزگار فقیر گردد، و تراب ابواب اقدام طلبه کرام محمد حسین اردبیلی ... و از نهاد بیرون و السلام

خط: نستعلیق، کا: محمد رضا بن محمد گل و مالک نسخه، تا: محتملاًقرن۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشانه «منه دام بقائه، منه رحمه»؛ جلد: تیماج، ۲۷گ (۱ر-۲۷ر)، ۱۵سطر[ف: ۱۱-۵۶]

● **منطق** / منطق / فارسی

manteq

قمی، علیقلی بن قره چغای، ۱۰۲۰؟- قرن ۱۱ قمری

qomī, ‘alī-qolī ebn-e qara čoqāy (1612 - 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۷۶ق

کتابی است در منطق. وی این کتاب را به سبک متقدمین نوشته و کلمات ارسطو و اقول مفسرین کتب او را به دقت نقل و

تحقیق کرده و به علاوه مطالب بسیار از میرداماد و علامه حلی و شیخ الرئیس ایراد نموده و حاصل آن‌که بسیار خوب و محققانه نوشته است و در نظر داشته است منطق ارسطو را در چهار کتاب مدون نماید: ۱. اجناس عالیه (قاطیغوریاس)؛ ۲. قضایا (باریرمیناس)؛ ۳. قیاس (آنالوطیقا)؛ ۴. صناعات خمس.در روز جمعه ۹ صفر ۱۰۷۶ق در پنجاه شش سالگی (قاطیغوریاس) و ۲۳ شعبان ۱۰۷۶ق (باریرمیناس) ساخته است.

۱. قم؛ لاجوردی، سید مهدی؛ شماره نسخه:۱۶

کاتب = مؤلف، بی‌تا[چند نسخه-ف: -۱۰۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۰

آغاز:آغاز قاطیغوریاس: بسمله. حمدله. و بعد این کتابیست از تألیف کمترین کمتران علیقلی بن قرچقای خان مشتمل بر تمام فنون منطق؛ آغاز باریرمیانس: بسمله. باریرمیناس معلم ثانی فارابی در شرح کتاب منطق ارسطو گوید که باریرمیناس یعنی عبارت؛ **انجام:**انجام قاطیغوریاس: امیدوارم که به اتمام مابقی کتب منطق موفق و مؤید باشم به محمد و آله الطیبین الطاهرین و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله المعصومین. تم؛ انجام باریرمیانس: تمام شد کتاب باریرمیانس بعون الله و توفیقه در شب جمعه ۲۳ شهر شعبان المعظم سنه ۱۰۷۶. امیدوارم که به اتمام مابقی نیز موفق و مؤید باشم به محمد و آله الطاهرین و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله اجمعین.

فقط دو کتاب اول است گویا به تألیف بقیه موفق نشده؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۱۰۷۶ق؛ در پایان کتاب اول چنین نگاشته: «تمام شد کتاب قاطیغوریاس و لواحق آن از جمله کتب اربعه منطق در روز جمعه نهم شهر صفر ختم بالخیر و الظفر سنه ۱۰۷۶ وقتی که از مدت عمر پنجاه و شش سال گذشته بود امیدوارم که به اتمام مابقی کتب منطق موفق و مؤید باشم»؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ کاغذ: استانبولی، ۹۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۳۹۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۰۶-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۲۵۹]

● المنطق (رسالة فی) / منطق / عربی

al-manṭiq (r.-un fi)

خانی، قاسم بن صلاح الدین، ۱۰۲۸ - ۱۱۰۹ قمری

xānī, qāsem ebn-e salāh-od-dīn (1619 - 1698)

رساله‌ای است موجز مشتمل بر چهار«باب»: ۱. بیان الکلی و الجزئی؛ ۲. بیان المعرف و هو قول الشارح؛ ۳. بیان القضایا و تقسیمها؛ ۴. القیاس و اقسامه.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۴۵۴۶

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی سیدنا محمد و آله اجمعین و بعد فهذه رسالة فی علم المنطق مشتملة علی اکثر مقاصده و هی مرتبة علی اربعة ابواب؛ **انجام:**و اما السفسطی القیاس المرکب من المقدمات المشبهات و هی القضایا الکاذبة الشبیهة کقولنا لصورة الفرس المنقوشة علی الجدار هذا فرس و کل فرس صهال [تم الکتاب و الحمدلله وحده]

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۲؛ مصحح؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۱۲گ، ۱۷-۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۴-۲۶۹]

● المنطق (ارجوزة) = هدیة التهذیب / منطق، شعر / عربی

al-manṭiq (urjūza) = hidyat-ut tahḏīb

زنجانی، علی بن محمد حسین، - ۱۱۳۶ قمری

zanjānī, ʻalī ebn-e mohammad hoseyn(- 1724)

وابسته به: تهذیب المنطق؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)

تاریخ تألیف: ۱۱۲۰ق؛ محل تألیف: اصفهان

منظومه‌ای است در ۲۹۳ بیتدر نظم تهذیب المنطق تفتازانی. شاید از این فرد:«علیک بالهدیة التهذیب» برآید که نام منظومه «هدیة التهذیب» باشد.در الذریعه (۵۲/۲۳) این ارجوزه را به شیخ علی بن حسین جامعی نسبت داده و می‌گوید در سال ۱۱۷۲ق به جهت فرزندش محمد نظم نموده، ولی آنچه که گفته شده در پایان ارجوزه آمده است.

آغاز:قال علی الحقیر الشان ×× ابن حسین راجی الغفران / احمد ربی معطی النوال ×× حمداً کثیراً فی جمیع الحال

انجام:قدتم ما نظمته تمرینا ×× فی الالف و المائة و العشرینا / و جاء قاصراً عن البیان ×× تسویده کان باصفهان

[الذریعة۲۰۳/۲۴ و ۴۹۹:۱]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۶-۴/۱۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسینعلی بن زین العابدین رودباری، تا: پنج‌شنبه ۲۹ذیقعده۱۱۶۷ق، حسب خواهش میرزا هدایت الله؛ تاریخ وقف: ۱۲۰۵؛ ۱۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱-۲۹۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۰۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسمعیل بن عبدالله مازندرانی، تا: ۱۵ شعبان۱۲۴۳ق؛ واقف: نائینی؛ ۱۷گ، ۱۰سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۴-۳۹۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۰۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی و مشکول، کا: اسمعیل بن عبدالله مازندرانی، تا: شعبان۱۲۴۳ق؛ ۲۶گ (۴۰-۶۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۲-۳۶۲]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۶۱۶/۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۴۶ق؛ جز تحفة المبتدی شیخ علی بن الحسین جامعی که خودش آنرا در ۱ ربیع الثانی ۱۰۹۰ شرح کرده است[نشریه: ۷-۲۵۰]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۰۲
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن علی رضا، تا: ۱۲۵۹ق، جا: مدرسه میرزا علی؛ ۱۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۵-۹۶]

۶. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۵۸/۳
آغاز و انجام: برابر
کا: کلمحمد بن یحیی دونایی نوری، تا: ۱۲۶۵ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۲گ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: -۲۹۸]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۰۴/۴
بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۹گ (۱۰۸ر-۱۱۶ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۷-۷]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۵۴/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد بن زین العابدین موسوی، تا: ۱۸ صفر۱۲۸۳ق؛ ۱۰گ (۱۱۳پ-۱۲۲ر)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۷-۳۱۰]

۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۶/۵ ـ د
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف با تطبیق آغاز کامل شد؛ کا: محمد مهدی، تا: ۱۳۰۳ق؛ ۲۴ص (۲-۲۶)[ف: ۱-۵۱۱]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۵/۳
آغا و انجام: برابر
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در اسپانیا، شماره ۱۷۴۵؛ خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ خطوط چلیپا؛ ۲۲گ (۱۱۱ر-۱۳۲پ)، ۷سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۴-۱۶۰]

● منطق (رساله در) / منطق / فارسی

manteq (r. dar)

خواجوئی، محمد اسماعیل بن حسین، - ۱۱۷۳ قمری

xājūʾī, mohammad esmāʿīl ebn-e hoseyn(- 1760)

شاید نامش «فوائد ضروریة» باشد. مطالب را با عنوان «فائدة، فائدة» شرح می‌دهد. مؤلف نیز که او جعفر محمد قاسم بن محمدرضا نام دارد شناخته نشد.

اصفهان؛ کتابخانه های اصفهان؛ شماره نسخه:۴
آغاز: [بسم ... الحمدلله الذی عرفنا المنطق و البیان، و علمنا مالم نعلم و أکمل علینا الحجة علی النوع الدتم ... و بعد، جون بعضی از برادران دینی بتحریر رساله ئی که متضمن أکثر مسائل ضروریه علم منطق باشد؛ کمترین خادم مؤمنان و غبار قدم عالمان، بنده آثم نادم ابن محمدرضا ابوجعفر محمد قاسم، تجاو زالله عنهما الغفور الراحم را تکلیف نمودند، و این علم موقوف علیه حصول علم أصول و فروع است، و بر جمیع محصلان معرفت و دین تحصیل این ضرور است، باقلت بضاعت و أسباب و کثرت أشغال و تشویش بال، بجمع این فوائد ضروریه اقدام نمود، و الله الموفق للرشاد و علیه التوکل فی المبدأ والمعاد]
از این رساله فقط یک جزوه هفت برگی به نظر رسید و باقی آن مفقود شده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [فهرست روضاتی: -۱۴]

● المنطق / منطق / عربی

al-manṭiq

اصفهانی، محمد حسین، ق۱۲ قمری

esfahānī, mohammad hoseyn(- 18c)

رساله‌ای مفصل درمبانی، اصول وقواعد علم منطق که به صورت «تعلیم - تعلیم» تنظیم شده ونام مؤلف مزبور به خط قدیمی برروی برگ اول آمده است. درابتدا مؤلف مرموزات «انباذقلس» را درچهارده برگ آورده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۸۴
آغاز:علیک یا اخی بتصفح کتب قدماء المنطقیین وممارسته بعد ذلک تفکر بطریق التحلیل والتقسیم والتحدید والبرهان فی الموالید الثلاثة کیف حدثت وکیف امتزجت ومن ای شیء ترکبت؛ **انجام:**وهو قولهم (ع) الله قیوم السموات والارض وفسرالقیوم بالقیم علی کل شیء بمراعات حاله وتبلیغه درجة کماله ویظهر من کلامهم ان الشیء لایطلق علی الممتنعات وهو قولهم اعوذ بقدرتک التی لایمتنع منها شیء
خط: نسخ، کاتب =مؤلف، تا: قرن ۱۱-۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۵۲]

● المنطق / منطق / عربی

al-manṭiq

کرمانی سیرجانی، محمد بن عبدالباقی، ق۱۲ قمری

kermānī sīrjānī, mohammad ebn-e ʿabd-ol-bāqī(- 18c)

تاریخ تألیف: دهه آخر ربیع الاول ۱۱۴۸ق
به درخواست: آخوند مولا هبة الله
مسائل مهم علم منطق را در فصل‌هایی کوتاه املا نموده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۵۰
آغاز:الحمد لله علی انعامه و افضاله و الصلاة علی محمد و آل محمد، فصل فمن رواشح الهیات الهیة و سوانح الاقدار السبحانیة؛
نسخه اصل: کتابخانه سید هادی آل بالیل - قم؛ خط: نسخ، کا: بویقر آل باقر، تا: جمادی الاول۱۱۵۸ق؛ نسخه را از سید هادی بن یاسین آل ابی لیل (بالیل) موسوی از آغاز تا انجام به تاریخ ۱۲

ربیع الاول ۱۴۰۶ خوانده و بر آن حواشی مختصری نگاشته؛ تملک: شیخ علی بن محمد بن جلال الدین بن محمد بن امین الدین بن محمود بن احمد طریحی؛ ۲۵ص[عکسی ف: ۴-۳۶۸]

● **منطق** / منطق / عربی

manteq

مرعشی دلیجانی، قرن ۱۲ قمری

mar‘ašī delījānī(- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۱۷۳ق

ابتدا پاره‌ای از مباحث قیاس و پس از آن عکس و انواع آن مورد بحث قرار می‌گیرد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۳/۱۰

آغاز:بسمله، الحمد لله الذی یدل علیه الایات الکبری و الصلوه و السلام؛ **انجام:**الجواب هو المنع ایضا عصمنا الله ... و اصحابه اجمعین و سلم تسلیما آمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۷۳ق، جا: قصبه کلیسر، مسجد حاجی درویش؛ ۶ص (۱۷۹-۱۸۴)، ۱۹ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۷-۲۷۴]

● **المنطق (منظوم)** / منطق / عربی

al-manṭiq (manẓūm)

نوری، محمد تقی بن علی محمد، ۱۲۰۱ - ۱۲۶۳ قمری

nūrī, mohammad taqī ebn-e ‘alī mohammad (1787 - 1847)

وابسته به: تهذیب المنطق؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)

منظومه‌ای است در منطق مشتمل بر ۳۲۷ بیت که در آن تهذیب المنطق تفتازانی را به درخواست فرزندش علی به نظم کشیده است. و خود اشاره می‌کند: «ان انظم رسالة تهذیب ×× للفاضل المحقق الاریب / حازفنون الفضل سعد الدین ×× فی فن میزان اولی الیقین».

آغاز:الحمدلله الذی ربانا ×× من بعد ما أنشأنا سوانا / علی محمد و آله الصلاة ×× من کل من صلی الی الغداة

انجام:قد جاء نظماً کاملاً بدیعاً×× ینشط الشریف و الوضیعا / قد نفع الله به الطلاب×× و سر فی بذاک فی الحساب

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۶۲/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمد صادق نوری، تا: جمادی الاول۱۲۵۹ق؛ مصحح، محشی؛ ۹گ (۱۵۷ر-۱۶۵ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۶۴]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۷۶/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**او فی القیاس بقیاسه الی ×× مطلوبه فخلف وضعحصلا / ان نسبة ذی صرفة مغایرة ×× کما اتحادیتها المصادرة

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه محدث ارموی ش ۳۴۶۲/۷ ذکر شد؛ خط: نسخ، کا: عبدالمجید الجاپلاقی، تا: جمادی الاول۱۳۰۳ق؛ جلد: گالینگور، ۳۶گ، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف مخ: ۵-۲۱۵۸]

● **منطق (منظومه در)** / منطق، شعر / فارسی

manteq (manzūme dar)

کشفی، جعفر بن ابی اسحاق، ۱۱۸۹ - ۱۲۶۷ قمری

kašfī, ja‘far ebn-e abī-eshāq (1775 - 1851)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۲۹/۱

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد حسین، تا: ۱۲۷۳ق، جا: اصفهان؛ مصحح؛ قطع: جیبی[میراث شهاب: س۹ش۲-۳۴]

● **منطق** / منطق / عربی

manteq

کردی، یوسف بن محمد حسن، ق۱۳ قمری

kordī, yūsof ebn-e mohammad hasan(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۸ق

در یک «مقدمه» و یک «تقسیم» و یک «خاتمه»: المقدمة: الادب علم یوصل به الی معرفة کیفیة الاحتراز عن الخطاء؛ التقسیم: اعلم ان النظر من الجانبین و المداققة لایکون الا من الاثنین؛ الخاتمة: اعلم ان للمتنع معنین.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۷۱/۲

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی لامانع لعطائه الجزیل و لاراد لقضائه الجمیل ... و بعد، فیقول الغریق فی لجة التلهف؛ **انجام:**فی ساعة او ساعتین. و الله الموفق لکل طاعة فی النشأتین فی ۱۲۶۸ ق. کتبه احقر تلامیذ المصنف ...

خط: نسخ تحریری، کا: شاگرد نگارنده، تا: ۱۲۹۷ق؛ ۲گ (۹پ-۱۰پ)[ف: ۲-۱۲۳]

● **المنطق** / منطق / عربی

al-manṭiq

همدانی، احمد، ق۱۳ قمری

hamadānī, ahmad(- 19c)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۱۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

● **منطق** / منطق / عربی

manteq

قاضی مبارک

qāzī mobārak

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۷۲۳

آغاز:الموجد له و المنفعل القابل له فله نسبته الی الفاعلی هی الایقاع؛ **انجام:**معنی القضیة المقبولة من جملة ما تصورت فی نفس معنی قضیة مقبولة بل ذلک حادث آخر فی النفس.انجامه: تمت تمام شد کتاب قاضی مبارک شاه.

خط: نستعلیق، کا: مصری اغانزی؟، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۶۸گ، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۵۱-۱۲۰]

● **المنطق = منظومة فی المنطق** / منطق، شعر / عربی

al-manṭiq = mnẓ.-un fi-l manṭiq

شروقی، علی بن حیدر، - ۱۳۱۴ قمری

Šorūqī, ʻalī ebn-e heydar(- 1897)

این کتاب دارای ۱۷۳ بیت شعر در علم منطق است.

[الذریعة ۴۹۹/۱ و ۵۲/۲۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۸۸/۷

آغاز:قال علی هو نجل حیدر ×× بعد افتتاح باسم رب البشر / الحمد لله الذی قد اصطفی ×× محمد خیر نبی مقتفی؛ **انجام:**کل قیاس اصله التخیل ×× فذلک الشعری منه یجعل / و جاء متغبی کذلک السفسطة ×× و الکل یدعی منهما مغالطة

خط: نسخ، کا: محمد امین بن علی محمد، موسوی، تا: قرن ۱۴؛ محشی؛ ۱۰گ (۷۸-۸۷)، ۱۰سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۲۸-۶۴۹]

● **منطق** / منطق / فارسی

manteq

فروغی، ابوالحسن، ۱۲۶۳ - ۱۳۳۸ شمسی

forūqī, ab-ol-hasan (1884 - 1959)

رساله مختصر آموزش منطق و تعریف اصطلاحات آن است که تحریر دیگر آن در نسخه شماره ۱۰۸۶۸/۲ آمده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۷۱/۲

آغاز:تغایر العلوم به تغایر الموضوعات. و تغایر الموضوعات به تغایر الحیثیات. مثال. مثل این که موضوع علم صرف و نحو کلمه و کلام است لیکن اختلاف آنها در این است که؛ **انجام:**نسبت بین نوع اضافی و نوع حقیقی یعنی این دو مفهوم کلی عموم و خصوص من وجه

خط: نستعلیق، کا: سید مرتضی خلف سید محسن تقوی رضوی اخوی، تا: سه‌شنبه ۲۳ شوال۱۳۳۷ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۵گ (۸۹پ-۱۰۳پ)، ۱۶-۱۸سطر (۱۰×۱۵/۵ و ۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۰-۴۵۱]

● **المنطق** / منطق / عربی

al-manṭiq

استرآبادی، عزیزالله بن امام وردی، ق۱۴ قمری

estarābādī, ʻazīz-ol-lāh ebn-e emām verdī(- 20c)

تاریخ تألیف: یک‌شنبه ۱۱ جمادی الثانی ۱۳۲۸ق

پیش‌نویس کتاب مختصری است در منطق در یک مقدمه و چند فصل دارای مباحث ویک خاتمه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۶۲/۱

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... و لا بد قبل کل علم الطلالبه من معرفة أمور، الأول رسمه لئلایکون طالب مجهول مطلق؛ **انجام:**لأن الأجزاء بین الثبوت للشیأ، و الحمد لله أولا و آخراً و ظاهراً وباطناً ...

خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ ۲۸گ (۱پ-۲۸ر)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۲۰-۲۹۳]

● **منطق (رساله در)** / منطق / فارسی

manteq (r. dar)

شبر اشتهاردی، عبدالله، ق۱۴ قمری

šobbar-e eštehārdī, ʻabd-ol-lāh(- 20c)

تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۲۹ جمادی الاول ۱۳۳۴ق

قواعد منطق را از آغاز تا انجام با عباراتی روان و شیوا به روش حاشیه ملا عبدالله نگاشته است. مؤلف نامی از خود نبرده ولی در صدر صفحه اول خود را به نام سید عبدالله شبر اشتهاردی معرفی کرده و احتمال می‌رود مؤلف همو باشد که از شاگردان مرحوم شیخ عبدالکریم حائری بوده است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۰۲/۱

آغاز:بسمله، علم منطق محتاج الیه هر کسی است چنانچه معلوم خواهد شد مقدمة آنچه را که هست موجود و آنچه راکه نیست معدوم و هستی (بودن) را وجود و نیستی را عدم گویند؛ **انجام:**چه محمومیت فقط کاشف از تعفن اخلاط است بدون آنکه علت تحقق باشد بلکه معلول آنست چنانکه ذکر شد تمام شد این نسخه شریفه در روز سه‌شنبه ... ۱۳۳۴.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا[ف: ۵-۴۸۹]

● **المنطق (منظومة فی)** / منطق، شعر / عربی

al-manṭiq (mnẓ.-un fi)

محمد بن عبدالله، ق۱۴ قمری

mohammad ebn-e ʻabd-ol-lāh(- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۹ شعبان ۱۳۳۷ق
منظومه‌ای است در ۳۰۱ بیت در مسائل مختلف علم منطق و مطابق با جمله«ختامه مسک بیان حق» یعنی سال ۱۳۳۷ به نظم در آمده است.
آغاز:قال مفرط لجنب الله ×× محمد هو ابن عبدالله / محمد علی المقدس ×× قدس سره العلی الاقدس
انجام:و أفضل الصلوة و السلام ×× علی النبی سید الانام / محمد و آله الاطهار ×× و صحبه الخیرة الابرار

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۸۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: پارچه‌ای، ۴۳گ، ۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲-۱۳۵]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۴۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۳-۴۲۰]

● **المنطق** / منطق / فارسی

al-manṭiq

محمد هادی بن محمد علی

mohammad hādi ebn-e mohammad ʻalī

رساله کوتاهی است در بیان مسائل منطق که به درخواست برخی با عناوین «فصل، فصل» ساخته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۱۴
آغاز:بسملة، حمد و سپاس بر خدای واحدی سزاوار است که منطق هر ناطقی قاصر از بیان صفاتش و ذهن هر عاقلی عاجز از ادراک کنه ذاتش است؛ **انجام:**پس هرگاه متحقق شد تخلف و عدم انعکاس در اخص متحقق می‌شود در اعم نیز بواسطه آن که عکس لازم قضیه است ... .
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۲۵گ، ۱۴سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۳۹-۳۸۵]

● **منطق (منظوم)** / منطق، شعر / فارسی

manteq (manzūm)

عزیزی

ʻazīzī

شاید از عزیزی باشد، این منظومه فارسی منطقی شامل ۳۶۸ بیت است.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۴۶/۲
آغاز:دلابکوش بحمد قدیم لم یزلی ×× که منطق همه هست از صفات ذاتش لال
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مقابله شده؛ ۱۴گ، ۱۶ سطر[ف: ۱-۴۸۴]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۴۶/۲
همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۶۱]

● **المنطق** / منطق / عربی

al-manṭiq

تاریخ تألیف: ۱۱۹۱ق
رساله کوتاهی است در منطق در دوازده «فصل» که مؤلف از تحقیقات علمای این فن گرد آوری نموده است.
آغاز:بسمله؛ باسمه سبحانه و نسله احسانه، فهذه مجموعة جمعت فیها ثمرة ازهار بساتین المحققین الفصل الاول فی الدلیل. الدلیل هو المرکب من قضایا یحصل عنه

۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۵۵/۱۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**و فقنا الله ببرکة علومه المنیف له الحمد اولا و آخرا و لحبیبه و آله الصلاة ابتداء و انتهاء
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: چرم، ۱۶گ (۱۶۲پ-۱۷۷ر)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [مؤید: ۲-۱۶۲]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۳۹/۷-۵۱/۹۹
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۴-۲۰۸۰]

● **المنطق (ب)** / منطق / عربی

al-manṭiq

رساله مختصری است در منطق که مؤلف به عنوان مقدمه‌ای بر علم کلام و ورود در مباحث آن نگاشته است.
آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فان اول ما یجب علی المکلف معرفة ذات الله و صفاته و الاستدلال علیه

۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۰۳/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**فمن لایعرف ... کخیر یقع فیه و العمدة البرهان ... سنه ۱۳۱۱.
خط: نسخ، کا: صالح بن عبدالغفار، تا: صفر۱۳۱۱ق، محشی از قزلجی، زیباری، بیرجندی، فناری و غیره؛ جلد: مقوایی، ۳۷ص (۶۱-۹۷)، ۹ و ۱۰سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۲-۱۷۳]
۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۲۵/۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**و اعلم انه بما یکون الحقیقة واحدة اجناس متعددة بعضها فوق بعض کالانسان فوقه الحیوان و فوقه الجسم
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام ؛ جلد: مقوا قهوه‌ای، ۵گ (۲۳۴پ-۲۳۸پ)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱-۱۹۸]

● **المنطق (ارجوزة)** / منطق / عربی

al-manṭiq (urjūza)

ارجوزه‌ای در حدود ۲۵۰ بیت که در بیان اصول و قواعد منطقی سروده شده است.

چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۰۱/۲

آغاز:الحمدلله علی نعمائه ×× و الشکر لله علی آلائه / تم الصلوة احمد المختار ×× و آله المنتجب الابرار؛ **انجام:**من سایر الامم کما ... ×× فنحمد الله بما هدانا / ثم نصلی بالرسول المصطفی ×× و آله الاثنی عشر و المرتضی

کا: علی پناه بن اسماعیل کلارستاقی کوهستانی ناطرج در سعادت آباد، تا: ۱۲۹۱ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: -۳۱۹]

● **المنطق (ارجوزة)** / منطق / عربی

al-manṭiq (urjūza)

اشعاری است درباره علم منطق و شرح ابواب و فصول آن در اقوال شش‌گانه ذیل: قول ۱. در خطاب معنوی؛ قول ۲. تصور و تصدیق؛ قول ۳. بیان کلی و جزئی؛ ۴. بیان قضایا؛ ۵. تناقض دو قضیه؛ ۶. در عکس مستوی.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۲۵/۲

آغاز: اما الخطاب و هو الکلام ×× یقصد فیه ما هو المرام؛ **انجام:**ینسجه المحال عند الاصل ×× یا طالب الحق کما فی الوصل.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶گ (۳۸پ-۴۳پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۲-۲۲۶]

● **المنطق (ارجوزة)** / منطق / عربی

al-manṭiq (urjūza)

تاریخ تألیف: ۱۲ ذیقعده ۱۳۰۲ق

ارجوزه‌ای است کوتاه در مبادی منطق در حدود ۴۰۰ بیت.

آغاز:الحمد للمفید الفرد الصمد ×× هو الذی لیس له کفوا احد / یقول المنطق للاصول ×× کالراس من جثمان ذی فصول

انجام:و قد فرغت عصر یوم السبت ×× موافقا من عمری لسبت / ثامن عشر کان من ایام ×× خلون من ذی القعدة الحرام / عددت للعام بلفظ منسبک ×× فقلت فی تاریخه فرغ بک

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۶۹

آغاز و انجام: برابر

بروش متاخران؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ تملک: حشمة الدولة قاجار؛ جلد: تیماج، ۲۶گ، ۱۵ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۶-۶۳۲]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: میرزا حبیب الله درجرنتی، بی‌تا، بر حسب دستور حشمت السلطنه؛ جلد: تیماج، ۲۶گ، ۱۰سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱ سم [ف: ۱۴-۲۳۵]

● **المنطق** / منطق

al-manṭiq

ناشناخته:

۱. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۳۴

کتاب ناشناخته: حواشی و یادداشتهایی است در مباحث منطقی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام[اوراق عتیق: ۱-۲۴۸]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۳۰۲

بی‌کا، تا: ۱۲۲۷ق؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی؛ اندازه: ۱۵/۳×۲۱/۵ سم [رایانه]

۳. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲

کا: محمد رضا بن عبدالرحیم، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: چرمی، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [نشریه: ۷-۷۵۱]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۷۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی؛ اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [رایانه]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۸۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی؛ اندازه: ۱۵/۷×۲۲/۶سم [رایانه]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۴۳۴

مجموعه (دو رساله در منطق)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ ۵۴گ، اندازه: ۱۶/۷×۲۱/۱سم [رایانه]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۱۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس نادری [رایانه]

● **منطق** / منطق / ترکی

manteq

رساله‌ای است ترکی در منطق با عناوین «معلوم اوله». این رساله گویا حاشیه یا شرح کتابی در منطق است و در آغاز این مجموعه به عنوان «ترجمه ایساغوجی» آمده، لیکن متن عربی آن با رساله «ایساغوجی» ابهری، «تهذیب المنطق» تفتازانی، «الشمسیة» کاتبی قزوینی و «مطالع الانوار» ارموی همخوانی ندارد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۴۶/۱۱

آغاز:معلوم اوله که هر بر طالب علمه قبل الشروع فی المقصود اول علمک اوج شیء بلمک لازمدر اولا موضعنی بلمک لازمدر که موضوع علم هو ما یبحث فی العلم عن اعراضه الذاتیة؛

انجام:[معلوم] اوله که شکل اولدهثانی و ثالث و رابعده ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «منه ...»؛ ۱۲گ (۱۰۹-۱۲۰)، ۲۱سطر، اندازه: ۵×۱۴سم [ف: ۴۰-۸۱]

● **المنطق** / منطق / عربی

al-manṭiq

ناشناخته:

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۸۷/۱۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ ۱۴گ (۲۰۳پ-۲۱۶پ)، ۲۲ سطر[نشریه: ۲-۱۲۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۱/۱۴-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۵۶۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹/۱
انجام:لاجرم لما تمت هذه الرسالة ... الا ان العقل قضی بابرازها و ابدائها و قال لابد للعلیل من عرض الداء الدسیس علی الطبیب النطیس
خط: نسخ، کا: نوح بن یوسف بن علی السیرافی، تا: ۵۷۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ چند صفحه از مبحث اول افتاده؛ اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۲-۳۵۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۴/۱-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۵۶۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ نسخه کهن؛ جلد: مشمعی، قطع: رقعی کوچک[میراث شهاب: س۷ش۱-۲-۲۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۱۶/۲۳ عکسی
نسخه اصل: کتابخانه کوپریلی، ترکیه، ش ۱۵۸۹؛ کتابی در منطق مجدول سیاقی گویا: السیاقه و البیان؛ بی‌کا، تا: باتاریخ۷۵۳ق؛ مجدول؛ ۸گ (۳۷۵پ-۳۸۲پ)، ۳۳سطر[میراث شهاب: س۱۸ش۱-۵۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲/۲۳(آ)-۴۶۳/۲۳(ب)-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۴۸۱]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۹-۲/۷۹
آغاز:مع الکبری نقیض الصغری وان کانت الصغری سالبة حقیقیة ینتج مع الکبری الموجبة الخار جیه سالبة حقیقیة ... هذا باب حسن ماذکره المنطقیون وهو مفید فی حل المغالطات قال خاتمة ... اقول ما ذکرنا فی العکس المستوی؛ **انجام:**الممکنة المخالفة للاصل بالکیف او الدائمة الموافقة له بالکیف لان المشروط الخاصة مرکبة
شرح مفصلی است بر متنی کهن درمنطق به صورت «قال - اقول»، از ابن سینا نقل می‌کند، نسخه بخشی از کتاب را شامل است، محتمل است شرح مطالع باشد، ازبحث عکس تا نقائض المرکبات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۸۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۴-۲۰۳۹]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۹۹/۷
آغاز:الحدد المعرف للماهیة المحمول علیها، اما جنس او فصل مطلقان لانه ان کان الذاتی تمام المشترک بینها و بین نوع ما مباین لها فهو الجنس و الا فهو الفصل، سواء کان مختصا بالماهیة؛ **انجام:**و قد عرفت ما فیه فصلا منه یعلم ضعف ما ذکره المحقق الوادی (؟) من جوده. تمت.
درباره حد ماهیت، جنس و فصل و نوع؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد جان بن حاجی باقی سمرقندی، تا: قرن ۹؛ ۳گ (۱۲۰پ-۱۲۲پ)[ف: ۳-۳۱۸]

۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۵۳/۲
آغاز:یحتاج الیه والا لما قدرنا علی تحصیل؛ **انجام:**فکل میسر لما خلق له و هذا آخر ما قصدنا ذکره من المنطق علی سبیل الاختصار و لننقل الی العلوم الحکمیة بعده انشاء الله تعالی.
رساله‌ای است بدون آغاز و اوراق هم از میان آشفته وصالی شده، در برگ دوم آمده است: الباب الثانی فی مباحث الکلی والجزئی و فیه فصول. الاول فی اقسامها و احکامها و فیه مباحث الاول المفهوم ...؛ خط: نسخ، کا: مسعود بن علی مطلبی، تا: ۹۴۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۲۲ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳-۱۱۵۸]

۸. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۷۴/۸
آغاز:یا من لاموصل الی تصور ذاتک الا التصور بعلیات صفاتک ولا [...] سواء الطریق والتوفیق بموجبات مرضالک افضل صلات الصلوات الی من عرفنا اول دلائل وحدتک وبلغتحف التحیات ...؛ **انجام:**وعلی غیره فذکر الحکم فی اثبات مقدم التصور علی التصدیق بالطبع لیعلم ان التصور لیس علة کافیة فله مدخل فی اثبات ان یقدمه بقدم الطبیعی لایقدم بالعلیة الحمدلله علی الانعام تم علی الاتمام
حاشیه متوسطی بر متنی منطقی است که با عناوین «قال- قال» تنظیم شده است؛ خط: نستعلیق، کا: محمدحسین بن نورالدین شریف، تا: قرن ۱۱؛ ۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۸×۱۸سم [ف مخ]

۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۲۷/۵
آغاز: تیسر للحافظ تکرارها و لا یعسر علی الضابط تذکارها جعلنا تلک الاصول مرتبة علی تسعة فصول الفصل الاول فی مدخل هذا العلم اللفظ یدل علی تمام معناه المطابقة ...
چیزی شبیه منطق شفا ابن سینا می‌باشد شامل نه «فصل»: ۱. مدخل منطق، ۲. مقولات، ۳. قضایا، ۴. قیاس، ۵. برهان، ۶. جدل، ۷. مغالطه، ۸. خطابه، ۹. شعر؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۳گ (۷۵-۱۰۷)، ۱۹-۱۰ سطر (۵×۱۳/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳-۱۱۲۲]

۱۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۰۶/۱
گویا از متاخران است و دارای عنوانهای مقدمة فی المدخل، کتاب ایساغوجی، کتاب القضایا، فصل القیاس، فصل البرهان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳-۴۵]

۱۱. اصفهان؛ اصفهان؛ شماره نسخه:۱۱۳/۵
بندی از شرحی در منطق، گویا بخشی از شرح مختصر المنتهی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۱۱-۹۲۶]

۱۲. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۷۴/۱
آغاز:قال وحید زمانه تغمده الله لغفرانه یقال مدحت اللؤلؤ علی صفائها هذا القید وان اشتهر فی العبارات وتحقق فی اکثر الکتب الا انه فی هذه النسخة من الاضافات فلو بنی الکلام علی ترکه؛ **انجام:**... علی ما ذکرنا من اعتبار معنی اکمل بالفعل فی المشروط العامة مقیدا بامتناع الانفکاک لمن غیر تفسیرهما اما علی الثبوت علی تقدیر واما امکان الحمل دون الفعل
حاشیه متوسطی بر متنی منطقی است که با عناوین «قال، اقول» تنظیم شده است؛ خط: نستعلیق، کا: محمدحسین بن نورالدین شریف، تا: ۱۶ ربیع الاول۱۰۲۲ق؛ محشی؛ مهر: «یا محسن قد اتاک المحسن» (مربع بزرگ)؛ جلد: تیماج، ۶۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۸×۱۸سم [ف مخ]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۳۶/۲
آغاز:الشرح الحمد هو الوصف آه الظاهر ان المراد هو المعنی المصدری الذی صفة للواصف الحامد اعنی الاتیان بما یدل علی کون المحمود متصفاً بالجمیل؛ **انجام:**و اعلم ان اللیل المذکور بقوله لان الافکار انما یفید المطلوب لو ان المطلوب من قوله فلیوقف خصوله علی استحضار ما لا نهایة له.
گزارش کتابی در علم منطق است؛ خط: نستعلیق، کا: تاج الدین علی بن محسن حسینی کاشانی، تا: صفر۱۰۲۳ق؛ محشی به امضای «منه» و «منه رحمه الله»، مصحح؛ جلد: گالینگور، ۸۷گ (۱۰۸پ-۱۹۴پ)، ۲۳-۲۱سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۷سم [ف: ۲۹/۲-۶۵۱]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۷۵/۱۰
آغاز:بسمله. حمدله. فصل فی المدخل و هو ایساغوجی لما کانت البسائط اقدم من المرکبات وجودا و اعرف عند العقل نظرا؛ **انجام:**و هو ان یکون قولا دالا علی کمال الماهیة فهذا بیان القول (فی) الحد علی سبیل الایجاز ...
رساله‌ای است موجز در منطق با عنوان «فصل» در شانزده فصل: ۱. مدخل ایساغوجی، ۲. الفاظ خمسة: کلیات خمس، ۳. قاطیغوریاس، ۴. باریرمنیاس، ۵. عکس، ۶. قیاس، ۷. تحلیل قیاس، ۸. استقراء، ۹. برهان در مبادی قیاسات، ۱۰. مطالب ثلثه، ما فاهل ولم، ۱۱. برهان، ۱۲. مقدمات برهان، ۱۳. محمولات ذاتیه برهان، ۱۴. کلی اولی برهان، ۱۵. مناسبت مقده با نتیجه، ۱۶. حدود؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: حدود۱۰۲۵ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۱۳ص (۸۶-۱۹۸)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۵-۱۴۴]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۹۸
آغاز:بسمله، حمد المن ابرزمن افلاک افکار کل منطیق انوار بدور مطالع نتایج التصدیق ... بعد فیقول ... عبدالحی من خلفاء بنی علوان لا شک عند علماء المنقول و لا ریب عند فضلاء المقول ان من انفس الفنون الالهیة و انفع العلوم العقلیة العلم الذی یعصم بمراعاته الذهن عن الخطاء؛ **انجام:**الی باصرة العین و الحمد الله ... انبیائه وافق الفراغ من تحریر ها فی اوائل النصف الاخیر من شهر رجب المرجب الفرد من شهور سنة سبع و ثمانین و تسعمائة من الهجرة النبویة المصطفویة
از عبدالحی از خلفای بنی علوان و قاضی عسکر که به نام مولانا محمد حلبی پسر مولانا بستان ادرم و پسرش مولانا یحیی چلبی در آغاز نیمه دوم رجب ۹۸۷ در قسطنطنیه به انجام رسانده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۳ق؛ مجدول؛ مهر: محمد تقی بن محمد باقر شریف؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۵۰گ، ۱۳ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۴×۲۸سم [ف: ۱۶-۳۹۱]

۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۷۵-۳۱/۵۵
آغاز:علی سبیل التقابل ان لایخلو الموضوع عنه وعن مقابله بحسب ... قوله الاولیة بالاعراض الذاتیة وقدیکون مقابل کقولنا کل خط اما مستقیم واما محن؛ **انجام:**ثبوت المحمول بالامکان لابالفعل ... بانه لایرد علی القوم فی حکمهم المطلقه
حاشیه‌ای است مختصر با عناوین «قوله، قوله» بر متنی درمنطق، احتمالاً حاشیه بر «تهذیب المنطق» تفتازانی باشد، به جهت افتادگی طرفین نسخه، شناسایی کامل آن میسور نشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان: «فتح » و«ع رم » و«منه» و«ح م»؛ جلد: مقوا، ۲۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۴-۲۰۴۰]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۳۰/۴
آغاز:الحمد الذی اظهر النو الساطع ... و الدلیل الناطق بحل العویصات و المشکلات و الصلاة الدایمة؛ **انجام:**لا یلزم من عدم قصور فایدة العلم ان یکون طلباً عبثاً لزوم کلیاً او جزئیاً
تنها باب قضایای منطق را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۴۴پ-۱۴۹ر)، ۲۱سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۶-۴۱۹]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۳۰/۳
آغاز:لا یقال لا فائدة فی اتیان القسم الآخر لان الفساد التی؛ **انجام:**و الا یصدق النقیضان علی شییء به اعتبار واحد و هو مح فیبطل هذه القاعده ایضاره ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۶سطر (۱۰×۲۹/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۶-۴۱۸]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۹۶/۱
آغاز:الحکمه نور جوهریة و العقل ... معرفة الله اعلی المعارف؛ **انجام:**فی المذاهب المرضیة المؤدیة الی الحیوة الدایمة و النعم المتصلة الباقیة.
مباحث منطقی را در ذیل عناوین «تعلیم، تعلیم» ذکر کرده و به شرح مفاهیمی چون جوهر و عرض، مجاز و حقیقت، موجود بالفعل و تطایر آن پرداخته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: چرم مذهب، ۵۸ص(۱-۵۸)،

۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۴۵-۷۵]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۷۷۳

آغاز:قوله یظهر من کلامهم ان مناط الحمل بالذات ان یکون مصداقه نفس الذات؛ **انجام:**قوله او من المسلمات اه سواء کانت مسلمةفیما بینهما خاصة او بین اهل العلم.

شرحی با عنوان «قوله» بر یک متن است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۴۶گ، ۱۹ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۵۱-۱۴۰]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۲۵/۱۴

آغاز:نحمد الله حمد الشاکرین و نصلی علی محمد و آه الطاهرین، أما بعد فانا اردنا ان نحرر اصول المنطق و مسائله علی الترتیب؛ **انجام:**و لا یمکن اعداد الموضوع و الانواع للمصیلات کما یعد للمشهورات لأنها کلما کانت أغرب فهی ألد واعجب.

اصول کلی قواعد منطق را ضمن نه فصل با اختصار گزارش داده تا برای حفظ آنها آسان باشد، تنظیم این کتاب بسیار شبیه به «اساس الاقتباس» خواجه نصیر الدین طوسی است و در آغاز نسخه به وی نسبت داده شده و گمان می‌رود که ترجمه و تحریری از آن باشد، عناوین فصول چنیناست: فصل ۱. مدخل هذا العلم، ۲. المقولات من الأجناس العالیة، ۳. القضایا و احوالها، ۴. القیاس، ۵. البرهان والحد، ۶. الجدل، ۷. المغالطة، ۸. الخطابة، ۹. الشعر؛ خط: نستعلیق، کا: استرآبادی، محمد امین، تا: ۱۱۲۲ق؛ از برگ ۲۹۰ این نسخه مربوط به مجموعه استرآبادی نیست، بلکه برگ‌هایی است حاشیه سازی از جنگی از قرن یازدهم پس از آن برگ‌هایی دارای مطالب متفرقه که بدیع قاجار بین سالهای ۱۲۷۷-۱۲۹۹ در برگ‌های رنگی نوشته؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۲۶۰پ-۲۷۲پ)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲۴-۱۱۹]

۲۲. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۸۶/۱

آغاز:قوله و بین کل واحد من النوع العالی و المتوسط و بین کل واحد من الجنس؛ **انجام:**اقول: الظاهر فی العبارة قد و جه بان المراد ببعض تمام المشترک منها.

شرح یک کتاب منطقی با عناوین «قوله، اقول»؛ خط: نسخ، کا: میر حسن بن میر هادی، تا: ۱۱۳۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: -۲۰۳]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۱۷۹

آغاز:بسمله. باسمه سبحانه و نسأله احسانه فهذه مجموعة جمعت فیها ثمرة ازهار بساتین المحققین یطلع فیها طوالع مطالع تفاصیل شموس الأدلة و البراهین؛ **انجام:**و منه کل قیاس دوری إما بمراتبه أو بمراتب اعلم ... فعفانا الله تعالی ببرکة علوم المنیف له الحمد اولاً و آخراً و لحبیبه و آله الصلوة ابتداء و انتهاء

رساله‌ای در منطق است، این رساله گلچینی از تألیفات پیشینیان چون «طوالع الأنوار» بیضاوی، «مطالع الانوار» سراج ارموی، «شمسیه» کاتبی، «منحصر المتهی»، «تجرید العقائد» خواجه نصیر، «مقاصد الفلاسفة» غزالی، «مطارح الأفکار فی شرح ایساغوجی»، «تهذیب» تفتازانی، «انموذج العلوم» ابن خاتون عاملی (۱۰۰۹ق)، «المغنی» اسطرسوسی و «تقریر القوانین» محمد ساچقلی زاده (۱۱۵۰ق) فراهم آمده است، مؤلف این اثر را در ۱۲ فصل مرتب کرده است: دلیل، اقسام دلیل، مبادی حجت، مقدمات دلیل، صورت برهان، طی دو مقدمه قیاس، قیاس مفرد و مرکب، مستقیم و خلف، حد اوسط، بعضی احوال قیاس‌ها، رد برخی قیاس‌ها، خطا و برهان، نام مؤلف و نسخه دیگری از این رساله به دست نیامد، اما بنابر نقل قول مؤلف از متأخرینی چون ساچ قلی زاده (۱۱۵۰ق) و تاریخ کتابت نسخه، وی باید از اعلام قرن ۱۲ باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۷۴ق، مجدول، محشی با رمز «منه»؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۵-۳۹۸]

۲۴. قوچان؛ مدرسه عوضیه؛ شماره نسخه:۴۱

آغاز:قوله فاولها فی المفردات اذا قیل الباب فی کذا فان کان الباب مقتصراً علی التعریفات و التصویرات کان المعنی انه فی بیان کذا و ان کان مشتملاً علی المسایل؛ **انجام:**قوله لامتناع ان یکون جز الشی مطلوباً بالبرهان ... هذا اخر ما دققنا بتصویره فی هذا الاوراق من فیض الفیاض علی الاطلاق و ارجوا ان ینتفع به ذوی البصایر فی الاقطار و الآفاق تمت

کتاب مفصلی است درمنطق که به صورت «قوله، قوله» و با چند قلم تحریر شده است و درضمن از کتب منطقی قدما از جلمه شفاء نقل قول می‌کند و بیشتر آن را تقویت می‌کند، از بحث تصور تا مباحث برهان را شامل است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۲۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ]

۲۵. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۱۴/۳

آغاز: ... و یک دلیل بر آنکه نتیجه شکل ثانی سالبه است این است که صغری را عکس می‌کنیم شکل رابع می‌شود؛ **انجام:**که موجبه جزئیه صغری با سالبه کلیه کبری یا سالبه جزئیه صغری با موجبه کلیه کبری باشد.

احتمالاً ترجمه‌ای است از یکی از کتابهای مختصر منطقی مانند الکبری؛ خط: نسخ مغلوط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: -۳۹]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶۹۲

بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۲ و۱۳ [د.ث. مجلس]

۲۷. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۸۷

با این عنوان‌ها: الکلام فی القضیة المسورة و غیر المسورة، الکلام فی الموجهات الکلام فی التناقض ...؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ [ف: -۹۱]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۰۰/۲

آغاز:فاعلم ان (التخیل) تصور نسبة جزئیة ... النفس قبضاً و بسطاً و ان کان خلافها ثابتاً عند العقل الاتری ان قولک فی العس انها مرة مهوعة ینفر الطبع عن تناوله مع العلم بانه کذب؛ **انجام:**وقد

(فصت) الشریعة النبویة الوطر عنها علی اکمل وجه و اتم تعقل فافهم.
در منطق است، به زبان عربی و گاه به زبان فارسی با عناوین «قاعده» و ممکن است شرح یا حاشیه متنی درمنطق باشد، در موارد بسیار به ویژه در بخش پایانی، با حاشیه ملا عبدالله یزدی بر تهذیب المنطق همخوانی دارد، در مواردی نیز عبارت «قال المصنف» آمده است، مؤلف در این اثر از: رساله شمسیه کاتبی قزوینی، شرح شمسیه، مقاصد، شارح مقاصد، شرح طوالع، سید شریف، شرح مطالع، سید المحققین سید صدرالدین و غیر آن نقل کرده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۲گ (۷-۷۸)، ۲۳-۲۵سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۳۸-۲۶۵]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۷۳۱

آغاز:بسمله، قوله سبحانه ما اعظم شأنه فان قیل لم خالف المصنف عن اسلوب المشهور و هو تصدیر الکتب المصنفة بالحمد؛ **انجام:**فاجتماع الصدق و الکذب فی هذا القول و انکان مخصوصة لکنه بالجهتین و بالنظرین.
حاشیه‌ای با عنوان «فان قیل -قلنا» بر شرح یک متن در علم منطق است، ظاهراً حاشیه برشرح تهذیب المنطق است؛ کا: عبدالجلال، تا: قرن ۱۳، جا: مسجد به دره در مدرسه ملا صاحب قدس سره؛ ۷۰گ، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۵۱-۱۲۳]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۰۸/۲

آغاز:لترک العمل بالسنته وجه لم یقل به اعرض عنه؛ **انجام:**بجمله علی ترک کتابه الحمد و جعله خرد من الکتاب و لما لم یکن ...
بخش هایی از رساله‌ای در منطق؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی، ۴گ(۳ر-۶ر)، ۱۸-۲۳سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۱۹-۵۳۶]

۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۸۰

بی‌کا، تا: ۱۲۲۲ق؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸/۱ معزی

آغاز:یونانیة تعصم مراعاتهم الذهن عن الخطاء فی الفکر حصل عنده مقدمة کلیة و هی ان کل مسئلة منه لها مدخل فی تلک العصمة و تملکن بذلک من ان یعلم؛ **انجام:**فهو اصل فیه نظز فافهم تستغنی فیه عن الاطالة و الاستعاب فإن مسائل التفریع فی الاستثناء کثیرة لایلیق ذکرها بهذا المختصر.
شرح کتابی است در منطق با عناوین «قوله، اقول» است؛ خط: نسخ، کا: الله مبارک (ظ)، تا: ۱۲۳۷ق، جا: دزفول؛ افتادگی: آغاز؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۷۰گ(ر-۷۰پ)، ۱۸و۱۷ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۹-۷۵]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۰۹۸

رساله‌ای در منطق با شرح؛ کا: ملا محمد مهدی، تا: ۱۲۴۲ق؛ خریداری از محمد علی صفری دائم؛ اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [رایانه]

۳۴. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۶۱

آغاز:خارجة عنه و ایضا اذا کانت المقدمة جزا ... ان کان الشروع فیها شروعا فی المنطق اذ لا معنی للشروع فیه الا بشروع فی جز ء من اجزائه و المفروض ان الشروع فی المنطق موقوف علی المقدمة فیکون الشروع فی المنطق موقوفا علی الششروع فی المقدمة قطعا؛ **انجام:**و قد صرح فی الشفاء بان التصدیق بوجوب الموضوع من المبادی التصدیقیه فلا یکون ایضا جزء علی حده ... و الله اعلم بحقایق الاشیاء و قد وفقنی الله تعالی باتمام الکتاب. در سنه هزار و دویست و پنجاه چهار قلمی گردید بتعجیل.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان۱۲۵۴ق؛ قطع: ربعی[رشت و همدان: ف: -۱۳۲۷]

۳۵. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۷۹

منطق، روی برگ آغازین حاشیه میر نامیده شده؛ بی‌کا، تا: ۱۱جمادی الثانی۱۲۶۴ق[اوراق عتیق: ۱-۲۴۸]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۱۵/۲

آغاز:المنطق آلة قانونیة تعصم مراعاتها الذهن عن الخطا فی الفکر، الحیوان جسم نام حساس ... کلماتی از علم «منطق» را مختصر شرح داده است؛ **انجام:**لدلیل المستدل دالا علی نقیض مدعاه فذلک یسمی معارضة
درپایان نسخه آمده است: حاشیة شرح الشمسیة للسید السید الشریف؛ کا: حاج محمد علوی صفوی نحوی، تا: ۱۲۸۴و۱۲۸۵ق؛ جلد: مقوایی، ۱۶گ، ۱۷ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۵۱-۱۵۸]

۳۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۷۱/۳

آغاز:بسمله. اعلم ایها الاخ العزیز انی لما رأیت جداول اختلاطات الموجهات فی النسخ التی وجدتها سقیمة ... نسخ لی ان افصل الضروب المنتجة و العقیمة بحسب الجهة فی الاشکال الاربعة مع اشارة الی دلائل بعضها؛ **انجام:**و النتیجة عرفیة خاصة لاغیر اذلا عکس للسالبة الجزئیة فی غیر الخاصیتین.
بخش بندی نشده، درباره چهار شکل از موجبات؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۳۳-۱۲۹۷ق؛ ۹گ (۱۲پ-۲۰ر)[ف: ۲-۱۲۳]

۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۸۸

آغاز:موجبه کلیه، موجبه جزئیه، سالبه کلیه، سالبه جزئیه؛ **انجام:** ... فنقول الموجبة کلیة کانت او جزئیة انماتنعکس جزئیة و لم تنعکس کلیة لجواز.
در این رساله صور منتجه و غیر منتجه اشکال مختلف قیاس با رسم جدول های جداگانه بیان شده است، شبیه به اشکال المیزان میرزا محمد نصیر فرصت شیرازی (۱۳۳۹ق)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ ۵۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۴۴-۶۷]

۳۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۹۶/۱۷

آغاز:ان احسن ما یفتح به المنطق و الکلام حمدلله الواحد برأ

الانام. و نصب جهات دالة علی وحدته علی وجوه الدهور ... و بعد، فهذه تحقیقات شریفة بعبارات، معجبة راتقة ... علقتها علی المبحث المتداول بین المحصلینالموسومة بجهة الوحدة بین المتعلمین؛ **انجام:**و میزت القش علی اللباب، علی ان همم المحصلین متقاعدة و عزائمهم متقاصرة. حامداً لله و مصلیا علی رسول الله، سیدنا محمد و علی آله. تمت الرسالة المسماة بمحمد امین.

از ناشناسی که نام خود را در دیباچه نیاورده و می‌گوید از گفته‌های استادم که نام او را نیز نمی‌برد در این کار بهره برده‌ام و شاید نام او محمد امین بوده است، شرح بخشی از متنی است در منطق، و در پایان می‌گوید اگر گرفتاری‌ها نبود همه کتاب را شرح می‌کردم؛ خط: نسخ تحریری، کا: محمد، تا: دوشنبه ۲۵ ربیع الاول۱۳۲۹ق؛ محشی؛ ۶گ(۱۲۴پ-۱۲۹ر)[ف: ۳-۲۰۳]

۴۰. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۸۰۰

آغاز:کلفظ الانسان اذا جعل علما لشخص ایضا واذا اعتبر معناه الکلی فاما ان یکون متواطیاً او مشککا وقس علی ذلک حال المنقول فانه یجوز جریان هذه الاقسام فیه؛ **انجام:**وقوله بازائه الکلی الاضافی فان قلت المتبادر مما ذکره ان الکلی ایضاله معنیان مختلفان احدهما حقیقی والاخر اضافی علی قیاس الجزئی ... وقد بینه بقوله وهم الاعم من شیء ومعناه ان الذی یندرج بالفعل تحت شی ء آخر

حاشیه ایست با عناوین «قوله - قوله» بر متنی درمنطق، که به جهت افتادگی نسخه از طرفین، نام رساله به دست نیامد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با خط‌خوردگی؛ جلد: تیماج، ۵۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۱-۲۳۸]

۴۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۴۳/۶

آغاز:علیک یا اخی بتصفح کتب قدماء المنطقیین و ممارسة قوانینهم

بی‌کا، بی‌تا؛ ۷گ، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳-۵۹]

۴۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۰۳۴/۴

آغاز:و فیه ابواب: الاول فی اقسام القضایا؛ **انجام:**هذا آخر ما قصدنا ایراده من المنطق علی سبیل الاختصار و لننتقل الی العلوم الحکمیة

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رقعی[ف: -۳۳۳]

۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۳۹۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا غیبی [رایانه]

۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۳/۲۹-ف

نسخه اصل: بغداد لی وهبی ش ۲۰۲۳. در پنج باب: ۱. فی النطق (پنج فصل)، ۲. فی الکلام (دو فصل)، ۳. فی القول (سه فصل)، ۴. فی الکتابة (دو فصل)، ۵. فی الغرض المطلوب (پنج فصل)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴گ (۱۵۵پ-۱۶۸ر)[فیلمها ف: ۱-۵۱۹]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۷۷/۹-ف

نسخه اصل: لیدنCod. Or. 177؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۶۲۶]

۴۶. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۸-ح/۶/۵۹۵

آغاز:کان کل موضوع للموضوع هو محمول للمحمول متساویا و لم یکن احدهما اعم؛ **انجام:**قد یسمون المنفصلة ایضا شرطیه و کانهم معنون بالشرطیه ما یلحق ... یقضیة ما من القضایا زیادة بحرفها ما وجدت من هذه الرسالة هذا المکتوب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳گ، ۳۲سطر (۸×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲-۱۸۷]

۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۴۵/۲-ف

بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۲-۱۳]

۴۸. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۲/۲

آغاز:قال الفصل الثانی فی المعقولات؛ **انجام:** بالاحتیاج الی جودة المضغ و قد یستعمل الجمیع فی بیان شیء واحد.

این رساله که قسمتی از یک کتاب منطق است و محتملاً خود آن کتاب منطق متعلق به کتاب فلسفه یا کلامی بوده است در اینجا از فصل ثانی آن می‌آید، ابتدای این فصل مطالبی درباره مقولات دارد و سپس ابواب منطق یک یک شرح شده است و تا «متواترت» می‌آید که یکی از مبانی علم است، در این رساله ابتدا شرح و متن با «قال» و «اقوال» با مرکب قرمز آمده، ولی از اواسط رساله دیگر جای «قال» و «اقول» در متن خالی است، شارح صاحب کتاب الاسرار است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶۰ص (۲۴-۸۴)، ۱۸ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: -۱۹۰]

۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۵۴

بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: سید حسن علوی[رایانه]

۵۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۰۳۴/۴

آغاز:و فیه ابواب: الاول فی اقسام القضایا؛ **انجام:**هذا اخرما قصدنا ایراده من المنطق علی سبیل الاختصار و لنتقل الی العلوم الحکمیة

بی‌کا، بی‌تا[ف: -۳۳۳]

۵۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۸۲

آغاز:الحکمو خصوصیة سمیت مهمله کقولنا الانسان کاتب او لیس بکاتب؛ **انجام:**و کلما کانت الانواع الی الجزئیات اقرب کان احد المواضع منها اسهل.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: حسن ناصر؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۰۴گ، ۲۰سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴-۱۱۵۴]

۵۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۷۵۳

آغاز: قیل وجود المخبر عنه قلنا اما باعتبار انه سیوجد و خصوصیة الصنعة غیر منظور؛ **انجام:** قوله الان هو الحیوان کونو ... الموجود فی الخارج و کل ما هو جزء الموجود فی الخارج موجود.

کتابی است در شرح کتابی که در علم منطق است، نام مؤلف کتاب و شارح آن معلوم نگردید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۸۶گ، ۲۵سطر (۱۵×۲۱)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۴۰۱]

۵۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۴۴/۳

آغاز:بسمله، فی المدخل، الدلالة کون الشیی بحیث من العلم به العلم بشی آخر؛ **انجام:** فالانواع الاخیرة لان.
از میرزا نصیر ترشیزی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۲۲گ (۷۷-۹۸)، ۲۱سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴-۱۴۱۲]

۵۴. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۴۴/۲

آغاز: بعد استیفاء الفکر و استقصاء النظر حقیقا بالقبول؛ **انجام:**کل ما صدق علیه المأمور به کما مر و قوله لا ...
رساله‌ای است در منطق، چند عنوان موجود آن: مقدمه: ففی بیان رسم العلم و موضوعه و نبذ من القواعد اللغویه، الاول: ان الفقه اکثره من باب الظن، المقصد الثانی: فی النواهی و حاشیه‌هایی بر گرفته از: شرح تهذیب و بعضی با نشانه: ا ح م د، منه دام ظله العالی ۱۲۴۲ دارد، عناوین مباحث: فان قلت، قلت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۸گ (۳۹ر-۶۶پ)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۱۸۶]

۵۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۷۴/۱

آغاز:حمراء و حققه فیها مقاصد المیزان فی تنقیح البیان و توضیح التبیان خطویی لمن ایقنها للاستظهار و اتقنها للاستحضار کل ذلک للثواب الجزیل ... فصل العلم اما تصور او تصدیق لان الصورة الحاصلة ان کان صوره النسبة ایجابا؛ **انجام:**[می‌رسد به آغاز فصل الاستثنائی] قد یترکب من متصلة ... و ان کانت مانعة خلو کان ...
چند فصل است؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن یحیی بن علی بن سلیمان، بی‌تا؛ جلد: میشن سیاه، ۱۳سطر[ف: ۹-۳۶۲]

۵۶. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۶۱

آغاز:هی المحکوم علیه و المحکوم به و النسبة الحکمیه و کون تلک النسبة واقعة او غیر واقعه و اما أن یکون ادراکاً هو غیر ذلک الادراک المذکورة فالاول هو التصدیق و الثانی هو التصور؛ **انجام:**من الشرطیات المتصلة و اما ثبوت الملازمة ای بین امرین کانا فیلزم ان لا یصدق سالبة کلیه لزومیة
شرحی است بر یک کتاب منطقی با عناوین «قوله - اقول»، بخشی از این شرح چنین است: «قوله و انما اعتبر الجهل اقول مبادی المطلق لابد ان یکون معلومة ای حاصلة لتصور الترتیب فیهما ... قوله اما المجهول التصوری فاکتسابه من الامور التصوریة اقول یعنی ان طریق اکتساب التصور من التصورات و طریق اکتساب التصدیق من التصدیقات معلومان قوله مشتمل علی العلل الاربعة اقول کل مرکب صادر عن فاعل مختار لابد له من علة مادیة و علة صوریه قوله فالترتیب اشارة الی العلة الصوریة اقول اعترض علیه بان صورة الفکر کما اعرف به هی الهیئة الاجتماعیة»؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی به امضای داود رحمه الله، صدرالدین محمد، جارودی؛ ۸۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ]

۵۷. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶/۲

دو بند منطقی به عربی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۴۳]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۹۹۷۸

بی‌کا، بی‌تا[الفبائی: -۵۶۰]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۷۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[الفبائی: -۵۶۰]

۶۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۶/۳-ف

نسخه اصل: کتابخانه دکتر اصغر مهدوی ش ۴۷۵؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۶۳۳]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۰/۲ معزی

آغاز:العنوانی ثابتا له و قد بینا ان نقیض الدائمة ... هو المطلقه العامه لکن لا مطلقا بل دام الوصف العنوانی فنقیض العرفیه العامه هو المطلقه العامیه الوصفیه؛ **انجام:**اقول السالبة الکلیة اذا کانت ممکنة سواء کانت عامه او خاصة او مطلقة لاتنعکس لانه یستحمل ان یکون لشیء، خاصة غیر ضروری الثبوت له و یمکن سلبها عن ما مر یصدق.
شرحی است بر یکی از کتاب های منطقی با عناوین «قال، اقول»؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۱۲۱ر-۱۳۴پ)[ف: ۳۹-۷۷]

۶۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۰۸۲

آغاز:داله علی سنه واحده اساره الی احسا هد المدهب الحق فلا یعمل ای ما حد کل من الصور و التصدیق اراد سال حاصل المعنی او الاقسام فی اللعه کالبماسم ان تقسیم السحصان سئا؛ **انجام:**سایط احری الخ لیس علی سعی و مد وصفت السایط فی کل مصرس الح هذا السکل سمل علی سبعه حطوط
رساله‌ای است در منطق که مؤلف در آن از محقق «شریف» که حاشیه‌ای بر شرح شمسیه نگاشته و جای دیگر با عنوان «فاضل المحشی در حاشیه شرح الشمسیه» و نیز «شیخ» نام می‌برد؛ خط: نستعلیق بدون نقطه، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، محشی با عنوان «منه»؛ مهر: وقف ملا محمد جعفر طهرانی (چهارگوش)؛ اهدایی: ناصر کاتوزیان؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۵گ، ۲۴سطر (۸/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۲/۵سم [ف: ۱۹-۴۹]

● منطق / منطق / فارسی

manteq

ناشناخته:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۹/۱۳-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ۴۸۱۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۶۱ق[فیلمها ف: ۱-۶۶۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۸۸/۱۱

آغاز:علم بر دو قسم است یکی تصور است و یکی تصدیق ؛ **انجام:**فبعض الحیوان ناطق.
خط: نسخ، کا: ملک شاه بن ملک محمد، تا: ۹۷۵ق، جا: مدرسه خلیفه تاشکن؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲گ (۱۱۸پ-۱۱۹پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵-۳۳۵]

۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۱۰/۲

آغاز:بنام ایزد بخشاینده بخشایش گر، ستایش و ثنا آفریننده، دوستی از دوستان حقیقت که او را با من موقع التماس و محل استدعا حاصل بود، ترجمه تعلیقات شیخ رئیس ابوعلی، جزاه الله عن العلم و اهله خیرا، درخواست ... فصل فی موضوع المنطق: موضوع منطق معقولات دومین که عارض است مرمعقولات اولی؛ ظاهراً ترجمه یکی از آثار شیخ الرئیس ابوعلی سینا است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۷۰گ (۵پ-۷۴ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [نسخه پژوهی: ۳-۹۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۴۳/۸

آغاز:بدان که هر آدمی را قوتیست که او بواسطه آن قوه ادراک اشیاء میکند؛ **انجام:**ظاهر میگردد.

خط: نستعلیق، کا: باسکیجی، محمد مقیم، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۵گ (۱۰۸پ-۱۲۲ر)، ۱۵سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۸-۲۲۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۴/۲

آغاز:الحمد لله الذی من انکره فانما انکر ما تصوره. چون تصور اویی علم است در کشف بیان او دو نوع سخن گفته اند اول آن است که هر گاه اعتقادی در خاطر پدید آید آن اعتقاد یا جازم باشد یا متردد؛ **انجام:**چهارم عموم و خصوص من وجهو او آن است که در دو ماده افتراق باشد و یکی ماده اجتماع. مثال الخاتم فضة.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن مذهب، ۱۰ص (۲-۱۱)، اندازه: ۱۲/۳×۲۳/۶سم [ف: ۲۹/۱-۳۱۱]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۰۳

در نه باب و به روش متقدمان و در آن یاد می‌شود از شیخ و صاحب الکشف و قطب شیرازی و قطب رازی و شریف گرگانی و صاحب مطالع و امام فخر رازی عنوان‌های دیگر در آن فصل است و مطلب و قسم و بینش و مقدمه؛ خط: نسخ، کا: حسینی تبریزی، هادی بن محمد، تا: ۱۹ شعبان۱۱۰۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ حاشیه نستعلیق به خط شمس الدین حکیم الهی و نیز با نشانه «منه»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۶۸گ، ۱۵سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۹-۹۳۵]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۳۷/۳-۲۷/۱۰۷

آغاز:بسمله قبل از شروع درهر علم واجب است سه چیز باید دانستن اول موضوع دوم فائده سوم تعریفش اگر بگویند موضوع علم یعنی چه؛ **انجام:**عرض خاصه گویند چون ضاحک وکاتب و ... را عرض عام گویند چون شرور علم کلمه ما هو واقع شد

رساله کوتاهی است درمنطق به طریق سوال وجواب که تألیف آن ناتمام مانده است؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۶گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۴۶۳۳]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۷۳/۳-عکسی

آغاز:علم صورت شیئ است در ذهن. تصور صورتی ست غیر صورت نسبت به ایجاب و سلب، تصدیق صورت نسبت به ایجاب و سلب، بدیعی علمی ست که محتاج به فکر نباشد، نظری علمی ست که محتاج به فکر باشد؛ **انجام:**ظن اعتقادی ست غالب. شک قیاسی ست که مرکب باشد از مقدمات مخیله. و الله اعلم بالصواب. تمت الکتاب بعون الملک الوهاب.

تعریف‌هایی ست از اصطلاحات منطقی، بخش‌بندی نشده؛ خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۰ص (۱۴-۲۳)[عکسی ف: ۱-۳۸۲]

۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۷۶/۲

آغاز:بسمله، حکمای محققین بر آنند که علم صفتی است در صفات وجود مطلق پس هر موجودی از موجودات را به قدر قوت و ضعف وجود علمی خواهد بود و از آیات و احادیث هم مستفاد می‌شود که اشیاء را علاوه بر اطاعت و انقباد تکوینی ادراک و معرفت تکلیفی نیز می‌باشد؛ **انجام:**لا شی من الحیوان. بحجر و بعض الجسم حیوان پس نتیجه سالبه جزئیه خواهد بود مانند بعض الحجر لیس بجسم.

رساله مختصر، مفید و تحقیقی در قواعد منطق است که با قلمی شیوا تدوین شده، گویا تقریر درس استادست و از روی حاشیه تهذیب مولی عبدالله یزدی؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد: مقوا، ۴۱گ، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۵-۱۹۵]

۱۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۱۸/۲

آغاز:تعریف علم منطق، منطق آلتی است قانونی که نگاهدارد ذهن را از زلل و جدا کند رای صواب را در عقاید ...

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۷۲]

۱۱. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۳۴/۲

آغاز: ... قوله: حیثما و جده العقل السلیم

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۲گ (۱۹ر-۵۰ر)[سه کتابخانه اصفهان: ف:۱۱۶]

۱۲. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۳۴/۱

آغاز:محمول علی الحقیقی بدان که مراد از ابتداء حقیقی آن است که چیز دیگر بر آن مقدم نباشد

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۷گ (۱ر-۱۷پ)[سه کتابخانه اصفهان: ف: -۱۱۵]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۹۱

کا: ملا میرزا علی، تا: ۱۲۳۸ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۶×۱۹/۵سم [رایانه]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۱۱۵

کا: صفا لواسانی، علی محمد، تا: ۱۲۶۰ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱×۱۹/۳سم [رایانه]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۵۵

بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق؛ خریداری از مهدی اشرف الکتابی[رایانه]

۱۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۲۶۷

آغاز:مقدمه پیش ازاینکه (ارسطو) بتدوین منطق نائل شود ناچار

افراد بشر طرقی جهت استدلال واحتیاج بر یکدیگر داشته اند وغیرآن گفت که منطق علمی است که ابتداء آن حکیم دانشمند؛ **انجام:** که بتواند درطرف سفسطه نماید چه بسا ممکن است طرف را بقوه سفسطه ازمیدان باطل بیرون رانده وبه مرصد حقیقتش کشانید

رساله‌ای مختصر از دانشجویان قرن اخیر که درباره اصول منطق وقواعد وابواب آن نوشته شده است؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مشمای سیاه، ۴۵گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۵۲]

۱۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۶۹

گویا برای مدارس ساخته‌اند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [نشریه: ۲-۸۲]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۹۱/۳

آغاز: بسمله. رسالة المنطق، بدانکه علم منطق شناختن نظر و فکر صائب است از خطاء بعضی آنرا مقدمه علوم حکمت قرار دهند؛ **انجام:** و این مقدمتین را باعتبار هیأتی که وسط را با حد طرفین ...

در یک «مقدمه» و سه «باب»: مقدمه مشتمل بر هفت «فصل»: فصل ۱. بیان تعریف علم و معلوم، ۲. بیان طریق استعلام مجهولات از معلومات، ۳. بیان آلات قوه مردکه نفس و مدرکات آن، ۴. تعریف تصور و تصدیق، ۵. بیان موضوع منطق و فایده آن، ۶. بیان دلالت الفاظ و غیره بر معانی، ۷. بیان تقسیم معانی مفرده، باب اول: در ایساغوجی (در دو فصل)، باب دوم: در بیان حجت و دلیل و بیان مواد و هیئات آنها (در سه فصل)، باب سوم: ... (ناتمام)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: چرم، ۱۹ص (۳۱-۴۹)، ۱۶ و ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۴۵-۷۳]

۱۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۷۴-عکسی

آغاز: حمدله. صلات. و بعد، این مختصری ست در مسایل منطقیه، مرتبه است بر یک مقدمه و دو مقاله و یک خاتمه. مقدمه در بیان حاجت به سوی منطق است و تعریف و فایده و موضوع این علم. و در آن چند فصل است. فصل. هر صورتی که در قوه مدرکه انسانی حاصل شود آن را علم گویند، چنانکه گفته اند العلم هو الصورة الخاصة من؛ **انجام:** و جنس را از فصل، و هکذا تا آنکه حد آن را معین کند. هذا آخر ما اردنا ایراده مما علمناه من مطالب القوم فی هذا الفن لدی التعلیم وفقنا الله لتمییز السقیم من صحاحها و الحق من باطلها و قد فرغت من ذلک یوم الخمیس من شهر شوال ۱۳۰۸

در دیباچه و پایانه که این یکی تاریخ ۱۳۰۸ق/۱-۱۸۹۰م را دارد، نام کتاب و نگارنده نیامده است. در یک «مقدمه» و دو «مقاله» و یک «خاتمه» و «فصل»هایی: مقدمه در بیان حاجت به منطق و تعریف و فایده آن، در چند «فصل» بی شماره، مقالهاولی در تصورات، در چند «فصل» بی‌شماره، فصل بدانکه منطقی را بالذات احتیاج به الفاظ نیست؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: حدود۱۳۰۸ق، که می‌تواند تاریخ نگارش نیز باشد؛ با خط‌خوردگی‌ها و ترمیم‌هایی در کناره که گویا نسخه به خامه نگارنده است؛ ۷۲ص، ۱۳سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۸۲]

۲۰. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۹۱/۳

آغاز: بسمله و به نستعین و رتبته علی مقدمه و ثلاث مقالات و خاتمه هکذا؛ **انجام:** قد صرح فی الشفا بان النص بوجود الموضوع من المبادی التصدیقیة ... سنه ۱۲۳۸

کتاب در مورد منطق، فاقد عنوان و نام مؤلف می‌باشد مشتمل بر یک مقدمه سه مقاله و یک خاتمه، مقاله اول در باب مفردات و آنچه مقابل آنهاست از مثنی و جمع، گاهی مفردی که مقابل مضاف است و گاهی مفرد و واحدی که مقابل مرکب می‌باشد گاهی در مقابل جمله ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۳گ (۱۳۰پ-۱۸۲پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۸۵]

۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۵/۲

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی وقانا عن الضلال و هدانا صراط المستقیم و طرائق الکمال؛ **انجام:** درهر دو مقدمه آنرا یعنی آن هیئت را شکل ثانی

این رساله در منطق بسیار ساده و مختصر است و نویسنده آن نیز بیحد تحت تأثیر منطق کبری بوده است چه تبویب آن و آوردن امثله و بیان مطالب آن بسیار شبیه به کبری استقسمت آخر آن افتاده و این نسخه تا بحث صور قیاسی را حاوی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۵ص(۱۴۳-۱۶۷)، ۱۰سطر (۶/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۴-۴۲۳]

۲۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۶۲

آغاز: سبیل تغلیب است اگر می‌گفت که او ناچار است از تقدیم مباحث کلیات بر مباحث معرف بلا حق کلام ملایم تر می‌بود در تحصیل تصدیقات و معلومات تصدیقیه نظریه هم محتاجیم دو چیز یکی بیان موصل به تصدیق که به تفصیل گذشت که آن حجت است به اقسام خود؛ **انجام:** اما در صورت شک نیک ظاهر شود پس وارد نشود که فرق میان نسبت ... که آنجا نسبت حکمیه هست و اما حکم نیست چون تردد کردن ... و بعضی از فضلاء توهم را ضم کرده اند و او به آن تعرض نکرد و صورت جزم ایجابی را که در وی از حکم ایجابی خالی بود.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی[رشت و همدان: ف: -۱۲۷۵]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۱۹۵

کا: محمد بن حاجی، بی‌تا؛ خریداری از علی اصغر مقصودی؛ اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۷سم [رایانه]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۳۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا غیبی[رایانه]

۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۳۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا غیبی[رایانه]

۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۸۱۳

مجموعه در منطق؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی

حسینی[رایانه]

۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۸۶۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۳۸

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۸۹گ، اندازه: ۱۲×۱۹/۷سم [رایانه]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۱۹

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [رایانه]

۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۱۰

مجموعه دو رساله در منطق؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علیرضا طاهری یزدی[رایانه]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۳۱/۴-ف

نسخه اصل: مجلس ۱۲۹۰۹ (۲۲۱). مانند ایساغوجی ابهری؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۶۲۴]

۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۵۱۷

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۲×۲۲سم [رایانه]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۴۱

آغاز:بدانکه ادوار بر سه قسم است و بنا بقولی چهار قسم است دور مضمر دور مصرح و دور تسلسل؛ **انجام:**الثالث هو الغیر المقصود من الکلام و لکن بدونه لغی الکلام مکا فی دلالة الاتبیین با قلا لحمل

معانی لغوی غیر مرتبط با متن درحاشیه نسخه، بخش کوتاهی در اقسام ادوار از کتابی است به زبان فارسی و بخشی در خصوص لزوم دور، مسائل نحوی و منطقی به زبان عربی، ضمن مجموعه جنگ مانندی از مسائل کلامی و صرف و نحوی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶ص (۳-۸)، ۱۱سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [رایانه]

۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۴۷

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۳×۱۸/۳سم [رایانه]

۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۶۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مسلم رسولی[رایانه]

۳۶. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۲/۹-۳۸

کاتب آنرا برای فرزند خود «حبیب الله» نگاشته است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد نظام ابن میرزا محمد شفیع البخاری، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵گ، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: -۲۰]

۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۰۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علیرضا طاهری یزدی [رایانه]

۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۳۴

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۵۰گ، اندازه: ۱۵/۴×۲۱/۶سم [رایانه]

۳۹. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۲۳/۲

آغاز:بسمله ذهن قوتی است در انسان که ادراک اشیا می‌کند تصور صورتیست حاصل در عقل که با او حکم نباشد تصدیق صورتی است در عقل؛ **انجام:**قیاس طلب حصول او می‌کند مطلوب هم می‌گویند. تمت ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳گ، ۱۷سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: -۵۰۱]

۴۰. اراک؛ کتابخانه مدرسه سپهدار؛ شماره نسخه:۴۲/۱۷۳/۱۸

آغاز:بدانکه بعد از آن شناختم تعریف علم منطق و بیان حاجت به سوی علم منطق حال شروع می‌کنم؛ **انجام:**یا ممتع الوجود است و لازم هم نمی آید که قسم شیء ... شود

دارای سه قسم: قسم ۱. واسطه در نبوت، قسم ۲. واسطه در عروض، قسم ۳. واسطه در اثبات؛ خط: نسخ و تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۴گ(۸۱ر-۸۴ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [دو کتابخانه اراک: -۲۰۴]

۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۱۳

آغاز:بثبوت محمول از برای ذات موضوع در جمیع اوقات وصفی که آن وصف؛ **انجام:**میانه نسب وصف اواسط به وصف اکبر و نسب وصف اوسط به ذات اصغر است.

شرح فارسی و یا حاشیه‌ای است در علم منطق، شامل بحث «تحقیق ضرورة» تا «منافات نسبت وصف الاوسط الی وصف الاکبر لنسبة الی ذات الاصغر» در این شرح، زیر جملات عربی اصل متن خط کشیده شده و سپس شرح فارسی مبسوط آن بدنبال می‌آید؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با امضای صح، هـ و غیره؛ یادداشت مطالعه مالک نسخه با مضمون: «مطالعه شد حقیر مرتضی رشیدی بن احمد کرمانشاهی ۱۳۵۲»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۸۵گ، ۱۷-۱۹سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۹-۵۴۶]

● منطق (کتابی در) / منطق / عربی

manteq (k.-ī dar)

شرح بر یکی از کتاب‌های منطقی به شیوه «قال، اقول».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۹۴/۱

آغاز:او منفصلة ان اوجبت وسلیت انفصال احدهما من الاخری؛ **انجام:**کقولنا ان کانت الشمس طالعه فالنهار موجود و اما ان تکون.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۵۸ص (۱-۵۸)، ۱۵سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۳۴-۴۵]

● **منطق (منتخب)** / منطق / عربی

manteq (mn.)

منتخبی از منطق است که در شش «فصل» تنظیم شده است.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶/۶۸۶

کا: محمد تقی، تا: ۶ شعبان ۱۲۵۹ق، جا: بارفروش؛ درهامش رساله حدود نوشته شده؛ جلد: تیماج، ۴گ، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱-۵۱۶]

● **المنطق (منظوم)** / منطق / عربی

al-manṭiq (manẓūm)

غیر همانند:

۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۱۶/۲

خط: نستعلیق، کا: علی محمد، تا: ۲۱ ذیحجه۱۲۶۹ق؛ به بیاض آمده؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۲۷۰]

۲. اصفهان؛ اصفهان؛ شماره نسخه:۹۵/۲

منظومه فی المنطق علی بن حیدر بدین گونه: «قال علی هو نجل حیدر ×× بعد افتتاح باسم رب البشر»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۳۰۰ق[نشریه: ۱۱-۹۲۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۳۰

آغاز: العلم قسمان فتصدیق اذا ×× ادراک نسبة یکون اتخذا / و غیره تصور قد علما ××بالنظری و الضروری اقتسما / و نحن فی الاول محتاج الی ×× فاعدة تعصمنا من الخطا / و هو منطق فذا تعریفه ×× معرف و حجة موضوعه؛ **انجام:**ان التناقض اختلاف وقعا ×× بین القضیتین لم یجتمعا / فی صدق متن و کذا کذبهما ×× و شرطه الخلاف بینهما / فی الکیف و الجملة و الکمیة ×× و اتحاد غیره مرعیة

در نود و دو بیت و به روش متأخران سروده شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۸گ، ۱۰سطر (۶/۵×۷/۵)، اندازه: ۹×۱۰/۵سم [ف: ۱۴-۴۰۴۷]

● **منطق (منظوم)** / منطق / فارسی

manteq (manzūm)

غیر همانند:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۲۰/۲

آغاز:المنظومة فی علم المنطق. علم منطق بحث الفاظ است لیکن بالتبع×× عمده مدلولش معرف نیز و حجت بی گمان؛ **انجام:**جدلی باشدمؤلف از مسلم وز شهیر ×× پس خطابی جمله مقبولات و منظنونات ازان / بعد از ان شعری مؤلف از مخیلها بود ×× سفسطی هم زانچه و همی مشبه تو بدان

جز منظومه فارسی منطق است که در هامش همان چاپ دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالمحمد بن علی محمد، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۴گ (۴۱پ۴۴ر)[ف: ۸-۹۱]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز:بسمله از قضایا اولا حملیه دان قسم ثانی را ازو شخصیه دان؛ **انجام:**هم مثال او ز من بشنو که چیست زید یا در بهر [؟] یا خود غرق نیست ...

منظومهای است در منطق که متاسفانه ناقص بوده فقط مبحث قضایا را دربر دارد، این اثر با این‌که به همان سبک و وزن منظومه نور علیشاه در منطق است سروده شده، ولی با آن همخوانی ندارد؛ کا: محمد رضا بن محمد هاشم نوری، تا: ۱۲۶۲ق، جا: تهران؛ خریداری از صبح روان؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۵-۱۶)، ۱۳سطر (۱۰/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [رایانه]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۵۸/۲

آغاز:بعد حمد خالق ارض و سما ×× هم درود مصطفی و مرتضی / هم به اولاد علی زوج بتول ×× تا به مهدی قائم آل رسول ... / هر چه در ذهن تو می‌گردد عیان ×× خود تصور یا که تصدیقش بدان؛ **انجام:**چار شکل منطقی این سان بود ×× شرط آنها، زین سخن آسان بود مغکب اول ... کائین شرط دان. قد فرغت من ترقیم هذه المنظومه ... (۲۷ محرم ۱۲۸۵ ق).

در ص. ع. مجموعه‌ای که این «منطق» را در بردارد، آمده است «هذا الکتاب مشتمل علی رسائل من تصنیفات الفاضل الهمام ... آقا ملا حسین علی»، پس وی نگارنده «العیون» و «صرف» نیز هست، از این مجموعه به دست می‌آید: وی ملاحسینعلی کاشانی، نگارنده «فقه عربی» و مجاز از شیخ محمد جواد می‌باش. منطقی است منظوم با سربندهای «فصل»، به شماره: فصل ۱. بیان تصدیق و تصور، ۲. اقسام تصدیق و تصور، ۳. در آنکه معرف و حجت چیست، ۴. در معنای دلیل و اقسام آن، ۵. مطابقت و تضمن و التزام، ۶. حقیقت و مجاز، ۷. اقسام لفظ، ... ۱۰. تقسیم مرکب، ۱۱. معرف، ۱۲. کلیات خمس، ۱۳. اقسام معرف، ۱۴. حجت، ۱۵. قضیه شرطیه ... و فصل‌هایی با عنوان نانویس؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۲۷ محرم۱۲۸۵ق؛ همراه «العیون» و «صرف» از همو؛ ۱۰گ (۵۹پ-۶۸ر)[ف: ۲-۲۴۷]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۳۵

آغاز: از قضایا اولا جملیه [کذا] دان ×× قسم ثانی را از آن شرطیه دان / آنکه باشد منفرد جزئیه دان ×× مث زید کاتب جملیه دان؛ **انجام:**هم مصور ؟ نام او مشهور شد ×× زان جهت کو مشتمل بر سور شد / از دیگر یک قسم را کلیه دان×× کل انسان کاتب امد زین نشان

منظومه در منطق، منظومه‌ای است در یازده بیت در اقسام قضایای منطقی و تعریف آن، چهار منظومه در منطق به فارسی از ناشناس و زین العابدین طباطبایی و عزیزی در الذریعه (۵۰: ۲۳ و ۵۲) معرفی شده است، از آنجایی که این اشعار احتمالاً بخشی از منظومه‌ای کاملتر است با آغاز مذکور در الذریعه قابل مطابقت نیست، همچنین این ابیات با منظومه فارسی نور علیشاه در منطق

همخوانی ندارد؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۹پ)، ۱۱سطر (۸/۵×۶/۵)، اندازه: ۱۰/۸×۱۵/۴سم [رایانه]

● **منطق (الاشکال الاربع)** / منطق / عربی
manṭiq (al-aškāl-ul arba‘)

تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۸۴/۲

آغاز:بسم ... ای بیان فی غایة الاختصار یکون جامعا لجمیع شرایط تلک الاشکال علی طریقة الاجمال؛ **انجام:**موجبه جزئیه صغری، سالبه کلیه کبری نتیجه سالبه جزئیه. رساله اشکال الاربع.
خط: نستعلیق ریز، کا: حبیب الله نوری، تا: ۱۲۲۳ق، به خواهش ملاجعفر قلی؛ کاغذ: جلد: تیماج قرمز، ۶گ (۷۸پ-۷۳پ)، ۱۷سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: -۷۱]

● **المنطق (شرح رساله‌ای در)** / منطق / عربی
al-manteq (š.e r.-ī dar)

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۳۳/۷

آغاز: فیها بتعالها اذ لا مدخل لها فی الایصال الذی هو المقصود فلا محذور؛ **انجام:**من قضیة و مما هو اخص من یقتضها کقولنا هذا الشیء اما شجر او حجر
با چندین «قوله» آغاز گردیده و عناوین آن نوشته نیست، کاتب جای آن را سفید گذاشته، در رساله اشاره‌ای به نام مؤلف و رساله نشده است، ولی از فارابی یاد گردیده؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۶۸گ (۲۳۳ر-۳۰۰ر)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱-۱۴۸]

● **منطق (شرح طوالع یا مطالع الانوار ...)** / منطق
manteq (š.e tavāle‘ yā matāle‘-ol anvār ...)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۱۴۳

از شیخ بهاءالدین محمد بن حسین؛ کا: احمد بن دخیل، تا: ۱۱۲۴ق؛ خریداری از امرالله صفری؛ اندازه: ۱۳/۹×۱۹/۷سم [رایانه]

● **منطق آموزگار** / منطق / فارسی
manteq-e āmūzegār

آموزگار، حبیب الله، ۱۲۶۹ میلادی
āmūzegār, habīb-ol-lāh (1269 -)

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۴۲۰/۳

چاپ سربی تهران ۱۳۱۶ ش؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۷۲ص، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۳۴۹]

←منطق ابن رشد > تلخیص المنطق
←منطق ارسطو > المقولات فی المنطق (مختصر)
←منطق ارسطو > المنطق

● **منطق الاسرار = شرح الشطحیات** / عرفان و تصوف / عربی
manṭiq-ul asrār = š.-uš šaṭaḥīyyāt

روزبهان بقلی، روزبهان بن ابی نصر، ۵۲۲؟ - ۶۰۶ ؟ قمری
rūzbahān-e baqlī, rūzbahān ebn-e abī-nasr (1129 - 1210)

کتابی است در تصوف و شرح شطحیات متصوفه از صدرالدین ابومحمد روزبهان بن ابی نصر روزبهان بقلی شیرازی (۵۲۲-۶۰۶ق) معروف به شطاح فارس یا شیخ شطاح.مرحوم دکتر معین در مورد نام این کتاب آورده‌اند: «باید دانست که نام کتاب مزبور به عربی (منطق الاسرار) است و ترجمه آن به فارسی (شرح الشطحیات) نام دارد و (طواسین) بخشی از کتاب اخیراست». در دیباچه مقصود ازین تألیف را چنین ذکر نموده:«و منتهی مقصودی فی تصنیف هذا الکتاب تفسیر شطحیات الحلاج و بیان افعاله و اقواله فحبه هیجنی الی ان افسر مقالته فی الشطح و اشارته فی الانانیه» تا آنجا که گفته:«ثم الحقت باقواله شطحیات بعض المشایخ حبالهم لیکون کتابا کافیا للمقتبسین انوار براهین رموزهم و افعالی فی الوجود و الغایات».
آغاز:الحمدلله الذی تقدس بسبحات جمال جبروته عن دمن الحدثان ... و تنزه بسطوات جمال ملکوته عن تصاریف زمن الاکوان و تعالت صفاته عن الشوب ...
انجام:و هذا محض الاتصاف بالصفه قد انتهت شرح الفاظ المشکلات مع تفسیر الشطحیات ... روزبهان بن ابی نصر بن روزبهان البقلی الشیرازی رحمة الله علیه.
[رک. کتاب عبهر العاشقین تصحیح هنری کربن و محمد معین. ص۷۰؛ الذریعه ۱۸۹/۱۴؛ اعلام ۹۱۰/۱ روزبهان؛ نفیسی ۱۰۹/۱ و ۷۲۲/۲]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۶۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الحمدلله کما ینبغی لکرم وجهه و صلواته علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۰۶۴ق؛ واقف: نائینی؛ ۱۴۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۴-۱۹۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول به تحریر؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ جلد: ساغری مذهب، ۱۴۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۱-۱۶۵]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۵۲-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۱۷۹]

● **منطق پولس** / منطق / فارسی
manteq-e poles

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۴۸-ف

ج ۴ برای انوشیروان ساخته است و گویا با منطق ابن مقنع بی‌ارتباط نباشد، به سریانی و لاتینی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ از روی چاپ لاند land در ۱۸۷۴ [فیلمها ف: ۲-۲۵۷]

● **منطق الحمار = الحمار یحمل الاسفار = منطق الوحش** / مواعظ، داستان / فارسی
manteq-ol hemār = al-hemār yahmelo-l asfār = manteq-ol vahš

اعتمادالسلطنه، محمدحسن بن علی،۱۲۵۹-۱۳۱۳قمری
e'temād-os-saltane, mohammad hasan ebn-e 'alī (1843 - 1896)

تاریخ تألیف:یک‌شنبه ۴ شوال ۱۳۰۴ق تا پنج‌شنبه ۱۴ ربیع الثانی ۱۳۰۵ق

مأخذ این قصه پندی، کتاب خانم فرانسوی، کنتس دوسگور است موسوم به «خاطرات یک خر» که برای نوجوانان نوشته است. اما مترجم مؤلف، سراسر بدان پایبند نبوده و تلمیحات سیاسی - اجتماعی فراوانی در آن اضافه کرده است. در این اقتباس نام‌ها عوض شده و ترجمه هم کلاً آزاد است. اعتمادالسلطنه یک جا در خاطرات (یادداشت‌های روزانه)، در یادداشت مربوط به یک‌شنبه ۴ شوال ۱۳۰۴ق می‌نویسد: «دیشب به سلامتی شروع به ترجمه کتاب حمار یحمل الاسفار نمودم، تا کی تمام شود» و در یادداشت پنج‌شنبه ۱۴ ربیع الثانی ۱۳۰۵ق می‌نویسد: «منزل ماندم سرگذشت خر که سراپا حکمت است تمام کردم، ترجمه او را به اتمام رساندم». اما بر اساس اطلاعات شخصی موسوم به اسدالله اخترشناس که بر حاشیه نسخه چاپ سنگی کتاب، ملکی مرحوم مجتبی مینوی یادداشت‌هایی ارزنده نوشته، اعتمادالسلطنه و امین الدوله با هم به فکر ترجمه این کتاب و افزودن نکات انتقادی بدان افتاده‌اند. پس بیراه نیست که با کمک گرفتن از زیردستان و دوستانش کار را پیش برده و مثل بسیاری آثارش، آن را کامل به نام خود چاپ کرده است. کتاب مزبور که نوزده فصل دارد، چندین بار با عنوان «الحمار یحمل اسفارا» و «منطق الوحش» چاپ سنگ شده است. چاپی که ناصرالدین شاه پس از آن‌که دانست در کتاب تعریض‌هایی آشکار به امین السلطان (میرزا علی اصغر خان) و صدراعظم وجود دارد دستور به جمع‌آوری آن داد ولی همه نسخه‌ها پخش شده بود و فقط پنجاه نسخه از آن چاپ باقی مانده بود. مشخص نیست به چه دلیل در چاپ نخست کتاب نام عبدالحسین میرزا بن طهماسب میرزا به عنوان مترجم ثبت شده که درست نیست. بهترین و راهگشاترین نوشته درباره این کتاب را مرحوم مجتبی مینوی رقم زد در راهنمای کتاب، سال هجدهم که در چاپ علی دهباشی ضمیمه شده است. (جواد بشری)

آغاز:بسمله، دانشوران و بزرگان ما بنصاب علم و تجربت زکوتی واجب شمرده.

انجام:و غرور و مناعت را باید از یکدیگر دانست و تشخیص عزم و لجاج را ازهم توانست ...

چاپ: تهران، ۱۳۷۹ش، به کوشش علی دهباشی، با عنوان «خرنامه»؛ ایران، سنگی، ۱۳۰۶، رقعی، ۲+۱۷۳+۱ص

[نسخه‌های منزوی ۱۶۹۳؛ فهرستواره منزوی ۶۳۶/۶]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ سرلوحه، مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج، ۵۸گ، ۱۶سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲-۳۸۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۹۵

آغاز انجام: برابر؛ روزی که عمر، غالب [کذا] عمرم رها کند ×× وین خاک تیره بند ز بندم جدا کند / یا رب نگاه دار تو ایمان آنکسی ×× کین خط من بخواند، بر من دعا کند / خدا او را دهد عالی مراتب ×× که خواند فاتحه در حق کاتب.

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ از روی چاپ سنگی کتاب کپی شده است و نباید رقم خود کاتب باشد، حتی در نگارش جمله «حق طبع محفوظ» و قیمت چاپی و نیز شمسه آغازین، از چاپ سنگی تقلید شده، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج مذهب، ۹۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۷×۱۹/۵سم [ف: ۱/۲۷-۴۵۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۲۵۰

آغاز انجام: برابر

خط: نسخ تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲۰۰ص، ۱۲-۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۶-۲۰۴]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۶۱-ف

بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۲-۱۶]

←المنطق (رسالة فی ...) ≻ نقد الاصول و تلخیص الفصول

● **منطق سیوطی (هدایة)** / منطق / عربی
manteq-e soyūtī (hedāya)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۹۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی امامی[رایانه]

● **منطق شاهچراغی** / منطق / فارسی

manteq-e šāhčerāqī

شاه چراغی، طاهر بن حسن،– ۱۳۹۷ قمری

šāh-čerāqī, tāher ebn-e hasan(- 1977)

وابسته به: تهذیب المنطق؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲–۷۹۲)
شرح فارسی مختصری است بر تهذیب المنطق تفتازانی.

دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۷۷

آغاز:قوله بسم الله و افتتح بحمدالله بسمله بفتح مصدر جعلی مثل حوقله و هلهله؛ **انجام:**حالی که خاص نتیجه نمی دهد عقیم است و عامش بطریق اولی عقیم و نازانیده است.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۵۰گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: -۲۲۹]

←منطق صغری ⟵ صغری در منطق

● **منطق الطیر** = **مقامات الطیور** / شعر / فارسی

manteq-ot tayr = maqāmāt-ot toyūr

عطار، محمد بن ابراهیم، ۵۳۷؟ – ۶۲۷ ؟ قمری

ʻattār, mohammad ebn-e ebrāhīm (1143 - 1230)

تاریخ تألیف:سه‌شنبه ۲۰ رمضان ۵۸۳ق
مثنوی عرفانی است به زبان مرغان، با سرآغازی در مناجات و مدح حضرت پیامبر اکرم و چهار یار وبزرگی منزلت صحابه، حکایت‌هایی از داستان حضرت یوسف وسلطان محمود غزنوی وسنجر ونظام الملک وعارفان به نام. نسخه چاپی درچهل وپنج مقالت است ودربرخی از نسخه‌های کهن چنین تقسیمی نیست. حدود ۴۵۰۰ بیت است که میان سالهای ۵۷۰ و۵۷۳ و۵۸۳ سروده شده است. میرعلیشیر (۸۴۴–۹۰۶ق) آن را به نام «لسان الطیر» به ترکی ترجمه کرده است.

آغاز:آفرین جان آفرین پاک را ×× آنکه جان بخشید و ایمان خاک را / عرش را بر آب بنیاد او نهاد ×× خاکیان را عمر بر باد او نهاد

انجام: گفت عطار از همه مردان سخن ×× گر تو هم مردی به خیرش یاد کن / چون به توفیق تو بنوشتم کتاب ×× ختم شد والله اعلم بالصواب

چاپ: مشار فارسی، ج۴، صص۵۰۲۳–۵۰۲۵؛ لکهنو، سنگی، ۱۲۸۸ق/۱۸۷۱م، وزیری بزرگ، ۱۱۲ص؛ ایران، سنگی، بدون تاریخ، رقعی، ۲۴۶ص؛ هند، کانبور، نول کشور، ۱۹۰۷ میلادی، ۱۱۴ص؛ مکرر چاپ شده است؛ به تصحیح ذکاء الملک فروغی، تهران، ۱۳۷۶ش (چاپ سوم)

[نسخه‌های منزوی ۳۲۳۶/۴؛ الذریعة ۷۲۹/۹ و۳۰۸/۱۹؛ کشف الظنون ۱۸۶۴/۲؛ مشترک ۱۹۳/۷–۱۹۸ که نشانی ۵۹ نسخه آنرا داده؛ سی مرغ و سیمرغ از دکتر علینقی منزوی که تحریر نمایش گونه‌ای از آن داده است؛ دنا ۲۳۰/۱۰–۲۳۴]

شرح و حواشی:

۱- شرح منطق الطیر؛ دمرادش، محمد (–۹۲۹ق)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۲/۱-ف

نسخه اصل: موزه قونیه ش۱۷۳۴؛ خط: نسخ، کا: مراغی، ابراهیم بن عوض، تا: ۱۳ رجب۶۹۵ق؛ ۱۰۲گ (۲–۱۰۳)، ۲۵سطر[فیلمها ف: ۱–۱۶۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۳/۱-ف

نسخه اصل: موزه قونیه ۱۷۴۱؛ خط: نسخ، کا: مراغی، ابراهیم بن عوض، تا: ۲۸ شوال۶۹۸ق؛ ۲۴سطر[فیلمها ف: ۱–۱۶۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴/۱۴-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیاAdd. 12627؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ [فیلمها ف: ۱–۴۰۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۷۸

بی‌کا، تا: قرن ۹ [د.ث. مجلس]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۲

انجام:پانصد و هشتاد و سه بگذشته سال ×× هم ز تاریخ رسول ذوالجلال / گفت عطار از همه مردان سخن ×× گر تو مردی هم بخیرش یاد کن

بی‌کا، تا: ظاهراً اواخرقرن۹؛ افتادگی: وسط؛ در حدود چهار هزار و پانصد بیت می‌باشد، مجدول، در فهرست با نام کلیات عطار آمده است (فهرست رایانه‌ای ۱۰۰۶)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×سم [ف: ۳–۴۰۶]

۶. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۱۵

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۹ [نشریه: ۱–۹]

۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۶۲۶/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ [نشریه: ۷–۲۱۱]

۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۳۱

آغاز:نقطه خط اولین پرگار ×× خاتم آخر آفرینش کار؛ **انجام:**مهد بر چرخ ران که ماه توئی ×× بر کواکب دوان که شاه توئی ... / و ... هر که را او کشته باشد بیشکی ×× شاه از صد زنده نگذارد یکی ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام (به قدر ده برگ از آغاز و ده برگ از انجام برابر نسخه چاپیدکتر مشکور ناقص و افتاده)؛ مجدول، مذهب؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۱۵۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷۷/۵سم [ف: ۳–۱۳۴۹]

۹. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۳۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**غرقه ام در بحر مواج گناه ×× عفو من گر می‌توان از حق بخواه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۱۸۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۳–۱۳۵۰]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۷۴/۴

انجام:ذکر ایشان کرده ام ... تمت هذه الطیور نامه من کلام ... فی شهر جمادی الاولی سنة ثمان ثمانمائة ... علی ید ... عبدالقادر بن علی بن محمد الاسترآبادی

خط: نستعلیق، کا: عبدالقادر بن علی بن محمد بدرالاسترآبادی، تا: جمادی الاول۸۰۹ق؛ مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۴۲گ (۲پ-۴۳پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۶/۲سم [ف: ۹-۱۱۶]

۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۰۵/۳

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: اسعد بن احمد بن محمد کاتب، تا: ۸۱۵ق؛ ۲۱۲ص (۱۱۵-۳۲۶ در حاشیه)[عکسی ف: ۴-۱۲]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۵۵/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۱۹ق؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن، ۲۵سطر[ف: ۹-۱۱۱]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۱/۲-ف

نسخه اصل: اونیورسیته ش ۴۹۶. ۴۵۰۰۰ بیت؛ خط: نستعلیق ریز و خوش، بی‌کا، تا: با تاریخ۸۲۶ق؛ ۱۰۳گ (۱۴۴ر-۲۴۶پ)، ۲۵سطر[فیلمها ف: ۱-۴۴۱]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴/۱۴-ف

نسخه اصل: عاطف افندی ش ۲۲۴۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۴ ذیقعده۸۲۸ق؛ ۲۵گ (۴۶۷-۴۹۱)، ۲۳سطر[فیلمها ف: ۱-۴۰۹]

۱۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۰۹ ـ د

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ رجب۸۳۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۵۳گ، ۱۵سطر (۷/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱/۵×۱۵سم [ف: ۱-۵۰۲]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۰۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**بر دعای دولتش کردم تمام ×× نظم تاریخ کتابت والسلام

مشتمل بر ۴۵۰۰ بیت از مثنوی منطق الطیر عطار؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن جعفر غفاری سبزواری، تا: ۸۳۰ق؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن مذهب، ۲۵۰ص، ۱۹سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۸-۳۳۸]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۵۷/۳

خط: نسخ، کا: عمر بن بایزید بن عمر الهرابیالی، تا: جمادی الاول۸۳۴ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن، ۱۵سطر، اندازه: ۲۰/۶×۲۸سم [ف: ۸-۸۲]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۳۸

آغاز:مصطفی جایی فرود آوه براه ×× گفت آب آرید لشگر را زچاه؛ **انجام:**شوخی و بی شرمی ما در گذار ×× شوخ ما با پیش چشم ما میار

خط: نستعلیق، کا: درویش عبدالخالق بن محمد مشهور به مولانا سلغر بن قیلقبک طغائی، تا: ۸۳۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ در حاشیه صفحه انجام، خاتمه‌ای نوشته‌اند که نشان از سروده شدن این مثنوی در سال ۵۷۰ق دارد: «پانصد و هفتاد بود آمد زسال ×× هم زتاریخ رسول ذوالجلال»؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم، ۱۲۹گ، ۱۷سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۳۱-۷۱]

۱۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۵۱/۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**شوخی و بی شرمی ما در گذار ×× شوخی ما پیش چشم ما میار

حدود ۴۲۷۰ بیت دارد؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۸ ربیع الاول۸۴۲ق؛ مجدول؛ ۱۲گ (۶۰۰ر-۶۱۱پ متن)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۲-۲۴۶]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۸۰/۲-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 1777 (بلوشه ۱۶۴۶)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۲ق؛ ۱۵سطر[فیلمها ف: ۱-۵۳۹]

۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۲۷/۴

خط: نستعلیق، کا: حاجی حسن بن سلغر بن حاجی حسن الشریف، تا: ۷ محرم۸۵۸ق؛ مجدول؛ جلد: میشن سیاه، ۳۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۷-۴۴۲]

۲۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۴۰/۳

خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: ۱۹ شعبان۸۶۲ق؛ با سرلوح، متن و حاشیه[نشریه: ۷-۲۴۷]

۲۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۷۷/۱

آغاز:منت ایزد را و حمد بی شمار ×× هم سپاس او را و شکری آشکار؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: با تاریخ‌های ۸۶۹ و ۸۷۳ق، نیمه آغاز نونویس قرن ۱۲ق؛ با شیوه کهن «ج = چ، ک= ک ...» در «کلیات» او؛ اهدایی: خاندان سلطانی بهبهانی؛ ۴۳گ (۱پ-۴۳ر)[ف: ۳-۳۱۸]

۲۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۲۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**قایم مطلق توئی اما بذات ×× وز جوانمردی نیائی در صفات / شوخی و بی شرمی ما درگذار ×× شوخ ما را پیش چشم ما میار ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۷۵ق، جا: توقات؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۱۶۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۳-۱۳۴۸]

۲۵. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۷۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**... بحر را از تشنگی لب خشک کرد ×× مشک را یاقوت و خون را مشک کرد ... شوخی و بی شرمی ما در گذار ×× شوخی ما پیش چشم ما میار ...

خط: نستعلیق، کا: عتیقی، یوسف، تا: ۸۷۸ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: هندی، جلد: چرمی، ۱۵-۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳-۱۳۵۰]

۲۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۵۳/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**شوخی و بی شرمی ما در گذار ×× شوخ ما را پیش چشم ما میار

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۸۸۰ق؛ مجدول، مذهب، با پنج سرلوح؛ تملک: امیر اصلان خان مورخ جمادی الثانی ۱۲۶۶؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۱۶/۸×۲۶سم [ف: ۴-۷۹۳]

۲۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۸۴/۱

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۸۸۳ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۷۹گ (۱پ-۷۹ر)[نشریه: ۳-۴۸۳]

۲۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۳۵/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**گفت عطار از همه مردان سخن ×× گر تو مردی در دعایش یاد کن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۸۸۵ق؛ کاغذ: سمرقندی، ۴۸گ، ۵۴سطر چهار ستونی، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۳-۱۱۲۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۰۳/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۲-۷۷]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۳۸/۲

خط: نستعلیق ریز و خوش، کا: پیر حسین، تا: ۸۹۲ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۱۰۷گ (۱۴۲پ-۲۴۸ر)، ۲۳سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۵-۴۱۷۲]

۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۱۷

آغاز و انجام:برابر

خط: نستعلیق خوش، کا: محمود بن محمد محمود کاتب، تا: ۲۰ محرم۸۹۳ق؛ دارای سر لوح، مجدول؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۱۳۲گ، ۱۳سطر (۱۰×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۳-۲۳۳]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۷۰

خط: نستعلیق، کا: محمود بن محمد بن محمود کاتب، تا: سه‌شنبه ۲۰ جمادی الاول۸۹۳ق؛ مجدول، با دو تصویر و با یک سرلوح؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۳۸گ، ۱۱سطر (۹/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۵-۴۰۷۱]

۳۲. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۱۰۶۰

آغاز:بحر را از تشنگی لب خشک کرد ×× سنگ را یاقوت و خونرا مشک کرد؛ **انجام:**برابر

خط: نستعلیق، کا: مولا عرب بن بلال قصاب، تا: یا ۷۹۳-۸۹۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۸۰ص، ۱۳سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: -۱۵۸]

۳۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۹۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**شوخی وبی شرمی ما درگذار ×× شوخ ما با پیش چشم ماميار / غرض از یادگار نام بود ×× یادگار این قدر تمام بود»

خط: نستعلیق کهن، کا: الفقیر رضایی، تا: ۱ محرم۸۹۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۱۳و۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف مخ: ۵-۲۱۵۴]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۷۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**غریق رحمت یزدان کسی باد ×× که کاتب را به الحمدی کند یاد

خط: نسخ، کا: درویش محمد فقیر، تا: ربیع الثانی ۸۹۷ق؛ مجدول؛ مهر: نصرالله تقوی، «لا اله الا الله الملک الحق المبین ... محمد»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۱۵۱گ، ۱۷سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۳-۳۲۰]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۸۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**شوخی و بی شرمی مادر گذار ×× شوخی ما پیش چشم ماميار

خط: نستعلیق، کا: موسی بن حاجی مقابل، تا: رجب۹۰۰ق؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۱۱گ، ۲۱سطر (۸/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۵-۴۶]

۳۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۴

خط: رقاع، بی‌کا، تا: قرن ۹و۱۰؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: بغدادی[نشریه: ۲-۱۳۱]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۰۳

خط: نستعلیق، کا: حسینی کاشانی، معزالدین محمد، تا: قرن ۱۰؛ کاتب زنده در ۹۶۲ و ۹۸۷؛ مجدول، با سرلوح زرین؛ ۱۵۴گ، ۱۵سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۷-۳۴۲]

۳۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۵۱

انجام:تم الکتاب بعون الله و حسن توفیقه، علی ید العبد شیخ مر (زیر وصالی رفته) فی سنة خمس و سبعمایه (دستبردگی دارد).

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، خمس و سبعمایة (گویا خمس و تسعمایة بوده و دست برده‌اند)؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، ۱۹۲گ، ۱۱سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲-۲۴۷]

۳۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۳۲۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ دارای سرلوح، مجدول؛ جلد: میشن، ۲۲۶گ، ۱۰سطر، اندازه: ۲۴/۲×۳۶/۵سم [ف: ۴-۷۹۴]

۴۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۱۹

آغاز:برابر؛ **انجام:** من نه کافر نه مسلمان مانده‌ام ×× در میان هر دو حیران مانده‌ام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۱۳سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳-۹۲۷]

۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۲۵/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**شوخی و بیشر می‌از مادر گذار ×× شوخی ما پیش ما چشم ما میار.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۱۰۵ص، ۲۳ سطر (۱۵×۲۴)، اندازه: ۲۳×۳۶/۵ سم [ف: ۳-۳۸۸]

۴۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۵۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، مذهب؛ ۱۵۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [نشریه: ۱۳-۴۲]

۴۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۴۹/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۰۱ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۱۶ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵-۶۷۱]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۶۸۳/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**شوخی و بی شرمی مادر گذار ×× شوخی ما پیش چشم ما میار

خط: نستعلیق، کا: علی بن حیدر قاسمی، تا: ۱۰ رجب۹۱۱ق، جا: مهرآباد نیشابور؛ جلد: چرمی قهوه‌ای[ف: ۷-۶۸۸]

۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۰۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**شوخی و بی شرمی ما ذر گذار ×× شوخی ما پیش چشم ما میار

خط: نستعلیق، کا: محمد علی سمرقندی، تا: ۹۲۰ق، جا: هرات؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۳سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۹×۲۵ سم [ف: ۱۳-۸۸]

۴۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۷۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**قائم مطلق توئی اما بذات ×× و از جوانمردی نیائی در صفات / شوخی و بی شرمی ما در گذار ×× فعل ما را پیش روی ما میار

خط: نستعلیق، کا: شعبان بن فاضل بن اسحاق، تا: سلخ رمضان۹۳۶ق؛ تملک: محمد سعید امام محله سلجوق خاتون با مهر «سعید» (هشت گوش)؛ جلد: تیماج، ۱۵۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۲-۳۳۳]

۴۷. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه:۲۷

خط: نستعلیق، کا: شعبان بن فاضل بن اسحاق، تا: ۹۳۶ق، جا: کورندر[نشریه: ۷-۶۸۷]

۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۱۸-۸/۱۲۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**قائم مطلق تویی اما به ذات ×× وزجوانمردی نیایی درصفات / شوخی وبی شرمی ما درگذار ×× شوخ ما را پیش چشم من میار. تمت بعون الله

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۴۴ق؛ یادداشتی به تاریخ ۲۰شوال ۹۴۴؛ جلد: مقوا، ۱۹۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [ف: ۸-۴۶۳۴]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۷۱/۱

آغاز:جمله عالم بتو بینم عیان ×× وز تو در عالم نمی بینم نشان؛ **انجام:**شوخی و بی شرمی ما ذر گذار ×× شوخی ما پیش چشم ما میار

خط: نستعلیق، کا: اسلامی، تا: غزه ذیحجه۹۵۲ق، جا: سیروز؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۰گ (۱ر-۱۵۰ر)، ۱۸سطر [ف: ۳۷-۳۰۷]

۵۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۰-۱/۱۳۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**بر دعا ودولتش کردم تمام ×× نظم وتاریخ کتابت والسلام

خط: نستعلیق، کا: ولی بن موسی، تا: ۲۲رمضان۹۶۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۴۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۶۳۴]

۵۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۷۵/۲

خط: نستعلیق، کا: علی بن محمد بن عبدالرحمن، تا: ۹۶۵ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: گالینگور، ۲۷۱ص (۱-۲۷۱ هامش)، ۲۲ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×سم [ف: ۱۶-۱۹۲]

۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۷۷۲

خط: نستعلیق، کا: میرک کاتب (از استادان بزرک خط نستعلیق)، تا: ۹۹۷ق[د.ث. مجلس]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۶۴/۳

آغاز:سر نبرد مرد را حز جاهلی؛ **انجام:**ختم شد و الله اعلم بالصواب.

خط: نستعلیق کتابتی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۹گ (۱-۶۹)، ۳۰سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [ف: ۸-۴۱۶]

۵۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۳۲

آغاز: دید آن درویش را باز آمده ×× با خدای خویش در راز آمده؛ **انجام:** زین سخن گر خفته عمری دراز ×× یکنفس بیدار کن دل دار راز.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مغلوط؛ جلد: گالینگور، ۱۲۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵-۴۱۴]

۵۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۳۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۷سطر، قطع: ربعی[چهار کتابخانه مشهد-ف: -۱۸۷]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۹۹/۸

آغاز و انجام:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: روغنی، ۹۵گ (۷۵۹-۸۵۳)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۸-۳۳۶]

۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۸۴/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۴گ (۱-۳۴ر)، ۳۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۳۲ سم [ف: ۱۱-۲۹۷]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳۴۷/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**شوخی و بی شرمی ما در گذار ×× کرده ما پیش چشم ما میار

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ ۵۳گ، ۲۵سطر چهارستونی (۱۰/۷×۲۱)، اندازه: ۱۸/۵×۳۲/۳سم [ف: ۷-۶۸۶]

۵۹. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۱۶

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۱-۹]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۳۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**آفرین ای شیخ عطار آفرین ×× بر تو بادا صد هزاران آفرین.

کامل؛ خط: نستعلیق کتابتی، کا: محمد سعید بن ابوالقاسم تربتی، تا: رجب۱۰۰۵ق، جا: لاهور؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۲۹ص (۷۲۲-۸۵۰)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۳×۳۰سم [ف: ۱۷-۵۲۴]

۶۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۹۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۴۹گ، ۱۷ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۶-۱۷۵]

۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن ملا محمد، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۹گ، ۱۴سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [سنا: ف: ۱-۷۹]

۶۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۱۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۸۰گ، ۱۴سطر (۶×۹)، اندازه: ۸×۱۲سم [ف: ۱۶-۲۰۱]

۶۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۵۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**هر کرا خواندن میسر آیدش ×× بی شکی هر بار خوشتر آیدش

خط: نستعلیق، کا: محمد فاضل بن شیخ محمد شریف دهلوی، تا: ۱۱ ذیقعده۱۱۰۵ق، با سر لوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۷۱گ، ۱۳سطر (۱۴×۱۶و ۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۲-۷۸۰]

۶۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۸۷/۳۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**می بباید ترک جان زنهار کرد ×× زین همه بیهوده استغفار کرد / چند خواهد بحر جان در جوش بود ×× جان فشاندن باید و خاموش بود

گزیده‌ای است از کتاب منطق الطیر عطار نیشابوری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶گ (۳۴۹پ-۳۷۴ر)، سطور چلیپا(۱۳×۲۱)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۳۹-۱۳۴]

۶۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۵۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**گفت عطار از همه مردان سخن.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۳۳گ، ۱۸سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۶-۳۶۸]

۶۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۸۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن۱۳؛ با خط ابوالمحامد عرشی حیدرآبادی درباره همین کتاب؛ کاغذ: هندی، ۶۳گ، ۱۷سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۷-۴۸۲]

۶۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۹۰/۵

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲-۱۳ق؛ ۴۲گ (۱۵۳ر-۱۹۴ر)[ف: ۲-۲۴۷]

۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۲۰

آغاز و انجام:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ناقص است؛ مجدول؛ واقف: محمد باقر عربشاهی سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: مقوا، ۱۰۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۷-۵۲۴]

۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۰۰۳

آغاز و انجام:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ واقف: نایینی؛ ۱۰۳گ، ۲۴-۲۵ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۷-۸۶۳]

۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۳۳

آغاز:برابر؛ **انجام:** سرخ گشت از اشک روی زرد او

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام[رایانه]

۷۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۳۴

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۵-۲۵۵]

۷۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۷۶/۴-۱۲/۱۶۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**چمن بنادانی خود اقرار کرد ×× شیخ را خوش خادم استغفار کرد

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۱۳۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۸-۴۶۳۴]

۷۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۰۵/۲

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه ختائی، جلد: میشن، ۴گ (۱۲پ-۱۵ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۸/۲×۱۴/۷سم [ف: ۸-۱۶۰]

۷۵. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۵۸

آغاز:گاه گل بر روی آتش دسته کرد ×× گاه پل بر آب دریا بسته کرد / نفس سرکش را به خاک افکنده کرد ×× تن به جان وجان به جانان زنده کرد؛ **انجام:**گربسی را ره نماید این کتاب ×× پس براندازد زپیش او حجاب / چون به آسایش شود زین یادگار ×× دردعا گوینده را گو یاد دار

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ جلد: تیماج، ۱۵۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۲-۵۴۳]

۷۶. اصفهان؛ جابری انصاری؛ شماره نسخه:۳۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۶-۵۹۶]

۷۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۱۴-۵۶/۱۶۴

آغاز:برابر

از اول تا آخر؛ خط: نستعلیق، کا: محیی الدین بن حسن خواجه شبرغانی، تا: ذیقعده۱۲۱۹ق؛ دارای سرلوح؛ ۱۸۴گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۸-۴۶۳۴]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۷۵/۱۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**شوخی و بیشرمی ما در گذار ×× شوخی ما پیش چشم ما بیار

کامل؛ خط: نستعلیق، کا: مهر علی، تا: باتاریخ۱۲۲۴ق، جا: مراغه؛ جلد: میشن، ۲۸گ (۳۲۳ر-۳۵۰ پ)، سطور چلیپا (۱۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۶×۳۱/۳سم [ف: ۲۹/۲-۷۰۶]

۷۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۵۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**قائم مطلق تویی اما به ذات ×× وز جوانمردی نیا بی درصفات / شوخی وبی شرمی ما درگذار ×× فعل ما را پیش ما میار

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۹ ذیقعده۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۵گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۵۴]

۸۰. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۴۰
خط: نستعلیق زیبا، کا: ملاعلی شیدا، تا: ۱۲۳۵ق؛ با یادداشتی از محمد باقر اصفهانی گیلانی که این نسخه را (در سال ۱۳۲۶ق) به مستر حیکاک صاحب بخشیده؛ تملک: محمد هاشم مورخ ۱۳۱۲ق؛ ۲۱۴گ، ۱۱سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴سم [نشریه: ۱۳-۳۲]

۸۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۸۷۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**شوخی و بی شرمی ما در گذار ×× فعل ما را پیش روی ما میار
خط: نستعلیق متوسط، کا: ملا علی متخلص بشیدای تویسرکانی، تا: ۳ محرم۱۲۳۶ق؛ مهر: انوشیروان، کتابخانه دولت علیه ایران ۱۳۲۹؛ کاغذ: اصفهانی، ۵۴۵ص، ۱۰-۱۱سطر[ف: ۴-۸۰۵]

۸۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۴۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**قایم مطلق توئی اما بذات ×× وزجوانمردی نیابی درصفات / شوخی وبی شرمی ما را درگذار ××شوخ ما را پیش چشم ما میار
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۶گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۵۴]

۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۷۹۷
آغاز:چون زمن خالی نماند جای من ×× گرتو همراهم نباشی وای من؛ **انجام:**شوخی و بی شرمی ما درگذار ×× شوخ ما را پیش چشم ما میار
خط: نسخ، کا: نعمة اللهی، ابراهیم، تا: ۲۰ شوال۱۲۴۲ق؛ افتادگی: آغاز(از آغاز نسخه دویست و شصت بیت افتاده)؛ واقف: نایینی، جلد: تیماج، ۱۰۲گ، ۲۱-۲۲ سطر (۱۱/۷×۶/۸)، اندازه: ۱۵/۴×۹/۷سم [ف: ۷-۸۶۲]

۸۴. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۶۷
آغاز:چو در آن ویرانه شد خوار و دژم ×× دید آن جاروب و آن غربال هم
خط: نستعلیق، کا: علی تقی محمد آبادی (ساکن بزم بوانات)، تا: شنبه غره رجب۱۲۴۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۱۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱-۱۵۱]

۸۵. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه:۶۷/۲
آغاز:حمد پاک از جان پاک آن پاک را ×× کو خلافت داد مشتی خاک را؛ **انجام:**شوخی و بی شرمی ما در گذار ×× شوخی ما پیش چشم ما میار
توضیح: در فهرست به نام هفت وادی آمده؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمود بیات، تا: ۱۲۵۰ق، جا: همدان؛ جلد: تیماج، ۷گ (۵۱-۵۷)، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [اوراق عتیق: ۲-۳۸۶]

۸۶. قائن؛ حسینی قهستانی؛ شماره نسخه:۳۳
خط: نستعلیق زیبا، کا: علی متخلص به شیدا، تا: شوال۱۲۵۲ق؛ تملک: معصوم بن رضی قائنی خراسانی به سال ۱۳۴۲ در تهران، سید معصوم بن رضی حسینی قائنی به سال ۱۳۱۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۸/۵×۱۳/۵سم [ف: -۱۴۲]

۸۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۹۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**نی غلط گفتم کنون ده دست من ×× تا نگردد یاوه از شست من / نور از اینجا بردمی باید به خود ×× این چنین اندر این گفت است احد.
خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم، تا: ۱۲۵۴ق؛ درپایان نسخه آن را کامل‌ترین وصحیح‌ترین نسخه دانسته که ازروی سه نسخه خواجه محمود هروی، شیخ حسن لاهیجی ومیرزا یوسف قزوینی استنساخ شده، احتمالاً خط از واقف است؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف مخ: ۵-۲۱۵۳]

۸۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۲۲
انجام:این مقامات ره حیرانی است ×× یا مگر دیوان سرگردانی است
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۵ ذیحجه۱۲۵۵ق؛ ۷۸گ، ۱۳+۱۳سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲-۲۴۷]

۸۹. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۳۷
آغاز: حکمت او می‌نهد بار همه ×× ایعجب او خود نگهدار همه؛ **انجام:**این مقامات ره حیرانیست ×× یا مگر دیوان سر گردانیست
خط: نستعلیق خوش، کا: محمد رضی حسینی شیرازی، تا: پنج‌شنبه ۱۳جمادی الاول۱۲۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳۴ص (۱-۱۳۴)، ۱۶سطر، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: -۳۰۰]

۹۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۹۰
آغاز: برابر
خط: نستعلیق خوش، کا: عبدالله تفرشی حسینی (خوشنویس)، تا: ذیقعده۱۲۵۷ق، جا: تبریز؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۸۳گ، ۱۷+۱۳سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲-۲۴۷]

۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۴/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج، ۶۴ص (۷۲-۱۳۵)، ۱۸سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [سنا: ف: ۱-۱۲۶]

۹۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۴۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**قایم مطلق توئی اما بذات ×× وزجوانمردی نیابی درصفات / شوخی وبی شرمی ما را درگذار ×× شوخ ما را پیش چشم ما میار
خط: نستعلیق عالی، کا: شیرازی، اسدالله، تا: جمعه ربیع الاول۱۲۵۷ق، جهت اتحاف و تقدیم به حضورمحمد شاه غازی قاجار؛ مجدول، مذهب، بایک سرلوح مذهب؛ مهر: مشیر السلطنه، محمد رضا الحسینی، حسین بن هدایت الله، ناصر الدین شاه قاجار؛ جلد: مقوا مذهب، ۴۰۸ص، ۱۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۴-۸۰۹]

۹۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۹۶/۲
خط: نسخ، کا: بهجت قاجار، غلامحسین بن ایرج، تا: ۱۲۵۷ق؛ ۲۴۰گ (۱۰۵پ-۳۴۴ر)، ۱۹سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۹-۱۲۶۶]

۹۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۴۳

آغاز و انجام:برابر
خط: نستعلیق جلی، کا: محمد رضا خوئی، تا: رمضان۱۲۵۸ق؛ مجدول، مذهب، با یک سرلوح؛ تملک: فرهاد بن ولیعهد؛ جلد: مقوا مذهب، ۳۶۵ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [ف: ۴-۸۰۷]

۹۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۸۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۵۹ق؛ با ۵۳تصویر؛ ۷۶گ، ۱۸سطر (۷/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۱۰-۱۵۷۲]

۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۷۴
بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ خریداری از فرشید احمدی فر[رایانه]

۹۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۲۹
آغاز: بحر را بگرفت در تسلیم خویش ×× کوه را افسرده کرد از بیم خویش؛ **انجام:**کرد عطار از همه مردان سخن ×× تو به مردی ... یاد کن
خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد هاشم خوانساری، تا: ۲۲ صفر۱۲۶۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۴۰۰ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲-۶۸]

۹۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۱۳/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ (۲۰پ-۱۷۹پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۳-۳۲۰]

۹۹. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۲
خط: نستعلیق متوسط، کا: حسینعلی شیرازی، تا: ۱۲۶۷ق، جا: شیراز؛ مهر: علی اکبر، سعید ناصر لشگر[ف: -۱۸۵]

۱۰۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۷۸
آغاز و انجام:برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۳ محرم۱۲۶۷ق؛ مهر: «شعاع» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۵-۲۱۵۴]

۱۰۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۳۸/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع بن حاج محمد سعید، تا: صفر۱۲۶۸ق؛ افتادگی: آغاز[نشریه: ۲-۱۲۱]

۱۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۷۹/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**چون ز تاریخ رسول ذوالجلال.
بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۷۲ق؛ مهر: عشرت؛ ۱۳۱گ (۴۲-۱۷۲)، ۲۵ سطر در متن و ۳۴سطر درحاشیه(۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۱/۹×۱۷/۵سم [ف: ۸-۴۴۶]

۱۰۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۷۰
آغاز:باز ذکر یا را نگر پرجوش شد ×× اره برفرقش زدند خورش شد / باز عیسی را نگر ازپای دار ×× چون بجست او ز جهودان چند بار؛ **انجام:**نی کس باشد بجز توکس مرا ×× شبنمی از هجرخود ؟ مرا / خالقا درمان دردم باز ده ××بازده درمان دردم بازده.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۷۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۹۶گ، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۵۴]

۱۰۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۹۰/۲
آغاز:بسمله. حمد پاک ان جان پاک پاک را ×× کو خلافت داد مشتی خاک را؛ **انجام:**آفریدن را یگانم چون رواست ×× رایگانم گر ببخشی هم سزاست
گزیده‌ای از آن؛ خط: نستعلیق، کا: جهانگیر میرزا قاجار، تا: ذیقعده۱۲۷۴ق؛ جلد: تیماج، ۴۴ص (۴۵-۸۸)، ۱۶سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۱۷۳۴]

۱۰۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۴۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۶ق؛ مجدول ؛ کاغذ: مانند پوست آهو، ۱۶۱گ، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۵-۶۷۱]

۱۰۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۲۹/۲
خط: نسخ، کا: محمد بن حسن خاکساری، تا: ۱۲۷۷ق، جا: کربلا؛ ۱۵۱گ (۲۳پ-۱۷۳پ)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴-۱۵۷]

۱۰۷. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۴۵/۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**تا در این دریا بصیر و انتظار ×× آیدت آن گوهر آخر در کنار
خط: نستعلیق خوش، کا: محمد صادق بن حاج محمدرضا، تا: ۱۴ رجب۱۲۷۸ق؛ ۱۵ سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۷۸]

۱۰۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**قائم مطلق توئی اما بذات ×× و از جوانمردی نیائی در صفات / شوخی و بی شرمی ما در گذار ×× فعل ما را پیش روی ما میار
خط: نستعلیق، کا: تفرشی، هدایت الله، تا: یکشنبه ۵ شعبان۱۲۸۲ق، حسب خواهش علامی آقا محمد شیخ الاسلام؛ مجدول؛ مهر: «ألیس الله بکاف عبده محمد» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴-۳۱۳]

۱۰۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۹۵۱
کا: علی رضا بن اسدالله، تا: ۱۲۸۳ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۷۶گ، اندازه: ۱۴/۶×۲۱/۹سم [رایانه]

۱۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۱۴/۱
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق؛ مجدول؛ ۹۳گ (۳ر-۹۵پ)[ف: ۲-۲۴۷]

۱۱۱. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۴
آغاز و انجام:برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد باقر گواری، تا: ۲۱ جمادی الاول۱۲۸۸ق؛ ۱۶۷گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱-۲۸]

۱۱۲. تهران؛ موزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۸/۱۲
آغاز:مرحبا ای هدد هادی شده ×× در حقیقت پیک این وادی شده؛ **انجام:**شوخی و بی شرمی ما درگذار ×× شوخی ما را بروی ما میار
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۹۰ق، جا: اصفهان؛ مجدول؛ جلد: تیماج روغنی مذهب، ۶۸گ (۱۲۹ر-۱۹۶پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [حوزه و موزه عبدالعظیم: ف: -۱۴۵]

۱۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۰۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**ور بمن این مکرمت باشد دریغ ×× خواجه کونین را آرم شفیع
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: حاج شیخ محمود واعظ حلبی، آذر ۱۳۴۱؛ جلد: تیماج، ۱۶۸گ، ۱۴سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۳×۲۱/۷سم [ف: ۷-۸۶۴]

۱۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۳/۱۱
آغاز:در کنار دجله سلطان بایزید ×× سیر می‌فرمود با جمعی مرید؛ **انجام:**پس ندا آمد که ای مرد کهن ×× نی ز ما و نی ز تو رودم مزن .
حکایتی با عنوان «مجهول القائله» که پس از بررسی مشخص شد از منطق الطیر عطار است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صحبت الله خان ملقب به دبیر همایون، تا: آغاز قرن۱۴؛ دارای رکابه؛ جلد: تیماج، ۱ص (۳۳)، اندازه: ۱۳/۴×۲۱سم [ف: ۱/۲۷-۳۲۱]

۱۱۵. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۵۸۴
کامل؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: گالینگور، ۱۷۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: -۶۶۹]

۱۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲/۱۸۵
آغاز: میل اگر بودی درآن دو مقتدا ×× هر دو گردندی پسر را پیشواحکایت: چون عمر پیش اویس آمد به جوش ××گفت افکندم خلافت را زدوش؛ **انجام:**دوست می‌دارد دل پر درد او×× اشکهای سرخ و رنگ زرد او / سازدش غم قامت مانند تیر ×× روی چون گل سازدش همچون زریر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶ربیع الثانی۱۳۰۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۶۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۱۸سم [ف: ۸-۴۶۳۴]

۱۱۷. تهران؛ موزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۶/۱
آغاز: مهرة الجسم ز زرین حقه ساخت ×× با فلک در حقه هر شب مهره ساخت / بحر را بگداخت از تسلیم خویش ×× کوه را افسرده کرد از بیم خویش
خط: نستعلیق، کا: سید احمد بن فخرالدین حسینی تویسرکانی، تا: ۲۶ ربیع الثانی۱۳۱۷ق، جا: تویسرکان، حسب الامر میرزا قوام الدین؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ ۱۵۹گ (۱ر-۱۵۹پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [حوزه و موزه عبدالعظیم: ف: -۱۴۵]

۱۱۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۲۷
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۳۲۲ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۵۵گ، ۱۶سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵-۱۷۶۵]

۱۱۹. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۵۸۳/۱
انجام:برابر
خاتمه کتاب را ندارد؛ خط: نستعلیق خوش، کا: محمدطاهر متخلص به عامل الدین، تا: ۱۳۲۶ق، جا: محله عبدالملک اردبیل؛ واقف: میرزا آقا انصاری تبریزی، صفر ۱۳۸۵؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ (۱-۱۹۰)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: -۶۶۹]

۱۲۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۲۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**از سر لطفی بروی او نگر ×× تا به بیند روی تو در تو مگر ...
خط: نستعلیق، کا: سید رضا ابن حاج سید محمد، تا: ۱۳۴۶ق، جا: تبریز؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: چرمی، ۹۵گ، ۲۲-۱۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳-۱۳۵۱]

۱۲۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۳۰
آغاز:برابر**انجام:**یا رب این دم یاریم ده یکنفس ×× کاندمم جز تو نخواهد بود کس ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۸۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳-۱۳۴۸]

۱۲۲. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۵۸۲
آغاز وانجام:برابر
خط: نستعلیق خوب، کا: محمدمهدی ملقب به آقاکیشی اردوبادی، بی‌تا؛ واقف: وحیدالاولیاء، ۲۷ رمضان ۱۳۷۹؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، ۱۴۳گ (۱-۱۴۳)، ۱۸ سطر [ف: -۶۶۸]

۱۲۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۵۷/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ هامش [نشریه: ۷-۲۴۷]

۱۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱/۲۷-عکس
بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۵۸پ)[فیلمها ف: ۳-۲۱۷]

۱۲۵. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره
خط: نستعلیق عالی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، با سرلوح[دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۹۱]

۱۲۶. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه:۶۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**شوخی و بی شرمی ما در گذار ×× شوخی ما پیش چشم ما میار
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹رمضان، جا: بلده قسطنطنیه؛ مجدول؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد قلی ۱۲۳۹» (مستطیل)، «محمد بن حسن» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۹۳گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [اوراق عتیق: ۲-۳۸۹]

۱۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۷۶/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵۰گ (۱-۱۵۰ هامش)، سطور چلیپا (۱۱/۵×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۲۱۳۹]

۱۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۸۹/۱۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۶گ (۵۱۷-۵۶۲ متن و هامش)، ۱۵سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف:۱۱-۲۴۹۶]

۱۲۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۳۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۱۵گ، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۵-۶۷۱]

۱۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۳۲۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**شوخ ما را پیش چشم ما میار
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۲۶۳۰۶ [رایانه]

۱۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۰۳۹
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۰/۹×۱۲/۵سم [رایانه]
۱۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۶۵۴
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۴۱گ، اندازه: ۱۴/۲×۱۰/۵سم [رایانه]
۱۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۸۳
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از بانو مهردخت همایی [رایانه]
۱۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۳۱۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از صالح نوبخت [رایانه]
۱۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۲۶
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۰۱گ، اندازه: ۱۸/۸×۱۲/۶سم [رایانه]
۱۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۷۸۵
اشعار خواجه حسین شاهی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۳۲۳گ، اندازه: ۲۱/۵×۱۳/۲سم [رایانه]
۱۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۷۹۱
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۳۹گ، اندازه: ۱۷/۸×۱۲/۵سم [رایانه]
۱۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۲۵/۴-۵۶/۱۷۵
آغاز:برابر
خط: شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴۱گ (۱۵۶-۲۹۶)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹×۱۱سم [ف: ۸-۴۶۳۴]
۱۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۴
آغاز:برابر
خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول و مذهب؛ جلد: ساغری، ۱۶۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۲۰/۵×۱۳سم [ف: ۲-۲۶۸]
۱۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۵۷/۳
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ جلد: روغنی، ۴۹گ (۹۸ر-۱۴۶ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۱۵سم [ف: ۲۵-۳۳۸]
۱۴۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۴۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۶۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۹×۱۰سم [ف: ۴-۷۹۳]

● منطق الطیر = لسان الطیر / شعر / ترکی

manteq-ot tayr = lesān-ot tayr

امیر علیشیر نوائی، علیشیر بن کیچکنه، ۸۴۴ - ۹۰۶ ؟ قمری

amīr ʻalī-šīr-e navā'ī, ʻalī-šīr ebn-e kīčakne (1441 - 1501)

اهدا به: سلطان حسین میرزا
تاریخ تألیف: ۹۰۰ق

این مثنوی صفیانه بوده و در پیروی و زمینه «منطق الطیر» شیخ عطار نیشابوری (به زبان ازبکی) تألیف شده است.
آغاز:جان قوشی چون منطق را زایلا کای ×× تیکزی حمدی بیرله آغاز ایلا کای

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۲۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**هر پریشان سوز که یازویم یا کریم ×× بار چاردین استغفرالله العظیم
خط: نستعلیق، کا: سبزواری، محمد، تا: جمادی الاول۱۲۳۰ق؛ واقف: کریم غلامزاده، اردیبهشت ۱۳۳۶؛ جلد: پارچه‌ای، ۵۷گ، اندازه: ۲۶×۲۱/۲سم [ف: ۷-۶۹۸]
۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۵۰/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**هر پریشان سوز که مازدیم ما کریم ×× بار چاردین استغفرالله العظیم
خط: نستعلیق، کا: حسن، تا: ۱۲۴۴ق، نویسنده آن در هنگامی که به نیشابور رفته بود بدستور پادشاه آن را نوشته؛ جلد: تیماج، ۱۳۵گ، ۱۵ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۲۲×۱۴سم [ف: ۵-۶۷۲]

● منطق الطیر (منتخب) / شعر / فارسی

manteq-ot tayr (mn.)

وابسته به: منطق الطیر؛ عطار، محمد بن ابراهیم (۵۳۷-۶۲۷ق)

غیر همانند:
۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۱۹۶
آغاز:بسمله. حمد بی حد و ثنای بی عد سزاوار ذات مبدعی است که فیض سحاب لطفش ذرات مکونات را از رشاش جود خلعت وجود بخشید ... اما بعد ... هویدا باد که کتاب منطق الطیر ... شمس الدین محمد عطار ... بیتی چند برچیده و انتخاب کرده شد و آن را بر شانزده مقاله گردانیده ... (پس از ذکر فهرست) ... تحفة المجلس ... ابوالنصر سلطان بایزید بن محمد خان بن مراد خان؛ **انجام:**آفرین را یگانم چون دواست ×× رایگانم گر بیامرزی سزاست (سنة ۷۶۲)
گزیده‌ای است از منطق الطیر شمس الدین محمد عطار در شانزده «مقاله» و به نام ابوالنصر سلطان بایزید بن محمد خان بن مراد خان ساخته شده است، فهرست شانزده مقاله: ۱. حمد باری، ۲. نعت پیغمبر، ۳. توبه، ۴. سلوک، ۵. اطاعت خدا، ۶. علو همت، ۷. بندگی، ۸. تجرید، ۹. پرسش بی ملاحظه ثواب و عقاب، ۱۰. عشق و سوز، ۱۱. ترک عیب، ۱۲. مذمت پندار عجب، ۱۳. انصاف، ۱۴. توحید و حیرت، ۱۵. شربت مرگ، ۱۶. عجز و طلب مغفرت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۶۲ق؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۱گ، ۱۱ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۶/۵×۱۲سم [ف: ۵-۶۷۱]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۳۷۹
آغاز:حمد پاک از جان پاک آن پاک را؛ **انجام:**شوخی ما پیش

چشم ما میار
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

● **منطق الطیر** / شعر / فارسی
manteq-ot tayr

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۱۶۸
حکایات منظوم فارسی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا میدانی[رایانه]

● **منطق الطیر و منطق الریاحین** / ادبیات / عربی
manṭiq-uṭṭayr wa manṭiq-ur rayāḥīn
ابن سکیت، یعقوب بن اسحاق، ۱۸۶ - ۲۴۶ ؟ قمری
ebn-e sekkīt, ya'qūb ebn-e eshāq (803 - 861)
مناظره مرغان است باگل‌ها و به دنبال آن رساله دیگری است درمناظره گل‌ها ظاهراً از همو که منطق الریاحین نامیده‌اند ولی درمتن آن نام رساله مذکورنیست و در خاتمه قصیده‌ای است ناقص الاخر از عمرو بن العاص درذم معاویة بن ابی سفیان و هرسه منضم است به دیوان ابن الفارض.
آغاز منطق الطیر: بسمله، الحمدلله الذی اطلع الا برار علی الاسرار
انجام منطق الطیر: واشهد ان کل شیء عنده بمقدار، تم منطق الطیر.
آغازمنطق الریاحین: بسمله، حدثنا الریان، عن ابی الریحان، عن ابی الورد ابان، عن بلبل الاغصان، عن ناظر الانسان، عن کوکب البستان.
انجام منطق الریاحین: کنصول نبل حین مؤتلفات
آغازقصیده: معویة الحال لا تَجهل.
انجام قصیده: ورد الخلافة للحجفل

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۰۸۶
آغاز:بسمله، الحمدلله الذی اطلع الا برار علی الاسرار؛ **انجام:** ورد الخلافة للحجفل.(ص۲۲۶-۲۳۰)
خط: نسخ، کا: حسن بن ابراهیم مدنی، تا: ۵ شعبان۱۰۳۳ق؛ مجدول؛ واقف: نایینی؛ جلد: چرمی، ۵۰ص(۱۸۰-۲۳۰)، ۱۵سطر (۶/۴×۱۲)، اندازه: ۱۲×۲۰/۲سم [ف: ۷-۸۶۴]

● **منطق العشاق = ده نامه** / شعر / فارسی
manteq-ol 'oššāq = dah nāme
اوحدی مراغه‌ای، ۶۷۰ - ۷۳۸ قمری
awhadī marāqe-ī (1272 - 1338)
اهدا به: وجیه الدین یوسف شاه نبیره خواجه نصیرالدین طوسی
تاریخ تألیف: ۷۰۶ق
مثنوی است عشقی و پندهای عرفانی و حکایات اخلاقی مشتمل بر ۵۰۰ بیت.
آغاز:به نام آنکه ما را نام بخشید ×× زبان را در فصاحت کام بخشید / به نور خود بر افروزنده دل ×× به نار بیخودی سوزنده دل
انجام:بپوشان آنچه ما کردیم و گفتیم ×× مکن پیدا اگر چیزی نهفتیم / در آن روزی که باشی بر جهان نور ×× ندار از اوحدی توفیق خود دور
چاپ:با دیوان اوحدی به طبع رسیده.
[الذریعه ۲۸۴/۸؛ فهرست فارسی مشار ۵۰۲۵/۴؛ مشترک پاکستان ۳۹۴/۷؛ نسخه‌های منزوی ۲۸۱۸/۴-۲۸۱۹؛ دنا ۲۳۵/۱۰]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۶۷/۱۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه نخستقرن۹؛ با کتیبه‌ای مرصع و مذهب، مجدول؛ جلد: مقوایی، ۱۱گ (۱۰۷پ-۱۱۷پ)، اندازه: ۱۴×۲۱/۳سم [ف: ۱/۲۷-۳۰۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۰۰۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخرقرن۹؛ مجدول؛ واقف: نایینی، جلد: پارچه‌ای، ۱۹گ، ۱۵سطر (۹/۱×۱۵/۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۳سم [ف: ۷-۸۶۵]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۰/۴۰-ف
آغاز: برابر
نسخه اصل: موزه بریتانیاOr. 5321؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۸ شوال۸۱۸ق؛ مجدول، مصحح؛ ۲۸ص (۳۸۴-۴۱۱)، ۲۰سطر[فیلمها ف: ۱-۵۲۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۴۳/۱۶
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۶-۴۴۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۰۰/۱-ف
نسخه اصل: دار الکتب المصریة ش ۲۵ ادب فارسی م؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن شعبان بن حیدر، تا: ۸۵۹ق؛ ۳۴سطر[فیلمها ف: ۱-۷۲۱]

۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۸۳/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق متوسط، کا: عبدالله کاتب اصفهانی، تا: ۸۶۲ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۴-۱۰۲۸]

۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۳۹/۵
خط: نستعلیق، کا: میرك شیرازی، تا: ۸۷۰ق، جا: بغداد؛ مجدول، مذهب، با پنج سرلوح به طرح کتیبه مذهب مرصع عالی؛ مهر: «حسین بن هدایت الله - محمد رضا الحسینی»، مشیرالسلطنه ۱۳۲۲، ناصرالدین شاه قاجار ۱۲۷۴؛ کاغذ: بغدادی، جلد: تیماج مذهب، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۳-۱۱۲]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۱/۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: دوست محمد بن علی دوست بدستانی/ بجستانی، تا: ۲۳ شوال۱۰۱۳ق؛ مصحح؛ ۸گ (۱۰۵پ– ۱۱۲پ)، ۱۹ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف:۲۹/۲-۷۱۷]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۹۳/۲
آغاز:برابر
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـ رم ۹ نسخه‌های فارسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوحی رنگین؛ ۴۷ص (۳۶-۸۲)[عکسی ف: ۳-۴۷۹]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۸/۴بخش۲
نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا[ف: -۶۶]

←منطق العین ⪢ عین القواعد

● **منطق الغیب** / عرفان و تصوف / ترکی
manteq-ol qayb

موسی بن طاهر
mūsā ebn-e tāher

در ۱۳ «باب».
آغاز:بعد بسمله: شموس حمد نامحدود اول حضرت ذات ... اما بعد بوفقیر حقیر و اسیر کثیر التقصیر اضعف عبدالله القادر موسی بن شیخ طاهر ... ایدر شکر بی پایان اول حی هادی غفران

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۹/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**و حقیر هیچ بر شیء کورمیه سن تا کم قرب حقده عزت بوله سن و الحمدلله رب العالمین و صلی الله ...
خط: نسخ، کا: عبدالله بن ابراهیم، تا: صفر۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰ص (۱-۳۰)[سنا: ف: ۲-۱۹۹]

● **منطق – کندیا** / منطق / عربی
manteq - kendīyā

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۳۲۴
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از صالح نوبخت [رایانه]

←منطق الوحش ⪢ منطق الحمار

● **منطق مشجر** / منطق / فارسی
manteq-e mošajjar

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۲۴
آغاز:مجلد الحمدلله الذی هدانا سواء الطریق وجعل لنا التوفیق خیر رفیق والصلاة ... وبعد فهذه مختصره من المطالب المنطقیة

خط: نستعلیق، کا: نوری، فضل الله بن عباس، تا: شنبه ۴ ربیع الاول۱۲۹۹ق؛ مشجر به زر و گل و بوته رنگارنگ، طوماری[ف: ۴-۷۹۴]

←منطق المشرقیین ⪢ حکمة المشرقیة
←منطق منظوم ⪢ اخلاق ملوک
←منطق منظوم ⪢ کبرای منظوم
←منطق منظوم ⪢ دستابر (ترجمه)

● **منطق منظوم** / منطق / عربی
manteq-e manzūm

پرپینچی، رجب علی، ق۱۴ قمری
parpīnčī, rajab ʻalī(- 20c)

منظومه کوتاهی است در برخی مسایل منطقی.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵/۱۹۷-۲۹۵۷/۱۱
آغاز:وبعد طی الحمد والصلوة ×× اقول ما یکون فی المشکوة / مشارک مشابه مشبها ×× متحد فی الکیف کن منبها؛ **انجام:**ثان بثان فهو بالضرورة ×× فبا لوجودیة لا ضرورة
خط: شکسته، نستعلیق، کا: به خط ناظم، تا: ۱۰ ربیع الثانی۱۳۲۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۶گ، ۱۴ سطر چلیپایی، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۸-۴۶۳۵]

● **منطق منظوم** / منطق / فارسی
manteq-e manzūm

پرپینچی، رجب علی، ق۱۴ قمری
parpīnčī, rajab ʻalī(- 20c)

منظومه مفصلی است در منطق. شاعر ابتدا مقدمه کوتاهی در توحید و مدح پیامبر و خاندان اهل بیت (ع) آورده و پس از آن قواعد منطقی را به نظم بدون فصول تا ابوابی، بیان نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵/۱۹۷-۲۹۵۷/۵
آغاز:بدء منطق حمد ذات ذی الجلال ×× آنکه هادی از عدم برسفل عال / خالق اجناس وانواع از عدم ×× ذات بی مثلش قدیم است از قدم؛ **انجام:**علت حکم یعنی معنی مشترک ×× تاشود ثابت درآن جزئی محک / درطریقش عمده قسمین نخست ×× دور آن تردید دویم را بجست
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۴گ، ۱۲ سطر چلیپایی، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۸-۴۶۳۵]

←المنطق الموجز ⪢ الموجز فی المنطق

● **منطق و بیان** / منطق، بلاغت / فارسی

manteq va bayān

اهدا به: ناصر الدین شاه قاجار (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق)

این رساله دردو «مقصد» فراهم آمده که مقصد اول درمنطق ومقصد دوم درعلم بیان وهر مقصد دارای مقدمه وچند فصل می‌باشد. دربرگ اول یادداشت شده «منطق جناب آقا سید آقا کاشانی»، احتمال دارد سید نصر الله بن مرتضی حسینی کاشانی صاحب «مظاهر العقول» باشد.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۰۸۹

آغاز:الحمدلله ... وبعد این رساله‌ای است که درعهد جاوید مدت ابد آیت بنیان معدلت شاهنشاه سلیمان حشمت سکندر عظمت دارا دربان قیصر پاسبان فلك رفعت ... مقصد اول دربیان مطالب منطقیه؛ **انجام:**و همچنین قول ما کثیر الرماد که کنایه است از کثرت مطبوخ افاده می کند تاکید اثبات کثرت مطبوخ را که افاده نمی کند این تاکید را قول ما کثیر القری نه اینکه کثیر الرماد افاده می کند زیادتی قوه قری را ...

خط: نستعلیق، کا: درجزینی، محمد، تا: ۲۰ رجب۱۳۰۲ق؛ با سرلوح، مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۵-۲۱۵۵]

● **منطق الوحش** = **مثنوی عرفانی** / شعر / فارسی

manteq-ol vahš = masnavī-ye ‘erfānī

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ – ۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810-1871)

اهداء به: سید محمد کاظم رشتی

مثنوی عرفانی وحکمی درتمثیل راکب ومرکوب به عقل ونفس است که در ۱۱۸ بیت به نظم کشیده شده است.به نام حاجی سید محمد کاظم رشتی سروده است و در آن آمده: «ای ضیاء الدین امین الحق راد ×× کاظم ابن قاسم ابن شیخ جواد».

آغاز:برخری بودم شبانگاهی سوار ×× اوبه ظاهر من به باطن بی سحار / ناگهان آمد به یادم این خبر ×× پند گیرد مرد راه از هرخبر

[فهرست مشایخ ۲۴۳/۲۰؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۳۰۰/۱]

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۲۰/۱

خط: نستعلیق، کا: اسماعیل، تا: ۱۲۸۱ق؛ اهدایی: وزیری؛ ۷۳گ (۱-۷۳)، ۱۴سطر (۵/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴-۱۲۴۸]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۱/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**ناید ازاشیاش رنگی درنظر ×× جزهمان رنگی که دارد درنظر / پرده‌ها باشد زانواع کثیر ×× پرده عادات وطبع ناگزیر

در ۱۱۸ بیت. نام مؤلف به استناد نسخه ش ۲۸۱۳/۲ مسجد اعظم ذکر شد؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد قاسم نراقی، تا: محرم۱۲۸۴ق؛ جلد: گالینگور، ۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف مخ: ۵-۲۱۵۵]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۱۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:**ناید ازاشیائش رنگی درنظر ×× جز همان رنگی که دارد درنظر / پرده‌ها باشد زانواع کثیر ×× پرده عادات وطبع ناگزیر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۴-۱۶۸۶]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۱۰/۱

آغاز:ای منزه پرده دار پرده در ×× وی برون ار پرده و در پرده در / چون سرایم من سپاست کان سپاس ×× در قیاس است و تو بیرون از قیاس؛ **انجام:**او چو ماهم طالب ملك است و مال ××نیست فرقی بین ما در همچو حال / جاهلا این نور علیینی است ×× نه همین جسمی که تو می‌بینی است

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۶۲گ (۱-۶۲پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۰۷]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۸۷

آغاز:ای منزه پرده دار پرده در ×× وی برون ار پرده و در پرده در؛ **انجام:**آن یکی عجوزی چون زنان ×× مرگ را دیدان یکی از هاق جان

خط: نستعلیق، کا: سامی، علی، تا: رجب۱۳۴۴ق، به فرمایش شیخ عبدالکریم علامه زاده؛ مجدول، با سرلوح؛ جلد: مقوا، ۹۹گ، ۱۰سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۶-۶۴۳]

● **منطق و حکمت** / حدیث / عربی

manteq va hekmat

از متن کتاب چنین برمی‌آید که شرحی است بر یکی از کتب منطقی و حکمتی.

شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۷۸

آغاز:من موصوله اولی من کونها موصوفة لان الصله لابدان یکون معهودة؛ **انجام:**و هو وجوب کله و فعله کله الذی لا بعض له – انتهی الحمد الله علی اتمام – قد تم هذا الکتاب بیداقل الطلاب عبدالحسین ابن حاجی ملا غلامرضا الخراسانی فی عصر جمعه بیست و هفتم شهر ربیع الاول فی دار العلم شیراز فی مدرسة المنصوریه فی سنه احدی و ثلثمائة بعد الالف.

خط: نسخ، کا: عبد الحسین بن حاجی ملا غلامرضا خراسانی، تا: ربیع الاول۱۳۰۱ق، جا: شیراز مدرسه منصوریه؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۸۶گ (۸۶متن + ۱ اضافه + ۱۴ سفید)، ۱۴سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲-۳۵۷]

● **منطق و دستور زبان فارسی** / منطق، دستور زبان / فارسی
manteq va dastūr-e zabān-e fārsī
دفتر درسی. با سربندهای منطق طبیعی و سنایی، کلیات خمس. باب دوم در قضایا و سپس دستور زبان فارسی.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۲۲
آغاز:مقدمه. پیش از آنکه ارسطو به تدوین منطق ملهم شود ناچار بشر برای استدلال و احتجاج ... داشته است ...
منطق ۳۱ صفحه، دستور زبان فارسی ۵۱ صفحه؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۹گ، ۱۸سطر (۱۵×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳-۳۱۸]

● **منطق و فلسفه (منظومه)** / منطق / فارسی
manteq va falsafe (mnz.)
فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ – ۶۰۶ قمری
faxr-e rāzī, mohammad ebn-e ʻomar (1150 - 1210)
قصیده‌ای است در ۴ «فصل»: منطق، طبیعی، الهی و فصل چهارم در مدح سلطان ملکشاه بن تکش سلجوقی با یادآوری مقام علمی خویش و ابراز گله از سلطان. یکی از نکته‌های جای بحث و درنگ در این قصیده، مضمون این بیت است: «اگر ز علم شریعت مرا سؤال کنی ×× منم مبین علم محمد و نعمان»، زیرا این بیت گویا به حنفی بودن شاعر اشاره دارد و این با شافعی بودن رازی تناسب ندارد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۶۹
آغاز: الفصل الاول فی المنطقیات: ایا گذشته ز سر حد جسم و عالم جان ×× و یا رسیده بانوار عالم عرفان؛ **انجام:**بهر مرادی یار تو کردگار رحیم ×× بهر مقامی با تو هدایت رحمان
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۱ صفر۷۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۲ص (۳۰۴–۳۰۵)، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱-۸۴]

● **منطق و فلسفه** / منطق / عربی
manteq va falsafe
حاشیه یک کتاب فلسفه و منطق است.

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۹/۶
آغاز:الحمد ... موضوع المنطق هو المعقولات الثانیة
بی‌کا، تا: ۱۰۷۳ق؛ قطع: رحلی[ف: -۲۷۱]

● **منطق و نصاب** / منطق / فارسی
manteq va nesāb

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۹۶۰
در منطق و شرح نصاب؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [رایانه]

● **منطقی (رساله)** / منطق / عربی
manteqī (r.)
دوانی، محمد بن اسعد، ۸۳۰ – ۹۰۸ ؟ قمری
davvānī, mohammad ebn-e asʻad (1427 - 1503)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۵۲/۲-ف
نسخه اصل: دهلی در دیوان هند شماره ۴۰ f-a. درباره مغایرت کل با جزء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [فیلمها ف: ۳-۱۲۹]

● **المنطوق و المفهوم** / اصول فقه / عربی
al-manṭūq wa-l mafhūm
رشتی، حبیب الله بن محمد علی، ۱۲۳۴ – ۱۳۱۲ قمری
raštī, habīb-ol-lāh ebn-e mohammad ʻalī (1819 - 1895)

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۴/۶۱-۶۶۹۱/۱
آغاز:بسمله القول فی المنطوق والمفهوم وفیه مباحث وقبل الشروع فی المقصود لابد من تقدیم امور مربوطة بالمقام الاول ان مبحث المفاهیم من المسائل والمبادی؛ **انجام:**لوکانت من التوصلیات اذ لاحاجة فیها ایضا الی قصد التداخل به فلو قصد احد ما یقع امتثالاً له ومسقطاً للاخر قصراً واما لوکان من التعبدیات فالتداخل مشروط بالقصد ولایقع التداخل بدونه بل یقع المقصود فقط والیه الهادی ...
خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد موسوی جزایری (شاگرد مؤلف)، تا: ۲۸ محرم۱۳۰۹ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه عفی عنه»؛ جلد: تیماج، ۱۱۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۳۶]

● **منظر الانسان فی ترجمة وفیات الاعیان و انباء ابناء الزمان لابن خلکان** / تاریخ / فارسی
manzar-ol ensān fī tarjomat-el vafayāt-ol aʻyān va anbāʼ-o abnāʼ-ez zamān le-ebn-e xallekān
سجزی، یوسف بن احمد، ق۹ قمری
sajezī, yūsof ebn-e ahmad(- 15c)
وابسته به: وفیات الاعیان و انباء ابناء الزمان؛ ابن خلکان، احمد بن محمد (۶۰۸–۶۸۱ق)
اهدا به: ابوالفتح محمود شاه بغراه بن محمد شاه
تاریخ تألیف: آغاز ۸۸۹ق، انجام ۸۹۵ق
در پایان کتاب آمده که در ۱۷ ربیع الاول ۸۹۳ق این ترجمه آغاز شده و «موازنه بیست کتاب دیگر تاریخ ضم کرده» و در ۲۷ شوال ۸۹۴ق «دویست جزء پیش ارباب اعلی گذرانیده پس از چند مدت به فرمان اعلی کوشیده و در روز پنج‌شنبه ۲۴ رمضان ۸۹ تمام کرد».

آغاز:آرایش دیباچه مناقب و مآثر سلاطین رفیع مقدار ...
[فهرستواره منزوی ۲۲۸۱/۳ با عنوان «مظهر الانسان»]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۸۶-ف
نسخه اصل: موزه بریتانیاOr. 16714؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۲۵۹]

● **منظر الاولیا** / تراجم / فارسی
manzar-ol owlīyā
اسرار تبریزی، محمد کاظم بن محمد، ۱۲۶۵ - ۱۳۱۵ قمری
asrār-e tabrīzī, mohammad kāzem ebn-e mohammad (1849 - 1898)
اهدا به: ناصر الدین شاه (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق)
مؤلف، کتابی مفصل در تاریخ تبریز شروع کرده بود و چون دید به جهت نداشتن وسائل کافی از عهده این کار برنمی‌آید، موضوع حاضر را در یادداشت‌هایش که متفرق بود ترتیب داده است. این کتاب مشتمل می‌باشد بر احوال سلاطین و اقطاب و عرفا و صوفیانی که قبر آنان در تبریز و توابع آن است، و دارای یک «حدیقه» و پنج «روضه» و یک «بوستان» است: حدیقه: در مقدمه کتاب و حالات عرفای قدیم؛ روضه ۱. در احوال امام زادگان که در تبریز و توابع آن مدفونند؛ روضه ۲. در احوال اولیاء لله که در تبریز و توابع آن مدفونند؛ روضه ۳. در احوال سلاطین و وزرا که در تبریز مدفونند؛ روضه ۴. در احوال فحول شعرا که در تبریز مدفونند؛ روضه ۵. در احوال بعضی از اولیا که در مضافات تبریز مدفونند؛ بوستان: در احوال مؤلف و مشایخ سلسله شاه نعمت اللهی.
آغاز:ای نام تو قالب عبارت را روح ×× در راه تو پای عقل دانش مجروح تعالی الله چه قادریست که آب و خاک را با مضاجعت و مزاوجت هم مفتخر ساخته ...
انجام:عاقلان را غذای جان باشد ×× عارفان را به از روان باشد
[فهرستواره منزوی ۲۵۶/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۹۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج ، ۱۳۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۸۷]

←منظوم ⟨ صد پند لقمان (منظوم)

● **منظوم (رساله)** / علوم غریبه، شعر / فارسی
manzūm (r.)
ناظم: حاجی حسن.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۳۳۷
آغاز:اصل این علم اربدانی ای حکیم×× هست بسم الله الرحمن الرحیم؛ **انجام:**دردهایی چون شکم صفرا و چون تب محرق خوش شکم دردهائی در دست و درد کمر تمام شد.
خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۲۸۳۳۵ [رایانه]

● **منظومات علیه صائنیه** / شعر / فارسی
manzūmāt-e ‘alayhe-ye sā’enīye
ترکه اصفهانی، علی بن محمد، - ۸۳۶ ؟ قمری
torke-ye esfahānī, ‘alī ebn-e mohammad(- 1433)
غزلیات و اشعار او در پنج صفحه. یک رباعی او در پاسخ بابا افضل کاشانی است.
[نسخه‌های‌منزوی ۱۰۴۴]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۲۹/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: آغاز قرن ۱۰؛ جلد: میشن، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۰/۷سم [ف: ۷-۱۵۳]

● **منظوم اللغة** / لغت / عربی به فارسی
manzūm-ol loqa

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۵۵/۲
آغاز: بسمله. ابتداء بحمد دیانی ×× ای تو باقی و ماسوی فانی؛ **انجام:**یم قصد دست ید یاروق یاروق دست تبد ×× ... یقضه بیداری از خواب
خط: تحریری، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۳۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۲ص(۲۲۵-۲۵۶)، ۱۴سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۲/۴۷-۹۷]

←منظومة ⟨ المنطق (ارجوزة)

● **المنظومة** / کیمیا، شعر / عربی
al-manẓūma
بستان، مصطفی بن پیرمحمد، ۹۰۴ - ۹۷۷ قمری
bostān, mostafā ebn-e pīrmohammad (1499 - 1570)
در آخر کتاب «نجات الاحباب» او آمده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۹۶/۹
آغاز:فقلت و فی الختام و قد وجدنا ×× طریقاً سالماً من کل بلوی
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۸۳ر-۸۴)، ۱۱سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۷۴۴]

● **المنظومة** / اصول فقه / عربی

al-manẓūma

تقوی رضوی، حسن بن محسن، ق۱۴ قمری

taqavī razavī, hasan ebn-e mohsen(- 20c)

ارجوزه مختصری است در مباحث اوامر و نواهی که ناتمام مانده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۷۸۹/۳

آغاز: حمدا و شکرا خالق الاصول ×× و جاعل الفروع و الفصول؛

انجام: انا لنا العلم من التناقض ×× مع اتحاد و اختلاف المقتضی؛ و العلم بالحکم ... لمجتهد ×× صواب من خالفه لم بعد

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: میشن، ۱۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۷×۱۷سم [ف: ۱۶-۴۸۲]

● **المنظومة** / شعر، اصول فقه / عربی

al-manẓūma

تقوی رضوی، حسن بن محسن، ق۱۴ قمری

taqavī razavī, hasan ebn-e mohsen(- 20c)

ارجوزه مختصری است مشتمل بر حجیت ظن، کتاب، شهرت و مبحث اجماع که به اتمام رسانده و در مقدمه تحیات دوازده امام (ع) را نگاشته است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۷۸۹

آغاز:بسمله، الحمد للمهیمن السلام ×× للعلم و الایمان و الاسلام؛ مصلیالسید الانام علیه ماطاب من السلم؛ ... یا صاح هذا صحف مطهره ×× لکنها هدیة مختصره؛ **انجام:** و الامر بالطاعه للارشاد ×× و النهی بالضد که تبادی/فلا عقاب فی سوا المنتهی ×× و لا ثواب فی عدا الماتی

خط: نسخ، کاتب = مؤلف (احتمالاً)، تا: قرن ۱۴؛ واقف: استاد محمود شهابی، آبان ۱۳۶۶؛ جلد: میشن، ۷۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۷×۱۷سم [ف: ۱۶-۴۸۱]

● **المنظومة** / نحو، شعر / عربی

al-manẓūma

تقوی رضوی، حسن بن محسن، ق۱۴ قمری

taqavī razavī, hasan ebn-e mohsen(- 20c)

ارجوزه‌ای است ناتمام که در مرحله اولیه تألیف باقی مانده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۷۸۹/۲

آغاز:بسمله، قال الادیب حسن بن محسن ×× احمد ربی الله خیر محسن؛ مصلیا علی النبی الموتمن ×× و اله و لا تنا اولی المنن؛

انجام: و الواو فی الناقص کارم یحذف ×× کالیاء للجزم و ذا بالهاء قف

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: میشن، ۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۷×۱۷سم [ف: ۱۶-۴۸۱]

● **المنظومة** / شعر / عربی

al-manẓūma

منظومه‌ای است ناقص در پند و اندرز به ترتیب حروف هجا و موجودی از حرف «تا» تا «یا» است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۴۵/۳

آغاز: تلوم علی القطیعة من اتاها ×× و انت سنتها للناس قبلی؛

انجام:بربک البشاشة عند اللقاء ×× و یبریک فی السر بری القلم.

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج[ف: ۵-۴۲۳]

● **منظومه** / طب / فارسی

manzūme

یوسفی هروی، یوسف بن محمد، - ۹۶۶ قمری

yūsofī heravī, yūsof ebn-e mohammad(- 1559)

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۸/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۵ جمادی الثانی۱۲۵۱ق[نشریه: ۱۱-۹۳۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۶۸/۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۳-۷۳]

● **منظومه** / شعر / فارسی

manzūme

سید حمزه

sayyed hamze

در آخر فارغ نامه منظومه‌ای دیگر در قالب قصیده با عنوان «حکایت عبدرحمان براه حج شدن» آمده که مربوط به این مثنوی نیست، با مطلع: «چه باشی غافل از مرگ ای برادر ×× چرا در غم نباشی ای برادر ...»و ناظم در آخر به نام خود اشاره دارد: «ز سید حمزه بشنو پند زنهار ×× که تا ایمن شوی درروز محشر»

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۹/۲

خط: نستعلیق تحریری، کا: اسمعیل بن عزیزالله یمانی، تا: ۱۱۹۱ق؛ ۸ص (۱۷۵-۱۸۲)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف:۳/۴۰-۱۹]

● **منظومه** / ادبیات / فارسی

manzūme

عبدالعلی، ق۱۳ قمری

‘abd-ol-‘alī(- 19c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۶۴۴

آغاز:یزید لعین چون چنان دیدگار×× بر پیچید برخورد بمانند کار؛ **انجام:**الهی بیامرز خوانند را×× شناونده هم نویسنده را / هزاران درود و هزاران سلام ××ز ما بر محمدعلیه السلام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، قطع: رقعی[رایانه]

● **منظومه** / شعر / کردی

manzūme

مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۳۶/۳

بی‌کا، بی‌تا[اوراق عتیق: ۱-۲۵۶]

←منظومه ابن شحنه ⪢ المعانی و البیان (ارجوزة)

● **منظومه اثبات سلمانی** / عرفان و تصوف / فارسی

mnz.-ye esbāt-e salmānī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۷۵/۱

آغاز:نیم شب فکر عالم بالا ×× خواستم یک سخن کنم انشاء

خط: نستعلیق مایل به نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ظاهراً به خط مؤلف؛ ۳ص(۱-۳)، ۱۲-۱۳سطر، اندازه: ۱۱/۲×۱۸سم [ف: ۴۵-۱۹۷]

←منظومه احمدی ⪢ شهنشاه نامه

● **المنظومة الاحمدیة** / نحو، شعر / فارسی

al-manzūmat-ol ahmadīya

سیبویه، احمد شریف بن علی اکبر، ق۱۵ قمری

sībevayh, ahmad šarīf ebn-e ʻalī akbar(- 21c)

ارجوزه‌ای است دربیان عوامل درنحو در ۴۹ بیت فارسی، ناظم ارجوزه از خطبای شهیر تهران است.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۵۴

آغاز:بسمله بعد توحید خدای ذالجلال ××نعت پیغمبر شه نیکو خصال / این چنین گوید حقیر خاکسار ×× از خداوند رحیمش شرمسار؛ **انجام:**ملتمس از حافظین این کتاب ×× آنکه از بهرم فرستندی ثواب / هر شب جمعه بخوانندی همه ×× سوره توحید دیگر فاتحه

خط: نسخ، کا: محمدجعفر حسینی طباطبایی، تا: ۱۷ ذیقعده۱۳۵۸ق؛ جلد: مقوا، ۴گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف مخ: ۲-۵۴۴]

● **المنظومة الاوصافیة** / شعر / عربی

al-manẕūmat-ul awṣāfīya

بیسوسی، علی بن سعد، ق۱۲ قمری

beysūsī,ʻalī ebn-e saʻd(- 18c)

منظومه‌ای است در ۲۷ بیت در صفات حروف.

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۵۶/۲

آغاز:یقول راجی رحمة القدوس ×× فقیره علی البیسوسی / الحمدلله الذی قد شرفا ××اهل الکتاب باتباع المصطفی

خط: نسخ، کا: عبدالنبی شیرازی، تا: ۱۳۰۳ق؛ اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۹۹]

←منظومة أهل بدر ⪢ جالیة الکدر باصحاب سید الملائک و البشر

● **منظومه ای در سؤال و جواب** / عرفان و تصوف / فارسی

mnz.-'ī dar so'āl va javāb

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۷۵/۱۰

خط: نستعلیق مایل به نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶۷ص(۸۹-۱۵۵)، ۱۲-۱۳سطر، اندازه: ۱۱/۲×۱۸سم [ف: ۴۵-۱۹۸]

● **منظومه‌ای در علم بیان** / بلاغت / عربی

mnz.-'ī dar ʻelm-e bayān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۴/۲ معزی

آغاز: بسمله. افصح ق.ل بسط اللسانا ×× حمد الذی علمنا البیانا / ثم الصلوة وصلت بالرحمة ×× علی نبیه و اهل العصمة؛ **انجام:**اطنابهم زیادة اللفظ علی ×× مقدارع لنکته قد تجب لا / کمثل تکریر لتأکید برد ××وکشف ابهام لتفخیم قصد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: پارچه‌ای، ۷گ (۱۷پ-۲۳ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۹-۱۴]

←منظومه‌ای در قافیه ⪢ قافیه

● **منظومه‌ای در منطق** / منطق / عربی

mnz.-ī dar manteq

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۴/۱ معزی

آغاز: بسمله. احمد ربی منعم الانام ×× مصلیا علی النذیر الهادی / و آله الائمة للعباد ×× بمنطق الفصیح و الکلام؛ **انجام:**وذا الاجل الخلف و العکاس ×× کبراه و الصغری علی القیاس/لکن مع الترتیب ثم عکس ما ×× یحصل من ذی لدی من علما

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: پارچه‌ای، ۶۲گ، ۲۰سطر

(۵/۵×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۹-۱۴]

● **المنظومة الایرانیة** / شعر / عربی
al-manẓūmat-ul īrānīya

حسینی میبدی، علی بن محمد علی، – ۱۳۱۳ قمری
hoseynī meybodī, ʻalī ebn-e mohammad ʻalī(- 1896)

ارجوزه‌ای است در یکصد بیت در فضل ایران و برتری و فضیلت ایرانیان بر اقوام دیگر و ذکر پاره‌ای از خیرات و برکات و بعضی از خصایص و ویژگی‌های این سرزمین.
آغاز: یا ایها الانسان ماذا أهملك ×× الی متی تلهو و تخطو أجلك
انجام: فانه الباقی و بالبقا حری ×× و الحمدلله دوام الدهر

۱. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۲/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ اندازه: ۱۷×۳۲/۵سم [ف: ۱-۱۲]
کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه: ۲/۴مشهد
همان نسخه بالا[ف: -۱۲۲]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۱۳۲/۴
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۶-۱۵۸]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۰۶۹/۱۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۲گ (۱۹۸پ-۱۹۹پ)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۶۳]
۳. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه: ۸/۲مشهد
خط: نسخ خوش، کا: جواد بن علی حسینی میبدی (فرزند ناظم)، تا: ۱۳۰۳ق، جا: کرمانشاه؛ ۱۱ص (۲۵۵-۲۶۵)، ۱۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: -۱۴۱]
مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۸/۲
همان نسخه بالا[ف: ۱-۳۱]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۱۴۰/۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۶-۱۸۴]

←منظومة بدون الالف ⪢ آداب الشریعة و الحکم المرعیة فی الشریعة

● **منظومة البروج** / هیئت / عربی
manẓūmat-ul burūj

در این منظومه، منازل بیست و هشت گانه قمر در ۶۰ بیت توصیف شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۱۶۶/۸
آغاز: بسمله الحمدلله الذی ابدع فی الارض من خلق و ما فوق السماء. و الحمدلله الجواد المنعم معلم الانسان مالم یعلم؛ **انجام:** و هذه منظومة البروج خرجت منها الخروج. تم الصلوة و السلام ابدا علی النبی الهاشمی ابدا.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق؛ جلد: تیماج، ۱گ (۹۵-۹۵پ)، ۲۲سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۳سم [ف: ۱۸-۹۶]

←منظومه بلوهر و یوذاسف ⪢ مقامات الابرار

● **منظومه بهرام و گلندام** / شعر / فارسی
mnz.-ye bahrām va golandām

منظومه‌ای است که مؤلف آن ناشناخته است و آغاز و انجام آن غیر از آنچیزی است که در فهرست استاد منزوی (۴: ۲۶۷۲) از کاتبی نیشابوری آورده شده است و نسخه‌هایی از آن در کتابخانه مجلس (۲۶۱۶، ۳۰۴/۲) و یا کتابخانه تبریز موجود است. عنوان کتاب در برگ ۶پ، آمده است: «نباشد غیر اسحار نظامی ×× که او را شد درین فن یک نامی؟! / چو کردم این بنا آغاز و انجام ×× نهادم نام بهرام و گلندام».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۴۱۹/۲
آغاز: بنام ... سید آدم از خاک ×× برق را زنده ایوان افلاک / همی گوید آنرا نور جان داد ×× بخاک تن نقش آب روان داد؛
انجام: چه ماه تر شد و رسام دلجور ×× میان جنگ میداشت مغفور (؟) / بسان سرو قامت برکشیده×× (پاک شده است)
خط: نستعلیق ناخوانا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ دارای خط خوردگی، محشی؛ مهر: «محمد قاسم حسینی» (بیضی)؛ جلد: مقوا، ۹۷گ(۱ر-۹۷پ)، ۱۵سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۹-۵۶۱]

● **منظومة البیان** = **ملخص التلخیص** / شعر، بلاغت / عربی
manẓūmat-ul bayān = mulaxxaṣ-ut talxīṣ

حسینی سیفی، محمد بن محمد مهدی، – ۱۱۵۰؟ قمری
hoseynī seyfī, mohammad ebn-e mohammad mahdī(- 1738)

وابسته به: تلخیص المفتاح فی المعانی و البیان ؛خطیب قزوینی، محمد بن عبدالرحمن (۶۶۶-۷۳۹ق)
تاریخ تألیف: ۱۱۳۵ق
ارجوزه مختصری در ۲۹۳ بیت و در معانی و بیان است که بنابر تصریح ناظم، برای نوه خود، حسین سروده و گزیده‌ای از کتاب تلخیص است. در الذریعه با نام «أرجوزة من المعانی و البیان» آمده است.
آغاز: افصح قول بسط اللسانا ×× حمد الذی علمنا البیانا / و بعد فالعبد قوام اتقنا ×× منظومة البیان نظما حسنا / تبصرة لسبطه الحسین ×× نور الفواد و ضیاء العین / و قد حوت مقاصد

التمحیص ×× و هو ملخص من التلخیص
انجام:قد کملت منظومة البیان ×× أبیاتها بدیعة المعانی / و الاسم تاریخ لدی التطبیق ×× و الحمدلله علی التوفیق
[أعیان الشیعة ۴۱۲/۹؛ الذریعة ۴۶۴/۱ و ۸۹/۲۳؛ ریحانة الأدب ۴۹۲/۴؛ معجم المؤلفین ۳۰۴/۱۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۶۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۲۲۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱گ(۱پ-۱۱ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱/۳۳-۱۰۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۸۹/۲
خط: نسخ و نستعلیق، کا: نصر الله بن مرتضی زنجانی، تا: پنج‌شنبه ۴ ذیحجه۱۲۵۳ق؛ جلد: تیماج، ۵گ (۱۴ر-۱۸پ)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۸-۱۶۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۲۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: میرزا محمد حسین حسینی قافله باشی، تا: سه‌شنبه ۲۷ صفر ۱۲۷۰ق؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»؛ ۳۰گ (۲۵-۵۴)، ۱۰سطر، اندازه: ۵×۱۱سم [ف: ۳۰-۳۸۰]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۱۶/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۴ محرم ۱۲۷۰ق؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۲۷۰]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۰۴/۲
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۸گ (۸۷ر-۹۴پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۷-۶]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۵۴/۶
خط: نستعلیق، کا: محمد بن زین العابدین موسوی، تا: ۱۸ صفر۱۲۸۳ق؛ ۱۰گ (۱۰۴پ-۱۱۳ر)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۷-۳۱۰]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۱۱/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**ان تلتزم فی السجع ما لیس لزم ×× فذاک الالتزام فاحفظ ما نظم
کا: حسنی حسینی، حسن بن ابوطالب، تا: پنج‌شنبه ۱۹ رجب۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۱گ (۷۵-۹۵)، ۱۹سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۹-۱۴۶۸]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۳۰/۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**ان تلتزم فی السجع ما لیس لزم ×× فذاک الالتزام فاحفظ ما نظم
خط: ثلث، کا: باقر بن احمد موسوی، تا: ذیقعده۱۲۹۴ق؛ چند بیتی کوتاه آمده و یا از روی نسخه‌ای کوتاه شده رونویسی کرده؛ ۱۱گ (۶۴ر-۷۴پ)[ف: ۳-۳۱۹]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۸۸/۱۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**کقوله یا خاطب الدنیا علی ×× قافیتین فی قریض نقلا / ان تلتزم فی السجع ما لیس لزم ×× فذلک الالتزام فاحفظ ما نظم
خط: نسخ، کا: محمد امین بن علی محمد، موسوی شوشتری، تا: جمعه ۲ جمادی الثانی۱۳۱۰ق، جا: امام زاده عبد الله؛ مصحح، محشی؛ ۲۰گ (۱۴۴-۱۶۳)، ۸سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۲۸-۶۵۱]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۳۰/۱۱
کا: استرآبادی، محمد تقی بن علی، تا: ۱۳۵۶ق؛ ۳۵گ (۵۵۳-۵۸۷)، ۱۷سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶-۲۸۶]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۵/۱
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در اسپانیا، شماره ۱۷۴۵؛ خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ خطوط چلیپا؛ ۲۲گ (۱پ-۲۲ر)، ۷سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۴-۱۵۹]

←منظومه بیمار و طبیب ⩾ بیمار و طبیب
←منظومه بیمار و طبیب ⩾ دیوان قطب
←منظومه توبه نامه ⩾ توبه نصوح

● منظومة تمیمی / کیمیا / عربی

manẓūmat-u tamīmī

تمیمی، محمد بن امیل، - ۱۷۰ قمری

tamīmī, mohammad ebn-e omayl(- 787)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۳۱/۱۴
خط: نستعلیق، کا: گلبرگیوی، محمد کریم الدین بن محمد یوسف، تا: رمضان۱۳۲۸ق، جا: کتابخانه آصفیه؛ کاغذ: هندی، ۷ص (۲۳۸-۲۴۴)، ۱۳سطر (۱۳×۲۵)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱۷-۴۶۸]

←منظومة الجزریة ⩾ المقدمة الجزریة
←منظومه جنگ ایران و توران ⩾ زرد آهنگ

● المنظومة الحبیبیة / اصول فقه / عربی

al-manẓūmat-ul ḥabībīya

نوری فشارکی، محمد علی بن زین العابدین، قرن ۱۴ قمری

nūrī fešārakī, mohammad ʻalī ebn-e ziyn-ol-ʻābedīn(-20c)

اهدا به: حبیب الله
تاریخ تألیف: ۱۳۳۷ق
منظومه‌ای است دربیان قواعد اصولی برای یکی از دوستانش به نام «حبیب الله» وملقب به «بحر العلوم» که به خاطر وی این

منظومهرا «حبیبیه» نام نهاده است. این منظومه ناتمام شامل۹۹ بیت است تا بحث حجیت شهرت.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵۹۶/۳-۹/۱۴۶

آغاز:بسمله ونظمت هذا من حبیب احبه محبة شوق من جهات ... وسمیت منظومی له بالمودة بمنظومة حبیبیة ... اصل الاصول حمد رب العالی ×× وزبدة الاصول شکر الخالق الباری؛ **انجام:**وماهو المنقول عند الاصحاب ×× علی القوی حجة لدی الاحباب

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ربیع الثانی۱۳۳۷ق؛ جلد: مقوای، ۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۶۳۶]

● **منظومه خدا ربم** / کلام و اعتقادات / ترکی

mnz.-ye xodā rabbam

حقی، ابراهیم بن عثمان، - ۱۱۹۵ قمری

haqqī, ebrāhīm ebn-e o‘smān(- 1781)

رساله مختصری در اعتقادات و فقه حنفی است که به صورت منظوم و با قافیه «الله» نگارش یافته است؛ این منظومه در ضمن کتاب معرفت‌نامه ناظم نیز آمده است.

[فهرست المخطوطات العربیة و الترکیة و الفارسیة فی مکتبة الغازی خسروبک بسراییفو فی البوسنة و الهرسک ۱۲۶/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۸۸/۷

آغاز:خدا ربم، نبیم حقا محمد در رسول الله ×× هم اسلام دیندر دینم کتابمدر کلام الله / علمده مذهبمدر بوحنیفه اعتقادمده ×× اولوپدر اهل سنت و الجماعة مذهبی و الله؛ **انجام:**محمد مصطفینک الله و کی تبلیغ احکامی ×× قبول ایتدیم ایدوب تصدیق دیدم آمنت بالله / دلیله اقرار ایتمکی قلبله تصدیق ایتمگی ×× سننک حفظ امانتنکده امانت اوله یا الله

خط: نستعلیق ترک، کا: یوسف بن ملا کریم، تا: ۱۱۶۶ق، جا: اخلی صوفیلوی پادار ترکیه؛ مصحح؛ ۲گ (۳۷و۳۸)، ۱۵سطر، اندازه: ۶/۵×۱۱سم [ف: ۳۰-۳۱۶]

● **منظومة الدالیة** / کلام و اعتقادات، شعر / عربی

manẓūmat-ud dālīya

منظومه دالیه‌ای است در بیان عقاید اهل سنت که حدود ۲۰ بیت از آن، در نسخه حاضر به چشم می‌خورد. ناظم اعتقاد به رؤیت خداوند در معاد دارد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۹/۳

آغاز:هو السمیع البصیر الحی جل ×× عن التشبیه و تمثیل مادام فی خلد

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، شماره ۳۴۸۶.خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۷۱ق؛ ۱ص (۱۷)، ۱۵ سطر[عکسی ف: ۳-۳۷۳]

←منظومه در اختیارات ﴿ من لایحضره التقویم

←منظومه در باه ﴿ لذة النساء منظوم

● **منظومه در تاریخ ائمه اربعه** / شعر، تاریخ / ترکی

mnz. dar tārīx-e a’emme-ye arba‘e

منظومه کوتاهی است در ۱۳ بیت در تاریخ ائمه اربعه اهل سنت: ابوحنیفه، نعمان بن ثابت کوفی؛ مالک بن انس؛ محمد بن ادریس شافعی و احمد بن محمد بن حنبل.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۸۰/۵

آغاز:چو سکسان اولیجق تاریخ ثابت ×× وجوده گلدی نعمان ابن ثابت؛ **انجام:**بولارک پاک ارواحنه دایم ×× دیه لم رحمة الله علیهم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴ بیت از ابن کمال پاشا (در بیان عدد آیات قرآن) در پایان آمده؛ جلد: چرم مذهب، ۱گ (۲۰۲)، ۱۳سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۴۰-۶۷۹]

←منظومه در تجوید ﴿ نظم اللآلی فی تجوید کلام الله المتعالی

● **منظومه در تعبیر خواب** / علوم غریبه / فارسی

mnz. dar ta‘bīr-e xāb

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۰۹۱

آغاز:اوله جید الی نصف النهار؛ **انجام:**بکشد در سر اخلاص دعا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا[رایانه]

● **منظومه در جنگهای حضرت علی (ع)** / ادبیات / فارسی

mnz. dar jang-hā-ye hazrat-e ‘alī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۲۸۴

آغاز:بسمله ... است ضیغم چه خود را چنین، بیامد بر سید المرسلین؛ **انجام:**تو این قصه بشنو که سالار دین، جهان گشت آگه ز فتح المبین

خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج[رایانه]

←منظومه در حساب ﴿ جدول اختیارات قمر در بروج

←منظومه در حساب ﴿ حساب منظوم

←منظومه در رمل ﴿ الرمل(منظوم)

● **منظومه در رمل (شناختن شانزده خانه رمل)** / علوم غریبه / فارسی

mnz. dar raml (šenāxtan-e šānzdah xāne-ye raml)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۵۱۹

آغاز:شناختن خانه شانزده گانه رمل فردی سه زوج شکل لیحانست دانشش بر حکیم آسان است؛ **انجام:**اول از امهات بی تزویر آتش و باد و آب خاک بگیر ...

خط: نستعلیق جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ضمیمه نسخه ش ۱۶۱۱۴؛ جلد: تیماج، قطع: رقعی[رایانه]

منظومه در صلوات بر چهارده معصوم ⪢ صلواتیه

● **منظومه در صلوات بر چهارده معصوم (ع) و مرثیه امام حسین (ع)** /شعر، فضایل و مناقب / عربی

mnz. dar salavāt bar čahārdah ma‘sūm va marsīye-ye emām hoseyn

از: قاسم. ۲۱ بیت در صلوات و ۱۲ بیت در مرثیه در نسخه موجود است. به اسم شاعر در یکی از ابیات تصریح شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۱/۱۵عکسی

آغاز: الذی أیده الله بجبریل و کان ×× فاتح الصفین و البدر مبید الصنم

نسخه اصل: گویا در نزد ورثه میرزا ابو طالب قمی است؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با خط‌خوردگی، محشی از مؤلف؛ واقف: مرحوم میرزا ابوطالب قمی[عکسی ف: ۴-۲۲۳]

منظومه در طب ⪢ طب منظوم

● **منظومه در طب** / طب / فارسی

mnz. dar teb

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۸۱/۳

آغاز: بسمله، ملیناتروغن زیتون سیستان سکر و کنجد کراث ×× دارچینی و بس و خبازی و خس ترانجبین؛ **انجام:**نشا هست وافیون و تورک سفید ××ز تسکین اوجع است خیر و صلاح

خط: نستعلیق هندی، کا: شیخ معین الدین متخلص به فرحان، تا: با تاریخ۱۲۴۹ق؛ جلد: چرم، ۲۹ص(۱۱۶-۱۴۴)، ۱۲-۱۳سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۴سم [ف: ۴۵-۶۳]

منظومه در عقائد ⪢ اصول دین منظوم

منظومه در عقائد ⪢ الباب الحادی عشر (ترجمه)

منظومه در علم فرائض ⪢ ارث

منظومه در غائله لرستان و خوزستان ⪢ تکمیل گزارشات شریف الدوله والی بروجرد، لرستان و خوزستان

● **منظومه در کیمیا** / کیمیا، شعر / عربی

mnz. dar kīmīyā

منظومه‌ای است در صنعت کیمیا و علم حجر چنان‌که در متن آمده:«یا طالباً یطلب علم الحجر×× و دمعه ینهل شبه المطر / قد کنت من قبلک صبا دنفا ×× علی رموز الحکما معتکفا / الطب علم الصنعة المختاره×× فیها عقول قد غدت مختاره».

شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۴۱۹/۳

آغاز:الحمدلله القدیم الاحد ×× الفرد ذی العزه فرد صمد؛ **انجام:**فیا لها من قرحه هجامه ×× یسکن فی القلب الی القیامه

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۶گ (۴۰-۴۵)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: -۶۶۹]

منظومه در لغات فارسی ⪢ نصاب

منظومه در معرفت اسطرلاب ⪢ الاسطرلاب

منظومه در منطق ⪢ کبرای منظوم

منظومه در منطق ⪢ دستابر (ترجمه)

● **منظومه در نحو** / صرف و نحو / عربی

mnz. dar nahv

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳۱۵

آغاز:و قد حذفت منه ما عنه غنا؛ **انجام:**امل کللا امل تکف الکف

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا[رایانه]

● **منظومه در نماز** / شعر / ترکی

mnz. dar namāz

حدود ۳۵ بیت در وضو و ارکان نماز سروده شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۳/۴

آغاز:باسم صانع رب تعالی ×× منزه هر عیوبدن قدری اعلی؛ **انجام:**یمک اچمک بری گریه بری آه ×× دخی فعل کثیر در بلک ای شاه

خط: نسخ عثمانی، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۲-۱۳؛ ۴ص (۱۱۷-۱۲۰)، ۱۹ و ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف:۴۰/۳-۱۵۸]

● **منظومه در واجبات** / فقه / فارسی

mnz. dar vājebāt

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۴۵

آغاز:ابتدا کردم بنام قدرت نما عادل وحی؛ **انجام:**چند فرض آری بجا کوشصت و روایت شد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور[رایانه]

● **منظومه در وصف دیوان برادرش (نظام العلماء نائینی)** / شعر / عربی

mnz. dar vasf-e d.-e barādaraš (nezām-ol-‘olamā’ nā’īnī)

نائینی، ابوتراب بن ابی طالب، ق۱۴ قمری

nā’īnī, abū-torāb ebn-e abī-tāleb(- 20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۱۷/۹

آغاز: هذا کتاب ینطق بالحق ×× فیه اللئالی نبرت فی الرق / الفاظه کالنور فوق النور ××کانها من نفحات الطور؛ **انجام:**حرره المحتاج للوهاب ×× تراب الاقدام ابوتراب / و هو اخ الناظم للکتاب ×× وفقه الله علی الثواب [رقم:] و قد حررته فی عام تسعة و ثلاثمائة بعد الالف من الهجرة المبارکة النبویة علی هاجرها الف الف سلام و رحمة و تحیة، فی دارالسلطنة اصفهان صانها الله عن الحدثان و اسئل الله ان یشارکنا فی ثواب هذا النظم و البیان. (احتمال دارد نسخه به خط برادر مؤلف باشد)

خط: نسخ خوب و مشکول، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۹ق، جا: اصفهان؛ دارای رکابه، مجدول؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۵۷پ-۱۵۸ر)، ۹سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۵سم [ف:۱-۲۷-۲۱۸]

● **منظومه دیباچه نیر** / شعر / فارسی

mnz.-ye dībāče-ye nayyer

حشمت، محمد رضا بن احمد، ق۱۳ قمری

hešmat, mohammad rezā ben ahmad(- 19c)

دیباچه منظومی است در شش بخش (در توحید، در آفرینش آفریننده و آفریده نخستین، در نگارش نگارنده نخست، در بی نیازی بی نیاز و بی انباز از انباز، راز سربسته و سخن شکسته بسته که نگاشتم، ترسم که دم زنم دو گیتی به هم زنم ... وه چه خوش است راستی) که گویا برای آتشکده حجة الاسلام نیر تبریزی به نظم کشیده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۵۰/۲

آغاز:اسمعه الله مجمع الاسماء ×× و الصفات العلی و النعماء؛ **انجام:**بحسین از جفا نشد به که شد ×× سر جدا از قفا نشد ز چه شد

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۱ص(۲۳۸-۲۴۸)، ۸ و ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۲سم [ف: ۴۵-۲۴۵]

● **المنظومة الزکاتیة = الزکاتیة** / فقه / عربی

al-manẓūmat-uz zakātīya = az-zakātīya

بحرالعلوم، محمد مهدی بن مرتضی، ۱۱۵۵ - ۱۲۱۲ قمری

bahr-ol-‘olūm, mohammad mahdī ebn-e morteza (1742 - 1798)

منظومه لطیفی است، در بیان احکام زکات به صورت گزیده؛ لیکن در حد منظومه «الدرة النجفیة» نیست، بنابراین انتساب این منظومه به «سید بحر العلوم» محل تردید است و ما بر اساس نسخه موجود، این نسبت را آوردیم، در منابع قابل موجود، چنین اثری به نام ناظم یاد شده، وجود ندارد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۲۳/۵

آغاز: أد زکوة المال للفقیر ×× تنج من الشجاع (کذا) و السعیر؛ **انجام:**و الفضل فی التمر و یجرنک الثمن ×× و رأی عثمان سخنف ممتهن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵گ(۱۳۲-۱۳۶)، ۱۲سطر، اندازه: ۷×۱۲/۵سم [ف: ۳۶-۱۹۵]

←منظومه سبزواری ⇐ غرر الفرائد

←منظومه (سفینه تبریز) ⇐ رسالة الخیل (منظومة)

● **المنظومة السنیة فی بیان الاسماء اللغویة = منظومة فی مثلثات قطرب = ارجوزة فی المثلثات اللغویة** / لغت،شعر / عربی

al-manẓūmat-us sanīya fī bayān-il asmā’-il luġawīya = manẓūmat-un fī muṯallaṯāt-i quṭrub = urjūzat-un fi-l muṯallaṯāt-il luġawīya

ازهری، ابراهیم

azharī, ebrāhīm

وابسته به: المثلث فی اللغة = مثلثات قطرب؛ قطرب، محمد بن مستنیر (-۲۰۶ق)

ابوعلی محمد بن مستنیر معروف به قطرب نحوی ارجوزه‌ای به نام «المثلث فی اللغة» نگاشت و در آن لغاتی را که در اعراب به سه شکل خوانده می‌شوند (همانند سلام، کلام، حسرة، حلم، سبت و دیگر لغاتی که به سه شکل مفتوح و مکسور و مضموم قرائت می‌شوند) جمع‌آوری نموده و به «مثلثات قطرب» مشهور است. مثلثات قطرب مورد شرح دانشمندان دیگر قرار گرفته و از جمله شروح آن منظومه ابراهیم ازهری است.مؤلف در این منظومه که بیش از ۱۵۰ بیت باشد، علاوه بر شرح مثلثات قطرب

از کتاب‌های صحیح دیگر همچون صحاح جوهری مطالبی را افزوده است. نام این شرح در میان شروحی که در کشف الظنون (۱۵۶۸/۲) برای «المثلث فی اللغة» نوشته شده نیامده است. (حبیب الله عظیمی)

آغاز: الحمد لله الذی هدانا ×× لملة الاسلام و اجتبانا / بمنه وجوده اصطفانا ×× بفضل توحید فلا ینال / نظمت من مثلثات قطرب ×× ارجوزة لذیذة فی المشرب

[فهرست دار الکتب جلد ۲ چاپ سال ۱۹۲۴ صفحه ۴۱ و چاپ ۱۹۶۳ جلد ۳ صفحه ۱۲۶؛ اکتفاء القنوع: ص۳۱۴؛ مجمع العلمی ۲۹۰/۳]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۵۴/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الناظم ابراهیم الازهری ×× و نظمه یفهمه الذکی / و ذنبه یغفره العلی ×× و القصد منه یستجب سوالی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۳ص (۲۷-۲۹)، ۱۷سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۶-۹۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۵/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت بعون الله ذی القصیدة ×× بشرح الفاظ اتت مفیدة / فاغفرلی الذنوب ... ×× و امض علی واجب السوال.

کا: منوچهر بن عبد الله، تا: ۱۰۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۶گ (حاشیه ۱۳۳پ-حاشیه ۱۳۸)، ابعاد متن: ۸×۱۲، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱۲-۴۷۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۶۴/۵

آغاز: برابر

خط: گوناگون، کا: محمد مهدی واعظ کرمانی، تا: ۱۲۴۵ق؛ ۵ص (۴۲-۴۶)، ۲۸-۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۹-۱۶۹]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۶۶/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ناغفرلی الذنوب یا علی ×× و امنن بنجحی و أجب سؤالی

خط: نسخ، کا: صالح بن عطیة، تا: ۱۳۳۴ق؛ ۷گ (۱۳۷-۱۴۳)، ۱۶سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳۶-۲۸۸]

←منظومه شرف ⟵ مقدمة الصلاة

● منظومة الصبان /شعر / عربی

manẓūmat-uṣṣabbān

صبان، محمد بن علی، - ۱۲۰۶ قمری

sabbān, mohammad ebn-e ʻalī(- 1792)

۱۶ بیت است که در ابتدای آن، به عنوان «منظومة العلامة الصبان» معرفی شده است. گفتنی است در الفهرس الشامل «منظومة فی ضبط أسماء رجال صحیحی البخاری و مسلم و الموطأ» از صبان معرفی شده است.

چاپ: مشار عربی، ص۹۲۳، مصر، سنگی، ۱۲۸۱ق، رقعی، ۲ص (صص ۷۲-۷۳)

[الفهرس الشامل للتراث العربی الاسلامی المخطوط، الحدیث النبوی و علومه ۱۶۰۹/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۸/۱۲

آغاز: صلو صحیح غرام صبره ضعفا ×× و بدلوا قطع من فی حسنکم شفغا / وارثو الحال علیل فی محبتکم ×× و انحوا غریباً علی ابوابکم وقفا؛ **انجام:** و الآل و الصحب و الاتباع ما علقت ×× صبابه بفؤاد خالط الکلفا / و ما محمد الصبان أنشدکم ×× صلوا صحیح غرام صبره ضعفا

خط: نسخ، کا: سراجی یمنی، یحیی بن صالح، تا: ۵ جمادی الثانی۱۳۹۵ق؛ ۲ص (۸۱-۸۲)، ۱۳سطر[عکسی ف: ۳-۵۵۶]

←منظومه طبی ⟵ طب منظوم

● منظومه طبی = پزشکی / طب / فارسی

mnz.-ye tebbī = pezeškī

منظومه ای طبی است در ۹ بیت.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۲۰/۳

آغاز: بوعلی گفت آن حکیم پرخرد ×× آدمی را هفت علی هست به

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱ص (۱۱پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۳۰-۱۹۰]

● منظومة العباس / فقه / عربی

manẓūmat-ul ʻabbās

کاظمی، عباس بن حسن

kāzemī, ʻabbās ebn-e hasan

منظومه‌ای است در فروعات دین که مؤلف آن را در دو قسمت به نظم کشیده است: ۱. در صوم با این آغاز: و هاك نظما فی الصیام قد حلی ×× و انساغ شهدا بل و طاب منهلا؛ ۲. در خمس با این آغاز: «منظومة العباس خیر ما نظم ×× له البقا فیها جوامع الکلم».

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۹۶

آغاز: بسمله، افتتح المقال حسبما ورد ×× باسم الاله قل هو الله احد / و انثنی اعوذ فی رب الفلق ×× من شر کل حاسد و ما خلق [حسد]؛ **انجام:** و حصة الامام قیل او اشتهر ×× تحرز حتی ان تری المهدی ظهر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه همان نسخه محمد تقی بن محمد شفیع بوشهری است که در الذریعه به آن اشاره شده؛ جلد: تیماج، ۲۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲-۲۵۹]

⟵منظومه عربی در شام ⟵ داستان عربی در شام

● **منظومة العروض = الكافي = ديوان صاحب بن عباد** / شعر / عربی

manẓūmat-ul ʻarūḍ = al-kāfī = d.-i ṣāḥib ibn-i ʻabbād

صاحب بن عباد، اسماعيل بن عباد، ۳۲۶ – ۳۸۵ قمری

sāheb ebn-e ʻabbād, esmāʻīl ebn-e ʻabbād (939 - 996)

در نسخه حاضر عنوان کتاب منظوم فی علم القوافی یاد شده و کاتب می‌گوید:«این مثنوی دارای ۳۵ بیت است».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۲۸

آغاز: یا سائلی عن ادب القوافی ×× خذ الجواب و الجواب شافی / حرف الروی عند أهل الخبر ×× لابد منه فی ضروب الشعر؛ **انجام:** ثم الصلاة عدد الرمال ×× علی النبی المصطفی و الآل

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۸ صفر ۷۲۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱-۷۶]

● **منظومه عقائد** / کلام و اعتقادات / ترکی

mnz.-ye ʻaqā'ed

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۲۱

آغاز: بسمله، ثنا للخالق غیرا او افلاك بر اندی قطره دین گوهری پاك؛ **انجام:** خجا مغفرت یا بغای خطا عنه سزاوار ایلکای تورلوك عطا عن – تمت الکتاب سنه

خط: نستعلیق جلی، بی‌کا، تا: ۱۳۰۸ق[رایانه]

● **منظومه علاء الدين** / فقه / عربی

mnz.-ye ʻalā'-od-dīn

منظومه درشمارش گناهان کبیره است که هفتاد گناه را نام می‌برد در ۴۸ بیت عربی. ناظم سنی حنفی است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۲/۵-۱/۱۷۲

آغاز: بسمله قال الامام الفقیه الزاهد ×× العالم علاء الدین المعروف / تغمده الله تعالی بغفرانه ×× وأرضاه برضوانه وفضله / یا صاحب اسمع عدد الکبائر ×× من الذنوب ما سوی الصغایر / تعدادها سبعون بالحساب ×× فاعلها بشره بالعذاب / الاول اشراك بالاله×× نعوذ منه کلنا بالله؛ **انجام:** ومرتج من ربه غفرانه ×× وطالب تحیة رضوانه / وقائل عند انتها مقاله ×× صلی علی محمد وآله

خط: نسخ، کا: ابوبکر بن الله ویردی، تا: یك‌شنبه اواخر ربیع الثانی ۱۱۰۱ق، جا: ارز روم در محله دار اغاجی؛ ۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۱۸سم [ف: ۸-۴۶۴۲]

⟵منظومة غرامی صحیح فی مصطلح الحدیث ⟵ القصیدة الغرامیة

⟵منظومة فسوة الفصیل ⟵ فسوة الفصیل

● **منظومه فضليه** / فقه / ترکی

mnz.-ye fazlīye

رضایی، ق۱۱ قمری

rezāyī(- 17c)

تاریخ تألیف: رمضان ۱۰۸۲ق

تلخیص و نظمی است از رساله «صلاتیه» کیدانی در احکام نماز بنا بر مذاهب اهل سنت. این منظومه که در دویست و بیست و یک بیت می‌باشد به نام فرزند ناظم (فضل الله) نظم شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۰/۱۶

آغاز: کریم و لا ینام وحی موجود ×× قدیم و لا یزال و فرد و مسجود / ملکلر تسبحك ایلر سماده ×× ایدرلر ذکر کی قوشلر هواده؛ **انجام:** هزارن مرحبا ماه صیامه ×× رساله انده ایردی اختتامه / سنه بیك سکسان ایکی اولدی ای یار ×× دیسم ختم اوله تاریخی سزاوار

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۴۵ق، جا: دیموته توقات مدرسه تکیه؛ جلد: مقوایی عطف تیماج، ۷گ (۱۶۳پ-۱۶۹ر)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۴-۲۹۳]

⟵منظومه فقهی ⟵ فقه منظوم

⟵منظومه فقهی ⟵ فذلکة

● **منظومه فقهی** / فقه / ترکی

mnz.-ye feqhī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۸۰

آغاز: بسمله، ... بر زبان می‌دانم که بجان دلش محضر خوانم؛ **انجام:** بارکنا را و بدین او را بخاك درویش یحتبی بوز نجیل بار سینگ آنینگ تورشین ...

خط: نستعلیق جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام[رایانه]

● **المنظومة الفقهية و النحوية** / نحو، فقه، شعر / عربی

al-manẓūmat-ul fiqhīya wa-n naḥwīya

افجه ای لواسانی، علی، ق۱۳ قمری

afje'ī lavāsānī, ʻalī(- 19c)

اوراق مشوشی است مشتمل بر منظومه‌ای در فقه و سپس منظومه‌ای در نحو، و پس از آن در اصول فقه که منظومه اخیر دارای شرح مستقل نیز می‌باشد ولی در بقیه متن، شرح و توضیحات به صورت بین سطری درج شده است.در بخش نحوی به توضیح حروف ایجاب، حروف جر، حروف عطف و

... پرداخته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۵۷۵/۱
آغاز:من اشتری جاریة مسروقة ×× من ارض صلح بیعها ممنوعه / ویلزم الرد الی مالکها ×× قول الی الحاکم أو بایعها؛ آغاز ۲: شروع آنچه تفسیر آن به صورت مستقل درج شده، این ابیات است: یرجح السند علی ما فی التعداد ×× نظمتها بیان قول الاستاد ... / مرجح الراوی بوصف الاوصاف ×× مطلع السیاق اعلم ما فی البادأقول کما قلت تفصیل ما اجملنا فی النظم مرجحات السند؛
انجام:انجام ۱: ... فیجب الاتیان بجمیع المحتملات کما اشرنا و الله العالم؛ انجام۲(پایان نسخه): ... و الساحر الکفار لا یقتل لأن الکفر اعلظم من السحر و الأن السحر و الکفر مقرونان
خط: نستعلیق مایل به نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۹گ (۱ر-۱۶ر و ۵۹ر-۷۱پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۲/۲سم [ف: ۴۳-۱۶۹]

←منظومه فی اصول فقه ⪢ البهجة المرضیة

● منظومة فی اصول الفقه = ارجوزة فی اصول الفقه / اصول فقه / عربی

mnẓ.-un fī usūl-il fiqh = urjūzat-un fī usūl-il fiqh

ارجوزه کوتاهی است در مسائل اصول فقه شیعه به صورت پرسش و پاسخ در ۳۵ بیت. در این منظومه از کتاب‌های وافی فیض کاشانی، وسائل الشیعة شیخ حر عاملی و بحارالانوار علامه مجلسی نام برده است. در یک مورد می‌گوید: «و قال شیخنا الفقیه فی الدرر ×× ان العلاج ان تعارض الخبر / عرض الحدیثین علی الکتاب ×× ثم علی ترک هوی النصاب».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۰۵/۳
آغاز:ما القول فی انسداد باب العلم ×× و فتح باب الظن عند الحکم؛ **انجام:**و فی زمان الحجة الامام ×× یمکن ان یعلم بالاحکام / من اتفاق صحبه جمیعا ×× اذ هم ثقاته فکن سمیعا
گویا قطعه ای از یک منظومه بلند باشد؛ خط: نسخ، کا: علی بن عباس بن عل کرزکانی بحرانی، تا: اواخرقرن۱۳؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ(۱۰۶-۱۰۷)، ۲۶سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۴۰-۱۸۸]

←منظومة فی التجوید ⪢ تجوید منظوم

● منظومة فی التجوید / تجوید / عربی

mnẓ.-un fi-t tajwīd

دیرینی، عبدالعزیز بن احمد، ۶۱۲ - ۶۹۴ قمری
dīrīnī, ‘abd-ol-‘azīz ebn-e ahmad (1216 - 1295)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۵/۶عکسی
آغاز:بسمله. و ما توفیقی الا باللهتعالیت یا ذاالعرش یا منزل الذکر ×× فجد بالرضا یا عالم السر والجهر
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۸۴۹؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲ جمادی الثانی ۸۱۶ق؛ ۵ص (۷۵-۷۹)، ۱۶سطر[عکسی ف: ۴-۱۱۲]

←منظومة فی تجوید فاتحة الکتاب ⪢ شرح القصیده الفائحة فی تجوید الفاتحة

● منظومة فی التحقیق / شعر / فارسی

mnz.-on fi-t tahqīq

فانی شیرازی دهدار، محمد بن محمود، ۹۴۷ - ۱۰۱۶ قمری
fānī šīrāzī dehdār, mohammad ebn-e mahmūd (1541 - 1608)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۴۲/۱۵-ف
نسخه اصل: بادلیان اکسفورد ش ۹۴ والکر walkar(ش ۱۲۹۸)؛ بی‌کا، تا: ۱۰۹۵ق[فیلمها ف: ۱-۵۶۸]

● منظومة فی التذکیر / ادبیات، اخلاق / عربی

mnẓ.-un fi-t taḏkīr

حریری
harīrī

منظومه نیکویی است در ۴۸ بیت در پند و نصیحت. بین هر بیت که میمیه است یک بیت مختلف آمده است (البته به جز ۴ بیت آغازین). در آغاز، با خط اصلی چنین نگاشته شده: «قافیة المیم للحریری». حریری، شاید همان قاسم بن علی حریری صاحب مقامات حریری باشد که به سال ۵۱۶ق درگذشته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۲۰/۲
آغاز:ایا من یدعی الفهم ×× الی کم یا اخی الوهم / عبی الذنب والذم ×× و تخطی الخطأ الجم؛ **انجام:**بذا اوصیت یا صاح ×× و قد بحت کمن باح / فطوبی لفتی راح ×× بادابی یأتم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۵-۶)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳۸-۳۳۷]

←منظومة فی تعداد الکبائر ⪢ ذنوب الکبائر
←منظومة فی التوحید و العدل ⪢ الفرائد

● منظومة فی الحروف = ارجوزة فی النحو / نحو/ عربی

mnẓ.-un fi-l ḥurūf = urjūzat-un fi-n naḥw

بیتوشی، احمد بن عبدالله، ۱۱ق۱۲ قمری

beytūšī,ahmad ebn-e ʻabd-ol-lāh (17c - 18c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۳۳۲
آغاز:بسمله ربنا وفقنا بالتتمیم و به نستعین؛ **انجام:**و بالاخره ارضیه بحق محمد و آله
خط: نسخ، کا: قاضویه، ابن میرزا محمد، تا: ۱۳۰۴ق[رایانه]

⟵منظومة فی الدیات ⟵ الدیات
⟵المنظومة فی الربع المجیب ⟵ النرهتة البهیجة
⟵منظومة فی الرجال ⟵ نخبة المقال فی معرفة الرجال
⟵منظومة فی الرجال ⟵ تحفة الرجال و زبدة الزبدة فی المقال
⟵منظومة فی الرضاع ⟵ الرضاع
⟵منظومة فی [الشعبذة] والرمل ⟵ ارجوزة فی علم اشکال الشعباذ

● **منظومة فی سیر النبی (ص)** / شعر / عربی
mnẓ.-un fī siyar-in nabī
منظومه‌ای است در بیان سیره و تاریخ پیامبر اکرم (ص) و خلفای ایشان تا حسن بن علی (ع) که به جهت افتادگی طرفین نسخه، نام منظومه و نام شاعر به دست نیامد. در این نسخه در حاشیه و ذیل ابیات توضیحات شرح گونه درج شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۴۸/۲
آغاز:و من یکون ظن انه وجد ×× فی نفسه شیئاً لبته بغد؛ **انجام:**و اجتهدوا فی حصر نیکابولی ×× فانقلبوا بخیبة المأمول
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ق ۱۲ و ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۴گ (۱۷ر-۳۰پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴۴-۱۵۱]

● **منظومة فی العدد = ارجوزة فی العدد** / فقه، شعر/عربی
mnẓ.-un fi-l ʻadad = urjūzat-un fi-l ʻadad
اعسم، محمد علی بن حسین، - ۱۲۳۳ ؟ قمری
aʻsam, mohammad ʻalī ebn-e hoseyn(- 1818)
۵۷ بیت است در عده زنان و در چه مواردی لازم است عده نگه دارند.
آغاز:لنحمد الله مصلین علی ×× نبینا خیر نبی ارسلا
انجام:هذا و نهدی افضل الصلاة ××لاحمد و آله الهداة
[الذریعه ۴۸۶/۱ شماره ۲۴۰۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۹۱/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه اولقرن۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۳۰ر- ۱۳۱پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۸-۲۶۶]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۰۸/۳
آغاز:برابر

نسخه اصل: کتابخانه‌ای در نجف اشرف؛ خط: نسخ، کا: حسن بن شیخ علی حلی نجفی، بی‌تا؛ ۵ص (۳۱-۳۵)[عکسی ف:۷-۳۰۴]

● **منظومة فی العرفان = ارجوزة فی العرفان** / عرفان و تصوف، شعر / عربی
mnẓ.-un fi-l ʻirfān = urjūzat-un fi-l ʻirfān
حسینی جزائری، حسین بن عیسی، ق۱۱ قمری
hoseynī jazāʼerī, hoseyn ebn-e ʻīsā(- 17c)
منظومه‌ای است عرفانی در ۱۲ بیت که در آن پیامدهای جبران ناپذیر غفلت را به سالک گوشزد نموده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۰۸/۱
آغاز:استمع نقلا عجیبا یا روی ×× من کلام الا ضعفی فی المثنوی / قال لیلاً حل بعض العارفین ×× عند رجل کان من اهل الیقین؛ **انجام:**ان ترد ارخاء معراج السلوک ×× فاتق الغفلات حتی یعرجوک.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۱؛ مهر: «العبد محمد ... الطباطبایی» (بیضی)؛ ۱گ (۲)، ۱۲ سطر (۹×۱۴)[ف: ۴۱-۱۶۷]

● **منظومة فی العروض** / عروض و قافیه / عربی
mnẓ.-un fi-l ʻarūḍ

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۵/۱۲عکسی
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، شماره ۳۸۴۹؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۹ص (۱۳۶-۱۴۴)، ۱۶سطر[عکسی ف: ۴-۱۱۳]

⟵منظومة فی العروض و القافیة ⟵ العروض و القافیة

● **منظومة فی العقائد** / کلام و اعتقادات / ترکی
mnẓ.-un fi-l ʻaqāʼid
زنجانی، اسحاق بن حسن، - ۱۱۰۰ قمری
zanjānī, eshāq ebn-e hasan(- 1689)
وابسته به: الفقه الاکبر؛ ابوحنیفه، نعمان بن ثابت (۸۰-۱۵۰ق)
شرح کتاب «الفقه الاکبر» ابوحنیفه، نعمان بن ثابت کوفی می‌باشد.
[هدیة العارفین۲۰۱/۱؛ الاعلام۲۹۴/۱؛ معجم المؤلفین۲۳۲/۲؛ فهرس المطبوعات الترکیة العثمانیة التی اقتنتها دارالکتب القومیة ... ۶۹/۱؛ فهرست المخطوطات الترکیة العثمانیة التی افتنتها دار الکتب القومیة ... ۵۱/۳ و ۱۷۶/۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۸۰/۴
آغاز:کلیدر بسمله گلزار علمک ×× رواجی رونقی بازار علمک / صدرات خصلت نظم الهی ×× اقالیم کلامک پادشاهی؛ **انجام:**فلا تنسب ینقصی ان رقصی ×× علی مقدار تنشیط الزمان

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، مجدول؛ ۱۶گ (۱۸۷-۲۰۲)، ۱۳سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۴۰-۶۷۸]

←منظومة فی عقد الاصابع ← حساب القبط

● **منظومة فی علم المعانی و البیان و البدیع** / معانی بیان / عربی

mnẓ.-un fī ʻilm-il maʻāni wa-l bayān wa-l badīʻ

به طریق ترتیب متن المطول.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۱۴

آغاز:بسمله مقدمه فصاحه المفرد فی سلامته؛ **انجام:**و امه و اخته عمته لا یقلعه ریحانا

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: پارچه‌ای[رایانه]

←منظومة فی علم الهندسه ← الهندسة (ارجوزة)

● **منظومة فی علوم القرآن** / علوم قرآن / عربی

mnẓ.-un fī ʻulūm-il qur'ān

قصیده رائیه‌ای است در رسم الخط کلمات قرآن.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۲/۶عکسی

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی در ایرلند جنوبی، ش ۳۹۶۱؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده، با بلاغ سماع و قرائت؛ ۱۲ص (۱۳۰-۱۴۱)، ۱۵سطر[عکسی ف: ۴-۱۶۸]

←منظومة فی الفرائض ← الفرائض (ارجوزة فی)
←منظومة فی الفرائض ← التحفة القدسیة
←منظومة فی الفقه ← الفقه المنظوم
←منظومة فی الکلام ← الکلام (ارجوزة)
←منظومة فی الکلام ← خلاصة الکلام فی عقائد الاسلام

● **منظومة فیما ورد من الافعال بالواو و الیاء** / نحو، شعر / عربی

mnẓ.-un fīmā warad-a min-al afʻāl bi-l-wāw wa-l yā'

ابن مالک، محمد بن عبدالله، ۶۰۰ - ۶۷۲ قمری

ebn-e mālek, mohammad ebn-e ʻabd-ol-lāh (1204-1274)

قصیده‌ای است هائیه دارای ۴۶ بیت در شناخت افعالی که لام الفعل آنها واوی و یائی در لغت وارد شده است. در این زمینه ابن سکیت (-۲۴۳ق) در اصلاح المنطق، و ابن قتیبه (-۲۷۶ق) در ادب الکاتب بابی نهاده‌اند. ابن مالک این افعال را به نظم کشیده است.

آغاز:حمد الربی و الصلاة لاحمد ×× من قد دعوت الی الهدی و دعیته / اعلم بان الواو والیاء قد اتت ×× فی بعض الفاظ کنحو منیته/ قل ان نسبت عزوته و عزیته ×× و کنیت احمد کنیته و کنوتهللامام جمال الدین بن مالک فی الفعل الواوی و الیائی: قل ان نسبت عزوته و عزیته ×× و کنوت احمد کنیة و کنیته

انجام:یکنو و یکنی ان تکلم طالبا ×× غیر المراد و مثل ذاک سلیته / ثم الصلوة مع السلام لمن به ×× کل الضلال نفوته و نفیته / هو احمد المختار ثم لآله ××بهم حزوت الکفر ثم حزیته / عینی همت یهمو و یهمی دمعها××و حموته الماکول مثل حمیته

چاپ:در مجموعة المتون الکبیر چاپ مصر به سال ۱۳۶۸ ص ۳۶۲-۳۶۶ دیده می‌شود.

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۴۲/۳۶

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۶-۱۷ در هامش)[ف: ۶-۱۳۴]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۶۵/۱۴

آغاز:قل ان تشأ عزوت و عزیت ×× و کنوت احمد کنیة و کنیته

نسخه اصل: کتابخانه آکادمی لینچی-رم ۳۹ روسی ۳۳۹؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۹۳ق؛ ۳گ (۲۶۴-۲۶۶)[عکسی ف: ۲-۲۹۵]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۴۵/۶

آغاز:قل ان نسبت عزوته و عزیته ×× و کنوت احمد کنیة و کنیته؛ **انجام:**برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۲گ (۲۱۲ر-۲۱۳پ)[ف: ۵-۶۷۳]

۴. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۵۶/۸ - ج

آغاز و انجام: برابر

کا: عثمان بن عبدالله بن جامع، بی‌تا[ف: -۴۸۴]

←منظومة فی المثلثات ← شرح نظم المثلث للقطرب
←منظومة فی مثلثات قطرب ← المثلث
←منظومة فی مثلثات قطرب ← المنظومة السنیة فی بیان الاسماء اللغویة
←منظومة فی المعانی و البیان ← عقود الجمان فی المعانی و البیان
←منظومة فی المنطق ← المنطق
←منظومة فی المواریث ← الارث
←منظومة فی المواعظ ← المناجاة المنظومة

● **منظومة فی المؤنثات المعنویة** / صرف / عربی

mnẓ.-un fi-l mu'annaṯāt-il maʻnawīya

ابن حاجب، عثمان بن عمر، ۵۷۰؟ - ۶۴۶ ؟ قمری

ebn-e hājeb, ʻosmān ebn-e ʻomar (1175 - 1249)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۳۶/۲

خط: نسخ، کا: محمد مقیم، تا: ۱۱۰۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱ص (۱۲پ)، ۱۹سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۱۵–۴۱۷۲]

● **منظومة فى النجاسات المعفوة فى الصلاة** / فقه / عربی

mnẓ.-un fi-n nijāsāt-il ma‘fuwwa fi-ṣṣalāt

از: ابن المعاد حکم شصت و شش چیز نجس را که جایز است با نمازخوان باشد، با نقل بعضی از اقوال فقهای اهل سنت و رد و ایراد در آنها، در این منظومه طی دویست و هفتاد و چهار بیت گزارش کرده است. ناظم نباید ابن المعاد حنفی باشد، زیرا در این منظومه مذهب حنفی رد می‌شود و ناظم از اهل این مذهب نیست.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۵۸/۱۰

آغاز:الحمدلله مع حسن الثناء علی ×× اسرائه نعماً نثراً بمنته / ثم الصلاة علی المختار من مضر ×× و آله ثم صحب و شیعته؛
انجام:استغفر الله مما قلته خطأ ×× و خالف الرأی فیه نص حکمته
خط: نسخ، کا: عبدالله المؤذن، تا: ۱۱۴۰ق؛ جلد: مقوایی، ۴گ (۱۴۳پ–۱۴۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱–۳۱۸]

ـمنظومة فى الهیئة ≻ هیئة المفتاح
ـمنظومه کلامی ≻ اعتقاد نامه

● **منظومه کنز مؤمن** / شعر / فارسی

mnz.-ye kanz-e mo’men

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۲۸۱

آغاز: بسمله، شکرها بر خدای عالمیان ×× که باسلام کرد نایلمان؛
انجام:ترک نارد خود احتیاطش را ×× در همه حال هر یکی بسزا / سبب دومین جماع بین ×× وا ... (ناتمام)
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۴؛ جلد: چرم، ۴۰ص، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۲سم [ف: ۴۵–۱۳۲]

ـمنظومه کیمیایی ≻ مرارات (قصیده در)
ـمنظومه کیمیایی ≻ کیمیا (منظوم)
ـمنظومه گدایی ≻ دیوان عبدالکریم گیلانی

● **منظومه لؤلؤیه** / شعر، تجوید / فارسی

mnz.-ye lo’lo’īye

در تجوید قرآن.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۲۴/۲

کا: علی رضا بن عوضعلی دیزادیزی، تا: ۱۲۶۰ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح[میراث شهاب: س۸ش۴–۶۷]

● **منظومة لامیة** / شعر / عربی

mnẓ.-un lāmīya

ابن جزری، محمد بن محمد، ۷۵۱ – ۸۳۳ ؟ قمری

ebn-e jazarī, mohammad ebn-e mohammad (1351 - 1430)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۳/۱۰

خط: نسخ، کا: محمد بن محمود النصیر الطوسی، تا: قرن ۸ [ف: ۵–۱۵]

● **المنظومة للغزالی و ما یتعلق فیها** /- عربی

al-manẓūma li-l-ġazālī wa mā yata‘allaq-u fī-hā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۸/۳۳

به نظم و نثر؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۳ص (۳۸۲–۳۸۴)[سنا: ف: ۲–۱۵۸]

ـمنظومة اللغات ≻ نصاب
ـمنظومه معینی ≻ زبده معینی
ـمنظومة المقدمة فیما یجب علی قارىء القرآن ان یعلمه ≻المقدمة الجزریة

● **منظومه ملمع** / شعر / فارسی، عربی، ترکی

mnz.-ye molamma‘

این منظومهرا ابوالعباس شروانی در نفحة الیمن آورده به نقل از عباس بن علی مکی. مطلع منظومه: «لی شادن اضنی الحشی بالسحر من چشمانه ×× اصمی الفؤاد و صادنی بالتیر من مژگانه».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۱/۹–طباطبائی

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۵۶–۵۷ر)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۲–۲۸]

● **منظومه ناصریه** / نحو، شعر /عربی

mnz.-ye nāserīye

کلیشادی، محمود بن حسین

kelīšādī, mahmūd ebn-e hoseyn

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۸۴

آغاز: اعوذ بالله من الشیطان ×× افوز باسم ربی الرحمن؛ **انجام:**و صل فی الایام و اللیالی رب علی محمد و الال
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تاجلد: مقوا، ۵۶گ، ۱۱ سطر[رایانه]

● **منظومة الواقية فی اصطلاح علم القافية** / عروض و قافیه - عربی

manẕūmat-ul wāqīya fī iṣṭilāḥ-i ʻilm-il qāfīya

ابن قزلجی، محمد حسن، ق۱۴ قمری

ebn-e qezeljī, mohammad hasan(- 20c)

در این منظومه مباحث مربوط به علم قافیه در پنج قسم به شرح ذیل به رشته تحریر درآمده: ۱. معنی قافیه، ۲. حروف قافیه، ۳. حرکات قافیه، ۴. انواع قافیه، ۵. عیوب قافیه. این منظومه بنا به‌گفته مؤلف که نوه محقق ترجانی می‌باشد، به درخواست جمعی از اشراف از جمله نوه سید محمد لاهیجانی در ۱۳۶ بیت بهنظم درآمده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۲۲۳/۲

آغاز:بسمله، یقول الراجی رحمة الرب العلی ×× و هو محمد حسن نجل العلی ... / الفاضل المحقق الترجانی ×× و قاهما الله من النیران؛ **انجام:**فالحمدلله مع الصلوة ×× علی النبی سید السادات / و آله و صحبه اهل الهدی ××فی ذا علی بدا اکون عائدا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۱ق؛ مصحح، محشی با امضای قزلجی، عثمانی ش ک؛ جلد: گالینگور، ۹گ (۳۴-۴۲پ)، ۸سطر (۱۴×۷/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱۸-۱۷۴]

←منظومه‌های اسماعیلی > کلام (منظوم)

● **منظومه‌های اسماعیلی** / شعر / فارسی

mnz.-hā-ye esmāʻīlī

تاریخ تألیف: ۷۷۷ق

دو منظومه اسماعیلی است، گویا از یک تن. نخستین تخلص «قماحی» دارد، در ۴۹ بیت و دومین تاریخ سرودن ۷۷۷ق، در ۱۲۱ بیت.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸/۳-عکسی

آغاز:آغاز نخستین: هان ای مسافران ره دین سفر کنید ×× زین منزل خطیر سخن مختصر کنید؛ آغاز دومین: به نام خالق خلقان خدای فرد بی همتا ×× سمیع و صانع و سبحان، کریم واحد و یکتا؛ **انجام:**آن به که چون «قماحی» از این دهر ×× گوشه ای گیرید و ترک دار و مدار کنیدپس از هجرت که هفتصد بود با هفتاد و هفت اندم که کردم قطع این معنی ولی اولی اولا.

نسخه اصل: زنده یاد استاد محمد تقی مدرس رضوی بوده؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: پایانقرن۱۰؛ ۲۳ص(۱۲۲-۱۴۴)[عکسی ف: ۲-۲۶۹]

● **منظومة هدایا** / کلام و اعتقادات، شعر / عربی

mnẕ.-u hadāyā

مازندرانی، محمد علی

māzandarānī, mohammad ʻalī

منظومه‌ای است در مسائل دینی که با عنوان «هدیة» تنظیم شده: هدیه۱. وجوب عصمة الامام؛ ۲. القول فیما یتفرع علی امامه کل واحد بانفراده؛ ۳. فی ان النبی استخلف؛ ۴. مطاعن الخلفا علی ما ابان من کتبهم و فیها یذکرکون عمر مابونا؛ ۵. فی ان مالهم من القرابه و المدفن و من کونهم من الصحابه و کون اکثر البلاد معتقدیهم و الفضلاء مقریهم اتفاق اصحاب النبی علی خلاف الحق لا ینفعهم؛ ۶. فی رد عذرهم یکون علی علیه السلام صغیر السن و کونهم اسن منه؛۷. القول فی لزوم فسق ابو بکر و عمر فی شهاده؛ ۸. القول فی ماستنبط ان بعض علماء الشر و معادون لعلی علیه السلام؛ ۹. ذکر الادلة التی ذکره الفخر الرازی فی الاربعین. بعد از این هدیه مثل آن است که هدایای دیگری بوده که این نسخه فاقد آن است.

آغاز:بسمله، الحمد لله الذی من اجتهد ×× عرفه ما واجب ان یعتقد

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۶/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و قال فخر بعد ابی بکر علم ×× لا فی حیوته و ذابلاکلم

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۵۶ص (۷۵-۱۳۱)، ۲۴ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۷-۱۹۶]

←منظومه ی ملازاده > ارث

● **منظومة الیمنیة** / شعر / فارسی

manzūmat-ol yamanīya

دانش تبریزی، لطفعلی بن محمد کاظم، ۱۲۶۸ - ۱۳۵۰ قمری

dāneš-e tabrīzī, lotf-ʻalī ebn-e mohammad kāzem (1852 - 1932)

منظومه‌ای است در صد بیت که به خواهش میرزا ابوالقاسم و به منظور اندرز به محمد بن محمود سروده شده است.عناوین فصول نسخه: نیایش،مدح کلام،وصف عشق،مناجات،خطاب الی العشق،سبب نظم مثنوی،شروع من المقصود،بیان مدارج اکتساب،مقاله تهذیبیه و ختام.

سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه:۹۵

آغاز:الحمد لواهب العطایا ×× سر الزلات و الخطایا؛ **انجام:**پیوسته و دائم و مؤبد ×× صلی الله علی محمد

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق شیرازی، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ ۹گ، ۸سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [اوراق عتیق: ۲-۴۰۰]

←منظوم فتوح الشام ⪪ صمصام الاسلام

● من عجایب المخلوقات انه وصل کتاب ... /- عربی

min ʻajāyib-il maxlūqāt anna-hū waṣala k ...

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۴/۶

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۴۰۳۵؛ خط: نسخ، کا: مطهر بن عامر بن محمد بن عبدالله بن عامر بن علی شهید هادوی حسنی علوی فاطمی، تا: با تاریخ۱۱۵۳ق؛ ۱ص (۷۶)، ۳۵سطر[عکسی ف: ۳-۳۵۲]

● منع جواز المتعة / فقه / عربی

manʻ-u jawāz-il mutʻa

حسینی داغستانی، احمد بن مهاجر

hoseynī dāqestānī, ahmad ebn-e mohājer

پاسخ سؤالی است از هند راجع به متعه و نکاح موقت که مؤلف آن را حرام و حکم متعه را منسوخ می‌داند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۰/۲

آغاز:الحمدلله الذی أحل النکاح و نسخ المتعة و حرم السفاح و الصلاة و السلام علی نبیه الموضح بمنسوخات الاحکام؛ **انجام:**و لهذا یقع الکفایة لاهل النجاة و العنایة لاهل الضلال و الجنایة عصمنا الله تعالی من شرور أنفسنا ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۳گ (۸۱پ-۸۳ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳-۲۴۷]

● منع الزوجة نفسها قبل الدخول عن الزوج حتی تقبض المهر = جواز امتناع الزوجة عن الاستمتاع قبل قبض المهر / فقه / عربی

manʻ-uz zawja nafs-a-hā qabal-ad duxūl ʻan-iz zawj ḥattā taqbiḍu-l mahr = jawāz-u imtināʻ-iz zawja ʻan-il istimtāʻ qabal-a qabḍ-il mahr

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

رساله‌ای است در امتناع زن از مجامعت پیش از وصول مهر. این گفتار گویا از بهایی یا پدر او است.

آغاز:بسمله یجوز للزوجة قبل الدخول منع نفسها عن الزوج و الامتناع من سایر الاستمتاعات حتی تقبض مهرها لانعلم فی ذلک خلافاً بین علمائنا رضوان الله علیهم و دلیلنا علیه النقل و العقل اما النقل فاطلاقهم ان لها الامتناع من الزوج الی ان تقبض المهر و لم یخصص احمد منهم الامتناع بالوطی بل کلهم اطلقوا الامتناع بحیث یشمل محل النزاع ...

انجام:فلا معنی لتسلیم النفس الا التهیؤ للاستمتاعات و رفع الموانع التی من جهتها و التخلیة بینه و بین ما یجوز له من الاستمتاعات منها هذا ماخطر بالبال ... و الحمدلله اولاً و آخراً.

[الذریعة ۲۴۲/۵، مکتبة امیرالمؤمنین ۲۷۰/۴]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۰۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن خلیل تبریزی، تا: ۱۰۱۴ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۸سم [ف: ۲۱-۱۵۱۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۸/۵

آغازو انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱۴ق؛ محشی با نشان «منه»؛ ۳گ(۱۸۵پ-۱۸۷ر)[ف: ۵-۱۷۸۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۵۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**و هذا مما لا ینکره من شم رایحة الانصاف. و الله اعلم بحقیقة الحال. نقل عن خط مؤلفه، شیخنا البهائی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۲گ (۱۴۲پ-۱۴۳پ)، ۲۵سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴-۷۵]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۳۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**لیس سو الا عن الجواز بهذا الاصطلاح و کذا جواب الامام (ع) یقوله لا تحل الصلوة فی جیر محض و هذا مما لا ینکره من شم رایحة الانصاف و الله اعلم بحقیقة الحال نقل من خط مؤلفه البهائی رحمة الله

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۷۹ق؛ از روی خط مؤلف؛ ۲ص (۲۷۷-۲۷۸)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴ سم [ف: ۹-۳۵۷]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۷/۲۸

آغاز:برابر

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۶-۴۰۹]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۹ق؛ واقف: رضا نایینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج، ۴۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۲۱-۱۵۱۵]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵/۳۳-۶۸۵۳/۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۳ربیع الاول۱۱۰۲ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج، ۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۹سم [ف: ۳-۱۳۲۶]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸/۴۰-۳۵۲۰/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۸ محرم۱۱۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۴-۲۰۵۴]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۹۲/۲

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد امین بن حمد علی شریف استرآبادی، تا: ۱۰۹۸تا

۱۱۰۱ق، جا: نساء؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳گ (۲۵۱پ-۲۵۳پ)، ۱۵سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۴-۳۰۰]

● المنعش / مواعظ / عربی

al-mun‘iš

ابن جوزی، عبدالرحمن بن علی، ۵۰۸؟ - ۵۹۷ قمری

ebn-e jawzī, ‘abd-or-rahmān ebn-e ‘alī (1115 - 1201)

مباحث عرفانی را در قالبی ادبی و در ضمن ۴۰ فصل بدون عنوان بیان کرده است و از اقوال صوفیان و شاعران بسیار نقل می کند.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۷۸

آغاز:الحمدلله مخرج الخلق من الوجود الی القدم و محیی مبیح دار الرزق من فیض الهود و محض الکرم و مزعج قلوب اولیاء بما سبق لهم فی القدم؛ **انجام:**التقوی ان تبقی بقلبک من الغفلات و بنفسک من الشبهات و بخالقک من اللذات و بجوارحک من السیئات فحینئذ یرجی لک ان تبلغ ملکوت السموات.

خط: نسخ، کا: محمد بن ملا احمد بن سلیمان شافعی رفاعی بصری، تا: دوشنبه ۷ شعبان۱۱۷۶ق؛ مصحح؛ مهر: کتابخانه مجدالدین نصیری (مستطیل)؛ جلد: مقوایی، ۱۲۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۸-۱۳۴]

● المنعفة / کیمیا / عربی

al-mun‘ifa

نام جامع در متن نیامده و در متون کتاب‌شناسی اثری از کتاب دیده نشد. نسخه در واقع اثر متفرق و پراکنده‌ای است در علم اکسیر از مباحث کیمیا به انضمام اوراق چندی از «رساله الحکمة الصنعویه» یا «سراج الظلمة و الرحمة لهذا الامة» منسوب به یحیی برمکی.

شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۳۵۶/۱

آغاز: بسمله، لقد قلبت عینایی عن عینه قلبی ... هذه الابیات جمیعاً موجهة علی الطریق الاقرب من طریق الاکسیر؛ **انجام:**اتم حتی یبلغ رأیک و تعلم أن کتابی هذا هو کتاب المنعفه.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: سید علی غیاثی، ۲۷ رجب ۱۳۷۹؛ جلد: گالینگور، ۱۱گ (۱-۱۱)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۲سم [ف: -۶۷۰]

● منع قرائة کتب الحدیث / حدیث / عربی

man‘-u qirā’at-i kutub-il ḥadīṯ

رساله کوتاهی است در پاسخ به این پرسش که آیا علمای زیدیه احادیث اهل سنت را قبول دارند یا خیر؟ و چنانچه قبول دارند، تا چه اندازه؟

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۶۱/۳

آغاز:بسملة، الحمدلله رب العالمین و بعد فقد عرفت ما ذکر من الخطر فی المنع من کتب الفروع و التفسیر عنها و انه بخلاف الاجماع الی غیر ذلک فما ظنک بمن منع القرائة فی کتب الحدیث؛ **انجام:**و ان الله المرجع فی الحدیث متناً و اسناداً سیما فی الصحابة و مع ذلک فلو ثبت ذلک لکان قد خالف قول الحفاظ کما عرفت و هذا أمر لایزال أهل الحدیث ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: پارچه، ۲گ (۶۱ر-۶۲پ)، ۳۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۹-۷۶]

● من علامات الاعتماد علی العمل نقصان الرجاء عند وجود الزلل / اخلاق / عربی

min ‘alāmāt-il i‘timād ‘ala-l ‘amal nuqṣān-ur rajā’ ‘ind-a wujūd-iz zalal

مکی، تاج الدین بن عطاءالله

makkī, tāj-od-dīn ebn-e ‘atā’-ol-lāh

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۰۸/۳۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۶گ (۲۹۲پ-۲۹۷پ)، ابعاد متن: ۶×۱۲/۵، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۶-۴۸۹]

● منعم النادمین / تاریخ معصومین / فارسی

mon‘em-on nādemīn

اردکانی، حسینقلی بن محمد باقر

ardakānī, hoseynqolī ebn-e mohammad bāqer

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۴۰

آغاز: وقتی موسم باران شد و در کوفه باران نیامد مردم هم مضطرب شدند بخدمت امیر (ع) آمدند؛ **انجام:**در حق امام و با اعتقاد در امامتآنجناب علیه السلام شد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۶۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: خاندان یحیی احمد آبادی واعظ؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۴۷گ، ۱۹سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۷۰۸]

● المنع من الجدل / عرفان و تصوف / عربی

al-man‘ min-al jadal

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ قمری

ebn-e ‘arabī, mohammad ebn-e ‘alī (1166 - 1241)

در درک حقیقت الهی و نکوهش از آنان که با بزرگان و مشایخ به جدل برمی‌خیزند و گفته‌های آنان را گستاخانه پاسخ می گویند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۵۳/۲۴

آغاز:الحمدلله الذی قدر و قضی و حکم فأمضی و رضی فأرضی و تقدس عظمة و جلالا أن یکون عرضاً؛ **انجام:**انتهی ما قدر لنا أن نورد من هذا المنزل و الحمدلله وحده ...

کا: محمد مهدی بن علینقی حسینی قمی مشهور به توحید، تا: ۱۰۸۴–۱۱۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۸۲ر–۸۳پ)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۱۱–۳۴۳]

● **المنع من تفضیل الملائکة علی الانبیاء** / کلام و اعتقادات / عربی

al-man‘ min tafḍīl-il malā’ika ‘ala-l anbīyā’

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ – ۴۳۶ قمری

‘alam-ol-hodā, ‘alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

مؤلف در آن به برتری انبیاء علیهم السلام بر ملائکه پرداخته است و در آن تفسیر آیه ۷۰ سوره اسراء (و لقد کرمنا بنی آدم) را آورده است. رساله حاضر غیر رساله «تفضیل الانبیاء علی الملائکة» مؤلف می‌باشد.

آغاز:مسألة ان سال مسائل مستدلا علی فضل الملائکة علی الانبیاء صلوات الله علیهمفقال ما ینکرون ان یکون قوله تعالی و لقد کرمنا بنی آدم و حملناهم فی البر و البحر و رزقناهم ... الجواب یقال له لم زعمت اولا ان ظاهر الکلام یقتضی ان فی المخلوقات ...

انجام:ولو ذکر الانبیا بذکر یخصهم ممن عداهم ممن لیس بذی فضل لفضلهم علی الملائکة، و هذا واضح بحمدالله و حسن معونته و توفیقه.

چاپ: درضمن کتاب رسائل در بغداد، مکتبةالشریف المرتضی العامة،محقق احمد الحسینی، چاپ اول، ۱۵۰ص، ۱۳۸۶ق؛ ضمن الرسائل الشریف المرتضی، قم، دار القرآن الکریم، ۱۴۰۵ق، تحقیق سید مهدی رجائی،الجزء الثانیة، ص ۱۶۹ – ۱۷۴

[الذریعة ج ۴–۳۵۰ و ۳۹۵/۲۰؛ ریحانة الادب ج ۳–۱۱۶؛ رجال نجاشی ۱۹۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸/۲ خوئی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، ۵ص (۸–۱۲)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۶/۲سم [ف: ۷–۲۷۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۵/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالحمید بن محمد مقیم خطیب عبدالعظیمی، تا: ۱۷ ربیع الثانی۱۰۵۶ق؛ جلد: مقوایی، ۳گ (۶۱پ–۶۳پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: ۱–۲۸۲]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۱۱/۱۸

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه مرتضوی – مشهد مقدس؛ خط: نسخ، کا: عزیزالله بن عبدالعلی فراهانی، تا: ۱۰۷۴ق؛ ۵ص (۱۱۶–۱۲۰)[عکسی ف: ۷–۲۰۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۶۲/۲۱–ف

نسخه اصل: کتابخانه آقای شیخ آقا بزرگ تهرانی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰سطر [فیلمها ف: ۱–۵۷۵]

● **منع المنع عن الجمع بین الفاطمیتین** / فقه / عربی

man‘-ul man‘ ‘an-il jam‘ bayn-al fāṭimīyatayn

آقامحمد علی کرمانشاهی، ۱۱۴۴ – ۱۲۱۶ قمری

āqā-mohammad ‘alī kermānšāhī (1732 - 1802)

در فقه به خواهش برخی از دانشمندان ساخته است.

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۹۸/۲

آغاز:بسمله. احمده علی نواله ... و بعد فیقول (مؤلف) انه قد التمس منی بعض الفضلاء و فضلاء السادة؛ **انجام:**و بان المقصد و المرام و المطلب لو احتاط احد فی المقام و لم یعب و لم یعتب و قد وقع الفراغ من تسویده ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱ شوال۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۵۷پ–۷۰پ)[ف: –۷۱۴]

● **من غرایب حضرت امیرالمؤمنین** / فضایل و مناقب

min ġarāyib-i ḥaḍrat-i amīr-il-mu’minīn

اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۲/۲

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: با تاریخ۹۳۲ق؛ ۱ص (۸ر)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [نشریه: ۵–۱۳۵]

● **منفجر المعانی** / تفسیر / فارسی

monfajer-ol ma‘ānī

یزدی، احمد بن حسن،– ۱۳۱۰ ؟ قمری

yazdī, ahmad ebn-e hasan(- 1893)

مشتمل است بر ۷۳ «انفجار» درباره تفسیر سوره مبارکه فجر، همراه با مواعظ و نصایح و فضایل و معاجز و مصائب و همچنین وضع و تعیین تاریخ هجری. یادآوری می‌شود نظر به این که همه مجالس با سوره شریف فجر آغاز می‌شود مؤلف آنرا «منفجرالمعانی» نام نهاده است.

آغاز:بسمله، الحمدلله الذی لیس لقضائه دافع و لا لعطائه مانع.

[فهرستواره منزوی ۶۳۷/۶]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۱۲۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**ابابکر عثمان و النیران

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۱۴ق؛ جلد: تیماج[رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۱۳۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**یا برشتر بی جهاز سوار یا زنرا به زندان برده باشند چنانچه زینب فرمود.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ناتمام و آخرین انفجار نگارش نیافته؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۲×۲۱/۷سم [ف: ۱۴-۵۴۵]

● **المنفعة** / کیمیا / عربی

al-manfi‘a

جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

گویا از رسالات جابر بن حیان باشد که در این رساله از چند کتاب خود نام برده و آن را مقدمه کتاب «الملک» دانسته است. گفتاری است در برخی از مفردات کیمیا. (احمد منزوی)
آغاز:بسمله. الحمدلله العلی القدیر ربنا العظیم الخبیر الذی علا علی العباد بقدرته و قهرهم بعزته و صلاته علی انبیائه و رسله اجمعین؛فهذا باب نتفسر به کثیر من کتبنا ویدلک علی قطعة کبیرة فی العلم بهذه الصناعة و سمینا هذا الکتاب المنفعة، أی منفعة اخواننا الذین ذکرناهم فی کتاب الادلة
انجام:ان کتابی هذا هو کتاب المنفعة حقاً انشاء الله تعالی. فقدتم و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله و صحبه اجمعین الطیبین الطاهرین و سلم تسلیما ...
[تاریخ نگارشهای عربی ۳۰۴/۴]
شرح و حواشی:
۱- اغراض کتاب المنفعة و تفسیره؛ جابر بن حیان (۱۲۰-۱۹۸ق)
۲- کتاب المنفعة (ترجمه)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۰۰/۳
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۵ص (۱۳-۱۷)، ۱۶ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۵۵۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۱۶/۱۰
آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان: تدبیر الاکسیر الاعظم (اربع عشرة رسالة فی صنعة الکیمیاء)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ (۲۹پ-۳۲ر)، ۱۳سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۳-۳۶]

۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۲۷/۴
بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲-۱۱۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۳۲/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: صفا لواسانی، علی محمد، تا: ۱۲۵۹ق؛ ۲گ (۱۹۹پ-۲۰۰ر)، ۲۳سطر (۱۰/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۱۴-۱۶۱]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۶۵/۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ ۳گ (۳۸پ-۴۰پ)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۹-۴۱۹]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۸۴/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، کا: علی اکبر، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج، قطع: خشتی[رایانه]

۷. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۹۶/۱۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق، جا: کربلا؛ ۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف مخ: ۱-۳۸۸]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱۱/۷۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**و ان کان ممدوحاً و من الله جل جلاله اسئل لک حسن التوفیق و التسدید و الارشاد بلطفه و کرمه. هذا آخر کتاب المنفعة.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۸۸ق؛ ۵گ (۱۵۹پ-۱۶۳ر)، ۱۹سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۷×۲۲/۳سم [ف:۲۹/۲-۶۲۱]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۱۹/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ جلد: میشن، ۱۱ص (۹۵-۱۰۵)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۸سم [ف: ۶-۲۳۳]

۱۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۳۱/۳
آغاز:بسمله، الحمدلله العلی القدیر
بی‌کا، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: گالینگور، ۵ص (۱۳-۱۷)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵-۱۷۶۸]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۶۵/۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: میرزا قاسم بیک اخگر، تا: ۱۳۲۸ق، جا: حیدرآباد؛ ۳گ (۷۹پ-۸۱)، ابعاد متن: ۱۴×۲۶، اندازه: ۲۱×۳۴ سم [ف: ۱۲-۳۰۳]

● **منفعت شراب** / طب / فارسی

manfe‘at-e šarāb

اصفهان؛ اصفهان؛ شماره نسخه:۲۶۵/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۱ق؛ کاغذ: سپاهانی[نشریه: ۱۱-۹۳۵]

● **من فوائد ابی سعید الخراز** / عرفان و تصوف / عربی

min fawā’id-i abī sa‘īd al-xarrāz

خراز، احمد بن عیسی،- ۲۸۶ ؟ قمری

xarrāz, ahmad ebn-e ‘īsā(- 900)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۹۴/۶-ف
نسخه اصل: شهید علی پاشا ش ۱۳۷۴. ثلث فوائد؛ خط: نسخ،

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱سطر[فیلمها ف: ۱-۵۷۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۶/۲-ف

نسخه اصل: شهید علی پاشا ش ۱۳۷۴.بندی با عنوان «حکی عن ابی سعید الخراز»؛ خط: نسخ، کا: اسمعیل بن سودلیر، بی‌تا؛ ۱ص (۳۱پ)[فیلمها ف: ۱-۵۱۳]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۶/۴-ف

نسخه اصل: شهید علی پاشا ش ۱۳۷۴.من فوائد ابی سعید الخراز؛ خط: نسخ، کا: اسمعیل بن سودلیر، بی‌تا؛ ۱ص(۳۲ر)[فیلمها ف: ۱-۵۱۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۶/۵-ف

نسخه اصل: شهید علی پاشا ش ۱۳۷۴.قال ابوسعید الخراز؛ خط: نسخ، کا: اسمعیل بن سودلیر، بی‌تا؛ ۱ص(۳۲پ)[فیلمها ف: ۱-۵۱۳]

● **من فوائد الشیخ العالم الربانی اوحد الدین الکرمانی** / عرفان و تصوف / عربی

min fawā'id-iš šayx-il 'ālim-ir rabbānī awḥad-ud-dīn al-kirmānī

اوحدالدین کرمانی، حامد بن ابی الفخر، ۵۶۱ - ۶۳۵ قمری

awhad-od-dīn-e kermānī, hāmed ebn-e abe-l-faxr(1166 - 1238)

به عربی با دیباچه فارسی از کس دیگر.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۲۲/۱-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۲۹۱۰؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۵۹۹]

● **من فوائد فرید الدین عطار** / شعر / فارسی

men favā'ed-e farīd-od-dīn 'attār

عطار، محمد بن ابراهیم، ۵۳۷؟ - ۶۲۷ ؟ قمری

'attār, mohammad ebn-e ebrāhīm (1143 - 1230)

چند قصیده فارسی است به قافیه الف و تا و راء و جز آن.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۲۲/۸-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۲۹۱۰؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۶۰۰]

● **منقبة الجواهر = مستورات** / عرفان و تصوف / فارسی

manqabat-ol javāher = mastūrāt

بدخشی، حیدر، ق۸ قمری

badaxšī, heydar(- 14c)

در منقبت و خوارق سید علی همدانی.

[فهرستواره منزوی ۲۳۱۲/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۶۶-ف

نسخه اصل: دیوان هند ش ۲۴۸۶ اته ۱۸۵۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ (۳۴۲-۳۴۶)[فیلمها ف: ۲-۱۱۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۹۱/۲-ف

نسخه اصل: کتابخانه ملی ۲۲۴؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۶۳۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۰۱/۳-ف

نسخه اصل: کتابخانه خانقاه احمدی فقراء ذهبیه؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۶۳۱]

● **منقبة الحیدریة** / فضایل و مناقب / فارسی

manqabat-ol heydarīya

علیمراد بن علی محمد

'alī-morād ebn-e 'alī mohammad

رساله متوسطی است درفضایل علی (ع) مشتمل بردو «مقدمه» وپنج «فصل» و یک «خاتمه»: مقدمه ۱) درمولود فرخنده مقدمه، ۲) دراثبات امامت؛ فصل ۱. درشمه‌ای ازفضایل ومناقب؛ فصل ۲. دربعضی از اخلاق حمیده وصفات پسندیده؛ فصل ۳. درقلیلی از معجزات وخوارق عادت؛ ۴. احکام وقضایای آن حضرت؛ ۵. دربعضی از فضایل ومناقب سایر ائمه خاتمه درتولد حضرت صاحب الزمان.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۳۶/۱-۲۱/۵۶

آغاز:الحمدلله الذی من علینا بسوابغ النعماء واکرمنا بولایة الاولیاء وخصصنا بمنه بجریل العطاء وجعلنا من امة سید الانبیاء؛ **انجام:**ای کاش درصحرای کربلا دررکاب سعادت انتساب آن حضرت حاضر می‌بودم تاجان خود را فدای آن حضرت می‌کردم.

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۷۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۸-۴۶۴۵]

● **منقبت عباس میرزا** / نامه‌نگاری / فارسی

manqabat-e 'abbās mīrzā

نویسنده که از متملقان و چاپلوسان زمان بوده در این رساله با عباراتی سر و پا مصنع پس از حمد خدا و مدح پیغمبر به تحسین عباس میرزا نایب السلطنه فتحعلی شاه می‌پردازد و در آخر نیز تملق را از میرزا ابوالقاسم فراهانی دریغ نمی کند. نثر بسیار بارد و فارسی است و کتابت‌سرا پای مغلوط می‌باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۷/۲

آغاز:بسمله، شکر بی حدود و درود نامعدود مر پادشاهی را؛ **انجام:**در همه جا برشته نظم برآورد انشاء الله تعالی بعون الله ملیک متعال.

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۹ص (۸۰-۸۸)، ۳۱ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۰-۱۰۸]

● **منقبت المرتضوی** / حدیث / فارسی

manqabat-ol mortazavī

ابوالفتح بن فرید، ق۱۳ قمری

abolfath ebn-e farīd(- 19c)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۳ رمضان ۱۲۴۱ق

شامل ۱۲ «باب» و یک «خاتمه» است در فضیلت حضرت علی (ع) که نسخه ما چند برگ پراکنده‌ای بیش از این کتاب را ندارد.

۱. مشهد؛ اصغر زاده؛ شماره نسخه:۶۰

بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق[نشریه: ۷-۷۷۱]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۸۴۸

آغاز:باب ششم در خوارق و ظهور کرامات و معجزات آنحضرت علیه السلام در شواهد النبوه مسطور است که بروایت صحیحه ...

خط: نستعلیق، کا: محمد علی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۸گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲-۲۶۲]

● **منقبت نامه** / اخلاق / فارسی

manqabat-nāme

امامی، محمد بن علی، ق۹ قمری

emāmī, mohammad ebn-e ʻalī(- 15c)

اهدا به: ابوالمظفر یعقوب بهادرخان

تاریخ تألیف: ۸۸۶ق(= منقبت نامه)

در یک «مقدمه» در چند «فصل» در مبادی اخلاق و دو «مقاله» هر یکی در چند «قسم»: مقاله ۲. در اقسام عدالت؛ ۲. در سیاست سلطنت؛ یک «خاتمه» در دو باب.

آغاز:بسمله. العدل سبیلک اللهم مالک الملک القدیم و الاحسان دلیلک. ربناذ السلطان العظیم ... بعد از حمد حضرت آفریدگار عالم و عالمیان و صلاة بر مقتدی ...

انجام:فاما همگی امید بر فضل است اللهم لا طاقة لنا بعدلک فاجبر فاقتنا بفضلک و صل علی سید المرسلین و محمد وآله و صحبه اجمعین.

[فهرستواره منزوی ۶۳۷/۶]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ تملک: اعتضاد السلطنه در ۱۲۸۷؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۷۱گ، ۱۳ سطر (۷/۵×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۵-۶۷۳]

←منقبت و مصیبت آل محمد ◄ مقتل

● **منقبت و مناجات** / شعر / فارسی و عربی

manqabat va monājāt

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۱۳/۶

منقبت به فارسی منظوم و مناجات به نظم عربی؛ خط: نستعلیق هندی، کا: عسگری، محمد، تا: ۹ جمادی الثانی۱۲۵۸ق؛ جلد: پارچه، ۹ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۶-۲۰۰]

● **المنقذة من الغواية فی طرق الروایة** / حدیث / عربی

al-munqiḏa min-al ġiwāya fī ṭuruq-ir riwāya

مسوری، احمد بن سعد الدین، - ۱۰۷۹ قمری

mesvarī, ahmad ebn-e saʻd-od-dīn(- 1669)

در سر آغاز این کتاب (که جز آن در نسخه حاضر نیامده) به کتاب‌های حدیثی اهل سنت حمله کرده و علم درایه آنان را بر پایه سست می‌پندارد، و حتی بعضی از دانشمندان زیدی را که پیروی از آنها کرده‌اند نکوهش می‌نماید.

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... و أقول و أنا العبد الفقیر الی عفو الله و مغفرته المتوسل الیه بحبه و حب رسوله

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۱۷/۵

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲گ (۳۱۹ر-۳۲۰پ)، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱۰-۱۹۶]

● **المنقذ من التقلید و المرشد الی التوحید** = **التعلیق العراقی** / کلام و اعتقادات / عربی

al-munqiḏ min-at taqlīd wa-l muršid ila-t tawḥīd = at-taʻlīq-ul ʻirāqī

حمصی رازی، محمود بن علی، ق۶ قمری

hemsī rāzī, mahmūd ebn-e ʻalī(- 12c)

تاریخ تألیف: ۹ جمادی الاول ۵۸۱ق؛ محل تألیف: حله

کتاب مهم معروفی است در اصول اعتقادی شیعه در توحید ونبوت و امامت ومعاد که بیشتر روش اختصار داشته ودرپاره‌ای از مسائل به تفصیل وبسط پرداخته است. مؤلف آن را به درخواست علماء شهر حله نگاشته است. فهرست مطالب آن:القول فی حدوث الجسم؛ القول فی اثبات محدث الجسم؛القول فی صفات المحدث؛القول فی کونه عالما؛القول فی کونه حیا؛ القوئل فی انه موجود؛القول فی کونه للمدر؛ کان سمعیا بصیرا؛ القول فی کونه مریدا؛القول فی کونه قدیما باقیا؛القول فی انه کان قادرا عالما حیا؛القول فی انه یقدر علی جمیع اجناس المقدورات؛القول فی کیفیة کونه مریدا؛القول فی انه لا یستحق صفة زائدة علی ما ذکرناه؛القول فی نفی التشبیه عنه؛القول فی کونه غنیا؛القول فی انه لیس بمرئی؛ القول فیانه تبارک و تعالی واحد لاثانی معه؛ القول فی العدل؛القول فی انه لا

یرید شیئا من القبایح و الفواحش؛ القول فی الهدی و الضلال؛ القول فی القضاء و القدر؛القول فی تکلیف ما لا یطاق؛ القول فی مقدور واحد بین قادرین؛ القول فی کونه تعالی متکلما و صفة کلامه؛ القول بان للکلام معنی سوی الحرف و الصوت؛ القول فی وصف القرآن و کلامه؛ القول فی حسن ابتداء الخلق ووجهه؛القول فی ان الله کلف کل من اکمل شروط التکلیف فیه؛ القول فی الخاطر؛ القول فی الشروط التی باعتبارها یحسن التکلیف؛القول فی ان المکلف من هو؛ القول فی اللطف و المصلحة و المفسدة؛القوئل فی الامراض و الالام؛ القول فی الاعواض؛القول فی حکم العوش المستحق علیه تعالی و کمیته؛ القول فی ان عوض ایلام من لیس بعاقل غیره علی من یکون؛ القول فی انه هل یجوزان یمکن الله من الظلم من لا یستحق فی الحال من العوض با یقابل ظلمه؛ القول فی الاجال؛ القول فی الارزاق؛ القول فی الاسعار و الغلاء و الرخص؛ القوئل فی النبوات؛القول فی جواز ظهور المعجز علی غیر النبی من الائمة الصالحین و ارهاصا لنبوةمن سیبعث و جواز ظهور خوارق للعادة علی الکذب لا مطابقا لدعواه بل علی العکس؛ القول فی الفصل بین المعجز و الحیل؛القول فی صفات النبی؛ القول فی نسخ الشریعة؛القول فی نبوة نبینا محمد؛القول فی دفع ما طعن به المخالفون فی القرآن؛القول فی الوعد و الوعید؛ القول فی دوام الثواب و دوام العقاب حیث یدوم و انقطاعه حیث ینقطع؛ القول فیما یقال انه یزیل المستحق من المدح و الذم و العقاب؛ القول فی الارتداد؛القول فی التوبة؛ القول فی حقیقة العفو و حسنه و سقوط العقاب به؛القول فیالاسماء و الاحکام؛ القول فی الاعادة؛ احکام الاخرة؛ الکلام فی دار الثواب و دار العقاب؛ القول فی الامر بالمعروف و النهی عن المنکر؛ القول فی الامامة الکلام؛ فی تعیین الامامة؛ القول فی احکام البغاة علی امیر المومنین علیه السلام؛القول فی بیان امامة باقی الائمة علیهم السلام؛الکلام فی الغیبة.

آغاز:بسمله.نحمد الله تعالی علی آلائه التی لایدانی ادناها اقصی حمدنا و لایوازی اقلها بأکثر شکرنا و لایحاذی أسرعها انقضاء بأدوم عبادتنا حمد معترف بالتقصیر معتکف فی موقف النشور و نصلی علی نبیه البشیر النذیر السراج المنیر و اهل بیته المخصوصین بالتطهیر عن الرجس و ما یوجب التنفیر. و بعد فان مما جف به القلم و سبق فی علم الله و العلم غیر علةانی لما وصلت الی العراق فی منصرفی عن الحرمین بالحجاز حماها الله مجتازا مولیا وجهی شطر بیتی لقینی جماعة من اخواننا علماء اهل الحلة و فقائهم کثر الله عدوهم و قلل عدوهم مستقبلی مکرمین مقدمی مستبشرین بوصولی الیهم استبشار الخلیل بالحبیب و العلیل بالطیب و ادخلونی بحلة عمر الله ببقائهم باعزاز و اکرام و اجلال و انعام و انزلونی اشرف منازلهم و اطیبها و افسحها و ارحبها و اکرموا مثوای و لقونی بکل جیل و استانسوابی و استانست بهم و تجلی معنی قوله ع فما تعارف منا ائتلف ...

انجام:و یوبد هذه الادلة و یوکدها ما یرویه مخالفوا الشیعة فی نعوت المهدی و صفاته و الروایة الظاهرة المستفیضة عن الرسول ص من قوله ع لو لم یبق من الدنیا الایوم واحد لطول الله ذلک الیوم حتی یخرج رجل من ولدی یواطی اسمه اسمی و کنیه کنیتی یملاء الارض قسطا و عدلا کما ملئت ظلما و جورا و هذا آخر ما اردنا ایراده من الکلام فی الغیبة و نساله تعالی العفو مما لعله اتفق فیه من الزلل و عن جمیع ذنوبنا و المرجو من اخواننا الناظرین فیه ان یذکرونا بخیر و لا ینسونا بالدعاء عند ما ینتفعون بشی ء من مسائل هذا الکتاب .

[هدیة العارفین ۵۸۴/۲؛ معجم المؤلفین ۱۸۱/۱۲ و۱۸۲؛ الذریعة ۱۵۱/۲۳ و ۱۵۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۹۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، با صورت اجازه مؤلف به ابوالمظفر الحمدی؛ تملک: اسدالله، محمد محسن بن حاج محمد علی غروی معروف به ریحانی به تاریخ ۲۲ جمادی الاول ۱۲۵۶؛ ۲۳۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۶/۵سم [ف: ۲۳-۸۱]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۹۰/۱۵

آغاز:القول فی الإجال اعلم ان الاجل هو الوقت والوقت هو الحادث أو ما یقدر تقدیر الحادث؛ **انجام:**وهذه الجملة یقتضی أن نذکر عقیب ما ذکرناه الکلام فی النبوة

بعضی از فصول کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: بهاءالدین علی بن یونس حسینی تفرشی، تا: ۱۴رمضان ۱۰۲۶ق، جا: نجف اشرف؛ از نسخه مؤلف کتابت ۹ شعبان ۵۸۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۳گ (۲۹۸ر-۳۰۰پ)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۹سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۶۴]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۳ جمادی الثانی۱۰۹۲ق؛ مصحح؛ مهر: «یا محمد» (بیضوی کوچک)؛ جلد: تیماج، ۲۹۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۶۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: زین العابدین بن ابوالقاسم موسوی خوانساری، تا: قرن ۱۳؛ با صورت اجازه مؤلف به ابوالمظفر محمد بن علی بن محمد حسنی حجدی به تاریخ نهم شعبان ۵۸۳؛ جلد: تیماج، ۱۶۱گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲-۲۷۰]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۰ صفر۱۲۷۸ق، جا: اصفهان؛ ۲۷۹گ، ۳۰ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۱۶-۳۵۰]

● **المنقذ من الضلال و المفصح عن الاحوال** / فلسفه / عربی

al-munqiḏ min-aḏḏalāl wa-l mufṣiḥ ʻan-il aḥwāl

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری

qazālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

تاریخ تألیف: ۵۰۰ق؛ محل تألیف: نیشابور

از این کتاب گرایش‌های فکری و مذهبی غزالی - بیش از دیگر تالیفات او - به دست می‌آید و همچنین نکته‌های مهمی از زوایای مختلف زندگی او و بایستی مورد مطالعه دقیق قرار گیرد. غزالی جویندگان و روندگان راه حق را چهار فرقه می‌داند: ۱. اهل رای و نظر (متکلمان)؛ ۲. تعلیمیان که مدعیان اقتباس از امام معصوم اند؛ ۳. فلاسفه که خود را اهل منطق و برهان می‌دانند؛ ۴. صوفیان که مدعی مشاهده و مکاشفه اند. وی می گوید فلسفه را بی معلم و استاد فرا گرفت و به هنگامی که در بغداد به تدریس علوم شرعی اشتغال داشت و سیصد طلبه در درس او شرکت داشتند در اوقات فراغت از کار تدریس و تألیف شرعیات، به آن می‌پرداخت و کمتر از دو سال به این کار اشتغال داشت. در بخش چهارم کتاب (تصوف) به شرح رخدادها و تغییرات در زندگی خود می‌پردازد و می‌گوید آغاز اعراض جبری از جاه و مقام در رجب ۴۸۶ بود که دچار قفل زبان شد که آن را طلیعه توجهات غیبی به شمار می‌توان آورد. سیر درجات و سفرهای باطنی و ظاهری خویش را از این پس، بیان می‌دارد و در اواخر رساله می‌گوید در ۴۹۶ حرکت دیگریراآغاز کرده و تاریخ خروج خود از بغداد را ۴۸۸ قید می‌کند. در بحث از آفات فلسفه درباره شناخت حق می‌گوید:«و العاقل یهتدی بسید العقلاء امیر المومنین علی بن ابی طالب رضی الله تعالی علیه حیث قال لا تعرف الحق بالرجال اعرف الحق تعرف اهله». غزالی در این رساله از رسائل اخوان الصفا، و از این تألیفات خویش یاد می‌کند: التهافت، قسطاس المستقیم، حجة الحق، فیصل التفرقة بین الاسلام و الزندقه، کتاب المستظهری و کتاب مفصل الخلاف (که می‌گوید دارای ده فصل است و در پاسخ نامه‌ای است که در همدان به دست او رسید) و پاسخ نامه مجدولی که در طوس به دست او داده شد. عناوین کتاب «القول - القول» است که برخی از عناوین آن چنین است:القول فی مداخل السفسطة و مجد العلوم؛ القول فی اصناف الطالبین؛ القول فی مقصود علم الکلام؛ القول فی حاصل الفلسفة و ما یذم منها و ما لا یذم و ما یکفر فیه قائله و ما لا یکفر و ما یبدع فیه و بیان ما سرقوه من کلام اهل الحق؛ القول فی اصنافهم و شمول سمة الکفر کافتهم؛ القول فی مذهب التعلیم و غائلته؛ القول فی طرق الصوفیة؛ القول فی حقیقة النبوة و اضطرار کافة الخلق الیها؛ القول فی سبب معاودة نظر العلم بعد الاعراض عنه.

آغاز:الحمد لله الذی یسبح بحمده کل رسالة و مقالة و الصلاة علی محمد صاحب النبوة و الرسالة ... اما بعد فقد سالتنی ایها الآخ فی الدین ان ابث الیک غایة العلوم و اسرارها

انجام:هذا ما اردت ان اذکره فی ذم الفلسفه و التعلیم و آفاته و آفات من انکر علیهم لابطریقة ... و الهمه ذکره حتی لا ینساه و عصمه من شر نفسه حتی لم یؤثر علیه سواه و استخلصه لنفسه حتی لایعبد الا ایاه

چاپ: معجم المطبوعات:۱۴۱۵؛ السعودیة، دار المنهاج، تصحیح انس الشرفاوی، الطبعة الاولی، ۱۴۳۰ق، ۱۲۰ صحیفة؛ بمبئی، سنگی، بی ناشر، ۱۳۱۴، وزیری کوچک

[کشف الظنون ج ۳ص۵۴۸ و ۱۸۶۹/۲؛ معجم المطبوعات:۱۴۱۵؛ غزالی نامه همایی ص۱۴۶؛ فهرست مؤلفات الغزالی از دکتر بدوی؛ الاوقاف العامة موصل ۲۹۴/۲؛ میراث مشترك ایران و هند: ۱-۲۷؛ دنا ۱۰: ۲۴۳-۲۴۲ (۲۴ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۳۷/۴-ف

نسخه اصل: قسطمونی ش ۱۲۷؛ بی‌کا، تا: پایان ذیقعده۵۴۳ق[فیلمها ف: ۱-۶۷۴]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۱۲/۴بخش۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا[ف: -۱۰۷]

۲. یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۶۴/۱۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان۵۵۶ق؛ قطع: ربعی[نشریه: ۴-۴۴۹]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۳۴/۱۴-عکسی

آغاز:بسمله. فصول من کلام الشیخ الامام ... الغزالی (رح) من کتابه المنقذ من الضلال و المفصح بالاحوال. قال قد علمت یقینا انه لایقف علی فساد نوع من العلوم من لایقف علی منتهی ذلک العلم، حتی تساوی اعلمهم ... فصل. الفلاسفة منقسمون الی ثلاثة اقسام الدهریون و الطبیعیون و الاهیون؛ **انجام:**و من ذلک تقدم العالم و ازلیته. تمت الفصول ...

نسخه اصل: همان نسخه بالا؛ ۳گ (۸۰-۸۲)[عکسی ف: ۲-۲۶۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۰/۶-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۰۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۶۴۸ق؛ ۲۹گ (۶۹-۹۷)، ۲۱سطر[فیلمها ف: ۱-۴۱۵]

۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۹۰/۲۷ ـ د

آغاز و انجام: برابر

بندی است از آن در «فصل فی اقسام علومهم» از میانه رساله و ۳۴دفتر (۱۲۱پ-۱۲۴پ)که بندی ناقص است، برگ ۱۲۳از کتابی دیگر است؛ بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۲گ (۶۸ر-۶۹پ)[ف: ۱-۵۰۲]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۵ صفر۷۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۹ص (۲۷۵-۲۸۳)، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱-۸۳]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۹۱/۱

خط: نسخ، کا: حسین بن علی بن حسن بن محمد هروی، تا:

۷۶۲ق؛ جلد: مقوایی، ۴۳ص (۱-۴۳)، ۲۱سطر[سنا: ف: ۲-۲۱۲]
۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۰۸/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۱۳/۱سم [ف: ۷-۲۷۲]
۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۳۰۲
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ ۲۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [اهدائی رهبر: ۵-۲۰۲]
۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۶۵/۶
بی‌کا، تا: ۱۰۴۳ق؛ ۶۱گ (۱۴۵پ-۲۰۵ر)، ۱۴سطر (۵×۱۲/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: -۳۹۱]
۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۴۳/۲
آغاز و انجام: برابر
گزیده‌ای از آن؛ خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن کاشی، تا: ذیحجه۱۰۴۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۱ص (۳۱۴-۳۲۴)، ۲۱سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۳-۱۲۳]
۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۲۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۰ص (۱۴۷-۱۶۶)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹-۳۴۵]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۷/۱۷
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۶-۴۰۴]
۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۳۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۱گ (۷۵ر-۸۵ر)، ۲۵سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴-۶۷]
۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۶۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق[رایانه]
۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۵۰/۲
خط: نسخ، کا: شریف لاهیجی، قطب الدین محمد بن علی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ذیقعده وپایان رجب۱۰۸۸ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۸ص (۴۳-۷۰)، ۱۵سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۲-۲۹۳۹]
۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۱۴/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: رجب علی اصفهانی، تا: ۱۱۱۸ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۱ص (۳۶۵-۳۷۵)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۰-۱۱۴]
۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹/۱۴-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۸گ (۷۳ر-۹۰ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۲-۳۰۱]
۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۰/۲۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم، تا: ۱۲۸۷ق، جا: تهران؛ ۱۳گ (۸۲-۹۴پ)، ۲۱سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۳-۱۵۱]
۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۷۸۶
خط: نستعلیق، کا: محمد علی، تا: ۱۳۰۴ق[الفبائی: -۵۶۲]
۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۹۹
خط: نسخ، کا: عبرت نائینی، محمد علی، تا: پنج‌شنبه ۲۳ جمادی الاول۱۳۴۱ق؛ جلد: میشن، ۲۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۱/۲×۱۶/۸سم [ف: ۱-۵۵۰]
۲۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۱/۶
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۶×۲۵سم [رشت و همدان: ف:۱۵۸۵]
۲۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۴۴/۱۲
بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۴گ (۴۴۵پ-۴۶۸پ)[ف: ۵-۶۷۴]
۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۸۴
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[الفبائی: -۵۶۲]
۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۹/۶-ف و ۳۷۲/۶-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۱۸۱۶؛ خط: نسخ، کا: یوسف بن فتح الخیامی، بی‌تا؛ ۱۷گ (۶۵-۸۱)، ۲۶سطر[فیلمها ف: ۱-۴۴۶ و ۴۶۰]

● المنقذ من الهلکة فی دفع مضار السمائم المهلکة /

طب / عربی

al-munqiḏ min-al halaka fī daf'-i maḏārr-is samā'im-il mahlaka

ابن ثعلب، حسین بن ثعلب، ق۸ قمری

ebn-e sa'lab, hoseyn ebn-e sa'lab(- 14c)

اهدا به: سلطان مفضل بن ابی البرکات
تاریخ تألیف: اوایل جمادی الثانی ۴۸۸ق
در سه «مقاله»: ۱. السمائم المجهولة المعمولة فی کافة الاشیاء (سی باب)؛ ۲. العلامات الدالة علی من سقی شیء من السمائم المفردة البسیطة (پنجاه و پنج باب)؛ ۳. الحیوانات المسمومة من الافاعی و الثعابین و الحیات و العقارب (پنجاه باب).

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۷۰
آغاز:بسمله. الحمدلله بلا کیفیة یقع بها الاحاطة علیه ... قال الحسین بن ابی ثعلب بن المبارک اما بعد فان الاحسان مزرع المحبة؛
انجام:قال مؤلف الکتاب و اذا اتیت علی ما فی قوله بیانه و شرح ما جمعة و اختصرته فلتکمل المقالة و بکماله تم الکتاب المعروف بکتاب المنقذ من الهلکة فی دفع المضار السمائم الملهکة عنی بجمعه و تألیفه للسلطان ... مملوکه الحسن بن ابی تمام ثمان و ثمانین و العمائة و کتب حسین بن ابی ثعلب ابن المبارک الطبیب قال المؤلف: "فرغت من تألیفه و نسخه من مسوداته فی العشر الاوائل من جمادی الاخری عام ثمان و ثمانین و اربعمائة و کتب

حسین بن ابی ثعلب بیده" هذا النص الکلام من وضعه فی النسخة التی للمؤلف و الحمدلله کثیرا علی کل حال و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین.
خط: نستعلیق، کا: بهبهانی، یوسف علی بن حسین، تا: ۲ ربیع الاول۱۱۰۵ق؛ ۱۲۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۴سم [ف: ۱-۵۵۱]

● **منقلة شریفة** / کیمیا / فارسی
manqalat-oš šarīfa

شیخ جنید
šayx joneyd

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۰/۴۴
بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲-۱۰۴]

● **منقورات دروازه سنگی هزار پرچم بالای رود چالوس** / تاریخ / فارسی
manqūrāt-e darvāze sangī-ye hezār parčam bālā-ye rūd-e čālūs

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۴۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱گ (۳۵۸)[مختصر ف: -۸۳۰]

←منقولات فقهی ← الفتاوی
←المنقولات فی شرح شروط الصلاة ← صفوة

● **منقولاتی از خط شهید اول** / گوناگون / عربی
manqūlātī az xat-e šahīd-e avval

شهید اول، محمد بن مکی، ۷۳۴ - ۷۸۶ قمری
šahīd-e avval, mohammad ebn-e makkī (1334 - 1385)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۴/۹۱
خط: نسخ، کا: جباعی حارثی، محمد بن علی، تا: قرن ۹؛ ۱ص (۳۴۶)[ف: ۵-۱۱۱]

● **منقولاتی از کتاب المقامان شیخ مفید و غرر و درر سید مرتضی** /- عربی
manqūlātī az k.-ol maqāmān-e šeyx-e mofīd va qorar va dorar-e sayyed-e morteza

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۸/۳
انجام:سبحانه هو المؤثر الاعظم کما ...
کا: حر عاملی، محمد بن حسن، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام[ف: ۵-۱۳۰]

● **منقولاتی از کتاب صحاح** / حدیث / عربی
manqūlātī az k.-e sehāh

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۴۱/۱۳
کا: جمال الدین محمد حسنی، تا: دوشنبه جمادی الثانی۱۱۱۸ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: میشین، ۱ص (۱۲۳)، اندازه: ۲۲/۳×۳۴/۹سم [ف:۲۹/۱-۸۷]

● **منقولاتی از کتابهای مختلف** / داستان / فارسی
manqūlātī az k.-hā-ye moxtalef

امیرخیزی، اسماعیل بن محمد تقی، ۱۲۵۵ - ۱۳۴۴ شمسی
amīr-xīzī, esmā'īl ebn-e mohammad taqī (1876 - 1965)

حکایات و فوایدی است برگرفته از کتب مختلف همچون: نزهت نامه علایی، تاریخ بخارا، بیان الادیان، تاریخ ال برمک، حدود العالم، آثار الوزراء، ابن عقیلی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۹۰
آغاز:آغاز کتاب نزهت نامه علائی از بهر مجلس عالی اعلاه الله. چون مدتی روزگار بپرداختن تألیف؛ **انجام:**مصریان پوشیده و قرمطی و باطنی است در نیشابور نقل آورد، آثار الوزراء ابن عقیلی
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۳۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۳۱-۱۲۲]

● **منقول الاکراد** / فقه / عربی
manqūl-ul akrād

تاریخ تألیف: ۵۳ روز در سال ۱۲۸۲ق
مسائل فقهی را به‌طور مفصل از کتب فقهای شافعی و در موارد خلاف بین فقهای شافعی از فقهای نقل می‌کند، به ترتیب کتب فقهی و هر کتاب شامل چند فصل و در آخر خاتمه‌ای آورده شامل بعضی آیات و احادیث اخلاقی و مسائل اصول فقه به طور مختصر.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۴۴
آغاز:الحمد لله الذی انزل علی عبده الکتاب لنخرج من ظلمات الضلال الی طریق الحق وصوب الصواب؛ **انجام:**ورد السلام وتسمیت العاطس و ... و اجتناب الیهود و اماطة الاذی عن الطریق.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، احتمالاً نسخه مؤلف می‌باشد؛ با نوشته‌ای از مولا احمد در تمجید کتاب، محشی از ابن حجر و شروانی و مؤلف؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۱۹ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲-۱۶۵]

● **منقول التفاسیر** / تفسیر / عربی
manqūl-ut tafāsīr
یوسف بن خضر بن ابی بکر، - ۱۰۰۲ قمری
yūsof ebn-e xezr ebn-e abi bakr (- 1594)
تفسیر مفصل مزجی است که مؤلف از روی تفاسیر اهل سنت (مانند تفسیر بغوی، تفسیر بیضاوی، تفسیر خازن و ...) گزین نموده و بدون ذکر نام مآخذ، به صورت مزجی، تحریر نموده است.مؤلف از اکراد شافعی مذهب است، آن‌گونه که در مقدمه آورده، این تفسیر را برای منطقه خود ترتیب داده، از آنجا که در آن نواحی غیر از تفاسیر «معالم التنزیل» کشاف و «انوار التنزیل» قاضی بیضاوی تفسیری دیگری وجود نداشته و به علت سختی این تفاسیر همگان قادر به استفاده از آنها نبودند. از این رو تفسیری را به درخواست تنی چند از دوستان با استفاده ازسه تفسیر یاد شده،تألیف نموده تا همگان از آن بهره‌مند شوند.مؤلف در دیباچه ضمن تصریح به نام تفسیر به کتاب دیگری از خود در فقه به نام «دلائل المسائل» اشاره می‌کند. (محمود مرعشی)
[ایضاح المکنون ۵۸۴/۲]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۵۲-۵۹/۷۲
آغاز:ماء فیه فاراقه ابلیس ثم جاء الی یحیی یرید جریان کذب علی لسانه فقال له یا یحیی هل بقی فی کوزک من ماء ... و اذکر فی الکتاب فی القرآن مریم اذ انتبذت ای اعتزلت و انفردت و هو بدل من مریم بدل الاشتمال لان الاحیان مشتمل علی ما فیها و المقصود بالذکر
از سوره شریفه مریم تا آخر سوره صافات.در فهرست ناشناس آمده و مؤلف بر اساس نسخه مرعشی ثبت شد؛ خط: نسخ، کا: ابوالوفا بن اویس، تا: ۱۰۸۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۲۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۴۶۴۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۰۷
آغاز:بسمله، الحمدلله الذی انزل علی عبده الکتاب لیکون بشیرا بالنعیم المقیم اهل الطاعة و الایمان ... اما بعد، فیقول العبد: ... ثم اعلم انه قد اتفق آراء اولی الالباب من المسلمین و سائر اهل الکتاب فی ان الحکمة فی انزال الکتب و الرسل؛ **انجام:**الی اجل مسمی، یعنی یوم القیمة لان معناه و لکن یوخر الکاسبین الی اجل مسمی فلا یهلک غیرهم بشوم ذنوبهم ...
جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۳گ، ۲۷سطر (۱۳/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [ف: ۳۷-۴۱۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۰۸
آغاز:کل یوم مائة صلاة و کل، التنوین عوض عن المضاف الیه و کلهم من الاخیار ... و اراد ان یذکر علی عقبه بابا آخر وصف ذکر الجنة و اهلها؛ **انجام:**قرا قل هو الله و المعوذتین ثم مسح بهما فاستطاع من جسده یبدء بهما راسه و وجهه و ما اقبل من جسده یضع ذلک ثلاث مرات و یقال للمعوذتین ... و انا اعوذ بهما و بجمیع کلمات الله ...
جلد دوم تفسیر و از آیه ۴۸ سوره ص آغاز و تا پایان قرآن کریم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه نخستقرن۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۳گ، ۲۷سطر (۱۳/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [ف: ۳۷-۴۱۴]

● **منقول رضائی = اقامة الشهود فی الرد علی الیهود** / کلام و اعتقادات / فارسی
manqūl-e rezā’ī = eqāmt-oš šohūd fe-r radd ‘ala-l yahūd
یزدی جدیدالاسلام، محمد رضا، ق۱۳ قمری
yazdī jadīd-ol-eslām, mohammad rezā(- 19c)
مترجم:حسینی تهرانی، علی بن حسین،۱۲۳۸ - ۱۳۳۵ قمری
اهداء به: ناصرالدین شاه؛ به دستور:میرزا آقا جانی محمد علی کاشانی و سید حسین کاشانی
اصل عبری از میرزا محمد رضای یزدی که در ۱۲۳۸ نومسلمان شده بود و ترجمه آن از سید بن حسین حسینی تهرانی به دستور میرزا آقا جانی محمد علی کاشانی و به دستور حاج سید حسین کاشانی با همکاری محمد جعفر برادرزاده مؤلف نگاشته است، در رد یهود و نصاراست.مؤلف آن را به نام فتح علی شاه ساخته است. نام «منقول رضایی» و در تاریخ تولد مترجم و اسلام مؤلف است.تاریخ تألیف اصل عبری ۱۲۶۶ق است.
[فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۹۹۷؛ الذریعة ۲۶۳/۲و۱۵۲/۲۳]
شرح و حواشی:
۱- شرح منقول رضایی؛ مرکب نیاکی، محمد علی بن محمد مقیم (- ۱۳)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۳۱
آغاز:آغاز دیباچه: بسمله. الحمدلله الذی من علی عباده بارسال السفراء المقربین ...؛ آغاز متن: بسمله. اما بعد چنین گوید امیدوارم به کرم خداوند تبارک و تعالی محمد رضای جدیدالاسلام ساکن دارالخلافه طهران که برادر ارباب دانش و بینش مخفی نماناد که کمترین حقیر فقیر از سلسله علمای بنی اسرائیل؛ **انجام:**در زمان گرانی و قحطی و بی مداخلی و خرج زیادو کمال پریشانی لطف حق شامل آمد تا آنکه به سعی زیاد و فراهم آوردن چند کتاب و کتاب مرحوم میرزا محمد رضا تا آنکه ترجمه نمودیم به خط فارسی نویسانید
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۲۸۸ق؛ با سرلوح، مجدول؛ واقف: آقا میرزا پسر حاجی میرزا سلیمان[ف: ۴-۷۹۴]

● **منقول من کتاب الموالید** /اختر بینی / عربی
manqūl min k.-il mawālīd

منقول از کتاب «موالید» محی الدین یحیی بن محمد مغربی (-۶۸۵ق).

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۱۰/۳

بی‌کا، تا: ۱۸ صفر۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۲۰پ-۲۱پ)، ۲۲ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶-۱۴۵]

● **المنقی** / فقه / فارسی

al-monaqqī

مهجردی، محمد بن یوسف، ق۸ قمری

mahjerdī,mohammad ebn-e yūsof (- 14c)

تاریخ تألیف: ۷۰۷ق

وی در این کتاب فتاوای کتب چهارگانه «المحرر» از عبدالکریم بن محمد رافعی قزوینی (-۶۲۳ق)، «شرح الوجیز» تألیف عبدالکریم مزبور، «الحاوی الصغیر» از نجم الدین عبدالغفار بن عبدالکریم قزوینی شافعی (-۶۶۵ق) و «اللباب» تألیف همین عبدالغفار، که همه آنها از کتب معروف شافعی می‌باشند استخراج و به فارسی ترجمه نموده است. مؤلف در دیباجه آورده: «در فقه ... کتاب‌ها بی حد و عد ساخته‌اند از مطولات و موجزات و اکثر آن به زبان عرب و دانستن زبان عرب موقوف بر تعلم لغت و تصریف و نحو است و همه طلبه علم به آن مشغول شدن و حاصل کردن آن متعذر است علی الخصوص در تاریخ سنه سبع و سبعمایه. خاصه در زمین شبانکاره که بی‌رونقی هر چه تمام‌تر طالب علمان را و ارباب عمائم را روی نموده و هر جا صاحب هنری هست مسلوک و مفلوک مانده هیچ مربی نیست که تربیت اهل فضل کند و بعضی از کتب فقه که به زبان فرس ساخته اند مثل ترجمه و کفایه از مصنفات ... ابومسعود الفراء البغوی ... پسندیده و نیکو است اما همه مسائل را فتوی نکرده است و آنجا که فتوی کرده است بعضی از آن نه موافق فتوی اهل عراق است زیرا او اکثر فتوی برای مر اوزه نوشته و نیز اقوال مختلف مذکور است آنجا و همت طلبه قاصر ... و نیز به زبانی جزل و فصیح انشاء فرموده است و اهل این قطر بر بعضی از آن الفاظ وقوف نمی‌یابند. بنابرین مقدمات ضعیف ترین خلق خدای محمد بن یوسف ... می‌گوید که به واسطه شغلی گذری بر قربات و نواحی شبانکاره افتاده اصحاب تمیز و طلاب عزیز را دیدم که وقوفی تمام بر کلام عرب نداشتند داعیه پیدا شد مرا که کتابی در فقه شافعی سازم به زنان فرس ... بر ترتیب محرر فقه و اقوال ضعیفه نیاوردم ... و کتاب فتاوی این زمان محرر و شرح وجیز و حاوی و لباب است. هر جا که فتاوی هر چهار کتب به هم راست بودفتوی صرف آوردم و هر جا مختلف بود ذکر کردمکه فتوی کدام کتاب چیست ... و جمله مسائل محرر فقه بامزیدی چند از حاوی و شرح وجیر در این کتاب مذکور است ... و نام این کتاب منقی نهادم از برای آنک اقوال ضعیف را از آن دور کردم باشد که این کتاب دستوری باشد اهل تمیز را».

آغاز:الحمدلله الذی اخرج الانسان من حیز العدم الی فضاء الوجود و من علیه بان عجنه بیدیه و نفخ فیه من روحه فامر له الملائکة بالسجود شکر بیشمار و حمد سزاوار آن معبودی که به صنع و قدرت خود آدم و آدمی را از عدم آورد بوجود

[فهرستواره فقه هزار و چهارصد سال اسلامی درزبان فارسی، محمد تقی دانش پژوه ۵۴-۵۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۰

پس از دیباجه، اصول عقایداست و سپس کتاب طهارت آغاز می‌گردد؛ خط: نسخ و تعلیق، کا: علی بن شیخ السعید الشهید محمد بن شیخ ... حسین بن عیسی باکائی، تا: ۸۲۴ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳-۵۲۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۴۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**و تمام مسلمانان را از عذاب دوزخ آزاد گرداناد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان۸۹۶ق؛ مجدول؛ واقف: خواجه شیر احمد تونی؛ جلد: تیماج، ۵۰۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۵۱۶]

۳. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۷۹/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و چون سید بمیرد و از رأس المال آزاد شود نه از ثلث و الله اعلم بالصواب حضرت باری تعالی بغفوری خودش جمیع مسلمانان و این رو سیاه را که راقم این کتاب مستطاب است از آتش دوزخ و از عذاب دنیا و آخرت آزاد و عفو گرداند بحق محمد صلی الله علیه و سلم و آله و ...

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۱۴۹گ (۱ر-۱۴۹ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۱-۷۲]

● **من کتاب اخوان الصفاء** /فلسفه / فارسی
men k.-e exvān-os safā’

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۶۰/۴

خط: نستعلیق، کا: شریف آملی، بهاء الدین، تا: ۹۹۲ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳گ (۷۴پ-۷۶پ)، ۲۷ سطر (۱۳×۱۶)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱۶-۲۵۱]

● **من کتاب الادوار و الشواهد** / کلام و اعتقادات / عربی
min k.-il adwār wa-š šawāhid

منصور الیمن، جعفر بن محمد
mansūr-ol-yaman, ja‘far ebn-e mohammad

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۴۱/۲-ف
نسخه اصل: انجمن اسماعیلی بمبئی؛ خط: نسخ، کا: طاهر بن الحمد المقدس میان صاحب عبدعلی، تا: یک‌شنبه ۷صفر۱۳۸۵ق[فیلمها ف: ۲-۱۰۶]

● **من کتاب الاسرار** / طب / عربی
min k.-il asrār

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۸۷/۴
آغاز:فصل الاوجاع التی یهیج من الدم؛ **انجام:**فانظر الی اقرب فانسب الیه. و السلام (تمت فواید کتاب الاسرار)
خط: نستعلیق، کا: محمدرضا ضیای گلپایگانی، تا: ۱۰۷۵ق؛ چلیپا و از چپ به راست؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲گ (۸۳پ-۸۴پ)، ۲۳سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۸-۵۹۵]

● **من کتاب الاعاذة** /-
min k.-il i‘āḏa

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۷۵/۱۷
بخش کوتاهی از کتاب است بدون نام و نشان مؤلف؛ خط: نستعلیق، کا: مهر علی، تا: باتاریخ۱۲۲۴ق، جا: مراغه؛ ۱ص (۶۲۴پ)، سطور چلیپا (۱۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۶×۳۱/۳سم [ف: ۲۹/۲-۷۰۷]

● **من کتاب الایلاقی فصل تدبیر المولود** / طب / عربی
min k.-il īlāqī faṣl-u tadbir-il mawlūd

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۷۶/۹-ف
نسخه اصل: ش ۱۸۲ فهرست اسناد ونیز؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۵گ (۳۴۱پ-۳۴۵ر)[فیلمها ف: ۳-۲۶]

● **من کتاب بخط قدیم** /- عربی
min k.-in bi-xaṭṭ-in qadīm

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۲/۴۶
آغاز:من کتاب بخط قدیم. قیل کان حبر من احبار بنی اسرائیل لعشاة الرجال والنساء
خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: شنبه ۱۸ شوال۸۵۲ق؛ ۳ص (۱۰۸-۱۱۰)، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف: ۲۹/۱-۳۸۷]

● **من کتاب بخط قدیم** /- عربی
min k.-in bi-xaṭṭ-in qadīm

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۲/۴۸
آغاز:من کتاب بخط قدیم ذکر ان الدنیا اربعة و عشرین الف فرسخ اثنا عشر الفاً للروم و ثمانیة الف للسودان و ثلثة الف للفرس و الف للعرب
خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: شنبه ۱۸ شوال۸۵۲ق؛ ۱ص (۱۱۲)، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف:۲۹/۱-۳۸۷]

● **من کتاب تفسیر مفصل القرآن** / تفسیر / عربی
min k.-i tafsīr-i mufaṣṣal-il qur’ān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۸۵/۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۲گ، ۱۷سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۶-۱۳۱]

● **من کتاب الجرار و لذة الافکار و سلوة الاحزان فی صفة الغلمان** /- عربی
min k.-il jarrār wa laḏḏat-ul afkār wa salwat-ul aḥzān fī ṣifat-il ġilmān

صفی الدین حلی، عبدالعزیز بن سرایا، ۶۷۷-۷۵۰ قمری
safī-yod-dīn-e hellī, ‘abd-ol-‘azīz ebn-e sarāyā (1279 - 1350)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۱۰۱-ف
نسخه اصل: نسخه ش ۲۱۶ کتابخانه تقوی که اکنون در کتابخانه مجلس شورای ملی است ۶۴۶۱۴-۴۵۵۹؛ کا: عبدالحی، تا: ۸۲۲ق، جا: ماردین در شمال عراق[فیلمها ف: ۱-۶۲۲]

● **من کتاب خواص المثلث لارشمیدس** / ریاضیات/ عربی
min k.-i xawāṣṣ-il muṯallaṯ li-arašmīdus

ارشمیدس، ۲۸۷؟ – ۲۱۲ قبل میلاد
aršemīdes (-287 - -212)

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۸۴/۸
خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: قرن ۹ [ف: ۳-۴۴]

● **من کتاب سیف التیجان علی سبیل الالتقاط و من یواقیت المواقیت فی المدح و الذم للثعالبی** / متفرقه / عربی
min k.-i sayf-it tījān ʻalā sabīl-il iltiqāṭ wa min yawāqīt-il mawāqīt fi-l madḥ wa-ḏḏam li-ṯ-ṯaʻālibī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۲۳-ف
نسخه اصل: نسخه ش ۲۱۶ کتابخانه تقوی که اکنون در کتابخانه مجلس شورای ملی است ۶۴۶۱۴-۴۵۵۹؛ کا: عبدالحی، تا: ۸۲۲ق، جا: ماردین در شمال عراق[فیلمها ف: ۱-۶۱۹]

● **من کتاب طالع الموالید للبدر الطبری** / هیئت / عربی
min k.-i ṭāliʻ-il mawālīd li-l-badr-iṭṭabarī
از کتاب طالع الموالید اثر بدر طبری در بیان هیلاجات و عطایای کواکب بروج. چندین فصل است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۸۱/۴
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۷گ (۸۵-۱۳۱)، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۶-۶۴۰]

● **من کتاب قدیم من خزانة السید رضی الدین بن طاوس بالمشهد الکاظمی صلوات الله علی مشرفه** / حدیث / عربی
min k.-in qadīm-in min xazānat-is sayyid raḍī-yid-dīn ibn-i ṭāwūs bi-l-mašhad-il kāẓimī ṣalawāt-ul-lāh ʻalā mašraf-i-h

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۲/۳۵
خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: شنبه ۱۸ شوال۸۵۲ق؛ ۲ص (۹۱-۹۲)، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف:۲۹/۱-۳۸۶]

● **من کتاب القلم** / ادبیات / عربی
min k.-il qalam
ظاهری، محمد بن داود، ۲۵۵ - ۲۹۷ قمری
zāherī, mohammad ebn-e dāvūd (870 - 910)
نظم و نثر فارسی است و بسیار سودمند.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۶۰-ف
نسخه اصل: نسخه ش ۲۱۶ کتابخانه تقوی که اکنون در کتابخانه مجلس شورای ملی است ۶۴۶۱۴-۴۵۵۹؛ کا: عبدالحی، تا: ۸۲۲ق، جا: ماردین در شمال عراق؛ ۲۳گ (۲۱۶ر-۲۳۸ر)[فیلمها ف: ۱-۶۲۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۵۸-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۶۲۰]

● **من کتاب المشاهدیة** /-
min k.-il mašāhidīya

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۸۷/۳
از قول حاج عبدالله سیاح هندی؛ خط: نستعلیق بد، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۶۲ق[ف: ۷-۴]

● **من کتاب الملح و الفوائد من کلام الوزیر ابن الناقد** / ادبیات / عربی
min k.-il milḥ wa-l fawā'id min kalām-il wazīr ibn-in nāqid

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۱۳-ف
نسخه اصل: نسخه ش ۲۱۶ کتابخانه تقوی که اکنون در کتابخانه مجلس شورای ملی است ۶۴۶۱۴-۴۵۵۹. با عنوان «المملوک» و مطایبات عربی است و منشآت زمان مستعصم است؛ کا: عبدالحی، تا: ۸۲۲ق، جا: ماردین در شمال عراق[فیلمها ف: ۱-۶۱۶]

● **من کتاب الوصیة علی الاقطاع** /- عربی
min k.-il waṣīyya ʻala-l aqṭāʻ

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۴۸-ف
نسخه اصل: نسخه ش ۲۱۶ کتابخانه تقوی که اکنون در کتابخانه مجلس شورای ملی است ۶۴۶۱۴-۴۵۵۹؛ کا: عبدالحی، تا: ۸۲۲ق، جا: ماردین در شمال عراق[فیلمها ف: ۱-۶۲۰]

● **من کثرت عنهم الروایة من الرجال و لاذکر لهم فی کتب الجرح و التعدیل** / رجال / عربی
man kaṯurat ʻan-hum-ur riwāya min-ar rijāl wa lā-ḏikra la-hum fī kutub-il jarḥ wa-t taʻdīl

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۵۱/۸
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲ص (۲۸۵-۲۸۶)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۵-۶۱]

● **من کلام ابن جزری** / قرائت / عربی
min kalām-i ibn-i jazarī

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۹/۴
آغاز:قال الامام ابوالحسن علی بن محمد السخاوی فی کتابه جمال

القرآء
خط: نسخ، کا: مصطفی بن محمد، تا: ۱۲۱۳ق؛ ۱ص (۱۷۰)، ۲۳ و ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۲×۳۱/۳سم [ف: ۵-۹]

● **من کلام ابی النجیب** / عرفان و تصوف / عربی
min kalām-i abi-n najīb
سهروردی، عبدالقاهر بن عبدالله، ۴۹۰ – ۵۶۳ قمری
sohravardī, ʻabdolqāher ebn-e ʻabd-ol-lāh (1098-1168)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۴/۷-ف
نسخه اصل: احمد ۳ ش۲۶۴۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ رمضان۸۲۲ق؛ ۲گ (۳۳۸-۳۳۹)، ۱۳سطر[فیلمها ف: ۱-۴۳۵]

● **من کلام ابی معشر فی دلالات الاشخاص العلویة** / هیئت / عربی
min kalām-i abī maʻšar fī dilālāt-il ašxāṣ-il ʻalawīyya
ابومعشر فلکی، جعفر بن محمد، ۱۷۲ – ۲۷۲ قمری
abū-maʻšar-e falakī, jaʻfar ebn-e mohammad (789-886)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۳۱/۲
آغاز:بسمله. و صلی علی سیدنا محمد ... من کلام ابی معشر رحمه الله فی دلالات الاشخاص العلویة الدالة علی الاحداث الکاینة فی عالم الکون و الفساد من جهة محلها عند طوالع البوادی القرانیة و غیرها و هو ثمان مقالات و ثلاثة و ستون فصلا. المقالة الاولی فی کیفیة النظر من جهة القرانات لظهور الانبیاء؛ **انجام:**و فرداریة القمرط سنین ط سنین انتهی کلام ابی معشر و هو آخر کلامه.
خط: نسخ، کا: مازندرانی، اسفندیار، تا: ۱۶ ربیع الاول۱۰۳۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۹۴گ (۶پ-۱۹۹ر)، ۱۴سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۸-۶۴۸]

● **من کلام ارسطو** /- عربی
min kalām-i arasṭū
ارسطو، ۳۸۴ – ۳۲۲ ؟ قبل میلاد
arastū (-384 - -322)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۳/۳۴-ف
نسخه اصل: بغداد لی وهبی ش ۲۰۲۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۱۸۰ر)[فیلمها ف: ۱-۵۱۹]

● **من کلام امیرالمؤمنین (ع)** / حدیث / عربی
min kalām-i amīr-il-mu'minīn
از حضرتش درباره تهیدست و دانشمند پرسیدند فرمودند اگر فقیر دارای این صفات باشد از فقیه برتر است: صائم، کم‌سخن، کم‌خواب، ذاکر و ... . متن عربی مترجم به فارسی زیرنویس است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۸۸/۱۵
خط: نسخ خوش، کا: معز الدین محمد بن سلطان محمد قاری نیریزی، تا: ۱۰۸۵ق؛ دارای سرلوح، مجدول؛ واقف: محمد حسام واعظی، ۱۳۹۷؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۵-۵۵۷]

● **من کلام بعض الافاضل فی تحقیق اقوال الحقة و غیره** / کلام و اعتقادات / عربی
min kalām-i baʻḍ-il afāḍil fī taḥqīq-i aqwāl-il ḥaqqa wa ġayr-i-h

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۴۱/۲
آغاز:ذهب الاشاعرة الی ان الله سبحانه صفات موجودة قدیمة زائدة علی ذاته. فهو عالم بعلم قادر بقدرة مرید بارادة و علی هذا القیاس. وذهب الحکماء الی ان صفاته سبحانه عین ذاته لا بمعنی ان هناک ذاتاً و له صفة و هما متحدان؛ **انجام:**فهی بالنسبة الی المقدورات قدرة و بالنسبة الی المرادات ارادة و هی واحدة لیس فیها اثنینیة بوجه من الوجوه. من افادات مولانا عبدالرحمن جامی.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۹ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱ص (۴پ)، ابعاد متن: ۹×۲۰، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۰-۳۷۷]

● **من کلام ثیاذوق الحکیم فی حفظ الصحة** / طب / عربی، فارسی
min kalām-i ṯīyāḏūq-il ḥakīm fī ḥifẓ-iṣṣiḥḥa
عادل خراسانی، عادل بن علی، ق ۱۰ قمری
ʻādel-e xorāsānī, ʻādel ebn-e ʻalī(- 16c)
به نظم عربی با ترجمه منظوم عادل شیرازی.
آغاز:توق اذا ما استطعت ادخال مطعم ×× علی مطعم من قبل فعل الهواضم / تا طعامی نگذرد از معده بر بالای آن ××گر نبات سواده مینوشی بود عین زیان
انجام:فان بها اوصی الحکیم ثیاذق ×× اخا الحزم نوشروان ملک الاعاجم / بهر نوشروان شاه شاهان جهان ×× این وصیتها ثیاذق کرد در حکمت بیان / از حیات زندگانی گر تمتع بایدت××نظم عادل یادگیرای نور چشم مردمان
[نشریه ۴۱۲/۳]

تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۹۶/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی[نشریه: ۳-۴۱۲]

● **من کلام خواجه نظام الملک** / اخلاق / فارسی
men kalām-e xāje nezām-ol-molk

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۳۴/۱۶
آغاز:اگر ساکنان عرصه خاک از روی حقیقت
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱ص (حاشیه ۳۲۰)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱-۱۵۳]

● **من کلام سقراط** / فلسفه / عربی
min kalām-i suqrāṭ
سقراط، ۴۶۹ - ۳۹۹ قبل میلاد
soqrāt (-469 - -399)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۵۹/۱۶-ف
آغاز:النفس الکریمة تحب الخیر ... کان لغیره اعشق
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۶۳۶ق؛ ۱۴سطر[فیلمها ف: ۱-۶۱۳]

● **من کلام سقراط الحکیم (فی ان) السنة حسنة ولکن الفلسفة افضل منها لان الفلسفة تعرفنا ترک الاثم و السنة تقسر علی ذلک** / فلسفه / عربی
min kalām-i suqrāṭ-il ḥakīm (fī anna-s) sunna ḥasana walākin-al falsafa afḍalu min-hā li-anna-l falsafa ta‘rifunā tark-al iṯm wa-s sunna taqsiru ‘alā ḏālik
با این توضیح: «جواب الصاحب الصدر الکبیر فخرالدین جعفر بن مکی بن علی بن سعید عن هذا للفصل فقال اجمع العالم من متدین بشرع او فیلسوف الی ان النبی افضل من من الفیلسوف نفسا ... و هو لایوجد فی - الفلسفة و الحمدلله کثیرا کما هو اهله و مستحقه و السلم».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۵۹/۴-ف
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۶۳۶ق؛ ۱۷ سطر (۱۰×۱۴)[فیلمها ف: ۱-۶۱۰]

● **من کلام شاه نعمت الله ولی در خصوص کرسی نامه خود** / پاسخ پرسشها / فارسی
men kalām-e šāh ne‘mat-ol-lāh-e valī dar xosūs-e korsī-nāme-ye xod
نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری
ne‘mat-ol-lāh-e valī, ne‘mat-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (1330 - 1431)

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۵/۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با یادداشتی به خط محمد مهدی تفنگدار محلاتی متخلص به فدائی مورخ ۱۳۱۴؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۱-۴۹۴]

● **من کلام الشیخ الرئیس** / فلسفه / عربی
min kalām-iš šayx-ir ra’īs

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۵۹/۱۱-ف
آغاز:قال الحکمة استکمال النفس الانسانیة بتصور الامور و التصدیق بالحقایق النظریة و العلمیة علی قدر الطاقة الانسانیة من کلام بعض الحکماء ...
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۶۳۶ق؛ ۲گ (۱۰۴پ-۱۰۵ر)، ۱۷ سطر (۱۰×۱۴)[فیلمها ف: ۱-۶۱۲]

● **من کلام عبدالله بن المطیع** / مواعظ / فارسی
men kalām-e ‘abd-ol-lāh ebn-el motī‘

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۹۸/۱۸
پند است؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق؛ ۵گ (۸۹-۹۳)، ۱۷سطر (۱۱×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۴سم [ف: ۱۶-۶۴۸]

● **من کلام علما و حکما** / مواعظ / فارسی
men kalām-e ‘olamā va hokamā
مؤلف درآغاز رساله گفته است: این رساله شامل خلاصه‌ای از احوال واعمال حکماست درده «فصل» و «خاتمه».

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۴۲/۲
آغاز:الحمدلله علی افضاله ... اما بعد بدان که این رساله‌ای است مشتمل بر خلاصه احوال علما واتفاق اعمال حکما منطوی؛
انجام:ده، با حلق خدا مشفق ومهربان بودن وحسد وبخل نداشتن.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵گ، اندازه: ۸۰×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۶۰]

● **من کلام علی فی الفقیر و المؤمن** / حدیث / عربی و فارسی
min kalām-i ‘alī fi-l faqīr wa-l mu’min

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۹۸/۲۴
با ترجمه فارسی؛ بی‌کا، تا: ۹۲۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲ص (۱۱۹-۱۲۰)، ۲۰سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۹-۱۰۰۶]

● **من کلام فیثاغورس و سقراط و ما کتب فیلسوف الیه و کلام افلاطون** / فلسفه / عربی، فارسی، هندی
min kalām-i fīṯāġūris wa suqrāṭ wa mā kataba faylasūf ilayh wa kalām-u aflāṭūn

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۱۴/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۱۲ق[ف: ۶–۳۰]

● **من کلام قدوة السالکین المولوی** / عرفان و تصوف / فارسی
men kalām-e qodvat-es sālekīn-el mawlavī
مولوی، جلال الدین محمد بن محمد، ۶۰۴–۶۷۲ قمری
mowlavī, jalāl-od-dīn mohammad ebn-e mohammad (1208 - 1274)
از مولوی و برخی این گفتار را از سید شاه محمد گیسودراز میدانند داستانی است به نثر.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۳۲
آغاز: و تلک الامثال نضر بها اللناس لعلکم تتذکرون؛ **انجام:** ایشان بیرون شدیم و بر در خانه بخفتیم و بفروان شدیم ارباب تصرف و او لو الالباب و سرداران فقیر این حالات را باز نمایند
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۱۷۱پ)[ف: ۱۵–۱۴۵]

● **من کلام مولانا جلال الدین محمد الرومی** / عرفان و تصوف / فارسی
men kalām-e mowlānā jalāl-ed-dīn mohammad ar-rūmī
مولوی، جلال الدین محمد بن محمد، ۶۰۴ – ۶۷۲ قمری
mowlavī, jalāl-od-dīn mohammad ebn-e mohammad (1208 - 1274)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱/۴-عکس
آغاز: اوصیک بتقوی الله
بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۵۹۲ر)[فیلمها ف: ۳–۲۱۵]

● **من کلام میر سید علی همدانی** / عرفان و تصوف / فارسی
men kalām-e mīr sayyed ‘alī-ye hamadānī
همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ – ۷۸۶ قمری
hamadānī, ‘alī ebn-e mohammad (1315 - 1385)

کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:۱۱/۱
«بدان که میخانه و خمخانه و شرانجانه باطن عارف کامل را گویند ...» و اشعاری از نوایی؛ خط: شکسته نستعلیق بدخط، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق[نشریه: ۱۱–۹۵۳]

● **من کلام النصیریة و الاسحاقیة و هم غلاة الشیعة** / کلام و اعتقادات / عربی
min kalām-in naṣīrīya wa-l isḥāqīya wa hum ġulāt-iš šī‘a

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۴۸/۴-ف
نسخه اصل: کوپرولو ش ۹۰۲؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص[فیلمها ف: ۲–۲۱۰]

● **من کلامه ایضا** / عرفان و تصوف / عربی
min kalām-i-hī ayḍ-an
سهروردی، عمر بن محمد، ۵۴۲ – ۶۲۲ ؟ قمری
sohravardī, ‘omar ebn-e mohammad (1148 - 1226)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۸/۸-ف
بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۶۸پ–۷۰ر)، ۲۷سطر[فیلمها ف: ۱–۵۱۴]

● **من کلمات امیرالمؤمنین علی و لطائف المولی نصیرالدین الطوسی** / شرح حدیث / عربی – فارسی
min kalamāt-i amīr-il-mu’minīn ‘alī wa laṭā’if-il mawlā naṣīr-id-dīn aṭ-ṭūsī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۰/۱۴-ف
نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 5321. به نثر و نظم او. با یک دیباچه فارسی با شعرهای مجنون؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰سطر[فیلمها ف: ۱–۵۲۶]

● **من کلمات سلطان العارفین و برهان الموحدین ابی یزید بسطامی** /عرفان و تصوف / عربی
min kalamāt-i sulṭān-il ‘ārifīn wa burhān-il muwaḥḥidīn abī yazīd-i basṭāmī
بایزید بسطامی، طیفور بن عیسی، ۱۸۸؟ – ۲۶۱ قمری
bāyazīd-e bastāmī, tayfūr ebn-e ‘īsā (805 - 876)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۹۸/۹
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳گ (۷۶ر–۷۸پ)، اندازه: ۱۳×۱۶/۵سم [ف: ۱۶–۴۸۵]

● **من کلمات الشیخ الکامل سعدالدین الحموی** / عرفان و تصوف / عربی
min kalamāt-iš šayx-il kāmil sa‘d-id-dīn al-ḥimawī
حموی، محمد بن مؤید، ۵۸۶ – ۶۴۹ ؟ قمری

hamavī, mohammad ebn-e mo’ayyed (1191 - 1252)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۲۱/۱۶-ف

نسخه اصل: مجلس ش ۱۲۶ (۳۵۱/۲ ش ۵۹۴). نثر و نظم عربی؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۷۲۵]

● **من کلمات الشیخ مجد الدین محمد الاسفزاری /** عرفان و تصوف / فارسی

men kalamāt-eš šeyx majd-ed-dīn mohammad al-esfazārī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۴۱/۶

در عرفان درسه فصل، در فرهنگ ایران زمین (۳۱۹/۱۴-۳۳۷) چاپ شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، ۴گ (۷۱پ-۷۴پ)، ۱۷سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۶-۴۳۶]

● **من لایحضره الادیب = شرح شافیه /** صرف / فارسی

man lā-yahzor-o-ho-l adīb = š.-e šāfīye

شیرازی، ابوالحسن بن محمد باقر

Šīrāzī, ab-ol-hasan ebn-e mohammad bāqer

وابسته به: الشافیة فی الصرف؛ ابن حاجب، عثمان بن عمر (۵۷۰-۶۴۶ق)

برای فرزندش محمد و در زمان حاکم محسن خان نوشته:شرح شافیه ابن حاجب است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۱۶

آغاز:بسمله، صرف مصدر لسان بحمد اصل واحد بی شبه و مثالی سزاوار است؛ **انجام:**و اما حتی را بجهت حمل آ ن بر الی زیرا که بمعنیالی است در غایت و انتها تمام شد ترجمه شافیه بحول و قوة الهی و برکت حضرت ختمی پناهی و آل ابرار و اصحاب اخیار او صلوات الله و سلامه علیه و علیهم اجمعین بید مترجم مذنب عاصی ذلیل محتاج بمغفرت رب جلیل.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۱۷سطر (۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [ف: ۵۱-۱۵۹]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۳۵۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ ۲۹گ، اندازه: ۱۶/۴×۲۵/۲سم [رایانه]

● **من لایحضره الامام = فهرست وسائل الشیعة /** فهرست / عربی

man lā-yaḥḍar-u-h-ul imām = fihrist-u wasā’il-iš šī‘a

حر عاملی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ - ۱۱۰۴ قمری

horr-e ‘āmelī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1693)

وابسته به: تفصیل وسائل الشیعة الی تحصیل مسائل الشریعة = وسائل الشیعة؛ حر عاملی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۱۰۴ق)

تاریخ تألیف: شب جمعه ۲۷ ذیحجه۱۰۸۸ق

در ابتدای این فهرست، قسمتی از خطبه و دیباچه کتاب وسائل و همچنین فهرست مدارک آن کتاب ذکر و سپس فهرست مفصل و مبسوط آن که شامل تمامی عناوین و ابواب آن کتاب است با اشاره به تعداد احادیث هر باب شروع گردیده است. (عبدالحسین حائری)

آغاز:الحمدلله الذی سهل لنا تحصیل علوم الدین، و یسرلنا معرفة احکام الشرع ... اما بعد، فیقول الفقیر الی الله ...

انجام:لاقدر علی استخراج کل ما فیها بالتمام و فیما اوردته کفایة لمن اراد العمل باحکامهم (ع). و الحمدلله رب العالمین و الصلاة ...

چاپ: (ج۲،جزء۳-۴): دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۲۴ق، رحلی، ۷۵ص؛ (ج۳،جزء۵-۶): ۱۳۱۴ق(چاپ دوم)، ۵۴ص (صص۳-۵۶)؛ ایران، سنگی، ۱۳۱۴، رحلی، ۶۲ص(۱-۶۲)؛ ایران، سنگی، ۱۲۶۹، رحلی؛ (ج۲،جزء۳-۴): ایران، سنگی، ۱۳۱۳، رحلی، ۶۱ص (۱-۶۱)

[الذریعة ۳۹۹/۱۶و۴۰۰و۲۳۰/۲۲؛ ریحانة الادب ۳۱/۲؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۲۰/۴]

شروح و حواشی:

۱- هدایة الاحکام و بدایة الانام = من لا یحضره الامام (ترجمه) = الحسنیة؛ هروی مشهدی، محمد حسن بن محمد صالح (-۱۲)

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۶

نسخه اصل: کتابخانه ملی ملک-تهران ۱۰۰۶ [این نسخه اصل با عنوان «تفصیل وسائل الشیعة الی تحصیل مسائل الشریعة» در این فهرستگان معرفی شده است]؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۲۷ ذیحجه۱۰۸۸ق؛ ۵۴۲ص[عکسی ف: ۱-۱۵۴]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «عبده الراجی محمد حسن ۱۲؟۲» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۹۴گ، ۲۲سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۲-۲۴۷]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۱؛ توسط محمد تقی بن محمد مقیم قائنی در ۱۱۰۵ق، تصحیح و مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۳۱۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۳۵]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۴

همان نسخه بالا[اهدائی ف: -۲۳۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۱۳

آغاز:هذا المرام جهدی و أعملت فکری فی تصحیحه و تهذیبه و تسهیل الأخذ منه و اتقان ترتیبه
خط: نسخ، کا: ابو محمد مظفر علی بن قربانحسن بن مظفر بن بیک علی بن حمزه علی فهنانجی از قرای طبس کیلکی، تا: شنبه ۶ صفر۱۰۹۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۱۹گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۲-۱۸۸]

۵. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۳۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ واقف: حاج محمد جعفر پسر نورای سبز مسجدی، ۵ ربیع الاول۱۱۰۶ [نشریه: ۶-۳۴۶]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۵۸
آغاز: ... احیاء الموات، کتاب اللقطة، کتاب الفرائض و المواریث ... ابواب مقدمة العبادات، باب وجوب العبادات؛ **انجام:**و عن محمد بن اسلم عن محمد بن ... بن عبدالرحمن قال سألنا ابا الحسن ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، مصحح، محشی با نشان «۱۲وسائل، ۱۲مصباح، ۱۲ص» و غیر آن؛ در تملک یکی از نوادگان مؤلف بوده و یادداشت وی چنین است: «هو الغفور، هذه نسخة وحیدة فریدة من کتاب خلاصة الوسائل لجدنا المحدث العلامة الحر العاملی قدس سره»؛ ۲۸۸گ، ۲۱سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۳۴-۷۵۲]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۶۲
آغاز:تم الجزو الثانی من کتاب تفصیل وسایل الشیعة فهرست الجزء الثالث کتاب الزکاة ابواب ما تجب فیه و ما تستحب، باب و جوبها؛ **انجام:**باب ۱۰۰، جواز الوصیة للصغیر فیه حدیث و اشارة الی ما مر من العموم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «بهاء» و «۵» و «منه»، این بهاء ظاهراً همان بهاء الدین محمد حسینی مختاری نائینی است؛ مهر: «محمد باقر الحسینی» (بیضی)؛ جلد: مشمعی، ۱۷۷گ، ۱۵سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳۲-۴۳۳]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۱۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: محمد اسحق بن ملا ابراهیم رادکانی در ۱۱۷۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۹۵گ، ۲۶سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۹-۹۴۶]

۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷۲۳
آغاز:برابر
ج ۱، از آغاز تا باب تحریم منع المؤمن شیئا از ابواب فعل المعروف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۱۷۸گ، ۱۹ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳-۹۸۳]

۱۰. اصفهان؛ اصفهان؛ شماره نسخه:۱۴۳
خط: نستعلیق، کا: زین العابدین پسر سید ابوالقاسم موسوی خوانساری، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۱۱-۹۰۹]

۱۱. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۲۵
تجارت تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: گویا عصر مؤلف، قرن۱۲؛ با نسخه خط مؤلف مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲-۲۶۸]

۱۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۳
آغاز:اختیار البکر الحسناء الخلق الجمیله الصالحة الولود الودود المعینة لزوجها الفیفة الغلمة المطیعة
فهرست جزء پنجم و ششم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۱۸۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱-۵۵]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۹۱۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**باب عدم تحریم الخل و ان الخمر اذا انقلبت خلا حلت فیه احد عشر حدیثا و اشاره الی مامرو فیه جواز امساک الخمر اذا انقلبت خلا باب حکم
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۲۹۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۵سم [ف: ۲۶-۵۸۴]

۱۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۶۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: جعفر بن محمد حسین خوانساری، تا: قرن ۱۲؛ در هامش صفحه آخر آمده: «هو حسبی بلغ ثلثة اجزاء من آخره مقابلة مع نسخ الوسائل بخط المصنف رحمه الله و کتبه العبد ابوالقاسم بن المرحوم السید حسین الموسوی عفی عنهما زبهما الغنی و المرجو من الناظرین فیه الدعاء»، مصحح، مقابله شده؛ ۳۱ سطر (۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۴-۱۸۸۴]

۱۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۳۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**باب ان فی الاسنان الدیة و انها تقسم علی ثمان و عشرین و کیفیت القسمة ... هی اثنتی عشر و کل.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ واقف: محمد قزوینی، شوال ۱۱۸۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۹۶گ، ۲۳سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: -۳۶۰]

۱۶. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۶۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**و ان کان قاطعاً فیه حدیثان و اشاره الی مامر استحبابه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۲۳سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: -۳۰۹]

۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۹۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد اکبر پسر محمد حسن تربتی حیدری، تا: ۱۴ شعبان۱۱۰۹ق؛ اهدایی: وزیری؛ ۲۶۶گ، ۲۳سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲-۵۹۰]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: تونی، محمد رضا بن عزیز الله، تا: ۱۱۱۳ق؛ یادداشتی به امضای ابراهیم بن محمد تقی حسینی به تاریخ ۱۱۱۳ق متضمن گواهی بر تصحیح و مقابله این نسخه با نسخه

اصل که به خط مصنف بوده؛ جلد: تیماج، ۴۶۹ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۴-۴۱۹]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد اشرف بن محمد هاشم مشهدی، تا: ۷ صفر ۱۱۲۱ق؛ ۲۵۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲۵-۱۳۶]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الصلوة علی محمد و آله الطاهرین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ صفر۱۱۵۴ق، جا: مشهد رضوی؛ مجدول، مصحح، مقابله شده؛ واقف: نایینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: مقوا، ۱۴۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵-۲۳۵]

۲۱. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۸۸ فیاض

خط: نسخ، کا: معصومعلی بن میرزا خان جویائی، تا: غره شوال۱۱۶۴ق، جا: تبادکان مشهد رضوی؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: -۲۳۷]

۲۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۱۷

خط: نسخ، کا: قاینی، محمد صادق بن محمد تقی، تا: شعبان۱۱۷۱ق، برای ملامحمد حسن؛ محشی با نشان «منه، مجمع»؛ تملک: محمد بن حسن مشهدی ابن محمد علی با تاریخ ۱۲۲۴؛ ۲۲۲گ، ۲۵ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: -۶۲۵]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۴۷

آغاز:عن ابی عبدالله علیه السلام قال قال امیرالمومنین علیه لیس بین الرجل و ولده ربا و لابین السید و عبده ربا؛ **انجام:**عن ابی جعفر علیه السلام قال من اوصی بوصیته لغیر الوارث من صغیر و کبیر بالمعروف غیر المنکر فقد جازت وصیة اقول و تقدم ما یدل علی ذلک عموما

از «باب ان الحنطة و الشعیر جنس واحد» تا پایان کتاب وصایا؛ خط: نسخ، کا: درازی بحرانی، ابراهیم بن عیسی، تا: جمعه ۱۹جمادی الاول۱۱۷۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۰۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶-۵۸۵]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۷۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۷۳ق؛ کاغذ: دولت آبادی، ۵۲۳ص (۱-۵۲۳)، ۹سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۹-۲۶۶]

۲۵. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: حسین بن علی الزجاج، تا: یک‌شنبه ۲۰ ربیع الاول۱۱۸۱ق[تراثنا: س۱۸ش ۱و۲-۲۴۲]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۳ معزی

آغاز:بسمله. حمدله. و صلی الله علی خیر خلقه محمدو آله الطاهرین. اما بعد فهذه نواد فی هذا الکتاب و فی غیره لها ابواب نوردها علی ترتیب حروف ... باب الجاء استجباب دعاء الخصم؛ **انجام:**و برابر

ج۲؛ خط: نسخ، کا: شبر بن محمد محمدی موسوی، تا: ذیقعده۱۱۸۵ق؛ محشی از شبر بن محمد الموسوی؛ تملک: عبدالواحد بن شیخ راشد العبودی ساکن نجف اشرف، محمدحسین بن حاج محمدمهدی، شبر موسوی؛ جلد: تیماج، ۳۰۶گ، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳۹-۱۹۷]

۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۵-۱/۱۴۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**قبل الیأس من عدم الحمل فیه حدیثان واشارة إلی ما یأتی فی التجارة وفیه انه اذا اعاد ترکت الصلوة

از اول تاباب حکم ذهاب حیض المرأة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ تملک: عبدالله بن حاجی محمد رضا بن آغا محمد باقر مازندرانی؛ مهر: «الواثق بالله الغنی عبده مرتضی الحسینی ۱۲۵۰» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۵۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۸-۴۶۴۶]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷۹۶

آغاز:بسمله. کتاب الحج ابواب؛ **انجام:**السادسة فی ذکر الشهادة (شهادة) جمع کثیر من علمائنا ... فی الشهادة بأن احادیث کتبنا المعتمدة محفوفة بالقرائن و عبارة ابن

جلد دوم فهرست وسائل الشیعه و مشتمل بر فهرست ابواب کتاب حج تا آخر وسائل الشیعه (به جز ۶ فائده آخر) است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: مقوا، ۲۳۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۳۵]

۲۹. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۲۱/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۲۸گ (۱پ-۱۲۸پ)، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳-۵۳۶]

۳۰. اصفهان؛ شفتی، مهدی؛ شماره نسخه:۵۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۱۲۳۲ق؛ واقف: بهرام بیگ، جمادی الاول ۱۲۹۶؛ ۴۰۴گ، ۱۷سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: -۱۹۱]

۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۴۹-۲۰/۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسن بن محمد ابراهیم، تا: ۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۵گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۶۴۶]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۲۲

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی رضا بن محمد تقی ازغدی، تا: دوشنبه ۱۳ ذیحجه ۱۲۵۰ق؛ تملک: محمد هاشم ابن هدایة الله بن محمد مهدی بن هدایة بن هدایة الله حسینی موسوی؛ جلد: تیماج، ۲۴۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۱۷۶]

۳۳. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۶۵

آغاز:کتاب التجارة أبواب مقدماتها باب استحبابها واختیارها علی اسباب الرزق فیه اثنا عشرحدیثاً

از ابتدای کتاب التجارة تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ع وقفنامه کتاب از «سید جواد قائنی» توسط «سید جواد جواد زاده» در۱۷ ربیع الاول

۱۳۹۲؛ واقف: سید جواد قائنی؛ ۱۵۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۵۵]
۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۰۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: اسماعیل بن عبدالله، تا: ۱۲۵۷ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه ره»؛ یادداشت انتقال نسخه به سال ۱۲۸۱ به محمد علی ابن محمد صادق موسوی خوانساری با مهر «بن محمد صادق محمد علی الموسوی» (بیضی)؛ همراه با نقل صورت اجازه صاحب حدائق به سید نورالله حائری به سال ۱۱۵۰ نوشته شده توسط محمد علی موسوی در کربلا؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۴گ، ۲۳سطر (۸/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶-۳۱۱]
۳۵. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۱۲۱
خط: نسخ، کا: معصوم علی بن میرزا خانی جویانی، تا: ۱۲۶۴ق، جا: تبادکان مشهد رضوی[نشریه: ۷-۷۰۱]
۳۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۳۷۷
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: محمد مهدی بن سید محمد رضوی با مهر: «محمد مهدی بن محمد رضوی»؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳ و۲۴ سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۲-۲۳۳]
۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۱
آغاز:برابر؛ **انجام:** ثلاثة و ثلاثون و ثلث و فی
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: ملا محمد اسمعیل، ۲۸اسفند ۱۳۰۹؛ جلد: تیماج، ۲۳۴گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [ف: ۵-۲۳۶]

● من لایحضره الانیس / کلام و اعتقادات / فارسی
man lā-yahzor-o-ho-l anīs

هروی، محمد بن مؤمن، ق۱۳ قمری
heravī, mohammad ebn-e mo’men(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۹۷ق
در اعتقادات مبدأ و معاد به زبان بازاری و ساده که درک آن برای عموم آسان باشد، مشتمل بر روایات شیعی و اشعاری چند درهامش، سبک انشاء و جمله مطالبی که ضمن آن آمده نمودار خوبی از طرز زندگانی آن روزگار است. گفتارها تحت عنوان «نور چشم» به صورت محاوره آمده و در میان به مدح ناصر الدین شاه قاجار به اجمال پرداخته است.
آغاز:نور چشم از باب اینکه به بچه‌ها بگوئی کتاب من پشت کتابش هم حاشیه دارد و کتابهای شما ندارد اسم این حاشیه را حاشیه پشت کتابی بگذار ... بسمله. نور چشم هدایة الله بموافقت بعضی از طلاب محض اینکه نگوئی چرا کتاب من پشت کتابی ندارد گوش نما ... بسمله الحمدلله الذی عرفنی نفسه ... نورچشم هدایة الله اولا خداوند عالم تو را عالم ربانی نموده بکمال عمر طبیعی رساند بمحمد ... و ثانیاً آگاه باش ...
انجام:اطفاً السراج فقد طلع الصبح و تمت کلمة ربک صدقا و عدلا.
[فهرستواره منزوی ۶/۶۳۷]

۱. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۱۱۳
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق[نشریه: ۷-۷۰۱]
۲. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۱۶ فیاض
آغاز:برابر
خط: شکسته، نستعلیق، کا: محمد رضا، تا: ۱۲۹۸ق؛ با یادداشتی به خط مؤلف با امضای: خادم کشیک اول آستانقدس رضوی شیخ محمد بن حاج مومن هروی یا محمد، اللهم صل علی محمد وآل محمد؛ ۱۲ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: -۲۳۷]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: موسوی گلپایگانی، ابوتراب، تا: ۱۳۲۱ق؛ حاشیه‌هایی در آن هست به خط همو که پندهایی است به نام «نور چشم»؛ در پایان خط تعلیق نگارنده (هروی) دیده می‌شود: «هذا بعض مقالانی فی اللیل و انا العبد الاقل خادم کشیک الاول فی آستان المقدس الرضوی الشیخ محمد بن جناب الحاج ملا مؤمن الهروی اوتیا کتابهما یمینیا و حو سباحسابا یسیرا»؛ جلد: تیماج، ۵۳گ، ابعاد متن: ۷/۵×۱۳/۵، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳-۶۸۰]

● من لایحضره التقویم = منظومه در اختیارات / ادبیات / فارسی
man lā-yahzor-o-ho-t taqvīm = mnz. dar extīyārāt

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۳۵۲
آغاز:هرگهی کاید بتائید خدای لم یزل؛ **انجام:**انچه در برداری انرا جملهت بخشیدن بمن
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق، جا: بادکوبه[رایانه]

● من لایحضره الدواء / طب / عربی
man lā-yaḥḍur-u-hu-d dawā’

بدل بن اسحاق
badal ebn-e eshāq

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۱۶/۱۰۳ عکسی
نسخه اصل: کتابخانه کوپریلی، ترکیه، ش ۱۵۸۹؛ بی‌کا، تا: باتاریخ۷۵۶ق؛ مجدول؛ ۱۰۵گ (۲۶۷ر-۳۷۱ر)، ۳۳سطر[میراث شهاب: س۱۸ش۱-۵۸]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲/۱۰۳(آ)-۴۶۳/۱۰۳(ب)-ف
نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا[فیلمها ف: ۱-۴۸۶]

● **من لایحضره الطبیب = طب الفقراء** / طب / عربی
man lā-yaḥḍur-u-hu-ṭṭabīb = ṭibb-ul fuqarā'
رازی، محمد بن زکریا، ۲۵۱ - ۳۱۳ قمری
rāzī, mohammad ebn-e zakarīyā (866 - 926)

رساله کوتاه و مهمی است در ذکر امراض و بیان روش معالجه آنها که رازی به درخواست فرد خیری نگاشته است. او در این رساله به پیروی از استادانش امراض بدن را از سر شروع و به ترتیب تا قدمها ذکر کرده است.مشتمل است بر سی و شش«فصل»:۱. الصداع؛ ۲. الفالج و اللقوة؛ ۳. الصرع؛ ۴. الماليخوليا؛ ۵. السرسام؛ ۶. النسيان؛ ۷. علل العين؛ ۸ علل الاذن؛ ۹. علل الانف؛ ۱۰. علل الشفتين و الفم؛ ۱۱. علل اللوزتين و الحلق؛ ۱۲. الزكام؛ ۱۳. علل الصدر والريه؛ ۱۴. السل؛ ۱۵. علاج الداء النساء؛ ۱۶. علل المعده؛ ۱۷. علل الهيضه؛ ۱۸. اوجاع القلب؛ ۱۹. السمن و الهزال؛ ۲۰. ارجاع الكبد؛ ۲۱. اوجاع البواسير؛ ۲۲. الاستسقاء؛ ۲۳. علاج الطلاق البطن؛ ۲۴. علاج البواسير؛ ۲۵. القولنج؛ ۲۶. علاج الحصاة و المثانه؛ ۲۷. علاج حرقة البول؛ ۲۸. علاج الباه؛ ۲۹. الطمث و علاج الارحام؛ ۳۰. علاج الاورام الخصى و القضيب؛ ۳۱. وجع المفاصل ؛ ۳۲. الدوالى و الداء الفيل؛ ۳۳. وجع الظهر؛ ۳۴. الزينة و ما يتعلق بالعوارض؛ ۳۵. الذع العقارب و نيش الرتيلا؛ ۳۶. الحميات. این رساله در فهرست بیرونی و ابن ندیم و خزرجی «من لایحضره الطبیب» نامیده شده و نام دیگر آن «طب الفقراء» است. پیش از رازی عیسی بن ماسه نخستین بار «من لایحضره الطبیب» نوشته است. ابن بابویه قمی (-۳۸۱ق) در دیباچه «من لایحضره الفقیه» از این نامه رازی یاد نموده است. فیض کاشانی نیز من لایحضره التقویم نوشته است.

آغاز:بسمله و به نستعين. قال محمد بن زكريا ان رجلا جليلا خيرا فاضلا ... احب ان نعمل مقالة وجيزة فى علاج الامراض بالاغذية و الادوية المشهورة الموجودة ... فعلت هذه المقاله ...

انجام:فى العرق المدنى ينفع منه ان يشرب كما يبداء ... و يسقى العليل الصبر من اول يوم نصف درهم و الثانى و الثالث درهم. انشاءالله تعالى.

چاپ: کلکتا، مطبع الجعفری، ۱۰۰ص، بدون تاریخ؛ ایران، مطبع الجعفر، ۱۰۰ص، بدون تاریخ.

[الذريعه ۲۳۲/۲۲؛ عيون الانباء ۱۵-۳۱۶؛ معجم المؤلفين ۱۰-۶؛ سزکین ۳-۲۷۴، ۲۸۷ بروکلمان (آلمانی) ۱-۲۳۵ و الذیل۱-۴۲۰؛ دنا ۱۰: ۲۴۸ (۲۲ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- تحفه سلیمانیه؛ طبیب، علاء الدین محمد (-۱۱)
۲- من لایحضره الطبیب (منتخب)؛ طبیب، حسن بن علی (-۱۱)
۳- من لایحضره الطبیب (ترجمه)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: قصاب استرآبادی، قاسم علی بن حسین، تا: یکشنبه جمادی الثانی۹۸۹ق؛ تملک: امیر سید زین الدین بن امیر جمال الدین نجفی؛ ۴۵ گ (۱۳۴پ-۱۷۸ر)[ف: ۴-۸۰۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰و ۱۱؛ ۸۰ص (۵۹-۱۳۸)، ۲۲سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۸سم [سنا: ف: ۱-۱۹]

۳. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۳۰۲
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ ۱۹۵ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [نشریه: ۳-۳۸۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۶۲/۱
آغازو انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۲۹ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۹۹گ، ۲۳ سطر (۶×۱۷/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۵۱-۱۸۳]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۷۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، کا: جلال الدین محمد گیلانی، تا: ۱۰۶۸ق؛ ۱۲۸ص (۳۳-۱۶۰)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۰-۲۵۳]

۶. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۶۳/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه دهه اول شوال۱۰۷۴ق، جا: شاه جهان آباد[نشریه: ۶-۳۵۰]

۷. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۶۴/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن محمد حسین مشهدی، تا: ۹ رمضان۱۰۸۶ق، جا: قزوین[نشریه: ۶-۳۵۰]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۰۹۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**ذکر اولا و يمزج من هذا و السلام.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱۹-۳۵۹]

۹. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۸۲/۱
آغاز:و الكبره الرطبه مع (وصالی شده) و دهر ورد و النطولات المتخذه؛ **انجام:**صفحه يسخم حنظل شطرج شكنبج
از باب ۷ در آن هست تا باب ۳۳ و در آن آمده «فی المفتاح»؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: از سده ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغازو وسط و انجام؛ ۸۷ص (۱-۸۷)، ۱۹ سطر (۶/۵×۷)، اندازه: ۱۰×۱۴سم [نشریه: ۳-۳۵۸]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۸۷
آغاز:و من القوه و كذالك شم القطران ينفع القوه. فصل. قال الرازى؛ **انجام:**تدفع الروا باذن [الله] تعالى الى سطه البرن للوماضع المرضيه فينقطعها و يقرحها ...
کتاب کامل سی و هفت باب است در بیان دردها که هرجا و هر وقت می‌توان تهیه کرد و در سفر نیز با خود برد، باب اول در سردردها و باب آخر در تب‌ها و برخی از باب ها در علاج‌های کلی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۱۲؛ افتادگی: آغاز و

انجام؛ مهر: «عبده اسماعیل بن محمد خلیل»؛ جلد: چرم، ۱۵۱گ، ۱۵ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱/۴۷–۱۰۸]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۱۷/۶

در ۹۷ باب نه ۳۶ باب چنانکه در فهارس آمده؛ خط: نسخ، کا: محمد خلف بن حاجی عبدالحسین دورقی، تا: ۱۱۰۲ق؛ ۳۴گ (۲۱پ–۵۴ر)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۵–۴۱۵۸]

۱۲. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۷۷/۱۰

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کا: حسینی، ابوالقاسم بن محمد مهدی، تا: ۱۲ ربیع الاول ۱۱۲۱ق، جا: اصفهان؛ ۱۱۴ص (۲۱۹–۳۳۲)، ۲۶–۲۷ سطر (۹×۹/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [نشریه: ۳–۳۵۴]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۳۵–۵۷/۲۰۵

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کا: حسن بن ابوذر مازندرانی، تا: غره جمادی الثانی ۱۲۳۸ق؛ ۹۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵–۲۹۱۶]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۲۶/۲–۸/۱۳۶

آغاز:بسمله هذه رسالة محمد بن زکریا والظاهرانه من لا یحضره الطبیب ... ووجدنا مرتبة علی سبعة وثلاثین بابا فاختصرنا من کل باب شیئاً وهذه الابواب ا–فی الصداع ۲ فی الفالج واللقوة ... فی الصداع وعلل الدماغ فی الکبد وغیرها من الاعضا؛ **انجام:**فلیأخذ علاجها مما ذکرناه اولا ویمزج من هذا والحمدلله اولاً وآخراً وظاهراً وباطناً وصلی الله علی محمد وآله الطاهرین.

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن نظر علی طیب، تا: ۱۲۴۴ق؛ ۵۵گ، ۱۲–۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۸–۴۶۴۹]

۱۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۴۱/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الاورام فی الکبد و غیرها من الاعضاء فلیوخذ علاجها مما ذکر اولا و یمزج من هذا.

خط: نستعلیق، کا: احمد بن حسن حسینی تنکابنی، تا: ۱۰ ذیقعده ۱۲۷۱ق، جا: اصفهان چهار باغ؛ جلد: تیماج، ۳۶گ (۱پ–۳۶پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱–۲۴۷]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۷۶/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الأورام فی الکبد و غیرها من الأعضاء فلیؤخذ علاجها مما ذکر أولا و یمزج

خط: نسخ، کا: محمد بن میر محمد حسین حسینی پشت مشهدی کاشانی، تا: ۱۲۸۴ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۴گ (۲۵پ–۱۳۸پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۸–۷۰]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۹۷/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۵ق؛ جلد: تیماج، ۶۶گ (۹ر–۷۴پ)، ۱۳سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۶–۲۵۸]

۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۱۱/۱–۱۱/۱۱۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**فیؤخذ علاجها مما ذکرنا اولا ویمزح من هذاوالله اعلم بالصواب واذ قد اتینا علی غرضنا فی هذا الکتاب الحمدلواهب العقل بلانهایة کما هو اهله ومستحقه وصلی الله علی محمد وآله بکرة واصیلا

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۷۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸–۴۶۴۹]

۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۵۷۳/۲۰

آغاز:بسمله. حمدله. و الصلاة علی سیدالمرسلین محمد؛ **انجام:**کما هو اهله و مستحقه. و الحمدلله کثیراً و صلی الله علی محمد و آله بکرة و اصیلا. تم کتاب ...

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۳گ (۱۰۶ر–۱۱۸پ)، اندازه: ۲۳×۳۹/۵سم [ف: ۷–۳۲۸]

۲۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۴۳/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**واما اذا کان مع الحمیات علل آخر کالسعال والاورام فی الکبد وغیرها من الاعضاء فلیؤخذ علاجها مما ذکرنا اولا ویمزج من هذا والله اعلم بالصواب واذا قد اتینا علی غرضنا فی هذا الکتاب

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه برای چاپ کتابت شده؛ جلد: مقوا، ۹۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف مخ: ۵–۲۱۶۱]

۲۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۸۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱–۲۷۳]

۲۲. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۳۲۸

آغاز:حارة یابسة و الهواء حار رطب و الماء و هو بارد رطب

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج سبز، ۵۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: –۱۷۵]

۲۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۴۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳–۱۳۵۵]

● من لایحضره الطبیب (ترجمه) / طب / فارسی

man lā-yahzor-o-ho-t tabīb (t.)

وابسته به: من لایحضره الطبیب = طب الفقراء؛ رازی، محمد بن زکریا (۲۵۱–۳۱۳ق)

مؤلف ناشناس و به احتمال از قرن پنجم یا ششم.بخش‌بندی: شامل مقدمه‌ای از مترجم در چگونگی آفرینش اعضای بدن در هجده فصل و سپس ترجمه مباحث کتاب من لا یحضره الطبیب اما با فصل‌بندی مجدد. یعنی مباحثکتاب رازی که در ۳۶ فصل تنظیم گردیده در این ترجمه در ۱۳۴ فصل ارائه شده است. با این توضیح که کاتب یا خود مترجم چهار فصل نخست را از قلم انداخته و از فصل پنجم شروع نموده است. همچنین فصول متن اصلی از هشتم به هشتاد و دوم پرش می‌کند و علت آن معلوم نیست. فصل‌های مقدمه مترجم هم از آغاز افتادگی دارد و از نیمه فصل سوم که درباره آفرینش چشم است به بعد باقی مانده است، به این شرح: باب ۴. اندر آفرینش گوش؛ ۵.آفرینش

بینی؛ ۶.آفرینش دهان؛ ۷.آفرینش دل؛ ۸. آفرینش شش؛ ۹. آفرینش جگر؛ ۱۰. آفرینش سپرز؛ ۱۱. آفرینش گرده؛ ۱۲. آفرینش زهره؛ ۱۳. آفرینش مثانه؛ ۱۴. آفرینش خایه؛ ۱۵. آفرینش روده؛ ۱۶. آفرینش رگ‌ها؛ ۱۷. آفرینش معده؛ ۱۸. آفرینش کودک.

این نسخه از مهمترین ترجمه‌های فارسی باقی مانده از آثار رازی و در موضوع پزشکی می‌تواند به حساب آید، چراکه بر اساس رسم المشق و سبک‌شناسی کلمات و عبارات، اصل متن این ترجمه می‌تواند از قرن پنجم یا ششم باشد، هر چند انجامه نسخه تاریخ ۶۴۰ دارد. خود همین انجامه نیز که به صورت کتیبه‌ای به خط کوفی کتابت شده است از جهت سبک‌شناسی نگارشی و نگاره‌ای به کتیبه‌های متون قرن هفتم و هشتم شبیه است. از جمله ویژگی‌های رسم المشقی شباهت بسیار زیاد خط کاتب در اتصالات و برخی مفردات حروف و کلمات به خط تعلیق است، خطی که پس از ابداع نستعلیق در قرن هشتم منسوخ شد یا به حداقل استفاده رسید. نوشتن «دال» به شکل «ذال» در برخی کلمات، مثل «آفریذ» و «نهاذ» و «خذاوند» و «بستاند» که البته کسی بعدها بسیاری از این نقطه‌ها را با گزلک از نسخه سترده است، و نوشتن حرف ربط «که» به صورت «کی» در برخی مواضع و نگاشتن سه نقطه زیر حرف سین در برخی مواضع مثل کلمه «احسن» و «استسقا» از دیگر نشانه‌های قدمت نسخه و متن آن است. از ویژگی‌های سبک نگارش هم باید گفت نشانه‌هایی دال بر قدمت بالا در متن نسخه دیده می‌شود از جمله: استفاده از حرف اضافه «اندر» بجای «در» و فعل در صیغه «نبودی» به جای «نبود یا نمی بود»، «بیافرید» بجای «آفرید» و کاربرد افعال دیگر که خاص آن دوران بوده است مثل «کواردن» که گوارش از آن مصدر است؛ و نیز ترکیب‌های اسمی و فعلی جالب همچون «خام باد» و «شکم راندن».به عنوان نمونه‌ای که قدمت نسخه را به‌خوبی نشان می‌دهد از فصل نهم مقدمه جملاتی را می‌آورم: «اکر جکر ضعیف شد از معنی سردی و طعام نکوارد، همچنان ناکواشته بخویشتن کشد. اگر آب اندر طعام بود و بلغم بود همچنان باندامها بیرون برد و مردم را بخام باد افکند و بقالج و بلقوه اکر همچنان ناکواشت بروده فرو شود مردم را قولنج آرد و هیضه».از دیگر ویژگی‌های این ترجمه صبغه دینی آن است. به این ترتیب که مترجم همه جا در بیان چگونگی آفرینش یا کارکرد اندام‌ها از یاد خدا غافل نیست و همه را از حکمت بالغه خداوند سبحان می‌داند و به ویژه در پایان هر باب عبارت «فتبارك الله احسن الخالقین» را نیز تکرار می‌کند. مثلاً در ذکر آن عضله کوچک سر گلو که راه ورود غذا به نای را سد می‌کند و امروزه «اپیگلوت» خوانده می‌شود چنین نوشته: «ایزد تعالی بحکمت، پاره کوشت بکام بازبسته است بر مجری باد تا چون مکبه باشذ، اکر یک ذره طعام یا شراب معده فرو خواهد شد براه شش فرو رود خفه همی کند، و نیز تا برافکند پس اکر بر نیاید مرد هلاک شود».باز از ویژگی‌های مهم این نسخه منحصر به فرد اشاره به عقاید اطبای آن دوران درباره بدن و طبیعت آن است. مثلاً درباره کارکرد شش در فصل مربوط به معده می‌نویسد: «و شش را پزشکان بیشین مروحة القلب گفته اند یعنی بادبیزن دل. اکر متواتر باد سرد از هوا نستاند و بدل نرساند و باد کرم از دل بیرون نکند دل بسوزد و مردم هلاک شود از صعبی کرمی دل». از دیگر ویژگی‌های اخلاقی مترجم آن که در ابتدای ترجمه هر باب از کتاب رازی همواره خود را مقید می‌داند که از وی نام ببرد، و این‌گونه حقگذار آن دانشمند نامور باشد.

چاپ: ایران، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۰ شمسی، به کوشش احسان الله شکراللهی، ۱، ۱۷۴ص با ضمائم ص، نسخه برگردان، با تاریخ کتابت ۶۴۰ق

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۴۱

آغاز:[باب سوم اندر آفرینش جشم] ... تباه نتواند کرد و از بیرون او بدو جای موی آفرید یکی دیدار دور را و یکی خوردن آب جشم را، یکی مژه و دیگر ابرو که اکر مژه نبودی از جشم مردم همیشه آب روان بودی، نبینی هر کرا مژه بریزد از جشم مردم همیشه آب روان بود؟ و اگر ابرو نبودی مردم از دور هیچ نتوانستی دیدن؛ **انجام:**و چندان آب سرد بایذ دادن که بلرزد، و جای نشینند که هوا سرد [بود] و بکرمابه نبایذ رفتن و رنج نبایذ برذن و شکم نبایذ راندن و خویشتن بشویذ بآب سرد هر روزی و رکر بیش سخت تر نباشذ بباید داذن قصه کافور با ماست تا به شوذ و الله اعلم.انجامه: تمت الکتاب فی اربعین و ستمأیه.

خط: نسخ نزدیک به تعلیق، بی‌کا، تا: ۶۴۰ق؛ مجدول، محشی؛ مهر: «عبدالرحمن» (بیضی شکل قاجاری)؛ تملک: عتیقی، عبدالرحمن؛ جلد: چرم مشکیبا نقش ضربی ترنجی به سبک قرن هفتم، ۱۴۸ص، ۱۷ سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱/۴۷-۱۸۱]

● **من لایحضره الطبیب (منتخب)** / طب / عربی

man lā-yaḥḍur-u-hu-ṭṭabīb (mn.)

طبیب، حسن بن علی، ق۱۱ قمری

tabīb, hasan ebn-e ‘alī(- 17c)

وابسته به: من لایحضره الطبیب = طب الفقراء؛ رازی، محمد بن زکریا (۲۵۱-۳۱۳ق)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۶۴/۴

آغاز:هذه رسالة محمد ابن زکریا و الظاهر انه من لایحضره الطبیب فلم نجد لها حظیئة و وجدنا مرتبة علی سبعة و ثلثین بابا؛ **انجام:**و یمزج من هذا.

خط: نستعلیق، کا: طبیب طهرانی، حسن بن علی، تا: ۱۲۷۰ق؛

جلد: تیماج تریاکی، ۲۲گ (۵۵پ-۷۶پ)، ۱۵سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۱-۲۳۶۵]

● **من لایحضره الفقیه (ترجمه)** / حدیث / فارسی
man lā-yahzor-o-ho-l faqīh (t.)
وابسته به: کتاب من لایحضره الفقیه = من لایحضره الفقیه؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱-۳۸۱ق)

۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳-ش/۷۶
آغاز:بسمله - الحمد لله رب العالمین و الصلوه علی افضل السلبقین و اشرف المصلین؛ **انجام:**اکتفا به قراءت امام سنی کردن چنانکه اخبار بسیار روایت شده است و الحمد لله رب العالمین
انجامه: قدوقع الفراغ من تسوید هذا الکتاب فی یوم الاثنین ثامن عشر شهر ذی حجه الحرام من شهور سنه ۱۰۷۱
جلد دوم کتابی است به زبان فارسی که مؤلف آن ابو جعفر محمد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه قمی معروف به صدوق است و موضوع این کتاب که جلددوم دوره محسوب می‌شود و باب الصلوه نام دارد چگونگی نماز است؛ خط: نسخ و نستعلیق خوب، کا: محمد یتیم (سلیم)، تا: ۱۸ذیحجه۱۰۷۱ق؛ مجدولمذهب؛ ۳۲۸گ، ۲۴سطر (۱۱/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۴/۵سم [ف: ۱-۶۸]

۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۵
آغاز:بسمله - اللهم انی احمد ك و اشكر كو او من بك و اتو كل علیك؛ **انجام:**تم جزو الاول من کتاب من لایحضر ه الفقیه نصف الشیخ السعید ابو جعفر ... بید اقل السادات و الطلاب سید اسماعیل الموسوی - فی ثالث شهر محرم الحرام ۱۳۲۹
این کتاب جزو اول کتاب بزرگ من لایحضر ه الفقیه میباشد؛ خط: نسخ، کا: سید اسماعیل موسوی، تا: محرم ۱۳۱۹ق؛ ۸۸گ، ۲۵سطر (۱۳×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۱-۷۵]

● **من لایحضره الطبیب** / طب / عربی
man lā-yaḥḍur-u-hu-ṭṭabīb

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۸۲/۱
خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد تقی، تا: سه‌شنبه دهه سوم شعبان۱۰۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۲۵سطر، اندازه: ۱۱/۸×۲۰/۹سم [ف: ۷-۳۷۷]

● **من لایحضره المتطبب** / طب / عربی
man lā-yaḥḍur-u-hu-l mutaṭabbib
در بیان فرا گرفتن مسائل پزشکی از کلام و گفتار پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) نه از کلام یونانیون و پزشکان بزرگ، با اشاره به احادیث و ادعیه وارده در هر باب، مشتمل بر ۱۰۰ «باب» که فهرست تفصیلی آن در آغاز کتاب آمده است ولی در نسخه تا باب ۷۵ را دارد. مؤلف در این کتاب از عالمانی همچون ملا محمد امین استرآبادی و ملا محسن فیض و علامه مجلسی نام برده و متن رساله‌هایی همچون «الرسالة الذهبية» و «طب الائمة» ابن بسطام را آورده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۰۳
آغاز:الحمدلله کما هو اهله الذی جعل نبیه و رسوله محمدا سید المرسلین و خاتم النبیین و اهل بیته العروة الوثقی و العصمة الکبری و الحبل المتین و الوسیلة العظمی و النجاة و الرحمة للعالمین؛ **انجام:**قال قلت لابی عبدالله علیه السلام من الرجل یشرب الدواء و یقطع الصرق (؟) فربما انتفع و ربما قتله قال: یقطع و یشرب فیه تاکید بلیغ فی وجوب المعالجة و ان انجر الی القتل الباب الخامس و السبعین.
خط: نسخ نازیبا، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، با افزودگی‌هایی در حاشیه؛ مهر: کتابخانه «باقر ترقی»؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۸۴گ، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۲۰-۱۴۷]

● **من لایحضره المحدث** / شرح حدیث / عربی
man lā-yaḥḍur-u-hu-l muḥaddiṯ
شوشتری، محمد بن علی، ق۱۲ قمری
šūštarī, mohammad ebn-e ʻalī(- 18c)
وابسته به: غاية المرام فی شرح تهذيب الاحكام؛ جزایری، نعمة الله بن عبدالله (۱۰۵۰-۱۱۱۲ق)
تاریخ تألیف: ۱۰ربیع الثانی ۱۱۲۱ق؛ محل تألیف: شوشتر در مسجد حسین قصاب
مؤلف از شاگردان سید نعمت الله بن عبدالله حسینی جزائری است. در این تألیف کتاب تهذیب الأحکام و شرح آن از سید نعمت الله را جمع کرده، ابتدا بخشی از تهذیب را با عنوان «قال المصنف» و سپس شرح را با عنوان «قال الشارح» آورده است. فراغت سید نعمت الله از جزء سوم شرح اوایل شعبان ۱۰۹۳ق در شوشتر در خانه‌ای نزدیک مسجد جامع و فراغت محمد شوشتری از جمع‌آوری ۱۰ ربیع الثانی ۱۱۲۱ق در شوشتر در مسجد حسین قصاب بوده است.

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۹۲
جزء سوم شرح را در بر دارد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [نسخه پژوهی: ۱-۳۸]

● **من لایحضره المواعظ** / مواعظ / فارسی
man lā-yahzor-o-ho-l mavāʻez
موحدی قمی، محمد بن عبدالله، ق۱۴ قمری
movahhedī qomī, mohammad ebn-e ʻabd-ol-lāh(- 20c)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: نیمه دومقرن۱۴ [میراث شهاب: س۱۰ش۱-۲-۲۹]

● من لایحضره النبیه فی شرح من لایحضره الفقیه / شرح حدیث / عربی

man lā-yaḥḏur-u-hu-n nabīh fī š.-i man lā-yaḥḏur-u-hu-l faqīh

سماهیجی، عبدالله بن صالح، ۱۰۷۶؟ - ۱۱۳۵ قمری

samāhījī, ‘abd-ol-lāh ebn-e sāleh (1666 - 1723)

وابسته به: کتاب من لایحضره الفقیه = من لایحضره الفقیه؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱-۳۸۱ق)

تاریخ تألیف:سه‌شنبه ۱۳رجب ۱۱۳۲ق؛ محل تألیف: بهبهان

شرحی است نسبتاً مفصل و ناتمام بر کتاب «من لا یحضره الفقیه» صدوق رضوان الله علیه.مؤلف، قبل از شروع به شرح «من لایحضره الفقیه» طریق روایت خود را تا مؤلف آن (صدوق ره) برشمرده است.

[الذریعه: ۲۳۲/۲۲ ش۶۸۳۹؛ کشف الحجب و الأستار /۵۶۴؛ انوار البدرین /۱۷۲؛ مصفی المقال /۲۴۸؛ نجوم السماء /۲۴۸]

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۰

از اول کتاب تا آخر باب «ما ینجس الثوب و الجسد»؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: فتحعلی از نوادگان کریم خان زند که سال ۱۲۵۹ از محمد شفیع در شیراز خریده؛ ۲۶۴گ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۳۱]

۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۰

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغازو انجام؛ تملک: فتحعلی از نوادگان کریم خان زند که سال ۱۲۵۹ق از محمد شفیع در شیراز خریده؛ ۲۶۴گ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [نسخه پژوهی: ۱-۳۸]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۵۸۸

آغاز:باتباع طریق الیقین المخصوص برتبة و ما ارسلناك الا رحمة العالمین؛ **انجام:**ما ینقض الضوء ... السابع اطلاق الخبر یوجب قصره علی المتعارف المعهود کما فی سایر.

سخه حاضر، قسمتی از این کتاب است و تا نواقض وضوء را در بر دارد، و ظاهراً مؤلف، موفق نشده است بیش از این مقدار را بنویسد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «منه» در پایان فایده‌ای است از احمد جزایری درقنوت با قرآن؛ ۴۱۹گ، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۶۷۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۳عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۱۷۵]

● من لایحضره الندیم / منطق / عربی

man lā-yaḥḏur-u-hu-n nadīm

سباط الحسینی، جواد بن ابراهیم، ۱۱۸۸ - ۱۲۵۰ قمری

sābāt-al-hoseynī, javād ebn-e ebrāhīm (1774 - 1835)

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۸۲۰

آغاز:فصل المنطق آلة قانونیة تعصم مراعاتها الذهن عن الخطاء فی الفکر

خط: نستعلیق شکسته بی نقطه، بی‌کا، تا: ۱۲۲۰ق؛ ۱۵گ، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۰۸]

● من محاسبات مولانا عبدالله لسان فی التحویل / طالع بینی / فارسی

men mohāsebāt-e mowlānā ‘abd-ol-lāh lesān fe-t tahvīl

تاریخ تألیف:پنج‌شنبه ۵ جمادی الاول ۸۱۰ق

طالع‌نامه سال سی و ششم تولد مرتضی اعظم سلطان السادات و النقباء و الوزراء امیر سید فخر الدین محمد بن امیر سید حسین آوی در ساعت دوم روز پنج‌شنبه ۵ جمادی الاول ۸۱۰ق (۴ آذرماه ۷۸۲ یزدگردی).

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۶۰/۵

آغاز:سپاس و ستایش بی قیاس حضرت واجب الوجودی را ... که نظام امور ممالک سماوی و مسالک ارضی بر تقدیر ... ادوار و تسییر نیز اعظم مقرر فرموده؛ **انجام:**(در انجام هشت جدول نجومی است گویا مربوط به همین رساله، در پایان نسخه آمده:) در زمان دولت ... شاه زاده حقیقی شاه عباس طول له عمره الشریف این نسخه شریف بدست یاری بهاء الدین آملی ... به جهت خواهش چند نفر از جان [ثنا] ران علی عمرانی تمام رموزات را تربیت نموده جفر امیر المومنین ... فرمودند ولی در هیچ کتاب مرتب نفرمودند و من به طریق گستاخی مرتب نمودم به جهت دوستانش سنة ۹۹۲ ... زنهار الف آنها به آدم کم ظرف نیاموزید که خطر بزرگ دارد به جهت خودتان و الله اعلم بالصواب مطابق ۱۱۲۲ ...

خط: نستعلیق، کا: شریف آملی، بهاء الدین، تا: ۹۹۲ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۷گ (۷۶پ-۸۲)، ۲۷ سطر (۱۳×۱۶)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱۶-۲۵۱]

● من معانی کتاب الحیوان / حیوان شناسی / عربی

min ma‘ānī k.-il ḥayawān

ابن باجه، محمد بن یحیی، - ۵۳۳ ؟ قمری

ebn-e bājja, mohammad ebn-e yahyā(- 1139)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۹/۱۱ عکسی

آغاز:من معانی کتاب الحیوان اشهر معانی الشبیه ان یکون لهما

نوع واحد من انواع الکیفیة
نسخه اصل: کتابخانه سلطنتی برلین، شماره ۵۰۶۰؛ خط: مغربی، کا: عبدالله بن محمد بن یحیی بن اصبغ الانصاری، تا: ۶۶۷ق؛ ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [عکسی ف: ۳-۶۴۵]

● **من مقالات الشیخ ابی یزید البسطامی** / عرفان و تصوف / فارسی
men maqālāt-eš šeyx abī yazīd al-bastāmī
بایزید بسطامی، طیفور بن عیسی، ۱۸۸؟ - ۲۶۱ قمری
bāyazīd-e bastāmī, tayfūr ebn-e ʿīsā (805 - 876)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۶۰-ف
نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۵ق[فیلمها ف: ۱-۴۲۶]

● **من مقالات الشیخ سیف الدین الباخرزی** / عرفان و تصوف / فارسی
men maqālāt-eš šayx sayf-od-dīn al-bāxarzī
سیف الدین باخرزی، سعید بن مطهر، ۵۸۶ - ۶۵۹ ؟ قمری
sayf-od-dīn bāxarzī, saʿīd ebn-e motahhar (1191- 1262)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۲/۱۵-ف
نسخه اصل: سلیمانیه ش ۱۲۰۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۳۹ق؛ ۱گ (۲۴۱پ-)، ۱۹سطر[فیلمها ف: ۱-۵۱۱]

● **من مقالات مولانا جلال الدین** /- فارسی
men maqālāt-e mowlānā jalāl-od-dīn

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۲۵
آغاز:بدانکه ... (یک کلمه درست خوانده نمیشود) معنی است که اگر در اجزای ممتزجه عنصری ظاهر شود آن رااعتدال مزاج خوانند و در حرکات ظاهر شود آن را؛ **انجام:**محل ترحم و اعانت است نه جای تعرض انکار و نیکو کاران و خیر اندیشان هر گروه را دوستار باشند.
یا یک حکمت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲گ (۸۷پ-۸۸ر)، ۱۵سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸-۶۱۲]

● **المنمق فی اخبار قریش** / تاریخ / عربی
al-munammaq fī axbār-i qurayš
ابن حبیب، محمد بن حبیب،- ۲۴۵ قمری
ebn-e habīb, mohammad ebn-e habīb(- 860)

کتاب مهمی در شرح احوال و عادات قبیله قریش در زمان جاهلیت و صدر اسلام است که زمانی حدود صد سال را دربر می‌گیرد(از حدود ۵۰ سال پیش از میلاد پیامبر تا همین حدود زمانی پس از اسلام). المنمق به ترتیب سال‌ها یا حوادث مرتب نشده و مجموعه پراکنده‌ای از روایات در باب زندگی و سلوک و جنگ‌های قبیله قریش است و اخبار دیگر قبایل فقط به صورت ضمنی و استطرادی در آن نقل شده است.مصحح کتاب معتقد است که المنمق پاک‌نویس نشده و یادداشت‌های تنظیم نشده مؤلف بوده که شاگردانش آن را روایت کرده‌اند. تألیف کتاب هم می‌باید در اواخر دوران حکومت معتصم (۲۱۸-۲۲۷ق) و یا کمی پس از آن بوده باشد. ابن حبیب کتاب دیگری با نام المحبر دارد که مطالب آن با این کتاب شباهت است.
چاپ: حیدر آباد دکن، مطلبه دائرة المعارف عثمانیه، تصحیح خورشید احمد فاروق، ۱۳۸۴ق، ۴۷۲ص

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۵۹
آغاز:أخبرنا ابوالحسن محمد بن العباس الحنبلی قال اخبرنا محمد بن حبیب قال اول ما ذکر من احادیث قریش ما خصلها الله به من الفضل و المن به علی سایر الخلق و انه بعث منها نبی الرحمة؛ **انجام:**و عم امه جعفر بن ابی طالب و عم ابی امه حمزة بن عبدالمطلب و خالد الحسین بن علی بن ابی طالب (ع) هذا آخر کتاب المنمق عن ابن حبیب»
خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ نسخه نفیس و منحصر به فرد، مصحح، باکتیبه مذهب محرر مشکی سلجوقی، که درون آن نام کتاب و مؤلف نوشته شده: «کتاب المنمق و هو کتاب اخبار قریش تدلیف محمد بن حبیب البغدادی»، پس از انجام کتاب ۳ برگ به نقل از ابو سعیدحسن بن حسین سکری (۲۱۲-۲۷۵ق) راوی ابن حبیب در باب وفادة قریش الی سیف بن ذی یزن آمده است، آغاز: «قال ابو سعید السکری ولیس هذا عن ابن حبیب. وفادة قریش الی سیف بن ذی یزن و فیهم اشرافهم. حدثنا ابو سعید السکری قال حدثنا ابوبکر محمد بن المغیرة بن بسام قال حدثنا علی بن زریق»، انجام: «فکانت قریش تنافسه و کان عبدالمطلب یقول معاشر قریش لو عرفتم بشارة الملک ایای لهان هذا عندکم. تم الکتاب و الحمد لله رب العالمین»؛ یادداشت پایان مطالعه نسخه از عبدالرحمن بن یحیی بن احمد بن علی بن عیسی ... در شب یک‌شنبه ۱۳ صفر ۱۱۹۹ به بلاد حجه فی ایام قضایی بها، و یادداشت مطالعه پسر او محمد بن عبدالرحمن در شب پنج‌شنبه ۲۹ شوال ۱۲۳۲ق و یادداشت دیگری از علی بن مطهر در یک‌شنبه ۱۲ ذی القعده الحرام ۱۲۶۰ق و یادداشت مطالعه از یحیی بن علی ... در جمادی ...؛ تملک: محمد بن عبدالله بن حمید در سال ۱۲۹۵ ق؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: بغدادی، ۱۷۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۸-۴۶۸]

● **من منتخب کتاب الاثنی عشریة ابن ام قاسم** / حدیث / عربی
min mn.-i k.-il iṯnā ʻašarīyat-i ibn-i umm-i qāsim
رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری
raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)
گزیده‌ای است از اثنی عشریه ابن ام قاسم عاملی (ذریعه ۱۱۹/۱) و باید از سید کاظم رشتی باشد.

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۸۴/۴ - ج
آغاز:بسمله. حمدله ... اما بعدفهذه کلمات جامعه ... مستخرج من منتخب کتاب الاثنی عشریة فی المواعظ العددیة مرقوم محمد بن حسن الشهیر بان ام قاسم الحسینی؛ **انجام:**و لو مثل راس الذباب و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین
کا: نجف آبادی، مهدی بن زین العابدین، بی‌تا؛ ۱۲گ (۴۳ر-۵۴پ)[ف: -۳۵۲]

● **من منشآت الشیخ غیاث الدین ابن العاقولی فی کتاب الانصاف بین الحاوی و ما اورد من الخلاف فی مدح السلطان احمد** / ادبیات/ عربی
min munšaʼāt-iš šayx ġīyāṯ-ud-dīn ibn-il ʻāqūlī fī k.-il inṣāf bayn-al ḥāwī wa mā ūrada min-al xilāf fī madaḥ-is sulṭān aḥmad
ابن عاقولی، محمد بن محمد، ۷۳۳ - ۷۹۷ قمری
ebn-e ʻāqūlī, mohammad ebn-e mohammad (1333-1395)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۴-ف
نسخه اصل: نسخه ش ۲۱۶ کتابخانه تقوی که اکنون در کتابخانه مجلس شورای ملی است ۶۴۶۱۴-۴۵۵۹؛ کا: عبدالحی، تا: ۸۲۲ق، جا: ماردین در شمال عراق[فیلمها ف: ۱-۶۱۶]

● **من منشآت شیخ ابوالفضل که در زایچه طالع اکبر پادشاه نوشته** / طالع بینی / فارسی
men monšaʼāt-e šeyx ab-ol-fazl ke dar zāyče-ye tāleʻ-e akbar pādešāh nevešte
علامی، ابوالفضل بن مبارک، ۹۵۸؟ - ۱۰۱۱ ؟ قمری
ʻallāmī, ab-ol-fazl ebn-e mobārak (1551 - 1603)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۸۶
آغاز:مرکز طلوع نور نیر اعظم و سطوح اکبر یعنی سعادت ولادت حضرت شاهنشاهی ظل اللهی ظهور نتیجه آمال
خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: باتاریخقرن۱۱؛ ۱گ (۱۸۱ر-۱۸۱پ)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۳۹]

● **من منشآت الصاحب الوزیر الشهید صاحب دیوان الممالك شمس الدین محمد** / ادبیات / فارسی
men monšaʼāt-es sāheb-el vazīr-eš šahīd sāheb-e d.-ol mamālek šams-od-dīn mohammad

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۳-ف
نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۰ تا۸۱۱ق[فیلمها ف: ۱-۴۲۳]

● **من منشآت ضیاء الدین نصرالله بن محمد الجزری** / ادبیات / عربی
min munšaʼāt-i ḍīyāʼ-ud-dīn naṣr-ul-lāh ibn-i muḥammad al-jazarī
ابن اثیر، نصرالله بن محمد، ۵۵۸ - ۶۳۷ قمری
ebn-e asīr, nasr-ol-lāh ebn-e mohammad (1164 - 1240)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۲۸-ف
نسخه اصل: نسخه ش ۲۱۶ کتابخانه تقوی که اکنون در کتابخانه مجلس شورای ملی است ۶۴۶۱۴-۴۵۵۹؛ کا: عبدالحی، تا: ۸۲۲ق، جا: ماردین در شمال عراق[فیلمها ف: ۱-۶۱۹]

● **من منشآت مولانا خواند میر** / نامه‌نگاری
men monšaʼāt-e mowlānā xānd mīr
در باب خطاب و جواب اعزه و اصحاب و پدر و فرزند و کسانی که در این مراتب باشند، ترسل است درباره نامه‌های دوستانه، شاید از نامه نامی او باشد.

تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۲۰/۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی[نشریه: ۵-۶۳۸]

● **من منشآته الی بایسنغر بهادر** / عرفان و تصوف / فارسی
men monšaʼāt-e-h elā bāysonqor bahādor
ترکه اصفهانی، علی بن محمد، - ۸۳۶ ؟ قمری
torke-ye esfahānī, ʻalī ebn-e mohammad(- 1433)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۷/۴-ف
نسخه اصل: روان کوشکو ش ۲۰۴۲؛ کا: رضی بن علی حسینی، تا: ربیع الاول و الثانی۸۸۸ق، جا: شیراز[فیلمها ف: ۱-۴۳۶]

● **من مؤلفات نجم الدین بن عمر نسفی** /- عربی
min muʼalafāt-i najm-id-dīn ibn-i ʻumar-i nasafī
نسفی، عمر بن محمد، ۴۶۱ - ۵۳۷ قمری

nasafī, ‘omar ebn-e mohammad (1070 - 1143)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۳/۳-ف

نسخه اصل: ایاصوفیاش ۱۸۳۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ ذیحجه۸۴۳ق؛ ۲گ (۱۳۵-۱۳۶)[فیلمها ف: ۱-۴۶۱]

● **من مهمات الواصلین** / عرفان و تصوف /فارسی

min muhimmāt-il wāṣilīn

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۱/۲۲-ف

نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۱۹؛ بی‌کا، تا: قرن ۹؛ با پراکنده‌های منظوم از جامی و دیگران [فیلمها ف: ۱-۴۷۴]

● **من نزهة القلوب** /- فارسی

men nozhat-el qolūb

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۴۴

در قلع آثار جامه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۱۷۴ر)، ۱۵سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸-۶۱۷]

● **من واردات غیبیة الهیة** / عرفان و تصوف / فارسی

men vāredāt-en qaybīyat-en elāhīya

خواجگی کاسانی، احمد بن جلال الدین،- ۹۴۹ قمری

xājegī kāsānī, ahmad ebn-e jalāl-od-dīn(- 1543)

این‌گونه: بدان ای طالب که عزیزی پرسید از عزیزی که بما عرفت الله، آن عزیز در جواب او گفت عرفت الله بواردات غیبیة و اشارات الهیة استودعها عند کل کلمة و کلمات طیبة و طیبات و تعجزها العقول عن تکذیبها ... العاقل یکفیه الاشارة.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۰۵/۱

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ ۳گ (۱پ-۳ر)، ۱۲سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۶-۱۴۲]

● **منور العیون فی شرح العیون** / اصول فقه / عربی

munawwir-ul ‘uyūn fī š.-il ‘uyūn

کرباسی، عبدالجواد بن محمد مهدی،- ۱۳۱۴ قمری

karbāsī, ‘abd-ol-javād ebn-e mohammad mahdī(-1897)

وابسته به: عیون الوصول الی علم الاصول؛ کرباسی، محمد مهدی بن محمد ابراهیم (-۱۲۷۸ق)

شرح مزجی مختصری است بر کتاب «عیون الأصول» پدرش ملامحمد مهدی کرباسی.

۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۱۰

آغاز: الحمدلله المرجل لجمیع الأشیاء و الخالق للأرض و السماء و ما فیها و ما تحت الثرى و الشکر لله الذی کرم بنی آدم فجعلهم أشرف البریة؛ **انجام:** کما هو الظاهر فانه فعل فعلا محرما و أفطر صوم رمضان بحسب ظنه الذی علیه المعول فی التکلیف.

جزء اول و دوم کتاب؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۱۶۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۴۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۲۴/۴

آغاز: الفصل التاسع فی تفسیر المهم من حروف یحتاج الی تحقیقها المجتهد فی فهم الخطابات کالواو و الفاء و الباء؛

قسمتی از جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۷۷گ (۱۴۸ر-۲۲۴پ)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۱-۲۸۸]

● **منور القلوب = روش سلوک (رساله در) = آداب صوفیان = خلوت** / عرفان و تصوف / فارسی

monavver-ol qolūb = raveš-e solūk (r. dar) = ādāb-e sūfīyān = xalvat

اسفراینی، عبدالرحمن بن محمد، ۶۳۹ - ۷۱۷ قمری

esfarāyenī, ‘abd-or-rahmān ebn-e mohammad (1242-1318)

تاریخ تألیف: ۶۷۵ق؛ محل تألیف: بغداد

رساله‌ای در آداب تصوف و سلوک مریدان، در هشت «فصل»: ۱. فضیلة الإنسان؛ ۲. حقیقة خلق الإنسان؛ ۳. سلوک الصوفیة و مذهبهم؛ ۴. کیفیة تحصیل جمیعة القلب؛ ۵. شرائط الذکر؛ ۶. فضیلة من یخدم الصوفیة؛ ۷. جواب المتعنت و المنکر؛ ۸. جواب من سئل عنه بالفائدة. نگاشته شده در بغداد هنگام بازگشت نگارنده از سفر حج و زیارت بیت الله الحرام و حضور در مزار پیران و زاهدان، در حالتیکه در «رباط درجه» به سال ۶۷۵ق به خلوت نشسته بود. در این رساله گفته‌های پیر و شیخ مؤلف، شیخ رضی الدین علی لا لا آورده شده به اضافه فتوحاتی که بر وی گشوده شده است.

آغاز: حمد و سپاس مر خداوندی را که از غنچه عبادت شکوفه طاعت را بیرون آورد و میوه معرفت را به باد عنایت از وی ظاهر گردانید ... و صد هزار تحیت و صلوات بر خلاصه ... اما بعد بهر وقتی از اوقات جمعی از درویشان و برادران حقیقی از این ضعیف التماس می‌کردند که بهر ایشان کلمه ای چند از آداب تصوف در قلم آورده شود که اصحاب سلوک را معاونی باشد ... این ضعیف می‌خواست که به وعده ایشان قیام نماید ... تا در دهم شعبان سنه خمسة و سبعین و ستمایة در خلوتی بر قانون مشایخ طریقت بدان شرایط که از حضرت نبوت بدین ضعیف رسیده بود بنشست ... این ضعیف بالتماس ... و این چند کلمه در قلم آورد و آن را منور القلوب نام نهاد مبتنی بر هشت فصل ... از کلمات شیخ کبیر رضی ... علی لا لا ... الفصل الاول فی فضیلة الانسان، الفصل الثانی حقیقة خلق الانسان، الفصل الثالث سلوک

الصوفیة، الفصل الرابع تحصیل جمعیة القلب، الفصل الخامس آداب الذکر (در دو بخش)، الفصل السادس من یخدم الصوفیة، الفصل السابع جواب المتعنت، الفصل الثامن ما الفائدة من ترک الدنیا و الآخرة؟

چاپ: چاپ شده

[فهرستواره منزوی ۳۳۶/۷]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۱۹/۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**الفصل الثامن فی الجواب من مسائل؛ ما الفائدة فی ترک الدنیا و الآخرة ... و خداوندان معرفت را فرق نیست در ترک دنیا و آخرت ... و ترک هر دو را برابر داشتند (گ۸۵) ... و مراد از آن بهشت و دوزخ است که آنرا غیب غیب غیب می‌گویند ... مصطفی فرمود: الدنیا ما شغلک عن الله ... چنانکه من اذهان ایشان خبر می‌فرماید که: و اما من طغی و آثر الحیاة الدنیا فان الجحیم هی الماوی. پس گویا مراد. (پایان گ۸۵ب که پس از آن افتاده است).

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ پس نسخه ما ۴ سطر از پایان بند ۶۳ و همه بند ۶۴ چاپی را که ۱۶ سطر است ندارد، پس نسخه چاپی ۲۰ سطر بیشتر از نسخه ملی دارد؛ جلد: تیماج، ۱۸گ (۶۸-۸۵پ)، ابعاد متن: ۹/۲×۱۶/۳اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۱۱-۵۶۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۲۸/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**در دوزخ اگر وصل تو در چنگ آید ×× ما را زبهشتیان همه ننگ آید وصلی الله علی سیدنا محمد و آله أجمعین الطیبین الطاهرین

در فهرست ناشناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، با سرلوح مرصع تیموری؛ ۲۳گ (۸-۳۰)، ۲۵سطر، اندازه: ۵/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳۱-۳۹۸]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۹۹/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الصلاة و السلام الاتمان الأکملان علی محمد سیدنا و علی آله و اصحابه و عترته اجمعین و سلم تسلیماً کثیراً ابداً الی یوم الدین.

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد اسماعیل بن میرزا معصوم تفریشی، تا: محرم۱۲۷۹ق، جا: شمیران تهران؛ جلد: مقوایی، ۱۹گ (۳ر-۲۱پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳-۲۲۰]

● **منور القلوب** / حدیث / فارسی

monavver-ol qolūb

قاجار، اکبر بن یعقوب، ق۱۳ قمری

qājār, akbar ebn-e ya‘qūb(- 19c)

در ۷ «باب» و ۵ «فصل»، در اخبار و احادیث.

آغاز:منور ظلمات جاودانی و مقتاح ابواب فیوضات دو جهانی

[فهرستواره منزوی ۶۳۷/۶]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۶۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**من شهور سنة ۱۳۰۷ لمؤلفه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ ربیع الثانی۱۳۰۸ق؛ جلد: میشن، ۱۴۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۷×۲۰/۸سم [ف: ۴-۷۹۵]

● **منور القلوب** / تاریخ معصومین / فارسی

monavver-ol qolūb

قزوینی، علینقی بن عبدالعلی، ق۱۳ قمری

qazvīnī, ‘alī-naqī ebn-e ‘abd-ol-‘alī(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۱۸۰ق

رساله‌ای در سوگواری و مرثیه و مقتل پنج تن آل عبا و به ویژه سید الشهداء (ع) و اصحاب با وفای آن حضرت که در پنج «باب» تنظیم شده است: ۱.درارتحال حضرت سید المرسلین؛۲.در واقعه حضرت فاطمه زهرا (س)؛ ۳. در شهادت حضرت امیرالمؤمنین (ع)؛ ۴. در شهادت امام حسن مجتبی (ع)؛ ۵. در شهادت و محنت حضرت سید الشهداء (ع). تاریخ امام حسین را نسبتا مفصل بحث نموده است.

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... و بعد بدان ای عزیز که حضرت صبور شکور جلت عظمته در محکم کتاب کریم زمره بلا رسیدگان و محنت دیده گان.

[فهرستواره منزوی ۶۳۷/۶]

۱. مراغه؛ مسجد جامع مراغه؛ شماره نسخه:۱۷/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**مطلقاً در جهان کون و فساد ... حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وآله چنانش که جماعتی بر شهادت ... را بگریانند و خواننده و شنونده و نویسنده ... محشور فرمایند.

کاتب = مؤلف، تا: ۲۰ رجب۱۲۸۲ق؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۴۶گ (۱۱ر-۱۵۶پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف مخ]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۹۰

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:**در زمره ابرار مذکور نمایند ... بمحمد و آله الطاهرین

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۸۰ق[الفبائی: -۵۶۴]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۴۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**از خواب بیدار شد و سر بریده را به جهت آن طفل فرستاد به مجرد دیدن آن سر از دنیا رفت و لا حول و لا قوة

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۲۷۵ق؛ مهر: «شعاع» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۳۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۸۱]

● **منور القلوب** / تاریخ / فارسی

monavver-ol qolūb

بهبهانی، محمود بن عبدالرحمن، ق۱۴ قمری

behbahānī, mahmūd ebn-e ‘abd-or-rahmān(- 20c)

در حالات و تاریخ زندگانی و فضایل و مناقب حضرت زهرا علیها السلام، دارای چند «فصل»،اما آنچه در نسخه حاضر آمده چنین است:فصل ۱. در ولادت و کرامات آنحضرت هنگامی که در رحم مادر بود؛ ۲. تاریخ ولادت آنحضرت؛ ۳. اسماء و کنیه‌ها و لقب‌های آنحضرت؛ ۴. بعضی فضائل و مناقب آنحضرت؛ ۵. سیر و سلوک آنحضرت با حضرت امیرالمؤمنین؛ ۶. کیفیت تزویج آنحضرت؛ ۷. کیفیت معاشرت آنحضرت با امیرالمؤمنین؛ ۸. آیاتی که در فضایل آنحضرت نازل شده.
آغاز:ستایش بی مثل و انباز سزاوار خداوند بی نیازیست که واضح گردانیده است از برای ما راه‌های هدایت را
[فهرستواره منزوی ۱۸۰۰/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۰۱/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**ناتمام: و لیالی عشر ائمه علیهم السلام از حضرت حسن تا حضرت حسین و شفع امیرالمؤمنین و فاطمه است

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰ ربیع الاول۱۳۳۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۸گ (۱پ-۱۱۸ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۸-۳۲۴]

● **منور القلوب** / فضایل و مناقب / فارسی

monavver-ol qolūb

عاصی، حسین

ʻāsī, hoseyn

در آغاز این کتاب چند حدیث در فضایل حضرات معصومین علیهم السلام آمده پس از آن به عنوان «کتاب القصائد» قصاید و اشعاری در مدایح و مراثی با تخلص «حسین» پس از آن چند رباعی و قصاید متفرقه دیگر و در اواخر کتاب غزلیات به عدد حروف با تخلص «عاصی» آمده است.محققی در آغاز نسخه این مجموعه را چهار کتاب جداگانه دانسته است با تخلص دو شاعر «حسین» و «عاصی» ولی گویا یک کتاب می‌باشد در چند بخش که عمدتاًمؤلف بنا بر تصریح وی در مقدمه خواسته فضایل را به نثر و نظم در یک کتاب فراهم آورد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۶

آغاز:الحمدلله الذی خلق الاشیاء بالمشیة و المشیة بالنفس ... اما بعد از آنجائیکه حسن و قبح اشیاء عقلی است؛ **انجام:**چون عروه و بقای حق و حبل المتینی ×× عاصی زده بر عطف ولایت بجهان چنگ

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ گویا به خط مؤلف و بعضی شعرها را تصریح کرده؛ در آغاز نسخه تحقیقی است پیرامون کتاب در سه صفحه؛ ۱۲۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۳۵۴]

● **منور القلوب فی کل امر مرغوب = مجمع الاخبار /** حدیث، فضایل و مناقب/ فارسی

monavver-ol qolūb fī koll-e amr-en marqūb = majmaʻ-ol axbār

رئیس العلماء، محمد طاهر بن حسن، ۱۲۹۴ قمری

ra'īs-ol-ʻolamā', jalāl-od-dīn ebn-e mohammad tāher (1877 -)

تاریخ تألیف: از شوال ۱۳۶۶ق تا ۱۸ ذیحجه عید غدیر ۱۳۶۸ق
کتاب که مجمع الاخبار نیز تسمیه شده مجموعه مفصلی است مرتب بر ۶۰۰ فصل حاویمطالب متفرقه از اخبار و روایات در مناقب ائمه اطهار(ع) و مباحث متفرقه دیگر:فصل ۱. در حدیث من حفظ علی امتی اربعین حدیثاً، ۲. در من هداء الله ...، ۱۰. در کتاب پیغمبر ...، ۲۰. در فراعنه ...، ۳۰. در زمان است، ۴۰. شتر زهره ندارد ...، ۵۰. مکالمه حوت ...، ۶۰. در لقب امیرالمومنین ...، ۷۰. در فضائل امیرالمومنین ...، ۸۰. در حدیث من اراد ...، ۹۰. در معجزه حضرت صادق (ع) ...، ۱۰۰. در اشعار شافعی ...، ۲۰. در ان ربک لمرصاد ...، ۳۰. در حمقا و جهلا زمان ...، ۴۰۰. در عمل به رأی است ...، ۵۰۰. رفتار محمد(ص) به شریعت نفس خود ...، ۶۰۰. در اهانت مومن به مومن.
[فهرستواره منزوی ۹۹۷/۸]

شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۶۲۱

آغاز:الحمدلله المنزه عن العیوب العالم بجمیع الغیوب؛ **انجام:**و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطاهرین حاصل شد بحمدالله و توفیقه و تأیید رسوله.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: ناصرالدین ریاستی فرزند مؤلف، رمضان ۱۳۷۹؛ جلد: میشن، ۴۹۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: -۶۷۰]

● **منورة القلوب** / دعا / فارسی

monavverat-ol qolūb

بیدل کرمانشاهی، محمد بن علیمحمد، - ۱۲۸۹ قمری

bīdel-e-kermānšāhī, mohammad ebn-e ʻalī-mohammad(- 1872)

ادعیه واورادی که تعلق به نمازهای واجب دارد را از کتب معتمد علمای گذشته انتخاب نموده است شامل انوار سته:۱. ادعیه‌ای که بعد از هر نماز می‌توان خواند؛ ۲. تعقیب مخصوص نماز صبح؛ ۳. تعقیب نماز ظهر؛ ۴. تعقیب نماز عصر؛ ۵. تعقیب نماز مغرب؛ ۶. تعقیب نماز خفتن.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۷۶/۸

آغاز:بسمله عظایم حمد وثنای از حد افزون وجسایم شکر وسپاس اخلاص مقرون حضرت کریمی را عز شأنه وعظم سلطانه شایسته است که انهار لیل ونهار کافه بندگان از زلال فضل واحسان او

پیوسته سرشاراست؛ **انجام:**وتسبیحات اربع ده مرتبه اللهم صل علی محمد وآل محمد ده مرتبه تمت الرسالة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: کرمانشاه؛ جلد: تیماج، ۳۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف مخ: ۲-۵۴۷]

● **من و سلوا** / شعر / فارسی

mann va salvā

هاشمی عباسی، اسدالله

hāšemī ʻabbāsī،asad-ol-lāh

حدود هزار و دویست بیت مثنوی عرفانی و بعضی ابیات آن به عربی، به روش «نان و حلوا» شیخ بهاء الدین عاملی با دیباچه‌ای به نثر عربی.اشعار جنبه اخلاقی و پند و نصیحت دارد. در مورد علم و صفات صاحب علم، دوستی گزیدن، مزیت خاموشی و غیره که بعضی از آنها در غالب حکایت آورده شده است.
آغاز:الحمد لله منزل المن و السلوی و کاشف الضر و البلوییا خلی البال عن داء الوداد ×× یا بعید السیر عن سر الفؤاد / خوشنما این شیوه از احباب نیست ×× این خوش از احباب در هر باب نیست
انجام:کم انادی کم اناد ×× من فؤادی یا فؤادی و افؤاد

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۷۳/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: دزفولی، عباس بن محمد علی، تا: ۲۰محرم۱۲۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۳۷گ (۲۱۴پ-۲۵۰ر)، ۱۷سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۵-۴۱۹۰]

۲. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۲۰۰/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: نعمت الله بن محمد رضا ابن حبیب الله بن محمد تقی الاصف، تا: ذیقعده۱۲۹۸ق؛ جلد: گالینگور، ۱۴گ (۱۶۳پ-۱۷۶ر)، اندازه: ۲۰/۵×۳۴/۵سم [ف: -۱۸۲]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۸۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد بن سید کریم تاجر شوشتری، تا: ۱۳۰۱-۱۳۰۸ق؛ ۱۴گ (۱۵پ-۲۸ر)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۴-۱۰۴]

● **من وصایا العامری و آدابه** / اخلاق / عربی

min waṣāya-l ʻāmirī wa ādāb-i-h

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۵/۳
آغاز:من وصایا العامری و آدابه من امارات السعادات ان یکون سرور الانسان بما انعم علیه من العقل الصحیح و الرأی الصریح؛
انجام:من کلام العامری مراتب التعرف للذات بحسب المبدأ أربع مراتب ... منه اذا لم یکن الا من ابدیا علی الاطلاق، تم الکلام.

خط: نسخ زیبای ترکی، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲ص (۱۲۶-۱۳۷)، ۱۹سطر[عکسی ف: ۳-۳۳۲]

←منهاج ⪢ شرح فرائض السجاوندی

● **المنهاج** / کیمیا / عربی

al-minhāj

جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... و سلم تسلیماً.قد مضی لنا اثنان و ستون کتاباً فی فنون، و انا ذاکر فی هذا الثالث و الستین امر الکبریت المعدنی و تدبیره ان شاء الله. ان الکبریت من معادن النفط؛
انجام:واعلم انه من الاسرار الکبار متی السبک لک فی التدبیرشیء من هذه الارواح فهو اکسیر عظیم فاعرف ذلک هداک الله و ایانا بحوله و قوته.

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۶۷/۴۶
آغاز و انجام: برابر
مقاله شصت و سوم است؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۷۱پ-۷۲پ)، اندازه: ۱۵/۶×۲۳/۲سم [ف: ۶-۴۵۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱۱/۶۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۱۴۰ر- ۱۴۱پ)، ۱۹سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۷×۲۲/۳سم [ف: ۲۹/۲-۶۱۹]

● **المنهاج** / فقه / عربی

al-minhāj

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۸/۲-۳/۸۸
آغاز:المنهج السابع فی القنوت، یستحب القنوت فی الرکعة الثانیة من کل صلاة حتی الشفع والاحوط فیها الترک وفی رکعة الاولی من کل صلاة الجمعة؛ **انجام:**فی صلاة الجمعة ... کما ان قنوتها الثانی لعبره والاحوط ان لا یترک الجمعتین فیها
بخشی از المنهاج، از منهج سابع درقنوت و سجده شکر تا صلاة الجمعة شامل بحث قنوت، تشهد وسلام وسجده شکر وسجدات القرآن وصلوة الجمعه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۸-۴۶۵۹]

● **منهاج** / فقه / فارسی

menhāj

این کتاب در فقه و شامل مجلد اول کتاب بزرگی است که مؤلف هر یک از فصول آنرا «منهج» نامیده است. کاتب در پایان نسخه رقم کرده است:«تمام شد جلد اول منهاج ... در باب طهارت و بعد از این جلد دوم در باب صوم و جلد چهارم در باب حج»، پس از کلمه منهاج کلمه دیگری بوده که با خط تازه‌تر روی آن رفته‌اند و به همین جهت خوانده نمی‌شود. از آغاز نسخه مقداری که ظاهراً چندین ورق بوده افتاده و به همین جهت مؤلف آن معلوم نشد و هیچ یک از کتاب‌هاییکه علمای شیعه به نام‌های مختلف «مناهج» یا «منهاج» نوشته‌اند نیست. ظاهراً کاتب در نام کتاب اشتباه کرده و چون مؤلف هر فصلی را «منهج» نامیده می‌بایست نام کتاب صیغه جمع آن و کلمه‌ای باشد که آغاز آن «منهاج» بوده باشد. در هر صورت چنان‌که سبک انشای کتاب نیز گواهی می‌دهد مؤلف در حدود قرن یازدهم می‌زیسته است. نسخه قلم‌خوردگی‌های بسیار دارد که متن را اصلاح کرده و در حاشیه نوشته‌اند و چنان می‌نماید که نسخه اصل مؤلف است که پس از کتابت آنرا اصلاح کرده باشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۵۰

آغاز:کند تمام آب سبب جوشیدنش چهار کس کشیدن آب آن چاه

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۶۸۸ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۶-۴۸]

● **منهاج** / کیمیا / فارسی

menhāj

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۶۳

آغاز:بسمله ای نام تو مفتاح در مخزن جود؛ **انجام:**هر جسد که قابل و لایق داند طرح نماید علیه الالف التحیه و اثناء نوشته شد

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: پارچه‌ای[الفبائی: -۵۶۴]

● **منهاج الآداب فی معرفة الآداب** / آداب و سنن / عربی

minhāj-ul ādāb fī maʻrifat-il ādāb

حسینی استرآبادی، زین العابدین بن حمزه، ق۱۰ قمری

hoseynī estarābādī, zeyn-ol-ʻābedīn ebn-e hamze(-16c)

این کتاب در ده«باب» و یک «خاتمه»تألیف شده:باب ۱. فضیلة العلم و اهله و رداءة الجهل و اهله؛ ۲. فضیلة الادب و کیفیة دخول المجالس و خروجها؛ ۳. کیفیة طریق الاکل و الشرب من الآداب و السنن؛ ۴. کیفیة تنظیف و التطییب و التکحل و التدهن و السواک و دخول الحمام و تقلیم الاظفار و أخذ الشارب و تدویر اللحیة و آداب الخضاب و الزینة؛ ۵. کیفیة آداب اللباس و المسکن و ما یتعلق بهما؛ ۶. کیفیة طریق التجارة و البیع و الشراء من الآداب و السنن؛ ۷. کیفیة ما یتعلق بحال السفر من الآداب و السنن؛ ۸. کیفیة الاستخارة و الاستشارة و طریق اختیارات الأیام؛ ۹. کیفیة عیادة المریض؛ ۱۰. بیان أحادیث متفرقة منقولة عن النبی و الائمة المعصومین علیهم السلام؛ الخاتمة: فی بیان خطبة امیرالمؤمنین الموسومة بسمات المؤمنین المرفوعة بصفات المتقین.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۵۶

آغاز:الحمدلله الذی علمنا العلم و الادب شرفاً لنا و أمرنا بالمروة و التقوی منا علینا و رفع درجات العلماء الی ذروة العلی و جعلهم ورثة الأنبیاء؛ **انجام:**و سبباً لا یتجاوز فمهلاض فانما الشیطان تفت علی لسانک هذا آخر ما اوردناه فی هذه الرسالة الکریمة.

خط: نسخ، کا: هدایت الله، تا: قرن ۱۰ یا اوایل قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ مهر: «خاک ره آل حق، نظر علی» (بیضوی)، کتابخانه مجدالدین نصیری (مستطیل)؛ جلد: تیماج، ۵۲۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲۸-۵۴]

←منهاج الابرار ≻ راحة القلوب

● **منهاج الاحتیاط** / فقه / فارسی

menhāj-ol ehtīyāt

گیلانی، سلیم بن سلیمان، ق۱۲ قمری

gīlānī, salīm ebn-e soleymān(- 18c)

در مسأله احتیاط. وی این رساله را به در خواست زنی از خاندان سلطنت که نامش را در دیباچه با القاب فراوان یاد کرده و آنرا در نسخه حاضر سیاه کرده‌اند ساخته در سه «فصل» و «خاتمه»: و فهرست کتاب را خود در آغاز چنین آورده:فصل ۱. در نقل بعضی از آیات و احادیث در باب احتیاط؛ فصل ۲. در بیان این‌که عمل به مقتضی احتیاط واجب است یا نه؛ فصل ۳. در این‌که احتیاط با نبودن ترجیح است یا با وجود ترجیح؛ خاتمه در بیان غرض احتیاط‌کننده.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۱۱

آغاز:بسمله الحمد لله الذی جعل الاحتیاط سبیلا للمتقین ... اما بعد چنین گوید ... سلیم بن ملا سلیمان الجیلانی التنکابنی ... که چون از منعت و سرا پرده عظمت فرمان لازم الاذعان صادر شده بود از بندگان عتبه علیه ... ناموس العالمین ... شاهزاده زمان و فخر دوران ... خلدالله ایام عزها

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای سر لوح، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۰۶ص، ۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۰-۱۶۸۵]

←منهاج الاحکام ⪢ مناهج الاحکام

● **منهاج الاحکام** / فقه / عربی

minhāj-ul aḥkām

حائری، علی نقی بن حسن، – ۱۲۸۹ قمری

hā'erī, 'alī naqī ebn-e hasan(- 1872)

کتاب فقهی مبسوطی است که مؤلف در آن آرای فقیهان پیشین و استاد خود را نقل نموده و از صاحب ریاض و صاحب مناهل به عنوان جدی العلامه یاد می‌کند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۳۸

آغاز:الکلام فی الخیارات یتم برسم مقدمات و مقامات، المقدمة الاولی: فی بیان مهیة فنقول صرح جماعة بانه فی اللغة بمعنی الخیرة؛ **انجام:**الاشتباه انما نشأ من ذلک کما لا یخفی الا ان یتم اجماع علیه و معه لا اشکال فی الحکم و حیث ... ناتمام.

جلد سوم و مربوط به خیارات می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ نسخه‌ای است نفیس که مؤلف آن را به یکی از شاگردانش به نام سید حسین موسوی در سال ۱۲۵۹ق هدیه نموده، در برگ نخست عبارت «هذا المجلد قد اهداه مؤلفه ادام الله تأییده ... الی اضعف العباد السید حسین صانه الله عن کل شین و قد و صل الی یوم الجمعة لثمان خلون من شهر جمادی الاخری سنة ۱۲۵۹هـ» وجود دارد، مصحح، محشی با نشان «منه»؛ جلد: مشمع، ۹۹گ، ۲۱سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۵-۷۰۴]

● **منهاج الاخوة** / اخلاق / فارسی

menhāj-ol oxovva

رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ۱۲۱۵– قرن ۱۳ قمری

raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī' (1801-19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۷ق؛ محل تألیف: قزوین

درباره برادری و آداب اسلامی آن، به روشی اخلاقی و عرفانی و دارای سطوری به عربی، در پاسخ نامه قبلة العلماء میرزا محمد صادق؛ دارای سه «فصل» و یک «خاتمه»: فصل ۱. معنی برادری و حقیقت آن؛ ۲. انواع اخوان زمان؛ ۳. بیان اخوان الثقه؛ خاتمه: در خصایل صد و پنجاه گانه برادری.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۵۹/۳

آغاز:آلاف الحمدلله رب العالمین و ضعف الصلاة و السلام علی محمد و آله الطاهرین و مرار اللعنة علی أعدائهم اجمعن؛ **انجام:**و اداء کدام یک از این حقوق را بزعم خود در برادری نمودم هداک الله و ایانا سبیل الرشاد و طریق الوداد.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: غره رجب۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۹۴پ-۲۰۱پ)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۷-۲۳۹]

● **منهاج الادویه من تحفة المؤمنین** / طب / فارسی

menhāj-ol advīye men tohfat-el mo'menīn

وابسته به: تحفه حکیم مؤمن = تحفة المؤمنین؛ حکیم مؤمن، محمد مؤمن بن محمد زمان (– قرن ۱۱)

تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۲۱

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد باقر قاری نیشابوری، بی‌تا[نشریه: ۳-۱۲۴]

←منهاج الإذعان فی أصول الإیمان ⪢ منهاج الاعمال

● **منهاج الاستخراج = زیج محمد شاهی** / هیئت / فارسی

menhāj-ol estexrāj = zīj-e mohammad-šāhī

مشیرخان، محمد علی، ق۱۲ قمری

mošīrxān, mohammad 'alī(- 18c)

اهدا به: میرزا علی رضاخان

رساله‌ای است در استخراج اوساط و تقاویم کواکباز محمد علی شهیر به مشیر خان شاگرد میرزا خیرالله که برای میرزا علی خان در هندوستان ساخته و از زیج فرنگی در آن آورده است. از کتاب و مؤلف و میرزا علی خان در دیباچه آن یاد شده است.مؤلف در علت نگارش آن بعد از تعریف و تمجید از زیج الغ بیگی، در دیباچه آورده است که «الحق سابق بر آن کسی که از متقدمین زیجی بر آن نسق ... ننوشتند الا در این نزدیکی عهد حضرت پادشاه فردوس آرامگاه محمد شاه طاب ثراه [زیج محمد شاهی را می‌گوید] سوای جی سنکه که عمده راجه‌های هندوستان بود به اتفاق علمای وقت رصدخانه‌های مکرر بنا گذاشته و مبلغی خطیر می‌گویند زیاده از ده لک روپیه صرف کرده آلات رصدی را بسیار کلان در غایت وضوح و تدقیق مهما امکن تیار کرده ... دوربینهای بسیار کلان از فرنگ طلبید ... راجه مذکور خواست که این تفاوت (یعنی تفاوت ارصادهای قدیم و جدید) را مرتفع سازد و مستخرجان و طالبان را فیضی عاید شود در آن ایام ازمهندسان اسلام که استعداد رصدبندی داشته‌اند دو کس بودند میرزا محمد عابد و میرزا خیرالله علیهاالرحمة ساکنان شاه جهان آباد (=دهلی) بودند ... واین افقر میرزا محمد عابد را ندیده است اما چندی فیض صحبت میرزا خیر الله دریافته است لیکن راجه مذکور جماعت برهمنان هند و دانایان فرنگ که آنها را پادری گویند به هم رسانیده ظاهر کردند که در فرنگ در آن نزدیکی رصدی تازه و زیجی ساخته مسمی به لیر نقل آنرا به اهتمام تمام طلبانیده چون سلوک و شفقت راجه بر دانایان فرنگ و اهل هند بیشتر بود و این صاحب کمالان مسلمین را چندین تفقدی نکرده مقتضای

بشریت در باطن خاطر میرزایان گرد کدورتی نشسته در ساختن زیج محقق به آلات رصدی اغماض نمودند و همان زیج فرنگی را ترجمه به زبان هندی و فارسی کردند موشح به نام ... محمد شاه نمودند ... حالا همان زیج فرنگی شهرت و اعتبار یافته رایج شده و نقل‌های بسیار به مردم رسیده است و رصدخانه‌ها که ساخته بودند حیف که ... خراب و ویران شد علی الخصوص رصدخانه شاه جهان آباد که به سبب اجتماع لشکرهای بیگانه نام و نشانی نمانده ... قدری آثار رصدخانه مانده اما آن هم به سبب عدم توفیق راجه‌زاده بی مرمت و خراب است ... قدر ارباب هنر پیدا شود از قدردان ×× من گرفتم زنده شد یاقوت، مستعصم کجاست. صاحب ثروتان این عصر به هیچ علمی از اصول و فروع معرفت ندارند وذکر علمی را به فن خود هزل پنداشته در مجلس و محفل خود عیب می‌دانند لهذا حقیقت این زیج (زیج الغ بیگی) پوشیده است ... اکثر دوستان از نزدیک ودور التماس کردند که قاعده وسراجی (کذا) بنویسد که هر کسی به آسانی استخراج تقاویم و اوساط تواند کرد ... این احقر ... قواعد استخراج اوساط کواکب و اعمال دیگر را موافق موامره اصل کتاب وتصرفات مقرون به صواب در حیز تحریر درآورده وبعضی جداول تعدیلات که سقیم و بسیار مشکوک بود و مثمر مدعا نمی‌توانست شد آنرا بعد از تصحیح به دقت تمام تسهیل نمود».(غلامعلی عرفانیان.

درچهار «مقاله» و یک «خاتمه»که مقالات خود به ابواب و فصولی چند تقسیم می‌گردند: مقاله ۱. در استخراج تاریخ هجری؛ ۲. در معرفت طالعوقت و آنچه بدان تعلق دارد؛ ۳. در معرفت روش ستارگان و مواضع ایشان در طول و عرض؛ ۴. در تحصیل تقاویم خمسه متحیره.

آغاز:بسمله، شکر و سپاس بیحد و قیاس قدیری را سزاست که بید قدرت ... اما بعد افقر و احوج ... محمد علی المشتهر به مبشرخان ...

[نسخه‌های منزوی ۳۵۶/۱؛ فهرستواره منزوی ۳۰۷۰/۴؛ الذریعة ۱۵۵/۲۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۹۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۳۳گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶-۲۵۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۸۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**جدولهای زیج است

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۱۷۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۱سم [ف: ۴-۷۹۵]

۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۷۴/۱

خط: نسخ، کا: محمد بن محمدامین مدعو به تقی حسنی سمنانی، تا: ذیحجه۱۱۰۹ق؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۱۷ سطر (۶×۱۴)[ف: ۱-۲۹۶]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۷۴/۱

همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۶۷]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۵۶/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ (۱پ-۲۳۰پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۳۱۲]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۵۰

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۹۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۷سم [ف: ۴-۷۹۶]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۲۲

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، با سرلوح؛ تملک: جهانبخش پسر محمد در ۱۲۹۹؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۳گ، ابعاد متن: ۵/۰×۱۸/۵، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۹-۱۳۱۸]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۸۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**آخر جدول معرفة اوقات شبانروزی به تسهیل.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: هندوستان (احتمالا)؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۶۳گ، ۱۶ سطر (۱۲×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳-۲۲۰]

۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۶۶

آغاز:برابر

پس از یک دیباچه شانزده برگی بقیه کتاب جدول‌ها است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: ایران؛ با جدولهای نجومی؛ جلد: تیماج، ۱۳گ، ۳۴ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۵-۶۷۷]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۷۰-۳۳/۲۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**جدول است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۸۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۶۵۹]

۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۸

آغاز:برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن۱۲-۱۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۳۹گ، ابعاد متن: ۹×۱۶، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۴۹]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۷۳

آغاز:برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۲و۱۳؛ با جدول‌های نجومی بسیار؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۰۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۹/۵سم [ف: ۴۴-۵۶]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۴۷/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ تملک: هاشم منجم باشی مذکور به سال ۱۳۰۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۹گ (۱۱۵پ-۲۸۳ر)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۲۰-۲۹]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۵۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**ظل فرنگی تمام و السلام ۵۰۰۰۹۱-۰۱۱۴-۱۳۵-۳۶۲۷۳۹-۱۱۷-۵۰۸۹۸۵

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ افتادگی: انجام؛ با ارقام نجومی و هندی، مجدول، محشی؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۰۹گ، سطور به صورت جدول (۱۴×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۳/۵سم [ف: ۲۸-۷۸]

۱۴. قم؛ علامة طباطبائی قم (مکتبه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز:برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق[تراثنا: س۲ش۳-۱۶۲]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲۴۶/۲

خط: نستعلیق ممتاز، کا: سید محمد علی بن سید اسماعیل قائنی اصفهانی، تا: شوال۱۲۸۲ق؛ ۱۷گ (۳۰پ- ۴۶ر)[مختصر ف:۸۳۱]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۴۲

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کا: بهرام بن بهروز منجم کرمانی، تا: شوال۱۳۰۵ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۶۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۴-۳۹۱]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۹۷-۳۶/۹۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**جدول است

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ با یادداشتی که اسدالله منجم نسخه رااز نواب حاجی محمد طاهر هدیه گرفته در۱۳۰۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۸-۴۶۶۰]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۰۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**جدول تعدیل شمس بمرکز نگیرند درجات از تحت و دقائق ازیسار بر وسط بیفزایند

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ با جداول نجومی؛ جلد: مقوا، ۵۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۱۰-۲۷۷]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۹۸

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: کتابخانه مهندس بغایری؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۱۵۸]

۲۰. شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا[میراث اسلامی: ۵-۵۷۰]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۰۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر: : محمد مهدی بن مصطفی حسینی تفریشی به تاریخ رمضان ۱۲۹۸ «مهدی بن مصطفی الحسینی» (بیضوی)، «مهدی الحسینی»؛ ۲۰۵گ، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۲۲-۹۵]

● منهاج الاعمال = منهاج الإذعان فی اصول الایمان

/ کلام و اعتقادات / عربی

minhāj-ul a‘māl = minhāj-ul ’iḏ‘ān fī usūl-il īmān

بحرانی بلادی، حسین بن محمد، ق۱۲ قمری

bahrānī belādī, hoseyn ebn-e mohammad(- 18c)

رساله‌ای است در اصول دین، بدون ترتیب ابواب و تفصیل فصول که مسائل اعتقادی را تحت عنوان «مسألة، مسألة» آورده است و در مقدمه می‌گوید که این رساله را مقدمه رساله فقهی خود، معراج الکمال قرار داده است. این رساله در عصر مؤلف، به فارسی ترجمه شده و نسخه آن به شماره ۹۸۳۱ در کتابخانه آیة الله مرعشی موجود است.(سید محمود مرعشی)

آغاز:الحمد لمن تنزه عن مطارح الأنظار و الأوهام و الشكر لمن تقدس عن مسارح الأفكار و الأفهام ...

انجام:ما أخبر به فی حدیث الإسرار حقیقة لا تقدیراً لما سیقع و لم یزل الله خلاقاً و الحمدلله رب العالمین.

[الذریعة ۱۵۵/۲۳ و ۱۵۶/۲۳]

شرح و حواشی:

۱- منهاج الاعمال (ترجمه)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۲۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۷گ (۱-۱۷)، ۳۵سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۲۹-۱۶۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۱۰/۲

آغاز:برابر

در فهرست ناشناس است؛ خط: نسخ مایل به نستعلیق، کا: ابن محمد علی (ظاهراًعلی بن محمد)، تا: ۱۱۷۴ق، و برگ افتاده را در ۱۳ ذیحجه ۱۲۳۹ نگاشته است؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۵گ (۲۷پ-۷۱پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۴۱-۲۲۵]

۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۳۹۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۳-۸۴]

● منهاج الاعمال (ترجمه) / کلام و اعتقادات / فارسی

menhāj-ol a‘māl (t.)

وابسته به: منهاج الاعمال = منهاج الإذعان فی اصول الایمان؛ بحرانی بلادی، حسین بن محمد (-۱۲)

ترجمه تحت اللفظی نیکویی است از رساله «منهاج الاعمال» شیخ حسین بلادی بحرانی که در اصول دین و اعتقادات شیعه با عناوین «مسأله، مسأله» نگاشته شده و به مناسبت مسائل آیات و احادیثی را نیز نقل کرده است.

آغاز:حمد بیحد و ثنای بیعد مر واجب الوجودی راسزاست که کافه ممکنات را از جهت معرفت خود خلعت وجود پوشانید

انجام:در حدیث اسرا حقیقی است نه تقدیری و حقتعالی همیشه آفریننده بوده

[فهرستواره منزوی ۵۶۴/۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۳۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: تبریزی، باقر بن محمد علی، تا: ۱۱۸۵ق؛ مجدول، دارای سر لوح رنگین؛ جلد: تیماج، ۶۴گ (۱پ-۶۴ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۲۵-۱۵۵]

● **منهاج الاعمال = رساله عملیه** / فقه / فارسی
menhāj-ol a'māl = r.-ye 'amalīye
استرآبادی، محمد شفیع، ق۱۳ قمری
estarābādī, mohammad šafī'(- 19c)
اهداء به: فتحعلیشاه قاجار
احکام نماز و روزه را تا آخر اعتکاف در یک «مقدمه» و پنج «باب» و یک «خاتمه» و هر بابی در چند مقصدبا نثری روان و فتوایی به جهت شاهزاده محمد قلی میرزا تحریر کرده: مقدمه در بیان فضیلت و افضلیت نماز از جمیع عبادات و همه عبادات و همه طاعات؛ باب ۱.طهارت؛ ۲. نماز؛ ۳. زکات و خمس؛ ۴. روزه؛ ۵. حج.
آغاز:بسمله. الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چنین گوید متعطش رحیق ابدی بنده مستهدی محمد شفیع استرابادی
[الذریعه ۱۵۶/۲۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۹۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**مسئله پنجم اگر ثابت شود بعد از نماز که پیشنماز فاسق یا کافر ... است ... بعدم عدالت پیشنماز.
طهارت و نماز؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط وانجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۵۲گ، ۱۶سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۵-۴۲۳۳]
۲. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۷۶
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۰۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: -۱۳۲]
۳. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۲۲/۱
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، کا: میر سید شریف بن سید مرتضی حسینی ساروی، تا: ۱۲۳۸ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۶۰۳ص (۷-۶۰۹)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: -۸۵]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۳۷/۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۵-۱۹۲]
۴. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۷۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۹۲ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: -۱۱۸]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۵۹
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۴-۸۳]

● **منهاج الامامة در ترجمه منهاج الکرامة** / کلام و اعتقادات / فارسی
menhāj-ol emāma dar t.-ye menhāj-ol kerāma
وابسته به: منهاج الکرامة فی اثبات الامامة؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)
ترجمه فارسی است از کتاب «منهاج الکرامة» علامه حلی.
آغاز:بسمله، رب سهل و یسر ولاتعسر، شکر و سپاس پروردگاری را که متقدس است به کمال و ضد و معاند و منزه است به وجوب وجود.

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۵۵/۱
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، کا: سیف الدین بن کمال الدین علی بن محمد بن قوام خوری، تا: ۱۰ رمضان۹۴۹ق؛ مصحح؛ ۵۶گ (۱-۵۶ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۲۶]
۲. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۲۷۳/۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و مشغول نگرداند دنیا او را از آنکه حق بمستحق برساند و منع نکند مستحق را از حق خویشتن و الله اعلم و احکم بالصواب و الیه المرجع و المآب و استغفرالله العظیم و الحمدالله رب العالمین قد وقع ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۶۳ص، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۳۴۱]
۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۸۲/۱-۵۸/۳۲
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در پایان کتاب نامه‌ای از اعتماد الدوله محمدتقی و جواب آن در یک صفحه؛ ۱۴۵گ (۱-۱۴۵)، ۲۲-۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۸-۴۶۶۰]

● **منهاج الامة و کاشف الغمة فی شرح الروضة علی اللمعة** / فقه / عربی
minhāj-ul umma wa kāšif-ul ġumma fī š.-ir rawḍa 'ala-l lum'a
نراقی، محمد نصیر بن احمد، - ۱۱۸۴ قمری
narāqī,mohammad nasīr ebn-e ahmad (- 1771)
وابسته به: الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵ق)
تاریخ تألیف: ۱۲۸۲ق-۱۲۹۰ق
شرح استدلالی مفصلی است با عناوین «قوله» بر «الروضة البهیه» شهید ثانی. شارح در مقدمه می‌نویسد: مباحثی را که شهید ثانی در شرح خود به اجمال پرداخته است، او مفصل و مبسوط بحث کرده و موارد مبهم و غامض را به طور روشن بیان نموده و اقوال

علما و ادله مسائل را در همه جا به دقت، مورد توجه قرار داده و قواعد فقهی و اصولی را که در استنباط احکام، برای دانش‌پژوهان، مفید و سودمند می‌باشد آورده است. (براتعلی غلامی مقدم)

آغاز:بسمله، الحمدلله الذی انعم علی عباده بالعلم و الحیاة فضلا و جعل التدین بالشرایع و الدیانات بینهم حکما و عدلا ... اما بعد یقول: ... ان هذا ما اشتدت الیه الاشواق و تسارعت الیه اطراف الاحداق عاکفة لدیه قلوب الکاملین ...

[الذریعه ۲۹۶/۱۳و۱۵۷/۲۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۹۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**فلو زالت بعد التیمم انسحب الوجهان کالمائیة ... و آن امساک عنان القلم من هذا المضمار ... سنه ۱۲۸۲.

ج۱، حاوی کتاب طهارت است با پنج مطلب و فصول: الفصل الاول: فی المیاه دارای پنج مطلب: المطلب الاول: فی الاحکام اللاحقة بالماء المطلق بقول مطلق، المطلب الثانی: فی الماء الجاری و احکامه، المطلب الثالث: فی الکر، المطلب الرابع: فی الماء القلیل الراکد، المطلب الخامس: فی ماء البئر، فی النجاسات، فی المطهرات، فی الوضوء، فی الغسل، فی احکام الأموات، فی التیمم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق [؟]؛ جلد: تیماج، ۲۱۲گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۲۰-۵۰۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۹۶

آغاز:بسمله، کتاب القضاء و توابعه و الکلام فیه یتم فی ستة فصول الفصل الأول: فی بیان القضاء و شرائطه المعتبرة فیه و القضاء لغة یستعمل فی معان کثیرة الخلق کقوله تعالی و قضهن سبع سموات؛ **انجام:**و الاختلاف فی وقوع العقد علی وجه دون وجه باصله و الأصح هو الأول بتحقیق ماسبق فی بحث المزارعة.

ج۴، از ابتدای کتاب القضاء شروع و به انتهای مساقات ختم شده است و حاوی: کتاب القضاء دارای هفت فصل، کتاب الشهادة دارای سه فصل، کتاب الوقف حاوی چهار فصل، کتاب العطیة، کتاب المتاجر، کتاب الدین، کتاب الرهن، کتاب الحجر، کتاب الضمان، کتاب الحوالة، کتاب الکفالة، کتاب الصلح، کتاب الشرکة، کتاب المضاربة، کتاب الودیعة، کتاب العاریة، کتاب المزارعة، کتاب المساقات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق [؟]؛ جلد: تیماج، ۳۳۱گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۲۰-۵۱۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۴۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**قوله: ونقل الرجل بعد ذلک فی ثلاث دفعات، ای یضعه فی الارض ثلاث دفعات بمعنی ان یوضع الی قرب من القبر علی الارض ثم یرفع و یقدم قلیلا ثم یقدم الی شفر القبر کما قاله الاکثر بل من غیر خلاف ...

جلد نخست شرح و شامل کتاب طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۷گ، ۲۵سطر (۱۱/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۳۷-۴۶۰]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۴۸

آغاز:قوله: کتاب الاجارة و فیه مقدمة و مطالب ثلاثة، اما المقدمة فالاجارة بالکسر لغة اسم للاجرة و هی الکراء لا مصدر اجر یوجر فان مصدره الایجار و الاجارة مصدر بمعنی النصرة و المحافظة؛ **انجام:**قوله: ان کانت مدخولا بها حاملا غیر یائسة و کون الزوج حاضرا او فی حکمه فیصح خلع الغیر المدخولة و مباراتها فی الحالین و کذا الحامل ... و کذا یعتبر فیها وقوعها فی حضور العدلین بان یشاهد انه حسا.

از کتاب الاجاره آغاز و تا پایان کتاب طلاق خلع؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۳؛ مصحح؛ جلد: مشمع، ۲۴۳گ، ۳۱سطر (۱۳/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۲۲/۵×۳۲سم [ف: ۳۷-۴۶۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۵۱

ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رحلی کوچک[میراث شهاب: س۹ش۲-۸]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۵۲

ج۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ شامل کتاب الاجاره و النکاح؛ قطع: رحلی کوچک[میراث شهاب: س۹ش۲-۸]

۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۱۹

جلد چهارم از اجاره تا نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲-۱۷۲]

۸. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۲۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با شرحی به خط محمد نصیر بن احمد در وصف این کتاب در آغاز [نشریه: ۲-۱۷۲]

۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۲۱

کتاب الاقرار و المیراث و الصید و الذباحة و الاطعمة و الاشربة است؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن علی اکبر، تا: ۱۲ جمادی الثانی ۱۲۷۰ق؛ در ص ع آمده «مفتاح الامة محمد نصیر»[نشریه: ۲-۱۷۲]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۹۴

آغاز:بسمله، کتاب الزکاة و هی اما اسم علی فعله کالصدقة کما فی قوله تعالی اقیموا الصلاة و اتوا الزکاة؛ **انجام:**لکن اعتبار النسبة هنا بالحاصل الذی کان تصح منه المسألة الثانیة و الحمدلله.

جلد سوم، مشتمل بر: کتاب الزکاة دارای چهار فصل، کتاب الخمس شامل چهار فصل، کتاب الصوم حاوی سه فصل، کتاب الارث دارای پنج فصل؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال۱۲۸۸ق؛ با وقفنامه بی بی طلعت بنت محمد رضا؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق [؟]؛ جلد: تیماج، ۲۹-۳۳سطر[ف: ۲۰-۵۱۲]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۹۵

آغاز:بسمله. حمدله ... کتاب الصلاة بمعنی الدعاء لغة قال الله تعالی و تبارک ان الله و ملائکته یصولون علی النبی یا ایها الذین امنوا؛ **انجام:**تسلطه علی المنافع اثم و اکمل و اقوی ... فی کتاب الصلاة من مناهج الامة فی شرح الروضة البهیة.

ج۲، شامل کتاب صلاة دارای یازده فصل؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۹۰ق؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۷۸گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۵ سم [ف: ۲۰-۵۱۳]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۶۳

آغاز: فی الاختصاص و الثالث بان ذلک عرف خاص طار علی اللغة فی تلک الهیئة کالدابة المخصوصة ببعض الحیوانات فانه لا یخرج غیرها من امثلة اشقاقها من الوضع قوله و لو نقضت بالولادة ضمن نقصها مضافا الی ما تقدم منالامور المذکورة فان نقصت و هی تحت یدالمشتری بلاخلاف بینهم لان علیه ان یردها کما اخذها؛ **انجام:** قوله مع اصالة بقاءغره عرفا، اخرجه من ملکه فی ملکهو تفضیل تما الاستدلال علی ذلک یطلب فی مباحث التنازع فی المزرعة ... و لاصح هو الاول بتحقیق ما سبق فی بحث المزارعة قدتم هذا الکتاب المستطاب ولم اطلع علی اوله بل اول اوله و ما سبق فی بحث المزارعة قد تم هذا الکتاب المستطاب ولمالطلع علی اوله بل اول اوله و هو کتاب الطهارة من شرح اللمعة ولم ادر هل شرحه و هو مفقود وکان شارحه الفاضل المحقق والنحریر المدقق السید السند و البحر المستند مولانا الا مجد الحاج محمد نصیر بن احمد النراقی

از نیمه های«کتاب التجارة» تا آخر «کتاب المساقاة»؛ خط: نسخ، کا: رضوی، ابراهیم بن علی اکبر، تا: ۱۳۳۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۵۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۵×۳۳سم [ف: ۳۷-۳۰۱]

● **منهاج الایجاز فی شرح غایة الایجاز لخائف الاعواز** / فقه / عربی

minhāj-ul ījāz fī š.-i ġāyat-il ījāz li-xā'if-il a'wāz

سلطانیوی، علی، قرن ۱۰ قمری

soltānīyavī, 'alī (16c)

وابسته به: غایة الایجاز لخائف الاعواز؛ ابن فهد حلی، احمد بن محمد (۷۵۷-۸۴۱ق)

تاریخ تألیف: محرم ۹۸۳ق

اصل کتاب از احمد بن فهد حلی و در فقه است.شرح‌کننده میرزا علی سلطانیه‌وی است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۰۶/۲

آغاز: بسمله. حمداً لک اللهم یا من هدانا الی دین الاسلام و اخرجنا بنور الایمان؛ **انجام:** و اعتقب الظلام و الضیاء و فرغ من تسویدها مؤلفها ... میرزا علی السلطانیوی فی محرم ۹۸۳ هجریة نبویة مصطفویة محمدیة ختمیة.

خط: نسخ، کا: محمد علی کرمانشاهی، تا: ۱۳۰۲ق؛ ۵۱گ (۳۹پ-۸۹پ)[ف: ۵-۶۷۷]

● **منهاج الایمان** = **منهاج الایمان و قوت لایموت** / کلام و اعتقادات / فارسی

menhāj-ol īmān = menhāj-ol īmān va qūt-e lā-yamūt

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja'far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۰ق

در اصول دین و اعتقادات شیعه، بسیار مختصر و برای عوام به قدری که کمتر از آن مجزی نیست.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد، میگوید عبد آثم جانی ... این رساله‌ای است در بیان اصول دین که عوام را کمتر ازین مجزی نیست بر وجه اختصار و آن رانیامیدیم بمنهاج الایمان و قوت لایموت ...

انجام: بهمان دلیل کلی که اشاره شد اکتفا شود ظاهراً کافیست و الحمدلله علی تألیفها و اتمامها الذین من نواله والصلوة والسلام علی النی و آله، و کان ذلک فی سنة ۱۲۳.

[فهرستواره منزوی ۵۶۴/۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۰۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۸گ (۹۸-۱۰۵)، ۱۸سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴سم [ف: ۳۸-۶۱۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۸۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۷گ (۱۱۰ر-۱۱۶ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۳۰۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۳۱/۲

خط: نسخ، کا: استرآبادی، اسدالله بن میرمحمد، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۱ص، ۱۶سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۶-۴۹۴]

←منهاج الایمان و قوت لایموت ⟵ منهاج الایمان

● **المنهاج بدرة الابتهاج فی بیان معرفة المعراج** / کلام و اعتقادات / عربی

al-minhāj badrat-ul ibtihāj fī bayān-i ma'rifat-il mi'rāj

آل ابی خمسین، محمد بن حسین، ق۱۳

āl-e abī xamsīn, mohammad ebn-e hoseyn(- 13c)

به درخواست: جعفر بن محمد فرسانی

شرحی است بر حدیث منقول از حضرت علی علیه السلام در بیان خلق انسان و آخرت. در مقدمه کتاب - که شامل دو فصل می‌باشد - مطالبی را در خلقت انسان متذکر شده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۶۱/۳/۳

آغاز:الحمد لله الذی جعلنا من امة من كان للوجود سراجا و هاجا و اقرب الخلق اليه تعالى صعودا و معراجا و اعظمهم خلقا و اعدلهم مزاجا

نسخه اصل: کتابخانه شخصی - بحرین؛ خط: نسخ، کا: حسین بن علی ابی خمسین احسائی، بی‌تا؛ مصحح؛ ۷۹ص (۶۰-۱۳۸)[عکسی ف: ۴-۲۸۷]

● **منهاج البراعة فی شرح نهج البلاغة** / شرح حدیث / عربی

minhāj-ul barā'a fī š.-i nahaj-ul balāġa

قطب راوندی، سعید بن هبة الله، - ۵۷۳ قمری

qotb-e rāvandī, sa'īd ebn-e hebat-ol-lāh(- 1178)

وابسته به: نهج البلاغة؛ شریف الرضی، محمد بن حسین (۳۵۹-۴۰۶ق)

تاریخ تألیف: اواخر شعبان ۵۵۶ق

نهج البلاغه که از کلمات سید المظلومین امیرالمؤمنین علی علیه السلام توسط شریف رضی، جمع و اختیار شده در طولتاریخ مورد توجه دانشمندان برجسته جهان اسلام بوده و تا کنون حدود یکصدوپنجاه شرح و تعلیقه برآن نوشته شده که احصاء آنها موجب تطویل است. در این زمینه مراجعه به کتب «کشف الحجب و الاستار»،«المستدرك»،«مراة الکتب»،«الذریعه» و«الغدیر» مفید خواهد بود. یکی از بهترین و قدیمی‌ترین شروح نهج البلاغه «منهاج البراعة» قطب راوندی است. مولی عبدالله افندی می‌گوید: قطب راوندی اولین کسی است که نهج البلاغه را شرح نموده و ابن ابن الحدید معتزلی در شرح نهج البلاغه خود، بسیار با راوندی مناقشه می‌کند (ریاض العلماء ۴۲۱/۲)، گرچه حاجی نوری اولین شارح نهج البلاغه را «ابو الحسن بیهقی کیدری» می‌داند. شیخ یوسف بحرانی در رد اعتراضات و اشکالات ابنابی الحدید کتابی نوشته و آنرا «سلاسل الحدید فی تقیید ابن ابی الحدید» نامیده (کشف الحجب و الاستار /۵۶۵). روضات الجنات (ص ۳۰۱) و مستدرک الوسائل (۳: ۴۸۹ و ۵۱۳) آورده‌اند که این شرح در دو مجلد و موسوم است به «منهاج البراعه» در کتاب نامی برای کتاب ذکر نشده است. ولی شیخ منتخب الدین به نام آن تصریح فرموده است. شارح در دیباچه این کتاب تنصیص نموده که او را دو شرح است بر نهج البلاغه: اول شرح خطبه اول نهج البلاغه، دوم شرح تمام نهج البلاغه که این شرح است. مایز میان متن و شرح، عناوین «الاصل» و «بیانه» است. شارح متن کتاب را به طرق امامیه و اهل سنت از شریف رضی روایت کرده است. سلسله اسنادش به طریق امامیه که در اول کتاب آورده چنین است:«اخبرنا السید ابوالصمصام ذوالفقار بن محمد بن معبدالحسنی قال اخبرنا الشیخ محمد بن علی الحلوانی، یا [الحرانی] قال الرضی و اخبرنا الشیخ ابو جعفر محمد بن علی بن المحسن الحلبی قال اخبرنا الشیخ ابو جعفر الطوسی قال السید الرضی». طرق روایتش از اهل سنت که در آخر کتاب آورده این است:«اخبرنا به ... [سفید گذاشته شده] ابونصر الغازی عن ابی منصور العکبری عن الرضی و اخبرنا ایضاً الشیخ عبدالرحیم البغدادی المعروف بابن الاخوة عن السیدة النقیه بنت المرتضی عن عمها الرضی و اخبرنا ابن الاخوة ایضاً عن الشیخ ابی الفضل محمد بن یحیی النفالی یا [الباهلی] عن ابی نصر عبدالکریم ابن محمد بن الدیباجی المعروف بسبط بشر الحافی قال قری علی الشریف الرضی کتاب نهج البلاغه و انا اسمع». در أعیان الشیعه (۳۵:۲۰)آمده:«ابن ابی الحدید در «شرح نهج البلاغه» خود بسیار با قطب مناقشه می‌کند و اقوالش را رد می‌نماید و می‌گوید وی مردی است فقیه و آگاهی از علوم لغت و تاریخ ندارد! و نیز می‌گوید: قطب نخستین کسی است که نهج را شرح کرده، و هم می‌گوید: غیر از شرح او شرح دیگری بر نهج ندیده است. انتهی».

آغاز:الحمد لله الذی جعل ال محمد اصول ابراعة و فورعها و اتخذهم و هم رحمة للعالمین

چاپ: قم، کتابخانه آیة الله مرعشی، ۱۴۰۶ق، سه جلد، تحقیق سید عبداللطیف کوهکمری

[هدیة العارفین ۳۹۲/۱؛ ریحانة الادب ۴۶۷/۴؛ کشف الحجب /۵۶۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۱عکسی

آغاز:نهج البلاغه و سماه منهاج البراعة فی شرح نهج البلاغة من كلام امیر المومنین و امام المتقین علی بن ابی طالب؛ **انجام:**و انما امتنع المومنون عن تلك الافعال القبیحة الثلاثة بسبب اشتغالهم بهذه الطاعات الثلث. ثم قال: و لقد نظرت

نسخه اصل: چستربیتی - دبلین ش ۳۰۵۹. مشتمل است بر شرح خطبه «همام» تا آخر کتاب که در سه قسمت و طی سه شماره معرفی می‌شود، قسمت اول؛ خط: نسخ، کا: محمد ابن الامام السعید امین الحاج و الحرمین ... الرشید بن الحسن بن الامام المفید ابن العباس، تا: محرم۶۰۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۰۰گ، ۱۸سطر[عکسی ف: ۱-۲۶۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۲عکسی

آغاز:فما وجدت احدا تعصب الا كان ذلك عن علة؛ **انجام:**و المثلوم: المنقوص من الشی ء المنثلم ای المنكسر

نسخه اصل: قسمت دوم از نسخه چستر بیتی؛ خط: نسخ، کا: محمد ابن الامام السعید امین الحاج و الحرمین ... الرشید بن الحسن بن الامام المفید ابن العباس، تا: ۶۰۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۰۰گ، ۱۸سطر[عکسی ف: ۱-۲۶۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۳عکسی

آغاز:والشعبة: القطعة من الشی ء یقال: هذا شعبة من ذاك ای بعض منه و طائفة منه و نوع؛ **انجام:**و الله سبحانه المحمود والمشكور علی ما وفقنا من اتمام هذا الكتاب ... من صالح دعائه ان شاء الله ...

نسخه اصل: قسمت سوم از نسخه چستر بیتی؛ خط: نسخ، کا: محمد ابن الامام السعید امین الحاج واحرمین ... الرشید بن الحسن بن الامام المفید ابن العباس، تا: محرم۶۰۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۹۶گ، ۱۸سطر[عکسی ف: ۱-۲۶۵]

۴. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۷۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و قوله «و داعیکم». أی: وداعی إیاکم و داع رجل علی انتظار الملاقاة. و «أرصد له». أی «أعدله». تم الجزو الاول من «شرح نهج البلاغة» و یتلوه فی الجزء الثانی - إنشاءالله تعالی -: الاصل: «و من خطبة له علیه السلام فی الملاحم».

تنها مجلد اول کتاب است؛ خط: نسخ، کا: داود بن محمد بن الحسام، تا: چهارشنبه ۳ ذیحجه ۶۵۲ق؛ تملک: حسین بن حیدربن قمر حسینی کرکی، محمد بن عبدالمطلب، محمد بن علی بن محمد بن طی، جمال الدین أحمد برسی، محمد بن عبدالامام [ظ] جعفری، محمد بن منصور ابن مهدی [ظ] الشریف ... رد لالینکرودبن [؟]۱۳ ... سنه ۸۲۷، حسام الدین بن عذاقة نجفی، محمد تقی بن محمدرضارازی در اصفهان در ۱۰۵۱ق؛ مهر: «... الحسینی سنه ۱۱۱۸»، «غلام علی: محمد تقی»؛ جلد: تیماج منقوش، ۱۳۵گ، ۱۸-۲۱سطر در متن (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [فهرست روضاتی: -۳۳۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۶عکسی

نسخه اصل: کتابخانه مجلس شوری - تهران ش۶۶۹۵۴ [همان نسخه بالاست که احتمالا به مجلس منتقل شده است]؛ ۱۷۳گ، ۱۹سطر[عکسی ف: ۱-۲۶۷]

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۶۷عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[جنگ: ۱-۴۷۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۴۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۳-۲۰۲]

۵. تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۴۷عکسی

بی‌کا، تا: شنبه ۲۱ شوال۶۸۱ق؛ ۱۷۰گ[جنگ: ۱-۴۷۰]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۵۱

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ... قال الشارح اخبرنا السید ابوالصمصام ذوالفقار ابن محمد بن سعید الحسینی المروزی قال اخبرنا الشیخ؛ **انجام:**والمنسک فی الاصل الموضع الذی یذبح فیه النسالک. هی الذبائح ... و المسکور یکون بمعنی الموضع والنسک

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲۱ شوال۶۸۱ق؛ آغاز کتاب ما با آنچه درنسخه‌های دیگر آمده فرق می‌کند؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۱۶۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۸×۲۶/۳سم [ف: ۱-۵۵۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۳۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۳-۲۹۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۴عکسی و ۲۹۴عکسی و ۲۹۵عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۱-۳۳۸ و ۲۶۶]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۲۹/۱۵

بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۲۳ق؛ کاغذ: ترمه[ف: ۵-۱۹۹]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اذا انظرت فی کلام امیرالمومنین علیه السلام رایت اخوات کثیره لهذه الامثلة تزید فی الحسن علیها لزیادة قایلها علی القایلین و الله سبحانه المحمود و المشکور علی ما وفقنا من اتمام هذالکتاب حتی و فینا بما شرطناه فی اوله و نسال الله ان یجعله لوجهه و ینفعنا به و نقسم علی الناظر فیه ان لا یحلینا من صالح دعایه انشاء الله

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۶۵ق؛ مجدول، دارای سرلوح؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵؛ ۱۲۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۵-۱۸۹]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۲۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**کزیادة قائلها علی القائلین. و الله سبحانه المحمود و المشکور علی ما وفقنا من اتمام هذا الکتاب ... و آله الطاهرین. تم الکتاب بحمدالله و حسن توفیقه فی السبت ۱۱ شوال ۶۸۱ و الحمدلله وحده و صلواته علی سیدنا محمد النبی و آله الطیبین الطاهرین و سلامه

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با یک سرلوح، مقابله شده؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۰۱گ، ۲۴سطر (۱۰×۱۷)[ف: ۱۱-۱۲۳]

۱۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۷۸۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**فاسند عضا ضهم ای عیشهم و المواسرا لغنی و عضه و عض علیه اصله من اللقمة و نحوها ثم یقال فی.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۷۲گ، ۲۵سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۱-۲۱۲]

۱۱. تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۶۱عکسی

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲۷گ[جنگ: ۱-۴۷۰]

● منهاج البراعة فی شرح نهج البلاغة / شرح حدیث / عربی

minhāj-ul barā‘a fī š.-i nahaj-ul balāġa

خوئی، حبیب الله بن محمد هاشم، ۱۲۶۸ - ۱۳۲۴ قمری

xū’ī, habīb-ol-lāh ebn-e mohammad hāšem (1852 - 1906)

وابسته به: نهج البلاغة؛ شریف الرضی، محمد بن حسین (۳۵۹-۴۰۶)

اهداء به: مظفر الدین شاه قاجار و ولیعهد محمد علی میرزا

تاریخ تألیف: ۱۳۰۰- ۱۳۲۱ق

شرح مهم معروفی است بر کتاب «نهج البلاغة» که تا خطبه دویست و نهم از باب خطب را درشش جلد بزرگ شرح کرده و در آن بسیاری از مطالب ادبی و فلسفی و تاریخی و اعتقادی آورده است.قطعه‌ای از اصل نقل شده پس از آن با عناوین «اللغة، الاعراب، المعنی، الترجمة» شرح می‌شود و تواریخ مجلدات به ترتیب بدین تفصیل است: ۱. شب عید غدیر ۱۳۰۰، ۲. بیستم ربیع الثانی ۱۳۰۳، ۳. سلخ ذیقعده ۱۳۰۶، ۴. دوشنبه ۲۴ جمادی الثانی ۱۳۱۳، ۵. سیزدهم ذیقعده ۱۳۱۷، ۶.یک‌شنبه دوم

رمضان ۱۳۲۱.این کتاب دارای مقدمه طولانی نیکویی است در چند بحث و مطلب درباره بعضی از مباحث ادبی که در شرح بدانها نیاز می‌باشد. (سید احمد اشکوری)

آغاز:الحمدلله الذی عجزت عن ادراکه المشاعر و العیون بمشاهدة العیان و عقدت علی معرفته الضمائر و القلوب بعزیمات الایمان

چاپ: تبریز،سنگی،۱۳۵۱ق،رحلی، ۴۳۹+۲۹۰+۱+۳۰۱ص؛ ۱۳۵۱-۱۳۵۶،۱۲۵۹ص،۳۰۹+۳۳۶+۴۷۵+۱۳۹ص، (ج۴-۷): ایران، سنگی، ۱۳۵۶، رحلی، ۱۳۹ص؛ در ۲۲ جلد چاپ شده، پانزده جلد تألیف خوئی و ۲ جلد تألیف کمره‌ای و ۵ جلد تألیف حسن زاده آملی: تهران، مکتبة الاسلامیة، ۱۳۸۶-۱۳۹۶ق (چاپ سوم)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**بشرح مایتلو ذلک من خطبة المحتار و من کلامه المختار فی باب الخطب الجاری مجری الخطبه

جلد اول؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جا: تهران (شاید)؛ ۳۳۰گ، ۳۰سطر (۱۲×۲۶)، اندازه: ۲۱/۵×۳۶سم [ف: ۸-۱۶۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۸۱

آغاز:برابر

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۵۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۱۸-۲۴۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۸۲

جلد دوم؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۷۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۵ سم [ف: ۱۸-۲۴۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۸۳

جلد سوم؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۷۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۱۸-۲۴۲]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۸۴

جلد چهارم؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۸۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۱۸-۲۴۲]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۸۵

جلد پنجم؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۸۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۱۸-۲۴۲]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۸۶

جلد ششم؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۸۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۱۸-۲۴۳]

● منهاج البصیرة و الیقین و مصباح المعرفة فی الدین

/ کلام و اعتقادات / عربی

minhāj-ul baṣīra wa-l yaqīn wa miṣbāḥ-ul ma‘rifa fi-d dīn

مراغی، حسن بن عبدالرحیم،- ۱۳۰۰ قمری

marāqī, hasan ebn-e ‘abd-or-rahīm(- 1883)

تاریخ تألیف: ۱۲۵۱ق

این رساله در موضوع دلیل امامت که بر همه مسلمانان شناخت آن لازم است، بحث می‌کند و مشتمل بر یک «مقدمه» و چهار «رکن» و یک «خاتمه» می‌باشد: مقدمه در بیان ولایت که روح عمل است؛ رکن ۱. اثبات وجود دلیل امامت؛۲. وجوب دانستن حجت؛۳. لزوم تأیید حجت؛۴. وجوب امتثال اوامر آن حجت؛ خاتمه در آنچه که حجت به او شناخته می‌شود. (سید احمد اشکوری)

آغاز:الحمدلله و الصلاة علی من هدی الله أفمن یهدی علی الخلقاحسن ان یتبع امن لایهدی الا ان یهدی مالکم کیف تحکمون، اما بعد فقد سالنی من لایجوز علی مخالفته ...

انجام:فانت لاغیرک مرادی و بک لا بسواک ثقتی و اعتمادی فمن علی بالتوکل علیک و التفویض الیک و الرضا بقدرک و التسلیم لامرک یا رب العالمین

۱. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۹/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شنبه هفته دوم ربیع الاول۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۱گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۲۳۱]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۸۰/۹

آغاز انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۲ص (۱۱۴-۱۲۵)، ۱۹سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۶/۵سم [ف: ۸-۲۸۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۲۷/۱۰

خط: نسخ زیبا، کا: رستم بن بیجن، تا: ۱۲۵۹ق؛ ۱۳گ (۱۰۲پ-۱۱۴ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۶-۳۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۴/۹

آغاز انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن احمد قراچه داغی، تا: ۱۲۸۴ق؛ ۳گ (۱۰۲ر-۱۰۴پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۷۹]

● منهاج البیان فی ما یستعمله الانسان / طب / عربی

minhāj-ul bayān fī mā yasta‘mil-hu-l insān

ابن جزله، یحیی بن عیسی،- ۴۹۳ ؟ قمری

ebn-e jazla, yahyā ben ‘īsā(- 1101)

همه داروها، نوشیدنی‌ها و خوراکی‌ها و خواص آنها را به ترتیب حروف هجا گرد آورده است:باب الالف: ابریسم، باب الباء: باقلی، باب التاء: تامول، باب الثاء: ثافیسا، باب الجیم: جاورش، باب الحاء: حاشا، باب الخاء: خانق التمر و الذبیب، باب الدال: دادی، باب الذال: ذباب، باب الراء: رازیانج، باب الزاء: زاج، باب السین: سادج، باب الشین: شاهبلوط، باب الصاد: صابون، باب

الضاد: ضبعة العرجا، باب الطاء طالیسفر، باب الظاء: ظلف المعز، باب العین: عاقر قرحا، باب الغین: غافت، باب الفاء: فانید، باب القاف: قاقله، باب الکاف: کافور، باب اللام: لازورد، باب المیم: مامیثا، باب النون: نارجیل، باب الواو: وبر، باب الهاء: هبید، باب الیاء: یاسمون. (براتعلی غلامی مقدم)

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی ظهرت بدایع مصنوعاته و بهرت غرائب مبتدعاته ... و بعد فکل ما تبلغه الهمم ...مستقصر ذلک فی خدمة خزائن ... المقتدی بامرالله امیرالمؤمنین ... و لما انعم بقبول الکتاب الذی سمیته بتقویم الابدان بادرت بترتیب کتاب ثان سمیته المنهاج للبیان فیما یستعمله الانسان فضمنته ذکر جمیع الادویة و الاشربة و الاغذیة و کل مرکب من ذلک و بسیط و مفرد.

انجام: ینتون. هو الثنافستیا ای صمغ السذاب الجبلی و هو حار یابس یسهل البلغم و قد استوفی ذکره و شرحه فی باب التاء و الحمدلله و المنة. والحمدلله وحده.

[کشف الظنون ۱۸۷۰/۲ و ۵۴۸/۲؛ نسخ خطی پزشکی ایران ص۲۸۷؛ فهرس المخطوطات الطبیة المصورة ص۲۲۰؛ معجم المؤلفین ۲۱۸/۱۳]

شرح و حواشی:

۱- منهاج البیان فی ما یستعمله الانسان (ترجمه)

۲- منهاج البیان فی ما یستعمله الانسان (ترجمه)؛ طبیب، رضی الدین

۱. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۸۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ قطع: ربعی[نشریه: ۶-۳۵۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۹۰/۲ و ۳۳۶۵-ف

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۵ ذیقعده۶۱۵ق، جا: نوشاباد کاشان؛ افتادگی: آغاز؛ با این نشانه‌ها: ۱. نسخ روز یک‌شنبه ۱۵ ذیقعده ۶۱۵ در نوشاباد کاشان، ۲. حسن بن علی بن حسن طبیب جاسبی در مدرسه مجدیه کاشان در ۱۲ ربیع الاول ۶۲۶ بر آن حواشی نوشته، ۳. همو نسخه را در پایان جمادی الثانی ۶۲۶ در نوشاباد تصحیح کرده است، ۴. همو ادویه آن را با کتاب النبات ابوحنیفه دینوری که گزیده آن را در پایان گذارده است در همان نوشاباد در دهه نخستین رجب ۶۲۶ مقابله کرده است، ۵. همو در جمادی الاول ۶۳۳ یادداشت کرده است که نشانه «مو» برای الموازنة اصفهانی است، ۶. همان حسن بن علی بن حسن جاسبی طبیب فوائدی از کتاب عبدالله بن محمد بن عیسی باوردی در ربیع الاول ۶۲۷ در هامش نوشته است، ۷. همو می‌نویسد که در صفر ۶۲۷ کتاب عبیدالله بن جبرئیل در منافع الاعضاء را دیدم که بیشتر مطالب آن بیهوده و تباه بوده است، ۸. حسین بن حسن طبیب که باید پسر همان جاسبی باشد در ۶۲۰ واندی (یکان‌های آن محو شده) می‌نویسد که کتاب را مقابله کرده‌ام، ۹. باز در رمضان ۶۳۷ با نسخه امام ظهیرالدین ابوالقاسم مقابله شده است، ۱۰. گاه به گاه درهامش نسخه عبارت‌های فارسی آمده است، ۱۱. در پایان این عبارت فارسی کهن دیده می‌شود: «ماهی همه بر سر آب اند چون مرده و هیچ مرده نبود و لکن تباشیده بود و این لاعیه برسرکوهها باشد شکوفه ای دارد خوش مگس انگبین بسیار خورد» (راهنمای کتاب س ۱۱ ش ۱۰-۱۲ ص ۶۵۶)؛ ۱۸۴ص (۲۳ر-۲۰۶ر)، ۲۰سطر (۱۱/۵×۲۱)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف: ۱۷-۴۹] و [فیلمها ف: ۲-۱۳۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۱۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالمظفر مسعود بن سعد الفرج المتطبب، تا: غره جمادی الاول۶۲۰ق؛ واقف: آقا زین العابدین خادم اصفهانی، ۱۱۶۶ق؛ جلد: تیماج، ۹۹گ، ۳۳-۳۴سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۹-۵۷۲]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۳۳-ف

نسخه اصل: آقای مسیح ذبیحی از گرگان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲ جمادی الاول۶۸۴ق؛ افتادگی: آغاز[فیلمها ف: ۲-۲۵۵]

۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۶۲

آغاز: وذلک من غیر ترتیب او ملخدا؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ کاغذ دولت آبادی؛ جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۱۹ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱-۵۸۲]

۶. تبریز؛ نخجوانی، حسین؛ شماره نسخه:۵۴

خط: نسخ، کا: محمد بن یوسف گنجی، تا: قرن ۷ و ۸؛ کامل شده علی بن عطاءالله در ۲ رجب ۹۰۴ق[نشریه: ۴-۳۴۲]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۶۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد مسیح بن محمد مسیح طبیب؛ جلد: تیماج، ۱۳۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۱۹۱]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد ذکر باب العین تم الکتاب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۸؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵؛ جلد: تیماج، ۲۴۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۹-۵۷۵]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۱۴۵

آغاز: و ینفع من البواسیر و مقدار شربته ... اهلیلج کابلی اجوده السمین

خط: نسخ، کا: محمود بن ابوبکر بن عبدالرحیم شیرازی هاشمی، تا: جمعه ۴ جمادی الاول۸۳۹ق، جا: جیرفت در مسجد رحمتی؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ جلد: تیماج، ۲۴۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹-۵۷۴]

۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۸۵۰ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۰۶گ، ۲۱ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۵-۶۷۷]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۶عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و دخانه یحسن هدب العین و ینبت شعرها و یمل قروحها، تم الجزو الأول من منهاج البیان و یتوله فی الول

الثانی زلابیة هی اخف من اللوزینج و القطایف.
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان، رم، شماره ۵۱۵. جزء اول کتاب و تا اواخر حرف «زاء»؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: یک‌شنبه۱ ربیع الاول۸۵۵ق؛ مصحح؛ ۴۱۲ص، ۱۵سطر[عکسی ف: ۴-۵۵۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۳۹
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۴-۶۴]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۸عکسی
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان، رم، شماره ۴۲۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۸۵۵ق؛ مصحح؛ ۳۷۲ص، ۱۵سطر[عکسی ف: ۴-۵۶۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۸۰
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۳۰۵]

۱۳. دزفول؛ مدرسه نبوی؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز:یذکر ادویة نفعها عظیم جلیل و کل منهم قد اخل بشیئ لم یأت فی کتابه و لست ازید بهذا علیهم طعنا؛ **انجام:**و قد استوفی ذکره و شرحه فی باب الثاء
تذکر: در فهرست با عنوان «مفردات الادویة» و ناشناس آمده؛ کا: ابوبکر بن کراوی جزری، تا: پنج‌شنبه ۹ شوال۸۸۴ق؛ افتادگی: آغاز[ف: -۸]

۱۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۷
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۳ محرم۹۱۳ق، جا: صعدة؛ تملک: محمد بن عزالدین بن صلاح در ۹۶۶؛ اهدایی: احمد معتمد ریاضی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۲۵گ، ۲۱سطر (۱۲/۵×۱۹)، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۱-۵۷]

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۲۰۷
همان نسخه بالا[نشریه: ۴-۴۱۵]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۰
آغاز:برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن ملا حسن القدسی، تا: ۹۸۷ق؛ ۳۰۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲-۳۱۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۳۲-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۳-۱۹]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**قد استوفی ذکره و شرحه ... و لله الحمد و المنه.
خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن محمد طهرانی، تا: ۹۹۳ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، ۲۸۵گ، ۱۶ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۷-۳۲۴]

۱۷. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۳۰۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و لما انعم بقبول الکتاب الذی سمیة بتقویم الابدان بادرت به ترتیب کتاب ثان سمیة منهاج البیان فیها یستعمله الانسان ... تمت ... و هذا آخر کتاب منهاج البیان ... محمد و آله و صحبه اجمعین
خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱ق؛ ۶۸۳ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [نشریه: ۳-۳۸۴]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۷۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۲۰-۱۳۵]

۱۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق و مشکول، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۵-۳۷۹]

۲۰. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۱۲۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد زمان حسینی طبیب تنکابنی، محمد علی بن زین العابدین به تاریخ ۱۱۹۸، محمد باقر سبزواری، محمد نصیر جرجانی؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: -۶۵]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۸۲
آغاز:بسمله. الحمدلله الذی الهم الانسان علم الطب لصحة الابدان و ازالة المرض بقدر الامکان ... و بعد فهذا مختصر لابد من استصحابه من صناعة الطب و رتبه علی قسمین؛ **انجام:**و یفعل ثلاث مرات فیکون کافیا. و الله اعلم و احکم. فرغ من تحریر هذا الکتاب
هر دو بخش و هر یک در مقدمه و مقالات و ابواب و فصولی چند؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره شعبان۱۰۱۷ق، جا: اصفهان؛ تملک: سید عبدالقادر شکری مورخ ۱۲۰۰ با مهر «باد توفیق خدا بر عبدالخالق»، علاء الحکماء که از میرزا عبدالله کتاب فروش در ۱۳۳۷ خریده؛ با یادداشت: «نقل من خط الامیر صدرالدین محمد بن الامیر عمادالدین منصور الشیرازی»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوای، ۳۰۰گ، ۱۷سطر[ف: ۱۶-۱۰۹]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۱۴۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ملا جمال نیریزی ابومسلم خوان، تا: دوشنبه ۵ جمادی الاول۱۰۲۹ق؛ واقف: زین العابدین خادم اصفهانی؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۱۹-۵۷۴]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۷۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد کریم، تا: سلخ رمضان۱۰۷۹ق؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۱۶گ، ۲۳ سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۲-۷۹]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۰۷
خط: نسخ، کا: نظام الدین بن مشهدی حسین طالقانی، تا: جمادی الثانی۱۰۸۷ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد صادق به سال ۱۳۳۰؛ مهر: کتابخانه «مجدالدین (نصیری)» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲۰-۱۵۲]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۶۳/۱

خط: نسخ، کا: شیرازی دست غیب، محمد حسین بن محمد یوسف، تا: یک‌شنبه ۱۳ صفر۱۰۹۸ق؛ از روی نسخه مورخ ۲۹ شعبان ۹۹۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۹ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱۶-۲۵۲]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۸۱۱

آغاز:برابر؛ **انجام:** هو فیلوس هو خس الحمار و هو بارد رطب ... و ما کانت هذه صفته یعدل الامزجة و یقوی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۱۸۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۹-۵۷۵]

۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۸۰

آغاز:باب الالف ابریسم اجوده انعمه و هو انقاه و هو معتدل بین الحر و البرد؛ **انجام:**ینمه هذه اثیت یقول الشیرازیون و مستعمل فی الجراحات.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ جلد: میشن، ۱۴۲گ، ۳۸سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۸سم [ف: ۱-۵۵۱]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۲-۲/۹۲

آغاز:بسمله. باب السین. ساذج. منه هندی ومنه رومی والهندی یسمی ما بهستان وقوته قریبة من السنبل الهندی الا أنه الین فی میاه؛ **انجام:**برابر

جزء دوم از حرف «س» تاآخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۳ شعبان۱۱۰۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: پارچه، ۱۳۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۶۰]

۲۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۸۱-عکسی

آغاز:ویر خاه المؤلفون، فلم اجد کتاباً واحداً مختصراً جامعاً لما رمت جمعه فی هذا الکتاب بل وجدت اما ذاکر لادویة دون الاغذیة، او الاغذیة دون الادویة؛ **انجام:**یبنوت. هو الثاقسیا اعنی صمغ الشداب الجبلی و هو حار یابس. یسهل البلغم و قد.

تذکر: در فهرست با عنوان «الادویة و الاغذیة» و بدون نام مؤلف آمده که به قرینه انجام نسخه تصحیح شد؛ خط: نسخ پخته، کا: محمد بن حسین الغاثم بنی النجار شافعی، تا: سه‌شنبه ۱۳ رجب ۱۱۸۰ق؛ ۶۸۲ص (۲+۶۸۰)، ۱۸سطر (۸/۵×۱۵/۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۱۶]

● منهاج البیان فی ما یستعمله الانسان (ترجمه) / طب / فارسی

menhāj-ol bayān fī mā yasta‘mel-ho-l ensān (t.)

طبیب، رضی الدین

tabīb, razī-od-dīn

وابسته به: منهاج البیان فی ما یستعمله الانسان؛ ابن جزله، یحیی بن عیسی (-۴۹۳ق)

اهدا به: ابی القاسم محمود شاه ابن ابی منصور اسفهسالار

در الذریعه (۱۴۰/۴) از چنین ترجمه‌ای یاد نشده است.

[فهرستواره منزوی ۳۳۶۶/۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۳۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن۱۱، جا: سرهند؛ کاغذ: هندی، ۱۲۹گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱۳-۳۲۹۵]

● منهاج البیان فی ما یستعمله الانسان (ترجمه) / طب / فارسی

menhāj-ol bayān fī mā yasta‘mel-ho-l ensān (t.)

وابسته به: منهاج البیان فی ما یستعمله الانسان؛ ابن جزله، یحیی بن عیسی (-۴۹۳ق)

ترجمه فارسی است از منهاج البیان ابوعلی یحیی بن عیسی بن جزله بغدادی که پس از تقویم الابدان ساخته است درباره مزاج داروها و خوردنی‌ها و آمیزش آنها.

آغاز:بسمله. حمد له ... اما بعد چون از بارگاه عالی خداوند تاج و تخت شهنشاه اعظم اتابک ... نصیرالدولة و الدین ... [اشارات] رسید که کتاب منهاج الادویة را که ... یحیی بن عیسی بن جزله تصنیف کرد در ادویه مفرده ... بزبان پارسی گردانم.

[فهرستواره منزوی ۳۳۶۶/۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۰۶

آغاز:برابر

انجام افتاده و می‌رسد به «مثلث» در باب میم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۳۵گ، ۱۵سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۱-۲۱۶۴]

● منهاج البیان فی ما یستعمله الانسان (ترجمه) / طب / فارسی

menhāj-ol bayān fī mā yasta‘mel-ho-l ensān (t.)

وابسته به: منهاج البیان فی ما یستعمله الانسان؛ ابن جزله، یحیی بن عیسی (-۴۹۳ق)

به دستور: نصیرالمله و الدین

متن از ابن جزله است که برای نصیرالدولة والدین نامی ترجمه شده است.

آغاز:بسمله، حمدله ... چون از بارگاه عالی خداوند تاج و تخت شهنشاه اعظم اتابک ... نصیرالدولة والدین ... به پارسی گردانم

[فهرستواره منزوی ۳۳۶۶/۵]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۳۴/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**شرح آن کرده شد.

خط: نسخ، کا: میر اسدالله بن قوام الدین حسین کاشانی، تا: ۱۲ ذیقعده ۱۲۳۹ق، برای سید جعفر درویش؛ جلد: میشن، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۰/۱سم [ف: ۷-۳۹۹]

● **منهاج التأویل فی التنزیل** / تفسیر / فارسی
menhāj-ot ta'vīl fe-t tanzīl

تاریخ تألیف: ۲۷ ربیع الاول ۱۱۰۹ق
کتاب تفسیر روان و مختصری است بر جزء سی ام قرآن کریم. نخست آیه شریفه را نقل سپس نکات صرفی و نحوی هر آیه را متذکر شده، آنگاه ضمن بیان شأن نزول آیه، اقوال مفسران امامیه را در تفسیر آن نقل می کند.

۱. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۱۳۴
آغاز:الحمدلله الذی جعل الفرقان معجزاً لرسوله(ص) لیکون للعالمین نذیراً؛ **انجام:**یعنی قوم حضرت عیسی(ع) که از راه ضلالت میگفتند مسیح بن الله.
خط: نسخ خوب، بی کا، تا: ۱۰ ذیقعده ۱۱۱۰؛ واقف: سیدعلی غیاثی، آبان ۱۳۴۱؛ جلد: گالینگور، ۲۱۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: -۶۷۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۴۷
جزء سی ام قرآن؛ بی کا، بی تا[د.ث. مجلس]

● **منهاج التحقیق و محاسن التلفیق** / کلام و اعتقادات / عربی
minhāj-ut taḥqīq wa maḥāsin-ut talfīq
قرشی، یحیی بن حسن، - ۷۸۰ قمری
qorašī, yahyā ben hasan(- 1379)
متن کلامی معروفی است که در آن به صفات الهی و دیگر مسائل علم کلام، مطابق مذهباهل بیت بامیل به معتزله پرداخته و در نظریات کلامی مناقشه می کند.
آغاز:الحمد لله الدال علی ذاته و صفاته بعجائب مصنوعاته الکاشف عن عدله و حکمته بوجوب غناه و کرمه
[مؤلفات الزیدیه ۷۵/۳؛ اعلام المؤلفین الزیدیة ص ۷۰۸-۷۰۹]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۱۵/۱
نسخه اصلی: کتابخانه آکادمی لینچی-رم ۳۱۸؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد بن احمد بن عبدالله بن یحیی بن حمزه، تا: چهارشنبه ۱۰ جمادی الاول۸۵۸ق، جهت سلیمان بن علی جهرانی؛ مصحح، محشی؛ ۴۵۰ص (۱-۴۵۰)[عکسی ف: ۵-۴۴]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۹۱
آغاز:برابر
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۸۵؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ربیع الاول۸۸۵ق؛ مصحح؛ ۳۰۸ص [عکسی ف: ۴-۴۶۲]

● **منهاج التدقیق و معارج التحقیق** / فقه / عربی
minhāj-ut tadqīq wa ma'ārij-ut taḥqīq
نقوی لکهنوی، حسین بن دلدار علی، ۱۲۱۱ - ۱۲۷۳ قمری
naqavī lakhanū'ī, hoseyn ebn-e deldār 'alī (1797-1857)
سیدالعلما - از علمای مشهور شیعه در «لکهنو»ی هند - کتاب حاضر را در بیان مسائل و احکام فقهی همراه با بررسی ادله و نظرات و اقوال فقهای معتبر و مشهور امامیه به رشته تحریر درآورده است.صاحب جواهر، شیخ محمد حسن نجفی (- ۱۲۶۶ق) پس از رؤیت مجلد «الصلاه» از همین کتاب، ضمن مدح و ستایش و تقریظ آن به سال ۱۲۵۸ق،مؤلف آن را با عبارت «الامام بن الامام و الهمام بن الهمام» توصیف نموده است.
چاپ: لکهنو، سنگی، ۱۲۶۲ق، وزیری بزرگ، ۵۰۴ص
[الکرام البرره:ص۳۸۷؛ الذریعه ۳۴۳/۲۲؛ نشریه ۲۹۹/۷؛ کشف الحجب ۵۵۶]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۰۹
آغاز:بسمله، الحمدلله العلی العظیم و الصلوه و السلام علی نبیه الکریم و اهل بیته المکرمین و ائمه بدوام السموات و الارضین. و بعد فیقول المفتاق الی رحمه ربه ... ان هذا هو المقصد الثانی من مقاصد هذا الکتاب ... مسئله، لاخلاف فی ان زوال الشمس اول وقت الظهر؛ **انجام:**و هو استصحاب حال العقل و لاریب فی جوده التشبث به حین تعارض الادله من الجانبین.
مقصد دوم از مقاصد کتاب و مباحث نماز را در بردارد؛ خط: نسخ، بی کا، تا: دوشنبه ۱۱ رمضان۱۲۶۱ق؛ مصحح، محشی با امضای «منه دام ظله العالی»؛ یادداشت اهدا کتاب توسط مؤلف به سید عبدالله به سال ۱۲۶۲ در شهر «لکنهو» به خط مؤلف؛ مهر: «صراط علی حق نمسکه» (بیضی)؛ کاغذ: کشمیری، جلد: میشن، ۲۴۴گ، ۲۰سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۶-۱۸]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۳۶
همان نسخه بالا[نشریه: ۷-۲۹۹]

←منهاج تمدن و مفتاح ترقی ← اسرار الغیبیة لاسباب المدنیة
←منهاج التوسل فی مباهج الترسل ← مناهج التوسل فی مباهج الترسل

● **منهاج الحقایق** / شعر / فارسی
menhāj-ol haqāyeq
مجذوب تبریزی، محمد بن محمد رضا، - ۱۰۹۳ قمری
majzūb-e tabrīzī, mohammad ebn-e mohammad rezā(- 1682)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۰۶/۵
آغاز:ای شده محبوس دام آرزو ×× نیست چیزی کز گره در دام او / این همه موج سرابت آب نیست ×× تا نبینی بد نگو بنگر نکو؛ **انجام:**بسان شهی کز سجود درش ×× فزون از ملایک بود عسکرش

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ شوال۱۱۰۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۵گ (۴۹۰-۵۰۴ هامش)، ۱۹سطر (۸×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۰-۱۹۳۶]

● **منهاج الحق و اليقين فی تفضيل علی اميرالمؤمنين علی سائر الانبياء و المرسلين** / کلام و اعتقادات / عربی

minhāj-ul ḥaqq wa-l yaqīn fī tafḍīl-i ʻalī amīr-il-mu’minīn ʻalā sā’ir-il anbīyā’ wa-l mursalīn

حسينی رضوی، ولی الله بن نعمت الله، ق ۱۰ قمری

hoseynī razavī, valī-ol-lāh ebn-e neʻmat-ol-lāh(- 16c)

به خواهش: خواجه علی آملی

تاريخ تأليف: ۹۸۱ق

در بيان تفضيل حضرت اميرالمؤمنين (ع) بر ساير پيغمبران به اخبار وارده از فريقين است؛ شامل چهارده «مطلب»:۱. من کتاب مقتضب الاثر فی الامامة الاثنی عشر و هو ما رواه احمد بن محمد بن صالح الخ؛ ۲. و من ذلک ما روی عن علی بن موسی الرضا (ع) انه قال قال رسول الله (ص) ما خلق الله عزوجل خلقاً افضل منی و لا اکرم عليه منی قال علی (ع) فقلت يا رسول الله الخ؛ ۳. و من ذلک ما ذکر فی کتاب جامع الفوايد ان الله سبحانه لما خلق ابراهيم کشف عن بصره الخ؛ ۴. و هو ما ذکره محمد بن يوسف الکنجی الشافعی فی کتابه کفاية المطالب فی مناقب علی بن ابی طالب فی سؤال ابی عقال ...؛ ۵. مما يؤيد قولنا و هو ما ذکره ابن شهر آشوب فی مناقبه ...؛ ۶. و هو ما ذکر فی کتاب المجتبی فی توضيح اسرار المصطفی و المرتضی خبر حره بنت حليمه و مخاطبتها مع الحجاج ...؛ ۷. و من ذلک ما رواه الخوارزمی فی مناقبه عن البختری قال رايت علی بن ابی طالب (ع) صعد المنبر بالکوفة و عليه مدرعة رسول الله ...؛ ۸. و من ذلک ما ذکره الشيخ ابو جعفر الطوسی فی کتاب مصباح الانوار فی مناقب الائمة الاطهاران سلمان الفارسی و المقداد الخ؛ ۹. و من ذلک ما ذکره الفقيه ابوالحسن محمد بن احمد بن علی بن الحسين بن شاذان عن ابن عباس قال کنا جلوسا ...؛ ۱۰. ايضا من ذلک ما رواه ابن سيرويه الديلمی فی کتاب الفردوس؛ ۱۱. ذکر فی کتاب الفردوس من باب العين عن ابن عباس ...؛ ۱۲. من ذلک ما ذکر الامام حسن بن علی العسکری (ع) فی قوله تع؛ ۱۳. قد مدح الله تع السابقون فی کتابه العزيز ...؛ ۱۴. و من ذلک ما رواه جابر عبدالله (کذا) الانصاری قال قال رسول الله (ص). پس از وی مهذب الدين احمد بصری يکی از شاگردان شيخ حر عاملی روايات ديگری در اين زمينه که مؤلف نياورده بود را استدراک نمود و آنها را در کتابی به نام المنهج القويم گرد آورد. روايات اين کتاب بدون ذکر سند است ولی نام کتاب‌هايی که از آن نقل کرده، ذکر کرده است. منابع ياد شده که بعضاً از آثار عامه‌اند از کتاب‌های رايج زمان مؤلف بوده و فقط در ميان آنها نام منبع کهنی چون کتاب «المعراج» شيخ صدوق ديده می‌شود که امروز جزو آثار مفقوده صدوق محسوب می‌شود.

آغاز: بسمله الحمدلله الذی اوضح لنا سبيل الهدی و اليقين و من علينا بمحمد خاتم النبيين اذ بعثه رحمة للعالمين ... اما بعد فيقول ... ولی الله بن نعمة الله الحسينی الرضوی الحائری انه قد جری البحث بين اصحابنا من الفرقة الامامية بعضهم قالوا ... فالتمس منی بعض الاخلاء من الاخوان ... مولانا خواجه علی الآملی ام اجمع شيئا من الدلائل الواضحة و البراهين اللائحة ما يطابق الحق

انجام: و لکل مؤمن بها. هذا آخر ما اردنا ايراده من فضائل مولانا اميرالمؤمنين ... و الحمدلله رب العالمين اللهم ثبتنی علی دين محمد و ولاية علی و عترته الطاهرين صلوات الله عليهم اجمعين. آمين

چاپ: در مجله تراثنا ش ۹۱ و ۹۲، رجب و ذيحجه ۱۴۲۸ ق با تحقيق مشتاق صالح المظفر؛ ضمن ميراث حديث شيعه، دفتر بيستم، قم، مؤسسه فرهنگی دار الحديث، ۱۳۸۸ش، با تحقيق عبدالله غفرانی

[الذريعة ۱۵۹/۲۳]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۵۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ عربی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در نسخه متن عربی با ترجمه فارسی زير سطور؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تيماج، ۵۹گ، ۱۸ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۵-۶۷۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «هو الرحيم ۱۱۵۷» (مربع)، «يا محمد ادرکنی ۱۲۹۱» (بيضوی)؛ اهدايی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: مقوا، ۲۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۳/۳سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۵۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۷۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مظفر بن علی رضا امامی، تا: ۱۰۶۰ق؛ مصحح؛ ۴۳گ(۱-۴۳)، ۱۶سطر، اندازه: ۵×۱۱/۵سم [ف: ۳۶-۳۰۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۰۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نظرخان گيلانی، تا: ۱۴ ذيقعده۱۰۶۹ق؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵؛ ۳۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵-۳۲۶]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۷/۲ معزی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و تضيق الصحايف عن فضله و فهمه اذ اياته فی الاخطار ظاهرة و معجزاته فی الافاق علی السن الخلق جاريه و بينات.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: باتاريخ۱۰۷۶ق؛ افتادگی: انجام؛ ۲۴گ (۳۳ر-۵۶پ)، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳۹-۱۶۸]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۹۹/۳
در چهارده مطلب؛ خط: نسخ، بی کا، تا: با تاریخ ۱۱۰۰ق؛ جلد: میشن، ۱۵سطر[ف: ۵-۲۳۳]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۳۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**المطلب العاشر ... و ادخلتنی نار جهنم فأسئلك بحق محمد و علی و فاطمه
تا اواخر مطلب دهم می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: میشن، ۱۱گ، اندازه: ۱۴/۴×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۵۱]

۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۵۲/۱۲
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، کا: موسوی، بشیر، تا: ۱۵ جمادی الثانی۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۰-۲۴ سطر برخی صفحات به صورت چلیپا (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲-۶۶۱]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۴۰/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: طباطبایی، حسن بن محمد مهدی، تا: ۱۳۲۴ق، جا: تبریز؛ ۲۲گ (۱پ-۲۲ر)، ۲۱سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۹-۷۷۸]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۹۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: احمد بن محمدرضا حسینی خوانساری، تا: جمعه ۱۹ رمضان۱۳۳۱ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۲۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۵۱]

۱۱. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره
دو برگ اول کتاب؛ بی کا، بی تا[ف: -۲۴]

● منهاج الدکان و دستور الاعیان فی اعمال و تراکیب الادویة النافعة للانسان = مغنی الاحبة و المکفی عن الاطبة / طب / عربی

minhāj-ud dukkān wa dustūr-ul a‘yān fī a‘māl ws tarākīb-il adwīyat-in nāfi‘a li-l-insān = muġni-l aḥibba wa mukfī ‘an-il aṭibba

عطار اسرائیلی، داود بن ابی نصر، ق۷ قمری
‘attār-e esrā’īlī, dāvūd ebn-e abī nasr(- 13c)

تاریخ تألیف: ۶۵۸ق؛ محل تألیف: قاهره

از ابوالمنی داود ابن ابی نصر بن حفاظ عطار و پزشک یهودی قرن ۷ و دارای بیست و پنج«باب» است: ۱. فیما ینبغی لمن استصاله نفسه ان یکون تقبله افعل هذه المرکبات؛ ۲. عمل الاشربة و طبخها؛ ۳. الربوب و تربیها؛ ۴. المربیات و تربیها؛ ۵. المعاجین و عجنها؛ ۶. الجوارشات و ترکیبها؛ ۷. السفورات و دقها؛ ۸ الاقراص و تقریصها؛ ۹. العوقات و عملها؛ ۱۰. الحبوب و تحبیها؛ ۱۱. الایارجات و تدبیرها؛ ۱۲. الاکهال و سحقها؛ ۱۳. الاشیافات و عجنها؛ ۱۴. المراهم و طبخها؛ ۱۵. الادهان من الازهار الحادة؛ ۱۶. اطلیه؛ ۱۷. سنونات؛ ۱۸. فتایل مسهله وقابضه؛ ۱۹. ضمادات وحیارات وسعوطات ونفوحات؛ ۲۰. ابدال ادویه‌ای که وجود آنها متعذر است (به ترتیب حروف معجم)؛ ۲۱. شرح اسماء ادویه مفرده (به ترتیب حروف معجم)؛ ۲۲. اوزان ومکائیل بترتیب حروف معجم؛ ۲۳. وصایا؛ ۲۴. کیفیت اتخاذ ادویه مفرده؛ ۲۵. امتحان ادویه مفرده ومرکبه.

چاپ: مصر، ۱۲۸۷ق؛ مطبوعات شرف، ۱۶۴ص، ۱۳۰۵ق؛ الحسینیه، ۲۴۷ص، ۱۳۳۰ق.

[فهرس المخطوطات الطبية المصورة ص۲۲۳؛ معجم المطبوعات، سرکیس ۱۳۳۵/۲؛ نسخ خطی پزشکی ایران ص ۲۸۸؛ فهرست دانشگاه کمبریج ۲۲۳؛ بروکلمان ذیل یکم: ۸۹۷، مجله معهد المخطوطات العربیه ۷۸/۳ ؛ کشف الظنون ۵۴۹/۲. معجم المؤلفین ۲۴۳/۴ هدیة العارفین: ۳۶۰ تاریخ علم الدومیلی (ترجمه عربی): ۱۰۰، ۵۰۰]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۸۳/۱
جلد اول و تا پایان مقاله چهاردهم؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۹؛ مصحح؛ ۲۲۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۳۱۸]

۲. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۳۰۴
آغاز:بسمله و به نستعین هذا منهاج الدکان و دستور الاعیان فیما ینبغی یحتوی علیه من الاشربة و المعاجین؛ **انجام:**فانه لاینبغی ان لاتدق الادویة العسرة الدق
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ ۲۸۲ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [نشریه: ۳-۳۸۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۶۶/۸
آغاز:(مفردات): مفردات منهاج الدکان هذه المفردات مرتبة علی حروف الهجاء حروف الالف ابهل هو ثمرة العرعر حاریابس؛ **انجام:**برامیع الاسفیداج و هو ما عفن من الرصاص الاسود بالخل
خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲ شعبان ۹۶۲ق، جا: قسطنطنیه؛ محشی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۴۴ص (۲۰۳-۲۴۶)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۲۰۵]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۹۸/۷
آغاز:قال صاحب المنهاج ... قدوجدت صنعة الموميائی و منافعه ... قال کان قصة ذلك و سببه ان فی ایام افریدون الملك جمع الفوارس؛ **انجام:**من هذا الموميائی مقدار عدسه ... الدجاج منه و مازال یتا ملها حتی نظر الی موضع الکسر قد التام و استقل منه فرغت (کذا ...) من ساعتها بقدرة الله تعالی تم و الحمدلله رب العالمین.
بخشی است از کلیات منهاج الدکان؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۹۸۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵ص (۳۲۷-۳۳۱)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۹-۸۲]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۰/۴۹
خط: نستعلیق، کا: طبیب حموی، تا: یک‌شنبه ۲۵ ذیقعده

۱۰۰۵ق[سنا: ف: ۱-۱۹۰]

۶. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۳۵

آغاز:بسم الله الرحمن الرحيم. رب يسر الحمدلله الذی؛ **انجام:**و ذلك بتاريخ يوم اربعا ثانی شهر شعبان المعظم قدره سنه خمس وثلاثين و الف ... الی يوم الدين تم (علی يد محمد بن بكير بن احمد الشهير بالحناوی الدمياطی)

خط: تحریری، کا: حناوی دمیاطی، محمد بن یکیر، تا: چهارشنبه ۲ شعبان۱۰۳۵ق؛ ۴۲۴ص، ۲۱ سطر (۸×۹)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [نشریه: ۳-۳۸۵]

۷. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۸۷

آغاز:مربا بالماء العذب سنة دراهم بياض بيضته يجمع الجميع ... مرهم عجيب بلحم كلما عجز الاطباء عن الحامة يوخذ بناست وهو؛ **انجام:**واما امتحان المسحوق منه فانك تاخذ منه شیء فی فمك تجد فيه طعم الطين ورايحته بعد المذاق امتحان المحمودة

از باب پانزدهم تا باب بیست وپنجم آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۸۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف مخ: ۲-۵۴۷]

● منهاج الذاكرين و تنبيه الغافلين و عمدة الواعظين

/- عربی

minhāj-uḏḏākirīn wa tanbīh-ul ġāfilīn wa ʻumdat-ul wāʻiẓīn

شامل مجالس متعدد از جمله: مجلس فی فضل بسم الله الرحمن الرحيم، مجلس فی فضل الحمدلله رب العالمين، مجلس فی ذكر الصلاة و فضلها و رغايبها، فصل فيه مجلس فی أحاديث النبی (ص)، فصل فيه وصية النبی (ص) لمولانا علی بن ابی طالب، حديث المرجومة، حديث بلوفيا و عفان، حديث وفات موسی (ع)، كتاب من محمد بن عبدالله من مدينة يثرب الی جماعة المسلمين و ... .

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۹/۳

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال، مادرید اسپانیا، شماره ۱۶۵۶.
خط: مغربی، کا: عبیدالله محمد بن محمد بن علی بکری، تا: با تاریخ۱۰۰۶ق؛ ۲۴ص (۱۳-۳۶)[عکسی ف: ۳-۴۰۳]

● منهاج ذوی الحسب الی اكتساب علوم الادب / لغت

/ عربی و فارسی

minhāj-u ḏawi-l ḥasab ilā iktisāb-i ʻulūm-il adab

حاج بله تبریزی، امین الدین، - ۷۲۰ قمری

hāj bale tabrīzī, amīn-od-dīn(- 1321)

این کتاب در هفت قسم تألیف شده و از توصیف مؤلف در دیباچه برمی‌آید که این کتاب دایره المعارف علوم ادب است. نسخه تنها بخشی از قسم اول کتاب است در ترجمه الفاظ وارده قرآن کریم به ترتیب الفبایی با اشاره‌ای به تفسیر آن. بقیه کتاب با کمال تأسف از نسخه ساقط شده است. مؤلف پس از ترجمه الفاظ سوره الفاتحة به ترجمه الفاظ سورة الناس پرداخته و پس از آن یکایک سوره به عکس ترتیب تا سوره الحج.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۲۲

آغاز:الحمدلله علی أن جعل علوم الادب وسيلة الی معرفة كلامه ... ؛ **انجام:**الحرمة آنح نشايد شكستن آن الحرمات ج، السحيق دور ...

نسخه در اوایل سوره الحج ناقص است و بقیه آن از مجموعه افتاده است، این بخش اول فرهنگ الفاظ قرآن کریم به ترتیب سور است (ناتمام)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود۷۲۱ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۴ص (۱۳۱-۱۴۴)، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱-۷۴]

● منهاج الرابح فی آداب الناكح / آداب و سنن/ عربی

minhāj-ur rābiḥ fī ādāb-in nākiḥ

آداب و سنن و بعضی از دعاها و دواها و مسائل فقهی مربوط به نکاح و زناشویی را چنان‌که در آیات و احادیث اهل بیت علیهم السلام وارد شده، بیان می‌کند در یک «مقدمه» و سه «قاعده» و یک «خاتمه» دارای فصول و مطالب و موارد: المقدمة: فی حقيقة النكاح و ثبوته و تقاسيمه؛ قاعده۱. فی الامور المتقدمة علی الزفاف؛ قاعده۲. فی الزفاف و النظر فيه و مقدماته و توابعه؛ قاعده۳. فی الامور المتأخرة عن الزفاف؛ الخاتمة: فی فضل الاولاد و الوالدين.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۹۱

آغاز:فی الصلاح و الفساد علی الاعمال بها و الاهمال لها و يظهر ذلك لمن تأمل معانی تلك الاداب؛ **انجام:**جعله الله نافعاً يوم الحساب يوم لا ينفع عزة و لا أنساب الا من أطاع ربه و أناب الی الكريم الوهاب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴ محرم۱۰۶۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۷۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۵-۲۷۱]

● منهاج السالكين / فقه / فارسی

menhāj-os sālekīn

سماهیجی، فداعلی، ق۱۳ قمری

samāhījī, fadā-ʻalī(- 19c)

وی در این رساله با استناد به احادیث اهل بیت استعمال تنباکو و دخانیات را حرام دانسته و اصولیان را سخت مورد انتقاد و نکوهش قرارداده و چنین گفته است:«اصولیان که خود را نقادان دین خیرالمرسلین می‌پندارند روایات و احادیث رسول خدا و ائمه هدی علیهم السلام را پس پشت می‌اندازند و به هوا و هوس

خود پرداخته و به اصل اباحت و اجماع خطائین هم سیرت خود می‌آرند. نه فروعت محکم آمد نه اصول ×× شرم بادت از خدا و از رسول».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷۶۹

آغاز:بسمله، الحمدلله الذی نور قلوبنا بانوار الهداة المعصومین؛ **انجام:**سی نفر از اصولیه و بیست و پنج نفر از اجتهادیه قایلند به حرمت قلیان و تنباکو چنانچه سید محمدامین استرآبادی و شیخ حر و میرزا محمد استرآبادی رأی به تحریم اینها دارند.

نسخه در فهرست ج۱۵۱۷/۲۱ نیز آمده؛ خط: نستعلیق، کا: محسن علی، تا: ۱۲۶۶ق؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: میشن، ۳۲گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۴۲]

● منهاج السالکین الی حق الیقین / اخلاق / عربی

minhāj-us sālikīn ilā ḥaqq-il yaqīn

احسائی، علی نقی بن احمد، - ۱۲۴۶ قمری

ahsā'ī, 'alī naqī ebn-e ahmad(- 1831)

اهدا به: فتح علی شاه قاجار (۱۲۱۱-۱۲۵۰ق)

تاریخ تألیف:سه‌شنبه ۲۷ ذیحجه ۱۲۴۴ق؛ محل تألیف: کرمانشاهان

در مکارم اخلاقی، در یک «مقدمه» و پنج «باب» و «خاتمه»: المقدمة: فی ماهیة الاخلاق و ذکر الاختلاف فیها بمن تقوم به و تحقق فیه؛ باب ۱. ذکر العقل و العقلاء والعلم والعلماء؛ ۲. من ذکر الدنیا و الزهد فیها و التجافی عنها و عدم الرکون الیها؛ ۳. فی الصبر و ما یتعلق به من البلاء ومن یختص به من الاولیاء؛ ۴. فی الشکر و حقیقته و من یتحلی به؛ ۵. ذکر الذین زهدوا فی الدنیا و رغبوا فی الدارالآخرة و یلحق به مواعظ متفرقة؛ الخاتمة: فی ذکر مکارم الاخلاق و حقیقة الاتصاف بها و تجنب مساوی الاخلاق و ماوردفیها.

آغاز:الحمدلله رب العالمین الذی خلق الانسان من ماء مهیناً فجعله سمیعاً بصیراً و علمه البیان کتاباً مبیناً

انجام:أن ینفعنی به فی الاجل و ینفع به المؤمنین و یجعله زخراً لیوم الدین انه ارحم الراحمین.

[الذریعه ۱۶۱/۲۳رقم ۸۴۹۷]

۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۰۴۴

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: سه‌شنبه ۲۷ ذیحجه۱۱۴۴ق، جا: کرمانشاه؛ افتادگی: انجام؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۳۰۲]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۵جمادی الاول۱۲۴۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۶۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۶۹]

۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۴۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**قد فرغ من کتابته نسخة الاصل ... فی یوم عصر الثلاثا التاسع من عشر محرم الحرام سنه الخامسه و الاربعین بعد مأتین و الالف المذنب العاصی الضعیف علی بن محمد شریف اللهم اغفرله و لوالدیه. آمین یا رب العالمین سنه ۱۲۴۵ تمت

خط: نسخ خفی خوش، کا: علی بن محمد شریف، تا: ۱۲۴۵ق؛ مجدول، مذهب؛ نوشته شده: «منهاج السالکین شیخعلی ابتیاعی از ورثه مرحوم طهماسب میرزای مویدالدوله بتاریخ شهی محرم الحرام توشقان ئیل داخل کتابخانه مبارکه موزه شد»؛ مهر: مشیرالسلطنه، علی اکبر بن حسین حسینی؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوا، ۴۲۲ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۱-۱۰۳۹]

● منهاج السالکین الی مقام العارفین و انبهاج الناسکین فی طریق المحققین / سیر و سلوک / عربی

minhāj-us sālikīn ilā maqām-il 'ārifīn wa inbihāj-un nāsikīn fī ṭarīq-il muḥaqqiqīn

ابراهیم بن ابی الصفا بن ابی الوفا

ebrāhīm ebn-e abe-s-safā ben abe-l-vafā

در آداب سلوک.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۳/۱

آغاز:بسمله و به التوفیق و الاعانة، الحمدلله الکریم الوهاب الحلیم التواب ... و بعد فاعلموا ایها المریدون و الاصحاب؛ **انجام:**و نستغفر من التقصیر و صلی الله الی خیر خلقه محمد و آله و صحبه و سلم.

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد بن ابی الفتح فیومی شافعی، بی‌تا؛ مقابله شده با نسخه مؤلف با سماع از او؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن سیاه، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۷×۲۳/۳سم [ف: ۷-۱۷۱]

● منهاج السالکین و عمدة الطالبین = شرح اربعین نووی / شرح حدیث / عربی

minhāj-us sālikīn wa 'umdat-uṭṭālibīn = š.-u arba'īn-i nawawī

خفاجی، احمد بن محمد، ۹۷۹؟ - ۱۰۶۹ قمری

xafājī, ahmad ebn-e mohammad (1572 - 1659)

وابسته به: الاربعون حدیثاً = الاربعین النبویة = کتاب الأربعین ؛نووی، یحیی بن شرف (۶۳۱-۶۷۶ق)

شرحی است بر کتاب «الاربعون حدیثا» محیی الدین نووی شافعی.

آغاز:الحمدلله الذی عم خلقه بسوابغ النعماء و جلت نعمه عن الاحصاء و تعالی عن الاضداد و القرناء الهادی الی سبیل النجاة الموفق بکرمه من اختاره لسلوک منهج العلماء.

انجام:اسمع باذنیی وارد بلسانی و شفتی صلاة مسلما علی اخوتی

اکثروا من الصلات علی هذا النبی الکریم و ثانی الصلاة علیه تکفر الذنب العظیم و تهدی الی الصراط المستقیم و تقی تالیها العذاب الالیم و یحظر فی الجنة بالنعیم المقیم.
[کشف الظنون ۶۰/۱؛ کحاله (چاپ جدید) ۲۸۶/۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۷۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد صالح بن شیخ ابراهیم ۱۱۶۲؛ ۱۵۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۶-۳۵۲]

● **منهاج السالکین و معراج الطالبین = الفقر = السیر و السلوک = میزان العمل = الفقریة = صندوق الجوهر = شرح نعمة الفقر** / عرفان و تصوف / عربی
minhāj-us sālikīn wa mi‘rāj-uṭṭālibīn = al-faqr = as-sayr wa-s sulūk = mīzān-ul ‘amal = al-faqrīyya = ṣundūq-ul jawhar = š.-u ni‘mat-il faqr

نجم الدین کبری، احمد بن عمر، ۵۴۰ - ۶۱۸ ؟ قمری
najm-od-dīn-e kobrā, ahmad ebn-e ‘omar (1146 - 1222)

رساله کوتاه عرفانی است در بیان فقر الی الله و سلوک فقرا، در مناهج هشت‌گانه (در برخی هفت‌گانه)، در هشت «فصل»: ۱. نعت الفقیر السالک؛ ۲. علامة محبة الله؛ ۳. حقیقة دخول الفقیر فی الخلوة و شرح آدابها؛ ۴. معرفة النفس؛ ۵. نصیحة الفقیر؛ ۶. تفضیل الفقیر علی ماسواه؛ ۷. صفة الدنیا و حقیقتها؛ ۸ صفة طریقة الله. به طوری‌که در دیباچه تصریح گردیده این رساله را به درخواست کسی تألیف کرده و متذکر شده که فقط مشاهدات و مکاشفات خویش را بیان خواهد کرد.نسخه‌های مختلف این رساله به نام‌های: فقریه، منهاج السالکین، میزان العمل و رساله فقر و صندوق الجوهر و غیره آمده است. نام وی در رساله تصریح نشده،در بسیاری ناشناس مانده و برخی با قطعیت از سهروردی دانسته‌اند(همچون استاد حائری)و بسیاری از نجم الدین کبری. در گنجینه بهارستان، بخش حکمت، رساله‌ای با عنوان «نصایح» از نجم الدین کبری چاپ شده که به نظر قسمتی از همین رساله بوده گرچه محقق آن جدا فرض نموده است. پروفسور کربن در صحت نسبت این رساله به شیخ اشراق تردید می‌نمود و شیوه نگارش آنرا از شیوه شیخ اشراق دور می‌دانست.
آغاز:الحمدلله الذی یعلم مکائیل البحار و مثاقیل الجبال و مرسل السحاب الثقال ... و بعد سألتنی وفقک الله تعالی عن شرح بعض ما اعطانی الله من نعمة الفقر.
انجام:مدرس قلبی و ذا معبدی ×× و تکرار ذنبی و علم تقدیسی / نفسی ابلیس فجربتها ×× تعوذوا من شر ابلیسی
چاپ: به سال ۱۳۰۳ به نام منهاج السالکین با قواعد العقائد در تهران چاپ سنگی شده؛ در گنجینه بهارستان، بخش حکمت، تابستان ۱۳۷۹ش، با عنوان «نصایح» به کوشش علی اوجبی به چاپ رسیده که به نظر می‌رسد قسمتی از منهاج السالکین اوست گرچه محقق آن رساله‌ای جدا فرض نموده؛ ایران، سنگی، ۱۳۰۲، جیبی، ۲۵ص(۱۳۶-۱۶۱)
[ریحانة الادب ۱۴۳/۶؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۲۹/۴]

۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۹/۱۱**
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۱ص (۲۰۸-۲۱۸)[سنا: ف: ۲-۱۴۰]

۲. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۳۴/۱۱**
آغاز و انجام: برابر
در فهرست: «علم السلوک» از ابوعمرو بن عثمان بن ابی علی بن ابی عمرو بن عبدالغفار ابهری؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد علوی اردکانی، تا: قرن ۹؛ از روی نسخه نجم الدین محمود اصفهانی، از روی خط زین الدین ابی بکر بن محمد بن علی خوافی از روی خط مصنف؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۲۵سطر، اندازه: ۱۱/۷×۱۹/۳سم [ف: ۷-۱۵۵]

۳. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۸۰/۹**
آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان «السیر و السلوک و شرح نعمة الفقر» آمده و از سهروردی دانسته؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسن بن محمد، تا: ۸۲۲ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۸گ (۲۴۳پ-۲۵۰ر)، ۲۲سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۸-۴۸۷]

۴. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۲۱/۱**
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: نسخه بین مقدمه و فصل ۴ افتاده دارد؛ مهر: رضا قلی (بیضی)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۱ص (۱-۱۱)، ۲۷سطر، اندازه: ۸×۱۸سم [ف: ۱۰-۹۷۶]

۵. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۵/۳۸**
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج، ۷ص (۳۵۷-۳۶۳)، اندازه: ۱۱/۵×۲۳سم [ف: ۳۲-۷۲]

۶. **تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۸۷/۵**
آغاز:برابر؛ **انجام:**و العلم القدرة. تبارک الله احسن الخالقین.
در فهرست به نام رساله عرفانیه آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۵-۱۳]

۷. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۱۱/۲**
آغاز و انجام: برابر؛ تمت الرسالة الموسومه منهاج السالکین و معراج الطالبین التی صنفها شیخ الشیوخ نجم الملة و الدین الکبری علی...
خط: نسخ، کا: محمد صالح بن محمد حسین حافظ مشهدی، تا: ۱۰۱۲ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۵ص (۲۲۶-۲۴۰)،

۲۵سطر، اندازه: ۸/۵×۱۹سم [ف: ۱۰-۱۴۶۱]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۳/۵

خط: نستعلیق، کا: حسینی، تا: آغاز محرم۱۰۶۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲ص (۱۹۸-۲۱۹)، ابعاد متن: ۵×۱۴، اندازه: ۹×۱۸سم [سنا: ف: ۱-۳۹۰]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۸۰/۱۵

آغاز:بسمله هذه فواید من نصایح فصایح الشیخ الکبری ... قال طفت بعض الدنیا و جریت الامور و باشرت الاشغال و رکبت العظایم

تذکر: در فهرست نام کتاب «نصایح ...» آمده که به قرینه آغاز نسخه تغییر یافت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق؛ جلد: تیماج، ۱ص (۴۳ر)، ۲۱-۳۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳۸-۳۹۴]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱ رمضان۱۰۹۷ق؛ ۱۰ص (۱۳-۲۲)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۳۲-۱۳۲]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۷ق؛ جلد: میشن، ۶گ (۸پ-۱۳پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۸سم [ف: ۷-۳۱۰]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۶/۶

آغاز و انجام: برابر؛ انجامه: تمت الرسالة الموسومة به میزان العمل الشیخ الکامل الکبری قدس سره و الحمدلله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه غره رجب۱۱۲۴ق، جا: قمصر کاشان؛ محشی؛ ۶گ(۳۶ر-۴۱ر)[ف: ۱۹-۱۱۲]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۱۹/۲

فصل آخر رساله را ندارد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴ص (۲۶-۲۹)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱۰-۱۹۵۱]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۰۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۷گ (۵۱-۵۷)، ۲۲سطر، اندازه: ۸/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۸-۴۷۳]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۵۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۹ص، ۱۵سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۵-۶۰]

۱۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۲۷/۲

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «رسالة فی الفقر» و ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵گ (۷۲ر-۷۶ر)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۶۰]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۵۷/۶

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «الفقر و الفقیر = التصوف" آمده و ناشناس مانده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۶گ (۱۳۸ر-۱۴۳پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵-۳۸۷]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۱۸/۱

آغاز:باب فی معرفة النسف و عیوبها انالله تعالی خلق النفس شرا الاشیاء؛ **انجام:**برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۳ص (۱-۱۳)، ۲۷ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۰-۱۷۱]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۱۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج، ۳ص (۴۴-۴۶)، ۲۰ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۱۴۹]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۵۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۱ص(۴۲۶-۴۴۶)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۳/۱-۱۵۲]

۲۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۳۲/۱۲

انجام:برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی کرمانشاهی، تا: ۱۳۰۳ق؛ ۱۶گ (۲۶۹ر-۲۸۴پ)[ف: ۵-۱۳]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۴۰/۷

آغاز و انجام: برابر

با عنوان «الفقریه» در فهرست آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۷ ربیع الثانی۱۳۰۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۲ص (۶۷-۷۸)، ۱۹سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۳-۲۶۱]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۹۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۲ق؛ ۳گ (۱۰۲پ-۱۰۴ر)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۷-۵۴۰]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۹۸/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:لا اله الا هو الحی الباقی القیوم و ما سواه میت.**

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد حسن منشی تفرشی ملقب کمال الدوله، تا: ۱۳۱۸ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۱۸ص (۲۲۱-۲۳۸)، ۱۳ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۰-۲۸۶]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۹۷۸ض

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد تقی موسوی غضنفری، تا: محرم۱۳۵۳ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲گ، ۴۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۵-۲۰۳]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹۳۳ ض

بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۰۵/۲

آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان «صندوق الجوهر» آمده و از سهروردی دانسته شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۰گ (۱۵۲پ-۱۶۱پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۸-۱۳۷]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۵
آغاز و انجام: برابر
با عنوان «رسالة الفقر» و از سهروردی دانسته؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، اندازه: ۶×۲۵سم [ف: ۴-۱۸۶]

۲۹. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۲/۱۰
آغاز:برابر
در فهرست با عنوان «میزان العمل» آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ (۷۱پ-۷۶پ)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۱-۱۱۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۲۶/۱۰
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۷-۳۲]

۳۰. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۳۰/۲ر
بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۹۲]

۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۷۹/۱-۵۸/۲۲۹
آغاز:برابر
یک برگ اول رساله؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱گ (۲۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۸-۴۷۲۷]

۳۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۷/۲
آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان «میزان العمل» آمده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۸ص، ۱۹سطر (۴/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۲-۸۴]

● **منهاج السعادة** / کلام و اعتقادات
menhāj-os sa'āda
کاشانی، شاه فضل الله
kāšānī, šāh fazl-ol-lāh
مشتمل بر پنج «منهج»: منهج ۱. در اصول اعتقادات، مشتمل بر سه مرحله: مرحله اول معرفت صانع عالم و صفات او و آن دو قدم است؛ منهج ۲. دو مرحله است:۱) بیان روح نماز و آن هفت قدم است،۲) بیان حقیقت و روح صوم و زکات و حج ... وآن شش قدم است؛ منهج ۳.بیان عادات و معاشرات، ۴ مرحله؛ منهج ۴.بیان اخلاق خبیثه شیطانیه و ذکر دنیای مذموم؛ منهج ۵.بیان خصال حمیده و صفات پسندیده.

کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: ظاهراً قرن ۱۲؛ مهر: محمدرضا بن محمد رسول، احمد بن عبدالرحیم تبریزی ساکن کاشان در سال ۱۲۷۴؛ جلد: چرمی، اندازه: ۱۷×۲۱سم [نشریه: ۷-۷۴۶]

←منهاج السلامة الی معراج الکرامة > منهاج الکرامة فی اثبات الامامة

● **منهاج الشریعة** / فقه / عربی
minhāj-uš šarī'a
حسینی، عزیزالله، قرن ۱۳ قمری
hoseynī, 'azīz-ol-lāh(- 19c)
از: سید عزیز الله حسینی، شاید همان‌که مسجد سید عزیز الله بازار تهران به نام اوست.

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۲۸
آغاز:الحمد الحاسر عن فقه ذاته افکرة المفاخر؛ **انجام:**المبحث السابع یستحب الوضوء لجماع المحتلم قبل الغسل ...
تا مباحث وضوء را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ باسه اجازه برای مؤلف به ترتیب از سید مجاهد مورخ ذیحجه ۱۲۴۱ و شیخ موسی پسر کاشف الغطاء بدون تاریخ و ملا احمد نراقی مورخ ۱۲۳۸ به خط آن سه بزرگوار؛ ۲۰۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۷۸]

● **منهاج الشریعة فی الرد علی منهاج السنة** / کلام و اعتقادات / عربی
minhāj-uš šarī'a fi-r radd 'alā minhāj-us sunna
کاظمی قزوینی، محمد مهدی، ق۱۴ قمری
kāzemī qazvīnī, mohammad mahdī(- 20c)
ردی است مفصل بر کتاب «منهاج السنة» ابن تیمیه (-۷۲۸ق) با بیان ادله‌ای از منابع اهل سنت، در چهار مجلد.
[الذریعه ۲۳/۱۶۲-۱۶۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۷
آغاز:الحمد لله الذی ثبتنا بلطفه علی منهاج الشریعة و ورعنا بتسدیده عن الجری علی المبتدعت الشنیعة
نسخه اصل: کتابخانه خانوادگی مؤلف-کویت. جلد اول کتاب می‌باش؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲ جمادی الثانی۱۳۲۷ق؛ مصحح، با خط خوردگی؛ ۴۷۰ص[عکسی ف: ۱-۱۳۸]

● **منهاج الصحة الصفویة** / فقه / فارسی
menhāj-os sehhat-es safavīyya
علوی عاملی، احمد بن زین العابدین، - ۱۰۵۴ قمری
'alavī 'āmelī, ahmad ebn-e zayn-ol-'ābedīn(- 1645)
تاریخ تألیف: ۲۰ محرم ۱۰۴۱ق
فقه استدلالی، مشتمل است بر «مقدمه» و «خاتمه» و سه «منهج»:مقدمه: در بیان اصول دین موجودی؛ منهج ۱. با نه مطلب در بیان فضلیت نماز؛ منهج ۲. با چهار فصل در احکام شک و سهونماز؛ منهج ۳. با شش فصل در نمازهای واجب دیگر.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۱۸

آغاز: صفات ذاتی و صفات فعلی اول بر دو نوع است؛ **انجام:**و اما بحث در نماز جمعه چنان است که در مناهج اخیار گفته‌ایم.

نسخه در فهرست ج ۵۱۴/۲۰ نیز آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۸۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۴۲]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۵۰

همان نسخه بالا[اهدائی ف: -۲۳۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۱۵۷

آغاز:بگذار و مشوی آن را ازبرای آن که عاریت آن جامه راداده بودی؛ **انجام:**و اما بحث درنماز جمعه چنان است که درمناهج اخیار گفته‌ایم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۲؛ جلد: تیماج، ۳۳۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۵۱۸]

● **منهاج الصدر** /- فارسی

menhāj-os sadr

فائز، محمد بن زبر دست خان، ق۱۱

fā’ez, mohammad ebn-e zabar dast xān(- 11c)

شرح حال اجداد مؤلف است، برگزیده از بیاضی که منشی سرکار نوشته بود: «چنین گوید احوج عباد ... که در نزد سرکار نواب عالی متعالی جد فقیر بیاضی بود که یکی از منشیان سرکار نوشته بود مشتمل بر امور غریبه و حالات عجیبه که از بزرگان این دودمان به ظهور آمد و فقیر بعض امور را که استعجاب در آن به مرتبه کمال بل به حد محال بود به طریق ایجاز به اضافه آن چه دیده بود به قید تحریر در آورد که تا ناظران این عصر ... (دو کلمه پارگی) را از آن کیفیت ظاهر و باهر گردد و از عمارات لاهور و شهر دهلی و غیره می‌توان تفرس نمود».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۹۹

آغاز:حمد بن حد مالک الملکی را سزاست که به فحوای آیه وافی هدایه تؤتی الملک من تشاء ... در سرکار نواب عالی متعالی جد فقیر بیاضی بود؛ **انجام:**یا رب مباد آن که گدا معتبر شود دولت الا رذال آفة الرجال و السلام علی من التبع الهدی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ مهر: «صدرالدین محمد خان سنه ۱۲۱۰» (مربع)؛ تملک: نوه مؤلف؛ اهدایی: رهبری، تیر ۱۳۸۱؛ کاغذ: کشمیری، جلد: مقوا، ۲۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۲۷]

● **المنهاج الصفوی = فضائل السادات** / فضایل و مناقب

al-minhāj-ușșafawī = faḍā’il-us sādāt

علوی عاملی، احمد بن زین العابدین، - ۱۰۵۴ قمری

‘alavī ‘āmelī, ahmad ebn-e zayn-ol-‘ābedīn(- 1645)

در یک «مقدمه» و یک «منهج» و نه «مطلب» و یک «خاتمه» درباره اهل بیت و سادات و برتری آنها است.در الذریعه (۱۶: ۹-۲۵۸) با عنوان «فضائل السادات» از آن یاد شده است.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۱۳/۱-۵۹۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۹۶گ، ۱۷سطر، قطع: ربعی[آستانه قم: -۱۷۷]

● **منهاج الصلاح** / دعا / عربی

minhāj-ușșalāḥ

گیلانی، محمد بن علیرضا، ق۱۲ قمری

gīlānī, mohammad ebn-e ‘alī-rezā(- 18c)

دعاهای متفرقی است که مؤلف بدون ترتیب خاصی از کتاب‌های معتبر مانند کتاب‌های سید ابن طاوس و کفعمی و شیخ طوسی، گرد آورده است. برگ اول نونویس است و مقدمه‌ای دارد که به نام رفیع الدین گیلانی به‌عنوان مؤلف تصریح شده است، ولی در این مقدمه و نام شک داریم و گمان می‌رود که کتاب نقص داشته و شخصی چون این نام را در پایان دیده چنین مقدمه‌ای را از خود افزوده و نام رفیع الدین را (که کاتب نسخه می‌باشد) در آن گنجانیده است. این کتاب «منهاج الصلاح» علامه حلی نیست.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۹

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... فبعد فیقول ... ان هذه مجموعة فی أدعیة معتبرة أخذتها عن کتب معتبرة؛ **انجام:**و ترک معاقصة العذاب و تسهیل طرق المآب و انزال غیث السحاب انک المنان الوهاب.

خط: نسخ، کا: محمد رفیع الدین بن علیرضا گیلانی، تا: ۱۱۱۰ق، به جهت عالم فاضل المسمی بالولی؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۲۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۴-۱۴۲]

● **منهاج الصلاح** / دعا / عربی

minhāj-ușșalāḥ

گزینه‌ای است از کتابی در آداب و سنن و ادعیه بدون آغاز و خاتمه در پشت جلد کتاب نام او «منهاج الصلاح» آمده ظاهراً جز منهاج الصلاح ملا نظر علی گیلانی و منهاج الصلاح علامه حلی باشد.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۶۷/۱

آغاز:الفصل الثانی فی الاستعداد للدعاء، الفصل الثالث فی آداب الدعاء، الفصل الرابع فی اوقات الاجابة ... الفصل السابع فی اقسام الدعا - الباب الثانی فی الطهارة و انواعها، شامل سه فصل و دو مقصد و پنج مطلب

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ سپاهانی؛ مهر: «محمد شفیع»، «عبده الی نقی الحسینی»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۵ و۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲-۱۷۴]

● **منهاج الصلاح فی اختصار المصباح** / دعا / عربی
minhāj-uṣṣalāḥ fī ixtiṣār-il miṣbāḥ

علامه حلی، حسن بن یوسف، ۶۴۸ – ۷۲۶ قمری
'allāme-ye hellī, hasan ebn-e yūsof (1251 - 1326)

وابسته به: مصباح المتهجد و سلاح المتعبد = مصباح کبیر؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰ق)

اهدا به: خواجه عزالدین محمد بن محمد قوهدی

تاریخ تألیف: ۱۱ذیحجه ۷۲۳ق

این کتاب مختصر «مصباح المتهجد» شیخ طوسی است که مطالب آن را مختصر و محرر و مرتب برده «باب» (و هر بابی شامل فصول) نموده و یک باب در اصول عقاید بر آن افزوده که به نام «باب حادیعشر» معروف است و از متون کلامی است و به جهت اهمیتش افراد در تدوین شده و دارای شروحی است: باب ۱. در مقدمات (در ماهیة و آداب و شرائط دعاء) ضمن هفت فصل؛ ... باب ۱۰. در دعوات حوائج ضمن چهار فصل.

آغاز:بسم ... الحمدلله علی جزیل نعمائه و جمیل آلائه ... أما بعد، فان العبد الضعیف حسن بن یوسف بن المطهر الحلی یقول: إن العقل و النقل متطابقان علی أن کمال نوع الانسان إنما هو باستعمال قوتیه العلمیة و العلمیة، فانه بالاولی یقف علی معرفة الموجودات، و بالثانیة یصل الی أرفع الدرجات. و قد کان شیخنا الأعظم و رئیسنا المقدم أبوجعفر الطوسی – قدس الله روحه الزکیة و أفاض علی تربته المراحم الربانیة –صنف فیما یرجع الی القوة العملیة کتاب «مصباح المتهجد» فی عبادات السنة، و استوفی فیه أکثر ماورد عن ائمتنا المعصومین – صلوات الله علیهم أجمعین ثم اختصره – رحمه الله تعالی – لما فیه بعض الطول. فأمر من امتثال أمره واجب، و رسم من طاعته شیء، لازب، و هو المولی الکبیر و الصاحب الوزیر، المخدوم الأعظم و الرئیس المکرم، ذوالأیادی الجزیلة و الفواضل الجمیلة، رحمة الله علی المسلمین و ظل الله فی أرضه علی العالمین، الجامع لفضایل الأخلاق، و الفائز، بالسهم المعلی من طیب الأعراق، أوحد دهره و فرید عصره، أمیر الحاج و الحرمین، الجامع للریاستین، خواجه عزالملة و الحق و الدین محمد بن محمد القوهدی – أعز الله بدوام أیامه الاسلام و المسلمین – أن أجرد بعض تلک الدعوات، و أختصر ما صنفه شیخنا – رحمه الله – بحذف المطولات.فأجبت أمره – رفع الله و قدره و أحسن ذکره و أدام أیامه الزاهرة – و صنفت هذا الکتاب الموسوم ب«منهاج الصلاح، فی اختصار المصباح»، و أضفت الیه ما لابد منه و لایستغنی عنه؛ و رتبته علی أبواب. الباب الاول ...

انجام:و ان یکون مما سیقعان فان الامر و النهی بالماضی و عنه عبث و تجویز التاثیر و الامن من الضرر

[الذریعة:۱۷۲/۲۳و ۱۶۴/۲۳؛ مکتبة العلامة الحلی ۱۹۸-۱۹۹؛ کشف الحجب ۵۶۶]

شروح و حواشی:

۱- منهاج الصلاح (منتخب)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۶۲/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**«مؤلفه العبد الفقیر الی الله تعالی حسن بن یوسف المطهر فی عدة ایام آخرها حادی عشر ذی الحجة ثلاث و عشرین و سبع مأة و الحمدلله وحده و صلی الله علی محمد و آله».

خط: نسخ، کا: محمد بن علی طبری، تا: پنج‌شنبه۳ شوال۷۳۲ق؛ ۲۲۷ص (۱-۲۲۷)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳۵-۳۲۲]

اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۳۰

همان نسخه بالا[فهرست روضاتی: -۱۰۰]

۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۴۳/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: خشتی[رشت و همدان: ف: -۱۵۱۰]

۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۵۰

خط: نسخ معرب، کا: محمد بن ناصر بن حسن، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول[نشریه: ۷-۳۰۲]

۴. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱۶۴

آغاز:برابر؛ **انجام:** الفصل الثالث فی دعا العبرات ... و هو مروی عن الصادق

تا اواخر باب دهم؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: -۳۰۳]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۹۹۷/۲

آغاز:الدعاء قلت ان ابراهیم لاواه حلیم؛

از باب اول و یازدهم به انضمام ادعیه مجربه سفر، سمات و شبور؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج، ۲۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۵-۴۴۴]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۱۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**والله الموفق للصواب.

خط: نسخ، کا: محمد شریف خادم، تا: دوشنبه ۱۲ ربیع الثانی۹۸۴ق، جا: رشتقان قزوین؛ رو نویس شده از نسخه اصلی و با آن مقابله شده، مجدول، با یک سرلوح کوچک؛ ۲۲۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۶-۲۹۸]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد شریف، تا: ۱۰ شعبان۹۸۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۴۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۳]

۸. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۵

انجام:الخامس الامام بعد رسول الله صلی الله علیه و آله علی بن

ابی طالب علیه السلام بالنص المتواتر ...
خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲۱۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱-۱۵]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۹

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ تملک: علی اکبر بن ابوالقاسم نصیری طوسی، محمد تقی بن قطب الدین بن شمس الدین بن قطب الدین بن محیی الدین به تاریخ ۱۱۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۱۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۷سم [ف: ۲۷-۱۶۲]

۱۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۱۲

آغاز:(آغاز موجود دیباچه که به آن الحاق گردیده): بسمله. الحمدلله الذی جعل العبادة وسیلة لنیل السعادة فی الآخرة و الاولی؛ آغاز موجود نسخه: اللیل و اطراف النهار بتلاوة القرآن علی حسب الامکان؛ **انجام:** ثم یعود الی السجدة الثانیة و یقول ذلک عشر مرآت ثم یرفع راسه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: میشن، ۱۲۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۵-۲۲]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۸۸

آغاز:برابر؛ **انجام:** یجب بعثه عقلا و غیرهم یجب اعادته سمعا و یجب الاقرار
از اواسط فصل پنجم از باب نهم تا اواسط فصل دوم از باب دهم؛
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۱؛ افتادگی: وسط وانجام؛ واقف: سلطانم صفویه، قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۰۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۸سم [ف: ۱۵-۵۰۶]

۱۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۹۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن۱۰ و ۱۱؛ مهر: «ابوطالب بن محمد معصوم حسینی»، «محمد مهدی بن محمد معصوم حسینی» مورخ ۶ ربیع الثانی ۱۱۳۰ق، «محمد رحیم بن محمد مهدی حسینی»مورخ ۲۱ جمادی الاول ۱۱۴۵ق، «محمد خلیل بن محمد مهدی حسینی» مورخ ۲ محرم ۱۱۷۴؛ کاغذ دولت آبادی؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: ربعی[آستانه قم: -۱۷۷]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۰۳

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: بهمن میرزا بهاءالدوله در ۱۲۷۴؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۷۲گ، ۱۵سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۷-۴۳۳]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۶۱

آغاز:فیه اباحة المطلوب فلا یجوز طلب المحرم فیه ... الباب الثانی فی الطهارة و انواعها؛ **انجام:**الخامس الامام بعد رسول الله ... ثم موسی بن جعفر الکاظم ثم علی بن موسی
از باب دوم تا اواسط فصل ۶ باب ۱۱؛ خط: نسخ ادعیه معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی؛ مهر: «المتوکل علی الله الغنی ... » (بیضی)؛ اهدایی فریده معتکف در دی ۱۳۶۹؛ واقف: عبدالمهیمن خوانساری؛ جلد: تیماج، ۲۸۷گ، ۱۲سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۲۰-۲۲]

۱۵. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰

خط: نسخ، کا: محمد علی بن سلیمان طالقانی، تا: ۱۰۵۸ق؛ مجدول؛ دهه اول رجب ۱۰۶۱ تصحیح شده؛ کاغذ: سپاهانی[نشریه: ۱۱-۹۱۹]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۰۵

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: رجب۱۰۷۹ق؛ مهر: کتابخانه شیخ فضل الله نوری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۳۴۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۲-۱۰۵]

۱۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۳۱

خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن جهانبخش مازندرانی، تا: چهارشنبه ۱۳ جمادی الاول۱۰۸۰ق، جا: داجرم از قرای دکن؛ تملک: سید نورالدین بن رحیم طباطبائی؛ ۲۵۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱-۲۷۹]

۱۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۰۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**و قد شرفت و فزت باتمام هذا الکتاب بعون الملک الوهاب ...
خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن جهانبخش مازندرانی، تا: ۱۳جمادی الاول۱۰۸۰ق، جا: الداجرم من قراء الدکن؛ از روی نسخه‌ای نوشته شده که به یک واسطه به نسخه مؤلف می‌رسد؛ ۵۱۶ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [فهرست عراقی: ۱-۱۹۱]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حسن بن ولی الدین، تا: ۱۰۸۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۰۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۳-۳۲۸]

۲۰. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۳۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و هل بقی یا رب إلا أن تجیب و ترحم منی البکاء و النحیب و قد من «کذا» تتمیم هذا الکتاب فی یوم الجمعة غرة الرجب من سنة ۱۰۹۵.
باب حادیعشر را استنساخ نکرده؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۰۹۵ق؛ مهر: حاج سید اسدالله بن حاج سید محمد باقر حجة الاسلام شفتی بیدآبادی؛ با اجازه دانشمند بزرگ سید محمد مهدی بن ابی القاسم موسوی شهرستانی متوفی به سال ۱۲۱۶ برای عالم نبیل «ملا ابوعلی» در ماه شوال ۱۲۰۰ق، مجاز ظاهراً ملا أبوعلی «محمد بن اسمعیل» حائری (متولد در ماه ذیحجه ۱۱۵۹ در کربلا متوفی ۱۲۱۶ در نجف، سال وفات مجیز) صاحب کتاب «منتهی المقال فی أحوال الرجال» معروف به رجال أبوعلی باشد که شرح حالش در «مصفی المقال» (ص ۳۹۴) و غیره مذکور است؛ ۲۰۵گ، ۱۷سطر در متن (۹×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [فهرست روضاتی: -۱۰۶]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۲۳

آغاز:و انک تعطی دایماً و ترزق و تعطی و تمنع و ترفع و تضع و تغنی و تفقر و تخذل وتنصر و تعفو و ترحم؛ **انجام:**انک انت الله

لا اله الا ... و ان محمداً عبدک و رسولک ... وادی ما کان ...
این نسخه، پراکندگی و افتادگی بسیار دارد و بخشی از باب ۶ در آغاز آن و بخشی در انجام، آمده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ مهر: «عبده الراجی نجفی علی» (مربع)، «احمد ابن نجفعلی» (بیضی)؛ ۱۹۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۶/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۸-۶۳۹]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۷۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد هادی بن علی بیک اصفهانی، تا: ربیع الثانی۱۱۰۳ق، جا: اصفهان؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۶-۴۱۰]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۹

همان نسخه بالا[اهدائی ف: -۲۴۰]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۱۳؛ مصحح؛ تملک: کمال الدین بن محمد مهدی فشارکی اصفهانی؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۸۱گ، ۱۵سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۳-۳۵۳]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۳۲/۳

آغاز:دعاء لطلب العافیه علمه النبی صلی الله علیه و آله علیاً علیه السلم اللهم انی اسئلک بانک سبوح قدوس و یسبحک سواد اللیل وضوء النهار؛ **انجام:**و آله قال اذا استبطاء احدکم الرزق فلیستکثر من قول لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم ...

بخشی از ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴ص (۴۵-۴۸)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۹-۶۳۷]

۲۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۶۷/۳

بندی منقول از منهاج الصلاح؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «محمد شفیع»، «عبده الی نقی الحسینی»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۵ و۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲-۱۷۵]

۲۶. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۲۷/۱

آغاز:برابر**انجام:**الی قوله انک لاتخلف المعیاد.

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: -۱۰۲]

● منهاج الصلاح فی اختصار المصباح (مختصر) / دعا / عربی

minhāj-uṣṣalāḥ fī ixtiṣār-il miṣbāḥ (mx.)

وابسته به: منهاج الصلاح فی اختصار المصباح؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۳۵/۱

آغاز:بسمله. قال الشیخ الامام العلامة ... فی کتاب المناهج الصلاح فی اختصار المصباح بعد تحمید الله تعالی و تقدیسه و الصلوة علی نبیه محمد صلی الله (علیه) و آله الکرام الفصل الأول فی ماهیة الدعاء و فضله؛ **انجام:**و النهی عنه عبث و تجویز التأثیر الأمن من الضرر تم الکتاب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۶ص (۱-۴۶)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۴۴-۳۳]

● منهاج الصلاح (منتخب) / دعا / عربی

minhāj-uṣṣalāḥ (mn.)

وابسته به: منهاج الصلاح فی اختصار المصباح؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)

گزیننده گویا جامع این مجموعه باشد.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۶۷/۴

آغاز:بسمله یستحب فی منتصف شهر رجب زیارة ابی عبدالله الحسین ...

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۵ و۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲-۱۷۵]

● منهاج الصناعة / طب / فارسی

menhāj-os senā‘a

حسینی اصفهانی، ابوطالب بن محمد علی، - ۱۲۱۶ قمری

hoseynī esfahānī, abo-tāleb ebn-e mohammad ‘alī(-1802)

اهدا به: علی رضا شریف حسینی (فرزند مؤلف)

تاریخ تألیف: ۱۲۰۷ق

در انواع بیماری‌های بدن از سر تا پا و بیماری‌های عمومی و نشانه‌ها و چگونگی درمان هر یک از آنها به روشی مختصر، و پس از کتاب «مصباح العلاج» خود ساخته، در یک «مقدمه» و بیست «باب» و یک «خاتمه»:مقدمه درتعریف علم طب و حاجت بدان و موضوع آن؛ باب ۱.آزار سر؛ ۲.آزار چشم؛ ۳. آزار گوش؛ ۴. آزار بینی؛ ۵. آزار لب و دندان و زبان و دهان؛ ۶. آزار حلق و حنجره؛ ۷. آزار سینه و پرده‌های آن؛ ۸. آزار دل و پستان؛ ۹. آزار معده؛ ۱۰. آزار جگر؛ ۱۱. آزار سپرز و مراره؛ ۱۲. آزار روده‌ها و مقعد؛ ۱۳. آزار کلیه و مثانه؛ ۱۴. آزارهای اعضاء تناسل؛ ۱۵. آزارهای مفاصل؛ ۱۶. آزار غیر مخصوص به عضو - تب‌ها؛ ۱۷. آزار غیر مخصوص - ورم‌ها و بثرها و دمل‌ها؛ ۱۸. آزار مو و ناخن؛ ۱۹. آزارهای زخم‌ها و جراحت‌ها؛ ۲۰. در شکستن و بستن و بیرون رفتن؛ خاتمه: در احتراز از سموم و معالجه آن. (سید احمد اشکوری)

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... چنین گوید کلب آستان رضوی و

حاجب درگاه مرتضوی ابوطالب الشریف الحسینی
انجام:و سوره بروج را هرگاه کسی را عقرب و مار بگزد و بخوانند این سوره را به آب و بخورد صحت یابد
[فهرستواره منزوی ۳۷۳۷/۵ که به خطا آن را نگاشته به دستور شاهرخ (۸۰۷-۸۵۰ق) دانسته]

۱. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالجیل، تا: ۳ شوال۱۲۱۲ق؛ محشی؛ تملک: حیدر قلی بن نور محمد خان (سردار) کابلی به تاریخ جمعه ۲۴ رجب ۱۳۲۴؛ ۱۲۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: -۱۸]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۱۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۶-۳۶۳]
۲. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره
برای شاهرخ صفوی؛ کا: محمد تقی طبیب شریف، تا: ۱۲۴۰ق[میراث اسلامی: ۵-۶۰۱]
۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۰۴
آغاز: ... و بره و خروس بچه و ماهی تازه و نگذارند طبیعت را که خشک شود بلکه همیشه؛ **انجام:**برابر
از نوع نهم از فصل نهم از باب اول تا آخر رساله؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد کاظم، ملا حسین، تا: ۱۲۶۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۳۸گ، ۱۱سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۸×۱۵/۳سم [رایانه]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**گزیده مار و عقرب را روغن کرده و غسل دهند و بعد از آن دانه ترنج سه درهم که بکوبند.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ بعضی مطالب خط خورده و تغییر داده شده لذا احتمال می‌رود که نسخه مؤلف باشد؛ جلد: تیماج، ۱۴۷گ، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۴-۱۷۱]
۵. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۲۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۲۵گ، ابعاد متن: ۱۲×۱۷، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: -۱۱۳]
۶. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۳۷/۱
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۷۲گ (۱پ-۷۲پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: -۲۵]

● منهاج الصواب فی شرح خلاصة الحساب / ریاضیات / عربی

minhāj-uṣṣawāb fī š.-i xulāṣat-ul ḥisāb

حسینی استرآبادی، محمد تقی بن حسن، ق۱۱ قمری
hoseynī estarābādī, mohammad taqī ebn-e hasan(- 17c)

وابسته به: خلاصة الحساب؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)
تاریخ تألیف: ۱۲۰۸ق؛ محل تألیف: مشهد مقدس
شرح مزجی مختصری است بر«خلاصة الحساب» شیخ بهائی، جهت توضیح مطالب برای محصلین و نوآموزان این علم.
آغاز:نحمدک یا من بدا من وجوده انیة سلسلة الاعداد و نشکرک یا من انتهی الی فیض جوده انقسامها الی الازواج و الافراد
انجام:فاقبل منی ذلک أیها الذکی الطالب الممیز بین الموجبات و السوالب ...

۱. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق[میراث اسلامی: ۵-۵۹۹]
۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۸۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۱۱۸ق؛ تملک: محمد رحیم بن رجب علی عسکرانی در ۱ جمادی الاول ۱۲۲۷؛ کاغذ: سپاهانی، ۸۰گ، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵-۶۷۸]
۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۳۷
آغاز: یعرف الحساب من الفقها فلا وثوق لفقهه فطوبی لمن حرف شطرا فی عمره فی تحقیق معانیه و احتبس مهمة من زمانه فی تهذیب معانیه؛ **انجام:** خاتمة بالخیر و السلامة قد وقع للحکماء الراسخی فی هذا الفن ای من.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۸×۱۵/۵سم [ف: ۵-۱۵۵]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۹۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۸ق، مصحح، چند سطر آخر کتاب به خط مؤلف؛ مهر: «محمد حسین ابن ابوالقاسم» (بیضوی)، «یا امام حسین» (مربع)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد حسین بن ابوالقاسم» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۱۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۷-۳۵۹]
۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۶/۱
آغاز:برابر**انجام:**من الضرب علی المحفوظ فالخارج من القسمة ما فیه ای ما فی ذلک القدح حسن النوع للضروب فیه، هذه هو عمل الاربعة المتناسبة ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: تهران؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج با مقوا، ۷۱گ[ف: ۱-۳۱۶]
۶. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۲مجموعه بدون شماره
آغاز:برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام[دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۸۰]

● **منهاج الطالبین** / کلام و اعتقادات / فارسی
menhāj-ot tālebīn

جدید الاسلام، حسینقلی،- ۱۳۳۳ قمری
jadīd-ol-eslām, hoseyn-qolī(- 1915)

[میراث مشترک ایران و هند: ۱-۱۵۲]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۳۳

آغاز:بسمله، الحمدلله علی عمیم آلائه و جزیل نعمائه و له شکر ملا ارضه و سمائه و افضل صلواته و تسلیماته؛ **انجام:**مخفی از اغیار تزویه اسرار قرار داده بیکی دیگر ... و هم الینا لایرجعون و ما الله فلاظلام للعبید ... سنه ۱۳۲۰

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۰ق؛ جلد: مقوا[رایانه]

←منهاج الطالبین فی شرح مسائل التعلیم ➢ شرح المقدمة الحضرمیة فی فروع الشافعیة

←منهاج الطالبین فی مختصر المحرر ➢ منهاج الطالبین و عمدة المفتین

←منهاج الطالبین فی معارف الصادقین ➢ مناهج الطالبین فی معارف الصادقین

● **منهاج الطالبین للمبتدین من المریدین الصادقین /** عرفان و تصوف / عربی
minhāj-uṭṭālibīn li-l-mubtadīn min-al murīdīn-iṣṣādiqayn

سعدی فتوحی

sa'dī fotūhī

وابسته به: الانوار فیما یفتح لصاحب الخلوة من الاسرار = رسالة الانوار = السیر و السلوک؛ ابن عربی، محمد بن علی (۵۶۰-۶۳۸)

در شرح «الانوار فیما یفتح لصاحب الخلوة من الاسرار» است از محیی الدین ابن العربی (چلبی) که به چاپ رسیده است.

[معجم المطبوعات ۱۷۷]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۰۰

آغاز:الحمدلله الموصوف بکمال الصفات المعروف بعموم الفضل و خصوص الهبات ... فقد سئلنی بعض الاخوان فی شرح هذه الرسالة المسماة برسالة الانوار؛ **انجام:**بل هو بمحبة الله و معونته و الله اعلم.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در پایان الحزب المبارک است از همین فتوحی؛ تملک: سید مصطفی بن سید محمد حسینی؛ ۸۳گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۱سم [ف: ۱-۵۵۲]

● **منهاج الطالبین و عمدة المفتین = منهاج الطالبین فی مختصر المحرر** / فقه / عربی

minhāj-uṭṭālibīn wa 'umdat-ul muftīn = minhāj-uṭṭālibīn fī muxtaṣar-il muḥarrir

نووی، یحیی بن شرف، ۶۳۱ - ۶۷۶ قمری

navavī, yahyā ebn-e šaraf (1234 - 1278)

وابسته به: المحرر فی الفقه = محرر التدوین = المحرر فی الفروع الشافعیة رافعی قزوینی، عبدالکریم بن محمد (۵۵۷-۶۲۳ق)

تاریخ تألیف:پنج‌شنبه ۲۹ شعبان ۶۶۹ق

«المحرر» ابوالقاسم عبدالکریم بن محمد رافعی، کتابی مشهور وکهن در فقه شافعی است که در آن به احکام و مسائل شرعی از دیدگاه فقه شافعیپرداخته شده واز زمان تألیف جزء کتاب‌های درسی حوزه‌های اهل سنت بوده وشروح وحواشی بسیاری از طرف علمای اهل سنت بدان نگاشته شده است.نووی برای کاستن از حجم کتاب محرر، آنرا (با حذف نصف حجم نخستین) کوتاه ساخت بدون حذف چیزی از مقاصد کتاب و این مختصر با مطالبی که بر آن افزود در حدود سه چهارم اصل شد. نووی در دیباچه منهاج شیوه اختصار و تصرفات و تقدیم و تأخیرها و فهرست علائم و اصطلاحات و اشارات و فهرست اجمالی افزوده‌های خود را یاد می‌کند و می‌گوید: «این مختصر در حقیقت شرحی است بر محرر و همزمان تألیف این مختصر کتابی دیگر در شرح آن نوشتیم تا دلائل و موجبات تصرفات و اضافاتی که در محرر انجام شده روشن سازم».منظور وی از شرح دیگر همان منهج الطلاب یا نهج الطلاب است که بعدها بر آن شرحی به نام فتح الوهاب نوشت. شامل همه ابواب فقهی است ازطهارت تا «امهات الاولاد».

آغاز:الحمدلله البر الجواد جلت نعمه عند الاحصاء بالاعداد المان باللطف و الارشاد الهادی الی سبیل الرشاد ...

انجام:ما قبل الاستیلاد من زنا او زوج لا یعتقون بموت السید وله بیعهم وعتق المستولدة من راس المال وبالله التوفیق،تم الکتاب.

چاپ: معجم المطبوعات ۱۸۷۸؛ السعودی، دار المنهاج، عنی به محمد شعبان، الطبعة الاولی، ۱۴۳۰ق؛ در مصر چاپ شده است

[معجم المطبوعات ۱۸۷۸؛ کشف الظنون ۱۸۷۳۱۶۱۲/۲؛ هدیة العارفین ۵۲۴/۲؛ الاوقاف العامة موصل ۱۷۹/۲ و ۲۳۷/۲ و ۲۹۸/۲؛ الاوقاف العامة بغداد ۶۴۳/۱ و ۶۴۴/۱؛ دنا ۱۰: ۲۶۱ (۱۷ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- السراج؛ ابن نقیب، احمد بن لؤلؤ (۷۰۲-۷۶۹ق)

۲- حاشیة منهاج الطالبین برهمتوشی، محمد بن علی (-۹)

۳- عجالة المحتاج الی توجیه المنهاج = شرح منهاج الطالبین = تحفة المحتاج الی ادلة المنهاج؛ ابن ملقن، عمر بن علی (۷۲۳-۸۰۴ق)

۴- النجم الوهاج فی شرح المنهاج؛ دمیری، محمد بن موسی (۷۴۲-۸۰۸ق)

۵- شرح منهاج الطالبین؛ رملی، احمد بن حسین (۷۷۳-۸۴۴ق)

۶- مختصر العجالة؛ نووی، ابراهیم (۸۱۵-۸۵۵ق)

۷- کنز الراغبین فی شرح منهاج الطالبین؛ محلی، محمد بن

احمد(۷۹۱-۸۶۴ق)
۸- مغنی الراغبین الی منهاج الطالبین؛ ابن قاضی عجلون، محمد بن عبدالله (۸۳۱-۸۷۶ق)
۹- درة التاج فی اعراب مشکل المنهاج؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱ق)
۱۰- ختم المناهج؛ سمهودی، علی بن عبدالله (۸۴۴-۹۱۱ق)
۱۱- تحفة المحتاج لشرح المنهاج؛ ابن حجر هیثمی، احمد بن محمد (۹۰۹-۹۷۳ق)
۱۲- نهایة المحتاج الی شرح المنهاج؛ منوفی، محمد بن احمد (۹۱۹-۱۰۰۴ق)
۱۳- حاشیة شرح المنهاج؛ طبلاوی، منصور سبط ناصر الدین محمد بن سالم (-۱۰۱۴ق)
۱۴- حاشیة تحفة المحتاج بشرح المنهاج = عقود الدرر فی بیان مصطلحات تحفة؛ ابن حجر کردی، محمد بن سلیمان (۱۱۲۷-۱۱۹۴)
۱۵- الفرائض؛ روستایی، محمد بن آدم
۱۶- تحفة المحتاج (منتخب)؛ فاوجی، محمود بن عبدالمجید
۱۷- حاشیة شرح منهاج الطالبین؛ شهاب الدین بن عبدالحی
۱۸- دقائق المنهاج
۱۹- منهاج الطالبین (ترجمه)
۲۰- دقائق المنهاج (۲عنوان)
۲۱- شرح منهاج الطالبین و عمدة المفتین

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۲۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن احمد قرطبی، تا: قرن ۹؛ مصحح، محشی، ترقیمه: «قال مؤلفه الشیخ محی الدین النووی رضی الله عنه فرغت منه یوم الخمیس تاسع عشر شهر رمضان سنة تسع و ستین و ستمائة و الحمدله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً»؛ ۲۴۱گ (۱-۲۴۱)، ۱۵سطر، اندازه: ۸×۱۱سم [ف: ۳۱-۳۸۵]

۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۱۵
آغاز:کتاب السلم هو بیع موصوف فی الذمه یشترط مع شروط البیع امورا احدها تسلیم راس المال فی المجلس فلو اطلق ثم عین وسلم فی المجلس؛ **انجام:**برابر
از ابتدای کتاب السلم تا انتهای کتاب؛ خط: نسخ عربی، بی‌کا، تا: قرن ۹ق؛ با انهاء بسیاری از اساتید کتاب به این اشخاص: انهاء ابراهیم بن احمد الباعونی (کذا) به شمس الدین ابی عبد الله محمد بن شهاب ابی العباس احمد سبط برهان الدین ابو اسحاق ابراهیم الباعونی خطیب جامع حمام اورد، در ۱۷ شوال سال (...) در خانقاه الباسطیه بالجسر الابیض من الصالحیه بمدینة دمشق المحروسة، انهاء یوسف بن احمد الباعونی شافعی به شخص مذکور در ۱۱ ذیقعده ۸۶۳ق، انهاء عبدالرحمن بن الساوی الشافعی به شخص مذکور در ۱۰ذیقعده۸۶۳ق، انهاء محمد بن ولی (...) الشافعی به شخص مذکور در ۳ رجب ۸۶۴ق، انهاء محمد بن العماد الحنفی به شخص مذکور در اوایل ذیقعده ۸۶۳ ق؛ انهاء (...) به شخص مذکور در اواسط ذیحجه سال۸۶۳ در منزلش دردمشق، انهاء حمد بن احمد بن الحسینی به همو در ۱۵ ذیقعده ۸۶۳ق، انهاء عبد الرحمن بن خلیل بن سلامة بن احمد الادرعی (یا الادریسی) در ۸۶۳ق، با امضای مجاز(محمد بن احمد باعونی) در سال ۸۶۱ ق؛ با علامت بلاغ؛ ۳۸۵گ، ۱۵سطر[ف: ۱-۲۷۷]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۵۹/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**و افعل بنا ذلک و باخواننا و من عرفنا و من لم یعرفنا من المسلمین و الحمد لله وحده و صلی الله علی محمد و آله
خط: نسخ، کا: احمد بن خلیل بن احمد المقری البلاطنی، تا: پنج‌شنبه ۳ ذیقعده۸۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۴۴گ (۱پ-۲۴۴پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۴-۶۸]

شیراز؛ هاشمی، نورالدین (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۶/۱
همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۲۸۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۱۸
آغاز:للمناسبة و ارجوان تم هذا المختصر ان یکون فی معنی الشرح للمحرر؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ، کا: ابراهیم بن احمد بن علی بن عمیر ملیخی، تا: جمعه ۲۱ذیحجه۸۳۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مذیل است به رساله «شرح دقایق الفاظ المنهاج و الفرق بینه و بین الفاظ المحرر»، این رساله نیز از انتها ناقص است، آغاز ذیل: «بسمله، حمدله الله م صل علی محمد و علی آل محمد و سلم اشهد ان لا اله الاالله ... قوله فی المنهاج فی میتة لانفس لها سایلاً لاینجس مایعاً احسن من قول المحرر ماءً لأن المایع اعم و الحکم سواء»؛ جلد: میشن، ۱۰۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۲۱-۱۵۲۰]

۵. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۹۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش و معرب، کا: خیری شافعی، سلیمان بن اسحاق، تا: پنج‌شنبه ۲۱رمضان۸۵۱ق؛ مجدول؛ تملک: عبدالباقی حنفی؛ کاغذ: بغدادی، ۲۴۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: -۳۰۴]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۹۳۳
خط: نسخ معرب، کا: محمد بن محمد بن علی بن عمر، تا: ۲ صفر۹۱۴ق، برای پسرش نجم الدین محمد؛ مقابله شده با خط نووی در ۱۶ ربیع الثانی ۹۱۴، محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۱۹۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۳سم [ف: ۱-۵۵۳]

۷. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۱۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: بنزی، احمد بن محمد، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ ۲۱۶گ (۲پ-۲۱۷ر)[سه کتابخانه اصفهان: ف: -۹۸]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن یوسف بن علی شافعی، تا: قرن ۱۱؛ واقف:

دکتر شمس الدین جزایری، مرداد ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج، ۲۳۷گ، ۱۴و۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۵۱۹]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۵۹-۱۶/۱۶۹

آغاز:کتاب البیع شرطه الایجاب کبعتک وملکتک والقبول کاشتریت وتملکت وقبلت. وتجوز تقدم لفظ المشتری علی لفظ البایع؛ **انجام:**برابر

ازکتاب بیع تاآخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۳گ، ۱۵-۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۸-۴۶۶۱]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۶۹

آغاز:کتاب البیع، قال الله تعالی: و احل الله البیع و حرم الربا – الایه – لا یصح البیع الابصیغه و هی الایجاب بان یقول البایع بعتک او ملکتک و القبول؛ **انجام:**و ما لاروح فیه کالقناء و العقار و الدور لا یجب القیام بعمارتها. تمت الکتاب.

کتاب البیع تا آخر کتاب النفقات؛ خط: نسخ، کا: محمد سقری، تا: ۱۲۴۶ق؛ محشی با استفاده از کتاب‌های: محرر، ایجاز، شرح ایجاز، عجاله، وضوح، فتاوی، کبیر و با نشانه‌های «انوار»، «هروی» و «نور محمد»؛ مهر بیضوی «یا محمد» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۵۳گ، ۱۲-۱۵ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶-۲۶۷]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۵۵

بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ خریداری از عبدالله ناصری[رایانه]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۴۳۲/۱-۳۸/۵۲

آغاز: تزوجت او نکحت او قبلت نکاحها او تزویجها ... فصل لاتزوج امرأة نفسها باذن ولاغیرها بوکالة ولاتقبل نکاحاً لاحدٍ؛ **انجام:**فصل اذا عتق فی مرض موته عبدا لایملک غیره عتق ثلثه ... وفی واحدة عتق وتدرج فی بنادق کما سبق وتخرج واحدة باسم آخر

نکاح تاعتق؛ خط: نسخ، کا: عبدالقادر کانسیوی (آخر نکاح)، تا: ذیحجه۱۲۸۰ق، جا: مسجد آغا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۳۷گ، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۸-۴۶۶۱]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۵۳

آغاز:کتاب الطهارة قال الله تعالی و انزلنا من السماء ماء طهورا الایة یشترط لرفع الحدث و النجس مآء مطلق و هو ما یقع علیه اسم مآء بلا قید؛ **انجام:** ان دخلت له عند اجتماع اسلامه و ان دفعن الصرف فان قضت عدتها اختر امة و لو اسلمت.

تا اوایل کتاب النکاح؛ خط: نسخ، کا: محمد، تا: ۱۲۸۸ق؛ محشی، در حواشی فقراتی از شرح محلی، عجاله، مدونه، قونوی، مصابیح، اواره سید و محمد (کاتب نسخه)، ابن حجر قاضی خان، (فتاوی) نقل شده؛ ۲۷۲ص، ۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۷-۱۹۲]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۸۰۲

آغاز و انجام: برابر

از مقدمه تا پایان امهات اولاد؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمود، تا: ۱۲۹۹ق، جا: اربیل؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۸۶گ، ۱۳سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۰/۷سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۴۳]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۲۷

کتاب النکاح؛ بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۶۸

آغاز:بسمله، کتاب الطهاره. قال الله تعالی و انزلنا من السماء ماء طهورا، الایه، لایجوز رفع الحدث و لا ازاله النجاسه الا بالماء و یشترط فیه بعد الطهاره و صفان؛ **انجام:**اصحها انه ان کان ضعیفا یشق علیه الصبر لم یستحب و الا فیستحب.

از ابتدای کتاب الطهاره تا آخر کتاب الصدقات؛ خط: نسخ، کا: عبدالرحیم، بی‌تا؛ محشی با نشان‌های «محرر، وضوح، شرح، ایجاز، عجاله، شرح فتاوی، شرح محرر، صغیر، کبیر، بدری، قونوی، انوار، مصحح؛ جلد: گالینگور، ۱۳۴گ، ۱۵سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۶-۴۰۴]

۱۷. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۹۸

طهارت تا اعتکاف؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: -۹۱]

● منهاج الطالبین (ترجمه) / فقه / فارسی

menhāj-ot tālebīn (t.)

وابسته به: منهاج الطالبین و عمدة المفتین = منهاج الطالبین فی مختصر المحرر؛ نووی، یحیی بن شرف (۶۳۱-۶۷۶ق)

ترجمه‌ای است از کتاب «منهاج الطالبین» نووی درفقه عامه.

آغاز:بسمله الحمدلله والصلوة والسلام علی حضرت خیرخلق الله محمد وآله واصحابه اجمعین وبعد کتاب منهاج الطالبین که بزبان عربی نوشته شده ... قال الله تعالی وانزلنا من السماء ماءً اطهوراً فرمود

انجام:واگر به بیع فاسد بر ظن صحت با کنیزک وطی کند و ولدی آورد مستولده ای وطی کننده نشود. والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۴۳۶-۳۸/۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالکریم، تا: سلخ شوال۱۳۵۹ق، جا: در کانی کویز؛ مصحح، با بلاغ تصحیح به تاریخ ۱۳۵۹؛ جلد: تیماج، ۲۲۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۹۰۴]

● منهاج الطلب / دستور زبان / فارسی

menhāj-ot talab

زینینی چینی، محمد بن حکیم، ق۱۱ قمری

zeynīnī čīnī, mohammad ebn-e hakīm(- 17c)

تاریخ تألیف: رجب ۱۰۷۰ق؛ محل تألیف: چین

از قدیمی‌ترین کتاب‌هایی است که در دستور زبان فارسی نگاشته شده است و چون نویسنده‌ای در چین آن را نوشته، ارزش مضاعفی یافته است. این کتاب برای تدریس زبان فارسی در چین مورد استفاده بوده، و بدین جهت نسخه‌های خطی آن

در مناطق مختلف چین پراکنده است و بارها در آن منطقه به چاپ رسیده است. مؤلف در نگارش دستور زبان فارسی به صرف و نحو عربی توجه داشته و از اصطلاحات و تقسیمات زبان عربی استفاده کرده است.کتاب دارای دو «قسمت» است: ۱. شامل صرف افعال بی قاعده، مصدر، فعل ماضی و لواحق آن، فعل مستقبل و لواحق آن و نفی مستقبل، فعل امر و نهی، اسم فاعل و مفعول و صفات است؛ ۲. شامل مقدمه و چند باب به این ترتیب: باب الاسماء (شامل فصلهای: مبتدا و خبر، فاعل، متعلقات فعل، مضاف و مضاف الیه، توابع، اسم جنس و اسم صفت، معرفه و نکره، جمع، انواع اسم)، باب الافعال، باب الحروف، و یک خاتمه.

دکتر محمد جواد شریعت در معرفی بخش‌های کتاب آورده است: در قسمت نخست، کلمات فارسی مانند کلمات عربی به سه قسم (اسم، فعل و حرف) تقسیم شده است. افعال زبان فارسی از نظر مقایسه فعل ماضی با مضارع به چهار دسته تقسیم شده است: ۱. آن‌که تعداد حرف‌های فعل ماضی با مضارع یکی باشد، ولی در قرائت مختلف باشند، مانند: خورد و خورد؛ ۲. آنکه تعداد حروف یکی بیش از دیگری باشد، مانند: آفرید و آفریند؛ ۳. آنکه حروف فعل مضارع کمتر از ماضی باشد، مانند: پرستید و پرستد؛ ۴. آنکه اختلاف فعل ماضی و مضارع به تبدیل باشد، مانند: افراخت و افرازد. سپس متعدی کردن فعل لازم بیان شده و آن‌گاه فصلی به مصدر اختصاص یافته و در ذیل آن مصدر، مصدر مرخم، اسم مصدر و حاصل مصدر و صفت نسبی آمده است. پس از آن، فصل فعل ماضی معلوم و مجهول و منفی آنها درج شده است. آنگاه فصل مستقبل معلوم و مجهول و منفی آنها بیان شده، و سپس فصل فعل امر و نهی آمده، و به دو قسم حاضر و غایب تقسیم شده است. آن‌گاه اسم فاعل و مفعول بیان شده و اسم فاعل به مستقبل و مرکب تقسیم شده است و سپس فصل صفات آمده و به سه‌گونه تقسیم شده است: مشتق، موضوع و مرکب، پس از آن طرز بنای اسم از صفت بیان شده و در پی آن طرز بنای صفت از اسم گفته شده است. در بخش دوم که در حقیقت اصل کتاب منهاج الطلب است، بعد از مقدمه‌ای باب الاسماء شروع می‌شود. در این باب کلمات را به سه قسم تقسیم می‌کند: اسم، فعل و حرف. این باب شامل فصل‌های ذیل است: مبتدا و خبر، فاعل، متعلقات فصل، مضاف و مضاف الیه، توابع (نعت، معطوف، تأکید، بدل، عطف بیان)، اسم جنس، اسم صفت، معرفه و نکره، جمع، انواع اسم. در باب الافعال، اقسام افعال را شرح داده و در باب الحروف، اقسام حروف را بیان کرده است، اعم از حرف اضافه، ربط، پیشوند، پسوند و گاهی قیود. در خاتمه در باره تفاوت‌های زبان‌های عربی و فارسی بحث شده است.

چاپ: ایران، اصفهان، ۱۳۶۰ شمسی، به کوشش دکتر محمد جواد شریعت

۱. تهران؛ انجمن اسلامی؛ شماره نسخه:۱۸

در دستور زبان فارسی، آغاز شده در ۱۰۷۰ (دوازده نسخه)؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۱۱-۱۰۲۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۵عکسی

آغاز: ... اختلاف نبود ولیکن در قرائت اختلاف بود، همچو آکند آکند، برد برد، پرورد پرورد، آورد آورد ... قسم دوم آن است که میان ماضی و مستقبل اختلاف به زیادت باشد؛ **انجام**:و تکثیر را چو هزاران و گروهان پرداخته شد، کتاب بعون الله القدیر من العبد الفقیر، محمد بن الحکیم الزینینی الشندونی الصینی ... روز جمعه ماه اعظم رجب معظم سال هزار و هفتادم از هجرت نبویه ... و اعانت اهل اسلام را به وجودش زندگان نیکی دراز دهاد بمنه و کرمه ... و الله اعلم بالصواب.

نسخه اصل: یکی از کتابخانه‌های چین؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ توضیحاتی در حواشی صفحات و بین سطور درج شده که گویا از صالح (امام مسجد بزرگ تین چین) باشد، در اول نسخه دو مسألة فقهی به فارسی از سراج الدین است؛ ۱۴۳ص، ۹سطر[عکسی ف: ۴-۲۲۸]

● منهاج العابدین الی جنة رب العابدین / عرفان و تصوف، اخلاق / عربی

minhāj-ul ʻābidīn ilā jannat-i rabb-il ʻābidīn

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری

qazālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

کتابی در آداب سلوک که با قلمی روان با استدلال قرآنی و حدیثی و ذکر حکایات در عنوان هفت «عقبه» تألیف شده است: ۱. عقبه علم، ۲. عقبه توبه، ۳. عقبه عوائق، ۴. عقبه عوارض، ۵. عقبه بواعث، ۶. عقبه قوارح، ۷. عقبه حمد و شکر. گفته شده است که این کتاب آخرین مؤلفه او است. مؤلف در دیباچه این کتاب تصریح نموده که چون پیش از این کتاب احیاء العلوم را تألیف نموده بودم و آن دشوار بر فهم عموم بود به تألیف این کتاب پرداختم که در خور فهم و بهره‌مندی عموم است و هم در طی کتاب تفصیل مطالب را به آن کتاب احاله داشته است. مع الوصف در صحت انتساب منهاج العابدین به غزالی تشکیک شده و محیی الدین ابن عربی، در کتاب خود محاضرة الأبرار و مسامرة الآخیار، آن را به ابو الحسن علی المسفر سبتی،نسبت داده است.

آغاز: بسمله. املی علینا الشیخ الامام الموفق السعید حجة الاسلام ابوحامد محمد بن محمد الغزالی ره هذا المختصر وهو آخر کتاب صنفه و لم یشتمله منه الاخواص اصحابه و اوله الحمدلله الملک الحکیم الجواد الکریم العزیز الرحیم الذی فطر السموات والارض بقدرته ودبر الامور فی الدارین ... فصنفنا فی قطع هذا الطریق و سلوکها کتبا کاحیاء علوم الدین و کتاب الاسرار و کتاب القربة الی الله عزوجل ... الهمنی فیه ترتیبا عجیبا لم اذکره

فی المصنفات التی تقدمت فی اسرار معاملات الدین
انجام:و ان نضعه فی میزان الصالحین اذا اردت اعمالنا الیه انه جواد کریم فهذا ما اردنا ان نذکره فی شرح کیفیة سلوک طریق الاخرة وقد وفی بالمقصود الحمدلله الذی بنعمته تتم الصالحات و صلی الله علی نبیه و آله الامجاد
چاپ: مشار فارسی، ج۴، ص۵۰۳۶؛ در مصر چند بار چاپ شده از آنجمله ۱۲۸۸ و ۱۳۰۵ق؛ السعودیة، دار المنهاج، تحقیق بوجمعة مکری، الطبعة الاولی، ۱۴۳۰ق، ۳۰۴ صحیفة؛ کشمیر، سنگی، ۱۰۷+۱، وزیری بزرگ، ۱۰۸ص
[الذریعة ۱۶۵/۲۳و۱۶۶؛ کشف الظنون ۱۸۷۶/۲و ۵۵۲/۲؛ بدوی ۷۲؛ معجم المطبوعات ۱۴۱۵/۲؛ دنا ۱۰: ۲۶۳-۲۶۲ (۵۵ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- منهاج العابدین الی جنة رب العالمین (ترجمه)؛ ابن سهلان ساوی، عمر بن سهلان (-۴۵۰ق)
۲- منهاج العابدین الی جنة رب العابدین (ترجمه)؛ سعدی زهری، عمر بن عبدالجبار (-۷)
۳- منهاج العابدین الی جنة رب العالمین (ترجمه)؛ عبدالعلی ملک العلماء (-۱۲)
۴- منهاج العابدین الی جنة رب العابدین (ترجمه) (۳عنوان)
۵- الفرق بین الحلال و الحرام
۶- منهاج العابدین (ترجمه)
۷- منهاج العابدین (مختصر)
۸- منهاج العابدین (منتخب)
۹- منهاج العابدین (ترجمه)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۲۴۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**والاستماع الی هذه الآیات و النذر.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ افتادگی: انجام؛ شیوه خط می‌رساند که در اواخر قرن ششم یا اوایل قرن هفتم نوشته شده؛ مصحح؛ واقف: نائینی؛ ۱۲۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۶-۴۷۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۳۸
آغاز:قصیر و فی العمل تقصیر و الناقد بصیر؛ **انجام:**معترفا بالقصور من حق انعامه و احسانه و کلما اغفلت.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶ و ۷؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با نشان «بلغ»؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۲-۳۳۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۵۰
آغاز:برابر
خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۷ و یا اوایلقرن۸؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «عبده حسن بن ابوطالب» (بیضی)؛ روی برگ اول آمده: «لخزانة الامیر الکبیر العالم العارف الزاهد العابد المؤید شمس الدین جلال الاسلام اعتماد الملوک و السلاطین»؛ جلد: تیماج، ۱۳۴گ، ۱۵ سطر (۱۱/۵×۱۹)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۵۱-۸۵]

۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۷۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ تملک: احمد فتح الدین؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۳۵گ، ۱۱ سطر (۸/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: -۶۷۸]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۱۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۷و۸؛ محشی؛ دو برگ اخیر نونویس تر بخط علاءالدین حسن بن محمد قاضی زمجی سپاهانی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۹۵گ، ۱۹سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۸-۵۲۴]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۶۰
آغاز:أولئک انهم مبعوثون لیوم عظیم
موجود در نسخه سطور اواخر کتاب است در شرح کیفیت سلوک طریق آخرت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه آغاز صفر۷۲۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱ص (۲۷۵)، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱-۸۳]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۵۶
خط: نسخ، کا: فصیح بن محمود بن محمد سنجانی، تا: ۲۱ ذیحجه ۷۷۹ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۹۲گ، ۲۱-۲۶سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۰/۴سم [ف: ۱-۵۵۲]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۸-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۱۱۶؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد بن احمد بن عمر شمسطائی، تا: آغاز رمضان۷۹۴ق؛ تملک: محمد شامی؛ واقف: سلطان محمود خان[فیلمها ف: ۱-۳۹۱]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۴۴۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ جلد: تیماج[رایانه]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۱۰
آغاز:و القطاع عن الاشیاع و الاتباع و هکذا یجب ان یکون؛ **انجام:**فاغتررت بها و عند صفو اللیالی یحدث.
خط: نسخ و تعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۹؛ مصحح، با بلاغ؛ ۲۱۲ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۵۰-۱۷۴]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۴۳/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**و انک اذا طولت املک قلت طاعتک و تأخرت توبتک و کثرت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۹؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۷گ (۱پ-۷۱ر)، ۱۵سطر [ف: ۱۱-۲۵۸]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۱۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**و الحادیة عشر: نور القلب فیتهدی بنور قلبه الی و اسرار و حکم لا یهتدی الی بعضها غیره الا بجهد جهید و عمر مدید، و الثانیة عشر: شرح ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن۹؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده، با نشان «بلغ»، محشی؛ مهر: «هذا الکتاب وقف السید الشیخ

مصطفی المازون بالاقبار بمدینه بوردر بشرط أن لایخرج من الخزانة» (دایره)؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۲-۵۴۱]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۱۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹، بعضی برگ‌ها از قرن ۱۱ می باشد؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۰۴گ، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۲۷-۲۳۹]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۴۱

خط: نسخ، کا: حمزة بن عبدالله، تا: چهارشنبه ۹ رمضان۸۲۸ق؛ تملک: محمد امین بن عبدالرحیم امام مسجد قاسم پاشا؛ جلد: مقوایی، ۱۵۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲۶-۱۰۳]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۳۲/۱

آغاز:الکرام و حرفة الرجال و اختیار اولی الأبصار و هی سبیل السعادة و منهاج الجنة؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: ابوبکر زاهدی، تا: اواخر محرم۸۲۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۱۴۴گ (۱ر-۱۴۴پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۴۴-۱۳۹]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۲/۱-ف

نسخه اصل: سلیمانیه ش ۱۲۰۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۳۹ق؛ ۵۶گ (۵۱پ-۱۰۶ر)، ۱۹سطر[فیلمها ف: ۱-۵۱۰]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۱

آغاز:و عذاب القبر و سؤال منکر و نکیر؛ **انجام:**و صلی الله خیر مولود دعا الی أفضل معبود محمد النبی و سلم تسلیماً و هو حسبی و نعم الوکیل

خط: نسخ معرب، کا: عمر بن سلیمان، تا: ۸۴۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۱۷۴گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۳-۳۲۴]

۱۸. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**شعبان المعظم عمت سامنه بین ... من شهور سنه خمس و ثمانین فثما تمائه علی بدالعبد الفقیر المحتاج برحمه الله ... ابن علی بن حسن بن حسین الفرمدی محمد الاصفهانی غفرالله

خط: نسخ، کا: محمد اصفهانی فرزند علی بن حسن بن حسین فرمدی، تا: ۸۸۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۳گ، ۱۵سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱-۳۷۰]

۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۳۴/۴

بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: میشن، ۸گ (۳۲۱پ-۳۲۸پ)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۵-۳۱۵]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۵۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۸۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۱ص (۲-۲۱۲)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۷-۲۶۵]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۳۲

آغاز:قوله تعالی قل للمؤمنین یغضو من ابصارهم و یحفظوا فروجهم ... اعلم انی تأملت هذه الآیة فاذاً فیها مع قصرها ثلثة معان بخشی از منهاج العابدین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۴پ)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۳، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف:۲۹/۱-۳۶۶]

۲۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۴۵

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «اقل خلایق محمد صادق بن علیرضا»؛ اهدایی: محمد جواد علمیه؛ جلد: تیماج، ۱۴۲گ، ۱۸سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳-۹۰۵]

۲۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۵۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و صلی الله علی خیر مولود دعا إلی أفضل معبود محمد النبی و سلم تسلیماً و هو حسبی و نعم الوکیل.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «فوضت امری الی الله الصمد و انا ابن احمد التهامی الامامی محمد»(مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳-۷۲]

۲۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۱۰گ، ۱۸-۲۲ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: -۶۷۸]

۲۵. تبریز؛ نخجوانی، حسین؛ شماره نسخه:۵۵

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ نخست ترجمه به تمامی نوشته ۱۰۵۵ سپس تمام متن از همین تاریخ‌ها، ش ۲۳۲۵ (بوئیژ ش ۶۴-بدوی ۷۲) [نشریه: ۴-۳۴۲]

۲۶. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۷۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [اوراق عتیق: ۱-۲۵۸]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علاءالدین بن حسن بن محمد القاضی شریحی، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد مکی شهید، از تبار شهید اول (ره)؛ ۵۸گ، ۱۷سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۶-۲۸۳]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۵ رجب۱۰۰۶ق؛ تملک: محمد اشرف مکی، محمد صالح بن محمد مؤمن قزوینی به تاریخ ۱۱۱۰ق؛ یادداشتی از شریف تبریزی مبنی بر مقابله این نسخه با حضرت مولوی راقم کتاب؟؛ مهر: «محمد تقی بن محمد حسن موسوی» (بیضوی)؛ ۱۳۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [مختصر ف: -۸۳۲]

۲۹. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۲۰۸

خط: نسخ، کا: محمد بن حاجی علی طبسی، تا: جمعه ۲۳ ذیقعده۱۰۰۹ق؛ قطع: ربعی[نشریه: ۴-۴۱۵]

۳۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۰۱/۱ حکمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۷ ذیقعده۱۰۲۹ق؛ مقابله شده با نسخه مصحح در ۴ ذیحجه؛ قطع: ربعی[ف: ۲-۳۸]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۱۸۲

منتخباتی از آن؛ خط: نستعلیق، کا: نظام الدین احمد مازندرانی، تا:

۳ صفر۱۰۳۹ق، در خدمت سید احمد حسینی مشهور به جانباز خان مازندرانی؛ ۲ص (۳۸۶- ۳۸۷)[مختصر ف: -۸۰۶]

۳۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۷۰۶

خط: نستعلیق شکسته، کا: حسن بن محمد بن خادم الشریعه قاضی مسعود، تا: ۱۰۴۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ اندازه: ۸/۵×۱۶سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۳۲]

۳۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۰۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۲ ربیع الثانی۱۰۴۶ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «محمد حسن بن احمد احسن الله حاله» (بیضی)، «افوض امری الی الله عبده محمد معصوم» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۷۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۰]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۵۸/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**وصلی الله علی خیر مولود دعا الی افضل معبود محمد النبی صلی الله علیه و آله و سلم تسلیماً.

خط: نستعلیق، کا: برجعلی بن خواجه علی مازندرانی، تا: ۱۰۴۸ق؛ مصحح؛ تملک: شمس الدین محمد مازندرانی؛ مهر: «عبده الراجی محمد» (بیضی)، «اللهم صل علی محمد و آل محمد» (بیضی)؛ واقف: یعقوب بن مقیم درزی بارفروشی مازندرانی؛ ۹۲گ (۱-۹۲)، ۲۳سطر، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۳۸-۱۴۲]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۶۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۶ ربیع الاول۱۰۵۳ق، جا: مدینه منوره رباط سلطان؛ مجدول، مصحح؛ جلد: مقوایی، ۸۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۱۳-۱۶۳]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خفی، کا: محمد ابراهیم حسین شوشتری، تا: جمادی الاول۱۰۵۵ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ ۱۰۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۳۹]

۳۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۷۵

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم. الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلم علی محمد سید المرسلین و خاتم النبیین و سلم تسلیما؛ **انجام:**هو الله تعالی. در حینی که از دارالخلافه شاه جهان آباد بهجت خرید اقمشه و اجناس ناب عراق متوجه بنارس و دیگر پرکنات بود ... شروع به نوشتن این نسخه شریف نمود ... فی شهر شوال ۱۰۸۴ من گناهکار محمد کریم اصفهانی

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمدکریم اصفهانی، تا: ۱۰۸۴ق؛ مجدول؛ مهر: «مشیرالسلطنه - علی اکبر بن حسین الحسینی»؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۱۹۸ص، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۱-۱۰۴۱]

۳۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۷۲

خط: نسخ، کا: محمد بن حاج علی، تا: ۱۰۹۰ق؛ اهدایی: ورثه سید حسین و سید مرتضی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۱۷سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۴-۱۲۲۷]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۰۶/۱۰

آغاز:بسملة، الحمدلله رب العالمین ... إعلم أن الذی فی قول مشایخنا هی بریة القلب عن ذنب لم یسبق عنک مثله حتی یجعل العبد من قوة العزم علی ترکها وقایة بینه و بین المعاصی و ذلک لأن لفظ التقوی فی اللغة هو الوقوی بالواو؛ **انجام:**و هو غیب عنی موکول الی الله تعالی یدبره کیف، فعال لما یرید فأنا ساکن النفس بذلک و هذا نکته لطیفة مقنعة لأهل التحقیق و الله خیر الرازقین ...

شامل بحث تقوی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد طاهر بن حسن اراسنجی، تا: ربیع الثانی۱۰۹۱ق، جا: ورامین؛ مصحح، محشی؛ ۱۲گ (۱۴۹پ-۱۶۰ر)، سطور چلیپایی، اندازه: ۸×۱۷/۵سم [ف: ۳۹-۳۵۷]

۴۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۱۱/۲

آغاز:والشغل کثیر والعمر قصیر، وفی العمل تقصیر والناقد بصیر والاجل قریب، والسفر بعید، والطاعة هی الزاد فلابد منها؛ **انجام:**بفضله تنزل البرکات وصلی الله علی خیر مولود دعا الی خیر معبود محمد النبی وآله وسلم تسلیماً حسبنا الله ونعم الوکیل ونعم المولی ونعم النصیر.

خط: نسخ، کا: ملا محمود، تا: ۱۰۹۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۹۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف مخ: ۵-۲۱۶۸]

۴۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۴۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ملا محمد بن عبدالحظر، تا: یک‌شنبه ۲۱ رجب۱۰۹۶ق؛ ۱۳۲گ (۲ر-۱۳۳پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [مؤید: ۱-۳۶۳]

۴۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۷۴/۴-۸۳۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۷۸گ، ۱۵سطر، قطع: ربعی[آستانه قم: -۱۷۷]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۱۷۰

آغاز:ضروب الطاف الله تعالی و حسن نظره الیه فاستقبلته هاهنا؛ **انجام:**فحیث یصرف یده فله کنز ان اراد و حیث یضرب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ جلد: مقوا، ۱۱۶گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۴۰]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۸۰/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و صلی الله علی خیر مولود دعا الی افضل معبود محمد النبی و علی آله و سلم تسلیما کثیرا ... و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»، مجدول؛ ۱۰۴گ(۱-۱۰۴)، ۱۹سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۴۰-۶۷۵]

۴۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۶۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۴ق[ف: -۹۲]
۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۹۴۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۳۶ق؛ جلد: پارچه‌ای[الفبائی: -۵۶۴]
۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۵۲/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**ما اهتدیت الی البیت و فود و بدت در اری النجوم فی اللیالی السود سلم تسلیماً الی یوم الدین.
خط: نسخ، کا: عثمان بن محمود بن عثمان، تا: ۱۱۸۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۳ص (۱-۱۷۳)، ۲۳سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۹-۳۴۶]
۴۸. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۲۹۴/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۸۶ق؛ قطع: خشتی[ف: -۱۰۳]
۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۶ ط
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: ۱۱۸۹ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف:۲۴/۲-۱۰]
۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۲۲/۱
خط: نستعلیق، کا: محمد علی مازندرانی، تا: قرن ۱۳؛ ۲۸گ (۴پ- ۳۱پ)[مختصر ف: -۸۳۲]
۵۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۹۲۲
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رقعی[ف: -۲۴۸]
۵۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۵۹/۲
آغاز:و طریق الآخرة و قسمة الاعزة و مقصد ذوی الهمة و شعار الکرام و حزمة الرجال و اختیار اولی الابصار و هی سبیل السعادة و منهاج الجنة؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۲۳گ (۴۷-۱۶۹پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۰]
۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۱۸۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**و نها عن الاکثار بها علیهم لما یجدونه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ ۱۳۶گ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۴۰]
۵۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۹۴/۲
خط: نسخ، کا: حسینی، محمد علی بن مهدی، تا: قرن ۱۳؛ ۱۰۷گ (۵۰پ-۱۵۶پ)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۵۰۳]
۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۲۰
آغاز:و لکن لابد للعبد من العبادة مع العلم و الا کان علمه هباء منثوراً فان العلم بمنزلة الشجرة و العبادة بمنزلة ثمرة؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ، کا: سید محمد موسوی خوانساری، تا: دوشنبه ۷ شوال۱۲۹۷ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: آغاز؛ از روی نسخه مغلوط؛ تملک: صدرالافاضل؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۴۴-۱۳۴]
۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۹۰/۱
خط: نسخ، کا: علی بن ملا محمد نهبندی ساکن طارق، تا: ۱۸ جمادی الاول۱۳۱۳ق؛ جلد: تیماج، ۷۰گ (۱پ-۷۰ر)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹-۷۲]
۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: حسینعلی ساعدی، تا: پنج‌شنبه۷جمادی الثانی ۱۳۶۰ق؛ مصحح، مقابله شده نسخه به جهت سید مصطفی صفایی خوانساری کتابت شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ ۷۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۳۹]
۵۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۳۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ گمان می‌رود کاتب محمد شریف حسینی باشد، مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۱۳۶گ، ۱۸ سطر (۹×۱۹/۵)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱-۵۸۳]
مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۶۳۲
همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۱۰۱]
۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۶۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه عبارت راوی کتاب را ندارد؛ ۱۴۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۶-۴۷۵]
۶۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۴/۱-ف
نسخه اصل: پاریس S. P. 113 (بلوشه ۱۴۹)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵سطر[فیلمها ف: ۱-۵۳۶]
۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۸۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالحکیم، بی‌تا؛ جلد: پارچه‌ای[الفبائی: -۵۶۴]
۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۵۳/۹-۱۵/۹۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**فربما یبقی فی شعب عن عقبة واحدة سبعین سنة ولایقطعها وکم یصیح ویصرخ ... فی اصله واحد وذلک تقدیر العزیز العلیم العدل الحکیم فان قلت
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۷۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۶۲]
۶۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۰۲/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**فما رآه العابد قصده بالضرب فقال له ابلیس لولا انک تعیش مائة سنة لاهلکتک وعاقبتک فاغرا بقوله وقال.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف مخ: ۵-۲۱۶۷]
۶۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۵۵/۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۲۲۹]
۶۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۰۵۴
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی؛ اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [رایانه]
۶۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۶۴۲/۳

خط: نستعلیق، کا: محسن بن عباس، بی‌تا؛ قطع: خشتی[رشت و همدان: ف: -۱۴۲۱]

● منهاج العابدین الی جنة رب العابدین (ترجمه) /

عرفان و تصوف / فارسی

menhāj-ol ‘ābedīn elā jannat-e rabb-el ‘ābedīn (t.)

سعدی زهری، عمر بن عبدالجبار، ق۷ قمری

sa‘dī zoharī, ‘omar ebn-e ‘abd-ol-jabbār(- 13c)

وابسته به: منهاج العابدین الی جنة رب العابدین؛ غزالی، محمد بن محمد (۴۵۰-۵۰۵ق)

ترجمه و شرح مختصر فارسی کتاب «منهاج العابدین» اثر حجة الاسلام ابوحامد غزالی است که در هفت عقبه تنظیم شده است: ۱. عقبه علم؛ ۲. عقبه توبه؛ ۳. عقبه عوائق؛ ۴. عقبه عوارض؛ ۵. عقبه بواعث؛ ۶. عقبه قوادح؛ ۷. عقبه حمد و شکر.

آغاز:بسمله. الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد سید المرسلین و خاتم النبیین و علی آله الاطهرین و صحبه المنتجبین چنین گوید ضعیف‌ترین خلق خدای بنده گناهکار عمر بن عبدالجبار السعدی الزهری الساوی وفقه الله بمافیه صلاح دینه ودنیاه که من کتاب منهاج العابدین را که آخرین مصنفات امام حجة الاسلام محمد الغزالی است قدس الله روحه العزیز در سلوک ره آخر[ت] و ترتیبی عجب دارد بسیار مطالعت کردمی و نکت و فوائد بیشتر نصب العین داشتمی و پیوسته بدان استیناس جستمی انصاف آنست که دقایق سلوک درین کتاب آورده است در مطولات تصانیف خویش نیاورده است وقتی در خاطر آمد که چنین کتاب جز افضل علما بهره نتوانند گرفت و روزگار خود چنان شد که مردم از تحصیل علم دینی گوشه گرفتند مگر از علمی که بدان وجه معیشت بدست آید و حطام دنیاوری از آن زیادت کنند چون حال چنین دیدم عزیمت بدان مصمم کردم که این کتاب را از بهر پارسی خوانان که در عربیت خوضی و شروعی ندارد با عبارت پارسی گردانم تا فائده این دقایق علوم بافهام بیشتر مردم برسد و طالبان دین را از آن حظی و نصیبی باشد خاصه اهل خطه فارس را حماها الله من الافات و العاهات که عوام ایشان در علم معرفت دل و دستی دارند و ارباب ذوق اند نه اصحاب دعاوی تا سالکان ره به مقصود برسند و مترجم را ثواب اخروی حاصل شود

انجام:این است آنچه خواستیم که ذکر کنیم و در بیان آوردیم در شرح کیفیت سلوک طریق آخرت و آنچه مقصود بود و موعود بدان وفا کردیم و الحمدلله الذی بنعمته تتم الصالحات و الصلوة و السلام علی خیر مولود دعانا الی افضل معبود و الی الطاعات و العبادات و هو حسبنا ونعم الوکیل و ختم این ترجمه مبارک از احادیث نبوی صلوات الله و سلامه علیه که خبر داد مرا که عمر بن عبدالجبار بن عمر الساوی ام استاد من الشیخ الامام عفیف الدین محمود بن عبدالرحمن الساوی گفت خبر داد مرا الادیب الامام المعروف باحمد سرخ گفت خبر داد مرا خلیل امرکانی الزنجانی گفت خبر دادمرا سید الاولیا ابوبکر الواسطی گفت خبر داد مرا شیخ معروف بشیخ حسنی ... و از حضرت عزت آمرزش جهت هر دو طلبند فانه ولی الاجابة و منه التوفیق و الهدایة ... علی حسب الامال و المرام و یرحم الله عند قال آمینا و فرغ الکتاب الداعی لدولته دائما محمد بن الحسین بن علی غفر ذنوبهم من تسوید هذا البیاض خامس ذی الحجة سنة ثمانین و سبعمائة حامدا ... و هو ارحم الراحمین ...

[فهرستواره منزوی ۲۱۴/۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۶-ف

نسخه اصل: سلیمانیه چلبی عبدالله ش ۱۷۱؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ضیاء دامغانی، تا: ۳ جمادی الثانی۷۹۰ق؛ ۲۸۲گ، ۱۵سطر[فیلمها ف: ۱-۵۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۰۶

خط: نسخ، کا: نورالدین، تا: شوال۸۳۶ق؛ تملک: علی بن محمد که ۱۳۲۱ق؛ مهر: جلال الدین؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۴۶گ، ۱۵سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۱۷-۵۴]

۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اکمل الدین بن نورالدین، تا: ۷ محرم۱۰۵۷ق؛ مجدول؛ قطع: ربعی[ف: ۳-۶۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۴۸-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۲۶۰]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۷۵-ف

بی‌کا، بی‌تا؛ مجلس جزو مجموعه ای است که دوم آن العقائد ایجی است به خط خود او[فیلمها ف: ۱-۲۶۰]

● منهاج العابدین الی جنة رب العالمین (ترجمه) /

عرفان و تصوف / فارسی

menhāj-ol ‘ābedīn elā jannat-e rabb-el ‘ālamīn (t.)

عبدالعلی ملک العلماء، ق۱۲ قمری

‘abd-ol-‘alī malek ‘olamā’(- 18c)

وابسته به: منهاج العابدین الی جنة رب العابدین؛ غزالی، محمد بن محمد (۴۵۰-۵۰۵ق)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۶۸

آغاز:بعد حمد هدا و صلوة محمد مصطفی و آل اصحاب با صفا بر برادران ایمانی ظاهر می‌سازد که این کتاب منهاج العابدین ... به زبان عربی تصنیف فرموده بودند ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ محرم۱۱۶۱ق؛ جلد: مقوا اسلیمی، ۱۹۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف:۳۳/۱-۱۵۷]

● **منهاج العابدین الی جنة رب العابدین (ترجمه)** /
عرفان و تصوف / فارسی
menhāj-ol ʻābedīn elā jannat-e rabb-el ʻābedīn (t.)
وابسته به: منهاج العابدین الی جنة رب العابدین؛ غزالی، محمد بن محمد (۴۵۰-۵۰۵ق)
ترجمه‌ای است بر «منهاج العابدین» ابوحامد محمد بن محمد غزالیکه در آن به مسائل اخلاقی و سیر و سلوک در هفت «عقبه» پرداخته: عقبه علم، عقبه توبه، عقبه عوائق، عقبه عوارض، عقبه بواعث، عقبه قوادح، عقبه حمد و شکر.
آغاز:حمد مر خدای را که او ملک حکیم است و جواد و کریم است و عزیز و رحیم آنکه بیافرید آسمانها و زمینها را به قدرت خود.
چاپ: تهران، به کوشش احمد شریفی، ۱۳۶۵ش چاپ شده
[نسخه‌های منزوی ۱۰۸۸/۲-۱۰۸۹؛ فهرستواره منزوی ۶۳۸/۲-۶۳۹؛ فهرست فارسی مشار ۵۰۳۶/۴]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۱۶/۱
آغاز:برابر
نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش - پاکستان ۱۰۱۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۲۹۶ص (۴-۲۹۹)[عکسی ف: ۶-۳۱]
۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۵۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**این بود آنچه خواستم که ذکر کنم در شرح کیفیت سلوک راه آخرت بتوفیق الله تعالی مقصود را تمام گفتیم
خط: نسخ، کا: عبدالحکیم اسحق رئیسی، تا: ۱۱۴۰ق؛ ۱۴۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۳۶]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۳۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**در شرح کیفیت سلوک راه آخرت بتوفیق الله تعالی مقصود را تمام گفتیم، صلی الله علی خیر خلقه ...
خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن محمد رضا اوجی، تا: اواخر ذیحجه۱۱۷۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۷۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۷-۲۰۳]
۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۰۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**و نگرداند بر ما علم ما را و بال که او جواد و کریم و غفور رحیم است.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۸ ذیقعده ۱۳۷۰ق؛ جلد: تیماج، ۳۳۸ص، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲-۲۴۸]

● **منهاج العابدین الی جنة رب العالمین (ترجمه)** /
عرفان و تصوف / فارسی
menhāj-ol ʻābedīn elā jannat-e rabb-el ʻālamīn (t.)
وابسته به: منهاج العابدین الی جنة رب العابدین؛ غزالی، محمد بن محمد (۴۵۰-۵۰۵ق)
متن منسوب به حجت الاسلام. ترجمه از ناشناس.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۲/۳۲-عکسی
آغاز:هذا ترتیب تصنیف کتاب منهاج العابدین. اول چیزی که در دل بنده حرکت می‌کند از برای عبادت و سلوک آن؛
انجام:اکنون بدانک حاصل این جمله هفت عقبه است: اول عقبه علم ... هفتم عقبه حمد و شکر. و الله ولی التوفیق و التسدید بمنه و کرمه.
نسخه اصل: گنج بخش، ش ۴۴۰۹ (گنج، ۶۵۷/۳). دیباچه را ندارد؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ در مجموعه رساله‌های میر سید علی؛ ۱۰گ (۷۶۲-۷۷۱)[عکسی ف: ۲-۲۷۰]

● **منهاج العابدین (ترجمه)** / عرفان و تصوف / فارسی
menhāj-ol ʻābedīn (t.)
وابسته به: منهاج العابدین الی جنة رب العابدین؛ غزالی، محمد بن محمد (۴۵۰-۵۰۵ق)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹۷۰
بی‌کا، تا: حدودقرن۱۲ [د.ث. مجلس]

● **منهاج العابدین (منتخب)** / عرفان و تصوف / عربی
minhāj-ul ʻābidīn (mn.)
وابسته به: منهاج العابدین الی جنة رب العابدین غزالی، محمد بن محمد (۴۵۰-۵۰۵)
گزیده ای است از کتاب منهاج العابدین.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۶۳/۲
آغاز:هذه منتخب من کتاب منهاج العابدین ... اقول و بالله التوفیق ان اول ما یتنبه العبد للعابدة و یتحرک لسلوک طریقها توفیق الخاص الالهی؛ **انجام:**ودع عنک تضییع الوقت فی القیل والقال و ... الرجال و الله الموفق للصواب. الخامس فی البطة ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا اوایلقرن۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاتب نسخه از شاگردان شیخ محمد بن حسن حر عاملی صاحب وسائل الشیعة (در گذشته: ۱۱۰۴ه) بوده و برخی از مطالب این مجموعه را در حیات استادش کتابت کرده؛ ۱۷گ (۲۵-۴۱)، ۱۶-۱۷سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۳۸-۱۵۱]

←منهاج العارفین > منهج النجاة

● **منهاج العارفین** / عرفان و تصوف / فارسی
menhāj-ol ʻārefīn
؟ همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ - ۷۸۶ قمری
hamadānī, ʻalī ebn-e mohammad (1315 - 1385)
صد و چهل و یک پند کوتاه است، با خطبه و دیباچه‌ای کوتاه، که در آن از نگارنده نام برده نشده است. در آن آمده: «چند

سخن از کلام اهل حکمت و معرفت جمع آوری شده و منهاج العارفین نام نهاد ... بدان ای عزیز: زینهار از حق غافل مباش، از همه نومید شو، تا امید تو برآید، آزار کسی مخواه تا امان یابی». (احمد منزوی)

آغاز:بسمله. حمد بی حد و ثنای بی عدد مر آفریدگاری را که سینه عارفان مخزن اسرار خود ساخته ... بدان ای عزیز وفقک الله تعالی لما یحب و یرضی که این چند سخن از کلام اهل معرفت جمع آورده شده و منهاج العارفین نام نهاد ... بدان ای عزیز زینهار بغیر حق اعتماد نکنی تا پشیمان نشوی ...

چاپ: دست کم دوبار چاپ شده است؛ چاپ سنگی، ۱۳۲۰ق

[مشترک پاکستان ۲۴۷۳/۴؛ فهرستواره منزوی ۶۴۰/۶؛ میراث مشترک ایران و هند: ۱–۲۷۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۴۲/۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و ثبات ورزد و نفس خود را در انواع.

خط: تحریری، کا: محمد رشید بن جلال الدین عبدالمطلبی بابانکی، تا: ۱۲۴۵ق، جا: قیصریه شیراز؛ جلد: گالینگور، ۱۱ص (۱۵۶–۱۶۶)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۲–۲۷۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۷۷۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**دست از زنان بدار از عیب مردمان چشم پیش کن تا غیب مشاهده کنی

بدون نام مؤلف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۵–۲۰۴]

● **منهاج العارفین** / کلام و اعتقادات / فارسی

menhāj-ol ‘ārefīn

محمود بن میرزا علی، ق۱۱ قمری

mahmūd ebn-e mīrzā ‘alī(- 17c)

درعقائد دینی درباره حدوث عالم با براهین یقینی، در «مقدمه» و پنج «مقصد» و «خاتمه».

آغاز:بسمله و الاستیفاق من الله العزیز الحکیم فراید حمد و سپاس و بدایع ثنای بی حد و قیاس نثار پادشاهی که از نهایت عنایت ...

انجام:و بسیط حق واحد مطلق خواهد بود و هو المطلوب

[الذریعة ۱۶۹/۲۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۳۰/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: درویش مصطفی استنبولی، تا: با تاریخ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن، ۱۸گ (۱۰۷پ–۱۲۴ر)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۵–۴۲۸]

● **منهاج العارفین** / تفسیر، اصول فقه / فارسی

menhāj-ol ‘ārefīn

قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

از سوره انعام تا سوره کهف؛ کا: فضل علی بن محمد علی اصفهانی، تا: ۲۸ ربیع الاول۱۰۷۶ق[ف: -۳۹]

● **منهاج العارفین فی شرح کلمات امیرالمؤمنین علیه السلام = شرح المأة کلمة = البحر الخضم** / شرح حدیث / عربی

minhāj-ul ‘ārifīn fī š.-i kalamāt-i amīr-il-mu’minīn ‘alayh-is-salām = š.-ul mi’at-u kalima = baḥr-ul xiḍam

ابن میثم، میثم بن علی، ۶۳۶ – ۶۸۹ قمری

ebn-e meysam, meysam ebn-e ‘alī (1239 - 1291)

اهدا به: شهاب الدین مسعود بن گرشاسب

شرح عرفانی مفصلی استبر صد کلمه حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام که جاحظ آنها را گردآورده است درسه «قسم»: قسم ۱. المبادی و المقدمات التی یجب تقدیمها فی اثبات هذا المطلب: وفیه فصول: فصل ۱) فی النفس الحیوانیة و لواحقها و فیه ابحاث، البحث الاول فی تحقیقها و برهان وجودها بقول وجیز، البحث الثانی فی ماهیة الادراک، البحث الثالث فی الحواس الظاهرة، البحث الرابع فی الحواس الباطنة، البحث الخامس فی القوی المحرکة، البحث السادس فی الارواح الحاملة لهذه القوی، فصل ۲) فی النفس الانسانیة و الفلکیة و فیه ابحاث: البحث الاول فی ماهیتهما و براهین وجودهما، البحث الثانی فی قوی النفس الانسانیة، البحث الثالث فی الکمالات العقلیة الانسانیة، البحث الرابع فی تفصیل و جیز لاصول الفضائل الخلقیة، فصل ۳) فی احوال النفس بعد المفارقة و فیه ابحاث: البحث الاول فی ان النفس باقیة بعد خراب البدن، البحث الثانی فی بیان ماهیة السعادة و الشقاوة، البحث الثالث فی اثبات اللذة العقلیة، البحث الرابع فی درجات السعداء و مراتب الاشقیاء، فصل ۴) فی الاشارة الی بعض احوال السالکین الی الله تعالی و الواصلین من ابناء النوع الانسانی و فیه ابحاث: البحث الاول فی بیان مسمی الزاهد و العابد العارف، البحث الثانی فی انه یکون الزهد و العبادة مودیین الی المطلوب الذاتی، البحث الثالث فی غرض غیر العارف من الزهد و العبادة و غرضه منهما و من عرفانه، البحث الرابع فی درجات حرکات العارفین، البحث الخامس فی احکام العارفین اخلاقهم، فصل ۵) فی بیان احکام اخری للنفوس الکاملة و الاشارة الی اسبابها و فیه بحثان: البحث الاول فی التمکن من الاخبار عن المغیبات و سببه، البحث الثانی فی تمکن النفوس الانسانیة عن الاتیان بخوارق العادات؛ قسم ۲. فی المقاصد و فیه فصول: فصل ۱) فی المباحث المتعلقة بالعقل و العلم و الجهل و الظن و النظر و فیه اثنتان و عشرون کلمة، فصل ۲) فی المباحث المتعلقة بالاخلاق الرضیة و الردیة و الاداب المتعلقة بها و فیه اثنتان و

ثلثون کلمة، فصل ۳)فی المباحث المتعلقة بالاداب و المواعظه و الحکم المصلحیة التی تطابقت علیها الشرایع الالهیة و صححها البراهین الحکمیة و فیه ست و اربعون کلمة؛ قسم ۳. فی اللواحق التتمات و فیه فصلان: فصل ۱) فی بیان ان علیا علیه السلام کان مستجمعا الجمیع الفضائل الا الانسانیة و فیه بحثان: البحث الاول فی بیان کماله بحسب القوة النظریة (و فیه مقامان):المقام الاول انه کان استاد البشر بعد رسول الله، المقام الثانی انه کان سید العارفین بعد رسول الله؛ البحث الثانی فی بیان کماله فی القوة العملیة، فصل ۲) فی بیان اطلاعه علیه السلام علی المغیبات و تمکنه من خوارق العادات فیه بحثان: البحث الاول فی اطلاعه علی الامور الغیبیة و لنورد منها فی هذا البحث عشرة احکام مما حکم بالمغیبات، البحث الثانی فی بیان تمکنه علیه السلام من الافعال الخارقة للعادات و لنذکر منها عشر آیات. بنا به‌گفته الذریعة از فهرست‌ها برمی‌آید که «البحر الخضم» نام دارد.نگارنده این کتاب صوفی و درباره علی تندرو است، و انشای آن نیز با انشای شرح نهج البلاغه ابن میثم دگرگون است، و همان‌گونه که نمی‌توان صد کلمه را به یقین از آن جاحظ شمرد، این گزارش را نیز نمی‌توان حتماً از ابن میثم دانست.کسانی نیز این کتاب را سومین شرح ابن میثم بر نهج البلاغة شمرده‌اند.

آغاز:اللهم یا ذالجلال و الاکرام یا حی یا قدوس یا سلام ... اما بعد لما کان اکمل السعادات و اتمها و اشرف الدرجات هو الوصول الی الواحد الحق ... و کان مولینا و اما مناسید الوصیین امیر المومنین ذو الایات الجلیلة و الکرامات العلیة علی بن ابی طالب ممن تسنم من تلک الدرجات اعلاها ... و کان من حکمه البالغة و شموسه الطالعة مائة من الکلم جمعت لطائف الحکم انتخبها من کلماته الامام ابو عثمان عمروبن [بحر] الجاحظ و کان ممن استجمع فضیلیتی العلم و الادب و حکم بان کل کلمة منها تفی بالف من محاسن العرب ... ثم اتفق اتصالی بمجلس الصاحب المعظم ملک وزراء العالم ذی النفس القدسیة شهاب الدنیا و الدین مسعود بن گرشاسف ... فالفیته منخرطافی سلک الروحانیات معرضا عن الاسام و الجسمانیات ... احببت ان اتحف حضرته العلیة بکشف بعض استار تلک و رموزها و شرعت فی ذلک ... و قد رتبت هذه الرسالة علی ثلثة اقسام

انجام:و عدنا علی العسکر فترکنی و انغمس فی الناس [و هذه الایة ایضا کما تدل علی قدرته علیه و اعلم ان ما ذکرناه من هذه الاثار قطرة من بحار ماثوره من هذا الباب ... و حقیقة ما انطمس عن عینک ... المعصومین اللهم وفقنا لفهم هذه الکلمات و العمل بمقتضاها کما تحب و ترضی و اجعل عواقب امورنا خیرا و اعذنا من شرور انفسنا و سیآت اعمالها و قبایح افعالها بحق محمد و آله و عترته الطاهرین آمین یا رب العالمین] و هذا آخر ما قصدناه فی هذا الکتاب و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب و هو حسبنا و نعم الوکیل و الحمد الله وحده و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و سلم.

[الذریعة ۱۶۷/۲۳؛ لؤلؤتی البحرین - امل الامل ص ۵۱۱؛ دیباچه محدث بر شرح غرر الحکم خوانساری ص؛ سپه ۸/۲؛ چاپ محدث در ۱۳۴۹؛ کشف الحجب ۵۶۶]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: میسی، یوسف بن محمد، تا: ربیع الثانی۸۵۵ق؛ مذیل است به دو رساله و دو اجازه: ۱. جواز السفر للافطار تحت شماره ۷۷۳۵ از شهید اول، ۲. شرح خطبه شقشقیه امام (ع)، ۳. هر دو اجازه از علامه حلی برای مهنا بن سنان؛ جلد: مقوا، ۸۶گ، ۱۹و ۲۰سطر، اندازه: ۱۳/۹×۱۸/۵سم [ف: ۱۴-۳۰۲]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۳۹ و ۲۱۶۷ عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حسن بن محمد بن علی بن مشرف عیناثی، تا: ۵ ربیع الاول۸۷۰ق؛ برای شیخ شمس الدین محمد؛ مصحح؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده ابوالقاسم» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۱۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۱] و [عکسی ف: ۶-۲۰۸]

۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۲۵گ، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۳۲]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۳۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**فان اجبتک حینئذ تعلم جلیة مما اشتبه الان خبره و حقیقة ما انطمس عن عینک اثره ...

خط: نستعلیق نازیبا، کا: حسین بن مسلم محیسبی، تا: رجب۹۳۳ق؛ تملک: ابوالفضل بن ابوالقاسم طهرانی به تاریخ سوم ربیع الاول ۱۳۵۴ق؛ جلد: مقوایی، ۱۱۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۳-۳۴۰]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۹۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ با حاشیه «هندی» و از تأویلات؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰۹گ (۱-۱۰۹پ)، ۲۰ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۱۶-۴۸۰]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶ جمادی الثانی۱۰۳۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۲۸گ، ۱۲سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲-۲۸۵]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۰۷

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد علی اردکانی، تا: ذیقعده۱۰۸۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۱]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۹/۱۸

کا: نصیری، محمد ابراهیم، تا: ۱۰۹۷ق؛ جلد: تیماج، ۴۶گ

(۳۰۲پ-۳۴۷ر)، اندازه: ۱۸/۵×۳۱ سم [ف: ۲۷-۲۱۸]

۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۳۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۸ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۹۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۱]

● **منهاج العارفین و تسهیل الدواء (مختصر)** / دعا / فارسی

menhāj-ol ‘ārefīn va tashīl-od davā’ (mx.)

وابسته به: تسهیل الدواء لتحصیل الشفاء؛ اردوبادی، عبدالمطلب بن غیاث الدین محمد (- قرن ۱۳)

کتابی است درادعیه واذکار، گزیده‌ای است ازمنهاج العارفین وتسهیل الدواء در چند «فصل».

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۹۰/۱-۳۴/۱۶۰

آغاز:بسمله حمدله والصلوة والسلام علی منبع الجود والاحسان ومطلع نور الایمان ... اما بعد چنین گوید حقیر سراپا تقصیر محمد بن اسدالله ... که چون درکتاب منهاج العارفین وتسهیل الدواء از ادعیه بسیار وآداب بی شمار مسطور بود ... لهذا این حقیر بخیال رسیده که برخی از آنها رامختصر رساله قرار داده ... ومشتمل است بر چندفصل فصل اول دراعمال شب جمعه؛

انجام:وبالمؤمنین اخوانا وبالکعبة قبلة تم الکتاب

خط: ادعیه نسخ معرب، نستعلیق، کا: مرتضی طهرانی ولد ملا آقا بزرگ روضه‌خوان، تا: ۱۱شعبان۱۳۰۵ق، به جهت شیخ محمد فرزند شیخ اسدالله؛ ۷۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۷-۴۲۲۷]

● **منهاج العارفین و معراج العابدین** / دعا / فارسی

menhāj-ol ‘ārefīn va me‘rāj-ol ‘ābedīn

عسکری سمنانی، محمد حسن بن محمد، ق۱۳ قمری

‘askarī semnānī, mohammad hasan ebn-e mohammad(-19c)

اهدا به: شاهزاده بهمن میرزا

تاریخ تألیف: محرم ۱۲۴۸ق

کتابی است مفصل و جامع در ادعیه ایام و لیالی و شهور و سنه و مشتمل بر ذکر آداب و سنن و فرائض ضروریه، در دوازده «مقصد» و هفتاد و پنج «باب» و یک «خاتمه»:مقصد ۱. بیان معرفت اصول دین و مذهب و مشتملست بر پنج باب؛۲. بیان وجوب تقلید است در عبادات و در بیان آداب و شرایط دعاء و داعی و در بیان شناختن زوال شمس و احکام طهارت و خلوت و کیفیت وضو ... در یک مقدمه و پنج باب و خاتمه و یک ختام؛۳. بیان ادعیه تعقیبات نمازهای هر روز و هر شب است و مشتمل بر شش باب است؛۴. بیان ادعیه و اعمال ساعات هفته و ایام است و مشتمل بر سه باب است؛۵. بیان ادعیه و اعمال ماه‌ها و سال است و مشتمل بر شانزده باب است؛۶. بیان زیارات و مناجات و استغفار و خواص و شرح اسماءالله و در بیان استخارات و رقاع استغاثات و حاجات و ثواب و خواص سور قران و دعاء افتتاح و اختتام قرانست در هشت باب؛۷. بیان ادعیه قدسیه و دعاء برای والدین و اولاد و اخوان و ادعیه ارزاق و دیون و محبوس و مسجون و دفع هم و غم است در پنج باب؛۸ بیان ادعیه اسقام و اوجاع و رد گمشده و ادعیه احراز و حجب و هیاکل و دعاء بر اعداء وامن از سحر و جن و شیاطین و سلاطین است در پنج باب؛۹. بیان ادعیه دفع جانوران و حیوانات گزنده و گیرنده و دفع سموم و افات زراعات و باغات و ادعیه امراض حیوانات است در چهار باب؛۱۰. بیان ادعیه تربت و ادعیه وبا و طاعون و قحط و زلزله و چشم زخم و دعاء کمی شیر زنان و دفع گریه کودکان و رفع احتلام و ادعیه دیدن مردها در منام و ادعیه حفظ ایات و اخبار است در شش باب؛۱۱. بیان احکام اموات و اعتکاف و کفارات و زکوة و خمس و حجست در پنج باب؛۱۲. بیان اداب اکل و شرب و لباس و انگشتری و شانه زدن و آیینه نگاه کردن و اداب نکاح و طلب اولاد و حمام و نوره ... و ادعیه سفر است در هفت باب؛ خاتمه دربیان خطب و ذکر کتبی است که از آنها ادعیه این رساله جمع گردیده. (وفادار مرادی)

آغاز:الحمدلله الذی خلقنا لجوده و دلنا علی وجوده و فتح لنا ابواب المعرفة بالنظر الی ملکه و ملکوته و اوضح لنا آداب العبودیة بالتفکر فی ربوبیته و جبروته ... اما بعد چنین گوید: بنده خاطی ... که چون حکمت در وجود بنی نوع انسان و جان و علت در ایجاد طوایف ایشان نبود جز شناخت. فانتظروا یا قوم انوار النبی - علاء الارض فما اشرفها

چاپ: مشار فارسی، ج۴، ص۵۰۳۷(نشانی ۷ چاپ)؛ تهران، سنگی، ۱۳۲۳ق، رحلی، ۵۹۰ص (۱۳ص+صص۴-۵۷۴+۶ص)

[فهرستواره منزوی ۸/۹۹۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۷۷

آغاز:برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با یک سرلوح، در پایان یک ورق جدول در بیان احوال ائمه، صفحه آخر منابع کتاب آمده؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۱۵۶گ، ۴۳سطر (۷×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱۱-۱۸۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۶۲/۳

تذکر: در فهرست مؤلف ناشناخته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه دومقرن۱۳؛ قطع: وزیری[میراث شهاب: س۸ش۲-۱۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۳۶

آغاز:برابر**انجام:**فانظروا یا قوم انوار النبی ××تملا الارض فما اشرقها / فعلیه الله صلی دائما ×× ما اغرب الشمس و ما اشرقها

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن مرحوم ملا محمد نصیر ملقب به قاسم، تا: سه‌شنبه دهه سوم رجب۱۲۳۸ق؛ با سه سرلوح،

مجدولمذهب، مصحح؛ تملک: سید ابوالقاسم خان میر مرعشی با مهر «ابوالقاسم الجهانشاهی» (بیضی)؛ جلد: روغنی، و در اطراف به خط نسخ عبارت «اللهم صل علی محمد سید العابدین»، ۱۰۵۲گ، ۲۲ سطر (۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۶/۵سم [ف: ۵۱-۱۷۱]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۵۲۱

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن عبدالجبار، تا: ۱۲۴۸ق؛ دارای سرلوح، مجدول؛ اهدایی: جواد شرقی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی مذهب، ۵۰۱گ، ۲۳سطر (۱۱/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۵-۱۶۸۲]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۶۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و کتاب روضة العابدین و غیر این کتب از کتب متقدمین و متاخرین.

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد جعفر جیلانی، تا: ۲۲ محرم۱۲۵۱ق؛ زیرنویس شده به ترجمه فارسی؛ مجدول، دارای سرلوح، مذهب؛ تملک: شیخ فضل الله نوری به تاریخ ۱۳۱۱ق؛ واقف: قریب علی فرهمند، مرداد ۱۳۴۵؛ جلد: تیماج، ۴۸۶گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۸×۴۲سم [ف: ۱۵-۵۰۷]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۴۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و کتاب روضة العابدین و غیر این کتب از کتب متقدمین و متاخرین.

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن علی اصغر حسینی، تا: چهارشنبه ۲۰ صفر۱۲۵۱ق؛ ترجمه اکثر ادعیه، مجدول، دارای کتیبه زرپوش؛ واقف: نواب عالیه بانوی حسام السلطنه، غره رجب ۱۳۰۲؛ جلد: میشن، ۵۲۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۸×۴۳/۵سم [ف: ۱۵-۵۰۹]

۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۸۳

خط: نسخ، کا: محمد هادی بن بهرام طالقانی، تا: ۱۲۵۲ق، برای ابراهیم میرزا؛ مجدول، با سرلوح؛ قطع: وزیری[نشریه: ۷-۳۰۲]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۷۲

آغاز:بابر؛ **انجام:**فعلیه الله صلی دائماً ما أغرب الشمس و ما أشرقها.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۲۵۸ق؛ جلد: تیماج، ۴۷۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۵-۳۵۰]

۹. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۲۸

خط: نسخ، کا: شهمیرزادی، آقا بابا بن محمد مهدی، تا: چهارشنبه ۱۶ رجب۱۲۵۸ق؛ مجدول؛ ۵۰۲گ، ۲۴سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۱۲×۲۸سم [ف: ۱-۱۴۰]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۲۵/۱

آغاز:و منکر این از دین بیرون است و کافر نجس است و در صورت تقصیر در جهنم مخلد است و لکن اعتقاد نمودن به این که همه افعال معلل به غرض است؛ **انجام:**و صحیفه سید الساجدین و کتاب روضة العابدین و غیر این کتب از کتب متقدمین و متاخرین ...

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد امین، تا: ۱۲۶۸ق؛ به دستور فخر الدوله از دختران شاهزادگان قاجار؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مجدول؛ ۳۱۳گ (۱ر-۳۱۳ر)، ۳۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۳۷-۴۳۲]

۱۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**فانظرو یا قوم انوار النبی نملا الارض فما اشرقها.فعلیه الله صلی دائما. ما اغرب الشمس و ما اشرقها. تمام شد

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح؛ نوشته شده: «منهاج العارفین ابتیاعی از ورثه مرحوم طهماسب میرزای مویدالدوله بتاریخ شهر محرم الحرام ۱۲۹۷ توشقان ئیل داخل کتابخانه مبارکه موزه سرکاری شد»؛ مهر: «علی اکبر بن حسین حسینی»؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۴۱۲ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱-۱۰۴۳]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹۵۴

بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۶-۲/۳۶

آغاز:برابر**انجام:**وارزقنی الیقین وحسن الظن بک واثبت رجائک فی قلبی واقطع رجایی عمن سواک حتی لا

از آغاز کتاب تا اواسط مقصد پنجم (دراعمال ماه‌ها)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۸۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۸-۴۶۶۲]

←منهاج العباد الی المیعاد ← مناهج العباد الی معرفة المعاد

● منهاج العقائد / کلام و اعتقادات / عربی

minhāj-ul ‘aqā’id

مازندرانی، حیدرعلی بن محمدعلی، ق۱۳ قمری

māzandarānī, heydar‘alī ebn-e mohammad-‘alī(- 19c)

رساله مختصری در مباحث کلامی و با عناوین «منهاج، منهاج»در یک «مقدمه» و پنج «رکن»: ۱. التوحید؛ ۲. العدل؛ ۳. النبوة؛ ۴. الامامة؛ ۵. المعاد.

آغاز:الحمدلله المبرء عن وصمة الزوال و النقصان و المنزه عن صفات المخلوقات و شوائب الامکان

انجام:و مما یعضده ایضا انه قد علم قطعا من سیرة النبی و الائمة (ع) انهم کانوا لایحتسبون عن المنکرات بل یسترون و یکرهون اظهارها فینفی الاتباع لقوله تعالی «ولکمفی رسول الله اسوة حسنه لمن کان یرجو والیوم الآخر» و هذا آخر ما اردنا ایراده ...

بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ واقف: محمد باقر و برادرش محمد رضا، شعبان ۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۲۶ص، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: -۱۹۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۳۴

آغاز:برابر

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵–۱۸۹]

منهاج العقول ← مناهج العقول فی شرح منهاج الوصول

● **منهاج العلی** / حکومت و سیاست / فارسی

menhāj-ol ‘olā

بهبهانی، ابوطالب، ق۱۳ قمری

behbahānī, abū-tāleb(- 19c)

اهدا به: ناصرالدین شاه قاجار

تاریخ تألیف: دهه پایانی صفر ۱۲۹۲ق؛ محل تألیف: مصر

در سیاست و قانون‌گزاری نوین فرنگی ساخته از روی کتاب‌های فرنگی؛ نویسنده می‌گوید: چون سال‌های چندی به سیاحت در کشورهای روم و روس و عراق عرب و حجاز و مصر گذرانده‌ام و از وضع مالی و ترقی مردم فرنگ باخبر شدم حال که در سرزمین مصر رحل اقامت افکنده‌ام و وضع پریشانی و نابسامانی ایران را می‌شنوم بر آن می‌شوم تا به تألیف کتابی دست زنم. برای این منظور از کتاب‌های مفیدی که درباره ترقی و تعالی کشورها به زبان اروپایی نوشته شده و سپس به عربی و ترکی ترجمه گردیده تعدادی گردآوری کرده‌ام. با مطالعه آنها این کتاب را که خلاصه و نقاوه مطالب آنهاست بدون تعقید لفظی و تطویل کلام فراهم آورده به خدمت شاه فرستادم تا شاید شاه را به کار آید. در این کتاب از ایجاد مجلس و قانون اساسی کشورهای دموکراسی سخن رفته و مطالب چندی درباره حقوق اداری و تشکیل وزارتخانه‌ها بر نظام جدید آمده و از آموزش همگانی بحث شده است. نویسنده با ارائه طریق می‌گوید اگر مراکز قدرت رعایت نوشته‌های او کنند مملکت ایران روی فلاح خواهد دید.

آغاز:بسمله، الحمدلله العلی العظیم الذی خلق الانسان فی احسن تقویم و الصلوة و السلام علی رسوله الکریم ... اما بعد چنین گوید عبد آثم ابوطالب بهبهانی ...

انجام:و این مختصر را چنانکه ذخیره بمنهاج العلی موسوم دارم و در روزگاران باقی صالح بگذارم و السلام خیر ختام.

چاپ: تهران، ۱۳۸۰ش، به کوشش غلام حسین زرگر نژاد، در «رسایل سیاسی عصر قاجار»، صص ۲۴۳–۳۳۴ چاپ شده

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: دهه آخر صفر۱۲۹۲ق، جا: قاهره؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۳گ، ۱۴ سطر (۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲–۴۱۰]

۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۲۰/۱

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف (گویا)، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲–۱۱۱]

● **منهاج الفلاح** / فقه / فارسی

menhāj-ol falāh

واعظ شوشتری، حسین بن حسن، ق۱۳ قمری

vā‘ez-e šūštarī, hoseyn ebn-e hasan(- 19c)

وابسته به: الاصلاح و فیه الفوز و الفلاح = اصلاح العمل؛ طباطبائی، محمد بن علی (۱۱۸۰–۱۲۴۲ق)

ترجمه گزیده‌ای از کتاب اصلاح العمل سید محمد مجاهد (–۱۲۴۲ق) است:«اما بعد بنده حقیر ... حسین بن الحسن علی ابن علی (کذا) ... به عرض برادران ایمانی و اخلاء روحانی می‌رساند که چون عالی جناب ... سیدنا و مولانا و استادنا الاکمل الاوحد جناب السید محمد الطباطبایی دام ظله العالی ... از برای اصلاح امور دین و دنیای عامه مکلفین از مؤمنین و مؤمنات کتابی تألیف فرموده و آن نسخه شریفه را مسمات به اصلاح گردانیده جمعی از مخادیم کرام خواهش فرمودند که احکام طهارت و نماز و روزه و خمس و زکات و حج آن را به فارسی موافق فتوای آن جناب ... از آن کتاب مستطاب استخراج نموده، از آن جمله آقازاده جناب ... مخدومی آقا سید محمد جعفر ... لهذا چون بر آوردن خواهش ایشان و به جا آوردن فرمایش ایشان را لازم دانسته شروع نموده در انجام مطلب و فرموده ایشان و این رساله را به منهاج الفلاح نام نهاد ... و آن مشتمل است به دو مقدمه و چند باب و خاتمه». کتاب افتادگی و پریشانی در صحافی دارد.

[الذریعه، ج۲۳ص ۱۷۰–۱۷۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۵۶/۲

آغاز:حمد بی حد و احصا و ثنای بی عدد و انتها خلاق عالمی را سزاست که بنی نوع انسان را به احسن صور از کتم عدم به ساحت وجود آورده

بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۲۷گ (۶ر–۱۹پ، ۷۹ر–۹۱ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲۰–۴۲۷]

● **منهاج الفلاح فی اعمال السنة = عمل السنة** / دعا / فارسی و عربی

minhāj-ul falāḥ fī a‘māl-is sunna = ‘amal-us sunna

بافقی، علی بن محمود، ق۱۱ قمری

bāfqī, ‘alī ebn-e mahmūd(- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰ذیحجه ۱۰۴۰ق؛ محل تألیف: مشهد رضوی

کتاب شامل اعمال و ادعیه سال است که از کتاب‌های مصباح کبیر و صغیر و مجمع الدعوات و مهج الدعوات و کفعمی و منهاج الصلاح و مفتاح الفلاح (شیخ بهائی) و غیره انتخاب شده و بعضی مسائل که تعلق به وضو و غسل و نماز و ادعیه دارد. مشتمل است بر یک «مقدمه» و هفت «باب» و یک «خاتمه»:

مقدمه در بیان تعریف و ترغیب و تخویف نماز و دعا ...؛ باب ۱. در سه «فصل» است: ۱) در بعضی مسائل و ادعیه، ۲) بیان وصیت، ۳) اذان و اقامه؛ باب ۲.بیان پنجاه و یک رکعت نماز شبانه روزی؛ باب ۳. بیان تعقیب نماز؛ باب ۴. بیان نماز عید فطر واضحی؛ باب ۵. نمازهای غیر مرتبه که مستحب است؛ باب ۶. بیان اعمال هفته در دو فصل؛ باب ۷. بیان اعمالیکه تعلق دارد به ماه‌ها و شب‌های متبرکه و روزها شامل دو مقصد؛ خاتمه در حصول مآرب و وصول به مطالب و دفع بلیات مشتمل بر چند «فایده»: ۱) بیان قضای حاجت، ۲) در توسعه رزق، ۳) در إزاله غم و ألم، ۴) در خلاص شدن از بند و زندان، ۵) در أداء دین، ۶) بیان علاج أمراض، ۷) عیادت مریض، ۸) در آداب سفر، ۹) در آنچه تعلق به دیدن ملوک دارد، ۱۰) در دفع دشمن یا هلاک او،۱۱) در نصرت بر أعداء در حال حرب، ۱۲) در آنچه تعلق به محافظت و تربیت بدن دارد، ۱۳) در حل مربوط، یعنی واکردن کسی را که بسته باشند، ۱۴) به جهت مهمات و گشایش کارها، ۱۵) در تحصیل علم و قوت حافظه و زوال نسیان و زیاده شدن فهم، ۱۶) در أمن از سحر و إبطالش و دفع شر جن و شیاطین و دفع شر جن و إنس و سباع و هوام، ۱۷)بیان بعضی از أحراز وارده از ائمه معصومین علیهم السلام،۱۸) در آنچه تعلق دارد به تزویج و طلب فرزند و وضع حمل و عقیقه، ۱۹) در آنچه تعلق به زراعت دارد، ۲۰) در عوذه حیوانات، ۲۱) در رد ضاله و آبق،۲۲) در زیارت غیر ائمه معصومین علیهم السلام.

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی دل عباده علی الطاعات وهداهم الی ما یوجب الدرجات، اما بعد چون به مقتضای آیه کریمه ان الصلاة تنهی عن الفحشاء والمنکر اشتغال به نماز از اشرف قربات واعظم عبادات بود ... به خاطر این کثیرا التقصیر ... علی بن شاه محمود البافقی ... رسید که از کتب ادعیه معتبره مصباح کبیر و صغیر و مجمع الدعوات ومهج الدعوات و مصباح کفعمی و مفتاح الفلاح انتخاب کند ...

انجام:و از خدای تعالی بخواهد که باز توفیق زیادت دهد او را، قد تمت هذه الرسالة ... و ان یجعلها من احسن الذخائر لیوم الحساب. و الحمدلله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا.

[الذریعة ۱۷۰/۲۳؛ فهرستواره منزوی ۹۹۸/۸]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۰۴

آغاز و انجام: برابر؛ انجام در فایده ۲۲ خاتمه افتاده: انک علی کل شیء قدیر.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح زرین، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۵۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۲۴/۲×۱۶/۴سم [ف: ۴-۷۹۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۶۴

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: علی بیگ، تا: قرن ۱۱؛ رکابه‌دار؛ ۲۳۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳۱-۱۵۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰۸۷

خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [مختصر ف: -۵۵۸]

۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۴۱

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ برگ نخست و بخشی از خاتمه افتاده [ف: -۲۹]

۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۴۲

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ برگ نخست و بخشی از خاتمه افتاده [ف: -۲۹]

۶. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۸۱

آغاز:برابر

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: -۲۹]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۲۲

آغاز:برابر؛ **انجام:** اطرد عن صاحب هذاالکتاب کل جن و جنة و شیطان و شیطانة و تابع و تابعة.

از اول تا اواخر فایده هفدهم از خاتمه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۱؛ جلد: مقوا مذهب، عمل محمد یوسف صحاف، ۱۰۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۳×۱۳سم [ف: ۱۵-۵۱۲]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۹۳۱

آغاز:برابر؛ **انجام:** بعد از فاتحه در هر رکعت یازده اخلاص بخواند.

از اول تا اوایل فصل اول از باب هفتم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۱؛ واقف: ماه منظر خانم، شهریور ۱۳۴۸؛ جلد: میشن، ۷۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۱۱/۵سم [ف: ۱۵-۵۱۲]

۹. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۰۷

آغاز:ان شفاعتنا لاینال مستخفاً بالصلاة واما تعریف دعا بدانکه دعا درلغت خواستن وطلب کردنست

خط: نسخ، کا: غلامرضا بن فرخ حسین قائنی، تا: جمعه ۱۰ ذیقعده۱۰۱۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۸۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۷×۱۲سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۹۴]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۲۷/۱-۲۴/۲۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**درنسخه دیگر هست که بعد ازدعای صباح این دعا راباید بخواند الهی قلبی محجوب ... ولسانی مقر بالذنوب وانت ستار العیوب فاغفرلی یا غفار الذنوب ویا ستار العیوب یا شدید العقاب یا غفور ویا شکور یا حلیم اقض حاجتی بحق القرآن العظیم

خط: نسخ، کا: نوروز علی عصار اصفهانی، تا: ۱۰۵۴ق، جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۲۸×۱۷سم [ف: ۸-۴۶۶۳]

۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۲۴

خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن قطب الدین جرفادقانی (گلپایگانی)، تا: پنج‌شنبه ۲۰ صفر۱۰۷۸ق؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۲۳×۱۳سم [ف: ۳-۱۴۴]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۷۸/۲
آغاز:بدست آورند و این کتاب موسوم شد بمنهاج الصلاح [کذا] مرتب بر مقدمه و هفت باب؛ **انجام:**و از خدای تعالی بخواهد که باز توفیق زیارت دهد او را
از ابتدا تا فائده هیجدهم از خاتمه؛ خط: نسخ، کا: درگاهقلی شریف، تا: ۱۰۷۸ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۴و۱۲سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱۵-۴۲۸]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۰۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: اسماعیل بن ابراهیم هروی، تا: شنبه ۲۰ ربیع الاول۱۰۸۳ق، جا: هرات؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: میشن، ۱۴۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۳/۳سم [ف: ۱۵-۵۰۹]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عاشورمحلاتی، تا: ربیع الثانی۱۰۸۷ق؛ افتادگی: آغاز (آغاز افتاده: علی را علیه السلام گفت بیاموز این عهد را و تعلیم ده اهل بیت و شیعیان خود را)؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۰۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۸/۵سم [ف: ۴-۷۹۶]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۸۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب، کا: محمدرضا بن محمد قلی غلام، تا: ۶ جمادی الثانی ۱۰۹۲ق، با سرلوح مزدوج، مجدول مرصع مذهب؛ جلد: تیماج، ۲۶۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۸/۵سم [ف: ۳۵-۳۳۸]

۱۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**کتبه العبد الاقل محمد صادق فی سنه ۱۰۹۵
خط: نسخ خوش، کا: محمد صادق، تا: ۱۰۹۵ق؛ مجدول، با سرلوح، مذهب؛ مهر: «مشیرالسلطنه - علی اکبر بن حسین السحینی»؛ کاغذ: ترمه، جلد: چرمی مذهب، ۷۰۰ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۱-۸۲۸]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۷۰۰
آغاز:را مقارن سازد به شستن جزوی از بدنو باقی بدن رادر شستن تابع آن جزو گرداند و تمام بدن را بشوید؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۹ ربیع الاول۱۰۹۷ق؛ مصحح، محشی، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۶گ، ۱۸سطر (۶×۱۶)، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۳۲-۲۸۸]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۲۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ محرم۱۰۹۸ق، با سر لوح، مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۲/۳۳-۱۲۳]

۱۹. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوانا و معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۴۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۳سم [ف: -۳۰۵]

۲۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۹۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۸۷گ، ۱۷سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳-۳۲۰]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۲۴-۲۲/۴۴
آغاز:بلغه وغرض از جمع وترتیب این مسائل وادعیه آن است که تا برعباد آسان گردد ... موسوم شد به منهاج الفلاح مرتب بر مقدمه وهفت باب وخاتمه مستعینا؛ **انجام:**اما دعای کبیر آن است که بعد از اتمام زیارت روی به ضریح مبارک کند وبگوید السلام علیك یا مولای وابن مولای ... غیر راغب عنك ولامستبدل بك ولامؤثر علیك غیرك
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۳۶۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۸-۴۶۶۳]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۲۶
آغاز:[مقدمه] در بیان تعریف و ترغیب و تخویف نماز و دعا و بیان شرایط دعا و سبب تعویق حاجتها؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز (از دیباچه)؛ مصحح، محشی، مجدول؛ واقف: مرحوم سید مجتبی غروی [زنجانی]، ۱۴۰۲ق؛ جلد: چرم مذهب، ۱۴۴گ، ۱۸سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۴۰-۴۰۷]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۶۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، دارای سرلوح، مذهب؛ مهر: «محمد علیخان عرف محمد قادر علیخان ولد هدایت علیخان غفراله ذنوبه» (هشت ضلعی)؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۲۹گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۶-۴۱۱]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۱
همان نسخه بالا[اهدائی ف: -۲۴۰]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۲۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ عالی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ ۲۸۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [اهدائی رهبر: ۶-۴۱۰]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۵
همان نسخه بالا[اهدائی ف: -۲۴۰]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۹۲
آغاز: لا اله الا الله العظیم الحلیم؛ **انجام:** اگر این در شکم آنها میماند آتش جهنم آنرا میخورد.
از اوآئل باب دوم تا اواخر فائده دوازدهم از خاتمه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۲؛ مصحح، محشی؛ واقف: محمد رفیع طبسی، ۱۳۶۶ش؛ ۲۴۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۱۵-۵۱۳]

۲۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۷۹۵/۱
خط: نسخ، کا: طباطبایی، احمد بن ابراهیم، تا: غره شعبان۱۱۰۲ق؛

در ۲۱ رجب ۱۱۴۰ق مقابله شده، دارای یک سرلوح، مجدول؛ کاغذ ترمه؛ جلد: تیماج، ۱۴ سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۲-۹۴]

۲۷. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۸

خط: نستعلیق، کا: محراب بن خسرو، تا: ۱۴ جمادی الثانی۱۱۰۲ق؛ مصحح؛ ۲۶۰گ، ۱۲سطر (۷/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱-۱۴۱]

۲۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن ملاعلی یارشبستری، تا: رمضان۱۱۱۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۲]

۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۵۲

خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابوالحسن بن ابو القاسم نیشابوری، تا: چهارشنبه ۳ صفر۱۱۱۲ق، مجدول، دارای سرلوح، مصحح، مقابله شده توسط کاتب درنیشابور به تاریخ ۱۸ صفر ۱۱۱۲؛ جلد: مقوایی، ۲۵۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۸-۴۴]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: ملا محمدباقر واعظ متخلص به عرفان، تا: جمادی الثانی۱۱۱۵ق؛ واقف: سید علاءالدین علوی طالقانی، مهر ۱۳۶۹؛ جلد: میشن، ۱۷۰گ، ۲۳ و ۱۶سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۵-۵۱۰]

۳۱. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۲-۲۸

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد مؤمن، تا: ۱۱۱۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۸گ، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: -۱۳]

۳۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۴۰۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**و آیة الکرسی بسیار بخواند.

خط: نسخ، کا: ابوالفتح خوانساری، تا: ربیع الاول۱۱۱۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۴ و۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۵۰]

۳۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۷۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۳۲ق؛ مصحح؛ روی برگ اول اجازه خواندن دعای سیفی که سید میرزا محمد مهدی شهرستانی برای سید محمد حسن زنوزی به تاریخ ۱۲۱۲ نوشته؛ جلد: تیماج، ۱۶۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳-۸۷]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۴

آغاز:تعریف نماز بدانکه نماز در لغت عرب بمعنی دعاست و در شرع اذکاریست معهوده مقرون بحرکات؛ **انجام:**الاشجار و علی النجوم المشرقات من عترته و الحجج الواضحات من ذریته، خاتمه در حصول ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۷۲ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف:۴۰/۳-۱۳۴]

۳۵. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۲۷

آغاز:فصل دوم ازکتاب منهاج الفلاح در عمل ماه صفر است بدانکه صفر را از صفر گرفته‌اند و صفر بمعنی خالی بودن مکان؛ **انجام:**و من یعمل مثقال ذرة شرایره و زلزلوا زلزالا شدیدا قلب فلان بن فلان علی حب فلان بن فلان

فصل دوم تا پنجم (اعمال ماه صفر تا جمادی الاولی)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: -۹۷]

۳۶. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: زین العابدین، تا: ۱۲۰۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۷۳ص (۸-۳۸۰)، ۱۷سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: -۹]

۳۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی محمد بن الله بخش فراهی، تا: پنج‌شنبه ۷ رجب۱۲۲۰ق؛ جلد: میشن، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴-۷۹۷]

۳۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۹۴/۳

آغاز: منهاج الفلاح ملا محمود باقفی درحصول مآرب و وصول بمطالب ورفع ودفع بلیات ... واین مشتملست بر چند فایده اول دربیان قضای حاجات منقولست که چون حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام؛ **انجام:**برابر

خاتمه را دارد که شامل بیست فائده است دردعاهاو حرزها وعوذهای مختلف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۶ جمادی الاول۱۲۵۹ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۵۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف مخ: ۲-۵۴۸]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۵۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۶۳گ (۱پ-۱۶۳پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۱۱-۵۲]

۴۰. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۶۱

آغاز:عمل سال. من تألیفات مولانا ملاعلی باقفی». بسم ... الحمدلله الذی جعل الصلوة للمؤمنین معراجاً، و التعقیب لصعودها علی مدارج القبول منهاجاً و الصلوة علی من أسرج الله به أسراجاً، محمد المصطفی و أهل بیته الذین جعلهم الله لسماء الذین أبراجاً .أما بعد: بر ألواح صافیه و عقول زاکیه سالکان مسالک عبادت و دعا، و طالبان قرب جناب حق - جل و علا - می‌نگارد که أشرف عبادات بدنیه نماز است؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن زین العابدین موسوی، تا: ۱۶ شوال ۱۲۹۱ق؛ ۱۷۱گ، ۱۵ سطر در متن (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [فهرست روضاتی: -۲۷۶]

۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۲۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**حضرت فرمود که طلب او مرا در این وقت خیر

...
از آغاز تا فایده هفدهم از خاتمه؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک : محمد مومن بیک خیاط، محمد رحیم بن محمد؛ جلد: تیماج، ۲۲۷گ، ۱۵سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۹–۳۸۹]

۴۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۲۵

آغاز:بنابراین بخاطر کسیر این کثیر التقصیر اقل عباداالله علی بن شاه محمود الباقفی رسیده ... و این کتاب موسوم شد بمنهاج الفلاح مرتب بر مقدمه و هفت باب و خاتمه

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۹۲گ، ۱۵سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۵–۱۷۲۵]

۴۳. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۱۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب زیبا، کا: محمد بن زین العابدین رضوی مشهدی، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۲۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: –۹۵]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۹۵

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۶۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۴–۲۵۱]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۵۳

آغاز: و هفت باب و خاتمه مستعینا بالله تعالی؛ **انجام:**و بگوید السلام علیک علی ملئکة الله المقربین المسبحین الذی بامره.

از اوآئل مقدمه تا آخر، چند برگ اواخر آن جابجا صحافی شده و بعضی ناقص؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه با عنوان «کتاب دعاء» و «ابواب الجنان» معرفی شده است؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۵–۵۱۳]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۸۵/۱

آغاز:باب در اعمال هفته و در آن دو فصل است فصل اول در بیان آنچه تعلق دارد به سه‌شنبه تا شب جمعه ... کند به دو سلام و در هر رکعتی الحمد یک بار و دو آیة الکرسی سه بار و قل هو الله احد ...

از «باب ششم: در اعمال هفته» تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹۸ص (۱–۹۸)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۳۵–۳۳۹]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۹۵

آغاز:برابر

خط: نسخ ادعیه معرب، کا: سید الحسینی میر عبدالله بن میر غیاث الدین، بی‌تا؛ ۱۵۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۳۵–۳۵۲]

۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۶۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**وضو می‌سازم از برای دفع حدث و مستعد شدن از برای نماز واجب برای آنکه سنت است

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۱۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۳۵–۴۱۳]

۴۹. دزفول؛ نبوی، سید محمد؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز[ف: –۲۱]

۵۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۴۹

آغاز:برابر**انجام:**بیرون برد از آن خانه هفتاد نوع فقر و نزول کند بر داماد هفتاد ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ نسخه کهن است؛ جلد: چرمی، ۱۰۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۳–۱۳۵۶]

● **المنهاج فی اصول الفقه** / اصول فقه / عربی

al-minhāj fī uṣūl-il fiqh

کاظمی، اسماعیل بن اسدالله، – ۱۲۴۷ ؟ قمری

kāzemī, esmā'īl ebn-e asad-ol-lāh(- 1832)

درابتدای نسخه نام کتاب «مناهج الاصولیة» آمده است اما آن کتابی است از پدر مؤلف. آقابزرگ درالذریعة کتاب مؤلف حاضر را «المنهاج» ذکر کرده است.این کتاب مفصلی است دراصول فقه که درابتدای مقدماتی درچند مطلب با عنوان «روضه» بیان شده است.

[الذریعة ۱۵۴/۲۳]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۵۳/۱۱

آغاز:الحمدلله الذی اوضح بانوار هدایته مناهج دینه وشریعته واحکم باسرار عنایته قواعد احکامه وملته والصلوة علی اعظم براهین قدسه ووحدته وادلة علمه وقدرته؛ **انجام:**فی مقام الامر والمدح علی العقل اوالذم علی الترک اوالنهی عن فعلها باعتبار مانع فیها اوغیرذلک مما لایشمل شی منها الفاسدة بلا خفاء

منهج دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵–۲۱۶۸]

←المنهاج فی شرح صحیح المسلم ⟵ منهاج المحدثین و سبیل طالبیه المحققین

←منهاج القبلة ⟵ عنوان القبلة

● **منهاج القویم فی بیان الصراط المستقیم** / کلام و اعتقادات / عربی

minhāj-ul qawīm fī bayān-iṣṣirāṭ-il mustaqīm

مدرس حائری، محمد، – ۱۳۲۲ قمری

modarres-e hā'erī, mohammad(- 1904)

اهدا به: علی اکبر شیرازی

تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۰ رمضان ۱۳۰۹ق

در یک «مقدمه» و دو «مرصاد» و یک «خاتم» در بیان فرقه ناجیه نگاشته است:«المقدمه ففی نقل عباراتی السائل و المجیب و بیان ما یلزم تقدیمه من القواعد، المرصاد الاول فی بیان الصراط

المستقیم بحسب القواعد الشرعیه ...».
آغاز:الحمدلله الذی هدانا الی منهاج القویم و الصراط المستقیم
انجام:اردت له تاریخا یناسب المقام فالهمت بالبداهة جل نظم منهاج القویم بنظم المنهاج القویم

۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۳۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق؛ مسوده اصلی است؛ جلد: تیماج، ۳۹۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: -۲۸۰]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۷۴/۳
خط: نسخ، کا: جلال الدین بن احمد، بی‌تا؛ ۲۶گ (۴۷-۷۲)، ۱۱سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۶-۵۸۳]

● **منهاج الکرامة فی اثبات الامامة = منهاج الکرامة فی معرفة الامامة** / کلام و اعتقادات / عربی
minhāj-ul karāma fī iṯbāt-il imāma = minhāj-ul karāma fī ma‘rifat-il imāma

علامه حلی، حسن بن یوسف، ۶۴۸ - ۷۲۶ قمری
‘allāme-ye hellī, hasan ebn-e yūsof (1251 - 1326)
اهدا به: سلطان اولجاتیو محمد خدابنده (۶۸۰-۷۰۳-۷۱۶ق)
تاریخ تألیف: سلخ جمادی الاول ۷۰۹ق؛ محل تألیف: ناحیه خراسان
کتابی است درباره مسأله امامت و اهمیت آن در دین اسلام و در زمانی نگاشته شده که سران شیعی و سنی می‌خواستند سلطان مغولی را به طرف خود جلب نمایند. او مسأله امامت را به شیوه متکلمان شیعی مورد بحث قرار داده؛ کتاب شامل شش «فصل» است: ۱. بیان آراء در مبحث امامت؛ ۲. اثبات مذهب امامیه و لزوم متابعت آن بر تمام مسلمانان؛ ۳. دلائل اثبات امامت علی بن ابیطالب؛ ۴. اثبات امامت سایر امامان اثنا عشر؛ ۵. اثبات خلافت بلافصل حضرت علی؛ ۶. در بطلان عقیده مخالفین شیعهو بایستی میان سال‌های ۷۰۳ و ۷۱۶ نوشته شده باشد. تأثیر و نفوذ این کتاب در شیعه بدان حد بوده که عده‌ای به تحشیه و تفسیر و شرح و ترجمه آن پرداخته و گروهی از مخالفین هم در مقام رد و طعن آن برآمده که مهمترین آنها ابن تیمیه حنبلی، احمد بن عبدالحلیم (- ۷۲۸ق) می‌باشد که کتاب «منهاج السنة النبویة فی نقض کلام الشیعة والقدریة»را در رد «منهاج الکرامة» علامه حلی نوشته است. ابن تیمیه در دیباچه آن می‌گوید که یکی از رهبران رافضی روزگار ما این کتاب را برای خواندن فرمانروایان به کیش خویش نوشته و باطنیان ملحد هم که در نهان روش فیلسوفان صائبی بیدین دارند به او کمک نمودند. نیز می‌گوید که او آنرا «منهاج الکرامة فی معرفة الامامة» نامید خوب است که آنرا «منهاج الندامه» خوانند. این دانشمند سلفی حنبلی که می‌گوید همه مردم جهان تا پایان روزگار بایستی از رهبران گذشته او پیروی کنند در آغاز بسیاری از رفتارها و اندیشه‌های شیعی را یاد و نکوهش می‌کند و پس از یاد کردن مفید و کراجکی و موسوی و طوسی می‌گوید که شیعیان در معقول سخت ناآگاه و در منقول بسیار دروغگو و پیرو معتزلیان و قدریان و مجسمان و جبریان می‌باشند و آنان ترکان دشمن اسلام و ترسایان و یهودان را به کشورهای مسلمانان راه دادند و آیین آنها با کیش یهود و ترسا مانند است و روش رفض و جهمی در الحاد می‌باشد. این نگارش او گذشته از سخنان نادرست تاریخی و کلامی دشنام‌های فراوان دارد.چلبی در کشف الظنون از نگارش حلی یکباربه پیروی از ابن کثیر به نام «منهاج الاستقامه فی اثبات الامامة» یادنموده و گفته که ابن کثیر (اسمعیل قرشی هـ ۷۷۴) می‌گوید او در معقول و منقول گمراه است و ابن تیمیه آنرا پاسخ داد. باز می‌گوید که «منهاج السلامه الی معراج الکرامه» از حلی است و زین الدین سریحا بن محمد ملطی (- ۷۸۸ق)در «سد الفتیق المظهر و صد الفسیق ابن المطهر» به او پاسخ گفته است. درباره «منهاج السنة النبوية» می‌گوید که آنرا ابن تیمیه به روش «منهاج الاستقامه» نوشته و تقی الدین سبکی (- ۷۵۶ق) درباره‌اش می‌گوید که آنرا دیده‌ام و خوب از آن خرده گرفت. لکن سستی و غیرمنطقی بودن سخن ابن تیمیه به قدری هست که حتی از اهل سنت نیز بر او تاخته‌اند و بزرگانی همچون ابن حجر عسقلانی قضاوت‌های ابن تیمیه را در این کتاب غیرمنصفانه دانسته و سبکی برخی آراء ابن تیمیه در این کتاب را کفر دانسته است. از میان علمای شیعه، ابومحمد حسن صدرالدین کتابی به نام «البراهین الجلیة فی کفر احمدبن تیمیه» نوشته و در این کتاب، گواهی علمایی که ابن تیمیه را تکفیر کرده‌اند و کلماتی که بیانگر کفر اوست و بدعت‌هایش را گرد آورده است. کتابی در قرن هشتم در رد «منهاج السنة» به نام «الانصاف فی الانتصاف لاهل الحق من اهل الاسراف» نگاشته شد که مؤلف آن شناخته نشده و سید سراج الدین حسن بن عیسی یمانی هندی کتاب «اکمال المنه»را در رد کتاب «منهاج السنه» ابن تیمیه نگاشت و نیز سید مهدی کاظمی ردی بر «منهاج السنه» دارد به نام «منهاج الشریعه». اخیراً کتاب منهاج الکرامه به فارسی ترجمه شده است و به نام «جذبه ولایت» چاپ گردیده است.
آغاز:الحمد لله القدیم الواحد الکریم الماجد المقدس بکماله عن الشریک و الضد والمعاند ... اما بعد فهذه رسالة شریفة و مقالة لطیفة اشتملت علی اهم المطالب ...
انجام:و لایمنع المستحق عن حقه فهذا آخر ما أردنا إثباته فی هذه المقدمة و صلی الله علی محمد و آله و أصحابه و خلفائه أجمعین.
چاپ: مشار، عربی ۹۲۹ «منهج (چنین) الکرامة ...» که نشانی ۳ چاپ آن را داده؛ ایران، ۱۲۹۶ق، خشتی، ۹۱ص؛ به سال ۱۲۹۸ق در هامش کتاب الالفین مؤلف

[الذریعة ۱۷۲/۲۳؛ ۱۵۳۶؛ حاجی خلیفه ۱۸۷۲/۲: منهاج السلامة الی معراج الکرامة؛ ریحانة الادب ۱۶۷/۴؛ کشف الحجب ۵۶۶؛ هدیة العارفین ۲۸۵/۱؛ مکتبة العلامة الحلی، ص۲۰۰-۲۰۴ و ۲۵۸-۲۵۹؛ دنا، ج ۱۰، ص۲۶۶-۲۷۱(۱۵۸ نسخه)؛مکتبة امیرالمؤمنین ۴۳۰/۴]

شرح و حواشی:

۱- الانصاف فی الانتصاف لاهل الحق من اهل الاسراف (۳ عنوان)

۲- ذخیرة القیامة در ترجمة منهاج الکرامة (۲ عنوان)

۳- منهاج الکرامة فی معرفة الامامة (ترجمه) (۸ عنوان)

۴- منهاج الکرامة فی معرفة الامامة (ترجمه)؛ رضوی، نعمت الله بن قریش (-۱۰)

۵- مشکاة الهدایة؛ هزار جریبی، محمد قاسم بن محمد رضا (۱۰۹۴-۱۱۳۲)

۶- منهاج الشریعة فی الرد علی منهاج السنة؛ کاظمی قزوینی، محمد مهدی (-۱۴)

۷- کرامة المنهاج؛ مجد الادباء خراسانی، اسماعیل بن محمد باقر (-۱۳۲۱)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۷۶/۱

بی‌کا، تا: قرن ۹ [میراث شهاب: س۹ش۲-۳۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۲/۷۴

آغاز و انجام: برابر؛ «فرغت من تسویده فی سلخ جمیدی الاولی من سنة تسع و سبعمئة بناحیة خراسان و کتب حسن بن یوسف بن المطهر مصنف الکتاب و الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی سید المرسلین محمد النبی و اله الطیبین الطاهرین. هذا صورة خط المصنف»

خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: ۱۲ رمضان۸۵۲ق؛ جلد: میشن، ۵۴ص (۱۴۰-۱۹۳)، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف: ۲۹/۱-۳۸۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۶۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شامیرزا بن امیر خواجه استرآبادی، تا: رجب۸۷۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «هـ صحاح و ۱۱۰»؛ ۵۲گ (۱پ-۵۲ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۸/۵×۱۲سم [ف: ۳۳-۳۱۲]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۹/۱

خط: نسخ خوش، کا: جرجانی، کمال الدین بن عبدالله، تا: ۱۵ رجب۸۷۸ق؛ محشی[ف: ۳-۶۳۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۵۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۸۱ق، ۹۲ص (۳۰۶-۳۹۷)، ۱۷سطر، اندازه: ۸×۱۱سم [ف: ۳۲-۱۹۳]

۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۳۴

خط: نسخ، کا: حسین بن آدم عبدالله، تا: ۸۹۹ق؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۳×۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۳۲]

۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۲۱۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۰۰ق؛ قطع: بیاض رقعی[رشت و همدان: ف: ۱۳۶۷-]

۸. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۵۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**وبعد الهجرة لم یکن لابی بکریشی البته ثم لو انفق لوجب ان ینزل فیه قرآن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ تملک: ابراهیم بن موسی بن محمد حسن بن ابراهیم؛ جلد: تیماج، ۹۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [اوراق عتیق: ۱-۹۸]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۲۳/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: آخر جمادی الثانی۹۰۱ق؛ مهر: «یا ارفع من کل رفیع» (مربع)؛ جلد: مقوایی، ۶۷گ (۱پ-۶۷ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۷-۱۰۹]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مازندرانی، لطف الله بن شمس الدین، تا: یک‌شنبه پایان جمادی الاول۹۰۱ق؛ محشی؛ ۷۲گ (۵۳پ-۱۲۴ر)[ف: ۳-۶۳۴]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۱۰/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن ابراهیم شیخ کشتایی، تا: ذیحجه۹۰۹ق، برای مولانا محمد بن فضل الله آملی؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۱-۳۰۲]

۱۲. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۶۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۱۱ق؛ ۸۱گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۲/۵سم [ف: -۹۷]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۵۲

آغاز:بأنواع المعاصی و أبلغها کإبلیس و فرعون و ان الانبیاء غیر معصومین بل قد یقع منهم الخطأ و الزلل و الفسوق و الکذب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۸ جمادی الاول۹۱۹ق؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ جلد: مقوایی، ۴۶گ، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲۲-۴۳]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۴۸-۳۵/۱۲۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**دون اتباع الهوی وترک تقلید الاباء والاجداد فقد نهی الله تعالی فی کتابه العزیز عن ذلک ولاتلهیه الدنیا عن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نونویسنده این تاریخ را نوشته است: ۱۴ جمادی الاول ۹۱۹ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۵۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۸-۴۶۶۵]

۱۵. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۲۷۹/۲

خط: نسخ، کا: عبدالجواد، تا: الخامس من ربیع الاول۹۲۱ق؛ کاغذ: ترمه، ۱۵سطر (۲/۵×۹)[تراثنا: س۶ش۳-۱۱۲]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۴۳/۴

بی‌کا، تا: جمعه ۳ رجب۹۲۶ق، جا: حلب؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۷۴گ (۱۲۵ر-۱۹۸پ)، ۱۵سطر (۷×۱۰)، اندازه:

۱۱×۱۶سم [ف: ۱۳-۳۴۸۸]
۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب، کا: مسعود بن جار الله المطلبی، تا: ۵ ربیع الاول۹۴۱ق؛ مهر: «المتوکل علی الله الملک الصمد قطب الدین بن سلطان محمد» (دایره)؛ جلد: تیماج، ۵۵گ (۲۰پ-۷۴پ)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱-۶۰]
۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۳۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۴۹ق؛ محشی؛ جلد: چرم مذهب، ۸۴گ (۳۶-۱۱۹)، ۱۴سطر (۷/۵×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف:۳۶-۲۱۲]
۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۵۳/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۵۶ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۳۰گ (۴۵پ-۷۴پ)، ۲۱ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۴۱-۴۹۲]
۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۳۲/۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: اوالی بحرانی، محمد بن ابراهیم، تا: پنج‌شنبه ۱۲ ذیقعده۹۶۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲» و غیر آن؛ مهر: اوالی بحرانی، محمد بن ابراهیم «الموالی للموالی محمد الاوالی ۹۶۴» (بیضوی)؛ ۲۴گ (۱۴۹-۱۷۲)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۳سم [ف: ۳۴-۷۰۱]
۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۵۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن حاجی محمد الشریف، تا: اواخر جمادی الثانی۹۷۴ق؛ دارای کتیبه مذهب و منقش، مجدول؛ واقف: فاضلخان؛ جلد: مقوا، ۳۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۱-۴۰۳]
۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۳۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: ۹۷۷ق؛ جلد: تیماج، قطع: رقعی[رایانه]
۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۲۷/۱
خط: نستعلیق، کا: ساوجی، محمود بن عبادالله، تا: ۳ شعبان۹۷۸ق، اگر [این تاریخ] تاریخ نسخه‌ای نباشد که این یکی از روی آن نوشته شده؛ ۵۴گ (۱پ-۵۴پ)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸-۲۱۰]
۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۸/۱ طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد، تا: ۹۸۱ق؛ مجدول؛ جلد: تیماجمذهب، ۹۰گ (۱پ-۹۰ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۲۲-۱۷۱]
۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۴۳۴۷
آغاز:اکتسبها بلاستماع و من نظر؛ **انجام:**من عدوی بعدلی
خط: نسخ، کا: عبدالکریم، تا: ۹۸۳ق؛ جلد: تیماج[الفبائی: -۵۶۵]
۲۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۴۲/۲
خط: نسخ، کا: کرکی عاملی، علی بن شجاع، تا: جمعه ۷ محرم۹۸۷ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵۴گ (۱۱۵پ-۱۶۸ر)، ۲۱سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: -۲۸۲]
۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۱۵
آغاز:بل نزهوه عن مشابهة المخلوقات و انه تع قادر علی جمیع المقدورات و انه حکیم لا یظلم احدا؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۹۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، ترجمه عبارات با فارسی با تاریخ تحریر ۹۹۲ق در حاشیه نوشته شده، محشی با نشان‌های «نهج الحق، جوامع، کشاف، شرح میرابوالفتح»، دارای نشان بلاغ؛ جلد: مقوایی، ۱۱۲گ، ۹سطر (۶/۲×۹)، اندازه: ۱۰/۷×۱۵/۳سم [رایانه]
۲۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۶۲/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۹۵ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۹۰گ (۳۸-۱۲۷)، ۱۳سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۴-۱۲۲۳]
۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۰/۳
خط: نسخ، کا: مسیبی خزاعی، عبدالحی بن رضی الدین، تا: ۱۹ جمادی الاول۹۹۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۳۳گ (۴۶پ-۷۸ر)، ۲۰سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۸-۵۹۹]
۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۹۶/۹
بندی است از آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴گ (۲۳۲ر-۲۳۵پ)، ۱۸سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۵-۴۲۳۸]
۳۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۸۷
آغاز:برابر؛ **انجام:** فقال نعم الخلیفه و خلفت علیه قال قلت لجبرئیل مالی لا ادری
از اول تا اواخر فصل چهار؛ خط: نسخ خوانا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تاریخ وقف: ۱۲۴۰؛ جلد: تیماج، ۱۳۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: -۳۰۵]
۳۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۸/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴۹گ (۱۰۲پ-۱۵۰پ)[ف: ۱-۲۵۰]
۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۳۶/۷
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۷گ (۸۴پ-۱۱۰پ)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۱۸-۱۹۸]
۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۹۷/۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و ان کان معصیة کان ما ادعوه فضیلة رذیلة ...
تا بخشی از فصل ۵ را دارد و از پایان چند برگ افتاده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ ۳۹گ (۵۱-۸۹)، ۲۱سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳۴-۸۴۴]
۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۲۲/۱
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: کرکی، حیدر بن علی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۵۵گ (۱پ-۵۵ر)[ف: ۱۲-۱۶]

۳۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۹۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۵-۶۴۶]

۳۷. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:۱۵/۱

آغاز:انما کررت النظر الیه لأن مذهبی لأن الله تعالی ینزل علی صورة هذا الغلام

خط: نسخ، کا: محمد بن محمود بن جلال الدین حسینی اردستانی (ساکن جزه از قرای قهپایه)، تا: پنج‌شنبه ۲۷ رجب۱۰۰۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۵۸گ (۱ر-۵۸ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف: -۱۴]

۳۸. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۲۸۱/۱

خط: نسخ، کا: محمد بن محمود بن جلال الدین حسنی اردستانی، تا: پنج‌شنبه ۲۷ رجب۱۰۰۶ق، جا: جزة القهبائیة؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۶سطر (۵/۵×۱۲)[تراثنا: س۶ش۳-۱۱۳]

۳۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۰۳/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۶ صفر۱۰۰۹ق؛ ۸۰گ (۲پ-۸۱ر)[ف: -۲۰۴]

۴۰. اصفهان؛ اصفهان؛ شماره نسخه:۵۷۶/۲

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۱۰؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۴گ (۳۱پ-۳۴ر)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲-۴۴۵]

۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۵

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۰۱۲ق؛ دارای سرلوح، مجدول، مصحح؛ مهر: «الواثق بالله الصمد العبد الراجی احمد»(بیضوی)؛ ۱۲۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف: ۳-۹۰]

۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۷۹/۱-ف

خط: نستعلیق، کا: عبدالله اردوبادی مستوفی، تا: ۱ رجب۱۰۳۵ق، جا: توس؛ نسخه‌ای که از آن محمد بن کاظم بن علی اکبر رودباری رشتی بوده و مهر محمد یوسف هم دارد[فیلمها ف: ۳-۱۲]

۴۳. مشهد؛ اصغر زاده؛ شماره نسخه:۶۱

بی‌کا، تا: ۱۰۴۰ق[نشریه: ۷-۷۷۱]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۲۲

آغاز:ادراکها نیل درجة الکرامة و هی احد ارکان الایمان ... غیاث الحق و الملة و الدین اولجایتو خدابنده محمد ... اشرت الی رؤس المسائل من غیر تطویل ممل و لا ایجاز مخل و سمیتها منهاج الکرامة فی معرفة الامامة؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: دیندار علی بن عزیزالله، تا: سه‌شنبه اواخر صفر۱۰۴۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ مهر: «جمال الدین الطباطبایی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۸۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳۸-۵۵۹]

۴۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۸۶/۱

خط: نسخ، کا: سید بن احمد رفاعی، تا: ۱۰۵۳ق؛ ۵۷گ (۳پ-۵۹پ)، ۱۱ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۵-۶۷۹]

۴۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۱۶/۱

آغاز:برابر**انجام:**ولایهلهیه الدنیا عن الایصال و لاتمنع المستحق عنه ...

خط: نستعلیق، کا: رضی بن محمد امین حسینی، تا: ۲۰ محرم۱۰۵۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۶۴گ (۱پ-۶۴پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱/۳×۲۰/۱سم [ف: ۹-۵۴]

۴۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۲۲

خط: نسخ، کا: فیروز آبادی، یار علی، تا: ۳ ربیع الثانی۱۰۵۹ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۹۳گ، ۱۳سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳-۸۹۹]

۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۷ جمادی الثانی۱۰۵۹ق، جا: شیراز؛ واقف: حاج جعفر گیلانی، رمضان ۱۲۷۷؛ جلد: تیماج، ۸۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱۱-۴۰۴]

۴۹. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۶۸م

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن ملک حسین، تا: ۱۰۵۹ق؛ اندازه: ۱۲×۱۹سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۸۱]

۵۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۴۸/۱

خط: نستعلیق، کا: نظر علی بروجردی، تا: ۱۷ جمادی الاول۱۰۶۶ق؛ قطع: ربعی[رشت و همدان: ف: -۱۵۳۶]

۵۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۹۶/۶

خط: نسخ، کا: مومن بن عزیز تولمنی، تا: ۱۰۶۷ق؛ ۵۳گ (۴۸پ-۱۰۰)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۹۶]

۵۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد ناصر، تا: سه‌شنبه ۱۰ شعبان۱۰۶۸ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ مهر: «الراجی محمد ابراهیم بن رفیع» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۶۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۲]

۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حسین بن شمس الدین محمد اصفهانی، تا: ۱۰۶۸ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۷۴ص (۳۲۷-۴۰۰)، ۱۷ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۷-۱۴۲]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۴۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمدحسین بن منصور سبزواری، تا: شنبه ۵ صفر۱۰۶۹ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح؛ واقف: فاضلخان؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸/۸×۲۴/۷سم [ف: ۱۴-۳۴۳]

۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲/۵۴
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان باکو، شM140(۸۲۰۱)؛
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۶ ربیع الثانی۱۰۷۲ق؛ ۱۶گ (۱۵۱-۱۶۶)[عکسی ف: ۳-۴۲۵]

۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد طاهر بن عبدالمؤمن، تا: ذیحجه۱۰۷۵ق؛ واقف: شیخ محمد باقر، ۱۱۷۶؛ ۳۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۴-۲۶۱]

۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۳۷/۲
کا: یزدی، ابوالفضایل بن حسین، تا: ۶ صفر ۱۰۷۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۸سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۶-۳۷۷]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۰۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ تملک: فاضل هندی در ۱۰۷۷؛ اهدایی: رهبری؛ جلد: تیماج، ۳۸گ، ۲۱سطر[رایانه]

۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۳۷/۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: بهرام بن محمد قلی گیلانی، تا: جمادی الثانی۱۰۷۹ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «ابن حسین داود الموسوی»؛ واقف: ابن حسین داود موسوی؛ ۵۴گ (۱۴۸پ-۲۰۱ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۷/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۹-۴۳۰]

۶۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۹۸/۲
تذکر: سال کتابت در فهرست ۱۰۳۸ آمده که با توجه به رساله‌های دیگر مجموعه تصحیح شد؛ خط: نستعلیق، کا: خاتون آبادی، محمد حسن بن محمد حسین، تا: ۲۰ ربیع الثانی۱۰۸۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۶۰گ (۶پ-۶۵ر)، ۱۵سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۵-۴۲۴۱]

۶۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۷۱/۱۶
خط: نستعلیق، کا: استرآبادی، محمد باقر بن ولی، تا: ۱۰۸۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۶گ (۲۲۹پ-۲۵۴ر)، ۲۱سطر (۱۰×۱۹/۵)، قطع: وزیری[ف: ۱۷-۲۶۷]

۶۲. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۱ق؛ مقابله شده؛ ۹۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [صد و شصت نسخه: -۳۹]

۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۳/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ رجب۱۰۹۲ق، از روی نسخه‌ای که حسین ابن فضل الله استرابادی در سال ۸۸۲ نوشته بود؛ ۷۹گ (۴۳پ-۱۲۱پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۲-۱۸۶]

۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۰۹۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۱۷گ، ۱۳سطر (۴×۱۳)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۱۳-۳۲۵۶]

۶۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۶۲/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۶ ذیحجه۱۰۹۲ق؛ جلد: تیماج، ۴۱گ (۲۵-۶۵)، ۲۱سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [ف:۳-۹۹۰]

۶۶. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۲۴۲
بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق؛ افتادگی: آغاز[ف: -۹۹]

۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۸۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۴ محرم۱۰۹۲ق؛ مصحح، رکابه‌دار؛ تملک: جعفر حسینی در ۱۳۲۱ق، ابوطالب بن عبدالکریم؛ جلد: تیماج، ۱۲۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۰-۵۱]

۶۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۹۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن شیخ محمد تولمی، تا: رجب۱۰۹۲ق؛ مصحح؛ مهر: «عبده الراجی حسین ۱۲۳۷» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۷۷گ (۴پ-۸۰ر)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۵-۲۱۶۹]

۶۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۸۷۴
خط: نسخ، کا: عزیز الله کامفوری، تا: شنبه ۲۳ جمادی الثانی۱۰۹۳ق، جا: اورنگ آباد هند؛ جلد: گالینگور، ۱۰۶ص، ۲۳ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۲۸۲]

۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوب، کا: ابن محمد امین عوض رضوی، تا: شعبان۱۰۹۴ق؛ واقف: آقا زین العابدین، ۱۱۶۶؛ ۱۰۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱-۲۴۱]

۷۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۹۲/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۶ق؛ تملک: محمد جعفر قاینی خراسانی در ۱۲۴۹؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۰سطر[ف: ۵-۲۳۱]

۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۹۹۷۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۷ق[الفبائی: -۵۶۵]

۷۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۴۹/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: صفی الدین محمد حسنی حسینی عبدالوهابی، تا: ۱۳ جمادی الثانی۱۰۹۷ق؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲» و جز آن؛ ۴۳گ (۵۵-۹۷)، ۲۵ سطر مورب، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۴۰-۴۴۳]

۷۴. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۰۹۸ق؛ واقف: حسن بن محمد علی یزدی بفروئی، ۱۲۴۷؛ ۵۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱-۶۴]

۷۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۸۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: زمان بن صالح قزوینی، تا: جمعه

۲۳ شوال۱۰۹۹ق؛ دارای سماع و بلاغ؛ مهر: ادریس موسوی حسینی «لا اله الا الله الملك الحق المبین ادریس الموسوی الحسینی» (چهار گوش)، «یا صاحب الزمان ادرکنی» (بیضوی)، «لا اله الا الله الملك الحق المبین علیرضا بن ادریس الموسوی» (چهارگوش)، حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۲گ (۱-۳۲)، ابعاد متن: ۵/۵×۱۳، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۳-۱۳۴۷]

۷۶. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۱۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با سرلوح؛ ۱۷۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۱/۷سم [ف: ۱-۵۵۱]

۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۹۱/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۱۸گ، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۵۱-۵۲]

۷۸. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۲۷/۱ - ج

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ یادداشت تملك ۱۰۱۶ و ۱۲۰۹ و یادداشت‌های دیگر مورخ ۱۱۹۵ و ۱۱۹۷ و ۱۱۸۱ و ۱۱۸۲؛ جلد: گالینگور، ۸۵گ (۲پ-۸۶پ)، ۱۷سطر (۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: -۴۸۵]

۷۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۳۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۰×۱۸سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۳۲]

۸۰. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۵۳/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۵سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [نشریه: ۳-۲۳۰]

۸۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۳۳/۱

خط: نسخ، کا: حسینی، محمد مؤمن بن محمد امین، تا: شوال۱۱۰۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۶۰گ، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶-۴۳۴]

۸۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۰۱/۱

خط: نسخ، کا: عاملی، صالح بن سلیمان، تا: ۱۰ ربیع الاول۱۱۰۱ق، جا: مکه مکرمه؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۲۲ سطر (۱۴×۱۹)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۷-۲۷۹۹]

۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۲۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ملك احمد داردار حسین نفری، تا: ۱۱۰۵ق؛ جلد: تیماج، ۵۶ص(۸۷-۱۴۲)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف:۳۳/۱-۱۳۷]

۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد هادی بن محمد صادق امیری، تا: ۲۰ ذیقعده۱۱۰۵ق؛ مصحح، محشی، با یادداشت مصالحه نسخه از محمد جعفر بن محمد صفی فارسی با نور چشم معزز عطاءاللهدر ۱۷ ذیحجه ۱۲۷۸ق با مهر «عبده محمد جعفر بن محمد صفی» (بیضی)؛ تملك: لطفعلی صدرالافاضل در ۱۳۲۲ق با مهر «عبده الراجی لطفعلی» (بیضی)؛ جلد: مقوا، ۸۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۴۴-۱۳۰]

۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۳۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد قاسم بیرجندی، تا: ۱۱۰۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۶۰گ (۲پ-۶۱)، ۱۵ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۲-۲۴۲]

۸۶. اراك؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۷ق؛ ۶۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱-۲۸]

۸۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۷۷/۱

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد شریف، تا: ۱۱ رمضان۱۱۱۱ق، جا: مشهد رضوی؛ ۶۲گ (۱پ-۶۲پ)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳-۵۸۱]

۸۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۴۸

خط: نسخ معرب، کا: محسن بن محمد طاهر طالقانی، تا: دوشنبه ۲۸ شعبان۱۱۱۲ق تا چهارشنبه ۱۳ شوال ۱۱۱۲ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «یا محسن قد اتاك المسیء»(بیضوی)، «لا اله الا الله الملك الحق المبین عبده محمد کاظم»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۷۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۶-۵۱]

۸۹. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۵۰۰

خط: نسخ، کا: محسن بن محمد طاهر طالقانی، تا: ۱۱۱۲ق؛ محشی؛ ۷۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱-۵۵۳]

۹۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۹۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: صایب قودجانی، تا: سه‌شنبه ۱۷رمضان ۱۱۱۳ق؛ مصحح، محشی؛ ۴۱گ (۱پ-۴۱پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲-۶۳۲]

۹۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۵/۴

آغاز:برابر

خط: نسخ خوش، کا: ملك حسن بن ابوالحسن تونی، تا: ۱۱۱۶ق، جا: اصفهان؛ محشی با امضا «شیخ بهاء الدین محمد»، صحیح بخاری، شرح مواقف، به فارسی هم ترجمه شده؛ تملك: جمال الدین قاسم محمد عاملی؛ جلد: تیماج، ۷۱گ (۳۲-۱۰۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: -۳۲]

۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۶۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۱ق، جا: دامغان؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۱-۳۲۶]

۹۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۳۳

خط: نسخ، کا: محمد علی بن عبدالله، تا: جمادی الاول۱۱۲۲ق؛ مقابله و تصحیح شده؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۳۲]

۹۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی اصغر بن حاجی محمد حسین سبزواری، تا: ۱۱۳۱ق؛ جلد: تیماج، ۴۰گ[ف: ۱-۳۰۶]

۹۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۱۲/۳

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن محمد رضا، تا: سه‌شنبه ۵ رجب۱۱۴۲ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۴۴گ (۴۷ر-۹۰ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵-۳۴۴]

۹۶. اصفهان؛ شفتی، مهدی؛ شماره نسخه:۴۶

خط: نسخ، کا: احمد بن عبدالقاهر طبیب، تا: محرم۱۱۴۹ق؛ ۷۷گ، ۱۶سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: -۱۸۸]

۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: آقا زین العابدین، ۱۱۶۶؛ جلد: پارچه‌ای، ۶۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱-۲۴۰]

۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۷۷/۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و لم یبغوا بانفسهم خیراً قد تمت الکتاب بعون الکریم الوهاب و صلی الله علی محمد و اله الاطباب.

خط: نسخ شکسته ونستعلیق، کا: محتملا رضا قلی، تا: محتملاً قرن۱۳؛ ۱۱۹ص، ۱۳سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵-۳۹۶]

۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۰۸/۱۷

آغاز:بسمله، قال العلامه الحلی فی الفصل السادس من «منهاج الکرامه» مالفظه: من سنخ حججهم علی ابی ... (بوبکر) احتجو بوجوه الاول الاجماع؛ **انجام:**من این جاء الاختلاف لانک اقررت ان الله حکیم قادر لا یعبث و لا یعجز

بخشی از مناهج الکرامه علامه حلی است، مؤلف در این بخش استدلال کردن به اجماع را باطل می‌شمرد؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۲گ (۱۰۴-۱۰۵)، ۲۴سطر (۱۳/۵×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [ف: ۱۷-۲۲]

۱۰۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۶۹/۴

خط: نسخ، کا: نجفعلی انجدانی، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رقعی[میراث شهاب: س۹ش۲-۳۵]

۱۰۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۶۱/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**بوقوع ما یخبریه، و علم ان الامر بصل الیه و لماهرب کان.

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۱گ (۳۸پ-۴۸پ)[ف: ۲-۲۴۸]

۱۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۵۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: بیدگلی، محمد بن عبدالعظیم، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۱-۳۳۷]

۱۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴/۳

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ ۱۴۴ص (۴۹-۱۹۲)، ۱۳سطر (۸×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [سنا: ف: ۱-۸۲]

۱۰۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۳/۷-۲/۹۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**وقالوا اشتغلوا بتجهیز رسول الله (ص) وراو ان ابنک أکبر الصحابة سناً فقال أنا اکبر منه سناً وبنی حنیفه کأنه

آغاز کتاب تا اوایل فصل ششم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۵۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۶۴]

۱۰۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۱۴/۱-۲۷/۱۸۴

آغاز:ان الذین آمنوا سیجعل لهم الرحمن ودا و لم تثبت ... البرهان الخامس عشر قوله تعالی و لتعرفنهم فی لحن القول روی ابو نعیم الحافظ عن ابی سعید الخدری فی قوله تعالی و لتعرفنهم؛ **انجام:**البرهان الثانی قوله تعالی یا ایهاالرسول بلغ ما انزل الیک من ربک ... فهذا شیء منک ام من الله تعالی فقال والله الذی لااله الاهو انه من الله تعالی فولی الحارث بن النعمان یرید راحلته

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۸-۴۶۶۵]

۱۰۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۹۹/۹-۲۴/۹۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**یا ایها الناس اتقوا ربکم ولوجلس شخص فی مکان خال ولاغلام عنده فقال یا سالم قم ویا غانم کل ویا نجاح

فقط چند برگ آغاز کتاب را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۸-۴۶۶۴]

۱۰۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۹۶/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم فرزند میرزا عزیز، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۱۶گ (۲۸ر-۴۳پ)، ۳۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۳۳-۱۷۱]

۱۰۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۷۴/۱-۲۴/۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۵۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۸-۴۶۶۴]

۱۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۹۱/۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه اولقرن۱۳؛ مصحح؛ ۲۹گ (۱۴۷پ-۱۷۵پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۸-۲۶۶]

۱۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: خادم الفقراء عبدالله بن حسین بحرانی، تا: جمعه ۲۲ شوال۱۲۰۸ق؛ جلد: تیماج، ۹۲ص، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۴۵-۲۴۵]

۱۱۱. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۲۴/۶

بخشی از این کتاب است که در حاشیه کشف الیقین نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۱۱ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱-۱۷۷]

۱۱۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۲۴/۱۱

شامل بخشی دیگر از کتاب؛ بی‌کا، تا: ۱۲۱۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱-۱۷۸]

۱۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۳۵

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن علی نقی تونی گونابادی، تا: ۱۲۱۲ق، به فرمایش آقا محمد بن محمد پسر حاجی مهدی عبدل آبادی؛ کاغذ: قورخانه‌ای، جلد: میشن، ۶۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۵سم [ف: ۱-۵۵۳]

۱۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۵۷/۲

خط: نسخ، کا: قاسم بن ابراهیم، تا: جمادی الاول۱۲۱۴ق، به خواهش حاج محمد علی مجتهد؛ محشی؛ ۴۶گ (۹۳پ-۱۳۸ر)[ف: ۵-۶۷۹]

۱۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۷۰

آغاز:و سمیتها منهاج الکرامة فی معرفة الامامة و الله الموفق للصواب و الیه المرجع و الماب و رتبتها علی فصول الفصل الاول؛ **انجام:**برابر

فاقد خطبه آغازین می‌باشد؛ خط: نسخ متوسط، کا: محمود بن احمد بن یعقوب ایروانی، تا: ۱۲۲۰ق، جا: دهخوارقان؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۱گ (۱۱۶پ-۱۳۶پ)، ۳۰سطر (۱۵×۲۷/۵)، اندازه: ۲۲×۳۴/۲سم [رایانه]

۱۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۰۹/۲

آغاز و انجام: برابر

تذکر: در فهرست به نام «اجوبة مسائل ...» بدون مؤلف آمده که با توجه به آغاز و انجام نسخه تصحیح شد؛ کا: احمد بن زین العابدین ابراهیم احسائی و قاسم بن سعید گیلانی، تا: رمضان۱۲۲۳ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۹گ (۱۰پ-۱۸پ)، ۱۰ و ۲۰ و ۲۱سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹-۹۵]

۱۱۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۸۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ ربیع الاول۱۲۲۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۷۸گ، ۱۵ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۵-۶۷۹]

۱۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۴۷۵

آغاز:و قال فانشدکم با الله هل فیکم احدله عمی حمزة اسرالله و ... رسول الله شید الشهداء؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ جلی خوش، کا: ابن جیلانی، تا: ۱۲۲۹ق؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: رقعی[رایانه]

۱۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۳۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علیمراد، تا: دوشنبه ۹ جمادی الاول۱۲۳۱ق؛ مصحح، محشی با نشان«ق»، «خ»، «منه»، «ص»و «۱۲»؛ جلد: تیماج، ۶۷گ (۱۷۲پ-۲۳۸پ)، ۱۷ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۴۱-۴۵۸]

۱۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۴۳/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۶۳گ (۵۱پ-۱۱۳پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶]

۱۲۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۴۳/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمد جعفر طبیب، تا: ذیقعده۱۲۳۶ق[نشریه: ۲-۱۲۲]

۱۲۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۸۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نظر علی بن سبز علی زرندی قروینی، تا: ۹ ذیقعده۱۲۳۸ق؛ ۷۱گ (۱پ-۷۱ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [مؤید: ۲-۸۹]

۱۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۹۷۰

آغاز و انجام: برابر

کا: عباسقلی، تا: ۱۲۳۸-۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج[الفبائی: -۵۶۵]

۱۲۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۸۵۳-۴/۱۵۳/۲

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن غلام حسین، تا: ۲۲ ذیحجه۱۲۴۴ق؛ ۱۵سطر، قطع: ربعی[آستانه قم: -۲۲۱]

۱۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۷۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: میرزا ابوالقاسم بن کاظم موسوی زنجانی، تا: یک‌شنبه ۴ محرم۱۲۴۶ق، جا: زنجان؛ مصحح، محشی؛ ۴۸گ (۸۲پ-۱۲۹ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳۷-۶۳۶]

۱۲۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۶۲۳

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم - منهاج کرامت سلوک طریق اطاعت و سپاس گذاری و پادشاهی است که قلمرو امکان در زیر نگین لازم الاذعان اوست؛ **انجام:**والحمدلله رب العالمین تم

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۴۷ق؛ مجدول، مذهب، با سرلوح؛ تملک: فرهاد میرزا در صفر ۱۲۶۱ق؛ مهر: «حسین بن هدایت الله و محمد رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای مذهب، ۳۱۰ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱-۱۰۴۶]

۱۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۸ معزی

آغاز:برابر؛ **انجام:**الثانی عشر الفضایل اما نفسانیه و اما ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: محمدطاهر بن محسن در محرم ۱۲۵۱ق با مهر «عبده محمد طاهرلااله الا الله الملک الحسن الحسینی» (مربع)؛ یادداشت شروع مطالعه کتاب در ۱۲۶۱ العبد محمد مهدی؛ جلد: مقوایی، ۶۷گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۳۹-۱۲۹]

۱۲۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۸۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۲۵۴ق، جا: قزوین؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۱۲۱پ-۱۴۲پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۶۹]

۱۲۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۹۱/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۵۹ق؛ ۳۱گ (۱۶۸پ-۱۹۸پ)[ف: ۵-۶۷۸]

۱۳۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۹۷/۲
آغاز:برابر
خط: نسخ، کا: بدل آبادی، ابراهیم بن محمد نصیر، تا: ۲۱ ربیع الاول ۱۲۵۹ق؛ ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: -۳۷۸]
۱۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۲۰/۱-۹/۱۷۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۰ جمادی الاول۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۶۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۸-۴۶۶۴]
۱۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۴۳/۲-۷/۱۴۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عزیز الله بن اسماعیل رودکی خرقانی، تا: ۱۲۶۳ق؛ افتادگی: وسط؛ ۳۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۶۴]
۱۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۵۷۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**الی حرم سید الشهدا علیه السلام
خط: نسخ، کا: عبدالجواد اردبیلی، تا: ۱۲۶۸ق[الفبائی: -۵۶۵]
۱۳۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۹۹/۱
خط: نستعلیق، کا: کاظم به صادق رضوی، تا: ۸ شوال۱۲۶۹ق؛ مصحح، محشی؛ ۵۵گ (۱پ-۵۵ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۲]
۱۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۰۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن عباس بن علی کرزکانی بحرانی، تا: ۱۷ ذیحجه۱۲۷۱ق؛ مصحح، محشی؛ ۳۱گ(۱-۳۱)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۴۰-۱۸۸]
۱۳۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۶/۹
بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق؛ ۳۵گ (۱۶۴پ-۱۹۸ر)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲-۳۳۹]
۱۳۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۳۳
آغاز:برابر
خط: نسخ معرب، کا: عبدالصمد بن احمد، تا: چهارشنبه ۲۰ رمضان۱۲۷۹ق؛ مجدول، دارای سرلوح مرصع؛ مهر: کتابخانه مجدالدین، کاغذ سپاهانی؛ جلد: تیماج، ۹۹گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۵۸۳]
۱۳۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۱۶/۲
خط: نسخ، کا: نجفی، یاسین، تا: گویا در۱۲۸۱ق؛ ۲۷گ، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳-۱۱]
۱۳۹. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه:۵۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد اسماعیل تهرانی، تا: سلخ جمادی الاول۱۲۸۳ق؛ اهدایی: شریعتمدار ساوجی؛ جلد: تیماج، ۱۰۳گ (۷۵پ-۱۷۷ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۴۸۵]
۱۴۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۶۰/۱
خط: نستعلیق، کا: کلب حسین جائسی نقوی، تا: جمعه دهه اول صفر۱۲۹۰ق؛ جلد: مقوایی، ۳۰گ (۱پ-۳۰ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۸-۳۹۱]
۱۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۱۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: سبز علی بن فتحعلی، تا: ۳ غره صفر۱۲۹۶ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح؛ یادداشت نوشته شده: «هو مما اعاره الدهر علی العبد الفانی موسی بن علی الزنجانی الحاجی نوروزی ۱۳۳۰»؛ ۶۶ص (۴۲-۱۰۷)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۳۲-۲۵۶]
۱۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۴۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابوطالب بن احمد موسوی، تا: ۱۳۰۷ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۰گ، ۳۵سطر[رایانه]
۱۴۳. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۱۹
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد حسین بن عبدالغنی یزدی اردکانی، تا: جمعه اوایل دهه سوم شعبان۱۳۱۳ق؛ اهدایی: حاج محمد نصیری؛ ۵۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۱۲]
۱۴۴. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۷۸/۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۹۰گ (۵۰پ-۱۳۹پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲-۱۱۰]
۱۴۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۰۰/۶
انجام:فی شهر رمضان من النافلة جماعة بدعة و صلاة الضحی بدعة الافلا تجتمعوا فی شهر رمضان.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۵گ (۲۴۰پ-۲۷۴پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۳]
۱۴۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۹۸/۸
آغاز:برابر
نسخه اصل: کتابخانه شهرداری-گرگان. مقداری از فصل سوم است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۴۶۶-۴۷۳)[عکسی ف: ۲-۱۸۹]
۱۴۷. گلپایگان؛ مسجد جامع گلپایگان؛ شماره نسخه:۴/۴
خط: نسخ، کا: محمد جواد بن آقا رضا گلپایگانی، بی‌تا؛ ۳۰گ (۸۳پ-۱۱۲ر)، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: ۱۸۷]
۱۴۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۲۲/۲
آغاز:برابر**انجام:**قد وقع الفراغ من هذه النسخه الشریفة بقلم اقل المشتغلین المتمسک بحبل الله المتین. اقل عباد الله، علی یاسین؛ و الحمدلله رب العالمین حمداً کثیراً
خط: نسخ، کا: علی یاسین، بی‌تا؛ ۵۶ص، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [فهرست عراقی: ۱-۲۴۷]
۱۴۹. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۲۳/۳

بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «محمد علم الهدی» (بیضی)، «عبده علی ابن اکبر ابی الحسن»، «محسن غفر ابی محمد علم الهدی» (چهارگوش)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶۰گ (۷۶پ-۲۳۵ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: -۲۱]

۱۵۰. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۰۵/۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۷گ (۱۱۲پ-۱۴۸ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۹۹]

۱۵۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۵/۱ - د

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ برای میرزا عبدالباقی در ۱۲۹۳ افتاده‌های آن نوشته شده؛ تملک: فخر الدین محمد و محمد تقی بن محمد حسین هروی در ۱۲۹۶؛ جلد: تیماج، ۵۱گ (۴پ-۵۴پ)، ۲۱سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: -۴۸۶]

۱۵۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۳۶/۳ ـ د

بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۴گ (۳۶پ-۷۹پ) [ف: ۱-۵۰۳]

۱۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۶۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و انی ... الا من بعد وفات. تمت القصیدة ...

خط: نسخ خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن [رایانه]

۱۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۷۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، قطع: خشتی[رایانه]

۱۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۰/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۸۱گ (۹۲پ-۱۷۲ر)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۲-۲۲۰]

۱۵۶. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۴۹/۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: -۲۸۵]

۱۵۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۳۸/۲

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: حسین تراب یزدی؛ جلد: مقوایی، ۷۴گ (۲۲-۹۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۴-۱۴۱۰]

۱۵۸. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۲۱۳

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام[ف: -۹۸]

۱۵۹. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا[ف: -۲۶]

۱۶۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۰۳/۶

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۹ص (۱۱۱-۱۱۸)، ۲۶ سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۹-۱۴۵۸]

۱۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۱۱۶

آغاز:برابر**انجام:**انه کان اشجع الناس و بسیفه ثبت قواعد ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ فروشنده فراهانی؛ جلد: تیماج، ۶۳گ (۱۷۵پ-۲۳۷ر)، ۱۵سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۸×۲۰سم [رایانه]

۱۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۳۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**قال، هشام هذا و الله مکتوب فی صحف ابراهیم و حولی

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کشمیر، جلد: تیماج[الفبائی: -۶۷۵]

۱۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ واقف: نائینی؛ ۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۶×۴۳سم [ف: ۴-۲۶۱]

۱۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۹

آغاز: بجمیل اسعافه و قرن دولته بالدوام الی یوم القیامة؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ قسمتی از دیباچه را ندارد؛ واقف: مرتضی قلیخان نائینی؛ ۴۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴-۲۶۱]

۱۶۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۲۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علیرضا طاهری یزدی[رایانه]

۱۶۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: روغنی بوم مذهب، ۱۴۱ص (۵۸-۱۹۸)، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۷-۴۸]

۱۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۸۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**ثم لوانفق لوجب ان ینزل فیه کما نزل فی علی علیه السلام هل اتی و من المعلوم ان النبی صلی الله علیه و آله کان.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: حاج محمود الصمدی ؟؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۷۹گ، ۱۴سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۶-۲۸۸]

۱۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۹۲/۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**الا زیادة الخصوصة و انحطاط الدین و الاسلام فکن لاولاده ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۷۰ص (۱۲۳-۱۹۲)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۳۲-۳۰۴]

۱۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۹۹/۱۰

انجام:الاول قول ابی بکر ان لی شیطانا یعترینی فان استقمت فاعینونی فان زغت فقومونی و من شأن الامام تکمیل الرعیة فکیف یطلب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۵۵گ (۲۰۱پ-۲۵۵پ)، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۰-۲۱۰]

۱۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶۷۶ ض

بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]

۱۷۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۷۵/۲-۱۰/۱۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۷۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۸-۴۶۶۴]

۱۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۳/۱ط

آغاز و انجام: برابر
کا: حسن بن محمد مؤمن، بی‌تا؛ ۱۰۸ص (۱-۱۰۸)، ۱۷-۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف:۳/۲۴-۱۰۴]

۱۷۳. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۹۵/۲
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹۷گ (۷پ-۱۰۳ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ]

۱۷۴. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۴۴/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**لانه اراد منهم و من التوثب علی الخلافة بعده فلم یقبلوا منه العاشر ... .
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ ۲۱گ، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف مخ: -۲۳۰]

۱۷۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۰۹۵-۶۰/۳۵
آغاز:بسیفی هذا وانما رفع الی السماء کما رفع عیسی بن مریم وقال ابوبکر من کان یعبد محمدا فان محمدا قدمات
از فصل ثالث تا نیمه فصل سادس؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۴۶گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۴۶۶۵]

← منهاج الکرامة فی معرفة الامامة ⟵ الاعتقادات
← منهاج الکرامة فی معرفة الامامة ⟵ منهاج الکرامة فی اثبات الامامة

● منهاج الکرامة فی معرفة الامامة (ترجمه) / کلام و اعتقادات / فارسی

menhāj-ol karāma fī ma‘refat-el emāmat (t.)

رضوی، نعمت الله بن قریش، ق ۱۰ قمری
razavī, ne‘mat-ol-lāh ebn-e qorayš(- 16c)

وابسته به: منهاج الکرامة فی اثبات الامامة = منهاج الکرامة فی معرفة الامامة؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)
ترجمه تحت اللفظی است از کتاب «منهاج الکرامة فی معرفة الامامة» علامه حلی، که مترجم به معتمد و امین ملوک هند و چین نظام الملک (؟) هنگامی که برای زیارت آمده بود و تحف و هدایای بسیار با خود آورده بود، تقدیم نموده است.
آغاز:حمد بیحد و شکر بی عد محمودی را سزد که آل محمد را صلی الله علیه و آله بمحض جود بر مسند امامت اقامت فرمود
انجام:و حق را هیچ وقت از مستحق منع نکند، این بود آخر ترجمه منهاج الکرامة فی معرفة الامامة
[فهرستواره منزوی ۲۱۷/۹ و ۵۶۵/۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۰۸/۷ حاشیه
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن بهاری، تا: ۱۰۴۹ق؛ ۱۸گ (۱۳۱پ-۱۴۸پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۸-۱۸۶]

● منهاج الکرامة فی معرفة الامامة (ترجمه) / کلام و اعتقادات / فارسی

menhāj-ol karāma fī ma‘refat-el emāmat (t.)

وابسته به: منهاج الکرامة فی اثبات الامامة = منهاج الکرامة فی معرفة الامامة؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)
ترجمه‌ای است به فارسی از «منهاج الکرامة» علامه حلی.

همانند:

۱. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۲۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: فرهاد میرزا در ۱۲۹۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج یشمی، ۱۲سطر (۸×۱۱)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [نشریه: ۳-۱۶۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۰/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [سنا: ف: ۱-۲۹۲]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۰۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، ۸۸گ، ۱۵سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۹-۱۴۶۳]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۵۶
آغاز:استحقاق خلود و درجات ... درکات زیرا که پیغمبر ص فرموده؛ **انجام:**و لا یرجع له آیة الا نکسها. الویل لمن ناواه فلا یزال.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۲سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳-۴۲۷]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۷۹/۲-ف
بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد بن کاظم بن علی اکبر رودباری رشتی؛ مهر: محمد یوسف[فیلمها ف: ۳-۱۲]

● منهاج الکرامة فی معرفة الامامة (ترجمه) / کلام و اعتقادات / فارسی

menhāj-ol karāma fī ma‘refat-el emāmat (t.)

وابسته به: منهاج الکرامة فی اثبات الامامة = منهاج الکرامة فی معرفة الامامة علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)

غیر همانند:

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۳/۱-۲/۱۸۳
آغاز:وبشر حافی بدست مبارك اوتوبه کرده است زیرا که موسی بن جعفر (ع) دربغداد از پیش سرای اوبگذشت؛ **انجام:**باید که غافل نگرداند او را دردنیا از اتصال حق به مستحق ومنع نکند مستحق را ازحق اواین است آخر آنچه ما وارد گردانیده ایم اثبات

آنرا دراین مقدمه تمت الکتاب

ترجمه «منهاج الکرامة» علامه حلی درباره امامت امام علی علیه السلام است که در جمعه ۲۶ جمادی الاول ۱۰۳۳ تألیف شده، مؤلف از شاه عباس یاد و مدح می‌کند، درآخر نسخه آمده است: تمام شد کتاب مسالک السلامة و اشعاری درمدح کتاب درج شده است غیر از ترجمه مشهدی وخوانساری است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مهری به تاریخ ۱۱۹۸؛ تملک: آقا محمود بن یوسف خان؛ درپایان رساله تقریظی منظوم درباره کتاب: «بحمدالله که فیض از خوان سبحان ×× زکلک بخردی گشته در افشان / قضا گفتا که ازفیض الهی ×× کرا باشد نصیب انعام این خوان ... / بایشان گفتم از فیض الهی ×× بود تاریخ آن فیض بنیکان ...، تمام شد کتاب مسالک السلامة»؛ ۸۱گ، ۱۸-۱۹سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲-۹۰۵]

۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۶۰/۵

جز ترجمه دانشگاه ش ۳۶۰۹ و سپهسالار ش ۶۴۵۶؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن میر عبدالباقی حسینی، تا: ۱۲۵۸ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: ترمه[نشریه: ۲-۹۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۰۹

آغاز:بین الصفا و المروة مظلوما ثم لو یوالک یا علی لم تشم رایحة الجنة و لم یدخلها یعنی یا علی اگر بنده مثل دو عمر نوح ع عبادت خدای تعالی کند؛ **انجام:**و ترک تقلید آبا و اجداد کند که خدای تعالی نهی کرده است از آن در قرآن مجید، مشغول نگرداند دنیا او را از آنکه حق بمستحق نرساند و منع نکند مستحق را از حق خویش و الحمد لله ...

در فهرست با عنوان «فضائل حضرت امیر المومنین علی (ع)» آمده که با توجه به موضوعات و انتها، ترجمه «منهاج الکرامة» است، کتابی است در اثبات امامت و بیان فضایل و مناقب حضرت امیر المومنین علی (ع) و ائمه اطهار (ع) و رد بر غاصبان ولایت، نام کتاب و مؤلف آن را در منابع موجود نیافتیم، بیش از ثلث کتاب از آغاز افتادگی دارد و دقیقا مشخص نیست با چه عناوینی آغاز گردیده، لیکن عناوینی که در باقی مانده کتاب آمده بدین شرح است: فصل سوم: در دلیل‌هایی چند که دلالت می‌کند بر امامت علی بن ابیطالب (ع) بعد از رسول اکرم صلوات الله علیه، مشتمل بر پنج منهج: ۱. در دلایل عقلیه و آن پنج دلیل است، ۲. در دلایلی که از قرآن مجید ماخوذ است و آن چهل برهان است، دال بر امامت علی (ع)، ۳. در دلایلی که اهل سنت نقل کرده‌اند از پیغمبر (ع) و آن دوازده دلیل است، ۴. در دلایل مستنبطه از احوال علی (ع) که دلالت می‌کند بر امامت او و آن دوازده دلیل است، فصل چهارم: درامامت باقی ائمه دوازده گانه و دلیل ما بر اثبات امامت ایشان به سه وجه است، فصل پنجم: در آنکه، آن که متقدم بود بر وی امام نبود و بر این چهارده وجه دلالت می‌کند، فصل ششم: در نسخ حجتهای ایشان که بر امامت ابوبکر حجت گرفتند، به سه وجه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مشمع، ۶۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۷-۲۳]

● **منهاج الکلام فی شرح شرائع الاسلام** / فقه / عربی

minhāj-ul kalām fī š.-i šarā’i‘-ul islām

گیلانی، عبدالعلی بن امید علی، ق۱۳ قمری

gīlānī, ‘abd-ol-‘alī ebn-e omīd ‘alī(- 19c)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶ق)

شرح مزجی متوسطی است بر کتاب «شرائع الاسلام» محقق حلی مشتمل بر ادله فقهی مسائل بدون گفتگوهای مفصل.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۱

آغاز:الحمدلله الذی شرح صدورنا بمعرفة شرائع الاسلام و نور قلوبنا بنور عرفان الحلال و الحرام

کتاب صلات؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۰۰گ، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۶-۱۱۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۲

جلد چهارم کتاب و مشتمل بر کتاب حج است و روز هفتم ربیع الاول ۱۲۵۶ در نجف اشرف به پایان رسیده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۶ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۱۴گ، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۶-۱۱۸]

● **منهاج کیوان گنجوی** / طب / ترکی

menhāj-e keyvān-e ganjavī

مسائل پزشکی را با استفاده از کتاب‌های عربی و فارسی، در ۲۱ باب جهت مبتدیان این فن گرد آورده است. در کتاب حاضر بیشتر به بحث قرابادین پرداخته شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۸۹/۳

آغاز:اللهم یا محول الحال و الاحوال حول حالنا الی احسن الحال شکر بی حد و سپاس بی عدد اول خالقه کم آدمی عدبدن وجوده درت در لو جواهر ارکانندن؛ **انجام:**اگر مقعده توت و اوزن کبی سکل اولسه در ماه اولماسه ایکی اوج دفعه اشبو شیطان مرهمندن

خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی به ترکی و فارسی؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۱گ (۳۹ر-۱۰۹پ)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۰-۲۵۸]

←منهاج المبتدین ⪫ منهاج المبتدئین

● **منهاج المبتدئین** / طب / فارسی

menhāj-ol mobtade'īn

حسینی، محمد ابراهیم، ق۱۱ قمری

hoseynī, mohammad ebrāhīm(- 17c)

نویسنده می‌گویددر حین معالجه بیماران چون مرکبات مناسب هر مرض به‌واسطه قلب بضاعت در ذکر نبوده و استخراج آن از قرابادینات معتبر می‌نمود در خاطر داشت که مرکباتی به ترتیب امراض از کتب مشهوره جمع نماید تا در ملاحظه هر مرضی مناسب او به نظر آید، لهذا این کتاب را در چهل و دو «باب» و یک «خاتمه» مرتب ساخت بدینقرار:باب ۱. در فهرست ادویه‌ای که در ابواب امراض متفرقه ذکر شده؛ ۲. ذکر ادویه‌ای که در حمیات به کار آید؛ ۳. ذکر ادویه‌ای که در شیر عسل به کار آید؛ ۴. ذکر ادویه مالیخولیا؛ ۵. ذکر ادویه دیوانگی‌ها؛ ۶. ذکر ادویه فساد ذکر؛ ۷. ذکر ادویه که در سبات به کار آید؛ ۸. ذکر ادویه‌ای که در کابوس و صرع به کار آید؛ ۹. ذکر ادویه که در سکته به کار آید؛ ۱۰. ذکر ادویه‌ای که در لقوه به کار آید؛ ۱۱. ذکر ادویه‌ای که در خدر به کار آید؛ ۱۲.ذکر ادویه ای که در فالج به کار آید؛ ۱۳. ادویه تشنج؛ ۱۴. ادویه تمدد؛ ۱۵. ادویه انواع صداع؛ ۱۶. ادویه امراض عین؛ ۱۷. ادویه امراض اذن؛ ۱۸. ادویه امراض انف؛ ۱۹. ادویه امراض دهان و دندان؛ ۲۰. ادویه امراض حلق و حنجره؛ ۲۱. ادویه مرض ضیق النفس؛ ۲۲. ادویه قلب؛ ۲۳. ادویه امراض ثدی؛ ۲۴. ادویه امراض مری و معده؛ ۲۵. ادویه امراض کبد؛ ۲۶. ادویه امراض طحال؛ ۲۷. ادویه یرقان؛ ۲۸. ادویه مرض استسقاء؛ ۲۹. ادویه اسهال؛ ۳۰. ادویه اسهال امعاء؛ ۳۱. ادویه امراض مقعد؛ ۳۲. ادویه اقسام دوده (کرم‌ها)؛ ۳۳. ادویه امراض قولنج؛ ۳۴. ادویه امراض کلیه؛ ۳۵. ادویه امراض مثانه؛ ۳۶. ادویه امراض مخصوص به مردان و فتق؛ ۳۷. ادویه امراض مخصوص به زنان؛ ۳۸. ادویه وجع ظهر و ریاح افرسه و عرق النسا و نقرس و داء الفیل؛ ۳۹. ادویه انواع اورام حاره؛ ۴۰. ادویه اورام بارده؛ ۴۱. ادویه امراض زنیت؛ ۴۲. ادویه دافع سموم؛ خاتمه: در اوزان و مکائیل. (عبدالله انوار)

آغاز:بسمله و به نستعین منهاج ادویه شفا حمد مسبب الا سبابیست که بعلامات مختصر و اذا مرضت فهو یشفین شفای مرضی از اشربه انعام اوست و قانون اغذیه معالجات اسقام شکر حکیمیست که بعبارات موجز و ننزل من القرآن ما هو شفاء و رحمة للمؤمنین صحت بیماران از احسان او ... اما بعد بر ارباب فطنت پوشیده نماند که چون فقیر حقیر محمد ابراهیم الحسینی ... در خاطر داشت که مرکباتی ... جمع نماید ... لهذا بتألیف این کتاب مشغول گشت و ... بمنهاج المبتدئین مسمی ساخت ...

انجام:و نزد بعضی چهار مثقال است الجوزة المکیه شش درخمی است مونس دانگی است بوزن طلا کسومای هم وزن است و هم پیمانه بوزن هشت قیراط است و به پیمانه هژده درم است مسطرون کبریه وقیه است مسطرون صغیر شش درخمی است کرمه در کناس اوطیرس میگوید یک دانگ و نیم است تا دو دانگ.

[نسخه‌های منزوی ۶۰۴؛ الذریعه ۱۷۴/۲۳؛ فهرستواره منزوی ۳۷۳۷/۵]

۱. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۷۱

آغاز:تریاق العقرب و تریاق الجرار در علاج عقرب گزیده ... حرف الخاء؛ **انجام:**صفت تریاق فاروق

در چهل و دو باب؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۴۲۱ص، ۲۰ سطر (۷/۵×۸)، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [نشریه: ۳-۳۶۴]

۲. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۱۷

آغاز:وایارجات سابق در صداع مذکور احتیاج می‌شود.؛ **انجام:**تمت هذا النسخ الشریفه التی من مؤلفات ابی و استاذی غفره الله و باحسانه بحسب الخواهش صلاحیت و تقوی شعاری نورالدین محمد قلمی نموده شد

خط: نستعلیق، کا: خط پسر مؤلف، تا: قرن ۱۱، به خواهش نورالدین محمد؛ افتادگی: آغاز (در حدود ۱۴ باب)؛ ۲۱۴ص، ۲۸ سطر (۱۰×۱۰/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۹/۵سم [نشریه: ۳-۳۶۴]

۳. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۳۰۷

آغاز:متابعتش بهار بوستان عبادت و مخالفتش خزان گلستان اطاعت است؛ **انجام:**برابر

در چهل و دو باب؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۵۵ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [نشریه: ۳-۳۶۴]

۴. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۵۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: وزیری[نشریه: ۳-۴۶]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۷۷-ف

نسخه اصل: از آن محمد صالح بن محمد تقی شوشتری کاکلی پسر ابوالقاسم (ش ۱۸۴)؛ خط: نستعلیق، کا: محمد هادی بن محمد تقی سهروردی شولستانی، تا: ۱۰۸۵ق، برای خودش؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مقابله شده با پسر مؤلف سید جعفر در روز پنج‌شنبه ۲۰ شوال ۱۰۱۴ [فیلمها ف: ۳-۲۶]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: بهبهانی، غلام علی، تا: پایان ربیع الاول۱۰۸۷ق، جا: شیراز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۱۴۴گ، ۲۶سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۱۷-۳۳۹]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حسینی واسطی، سید جان، تا: ۱۷ رمضان۱۰۹۳ق، جا: احمد آباد گجرات؛ تملک: ابراهیم بن محمد موسوی دزفولی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۵۶گ، ۲۳سطر (۸/۵×۱۸)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۹-۹۷۰]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۳۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**رحم بزرگتر می‌شود هذا هو الکتاب و الله اعلم بالصواب سنه ۱۱۱۳

خط: نستعلیق، کا: شولستانی، ابراهیم، تا: ۱۱۱۳ق، جلد: مقوا[الفبائی: -۵۶۵]

۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۰۰-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: پیش از جمادی الاول۱۱۲۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: سید علی طبیب کازرونی در ۱۱۲۴؛ ۵۰۴ص، ۱۸سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف:۱-۳۸۳]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۷۸/۲

آغاز:بسمله و به نستعین، جلد اول کشکول من مجلدات سبعه و افیه مجربات جالینوس الزمانی حکیم مؤمن تنگ آبادی؛ **انجام:**صفت تریاق فاروس و شرو و بطوس که درین باب نفع دهد مذکور شد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۹ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۹۰ص (۱۰-۴۹۹)، ۱۸ سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۵۲۹]

۱۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «عبده الراجی جعفر الحسینی» (بیضی)؛ یادداشت: «بجهت مخدومی مطاعی میرزا اسدالله مشهور به میرزا کوچک طبیب قلمی شد»؛ جلد: تیماج، ۳۰۴گ، ۱۸سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: -۴۷۵]

مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۲۳

همان نسخه بالا[رشت و همدان: ف: -۱۷۶۹]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۵۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد شیرازی، تا: یک‌شنبه ۲۶ ذیحجه ۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج، ۸۲گ (۱۰۵پ-۱۸۶پ)، ۳۰سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۱۷۳]

۱۳. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۳۰۶

آغاز:و استخراج آن از قرابادینات متعسر می‌نمود؛ **انجام:**تمت من سلخ ذی قعدة الحرام سنه ماتان احدی اربعون بعد الف من الهجرة النبویه صلی الله علیه و آله (۱۲۴۱)

در چهل و دو باب؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: پایان ذیقعده۱۲۴۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مابین صفحات ۳۰۳-۳۰۴ مطلب افتاده؛ ۳۹۳ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [نشریه: ۳-۳۶۴]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۸۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۷ رمضان۱۲۴۵ق؛ مصحح، محشی؛ ۱۶۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۳۸۳]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۸۳

بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۱۷۲گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [رایانه]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۱۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: احمد بن میرزا ابراهیم جلیل شیرازی، تا: ۱۲ ربیع الثانی۱۲۷۴ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۲۲۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۹-۴۳۰]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۸۴

همان نسخه بالا[مؤید: ۳-۱۵۹]

۱۷. کرمان؛ اسلام پناه، مهندس محمد حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا[میراث اسلامی: ۵-۶۲۲]

←منهاج مبین ﴾ منهاج المبین

● منهاج المبین = منهاج مبین = علم و نطق (رساله در) / منطق / فارسی

menhāj-ol mobīn = menhāj-e mobīn = ‘elm va notq (r. dar)

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ ؟ قمری

bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn(- 1269)

رساله در علم و نطق یا منهاج مبین، ترجمه‌ای است از رساله‌ای به عربی که به نام «رسالة فی العلم و النطق» از ابن سینا پنداشته‌اند و در فهرست دکتر مهدوی (ش ۱۸۸) جزو رساله‌های مشکوک آمده و نباید از ابن سینا باشد و گویا متن هم مانند این ترجمه ریخته خامه افضل الدین کاشانی باشد (نیز بنگرید به ص ۵۴۶ و ۹۹ مصنفات). این رساله فارسی در جلد دوم مصنفات دهمین رساله کاشانی است و به چاپ رسیده است. (دانش پژوه)

آغاز:سپاس و ستایش آنرا که بستودن سزاست و بر بخشودن و بخشیدن توانا و و پادشا ... بدانند یاران ما که آرزوی ما از نبشتن این سخنان پیدا شدن احوال و اقسام دو گونه هنر است

انجام:و دارنده و پرورنده جان و جانور و خرد و خردمند برساند شایستگان را بدانچه شایسته آنند، بلطف و فضل بی کران و قدرت و توان بی پایان. والحمد لله کفاء افضاله، و السلام علی محمد و آله الطیبین الطاهرین.

چاپ: مصنفات افضل الدین محمد مرقی کاشانی، به تصحیح مجتبی مینوی و یحیی مهدوی (تهران، خوارزمی: ۱۳۶۶ (چاپ دوم))

[الذریعة ۱۷۴/۲۳؛ ریحانة الادب ۲۱۲/۱؛ اثر آفرینان ۱/۲؛ منزوی ۱۵۱۱/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۲۴/۱

انجام:سالبه کلی نامتمنع هر حشاید ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۴گ (۱پ-۲۴پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۷-۳۳۵]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۱۵/۱۰

بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ ۴۷ص (۱۳۱-۱۷۷)[ف: ۵-]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۸۹/۴۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**گفتار چهل و دوم: اندر این قضیه ... و مرتبه آن برتر و بلندتر رسیدن بدان و طلب آن شریفتر و ارجمندتر و بلندی مایه مطلوبات نظری بحسب عموم و خصوص

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جا: اجین؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۱۰گ(۱۰۴ر-۱۱۳ر)، ۳۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۹سم [ف: ۳۱-۷۱۰]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۸۱/۳

آغاز:برابر**انجام:**و چیز جنس باشد همه را. فصل اندر ... گفتار نخستین را دارد تا فصل اندر موجود در چیزی و موجود نه اندر چیزی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد قاسم بن بهزاد، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳گ (۱پ-۳پ)، اندازه: ۱۶/۶×۲۵/۲سم [ف: ۸-۲۲]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۸۹/۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۴۰۶گ، اندازه: ۲۳/۵×۳۳سم [ف: ۵۱-۵۰]

۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۴۲/۱۳ب

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۴گ (۵۰ر-۶۳ر)، ۲۴ - ۳۳سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: -۱۴۴]

۷. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۶۰/۲۵

خط: نسخ، کا: اسدالله بن ظهیرالدین علی دوانی، تا: قرن ۱۱ [ف:۳۵۹]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۷۱/۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**(آخر صفحه ۳۳۹) این اولویت تواند که بحسب ظن بود و تواند بود که فی نفس الامر بود ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۹۰ص، ۲۳سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۵-۲۴۹]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۰۱/۲۰

از آغاز است تا اندکی از باب دوم: «آنکه مقدمه صغری بی ضرورت بود» (ص ۵۵۹ چاپی) میان دو صفحه ۲۵۷ و ۲۵۸ افتاده است؛ خط: نستعلیق، کا: کشمیری، رضا بن موسی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۳۲ص (۲۲۶-۲۵۷)، ۲۸سطر (۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۹-۱۰۱۵]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۱/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن الشریف بن محمد علی نصر آبادی، تا: ۱۶ رجب۱۰۶۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۶گ (۲۲۱پ-۲۵۶ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۳-۱۶۴]

۱۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۰/۸

تذکر: در فهرست به نام منطق - رساله منطق آمده؛ کا: ظهیر، تا: ۱۰۷۳ق؛ قطع: رحلی[ف: -۲۷۳]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۹۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۰۷۷ق؛ تملک: اسدالله منجم در ۱۳۰۸؛ ۵۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۹/۸×۱۷سم [ف: ۴-۷۹۷]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۳۲۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ محرم۱۰۷۷ق، جا: جهان آباد؛ ۱۵گ (۱پ-۱۵پ)، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱/۷×۳۳سم [ف: ۸-۲۹۶]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۱۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سمرقندی، ۵۳گ (۴ر-۵۶ر)، ۱۶-۱۷ سطر (۶/۵×۱۴)[ف: ۱۱-۱۴]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۳/۳-ف

نسخه اصل: دانشگاه کمبریج نسخه برون(10) D. 19 (ص ۳۸ فهرست نیکولسون)؛ بی‌کا، تا: ۹ محرم۱۱۶۱ق؛ ۱۵سطر[فیلمها ف: ۱-۵۴۳]

۱۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**اندر بیان آنکه از قیاسات کدام شریفتر و فاضلتر بود. بدانکه دانش ها چنانکه در پیش یاد کردیم یا تصوری بود یا تصدیقی و دانشهای تصوری معلومات مفرد باشد و تصدیق دانستن بسبب معلومات مفرد بود و بایجاب و سلب و آن گفتارها راه نمایند سوی دانش‌های تصوری ... این کتاب مستطاب را بجهة هدیه بارگاه فلك اشتباه سلطان السلاطین ... ناصرالدین شاه خلدالله ملکه ... کمترین بندگان چنگیز تحریر نمود امیدوار است که بزرگی همت خسروانه در نظر مهر اثر مقبول و این غلام بعنایات پادشاهی مشمول گردد آمین

در فهرست با عنوان «منطق» و ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، کا: چنگیز میرزا، تا: اواخر قرن۱۳؛ مجدول، با سرلوح؛ مهر: ناصرالدین شاه؛ جلد: تیماج، ۲۲۸ص، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۷-۴۱۳]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۲۶-۱۴/۱۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا اسلیمی، ۷۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۸-۴۶۶۵]

۱۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۴۷/۲

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق، جا: قوچان؛ ۱۷ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱-۴۶۶]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۷۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علیرضا شمیرانی، تا: ۱۲ ربیع الاول۱۳۳۱ق؛ مهر: نصر الله تقوی؛ جلد: تیماج، ۱۵۷گ (۱پ-۱۵۷پ)، ۱۲سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۴-۲]

۲۰. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۴۹/۱

خط: نستعلیق، کا: محسن بن مصطفی ساوجبلاغی، تا: ۱۳۴۷ق؛

نوشته از روی نسخه علی رضای ازگلی نوشته در ۱۲ ربیع الاول ۱۳۳۱، مقابله کرده مینوی با اصل در ۲۷ شهریور ۱۳۰۷ش؛ قطع: ربعی[نشریه: ۶-۶۷۶]

۲۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۰]

● منهاج المبین (ترجمه) / منطق / عربی

minhāj-ul mīn (t.)

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ ؟ قمری

bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn(- 1269)

وابسته به: منهاج المبین = منهاج مبین = علم و نطق (رساله در)؛ بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین (-۶۶۷ق)
همان که برخی از ابن سینا پنداشته‌اند.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۳/۴-ف

نسخه اصل: دانشگاه کمبریج نسخه برون(10) D. 19(ص ۳۸ فهرست نیکولسون)؛ کا: محمد بن محمد بن عالم به دستور نواب میرزا صفوی خان، تا: ۱۴ صفر ۱۱۶۱ق؛ ۱۵سطر[فیلمها ف:۱-۵۴۳]

● منهاج المتعلم / اخلاق / عربی

minhāj-ul muti‘allim

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری

qazālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

رساله‌ای است در بیان فضیلت علم،معلم،متعلم در سه «باب»: ۱.علم؛ ۲.معلم؛ ۳. متعلم.نام کتاب در دیباچه هست.در اکثر نسخه ناشناس آمده است.

آغاز:الحمد لله موجد العلم للمجدین و مورث المعرفة للطالبین ... و بعد فانی ارید بحول الله و قوته إذا جمع مسائل مما یتعلق بالعلم و المتعلم.

انجام:و اما من یطالعها و وقف علی عظم العلم و اهله و عرف کیفیته اجمالا فوصل الی مراده و نال الی مقصوده،بعون الله تمت.

[ایضاح المکنون:۵۸۹/۲؛ کشف الظنون: ۱۸۷۸/۲؛ هدیة العارفین:۷۹/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۵۴/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ ۱۵گ (۱۱۶پ-۱۳۰ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳۳-۲۹۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۷۲۰/۲

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ش ۱۳۱۵۴/۱۰ مرعشی ذکر شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۵ق، جلد: مقوایی، ۲۳گ، ۱۵ سطر (۱۱/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۵۱-۱۱۸]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۶۱

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس؛ خط: نسخ، کا: محمد بن یوسف بن محمد، تا: جمادی الاول۱۱۳۳ق؛ جلد: مقوا، ۷۷گ، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۶۷۹]

● منهاج المتعلمین / طب / عربی

minhāj-ul muta‘allimīn

راشد بن عمیره بن ثانی

rāšed ebn-e ‘omayre bn-e sānī

اهداء به: عمیره (ابن مؤلف)
این کتاب را نویسنده برای فرزند خود عمیره نگاشته در چهل و سه «فصل»: ۱. امراض رأس؛ ۲. امراض وجه؛ ۳. امراض شفتین؛ ۴. امراض فم؛ ۵. امراض لثه؛ ۶. امراض لهاة؛ ۷. امراض لسان؛ ۸. امراض حلق؛ ۹. امراض رأس؛ ۱۰. امراض نخاع؛ ۱۱. امراض جفن؛ ۱۲. امراض طبقه ملتحمه؛ ۱۳. امراض قرنیه؛ ۱۴. امراض بین عنبیه و قرنیه؛ ۱۵. امراض ماق؛ ۱۶. امراض روح بصر؛ ۱۷. امراض اذن؛ ۱۸. امراض انف؛ ۱۹. امراض قصبة الریه؛ ۲۰. امراض قلب؛ ۲۱. امراض معده؛ ۲۲. امراض امعاء و کبد؛ ۲۳. امراض کبد؛ ۲۴. امراض مراره؛ ۲۵. امراض طحال؛ ۲۶. ضربان سرة؛ ۲۷. امراض کلیه؛ ۲۸. اوجاع مثانه؛ ۲۹. امراض صفاق؛ ۳۰. اعضاء تناسل؛ ۳۱. امراض رحم؛ ۳۲. امراض مقعد؛ ۳۳. امراض ثدیین؛ ۳۴. اوجاع ظهر؛ ۳۵. امراض و رکین و رجلین؛ ... ۳۸. اخراج الازحه و السهام؛ ۳۹. اورام و خنازیر؛ ۴۰. جدری و حصبه و جذام؛ ۴۱. امراض ظاهره درجسد؛ ۴۲. حمیات؛ ۴۳. سموم.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۵۱/۱

آغاز:(صفحه ۹): کتاب مختصر من کتب الطب مما عنی بتألیفهکتاب، بسمله: هذا مختصر فی النکت الحکمیه؛ **انجام:**ابواب المدینه و باد رکل قرین قرینه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۹؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج مذهب، ۱۴۳ص (۱-۱۴۳)، ۲۰سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۳۵۳]

● منهاج المتوسلین / دعا / فارسی

menhāj-ol motavasselīn

دعاهایی از برای طلب حاجت ومقاصد دیگر، وچند حرز وطلسم وجز اینها رابدون ترتیب ونظم خاصی گرد آورده ودراین مجموعه نوشته، و درپایان رساله‌ای به نام «علم الخیوط» با ترجمه بین سطرها نیز دیده می‌شود. نامی که ذکر شد با خطی جز خط اصل روی برگ اول به مجموعه داده شده وظاهراً از خود گردآورنده نباشد.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۴۵-۱۸/۶۵

آغاز:ذکر آنچه اختیار نموده ایم او را از دعاهای مولای ما حضرت امام موسی کاظم صلوات الله علیه؛ **انجام:**وحمد را بآن عدد مطلب بخواند البته درآن هفته میسر شود واگر خطا شود تاسه هفته تجدید کند که البته محصول برسد

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ بعضی از ادعیه فارسی ترجمه شده؛ جلد: تیماج، ۲۶۲گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۶۶]

● **منهاج المجتهدین** / دعا / عربی و فارسی

minhāj-ul mujtahidīn

حسنی، جلال الدین محمد، ق۱۱ قمری

hasanī, jalāl-od-dīn mohammad(- 17c)

مؤلف از جمله تلامذه شیخ بهاءالدین محمد عاملی (۹۵۳-۱۰۳۱ق) است. وی این کتاب را در حیات استاد به جهت فرزندش به نام عسگری نگاشته است و مشتمل است بر یک «مقدمه» و سه «مقصد» و «خاتمه»:مقدمه فی اخبار الذی ورد عن اهل العصمة سلام الله تعالی علیهم فی ترغیبه و تحریصه: مقصد ۱. کیفیة صلوة اللیل و الشفع بطریق یفهم من کلام الفقهاء الامامیه؛۲. فیما یفهم من الروایات فی کیفیة صلوة اللیل و کیفیةصلوة الشفع؛۳. کیفیة صلوة الوتر و الفجر» و خاتمه.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۸۵

آغاز:الحمدلله الذی جعل النوافل باعثا لمحبته؛ **انجام:** چون فارغ شدیم از کیفیت و چگونگی نماز شب و شفع شروع میکنم بتوفیق الله تعالی.

موجودی این نسخه: تا اوائل ترجمه مقصد سیم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از مؤلف؛ واقف: ابن خاتون عاملی، ۱۰۶۷ق؛ جلد: مقوا، ۱۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۷×۱۹/۶سم [ف: ۱۵-۵۱۴]

● **منهاج المحدثین و سبیل طالبیه المحققین = المنهاج فی شرح صحیح المسلم** / شرح حدیث / عربی

minhāj-ul muḥaddiṯīn wa sabīl-u ṭālibī-h-il muḥaqqiqīn = al-minhāj fī š.-i ṣaḥīḥ-il muslim

نووی، یحیی بن شرف، ۶۳۱ - ۶۷۶ قمری

navavī, yahyā ebn-e šaraf (1234 - 1278)

وابسته به: صحیح مسلم = الجامع الصحیح؛ قشیری نیشابوری، مسلم بن الحجاج (۲۰۴-۲۶۱)

تاریخ تألیف: ۶۷۵ق

شرحی است به عنوان «قوله» برصحیح مسلم نیشابوری. بنابه نوشته اسماعیل پاشا بغدادی در هدیةالعارفین (۵۲۴/۶)، این شرح در پنج جلد تنظیم گردیده و در مصر به چاپ رسیده است. پایان تألیف جلد ۲چنان‌که شارح درآخر آن تصریح کرده ۱۵ربیع الثانی ۶۷۲ق بوده است. (براتعلی غلامی مقدم)

آغاز:الحمدلله البر الجواد الذی جلت نعمه عن الإحصاء بالأعداد ... أما بعد فإن الاشتغال بالعلم من أفضل القرب و أجل الطاعات ... و لو لا ضعف الهمم وقلة الراغبین و ... فبلغت به ما یزید علی مائة من المجلدات من غیر تکرارو

چاپ: چند بار در بیروت و کراجی چاپ شده؛ کراچی، سنگی، ۱۳۷۵ق./۱۹۵۶م (چاپ اول: دهلی ۱۳۴۹ق./۱۹۳۰م)، رحلی، ۴۹۵ص (صص ۱-۴۹۵) در ذیل

[کشف الظنون ۵۵۷/۱؛ معجم المطبوعات العربیة و المعربة ۱۸۷۹/۲؛ هدیة العارفین ۵۲۴/۲؛ ریحانة الادب ۲۶۵/۶؛ الاوقاف العامة بغداد ۳۰۹/۱؛ بروکلمن العربیة ۱۸۱/۳؛ الاوقاف العامة موصل ۴۶/۴ و ۴۷/۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۵۶

آغاز:قریب به الدماة هی بفتح الدال المهملة و هی القبح فی الصورة، قوله فتلقتنا فتاة البکرة العنطنطة ... باب تحریم الجمع بین المرأة و عمتها أو خالتها فی النکاح؛ **انجام:**لیبلغ خبر قدومهم إلی المدینة و تتاهب النساء و غیرهن و الله [العالم، هذا] آخر المجلد الرابع من شرح صحیح مسلم رحمه الله یتلوه إن شاء الله تعالی فی الخامس کتاب الصید و الذبایح

از کتاب النکاح تا پایان کتاب الجهاد و السیر؛ خط: نسخ، کا: ابوبکر بن یوسف بن عثمان العزازی، تا: ۷۳۶ق، جا: دمشق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، با اندکی فاصله از درگذشت مؤلف از روی نسخه اصل خط(شارح) بدون واسطه استنساخ گردیده؛ تملک: عبدالسمیع بن ملا محمد که در نیمه‌های شوال سال ۱۰۹۳ نسخه را بواسطه «ملا قاسم الهندی» از «ملا محمد بن ملا ابراهیم الکهمری» خریداری نموده؛ جلد: مقوایی، ۲۲۱گ، ۲۳سطر (۱۴/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۶/۵سم [ف: ۳۱-۶۳۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۶۲

آغاز:بسمله، کتاب الطهارة، قال جمهور اهل اللغة، یقال الوضوء و الطهور بضم اولهما، ارید الفعل الذی هو المصدر و یقال الوضوء و الطهور بفتح اولهما، اذا ارید الماء؛ **انجام:**و الله اعلم و له الحمد و المنةو به التوفیق و العصمةو لا حول و لا قوة الا بالله، یتلوه ان شاء الله تعالی باب استحباب صلاة الضحی و ان اقلها رکعتان و اکملها ثمان رکعات و اوسطها اربع او ست، و المحافظة علیها ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود ۷۴۱ق؛ مصحح، با عبارت «قوبل و صحح فی جمادی الآخر فی سنة احدی و اربعین و سبعمائة و الحمدلله ...» مقابله شده، محشی؛ در برگ آغازین نسخه، عنوان «الفتح السامی فی شرح صحیح المسلم» آمده که این نام در منابع موجود نیامده و صحیح نمی‌باشد؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۶۳گ، ۲۵سطر (۱۴×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۳۷-۳۵۶]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۶۰

آغاز:و اعلی الراس علی اعضاء الوضوء و هو اولی؛ **انجام:**فقال خالف سعید بن مسلمه معمراً فیه فرواه عن اسمعیل بن (ناقص).

جلد ۲مشتمل برطهارت و بخشی از صلات تا پایان صلات خوف

و جلد ۳از کتاب جمعه شروع و تابخشی از کتاب زکات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: خان بابامشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ جلد: مقوا، ۲۲۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۷سم [ف: ۱۴-۵۸۲]

۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۱۰

از آغاز صلوة تا پایان صوم، سفر ثانی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۴۵گ، ۲۲ سطر (۱۵×۲۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [ف: -۵۷۹]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۸۹

آغاز:من الاه الاحتجاج بحدیث من صحیح مسلم؛ **انجام:**الی مادونه لم یجزله توله من المسلمین قال ابن

شامل جلد ۲ (از اوایل مقدمه تا پایان صلات خوف) و جلد ۳ (از کتاب جمعه تا اواخر زکات فطر)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد؛ ۳۴۴گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۵۲]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۳۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**فیفتی الانسان منهم بمعنی الحدیث عند الحاجة الی الفتوی دون الروایة و لا یرفعه، فاذا کان وقت آخر و قصد الروایة، رفعه و ذکر لفظه و لیس فی هذا اضطراب.

تمامی کتاب را در بر دارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۹۰۷ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مشمع، ۵۵۸گ، ۴۱سطر (۱۳×۲۵/۵)، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: ۳۷-۴۴۶]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۴۱۷

آغاز: فالوجه ان یقبل ما ذکره مختصراً؛ **انجام:**و یقال بفتح الجیم و تخفیف الصاد و جهان معروفان

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماجمذهب، ۳۴۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۵۲]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۵۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**دخلت علیه الألف و اللام و الله أعلم، یتلوه فی الجزء الثانی، باب بیان أن الإسلام بدأ غریباً و سیعود غریباً هذا الوقع فی ... بعد خمسین باباً

جلد نخستین کتاب که تا باب «بیان أن الإسلام بدأ غریباً»را شامل است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبدالوهاب محمد ۱۲۸۳» (مربع)، «عبد ال ... محمد ۱۲۶۲» (مربع)؛ جلد: مقوا، ۲۳سطر (۱۴/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۲۰×۲۷/۵سم [ف: ۳۱-۶۳۶]

● **منهاج المحققین** / عرفان و تصوف / فارسی

menhāj-ol mohaqqeqīn

حسینی رمال، مسعود بن عنایت الله، ق۱۱ قمری

hoseynī rammāl, mas'ūd-e bn-e 'enāyat-ol lāh(- 17c)

رساله‌ای است در یک «مقدمه» و شانزده«فصل» و «خاتمه». در مقدمه آمده «باید که منهاج نبوت و طریقت رسالت و ضروریات ولایت را به تفصیل در شانزده فصل به جهت سالک مجذوب و غیر مجذوب به بیان بیاض در آورد ... امید اینکه این نهج موجز نهاد به مطالعه شریف سیادت و افادات انتساب امیر هدایت الله طال عمره و ضاعف قدره مهتدی گردد». عناوین فصل‌ها چنین‌اند: فصل ۱. در احکام شرعیات و طریقه رسوم رسالت پناه؛۲. احکام طریقت که طریقه منهاج رسالت صلعم است؛ ۳. بیان حقیقت و حقیقت که این دو مراتب نیز حق نفس ولایت است؛۴. العلم علمان علم البدان و علم الادیان؛ ۵. باید که ارواح کل شی را از باد بداند؛ ۶. نبوت؛ ۷. در صفت خاک؛ ۸ افراد موجودات و طبایع و افلاک ... از خاک مرکب شده است؛۹. بدان اعزک الله فی الدارین که این مذکورات را که تقریر نمود مراتب نبوت و صداقت ولایت بود؛ ۱۰. بدان ایدک الله ... که اگر زحل نبودی در عالم جماد نبودی و اگر جماد نبودی نبات نبودی؛ ۱۱. در معرفت حقیقت و فضیلت حقیقت؛ ۱۲. در معرفت حقیقت و احکم آن؛ ۱۳. در حقیقت؛ ۱۴. بدان اعزک الله در رسوم نبوت مقرر است که زحل بالای ستارگان هفت‌گانه باشد؛ ۱۵.در مفهومات معانی؛ ۱۶. در استغاثه و مخاطبه نفس و پند دادن و بند نهادن و خاتمه در معرفت نفس و مطالبی در مورد حضرت علی علیه السلام. وی در خاتمه دوم چنین می‌گوید: «در غره شهر شوال سنة ستة و عشرین بعد الالف که از عمر عزیز شصت و پنج سال در گذشته بود از جانب عالی حضرت ... امیر نورالهدی رسید قاصدی بنده ...».مؤلف در این رساله از آیات و برخی از اشعار فارسی که تعدادی از آنها از سروده‌های مؤلف می‌باشد استفاده نموده و فراوان واژه «فافهم» را به کار برده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۹۲/۲

آغاز:اما بعد این مختصریست در بیان نبوت و فضیلت ولایت و کیفیت آن به حکم نص حدیث که قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم یکون النبوة فیکم؛ **انجام:**خاتمة الرابع و وصایا و از مومنین هر که را اراده بود که در این مختصر نظر نماید اول باید که در قول شریعت کامل ... یا بی اذن بنده بردارد و نسلاً بعد نسل ... فانما اسمه علی الذین یبدلونه و الله سمیع علیم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، به احتمال بسیار در حیات مؤلف کتابت شده؛ مصحح؛ تملک: سید علی میر غنی زاده به سال ۱۳۴۱ق؛ دستخط دیگری به تاریخ ۱۱۸۷ق در اصفهان؛ ۸۰گ (۲پ-۸۱پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳۵-۶۰۱]

● **منهاج المستخیر** / استخاره / فارسی

menhāj-ol mostaxīr

حسینی تبریزی، محمد حسین بن کاظم،- ۱۳۵۰ قمری

hoseynī tabrīzī, mohammad hoseyn ebn-e kāzem(-1932)

اهدا به: مظفرالدین شاه و آقا مرتضی قلی خان طباطبایی

تاریخ تألیف:پنج‌شنبه ۲۳ ربیع الثانی ۱۳۲۲ق
درباره استخاره در یک «مقدمه» و هشت «منهاج»ساخته:مقدمه در فضیلت و کیفیت استخاره؛ منهاج ۱. استشاره با مؤمنان؛ ۲. آداب نماز و ادعیه استخاره؛ ۳. استخاره بنادق؛ ۴. استخاره به قلب؛ ۵. استخاره ذات الرقاع؛ ۶. استخاره رقاع؛ ۷. استخاره به تسبیح؛ ۸ استخاره به مصحف.
آغاز:الحمدلله الذی اظهر من آثار سلطانه ... مقل العقول من عجائب قدرته.
انجام:و بعد از این چون چندان ضرور و لازم نبود لذا تا همین جا اکتفا شد ... حامدا مصلیا مسلما مستغفرا.
[فهرستواره منزوی ۶۴۱/۶]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۳۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۲۳ ربیع الثانی۱۳۲۲ق؛ دارای یک سرلوح، مجدول مذهب؛ واقف: حاج وزیر وظائف، اسفند ۱۳۰۹؛ ۶۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۶-۲۹۸]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۰۰
کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مجدول، با یک سرلوح مرصع؛ اندازه: ۱۱×۲۰سم [میراث شهاب: س۹ش۲-۲۵]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۸۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**افضل الصلوة و از کی السلام.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با سرلوح، مجدول؛ جلد: تیماج، ۷۰گ، ۱۰سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۷۷۵]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۳۸۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: میشن[رایانه]
۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۹۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: اصفهانی، محمد حسن، تا: ۱۳۳۳ق؛ مجدول، با سرلوح زرین رنگارنگ زیبا؛ جلد: تیماج، ۵۹گ، ۱۴سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۱۵-۴۱۴۷]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۷۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، دارای سر لوح رنگین؛ جلد: تیماج، ۵۶گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۲-۳۳۷]

● منهاج المسترشدین فی احکام الدین / فقه / عربی

minhāj-ul mustaršidīn fī aḥkām-id dīn

آل عصفور، حسین بن محمد، ۱۱۴۷ - ۱۲۱۶ قمری

āl-e ʻosfūr, hoseyn ebn-e mohammad (1735 - 1802)

احکام مهم فقهی فتوایی را که از کتاب خدا و سنت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله استنباط می‌شود به روش اخباریان و به ترتیب کتاب‌های فقهی، به درخواست یکی از دوستان مؤمن گرد آورده و بیشتر استفاده مؤلف از کتاب‌های بحار و وسائل و وافی می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۳۹
آغاز:الحمدلله الذی فطر عباده علی معرفته وهداهم الی السبل الواضحة و الموصلة لجنته
نسخه شامل کتاب طهارت و صلاة می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۱ ربیع الاول۱۲۷۰ق؛ دارای دو یادداشت از ابراهیم بن علی بن حسین ابن ابراهیم (بحرانی) به تاریخ‌های ۱۲۷۰-۱۲۷۱؛ ۲۰۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۶-۱۳۷]

● منهاج المسلمین / عرفان و تصوف / فارسی

menhāj-ol moslemīn

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری

neʻmat-ol-lāh-e valī, neʻmat-ol-lāh ebn-e ʻabd-ol-lāh (1330 - 1431)

گفتاری است که از اعتقادات آغاز و به فروع دین می‌رسد، با دید عرفانی، در چند «فصل»: تفسیر لا اله الا الله، نماز، غسل، احکام میت، زکات، روزه، رؤیت هلال، مسافرت، اسرار حج، غرض اصلی از زیارت بیت الله الحرام. (احمد منزوی)
آغاز:الحمدلله الذی خلق الارواح بقدرته الاشباح بحکمته و الصلاة و السلام علی خیر خلقه ... قال رسول الله من قال لا اله الا الله دخل الجنة ... نفی و اثبات همچو ما می کن ×× حق و باطل ز هم جدا می کن
انجام:پرده گاه سرای آن شاهست ×× خانه خاص نعمة الله است
[فهرستواره منزوی ۹۹۸/۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۷۳
آغاز و انجام: برابر
تذکر: با این آغاز وانجام کتابی به نام «اسرار العبادات» در نوربخش ش ۵۹/۷ ثبت شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۴۰ق؛ جلد: تیماج، ۴۵گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱/۳۳-۱۰۹]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۲/۱۱۰
خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن محمد مؤمن، تا: ۱۱۱۰ق؛ ۴گ (۵۷۳پ-۵۷۶ر)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۴-۶۸۰]

● منهاج المعارف / گوناگون / عربی

minhāj-ul maʻārif

نویسنده این کتاب از مطالب گوناگون اخلاقی و دینی و ادبی سخن می‌گوید: «غرض در اینجا مجموعه‌ای است که مجمع اسرار قلوب العارفین و مظهر آثار رموز الطالبین باشد و منشعب بر سه شعبه: شعبه اول: در آداب دعوات استجابت آیات که

موجب قضای حاجات و سبب رفعت درجات است، شعبه دوم: در فنون احادیث حضرت خیر البشر و کلمات ائمه اثنی عشر که منطوی به مواعظ مفیده و نصایح حمیده است ... شعبه سوم: در فضایل اشعار ابدار و جواهر افکار ازهار که مجملاتش زیب دفاتر فصحاء و مفصلاتش فهرست صحائف بلغاست». او پس از آن به این شعبه می‌پردازد و با فارسی و عربی سه مقصد خود را بیان می‌دارد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۴

آغاز:بسمله ف ای نام تو دیباچه مجموعه جانها ×× حمد تو طروات ده گلزار بیانها؛ **انجام:**و الجراحات العتیقه التی لم یکن منه سنه اواکثر یوخذ.

خط: نستعلیق خوش، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ توضیح: در پشت صفحه اول: نام این کتاب «مجمع الاخبار» آمده است و به ظاهر ناسخ نسخه خود مؤلف نسخه است؛ با سرلوح، مجدول؛ ۳۱۷گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۰-۱۲۳]

● **منهاج معانی التجنیس** / ریاضیات / عربی

minhāj-u ma‘āni-t tajnīs

عماد، مسعود بن معتز، ق۹ قمری

‘emād, mas‘ūd ebn-e mo‘tazz(- 15c)

تاریخ تألیف: پایان رمضان ۸۲۴ق؛ محل تألیف: سمرقند

از نجم الدین دایه ابوبکر عبدالله بن محمد بن شاهاور است.

شرح آمیخته و مزجی است؛ متن «التجنیس» از سراج الدین ابوطاهر محمد بن محمد بن عبدالرشید سجاوندی حنفی مؤلف «الفرائض السراجیة» است.چلبی در «تجنیس فی الحساب» از این متن و شرح و تاریخ آن یاد کرده است. شارح در آن گفته است: «اسم ذا الشرح و تاریخ فراغی منه ×× بهما یشعر منهاج معانی التجنیس». نخست ده فصل بی شماره آمده.سپس:الفصل الاول فی النسبة؛ الفصل الثانی فی ذکر اصول یستعان بها فی المسائل الجبریة (در نه اصل)؛ الفصل الثالث فی بیان اصل الجبر و المقابلة؛ رویهم سیزده فصل می‌شود.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۸۹-ف

نسخه اصل: نسخه آقای جلال الدین همایی؛ خط: نستعلیق، کا: امیر اسلام بن امیر یوسف کرمیکوسی، تا: ۱ ربیع الثانی۸۲۷ق، جا: سمرقند؛ محشی با نشان «منه» با بندی در نسبت چهار عدد متوالی به عربی و اجازه شارح به نویسنده نسخه در پایان [فیلمها ف: ۲-۱۹۲]

● **منهاج معرفت** / اخلاق / فارسی

menhāj-e ma‘refat

مجموعه پندهایی است که با کلمه «ای عزیز» شروع می‌شود.

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۷۶

آغاز:ای عزیز، حضرت عزت اکرم الکریم است.چون گناه کسی عفو کند دیگر آن را به آن گناه عذاب نکند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸۸۵ میلادی = ۱۳۰۲ق؛ جا: هندوستان؛ با سرلوح مذهب؛ ۲۷گ، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۳۲]

● **منهاج الملة فی تعیین الوقت و القبلة** / فقه / عربی

minhāj-ul milla fī ta‘yīn-il waqt wa-l qibla

علیاری، علی بن عبدالله، ۱۲۳۴ - ۱۳۲۷ قمری

‘alīyārī, ‘alī ebn-e ‘abd-ol-lāh (1819 - 1909)

وابسته به: الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)

تاریخ تألیف: هفته اول ربیع القانی ۱۳۰۳ق

بحث مفصلی است درباره قبله و وقت، مخصوصاً از نظر هیئت که مؤلف خواسته خوانندگان از کتاب‌های دیگر مستغنی باشند، این کتاب به‌عنوان شرح بر بخش قبله و وقت «شرح لمعة» به‌جهت میرزا حسن (شاید فرزندش میرزا محمد حسن علیاری) تألیف شده است. ضمن بیان هر موضوع قطعه‌ای از منظومه‌ای که در قبله نظم شده می‌آورد و معلوم نشد که از کیست. این کتاب مشتمل بر یک «مقدمه» و چهار «رکن» و یک «خاتمه»است:المقدمة فی المبادی و الدوائر و العرض و الطول و فضل الصلاة؛ رکن ۱. معرفة الوقت؛ ۲. معرفة القبلة؛ ۳. معرفة جهة البلاد و قدر انحراف القبلة؛ ۴. بیان الصبح و الشفق.

آغاز:الحمدلله الفیاض المنعام و الشکر له علی نعمتی السلامة و الاسلام و أشهد أن لا اله الا الله وحده لا شریک له الملک العلام.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۵۸/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**اذ لم یمکن الرجوع کما ینبغی الی ملاحظة هذه الرسالة لاجل العجالة ...

خط: نستعلیق، کا: عبدالله موسوی اشتهاردی، تا: ۹ محرم۱۳۵۴ق؛ ۲۱۴گ (۱۴۸پ-۳۶۱ر)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۸-۲۷۸]

● **منهاج الملوک و مصباح اهل السلوک** / عرفان و تصوف / فارسی

menhāj-ol molūk va mesbāh-o ahl-es solūk

محمد حسین بن آقا باقر، - ۱۳۳۶ قمری

mohammad hoseyn ebn-e āqā bāqer(- 1918)

نام مؤلف و نام کتاب در دیباچه دیده می‌شود، در سلوک و عرفان است در سه «عین»: ۱. در اطوار شرع مبین و دین متین در هفت «نهر»؛ ۲. در اسرار طریقت در شش «نهر»؛ ۳. در لوامع انوار حقیقت در سه «نهر». هر یکی از «نهر»ها چند «رشحه» است.

آغاز:هو حسبی. بسمله حمد بیقیاس خداوندی را سزا است که

آیینه دل عشاق را از زنگ غیر بپرداخت و دل دوستان را از صهبای طهور مخمور ساخت.

[فهرستواره منزوی ۹۹۹/۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۵۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**از ملکوت اعلی بمستان دل این حقیر بی بضاعت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ دو برگ نخستین فهرست کتاب است و گویا از خود مؤلف باشد، آغاز دیباچه این فهرست ناقص است، محشی برخی از آنها نشان «منه» هست؛ مهر: ناظم الملک مورخ ۱۳۴۱؛ ۷۷گ، ۱۶سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۸-۱۱۳]

←منهاج المناهج > یوحنائیه

←منهاج المناهج > حدیث الجمجمة عن عیسی بن مریم (ع)

←منهاج المؤمنین > حاصل الترجمان

←منهاج المؤمنین > اعتقادات (ترجمه)

● **منهاج المؤمنین** / دعا / فارسی

menhāj-ol mo’menīn

حسینی ازغدی، ابوتراب بن ابوالحسن، ق۱۰ قمری

hoseynī azqadī, abū-torāb ebn-e ab-ol-hasan(- 16c)

وابسته به: الاعتقادات = العقائد؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱-۳۸۱ق)

تاریخ تألیف: رمضان ۹۹۲ق

در دعاها و اعمال شبانه روز و ایام هفته و ماه و سال و تعقیبات نمازها، به نقل از کتاب‌های معتبر که با اسم صریح و رمز خاص از آنها نقل می‌کند، و دارای یک «مقدمه» و دوازده «باب» و یک «خاتمه» می‌باشد و هر کدام دارای چند فصل: مقدمه: در ترغیب بر دعا و شرایط آن؛ باب ۱. فضیلت دعا و تعقیبات نمازها، دارای هشت فصل؛ ۲.اعمال شبانه روز، دارای چهار فصل؛ ۳. اعمال ماه‌ها، دارای چهارده فصل؛ ۴. در قضای حاجات، دارای چهار فصل؛ ۵. در دفع شداید، دارای سه فصل؛ ۶. در آداب اکل و شرب، دارای بیست و یک فصل؛ ۷. در آداب زواج، دارای بیست و پنج فصل؛ ۸. در آداب سفر، دارای نه فصل؛ ۹. در دیدن حکام و سلاطین، دارای سه فصل؛ ۱۰. در احراز و تعویذات، دارای پنج فصل؛ ۱۱. در فواید متفرقه، دارای پنج فصل؛ ۱۲. در آداب مریض، دارای یازده فصل؛ خاتمه: در اعتقادات فرقه ناجیه، که ترجمه اعتقادات صدوق است.

آغاز:الحمدلله الواحد الاحد الفرد الصمد ... أما بعد چون بمؤدای و اذا سألک عبادی عنی فانی قریب اشتغال بدعوات

[فهرستواره منزوی ۹۹۹/۸ و ۵۶۶/۹]

۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۰۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**اتمام یافت کتاب اعتقادات

خط: نستعلیق، کا: روح الامین بن محمد اشتهاردی، تا: ۱۲۴۹ق؛ ۲۲۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۱۰۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۱۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**علی زین العابدین بعد از آن پسر امام زین العابدین ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح؛ جلد: مقوایی، ۴۴۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۱۴-۱۷]

● **منهاج المؤمنین** / کلام و اعتقادات / فارسی

menhāj-ol mo’menīn

محمود بن میرزا علی، ق۱۱ قمری

mahmūd ebn-e mīrzā ‘alī(- 17c)

در اثبات مذهب امامیه و رد مخالفان در «مقدمه» و هفت «فصل» و «خاتمه».

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی ارسل الانبیاء الی الانام ونصب لهم الاوصیاء ... اما بعد چنین گوید اقل عبادالله الغنی محمود بن میرزا علی که این مختصریست موسوم به منهاج المومنین ...

انجام:در حق شیوخ با ابطال آن تفصیل در کتاب معراج العارفین ذکر کرده ایم، الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی صفوة المرسلین محمد و عترته الطاهرین

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۳۰/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: درویش مصطفی استنبولی، تا: ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن، ۵۸گ (۴۹ر-۱۰۶ر)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۵-۴۲۷]

● **منهاج المؤمنیه در اصول دین یقینیه** / کلام و اعتقادات / فارسی

menhāj-ol mo’menīya dar osūl-e dīn-e yaqīnīya

گلپایگانی، ابوالقاسم بن محمد، - ۱۰۹۲ قمری

golpāygānī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad(- 1681)

اهدا به: شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷-۱۱۰۵ق)

به درخواست: حاج محمد گلپایگانی

رساله مفصلی است در یک «مقدمه» و پنج «باب» و یک «کلمه»: باب ۱. توحید و اثبات آن؛ ۲. عدل؛ ۳. اثبات نبوت؛ ۴. اثبات امامت؛ ۵. معاد.

[فهرستواره منزوی ۱۰۱/۹ (با عنوان «اصول دین»)]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۷۲/۱-۱۲/۱۶۲

آغاز:الغر المحجلین علی بن ابی طالب بن عبد المطلب بن هاشم

صلوات الله وسلامه علیهم اجمعین الی یوم الدین اما بعد چنین گوید مؤلف این رساله ومحرر این مقاله ابوالقاسم ... که اجماع کرده‌اند؛ **انجام:**از حضرت رسول مروی است که باولیائهم اتولا ومن اعدائهم اتبرؤ فی الدنیا والاخرة پس این رساله احول دین است وبی این طاعت قبول نشود به درگاه واین جمله قانون مذهب است که درحق امام جعفر علیه السلام است.

خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۲۸گ، ۱۲-۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۶۶۶]

● **منهاج النجات** / کلام و اعتقادات / فارسی

menhāj-on najāt

سالار سبزواری، حسن بن محمد، ق۹ قمری

sālār-e sabzevārī, hasan ebn-e mohammad(- 15c)

تاریخ تألیف: جمعه ۱۹ شعبان ۸۵۹ق

در اصول و فروع دین؛ مشتمل بر چهار «باب»: ۱.بیان اصول دین؛ ۲. بیان نمازهای فریضه مشتمل بر مقدمه و پنج فصل؛ ۳. بیان روزه مشتمل بر مقدمه و چهار فصل؛ ۴. بیان زکات و خمس مرتب بر دو بحث.

آغاز:بسمله. الحمدلله علی ما هدانا سواء الطریق، و ارشدنا الی ... اما بعد، چنین گوید اضعف عبادالله الباری حسن بن محمد السالار السبزواری ...

انجام:برای آنکه واجب است تقرب به خدا، و الله الموفق للطاعات ... و اتفق الفراغ من تألیف ... اللهم اجعله فخراً لنا یوم الدین و انفع به عبادک المؤمنین ...

[الذریعه ۱۷۸/۲۳؛ نسخه‌های منزوی ۹۹۷/۱؛ مشترک پاکستان ۱۱۹۴/۲؛ فهرستواره منزوی ۵۶۶/۹]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۶۳

آغاز: ... یا باشند و عادتشان مختلف باشد از ماهی هفت روز حیض گیرد؛ **انجام:**برابر

شامل مقدمه دوم از باب دوم تا انتهای نسخه؛ خط: نستعلیق، کا: ملک حسین بن نظام الملک، تا: ۹۵۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۵۷گ (۲۲پ-۷۸)، ۱۴سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [رایانه]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: غره ربیع الثانی ۱۰۵۱ق؛ ۵۳گ (۴پ-۵۶ر)[ف: ۱-۲۵۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۳۴/۱۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**ببهشتش برند

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲گ (۲۳۰ر-۲۳۱ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۳۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۶۵۳

آغاز: وجودش محال و ممکن الوجود آنکه وجود و عدمش بذات آن یکسان؛ **انجام:**و اگر او را وارثی نباشد از آن امام است و اگر پدر فرزند خود ...

نسخه دارای چهار باب است، باب اول: در اصول دین، در پنج فصل، مابقی سایر ابواب فقه تا فصل سیزدهم در بیان عاقله می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: زید بن شیخ حسین جزائری، تا: قرن ۱۳، جا: بندر دابول؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۴۳]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۳۴

آغاز:که چون بر دانستن اصول دین که توحید و عدل ونبوت و امامت و معاد است طریق استدلال بر جمیع مکلفان واجب؛ **انجام:** و آنچه حصه امام باشد نگاه دارند و همچنین تا که بامام.

تذکر: در فهرست نا معلوم است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، ۸۵گ، ۱۵سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۴-۱۴۰۷]

● **منهاج النجاة** / فقه / عربی

minhāj-un najāt

حویزی، علی بن خلف،- ۱۰۸۸ قمری

hovayzī, ʻalī ebn-e xalaf(- 1678)

سؤالات فقهی میرزا محمد شفیع را که استادش داده با تعبیر «ادام الله فیضه» که دال بر حیات اوست.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۴۸/۳

آغاز:الحمدلله [الذی] الهمنا کلمة التقوی، وفقنا للتمسک بالسبب الاقوی ...

فقط احادیث طهارت و اوائل صلاة را داراست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۷ق؛ محشی، با نشانی بلاغ؛ جلد: تیماج، ۷گ (۲۳۱پ-۲۳۷ر)، اندازه: ۱۴/۳×۱۹/۵سم [ف: ۴۱-۱۹۶]

● **منهاج النجاة = شرح حدیث طلب العلم** / کلام و اعتقادات، شرح حدیث / عربی

menhāj-un najāt = š. hadīs-i ṭalab-ul ʻilm

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)

تاریخ تألیف: ۱۰۴۲ق (= انتهاء منهاج النجاة)

در شرح و بیان حدیث طلب العلم فریضة علی کل مسلم و مسلمه و این که کدام علم موجب نجات در آخرت می‌باشد، در بیان اصول عقاید و اخلاق (از اعمال و طاعات جوارحی و طاعات و معاصی قلبی). مشتمل بر یک «مقدمه» و دو «مقصد» و

هر یک در پنج «باب» و هر باب در چند «هدایة» است: مقدمه: در بیان این که پیغمبر و اهل بیت او بهترین راهنمایان اند و معنی تقوی و ایمان؛ مقصد ۱.اعتقادات و این قسمت مشتمل بر ابواب توحید و عدل و نبوت و امامت و معاد که هریک در ضمن چند هدایه اند می‌باشد؛ مقصد ۲. در اعمال و در این مقصد مستحبات نماز و روزه و سائر اعمال و حقوق اخوان و بیان گناهان کبیره و آداب معاشرت و غیر اینها. کلیه مطالب هر دو مقصد یا عین عبارات اخبار و روایات و یا مضامین آنها می‌باشد.

آغاز:الحمدلله الذی هدانا للدین القویم و النهج المستقیم و الصلوة علی من بعثه بالملة البیضاء و الحنفیة السهلة السمحاء و علی آله هداة الناس ...

انجام:و ایاک ثم ایاک ان تکون من الفریق الثالث فتهلک هلاکا لایرجی فلاحک و لاینتظر صلاحک انتهی کلامه اعلی الله مقامه

چاپ: مشار عربی، ص۹۲۸، تهران، سنگی، ۱۳۱۴ق، رحلی، ۲۹ص؛ تهران، بی ناشر، ۱۳۰۳ق، ۳۴ص(۲۷۵-۳۰۸)؛ [تهران]، سنگی، ۱۳۱۱، وزیری، ۵۱ص(صص ۱-۵۱)

[فهرست خود نوشت فیض کاشانی ۲۷۴؛ الذریعة ۱۹۹/۲۳؛ مشارعربی/۹۲۸؛ ریحانة الادب ۳۶۹/۴؛ ایضاح المکنون ۵۸۹/۲؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۳۱/۴؛ فهرستواره منزوی ۹۹۹/۸]

شرح و حواشی:

۱- منهاج النجاة (منتخب)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۱۶/۵

خط: نسخ و نستعلیق، کا: طاهر حسینی انجدانی، تا: جمادی الثانی ۱۰۳۴ق، جا: سلطان آباد؛ جلد: تیماج، ۱۶گ (۳۵۸ر-۳۷۳ر)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۱-۲۲۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره رمضان۱۰۴۴ق؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲» و غیر آن؛ تملک: سید نعمت الله بن عبدالله شوشتری؛ ۷۹گ، ۱۶سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۳۴-۷۳]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، کا: مقصود بن محمد امین بن همایون محمد بن خواجه حیدر علی جرفادقانی، تا: غره رمضان ۱۰۴۴ق، جا: شیراز مدرسه امام قلیخان؛ محشی از مؤلف و دیگران؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: خراسانی، جلد: میشن، ۳۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [رایانه]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۳۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر۱۰۴۴ق؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ ۴۷گ، ۲۴سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۴۱]

۵. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۳۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نصف ربیع الاول۱۰۵۴ق؛ جلد: تیماج، روغنی مذهب، ۵۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف مخ]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۱۱-۳۳/۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، کا: محمد شریف گیلانی، تا: ربیع الثانی۱۰۵۸ق؛ مصحح؛ ۹۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۳۴سم [ف: ۸-۴۶۶۷]

۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۶۲

خط: نسخ، کا: بهرام، تا: ۱۰۶۷ق؛ ۱۰۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۹سم [ف: ۱-۲۸۰]

۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۱۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ رمضان۱۰۶۸ق؛ تملک: محمد بن اسماعیل واعظ در ۱۲۵۷ق؛ اندازه: ۹×۱۶سم [نسخه پژوهی:۲-۲۳۳]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عزالدین آملی، تا: ۱۵ شعبان۱۰۶۹ق، جا: اصفهان؛ مصحح؛ جلد: تیماجمذهب[ف: ۳۲-۳۱۷]

۱۰. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۵۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوانا، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ تملک: عبدالله بن محمدمومن بوده در ۱۲۹۳ به سید علی گلپایگانی انتقال پیدا کرده؛ ۸۵گ، ۱۵سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: -۵۱]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۲

آغاز:و الکف عن المعاصی الواضحة الفاضحة ... فههنا مقصدان ... المقصد الاول

خط: نستعلیق، کا: محمد سنجر بن محمد کاظم، تا: ۱۷ جمادی الثانی ۱۰۷۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی به «منه مد ظله العالی - منه - منه دام ظله - منه مد ظله»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۶۲گ، ۱۸سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳-۶۸۱]

۱۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۸۵

خط: نسخ، کا: سلیمان بن محمد کریجانی، تا: صفر۱۰۷۲ق؛ ۸۹گ، ۱۵ سطر (۵×۹)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۵-۶۸۰]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: صفی الله، تا: چهارشنبه ۱ ربیع الاول۱۰۷۴ق؛ واقف: محمد ایرانی مجرد؛ جلد: تیماج، ۷۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۵/۵×۹/۵سم [ف: ۱۱-۴۰۴]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۹۷

خط: نسخ، کا: عوض بن محمد امین رضوی مشهدی، تا: دوشنبه ۲۵ شعبان۱۰۷۵ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، در پایان کتاب چند سطر است به خط مؤلف مرحوم فیض و ابوالقاسم افصح المتکلمین به تاریخ ۱۳۳۱ این موضوع را تصدیق کرده و یادداشتی از ابوالقاسم جیلانی (ظاهرا همان افصح المتکلمین)؛

مهر: عوض بن محمد امین رضوی مشهدی «حسین منی و انا من حسین» (بیضوی)، «عبده محمد سمیع» (مربع)، «افوض أمری الی الله محمد سمیع» (مربع)؛ جلد: مقوایی، ۱۰۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۷-۸۶]

۱۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۸۳

خط: نسخ، کا: سلطانمحمد بن محمد چریک دماوندی، تا: ۱۰۷۶ق؛ ۱۱۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱-۲۸۰]

۱۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سلطان محمد بن محمد چربک دماوندی، تا: جمعه ۲۲ صفر۱۰۷۶ق؛ جلد: میشن، ۲۲۴ص، ۱۵سطر، اندازه: ۹/۵×۱۸سم [فهرست عراقی: ۱-۴۴۶]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: دماوندی، محمد باقر بن محمد کاظم، تا: جمعه ۶ شوال۱۰۷۷ق، جا: مدرسه فیضیه؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴۴-۱۶]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۴۷

آغاز:من کتاب منهج النجاة لملا محمد حسن الکاشی فی باب طاعات القلب هدایة، اما العقاید فاقل ما یجب اعتقاه علی المکلف هو ما ترجمه قول لا الله الله محمد رسول الله (ص) ثم اذا صدق الرسول فعلیه ان یصدقه فی؛ **انجام:**الصبی اوامراة و کف الغائب عن لسانه فتعلم ذلک و اشباهمه و تعلیمه حرام و التکسب به سحت الاللتوقی و لدفع المبتنی و یجوز حله بالقرآن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۲ص (۲۳۲-۳۳۳)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹-۳۶۸]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۶۳

آغاز:من کتاب منهج النجاة لملا محسن الکاشانی، فی باب طاعات القلب. هدایة. اما العقاید فاقل ما یجب اعتقاده علی المکلف و هو ما ترجمة قول لا اله الا الله محمد؛ **انجام:**و تعلیمه حرام و التکسب به سخت الا للتوقی او لدفع المتنبی و یجوز حله بالقرآن و الاقسام کما فی الحدیث

بخشی از آن است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱گ (۱۷۲ر-۱۷۲پ)، ۲۵سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴-۸۲]

۲۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۴۲

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق؛ مصحح، دارای بلاغ، محشی با امضای «منه دام فیضه»؛ تملک: محمد حسین بن محمد محسن - تابع - مورخ ۱۱۳۷ق، سید احمد عقیلی هاشمی قرشی؛ مهر: «نایب الایاله» (بادامی)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۹۹گ، ۱۷ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲-۷۵۵]

۲۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۸۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ شوال۱۰۸۳ق؛ ۱۸سطر[ف: ۱-۳۵۵]

۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۷۰-۲۶/۱۵۰

آغاز:ویقولون هدایة العدل ان الله سبحانه لایفعل القبیح لانه عزوجل عالم بقبحه قادر علی ترکه ... هدایة وإذ لایفعل الظلم والقبیح فمایجب علمه عن العباد فهو موضوع عنهم؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی کربلایی، تا: غره جمادی الاول۱۰۸۴ق، جا: مدرسه معصومه؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۰۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۸-۴۶۶۸]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۱۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نور بن آقا محمد علی، تا: ۱۳ جمادی الثانی۱۰۸۴ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده با نشان «بلغ مقابلة بعونه»؛ ۷۴گ (۱-۷۴)، ۱۵سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۳۴-۲۸۸]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۲۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ضیاءالدین بن عبدالحسین سبزواری، تا: ۱۰۸۵ق؛ ۱۵ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۰-۵۹۰]

۲۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۱۱

خط: نسخ، کا: قاضی اسماعیل بن شیخ علی، تا: شنبه ۶ ذیقعده۱۰۸۵ق؛ مصحح؛ اندازه: ۱۲×۱۹سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۳۲]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: علیرضا بن اسماعیل سمنانی، تا: جمادی الاول۱۰۸۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۱۱۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۴۱]

۲۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد قلی جاپلقی، تا: ربیع الاول۱۰۹۱ق؛ محشی به لفظ «منه» و «سید علی»؛ تملک: فرهاد بن ولیعهد در ۲۸ذیحجه ۱۲۸۱ با مهر «معتمد الدولة» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۷۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۶۳۱]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۳۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**الجاهل علی الرغبه فی الدنیا الا باستجراء العلما فقد صار

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۵ق؛ جلد: تیماج[الفبائی: -۶۷۵]

۲۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۴

خط: نسخ، کا: میرزا محمد جیلانی، تا: یک‌شنبه ۱۸ رمضان۱۰۹۶ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: میر معصوم بن نعمت الله تولمی؛ واقف: میر نعمت الله بن معصوم حسینی تولمی؛ جلد: تیماج، ۵۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱-۱۴۳]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۹

همان نسخه بالا[نشریه: ۱۱-۹۱۹]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۲۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۹ رمضان۱۰۹۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۳۶گ، ۱۱سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳-۳۱۰۶]

۳۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۰۴/۴

آغاز:بسمله، لما كان المقصد الاول (كذا) من كتاب المنهاج النجاة اهم و ادق و الطف قد كتبه على هذه الحواشى بخط منحوس ... فانا اقول المقصد الاول للاعتقادات باب التوحيد؛ **انجام:**و انما خلقت الجنة لاهل الايمان و خلقت النار لاهل الكفر كذا عن الصادق عليه السلام ... و لم اتلوها بباقى مقاصده (كذا) فى العبادات و الطاعات لكثرة و رودها فى الكتب المبسوطة ...

تنها شامل مقصد اول می‌باشد و به گفته کاتب: «ابو تراب کون آبادی به دلیل اهمیت آن و بودن مقصد دوم در سایر کتب مبسوط نیازی به ذکر آن نیست لذا با خط زشت و نازیبای خود آن را در این حواشی نقل نمودم»؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ واقف: غیاثی، بهمن ۱۳۳۷ [ف: ۵-۲۹۳]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۶۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ خود منهاج النجاة فیض کاشانی شامل دو یا سه نسخه ناقص بوده که به هم چسبیده و تشکیل یک نسخه کامل را داده است؛ محشی بسیار که یکی از مهم‌ترین آنها از شخصی است به نام «باقر» که از خود به عنوان «لمحرره باقر» یاد می‌کند، همین شخص در برگ اول (عنوان) ابیاتی از سروده‌های خودش آورده، در دو برگ نخست قبل از شروع متن متفرقاتی از جمله ابیاتی به زبان فارسی از این سرایندگان به خطوط مختلف آمده: آقا طالب آملی، مولوی جلال الدین رومی، سعدی شیرازی، لمحرره باقر (که نقل شد)، مولانا سحابی، آخوند ابو نصر، صحبتی، آخوند ملا لاادری، حکیم شفایی، حسن بیک رفیع، حسن خان، بابا فغانی و بابا افضل؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۳سم [ف:۲۷/۱-۱۰۹]

۳۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۷۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد سعید، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۸۹گ (۱پ-۸۹پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۴]

۳۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۷۸

خط: نسخ، کا: پسر صدرالشیرازی، تا: قرن ۱۱؛ با تاریخ مقابله که در غره جمادی الثانی ۱۱۲۱ بوده، محشی با رمز «مد ظله»، مجمع البحرین ...؛ مهر: «ابراهیم ۱۱۹۶» (بیضی)؛ تملک: محمد ابراهیم قزوینی، محمد محسن بن محمد ابراهیم با مهر «ان الله یحب المحسنین»، محمد تقی بن حاجی عبدالغفور با مهر «عبده محمد تقی»؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۱۵ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲-۱۸۷]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۳۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ گویا از روی نسخه علم الهدی فرزند فیض کاشانی که در اصفهان به تاریخ نوزدهم شوال ۱۰۷۵ نوشته بود، مصحح، با نشانی بلاغ؛ تملک: بهاء بن محمد به تاریخ ۱۱۶۰ با مهر «اللهم صل علی محمد و آل محمد» (بیضی)، ابوالقاسم بن سید مهدی بن سید محمد باقر به تاریخ ۹ ربیع الاول ۱۳۳۳؛ مهر: «عبده رضا الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۵-۲۱۸]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۳۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۴۲]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۱/۱

همان نسخه بالا[اهدائی ف: -۲۶۶]

۳۷. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۴۰

آغاز:برابر؛ **انجام:** و يجب على المتخلى ستر العورة و انحرافه

پنج برگ اول کتاب است؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۲سطر[ف: -۳۰۶]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۳۰/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی، مقابله شده با عبارت «بلغ المقابلة إلى هنا بحمدالله سبحانه برگ ۹۹»؛ ۵۰گ (۵۰-۹۹)، ۲۱-۲۲سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۳۴-۷۹]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۳۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۸۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۴۲]

۴۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۷۲

کا: زکی الدین، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ق، برای مولانا محمد صادق پسر عبدالکریم [نشریه: ۷-۳۰۲]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۶-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد قاسم حسینی فرزند میر محمد زمان سبزواری، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵۴گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۴-۳۸۹]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۶ ط

همان نسخه بالا[مختصر ف: -۸۹۵]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۲؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۵۴ص (۷-۱۶۰)، ۱۸-۲۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۳/۴۰-۲۲۲]

۴۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۷۳/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۰گ (۲پ-۲۱ر)،

۲۹ سطر (۱۱/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵-۶۸۰]

۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۸-۵/۱۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۸۷گ، ۱۴-۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۸-۴۶۶۷]

۴۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۷۶/۳-۳۹/۲۵۶

آغاز:ما وصفناه من کرم الله وقدرته صدقا وعدلا و حقا وکذلک یضحک علیه ارباب البصایر فی الدین اذا طلبت المغفرة بغیر سعی لها ... باب طاعات القلب هدایة طاعات القلب هی صفاته الحمیدة واخلاقه الحسنة؛ **انجام:**هدایة فاذا تطهرت فتطیب فان رکعتین تصلیها متعطرا افضل من سبعین رکعة ... و تقول عند خروجک من بیتک بسم الله الذی خلقنی فهو یهدین والذی هو یطعمنی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۲۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۶۶۸]

۴۶. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۸۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالکریم بن حسنعلی، تا: ۱۱۰۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۸۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف مخ: -۲۳۰]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۷۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: کاتب، محمد رضی، تا: ۱۱۰۶ق؛ جلد: مقوا، ۱۱۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۱-۴۰۵]

۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۴۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۱۱۰۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۹۴گ (۱۵پ-۱۰۸پ)، ۱۵سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۸-۲۱۸]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۶۲/۱

آغاز:برابر ۱۱۲۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ رمضان۱۱۲۱ق، جا: دامغان؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۱-۳۲۶]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالواسع بن حاجی محمد حسین مهماندوستی، تا: ۱۱۲۱ق؛ مصحح؛ تملک: عبدالله دامغانی؛ ۱۷۱ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲/۴۷-۲۵]

۵۱. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد زمان، تا: ۱۱ جمادی الثانی۱۱۲۳ق؛ مصحح، با علامت مقابله؛ جلد: مقوا، ۱۰۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: -۲۶۱]

۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۳۹/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسدالله الحسینی بن ابی المعالی، تا: ۱۱۲۸ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج، ۱۰۶ص (۴۹-۱۵۵)، ۲۰سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۹-۴۶۶]

۵۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۶۰/۱

خط: نسخ، کا: حیدر حسینی شنب غازانی، تا: ۱۱۳۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰۴گ، ۱۶ سطر (۸/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۵-۶۸۰]

۵۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۹۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۳۰ق؛ مهر: «لااله الا الله الملک الحق المبین محمدعلی۱۱۳۰» (مربع)؛ جلد: چرم، ۸۹گ (۱پ-۸۹پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [مؤید: ۱-۴۰۵]

۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۱۳۱ق؛ مصحح، محشی؛ ۱۷۴ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۳/۴۰-۶۰]

۵۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۲۵۶/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد هادی، تا: شنبه ۱۲ جمادی الثانی۱۱۳۴ق؛ قطع: ربعی[رشت و همدان: ف: -۱۴۸۶]

۵۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، کا: ملا محمد شهیر به دوار، تا: ۹ذیحجه ۱۱۴۰ق، به درخواست محمد تقی؛ واقف: آقا فاضل فرزند شیخ علی اکبر جلوخانی قزوینی، ۱۳۶۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۳۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۲-۴۱۳]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۴۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: ابوعلی عبدالله بن صدرالدین محمد بن ابراهیم، تا: ۱۱۴۱ق؛ واقف: محمد علی صفوت، مرداد ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج، ۱۶۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱۱-۴۰۵]

۵۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۱۳

خط: نسخ، کا: عبدالرضا بن شیخ علی، تا: صفر۱۱۴۲ق؛ اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۳۲]

۶۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۴۳/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۵۱ق؛ قطع: ربعی[رشت و همدان: ف:۱۴۱۰]

۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۶۸۲

آغاز:کتبها بالتماس بعض الاخوان نفعه الله به سایر اهل الایمان اعلم ان خیرهاد الی الله عزوجل؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه۱۷ رمضان۱۱۵۸ق؛ فاقد خطبه است؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۹۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۴۲]

۶۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۹۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان۱۱۶۷ق؛ مصحح؛ تملک: محمد حسین بن حاجی جعفر به تاریخ ۱۲۳۰، ملا علی به تاریخ ۱۱۹۹؛

مهر: «عبده الراجی محمد حسن» (بیضی)، «احتشام الملک» (بیضی)؛ ۱۵۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۴-۳۲۷]

۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۴۸

آغاز:بهمالن یضل و لن یزل؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۶۸ق[الفبائی: -۵۶۵]

۶۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۸

آغاز:یزل و یضل و من جعلهما أمامه قاداه الی الجنة و من جعلهما خلفه ساقاه الی النار؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۱۱۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ مهر: «یا محمد» (بیضوی)؛ واقف: ملا کلبعلی تبریزی؛ جلد: تیماج، ۹۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲-۲۹۳]

۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۲ ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید ابوالقاسم بن سید حسین موسوی خوانساری، تا: ۲۸ صفر۱۱۸۳ق؛ با یادداشتی به قلم مرحوم آقا سید محمد هاشم بن زین العابدین چهار سوقی اصفهانی مورخ ۱۲۸۵ق با مهر: «محمد هاشم بن زین العابدین الموسوی»؛ جلد: تیماج، ۵۹گ، ۱۷سطر، قطع: رقعی[ف: ۲/۲۴-۱۸۷]

۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۲۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**تمت الکتاب فی یوم الاحد رابع عشرین شهر جمادی الاخری ۱۱۸۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۸۸ق؛ جلد: گالینگور[رایانه]

۶۷. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه:۹۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی اصغر بن درویش محمد چیت ساز، تا: ۲۶ ربیع الاول۱۱۸۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۶۱گ (۲پ-۶۲پ)، ۱۵-۲۰سطر [ف: -۱۱۱]

۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰

آغاز:برابر

شامل دو مقصد و ده باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۳ق؛ ۶۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۲-۹]

۶۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۸۴/۱

خط: نسخ، کا: وهاب حسینی، تا: ۱۱۹۸ق؛ از روی نسخه ۱۱۵۲ نوشته شده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰۳گ (۱پ-۱۰۳پ)، ۱۵ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۵-۶۸۰]

۷۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۵۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مقابله شده؛ تملک: فرهاد میرزا؛ ۱۲۹گ، ۱۱ سطر (۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۵-۶۸۰]

۷۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۶۰-۲۱/۱۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۹۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۸-۴۶۶۷]

۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۰۰/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: گالینگور، ۴۵گ (۱۵۷پ-۲۰۱پ)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۳/۲-۱۹۳]

۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۵۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۳؛ واقف: حسین کی استوان؛ جلد: تیماج، ۷۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۴۰۶]

۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۱۳۲

آغاز:برابر؛ **انجام:** فضلا عن قریتک او بلدتک.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۳؛ ناقص است؛ جلد: تیماج، ۸۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۱-۴۰۶]

۷۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۰۶۱-۲۰/۱۸۱

آغاز:هدایة ان الله جل وعزلم یفرغعن الامر کما زعمه الیهود بل هو کل یوم فی شأن؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۸-۴۶۶۸]

۷۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۱۰/۱

خط: نسخ، کا: اردکانی، ابن ابوالحسن، تا: ۱۲۰۷ق؛ اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۰۹]

۷۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد مقیم موسوی، تا: ۱۲۱۱ق؛ تملک: احمد بن حسین حسینی؛ جلد: تیماج، ۱۵۷گ، ۱۸ سطر (۶×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۵-۲۷۳]

۷۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۳۸/۶

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن محمد تقی، تا: جمعه ۱۵ جمادی الاول۱۲۱۶ق؛ جلد: تیماج، ۸۱گ (۹۰ر-۱۷۰پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۴-۳۵]

۷۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۸۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن ملا بنیاد علی مراغی، تا: ۲۷ صفر۱۲۱۶ق؛ مصحح، با نشانه بلاغ؛ جلد: مقوا، ۹۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۲-۵۴۸]

۸۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۰۷۱/۱-۲۰/۱۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۹گ، ۱۳سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۸-۴۶۶۷]

۸۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۵۵/۱۲

خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن کریم قمی کهکی، تا: ۱۲۲۱ق، جا: شیراز[نشریه: ۷-۱۳۴]

۸۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۳۳/۲-۵۷/۱۰۳

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: زلفعلی بن امامقلی، تا: ۱۲۲۵ق؛ ۶۸ص (۵۲-۱۱۹)،

۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۶۷]

۸۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۴۴

خط: نستعلیق، کا: عبدالکریم بن مرشد، تا: عید غدیر۱۲۳۲ق؛ مهر: «... کریم» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۴۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [مؤید: ۳-۳۵۸]

۸۴. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۱/۵

خط: نسخ، کا: میر سید محمد بن میر محمد هادی بن میر مؤمن بن میر محسن بن میر شریف بن میر نورالله بن سید محمدشاه حسینی مرعشی شوشتری، تا: ۱۷ جمادی الثانی۱۲۴۳ق؛ مصحح، محشی با علایم «صحاح، مصباح، صراح، دستور، ص»؛ جلد: تیماج، ۶۲گ (۲۱۷ر-۲۷۸ر)، ۲۳سطر [ف: -۲۶۱]

۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۵۴

جنگ؛ بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۰×۱۴/۳سم [رایانه]

۸۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۷۱/۲

خط: نستعلیق، کا: تنکابنی، ابوالحسن بن محمد هادی، تا: ۱۲۴۹ق؛ ۱۷سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶-۲۷۲]

۸۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۴۹/۶

خط: نستعلیق، کا: مازندرانی، محمد طاهر بن محمد صالح، تا: سه‌شنبه ۱۲ محرم۱۲۵۲ق، جا: سمنان؛ ۲۵گ (۱۰۸پ-۱۳۲ر)، ۳۰سطر (۱۰×۲۰/۵)، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۱۰-۱۸۳۲]

۸۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۸۹/۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ جلد: میشن، ۱۶۸ص (۶۷-۲۳۴)، ۱۴سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۹-۳۹۹]

۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۵۷۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و لاحول و لاقوة الا بالله و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ جلد: مقوا، قطع: رقعی[رایانه]

۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۵۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خفی، کا: کاشانی، علی بن مهدی، تا: ۱۲۶۱ق[رایانه]

۹۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۹۹/۲

خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن ملاعلی ونری لنجانی، تا: ۷ رجب۱۲۶۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۹گ (۱۰۹پ-۱۵۷پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۳۷۱]

۹۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۱۸/۳

از باب المعاصی تا پایان؛ خط: نستعلیق، کا: کوکدی جرفادقانی، محمد تقی بن محمد رضا، تا: یک‌شنبه ۲۰/ ۲/ ۱۲۶۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۱گ (۶۵پ-۹۵ر)، ۱۵سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۱۵۲]

۹۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۳۷

خط: شکسته، نستعلیق، کا: میرزا محمد فراهانی، تا: ذیحجه۱۲۷۴ق؛ ۲۳ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۷۳۱]

۹۴. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۱۳۲

خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: میرزا محمد فراهانی، تا: ذیحجه۱۲۷۶ق؛ قطع: ربعی[نشریه: ۵-۶۰۹]

۹۵. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۵۶/۳

آغاز و انجام: برابر

کا: عبدالله بن اسمعیل، تا: ذیقعده۱۲۷۸ق؛ ۳۳گ (۴۰پ-۷۲ر)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: -۲۴۹]

۹۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۹۶/۲

خط: نستعلیق ریز، کا: میر سید حسین ابن مهدی احوال تهرانی، تا: دهه اول ربیع الثانی۱۲۸۰ق، جا: تهران مدرسه صدر پهلوی مسجد سلطانی؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۶سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۱۶-۱۳۷]

۹۷. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه:۵۴/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**الی ههنا کلام المصنف عامله الله تعالی بفضله و کرمه و لطفه

خط: نستعلیق، کا: محمد اسماعیل تهرانی، تا: ۱ رمضان۱۲۸۳ق؛ اهدایی: شریعتمدار ساوجی؛ جلد: تیماج، ۷۲گ (۱پ-۷۲ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۴۸۵]

۹۸. گلپایگان؛ مسجد جامع گلپایگان؛ شماره نسخه:۴/۱

خط: نسخ، کا: محمد جواد بن آقا رضا گلپایگانی، تا: غره ربیع الثانی۱۳۰۲ق؛ ۳۴گ (۱پ-۳۴پ)، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۸۷]

۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۴۰/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و لوالدیهم بحق محمد و آله الطیبین الطاهرین

کا: محمد علی، تا: ۱۰ شوال۱۳۰۳ق؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۱-۳۶۸]

۱۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی ابن حسنعلی دهقی، تا: ۱۳۰۶ق؛ مصحح؛ جلد: گالینگور، ۵۴گ، ۱۶و۱۸ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۶-۲۴۷]

۱۰۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۵۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمدحسن بن ملا غلام حسین کرمانی، تا: ۱۰ محرم۱۳۱۳ق؛ جلد: تیماج، مذهب، ۱۲۸گ (۱پ-۱۲۸ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۰]

۱۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۳۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**ثلث و ثلاثین و مائه بعد الف و الحمدلله اولا و آخرا

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۳۳ق؛ جلد: تیماج[رایانه]

۱۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۹۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**الحمدلله اولا و آخرا سنه ۱۳۴۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۴۲ق؛ جلد: تیماج[رایانه]

۱۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۸۱۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و هو تاریخ اتمام تصنیفه

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج[رایانه]

۱۰۵. کاشان؛ علامه فیض؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا[میراث اسلامی: ۵-۶۲۰]

۱۰۶. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۸۲/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و یتوصل باستفادة العلم بها الی الملك.

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲گ (۱۰۳پ-۱۳۴پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف:۱۳۱]

۱۰۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با امضای «منه دام ظله، عفی عنه»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماجمذهب، ۸۳گ، ۱۷سطر (۶/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳/۳×۲۱/۳سم [ف: ۱۸-۳۷]

۱۰۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۲۳۵

آغاز وانجام:برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ خریداری از محمودی ۱۳۸۳/۱۰/۲۸؛ جلد: تیماج، مجدول، ۵۱گ (۱پ-۵۱پ)، ۱۹سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [رایانه]

۱۰۹. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۲۶/۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: چرم، ۴۶گ (۳۶پ-۸۱پ)، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [مؤید: ۲-۲۶۷]

۱۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۵۰

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ اوراقی از ابتداء و اواسط واواخر آن افتاده بوده و درسنه ۱۲۸۰ محمد هادی آنها را نوشته؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۸۱ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱-۳۳۱]

۱۱۱. مراغه؛ مسجد شیخ بابا؛ شماره نسخه:۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**هذا حکم من یظهر لك الصداقة فکیف من یجاهرك بالعداوة احذرعروك مرة و احذر صدیقك الف مرة ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۶۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف مخ]

۱۱۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۵۱/۸

آغاز:علی ا لتوکل فی امر الرزق لامحالة انشاء الله التأیید هدایة التفویض انما یکون فی مراد لاتعلم یقیناً ان لك فیه صلاحاً وفساداً ... هدایة الرضا ترك السخط قال الله تعالی رضی الله عنهم ورضوا عنه؛ **انجام:**هدایة الوظیفة الثانیة مراعاة حقوق الصحبة فمهما انعقدت الشرکة وانتظمت بینك وبین شریکك الصحبة فعلیك حقوق ... قال النبی ص مثل الاخوین مثل الیدین تغسل احدیهما الاخری

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف مخ: ۲-۵۴۹]

۱۱۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۴۳/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و احذر ان تکون من الفریق الثانی

خط: نسخ روشن، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام (از آخر آن فقط چند سطری ساقط شده)؛ جلد: میشن، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [فهرست عراقی: ۱-۴۴۷]

۱۱۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۴۸

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۱-۲۷۹]

۱۱۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۲۳۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بیاض رقعی[رشت و همدان: ف: -۱۳۶۷]

۱۱۶. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

خط: نسخ، کا: میرزا محمد ارباب قمی، بی‌تا؛ کاتب نگارنده اربعین الحسینیه با حواشی از او با امضای محمد القمی، مقابله شده؛ با دو یادداشت از محمد رضا بن حاجی میرزا نصر الله مستوفی گرکانی یکی مورخ شب جمعه ۱۶ ذیحجه که آقا میرزا محمد همین نسخه را در منزل او می‌نوشت و دیگری مورخ ربیع الثانی ۱۳۰۱ به جهت یادگار؛ ۶۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [صد و شصت نسخه: -۳۸]

۱۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۲/۲ط

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اما الحرمه بان ختنه فی اهله و ولده او نحوه فلا وجه للاستحلال و الاظهار له لانه.

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲۵ص (۶۵-۱۸۹)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳/۲۴-۸۴]

۱۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۰۱/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اغلب حظوظ النفس الأکل و الوقاع و قصد الخیر بهما غیر ممتنع لمن غلب علی قلبه هم الآخرة.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۳گ (۶۲-۹۴)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۵-۲]

۱۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۶۵/۴

آغاز:برابر**انجام:**مکن اندر میان هر دو تو فصل - دل بحق ده اگر دلی داری - چون که از وی رسد تو را یاری.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۵۱ص (۲۳۰-۴۸۰)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۵۳۰]

● منهاج النجاة (منتخب) / فقه / عربی

minhāj-un najāt (mn.)

وابسته به: منهاج النجاة = شرح حدیث طلب العلم؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱ق)

کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:۱۱/۵

خط: شکسته نستعلیق بدخط، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۴×۲۲سم [نشریه: ۱۱-۹۵۳]

● **منهاج النجاة** / دعا / عربی
minhāj-un najāt

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۲۸
آغاز: الله و عترته و اهل بیته
خط: نسخ، کا: حیران یزدی، غلامرضا، تا: ۱۲۶۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۹۲گ، ۱۵سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۴–۱۲۹۰]

● **منهاج النشر** / تجوید / عربی و فارسی
minhāj-un našr

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲/۳ خوئی
خط: نسخ تحریری، کا: شاه رضا حیدر کهنموئی، تا: قرن ۱۰؛ ۲ص (۱۳۰–۱۳۱)[ف: ۷–۲۸۶]

● **منهاج النشر فی القراءات العشر** / قرائت / فارسی
menhāj-on našr fe-l qerā'āt-el 'ašr
مقری، حسین بن عثمان، ق۹ قمری
maqrī, hoseyn ebn-e 'osmān(- 15c)
در قواعد تجوید و قرائت و اختلاف قراء و دیگر مطالبی که مربوط به این فن می‌باشد، در بیست و هشت «باب»:۱. در نزول قرآن و وجوه قراءات؛ ۲. در اسامی قراء عشره و روات آنها؛ ۳. ذکر اتصال اسناد قراءات؛ ۴. بیان تجوید؛ ۵. بیان استعاذه؛ ۶. بیان بسمله؛ ۷. بیان میم جمع؛ ۸. بیان ادغام کبیر؛ ۹. بیان هاء ضمیر؛ ۱۰. بیان مد و قصر؛ ۱۱. بیان دو همزه در یک کلمه؛ ۱۲. بیان دو همزه در دو کلمه؛ ۱۳. بیان همزه مفرده؛ ۱۴. نقل حرکت همزه به ساکنی که پیش از اوست؛ ۱۵. در سکت به ساکنی که پیش از همزه است؛ ۱۶. وقف حمزه و هشام بر همز؛ ۱۷. بیان ادغام صغیر؛ ۱۸. احکام نون ساکنه و تنوین؛ ۱۹. فتح و اماله بین اللفظین؛ ۲۰. مذهب کسائی در اماله هاء تأنیث؛ ۲۱. تفخیم و ترقیق راءات؛ ۲۲. تغلیظ و ترقیق لامات؛ ۲۳. وقف بر اواخر کلمات؛ ۲۴. وقف بر مرسوم الخط؛ ۲۵. فتح و سکون در یاءات و اضافه؛ ۲۶. اثبات و حذف در یاءات زائده؛ ۲۷. خواندن قراءات به افراد و جمع؛ ۲۸. تکبیر در قرائت ابن کثیر. مؤلف، این کتاب را بر اساس کتاب «النشر فی القرآآت العشر» استادش شمس الدین ابوالخیر محمد بن محمد معروف به ابن جزری (–۸۳۳ق) و در حیات وی نگاشته است. در قسم چهارم از باب چهارم با عبارت «علامه جزری فسح الله مدته» از او یاد کرده است. در آغاز کتاب، چنین آمده:« ... پس محرر این حروف ... حسین بن عثمان ... کثرت وقاحت را سرمایه خود انگاشت و با وجود قلت بضاعتی که در این صناعت داشت عقد عروس کتابی فارسی به طریق نشر در قرآآت عشر را نصب العین خود ساخت ...». در باب سوم که در ذکر اسناد قرآآت است، آورده:«و چون این کتاب به طریق نشر نوشته می‌شود و این فقیر حقیر تاب الله علیه اسناد قرآآت نیز هم از طریق این کتاب می‌آورد و می‌گوید که روایت می‌کنم قرآآت عشر را از علیا حضرت شریعت مآب ... الشیخ شمس الملة والحق والتقوی ... ابی الخیر محمد بن محمد بن محمد بن الجزری اعلی الله الولی شأنه الولی بحق النبی و بعضی به اجازه و بعضی به قرائت قرآن حضرت و بعضی بیشتر به سماع از لسان مبارک جناب او و بعضی بر قرائت غیر بر حضرتش و بعضی اسانید قرآآتش به هر روایتی این است ...».
آغاز: الحمدلله الکریم علی انزال القران العظیم بالسبعةالاحروف تیسرا و تقریبا علی هذه الامة ... پس محرر این حروف و مقرر این کلمات تراب اقدام خویدمی خدام اهل القرآن حسین بن عثمان:کثرت وقاحت را سرمایه خود انگاشت و با وجود قلت بضاعتی که در این صناعت داشت عقد عروس کتابی فارسی به طریق نشر در قرآآت عشر نصب العین خود ساخت ... اگر چه جمال القراء فی زمانه و شیخ الاقراء فی اوانه شمس الملة والدین محمد السمرقندی علیه الرحمه اساس این قواعد را در سبعه نهاده

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۰۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** کفوا احد فی الوصل ف و فی الحالیر ظ ش و فی الوقف نقل او ابدال ف فقال کفا کفوا
خط: نسخ، کا: بهلول بن احمد بن بهلول سروالی، تا: ۱۹ ربیع الاول۸۳۸ق؛ محشی منقول از کتاب «المفید فی التجوید»تألیف محمد حسین کاشانی؛ وقفی مدرسه فاضلخانانتقالی به کتابخانه ۱۳۶۳؛ ۲۱۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲۳–۱۸۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: بهاء الدین عثمان بن عوض بن محمد قاری مشهور به شیرازی، تا: پنج‌شنبه ۸ صفر۸۵۳ق؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۴۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳–۵۱۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۶/۱
آغاز: حفص بنویسد تا آنکس که موافق چنان آیه با ایشان خارج شود و آن شخص که مخالف باشد؛ **انجام:** و آتنا فی الدارین حسنة فانک مجیب الدعوات و غافر الخطیئات
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ (۱ر–۱۹۴ر)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲۶–۱۵۹]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۲۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** قف، الله اکبر، صل، الرحیم، قف، الم نشرح و سه وجه دیگر آنست که احتمال دارد که تکبیر یا از اول ... .
ابواب آن در نسخه‌ها متفاوت است، این نسخه دارای ۲۷ باب است و چند برگ از باب ۲۷ افتادگی دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد علی بن

ابی الحسن حسینی با مهر«افوض امری الی الله الغنی عبده محمد علی الحسینی» (مستطیل)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۵گ، ۱۹سطر (۵/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۸-۶۳۳]

۵. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۲-ر/۲۰۸

آغاز:گوش هوش را بنغماء اصفاء او داشته بل همواره قلب و قالب خود را باو گماشته؛ **انجام:**تمت کتاب منهاج انشر علی ید الاحقر ... ابن عالیجاه ... محمد تقی زارع المذنب الخاطی العاصی محمد ابراهیم غفر الله ذنوبهما و ستر عیوبهما فی عصر یوم الاربعین ۱۲ شهر ذی قعده الحرام من شهور سنه ۱۲۴۸

کا: محمد ابرهیم ابن محمد تقی زارع، تا: ۱۲۴۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۹۱گ، ۱۷سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۱۶سم [ف: ۱-۱۸۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۲۸ خوئی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۲۱۴ص، ۳۲-۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۷-۳۷۹]

۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۱/۳۸۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**و وسیلة لقبول اعمالنا و ستر القبایح افعالنا و موجبا التحسین احوالنا و آتنا فی الدارین حسنه فانک مجیب الدعوات و نما فر الخطیاتانجامه نسخه - تمام شد اصول کتاب منهاح فی القرآآت العشر، امیدوار که کتاب فرش بتوفیق مالک عرش همچو اصول بحصول پیوندد ان شاء الله تعالی

خط: نستعلیق و نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۱۶۵ص، ۱۵سطر[ف: ۱-۳۶۳]

● منهاج الوصول الی علم الاصول / اصول فقه / عربی

minhāj-ul wuṣūl ilā ʻilm-il uṣūl

بیضاوی، عبدالله بن عمر، - ۶۸۵ ؟ قمری

beyzāvī, ʻabd-ol-lāh ebn-e ʻomar(- 1287)

کتاب از متون معتبر اصول فقه اهل سنت است. ابوطالب بن احمد الموسوی. کاتب نسخه شماره ۲۱۱۲۱ آستانقدس (منهاج الوصول) ـ بدون ذکر مأخذ ـ در برگ آخر نسخه نگاشته است:«اعلم ان المصنف اخذ کتابه من الحاصل للفاضل تاج الدین الارموی و الحاصل اخذه مصنفه من المحصول للامام فخرالدین و المحصول استمداده من کتابین لایکاد یخرج عنه غالبا احدهما المستصقی لحجة الاسلام و الثانی المعتمد لابی الحسین البصری حتی رایته ینقل منهما الصفحة او قریبا منها بلفظهما و سببه علی ما قبل انه کان یحفظهما کذا قاله الشارح المصری و کان اسم المصنف عبدالله و لقبه ناصرالدین و کنیته ابوالخیر بن محمد بن علی البیضاوی و بیضا قریة من اعمال شیراز توفی فی سنة خمس و ثمانین و ستمائة فی تبریز و قبره هناک و دخل قبل القضاء تبریز فصادف دخوله مجلس اجلاس بعض الفضلاء فجلس فی صف النعال فاورد المدرس اعتراضات و زعم ان احدا من الحاضرین لایلی جوابها فلما فرغ من التقریر شرع البیضاوی فی الجواب فقال المدرس لا اسمع کلامک حتی اعلم انک فهمت ما قررته فقال البیضاوی اعد کلامک بلفظه ام بمعناه فبهت المدرس فقال اعدها بلفظها فاعادها فین ان فی ترکیب الفاظها لحنا ثم انه اجاب عن تلک الاعتراضات باجوبة شافیة ثم اورد لنفسه اعتراضات و طلب الجواب فلم یدر المدرس فقام الوزیر من المجلس و اجلس البیضاوی مکانه و سئل عنه و طلب البیضاوی القضاء فاعطاه و اکرمه».

کتاب مرتب شده بر یک «مقدمه» و هفت «کتاب» است:المقدمة ففی الاحکام و متعلقاتها، در دو «باب»:۱) فی الحکم (در سه فصل)، ۲) فی ما لابد للحکم منه و هو الحاکم و المحکوم علیه و به (در سه فصل)؛ کتاب ۱.در ادله شرعیه، شامل پنج باب: ۱) اللغات (در نه فصل)، ۲) الاوامر و النواهی (در سه فصل)، ۳) العموم و الخصوص (در سه فصل)، ۴) المجمل و المبین (در سه فصل)، ۵) الناسخ و المنسوخ (در دو فصل)؛ کتاب ۲. السنة، شامل دو باب: ۱) فی افاله (در پنج مسئله)، ۲) فی الاخبار (در سه فصل)؛ کتاب ۳. فی الاجماع، شامل سه باب: ۱) فی بیان کونه حجة (در شش مسئله)، ۲) فی انواع الاجماع (در شش مسئله)، ۳) فی شرایطه (در پنج مسئله)؛ کتاب ۴. القیاس، شامل دو باب: ۱) فی بیان انه حجة (در چهار مسئله)، ۲) فی ارکانه (در دو فصل)؛ کتاب ۵. فی دلالیل اختلف فیها، شامل دو باب: ۱) فی المقبولة منها (در شش مسئله)، ۲) فی المردودة (در دو مسئله)؛ کتاب ۶. التعادل و التراجیح، شامل چهار باب: ۱) فی تعادل الامارتین فی نفس الامر، ۲) فی الاحکام الکلیه للتراجیح (در چهار مسئله)، ۳) فی ترجیح الاخبار (در هفت وجه)، ۴) فی تراجیح الاقیسه (در پنج وجه)؛ کتاب ۷.الاجتهاد و الافتاء، شامل دو باب. (وفادار مرادی)

آغاز:تقدس من تحمد بالعظمة و الجلال و تنزه من تفرد بالقدم و الکمال ... و بعد فان اولی ما تهم به الهمم العوالی

انجام:الثالثة انما یجوز فی الفروع و قد اختلف فی الاصول و لنا فیه نظر و لیکن هذا آخر کلامنا و الله الموفق و الهادی تم.

چاپ: مصر، ۱۳۲۶ق، به همراه مسلم الثبوت بهاری و مختصر ابن حاجب در مطبعه حسینیه مصر (۱۳۲۶ق) چاپ شده؛ مصر، ۱۳۲۶ق؛ مصر، ۱۳۷۰ق؛ مصر، ۱۳۸۹ق؛ سوریه، دمشق، ۱۴۱۰ق

[الذریعة ۱۷۸/۲۳؛ کشف الظنون ۱۸۷۸/۲؛ معجم المطبوعات، سرکیس:۶۱۸/۱؛ دنا ۱۰: ۲۷۸-۲۷۹ (۴۰ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- شرح منهاج الوصول الی علم الاصول؛ حسنی سمرقندی، حسن بن ... بن محمد (- قرن ۷)

۲- معراج الوصول فی شرح منهاج الاصول؛ ایکی، مجدالدین (-۸)

۳- المصباح الوهاج فی شرح المنهاج؛ محمد بن مجتبی (-۸)

۴- شرح منهاج الوصول الی علم الاصول (مختصر)؛ بالاخانه ای، سیف الدین (-۸)

۵- شرح منهاج الوصول الی علم الاصول؛ بالاخانه ای، سیف الدین (-۸)

۶- حاشیة منهاج الوصول؛ ابن جماعه، محمد بن ابراهیم (۶۳۹-۷۳۳)
۷- شرح منهاج الوصول الی علم الاصول؛ عبری، عبیدالله بن محمد (-۷۴۳ق)
۸- السراج الوهاج فی شرح المنهاج؛ جاربردی، احمد بن حسن (-۷۴۶ق)
۹- شرح منهاج الوصول الی علم الاصول؛ اصفهانی، محمود بن عبدالرحمن (۶۷۴-۷۴۹ق)
۱۰- شرح منهاج الوصول الی علم الاصول؛ اسنوی، محمد بن حسن (۶۹۵-۷۶۴ق)
۱۱- نهایة السؤل فی شرح منهاج الاصول الی علم الاصول؛ اسنوی، عبدالرحیم بن حسن (۷۰۴-۷۷۲ق)
۱۲- دلیل الحصول فی شرح منهاج الوصول؛ کازرونی شیرازی، احمد بن ابی بکر (-۹)
۱۳- التذکرة المحتاج الی احادیث المنهاج؛ ابن ملقن، عمر بن علی (۷۲۳-۸۰۴ق)
۱۴- مناهج العقول فی شرح منهاج الوصول؛ ابن جماعه، محمد بن ابی بکر (۷۴۹-۸۱۹ق)
۱۵- شرح منهاج الوصول الی علم الاصول = مختصر تیسیر الوصول الی منهاج الاصول؛ امام الکاملیة، محمد بن محمد (۸۰۸-۸۶۴ق)
۱۶- حاشیة شرح منهاج الوصول الی علم الاصول
۱۷- سراج العقول فی شرح منهاج الوصول الی علم الاصول
۱۸- شرح منهاج الوصول الی علم الاصول (۸ عنوان)
۱۹- شرح منهاج الوصول الی علم الاصول (مختصر)
۲۰- مناهج العقول فی شرح منهاج الوصول
۲۱- شرح منهاج الوصول الی علم الاصول اردبیلی، عبدالرحمن بن عطاء الله
۲۲- ایضاح الاسرار فی شرح المنهاج خنجی، زین الدین

۱. یزد؛ علومی یزدی، محمود؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱
کا: ابوحامد محمد بن علی بن قاضی ابی بکر یزدی، تا: ۷۱۴ق[نشریه: ۷-۷۱۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۵۵۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن تاج جیلی، تا: سلخ محرم۷۳۹ق، جا: تبریز؛ محشی با رمز «هـ ش» و غیره؛ جلد: تیماج، ۷۰گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱/۶×۱۵/۸سم [ف: ۱۶-۴۸۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۵۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۵ جمادی الاول۷۵۸ق، جا: دمشق؛ مصحح، محشی؛ ۷۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۰-۵۰]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۶۷/۳
در مقدمه و هفت کتاب؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن حسن بسطامی شافعی، تا: یک‌شنبه ۶ شوال ۷۶۰ق؛ کاغذ: دولت آبادی، ۳۲گ (۷۸پ-۱۰۹ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۵-۲۴۲]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۴۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۰ ربیع الثانی۷۸۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۲۵-۱۵۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن محمد خطیب اربلی، تا: ۷۸۸ق، جا: اربل خانقاه مظفریه؛ جلد: تیماج، ۴۲۲ص، ۹- ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۴-۱۱۹]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۵۱/۴
خط: نسخ، کا: عبدالمطلب بن محمد بن عبدالمطلب حسینی عبیدلی، تا: ۷۹۸ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح، محشی؛ ۳۳گ (۱۲۸پ-۱۶۰ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰/۵×سم [ف: ۲۲-۲۸۹]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۹۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن حسن بن محمد بخاری حایری، تا: قرن ۹؛ محشی با رمز «هـ»؛ واقف: فاضلخان، ۱۳۶۲ شمسی؛ جلد: میشن، ۲۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۶-۴۸۴]

۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۷۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: گویا قرن۹؛ ۴۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۱-۲۸۰]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: نظام الدین بن محمد الترمذی، تا: ۹ رمضان۸۰۳ق، جا: بخارا مدرسه خان؛ تملک: محمد افندی؛ ۷۸گ (۹۵پ-۱۷۲پ)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۲-۱۱۵]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۸۹۵
آغاز:من اثباتها و نفیها لاجرم رتبناه علی مقدمة و سبعة کتب اما المقدمة
خط: نسخ معرب، کا: ابراهیم، تا: ۲۴ ربیع الاول۸۲۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۸۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۱۳-۷۰]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عمر بن احمد عمریطی [کذ] ازهری، تا: سه‌شنبه ۳ شوال۸۴۳ق، جا: مکه مکرمه؛ مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: میشن، ۱۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱۶-۴۸۴] و [اهدائی رهبر: ۱۱-۵۰۷]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۶
همان نسخه بالا[اهدائی ف: -۲۳۹]

۱۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۱/۱

خط: نسخ، کا: احمد بن منصور عمری میلانی، تا: یک‌شنبه ۲۰ محرم۸۶۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۹گ (۳پ-۲۱پ)، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف: ۲-۴۸۰]

۱۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد حمصی، تا: ۸۶۶ق؛ تملک: عبدالقادر بن عمر، شیخ ابی الجواد دلال کتب رجب ۱۰۰۷ق، محمد بن حاج رجب شهیر به ابن القاوقچی؛ کاغذ: سمرقندی، ۴۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۵سم [ف: ۳-۱۳۵۷]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۲۹/۲

خط: نسخ، کا: حمزه بن حسین بن یحیی بن متوکل، تا: ۸۸۰ق، جا: جیران؛ محشی؛ کاغذ: سمرقندی، ۴۳گ (۱۳۸پ-۱۸۰پ)، ۱۸سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۸-۶۴۷]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ واقف: ملا موسی جیلانی؛ جلد: تیماج، ۸۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۱۶-۴۸۴]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۷/۲

آغاز:ما اثر جنسه فی جنسه ایضاً و المؤثر ما اثر حنسه فیه. مسأله المناسبة لاتبطل بالمعارضة لان الفعل و ان تضمن ضرراً از ید من نفعة لایصیر نفع لکن یندفع مقتضاه.الخامس الشبه ... السادس الدوران ... السابع التقسیم ... الثامن الطرد ...؛ الباب الثانی فی الافتاء و فیه مسائل ... الثانیة انما یجوز فی الفروع و قد اختلف فی الاصول و لنا فیه نظر. و لتکن هذا آخر کلامنا. و الله تعالی الموفق و الهادی للصواب ن ن و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ ۲گ (۳۱پ-۳۲پ)، ۱۵سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۳/۵×۱۷سم [سنا: ف: ۱-۳۵۶]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۱۷

خط: نسخ، کا: طلوسی شامی، زین الدین بن علی، تا: ۱۴ ربیع الثانی۹۳۹ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۷گ، ۱۸سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۸-۴۱۱]

۱۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۰/۱

خط: نسخ، کا: احمد بن بقاء الله، تا: ۹۶۶ق؛ ۸۴گ (۱-۸۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۶۸]

۲۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۰جمادی الثانی۹۹۲ق؛ محشی به امضای: «م ص» و «م ح»؛ تملک: محمد باقر بن میرزا حسن بن علاءالدین حسینی مشتهر به خلیفه سلطان؛ واقف: حسنعلی شاهرخی، ۱۳۳۷/۴/۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۱گ، ۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۶۳۳]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۳۹

آغاز:معاشهم و استصرارهم بالاشتغال باسبابه؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: نعمه الله، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: سید نعمت الله بن عبدالله جزائری؛ در ظهر صفحه اول به خط مغایر و متأخر آمده: «این نسخه منهاج بخط سید جلیل سید نعمة الله بن عبدالله بن محمد الحسینی الموسوی الجزائری معروف است»؛ واقف: سید محمد شوشتری، ۱۳۰۹؛ جلد: مقوا، ۹۷گ، ۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۸سم [ف: ۱۶-۴۸۵]

۲۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۲۸۰/۱

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله حسینی نجفی، تا: ذیقعده۱۰۰۱ق؛ افتادگی: انجام؛ ؛ ۹ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۳۴۵]

۲۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۲۹/۲

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن علی بن عبدالعالی، تا: ۱۰۱۸ق؛ ۹ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۸۳۷]

۲۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۰۰

خط: نسخ، کا: علی بن شعبان بن حسام، تا: جمعه ۱۲ جمادی الثانی ۱۰۲۴ق؛ ۸۸گ، ۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۴۰]

۲۵. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۰۶

خط: نسخ، کا: زین العابدین، تا: ۲۲ جمادی الاول۱۲۲۳ق؛ مهر: «عبده حسن بن محمد رحیم» (بیضوی)؛ جلد: مقوایی، ۳۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲-۳۹]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۷۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۱پ-۱۳ر)، ۲۵سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۸-۲۳۶]

۲۷. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ملا عبدالرحمن کرمانشاهی، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج، ۳۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: -۳۰۷]

۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۹۱/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۷ ربیع الاول۱۲۵۶ق؛ جلد: میشن، ۱۹گ (۸۸پ-۱۰۶پ)، ۱۹سطر[ف: ۵-۴۶۰]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید ابوطالب بن احمد حسینی موسوی خوانساری، تا: دوشنبه ۲۰ محرم۱۲۷۵ق، جا: بروجرد؛ محشی منقول از شرح عبری و غیره؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۲۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۵۱۰]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۱

همان نسخه بالا[اهدائی ف: -۲۳۹]

۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۱۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۴۸گ (۴۰پ-۸۷)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۴-۲۱]

۳۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۸۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۵گ (۲۰پ-۵۴ر)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۱]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۱۲
آغاز:الشرط تکلیفا بالمحال فان قیل الامر و ان کان مطلقا ولکن تخصیصه بوقت وجود الشرط به غایته ان یقال ذلک خلاف الظاهر؛ **انجام:**و ثالثها انها سموا الفرس الاسود لسواده إدهم ولا یتعدی الی الحمار الابیض اشهب ولایتعدی فیه و هو یدل علی عدم القیاس
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۷-۳۶۳]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۴۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵۷گ (۱پ-۵۷پ)، ۹سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۴-۲۵۹]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۸۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیم، مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: مقوایی، ۱۰۵گ، اندازه: ۱۲×۱۵/۵سم [ف: ۷-۷۲]

۳۵. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام[تراثنا: س۲ش۴-۶۷]

۳۶. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۴۶/۱
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۸گ (۱پ-۲۸ر)، اندازه: ۱۸×۳۴سم [ف: ۲-۳۳۵]

● **منهاج الوصول فی علم الاصول** = **المقالات** / اصول فقه / عربی

minhāj-ul wuṣūl fī ‘ilm-il uṣūl = al-maqālāt

رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ۱۲۱۵- قرن ۱۳ قمری

raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī‘ (1801-19c)

تاریخ تألیف: نیمه شعبان ۱۲۷۱ق؛ محل تألیف: قم
کتابی است مفصل در اصول فقه و ظاهراً جلد دوم از کتاب مقالات اوست (مسماة بمنهاج الوصول و ثانی مجلد المقالات و سنتلوه البواقی). افزودگی‌هایی نیز در پایان نسخه آمده و ظاهراً مربوط به همین کتاب یا جلدی دیگر از آن باشد. وی از علمای بزرگ و صاحب تألیفات زیادی است و عناوین برخی از آنها در کتاب تذکرة القبور یاد شده لیکن نام این کتاب در تذکرة القبور و الذریعة نیامده است. وی جلد سوم کتاب دافع البلیة را در سال ۱۲۹۰ق نگاشته است.
[الذریعة ۹۰/۲۵ و ۱۰۷/۸؛ تذکرة القبور ۳۴۱؛ معجم التراث الکلامی ۲۱۶/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۵۹
آغاز:الحمدلله خلق الانسان و علمه البیان ... و بعد، فهذه کلمات منی و انا العبد العاصی الجانی ... فی تحریر بعض مسائل الاصولیة؛ **انجام:**فالحق انه لاحجیة فیها و وجهه ظاهر علی المتتبع هذا و قد جف القلم و سنأتی الیک بالبواقی بعون الله الملک الباقی
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۱ق، جا: قم، خیابان الحرم؛ مصحح، محشی به خط وی با نشان «منه و منه عفی عنه»، مقابله شده با نشان (بلغ)؛ جلد: تیماج، ۷۹گ، ۲۱-۲۴سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳۴-۷۵۳]

● **منهاج الولاة فی اسرار الصلاة** / فلسفه احکام / عربی و فارسی

minhāj-ul wulāt fī asrār-iṣṣalāt

بروجردی، محمد حسین بن باقر، - ۱۳۰۰ ؟ قمری

borūjerdī, mohammad hoseyn ebn-e bāqer(- 1883)

تاریخ تألیف:سه‌شنبه ۲۹ رمضان ۱۲۶۴ق
عنوان‌های آن فتوح است و عبارات و شعرهای فارسی در آن آمده است و به روش عرفانی شیعی است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۰۶
آغاز:الحمد لله الذی اسری بنا الی معراج الوصال و انعم علینا بمحامد الخصال ... اما بعد فیقول ... محمد حسین بن آقا باقر ... هذه صحیفة من صحف الاسرار الالهیة و دفتر من دفاتر المعارف الغیر المتناهیة اصول الدین و کشف اسرار الوصول و الیقین ... سمیتها بمنهاج الولاة فی اسرار الصلوة؛ **انجام:**حدیث بی زبانان بشنو آنی. وقع الفراغ من تصنیفه عند الزوال من یوم الثلثا فی التاسع و العشرین من شهر الرمضان من شهور اربع و ستین و ماتین بعد الالف من الهجرة النبویة علیه و آله الف و ثناء و تحیة سنة ۱۲۴۶
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف (گویا)، بی‌تا؛ در هامش پایان دارد: «قد قوبل من اول الرکوع الی هنا مع مسودته فی یوم ...»؛ محشی با نشانه «منه»؛ جلد: تیماج، ۷۲گ، ۱۷سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۷-۲۸۰۰]

● **منهاج الولایة در شرح نهج البلاغة** / شرح حدیث / فارسی

menhāj-ol velāya dar š.-e nahj-ol-balāqa

صوفی تبریزی، عبدالباقی، - ۱۰۳۹ قمری

sūfī-ye tabrīzī, ‘abd-ol-bāqī(- 1630)

وابسته به: نهج البلاغة؛ شریف الرضی، محمد بن حسین (۳۵۹-۴۰۶ق)
شرح موضوعی مختصر نهج البلاغه است که مؤلف فرمایشات امیرالمؤمنین علیه السلام را در سه «قسم» تحت عناوین «توحید، مواعظ و اخلاق» در دوازده «باب» آورده: ۱. فی تمحید الله و توحید ذاته و اسمائه و صفاته؛ ۲. فی نعت الرسول و مناقب

القرآن؛ ۳. شرف العلم و العلماء؛ ۴. فی التقوی؛ ۵. فی الظرایف و الحکم و الامثال و الآداب؛ ... ۱۰. فواید العدل و الحکم و السیاسة؛ ۱۱. فی المعاد و احوال الموت؛ ۱۲. فی الادعیة.
آغاز:بسمله. نحمدک اللهم علی ما استوی کافک علی نوننا فبدأ ما فی اعیاننا لعیوننا انت الظاهر بکمالاتک من بطوننا و نحن کما کنا بطون فی اکنان کموننا رت بترکیب الکاف و النون فی امر التکوین الی سرمکتوم قد کلت فی نیله الاوهام و حارت فی درکه الفهوم ... اما بعد این نخبه ایست از عرایس عبارات و اشارات فرقانی بینات ارباب علم تنزیل و فهم تأویل و نسخه ایست از نفایس کلمات نبوت در ایات علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل که بانامل تأمل و تدقیق در سلک تلفیق کشیده در شرح مشکلات و فتح مغلقات و حل معضلات و توضیح رموز و اشارات کلامی جامع جلی المنافع علی المواقع بدیع التراکیب لطیف الاسالیب ... و سمیته بنمهاج الولایة من کتاب نهج البلاغة **انجام:**اللهم انی اعوذبک ان تحس فی لامعة العیون علانیتی و تقبح فیما ابطن لک سریرتی محافظاً علی رئاه الناس من نفسی بجمیع ما انت مطلع علیه منی فابدی للناس حسن ظاهری و افضی علیک بسوء عملی تقرباً الی عبادک و تباعداً من مرضاتک (تمت).
چاپ: تهران، دفتر نشر میراث مکتوب، ۱۳۸۰ش، تصحیح حبیب الله عظیمی
[الذریعة ۱۷۹/۲۳ و ۱۳۰/۱۴ و ۳۵۲/۱۳ و ۱۲۳/۹ و ۳۱۷؛ فرهنگ سخنوران ۷۷؛ خوشنویسان بیانی ۳۶۴؛ فهرستواره منزوی ۶۴۱/۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۶۲
آغاز:برابر
جلد اول کتاب و مشتمل بر باب اول می‌باشد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ با خط خوردگی و افزوده شده مؤلف؛ تملک: ریحان الله بن جعفر فاطمی (کشفی بروجردی)؛ جلد: تیماج، ۳۰۹گ، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۳-۴۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۹۹
خط: نسخ ریز و درشت، کاتب = مؤلف (گویا)، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی، ۳۴۱گ، ۲۴سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۵-۴۱۹۷]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۳۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**بما یحصد من الزرع
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰-۱۱ق[الفبائی: -۵۶۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۵۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۷۵گ، ۲۱ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۶-۲۲۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۲۶
در دوازده باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (در دیباچه افتاده، انجام در اواسط باب دوازدهم افتاده)؛ ۵۳۷گ، ۱۵سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۱۴/۵سم [ف: ۱۶-۴۱۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۶۹
آغاز: اثنتا عشرة عیونا و از چشمه سار ولایت و یتبوع معرفه و هدایت عینا یشرب بها عبادالله ... بر مشارب اولیاء است بقدر مراتب ایشان جریان دارد؛ **انجام:**حکیم خبیر بلا واسطه تمت باب العلم و الحمدلله اولا و آخرا ... باز دان کان نقطه ذات شهست تمت الکتاب بعون الملک الوهاب.
خط: نسخ روشن، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۰ یا قرن۱۱؛ افتادگی: آغاز(از آغاز اندکی ساقط شده)؛ مجدول، با دو سرلوح؛ جلد: تیماج، ۷۰۸ص، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [ف: ۱۷-۲۰۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۱۷
آغاز:برابر**انجام:**لامیر المؤمنین صلوت الله و سلامه.
شامل دو مجلد اول کتاب است، از آخر چیزی افتاده و دنباله مطلب گسیخته است؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵۱۳ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۴سم [ف: ۶-۱۵]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۸۸-عکسی
آغاز و انجام: برابر
اصل نسخه: گنج بخش، ش ۱۴۱۰۶. از باب ۱ تا ۱۲. در ۲ مجلد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶۹۸گ، ۲۱سطر [عکسی ف: ۲-۲۷۰]

۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۱۵
آغاز:الحمدلله علی کل حال تنبیها علی ان الحال الذی لایوافق اغراضنا وطباعنا لایخلوا عن مصلحة اومصالح؛ **انجام:**فان فی الشرع ما یؤید التساوی فی مواضع کثیره کالآتی للصلوة فی الجماعة فیفوته الجماعة فله اجر من حضر الجماعة وکالمتمنی مع فقره ما هم علیه.
از باب پنجم تا باب یازدهم کتاب؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، هرباب لوح مزدوج مذهب؛ جلد: مقوا، ۲۷۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۱]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۰۳ و ۶۱۱۱-ف
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حافظ عبدالعظیمی، بهاء الدین بن محمد تقی، تا: پنج‌شنبه ۱۳ جمادی الثانی۱۰۹۶ق؛ محشی با نشانه «منه» به خط نستعلیق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۵۳۳گ، ۱۴سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۸-۶۲۴] و [فیلمها ف: ۳-۱۹۹]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۱۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**الغریق فی بحر المئاثم سنه ۱۱۵۳
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۵۳ق[رایانه]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۷/۱۵۲
آغاز: رنج تو به صد گنج مسلم ندهم ×× ملک غم تو به ملکت حم ندهم؛ **انجام:**فاوحی الله الی نبی ذلک الزمان ان قل ان الله

تعالی قد قبل صدقتك و قد شكر حسن نیتك
بخشی از کتاب؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد زمان بن کلبعلی متطبب خراسانی، تا: قرن ۱۳؛ ۸گ (۲۸۱ر- ۲۸۸پ)[ف: ۷-۱۹۵]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۶۴۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**نقطه آن در بسم الله است
خط: نستعلیق خفی، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام[رایانه]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۱۸
خط: نسخ، بی کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۵۶۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۲۷-۱۲]

۱۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**الی عبادك ...
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج، ۷۵۰ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱-۱]

● **منهاج الهدی** / شعر / فارسی

menhāj-ol hodā

نظام استرآبادی، - ۹۲۱ قمری

nezām-e estarābādī(- 1516)

قصیده‌ای است شینی حدود ۱۳۰ بیت به پیروی از مرآة الصفاء امیر خسرو و جلاء الروح جامی.
[نسخه‌های منزوی ۴۲۴۵]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۳۶۷/۳۴
آغاز:معلم کیست پیر عشق و من طفل سبق خوانش ×× سبق وارستگی ویرانه عزلت دبستانش؛ **انجام:**خدایا عاقبت باران رحمت بار بر خاکش ×× چنان کاول مخمر ساختی از خاک جرجانش
خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۴سم [ف: ۸-۳۱۵]

● **منهاج الهدی و مفتاح التقی** / کلام و اعتقادات / فارسی

menhāj-ol hodā va meftāh-ot toqā

بزنجانی، احمد بن عبدالمحمد، ق۱۴ قمری

bozanjānī, ahmad ebn-e ‘abd-ol-mohammad(- 20c)

رساله‌ای در اصول دین به شیوه و سبک آثار عرفانی است،و دارای یک «مقدمه» و دو «باب» و اشعاری از مؤلف و گاهی از دیگران.
آغاز:استعین بك یا کریم رب اشرح لی صدری و یسرلی أمری و احلل عقدة من لسانی ... حمد و ثنای نامحدود سزاوار فاعل مختاری تواند بود.
[فهرستواره منزوی ۵۶۷/۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۱۷/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**ببرکت این بزرگواران ما را بفضل بی علت خود بیامرز ... گر نداریم از شکر جز نام بهر×× این بسی بهتر که اندر کام زهر
بی کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ با قلم خوردگی، احتمال به خط مؤلف باشد؛ ۲۱گ (۱۰۳-۱۲۳)، ۱۷سطر، اندازه: ۸×۱۲سم [ف: ۳۰-۳۶۹]

● **منهاج الهدایة** / فقه القرآن / عربی

minhāj-ul hidāya

ابن متوج، احمد بن عبدالله، - ۸۲۰ قمری

ebn-e motavvaj, ahmad ebn-e ‘abd-ol-lāh(- 1418)

تفسیر آیات الاحکام را به ترتیب کتب فقهی گرد آورده است.
[کشف الحجب /۵۶۷؛الذریعه ۲۳/۱۸۰-۱۸۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۳۴
آغاز:فاما ان یکون شاملة لکل الافراد و هو العام أو غیر شاملة و هو الجمع المنکر فالفرق حینئذ بین العام و المطلق؛ **انجام:**و ملاحظتها فی جمیع حالاته هو قعد وجه الله العظیم و لیعلم ان
خط: نسخ، کا: ... مشرفی جزائری جوازری، تا: ۱۱ ربیع الاول۱۰۲۱ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با امضای بلاغ؛ جلد: تیماج، ۱۱۴گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۴]

● **منهاج الهدایة** / کلام و اعتقادات / فارسی

menhāj-ol hedāya

ذوالقدر، خلیل، ق۱۱ قمری

zo-l-qadr, xalīl(- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۸/۳۶
آغاز:فصل در علم ضرورت از کتاب منهاج الهدایة. ضرورت لابد است و هر چه آدمی را از آن چار نیست ضرورت است و انسان را به حسب روح و قلب ضرورتی است؛ **انجام:**از عالم امر است نه از عالم خلق و نیز قیام او به روح است نه قیام روح به او
از کتاب ...؛ خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۵۴ق، جا: احمد آباد گجرات؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۲۶۷پ- ۲۶۸پ)، اندازه: ۱۴/۴×۲۶/۴سم [ف: ۲۹/۱-۴۴۲]

● **منهاج الهدایة** / شعر / عربی

minhāj-ul hidāya

نیریزی، قطب الدین محمد، ۱۱۰۰ - ۱۱۷۳ قمری

neyrīzī, qotb-od-dīn mohammad (1689 - 1760)

در چند «اشاره».

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۵/۶

بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۰ص (۲۳۰-۲۳۹)، ۱۲سطر (۷×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [سنا: ف: ۱-۲۸۴]

۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۷۹۹/۸

خط: نسخ، کا: محمد حسن نوری، تا: محرم۱۲۸۳ق؛ قطع: بیاض رقعی[رشت و همدان: ف: -۱۴۵۱]

● **منهاج الهدایة** / فقه / عربی

minhāj-ul hidāya

حسینی، محمد صادق بن محمد حسین، ق۱۳ قمری

hoseynī, mohammad sādeq ebn-e mohammad hoseyn(-19c)

وابسته به: قواعد الاحکام فی معرفة (مسائل) الحلال و الحرام؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۵ق

شرحی است به صورت «قوله، قوله» بر «قواعد الاحکام» علامه حلی و این نسخه کتاب طهارت را دربردارد

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۹/۱-۴/۴۹

آغاز:بسمله المنهج الثالث فی التیمم واسبابه واحکامه وشرایطه هدایة ما ینتقل به المکلف من الوضوء او الغسل الی التیمم امور یجمعها شیء واحد وهو العجز عن استعمال الماء

خط: نسخ، کا: حسینی، محمد صادق بن محمد حسین، تا: ۱۲۴۵ق؛ مصحح، با خط خوردگی؛ جلد: گالینگور سبز، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۸-۴۶۶۸]

● **منهاج الهدایة الی احکام الشریعة** / فقه / عربی

minhāj-ul hidāya ilā aḥkām-iš šarī'a

کرباسی، محمد ابراهیم بن محمد حسن، ۱۱۸۰؟ - ۱۲۶۲ ؟ قمری

karbāsī, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad hasan (1767 - 1846)

در کتاب حاضر مباحث فقهی به صورت استدلالی و نسبتاً مفصل مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.به ترتیب «کتاب» و هر کتاب در چند «منهج» و هر منهج در چند «هدایه». ظاهراً دوره کامل مباحث فقهی از این کتاب به رشته تحریر در نیامدهوبه تصریح صاحب روضات پاره‌ای از حدود و دیات را ندارد و نزدیک بیست سال بدان می‌پرداخته است و چون در صفر ۱۲۶۱ بیمار شده بود نتوانست آنرا بپایان برد. مشتمل بر فروع زیاد ودارای سیاقی نیکو واختصار درعبارات است و نظیر قواعد وتحریر علامه دراتقان وکثرت مسائل می‌باشد.

آغاز:الحمدلله الذی هدانا الی معالم الاسلام وارشدنا الی قوانین شرایع الدین و قواعد الاحکام ... و بعد فانی بعد ما صنفت فی الاصول الاشارات للمستفیدین وفی الفروع

انجام: جلد ۱: لکن یستحب التسویة بین الاولاد و العطاء من غیر فرق بین الذکر والانثی فلیکن هذا آخر منهاج ... بفضل الله سبحانه والحمدلله اولا وآخرا وظاهرا وباطنا وقدفرغ ... علی هاجرها الف صلوة وتحیة

چاپ: در تهران، ۱۲۶۳ق، سنگی

[الذریعة ۳۴۰/۲۲ و ۱۷۹/۲۳؛ ریحانة الأدب ۷۱/۶؛ کشف الحجب ۵۶۷؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۳۲/۴؛ دنا ۱۰: ۲۸۰-۲۸۷ (۲۰۴ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- الجامع الفقهی؛ موسوی، محمد حسن (-۱۳)

۲- شرح منهاج الهدایة؛ موسوی اصفهانی، حسن بن محمد تقی (۱۲۰۷-۱۲۶۳)

۳- معراج الشریعة فی شرح منهاج الهدایة الی احکام الشریعة؛ کرباسی، محمد مهدی بن محمد ابراهیم (-۱۲۷۸ق)

۴- میاه العیون؛ عراقی، محمود بن جعفر (۱۲۴۰-۱۳۰۸ق)

۵- شرح منهاج الهدایة الی احکام الشریعة

۶- شرح منهاج الهدایة حسینی، حسن بن ابی الحسن

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۳۹

جلد اول؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف (گویا)، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه[نشریه: ۲-۱۷۳]

۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۳۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**فلیکن هذا اخر المجلد الاول.

جلد اول؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۲ق؛ جلد: تیماج، ۳۰۰ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۲۱۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۵۷

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ برگهای نامرتب و درهم، مصحح، اضافه شده؛ ۳۳گ، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۲-۴۶]

۴. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۴۳

شامل کتاب المکاسب تا کتاب تا الغصب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: -۳۷]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۲۹

از طهارت تاهبات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح، مجدول، با بلاغ؛ ۱۳۷گ، ۱۹سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۲-۲۹۱۷]

۶. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

کتاب طهارت تا منزوحات بئر و کتاب صیدو ذباحه؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن عبدالعظیم خوانساری، تا: ۱۱۹۳ق؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی کشفی؛ ۲۶۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [صد و شصت نسخه: -۳۷]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۵۸

آغاز:کتاب المکاسب و فیه مناهج المنهج الاول فی المقدمات هدایة ینقسم الاکتساب بنفسه الی الاستحباب و الاباجة و الحرمة و

الکراهة؛ **انجام:**و فیه نظر و لذا لو أقر بسبب حملها اذ لایتصور ایجاب شیء بسببه و مثله الحائط و الملك و البیت
کتاب المکاسب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ دارای سرلوح، مجدول؛ تملك: میرزا مهدی بن حسینعلی بیگ شال پیچ؛ جلد: تیماج، ۱۶۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۵]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۳۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱
جلد اول؛ خط: نسخ، کا: اصفهانی، محمد ابراهیم بن محمد علی، تا: قرن ۱۳، حسب فرموده آقا محمد مهدی؛ مجدول، مصحح، دارای سرلوح زرین؛ یادداشتی از «عبدالحمید بدیع الزمانی» که کتاب رابه «سیدجلال الدین محدث ارموی» به تاریخ ربیع الثانی ۱۳۸۲هدیه داده؛ جلد: تیماج، ۱۷۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۵]

۹. قم؛ مؤسسه امام صادق؛ شماره نسخه:۳۸/۲

کتاب القضاء می‌باشد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶۶گ (۱۰ر-۷۵ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: -۴۱]

۱۰. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۳۰

جلد ۱، از آغاز تا کتاب وقف؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن ملاعلی اصفهانی، تا: قرن ۱۳؛ قطع: خشتی[چند نسخه-ف: -۲۰۱]

۱۱. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۵۴

جلد ۲، مکاسب تا آغاز مواریث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: وزیری[چند نسخه-ف: -۲۰۷]

۱۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۱۳

آغاز:کتاب المکاسب و فیه المناهج، المنهج الاول فی المقدمات: هدایه: ینقسم الاکتساب بنفسه الی الاسحباب و الاباحه
مکاسب تا آخر اطعمه و اشربه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۲۲۸گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۳۲]

۱۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۱۹

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳-۱۰۸]

۱۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۲۷/۳-۵۷۷۵

خط: نسخ، کا: عبدالله، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۱۳۹گ، ۲۱سطر، قطع: ربعی[آستانه قم: -۱۷۸]

۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۱۳

آغاز:برابر
نسخه اصل: کتابخانه ای در نجف اشرف.جلد اول کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با عناوین «منه دام ظله»؛ واقف: محمد سلیم، ۱۲۶۰؛ ۳۴۱ص[عکسی ف: ۷-۳۰۹]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۶۱

انجام:و غیرهما من امثالهما و لو لم یکونوا من أهل الذمة به و بالفحوی فضلاً عن عدم الفاصل کتاب الحدود و التعزیرات
در فهرست با عنوان «مناهج الاحکام» و ناشناس آمده، کتاب المکاسب تا ابتدای حدود و دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۷۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۴۱]

۱۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۲۷

تنها جلد اول؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: دکتر مهدی روشن ضمیر؛ جلد: تیماج، ۱۴۸گ، ۲۱سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳-۳۲۰]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۳۸/۱

آغاز:و الحمدلله و الصلاة علی محمد و آله و أصحابه کتاب مناهج الطهارة و فیه مقدمة و فصول؛ **انجام:**ماروواه العیاشی عن أحمد بن محمد عن أبی الحسن الرضا علیه السلام فی قول الله عز و جل ...
حاوی کتاب‌های طهارت، مکاسب، صید، مطاعم و مشارب، نکاح، طلاق، خلع و مبارات می‌باشد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۳۴۰گ (۱-۳۴۰)، ۳۳سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۲۹-۵۲۰]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۸۵۲

آغاز:ثلثة اشبار و نصف فی ثلثة و نصف هذا مع التساوی فی الطول؛ **انجام:**کافضل ما صلیت و بارکت و ترحمت علی ابراهیم و آل ابراهیم انك ...
خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: وزیری کوچك[رایانه]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۹۰۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**الطریق و ان کانوا مسلمین او علی
خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۵۵۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**نعم لو صرف الجمیع فی الحیاة جاز للأصل و العمومات ... فی اللواحق و فیه مباحث.
ج۱-۲، از ابتدای مقدمه تا «المیراث بالولاء»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: محمد کاظم، ۱۲۹۱ق؛ جلد: تیماج، ۳۴۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱-۱۵۲۳]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۶۶۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**بل البول و اصوله یقطع البلغم کتاب المیراث.
ج۱-۲، از ابتدای مقدمه تا انتهای اطعمه و اشربه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: مرحوم آیةاللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ ۱۹۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۵۲۳]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۲

ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایمذهب، ۱۵۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۱×۱۵سم [ف: ۲۱-۱۵۲۶]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۵۵۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و العزم علی العدم ان کان من المعصیة و یکفی المرة و لو تجد القدرة [بعده] لم یجب [علیه الکفارة].
ج۱، از ابتدای کتاب تا انتهای کفارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۰۹گ، ۲۰-۲۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۶سم [ف: ۲۱-۱۵۲۶]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۷۷

آغاز:برابر؛ **انجام:** و لو كان مكاتباً ادى من مال كتابته شيئا و قسم الايتام مع المولى و يوم الجمعة وقعت.
ج۱، از ابتدای مقدمه تا اول نماز جمعه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۴۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۱/۸سم [ف: ۲۱-۱۵۲۷]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۸۷

آغاز:برابر؛ **انجام:** و لو كان المالك راكباً عليها و هو قوى قادر على دفع القايد او السابق لم يكن ضمان و الا تحقق الضمان و بدونه.
ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۸سم [ف: ۲۱-۱۵۲۴]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۰۳۶

آغاز:بسمله، كتاب المكاسب و فيه مناهج المنهج الاول فى المقدمات هداية ينقسم الاكتساب بنفسه الى الاستحباب و الاباحة و الحرمة و الكراهة؛ **انجام:** فانه ينفع له اللبن الحليب و العسل و فى الخبر احب الطعام كان الى النبى.
جلد ۲، از ابتدای مکاسب تا اواخر اطعمه و اشربه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ واقف: آیة الله آقا حسین شاهرودی؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۱۶۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰ سم [ف: ۲۱-۱۵۲۸]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۲۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲۹گ، ۲۱سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۷-۲۰۴]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۵۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**كتاب الاقرار و فيه مطالب: الاول فى اركانه و فيه مناهج: المنهج الاول
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: روغنی مذهب، ۲۹۷گ، ۱۹سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۸-۴۴۳]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۵۴

آغاز:كتاب الاكتساب و فيه مناهج المنهج الاول فى المقدمات هداية ينقسم الاكتساب بنفسه الى الاستحباب و الاباحة و الحرمة و الكراهة؛ **انجام:**جاز: «فكه من سهم الرقاب» از «کتاب التدبیر»،
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان «منه»؛ مهر: «عبده الراجی محمد»، «محمد باقر»؛ جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۱۷ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶-۴۰۹]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۰۹

آغاز:بسمله، كتاب المكاسب و فيه مناهج المنهج الاول فى المقدمات هداية ينقسم الاكتساب بنفسه الى الاستحباب و الاباحة و الحرمة و الكراهة؛ **انجام:** و لا فرق فيهم بين الفقراء.
ج۲، از ابتدای مکاسب تا نخستین منهج از کتاب مواریث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید محمد شوشتری، ۱۳۰۹؛ جلد: میشن ماشی، ۲۱۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۵۲۹]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۹۹۹۸

آغاز:بسمله، حمدله ... كتاب القضاء و فيه مقدمة و مطالب؛ **انجام:** و اما أصالة عدم الانتقال فقد عرفت الحال فيها و من ذلك ظهر ضعف قول الدروس ايضا.
کتاب القضاء و مشتمل است بر مقدمه و خاتمه و شش مطلب؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۴۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۴۸۵]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۷۴

جزء اول کتاب، از مبحث کتاب الطهارة تا آخر کتاب الهبة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۳، معاصر با حیات مؤلف؛ مصحح، محشی با امضای منه دام ظله، لمحرره، هذا من الاستاد زید فضله و با استفاده از کتبی همچون مجمع البحرین، کنزاللغة و روضه؛ مهر: «یا عباس علی ادرکنی» (بیضی)؛ تملک: احمد حسینی غروی شهرستانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۵گ، ۱۸سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۳-۳۹۰]

۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۸۱/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**فى التشهد و التسليم، يجب التشهد فى الفرائض الثنائيه
ناقص است و تا تشهد را دارد؛ خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۸گ (۴۶-۸۳ر)، ۲۲-۲۳سطر (۱۱/۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۶سم [ف: ۱۷-۱۲۴]

۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۶۷/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**يوم الجمعه بل لمن يخاف فوته مطلقا.
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۶ ص (۷-۴۲)، ۱۹ سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۲۴۵]

۳۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۰۲

جلد دوم و المکاسب است با عنوان «منهج، هداية»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۲-۱۷۲]

۳۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۳۰

آغاز:بسمله، كتاب المكاسب و فيه مناهج؛ **انجام:**ما يتضمن ادعاء الملكية و الاردت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ تملک: محمد رضا بن لطفعلی؛ اهدایی: صالح زاده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶۶گ، ۲۱سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳-۸۲۷]

۳۸. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۱۹

جلد دوم و مشتمل بر کتاب المکاسب و القضاء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با امضای بلاغ، محشی با عناوین «منه دام ظله»؛ جلد: تیماج، ۸۹گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۲۳]

۳۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۶۱

آغاز:الا ان يشترط الصحيح و هو المضروب؛ **انجام:**و لو صدقه

الشفیع و ادعی العام حلف و اخذها
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: خاندان حاج سید یحیی واعظ؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوایی، ۱۴۲گ، ۲۰سطر (۱۵/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳-۱۱۰۷]

۴۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۱۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**ذکرا کان او انثی، حملا کان او جدیا.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۴۷گ، ۲۳سطر (۱۵/۵×۹/۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲-۶۹۱]

۴۱. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۳۷

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۶۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۹۱]

۴۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۵۹

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۳۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۲۵۴]

۴۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۱۰

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲-۲۹۲]

۴۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۶

آغاز:الادلة لمن له اهلیته مما هون المعتاد فی امثال هذه الأرمنة کان یکون باذن المولی و حضوره؛ **انجام:**و هو المشهور المنصور للاجماع المحکی علی الجمیع فی الخلاف و السرائر فضلا عن عموم ...
جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۲۶۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۶۸]

۴۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۸۴

آغاز:فی الماء دفعة واحدة عرفا و لا یلزم أن یدخل الماء من الخارج فان کان بعضه داخلا لا یلزم خروجه منه و ان کان اولی و أحوط
جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد رحیم، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۷۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۰۴]

۴۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۱۴

انجام:و تاسعها الاحتقان بالمایع بما یسمی ...
نیمه اول جلد اول و مقداری از کتاب الصوم را داراست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۴۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۵۱]

۴۷. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۲۴

آغاز:کتاب ... و فیه مناهج ... فی المقدمات ... ینقسم الاکتساب الی الاستحباب و الاباحة؛ **انجام:**و لو کان ظهوره غیر مفتقر الی ما یصدق الیه الاحیاء کما لو کان مستوراً بتراب یسیراً و نحوه ... .
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: حبیب الله صرفی دامغانی؛ واقف: شیخ محمود راشدی، ۱۳۸۹؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۱۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: - ۲۳۱]

۴۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۵۱

آغاز:بسمله کتاب المکاسب وفیه مناهج المنهج الاول فی المقدمات هدایة ینقسم الاکتساب بنفسه الی الاستحباب والاباحة والحرمة والکراهة کاحیاء الموات وصنایع الانبیاء وحرفهم والبیع؛ **انجام:**باقرار الغالط والهاذل والغافل والساهیوالنایم والمغمی علیه والمبرسم والمسرسم هدایه
از کتاب المکاسب تا کتاب الاقرار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ تملک: شیخ موسی ایروانی؛ جلد: تیماج، ۱۲۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۲-۵۴۹]

۴۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۳۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱
جلد اول، ازطهارت تا پایان هبات؛ خط: نسخ، کا: کرباسی، محمد ابراهیم بن محمد حسن، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۲]

۵۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۷۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**هدایة یجب نفقة المطلقة الرجعیة فی زمان عتدها حاملا کان اومایلا یوما فیوما و کذا لکسوة والسکنی ویشترط فی الجمیع الشرایط المتقدمة ولایجوز لها ان تخرج ...
ازابتدا تا اواسط کتاب نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: حیدرقلی بن نورمحمد خان کابلی (سردار کابلی) به تاریخ شوال ۱۳۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۴۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۳]

۵۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۴۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح، مجدول، با ستایش محمد باقر بن محمد تقی موسوی شفتی اصفهانی در ۱۶ ذیحجه ۱۲۵۶ از آن؛ ۲۰۴گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱/۲×۳۰/۴سم [ف: ۱-۵۵۳]

۵۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۲۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۳۲۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۱/۲×۳۰/۶سم [ف: ۱-۵۵۳]

۵۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۸۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، ۱۲۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰/۶×۳۰/۱سم [ف: ۱-۵۵۳]

۵۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۳۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح، جدول زرین؛ جلد: میشن آلبالویی، ۱۶۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۱سم [ف: ۱-۵۵۳]

۵۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۳۹-۷/۱۳۹

آغاز:بسمله الحمدلله وکفی والصلوة علی عباده الذین اصطفی محمدوآله واصحابه وفیه فصول فی مشروعیته وأقسامه. یستحب النکاح لمن تاقت نفسه الیه باجماع المسلمین؛ **انجام:**وانت بعد ما تأملت فیما ذکرنا فی باب الخلع تقلد علی معرفة سایر الاحکام المشترکة والفروعات المترتبة علی ذلک. هذا آخرما حرره المصنف اعلی الله مقامه
کتاب نکاح وطلاق.تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ش ۶۲۵

گوهرشاد ذکر شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با خط‌خوردگیوعلامت بلاغ؛ مهر: «عبده الراجی محمد صادق» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ، ۱۹-۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۵۷۷]

۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۲۶۷/۲-۱۷/۴۷

آغاز:الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی اشرف الانبیاء والمرسلین محمد وآله الطیبین الطاهرین اما بعد فنقول اعلم ان لفظة اصول الفقه له اعتبار ان اضافی وعلمی؛ **انجام:**برابر جلد ۱

خط: نسخ، کا: برخی اوراق به خط مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ جلد: گالینگور، ۹۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۸-۴۶۷۰]

۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۴۳-۲۶/۱۲۳

آغاز:بسمله کتاب المکاسب وفیه مناهج المهنج الاول فی المقدمات هدایة ینقسم الاکتساب بنفسه الی الاستحباب والاباحة والحرمة والکراهة؛ **انجام:**احتمل التساقط فینبغی الشفعه والقرعه وللاول رجحان وقوة للشک فی العموم کتاب الاقرار وفیه مطالب الاول فی ارکانه وفیه مناهج

ازآغاز کتاب مکاسب تا پایان الاستیلاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج، ۱۴۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۷۰]

۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۲۷۲-۱۷/۵۲

آغاز:برابر**انجام:**هدایة یشترط فی النایب الاسلام والایمان ... ویجوز نیابة الصرورة والمذکر من المونث وبالعکس کالمذکر عن المذکر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج ، ۱۲۳گ، ۱۹-۲۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۷۱]

۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۰۵۰-۱۶/۶۰

آغاز:والنفساء مع الدخول والحضور اوالغیبة قبل المدة المشترطة وعدم الحمل والموطؤة فی ... المهنج الثالث فی اللواحق. هدایة الرجعة تحصل بالنطق؛ **انجام:**هدایة ومنها اقتران موت المتوارثین او اشتباه تقدم موت احدهما ... والحلی جعله للولدمن غیرخلاف بیننا وهو ظاهر نکت النهایة وفتوی التحریر وبالعکس ولزوجته

از کتاب نکاح تا ارث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۴۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۸-۴۶۷۲]

۶۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۶۸-۲۰/۸۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

از آغاز تا پایان کتاب الهبات؛ خط: نسخ، کا: محمدجعفر بن کربلایی خدابخش بروجنی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۷۰]

۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۶۶-۲۹/۱۰۶

آغاز:ثلثا ویستحب ان یقول فی السوق اشهد ان لا اله الا الله ... هدایة یستحب اجتناب البایع عن مدح المتاع والمشتری عن مذمته وترک الحلف منهما؛ **انجام:**هدایة یشترط فی المتعاقدین البلوغ والعقل قلایصح العقد من الصبی والمجنون ولا الصبیة ولاالمجنونة ولاالسکران الفاقد للقصد والمروی

ازکتاب البیع تا نیمه نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۷۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۷۲]

۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۸۵-۳۵/۶۵

آغاز:بسمله کتاب المکاسب وفیه مناهج المنهج الاول فی المقدمات هدایة ینقسم الاکتساب بنفسه الی الاستحباب والاباحة ... هدایة یستحب طلب الرزق حتی؛ **انجام:**هدایة الاقرار باحد الشیئین لایستلزم الاقرار بالاخر ... بعیراً فی مرعی اومنه او حنطة فی ارض اومنها اوجرة

مکاسب تااقرار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مجدول محرر مذهب، دارای سرلوح مزدوج مرصع ومذهب؛ جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۷۲]

۶۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۸۶-۲۷/۱۵۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**ولافرق بین بیعه منه ومن غیره ولو انتقله بالصلح لکان احوط واولی وکل مایصح وقفه یصح اعماره وارقابه اما

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ تملک: سید حسن خراسانی درسال ۱۲۵۳ که نسخه را مؤلف بدو بخشیده واو با پسر مؤلف با نسخه اصل مقابله وتصحیح نموده؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۷۱]

۶۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۵۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**البحث الخامس فب اللواحق هدایة لا یحد من ادعی الزوجیة.

ج ۱-۲، از ابتدای مقدمه تا «البحث الخامس فی اللواحق» از کتاب حدود و تعزیرات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل نیمه دوم قرن۱۳؛ مذیل است به تقریظ بسیار مفید یکی از علمای وقت موسوم به شیخ جعفر که خود را این گونه معرفی نموده و نام پدرش از قلم افتاده است: «و کتب ... العبد الاحقر الشیخ جعفر ابن جناب العلامة القمقام بل العبد المملوک الذی هو کل علی مولاه طاب الله ثراه فی شهر جمادی الاولی من سنة ثلث و ستین و مأتین بعد الالف ...»، محشی به لفظ «منه»؛ جلد: تیماج مذهب[ف: ۵-۵۲۹]

۶۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۹۵

آغاز:بسمله و فیه مناهج. فی المقدمات، ینقسم الاکتساب بنفسه الی الاستحباب و الاباحه و الحرمه و الکراه ...

از: بیع تا غصب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: محمد بن حاج سید ابراهیم حسینی رازی لواسانی در ۱۲۸۹ق؛ تملک: ابوالحسن با مهر «یا اباالحسن» (بیضی)؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۱۷۸گ، ۲۰ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲-۶۰۱]

۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۹۷/۲

آغاز:تمام ظهر القدم فی حال الضرورة و الاحوط فیها ان یشق ظهره؛ **انجام:**لو وضع المستأجر الاجرة علی ید امین له فتلفت کان ضامناً الا ان یکون بامر الاجر فلیس ضامناً و تلفت منه ...

طهارت و انجام آن اجازه می‌باشد. تذکر: نام کتاب و مؤلف

بوسیله نرم افزار فقه اهل البیت به دست آمد؛ خط: نستعلیق، کا: سید علی بن عبدالغنی رضوی، تا: احتمالاًقرن۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۹۶ص(۱۳-۱۰۸)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۴×۲۱/۳سم [ف: ۴۵-۷۶]

۶۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۶۵

آغاز:برابر

از کتاب مکاسب تا اقرار؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر بن محمد امین لاری، تا: قرن ۱۳، در عصر مؤلف، جا: اصفهان مدرسه جدید؛ گویا کاتب از شاگردان وی بوده، مجدول، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [ف: ۴-۷۸]

۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱-طباطبائی

آغاز:الاحکام الغیر الضرویة و العلمیة اما بالاجتهاد او التقلید و الاحتیاط ... کتاب الطهارة و فیه مناهج و فیه مناهج المنهج الاول فی الوضوء ... «هدایه» انما یجب الوضوء؛ **انجام:**و له اخذ الشفعة منه العموم و کذا یأخذ العبد

مجلد اول و از طهارت تا کتاب التدبیر و المکاتبه و الاستیلاد؛ خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج، ۲۸۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۲۴-۴۹]

۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۷۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و بالفحوی فضلا عن عدم الفاضل و کتاب الحدود و التعزیر.

تا اول کتاب الحدود و التعزیرات؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶۰۹ص، ۲۴سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۱۰-۱۴۳۲]

۷۰. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید ناصرالدین؛ ۱۸۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: -۲۲]

۷۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸

از آغاز کتاب المکاسب تا پایان کتاب الشفعة؛ خط: نسخ، کا: قنبر علی بن علی همگنه (از محال یمرم سفلی)، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ واقف: حسین فرشید، ۱۳۳۵؛ جلد: تیماج، ۱۴۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۹]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳

همان نسخه بالا[نشریه: ۱۱-۹۱۹]

اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۲

همان نسخه بالا[نشریه: ۴-۴۸۰]

۷۲. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹/۱

کسب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۴۱]

۷۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

جلد اول، طهارة تا هبه؛ خط: نسخ، کا: علی اصغر بن زین العابدین، تا: محرم۱۲۰۵ق، جا: نجف آباد؛ مصحح؛ مهر: «الراجی محمد جعفر» (بیضوی)؛ جلد: مقوا، ۱۴۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۲]

۷۴. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۴۴

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد حسن، تا: دهه آخر ربیع الثانی۱۲۲۵ق؛ ۱۴۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۲۸]

۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۰۲

آغاز:برابر

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳ جمادی الاول۱۲۴۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۱سم [ف: ۴۱-۱۱۹]

۷۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۲۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد حسن، تا: ۱۲۴۲ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۳۸گ، ۲۱سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۷۵۸]

۷۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۷۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد حسن، تا: ۱۲۴۴ق؛ مصحح، محشیبا امضای «منه دام ظله»؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۹۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۲]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۲۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۶۷ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۱سم [ف: ۱۶-۳۲۹]

۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۸۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

خط: نسخ، کا: علی اصغر ابن زین العابدین ساکن قریه نجف آباد، تا: سه‌شنبه دهد اول شعبان۱۲۴۶ق؛ با علامت بلاغ، دارای سرلوح مذهب، مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۳۹گ، ۱۷ سطر (۱۴/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۵۱-۱۰۲]

۸۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۸۸-۳۵/۶۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد جعفر، تا: دوشنبه دهه اول رمضان۱۲۴۶ق، جا: نجف آباد؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۳۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۷۰]

۸۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۴۳

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: صادق بن حاج محمد صفی، تا: غره شعبان۱۲۴۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۷۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۴۱]

۸۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۷۶

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: علی اصغر بن زین العابدین، تا: دوشنبه ۲۲ جمادی الاول۱۲۴۶ق؛ ۱۳۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۶۵۶]

۸۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۲/۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**کما لو کان فی یده خاتم ضیق لا یبلغ الی تحته

الماء قبينيه حركه ...
تنها منهج الاول و الثانی را دارا می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۴۶ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۷گ (۱۷۷ر-۱۸۳ر)، ابعاد متن: ۱۴/۵×۲۱، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۱۰۵]

۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۳۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و سایر الأموال قبل القسمة و اما بعدها ففیها خلاف.

از کتاب الطهارة تا کتاب الجهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۴۶ق؛ مصحح؛ مهر: «لا اله الا الله الملك الحق المبین محمد حسین بن ابوالقاسم» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۳۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۴۴-۱۴۵]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۸۷۹

آغاز:برابر؛ **انجام:** و لو کان المالك راکباً علیها و هو قوی قادر علی دفع القاید او السابق لم یکن ضمان و الا تحقق الضمان و بدونه.

ج۱؛ خط: نسخ، کا: علی اصغر بن زین العابدین نجف آبادی، تا: دوشنبه دهه سوم جمادی الاول۱۲۴۶ق؛ واقف: سید عبدالباقی آیةاللهی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۵۲۴]

۸۶. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۱۰/۳

بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق؛ جلد: تیماج، ۶۷گ (۱۷پ-۸۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۸۷]

۸۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۲۶/۳

آغاز:بسمله ... اختلف الاصحاب فی تعریف البیع ففی عد و تحریر و کره انتقال عین مملوکة من شخص الی غیره؛ **انجام:**و الجمع بین الامرین.

تذکر: نام مؤلف با توجه به مطابقت آغاز نسخه با نسخه مرعشی ۴۵۰/۳۳ تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱رمضان۱۲۴۷ق، جا: میانه؛ جلد: مقوا، ۱۲۲گ (۳۰۳ر-۴۲۴پ)، ۲۰ سطر (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۹-۱۳۲۶]

۸۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۹

آغاز:برابر

جلد اول، تا کتاب الهبات؛ خط: نسخ، کا: اصفهانی، محمد حسین بن محمد باقر، تا: جمعه دهه دوم محرم۱۲۴۷ق؛ با سرلوح، مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۱۶گ، ۱۷سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۵-۲۰۷۱]

۸۹. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۳۵

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: علی اصغر بن زین العابدین نجف آبادی، تا: دوشنبه از دهه اول رمضان۱۲۴۷ق؛ واقف: بهرام بیگ، ۱۳۲۱؛ ۱۴۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۰۰]

۹۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۲۰

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۸ جمادی الثانی۱۲۴۸ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۸۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۲۸۰]

۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۲۴۰

آغاز:بسمله، کتاب الزکاة و فیه مقصدان المقصد الأول فی زکاة المال و فیه مناهج؛ **انجام:**او فی حال الغصب اذا کان من دون قصد صدر عنه.

ج۱، از ابتدای زکات تا انتهای نذر و عهد و یمین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ رجب۱۲۴۹ق؛ واقف: ملك زاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ ۹۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۲سم [ف: ۲۱-۱۵۲۲]

۹۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۷۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

خط: نسخ زیبا، کا: حسینی، محمد علی بن اسماعیل، تا: جمعه ۲۲ ذیحجه۱۲۴۹ق؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین زیبا؛ مهر: «عبده محمد علی بن محمد اسماعیل حسینی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۵۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۹]

۹۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۰۰۱/۲

انجام: و هو کسابقیه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۶ صفر۱۲۴۹ق؛ ۱۷ص (۱۵۷-۱۷۳)، ۱۸سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵-۱۵۰۱]

۹۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۸۴

آغاز:کتاب الاقرار فیه مطالب الاول فی ارکانه و فیه مناهج، المنهج الاول

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد حسنی بن محمد علی الدیزی، تا: ۱۲۴۹ق، جا: اصفهان؛ مجدول، با سرلوح، محشی با نشان‌های دام ظله، م، عفی الله عنه؛ تملك: ابوالقاسم بن کاظم موسوی حسینی زنجانی در ۱۲۴۹؛ مهر: ابوالقاسم بن کاظم موسوی حسینی زنجانی با مورخ ۱۲۴۹ق اصفهان، ابوطالب محمد موسوی؛ ۱۸۹گ، ۲۷ سطر (۱۰/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [ف: ۱۹-۳۹۲]

۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۷

آغاز: بطلت و علیه الاعادة و لو وافقت الواقع؛ **انجام:**برابر جلد ۱

ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳ شعبان۱۲۴۹ق؛ افتادگی: آغاز(نخستین ورق نسخه ساقط و مابقی عیناً برابر است با جزء اول)؛ واقف: شمس الدین جزایری، شهریور ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۵۲۵]

۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۶۰۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

خط: نسخ خوش، کا: علی اصغر ابن زین العابدین، تا: ۱۲۴۹ق، جا: نجف آباد؛ مصحح، با سرلوح، مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۴ص، ۱۹سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [رایانه]

۹۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱-م/۵۵۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

شامل: طهارت، صلات، زکات، خمس، صوم، اعتکاف، حج، کفارات، نذر و عهد و یمین، جهاد، امر به معروف و نهی از منکر، قضا، شهادات، وقف و هبات؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن

محمد صادق حسینی، تا: ۱۲۵۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۸گ، ۱۹سطر (۱۴/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۵۰]

۹۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۱۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد هادی بن محمد طباطبائی، تا: ۱۲۵۰ق؛ مهر: «عبده محمد صادق ابن محمد الطباطبائی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۸۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۲]

۹۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۱۲

خط: ثلث، کا: عبدالمطلب بن محمد باقر خویی، تا: ۲ محرم۱۲۵۰ق؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: -۲۰۷]

۱۰۰. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۸۷

خط: نسخ، کا: قاینی، محمد بن علی اصغر، تا: ۷ محرم۱۲۵۰ق، جا: کربلا؛ ۱۴۲گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: -۷۰]

۱۰۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۰ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳/۴۰-۹۵]

۱۰۲. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۸۵

آغاز:و منه الصلاة فلو اتی بعبادة من غیر ذلک مع علمه بتوقف صحتها علیه

جزء اول؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین دهکردی از محال اربعه، تا: جمعه ۱۷ شوال۱۲۵۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۷۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۶۰]

۱۰۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۹۷

آغاز:برابر

جلد اول از آغاز تا آخر کتاب وقف و هبه؛ خط: نسخ، کا: شیخ محمد جعفر بن ابی طالب، تا: ۱۲۵۲ق؛ تملک: مرحوم حاج شیخ حسنعلی تهرانی مشهدی شاگرد شیخ انصاری با مهر «حسنعلی» (بادامی)؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۱۹ سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۶۰۲]

۱۰۴. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۹۹

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: بیرجندی قاینی، محمد علی بن محمد اسماعیل، تا: ذیحجه۱۲۵۲ق؛ ۱۵۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۳۵]

۱۰۵. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۷۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

جلد ۱؛ خط: نسخ، کا: ابرقوئی، علی اکبر، تا: ۸ محرم۱۲۵۲ق؛ واقف: علیمردان خان تیموری (نصرت الملک)؛ ۱۵۶گ، ۲۱ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۷۷۰]

۱۰۶. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۲۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

جلد اول از طهارت تا هبه؛ خط: نسخ، کا: ابرقوئی، علی اکبر، تا: ۸محرم۱۲۵۲ق؛ واقف: علی مردان خان تیموری (نصرت الملک)، ۱۳۰۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۵۶گ، ۲۱سطر (۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: -۴۳۶]

۱۰۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۱۲

جلد اول؛ بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۹ شوال۱۲۵۳ق؛ مصحح؛ اندازه: ۱۵×۲۱سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۳۲]

۱۰۸. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۸۶

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان کتاب الصید و الذبایح؛ بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق؛ مصحح، محشی با عنوان «منه دام ظله»؛ مهر: وقف کتاب از سید عزالدین محمد حسینی (مستطیل)؛ واقف: سید عزالدین محمد حسینی؛ جلد: مذهب، ۲۴۵گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [اوراق عتیق: ۱-۱۶۵]

۱۰۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۷۶

آغاز:و سمیته بمنهاج الهدایة الی احکام الشریعة و رتبته علی اربعة اقسام ...

جلد اول و از کتاب طهارت تا پایان کتاب «الهبة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۲۵۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۳۱۵]

۱۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۲۰

آغاز:برابر؛ **انجام:** و لو کان المالک راکباً علیها و هو قوی قادر علی دفع القاید او السابق لم یکن ضمان و الا تحقق الضمان و بدونه.

ج۱: از ابتدای طهارت تا انتهای هبه ختم و ج۲: ذیلاً ناقص و از مکاسب تا غصب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ صفر۱۲۵۳ق؛ مصحح، مقابله شده؛ ۳۶۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۳سم [ف: ۲۱-۱۵۲۱]

۱۱۱. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۶۵

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد علی حسینی، تا: شوال۱۲۵۳ق؛ ۲۱۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۵۷]

۱۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۵۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

جلد اول از کتاب طهارت تا پایان کتاب الهبه؛ خط: نسخ، کا: میرزا جعفر بن محمد کاظم طباطبائی، تا: ۱۲۵۳ق؛ مصحح، در برگ ۱ سرگذشت مؤلف به قلم محمد باقر بن محمد قمی نوشته شده که مورخ به تاریخ ۱۳۷۳ق است؛ ۱۸۷گ، ۱۹سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۵-۵۸]

۱۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۶۸

آغاز:و التلجم و الاستشفار لو احتاج اذ لم تتضرر به و لو تضررت لم یجب و اذا فعلت ما علیها لاستباحة الصلاة صارت بحکم الطاهر

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن میرزا اسماعیل کروکانی جاسبی قمی، تا: پنج‌شنبه۱ رجب۱۲۵۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ با نسخه‌ای که ملا عبدالجواد خراسانی تصحیح کرده بود مقابله شده؛ ۱۵۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۲-۱۴۸]

۱۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۱۵۰

انجام:برابر جلد ۱

از طهارت تا شهادات و در آخر کتاب الوقف و کتاب الهبات؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن زین العابدین حسینی قمی قاهانی، تا: دوشنبه ۶ محرم۱۲۵۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده؛ ۱۵۹گ، ۲۰ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۵-۶۸۰]

۱۱۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۹۱

آغاز:برابر

جلد اول، کتاب طهارت تا آخر هبه؛ خط: نسخ خوب، کا: محمد علی بن محمد اسمعیل حسینی، تا: ۱۲۵۴ق؛ دارای یک سرلوح، مجدول؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۶۱ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۵۴۷]

۱۱۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۲۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

خط: نسخ، کا: صادق بن محمد جعفر هرندی، تا: ۱۲۵۴ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۲]

۱۱۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۴۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

جلد اول، ازطهارت تا هبات؛ خط: نسخ، کا: علیرضا بن محمد باقر ریزی انجاتی اصفهانی، تا: ۱۵ ربیع الثانی۱۲۵۴ق، جا: مسجد حاج سید باقر؛ مصحح، محشی؛ مهر: «هوالمالک من عواری الزمان لدی الجانی هادی الحسینی افجئه‌ای»؛ جلد: تیماج، ۱۳۸گ، ۱۹و۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۲]

۱۱۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۹۵

آغاز:برابر

از آغاز تا آخر جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۲ ربیع الاول۱۲۵۵ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۸۰۳]

۱۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۳۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

ج۱؛ خط: نسخ، کا: سید جواد، تا: ۵ محرم۱۲۵۵ق؛ واقف: مرتضی خان طباطبایی، ۱۳۴۰؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۵۲۸]

۱۲۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۲۳

مکاسب تا اطعمه و اشربه؛ خط: نسخ، کا: غلامرضا موسوی، تا: ۱۲۵۵ق[ف: -۹۲]

۱۲۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۰۴

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: قاسم بن محمد حسین حسینی، تا: شوال۱۲۵۵ق؛ ۱۶۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۲۸۱]

۱۲۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۲۱۱

آغاز:کتاب المکاسب و فیه مناهج المنهج الاول فی المقدمات هدایة ینقسم الاکتساب بنفسه الی الاستحباب و الاباحة و الحرمة و الکراهة؛ **انجام:**و فی الفجل ثلاث خصال ورقه یطرد الریاح ولبه یسیر بل البول و اصوله یقطع البلغ.

در فهرست با عنوان «مناهج الاحکام» و ناشناس آمده، مجلد دوم از کتاب المکاسب تا پایان کتاب الاطعمةو الاشربه؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی اصغر خراسانی قائنی سرچاهی، تا: جمعه ۲۳شعبان۱۲۵۵ق، جا: اصفهان مدرسه جده؛ مصحح، با علامت بلاغ بانسخه اصل در ۲۶جمادی الاول ۱۲۵۶، محشی با نشان «منه مدظله»؛ مهر: «یارفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۴۱]

۱۲۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۳۱

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد حسین، تا: ۱۲۵۵ق؛ با سرلوح، مجدول؛ جلد: مقوا، ۱۹۲گ، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: -۶۷۹]

۱۲۴. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۳۲

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد اصفهانی ملقب به آقا بابا، تا: ۲۲ صفر۱۲۵۵ق؛ ۱۸۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف:۲-۳۳۸]

۱۲۵. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۵۳/۲

خط: نسخ، کا: تهران، یحیی، تا: ۱۷ جمادی الثانی۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۱سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [نشریه: ۳-۲۲۲]

۱۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۰

آغاز:بسمله، کتاب المکاسب و فیه مناهج المنهج الاول فی المقدمات؛ **انجام:**یطرد الریاح ... و اصول یقطع البلغم.

جلد دوم، شامل: مکاسب، بیع، دین، رهن، حجر، ضمان، حواله، کفاله، صلح، شرکه، مضاربه، مزارعه، مساقاه، اجاره، وکاله، ودیعه، عاریه، سبق و رمایه، جعاله، وصیه، نکاح، طلاق، خلع، ظهار، ایلاء، لعان، عتق، تدبیر و مکاتبه و استیلاد، شفعه، اقرار، غصب، لقطه، احیاء الموات، صید، ذباحه، اطعمه و اشربه؛ خط: نسخ، کا: محمد علی حسینی، تا: ۱۲۵۵ق؛ با سر لوح مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۷گ، ۲۱ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۷-۲۱۸]

۱۲۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۷۳

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: اسدالله بن ملامحمد قاینی خراسانی، تا: چهارشنبه ۱۴ شوال۱۲۵۶ق؛ در ۱۲۵۷ وسیله عبدالله حسینی مقابله شده؛ ۱۶۹گ، ۲۰ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۵۸۴]

۱۲۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۹۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**فرق بین المرض و الصحة و العسر و الیسر.

خط: نسخ، کا: عباس بن ابراهیم، تا: دوشنبه ۱۵ محرم۱۲۵۶ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۴۶گ، ۲۰سطر (۷/۵×۱۳/۵)[ف: ۲-۷۳۶]

۱۲۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۹۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن غلامعلی علی آبادی، تا: دوشنبه ۷ ربیع الثانی۱۲۵۶ق؛ محشی؛ اهدایی: اخوان مصلائی؛ ۱۲۲گ،

۲۳سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳-۸۵۲]

۱۳۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۷۰

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد عیسی بن محمد حسین ورنوسفادرانی ماربینی، تا: ۲۱ جمادی الثانی۱۲۵۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲-۲۶۴]

۱۳۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۱۳

آغاز:و لم یفرغ الامام و أن یقول الحمدلله رب العالمین اذا فرغ الامام من الفاتحة

جلد اول کتاب؛ خط: نسخ، کا: اصفهانی، محمد حسین بن محمد باقر، تا: محرم۱۲۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: محمد علی بن ملا کریم ... که کتاب را از ملا محمد لاری خریده به سال ۱۲۶۷؛ ۱۰۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۵۰]

۱۳۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۵

ج ۱، طهارت تا هبات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ شعبان۱۲۵۶ق؛ محشی با نشان «محمد مومن»، در پایان شرحی در متعدی بودن صیغه نکاح و عدم آن بخط عبدالجواد تهرانی با وجه انحصار فقه در چهار قسم؛ مهر: محمد اسمعیل؛ جلد: تیماج، ۱۴۲گ، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۶۷۹]

۱۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۶۹

آغاز:برابر؛ **انجام:** و لا فرق فیه بین العین و الدین و لا بین الحال.

ج۱-۲، از ابتدای مقدمه تا اواسط سبق و رمایه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ظاهراً ۱۳ جمادی الثانی۱۲۵۶ق؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۰گ، ۱۷-۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۵۲۴]

۱۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۹۷۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

ج۱؛ خط: نسخ، کا: رضا حسینی، تا: ۱۲۵۶ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ ۱۵۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۴۴]

۱۳۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۱۲-۱۵/۱۵۲

آغاز:برابر**انجام:**برابر جلد ۱

جلد اول؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: رحیم بن محمدرضا خلخالی، تا: شعبان۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۶۹]

۱۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۱۰-۲۷/۸۰

آغاز:بسمله کتاب المکاسب وفیه مناهج المنهج الاول فی المقدمات هدایة ینقسم الاکتساب بنفسه الی الاستحباب والاباحة والحرمة والکراهة؛ **انجام:**حد المریض وهو ان کان قتلا اورجماً لم یؤخر مطلقاً ولو رجی برؤة لعموم مادل علی

جلد دوم و سوم، ازکتاب مکاسب تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: عبدالله حسینی قائنی خراسانی، تا: پنج‌شنبه ۳ محرم۱۲۵۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۷۱]

۱۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۸۹-۲۲/۱۰۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸صفر۱۲۵۷ق؛ جلد: مقوا، ۱۷۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۸-۴۶۶۹]

۱۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۲۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

ج۱؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن غلامعلی، تا: ربیع الثانی۱۲۵۷ق؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۵۲۵]

۱۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۱۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

ج۱، از احکام طهارت تا احکام هبة؛ خط: نسخ، کا: سید حسین حسینی، تا: چهارشنبه دهه نخست محرم ۱۲۵۷ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی؛ جلد: مشمعی، ۱۷۴گ، ۲۰سطر (۸/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۰-۳۶]

۱۴۰. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۲۸

آغاز:و یختلف الفضل فی الحکم باختلافها و زیارة قبور الانبیاء و الائمة والصالحین و المومنین و الکون علی الطهارة و تغسیل الجنب المیت

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: مرتضی بن محمد حسین کرونی ذاکر ابی عبدالله الحسین علیه السلام، تا: محرم۱۲۵۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۶۷گ، ۲۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۱۸]

۱۴۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۹۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: علی اصغر بن زین العابدین نجف آبادی، تا: اواخر جمادی الثانی۱۲۵۷ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ مهر: «یا رفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۵۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۵]

۱۴۲. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۹۹

خط: نسخ نازیبا، کا: محمد باقر بن ملا محمد حسن خوزانی، تا: غره رجب۱۲۵۷ق، جا: خوزان؛ ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۹سم [ف: -۷۱]

۱۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۶۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

جزء اول؛ خط: نسخ، کا: براتعلی سده لنجانی، تا: ۱۲۵۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۸گ، ۱۸-۲۱سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۳-۹۱]

۱۴۴. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۳۸

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: حسینی، عبدالرحیم بن ابراهیم، تا: شوال۱۲۵۸ق؛ ۱۸۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۳۸]

۱۴۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

جلد اول، از کتاب طهارت تا پایان کتاب هبه؛ خط: نسخ خوانا، کا: عبدالهادی بن علی اکبر بروجردی، تا: ۱۱شعبان۱۲۵۸ق؛ جلد: مقوا، ۱۳۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۳۳]

۱۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۳۰-۱۵/۷۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: حسن بن ملا محمدرفیع زارچی، تا: ۵شعبان۱۲۵۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۸-۴۶۶۹]

۱۴۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱ /۷۸۶۵-۵۳/۷۵

آغاز:برابر

جلد اول از آغاز کتاب تا آخر کتاب الهبة؛ خط: نسخ، کا: علی بن علی نشکیشی، تا: ۲۹ رمضان۱۲۵۸ق، جا: مدرسه فخریه؛ ۱۱۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۶۷۰]

۱۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۴۴-۱۸/۶۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

خط: نسخ، بی کا، تا: ۷ربیع الاول۱۲۵۹ق؛ جلد: مقوایی، ۱۲۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۶۹]

۱۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۹۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

تا پایان جلد نخست این کتاب دو جلدی؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین سبحانی، تا: چهارشنبه ۲ رمضان۱۲۵۹ق؛ دارای رکابه، مصحح، مطلبی به نقل از مؤلف با دعای «منه دام ظله العالی» و «منه ادام الله سبحانه ظلاله»؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۱×۲۱/۴سم [ف:۱/۲۷-۴۵۵]

۱۵۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۰۱-عکسی

آغاز:برابر؛ **انجام:**قد فرغ منه اقل العباد ... محمد ابراهیم بن محمد حسن فی العشر الآخر من الربع الاول من العشر الخامس من العشر الثالث من الالف ثانی ...

خط: نسخ خوش، کا: علی رضا بن ابوطالب «الشهیر بابکی؟»، تا: سلخ شعبان۱۲۵۹ق؛ ۲۸۶ص، ۲۳سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۸۴]

۱۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۳۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**یقسم الغنائم مما ینقل ... و کذا الممالیک و سایر الاموال قبل القسمه و اما بعدها ففیها خلاف.

جزء اول تا آخر جهاد؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۱۸و۱۹سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۶-۲۲۰]

۱۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۹۱۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

جلد اول؛ خط: نسخ متوسط، کا: محمد هادی، تا: ۱۲۵۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۱گ، ۱۹سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۵/۵×۲۱/۵سم [رایانه]

۱۵۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۷۳

جلد ۱؛ خط: نسخ، کا: ندوشنی یزدی، حسن بن محمد رفیع، تا: ۲۱ ربیع الاول۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۴گ، ۲۰ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۸۷]

۱۵۴. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۲۷

از کتاب المکاسب تا اواخر کتاب المواریث؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی اصغر سرچاهی، تا: یک‌شنبه ۲۷ جمادی الثانی ۱۲۶۰ق، جا: سرچاه؛ ۲۵۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: -۱۰۰]

۱۵۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۲۲

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد علی بن میرزا نعمت الله بن حسین جیلانی، تا: ۱۲۶۰ق؛ ۲۱۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱-۲۸۱]

۱۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۲۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

ج ۱؛ خط: نسخ خوش، کا: حاجی محمد بن شعبان کوچه بیوکی، تا: ۲۷ محرم۱۲۶۰ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۴۵]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۸۱

همان نسخه بالا[مؤید: ۱-۲۵۱]

۱۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۷۶

خط: نسخ، کا: عباس بن اسماعیل قمشه‌ای، تا: ۱۰ ربیع الاول۱۲۶۱ق، جا: تهران مدرسه فخریه؛ مصحح، محشی، پس از کتاب مقداری از حاشیه ملا میرزا بر معالم الاصول نیز نوشته شده؛ تملک: ابوالفضل میرمحمدی زرندی؛ جلد: تیماج، ۲۵۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۱۸۰]

۱۵۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۷۰

آغاز:برابر**انجام:**برابر جلد ۱

جلد اول؛ خط: نسخ پخته، کا: محمد حسن بن حاج محمد تقی، تا: جمادی الاول۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۳گ، ۲۱سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۵۰]

۱۵۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۵۸

بی کا، تا: ۱۲۶۱ق[نشریه: ۱۳-۳۷۱]

۱۶۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۰۱۱-۲۰/۱۳۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱

خط: نسخ، کا: قربانعلی بن محمد قدیر، تا: جمعه ۲۳ جمادی الاول۱۲۶۱ق، جا: نوکاباد لنجان اصفهان؛ ۲۳۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۶۹]

۱۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۹۵

جزء اول؛ خط: نسخ، کا: موسی بن محمد علی، تا: ۱۲۶۲ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۴۹گ، ۲۰و۲۵سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۶-۲۹۳]

۱۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۰۸۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و لو کان المالک راکباً علیها و هو قوی قادر

على دفع القايد او السابق لم يکن ضمان و الا تحقق الضمان و بدونه.
ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۳محرم ۱۲۶۲ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۱۶۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۴۵] و [ف: ۲۱-۱۵۲۷]

۱۶۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۳۲۹
خط: نسخ، کا: میرزا فتحعلی اصفهانی، تا: جمادی الاول۱۲۶۳ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۲-۴۰۱]

۱۶۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۰۷۴/۱-۱۶/۸۴
آغاز:کتاب الاقرار وفيه مطالب المطلب الاول فی ارکانه وفيه مناهج المنهج الاول فی الصيغة ومدلولها هداية الاقرار اخبار جاز فرض حق سابق علی المخبر فدخل الحال والمؤجل؛ **انجام:**البحث الثالث فی ميراث اليهود والنصاری والمجوس لو ترافعوا الی حکامنا ... ولو لم يکونوا من اهل الذمة به وبه الفحوی فضلا عن عدم الفاصل. کتاب الحدود والتعزيرات
ازکتاب الاقرار تا اول حدود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۵۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:۸-۴۶۷۱]

۱۶۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۳۷-۵۵/۷
آغاز:برابر
از اول تا آخر دیات؛ خط: نسخ، کا: میرزا فتحعلی اصفهانی، تا: جمادی الاول۱۲۶۳ق؛ ۲۹۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۸-۴۶۷۰]

۱۶۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۳۸
جلد اول کتاب و کتاب الارث از جلد سوم؛ خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن محمد مهدی هرندی، تا: ذیحجه ۱۲۶۶؛ ۲۱۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۰۲]

۱۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۰۰۷
آغاز: منهاج اختلف الاصحاب فی تعريف البيع ففی عدو يرو کره انتقال عين مملوکة من شخص الی غيره بعوض مقدرة علی وجه التراضی؛ **انجام:** ففی فساد البيع و عدمه ح اشکال من اطلاق من الاجماعات.
بخشی از مبحث بیع؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۳۶گ، ۳۱-۳۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۲۶] و [ف: ۲۱- ۱۴۸۶]

۱۶۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۵
آغاز:بسمله کتاب مناهج. الطهارة و فيه مقدمة و فصول. اما المقدمه فالطهارة فی اللغه النظافة و النزاهة وفی اصطلاح اسم الوضوء و الغسل و التيمم ...
تذکر: نام مؤلف با تطبیق اغاز نسخه تعیین شد. شامل کتاب مناهج الطهاره، کتاب مناهج الکسب والإقتناء (تا آخر خیار غبن)، کتاب مناهج الصید و الذباحه و ما یلحق بهما، مناهج المطاعم و المشارب، کتاب القضا؛ خط: نسخ، کا: محمد حسن بن عبدالله، تا: چهارشنبه ۲۶ شوال۱۲۷۲ق؛ ۲۰۷گ، ۲۳ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱-۵۲]

۱۶۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۰
آغاز:بسمله، کتاب المکاسب و فيه مناهج، المنهج الاول فی المقدمات: هداية، ينقسم الاکتساب بنفسه الی الاستصحاب و الاباحة؛ **انجام:**و ران يرجع الغريب الی ما فيه قبلها رد کالمتوطن
در فهرست با عنوان «المناهج» و از سید محمد مجاهد دانسته؛ خط: نستعلیق، کا: ابرقوهی، محمد باقر بن مراد، تا: شنبه ۲۵ شعبان۱۲۷۴ق؛ اهدایی: نورالله مهدوی؛ جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۱۷۸]

۱۷۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۵۲
آغاز:بسمله الحمدلله و کفی و الصلوة علی عباده الذين اصطفی محمد و آله و اصحابه. کتاب مناهج النکاح و فيه فصول الفصل الاول فی مشروعيته و اقسامه منهاج يستحب النکاح لمن طاقت نفسه اليه؛ **انجام:**لان الاستعقاب اعم من ... غير واجبة کما مرمع امکان صحتهاح ايضاً علی وجه تمت الکتاب مناهج النکاح.
کتاب نکاح؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد حسن بن عبدالله کاتب، تا: دوشنبه غره ربیع الثانی۱۲۸۲ق؛ مهر: «عبده الراجی اسدالله بن محمد باقر الموسوی» (بیضوی)، کتابخانه مجدالدین؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۲۳ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲-۷۶۲]

۱۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۴۰۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر جلد ۱
خط: نسخ خفی، کا: ابراهیم محمد بن محمد حسن، تا: ۱۲۸۵ق؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج منقش، ۱۰۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۴۵]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۲۷
همان نسخه بالا[مؤید: ۲-۲۱۲]

۱۷۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۹۰
آغاز:برابر
جلد اول، کتاب طهارت تا آخر هبه؛ خط: نسخ، کا: حسن ابن ملامحمد رفیع یزدی، تا: ۱۲۸۶ق؛ محشی ازخود مؤلف؛ واقف: سپهسالار؛ ۱۸۷ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۵۴۷]

۱۷۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۹۴/۱-۵۷/۶۴
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط؛ ۹۰گ (۱-۹۰)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۸-۴۶۷۰]

۱۷۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۷۳/۳-۳۹/۱۵۳
آغاز:والمروی فی الاخير الصحة مطلقاً وکذا التعيين ولو بالاسم او الوصف الرافع الرافع ... المنهج الثالث فی اولياء العقد هداية يثبت الولاية فی النکاح للاب؛ **انجام:**بعدم ظهور الخلاف وظاهر الکشف الاجماع فی الاول وانما يستحب سدس الاصل لاالنصيب للاطلاقات المؤيدة
نکاح - ارث؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۲۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۶۷۲]

۱۷۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۵۲/۴-۱۲/۴۲

آغاز:بسمله وبه ثقتی کتاب المکاسب وفیه مناهج المنهج الاول فی المقدمات الاول ینقسم الاکتساب بنفسه الی الاستحباب والاباحة والحرمة والکراهة کاحیاء الموات وصنایع الانبیاء؛ انجام:الرابع لودارت المرأة بین مقارته الرجل والخنثی والانثی فالاولی لهما تقدیم الخنثی ... کذا الفساد لایجری الا فی واحدة فالظاهر التخییر اذ لااولویة

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۷۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۸-۴۶۷۱]

۱۷۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۱۶۱

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم پسر محمد علی پسر ابراهیم پسر محمد صادق ارجستانی، بی‌تا؛ با بلاغ قرائت با نسخه مؤلف در ۱۲۴۸؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۵-۶۸۱]

۱۷۷. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۵

جلد اول و تا کتاب بیع؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: -۱۶]

۱۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۸۴

آغاز:برابر؛ انجام:برابر جلد ۱

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۴ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۴۵-۲۰۴]

۱۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۴۵ معزی

آغاز:بعد الفراغ انکشف الفساد و منها مباشرة المکلف لفعل الوضوء فی غیر الضرورة ولافرق بین العامد و الجاهل و الناسی و العاقل و لا بین البعض و الکل و لابین الوضوء و الغسل؛ انجام:برابر جلد ۱

ج۱؛ خط: نسخ، کا: حسین بن محمد علی مشهور به ملا آقا بزرگ تعزیه‌خوان، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۹گ، ۲۱ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۹-۱۵۲]

۱۸۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۴۱-۱۴/۹۱

آغاز:برابر؛ انجام:برابر جلد ۱

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با علامت بلاغ، محشی از نخبه با علامت «ع» و فتاوای آقا سید حسین با علامت «ح»؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۸-۴۶۶۹]

۱۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۷۹-۵۲/۱۱۹

آغاز:بسمله؛ کتاب التجارة و فیه مناهج ... در نسخه سفید مانده فی المقدمات ... در نسخه سفید مانده است ینقسم الاکتساب بنفسه الی الاستحباب و الاباحة و الحرمة و الکراهة

از کتاب البیع تا کتاب الاقرار؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۶۷۰]

۱۸۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۶۰-۵۳/۷۰

آغاز:البحث الثالث فی میراث الاعمام و الاخوال و العمات و الخالات و اولادهم و ان نزلوا. هدایه: انما یرث هولاء بالقرابة

کتاب میراث و وقف و بخشی از طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۸۵گ، ۲۱-۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۸-۴۶۷۲]

۱۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۷۹

آغاز:برابر؛ انجام: لم یبعد لزوم متابعه الثانی بل هو احوط ایض ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج[رایانه]

۱۸۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۵۷

انجام:و لا فرق فی الظهور بین أن یکون بالوضع أو بالقرینة للعموم و لا یتوقف علی القطع و البت الا أن یراد فی الحجیة

از کتاب المکاسب تا کتاب الاقرار؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۳۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۸-۳۰۱]

۱۸۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۲۲/۲

کتاب نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۶۳گ (۸پ-۱۷۰ر)، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۴-۱۰۸]

۱۸۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۷۸

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح، مصحح، با علامت بلاغ؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده غلامعلی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۴۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۱۸۷]

۱۸۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۳۰

از کتاب المکاسب تا کتاب الشفعة؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین؛ ۱۴۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۹-۲۱۷]

۱۸۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۱۴

جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ مهر: کتابخانه محمد امین خوئی نجفی؛ جلد: تیماج، ۱۸۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۲-۹۹]

۱۸۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۱۸

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۴۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲-۱۰۱]

۱۹۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۶۴

انجام:و کذا حکم غیر الشیعة من سائر اصناف اهل الاسلام ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: کتابخانه محمد امین خوئی نجفی؛ جلد: تیماج، ۱۴۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۲۲-۲۹۹]

۱۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۰۷

آغاز:برابر؛ انجام:برابر جلد ۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: روغنی[رایانه]

۱۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۵۴

آغاز:برابر؛ انجام:فلو قال توهمت او اشتبه علی ففی وجوب الحد علیه ...

خط: نسخ خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج[رایانه]

۱۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۴۵۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**المحافظة بالفخرین و یستحب ان ...
خط: نسخ خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری کوچک[رایانه]

۱۹۴. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۸
آغاز:کتاب المکاسب و فیه مناهج المنهج الاول فی المقدمات، هدایة ینقسم الاکتساب بنفسه الی؛ **انجام:**لو مات مسلم او کافر و له وارث مسلم متعدد ... و الاسلام کاشف عن الاستحقاق بالموت یکون ذلک مقتضی الارث.
در فهرست با عنوان «مناهج الاحکام» و ناشناس آمده. از کتاب مکاسب تا اطعمه و اشربه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی[رشت و همدان: ف: -۱۶۱۷]

۱۹۵. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۶۳
طهارت و بیع و خیارات؛ خط: نسخ، کا: محمد محسن بن محمد باقر حسینی، بی‌تا، جا: قم؛ وقف «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد باقر» مشهور به آقا بزرگ به وصایت از جانب محمد هادی زرکش در ۱ ربیع الاول ۱۲۵۱ بر علماء و فضلا و طلاب و محصلین علوم دینی شیعه اثنی عشری جز متصوفه و متفلسفه ایشان؛ ۱۹۳گ، ۲۷سطر، قطع: ربعی[چند نسخه-ف: -۳۷]

۱۹۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۲۶
جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۱×۵۱سم [ف: ۱-۲۸۱]

۱۹۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۵۸
جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۸۱]

۱۹۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۹۹
جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ناتمام؛ ۱۶۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱-۲۸۱]

۱۹۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۸۱/۲
چند برگی از آن است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۱۸]

۲۰۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۰۴/۲
بخش طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ناتمام؛ ۷۷گ (۴۷-۱۲۳)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳-۵۵]

۲۰۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۵۳
آغاز:برابر؛ **انجام:** فظهر بذلک ضعف کل من القولین المذکورین.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۲۲۷گ، ۲۲سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴-۱۳۷۸]

۲۰۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۴۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**و فی جواز هبة المجهول کشاة من غنمه او عبد من عبیده قولان و منه هبة الحمل فی البیض و ...
جلد اول از کتاب طهارت تا اوایل کتاب هبه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۶گ، ۲۰سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۸-۳۱۱]

۲۰۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۸۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ناتمام؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۹۴گ، ۲۹ سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: ۱۵-۱۹۱]

۲۰۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۵۵
آغاز:بسمله، کتاب المکاسب و فیه مناهج، المنهج الاول فی المقدمات، هدایة ینقسم الاکتساب بنفسه الی الاستحباب؛ **انجام:**فیه ثلث خصال ورقة یطرد الریاح و لبه یسر بل البول و اصوله یقطع البلغم.
جزءدوم و مباحث معاملات از کتاب مکاسب و بیع تا آخر کتاب اطعمه و اشربه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ واقف: ملا محمد جعفر خراسانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۰گ، ۲۱-۲۳ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۲-۲۷۵]

۲۰۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۲۵
آغاز:کتاب النکاح و هو العقد شرعا کما انه الوطی لغة و علی جوازه اجماع المسلمین ... ؛ **انجام:**اقربها و کان لها طفل و اولی منه ما لوقال له حمد فی بطن جاریة.
کتاب نکاح تا کتاب اقرار؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ ۸۲۰گ، ۲۰سطر (۱۰/۳×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [رایانه]

۲۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۸۵
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵/۲×۲۰/۳سم [رایانه]

۲۰۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۸۳
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی[رایانه]

۲۰۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۰۲
بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۱۳-۳۶۵]

۲۰۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۶۰
بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۱۳-۳۷۱]

۲۱۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۱۸
آغاز:برابر؛ **انجام:** یجوز حبس نحو البعیر و الفرس فی سبیل الله سبحانه لنقل الماء الی المسجد
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: قطبی زاده؛ ۱۵۹گ، ۲۱سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴-۱۱۷۲]

۲۱۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۳۴
جلد اول؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: احمد بن محمد رفیع، بی‌تا[ف: ۱-۵۸۵]

۲۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۸۶
انجام:فرغ منه ... محمد ابراهیم بن محمد حسن فی العشر الاخر من الربع الاول من العشر الخامس من العشر الخامس من العشر الثالث من الالف الثانی.
طهارت تا پایان ج ۱؛ خط: نسخ، کا: حسینی، باقر بن محمد ابراهیم، بی‌تا، جا: چهار محال اصفهان؛ جلد: تیماج، ۳۵۷گ، ۱۰

سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶-۴۲۰]

۲۱۳. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب الطهارة؛ بی‌کا، بی‌تا[تراثنا: س۲ش۴-۶۶]

۲۱۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۵۵۳

آغاز:بسمله: کتاب المکاسب و فیه مناهج المنهج الأولی فی المقدمات هدایة ینقسم الاکتساب بنفسه الی الاستحباب و الاباحة و الحرمة و الکراهة؛ **انجام:**هدایة لو اضطر الی شیء من النجاسات و ... و عدم الملازمة بین الوجوب و عدم العوض کالحرف و الصنایع المتوقف علیها ...

از «کتاب المکاسب» تا قسمتی از «کتاب الاطعمه و الأشربه»، تذکر: در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۴۷۷]

۲۱۵. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

مکاسب، تذکر: در فهرست از ملامهدی نراقی دانسته شده که خطاست؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: -۳۸]

● منهاج الهدایة و الانصاف لرد الاحتجاج بروایة اهل الخلاف / درایه / عربی

minhāj-ul hidāya wa-l inṣāf li-radd-il iḥtijāj bi-riwāyat-i ahl-il xilāf

حسینی جعفری، حسین بن حسن، ق ۱۰ قمری

hoseynī ja‘farī, hoseyn ebn-e hasan(- 16c)

تاریخ تألیف: ۹ شوال ۹۸۷ق

رساله مختصری است در این‌که آیا می‌توان اخذ به روایت ثقات ضلال نمود یاخیر؟ که مؤلف بااستفاده از اقوال بزرگان این سؤال را پاسخ گفته است.

آغاز:بسمله، الحمد لله العدل الذی جعل العدالة ذریعه الشریعة بان وثق اهلها و انزل السکینة علی رسوله و علی المؤمنین و الزمهم کلمة التقوی

انجام:و یوفق لاملاء ما یبلغ النهایة یکشف جلابیب الغوایة قایلا ربنا و لا تحملنا ما لا طاقة لنا به ... علی القوم الکافرین.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۵۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حسن بن احمد بن راشد بن عیسی غریفی اوالی، تا: شوال۹۸۷ق؛ با امضای بلاغ مؤلف، مصحح؛ ۴گ (۴۰پ-۴۳)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۶۲/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۶-۲۰۳]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۶۴/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن عبدالباقی حسینی سماکی استرآبادی، تا: ربیع الثانی۱۲۱۶ق؛ واقف: صدر الدین بن علی محمد استرآبادی، جلد: گالینگور، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۳۵۰]

←منهاج الیقین > مناهج الیقین فی اصول الدین

● منهاج الیقین فی اصول الدین و معراج الاذهان الی درج العرفان / کلام و اعتقادات / عربی

minhāj-ul yaqīn fī usūl-id dīn wa mi‘rāj-ul aḏhān ilā durj-il ‘irfān

خاتون آبادی، اسماعیل بن محمد باقر، ۱۰۳۱ - ۱۱۱۶ قمری

xātūn-ābādī, esmā‘īl ebn-e mohammad bāqer (1622-1705)

این رساله دارای یک مقدمه و پنج مقاله و خاتمه است:۱. در معرفت و اثبات وجود صانع؛ ۲. فعل صانع؛ ۳. نبوت؛ ۴. امامت؛ ۴. معاد، و مقدمه در تقسیم علوم سه علم الهی و طبیعی و ریاضی.این رسالهناتمام است.

آغاز:بسمله و به ثقتی الحمدلله الذی فاض منه عوالم الاحداث و الابداع و ترشح منه رواشح التکوین و الاختراع اتقن بحکمته نظام العالم ببعث الرسل و الانبیاء و نصب الاولیاء و الاوصیاء لیترقی النفوس الجلیله الانسانیه المقصوده من الخلیقة الهیولانیة و الروحانیه من حضیض مذلة التعلق الی اوج.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۳/۵

آغاز:برابر؛ **انجام:** لکن الظاهر من کلامهم و هو الواقع ان هذا الحصر استقرائی لاعقلی ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۱ص (۲۹۳-۳۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۰-۱۳۳۰]

● منهاج الیقین فی فضائل علی مولانا امیرالمؤمنین / تاریخ معصومین / عربی

minhāj-ul yaqīn fī faḍā’il-i ‘alī mawlā-nā amīr-il-mu’minīn

؟ مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ قمری

majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

از ولی الله بن نعمة الله حایری «منهاج الیقین فی تفضیل علی امیرالمؤمنین» داریم و می‌باید همان باشد.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۷/۱۴

خط: شکسته نستعلیق، کا: حاج محمد زمان بن کلبعلی متطب

خراسانی، تا: ۱۲۵۶ق؛ کاغذ: قورخانه، جلد: میشن، ۳گ (۳۰ر-۳۲پ)، اندازه: ۱۹×۲۳/۵سم [ف: ۷-۱۸۳]

● **منهاج الیقین فی معرفة اصول الدین** / کلام و اعتقادات / فارسی

menhāj-ol yaqīn fī ma‘refat-e osūl-ed dīn

قندهاری، علی بن محمد

qandehārī, ‘alī ebn-e mohammad

رسالهای متوسط درعقاید و اصول معتقدات امامیه که برای استفاده فارسی‌زبانان تألیف و دریک «مقدمه» و دوازده «فصل» و یک «خاتمه» تنظیم شده است: مقدمهدربیان تعداد اصول دین و ذکر طرق ارشاد المومنین؛ فصل ۱. بیان ذکر معرفت؛ فصل ۲. بیان ذکرصفات ثبوتیه؛ فصل ۳. بیان ذکر صفات سلبیه؛ فصل ۴. بیان عدالت؛ فصل ۵. بیان نبوت.

آغاز:الحمدلله الذی دل علی وجوده افتقار الممکنات وعلی قدرته وعلمه احکام المصنوعات الدال علی قدمه بحدوث خلقه وبحدوث خلقه علی وجوده ...

[فهرستواره منزوی ۵۶۷/۹]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۲۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**پس واجب است که پیغمبر ص متصف بجمیع صفات حمیده واخلاق پسندیده و ... مطلب پنجم دربیان خصایص پیغمبر ص است اول آنکه آنحضرت خاتم النبیین بود ...

ابتدا تا اواسط فصل پنجم؛ خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: سید عبدالوهاب بن محمد بن باقر رضوی مشهدی (شجره اش را تا امیرالمومنین نوشته)؛ جلد: تیماج، ۱۸۶گ، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۳]

←المنهج ← منظوم (رساله)
←المنهج ← مناهج الاصول

● **منهج الائمة فی الاعتقادات و الاحتجاجات** / کلام و اعتقادات / عربی

manhaj-ul a’imma fi-l i‘tiqādāt wa-l iḥtijājāt

مشهدی، محمد حسین بن ابی محمد،- ۱۱۷۵ قمری

mašhadī, mohammad hoseyn ebn-e abī mohammad(-1762)

کلام شیعی است با استدلال به اخبار در اصول مذهب.

آغاز:بسمله. هو الموفق و المعین. الحمدلله الذی خلق الخلایق بقدرته و فطرهم علی معرفته لاتمام حجته ... و بعد فیقول ... محمد حسین بن ابی محمد المشهدی ... لما کان صحة العبادات موقوفة علی معرفة المعبود ... و تحصیل العلم بصحة دین المکلف و مذهبه متعذر الامن الدلیل بعد التخلیة عن محبة مذهب الاباء ... اردت ان اذکر نبذة من الادلة المقطوعة ... و سمیته منهج الائمة

انجام:و القرائن المحفوفة بها الاخبار المودعة فی الکتب المشهورة لاسیما الکتب الاربعة

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۰۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**فطلبت و هذا مخالف للعادات.

خط: نسخ، کا: خبوشانی، نظر علی بن حسین، تا: ۶ ذیحجه۱۱۱۲ق؛ مقابله شده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۱۱گ، ۱۸سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۲-۲۵۱۳]

۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: چرم، ۱۲۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۹/۵×۱۸/۵سم [مؤید: ۲-۲۹۳]

● **منهج الاجتهاد فی شرح شرایع الاسلام** / فقه / عربی

manhaj-ul ijtihād fī š.-i šarāyi‘-il islām

برغانی، محمد تقی بن محمد، ۱۱۸۴ - ۱۲۶۴ قمری

baraqānī, mohammad taqī ebn-e mohammad (1771-1848)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶ق)

تاریخ تألیف: آغاز ذیحجه ۱۲۲۶ق تا ۲۸ شوال ۱۲۵۴ق؛ محل تألیف: ساوجبلاغ و قزوین

شرح استدلالی مفصلی است در ۲۴ مجلد بر کتاب «شرایع الاسلام» محقق حلی.

[الذریعة ۳۱۷/۱۳ و۱۸۲/۲۳؛ معجم المؤلفین ۱۳۴/۹؛ اعلام الشیعة ۲۲۶/۲؛ ریحانة الادب ۱۵۷/۱ و ۲۴۷/۱؛ اعیان الشیعة ۱۳۴/۴۴؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۳۴/۴]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۴۰-۵۶/۹۰

آغاز:بسمله، حمدله، اما بعد قوله کتابالوکالة و هو یستدعی بیان فصول: الاصول فی العقد

جلد سیزدهم از اول کتاب الوکالة تا آخر وصایا؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۵ق؛ ۱۸۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۷۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۱۲

جلد ۲۴، کتاب الدیات، در دو هزار و پانصد بیت؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: سه‌شنبه ۲۸ شوال۱۲۵۴ق، جا: قزوین؛ جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۱۸سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۶-۶۰۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۲۹

آغاز:بسمله. الحمدلله رب العالمین ... قوله القسم الثانی فی العقود

و فیه خمسة عشر کتابا. کتاب التجارة مصدرثان لتجریقال تجرفلان؛ **انجام:**و ضعفه ظاهر. تم المجلد التاسع علی ید مؤلفه الخاطی ابن محمد محمد تقی ... و یتلوه العاشر فی بقیة احکام التجارة من المرابحة و المواضعة و التولیه و ما یعدله انشاءالله تعالی سنة ۱۲۳۴.

تنها تجارت را دارد و جلد ۹ است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۱۸سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۸-۴۲۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۹۱

آغاز:بسمله.حمد له ... قوله کتاب القضاء هو لغة لمعان کالحکم؛ **انجام:**فیلزم العزم علیهما فتدبر الفراغ بید مؤلفه الخاطی ابن محمد محمد تقی من هذا المجلد الواحد و العشریت من مجلدات منهج الاجتهاد ف لیلة التاسوعا من شهر محرم الحرام سنة ۱۲۵۴ ... اللهم وفق لاتمام المجلد الاخر بمحمد و آله

جلد ۲۱؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مهر: حسین تهرانی؛ ۲۹۹گ، ۲۰سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۱۶۴۲]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۳۲

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... کتاب الدیات و النظر فی أمور النظر الاول در اقسام قتل و مقادیر دیات؛ **انجام:**و به اطمینان خواطر مشغول تحصیل علم باشند که خداوند اعلی خواهد کفایت فرمود، اللهم احفظنا و جمیع المؤمنین ...

کتاب دیات؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ تملک: کلبعلی تبریزی به تاریخ ۱۲۶۸؛ جلد: مقوایی، ۱۲۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۶-۳۱۱]

۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۰۷

از کتاب الخمس تا پایان کتاب الصوم؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن ابراهیم، تا: جمعه ۱۶ جمادی الاول ۱۲۳۲ق؛ واقف: حاجی محمد هاشم، ۱۲۳۳؛ ۱۶۳گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۲۱۸]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۶۶

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: حسین بن عبدالکریم حسینی، تا: ۱۲۳۳ق؛ مصحح؛ مهر: «المتوکل علی الله عبده محمد قاسم» (مربع)؛ ۲۲۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۷-۲۴۶]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۷۹۳

آغاز:بسمله. حمدله. قوله القسم الثانی فی العقود و فیه خمسه عشر کتابا کتاب التجارة؛ **انجام:**خلافا للشیخ فلوحصل النماء قبل القبض و اراد یکون النماء للبایع و ضعفه تم المجلد التاسع.

جلد ۹، کتاب التجارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق، اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، نقش کتیبه‌ها «تنزیل من رب العالمین»، ۱۸۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۴۶]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۷۳

همان نسخه بالا[مؤید: ۲-۳۱۰]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۰۳

بخش تجارت؛ بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۱۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۲۵

کتاب التجارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق(شاید تاریخ تألیف باشد)؛ واقف: بهرام بیگ، ۱۲۸۰؛ ۱۰۸گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱-۲۲۹]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۰-۲/۹۰

آغاز:بسمله حمدله وصلاة. قوله القسم الثانی فی العقود وفیه خمسة عشر کتاباً کتاب التجارة مصدرثان لتجریقال تجر فلان یتجر؛ **انجام:**فلو والنماء قبل القبض وازاد فیکون النماء للبایع وضعفه ظاهر تم المجلد التاسع ... ویتلوه المجلد العاشر فی بقیة احکام التجارة من المرابحة والمواضعة والتولیة وما بعدها انشاء الله

جلد نهم، کتاب التجارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۵۴گ، ۱۷-۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۷۳]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۰۵

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... قوله: الفصل الاول: فی صلوة الجمعة الخ. اعلم ان وجوب صلوة الجمعة فی الجملة مما لا ریب فیه بل هو من ضروریات الدین و مذهب سید المرسلین؛ **انجام:**قد جف القلم عن شرح کتاب الصلوة و ما ینسابها بعمایة الله الذی خلقنی فسوینی ... و حفظنا عمن فیها من انبا الشیطان ... ما بقی من المطالب الفقهیه بالاستدلال و الامعان.

از ابتدای صلوة الجمعة تا پایان کتاب الصلوة؛ خط: نسخ زیبا، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۱۲۴۴ق، جا: ابراهیم آباد؛ مصحح؛ مهر آیت الله مرعشی نجفی؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۸۶ص، ۲۵سطر (۱۱/۵×۱۹)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۵-۴۶۸]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۲۷

بخش نکاح؛ بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق[د.ث. مجلس]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۰۰۳

آغاز:بسمله. حمدله. قوله القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتابا کتاب التجارة مصدر ثان؛ **انجام:**فی انه لو عامل المسلم احد هولاء او شارکهم فانه یکون تصرفا صحیحا للاصل انتهی.

جلد ۹ تا ۱۱، شامل تجارت، رهن، مفلس، حجر، ضمان، حواله، صلح، شرکت است؛ خط: نسخ خفی، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: رجب۱۲۴۴ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۲گ، ۲۵-۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۴۷]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۸۹

همان نسخه بالا[مؤید: ۱-۳۲۰]

۱۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۰۳

از آغاز طهارت ترابیه تا پایان نجاست؛ خط: نسخ، کا: غلام علی بن کربلایی مردان، تا: ۱۲۴۵ق؛ قطع: رحلی[رشت و همدان: ف: - ۱۲۷۶]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۹۲

آغاز:قوله کتاب الصلوة اعلم ان الصلوة لغة هو الدعا ذکره الجماعة من اهلها و شرعا العبادة المخصوصة بالکیفیة المعهوده؛ **انجام:**و مقتضی الاصل و ان کان تقییدا للاطلاقات بنحو هذه لکونها خاصة و لکن المکافؤة علی الظاهر مفقودة فالاحوط بل الاظهر هو الثانی فتدبر.

کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: دوشنبه ۲ ذیقعده۱۲۴۵ق؛ محشی به امضاء «منه»؛ تملک: مهدی بن محسن حسینی به تاریخ ۱۳۳۷ در تهران؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۵-۱۰۲]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۰۱

آغاز:قوله الفصل السادس فی المرابحة و المواضعة و التولیة، اعلم أن البیع باعتبار التقدیم و التأخیر؛ **انجام:**و فقد البینة لإصالة برائة الذمة من الزائد عما یقرله و الله العالم و الموفق؛ تم المجلد العاشر.

جلد دهم کتاب و مشتمل بر کتاب البیع؛ خط: نسخ، کا: محمد هادی فرزند ملا عبدالرحیم، قزوینی، تا: ۱۲۴۶ق؛ با قلم خوردگی، مصحح، محشی؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۳۵گ، ۲۵سطر (۱۱×۱۹/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۲۹-۴۸۵]

۱۸. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۶/۱

از صلاة جمعه تا آخر صلاة مسافر؛ خط: نسخ، کا: مهدی بن عبدالرحیم، تا: ۱۲۴۶ق؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی در ۲۹ شوال ۱۳۲۴ [ف: -۵۶]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۹۱

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین ... قوله الفصل الاول فی صلوة الجمعه الخ اعلم ان وجوب صلوة الجمعة فی الجملة مما لاریب فیه بل هو من ضروریات الدین و مذهبه سید المرسلین؛ **انجام:**و بمقتضاهما ترشح منی ما ترشح اظهارالنعمة الله و تسلیة للمحصلین فی سبیل الله و قد وقع الفراغ یوم الثلثا ... بید مؤلفه ... محمد تقی بن محمد البرغانی الساوج بلاغی فی مدینه طهران ... و التسعة من ولد الحسین حججک علی الانس و الجان.

شامل کتاب الصلوة و از الفصل الاول فی صلوة الجمعه آغاز و به صلوة المسافر پایان می‌یابد؛ خط: نسخ، کا: مهدی بن عبدالرحیم، تا: ۱۲۴۶ق، مصحح؛ جلد: گالینگور، ۶۷۲ص، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: ۲/۴۷-۱۲۳]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۶۱

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... أما بعد، قوله: کتاب الوکالة و هو یستدعی بیان فصول ... الوکالة بفتح الواو و کسرها؛ **انجام:**ثم فی رجوعه الی الورثة أو صرفه فی وجوه البر و جهان، أوجهما الثانی کما مر فی مسئلة نسیان الوصیة، تمت الکتاب

از کتاب وکالت تا پایان کتاب وصایا؛ کا: علی بن حسن بن حسین، تا: ۱۲۴۷ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: چرم، ۱۷۱گ، ۲۵سطر (۱۲/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [ف: ۳۶-۸۹]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۷۳

جلد سیزدهم و از کتاب الوکالة تا الوصایا می‌باشد و پنج‌شنبه پنجم شوال ۱۲۴۵ به پایان رسیده؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۲۰ رمضان۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱۶-۲۴۹]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۴

جلد یازدهم و دوازدهم و از کتاب رهن تا ضمان می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: عبد الصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۴ شعبان ۱۲۴۷ق؛ ۲۴۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲۷-۱۷۷]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۳۸

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: حسین بن ملا خدا برغانی، تا: سه‌شنبه۱۷ ربیع الاول۱۲۴۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱۵-۱۳۲]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۹۷

آغاز: و طهرک من الذین کفروا ای ینزهک ان تفعل فعلهم؛ **انجام:**و یکره ان یستعین فیه قد مرالکلام فی المسألتین مشروحاً فی باب الوضوء هذا آخر المجلد الاول ... و وقع ابتدائه فی شهر ذی الحجة الحرام سنة ست و عشرین بعد الألف و مأتین من الهجرة النبویة و اختتامه فی العشرین من شهر جمادی الاول سنة سبع و عشرین بعد الالف و مأتین ... فی بلد برغان ...

از ابتدای طهارت تا انتهای مبحث غسل؛ خط: نسخ، کا: حسین علی بن خداداد دور دهی ساوجبلاغی، تا: ۱۰ رمضان۱۲۴۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: مرتضی قلی خان، ۱۳۴۰؛ ۲۶۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۰-۵۱۵]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۰

آغاز:بسمله. و به نستعین الحمدالله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین قوله الرکن الثالث فی الطهارة الترابیة المسماة بالطهارة الاضطراریة فی مقابلة الطهارة الاختیاریه التی هی الطهارة المائیة و هی الیتیمم و معناه لغة القصد؛ **انجام:**الأحکام الواجبة فی المسائل الفرعیة بالأدلة التفصیلیة الحمداله الذی وفقنی لاتمام الطهارة فی کماب البسط فی الفروعات مع الأدلة و نرجوا منه ان یوفقنی لاتمام ما بعد ذلک ... وقع الفراغ من المجلد الثالثة من کتاب منهج الاجتهاد بید مؤلفه الخاطی بن محمد محمد تقی البرغانی الساوج بلاغی وقت العصر من یوم السبت سادس و العشرین من شهر صفر المظفر فی سنة ۱۲۲۸ ... اللهم وفق لاتمام ما بقی مع خلوص النیة بمحمد و آله خیر البریة.

نسخه اصل: کتابخانه خصوصی علی عبدالرؤوف حسین السنای؟.جلد سوم از شرح (کتاب الطهارة)و تألیف آن در ۲۶ صفر ۱۲۲۸ به پایان رسیده، تعداد ابیات این جلد ۱۵۳۰۰ بیت برآورده شده؛ خط: نسخ، کا: محمد هادی بن ملا عبدالرحیم، تا: ۲۸ صفر۱۲۴۹ق؛ مصحح، محشی به لفظ «منه»؛ تملک: علی اصغر یزدی؛ ۳۹۵ص، ۲۵سطر[عکسی ف: ۵-۲۷]

۲۶. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: مافی، یار علی، تا: ۱۲۵۰ق[میراث اسلامی: ۵-۶۰۱]

۲۷. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۱۳
حج و وکالت تا وصیت؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۱۲۵۲ق[ف: -۹۲]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۵۴
آغاز:بسمله، الحمد لله رب العالمین ... قوله: الفصل الاول فی صلاة الجمعة، اعلم ان وجوب صلاة الجمعة فی الجملة مما لا ریب فیه بل هومن ضروریات الدین و مذهب سید المرسلین و یدل علیه بعد ذلک الکتاب و السنة المستفیضة؛ **انجام:**و قال الصادق (ع) لعن الله قاطعی سبل المعروف قال الرجل یصنع الیه المعروف فیکفره فیمتع صاحبه من ان یصنع ذلک الی غیره .
از صلاة جمعة تا پایان کتاب زکات؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۱۰ شوال۱۲۵۲ق؛ مصحح؛ واقف: عبدالوهاب، محرم ۱۲۵۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۸۲گ، ۲۵سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۳۷-۴۶۶]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۹۵
کتاب حج؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۱۰ ذیقعده۱۲۵۳ق؛ تملک: شیخ محمد اخوی مرحوم رئیس الاسلام شیخ عبدالحسین طهرانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۶گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۵-۱۰۴]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۹۷
جلد هجدهمو از قسم ثانی (الایقاعات) از کتاب الطلاق تا نذر؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ربیع الثانی۱۲۵۳ق، جا: ابراهیم آباد قزوین؛ جلد: تیماج، ۲۷۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۵-۱۰۵]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۹۶
از کتاب الوکالة تا پایان کتاب الوصیة؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن محمد قاسم، تا: جمادی الاول۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۴گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۲۵-۱۰۵]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۹۳
آغاز: الحمدلله ... قوله الرکن الثالث فی کتاب الطهارة الترابیة المسماة بالطهارة الاضطراریة فی مقابلة الطهارة الاختیاریة التی هی الطهارة المائیة و هی التیمم و معناه لغة القصد؛ **انجام:**هو الاهم فی الاحکام الواجبة فی المسائل الفرعیة بالادلة التفصیلیة الحمدلله الذی وفقنی لاتمام کتاب الطهارة فی کمال البسط فی الفروعات مع الادلة و مرجو منه ...
از «الرکن الثالث من کتاب الطهارة» تا پایان کتاب طهارت؛ خط: نسخ، کا: یار علی، تا: یک‌شنبه ۱۹ صفر۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲۵-۱۰۳]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۹۴
آغاز:قوله کتاب الخمس و هو حق مالی یثبت لبنی هاشم بالاصل عوض الزکوة؛ **انجام:**بما هو الاهم و الاعم نفعا من المسائل الضروریة هذا آخر الکلام فی المجلد السابع من کتاب منهج الاجتهاد فی شرح شرایع الاحکام.
مجلد هفتم و کتاب خمس و زکوة و صوم؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: صفر۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۶گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۵-۱۰۴]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۵۹
آغاز:قوله: کتاب الصید و الذباحه، خصهما بالذکر لإنحصار تذکیة الحیوان فی قسمین الذبح و النحر؛ **انجام:**و حق الملک ثبت للأول فیستصحب و یکون کما لو غصبه غاصب من الملتقط فعرفها. وقع الفداغ من المجلد بعون الله الأحد الصمد ...
صید و ذباحه؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم بمن محمد قاسم، تا: ۱۲۵۵ق؛ مصحح؛ جلد: چرمی، ۱۹۰گ، ۳۳سطر (۱۳/۵×۲۳)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۳۶-۸۷]

۳۵. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۶/۵
کتاب التجارة؛ خط: نستعلیق، کا: قاسم حسینی، تا: ۱۲۵۵ق[ف: -۵۶]

۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۲۸
جلد ۲۴ کتاب و در دیات است که سه‌شنبه ۲۸ شوال ۱۲۵۶ در قزوین به پایان رسیده؛ خط: نسخ، کا: عبد الصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۹ شوال۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۵گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱۳-۲۲۷]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۹۰
آغاز:بسمله. حمدله ... قوله کتاب الحج و هو یعتمد علی ثلثة ارکان، الاول فی المقدمات؛ **انجام:**مما مرت الی بعضها الاشارة و قد فرغ مؤلفه الخاطی بن محمد محمد تقی البرغانی.
از ابتدای کتاب حج تا انتهای کتاب جهاد؛ خط: نسخ، کا: حسین بن عبدالمجید قزوینی، تا: ۱۲۵۵ق؛ واقف: استاد زین الدین جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ ۲۵۴گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۰-۵۱۶]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۰۶
آغاز:الحمدلله رب العالمین ... قوله کتاب الطهارة الکتاب خبر مبتدأ محذوف أی هذا الکتاب الطهارة؛ **انجام:** و یکره أن یستعین فیه قد مر الکلام فی المسألتین مشروحاً فی باب الوضوء.
جلد اول، کتاب طهارت؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن محمد قاسم، تا: جمعه ۱۴ ربیع الاول۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۴۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۷-۷]

۳۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۴۹۲-۱۸/۱۲
آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین ... اما بعد قوله کتاب الوکالة وهو یستدعی بیان فصول الاول فی العقد وهو استنابة فی التصرف؛ **انجام:**ثم فی رجوعه الی الورثة اوصرفه فی وجوه البر وجهان اوجههما الثانی کما مرفی مسألة نسیان الوصیة
جلد ۱۳، کتاب وکالت تا پایان وصیت؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن محمد قاسم، تا: ۱۲۵۶ق؛ مصحح؛ مهر: «یا محمود» (بیضی)؛ ۱۲۹گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۸-۴۶۷۳]

۴۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۳۷

آغاز:بسمله، الحمدلله رب العالمین ... قوله: الفصل الأول فی صلاة الجمعة، إعلم ان وجوب صلاة الجمعة فی الجمعة فی الجملة مما لاریب فیه بل هو من ضروریات الدین و مذهب سید المرسلین و یدل علیه بعد ذلک الکتاب والسنة؛ **انجام:**و الموثقة کما تری ظاهرة بل ناصة فی رده مضافاً الی التسامح فی أدلة السنن فتأمل و تدبر قد جف القلم من تحریر شرح شرائع الإسلام من الجمعة الی صلاة المسافر ...

از صلاة الجمعه تا صلاة المسافر؛ خط: نسخ، کا: حسین بن جعفر حسینی، تا: ۲ ربیع الثانی۱۲۵۷ق؛ مصحح؛ ۳۳۴گ، ۲۵سطر (۱۳/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱/۵×۲۹/۵سم [ف: ۳۶-۵۴۲]

۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۵۶

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... قوله کتاب الرهن، مصدر او اسم للشیء المرهون، فی کره و السرائر و غیرهما هو لغة الثبات و الدوام؛ **انجام:**فی کره لاخلاف فی انه لو عامل المسلم احد هؤلاء او شارکهم فانه یکون تصرفا صحیحا للاصل، انتهی و هو حسن، تم المجلد الحادی عشر ... فی شهر رجب المرجب ۱۲۴۴

جلد ۱۱ است و از کتاب رهن تا پایان کتاب شرکت؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن محمد قاسم، تا: دوشنبه ۲۰ محرم۱۲۵۷ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد باقر بن محمد تقی به سال ۱۲۷۴ق، صفائی خوانساری با مهر«... الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۹۵گ، ۳۳سطر (۱۴×۲۳)، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۴۰-۲۸۸]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۳۱

آغاز:بسمله الحمد لله رب العالمین ... قوله کتاب الطهارة الکتاب خبر مبتدا محذوف ای هذا کتاب الطهارة؛ **انجام:**هذا آخر المجلد الاول فی بلدة برغان من بلاد الساوج الواقعة بین الطهران و القزوین و ارجو من الله ... علیهم اجمعین.

جلد اول، کتاب الطهارة؛ خط: نسخ تحریری، کا: عبدالصمد بن باقر انصاری، تا: ۱۷ربیع الثانی ۱۲۵۷ق؛ جلد: ساغری، ۵۲۳ص، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۵۰-۷۲]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۴۴

آغاز:بسمله، حمدله، قوله کتاب الفرایض جمع فریضة من الفرض بمعنی القطع؛ **انجام:**و الاشتغال ما هو شان الفقیه اهم و احری.

همه مباحث میراث؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۱۲ ذیقعده۱۲۵۷ق؛ واقف: ناصر محسنین، آذر ۱۳۶۰؛ ۱۰۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۰-۵۲۰]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۳۵

آغاز:بسمله، الحمد لله رب العالمین ... قوله: الفصل الاول، فی صلاة الجمعة الخ، اعلم ان وجوب الصلاة الجمعة فی الجملة مما لا ریب فیه بل هو من ضروریات الدین و مذهب سید المرسلین و یدل علیه بعد ذلک الکتاب و السنة؛ **انجام:**و هل یعتبر فی استحباب قضاء النافلة وقوع الصلاة تماما ام یستحب مطلقا و جهان اظهرهما الاول لما صح عن الصادق (ع) انه قال الصلاة فی السفر رکعتان لیس قبلهما و لا بعدهما بشی ء انتهی، و الموثقة کما تری ظاهرة بل ناصة فی رده مضافا الی التسامح فی ادلة السنن، فتامل فتدبر قد جف القلم ...

از صلاة الجمعة تا پایان صلاة المسافر؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن محمد قاسم، تا: ۱۲۵۷ق، جا: قزوین؛ مصحح؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۰۲گ، ۳۱سطر (۱۴/۵×۲۸)، اندازه: ۲۲×۳۵/۵سم [ف: ۳۷-۴۴۵]

۴۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۵۰

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... قوله کتاب الصلوة اعلم أن الصلوة لغةً هو الدعاء، ذکره الجماعة من أهلها و شرعاً العبادة المخصوصة بالکیفیة المعهودة؛ **انجام:**و لا تؤاخذنا بما نسینا و أخطأنا و جهلنا بحق أشرف مخلوقاتک محمد و علی و فاطمة و الحسن و الحسین و التسعة من ولد الحسین صلوات الله علیهم أجمعین.

جلد نخست و از آغاز کتاب الصلاة تا پایان مبطلات نماز؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقرانصاری، تا: ۶رمضان۱۲۵۸ق؛ مصحح؛ واقف: محمد باقر بن آقا محمد، ۱۲۶۷؛ ۲۰۶گ، ۲۵سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۰-۲۴۶]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۰۰

آغاز:بسمله، حمدله ... قوله کتاب الجهاد فعال من الجهد بالفتح و الضم؛ **انجام:**و هما صارا موجبین لتلف مال المسلم فیلزم العزم علیهما فتدبر و تأمل.

کتب جهاد: امر به معروف و نهی از منکر، قضا، و شهادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۸ ربیع الثانی۱۲۵۸ق، تا پایان امر به معروف و نهی از منکر به خامه محمد هاشم بن محمد قاسم، کاتب دیگر نامعلوم؛ ۲۳۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲۰-۵۱۸]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۵۳

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین ... قوله القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر مصدر ثان؛ **انجام:**و اراد بکون النماء للبایع وضعفه ظا تم المجلد التاسع علی ید مؤلفه الخاطی ابن محمد محمد تقی ... انشاء الله تعالی سنه ۱۲۳۴.

ج ۹؛ خط: تحریری، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۱۶ شوال۱۲۵۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۸۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲/۴۷-۹۷]

۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۸۰

آغاز:قوله: الفصل الثانی فی الحیض و هو یشتمل علی بیانه و مایتعلق به اما الاول فالحیض هو الدم الذی له تعلق بانقضاء العدة؛ **انجام:**و قد عرفت ان الاصل العقلی هو رجحان للاتیان بالفعل المحتمل فیه الرجحان مع فرض نفی احتمال الفرد بالقطع کما هو المفروض.

ج۲، از ابتدای غسلهای بانوان تا پایان غسلهای مستحبی؛ خط: نسخ، کا: محمدهاشم بن محمدقاسم، تا: محرم۱۲۵۸ق؛ مصحح، با نشان «بلغ» مقابله شده؛ با دستخط قربانعلی با مهر «عبده قربانعلی» (بیضی)؛ مهر: «محمدحسن بن ابی القاسم» (بیضی)؛ ۱۴۲گ، ۲۵

سطر (۱۵×۲۳)، اندازه: ۲۰/۵×۲۳سم [ف: ۴۱-۵۲۳]

۴۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۳

قضاء و شهادت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: تاریخ کتابت قسمت آخر آن ۱۲۵۸؛ ناتمام؛ ۱۶۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۸۲]

۵۰. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۶/۶

مضاربه تا آخر اجاره؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم، تا: ۱۲۵۹ق[ف: -۵۶]

۵۱. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد اول؛ کا: محمد هاشم بن محمد قاسم افشاری، تا: دوشنبه ۱۵ رجب۱۲۵۹ق[ف: -۳۹]

۵۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۰۴

آغاز:الحمدلله رب العالمین وصلی الله علی محمد وآله اجمعین.اما بعد قوله کتاب الوکالة وهو یستدعی بیان فضول الاول فی العقد وهو استنابة فی التصرف.الوکالة بفتح الواو وکسرها؛ **انجام:**وجهان اوجهما الثانی کما مر فی مسئلة نسیان الوصیة تم المجلد الثالث عشر فی مدینة قزوین علی ید مؤلفه الخاطی محمد تقی بن محمد البرغانی.

جلد ۱۳، شامل کتاب‌های: الوکالة، الوقوف، الصدقات، الهبة، السبق والرمایه، الوصایة؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: شوال۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۴]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۲۵۲

آغاز:بسمله، قوله کتاب العتق هو لغة کما قالوه الخلوص و منه سمی البیت الشریف عتیقا؛ **انجام:**فصلناه سابقا ذلیلا و تضعیفاً من غیر حاجة الی الاعادة فتدبر.

ج۱۸، حاوی کتب: کتاب العتق، کتاب الجعاله، کتاب النذر، کتاب الاقرار، کتاب الایمان؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن محمد قاسم، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۳۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲۰-۵۱۸]

۵۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۴۵

کتاب طلاق تا پایان احکام لعان؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد جعفر حسینی (شاگرد مؤلف)، تا: جمعه ۱۵ جمادی الثانی۱۲۵۹ق؛ مصحح؛ ۲۱۹گ، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲۰-۴۷]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۲۵۲

آغاز:قوله کتاب العتق هو لغة کما قالوه الخلوص و منه سمی البیت الشریف عتیقا؛ **انجام:**فینعقد العهد ایضا کالنذر بالنیة حسبما فصلناه سابقا دلیلا و تضعیفا من غیر حاجة الی الاعادة فتدبر

ج ۱۸، شامل کتاب‌های: عتق، اقرار، جعاله، ایمان و نذر. تاریخ ختم تألیف: شب یک‌شنبه ۲ رمضان ۱۲۵۲ در قزوین؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن کربلائی محمد قاسم، تا: ۵ صفر۱۲۵۹ق، جا: قلعه افشاریه؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۳۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۵-۶۶۲]

۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۶۳

آغاز:حمدله، قوله کتاب الدیات جمع دیه بتخفیف الیاء و الهاء؛ **انجام:**و لا عقل مع اختلاف الحالین فی الکفر و الاسلام لفقد العموم کما اشرنا بل یضمن الجانی فی ماله للاصل العقلی والنقلی.

کتاب الدیات؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۱۱جمادی الثانی۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۰-۵۲۳]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۸۴

کتاب قضاء و شهادات؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن جعفر بن باقر بن قاسم حسینی، تا: جمعه ۹ ربیع الاول۱۲۶۰ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۲۸گ، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۰-۷۰]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۸۵

آغاز:بسمله، کتاب الصید و الذباحة خصهما بالذکر لانحصار تذکیة الحیوان فی قسمین؛ **انجام:**فالا قرب عدم تملکه ... و یکون کمالو غصبه من الملتقطة فعرفها وقع الفراغ من المجلد ... سنه ۱۲۵۳و یتلوه کتاب المیراث و القضاء.

مشتمل است بر کتب: الصید و الذباحة، الغصب، اللقطة، الأطعمة و الاشربة، الشفعه، احیاء الموات؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۱ جمادی الاول۱۲۶۰ق؛ جلد: میشن، ۲۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲۰-۵۱۹]

۵۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۴۴

مبحث فراق؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر اصفهانی، تا: رجب۱۲۶۰ق؛ واقف: محمد کاظم همدانی، ۱۲۹۱؛ جلد: میشن، ۱۷۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱-۵۵۴]

۶۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۶

جلد سوم از کتاب طهارت؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن کربلایی محمد قاسم، تا: ربیع الاول۱۲۶۰ق؛ ۲۱۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۸۲]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۲۹

بخش الصید و الذباحه نا کتاب الغصب؛ کا: محمد هاشم بن کربلائی محمد قاسم، تا: ۱۲۶۱ق[د.ث. مجلس]

۶۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۳۸

آغاز:بسملة، الحمدلله رب العالمین ... قوله: کتاب الطهارة، الکتاب خبر مبتداً محذوف ای هذا کتاب الطهارة و هو إسم مفرد جمعه کتب بضم التاء و سکونها و هو فعال من الکتب بفتح الکاف و الاشکال بان المصدر لایشتق من المصدر مرفوع بانه فی المصدر المجرد؛ **انجام:**قوله: لایجوز أن یغسله مع الأمکان و یکره أن یستعین فیه، قدم الکلام فی المسألتین مشروحاً فی باب الوضوء المجلد الاول ...

مجلد اول؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ربیع الثانی ۱۲۶۱ق؛ مصحح، محشی با نشان «محمد جعفر»؛ تملک: مرحوم آیت الله سید مصطفی حسین صفائی خوانساری به تاریخ شوال ۱۳۷۱ با مهر «مصطفی الحسینی» (بیضی)؛ ۲۸۲گ،

۲۵سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۶-۵۴۳]

۶۳. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۶/۷

کتاب الحدود؛ خط: نسخ، کا: کربلایی محمدقاسم بن محمد هاشم، تا: ۱۷ ربیع الاول۱۲۶۱ق[ف: -۵۶]

۶۴. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۶/۴

کتاب الزکاة تا اعتکاف؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۲۳ جمادی الثانی۱۲۶۲ق[ف: -۵۶]

۶۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱

آغاز:قوله الفصل الثانی فی الحیض وهو یشتمل علی بیانه وما یتعلق به اما الاول فالحیض هوالدم الذی له تعلق بالقضاء العدة والقلیلة؛ **انجام:**وقدعرفت ان الاصل العقلی هو رجحان الاتیان بالفعل المحتملة فیه الرجحان مع فرض نفی احتمال الغیر بالقطع کما هوالمفروض.

قسمتی از کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۷ صفر ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۶]

۶۶. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۶

کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۱۲۶۲ق[ف: -۵۵]

۶۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۹۶

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد، قوله کتاب الوکالة و هو یستدعی بیان فصول ... الوکالة بفتح الواو و کسرها عرفها کره و التحریر وعد بانها عقد یشرع للاستنابة؛ **انجام:**ثم فی رجوعه الی الورثة او صرفه فی وجوه البر و جهان او جههما الثانی کما مر فی مسئلة نسیان الوصیة. تم المجلد الثالث عشر

جلد ۱۳ است و از کتاب وکالت تا پایان کتاب وصایا؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن کربلایی محمد قاسم، تا: محرم۱۲۶۲ق؛ مصحح؛ از سوی آقا شیخ صادق فرزند مؤلف به عبدالله بن علی موسوی بهبهانی امانت داده شده؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۴گ، ۲۵سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۳۴-۶۱۱]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۰۵۴

آغاز:پس از نیم سطر خطبه: قوله کتاب النکاح هو لغة الوطی فی المشهور المصرح به فی الکشف و الریاض بل علیه الاجماع فی لف و مراد اجماع اهل اللغة؛ **انجام:**و عزاه لک الی الاشهر و لعله للاصل المخصص بما مر فتدبر

کتاب «نکاح» است، تاریخ ختم تألیف: نزدیک نیمه شب پنج‌شنبه، ۱۶ جمادی الثانی ۱۲۴۰ در قزوین؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: سه‌شنبه ۱۹ ذیحجه۱۲۶۲ق؛ واقف: ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۰۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۵-۶۶۲]

۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۸۵

آغاز:بسمله، الحمد لله رب العالمین ... قوله: کتاب النکاح، هو لغة الوطی فی المشهور المصرح به فی الکشف و الریاض، بل علیه الاجماع فی لف و مراده اجماع اهل اللغة؛ **انجام:**سماع الشاهدین العدلین، الی غیر ذلک من الشرائط المقررة و الطلاق و ثمراته مما لم یعتبر هنا اجماعا، فلیس ذلک الا فسخا، کالفرقة الحاصلة بنحو الردة و الرضاع ...

از کتاب نکاح آغاز و تا پایان ظهار و ایلاء؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ربیع الاول۱۲۶۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماجمذهب، ۳۲۷گ، ۲۵سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۷-۳۸۱]

۷۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۲۰

جلد ۲۱، مشتمل بر کتاب قضاء و شهادات؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۱۲ ذیقعده۱۲۶۳ق؛ مهر: «عبده قربانعلی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۱۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۷-۲۸۵]

۷۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۶۸/۲

آغاز:الحمدلله ... قوله کتاب الرهن، مصدر او اسم للشیء المرهون؛ **انجام:**لو عامل المسلم احد هولاء او شارکهم فانه یکون تصرفا صحیحا للاصل انتهی و هو حسن

جلد ۱۱، از اول الرهن تا آخر الشرکة؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد جعفر حسینی قزوینی، تا: یک‌شنبه ۱۷ شعبان۱۲۶۵ق؛ مصحح؛ جلد: چرم، ۱۷۰گ (۱۱۱پ-۲۸۰پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [مؤید: ۲-۳۰۷]

۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۲۸

جلد اول طهارت؛ کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۱۲۷۷ق[د.ث. مجلس]

۷۳. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۵۶

آغاز:بسمله حمد له قوله الرکن الثالث فی الطهارة الترابیة المسماة بالطهارة الاضطراریة؛ **انجام:**والتعرض لما هو الاهم من الاحکام الواجبة فی المسائل الفرعیة بالادلة التفصیلیة.الحمدلله الذی وفقنی لا تمام کتاب الطهارة ...

جلد سوم، کتابطهارت؛ خط: نسخ، کا: جبل عاملی قزوینی، محمد ابراهیم بن محمد نصیر، تا: پنج‌شنبه ۱۰ صفر۱۲۹۵ق؛ واقف: علی مردان خان تیموری (نصرت الملک)، ۱۳۰۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۲۶سطر (۱۳×۲۴)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: -۳۷۵]

۷۴. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۶۴

آغاز:بسمله، الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین، قوله الرکن الثالث فی الطهارة الترابیة؛ **انجام:**بالادلة التفصیلیة الحمد لله الذی وفقنی لا تمام کتاب الطهارة.

جلد ۳، طهارت؛ خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد نصر، تا: پنج‌شنبه ۱۰ صفر۱۲۹۵ق؛ واقف: علیمردان خان تیموری (نصرت الملک)؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۲۶سطر (۱۳×۲۳/۵)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۷۷۰]

۷۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۹۵

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... قوله کتاب النکاح هو لغة الوطئ فی

المشهور المصرح به فی الکف (الکشف) و الریاض بل علیه الاجماع فی لف و مراد اجماع اهل اللغة ... قوله القسم الاول فی النکاح الدائم و النظر فیه یستدعی فصولاً ... بلاخلاف بین کافة المسلمین؛ **انجام:**فلا یقر علیه انتهی خلافاً للعبادة المتقدمة من عد فلا یجب و عزاه لک الی الاشهر و لعله للاصل المخصص بما مر فتدبر

شامل کتاب نکاح و (طلاق)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۱۷گ، ۲۶سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۴-۶۱۰]

۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۶۴

آغاز: بعض العامة حیث قال باشتراط السفر و عرفت ان ایراد خصوص نحو السفر فی الآیة؛ **انجام:**و التعرض لما هو الأهم من الأحکام الواجبة فی المسائل الفرعیة بالادلة التفصیلیة ...

از «الرکن الثالث فی الطهارة الترابیة» تا انتهای کتاب طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۰-۵۱۶]

۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۵۵۴

آغاز:بسمله، الفصل الثانی فی الحیض و هو یشتمل علی بیانه و ما یتعلق به؛ **انجام:**مع فرض نفی احتمال الضرر بالقطع کما هو المفروض.

از «الفصل الثانی فی الحیض» تا انتهای «الاغسال المسونة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۰-۵۲۱]

۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۵۷

آغاز:بسمله، حمدله، الفصل الاول فی صلاة الجمعة الخ اعلم ان وجوب صلاة الجمعة؛ **انجام:**و بمقتضاهما ترشح منی ما ترشح اظهاراً لنعمة الله و تسلیة للمحصلین فی سبیل الله ... علی الانس والجان.

از «الرکن الثالث: فی بقیة الصلوات» تا انتهای کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا: حسین بن عبدالمجید قزوینی، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: میشن، ۲۳۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۰-۵۱۷]

۷۹. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۲۷

از جلد نهم تا پایان جلد یازدهم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۵۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۳-۶۱۸]

۸۰. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۶/۸

کتاب الصید والذباحة تا آخر لقطه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی از سید محمد حجت؛ تمام این مجلدات را سید محمد باقر بروجردی به مرحوم حجت اهدا کرده[ف: -۵۶]

۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۹۲-۳۰/۱۷۲

آغاز:بسمله قوله الفصل السادس فی المرابحة والمواضعة والتولیة اعلم ان البیع باعتبار التقدیم والتأخیر فی احد العوضین ینقسم الی اربعة اقسام؛ **انجام:**قوله وکذا لوثبت التفریط واختلفا فی القیمة ای قیمة التالف ... وفقد البینة لاصالة برائة الذمة من الزائد عمابقیله والله العالم والموفق تم المجلد العاشر

از «قوله الفصل السادس فی المرابحة والمواضعة والتولیة» از کتاب البیع تاآخر جلد دهم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۲۱۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۴۶۷۳]

۸۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۲۲

مشتمل بر کتاب الفرائض و القضاء؛ خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: قرن ۱۳؛ واقف: مؤلف، ۱۲۵۶ق؛ ۳۱۹گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۲۲۸]

۸۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۶۰

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... قوله کتاب الصلوة إعلم أن الصلوة لغة هو (کذا) الدعاء ذکره الجماعة من أهلها و شرعاً العلادة المخصوصة الکیفیة المعهودة و قد عهدها؛ **انجام:**لکونها خاصة و لکن المکافؤة علی الظ مقثودة فالأحوز بل الأظهر هو الثانی فتدبر هذ آخر المجلد الأول من کتاب الصلوة و یتلوه إنشاءالله المجلد الثانی صلوة الجمعه

بخش اول کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۶۷گ، ۲۸سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۳۶-۸۸]

۸۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۸۷

آغاز:بسملة، الحمدلله رب العالمین ... قوله: الرکن الثالث فی الطهارة الترابیة المسماة بالطهارة الإضطراریة فی مقابلة الطهارة الإختیاریة التی هی الطهارة المائیة و هی التیمم و معناه لغة القصد؛ **انجام:**هذه المراحل و الإشتغال فی تحصیل المسائل بالأدلة التفصیلیة علی حسب الطاعة الشرعیة و الحمدلله و المنة و الشکر لله. اللهم وفق لإتمام ما بقی مع خلوص النیة.

جلد سوم و مشتمل بر کتاب الطهارة از بحث تیمم به بعد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۷۷گ، ۲۱سطر (۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۹-۳۱۱]

۸۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۸۴

آغاز:قوله: کتاب الدیات جمع دیه بتخفیف الیاء و الهاء عوض عن فاء الکلمة ای الواو کما فی ضد و هی مأخوذة عوض عن النفس کما صرح به القاموس و غیره؛ **انجام:**قد وقع الفراغ من تألیف المجلد الرابع ... سنة ۱۲۵۴ علی ید مؤلفه ... و قد کثر فی عصرنا جماعة تلبسوا بلباس العلماء و هم فی الواقع من العوام العمیاء ... و اصرف عنا شر هولاء سیما فلان و فلان و وفقنا لما تحب و ترضاه بجاه محمد و آله الطیبین.

جلد چهارم و شرح کتاب الدیات که در عصر سه‌شنبه ۲۲ شوال سال ۱۲۵۴ق به انجام رسیده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۳؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ مهر: «از جمله کتب موقوفه حاجی محمدعلی طهرانی نوری است» (مربع)؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۶۰گ، ۲۵ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۴۱-۵۲۶]

۸۶. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۹۷

آغاز:بسمله حمد له. قوله الفصل الاول فی صلوة الجمعة الخ، اعلم

ان وجوب صلوة الجمعة فی الجمله؛ **انجام:**فان القلب مجروح من جهة و مسرور من جهة اخری و بمقتضاهما ترشح ما ترشح اظهاراً لنعمة الله و تسلية للمحصلين فی سبيل الله. و قد وقع الفراغ ...
از اول نماز جمعه تا آخر نماز مسافر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: عليمردان خان تيموری نصرت الملک، ۱۳۰۳ق؛ ۲۹۰گ، ۲۶سطر (۱۲/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ‎-۴۰۸]

۸۷. مشهد؛ مدرسه خيرات خان؛ شماره نسخه:۶۵
آغاز:بسمله، الحمد لله، قوله الفصل الاول فی صلوة الجمعه الخ، اعلم ان وجوب صلوة الجمعة؛ **انجام:**ترشح ما ترشح اظهارا لنعمة الله ... وقع الفراغ ... فی مدينة طهران ... علی الانس و الجان.
بخشی از کتاب صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: عليمردان خان تيموری (نصرت الملک)؛ جلد: تيماج، ۳۹۰گ، ۲۶ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [رشت و همدان: ف: ‎-۱۷۷۱]

۸۸. قم؛ فيضيه؛ شماره نسخه:۱۰۲
جلد اول از کتاب صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۲۸۲]

۸۹. قزوين؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۵۱
آغاز:بسمله، کتاب الطهارة، الکتاب خبر مبتدا محذوف ای هذا کتاب الطهارة؛ **انجام:**وقع ابتدائه فی شهر ذی الحجة۱۲۲۶ و اختتامه فی ۲۰جمادی الاولی۱۲۲۷ من الهجرة النبوية فی بلدة برغان من بلد الساوج بلاغ الواقعة بين طهران و قزوين
خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر تأليف؛ جلد: تيماج، ۲۱۳گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۲-۳۰۷]

۹۰. قم؛ فيضيه؛ شماره نسخه:۸۱
جلد ۱۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: محمد جعفر بن محمد تقی قزوينی؛ ۱۵۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۸۱]

۹۱. قم؛ گلپايگانی؛ شماره نسخه:۳۶۸۳-۱۹/۱۳
آغاز:اجماع العصابة عن منصور بن حازم ... الثالث الظاهر کما فی ح د للمقدس اتفاق اصحابنا علی أن هذا العقد من العقود الجائزة؛ **انجام:**وان لم يف المبلغ بأجرة الحج البلدی يأخذ الاجير من موضع من الطريق يفی به المبلغ بأن يأخذ الاجير من الشام مثلاً وان لم يف من الطريق
ازمضاربة تا عتق؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با اين عبارات درحاشيه کتاب اجاره که ظاهراً به خط مؤلف است ديده می‌شود: «تم المجلد الثانی عشر من مجلدات منهج الاجتهاد علی يدمؤلفه الخاطی محمد تقی بن محمد البرغانی فی مدينة القزوين سنة ۱۲۴۵»؛ جلد: تيماج، ۲۹۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۶۷۴]

۹۲. تبريز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره
در چند جلد؛ بی‌کا، بی‌تا[نشريه: ۷-۵۲۳]

۹۳. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۶/۲
کتاب القضاء و الفرائض؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[ف: ‎-۵۶]

۹۴. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۶/۳
کتاب الحج؛ خط: نستعليق، بی‌کا، بی‌تا[ف: ‎-۵۶]

۹۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۲۱
جلد ۲۰ در احکام فرائض و جلد ۲۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: مصطفی حسينی صفائی خونساری به تاريخ شوال ۱۳۷۱ با مهر «مصطفی الحسينی» (بيضی)؛ جلد: تيماج، ۳۰۸گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۷-۲۸۶]

۹۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۷۰
از احکام نماز جمعه تا پايان کتاب الصلاة؛ خط: نستعليق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تيماج، ۳۲۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۸-۳۱۱]

۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۶۶۴
آغاز: بعض العامة حيث قال باشتراط السفر و عرفت ان ايراد خصوص نحو السفر فی الاية لکون الغالب فيه فقدان الماء کما هو شان اغلب الصحاری و البواری؛ **انجام:**لکن التعرض لتفاصيلها ينافی المقصد الاصلی من وضع الشرح و التعرض لما هو الاهم من احکام الواجبة فی المسائل الفرعية بالادلة التفصيلية
ج ۳، از اوايل «مبحث تيمم» تا آخر کتاب «طهارت»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تيماجمذهب، ۱۹۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵-۶۶۱]

۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۵۵۵
آغاز:بسمله، حمدله قوله کتاب النکاح هو لغة الوطی فی المشهور المصرح به فی الکشف والرياض؛ **انجام:**و لعله للاصل المخصص بما مر فتدبر ...
همه مباحث نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی به لفظ «منه» و يکی دو مورد با عنوان «محمد کاظم همدانی»؛ جلد: تيماج، ۳۰۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۰-۵۲۱]

←المنهج الاصولية ← مناهج الاصول
←المنهج الاصولية ← منظوم (رساله)

● المنهج الأقصد فی حکم شرط الفاسد ضمن العقد /

فقه / عربی

al-manhaj-ul aqṣad fī ḥukm-i šarṭ-il fāsid ḍimn-al ʻaqd

مارندرانی، مهدی بن هادی، ق۱۴ قمری

mārandarānī, mahdī ebn-e hādī(- 20c)

تاريخ تأليف:سه‌شنبه ۸ شوال ۱۳۲۶ق

در آن بحث‌های چهارگانه استدلالی نسبتاً مفصل معنی و انواع شرط بيان شده و شرطی که فاسد باشد آنرا مفسد عقد می‌داند. عناوين مباحث: مبحث ۱. بيان المراد من الشرط فی المقام؛ مبحث ۲. بيان شروط صحة الشرط؛ مبحث ۳. بيان حکم الشرط الصحيح؛ مبحث ۴. حکم الشرط الفاسد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۰۱/۳

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... هذه جملة ما کتبناها فی مسألة الشرط ضمن العقد رجاء من الله سبحانه و تعالی أن یجعلها خالصة لوجهه؛ **انجام:**و الله أعلم بحقیقة الاحوال له الحمد و له الشکر علی کل حال و الصلاة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین خیر آل

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵۷گ (۱۱۳پ-۱۶۹ر)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲۱-۱۰۵]

● المنهج الاقوم فی مسألتی الرفع و الضم / فقه / عربی

al-manhaj-ul aqwam fī mas'alatay-ir raf' wa-ḍḍam

حسنی مؤیدی، مجدالدین بن محمد، ق۱۴ قمری

hasanī mo'ayyedī, majd-od-dīn ebn-e mohammad(-20c)

تاریخ تألیف: ۲۲ جمادی الاول ۱۳۹۱ق

پاسخ پرسشی است از سید محمد بن ابراهیم شرف الدین درباره دست بلند کردن در حال تکبیرة الاحرام و خواندن بسمله در آغاز فاتحه در نماز و گفتن «حی علی خیر العمل» در اذان و در پایان رساله تفضیل ائمه اهل بیت بر دیگران. این پاسخ استدلالی طبق مذهب زیدی‌ها نگاشته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۸۳

آغاز:الحمدلله رب العالمین القائل فی کتابه المبین یا ایها الذین آمنوا کونوا قوامین بالقسط شهداء لله؛ **انجام:**و الغرض بیان الحق و النصح و مذاکرة أولی الالباب و الحمدلله المنعم الوهاب ...

خط: نسخ، کا: قاسم بن صلاح بن یحیی بن ابراهیم عامر، تا: چهارشنبه ۲۸ صفر۱۳۹۲ق؛ مصحح، کاتب آنرا نزد مؤلف خوانده؛ جلد: مقوایی، ۲۶گ، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۵-۳۵۸]

←منهج البحرین فی تطبیق العالمین ⩤ مجمع (منهج) البحرین فی تطبیق العالمین

● منهج البین الشافی فی علمی العروض و القوافی / ادبیات / عربی

manhaj-ul bayyin-iš šāfī fī 'ilmayi-l 'arūḍ wa-l qawāfī

شروانی، احمد بن محمد، ۱۲۰۰ - ۱۲۵۰ ؟ قمری

šarvānī, ahmad ebn-e mohammad (1786 - 1835)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۸۷

آغاز:بسمله، الحمدللهت الذی علم الانسان بفضله الوافر ما لایعلم ... عروض خیره الکامل بلطفه السریع الشامل و بارک علیه و انعم و اجری؛ **انجام:**من عزیزی من فلان ای ... علی فضله و یعذرنی فی امره و یایلو منی علیه و جاء الغدیر النصیر ... سنه ۱۲۵۰ق (بعد از دو برگ) از مطلع سینه اش مه و مهر، مشهود نگاه دوربین بود ... این تحفه عزیز باد دائم ز انسان که بعلم تو چنین بود

خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری[رایانه]

● منهج التحریر / شعر / فارسی

manhaj-ot tahrīr

نیریزی، قطب الدین محمد، ۱۱۰۰ - ۱۱۷۳ قمری

neyrīzī, qotb-od-dīn mohammad (1689 - 1760)

مثنوی عرفانی است بر وزن مخزن الاسرار حکیم نظامی در مباحث توحید به بیانی روان، در پنج قسمت:۱. حمد خدا؛ ۲. در بیان آنکه سوره اخلاص برهان توحید خداوند می‌باشد؛ ۳. در معنی اطلاق لفظ وجود بر ذات خدا؛ ۴. در استغناء فطرة الهی از اثبات هویت او؛ ۵. در تقدیس خدا و در عینیة صفات خدا با ذات او.

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم ×× ربط هویات بهوی قدیم / حمد به هوایست که بالذات هواست ×× هوی هو الله احد هوی اوست **انجام:**اصل کمال است مفیض کمال ×× زانکه نقایص نبود جز زوال

چاپ: مثنوی به همراه رساله روحیه مؤلف توسط کاتب نسخه چاپ شده است.

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۷۸/۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۵-۲۵۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۴۷/۲

آغاز و انجام: برابر

کا: حالی اردبیلی، محسن بن حسنعلی، تا: ۱۳۳۱ق؛ جلد: چرمی مذهب، ۲۳ص (۱۴۶-۱۶۸)، ۲۴سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۴۹۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۷۹/۲

آغاز و انجام: برابر

(مختصر)؛ خط: نستعلیق درشت خط، کا: حاج محسن عماد مدرس، تا: دوشنبه ۲۲ رجب۱۳۵۹ق؛ مجدول؛ ۱۱گ (۶۰-۷۰)، ۱۵سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۱-۷۷]

۴. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۱۷۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد خواجوی، تا: ۱۳۸۱ق؛ واقف: محمد خواجوی، صفر ۱۳۸۲؛ جلد: گالینگور، ۹گ (۲۴۶- ۲۵۴)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: -۶۷۲]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۵۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حسن بن ملا حسن علی خوشنویس اردبیلی، بی‌تا؛ ۷گ (۶۰پ-۶۶پ)[ف: ۱۵-۲۳۱]

←منهج التحقيق فی التوسعة و التضييق ﴿ المواسعة و المضايقة

● **منهج الراشدين فی فقه آل طه و ياسين** / فقه / فارسی
manhaj-or rāšedīn fī feqh-e āl tāhā va yāsīn

برغانی، محمد تقی بن محمد، ۱۱۸۴ – ۱۲۶۴ قمری
baraqānī, mohammad taqī ebn-e mohammad (1771 - 1848)

احکام طهارت وصلات را به طور مفصل ومقداری ازاحکام روزه به صورت فتوايی وذکر اقوال ديگر درهر مسأله را آورده است. مؤلف بعداً احکام طهارت وصلاة اين کتاب را تلخيص کرده و «خلاصة المنهج» ناميده است. اين کتاب درالذريعة معرفی نشده است.

آغاز:الحمدلله الذی تطهر عن الادناس وتقدس ... کتاب الطهارة بدان که طهارت درلغة بمعنی نظافت و نزاهت است وشرعا عبارت است از استعمال احد طهورين ...

شروح و حواشی:

۱- خلاصة المنهج؛ برغانی، محمد تقی بن محمد (۱۱۸۴-۱۲۶۴ق)

۱. قم؛ فيضيه؛ شماره نسخه:۵۰۹/۲

آغاز:برابر

طهارت تا خمس؛ خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۱۷ص، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳-۱۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۸۵۹

متمم کتاب الصلاة؛ بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق[د.ث. مجلس]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۹۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**بدان که مکروه است سفرکردن درماه رمضان مگر به جهت ضرورت ... وبعد از انقضای اين مدت کراهت سفرکردن منتفی می‌شود وکراهتی نيست هرچند سفر به غير ضرورت باشد

از طهارت تا صوم؛ خط: نستعليق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تيماج، ۴۷۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۴]

● **منهج الرشاد** / کلام و اعتقادات / فارسی
manhaj-or rešād

قربانی، علی قلی بن ميرزاعلی، ق۱۲ قمری
qorbānī, ‘alī qolī ebn-e mīrzā‘alī(- 18c)

اهدا به: شاه سلطان حسين صفوی (۱۱۰۵-۱۱۳۵ق)

تاريخ تأليف: محرم ۱۱۱۳ق

مؤلف علی قلی بن ميرزا علی چله جانی قربانی است که از زندگانی او اطلاعی در دست نداريم و گويا از صاحب‌منصبان دانشمند دربار شاه سلطان حسين صفوی بوده؛ و چنان‌که از ديباچه همين کتاب مستفاد می‌شود،تأليفات ديگری نيز داشته است و اين کتاب مفصل مبسوط را در اصول عقايد نوشته است. مؤلف در مسائل علم کلام و اصول دين به روشی نيکو و سبکی متن و انشائی روان گفتگو کرده،مباحث کلامی را با آيات و اخبار تطبيق و به استدلال پرداخته و در مبحث امامت و شناسايی امام و دلائل و معجزات و مناقب و گزارش زندگانی هر يک از حضرات ائمه اطهار عليهم السلام بيش از ساير مباحث، سخن گفته است. فهرست کتاب: مقدمه: در تعريف دين و معنی اصول و فروع دين و بيان مقصود از توحيد و عدل و نبوت و امامت و معاد؛ باب ۱.اثبات وجود حق تعال و بيان صفات ثبوتيه و سلبيه او، مشتملبر دوازده فصل: ۱)اثبات واجب، ۲)اثبات قدرت حضرت عزت تعالی شأنه، ۳) علم واجب تعالی، ۴)اثبات اراده، ۵) حيات، ۶) سمع و بصر، ۷) کلام، ۸) نفی ترکيب، ۹)امتناع رؤيت، ۱۰)امتناع حلول و اتحاد، ۱۱)امتناع حلول حوادث در ذات الهی، ۱۲) در تأويل آنچه از صفات اجسام در آيات و روايات به جناب عزت نسبت داده شده؛ باب ۲. عدل، دارای‌شش فصل: ... ۲) خلق اعمال و تحقيق قضا و قدر و هدايت و ضلالت، ۳) در تعلق اراده الهی به طاعات دون معاصی، ۴) بيان اينکه افعال الله معطل به اغراض است و بيان لزوم تکليف و غرض از آن، ۵) در لطف و توفيق و لزوم أصلح و تحقيق حال الم و إخترام، ۶) در تحقيق أجل و إخترام ورزق و سعر؛ باب ۳. نبوت، دارای سه فصل:۱) در فوايد و شرايط بعثت و طريق ثبوت آن، ۲) در اثبات نبوتحضرت خاتم الأنبياء صل الله عليه و آله و سلم و عموميت بعثت آنحضرت تا انقراض عالم و جواز نسخ شرايع و شطری از احوال آنحضرت، ۳)افضليت انبيا بر ملائکه و افضليت حضرت خاتم الأنبيا بر ساير انبيا و بيان معرج جسمانی؛ باب ۴.امامت، در پانزده فصل:۱) در اضطرار به امام و شرايطامامت،۲) در إمامت أميرالمؤمنين و يعسوب الدين علی بن ابی طالب صلوات الله عليه، در سه مطلب: ۱) در تقديم شمه‌ای از فضايل آنجناب،۲) در تقرير و تحرير براهين بر امامت و خلافت اميرالمومنين صلوات الله عليه، بعد از رجلت پيغمبر صل الله عليه و آله و سلم بلاواسطه ...،۳) بيان مجملی از احوال ولايت مآب اميرالمؤمنين از وقت ولادت تا هنگام رحلت؛ باب ۵. معاد، در سه فصل: ۱) ذکر حقيقت معاد و إختلافات ناس در آن و إيراد براهين و دفع شبهه‌های منکرين، ۲) در احوال برزخ و بيان حقيقت قيامت و ميزان و صراط و حساب و کتاب؛ خاتمه در إيراد تمثيل و حکايت قصه باوهر ويوذاسف .....(محمد علی روضاتی)

[فهرستواره منزوی ۵۶۷/۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۷۷

آغاز:اما بعد بر معتکفان جوامع هدايت و ايقان و سجاده گستران صوامع خلوص ايمان و مقتبسان مشکوة يقين؛ **انجام:**ايدالله ظلال جلاله علی مفارق الانام و ربط اطناب افضاله باوتاد الخلود و الدوام صورت انجام و حليه استعمال و اتمام يافت.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: رجب۱۱۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: محمد هاشم موسوی با تاریخ ۱۲۹۲ق با مهر «عبده محمد هاشم الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱/۳۳-۴۶]

۲. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۱۶

آغاز:بیسایگی عالم در ظل مرحمتش نشسته، اکسیر إلتفات روح بخشش سنک ریزه را چون ملک تسبیح خوان ساخته، و کف در بارش که پنجاب رحمت است آب حیوان را چون اشک حسرت از نظرها انداخته است ... و حباهم أشرف التسلیمات و أکرم الصلوات؛ ما استقرت الأرضون و دارت السموات. أما بعد بر معتکفان جوامع هدایت و ایقان، و سجاده گستران صوامع خلوص إیمان، و مقتبسان مشکوة یقین، و مهتدیان نور عقل مبین؛ پوشیده نماند که چون بتألق أنوار عنایت ربانی، و إرتسام بدایع صور تأییدات سبحانی؛ همواره خاطر قدس مظاهر حقایق ناظر أشرف أرفع أعلیحضرت پادشاه دین پناه گردون بارگاه، سلطان سلاطین هفت إقلیم ملجأ خواقین با أورنک و دیهیم ... أبوالمظفر شاه سلطان حسین الحسینی الموسوی الصفوی ... درین وقت بنا بر مزید مراحم خسروانه و نشر عنایات شهنشاهانه إشاره فرمودند که ضمیر انوار أضاءت گستر بر ملاحظه تألیفات کمترین غلامان این آستان کیوان نشان، المستهدی من فصل ربه المنان علی قلی بن میرزا علی، چله جانی قربانی پرتو إلتفات افکنده، ازین بشارت وافی سعادت، این بی بضاعت انگشت قبول را مژگان وار بر عین إطاعت نهاده بتألیف این مختصر در أصول عقاید دین پرداخت، و نقل مسائل را با مجملی از أدله و براهین مطمح نظر ساخت ... و این کتاب به «منهج الرشاد» موسوم، و مشتملست بر مقدمه و پنج باب و خاتمه. مقدمه: در بیان معنی أصول دین و تعداد آن. بدانکه دین و ملت و شریعت، عبارت از قاعده و قانون چند است که حق سبحانه و تعالی ...؛ **انجام:**یا بکن ای لبیب چاره کار×× ی ازین کام نیز دست بدار بحمداله سبحانه این گلدسته ریاحین ریاض تبیان، و روضه أزهار و أنوار نکت هدایت و أیقان که از رحیق تحقیق و ینابیع حجت و برهان؛ پیرایه نضرت و تعطیر یافته بمیامن إقبال بیزوال أبدی الإتصال فیض اشتمال اعلیحضرت شاهی ظل إلهی أبدالله ظلال جلاله علی مفارق الأنام، و ربط أطناب إفضاله بأوتاد الخلود و الدوام صورت انجام و حلیه أستکمال و أتمام یافت. و ذلک فی شهر محرم الحرام من شهور العام الثالث عشر من المائة الثانیة بعد الألف من الهجرة العلیة البهیة، علی مشرفها ألف سلام و تحیة. و الحمدلله أولاً و آخراً و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین. تم بید راقمه فی شهر رجب ۱۱۳۳.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز(برگ اول نسخه که شاید دارای مطالب تاریخی نیز بودهمفقود شده است)؛ تملک: محمد هاشم موسوی چهارسویی‌در ۲۰ رمضان ۱۲۹۲ق با مهر: «عبده الراجی محمد هاشم الموسوی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۹۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [فهرست روضاتی: -۴۷]

اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

همان نسخه بالا[نسخه پژوهی: ۱-۱۶۱]

● **منهج الرشاد** / کلام و اعتقادات / فارسی و عربی

manhaj-or rešād

لاهیجانی، محمد بن محمد علی،- ۱۳۵۴ قمری

lāhījānī, mohammad ebn-e mohammad ‘alī(- 1935)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۲۸۴

آغاز:بسمله، کتابی از تألیفات مرده باب؛ **انجام:**که بعد از جنگ بین المللی خاتمه خواهد گرفت

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا[رایانه]

● **منهج الرشاد الی احکام الدین و الایمان فی شرح ارشاد الاذهان** / فقه / عربی

manhaj-ur rašād ilā aḥkām-id dīn wa-l īmān fī š.-i iršād-il aḏhān

کرباسی، محمد جعفر بن محمد ابراهیم،- ۱۲۹۲ قمری

karbāsī, mohammad ja‘far ebn-e mohammad ebrāhīm(-1875)

وابسته به: ارشاد الاذهان الی احکام الایمان؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)

تاریخ تألیف: ۲۳ شوال ۱۲۷۳ق

چون مؤلف، کتاب «ارشاد الاذهان» علامه حلی را که درکمال وجازت ودرعین حال مشتمل براکثر فروع فقهی ودقایق لطیفه یافته، تصمیم به شرح آن گرفته تا ادله واقوال آنرا بیان نماید. کتاب استدلالی مبسوط و پرفائده‌ای است. نسخه‌های موجود مجلد اول و تنها مشتمل بر قسمت طهارت است و از سایر مجلدات کتاب هیچ‌گونه اطلاعی نداریم. شارح، پس از شرح خطبه إرشاد، داستان مناظره علامه حلی مصنف کتاب را با اهل خلاف در مجلس سلطان محمد خدا بنده یاد کرده، و پس از شرح دیباچه اصل نیز می‌گوید: «و المذکور - بل المعروف - أن المصنف - ره - إنما صنف هذا الکتاب فی سبعة أیام، و هو من جملة کراماته. کما أن المنقول عن الشهید کذلک فی خصوص «اللمعة» و سمعت من بعض الأسانید أنه کان ذلک من المصنف - أعلی الله مقامه بعد أن خرج فی المدة المذکورة الی بعض بساتین الحلة بعزم التفرج و السیاحة، فلما رجع ترک ولده فخر الاسلام «کذا» الاقتداء به فی صلوة الجماعة فسأله - نورالله مرقده - عن العلة، فقال: لأنک ترکت الواجب و ذهبت إلی التفرج و السیاحة، و صرفت العمر فی البطالة! فأخرج المصنف هذا الکتاب و دفعه إلیه، فعلم فخر الاسلام أن آیة الله بین الأنام ما کان فی تلک المدة الا مشتغلاً بالتصنیف و الکتابة! و قیل انه قد اشتمل علی خمسة عشر ألف مسئلة. و تصانیفه أکثر من أن تعد و تحصی

...». سپس مختصری از شرح حال و آثار علمی علامه و تاریخ تولد و وفات و مدفن ایشان نگاشته، و پس از آن شرحی درباره تعریف فقه و تقسیمات آن آورده است.(محمد علی روضاتی)

آغاز:بسم ... الحمدلله الذی هدانا إلی شوارع الهداية و مناهج الأحكام، و أرشدنا إلى تحرير منتهى المطلب و نهاية المرام، و وفقنا لايضاح معالم الدين و تنقيح شرايع الاسلام، و أنعم علينا بكشف الغطاء عن كنز الفوائد و جواهر الكلام، و شرح صدورنا بلمعة من مشارق الشموس و غنائم الأيام، نور قلوبنا بمصابيح الشريعة لإرشاد الأنام، و زين دورسنا ببيان مدارك الحق و مسالك الإفهام. و الصلوة و السلام على نبيه المبعوث لإعلام الأعلام، و هداية كافة الناس حين زات الأقدام، محمد، القامع بمبسوط الأدلة بنيان الخلاف و الظلام، و آله و عترته الغر الميامين الكرام، الذين جعلهم حملة لسرائره، و حفظة لمراسمه، و أكمل بهم النزهة و التذكرة و الغنية و التبصرة؛ ...أما بعد، فيقول أقل الأقلين، بل أقل من الذرة تحت أقدام المؤمنين، ابن حجة الاسلام و و المسلمين، آية الله فى الآخرين، مجدد مذهب الشيعة فی رأس المائة الثالث عشر من الهجرة امام الذهب و الملة، مفتی الإمامية، سلطان الفقهاء و المحققين برهان أهل الحق و اليقين ...

انجام:و إنى بعد أن شرعت بتأييد الله سبحانه فى تأليف هذه المجموعة ... كنت حريصاً على الاشتغال به بقدر الوسع و الطاقة، و كانت أفلب اوقاتی فيه مبذولة ... حتى خرجت من أجزائها نبذة و من اوراقها جملة، فإذن قد عرضت لى أنحاء العطلة، و وردت على علل جسمانية و آلام روحانية ... فعرضت لجملة من شموس أهل الفضل الأفول، و استوطن الأفاضل زوايا الخمول ... و عدوا تلك الأيام التى وقع فيها المصايب و الآلام من الشهور و الأعوام المنحوسة و الشوم، و قالوا هذه سنة تناثر النجوم ... و أشد المصائب ارتحال النورين النيرين و القمرين المنيرين ... الوالد المحقق العلامة و السيد الوحيد بين الطائفة سمى خامس الأئمة ... و قد أفردت ذكر أحوالهما فى رسالة عليحدة، و هی جامعة لما عثرنا عليه من أحوالهما من البداية الى النهاية و كذا لتاريخ ارتحالهما عن هذه الدنيا الفانية ... و هو حسبى و نعم الوكيل.

[الذريعة ۱۸۷/۲۳؛ مقدمه‌ای برفقه شیعه ص ۱۱۵]

۱. قائن؛ مدرسه جعفريه؛ شماره نسخه:۹۰

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، دربعضی صفحات علامت بلاغ مشهود است؛ ۱۲۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۷۹]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۶۶۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**السادس لومس باطن الرحم والفرج حين التولد ظاهر بدن الطفل اذا كان ميتا لم يجب الغسل للاصل وعدم انصراف الاطلاقات اليه وعدم صدق المس فى الحى نعم اذا مسه بعضو منه بعد الخروج وجب الغسل وهو ظاهر

ازاول طهارت تا غسل میت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با امضای «منه عفی عنه»؛ مهر: «عبده الراجی محمد جعفر بن محمد ابراهيم» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۷۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۵]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۵۵

آغاز:النظر الرابع فى التيمم وهو لغة القصد ومنه قوله سبحانه ولايتمموا الخبيث منه تنفقون ای لاتقصدوا الردی من المال تنفقون منه وشرعا القصد ای الصعيد لمسح الوجه والكفين؛

انجام:ومالاک فليأكل ای ما اخرجه من الاسنان بالخلال فليلغظ فانه ربما يخرج به دم ... واخرجه بادارة لسانه ويرمى ما بين الاسنان مطلقا لانه حصل تغيرما انتهى ولكن ليس هذا محل تحقيق الكلام ... ولكن نعم ما قال السيد العلامه ... ان فصلت طال بها الكتاب وهذا آخر المجلد الاول

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی با امضای «منه»؛ جلد: تیماج، ۳۲۷گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۵]

۴. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۵۲

آغاز و انجام: برابر؛ و قد فرغ من تسويد هذه النسخة الشريفة أقل الخليقة ... محمدرضا النجف آبادى الاصفهانى فى يوم التاسع و العشرين من شهر رجب المرجب سنة ۱۲۷۴.

خط: نسخ عالی، کا: محمد رضا نجف آبادی اصفهانی، تا: رجب ۱۲۷۴ق؛ با شرحی در مدح کتاب و مصنف آن به خط کاتب مذکور، مصحح، محشی؛ جلد: میشن مذهب، ۲۷۵گ، ۲۸سطر در متن (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [فهرست روضاتی: -۲۲۷]

اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

همان نسخه بالا[نسخه پژوهی: ۱-۱۵۱]

● منهج الرشاد فی تكاليف العباد / فقه / فارسی

manhaj-or rašād fī takālīf-el ʻebād

نراقی، مهدی بن محمد، - ۱۳۲۵ قمری

narāqī, mehdī ben mohammad(- 1907)

مسائل فتوایی طهارت و صلاة و صوم و زکات و خمس، مطابق با فتوای مؤلف، و هر کتاب دارای ابواب و مشتمل بر چندین فصل می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۱۰

آغاز:الحمدلله على ما أنعم ... أما بعد چون عامه مكلفين در تكاليف شرعيه و أحكام عبادات كه قوه اجتهاد در آن ندارند؛

انجام:و از برای نائب امام جائز است تبدیل کند سهم امام را با ملاحظه مصلحت بقیمت عادله

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ یادداشتی از محمد حسین بن زین العابدین جاسبی بیجکانی به تاریخ غره شعبان ۱۳۰۹؛ جلد: تیماج، ۱۱۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۸-۱۲]

● **منهج الرشاد فی شرح الارشاد** / فقه / عربی
manhaj-ur rašād fī š.-il iršād

مجتهد تبریزی، احمد بن لطفعلی، - ۱۲۶۵ قمری
mojtahed-e tabrīzī, ahmad ebn-e lotf-ʻalī(- 1849)

وابسته به: ارشاد الاذهان الی احکام الایمان؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)

شرح استدلالی است بر کتاب «ارشاد الأذهان» علامه حلی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۳۸

آغاز:الحمد لله رب العالمین: کتاب الصوم و هو من أفضل الطاعات و أشرف القربات

شامل کتاب صوم و اعتکاف است روز پنج‌شنبه ۲۴ ماه رمضان ۱۲۴۳ در قزوین هنگام فرار از روس‌ها به پایان رسیده؛ خط: نسخ، کا: تبریزی، محمد باقر بن احمد (فرزند مؤلف)، تا: ۱۲۴۵ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۱۸۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۸-۱۲۵]

● **منهج الرشاد فی شرح الارشاد** / فقه / عربی
manhaj-ur rašād fī š.-il iršād

یزدی حائری، محمد باقر بن مرتضی، ۱۲۳۹ - ۱۲۹۸ قمری
yazdī hā'erī, mohammad bāqer ebn-e morteza (1824 - 1881)

وابسته به: ارشاد الاذهان الی احکام الایمان؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)

شرح مزجی مختصری است بر کتاب «ارشاد الاذهان» علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۵/۵

آغاز:الحمدلله الذی أرشدنا الی حدائق قواعد الاحکام و مسالك نهایة الارشاد و أطلعنا علی حقائق شرائع الاسلام؛ **انجام:**و لعله محمول علی التفصیل و كذا الكلام فی حكم اللحم الزائد اذا كان تحت ...

فقط کتاب طهارت تا احکام وضو؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۵گ (۳۶۷پ-۳۸۱پ)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲-۳۷۵]

● **منهج الرشاد فی لغات الاضداد** / لغت / عربی
manhaj-ur rašād fī luġāt-il aḍdād

حسینی خراسانی، محمد جعفر بن محمد، ق۱۲ قمری
hoseynī xorāsānī, mohammad jaʻfar ebn-e mohammad(- 18c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۴۵/۷

آغاز:الكريم والمهان. الشين الشجاع بتثليث الشين القوی القلب؛ **انجام:**و هوی الرجل هوة بالقح و الضم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: میشن، ۷گ (۸۳ر-۹۰ر)، اندازه: ۱۵/۲×۲۰/۹سم [ف: ۹-۱۶]

● **منهج الرشاد فی معرفة المعاد** / کلام و اعتقادات / عربی
manhaj-ur rašād fī maʻrifat-il maʻād

عرفی طالقانی، محمد نعیم بن محمد تقی، ق۱۲ قمری
ʻorfī tāleqānī, mohammad naʻīm ebn-e mohammad taqī(- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۱۵۱ق

این کتاب دارای دیباچه ای مفصل، یک «مقدمه» و پنج«باب» و یک «خاتمه» (دارای سه مطلب) استو درباره معاد جسمانی بحث‌های بسیار مفصل دارد و به کلمات بزرگان مانند ملاصدرا و دیگران نظر دارد و شاید مبسوط‌ترین کتاب راجع به معاد جسمانی باشد. مؤلف در دیباچه این کتاب خود را عرفی خوانده است.

آغاز:الحمدلله الذی خلق فسوی و قد فهدی ... اما بعد فیقول العبد الضعیف ... محمد نعیم بن محمد تقی المدعو بعرفی الطالقانی ... **انجام:**بل حری به الاستقامه علی الصراط السوی ... و هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذه الرسالة و الحمدلله ... بیمین مؤلفها ... محمد نعیم بن محمد تقی المدعو بعرفی الطالقانی فی سنة ماه واحد و خمسین بعد الف من هجرة خیر البریه علی هاجرها و آله

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۴۹۱ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۰سم [ف: ۵-۴۸۲]

۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۴۴

آغاز:برابر

کا: محمد رحیم بن محمد، تا: ۱۲۲۵ق؛ به دستور محمد حسین خان مروی از روی نسخه به خط مؤلف استنساخ و سپس با آن مقابله شده؛ حدود ۶۰۰ ص[ف: -۲۴۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۵۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا و هب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب.

خط: نستعلیق شکسته، کا: نظر پاک، میرزا یدالله، تا: ۱۳۳۲ق، جا: تهران؛ مهر: کاتب «یدالله ۱۳۲۵» (دایره)؛ جلد: تیماج، ۴۰۵گ، ۲۵سطر [ف:۳۳/۱-۳۷]

● **منهج الرشاد لتقليد العباد** / فقه / فارسی
manhaj-or rašād le-taqlīd-el ‘ebād
شوشتری، جعفر بن حسین، ۱۲۳۰ – ۱۳۰۳ قمری
šoštarī, ja‘far ebn-e hoseyn (1815 - 1886)
رساله مختصری است شامل مقدمهوشش مقام دربیان اصول وفروع دین مطابق با مذهب امامیه، درمقدمه بحث از خلقت انسان وهدف از آن وتکالیف مقرره دراسلام شده وشرایط بلوغ را برشمرده وپس از بلوغشش امر را بر مکلف بالغ لازم دانسته: ۱. نظر در اصول دین؛ ۲. تعلم صورت نماز؛ ۳. تعلم مسائل واجبه نماز؛ ۴. ملاحظه اسباب موجبه غسل؛ ۵. ملاحظه اساب اشتغال ذمه به حقوق ناس؛ ۶. تعلم احکام بعض معاملات ومسایل مربوط به شش امر مذکور را در طی شش مقام آورده است.
آغاز:بسمله رب انت فی الدارین رجایی جل قدسک عن ثنایی لااحصی ثناء علیك انت کما اثنیت علی نفسک فالحمد لک ... مقدمه دربیان خلقت انسان واینکه خلقت اوعبث وبی فائده نیست
چاپ: مشار فارسی، ج۴، صص۵۰۳۸-۵۰۳۹؛هند، بمبئی، ۱۲۹۸ق، سنگی، وزیری، ۲۹۶ص؛ ایران، تهران، مطبعه میرزا علی اصغر باسمه چی خلف مرحوم میرزا حبیب الله، ۱۳۱۸ق، سنگی، وزیری، ۳۸۳+۱ص، به سعی و اهتمام آقا میرزا محمد کتابفروش خوانساری مشهور به مقدس به در خواست حاجی مولی ذوالفقار بخاری؛ ایران، تبریز، ۱۳۲۴ق، وزیری، ۲۵۶+۱۸ص؛ ایران، شیراز، مطبع اسلامی، ۱۳۴۷ق، سنگی، رقعی، ۲۴ص، به سعی و اهتمام حاج محمد حسین تاجر بوشهری،(در انجام رساله اصول الدین میرزای قمی)؛ ۱۳۴۹ق، ۸+۴۸۲+۵ص؛ ایران، تهران، ۱۳۳۰ق، وزیری بزرگ، ۴۶۶ص

۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۸۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**با تشکیک درصحیحست کفایت می‌کند تمام شد مقدمه
تذکر: نام کتاب و مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، متن خط خوردگی دارد؛ ۹۰گ، ۱۱سطر، اندازه: ۸/۵×۱۲/۵سم [ف مخ: ۱-۵۰]
۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۰۹/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**و تأخیر می‌کند به حدتهاون و توسعه را عذر قرار می‌دهد. تمام شد، ۱۳۱۰ق.
بی‌کا، تا: ۱۳۱۰ق؛ ۱۸گ (۸۸ر-۱۰۵ر)[ف: ۲-۲۴۸]
۳. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۳۳مشهد
بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه چاپ سنگی است که در مطبع بی نظیر لاهور به سال ۱۳۱۳ چاپ شده؛ ۱۹۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: -۱۶۸]
مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۳
همان نسخه بالا[ف: ۱-۵۶]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۲۶
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با تصحیح شیخ محمد باقر یزدی سیرجانی، دستخط سید کاظم طباطبائی یزدی و در پایان کتاب سؤال و جواب‌هایی از طباطبائی آمده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۹گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۵-۳۱۰]
۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۴۰
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: خاندان حاج شیخ جعفر شوشتری؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۱۸سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [رایانه]

● **منهج الرشاد لمن أراد السداد** / کلام و اعتقادات / عربی
manhaj-ur rašād li-man arāda-s sadād
کاشف الغطاء، جعفر بن خضر، ۱۱۵۴ – ۱۲۲۸ قمری
kāšef-ol-qetā’, ja‘far ebn-e xezr (1742 - 1813)
کتابی است در رد بر وهابیت و گفته‌های شیخ عبدالعزیز بن سعود نجدی، مشتمل بر یک «مقدمه» و هشت «مقصد» و یک «خاتمه»: المقدمة: فی الکلیات، دارای سه فصل؛ مقصد ۱. تحقیق ضروب الکفر؛ ۲. تحقیق معنی العبادة؛ ۳. الذبح لغیر الله؛ ۴. النذر لغیر الله؛ ۵.القسم بغیر الله؛ ۶.الاستغاثة؛ ۷.التوسل؛ ۸. الشفاعة؛ الخاتمة: فی موت النبی و الزیارة و التبرک بالقبور. (سید احمد اشکوری)
آغاز:الحمدلله الذی تفرد بالازلیة و القدم و اشتق نور الوجود من ظلمة العدم و أسس قواعد الشرع علی وفق المصالح و الحکم
انجام:و المدار علی طلب العصمة و النجاة من رب الارباب و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۹۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن محمد بن حمزة الولبزی، تا: ۱۲۱۰ق؛ مصحح، محشی، پس از کتاب چند صفحه از اشعار فارسی متفرقه حاجی محمد حسین شیرازی نوشته شده؛ تملک: شیخ سلیمان عاملی، عبدالله بن سید محمد رضا شبر، محمد رضا بن علی بن محمد جعفر استرآبادی با مهر «محمد رضا بن علی بن محمد جعفر» (بیضی)؛ مهر: «الواثق بالغنی عبدالله الحسینی» (بیضوی)؛ ۴۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۲۷۴]
۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۵۵/۱
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: شیخ مهدی طاهری؛ کاغذ: اصفهانی ترمه، جلد: تیماج، ۲۶گ (۱-۲۶)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۴-۱۱۸۲]

● **منهج الرشاد لنفع العباد** / عرفان و تصوف / فارسی
manhaj-or rašād le-naf'-el 'ebād

خوافی برآبادی، محمد بن محمد، ۷۵۷ - ۸۳۸ قمری
xāfī borābādī, mohammad ebn-e mohammad (1357 - 1435)

تاریخ تألیف: رجب ۸۳۱ق؛ محل تألیف: هرات (زیارتگاه شهر)
آغاز:حمد و ثنای بی انتها حضرت پروردگاری را که انوار هدایت کتاب اسرار ... اما بعد، می‌گوید نیازمند کرم وافی ابوبکر محمد بن محمد محمد علی المدعو به زین الخوافی
[مشترک پاکستان ۲۰۴۶/۳ (۳ نسخه)؛ فهرستواره منزوی ۱۰۰۰/۸؛ حاجی خلیفه ۱۸۸۲/۲؛ اعلام ۹۳۵/۲؛ زرکلی ۴۶/۷؛ کحاله ۲۱۴/۱۱]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۰۴/۳-عکسی

آغاز:برابر؛ **انجام:**و به ذوق و وجد و مشاهده عیان نرسیده باشند. نسأل الله ... قد تم منهج الرشاد نفع الله به اهل الوداد فی قریة زیارتگاه من نواحی بلده هرات ... رجب المرجب لسنه احدی و ثلاثین و ثمانمایه بانشاء الفقیر ... ابی بکر بن (چنین) محمد بن محمد المدعو بزین الخوافی ...
نسخه اصل: گنج بخش، ش ۸۷۶۷ (مشترک ۲۰۴۵/۳)؛ خط: نسخ پخته، کا: عزیز الله بن حبیب الله غوریانی، تا: ۱۰۹۶ق؛ ۶۲گ (۱۱۷-۱۷۸)[عکسی ف: ۲-۲۷۱]

● **منهج الزائرین سلیمانی** / زیارات / فارسی
manhaj-oz zā'erīn-e soleymānī

در زیارت معصومین علیهم السلام به نام «السلطان الحسینی الموسوی الصفوی» (شاید شاه سلیمان صفوی)، در یک «مقدمه» و نه «باب»: مقدمه‌در تفصیل زیارات در ایام سال؛ باب ۱. آداب سفر؛ ۲. زیارت حضرت رسول؛ ۳. زیارت حضرت فاطمه و ائمه بقیع؛ ۴. زیارت حضرت امیر علیه السلام؛ ۵. زیارت حضرت امام حسین علیه السلام؛ ۶. زیارت کاظمین؛ ۷. زیارت حضرت رضا علیه السلام؛ ۸. زیارات سامراء؛۹. زیارات جامعه.
آغاز:حمد مبرا از شک و ریب و ثنای معرا از نقص و عیب مر عالم الغیبی را سزد که بأنوار مصابیح
انجام:و ما أملت فی زیارتکما انه قریب مجیب، الحمدلله که توفیق اتمام این رساله یافت ...
[الذریعه ۱۸۸/۲۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۶۷

آغاز:و اکمل مندوبات است، و ثواب آن جمیل و اجر آن جزیل، بلکه مقدار ثواب آن از حد حصر بیرون و اندازه اجر آن ... باب اول: در مقدمات سفر و آداب سفر و آنچه متعلق است به آن؛
انجام:برابر
خط: نسخ معرب، کا: محمد طاهر بن علاء الدین ابهری اصفهانی، تا: صفر۱۰۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدولمذهب، مصحح؛ این نسخه همان است که در الذریعه بدان اشاره شده؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۲۳گ، ۱۰سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۳۷-۳۶۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۶۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد صادق لنکرکنانی اردبیلی، تا: چهارشنبه آخر جمادی الثانی۱۲۴۶ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۷-۳۲۶]

● **منهج السالک الی الفیة ابن مالک = شرح شمنی** / نحو / عربی
manhaj-us sālik ilā alfīyat-i ibn-i mālik = š.-u šummunnī

اشمونی، احمد بن محمد، ۸۰۱ - ۸۷۲ قمری
ešmūnī, ahmad ebn-e mohammad (1399 - 1468)

وابسته به: الالفیة فی فقه الصلاة الیومیة = الفیه؛ شهید اول، محمد بن مکی (۷۳۴-۷۸۶ق)
شرحی است مزجی و مبسوط بر «الالفیة» محمد بن عبدالله بن مالک مشهور به ابن مالک که همانند دیگر شروح به رفع ابهامات، حل مشکلات و پیچیدگی‌های لفظی و معنوی آن پرداخته شده است. دو رساله دیگر به همین نام «منهج السالک» در شرح بر الفیه توسط «ابوالحسن علی بن محمد اشمونی» و «ابوحیان اندلسی» نگاشته شده که غیر این شرح هستند.
آغاز:بسمله حمدالله علی ما منح من اسباب البیان و فتح من ابواب التبیان و الصلاة و السلام علی من رفع ... فهذا شرح علی الفیة ابن مالک مهذب المقاصد واضح المسالک یمتزج بها امتزاج الروح بالجسد
انجام:البداء و الختام فقال رحمه الله تعالی و جمعنی و ایاه فی دار السلام:فاحمدالله مصلیا علی ×× محمد خیر نبی ارسلا / و آله الغر الکرام البررة ×× و صحبه المنتجبین الخیرة
[الاوقاف العامة موصل ۱۹۵/۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۲-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۴۵گ، ۳۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۲۴-۳۹۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۹۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: منستبری مغربی مالکی، ابراهیم بن احمد، تا: شنبه اوایل جمادی الاول۹۹۰ق؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۶۹گ، ۳۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲۶-۲۷۸]

۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۶۹

آغاز:برابر
خط: نسخ، کا: احمد عبدالرحمان الواطی مالکی، تا: ۱۰ جمادی الثانی ۱۰۹۰ق؛ از موقوفات رمضانیه آقا ابراهیم ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: -۲۹۹]
۴. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۴۸۳
خط: نسخ، کا: رمضان مسلم شافعی، تا: یک‌شنبه۲ شعبان۱۱۰۰ق؛ قطع: خشتی[رشت و همدان: ف: -۱۳۶۷]
۵. همدان؛ دبیرستان امیر کبیر؛ شماره نسخه:۱۳
نیمه نخستین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۵-۳۴۸]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۰۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن ابوالحسن بن عبدالله بن نورالدین ابن نعمت الله موسوی جزائری، تا: چهارشنبه ۶ ربیع الاول۱۲۲۸ق؛ واقف: حاج سید محمد، ۱۳۰۹؛ جلد: تیماج، ۲۵۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۲-۴۷۱]
۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۶۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۷ رجب۱۲۴۰ق؛ مصحح؛ ۲۳۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۷]
۸. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۸۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۹۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: -۱۵۷]

←منهج السالکین ⟵ هدایة السالکین

● **منهج السالکین** / اخلاق / فارسی
manhaj-os sālekīn
محمد کاظم بن محمد جعفر، ق۱۳ قمری
mohammad kāzem ebn-e mohammad ja‘far(- 19c)
اهداء به: فتحعلیشاه قاجار
در باب تحصیل سعادت معنوی و فضیلت و مکارم اخلاق می‌باشد بعد از یک مقدمه توحیدی و نعت حضرت رسول اکرم (ص) مشتمل بر دوازده «فصل» است: ۱. صفت حلم و خوش خوئی؛۲. صفت فروتنی؛۳. خدمت غضب و تندخوئی؛ ۴. مناقب عدل؛۵. معایب و قبایح ظلم؛۶. محاسن احسان؛۷. رعایت مصاحبت و مجالست؛۸. فواید خاموشی؛ ۹. رفعت و عزت قناعت؛۱۰. ذل طمع؛۱۱. علو مرتبه همت و سخاوت؛۱۲. حفظ شیوه حیا و عصمت.

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۷
آغاز:بسمله - حمد و ثنا معبودی را جل شانه سزاست که شهر بند ادراک ذاتش از تسخیر سپاه عقول و اوهام مصون و محروس و کمند رسائی اندیشه از کنگره ایوان رفعتش نا امید و مأیوس ... اما بعد بنده احقر ذلیل محمد کاظم بن محمد جعفر بن محمد خلیل غفرالله ذنوبهم بموقف عرض دوستان یکرنگ و موافقان نامخالف آهنگ میرساند که چون بمقتضای الناس علی دین ملوکهم طبایع اکثر مردمان بشنیدن سخنان حق راغب و مجبان و دل امثال این کتب خریدار و طالب میباشند لهذا این بی بضاعت با عدم استطاعت روی نیاز بدرگاه پادشاه ضعیف نواز سوده توفیق انجام این رساله را مسئلت نموده ... امید که منظور نظر ارفع والا و مطبوع طبع اقدس اشرف اعلی فتحعلیشاه قاجار شود ... چون این رساله دلگشا و روضه نشاط افزا ... قاید جنود توفیق اغنیا و ارباب احسان است اگر ارباب خرد بمنهج السالکین خطابش نمایند نامناسب نخواهد بود ... الی آخر؛ **انجام:**حضرت خداوند بیچون و روشنی بخش دیدهای درون تعالی و تقدیس دیده شعور کافه جاهلان بخود مغرور را بسر مد انصاف بر عیوب ظاهر و باطن خود بینائی داده جمله را بفکر اصلاح حال خود اندازد و جمال احوال جمله مؤمنان و سعادت مآل را بمشاطکی توفیقات خود بهر هفت صفات و حامد خصال آراسته همیشه منظور نظر لطف و عنایت بی نهایت خود سازد. بمحمد و آله الطاهرین. بیت: شکر که این نامه بعنوان رسید ×× پیشتر از عمر بپایان رسید. لله الحمد و المنه بتاریخ یوم الجمعه سابع شهر ذیقعده الحرام من شهور سنه تسع و عشرین و مائتان بعد الف من الهجرة النبویه سالک خانه بیان براهنمائی ملک منان مرحله بیابان بی پایان آن پیموده بسر منزل انجام آن رسید امید از کرم حکیم ذوالمنن و واقف سروعلن آنکه چون ترکیب این تألیف بتریاق تلخی سخنان حق سرشته شد مذاق خاطر مشکل پسندان روزگار آشنا و ادویه اخبار و آثار مذکوره را بر امزجه قلوب دردمندان سازگار گردانیده .
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد کاظم بن محمد جعفر بن محمد خلیل، تا: ۱۲۲۹ق؛ مجدول، با یک سرلوح و یک کتیبه مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: ترمه، جلد: چرم مذهب، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۷-۴۱۶]

● **منهج السالکین و حیاة العارفین** / کلام و اعتقادات / فارسی
manhaj-os sālekīn va hayāt-ol ‘ārefīn
برغانی، محمد علی بن محمد، - ۱۲۷۲ ؟ قمری
baraqānī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad(- 1856)
در اصول دین برای عامه مردم به روشی ساده و آسان، در یک «مقدمه» در سبب آفرینش خلایق و پنج «مطلب» در اصول پنج‌گانه دین دارای چند «مقام» و «خاتمه» در رجعت و آجال و ارزاق و اسعار.
آغاز:الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی سید ولد آدم ... اما بعد چنین گوید فقیر محتاج بفضل و رحمت حق تعالی
انجام:و رضا بهر حال بقدر و قضاء او و اینکه حق تعالی ولی هر

چیز است، اللهم صل علی محمد و آل محمد
[فهرستواره منزوی ۵۶۷/۹]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۸۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ مهر: «موقر الذاکرین»(بیضوی)؛ جلد: گالینگور، ۳۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۴۱۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۵۸/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: سیاهدهی، یعقوب بن باقر، تا: ۱۲۷۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۸۱ر-۱۰۲ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۹-۱۵۸]

● منهج السالکین و زاد العارفین / اخلاق / عربی
manhaj-us sālikīn wa zād-ul ‘ārifīn

شبر، عبدالله بن محمد رضا، ۱۱۸۸؟ - ۱۲۴۲ قمری
Šobbar, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad rezā (1774-1827)

خلاصه علم اخلاق و ملکات نیکو که آدم باید بدانها عمل کند و خصال زشت که باید از آنها به پرهیزد، گرفته شده از آیات کریمه و احادیث اهل بیت علیهم السلام و گفته‌های بزرگان دین و دانش، در یک «مقدمه» و چهار «رکن» دارای ابواب و فصول:المقدمة: فی تعریف الاخلاق و ما یتعلق به، دارای سه فصل؛ رکن ۱. اسرار العبادات، دارای ده باب؛ ۲.العادات، دارای دوازده باب؛ ۳. المهلکات، دارای چهارده باب؛ ۴. المنجیات، دارای چهارده باب. (سید احمد اشکوری)
آغاز:الحمدلله الذی أحسن خلق الانسان و فطره علی صبغة الاسلام و الایمان و علمه المعارف و البیان
[الذریعه ۱۸۹/۲۳ و ۴۱۷/۲۴ و ۳۷۶/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۵۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**و قد تقدم فی الزهد و حب الدنیا ما فیه بلاغ ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۷ربیع الاول۱۲۲۵ق، تاریخ کتابت (شاید تاریخ تألیف باشد)؛ تملک: لطفعلی بن محمد کاظم با تاریخ صفر ۱۳۲۵ با مهر «عبده الراجی لطفعلی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۴۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۸-۵۷]

۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۲۰
آغاز:برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ در نسخه تاریخ تألیف ۱۲۲۵ ثبت شده، در سال ۱۲۲۵ از روی نسخه اصل نوشته شده، بین برگ ۸ و ۹ مقداری از نسخه افتاده؛ ۱۶۵گ[ف: -۲۵۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۱۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**نسأل الله ان یحسن عملنا و یقصر املنا و یخرج حب الدنیا عن قلبنا و یحبب الینا لقائه و یوفقنا للاعمال الصالحة بحمدالله و الحمد لله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا.
خط: نسخ، کا: حسن کاتب نجفی، تا: پنج‌شنبه ۱۶ ذیقعده۱۲۹۲ق؛ تملک: محمد علی واعظ تلاسکانی با مهر: «افوض امری الی الله عبده محمد علی»(بیضوی)؛ جلد: گالینگور، ۸۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲۵-۱۲۲]

● منهج السالکین و زاد العارفین / عرفان و تصوف / عربی
manhaj-us sālikīn wa zād-ul ‘ārifīn

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۶۲
آغاز:لا یخفی علی اولی البصائر النقادة و ذوی الافهام الوقادة فضیله علم الاخلاق؛ **انجام:**و یوفقنا للاعمال الصالحة بحمدالله اولا و آخراً و ظاهراً و باطناً.
یک مقدمه و چند باب دارد که در نسخه تا باب چهاردهم هست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ ذیحجه۱۲۳۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۸۹گ، ۱۶ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۵-۶۸۱]

● منهج السالکین و وسیلة نجاة الهالکین / عرفان و تصوف / عربی - فارسی
manhaj-us sālikīn wa wasīlat-u najāt-il hālikīn

مؤلف از مردمان نیمه دوم قرن یازدهم. این کتاب در آداب سلوک است بر نهج استدلالی و بر مبانی عقلی و سمعی. داستان سلامان و ابسال و قصیده عینیه شیخ الرئیس و گفتار عارفان محقق را در آن مندرج داشته و قصیده در نعت پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم از فیاض لاهیجانی و به ابیاتی از مثنوی مولوی و نان و حلوای شیخ بهائی استیناس نموده است. مؤلف در دیباچه آورده است: مطالب این کتاب افادات آقا حسین خوانساری است که برای من تقریر و تحقیق فرموده و من نیز آیات و احادیث و گفتار منثور و منظوم به مناسبت مقام آوردم. مؤلف این کتاب را در هنگام حیات خوانساری تألیف داشته مطالب کتاب را بیشتر به عربی نگاشته است. در دیباچه پس از شمه در تعریف درویشی و وجود عشق در موجودات و ربط میان علت و معلولات و محبت میان فرع و اصل و بودن راهروان راه حقیقت در هر ملتی بنامی و تشابه میان صوفی و صوفی نمایان آورده:«حقیقت درویشی سه چیز است: اول متابعت شریعت. دوم سلوک طریقت. سوم طلب حقیقت و باین جهت این کتاب را مشتمل بر سه قسم گردانیدیم: قسم اول در بیان احکام شریعت است و چون آن بسیار مبسوط است و این مختصر گنجایش آن ندارد پس شروع در قسم ثانی نمائیم و این در بیان سلوک طریقت است و در این مقدمه و چند باب می‌باشد». کاتب جمله عناوین ابواب را ننوشته است. عناوین ابواب موجود و جمله اول مطالب: ... اعلم ان اشرف الممکنات والغایة فی تحریک الافلاک و ازدواج العناصر و تولید الموالید

هی الانسان. الباب الاول فی مراتب السلوک. الباب الثانی فی صفات السالک. الباب الثالث فی مذمة الدنیا و اهلها ... اعلم ان طلب العلم واجب بالعقل و النقل لاسیما علی السالک الخ ... عن النبی صلی الله علیه قال طلب العلم فریضة الخ ... فی بیان کون الانسان عالم الاصغر الخ ... قصة سلامان و ابسال الخ ... مروی عن الشیخ المحقق نجم الدین الکبری الخ ... منقول عن الشیخ المذکور قدس سره الطریق الی الله تعالی الخ ... فی الصمت ... العزلة سبب للصمت ... فی الجوع ... روی عن ابیعبدالله علیه السلام انه قال لو قرء رجل لیلة ثلث و عشرین من شهر رمضان الخ ... اعلم ان السلوک انما یتم باربعة امور الخ ... الانسان باعتبار علمه بسوانح الایام و ما سیوجد من الحوادث و ما یرد علیه من الامور الاتیة ...

آغاز:بسمله و نستعین. یا من اشرق بنوره قلوب السالکین و شرح بحکمته صدور العارفین نحمدک اللهم اله العالمین ... اما بعد فهذه اسرار خفیة و حقایق مخفیة حققها المولوی الاعظم و الحبر المعظم قدوة العلماء الراسخین و اسوة الحکماء المتالهین استاد الکل فی الکل آقا حسین الخانساری ادام الله فضله العالی ... قد اوضح فی بیانها و بالغ فی تحقیقها وزدت فیها ما یناسبها من الآیات و الاحادیث و کلام المحققین نظما و نثرا و فیها تحقیق امر النبوة و الامامة و الولایة ... و سمیتها منهج السالکین و وسیلة نجات الهالکین.قد انار العشق للعاشق منهاج الهدی ×× سالک راه حقیقت عشقه آید اقتدابدان ... که درویشی امریست مخفی و حقیقتی کم باب ... اکنون شروع نماییم در بیان مطلب بدانکه حقیقت درویش سه چیز است اول متابعت شریعت دوم سلوک طریقت سیم طلب حقیقت و باین جهت این کتاب را مشتمل بر سه قسم گردانیدیم قسم اول در بیان احکام شریعت است و چون آن بسیار مبسوط است درین مختصر گنجایش آن ندارد پس شروع در قسم ثانی نماییم و این در بیان سلوک طریقه است و درین مقدمه و چند باب میباشد. المقدمة فی ترقیات النفس و تنزلاتها

انجام:و أما الرکوع و السجود فالمقصود التعظیم بهما و لو جاز أن یکون معظماً لله یفعله و هو غافلاللهم لا تجعلنی من هذا الغافلین بمحمد و آله الطاهرین.

[فهرستواره منزوی ۱۰۰۰/۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۲۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**عفوک ثم انی مسلم.

خط: تحریری، بی‌کا، تا: خط و کاغذ قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۵۷۳ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۹۹]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۰۹/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**تمت الرسالة بحسن العاقبه و العافیه و الحمدلله الذی من علینا بالاتمام بید الاحقر الافقر الی رحمة ربه الغنی ابن محمد علی الصالح التماس دعا در مظان استجابت دارم و السلام علی من اتبع الهدی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۱۷۶گ (۱-۱۷۶)، ۱۶سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۶-۶۲۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۹۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: مولا الحسینی، تا: ۲۰ ذیقعده۱۲۰۶ق؛ ۷۳گ (۱پ-۷۳ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۸-۶۵۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: مولی الحسینی، تا: سلخ رمضان۱۲۶۰ق؛ جلد: مقوایی، ۷۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴-۳۳۰]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ واقف: محمود فرخ، فروردین ۱۳۲۸؛ ۸۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۶-۴۷۷]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۰۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**حکایات و اخبار فی صلوة الخاشعین ... و تاکل طرف من اطراف بعضهم و احتیج الی القطع منهم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳و ۱۴؛ جلد: تیماج، ۲۵۶گ، ۱۱سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱۲-۲۷۸۹]

۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۲۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی[رشت و همدان: ف: -۱۲۷۶]

←منهج السداد ⪢ شرح ارشاد الاذهان

● منهج السداد فی ارشاد العباد / فقه / فارسی

manhaj-os sedād fī eršād-el ʻebād

بهبهانی، محمد جعفر بن محمد علی، ۱۱۷۸ - ۱۲۵۹ قمری

behbahānī, mohammad ja‘far ebn-e mohammad ‘alī (1765 - 1843)

اهدا به: محمد علی میرزا قاجار

تاریخ تألیف: دهه آخر ذیحجه ۱۲۳۲ق

فقه فتوائی است از طهارت تا احکام ارث و خاتمه ای اخلاقی دارای فواید، با مقدمه مختصری در اصول دین، در دو «مقصد»: اول اصول؛ دوم فروع دین.

آغاز:بسمله و به نستعین. حمد له ... چنین گوید ... محمد جعفر بن محمد علی بن محمد باقر حائر مولد کرمانشاهی مسکن ... چون در این ایام سعادت فرجام از یمن وجود میمنت مسعود نواب کامیاب عدالت مآب.

انجام:اجتناب از رذائل و متحمل شدن بفضائل ثلثه آنرا عدالت می‌نامند

[سرگذشت بهبهانی ص۴۴۷؛ فهرستواره منزوی ۵۶۷/۹]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: دهه سوم ذیحجه۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۳گ، ۱۷ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۶-۶۱]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: یزدی موسوی، هاشم بن محمد علی، تا: ربیع الاول۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۸×۱۵)[ف: -۷۴۳]

۳. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۵۲

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ از عصر مؤلف؛ با یادداشتی بتاریخ ۱۲۶۳؛ ۲۷۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱-۱۲۶]

● منهج السداد فی شرح الارشاد / فقه / عربی

manhaj-us sadād fī š.-il iršād

مختار گلپایگانی، احمد بن علی، ق۱۳ قمری

moxtār-e golpāygānī, ahmad ebn-e ‘alī(- 19c)

وابسته به: ارشاد الاذهان الی احکام الایمان؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۵-۱۲۴۲ق؛ محل تألیف: اصفهان

شرح استدلالی مفصلی است بر کتاب «ارشاد الاذهان» علامه حلی که جلد دوم آن در اصفهان شب پنج‌شنبه ۱۴محرم ۱۲۳۵ق به پایان رسیده است و جلد پنجم (کتاب حج) شب دوشنبه ۱۷ رمضان ۱۲۳۶ق شروع شده و روز پنج‌شنبه ۱۱ رجب ۱۲۴۲ق به پایان رسیده است.

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۴۸۹-۱۸/۹

آغاز:بسمله، الحمدلله رب العالمین ... کتاب الصلاة وهی فی اللغة الدعاء ومنه قوله تعالی: وصل علیهم إن صلاتک سکن لهم؛ **انجام:**ای الضروریة مادام الوصف أی بشرط لاالمطلقة ودلالته علی المنع انما تتم علی الثانی لاالاول

جلد دوم وسوم و مشتمل بر کتاب صلاة تاصلاة جماعت؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۱۴ محرم۱۲۳۵ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با خط‌خوردگی، صورت اجازه مولی محمد حسن بن معصوم قزوینی به تاریخ ۱۴ربیع الثانی ۱۲۳۴ وصورت اجازه ملاابوالقاسم بن محمد مهدی کاشانی ترک آبادی وصورت اجازه ملا احمد نراقی به تاریخ ۱۱صفر ۱۲۳۸ برای مؤلف؛ جلد: تیماج، ۲۵۲گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۶۷۵]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۵۰-۱۹/۸۰

آغاز:بسمله، الحمدلله رب العالمین ... کتاب الحج بالفتح فی لغة وبالکسر فی اخری کما نقله جماعة وقیل بالاول؛ **انجام:**یا مغیث الملهوفین اکشف همی وغمی فقد تری حالی وحال اصحابی الخبر الحمدلله اولاً وآخراً وظاهراً وباطناً والصلاة علی محمد وآله الطاهرین المعصومین

جلد پنجم کتاب ومشتمل بر کتاب حج؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۱رجب۱۲۴۲ق؛ مصحح، با خط خوردگی؛ با صورت اجازه ملااحمد نراقی به تاریخ ۱۲۳۸ برای مؤلف؛ جلد: گالینگور، ۲۵۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۷۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۶۷

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... کتاب الحج بالفتح فی لغة و بالکسر فی اخری کما نقله جماعة؛ **انجام:** فقد تری حالی و حال اصحابی الخبر، الحمدلله أولا و آخراً و ظاهراً و باطناً ...

جلد پنجم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۴۴گ، ۳۶سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۷-۶۰]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۸۴

کتاب زکاة تا جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۹ جمادی الاول۱۳۰۱ق؛ ۱۶۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۹-۲۸۳]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۸۳

جزء سوم و چهارم دارای کتاب صلات و زکات و صوم و جهاد؛ خط: نسخ، کا: محمد جواد بن ملا محمد اسیر، تا: ۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج، ۳۱۷گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱/۵×۲۵سم [ف: ۱۹-۲۸۳]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۸۵

کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: محمد جواد بن ملا محمد اسیر گلپایگانی، تا: ۱۳۱۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۶۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۹-۲۸۳]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۲۸

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... کتاب الحج بالفتح فی لغة و بالکسر فی اخری کما نقله جماعة و قیل بالاول مصدر و بالثانی اسم؛ **انجام:** فقد تری حالی و حال اصحابی-الخبر، الحمدلله اولا و آخراً و ظاهراً و باطناً و الصلاة علی محمد و آله الطاهرین المعصومین.

جلد پنجم و کتاب حج؛ خط: نسخ، کا: حسن بن احمد گلپایگانی، تا: ۱۹ جمادی الاول۱۳۲۵ق، به دستور آمیر محمد کاظم مجتهد؛ ۱۲۵گ، ۴۲سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۷-۲۹۰]

● منهج السداد فی شرح نجاة العباد / فقه / عربی

manhaj-us sadād fī š.-i najāt-il ‘ibād

رشاد زنجانی، محمد باقر بن محمد کاظم، ۱۲۸۴ق۱۴ شمسی

rašād-e zanjānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad kāzem (1905 - 20c)

وابسته به: نجاة العباد فی یوم المعاد؛ صاحب جواهر، محمد حسن بن باقر (۱۲۰۰-۱۲۶۶ق)

شرح مزجی استدلالی نسبتاً مختصری است بر رساله مشهور

«نجاة العباد» صاحب جواهر، با تحریری نیکو و رد و ایراد در بعضی مسائل.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۷۲

آغاز:الحمد لله کثیرا و سبحان الله بکرة و اصیلا و صلی الله علی من ارسله شاهدا و مبشرا و نذیرا و داعیا الی الله و سراجا منیرا
چند برگ اول از کتاب طهارت و کتاب صلاة آمده و از اوسط و پایان آن ناقص است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: از عصر مؤلف؛ با تقریظ سید ابوطالب محمد موسوی بتاریخ دوم رجب ۱۳۱۴ با دو تاییدیه، به تاریخ محرم ۱۳۱۲؛ جلد: مقوایی، ۱۲۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۷–۳۸۱]

● منهج السلامة فیما یتأکد صیامه = ارجوزة فی الایام الشریفة المندوب فیها الصوم / فقه،شعر / عربی

manhaj-us salāma fīmā yata’akkad ṣīyām-u-h = urjūzat-un fi-l ayyām-iš šarīfat-il mandūb fī-ha-ṣṣawm

کفعمی، ابراهیم بن علی، ۸۴۰ – ۹۰۵ قمری

kaf‘amī, ebrāhīm ebn-e ‘alī (1437 - 1500)

اهدا به: عزالدین حسین عاملی
منظومه فقهی است حدود ۱۳۰ بیت دربیان ایامی که روزه درآنها مستحب است.
آغاز:الحمدلله الذی هدانی ×× إلی طریق الرشد و الایمانی / ثم صلوة الله ذی الجلال ×× علی نبی المصطفی والآل
چاپ: درکتابش مصباح الکفعمی (چاپ سنگی ص۴۶۵–۴۷۲) آورده است؛ ایران، سنگی، پس از ۱۳۷۰ق، خشتی، (ختام الغرر: صص۲۰۷–۲۱۰)

[الذریعة ۴۶۳/۱ و۱۹۱/۲۳ و ۳۶۳/۱؛ موسوعة مؤلفی الامامیة ۳۲۵/۱ ؛ مکتبة امیر المومنین ۹۴/۱]

۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۸۶۹

آغاز:هو الله – ذکر ابوجعفر محمد بن علی بن الحسینی بابویه فی کتاب ثواب الاعمال عن النبی (ص) قال الصایم فی عباده؛
انجام:و الله العزو لاة الامر ×× ما صدح الدیک قبل الفجر / و الحمدلله علی آلائه ××حمداً مبا یباری السحب فی همأبه (کذا) تمتقنیه ۱۹ ذی الحجه سنه ۱۰۷۸ فی البلدة المحروسة اصفهان
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق، جا: اصفهان؛ جلد: مقوا، ۳گ، ۱۷سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲–۱۴۵]

۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۸۹/۱۴

کا: محمد بن عباس علی هزار جریبی، تا: ۱۱۸۳ق؛ قطع: بیاضی ربعی[نشریه: ۷–۲۷۶]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷/۲–۱/۸۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**وآله الغر ولاة الامر ×× ماصرخ الدیک قبیل الفجر / والحمدلله علی آلائه ×× حمداً یباری السحب فی سمائه تمت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ، ۲۰–۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۸–۴۶۷۶]

۴. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز:برابر
کا: محمد بن زین العابدین موسوی، تا: ۱۲۴۲ق، جا: اصفهان؛ مصحح؛ ۹ص (۱۷۲–۱۸۰)[ف: -۳۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۱۲/۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۷–۲۱۳]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۶/۵

آغاز:برابر
بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۴گ (۸۶پ–۸۹پ)، ۱۸ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۲–۴۰۳]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۶۴/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**انجام قطعه: فی ان به کان ابن عباس فاتحا، لا فقال اسرار الخواتیم مبهم ف فی سفة الخمر: میالة للفتی مالیس فی یده، ذهابة بعقول القوم و المال، اقسمت بالله اسقیها و اشربها، حتی تعیرق برب العزا و صالی
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳ص (۲۴–۲۶)، ۲۸–۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۹–۱۶۸]

۷. اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۴/۱۹

آغاز:برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، ۵گ (۱۱۵ر–۱۱۹ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [نشریه: ۵–۱۵۱]

● منهج السلوک بطریق ملک الملوک / عرفان و تصوف / عربی

manhaj-us sulūk bi-ṭarīq-i malik-il mulūk

احمدی مسکین، محمد

ahmadī-ye meskīn, mohammad

مؤلف که خود را محمد شمس الدین خلوتی احمدی مسکین، از نسل ولی عشیش صاحب السر المبین، معرفی نموده است، در مقدمه کتاب می‌نویسد:«لما ساقنی سایق التقدیر باذن اللطیف الخبیر الی مدینة قسطنطنیة العلیة حماها الله من کل بلیة و ألفت بها کتابی المسمی بمنهاج الوصول، بطریق السبعة الاسماء الاصول فی طریق ملوک السادة الخلوتیة و غیرهم من سایر الطرق السنیة المرضیة فکان کتاباً کبیراً کثیر العبارات فلر بما نسأمه الهمم القاصرة فی بعض الاوقات فألفت هذه الرسالة المختصرة علی منوال غیر ذاک المنوال لتکون عمدة للسالک فی جمیع الاحوال و سمیتها منهج السلوک بطریق ملک الملوک ...».
او کتاب را در شش «باب» و یک «خاتمه» ترتیب داده است: ۱. فی التعبیر فی الانفس علی منوال اهل السلوک و ما یستدل به السالک علی قطع الطبایع الحاجبة عن الوصول الی ملک

الملوک و فی الاطوار السبعة؛ ۲. فیما یخبر به سلوک العاشقین الذایقین و یکشف عن حقیقة المسلوک علی منهج السالکین الواصلین؛ ۳. فی معرفة ما یرد علی الضمایر من الالهامات الربانیة و الخطابات الروحانیة الملکیة و الهواجس و الشهوات النفسیة و الوساوس الشیطانیة؛ ۴. فی معرفة المقامات العلیة و الاحوال السنیة؛ ۵. فی الشریعة و الطریقة و الحقیقة؛ ۶. فی العلم و المعرفة؛ خاتمه: فی معرفة التوحید.در فهرست مخطوطات دارالکتب ظاهریه دو کتاب به نامهای «رسالة فی معرفة الحقائق السبعة» و «القول الفرید فی معرفة التوحید»، از ابوعبدالله شمس الدین محمد دمرداش محمدی جرکسی خلوتی صوفی (-۹۲۹ق) معرفی شده است. دانسته نشد که نویسنده کتاب‌های مذکور، همان مؤلف کتاب حاضر است یا فرد دیگری است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۴عکسی

آغاز:الحمد لمن اضمحلت الاشیاء فی هویة ذاته الابدیة المتجلی بأسمائه فی المرتبة الالهیة الاول قبل الاکوان الوجودیه الآخر بعد انقضاء الأزمان الفلکیة الدوریة؛ **انجام:**حسب اصطلاحهم بأوضح عبارة و ألطف اشارة مجنباً سوء الظن و تعصب الحرمان قال تعالی و تعاونوا علی البر و التقوی و لاتعاونوا علی الاثم و العدوان، قد تم بعده الکتاب بعون الله الملک الوهاب.

نسخه اصل: کتابخانه سلیمانیه، استانبول ترکیه: شماره ۵۱۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در صفحه عنوان آمده: «هذا کتاب منهج السلوک بطریق ملک الملوک تألیف الفقیر المسکین الخلوتی الاحمدی محمد شمس الدین نسل الولی عشیش صاحب السر المبین نفع به آمین، للشیخ المؤلف رضی الله عنه. هذا کتاب منهج السلوک ×× الی طریق مالک الملوک / کشفت فیه عن نقاب و الذی ×× الفیه فیه جادة الملوک / ابدیت فیه الواحدیة التی ×× تطهر القوب عن الشکوک / ابهرت فیه الوصل و الوصال ×× کمرشد یشیر للمفلوک / برسم عالم الانام ذی التقی ×× و عالم التحقیق بالسلوک»؛ واقف: مصطفی رئیس الکتاب، ۱۱۵۴؛ ۱۰۲ص، ۱۸سطر [عکسی ف: ۳-۷۸]

● **منهج الشیعة فی فضائل وصی خاتم الشریعة** / کلام و اعتقادات / عربی

manhaj-uš šī‘a fī faḍā’il-i waṣī-yi xātam-iš šarī‘a

ابن نما، جعفر بن محمد، ۵۶۷ - ۶۴۵ قمری

ebn-e namā, ja‘far ebn-e mohammad (1172 - 1248)

مؤلف این کتاب را بر روزگار سلطان معزالدین اویس بهادرخان ایلخانی (۷۵۷-۷۷۶ق) در یک «مقدمه» و سه «فصل» و «خاتمه» ساخته است: مقدمه در بیان اهمیت و لزوم نقل و ذکر فضایل حضرت علی بن ابیطالب (ع)؛ فصل ۱. ذکر فضایل آن حضرت به نحو اجمال؛ فصل ۲. بیان فضایل امیرالمؤمنین (ع) بر سبیل تفصیل، شامل چند قسم و چند باب؛ فصل ۳. ذکر محل شهادت و قبر شریف آن حضرت مشتمل بر سه مطلب؛ خاتمه در ترغیب به پیروی از افعال و اقوال آن حضرت.

آغاز:بسمله. الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین و الصلوة و السلام علی نبینا محمد و آله اجمعین و بعد فانی قد جمعت هذه الرسالة فی عهد الخلافة سلطان السلاطین سلطان شیخ اویس و سمیتها بمنهج الشیعه فی فضائل وصی خاتم الشریعه و رتبتها علی مقدمة و فصول و خاتمة

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۹۷۴/۲

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: کازرونی، ملک محمد بن علی، تا: صفر تا ربیع الاول۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۵۰گ، ۱۷ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۶۴۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و انت من اهل الجنة خلقکم الله عزوجل مؤمنین فی القدم. هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذه الرسالة حیث (حسب) ما شرطناه من (ترک الاکثار و الاطالة) ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۶۵گ، ۱۵سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۵-۱۵۸۱]

● **منهج الشیعة فی فضائل وصی خاتم الشریعة** / فضایل و مناقب / عربی

manhaj-uš šī‘a fī faḍā’il-i waṣī-yi xātam-iš šarī‘a

حسینی، عبدالله بن شرفشاه، ق ۱۰ قمری

hoseynī, ‘abd-ol-lāh ebn-e šarafšāh(- 16c)

اهدا به: سلطان حسین بهادرخان

تاریخ تألیف: ۲۴ صفر ۹۵۷ق

این کتاب شامل یک «مقدمه» وسه «فصل» ویک «خاتمه» است و درآن از فضایل علی بن ابی طالب ومحل قبرآن حضرت ولزوم دوستی با دوستان ودشمنی با دشمنانش بحث کرده است عناوین فصول عبارت اند از: ۱. فی ذکر فضائله علی سبیل الاجمال؛ ۲. فی ذکر فضائله علی سبیل التفصیل؛ ۳. فی ذکر مشهده الشریف. مؤلف در مقدمه کتاب از شیخ اویس بهادرخان که سید حسن مجتهد کرکی (-۱۰۴۱ق) کتاب «رفع البدعة» (الذریعة ۲۴۲/۱۱) را به نام وی تألیف نموده، یاد می‌کند. در خاتمه رساله چنین می‌گوید:«ان الذی ذکرناه فی هذه الرسالة من فضائل امیرالمؤمنین - صلی الله علیه - انما هو البعض القلیل الیسیر من الشیء العزیز الکثیر الذی ورد من طرق اهل السنة دون ماوردمن طریق الشیعة فانا لم نتعرض لشیء من ذلکلیکون آکد فی الحجة و اتم فی الالزام».

آغاز:الحمدلله الذی عجزت عن ادراک صفاته حقایق الانظار و امتنعت عن تصور ذاته دقایق الافکار و رجعت مغلوبة عن رؤیته الانظار ... و بعد فهذه رسالة شریفة و مقالة لطیفة مشتملة علی

النزر القليل من فضائل الوصی الجليل مولانا و سيدنا و امامنا و مسددنا اميرالمؤمنين و سيد الوصيين صلوات الله ... خدمت بها خزانة السلطان الاعظم مالک رقاب الامم ضل الله فی العالم ... معزالدين و الايمان المخصوص بعناية الرحمن السلطان شيخ اويس بهادرخان... و سميتها بمنهج الشيعة فی فضائل وصی خاتم الشريعة و رتبتها علی مقدمة و فصول و خاتمة ... اما المقدمة فاعلم ان فضائله كلها و حاله فی الشرف و الكمال و العظمة و الجلال كما هو عليه لايعرفه الا الله. الفصل الاول: فی ذكر فضائله علی سبيل الاجمال؛ الفصل الثانی: فی ذكر فضائله علی سبيل التفصيل؛ الفصل الثالث: فی ذكر مشهده الشريف

انجام:و رأيت رسول الله و هو يقول الی القيصر لک و لاهلک بما فعلت مع العلوية و انت من اهل الجنة جعلكم الله عزوجل مؤمنين فی القدم، آخر ما اردنا ايراده فی هذه الرسالة حسب ما شرطناه من ترک الاكثار و الاطالة نجزت الرسالة و الله المحمود علی كل حال فی الرابع و العشرين من صفر ۹۵۷

چاپ: بی جا، نشر دليل، ۱۳۷۸ش، وزيری، ۱۳۶ص، تصحيح سيد هاشم ميلانی.

[الذريعه ۱۹۳/۲۳؛ ذيل كشف الظنون ۵۹۲/۲]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۱۵/۸

خط: نسخ، کا: عبد بن محمد بن عبد الامام، تا: یکشنبه ۱۶ جمادی الاول۹۹۲ق؛ کاغذ: سمرقندی، ۶۳گ (۵۷پ-۱۱۹پ)، ۱۵ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۱-۲۴۲۰]

۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۳۴/۲ - ج

آغاز:هو البحر من ای النواحی اتيته ... السلطان شيخ او يس بهادرخان و سميتها بمنهج الشيعة

از دیباچه اندکی تاقص است؛ کا: محمد حسین بن ابی طالب حسینی سپاهانی، تا: دهه نخستین ربیع الاول ۱۲۶۱ق، جا: اصفهان (سپاهان)؛ در پایان نسخه ما گرد آورنده آن سید جلال الدین نامیده شده؛ ۲۴گ (۹۸پ-۱۲۱ر)[ف: -۴۸۶]

۳. قم؛ گلپايگانی؛ شماره نسخه:۵۴۷۸/۲-۲۷/۱۴۸

آغاز:هو البحر من ای النواحی اتيته ×× فلجته المعروف والجود ساحله / تعود بسط الكف حتی لو انه ×× ثناها لقبض لم تطعه انامله؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: حسینی اصفهانی، محمد حسین بن ابوطالب، تا: دهه اول جمادی الثانی۱۲۶۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۳۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۸-۴۶۷۶]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن حاجی محمد معصوم خراسانی، تا: با تاریخ ۱۱۷۰ق؛ تملک کا: به تاریخ ۱۱۷۰؛ جلد: تیماج، ۷۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۵-۳۳۶]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، بی تا[الفبائی: -۵۶۶]

↩منهج الصادقين فی الزام المخالفين ⟵ منهج الصادقين فی تفسير القرآن المبين و الزام المخالفين

● منهج الصادقين فی تفسير القرآن المبين و الزام المخالفين = تفسير ملا فتح الله / تفسیر / فارسی

manhaj-os sādeqīn fī tafsīr-el qor'ān-el mobīn va elzām-el moxālefīn = tafsīr-e mollā fath-ol-lāh

کاشانی، فتح الله بن شکرالله، - ۹۸۸ قمری

kāšānī, fath-ol-lāh ebn-e šokr-ol-lāh(- 1581)

تاریخ تألیف:سه‌شنبه ۳ جمادی الاول ۹۸۲ق

تفسیر فارسی نسبتاً مفصلی است که به اقوال مفسرین و مسائل ادبی نیز اشاره می‌نماید و در ترجمه آیات بسیار دقیق و با احتیاط است. این کتاب و خلاصه‌اش هر دو مشهور به تفسیر ملافتح الله می‌باشند. در پنج جلد سامان یافته است و در آغاز ده فصل در مباحثی چون شناخت اسامی برخی از قاریان قرآن و صحت اسناد آنان، ذکر اسامی قرآن، معنی سوره و آیه و وجه تسمیه هر یک از آن، تبیین معنی تفسیر و تأویلقرآن، دانستن معانی فرقان، مصونیت قرآن از زیادت و نقصان و همچنین بیان نکات ادبی، اسباب نزول، فوائد کلامی و بحث‌هایی در زمینه اختلاف قرآآت قرار داده است.

آغاز:بسمله، حمدی چون کلمات ربانی بی غایت شایسته لطیفی است که از محض لطف ابدی ...

چاپ: مشار فارسی، ج۴، ص۵۰۳۹؛ تهران، سنگی، ۱۲۹۶ق، رحلی، ۶۳۷ص؛ ۱۲۹۷ق، ۵۸۱ص؛ ۱۳۱۰ق، ۴۴۸ص؛ ۱۳۱۴ق، ۶۲۶ص؛ تبریز، سنگی، ۱۳۰۴، رحلی، ۴۷۵ص؛ ایران، سنگی، ۱۳۰۹، رحلی، ۵۹۳ص

[الذريعة ۱۹۳/۲۳و ۱۹۴؛ نسخه‌های منزوی ۶۰/۱؛ ريحانة الأدب ۲۰/۵]

شرح و حواشی:

۱- خلاصة المنهج = خلاصة تفسير منهج الصادقين = خلاصة منهج الصادقين؛ کاشانی، فتح الله بن شکرالله (-۹۸۸ق)

۱. قم؛ مرکز احياء؛ شماره نسخه:۳۵۴۶

آغاز:که گفت حضرت صادق عليه السلام فرمود که اسم اعظم خدا پاره پاره است در ام الکتاب؛ **انجام:**بما انزل اليک به آنچه نازل شده به تو از قرآن معجز که دلالت بر نبوت تو می کند ...

از آغاز فاتحة الکتاب تا اواخر سوره آل عمران و از آغاز سوره نساء تا اواخر آن؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با خط‌خوردگی و اضافات در حاشیه، با علامت بلاغ، محشی با عناوین «منه عفی عنه»؛ جلد: تیماج، ۲۹۰گ، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۲۱

آغاز:سوره مریم علیها السلام مکی است به اجماع امت و نود و هشت آیه است بعدد عراقی و شامی و مدنی الاول و نود و نه مکی و مدنی الاخیر و اختلاف در سر این است کهیعص کوفی؛ **انجام:**به بندگان (بصیراً) بینا یعنی می‌دان مکان و موضع ایشان را مؤاخذ تواند کرد یا دانا است به اینکه مستحق هلاکت کیست و لایق خلاص و نجات کدام و هر یک فراخور ...

از سوره مریم تا آیه ۴۵ سوره فاطر «فان الله کان بعباده بصیراً»؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲۰ ذیقعده۹۸۲ق؛ مجدول مذهب؛ تملک: امین الدین محمد بن سیف الدین بیابانکی؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳۵-۴۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۲۴-بهار

همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۶۷۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۲۹

آغاز:بجز از خدای ولی دوستی که متولی امور ایشان باشد در دارین ولا شفیع و نه شفاعت کننده که ایشان را از عذاب هر دو سرا برهاند این جمله فعلیه در موضع حالت ... »؛ **انجام:**«در احادیث قدسیه آمده که اصبروا علی بلائی و صابروا علی نعمائی و رابطوا فی دار اعدائی و اتقوا محبه سوای لعلکم تفلحون».

از تفسیر سوره آل عمران تا آخر اعراف؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف (احتمالاً)، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۲۶۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۳۵-۲۲۱]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۷

آغاز:سورة مریم علیها السلام مکی است باجماع امت و نود و هشت آیت است بعدد عراقی؛ **انجام:** و اصابت بلا و مصیبت حق تعالی

جلد ۴ و از تفسیر سوره حضرت مریم تا اواخر سوره فرقان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۸۳ق؛ افتادگی: انجام؛ دارای سرلوح مذهب نفیس، مجدول؛ ۳۲۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۴-۴۵۶]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۸

آغاز: کشف آن نمیکرد از شما؛ **انجام:**و هر یک را فرا خور ... و پاداش دهد و الله اعلم بالصواب

از اواخر سوره فرقان تا آخر سوره فاطر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۹۸۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده، مجدول؛ ۳۰۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۴-۴۵۶]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۲۰

جلد اول، از فاتحه تا آل عمران و ۲۱۰۰۰ بیت؛ خط: نستعلیق، کا: حسینی، غیاث الدین بن مهدی، تا: پنج‌شنبه ۱۷ رجب۹۸۴ق، جا: روضه شهرک دلیجان؛ از روی نسخه مؤلف؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۱۹گ، ۲۵سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۲-۲۷۲۱]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۷۷

آغاز:بسملة، سوره النساء همه آیات این سوره مدنی است و نزد بعضی مکی؛ **انجام:**و بدان که این سورة بیشتر در غزاة بدر فرود آمده در هفدهم ماه رمضان هجده ماه از هجرت رفته و الحمدلله ... و آله الطاهرین.

جلد ۲، از ابتدای سوره «نساء» تا انتهای «انفال»؛ خط: نستعلیق، کا: غیاث الدین بن مهدی حسینی، تا: جمعه ۵ شعبان۹۸۵ق، جا: دلیجان؛ مصحح؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، ۱۳۷۷؛ جلد: میشن، ۲۴۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۲۲-۴۳۰]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۴۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و در احادیث قدسیه آمده که اصبروا علی بلائی و صابروا علی نعمائی و رابطوا فی دار اعدائی و اتقوا محبة سوائی لعلکم تفلحون تم المجلد الأول ...

ج۱، از ابتدای مقدمه تا انتهای سوره «آل عمران»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: سید هادی حمزه لو مرندی، شهریور ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۱۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۲×۳۷سم [ف: ۲۲-۴۲۸]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۴

همان نسخه بالا[اهدائی ف: -۲۴۰]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۰۵۰

آغاز: علم قرآن است چه آن مأخذ اصول شریعت مصطفوی و فروع ملت دنیوی است؛ **انجام:**که از عجز و ضعف منزه و مقدس است جلت عظمته و قدرته.

جلد ۱، از اواسط مقدمه تا انتهای مائده؛ خط: نسخ، کا: اصیل (کذا)، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ واقف: آیة الله حاج آقا حسین شاهرودی؛ جلد: مقوا، ۱۹۶گ، ۲۱-۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲۲-۴۳۳]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۰۴

کهف تا المومنون؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۸۶گ، ۲۱ سطر (۱۳×۲۶)، اندازه: ۲۳/۵×۳۲سم [ف: ۱۶-۶۵۴]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۱۹

از بقره تا کهف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۳۶گ، ۲۴سطر (۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۲۱/۵×۳۰سم [ف: ۱۷-۳۹۱]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۱

از سوره مریم تا سوره ملائکه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۸۳۳گ، ۲۱ سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱-۲۳۷]

۱۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۶

آغاز:از ابن کعب روایت است که رسول خدا فرمود که هر که سوره مریم را بخواند حق تعالی او را ده حسنه بدهد؛ **انجام:** و بارکنا علیه و برکت دادیم بر ابراهیم و علی اسحق و به پسر او اسحاق یعنی بایشان کرامت کردیم.

سوره مریم تا اواخر سورة الصافات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ ۲۷۲گ، ۲۲سطر

(۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱-۲۲۷]

۱۴. شیراز؛ مدرسه حکیم؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۲۴/۵×۳۸سم [نسخه پژوهی: ۱-۴۷]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۱۴

نیمه دوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۴۳۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۴×۳۸سم [ف: ۱۴-۱۰۲]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۷۰

انجام:الذی لم یتخذ ولداً ... که عزیز و عیسی را پسر خدا دانستند و ... اثبات فرزند ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «عبده محمد بن احمد الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۷۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۵/۵سم [ف: ۴۱-۲۵۱]

۱۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۱

از سوره یس تا آخر سوره احقاف؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۲۰ سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱-۴۰]

۱۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۸

آغاز:مدرمان بدانند که تو پیغمبر نیستی بلکه ساحر و جادویی فاجعل پس بگردان ... بیننا و بینک میان ما و میان خود موعداً؛ **انجام:**انا موقنون پس به درستی که ما بیگمانانیم و متقیان به سرای عقبی زیرا که مشاهده کردیم آنرا و ما را شکی در آن نمانده و چون مشرکان این را بگویند حق تعالی ...

از آیه ۵۸ سوره طه تا آیه ۱۴سوره سجده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، ۲۸۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۲۴سم [ف: ۲-۳۳۲]

۱۹. شیراز؛ خدای خانه (مسجد جامع عتیق)؛ شماره نسخه:بدون شماره

تا پایان سوره تحریم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۵-۲۰۸]

۲۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۱

یکدوره تفسیر است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در سال ۱۱۵۰ مقابله و تصحیح شده و در سال ۱۰۳۸ق این دوره پنج جلدی سی تومان قیمت گذاری شده[ف: -۲۵۱]

۲۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۲

یکدوره تفسیر است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: -۲۵۱]

۲۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۳

یکدوره تفسیر است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: -۲۵۱]

۲۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۵

یکدوره تفسیر است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: -۲۵۱]

۲۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۴

یکدوره تفسیر است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: -۲۵۱]

۲۵. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۴۵

آغاز:نکنند، سیم مصحفی که در خانه نهاده باشند و گرد بر آن نشسته باشد و هیچ کس آنرا نخوانند؛ **انجام:**و هیچ موضعی از آن خوش بوتر نباشد تا نفس ایشان میل آن موضع کند و بعد از امر و نهی

از اوایل کتاب و تفسیر فاتحة الکتاب تا آیه ۱۰۸ از سوره کهف؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۳۰۸گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۱-۲۱۲]

۲۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۱۸

از «انا حملنا ذریتهم فی الفلك المشحون» (یس) آغاز جلد دوم چاپی تا پایان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۲۱گ، ۲۵ سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۵-۶۸۲]

۲۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۳۱

از نیمه سوره شعراء تا نیمه سوره فاطر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۴۱گ، ۲۰ سطر (۱۲×۱۶/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۵-۶۸۲]

۲۸. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۱۱

جلد دوم از پنج مجلد کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ واقف: مولانا محمد قدیر بن محمدباقر اصفهانی، ۳ رجب ۱۱۰۱ق؛ جلد: تیماج، ۳۱۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [اوراق عتیق: ۲-۳۴۷]

۲۹. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد چهارم؛ خط: نستعلیق خوش، کا: ابن شاه محمد زین العابدین، تا: ظاهراً قرن ۱۱؛ اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [نشریه: ۷-۷۴۶]

۳۰. اصفهان؛ شفتی، مهدی؛ شماره نسخه:۲

آغاز:از ابی ابی کعب رایتست که رسول خدا (ص) فرمود که هر که سوره مریم بخواند

جلد سوم، شامل سوره طه تا آخر سوره (ص)؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: حاجی شاه محمد؛ ۳۷۷گ، ۱۹ سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: -۱۵۹]

۳۱. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره

مجلد دوم؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷-۵۴۲]

۳۲. بیرجند؛ مسجد الرسول بازار؛ شماره نسخه:۱

آغاز:کتاب را از آسمان فرو فرستاده از آن جمله تورات و انجیل و زبور و قرآن را برگزید؛ **انجام:**کتاب انزلناه کتابی است که فرستادیم آنرا مبارک بسیار نفع فاتبعوه پس پیروی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۸۳گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۶/۵سم [ف: -۱۴۳]

۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۹۵-۵۱/۵۵

از سوره مریم تا آخر قرآن کریم؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حمزه حسینی، تا: ۳۰ رمضان۱۰۲۰ق؛ ۴۵۶گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۸-۴۶۷۸]

۳۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۰۴

آغاز:(اول سورة الجمعة)بسمله، یسبح لله، بپاکی یاد می‌کند وتنزیه می‌نماید مر خدای را ما فی السموات آنچه در آسمانهاست از

بدایع علوی؛ **انجام:**(پایان سوره ناس) ... وحکیم سمایی درین معنی گفته کهاول وآخر قرآن ز چه با آمد وسین ... تمت المجلد الخامسة من تفسیر منهج الصادقین.

جلد پنجم کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد نصیر ابهری، تا: شعبان۱۰۲۴ق؛ اهدایی: حاج زین العابدین خمسه‌ای؛ کاغذ: دولت ابادی، ۱۹۹گ، ۲۵سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف:۲-۵۱۲]

۳۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۵۸۰

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: طیفور بن امیر محمد بن جردبادقانی، تا: ۱۰۴۷ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۴۸گ، ۲۵سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۵-۱۷۰۸]

۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۱

آغاز:ابی بن کعب از سید عالم صلی الله علیه و آله و سلم نقل کرده که هر که سوره مؤمنون را قراءت کند ملائکه مقربین در روز قیامت؛ **انجام:**که آخر کلام او از مجلس این باشد. حسبنا الله و نعم الوکیل نعم المولی و نعم النصیر و الیه المرجع و المصیر غفرانک ربنا و الیک المصیر و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین

از آخر سوره «مؤمنون» تا «الصافات»؛ خط: نستعلیق و نسخ خوش، کا: نظر علی، تا: پنج‌شنبه ۱۴ ربیع الثانی ۱۰۵۰ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۲۲گ، ۲۱ سطر (۱۰×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱-۶۹]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۰۴

آغاز:بسملة، سوره یس مکی است نزد جمیع مفسرین و ابن عباس آیه و اذا قیل لهم انفقوا مما رزقکم الله را استثنا می‌کند؛ **انجام:**و حیکم سنائی در این معنی گفته که اول و آخر قرآن ز چه با آمد و سین یعنی اندر ره دین رهبر توقر آن بس.

جلد ۵، شامل سوره مبارکه «یس» تا پایان سوره «ناس»؛ خط: نسخ، کا: محمد رحیم بن محمد محسن هرندی، تا: شنبه ۴ رجب۱۰۵۰ق؛ مصحح؛ واقف: سیدمحمد رضا حافظیان، شهریور ۱۳۷۷؛ ۶۴۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۳سم [ف: ۲۲-۴۲۹]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۰۸

آغاز:بسملة، سوره النساء همه آیات این سوره مدنی است و نزد بعضی مکی؛ **انجام:**و بدان که این سورة بیشتر در غزاة بدر فرود آمده در هفدهم ماه رمضان هجده ماه از هجرت رفته و الحمدلله ... و آله الطاهرین.

جلد ۲، از ابتدای سوره «نساء» تا انتهای «انفال» است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن محمد مؤمن، تا: پنج‌شنبه۱۴ ربیع الاول۱۰۵۱ق؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، ۱۳۷۷ش؛ جلد: میشن، ۴۱۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۳×۲۸/۳سم [ف: ۲۲-۴۳۱]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۱۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**عل نعمائی و رابطوا فی دار اعدائی و اتقوا محبة سوایی لعلکم تفلحون و الصلوة و السلام علی محمد و آله اجمعین.

از اول تفسیر تا آخر سوره آل عمران؛ خط: نسخ، کا: طیفور بن امیر محمد گلپایگانی، تا: ربیع الاول۱۰۵۳ق؛ مجدول مذهب؛ تملک با مهر «افوض امری الی الله عبده میرزا جان» (بیضی)؛ جلد: تیماج منقش، ۴۹۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۳۵-۴۰]

۴۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۸/۱-۵۹۹۲

جلد ۵، از محمد تا آخر؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن مهر علی گزی سینی، تا: یک‌شنبه ۲۴ جمادی الاول۱۰۵۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۸۰گ، ۲۳سطر، قطع: ربعی[آستانه قم: -۱۷۸]

۴۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۴۹

جزء پنجم کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالقیوم بن محمد زمان طرشتی، تا: ۱۷ محرم۱۰۶۱ق؛ تملک: محمد صادق بن کلبعلی اصفهانی به سال ۱۲۸۸، میرزا محمد رضا کلباسی به سال ۱۳۶۳؛ ۵۰۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۷سم [ف: ۱-۱۰۹]

۴۲. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۴۲۲

از سوره یس تا سوره ناس؛ خط: نسخ، کا: محبعلی بن محمد دهدشتی، تا: سه‌شنبه ۲۴ شعبان۱۰۶۸ق؛ ۴۹۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۲-۱۰۸]

۴۳. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۳۱

آغاز:رحمه بیامد و ایوب را خبر داد ایوب بر او خشم گرفت و گفت امروز همه روز برفته ای و با دشمن خدا ابلیس در مناظره بوده‌ای؛ **انجام:**به حق این اسبان که سینه‌های خود را بر آن سنگ زنند و آتش از آنجا برون می‌جهد چنانکه از سنگ در وقت آنکه آتش زن ... .

از آیه ۸۴ سوره انبیاء تا اویل سوره عادیات؛ خط: نستعلیق، کا: زاهدانی گیلانی، یوسف بن حسن، تا: ۴ جمادی الثانی ۱۰۶۸ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۵۲۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف مخ: -۲۳۱]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۵۲

آغاز:دفعی است و مثل آنهاست و فاطر و صانع. و اما خلق بمعنی تقدیر است و آن در حق باری راجع می‌گردد بعلم؛ **انجام:**هر که سآخر سوره کهف بخواند سر تا قدم او نور فراگیرد و اگر همه سوره را بخواند آن نور از او بآسمان برسد.

انجامه: تم الکتاب بعون الله تعالی یوم الاربعا ۸ شهر ذی قعده الحرام سنه ۱۰۷۱.

از اوایل کتاب تا آخر سوره کهف؛ خط: نسخ مشکول، بی‌کا، تا: ۱۰۷۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «انا عبدالرحیم» (بیضی)؛ جلد: چرم مذهب، ۶۲۰ص، ۲۵ سطر (۱۷×۳۰)، اندازه: ۲۳×۳۶سم [ف:۴۷/۱-۷۶]

۴۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۵۸

جلد ۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۰۷۱ق؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، ۲۵۵گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۵/۵×۳۹سم [ف: ۴-۷۹۸]

۴۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۰۵

جلد دوم، از اول سوره نساء تا آخر سوره انفال؛ خط: نستعلیق خوش، کا: شکرالله ابن امیر غلام نطنزی، تا: ۳ ربیع الثانی۱۰۷۲ق؛

مجدول؛ مهر: «عبده محمد الحسینی»؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۲۶۷گ، ۲۵ سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۳-۹۳۳]

۴۷. **اردستان؛ اردستانی- آیة الله سید علیرضا؛ شماره نسخه:بدون شماره**
کا: ابراهیم بن نصیرالدین (جلد ۴ و ۵) در ۱۰۷۴ق و محمدرضا بن ابی طالب اردستانی (جلد اول و دوم) در ۱۲۸۲ق، جلد سوم (ناقص) [میراث اسلامی: ۵-۶۱۲]

۴۸. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۷**
آغاز:بسمله و به نستعین، المجلد الخامس من المجلدات الخمسة من تفسیر منهج الصادقین فی الزام المخالفین، سورة یس (س ۳۶) این سوره مکیست نزد جمیع مفسرین؛ **انجام:**اول و آخر قرآن زچه و با آمد و سین یعنی اندر ره دین بهر تو قرآن بس شد
خط: نسخ و نستعلیق، کا: شکراله نظری، تا: صفر۱۰۷۵ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۶۱گ، ۲۵سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۲۷]

۴۹. **تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۱۷**
از سوره مریم تا پایان جلد ۴ پایان سوره فاطر؛ خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن عبدالرشید حسینی، تا: ذیقعده۱۰۷۸ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۳۹گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۲)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۵-۶۸۲]

۵۰. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۵**
آغاز:بسمله، المجلدة الرابعة من مجلدات الخمسة من تفسیر منهج الصادقین فی الزام المخالفین سورة الشعرا، این سوره مکیست غیر آیه و الشعراء یتبعهم الغاوون تا آخر سوره؛ **انجام:**حسبنا الله و نعم النصیر و الیه المرجع و المصیر تم المجلد الرابع
سورة الشعرا تا آخر سورة الجاثیة؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج، ۴۷۱گ، ۲۴سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۹سم [ف: ۱-۲۲۶]

۵۱. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۰۲۵-۱۶/۳۵**
آغاز:بسمله المجلدة الثالثه من مجلدات الخمس من تفسیر خلاصة المنهج الصادقین فی الزام المخالفین سورة التوبة همه این سوره مدنی است ونزد بعضی آن است که؛ **انجام:**هیچ کس نباشد که اونزد خوابیدن آخر الکهف را بخواند مگر که بیدار شود درساعتی که خواسته باشد واین از جمله خصایص آیات قرآن است تمت
جلد سوم، از سوره توبه تا آخرکهف؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد مؤمن بن ابی الصلاح حسینی اردستانی، تا: ۸ جمادی الاول۱۰۸۴ق؛ ۳۴۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۸-۴۶۷۸]

۵۲. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۶۴**
بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ق؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی؛ ۳۴۵گ، اندازه: ۲۲/۵×۳۶/۴سم [رایانه]

۵۳. **قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۲۵**
آغاز: و معز و مهیمن و منان و مؤید است که انس روایة کرده که روزی اعرابی از حضرة رسالة پرسید که حم چه چیز است که در لغة ما نیست؛ **انجام:**اول و آخر قرآن ز چه با آمد و سین ×× یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بسحسبنا الله و نعم النصیر و الیه المرجع و المصیر
از آغاز سوره «حم تنزیل الکتاب»تا آخر قرآن کریم؛ خط: نسخ، کا: شفیعا، تا: ربیع الاول۱۰۸۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ محمد شفیع حسینی با مهر «محمد شفیع الحسینی ۱۱۸۲» (مربع)؛ مهر: «یا علی ادرکنی ۱۲۱۸» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۴۲ص، ۲۱سطر، اندازه: ۲۳×۳۶سم [ف: ۱-۱۰۶]

۵۴. **یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۹۱**
جلد اول کتاب؛ خط: نستعلیق و آیات شریفه نسخ، کا: محمد شفیع بن غیاث الدین محمد، تا: ۲۱ ذیحجه۱۰۸۸ق، جا: استرآباد؛ ۴۳۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: -۷۰]

۵۵. **شیراز؛ مدرسه حکیم؛ شماره نسخه:بدون شماره**
جلد اول؛ خط: نستعلیق، کا: خلیل موسوی، تا: ۱۰۸۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ اندازه: ۲۴×۳۷سم [نسخه پژوهی: ۱-۴۷]

۵۶. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۸**
آغاز:سوره محمد و این سوره را القتال نیز گویند و نزول آن درمدینه بود الا آیه و کأین من قریة هی أشد؛ **انجام:**اول و آخر قرآن زچه با امد و سین ×× یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بس
از سوره محمد تا آخر قرآن؛ خط: نستعلیق، کا: ابوتراب بن محمد بن اسحاق، تا: ۲۷ رجب۱۰۸۸ق؛ تملک: ابوالقاسم بن زین العابدین محمد آبادی با مهر «یا قاسم الارزاق» (بیضی)، محمد حسن طباطبائی به تاریخ ۱۳۶۵؛ مهر: «عبده مرتضی الحسینی الحسنی الطباطبائی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۳×۳۶سم [ف: ۳-۴۸]

۵۷. **قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۰/۲-۵۸۹۸**
از «توبه» تا «کهف»؛ خط: نسخ، کا: محسن بن ابی الولی حافظ حسینی، تا: ربیع الثانی۱۰۸۹ق؛ تملک: حسن حسینی قمی؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۲۸گ، ۲۷سطر، قطع: رحلی[آستانه قم: -۱۷۸]

۵۸. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۴۴**
آغاز:بسمله و به نستعین، سوره الانفال، این سوره مدنی است نزد ابن عباس؛ **انجام:**و هر یک را فراخور او پاداش خواهد داد
از انفال تا ملائکه؛ خط: نستعلیق، کا: مسیب الحسینی بن سید هاشم، تا: ۴ محرم۱۰۹۱ق؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج، ۴۷۷گ، ۲۲سطر (۱۵×۲۶)، اندازه: ۲۰/۵×۳۵/۵سم [ف: ۵-۳۶۶]

۵۹. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۳۴**
جلد اول کتاب و تا پایان سوره آل عمران؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین مختصر، با خط مؤلف در لاهور به تاریخ ۲۴ جمادی الثانی ۱۰۹۴ مقابله شده؛ جلد: مقوایی، ۳۷۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۵-۳۰۱]

۶۰. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۴۸۶**
آغاز:که احیاء مردمان می‌کرد در دین همچنانکه زنده می‌شود بارواح پس مراد بروح هویت باشد؛ **انجام:**و مبارک کسی است

که بسبب از خیر و نفع نمو کند و ...
خط: نسخ و نستعلیق، کا: انصاری، محمد فاضل بن محمد عابد، تا: ۱۰۹۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام[رایانه]

۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۳۶-۱۱/۳۶

آغاز:این سوره مکی است غیر از آیات والشعراء یتبعهم الغاون تا آخر سوره که درمدینه نازل شده وعدد آیات آن دویست وبیست وهفت است؛ **انجام:**فهل یهلك الا القوم الفاسقون و او را بشویند وبخورد او دهند وضع حمل بر او آسان شود باذن الله تعالی تمت المجلد الرابعة
جلد سوم وچهارم؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه دهه دوم ربیع الثانی۱۰۹۷ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج، ۳۲۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۸-۴۶۷۸]

۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۹۲-۳۳/۴۲

آغاز:بسمله همه این آیات سوره مد نیست و نزد بعضی مکی مگر قوله ان الله یامرکم ان تود الامانات الی اهلها ... که این هر دو آیه درمکه فرود آمده؛ **انجام:**هجده ماه از هجرت رفته والحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد وآله الطاهرین قدتم مجلده الثانیة من المجلدات الخمس من تفسیر منهج الصادقین ...
جلد دوم نساء تا انفال؛ خط: نسخ، کا: میر محسن بن ابولولی حافظ حسنی، تا: ۱۰۹۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۷۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۸-۴۶۷۸]

۶۳. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱

آغاز:بسمله، سورة الحج وهی ثمان وسبعون آیة ابی بن کعب از حضرت سید عالم صلی الله علیه وآلهروایت کرده که هر که سورة الحج بخواند حق تعالی او را ثواب همه کسانی که حجکرده وعمره کرده اند؛ **انجام:**واز نوادر اتفاقات آنست که این دو حرف در لغت فارسی هم بمعنی حسب است یعنی پسند وحکیم سنایی در این باب گفته که بیت: اول وآخرقرآن ز چهبا آیه وسین+ یعنی در ره دین رهبر تو قرآن است.
از ابتدای سوره حج تا انتهای قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دهه اول رجب ۱۰۹۹ق؛ مصحح؛ تملك: محمد ابراهیم الحسینی در شعبان ۱۱۲۸ ق؛ جلد: تیماج، ۴۶۹گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۶×۳۸سم [ف مخ]

۶۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۶۳۸

کا: محمد زمان بن بدیع، تا: ۱۰۹۹ق؛ خریداری از محمد حسین علوی[رایانه]

۶۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۶۶

از سوره محمد تا آخر کتاب؛ خط: نسخ زیبا، کا: محمد حسین بن طالب بن محمود ابهری اصفهانی، تا: ۱۰۹۹ق؛ مجدول، مصحح که به سال ۱۱۰۱ گویا توسط کاتب انجام گرفته، دارای سرلوح؛ مهر: «عبده محمد باقر الموسوی» (بیضوی)، «محمد حسن بن حسین الحسینی» (بیضوی)، «لا اله الا الله الحق المبین عبده محمد هادی الموسوی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۱۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۵۰]

۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۶۱

از سوره مائده تا سوره کهف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۵۱۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲۳-۲۸۵]

۶۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۵۷

از آیه ۷۴ سوره نساء تا آیه ۶۰ سوره کهف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ اصفهانی؛ ۳۰۹گ، ۲۲ سطر (۱۲/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۳-۹۶۲]

۶۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۷۲۶

آغاز: فاستجبناله پس اجابت کردیم مر دعای او را ...
از سوره انبیا تا سورة النحل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۷۹گ، ۲۲سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۳-۱۰۳۸]

۶۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۲۳

جلد نخستین از پنج جلد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با یک سرلوح زیبا، مجدول؛ جلد: مقوا، ۳۴۱گ، ۲۷سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱۵-۴۰۸۹]

۷۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۰۰

آغاز:بسمله. المص نزد علمای تفسیر این حروف مرکب با اسم سوره و یا اسم قرآن و یا هر حرفی از این اشارتست به اسمی از اسمای الهی؛ **انجام:**نزد خوابیدن آخر سورة الکهف بخواند مگر که بیدار شود در آن ساعتی که خواسته باشد و هر که در اوراد نماز این آیه را بخواند خدای تعالی او را از جمیع محنتها نگاه دارد و طاعت او را به درجه قبول رساند ... و الله اعلم بالصواب.
شامل: سوره اعراف تا آخر کهف؛ خط: نسخ، آیات معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: احمد طاهری، جلد: گالینگور، ۲۰۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۲-۶۳۴]

۷۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۶

آغاز:برابر؛ **انجام:** مما قل منه، از آنچه کم باشد از مال گذشته او کثر و بسیار بود نصیباً.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن۱۲؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج، ۱۱۳گ، ۳۲سطر (۱۳/۵×۲۵)[ف: ۱-۲۴۳]

۷۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۲۹

آغاز:بسمله المجلد الرابع من المجلدات الخمس من تفسیر منهج الصادقین ... مستمدا من الله؛ **انجام:**بعباده. به بندگان خود. بصیراً. بینا یعنی می‌داند ... و صلاح خلق را که خواهد می‌سازد. تمت.
جلد چهارم، از سوره مریم تا آخر سوره فاطر؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۳۳۱گ، ۲۹سطر (۱۰/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۱۷×۳۱سم [ف: -۳۵۴]

۷۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۶۸

آغاز: سید المرسلین صلوات الله علیه و علیهم اجمعین اما بعد بر

اذهان صافیه و افکار زاکیه مخفی نیست که علمی که مثمر سعادت اخروی؛ **انجام:** عیسی گفت تعجب است از شما که طلب چیزی می‌کنید و چون به شما می‌دهند منکر و کاره آ ن می‌شوید ... ایشان از تهدید ربانی ترسان شده از آن ماهی مائده بخوردند و عیسی فرمود.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۳۹۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲-۶۴۷]

۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۳۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**و از گناه می‌ترسیم و باستغفار مشغولیم و دل بر بلاها نهاده ایم ... .

ج ۱-۳، از ابتدای مقدمه تا آیه ۹۷ سوره مبارکه کهف؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ دارای سر لوح؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۵گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۸/۸×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۱]

۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۶۵۳

آغاز:بسمله. المجلد الخامس من المجلدات الخمس من تفسیر منهج الصادقین ... سورة محمد صلی الله علیه و آله و این سوره را سوره قتال نی می گویند؛ **انجام:**خلقی است بر وفق مشیت که در غیر آن هست و نافع ابن ازرق از ابن عباس ... .

ج۵؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۲۲۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۷×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۲]

۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۱۸۹

آغاز:و به نستعین سورة الفتح تسع و عشرون آیة و هی مدنیة ابی بن کعب از حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله نقل کرده که هر که این سوره را قرائت کند همچنان است که در روز بدر و فتح مکه با آن حضرت (ص) حاضر بوده است؛ **انجام:**و مراد به ناس دوم آن شیطان است که وسوسه آدمیان می‌کند و الله اعلم.

ج۵، از سوره «فتح» تا پایان قرآن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: فخرالمحققین شیرازی، مرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۴۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۲-۴۳۱]

۷۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**و در احادیث قدسیه آمده که اصبر و اعلی بلائی و صابر و اعلی نعمائی و رابطوا فی دار اعدائی و اتقوا محبة

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی و دولت آبادی، جلد: تیماج، ۴۵۳گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [ف: ۱-۷۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵۰-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۲۶۰]

۷۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۴

آغاز:سورة المجادله مدنیة ثنتان و عشرین آیة بسم الله الرحمن الرحیم قد سمع الله قول التی تجادلک فی زوجها و تشتکی الی الله و الله یسمع تحاورکما؛ **انجام:**فیها الوسواس الخناس فیؤید الله المؤمن بالملک و هو قوله تعالی و ایدهم بروح منه و هذا آخر الکتاب

فصول: از سوره مجادله تا سوره ناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۵۲گ، ۲۶ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۶۴]

۷۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۵

آغاز: و توفیق سبحانی تفسیر منهج الصادقین فی الزام المخالفین که محتوی پنج مجلد است مرتقی بصد و هشتاد هزار بیت به ترتیبی کامل و تألیفی شامل سمت اختتام پذیرفت؛ **انجام:** که ای محمد بگوی که خدائی که عرش باین عظمت نگاه می‌دارد قادر است که مرا از شر منافقان نگاهدارد و از اضرار کافران در پناه خود محفوظ سازد آورده اند که مردی

از تفسیر سوره بقره تا تفسیر سوره توبه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۳۶۱گ، ۲۳ سطر (۱۱/۵×۲۰)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف:۱-۱۱۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۶۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۲۶۰]

۸۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰

آغاز: غالبست بر امر بتقدیر الرحیم و مهربان است بر بندگان بتدبیر؛ **انجام:** و سطوت ایشان هیچکس را ندیدم گفتم یا رسول الله فی المهاجرین و الانصار

قسمتی از آن یعنی از آیه ششم سوره «سجده» تا سوره «اخلاص»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۳۳گ، ۲۶ سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۱-۲۹]

۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۸۹۸

آغاز:بسمله، سورة یونس (ع) مکی است و عدد آیات آن صد و نه است؛ **انجام:**بذکر حق تعالی نمودن و بیاد آخرت بودن است ... بهر حال ... توفیق مطالعه یابد این بیچاره را ... شاید که او نیز عنقریب محتاج ... شود (جای نقاط افتاده است) و السلام علی من اتبع الهدی.

جلد ۲، سوره یونس تا پایان سوره فرقان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱ و اوایل قرن ۱۲؛ تملک: سید محمد مجد در شوال ۱۱۴۱؛ ۴۸۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۳×۲۸/۹سم [ف: ۲۲-۴۳۲]

۸۲. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۴

از آغاز تفسیر سوره مریم تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: جان محمد بن عبدالباقی، تا: قرن ۱۱یا ۱۲؛ ۳۶۸گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۱-۲۶]

۸۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۴

آغاز:سورة لقمان ابی بن کعب از حضرت پیغمبر (ص) روایت کرده که هر که سوره لقمان بخواند؛ **انجام:**وحکیم دراین باب گفته: اول و آخر قرآن زچه با آمد وسین ×× یعنی اندر دوجهان رهبر تو قرآن بس

جلد دوم از سوره لقمان تا آخرقرآن؛ خط: معتاد، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛جلد:تیماج،۳۸۵گ،۲۱سطر،اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف مخ: ۲-۵۵۰]

۸۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۴۹۹-۲۳/۱۹

آغاز:کرد وحق تعالی سأل سائل بعذاب واقع نازل گردانید پس در بدر به شمشیر حضرت رسالت کشته شد وبه جهنم پیوست؛ **انجام:**وان الله وبدرستیکه خدای لمع المحسنین با نیکوکاران است یعنی با مجاهدان به نصرت واعانت دردنیا وبا ثواب ومغفرت درآخرت

از توبه تا عنکبوت؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۳۴۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۸-۴۶۷۸]

۸۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۳۳-۲۶/۱۳

آغاز:کافران وچه بینا یوم یأتوننا درآنروز که بیایند بمحشر قیامت حاضر شوند ولیکن سود نکند؛ **انجام:**مرویست که حضرت پیغمبر صلی الله علیه وآله وسلم درصباحی که بزمین خیبر رسید وحصون وقلاع را بدید فرمود که الله اکبر انا انزلنا بساحة قوم فساء صباح المنذرین

از سوره مریم تاصافات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۸-۴۶۷۹]

۸۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۱۳۲

آغاز:سورة النساء، همه آیات این سوره مدنیست ونزد بعضی مکی مگر قوله ان الله یامرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها؛ **انجام:**مع المتقین، پرهیزکارانست بحفظ واعانت ونصرت وازجمله ...

جلد دوم وازسوره نساء تا توبه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با سرلوح، مصحح؛ مهر: «هو المالک بالاستحقاق من عواری الزمان لدی الاحقر الجانی عبده عبدالحسین الطهرانی» (شلجمی)؛ جلد: تیماج، ۴۱۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۵]

۸۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۲۷

آغاز:و لیس علیکم جناح و نیست بر شما گناهی؛ **انجام:**حامیه آن آتشی است که گرمی او به غایت رسیده و دائم الحرارتست

از آیه ۵الاحزاب تا القارعة؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ محشی به امضاء زینل و در حاشیه‌ای نوشته: «جهت تقلب احوال پادشاه جمجاه ظل اللهی شاه سلطانحسین اناراللہ برهانه تفال شد تحریراً فی ۲۸ شهر ذیحجه الحرام سنه۱۱۰۵ زینل بن نقدی خان بیگدلی»؛ ۴۲۰گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۵×۳۷سم [ف: ۲-۴۱۱]

۸۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۷

جلد سوم، از اول سوره توبه تا آیه «قل هل ننبئکم بالاخسرین اعمالاً. الذین ضل سعیهم فی الحیوة الدنیا» از سوره کهف؛ خط: نسخ و نستعلیق خوش و استادانه، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ با یک سرلوح کمکار، مجدول؛ واقف: حاج سید سعید؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج ، ۳۰۵گ، ۲۴ سطر (۱۱/۵×۲۰)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [ف: ۱-۱۰۷]

۸۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴

از آغاز سوره مریم تا اواخر سوره (ص)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «عبده الراجی محمد بن عبدالجواد»؛ ۲۲۷گ، ۲۸ سطر (۱۳/۵×۲۵)، اندازه: ۲۳×۳۷/۵سم [ف: ۱-۳]

۹۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵

از آغاز تا آیه «قل لو کان البحر مدادا لکمات ربی لنفد البحر قبل ان تنفد کلمات ربی» از سوره مبارکه کهف یک آیه به آخر مانده، و با نسخه چاپی آن افزودگی‌ها دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: هدایت الله مورخ ۱۲۵۸ق؛ با یادداشت سلطان القراء در ۱۲۸۹ق و مهر «هو المحمود سلطان القراء» (چهار گوش)؛ جلد: تیماج، ۴۷۳گ، ۲۵ سطر (۱۵×۲۷)، اندازه: ۲۵×۳۷سم [ف: ۱-۴]

۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۰

آغاز:لا اله الا الله کلمه توحید را که لا اله الا الله است یستکبرون سرکشی می‌کردند از گفتار آن و قبول این معنی نمی کردند و نمی گرویدند بداعی خود؛ **انجام:**بر خلاف این روز که بعضی دعوی حکومت و فرمان روایی می‌کنند و مثل اینست کریمه لمن المنکر ... سوره مطففین ابن بن کعب از سید عالم (ص) روایت کرده ...

خط: نستعلیق و آیات شریفه نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: چرم، ۵۸۰ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۳سم [ف: ۴۰/۳-۱۹]

۹۲. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه:۳۹

از اوایل سوره حج تا اواخر سوره مطففین را دارد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [اندیشه حوزه: س۲، ش۷-۲۱۵]

۹۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۳

آغاز:مغلوب شدند رمیان یعنی فارسیان بر ایشان غلبه کردند(فی ادنی الارض) در نزدیک ترین زمینی که غرب است نسبت به زمین روم؛ **انجام:**روایت کرده که هر که این سوره بخواند حق تعالی او را بیامرزد ...

از اول سوره روم تا پایان سوره قریش؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز ووسط و انجام؛ مهر: «یا امام زین العابدین ادرکنی»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۴۱۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲-۳۳۰]

۹۴. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۲۴

انجام:و آن دعا را در توقف دار که کارها به صبر نیکو شود و به میامن آن مقاصد دنیوی و اخروی حاصل گردد آورده اند ...

از ابتدای سوره یس تا اواخر سوره قلم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ واقف: ابوطالب بن ملاعلی محمد زهانی؛ ۳۰۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: -۲۴]

۹۵. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۲۸

آغاز:لاینضون المیثاق نمی شکنند آن پیمان را یعنی نقض نمی کنند که عقول ایشان دلالت کرده از اعتراف بربوبیت و وحدانیت

حضرت عزت؛ **انجام:**انا ارسلناك بدرستی که ما فرستادیم ترا بالحق بدین حق که ... من امه و نبود هیچ از امم
از آیه ۲۰ سوره رعد تا آیه ۲۴ سوره فاطر؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۲۹سطر (۲۱×۳۹)، اندازه: ۲۱×۳۹سم [ف: -۱۲]

۹۶. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۳۰

آغاز:میراث من از غیری که از فرزندان از اولیاء ... و ترا ولی یرثنی از من میراث گیرد ... قوله تعالی یا زکریا انا نبشرك بغلام اسمه یحیی؛ **انجام:**و الله که اگر محمد بمیرد عایشه را بزنی کنم خدایتعالی این آیه را فرستاد قوله تعالی ان تبدوا شیئا او تخفوه فان الله کان بکل شیء علیما
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۲۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: -۱۲]

۹۷. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه:نامعلوم

از یس تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۳ق؛ قطع: رحلی[چهار کتابخانه مشهد-ف: -۳۳]

۹۸. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۹۴

از سوره نساء؛ خط: نسخ، کا: محمد محسن بن حاجی محمد حسین، تا: یک‌شنبه ۳ صفر۱۱۰۵ق؛ مجدول، مصحح؛ تملك: فرهاد میرزا در ۲۷ رجب ۱۲۹۰ که آنرا تصحیح کرده؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۹سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [نشریه: ۳-۲۴۷]

۹۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۷۸

از یس تا آخر؛ خط: نسخ، کا: محسن بن ابی الولی بن معصوم حافظ حسینی قمی، تا: یک‌شنبه ۲۳ صفر۱۱۰۸ق؛ تملك: اسماعیل بن مهدی حسینی آشوری؛ قطع: رحلی[نشریه: ۷-۳۰۳]

۱۰۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۷

آغاز:سورة الکهف مکی است مکر و اصبر نفسک مع الذین یدعون ربهم که نزد ابن عباس در مدینه نازل شده؛ **انجام:**یوم الاربعا من تسعه شهر رجب فی سنه مائه و تسع بعد الالف من هجرة النبویه صلعم بحسب الفرموده شجاعت و فضیلت دستگاه آقائی آقا ربیع کوتوال بلده حیدر آباد. خاکپای جمیع مومنان مرتضی قلی باتمام رسانید تمت تم
از سوره مبارکه کهف است تا آخر سورة الناس؛ خط: نستعلیق متوسط، کا: مرتضی قلی، تا: رجب۱۱۰۹ق؛ مجدول، مذهب، با سرلوح؛ مهر: «عبده عبدالوهاب الموسوی»، «مشیرالسلطنه - رضا الحسینی - حسین بن هدایت الله»؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج مذهب، ۱۰۹۶ص، ۳۵سطر، اندازه: ۲۸×۴۴/۵سم [ف: ۱-۲۱۳]

۱۰۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۰۵-۸/۱۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**واتقوا الله ... لعلکم تفلحون ... دراحادیث قدسیه آمده که اصبروا علی بلائی وصابروا علی نعمائی ورابطوا فی دار اعدائی واتقوا محبة سوائی لعلکم تفلحون والحمدلله رب العالمین.
جلداول تا آخر سوره آل عمران؛ خط: نسخ، کا: محمدباقر بن محمد صادق، تا: جمادی الاول۱۱۱۱ق، جا: سرخه سمنان؛ مصحح؛ واقف: کاتب، ۱۱۱۶؛ جلد: تیماج، ۲۵۲گ، ۳۰-۳۱سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۷سم [ف: ۸-۴۶۷۷]

۱۰۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۱-۶/۱

آغاز:بسمله المجلدة الثانیة من مجلدتین من تفسیر خلاصة المنهج الصادقین فی الزام المخالفین سورة مریم علیه السلام ابی بن کعب از پیغمبر (ص) روایت کرده؛ **انجام:**اول وآخر قرآن زچه با آمدوسین ×× یعنی اندر دوجهان رهبر تو قرآن بسحسبنا الله نعم الوکیل نعم المولی ونعم النصیر
جلد دوم(از اول سوره شریفه مریم تاآخر قرآن کریم)؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۲ محرم۱۱۱۳ق؛ مصحح؛ ۳۴۶گ، ۲۶-۲۷سطر، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۸-۴۶۷۷]

۱۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۵۸

آغاز:فلا یکن فی صدرك پس نیاید در سینه تو بسوی تو حرج منه تنگی از تبلیغ آن یعنی دلتنگ مشو؛ **انجام:**و حفص به خطاب می‌خواند یعنی خدا بیخبر نیست از هر چه شما می‌کنید به بندگان.
جلد سوم کتاب؛ خط: نسخ، کا: میرنا محمدنبی بن میر عینه دین (عین الدین)، تا: گویا۱۱۲۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۷۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۳۳/۲-۱۷۹]

۱۰۴. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۷۹

جلد سوم، از اول سوره توبه تا آخر سوره کهف و قسمت دوم آن از سوره مریم می‌باشد تا آیه ۱۹ سوره فرقان؛ کا: لطف الله بن محمد مهدی، تا: ذیحجه ۱۱۲۱ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز (یک صفحه) و وسط (یک صفحه)۲۶۷گ، اندازه: ۲۴/۵×۳۴/۵سم [ف: -۱۱۵]

۱۰۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۳۹

آغاز:حمدی که چون کلمات ربانی بی غایت است شایسته لطیفی است که
از سوره کهف تا سوره احقاف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان۱۱۲۶ق، به دستور حاج محمد سعید معتمد الحضره شاه سلطان حسین صفوی؛ جلد: تیماج، ۳۷۷گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۳×۳۵/۵سم [ف: ۴-۲۷۱]

۱۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۱۶۳

از سوره فاتحه تا سوره کهف؛ بی‌کا، تا: ۱۱۲۷ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۵۲گ، اندازه: ۲۵×۴۴سم [رایانه]

۱۰۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۰۷

آغاز: المجلد الاول من تفسیر منهج الصادقین فی الزام المخالفین من تصانیف؛ **انجام:** و بدانکه این سوره بیشتر در غزوات بدر فرود آمده در هفدهم ماه رمضان هیجده ماه از هجرت رفته بود
از سوره بقره تا انفال با مقدمه کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد طاهر تبریزی، تا: ۱۱۳۱ق؛ کاغذ: ترمه، ۷۴۴گ، ۲۷سطر (۱۵×۲۹/۵)، اندازه: ۲۴×۳۸/۵سم [ف: ۴-۹۳]

۱۰۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۱۳

ج ۲؛ کا: عبدالله بن محمد، تا: ۱۱۴۴ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۸۶گ، اندازه: ۱۹/۳×۲۵/۹سم [رایانه]

۱۰۹. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۰۶

آغاز: مطلق و یا ... میان حلال و حرام و حاکم ببهشت کسی را که اطاعت ... آن را که عصیان ورزد؛ **انجام:** علی ابن موسی الرضا (ع) روزی نزد مامون آمد دید که:

از اوایل سوره یوسف آیه: «أکان للناس عجبا أن او حینا الی رجل منهم ...»تا اواخر سوره کهف «فلیعمل عملاً صالحاً»؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۳۵گ، ۲۱سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: -۱۰۸]

۱۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۷۹

آغاز: ورز بن جبیش نزد عبدالله بن مسعود که از تلامذه امیرالمؤمنین است؛ **انجام:**و در احادیث قدسیه آمده که اصبروا علی بلائی و صابروا علی نعمائی و رابطوا فی دار اعدائی و اتقوا محبة سوائی لعلکم تفلحون تم المجلد الأول ...

جلد ۱، از اواسط فصل اول مقدمهتا پایان سوره آل عمران؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۳۴۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۳] و [ف: ۲۲-۴۳۲]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۷

همان نسخه بالا[اهدائی ف: -۲۴۰]

۱۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۴۲

آغاز:برابر؛ **انجام:** بلکه جمع خصم باشد مانند صعب و صعاب یعنی سخت ترین دشمنان در دشمنی.

جلد ۱، از ابتدای مقدمه تا آیه ۲۰۴ سوره بقره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۱۶۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۳] و [ف: ۲۲-۴۳۰]

۱۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۵

آغاز: لفظ نفس است که مؤنث سماعی است و همچنین است ارجاع ضمیر مؤنث باو؛ **انجام:**و بدان که این سوره بیشتر در غزات بدر فرود آمده در هفدهم ماه رمضان المبارک هجده ماه از هجرت رفته و الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین. تمت المجلدة الثانیه من المجلدات الخمیس فی تفسیر الصادقین فی الزام المخالفین.

از آغاز سوره نسا تا پایان سوره انفال؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز (برگ اول)؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج مذهب، ۳۱۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱-۵۸۳]

۱۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۰۱

آغاز:ابی بن کعب از حضرت رسالت صلی الله علیه و آله روایت کرده که هرکه سوره روم بخوند تعالی او را ده حسنه بدهد ... الم ابوالجوزا از ابی عباس نقل کرده که حروف مقطعه ثناهای ربانی اند؛ **انجام:**فی صدور الناس، در سینهای مرمدمان وقتی که از ذکر خدا غافل می‌شوند ... و چون از ذکر خدا غافل می‌شوند دل او را مانند لقمه در دهان می‌گرفت. من الجنة و الناس بیان الذی است یعنی آن کس.

از تفسیر سوره روم تا پایان قرآن؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۳؛ مصحح؛ مهر: «عبده محمدجعفر بن محمد ...»(بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۷گ، ۲۸-۳۰ سطر (۱۲/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۴۱-۵۶۶]

۱۱۴. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۴۲۰

جلد اول کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۳۴گ، اندازه: ۲۳×۳۴سم [ف: ۲-۱۰۷]

۱۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۰۰-۲۳/۲۰

آغاز:عطا فرماید یعنی مفتاح نبوت ورسالت کافران به تصرف ایشان نیست ... ام لهم یامر ایشان راست ملک السماوات والارض پادشاهی آسمانها وزمینها؛ **انجام:**گمان من چنان است که این سوره خبر از وفات تو می‌دهد حضرت فرمود این چنین است که تو می‌گویی از مقاتل نقل است که بعد از دوسال ازنزول این سوره آن حضرت رحلت فرمود ودراین

از سوره زمر تا نصر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۰۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۸-۴۶۷۹]

۱۱۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۱۵

از آیه ۵۴ سوره زمر تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: امیر محمد هادی بن حاجی علی بیگ عرب، ۱۲۹۶؛ ۳۴۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳-۵۲۹]

۱۱۷. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۷۰

آغاز: ... آورده اند که چون یحیی بن معاذ آیه «فقولا له قولا لینا» تلاوت نمود بگریست؛ **انجام:**«و اذا مروا» و چون بگذرند ابن بندگان حمیده خصال «باللغو» به چیزی ناپسند عقلا و غیر مجوز شرعا «مروا اکراما».

تفسیر سور طه تا فرقان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۴۵گ، ۲۲سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: -۱۵۱]

۱۱۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۹۷

آغاز:سورة یس مکیة وهی ثلث وثمانون آیة بسمله یس والقرآن الکریم درینابیع آورده که هر حرفی از حروف مقطعة سریست از خزانه غیب؛ **انجام:**سید المرسلین وثمرة شجرة ناصرالحق والیقین لازال اسمه الشریف ساميا ... فرموده درآخر این اوراق ثبت افتاد وبه این نظم دلپذیر آنرا اتمام داد

از تفسیر سوره یس تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: موسوی حسینی تنکابنی، محمد مهدی بن محمد علی، تا: ۱۲۲۰ق؛ جلد: تیماج، ۴۰۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۷سم [ف مخ: ۲-۵۵۰]

۱۱۹. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

سوره لقمان تا آخر قرآن؛ کا: علی بن محمد خوئینی، تا: باتاریخ۱۲۳۲ق[ف: -۴۰]

۱۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۵۲

آغاز:و بسمله و به ثقتی، المجلدة الرابعه من المجلدات الخمسه منهج الصادقین فی الزام المخالفین سورة مریم علیها السلام مکیست باجماع امت و نود و هشت آیتست؛ **انجام:**ایشانرا مؤاخذه تواند کرد یا داناست باینکه مستحق هلاکت کیست ولایق خلاص و نجات کدام و هر یک را فراخور پاداش دهد.

جلد چهارم از تفسیر سوره «کهیعص» و تا سوره «فاطر»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۸ محرم۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۱۷گ، ۲۷ سطر (۱۳×۲۳/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۳-۱۷۸]

۱۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۵۳

آغاز:بسمله، سوره محمد صلیالله علیه و آله و این سوره القتال نیز گویند؛ **انجام:**و رفعه الی شفاعة سید الانبیاء و خیر الاوصیاء و الهما الذین هم مصابیح الدجا و ائمة الهدی و یرحمة الله عبداقال امنا.

جلد پنجم، از تفسیر سوره «القتال» تا آخر قرآن یعنی سوره «الناس»؛ خط: نسخ، کا: ابن ملا محمد علی، تا: ۱۵ رجب۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۳گ، ۲۸ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳-۱۷۹]

۱۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۱۵

آغاز:بسمله، سورة النساء همه آیات این سوره مدنی است و نزد بعضی مکی است؛ **انجام:**و بدانکه این سوره بیشتر در غزاة بدر فرود آمد و در هفدهم ماه رمضان هیجده ماه از هجرت رفته و الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین.

از سوره «نساء» تا سوره «انفال»؛ خط: نسخ، کا: علی محمد بن مصطفی، تا: رجب۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج، ۳۳۲گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۳-۱۳۶]

۱۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۱۶

آغاز:بسمله و به نستعین، سوره براأة همه این سوره مد نیست و نزد بعضی آنست که دو آیه که در آخر این سوره است؛ **انجام:**در دنیا سرایی را بهزار دینار خرید من از تو در بهشت بهزار دینار سرایی میخرم.

از سوره «براءة» تا سوره «کهف»؛ خط: نسخ، کا: علی محمد بن مصطفی، تا: ۱۲۳۴ق؛ افتادگی: وسط وانجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۰گ، ۲۸ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۳-۱۳۷]

۱۲۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۵۵

آغاز:بسمله وبه الاعانه فی تتمیم المجلد الثلاثة من المجلدات الخمس من تفسیر منهج الصادقین ... سوره یونس ۷، مکی است نزد اکثر مفسرین و از ابن عباس وقتاده مروی است؛ **انجام:**پس همه مخاطب شده اند به آن چیزی که در جنس ایشان است از عبادت و تکذیب تمت

از اول سوره یونس تا آیه فسوف یکون لزاما، آخر سوره فرقان؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابوطالب بن محمد شریف خوافی (ساکن تربت حیدریه)، تا: چهارشنبه ۲۴جمادی الاول۱۲۳۴ق، به دستور آخوند ملا محمد محسن بن حاج ملا محمد تربتی؛ ۳۹۱گ، ۲۵سطر (۱۲/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: -۲۹۶]

۱۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۸۶-۲۰/۶

آغاز:بسمله المجلد الرابعة من المجلدات الخمس ... سورة مریم علیها السلام بسمله مکی است به اجماع امت ونود و هشت آیه است به عدد عراقی وشامی ومدنی الاول ونود ونه مکی ومدنی الاخیر؛ **انجام:**وبدانکه توجه خطاب اولا. بجمیع بندگان است خواه مؤمن عابد وخواه مکذب معاند و عاصی جاهد پس همه مخاطب شده اند به آن چیزی که درجنس ایشان است ازعبادت وتکذیب والسلام علی من اتبع الهدی والهلاك لمن سلك فی الغوی

از مریم تا اول شعراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ جلد: مقوا، ۲۰۷گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۶۷۷]

۱۲۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**چون عالیجاه معلی جایگاه محمد باقر خان ... در این وقت اختتام این کتاب مستطاب که فی الحقیقه جامع جمیع علوم نقلیه و محتوی کافه مهمات اهلیه می‌باشد ... همت همایون خود را در عرضه ظهور آن جلوه گر فرموده و زمام اتمام آن را بکف عاالیجاه ... مهر علیجاه ... مفوض داشته آن عالیجاه نیز در زمانی مدید و اوانی بعید اوقات خود را کما ینبغی مصروف اتمام آن گردانید حقیر را قم الحروف اقل الطلبه المحتاج ... ابن محمد شریف محمد حسین الخوانساری بشرف استکتاب آن سرافراز فرموده ... و کان ذالک فی شهر جمیدی الاولی سنه ۱۲۴۰

خط: نسخ تحریری، کا: محمد حسین بن محمد شریف خوانساری، تا: جمادی الاول۱۲۴۰ق؛ مجدول، مذهب؛ مهر: «مشیر السلطنه - رضا الحسینی - حسین بن هدایت الله»، ناصرالدین شاه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرم مذهب، ۱۰۳۶ص، ۳۳سطر، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۱-۲۱۰]

۱۲۷. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۶۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**ودر احادیث قدسیه آمده که اصبروا علی بلائی وصابروا علی نعمائی ورابطو فی دار اعدائی واتقوا محبة سوائی لعلکم تفلحون.

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن عبدالوهاب موسوی قزوینی، تا: ذیحجه ۱۲۴۵ق؛ مهر: «محمد باقر بن محمد صادق» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۲گ، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف مخ]

۱۲۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹

آغاز:اکبر است و یا با کفار که جهاد اصغر است لنهدینهم هر آینه نمائیم ایشان را سبلنا به راههای خود که از طریق؛ **انجام:**و فرموده اید شش کس را بکشید اگر چه دست در سفور کعبه زده باشند پس امیرالمؤمنین ... .

از آیه ۶۹ سوره عنکبوت تا سوره فتح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۸ ذیقعده ۱۲۵۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک:

عبدالغفار محمد جواد به سال ۱۲۵۵ با مهر «عبدالغفار بن محمد جواد» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۵۸گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱-۷۳]

۱۲۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۴

آغاز:(سوره ۱۰، یونس آیه ۶۰) و ما ظن الذین یفترون. الخ الآیة. و چیست گمان آنها که بربندند علی الله الکذب بر خدای دروغ را؛ **انجام:** و ان الله بدرستیکه خدای لمع المحسنین با نیکو کاران است یعنی با مجاهدان ...

خط: نسخ و نستعلیق، کا: جعفر بن ملا محمد باقر جندقی، تا: ۱۲۷۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: ترمه، ۲۴۳گ، ۲۵سطر (۱۴×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۲۲۶]

۱۳۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۶۰

آغاز:سورة مریم علی نبینا وآله وعلیه السلام از ابی بن کعب روایت است که رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم فرموده هر که سوره مریم بخواند حق تعالی اوراده حسنه بنویسد؛ **انجام:**انهم منتظرون بدرستیکه ایشان نیز منتظرانند که غلبه کنند برتو وبه مضمون الحق یعلو ولایعلی نصرت وغلبه تورا باشد نه ایشان را ویا آن که چون وعید الهی به ایشان خواهد رسید پس گویا منتظرانند

سوره مریم تا سوره سجده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۷۳ق؛ مجدول؛ مهر: «یا امام حسین علیه السلام» (مربع)؛ یادداشت تملک به تاریخ رجب ۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۶سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۶]

۱۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۶۸

آغاز:ابی بن کعب از حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و آله و سلم ... پس از امیرالمؤمنین علی علیه السلام منقولست که یس اسمی است از اسماء سید المرسلین؛ **انجام:**حسبنا الله و نعم الوکیل نعم المولی و نعم النصر؛ تمت تفسیر کلام الله.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ مصحح؛ ۱۶۷گ، ۲۴سطر (۱۴/۵×۲۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۳/۵سم [ف: ۳۰-۲۸۶]

۱۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۵۳

آغاز:و جاوید از مرویست که عزائم اگر چه الحاح نماینده و ملازم قرض دار باشد اما آخر از او مفارقت نماید بخلافت دوزخ که عزایم است که هیچ وجه از صاحب خود مفارقت نکند؛ **انجام:**افغیر الله تامرونی اعبد، می‌فرماید که مرا که پرستش نمایم بعد از آن که این همه دلایل واضحه دلالت کند بر وحدت و قدرت او سبحانه ایها الجاهلون ای نادان و عواقب امور خود ...

از آیه ۶۷ فرقان آغاز و تا پایان آیه ۶۴ سوره زمر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۱۲گ، ۲۴سطر (۶×۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳۷-۴۶۵]

۱۳۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۳۰۵

بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۱۳-۳۸۵]

۱۳۴. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۳۳۷

جلد ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: رحلی[رشت و همدان: ف: -۱۲۷۷]

۱۳۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۴۸

از آغاز قرآن تا پایان سوره آل عمران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[رشت و همدان: ف: -۱۲۷۷]

۱۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۹۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۱۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۶۲

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی؛ ۲۶۱گ، اندازه: ۱۹/۶×۲۹/۲سم [رایانه]

۱۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۷

آغاز:بسمله، سورة الشعراء این سوره مکیست غیر از آیات و الشعراء یتبعهم الغاون تا اواخر سوره که در مکه نازل شده و عده آیات آن دویست و بیست و هفت است؛ **انجام:**و آنرا بشویند و بخورد او دهند وضع حمل بر او آسان شود

از تفسیر سوره «شعراء» تا تفسیر سوره «احقاف»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: ناصرالدین شاه؛ کاغذ: دولت آبادی، ۴۲۷گ، ۲۳ سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴/۷سم [ف: ۱-۱۷۲]

۱۳۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۷۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از احمد اقبالیان[رایانه]

۱۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۱۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۱۴۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۴۲

آغاز: من حلاله و بآنکه حرام روزی نمیبرد؛ **انجام:** این آیه وقتی آمد که خدای امر بجهاد

اوایل سوره بقره تا اواخر سوره آل عمران؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: بمانعلی حسنی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۴۰۴گ، ۲۵سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۱۹×۳۲/۵سم [ف: ۵-۱۸۱۷]

۱۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۵۵

ج۱؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریدرای از مصطفی حسینی[رایانه]

۱۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۰۶

آغاز: و النهار و الفلک ... فی البحر بما ینفع الناس؛ **انجام:** عمر خود را در کفر و شرک ... و حق سبحانه مقدم فرموده است

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: کشمیر، جلد: تیماج[الفبائی: -۶۷۶]

۱۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۸۰۰

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۳×۳۸سم [رایانه]

۱۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۱۶۲

جلد ۱، از سوره مریم تا شعراء؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۴/۴×۳۸سم [رایانه]

۱۴۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۵۹

آغاز:برابر**انجام:**تا این الم جز ای معصیت ایشان باشد پس بنابراین روایت اخفا در وقت ادخال مخصوص ...
از سوره فاتحه تا انجام سوره «آل عمران»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۴۰گ، ۲۷ سطر (۱۳/۵×۲۳)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۳-۱۸۲]

۱۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۵۳

آغاز:الهی باشند گفت بلی فرشتگانند. و درسوره والذاریات مذکور شد؛ **انجام:**یعنی پسندیده و کافی حکیم ثنائی در این معنی گفته است که اول و آخر قرآن زچه با آمد و سین ... یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بس.
ج۵، از ابتدای سوره تحریم تا آخر قرآن؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۲۳۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۴/۵×۲۷سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۳]

۱۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۴۷

آغاز:بسمله. المجلد الرابعة من مجلدات الخمسة فی تفسیر منهج الصادقین فی الذام المخالفین بر سورة الشعراء این سوره مکیست؛ **انجام:**جهتی است که متواری باشد از این کس خواه جهت خلق یا اقدام پس معنی آنست که ... .
ج۴، از ابتدای سورة الشعرا تا آخر سورة الدخان؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۳۰۴گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۲]

۱۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۶۰

آغاز: امر هر شیء از اوست ثانیا استدلال می‌کند؛ **انجام:** بسم الله الرحمن الرحیم
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام[رایانه]

۱۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۸۰۷

جلد ۱ و ۲؛ بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]

۱۵۱. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۲۱۶

انجام:و إنه لغفور رحیم بدرستی که او آمرزنده و مهربانست بر صابران و شاکران و هر یک را جزا دهد.
جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: -۱۳۴]

۱۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۱۲

آغاز:یا ایها الناس ای جمیع مردمان از ذکور و اناث؛ **انجام:**وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین.
قسمتی از تفسیر سورة النساء تا پایان سورة التوبه و مجلد دوم کتاب است؛ خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح متوسط، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۴۹۲ص، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۲سم [ف: ۶-۱۰]

۱۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۵۵

آغاز:آن را از آتش دوزخ حرام گرداند و اگر از خوف خدا آب از چشم او روان شود او را ...
از آیه بیست و هفتم سوره یونس تا آیه سوم سوره نور؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد بن عبدالله در یوم غدیر سال ۱۳۰۴ با مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد باقر» (مربع)؛ ۴۴۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۹/۵سم [ف: ۳۵-۶۶]

۱۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۳۲

آغاز:الحمدلله هر ستایش و ثنائی که بود و هست و خواهد بود ثابتست مر خدایرا که سزاوار ثنا و ستایش است فاطر السموات و الارض شکافنده و پدید آرنده آسمانها و زمینها از کتم عدم؛ **انجام:**از حضرت ابو عبدالله صلوات علیه منقولست که هر که سوره عبس بخواند یا سوره اذا الشمس کورت ... در بهشت از ظل خلیل خدای و کرامت جلیل او باشد و از خوبان درگاه او شود.
تفسیر سوره فاطر تا آخر سوره نازعات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۳/۵سم [ف: ۳۵-۱۳۲]

۱۵۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۸۷-۵۱/۴۷

آغاز: بسمله، سورة الحج وهی ثمان وسبعون آیة ابی بن کعب از حضرت سید عالم صلی الله علیه وآلهروایت کرده که هر که سورة الحج بخواند حق تعالی او را ثواب همه کسانی که حجکرده وعمره کرده‌اند ...
از آغاز تفسیر تا یازده آیه آخر آل عمران؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط وانجام؛ ۶۸۹ص، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۸-۴۶۷۷]

۱۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۵۹-۵۷/۲۹

آغاز:بسمله، المجلد الرابعة من المجلدات الخمسة من تفسیر منهج الصادقین فی الزام المخالفین سوره مریم علیها السلام مکیست باجماع امت
از اول سوره مریم تا آیه ۱۷ سوره جن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط وانجام؛ ۱۵۸گ، ۲۷-۲۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۸-۴۶۷۹]

۱۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۳۱-۵۷/۱

آغاز:که از مردان آن روزگار هیچ کس توانگرتر از ایوب نبود تمام سواد شام و سهل و جبل در حوزه تصرف او بود
از آیه ۸۳ سوره شریفه انبیاء (و ایوب اذ نادی ربه انی مسنی الضر ...) تا آیه ۹ سوره شریفه احزاب (یا ایها الذین امنوا اذکروا نعمة الله ...)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۷۴گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۸-۴۶۷۹]

۱۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۳۷-۳۱/۱۷

آغاز:بر آنکه جمیع مکلفان از انبیا وغیر انبیا دراین حکم شریک اند پس دال باشد برآنکه ... واذا حضر القسمة وچون حاضر شوند دروقت قسمت ... اولوا القربی خویشان میت که میراث نمی برند؛ **انجام:**فلولا نفر پس چرا بیرون نروند من کل فرقة از هر جمعی کثیر منهم از ایشان مراد قبیله ... به اقرب مادام که خطر ابعد باشد نساء تا توبه؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۸۴گ، ۲۴سطر، اندازه:

۱۸×۳۱سم [ف: ۸-۴۶۷۹]

۱۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۵۶-۹/۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**ودراحادیث قدسیه آمده که اصبروا علی بلایی وصابرو علی نعمایی ورابطوا فی دار اعدائی واتقوا محبة سوایی لعلکم تفلحون

ازاول تا آخر سوره شریفه آل عمران؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۰۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۸-۴۶۷۷]

۱۶۰. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۵۹

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۴۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: -۳۶]

۱۶۱. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۹۰

سوره مریم تا سوره صافات؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۸۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱-۸۹]

۱۶۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**ملك السموات والارض، پادشاهی آسمانها و زمین وما فیهن وآنچه میان آن دو است وهو علی کل شیء قدیر.

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: عصمت بانو زوجه حاج احمد خوئینی، رجب ۱۲۸۲ ق؛ ۲۶۸گ، ۲۶سطر[ف: ۱-۲۷۶]

۱۶۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۶۴

آغاز:ابی بن کعب از حضرت رسالت صلی الله علیه و آله روایت کرده که هر که این سوره را بخواند - قربة الی الله - از همه گناهان آمرزیده شود؛ **انجام:**لا تدینون بالله که نمی گروید بخدا و بوحدانیت او معترف نمی شوید و الرسول و حال آنکه پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم که.

از آغاز سوره یس تا اوایل آیه۸ از سوره حدید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱-۱۸۲]

۱۶۴. فردوس؛ مکتب مفید؛ شماره نسخه:۱

آغاز:از او بصورة و هیأت او خلق نکرده بودیم یا ازآن حیثیت که از زن عاقر در وجود آمد و هیچ ... زن عقیم متولد نشده و یا باعتبار وفور علم و کثرة حکمت؛ **انجام:**فان الله کان بدرستی که خدای هست بعباده به بندگان خود بصیراً بینا و میداند که مستحق هلاکت کیست ولایق خلاص و نجات کدام و هریک را فرا خور او پاداش دهد تمام شد جلد ثانی

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۰۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف مخ]

۱۶۵. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۱۳

آغاز:بسمله سوره الاسراء در مکه نازل شده و گفته اند الا آیه و لا تقتلوا النفس و آیه و لا تقربوا الزنا و آیه اولئك الذین یدعون و آیه اقمر الصلوة و آیه آت ذی القربی حقه که این پنج آیه در مدینه نازل شد؛ **انجام:**از سفه و نادانی ایشان و مکافات آن مکن با ایشان و قل سلام و بگوی سلام بمدارا و ترک کردن و بعضی گفته اند که این ... ایشان را با اینکه زود باشد که بدانند در قیامت ... عقوبت و عذاب

از آغاز سوره اسراء تا آخر سوره زخرف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: عام محمد یوسف تونی؛ جلد: گالینگور، ۳۴۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف مخ]

۱۶۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۱۶

از سوره مریم برابر با ص ۲۳۴ چاپ سنگی ۱۲۸۶ تا نیمه «طسم»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۸۲گ، ۲۰ سطر (۱۲/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵-۶۸۱]

۱۶۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۴۰

جلد سوم وتفسیر سوره توبه تا آخر سوره کهف؛ خط: نستعلیق بدخط، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: چرمی، ۱۴۱ص، ۳۳سطر، اندازه: ۲۸×۴۵سم [ف: ۱-۱۷۸]

۱۶۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۹۵

تفسیر از سوره یس تا آخر الرحمن؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۲۸۸ص، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۱۷۸]

۱۶۹. شیراز؛ خدای خانه (مسجد جامع عتیق)؛ شماره نسخه:بدون شماره

نیمه دوم تا پایان جلد چهارم از سوره مریم تا سورة الفاطر؛ خط: نسخ، کا: عبدالرضا بن حاجی محمد باقر بن حاجی عبدالرضا بن شکرالله بن عارف، بی‌تا[نشریه: ۵-۲۰۸]

۱۷۰. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۵

آغاز:بسمله، سورة الشعراء این سوره مکی است غیر از آیات و الشعراء یتبعهم الغاون تا آخر سوره که در مدینه نازل شده؛ **انجام:**مگر گروه بیرون از اتعاظ و اطاعت رفتگان و سعید بن جبیر از عبدالله عباس نقل روایت کرده که اگر وضع حمل زنی دشوار باشد این کلمات با برکات را بنویسد که ... وضع حمل برو آسان شود باذن الله تعالی

جلد چهارم؛ از سوره شعرا تا آخر حم تنزیل الکتاب؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح، مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۰۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۱۶]

۱۷۱. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز:حمدی که چون کلمات ربانی بی غایست شایسته لطفی است ...

از سوره مریم تا آخر سورة الملائکة (فاطر)، ؛ بی‌کا، تا: نزدیك عصر مؤلف[تراثنا: س۱۳ش۴-۱۳۴]

۱۷۲. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه:۳

آغاز:ای شنوندگان بدرستی که منافقان هم المفسدون؛ **انجام:**ایشانست به جهت توبیخ و تفریغ.

از آیه ۱۲ سوره بقره تا آیاتی از سوره رعد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: «عبده الراجی فضل الله الحسینی»؛ جلد: چرم، ۲۶۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۴۷۰]

● **منهج الطلاب** / فقه / عربی
manhaj-uṭṭullāb
انصاری، زکریا بن محمد، ۸۲۶؟ - ۹۲۶ ؟ قمری
ansārī, zakarīyā ebn-e mohammad (1423 - 1520)
وابسته به: منهاج الطالبین و عمدة المفتین؛ نووی، یحیی بن شرف (۶۳۱-۶۷۶ق)
گزیده‌ای است از کتاب «منهاج الطالبین» نووی که آن نیز گزیده و شرحی است بر کتاب «المحرر» رافعی قزوینی که در فقه شافعی نوشته شده است.
آغاز:بسمله، الحمدلله الذی هدانا لهذا و ماکنا لنهتدی لولا ان هدانا الله ... و بعد فهذا مختصر فی الفقه علی مذهب الامام الشافعی ...
چاپ: بولاق، ۱۲۸۵ق؛ مصر، چاپ سنگی، ۱۲۸۷ق؛ مطبوعات الجمالیه، ۱۱۷ص، ۱۳۲۹ق؛ درایران نیز چاپ شده.
[الاعلام زرکلی ۴۶/۳، ۱۴۹/۸؛ کشف الظنون ۱۸۷۵/۲ و ۱۸۷۴/۲؛ معجم المطبوعات ۴۸۷/۱]
شروح و حواشی:
۱- فرائض المنهج؛ انصاری، زکریا بن محمد (۸۲۶-۹۲۶ق)
۲- فتح الوهاب بشرح منهج الطلاب؛ انصاری، زکریا بن محمد (۸۲۶-۹۲۶ق)
۳- شرح المنهج؛ انصاری، زکریا بن محمد (۸۲۶-۹۲۶ق)
۴- حاشیة شرح منهج الوصول الی تخریج الفصول؛ عبادی، احمد بن قاسم (-۹۹۴ق)
۵- حاشیة شرح منهج الطلاب؛ زیادی، علی بن یحیی (-۱۰۲۴ق)
۶- التجرید لنفع العبید = حاشیة فتح الوهاب بشرح منهج الطلاب؛ بجیرمی، سلیمان بن محمد (۱۱۳۱-۱۲۲۱ق)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۱۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و تزویجها جبرا و لایصح تملیکها من غیرها و رهنها کولدها التابع لها و عتقهما من راس المال.
خط: نسخ، کا: جمال الدین محمد بن عبدالمومن کاشیخانی اورامانی کردستانی، تا: ۱۱۵۶ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۷۱گ، ۱۹سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۸-۲۷۷]
۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۵۵۲
آغاز:مسجد لغیبة و تدرک فضیلة تحرم بحضوره له و انتقاله به؛ **انجام:**و لا یصح تملیکها من غیرها و رهنها کولدها التابع لها و عتقها من رأس المال قد تم
جزء اول کتاب تا کتاب «أمهات الأولاد»؛ خط: نسخ، کا: عبدالوهاب، تا: ۲۷ شعبان۱۲۱۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۹۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱-۴۷۶]
۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۵۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**امهات الاولاد ... کولدها التابع لها و عتقهما من راس المال.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۹و۱۲۰۸؛ محشی؛ تملک: عبدالکریم با مهر «عبدالکریم» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۸گ، ۱۲-۱۵ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۶-۲۵۷]
۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۳۱۲
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۱۰ق؛ در تاریخ ۱۲۱۰قبه‌وسیله احمد اورامی مقابله شده؛ جلد: مقوا، ۱۳ سطر (۵/۵×۱۰)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲-۳۷۶]

● **منهج الطلاب فی عمل الاصطرلاب** / اسطرلاب / عربی
manhaj-uṭṭullāb fī ʻamal-il uṣṭurlāb
؟ اشرف الرسولی، عمر بن یوسف،- ۶۹۶ قمری
ašraf-or-rasūlī, ʻomar ebn-e yūsof(- 1297)
از کتب مفیده این علم که ملتوسط یکی از سلاطین دولت رسولیه یمن تألیف نموده است. ابراهیم بن ممدود الجلاد الموصلی که از اساتید این فن بوده در ۶۸۹ق تقریظی بر این نگاشته و صحت مندرجات آن را تصدیق کرده است: «شهدت له بالجودة فی الصناعة و وضعت له خطی هذا شاهداً علی صحة ذلک و اجزت له ان یعمل ما شاء من ذلک ای من الاصطرلابات فهو عندی صحیح العمل لما وثقت من جودة معرفته و ذکائه و فطنته و اختیاری له فی ذلک». نویسنده پس از شرحی در اهمیت اصطرلاب از نقایص کار دیگران شکوه می‌کند. وی می‌گوید این کتاب را در اصطرلاب بدان جهت پرداختم تا رافع نقایص گذشتگان باشد. بغدادی، از کارهایش «تبصرة فی علم النجوم»و زرکلی از کارهایش «الاسطرلاب» نام برده است.
آغاز:بسمله. یقول العبد الفقیر الی الله تعالی عمر بن یوسف بن عمر بن علی بن رسول غفرالله له.الحمدلله الذی لا یبلغ اذا حمده الحامدون، و شکراً لنعمه ... و بعد فلما کان الاصطرلاب اشرف آله و صنعت فی علم الفلک، و طریقه اوضح طریق لمن فی هذا الفن سلک
[زرکلی ۶۹/۵ «الاشراف الرسولی» و «الاسطرلاب» او؛ حاجی خلیفه ۱۸۸۲/۲ «منهج الطلاب» بی نام نگارنده؛ بغدادی، هدیه ۷۸۸/۱ الملک الاشرف، که از این کار او نام نبرده]
شرح و حواشی:
۱- الاجازة لعمر بن یوسف الرسولی؛ حاسب، ابراهیم بن ممدود (-۷)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰/۲
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۸۸ق؛ ۸ صفحه مکرر در اول؛ ۱۸-۲۴سطر، قطع: رحلی[ف: ۲-۸۲]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۶۴/۴-عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۲۷۱]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۶۰/۲-ف و ۴۲۷۴/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۶۲۵ و ۳-۴۰]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۱۰/۱

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمر قندی، جلد: تیماج مذهب، ۱۷۱گ، ۲۵ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۰-۷]

←منهج العباد الی المعاد ← مناهج العباد الی معرفة المعاد

● **منهج العمال فی سنن الاقوال** / حدیث / عربی

manhaj-ul ‘ummāl fī sunan-il aqwāl

متقی، علی بن حسام الدین، ۸۸۸ - ۹۷۵ قمری

mottaqī, ‘alī ebn-e hosām-od-dīn (1484 - 1568)

وابسته به: الجامع الصغیر من حدیث البشیر النذیر؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱ق)

المتقی علی بن حسام الدین عبدالملک بن قاضی خان قادری شاذلی مدنی چشتی مکی در این کتاب احادیث جامع صغیر و زوائد آن تألیف سیوطی را مرتب نموده است. نام کتاب و مؤلف در دیباچه دیده می‌شود. شماره حدیث‌های آن ۱۵۷۵۸ است.

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی میز الانسان بقریحة مستقیمة عن سایر المخلوقات و علمه من علمه المکنون تفصیل المجملات و تبیین المبهمات

انجام:عن ابن عمر. هذا آخر کتاب منهج العمال فی سنن الاقوال و الحمدلله اولا و آخرا و صلی الله علی سیدنا محمد و آله ... و سلم تسلیما

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۰۶ - ب

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۴۲۶گ، ۲۵سطر (۹/۵×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۷/۵سم [ف: -۴۸۶]

● **منهج الفاضلین فی معرفة الائمة الهداة الکاملین** / کلام و اعتقادات / فارسی

manhaj-ol fāzelīn fī ma‘refat-el a’emmat-el hodāt-el kāmelīn

حموی، محمد بن اسحاق، ق ۱۰ قمری

hemavī, mohammad ebn-e eshāq(- 16c)

اهدا به: شاه طهماسب اول (۹۳۰-۹۸۴ق)

تاریخ تألیف: ۹۳۷ق

دراثبات امامت، به روش اعتقادی شیعه، برپایه‌های عقلی وبا استفاده از آیات واحادیث، به خصوص اخباری که ازطریق اهل سنت رسیده است؛ مشتمل بر یک «مقدمه» وپنج «باب»(وهرباب دارای مناهج ومباحث وفصول) ویک «خاتمه»: مقدمه: در معتقد امامیه واشاعره بر سبیل اجمال؛ باب ۱. درآن‌که مذهب امامیه واجب الاتباع است؛ باب ۲. درادله امامت حضرت علی علیه السلام؛ باب ۳. درادله امامت باقی ائمه علیهم السلام؛ باب ۴. دربیعت با ابی بکر و مطاعن؛ باب ۵. درادله مخالفان بر امامت ابی بکر؛ خاتمه: در رد روایت عشره مبشره.

آغاز:الحمد الله ذی اللطف و الاحسان و الفضل و الامتنان و ... بعد چون معرفت ائمه معصومین صلوات الله علیهم به ادله و براهین بر ذمم همم و جمیع مؤمنین و ... جسب الالتماس بعضی مومنان ... محمد بن اسحق بن محمد الحموی المدعو بفاضل الدین ...

انجام:در روز قیامت حضرت امیر بر کنار صراط بایستد و گوید یا نار خذی هذا فانه من اعدائی و ذری ذاک فانه من احبائی و دشمنان خود را به دوزخ فرستد و دوستان را به بهشت.

[الذریعة ۱۹۴/۲۳و۱۹۵؛ نسخه‌های منزوی ۹۹۸/۲؛ کشف الحجب ۵۶۸؛ فهرستواره منزوی ۱۸۰۰/۳ و ۵۶۸/۹]

شرح و حواشی:

۱- انیس المؤمنین فی احوال النبی و الائمة المعصومین؛ حموی، محمد بن اسحاق (-۱۰)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۹۷

آغاز:غلبه کردند کفار بر ایشان واقف و مطلع شد و بدید ایشانرا؛

انجام:که در روز قیامت حضرت امیر المؤمنین (ع) بر کنار صراط بایستد و گوید که ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۵۲گ، ۲۱سطر (۶/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۰×۲۰/۵سم [ف: ۵-۲۸۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۹۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**ابوالصلت هروی گفته که روزی در مجلس مأمون جمعی از مخالفان با حضرت امام علی بن موسی الرضا علیهم السلام گفتند: یا بن رسول الله در کتب احادیث ما مسطور است که حضرت رسول الله صل الله علیه و آله و سلم با حضرت امیرالمؤمنین گفت که یا علی أنت قسیم النار و الجنة. مراد از تقسیم کردن بهشت و دوزخ ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه نخستقرن۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۳۴گ، ۱۵سطر (۷/۵×۱۱)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۹-۵۴۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۴۶/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**مبحث پنجم در ظاهر کردن عدم صحت آنچه روایت کرده اند که حضرت سید کونین فرموده: ان الشیطان یفر من ظل عمر ...

تنها ۴ برگ نخست که مشتمل بر فهرست مطالب می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود اوایل قرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۴گ (۱۴پ-۱۷پ)، ۱۹ سطر (۱۰×۲۰)[ف: ۴۱-۶۱۵]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۸۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ملا میرزا جان به نیاز رودشتی، تا: ۱۰۰۷ق؛ محشی از مؤلف، مطالعه خادم الشریعه محمد علی جان به تاریخ ۱۳۶۹؛ ۱۸۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۷/۵سم [ف: ۲۵-۱۸۹]

۵. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۸۵
آغاز:آنکه مراد از سابقون در آیه کریمه السابقون الاولون من المهاجر و الانصار؛ **انجام:**برابر؛ علی حبه جنة ×× قسیم النار و الجنة / وصی المصطفی حقی ××امام الانس و الجنة
خط: نستعلیق، کا: محب علی مشهور به بهمرد، تا: ۱۰۱۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۲۱سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۲-۱۴۵]

۶. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۸۹
خط: نستعلیق، کا: کمال الدین شریف، تا: ۱۴ شوال۱۰۵۳ق؛ با سه واسطه از نسخه اصل، محشی؛ تاریخ وقف: ۱۱۱۴؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲-۹۰]

۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**وحی المصطفی حقا امام الانس و الجنةسبحان ربک رب العزت عما یصفون و الحمدلله رب العالمین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۰ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۱۹سطر (۱۰/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱-۱۲]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۵۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**آنچه مغرب گفته در حال افرادی اکثر
خط: نستعلیق، کا: محمد یوسف بن خسرو، تا: دوشنبه ۹ محرم۱۰۷۲ق؛ نسخه روزی از کتب کتابخانه اعتماد السلطنه وزیر انطباعات دوره ناصرالدین شاه قاجار بوده؛ واقف: حسن فرید محسنی؛ ۱۴۰گ، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۱۱-۴۰۶]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۹۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**امام الانس و الجنة
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پایان صفر۱۰۸۷ق، به فرموده میرزایی میرزا محمد رفیع داماد؛ تملک: محمد محسن شریف در رجب ۱۱۴۲؛ مهر: «یا علی ۱۲۵۴»؛ یادداشت هدایت الله مورخ ۱۲۸۴؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۵۸گ، ۱۷سطر (۷/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۱-۲۱۵۲]

۱۰. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۵۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد اکبر رضوی والله قلی بیکار کشمیر بن محمد حسین مشهور به تقوی، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با سرلوح، مصحح؛ تملک: محمد بن محمد ابراهیم؛ جلد: مقوا، ۲۳۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف مخ: ۲-۵۵۰]

۱۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۰۷
آغاز: روایت کرده اند که سرور کائنات فرمود: مانفعنی مال کمال ابی بکر؛ **انجام:** که از عثمان صادر شود مستحق بهشت نباشد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز وسط و انجام؛ مجدول؛ مهر: «عباس بن محمد طباطبائی» (بیضوی)، «ابوطالب بن محمد طباطبائی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۳-۱۵۲۹]

۱۲. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۲۷
آغاز:و لابعده و هذه فضیلة خصه الله تعالی اجلالا لمنزلته و اعلا لمترتبة یعنی در کعبه هرگز مولودی متولد نشد سوای آن حضرت؛ **انجام:**که نام خود خلیفه و اسم خود امیرالمومنین کرده بود و حق اهل بیت را غصب نموده منقول است که معتضد ملعون جمعی را
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۲۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱-۱۹۶]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۰۵
آغاز:(در دیباچه افتاده): بعض الفرقان و آخرهم الامام المنتظر محمد المهدی صاحب الزمان. اما بعد چون معرفت ائمه معصومین ص به ادله و براهین ... واجب است؛ **انجام:**بر امام واجب است و اگر مستحق سوزانیدن نبود و به خلاف خدا و رسول
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، جا: دهکرد اصفهان؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: میشن، ۱۵۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۸سم [ف: ۴-۷۹۸]

۱۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۹
آغاز:معلوم است که از طرف آن حضرت خواهد بود و این روایت در کتب مؤالف و مخالف ذکر یافته و از کثرت تکرار آن در متون اوراق کتب مختلفه؛ **انجام:**و غیر موصوفین به وصفین مذکورین گران نساخته و کسای معرفت و عبادت را پیرایه آرزوی جاه و ریاست و اعتبار و اشتهار و تفوق بر اقران ... .
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۲۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۹۰]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۱۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۴۸ق؛ افتادگی: انجام؛ تملک: عباس به تاریخ ۱۷ صفر ۱۲۷۴، سید عبدالمجید به تاریخ ۱۳۳۲ در کربلا؛ جلد: تیماج، ۲۳۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۰-۸۸]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۱۱
آغاز:در روشن کردن عدم صحت خبری که روایت کرده‌اند که حضرت سید کائنات فرمود ما طلعت الشمس ولا غربت علی رجل؛ **انجام:**«الله جل جلاله باشد ومثل این است قوله الله تبارک وتعالی راضی شد از مؤمنان ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۲۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۷]

۱۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۳۳
آغاز:برابر

خط: نستعلیق شیرین، کا: خاصه شریفه، غلام بن اسماعیل، تا: رجب۱۲۰۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۱۷۱گ، ۲۰ سطر (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱-۲۰۲]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۰۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**امام الانس و الجنه و الله الموفق و المعین و آله اجمعین

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: مقوا[رایانه]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۳۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**حضرت امام بسمع رضا اصغا نمودند و بصدق قبول کردند و تحسین و تکریم ...

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۹۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۱۰-۱۳۲]

۲۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۵

آغاز:به متابعت صحابه از مهاجر وانصار، ایشان اختلاف کرده‌اند درآنکه بعدازامیر المؤمنین علیه السلام امام کیست، بعضی برآنند که حسن بن علی است وبعضی گویند که معاویه بن ابی سفیان ومدعای ایشان؛ **انجام:**شنیده‌ای که فرمود که علی از اهل بهشت [است] زبیرگفت بلی، حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود که من گواهی می‌دهم نزد الله تعالی که من ازرسول صلی الله علیه السلام شنیده‌ام که فرمود که.

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۷۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۶]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۶۴

آغاز: دینه و ان تبایعوا علیا و ان تفعلوا تجدوه قویا فی نفسه قویا فی دینه ... فصل چهارم در نقل کردن احادیث موضوعه که در فضیلتابوبکر؛ **انجام:** گفت و من ذریتی حضرت الله تعالی فرمود لاینال عهدی الظالمین یعنی عهد من که امامتست بظالمان نمیرسد چنانکه.

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز (از آغاز فهرست افتادگی دارد)؛ مصحح؛ ۱۲۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف: ۳۸-۴۹۱]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹۴۹ ض

قسمتی از آن؛ بی کا، بی تا[د.ث. مجلس]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۸۵۸

بی کا، بی تا[د.ث. مجلس]

۲۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۲۴

آغاز: و کثرت اعداء فجار واجب بود اکنون بسبب کثرت انصار و اعوان و ضلال اهل ایمان و ضعف و قلت اشرار؛ **انجام:** و در یک روایت دیگر چنان است که ابوبکر را از محراب دور نگردانید و در پهلوی ابوبکر محاذی او بایستاد و هر دو به اتفاق

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ اهدایی: حاج شیخ محمود یاسری، ۱۳۵۶/۹/۲۷ شمسی؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، سطور چلیپائی، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱-۲۸۶]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۹۴

آغاز:در مواقع حقرو امثال آن؛ **انجام:**اطاعت خالصه و معرفت کامله

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام[الفبائی: -۵۶۶]

● منهج الفصاحة فی شرح نهج البلاغة (تلخیص) = نهج الفصاحة در شرح نهج البلاغة / شرح حدیث / فارسی

manhaj-ol fasāha fī š.-e nahj-ol balāqa (talxīs) = nahj-ol fasāha dar š.-e nahj-ol balāqa

الهی اردبیلی، حسین بن عبدالحق، ۸۷۰ - ۹۵۰ ؟ قمری

elāhī ardabīlī, hoseyn ebn-e ʻabd-ol-haqq (1466 - 1544)

وابسته به: نهج البلاغة؛ شریف الرضی، محمد بن حسین (۳۵۹-۴۰۶ق)

اهدا به: شاه طهماسب صفوی

تاریخ تألیف: ۹۳۰ق

مختصری است از شرح مفصل مؤلف به نام «منهج الفصاحه در شرح نهج البلاغه» که توسط خود وی تلخیص شده است. مؤلف کتاب را به قصیده‌ای در شرح احوال و سه قصیده در مدح و منقبت حضرت امیرالمؤمنین (ع) از تراوش طبع خودش مذیل داشته است.شارح پس از آوردن بخشی از متن، ابتدا کلمات مشکل ونامفهوم را از جهات مختلف ادبی و لغوی بررسی و سپس به ترجمه و شرح آن می‌پردازد. مؤلف در مقدمه کتاب می‌گوید:«... تا وقتیکه این منبع زلال علوم و معارف و معدن جواهر حکم و لطایف سمت انتظام گرفت و به منهج الفصاحه در شرح نهج البلاغه اتمام پذیرفت و چون مشتمل بود بر تفصیل فنون حقایق و تأویل صنوف دقایق، نبود در خور افهام بنابراین ایام که به قصور همت در تحصیل معرفت و حکمت موصوفند و به قصور سعی و هزیمت در اکتساب فضیلت معروف، دوم بار به اختیار طریقه اختصار شتافت و این مختصر زیور اختتام یافت».لازم به توضیح است که الهی اردبیلی چهار کتاب درباره نهج البلاغه تألیف نموده، به این تفصیل:۱. منهج الفصاحه: این کتاب شرح مفصلی بوده بر نهج البلاغه که به نام شاه اسماعیل صفوی تألیف گردیده است، نسخه‌ای از این کتاب تا به حال شناسایی نشده و نسخه‌هایی که به این نام در فهارس معرفی شده‌اند همه تلخیص آن هستند نه اصل کتاب؛ ۲. نهج الفصاحه که خلاصه منهج الفصاحه می‌باشد؛ ۳. ترجمه نهج البلاغه که به صورت سنگی همراه با نهج البلاغه به چاپ رسیده است (مشار، فارسی ۱: ۱۳۱۶)؛ ۴. شرح استعارات منهج الفصاحه، این کتاب را اردبیلی در شرح استعارات ادبی که در شرح خود منهج الفصاحه درج نموده، نگاشته است.

آغاز:بهترین خطبهای «کذا» که سخن وران معارف و ماینطق عن الهوی در معرکه نهج البلاغه و منهج الفصاحه اعلام حقایق انجام آن برافراشته‌اند حمد و ثناء علیمی ما اعلی شانه شاید که خطبه احادیث قدسی پیام نبوی را علیه و آله من الصلوة اتمها و ازکیها

بطغرای فاوحی الی عبده ما اوحی مطرز گردانید ... چنین گوید راوی این نامه نامی ... حسین بن عبدالحق الهی الاردبیلی
[الذریعه ۱۲۵/۱۴؛ فهرستواره منزوی ۶۴۲/۶]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**شرح: نجات یافته از غم خلاص از اهوال؛ انجام نسخه: بر تراب روضه پاکت ز رب العالمین

خط: نستعلیق، کا: الله بخش بن مراد بخش طارمی، تا: ربیع الاول۹۵۷ق؛ واقف: حاج قائم مقام، بهمن ۱۳۱۶؛ جلد: تیماج، ۳۰۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۵-۳۲۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۵۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۲۶۰]

۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۱۷۷

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم حاجی قاسم قزوینی، تا: شنبه ۲ صفر۱۰۳۷ق[نشریه: ۲-۱۳۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۵۷-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۲۷۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۴۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و بسعادت مؤید. تمام شد جلد اول از کتاب «نهج الفصاحه فی شرح نهج البلاغة» و یتلوه المجلد الثانی منه و هذا اوله و من خطبه له علیه السلام و لقد علم المستحفظ ... و قد فرغ من تسوید هذا الکلام الولی الملك العلام فی یوم (بریده شده است) من شهر رمضان المبارك سنة (بریده شده است)

جلد اول؛ خط: عربی نسخ وفارسی نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال۱۰۶۸ق؛ تملك: اسد تاجر قزوینی به نوشته محمد زمان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۸۳گ، ۲۱سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۱-۱۴۳]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۳۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و چشم مدارید دیر آمدن او را تا مهیا شوید فوت را و برسید بنعمت ابد و بسعادت مؤبد

جلد اول کتاب؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: محمد حسین، تا: چهارشنبه ۸ رجب۱۰۷۱ق؛ تملك: آقا سید حسین قزوینی؛ مهر: «العبد محمد جعفر الحسینی الرضوی» (مربع)، «الراضی برضاء الغنی محمد جعفر الحسینی الرضوی» (بیضوی)؛ جلد: مقوایی، ۳۰۳گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱۱-۳۵]

۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۸۸/۱۸

آغاز:یا علی یا عظیم حمد و سپاس بی قیاس بدیع الاساسی که سخنوران میدان نهج بلغت و فصاحت؛ **انجام:** و عنان طبیعت از اقتداح گردانیده به جانب اصلاح تا زند والله حسبی و نعم الوکیل و هو لا صلاح آمال المؤمنین کفیل تمت.

نسخه ما از دیباچه و تعارف مفصلش پیشتر نرفته است و نامی هم برای آن انتخاب نشده؛ خط: نسخ خوش، کا: معز الدین محمد بن سلطان محمد قاری نیریزی، تا: ۱۰۸۵ق؛ نگارنده سطور به حدس و ظن خویش استنباط نمود که این خلاصه شرح مفصل «منهج الفصاحه»او باشد، دارای سرلوح مزدوج مذهب، مجدول، مذهب؛ واقف: محمد حسام واعظی، ۱۳۹۷؛ جلد: تیماج، ۲۴ سطر در متن و حاشیه مختلفالسطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۵-۵۵۷]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۱۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**بحشرگاه بسازش رفیق آل رسول ×× نجات یافته ازغم خلاص از اهوال

خط: نسخ، کا: محمد معصوم بن شاه محمد، تا: ۲۰جمادی الثانی۱۰۹۹ق؛ ۳۴۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۳×۳۴/۲سم [ف: ۱۴-۵۸۳]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۲۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**المجلد الثانی منه و هذا اوله و من خطبة له علیه السلم و لقد علم المستحفظون من اصحاب محمد صلی الله علیه وآله و سلم و الختم بالصلوة علی محمد و آله.

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: ملك علی بن حاجی بهزاد ایزد خواستی، تا: ۱۶ رجب۱۱۳۰ق؛ مصحح؛ جلد: مشمع، ۲۸۰گ، ۲۳سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۳۵-۴۹۸]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۹

آغاز:بسمله و بك اعتصم یا علی یا عظیم بهترین خطبه ها که سخنوران معارف و ما ینطق عن الهوی در معرکه نهج البلاغه و منهج الفصاحه اعلام حقایق انجام آن بر افراشته اند حمد و ثنای علیمی؛ **انجام:**و برسید به نعیم ابد و به سعادت مؤبد تمام شد مجلد اول از کتاب ... و الختم بالصلوة علی محمد و آله.

جلد اول؛ خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۲-۱۳؛ تملك: آقا علی قاضی؛ جلد: تیماج، ۶۲۰ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۳/۴۰-۲۳]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۳۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و محمدت گفتند او را دیگران در روز قیامت بیاد آر ایشان را دنیا پس یاد کردند و خبر دادن ایشان را پس گردیدند و اعتقاد کردند و پند.

نسخه حاضر تا حدیث «قد سمع رجلا یذم الدنیا فقال علیه السلام ایها الذام ...» را شامل است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۶۳گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲۶-۳۲۰]

● منهج الفقراء / عرفان و تصوف / فارسی

manhaj-ol foqarā’

مضمون رساله ایهام دارد که مؤلف پیرو طریقه نقشبند بوده و از خواجه محمد پارسا (- ۸۲۲ق خلیفه دوم خواجه بهاءالدین محمد نقشبند) نقل مطلب کرده است. در ختم رساله گفته: «عطار نوشت آنچه دانست»، در آغاز نظر پنداشته می‌شود که این رساله از «خواجه علاءالدین محمد عطار (- ۸۰۲ق) افضل و اعظم خلفاء خواجه بهاءالدین محمد نقشبند» است. لیکن در طی مقال مصرعی از قاسم انوار (-۸۳۷ق) نقل کرده و با توجه به

اختلاف طریقه نقشبندیه با طریقه قاسم انوار مستبعد است که خواجه علاءالدین عطار نقشبندی به گفته قاسم انوار تمسک جوید و یا به گفتار خواجه محمد پارسا که خلیفه دوم خواجه بهاءالدین نقشبند بوده استشهاد کند بالجمله آنچه مسلم است مؤلف این رساله از عرفای‌قرن نهم به بعد است. این رساله در آداب سلوک است که به خامه روان نگاشته نخست به مبحث عقاید پرداخته است. معتقدات حکماء را در باب علم حق تعالی و معاد روحانی باطل دانسته و در مبحث امامت قائل به توقف شده، سپس به تفصیل کیفیت اعمال و طاعات و عبادات پرداخته است.

آغاز:الحمدلله حمداً کثیراً طیبا مبارکاً فیه. حمد و سپاس و ستایش آن خداوندی راست که انسان خاکی از کدورت طبیعت بواسطه تصفیه و تزکیه خلاص داد.

انجام:وصیت: باید که تاتوانی بمطالعه مصنفات و رسائل و کتب اولیاءالله مشغول باشی که نور دل از آن حاصل میشود و ثبات و رسوخ در طاعات و عبادات میافزاید بتحقیق تصانیف حضرت مظهر اسم جامع قدس الله سره العزیز عطار نوشت آنچه دانست و السلام.

[فهرستواره منزوی ۱۰۰۱/۸]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: محمد رضا حکاک، مرداد ۱۳۲۰؛ ۱۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۶-۴۷۸]

● منهج القصاد بشرح بانت سعاد / ادبیات / عربی

manhaj-ul quṣād bi-š.-i bānat su‘ād

حداد بجلی، احمد، ق۸ قمری

haddād-e bajalī, ahmad(- 14c)

وابسته به: قصیدة بانت سعاد؛ کعب بن زهیر (-۲۶ق)

شرح نیکویی است بر قصیده معروف «بانت سعاد» کعب بن زهیر که در مدح و منقبت حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم سروده است. شارح در این شرح بیتی را می‌آورد و شرح می‌کند، و مخصوصاً به اعراب و مسائل ادبی ابیات اهمیت داده و سعی می‌شود که مشکلات را حل نماید، بدون ذکر آنچه شارحین گفته‌اند و سخن را به دازا کشیده‌اند.

آغاز:الحمدلله الذی فضل نبیه محمدا بسایر سیرته علی سایر بریته و فضل قلاید کتابه بجواهر مدحته و زواهر ... و بعد فان اولی ما همت به الهمم و قدمت الیه القدم هو علم الاعراب الذی فضله بین

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۹۷/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و علی سیدنا النبی علیه افضل الصلاة و السلام ما عاقب کر اللیالی من الایام و جلی نور النهار حندس الظلام

خط: نسخ نازیبا، کا: برعونی، محمد علی بن حماد بن عطاء الله، تا: ۱۴ صفر۱۰۱۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۹گ (۱پ-۲۹ر)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۳-۴۵۸]

۲. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد بن علی بن الشیخ حماد بن شیخ عطاء برعونی حلی، تا: ۱۴ صفر۱۰۱۳ق؛ آنرا از روی خط مؤلف که در ۷۲۴ در بغداد نوشته بود نوشته [نشریه: ۷-۵۴۲]

۳. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۱/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و ترغیبهم فی اقتحام الاهوال و ترهیبهم من الادبار فی مساقط القتال لیحصل لهم الذکر الجمیل و الاجر الجزیل و حیث قد انتهی ما قصدنا قصیدة من شرح هذه القصیدةاردنا ایراده من الفواید الفریدة و املنا املاءه من الفواید المفیدة فلله الحمد علی بلوغ المرام و توفیق حسن الختام و علی سیدنا محمد النبی بافضل الصلاة و السلام و علی آله الطاهرین الکرام و اصحابه سادة الانام

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه به دست آمد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۲۴۲ق؛ ۴۲گ (۱۴۵ر-۱۸۶ر)، ۲۳سطر [ف: -۱۷۴]

● منهج القویم / تقویم / عربی

manhaj-ul qawīm

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۲۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مجید کریمی علویجه[رایانه]

● المنهج القویم المبین / کلام و اعتقادات / عربی

al-manhaj-ul qawīm-ul mubīn

مدرس حائری، محمد، - ۱۳۲۲ قمری

modarres-e hā’erī, mohammad(- 1904)

درمسأله جبر و اختیار، مرتب بر یک «مقدمه» و سه «باب» و یک «خاتمه»:المقدمه ففی بیان محل النزاع؛ باب ۱. فی بیان مذهب الجبر و بطلانه ...؛ باب ۳. بیان اثبات الامر بین الامرین و الاخبار و العقل.

کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۳۶/۲

آغاز:الحمدلله الذی علا فقهر و ملک فقدر؛ **انجام:**انه بعباده شفیق و بالاجابة حقیق

خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا، مسوده اصلی است؛ جلد: تیماج، ۳۹۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: -۲۸۱]

←المنهج القویم بشرح مسائل التعلیم ← شرح المقدمة الحضرمیة فی فروع الشافعیة

● **المنهج القویم فی تسلیم التقدیم** / کلام و اعتقادات، شعر / عربی

manhaj-ul qawīm fī taslīm-it taqdīm

ابن داود حلی، حسن بن علی، ۶۴۷ – ۷۴۰ قمری

ebn-e dāvūd-e hellī, hasan ebn-e ʻalī (1250 - 1340)

ارجوزه‌ای در دویست و یک بیت در موضوع امامت حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام و تقدم آن حضرت بر دیگر مدعیان امامت. این نظم صورت جلسه‌ای است که ناظم در بغداد با علمای اهل سنت در موضوع امامت داشته است. (سید احمد اشکوری)

آغاز:قال ابن داود الفقیر الملتجی ×× الی حمی الصنو غیاث المرتجی / الحمدلله الذی هدانی×× لمنهج التحقیق و الایمان

انجام:محمد خیر بنی عدنان ×× و آله اللؤلؤ و المرجان

چاپ: تهران، ۱۴۰۷ق، به کوشش حسین دیرگاهی زنجانی، ضمن مجموعه ۳ ارجوزه

[اعیان الشیعة: ۱۸۹/۵–۱۹۳؛ الذریعة: ۱۹۶/۲۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۹۵/۲

خط: نسخ، کا: جباعی حارثی، محمد بن علی، تا: ۸۵۲ق؛ در هامش پایان همین رسالهخط شیخ عبدالصمد نیای شیخ بهایی مورخ ۹۱۷ آمده، در هامش در چند جا خط شیخ بهایی دیده می‌شود؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۴ص (۴–۷)، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۸–۳۶۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد بن حسن جباعی، تا: صفر۸۵۹ق؛ از اجداد شیخ بهائی، مقابله عبدالصمد بن محمد جباعی در ۹۵۲ق؛ جلد: میشن، ۱۳ص (۱–۱۳)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۴سم [ف: ۵–۱۰۶]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۹۷/۱–عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲–۲۷۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۷۷/۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳گ (۱۴۵–۱۴۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۷×۱۸سم [ف: ۳۲–۲۱۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۸۵/۲

آغاز و انجام: برابر

کا: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، بی‌تا؛ جلد: ترمه، ۷گ (۱۵ر–۲۱پ)، اندازه: ۸/۵×۱۷سم [ف: ۲۵–۱۸۳]

● **المنهج القویم فی تفضیل الصراط المستقیم علی امیرالمؤمنین علی سایر الانبیاء و المرسلین سوی نبینا ذی الفضل العمیم** / فضایل و مناقب / عربی

al-manhaj-ul qawīm fī tafḏīl-iṣṣirāṭ-il mustaqīm ʻalā amīr-il-mu’minīn ʻalā sāyir-il anbīyā’ wa-l mursalīn siwā nabīyyinā ḏi-l faḏl-il aʻmīm

بصری، احمد بن عبدالرضا، ق۱۱ قمری

basrī, ahmad ebn-e ʻabd-or-rezā(- 17c)

مؤلف شنید که عده‌ای می‌گویند انبیاء اولوالعزم – غیر از پیامبر گرامی اسلام – افضل اند از امام علی (ع) لذا این کتاب را دراثبات افضیلت امام علی (ع) بر انبیاء گذشته – غیر از پیامبر اسلام (ص) – نگاشت. مؤلف از شاگردان شیخ حرعاملی بوده وآثار بسیاری درحدیث، رجال، درایه و اصول فقهدارد، از جمله «فائق المقال» و «المقنعة الانیسة» که همراه با رساله حاضر درمؤسسه دار الحدیث در دست تحقیق وچاپ است.

آغاز:بسمله الحمدلله علی ما انعم علینا بالوجود بعد العدم و فضلنا علی کثیر ممن خلق من الامم بمحمد و اله مصابیح الظلم ... و بعد فانه لما طرق سمعی فی زماننا هذا

انجام:و هذا اخرما اردنا اثباته و ایراده فی هذا الکتاب و فیه الکفایة لمن اراد الهدایة و بالله التوفیق و لله المنة علی جزیل العطاء و نسأل ممن ینظر فیه ان یدعو لصاحبه و یسد الخلة و کان الفراغ ...

[الذریعة ۱۹۷/۲۳ که همین نسخه را شناسانیده است]

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۰۰/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوانا و معرب، کا: ناصر بن حسن بن محمد البحرانی، تا: ۲۵ ذیقعده۱۱۲۲ق؛ جلد: تیماج، ۸۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف مخ: ۲–۵۵۱]

● **منهج الکمال و سمط اللئال فیما جاء فی الحدیث من کلام ذی الجلال** / حدیث / عربی

manhaj-ul kamāl wa simṭ-ul la’āl fīmā jā’a fi-l ḥadīṯ min kalām-i ḏi-l jalāl

کوکبانی، علی بن صلاح الدین، – ۱۱۹۱ قمری

kokabānī, ʻalī ebn-e salāh-od-dīn(- 1777)

چون عبدالسلام بن محمد بن احمد حکمی،رساله‌ای در احادیث قدسیه به سال ۱۰۴۵ق جمع آوری نموده بود و مؤلف آن را ناقص دیده، لهذا رساله حاضر را در این موضوع با اضافات بسیار جمع‌آوری و آنها را به ترتیب حروف الفبا تنظیم نموده است. مؤلف در آغاز مقدمه کوتاهی در معنای حدیث قدسی آورده است.

[اعلام المؤلفینالزیدیة ص ۴۴۰؛ مؤلفات الزیدیة ۷۸/۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۱۰/۲

آغاز:نحمدک یا من لا تدریه العقول و الاوهام فکم تاه من رام معرفتک فی مهامة الضلال و هام و نشکرک علی ما خصصنا به من نعمة الاسلام

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان –رم ۱۱۰۱؛ خط: نسخ نازیبا، کا: احمد بن یحیی بن احمد شامی، تا: ۱۲ جمادی الثانی ۱۲۱۲ق؛ مصحح، محشی؛ ۵۳ص (۱۳۷–۱۸۹)[عکسی ف: ۵–۲۲]

● المنهج اللطیف فی احوال الرجال = الرسالة الرجالیة / رجال / عربی

al-manhaj-ul laṭīf fī aḥwāl-ir rijāl = ar-r.-ur rijālīya

حسین بن عبد علی

hoseyn ebn-e ʻabd ʻalī

رساله مختصری است در رجال شیعه که به شیوه «ایضاح الاشتباه» علامه حلی تألیف شده است. مؤلف درباره انگیزه تألیف و خصوصیات این اثر می‌نویسد:«ان من جاری قلم القدر و القضاء انه نفث فی روعی ان أکتب منهجاً لطیفاً فی أحوال الرجال و أثبت أنموذجاً خفیفاً فی أسماء الرواة تحف به الآمال بحیث یغنیک فی حال السعة و فی ضیق المجال و یرضیک فی حالتی التأنی و الاستعجال، حسن الأسلوب مستحسن مرغوب مستجاد مطلوب محبوب القلوب ...». در این رساله که به ترتیب الفبایی اسامی راویان تنظیم شده، هر حرفی در یک باب، و هر نامی در فصلی آمده است، و در هر فصل تعداد راویان با آن نام مشخص شده و هر یک در ردیف مربوط به خود از ثقات و ضعفا و مجاهیل و ممدوحون قرار می‌گیرند. مثال:«باب الهمزة و فیه فصول الفصل الأول آدم ثمانیة رجال الثقات منهم ثلاثة و هم آدم بن اسحاق الأشعری و ابن الحسین النحاس و ابن المتوکل و واحد ضعیف و هو ابن محمد القلانسی والباقون مجاهیل». همچنین از نام‌هایی که در راویان بیش از یک تن به آن نام نیست (آحاد) در یک فصل خاص یاد می‌شود؛ چنان که در باب نخست (همزه) فصل پنجم ویژه آحاد است. نیز موارد اختلاف، به اختصار، هر یک در فصلی خاص آمده است. در پایان رساله، یک باب به کنیه‌ها اختصاص یافته و در ابوالخزرج کتاب ناتمام مانده است.

آغاز:الحمدلله الذی شدت الرجال الیه الرحال و تاهت فی مرامی وحدانیته عقول الرجال ... اما بعد فان الأقل الأذل ... حسین بن عبدعلی بن محمد بن زعل سامحه الله بطیب الرضا واحظاه بأسعد الحظوظ فیمن حظا ... یقول ان من جاری القلم القدر و القضاء انه نفث فی روعی ان أکتب منهجاً لطیفاً فی أحوال الرجال و أثبت أنموذجاً خفیفاً فی أسماء الرواة تحف به الأمال ... باب الهمزة و فیه فصول الفصل الأول آدم ثمانیة رجال الثقات منهم ثلاثة و هم آدم بن اسحاق ... الفصل الثانی أبان احد و عشرون رجلاً الثقات منهم آربعة

انجام:باب الکنی و فیه فصول الأول ابو ابراهیم ثلاثة مجاهیل ... أبوخداش اثنان الشرعبی ثقة و المهری البصری قیل ثقة و قیل ضعیف أبو خدیجة اثنان سالم بن سلمه و سالم بن مکرم و هما ثقتان و أبوالخزرج.

[طبقات اعلام الشیعة، المواکب المنتشرة فی القرن الثانی بعد العشرة: ۱۸۵–۱۸۶؛ الذریعة: ۵۰۱/۴]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۴/۳–طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی به نقل از مجمع الرجین و رجال سید مصطفی، از مؤلف و با نشان منه و «حسین» از آن جمله حاشیه ایست درباره عبدالله بن سنان، این حاشیه با نشان اخیر آمده است: «محمد بن سنان المشهور لیس اخا لعبدالله بن سنان و انما اخوه رجل یقال له محمد بن سنان مجهول الحال»؛ جلد: تیماج، ۲۹گ (۴۵پ–۷۳ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲۲–۲۳۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۵عکسی و ۱۵۳۷/۳عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۳–۱۱۸ و ۴–۴۵۷]

● المنهج المبین / فقه / عربی

al-manhaj-ul mubīn

شعرانی، عبدالوهاب بن احمد، ۸۹۸ – ۹۷۳ قمری

šaʻrānī, ʻabd-ol-vahhāb ebn-e ahmad (1493 - 1566)

با اجازه شهاب الدین البهوتی الحنبلی. «صورة مارایته علی اصل المؤلف من اجازات العلماء بالدیار مصر» (شهاب الدین رملی و شمس الدین برهمتوسی حنفی و ناصرالدین لقانی مالکی).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸۷

خط: نسخ، کا: محمد بن احمد انصاری متبولی، تا: ۱۸ ربیع الاول۹۶۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۱۳گ، ۳۰سطر (۱۶×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [سنا: ف: ۲–۲۱۰]

● المنهج المستبین فی شرح الاربعین / شرح حدیث / عربی

al-manhaj-ul mustabīn fī š.-il arbaʻīn

وابسته به: الاربعون حدیثاً؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳–۱۰۳۰ق)

شرحی است مزجی بر کتاب «الاربعین / اربعون حدیثا» از شیخ بهایی که در عصر صفوی و به نام یکی از سلاطین «السلسلة الصفیة الصفویة» به عربی نگاشته شده است. پیشاپیش گفته شود که از این شرح هیچ نسخه دیگری شناخته نشده و احتمالاً منحصر به فرد باشد. آنچه باقی است و در مقدمه نیز بدان تصریح شده، جلد نخست کتاب شامل شرح نه حدیث است که با توجه به بلاغ تصحیح کتاب به دست نگارنده ناشناس، در حواشی ۱۱۲۳ق باید پایان یافته باشد و معلوم نیست سه جلد دیگر آیا

نگاشته شده یا نه. نسخه فوق العاده هنری و زینت یافته حاضر شاید همان باشد که به سلطان صفوی تقدیم شده، برگ نخست کتاب که پاره پاره و در بین نسخه رها شده و نام اثر را بر روی خود حفظ کرده، اگر مرمت و محافظت نشود کتاب را از این که هست ناقص‌تر می‌کند. نگارنده در نخستین برگ موجود نسخه که نیمی از آن ریختگی دارد، قطعه شعری به عربی برای سلطان صفوی سروده است و پس از تقدیم کتاب به او و با تقاضای چشم‌پوشی از لغزش‌های احتمالی نگارش از خوانندگان، به شرح حدیث‌ها پرداخته با این جمله: «قال الشیخ الامام الاجل بهاء الملة عامله الله بفضله و بالخیر امه ...». این کتاب با کتابی موسوم به «المنهج المبین فی شرح الاربعین النوویة» از فاکهانی که کهن‌ترین نسخه آن در ۷۷۵ق کتابت شده ارتباطی ندارد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۵۴

آغاز:اقترحت بقریحتی غرر هاتی اللالی فازحت عن عید الجد قدی ... [ریختگی لبه‌های کاغذ] خواشی و نظمت فی سمط البیان درر هذه الحواشی و همت ما ... رسمته و رشمت ما رقمته بالمنهج المستبین فی شرح کتاب الاربعین ... قد تحلی المجلد الاول منه بالتمام و تفتح انواره فی روض الختام ... صدره بنعت من اشرق من غارب الخلافة ... سطع الدهر ... ساد سادة ملوک الامم فظل ظل الله ... صولته لسویة ... کاسرة و شوکة القیاصرة عن سط؛

انجام:کما مر فی الغریبین قتدبر لا یوجب الخ. فیه نظر فان تسلیم المال ... (؟) فی ما قرر فی محل النزاع کما لا یخفی اللهم الا ان یق مراده انه لو قدح فی مطلوبنا لقدحت الایة فی مطلوبکم فما هو جوابکم فهو جوابنا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ با بلاغ تصحیح به خط مؤلف به این شرح «بلغ تصحیحا بنظر مؤلفه عفی عنه لیلة الخمیس ثامن عشر شهر الله الاصم شمل خیره و عم من السنة ۱۱۲۳ من الهجرة النبویة علی مهاجرها الف صلوة و تحیة و الحمدلله وحده»، مجدول، مذهب؛ جلد: مذهب؛ ۱۱۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۲×۱۷سم [ف: ۱/۲۷-۹۹]

● **منهج المسترشدین** / فقه / فارسی

manhaj-ol mostaršedīn

مدرس گیلانی، مرتضی بن شعبان، ق۱۴ قمری

modarres-e gīlānī, morteza ebn-e šaʻbān(- 20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶۵۳

کاتب = مؤلف، بی‌تا[د.ث. مجلس]

● **منهج المسترشدین الی احکام الدین = رساله عملیه** / فقه / فارسی

manhaj-ol mostaršedīn elā ahkām-ed dīn = r.-ye ʻamalīye

گیلانی، شعبان بن محمد مهدی، ق۱۴ قمری

Gīlānī, šaʻbān ebn-e mohammad mahdī(- 20c)

فقه فتوایی است «در ضروری مسائل و رؤس احکام و صلات و صوم و بعضی عبادات دیگر و بعضی معاملات بر سبیل اختصار ...»در یک «مقدمه» و چند «مقصد» (کتاب): اما مقدمه در بیان بعضی از مسائل اجتهاد و تقلید است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۷۸

آغاز:بسمله. حمدله و الصلاة و السلام علی حبیبه محمد و آله الطاهرین ... و بعد چنین گوید اقل الناس علماً و عملاً غریق بحر عصیان شعبان بن مهدی الجیلانی اصلاً و الغروی مسکنا؛

انجام:خمس است نسبت به آن مال و تفسیرات دیگر هم کردند از برای آنها و لکن مناسب مقام و آنچه اظهر بود در نظر ذکر شد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۱۳۳۳ق؛ مصحح؛ جلد: گالینگور، ۱۰۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۴۴-۶۱]

● **منهج المقال فی تحقیق احوال الرجال = الرجال الکبیر** / رجال / عربی

manhaj-ul maqāl fī taḥqīq-i aḥwāl-ir rijāl = ar-rijāl-ul kabīr

استرآبادی، محمد بن علی،- ۱۰۲۸ قمری

Estarābādī, mohammad ebn-e ʻalī(- 1619)

تاریخ تألیف: ۹۸۴- ۹۸۷ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

استرآبادی سه دوره رجال تألیف نموده است که یکی از آنها به «رجال صغیر» و دیگری «وسیط» و سوم «کبیر» معروف است و نام اصلی کتاب رجال صغیر او «توضیح المقال» و نام اصلی رجال وسیط «تلخیص الاقوال فی معرفة الرجال» و نام اصلی رجال کبیر او «منهج المقال ...» می‌باشد که همین کتاب است و بهترین و جامع‌ترین کتب رجالیه می‌باشد و به همین جهت، مؤلف آن به صاحب رجال شهرت یافته است. در این کتاب حدود ۶۶۶۵ نفر از رجال حدیث معرفی شده‌اند که تعداد ۶۰۲۵ نفر آنها به نام و ۵۰۵ تن به کنیه و ۶۸ نفر به لقب و ۶۷ تن از زنان راویه حدیث شناسانده شده‌اند.اسامی راویان به ترتیب حرفی دقیق و همچنین در معروفین به القاب و کنی و زنانی که راوی حدیث بوده‌اند این ترتیب رعایت شده است.این کتاب شامل مقدمه و متن و خاتمه است. مؤلف در مقدمه مختصر خود، روش تألیف کتاب و مصادر آن را بیان نموده است، همچنین رموز مجعوله برای اسامی مبارکه خاندان عصمت و کتب و مدارک منقول عنها را ذکر کرده است. خاتمه کتاب شامل ده فائده رجالی است(از بیان سفراء ممدوحین و مدعیان بابیت و اشخاص موثقی که توقیعات برای آنها صادر می‌شده،

برخی از طرق شیخ طوسی در کتاب تهذیب و استبصار و سلسله روایتی خود و غیرها.
آغاز:الحمدلله المتعالی فی عز جلاله عن الاشباه و النظائر المنزه بکمال ذاته عن ادراک الابصار النواظر
انجام:وعنه علی ما ذکره الی هؤلاء المشایخ رضی الله عنهم و ارضاهم و جزاهم عن الاسلام و اهله خیرالجزاء بمحمد و آله خیر الوری».
چاپ: تهران، ۱۳۰۲ و ۱۳۰۶ق، رحلی، چاپ سنگی؛ طهران، سنگی، ۱۳۰۶، رحلی، ۴۱۱ص(صص ۱۴-۴۲۴)
[الذریعة ۱۹۸/۲۳-۱۹۹ و ۲۲۵/۶-۲۲۶ و ۱۴۱/۱۰، ۱۴۵و ۱۹۸/۲۳ و ۴۲/۲۵؛ مشار عربیص ۹۲۹؛ فهرستگان نسخ خطی حدیث و علوم حدیث ۴۱۰/۱ - ۴۱۶؛ مأخذشناسی رجال شیعه، ص ۹۱-۹۳؛ مصفی المقال ص ۴۳۰؛ریحانة الأدب ۳۶۴/۳؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۳۳/۴]
شرح و حواشی:
۱- اکلیل المنهج فی تحقیق المطلب؛ خراسانی، محمد جعفر بن محمد طاهر (۱۰۸۰-۱۱۷۵ق)
۲- حاشیةرجال میرزا محمد استرآبادی؛ وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل (۱۱۱۸-۱۲۰۵ق)
۳- تعلیقة منهج المقال = فوائد رجالیه = فوائد بهبهانیه = تعلیقة بهبهانیة؛ وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل (۱۱۱۸-۱۲۰۵ق)
۴- شرح تعلیقة منهج المقال = رجال الخاقانی؛ خاقانی، علی بن حسین (۱۲۵۵-۱۳۳۴ق)
۵- حاشیة منهج المقال فی تحقیق احوال الرجال

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۷۷۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**فرغ مؤلفه الراجی عفو ربه الهادی محمد بن علی الاسترآبادی فی سلخ صفر فی مشهد مولاه امیرالمومنین علیه السلام سنه ۹۸۶ حامدالله مستغفرا مصلیا علی النبی و آله الکرام علیهم السلم
خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۹۸۶ق، جا: نجف اشرف؛ مهر: «مشیرالسلطنه - رضا الحسینی - حسین بن هدایت الله»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: کشمیری، جلد: چرم مذهب، ۷۶۱ص، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۱-۱۰۴۹]
۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۵۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مهر: عبدالله «یا اباعبدالله ادرکنی» (چهارگوش)؛ واقف: عبدالله، محرم ۱۱۶۲ق؛ جلد: تیماج، ۴۳۸گ، ۲۶سطر (۱۲×۲۳/۵)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: -۴۵۶]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۶۷
آغاز:علی علیه السلام ی و لاصحاب الحسن علیه السلام ن و لاصحاب الحسین علیه السلام؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز (چند سطر)؛ مصحح، محشی از جمله با نشان «ایضاح» و «منه سلمه الله»؛ مهر: «محمد رضا بن ذبیح الله الحسینی»؛ جلد: تیماج، ۹۶۱ص، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۵۰-۲۱۶]
۴. یزد؛ سعیدی، سید ابوالفضل؛ شماره نسخه:۲۴
خط: نسخ، کا: حاجی محمد بن محمد حسین ابهری، تا: صفر۹۸۷ق، جا: نجف اشرف؛ قطع: رحلی بزرگ[نشریه: ۴-۴۶۲]
۵. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۱۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**عبدالعالی المیسی رحمه الله عن والده الشیخ نور الدین علی بن عبدالعالی المیسی ...
خط: نسخ، کا: سید بدرالدین احمد بن عطاء الله کربلائی کواز، تا: سه‌شنبه ۱۸ رمضان۱۰۰۰ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی وبعضاًباعنوان «بدر» که ظاهراً از کاتب باشد، با علامت بلاغ م؛ تملک: محمد حسن عاملی در سال ۱۱۸۰، جمال الدین بن محمد قاسم عاملی؛ واقف: حاجی محمد سعید اردبیلی، ۸ربیع الاول ۱۱۸۳؛ جلد: تیماج، ۵۵۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف مخ: -۲۳۲]
۶. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴۶۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱-۱۳]
۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۴۳
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: رحلی[ف: -۲۵۱]
۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۹۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**وعنه علی ما ذکره الی هؤلاء المشایخ رضی الله عنهم وارضاهم وجزاهم عن الاسلام واهله خیرالجزاء بمحمد وآله خیر الوری.
جزء اول تا پایان حرف الزاء؛ خط: نسخ، کا: سبط الشهید، محمد بن حسن، تا: قرن ۱۱، جا: مکه مکرمه؛ از روی خط مؤلف و در ایام حیات وی، مصحح، محشی بعضاً باعناوین «من فوائد شیخنا علی الاصغر» و «منه سلمه الله»؛ تملک: محمدعلی، احمد بن آل موحی نجفی جزیری، محمود بن بهاءالدین بن علی بناطی به سال ۱۰۸۷، محمد بن راضی بلدی به سال ۱۱۹۰؛ مهر: کتابخانه مجدالدین (مستطیل)؛ جلد: مقوایی، ۱۱۸گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۸]
۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۳۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**و قد جمع له هشام اهل الشام و امر ان ینضایقوا فی المجلس
تا واژه زید را شامل است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۱۷گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [ف: ۲/۲۷-۶۸]
۱۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مهر: صالح؛ جلد: مقوایی، ۲۵ سطر (۱۴×۲۱/۵)[ف: -۸۰۵]
۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۶۲۶
آغاز و انجام: برابر

ج ۲-۱؛ خط: نستعلیق خفی، کا: محمد بن ملک حسین شیرازی، تا: قرن ۱۱؛ نیمه دوم را از نسخه احسن بن محمد مشهور به قاضی استنساخ نموده که مؤلف در آن برایش اجازه روایت نوشته؛ تملک: علی نقی بن محمد دهدشتی، محمد مهدی، طباطبائی؛ واقف: سید عبدالباقی آیت اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ ۳۵۴گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۲۷-۲۵۱]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۵۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشانه‌های «اکلیل، منه»؛ تملک: حسین موسوی، محمد جعفر بن محمد طاهر خراسانی مورخ ۱۱۴۳ق او می‌نویسد که من کتاب اکلیل را پراکنده در هامش این نسخه آورده‌ام (با همین تاریخ) و می‌گوید که اکلیل نزدیک ده هزار بیت است به جز آنچه که در سرگذشت صحابه و تابعین و دنباله آنها است و من آنها را در اینجا نیاوردم و هر که بخواهد به آن بازگردد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۵۰۳گ، ۲۳ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۱۶-۳۵۴]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۷

خط: نسخ، کا: نصار بن محمد السعیداوی، تا: ۱۹ رجب۱۰۰۵ق؛ مذهب؛ ۳۸۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۲۷-۲۱۲]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۴۴

خط: نسخ، کا: مکی شیرازی، ابراهیم، تا: پنج‌شنبه ۲۶ شوال۱۰۲۱ق، جا: مکه مکرمه؛ مصحح؛ مهر: محمد بن خاتون عاملی «الواثق بربه الغنی محمد بن علی الشهیر با بن خاتون العاملی»(بیضوی)، عبدالنبی بن المفید «عبدالنبی بن المفید الشریف»(بیضوی)، غیاث الدین ابن محمد جعفر حسینی «غیاث الدین بن محمد جعفر الحسینی»(مربع)؛ جلد: تیماج، ۳۷۲گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۱۸-۲۱۷]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۸۳

کامل؛ خط: نستعلیق، کا: سبط الشهید، محمد بن حسن، تا: ۶ محرم۱۰۲۳ق؛ از روی خط محمد رضای فیروز آبادی در روز یک‌شنبه ۶ محرم ۱۰۲۳ و مقابله شده در روز پنج‌شنبه ۲۰ جمادی الثانی ۱۰۲۷ در جزو نخستین و به خط نستعلیق شیخ فخرالدین ابوجعفر محمد بن شیخ ابومنصور حسن فرزند شهید ثانی (۹۸۰-۱۰۳۰) در ۱۰۱۶ مقابله و تصحیح شده، محشی با نشان «م ث ره، ام ره»؛ این نسخه چنان‌که در روضات الجنات (ص ۵۹۹) یاد شده از آن سید شفتی و خود نگارنده روضات بوده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۷۵گ، ۳۸سطر (۱۰×۲۴/۵)، اندازه: ۲۰×۳۵سم [ف: ۸-۳۳۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۷۷ عکسی و ۱۲۹۹عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۳-۶۸ و ۴-۱۲۲]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن سالم الصائغ النجفی، تا: یک‌شنبه ۱۵ جمادی الثانی۱۰۲۴ق، جا: رماحیه؛ در زمان مؤلف رونویس شده، از نسخه را که شیخ محمد بن صاحب معالم نزد مؤلف خوانده و در حضرت وی تصحیح و تعلیق به حواشی مؤلف داشته است، سید شرف الدین (علی بن حجةالله بن شرف الدین عبدالله الحسنی الحسینی الطباطبائی) شولستانی [از علماء جامع و از شاگردان مؤلف این کتاب بوده و در حدود ۱۰۶۰ در نجف در گذشته (روضات الجنات)] آنرا مقابله و تصحیح نموده، گواهی مقابله را به اختصار در آخر جزء اول و به تفصیل در آخر جزء دوم نگاشته، تاریخ ختم مقابله: سلخ رمضان ۱۰۲۴ در نجف، امتیاز دیگر این نسخه این‌که ضمن ۲۰ برگ مشیخه صدوق در کتاب من لایحضره الفقیه و هم مشیخه شیخ طوسی در کتاب «تهذیب» را مؤلف این کتاب مرتب به ترتیب حرفی و ملحق به این کتاب داشته است، پس از این نیز مقالی است از مؤلف این کتاب درباره حضرت زید بن علی بن الحسن علیهما السلام که آنهم رونویس از خط شیخ محمد بن صاحب معالم شده و نیز عبارتی منقول از «عدة الاصول» شیخ طوسی و فایده در بیان الفاظ صریح در تعدیل راوی، محشی؛ ۴۹۰گ، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۶-۶۲۶]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۴۳

خط: نسخ، کا: صالح بن محمد سلامی نجفی، تا: چهارشنبه ۲۰ جمادی الاول۱۰۲۴ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده توسط حسن بن ولی الله رضوی قائنی نجفی از روی نسخه شیخ محمد بن حسن بن شهید دوم که با نسخه مؤلف مقابله شده بود، به تاریخ پنجم جمادی الثانی ۱۰۲۴در نجف پایان یافته؛ جلد: تیماج، ۴۸۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۹-۲۴۸]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۳۵

آغاز انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: جزائری، هارون بن خمیس بن داود، تا: جمعه ۱۸ ربیع الثانی۱۰۳۰ق، بخش نونویس: ربیع الثانی ۱۱۰۲؛ مصحح، محشی با نشان «منه رحمه الله، ۵، ۱۲ و ...»؛ صورت دستخط آیت الله مرعشی نجفی بدین صورت: «هذه النسخة الشریفة من الرجال الکبیر للاسترآبادی بخط ولد العلامة الشیخ خمیس الجزایری و بهامشها تعالیق من العلامة السید علیخان المدنی شارح الصحیفة، منها ما کتبه فی ترجمة الأعمش فلیغتنم قدرها و لایرخص مهرها؛ حرره شهاب الدین الحسین المرعشی النجفی فی ج۱۵/ج۱۴۰۰/۱»؛ جلد: تیماج، ۳۱۲گ، ۲۸سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۳۰-۲۲۹]

۱۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۶۰

انجام:انظر الیک فی درجتک من الجنة رفیقک فیها الحرث بن المغیرة النصری الزبرقان البصری یکنی ابا محمد ق.

جزء اول؛ خط: نسخ، کا: محمد سعید، تا: ۱۰۳۲ق؛ مصحح، محشی؛ دردو برگ آخر فائده‌ای از مؤلف کتاب درحسن اعتقاد علماء به زید بن علی بن الحسین نقل شده؛ تملک: حاتم جیلانی، عبدالمطلب بن اسماعیل انجدانی به سال ۱۱۵۶ با مهر «افوض امری الی الله عبده عبدالمطلب» (مربع)؛ مهر: «یا ابا عبدالله»

(بیضی)، «این کتاب از متملکات وجزو کتابخانه احق محسن الحسینی است» (مربع)، «غلام علی محمد تقی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۹]

۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**تم الجزء الاول من کتاب منهج المقال فی تحقیق احوال الرجال علی ید مؤلفه الفقیر الی الله الهادی محمد بن ابراهیم الاسترآبادی فی ثانی عشرین شهر ربیع الاخر سنه اربع و ثمانین و سبعمائه و یتلوه انشاء الله تعالی باب السین هذه صورة خطه.

از همزه تا حرف سین؛ خط: نسخ، کا: محمد بن فرخ، تا: ۱۰۳۷ق؛ از روی نسخه به خط مصنف نوشته شده؛ جلد: میشن مذهب، ۱۲۸گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۱۰-۳۶۲]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۷۳

خط: نسخ، کا: احمد نجفی، تا: ۱۰۳۹ق[الفبائی: -۵۶۷]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۷۳

آغاز انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن کیوان بن علی بن کرم بن سالم بن راشد مراشدی، تا: دوشنبه ۲۸ ذیقعده۱۰۳۹ق، جا: نجف اشرف؛ محشی به لفظ «منه ره»، «م د ر ه»، «ع ب ر ه»؛ مهر: «عبده محمد بن محمد مهدی»؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۹۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۲۷-۲۵۲]

۲۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، کا: میر حاج حسینی، تا: ۱۴ رجب ۱۰۴۴ق؛ آغاز موجود: «... آدم بن الحسین النخاس الکوفی ثقة ...»؛ محشی، مقابله شده، واقف: حاجی محمد حسن قزوینی در جمادی الاول ۱۲۳۸؛ جلد: تیماج، ۶۱۲گ، ۲۰سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱-۲۵۱]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تایخ ۱۰۴۳- ۱۰۴۴ق؛ از روی نسخه‌ای کتابت شده که آن نسخه با نسخه شیخ محمد بن شیخ حسن بن شیخ زین العابدین عاملی (شهید ثانی) مقابله شده، مصحح، با علامت ن بلغ مقابلة م، «بلغ مقابلة ایده الله تعالی» مقابله شده، محشی؛ جلد: تیماج، ۳۵۲گ، ۲۸سطر (۱۳×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۳۲-۶۲۹]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۲۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و ینقسم الی اقسام آخرمذکورة فی محلها و قد افرد بعض الفضلاء رحمة الله لذلک کنا باحسناه من السید الصالح العالم الفاضل التقی یوسف بن محمد بن محمد العاملی.

خط: نسخ خوب، کا: شیرازی، ابوالحسن بن عبدالله، تا: ۱۵ رجب۱۰۵۱ق؛ مقابله شده، محشی از مؤلف و عاملی مذکور و غیرهما، مجدول، یک سرلوح؛ جلد: روغنی مذهب، ۵۶۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۶-۶۲۷]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۵۱

آغاز انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن الحسن بن زین الدین العاملی معروف به سبط شهید ثانی، تا: ۱۰۵۳ق؛ محشی با اسامی و رموز مختلف از جمله یکی از علمای قرن دوازدهم موسوم به «محمد سعید» در سال ۱۱۳۶ق (حواشی به قلم خود اوست)، برخی به لفظ «منه رحمه الله»، «زین رحمه الله» و «ق»، کاتب نسخه علی بن محمد می‌نویسد: «کتبه ... من نسخة لایخلو من سقم یسیر و تحریف لعدم اعتناء اهل الزمان بالتصحیح و قد جعلت مواضع الاشتباه فی الهامش ثلاث نقط لتسهیل التصحیح اذا اتفقت نسخة مصححة و الله الهادی الی سواء السبیل ...»، با دستخط محمد سعید مزبور در ۱۱۳۵ مبنی بر تجلیل از مقام علمی کاتب و همچنین چند خط و مهر با رقم: «المتوکل علی الله الغنی عبده نوروز علی»، «عبدالعلی الحسینی»، «رفیع الدین محمد بن قوام الدین محمد الحسینی ۱۰۷۳»، و «محمد امیر الامرای لاهیجان (کذا)»؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ جلد: تیماج، ۳۱۳گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۲۷-۲۵۱]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۱۱

خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن محمد مؤمن قائنی، تا: دوشنبه ۱۱ جمادی الثانی ۱۰۵۴ق؛ شروع در مقابله آن ۲۲ ربیع الاول ۱۰۵۴، مصحح، محشی؛ تملک: محمد امین کاشانی به تاریخ ۱۱۶۱ با مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد أمین» (بیضی)؛ مهر: «عبده محمد صادق ابن محمد حسین الحسینی»، «انی لکم رسول أمین» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۴۹۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۲۶سم [ف: ۱۱-۱۱]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۵۸

خط: نسخ، کا: اصفهانی، محمد باقر بن محمد رضا، تا: ربیع الاول۱۰۵۵ق، جا: توس؛ مصحح از روی نسخه شیخ محمد نواده شهید ثانی، محشی، نزدیک به یک سوم این نسخه نزد شیخ حر عاملی خوانده شده و در حواشی به خط او دارد: «بلغ قرائة ایده الله تعالی»؛ تملک: محمد باقر رضوی در ۱۳۲۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۳۹۵گ، ۲۷سطر (۱۲/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۹-۹۶۳]

۲۹. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۱۰۶

آغاز:بن قیس اخو انس بن معاویة ... احمد بن ابراهیم ابوحامدی

خط: نسخ، کا: حاجی محمد بن محمد حسین ابهری، تا: ۷ شعبان۱۰۵۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۵۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: -۹۷]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۸۸

خط: نسخ، کا: عباسی، محمد رضا بن علی رضا، تا: ۵

ذیحجه۱۰۶۲ق؛ مجدول، با سرلوح، مصحح، با بلاغ تصحیح محمد تقی بن محمدرضای طباطبایی مورخ روز چهارشنبه ۲۱ صفر، محشی با نشان «منه ره، شیخ ابوعلی قدس سره، آغا، عبدالنبی کاظمی، هدایة المحدثین، فخرالعلماء» به خط نستعلیق حواشی فخرالعلما در روز ۲۲ رجب ۱۲۵۱ پایان یافته؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۵۴۱گ، ۲۴سطر (۱۱×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۸-۳۴۴]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۳

خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن سلیمان بن یحیی بن ابی شبانه حسینی بحرانی، تا: ۴ ذیقعده۱۰۶۲ق، به جهت کتابخانه علم الهدی سید محمد بن عبدالحسین بن ابراهیم بن علی بن ابی شبانه حسینی عریضی؛ مجدول، مصحح، دارای سرلوح مختصر؛ تملک: محمد معصوم بن محمد ابراهیم منصوری به تاریخ ۱۱۳۷ در شیراز با مهر «عبده محمد معصوم الحسینی ...» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۳۷۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۳۱/۵سم [ف: ۴-۱۲۱]

۳۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۲۶

خط: نستعلیق، کا: محمد رضا بن محمد مقیم تبریزی، تا: سلخ ربیع الاول۱۰۶۴ق؛ مصحح؛ تملک: ملا محمد طاهر، حاجی محمد خوینی، ملا محمد طاهر هزارجریبی؛ جلد: تیماج، ۳۴۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۸]

۳۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۰۲

نسخه اصل: کتابخانه سید محمد علی روضاتی ـ اصفهان؛ خط: نسخ، کا: (ظاهرا)محمد رضا بن ایوب کاظمی، تا: ۱۰۶۸ق؛ چند برگ آخر به خط سید حسین همدانی رضوی حسب الامر سید باقر، محشی به خط ملامحمدامین کاظمی صاحت هدایة المحدثین می‌باشد و کاتب نسخه نیز ظاهرا برادرزاده اوست، مصحح؛ ۸۴۵ص[عکسی ف: ۳-۵]

۳۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۴۸

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: حاجی غلام حسین بن سلطانمحمد قاینی، تا: نیمه شوال۱۰۶۹ق، جا: مشهد رضوی؛ تملک: محمد بن محمد باقر حسین خادم روضه رضویه در شنبه ۱۹ ذیقعده ۱۰۹۵ق، محمد فاضل بن محمد باقر؛ واقف: یحیی ترشیزی؛ جلد: تیماج، ۴۷۳گ، ۲۰-۲۹ سطر (۱۳/۵×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱-۲۱۵]

۳۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۷۹

خط: نسخ، کا: محسن بن حیدرعلی رکن آبادی، تا: ۱ رجب۱۰۷۰ق؛ تملک: عماد الدین در صفر ۱۲۷۴؛ کاغذ: ترمه، ۴۶۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۴/۶سم [ف: ۱-۵۵۴]

۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن قاسمعلی مازندرانی، تا: ۲۴ محرم۱۰۷۰ق؛ مصحح، با نسخه خط مؤلف، مقابله شده با این عبارات: «بلغ قبالا مع اصلها ...» و «بلغ قبالا»، محشی به خط رضی الدین (آقا رضی) محمد بن حسن قزوینی؛ مهر: «یا امام علی [نقی]» (بیضی)؛ جلد: مشمع، ۴۹۵گ، ۲۱سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۴۰-۳۹۱]

۳۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۲۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**سعید بن یسار ضعیف بمفضل (کذا) نعم ست روی کتاب عن صفوان عنه و المصیف روی جمیع کتب صفوان

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲ ذیحجه۱۰۷۱ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۵۹۹گ، ۲۵سطر (۱۲/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲۸-۳۳۴]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن عبد علی نجفی محاویلی، تا: چهارشنبه ۲۶ محرم۱۰۸۲ق؛ مصحح، عبدالرضا بن قاسم نجفی مشهور به غطاوی می‌نویسد که به تاریخ ۱۶ صفر ۱۰۸۴ نسخه را مقابله نموده؛ تملک: سید مصطفی بن سید هاشم حسنی حسینی مورخ ۱۰۸۴ق، محمد بن مهدی الکاتب به تاریخ ۱۲۳۰ با مهر «محمد المهدی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۳۸۲گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۴-۱۱۹]

۳۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الشیخ فخر الدین بن علامة حسن بن یوسف بن مطهر عن والده العلامة قدس الله روحه و نور ضریحه و عنه علی ما ذکره الی هؤلاء المشایخ.

خط: نسخ، کا: صالح بن سلیمان، تا: جمادی الثانی۱۰۸۳ق؛ اهدایی: شیخ احمد شریعت عقدائی؛ کاغذ: ختایی، جلد: تیماج، ۴۳۱گ، ۲۵سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱-۳۳۴]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۸۹

آغاز و انجام: برابر

ج۲-۱؛ خط: نسخ، کا: مؤمن بن حسن علی طبسی، تا: دوشنبه ۲۲ صفر۱۰۸۵ق؛ محشی به لفظ «منه»؛ واقف: میرزا محمد رفیع طبسی، ۱۳۶۶ش؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۳۶گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۷-۲۵۲]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۸۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**علی یدمومن بن حسنعلی طبسی ۲۲ صفر ۱۰۸۵ اللهم اغفرلنا

خط: نسخ، کا: مؤمن بن حسنعلی طبسی، تا: ۱۰۸۵ق؛ کاغذ: کشمیر، جلد: تیماج[الفبائی: -۶۷۶]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۲۹ خوئی

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اعلم ایضاً ان العلامه ... فرغ مؤلفه ... محمد بن علی الاسترآبادی.

خط: نسخ، کا: عبدالحسن البارمانی، تا: ۱۰۸۹ق، جا: نجف اشرف؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۸۰۸ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۷-۳۸۰]

۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۵۳

خط: نسخ، کا: محمد هادی بن ابوتراب کنکازی از قرای اصفهان، تا: جمعه ۲۰ ذیحجه۱۰۸۹ق؛ مهر: احمد بن لطفعلی تبریزی «و مبشراً برسول یأتی من بعدی اسمه احمد» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۴۵۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲۱-۱۴۲]

۴۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۱۶/۵)[ف: -۸۰۵]

۴۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «م د ره، منه ره، م د ح، زی» حواشی دیگر به خط میرزا محمد هاشم خوانساری برادر نگارنده روضات الجنان؛ جلد: تیماج، ۲۶۲گ، ۳۱ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [ف: -۶۷۹]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با چند سرلوح، محشی به نشان منه، ن ع، یادداشتی در ۲ صفحه به خط پسر ملا صدرا (ابراهیم) و علامت بلوغ و قرائت[د.ث. مجلس]

۴۷. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۴۰۵

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی[اوراق عتیق: ۱-۲۵۸]

۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۰۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**با السین، سالم من اصحاب الباقر (ع) ... محمد بن مسعود قال: حدثنی علی بن الحسن قال: حدثنی العباس بن عامر و جعفر ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۵گ، ۲۹سطر (۱۴/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۷-۴۰۹]

۴۹. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: افندی، عبدالله بن عیسی بیگ، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی از مؤلف و کاتب و دیگران؛ تملک: عبدالله بن عیسی افندی؛ واقف: یعقوب بن مقیم، ۱۲۶۵؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۰۸ص، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: -۷۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۲۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۵-۱۸۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۴عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۳-۶۱۶]

۵۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن بن محمد قاسم، تا: جمادی الثانی ۱۱۱۰ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «ورفعناه مکاناً علیا» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۵۷۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۸]

۵۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۹۵

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد هاشم قائنی، تا: سلخ جمادی الاول۱۱۱۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۳۷۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۳/۵سم [ف: ۱۹-۲۹۰]

۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ ریز، کا: محمد هادی بن قنبر علی طیبی گیلکی، تا: ۱۱۱۳ق؛ محشی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۳۵۲گ، ۲۴سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۹-۱۰۳]

۵۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۳۴

خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن محمد علی حماد مظاهری، تا: سه‌شنبه ۸ رجب۱۱۲۵ق؛ مقابله شده با نسخه رونویس شده از روی اصل که از آن شیخ محمد بن زین الدین علی بوده در ۳ ذیقعده ۱۰۲۵؛ جلد: میشن، ۳۸۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۲۹/۶سم [ف: ۱-۵۵۴]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۴۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن محمد حسین، تا: رجب۱۱۲۷ق؛ واقف: حاج وزیر وظائف، اسفند ۱۳۰۹؛ ۵۳۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۶-۶۲۸]

۵۵. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:ض۳۵۱

از اول حرف «عین» تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: سید علی بن سید عبد اللطیف حسینی، تا: ۲۷ صفر۱۱۹۵ق؛ از نسخه‌ای که اسماعیل بن سالم رمامی نجفی در ۱۷ جمادی الثانی سال ۱۰۴۴ نوشته، استنساخ کرده، مصحح؛ این نسخه وقف بر اولاد سید عبداللطیف می‌باشد؛ ۴۱۴گ (۱-۴۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۱۴۱]

۵۶. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۵۹

از اول کتاب تا اول حرف «عین»؛ خط: نسخ، کا: سید علی بن سید عبد اللطیف حسینی، تا: ۲۷ صفر۱۱۹۵ق؛ ۳۲۸گ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۱۴۱]

۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۳۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۲۰گ، ۲۸سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۶-۳۲۲]

۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۶۸

آغاز: ... بن عثمن من الناووسية و كان مولى بجيلة و كان يكن الكوفة ثم قال ابو عمر الكشي: إن العصابة أجمعت على تصحيح ما يصح عن أبان عثمن و الإقرار له؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: چرم، ۳۳۵گ، ۳۱سطر (۱۲/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳۶-۹۵]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حاج محمد بن عبدالغنی زاوهی، تا: غره رجب۱۲۰۹ق؛ با نسخه شیخ محمد بن صاحب معالم (که مستنسخ از نسخه اصلی بوده) مقابله شده؛ واقف: نائینی؛ ۲۳۲گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۳×۳۶سم [ف: ۶-۶۲۸]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۳۴

آغاز و انجام: برابر

ج۲-۱؛ خط: نسخ، کا: محمد، تا: ۱۲۰۹ق؛ واقف: آقای والانژاد، شهریور ۱۳۴۸؛ ۳۶۳گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۲۷-۲۵۰]

۶۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن محمد کاظم، تا: صفر۱۲۲۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۴۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۷]

۶۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۲۱

خط: نسخ، کا: محمد صالح بن عبد علی بن عبد الحسین بن فخر الدین الزوین کربلائی، تا: ۱۲۲۸ق؛ مصحح، محشی از مؤلف، پس از کتاب شرح حال زید بن علی از مؤلف و مشیخه من لا یحضره الفقیه نیز نوشته شده؛ تملک: حسین بن ابی الحسین حسینی حسنی بامهر«حسین منی و انامن حسین» (هشت گوشه)، محمد علی طباطبائی؛ جلد: تیماج، ۳۲۶گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۰-۲۴۹]

۶۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۴۹

کا: محمد ابراهیم جیلی، تا: ۱۲۲۹ق؛ قطع: رحلی[ف: -۲۵۱]

۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۷۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۴۰ق؛ نسخه را محمد صادق بن محمد جعفر خراسانی با نسخه‌ای به خط شیخ محمد بن شیخ حسن بن زین الدین شهید [ثانی-۹۶۶ق] در سال ۱۲۴۰ مقابله کرده؛ این نسخه در فهرست باشماره ۴۹۷۱معرفی شده که درست نیست (فهرست رایانه‌ای ۱۰۱۴)؛ ۳۸۹گ (۱-۳۸۹ر)[ف: ۱۴-۲۶۲]

۶۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ و ۱۲۴۴ق؛ مصحح، محشی با امضای «منه»، با امضای بلاغ، در صحافی جابجا شده: محل صحیح برگ ۵۹ بعد از ۶۰ و محل صحیح ۶۱ بعد از ۶۲ می‌باشد؛ مهر: «... الشریف» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۷گ، ۳۰سطر (۱۳×۲۶/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۵/۵سم [ف: ۱۳-۶۸]

۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۶ معزی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن میرزا علی شیرازی، تا: یک‌شنبه۲ صفر۱۲۴۴ق؛ مصحح، محشی با امضای «اب»، دارای بلغ با عبارت: «بلغ قبالا فی مجالس متعدده آخرها یوم الاربعاء اثنی عشر من شهر جمادی الاولی سنة ۱۲۵۰ کتبه صفر علی الموسوی عفی عنه و عن والدیه»، در پایان مشیخه صدوق و شیخ صدوق در ۱۲ برگ؛ ۳۱۱گ، ۲۹ سطر (۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳۹-۲۴۱]

۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۶۵

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن محمد مهدی تبریزی اصفهانی، تا: چهارشنبه ۱۵ رجب۱۲۴۴ق؛ مجدول؛ با مهر: «عبده محمد جعفر بن محمد الموسوی»؛ جلد: تیماج، ۲۷ سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۲-۱۴۰]

۶۸. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۱

خط: نسخ، کا: حیدر علی بن محمد حسن حسینی اصفهانی، تا: ۱۲۴۷ق[ف: -۹۲]

۶۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۲۰-۵۳/۳۰

آغاز:برابر

کا: محمد حسن بن عبدالحسین کاشانی، تا: ۱۴ شعبان۱۲۵۴ق، تحریر شده برای حاج سید محمد تقی کاشانی؛ در سال ۱۲۵۴ توسط کاتب با نسخه صحیحی که نسخه حاضر از روی آن استنساخ شده، مقابله گردیده؛ ۳۵۸گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۸-۴۶۸۰]

۷۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۲۹

خط: نسخ، کا: خوانساری، حسن بن محمد ابراهیم، تا: ۱۴ رجب۱۲۵۷ق؛ مصحح، با دونسخه مقابله شده؛ مهر: «یارفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۸۴گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۸]

۷۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۵۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**فی سلخ سفر فی مشهد مولانا امیر المومنین سنه ۹۸۴هـ.ق.

خط: نسخ، کا: آقا بابا شهمیرزادی، تا: ۱۲۶۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۲۲گ، ۳۲سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۸-۴۴۴]

۷۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: زین العابدین خوانساری، تا: دوشنبه ۱۳ صفر۱۲۶۵ق، جا: دولت آباد ملایر؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۸گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۷]

۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۶۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: باقر بن حاجی آقا لطیف ، تا: ۲۶ربیع الثانی۱۲۸۴ق، برای سرکار حاجی سید محسن؛ مهر: «ین کتاب از متملکات و جزو کتابخانه احقر محسن الحسینی است ۱۳۲۲» (مربع)؛ یادداشتی از امین پور محسن عراقی در ۱۳ مهر ۱۳۱۱ش که نوشته این کتاب از پدرش به او رسیده؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۲۲۷گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۵سم [اهدائی رهبر: ۸-۱۱۹]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۴

همان نسخه بالا[مؤید: ۱-۱۱۵]

۷۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۷۵

خط: نسخ، کا: محمد، تا: پنج‌شنبه۵ صفر۱۲۹۳ق؛ با نشانی امانت از سید مصطفی بن حسین کاشانی به تاریخ محرم ۱۲۹۷ و به خط

محمد بن صادق حسنی طباطبائی معروف به آقا کوچک و متخلص به ظهور؛ جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲۷-۱۹۷]

۷۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۹۱/۶

آغاز: الحمدلله المتعالی فی عز جلاله عن الاشباه و النظایر المنزه بکمال ذاته عن ادراک الابصار النواظر

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه سپهسالار-تهران ۷۵۲۷. مشتمل بر شرح حال بعضی از رجال متفرقه این کتاب می‌باشد؛ بی‌کا، تا: ۱۳۰۶ق؛ ۴۴گ (۳۹۵-۴۳۸)[عکسی ف: ۲-۳۲۳]

۷۶. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۸۳

خط: نسخ عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حجة الاسلام و المسلمین آقای حاج شیخ محمد وثیق بوسیله آقازاده محترمشان؛ ۵۸۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: -۱۱۸]

۷۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۱۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی‌بعضاً با عنوان «فتحعلی عفی عنه»؛ جلد: تیماج، ۳۲۶گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۷۹]

۷۸. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۸۴۳

خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: رحلی[رشت و همدان: ف: -۱۳۶۷]

۷۹. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** لم یلق حماد بن عثمان و انما لقی حماد بن عیسی و روی عنه.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۱۸ص، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: ۲-۸۳]

۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۴۷

آغاز: باب الالف باب آدم آدم ابوالحسین النخاس الکوفی ق و یأتی؛ **انجام:** و الشیخ فخرالدین بن العلامة حسن بن یوسف بن مطهر عن والده العلامة ... و جزاهم عن الاسلام و اهله خیر الجزاء بمحمد و آله خیر الوری.

دیباچه کتاب را فاقد است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: عبدالله بن علی بن نعمة الله عاملی، حسن قبیسی عاملی به تاریخ ۱۲۰۶؛ جلد: تیماج، ۴۷۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۲۶-۳۲۹]

۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب و ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، دارای یک سرلوح کوچک؛ واقف: نائینی؛ جلد: مقوای مذهب، ۲۹۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۶-۶۲۸]

۸۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۸۴

خط: نسخ ریز و درشت، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ ۲۶۴گ، ۳۸ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۶-۱۷۳]

● **المنهج المنیر** / فقه / عربی

al-manhaj-ul munīr

حسنی، یحیی بن حسین،- ۴۲۴ قمری

hasanī, yahyā ebn-e hoseyn(- 1034)

مؤلف، خود از ائمه زیدیه بودهدر صدد تصحیح مذهب، و آراء «الهادی الی الحق یحیی بن حسین بن قاسم بن ابراهیم حسنی» امام زیدیه (-۲۹۸ق) بر آمده و کتاب «التحریر» را در فقه نوشته است.کتاب حاضر، که روی صفحه عنوان آن چنین آمده «المنهج المنیر فی فوائد التحریر، فی فقه آل محمد علیهم السلام» در دو جزء، و به سبک کتاب «التحریر» تألیف شده الا اینکه زیاداتی بر آن کتاب دارد.

[معجم المؤلفین ۱۹۲/۱۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۲عکسی

آغاز: کتاب البیوع، باب البیوع الصحیحة و الفاسدة، کل بیع یقع بین المتبایعین جایزی التصرف فیما یتصرفان فیه؛ **انجام:** فصل قال المنصور بالله: من اوصی لمولایه ... ان الوصیه لهم کلهم.

نسخه اصل: موزه بریتانیا، شOr. 3839(ریو، فهرست خطی عربی همانجا /۲۱۹). جزء دوم، و مشتمل است بر «کتاب البیوع» تا پایان «کتاب الوصایا»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۷؛ مصحح؛ ۱۴۰گ[عکسی ف: ۲-۲۶۰]

● **منهج المهمات (منتخب)** / فقه / فارسی

manhaj-ol mohemmāt (mn.)

خلج، محمد ابراهیم بهرام بن بهرام، ق۱۳ قمری

xalaj, mohammad ebrāhīm bahrām ebn-e bahrām(-19c)

فقه فتوایی است در بیان احکام وضو و غسل و تیمم و نماز و روزه انتخاب شده از کتاب مفصلی خود مؤلف موسوم به «منهج المهمات» این کتاب به درخواست عبدالله خان از خوانین نگاشته شده و شامل چند باب است.

تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۱۷/۲

آغاز: حمدله. و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین ... اما بعد مخفی نماناد که جمعی از فارسی زبانان که در پی مسائل دینیه و معارف یقینیه بودند خصوصاً مؤسس قواعد؛ **انجام:** جراحت درجایی که جبیره ممکن نشود و معیار آن حصول مشقت و عسر و تعبی است که در عادت تحمل آن بسیار شاق است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۳۱گ (۴۳پ-۷۳پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲-۶۲۸]

←منهج النجات > منهاج النجاة
←منهج النجات > جنگ
←منهج النجات > منهاج النجات

● **منهج النجاة = منهاج العارفین** / کلام و اعتقادات / فارسی
manhaj-on najāt = menhāj-ol ʻārefīn
قمی، محمد طاهر بن محمد حسین، – ۱۰۹۸ قمری
qomī, mohammad tāher ebn-e mohammad hoseyn(-1687)

اهداء به:شاه سلیمان صفوی
مؤلف درجوانیچند رباعی درمعارف الهیه و اصول مذهب شیعه اثنی عشریه به نظم کشیده بود واین رساله درحقیقت شرح براین رباعیات است. وی این کتاب را درهشت «باب» و «خاتمه» تنظیم نموده است: باب ۱. توحید؛۲. عدل؛ ۳. نبوت؛ ۴. امامت؛ ۵. معاد؛ ۶. ابطال جبر وتفویض؛ ۷. بداء؛ ۸ اخلاص وفضل محبت الهی؛ خاتمه: دربیان نمازی که امام صادق علیه السلام به حماد بن عیسی تعلیم نمود.مؤلفدر مقدمه می‌گوید:«این رساله برای انتفاع مومنان و محبان دین و ایمان تألیف شده، رباعی چند در معارف الهیه و اصول مذهب اثنی عشریه که فرقه ناجیه اند در ایام جوانی به نظم آورده و ختم گردانیده آن را به صورت نماز حضرت امام صادق (ع) که از برای تعلیم حماد ابن عیسی بجای آورده».
آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد که غرض از آفرینش انس جان تحصیل معرفت و طاعت خدای رحمن است حق تعالی در کلام مجید فرمود ما خلقت الجن و الانس ...
انجام:سبحان الله والحمدلله ولا اله الا الله والله اکبر کافیست اما احتیاط آنست که سه بار گفته شود.
[فهرستواره منزوی ۶۴۲/۶ و ۵۶۸/۹]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۴۴/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: اشرف یزدی، تا: ۱۰۹۶ق؛ جلد: تیماج، ۳۱گ (۲۱۶پ–۲۴۶پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳–۱۵۸۰]
۲. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۶۷/۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**و آنچه از احادیث اهل بیت صلوات الله علیهم ظاهر می‌شود این است که اشعریه و معتزله هر دو قدریه اند و گبران این امت اند.
خط: نستعلیق، کا: یوسف بن علی اکبر، تا: ۱۲۰۶ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۶×۱۶سم [ف: –۲۵۵]
۳. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۴۵
آغاز:برابر
خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ رجب۱۲۳۵ق؛ محشی‌از کاتب؛ ۳۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: –۹۵]
۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۱۰/۳
خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن امام وردی، تا: ۱۲۵۹ق؛ ۱۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳–۸]
۵. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۴۸/۴
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد باقر ابن ملا سلطان علی گواری کزازی، تا: ۱۲۸۶ق؛ ۴۹گ (۳۱۷پ–۳۶۵پ)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱–۱۹۳]
۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۷۹/۵
بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷سطر (۹×۲۰)، قطع: بیاضی[ف: ۱۷–۲۴۲]
۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۷۶۷/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:** چون خاک مرا باد به هر سو انداخت ×× نبود عجب او ز خاک پاکت سازد
فاقد خطبه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۲گ (۸۲ر–۱۱۳پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲–۴۶]

● **منهج الواعظین** / اخلاق / فارسی
manhaj-ol vāʻezīn
طالقانی، احمد بن محمد، ق۱۳ قمری
tāleqānī, ahmad ebn-e mohammad(- 19c)
اهدا به: فتحعلی شاه قاجار (۱۲۱۱–۱۲۵۰ق) و شاهزاده «امام وردی میرزا» حاکم طالقان
رساله‌ای است در یک «مقدمه» و یک «باب» و یک «خاتمه»: مقدمه: شامل سه «مطلب»: بیان فضیلت علم، فضیلت محبت امیرالمؤمنین، ثواب گریستن به مصائب معصومین؛ باب در مجالس موعظه به انحاء مختلفه در هفتاد مجلس؛ خاتمه: در بیان توبه و ذکر پاره‌ای از امور مهمه شریفه رفیعه. مجالسی است ترتیب داده شده برای واعظان و اهل منبر. بنا به گفته مؤلف بیشتر این کتاب از کتاب‌های معتبر مانند کتاب‌های علامه مجلسی و مقدس اردبیلی گرفته شده و مواعظ آن از وصیتی است که حضرت رسول صلی الله علیه و آله به ابوذر فرموده است.
آغاز:لآلی حمد و جواهر ثنا تحفه بارگاه جلال کبریای حکیمی است که الواح ارواح قابله نوعبشر را که غرایب صنع قضا و قدر است ... اما بعد چون در اوان درخشندگی آفتاب درخشان و مهر فروزان روز افزون شمس افلاک سلطنة سلاطین زمان و بدر کمالات خواقین دوران ...
انجام:و چون رزقی بر شما تنگ شود به استغفرالله استعانت جوئید و چون مشکلی پیش آید یا حزن و اندوهی روی نماید به لاحول و لاقوة دفع آن کنید. تم
[فهرستواره منزوی ۶۴۲/۶]

۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: اواسط ذیحجه۱۲۴۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: –۱۶۱]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۰ صفر۱۳۰۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۱۵۶]

● **منهج الهدایه** / تاریخ معصومین / فارسی

manhaj-ol hedāya

هدایت، رضا قلی بن محمد هادی، ۱۲۱۵ - ۱۲۸۸ قمری

hedāyat, rezā qolī ebn-e mohammad hādī (1801 - 1871)

تاریخ تألیف: ۱۲۵۵ق

منظومه‌ای است در پنجهزار بیت در وقایع کربلا و داستان شهادت حضرت امام حسین علیه السلام و خویشان و یاران وی، و در پایان خروج مختار بن ابی عبید و خونخواهی وی نیز به نظم کشیده شده است. (سید احمد اشکوری)

آغاز:بنام آنکه بنامش شفای هر دردی است ×× بیاد آنکه بیادش نجات هر مردی است / دو پایه از در خرگاه او حدوث و قدم ×× دو منزل از ره درگاه او وجود و عدم

انجام:بنام ختم رسل بس نکوست ختم کلام ×× که بر نبی و بر آل نبی هزار سلام

[فهرستواره منزوی ۱۸۰۰/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۴

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: سلمان بن محسن حسینی ملقب به کاظم، تا: احتمالاً ۱۲۵۵ق؛ ظاهراً از روی نسخه اصل و در همان سال تألیف و انشا (۱۲۵۵) نوشته شده، و هدایت خود در آن نظر کرده و گاهی نسخه بدلی برای برخی از کلمات روی آنها گذارده است؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳-۴۹۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: از عصر مؤلف؛ با یادداشت ناظم به خط خودش به تاریخ ۱۲۵۵؛ ۱۳۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۶-۱۹۰]

● **منهج الهدی فی تفسیر سوره هل اتی** / تفسیر / فارسی

manhaj-ol hodā fy tafsīr-e sūre-ye hal atā

اهداء به: سلیمان خان قاجار (-۱۲۷۲ق)

تفسیری است خوب و جالب بر سوره مبارکه «هل اتی» (انسان).

ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۷۸

آغاز: اخلاق صوری و معنوی حاوی مراتب اعتلاء سخنوری؛

انجام:در این صورت ظلم شامل شرک و کفر خواهد شد.

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ ۲۰گ، ۱۲ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: - ۱۳۸]

● **منهج الیقین** / شرح حدیث / فارسی

manhaj-ol yaqīn

گلستانه اصفهانی، محمد بن ابی تراب، - ۱۱۱۰ قمری

golestāne esfahānī, mohammad ebn-e abī torāb(- 1699)

تاریخ تألیف: ۲۵ شوال ۱۰۸۱ق

گلستانه در این رساله مانند شوهر خواهر خود مجلسی دوم که در گزارش سفارش و پند پیامبر به اباذر کتاب عین الحیات فارسی ساخته است، سفارش‌نامه امام جعفر صادق را که به دوستان و پیروان خود نوشته است از روضه کافی گرفته به فارسی گزارش نموده است.این سفارش‌نامه را شاگردان امام که فرموده بود بدان بپردازید و آنرا به کار بندید در نمازخانه خود می‌گذاشتند و پس از هر نماز به آن می‌نگریستند. پاره‌ای از آغاز آن در تحف العقول (ص ۷۶) و همه آن در آغاز روضه کافی (چاپ شده با همان تحف ص ۱۳۲-۱۳۸) و بحار (۲۴۲:۱۷-۲۴۹ چاپ ۱۲۹۷) دیده می‌شود.از سند روایت این خبر در همین منهج و از گزارشی که درهامش روضه (همان چاپ) هست و از بحار برمی‌آید که کلینی آنرا به سه اسناد روایت کرده و در یکی راوی آن ناشناخته است. در روضه (ص ۱۳۶) و بحار (ص ۲۴۷) دارد که در روایت قاسم بن ربیع (صحاف از اسمعیل بن مخلد سراج) نیمی از آن است و همه آن در روایت حفص مؤذن و اسمعیل بن جابر هست.باری گلستانه در این گزارش از گناهان بزرگ چهل‌گانه کاوش نمود. (دانش پژوه)

آغاز:بسمله. روائح روح افزای حمدی که مشام مقدسان ملاء اعلی را سرگرم عطسه تسبیح سازد مروحه جنبان محفل قدس ذی الجلال تواند بود که بنفحه حیات بخش و نفخت فیه من روحی خجسته پیکر انسانی را در تباشیر صبح ایجاد از گران خواب عدم بیدار ساخت ... بعد ... از جمله کنوز ... وصیتی که از بحر مواج علوم و حقائق ... جعفر بن محمد الصادق ... بجهت اهتدای خواص اصحاب ... سمت ظهور یافته و امر بمحافظت و تعاهد آن فرموده و متتبعان اوامر و نواهی آن حضرت نظر و تأمل در آن را سادس فرائض و در مرتبه روایت میشمرده‌اند ... حقیر ... علاءالدین محمد بن ابی تراب گلستانه. خواست که جواهر اسرار آنرا بقدر فهم ناقص و ذهن قاصر بعبارتی فارسی قریب بافهام در سلک تحریر منتظم سازد ... و از اخبار اهل بیت طاهرین آنچه در هر مقام مناسبت تمام داشته باشد بجهت تأیید مطالب مندرجه در مطاوی آن و اشتمال بر زواید فواید ایراد نماید ... و از آنچه بعضی از مترجمین رعایت می‌نمایند از تطبیق میانه جمیع (اخبار) در ترتیب و زیاده و نقصان در بسیاری از مواضع عدول نمود ... و آنرا بمنهج الیقین موسوم ساخت ...

انجام:و رسیدن به درجات عالیه که از استعداد آنها عاطل و عاری است روزی گردد و درسلک محبان و هواخوهان ائمه معصومین علیهم السلام و درسایه لواء امیرالمؤمنین ... محشور گردد.

چاپ: بمبئی، ۱۳۰۲ق، سنگی، ۲۶۷ص؛ و چند بار پس از آن
[الذریعة ۲۰۰/۲۳؛ ریحانة الادب ۱۶۳/۴؛ فهرستواره منزوی ۶۴۲/۶]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**و فراغ از تسطیر این کلمات از خامس عشرین شهر شوال احدی و ثمانین بعد الف اتفاق افتاد. و الحمدلله و سلامه علی عباد الذین اصطفی حمدا کثیرا دائما و سلاما متتابعا متوالیا علی ید مؤلفه ... علاء الدین محمد بن ابی تراب الحسینی عفی الله عنهما و صفح عن جرائمهما

خط: نسخ، کا: هرمنجردی جی، محمد رضا بن محمد هاشم، تا: ۱۲صفر۱۰۸۳ق؛ مهر: شیخ العراقین؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰۳گ، ۱۹سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۵-۱۵۸۴]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد سلمان بن عبدالباقی گلپایگانی، تا: ۱۱ ذیقعده۱۰۸۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۲گ (۱پ-۱۶۲ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۲۳

خط: نسخ، کا: قهپایه، محمد جعفر، تا: ۱۰۸۵ق؛ تملک: رجب علی موسوی در ۱۲۹۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰۶گ، ۲۷سطر (۷×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۷-۶۱]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۷۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۲؛ قطع: رقعی بزرگ[میراث شهاب: س۹ش۲-۲۵]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۶۸

خط: نسخ زیبا، کا: محمد رضا بن محمد هاشم هرمنحردی، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ قطع: رقعی[میراث شهاب: س۸ش۲-۱۹]

۶. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه:۱۰۸

آغاز:تقوی و پرستش از خدای تعالی بیشتر باشد و کلینی رحمه الله؛ **انجام:**صاد را از مخرج سین چنانکه میان عوام شایع.

اوراقی از ابتدا و انتها افتاده ولی نسخه همه مباحث کتاب را دارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۲۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [اوراق عتیق: ۲-۴۰۷]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۹۵

آغاز انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: عباسقلی واعظ چرندابی، اسفند۱۳۴۶؛ جلد: تیماج، ۱۸۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۳×۲۲/۵سم [ف: ۱۴-۵۸۴]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۳۴

آغاز:برابر؛ **انجام:** و محبت اهل بیت عصمت و طهارتست و متابعت ایشان بروجه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ دارای سرلوح، مجدول؛ واقف: شهربانو فرزند عبدالله بیگ، خرداد ۱۳۶۳؛ جلد: میشن، ۲۴۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۴-۵۸۵]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۰۲

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد شفیع، تا: شنبه ۳ شعبان ۱۱۱۴ق؛ ۱۳۸گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۷-۳۱۹]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۱۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**و فراغ از تسطیر این کلمات در احدی و ثمانین بعد الف اتفاق افتاد ... علی ید مؤلفه ... علاء الدین محمد بن ابی تراب الحسنی ... عفی عن جرائمهما.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یا اواخر قرن ۱۲ و ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۱۰ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۷-۲۹۹]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۹۰۰

آغاز:ید بیضای موسوی و مبشر مقدم فیروزی اثرش نفس جان بخش عیسوی قدری که منشور نبوتش به طغرای غرای و ما ارسلناک الا رحمة؛ **انجام:**شبها قدمهای خود را راست یکدیگر گذاشته اجزاء قرآن را

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: زین الدین جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: میشن، ۲۰۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۲۶-۶۱۲]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶۱۵-۲۸/۳۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**دوریش از هرچه از آن دوری کند از روی زهد وتنزهست ونزدیکیش بهر چه به آن نزدیک شود از راه نرمی وترحمست دوریش تکبر وبزرگی نیست

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط وانجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۸-۴۶۸۱]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۵۰

آغاز: کجا هوای ادراک، له العلوا الاعلی فوق کل

خط: نسخ، کا: محمد شفیع لواسانی، تا: ۱۲۳۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۸۶گ، ۱۷سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۵سم [ف: ۱۲-۶۳]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۶۹-۷/۶۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**این است آخرترجمه وصیت حضرت کشاف معضلات حقایق جعفر بن محمد الصادق ... وفراغ از تسطیر این کلمات درخامس عشرین شهر شوال احدی وثمانین بعد الف اتفاق افتاد والحمدلله وسلام علی عباده ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با علامت بلاغ، با نسخه اصل مقابله شده؛ تملکی به تاریخ ۱۲۴۵؛ جلد: روغنی مذهب، ۳۲۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۸-۴۶۸۱]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۰۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و سلاما متتابعا متوالیا علی ید مؤلف الفقیر الی

ربه الغنی علاء الدین محمد بن ابی تراب الحسینی عفی الله عنهما و ...
خط: نسخ، کا: قوام الدین محمد بن محمد باقر شهشهانی حسینی، تا: دهه سوم جمادی الثانی۱۲۹۸ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۵۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۴
همان نسخه بالا[اهدائی ف: -۲۴۱]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۵۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**و سلاما متتابعا متواليا علی يد مؤلفه الفقير الی عفو ربه الغنی ...
خط: نسخ، کا: قوام الدین بن محمد باقر حسینی شهشهائی، تا: ۱۹ صفر۱۳۲۸ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۷۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷-۵۴]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۳۴
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[الفبائی: -۵۶۷]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۳۰
آغاز: را رواست که گم گشته گان فیفای تیهای ضلالت و شیدایان بیدایی ... جهالت باقتباس آثار شریعتش مهبط تجلیات انوار طور سینای حقیقت؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ واقف: ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ جلد: تیماج، ۲۴۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵-۳۲۸]

۱۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۵۱
بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۱۳-۳۷۰]

۲۰. تبریز؛ واعظ چرندابی؛ شماره نسخه:۵
بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۴-۳۳۷]

● منهج الیقین و صحیفة المتقین = تکملة حیات القلوب / فضایل و مناقب / فارسی

manhaj-ol yaqīn va sahīfat-ol mottaqīn = takmelat-o hayāt-el qolūb

مجلسی، محمد رضی بن محمد نصیر، ق۱۲ قمری
majlesī, mohammad razī ebn-e mohammad nasīr(-18c)
وابسته به: بحار الانوار الجامعة لدرر الاخبار الائمة الاطهار؛ مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۰۳۷-۱۱۱۰ق)
اهدا به: شاه سلطان حسین صفوی
تاریخ تألیف: رجب ۱۱۱۹ق

کتاب ترجمه جلد ۳بحارالانوار و تکمله حیاة القلوب است مشتمل بر «مقدمه» و ۱۱۸ «باب» و «خاتمه» در بیان امامت و ولایت و فضایل و مناقب و معجزات و زندگانی حضرت علی (ع) [این کتاب در واقع جلد سوم حیاةالقلوب محسوب می‌شود]. مترجم درمقدمه پس از ستودن علامه مجلسیه عبارت‌هایی که دربرگیرنده مؤلفات آن بزرگوار می‌باشد چنین آورده است: «نظر آن علامه دوران این بود که از مجلدات کتاب بحارالانوار آنچه در احوال پیغمبران عظام و اوصیا کرام ... به لغت فارسی ترجمه نموده در نظر خواص و عوام جلوه اعلام دهد ... و در حین حیات به ترجمه دو مجلد از آنها که در احوال پیغمبران عظیم الشأن و حضرت اقدس خاتم الانبیا بود پرداخته مسمی به حیات القلوب فرموده بود این قلیل البضاعة جلد ثالث آن را که کتابی است در باب احوال سید اوصیا و شفیع دو سرا ... ترجمه نمود و چون انتظام این در شاهوار در زمانی تمشیت یافت ... شاه سلطان حسین الحسینی الحسنی الصفوی الموسوی ... تحفه آن بارگاه خلایق امیدگاه و هدیه درگاه جهان پناه نماید ... و آنچه به خاطر قاصر این حقیر رسیده بود به عبارت «مترجم گوید» مرقوم قلم شکسته رقم نمود».

آغاز:ستایش بیرون از ترجمه تعقل مترجمان اسرار سطور امواج بحار و نیایش افزون از تفسیر تخیل مفسران اسطار اوراق لیل و نهار

چاپ: تبریز، ۱۲۹۷ق.

[الذریعه: ۱۵/۲۳ش۱۱۷ و ۸۸/۴؛ فهرستگان حدیث ۱۶۳/۶؛ فهرستواره منزوی ۱۷۱۳/۳ و ۳۹۹/۹؛ کشف الحجاب و الاستار ۳۶۹؛ الکواکب المنتشرة ۲۷۸]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۸۱
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، کاتب= مؤلف، بی‌تا؛ نستعلیق اصل با خط‌خوردگی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰۶گ، ۲۳ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۶-۹۰]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۴۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، در حیات مؤلف؛ مصحح، محشی با عناوین «منه سلمه الله تعال»؛ تملک: محمدحسین؛ جلد: تیماج، ۴۰۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۸۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۶۵
آغاز:تو را ای پروردگار کسی را که به غضب می‌آید از برای محرمات تو هرگاه کسی حلال کند آنها را و از برای پیغمبر تو مانند غضب پلنگ در وقت جنگ که او علی بن ابی طالب است
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ روی برگ اول نام کتاب و مؤلف و این‌که نسخه به خط مؤلف است که یقیناً چنین نیست دیده می‌شود؛ مهر: «یا امام حسن» (مربع)؛ جلد: گالینگور، ۱۱۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۲۸-۵۷]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۲۱
آغاز:دو لخته بدر بروی اشاره هلال بنانش گشاده، گوهر مقصودی در بحر امکان ... و بعد چنین گوید فقیر خاکسار ... و مرتب ساخت بر مقدمه و یکصد و هفده باب؛ **انجام:**و کلینی

بسندهای معتبر از حضرت امام جعفر صادق صلوات الله علیه روایت کرده است که چون حضرت رسول ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، مصحح؛ تملک: محمدیوسف به سال ۱۳۵۲ق؛ جلد: مقوایی، ۲۱۴گ، ۳۱سطر (۱۲×۲۳)، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۳۵-۴۸۹]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۷۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و سر کرده یهودان در آن ساعت مسلمان شد ... محمد بن محمد نصیر ... و دهر الداهرین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۳۱۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۶سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۴۲۸]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۵۴۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**تا آنکه اهل جانها بیرون آمدند و سرکرده یهود در آن ساعت مسلمان شد به این جا ختم شد جلد اول ... و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین ...
ج۱. جلد اول است که در هنگام مرمت به دو بخش تقسیم شده؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۸۱؛ جلد: گالینگور، ۳۵۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۳۰×۳۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۴۲۹]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۸۶-۱۹/۱۶

آغاز:بسمله الحمدلله حق حمده والصلاة والسلام علی افضل بریته ... این مجلد دوم است از کتاب مستطاب منهج الیقین وصحیفة المتقین؛ **انجام:**وهمیشه خادم اخبار وآثار ائمة اطهار علیهم السلام را ... ازدعاهای حط سیئات ورفع درجات محروم نگردانند
جلد دوم است و دارای پنجاه و هفت باب ویک خاتمه می‌باشد واز باب شصت ویک تا باب ۱۱۷ از اصل کتاب رادارد وماه رجب ۱۱۱۹ به پایان رسیده؛ خط: نسخ، کا: علی نقی بن علی بیگ ابهری جی اصفهانی، تا: ۱۵ ذیقعده۱۱۲۰ق؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین، مصحح، با علامت بلاغ؛ مهر: «بسمله کمترین کلب آستان امیرالمؤمنین سلطان حسین»(لوزی)، «عبده محمد باقر الحسینی»؛ واقف: شاه سلطان حسین صفوی؛ جلد: تیماج، ۲۹۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۵-۲۷۷۹]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۷۶

آغاز:الحمدلله حق حمده و الصلاة والسلام علی أفضل بریته ... و بعد این مجلد دوم است از کتاب منهج الیقین و صحیفة المتقین؛ **انجام:**تمام عمر خود را صرف ترویج اخبار و تصحیح آثار اهل بیت اخبار سید ابرار علیهم سلام الله الملک الغفار نموده‌اند
جلد دوم کتاب و دارای ابواب فضائل حضرت امیر است؛ خط: نسخ، کا: علی نقی بن علی بیگ ابهری، تا: سه‌شنبه ۱۴ رمضان۱۱۲۱ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۲۷۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۵-۲۵۵]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۰۷

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۰ ربیع الاول۱۱۲۵ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۲۶۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۵-۲۷۷]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۷۸

آغاز:برابر**انجام:**و حوسبا حسابا یسیرا و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین المعصومین و دهر الداهرین.
ج۱، از ابتدا تا انتهای باب ۶۰؛ خط: نسخ، کا: تقی بن باقر، تا: ۷صفر ۱۱۷۰ق؛ دارای یک کتیبه قلمدانی، مجدول؛ واقف: محمود فرخ، فروردین ۱۳۲۸؛ جلد: تیماج، ۲۶۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۳/۹سم [ف: ۱۴-۳۳۸]

۱۱. شیراز؛ مدرسه منصوریه؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نستعلیق، کا: عبدالعظیم بن محمد تقی، تا: ۱۰ذیحجه۱۲۵۱ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ واقف: منصور منصوری؛ اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [نسخه پژوهی: ۱-۵۱]

● منهج الیقین و صحیفة المتقین / مواعظ / اردو

manhaj-ol yaqīn va sahīfat-ol mottaqīn

رضوی کشمیری، محمد باقر بن محمد، ۱۲۸۶ – ۱۳۴۶ قمری

razavī kešmīrī, mohammad bāqer ebn-e mohammad (1870 - 1928)

تاریخ تألیف: ۱۳۳۰- ۱۳۳۵ق

کتاب مفصلی است در نصایح، ثواب و عقاب و فضایل اعمال و شهور و ایام مخصوص سال با استناد به آیات و روایات که به مناسبت‌های مختلف، از رمضان ۱۳۳۰ تا جمادی الثانی ۱۳۳۵ در منابر وعظ سخنرانی نموده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۲۳۲

آغاز:فی الکافی قال رسول الله (ص) خیر العبادة قول لا اله الا الله و الله اکبر و خیر العباد؛ **انجام:**سی و هشت دعای چو موافق رضای الهی اوس مطابق ... و علم الهی هی
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۹ ذیحجه ۱۳۳۵ق، اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۴گ، اندازه: ۱۶×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۵۳]

● المنهل الروی فی علوم الحدیث النبوی / درایه/ عربی

al-manhal-ur rawī fī ʻulūm-il ḥadīṯ-in nabawī

ابن جماعه، محمد بن ابراهیم، ۶۳۹ – ۷۳۳ قمری

ebn-e jamāʻa, mohammad ebn-e ebrāhīm (1242 - 1333)

وابسته به: علوم الحدیث؛ ابن صلاح، عثمان بن عبدالرحمن (۵۷۷-۶۴۳ق)

کتاب «المنهل الروی» تلخیص و گزیده‌ای از کتاب «علوم الحدیث» ابن صلاح است که ابن جماعه آن را تهذیب و تبویب کرده و فوایدی نیز بر آن افزوده؛ در یک «مقدمه» و چهار

«طرف»: المقدمة: فی بیان مصطلحات یحتاج الی معرفتها المحدث؛ طرف ۱. فی الکلام علی المتن و اقسامه و انواعه؛ ۲.فی الکلام فی السند و ما یتعلق به؛ ۳. فی کیفیة تحمل الحدیث و طرقه و کتابته و ضبطه و روایته و آداب طالبه و راویه؛ ۴. فی اسماء الرجال و ما یتصل به.این کتاب را عزالدین محمد بن احمد بن جماعة (– ۸۱۹ق) شرح نموده است.
چاپ: درمجله معهد المخطوطات،جلد۲۱، ۱۳۹۴، محقق: محیی الدین عبد الرحمن رمضان.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۶۵
آغاز:الحمدلله الذی اوضح لمعالم السنة سبیلاً و جعلها علی احکام الشریعة دلیلاً؛ **انجام:**الخطیب و ابن عبدالبر رضی الله عن کلهم و الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین و اصحابه المبجلین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ مهر: «سید رحیم علی ۱۲۰۳» (بیضوی)، «نورالدین محمد فاروقی بن صدرالدین محمد امین الحسینی» (محرابی)؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: کشمیری، ۶۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۲] و [ف: ۲۷-۳۱۳]

● المنهل الصافی فی شرح الوافی / نحو / عربی
al-manhal-uṣṣāfī fī š.-il wāfī

ابن دمامینی، محمد بن ابی بکر، ۷۶۳ – ۸۲۷ ؟ قمری
ebn-e damāmīnī, mohammad ebn-e abī bakr (1362-1424)

وابسته به: الوافی فی النحو؛ بلخی، محمد بن عثمان (–۸۳۰ق)
اهدا به: شهاب الدین احمد شاه
تاریخ تألیف: ۲۳ صفر ۸۲۵ق تا سه‌شنبه جمادی الاول ۸۲۶ق؛ محل تألیف: هند جزیره مهاپور
مؤلف زمانی که از سرزمین مصر به کجرات هند سفر نمود، پس از مشاهده اشتیاق طلاب آن سرزمین به کتاب «الوافی فی النحو» تألیف محمد بن عثمان بن عمر بلخی و عدم دسترسی آنها به شرح و با درخواست آنها از وی مبنی بر نگاشتن شرحی بر کتاب مذکور، در سفر بعدی ایشان به احسن آباد، شرح حاضر به رشته تحریر درآمد. به گفته مؤلف، تمامی مشکلات متن «الوافی» در این شرح مزجی حل و بیان شده است.
آغاز:بسمله الحمدلله علی احسانه، الوافی بکل جمیل انعامه، الکافل لمن توجه الی نحوه ... اما بعد فیقول ... لما قدمت من الدیار المصریة الی الکجرات الهندیة وجدت لکثیر من طلبتها شعفاً بالمختصر النحوی ...
انجام:لأن حرکة الکاف کافیة فی تحصیل الغرض من التمییز بین الکافین و هذا و کثیر مما تقدم فی هذه الابواب القرینة من أبحاث التصریف و الله الموفق للصواب ... و کتبه مؤلفه أقل عبیدالله تعالی محمد بن ابی بکر المحذومی (کذا) المالکی حامداً لله و مصلیاً و مسلماً و مستغفراً و محلاً (کذا)
[کشف الظنون ۱۹۹۸/۲]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۴۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۶ق؛ مجدول، مصحح، ؛ تملک: محمد صالح مورخ ۱۳۲۳، عبدالفتاح؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۴۵۸گ، ۱۷ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۵-۴۸]
۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۶۳
خط: نسخ، کا: شیخ فرید پسر عبدالقادر پسر شیخ فرید صدیقی، تا: قرن ۱۱، جا: خانه شاه وجیه الدین؛ محشی[نشریه: ۷-۳۰۳]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۹۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**و کان ت / لیف هذا الکتاب ... تمت کتابه النصف الاخیر من هذه النسخه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۰۱ ط
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: داود بن کمال محمد صدیقی، تا: دوشنبه ۱۳ محرم۱۰۳۶ق، جا: مدراس هند، به سفارش عبدالرحمن بن عبدالقادر؛ محشی به نقل از تفسیر بیضاوی، صراح اللغة، قاموس فیروزآبادی، مطول؛ تملک: محمد محسن میرزا از شاهزادگان قاجاری مورخ ۱۱ ذیقعده ۱۲۵۱ق در تبریز با مهر «آرایش خسروی محمد محسن ۱۲۴۹» (مربع)، محمد زمان بن حبیب الله تاجر اصفهانی در برهانپور هند؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۳۸۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [ف: ۲/۲۴-۱۹۹]
۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۱۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۳۷۰گ، ۱۹سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: ۱۳-۳۱۰]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۲
آغاز:صلی الله علی سیدنا محمد و آله و اصحابه و سلم؛ **انجام:**قال ذالک و مؤلفه اقل عبیدالله تعالی محمد بن ابی بکر المخنف الحی المالکی حامدا مصلیا.
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ تاریخ کتابت ندارد ولی می‌توان حدس زد که مربوط به ۳ قرن پیش است؛ جلد: تیماج، ۷۵۵ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۴-۳۶۱]
۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۵۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۵۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۳سم [ف: ۱-۵۵۴]
۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۲
خط: نستعلیق، کا: محی الدین بن قاضی عابد، بی‌تا [ف: ۳-۱۰۸]

● **منهل العذب** / ادبیات / عربی
manhal-ul ‘aḏb
شرح قصیده «اقول لصاحبی و العیش تخذی ... » از یکی از دانشمندان اهل سنت.

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۹۹/۳
آغاز:مدح الشاعر مخدومه بقصیدة سارت بها الرکبان ...
خط: نستعلیق، کا: علی بن احمد، تا: ۱۲۵۰ق؛ ۲۳گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳-۱۶۳]

● **منهل العطشان فی رسم احرف القرآن** / علوم قرآن / فارسی
manhal-ul ‘aṭšān fī rasm-i aḥruf-il qur’ān
حافظ اصفهانی، محمدطاهر بن عرب،۷۸۶–۸۷۵؟قمری
hāfez-e esfahānī, mohammad tāher ebn-e ‘arab (1385 - 1471)
اهدا به: ابونصر شاه رخ بهادر
تاریخ تألیف: ۱۱۷۷ق
مؤلف در این کتاب چگونگی رسم الخط قرآن و قواعد آن را از روی کتاب‌های دانی و شاطبی؛ در ده «باب» بیان نموده است: ۱. در ذکر آنچه جمیع مصاحف متفق اند؛ ۲. بیان کلماتی که به سبب تعدد و اختلاف آنان تعدد مصاحف واجب بود؛ ۳. در ذکر آنچه حذف کرده‌اند از وی یکی یا دو یا بر سبیل اختصار؛ ۴. در ذکر الفاقی که مرسوم اند به واو و بر لفظ تفخیم الفات را به واو نوشته‌اند؛ ۵. در ذکر کلماتی که حذف الف از ایشان در همه مصاحف مطرد است؛ ۶. در بیان آنچه یاء از آن حذف کرده‌اند و اکتفا به کسره نموده‌اند؛ ۷. در ذکر یاآتی که مرسوم اند بر اصل خود و در مشاکل ایشان؛ ۸. در بیان ضمیراتی که واقع اند در رسم بر غیر قیاس؛ ۹. در ذکر ذوات الیاء (ذوات الیاء عبارت است از الفاتی که در مصاحف ائمه آن را تصویر کرده باشند)؛ ۱۰. المقطوع و الموصول. (علی صدرائی خوئی)
آغاز:حمد و سپاس بی حد و قیاس پادشاهی را که از جنس مخلوقات نوع انسان را به فضل و لقد کرمنا برگزید ... بعد چنین گوید طاهر حافظ اصفهانی ...
انجام:و لا اوضعوا را به الفی تلفظ کنند بعد از لام الف چنانچه در رسم است معنی فاسد گردد و همچنین جزاؤا و بأید و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب.
چاپ: گنجینه بهارستان، علوم قرآنی و روائی -۳، مسلسل ۱۵، به کوشش سید حسین مرعشی، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، پائیز ۱۳۸۵ش، با تصحیح سید حسین مرعشی.
[الذریعه ۲۰۱/۲۳؛ برگل ۳۱۰/۱؛ مشترک پاکستان ۱۶۴/۱–۱۶۵]

۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۸۲/۱
آغاز:برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷–۲۲۷]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۳۹
آغاز:برابر
نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش – پاکستان ۷۷؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۷۲ص[عکسی ف: ۶–۶۳]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۸۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوب، کا: عبدالنبی کشمیری، تا: ۱۹ جمادی الثانی ۱۱۷۰ق؛ واقف: رهبری، اسفند۱۳۷۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۲/۲سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن–۳۶۵] و [ف: ۲۳–۱۸۷]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۹۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ تاریخ وقف: ۱۲۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۵۱گ (۵۵– ۱۰۵)، ۱۴سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۴–۱۱۴]
۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۱۵/۴
آغاز:فصل خلاف نیست در کتابت الفات وصل که در لفظ ساقط می‌باشند؛ **انجام:**و همچنین اخماس و اعشار باین طریق رعایت کند و الله اعلم من منهل العطشان فی احرف القران.
فصلی از ... فصلی است از کتاب مذکور در بیان کتابت الفات؛ خط: نستعلیق، کا: روزی محمد لب یابی یا لب آبی، تا: ۱۲۱۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳ص (۴۸–۵۰)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف: ۵۰–۶۳]
۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۰۵۳
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۹/۳×۱۶/۷سم [رایانه]
۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۴۵/۱
آغاز:گردون اشتباه حضرت سلطنت پناه سلطان اعظم متبوع سلاطین عرب و عجم حامی الشریعة الغراء و ما حی البدعة السوداء موضح مناهج العدل و السداد ... شاهرخ بهادر سلطان؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۳۸ص(۱–۳۸)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۵–۱۴۱]

● **منهل الغمام فی شرح شرائع الاسلام** / فقه / عربی
manhal-ul ġamām fī š.-i šarā’i‘-il islām
کاشف الغطاء، عباس بن حسن، – ۱۳۲۳ قمری
kāšef-ol-qetā’, ‘abbās ebn-e hasan(- 1905)
وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲–۶۷۶ق)
تاریخ تألیف: ۱۳۱۹ق

شرحی است نسبتاً مفصل بر «شرائع الاسلام» محقق حلیدر چند مجلد، و گاهی به کلمات شیخ انصاری و حل غوامض آن نیز اشاره دارد.
[الذریعه ۲۰۱/۲۳ شماره ۸۶۳۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۵۷

آغاز: أحمد الله علی السراء و الضراء و اعوذ به من کل بلاء و أسأله ان یطلق لسانی بالصلاة علی النبی و آله الهداة
نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء-نجف اشرف. مشتمل بر مباحث بیع و خیارات می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: جعفر آل جعفر، تا: ۱۰ رجب ۱۳۲۰ق؛ مصحح؛ ۱۹۶ص [عکسی ف: ۵-۴۱۷]

● **من هو المعلم الاول (رسالة فی)** / تراجم / عربی
man huwa-l mu‘allim-ul awwal (r.-un fī)
شهرزوری، محمد بن محمود، ق۷ قمری
Šahrzūrī, mohammad ebn-e mahmūd(- 13c)
این رساله، در واقع بخش مختصری از کتاب «نزهة الارواح و روضة الافراح فی تاریخ الحکماء» در شرح احوال ارسطو می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۶/۸۶

آغاز:بسم الله مجریها، اعلم عن الجمهور: أن المعلم الأول هو أرسطاطالیس و هو الذی لقب أولاً بهذا اللقب ... ؛ فقال رسول الله [صلی الله] علیه و آله «مه یا عمرو، أن أرسطاطالیس کان نبیاً فجهله قومه»؛ **انجام:**فقال النبی صلی الله علیه و آله: «لو عاش حتی یعرف ما جئت به، لا تبعی علی دینی ... ؛ قیل قعد یوماً أفلاطن و عنده تلامیذه فقال: لو وجدت مستمعاً لتکلمت! فقیل له: حولک ألف تلمیذ؛ فقال أرید واحداً کألف! و أراد منه أرسطوطالیس؛ منقولة من کتاب تاریخ الحکماء الشهرزوری؛ تمت.
خط: نستعلیق، کا: شاه مراد بن نقدعلی فراهانی ورامینی، تا: ۱۰۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۱ص (۴۰۱پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [میراث شهاب: ۴۲-۱۵۵]

←منهیات ← حاشیة شرح سلم العلوم

● **المنهیات** / حدیث / عربی
al-manhīyyāt
رساله‌ای است درآنچه که ازآن نهی شده است از قول حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وآله وسلم.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۰۹/۶

آغاز:الحمدلله ... ذکر جمیل من مناهی النبی عهد عن الاکل علی الجنابة وقال انه یورث الفقر؛ **انجام:**قلت وهل یبقی فیه من الایمان شیء او قد انخلع منه اجمع قال لابل فیه فاذا قام عاد الیه روح الایمان.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۸گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۳-۱۰۰۴]

● **المنهیات (مقالة فی)** / اخلاق / عربی
al-manhīyyāt (mq.-un fī)
در این رساله مناهی برشمرده شده و از ضیاء القلوب ابو محمد سهل بن عبدالله تستری گرفته شده است.

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۵۱/۳ - ج

آغاز:بسمله. قال سید المحققین ابو محمد سهل بن عبدالله التستری رضی الله تعالی عنه فی کتاب ضیاء القلوب: اعلموا ان ما حرم الله ... و رسول الله ... من الحرام و الاخلاق الرویة التی تفسد الایمان بالله و تفسد الاعمال الشک و العجب و الریاء؛ **انجام:**فقال له عصم. نسأل الله العصمة و التوفیق برحمتک یا ارحم الراحمین
کا: کشمیری بخاری، عبدالله، بی‌تا، جا: بخارا؛ ۸گ (۱۲ر-۱۹ر)[ف: -۴۸۷]

● **منهیات کنزین شریفین** / شعر / فارسی
manhīyyāt-o kanzayn-e šarīfayn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵ ط

شرح دیوان ملا شاه بدخشانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۹۰ق[مختصر ف: -۸۹۷]

● **المنهیات و کل ما وجد حدیث بالنهی** / اخلاق / عربی
al-manhīyyāt wa kull-u mā wujida ḥadīṯ-un bi-n-nahy
حکیم ترمذی، محمد بن علی، - ۳۲۰ ؟ قمری
hakīm-e termezī, mohammad ebn-e ‘alī(- 933)

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۵/۷بخش۲

نسخه اصل: اسعد افندی ۱۴۷۹ (متحف اوقاف ۲۰۳۲)؛ بی‌کا، تا: ۱۱۲۰ق؛ ۳۹گ (۲۳۲ر-۲۷۰پ)[ف: -۶۲]

● **المنی = جوامع جالینوس فی المنی** / طب / عربی
al-manī = jawāmi‘-u jālīnūs fi-l manī
جالینوس، ۱۲۹ - ۱۹۹ میلادی
jālīnūs (129 - 199)
مترجم:حنین بن اسحاق،۱۹۴ - ۲۶۰ قمری
این کتاب از دو «مقاله» تشکیل می شود و قصد جالینوس آن است که روشن سازد آنچه همه اندام‌های بدن از آن به وجود می‌آید، آن‌گونه که ارسطو پنداشته است، خون نیست، بلکه همه

اندام‌های اصلی، یعنی اندام‌های سفید، تنها از منی به وجود می‌آیند و آنچه از خون به وجود می‌آید، تنها گوشت سرخ است.

[سزگین ۱۱۳/۴؛ تاریخ نگارش‌های عربی (سزگین) ج۴: ۱۶۴]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۸۸/۱۵

آغاز:الاعراض اللاحقة لقلة المنی و الشهوة القومه هی خمسة. ا. ضعف الاوعیة، و ذلک انها اذا اضعفت لم یقدر علی بلوغ ما یمر فیها من المنی و لا ضبطه. ب. ضعف الکبد؛ **انجام:**فنزل الانسان سریعا، و من النار دین و هی الاس، و من الیاسمین و هی الاترج. تمت جوامع جالینوس فی المنی

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن، ۴گ (۴۳ر–۴۶ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۰سم [ف: ۹–۲۲۵]

● **منیة الاریب فی شرح التهذیب = کشف القناع /** اصول فقه / عربی

munyat-ul arīb fī š.-it tahḏīb = kašf-ul qinā‘

صافی گلپایگانی، محمد جواد بن عباس، –۱۳۷۸ قمری

sāfī golpāygānī, mohammad javād ebn-e ‘abbās(-1959)

وابسته به: تهذیب الوصول الی علم الاصول = تهذیب طریق الوصول؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸–۷۲۶)

چون کتاب «تهذیب الوصول»علامه حلی در کمال اختصار مشتمل بر تحقیقات و تدقیقات و نتایج افکار متقدمین بوده لذا مصنف تصمیم گرفته با استفاد از دروس اساتیدش و آنچه که به ذهن خود او می‌رسیده آنرا شرح نماید.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۱۳/۲

آغاز:الحمد لله الذی عجز الواصفون عن صفته المتعالی عن شوائب الاوهام و اضطرب العارفون فی بحار معرفته المتقدس عن التشابه بالانام

نسخه اصل: شیخ لطف الله صافی ـ قم؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۱۰۲ص (۳۴۵–۴۴۶)[عکسی ف: ۳–۲۶۵]

● **منیة الحبیب و غنیة اللبیب /** فقه / عربی

munyat-ul ḥabīb wa ġunyat-ul labīb

تاریخ تألیف: جمعه ۱۳ ربیع الثانی ۹۰۳ق؛ محل تالیف: هرات

مسأله‌ای است استدلالی درباره نقل لفظ ایجاب و قبول درطلاق، که در مجلس یکی از بزرگان بین مؤلف و بعضی از علمای خراسان گفتگو شده و به درخواست آن بزرگ برشته تحریر درآمده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۰۷/۵

آغاز:الحمد لمن الحمد من سوابغ نعمه العظام و الشکر لمن الشکر من سوائغ منته الجسام و الصلاة و السلام علی سادات جمیع الأنام؛ **انجام:**و الصلاة و السلام علی السادات الکرام محمد و آله الاعلام ما أسفر صبح ظلام و ما أضحک زهر أبکار الغمام

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد کاظم بن محمد شریف مدرس خادم خاتون آبادی، تا: یک‌شنبه غره رجب۱۱۲۰ق؛ جلد: گالینگور، ۱۲گ (۷۴پ–۸۵ر)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۸–۲۶۰]

● **منیة الحریص علی فهم ملخص التلخیص /** معانی بیان / عربی

munyat-ul ḥarīṣ ‘alā fahm-i mulaxxaṣ-it talxīṣ

فاضل هندی، محمد بن حسن، ۱۰۶۲ – ۱۱۳۷ قمری

fāzel-e hendī, mohammad-e-bn-e hasan (1652 - 1725)

وابسته به: تمحیص التلخیص = ملخص التلخیص؛ فاضل هندی، محمد بن حسن (۱۰۶۲–۱۱۳۷ق)

تاریخ تألیف: رجب ۱۰۷۳ق

آغاز:بسمله، الحمد لمن اودع روائع المعانی و بدائع المبانی ...

[الذریعة ۲۰۲/۲۳ و ۳۶۱/۲۲ ش ۷۴۳۶]

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۸۳/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و لیکن هذا آخر ما اردنا ان نعلقه علی رسالتنا المسماه بتمحیص التلخیص و الحمدلله ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲۱ ربیع الثانی۱۰۷۳ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۶گ (۱۰۸–۱۳۳)، ۱۷سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳–۸۸۷]

۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۱۴

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ روی برگ اول به خط مؤلف آمده: «کتاب منیة الحریص علی فهم شرح التلخیص تألیف الفقیر إلی الله الغنی أبی الفضل بهاءالدین محمد الاصفهانی شرعت فیه و أنا ابن خمس عشرة سنة»؛ مصحح، محشی با نشان«منه»؛ واقف: محمد بن عبدالصمد حسینی، شنبه ۱۳جمادی الاول ۱۲۳۳در دارالعلم شیراز؛ ۲۰۳گ، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۳–۸۵]

● **منیة الراضی برسائل القاضی /** ادبیات / عربی

munyat-ur rāḍī bi-rasā’il-il qāḍi

میدانی، احمد بن محمد، – ۵۱۸ قمری

meydānī, ahmad ebn-e mohammad(- 1125)

احمد بن محمد میدانی از سخنان ابو احمد منصور ابن محمد ازدی هروی برگزیده است. با یادداشت سعید بن احمد میدانی که می‌گوید نویسنده نسخهصائغی را بر من خوانده است. در ده فصل.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۱۱/۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱صفر۵۱۸ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۷سطر[ف: ۵-۲۸۱]

● **منیة الراغب فی شرح بغیة الطالب** / فقه / عربی
munyat-ur rāġib fī š.-i buġyat-iṭṭālib
کاشف الغطاء، موسی بن جعفر، - ۱۲۴۳ قمری
kāšef-ol-qetā’, mūsā ben ja‘far(- 1828)
وابسته به: بغیة الطالب فی معرفة المفروض و الواجب؛ کاشف الغطاء، جعفر بن خضر (۱۱۵۴-۱۲۲۸ق)
تاریخ تألیف: جلد اول در ۱۰ محرم ۱۲۳۴ق
شرح مزجی مفصلی است بر کتاب «بغیة الطالب فی معرفة المفروض والواجب» تألیف پدرش جعفر بن خضر الجناجی نجفی. این شرح در دو جلد از طهارت تا پایان نماز جماعت تدوین شده است:ج۱: از ابتدای فروع دین (طهارت) تا انتهای قنوت و ج۲: از اول احکام خلل تا پایان نماز جماعت. مطلب اول اصل که در اصول دین بوده دراین شرح گزارش داده نشده است.
آغاز:۱: بسمله - الحمدلله ذی الجلال و الاکرام و الفضل و الطول و المن و الانعام الذی خلق الخلق
۲: الحمدالله الذی فرض علی الانام معرفة الاحکام من الحلال و الحرام ... و بعد، فهذه جملة من المسائل المحتاج الیها
[الذریعة ۲۰۲/۲۳؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۳۶/۴]

۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۸۳۰
آغاز:برابر۱؛ **انجام:**تم الجزء الاول من منیة الراغب فی شرح بغیة الطالب مع تشویش البال ... فی الیوم العاشر من محرم سنة الرابعه و الثلاثین بعد المأتین و الالف و یتولها الجزء الثانی ... و فرغ کاتبه من التسوید فی الخامس و العشرین من شهر شوال سنة ۱۲۳۸ هـق.
جلد اول آن است که نسخه کامل و نسبتاً سالم است؛ خط: نسخ روشن، کاتب = مؤلف، تا: ۲۵ شوال۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۷گ، ۱۸سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲-۱۴۶]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۸۱
آغاز:برابر۲؛ **انجام:**ولوعمل علیها فانما یقتصر علی موردها.
ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۵۳۰]
۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۳۹
انجام:اللهم اجعلنا ممن اخترنه لدینک و خلقته لجنتک اللهم لاتزع قلوبنا بعد اذ هدیتنا ...
از آغاز کتاب تا پایان بحث قنوت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ مهر: علی نقی بن علی بن لطفعلی تبریزی «الواثق بالله عبده علی نقی بن علی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۲۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۸۱]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۷۶
خط: نسخ، کا: شریف، ابوالقاسم، تا: ۹ ربیع الاول۱۲۳۴ق؛ مصحح؛ مهر: شیخ عبد الحسین طهرانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۲۱۱]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۵۲
ج۱؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰ محرم۱۲۳۴ق، مصحح، مقابله شده؛ قطع: وزیری[میراث شهاب: س۹ش۲-۲۵]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۴۷
آغاز:برابر۲؛ **انجام:**و قل ثلث مرات بسم الله الرحمن الرحیم متروکة و لو عمل علیها فانما یتقصرعلی [موردها]
ج۱ و با مسائل قنوت به پایان می‌رسد؛ خط: نسخ، کا: سبز علی بن ملا حسن علی مهلکی فیلی، تا: ۲۰ جمادی الثانی۱۲۳۸ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده و نشان «بلغ قبالا»؛ جلد: تیماج، ۱۳۱گ، ۲۷سطر (۸/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۴۰-۲۷۷]
۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۶۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**ولوعمل علیها فانما یقتصر علی موردها.
ج۱؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ صفر۱۲۴۱ق؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ کاغذ: ، جلد: تیماجمذهب، ۱۱۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۵۲۹]
۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۶۷
آغاز:برابر۱
مشتمل بر طهارت وصلات (تا آخر مبحث قنوت) می‌باشد؛ خط: نسخ خوب، کا: درویش بن کاظم، تا: ۱۲۴۲ق؛ پس از اتمام این کتاب مبحث خیارات نوشته شده ولی کتابت آن خاتمه نیافته واولین سطر خیارات این عبارت است: «الفصل التاسع فی الخیار لاریب ان ثبوت الخیار علی خلاف القاعده» وآخرین سطر آن: «وحواشی المصنف وجامع المقاصد وتعلیق الارشاد وایضاح النافع والمیسیه والریاض وهو المحکی عن ابی علی والقاضی» واحتمال دارد که این قسمت از «کتاب خیارات» تألیف شیخ علی ره برادر این شارح مرحوم ومتوفی درحدود سال ۱۲۴۰ است که به مناسبت همین کتاب از ایشان به «صاحب کتاب خیارات» تعبیر می‌کنند (روضات ۱۵۱/۱ ذیل صاحب کشف الغطاء)؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۲۳۳ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۵۴۹]
۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۲۴
آغاز:برابر۱؛ **انجام:**و لو عمل علیها فانما یقتصر علی موردها تم الجزء الأول ... اعاذنا الله من السئم و الملل.
ج۱، از ابتدای طهارت تا انتهای قنوت؛ خط: نسخ، کا: محمد بن اسماعیل رضوی، تا: سه‌شنبه اواسط صفر۱۲۴۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۵۲گ، ۲۲-۲۷سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۵۳۰]
۱۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۳۵
آغاز:برابر۱**انجام:**تم الجزء الاول من منیة الراغب ... مع تشویش

البال ...
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد ابراهیم، تا: ۱۴ شعبان۱۲۴۳ق؛ ۱۷۵ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱-۲۸۲]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۲۱-۱۸/۱۴۱

آغاز:برابر۱؛ **انجام:**وقل ثلاث مرات بسم الله الرحمن الرحیم متروکة ولو عمل علیها فانما یقتصر علی موردها تم الجزء الاول من منیة الراغب فی شرح بغیة الطالب.
جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ ربیع الاول۱۲۴۴ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۸۱]

۱۲. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۴/۴

کا: زین العابدین گلپایگانی، تا: ۱۲۴۹ق؛ ۹۹گ (۲۱۰پ-۳۰۸پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۹۲]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۹۱/۳

آغاز:برابر۱؛ **انجام:**و لو عمل علیها فانما یقتصر علی موردها تم الجزء الاول من تیسیر الراغب فی شرح بغیة الطالب مع تشویش البال ... فی الیوم العاشر ۲۶ ذی الحجة ۱۲۵۴ من الهجرة النبویة علی صاحبها ... و یتلوها الجزء الثانی فی احکام الخلل اعادنا الله من السهم و الملل
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۶ ذیحجه ۱۲۵۴ق؛ جلد: میشن، ۱۰۴گ (۲۱۶ر-۳۱۹ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۱/۴سم [ف: ۶-۴]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۱۵۵

خط: نسخ، کا: علی، تا: ۱۲۶۲ق[الفبائی: -۵۶۷]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۰۵

آغاز:برابر۱؛ **انجام:**فانما یقتصر علی موردها.
ج۱، از المطلب الثانی فی فروع الدین تا انتهای «قنوت»؛ خط: نستعلیق، کا: علی بن محمد بن امین بن باقر (از نوادگان شیخ فخرالدین طریحی)، تا: دوشنبه ۱۵جمادی الاول۱۲۶۲ق؛ ۱۲۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۵۲۵]

۱۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۶۰

آغاز:برابر۱؛ **انجام:**فلا ترفع الیدین وقل ثلاث مرات بسم الله الرحمن الرحیم متروکة ولو عمل علیها فانما یقتصر موردها ...
جلد اول کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۵ رمضان ۱۲۹۱ق؛ مهر: «فضل الله نوری»؛ جلد: تیماج، ۱۵۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۸۱]

۱۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۶۶

آغاز:برابر۱
جلد اول، طهارت وصلوة تا آخر مبحث قنوت؛ خط: نسخ بدخط، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۱۷۳ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۵۴۹]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۹۷

آغاز:برابر۱؛ **انجام:**و قل ثلاث مرات بسم الله الرحمن الرحیم متروکة و لو عمل علیها فانما یقتصر علی موردها ...
جلد اول و مشتمل بر احکام صلاة تا قنوت می‌باشد و به روز دهم ماه محرم ۱۲۳۴ پایان یافته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: میرزا محمد قمی به تاریخ ۱۳۰۴؛ جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۲۷۸]

۱۹. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۹۱

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۶۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۱۲۲]

۲۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۴۸

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی[ف: -۲۵۱]

۲۱. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۳۹/۲

آغاز:برابر۱؛ **انجام:**فی تکبیرة الاحرام و هی اول اجزاء الصلوة الواجبة او مندوبة و الدخول فی اول جزء منها دخول فیها فیلاحظ جمیع شرئطها فیها و تفسد بدونها علی حسب شرائط صلوتها ...
نسخه حاضر جلد دوم کتاب (احکام خلل تا صلاة جماعت)؛ خط: نسخ، کا: حسن بن نظر حسین رشتی، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ در برگ‌های انتهایی رساله حدود ۲۵ برگ سوالات و استفتاهای فقهی و شرعی به صورت مسألة - مسألة از سید محمد مجتهد حائری طباطبایی و شیخ موسی مجتهد کاشف الغطاء آمده است؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۱گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: -۲۲۹]

● منیة الراغبین فی شرح مفاتیح الشرایع للطالبین / فقه / عربی

munyat-ur rāġibīn fī š.-i mafātīḥ-iš šarāyi‘ li-ṭ-ṭālibīn

شیرازی، عبدالنبی بن محمد مفید، - ۱۱۹۲ قمری

šīrāzī, ‘abd-on-nabī ebn-e mohammad mofīd(- 1778)

وابسته به: مفاتیح الشرایع؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱ق)

شرحی مزجی بر مفاتیح الشرایع فیض کاشانی است.

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۴۵۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح به خط مؤلف؛ ۲۶گ، اندازه: ۱۸×۲۹سم [نسخه پژوهی: ۱-۳۸]

● منیة الطالب فی شرح المکاسب / فقه / عربی

munyat-uṭṭālib fī š.-il makāsib

خوانساری نجفی، موسی بن محمد، - ۱۳۲۲ شمسی

xānsārī najafī, mūsā ebn-e mohammad(- 1943)

گزارش «المکاسب» از تقریرات استادش میرزا محمد حسین نایینی (-۱۲۵۵ق) که به روزگار استادش ساخته است.

چاپ: ایران، قم، ۱۲۵۷ق، سنگی، در ۳ مجلد، ۱۴۱۸-۱۴۲۱ق

[الذریعة ۲۰۵/۲۳؛ مشار، عربی ص۹۳۰]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۹۱/۱

آغاز:حمدله. صلاة. و لعنة الله علی اعدائهم اجمعین ابدالابدین. و بعد، فیقول افقر العباد ... موسی بن محمد النجفی الخوانساری. هذا ما استفدته عن انتهت الیه ریاسة الامامیة ... شیخنا و ملاذنا المیرزا محمد حسین الغروی النایینی

شامل: مناطات، شرایط متعاقدین، شرایط عوضین، شرایط متعاقدین، خیارات؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۵ق؛ بخش‌هایی است از متن با افتادگی‌هایی، با دستخوردگی و اصلاح‌ها؛ اهدایی: محسن خوانساری فرزند آیت الله خوانساری؛ ۱۹۸ص(۳-۲۰۰)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳-۳۲۰]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۹۱/۱

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: سلخ جمادی الاول۱۳۴۸ق؛ اهدایی: محسن خوانساری فرزند آیت الله خوانساری؛ ۲۸۹ص (۳-۴۶، ۵۲-۷۴، ۷۹-۹۱، ۹۲-۳۰۰)، ۲۳-۲۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳-۱۵۸]

۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۱۹

خط: نستعلیق، کا: حسین خادمی موسوی، تا: ۱۴ ذیقعده۱۳۵۳ق، جا: نجف اشرف؛ ۴۶۰گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۵۳]

۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۸

آغاز:الحمدلله ... الخیار لغة اسم مصدر من الاختیار اه فبمعناه اللغوی یشتمل کل مورد کان لاحد المتعاقدین او لغیرهما اختیارا فی امر فالاول کما فی ملک الزوجین الفسخ بالعیوب والثانی؛ **انجام:**فله الرد او الامضاء مجانا لان له الالتزام فعلا بالمفاقد وقد ظهر فی ذیل خیار العیب ان الارش علی خلاف القاعدة فلا یتعدی الی غیر مورد.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۱۲۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۸]

● منیة الطالب و زبدة المطالب / کیمیا / عربی

munyat-uṭṭālib wa zubdat-ul maṭālib

تاریخ تألیف: ۱۱۰۱ق

نویسنده می‌گوید از بیست و شش سال قبل در طلب صنعت جستجوها می‌کردم تا آنکه به بزرگی در ارض هند رهنمون شدم در نزد او تصوف و فقه آموختم تا آنکه روزی مرا خواست و گفت مثل آن است که در علم صنعت جویایی، گفتم بلی، پس او در ابتداء قصیده نونیه ابواصبع عبدالعزیز بن تمام را به من آموخت سپس شذور الذهب علی بن موسی انصاری اندلسی را تا بدان پایه رسیدم که چون کتب قوم را در این زمینه باز می‌گشایم سر از گفتار آنها به در می‌آورم. حال برای طالبان اینعلم می‌گویم هر که سر آن دارد در این وادی قدم گذارد باید مطالب زیررا بیاموزد: صفة آلات، صفعة قرع، صفة انبیق، صفة قدر، صفة تنور، شناخت حجر، تهذیب، تهذیب انثی، صفة طین الحکمه، کیفیة ترویج الاول، بیان علامات صحة عمل و فساد، بیان مخدرات، علاج الحمره، تسقیه ثانی، احکام تفصیل، صورت قدر و اله تقطیر، امتحان ثقل و قاطر، علامه فساد و صحت عمل، بیان الروائح، وجه تسمیه عمل اول، وجه تسمیه عمل ثانی، کیفیة، تشبیب ماءالهی، معنی السرور، تدبیر تضعیف اکسیر، کیفیة طرح اکسیر، بیان حجاب خواص اکسیر کیفیة مداواه با اکسیر، مداواة برص، مداواة جذام، صفة یا قوت ابیض، صفة یا قوت احمر.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۳/۲۰

خط: نستعلیق، کا: عبدالنبی شافعی و عزیز الله قادری، تا: ۱۱۵۲ق؛ جلد: میشن تریاکی، ۱۶ص (۱۰۵-۱۲۰)، ۲۸ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۹/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۴۴۸]

۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۹۵/۳

آغاز:الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین الی یومالدین، اعلم یا اخی وفقک الله تعالی ان الانسان اذ عرف حجر المشار الیه؛ **انجام:**احسن من یاقوت المعدن و اشرف منه و هذا آخر ما یسره الله تعالی من تالیف هذه الرسالة المبارکة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۵گ (۲۰ر-۳۴ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۳۳۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۹۹۷

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذه رسالة سنیة و حکم باهرة؛ **انجام:**فیاقوتا احمدا بل خشیا یخطف الابصار احسن من یاقوت المعدن و اشرف منه و هذا آخر ما یسره الله تعالی

خط: نستعلیق، کا: ابوطالب، تا: ۱۲۸۳ق[الفبائی: -۵۶۷]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۲/۶

انجام: یخطف بالابصار، احسن من یاقوت المعدن و اشرف منه و هذا آخر ما یسره الله تعالی من تألیف هذه الرسالة المبارکة الشریفه المیمونه المسماة ... قد وقع الفراغ من رسم حروفها و جمع مفتر قاتها ... علی مهاجرها افضل الصلوة و ارکان التسلیم.

خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر بن محمد علی سوادکوهی رامکوهی، تا: ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹ص (۶۱-۸۹)، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۴۹۳]

۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۰۷/۶

آغاز:الحمد الله رب العالمین و صلی الله و سلم علی خیر خلقه محمد خاتم الانبیاء و المرسلین و علی آله ... و بعد فهذه رسالة سنیة و حکم باهرة مضیئة تفوق کل طرس؛ **انجام:**احسن من یاقوت المعدن و اشرف منه و هذا آخر ما یسره الله تعالی من تالیف هذه الرسالة المبارکة الشریفة المیمونة المسماة ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۹گ (۸۶پ-۱۲۴پ)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۱۷۲]

● **منیة الطالب و قرینة الراغب** / نحو / عربی

munyat-uṭṭālib wa qarīnat-ir rāġib

بحرانی، محمد بن یوسف، ق۱۱ قمری

bahrānī, mohammad ebn-e yūsof(- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۳ محرم ۱۱۵۷ق

مختصری است در علم نحو.

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۷۴۵

آغاز:فائدة، منع اجتماعه مع وزن الفعل و لم یرضه الرضی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۸۶ق؛ محشی با نشان «منه»؛ اندازه: ۱۱×۲۰سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۳۳]

←منیة الفحول ⩾ قبسة العجول و منبهة الفحول

● **منیة اللبیب** / ادبیات / عربی

munyat-ul labīb

جزایری شیرازی، محمد مؤمن بن محمد قاسم، ۱۰۷۴- قرن ۱۲ قمری

jazāyerī šīrāzī, mohammad mo'men ebn-e mohammad qāsem (1664 - 18c)

مناظره‌ای است بین منجم و طبیب و تفاخر بین این دو.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۳۹/۵

آغاز:قرأیت بین النوم و الیقظه کانی حللت فی قرار مکین؛

انجام:بفکرة نظمت له عقد النجوم فردها؟ فقراته

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵گ (۱۹۱پ-۱۹۵پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [مؤید: ۳-۵۰]

←منیة اللبیب فی شرح التهذیب ⩾ شرح تهذیب الوصول الی علم الاصول

● **منیة اللبیب فی شرح التهذیب = شرح تهذیب الوصول= غنیة اللبیب فی شرح التهذیب = تنبیه اللبیب فی شرح التهذیب = شرح عمیدی** / اصول فقه / عربی

munyat-ul labīb fī š.-it tahḏīb = š.-u tahḏīb-il wuṣūl = ġunyat-ul labīb fī š.-it tahḏīb = tanbīh-ul labīb fī š.-it tahḏīb = š.-u 'amīdī

؟اعرجی حلی، عبدالمطلب بن محمد، ۶۸۱-۷۴۵ قمری

a'rajī hellī, 'abd-ol-motalleb ebn-e mohammad (1283 - 1345)

وابسته به: تهذیب الوصول الی علم الاصول = تهذیب طریق الوصول؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)

تاریخ تألیف: ۷۴۰ق

کتاب از شروح معروف «تهذیب الاصول» علامه حلی است که پس از رحلت وی در عناوین «قال، اقول» نگاشته شده است. نام شارح در متن نیامده است. قدر مسلم آن که برادران اعرجی (ضیاءالدین عبدالله و عمیدالدین عبدالمطلب، خواهرزاده و شاگردان ماتن) هر کدام شرحی مستقل بر «تهذیب» نگاشته‌اند. بر ظهریه بعضی از نسخه‌های موجود -شماره ۳۹۳۵ و ۳۹۳۲ کتابخانه آستانقدس- از ضیاءالدین اعرجی به عنوان شارح یاد شده که در تاریخ رجب ۷۴۰ق آن را تألیف نموده لکن عموماً و در بیشتر نسخ، کتاب «منیة اللبیب» یا «شرح عمیدی» ضبط و ثبت شده است. صاحب الذریعة (۲۳: ۲۰۷) به جهت کتابت نام سید ضیاءالدین در آخر نسخه ۳۹۳۵ کتابخانه آستان قدس، کتاب را به وی نسبت داده اما صاحب روضات (ص ۳۷۵)، شهرت کتاب را به شرح عمیدی دلیل متقن بر انتساب به عمیدالدین دانسته اما و به هر صورت به دلیل نبود هر دو شرح و نیز فقدان کتاب «جامع البین من فوائد الشرحین» شهید اول، انتساب قطعی غیرممکن می‌نماید. (وفادار مرادی)

آغاز:بسمله. و به استعین اللهم انی احمدک حمدا لایقدر حصره و لایحصر قدره و لاینسی ذکره و لایطوی نشره ... و بعد فان الالتفات الی علم اصول الفقه و صرف الهمة الی عرفانه ... من الامور اللازمة و الفروض الواجبة ... و کان شیخنا الاعظم و رئیسنا المعظم ... ابو منصور الحسن بن المطهر قدس الله نفسه و نور رمسه ... و رفع فی الجنان مقامه و مکانه قد صنف ... کتابه المسمی بتهذیب الوصول فانه قد اشتمل علی الحاصل من المحصول و احتوی علی النهایة من علم الاصول لکنه ... محتاج الناظر فیه الی الشرح و التنبیه احببت ان املی علیه شرحا موضحا لمسائله مقررا لدلائله ... فوضعت هذا الکتاب المسمی بمنیة (بتنبیه) اللبیب فی شرح التهذیب ... قال المص رحمة الله بعد الخطبة و رتبت هذا الکتاب علی مقاصد ... اقول المقاصد جمع مقصد و هو موضع القصد ...

انجام:وحیث انتهی کلام المصنف الی هنا فلنقطع الکلام حامدین الله تعالی تواتر نعمه وتظافر الائه ونعمه (وقسمه - خ د) ونصلی علی سیدالرسل وهادی السبل وخاتم الانبیاء محمد المصطفی وآله الائمة الاصفیاء صلوتاً لاانقطاع لها ولاانقضاء والحمدلله وحده وصلی الله علی من لانبی بعده

چاپ: دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۰۸، خشتی،[۱۱۲ص]؛ هند، لکنو، ۱۳۱۶ق، به نام سید ضیاءالدین؛ ۱۳۱۵ق، به نام سید عمیدالدین

[الذریعة ۱۶۸/۱۳و۲۰۷/۲۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۱۸/۱

آغاز:و ما لایحتمل الصدق اصلا کقولنا ... قال قدس الله روحه السادس اللفظ المفرد؛ **انجام:**ما ثبتت فیه الاستبهام صح عنه

الاستفهام و حينئذ على السايل
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۶۸گ (۱ر-۱۶۸پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳۰-۱۱۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۳۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**ان لم يكن علةللحكم لم يتكرر بتكرره و الا تكرر و احتج المصنف.
خط: نستعلیق کهن تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با رمز «ص»، «شرح ح س» و «عمیدی سلمه الله»؛ تملک: محمد بن محمد صادق موسوی در سال ۱۲۹۳ با مهر «عبده محمد بن محمد صادق الموسوی» (بیضی)، مجد الدین نصیری؛ روی برگ اول کتابت نسخه به میرزا عنایت الله قهپایی صاحب رجال معروف «مجمع المقال» نسبت داده شده، با توجه به اینکه وی پس از ۱۰۱۶ق وفات یافته در نتیجه نسخه باید اوائل قرن یازدهم یا اواخر قرن دهم کتابت شده باشد و این احتمال با توجه به نوع خط و کاغذ و سبک نگارش بسیار بعید می‌نماید؛ جلد: چرم مذهب، ۷۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۵سم [ف: ۴۳-۳۱]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۸۹

بی‌کا، تا: ۷۴۰ق؛ خریداری از محمد حسین علوی[رایانه]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۶۶

آغاز:و برازة حجمه يحتاج الناظر فيه الى الشرح و التنبيه أحببت أن املى عليه شرحاً؛ **انجام:**انه حينئذ لايحكم على ذلك الخبر بالصحة و لم يزد على الحكاية ...
خط: نسخ، کا: محمود بن حسن بن علی بن حسن حسنی، تا: ۱۸ رمضان۷۶۴ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ؛ ۲۳۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۷-۱۵۷]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۷۹

آغاز:الثانى وهو جزءه الصورى مهد قاعدة كلية لكل مركب وهى ان تصوره اى حصول صورته فى العقل
خط: نسخ، کا: عبدالله بن حسن بن محمد بن حسن، تا: شنبه ۲۳ رمضان۷۶۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ تملک: سید نصرالله حسینی، محمد باقر بن محمد بکتاش کاظمی، محمد رفیع بن محمد شفیع تبریزی؛ جلد: تیماج، ۱۹۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۸۳]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۸۸-۱۵/۱۲۸

آغاز:برابر**انجام:**البحث الرابع فى شرايط الحكم يشترط ... لما بين شرايط علمة الحكم شرع فى ذكر شرايط وهى قسمان ... تحقق الحكم فى الصورة الثانية والالتزام الترجيح من غير مرجح لكن
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹، اوراق اوایل و اواخر نونویس درقرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۳۱۱گ، ۱۶-۲۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۸۵]

۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۴

مقداری از دیباچه در آن آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ محشی با نشان«عبدالنبی رحمه الله»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۲/۵)[ف: -۸۰۶]

۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۰۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۲۵ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: -۶۸۰]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶۸۵

کنار صفحات علامت بلاغ و قرائت دارد؛ بی‌کا، تا: قرن ۹؛ با علامت بلاغ و قرائت [د.ث. مجلس]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۱۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۸۴۹ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۲۵۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳/۹×۱۷/۷سم [ف: ۱-۱۲۹]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۱۴

آغاز:تستلزم لتصور أجزاء لا مطلقاً أى لا من كل وجه بل من حيث صلاحيتها للتركيب كالنجار مثلاً إذا تصور الكرسى وجب أن يتصور أجزائه من حيث الخشب و الحديد؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن محمد بن احمد مشهور به شمشطاری، تا: ۸۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۸۴گ، ۳۰سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف: ۳۱-۵۵۷]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۸۸

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، کاتب اوراق نونویس: اسماعیل حسنی کدکنی در قرن ۱۳ق؛ جلد: میشن، ۲۵۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۶-۴۹۱]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۳۳

آغاز: الخطاب بطريق المناسبة و اما الفعل؛ **انجام:** يعرف عند المحققين لانه وجدانى و ... على استحاله
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاتب ورق ضمیمه آخر: رمضان حلی به تاریخ ۱۷ محرم ۹۶۷؛ جلد: تیماج، ۳۴۲گ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶-۴۹۴]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۴۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و ابر فلان نخله تى لقحه و اصلحه و منه سكة ما بورة ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: چرم مجدول، ۱۱۷گ، ۳۸سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۵ سم [ف: ۳۶-۴۹]

۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۳۴-۳۹/۲۱۴

آغاز:من غير تطويل ... قال المصنف ... ورتبت هذا الكتاب على مقاصد الاول فى المقدمات ... اقول المقاصد جمع مقصد وهو موضع؛ **انجام:**من الشرع المنقول عنه بما طهر على يده من المعجزات الطاهرة والايات الباهرة ... وينهدم به قواعد الاسلام
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۴۰۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۸-۴۶۸۶]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۲۵

آغاز:الیهما و الحقیقه و المجاز لزوضع لاحدهما ثم استعمل فی الثانی ان لم نعلب فیه؛ **انجام:**فرغ من تسویده العبد الفقیر الی الله تعالی عبدالله بن محمد بن علی بن الاعرج الحسینی فی ظهر نهار یوم الاربعا خامس عشری شهر رجب ... المبارک من سنه اربعین و سبعمایه بالحضره الشریفه المقدسه الغرویه سلام ...

خط: نسخ تحریری، کا: حسن بن احمد بن علی سنبغه عاملی، تا: احتمالاً قرن۱۰، جا: قزوین؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ تملک: حسن بن احمد بن علی سنبغه عاملی، شیخ ابراهیم با مهر«سلام علی ابراهیم» (بیضوی کوچک)؛ جلد: چرم، ۴۳۸ص، ۲۳ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱/۴۷-۱۵۹]

۱۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۲۳۳

آغاز:بسمله ... قال قدس الله سره بعد الخطبة ورتب هذاالکتاب علی مقاصد الاول فی المقدمات وفیه فصول الاول فی مباحث مهمه تصور المرکب ... اقول: المقاصد جمع مقصد وهو موضع القصد والمقدمات جمع مقدمه؛ **انجام:**اما القیاس فی الاسباب فالمشهور انه غیر جائز و هو اختیار الحنفیة و جوزه

تا اوایل مبحث قیاس را دربردارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: وسط وانجام؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۴۷]

۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۸ و ۱۸۴۷ عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، مقابله شده توسط غیاث الدین محمد بن تاج الدین حسین بن نظام الدین علی حسینی انجام داده و به تاریخ یک‌شنبه ۱۸ رمضان ۹۷۴ در قزوین؛ جلد: تیماج، ۳۱۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱-۳۱۰] و [عکسی ف: ۵-۳۱۴]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۶

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن مسلم بن حسین بن محمد شهیر به ابن سعتر العساثی، تا: پنج‌شنبه ۲۶ رمضان۹۴۱ق؛ واقف: شیخ محمد باقر مدرس، ۱۱۷۶؛ ۲۸۹گ، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۶-۸۷]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۰۲۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**انه ولی ذلک و القادر علیه ... و علی آله اجمعین

خط: نسخ، کا: ابن سعتر (حسین)، تا: ۹۴۱ق[الفبائی: -۵۶۷]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد ابن مفضل حسینی، تا: ۱ شوال۹۵۳ق، جا: کاشان مدرسه المعینی؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۵۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۶-۲۵۸]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حیدر علی بن عبدالعزیز اصفهانی، تا: سه‌شنبه ۱۳ ذیقعده۹۵۴ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: حسین بن اصیل اصفهانی؛ جلد: تیماج، ۴۴۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۶-۴۸۶]

۲۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۸۵

خط: نسخ، کا: صدر الدین بن محمد اصفهانی، تا: ۹۵۴ق؛ مهر: «العبد المذنب محمد الحسینی»، «العبد المذنب محمد جعفر»، «حسین نور چشم محمد است»؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: ترمه، ۴۰۷گ، ۱۹سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۴-۱۲۳۲]

۲۴. یزد؛ محمود آبادی، میرزا حسن؛ شماره نسخه:۳۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۹ ربیع الاول۹۵۵ق؛ قطع: ربعی[نشریه: ۴-۴۵۷]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۴۰

خط: نسخ، کا: محمد فرزند هندوشاه داوران یاسری مشهور به استرآبادی، تا: ربیع الاول۹۵۷ق؛ محشی با نشان‌های: التنقیح، شرح منهاج، مغرب اللغة، شرح تجرید، نهایه، شرح مواقف، شرح قاضی ع ک. س ح م. ع م؛ یادداشت انتقال کتاب از میرزا یعقوب انجوی به محمد مقیم کاشانی در ۱۰۹۷ و سپس یادداشت انتقال آن به محمد هادی؛ با یادداشتی که نویسنده آن، کتاب منیة اللبیب (کتاب مورد بحث) رابه سید ضیاء الدین عبد الله اعرج حسینی برادر سید عمید الدین نسبت داده؛ تملک: سید محمد بن حسین حسینی در ۹۵۹ق، عبدالرحیم حسینی جحرجانی فرزند محمد؛ کاغذ: اصفهانی، ۵۵۴ص، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۹-۸۸]

۲۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق بدخط، کا: عزیزالله بن عنایت الله حسینی خلخالی، تا: ۹۶۰ق؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۲۶۵ص، ۲۴سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۱-۵۹۰]

۲۷. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۷ شوال۹۶۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۲۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [صد و شصت نسخه: -۳۹]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۲۱

آغاز: ... موجبة للعقاب و نمنع دلالة الآیة علی أمر مخالفی الأمر بالحذر بل هی دلالة علی الحذر عن مخالفی الأمر، سلمنا لکن الآیة انما دلت علی أن مخالف الأمر مأمور بالحذر لاعلی وجوب الحذر؛ **انجام:**و القیاس الإستثنائی مرکب من مقدمتین إحدیهما شرطیة و هی التی تنحل عند حذف الأدوات الی قضیتینو الأخری إستثناء أحد جزئی تلک الشرطیة ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۹۶۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان «تلویح، شرح قاضی ۱۲، م ح، مراد فتح، سلمه الله»؛ تملک: آیت الله رضا استادی؛ ۲۲۴گ، ۲۳سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳۹-۳۹۲]

۲۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۹۶

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کا: حسن بن زین الدین التجار غرزلی آملی، تا: ۱۶ شوال۹۶۶ق؛ مهر: «بهاء الدین محمد الحسینی»، «صراط علی حق نمسکه محمد طاهر»؛ تملک: بهاء الدین محمد بن محمد باقر حسینی مختاری نائینی مورخ ربیع الثانی ۱۱۰۱ق با مهر «بهاءالدین الحسینی»؛ یادداشتی که این نسخه با کتاب تقریب ابن حجر معاوضه شده از محمد طاهر ابن عبدالرحیم تویسرکانی مورخ ۱۱۹۱ق با مهر «صراط علی حق نمسکه محمد طاهر»؛ یادداشت محمد علی بن محمد باقر اصفهانی حائری بهبهانی مورخ ۱۱۷۴ق؛ کاغذ سمرقندی؛ ۲۵ سطر (۱۳×۱۷)[ف: ۲-۲۱۲]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۳۴

آغاز:العلم فاذن المعنی الاول جزا من الثانی فلایکون من التصور المحض؛ **انجام:**برابر

کا: ناصرالدین بن هاشم حسینی، تا: ۱۶ ربیع الثانی۹۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ واقف: حاج سید محمد شوشتری، ۱۳۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۱۶-۴۹۳]

۳۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۹۲

خط: نسخ، کا: خلیل الله بن سلیم الله الکاتب، تا: شوال۹۶۹ق، جا: قزوین؛ اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۳۳]

۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۳-۴/۱۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: غیاث الدین محمد عقیلی شهیر به میرک، تا: پنج‌شنبه دهه آخر جمادی الثانی۹۶۹ق، جا: مشهد رضوی مدرسه امیر یونس خواجه؛ مصحح؛ تملک: بهاء الله محمد اصفهانی؛ جلد: چرم، ۲۳۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۸-۴۶۸۴]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱/۱۶۰۶۰

آغاز: ... و کلما افتاه المفتی به فهو حکم الله تعالی فی حقه ... قال و ظنیة الطریق لاینا فی علمیة الحکم، اقول هذه جواب سؤال مقدر؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: محبعلی بن حاجی محمد تبریزی، تا: ۹۷۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ مهر: «عبده محمد حسین العاملی» (مستطیل)؛ ۲۹۸گ (۱-۲۹۸)، ۲۰-۲۱سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۴۰-۶۳۶]

۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: دقیق عاملی، احمد بن علی، تا: جمعه پایان شعبان۹۷۰ق، جا: نجف اشرف؛ محشی از هاشم موسوی به خط خود او؛ تملک: محمد یحیی بن قاسم کاظمی، شیخ مهدی بن شیخ محمد بن شیخ قاسم کاظمی در ۱۱۹۲ و پسرش شیخ حسین که در برابر کتابی آنرا به محمد مصری داده، محمد هاشم بن زین العابدین موسوی؛ احمد بن عبدالواحد عبودی آنرا در ۱۲۳۲ خوانده؛ در گ ۱ر دارد: «کتاب منیة اللبیب فی شرح التهذیب تصنیف الشیخ الامام الفاضل الکامل السید الفقیه ضیاءالدین الاعرج الحسینی قدس الله روحه و نور ضریحه بمحمد و آله» (بخط کهن مانند متن)؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۲۳سطر (۱۳/۵×۱۹)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۵-۱۷۲۷]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۸۰

خط: نستعلیق، کا: بهلول بن تاج الدین، تا: ۱۳ شوال۹۷۲ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد کاظم به تاریخ غره ربیع الاول ۱۱۹۳ با مهر «محمد کاظم ... » (مربع)؛ مهر: «عبده محمد مفید» (بیضی)؛ ۱۹۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۷-۳۴۱]

۳۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۵۶

بی‌کا، تا: ۹۷۴ق؛ قطع: وزیری[ف: -۲۵۲]

۳۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۷

خط: نستعلیق، کا: حسینی کاشانی، محمد بن علی، تا: دوشنبه ۱۲ذیقعده۹۷۵ق، جا: کاشان؛ مصحح؛ تملک: فتح الله بن حبیب الله گودرزی طالقانی به تاریخ ۱۳۰۶ با مهر «فتح الله الحسینی» (مربع)؛ جلد: مقوایی، ۱۷۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۴-۳۸۴]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۳۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۵ شعبان۹۷۷ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ ۲۰۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۶-۳۱۵]

۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۹۳

خط: نسخ ریز، کا: انصاری، جمال الدین محمد بن نظام الدین محمود، تا: پایان ربیع الثانی۹۷۹ق، جا: مشهد رضوی؛ محشی؛ واقف: محمد علیا مستوفی استراباد، شعبان ۱۱۶۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۱۳گ، ۲۳سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۵-۴۲۳۵]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۵ رمضان۹۷۹ق؛ ضمن دو یادداشت کتاب به ضیاءالدین و عمیدالدین منسوب شده؛ واقف: خواجه شیر احمد تونی؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۶-۴۸۷]

۴۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۳۹

آغاز: قال قدس الله روحه المقصد الثامن فی الاجماع و فیه مباحث ... اقول الکلام فی الاجماع تارة فی مهیته و تارة فی تحققه ای ثبوته و تارة فی حجیته؛ **انجام:**و جوابه جواب المعارضة فی الاصل و المعارضة فی الفرع و قد عرفته و باقی الاعتراضات و اجوبتها تقدمت ... و مصلین علی سید الرسل و خاتم الانبیاء محمد المصطفی ...

جلد دوم و از «المقصد الثامن فی الاجماع» تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ رجب۹۸۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۹۱گ، ۲۵ سطر (۷×۱۷/۵)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۲-۱۶۱]

۴۲. قم؛ مؤسسه امام صادق؛ شماره نسخه:۲۶

خط: نستعلیق، کا: عبدالخالق الزین، تا: شنبه سلخ ربیع

الثانی ۹۸۱ق؛ ۲۳۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: -۲۷]
۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۵۳
آغاز:برابر**انجام:**و قد تقدم ... و جوابه جواب المعارضة فی الاصل و المعارضة فی الفرع و قد عرفته و باقی الاعتراضات و اجوبتها تقدمت فتذکر و حیث انتهی کلام المصنف.
خط: نستعلیق، کا: شمس الدین بن رفیع الدین خلخالی، تا: ۱۳ محرم۹۸۲ق؛ ۲۷۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲۵-۲۵۲]
۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ویس علی بن حاجی محمود اردایینی اسفراینی، تا: اواخر صفر۹۸۳ق؛ واقف: نصره الملک علی مردان خان تیموری، شعبان ۱۳۰۳؛ جلد: ساغری، ۱۶۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۶-۴۸۷]
۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۰۴۶
آغاز و انجام: برابر
ج۱و۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۹۸۵ق؛ مصحح؛ تملک: محمد حسین کلباسی نجفی در ۱۳۷۹ق، علی اصغر بن محمد جعفر در ۱۰۴۹ق؛ اهدایی: رهبری، شهریور ۱۳۸۷؛ جلد: تیماج، ۳۱۱گ، ۲۰-۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۷سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۵۱۰]
۴۶. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۳۱م
خط: نستعلیق، کا: شاه رضا فرزند محمد علی رشکی، تا: سه‌شنبه ۲۰ محرم۱۰۰۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۳۷گ، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۰۴]
۴۷. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۱۴۶
خط: نسخ، کا: سبط الشهید، محمد بن حسن، تا: سه‌شنبه ۱۲ ربیع الثانی ۱۰۰۰ق؛ ۱۷۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: -۷۵]
۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۰۰۴
آغاز:بسمله قال قدس الله روحه المقصد الثامن فی الاجماع و فیه مباحث الاول فی تحققه ... اقول الکلام فی الاجماع تارة فی مهیته؛
انجام: برابر
ج۲؛ خط: نسخ، کا: حاج علاءالدین بن حاجی ناصرالدین بن ابراهیم بغدادی، تا: قرن ۱۱؛ تملک: فخرالدین احمد خان پدر کاتب با مهر «فخرالدین احمد خان ۱۱۰۸» (مربع)؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ جلد: تیماج، ۱۵۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۵۱۴]
۴۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۳۸
آغاز:برابر**انجام:**لیس الا التعریف منه ما تواتر و اشتهر و استفاض دون ماهوا جادو الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با امضاء - س م س، «محمد علی عفی عنه»؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۲۰ سطر (۹/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۴-۱۹۳۶]
۵۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۲۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**لان المکلف یمکنه الانفکاک عنهما اجمع و فیه نظر فان التکلیف انما هو مایحکم بتعیین.
تامبحث مکلف رادارد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ بدون نقطه؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳-۱۲۶۷]
۵۱. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۶
انجام:البحث الثالث فی انه هل هو حجة ام لا، اختلف الناس فی ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد جعفر بن ملاعبدالرحیم قزوینی به تاریخ غره صفر ۱۲۷۸، محمد حسین نیشابوری به تاریخ ۱۳۰۰؛ جلد: تیماج سبز، ۱۲۶گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: -۲۶]
۵۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۹۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**فجوزه جماعة من الاشاعرة والحنفیة مطلقا و ... آخرون فقال السید المرتضی وابوالحسین الکوفی
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از «جم»، با علامت بلاغ؛ تملک: مفید بن احمدطهرانی؛ ۱۵۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف مخ: ۲-۵۵۱]
۵۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۲۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن، ۴۰۰گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۹سم [ف]
۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸ خوئی
آغاز:برگهای اضافی اول نسخه: الا انه ثبت النقیض فان ذکره باصله فهو القلب و قد تقدم؛ **انجام:** و اما الثالث و هو ان علیه دلیلا قطعیا و هو مذهب جماعة منهم لکنهم اختلفوا فی موضعین ... فذهب بشر المریسی الی استحقاقه الاثم و نفاه الباقون و الحق من هذه المذاهب مختار المصنف و هو ان لله تعالی فی کل واقعه حکما معینا و ان علیه دلیلا ظاهر افمن اخطأ بعده (کلمه اخیر راده ص بعد است که در نسخه نیست). پایان: (گ۴): فان الطعم علته مستقله بظاهر ... المذکور اذ تعلیق الحکم علی الوصف مشعر (کلمه اخیر راده ص بعد صفحه‌ای است که در نسخه نیست).
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام (مقصد اول و چند سطر از مقصد دوم و نیز قسمتی از مقصد پانزده - اجتهاد و تقلید از نسخه ساقط شده)؛ در آغاز نسخه دو برگ مربوط به مباحث قیاس است و به این کتاب ربطی ندارد، شرح تهذیب عمیدی از برگ ۳ و باعبارت متن تهذیب درباره وضع آغاز شده، مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۶۴۶ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۷-۱۵۱]
۵۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۳۹
آغاز:برابر**انجام:**احدهما یوجب علیه الرجوع الی فتوی العلماء و الآخر.
ج۱و۲، از آغاز جلد اول تا اواخر جواز تقلید عامی از مجتهد در فروع از جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: تاج الدین محمود؛ واقف: محمد باقر

مدرس، ۱۱۷۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۳۴۲گ، ۲۱سطر (۱۵×۶/۵)، اندازه: ۱۱×۲۲/۵سم [ف: -۲۸۷]

۵۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۵۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۱۷۸]

۵۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۵۹

انجام: فلا یصح نکاحها بخلاف ما لو زوجت نفسها بغیر کفؤ لأن تزوجها نفسها من غیر ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ نشانی عاریت ابوالقاسم بن علی حسینی به تاریخ دوم ذیحجه ۱۲۳۰ از میرزا محمد رضا با مهر «المتوکل علی الله ابوالقاسم الحسینی» (مربع)؛ جلد: مقوایی، ۳۰۵گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۵-۲۷۷]

۵۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵

خط: نسخ، کا: احمد بن شکرالله، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد امین پسر حاجی محمد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۷۸گ، ۲۱ سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: -۶۷۹]

۵۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳/۶۲-۶۰۱۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۶۹گ، ۲۳سطر، قطع: وزیری[آستانه قم: -۹۴]

۶۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹تا ۱۱؛ افتادگی: وسط؛ به خطوط مختلف نوشته شده، قسمتی از آن در قرن ۹و۱۰ و بخشی دیگر در قرن ۱۱ کتابت شده و صفحه اول جدیدتر است؛ واقف: جواد مؤذنی، ۱۳۳۹/۶/۲۶؛ جلد: تیماج، ۲۴۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲-۶۳۴]

۶۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۵۶/۲

از نیمه نخستین کتاب؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۷ر-۲۸پ)، ۲۸سطر (۹×۱۸/۵)، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۱۹۹۷]

۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** المستدل کون الوصف الذی علل به و قد اختلف فیه ... قوم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۱؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۳۴گ، ۲۵سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۹-۳۵۵]

۶۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۷۶۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ پشت برگ اول گویا صفحه آخر مجموعه مکاتیبی است شامل یک نامه و بقیه نامه‌ای دیگر، بقیه نامه با نام «خدام محسن الممالک خواجه نظام الدین احمد» خاتمه یافته و نامه دیگر چین آغاز می‌گردد: «شیخ ضیاء الله نوشته شیخ زبان دان ضیاالله دوستدارنده خردمندان و ستاینده دانشوران و گماشته ایزد منان و برداشته حضرت سبحان در حرکات و سکنات جسمانی و روحانی رضای پروردگار خود منظور داشته ...» و در پایان نامه آمده «در غره ربیع سنه ۹۹۶ از لاهور»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۴۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [نشریه: ۱۳-۱۵۰]

۶۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۳۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ تملک: زین العابدین بن حسن حسینی نجفی؛ جلد: تیماج، ۲۰۶گ، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۶-۱۴۲]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ به ضبط آخر نسخه تاریخ تألیف و مؤلف: «فرغ من تسویده العبد الفقیر الی الله تعالی عبدالله بن محمد بن علی بن محمد بن احمد بن علی بن الاعرج الحسینی فی ظهر نهار یوم الاربعاء خامس عشر من شهر رجب الاصب المبارک من سنة اربعین و سبعمائه»، محشی؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ ۳۵۵گ، ابعاد متن: ۱۲×۱۷، اندازه: ۱۸×۱۹سم [ف: ۱۶-۴۹۱]

۶۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۳۴

آغاز: و فوائد القیود ظاهرة اقال قوله بل المراد النسبة التامة لا یصح علی مذهب الاشاعرة لان الحکم عندهم خطاب

خط: نسخ، کا: جزایری عمروی، ابراهیم بن خمیس، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: آیة الله صادقی؛ ۳۷۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۳-۶۹۴]

۶۷. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۳۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۰۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۱-۱۹۵]

۶۸. شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه:۶۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ قطع: پالتویی[اوراق عتیق: ۱-۲۷۵]

۶۹. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۶۸

خط: نسخ، کا: میرم بن روح الله، تا: ۱۰۰۹ق[ف: -۹۳]

۷۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۵۲

خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالحسین، تا: سه‌شنبه ۲۳ رمضان۱۰۱۲ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۲-۵۵]

۷۱. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه:۲۸

کا: محمد بن عبدالحسین، تا: سه‌شنبه ۲۳ رمضان۱۰۱۲ق[اندیشه حوزه: س۲، ش۷-۲۱۳]

۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۹۸۶

آغاز و انجام: برابر

ج۱و۲؛ خط: نسخ تحریری، کا: عبدالنبی بن فیاض بن شهاب بن احمد آل بشری جوازری حکیمی (بنی حکیم)، تا: ۷ ذیحجه۱۰۱۷ق، جا: حویزه (مدرسه شیخ محمد بن نصار)؛

مصحح، دارای بلاغ؛ ضمیمه: مذیل است به یک صفحه رساله‌ای کوتاه در «احکام الصوم» تألیف «عزالدین عبدالله بن حسین تستری (شوشتری) اصفهانی» (-۱۰۲۱ق)، این رساله ضمیمه در اواسط رجب ۱۰۱۸ در اصفهان تألیف شده است و (احتمالاً) همان رساله «تطوع الصوم لمن علیه فریضة» وی-مذکور در الذریعه (۱۴۹/۱۱) - باشد، این رساله به خط نسخ مورب در ۲۳ سطر توسط عبدالنبی بن فیاض جوازری در رجب ۱۰۱۸ (در حیات مؤلف) کتابت شده، آغاز ضمیمه: «هذه نبذة مما یتعلق باحکام الصوم من مختارات ... الملا عبدالله سلمه الله تع و ابقاه. بسمله. حمدله. صلاة. اما بعد فیقول المذنب المحتاج الی رحمة الله عبدالله الشوشتری ان الصوم لما کان عبارة عن الکف عن امور مخصوصة. انجام ضمیمه: «إن قلنا بوجوب ... القضاء عنهما علی الولی وقع الفراغ من تسویدها علی ید مؤلفها المذنب عبدالله فی اواسط شهر رجب المرجب سنة ثمان و عشرة و الف و کان ذلک فی بلدة الاصفهان حرسها الله ...» [دو نسخه از این رساله پیشتر در فنخا با عنوان «الصومیه» معرفی شده است]؛ تملک: حسین بن علی بن سیف جزایری بحرانی، آقا سید احمد؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج ، ۱۶۶گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۵۱۲]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۹۶

همان نسخه بالا[مؤید: ۱-۱۱۰]

۷۳. قوچان؛ مدرسه عوضیه؛ شماره نسخه:۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن هدایة حلی، تا: اواسط رجب۱۰۲۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۹۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف مخ]

۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد مومن بن عبدالرضا بفروئی موسوی، تا: ۲۹ ربیع الثانی۱۰۲۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۹۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۶-۴۸۸]

۷۵. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۱۳۳

خط: نستعلیق، کا: محمد مومن موسوی خطیب، تا: ۱۰۲۳ق؛ در ۱۰۶۲ از محمد رفیع موسوی به پسر او و پس از مرگش در ۱۰۶۷ به برادرش محمد مطیع رسیده است چنان که خود محمد مومن همه اینها را گواهی نوشته؛ قطع: رحلی[نشریه: ۵-۶۰۹]

۷۶. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۱۳۳

خط: نسخ، کا: سید محمد مومن موسوی، تا: ربیع الاول۱۰۲۳ق[نشریه: ۵-۶۰۹]

۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قبل از۱۰۲۴ق؛ محشی؛ واقف: سید محمد زمان بن اسماعیل حسینی اعرجی سمنانی، ۱۰۲۴ ق؛ جلد: تیماج، ۲۷۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۶-۴۹۱]

۷۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: میر شریف بن میرزا علی، تا: ۱۰۲۶ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۲۲۵گ، ۱۹-۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۳-۱۳۵۸]

۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن قاسم الحسینی تونی، تا: دهه اول شعبان۱۰۲۷ق؛ محشی؛ واقف: حاج احمد آقا فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ جلد: مقوا، ۲۳۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱۶-۴۸۸]

۸۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۳

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: ابن قنبر علی محمد، تا: ۱۰۲۸ق؛ مصحح، محشی با نشان‌های «سید حسین حسینی ارغندی»، «ی»، «جواد»، «لطفعلی»، «صدر الافاضل»؛ تملک: اسحاق بن ابراهیم ابن افضل حسینی؛ مهر: «هو العلی الاعلی»؛ به گفته صدر الأفاضل متعلق به مجد العلما ملقب به عین القضاة است؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۴۴گ، ۲۱سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۱۱-۳۱۰]

۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۷۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید عبدالهادی حسینی دلیجانی، تا: سه‌شنبه ۱۳ رجب۱۰۳۱ق، مصحح، محشی با نشان «هادی» و «۱۲» و «جع»، با نشان «بلغت الی ههنا» مقابله گردیده؛ ۹۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۵-۴۲۲]

۸۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۷۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**و قد تقدم البحث فی ذلک و جوابه جواب المعارضة فی الاصل و المعارضة فی الفرع و قد عرفته و یأتی الاعتراضات و اجوبتها فقدمت و حیث انتهی کلام المصنف قدس روحه الی هنا فلنقطع

خط: نسخ، کا: سلطان محمد بن شاه قطب الدین التونی، تا: شنبه دهه دوم ربیع الاول۱۰۳۱ق؛ محشی به امضاء «علی بن ابراهیم عفی عنهما»؛ جلد: مقوایی، ۲۱۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱-۱۴۰]

۸۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۱۶

خط: نسخ، کا: تونی، محمد بن محمد زمان، تا: ۱۰۳۲ق[ف: -۹۳]

۸۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۱۶

بی‌کا، تا: ۱۰۳۳ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۲۴گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [رایانه]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۳۴

آغاز:المقاصد جمع مقصد و هو موضع القصد و المقدمات؛ **انجام:**لا انقطاع لها و لا انقضاء

ج ۱ و ۲؛ خط: نسخ، کا: احمد بن حاجی محمد بشرویی، تا: ربیع الثانی۱۰۳۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ جلد: مقوا، ۲۱۴گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۱۶-۴۹۳]

مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۱۷۲

همان نسخه بالا[تراثنا: س۶ش۲-۸۹]

۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۸۳

آغاز و انجام: برابر

ج۱و۲؛ خط: نسخ، کا: محمد امین بن محمد مومن نیشابوری مشهدی، تا: دوشنبه ۱۵ ربیع الاول۱۰۴۱ق؛ مصحح؛ تملک: علامه حاج میرزا محمود طباطبایی بروجردی صاحب مواهب السنیه در ۱۲۵۶ق با مهر «محمود الطباطبایی۱۲۵۶» (بیضی)، مصطفی صفائی خوانساری در رجب ۱۳۶۷؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۵۱۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۲

همان نسخه بالا[اهدائی ف: -۲۴۱]

۸۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: محمد سعید بن محمد مؤمن، تا: ۱۴ ذیحجه۱۰۴۴ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ مهر: «عبده محمد کاظم ۱۰۹۵» (بیضوی)، «محمد علی بن سعید العلماء»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۳۴۶گ، ۱۷سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱-۲۵۱]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن فولاد طهرانی، تا: رجب۱۰۴۹ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: عبدالله خادم، ۱۰۷۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۶۹گ، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۶-۴۸۹]

۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوانا، کا: صفاهانی، محمد باقر بن محمد رضا، تا: محرم۱۰۴۹ق؛ افتادگی: آغاز (بعد از برگ اول حدود ۶ برگ ناقص)؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱/۵×۲۵سم [ف: ۱۶-۴۹۰]

۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد (بن جعفر جعفری) کمرئیی، تا: ۲۰ رجب۱۰۵۱ق؛ محشی از میر سید شریف و دیگران؛ واقف: حاج میرزا موسی خان، ۱۲۶۲ ق؛ جلد: میشن، ۲۳۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱۶-۴۹۰]

۹۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۴۷

خط: نستعلیق، بی کا، تا: گویا از۱۰۵۱ق؛ ۲۵۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱-۲۸۳]

۹۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۰/۳-۶۱۷۵

خط: نسخ، کا: کلب علی، تا: ۵ ربیع الثانی۱۰۵۶ق، برای میرزا محمد حسن بن ابی الحسین؛ تملک: محمد باقر حسینی؛ مهر: شیخ العراقین؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سرخ، ۲۶۳گ، ۲۳سطر، قطع: وزیری[آستانه قم: -۹۴]

۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۱۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**فلان کل واحد من الجزئین اعم من نقیض الاخر.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قبل از۱۰۵۶ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: تیماج، ۱۸۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۶-۴۹۵]

۹۴. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۲۰شعبان۱۰۵۷ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد شریف بن ملا عبدالله؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۵گ، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: -۱۵۸]

۹۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قاسم بن حاجی ... ؟(پاک شده است)، تا: ۱۰۵۸ق؛ مصحح؛ تملک: محمد حسین رضوی با تاریخ ۱۲۳۸ق با مهر «عبده الراجی محمد حسین الرضوی» (چهارگوش)؛ واقف: محمد حسین رضوی؛ جلد: تیماج، ۲۱۳گ، ۲۱سطر (۶×۱۷)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۵سم [ف: -۴۵۳]

۹۶. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن سلطان محمد مازندرانی، تا: ۱۰۵۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۹۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۶سم [ف مخ]

۹۷. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۵۱

خط: نسخ خوب، کا: محمد مهدی بن محمد تقی، تا: ۴ ربیع الثانی۱۰۷۰ق؛ ۳۲۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۱-۲۰۶]

۹۸. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی کا، تا: ۱۰۷۱ق[نشریه: ۷-۵۴۲]

۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۲۴

با حواشی صدر و بدخشی؛ کا: عبدالله بن نعمة الله جزایری، تا: ۱۰۸۴ق[د.ث. مجلس]

۱۰۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۲۴-۳۸/۱۴۴

آغاز و انجام: برابر

کا: عبادالله حسن رضا راعی مشهدی، تا: جمعه ۹ جمادی الثانی۱۰۸۹ق، جا: اصفهان مدرسه شفیعیه؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۶۷گ، ۳۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۸-۴۶۸۵]

۱۰۱. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: بخش اول بتاریخ ۱۰۹۰ و بخش دوم شوال ۱۲۶۷؛ ۲۳۴گ، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: -۲۹]

۱۰۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۷۱۲

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد زکی بن جلال الدین رضوی، تا: جمادی الثانی۱۰۹۰ق، به امر سید امیر محمد معصوم؛ مصحح، کاغذ اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۳-۸۵۱]

۱۰۳. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۷۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۲؛ ۳۱۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۲-۳۷۵]

۱۰۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۹۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۶۳گ، ۲۱سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۲۴۸]

۱۰۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۴۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۳۶گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۲۷-۳۵]

۱۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۶۱۱

آغاز:الجنان مکانه قد صنف فی هذا العلم کتبا کثیرة مختصرات و مطولات ... فوضعت هذا الکتاب المسمی بمنیة اللبیب؛ **انجام:**برابر

ج۱و۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز (یک برگ از مقدمه)؛ مهر: «علی بن صفدر الموسوی ۱۲۴۶» (بیضوی)؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۵۱۴]

۱۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۵۲۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**المستغنی عن الشیء بمنع ان یکون معطلا بانما

ج۱و۲، موجودی آن تا مقصد دهم در قیاس (الفصل الثالث فی مبطلات العلة) است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور، ۲۱۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۵۱۵]

۱۰۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۸۸-۱۴/۱۳۸

آغاز:نور رمسه وانار برهانه واعلی شأنه ورفع فی الجنان مقامه ومکانه قدصنف فی هذا العلم کتباً کثیرة مختصر ... وکان اقلها حجما واکثرها علما واحسنها ترتیبا؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۳۵۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۸۵]

۱۰۹. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۶۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳۰۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۵۳]

۱۱۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۷/۲-۵۹۹۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۲۵سطر، قطع: رحلی[آستانه قم: -۹۴]

۱۱۱. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۶۱

خط: نستعلیق، کا: محمد بن شرف الدین حسین خبوشانی، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ کتابت بسمله به شکل مرغ به خط ابوطالب بن رضا اردوبادی به سال ۱۲۲۹ق؛ تملک: عبدالله بن رضا اردوبادی به سال ۱۲۲۶ق؛ وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ مهر: «محمد بن قاسم الحسینی» (مربع) مورخ ۱۲۵۴؛ جلد: تیماج، ۲۶۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۸۴]

۱۱۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۶۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشان «مح ع ل عفی عنه؛ ۱۴۴گ، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: -۶۸۰]

۱۱۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: فاضل تونی با مهر «العبد الضعیف محمود الشریف»؛ جلد: تیماج، ۳۷۱گ، ۱۲ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: -۶۷۹]

۱۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۲۸

آغاز:برابر

ج۱و۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۱ ذیحجه۱۱۰۸ق، جا: کابل؛ مجدول، مصحح، محشی از جمال الدین جرجانی، ملا محمد صالح مازندرانی و ...؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۷×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۵۱۳]

۱۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۴۸/۱

خط: نسخ، کا: بهبهانی، شمسا بن عبدالله، تا: ذیقعده۱۱۲۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۶-۳۵۲]

۱۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۴۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن حاج محمد حسن اردکانی، تا: ۱۱۳۲ق؛ ۱۷۶گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۶-۸۸]

۱۱۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۱۸

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه دهه دوم جمادی الاول ۱۱۹۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: خشتی[رشت و همدان: ف: -۱۳۶۷]

۱۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۵۷

بخش نخستین کتاب، از آغاز کتاب تا مبحث تخصیص کتاب به خبر واحد؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماجمذهب، ۳۵۴ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۹-۱۴۶]

۱۱۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۰

جزو یکم و پاره ای از جزو دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۰ سطر (۱۲×۲۱)[ف: -۸۰۵]

۱۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۹۵-۱۵/۱۳۵

آغاز:فی الله حسن التوفیق والهدایة الی سواء الطریق وهو حسبنا ونعم الوکیل قال المصنف قدس سره بعد الخطبة رتبت هذا الکتاب علی مقاصد الخ القول المقاصد جمع مقصد وهو موضع

القصد؛ **انجام:**الثامن القدح فی مناسبة الوصف المعلل به الحکم وذلک مما یلزم من ترتب الحکم علی واقعة تحصیلا للمصلحة المطلوبة وجود مفسدة مساویة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۱۸۸گ، ۱۹-۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۸۵]

۱۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۱۹/۲-۵۵/۸۹

آغاز:برابر

از اول تا مبحث قیاس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۱۱گ، ۱۸-۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۰سم [ف: ۸-۴۶۸۵]

۱۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۹۹۹

آغاز:قال الفصل الخامس فی المترادف و وقوعه فی مثل اسد؛ **انجام:**الابیض جسم و هو کلام مفید وفاق

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا[رایانه]

۱۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۲۲-۱۱/۱۲۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**قل للمؤمنین یغضوا من ابصارهم قیل المانع من اندراج العبید فی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۸۵]

۱۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۸۰

خط: شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۲۶۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱سم [ف: ۱-۱۲۹]

۱۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۹۰-۲۹/۱۳۰

آغاز:ولیس حکما شرعیا اتفاقا فزاد بعض المتاخرین فی الحد المذکور لدفع هذا النقیض قوله بالاقتضاء والتخییر و الاقتضاء هوالطلب؛ **انجام:**ولیس هو المدعی ولا ملزومه واعلم ان الوجهالثالث علی تقدیر صحته انما یدل علی ان الخبر المعلق علی الشرط عدم عند عدمه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۶۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۸۶]

۱۲۶. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۱۵

انجام:و الاشارة هنا کالعبارة فی وجوب العمل بالخبر و لایجوز ان یقول حدثنی و لا اخبرنی و لا سمعته ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۰۹گ، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: -۳۱]

۱۲۷. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۷۵/۲

آغاز:اللهم انی احمدک حمداً لایقدر حصره قدره ولاینسی ذکره؛ **انجام:**و موافقه الامر العمل بمقتضاه فیضا دها ترک العمل بمقتضاها والامر بالحذر عن العذاب انما یحسن.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ با حواشی از سید عبدالحسین به خط خودش؛ ۴۱گ (۵۰-۹۰)، ۲۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [اوراق عتیق: ۱-۱۰۶]

۱۲۸. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۷۸/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**مع امکان الجمع بینهما مع اولویة التخصیص علی النسخ هذا اذا کان الفصل ... .

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۲۴گ، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف مخ: -۲۳۲]

۱۲۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۱۲

آغاز و انجام: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: اردبیل؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۰۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۲-۵۵۱]

۱۳۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۳۸/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**فی ظنه لا فی نفس الامر و لیکن هذا آخر الجزء الاول من شرح التهذیب و یتلوه ... المقصد الثامن فی الاجماع.

جلد اول و از ابتدا تا اجماع که از ادله عقلیه است را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مشمع، ۱۸ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۴-۲۰۹۵]

۱۳۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۷ سطر (۱۰/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۴-۱۹۷۸]

۱۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۳۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر مازندرانی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۲/۶سم [ف: ۱۶-۴۹۲]

۱۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۳۶

آغاز: فان السامع یلزمه العمل بهذا الخبر و لا یسوغ للراوی؛ **انجام:**برابر

از مقصد هشتم (مبحث اخبار) تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۶-۴۹۵]

۱۳۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**فمنهم من رده بناء منه علی انه لایمتنع القلیل.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ تملک: محمد حسین حسینی، نظام الدین بن شیخ احمد، قاسم بن جعفر، محمد علی به تاریخ ۱۲۱۹؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱-۴۷]

۱۳۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۴۴

خط: نستعلیق و متن کتاب نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۹۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۴۱]

۱۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲-فیروز

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲-۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۷۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۲۱-۳۵۴]

۱۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۴۶۹

آغاز:و الفاسدة لصحة تقسیمها الیها اعم منهما؛ **انجام:** للمکلف ان اخترت الامر الفلانی فافعله و ان لم تختره فلا تغفله کان ذلک عین

از مقصد سوم (عام و خاص) تا اواخر مقصد دوازدهم [به ضبط

این نسخه] (اجتهاد)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۲ و ۱۳؛ ۱۵۱گ، اندازه: ۱۱/۶×۱۹/۶سم [ف: ۱۶-۴۹۶]

۱۳۸. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۴۶

آغاز:عند قیام مقتضیه قلت ان تارك المامور به قد وجد فی حقه ما تقتضی نزول العذاب؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: عبدالرحمن بن عبدالحی حسینی، تا: شنبه ۲۹ ربیع الاول۱۲۰۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [اوراق عتیق: ۱-۹۶]

۱۳۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۶۶

خط: نسخ، کا: میرزا بن محمد علی کزازی، تا: ۱۲۱۶ق؛ قطع: خشتی[رشت و همدان: ف: -۱۳۶۷]

۱۴۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالحمید بن محمدحسین کرهرودی، تا: ۱۲۱۸ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۵۹ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۵۹۰]

۱۴۱. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: جمعه ۲۶ ذیقعده۱۲۱۸ق[ف: -۴۰]

۱۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: غلامعلی بن خداداد بلوج اصفهانی، تا: سه‌شنبه۲ ذیحجه۱۲۲۱ق؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ ۳۱۰گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۶-۸۸]

۱۴۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:نامعلوم

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن احمد بن زین الدین (پسر شیخ احسائی)، تا: ۱۲۲۱ق؛ با اجازه‌ای گویا به خط کاتب مذکور به این شرح: «عن والدی العلامة دام ظله عن السید المحقق السید محمد بن السید مرتضی بن السید محمد المدعو بالسید محمد الطباطبائی قدس لطیفه عن شیخه الاکمل الآقا باقر عن والده محمد اکمل عن عدة من المشایخ منهم الشیخ محمد بن آقا حسین الخونساری عن محمد تقی المجلسی ... (سلسله اجازه تا کلینی نقل شده و ما جهت اختصار نقل نکردیم)»؛ ۲۲۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۲۸۳]

۱۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: کریم بن محمد باقر، تا: ۱۲۲۳ق، جا: اصفهان مدرسه شاهزاده؛ دارای وقف‌نامه در سال ۱۳۰۸ ق به خط مرحوم حاجی حسین علی؛ جلد: ساغری مذهب، ۲۹۰گ، ۱۸سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۸-۲۳۱]

۱۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۵۸

خط: نسخ، کا: محمد علی شریف نجفی، تا: دوشنبه ۱۴ شعبان۱۲۲۴ق؛ کاتب اهل دانش بوده و در ص ۳۲۲ حاشیه ای با امضاء «للمحرره محمد علی» از او؛ مهر: «عبده محمد علی شریف نجفی» (چهارگوش)، «محمد الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۶۵۰ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۹-۱۴۷]

۱۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶۹۳-۲۹/۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۹ربیع۱۲۲۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۸-۴۶۸۴]

۱۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۷۱۲

آغاز و انجام: برابر

ج۱و۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۲ ربیع الثانی۱۲۲۶ق؛ مهر: «عبده الراحی عبدالغنی ۱۲۸۸» (مربع)؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۲۰۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۵۱۳]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۷۴

همان نسخه بالا[مؤید: ۲-۱۷۹]

۱۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق، جا: اصفهان؛ مهر: «عبده ابوالحسن بن محمد علی الحسینی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱-۲۳۱]

۱۴۹. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۲۶ق، نونویس حسن بن مهر علی اصفهانی، نونویسی ۹ربیع الاول ۱۲۲۶ق؛ مصحح؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی، ۱۳۳۹/۸/۲۵؛ جلد: تیماج، ۲۷۴گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲-۶۳۵]

۱۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۸۴۵

آغاز: اللبیب فی شرح التهذیب راجیاً من الله التوفیق؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: محمد محسن بن محمد امین فال اسیری، تا: چهارشنبه ۱۸ ربیع الاول۱۲۲۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ جلد: تیماج، ۲۳۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۳۱سم [ف: ۱۶-۴۹۴]

۱۵۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۲۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۳گ، ۲۷سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۸-۱۵۸]

۱۵۲. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۶۰

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۱ ربیع الاول۱۲۲۷ق؛ قطع: ربعی[چند نسخه-ف: -۲۱۰]

۱۵۳. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۵ - ب

خط: نسخ، کا: چنگانی اصفهانی، حسین بن حیدر، تا: ۱۲۲۸ق؛ ۲۰۷گ، ۲۳سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: -۴۸۸]

۱۵۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۲۲

خط: نسخ، کا: الله یار بن ملا امام وردی مشکینی، تا: ۱۲۳۰ق؛ ۲۰۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۸۳]

۱۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۱۰
آغاز:السابع القياس عند نا ليس بحجة على ماياتى فلا يكون مخصصا تعم لونص فيه على العلمة فالا قوى؛ **انجام:**قلت تعيين ارادة ظاهره موقوف على كونه صادرا عن الشارع و هو ظنى و الموقوف على الظنى لا يكون قطعيا قال رحمه الله البحث
خط: نسخ، کا: عبد العظيم فرزند ملا اسماعيل شماعی، تا: ۱۰ رجب۱۲۳۰ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: آغاز؛ گويا اين نسخه با نسخه ۲۷۱۶ دريک جلد قرار داشته و هنگام صحافی آنرا در دو جلد گذارده‌اند؛ تملک: محمد آل بحر العلوم طباطبائی؛ اهدايی: آقای حائری زاده؛ جلد: تيماج مذهب، ۱۸۲ص، ۳۶۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۹-۱۲]

۱۵۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۶۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن محمد صادق، تا: ۱۲۳۰ق؛ واقف: سپهسالار؛ ۳۰۹ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۵۹۰]

۱۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۴۰۱
انجام:برابر
خط: نسخ، کا: زين العابدين بن محمد صادق طالخانچه، تا: پنج‌شنبه ۱۹ جمادی الاول۱۲۳۱ق؛ ۲۲۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶-۸۸]

۱۵۸. قم؛ فيضيه؛ شماره نسخه:۲۸۶
خط: نسخ، کا: اسدالله بن محمدهادی فرزيابی (از محال جابلق)، تا: يک‌شنبه ۲۱ ذيقعده۱۲۳۱ق؛ ۱۸۴گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۸۳]

۱۵۹. کرمانشاه؛ جليلی؛ شماره نسخه:۱۱۹
آغاز: و هو حسبنا و نعم الوکيل قال قدس الله خطبة و رتبت هذا الکتاب علی مقاصد؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ خفی، کا: موسی خماسی، تا: ۱۰ربيع الاول۱۲۳۱ق، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تيماج، ۲۵۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: -۳۰۷]

۱۶۰. قزوين؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۱۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: شيخ عيسی نجفی، تا: ۱۲۳۱ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: حاج عليرضا وحاج يوسف پسران حاج احمد بزاز قزوينی با توليت حاج عبدالوهاب قزوينی، ۱۲۳۷ق؛ جلد: تيماج، ۲۱۵گ، ۲۲سطر[ف: ۱-۲۷۸]

۱۶۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۵۴
خط: نسخ، کا: اسماعيل بن محمد علی، تا: شعبان۱۲۳۱ق؛ ۲۴۸گ، ۱۸سطر (۸/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۶۸۲]

۱۶۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۸
خط: نسخ، کا: مهدی مکتب دار اصفهانی، تا: ۱۹ رمضان۱۲۳۱ق؛ مصحح؛ تملک: سيد حسين العوانی؛ جلد: مقوايی، ۲۲۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴-۳۳۹]

۱۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۷۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه۲۹ صفر۱۲۳۲ق؛ مصحح، محشی؛ اين نسخه را زمانی جعفر بن سيد احمد خراسان از شيخ قاسم به امانت دريافت نموده؛ تملک: حبيب الله قزوينی؛ جلد: تيماج، ۲۴۰گ، ۲۶ – ۳۴سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳۲-۱۸۹]

۱۶۴. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۵۱
هر دو جلد؛ خط: نسخ، کا: حسينی گيلانی، ابن عسکر، تا: ۱۵ رمضان۱۲۳۳ق، جا: نجف اشرف؛ واقف: بانو فضه خانم، ۱۲۹۰ق؛ جلد: تيماج قهوه‌ای، ۲۲سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: -۴۱]

۱۶۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹
آغاز:بسمله، فهرست کتاب تهذيب بان يجعل الصاد عباره عن المقصد؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ، کا: ميرزا سعيد بن علی احمد تولمی، تا: ۱۲۳۳ق، جا: تولم رشت؛ مهر: ناصر الدين شاه؛ جلد: تيماج مذهب، ۲۶۴گ، ۱۹ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۷-۱۷۲]

۱۶۶. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۲۹ – ج
خط: نسخ، کا: نجفی، عباس بن ياسين، تا: جمعه ۲ رجب۱۲۳۳ق؛ جلد: تيماج، ۲۹۳گ، ۱۹سطر (۹/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: -۴۸۸]

۱۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۲۹
انجام:و آله الائمة الاصفياء.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۳ ذيحجه۱۲۳۳ق؛ واقف: حاج، ربيع الاول ۱۲۶۱؛ ۱۵۶گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۶-۸۸]

۱۶۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۳۳۵
ديباچه را ندارد؛ خط: نسخ، کا: يوسف بن سيد عباس بن يوسف بن عبدالله حسينی، تا: جمعه ۱۳ ربيع الاول۱۲۳۴ق؛ جلد: تيماج، ۲۳۲گ، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۵-۶۸۲]

۱۶۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۱۶
بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵×۲۱سم [رايانه]

۱۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۸۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن حسن خراسانی کدکنی، تا: ۱۲۳۴ق؛ تملک: ابوطالب همدانی در جمادی الاول ۱۲۵۱ با مهر «عبده الراجی الی الله ابوطالب ۱۲۵۱» (بيضی)، محمد علی بن محمد حائری (؟) در ذيقعده ۱۲۴۳ در اصفهان با مهر «محمد علی بن محمد ... » (بيضی)، مصطفی صفايی خوانساری در قم؛ مهر: «يا هادی المضلين ۱۲۳۰» (مربع)؛ اهدايی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۲۱۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۵۱۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۰
همان نسخه بالا[اهدائی ف: -۲۴۱]

۱۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۳۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد تقی بروجردی، تا: ۱۲۳۴ق؛ واقف: حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ جلد: مقوا، ۲۵۲گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۶-۴۹۲]

۱۷۲. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۷۹
آغاز: ... لاینقضی ایده اشهد ان ... در تیاب صلی ولی سید لرسلین ... اصول فقه و صرف؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: محمد مشهور بجان محمد، تا: پنج‌شنبه ۷ جمادی الاول۱۲۳۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: میرزا ابوالقاسم ابن سید احمد؛ مهر: «خدا از تو راضی شود، شفیعت حضرت مرتضی، محمدرضا» (چهارگوش)، «وقف کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم -اراک»؛ جلد: تیماج، ۱۸۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [دو کتابخانه اراک: -۱۰۶]

۱۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۸۷
آغاز: الاکثر و اثبته قوم و توقف اخرون اما المنکرون فاحتجوا علی ذلک بوجهین؛ **انجام:**برابر
از مطلب هفتم (مبحث نسخ) تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: شریف بن محمد صادق، تا: ۱۲۳۶ق؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: میشن، ۹۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶-۴۹۴]

۱۷۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۴۰-۱۵/۸۰
آغاز:من توابع الوجوب کما تقدم فی خصال الکفارة المخیره وعلی التقدیرین فالجمع بین ذلک ... قال البحث الثانی فی الواجب الموسع الی آخره اقول؛ **انجام:**برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم قهپائی، تا: پنج‌شنبه ۱۰ جمادی الاول۱۲۳۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۶۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۸۵]

۱۷۵. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: سلخ رمضان۱۲۳۷ق[تراثنا: س۱۸ش۱و۲-۲۴۴]

۱۷۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۴۳
کا: محمد شریف بن محمد علی، تا: ۱۲۳۷ق[ف: -۲۵۲]

۱۷۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۵۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ رمضان۱۲۳۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۵-۶۲]

۱۷۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۱۷۴
خط: نسخ جلی، کا: علی محمد بروجردی، تا: ۱۲۳۹ق؛ ازموقوفات شهید؛ مهر: «اللهم صل علی محمد وآل محمد»(بیضوی)، «المتوکل علی الله عبده محمد مهدی»(مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: -۹۳]

۱۷۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۷۷-۳۰/۱۵۷
آغاز و انجام: برابر
از اول تا آخر؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: باقر بن محمد ابراهیم، تا: ۵ ذیقعده۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۸۴]

۱۸۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۶۰
خط: نسخ، کا: محمد بن حسن خراسانی ساکن زنجان، تا: سه‌شنبه۱۳ محرم۱۲۴۰ق؛ ابیاتی از مولانا محمد اسماعیل اصفهانی؛ مهر: «اللهم صل علی محمد و آله محمد»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۳۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۸۹]

۱۸۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۳
خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد رضا تبریزی، تا: ۲ رجب ۱۲۴۰ق؛ ۲۰۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱-۵۱۱]

۱۸۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۶۱
خط: نسخ، کا: حسینی دهکردی، محمد جعفر بن محمد مهدی، تا: جمعه ۲۰شعبان۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۲۳سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۷-۴۹۶]

۱۸۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۰۳
خط: نستعلیق، کا: محمد بن عبدالصمد بن محمد جعفر اردبیلی، تا: ۱۲۴۴ق؛ ۲۲۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۸۳]

۱۸۴. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۶ فیاض
خط: نستعلیق، کا: محمدرضا، تا: صفر۱۲۴۵ق، جا: مشهد رضوی؛ ۲۳ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: -۲۳۸]

۱۸۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۰۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: فتحعلی بن اسمعیل بن فتح الله بنعبدالله (پنجمین نسخه منیة البیب که کتابت کرده)، تا: ۲۸ صفر۱۲۴۵ق؛ جلد:تیماج، ۲۷۵گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۹]

۱۸۶. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۱۱
خط: نستعلیق، کا: محمد رضا، تا: ۱۲۴۵ق[نشریه: ۷-۷۰۱]

۱۸۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۸۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۸۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۸۳]

۱۸۸. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۰۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۲ رجب۱۲۴۶ق؛ قطع: خشتی[رشت و همدان: ف: -۱۳۶۷]

۱۸۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۷۲/۱
خط: نستعلیق، کا: ملک محمد بن محمد حسن اصفهانی، تا: یک‌شنبه ۱۵ شعبان۱۲۴۸ق[ف: ۳-۸]

۱۹۰. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۱۴۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه۱۸ ربیع الاول۱۲۴۸ق، حسب فرمایش صاحبی آقا میرزا احمد؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۲گ، ۲۰سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: -۱۱۴]

۱۹۱. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۲
خط: نسخ، کا: موسی بن راش بن حاجی احمود حسیناوی جزائری نجفی، تا: یک‌شنبه۶ جمادی الثانی۱۲۴۹ق(پایان جزء اول)، محسن نجل شیخ علی منصوری جزائری، جمعه ۲۴ذیحجه ۱۲۵۵ (پایان کتاب)؛ ۲۶۱گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۳۱]

۱۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۰ خوئی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد نصیر ابن علی، تا: ۱۲۵۲ق؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، ۴۸۴ص، ۲۳-۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷-۳۸۱]

۱۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۱ خوئی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تحریری، کا: محمد نصیر بن علی، تا: ۱۲۵۲ق؛ جلد: مقوایی، ۴۰۶ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۷-۳۸۱]

۱۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۸۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: جبر بن حسین حمیدی ربیعی، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج[رایانه]

۱۹۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۸۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۰ رجب۱۲۵۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۵-۱۲۳]

۱۹۶. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۱۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: شیخعلی بن اسماعیل ناطری کلارستاقی، تا: ۲۵ ذیحجه۱۲۵۷ق؛ واقف: علی بن اسماعیل ناطری، ۱۲۶۳؛ ۱۸۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: -۱۶۲]

۱۹۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۸۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً ۱۲۶۶ق؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۴۶گ، ۲۱سطر (۱۱/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۱۳-۴۰۵]

۱۹۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۶۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد بن رمضان طالقانی الاصل قزوینی المسکن، تا: ۱۲۷۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۵۹ص(۶-۱۶۴)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۴۸]

۱۹۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۹۱-۲۵/۸۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۳ربیع الثانی۱۲۷۹ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۸۴]

۲۰۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۶۴
انجام:تعبیر لفظه وهکذا الشاهد والمترجم یوصف کل منهما بانه مؤدکما سمعه فان خالف لفظ الشاهد لفظ المشهود
خط: نسخ بدخط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۰۷ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱-۵۹۱]

۲۰۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۶۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**ونقل الفقیه الی الافقه لیستفید من اللفظ مالا یستفیده الفقیه لانه.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۸ق؛ جلد: چرمی روغنی، ۲۱۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۵۹۱]

۲۰۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۰۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۸۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۸]

۲۰۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۴۷
آغاز:ولانه معلوم بالضرورة للعقلاء ولانه دافع للخوف احتجت الاشاعرة بان الوجوب لالفائدة عبث والفائدة ان کانت عاجلة فهی ممتنعة؛ **انجام:**وان لم یصرح ؟ لم یجب بان یقول هذا الوصف قد؟ انه لابد من ادراجه فی التعلیل لما ذکرت من الدلیل فان کان عن متحقق فی الفرع
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۲۳۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۹]

۲۰۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۰۴
آغاز:لزم اجتماع المتنافیین وانه محال ولان الترک هنا واجب فلوکان الفعل واجب ایضا لزم تکلیف ما لایطاق ویمنع شمول الإیة؛ **انجام:**برابر
خط: نستعلیق، کا: ملک علی بن علی افضل، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۲۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۹]

۲۰۵. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۶۷/۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**الثانی ککون لفظ الحمل موضوعة للسحاب و لفظ الحاجة للشجره الصغیره و اما المرکب من العقل و النقل
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۳گ (۲۵۹پ-۲۸۱پ)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ]

۲۰۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۴۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «الواثق بالله الغنی عبده ... الموسوی ۱۲۷۲» (بیضوی)؛ واقف: حاج محمد رمضانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۷۹]

۲۰۷. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۱۱/۱
آغاز:برابر
تنها چند برگ از ابتدا؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: -۱۶۹]

۲۰۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۹۴
از اول کتاب تا آخر مرجحات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: ملا عبدالله خویی، ۱۲۴۷؛ جلد: تیماج مذهب،

۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: -۱۹۹]

۲۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۶۸

آغاز:برابر؛ **انجام:** حدثنی او اخبرنی فلان او سمعت فلانا ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج[رایانه]

۲۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۷۸-۵۲/۱۱۸

آغاز: ... قدره و لا ینسی ذکره و لا یطوی ... و کان اقلها حجماً و اکثرها علماً و احسنها ترتیباً و نظماً کتابه المسمی بتهذیب الاصول، فانه قد اشتمل علی الحاصل من المحصول

خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۹۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۶۸۶]

۲۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۷۱۵

انجام:و آله الائمة الاصفیاء.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۳۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۶-۸۸]

۲۱۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۳۸/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۸گ (۱-۳۸)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۸۲]

۲۱۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۱۷

بی‌کا، بی‌تا[ف: -۹۳]

۲۱۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۶۱

بی‌کا، بی‌تا؛ یادداشت به خطی بسیار جدید بر برگ نخست آن: «کتاب شرح عمیدی که سید محمد صاحب مدارک الاحکام در نزد مولانا احمد اردبیلی خوانده و حواشی بخط شریف خود نوشته ... و یک حاشیه طولانی بخط شریف مولانا احمد نیز در این کتاب نوشته شده چنانچه جناب سید مذکور در کنار حاشیه مزبور اشاره نموده که بخط شیخنا و مولانا احمد اردبیلی است»، و با این یادداشت: «انتقلت هذه النسخة الشریفة ... ولدی العزیز سید محمد وفقه الله لاعلی مدارج بالعلم و العمل و کتب الخاطی ... (خوانده نمی شود)»؛ نگارنده این فهرست در مطالب بالا و صحت اسناد حواشی به خط آن دو بزرگوار تردید دارد[ف: -۹۳]

۲۱۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۶/۲

خط: نسخ، کا: عبد علی بن بحر ساکن در نجف اشرف، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ ۷۴گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۳-۶]

۲۱۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۱۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۸۳]

۲۱۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۰۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ناتمام؛ ۹۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱-۲۸۳]

۲۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۷۶

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با حاشیه‌هایی به نشان عزیز[د.ث. مجلس]

۲۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۹۱

آغاز:بسمله قال و رتبت هذا الکتاب علی مقاصد الاول فی المقدمات ... اقول المقاصد جمع مقصد و هو موضع القصد و المقدمات جمع مقدمة؛ **انجام:**عما تمسک به الاولی آن.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ ۵۰۶ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۵۰-۱۰۶]

۲۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۵۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**فغلب علی الظن بقائه اذا لم یطر ف ما یزل ذلک الظن حق و هو عین القول بالاستصحاب و قد مضی الکلام فیه و بیان کونه.

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با یادداشتی که در آن قرار داد بین آخوند ملا باقر و آخوند ملا عبد الجواد برای کتاب نوشتن یادداشت شده؛ مهر: «هو العلی» (بیضی)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶۰ص، ۳۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۹-۱۴۷]

۲۲۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۰۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۰۰ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱-۱۹۸]

۲۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: رضا موسوی زنجانی، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۰۵گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱۹-۳۶۶]

۲۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا[رایانه]

۲۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۹۰۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

۲۲۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۵۵

آغاز: الی سواء الطریق و هو حسبنا و نعم الوکیل قال المصنف؛ **انجام:**او ضد المستدل عن التعلیل

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۵۹گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵-۱۶۲۵]

۲۲۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۴۰۵/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و لا یجوز الاخلال بالجمیع و ایمها فعل کان واجباً بالاصاله فانه ...

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد علی زاهدی، بی‌تا؛ ۱۸۸گ (۱-۱۸۸)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [نشریه: ۱۳-۳۹۷]

۲۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۷

نیمه اول کتاب و تا مبحث نسخ؛ خط: نستعلیق، کا: محمد رضا، بی‌تا، جا: نجف اشرف؛ نسخه قدیم، مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۳۰گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۳-۱۵۷]

۲۲۸. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱-خ/۱۵۱

آغاز:النقیض و الاول هو اعتقاد الرجحان جمس للثانی اعنی الاعتقاد الراجح؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۰۳گ،

۱۹سطر (۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۱۳۰]

۲۲۹. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حاجی حسین، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۳۳۰گ، ابعاد متن: ۷×۱۳، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۱۴۷]

● **منیة المحتاج** / متفرقه / عربی و فارسی

munyat-ul muḥtāj

بهبهانی، مهدی بن عبدالله، ق۱۴ قمری

behbahānī, mahdī ebn-e ʻabd-ol-lāh(- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۵ق

در بعضی از ادعیه و آداب شرعی و اخباری مروی از ائمه طاهرین علیهم السلام و نوادر و داستان‌های متفرقه و اشعاری از شاعران معروف فارسی‌زبان، که مؤلف آنها را در هنگام سفر و روزگار جوانی بدون ترتیب مخصوص گردآورده و در آن تاریخ‌های ۱۳۰۵-۱۳۰۸ دیده می‌شود، گرچه پایان این کشکول تاریخ تألیف آنرا ۱۳۰۵ق آورده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۶

آغاز:الحمدلله الذی علا فقهر و قضی و قدر و هو کما قال عز من قائل و جل یمحوالله ما یشاء و یثبت و عنده ام الکتاب؛

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۲۴گ، مختلف السطر (۱۱×۱۵/۵)[ف: ۲۶-۹۲]

● **منیة المحصلین** / اصول فقه / عربی

munyat-ul muḥaṣṣilīn

شبر، عبدالله بن محمد رضا، ۱۱۸۸؟ - ۱۲۴۲ قمری

Šobbar, ʻabd-ol-lāh ebn-e mohammad rezā (1774-1827)

در اصول فقه، دربرگیرنده موارد اختلاف میان اخباریان و مجتهدان. با سربندهای «فصل»: الفصل الاول فی حجیة ظواهر الکتاب.

[الذریعه ۲۰۸/۲۳؛ اعلام ۱۳۹۹/۲؛ طبقات ۷۷۷/۱۳؛ مشار، مؤلفین ۹۶۳/۳: نمونه]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۱۸-عکسی

آغاز:الحمدلله الذی اجمعت العدلیة علی تقدس ذاته عن شوائب الاوهام، و نهض الکتاب ... اما بعد، فیقول اقل خلق الله ... عبدالله بن محمد رضا الحسینی الشبری ... هذا کتاب یشتمل علی مسائل صارت محلاً للخلاف بین العلماء الاعلام و معرکة للفضلاء؛

انجام:حق و باطل کما لایخفی. و الله العالم بالحقایق. قد تم الکتاب بعین عنایة الملک الوهاب فی یوم الثلث و العشرین ...

خط: ثلث، بی‌کا، تا: ۲۳ ذیقعده۱۲۱۳ق؛ ۳۸۳ص، ۲۱سطر (۱۰/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [عکسی ف: ۱-۳۸۴]

● **منیة المرتاد فی ذکر نفاة الاجتهاد = مجامع المقربین و ریاض المحدثین** / اصول فقه / عربی

munyat-ul murtād fī ḏikr-i nafāt-il ijtihād = majāmiʻ-ul muqarribīn wa rīyāḍ-ul muḥaddiṯīn

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری

axbārī, mohammad ebn-e ʻabd-on-nabī (1765 - 1817)

مؤلف از اعاظم اخباریین است و پنج کتاب در رد پیروان روش اجتهاد تألیف نموده است. اولین مؤلفه‌اش در این باب این کتاب است. کتاب شامل گفتار گروهی از فقهاء است در نقض اجتهاد و تاریخی است از روش اخباریان در استخراج احکام فرعیه از عصر ائمه اطهار تا زمان تألیف این کتاب. در دیباچه سبب تألیف را چنین آورده است:«هنگامی که در مجلس شریف و محفل عالی افضل المجتهدین و قدوة الفاضلین حاضر می‌شدم روزی میان من و او سخن از مجتهدین و اخباری‌ها به میان آمد و او می‌گفت روش اخباریان از محدث استرابادی آغاز گشته. گفتار او را پاسخ دادم و چون نزدیک به ظهر شده بود مجلس متفرق گشت. سپس یکی از اجله برادران از من خواست کتابی تألیف نمایم که جامع باشد اقوال متقدمین و متأخرین از علماءامامیه را در نفی طریقه اجتهاد و اختیار مسلک اقتصار بر کتاب و سنت. خواهش را پذیرفتم و این کتاب را تألیف نمودم و آنرا به نام «منیه المرتاد» نامیدم و به لقب «مجامع المقربین و ریاض المحدثین» معنون داشتم». کتاب دارای«دیباچه» و «مقدمه» و پنج «مجمع» و «خاتمه» است:دیباچه در سبب تألیف؛ المقدمة فی بیان الاجتهاد المنفی و المرضی و الفرق بینهما؛ مجمع ۱. فی تراجم اصحاب الائمة الطاهرین و نقل عباراتهم فی نقض الاجتهاد المبتنی علی التظنن و التخمین؛ مجمع ۲. فی تنصیصات علماء الغیبتین من الطبقة الاولی علی نفی الاجتهاد و الرأی فی الاحکام و انحصار الدلائل فی الکتاب و السنة؛ مجمع ۳. فی ذکر جماعة من الذین فاتنا ذکر هم من علماء الغیبة الصغری و الکبری و تنصیصات المتأخرین من الطائفة و متأخر المتأخرین؛ مجمع ۴. فی ذکر من فاتنا ذکره فی المجامع الاول علی الوجه الاتم الاکمل؛ مجمع ۵. فی ذکر من شذعنا ذکره من مشاهیر المتقدمین و المتأخرین؛ خاتمة فی ذکر نبذه من تحقیقات الجانی. مؤلف کتاب را مصدر داشته به فهرست مطالب و مذیل داشته با بیاتی از قصیده رائیه شیخ درویش بن عوض حلی. کاتب آن ابیات را ننوشته است. (مهدی ولائی)

آغاز:الحمدلله الذی عمر محافل القدس بالموقنین وزین مجالس الانس بالمومنین و الصلاة و السلام علی من ابتعثه و امرنا باتباعه من العالمین

انجام:و هدی الی الرشاد و جزاء الله عن الاخوان خیر جزاء الصالحین المومنین.

[الذریعه ۳۷۵/۱۹]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۵۸/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**و قال فی المعتبر ایضاً و اما الاجماع ... و لو حصل فی اثنین لکان ...
خط: شکسته نستعلیق، کا: فتحعلی بن محمد کریم خان زند، تا: ۳ رجب۱۲۲۵ق، جا: تهران؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۶-۱۴۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۷۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مولف؛ جلد: تیماج، ۲۲۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۳-۲۲۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۴۰۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد جواد بن محمد بن زین الدین، بی‌تا؛ این نسخه را از نسخه اصلی رونویس کرده و نزد مؤلف خوانده و هم از او اجازه گرفته؛ ۱۴۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۸۸]

● **منیة المرید فی آداب المفید و المستفید** / اخلاق / عربی
munyat-ul murīd fī ādāb-il mufīd wa-l mustafīd
شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱ - ۹۶۵ قمری
šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e ʻalī (1506 - 1558)
تاریخ تألیف:پنج‌شنبه ۲۰ ربیع الاول ۹۵۴ق
آدابی که استاد وشاگرد وهر دانشمند اسلامی وقاضی باید مراعات نمایند آنطور که از قرآن کریم واحادیث استفاده می‌شود در یک «مقدمه» وچهار «باب» و «خاتمه»: المقدمة: فی فضل العلم من الکتاب والسنة والاثر ودلیل العقل؛ باب ۱. آداب المعلم والمتعلم؛۲. آداب الفتوی والمفتی والمستفتی؛۳. المناظرة وشروطها وآدابها؛۴. آداب الکتابة والکتب؛ الخاتمة: فی مطالب ثلاثة مهمة.
استاد دانش پژوه آورده است: پیش از شهید در میان شیعیان خواجه طوسی «آداب المتعلمین» نوشته و در میان سنیان به‌ویژه قاضی القضاة شیخ الاسلام بدرالدین محمد بن ابی اسحاق ابراهیم بن ابی الفضل سعدالله بن جماعه حموی شافعی پارسای محدث مفسر خطیب شاعر (۶۳۹-۷۳۳ق) را می‌توان نامبرد که «تذکرة السامع و التکلم فی آداب العالم و المتعلم» را در ۵ باب نگاشته و در ۱۴ ذیحجه سال ۶۷۲ق به پایانش رساند. شهید گویا این کتاب را در دست داشته و بسیاری از جاها از آن بهره برده است.تذکره و منیه از رهگذر ترتیب منطقی و بخش‌بندی مطلب‌ها بسیار پسندیده و سخنان خشک و ظاهری قابسی و زرنوجی در آنها دیده نمی‌شود.ایندانشمندان نیز درباره آموزش و پرورش نگارش دارند که از رهگذر تاریخ آن بسیار ارزنده است: ۱. محمد بن سحنون مالکی مغربی قیروان (-۲۶۵ق) در «آداب المعلمین ممادون محمد بن سحنون عن ابیه» در نه بخش و بسیار کوچک که قابسی از آن بهره برده؛ ۲. فقیه ابوالحسن علی بن محمد بن خلف قابسی قیروانی مالکی (۳۲۴-۴۰۳ق) در «الرساله المفصلة لاحوال المعلمین و المتعلمین»، این کتب چنان‌که از نامش پیدا است درباره آموزش کودکان و کوچک است؛ ۳. ابن عبدالبر جمال الدین یوسف بن عمر قرطبی نحوی محدث (۳۶۸-۴۶۳ق) در «جامع بیان العلم و فضله و ما ینبغی فی روایته و حمله» از این مسئله یاد نموده؛ ۴. برهان الدین زرنوجی (-۵۹۱ق) کتاب کوچکی دارد به نام «تعلیم المتعلم طریق التعلیم» که چندان دقیق نیست و سخنان عامیانه و ظاهری در آن هست؛ ۵. ابن عدیم ابوحفص کمال الدین عمر فقیه محدث حلبی (۵۸۶-۶۶۰ق) در «الدراری فی ذکر الذراری»؛ ۶. ابی الفرج زین الدین عبدالرحمن بن احمد بن رجب بغدادی دمشقی حنبلی (۷۰۶-۷۹۵ق) در «فضل السلف علی الخلف»؛ ۷. شیخ الاسلام ابی زکریا انصاری (- ۹۲۶ق) در «الؤلؤ النظیم فی روم التعلیم» که در آن از غزالی بهره برد؛ ۸. احمد بن حجر هیتمی (-۹۷۳ق) در «تحریر المقال فی اداب و احکام ما یحتاج الیه مؤدبو الاطفال»؛ ۹. برهان الدین اقصرائی در «رسالة فی التربیة و التسلیک»؛ ۱۰. شمس الدین انبابی در «ریاضة الصبیان»؛ ۱۱. دانشمند عارف ابن الحاج ابوعبدالله محمد بن محمد بن محمد عبدری فاسی مالکی که پس از هشتاد و اندسال در قاهره در ۷۳۷ درگذشت در «مدخل الشرع الشریف علی المذهب» که در ۷۳۲ به پایانش رساند از آموزش و پرورش و آموزگار و دبستان گفتگو نمود.
آغاز:الحمدلله الذی علم بالقلم علم الانسان ما لم یعلم ... و بعد فان کمال الانسان بالعلم الذی یضاهی به ملائکة السماء ...
انجام:و علی هذا القدر نختم الرسالة حامدین لله مصلین علی خاتم الرسالة و علی آله ... و الحمد لله رب العالمین.
چاپ: این کتاب مکرر چاپ شده؛ مشار عربی، ص۹۳۱؛ ایران، سنگی، بی ناشر، ۱۳۰۷ق، رحلی، ۸۱ص؛ بمبئی، ۱۳۰۱ق، رقعی، ۱۹۶ص؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۲۸/۱۳۶۷ش، جیبی، ۲۴۹ص؛ چاپ محقق آن توسط رضا مختاری نیز انجام شده
[الذریعة ۲۰۹/۲۳؛ دنا ج۱۰،ص ۳۱۷-۳۱۹ (۸۴ نسخه)؛ مقدمة منیة المرید به تصحیح رضا مختاری؛ مشار عربی، ص ۹۳۱]

شرح و حواشی:
۱- منیة المرید فی آداب المفید و المستفید (ترجمه)؛ نجار شوشتری، حسین بن حسن (-۱۳)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۷/۱
از آغاز تا امر ۸ قسم ۲ نوع ۳ باب ۱(برابر با ص ۷ص ۴۳ چاپ ایران) آن‌گاه می‌رسد به امر ۱۸ قسم ۳ نوع ۳ باب ۱ (س ۱۴ ص ۵۱) تا اندکی از آغاز باب ۲ (س۹ص۵۳) سپس اندکی از باب ۴ (میانه مسئله ۱ تا میانه مسئله ۶ برابر با س ۲۵ ص ۶۸ تا س ۲۱ ص

۶۹) می‌آید آن‌گاه می‌رسد به میانه مطلب خاتمه (س ۹ص۷۸) تا پایان کتاب پس افتادگی نسخه بسیار است؛ خط: نسخ، کا: ابن شعیر عاملی، حسین بن مسلم (شاگرد شهید)، تا: پنج‌شنبه ۲۳ جمادی الاول۹۵۴ق؛ در رویه برگ نخستین شهید نام خود «زین الدین بن علی بن احمد شامی عاملی» و نام کتاب «منیة المرید فی ادب المفیدو المستفید» را به خط خود نوشته و زیر آن تاریخ ۹۵۹ دیده می‌شود، در کنار صفحه‌ها چند جا به خط شهید دارد «بلغ سماعا و فقه الله تعالی» و در کنار گ ۵۸ر در پایان کتاب باز به خط همو دارد که این کتاب را او (همین نویسنده نسخه ما) در چند هنگام از من شنیده و نزد من آنرا درست نموده که بازپسین آنها تاریخ روز پنج‌شنبه ۲ ذیقعده ۹۵۴ می‌باشد، محشی به نام «صالح ره»؛ ۵۸گ (۱پ–۵۸ر) [ف: ۳-۶۸۲]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۵۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با توجه به عبارت «تمت النقیصه المحرره یوم الجمعه ...» که ظاهراً نوشته کاتب اوراق الحاقی است، به نظر می‌رسد که اصل نسخه به خط مؤلف (؟) باشد که به سال ۹۵۴ق تألیف آن را به پایان رسانده، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۰۵گ، ۱۸سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۶سم [رایانه]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: ۹۷۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۹ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۶سم [ف: ۴-۴۰۹]

۴. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه:۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: زین العابدین بن احمد بن علی بن احمد بن جمال الدین بن تقی الدین صالح بن شرف عاملی، تا: ۹۷۱ق؛ مصحح، محشی از «مصباح»، یادداشت مقابله و تصحیح: «و لقد بلغت مطالعة و تصحیحاً حسب الجهد و الطاقة الا ما قصر عنه الفهم و غلب علیه الوهم و انا العبد محمد بن علی الاشحوری العاملی»، با یادداشتی از کاتب نسخه: «ابتدا فی کتابتها الفقیر زین العابدین الخمیس من جمادی الآخر سنه احد و سبعین و تسعمائه»؛ مهر: «عبدالراجی محمد الحسینی» (بیضی)، «العبد المذنب محمد علی الموسوی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۱۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۳۹۲]

۵. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۱۳

خط: نسخ، کا: فضل بن عطاءالله، تا: جمادی الاول۹۷۷ق، برای برادرش شیخ خلیفة بن عطاء الله؛ مقابله شده با نسخه‌ای که آن با نسخه اصل برابر شده بود به‌وسیله ابوالقاسم بن فتح الله حسینی هنگام بیرون شدن از نجف به جزائر؛ تملک: سید حسن بن سیدحسین موسوی (گویا خوانساری) در ۱۱۸۷در اصفهان؛ قطع: خشتی[چند نسخه-ف: -۱۹۵]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: زین العابدین بن امیر بن عماد، تا: ۹۸۶ق، جا: کربلا؛ مصحح، دوبار مقابله شده، تصحیح اول با نسخه‌ای که با نسخه مولف مقابله شده، و تصحیح دوم توسط رضا موسوی زنجانی به سال ۱۳۶۹؛ تملک: شیخ محمد معروف به علم الهدی ابن شیخ مرتضی مدعو به فیض کاشانی به سال ۱۰۸۶ق، رضا موسوی به سال ۱۳۵۶، شیخ محمد علم الهدی فرزند فیض کاشانی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماجمذهب، ۳۰۰ص، ۱۷سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۷-۳۹۰]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۵۸

آغاز:برابر

خط: نسخ معرب، کا: حسن بن علی بن حسن بن علی بن رشد قم حسینی مدنی، تا: ۲۷ شوال۹۹۱ق، جا: احمد آباد؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: حسن بن علی بن شدقم حسینی مدنی در رمضان ۹۹۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۴گ، ۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۶۶]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ دارای رکابه، مصحح، محشی با علامت «ص» و «صح»، مقابله شده، با نشانی بلاغ، حاشیه‌ای افزوده شده با امضای پایانی «سلمه الله» که اگر درست باشد، شاید بتوان از آن استنباط کرد که نسخه در عصر حیات شهید ثانی کتابت شده؛ تملک: محمد رضا آشتیانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۳گ (۱پ–۱۵۳پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۳سم [ف:۲۷/۱-۴۰۰]

۹. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۸۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ق[ف: -۹۳]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۶۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۵۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۴-۳۳۳]

۱۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۵۶

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مقابله شده؛ مهر: «المتوکل علی الله الغنی»، «ابوالقاسم رضوی»؛ واقف: ابوالقاسم رضوی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۸۳گ، ۱۵سطر (۱۲/۵×۱۶)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۳-۱۰۱۳]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۶۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: دولت آبادی، ۱۳۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۷×۱۸/۳سم [ف: ۱-۵۵۵]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۵۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صالح، تا: ۱۸شوال۱۰۰۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۰۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۴-۵۸۵]

۱۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۲۸

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن علی بن محمود، تا: یک‌شنبه ۲۸ رجب ۱۰۰۷ق، جا: کاشان؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱-۲۸۴]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۳/۱

آغاز و انجام: برابر

کا: بهاء الدین علی حسینی، تا: ۱۰۰۸ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۰۷گ (۱پ-۱۰۷)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۲-۵۰۱]

۱۶. قوچان؛ مدرسه عوضیه؛ شماره نسخه:۷۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن عنایت الله بن غیب الله بن علی بن اردبادی، تا: ۱۰۲۰ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج، ۱۰۵گ (۵۶پ-۱۶۰ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف مخ]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن مظفر بن ابراهیم مدعو به تقی صوفی قزوینی ابهررودی، تا: ۱۰۲۷ق؛ محشی با نشان «تق»؛ جلد: تیماج، ۹۸ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۴-۴۱۱]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۶۷۹

آغاز:هو الفیاض، بسمله و به نستعین، الحمدلله رب العالمین و الصلوه و السلم؛ **انجام:**ارهجرمحبان رفقس از نامه ایشان نتوان کرد و السلام و الاکرم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۱ق؛ مصدر و مذیل به چند رساله که مشهورترین آنها عبارتند از: ۱. مظاهره نامه از شیخ الحفاظ موسی بن حسن ابی جعفر بن هارون، در بیان اسامی و انساب چهارده معصوم (ع) و اولاد ایشان، ۲. آداب المتعلمین از خواجه نصیرالدین طوسی؛ واقف: سیدضیاءالدین تقوی بهبهانی شیرازی، دی ۱۳۶۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۸×۱۹/۷سم [ف: ۱۴-۵۸۶]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۳۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**اکبرهما و تاخر الاصغر و اذ اصادف الشیخ فی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۴ق؛ افتادگی: انجام[رایانه]

۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۶۱/۱

خط: نسخ، کا: حسن بن علی، تا: ۱۰۴۶ق، جا: کاظمین؛ ۹۱گ (۱پ-۹۱پ)، ۱۷ سطر (۹/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۶۸۳]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۵۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: برجعلی بن خواجه علی مازندرانی، تا: محرم۱۰۴۸ق؛ مصحح، محشی؛ ۷۲گ (۹۷-۱۶۸)، ۲۳سطر، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۳۸-۱۴۳]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا: شریف همدانی، تا: ۱۰۵۷ق[الفبائی:۵۶۸]

۲۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: رحمة الله، تا: یک‌شنبه ۲۳ ربیع الاول۱۰۶۲ق؛ مصحح؛ ۱۱۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱-۲۶۰]

۲۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه سلخ صفر۱۰۶۹ق؛ مصحح؛ مهر: «محمد باقر بن محمد تقی الموسوی» (بیضوی)، حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۱۱گ، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳-۱۲۲۰]

۲۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۵۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالرشید، تا: ۱۰۷۳ق؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ واقف: محمدامین بزاز، رجب ۱۰۸۲ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۱سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: ۳-۱۶۱۱]

۲۶. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۶۸/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد مراد، تا: ۵ محرم۱۰۷۹ق؛ ۷گ (۱۰۳پ-۱۰۹ر)، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۱-۱۴۹]

۲۷. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۷۲

خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن رفیع الدین بن علی غفاری کاشانی، تا: جمعه ۲۶ صفر۱۰۸۰ق؛ ۶۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱-۱۲۷]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۰۴

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن کمال الدین شوشتری، تا: ۱۰۸۲ق؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین؛ تملک: محمد زکی بن حیدر علی به تاریخ رمضان ۱۱۵۳ در کربلا؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده محمد زکی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۶۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۱سم [ف: ۶-۱۹۷]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۷۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سعید بن درویش گجراتی، تا: ۱۹ شوال۱۰۸۲ق، جلد: تیماج، ۱۰۸گ (۵۶پ-۱۶۳پ)، ۲۵سطر (۷/۲×۱۶/۳)، اندازه: ۱۲/۶×۲۳/۴سم [ف: ۲۹/۱-۵۱۱]

۳۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۸۴

آغاز:تعالی بشأنهم وتمیزهم عمن سواهم اعلم ان الله سبحانه جعل العلم هو السبب الکلی لخلق هذا العالم العلوی والسفلی طرا وکفی بذلک جلالة؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن محمود جزائری، تا: ذیقعده ۱۰۸۶ق،جا:منزل سید نعمت الله جزائری؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: گالینگور، ۱۳۸گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۰]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: کرمانی، صفر، تا: دوشنبه ۲۷ ذیقعده۱۰۸۷ق؛ جلد:

تیماج، ۱۳۹گ (۴۶پ-۱۸۴پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۴۷]

۳۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۰۰/۱

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ محرم۱۰۹۶ق؛ از روی نسخه‌ایکه تحریف و تصحیف فراوان داشته؛ مهر: «ماشا الله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۲۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲-۵۶۸]

۳۳. کاشان؛ علامه فیض؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [میراث اسلامی: ۵-۶۲۰]

۳۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۲۸

آغاز:برابر؛ **انجام:** علی الانصاف بتلك الصفات المرجحه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصصح؛ مهر: حاج سید سعید؛ یادداشت امانت آقامیرزا یحیی مورخ ۱۲۸۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۶ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۳-۱۵۷۰]

۳۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۴۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۱۱گ (۵ر-۱۱۵پ)، ۱۶ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۵-۶۸۳]

۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۹-۴/۱۷۹

آغاز و انجام: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، درآخر نسخه آمده که خط نسخه شبیه خط شیخ حر می‌باشد وشاید نسخه به خط وی باشد؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۸-۴۶۸۷]

۳۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۶۹

خط: نسخ، کا: محمد کاظم، تا: جمادی الثانی۱۱۰۹ق؛ ۱۴۵گ، ۱۹سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۴-۱۲۶۶]

۳۸. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۴۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۲ شوال۱۱۱۷ق؛ ۲۵۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: -۳۹]

۳۹. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۶

خط: نستعلیق، کا: کلبعلی خراسانی، تا: ۱۸ صفر۱۱۱۸ق، جا: اصفهان؛ اهدایی: حاج محمد نصیری؛ ۸۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱-۴۹]

۴۰. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد نبی بن هدایت الله خادم روضه مطهر رضوی، تا: جمادی الثانی۱۱۲۰ق؛ مهر: محمد نبی بن هدایت الله خادم روضه مطهر رضوی «محمد نبی الله» (چهارگوش)؛ واقف: محمد نبی بن هدایت الله؛ جلد: تیماج، ۱۰۰گ، ۱۵سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: -۴۹۳]

۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۸۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد کاظم فرزند قاسم، تستری، تا: چهارشنبه اوایل جمادی الثانی۱۱۲۲ق؛ مصحح، محشی؛ ۱۲۵گ (۱-۱۲۵)، ۱۶سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۲۹-۲۹۴]

۴۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۸۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صالح، تا: شعبان۱۱۲۳ق؛ مصحح، محشی؛ ۱۱۹گ(۱پ-۱۱۹پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۶/۵×۱۸سم [ف: ۳۷-۱۸۹]

۴۳. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۳۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا: جلال الدین بن صید علی بن علی اکبر بن حیدر حسینی ناصر آبادی (از توابع لواسان)، تا: ۲ جمادی الثانی۱۱۳۱ق، جا: تهران مدرسه میرزا محمد باقرا؛ مهر: «عبده حسن بن محمد علی» (بیضوی)، «یا ذالجلال والاکرام» (مربع)، «جلال الدین الحسینی ۱۱۴۶» (مربع)؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۹۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۸×۱۸سم [ف مخ]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۷/۲-طباطبائی

خط: نسخ، کا: اصفهانی، محمد باقر بن محمد هاشم، تا: دوشنبه ۹ رجب۱۱۳۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۰۱ص (۲۸-۱۲۸)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۳-۸۴]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۱۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ولی محمد بن علیرضا خبوشانی، تا: ۱۱۴۰ق؛ توسط مصطفی بن داود حسینی در سال ۱۳۰۱تصحیح و مقابله شده، ذیل صفحه پایانی صورت خط مؤلف؛ جلد: تیماج، ۹۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۹/۶×۱۸سم [ف: ۱۴-۵۸۷]

۴۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۳۳/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۱۵۰ق؛ جلد: تیماج، ۹۹گ (۸۷پ-۱۸۵ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۰-۱۳۰]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالوحید بن ابوعلی طبسی، تا: ذیحجه۱۱۸۴ق؛ ۱۳۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱۴-۵۸۶]

۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۴۷/۱

آغاز:و أنا أسأل الله تعالی من فضله العمیم وجوده القدیم أن ینفع بها نفسی و خاصتی و أحبائی و من یوفق لها من المسلمین؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ ذیحجه۱۱۹۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۶۹گ (۱-۶۹)، ۲۱-۲۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۱-۴۳۸]

۴۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۶۰/۲

انجام:براب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۵۵گ (۲۳۱پ-۲۸۵)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۸۴]

۵۰. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۵۷

خط: نسخ، کا: مرتضی موسوی خلخالی کلوری (جد صاحب

کتابخانه)، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۸۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۶۰]

۵۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۵۱/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۶۷گ (۱۸۰ر-۲۴۶ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴-۶۳]

۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۱۳؛ مصحح، محشی لغوی؛ مهر: «سلیمان شریف» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۸گ، ۱۵سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۳-۳۳۳]

۵۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۶۳-۵۷/۱۳۳

آغاز:برابر

از اول تا «المطلب الثالث فی ترتیب العلوم بالنظر الی المتعلم»؛

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۱۵گ، ۱۴و۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۸-۴۶۸۷]

۵۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: احمد بن مصطفی، تا: ۱۲۱۵ق، جا: مدرسه جده اصفهان؛ ۵۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲-۴۵۷]

۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ شوال۱۲۲۴ق؛ مهر: «صبراً لک یا حسین ۱۲۹۱» (بیضی)، «رق المجتبی حسن ۱۲۲۸» (مستطیل)، «عبده الراجی محمد حسین» (بیضی)؛ واقف: حسینعلی محفوظ، مهر ۱۳۷۰؛ جلد: تیماج، ۸۵گ، ۱۸سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲۰-۱۱۵]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۴۲/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**علی تقدیس السلامة عن ذلک عمله.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر جمادی الاول۱۲۲۶ق؛ یادداشت مقابله از محمد کاظم در پنج‌شنبه ۲۰ صفر ۱۲۲۷؛ ۷۶گ (۱-۷۶)، ۱۹سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۲-۴۶]

۵۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۵۷/۲

آغاز: ... اعلم ان الله سبحانه جعل العلم هو السبب الکلی لخلق هذا العالم العلوی والسفلی طراً وکفی بذلک وجلالة وفخراً قال الله تعالی فی محکم الکتاب تذکرة وتبصرة لاولی الالباب وهو الذی؛

انجام:برابر

خط: نستعلیق، کا: حسین بن محمد، تا: ۲۲صفر۱۲۲۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۸گ (۱۲۶ر-۱۷۳پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۰]

۵۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۴۳۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۹ جمادی الثانی ۱۲۲۹ق؛ جلد: تیماج، ۸۴گ، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۵]

۵۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۵۱/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اشتغال الفکر بامر اخر الرابعة عشر: قالوا لا ینبغی ان یکون القلم صلبا جدا

خط: نستعلیق، کا: رضی بن احمد موسوی، تا: ۱۲۳۳ق، جا: مدرسه التفاتیه؛ ۱۰۰ص (۱۰۱-۲۰۰)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲-۲۷۱]

۶۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۰۵/۱

انجام:والفروع الغریبه و حل المشکلات.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۳۵ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۱۵گ (۱-۱۱۵)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۴-۱۲۴۲]

۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۲۹۰۰

خط: نستعلیق، کا: محمد علی حسینی، تا: ۱۲۳۸ق[الفبائی: -۵۶۸]

۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۷۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و صلی اللع علیه و آله الطاهرین ... فی شهر مبارکه شعبان المعظم یوم الاحد

خط: نسخ، کا: حسنعلی، تا: ۱۲۴۴ق؛ محشی؛ واقف: علی اصغر احمدی، اسفند ۱۳۶۶؛ جلد: تیماج، ۱۴۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۱×۱۴/۸سم [ف: ۱۴-۵۸۶]

۶۳. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۸۲/۳

آغاز:فان کمال الانسان انما هو بالعلم الذی یضاهی به الملائکة السماء ویستحق به رفیع الدرجات؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۰ ربیع الثانی۱۲۴۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۱۶گ، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ: -۲۳۳]

۶۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۵۳

آغاز: ... لابد لمن اراد شیئا منه من الوقوف علیها والرجوع فی مطلوبه الیها؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد حسین شیرازی، تا: ۲ ربیع الاول۱۲۵۲ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج، ۱۲۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۰]

۶۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۱۸

خط: نسخ، کا: سلیمان بن کرمعلی الطحان، تا: ۱۲۵۴ق؛ مصحح، محشی با نشان «مجمع»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۴۹گ، ۱۶سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۶-۱۹۹]

۶۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۶۱/۱

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن ملا اسماعیل قمی، تا: جمعه ۲۴ رجب۱۲۵۵ق، جا: بروجرد مدرسه سر سوفیان؛ ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳-۱۱۲]

۶۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۰۰/۱

خط: نستعلیق، کا: رضا بن محمد علی حسینی قزوینی، تا: پنج‌شنبه ۲۲ ربیع الاول ۱۲۶۰ق، جا: نجف و قزوین؛ جلد: تیماج، ۱۲۷گ (۱پ-۱۲۷ر)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۳-۳۰۲]

۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۷۳/۱

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن محمد تقی، تا: شعبان۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۹۳گ (۵پ-۹۷پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۵-۶۹]

۶۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۰۵

خط: نسخ، کا: محمد علی بن کربلائی رجب فیروزکوهی، تا: یک‌شنبه ۱۶ جمادی الثانی۱۲۶۹ق، جا: مدرسه الماسیه؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۰۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۸۴]

۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۰۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۸گ (۹پ- ۸۶ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [مختصر ف: -۸۳۴]

۷۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۷۶/۲

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن علی رضا گرگانی، تا: ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج، ۷۶گ (۳۹پ-۱۱۴ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱-۳۴۷]

۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: مختلف، کا: غلام حسین دربندی، تا: ۱۲۸۸ق، جا: نجف اشرف[الفبائی: -۵۶۸]

۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۸۴/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۵ شوال۱۲۹۲ق، جا: نجف اشرف؛ ۳۸گ (۸۷پ-۱۲۴ر)، اندازه: ۱۳/۳×۲۰/۲سم [ف: ۴۱-۶۲]

۷۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۳۸/۳

خط: نستعلیق، کا: عبدالحسین بن حاج محمد علی گرگانی، تا: ذیقعده۱۲۹۲ق؛ ۱۲۵گ (۴۸پ-۱۷۲پ)[ف: ۵-۶۸۳]

۷۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۴۱/۱

خط: نسخ، کا: علی اکبر بادکوبه‌ای، تا: ۱۲۹۳ق؛ اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳-۲۸]

۷۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۸۵/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**وعند هذا یقول له الشیطان لا یغرنک هذا المثال فان العلم بالدواء ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۲۸گ (۱پ-۲۸پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۸۴]

۷۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۲۵/۶

آغاز:الباب الثالث فی المناظرة و شروطها و آدابها و اوقاتها و فیه فصلان الفصل الاول فی شروطها و آدابها و اعلم ان المناظرة فی احکام الدین؛ **انجام:**برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۴؛ مصحح؛ ۵گ (۷۶-۸۰)، ۲۴ -۲۵سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳۲-۳۵۳]

۷۸. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید علی بن عبدالله بن حاجی میراسماعیل بن حاجی سید تقی بن حاج سید علی تهرانی هراتی حایری، تا: پنج‌شنبه ۲۰ جمادی الثانی۱۳۰۱ق، جا: کربلا حائر حسینی؛ تملک: احمدهزار جریبی در محرم ۱۳۲۲؛ مهر: «العبد احمد» (بیضی)؛ واقف: احمد؛ جلد: تیماج، ۱۲۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف مخ: -۲۳۳]

۷۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۰۵/۴-۳۴/۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۷۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۸۷]

۸۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۳۲-۱۹/۱۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۲۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۸-۴۶۸۷]

۸۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۹۱/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اشتغال الفکر بامر اخر الرابعة عشر: قالوا لا ینبغی ان یکون القلم صلبا جدا

خط: نستعلیق، کا: مرحوم ملا علی اکبر جلوخانی قزوینی، بی‌تا؛ ۱۶۷ص (۳۷-۲۰۳)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲-۱۴۷]

۸۲. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ واقف: عبدالله بن عبدالرحیم؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: -۱۷۰]

۸۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: در حیات مؤلف؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ ۷۴گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۳۳]

۸۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۸۵/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۵۲گ (۶۶پ-۲۱۷پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۵-۸۴]

۸۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۳۱/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ تملک: امین الدین محمد بن سیف الله مغازه‌ای؛ جلد: تیماج، ۶۶گ (۷۹پ-۱۴۴پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۷-۱۱۸]

۸۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۶۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ناتمام؛ ۷۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱-۲۸۴]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۹۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**الثواب العظیم علیها فقد ورد عنه

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام[الفبائی: -۵۶۸]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۲۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علوان بن برکة بن علی بن شرف الدین بن

ناصرالدین شیر عاوی جزایری، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۰۴گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵-۳۳۰]

۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۸۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هی العقد فی صفه دین ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج[رایانه]

۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۱۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[رایانه]

۹۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۵۹/۱

آغاز: و خاتمة اما المقدمة مشتمل علی ...

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۴۷ص (۱-۴۷)، ۱۰-۱۷سطر (۴/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳-۸۳۸]

۹۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۲۶گ، ۱۳-۱۹ سطر (۶/۵×۸-۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۹-۲۲۲]

۹۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۶۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه عصر کرمان[رایانه]

۹۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۳۷۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۶و۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲-۲۳۳]

● منیة المرید فی آداب المفید و المستفید (ترجمه) /

اخلاق / فارسی

monyat-ol morīd fī ādāb-el mofīd va-l mostafīd (t.)

نجار شوشتری، حسین بن حسن، ق۱۳ قمری

najjār-e šūštarī, hoseyn ebn-e hasan(- 19c)

وابسته به: منیة المرید فی آداب المفید و المستفید؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵ق)

اهدا به: سید صدر الدین و برادرش سید محمد علی و مقرب الخاقان آقا محمد جوادخان

تاریخ تألیف: شب عید مباهله ۱۲۶۰ق

ترجمه تحت اللفظی است از کتاب «منیة المرید» شهید دوم است.

آغاز: حمد بیحد و احصا و ثنای بی عدد و انتها خداوندی جل شانه و لا اله غیره را سزاست که بنی نوع انسان را به احسن صور

انجام: تمام شد ترجمه این رساله کثیر الفائدة بدست مترجم آن

[فهرستواره منزوی ۳۸۹/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ گویا به خط مترجم؛ جلد: تیماج، ۳۰۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۷-۹۶]

● منیة المصلی و غنیة المبتدی / فقه / عربی

munyat-ul muṣallī wa ġunyat-ul mubtadī

کاشغری، محمد بن محمد، - ۷۰۵ قمری

kāšqarī, mohammad ebn-e mohammad(- 1306)

از کتب معروف و متداول حنفیان در مبحث صلات است. کتاب نسبتاً مختصر و در برخی از مسائل به ادله و اقوال فقهای آنان نیز اشاره شده است. محمد بن محمد حلبی حنفی معروف به ابن امیر حاج در شرح مبسوط خویش «حلبة المجلی و بغیة المهتدی فی شرح منیة المصلی و غنیة المهتدی» می‌نویسد:«و فی کونه غنیة للمبتدی نظر لخلوه عن کثیر مما یهم المبتدی کمباحث صلاة الجمعة و العیدین». برگرفته از هدایه و محیط و شرح اسپیجابی و غنیه و ملتقه و ذخیره و فتاوی قاضی خان و جامعیة، فتاوی سراج الدین اوشی را بر آن افزوده، مصادر در آغاز برشمرده شده، در طهارت است و صلات و صوم واعتکاف و مسائل متفرقه و دارای الفاظ و افعال موجب کفر در کتاب الفاظ الکفر.

آغاز: بسمله، حمدله اعلموا وفقکم الله تعالی و ایانا ان انواع العلوم کثیرة.

انجام: و لو قرأ حمالة الحتب تفسد و لو قرأ من الجنة و الناس بنصب الجیم لاتفسد و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و اصحابه اجمعین.

چاپ: بمبئی، ۱۳۲ص، ۱۳۰۳ق، قازان، ۱۸۸۹م.

[کشف الظنون ۱۸۸۶/۲؛ سرکیس۱۵۴۱/۲؛ چلبی - قرطای ۳۷۶۹؛ خزانه مفتی ۷۹/۵]

شروح و حواشی:

۱- حلیة المحلی و بغیة المبتدی فی شرح منیة المصلی و غنیة المبتدی؛ ابن امیر حاج، محمد بن محمد (۸۲۵-۸۷۹ق)

۲- غنیة المتملی (المستملی) فی شرح منیة المصلی (مختصر)؛ حلبی، ابراهیم بن محمد (-۹۵۶ق)

۳- غنیة المتملی (المستملی) فی شرح منیة المصلی؛ حلبی، ابراهیم بن محمد (-۹۵۶ق)

۴- شرح دیباجة کتاب الصلاة

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ مشکول، کا: حسام الملطی، تا: رمضان۸۳۱ق؛ واقف: خواجه شیراحمد؛ جلد: مقوا، ۱۴۹گ، ۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۲۱-۱۵۳۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۹۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما اذا قرأ مکان الزاء او مکان الضاد ظاءاً ... و علیه اکثر الأئمة و روی عن محمد بن مسلم ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: شیخ عبدالله مجتهد پور، مرداد ۱۳۶۲؛ جلد: تیماج، ۶۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم

[ف: ۲۱-۱۵۳۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۳۳ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۴۰ص، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۳/۴۰-۷۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مصطفی بناحمد القیبوش واری از طلبه پچوی معروف به گلشن آباد، تا: با تاریخ۱۰۸۳ق؛ جلد: مقوا، ۱۲۷ص (۱۷۶-۳۰۲)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۰سم [ف:۴۰/۳-۱۱۳]

۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۵۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۸۱گ، ۱۵ سطر (۱۴×۱۷/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: -۶۸۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱ جمادی الاول۱۱۱۵ق؛ جلد: مقوا، ۲۱۴ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۱سم [ف:۴۰/۳-۱۰۲]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، کا: محمد بن ابراهیم، تا: ۱ شعبان۱۱۲۱ق؛ محشی؛ ۱۳۲ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف:۴۰/۳-۳۷]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳

خط: نسخ، کا: عزیزالدین حافظ مخدومانه، تا: دوشنبه ۱۱۱۱۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۸گ، ۱۵سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [سنا: ف: ۱-۶۸]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۴۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ ۵۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۴۷]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۷۴/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۰گ (۵۴پ-۸۳ر)، ۲۱سطر [ف: ۳۷-۳۱۱]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۲۲-۶۲/۶۰

آغاز:برابر

از اول تا «فصل فی زلة القاری فان الاصل فیه ان لم یکن مثله فی القرآن ...» [کتاب الصلوة و الطهارة]؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۳گ، ۲۱-۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۶۸۸]

● منیة المفتی / فقه / عربی

munyat-ul muftī

سجستانی ، یوسف بن احمد-۶۳۸ق

sajestānī,yūsof ebn-e ahmad

گزیده «نوادر الواقعات و الفتاوی الصغری» از نجم الدین الخاص با افزودن فتاوی سراج الدین اوشی با رمز «س».

آغاز:بسمله. الحمدلله الواحد العلی الواجد الغنی الخالق بلا استرشاد الرازق بلا استمداد ... و بعد فیقول ... یوسف بن ابی سعید بن احمد سجستانی

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۳۹۵/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**فاحببت ما قدمات عن من الهدی بمستبطی الاحکام و الرای و الفهمی.

از طهارت تا ادب المفتی و الفواید؛ خط: نسخ، کا: سلیمان بن محمد، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۳۰سطر (۱۳×۲۱)[ف: ۱۷-۲۵۴]

● منیة الممارسین فی اجوبة مسائل الشیخ یاسین /

پاسخ پرسش‌ها / عربی

munyat-ul mumārisīn fī ajwibat-i masā’il-iš šayx yāsīn

سماهیجی، عبدالله بن صالح، ۱۰۷۶؟ - ۱۱۳۵ قمری

samāhījī, ‘abd-ol-lāh ebn-e sāleh (1666 - 1723)

تاریخ تألیف:پنج‌شنبه ۷ صفر ۱۱۲۶ق

نود پرسش است که شیخ یاسین بن صلاح الدین بحرینی برای سماهیجی فرستاده و وی به آنها پاسخ‌های مفصل داده و در روز پنج‌شنبه ۲۵ ذیقعده ۱۱۲۵ق به پایان رسانده و روز پنج‌شنبه هفتم صفر ۱۱۲۶ق از مسوده به مبیضه درآورده است.با این‌که این پرسش‌ها اعتقادی است مؤلف ــ بنا به گفته خودش ــ فقط از اخبار استفاده می‌کند؛ ۴۰ فرق بین مجتهد و اخباری یاد کرده و چنین پیداست که خود برای اخباریان سخت تعصب می‌ورزیده است و به گفته‌های دانشمندان دیگر نمی‌پردازد. روزهای پنج‌شنبه را بدین کار اختصاص داده و درآخرکتاب اجازه مفصلی به جهت پرسش‌کننده نوشته است.سؤال هفتم آن درباره فرق میان اصولی و اخباری است که سماهیجی ۴۰ فرق میان این دو برمی‌شمارد و همین قسمت بیشتر مورد توجه قرار گرفته و برخی نسخه‌ها فقط شامل همین قسمت است.

آغاز:۱: نسألك اللهم بعد الحمد و الثناء علیك و الشکر لایادیك الجمیلة التی لا نستوجبها لدیك.

۲: قال شیخنا الصالح ... المسئلة السابعه قال ما الفرق بین مجتهدنا و الاخباری. اقول الوجوه کثیرة الاول ان المجتهدین یوجبون الاجتهاد عینا او تخیراً و الاخباریون یحرمونه و یوجبون الاخذ بالروایه عن المعصوم ...

انجام:و الحمدلله أولا و آخراً و باطناً و ظاهراً و صلی الله علی ساداتنا الاکرمین محمد و آله المیامین و سلم تسلیماً کثیراً.

چاپ: سؤال و جواب هفتم از آن در میراث اسلامی ایران، دفتر چهارم، ص ۳۸۴-۳۹۷ چاپ شده

[کشف الحجب: ۵۷۰]

۱. **خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۶۲**

انجام:اذا کان غیر محصور و هاتان الرسالتان کتبنا هما فی مدینة طوس علی ...

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، نزدیک عصر مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با عناوین «منه لطف الله» «منه ره» «نهایه» و ...، در برگ دوم نام کتاب و مؤلف آمده که اشتباهاً نام کتاب را «متحفة الممارسین» ذکر کرده؛ جلد: تیماج، ۱۸۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۴۸]

۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۶۹**

بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۲ [د.ث. مجلس]

۳. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۸**

آغاز:برابر۱؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۶ ذیقعده۱۱۲۶ق، در عصر مؤلف؛ مجدول، مصحح، محشی از مؤلف، با اجازه روایتی به جهت مؤلف شیخ عبدالله سماهیجی که یکی از شاگردان ملا محمد باقر مجلسی نوشته است و گمان می‌رود که خط ملا عبدالله افندی صاحب «ریاض العلما» باشد؛ تملک: احمد بن حسین بن محمد بن جعفر ماحوزی به تاریخ غره رجب ۱۱۷۰، محمد علی ابن حسین ماحوزی بحرانی با مهر «الواثق بالصمد عبده محمد علی بن احمد» (بیضی)، عبد علی بن محمد ماحوزی؛ جلد: تیماج، ۳۴۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳-۲۱۴]

۴. **شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۸۰**

خط: نسخ، کا: صادق بن حاجی، تا: دوشنبه ۱۸ جمادی الاول۱۱۲۸ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ ۲۳۶گ، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۳۳]

۵. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۶۴**

آغاز:القصوی و بلغ الدرجه العلیا و اقوله اهل البدان؛ **انجام:**و قد فرغت من نسخه هذا الکتاب ... سنه ۱۱۳۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۳۴ق[رایانه]

۶. **شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۳۰**

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۷۸گ، اندازه: ۱۶×۳۱سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۳۳]

۷. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۱۶/۲۵**

آغاز:برابر۲؛ **انجام:**و الاخباریون لایجیزون ذلک الافیما دل علیه کلام اهل العصمه انتهی کلامه ملخصا.

بخشی ازآن، جواب به سؤال هفتم است؛ بی‌کا، تا: ۱۲۲۰ق؛ ۵ص (۳۷۵-۳۷۹)[ف: ۹-۵۸۷]

۸. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۶۰/۱**

آغاز:و المرتبة الوسیعة و تبحر فی علم الحدیث الواسع المضمار (از دیباچه) ... و قد سمت هذا الکتاب بمنیة الممارسین فی جوابات الشیخ یاسین؛ **انجام:**قال لازال محروساً و مالعلة فی کون الاشهر اثنی عشر و الاسبوع سبعة لم اقف ام العموم لاحدهما – لاشک ان الاسلام اعم من الایمان مطلقا ... الا انا نقتصر منها علی اثنی عشر حدیثا.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵۹گ (۱پ-۵۹پ)، ۲۶سطر (۱۲×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: ۶-۲۳۶۴]

۹. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۴۴۷**

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از کیومرث محمودی[رایانه]

● منیة النفس فی اشعار عنتر عبس = دیوان عنتره /

شعر / عربی

munyat-un nafs fī aš‘ār-i ‘antar-i ‘abas = d.-u ‘antara

ابکاریوس، اسکندر بن یعقوب، - ۱۳۰۳ میلادی

abkārīyūs‹eskandar ebn-e ya‘qūb (- 1303)

این اثر او همانند چند تألیف دیگرش در حوزه ادب و تدوین گزیده‌های ادبی چاپ شده است. نخستین چاپ «منیة النفس» که گزیده‌ای تصحیح شده از اشعار عنترة بن شداد، شاعر عصر جاهلی عرب است. با دیباچه‌ای به نثر با زندگینامه عنتره که در آن نام گرد آورنده نیامده است. گزیده به ترتیب الفبایی، در پایان افزوده‌هایی است در ستایش چاپ و گرد آورنده متن (اسکندر ابکاریوس).

آغاز:بسمله – الحمدلله الذی امره بین الکاف و النون العالم بما کان و ما یکونو بعد فانه اذ کان الشعر ریحانة الادب و میدان تتسابق فیه شعراء العرب نزهت فی تلک ...

چاپ: ۱۸۶۴م، در ۹۶ صفحه؛ ۱۸۸۱م، در ۲۰۴صفحه

۱. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۳۳۷**

آغاز:برابر؛ **انجام:**ابیات دیوانه نادت مؤرخه ×× فی طبعة بهجة للناظرین بدا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۳؛ جلد: تیماج، ۵۲گ، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۷-۸۶۶]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۶/۲-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۷۱]

۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۰۷**

آغاز:برابر؛ **انجام:**هذا آخر ما اخترته من اشعار عنتر الذی هو اشعر العرب و الحضر و قد اعتنیت بنقله عن نسخ صحیحة من کتب العلماء الفاضلین و اردت طبعه حرصا علیه من طغیان اقلام الناسخین و تسهیلا لانتشاره بین الطلبة الراغبین لیکون فاکهة للذین یریدون مطالعة الاشعار و غدیرا یغترف منه الذین یریدون نظم الاشعار و بالله التوفیق و هو العزیز الجبار ... [تقریظها] ... [رقم:] فی یوم الثلثاء غرة شهر الصفر المظفر سنه ۱۲۸۷ هجری قد کتب و تم تحریر هذا الدیوان و الله هو المستعان.

خط: نسخ عربی، بی‌کا، تا: شنبه غره صفر۱۲۸۷ق؛ رکابه‌دار، مجدول مسطر، استنساخ کتابی چاپی در عهد قاجار از روی متن چاپ شده؛ جلد: تیماج، ۸۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۲سم [ف:۱/۲۷-۱۹۱]

۳. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۰۸ فرخ

آغاز» برابر؛ **انجام:**(در افزودگیها): ابیات دیوانه نادت مورخه / فی طبعه بهجة للناظرین بدا.

خط: نسخ، کا: حسن بن محمد تقی طباطبایی، تا: ۱۳۱۶ق؛ مجدول؛ ۷۰گ، ۱۴ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۲۳۹]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۷-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۲۷۲]

● منیة النفوس فی تدابیر النفوس / کیمیا / عربی

munyat-un nufūs fī tadābīr-in nufūs

جلدکی، علی بن ایدمر،- ۷۶۲ قمری

jeldakī, ʻalī ebn-e aydamor(- 1361)

گویا از اجزاء التقریب اوست.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۸۷/۸

آغاز:بسمله، فصل و یشتمل هذا الکتاب علی العلم المتعلق فی الکباریت و الزرانیخ و تدابیرها واسرارها و آثارها، و اعلم ان القوم قد اکثروا فی ذکر الکباریت و الزرانیخ و الزاجات و ان مقصودهم؛ **انجام:**و احترقت منه اکثر الذائبة المفسدة علیکم بالتصعید، و السلام

خط: نستعلیق، کا: محمد علی ذهبی تهرانی، تا: پنج‌شنبه ۱۱ رجب۱۳۰۳ق؛ ۷گ (۷۵پ-۸۱ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۰/۹سم [ف: ۶-۲۷۶]

● منیة النفوس فی تلخیص کتاب شمس الشموس (ترجمه) / کیمیا / فارسی

monyat-on nofūs fī talxīs-e k.-e šams-oš šomūs (t.)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۲۹

آغاز:فصل از کتاب منیة النفوس و مشتمل است این کتاب بر علم متعلق به کباریت؛ **انجام:**و توبه می‌کنم به سوی آن صلی الله علی محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیما کثیرا آمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ضمیمه نسخه ش ۱۱۰۲۹ [رایانه]

● منیة الواعظین و غنیة المتعظین / اخلاق / عربی

munyat-ul wāʻiẓīn wa ġunyat-ul muttaʻiẓīn

انکوری، عبد الحمید بن عبد الرحمن، ق۸ قمری

ankūrī, ʻabd-ol-hamīd ebn-e ʻabd-or-rahmān(- 14c)

تاریخ تألیف: جمادی الاول ۷۶۳ق

چهل «باب» است در مواعظ و آداب و اخلاق که مؤلف پس از دو کتابش «المعشرات» و «المخمسات» در حدیث تألیف نموده است. در هر باب حدیثی نقل کرده پس از آن حکایت یا حکایاتی آورده و در آخر فوائدی از احوال متقدمین و اقوال متبحرین می‌افزاید.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۵۲/۲

آغاز:الحمدلله خالق النسم و رازق المخلوقات و مقدر القسم الذی جعل اصحاب الحدیث قدوة للعلماء؛ **انجام:**تعاظمنی ذنبی فلما قرنته×× بعفوک یا رب کان عفوک أعظما

خط: رقعی، کا: بخشایش بن محمد بن بخشایش بن عاشق پاشا، تا: ۱۲ شعبان۹۳۶ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۴۰گ (۱۱ر-۵۰ر)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۹-۲۴۸]

● منیة الوصول / شعر، اصول فقه / فارسی

monyat-ol vosūl

کاشانی، حبیب الله بن علی مدد، ۱۲۶۲ - ۱۳۴۰ قمری

kāšānī, habīb-ol-lāh ebn-e ʻalī madad (1846 - 1922)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۹۱۰ ض

در اصول فقه؛ کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴ [د.ث. مجلس]

● المنیة و الامل فی شرح الملل و النحل / ادیان و مذاهب / عربی

al-munya wa-l amal fī š.-il milal wa-n niḥal

یمنی، احمد بن یحیی، ۷۷۵ - ۸۴۰ قمری

yamanī, ahmad ebn-e yahyā (1374 - 1437)

وابسته به: الملل و النحل؛ یمنی، احمد بن یحیی(۷۷۵-۸۴۰ق)

قسم اول از دائرة المعارف بزرگ مؤلف است در اعتقادات و فرق مختلفاز دیدگاه ائمه زیدیه که مؤلف یکی از آنان است به نام «غایات الافکار و نهایات الانظار» که شرح و تفصیلی است بر کتاب دیگر مؤلف «الملل و النحل».این کتاب در نه بخش به نه نام تنظیم شده و هر کدام موضوع خاص و در حقیقت کتابی جداگانه می‌باشد. نام بخش‌ها چنین است:۱. المنیة و الامل فی الملل و النحل؛ ۲. القلائد فی العقائد؛ ۳. ریاضة الافهام فی الکلام؛ ۴. معیار العقول فی الاصول؛ ۵. الجواهر و الدرر فی السیر؛ ۶. الاعتماد فی الاجتهاد؛ ۷. الاحکام فی الفقه؛ ۸. الدرة المنیرة فی غریب فقه السیرة؛ ۹. تکملة الاحکام فی الاخلاق و تصفیة الباطن من الاثام.

آغاز:اللهم ان اکمل الثناءیقصر عن وصف جلالک و اعظم الخضوع یقل عن اجلالک و اوفر الشکر لا یفی بعشیرمعشار احسانک

چاپ: به کوش توماس واکر آرنولد، حیدرآباد، مطبعة دائرة المعارف: ۱۳۱۶ق؛ به کوشش علی سامی النشار و عصام الدین محمد (با عنوان «فرق و طبقات معتزلة»)، اسکندریه، دارالمطبوعات الجامعیة: ۱۹۷۶م.

[مؤلفات الزیدیة ۸۲/۳؛ الاعلام المؤلفین الزیدیة ۱۳۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۵۹/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ [میراث شهاب: س۸ش۴-۴۶]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۷۵

آغاز:برابر

نسخه اصلی: کتابخانه احمد ثالث ـ ترکیه ۱۸۶۸؛ خط: نسخ، کا: قاسم بن احمد بن علی بن محمد بن حمید، تا: شنبه غره شعبان۹۶۷ق، با عنایت عبد المغنی بن یحیی بن ابراهیم البصیر الطاهر؛ مصحح، محشی؛ ۱۸۸ص[عکسی ف: ۳-۴۵۸]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۶۵بخش۳

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا[ف: -۱۳۲]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۴۳-ف

بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۲-۷]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۱۲

آغاز:الحمدلله و سلام علی عباده أما بعد فان العلم صار مديداً طوره قعيراً غوره حيث تشعب كل فن منه فنوناً؛ **انجام:** فالفرقة الناجية حينئذ من دان باعتقادهم الدينی من هذه الفرق المعتزلة و غيرهم و هو العدل و التوحيد و لم يفارقهم بما يوجب الهلكة.

بخش اول کتاب و در موضوع ملل و نحل می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ پاورقی‌های بسیار و مفید نوشته شده و گویا از برای چاپ مهیا شده بوده است؛ مهر: «محمد جواد» (بیضوی)، «حسینعلی» (بیضوی)؛ ۲۱گ، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۷-۱۹۲]

←منیتیزیم ⟵ عمل منیتیزیه

● **منیر القلوب و کاشف الکروب** / کلام و اعتقادات / فارسی

monīr-ol qolūb va kāšef-ol korūb

عسکری سمنانی، محمد حسن بن محمد، ق۱۳ قمری

ʻaskarī semnānī, mohammad hasan ebn-e mohammad(-19c)

اهدا به: بهاء الدوله بهمن میرزا و فتح علی شاه

تاریخ تألیف: ۱۲۴۹ق

کتابی است دراصول دین و مذهب حقه شیعه و نیز درذکر فضایل ائمه علیهم الصلاة و السلام که پس ازتألیف کتاب دیگرش «منهاج العارفین و معراج العابدین» نگاشته است.در چهار «رکن» و یک «خاتمه» هر رکنی دارای فصولی چند.

آغاز:هذا کتاب منیر القلوب، بسمله، الحمدلله الذی ابدع نظام الوجود و اخترع ماهیات الاشیاء بمقتضی الجود ... اما بعد چنین گوید ... که چون سابقا به اشاره ... بهاء الدوله بهمن میرزا ...، کتاب کبیر ... تحریر و تسطیر یافته و به منهاج العابدین موسوم و شهیر گردیده بعد از اتمام آن اشاره نمودند به تألیف کتابی ... درخصوص اصول مذهب ودین و فضائل ائمه طاهرین ...

انجام:مقبول خواطر مشتاقان انتظار خواهد بود

[الذریعة ۲۱۲/۲۳؛ نسخه‌های منزوی ۹۹۸/۲؛ اعلام الشیعة ۳۳۳/۲؛ فهرستواره منزوی ۵۶۸/۹]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**وشفاعت درحق ایشان جایز است وبرای مستضعفان هرگاه خدا دین ایشان را پسند شفاعت ثابت است وچون این دوحدیث معتبر از دومعصوم جلیل القدر دربیان شرایع دین واحکام مسلمین صادر ووارد شده لهذا ... بدین دوحدیث معتبر ودوخبر خیراثر نمود ...

خط: نستعلیق، کاتب= مؤلف، تا: اوایل ربیع الثانی۱۲۴۹ق؛ با قلم‌خوردگی زیاد، مصحح؛ جلد: گالینگور، ۳۶۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۱]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد صادق ابن محمد سعیدی عامری، تا: سه‌شنبه ۱۰ رمضان۱۲۴۹ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی بوم نقاشی مذهب، ۳۷۹گ، ۲۱ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۱۰۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۳۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۲۶۰]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد نعیم سمنانی، تا: سه‌شنبه ۲۴ رمضان۱۲۴۹ق؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۳۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹/۸×۳۰/۶سم [ف: ۴-۷۹۹]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۹۵

خط: نستعلیق، کا: عامری، محمد صادق بن محمد سعید، تا: ۱۲۵۰ق؛ با سرلوح، مجدول؛ تملک: صدیق محمد بن عبدالله نوری رئیس دفاتر وزارت خارجه در ۱۷ ذیحجه ۱۳۰۰ که نواب حاجی محمد میرزا با میرزا حسین خان به سفارت پاریس و لندن رفته بودند، بخشیده به میرزا محمد قلی خان کار گذار خارجه قوچان و بجنورد در ۱۳۰۹؛ جلد: روغنی مذهب، ۳۳۹گ، ۲۶سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۶-۷۰۳]

۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۴۷۰

جلد اول؛ خط: نستعلیق، کا: احمد بن نعیم بن علی اکبر بن نعیم سمنانی، تا: شنبه ۲۷ رجب۱۲۵۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵۸گ، ۲۲ سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۲سم [ف: ۲-۲۱]

←المنیر فی علم التعبیر ⟵ المعتبر فی علم التعبیر
←المنی و الدم ⟵ نجاسة المنی و الدم

● **المنی و کیفیة کون المولود منه ذکرا و انثی (مقالة فی)** / طب / عربی

al-manī wa kayfīyyat-u kawn-il mawlūd min-h-u ḏakar-an wa unṯā (mq.-un fī)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۹۲/۹

آغاز:اذا کان منی الرجل هو الغالب کان المولود ذکر او اذا کان منی المراة غالبا کان المولود انثی و هذه قضیة ثابته؛ **انجام:**غیر ان لذة الجماع ابلغ من ذلک لاسباب اخری یتفق معه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: دولت آبادی، ۳گ (۱۸۲پ-۱۸۴ر)، اندازه: ۱۶/۹×۸/۶سم [ف: ۵-۱۵۴]

● **الموائد** / کلام و اعتقادات / عربی

al-mawā'id

مازندرانی، محمد هادی بن محمد صالح، - ۱۱۲۰ قمری

māzandarānī, mohammad hādī ebn-e mohammad sāleh(- 1709)

در کلام شیعی است و مسائل فقهی نیز دارد و در آن از حدائق علاءالدین محمد نقل شده و از میرفندرسکی و شیخ بهایی و مستبصرانی مانند ابونعیم اصفهانی و زمخشری (؟!) یاد گشته است. از حوادث ۱۱۰۵ و ۱۱۰۶ که نیای او علامه آورده است و از وقایع ۱۰۹۰ و اندی در آن یاد شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۳۹

آغاز:فالواجب علی الناظم تبدیل لفظ الروافض فی البیت بالنواصب

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کامل نشده و خط خوردگی و سفید دارد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوای، ۹۴گ، ۱۸سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۸-۴۳۶]

● **الموائد** / کیمیا، صنعت / عربی

al-mawā'id

شیخ علی اکبر، ق۱۳ قمری

šayx 'alī akbar(- 19c)

در مسائل علمی و عملی صناعت، تألیف شیخ علی اکبر مشتمل بر چهارده «مائده».

آغاز:بسمله الحمدلله الذی وفقنی لما یحب و یرضی من مولدات اولیائه و موادات اعدائه و یسرلی من العلم ...

انجام:فعند ذلک امزج النحاس بالذهب و الفضة و امزج الحدید بالذهب و السلم.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۱۰۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی اکبر، تا: ۱۲۶۷ق، جا: تهران[الفبائی: -۵۶۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۸۵

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ ضمیمه نسخه ش ۲۸۷۶۹؛ جلد: تیماج[رایانه]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۷/۱

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۴۶۷]

● **الموائد** / فقه، اصول فقه / عربی

al-mawā'id

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

تاریخ تألیف: ۱۲۷۰ق

منظومه کوتاهی است در فقه در ۵۵ «مائده»، که مؤلف درمقدمه آن از شرح شرایع خود به نام «بدایع الاحکام» یاد می‌کند. ناظم فهرستی برای این منظومه ترتیب داده و در قصص العلماء، فهرست مذکور را رساله مستقلی به حساب آورده است.

آغاز:الحمد للهالذی دل علی ×× وجوده و جوده اولو النهی / من لطفه الآیات فی الآفاق ×× کذالک فی الانفس بالاطلاق / اشهد بالتوحید فی الصفات ×× عباده فعل کذا و الذات / کماله نفی الصفات مطلقا ×× و لیس عنده العقلا مغلقا / صل علی الرسول مادام السماء ×× ذات نجوم و ارتفاع و بقا

[الذریعه ۲۱۳/۲۳با عنوان «الموائده»]

شروح و حواشی:

۱- فهرست الموائد؛ تنکابنی، محمد بن سلیمان (۱۲۳۴-۱۳۰۲ق)

۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۹۷/۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**المائدة الخامسة و الخمسون فی عموم التشبیه: عموم تشبیه کذاک المنزلة ×× ففیهما الأقوال عنهم أربعة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی به لفظ: «منه سلمه الله»، فهرست موائد در ردیف چهارم همین مجموعه مندرج است؛ ۵۱گ (۱۶۱ر-۲۱۱پ)، ۱۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲-۶۳۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۳۱/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**اتممتها فی سنة السبعین ×× من بعد الف و کذا المئین / من هجرة البر النبی المعتمد ×× ابیاتها تضبط فی الف عدد

کا: محمد فیروز آبادی ملقب به رئیس، تا: ۱۲۷۰ق؛ جلد: مقوایی، ۱۰گ (۴۸ر-۵۷پ)، ۲۳سطر [ف: ۳۷-۳۸۳]

←موائد الاحکام ← الموائد

● **موائد الاحکام** / فقه / عربی
mawā'id-ul aḥkām
موسوی وشنانی، یعقوب بن سعید
mūsavī vešnānī,ya'qūb ebn-e sa'īd

اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۸۵/۹
جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳گ (۱۰۱پ–۱۲۳ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: –۱۲۰]

● **الموائد الاختراعیة فی شرح الفوائد الضیائیة** / نحو / عربی
al-mawā'id-ul ixtirā'īya fī š.-il fawā'id-iḍḍiyā'īya
تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ – ۱۳۰۲ قمری
tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)
وابسته به: الفوائد الضیائیة فی شرح الکافیة = شرح الکافیة لابن الحاجب؛ جامی، عبدالرحمن بن احمد (۸۱۷–۸۹۸ق)
شرحی است با عناوین «قوله – قوله» بر «الفوائد الضیائیه» جامی.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۶۵
آغاز:الحمد لمحمود حمده ملک السماء الهادی لسالک مسالک هداه الماحی معاصی مامور اوامره و المعطی آلاوه معلوله
نسخه اصل: کتابخانه مسجد جامع چالوس؛ خط: نستعلیق، کا: صفر علی بن عباسعلی دلیری، تا: ۲۳ رمضان۱۲۸۰ق؛ ۱۵۹ص[عکسی ف: ۶–۴۶۴]

● **موائد الاصول** = **اصول الفقه** / اصول فقه / عربی
mawā'id-ul uṣūl = usūl-ul fiqh
آرانی کاشانی، ابوطالب بن محمد حسن، ق۱۳ قمری
ārānī kāšānī, abu-tāleb ebn-e mohammad hasan(- 19c)
رساله متوسطی درباره برخی مباحث اصول فقه همانند ماهیت حقیقت عرفیه، تعارض عرف، تعریف مشترک، امکان اشتراک، جواز استعمال لفظ مشترک و ... که به صورت «مائده – مائده» تنظیم شده است.
آغاز:اعلم ان العلماء اختلفوا فی جواز استعمال اللفظ فی المعنی الحقیقی والمعنی المجازی علی قولین ولما کان ینبغی قبل الخوض فی المطلوب تحریر محل النزاع لئلا یؤل الی اللفظی ...

آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۷۱/۱
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۳۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: –۱۷۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۸/۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱–۳۵۲]

● **الموائد الاصولیة فی الغرفات الغرویة** / اصول فقه / عربی
al-mawā'id-ul uṣūlīya fi-l ġurafāt-il ġarawīya
سید محمد، ق۱۳ قمری
seyyed mohammad(- 19c)
مجموعه مباحث اصولی است که مؤلف از کودکی تا سن ۴۰ سالگی از اساتیدش مرحوم صاحب جواهر و شیخ انصاری فرا گرفته و درضمن بعضی مباحث را از کتب اصولی افزوده است، عناوین مباحث چنین است: حجیة القطع وبعض الظنون الخاصة الی الشهرة، مقدمة الواجب ازکتاب الجوامع، اجتماع الامر والنهی از همان کتاب، دلالة النهی علی الفساد، رسالة الفاضل الهندی فی بیان بعض عملیاته واحتیاطاته، الصحیح والاعم، بعض ما علق علی مسألة التعادل والتراجیح، مسألة الاجزاء وعدم دلالة الامر علی المرة والتکرار، الصلاة فیالمکان المغصوب، مسألة التداخل، تقلید الاموات، المطلق والمقید، الحقیقة الشرعیة، الاوامر، المشتق، مسألة الوضوء وقت العبادة الواجبة، تعریف الواجب وبعض ما یتعلق به، المجمل والمبین، دلالة النهی علی الفساد ومقدمة الواجب واجتماع الامر والنهی و الادلة العقلیة والحظر والاباحة واصالة النفی واصالة البرائة وحجیة الظن از کتاب المصابیح وبعضی مباحث دیگر.مشتمل بر «مقدمه» وپنج «باب» با این عناوین: المقدمة: فی بیان الحاجة الی علم الاصول؛ باب ۱. الادلة الشرعیة؛۲. کیفیة دلالتها و ما تدل علیها؛۳. فی تعارض بعضها مع بعض وتعیین الحجة منها عند ذلک؛ ۴. الدلیل العقلی المستقل؛ ۵. العقل التابع للخطاب.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۹۸
آغاز:فیها فلذلک احتجنا الی بحث التعادل والتراجیح وبعض مباحث الاخبار وثالثتها أن کثیراً؛ **انجام:**و الاعتراض المتوسط ایضاً لا وجه له لان الموجبه الجزئیة کافیة ایضاً فی مسألة الوارد و المورود.
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با خط خوردگی و اضافات؛ جلد: تیماج، ۳۳۱گ، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳–۱۵۸۹]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۶۵
آغاز:الحمدلله الذی مهد اصول شریعته بکتابه وأید قوانینها بسنة نبیه و خطابه وأوضح مسالکها بآثار خلفائه؛ **انجام:**وعلی فرض تسلیم الاحتمال مطلقا أو فیما لم یکن موافقاً للاحتیاط فلا ریب ان ذلک الاحتمال ...
خط: نستعلیق، کا: به خط مؤلف وبعضاً به خط ضیاء الدین، تا: ۱۲۶۰ق؛ افتادگی: انجام؛ دارای خط خوردگی واضافات؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی به سال ۱۳۲۴ با مهر «العبد ریحان الله الموسوی» (بیضی)، محمد جعفر بن احمد حسینی با مهر «عبده

الراجی جعفر الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۴۰۰گ، اندازه: ۲۱/۵×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۸۹]

● **الموائد الخفية** / فقه / عربی

al-mawā'id-ul xafīya

حسینی کاشانی، حسن بن احمد، - ۱۳۴۲ قمری

hoseynī kāšānī, hasan ebn-e ahmad(- 1924)

وابسته به: الروضة البهية فی شرح اللمعة الدمشقية؛ شهيد ثانی، زين الدين بن علی (۹۱۱-۹۶۵ق)

شرح مفصلی با عناوین «قوله، قوله» بر کتاب «الروضة البهية» شهيد ثانی است.

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۷۸

آغاز:بسمله. الحمد لله ... و بعد فيقول عبد الجانی اسير التبعات والأمانی حسن بن احمد الحسينی النجفی الكاشانی هذا هو المجلد الخامس من كتاب الموائد الحسينية من الروضة البهية كتبتها حين التدريس لكتاب الخمس من الروضة البهية. قوله كتاب الخمس ای كتاب مجموع فيها مسائل الخمس الی هو رابع فروع الدين؛ **انجام:**فاستثنائه ره لعله فی غير محله كما لا يخفی و قد وقع الفراغ منه فی عصر الحادی عشر من شهر جمادی الاخرة من شهور سنة ۱۳۰۰

ج۵، حاوی کتاب خمس؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب= احتمالاً مؤلف، تا: ۱۱ جمادی الثانی ۱۳۰۰ق؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد: میشن، ۱۴۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵-۹۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۳۳

آغاز:بسملة، الحمدلله رب العالمين ... و بعد، فيقول ... فی ثالث عشر شهر جمادی الثانی من شهور سنة إحدی و عشرين من المائة الرابعة شرعت فی تعليق كتاب صوم الروضة البهية فی المجلد السادس من كتاب الموائد الحسنية متوكلاً علی الله ... قوله: كتاب الصوم، الصوم لغة هو الإمساك؛ **انجام:**إختاره اول الشهيدين فی الكتاب و الدروس لفرض إباحة الجماع و الرفث ليلة الصيام بحكم الآية الشريفة: أحل لكم ليلة الصيام الرفث الی نسائكم، هن لباس لكم و أنتم لباس لهن و الحمدلله ...

جلد ششم، در جمادی الثانی سال ۱۳۲۱ آغاز شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۴؛ مصحح، محشی، از روی نسخه اصل مؤلف کتابت شده است؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۳۲گ، ۱۵سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۹-۵۸۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۳۴

آغاز:بسملة، الحمدلله رب العالمين ... و بعد، فيقول ... هذا هو المجلد السابع من كتاب الموائد تعليقاً علی الروضة، قوله: كتاب الحج، يعنی كتاب فيه آداب الحج و الحج لغة بمعنی القصد ثم نقل منه الی قصد مخصوص من باب نقل العام الی الخاص؛ **انجام:**قوله: استحبابها مؤكد حتی لو نسيها رجع اليها و إن وصل الی مكة ... و المرسل الحجال عن بعض أصحابه، قال مر رجل بوادی محشر فأمره ابوعبدالله عليه السلام بعد الإنصراف الی مكة أن يرجع فيسعی و الحمدلله أولاً و آخراً ...

جلد هفتم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»؛ جلد: تیماج، ۲۲۷گ، ۱۵سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۹-۵۸۶]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۳۵

آغاز:بسملة، الحمدلله رب العالمين ... و بعد، فيقول ... إن هذا هو المجلد السابع عشر من الموائد الخفية تعليقاً منی علی الروضة البهية فی شرح اللمعة الدمشقية، قوله: كتاب النكاح بكسر النون مصدر ثان انكح من باب منع؛ **انجام:**قوله: فلايقر عليه بصيغة المجهول أی لايقرر عليه بل يجيیء علی عمل المصلح لها، هذا تمام الكلام فيما علقناه علی نكاح الروضة و يتلوه الكلام انشاء اله فی الطلاق و قد وقع الفراغ منه ...

جلد ۱۷؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۴؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»؛ ۲۲۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۳۹-۵۸۷]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۳۶

آغاز:بسملة، كتاب الدين و هو قسمان، أحدهما فی قرض الأحرار و الثانی فی قرض العبيد خصه بالذكر لإختصاصه بمزيد أحكام كما يأتی، قوله: و القرض بفتح القاف و كسرها كفلس و جر من باب ضرب يضرب بمعنی القطع و المجازاة؛ **انجام:**قوله رحمه الله و الأقوال الثلاثة للشيخ رحمه الله الأول فی المبسوط، و الثانی فی النهاية و الثالث فی الخلاف و قد تقدم الأشارة اليها مفصلاً هذا آخر ما أردنا تعليقاً علی كتاب اللقطة ...

شامل کتاب‌های قرض، غصب و لقطه می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۴۰گ، ۱۷سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳۹-۵۸۸]

● **موائد العوائد فی بيان القواعد و الفوائد** / اصول فقه / عربی

mawā'id-ul 'awā'id fī bayān-il qawā'id wa-l fawā'id

استرآبادی، محمد جعفر بن سيف الدين، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja'far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

تاریخ تألیف: دهه دوم ربیع الثانی ۱۲۳۶ق

رساله‌ای متوسط در قواعد و مبانی اصول فقه که در یک «مقدمه» و سه «فن» و یک «خاتمه» تنظیم شده: مقدمةفی بيان امور خمسة (الماهية والموضوع، الحاجة، تعريف الدليل الشرعی، تعريف الحكم الشرعی)؛ فن ۱. الادلة اللفظية (پنج باب)؛ فن ۲. الادلة الشرعية النقلية (چهار باب)؛ فن ۳. الادلة العقلية (چهار باب)؛ الخاتمةفی الاجتهاد والتقليد والتعارض والتعادل

والتراجيح. کتاب در دو جلد است.
آغاز:جلد اول: الحمدلله الذی تنزه بوجوب وجوده عن شوائب نقایص الامکان، وتعالی بکمال ذاته وعینیة صفاته عن مطارح انوار مصابیح الاذهان، وبسط بکمال تفضله موائد العقول ...؛ جلد دوم: الحمد لله رب العالمین ... الفن الثانی فی الادلة الشرعیة النقلیة لفظیة کانت او معنویة وفیه ابواب الباب الاول فی الاجماع وما یتبعه وفیه موائد مائدة فیما یتعلق بالاجماع وفیها مقامات المقام الاول ...
انجام:جلد اول: ... وارجو من الله یتلقاه بالقبول، ویکتبه فی صحائف الحسنات التی کتبها الملائکة العدول، ویحشرنی ووالدی وسائر المؤمنین، مع النبی وآله الطاهرین؛ جلد دوم: ... والحق تقدیمالاصل الا ما خرج بالادلة ولکن الظاهر علی قسمین ظاهر المقال وظاهر الحال والاخیر علی قسمین حسی وحدسی و ... اظهر الله من یجعل الاصل ظاهراً وحشرنا من جعله طاهراً
[الذریعة ۱۵۵/۷و۲۱۴/۲۳؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۴۰/۴]

شرح و حواشی:

۱– فهرست موائد العوائد فی بیان القواعد و الفوائد؛ استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین (۱۱۹۸–۱۲۶۳ق)
۲– خزائن العلوم = خلاصة موائد العوائد؛ استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین (۱۱۹۸–۱۲۶۳ق)
۳– موائد العوائد (مختصر)؛ استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین (۱۲۶۳–۱۱۹۸)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۴۷
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ مهر: «محمد حسن بن محمد جعفر» (بیضوی)؛ تاریخ وقف: جمادی الثانی ۱۳۱۶؛ جلد: تیماج، ۳۲۲گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۰–۲۳۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۰
آغاز و انجام: برابر؛ و قد اتفق الفراغ للمؤلف فی العشر الثانی من شهر ربیع الثانی من شهور سنة ست و ثلثین و مأتین بعد الالف (و للکاتب متفقا للمؤلف شهرا و مختلفا له سنة ۱۲۳۸).
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۲۳۸ق؛ محشی با نشان «منه دام ظله العالی»؛ جلد: تیماج، ۲۸۸گ، ۲۱سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵–۱۷۳۱]

۳. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۴۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمدعلی بن حسن بن ابی طالب کاشانی آرانی وابوطالب بن ملاحسن بن ابی طالب آرانی کاشانی (جلداول)، تا: ۱۲۴۰ق، جا: کربلا و طهران؛ محشی از مولف با امضای «منه سلمه الله» محمد علی وابوطالب، نسخه توسط ابوطالب بن محمد حسن کاشانی آرانی در سال ۱۲۴۱ق با نسخه اصل مولف تصحیح ومقابله شده، با علامت بلاغ در هامش؛ مهر: «المذنب ابوطالب» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۸۵گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: –۱۷۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۴۷/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: مهدی بن حاج محمد حسین کاشانی آرانی، تا: دهه اول شوال۱۲۴۲ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۳۵۸گ (۱پ–۳۵۸ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۶–۲۳۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۳۵
خط: نسخ، کا: موسوی هزارجریبی سنوری، علی اصغر بن اسدالله، تا: سه‌شنبه از دهه اول رمضان۱۲۴۳ق؛ مصحح، محشی به نقل از مؤلف با عنوان «منه دام ظله العالی» و برخی ظاهراً از کاتب و به تاریخ ۱۲۴۳ق؛ مهر: «علی الجعفری» (بیضی)، «علی اصغر الموسوی» (مربع)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۸–۴۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۷۲
آغاز:الکتاب و السنة لمصالح الناس من الخواص و العوام فشکر الله اجماعهم علی ذلک و قد طهرهم عن الرجس و عصمهم؛
انجام:برابر
جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالوهاب، تا: شوال۱۲۴۳ق، جا: تهران؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۴۹گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۶–۶۷]

۷. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۵۴
آغاز:من الحواس و لهذا لایجری اصل العدم فی ماهیات العبادات و نحوها
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد علی خراسانی قائنی زهانی (جزء اول) و علی محمد بن محمد علی زهانی قائنی، تا: ۱۵ جمادی الثانی۱۲۴۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با عناوین «منه دام ظله»؛ ۳۵۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: –۴۵]

۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۸/۱
آغاز:برابر
خط: نسخ جلی، کا: مهدی بن عبدالرحیم، تا: ۱۲۴۳ق؛ مهر: «وقفه حاجی عبدالله» (شلجمی)؛ واقف: حاجی عبدالله؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: –۴۷]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد کاظم بن الله وردی، تا: ۱۲۴۳ق؛ مصحح؛ این نسخه از سوی مرحوم آیت الله سید حسین و آیت الله سید ابوطالب موسوی میرزایی زنجانی از عایدات قریه باغلوجه زنجان خریداری شده؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴۴گ، ۱۵سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۳۸–۱۲]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۳۸/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**مع اشتماله علی فوائد لاتوجد فی کتب السابقین و قواعد خلت عنها زبر اللاحقین و حیث کان الفراغ من المجلد الثانی قبل الفراغ من المجلد الاول و حصل الفراغ من الکل فی اواسط ... ارجو من الله ان یتلقاه بالقبول ... و کان ذلک فی سنة

اثنین و اربعین بغد المأتین و الألف من الهجرة سنة ۱۲۴۲
ج۱؛ خط: نستعلیق ریز، کا: احمد بن عبدالرزاق حسینی جهانشاهی تبریزی، تا: ۱۲۴۵ق، جا: نجف اشرف؛ یادآوری شود: جلد نخست این کتاب، پس از جلد دوم به سال ۱۲۴۲ق تألیف شده؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام عمره، منه زید عمره، منه» و جز آن؛ مهر: کاتب «احمد الحسینی الجهانشاهی» (بیضی)؛ ۷۱گ (۱-۷۱)، ۳۱-۳۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۴۰-۴۲۰]

۱۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۲۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳ شوال۱۲۴۵ق؛ ۴۱۴ص (۴۱-۴۵۴)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲-۱۰۸]

۱۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین سبزواری، تا: جمعه غره محرم ۱۲۴۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۴۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۵]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ناد علی بروجردی، تا: ۱۲۵۱ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه مدظله»؛ مهر: ناد علی بروجردی «ناد علیاً مظهر العجایب» (مربع)؛ جلد: چرم مذهب، ۲۳سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۶-۴۲۹]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۲۳/۱۲

خط: نسخ، کا: آقا بابا شهمیرزادی، تا: ۱۲۵۵ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ (۱۶۷پ-۳۴۰پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۱-۲۸]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۸۴/۸

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق[میراث شهاب: س۹ش۲-۳۳]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۸۳

خط: نسخ، کا: محمود خراسانی، تا: پنج‌شنبه ۹ شعبان۱۲۵۸ق؛ مصحح؛ ۱۷۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۲۲-۲۳۲]

۱۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۹۴

آغاز:الحمدلله الذی تنزه بوجوب وجوده ...

کا: محمد حسن هزار جریبی، تا: ۱۲۵۸ق؛ ۱۵۰گ، قطع: رحلی[ف: -۲۵۲]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۲/۱

خط: نستعلیق، کا: لواسانی، زین العابدین، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ (۲پ-۱۷۱ر)، ۲۵سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۲۱/۵×۳۲/۵سم [ف: ۹-۹۱۵]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۶۴

خط: نستعلیق، کا: شاه محمد بن محمد فرنچائی، تا: دهه دوم شوال۱۲۶۰ق، به دستور ملا محمد مقیم لاریجانی؛ مصحح؛ تملک: هادی حاتمی بروجردی به تاریخ ۴۴/۱۱/۴؛ جلد: تیماج، ۳۱۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۰-۵۶]

۲۰. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۷۷

آغاز: ... اما المقدمة ففیها امور خمسة الاول ان علم الاصول هو العلم بالقواعد الممهدة للاقتدار علی استنباط الاحکام الشرعیة الفرعیة النظریة عن ادلتها التفصیلیة عموما ولو علی وجه البدلیة الثانی؛ **انجام:**بحیث یصح ان یعد ذکر مدا یحم من الفصول ومشایخ الرجال جماعة منهم الشیخ الطوسی نعلم من ملاحظة کتب الرجال ومنهم العلامة ومنهم النجاشی ... کتب الرجال والله العالم بالاحوال

خط: نسخ، کا: آرانی، محمد حسین بن غلامرضا، تا: ۷ ربیع الاول۱۲۶۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی از مولف با امضای «منه دام ظله»؛ جلد: گالینگور، ۱۲۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: -۱۷۱]

۲۱. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه:۳۸/۱

کا: رشتی، ابراهیم بن یعقوب، تا: قرن ۱۳ [اندیشه حوزه: س۲، ش۷-۲۱۴]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۳۴/۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۳۵]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۸۰/۱

آغاز:الحمد الله الذی افاض ... اما بعد فیقول خادم بساتین المذهب الجعفری؛ **انجام:**فقد یتحقق الجمع اللزومی بوجود شاهد الجمع بملاحظة نفسی ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۴گ (۱-۱۴)، ۲۵ سطر (۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۱۲-۱۶۰]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ تملک: نوه مؤلف محمد رضا بن علی بن محمد جعفر؛ تاریخ وقف: ۲۶ ربیع الثانی ۱۳۴۵؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۹-۸۲]

۲۵. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱۲

بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۵۱۸]

● **موائد العوائد (مختصر)** / اصول فقه / عربی

mawā'id-ul 'awā'id (mx.)

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja'far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

وابسته به: موائد العوائد فی بیان القواعد و الفوائد؛ استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین (۱۱۹۸-۱۲۶۳ق)

متن مختصری است با عناوین «اصل، اصل»، فهرست‌مانند، انتخاب شده از کتاب مولف «موائد العوائد فی بیان القواعد و الفوائد» مشتمل بر اختیارات وی در مسائل اصولی با اشاره به

بعضی از ادله آنها. در یک «مقدمه» و سه «فن» دارای ابواب و یک «خاتمه»، مانند تقسیم اصل و بدین عناوین:المقدمة: فی تعریف الاصول و ماهیته و ما یتعلق به؛ فن ۱. الادلة اللفظیة؛ ۲. الادلة الشرعیة النقلیة؛ ۳. الادلة العقلیة؛ الخاتمة: فی الاجتهاد و التقلید و التعادل و التعارض و الترجیح.
آغاز:الحمدلله الذی افاض بجوده الوجود و الحیاة و الصحة و مدارك العلم و القدرة و رزقنا المآكل و المشارب و الملابس و المساكن

۱. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱
جزء دوم، فی الأدلة العقلیة؛ کا: محمد بن حسین بن محمد علی خراسانی، تا: جمعه ۱۲ جمادی الثانی۱۲۵۳ق[تراثنا: س۲ش۴–۵۵]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۲۶۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و منهم البرقی و مشایخ الاجازاة کثیره تعلم من ملاحظه کتب الرجال و الله العالم بالاحوال فی جمیع الاحوال
خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد حسن کاشانی آرانی، تا: ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج[رایانه]
۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**هذا آخر ما اردت ایراده فی هذا الکتاب بنحو الاجمال و الاختصار و بقدر الوسع و الطاقة بعون الملک المنان.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر مولف؛ جلد: مقوایی، ۴۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱–۷۹]

● **موائد الفوائد و فرائد الموائد** / تاریخ معصومین / عربی و فارسی

mawā’id-ul fawā’id wa farā’id-ul mawā’id

کشنوی، محمد حسن بن علی، – ۱۲۹۷ قمری

kasnavī, mohammad hasan ebn-e ‘alī(- 1880)

نسخه جلد دوم موائد الفوائد و فرائد العوائد است که حسن بن علی یزدی حائری در سرگذشت امام سوم نوشته است و از کتاب‌های سوگواری است.
[فهرستواره منزوی ۱۸۰۰/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۰۹
آغاز:بسمله. و به نستعین انه خیر معین. الحمد لله الذی جعلنا من الشاکرین لانعمه و المستطعمین بموائده؛ **انجام:**نسخه: و من عصاهم فقد عصی الله و الله العالم.
جلد دوم؛ خط: نستعلیق، کا: مدرس یزدی، حسن بن محمد علی، بی‌تا؛ شاید نسخه اصل باشد؛ جلد: تیماج، ۱۶۲گ، ۱۶ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۷–۲۸۰۱]

● **موائد المتسحرین** / شرح دعا / فارسی

mavā’ed-ol motasahherīn

یزدی، احمد بن حسن، – ۱۳۱۰ ؟ قمری

yazdī, ahmad ebn-e hasan(- 1893)

ترجمه و شرحی است از دعای سحر «اللهم انی اسألك من بهائك بأبهاه» در یک «مقدمه» و پنج «شمع» و بیست و سه «مائده» و چهار «شربت» و «خاتمه»؛ با شواهد بسیار از آیات کریمه و احادیث اهل بیت علیهم السلام.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۰۷/۲
آغاز:الحمدلله الذی ببهائه حسرت الاوهام عن کنه معرفته ... و بعد چنین گوید عبد عاصی و غریق بحر معاصی الذی ان حضر لم یعرف؛ **انجام:**یک نظر کن از عنایت سوی من ×× فارغم گردان ز قید خویشتن
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، شاید به خط مؤلف؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۰۹گ (۷۲پ–۱۸۰ر)، ۲۹سطر، اندازه: ۳۴×۲۲سم [ف: ۷–۸]

● **الموائد الهندیة** / کلام و اعتقادات، گوناگون/ عربی و فارسی

al-mawā’id-ul hindīya

استرآبادی، محمد مهدی بن محمد شفیع، – ۱۲۵۹ قمری

estarābādī, mohammad mahdī ebn-e mohammad šafī‘(- 1843)

تاریخ تألیف: ۱۲۵۷ق
رساله‌ای است در مباحث گوناگون شامل: فائدة ۱. اعلم ان بعض الفضلاء و الاطائب قد سالنی ان اقرر له ادلة توحید الواجب ...؛ ۲. اعلم ان بعض الافاضل قد سالتی ان ابین له حد الایمان الکامل و مراتب الکفر و الایمان؛ ۳. دلیل احکام فقهیه‌ای که نزد مجتهدین معتبر است؛ ۴. علت عدم استجابة بعضی از دعاها؛ ۵. دلیل حکمة ایجاد ابلیس؛ ۶. صفات حروف نورانی و ظلمانی و خواص آنها؛ ۷. در معنی رحم و صله رحم است؛ ۸ اقسام احادیث مرویه از معصومین؛ ۹. تحقیق در نوروز؛ ۱۰. ترتیل در قرائت؛ ۱۱. در اثبات امامة ائمه اثنی عشر؛ ۱۲. فوائد معتبره در محاورات فارسی؛ ۱۳. تفسیر سوره فاتحه؛ ۱۴. شرح گناهان کبیره که دو سطر از این فائده بیشتر نیامده است.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۸۳۸/۲
آغاز:بسمله احمدالله علی نعمه الوافرة و اصلی علی نبیه محمد و عترته الطاهره اما بعد فیقول العبد المستهدی من سیده الهادی محمد مهدی بن محمد شفیع الاسترآبادی ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۳سطر[ف: ۲–۲۵۰]

● **مواجب و سیورسات صاحب منصبان و سربازان فوج ماکو** / اسناد / فارسی

mavājeb va sīyūrsāt-e sāheb-mansabān va sarbāzān-e fowj-e mākū

دفتری است متعلق بمواجب و دخل و خرج صاحبمنصبان فوج ماکو.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۰۵

آغاز:هو الله تعالی شأنه ... کتابچه مواجب ششماهه صاحبمنصبان؛ **انجام:**کتابچه مواجب و سیورسات صاحبمنصبان و سربازان ... ۱۳۰۲

این کتابچه متعلق به سالهای پایان قرن ۱۳ و آغاز قرن ۱۴ است؛ بی‌کا، تا: ۱۳۰۲ق؛ ۹۹ص، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱۰-۷۸۷]

● **مواجب و سیورسات قشون ظل السلطان** / اسناد / فارسی

mavājeb va sīyūrsāt-e qošūn-e zell-os soltān

کتابچه مواجب و سیورسات قشون ظل السلطان و دستورالعمل درباره افواج و سوارها در سال ۱۳۰۰. اعداد به سیاق است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: گالینگور، ۳۴گ، ابعاد متن: ۶×۱۴، اندازه: ۱۸×۲۳سم [سنا: ف: ۲-۱۰۷]

● **مواجب و مخارج تلگرافخانه‌های ایران** / اسناد / فارسی

mavājeb va maxārej-e telegrāf-xāne-hā-ye īrān

دفتری است که حساب مواجب و هزینه تلگراف خانه‌های ایران در آن نوشته شده است.

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۱۸ - ج

آغاز:صورت مواجب و مخارج کل تلگرافخانه‌های ممالک محروسه ایران صانها الله عن الحدثان از محل سررشته سنه ماضیه سال پیچی ئیل ۱۳۱۳ و مقرری که از بدو تلگرافخانه مبارکه تا کنون محض دعا گوئی دوام دولت قاهره در دارالخلافه و سایر ولایات بسادات و عجزه و فقر اداده میشود

خط: نستعلیق و سیاق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۳گ (۷پ-۱۹پ)، ۲۴سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: -۲۱۱]

● **المواجهة** / نامه‌نگاری / عربی

al-muwājiha

سموقی، علی بن احمد، ق۵ قمری

sammūqī, ‘alī ebn-e ahmad(- 11c)

نامه‌ای است از شیخ مقتنی خطاب به مولای خود بانهایت خضوع، و در آن می‌گوید: صحیفه‌های توحید را با تأیید مولا تألیف کرده و رساله‌هایی به داعیان حق فرستاده‌ام، آنچه در این نوشته‌ها صحیح و صائب باشد از الطاف قائم الزمان بوده و آنچه خطا و لغزش داشته باشد منسوب به نگارنده آن می‌باشد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۲۰

آغاز:السلام علی الامام الدال علی الله حقا حقا السلام علی امین الباری و غاية اولی النهی

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲ص (۲۳۶-۲۳۷)[عکسی ف: ۴-۴۱۴]

● **مواد الادوية** / طب / عربی

mawād-ul adwīya

رساله مختصری است در بیان درجات چهارگانه از هر کدام از ادویه گرم و سرد و مرطوب و خشک.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۳۹/۳

آغاز:الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین، هذا کتاب مواد الادوية. الادوية الحارة فی الدرجة الاولی: حنطه، بابونج، افسین، بندق، مغاث، اسفند؛ **انجام:**الادوية اليابسة فی الرابعة ... ما میران، سناب بری، فلفل، خردل. و الله اعلم بالصواب، و اليه المرجع و الماب؛ و الحمدلله علی کل حاله.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۲گ (۴۱۱-۴۱۲)، ۲۳سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۳-۲۰۵]

● **مواد الاصول فی شرح معالم الاصول** / اصول فقه / فارسی

mavād-ol osūl fī š.-e ma‘ālem-ol osūl

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

وابسته به: معالم الاصول = معالم الدین و ملاذ المجتهدین؛ عاملی، حسن بن زین الدین (۹۵۹-۱۰۱۱ق)

رساله‌ای متوسط در شرح و حل مشکلات و مبهمات معالم الاصول که در یک «مقدمه» و چند «مورد» و یک «خاتمه» تنظیم شده است.

[الذریعه ۲۳:۲۱۶]

۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۵۳/۲

کا: مقصود علی بن حسین قلی کلاردشتی، تا: ۱۲۹۳ق؛ ۵۵گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: -۲۵۰]

۲. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۲۴/۲

آغاز:سپاس بی نهایت ذات پاک قدرت حضرت واجب الوجودی را سزاست و درود نامعدود بر روان جناب ختمی منزلت و آل آن جناب باد که ارباب عصمت؛ **انجام:**اصل دوازدهم اگر در میان مرجحات اجتهادیه تعارض واقع شود و یا تعارض میان مرجحات منصوصه و اجتهادیه واقع شود پس مناط در اقوی ظنون است
کا: قربانعلی بن علی عسکر، تا: ۱۲۹۴ق؛ جلد: تیماج، ۶۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: -۲۳۷]

←مواد البیان ⟵ موارد البیان

● **مواد بررسی‌های آیین بابی از برون** / ریاضیات / انگلیسی

mavād-e barrasī-hā-ye āyīn-e bābī az brown

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۲۳-ف

نسخه اصل: چاپ دانشگاه کمبریج ۱۹۶۱. به انگلیسی: Materials for the Study of the Babi Religion ؛ بی کا، بی تا[فیلمها ف: ۳-۱۶۴]

● **مواد تاریخ سلاطین هند و افغان** / تاریخ / فارسی

mavād-e tārīx-e salātīn-e hend va afqān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۴۳

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴ص (۳۵۴-۳۵۷)[مختصر ف: ۸۳۵]

● **مواد التواریخ** / شعر / فارسی

mavād-ot tavārīx

علوی کاشانی بروجردی، محمد بن ابراهیم، ۱۲۷۲ - ۱۳۶۲ قمری

'alavī kāšānī borūjerdī, mohammad ebn-e ebrāhīm (1856 - 1943)

مجموعه اشعار وابیات وقصاید عربی وفارسی که در رثای بزرگان کاشان وغیره سروده ودر ضمن آنها ماده تاریخ وفات آنان آورده شده است.

۱. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۲۸

آغاز:توفت ... وهی الموسوعه بالصدیقة بنت الحاج سید حسن الکاشانی ... آه کاغذ ناگه از [...] زمان اندر زمین ×× ما تمی سانح کزو شد عالمی در دل غمین؛ **انجام:**یوم جمعه ثامن شهر رجب×× ... خواستم تاریخ ... ××(باد اینک جایگاهش در بهشت)۱۳۳۹ق
خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۳۹ق؛ جلد: تیماج، ۸۹گ، مختلفسطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۲. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۲۷

آغاز:بسمله فی تاریخ وفاة اجل المجتهدین ملاذ الملة والدین حجة الاسلام والمسلمین آیة الله فی الارضین ... بدرود جهان کرد جوان رایت ارشاد ×× کش باد روان در کنف رحمت حق شاد / شد داخل جنات وهم ارسال رصلیش ×× (جنات نعیم دخل الان) دهد یاد؛ **انجام:**صفیة عاهدت حیثما اقترن ×× باسم الله العزیز واجب المنن / ومثلها علی عهد الله ان ×× احدوم ان الله صاحبی ظعن
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۸۷گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۳. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۲۹

آغاز:بسمله اما بعد فهذه قطعات حاویة لتاریخ المتوفین فی هذا العام اعنی ۱۳۵۱ وما بعده وهذه سوی ما انشاته فی السنین السابقة من التورایخ المجموعة فی رسالتین آخرئین وبالله استعین؛ **انجام:**فی تاریخ وفاة بعض المتوفین فی السنه المرقومة اعنی ۱۳۶۲ق «نات هاد فاضلا» تاریخ غم بار دهد×× زاینکه بر وجه اتم این هر دو رادی جامع آمد
خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۶۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

● **مواد المسافر** / دعا / فارسی

mavād-ol mosāfer

شریفی حائری، علی، ق۱۰ قمری

šarīfī hā'erī, 'alī(- 16c)

وابسته به: الامان من اخطار الاسفار و الازمان = امان الاخطار؛ ابن طاوس، علی بن موسی (۵۸۹-۶۶۴ق)

ترجمه و گزیده‌ای از «امان الاخطار» سید ابن طاوس است. متن در ۱۲ «باب» در آداب سفر و دعاهاست که در پایان آن، همه «برء الساعة» رازی و «تدبیر البدن» قسطاس بن لوقا را گنجانیده بود. و ترجمه در ۴۰ «فصل» آمده است.

آغاز:حمد و درود و ثنا نثار بارگاه علیمی که زبان ...
[فهرستواره منزوی ۶۰۳/۶ و ۸۶۸/۸]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۹۳/۲

کا: معلم شهرستانی، وجیه الدین بن اسماعیل، تا: ۲ جمادی الثانی۱۰۰۱ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۴سطر[ف: ۵-۴۰۶]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۴۳/۴

کا: علی رضا بن محمد علی، تا: یکشنبه ۲ ربیع الثانی۱۳۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۲گ (۹۶ر-۱۲۷ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: -۳۰۰]

۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۰۳/۵

بی کا، بی تا؛ اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳-۱۲۰]

● **مواد مکتوب** / نامه‌نگاری / فارسی

mavād-e maktūb

ملکم، ۱۲۴۹ – ۱۳۲۶ قمری

malkam (1834 - 1908)

از میرزا ملکم خان ناظم الدوله به مظفرالدین شاه. آغاز:«از تفصیل گفتگوی دولتین و از کلیه اوضاع دنیا استفسار شده بود ظاهر گفتگوی این دولتخیلی جزئی و لیکن معنی نزاع ایشان جامع اعظم مسائل دنیاست ...».

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۶۳/۱

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا؛ ۴گ[ف: ۳–۱۲۳۲]

● **موارد الاختصاص فی تفسیر سورة الاخلاص** / تفسیر / عربی

mawārid-ul ixtiṣāṣ fī tafsīr-i sūrat-il ixlāṣ

ابن میلق، محمد بن عبدالدائم، ۷۳۱ – ۷۹۷ قمری

ebn-e maylaq, mohammad ebn-e ‘abd-od-dāem (1331 - 1395)

تفسیری مختصر درباره سوره اخلاص از مفسر «انوراللایحه فی اسرار الفاتحه» یعنی ابن میلق می‌باشد که در پایان همان تفسیر نوشته شده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۱

آغاز:بسمله. الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد النبی الامی و علی آله و صحبه و سلم. قال سیدنا الشیخ الکبیر ناصرالدین محمد بن میلق؛ **انجام:**اثابه الله ثواب سبعین صدیقاً.

خط: نستعلیق تحریری بدخط، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ جلد: تیماج، ۱۴۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱–۵۸۴]

● **موارد الادب** / ادبیات / فارسی

mavāred-ol adab

هندوشاه بن سنجر، – ۷۳۰ ؟ قمری

hendū-šāh ebn-e sanjar(- 1330)

در ده «مورد».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۳/۲–ف

نسخه اصل: اسعد افندی ش ۱۳۳۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹سطر[فیلمها ف: ۱–۴۲۲]

● **موارد الاصول** / اصول فقه / فارسی

mavāred-ol osūl

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ – ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۹ جمادی الثانی ۱۲۹۲ق

مختصری است در مسائل مهم اصول فقه برای مبتدئین فارسی‌زبانان که خواندن «معالم الاصول» برای آنان مشکل بود، در یک «مقدمه» و پانزده «مورد» مشتمل بر اصول و یک «خاتمه»، که طی هجده روز به پایان رسیده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۸۳/۱

آغاز:سپاس بی نهایت ذات پاك قدرت آیت حضرت واجب الوجود را سزاست ودرود نامعدود بر روان جناب ختمی مرتبت؛ **انجام:**پس مناط در اقوی ظنون است ...

خط: نستعلیق، کا: موسی پزشک تنکابنی (فرزند مولف)، تا: ۱۳۴۰ق، جا: ییلاق لیمرا؛ جلد: مقوایی، ۳۳گ (۴پ–۳۶پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۲۳–۶۷]

● **موارد الانام فی شرح شرائع الاسلام** / فقه / عربی

mawārid-ul anām fī š.-i šarā’i‘-il islām

آل کاشف الغطاء، علی بن جعفر، – ۱۲۵۳ قمری

āl-e kāšef-ol-qetā’, ‘alī ebn-e ja‘far(- 1838)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲–۶۷۶ق)

شرح مفصلی است بر «شرائع الاسلام» محقق حلی. مؤلف فقط بخشی از کتاب الطهارة و تمام کتاب نکاح و غصب و لقطه و احیاء موات و مواریث را شرح نموده است.

[الذریعه ۲۱۶/۲۳]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۶۰

آغاز:کتاب النکاح و هو فی اللغة الوطی علی الاشهر بل المحکی عن المختلف الاجماع علیه؛ **انجام:**نسخه: و إن لم نعثر علی قائل منهم بمضمونها فتأمل، السبب السادس الکفر ...

نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء–نجف اشرف. جلد اول (کتاب نکاح)؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با خط خوردگی و اصلاحات و اضافات؛ ۵۳۳ص[عکسی ف: ۵–۴۱۹]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۵۸

آغاز:و یلحق بالنکاح النظر فی امور خمسة الاول ما یرد به النکاح و هو بیان ثلاثة مقاصد

نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء–نجف اشرف. جلد دوم از کتاب نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ ۲۸۳ص[عکسی ف: ۵–۴۱۸]

● **موارد البصایر لفرائد الضرائر** / ادبیات / عربی
mawārid-ul baṣāyir li-farā'id-iḍḍarā'ir

محمد سلیم بن حسین بن عبدالحلیم، ق۱۲ قمری
mohammad salīm ebn-e hoseyn ebn-e 'abd-ol-halīm(-18c)

نویسنده می‌گوید از آنجا که شعر نتیجه علم الادب و تتمه فضل العرب است از آغاز جوانی می‌خواستم که در اشعار عرب «ضرائر» را جمع کنم، بر این منظور چون فرصت به دست آمد کتاب حاضر را در نه «منهل» ویک «مشرعه» بدین شرع پرداختم: مشرعه: در مقدمه؛ منهل ۱. منهل الزیاده؛ ۲. منهل النقصان؛ ۳. منهل الابدال؛ ۴. منهل التقدم و التاخیر؛ ۵. منهل تغییر الاعراب؛ ۶. منهل تذکیر المونث و تانیث المذکر؛ ۸. منهل الجمع بین العوض و المعوض منه؛ ۹. منهل بعض من معاوده الشاعر الی اصل المرفوض.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۸

آغاز:بسمله، حمد البمتدء العلیم السابع؛ **انجام:**ولا ولادنا و لمن احسن الینا و لمن الساء ... لسائر المسلمین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۷ق؛ مهر: ناصر الدین شاه؛ ۱۰۳گ، ۲۴ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۷–۱۴۹]

● **موارد البیان** / ادبیات / عربی
mawārid-ul bayān

کاتب، علی بن خلف
kāteb, 'alī ebn-e xalaf

کتابی است در فنون ادب، و بلاغت، و صنعت کتابت و نگارش صحیح و بلیغ، و غیر آن. حاجی خلیفه، از کتاب و مؤلف، نام برده، اما تاریخ در گذشت او را ننوشته است.در ده «باب»: ۱. حد صناعة الکتابة و فضلها ...؛ ۲.البلاغة و اقسامها الأصیلة؛ ۳. اقسام البلاغة الفرعیة؛ ۴. صناعة البدیع و ابوابها؛ ۵. فی ما تخرج الکلام عن احکامه البلاغة؛ ۶. فی ان الطبع هو قوام الصناعة و نظامها ...؛ ۷. فی اوضاع الخط و قوانینه ...؛ ۸. رسوم المکاتبات؛ ۹. آداب الصناعة؛ ۱۰. آداب السیاسة.

چاپ: لیبیا، محقق: حسین عبد اللطیف، منشورات جامعة الفاتح، ۷۳۸ص، ۱۹۸۲م.

[کشف الظنون۲/۱۸۸۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۰عکسی

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... قال علی بن خلف بن علی بن عبد الوهاب الکاتب؛ **انجام:**ثم یؤکد هذا الکتاب بما یؤکد به مثله، و یرصع من الآیات بما ینتظم فی ملکه انشاء الله تعالی.

نسخه اصل: فاتح (سلیمانیه) استانبول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ مصحح؛ ۲۰۲گ، ۱۵سطر [عکسی ف: ۲–۱۹۴]

● **موارد الکلم سلک درر الحکم** = **موارد الکلم و سلک درر الحکم** / اخلاق / عربی
mawārid-ul kalim silk-u durar-ul ḥikam = mawārid-ul al-kalim wa silk-u durar-il ḥikam

فیضی، ابوالفیض بن مبارک، ۹۵۴ – ۱۰۰۴ قمری
feyzī, ab-ol-feyz ebn-e mobārak (1548 - 1596)

اهداء به:جلال الدین اکبر شاه

تاریخ تألیف: ۹۸۵ق

رساله‌ای است بی‌نقطه در علوم مختلف از جمله فن بلاغت و فصاحت و سایر علوم. نام کتاب (موارد الکلام سلک الدرر الحکم) ماده تاریخ تألیف کتاب است. فیضی هر بخش کتابش را تحت عنوان «مورد» و هر مورد را در چند کلمه کوتاه بیان نموده، که عنوان موارد آن چنین است: مورد: اسلام، علم کلام، آدم، محمد (ص)، کلام الله، الرحماء، اهل الله، کلام اهل الله، الدعا، الملوک، الداء و الدوا، السلام، العلم،الروع،الرواح، الورع، الطلاح، الحسد، الوکول،الولوع،السداد،الامساک، السماح، الحلم، العدل،الکسل، الکد، الهم، السرور، الرموک، الرحل، ماسار و ماطار، الامصار، الکدح، الصور، الدور، الاهول، الارحام، الاکل، الکساء، السمود، السماع، ملوک الکلام، السام. (علی صدرائی خوئی)

چاپ: هند، شیخ هدایت الله، ۱۳۴۱ق، سربی، به اهتمام: شیخ حسنعلی بنارسی و به اعانت و تصحیح مولوی عبدالرحیم صاحب صفی پوری و جان علی و مولوی نادربخش

[الذریعه ۲۱۶/۲۳؛ الاوقاف العامة موصل ۶۰/۴؛ میراث مشترک ایران و هند: ۱–۲۹۰]

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۹۳۰

آغاز:الحمد لملهم الکلام الصاعد ×× و هو المحمود اولا و الحامداول الکلام و اکمل المرام حمدالله المالک الملک العلام ... (پس از ۹ برگ) مورد الاسلام هللوا و صلوا ...

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، محشی با امضاء «منه سلمه الله تعالی»«کنز»؛ کاغذ هندی؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۰۰گ، ۱۱ سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲–۵۰۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۷۶/۳۷

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۹۵ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۵گ (۱۹۸پ–۲۰۲ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶–۵۸]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۸۴/۲

آغاز:الحمد لملهم الکلام الصاعد ×× وهو المحمود اولا و الحامد ما وحده موحد الا هو والله الهکم اله واحد؛ **انجام:**بیضت نجبة خشیبتی قضت نیتی فشت خبیتی فتیقن ظنی فی فنی فبت ای قطعت وهو حسن الخاتمة

تذکر: در فهرست به اشتباه به فیض کاشانی نسبت داده شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر ذیقعده۱۰۹۸ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج قرمز،۴۲گ،۱۸سطر،اندازه:۱۲/۵×۱۹سم [محدث ارموی مخ]

←موارد الکلم و سلم درر الحکم ⩤ موارد الکلم سلک درر الحکم

● **موارد المصادر** /-

mawārid-ul maṣādir

علی حسن خان بن محمد صدوق خان

'alī hasan xān ebn-e mohammad sadūq xān

تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه:ع۱۷۶

بی‌کا، بی‌تا؛ از روی چاپ اگره هند در ۶۳۹ص[فهرستواره مینوی: -۱۷۸]

تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ع۱۷۶

همان نسخه بالا[نشریه: ۱۱-۱۰۰۰]

● **موارد الوصول الی علم الأصول** / اصول فقه / عربی

mawārid-ul wuṣūl ilā 'ilm-il uṣūl

قزوینی، محمد مهدی بن حسن، ۱۲۲۲ - ۱۳۰۰ قمری

qazvīnī, mohammad mahdī ebn-e hasan (1807 - 1883)

تاریخ تألیف: غره شعبان ۱۲۷۵ق؛ محل تألیف: حله

مختصری است در علم اصول فقه با عناوین «مورد، مورد» که به درخواست فرزندش میرزا جعفر نگاشته، مشتمل بر مقدمه‌ای در شناخت این علم و موضوع و هدف آن، و چند «شریعه» و یک خاتمه. هر «شریعه» دارای چند «مشرب» و هر یک مشتمل بر چند «مورد» می‌باشد.

آغاز:حمداً لمن اصل اصول الایجاد بعین قابلیة الاستعداد و رتب فروع الاجتهاد علی مظاهر تملک المواد.

[الذریعه ۲۱۷/۲۳ش ۸۶۹۰؛ معجم المؤلفین ۲۶/۱۳-۲۷؛ هدیة العارفین ۴۸۵/۲؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۴۱/۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۰۳

آغاز:برابر

نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء-نجف اشرف؛ خط: نسخ، کا: عبدالهادی خلف شیخ عبدعلی آل الشیخ خضر، تا: ۶ ربیع الاول۱۳۴۶ق؛ ۵۹ص[عکسی ف: ۵-۳۶۰]

←المواریث ⩤ ارث

←المواریث ⩤ تقسیم الارث بین الورثة

←مواریث ⩤ الفرائض

←المواریث ⩤ الزاهرة الجامعة فی مسائل المیراث الباهرة اللامعة

←المواریث ⩤ الفرائض البهائیة

←المواریث ⩤ الرسالة المحمدیة فی احکام المیراث الابدیة

● **المواریث = الارث** / فقه / عربی

al-mawārīṯ = al-irṯ

آل کاشف الغطاء، حسن بن جعفر، ۱۲۰۱ - ۱۲۶۲ قمری

āl-e kāšef-ol-qatā', hasan ebn-e ja'far (1787 - 1846)

فقه استدلالی است، در احکام ارث و طبقات وارثان باعباراتی متین و استوار در سه «باب» و «خاتمه»: باب ۱.المقدمات و فیه مباحث اولها المیراث المستحق بالموت؛ ۲.المقاصد و هو امور الاول فی میراث الأنساب؛ ۳. طریق قسمة السهام؛ الخاتمة: فی المناسخات.

آغاز:بسمله وبعدفیقول الاحقیر الاحقر حسن ابن الشیخ جعفر ان الامثل فی نوع الانسان بل کل مکلف من انس وجان خروج الملک عند بعد موته من ملک عین او منفعة اوحق اوبضع لعدم

انجام:والاعملت فی فریضته مع الفریضتین فاعملت فی فریضة الثانی مع الاول وکذا لوفرض موت اربع اومازاد فان العمل واحد.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۰۹۱۵

آغاز:برابر**انجام:**مسألة اذا مات المدیون فالمحکی عن الاکثر بقاء المال المقابل للدیون علی حکم مال المیت.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ناتمام است؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۷ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۱-۱۵۳۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۸/۱۰-طباطبائی

آغاز:الثانیه فی الحبوة دلت الاخبار و معاقد الاجماع علی ان الولد الاکبر یحبی من مال ابیه و یختص باشیاء دون باقی الورثه ... و الکلام فی امور؛ **انجام:**پایان موجود در جنگ: الثانی من مراتب الانساب الاخوه و الاجداد الاخ اذا انفرد فالمال له اذا کان من الابوین ... او کانوا للابوین فان لهما.

در مجموعه حاضر تنها مبحث حبوه است که مرحوم طباطبائی آن را از رساله شیخ حسن انتخاب و در این دفتر درج کرده، در ذیل رساله چنین آورده: «هذا ما اردنا نقله من الشیخ حسن ... فی رسالته ... فی المیراث ... فی الارض المقدسة الرضویه ... »؛ خط: نستعلیق متوسط، کا: سید محمد صادق طباطبائی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: سید محمد صادق طباطبائی؛ جلد: تیماج قرمز، ۵ص (۵۹-۶۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۳-۲۷۰]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۱۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ درپایان تاریخ ۱۲۹۴ق دیده میشود؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۰گ (۱۳۷پ-۱۸۶ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۱]

۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۱۰/۳

خط: نسخ، کا: عبدالحسین شراره پسر محمد امین شراره، تا: ۸ ذیقعدهقرن۱۳ [نشریه: ۲-۱۲۹]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۸۲۱۸

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالحمید بن محمد موسوی، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۳۶گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۵۳۳]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۲۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: خراسانی ترشیزی، احمد بن اسماعیل، تا: ۱۲۵۷ق؛ صحافی محمد؛ اهدایی: کاظم مدیر شانه چی، آبان ۱۳۶۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۶گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۵۳۵]
۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۹۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: احمد بن اسماعیل خراسانی ترشیزی، تا: ۱۲۵۷ق؛ ۹۲ص، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۲۰-۵۲۷]
۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۳۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: احمد بن اسماعیل خراسانی نیشابوری، تا: جمعه ۱۷ ربیع الاول۱۲۵۸ق؛ انتقالی از دانشگاه علوم رضوی در آذر ۱۳۶۸؛ ۴۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۰-۵۲۶]
۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۳۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: احمدبن اسماعیل خراسانی نیشابوری، تا: جمعه ۱۷ ربیع الاول۱۲۵۸ق؛ جلد: تیماج، ۴۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۵۳۴]

● المواریث / فقه / عربی

al-mawārīṯ

انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ - ۱۲۸۱ قمری
ansārī, morteza ebn-e mohammad amīn (1800 - 1865)
رساله مختصر استدلالی است در مبحث ارث.
آغاز:بسمله، حمدله فی المواریث مسألة المقتضی للارث امران نسبت و نسب و المراد بالنسب علاقة بین شخصین تحدث من تولد احدهما من الآخر
چاپ: مشار عربی، ص۴۷۷؛ تهران، سنگی، ۱۲۹۹ق، رحلی، ۵ص

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۲۷/۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**کل ذلک لما تقرر من ان الارث لایستقر ما لم یبرء ذمة المیت من دین النبی صلی الله علیه و آله و اما القتل اول آثار الارتداد لا الکفر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱گ (۱۱۹-۱۲۹)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱/۲۱-۶۷۴]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۷۰۰
آغاز:برابر؛ **انجام:** مسألة اذا مات المدیون فالمحکی عن الاکثر بقاء المال المقابل للدیون علی حکم مال المیت.
خط: نسخ، کا: مرتضی بن ابی الحسن حسینی یزدی، تا: ۱۲۸۳ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۵۳]
۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۴۸/۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**فهو و ان اخذوا من الوارث یرجع الوارث الی الوصی کل ذلک لما تقرر من الارث لا یستقر مالم یبرء ذمة المیت
خط: نستعلیق، کا: عبدالرسول ساروی، تا: سه‌شنبه ۱۱ شوال۱۲۹۶ق، برای افقه الفقهاء شیخ جعفر سلمه الله؛ ۲۳گ (۲۳۹-۲۶۱)، ۲۰ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲-۱۷۱]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۹۱/۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**مسألة اذا مات المدیون فالمحکی عن الاکثر بقاء المال المقابل للدیون علی حکم مال المیت
خط: نسخ، کا: محمد علی، تا: رمضان۱۲۹۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱/۲۱-۶۷۳]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۸۳/۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**فهو و ان اخذوا من الوارث یرجع الوارث کل ذلک لما تقرر من ان الارث
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱/۲۱-۶۷۰]

● المواریث = الفقه / فقه / عربی

al-mawārīṯ = al-fiqh

لنکرانی، عبدالعزیز، ق۱۳ قمری
lankarānī, ‘abd-ol-‘azīz(- 19c)
مباحث استدلالی مفصلی است در مباحث ارث در شش «امر»: معرفة ما به یستحق الارث، معرفة ما به یمنع عنه، معرفة مقادیر السهام و فیها یعرف ذووالسهام، معرفة ترتیب الورثة فی الاستحاق، معرفة تفصیل احکامها مع الاجتماع والانفراد، معرفة کیفیة القسمة علیهم.
آغاز:کتاب المواریث و یحصل العلم بها بمعرفة امور ستة: معرفة ما به یستحق الارث و معرفة ما به یمنع عنه

۱. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۱۳
آغاز:کتاب المواریث و یحصل العلم بها بمعرفة امور ستة: معرفة ما به یستحق الارث و معرفة ما به یمنع عنه
در فهرست ناشناس آمده و با استناد به نسخه مرعشی تعیین شد، جلد اول کتاب؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با خط‌خوردگی و اضافات؛ جلد: تیماج، ۲۲۵گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱-۲۰۷]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۰۱
آغاز:کتاب المواریث و یحصل العلم بها بمعرفة أمور ستة معرفة ما به یستحق الارث و معرفة ما به یمنع عنه

کتاب المواریث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ مصحح، نسخه را از شاگردان مؤلف استکتاب کرده و روی برگ اول یادداشت وی به تاریخ چهارم رجب ۱۲۹۱ در شیراز؛ جلد: تیماج، ۳۱۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۲۳۵]

● **المواریث** / فقه / عربی

al-mawārīṯ

در این اثر بخش ارث (فرائض) کتاب‌های فقهی مختلف عیناً و بدون هیچ تصرفی گردآوری شده است.عناوین کتاب‌هایی که این مجموعه از آنها جمع‌آوری شده به ترتیب چنین است:الایضاح،التنقیح،الوسیلة،کشف اللثام،شرح اللعمة الدمشقیة،(آقا محمد علی نجفی کتاب الارث)،شرح الفرائض النصیریة،مختلف الشیعة،المقنعة،نهایة الاحکام،التحریر، حاشیة الشهید علی الارشاد (النکت).

اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۶۰

آغاز:مقام من یتقرب به فان کان أولاد أخ لأم أو أخت لها من غیر شریک کان المال؛ **انجام:**و علیک باستخراج باقی الامثلة فهی ظاهرة و الله الموفق.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۲۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اوراق عتیق: ۲-۳۴۷]

● **المواریث** / فقه / عربی

al-mawārīṯ

مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۳۱۳/۴

إرث الشیخ حسن بن الشیخ جعفر؛ خط: نسخ، کا: احمد بن ملا اسماعیل خراسانی نیشابوری، تا: جمعه ۱۷ربیع الاول۱۲۵۸ق؛ ۲۴ و ۲۵سطر [تراثنا: س۶ش۴-۹۴]

● **المواریث (منظومة فی)** / فقه، شعر / عربی

al-mawārīṯ (mnẓ.-un fī)

موسوی، محمد طاهر بن محمد باقر، ق۱۴ قمری

mūsavī, mohammad tāher ebn-e mohammad bāqer(-20c)

منظومه مختصری است در ارث و چگونگی تقسیم آن بین ورثه.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۷۱/۲-۵۸/۱۲۱

آغاز:بسمله، الحمدلله الولی الباعث ×× المبدء الفرد المعید الوارث

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۳۵ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۰گ (۴۱-۵۰)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۸-۴۶۴۰]

● **موازنة الادویة** / طب / عربی

muwāzinat-ul adwīya

عبداللطیف بغدادی، عبداللطیف بن یوسف، ۵۵۷ - ۶۲۹ قمری

ʻabd-ol-latīf-e baqdādī, ʻabd-ol-latīf ebn-e yūsof (1163 - 1232)

اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۲۴/۴

کا: حیدر حسینی ملاوجانی، تا: ۱۰۷۲ق؛ اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: -۲۹]

● **موازنه مالیه دولت روس در سال ۱۳۸۸** / اقتصاد / فارسی

movāzene-ye mālīye-ye dowlat-e rūs dar sāl-e 1388

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۴

خط: نسخ، کا: محمد عارف خان افندی عثمانی، تا: قرن ۱۴؛ ۶ص (۱۴۱۳-۱۴۱۸)[مختصر ف: -۸۳۵]

● **الموازین = سالم فی المیزان** / کیمیا / عربی

al-mawāzīn = sālim fi-l mīzān

در این رساله وفق مثلث آمده و موازین آن ذکر شده است. نویسنده می‌گوید مزوجات آن واجد موازینی است و مفردات آن نیز واجد موازین است من هر دوی آنها را ذکر می‌کنم. مزوجات آن بدوح است و مفردات آن براده مریخ این. در مطالعه این رساله آراء صاحبنظران این فن مفصل آمده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۱/۹

آغاز:بسمله، الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد و آله و اصحابه به اجمعین، اما بعد فهذا الوفق المثلث له وجوه موازینه؛ **انجام:** قال عملتها فانصبغ و لکن بینها و بین القصد بدوح.

کا: محمد نعیم محمد آبادی، تا: ۱۰۸۳ق؛ جلد: تیماج، ۵ص (۸۶-۹۰)، ۲۵ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۴۷۲]

● **الموازین (کتاب ...)** / کیمیا / عربی

al-mawāzīn (k.-u ...)

جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

کتب الموازین مجموعه رساله‌هایی است که جابر بن حیان درباره رابطه تعادلی مواد نگاشته است، تعداد آنها را ۱۴۴ رساله شمرده‌اند. کراوس موفق شده که ۷۹ عنوان و ۴۴ دست‌نویس از این رسالات را مشخص کند و فؤاد سزگین تعدادی از آنها را در تاریخ التراث العربی گزارش کرده است.(حافظیان)

آغاز:کتاب الموازین لابی موسی جابر بن حیان الصوفی. بسمله. رب اعن برحمتک. قال رحمه الله تعالی الحمدلله تعالی کثیرا. کتبنا و لو ذهبنا نصف فضل الله علیناو احسانه الینا ... لما خلق الله الثلاثة الاوایل الذی لاربع لهم وهم الحیوان و النبات و الحجر ... **انجام:**و شرحته فی مصلحتک، و علیک السلام و رحمة الله و برکاته. و صلی الله علی محمد النبی و آله اجمعین.

[سزگین ۳۴۸/۴، بغدادی هدیه ۲۴۹/۱؛ نجیب زکی، ترجمه شیخی، تحلیلی از آرای جابر بن حیان، ۳۱ «کتاب الموازین»، به نقل از ابن ندیم؛ چاوشی، شیمیدان اسلامی، ۸۸ «الموازین» که می‌گوید چاپ شده است]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۹۷/۲

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ۷۳۲ق[نشریه: ۲–۱۱۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۷۷/۱

چند رساله از «کتب الموازین» موجود است بدین ترتیب: الف– الطبیعة الخامسة، ب–میدان العقل، ج–الموازین، د–السرالمکنون؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۸ رجب۱۰۲۵ق[ف: ۳۶–۱۱۹]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۸۸/۳–عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: صفر۱۰۵۴ق؛ ۲۰ص (۳۹–۵۸)[عکسی ف: ۱–۳۸۴]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۱/۱۶

آغاز:فیقول انشاء الله تعالی ان مثال الاکسیر مأته؛ **انجام:**پایان: و ایاک ان ممازج الاجساد بالاجساد الابالحیل.

کا: محمد نعیم محمد آبادی، تا: ۱۰۸۳ق؛ ۲ص (حاشیه۱۸۰–۱۸۱)، ۲۵ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱۰–۴۷۷]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۲/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ قطع: جیبی[میراث شهاب: س۹ش۲–۴۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۸۱/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱–۱۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰ص(۲۴۷–۲۶۶)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۲/۴۷–۱۱۷]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۰۶/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ فقط یک جلد است؛ جلد: میشن، ۱۱ص (۹۳–۱۰۳)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۹–۲۵۵]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱/۱۲۵۷۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۳۶–۱۲۰]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۱/۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، جا: حیدرآباد؛ ۷گ (۷۹ر–۸۵ پ)[ف: ۴–۱۰۲۵]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۱عکسی

آغاز:و فیه من الرطوبة ثلاثة احرا من المرتبة الاوله و فیه من. [الصفوة]، آغاز: الادلة کتاب الأدلة من جملة الاثنین و ثلاثین کتاباً فی الموازین؛ ۳– کتاب البغیة؛ ۴– کتاب العین؛ **انجام:**و ینبغی ان یکون ذلک سابقة فی علم المهیة و الممارسة لیسهل علیک تصویر التدابیر و هذا آخر الکلام فی هذا الباب و لله الحمد و الشکر دائماً کما هو أهله و مستحقه؛ ۲– کتاب الأدلة

نسخه اصل: کتابخانه لیدن هلند، نسخه شماره ۲۸۴۲. شامل چهار رساله از کتب الموازین است: ۱. کتاب الصفوة رساله‌ای است در دو جزء نسخه حاضر هو دو جزء را دربردارد، ۳. کتاب البغیة، ۴. کتاب العین؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ برگ‌های نسخه جابجا شده و گویا این تصویر ناقص است و به طور کامل از نسخه تصویربرداری نشده؛ ۱۲۲ص، ۲۳سطر[عکسی ف: ۳–۲۸۳]

● الموازین = سالم فی المیزان / کیمیا / عربی

al-mawāzīn = sālim fi-l mīzān

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۳۸/۸

آغاز:بسمله، حمدله، اما بعد فهذا الوفق المثلث له وجوه موازینه فی الحمره و مزوجاته موازین و مفرداته ایضا موازین علیحده اذکرها اما المزوجات

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد حسن حسینی، تا: ۱۳۰۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۲ص (۴۹–۶۰)، ۲۴سطر (۱۲/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵–۱۷۷۴]

● موازین الاحجار = کتاب موازین الاحجار / کیمیا / عربی

mawāzīn-ul aḥjār = k.-u mawāzīn-ul aḥjār

جابر بن حیان، ۱۲۰ – ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

الاحجار و خواص: چهار جزء «الاحجار» جابر در کیمیا است و سخن بلیناس در آن آورده شد و می‌گوید که در پاره‌ای جاها او جز گفته ما را دارد و نشاید آنها را یاد کنیم. وی در آنها به سید خود سوگند می‌خورد و از بلیناس و اندیشه ریاضی او در کیمیا که جانور و گیاه و سنگ را به روش ریاضی می‌شود سنجید، یاد می‌کند از مشائیه و اصحاب الرواق و پیروان مسلمان بلیناس و سقراط و انبدقلیس و زاوش و فیثاغورس و نیز از کتب سبعه، حدود، میزان، اصباغ، صفوه، تصریف، میدان العقل، موازین، المنتهی، الشمس و القمر، آراء سقراط، الحاصل، المخاریق، مائة و اثنی عشر، شرح الاستقص الاس، الافاضل، شرح المنتهی، شرح الشمس و القمر، النبات، الاحجار، الحیوان، الاثنین و الثلثین.در جز ۲ احجار از جزء نخستین آن یاد شده و در جزء چهارم روش آموختن کیمیا دیده می‌شود و در آن از مفضلون و

صابئه یاد گردید. در احجار جدولی از وزن‌ها چنان‌که سقراط گفته است آمده و دارد که این دفترها به نام «سیدی صلوات الله علیه» است و گرنه کسی بدانها نمی‌رسید. وزن سنگ‌ها به حرف در آن نشان داده شده و جدولی چند در آن هست.در خواص جابر ساختن مشک و عنبر یاد شده و به روش کیمیایی ریاضی است.(دانش پژوه)

آغاز:بسمله. الحمدلله علی تواصل نعمه و ابادیه علینا و منته و نتبعه بالصلاة علی سیدنا محمد و آله و سلم. و قد کنا نعدک فی غیر کتاب من کتب الموازین برای بلیناس خاصة فی علم الموازین

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۸۱/۱۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و استوفیت لک سایر ما یحتاج الیه ان فهمت ارجو ... انه جواد کریم.

جزو الاول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱-۱۲، جا: حیدرآباد؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸ص(۲۶۶-۲۹۳)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶/۵×۱۸سم [ف:۴۷/۲-۱۱۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۸۱/۱۳

آغاز:بسمله الحمدلله الذی اصطفی محمد انبیا و انتخب له علیا ولیا و ... اما بعد فانه قد تقدم قبل کتابنا هذا عدة کتب فی علم الموازین قد استوفینا فی حل واحد منها صدرا صالحا؛ **انجام:**واوضحت و لم ارض علیک شیئا فدم الدرس تصل الی ما تحب انشاءالله تعالی وحده.

الجزء الثانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱-۱۲؛ ۲۹ص(۲۹۴-۳۲۲)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف:۴۷/۲-۱۱۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۸۱/۱۴

آغاز:بسمله سبحان المبدی المعید الفعال لما یرید القاری علی کل شی ... ؛ **انجام:**اذا لم یؤد حقوقها فاعلم ذلک انشاء الله تعالی.

الجزء الثالث؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱-۱۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲ص(۳۲۳-۳۴۴)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف:۴۷/۲-۱۱۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۸۱/۱۵

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین ... من کان ذاکرا لما ذکرناه فی المنازل الاولی و الثانیة و الثالثه من هذا الکتاب علم انا وعدنا ان نبین فی هذه المنزلة؛ **انجام:**قد استوفینا فی هذه فیما قبلها و لکن الآن آخر هذه الاجزاء و الحمدلله رب العالمین ... بالاحسان الی یوم الدین.

الجزو الرابع؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱-۱۲؛ ۲۶ص(۳۴۴-۳۶۹)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف:۴۷/۲-۱۱۷]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۲۲/۵

آغاز:هذا کتاب الموازین لجابر بی حیان رضی الله عنه إعلم أن مثال الإکسیر مأة من العدد و مثال الذهب عشرون خمسه و مثال الفضه عشرة؛ **انجام:**لا یصیع الصبغ الذهبی إلا فی التوتیا و أیاک إن تماذج الأجساد بالأجساد ألا بالخل، تمت رسالة الموازین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳گ (۲۷-۲۹)، ۱۵سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳۶-۱۸۸]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۰۶/۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**انه جواد کریم، فلیک هذا انقطع الجزء الاول و الحمدلله کثیرا. بجابر بن حیان الصوفی ... و آله اجمعین و سلام علی المرسلین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۷ص (۱۲۷-۱۴۳)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۹-۲۵۶]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۰۶/۱۳

آغاز:جلد دوم: بسمله، الحمدلله الذی اصطفی محمد انبیا و انتخب له علیا ولیا ... اما بعد فانه تقدم قبل کتابنا هذا عدة کتب فی علم الموازین قد استوفینا فی کل واحد منها صدرا صالحا من علم المیزان؛ آغاز جزء سوم: بسمله، سبحان المبدی المعید الفعال لمایرید القادر علی کل شیء ... و تقدم لنا قبل کتابنا هذا کتابان فی معرفة موازین الاحجار و نحن ذاکرون فی کتابنا هذا صورت اخلاط الاحجار و الاشجار والحیوان ... ؛ آغاز جزء چهارم: بسمله. حمدله. و صلی الله علی سیدنا محمد و آله اجمعین من کان ذاکرا لما ذکرناه فی المنازل الاولی و الثانیة و الثالثة من هذا الکتاب؛ **انجام:**انشاء الله تعالی وحده. تم الجزء الثانی من کتاب الاحجار علی رای بلیناس، ولله الحمد؛ انجام جزء سوم: اذ لم یود حقوقها، فاعلم ذلک انشاء الله تعالی تم الجزو الثالث من کتاب الاحجار علی رای بلیناس و یتلوه الجزء الرابع؛ انجام جزء چهارم: و لکن الان آخر الجزء و الحمدلله رب العالمین علی محمد و آله الطاهرین الطیبین الطاهرین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۵۴ص (۱۶۰-۲۱۳)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۹-۲۵۸]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۱/۱۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**فوحق سیدی ... و کشفت و اوضحت و استوفیت لک سائر ما یحتاج الیه ان فهمت. ارجو ان یرزقک الله انه جواد کریم فلیک هذا مقطع الجزو الاول و الحمدلله کثیرا.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: حیدرآباد؛ جزء یکم احجار در گزیده کراوس ص ۱۲۶-۱۵۷ به چاپ رسید؛ ۱۰گ (۸۵پ-۹۴ر)[ف: ۴-۱۰۲۶]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۱/۱۶

آغاز:من خواص الجابر بن حیان الصوفی رحمة الله علیه ... صنعة المشک: تاخذ من الاملج المنزوع النوا ما شئت و مثله شاهترج هندی یستحق کل واحد وحده؛ **انجام:**فان مزجته بغیرها ... حسن انشاءالله تعالی.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: حیدرآباد؛ ۱گ (۹۴ر و پ)[ف: ۴-۱۰۲۷]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۱/۱۷

آغاز:الجزو الثانی من موازین الاحجار علی رای بلیناس الحکیم. بسمله. الحمدلله الذی اصطفی محمد انبیا و انتخب له علیا ولیا ...

اما بعد فانه قد تقدم قبل کتابا هذا عدة کتب فی علم الموازین؛ **انجام:**و لم ارمز علیک شیئا فادم الدرس تصل الی ما تحب انشاءالله تعالی وحده. تم الجزء الثانی من کتاب الاحجار علی رای بلیناس و لله الحمد و المنة. و اشکر الله علی جمیل لطفه فی توفیقه لاتمام ما بدی به و شرع فیه و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: حیدرآباد؛ ۱۲گ(۹۴پ-۱۰۵ر)[ف: ۴-۱۰۲۷]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۱/۱۸

آغاز:الجزو الثالث من موازین الاحجار علی رای بلیناس - بسمله. سبحان المبدء المعید الفعال لما یرید ... و قد تقدم لنا قبل کتابنا هذا کتابنان فی معرفة موازین الاحجار و نحن ذاکرون فی کتابنا هذا صورة اخلاط الاحجار و الاشجار و الحیوان بعضها ببعض علی طریق المهنة؛ **انجام:**هل هو لازم لها اذا لم یود حقوقها فاعلم ذلک انشاءالله تعالی. تم الجزء الثالث من کتاب الاحجار علی رای بلیناس و یتلوه الجزء الرابع من الاحجار علی رای بلیناس.

جزء سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: حیدرآباد؛ ۸گ(۱۰۵ر-۱۱۲ر)[ف: ۴-۱۰۲۸]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۱/۱۹

آغاز:الجزء الرابع فی موازین الاحجار علی رای بلیناس - بسمله. الحمدلله رب العالمین ... من کان ذاکر الما ذکرناه فی المنازل الاولی و الثانیة و الثالثة من هذا الکتاب، علم انا وعدنا ان نبین فی هذه المنزلة موازین الارواح ... و یکون ذلک مقطع هذا الکتاب و هو آخر هذه الکتب الاربعة؛ **انجام:**و اذ قد اتینا و تناهی بنا الکلام الی هذا الموضع، فلم یبق فی علم الموازین المنصوصة علی الاحجار بقیة، الاقد استوفیناها فی هذه و فیها قبلها. ولکن الان آخر هذه الاجزاء. و الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله ... الی یوم الدین.

جزء چهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: حیدرآباد؛ جزء چهارم در گزیده گزاوس ص ۱۹۶-۲۰۵ از«باب فی ترتیب تعلیم المتعلم» (گ ۱۱۴ الف نسخه ما) تا «بشکل التزیید و التنقیص و هو آخر الکتاب انشاءالله تعالی» (گ ۱۱۶پ) چاپ شد؛ ۱۰گ (۱۱۲ر-۱۲۱پ)[ف: ۴-۱۰۲۸]

● موازین الإحکام فی استنباط الأحکام = استنباطیه /

اصول فقه / عربی

mawāzīn-ul iḥkām fī istinbāṭ-il aḥkām = istinbāṭīya

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja‘far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

رساله‌ای است در بیان چگونگی استدلال و استنباط احکام شرعی از ادله تفصیلی در پنج «مقصد»:مقصد ۱. انه لابد للمستدل فی کل عنوان من عنوانات المسائل من ملاحظة امور خمسة؛۲. انه لابد فی ترتب ثمرة الاستدلال و احقاق الحق و ابطال الباطل من امور خمسة؛۳. ان المسائل علی اقسام خمسة؛۴. ان الدلائل علی اقسام خمسة؛۵. فی کیفیة الاستدلال علی وجه الاجمال منقول بعون الله المتعال ان المستدل لابد له من اعمال النظر فی خمسة مواقف و خمس مراحل و اثنی عشر مقاما.

آغاز:الحمد لله علی نواله و الصلوة و السلام علی محمد و آله اما بعد فیقول حاتم بساتین مذهب ... ان هذه رسالة فی بیان کیفیة الاستدلال و استنباط الاحکام عن الادلة الفقهاء

انجام:و اما مع عدم التضاد و القدرة علی ما ذکر الایتان بجمیع المحتملات کما اشرنا

[الذریعه ۲۲۱/۲۳؛ اعلام الشیعه ۲۵۳/۱۳]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۵۳/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**فیکون الواحد المبهم واجباً بالاصالة و ماعداه واجباً من باب المقدمة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۸گ (۵۱-۵۸پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۸۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴/۳-طباطبائی

آغاز:برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۵گ (۴۱-۴۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۲-۳۸]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۷۵/۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: علی اکبر حکیمیان؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۰گ(۱۵-۲۴)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵-۱۵۵۹]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۱۸/۹

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ یک صفحه و نیم، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۶-۵۱۱]

۵. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه:۱۹

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۹گ[اندیشه حوزه: س۲، ش۷-۲۱۲]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۱۲/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**فیکون الواحد المبهم واجباً بالاصالة و ماعداه واجباً من باب المقدمة.

خط: نستعلیق، کا: محمد قلی کجوری، تا: ۱۲۵۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۲۹پ-۴۰)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۹۰]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۹۸/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و ما عداه واجبا من باب المقدمة تحت الرسالة علی سبیل العجالة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۱۲۵۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۹۲-۱۰۴)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۶-۴۲۱]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۶۶/۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**فیکون الواحد المبهم منها واجباً بالاصالة و ما عداه واجباً من باب المقدمة

خط: نسخ، کا: آقا بابا شهمیرزادی، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۱۵۶ر-۱۶۵پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۸-۲۸۹]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۳۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن ملا احمد شهربابکی مشهور به کرمانی، تا: ۱۲۵۶ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴گ (۶۲ر-۷۵پ)، ۱۱سطر [ف: ۳۷-۳۸۶]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۵۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم لمن استغفر علی لاریجانی سنه ۱۲۵۷

خط: نستعلیق، کا: لاریجانی مازندرانی، علی بن چراغعلی، تا: ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج[رایانه]

۱۱. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۱۶۳

آغاز: قال فی أولها: ان هذه رسالة فی بیان کیفیة الاستدلال و الاستنباط للأحکام الشرعیة الفرعیة و النظریة من أدلتها التفصیلیة المعهودة، أنهیتها تسهیلاً لأمر المحصلین، و عدم المشی علی العمیا فی أمرالدین، اذ لم أجد من تعرض لبیانها مع أنه من أهم المهمات، و رتبتها علی مقاصد خمسة

کا: سید میرزا حسینی، تا: ۱۲۵۹ق[تراثنا: س۱۳ش۲و۳-۳۴۲]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۲/۳

خط: نستعلیق، کا: لواسانی، زین العابدین، تا: ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج، ۴گ (۱۹۲پ-۱۹۵ر)، ۲۵سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۲۱/۵×۳۲/۵سم [ف: ۹-۹۱۵]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۵/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: اسماعیل فرزند کاظم، حسینی تنکابنی، تا: ۱۲۶۳ق؛ ۹گ (۲۴-۳۲)، ۱۹سطر، اندازه: ۷×۱۲/۵سم [ف: ۳۰-۴۱۹]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۳۱/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: در زمان حیات مؤلف؛ ۶گ (۳۶۳-۳۶۸)، ۱۸ سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹-۲۸۱]

● موازین الاشعار فی معرفة اوزان الایجاز / ادبیات / فارسی

mavāzīn-ol aš‘ār fī ma‘refat-e owzān-el īǰāz

مظهر استرآبادی، محمد صادق بن محمد رضا

mazhar-e estarābādī, mohammad sādeq ebn-e mohammad rezā

در قواعد شعر و معرفت اوزان، مشتمل بر یک «مقدمه» و هشت «بیان» و نوزده «میزان» و یک «خاتمه».

آغاز: بسمله، الحمد الله الذی الهمنا بانواع الفنون و العلوم و اکرمنا باوضاع الفصاحة و البلاغة ... و بعد چنین گوید مذنب عاصی جانی، ابن محمد رضا ...

انجام: بهترین بحور رباعی در فارسی رکن حوقل است و مشهور هم همین است تمام شد و السلام.

۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۱۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۹گ (۱ر-۱۹ر)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۲-۲۷۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۵۳۷ ض

بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]

● موازین الانظار فی شرح نتائج الافکار / اصول فقه / عربی

mawāzīn-ul anẓār fī š.-i natā’ij-il afkār

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

وابسته به: نتایج الافکار؛ قزوینی، ابراهیم بن محمد باقر (۱۲۱۴-۱۲۶۲ق)

تاریخ تألیف: شب اول ذیقعده ۱۲۹۴ق

شرح استدلالی مفصلی است بر کتاب نتایج الافکار، سید ابراهیم قزوینی حائری.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۳۶

آغاز: للمستصحب و فی بیان اقسامه و تحریر محل النزاع ... قوله، عرفوا الاستصحاب بتعاریف لاتخ من الخلل؛ **انجام:** و الاستصحاب فی الشک الساری لیس بحجة و اما اجزاء إصالة تأخر الحادث و تعیین النقص فی الصلاة الاخیرة فله وجه فتأمل.

جلد نخست و شامل بحث استصحاب؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «منه»، با قلم خوردگی [ف: ۳۳-۲۶۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۶۷۸

آغاز: بسمله. نحمدلله الکریم متعال؛ **انجام:** فی الصلوه الاخیره فله وجه ... مصلی الله علی محمد و آله

خط: نستعلیق، کا: عبدالعلی طالقانی، تا: ۱۲۹۵ق[الفبائی: -۵۶۸]

● موازین الحروف / علوم غریبه / فارسی

mavāzīn-ol horūf

اصفهانی، علی بن محمد

esfahānī,‘alī ebn-e mohammad

رساله‌ای است در علم حروف و مشتمل بر هفت جدول از جمله جدول حروف آدم (ع)،دوم ادریس(ع)، ... جدول هفتم خواجه ابوشمس مغربی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۱۲۸/۱

آغاز:بسمله حمد بیحد و ثنای بیعدد خدایرا عزه اسمه و تعالی جله که واهب عقل و مفیض خیر و عدل است؛ **انجام:**و اگر جانب غلط واقع شده باشد در اصلاح ان بکوشد تا بمراد واصل شود شده باشد.

خط: نستعلیق تحریری، کا: سید احمد بن سید رحیم، تا: ۲۸ ذیحجه۱۳۲۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳ص (۳-۱۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۵۰-۲۵]

● **الموازین الدریة فی بیان العقاید العلمیة** / عرفان و تصوف / عربی

mawāzīn-ud durrīya fī bayān-il ʻaqāyid-il ʻilmīya

شعرانی، عبدالوهاب بن احمد، ۸۹۸ - ۹۷۳ قمری

šaʻrānī, ʻabd-ol-vahhāb ebn-e ahmad (1493 - 1566)

کتاب مشتمل بر مباحث عرفانی درباره مسأله رؤیت و مشهود است. مؤلف همچین مطالبی با عنوان «هواتف ربانیه» دارای چندین «هاتف» در کتاب آورده، که در آن اشارتی مبنی بر جهل خلق به کمال معرفت حضرت باری تعالی آمده است. وی در خاتمه کتاب، بیان می‌کند که تکفیر قائل به شهادتین صحیح نیست مگر به نص. مؤلف برخی از مباحث عرفانی را برای آن‌که به دست نااهلان نیفتد، با رمز نوشته تا جزاشخاص مؤید به الهام الهی و شاگردانش نتوانند به آن دست یابند. کاتب نسخه این مواضع را به حروف و کلمات عربی درآورده، اما در چند موضع شکل رقومو رموز هندی به شکل خود باقی مانده است. عبدالوهاب از افرادی چون محی الدین عربی، ابوالقاسم بن قسی، ابوالحسن شاذلی، صفی الدین الدین بن ابی منصور و شیخ عبدالکریم جیلی و دواستاد کبیرش محمد وفا و علی وفا یاد کرده و مطالبی از آنها نقل کرده است.

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذه عقیدة شریفه انقدحت لی من تصفح عبارات الاولیاء المحققین اصحاب الدوائر الکبری ... و مرجعها لها الی المیزان الاتی ذکرها فی اواخر الکتاب ...

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۲۰۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و ادخلنا فی شفاعته و سائر امته امین امین

خط: نسخ، کا: طه بن یحیی بن سلیمان بن محمد کردی خوشناو، تا: ۱۱۹۲ق، جا: مدرسة الخیاطین؛ محشی از کاتب، به کمک محمد بن عبدالرحمن الکزبری مدرس جامع شام مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۵-۲۰۵]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۶/۱

همان نسخه بالا[مؤید: ۳-۵۶۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۶۹/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**فتحفظ یا اخی من تجریح عقائد احدالمسلمین واحم سمعک و لسانک و قلبک ولا تحکم بخروج احد من المسلمین عن الاسلام الا ان ترک ما به دخل فقد نصحتک و السلام.

خط: نسخ، کا: احمد بن رحیم اصفهانی، تا: ۱۳۱۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۴۶ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۱۷۵۰]

● **موازین شرعیه** / فقه / فارسی

mavāzīn-e šarʻīye

رساله‌ای مختصر در اوزان و مقادیر شرعی است و مشتمل بر دو«مقاله»: مقاله ۱. در شش مقدمه و چهار فصل؛ مقاله ۲. در هفت مقدمه و چهار فصل.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۵/۱۵

آغاز:و رساله موسوم است بموازین الشرعیة مشتمل بر دو مقاله، مقاله اولی مشتمل بر شش مقدمه و چهار فصل است؛ **انجام:**نود و یک باید زکاة بدهد؛ این است آنچه درصدد بیان آن بودیم و الحمدلله تعالی.

خط: شکسته نستعلیق، کا: نورالدین رفیع حسین، تا: قرن ۱۳؛ با قلم‌خوردگی؛ جلد: مشمعی، ۵گ (۱۹۴-۱۹۸)، ۱۴سطر (۸/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۳۰-۴۲۶]

● **الموازین فی الکیمیاء** / کیمیا / فارسی و عربی

al-mawāzīn fi-l kīmīyā'

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ قمری

ebn-e ʻarabī, mohammad ebn-e ʻalī (1166 - 1241)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳/۷

خط: نسخ، کا: شیخ احمد بن محمد جعفر خوانساری ساغر، تا: ربیع الثانی۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج، ۸ص (۶۸-۷۵)، ابعاد متن: ۷×۱۳، اندازه: ۱۱×۱۸سم [سنا: ف: ۱-۷۷]

● **الموازین فی تفسیر آن و این** / گوناگون / فارسی

al-mavāzīn fī tafsīr-e ān va īn

آذری کنگاوری، ابوالحسن بن یدالله، ق۱۴ قمری

āzarī kangāvarī, ab-ol-hasan ebn-e yad-ol-lāh(- 20c)

کتابی است در موضوعات ادبی، اجتماعی، اخلاقی، تاریخی، فکاهی و انتقادی، شامل بیست و چهار «فصل» که هر فصل در خصوص یک طبقه، محل یا مکانی است. مقدمه‌ای جدا، از خلیل سامانی، متخلص به «موج» دارد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۷۸

آغاز:بسمله، مقدمه: اکثر علمای روان شناس، به این اصل مسلم معترفند، که صفت ادب و فروتنی، بر سایر صفات حمیده ای که در نهاد بشر به ودیعه گذارده شد؛ **انجام:**رعد گوئی ز هزاران فرسنگ ×× کشف کرده است مکان دشمن / که در آن معرکه جانبازی ×× شده مشغول به تیر اندازی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۳۶ش؛ در دو برگ با عنوان «کتاب زندانیان سیاسی غرب» از مؤلف کتاب آمده، مطالب کتاب در یک روی برگ نگاشته شده؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۳گ، ۱۶سطر (۱۵×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۳۷-۱۶۷]

● الموازین فی کشف معضلات القوانین / اصول فقه / عربی

al-mawāzīn fī kašf-i mu‘ḍalāt-il qawānīn

حسینی مرندی، اسماعیل بن نجف، - ۱۳۱۸ قمری

hoseynī marandī, esmā‘īl ebn-e najaf(- 1901)

وابسته به: القوانین المحکمة فی الاصول = قوانین الاصول؛ میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن (۱۱۵۱-۱۲۳۱ق)

شرح مفصل استدلالی است با عناوین «قوله - قوله» بر کتاب «قوانین الاصول» میرزای قمی. در این شرح نقل اقوال علمای قدیم و متأخرین شده ورد و ایراد بسیار می‌نماید و بنا به گفته الذریعه (۲۲۱/۲۳) در هفت جلد می‌باشد.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۲۷

جلد اول، تا بحث مفهوم لقب؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: علی موسوی دزفولی مقیم تهران به تاریخ ۱۳۷۰/۱۰/۶ش؛ جلد: تیماج، ۴۱۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۲۸

جلد دوم، از باب دوم در بحث عموم تا حقیقت که به سال ۱۲۷۰ تألیف شده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۰ق؛ مصحح و اضافه شده؛ تملک: علی موسوی دزفولی مقیم تهران به تاریخ ۱۳۷۰/۱۰/۶ ش؛ جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۸۸

جزء سوم، از بحث اجماع شروع می‌شود؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح و اضافه شده؛ مهر: مؤلف «افوض امری الی الله عبده اسماعیل بن نجف الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۵۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲-۳۵۳]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۲۹

جلد پنجم، دارای مباحث اجتهاد و تقلید و به تاریخ ۲۵ شعبان ۱۲۶۶ بپایان رسیده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۶ق، مصحح و اضافه شده؛ تملک: علی موسوی دزفولی مقیم تهران به تاریخ ۱۳۷۰/۱۰/۶ ش؛ جلد: تیماج، ۱۵۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۲]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۴۳

جلد پنجم، دارای مباحث اجتهاد و تقلید؛ خط: نستعلیق، کا: محمود بن جلیل، تا: ۱۳۰۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۵۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۲-۳۱۰]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۵۳

جلد اول، تا بحث مفهوم لقب می‌باشد؛ خط: نستعلیق خوش، کا: محمود خوئی، تا: پنج‌شنبه۱۵ شعبان۱۳۳۳ق، برای آقا میر ابوالحسن آقا؛ جلد: تیماج، ۳۳۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲۶-۳۷۲]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۳۰

جلد دوم، از باب دوم در عموم و خصوص است که به سال ۱۲۷۰ پایان یافته؛ خط: نستعلیق، کا: محمود بن جلیل، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۱۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۲-۱۰۹]

● موازین القسط / اصول فقه / عربی

mawāzīn-ul qisṭ

حسینی استرآبادی، نصرالله بن حسن، ق۱۳ قمری

hoseynī estarābādī, nasr-ol-lāh ebn-e hasan(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۵ق

این کتاب چنان‌که مؤلف درمقدمه کتاب «مدارج الاحکام» گفته‌اند تقریباً بیش از هفتاد هزار بیت کتاب دارد و در آخر نسخه شماره ۹۰۲ سپهسالار که مجلد اول کتاب است وتا آخر مبحث مفاهیم می‌باشد، تصریح کرده‌اند که این کتاب سه مجلد می‌باشد و درسال ۱۲۳۵ از تألیف مجلد اول آن فراغت یافته‌اند. در حدود چهل وچهار هزار ۴۴۰۰۰ بیت کتابت این مجلد است ازعبارت مقدمه مدارج الاحکام ظاهر می‌شود که تألیف آن به آخر رسیده و آن این است: «والعبدوان الف کتاباً مبسوطاً مشتملاً علی زبر الاولین وصحف المتأخرین مسمی بالموازین بالغا الی سبعین الف بیت بالتقریب والتخمین لکن لما اشکل مدارسته والمباحثة منه لطوله الفت هذا الکتاب الخ».این کتاب بر یک «مقدمه» وسه «فن» ویک «خاتمه» مرتب گردیده ودرمطالب آن بحث زیاد شده ونقل اقوال علماء گردیده وچنان که نقل شد مؤلف آن را «موازین القسط» نامیده است.

آغاز:بسمله الحمدلله الذی تنزه بوجوب وجوده عن شوائب نواقص الامکان ...

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۶۵

آغاز:بسمله حمدله فهذا فهرست مافی المجلد الثالث من هذا الکتاب ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: یک‌شنبه۱ ربیع الاول۱۲۳۵ق؛ ۲۲ سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱-۵۸۵]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۰۲

آغاز:برابر

جلد اول، مشتمل بر مباحثی از اصول تا آخر مفهوم ومنطوق است (مقدمه وفن اول)؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ به قرینه آخرین عبارت نسخه وآشنایی به خط مؤلف آن مسلماً خط مؤلف است واولین نسخه از کتاب است و بر پاره‌ای ازصفحات حاشیه‌هایی که مؤلف بر مطالب متن نوشته‌اند نیز خود تحریر کرده‌اند؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۴۴۳ص، ۲۲-۲۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۶۲۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۲۶

آغاز:الحمدلله الذی اسس الأصول و الشرائع ... الفن الثانی فی الادلة الشرعیة النقلیة

جلد دوم کتاب و از بحث اجماع تا نسخ؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، محشی، با خط‌خوردگی، قبل از کتاب فهرست موضوعات را مؤلف به سال ۱۲۳۷ نگاشته؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۸-۱۱۵]

● **موازین القسط** / کلام و اعتقادات / فارسی

mavāzīn-ol qest

گیلانی، محمد مهدی بن اسدالله، ق۱۴ قمری

gīlānī, mohammad mahdī ebn-e asad-ol-lāh(- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۲۷۲ق

جلد دوم کتاب بزرگ «القسطاس المستقیم» مؤلف است، در حجیت عقل و حکم آن و طریق اختیار بنده در آنچه انجام می‌دهد و صحت امر بین الامرین که در احادیث اهل بیت علیهم السلام آمده و بیان جنود عقل و جهل و چگونگی جمع بین اخبار در این موضوع، و اعتقاد امامیه درباره نبی و ائمه هدی علیهم السلام، با اشاره به احوال دیگران چنانچه در اخبار عامه و خاصه آمده است.مؤلف در این کتاب جمله‌ای از شبهات اهل سنت را مطرح کرده و از آنها پاسخ می‌گوید و مخصوصاً در موضوع امامت و احوال و تواریخ امامان سودمند می‌باشد.جلد حاضر که با عناوین «میزان مستقیم» می‌باشد در سفر مشهد و پس از بازگشت به قزوین در سال ۱۲۷۲ق تصحیح شده است.

آغاز:فاکهه نخل برومند لسان هر ذی لسان و بی لسان و فاتحة ثمر شجریار آور عمل هر بی ارکان و با ارکان

[فهرستواره منزوی ۵۶۹/۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۱۳

آغاز:برابر

خط: نستعلیق و عناوین نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ رمضان۱۲۷۲ق، جا: مشهد رضوی و قزوین؛ ۳۱۰گ، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۴-۲۴۶]

● **موازین الکم و الکیف فی الطبایع الاصلیة متکافیة فی الاوزان** / کیمیا / عربی

mawāzīn-ul kum wa-l kayf fi-ṭṭabāyi‘-il aṣlīyya mutakāfīya fi-l awzān

؟ جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

این رساله ابتداء از طبایع اصلیه که حرارت و برودت و یبوست و رطوبت است بحث می‌کند و نشان می‌دهد که موازین کمی و کیفی آنها از حیث وزن متکافی می‌باشد و بعد در تحت فصول به یکایک فلزات از ذهب و فضه و نحاس می‌پردازد. در میزان اول:این کیفیت را در طلا تبیین می‌کند، در میزان دوم:که در فصل بعد می‌آید رابطه این میزان را با میزان اول می‌آورد و میزان سوم را اعلی بر میزان اول و دوم می‌گوید،میزان چهارم را میزان اکمل ذکر می‌کند ولی می‌گوید بر میزان سوم متضاعف و درذیل این اقوال به تفصیل اجساد و طبایع را شرح می‌دهد.

آغاز:اعلم ان موازین الکم و اکلیف فی الطبایع الاصلیة متکافیة الاوزان.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۱/۱۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**پایان: فیکون لک شأن و ای شأن ولیکن هذا الکلام اخر المقاله السابعة.

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف؛ کا: محمد نعیم محمد آبادی، تا: ۱۰۸۳ق؛ جلد: تیماج، ۷ص (۱۸۰-۱۸۶)، ۲۵ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۴۷۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۹۴/۳ط

آغاز:برابر؛ **انجام:**آخر الذی هو سعد الفلك و سعد الکواکب و حرها.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق؛ جلد: تیماج، ۴۳ص (۱۶۵-۲۰۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۳/۲۴-۵۹]

● **موازین کیمیا** / کیمیا / عربی و فارسی

mavāzīn-e kīmīyā

چند فائده و جدول است با این ترتیب و عنوان:فائده فی میزان العنایت اذا دمس الخار و المریخ بالزرنیخ الاحمر، فائده مثقال شش دانگ باشد و هر دانگی چهار طسوج، فائده در بیان میزان حکمت و سه جدول قرار داده می‌شود. جداول اول مثاقیل است از ده تا صد، فائدة هذه موازین وجدتها بقریحة الفکر المیزان الاول جدولی است برای حرارت و برودت و رطوبت و یبوست که بالای آن نوشته است:نقل من کتاب المیزان لجابر بن حیان رحمة الله.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۹/۵-طباطبائی

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳گ (۸۸پ-۹۰پ)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۳-۸۰۵]

● **المواسعة** / فقه / عربی

al-muwāsiʻa

؟ شهید ثالث، میرزا مهدی

šahīd-e sāles, mīrzā mahdī

در فقه استدلالی

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۴۵/۴

آغاز:اقول اختلف اقوال علمائنا فی هذه المسئلة الجلیلة سماها جماعة کالعلامة و الشهید المعرکة العظیمة فهم فیها علی انحاء عشرة او ازید فذهب بعضهم الی المواسعة المحضة؛ **انجام:**فلیس علی شیء من ذلک دلیل من الاخبار وان امکن ... الاعسار و قدتم الکلام والحمدلله الملک العلام کما هو اهله فی البدئة و الختام و الصلوة و السلام علی خیرة الرحمن محمد و آله سادات الانام

بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۲۴ق؛ جلد: میشن، ۳۸گ (۶۹ر-۱۰۶ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵-۴۱۳]

● **المواسعة و المضایقة** / فقه / عربی

al-muwāsiʻa wa-l muḍāyiqa

ابن طاوس، علی بن موسی، ۵۸۹ - ۶۶۴ قمری

ebn-e tāvūs, ʻalī ebn-e mūsā (1194 - 1266)

رساله‌ای است درباره یکی از مسائل فقهیه که به این نام شهرت یافته است. موضوع این بحث قضاء نمازهای فوت شده است که از نظر لزوم تعجیل و جواز تأخیر مورد بحث علماء اسلام قرار گرفته است مؤلف ملتزم شده است به نقل اخباری که از ائمه شیعه درباره مضایقه و لزوم تعجیل روایت شده اکتفا کند و از اظهار نظر خودداری کند. (عبدالحسین حائری)

از این کتاب برمیآید که ابن طاوس با امام زمان در خواب و بیداری ارتباط داشت. او در این کتاب از کرامت‌های خویش آن‌گاه که با محمد بن محمد بن محمد قاضی آوی از حله به نجف آمده و خوابی که دیده شده و سرگذشت خود را تا سحر شب سه‌شنبه اول رجب ۶۴۱ق در این باره یاد کرده است و این سفر آندو در روز سه‌شنبه ۱۷ جمادی الثانی ۶۴۱ق آغاز شده بود. در اینجا دارد که در خواب‌هایی امام زمان را دیده‌اند. نیز دارد که پسر او محمد این کتاب را نزدش خوانده است تا در شب چهارشنبه ۱۸ ربیع الثانی ۶۶۱ق و پسر دیگرش علی و چهار خواهر او و دخترخال خود او (ابن طاوس) آنرا می‌شنیدند. (دانش پژوه)

آغاز:بسمله و صلواته علی سید المرسلین محمد النبی و آله الطاهرین یقول علی بن موسی بن جعفر بن محمد بن محمد الطاوس اننی ذاکر فی هذه الاوراق بعض ما رویته (او رأیته) من الاحادیث فی تحقیق المضایقة فی فوائت الصلوات و ما اتقلد الحکم باحد القولین بل یعین ذلک من کلف به من اهل النظر و الامانات ...

انجام:و سمعت من لا اسمیه مواصلة بینه و بین مولانا ص لو تهیا ذکرها کانت عدة کراریس دالة علی وجوده و حیوته و معجزاته صلوات الله علیه و صلی الله علی سید المرسلین محمد النبی و آله الطاهرین انتهی قرائة هذا الکتاب علی لیلة الاربعا ثامن عشر ربیع الآخر سنة احدی و ستین و ستمائة و القاری له ولدی محمد حفظه الله و سمع القرائة ولدی و اخوه علی و اربع اخواته و بنت خالی. تم.

[الذریعة ۲۲۲/۲۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۵۱/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۶ق، جلد: مقوایی، ۴گ (۱۳۰ر-۱۳۳پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳-۳۵۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ برگهای ۶۵پ و ۶۶ر سفید است ولی کتاب کم ندارد؛ ۶گ (۶۴پ-۷۰ر)[ف: ۵-۲۰۷۲]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۰-۲/۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی بن عبدالله بن محمد بن قویم بن بابا بن عبدالکریم بن صادق بن موسی بن علی حسینی موسوی ایروانی، تا: قرن ۱۳ یا ۱۴؛ ۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۸-۴۶۹۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اخذا دواته من دارنا و خرج فلم ادر الی این مضی.

خط: نسخ زیبا، کا: سید محمد مهدی طباطبائی، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، ۵۹۴ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶/۵سم [ف: ۴-۹۸]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ بسیار جدید؛ جلد: مقوایی، ۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۱-۳]

● **المواسعة و المضایقة** / فقه / عربی

al-muwāsiʻa wa-l muḍāyiqa

همدانی، عبدالصمد بن محمد حسین،- ۱۲۱۶ قمری

hamadānī, ʻabd-os-samad ebn-e mohammad hoseyn(-1802)

در این رساله استدلالی پس از نقل اقوال فقها در مسأله توسعه و تضییق، توسعه مطلق را اختیار کرده با استحباب مقدم داشتن تکلیف حاضر را، و برای این رأی چهل و دو دلیل اقامه می‌کند، پس از آن ادله مضایقه را آورده و آنها را رد می‌نماید. (سید احمد اشکوری)

آغاز:الحمد لله سابغ النعماء و واسع العطاء و الصلاة علی محمد المبعوث بالسهلة السمحة الحنیفة البیضاء

انجام:و لو کان أقل أثم و قضی الحاضرة، الحمد لله واهب النعمة و له الشکر و المنة علی ما أرشدنا الی الشریعة السمحة

۱. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۸۹/۲

آغاز:المطلب الثانی فی تحقیق ما هو الحق فی المسألة فنقول الأظهر القول الأول؛ **انجام:**برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ با خط‌خوردگی و اضافات؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶گ (۲۶ر–۵۱پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱–۱۵۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۷۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن محسن حسینی کرمانی حائری، تا: شنبه ۲ جمادی الاول۱۲۲۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۷گ (۱پ–۲۷پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۳–۱۷۲]

۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۵۰۴/۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی[رشت و همدان: ف: ۱۴۱۴-]

● المواسعة و المضایقة / فقه / عربی

al-muwāsi‘a wa-l muḍāyiqa

عاملی غروی، جواد بن محمد، ۱۱۵۲؟ – ۱۲۲۶ قمری

‘āmelī qaravī, javād ebn-e mohammad (1740 - 1811)

به دستور: سید علی طباطبائی (استاد مؤلف)

تاریخ تألیف: ۱۳ ربیع الاول ۱۲۰۲ق

مسأله وسعت و ضیق وقت را برای نمازهایی که از انسان فوت شده، با استدلال و نقل گفته‌های فقهاء قدیم و نزدیک عصر مؤلف، در این رساله نگاشته و در آن از استاد دیگرش شیخ جعفر نجفی کمک گرفته است. (سید احمد اشکوری)

آغاز:الحمدلله کما هو أهله علی افضاله ... و بعد فقد أمر الأستاد الشریف و العالمة المنیف العالم الربانی و الفاضل الصمدانی و اول من علمنی و ربانی ... ان اکتب مسئلة المواسعة و المضایقة و ان اجمع ما ذکر فیها من الاجماعات و الشهرة و الاقوال بقدر الوسع و الطاقة کما فعلت مثل ذلک فی مسئلة العصیر ...

انجام:الحمدلله کما هو أهله فی البدئة و الختام و الصلاة و السلام علی خیرة الرحمن محمد و آله سادات الأنام ...

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۱۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۳گ (۳۰پ–۵۲ر)، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۲۲–۱۰۰]

۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۹۲/۳

آغاز:برابر

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف؛ کا: عباس قرشی نجفی، تا: ۱۲۸۹ق، جا: تهران؛ ۲۲گ[ف: -۲۹۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۸۵/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و جماعة علی الجواز و استشکل العلامة فی القواعد و قد تم الکلام و الحمدلله کما هو اهله ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۲ رجب۱۳۳۵ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: مقوا، ۱۵گ (۱۸پ–۳۲پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۳۱–۵۰]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۶۹/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**فلیس علی شیء من ذلک دلیل من الأخبار و ان أمکن تجشمه بنوع من العنایة و الاعتبار ...

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵گ (۱۹۷پ–۲۲۱ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹–۳۷۳]

● المواسعة و المضایقة = منهج التحقیق فی التوسعة و التضییق / فقه / عربی

al-muwāsi‘a wa-l muḍāyiqa = manhaj-ut taḥqīq fi-t tawsi‘a wa-t taḍyīq

کاظمی، اسدالله بن اسماعیل، ۱۱۸۶ – ۱۲۳۷ ؟ قمری

kāzemī, asad-ol-lāh ebn-e esmā‘īl (1773 - 1822)

تاریخ تألیف: دهه آخر شوال ۱۲۱۰ق

رساله فقهی واستدلالی مفصلی است درباره مسأله مواسعه ومضایقه، که درباره آن رساله‌های متعددی نگاشته شده است (نک: الذریعة ۲۳: ۲۲۲).این رساله درچند «مقام» است:۱. فی الاشارة الی مواضع الخلاف؛۲. فی ذکرما بلغنا من اقوال الاصحاب؛ ۳. حجج الاقوال. مؤلف در مقام دومشش قول و نظر اصلی و نیز از کتاب‌ها و مولفین بسیاری از قدمای شیعه یاد می‌کند و درباره آثار هر یک بحث می‌کند و از آن جمله است: ابوعلی عبید الله بن علی بن ابی شعبه حلبی (که می‌گوید نخستین مصنف در شیعه است و از یاران امام صادق بوده است و در متن و حواشی نسخه،مؤلف تحقیقاتی درباره این ابی شعبه حلبی دارد)، احمد بن محمد بن عیسی اشعری صاحب کتاب نوادر (از اصحاب امام رضا و امام جواد)، حسین بن سعید و حسن بن سعید اهوازی از یاران امام رضا و امام جواد و امام هادی (ع)، صدوقین (از قطعه‌ای از نسخه کهن رساله شرائع علی بن بابویه که در کتابخانه اوست سخن می‌گوید)، محمد بن احمد جعفی کوفی صابونی صاحب کتاب تحبیر وفاخر، کتاب جعفر بن یحیی بن علاء، حسین بن عبدالله واسطی مؤلف النقض علی من اظهر الخلاف لاهل بیت النبی (معاصر مفید)، قطب راوندی، ابن حمزه طوسی صاحب وسیله، عماد الدین محمد بن ابی القاسم طبری مؤلف بشارة المصطفی و شرح مسائل الذریعه و کتاب الفرج فی الاوقات، سدید الدین محمود بن علی حمصی، عبدالله بن حمزه طوسی، ضیاء الدین فاخر، ابوعلی حسن بن طاهر صوری، صاحب رسالة العصرة (که مؤلف احتمال می‌دهد همان منتخب الدین مؤلف کتاب الفهرست باشد و درباره رساله العصره و مطالب آن توضیح می‌دهد)، یحیی بن حسن بن سعید حلی، نجیب الدین یحیی بن احمد بن یحیی حلی، سدید الدین

(گویا پدر علامه حلی)، شیخ محمد پسر صاحب معالم و شارح استبصار. و نیز عده‌ای کثیر از متأخران از علامه حلی که آخرین آنان استادش شیخ جعفر است (که این رساله را در حیات او پرداخته است). این نامها در نقل قول نخست (= مواسعه) یاد شده و در نقل دیگر اقوال از عده‌ای از مؤلفان و از آن جمله از این فقها و کتاب‌ها یادشده است. ابویعلی سلار دیلمی در مراسم و در تلخیص مراسم (که محقق حلی فراهم کرده)، حسن بن ابی طالب فاضل آبی (صاحب کشف الرموز)، رسالة فی نفی السهو عن النبی (ص) (که می‌گوید تمام آن در در المنثور و بیشتر آن در رساله فی نفی السهو و النسیان تألیف شیخ حر عاملی نقل شده و صاحب حدائق که نسخه آن را داشته منسوب به سید مرتضی نیز می‌داند)، ابو الصلاح حلبی صاحب کافی، شیخ علی ابن ابی المجد حلبی (صاحب اشارة السبق)، ابن البراج، شیخ ابوالحسن علی بن ابی منصور حلبی (صاحب رساله‌ای متضمن رد بر رساله ابو علی حسن بن طاهر صوری در توسعه)، ضیاء الدین ابو الفاخر و دیگران.مؤلف پس از نقل اقوال شیعه (در مقام دوم) به نقل اقوال اهل سنت می‌پردازد نخست به وسیله کتب شیعه مانند خلاف، تذکره و منتهی و سپس از تعدادی از کتاب‌های اهل سنت بی‌واسطه نقل کرده از جمله: محرر واقدی (در فقه شافعی)، النجم الوهاج دمیری، شرح زبد البیان، شرح ارشاد (فقه شافعی)، شرح تحفة الملوک (در فقه حنفی)، کتاب الافصاح و جز اینها.مقام سوم در ادله اقوال شش‌گانه است (به تفصیل علاوه بر آنچه قبلا با اشاره یاد شده است).مؤلف در هر جا به مناسبت (مانند دیگر تألیفات خود) به تحقیقات رجالی و حدیثی می‌پردازد که این بر ارزش تألیفات او می‌افزاید.در این کتاب مؤلف آنچه را که از گفته‌های خود و نیز اقوال اصحاب متقدمین و متأخرین و بعضاً اقوال مخالفین را در مسأله مواسعه و تضییق دیده جمع‌آوری نموده و آنها را به ترتیب ادله و تحقیق قول و حق و استقصاء کامل رد مسأله مرتب نموده است، و در پایان طالبین تفصیل را بهکتاب مفصل خود «مقابیس الإنوار فی احکام العترة الاطهار» حواله داده است.

آغاز:الحمدلله الذی وسعت رأفته و عمت رحمته و حلت عظمته و عظمت نعمته و سهلت شریعته و کملت مثوبته و الصلاة علی حبیبه و نجبه الذی هو خلاصة الکون و صفوته ...

انجام:فانه اذا وفق الله سبحانه لاتمامه بمنه وکرمه واف بالمرام فی کل مقام فلنقطع هنا الکلام حامداً لله ولی الافضل و سابغ الانعام و مصلیاً علی خیر الانام و عترته الانجبین.

[الذریعة: ۱۸۴/۲۳؛ اعیان الشیعه ۲۸۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: عالم جلیل سید اسماعیل بهبهانی؛ ۱۷۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۵۲۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۳۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد حکیم، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با علامت «منه»؛ مهر: «هو المالک، بمنه و طوله عزوجل، فی نوبة العبد ابی الفضل دخل»(مربع)؛ ۲۱۹گ (۱پ-۲۱۹پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۳۲-۵۸۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن شیخ جواد، تا: سه‌شنبه ۳ رجب۱۲۵۱ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه»و «منه عفی عنه»، با نشان «بلغ المقابلة» و «بلغ مقابلة ثانیاً» با نسخه اصل از سوی فرزند مؤلف محمد حسن مقابله شده، در برگ انجام، خط فرزند مؤلف چنین آمده: «بسم الله تعالی. بلغت قبالاً علی نسخة الاصل حسب الوسع والطاقة و تفترق عنها بکلمتین لم تعرف فی الاصل الا انها غیر مخل بالمرام و الله الهادی الی سواء السبیل. حرره الراجی عفو مولاه محمد حسن بن المرحوم الشیخ اسدالله طاب ثراه» و در همان برگ آمده: «بسم الله تعالی بلغت مقابلة علی المسودة التی هی بخطه ... علی ید اخف عبادالله محمد حسن ابن المرحوم الشیخ اسداله فهی بحسب الظاهر سلامة من النقیصة المخلة والزیادة المخلة ایضاً ...»، در برگ بعدی نیز به خط فرزندش چنین آمده: «قابلتها مناولها الی آخرها بنفسی لنفسی علی نسخة الاصل حسب وسعی و طاقتی فهی صحیحه غیر ان فی تلک النسخة کلمتان لا یخل الجهل بهما بالمرام لم اعرفتهما فابقیتهما علی حالیهما و الله الهادیالی سواء السبیل و انا الراجی عفو الاله والمستغنی بفضله عمن سواه نجل مؤلف الرسالة و ... هذه المقالة الشیخ اسد الله طاب ثراه»؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۴گ، ۲۳سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۸-۴۷۶]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۹۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**فمن الحری ان یخیل ما یتعلق بالمسألة من الفروع و الثمار و الفوائد الغزار الی کتابنا الموسوم بمقابیس الانوار

خط: نسخ، کا: امین بن محمد سعید خونساری، تا: ۱۵ شعبان۱۲۶۶ق؛ ۱۷۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۵-۳۶۸]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۰/۱-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر؛ و قد حرر ذلک مؤلفه بیده الجانیه ... سنة الف و ماتین و ست عشره بعد الهجره علی مهاجرها الاف سلام وتحیة. و قد حرر هذه مسوده محمد حسن بیده الفانیه ... انه کریم منان ۱۲۸۱. در ذیل نسخه به خط نستعلیق چنین نوشته: «استکتبته من نسخة المصنف اعلی الله مقامه فی الکاظمین فی سفر الحج فی سنة ۱۲۸۱ الف بیت بقرانین».

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن شیخ جواد، تا: ۱۲۸۱ق، جا: کاظمین؛ از روی نسخه خط مؤلف؛ جلد: تیماج، ۱۸۸گ (۱پ-۱۸۸پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲-۱۵۱]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۹۳ق؛ محشی؛ مهر: «من کتب الاقل محمد امین النجفی الخوئی ۱۳۹۶» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۲سم [ف: ۳۳/۲–۱۸۷]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۶

آغاز:برابر

نسخه اصلی: کتابخانه امام صادق (ع) (نور بخش) ـ بروجرد ۵۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ مصحح، محشی با عبارت «منه ایده الله تعالی»؛ ۲۹۸ص[عکسی ف: ۳–۲۱۱]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۴۷–۳۳/۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۸۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸–۴۶۷۴]

۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۴۸/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵۰ گ، قطع: خشتی[ف: –۳۰۵]

● **المواسعة و المضايقة** / فقه / عربی

al-muwāsi‘a wa-l muḍāyiqa

حسینی مشهدی، هدایت الله بن مهدی، – ۱۲۴۸ قمری

hoseynī mašhadī, hedāyat-ol-lāh ebn-e mahdī(- 1833)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۶۰/۳

آغاز:مسئلة اختلفوا فی جواز تقدیم الحاضرة مع سعة وقتها علی الفائتة و عدمه احدها عدم جوازه مطلقا کما هو المحکی عن جماعة کثیرة؛ **انجام:**لا فرق بین النوافل فی کونها من الرواتب الیومیة و عدمه و قد فرغنا من تسوید هذه المسئلة التی کانت من المسائل الغامضة ... یوم تقوم ... ۱۲۷۱.

کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۱ق؛ مصحح، برخی واژگان و عبارت‌ها خط خورده و اصلاح شده؛ مهر: «عبده محمد رضا بن ذبیح الله الحسینی»؛ ۵۴ص (۶۴–۱۱۷)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵۰–۲۱۲]

● **المواسعة و المضايقة** / فقه / عربی

al-muwāsi‘a wa-l muḍāyiqa

انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ – ۱۲۸۱ قمری

ansārī, morteza ebn-e mohammad amīn (1800 - 1865)

رساله‌ای استدلالی با تحقیقات عمیق اقوال و آرای فقهای مشهور را در مسأله توسعه و تضییق مورد بحث و مداقه قرار داده است.

آغاز:بسمله و بعد اختلفوا فی وجوب تقدیم الفائتة علی الحاضره علی اقوال احدها عدم الوجوب مطلق و هو المحکی عن الحلبی فی کتاب الذی استحسنه ابو عبدالله (ع) بعد عرضه علیه ...

انجام:لایخفی الترجیح بینهما علی الخبیر بالقواعد هذا آخر ما تیسر تحریره علی وجه الاستعجال مع تشویش البال و الحمدلله اولاً و آخراً علی کل حال.

چاپ: این رساله بارها با مکاسب به چاپ رسیده؛ مشار عربی، صص۴۷۷–۴۷۸؛ ایران، سنگی، بی‌ناشر، ۱۲۷۴ق، رحلی، ۴۱۵–۴۳۶صص؛ تهران،۱۲۹۹ق، ۱۱ص (صص۱۵۱–۱۶۱)؛ ۱۲۸۰ق،۲۶ص (۳۵۵–۳۸۰)

[مقدمه‌ای بر فقه شیعه ص ۳۵۰؛ الذریعة ۲۲۳/۲۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۸۷ ض

کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳ [د.ث. مجلس]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۳/۷–طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۶۲گ (۱۵پ–۷۶پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲–۳۲۳]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۵۶/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ابعاد متن: ۹×۱۵، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶–۴۱۱]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۲۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱–۱۵۳۶]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۷۷۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۴ جمادی الاول۱۲۶۶ق؛ واقف: شیخ حسن خندق آبادی، تیر ۱۳۶۹؛ جلد: تیماج، ۵۵ص، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۴سم [ف: ۲۱–۱۵۳۶]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۳۱/۲–۱۵/۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، کا: احمدقزوینی، تا: ۲۱ شوال۱۲۷۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸–۴۶۹۵]

۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۸۳/۳

آغاز:برابر

خط: شکسته، نستعلیق، کا: شیخ صادق، تا: ۱۲۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۳گ (۸۳–۱۰۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳–۷۶۴]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۶۱/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ نزدیک به تعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق، جلد: تیماج، ۴۹ص (۵۵–۱۰۳)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۵۰–۱۴۰]

۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۴۷۵/۶

آغاز:برابر

خط: نستعلیق خوش، کا: عبدالجواد بن محمد تقی سبزواری، تا: سلخ شعبان۱۲۷۴ق؛ جلد: تیماج، ۴۶ص، ۲۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲–۶۷۸]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۷۹/۴

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد تقی درزابی، تا: ۱۳ ذیقعده ۱۲۸۰ق؛ جلد: تیماج، ۲۹گ (۴۱ر-۶۹پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۹-۴۲۹]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۸۰۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**من الخیلات ام لا وجهان لایخفی الترتیب بینها عالی الخبیر بالقواعد هذا آخر ما تیسر.

خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: ۱۳۶۶ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۷۷۱۲؛ قطع: وزیری کوچک[رایانه]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۲۲/۱-۳۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۶گ، ۳۷سطر، اندازه: ۲۴×۳۵سم [ف: ۸-۴۶۹۵]

● المواسعة و المضایقة / فقه / عربی

al-muwāsiʻa wa-l muḍāyiqa

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۹۲/۱

آغاز:اختلف الاصحاب فی فوریة القضاء

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی[ف: -۲۹۵]

● المواسعة و المضایقة = التضییق و المواسعة / فقه / عربی

al-muwāsiʻa wa-t muḍāyiqa = at-taḍyīq wa-l muwāsiʻa

آیا قضای نمازهای فوت شده واجب موسع یا مضیق است؟ رساله جای گفتگو درباره این مسأله است و در آن از صاحب حدائق (۱۱۰۷-۱۱۸۶ق) و دانشمندان پیش از وی نقل دارد.در پایان رساله با عنوان فروع تاعنوان الحادی عشر یجب علی الولی قضاء صلاة المیت می‌رسد. در نسخه زیرین که ناقص است تا مسأله تاسعة می‌رسد که: «قال فی الذکری: لو اوصی المیت بقضاء ...». در الذریعه (ج ۲۳ص ۲۲۲) چند رساله بدین عنوان هست و دوتای آنها از شیخ مرتضی انصاری (۱۲۱۴-۱۲۸۱ق) و محمد حسن کبة است که می‌توانند از حدائق نقل کنند. درفهرست سپهسالار دو نسخه ش۲۵۲۷/۱ ع و ۲۵۵۴/۲ ع از یک کتاب به نام «التضیق و المواسعه» تألیف نصرالله پسر حسن حسینی هست که به سال ۱۲۳۷ق نگاشته شده و غیر از کتاب جای گفتگوی ما است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۸۴/۵

آغاز:قد اختلف الاصحاب فی تعجیل قضاء الفریضة الیومیة، فذهب جماعة منهم الی وجوبه و وجوب تأخیر الحاضرة؛ **انجام:**(ناقص مانده است): کان من الاصل کسایر الواجبات المالیة و الا توقف علی الخروج من الثلث و اجازة الوارث

بی‌کا،بی‌تا؛ ۳۲گ (۱۲۷ر-۱۵۸پ)، ۲۰سطر (۸×۱۵)[ف: ۱۱-۷۱۵]

← المواضع الآلمة ← تعرف علل الاعضاء الباطنة

● مواضع ثوابت / هیئت / فارسی

mavāzeʻ-e savābet

در این گفتار مواضع ثوابت شناخته می‌شود و در آن از کار حکیم محی الدین مغربی در رصد جدید مراغه یاد گردید.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۰/۱۰

آغاز:در معرفت مواضع ثوابت. مواضع ثوابت را بحسب اول سال صما هجری در جدول وضع کردیم ... و این موافق رصد ایلخانی است؛ **انجام:**یعنی آخر اقلیم رابع تا اقلیم اول. تمت.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در برگ ۱۷۲ر گفتاری است از میرزا قاضی در تسییر درجه کواکب به نستعلیق ریز؛ ۲گ (۱۷۰پ-۱۷۱پ)[ف: ۴-۹۵۷]

● مواضع خلل درر الحکام / فقه / عربی

mawāḍiʻ-u xilal-i durar-il ḥukkām

وابسته به: درر الحکام فی شرح غرر الاحکام = درر ملا خسرو؛ ملا خسرو، محمد بن فرامرز (-۸۸۵ق)

رساله‌ای کوتاه در بیان مواضع سهو و لغزش و خلل و الفاظ غیرمناسبی که در کتاب «الدرر» ملا خسرو به کار رفته، به ترتیب ابواب و فصول آن توسط ابراهیم بن محمد نگاشته شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۹۱ض

آغاز:حمدا لمن جعل العلما النجما للاهتداء و خصهم من بین خلقه بکونهم اعلاما للاقتداء و شرفهم بالنیات الخاصة الناجحة ... اما بعد فیقول المجروح من الفتن و المحجوب عن الوطن؛ **انجام:**و منها عبارة غیر عند قوله و لایتصرف ... فی آخر الغرر و الصواب ترک غیر و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب

بی‌کا، تا: ۹۲۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴گ (۲۹۴-۲۹۷)، ۳۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱۳-۱۲۲]

● مواضع وقف / تجوید / عربی

mavāzeʻ-e vaqf

محمد حسین بن محمد علی، ق۱۱ قمری

mohammad hoseyn ebn-e mohammad ʻalī(- 17c)

رساله مختصری است در مواضع وقف و فواصل آیات که به اختلاف قرائت‌ها نیز اشاره می‌کند.

آغاز:سورة فاتحة الکتاب، مدنیة و یقال مکیة، و هی سبع آیات

انجام:سورة الناس، ستة ایة و رکوع واحد و السورة مکیة ... الناس. تمت الرسالة الشریفه ... و الحمدلله علی اتمام

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۷۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: رجب۱۰۸۳ق؛ ۴۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۵۷۶]

● **مواضع وقف** / تجوید / عربی
mavāze‘-e vaqf
مختصری است در موارد و مواضع و علائم وقف در قرآن کریم.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۶۷/۴
آغاز:بسمله، اعلم ان وقف المعانقه فی القرآن العظیم فی ثمانیة عشر موضعا؛ **انجام:**وفیها وماهو مکی و مدنی ععلی حکم ما نزل و الله اعلم بحقائق الامور
کا: صالح حسینی، تا: ۱۲۸۴ق، جا: سمنان مدرسه صادق خان؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۰/۳×۱۷/۲سم [ف: ۱۰–۸۸]

● **مواضع وقف** / تجوید / عربی
mavāze‘-e vaqf
مختصری است درموارد وقف لازم در قرآن مجید.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۶۷/۵
آغاز:بسمله، سورة البقرة بمومنین وقف لامز لانه لووصل؛ **انجام:**وهو محال، تمت بحمدالله
کا: صالح حسینی، تا: ۱۲۸۴ق، جا: سمنان مدرسه صادق خان؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۰/۳×۱۷/۲سم [ف: ۱۰–۸۸]

● **مواضع هفده‌گانه عدم جواز وقف در قرآن** / تجوید / فارسی
mavāze‘-e hefdah-gāne-ye ‘adam-e javāz-e vaqf dar qor’ān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۷۹/۴
آغاز:فصل بدان که در قرآن هفده جا وقف نشاید کردن هر که کند اگر در نماز باشد باطل شود اول در سوره بقره (فلما اضاءت ما حوله) وقف کند آنگه گوید (ذهب الله) معنی اش چنین شود که خدای تعالی از زر سرخ است
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱ص(۷۲ ر متن و حاشیه)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۵-۹۲]

←مواعظ ⪢ تفسیر آیة الکرسی
←مواعظ ⪢ مجالس
←المواعظ ⪢ منتخب بستان العارفین
←المواعظ ⪢ النصیحة لبعض الاخوان

● **المواعظ** / حدیث / عربی
al-mawā‘iẓ
شیخ صدوق، محمد بن علی، ۳۱۱؟ – ۳۸۱ قمری
šeyx-e sadūq, mohammad ebn-e ‘alī (924 - 992)
مجموعه‌ای از احادیث اخلاقی و احتمالا همان باب النوادر که در پایان «من لایحضره الفقیه» آمده است.

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:بدون شماره عکسی
نسخه اصل: کتابخانه ناصریه لکهنو؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۵ص[جنگ: ۱-۴۷۰]

● **مواعظ** / مواعظ / عربی
mavā‘ez
ابن غانم، عبدالسلام بن احمد، – ۶۷۸ قمری
ebn-e qānem, ‘abd-os-salām ebn-e ahmad(- 1280)
کتابی است در مواعظ صوفیانه و اخلاق دینی، مشتمل بر پنجاه و سه «فصل» که هر فصل مجلسی است با خطبه‌ای جداگانه در موضوعات متنوع دینی.
آغاز نسخه حاضر افتاده و تصریحی به نام مؤلف در این نسخه نیست جز این‌که در عنوان فصل یازدهم چنین آمده است:«الفصل الحادی عشر من کلام الشیخ عزالدین المقدسی ...» که ظهور درانتساب کتاب نامبرده دارد و از میان آثار مقدسی قابل تطبیق با «الروض الانیق فیالواعظ الرشیق» است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۹–طباطبائی
آغاز:العبد اذا عاش ما شاءالله و صلی علی النبی (ص) و کان علی غیر التوحید ... فاذا فعل ذلک و حسن اسلامه؛ **انجام:**شفیع المذنبین رسول حق ×× و من قد خص بالسبع المثانی / علیه من المهیمن کل وقت ×× صلاة ما تثنی غصن بانی
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: سید محمد بن سید علی حموی حسینی مورخ ۱۱۷۱؛ کاغذ: ترکی بغدادی، جلد: تیماج، ۲۷۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۴–۳۳۳]

● **المواعظ** / اخلاق / عربی
al-mawā‘iẓ
صائغ تمیمی، جعفر
saeq tamīmī, ja‘far
در ۲۱ «باب».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۹/۱–ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۱۶۶۵؛ خط: نسخ، کا: شهاب الدین قدسی، تا: ربیع الاول۸۷۱ق؛ ۱۰سطر[فیلمها ف: ۱–۴۶۰]

● **المواعظ** / اخلاق / عربی

al-mawā‘iẓ

هجری، عبدالطیف بن حسن، ق۱۲ قمری

hejrī,‘abd-ol-latīf ebn-e hasan (- 18c)

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۱۹ ربیع الاول ۱۱۹۲ق

احادیثی است در مواعظ و اخلاق در چند «فصل» چون: فصل فی تنبیه النفس، فصل فی موعظة مؤثرة و غیر آن.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۲۹/۱

آغاز: ... والاصحاب السلام علیکم ایها المحرومون عن الاموال و الاسباب الاسلام علیکم ایها المتوسدون بالتراب؛ **انجام:**و هی مشروطة بالطهارة والشرط مقدم علی المشروط طبعاً فقدموها وضعاً لیوافق الوضع الطبع.

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۹۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ ترقیمه: «و قد فرغت من تنمیق هذه المواعظ والاحادیث الصحیحة المنقولة عن اهل العصمة ضحی یوم الخمیس تاسع عشر من شهر ربیع المولود سنة ۱۱۹۲ الثانیة والتسعین بعد المائة والالف من الهجرة علی مهاجرها ... و انا المذنب الخاطی المتجری عبداللطیف بن حسن بن غیثان الهجری رحم الله من نظر فیها و دعی لکاتبها بالمغفرة والرحمه و والدیه»؛ تملک: سید ریحان الله موسوی به سال ۱۳۲۲قبا مهر «العبد ریحان الله الموسوی»(بیضی)؛ ۲۵گ (۱-۲۵)، ۱۶-۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳۸-۶۸]

● **مواعظ** / مواعظ / فارسی

mavā‘ez

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ – ۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۵۰/۵

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... این فرمایشاتی است که مرحوم مغفور خدایگان اعظماعلی الله مقامه؛ **انجام:**و علم شیخ در تو تفصیل پیدا خواهد کرد این هم جائی دیدم یادداشت نمودم.

گفته‌ها و مواعظ و پاسخ پرسش‌های پراکنده‌ای است که کرمانی در مجالس و محافل خود برای تذکر شنوندگان و ترویج مرام خود می‌گفته و آخوند ملا جعفر اصفهانی مختصر آنها را به رشته تحریر درآورده و در این مجموعه تدوین کرده است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن جواد قزوینی طهرانی، تا: ۱۳۰۷ق؛ جلد: تیماج ، ۴۳گ (۱۲۴پ-۱۶۶ر)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳-۶۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۶۱/۲

آغاز:بسمله. موعظه شب جمعه ۲۶ جمادی الاولی در قریه مبارکه لنکر فرمایش شد. الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا و نبینا محمد و اله الطیبین الطاهرین و لعنة الله علی اعدائهم و غاصبی حقوقهم و ناصبی شیعتهم و منکری فضائلهم الی یوم الدین خداوند عالم جل شأنه در کتاب مستطاب خود می‌فرماید ...

مجالس وعظ محمد خان کرمانی است که در ماه‌های جمادی الاول و جمادی الثانی ۱۲۹۹ در قریه لنکر ایراد شده؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۸۰گ (۸۹ر-۱۶۸پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳۰-۲۲۲]

● **مواعظ** / مواعظ / فارسی

mavā‘ez

اسرمی، ملا عبدالله، ق۱۳ قمری

asramī, mollā ‘abd-ol-lāh(- 19c)

مواعظی است فارسی که به سبک منبر در موضوعات مختلف بدون ذکر منابع و مآخذ جمع‌آوری شده است. در اول کتاب نام آن «تذکرة الائمة» ذکر شده که درست به نظر نمی‌رسد.

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... بدان که ترک معصیت در حق پیروان و مشایخ تأکیدش بیشتر است و عقوبت معصیت نسبت به اینها عظیم تر است

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۴۵/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**ز آن دمیدن خلایق عالم ×× همه میرند چون چراغ بدم / عمرها زیر گنبد دوار ×× نبود از زمین آدمی دیار

بی کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۹۳گ (۱پ۹۳پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱-۳۰۵]

● **مواعظ** / اخلاق / فارسی

mavā‘ez

بروجردی، محمد بن نادعلی، ق۱۳ قمری

borūjerdī, mohammad ebn-e nād‘alī(- 19c)

کتابی مفصل است در مواعظ و اخلاق با مقدمه‌ای در توحید، معرفت و محبت ائمه اطهار (ع) همراه با اشعاری از مؤلف و دیگر شاعران. وی در برخی از اشعارش «حاجی» تخلص کرده:«خصوصاً حاجی دلخسته زار فقیر بی نوای بی بضاعت». وی این کتابرا در ایام جوانی تألیف کرده است. یادداشتی از حسین فرزند مؤلف بر درون جلد نسخه موجود آمده، چون این یادداشت حاوی مطالب مفیدی است و احتمال از بین رفتن آن نیز وجود دارد عیناً ثبت می‌شود: «چون مدت یکسال بود که این کتاب شریف مفقود شده بود تا بعد که پیدا شد ورق اول او پیدا نشد باری چون این نسخه شریف از تألیفات والد مرحوم بود المسمی به حاجی ملا محمد غفر الله له ابن مرحوم نادعلی ملا جبار باشد لهذا عرض می‌شود برادران (ایمانیرا) هر که این کتابرا بدون اذن صاحب سه روز بیش نگاه دارد به لعنت خدا و نفرین حضرت رصول گرفتار شود. حرره حسین فی یوم الاحد عشر فی شهر جمادی الثانی من شهور سنة ۱۲۹۶». کتاب اسرار الصلاة

که به شماره ۷۷۱ در کتابخانه مرعشی موجود می‌باشد از همین مؤلف است و به خط اوست و خط آن نیز مانند همین نسخه موجود است. پسوند بروجردی نیز در همان اسرار الصلاة آمده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۲۳

آغاز: ... مثالش چون (ذره ایست) بیمقدار ... اما بعد از حمد حضرت پروردگار و درود احمد مختار ... اعنی شکسته بیمقدار از نظرها خفی حاجی محمد ابن نادعلی که بنا بفرموده حدیث الدال علی الخیر کفاعله؛ **انجام:**و در آیه دیگر فرموده است ادعونی استجب لکم ان الذین یستکبرون عن عبادتی سیدخلون جهنمداخرین ... .

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی نیز به خط اوست؛ تملک: سید ریحان الله موسوی در سال ۱۳۶۱قبا مهر «العبد ریحان الله الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۹گ، ۲۱سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳۸-۶۰]

● **المواعظ** / اخلاق / عربی

al-mawā‘iẓ

قزوینی، محمد جعفر، ق۱۳ قمری

qazvīnī, mohammad ja‘far(- 19c)

مواعظ و پند و اندرزهایی است نامرتب گرفته شده از آیات و احادیث با برداشت‌هایی عرفانی. این عناوین بیشتر بحث‌های کتاب را تشکیل می‌دهد: الحب الالهی، التوحید، الخوف، الرجاء، العجلة، سوء الظن، العجب، البغی، التزویج، حب الدنیا، الزهد، الفقر، الانفاق، الضیافة، الورع عن المحرمات الکلام، الحسد، الامر بالمعروف، صلة الرحم.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۶۲

آغاز:الحمدلله الذی خلق الانسان فی أحسن تقویم و جعله أشرف المخلوقات من کتم العدیم و صیره نسخة لما أوجده من عوالم الامکان المقیم؛ **انجام:**فضحک الیوم بکشفها و أنت لا تعصینی و تبکی

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۱۴گ، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۱۵-۶۲]

● **مواعظ** /اخلاق /عربی

mavā‘ez

همدانی، عبدالحمید، ق۱۳ قمری

hamadānī,‘abd-ol-hamīd(- 19c)

مجموعه‌ای از مواعظ، از آیات کریمه و احادیث شریفه و دیگر از حکم و امثال و ادعیه می‌باشد که گویا مؤلف در نظر داشته این مجموعه را به صورت کتابی در سنن و آداب بنگارد و بر این اساس عناوینی بر فراز برگ‌هاگشوده است؛ لکن به ترتیب و نگارش آنها، موفق نگردیده است.اطلاعاتی از شرح حال مؤلف، به دست نیامد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۳۱

آغاز:و ما کان المؤمنون لینفروا کافة فلولا نفر من کل فرقی منهم طائفة لیتفقهوا فی الدین و لینذروا قومهم إذا رجعوا؛ **انجام:**ختم لأولنا بالسعادة و لآخرنا بالشهادة و الرحمة، نسأل الله أن یکمل لهم التواب

خط: شکسته، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ جلد: چرم، ۱۳۳گ، مختلف السطر (۱۵×۲۲)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۳۶-۳۹]

● **مواعظ** / مواعظ / فارسی

mavā‘ez

یزدی، حسین بن علی حسین، ق۱۳ قمری

yazdī, hoseyn ebn-e ‘alī hoseyn(- 19c)

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۰۷۷

بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۱۳-۳۶۲]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۷۴

بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۱۳-۳۷۳]

● **مواعظ** / مواعظ / فارسی

mavā‘ez

کوثر علیشاه، محمد رضا بن علینقی، ۱۲۶۱-۱۳۱۸قمری

kowsar ‘alī-šāh, mohammad rezā ebn-e ‘alī-naqī (1845 - 1901)

چند مجلس وعظ مؤلف است که در موضوعات گوناگون تاریخ، عقاید، تفسیر و ... مشحون از آیات و روایات ونقل آرای بزرگان، در پایان ذکر مصیبتی نیز از مصایب کربلا آمده است.در ضمن مباحث به مناسبت عقاید شیخیه نیز مورد تعرض و نقد قرار گرفته است. بنا به نوشته و تقریظ مرحوم آیت الله العظمی سید مرتضی مرعشی نجفی در آغاز نسخه حاضر، این رساله در کتابخانه مرحوم حاج آقا رضا همدانی (مؤلف آن) قرار داشته و چون در حال فرسایش ونابودی بوده از سوی آن مرحوم مجدداً استنساخ گردیده تا از آن بهره جویند. مؤلف در این رسالهاز دیدگاه‌های ملا صدرا به وفور نام می‌برد و در یک جا بهنقل از اسفار ملاصدرا با عنوان صدر المتعلمین شیرازی یاد می‌نماید، البته مشخص نیست عمدیدر کار بوده یا اشتباهی رخ داده است. رساله حاضر هیچیک از کتاب‌های عقائد مظفری (رد جعفری)، هدیة النملة، الأنوار القدسیة ... نیست.

[ریحانة الأدب: ۶/۳۷۶-۳۷۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۹۶/۱

آغاز:بسمله، قال الله فی کتابه الکریم و خطابه العمیم: یا أیها الذین الذین آمنوا اطیعوا الله وأطیعوا الرسول، الآیة، حاصل ترجمه آیه شریفه آن است؛ **انجام:**حالا هم که خدا پسری به او داده از آن طرف هم مأمور است نمی تواند مخالفت کند که خیلی ساره احترام داشت، بسیار جلالت داشت، صدا می‌زند انها را ببری در آن زمین ... ناتمام.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۵۳ق؛ مصحح، با قلم‌خوردگی‌هایی؛ تقریظ مرحوم آیت الله العظمی سید مرتضی مرعشی نجفی (برادر آیت الله العظمی مرعشی نجفی) در تاریخ جمادی الاول ۱۳۵۳قبا مهر «مرتضی الحسینی السلطانی ۱۳۵۳» (بیضی)؛ ۶۴گ (۲ر-۶۵ر)، ۲۲سطر (۱۲/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۰سم [ف: ۳۲-۹۶۳]

● **مواعظ** / اخلاق / فارسی

mavā‘ez

کرمانی، محمد بن محمد کریم، ۱۲۶۳ - ۱۳۲۴ قمری

kermānī, mohammad ebn-e mohammad karīm (1847 - 1906)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۹۶۸

آغاز:بسمله.حمدله صلات خداوند عالم در کتاب مبارک خود می‌فرماید الله نور السموات و الارض؛ **انجام:**جمیعاً در دستشان مثل کف دست شماست در پیش شما و صلی الله ... اعدائهم اجمعین بر این امید نوشتم کلام حضرت او که روز حشر بدستم جز این عمل ندهند.

مشتمل بر سی مجلس وعظ است که در ماه مبارک رمضان۱۲۹۵ق ایراد شده و از آیه نور شروع و با صلوات ختم می‌شود، نظر به شیوه القای مطالب خصوصاً عبارات «خداوند عالم در کتاب مبارک خود می‌فرماید» گمان می‌رود از مواعظ آقا محمد خان کرمانی باشد، در ظهر ورق اول با خط مغایر عنوان کتاب «روضه صباح» ضبط شده که در متن دلیلی بر صحت آن یافت نشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شنبه۲۹ رمضان۱۲۹۵ق؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۳۹۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۴۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۱۸

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین و صلی الله؛ **انجام:**بجاه محمد و اله و صل علی محمد و اله

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۰۸ق[رایانه]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۰

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... خداوند عالم جل شانه در کتاب مبارک خود می‌فرماید یا ایها الذین آمنوا ارکعوا و اسجدوا؛ **انجام:**نیز در درجه شیخ مرحوم اعلی الله مقامه قرار بده بحق محمد و آل محمد و پدر بزرگوار مرا هم درجاتش را عالی کن.

مجالسی است که کرمانی در محافل وعظ خود پیرامون آیه «یا ایها الذین آمنوا ارکعوا و اسجدوا ...»ایراد نموده و تدوین می‌شده، این جزء مشتمل بر مجالس دهه اول ماه صفر ۱۳۰۰ق می‌باشد که در قریه لنکر کرمان انجام شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۶۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱-۳۰۳]

● **مواعظ** / اخلاق / فارسی

mavā‘ez

؟ حسینی، محسن بن محمد تقی، - ۱۳۳۲ قمری

hoseynī, mohsen ebn-e mohammad taqī(- 1914)

مؤلف این رساله را در دهه نخستین محرم که ایام تعطیل بود در نابسامانی‌های مجالس مرثیه مذهبی نگاشت.

قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۷۷/۷

آغاز:الحمدلله الخالق المعبود ... و بعد چون که رشته انتظام امر موعظه را چون امور دیگر گسیخته دیدم

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۸گ (۳۱۰ر-۳۲۷ر)، قطع: خشتی[چند نسخه-ف: -۲۲۴]

● **مواعظ (۱) و (۲)** / مواعظ / فارسی و عربی

mavā‘ez

بصیری خوئی، حسن بن علی اکبر، ۱۳۳۸ قمری

basīrī xū’ī, hasan ebn-e ‘alī akbar (1920 -)

مطالبی است به صورت متفرقه در پند و اندرز و موعظه که مؤلف از کتاب‌های بزرگان با اضافاتی از خود جمع‌آوری نموده است.

۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۹۹

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۲۲۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [میراث اسلامی: دفتر دهم-۷۷۴]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۹۰۱

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: پلاستیکی، ۳۶۸ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [میراث اسلامی: دفتر دهم-۷۷۵]

● **مواعظ = شرح حدیث المعرفة بالنورانیة** / حدیث / فارسی و عربی

mavā‘ez = š.-e hadīs-e al-ma‘refat-o be-n-nūrānīya

طباطبائی یزدی، علی بن مرتضی، - ۱۳۵۰ قمری

tabātabā’ī yazdī، ‘alī ebn-e morteza(- 1932)

احادیث و مواعظی است در ۱۹ «فصل» که به صورت «فصل - فصل» بیان شده است. به نظر می‌رسد عمده‌ترین مبحث آن حول محور حدیث مشهور «لایمکن المومن ایمانه حتی یعرفنی

بالنورانية و إذا أعرض بذلک فهو مومن إمتحن الله قلبه للايمان و شرح صدره للاسلام» باشد. که بیان می‌دارد مراد از معرفت «نورانیه» معرفت امیرالمومنین علی علیه السلام و حقیقت وی است.احتمالاً این اثر دارای سی مجلس مواعظ بوده که ده مجلس آن ساقط گردیده است به هر حال نیاز به بررسی بیشتر دارد. یادآوری می‌گردد: شروح چندی بر این حدیث نگاشته شده که از آن جمله اند:شرح حاج کریم خان کرمانی، قطب الدین محمد شیرازی ذهبی، حاج ملا هادی سبزواری و ملا علی نوری و ... که البته رساله موجود جز آنهاست.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۳۲/۲

آغاز:الحمد لله الذی أرشدنا إلی منهاج الصلاح و السداد و هدانا إلی طریق الفلاح و الرشاد و جعل لنا عید شهر رمضان من عظیم الأعیاد ... و بعد قال أمیر المومنین علیه السلام فی بعض الاعیاد انما هو عید لمن قبل الله صیامه ... (۸۴پ)لا یمکن المومن ایمانه حتی یعرفنی بالنورانیة؛ **انجام:**آب بر روی فرزندان فاطمه بسته باشد که مثل حسین و اهل بیت حسین که عزیزان فاطمه بودند همه با لب تشنه جان داده باشند ... جهنم انما انتم لها واردون.

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ با قلم‌خوردگی، مصحح، محشي؛ ۳۹گ (۸۲ر- ۱۲۰ر)، ۱۸-۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۳۵-۱۲۰]

● **المواعظ (منتخب)** / اخلاق / فارسی

al-mavā‘ez (mn.)

شیروانی، حسنعلی بن محمد، ق۱۴ قمری

Šīrvānī, hoseyn-‘alī ebn-e mohammad(- 20c)

تاریخ تألیف:۱۲ جمادی الاول ۱۳۱۷ق؛ محل تألیف: تهران

شصت «فصل» است در اعتقادات و آداب و اخلاق اسلامی، تنظیم شده از برای اهل منبر و واعظان و هر فصل که مانند مجلسی می‌باشد به آیه‌ای آغاز شده و درباره تفسیر آن احادیثی چند و ابیاتی از شعر و مطالبی گوناگون می‌آورد. روز شنبه ۱۲جمادی الاول ۱۳۱۷ق در تهران به تألیف این کتاب شروع شده و ناتمام مانده است.

آغاز:الحمدلله المتفرد فی وحدانیته و الواحد فی فردانیته و العالی فی صفاته و المتمیز فی افعاله

[فهرستواره منزوی ۶۳۶/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۵۴

آغاز:الحمدلله المتفرد فی وحدانیته و الواحد فی فردانیته و العالی فی صفاته و المتمیز فی افعاله؛ **انجام:**و پیوسته اوقات ما مصروف است بمعاندات و مشاجرات با همسایگان خود از هر جهتی

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، اضافه شده؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۴-۴۹]

● **مواعظ** / مواعظ / فارسی

mavā‘ez

محقق خراسانی، عباسعلی، ق۱۴ قمری

mohaqqeq-e xorāsānī, ‘abbās‘alī(- 20c)

تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۱۲۸

آغاز:باب الاضطرار الی الحجة للهدایة اعوذ بالله ... انما انت منذر و لکل قوم هاد؛ **انجام:**شاید اگر از شوقی افندی بپرسند بگوید یوسف مزبور را گرگ خورده منتظر نباشید

خط: نستعلیق و نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۹۰ص، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: -۱۰۱]

● **مواعظ** / مواعظ / فارسی

mavā‘ez

میرزا مهدی خان، ق۱۴ قمری

mīrzā mahdī xān(- 20c)

به نثر و نظم عربی و فارسی.

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۷۰

آغاز:در ذکر کلمات وعظ اساس مذیل؛ **انجام:**انگار که هر چه در عالم نیست ×× پندار که هر چه نیست در عالم هست

تم المواعظ من کلام سلطان اعنی میرزا مهدیخان ۱۲۱۶

بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۰۶]

● **مواعظ** / مواعظ / ترکی - فارسی

mavā‘ez

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۷۶۹

مجالس متفرقه در موعظه و ذکر مصیبت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۲۰۷گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲-۴۷]

● **المواعظ** / اخلاق / عربی

al-mawā‘iẓ

غیر همانند:

۱. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۲۸

احادیث و روایاتی است مروی از پیامبر اکرم و ائمه هدی علیهم السلام، در موعظه و پند و اندرز، با اشاره به مصادر و منابع نقل‌های مؤلف، دارای چند باب مشتمل بر مباحث یا فصول، آشفته گرد آوری شده و گویا پیش‌نویس مؤلف باشد و ترتیب ابواب مرتب نیست این عناوین در نسخه دیده می‌شود: ۱. فی مواعظ الله سبحانه و تعالی، ۲. فی مواعظ و وصایا النبی (ص)، ۳. فی مواعظ امیرالمؤمنین علیه السلام، ۴. فی مواعظ الامامین الحسن و الحسین علیهما السلام، ۵. فی مواعظ السجاد و الباقر و الصادق

علیهم السلام پس از این ابواب مواعظ بقیه ائمه و حضرت عیسی و لقمان حکیم و روایات پراکنده دیگر آمده است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با نسخه فقه الرضا و مقنعه مفید چاپ سنگی صحافی شده؛ ۳۲گ، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [ف: -۹۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۶۷

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فهذا کتاب مجموع کتاب مجموع مشتمل علی مواعظ و نصایح و احادیث مرویه عن النبی صلی الله علیه و سلم ... الباب الاول فی الصبر علی الشدائد لاجل الدین و هو اول الابواب و خیرها روی عثمان بن عطا؛ **انجام:**و لا یفضحنا علی خلقه رحیما یعنی رحیما علینا یوم القیامة لعفو عنا سیئاتنا و تجاوز عنا ...

مجموعه‌ای حدود صد باب دراخلاق و مواعظ و مباحث فقهی با استناد به آیات و روایات با گرایش صوفیانه مؤلف در این کتاب از واژه‌های «حدثنا و قال رحمه الله» بسیار استفاده نموده و از کتاب‌هایی چون: مختصر طحاوی، امالی، جامع الصغیر، دیوان المخلصین نام برده است، متأسفانه به نام کتاب و مؤلف آن دست نیافتیم ولی با توجه به قراین موجود در نسخه مؤلف حنفی مذهب بوده و در قرن پنجم می‌زیسته و به احتمال بسیار ایرانی بوده است زیرا در برخی از موارد به معانی فارسی تعدادی از واژه‌ها اشاره نموده در نسخه موجود هشتاد و نه باب از کتاب وجوددارد که فهرست اجمالی آن چنین است: باب ۱. فی الصبر علی الشدائد لاجل الدین، ۲. الخوف علی الخاتمه، ۵. تفویض امر الی الله و التوکل، ۱۰. ذکر علما السو و الفقر، ۱۵. نجاة من النار بشفاعة رسول الله صلی الله علیه و آله، ۲۰. فضل من اذن، ۳۰. فی وزر من مشی بالنمیمه، ۴۰. فی تهیأ اجابةملك الموت و ذکر الموت، ۵۰. فی ثواب المریض و صاحب البلایا، ۶۰. فی فضل منستر عیوب المسلمین و ذنوبهم، ۷۰. فی فضل ایام العشر من ذی الحجة، ۸۰. فی فضل الصدقة، ۸۵ فی الامر بالمعروف و النهی عن المنکر، ۸۸. فی فضل البکا من خشیة الله تعالی، ۸۹ فی سعة رحمة الله، لازم به ذکر است که از باب ۳۰ تا باب ۳۶ افتاده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ تاریخ کتابت: از آغازین برگ تا برگ ۹۰ در اواخر قرن ۷ و از برگ ۹۱ تا پایان کتاب در نیمه نخست قرن ۸؛ مصحح، محشی، با نشان بلغ مقابله شده؛ تملك: اسدالله موسوی به سال ۱۲۷۰ق با مهر «عبده الراجی اسدالله بن محمد باقر الموسوی» (بیضی)، ابراهیم حسینی؛ مهر: «السید حیدر ۱۲۴۲» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۲۵گ، ۲۵-۲۷سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۳۵-۴۱۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۸/۹-طباطبائی

چند «موعظه» است از قرآن و احادیث قدسی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲گ (۱۳پ-۱۴ر)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۲۲-۱۳۲]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۵۰/۱۰

آغاز: ... علیه من سرکم. الموعظة السابعة یقول الله تعالی یا بن [آدم] لا تلعن المخلوقین فترد اللعنته علیکم یابن آدم استقامة السموات بلا عمد باسم واحد من اسمائی؛ **انجام:**الموعظة ۲۳ یقول الله تعالی یابن آدم انظر الی نفسک ... یوم فیه تشیب الولدان و لا تکونوا کالذین قالوا سمعنا و هم لا یسمعون الموعظة ۲۳.

رساله‌ای است مشتمل بر ۱۶(۷-۲۳) حدیث قدسی در موعظه که با افتادگی آغاز و پایان و همچنین پراکندگی برگ‌های موجود نسخه به نام رساله و مؤلف دست نیافتیم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۱؛ مصحح؛ گویا بیشتر رساله‌های این مجموعه به خط فریدالدین محمد بن محمد کبیر باشد؛ جلد: تیماج، ۳گ، ۲۲ سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۴۱-۶۲۵]

۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۷۷

آغاز:فی الله من هداك الی ارشاد و نهاك عن فساد و اعانك علی اصلاح المعاد؛ **انجام:**فمن ذا الذی جاوز خاطئا. الهی لئن عذبتنی فیمأثمی ...

گفتارهایی است در تهذیب نفس و خوی‌های روا و ناروا به‌گونه کلمات قصار که گاه به احادیث استشهاد می‌کند؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ چند برگ از آغاز با ترجمه به صورت زیرنویس؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۱۰۶گ، ۱۱ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱-۳۰۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۷۱/۸

آغاز: ... فاعلم انک ای ولدی عبدالرب فاعبده و توکل علیه فی کل احوالك فاستقم بما امرت به فلا تغفل عن نفسک هو ربک فربک هی فلیس بینهما الفرق؛ **انجام:**فثم انظر الی ما یجیء ... یا ایها الصادق فی الله فهو یقول الحق و یرشد السبیل

یا ولدی انت عبدالرب ای فوادی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوایی، ۴۴ص (۳۰۹-۳۵۲)، ۱۵سطر[سنا: ف: ۲-۲۰۲]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۵۳/۱

آغاز:بسمله. حمدله. والصلاة و السلام علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین، قال شاکر بن غنیمة بن ابی الفضل عن عبدالجبار الهاشمی، قال سمعت؛ **انجام:**لقیته بغتة، ای فجاءة، و عذره قبل عذره، تمت الله تعالی و حسن توفیقه، الحمدلله کما هو اهله

از علی بن حسین. حاوی سه ندبه است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۶ صفر۱۱۶۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۱گ (۱پ-۱۱پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۷/۹سم [ف: ۹-۷۲]

۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۳۸/۸

آغاز:بسمله، حمدله و بعد فقد قال الله تبارک و تعالی ... یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام؛ **انجام:**حتی کان من امره ما کان.

خط: نستعلیق تحریری خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: اصفهانی، ۹ص(۱۲۸-۱۳۶)، ۳۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳-۱۰۷۰]

۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۹۷

عناوین موجود: فصل فی الحث علی العمل، قاعدة فی فضل البکاء ... تنبیه فی الخطاب مع اصحاب القبور، تنبیه فی جواب الموتی بلسان الحال، فصل فی تنبیه النفس بعد جواب الموتی، فصل فی

موعظة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۸گ، ۱۹ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۷۷۲]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵عکسی

آغاز: ... من لم یرض بقضائی و لم یصبر علی بلائی؛ **انجام:**و نقول: الحمد لله الذی ... و هب لنا من بدنک رحمة انک انت الوهاب ...

نسخه اصل: واتیکان به شماره ۱۶۵۰. کتاب مشتمل است بر مواعظ و احادیث اعتقادی و اخلاقی که از روات عامه نقل شده است. نام کتاب و مؤلف شناخته نشد؛ خط: نستعلیق، کا: رومی، علی بن ابراهیم، تا: اواخر ربیع الثانی ۱۲۲۶ق؛ محشی؛ ۱۰۶گ، ۱۷سطر[عکسی ف: ۱-۱۳۰]

۱۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۵۵۶/۲

آغاز:بسمله و فی الحدیث قال رسول الله الرغبة فی الدنیا تکثر الهم و الحزن و ...؛ **انجام:**فیصح عنه ذلک الدیک و ذلک قوله تعالی کل قد علم صلاته و تسبیحه

مختصری است در مواعظ و نصایح که بدون مقدمه و خطبه با نقل احادیث بدون شرح و توضیح آمده است؛ خط: نسخ خوب، کا: جعفر بن حاج حسین خوانساری، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۱گ (۱۰۶پ-۱۱۶ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱-۴۷۹]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۷۰۴

آغاز:العاصی ... لابد لک ... ظلمت طریق الهدی بالهوی؛ **انجام:**و لا تجعلنا الی غیرک محتاجین ... مکتوب ماندری

اوراق اول نسخه افتاده و مؤلف شناخته نشد، اما نشان از آن دارد که از مردمان شبه قاره در قرن ۱۳ق باشد، کتاب مشتمل بر ۶۵فصل در مواعظ پند و اندرزخطاب و عتاب به نفس و مناجات است که بر مشرب صوفیه تألیف گردیده؛ خط: نسخ تحریری، کا: ابراهیم ین نطهوپهایی دهنکپوت، تا: ۲۹رجب۱۲۶۴ق؛ افتادگی: آغاز(موجودی آن از اواسط فصل تا پایان کتاب می‌باشد)؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۳۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۴۵]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۸۲/۸

آغاز:بسمله، حمدله، اعلم ایها الاخ الاعز ان خیر الاعمال یکون العلم بما قاله الله تعالی و رسوله ثم العمل و بعد ما خطب الرسول؛ **انجام:**هذه الشفاعة لمن اتصل بهم و الاتصال لا یحصل الا بعد محبتهم لا حول الخ

در ۲۴ مجلس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۷۷گ (۱۳۸ر-۲۱۴ر)[ف: ۶-۱۵۴]

۱۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۰۴/۴

آغاز: بسمله تبارک ذوالعلی و الکبریا ×× تفرد بالجلال و البقاء؛ **انجام:**تلق مواعظی بقبول صدق ×× تقربالا من عند حلول لای

به ترتیب حروف تهجی؛ خط: نسخ مایل به نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۹ص (۴۴-۵۲)، ابعاد متن: ۱۰×۱۵، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵-۱۸۰۲]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۰/۴-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیاOr. 5321؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰سطر[فیلمها ف: ۱-۵۲۶]

۱۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۰۱۳/۱

آغاز: قالت کان رسول الله(ص)

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۷گ (۱-۲۷)، ۱۹سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۵-۱۵۰۵]

● مواعظ / مواعظ / عربی، فارسی

mavā‘ez

غیر همانند:

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۴۷۲-۲۲/۱۹۲

آغاز:اول مرتبه معرفت خدا واجب است همه ماها مکلفیم به معرفت الهی وبعد از شناختن پروردگار خود مکلفیم به عبادت وبندگی نمودن؛ **انجام:**اللهم اقرن بالعافیة غدونا وآصالنا اللهم اختم لنا بالسعادة.

دفتر یادداشتی است از آن یکی از واعظان قرن سیزدهم و شیعی که درآن مطالبی به صورت پراکنده درپند و اندرز و تفسیر آیات تحریر شده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۵۹گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۴۶۹۸]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۰۷/۵

گفتاری است بدون خطبه و ناقص الاخر در نصایح و مواعظ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۷۰۶]

۳. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۶۴/۱۰

گفتارهای متفرقه‌ای است در نصایح و مواعظ در پنج برگ به عربی و فارسی، مجموعه قابل اعتنایی است برخی رساله‌ها چاپ نشده است؛ کا: ترشیزی، باقر بن محمد، تا: ۱۲۲۳ق؛ جلد: تیماج سرخ، ۵گ، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: -۳۸۱]

● المواعظ / اخلاق / فارسی

al-mawā‘iẓ

غیر همانند:

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۶۱

آغاز: ای علی وقت وصیت است نه هنگام مصیبت؛ **انجام:**و مترصد فرمانم که آزاد کنم یا بشکنم یا زنده بخدمت

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ ۸۳گ، ۱۵سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف:۳-۱۰۷۷]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۹۴/۴۸

آغاز:بسمله حاصل و غرض از این رساله لطیف که مشتملست بر قول حکماء وسلاطین؛ **انجام:**و فاضلترین خبری که بنده اعتماد کند یگانگی خداست

در پند و موعظه از لقمان، فیثاغورث، جاماسب، بقراط، بقراطیس، سقراط، افلاطون، ارسطاطالیس، بطلیموس، جالینوس، بوذرجمهر، ابوعلی سینا، از کلمات حکماء که فارغ می‌شود به سخنان سلاطین می‌پردازد و سخنان هوشنگ را که حاوی دستورات اخلاقی است بیان می‌کند؛ بی‌کا، تا: ۱۰۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۶ص، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱-۵۴۲]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۰۲/۳

حکایات و روایاتی است از امامان شیعی در اخلاق و فضایل پیشوایان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۱۸گ (۶۲-۷۹)، ۱۵ سطر (۱۳×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۷۲۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۴

آغاز:بسمله بدان ای عزیز که راه طالبان جناب احدیت سه قسم باز می‌گردد معاملات مثل نماز و روزه و مجاهدات بتبدیل اخلاق؛ **انجام:**برای این می‌گویم تا بدانی وقتی که با دوستان خود این چنین می‌کند با دشمنان چه خواهد کرد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف:۳۳/۱-۱۸۹]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۵۸۰

آغاز:این دایره نفس است دایره بالاش روح است ... زهر شهری که اندر وی چنین نیرگها باشد ×× ترا غافل شدی زینها عزیزا کی روا باشد؛ **انجام:**در مظاهر چون گشودی چشم سر فی مظان القرب ثبت و استقر

مؤلف: با توجه به نقل اشعار از ملاعبدالرحمن جامی باید از علمای قرن ۱۰ق به بعد باشد، اوراق ناقص و متفرقی است در پند و اندرز و شناخت نفس انسانی و عالم خارج از انسان، مؤلف در این کتاب که ناقص الطرفین و بخشی از یک کتاب کامل است، به اقوال حکمای یونانی مثل افلاطون، ارسطو در اخلاقیات اشاره می‌کند و دوائری در حواس و خصال انسانی ترسیم می‌نماید؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۴۵]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۳۳-۲۷/۲۰۳

آغاز:بسند معتبر منقولست که حضرت رسول ص فرمود که چون یکی ازشماها دعا بکند ومخصوص خود نگرداند وبه استجابت نزدیکتر می‌شود؛ **انجام:**فرمودند که سه چیز است که باعث غضب خدا میکرد وخواب کردن بدون بیداری وخندیدن از غیر تعجب ودرسیری چیز خوردن واز حضرت رسول

بخشی از رساله‌ای است درپند واندرز که در آن احادیثی از ائمه (ع) بدون ذکر سند و مآخذ با عنوان‌های «سند معتبر»، نقل شده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۵۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۸-۴۶۹۶]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۹۷-۲۳/۱۱۷

آغاز:درعلم وفضل وجمیع کمالات تو دروغ گو حاشا که مثل خلیفه پیغمبر باشد جواب مسائل ما را بگو ... حکایت روایت کرده اند که درزمان امام جعفر صادق ع مرد جاهلی؛ **انجام:**وسادات طباطبا از فرزندان اویند وایشان راحسنی حسینی می‌گویند.

رساله مفصلی است درپند واندرز ومعجزات ائمه (ع) وداستان‌های دینی از آن یکی از واعظان قرن سیزدهم هجری، این یادداشت‌ها به صورت پراکنده ومنبری تحریر شده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۴۴گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۹۵]

۷. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۲۷/۷

آغاز:بسمله زندگی دلهای مؤمنان وشیعیان به حمد خداوند بی مانند است که از غایت مرحمت ونهایت شفقت که به این بندگان خاکسار دارد ایشان را به ارسال؛ **انجام:**خدا با او راز می‌گوید حاشا نشد از ذات علی کس آگاه ... نشد کس آگه از سر

رساله مختصری است شامل موعظه‌ها ونصایح بلیغه ومطالبی دربیان خلقت انسان که باید تألیف یکی از علمای امامیه باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۴۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف مخ: ۲-۵۵۲]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۴۳-۵۸/۱۹۳

آغاز:و بیناه من الهدی والفرقان خدای عالم وجبار که ما خلقت القرآن سید کاینات پیغمبران را در ماه رمضان فرستادیم

مطالبی است در پند و اندرز و بدون ترتیبی که به روش اهل منبر با استفاده از آیات و روایات تحریر شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۰۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۸-۴۶۹۷]

۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۳۴/۱

آغاز:حال خود راموازنه کن ببین از خودت چه داری و عوارض خارجیه را بگذار ...

تحقیقات پراکنده‌ای است که مؤلف درباره مباحث اخلاقی تحریر نموده است، در مباحث به شیوه عرفانی و فلسفی وارد شده و به اخبار و احادیث هم استناد می‌کند، احتمالاً پیش‌نویس منبرهای مؤلف می‌باشد و خیلی پراکنده و نامنظم است؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۴۳۱گ (۱-۴۳۱)، ۱۱ سطر (۱۱×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۲-۴۶]

۱۰. میبد؛ مخطوطات و اسناد میبد؛ شماره نسخه:۱۰

مجموعه اوراقی پراکنده و نامرتب شامل احادیثی در اخلاق و موعظه و فضایل اهل بیت علیهم السلام که در ضمن آن صفحاتی از رساله «جنت و نار» مولانا محمد باقر مجلسی و «مسالك الاطوار» از مؤلفی به نام احمد بن ملا محمد به چشم می‌خورد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۳۰گ، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [مخطوطات و اسناد میبد: -۱۹]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۹۹

آغاز:قال الله تبارک و تعالی فی محکم کتابه الکریم، فنبذناه بالعراء وهو سقیم، علامه مجلسی از ابوحمزه ثمالی روایت نموده که روزی عبدالله بن عمر که پسر عمر بن خطاب باشد، خدمت حضرت سید الساجدین امام زین العابدین علی بن الحسین ارواحنا له الفدا مشرف شد؛ **انجام:**این پیغمبر که این همه قدر داشت نمی دانم امت سنگ جفا بر پیشانی اش زدند و عبا به گردن مبارکش انداختند، آنقدر سنگ بر بدنش زدند که بی طاقت شد، الا لعنة الله علی الظالمین.

مواعظ گوناگونی است که مؤلف، برای تألیف آن از کتاب‌های مختلف تفسیر، اخلاق و حدیث سود جسته است، به نظر می‌رسد نخست مطالبی را جهت سخنرانی در منابر نگاشته، سپس به بازنویسی آن پرداخته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۳؛ جلد: مشمع، ۳۳۰گ، ۲۴سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۳۷-۲۱۴]

۱۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۶۴/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۵گ (۲۳-۲۷)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳-۷۴۹]

۱۳. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۲۵۸

شامل مجموعه یادداشت‌هایی است در وعظ، پند و اندرز که از کتب اخبار و اخلاق و مناقب، انتخاب و به همراه اشعار فارسی و عربی مناسب نگاشته شده است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۵-۲۲۸]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۰۴

آغاز:پس هرکس تابع عقل شود دعا به درگاه خدا خواهد کرد؛ **انجام:**شما آن آب را از چشمه مزن که در پای عرش است نازل میکنید

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۱۰۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف:۳۳/۲-۱۵۶]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۰۵۴

آغاز:بسمله در کتاب فضایل الشیعه در حدیث؛ **انجام:**کلینی از حضرت صادق (ع) روایت کرده است ... نصوح

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا[رایانه]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۰۶۹

آغاز: بنائی مثل عالم امکان را برای او بنا کنند؛ **انجام:** سالها با یکدیگر گذرانیدند در زیر هر گاه که بخدمت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام[رایانه]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۰۲۷

آغاز:حمد بی حد و مدح بی عدد مبدأیرا سزاست که عقول مجرده و نفوس قدسیه را واسط در ایجاد عالم ساخت و بجواهر جسمانیه و اعراض متنوعه عالم کون و فساد را پرداخت؛ **انجام:**چه فردا نامه خوانان نامه خوانند ×× تو خویشتن نامه بینی ننگت آید

مؤلف: بهاءالدین.اطلاع بیشتری از وی به دست نیامده، نام او در صفحه۳۷۱ نسخه ذکر شده است و در صفحه۳۴۲ نسخه حاضر تفصیل بحث تأثیر صلوات در اجابت دعا را به [شرح]صحیفه کامله سجادیه خود ارجاع داده که با این اوصاف، شاید مراد از بهاءالدین، همان «بهاءالدین محمد بن محمد باقر حسینی مختاری نائینی»(۱۱۴۰ق)صاحب «شرح الصحیفة الکاملة السجادیه»[نسخه۳۹۱۸ کتابخانه گلپایگانی]باشد.کتاب حاضر(ظاهراً)شامل ۴۰ «فصول»[اما فصول۲، ۷، ۳۶، ۳۸ موجود نیست]است و در پایان نیز چند فصل بدون شماره در مطالب اخلاقی می‌باشد که هر فصل با آیه‌ای از قرآن شروع و با ترجمه و شرح آن و احادیث و حکایات ادامه می‌یابد، با توجه به ارزشمند بودن نسخه، به تمامی فصول و مطالب آن اشاره می‌شود: [دیباچه]در احوال بهشت و دوزخ و بیان حکایات هارون، پیامبر در فضیلت امام علی(ع)و بیان فضائل قرآن، فصل ۱. در وجوه[۱۵ وجه]تسمیه سوره یوسف به احسن القصص که غالباً از اقوال عرفا و پیر هرات و حکایات ملاقات شیخ داود طایی با فضل عیاض بهره برده، فصل ۲. (؟)، فصل ۳. در فضیلت مناز و مناز جماعت، فصل ۴. در بیان مانع الزکاة و مذمت بخیل، فصل ۵. در فضیلت انفاق و تصدیق و احسان، فصل ۶. فضیلت روزه در شهور ثلاثه، ۷. (؟)، ۸. مذمت سؤال گدایی با قدرت کسب، ۹. فضیلت کسب حلال، ۱۰. مذمت حرصوطمع و فضیلت قناعت، ۱۱. فضیلت زهد و مذمت دنیا، ۱۲. فضیلت قضای حاجت مؤمن، ۱۳. اکرام مؤمن، ۱۴. صله رحم، ۱۵. نیکویی با والدین، ۱۶. بیان معاصی که باعث زوال نعمت است، ۱۷. حج وزیارت اهل بیت(ع)، ۱۸. فضیلت اهل بیت(ع)، ۱۹. فضائل امام عصر (عج)، ۲۰. امر به معروف و نهی از منکر، ۲۱. مذمت پند دادن به دیگران و خود به آن عمل نکردن، ۲۲. عیب گویی و ظن بد به کسی بردن، ۲۳. مذمت شراب خوارگان، ۲۴. مذمت تکبر و فضیلت تواضع، ۲۵. فضیلت حلم و مذمت خشم و غضب، ۲۶. حسد، ۲۷. ریا و عجب، ۲۸. فضیلت ریاضت و ترک آرزوهای نفس(شامل۵روضه)، ۲۹. فضیلت نکاح و فرزندان، ۳۰. فضیلت علم و مذمت ظلم و سلطنت، ۳۱. کیفیت قضا، ۳۲. صبر، ۳۳. شکر، ۳۴. توکل، ۳۵. ذکر مرگ و میل به آن، ۳۶. (؟)، ۳۷. فضیلت قرآن و ثواب صلوات و نصایح افلاطون، ۳۸. (؟)، ۳۹و۴۰. خوف و رجاء[درفصل ۲، ۷، ۳۶، ۳۸ افتادگی وجود ندارد، بلکه یا کتابت نشده یا در شماره اشتباه شده است]، پس از این فصول (از صفحه۲۴۳به بعد) مطالب متفرقه از جمله چند حکایت از حضرت عیسی و خاتم(ص)و فضیلت تزویج آمده، سپس فضائل و فوائد برخی آیات و سور قرآن(از ص۲۶۳ تا۳۲۵)، در اواسط آن شش فصل کوتاه (در فضل حامل قرآن، صفات قاری، قرائت قرآن، ثواب تعلیم و تعلم و حفظ قرآن، قرآن خواندن، تلاوت قرآن)می‌باشد-و سه «نجم» در فضیلت و فوائد دعا، آداب دعاو سبب استجابت و عدم استجابت برخی دعاها بیان شده و در ادامه فضیلت نماز شب، نصایح لقمان و بزرگمهر و افلاطون ذکر شده

است، مؤلف پس از آن(ص۳۷۱تا۳۹۹)به ترجمه چهل سوره از تورات که زین الدین عاملی انتخاب نموده(اربعون سوره منسوب به امام علی (ع))پرداخته و از خود با نام «بهاءالدین» یاد کرده است و سپس معرفت و ترقی آدمیان(همراه با حکایاتی از عرفا) و کلمات قصار امام علی(ع) و نصایح بزرگمهر و ارسطو را خاطر نشان شده است؛ وی در ادامه (از ص۴۱۵ تا۴۴۳)فصول۳، ۴، ۵، ۲۲، ۲۹ همین کتاب را (نماز جماعت ... نکاح فرزندان) با اندکی کاستی یا افزودگی جزیی، تکرار کرده و با اشعاری از باباطاهر و دیگران و نصایح خواجه عبدالله انصاری به پایان برده است[ظاهراً ناتمام رها شده]، با تتبع در منابع و فهارس نشانی از مؤلف و عنوان صحیح کتاب به دست نیامد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ حاشیه صفحه۴۰۲به تاریخ ۱۲۴۳ق است، مجدول؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶سطر[اهدائی رهبر: ۶-۱۴۲]

۱۸. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:۱۶۴

آغاز:الحمدلله رب العالمین، و الصلاة و السلام علی محمد و آله أجمعین، أما بعد: بدانکه این رساله ایست که ابتداء بآن شروع می‌شود به بیان پنجاه موعظه از احادیث قدسیه ...

در بیان ۵۰ موعظه و ۵۰ موقف، و در خاتمه احوال قیامت و موت را ذکر کرده؛ کا: حسن بن محمد علی طباطبائی، تا: ۱۲۵۲ق[تراثنا: س۱۳ش۲و۳-۳۴۲]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۴۳

آغاز:بسمله، حمدله ... اما بعد این مختصریست محتوی و منطوی بر قلیلی از نصایح و مواعظ و معارف منتخب از کلام متقدمین و حکما و علما؛ **انجام:**دل را به که محبت دنیا مبتلا شده نصیحت و موعظت هیچ سود ندارد. سه کس اند که ایشان را در بدخویی معذور باید داشت صایم و مریض و مسافر.

رساله در پند و اندرز؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ خریداری از صبح روان؛ جلد: تیماج، ۳گ (۱پ-۳پ)، ۱۸سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [رایانه]

۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۶۲۶

کتابی در پند و اندرز؛ کا: محمد حسنی فرهانی، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۱۸گ، اندازه: ۱۳/۴×۱۹/۹سم [رایانه]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۴۳/۲-۵۶/۹۳

آغاز:بسمله، صاحب بحار نقل می‌کند که وقتی از اوقات، عربی داخل مدینه شد در حالتی که عصایش در دست و عبائی با خود داشت

مطالب متفرقه‌ای است شامل تفسیر آیات و احادیث، تاریخ و مصایب ائمه (ع) خصوصاً امام حسین (ع) که برای اهل منبر جمع‌آوری شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ ۸۱گ (۳۶-۱۱۶)، ۲۲-۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۹۷]

۲۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

ظاهراً اصل این کتاب مجموعه خطبی است که مؤلف در سال‌های ۱۲۸۰-۱۲۸۱ق ایراد کرده است به اضافه آنچه در رساله او درباره اصول دین که در ۱۲۸۲ تألیف کرده آمده است و شاید از کتب حاج محمد کریم خان کرمانی باشد یا از مواعظ او که در سفرهایش برای یارانش ایراد کرده و آنها یا خود او آنها را در دفترهایی نگاشته‌اند؛ کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۲۴ ذیقعده ۱۲۸۱ق؛ افتادگی: آغاز[دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۱۶۶]

۲۳. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۱۱/۵

آغاز:دو منهاج است رفتار نسبت بسوی خالق و رفتار بسوی خلق؛ **انجام:**بشرط کوشش و اجتهاد در علم و عمل و ادبار از دنیا و سعی بسوی آخرت.

گویا از مواعظحاج کریم خان کرمانی است که در مجالس وعظ و ارشاد سخنرانی می‌کرده و در این رساله تدوین شده است؛ خط: نستعلیق خوش، کا: محمد بن محمود، تا: ۱۲۹۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۵۱گ (۷۱ر-۱۲۱پ)، ۹سطر، اندازه: ۷×۱۰/۵سم [ف: -۸۳]

۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۷۸-۵۹/۹۸

آغاز:ابن بابویه به سند خود از امام جعفر صادق علیه السلام روایت کرده استکه حضرت امیرالمؤمنین فرمودند که حق سبحانه و تعالی نور مقدس حضرت رسالت پناه

مطالب متفرقه‌ای است به طریق اهل منبر در ترجمه احادیث، اعتقادات و موعظه و پند و اندرز، بدون نظم و ترتیبی مانند جنگ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۶ ربیع الاول ۱۲۹۴ق؛ ۱۱۴گ (برگ ۱۲)، ۱۶-۱۸سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸-۴۶۹۷]

۲۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۵۲/۴

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... خداوند عالم در کتاب خود می‌فرماید: الله نور السموات و الارض؛ **انجام:**گناهان را می‌بخشد، معاصی را بدل به حسنات می‌کند چگویم که ثوابش زیاده از زیاده است، و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

پند و اندرزهایی است در بیست «مجلس»، ده مجلس مربوط به ماه رمضان از شب یازدهم تا بیستم در موضوع توحید، نبوت، امامت، ولایت و فضائل و مناقب امامان علیهم السلام و در آغاز هر مجلس آیه نور را آورده است، ده مجلس دیگر مربوط به ماه محرم در موضوع عزاداری حضرت سید الشهدا علیه السلام، آغاز این منبرها آیه ان الله اشتری من المومنین انفسهم و اموالهم را آورده است، عرض امانت را به قبول شهادت ابی عبدالله الحسین علیه السلام نموده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق، جا: علی آباد ملایر؛ جلد: تیماج روغنی، ۲۴۱گ (۱۲۱ر-۳۶۱پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱-۱۷۳]

۲۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۳۸/۲

آغاز:الحمد لله رب العالمین و السلام علی رسوله صلی الله علیه و آله اجمعین. اما بعد: بدانکه این کتاب بر چهل باب است و در هر بابی ده حدیث است؛ **انجام:**فان البحر عمیق وخذوا سلام فان العین عدواً حین ... و اکثروا زادکم فان الطریق بعید تمت الکتاب

احادیث گوناگونی را از مجامع روایی شیعه بدون ذکر سند جمع

نموده و به فارسی برگردانده است، مؤلف کتابش را به چهل «باب» و هر باب را حاوی ده حدیث، جهت سهولت تعلیم مبتدیان قرار داده است: فهرست موضوعات آن چنین است: در فضیلت: علم، کلمه لا اله الا الله، تسمیه، ایمان، نماز جماعت، مساجد، دستار بستن، روز جمعه، روزه، نماز، زکات، صدقه، استغفار، دعا، توبه، درویشی (فقر)، نکاح، تیر انداختن، حق پدر و مادر، حق فرزند، تواضع و ... در عقوبت: زنا، وطی، شراب خمر در فضیلت: تیر انداختن، حق پدر و مادر، حق فرزند، تواضع، در منع خنده، در ذکر قبر، در منع نوحه، در فضیلت صبر؛ خط: ثلث، کا: سید محمد بن سید کاظم کلاتی، تا: ربیع الاول۱۳۰۰ق؛ ۲۵گ (۱۱۴پ-۱۳۸پ)،۱۵سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲-۲۷۱]

۲۷. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۶۸۱

آغاز:فی النبوی ان الله خلق الملئکة و رکب فیهم العقل؛ **انجام:**تو شهریارا در این شهر یار که باشی.

مجموعه‌ای است در وعظ و روضه خوانی، جامع و کاتب در متن نیامده است، نسخه شامل مجموعه یادداشت‌هایی است در وعظ، پند و اندرز که از کتب اخبار و اخلاق و ماقب، انتخاب و به همراه اشعار فارسی و عربی مناسب نگاشته شده است؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳ و اوایل قرن۱۴؛ واقف: میرزا محمدعلی حکیم تشکر، مرداد ۱۳۴۱؛ جلد: تیماج خرمایی، ۱۳۳گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: -۶۷۲]

۲۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۵۸

آغاز:ما خلقت الجن و الانس الا لیعبدون در نظر عقول سلیمه و افهام مستقیمه این مطلب مسلم آمده ...

مجالس چندی است که مؤلف برای هدایت و ارشاد، درباره اعتقاد و اخلاق و تاریخ ائمه، تحریر و تنظیم نموده است و در اثنا اشعاری از شاعران مختلف درج نموده است، نسخه حاضر از مجلس ششم شروع می‌شود؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۹۷گ، ۱۸ سطر (۱۲/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف:۲-۳۸۵]

۲۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۳۰/۵

گفتارهای پراکنده‌ای است در نصایح، مواعظ در سه صفحه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۳ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۳ص، ۷-۱۰ سطر راسته و چلیپا، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۱۴۱۰]

۳۰. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۲۶/۲

بی‌کا، تا: ۱۳۲۱ق؛ افتادگی: آغاز[اوراق عتیق: ۱-۲۵۳]

۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۳۰-۱۲/۱۲۰

آغاز: ... از گنجشگ بزرگتر واز کبوتر کوچکتر هر کدام د ردهن داشتند از عدس بزرگتر واز نخود کوچکتر اینها گمان کردند مرغان او؛ **انجام:**اولادش را از بدنها جدا کردند اول دستها کنار فرات از بدن جداکردند دوم دستهای

مباحث متفرقه‌ای است از یکی از منبریان که به صورت عجله‌ای و به خط تحریری نوشته شده ودرآن مباحثی درپند واندرز وموعظه آمده است؛ خط: شکسته نستعلیق، تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱جمادی الثانی۱۳۴۴ق؛ جلد: مقوا، ۶۶گ، ۱۶-۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۹۶]

۳۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۵۹

آغاز:الحمدلله الذی احیی اولیائه فی عرصات الکرب و البلاء و انزل احبائه فی منازل منهم فی جنات العلاء؛ **انجام:**و فی المستطرف اتی اعرابی الی علی (ع) شیئا ... فولی الاعرابی و هو یقول والله لیسئلنک الله عزوجل عن موقفی بین یدیک یوم القیمة.

احوالات حضرت امام حسین (ع) و کیفیت سلوک ظالمین با اسرا و داستان‌هایی از کرامات اولیا و زندگانی علمای معاصر به نقل ازکتب متعدده و مشاهدات خودش دراین زمینه را بدون ترتیب خاصی به صورت کشکول دریک مجلد قطور جمع کرده است و در مورخ ۲۶ جمادی لااول ۱۳۰۰ مشغول تألیف آن بوده است؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: محمد رحیم بن محمد صادق؛ جلد: تیماج، ۵۵۳ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: -۳۵۷]

۳۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۴۶

آغاز:الحمد لله رب العالمین ... در عهد خلافت ابابکر رسولی از جانب روم به مدینه طیبه آمد و با وصی رسول سؤالی چند داشت؛ **انجام:**حمزه پسر عبد المطلب که بیاید جایزه از امیر بگیرد یک مرتبه سدیف بر خواست گفت ایها الامیر ...

مواعظی است در حدود سی مجلس که به صورت وعظ و خطابه تنظیم گردیده، مؤلف در هر مجلس حکایات و قصصی از انبیاء و ائمه(ع) و صلحاء را با بیانی ساده و شیوا نقل نموده و در اثناء اشعاری را آورده و سپس در خاتمه هر مجلس به مناسبت به واقعه جانگداز کربلا گریزی دارد و از کتاب «حیوة القلوب» علامه مجلسی نقل می‌نماید، اکثر مجالس کتاب فاقد عنوان هستند؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۲۸گ، ۱۲ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲-۱۶۷]

۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۲۴-۵۴/۱۱۴

آغاز:قال النبی علیه السلام من اعان تارک الصلوة بلقمة واحدة او خبز او شربة او بخرقة فکانما قتل الانبیاء جمیعاً

مطالب متفرقه‌ای است در پند و اندرز که مؤلف به صورت مجالس منبری بدون نظم و ترتیب خاصی از منابع مختلف گردآوری نموده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۱۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۹۶]

۳۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۹۷/۴

آغاز:درذکر بعضی کلمات وعظ اساس مذیل به اقتباس هذا بیان للناس کیست که در باغ پرور جهان گلبنی پرور زجفایش بر خلد نخلد وخوان کامرانی گستراند؛ **انجام:**چون نیست زهر چه هست جز باد به دست چون هست به هر چه هست نقصان شکست انگار که هر چه هست درعالم نیست پندار که هر چه نیست درعالم

نیست هو الحی القیوم
کلمات موعظه‌آمیزی است آمیخته به اشعار فارسی که به اختصار برگزار شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: پارچه، ۷گ (۱۵پ-۲۱پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۱]

۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۳۷-۶۰/۷۷

آغاز:نماز است و هر کسی را شفیع است شفیع ایمان نماز است و هر ظلمتی را نور است نور ایمان نماز است
رساله مفصلی است در پند و اندرز و داستان‌هایی از حضرت پیامبر (ص) و ترجمه روایاتی به فارسی از آن حضرت، که به صورت منبری بدون ترتیبی در این رساله درج شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ ۱۱۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۶۹۷]

۳۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۸۹/۴

آغاز:بسمله حکایت یوسف ع احسن القصص بجهت آن شد که مطابق است با قوس نزول وصعود وسیرو سلوک چه اول درجات وجوه تا بچاه طبیعت رحم؛ **انجام:**وتوجه به جناب احدیت با غفلت از تو جه خود وهو العالم ... گناه غیر از گناهان معروف در مقام اخلاق وبالاتر هم هست.
رساله اخلاقی وموعظه گونه‌ای است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۱۴گ، ۲۱سطر[ف: ۱-۳۵۳]

۳۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۸۹/۵

آغاز:قیل خاصیت کم چه متصل باشد که مقدار جسم است ویا منفصل که عدد است آن است که هرگز نرسد بحدی که نتوان بر او افزود؛ **انجام:**صفات القابلیة وصفاته الفاعلیة ان القابلة الفیا من الاستعداد الفائض عین الفیض الاقدس ففعل ما فعل.
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۷گ، ۲۱سطر[ف: ۱-۳۵۳]

۳۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۹۲

آغاز:بسمله قال الله تعالی فی کتابه الکریم یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام الی آخر الآیة؛ **انجام:**و به حرکتی که حاصلمی‌شود از چیزی خوردن بلکه من مؤیدم به تأییدات حق قوه ملکوتی عطا کرده شده ام، به نفتی که تو را نیست به نور پروردگار
دفتری است که در آن یکی از واعظان، مطالبی را برای استفاده در منابر تبلیغی خود فراهم آورده است، او در مجالس کوتاهی بدون نظم و ترتیب در ابتدای هر مجلس آیه‌ای از قرآن کریم ذکر می‌کند و پس از توضیحاتی درباره آن آیه به ذکر مصایب اهل بیت خصوصاً مصایب حضرت سید الشهداء می‌پردازد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۶گ، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱-۱۶۱]

۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۶۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از احمد اقبالیان[رایانه]

۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۵۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مرتضی مدیری[رایانه]

۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۱۱

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از ذبیح الله محسنی[رایانه]

۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۳۸

ج۱؛ بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: دکتر سید منوچهر طباطبایی، ۸۶/۸/۲۸ [رایانه]

۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۳۹

ج۲؛ بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: دکتر سید منوچهر طباطبایی، ۸۶/۸ [رایانه]

۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۰۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علیرضا طاهری یزدی [رایانه]

۴۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۷۳/۱

آغاز:زهر شیرین که اندر وی چنین نیرنگها باشد؛ **انجام:**در مظاهر چون گشودی چشم سر - فی مظان القرب ثبت و استقر
رساله‌ای است در هفت باب که کلمات حکیمانه و مواعظ است، باب هفتم در اجرام علوی و سفلی است، اوایل نسخه ناقص است و از اواخر باب ششم موجود است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۲گ (۱پ-۱۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [مؤید: ۳-۱۵۰]

۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۸۸۲

نسخه‌ای در پند و موعظه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۴/۲×۲۰/۷سم [رایانه]

● المواعظ (منتخب) / حدیث / عربی

al-mawāʻiẓ (mn.)

پنجاه و هشت «فصل» است در مواعظ و احادیثی که در فضایل اخلاقی روایت شده، و گویا پیش‌نویس کتابی است که مؤلف می‌خواسته تنظیم و تبویب کند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۶۶

آغاز:قال الحسن بن ابی الحسن بن محمد الدیلمی فی الارشاد قال النبی صلی الله علیه و آله و سلم ما آمن بالقرآن من استحل محارمه
خط: نسخ، کا: گردآورنده، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۸-۳۰۸]

● مواعظ (منتخب) = منتخب بحار الانوار / تفسیر، اخلاق / فارسی و عربی

mavāʻez (mn.) = mn.-e behār-ul anvār

فواید و مواعظی است در اخلاق و تفسیر که از عناوین زیر بهره جسته است:بحارالانوار مرحوم علامه مجلسی، فضائل الشیعه مرحوم شیخ صدوق، سیف الأمة و برهان الملة مرحوم نراقی، محضر الشهود از حاجی بابا قزوینی، کلمات مکنونه فیض کاشانی(ره)، انجیل یوحنا،الدر المنثور از سیوطی، الکافی مرحوم کلینی، اسرار الشهادة دربندی.این اثر بیشتر به صورت «مجلس مجلس» ساخته شده و گویا برای هر جلسه وعظ یک موضوع برگزیده است از آنجا که بیشترین بهره‌برداری را از جلد ۱۴

بحارالانوار (بخش السماءو العالم) علامه مجلسی برده ما نیز منتخب بحارالانوار را به عنوان نام دوم برگزیدیم.این اثر نیز ممکن است با خاندان طباطبایی یزدی (یاد شده در رساله‌های نخست این مجموعه) در ارتباط بوده باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۳۲/۵

آغاز:در بیان خلقت جان و بنی الجان و حکم رانی ابلیس در میان ایشان و بردن ملائکه او را در میان خود؛ قال الله تعالی فی سورة الحجر: و الجان خلقناه من قبل من نار السموم، آنچه از ظاهر این آیه شریفه مستفاد می‌شود آنستکه خلقت طایفه بنی الجان قبل از خلقت آدم ابو البشر بوده؛ **انجام:**هر دم انگشت تحیر و تعجب بدندان گرفتند فرمود: تعجب نکنید منم انسانی که خدا در سوره زلزله خبر داده که و قال الانسان مالها، الحدیث.

از ناشناخته؛ خط: آیات، روایات نسخ، نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲» و ...؛ ۴۷گ (۱۳۲پ-۱۷۸ر)، ۲۷-۲۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۵-۱۲۳]

● **مواعظ الله** / حدیث / عربی

mawā'iẓ-ul-lāh

مجموعه‌ای ازاحادیث قدسی است که مؤلف این رساله آنها را از کتاب «ارشاد القلوب» دیلمی نقل کرده است وآن چهل حدیث است که با خطاب «یا احمد- یا محمد» صلوات الله علیه وآله آغاز شده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۸۸۴/۱

آغاز:ما رواه ابومحمد الحسین بن ابی الحسن بن محمد الدیلمی رحمت الله علیه فی آخر کتابه المسمی ... هذا ما سأل رسول الله صلی الله علیه واله عن ربه لیلة المعراج ومنه سمع فقال یا رب ای الاعمال افضل فقال الله تعالی؛ **انجام:**الحدیث الاربعون من احادیث القدسیه لا اله الا الله حصنی ومن دخل حصنی امن من عذابی لامطلقا بل من [کذا] شروطها وانا من شروطها

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۸گ (۱پ-۸ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۲]

● **مواعظ الانام فی شرح خطبة رسول الملک العلام** / دعا / فارسی

mavā'ez-ol anām fī š.-e xotbat-e rasūl-el malek-el 'allām

موسوی اصفهانی، محمود بن علی، ق۱۴ قمری

mūsavī esfahānī, mahmūd ebn-e 'alī(- 20c)

تاریخ تألیف: ربیع الثانی۱۳۲۷ق

کتاب شرح خطبه شریفه حضرت رسول (ص) در فضایل ماه رمضان است که در آخر ماه شعبان بیان فرموده‌اند. این خطبه در چهل «مجلس» شرح داده شده و شامل مطالبی در مواعظ و نصایح دینیه، ادعیه و اذکار و اوراد، حکایات و قصص می‌باشد. در مقدمه کتاب از تألیف دیگرش در احوال محشر موسوم به «جزاء الاعمال فی اخبار الواردة فی المآل» (تألیف شده در ۱۳۲۴ق) یاد کرده است. با تتبع در منابع و فهارس قابل دسترس نسخه دیگری از این کتاب رؤیت نشد.

آغاز:الحمدلله الذی قصرت اوهام العارفین عن ادراک ذاته و انحصرت افهام العارفین

انجام:فرمود ای نور دیده عمتک مثلک، بفدای غربتت یا جداه، الا لعنة الله علی القوم الظالمین

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۳۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ربیع الثانی۱۳۲۷ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: مقوا، ۴۹۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۵۴]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۳۷

همان نسخه بالا[مؤید: ۳-۴۷]

● **مواعظ اهل الطریقة و الحقیقة** / عرفان و تصوف / عربی

mawā'iẓ-u ahl-iṭṭarīqa wa-l ḥaqīqa

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۹۸/۳-ف

نسخه اصل: کتابخانه توبینگن MaVI 87؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ تملک: سعدالدین لطفی بکری قادری[فیلمها ف: ۳-۱۶۲]

● **المواعظ الباقرية** / کلام و اعتقادات / فارسی

al-mavā'ez-ol bāqerīya

رضوی کشمیری، محمد باقر بن محمد، ۱۲۸۶ - ۱۳۴۶ قمری

razavī kešmīrī, mohammad bāqer ebn-e mohammad (1870 - 1928)

تاریخ تألیف: ۱۳۳۵- ۱۳۴۱ق

کتاب شامل مطالب سخنرانی‌های ماهانه مؤلف از رمضان ۱۳۳۵ تا رمضان ۱۳۴۱ق در فضایل و مناقب ائمه هداة (ع) و شرح عقائد امامیه می‌باشد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۶۸۳

آغاز:بسمله. حمدله. نحمده علی ما اسبغ علی عباده المؤمنین من طوله الواسع و لطفه السابغ؛ **انجام:**یقول هی فاطمه و انا فاطر السموات و الارض ...

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ اهدایی: رهبری، بهمن۱۳۸۳؛۲۷۷گ،اندازه: ۱۶×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۵۵]

● **المواعظ البالغة** / اخلاق / عربی
al-mawā‘iẓ-ul bāliġa
امام الحرمین همدانی، محمد بن عبدالوهاب،- ۱۳۰۳ ؟ قمری
emām-ol-harameyn-e hamedānī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-vahhāb(- 1886)

تاریخ تألیف: ۱۲۹۳ق
مؤلف می‌گوید درماه رمضان ۱۲۹۲ درمسجد اخضر نجف اشرف حضور یافته وسخنرانی شورانگیز شیخ جعفر شوشتری را دیده که چگونه تأثیر بسزایی برشنوندگان داشته لذا تصمیم می‌گیرد با استفاده از آیات وروایات وحکایات تألیفی در «مواعظ» بنماید که سی مجلس را دربرداشته باشد ولی ظاهراً بیشتر از چهار مجلس آن را نتوانست تنظیم نماید.
[الذریعة ۲۲۵/۲۳]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۹۱
آغاز:الحمدلله ذی المنن والآلاء السابغه والصلوة والسلام علی الشمس البازغة محمد صاحب المواعظ البالغه واله الذین محبتهم نعمة سائغه وعداوتهم نقمة دامغه؛ **انجام:**البلاد مثل مکه والمدینه والکوفه وکربلاء وله علیه السلام فی کل منزل من هذه المنازل مصائب وفضائل نسأل الله تع ان یوفقنا لبیانها فی المحاسن الاتیه
خط: نستعلیق، کا: محمد علی کشمیری خوشنویس، تا: رجب۱۳۰۰ق؛ جلد: تیماج سبز، ۱۶۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۲]

● **مواعظ پیامبر اسلام (ص) (ترجمه)** / حدیث / فارسی
mavā‘ez-e payāmbar-e eslām (t.)
پندهایی است که رسول خدای به حضرت علی (ع) داده است شامل گفتارهایی که برتری علی بن ابیطالب را می‌رساند و حدیث در خصال صدوق نقل شده است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۹۳/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد طاهر بن نقد علی، تا: ۱۰۶۴ق؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۷گ، ۱۴ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲-۹۰۴]

● **مواعظ الجمعات** / مواعظ / فارسی
mavā‘ez-ol joma‘āt
معصومی بهبهانی، محمد علی بن سلیمان،- ۱۳۷۲ قمری
ma‘sūmī behbahānī, mohammad ‘alī ebn-e soleymān(- 1953)

مواعظ دینی است به سبک مجالس منبری در چند باب از جمله در مناقب امیرالمؤمنین (ع) و درباره نماز و ... .

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۴۰
آغاز:بسمله. و به نستعین و الصلوة و السلام علی اشرف المخلوقین ... باب اول از جلد اول کتاب مواعظ الجمعات در فضایل و مناقب ابی الائمة الطاهرین ...
خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۱۶۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۴۴-۹۳]

● **مواعظ چهارده معصوم (مجموعه)** / مواعظ / فارسی
mavā‘ez-e čahārdah ma‘sūm (majmū‘e)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۷۴۴
بی کا، بی تا؛ خریداری از امرالله صفری[رایانه]

● **مواعظ حاج آقا رفیعی** / مواعظ / فارسی
mavā‘ez-e hāj āqā rafī‘ī

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۷۷
بی کا، بی تا؛ مجموعه آقا رفیع قزوینی استاد اخلاق و فلسفه امام خمینی؛ خریداری از منصوره تالهی معین الدین[رایانه]

● **مواعظ حسنه = جواب نامه ملا علی کنی** / حکومت و سیاست - فارسی
mavā‘ez-e hasane = javāb-e nāme-ye mollā ‘alī-ye kanī
واعظ کاشانی، محمد حسن، ق۱۴ قمری
vā‘ez-e kāšānī,mohammad hasan (- 20c)
به دستور: ظل السلطان حاکم اصفهان
نامه‌ای است که کاشانی درجواب ملا علی کنی نوشته و درآن باز به گفته‌های خود مبنی بر عدم دخالت علماء درامور کشورداری وسلطنت تأکید نموده است.بر فراز صفحه آغاز آمده: رساله مواعظ حسنه که در جواب تعلیقه شریعت طلیعه آقائی حجة الاسلام نایب الامام حاجی ملاعلی (کنی) سلمه الله تعالی جناب حاجی سید حسن واعظ کاشانی عرض نموده. در پایان رساله قصیده‌ای در ستایش ظل السلطان آورده است.
آغاز:بسمله حجة الاسلاما نایب الاماما متع الله المسلمین بطول بقائکم سلام من سلام ذی الجلال ذوی الاکرام بر ذی المعالی علی من ان رقمت له مدیحا لکان رتبته.
شروح و حواشی:
۱- تقریظ رساله سید محمد حسن واعظ کاشی

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۴۶-۲۳/۶۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**حال از برکات علم آل محمد ص درحضور مبارک اعلیحضرت اقدس شاهنشاهی ارواحنا فداه می‌نشینند وسر افراز به خطاب.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۸گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۸-۴۷۴۱]

۲. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۱۰۷۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**و وجود مبارک حضرت حجة اللهی ارواح العالمین هداه سرافراز و بین الاقربین ممتاز بوده باشد. یا رب عای خسته دلان مستجاب کن بحق محمد و آله
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۱۹ص، ۷-۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: -۱۶۸]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۵۹/۲-۲۵/۴۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**رایحه مشک خطا می‌آید از عقلم اندک واز بیانم قدرکی بجای ماند که آیا این فرمایشات را چه جواب ودرمقابل این خطیئات چه ثواب باشد زیرا که
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور، ۱۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۸-۴۷۴۲]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۸۴/۲-۲۴/۸۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**باید اهل شیراز جان رانیاز ومال راتقدیم حضور مبادلت گردانند زیرا که جانشان آزاد کرده ومالشان نموده حضرت والا روحنا فداه است
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: گالینگور، ۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳-۱۳۲۳]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۸۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**لازال عمر کم عامر وخصمکم قاصر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ ۵۴گ، ۷سطر، اندازه: ۱۳/۴×۲۱سم [ف: ۴-۷۹۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۴۶/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**آنچه بنوشتم ندارد آن خلاف ×× ختم کن والله اعلم بالصواب
خط: نستعلیق، کا: میرزا نصرالله بن میرزا محمد شفیع خوشنویس اصفهانی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۷گ (۶۲پ-۷۸پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۰-۲۱۳]

● مواعظ حسنه و مطابقت قواعد سیاسیه و شرعیه / مواعظ / فارسی

mavā‘ez-e hasane va motābeqat-e qavā‘ed-e sīyāsīye va šar‘īye

ملک الواعظین، محمد علی بن محمد، ق۱۴ قمری

malek-ol-vā‘ezīn, mohammad ‘alī ebn-e mohammad(-20c)

گفتاری آمیخته با تفسیر و حدیث است و به مجالس سخنرانی می‌ماند.
[فهرستواره منزوی ۶۱۲/۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۳۴/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۳۸گ (۱۵پ-۵۲ر)، ۱۲سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۱-۲۴۴۷]

● مواعظ حسنه و نصایح مستحسنه / اخلاق / فارسی

mavā‘ez-e hasane va nasāyeh-e mostahsane

نهاوندی، محمد بن محمد حسین، - ۱۲۷۰ قمری

nahāvandī, mohammad ebn-e mohammad hoseyn(-1854)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۰۴۲
آغاز: بسمله حمد له ... و بعد چنین گوید کلب آستانه حجت؛ **انجام:**شمع روشن بی ز گیرانده یا بگیرانده داننده
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[رایانه]

● مواعظ السالکین / اخلاق / عربی

mawā‘iẓ-us sālikīn

حسینی، محمد علی

hoseynī, mohammad ‘alī

باب ششم ازکتاب «الوسیلة» مؤلف است شامل چند فصل درصفات حمیده وآنچه که برای سالکان مفید است برگرفته از روایات ائمه اطهار علیهم السلام.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۰۹
آغاز:بسمله حمدله والصلوة ... اما بعد فیقول الاحقر الجانی محمد علی الحسینی انی لما فرقت کتاب الوسیلة بعد جمعه فمنه هذا المسمی بموعظة السالکین قلت فیه الباب السادس فی نبذة من الصفات الحمیدة و شتی مما ینفع السالکین ویتعظ بها الذاهبین آلی رب العالمین وفیه فصول؛ **انجام:**وتنفی الهم وهی مع ذلک من لباس الانبیاء (ع)
خط: نسخ، کا: محمد حسین غروی، تا: ۱۳۱۰ق؛ کاتب این نسخه را با نسخه مصنف در ۱۳۱۰ مقابله نموده، مصحح؛ جلد: مقوا، طوسی، ۵۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف مخ: ۲-۵۵۲]

● مواعظ السنة / تاریخ جهان / عربی

mawā‘iẓ-us sunna

کتاب مواعظ السنه از رویدادهای سوم محرم تا بخشی از ۲۸ صفر را دربر دارد. مؤلف از سید نعمت الله جزائری تعبیر «سیدنا وسندنا الاجل الآعلم السید نعمت الله الموسوی الحسینی» دارد و از حواشی قرآن او نقل می‌کند. مؤلف در ذیل مطلبی در هفتم

محرم می‌گوید که: «فقد مضی فی الیوم الأول من ذی القعدة الحرام»؛ به مناسبت هفتم محرم روز عبور حضرت موسی از نیل مطالب فراوانی درباره حضرت موسی و مناجات او آورده است؛ نیز درباره روز نهم محرم روز نجات یونس از شکم ماهی درباره یونس مطالبی گفته است؛ ذیل روز دهم به طور مبسوط وقایع عاشورا و بعد از عاشورا قتل دو فرزند مسام را مطرح می‌کند. کتاب ریاض را به سید نعمت الله نسبت می‌دهد و از آن حکایت عجیبی نقل می‌کند؛ روز ۲۰ صفر را روز ورود اهل بیت به مدینه و جابر را در این روز اولین زائر کربلا معرفی می‌کند؛ بحثی نیز درباره رأس شریف امام (ع) مطرح می‌کند؛ از کتاب‌هایی که نقل کرده است می‌توان: قصص سید نعمت الله جزائری،منتخب طریحی،انوار سید نعمت الله،الدر الثمین،مناقب ابن شهر آشوب،بحارالانوار،امالی،علل،کشف الغمة،ریاض الابرار،روضة الواعظین و ... را نام برد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷ معزی

آغاز: ... رأسه إلی السماء فقال اللهم ان هذا ابنی ... یا مولای لاذقت بارد الشراب حتی انظر إلی منزلتی منک؛ **انجام:**و ایضا فی کتاب روضة الواعظین قال ابن عباس لما مرض رسول الله صلی الله الصلوة علی النبی فی فوق عرشه ... ثم جل اهل بیتی و نسائی الاقربون ...

خط: نسخ، کا: احتمالا مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۱۱۵گ، ۱۸سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۳۹-۳۷]

● مواعظ شافیه / مواعظ / فارسی

mavā‘ez-e šāfīye

همدانی شیخی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۳۹ - ۱۳۱۹ قمری

hamadānī šayxī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja‘far (1824 - 1902)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۵۲/۱

خط: تحریری، کا: یکی از مریدان، تا: قرن ۱۳؛ ۷۲۲ص(۱-۷۲۲)[مختصر ف: -۸۳۵]

● مواعظ العارفین / اخلاق / فارسی

mavā‘ez-ol ‘ārefīn

حسینی لاهیجانی، مرتضی بن عبدالوهاب، ق۱۳ قمری

hoseynī lāhījānī, morteżā ebn-e ‘abd-ol-vahhāb(- 19c)

تاریخ تألیف:یک‌شنبه ۸ذیقعده ۱۲۷۴ق

در مواعظ و آداب اسلامی به طریق عرفان و کشف و ایقان نه به طریق وعاظ زمان، تألیف شده به درخواست بعضی طالبان طریق هدایت در سی «مجلس» و تماماًدرباره آیه «واستعینوا بالصبر والصلاة وانها لکبیرة الاعلی الخاشعین» به اضافه ده «مجلس» تا عدد اربعین تمام شود، با مقدمه‌ای در کیفیت و شرایط وعظ و واعظ و متعظ. عناوین مجالس اشراق و نام دیگر کتاب اشراق صبح ازل می‌باشد و مؤلف در آن از آیات کریمه و احادیث اهل بیت علیهم السلام بهره گرفته است.جلد اول این کتاب که شامل بیست اشراق اول می‌باشد روز یک‌شنبه ۸ ذیقعده ۱۲۷۴ به پایان رسیده و از جلد دوم فقط دو اشرق (مجلس) نگاشته شده و مؤلف درگذشته است.

آغاز:بسمله حمد و سپاس و ستایش بیعدد مر خدای را سزد که بمشیة خود خلق کرد حقیقت انسان بل حقیقت کل شیء را.

[فهرستواره منزوی ۶۴۵/۶]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۱۰/۱-۵۶/۶۰

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۲۰۹گ (۱-۲۰۹)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۸-۴۶۹۹]

۲. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۶

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: علی بن میرزا خان دیزانی، تا: ۱۲ صفر۱۲۹۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۴۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: -۱۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۳۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۴-۳۵۳]

● مواعظ العباد فی النصایح و الارشاد / اخلاق / فارسی

mavā‘ez-ol ‘ebād fe-n nasāyeh va-l eršād

شریف حائری، احمد بن ابوالفتح، ق۱۳ قمری

šarīf-e hā’erī, ahmad ebn-e ab-ol-fath(- 19c)

تاریخ تألیف: رمضان ۱۲۴۸ق

خطب و مواعظی که آقا عبدالله مجتهد در شب‌های رمضان ۱۲۴۸ق ایراد کرده است در این کتاب گردآورده شده است. مؤلف تصریح می‌کند که ایرادکننده در این سال بیست و شش ساله بوده است.

کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز:بر الواح ارواح صافیه برادران ایمانی و اخلاء روحانی می‌نگارد که از سخنان یحیی بن خالد بر مکی

کاتب = مؤلف، تا: ۲۹ ذیقعده ۱۲۴۸ق[دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۹۲]

←المواعظ العصفوریة ⩾ الواح بهاء
←المواعظ العصفوریة ⩾ حدیث الاربعین

● **المواعظ الفائقة** /- فارسی

al-mavā‘ez-ol fā’eqa

فائقی تهرانی، غلامعلی

fā’eqī tehrānī, qolām-‘alī

چاپ: نامه آستان قدس، ۹ (۱۳۵۲) ش ۴: ۲۰۲-۲۰۹.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۴۵۴

آغاز:اعوذ بالله من الشیطان الرجیم بسم الله الرحمن الرحیم الحمدلله المحمود بنعمه؛ **انجام:**بهتر می‌شناسد می‌فر ماید

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[الفبائی: -۵۶۸]

● **مواعظ کوثر همدانی** / اخلاق / فارسی

mavā‘ez-e kowsar-e hamadānī

کوثر همدانی، علی نقی بن محمد رضا، -۱۲۹۶؟ قمری

kowsar-e hamadānī, ‘alī naqī ebn-e mohammad rezā(-1879)

مجموعه‌ای است در پند و اندرز و نصایح که مؤلف به روش عرفانی خود از احادیث ائمه علیهم السلام و گفتار بزرگان جمع‌آوری نموده است. او در اثنای مطالب، اشعاری از خود و پدرش می‌آورد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۵۷

آغاز:معروض میدارد عبد جانی ... غفر الله لهما که نوشتن علوم و حکم چون موافق سبی پسندیده است مثل آنکه وارد است که هر که فکر کند و چیزی بنویسد بمنزله آدم صفی الله علیه السلام است در آن آخر عمر که چند کلمه مختصری که سودمند هر طایفه از پیر و جوان و مردان و زنان باشد و بکار معاش و معاد آید و مصرح باولیا و انبیا علیهم السلام و حکما برشته تحریر کشد؛ **انجام:**دید ما را دید او نعم العوض ×× هست اندر دید او کلی غرض / چون اشارتهاش را بر جان نهی ×× در وفای آن اشارت جان دهی

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۱۵۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۸-۶۰۳]

● **مواعظ لطیفه** / حدیث / فارسی

mavā‘ez-e latīfe

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۸۵۰

آغاز:بسمله بعد الحمد و الصلوات فقد قال الله تعالی ممن اهتدی فانما یهتدی لنفسه؛ **انجام:**رفع یده ... النفس الی ان اطلب شیئا اقطع تم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [رایانه]

● **مواعظ لطیفه** / اخلاق / فارسی و عربی

mavā‘ez-e latīfe

مجموعه کلمات پرمغز و جملات حکمی و نغز از بزرگان اخلاق و اکابر عرفا و صوفیه که در طریق کمال و ترقی اخلاقی بیان کرده‌اند.

چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۲/۲عکسی

خط: نسخ جلی، کا: ابوالقاسم نوری کمرنبی، تا: ۱۳۲۷ق؛ اندازه: ۱۰×۲۲سم [ف: -۳۳۹]

←مواعظ لقمان ← وصیة لقمان

● **مواعظ ماه رمضان** / مواعظ / فارسی

mavā‘ez-e māh-e ramazān

میرزا محمد باقر، ق۱۳ قمری

mīrzā mohammad bāqer(- 19c)

تاریخ تألیف: رمضان ۱۲۸۸ق

مجموعه مواعظی است مدون، که یکی از شاگردان میرزا محمد باقر، در پای منبر ایشان، یادداشت کرده، به حسب خواهش عده‌ای از دوستان و برادران دینی که برای ایشان تحریر کرده و نامی از خود نیاورده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۴۵

آغاز:بسمله، الحمدلله و سلم علی عباده الذین اصطفی ... و بعد این مواعظی است که مولای مکرم و مقتدای معظم ... بسمله، قال روحی له الفدا؛ **انجام:**جمیع آسمان و زمین و خلق ما بین آن فانی میشوند و حال آنکه حورالعین از نور ایشان خلق شده اند.

خط: نستعلیق مایل به نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۸ق، جلد: گالینگور مشکی، ۳۰ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۴۵-۳۵]

● **مواعظ ماه رمضان = سی مجلس وعظ** / مواعظ / فارسی

mavā‘ez-e māh-e ramazān = sī majles-e va‘z

طباطبائی یزدی، علی بن مرتضی، - ۱۳۵۰ قمری

tabātabā’ī-ye yazdī،‘alī ebn-e morteza(- 1932)

مواعظی مشتمل بر سی مجلس می‌باشد که برای ماه مبارک رمضان تنظیم گردیده است.

[نقباء البشر:۱۵۶۸/۴؛ مشاهیر یزد:۹۲۸/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۳۲/۱

آغاز:زیبنده حمدی فزون از حد احصاء و شمار و پسندیده شکری تا ابد باقی و بر قرار مخصوص ذات پاک برون از حد ادراک خداوندی است؛ **انجام:**اللهم انی أسألک بحق کتابک المنزل بحق این قرآن که از آسمان برای ما روسیاهان نازل کردی

و بحق آن قرآن که بر سرنیزه ها به سمت آسمان بلند کردند و الله اکبر گفتند و شهر بشهر گردانیدند و تو بآسمان بردی ... در نزد عرش تو ساکن است اللهم اجعلنا من عتقائک من النار من النار و لا تفرق بینی و بی محمد و آله الابرار آمین یا رب العالمین.

برخی فصول سی‌گانه آن افتاده است احتمالاً برخی برگ‌های آن داخل در رساله بعدی شده باشد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ با قلم‌خوردگی‌هایی در متن، مصحح، بعد از برگ‌های ۱۲پ، ۶۷پ افتادگی‌هایی وجود دارد؛ ۷۱گ (۱۲پ-۸۲ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۴سم [ف: ۳۵-۱۱۹]

● **مواعظ ماه رمضان** / مواعظ / فارسی

mavā'ez-e māh-e ramazān

نخست آیات قران سپس پند به روشن فلسفی شیعی. از مجلس در یک‌شنبه ۱ رمضان ۱۲۸۶ق تا مجلس ۱۲ شنبه ۱۵ رمضان ۱۲۸۶ق.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۱۵

خط: نستعلیق، کا: سید عبدالحسین، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۱۴۴گ، ۱۶سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۷-۲۴۹]

● **مواعظ المتقین** / اخلاق / فارسی

mavā'ez-ol mottaqīn

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

کتابی است مشتمل بر بعضی مسائل اعتقادی و تفسیر آیات و حکایات تاریخی و داستان پیامبران و نکات متفرقه دیگر شامل سی «مجلس». مؤلف از کتاب اسرار المصائب، بدایع الاحکام و رساله صومیه خود نیز در این رساله یاد کرده است.

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی تحیر فی إدراک کنه ذاته الأعلام و غرق فی بحار معرفته الأوهام ... و بعد،پس چنین گوید ... که چون نفس أماره سرکش در تحمل بار تکلیف مشوش همیشه طالب سواری توسن هوا و هوس نفسانی و غایت آمالش إعراض از أوامر و نواهی حضرت ربانی است ...

چاپ: مشار فارسی، ج۴، ص۵۰۴۶؛ تهران، سنگی، بی ناشر، ۱۲۹۷ق، رحلی

[فهرستواره منزوی ۶/۶۴۶]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۱۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج [ف: ۳-۲۴۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۷۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** ای یعقوب مدینه حرم یوسف کربلائی را برهنه کردند و بر شتران سوار شهر به شهر و دیار به دیار گردانیدند

خط: نستعلیق، کا: محمد یوسف گیلانی، بی‌تا؛ دارای فهرست مجالس که خود مؤلف تنظیم نموده؛ تاریخ وقف: ذیقعده ۱۲۸۷؛ جلد: تیماج، ۴۵۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۵-۱۵۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ابن بشیر می‌گفت ای یعقوب مدینه، حرم یوسف کربلائی را برهنه کردند و بر شتران سوار شهر به شهر و دیار گردانیدند ألا لعنة الله علی القوم الظالمین

خط: نستعلیق، کا: عبدالعلی بن ابوالقاسم آقاجانی طالقانی، تا: ۶ شعبان۱۲۸۹ق؛ مصحح، مجدول، با سرلوح؛ جلد: تیماج، ۲۳۷گ، ۲۴سطر (۱۳/۵×۲۳)، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۳۶-۵۰۸]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۹۵

آغاز: ... است که در زمانی که مرض سلاله رسول و زهراء بتول اشتداد یافت؛ **انجام:** با یکدیگر الفت و آمیزش و محبت داشته باشند این است که در زیارت ...

تنها بخشی از مجلس ششم است، این کتاب با نسخه کامل آن در کتابخانه مرعشی تطبیق داده شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از سازمان فرهنگی انقلاب اسلامی؛ ۶گ (۱۱-۱۶پ)، ۱۵سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [رایانه]

● **مواعظ المتقین** / مواعظ / فارسی

mavā'ez-ol mottaqīn

مجالس مختلفی است در مواعظ یکی از مباحث کتاب را در ۱۳۱۷ق نوشته است ومجالس نسخه از مجالس ماه رمضان شروع می‌شود. درالذریعة (۱۲۸/۲۳) و فهرست مرعشی (۱۵۱/۵)«مواعظ المتقین» شامل سی مجلس ازمیرزا محمد بن سلیمان تنکابنی (-۱۳۰۲ق) معرفی شده که به چاپ رسیده است. گویا غیر از کتاب حاضر است.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۶۰

آغاز: بسمله قال الله عزوجل یا ایها الذین امنوا کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قبلکم لعلکم تتقون حکمت وسراینکه خالق عالم بندگانش را از سابقین ولاحقین امر به صوم فرمود؛ **انجام:** تمام ذکرش وروش خدا باشد ذکر غیر از خدا شد به دل راه ندهد وقتی که به تمام این احکام شخصی عمل کرد

خط: شکسته، نستعلیق، کاتب =احتمالاً مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ با خط خوردگی؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف مخ: ۲-۵۵۳]

● **المواعظ المنتخبة من کتاب الروضة من کتاب الوافی** / حدیث / عربی

al-mawā'iẓ-ul muntaxaba min k.-ir rawḍa min k.-il wāfī

وابسته به: الوافی؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-

۱۰۹۱ق)
موعظه‌هایی است برگرفته از کتاب الوافی (بخش روضه) تألیفملا محسن فیض کاشانی شامل مواعظ خداوند جل جلاله، پیغمبر اسلام و حضرت علی بن ابی طالب.
[الذریعة ۱۳/۲۵]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۸۰/۹
آغاز:هذه مواعظ الله التی جمعها العالم الربانی ... قال الله تعالی یا ایها الذین آمنوا قد جاءتکم موعظة من ربکم و شفاء لما فی الصدور و هدی و رحمة للمؤمنین؛ **انجام:**فاقطع طمعک مما فی ایدی الناس والسلام علیک و رحمة اللهو برکاته هذا آخر وصیته لمحمد بن حنیفة سلام الله علیهم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱ق؛ مصحح، محشی، رکابه‌دار؛ ۳۳گ (۸۴-۱۱۶)، ۲۱سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳۲-۲۳۶]

● **المواعظ من التوراة** / حدیث / عربی
al-mawā‘iẓ min-at tawrāt
استرآبادی، محمد تقی، ق۱۴ قمری
estarābādī, mohammad taqī(- 20c)
مواعظی ظاهراً از کتاب تورات است که در روایات ما آمده و در پایان، امضای محمد تقی استرآبادی آمده؛ این رساله به یادداشت شبیه‌تر است تا کتاب.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۹۹/۲
آغاز: ... یا ابن آدم لاتفرح بالدنیا فلست بمخلد و اصبر علی طاعته الله فان الله یفنیک علی کل شدة؛ **انجام:**و أسکنته النار (ان هذا لفی الصحف الأولی صحف ابراهیم و موسی).
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۷ق، جا: رنجاوه ورامین؛ افتادگی: آغاز؛ با قلم خوردگی؛ ۹گ (۲۰-۲۸)، ۱۳سطر، اندازه: ۷×۱۴/۵سم [ف: ۳۰-۳۳۸]

● **مواعظ منظوم** / مواعظ، شعر / فارسی
mavā‘ez-e manzūm
مازندرانی، علی بن محمد، - ۱۲۸۴ قمری
māzandarānī, ‘alī ebn-e mohammad(- 1868)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۴۸/۲
خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: اوایلقرن۱۳؛ کاتب به احتمال قوی اکثر به خط خود مؤلف ملا سلیم علی متخلص به ساقی است به‌ویژه که در بسیاری از مواضع نسخه را ویرایش هم نموده؛ جلد: چرم، ۴گ (۸ر-۱۱ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۷/۴-۱۸۹]

● **مواعظ النفس** / اخلاق / فارسی
mavā‘ez-on nafs
قمی، محمد طاهر بن محمد حسین، - ۱۰۹۸ قمری
qomī, mohammad tāher ebn-e mohammad hoseyn(-1687)
مؤلف کتابی درترجمه «تنبیه الراقدین» نگاشته خود به فارسی دارد که درآنجا به موعظه واندرز نفس خود پرداخته است که با مضامین این رساله بسیار تشابه دارد توجه به این‌که رساله ملحقه بدین رساله «مباحثة النفس» هموست محتملاً همان «موعظة النفس» می‌باشد.
چاپ:این اثر به کوشش مرحوم محدث ارموی چاپ شده است.

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۴۴/۱
آغاز: ... وبه مضمون حدیث نبوی صلی الله علیه واله که نعم الهدیة ونعم العطیة الموعظة یعنی خوب هدیه وخوب بخششی است پند و موعظه نصیحت ووعظ را دخلی عظیم در؛ **انجام:**زیرا که اثبات دوفرع اثبات یکی است وچون اعتراف بیکی نمود بر ما لازم نیست که اثبات یکی نماییم بلکه بر او لازم است که دویم را اثبات کند
مواعظ النفس (احتمالاً)؛ خط: نستعلیق، کا: محمد زمان بن ملا محمد هاشم، تا: ۲۵ جمادی الثانی۱۱۰۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا اسلیمی، ۵۵گ (۱ر-۵۵ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۱۵/۷
آغاز:بسمله الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام ... و بعد چون محتاج اله قادر محمد طاهر دید که اکثر اهل زمان؛ **انجام:**شاید که کنم باوج مهرت پرواز.
خط: نستعلیق و تحریری، کا: علی اکبر بن شیر محمد همدانی، تا: ۱۲۹۷ و ۱۲۹۸ق، جا: همدان؛ ۲۳ص (۱۲۷-۱۴۹)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۵۰-۱۷۹]

● **مواعظ و احادیث** / متفرقه / فارسی
mavā‘ez va ahādīs

مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۱۲
کتاب ناشناخته، در اخبار شیعی، آداب، سنن و دیگر متفرقات؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام[اوراق عتیق: ۱-۲۴۹]

● **مواعظ و اخبار** / حدیث / فارسی
mavā‘ez va axbār
قزوینی، ربیع بن احمد، ق۱۳ قمری
qazvīnī,rabī‘ ebn-e ahmad(- 19c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۲۹
آغاز:خر من دم ندارد؛ **انجام:**نداشتم از شما می‌باشد
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا[رایانه]

● المواعظ و الاخلاق / اخلاق / عربی

al-mawā‘iẓ wa-l axlāq

خراسانی، محمد جعفر بن محمد طاهر، ۱۰۸۰ – ۱۱۷۵ ؟ قمری

xorāsānī, mohammad ja‘far ebn-e mohammad tāher (1670 - 1762)

اهدا به: میر شکر الله الهی کرمانی

پند واندرزهایی است اخلاقی عرفانی که خراسانی هنگام سفر به عتبات عالیات نوشته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۴۰/۳

آغاز:الحمد لله رب العالمین ... و بعد فیا أخی و فقک الله لما یحب و یرضی اوصیک و نفسی الجانیة بتقوی الله و العمل به؛ **انجام:**لکن یجعل الله عقباه خبراً من اولاه.

خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد مهدی هرندی قهپائی، تا: ۱۱۶۲ق؛ ۸گ (۶۷ر-۷۴پ)، اندازه: ۹×۲۰سم [ف: ۲۴-۲۰۳]

● مواعظ و اخلاق / اخلاق / عربی

mavā‘ez va axlāq

این کتاب به صورت «باب، باب» ترتیب یافته وهر باب به موضوعی اخلاقی پرداخته است مؤلف درهرباب ابتداء به آیات وسپس به روایات بسیاری استناد می‌کند. وی از ارشاد القلوب دیلمی، امالی شیخ صدوق، کافی، خصال، وسائل الشیعه و ... نقل حدیث کرده است. فهرست برخی از ابواب او چنین است: باب ۳. ذکرالموت ومواعظه؛۴. ذم الدنیا والزهد فیها وذم حبها وحرصها؛۵. الزهد والتقوی؛۶. وجوب عفة البطن والفرج من المحرمات؛۷. وجوب اجتناب المحارم؛۸. الذنوب ومفاسدها؛۹. محاسبة النفس؛۱۰. تحریم اتباع الهوی؛ ... ۷۳. فی انه یجب عشرة الناس؛ ۷۴. بیان من تجب مصادقته؛ ۷۵. المشورة؛ ۷۶. الاسلام وآدابه؛۷۷. فی تسمیت العاطس المسلم؛۷۸. یستحب جلوس الانسان دون مجلسه تواضعاً.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۰۵-۱۹/۱۳۵

آغاز:واعلموا انما اموالکم واولادکم فتنة وان الله عنده اجرعظیم ... الباب الثالث فی ذکر الموت ومواعظه قال الله تعالی کل نفس ذائقة الموت؛ **انجام:**تتمة یستحب اجلال ذی الشیبة المؤمن وتوقیره واکرام الکریم الشریف ... و عن الصادق علیه السلام قال دخل رجلان علی امیرالمؤمنین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۷۰۰]

● مواعظ و اخبار / مواعظ / فارسی

mavā‘ez va axbār

غیر همانند:

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۷۳۲

آغاز:فصل سیم روی عن النبی (ص) انه قال فضلت علی الانبیاء بست جعلت ... المناجات ای گشاینده باب ارباب مرادات و ای نماینده ابواب سعادات؛ **انجام:**فصل پنجاه و سیم: روی عن النبی (ص) انه قال قال الله عز و جل لی یا محمد لوان الخلایق ...

نسخه‌ای بدون آغاز و انجام، از اوایل فصل دوم شروع می‌شود و تا اواخر فصل پنجاه و سیم را دارد، هر فصلی ابتدا با یک حدیث از پیامبر اکرم (ص) آغاز می‌گردد سپس پیرامون آن توضیح می‌دهد در پشت صفحه بدرقه کتاب با خط مغایر نوشته شده: «ابواب الجنان»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۲-۸۴۰]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۵

آغاز:بعد الحمد و الصلوة بعد از ادای مراسم و آداب ظاهریه؛ **انجام:**تفضلات سبحانی روزی فرمود افوض امری الی الله.

مؤلف بیست و دو جلد کتاب تألیف کرده که نسخه حاضر جلد بیست و دوم آنها می‌باشد و در آخر نسخه حاضر به تفصیل حالات خودش را ذکرکرده، از کیفیت تحصیل علم و مشقات دوران تحصیل و شرح مسافرت مکه و غیره و از ذکر نام خودش اجتناب ورزیده است و تاریخ تولدش را سال زلزله ویرانگر خوی یعنی ۱۲۵۹ق ذکر کرده و کتاب حاضر را که ظاهراً آخرین تألیف وی می‌باشد در سن شصت و پنج سالگی در ۱۴ شوال ۱۳۲۴ به پایان رسانده است وآن را بر اولاد خودواولاد اولاد خود وقف کرده است، این جلد شامل هفتادو دو باب می‌باشد که به سبک وعظ و منبر در موضوعات گوناگون تنظیم گردیده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۴ شوال۱۳۲۴ق؛ در اول کتاب «وقف دبستان نمازی خوی موسوی الحسینی»؛ تملک: سید صادق موسوی؛ دستخط مرحوم اکبر مالکی ولد مشهدی ابراهیم مالکی که در سنه ۱۳۶۷ق کتاب را چهار ماهه به یکی از طلاب عاریه داده؛ جلد: تیماج، ۵۶۱ص، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: -۳۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۱-۴۳۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶۶۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ [د.ث. مجلس]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۴۰

آغاز: همت ساختن در تحصیل سیم و زر؛ **انجام:** در امری از امور دو نسخه مختلفه ناقص؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق؛ افتادگی: آغاز و انجام [الفبائی: -۵۶۸]

۵. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۱۱۸

آغاز:فصل پنجم: در شروط قضا و کفاره و غیره بدان که شرایط قضا سه است؛ **انجام:**فی علامات آخر الزمان و خروج حضرت

صاحب الامر (ع) بدان که ظهور حضرت صاحب الزمان صلوات الله ملک الرحمان.
اخلاق و مواعظ و آداب را در چند باب هر باب در چند فصل ذکر کرده است، ابتدا فصولی در فقه و عبادات آورده بعد فصولی بسیار مختصر در زندگی ائمه و پیامبران آورده سپس در فصل نهم آنچه را که مؤمنان لازم است شعار و دثار خود سازند ذکر کرده و در فصل دوازدهم آنچه را که اجتناب از آن بر مؤمنان واجب است در دوازده فصل ذکر کرده و بعد از آن باب ذکر قرآن را آورده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: -۸۳]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۱۷
آغاز: که عرض آن از مشرق تا مغرب بود؛ **انجام:**شهدا و صالحین در رسان
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز[الفبائی: -۵۶۸]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۳۱۹
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی؛ اندازه: ۱۴/۸×۲۱سم [رایانه]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۷۷۹
آغاز: او گفت مرا یک شب مهلت دهید که در این باب تاملی کنم؛ **انجام:** بلکه از احسن صفات و اشرف ملکات است و در دنیا و عقبی باعث سرافرازی
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام[رایانه]

● مواعظ و اعتبار / مواعظ / فارسی

mavā‘ez va e‘tebār

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۸۸/۱۲
آغاز:روزی گذرم بر جنازه افتاد که جمعی چون بنات النفس بدوشش گرفته؛ **انجام:**ولاتکلنا علی انفسنا طرفة عین ابدا آمین یا رب العالمین
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۷گ، ۱۶ سطر (۶/۵×۱۶)، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۱-۵۱۱]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۸۶/۱۹
کا: محمد تقی دزفولی، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲گ، قطع: رحلی، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱-۵۱۸]

● المواعظ و الاعتبار بذکر الخطط و الآثار / تاریخ / عربی

al-mawā‘iẓ wa-l i‘tibār bi-ḏikr-il xiṭaṭ wa-l āṯār

مقریزی، احمد بن علی، ۷۶۶؟ - ۸۴۵ قمری

maqrīzī, ahmad ebn-e ‘alī (1365 - 1442)

تاریخ عمومی و جغرافیای مهم معروفی است از برای مصر و مخصوصاًشهر قاهره، محتوی بر رویدادهای مهم آنکشور و احوال اهالی آن، در هفت «جزء» بدین تفصیل: ۱. فی أخبار ارض مصر و خراجها؛ ۲. فی مدنها و اجناس أهلها؛ ۳. فی أخبار فسطاط مصر؛ ۴. فی اخبار مدینةالقاهرة؛ ۵. فیما وقع فی القاهرة من الأحوال؛ ۶. فی ذکر قلعة الجبل و ملوکها؛ ۷. فی الأسباب التی نشأ عنها خراب مصر. این کتاب معروف به «خطط مقریزی» می‌باشد.(سید احمد اشکوری)
چاپ: معجم المطبوعات ۱۷۸۱؛ بولاق، ۱۲۷۰ق؛قاهره، با ترجمه و شرح فرانسوی در ۱۹۱۱-۱۹۲۷م، هشت جلد
شروح و حواشی:
۱- المواعظ و الاعتبار فی ذکر الخطط و الآثار (ترجمه)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۰۵
نیمه اول کتاب (جلد اول و دوم)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ از روی خط مؤلف؛ جلد: تیماج، ۲۹۴گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲۰-۸۴]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۲۵۳
جزو سوم، در آن «حارات القاهره و ظواهرها، ممالک الچراکسه» و جزو چهارم «ذکر المساجد الجامعه آمده است»؛ خط: نسخ ترکی عربی، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج، ۲۷۱گ، ۲۵ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵-۶۸۳]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۶۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام(انجام در «ذکر ما کان من آیة العصرین و المناظر بعد زوال الدولة الفاطمیة» افتاده)؛ مجدول؛ ۴۰۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱-۵۵۵]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۵۶
آغاز:بسمله، الحمدلله الذی عرف و فهم و علم الانسان مالم یکن یعلم؛ **انجام:**یوحنا بخط دیر الطین اخر المجلد الرابع و الحمدلله وحده
خط: نسخ، کا: شراوی، کمال الدین بن احمد، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۲۷۶
برابر با س ۳ ص ۱۹۷ ج ۱ تا س ۶ ص ۴۹۱ همین جلد از چاپ بولاق است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ تملک: اعتضاد السلطنه که از داود بن آقا خان صدر اعظم در ۱۲۹۶ خریده؛ ۲۱۱گ، ۲۵ سطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۳۰/۵سم [ف: ۵-۶۸۳]

● مواعظ و اعتقادات / مواعظ / فارسی

mavā‘ez va e‘teqādāt

بیاضی است از آن یکی از واعظان که درآن ابتدا اصول اعتقادات، بعد اعمال ماه رمضان، بعدصفت پیامبر وشرح حالات ائمه (ع) ومطالب دیگری درمواعظ تحریر نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۹۱-۱۶/۲۰۱
آغاز:الابما شاء وسلطانی که قهرمان قدرت وجلال منزلت اوبه

معین ووزیر محتاج نیست که والله الغنی یصورکم فی الارحام کیف یشاء؛ **انجام:**وهر که نماز مغرب را با جماعت بگذارد خواهد بود از برای او مثل ثواب حج مبروره وعمره مقبوله
خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۹۸گ، ۱۳-۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۰۰]

● **مواعظ و تفسیر** / مواعظ، تفسیر/ فارسی
mavā‘ez va tafsīr

درویش کروبی، محمد علی بن محسن، ق۱۳ قمری
darvīš-e karrobī, mohammad ‘alī ebn-e mohsen(- 19c)
رساله متوسطی است در فضایل سور وآیات وپند واندرز وروایت‌هایی از معصومین (ع) مؤلف رساله را بدون فصل وبابی، تألیف نموده ودرآن سوره حمد وتوحید وانا انزلناه وبرخی سور دیگر را به صورت کوتاه تفسیر نموده وپس از آن مطالبی درپند واندرز با استناد به روایات وآیات آورده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۳۷-۲۲/۵۷
آغاز:بسمه نقل است که روزی زید رحمة الله علیه ازمکه می‌آمد وبطایف می‌رفت منافقی همراه شد باهم میرفتند وگرمای بسیاری بود خرابه‌ای دیدند گفتند ساعتی ساکت شویم؛ **انجام:**حکایت اصحاب رقیم چنان است که نعمان بشیر درحدیث مرفوع به حضرت رسول (ص) روایت کرده است که اصحاب رقیم سه تن بودند ... دروقت نماز ظهر آمد او راگفتم تو نیز کارکن ومرد
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج، ۷۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۷۰۰]

● **مواعظ و تمثیل** / مواعظ / فارسی
mavā‘ez va tamsīl
مواعظ، تمثیل‌هایی که با ابیات و حکایات مختلف همراه است، ظاهراً درقالب وصیت عرضه شده که به جهت ناقص بودن کتاب در ابتدا و انتها وصیت پنجم در نسخه موجود می‌باشد که در مضرت غفلت ورزیدن و از دست دادن مطلوب می‌باشد.

تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۵۸
آغاز:دو کس را با هم شمع صحبت چرا در گیرد؛ **انجام:**حالات عجیب که من مشاهده می‌کنم هیچکس باور نکند
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ مصحح؛ ۳۶گ، ۱۸سطر (۱۱×۱۹)[ف: -۱۴۵]

● **المواعظ و الحکم** / اخلاق / عربی
al-mawā‘iẓ wa-l ḥikam
فصول کوتاه چندی است در آداب و مواعظ منسوب به ادریس پیغمبر (هرمس) که به عربی ترجمه شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۶۲/۱۴
آغاز:هذه رسالة تشتمل علی عدة فصول ... فصل اعلم أیها الناطق أن الله تعالی ابدعک و جعلک ذا تصور؛ **انجام:**فأحسن الأخلاق فانه بمعونته یحصل المرام
خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالله افندی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مصحح، محشی؛ ۳گ (۴۹پ-۵۱ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۸-۵۴]

● **مواعظ و حکم لقمان** / اخلاق / فارسی
mavā‘ez va hekam-e loqmān

مقدس اصفهانی، محمد بن عبدالحسین، - ۱۳۷۸ قمری
moqaddas-e esfahānī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-hoseyn(- 1959)
مواعظ و گفته‌های کوتاه حکمت‌آمیز منسوب به لقمان حکیم با گفتاری در شرح حال وی.مؤلف این رساله را در دو «مقام» تنظیم نموده است:مقام ۱. در مسائل مربوط به لقمان؛ مقام ۲. در مسائل مربوط به سلمان به مناسبت شباهت داشتن او به لقمان در عصر امت پیامر آخر الزمان(ص).

۱. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۱۶۰
آغاز:قال الله الحکیم فی کتابه الکریم: ولقد آتینا لقمان الحکمة ... آغاز سخن به آیه شریفه به واسطه این است که عمدة مطالب کتاب در بررسی زندگی لقمان
کا: خانم سادات فرزند محمد ابراهیم آل رسول، تا: قرن ۱۴، عصر مؤلف؛ در دو برگ اول مقدمه‌ای از کاتب در شرح حال مؤلف افزوده شده است؛ ۴۳۶گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [اوراق عتیق: ۲-۳۴۷]
۲. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۱۶۱
نیمه دوم کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر ملبوبی، تا: ۴ذیقعده۱۳۹۱ق؛ محشی؛ ۱۷۸گ، اندازه: ۱۵×۲۲سم [اوراق عتیق: ۲-۳۴۸]

● **مواعظ و داستانهای مذهبی** / مواعظ / فارسی
mavā‘ez va dāstān-hā-ye mazhabī
رساله کوتاهی است در مواعظ و حکایت‌های مذهبی با ذکر آیات و احادیث.

تبریز؛ مدرسه ولیعصر تبریز؛ شماره نسخه:۲۲/۱
آغاز:بسمله. من در خدمت آن حضرت بودم عطسه کردم فرمود که یرحمک الله من خوشحال شدم و نیز فرمود که می‌خواهی که ترا در عطسه بشارتی بدهم گفتم بلی یا مولی فرمود: که عطسه امانت از مرگ تا بسه روز؛ **انجام:** می‌گویی العجل العجل یا مولای یا صاحب الزمان و صلی الله علی محمد وآله اجمعین
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد امین مهربانی، تا: ۱۱۱۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۴۳گ (۱ر-۴۳پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۱۶سم [ف مخ]

● **مواعظ و عقائد** / کلام و اعتقادات / عربی
mavā‘ez va ‘aqā’ed

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۲۴
بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [د.ث. مجلس]

● **مواعظ و مجالس** / اخلاق / فارسی
mavā‘ez va majāles

حسینی مرعشی، محمد بن عبدالمهدی، ق۱۳ قمری
hoseynī mar‘ašī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-mahdī(-19c)

رساله‌ای متوسط در بیان آداب و مواعظ اخلاقی است که از طریق آیات الهی و روایات وارده از معصومین (ع) نگاشته و در بیست و شش «مجلس» تنظیم شده است.
[فهرستواره منزوی ۶/۶۴۶]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۰۸
آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:**الا بالله العلی العظیم ... و اما فضیلتش
بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [الفبائی: -۵۶۸]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۰۹
آغاز:بسمله الحمدلله الذی نور قلوبنا؛ **انجام:**بسم الله الرحمن الرحیم
بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [الفبائی: -۵۶۸]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۱۰
آغاز:بسمله الحمدلله الواحد الاحد؛ **انجام:** در روز قیامت ایمن باشی
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام[الفبائی: -۵۶۸]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۱۱
آغاز:بسمله تبارک اللهم یا من حارث فی کبریاء؛ **انجام:**یسبح بحمده هیچ چیز (سفید)
بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [الفبائی: -۵۶۸]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۰۶
آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** علی القوم الظالمین
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام[الفبائی: -۵۶۸]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۰۷
بی‌کا، بی‌تا[الفبائی: -۵۶۸]
۷. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۸۶
آغاز:المجلس الثالث ... یا ایها الذین امنوا کتب علیکم الصیام ... اگر چه ماه مبارک نزدیک شده و انشاءالله اگر زنده ماندیم و خداوند توفیق بدهد هم بما و هم بشما در ماه مبارک موعظه زیاد گفته خواهد شد ...
از ابتدای مجلس سوم آغاز شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۲۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۱۶۴]

● **المواعظ و المجالس** /مواعظ / عربی و فارسی
al-mawā‘iẓ wa-l majālis

رضوی کشمیری، ابوالحسن بن علیشاه، ۱۳۱۳ قمری
razavī kešmīrī,ab-ol-hasan ebn-e ‘alī-šāh (- 1896)

تاریخ تألیف: ۱۲۷۸- ۱۲۷۹ق
کتاب سلسله سخنرانی‌های مؤلف در مناسبت‌های مختلف با عناوین «مجلس» است که خلال ۱۲۷۸ تا ۱۲۷۹ق در مباحث فضایل و مناقب، غیبت، محبت ائمه اطهار (ع) و ... ایراد کرده و ظاهراً شامل سی «مجلس» می‌باشد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۶۹۶
آغاز:سوره قصص ان قارون کان من قوم موسی ... بسمله. مجلس الاول ... استعین علی اموری کلها بالله الذی لا تحق العبادة؛ **انجام:**قال فیروزآبادی فی لغة رق ق ... ندعوه و نستغفره فهو یعلم الی احب الصلوة و الدعاء و التوبة و الاستغفار
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۹ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۱گ، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۵۶]

● **مواعظ و مراثی و احادیث** / مواعظ، مراثی / عربی و فارسی
mavā‘ez va marāsī va ahādīs

جنگی است از آن یکی ازخطبا وعالمان شیعی که درآن احادیث ائمه، مطالبی درموعظه ومطالبی درتاریخ معصومین جمع‌آوری نموده است. درآن مطالبی از امالی شیخ طوسی ومطالب دوسوم کتاب از مجالس شیخ صدوق نقل شده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۲۵۴-۱۷/۳۴
آغاز:الحمد لاله عم اله ولااله سواه والصلاة علی اکرم بغیته علی عبیده واماه محمد وآله الحامین ... وبعد فهذه درة بیضاء وجوهرة لاء؛ **انجام:**فقال یا رسول الله یطلع نجم من العرش فی کل ثلاثین الف سنة مرة وقد شاهدته طالعا ثلاثین الف مرة
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۲۱-۳۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۸-۴۷۰۱]

● **مواعظ و مصائب** / مراثی، تاریخ معصومین / فارسی
mavā‘ez va masā’eb

مشتمل بر ۸۷«مجلس» و یک «خاتمه» مشتمل بر سه مجلس در اخلاقیات و مصائب ائمه علیهم السلام خصوصاً واقعه کربلا، و نوشته شده برای اهل منبر با استفاده از کتب مقاتل و تاریخ و اخلاق و تفسیر و غیره و به سال ۱۲۸۴ق مشغول به تألیف آن

بوده است.

یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۹۶

آغاز:قال الله تبارک و تعالی کهیعص بر اهل هوش و ارباب بصیرت مخفی نیست که دین و مذهب شیعه دین و مذهب محمد و آل اوست

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۵۷گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۹۴]

● مواعظ و مطالب پراکنده / مواعظ / عربی و فارسی

mavāʻez va matāleb-e parākande

مواعظ و مطالب پراکنده‌ای است به فارسی وعربی برگرفته ازروایات وکتب حدیثی وتفسیری از جمله احوال لقمان، لمعه نهم از عین الحیات درحرمت غنا، امر به معروف ونهی از منکر، نصایح لقمان، حدیث ابن السکیت، عدد پیغمبران، عمر دنیا، توبهو ... .

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۹۹/۳

آغاز:قوله تعالی وقال الشیطان لما قضی الامر ان الله وعدکم وعدالحق و وعدتکم ما خلفتکم؛ **انجام:**کذلک نفصل الایات ولعلهم یرجعون

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۶۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۲-۵۵۳]

● المواعظ و النصایح / اخلاق / عربی

al-mawāʻiẓ wa-n naṣāyiḥ

هرمس

hermes

منسوب به ادریس نبی که هرمس نیز نامیده می‌شود. شامل چهار فصل خطاب به انسان و شامل پند و تشویق انسان است به کوشش در راه سعادت و طلب کمال.مترجم و جامع آن معلوم نیست.

آغاز:بسمله. هذه رسالة یشتمل علی عدة فصول منقولة عن هرمس الهرامسه و هو ادریس النبی فی المواعظ اللطیفة و النصایح الشریفة اعلم ایها الناطق ان الله تعالی ابدعک و جعلک ذاتصور و تمثل و اما تمثلک ...

انجام:ایها الناطق من غرس اشجار الصبر التقط اثمار الظفر و النجح ... ایها الناطق اجعل الصبر قرینک فی طلب مفطمات الامور فان الصبر من آثار العقل فاحسن الاخلاق فانه بمعونته یحصل المرام و بالله التوفیق و هو الهادی الی سواء الطریق تمت بعونه.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۹/۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۴۶ق؛ ۳ص (۱۶۶-۱۶۸)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۴-۵۹]

۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۵۲/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی[رشت و همدان: ف: ۱۵۴۲-]

● مواعظ و نصایح / اخلاق / فارسی

mavāʻez va nasāyeh

کرمانی، ابوالقاسم، ق۱۳ قمری

kermānī, ab-ol-qāsem(- 19c)

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۳۸

آغاز:بسمله، در روزهای گذشته سخن در بیان مقدمات ظهور بطور اقتصار و ایجاز و غیبت کبری و غیبت صغری ... عرض کردم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان۱۳۰۰ق؛ اهدایی: ورثه محمد خان عسکری؛ جلد: تیماج، ۲۶۷گ، ۲۰سطر (۸/۵×۱۶)[ف: ۴-۱۱۳۷]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۳۹

آغاز:بسمله همیشه دأب این بود که برکلمه ای از کلمات آیات را که شرح میکردیم

خط: نستعلیق مایل به نسخ، کا: علی بن محمد شهیر به مؤذن، بی‌تا؛ مشتمل بر دو قسمت؛ مهر: «علی الرضوی»؛ اهدایی: ورثه محمد خان عسکری؛ جلد: تیماج، ۳۵۴گ، ۲۰سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴-۱۱۳۸]

● مواعظ و نصایح / مواعظ / فارسی

mavāʻez va nasāyeh

غیر همانند:

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۱۴-۲۵/۲۰۴

آغاز:نیست وآن قوچ جبرئیل سرمی برد ومیگوید ای اهل بهشت دیگر مرگ از برای شما نیست وهمیشه دربهشت خواهید بود؛ **انجام:**ما نبودیم وتقاضا مان نبود ×× لطف تونا کرده ما می‌شنود

بیاض مفصلی است درتاریخ ائمه وتفسیر برخی آیات ومطالبی درباره اعتقادات درپایان این بیاض اشعاری ازمثنوی معنوی تحریر شده است؛ خط: تحریری خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۳۲سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۸-۴۷۰۱]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۱۹/۳

آغاز:در مذمت عصیان. قدوه ارباب قلوب شیخ محمد بن یعقوب در کافی ...

ترجمه و توضیح گزیده است از روایات اخلاق شامل مساوی و

محاسن اخلاق مثلا در مذمت دنیا و ریا در فوائد عفت ...؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۲۳گ (۵۱-۷۳)، ۱۶ سطر (۱۱/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۳-۱۲۵۴]

۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۴۱/۷

با عنوان «موعظه»؛ خط: نستعلیق خوش، کا: عبدالعلی کرمانی، تا: شوال۱۳۰۱ق[نشریه: ۲-۱۲۲]

۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۸۷۹/۲

مطالب گوناگونی است شامل حکایات و روایات اخلاقی و در آخر آن یک صفحه شعر در روضه‌خوانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۱۸ و۲۰ سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۲-۲۸۹]

۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۵۶۵/۴

مطالبی است در شرافت عمر و مذکرات مرگ و جهاد نفس و ثواب دادن زکات و اداء خمس و اشعاری در این زمینه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲-۴۱۳]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۵۷/۲

آغاز:الحمد لله رب العالمین ... اما بعد آورده اند که درویشی خرقه و مشکی داشت چون اجلش نزدیک رسید؛ **انجام:**و چادر از روی پدرم برداشت و دست بر روی پدرم فرود آورد ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۱گ (۳۷پ-۶۷پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [ف: ۲۷-۴۱]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۶۸۳

آغاز: پس آن قدر او را زد که آن حیوان را کشت و اسم اعظم از او جدا شد؛ **انجام:** معنی صاحب سخاوت است ... فرمان و سیاست تا امور مملکت ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام[رایانه]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳/۳ معزی

آغاز:بسمله. سپاس بی حد و ستایش بی عد سزاوار بارگاه واحدی است احد و سرمدی است صمد که عقول و اوهام از ادراک کنه ذاتش عاجز و قاصر و؛ **انجام:**دوازدهم در عقاب ترک غسل جنابت

خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۱۰۲ر-۱۱۵ر)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳۹-۱۳]

● مواعظ و نصایح عرفا / عرفان و تصوف / فارسی

mavāʻez va nasāyeh-e ʻorafā

در این رساله نام بیش از ۱۰۰ نفر از عرفا با درج گفتاری از آنان آمده، در فهرست کتاب نام «تذکرة الاولیاء» سید علی ذکر شده است: شیخ حسن بصری، شیخ حبیب، شیخ محمود، شیخ عبدالله، شیخ ابو اسحق، شیخ ابوعلی، شیخ ابراهیم ادهم، شیخ ابو علی شفیق، شیخ فضیل، شیخ حاتم، شیخ معروف محفوظ، شیخ محمد جمال،شیخ بهلول، شیخ مجید اسلم طوسی، شیخ ابوسلیمان، شیخ حسین، شیخ ابوزید، ابراهیم هروی، ابوالخیر خارزمی [کذا] احمد عرب، ابو اسحق، ابوعلی، ابوالفضل، ابوتراب، ابوبکر، ابوعلی احمد، ابو عبدالله، محمد علی حکیم، ابوالحسین، ابو زکریای بن داد، مجید، ابو حفص، ابو صالح، ابواحمد سهل، ابواسحق، ابو سعید، ابو الحسین، ابو حمزه مزار بغدادی، ابوبکر، ابو محمد، ابو حمزه، ابو اسحق،ابو عبدالله، ابو حسین، ابو القاسم، ابو عثمان، قباد، ابو عبدالله، ابو العباس احمد، ابوالعباس شاه شجاع کرمانی، شیخ ابواسحق، یوسف،ابوالقاسم،ابوالحسن،ابومحمد بغدادی،حسن، حسین، عبدالله،ابوالحسن، ابومحمد، عبدالله، ابوبکر،ابوعلی، ابوبکر محمد،ابومحمد،ابوعلی محمد،عبدالله، عبدالله اسحق،ابوبکر عبدالله، ابوبکر شبلی، ابومحمد عبدالله، موصلی، ابوعلی کاتب،ابوبکر سجستانی، ابوالعباس دینوری، [یک اسم زیر وصالی رفته] ابوعمر، ابومحمد، ابوالحسن سهل، شیرازی، ابوبکر، ابوعمر، ابوالقاسم،احمد عطار،ابوالعباس، ابوعبدالله،ابواسحق، ابراهیم،اوحدی،حسین،ابواسحق، ابوعلی،ابوسعید ابوالخیر، شیبانی، ابوالقاسم کرکانی، عبدالله انصاری،ملک حرقوی، ابوالحسن خرقانی،احمد عراقی،اوحدی کرمانی، مجیرالدین،حکیم نجم الدین کبری.

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۳۴/۱۱

آغاز: شیخ اویس قرنی از مشایخ کبار است؛ **انجام:** که فرموده ام که در خوارزم قتل عام کنند باید ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۵۳گ (۲۹۱پ-۳۴۳پ)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱-۱۵۲]

● مواعظ و نصایح منتخبه از کلمات بزرگان و تورات / مواعظ / عربی

mavāʻez va nasāyeh-e montaxabe az kalamāt-e bozorgān va towrāt

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۸۸/۴

آغاز:قال الله تعالی ما بکلمة ولانظرت بنظره وخطوت بخطوة؛ **انجام:**ویل الذی یحدث ویکذب ویضحک به الصوم ویل له ویل له

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۸گ، ۱۸ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۱-۵۰۸]

←مواقع استجابة الدعوات من علم التنجیم ← استجابة الدعاء

● مواقع الالهام من نفحات الفضل و الانعام / کلام و اعتقادات / عربی

mawāqiʻ-ul ilhām min nafaḥāt-il faḍl wa-l anʻām

سقطی، علی بن محمد، ق۱۰ قمری

saqatī, ʻalī ebn-e mohammad(- 16c)

شرح مزجی مختصری است بر رساله شیخ رسلان (ارسلان) بن یعقوب بن عبدالله عبد الرحمن دمشقی، که در توحید نوشته و شهرت بسزایی دارد. شارح به طور مفصل این رساله را شرح کرده بود و بنا به درخواست بعضی احباب آن شرح را در نسخه حاضر مختصر نموده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۶/۲

آغاز:الحمدلله الذی خلق آدم أبا البشر و اصطفاه علی العالمین و أسجد له الملائکة أجمعین الا من تولی و کفر؛ **انجام:**و السلام ختم بالسلام اشارة الی أنک اذا انفصلت عنک و شهدت النور بالنور صرت فی نزاهة و تقدیس و طهارة ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ از روی نسخه‌ای که از روی نسخه اصل به تاریخ دوشنبه ۱۱ ربیع الاول ۹۱۰ نوشته شده؛ جلد: مقوایی، ۶گ (۲۷ر-۳۲ر)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴-۲۳۳]

● مواقع النجوم و مطالع اهلة الاسرار و العلوم / عرفان و تصوف / عربی

mawāqiʻ-un nujūm wa maṭāliʻ-u ahillat-il asrār wa-l ʻulūm

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ قمری

ebn-e ʻarabī, mohammad ebn-e ʻalī (1166 - 1241)

تاریخ تألیف: ۶۰۶ق؛ محل تألیف: دمشق

کتابی است در معرفت مراتب ادوار سیر و سلوک. به گفته مؤلف، این کتاب به‌عنوان شیخ و مرشد و وسیله هدایت به معرفت برای مریدان و طالبان است؛ و با مطالعه آن می‌توان به نتایج اعمال سلوک و اسرار کرامات آگاه شد. در سه «مرتبه»: ۱. فی العنایة و هی التوفیق؛ ۲. فی البدایة و هی علم التحقیق؛ ۳. فی الولایة و هی الموصل الی المقام الصدق. هر مرتبه‌ای از مراتب مذکور، مشتمل بر نه فلک است که سه فلک آن «اسلامی» و سه فلک دیگر «ایمانی» و سه فلک مابقی «احسانی» می‌باشد. (حبیب الله عظیمی)

آغاز:الحمدلله وحده و صلوته ... قال العبد الفقیر الی الله مسترق الحضرة الالهیة ختم الله له بالحسنی: الحمدلله الحی القیوم، المقسم بمواقع النجوم، واهب الحکم الربانیة، اسرار الارواح فی غیابات الجسوم من الحضرات العلی الی تحت التخوم ... اما بعد، فیا ذا العقل السلیم و المتصف ...

انجام:و ایاکم ان اتقوا الله الی امثال هذه الآیات الواقعة فی القرآن التی اوصی الله بها عباده جل و تعالی و اوضح لهم بها السبیل ... و سلم تسلیما کثیرا طیبا مبارکا فیه

چاپ: مطبوعات السعادة، ۲۰۵ص،۱۳۲۵ق.

[کشف الظنون ۱۸۹۰/۲؛ اعلام زرکلی ۱۷۰/۷؛معجم المطبوعات العربیة ۱۸۰/۱]

شرح و حواشی:

۱- شرح مواقع النجوم و مطالع اهلة الاسرار و العلوم؛ واعظ، شمس الدین احمد

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۴/۱

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: محمود بن علی بن ابی بکر بن احمد بن ابی المظفر جوشقانی اسفراینی، تا: محرم۶۵۳ق، جا: جوشقان؛ ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۳۵۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۲۱/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۷۲۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۰۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ ۹۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۸×۱۷/۲سم [ف: ۱-۵۵۵]

۳. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۶/۲

خط: نستعلیق، کا: عطاء الله بن محمد بن نظام حسینی اردکانی، تا: ۸۴۳ق؛ ۲۱گ (۵ر-۲۵پ)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۹۷]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۲/۱

آغاط و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوبکر محمد بن علی، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ مهر: «المتوکل علی الله ... ، ۱۰۸۰»؛ جلد: چرم، ۶۳گ (۱پ-۶۳)، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۱۳-۲۰۸]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۶۸

آغاز:بسمله، نحمد و نصلی و نسلم قال العبد الفقیر محمد بن علی بن محمد بن العربی الطائی؛ **انجام:**لاحول و لاقوه الا بالله العلی العظیم و هی حسبی و نعم الوکیل

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۵-۲۰۶]

۶. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۱مجموعه بدون شماره

کا: ابوتراب شیخ اسحاق، تا: جمعه ۹ شوال۱۰۰۶ق؛ دو بار تصحیح و مقابله شده [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۵۱]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۹۴۱

آغاز:فتحقق هذا السرفا ... منشاء العالم و سر مبدئه

خط: نستعلیق تحریری، کا: ابوبکر بن عبدالنبی دهان، تا: ۱۰ ربیع الاول۱۰۴۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ ۱۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۵-۲۰۷]

۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۸۸/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و التفویض لوارد القضاء و علی آله ... و نعم الوکیل.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۶۸گ (۱پ-۶۸پ)، ۲۳ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۵-۶۸۴]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۳/۱عکسی

آغاز:برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ مقابله شده، رکابه‌دار؛ ۶۰ص (۲–۶۱)[عکسی ف: ۴–۵۰۳]

↩المواقعه ⩾ آداب المواقعه و دستور المجامعة
↩مواقف ⩾ توحید

● **المواقف** / عرفان و تصوف / عربی

al-mawāqif

نفری، محمد بن عبدالجبار، – ۳۵۴ قمری

nafarī, mohammad ebn-e ʻabd-ol-jabbār(- 966)

متن صوفیانه کهنی است شامل ۷۷ «موقف»: همچون: موقف العز، موقف القرب، موقف الکبریاء، موقف البحر، موقف الرحمانیة، موقف الوقفة، موقف الأدب، موقف العزاء، موقف معرفة المعارف، موقف الأعمال، موقف التذكرة، موقف الأمر، موقف المطلع، موقف الموت، موقف المعزة، موقف التقرير، موقف الرفق، موقف حجاب الرؤية، موقف البصيرة، موقف الصفح الجميل، موقف وراء المواقف، موقف الدلالة، موقف حقه، موقف الفقه و قلب العين، موقف نور، موقف بين يديه، موقف العظمة، موقف التيه، موقف الحجاب، موقف الثوب،موقف الوحدانية، موقف الاختيار، موقف العهد، موقف عنده، موقف المراتب، موقف السكينة، موقف بين يديه، موقف التمكين و القوة، موقف قلوب العارفين، موقف رؤيته، موقف حق المعرفة، موقف عهده، موقف أدب الاولياء، موقفالليل، موقف محضر القدس الناطق، موقف الكشف و البهوت، موقف العبدانية، موقف قف، موقف المحضر و الحرف، موقف الموعظة، موقف الصفح و الكرم، موقف القوة، موقف اقباله، موقف الصفح الجميل، موقف اقشعرار الجلود، موقف العبادة الوجيهة، موقف الاصطفاء، موقف الاسلام، موقفالکنف، موقف الادراک و ... . محی الدین بن عربی در «الفتوحات المکیة» از المواقف یاد کرده است. عفیف الدین سلیمان بن علی تلمسانی (–۶۹۰ق) شرحی بر المواقف نگاشته است.(ابوالفضل حافظیان)

چاپ: ۱. قاهره، مطبعه دارالکتب المصرية، ۱۹۳۴م؛ ۲. لندن، به کوشش آربری، مجلة الدراسات الشرقية و الافریقیة، ۱۹۵۳م؛ ۳. قاهره، تحقیق آرثو آربری، تقدیم و تعلیق دکتر عبدالقادر محمود، الهيئه المصريه العامه للكتاب، ۱۹۸۵م؛ ۴. بیروت، تحقیق بولس نویا، مجلة المشرث، المجلد ۶۴، الجزء ۶، ۱۹۷۰م؛ ۵. بغداد، مکتبة المثنی، ۱۹۶۸ م (افست از روی چاپ دارالکتب قاهره، همراه با ترجمه کتاب به انگلیسی).

[فهرست آربری ۸۶/۴؛ فهرس المخطوطات العربية فی مكتبة تشستربیتی، ترجمه محمود شاکر سعید ۵۷۵/۱ ؛ ۱۷۶۵/۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۱۱

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۴۰۰۰. نسخه بخشی از کتاب را دربر دارد؛ خط: کوفی، کاتب = مؤلف، تا: ۳۴۴ق؛ مهر: «بدلم مهر محمد مقیم شد» (کروی)؛ ۶۲ص، ۱۳سطر[عکسی ف: ۵–۱۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۳/۱

در آن آمده: نسخة الجزء الثالث و نسخة الجزء الرابع و الخامس من المواقف؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۶۶۲ق؛ کاغذ: دولت آبادی، ۷۲گ (۱پ–۷۲پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۷×۲۳/۵سم [ف: ۷–۳۰۷]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۳/۷

آغاز:بسمله، قال محمد بن عبدالجبار بن الحسن رحمه الله اوقفنی فی استواء المعرفة و قال لی هو ان لا اقرب الیک؛ **انجام:**و ترجوا عظیم فضلی و مغفرتی.

بی‌کا، تا: اواخر ربیع الاول۶۶۲ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۷×۲۳/۵سم [ف: ۷–۳۰۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۲۱–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۲–۲۸۱]

● **المواقف** / کلام و اعتقادات / عربی

al-mawāqif

عضدالدین ایجی، عبدالرحمن بن احمد، ۷۰۰؟ – ۷۵۶ قمری

ʻazod-od-dīn-e ījī, ʻabd-or-rahmān ebn-e ahmad (1301 - 1356)

اهداء به: غیاث الدین وزیر خدابنده
کتابی مهم درعلم کلام است که بزرگان به آن توجه کرده وشروحی بسیار بر آن نگاشته‌اند.

آغاز:الحمدلله العلی شانه الجلی برهانه القوی سلطانه الکامل جوده ... الموقف الاول فی المقدمات و فیه مراصد، المرصد الاول فیما یجب تقدیمه فی کل علم و فیه مقاصد سته

چاپ:با شرح میرسید شریف جرجانی (قاهره، مطبعة السعادة: ۱۳۲۵ق)؛ استانبول، ۱۲۳۹ق

[کشف الظنون ۱۸۹۱/۲]

شروح و حواشی:

۱- شرح المواقف؛ ابهری، سیف الدین احمد (–۸)
۲- جواهر الکلام؛ عضدالدین ایجی، عبدالرحمن بن احمد (۷۰۰–۷۵۶)
۳- شرح المواقف السلطانیة؛ کرمانی، محمد بن یوسف (۷۱۷–۷۸۶)
۴- شرح المواقف السلطانیة؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰–۸۱۶)
۵- حاشیة شرح المواقف؛ طوسی، علی بن محمد (–۸۷۷)
۶- حاشیة شرح المواقف؛ ابن فناری، حسن بن محمد شاه (۸۴۰–۸۸۶)
۷- حاشیة حاشیة الجرجانی علی شرح المواقف؛ شیروانی، فتح الله بن ابی یزید (۸۲۰–۸۹۱)
۸- حاشیة شرح المواقف؛ خواجه زاده، مصطفی بن یوسف (–۸۹۳)
۹- حاشیة المواقف (الهیات)؛ بخاری، محمود بن نعمة الله (–۱۰)
۱۰- الحاشیة علی شرح المواقف؛ بحرآبادی، محمد بن یوسف (–۱۰)

۱۱- سبعة اشکالات من المواقف؛ قسطلانی، مصطفی بن محمد (-۹۰۱)
۱۲- حاشیة حاشیة الجرجانی علی شرح المواقف؛ خطیب رومی، محمد بن تاج الدین (-۹۰۱)
۱۳- حاشیة شرح المواقف؛ شیروانی، کمال الدین مسعود (-۹۰۵)
۱۴- تعریف علم الکلام = حاشیة شرح المواقف؛ دوانی، محمد بن اسعد (۸۳۰-۹۰۸)
۱۵- تخریج احادیث شرح المواقف؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱)
۱۶- حاشیة المواقف؛ حسینی، عطاء الله بن محمود (-۹۱۹)
۱۷- حاشیة شرح المواقف للمیرسید شریف = رسالة فی الالهیات؛ ابن کمال پاشا، احمد بن سلیمان (-۹۴۰)
۱۸- حاشیة شرح المواقف؛ الهی اردبیلی، حسین بن عبدالحق (۸۷۰-۹۵۰)
۱۹- حاشیة شرح المواقف؛ ابن حنائی، علی بن امرالله (۹۱۶-۹۷۹)
۲۰- اثبات المعاد الجسمانی = المعاد الجسمانی؛ لاری انصاری، محمد بن صلاح (-۹۷۹)
۲۱- تعلیقة علی المواقف = حاشیة المواقف؛ فخرالدین حسینی، محمد بن حسین (-۹۸۴)
۲۲- حاشیة شرح المواقف؛ میرزا جان باغنوی، حبیب الله (-۹۹۴)
۲۳- حاشیة شرح المواقف گجراتی، وجیه الدین (۹۱۱-۹۹۸)
۲۴- حاشیة شرح المواقف؛ سیالکوتی، عبدالحکیم بن شمس الدین (-۱۰۶۷)
۲۵- حاشیة شرح المواقف؛ هروی، محمد زاهد بن محمد اسلم (-۱۱۰۱)
۲۶- حاشیة حاشیة المواقف؛ سهالی، احمد عبدالحق (-۱۳)
۲۷- حاشیة حاشیة میر زاهد علی شرح المواقف؛ بحرالعلوم، محمد بن محمد (۱۱۴۴-۱۲۲۵)
۲۸- حاشیة شرح المواقف؛ حسینی، احمد بن صدرالدین محمد
۲۹- حاشیة شرح المواقف؛ علوی، علی
۳۰- حاشیة شرح المواقف؛ قرشی، عبدالعزیز بن ولی محمد
۳۱- حاشیة المواقف (۲عنوان)
۳۲- حاشیة حاشیة شرح المواقف
۳۳- حاشیة شرح المواقف (۱۲عنوان)
۳۴- شرح المواقف (۷عنوان)

۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۰۶ - ج

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۷۵۲ق؛ میان برگ ۱ و ۲ افتاده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: گالینگور، ۱۴۵گ، ۲۳سطر (۱۰/۵×۱۳)، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: -۴۸۸]

۲. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۱مجموعه بدون شماره

کا: حسین بن حسن رومی قیصری، تا: دوشنبه ۴ رمضان۷۷۶ق[دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۴۹]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۹۹-۲۷/۶۹

آغاز:بسمله الحمدلله علی نواله والصلوة علی نبیه محمد وآله والکتاب مرتب علی ستة مواقف الموقف فی المعدمات وفیه مراصد فیما یجب تقدیمه فی کل علم؛ **انجام:**فاذا اردنا تعریفه من الجهة الثانیة فلابد ان یاخذ فیه المضاف الیه ... فهی ذاتیة من جهة التسمیة حینئذ هذا الحد کما یتناول النفوس

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد بن شاه میر حسینی در ۹۶۴؛ واقف: عبدالرزاق بن محمد یوسف تاجر شیراز ی، صفر ۱۱۳۳؛ جلد: تیماج، ۱۳۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۰۲]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۲۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**بفضله و رحمه الله هو الغفور الرحیم تمت و الحمدلله

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج[رایانه]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۷۹

همان نسخه بالا[اهدائی ف: -۲۴۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۸۰/۵۹

منتخباتی از آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۶ص (۲۳۹-۲۴۴)[مختصر ف: -۸۰۶]

۶. اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه:۳۲/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**فان استعداد النطفه للانسان اقرب من استعداد العناصر له و لا یتصور التفاوت.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۵۱گ (۳۶پ-۸۶پ)، ۱۶سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: -۳۵]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۲۹

آغاز:فی علمه تعالی و فیه فصول: فی ذکر اصول؛ **انجام:**و قد اشرنا مرارا الی ان العلم ضرب من ...

احتمالاً بخشی از کتاب مواقف است، مشتمل بر ابتدای موقف سوم در مورد علم حضرت باریتعالی می‌باشد؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۴گ (۵۱-۵۴)، ۲۰ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [رایانه]

● مواقف الشیعة مع خصومهم / کلام و اعتقادات / عربی

mawāqif-uš šī‘a ma‘a xuṣūm-i-him

احمدی میانجی، علی، ۱۳۰۴ - ۱۳۷۹ شمسی

ahmadī mīyānjī, ‘alī (1925 - 2000)

تاریخ تألیف: ۱۴۱۵ق

مشتمل بر مناظرات، دانشمندان شیعی با بزرگان از مخالفین شیعه است که از منابع حدیثی و تاریخی به دست آمده است. از جمله منابع مورد مراجعه مؤلف: بحار الانوار، شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، انساب الاشراف، العقد الفرید، الغدیر، کامل ابن اثیر، کامل مبرد، محاسن بیهقی، تاریخ طبری، مروج الذهب، ملحقات احقاق الحق، در بحر المناقب، الغارات، مقتل الحسین علیه السلام

خوارزمی، تذکره سبط ابن جوزی، وقعة الصفین، تنویر الحوالك، روضات الجنات و ... . مؤلف آدرس جلد و صفحه و خصوصیات طبع منابع مورد مراجعه را مشخص می‌کند. مؤلف در هنگام درگیری‌های پیش از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، مشغول گردآوری این اثر بوده و در مقدمه به مشکلات و مصائبی که بر شیعه رفته اشاره نموده و نوشته است:«مضی علینا حقبة من الدهر شدید علی شیعة علی و آله الطاهرین صلوات الله علیهم اجمعین من اجتماع الکفر العالمی علی قتلهم و قصف بلادهم و تشریدهم وازعاجهم و شرع ذلک سنة ۱۳۴۲ ش بقیام علماء الاسلام فی البلاد الایرانیة ... فعندئذ اشتغلت بجمع ما عثرت علیه من المحاورات و المناظرات بین الشیعة و خصومهم فجاء بحمد الله نصوصاً کثیرة و مطالب مفیدة و ...». مؤلف، این اثر را در سال ۱۴۱۵ق تکمیل نموده و مقدمه جدیدی بر آن نوشته است و در سه جلد، به همت انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین به چاپ رسیده است. گویا مؤلف نام کتاب را «المحاورات و المناظرات بین الشیعة و خصومهم» نهاده بود چنان‌که در نسخه حاضر آمده، ولی هنگام چاپ کتاب، نام آنرا به «مواقف الشیعة مع خصومهم» تغییر داده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۹عکسی

آغاز:بسمله. حمدله. و الصلاة علی محمد و آله الطاهرین و اللعن علی اعدائه اجمعین و بعد مضی علینا حقبة من الدهر ... قال و أخبرنی الشیخ أیده الله قال قال أبوالقاسم الکعبی سمعت أباالحسین الخیاط یحتج فی ابطال قول المرجئة؛ **انجام:**ان تعذبهم فانهم عبادك و ان تغفر لهم فانك انت العزیز الحکیم، العقد ج۴ ص ۲۱ و انساب الأشراف ج۱ ص ۴۶ ط بیروت.

نسخه اصل: کتابخانه شخصی مؤلف؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ فهرست مطالب کتاب در اول نسخه به خط مؤلف ثبت شده، با اندکی خط خوردگی؛ ۲۱۶ص، ۱۹سطر[عکسی ف: ۳-۳۴۲]

● **مواقف الطالبین** / اصول فقه / عربی

mawāqif-uṭṭālibīn

همدانی، حسین بن محمد حسن، ق۱۴ قمری

hamadānī, hoseyn ebn-e mohammad hasan(- 20c)

کتابی است درمسائل اصولی ومبانی فقهی شامل مقدمه وفوائد ومواقف که مؤلف به دستور استادش آنرا نگاشته است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۹۷-۴/۶۷

آغاز:بسمله اللهم انی عجزت عن تقریر برك وفضلك ... اما بعد فیقول العبد الاحقر الجانی حسین بن محمد حسین الهمدانی ... هذه جملة من المسائل الاصولیة ووجیزة من مبان الفقهیة؛ **انجام:**فائدة. هل یجوز نسخ الفحوی دون اصله او بالعکس فیه اقوال ... و قد فرغت من تألیفه بعد ما ألفت مجلد الثانی فی الدولة الشرعیة بحول الله و قوته ...

جلد اول؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۴ق؛ مصحح، با خط خوردگی؛ واقف: مؤلف، ۱۳۲۴؛ جلد: مقوا با نقوش اسلیمی، ۲۹۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۸-۴۷۰۲]

● **مواقف القیامة (رسالة فی)** / حدیث / عربی

mawāqif-ul qīyāma (r.-un fī)

مشتمل بر احادیث اهل سنت با ذکر سند آنها درباره معرفت قیامت و مواقف و منازل و کیفیت بعث و جنت و نار منقول از کتاب المشکوة است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۸۴۱

آغاز:بسمله. الحمدلله حق حمده و صلی الله علی سیدنا محمد و آله من بعده؛ **انجام:**من الارض المقدسة رمیة بحجر فقال رسول الله

خط: نسخ، کا: جبرئیل بن محمود شافعی، تا: ۸۳۴ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۵۷]

● **مواقف الوقوف فی احکام الوقف** / فقه / عربی

mawāqif-ul wuqūf fī aḥkām-il waqf

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

تاریخ تألیف: ۱۲۷۷ق

رساله مفصلی است در بیان احکام وقف واین‌که وقف خاص برای بعد از بطن دوم جایز نیست. مؤلف درباره جهت نگارش کتاب می‌گوید که در سال ۱۲۷۷ق دو شاکی نزدش آمده و یکی ادعای وقف املاك پدرش را بر اولاد ذکور داشته و دیگری آن را نفی می‌کرده، و مدعی وقف با خود کتابچه‌ای مبنی بر تأیید وقف به خط علمای بلد (تنکابن) ارائه می‌دهد. ولی مؤلف آن کتابچهرا صحیح نمی‌داند و حکم بر خلاف آن می‌کند که مورد اعتراض علمای شهرش واقع می‌شود.او در مقدمه رساله اساتید خود را نام می‌برد و متذکر می‌گردد که تا سال ۱۲۷۷ حدود چهارصد رساله نوشته است. او همچنین در تخطئه دستخط علمای تنکابن درباره وقفی بودن املاك مورد منازعه، متذکر می‌شود که تا کنون (۱۲۷۷ق) مجتهدی از تنکابن جز محمد بن عبد الفتاح تنکابنی ظهور نکرده که متعرض شرح حال کوتاه وی می‌گردد.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۱-۵۹/۱۵۱

آغاز:بسمله اللهم انی احمدك علی ما انعمت علی من مسالك المعالم وعلمتنی قوانین المراسم وهدیتنی الی دلائل النتایج

خط: نستعلیق، کا: موسی الطبیب التنکابنی، فرزند مؤلف، تا: دوشنبه ۲۶ ربیع الثانی۱۳۲۷ق؛ با نسخه مصنف مقابله و تصحیح شده؛ ۳۶گ (۱-۳۶)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸-۴۷۰۳]

● **المواقیت** / فقه / عربی

al-mawāqīt

بروجردی، منیرالدین بن علی، ۱۲۶۹ – ۱۳۴۲ قمری

borūjerdī, monīr-od-dīn ebn-e ʻalī (1853 - 1924)

رساله‌ای است در بیان مواقیت الصلاة که قبل از شروع در بحث، مباحث مفصلی در شروط معتبره در نماز و کیفیت اعتبار آنها آورده که مرتبط با بحث می‌باشد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۲۹/۸

آغاز:الکلام فی المواقیت و احکامها و قبل الخوض فی المقام ینبغی البحث عن الشروط المعتبرة فی الصلاة و بیان کیفیة اعتبارها فیها لان المواقیت من جملة الشرائط؛ **انجام:**الا ان الثانی احق بالوقوع فی هذا الجزء الاخیر من الوقت فمقتضی الاصل وجوب کلا الصلاتین ...

نسخه اصل: کتابخانه خاندان مؤلف – اصفهان؛ فقط مقدمه را دارد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۰ص (۲۰۵-۲۳۴)[عکسی ف: ۶-۳۸۵]

● **مواقیت الفرائض** / فقه / عربی

mawāqīt-ul farā'iḍ

سبحانی تبریزی، محمد حسین بن محمد جعفر،– ۱۳۲۹ قمری

sobhānī tabrīzī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad jaʻfar(- 1911)

قم؛ مؤسسه امام صادق؛ شماره نسخه:۹۰

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۳۸گ، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: -۷۳]

←الموالید ⊳ احکام الموالید

←موالید ⊳ احکام موالید

● **الموالید** / طالع بینی/ عربی

al-mawālīd

طبری، عمر بن فرخان،– ۲۰۰ قمری

tabarī, ʻomar ebn-e farxān(- 816)

مختصری است در طالع موالید مقتبس از اقوال حکماء نگارش ابوحفص عمر بن فرخان طبری که یکی از رؤساء مترجمین و در علم حرکات نجوم و احکام آنها از محققین بوده، نخست به یحیی بن خالد برمکی اختصاص داشته و بعد از زوال دولت برمکیان به ذوالریاستین فضل بن سهل نوبختی پیوسته به توسط او به درگاه مأمون عباسی راه یافته و کتاب‌های بسیار در علم نجوم و فلسفه ترجمه کرده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۹۹

آغاز:بسمله، حمدله، هذا کتاب عمرو بن (کذا) فرخان الطبری فی الموالید انتخبه معانی کتب الحکماء و اختصر اصول مایحتاج الیه مما فوق کتبهم فی القضاء فی الموالید؛ **انجام:**فی درجة الطالع ان شاء الله وحده

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در ۱۲۶۹ق مالک آن عبدالله منشی مازندرانی صاحب دیوان رسائل فارس بوده و صفحه آخر به خط اوست؛ واقف: نائینی؛ ۳۰گ، ۱۹ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲/۷×۲۰/۴سم [ف: ۸-۴۴۸]

● **الموالید** / طالع بینی / عربی

al-mawālīd (k.-un yataḍammanu-ṯṯamānī ʻašarata mq. fī)

ابومعشر فلکی، جعفر بن محمد، ۱۷۲ – ۲۷۲ قمری

abū-maʻšar-e falakī, jaʻfar ebn-e mohammad (789 - 886)

کتابی شامل دوازده مقاله در موالید.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۴۵/۲

آغاز:بسمله. و به نستعین. الحمدلله الذی ... (پاره شده) و هو السمیع العلیم و صلی الله علی سیدنا محمد ... تسلیما قد کنا نقد ... (پاره شده) الموالید ثمان عشرة مقالة ذکرنا فیها جمیع ما یحتاج الیه صاحب ... (پاره شده) فطال و ثقل محمله فاختصرنا فی کتابنا هذا علی عدة مقالات و حذفنا ... (پاره شده) لکثرة الاحتجاج منه و لم ندع من نکته شیا یحتاج الیها و الاصل [ما قدمناه] و بیناه و بالله التوفیق المقالة الاولی فی مسقط النطفة؛ **انجام:**المقالة الثامنة فی الموت ... باب فی الخصومة ... و کان فی جهتیه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ از روی نسخه مورخ روز چهارشنبه ۲ ربیع الاول ۴۲۳؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۹گ (۵پ-۴۳پ)، ۲۴سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۵-۴۱۷۶]

● **الموالید (منتخب)** / طالع بینی / عربی

al-mawālīd (mn.)

سجزی، احمد بن محمد، ۳۳۰ – ۴۱۵ قمری

sejzī, ahmad ebn-e mohammad (942 - 1025)

وابسته به: احکام تحاویل سنی الموالید = المقالات فی احوال الموالید؛ ابومعشر فلکی، جعفر بن محمد (۱۷۲-۲۷۲ق)

انتخاب و تلخیص و تهذیب کتاب سنی الموالید ابی معشر بلخی است. سگزی علاوه بر انتخاب و تهذیب رساله بلخی، برای قسمتی از مطالب آن کتاب جدول‌هایی رسم کرده است. این به جز منتخب رساله تحویل سنی الموالید بلخی است که سگزی آنرا در جامع شاهی گذارده است. نویسنده می‌گوید چون در کتاب تحویل سنی الموالید از کتب ابو معشر بلخی نظر کردم

آنرا واجد اطناب و اسهاب دیدم و خیلی از مطالب را بر اثر پرگویی نویسنده تاریک یافتم پس بر تلخیص آن کوشیدم و این کتاب را در منتخب آن در بیست و سه «باب» پرداختم: ۱. صورت جنین؛ ۲. استخراج وقت مسقط نطفه؛ ۳.مراتب ناس؛ ۴. تربیت مولود؛ ۵. ذکر اعمار حیوان؛ ۶. ذکر معرفة مدری النفس؛ ۷.استخراج هیلاج بر قول هرمس و بطلیموس؛ ۸.استخراج هیلاج بنابر قول ذوروینوس؛ ۹. ذکر اختلاف در هیلاج؛ ۱۰. استخراج هیلاج بر طریق صحیح؛۱۱.استخراج کدخداه؛ ۱۲. زیادة زوائد و نقصان نواقص؛ ۱۳. دلالة هیلاجات و کدخداهیات بر جمل حالات انسانی در طول عمر؛ ۱۴. ذکر حالات اوتاد و تسویه بیوت؛ ۱۵. سعادت موالید؛ ۱۶. دلالات سایر بروج؛ ۱۷.دلالات مواضع کواکب در نظامات بیوت؛ ۱۸. دلالات بیابانات؛ ۱۹. دلالات ارباب مثلثات؛ ۲۰.دلالات ارباب المثلثات؛ ۲۱. دلالات کواکب در آثار بروج؛ ۲۲. وضع جداول دلالات کواکب در بیوت فلک هند؛ ۲۳. در خاتمه کتاب.

آغاز:قال احمد بن محمد بن عبدالجلیل السجزی انی لما نظرت فی کتاب سنی الموالید من کتب ابی معشر وجدته بالا سهاب و الا طناب مملوا ... الباب الاول فی صورة الجنین.

انجام:فلنختم الان هذا الکتاب و یتصل بما کان یجب تلوه و هو کتاب جمل تحویل سنی الموالید ان شاء الله تعالی و الصلوة علی محمد و آله اجمعین

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۳۴/۳

انجام:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۷ سطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۹۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۳۵۰/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد محسن بن محمد حسین، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۹ص (۴۲-۶۰)، ۲۰ سطر (۹×۱۵/۷)، اندازه: ۱۴/۳×۲۲سم [ف: ۸-۱۲۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۰۰/۷

آغاز:برابر

نسخه حاضر باب ۲۳ را ندارد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۶ص (۲۸۴-۳۱۹)، قطع: رقعی[ف: ۱۹-۵۴۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴/۴

بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۲-۹۴]

● **موالید** / طالع بینی / فارسی

mavālīd

؟ طبری، محمد بن ایوب، - ۴۸۵ قمری

tabarī, mohammad ebn-e ayyūb(- 1093)

شاید از محمد بن ابوب حاسب طبری.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۲۱/۱

آغاز:موجزنه مطول چنانکه خبر کرده اند خیر الامور اوسطها و توفیق از حق عز اسمه خواستم از خطا و زلل ان شاءالله تعالی، گفتار در صورت کودک و تدبیر کواکب از وقت ولادت تا انقضاء عمر. و علماء این صناعت متفق اند بدانکه نطفه در رحم تا چهل روز بر حال خویش بماند ... گفتار در تصحیح درجه طالع ولادت ... گفتار در شهادت آن کسانی که تربیت کرانهکند ... گفتار در هیلاج و کدخداه و عطیت عمرو دلایل ایشان ... گفتار در خواص دلایل بروج طالع مولود طالع حمل ... گفتار در بودن کواکب در خانه‌های خود و از آن دیگر کواکب ... گفتار در مقارنه کوکب و اتصال ایشان ... گفتار اندر اتصالات کواکب و مواضع ایشان در فلك ... گفتار در بود خداوند طالع در بروج ... گفتار دریافتن حال سعادت مولود ... استخراج سهامات ... باب اندر سهمها ... باب سهم حبوبها و میوه ها سهم الخیط؛ **انجام:**و اگر نحس بد و نگرد ناقص سر باشد و ناقص نور باشد نرخ آن چیزکم شود و ارزان بود. و الله اعلم بالصواب و المآب. و الیه المرجع.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۱۶۲ص (۱-۱۶۲)، ۱۲سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۲×۱۷سم [ف: ۱۷-۳۵]

● **موالید** /طالع بینی /فارسی، عربی

mavālīd

ناشناخته:

۱. شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۰۷۵ق[میراث اسلامی: ۵-۵۷۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۳۷/۶

بندی از کتاب البارع با ترجمه فارسی آن با شرحی در باره موالید؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: اسدالله، تا: قرن ۱۳ و۱۴؛ ۱۲گ (۱۴پ-۲۵ر)[ف: ۶-۲۴۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۲۹۱۹

موالید، معابر، مشاهد و مقابر ائمه (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[الفبائی: -۵۶۸]

● **موالید (بندی در)** / طالع بینی / عربی

mavālīd (bandī dar)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۳۷/۴

بندی در موایدبه نقل از کتابی از ابو معشر؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: اسدالله، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲گ (۱۲پ- ۱۳ر در هامش)[ف: ۶-۲۴۲]

● **الموالید (رسالة فی)** / طالع‌بینی/ عربی
al-mawālīd (r.-un fī)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۳۵/۳
آغاز:بسمله، نو مذار و الیاس الفیلسوفان قالا: اذا ولد مولود فی لیل او نهار علی غیر قیاس فاردت ان تعرف طالعه فخمس اقرب ما یقدر علیه؛ **انجام:**المجتمع بلغ ذلک ۴۱۹ قسمناه علی سبعة و ذلک بان م
در دو باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، ۴گ (۶۷پ-۷۰ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۸/۷سم [ف: ۶-۲۴۱]

←موالید (تحویل سالهای) ⪢ احکام موالید
←موالید الائمة ⪢ تاریخ الائمة

● **موالید الائمة** / عرفان و تصوف / عربی
mawālīd-ul a'imma

حسینی، حیدر
hoseynī, heydar

مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۴۵/۶
بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ تا۱۳۰۵ق[اوراق عتیق: ۱-۲۴۴]

● **موالید ائمه اطهار (ع) (رساله در)** / تاریخ معصومین
mavālīd-e a'emme-ye athār (r. dar)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۱۶
خط: نستعلیق، کا: محمد رضا بن محمد جعفر، تا: غره صفر۱۲۲۶ق؛ این نسخه را کاتب از روی نسخه مورخ ۸۳۹ ق که در مسجد الاقصی به خط موسی بن حسن بن ابی جعفر هارون بوده نوشته؛ قطع: رقعی[میراث شهاب: س۷ش۳-۴-۲۲]

● **موالید الائمة علیهم السلام** / تاریخ / عربی
mawālīd-ul a'imma 'alay-him-us-salām
رساله مفصلی است که تألیف آن نیمه تمام مانده است. مؤلف بنا داشته این رساله را در تاریخ تولد ائمه (ع) تألیف نماید. او فصول کتابش را به ترتیب دوازده امام تنظیم نموده و در هر بخش، مطالبی را از کتاب‌های معتبر شیعه مانند:مناقب،کافی، روضة الواعظین، فصول المهمة، دروس، الدمعة الساکبة بحار الانوار، الارشاد و ... به همانعبارت عربی بدون توضیحی آورده است و در اندک مواردی مطالبی به فارسینیز آورده است. در بین بخش‌های کتاب اوراقی سفید مانده که مؤلف قصد تکمیل آنها را داشته ولی موفق بدان نگردیده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۸۰-۵۹/۱۰۰
آغاز:کما فی المناقب و اما اسماء مبارکه او در توراة و فی التورية میدمید ای غفور رحیم و فی الزبور قلیطا مثل ابوالقاسم
خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۹۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸-۴۷۰۳]

←موالید الائمة و انسابهم و وفیاتهم ⪢ تاریخ موالید اهل البیت

● **موالید الائمة و وفیاتهم** / تاریخ معصومین / عربی
mawālīd-ul a'imma wa wafayāt-u-hum
رساله کوتاهی است در تاریخ ولادت و شهادت ائمه اطهار (ع) که بعد از ذکر شهادت حضرت امام حسین علیه السلام تنها به کنیه دیگر ائمه علیهم السلام پرداخته و آنها را بیان نمی‌کند گویا نقلی از علی بن فضل بن هیکل حلی از استادش ابن فهد حلی باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۱۷/۲
آغاز:عن جعفر الصادق عن محمد بن علی قالا قبض رسول الله صلعوم و هو بن ثلث و ستون سنة فی سنة عشر من الهجرة؛ **انجام:**و کنیة فاطمة ام الحسنین الزهراء ... خدیجة الکبری ... عن الشیخ جمال الدین احمد بن فهد دام ظله.
خط: نسخ، کا: زین الدین علی بن فضل بن هیکل حلی، تا: قرن ۹؛ محشی؛ ۲گ (۹پ-۱۰پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۳سم [ف: ۳۵-۶۶۴]

● **موالید پیامبر و ائمه علیهم السلام (جدول)** / تاریخ معصومین / فارسی
mavālīd-e payāmbar va a'emme 'alayhem-os-salām (jadval)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۹۵-طباطبائی
از پیامبر تا امام زمان به صورت جدول بدون خط کشی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۸۵پ)[ف: ۲۳-۷۴۲]

● **موالید ثلاثه** / ادبیات / فارسی
mavālīd-e salāse

رشتی، زین العابدین، ۱۲۲۰ - ۱۲۶۰ ؟ قمری
raštī, zeyn-ol-'ābedīn (1806 - 1844)
رساله‌ای کوتاه و ادبی همراه با نثر مسجع واشعار و ابیات در سه موضوع کاملاً جدا از هم که در طی سه «تولید» تنظیم شده است:تولید ۱. در دعای دولت ابد مدت شاهنشاه ...؛ تولید ۲. در دعای حفظ صحت وجود ذیجود ... حاجی آقاسی ایروانی (صدر اعظم)؛ تولید ۳. در ذکر احوال حقیر سراپا تقصیر.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۷۳

آغاز:تولید اول: در دعای دولت ابد مدت شاهنشاه ... زهی دارای کامل رای ملک آرایی که حشمت و عظمت و سلطنت و شوکت کوکبه شهریاریش؛ **انجام:**امید که ان شاءالله الرحمن و بتوفیق ملک منان که از یمن عنایات ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ ۱۵گ، ۱۱سطر، اندازه: ۷×۱۱سم [ف: ۳۳/۲-۱۸۳]

● **موالید ثلاثه** / طب / فارسی

mavālīd-e salāse

در توضیح موالید ثلاثه که معادن و نبات و حیوان باشند. مرتبه اول را در معدنیات قرار داده و آن را بر سه جنس کرد:فلزات و احجار و ادهان، سپس هر یک را با خصوصیاتشان توضیح داده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۹۵/۴

آغاز: ... مقاله اول در ذکر تکوین موالید ثلاثه و معادن و نبات و حیوان، اکابر حکمای ما تقدم و تأخر متفقند که لطایف؛ **انجام:**سلحفات سنگ پشت هم به خشکی و هم برتری بود ... ضفدع بزغ را فارسیان غوک و ترکان قوربقا و مغولان برغوث(عز) خوانند زبانش

خط: نستعلیق تحریری، کا: میرزا محمد بن مشهدی باقر اردبیلی، تا: ربیع الاول۱۲۶۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوایی، ۴۲گ (۶۱ر- ۹۲ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۰سم [ف: ۴۳-۲۴۶]

● **موالید الرجال علی رأی هرمس و بطلمیوس** /طالع‌بینی / عربی

mawālīd-ur rijāl ‘alā ra’y-i hirmis wa baṭlamīyūs

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۰/۶عکسی

آغاز:القول علی برج الحمل و المریخ و حکمه قال الحکیم هرمس ناری یکون صاحبه حلو الوجه حلو المنظر

نسخه اصل: کتابخانه سلیمانیه در استانبول، شماره ۲۷۰۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷ص (۲۷-۴۳)، ۱۷سطر[عکسی ف: ۴-۲۹۷]

● **موالید الرجال و النساء بحسب البروج و الادعیة و الآیات الشریفة** / طالع بینی / عربی

mawālīd-ur rijāl wa-n nisā’ bi-ḥasab-il burūj wa-l ad‘īya wa-l āyāt-iš šarīfa

در علوم غریبه و خواص ادعیه و آیات قرآنی.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۳۸/۵

آغاز:باب فی معرفة ایام الاسبوع و فی کل یوم کوکب (جدول روزهای هفته و پنج ستاره سیاره) المولود من الرجال ببرج الحمل و المریخ و هو برج مذکور ناری منقلب نهاری یکون فیه الحرارة؛ **انجام:**اسماء التخمیسیات الاربعین الاسم بالعبرانیة یا شیخنا تمشینا اجب یا کسفائیل تفسیر انا الله الحی ... انا الله القوی المتین فمن حفظه و تلاه اعطاه الله من القوة ما یقهر عدا ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ در برگ ۲۷۶ آن عنوان الفصل الثالث عشر آمده؛ جلد: میشن، ۲۸۹گ (۷۴ر-۳۶۲ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۶-۴۱۷]

● **موالید سید الانبیاء و عترته النجباء** / تاریخ معصومین /فارسی

mavālīd-e sayyed-ol anbīyā’ va ‘etrat-e-he-n nojabā’

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۶۴/۱

آغاز:بسمله موالید سید الانبیاء و عترته النجباء ... اکثر اصحاب برانند؛ **انجام:**چنانچه در بعضی اخبار شرح آن وارد است.

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۶ص(۴۳-۵۸)، ۲۳سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۲-۲۸۴۲]

● **موالید المعصومین** / حدیث

mawālīd-ul ma‘ṣūmīn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۵۱/۶

از کتاب کافی کلینی «باب التاریخ» در مورد تاریخ تولد و وفات ائمه نقل شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴ص (۲۸۱-۲۸۴)، ۲۵سطر[ف: ۲۵-۶۱]

● **موالید النبی و الائمة (ع) (رسالة فی)** / تاریخ معصومین / عربی

mawālīd-un nabī wa-l a’imma (r.-un fī)

حسنی بیزئی، حیدر بن علاء الدین علی، ق۱۱ قمری

hasanī bīza’ī, heydar ebn-e ‘alāe-ed-dīn ‘alī(- 17c)

تاریخ تولد و شرح حال کوتاه پیامبر و ائمه (ع) است که در یک «مقدمه» و ۱۴ «باب» و «خاتمه» تدوین شده:المقدمة: فی ارواح سادتنا الاطهار (ع) و خلق ابدانهم و الحث علی ذکرهم فی المجالس صلوات الله و سلامه علیهم؛ ۱۴ باب در تولد چهارده معصوم؛ الخاتمه: فی اللوح الذی اهداء الله عزوجل الی رسوله و کان اسم النبی و الائمة صلوات الله علیهم و ان النبی اعطاء فاطمة علیها السلام لیسرها به. (حکیم)

آغاز:الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی سید المرسلین محمد و عترته الطاهرین. اما بعد فیقول فقیر رحمة ربه الغنی حیدر بن علاءالدین بن حسن الحسینی البیزئی ... هذه رسالة فی موالید النبی و الائمه الطیبة الطاهرة و شئ و جیز من احوالهم ... مرتبة

علی مقدمة و اربعة عشر بابا و خاتمة؛
انجام:و اولئك هم المهتدون قال عبدالرحمن بن سالم قال ابوبصیر لو لم تسمع فی دهرك الا هذا الحدیث لکفاك فصنه الا عن اهله.
[طبقات اعلام الشیعة، قرن ۱۱، ص ۱۹۲-۱۹۳(با تصحیفی در نام مؤلف و نسبت او)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۷۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا، تا: اوایلقرن۱۱؛ مصحح، محشی؛ ۱۹گ(۱پ-۱۹پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳۷-۶۳۸]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۰/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد صادق بن حاجی محمد رضا اصفهانی، تا: محرم۱۰۴۱ق؛ جلد: میشن؛ ۲۰گ (۱۱۴پ-۱۳۳ر)، ۱۹سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۹/۶×۱۶/۹سم [ف: ۲۹/۱-۲۶۷]

● موالید النبی و فاطمة و الائمة / تاریخ معصومین / عربی

mawālīd-un nabī wa fāṭima wa-l a’imma

جهضمی، نصر بن علی،- ۲۵۰ قمری

jahzamī, nasr ebn-e ‘alī(- 865)

در تاریخ ولادت و وفات حضرات معصومین علیهم السلام و اشاره بسیار مختصر به بعضی رویدادهای زندگانی آنان نقل شده از حضرت امام رضا علیه السلام به روایت منتجب الدین علی بن عبیدالله رازی به تاریخ جمادی الثانی ۵۶۹ق،به اضافه ذکر اولاد و بعضی فواید دیگر.

۱. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۷۶/۴
آغاز:حدثنی الشیخ الامام منتجب الدین ... قال سالت ابا الحسن علی بن موسی الرضا علیه السلام
بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۰گ (۷۵پ-۸۴ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۲۸]
۲. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۳۵/۲
خط: نسخ، کا: علی بن عبدالله حسینی حائری، بی تا؛ ۸گ (۳۳پ-۴۰پ)، ۱۷سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: -۱۱۷]

● موالید النساء علی رأی هرمس و بطلمیوس /طالع‌بینی / عربی

mawālīd-un nisā’ ‘alā ra’y-i hirmis wa baṭlamīyūs

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۰/۷عکسی
آغاز:القول علی برج الحمل و المریخ قال الحکیم هرمس من ولدت بهذا الطالع فله ثلاث وجوه الوجه الاول

نسخه اصل: کتابخانه سلیمانیه در استانبول، شماره ۲۷۰۴؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ ۱۸ص (۴۴-۶۱)، ۱۷سطر[عکسی ف: ۴-۲۹۷]

● موالید و تحاویل سنی الموالید (ترجمه) / طالع‌بینی / فارسی

mavālīd va tahāvīl-e sene-l mavālīd (t.)

سجزی، احمد بن محمد، ۳۳۰ - ۴۱۵ قمری

sejzī, ahmad ebn-e mohammad (942 - 1025)

وابسته به: احکام تحاویل سنی الموالید = المقالات فی احوال الموالید؛ ابومعشر فلکی، جعفر بن محمد (۱۷۲-۲۷۲ق)
گزیده «تحویل سنی الموالید» ابومعشر بلخی است با افزودگی.در ۲۳ «باب».
[فهرستواره منزوی ۲۸۴۹/۴ و ۳۰۷۲/۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۰-ف
نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷؛ بی کا، تا: با تاریخ ۷۵۰ تا۸۱۱ق[فیلمها ف: ۱-۴۲۳]

● الموالید و تحویلها فی احکام النجوم / طالع‌بینی / عربی

al-mawālīd wa taḥwīl-u-hā fī aḥkām-in nujūm

کوفی، ابوالحسن بن ابی الخصیب

kūfī, ab-ol-hasan ben abī-l xasīb

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۱۹
آغاز:بسمله قال ابوالحسن ابی خصیب الکوفی؛ **انجام:**فی الفلك درجه ازدادت
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج، ۲۲سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۳۵سم [الفبائی: -۲۶]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۲۳-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۳۹۱]

● موالید و نمودارها (مختصر) / طالع بینی / فارسی

mavālīd va nemūdār-hā (mx.)

در این گفتار کوتاه از عمل موالید و نمودارها گفتگو گردید و در آن از نمودار ماشاء الله مصری و والیس اسکندرانی یاد می‌شود.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۰/۵
آغاز:بسمله. الحمدلله رب العالمین ... اما بعد بدانکه این مختصریست مفید در بیان عمل موالید و نمودارات. چون منجم را خبر دهند که در فلان وقت در فلان روز اتفاق ولادتی شد؛ **انجام:**با استخراج سهام بطریق مذکور در جدول عمل کنند. تمت الرسالة بعون الله الملك الوهاب.
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ ۵ گ (۱۳۶پ-۱۴۰ر)[ف: ۴-۹۴۲]

←الموالید و الوفیات للائمة المعصومین علیهم السلام ≻ تاریخ الائمة علیهم السلام

● **موالید و وفیات ائمه (به فارسی) و علما و زهاد در روزهای ماه (به عربی)** / تاریخ معصومین / فارسی و عربی
mavālīd va vafayāt-e a'emme (be fārsī) va 'olamā va zohhād dar rūz-hā-ye māh-e (be 'arabī)

شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۹۰/۹
بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۵-۲۲۱]

● **موالید و وفیات المعصومین** / تاریخ معصومین / عربی
mawālīd wa wafīyāt-ul ma'ṣūmīn
چیزی همانند آنچه قهپائی در «مجمع الرجال»(ج ۷، ص ۱۸۳-۱۸۹) آورده ساخته است.او تاریخ تولد و وفات و اقوالی را که در آن هست آورده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۰۸/۲۸
آغاز:السادسه و العشره فی وفاته علیه السلام و قبض علیه السلام فی شوال علی ما ذکره الکلین ... المساله السابعه عشر مولانا ابو ابراهیم موسی بن جعفر؛ **انجام:**المساله السابعه و العشرین مولانا الامام القائم المهدی ... بالسفر المقرون انشاء الله بالظفر. و قد
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲گ (۲۱۰-۲۱۱)، ۱۹سطر (۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [ف: ۱۷-۲۹]

● **موالید و وفیات معصومین** / تاریخ معصومین / فارسی
mavālīd va vafayāt-e ma'sūmīn
بسیار مختصر در مولد و وفات و مدت عمر و جای دفن و نام و لقب و کنیت و باقی مشخصات هر یک از معصومین علیهم السلام گزارش شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۰۲/۳
آغاز:هذا تحقیق انساب ائمة الطاهرین و اسماؤهم و ألقابهم و کنیتهم ... محمد المصطفی الکنیة ابوالقاسم اللقب مصطفی الاب عبدالله بن عبدالمطلب؛ **انجام:**و هم از دشمنان حاکم آن وقت المعتمد نائب العزیزی ...
خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابوالفضل، تا: ۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج، ۶گ (۷۴ر-۷۹ر)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۲۲-۲۴۵]

● **موالید و وفیات معصومین (ع) و اولاد شریفشان (ترجمه)** / تاریخ معصومین / فارسی
mavālīd va vafayāt-e ma'sūmīn v owlād-e šarīfešān (t.)
شیخ الحفاظ، موسی بن حسن، ق۹ قمری
šayx-ol-hefāz, mūsā ben hasan(- 15c)
رساله‌ای است در بیان زادروز، درگذشت و انساب معصومین (ع) و اولاد طاهرین آن بزرگواران، در ضمن به بخشی از تاریخ معصومین (ع) و اولادشان، از قبیل مهاجرت به شهرهای گوناگون و محل وفات و مزارات آنان نیز اشاره گردیده است، کاتب درمقدمه می‌گوید: اصل رساله به عربی بوده و عالمی به نام موسی بن حسن بن ابی جعفر آن را به فارسی برگردانده است، مطالب رساله به صورت پراکنده با عنوان «باب، ذکر فصل» بیان شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۹۰
آغاز:بسمله، روایت کرده‌اند که بعد از قتل امام حسن (ع) از نسل حسین (ع)، زین العابدین بماند و از حسن بن علی (ع) زید بن حسن و حسین بن الحسن بماند و بعد از قتل حسین (ع)چهارده هزار گهواره زرین در بنی امیه می‌گردانیدند ... اکنون آغاز کنم به نام خدای تعالی عزوجل و مهتر و بهترین جهانیان خاتم انبیاء محمد مصطفی (ص) و نام و نسب و کنیه او را شرح ائمه معصومین (ع)؛ **انجام:**ایلچی آن غلامان را رخصت داد و برفت، ایشان درین ولایت بماندند شجره صحیح در دست داشتند خود را نسبت به سیدان در این ولایت مشهور ساختند.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر۱۲۲۶ق؛ محشی؛ آن‌گونه که در مقدمه کاتب آمده، این نسخه از روی نسخه‌ای در بیت المقدس مورخ ۸۳۹ق به خط موسی بن الحسن بن ابی جعفر هارون کتابت شده؛ جلد: مشمع، ۱۶گ، ۲۲سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۷-۵۲۷]

● **مؤامره دایره شریفه عطائیه** / اختربینی / فارسی
mo'āmere-ye dāyere-ye šarīfe-ye 'atā'īye
از ناشناس، نخست قصیده‌ای است عربی با نام «القصیدة فی موامرة الدایرة الشریفة العطائیه» در ۲۸ بیت. سپس قصیده‌ای است فارسی در معرفت دایره شریفه عطائیه نیز در ۲۸ بیت. آن‌گاه می‌گوید: چون بحر ندارد کنار بهتر ×× که قاعده را به نثر بیان کنم. در پایان «دایره عطائیه» با جدول‌هایی اختربینانه. به دنبال «توضیح المقال» مهدی لاهیجانی، که می‌تواند این نیز از همو باشد.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۲۲۱/۲-عکسی
آغاز:بدأت باسمک یا ذالجلال یا جبار ... ز بعد حمد خدا، تفحه صلوات بیار - نثار روضه پاک محمد مختار؛ **انجام:**بعد از آن نظیره گرفته صدور نمایند. و السلام. آنگاه «دایره عطائیه»
خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۱۳۱۰ق، [عکسی ف: ۱-۳۸۴]

● **مؤامرة العمل** /-
mu'āmirat-ul 'amal

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۱۸
با یک دیباچه در ۳ص سپس جداول نجومی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: بخارایی، جلد: مقوا، ۶۰گ، ۲۳سطر (۱۵×۲۲)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف: ۱۷-۴۳۷]

● **موانع حمل (منظومه در)** / طب، شعر / فارسی
mavāne'-e haml (manzūme dar)
قوام ناگوری، شهاب الدین بن عبدالکریم، ق۸ قمری
qavām-e nagūrī, šahāb-od-dīn ebn-e 'abd-ol-karīm(- 14c)
ناظم که خود را شهاب معرفی کرده «شنواز شهاب شکسته قلم ...» به نقل از حکما برای حمل زنان شش مانع شمرده وسپس برای رفع هرکدام درمان ومعالجه‌ای معرفی کرده است. این منظومه در ۴۹ بیت سروده شده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۲۸/۳
آغاز:مغز جوز ومصطکی وزعفران ×× هرسه برهم کوب ومعجونی برآر / بامدادانش همی خور با نبات ×× قوت باه ازیکی گردد هزار؛ **انجام:**درم پنج مزکورنیم از شکر ×× عقیمه خورد بامدادش اگر / دوهفته نماید تداوم چنین ×× امید است جنبد ببطنش جنین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف مخ: ۵-۲۱۵۹]

● **المواهب** / کیمیا / عربی
mavāheb
جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری
jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۶۷/۲۲
آغاز:بسمله، حمدله و صلی الله علی محمد خاتم النبیین ... نذکر فی «السبعین» است. نام کتاب در دیباچه آمده است. هذا الکتاب کیفیت وجوه التدابیر لتلک الاشیاء، المتقدمة؛ **انجام:**فی الملاغم فاعرف ذلک، ان شاء الله تعالی
خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲گ (۴۹ر-۵۰ر)، اندازه: ۱۵/۶×۲۳/۲سم [ف: ۶-۴۴۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱۱/۲۲
آغاز:الحمدلله رب ... و سلم. وبعد قد سبق لنا قبل کتابنا هذا احد و عشرون کتاباً عشرون کتاباً منها فی الحیوان و کتاب قبل هذا ذکرنا فیه اصول النبات و نحن نذکر فی هذا الکتاب کیف وجوه التدابیر لبلک الاسماء المقدمة؛ **انجام:**لان فیه العناصر الا ربعة و هذه لا یدخل و احد منها علی هذه الصفة فی الخمایر و لا فی الملاغم فاعرف ذلک ان شاء الله.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳گ (۶۴ر- ۶۶ر)، ۱۹سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۷×۲۲/۳سم [ف: ۲۹/۲-۶۱۴]

● **مواهب** = **معارف و مواهب** / عرفان و تصوف / فارسی
mavāheb = ma'āref va mavāheb
ارسنجانی، احمد، ق۹ قمری
arsanjānī, ahmad(- 15c)
آغاز:بنام آنکه از نور معلی ×× جهان آراست چون فردوس اعلی
انجام:به عز و حرمت آل محمد ×× ببخشا جمله تقصیرات احمد

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۱۹/۹
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: رجب۱۳۴۵ق؛ در فهرست با عنوان «معارف و مواهب» و بدون نام مؤلف است ولی نسخه‌ای از آن در کتابخانه نوربخش است که از احمد ارسنجانی دانسته شده؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۱-۳۶۲]

۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۵۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبد گمنام محسن ظلی، تا: پنج‌شنبه ۵ ذیقعده۱۳۵۹ق؛ ۴۳ص (۷۰-۱۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲-۲]

● **مواهب الاحکام فی شرح شرائع الاسلام** / فقه / عربی
mawāhib-ul aḥkām fī š.-i šarā'i'-il islām
همدانی، حسین بن محمد حسن، ق۱۴ قمری
hamadānī, hoseyn ebn-e mohammad hasan(- 20c)
وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶ق)
شرح مزجی است بر «شرائع الاسلام» محقق حلی. مؤلف دراین شرح به اقوال ونظرات استادش بسیار استناد می‌کند.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۰۵-۴/۷۵
آغاز:بسمله وبه نستعین الحمدلله ... کتاب الزکاة و هی لغة الزیادة والنمو و الطهارة وشرعاً کما عن المعتبر؛ **انجام:**واتفق الفراغ من هذا المجلد من مواهب الاحکام فی شرح شرایع الاسلام بعد ما الفت منه مجلداً فی الطهارة ومجلداً فی النکاح والطلاق بید مؤلفه
زکات تا پایان اعتکاف؛ خط: نستعلیق، کاتب =مؤلف، تا: رمضان۱۲۸۵ق، جا: اصفهان مدرسه صدر؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ درآخر نسخه یادداشتی از مؤلف درتذکره اجمالیه اصفهان به عربی وطنزآمیز که از اوضاع آن شهر شکایت می‌کند؛

واقف: مؤلف، ۱۳۲۴ق؛ جلد: گالینگور، ۲۵۹گ، ۲۰-۲۲سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۸-۴۷۰۳]

● **مواهب الهی = تاریخ آل مظفر = تاریخ مظفری = تاریخ معینی** / تاریخ ایران / فارسی

mavāheb-e elāhī = tārīx-e āl-e mozaffar = tārīx-e mozaffarī = tārīx-e mo'īnī

معین الدین یزدی، علی بن محمد،- ۷۸۹ قمری

mo'īn-od-dīn-e yazdī, 'alī ebn-e mohammad(- 1388)

اهدا به: شاه شجاع بهادر (شاگرد مؤلف)

به دستور: عزالدین ابراهیم زرقانی

تاریخ تألیف: ۷۶۷ق؛ محل تألیف: شیراز

تاریخ خاندان مظفر است از آغاز تا روزگار نگارش (۷۵۷-۷۶۷ق)و در آن تاریخ وقایع دوران محمد بن مظفر بن منصور و نام اجداد و جنگ و محارباتی که انجام داده مفصل بیان شده است، با انشایی دشوار. در ۸۲۳ق محمد گیتی یا کتبی یا کتی آن را ساده کرد و دنباله رویدادها راتا برافتادن دودمان مظفر بر آن افزود.نویسنده می گوید:«من بنده که از مبادی ایام صبی الی یومنا هذا ذره مثال خاک برداشته آفتاب عنایت و عاطفت حضرت سلطنت پناه بوده‌ام ... و مدتی است تا این اندیشه همخوابه ضمیر داشتم که جزایل نعمت آن حضرت (= سلطان محمد بن مظفر بن منصور از خاندان آل مظفر) را به رشته تحریر آورم تا آنکه در سنه ۷۵۷ هـ ق. که ظل رایات نصرت آیات حضرت سلطنت پناه به ظاهر اصفهان نزول فرمود و پادشاه دولت پایدار به شرف بساط بوسی حضرت خلافت پناه خلد ملکه مستعد گشت بر سبیل امتحان فصلی در قلم آورده روزی که از مساعدت اقبال ظاهر عراق مجمع البحرین شد. آن فصل را به نظر اورساندم و مورد توجه واقع شد و دستور اتمام آن راداد».

آغاز:۱: بسمله و حمد و ثنایی که مسبحان درگاه جبروت و ساکنان حظایر لاهوت از ادراک کنه آن غرق عرق تشویر گردند سبحانک لاعلم لنا ... الخبیر و معتکفان زوایای قدس از شمیم فوایح آن مست و مدهوش گردند

۲:ربنا اغفرلنا ذنوبنا و اسرافنا فی امرنا. حمد و ثنائی که اشعه لمعاتش چون بارقه نور از چهره حور تابان باشد و قطرات زلالش چون رشحات سلسبیل بروجنات ریاحین خلد روان گردد ... تحفه بارگاه پادشاهی که بسابقه کلمه نصرت اعلام دین قویم را بیکر ظفر بخشید ...

انجام:کلما ذکر ذاکرون و کلما غفل عنه الغافلون و الحمدلله رب العالمین.

چاپ: نیمی از آن، تهران، ۱۳۲۶ش، به کوشش سعید نفیسی و پیشگفتار او.

[فهرستواره منزوی ۱۰۸۹/۲]

شرح و حواشی:

۱- تاریخ آل مظفر؛ کتبی، محمود (-۹)

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۸۸/۷ ـ ج

آغاز:برابر ۱؛ **انجام:**برابر

مقدمه مواهب الهی از معین الدین یزدی(ص ۱-۲۰چاپ تهران ۱۳۲۶خ)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸و۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۸گ (۹۷ر-۱۰۴ر)، ۲۱سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱-۴۸۷]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۲ ـ ج

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مجدول، درصفحه نام شاه شجاع با القاب و دعای «خلدالله تعلی ملکه و سلطانه»درترنجی به زر دیده می‌شود، پس نسخه برای خود شاه باید نوشته شده باشد؛ تملک: محمد شفیع حسینی در شعبان ۱۱۷۷؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۲۸گ، ۲۱سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۱-۵۰۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۰۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۲۶۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۷-ف

نسخه اصل: فاتح ش ۴۲۲۷؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۰۸ق[فیلمها ف: ۱-۲۶۰]

۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۶۷/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۴۹ق؛ کاغذ: سپاهانی[نشریه: ۲-۹۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۰۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ تملک: محمد حسینی خاکی صدر الصدوری؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۶۲گ، ۱۷سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳-۳۲۶۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹ سرود

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹-۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، قطع: خشتی[نشریه: ۱۳-۴۳۴]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۲۸۱

آغاز:برابر۲؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: عیسی بن احمد برمکی نیریزی، تا: ۲۰ ذیحجه۹۰۰ق؛ مجدول، با یک سرلوح؛ واقف: نایینی؛ جلد: تیماج، ۲۳۷گ، ۱۹سطر (۸/۲×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۱۷۵]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۵۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۸۰گ، ۱۹سطر (۷×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۶-۶۰]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۶۷/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ رمضان۱۰۲۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۸۹ص (۲-۲۹۰)، ۲۳سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۶-۳۶]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۳۷

آغاز:برابر۲؛ **انجام:**برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۰ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۹۶گ، ۱۸سطر (۸/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵/۲×۲۵سم [ف: ۶-۳۴۶]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۸۲
آغاز:برابر۲؛ **انجام:**مولانا اعظم شاخص الزمان بهاء الملة والدین عثمان که از غایه تبحر درسایر فنون بتخصیص علم فقه مجتهدوقت ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ با سر لوحه مذهب؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۸گ، ۱۹ سطر (۰×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۳-۴۳۸]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۴۲
آغاز:برابر۲؛ **انجام:**تقدیر را بدست تدبیر نتوان پیچید و با شخص قضا مقاومت و مرادفه مفید نیاید. حبذا ... [وصالی] روحی که با قضا نازل از راه موافقت مسارعت نماید و خوشا کاملی که با اجل موعود تصور مخالفت و تبدیل نکند. خنک برق کو جان بگرمی سپرد ×× بیک لحظه زاد و بیک لحظه مرد / نه افسرد شمعی که چون برفروخت ×× شبی چند جان داد وانگه بسوخت.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ دارای رکابه، مصحح؛ نسخه در عصر میرزا محمد حسن خان صنیع الدوله - که در عصر قاجار وارد کتابخانه وی شده - شماره صفحه خورده؛ جلد: تیماج، ۲۲۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۴/۴سم [ف:۲۷/۱-۲۶۵]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۱۲
آغاز:بدعوی بندگیش رطب اللسان است و چشم نرگس در بدایع فطرتش سراسیمه و حیران؛ **انجام:**و امیر سیمور غتمش با اتباع و اشیاع ملازم رایات ظفر پیکر گشته طایر میمون دولت ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۸۰ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۷-۶۷]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۳۷/۲
آغاز:برابر۲؛ **انجام:**بروات و احکام بنواب ایشان نرسانیده به دارالملک معاودت نمود الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین الطیبین الطاهرین.
بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۲۳۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۹ سطر (۶×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۳-۱۵۹]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۴۰-ف
بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۳۵]

۱۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۹۵
آغاز:برابر۲؛ **انجام:**متن اصلی: نفس گرامیش را بسیاری از بندگان تفضیل فرموده بمیا من حصول دولت باقی حله کرامت دریغ مدار ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مذهب، نسخه کهن و نفیسی می‌باشد؛ جلد: چرمی، ۲۵۸(۱+۲۵۷)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۳-۱۳۵۹]

● المواهب الالهیة و القواعد المکیة فی مصطلح الدیار المصریة /- عربی
al-mawāhib-ul ilāhīya wa-l qawā'id-ul makkīya fī muṣṭalaḥ-id dīyār-il miṣrīya

حسنی جروانی، محمد بن عبدالله
hasanī jervānī, mohammad ebn-e 'abd-ol-lāh

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۷۱-ع
نسخه اصل: توبینگن Orient Qu 2011؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ محرم۸۸۶ق، ۱۰۵گ[فیلمها ف: ۱-۳۹۱ و ۳-۲۲۶]

● المواهب الثنیة الغریة فی تحقیق مسئلة النیة و شرح حقیقة قصد القربة / فقه / عربی
al-mawāhib-uṯṯanīyat-ul ġurrīya fī taḥqīq-i mas'alat-in nīyya wa š.-i ḥaqīqat-i qaṣd-il qurba

موسوی خسروشاهی، محمد باقر بن هاشم، ق۱۴ قمری
mūsavī xosrošāhī, mohammad bāqer ebn-e hāšem(-20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۱۵ق؛ محل تألیف: نجف اشرف
تحقیقی است در باب نیت و قصد قربت.
آغاز:بسمله الحمدلله الذی جعل محبته فی عرفانه فاحب من عرفه ... و بعد فیقول السید ... محمد باقر بن هاشم الموسوی الخسروشاهی ان هذه جوهرة نفیسة من مقتبسات انوار اهل العصمة علیهم السلام فی مسئلة النیة و تحقیق حقیقة قصد القربة
انجام:و اخرجنا عن حضیض الجهل الی اوج الفضل ... بالرأفة و الرحمة انک ارحم الراحمین تم بید المصنف المسکین ... فی المشهد الغری ... حامدا و مصلیا لله تعالی و رسوله.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۷۵/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۶۶ص(۹۲-۱۵۷)، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۲/۴۷-۱۱۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۷۴/۵
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۵ق؛ مصحح، دارای اصلاحات مؤلف؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۶ص(۱۴۷-۲۰۲)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲/۴۷-۱۰۸]

● المواهب الجزیلة /حدیث، تراجم / عربی
al-mawāhib-ul jazīla

ابن عقیله، محمد بن احمد، - ۱۱۵۰ قمری
ebn-e 'aqīle, mohammad ebn-e ahmad(- 1738)

تاریخ تألیف:سه‌شنبه ۲۴ شوال ۱۱۳۵ق؛
المواهب الجزیلة ثبت وی است. چنان‌که در مقدمه‌اش

آورده:«أحببت أن أثبت فی هذا الثبت ما تیسر من الأسانید ... و قد ظفرت بروایات عن مشایخ کبار أخیار، فاخترت أن أصدر ما أورده بتراجم مشایخی بالاختصار، ثم آتی علی ما أردت من ذکر أسانید الکتب الحدیثیة و غیرها، و أعقب ترجمة کل شیخ بماصح لی من الروایات، لیسهل علی الناظر معرفة ماوصل من طریقه الی ...».کتانی فهرستی از مطالب این کتاب ارائه می‌کند:«صدره بترجمة شیخه عبدالله البصری ثم الشهاب النخلی ثم المنلا الیاس بن ابراهیم الکورانی نزیل دمشق ثم أبی المواهب الحنبلیالشهاب أحمد بن محمد البنا الدمیاطی ثم تاج الدین الدهان المکی ثم الشیخ حسن العجیمی المکی، ثم أطال بذکر أسانیده الی المصنفات و رتبها علی الفنون، ثم ختم بذکر مشایخ لم یترجم لهم بالخصوص، ثم ختم بذکر أسانید بعض الفهارس فذکر منها نحو الخمسة عشر، و بذلک تم الثبت، و هو أجمع و أوعب من ثبتی شیخه البصری و النخلی و أمثالهما».نسخه‌هایی از این کتاب در مصر و ترکیه شناسایی شده است.

[الفهرس الشامل للتراث العربی الاسلامی المخطوط، الحدیث النبوی ۱۶۳۳/۳؛ فهرس الفهارس و الأثبات ۶۰۷/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۸/۲

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی أعز الحدیث و أهله و جعلهم أدلة الحجج کما جعل الأدلة بمواقیت الناس و الحج الأهلة ... أما بعد فقد من الله تعالی علی بلزوم العلما من أهل الباطن و الظاهر؛ **انجام:**مجموعاً لطیفاً سمیته عقود الجواهر فی سلاسل الأکابر نرجوا من فضل الله تمامه و الحمدلله أولاً و آخراً ظاهراً و باطناً ... حررفی یوم الثلاث نهار أربع و عشرین فی شهر شوال المبارک سنة ألف و مائة و خمسة و ثلاثین حمداً لله علی ما أنعم علی.

نسخه اصل: کتابخانه عاشر افندی در ترکیه، شماره ۶۵؛ خط: نستعلیق، کا: عثمان بن ابراهیم، تا: ۱۳ ربیع الاول۱۱۴۶ق؛ ۷۹ص (۱۳۷-۲۱۵)، ۱۹ سطر[عکسی ف: ۳-۴۸۹]

● المواهب الربانیة / کیمیا /فارسی

al-mawāhib-ur rabbānīya

نام جامع در نسخه نیامده است. نسخه شامل اوراق متفرقه در کیمیا و صنعت است با عناوین «الموهبة» که پنداشته می‌شود ترجمه بخش‌هایی از «المواهب الربانیة فی اسرار الروحانیه» تألیف «شیخ ابوعبدالله یعیش اموی» باشد. جهت معرفی بیشتر نسخه، یک «موهبة» به عینه نقل می‌گردد:«الموهبة المائه فی تکلیس النحاس تاماً کاملا خذ من فضله الحمام ثمانین مثقال». قابل ذکر آن‌که برخی از موهبت‌ها به فارسی نگاشته شده است.

شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۵۸۸

آغاز:الموهبة السادس و الثمانون در شگفت مس از عزیزی خالی از ریا مسموع شد؛ **انجام:**الموهبة الثامن و الستون از برای رفع جمیع امراض ... هرگاه بخواهیم عمر بکسی بفروشیم از این.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۸سم [ف: -۶۷۳]

● المواهب الربانیة فی اسرار الروحانیة / کیمیا / عربی

al-mawāhib-ur rabbānīya fī asrār-ir rawḥānīya

اموی، یعیش بن ابراهیم،- ۸۹۵ قمری

omavī, ya‘īš ebn-e ebrāhīm(- 1490)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۴۷

آغاز:بسمله. و صلی الله ... و بعد فاعلم ایها المباحث عن نتایج هذه الموضوعات؛ **انجام:**و هذاه صورتها ... من فضله و کرمه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ ضمیمه نسخه ش ۹۲۱۲؛ قطع: وزیری کوچک[رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۹۹۰

آغاز:بسمله. اما بعد حمدالله کما یلیق بکماله و بحسن جلاله و السبل بتردیده؛ **انجام:**و سلم من الافات المشکلة لمشکلات و صلی الله علی سیدنا محمد صاحب الایات و المعجزات و آله خیرة الکائنات

خط: نستعلیق، کا: خلیل، تا: ۱۲۸۱ق[الفبائی: -۵۶۸]

←المواهب الرحمانیة فی ذکر الخلائف العثمانیة ← هشت بهشت

● مواهب الرحمن / تفسیر / فارسی

mavāheb-or rahmān

اسلمی هندی، محمد سعید، ق۱۳ قمری

aslamī hendī, mohammad sa‘īd(- 19c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۴۲

از سوره ص تا آیه «و صدقت بکلمات ربها»، بخش پایان آن که در مدراس در ۱۲۶۱ چاپ شده در پایان نسخه ما هست (استوری ۲۵-بریگل ۱۶۶-مشار ۲۸۵۰)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: میانه؛ آغاز نسخه هم گویا چاپ سنگی است مانند سومین بخش آن در پایان که به نستعلیق و به کوشش شاه محمد طاهر شیرشاه شاکر صاحب در مدارس در مطبع جامع الاخبار سید رحمة اله در ۱۲۶۱ به خط عبدالصمد و این بخش سی پاره بست و نهم و هم قرآن است جز تبارک و عم از سورة الملک تا سورة الناس؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۲۵سطر (۱۴×۲۴)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۷-۴۷۱]

● **مواهب الرحمن فی مذهب ابی حنیفة النعمان** / فقه / عربی

mawāhib-ur raḥmān fī maḏhab-i abī ḥanīfa an-nu'mān

طرابلسی، ابراهیم بن موسی، ۸۵۳؟ - ۹۲۲ قمری

tarābolosī, ebrāhīm ebn-e mūsā (1450 - 1517)

تاریخ تألیف: ۸ محرم ۹۱۹ق؛ محل تألیف: قاهره

مختصری است در فقه اهل سنت با بیان اختلاف مذاهب به به روشی که صاحب «مجمع البحرین» اختراع کرده و به آسانی می‌توان مسائل را بدون رمز و اشاره به دست آورد و خود او شرحی بر آن به نام «البرهان» دارد.

[بروکلمان ۸۳:۲۰ و ذیل ۹۴:۲؛ چلبی - هدیة العارفین ۲۵:۱؛ جبوری ۵۶۳:۱؛ الاوقاف العامة بغداد ۵۶۳/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۶۴

آغاز:الحمدلله الذی جعل مواهب الفقه ذخیرة لهدایة الأنام و کنزاً حاویاً لدرر تجمع الأحکام؛ **انجام:**فاجعل مبلغ المسألتین مقام تصحیح الأولی و الثالثة مقام الثانیة فی العمل و هلم جراً

خط: نسخ، کا: احمد بن حمزة رومی حنفی، تا: یک‌شنبه ۵ ذیقعده۹۱۹ق، جا: قاهره؛ مصحح؛ با اجازه‌ای که مؤلف کتاب ابراهیم بن موسی بن ابی ابکر بن علی طرابلسی مصری حنفی برای کاتب در ششم ذیقعده ۹۱۹ نوشته است؛ تملک: محمد شهاوی حنفی، سلیمان القلکی حنفی عثمانی، یار احمد داعی؛ جلد: تیماج، ۱۵۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۱۸-۵۸]

←مواهب رحمانی و فتوح ربانی ← الفتح الربانی و الفیض الرحمانی

←مواهب الرضویة ← المواهب الرضویة

● **المواهب الرضویة = شرح دعای شب جمعه** / شرح دعا / عربی

al-mawāhib-ur raḍawīya = š.-e do'ā-ye šab-e jom'e

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

تاریخ تألیف: جمعه ۲۰ صفر ۱۲۸۲ق؛ محل تألیف: قریه درود

شرحی است بر دعای شب جمعه که مؤلف درباز گشت خود از سفر مشهد مقدس در قریه درود نگاشته است. این رساله شامل ۱۴ «موهبة» است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۴۰/۴-۵۷/۲۱۰

آغاز:بسمله، الحمدلله الذی جعل الدعاء مفتاحا للفلاح ... و بعد فالعبد المجرم الفانی ابن سلیمان التنکابنی محمدیقول: انی لما تشرفت بزیارة حجة الله علی خلقه

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۲۰ صفر۱۲۸۲ق، جا: نیشابور؛ ۱۷گ (۶۲-۷۸)، ۱۱-۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۸-۴۷۰۴]

● **المواهب الرضویة فی دفع الشبهات المقولة و المنویة** / کلام و اعتقادات / فارسی

al-mavāheb-or razavīyye fī daf'-eš šobahāt-el maqūla va-l manvīya

عصار، محمد بن محمود، ۱۲۶۴؟ - ۱۳۵۶ ؟ قمری

'assār, mohammad ebn-e mahmūd (1848 - 1937)

مختصری است در اثبات نبوت خاصه و دفع برخی از تشکیکات در پاسخ فردی که نامه اورا در سرآغاز خود آورده در رد مسیحیان و بابیان و قبادیانیان.

آغاز:(پس از نامه) ای فرزند ارجمند و نور چشم نیرومند با تمیزم

انجام:به یکی از دو امر نخواهد بود و نیز ای فرزند

چاپ: ایران، تبریز، مطبعه حاج عبدالرحیم، ۱۳۴۳ق، سنگی، جیبی، ۹۶ص، به اهتمام و دقت حاج میرزا احمد تاجر کتابفروش طهرانی، به درخواست محمد حسینی طهرانی(کتابت۱۳۴۲)

[فهرستواره منزوی ۵۶۹/۹]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۹

آغازو انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۱ق؛ با قلم خوردگی بسیار؛ واقف: مؤلف، مرداد ۱۳۱۵؛ ۳۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴-۲۶۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و بزحمت دفع آنها مبتلا خواهی شد

خط: نستعلیق، کا: محسن بن ابوالقاسم سبزواری، تا: ۱۳۴۲ق، جا: مشهد رضوی؛ واقف: مؤلف، مرداد ۱۳۱۵؛ ۱۶گ، ۲۱ و ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۴-۲۶۲]

● **المواهب السنیة** / اخلاق / عربی

al-mawāhib-us sanīyya

علیباری، محمد حسن بن علی،- ۱۳۵۸ قمری

'alīyārī, mohammad hasan ebn-e 'alī(- 1939)

تاریخ تألیف: ۲۷ جمادی الاول ۱۳۴۲ق

در پند و اندرز و سوگواری در ۴۲ «مجلس» که در آنها چند آیتی از قرآن تفسیر می‌شود.در دیباچهاز استادان او و اجازاتی که به او داده‌اند و در ص ۲۸فهرست بیست و یک اثر او که تا سال ۱۳۵۳ق نگاشته است یاد گردید.کتاب به عربی و فارسی است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۹۵

آغاز:بسمله و به نستعین الحمد لله الذی انعم علی العباد بالعلوم الکافیة فی السداد و المحتاج الیها فی الرشاد؛ **انجام:**التحف و التحیة ۱۳۴۲

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۵۸گ، ۱۹سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۰-۱۷۴۰]

● **المواهب السنية** / اصول فقه / عربی

al-mawāhib-us sanīyya

مارندرانی، مهدی بن هادی، ق۱۴ قمری

mārandarānī, mahdī ebn-e hādī(- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۲۴ق

پاسخ استدلالی بر دو پرسش است از یکی از فضلای عصر مؤلف درباره الفاظ عقود و معنی شبهه محصوره و موارد آن، این رساله پاسخ سؤال اول می‌باشد و هنگامی که مؤلف سی و یک یا دو سال از عمرش می‌گذشته نگاشته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۰۱/۴

آغاز:الحمدلله الذی جعلنا ممن حرم علیه التقلید فیما بین العشرین و الثلاثین و وفقنا فیه لتألیف الکتابین و المسائل المتفرقة التی قد زلت فیها اقدام المحققین؛ **انجام:**فیحتاج فی جوابها الی زیادة فی الوقت حتی نکتبها مشروحاً ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۲۴ق، جلد: تیماج، ۵گ (۱۷۱پ-۱۷۵ر)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲۱-۱۰۶]

←المواهب السنیة فی المناقب الصفویة ≻ صفوة الصفاء فی مناقب الاولیاء و معارج الاصفیاء

● **المواهب السنية فی شرح التبصرة العلية** / فقه / عربی

al-mawāhib-us sanīyya fī š.-it tabṣirat-il ʻallīyya

استرآبادی، علی بن محمد جعفر، ۱۲۴۲ - ۱۳۱۵ قمری

estarābādī, ʻalī ebn-e mohammad jaʻfar (1827 - 1898)

وابسته به: تبصرة المتعلمین فی احکام الدین؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

تاریخ تألیف:۲۳ شوال ۱۳۰۶ق

شرح مزجی استدلالی متوسطی است بر کتاب «تبصرة المتعلمین» علامه حلی با افزودن بعضی از فروع لازمه.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۷۶

جلد اول و مشتمل بر کتاب طهارت تا پایان احکام وضو است و سی ام جمادی الاول ۱۳۰۶ ؟ به پایان رسیده؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۸۸گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۲۶۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۹۷

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... قال المصنف أعلی الله مقامه الباب الرابع فی التیمم و هو التفعل فی اللغة القصد؛ **انجام:**تفریع هل المعتبر سترلون البشرة أو الحجم ایضاً ...

جلد سوم و چهارم کتاب و از احکام تیمم تا لباس مصلی را دارد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۳۵گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۳۱۹]

● **المواهب السنية فی شرح الدرة الغروية** / فقه / عربی

al-mawāhib-us sanīya fī š.-i durrat-il ġarawīya

طباطبائی بروجردی، محمود بن علینقی، - ۱۳۰۰ قمری

tabātabā'īi-ye borūjerdī, mahmūd ebn-e ʻalī-naqī(- 1883)

وابسته به: الدرة البهیة = الدرة النجفیة = الدرة المنظومة؛ بحرالعلوم، محمد مهدی بن مرتضی (۱۱۵۵-۱۲۱۲ق)

تاریخ تألیف: ۱۲۵۷- پنج‌شنبه ۱۵ شوال ۱۲۹۱ق

مرحوم سید بحرالعلوم سید مهدی بن سید مرتضی طباطبائی منظومه‌ای در بحر رجز در فقه سروده است به نام «الدرة المنظومه» که از طهارت تا نماز طواف را دارد و از بهترین منظومه‌های فقهی می‌باشد که چاپ شده است. بر این منظومه شروح و حواشی زیادی نوشته شده است و از آن جمله است شرح حاج میرزا محمود بن آقا میرزا علینقی طباطبائی بروجردی، نواده برادر سید بحرالعلوم به نام «المواهب السنیة فی شرح الدرة الغرویة» که نسخه حاضر باشد شرح استدلالی و مفصلی است در چند جلد که جلد اول آن در دو جزء است. تاریخ فراغت از شرح جزء اول ازجلد اول، شب پنج‌شنبه ۲۸ ذیحجه ۱۲۵۷ق، و تاریخ فراغت از جزء دوم جلد اول سه‌شنبه ۲۹ رمضان ۱۲۶۴ق‌می‌باشد. کتاب دارای دو «مقدمه» است: ۱. در مواعظ و نصایح به طلاب علوم دینی؛ ۲. در ترجمه صاحب متن ... .

آغاز:الحمدلله الذی نور قلوبنا بلمعة وافیة من مطالع انوار الحقایق ومصابیح مشکوة حق الیقین ...

چاپ: مشار عربی، ص۹۳۳؛ تهران، سنگی، ۱۲۸۸ق(تاریخ فراغت از تألیف ۱۲۶۹ق،«جزء ۱»، و ۱۲۷۱ق. «جزء۲»)، رحلی، بدون شماره صفحه؛ ۱۲۸۸ق(تاریخ فراغت از تألیف ۱۲۸۵ق.)؛ دارالخلافه طهران، بی ناشر، ۱۲۸۰ق.(تاریخ فراغت از تألیف شرح ۱۲۶۹)، ۵۰۱+۱ص؛ تهران، سنگی، ۱۳۷۵، رحلی، ۷۱۵ص

[الذریعة ۲۴۰/۲۳؛ مقدمه‌ای بر فقه شیعه ص ۳۰۹؛ دیباچه رجال بحرالعلوم ۳۱/۱ و ۹۳؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۴۳/۴]

شرح و حواشی:

۱- اللمعة السنیة فی تلخیص شرح الدرة الغرویة؛ کازرونی، محمد تقی بن محمد شفیع (۱۳۰۵-۱۴)

۱. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۱۷

کتاب صلاة تا احکام ساتر می‌باشد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۱۵شوال ۱۲۹۱ق؛ ۲۸۶گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱-۱۳۱]

۲. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۱۸

احکام اذان تا سجده سهو می‌باشد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: یک‌شنبه۴ صفر ۱۲۹۴؛ ۱۴۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱-۱۳۲]

۳. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۱۹

احکام نماز جمعه تا نیابت در نماز؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۱۰۵گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱-۱۳۲]

۴. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۲۰

احکام قرائت در نماز تا مکروهات؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۱۷۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱-۱۳۳]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۲۶

آغاز:بسمله، حمدله، احکام حال المتخلی ای التفرغ من الحدث و آدابها فعلاً و ترکاً وجوباً او ندباً؛ **انجام:**و علیك بالتدبر و امعان النظر فی هذه المباحث تقدر علی طمعها و رمها و نفعها و ابرامها و علی استخراج سایر الفروع و الله الموفق و لکن هذا آخر المجلد الأول ... فی شهور سنة ۱۲۶۴ ... و برکاته.

ج۱، این نسخه از «احکام المتخلی» تا ابتدای غسل است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف (به احتمال قوی)، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۵۳۷]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۰۱۳-۱۶/۲۳

آغاز:الحمدلله کثیراً کما هو اهله وصلی الله علی خیر خلقه محمد وآله الطاهرین القول فی احکام الجنایز جمع جنازه وهی المیت قال فی القاموس؛ **انجام:**بالشریعة الغراء والملة البیضاء وآله الاطهار الاصفیاء الازکیاء النجباء صلوة دائمة مادامت الارض والسماء والملتمس حیاًومیتاً الاستغفار والدعاء ثم الحمدلله

جزء اول ودوم از مجلد چهارم از القول فی الجنایز تااول کتاب الصلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با امضاء «منه عفی عنه»؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۸-۴۷۰۶]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۲۲-۱۳/۲

آغاز:برابر**انجام:**وعلی اطلاقه محل کلام للتعارض والاجود مراعاة الاهم فالاهم وتقدیم الالزم والاکد فتوی ودلیلاً فالازم

ازاول کتاب تا اول احکام تخلی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با امضای «منه دام ظله»؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۸-۴۷۰۵]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۹۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**عن رجل وجد غمزا فی بطنه من البول و هو

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام[رایانه]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵۲۵-۹/۷۵

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین والصلوة علی حبیبه محمد وآله الطاهرین احکام التخلی ای تفرغ من الحدث وارادبها فعلا وترکا وجوبا وندبا؛ **انجام:**ومنه علم وجوب الخمس بان علم الجمیع بین رباعیتین واشتبه علیه بین الصور الاربع ... وعلیك بالتدبر وامعان النظر فی هذه المباحث تقدر علی طمعها ورمها و نقضها وابرامها وعلی استخراج سایرا لفروع واله الموفق

از احکام تخلی تا اول غسل؛ خط: نسخ، کا: عبد الرحیم بن محمد نصیر، تا: چهارشنبه دهه دوم ذیقعده۱۲۶۴ق، مصحح، محشی با نشان «منه دام ظله»، مقابله شده توسط کاتب درنزد مؤلف وبه همراه وی با نسخه اصل در۱۲۷۲؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۰۵]

۱۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۳۶۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ نسخه در ۲۳ رمضان ۱۲۷۲ق با نسخه اصل تصحیح و مقابله شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۷ سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۷/۵سم [ف: ۲-۴۲۹]

۱۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۹۸

آغاز:برابر

جلد۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲ جمادی الاول ۱۲۶۸ق [نشریه: ۷-۳۰۳]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۱۲-۳۸/۱۳۲

آغاز:بسمله حمدله وصلی الله علی خیر خلقه واشرف انبیائه محمدوآله الطاهرین القول فی بیان احکام الحیض وعرفه جماعة لغة بالسیل من قولهم حاض الوادی اذا سال بقوة؛ **انجام:**ولیکن هنا آخر المجلد الثانی من المواهب السنیة فی شرح الدرة الغرویة ویتلوه انشاء الله تعالی فی المجلد الثالث الکلام فی التیمم وکتب ذا مؤلفه الفقیر الی عفو الله ...

طهارت؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۵۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۰۶]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۶۲-۶/۵۲

آغاز:بسمله حمدله وصلاة. القول فی التیمم وهو لغة القصد ومنه قوله تعالی ولاتیمموا؛ **انجام:**والامر فیها نصاً و فتوی لایکاد یخفی علی من راجع الاخبار وزبر العلماء الاخیار والله الهادی

جزء اول از مجلد ثالث(از القول فی التیمم تا اول بحث مطهرات)؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد حسن خوانساری، تا: ۱۲۷۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه دام مجده»، دارای علامات بلاغ، مقابله شده با نسخه اصل شده توسط جمال الدین طباطبایی در ۱۲۸۷؛ تملك: جمال الدین طباطبایی؛ جلد: تیماج، ۲۳۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸-۴۷۰۶]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۵۴

آغاز:بسمله: الحمدلله رب العالمین و صلی الله القول فی الغسل؛ **انجام:**صوره ما کتبه المصنف الخوانساری سنه ۱۲۷۳م

خط: نسخ، کا: خوانساری، محمد علی بن محمد حسن، تا: ۱۲۷۳ق[رایانه]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۹۹

آغاز:بسمله حمدله، و صلی الله علی خیر خلقه محمد؛ **انجام:**اللهم اختم لنا بالحسنی و وفقنا سنه ۱۲۷۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق[رایانه]

۱۶. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۷۶

جزء سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ ۱۷۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۳۶۲]

۱۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۳۷

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمی و صلی الله ... البحث فی المطهرات وهی علی ماهنا الماء والارض؛ **انجام:**او علی الکراهة کمافی المعتبر والمنتهی ونهایة الاحکام ولیکن هنا آخر المجلد الثالث من المواهب السنیه

جلد سوم، از مطهرات تا اول احکام جنائز؛ خط: نسخ، کا: محمد علی خوانساری، تا: ۱۶رجب۱۲۷۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۳۷گ، ۲۵و۲۶ سطر، قطع: خشتی[ف: ۱-۵۸۵]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۶۳۷

همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۱۰۱]

۱۸. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۷۲

از احکام تیمم و جزء اول از جلد سوم کتاب می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: بروجردی، هدایة بن محمد حسین، تا: چهارشنبه ۲۴ ذیقعده۱۲۷۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۸۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۳۵۹]

۱۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۵۶عکسی

آغاز:الحمد لله رب العالمین ... احکام حال التخلی ای التفرغ من الحدیث و آدابها فعلاً و ترکاً وجوباً او ندباً امور تأتی

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه امام صادق (ع) (نوربخش) ببروجرد ۱۱۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ با علامت مقابله مؤلف در روز چهارشنبه ۲۳ رمضان ۱۲۷۲؛ تملک: ابوالقاسم طباطبایی که نسخه را مؤلف به وی داده؛ ۳۰۱ص[عکسی ف: ۳-۱۸۴]

۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹-۱/۱۹

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین وصلی الله علی خیر خلقه محمد وآله الطاهرین وأقسامه واحکامه وشرایطه و اسبابه وآدابه. الغسل بالتفسیر الاتی؛ **انجام:**ولعله لاخلاف فیه والسند فی الجمیع هو الاصل أو الاجماع أیضاً بعد فقد الدلیل علی خلافه والله سبحانه هو العالم و حججه الطاهرون المعصومون

جلد دوم بحث غسل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: عصر مؤلف؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی به امضاء «منه عفی عنه» و «منه دام اقباله» و «منه دام علاه»؛ با نوشته جمال الدین الطباطبائی با مهر«جمال الدین الطباطبائی ۱۲۷۳» (بیضی) مبنی بر هدیه نسخه از طرف مؤلف به وی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۷۰۵]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۶۹-۱۴/۱۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**وعلیک بالتدبروامعان النظر فی هذه المباحث تقدر علی حلمها ورمها ونقضها وابرامها وعلی استخراج سایر الفروع والله الموفق. ولیکن هذا آخر المجلد الاول من الواهب السنیة ...

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ درسال ۱۲۷۲ کاتب نسخه را با مؤلف مقابله نموده ومؤلف به خط خود حاشیه‌هایی برنسخه نوشته؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۱گ، ۲۷-۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۷۰۵]

● المواهب السنیة فی شرح الفرائض الاشنهیة / کلام و اعتقادات، فقه / عربی

al-mawāhib-us sanīyya fī š.-il farā’iḍ-il ušnuhīyya

اسدی، محمد بن عبدالوهاب

asadī,mohammad ebn-e ‘abd-ol-vahhāb

وابسته به: الفرائض الاشنهیة؛ اشنهی، عبدالعزیز بن علی (-۵۵۰)

شرح است بر کتاب «الکفایة فی الفرایض»ابوالفضل عبدالعزیز بن علی اشنهی شافعی و تلمیذ شیخ ابی اسحاق شیرازی است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۹۰

آغاز:بعد بسمله و حمد، و بعد فان کتاب الکفایه فی الفرایض للشیخ الامام الفاضل الزاهد ابی الفضل عبدالعزیز الاشنهی ... اقتداء بالکتاب العزیز و لقوله و صلی الله علیه و سلم کل امر ذی بال لایبدا فیه بحمدالله فهو اجذم رواه بن حبان فی صحیحه من روایة ابی هریره؛ **انجام:**قال قیل لرجل ان یکون ... و ان کان میتافان البنات یاخذن الثلثین بالفرض و هو عشرون الفاو یاخذ ابن الابن باقی المال بالتعصیب و الحمدلله وحده و صلی الله علیه علی سیدنا محمد و آله تم کتاب المواه بالسنیه فی شرح الاشنهیه علی ید کاتبه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ جلد: مقوایی، ۱۵۴گ، ۱۷سطر (۱۰×۱۲)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [سنا: ف: ۲-۲۱۲]

● المواهب السنیة فی کشف معضلات الروضة البهیة / فقه / عربی

al-mawāhib-us sanīyya fī kašf-i mu‘ḍalāt-ir rawḍat-il bahīya

خاتون آبادی، محمد حسین بن صالح، - ۱۱۵۱ قمری

xātūn-ābādī, mohammad hoseyn ebn-e sāleh(- 1739)

وابسته به: الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵ق)

حاشیه‌ای است بر کتاب «الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة». مؤلف نوه دختری علامه مولی، محمد باقر مجلسی (-۱۱۱۱ق) است. این نسخه حاشیه بر جلد نخست است شامل کتاب‌های طهارت، صلاة و متأجر. در آغاز این شرح به نقل از دستخطی از شهید ثانی به دو نکته اشاره شده: ۱. این‌که تألیف

الروضة البهیة، اول ربیع الاول سال ۹۵۶ق است؛ ۲. این‌که شهید اول جلد نخست لمعه در ۲۵۰ مورد با اقوال خود در غیر لمعه مخالفت کرده و شهید ثانی در نسخه‌ای از شرح لمعه این موارد را با علامت (خ) مشخص نموده است.
[اعیان الشیعة: ۹/۲۵۳؛ الذریعة: ۹۰/۶ و ۹۴؛ ریحانة الادب ۱۰۰/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۶۵

آغاز:الحمد لله رب العالمین خالق السماوات و الارضین ... و بعد فقبل الشروع فی المقصود نقول کتب الشارح رحمه الله خلف الکتاب حاشیتین الاول ابتداء هذا الشرح فی مفتتح شهر ربیع الاول سنة ۹۵۶؛ **انجام:**فقول الشارح سواء کان قبل علمه مع قوله عاد الیه بعد خروجه عن ملکه ام لا اشارة علی رد هذا القول لکن الشارح کانه الشارح لم یظفر بذلک القول لعدم ذکره فی شرح الشرایع.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ دارای قلم خوردگی فراوان، مصحح، محشی با نشان «منه»؛ یادداشت مرحوم آیة الله العظمی مرعشی نجفی در آغاز نسخه: «کتاب المواهب السنیة و هو تعلیق علی الروضة البهیة اعنی شرح اللمعة الدمشقیة و النسخة بخط المحقق العلامة المیر محمد حسین الحسینی الخاتون آبادی ابن اخت المجلسی صاحب البحار جد ائمة الجمعة باصفهان و طهران و صاحب التألیف الکثیرة، حرره شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی»؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ، ۱۸-۱۹سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۲-۴۴۰]

←المواهب السنیة فی مناقب الصفویة ← صفوة الصفاء

● المواهب الشریفة فی شرح دعاء التوبة من الصحیفة
/ شرح دعا / عربی

al-mawāhib-uš šarīfa fī š.-i du‘ā’-it tawba min-aṣṣaḥīfa

میرزا محمد محسن بن عبداللطیف، ق۱۲ قمری

mīrzā mohammad mohsen ebn-e ‘abd-ol-latīf (- 18c)

وابسته به: الصحیفة الکاملة السجادیة = الصحیفة السجادیة؛ علی بن حسین (ع)، امام چهارم (۳۸-۹۴ق)

تاریخ تألیف: ۱۱ ذیحجه ۱۱۷۹ق

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۶۵

آغاز:بسمله. سبحانک اللهم یا من شرح صدورنا بانوار معرفته ... و بعد فیقول ... محمد محسن بن عبداللطیف ... انه قد استعد فی السنة الماضیة شهر رمضان اجابة لالتماس بعض الاخوان بمدارسة الدعاء الاحد و الثلثین من ادعیه الصحیفة ... الملقبة بزبور آل محمد و انجیل اهل البیت ... فجاء بحمدالله شرحاً کاملا ... و سمیته بالمواهب الشریفة فی شرح التوبة من الصحیفة؛ **انجام:**ای ما سالتک علیک سهل یسیر لتحقق القدرة التامة العامة. قد وقع الفراغ من الشرح صباح یوم الاربعاء حادی عشر شهر ذی حجة الحرام من شهور سنة تسع و سبعین و مائة بعد الالف ۱۱۷۹ من الهجرة ... و الصلوة والسلام.

خط: نسخ، کا: قاینی بیرجندی، اسماعیل بن هادی، تا: ۱ ذیحجه۱۲۰۶ق؛ تملک: سردار کابلی در ۱۳۵۰؛ جلد: تیماج، ۹۵گ، ۲۵سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۶۹۴]

● مواهب الصمد فی حل الفاظ صفوة الزبد / فقه / عربی

mawāhib-uṣṣamad fī ḥall-i alfāẓ-i ṣafwat-iz zabad

فشنی، احمد بن حجازی، - ۹۷۸ ؟ قمری

fašnī, ahmad ebn-e hejāzī(- 1571)

وابسته به: صفوة الزبد = ارجوزة الالفیة؛ رملی، احمد بن حسین (۷۷۳-۸۴۴ق)

شرح مزجی توضیحی بر متن «الزبد» شهاب الدین ابی العباس احمد بن رسلان می‌باشد.

چاپ: المیمنیه، ۱۵۲ص، ۱۳۱۱ق.

[الأعلام للزرکلی ۱۰۹/۱؛ الاوقاف العامة بغداد ۶۴۴/۱]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۵۵۰

آغاز:بسمله. الحمدلله الملک العلام و صل علی سیدنا محمد و آله خیر الانام؛ **انجام:**التجرید الذی سلوکه اصلح من ترکه فیقول الی متی تترک.

از ابتدای کتاب تا باب الکتابة از کتاب العتق است؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۱۴۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۴۸]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۵۵

همان نسخه بالا[مؤید: ۱-۱۴۸]

● المواهب العباسیة و المصائب الحسنیة / تاریخ معصومین / عربی، فارسی

al-mawāhib-ul ‘abbāsīyya wa-l maṣā’ib-ul ḥasanīya

کتاب مقتل منحصر به فردی است به نظم و نثر فارسی با خطبه‌ای عربی در ابتدای هر بخش که آن را برای تعزیه‌خوانی و مجالس عزاداری تألیف کرده است و مؤلف در آن از قطب راوندی و ابن شهر آشوب نیز یاد می‌کند. نام این کتاب در مقدمه «مواهب العباسیه ...»است ولی در انجامه عنوان کتاب را «معراج الشهاده» نوشته است که دو احتمال دارد یکی این‌که برگ آخر متعلق به کتاب معراج الشهاده است و چسبیده به جلد می‌باشد و در ضمن جلد نیز متعلق به نسخه نمی‌باشد و الحاقی است و دوم این‌که به دلیل تشابه مطلب این دو کتاب، کاتب نسخه را در آخر «معراج الشهاده» نامیده است. این کتاب در هیچ‌کدام از منابع فارسی و انگلیسی یافت نشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۵۵
آغاز: ... به ادویه و اشربه اشک اشاره نمود بمضنون لکل داء دواء تنقیه و تصفیه فرمود؛ **انجام:**الصلوة گردانیدم روشنایی چشم خود را در نماز در نمازم هست یا حق
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۷۷گ، ۱۷سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶–۱۷×۲۱–۲۲سم [رایانه]

←المواهب العلیة ⩾ مواهب علیه

● **مواهب علیه = تفسیر حسینی = تفسیر کاشفی = المواهب العلیة** / تفسیر / فارسی
mavāheb-e ‘alīye = tafsīr-e hoseynī = tafsīr-e kāšefī = al-mavāheb-ol ‘alīya

کاشفی، حسین بن علی،– ۹۱۰ قمری
kāšefī, hoseyn ebn-e ‘alī(- 1505)

وابسته به: جواهر التفسیر لتحفة الامیر = العروس = تفسیر الزاهرین = زهراوین؛ کاشفی، حسین بن علی (–۹۱۰ق)
اهدا به: امیر علیشیر نوائی
تاریخ تألیف: ۲ شوال ۸۹۹ق
تألیف این تفسیر پس از اتمام جلد اول «جواهر التفسیر»انجام شده است. مؤلف درمقدمه می‌گوید: چون جلد اول جواهر التفسیر به اتمام رسید وشروع درتألیف مجلدات سه‌گانه دیگر آن به تأخیر می‌افتاد به خاطرم گذشت که تفسیر وترجمه مختصری از قرآن کریم برای مطالعه حضرت امیرعلیشیر که عاری از تفصیل زیاد باشد عجالتاً به رشته تحریر درآورم تا به موقع فرصت حجاب از چهره مجلدات جواهر التفسیر بردارم. تألیف این تفسیر در محرم سنه ۸۹۷ شروع و در شوال سال ۸۹۹ خاتمه یافته، و مشهور به تفسیر حسینی نیز می‌باشد. عبارت ذیل را از مقدمه چون مبین طرز وکیفیت این تفسیر است نیز نقل می‌کنیم: «و دراین ترجمه ملاحظه حذف واضمار وتخصیص وتعمیم وحقیقت ومجاز واضح آیت بر وجهی که شامل بعضی از وجوه تفسیری باشد مذکور خواهد شد واز اسباب نزول و قصص انبیا آنچه اصح واشهر است به طریق خیرالکلام سمت ذکر خواهد یافت و برخی از سخنان ارباب تحقیق درمحلش صورت تلفیق خواهد پذیرفت و از قرائت معتبره روایت بکر و امام عاصم رحمهماالله که در این دیار صفت اشتهار ورتبه اعتبار دارد ثبت می‌گردد و در بعضی از کلمات که حفص را با او مخالفت است وسخن به سبب آن خلاف تغییری کلی می‌یابد اشارتی می‌رود». وی نخست به ترجمه آیات می‌پردازد و سپس بعضی وجوه تفسیری و اسباب نزول و بعضی قصص اصح و اشهر انبیا علیه السلام را بیان می‌کند و بعضی سخنان اهل تحقیق را می‌آورد. استناد وی در ضبط قرائت آیات بر روایت بکر از عاصم است. این شیوه در خراسان آن روزگار مشهور و معتبر بوده است و در مواردی که قرائت حفص معنی کلام را تغییر می‌دهد به آن قرائت مخالف نیز اشاره می‌کند. شیوه نگارش کتاب علی رغم بعضی روایات شیعی به روش اهل سنت است. مؤلف از بسیاری کتب ایشان نام می‌برد هر دو گروه علمای شیعه و سنی او را به مذهب خود می‌پندارد در خصوص این کتاب تراجم شیعه نوشته‌اند که وی چون کتاب را به نام امیر علیشیر که سنی متعصبی بوده تألیف کرده اعتقادات شیعی خود را ابراز نکرده است.مؤلف سه تفسیر به نام «جواهر»،«مختصر جواهر» و «مواهب علیه»دارد که اولی مفصل،دومی خلاصه وسومی نسبتاً متوسط است و به نظر می‌رسد مختصر جواهر وجود خارجی ندارد.
آغاز:بسمله الله ولی التوفیق و بالحمد و الثناء التحقیق بعد از تمهید قواعد محامد الهی و تاسیس مبانی ثنا خوانی حضرت رسالت پناهی علیه و علی آله و صحبه صلوة ... عن التناهی نموده می‌شود ...
انجام:مطمح انظار علم و عرفان المؤید بالفتح و النصرة و الملقب الحضره نظم:نظام دولت و ملت علیشیر آنکه یک لمعه ×× بود رخشان از ضمیر مهر تأثیرش ... و در تاریخ اتمام آن رباعی انشاء کرد و ایراد آن در آخر این اوراق مناسب نموده و هو هذا:با خامه که این نامه اقبال نوشت ×× انجام سخن بایمن الفال نوشت / گفتم مه و سال و روز و تاریخ نویس ×× فی الحال دوم ز شهر شوال نوشت
چاپ: هند، ۱۲۷۹ق، به اهتمام حاج محمد حسین بن مشهدی علی محمد مشهور به توکلی؛ بمبئی، سنگی، ۱۲۶۸، رحلی؛ هند، بمبئی، محمدی، ۱۳۵۷ق، به اهتمام علی بهائی و شرف علی ایندت کمپنی؛ هند، لکنو، نولکشور، ۱۲۹۱ قمری
[نسخه‌های منزوی ۶۲/۱؛ کشف الظنون ۴۴۶/۱ و۱۸۹۶/۲؛ الذریعة ۲۴۱/۲۳؛ مشارفارسی ۵۰۴۷/۴ و۱۵۲۸؛میراث مشترک ایران و هند: ۲–۲۲۱ و ۲۲۸ و ۴۴۳]

شرح و حواشی:
۱- المواهب العلیة (مختصر) = مختصر جواهر التفسیر؛ کاشفی، حسین بن علی (–۹۱۰)
۲- فرهنگ واژه‌های مواهب علیه؛ امام داد بن محمد
۳- مواهب علیه (ترجمه)

۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۶۹
آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم کهیعص «کوفی» در مواهب صوفیان بادیه از مواهب حضرت الهی که بر حضرت شیخ رکن الدین علا دولة سمنانی قدس سره فرود آمد مذکور است که حضرت رسالة صلی الله علیه و آله و سلم را سه سور تست؛ **انجام:**برابر
از آغاز سوره مبارکه مریم تا آخر قرآن کریم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۸۹۹ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۶۸۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۲۳×۳۴/۵سم [ف: ۳–۱۳۶۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۳عکسی

آغاز:کهیعص، در مواهب صوفیان بادیه از مواهب الهی که بر حضرت شیخ رکن الدین علاء الدوله سمنانی قدس سره؛ **انجام:**علی بن ابی طالب رضی الله عنه گوید: نزل ربع القرآن فینا، و ربع القرآن فی عدونا، و ربع القرآن فی سنن و الامثال، و ربع القرآن فی الفرایض و لنا کرایم القرآن، و الله اعلم بالصواب، و بالله التوفیق و العصمة.

نسخه اصل: دانشگاه کمبریج، بشماره Mm. 4.15(ادوارد براون، فهرست خطی کمبریج /۴۷). تفسیر سوره مریم تا پایان قرآن کریم، تذکر: نام کتاب و مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابو الفتح الفقیه الغریب، تا: ۷ ربیع الثانی ۶۲۸ق [این تاریخ ایراد دارد البته نسخه ناشناس آمده ولی آغاز آن با کار کاشفی کاملاً هماهنگ است گرچه انجامی دیگر دارد]؛ ۳۶۵گ، ۲۱سطر [عکسی ف: ۲-۲۷۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۹۹/۲

آغاز:برابر**انجام:**چنانچه شما دارید و اذا خلو ...

فقط شامل چهار صفحه از آغاز کتاب است؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن، ۳۴ص (۶۶-۹۹)، اندازه: ۲۴/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۰-۷۷]

۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۴

از آغاز سوره یس تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۹۹ق؛ ۳۱۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۲-۴۸۴]

۵. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با سرلوح زرین، مجدول؛ کاغذ: سمرقندی[نشریه: ۱۱-۹۱۹]

۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۱۸۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی[نشریه: ۲-۱۳۲]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۴۵

آغاز: ... و گویند کلمات خمسه است أعنی سبحان الله و الحمدلله و لا إله إلا الله و الله أکبر؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: مولانا رمضان، تا: اواخرقرن۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۷گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۹-۷۰]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۶۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ دارای یک سر لوح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۲۰۲ص، ۲۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۸/۵سم [ف: ۱۰-۱۷۴۸]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۱۰

از آغاز تا سوره الفلق؛ خط: نسخ، کا: عمادی، حسن بن علی، تا: قرن ۱۰، جا: مجاور مکه؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵۸۱گ، ۲۷سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۱۶-۷۳۳]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۳۳

هفت سطری بیش از سوره آل عمران تا می‌رسد به آیه «و اتقوالله لعلکم تفلحون»؛ خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: بخارایی، جلد: گالینگور، ۳۴گ، ۲۹سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۱۷-۴۴۱]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۰۱

سوره یوسف سپس ملک تا پایان قرآن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج، ۱۰۸گ، ۱۵سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۶-۹۴]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۲۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**دین رهبر تو قرآن بس. حسبنا الله کفی سمع الله لمن دعا لیس وراء الله المنتهی و له الحمد ... لاخرة و الاولی و الصلوة و السلام علی ... محمد المصطفی و اله و صحبه ... النجبا.

دوره کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، دارای سرلوح مذهب و منقش کار مکتب هرات؛ واقف: میرزا غلامحسن صوفی زاده بجنوردی، فروردین ۱۳۳۶؛ جلد: تیماج، ۵۱۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱۱-۶۸۸]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۰۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و تباه کنند عمل نعوذ بالله من الریا و نعتصم به من وقع الزلل.

از اول کتاب تا آخر تفسیر سوره کهف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: ابوالوفاء معتمدی کردستانی؛ جلد: تیماج، ۲۸۹گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۱-۶۸۹]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۴۴۶

آغاز:پس از بسمله: الحمدلله ثنا و ستایش الذی مر خدای را؛ **انجام:** و از نوادر اتفاقات انکه این دو حرف در لغت پارسی بمعنی حسب آید یعنی بسنده.

از تفسیر سوره کهف تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۶۴۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۱-۶۹۱]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۰۶

آغاز:کهیعص در مواهب صوفیان بادیه از مواهب حضرت الهی؛ **انجام:**برابر

از تفسیر سوره مریم تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: ابوالوفاء معتمدی کردستانی؛ جلد: تیماج، ۳۱۰گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۱۱-۶۹۳]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۹۱

آغاز: و نبودی تو چیزی یعنی معدوم صرف بودی؛ **انجام:** آنچه در سینهاست از خیر و شر (کذ).

از تفسیر اواخر آیه ۱۰ سوره مریم تا آخر آیه ۲۲ سوره لقمان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: وسط وانجام؛ واقف: حسین کی استوان؛ جلد: مقوا، ۱۹۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۱-۶۹۴]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۰

آغاز:بسمله. کهیعص. در موهبه صوفیان بادیه از مواهب الهی که بر حضرت شیخ رکن الدین علاء الدوله سمنانی قدس سره فرود آمده مذکورست؛ **انجام:**اول و آخر قرآن ز چه با آمد و سین ×× یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بس حسبنا الله و کفی سمع الله لمن دعا.

از آغاز سوره مریم تا پایان قرآن و از پایان یک برگ کسر دارد و در عوض صحاف دو برگ متفرقه به آن الصاق کرده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵۶۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱-۵۸۹]

۱۸. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۵۹۹**

آغاز:برابر؛ **انجام:**ان هذا نیست این فرقان که محمد بما آورده الا افک افتریه.

ج۱-۲. از مقدمه تا آیه چهارم از سوره مائده و بقیه از سوره مریم تا آیه چهارم از سوره فرقان است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: وسط وانجام؛ دارای سرلوح مذهب مرصع، مجدول، حواشی ترجمه و توضیح پاره‌ای از واژه‌ها به لفظ «منه سلمه الله» و «منه مد ظله»؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: مقوا، ۱۴۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲۲-۴۳۹]

۱۹. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۳۱**

آغاز:برابر؛ **انجام:**بسوی این صفتها کن شتابی ×× رضای خلق و خالق هر دو یابی ...

ج۱، از ابتدای مقدمه تا انتهای سوره نحل؛ خط: نسخ ترکستانی، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ دارای چهار کتیبه و حاشیه، مجدول؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ جلد: مقوا، ۳۶۷گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۴×۳۲سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۶] و [ف: ۲۲-۴۴۰]

۲۰. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۷۲**

آغاز:بسمله، کهیعص در مواهب صوفیان از مواهب الهی که حضرت شیخ رکن الدین علماء الدوله سمنانی قدس الله سره فرود آمده مذکور است؛ **انجام:**اول [و] آخر قرآن ز چه با آمد و سین یعنی اندر [ره] دین رهبر تو قرآن بس ... حسبنا الله و کفی ... و السلام علی من اتبع الهدی.

ج۲، از ابتدای سوره مریم تا انتهای قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: حسن بن بنجو تائب؛ مهر: «بالله الواثق عبده محمد علی حسینی» (بیضوی)، «عبده الراجی محمد الرضوی» (بیضوی)، «عبده محمد اسماعیل» (بیضوی)، «عبده الراجی محمد حسن» (بیضوی)؛ ۳۴۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۹سم [ف: ۲۲-۴۴۴]

۲۱. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۷۲**

آغاز: متشابه شده اند بر ما چه میانه سال زرد رنگ بسیارند؛ **انجام:** فیعذبه پس عذاب کند خدای او را عذابا نکرا عذابی سخت.

ج۱، از آیه ۷۰ سوره بقره تا ۸۷ سوره کهف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تاریخ وقف: ۱۳۶۵؛ جلد: میشن ، ۴۱۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲۲-۴۴۸]

۲۲. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۲۸۵**

انجام:هر کودکی از بنی المطلب که به سجود در آمدی حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله این آیه را بدو آموختی و الحمدلله رب العالمین.

ج۱، از ابتدای مقدمه تا پایان سوره اسراء می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، مجدول، دارای لوح منقش مذهب، ؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: کشمیری، جلد: میشن، ۲۴۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۴/۳سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۵]

۲۳. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۱۴**

آغاز: ... نصاری که ثالث ثلاثه قائل اند ... بی مانند الحکیم دانا و محکم کار، هو الذی انزل اوست آنکه فرو فرستاد؛ **انجام:**قل الله بگو خدای یهدی للحق بسوی حق احق ان یتبع سزاوارست که متابعت کرده شود امن ...

از آیه ۷ سوره مبارکه آل عمران و تا آیه ۳۵ سوره مبارکه یونس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲» و یک مورد «مولوی نورالاسلام سلمه ربه»، مجدول؛ ۲۱۱ص، ۲۷سطر، اندازه: ۲۲/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳۵-۴۷۸]

۲۴. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۶۰**

آغاز: ... ایشان خوش شود مراد آن است که ... «و قولوا لهم» و بگوئید مرین جماعت را «قولاً معروفاً» سخنی پسندیده که موجب فرح خاطر ایشان شود؛ **انجام:**«و اذا حضر القسمة» و چون حاضر شوند در وقت قسمت ... و درویشان و محتاجان «فارز قوهم» پس بدهید ایشان را چیزی «منه» از آنچ مقسوم می‌گردد تا دل ایشان ...

از آیه ۳ سوره نساء آغاز و تا آیه ۱۵۳ انعام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۹ یا اوایلقرن۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۵۰گ، ۲۱سطر (۹/۵×۲۰)، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [ف: ۳۸-۷۴۴]

۲۵. **قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۱۴۹**

آغاز: ... بالغیب بنادیده که حق تعالی است وملائکه وقیامت ومتعلقات وی یا پوشیده که جن است ... ایمان می‌آرند ویقیمون وبپای می‌دارند واداء می کنند؛ **انجام:**واولئک آنگروه مفتریان هم الکاذبون ایشانند دروغ گویان که میگویند که انما یعلمه بشر بحقیقة دروغ گفتن صفت ایشان است ...

ازاول تا اواسط سوره نحل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: مقوا اسلیمی، ۳۳۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۲×۲۸سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۴]

۲۶. **قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۲۱۰**

آغاز: ... والله وخدای احق ان تخشه سزاوارتر است که آن وترسی درآنچه باید ترسید ومقررست که نصرت رسالت پناه علیه صلوات الله ترس کارترین خلق بوده زیرا که خوف وخشیه؛ **انجام:**قل اعوذ بگو پناه می‌برم برب الناس به پروردگار آدمیان ملک الناس پادشاه مردان اله الناس معبود الناس من شر الوسواس از شر وسوسه کننده الخناس نهان شونده وقتی ...

از سوره یس تا اخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۲۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۵]

۲۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۷۹

۱۵ جزء اول قرآن؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛مصحح؛ ۴۴۹گ، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۳۳]

۲۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۶/۴-عکسی

نسخه اصل: گنج بخش، ش ۴۰۱۱. بخشی از «مواهب علیه» اوست. تفسیر: فاتحه، فیل، قریش، طاعون، کوثر، کافرون، النصر، تبت، اخلاص، فلق و الناس. (عکس)؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [عکسی ف: ۲-۷۰]

۲۹. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۸۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [ف: -۲۹]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۲۷۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**که ریا شرک اصغر است و تباه کننده عمل نعوذ بالله من الریا و نعتصم به من وقوع الزلل.

ج۱، از مقدمه تا پایان سوره کهف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲ ربیع الاول۹۰۵ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ ۲۳۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۳۱×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۴]

۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۳۳

آغاز:بسمله، سوره مریم علیه السلام، در مواهبه ... از مواهب الهی؛ **انجام:**برابر

جلد دوم: از سوره مریم تا آخر قرآن؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: درویش محمد بن علی، تا: ۹۰۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۳۰۱گ، ۲۷ سطر (۱۴×۲۳)، اندازه: ۲۴×۳۵سم [ف: ۳-۳۹۳]

۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۳۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اشتعل الراس و سفید شده است سر من شیبا سپید شدنی و گفته اند تشبیه کرده شیب را در.

جلد اول، از سوره فاتحه تا ابتدای سوره مریم؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: درویش محمد بن علی کاتب جلد دوم، تا: ۹۰۵ق؛ با سرلوح مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۳۰۶گ، ۲۷ سطر (۱۴×۲۵)، اندازه: ۲۵×۳۵سم [ف: ۳-۳۹۴]

۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۲۳-۳۵/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:**اول وآخر قرآن زچه با آمد وسین ×× یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بس. حسبنا الله وکفی ... والسلام علی من اتبع الهدی.

حمد تا ناس؛ خط: نستعلیق، کا: قطب الدین حیدر بن اسحاق، تا: اواسط شعبان۹۰۹ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماجمذهب، ۵۰۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۵×۳۶سم [ف: ۸-۴۷۰۹]

۳۴. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۴۰

نیمه دوم؛ خط: نسخ، کا: حبیب محمد بن نور محمد انصاری، تا: ذیحجه۹۱۳ق،جا: احمد آباد؛ مجدول؛ قطع: وزیری[نشریه: ۶-۶۸۸]

۳۵. یزد؛ محمود آبادی، میرزا حسن؛ شماره نسخه:۳۷

خط: نستعلیق، کا: فضل الله تبریزی، تا: صفر۹۲۸ق؛ مجدول، با سرلوح؛ قطع: رحلی[نشریه: ۴-۴۵۸]

۳۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۳۸

آغاز:برابر**انجام:**برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۳ ربیع الاول۹۲۸ق؛ جلد: تیماج، ۵۸۲گ، ۲۶ سطر (۱۲/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱-۵۳]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۶۳۸

همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۱۰۱]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۹۱

نیمه دوم؛ خط: نستعلیق ترک، کا: انصاری فاروهنی، عبدالله بن محمد، تا: محرم۹۳۰ق؛ کاغذ: استانبولی، جلد: گالینگور، ۳۵۷گ، ۲۵سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷-۵۰۱]

۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۶۱

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ جمادی الاول۹۳۱ق؛ با سرلوح مزدوج، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۷۱۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۸/۵سم [ف: ۳۵-۷۳]

۳۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۵۹ حکمت

نیمه دوم است از کهیعص تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: تونیانی، یادگار محمد بن محمد، تا: ربیع الثانی۹۳۲ق، مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: رحلی[ف: ۲-۶۹]

۴۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۲۳

یک صفحه پیش از سوره یس است تا پایان قرآن؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: غیاث بن سلطان بایزید حافظ کاتب اصفهانی، تا: ۱۲ رجب۹۳۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی، ۳۷۵گ، ۱۵ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۵-۶۸۵]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۵۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**تمة التفسیر من مصنفات مولی الکامل و الفاضل العالم العامل مولانا حسین الکاشفی الهروی رحمه الله فی شهور سنة اربع و ثلاثین و تسعمایة الهجریة النبویة علی ید العبد الفقیر مرشد بن مسعودبن علی غفرالله لهم آمین.

از سوره حمد تا ناس؛ خط: نستعلیق ریز، کا: مرشد بن مسعود بن علی، تا: ۹۳۴ق؛ مجدول، دارای سر سوره زرنگار؛ مهر: نظام الدوله میرزا آقا خان صدراعظم، احمد بن محمد کرکوکی حسینی، «یا هادی المضلین»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۲۵۳ص، ۲۷سطر (۱۱×۱۹/۵)[ف: ۱۳-۴۰]

۴۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۸

از سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی حسینی، تا: جمادی الاول۹۴۶ق؛ مجدول، محشی، در هامش یک صفحه به پایان مانده خط ابوالخیر محمد بن محمد بن محمد بن محمد حائری قاری مورخ بامداد شنبه ۱۰ جمادی الثانی ۹۳۲ هست و او می‌گوید که حواشی کتاب از من است؛ کاغذ:

سمرقندی، جلد: تیماج، ۴۱۶گ، ۲۲سطر (۱۲/۵×۱۹)، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: -۴۲۶]

۴۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۹۱

انجام:برابر

از سوره مریم تا آخر قرآن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۵۱ق؛ دارای سرلوح، مجدول؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: چرمی، ۳۰۵ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۱-۱۸۱]

۴۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۳

آغاز:افتاده: در شان کفار و مشرکانی است که حق تعالی دانست که بر کفر می‌میرند چون ابوجهل و کشتگان روز بدر؛ **انجام:**برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر رمضان۹۵۳ق؛ افتادگی: وسط؛ جلد: تیماج، ۵۷۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۱-۱۴۷]

۴۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۱۶

از اول قرآن تا سوره کهف؛ خط: نستعلیق، کا: صلاح الدین ولد مرحوم شیخ الهداد بن غریب، تا: شنبه ۲۱ ربیع الاول۹۵۵ق؛ واقف: محمد حسین بن فضل الله حسینی، ۱۲۴۷؛ ۴۰۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲-۱۰۷]

۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۶۴-۵۸/۱۴

آغاز:سورة طه مکیة مائة وخمس وثلاثون آیة بسم الله الرحمن الرحیم طه در هیچ یک از حروف مقطعه که در مبادی سور است

از اول سوره شریفه طه تا آخر قرآن کریم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۶ صفر۹۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ عناوین سور مذهب، مجدول مذهب؛ ۳۶۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۸سم [ف: ۸-۴۷۱۲]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۵۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**نظام ملت و دولت ... آنکه یک لمعه بود خورشید رخشان از ضمیر مهر تاثیرش جودش از کتاب رحمة الله آیتی آمد که علم فضل وجود و لطف و احساسات تفسیرش جعل الله رایات دولته علی ذوی الدوام منصوبه و آیات حشمته علی صحایف الایام مکتوبه به اتمام رسد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۹۵۶ق، جا: مکه مکرمه؛ مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج با طرح تیموری، ۴۹۸گ، ۳۱سطر (۱۳×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۷/۵سم [ف: ۳۴-۹۷]

۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۰

آغاز:بمهربانی عبده زکریا بنده مرد زکریا بن آذر را از اولاد رخیم بن سلیمان بن داود علیه السلام بوده؛ **انجام:**برابر

نیمه دوم کتاب است و از سوره کهف؛ خط: نسخ، کا: محمد بن جلال الدین نورجانی جامی، تا: دوشنبه ۱۴ صفر۹۵۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج، ۵۲۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۴-۷۱]

۴۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۶۰

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، کا: محمود بن عبدالحسین سبزواری، تا: یک‌شنبه ۱۹ یا ۲۹ جمادی الاول۹۵۷ق؛ ۲۸۰گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲-۱۰۷]

۵۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۱۲

از اول سوره مبارکه مریم تا آخر قرآن کریم؛ خط: نستعلیق، کا: محمود بن عبدالحسین سبزواری، تا: ۲۹ جمادی الاول۹۵۷ق؛ واقف: محمد ابراهیم بن محمد مهدی بن محمد نعیم قزوینی قشلاقی، ۱۲۵۲جمادی الثانی؛ جلد: میشن، ۵۶۰ص، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [فهرست عراقی: ۱-۹۵]

۵۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۴

آغاز:برابر

فاتحه الکتاب تا سورة الناس؛ خط: نسخ متوسط، کا: سلیمان بن محمد بن الحاجی، تا: صفر۹۵۹ق؛ مجدول، دارای چهار کتیبه، مذهب؛ مهر: «رضا الحسینی و حسین بن هدایت الله - مشیر السلطنه»؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۶۲ص، ۲۴سطر[ف: ۱-۲۱۵]

۵۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۸۳

از ابتداء سوره فاتحه الکتاب تا پایان تفسیر سوره کهف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۹۶۶ق؛ مهر: «یا من أرفع من کل رفیع» (مربع)؛ ۳۹۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲-۸]

۵۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۵

آغاز:لایمسه الا المطهرون مقرب الحضرت السلطانیه مؤتمن الملکه الخاقانیه عضدالدوله القاهره سراج الملته الباهره ... گوهر درج کرامت اختر برج کمال ×× آفتاب اوج حشمت سایه لطف اله / شهسوار عرصه عزت علیشیر آنکه هست ×× والی والاجناب داور دوران پناه

خط: نسخ تحریری، کا: نصرالله بن سید بن احمد بن قاضی جان، تا: جمادی الاول۹۶۷ق؛ مجدول؛ مهر: ناصرالدین شاه«شاه شاهان ناصرالدین» مشیرالسلطنه، رضا حسینی، حسین بن هدایت الله؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۴۴۳ص، ۱۹سطر، اندازه: ۲۶×۳۸سم [ف: ۱-۱۰۵۱]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۹۹

آغاز و انجام: برابر

ج۱-۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲ شوال۹۶۸ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۷۱گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۶] و [ف: ۲۲-۴۳۷]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۹

همان نسخه بالا[اهدائی ف: -۲۴۲]

۵۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۷۰ق، با سرلوح، مجدول، مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۶۶۶گ، ۲۴ سطر (۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۲-۵۳۶]

۵۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۱۲

آغاز:یا جزادهنده درروز پاداش ایاک نعبد تو را می‌پرستیم وپس که غیر تو مستحق عبادت نیست وایاک نستعین وخاص از تو

یاری می‌خواهیم درپرستش تو الحاح سایر حوایج ومهمات؛ **انجام:**ولایشرک باید که بنده که عمل صالح دارد شرک نیارد وانبار نسازد بعبادة ربه احدا درپرستش پروردگار یکی را یعنی ریا وتصنع عمل نکند که ریا شرک اصغر است وتباه کننده عمل
تا سوره کهف (نیمه اول قران مجید)؛ خط: نستعلیق، کا: خواجه جان مولا علی جنابذی، تا: ربیع الاول۹۷۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۷۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۴]

۵۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۸۹

آغاز و انجام: برابر
تمام تفسیر؛ خط: نسخ خوب، کا: حسن بن علاء الدین حسنی، تا: ۹۷۲ق؛ مذهب، مجدول؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: ساغری، ۵۰۹ص، ۳۱سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱-۱۷۹]

۵۸. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۹۷

تفسیر سوره انعام؛ خط: نسخ، کا: تاج محمد نعمت الله بن قاضی تاج الدین صلاح، تا: ذیحجه۹۷۴ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۵۳گ، ۲۹سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [ف: ۱-۱۴۲]

۵۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۳۳

از حج تا پایان قرآن؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: نصرالله بن عطاءالله، تا: یک‌شنبه ۱۱ جمادی الاول۹۷۴ق؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۹۸گ، ۲۴ سطر (۱۴×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۵-۶۸۵]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و حکیم سنائی اشاره به این معنی نموده بیت: اول و آخر قرآن ز چه با آمد و سین ×× یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بسحسبنا الله کفی، سمع الله لمن دعا ... و الصلوة و السلام علی سید اهل الهدی. تمام شد کتابت تفسیر کلام الله ... و صلی الله علی محمد و آله اجمعین یا رب. غریق رحمت یزدان کسی باد ×× که کاتب را به الحمدی کند یاد
خط: نسخ، کا: محمد نصرالله عطاالله، تا: ذیحجه۹۷۴ق؛ مجدول، مذهب، در کتیبه‌های قلمدانی زرین که در مستطیل‌های افقی صفحات وجود دارد با سفیداب نوشته شده: «کتاب تفسیر افصح المتکلمین و املح المتأخرین مولانا حسین الکاشفی رحمة الله علیه» و همچنین در ترنج‌های زرین وسط دو صفحه با سفیدآب چنین نوشته است: «و قال الرسول یارب ان قومی اتخذوا هذاالقرآن مهجوراً و کذلک جعلنا لکل نبی عدواً من المجرمین و کفی به ربک هادیاً و نصیراً و قال الذین کفروا لولا نزل علیه القرآن جملة واحدة کذلک لنثبت به فؤادک و رتلناه ترتیلا و لایأ تونک بمثل الا جئناک بالحق و احسن تفسیراً»، با سرلوح؛ واقف: ملک محمد، ۱۰۸۹؛ جلد: تیماج روناسی، ۴۹۸گ، ۳۰سطر، اندازه: ۳۵×۳۹سم [ف: ۱-۵۸۵]

۶۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۱۳

جزو دوم؛ خط: نسخ ترکی، کا: عبدالباقی سمرقندی، تا: ۱ رجب۹۷۴ق، جا: شام؛ افتادگی: آغاز[نشریه: ۲-۱۳۲]

۶۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۲۱

نیمه دوم کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد بن فقیه محمود بن فقیه احمد حافظ افزری، تا: یک‌شنبه ۴ رجب۹۷۵ق؛ مجدول، دارای سر لوح رنگین؛ ۲۹۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۱۲-۱۸۵]

۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**و حکیم سنائی اشاره به این معنی نموده بیت: اول و آخر قرآن ز چه با آمد و سین ×× یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بسحسبنا الله کفی، سمع الله لمن دعا ... و الصلوة و السلام علی سید اهل الهدی. تمام شد کتابت تفسیر کلام الله ... و صلی الله علی محمد و آله اجمعین یا رب.غریق رحمت یزدان کسی باد ××که کاتب را به الحمدی کند یاد
خط: نستعلیق، کا: محمدشاه بن محمد بن محمد شاه طبسی، تا: ربیع الثانی ۹۸۱ق؛ واقف: شاه عباس، ۱۰۱۷ق؛ جلد: تیماج، ۵۵۱گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۴×۳۶سم [ف: ۱-۵۸۶]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۳۶۵

آغاز:بسمله. یسئلونک می‌پرسند ترا ای محمد عن الانفال از حکم غیمتها کفار که بر این امت حلال است؛ **انجام:**که ریا شرک اصغر است و تباه کننده عمل نعوذ بالله من الریا و نعتصم به من وقوع الزلل ... زآنکه من بنده گنه کارم.
ج۱، از سوره مبارکه انفال تا آخر سوره کهف؛ خط: نستعلیق خوش، کا: جندن احمد تانییری، تا: ربیع الثانی۹۸۵ق؛ مجدول، مذهب؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: سمر قندی، جلد: میشن خردلی، ۱۶۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۵]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**و حکیم سنائی اشاره به این معنی نموده بیت: اول و آخر قرآن ز چه با آمد و سین ××یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بس. حسبنا الله کفی، سمع الله لمن دعا ... و الصلوة و السلام علی سید اهل الهدی. تمام شد کتابت تفسیر کلام الله ... و صلی الله علی محمد و آله اجمعین یا رب.غریق رحمت یزدان کسی باد ×× که کاتب را به الحمدی کند یاد
خط: نسخ، کا: برهان الدین بن اسدالله، تا: رجب۹۸۸ق؛ مجدول، دارای سرلوح مذهب؛ واقف: شاه عباس، ۱۰۱۷ق؛ جلد: تیماج، ۴۷۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۴×۳۶سم [ف: ۱-۵۸۷]

۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۷۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**که ریا شرک اصغر است و تباه کننده عمل نعوذبالله من الریاتم هذا النصف من تفسیر کلام الله.
از سوره فاتحة الکتاب تا پایان سوره کهف؛ خط: نستعلیق، کا: فرج الله بن بوداق فراهانی قمی، تا: ۹۸۸ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۰۲ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۰-۱۵۳۹]

۶۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۳۴

از سوره پیش از طه تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۹۱ق؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۸۸گ، ۲۴ سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۵-۶۸۵]

۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۰

نیمه اول کتاب است و نام «عرایس التفسیر» بدو داده شده؛ خط: نسخ، کا: خان بن پیاره بن احمد انصاری ساکن کوپامو، تا: ۱۷صفر۹۹۳ق؛ مهر: «عبده الراجی محمد جعفر بن محمد باقر الموسوی» (بیضوی)، «الله محمد علی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۴۹۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۴-۱۰۵]

۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۱، جا: احمد آباد؛ مجدول، با سرلوح، مصحح؛ مهر: «میر علاء الدین بن خلیفه میر جلال الدین» (بیضی)؛ تملک: محمد بن رحمة الله بلخی مزاری؛ ۶۱۴گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۴-۳۵۸]

۷۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۰۵

نیمه اول کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، اول دارای سرلوح رنگین؛ جلد: تیماج، ۲۶۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۱۸-۶]

۷۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۵۵

آغاز:فای ایات الله پس کدام آیه را از آیات قدرت یا دلائل نبوت چون نبوت و اخبار غیب تنکرون انکار می‌کنند

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ ۲۵۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۲۷-۱۱۱]

۷۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۶۸

آغاز: و أرجو من الله نیل المواهب ×× و ربی لما ینبغی العبد واهب؛ **انجام:**اندوهگین شود و شگفت میدانم از آنکه گرویده است ...

سوره فاتحه تا سوره کهف؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ جلد: پارچه‌ای، ۳۶۹گ، ۱۸سطر (۱۶×۲۵)، اندازه: ۲۶×۳۸سم [ف: ۲۹-۹۳]

۷۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۵۳

از تفسیر فاتحه تا کهف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مذهب؛ جلد: مقوایی، ۲۰۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۱۹-۲۵۶]

۷۴. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۹۵

از سوره طه تا نجم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۳-۸۵]

۷۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۱۶۷

خط: تعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: کشمیری[نشریه: ۲-۱۳۲]

۷۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با یادداشت حسین بن لطف الله جهرمی؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۳۰۳]

۷۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۰

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: رحلی[نشریه: ۷-۳۰۳]

۷۸. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۶۳۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**حسین یعنی اندر ره دین رهبر - تو قرآن بس حسبنا الله کفی سمع الله لمن دعا لیس وراء الله منتهی فله الحمد فی الآخرة و الصلوة علی حبیبه محمد المصطفی و علی آله مفاتیح اسرار العلی و اصحابه مصابیح انوار التقی و السلام علی من اتبع الهدی.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۱؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج عنابی، ۶۰۹گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [ف: ۶۷۴-]

۷۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۴

از سوره مریم تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۹۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۴×۳۵سم [ف: ۲-۵۱۵]

۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۲۷

آغاز:کهیعص در مواهب صوفیان بادیه از مواهب حضرت الهی؛ **انجام:** و می‌نماید خدای شما را نشان‌های قدرت خود.

از تفسیر سوره مریم تا اواخر تفسیر سوره مؤمن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۱؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۲۲۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۱-۶۹۴]

۸۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۷۵/۱

از آغازتا سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۸۹گ، ۲۱سطر (۱۱/۵×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۱۰-۱۵۶۷]

۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۱۶۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**که ریا شرک اصغر و تباه کننده عمل است نعوذ بالله من الریا و نعتصم به من وقوع الذلل (کذ).

از اول کتاب تا آخر تفسیر سوره کهف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۱؛ مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۳۸۹گ، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۱-۶۹۰]

۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۶۱

آغاز:برابر؛ **انجام:** لیستفزونک ترا بلغزانند بدشهینا.

از اول کتاب تا اواسط تفسیر آیه ۷۸ سوره بنی اسرائیل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ واقف: خان بابا مشار؛ جلد: مقوا، ۲۸۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۲/۵سم [ف: ۱۱-۶۹۰]

۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۷۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**حضرت رسول صلی الله علیه و آله این آیه بدان آموختی و الله خیر و ابقی و السلام علی من اتبع ...

از اول کتاب تا آخر تفسیر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۱؛ واقف: حسین کی استوان؛ کاغذ: حنائی، جلد: تیماج، ۳۷۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۴/۵×۲۵سم [ف: ۱۱-۶۹۱]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۵۰

آغاز: که و لاتسرفوا از حد در مگذرید در صدقه دادن یعنی هر چه هست به یکبار تصدق مکنید؛ **انجام:** و یعبدون ... (ترجمه افتاده) من دون الله بدون خدای ما لایملک لهم آن چیزی را که مالک نیست یعنی ندارد برای ایشان.

ج۱، از آیه ۱۴۱ سوره انعام تا آیه ۷۳ سوره نحل؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۱؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ ۱۶۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۲/۵سم [ف: ۲۲-۴۳۸]

۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۰۹

آغاز: ابصر به چه بیناست خدای بهر موجودی و أسمع و چه شنواست به هر مسموعی؛ **انجام:** هل فی ذلک آیا هست درین سوگند.

ج۲، از سوره کهف تا اندکی از فجر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۳۱۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۲-۴۳۹]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۱

آغاز:برابر؛ **انجام:** مراد جد است و پدر جد یعنی ابراهیم و اسحق بر ابراهیم علیه السلام بخلعت و رسالت از نار.

از آغاز تفسیر تا نیمه آیه ۶ از سوره یوسف است و از وسط آن چند برگ سقط شده است که به جای آن اوراق نانوشته صحافی و الصاق کرده‌اند؛ خط: نستعلیق بدخط، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: وسط؛ واقف: صبیه میر عزالدین محمد و زوجه میر عزالدین قاضی؛ ۱۷۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱-۵۸۹]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۹

آغاز: به طریق الکلام سمت ذکر خواهد یافت و بعضی از سخنان ارباب؛ **انجام:** سوره نوح مکیه تسع و عشرون آیه. بسم الله الرحمن الرحیم.

از آغاز قرآن تا آغاز سوره نوح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج، ۷۳۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱-۵۸۸]

۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۰۵۳

آغاز:بسمله، چون حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم دعوت آشکارا کرد و قرآن بر خلق خواند و به روز قیامت خلق را بیم فرمود کفار در نبوت آن حضرت و نزول قرآن و وقوع بعث اختلاف کردند و از یکدیگر می‌پرسیدند یا از پیغمبر و مؤمنان پرسش می‌نمودند چنانچه حق سبحانه و تعالی فرمود: عم یتسائلون از چه چیز می‌پرسند کافران عن النبأ العظیم از خبر بزرگ یعنی قرآن الذی هم آنچیزی که ایشان فیه در آن مختلفون اختلاف کنندگانند یعنی او را به سحر یا شعر یا کهانت نسبت می‌دهند و مختلف و اساطیر می‌گویند و به قولی نبأ عظیم نبوت آن حضرت است که می‌گویند آیا او پیغمبر هست یانی (کذا) ساحر است؛ **انجام:**من الجنة و الناس آن کس که وسوسه می‌کند در سینه‌های مردمان از جنیان و آدمیان یعنی شیاطین الجن و الانس در این سوره بنج لفظ ناس آمده و معنی آن مکرر نیست اول مراد اطفال است ... و در جواهر التفسیر مشروح است ... و این دو حرف اول و آخر قرآن زجه با آمد و سین یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بس.

از ابتدای سوره نبأ تا پایان قرآن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ضمیمه نسخه ش ۲۵۰۵۰؛ جلد: فاقد جلد، ۲۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۲-۱۶۰]

۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۶۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و من شرحاسد اذا حسد و از بدی حاسد جون بیدا کند (کذا) حسد خویش را.حسد آتشی که چون برفروخت ×× حسود لعین را همانندم بسوخت

ج۱-۲؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: وسط؛ قرآن کریم با ترجمه تحت اللفظی در متن و «مواهب علیه» در حواشی آن مکتوب است ولی از آیه ۲۷ سوره حدید تا سومین آیه از سوره قدر افتاده؛ دارای دو سرلوح مذهب، مجدول، مذهب؛ جلد: تیماجمذهب[ف: ۲۲-۴۳۵]

۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:**و نعتصم به من وقوع الزلل و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و اصحابه اجمعین.

ج۱، از مقدمه تا پایان کهف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای سرلوح مذهب، مجدول؛ دستخط اعتضاد الدوله در جمادی الاول ۱۲۴۸؛ مهر: برکات علی خان بهادر در ۱۲۲۲ (مربع)، معتصم جنگ در ۱۳۱۱ (مربع)؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۴۳۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۷] و [ف: ۲۲-۴۳۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۷

همان نسخه بالا[اهدائی ف: -۲۴۲]

۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۸۰

آغاز: و نه آن قسم اول که آن متحیز است اگر قابل قسمت باشد پس آن جسم است و الا پس جوهر فرد است و جسم یا علویست یا سفلی؛ **انجام:** آنکه گفتند اینها بخدا که تو هنوز در همان حیرت قدیمی در افراط محبت یوسف از بسیاری ذکر او و توقع ملاقات او بعد از چهل سال در پیرهنهای یوسف چند چیز عجیب به وقوع رسید پیراهنی که خون آلود.

ج۱، شامل اوایل مقدمه تا اواخر سوره یوسف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: مقوا، ۴۵۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۲-۴۳۶]

۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۹۷

ج۱، از مقدمه تا ابتدای سوره مریم و ادامه آن در نسخه ۳۷۰۹۷ است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۳۹۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۷]

۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۰۹۷
آغاز:بسمله. کهیعص در مواهب صوفیان بادیه از مواهب الهی ...
ج۲، از ابتدای سوره مریم تا پایان قرآن و ادامه نسخه ۳۷۲۹۷ می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۳۹۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۷]

۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۰۸۰
ج۲، از ابتدای سوره مریم تا آخر قرآن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ جلد: تیماج، ۴۰۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۲۷سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۸]

۹۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶۹۸
آغاز:سورة مریم و هی ثمان و تسعون آیة، کهیعص، در مواهب صوفیان بادیه از مواهب حضرت الهی که بر آن شیخ رکن الدین سمنانی فرود آمده مذکور است که؛ **انجام:**سورة الناس مکیة و هی ست آیات ... قل اعوذ بگو پناه میگیرم ... و چون از ذکر حق غافل باشد بوسوسه در آید الذی یوسوس ...
این نسخه از سوره مریم آغاز و تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح، محشی؛ واقف: قربانعلی، ۱۳۹۱؛ جلد: مشمعی، ۴۱۶گ، ۲۵-۳۴سطر (۱۱/۵×۲۱)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: ۳۴-۶۱۳]

۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۳۳۱
آغاز:غیب السموات و الارض علم آنچه غایبست از آسمانها و زمین؛ **انجام:**و آفریدگار تو داناتر است بمن فی السموت و الارض.
ج۱، از آیه آخر سوره هود تا آیه ۵۵ سوره اسراء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۶۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۹]

۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۱۷
آغاز: هذه الشجرة این درخت را یعنی شجره انگور یا انجیر و اشهر گندم است؛ **انجام:** بسملة القارعة روز کوبنده ما القارعة جیست کوبنده و ما ادریک وجه جیز ترا دانا کرانید. [در این نسخه به جای حرف «چه»، «جه» نگاشته شده است چنانکه در کلمات «جیست وجه جیز» ملاحظه می‌شود.]
ج۱-۲. از آیه ۳۵ سوره بقره تا سومین آیه از سوره قارعه است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۵۳۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: ۲۲-۴۴۹]

۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۸۲۸
آغاز:الر حروف مقطعه به قول ابن زید اسامی سورند و امیر مرتضی علم الهدی گفته که حضرت حق سبحانه و تعالی نام نهد سوره را به هر چه خواهد؛ **انجام:**راه دهیم او را به سوی خود و در بحر آورده که هر که ... الا و من طلبنی وجدنی هر که ما را جوید ما را.
ج۱-۲، ابتدای سوره یونس تا پایان عنکبوت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای سرلوح مزدوج مذهب، مجدول؛ تملک: سید حسین بن جعفر حسینی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۲گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۳سم [ف: ۲۲-۴۴۷]

۱۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۹۵۱
آغاز: اوست و الذین آمنوا و آنان که ایمان آوردند به دین پیغمبر؛ **انجام:** القصه به تنک آمده رجوع به فرعون کردند.
ج۱، از آیه ۶۸ سوره آل عمران تا آیه ۱۳۵ سوره اعراف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۵۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۲۲-۴۵۰]

۱۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۱۷
آغاز و انجام: برابر
ج۱-۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای سرلوح مزدوج مذهب، مجدول، محشی به قلم نستعلیق محمد شفیع بن محمد قزوینی در سال ۱۰۶۷؛ تملک: فرهاد میرزای قاجار فرزند عباس میرزا در ۲۶ رجب ۱۳۰۰، محمد تقی مدرس رضوی؛ جلد: تیماج، ۶۵۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۳×۳۳/۴سم [ف: ۲۲-۴۳۴]

۱۰۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۹
آغاز:عذابی دردناک که آنرا انقطاع نباشد بما کانوا بسبب آنچه بودند که با مؤمنان؛ **انجام:**این آیه بدو آموختی و الله خیر و ابقی و الحمدلله رب العالمین آمین آمین
از اوائل سوره بقره تا آخر سوره بنی اسرائیل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماجمذهب، ۲۶۸گ، ۲۷ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۶۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵۳-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۲۶۰]

۱۰۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۲۳
آغاز: و صاحب قربان پس قصه او بخوان و یاد کن - اذ نادی ربه؛ **انجام:**(پایان سورة الناس)
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: سعیدی یزدی تهرانی؛ جلد: تیماج، ۳۲۳گ، ۲۵سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱-۳۷۸]

۱۰۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۶۳
آغاز:بسمله، کهیعص در مواهب صوفیان بادیهاز مواهب الهی که بر حضرت شیخ رکن الدین علاء الدولهسمنانی؛ **انجام:**اگر در عالم از شر حسد بدتر بودی ختم این سوره بر آن کردی
از سوره مریم تا آخر قرآن، تذکر: آغاز نسخه با «مواهب علیه» سازگار است و به همین دلیل نام کتاب تغیر یافت؛ خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: وزیری، جلد: تیماج، ۵۴۹گ، ۲۲سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۲-۶۴۴]

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۲۰۹
همان نسخه بالا[نشریه: ۴-۴۱۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۰۰-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۲۶۰]

۱۰۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۹۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**اعرض ونآبجانبه، روی بگرداند از یاد ما مراد کافر است که چون خدای نعمت دهد.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «المتوکلعلی الله عبده محمد کاظم»؛ اهدایی: محمد جواد ریحانی؛ ۳۶۸گ، ۲۵سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۲-۵۰۳]

۱۰۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۹۷
آغاز:او نسقط علیهم کسفا اوناتی بالله والملائکة قبیلا بر سر ما باره؛ **انجام:** آورده اند که کودکی از یهود بخدمت رسول (ص) مشغول بود.
جلد دوم کتاب، از سورة السبا ش ۳۴آیه نهم تا سورة الفلق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: محمد جواد ریحانی؛ جلد: مقوایی، ۳۱۷گ، ۲۵سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۲-۵۰۳]

۱۰۷. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۲۰۹
آغاز:آغاز و درین محمود و ستوده زیست کند. سورة الشوری و هی مکیه اربع و خمسون آیه. بسمله حم عسق ... الحکیم گویند حروف مقطعه اشارت بکوائن حوادث و فتن و وقایع است
نیمه دوم است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: وزیری[نشریه: ۴-۴۱۵]

۱۰۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۵۰
آغاز:ابن عباس فرمود که اصحاب کهف در هر شش ماه ...
ج ۲، از آیه ۱۸ سوره کهف تا اواخر قرآن ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۲۶۸گ، ۲۵ سطر (۱۸×۲۵/۵)، اندازه: ۲۳×۳۴/۵سم [ف: ۳-۹۵۸]

۱۰۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۵۳
جلد اول، از آغاز تا آیه ۱۸ سوره کهف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۲۰۹گ، ۲۵ سطر (۱۷/۵×۲۱)، اندازه: ۲۴×۳۶/۵سم [ف: ۳-۹۶۰]

۱۱۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۹۴
از اول سوره یاسین تا سوره محمد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ هندی، ۲۱۷گ، ۱۹ سطر (۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۳-۸۴۱]

۱۱۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۹۶
این نسخه از سوره نمل تا کمی از سوره زمر را دارد و پس از آن از سوره اعلی تا سوره نصر را دارد؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول به طلا و مشکی و آبی؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰۴گ، ۲۵ سطر (۱۰/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۳-۸۴۱]

۱۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۸۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**به ربا و تصنع عمل نکند که ربا شرک اصغر است و تباه کننده عمل. نعوذ بالله من الربا و نعتصم به من رقوع الزلل و الحمدلله رب العالمین
از آغاز تا سوره کهف؛ خط: نسخ، آیات معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با سرلوح مذهب؛ پایان نسخه اشعار سید محمد الوس مفتی بغداد هنگام فتح عتبات به دست نجیب پاشا نوشته شده در ۱۳۲۲ق؛ جلد: تیماج، ۳۲۷گ، ۲۷سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۲۰-۴۶۱]

۱۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۸۷
آغاز:چون وضع حمل نزدیک رسید مریم درخت خرمای خشک شده دید شاخه‌های آن بریده و تنه مانده فاجاء ها المخاض پس آورد او را درد زادن الی جذع النخلة؛ **انجام:**سورة الکافرون ... تو یک سال خدایان ما را پرستش کن تا ما نیز یک سال خدای تو به جای آریم. پیغام بدان حضرت رسید و مقارن حال جبرئیل علیه السلام نازل شده
از سوره مریم تا سوره کافرون؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج، ۵۴۱گ، ۲۱سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [ف: ۲۰-۴۶۴]

۱۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۶۹
از سوره فاتحه تا جزو دهم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۴۶گ، ۲۳سطر (۱۵×۱۴)، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۱۷-۴۴۸]

۱۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۶۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح زرین، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۵۷۹گ، ۲۷سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۵-۴۱۸۵]

۱۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۴۴
جلد نخستین از فاتحه تا کهف؛ خط: نسخ، کا: قدوانی، عبدالواحد بن عبدالصمد، تا: قرن ۱۱، برای میرزا محسن؛ مجدول، با دو سرلوح آراسته؛ تملک: نعمان قاضی در بغداد، سیف الدین خان سرتیپ محمد مهدی بن سردار کل عزیز خان پیشخدمت ناصرالدین شاه و حاکم ساوجبلاغ در ۱۳۰۱ که هر دو جلد را به سید محمد امین امین الاسلام بخشیده است؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۶۹گ، ۲۷سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۸-۳۴]

۱۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۴۱
کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، ۷۶۱گ، ۲۱سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱۰-۱۵۱۷]

۱۱۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۲۳
از نیمه مریم تا آخر قرآن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۷۷گ، ۱۹ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵-۶۸۴]

۱۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۲۷
ازآغاز جزء ۱۶ (طه) تا نیمه سوره «ارایت الذی ... بالدین»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج،

۲۴۷گ، ۲۱ سطر (۱۲/۵×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۵-۶۸۵]

۱۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۵۱-۳۷/۴۱

آغاز:اموال ایشان نیز به دست بنی اسرائیل درآمد ... عسی ربکم شاید پروردگار شما بعد از عقوبت ثانیه یعنی اگر توبه کنید تحقیق است ان یرحمکم آنکه رحمت کند برشما وباز شما؛ **انجام:**وسلام علی المرسلین وسلام برفرستاده شدگان والحمد وهمه ستایشها لله ... به پیمانه بزرگتر باید که آخر کلام واز مجلس او این آیه باشد. سورة ص بسم الله الرحمن الرحیم.

مریم تا صافات؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۲۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۸-۴۷۱۳]

۱۲۱. قم؛ حافظیان، ابوالفضل؛ شماره نسخه:۸

آغاز:مهاجران یعنی آنانکه از مکه هجرة کرده بمدینه آمدند مراد اهل بدرند یا آنها که قبل از هجرت اسلام آورده اند ... والانصار واز انصار یعنی آنها از ساکنان مدینه ... والذین اتبعوهم؛ **انجام:**قل ادعوا الله بگو بخوانید خدای را او ادعوا الرحمن یا بخوانید رحمن را که هردو لفظ ... ایاً ما تدعوا هر کدام را بخوانید نیکوست ... فله الاسماء الحسنی پس مرا و راست نامهای نیکو ... قرائت کردی اهل شرک بلغو ولهو ...

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۹۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف مخ]

۱۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۷۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**تباه کننده عمل نعوذ بابند من الریا و نعتصم به من وقوع الذلل و صلی الله علی سیدنا و نبینا محمد المصطفی صلوات الله و سلامه علیه اجمعین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ظاهراًقرن۱۱؛ مذهب مجدول، دارای سرلوح زیبا؛ جلد: تیماج، ۸۴۲ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۴×۲۷/۵سم [ف: ۴۵-۲۵۳]

۱۲۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۵۹

نیمه نخستین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳-۶۶]

۱۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۰۸/۹

آغاز:قوله تعالی: تعز من تشاء و تذل من تشاء. در تفسیر بیضاوی آورده که سلطان محمود غزنوی در وقت عزیمت بسو منات ...

خط: شکسته نستعلیق، کا: علی اشرف، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳گ (۱۴۲ر-۱۴۴پ)، ۲۳سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱۴-۳۱۰]

۱۲۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح مذهب؛ اندازه: ۱۵×۲۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۳۳]

۱۲۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۹۳

آغاز:کهیعص در مواهب صوفیان بادیه از مواهب الهی که بر آن حضرت شیخ رکن الدین علاء الدولة و الدین سمنانی

از سوره مریم تا آخر سوره فجر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اندازه: ۱۶×۲۴سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۳۳]

۱۲۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۶۹

آغاز: ... من تحتها الانهار. از زیر مساکن آن جویها. خالدین، جاویدان باشند؛ **انجام:**چه این هر دو حرف بس باشد و عرب گوید ...

بخشی از آن است، از آیه ۱۰ سوره طلاق تاپایان قرآن؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۹۲گ، ۲۲سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۵۱]

۱۲۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۷۳

آغاز:برابر**انجام:**که ریا، شرک اصغر است و تباه کننده عمل خود نعوذ بالله من الریا و نعتصم به من وقوع الذل.

از آغاز تا آخر سوره کهف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: هندی، ۲۷ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [ف: ۴-۱۸۹۰]

۱۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۲

از مریم تا فاطر؛ خط: نستعلیق نزدیک به نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۰۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۶سم [ف: ۴-۷۹۹]

۱۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۶۵

از آغاز تاسوره کهف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ باجدول؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: ساغری سیاه، ۲۶۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۴-۸۰۰]

۱۳۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵/۲-۶۱۱۱

نیمه نخستین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۵۳گ، ۲۶سطر، قطع: رحلی بزرگ[آستانه قم: -۱۷۸]

۱۳۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۷۳

آغاز:اسباب سعادات المنزلین شرف صدور یافته بود عنان توجه؛ **انجام:**وجعلنا لمهلکهم موعدا و گردانیدیم هلاک ایشان را وقتی معلوم

از سورة فاتحه تا اواخر الکهف؛ خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول شنگرف؛ جلد: تیماج، ۳۱۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲-۳۷۳]

۱۳۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۸۶

آغاز:سورة فاتحة الکتاب، بسم الله الرحمن الرحیم، بنام خدای سزای پرستش؛ **انجام:**کانت: هست، اعینهم: چشمهای دل ایشان، فی غطاء: در پوشش عن ذکری ...

سوره مبارکه الحمد تا آیه۱۰۱ سوره الکهف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن۱۰ یا اوایلقرن۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۲۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲-۳۷۳]

۱۳۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۰

از سوره مریم تا پایان قرآن؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۷۶گ، ۲۳سطر (۱۴×۲۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۳سم [ف: -۴۲۶]

۱۳۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۰۹

آغاز:که این ندای اصحاب قلوب است؛ **انجام:**خواسته دنیا که عرضی سریع الزوال است. الله و خدای یرید.

از سوره بقره آیه ۱۸۴ تا انفال آیه ۶۷؛ خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۵۹گ، ۲۳سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۲۴۸]

۱۳۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۱

آغاز: آغاز تا آیه ۱۶۵ از بقره افتاده: و آن نیز بدانند که خدای شدید العذاب؛ **انجام:**مترجم ایشان گفت ای ذوالقرنین.

جلد ۱؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (تا آیت ۱۶۵ از بقره افتاده) و انجام؛ ۲۴۴گ، ۲۶سطر (۱۳/۵×۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۲-۲۴۹]

۱۳۷. قم؛ مؤسسه امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۸

از سوره کهف تا شوری؛ خط: نستعلیق معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۷۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: -۸۴]

۱۳۸. قم؛ مؤسسه امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۹

از سوره شوری تا ناس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۳۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: -۸۴]

۱۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۵۷/۱

از سوره عم یتسائلون تا پایان قرآن؛ خط: نستعلیق، کا: خواند ملک یوتهاری، خان محمد، تا: قرن ۱۰و ۱۱؛ واقف: سلطان حسین واعظ استراباد، ۱۰۶۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۱۶گ (۱پ-۱۱۶پ)، ۱۳سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۵-۴۲۱۶]

۱۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۰۳

تا سورة النحل است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، هزاروانذی؛ ۳۲۳گ، ۲۵سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱۷-۳۱۸]

۱۴۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۴۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ جلد: نفیس، قطع: وزیری[ف: -۲۵۳]

۱۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۳

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ظاهراً قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۶۹۶گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۳-۳۹]

۱۴۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۴۴-۱۱/۴۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**ولایشرک: واینکه عملی کندصالح دارد شریک نیارد ... که ریا شرک اصغر است وتباه کننده عمل نعوذ بالله من الریا وبه من وقوع الذلل تم

از ابتدا تاپایان سوره کهف؛ خط: نسخ، کا: به خط چند کاتب که نامشان ذکر نشده، تا: ۱۰۰۲ق؛ جلد: مقوا، ۳۹۱گ، ۳۲-۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۸-۴۷۱۰]

۱۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۴۵

جلد دوم از سوره مریم تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: قدوانی، عبدالواحد بن عبدالصمد، تا: رجب۱۰۰۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۴۲۰گ، ابعاد متن: ۹/۵×۲۱، اندازه: ۱۶×۲۹سم [ف: ۸-۳۴]

۱۴۵. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱/۱

آغاز:فیها درو چون بنی اسرائیل این نشانها بشنیدند قالو الاان گفتند اکنون که این صفتها بیان کردی - جئت بالحق؛ **انجام:**پادشاهی آسمان و زمین پس هر چه خواهد کند و مالکم و نیست مر شما را من دون اللهجز خدای من ولی دوستی

خط: نسخ ریز، کا: شاه محمد بن سید حبیب الله، تا: ۱۰۰۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، با سر لوح؛ کاغذ: دولت ابادی، ۶۰۶گ، ۳۳سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱-۱۸۴]

۱۴۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۵

آغاز: خود را تعلیم کرد و بایشان آموخت چگونه حمد و ثنا گویند او را و بزرگوارترین نعمتی که بریشان کرده است و آن قرآنست گفت شکر و سپاس مر خدایرا که فرو فرستاد بر بنده خویش محمد کتاب قرآنرا که سبب نجات بندگانست؛ **انجام:**نسخه: و کیست که او مستحق عذاب نیست گناه کاران را عذاب دهد بر حسب استحقاق

از تفسیر سوره کهف تا آخر تفسیر سوره ملائکه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: آخر رمضان۱۰۱۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، ۲۸۵گ، ۱۸ سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱-۱۷۸]

۱۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۰۲/۱

آغاز:ص گفته اند حروف منقطعه جهت دفع مغالطه و معاندت کفار است که چون حضرت رسالت صلی الله علیه و آله در نماز جهریه به قرائت مشغول می‌شدند ایشان از روی عناد تصفق کردندی؛ **انجام:**و افتتاح کلام الله به حرف باء و اختتامش به سین مشعر بر این نکته است که حسبک من الکونین ما اعطیناک بین الحرفین الباء و السین.

از سوره «ص» تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ربیع الثانی ۱۰۱۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۳۵-۹]

۱۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۲۵

نیمه دوم تا الناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۴ ذیقعده۱۰۱۳ق؛ با سرلوح زرین، مجدول؛ مهر: «الله محمد علی ۱۲۹۴»، «یافت از حضرت محمد شاه - لقب خان علی اسدالله»، «هو العلی العظیم ۱۱۳۷»، «شد غلام خانه زاد پادشاه عالم گیر قابل خان»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوای مذهب، ۲۶۰گ، ۲۷سطر (۱۶×۲۵)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۷-۱۰]

۱۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۴۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۱۷ق؛ مجدول، مذهب؛ تملک: فرهاد میرزا ۱۶ شعبان ۱۳۰۴؛ مهر: «مصطفی الانصاری» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۵۴۹گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۵-۲۳۴]

۱۵۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶ صدر

خط: نسخ، کا: جمال الدین عطایی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ رمضان۱۰۲۵ق؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۳۶گ، ۲۴ سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۵-۶۸۴]

۱۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۷۵-۵۷/۴۵

آغاز:ایشان برین حال یا باخبار الهی بوده یا آن از لوح خوانده بودند

اول بقره تا آخر فاطر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه۸ رمضان۱۰۲۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۹۶گ، ۲۳ و ۲۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۸-۴۷۱۲]

۱۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۰۰۸

آغاز:بادیه از مواهب الهی که بر حضرت شیخ رکن الدین علاء الدوله سمنانی؛ **انجام:**فی الحال دوم ز شهر ربیع الآخر بنوشت (کذ).

از تفسیر سوره مریم تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق روشن، کا: عبدالعزیز ابوسعید، تا: رمضان۱۰۲۸ق؛ مجدول، با سرلوح مذهب و منقش شرفه دار؛ واقف: سید ابوالحسن حافظیان، آبان ۱۳۴۱؛ جلد: تیماج، ۲۸۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۱۱-۶۹۳]

۱۵۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۲۴

از سوره مریم تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: میرزا محمد کندلانی، تا: ۲۱ جمادی الثانی ۱۰۳۰ق؛ اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۳-۸۵]

۱۵۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۲۶

آغاز:بسمله کهیعص، در موتثب صوفیانه بادیه از مواهب الهی که بر حضرت شیخ رکن الدین علاءالدوله سمنانی فرود آمده مذکور است که حضرت رسالت؛ **انجام:**برابر

از ابتدای سوره مریم تا آخر؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم قزوینی، تا: اواسط ذیحجه۱۰۳۴ق؛ واقف: میرزا ابراهیم، جلد: تیماج، ۳۰۵گ، ۱۹سطر[ف: ۱-۱۸۰]

۱۵۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۷۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**باید که بنده که عمل صالح دارد شرک نیاورد وانباز نسازد بعبادة ربه درپرستش پروردگار خود احداً یکی را به ریا وتضییع عمل نکند که ریا شرک اصغر است وتباه کننده عمل

نیمه اول قرآن مجید؛ خط: نستعلیق، کا: کامل احمد بن پیراحمد، تا: ذیقعده۱۰۳۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۲۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۳]

۱۵۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۷۱

آغاز:کهیعص درمواهب صوفیان بادیه از مواهب الهی که برحضرت شیخ رکن الدین علاء الدوله سمنانی قدس سره فرود آمده مذکور است که حضرت رسالت را صلی الله علیه وآله وسلم سه صورت است؛ **انجام:**درافتتاح کلام الهی به حرف باء واختتامش به حرف سین سر عزیز است چه این هردوحرف بس باشد عرب گوید ... که حسبک من الکونین ما اعطیناک ... اول وآخر قرآن زچه باء آمد وسین ×× یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بس

نیمه دوم قرآن مجید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۰۳۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۴]

۱۵۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۱/۲-۵۸۸۸

از میانه سوره مریم تا انجام قرآن؛ خط: نسخ، کا: میرزا بن آقا میر بروجردی، تا: ۱ رمضان۱۰۴۰ق؛ تملک: سید مصطفی خوانساری؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۰۶گ، ۲۵سطر، قطع: رحلی[آستانه قم: -۱۷۸]

۱۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۰۴

از سوره صافات تا پایان کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۱ق؛ مجدول، مصحح، دارای سرلوح؛ تملک: حسن بن حسین بن عبدالصمد خادم عاملی به تاریخ شعبان ۱۰۷۰؛ جلد: گالینگور، ۲۲۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۱۱-۲۹۶]

۱۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۱۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**قار یا قهر مکن چندین عتاب ×× گر خطای رفته باشد در کتاب / این خطای رفته را تصحیح کن ×× ختم کن و الله اعلم بالصواب

ج۱، از مقدمه تا پایان سوره کهف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۲ق؛ مجدول؛ سرترنج رقم «دارد امید شفاعت محمد رضا» درون دفه اول رقم «یا عبدالکریم مشرقی» و دفه دوم «یا عبدالرحیم مغربی»؛ واقف: استاد زین الدین جعفر زاهدی، ۱۳۷۷؛ ۲۳۷گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۲-۴۴۳]

۱۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۱۷

آغاز:بسمله، کهیعص در مواهب صوفیان از مواهب الهی که حضرت شیخ رکن الدین علماء الدوله سمنانی قدس الله سره فرود آمده مذکور است؛ **انجام:**اول و آخر قرآن ز چه آمد بسین ××یعنی اندر ره دین را هبرت بسین است

ج۲، از ابتدای سوره مریم تا انتهای قرآن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷ صفر۱۰۴۲ق؛ درون دفه اول رقم «یا عبدالجلیل جنوبی» و دفه دوم «یا عبدالرشید شمالی»؛ جلد: مقوای، ۲۲۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱ سم [ف: ۲۲-۴۴۳]

۱۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و حکیم سنائی اشاره به این معنی نموده بیت: اول و آخر قرآن ز چه با آمد و سین ××یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بسحسبنا الله کفی، سمع الله لمن دعا ... و الصلوة و السلام علی سید اهل الهدی. تمام شد کتابت تفسیر کلام الله ... و صلی الله علی محمد و آله اجمعین یا رب.غریق رحمت یزدان کسی باد ×× که کاتب را به الحمدی کند یاد

خط: نستعلیق خوب، کا: قاسمعلی بن محمود موسوی، تا: رجب۱۰۴۹ق، به دستور حاجی محمد صالحا؛ مجدول، دارای سرلوح مذهب بر روی کتیبه بازوبندی؛ واقف: سلطان مصطفی میرزا بن سلطان علی میرزا بن شاه طهماسب صفوی، شوال ۱۰۵۹؛ کاغذ: استانبولی، ۸۲۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱-۵۸۷]

۱۶۲. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۳۳

جلد اول، تا پایان سوره یوسف؛ خط: نستعلیق، کا: ابوتراب

طبسی گیلکی، تا: شنبه ۱۸ شعبان۱۰۵۱ق؛ ۳۳۲گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۳/۵سم [ف: ۲-۶۹]

۱۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۸۹

نیمه اول کتاب و تا سوره کهف؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ مصحح؛ تملک: محمد دوست به تاریخ ۱۰۵۱؛ جلد: تیماج، ۳۶۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۸-۱۶۳]

۱۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۳۹۱

آغاز:بسمله، کهیعص در مواهب صوفیان از مواهب الهی که حضرت شیخ رکن الدین علاء الدوله سمنانی قدس الله سره فرود آمده مذکور است؛ **انجام:**از عزیزان که بدین نسخه نظر می‌فکنند × دارم امید که ما را به دعا یاد تو بس.

ج۱-۲، ابتدای تفسیر سوره فاتحه تا انتهای قرآن؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن روح الله بن کاهی، تا: ۱۰۵۵ق؛ واقف: محمد حسن فضایلی، اردیبهشت ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج زرشکی، ۵۳۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۸/۵سم [ف: ۲۲-۴۴۴]

۱۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۲

آغاز: تا در همه احوال جز تو نه بینیم؛ **انجام:**راه دان و راه بین و راه بر ×× در حقیقت نیست جز خیرالبشرتمت التفسیر بعون الله الملك اکبر. بتاریخ هجدهم ماه رجب المرجب ۱۰۶۱. هر که خواند دعا طمع دارم ×× زانکه من بنده گنه کارم عفی عنهم.

از آغاز تفسیر تا پایان سوره طه ؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: رجب۱۰۶۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۴۳۱گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱-۵۹۰]

۱۶۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۲۳

از (جزء ۱۳) سوره مریم تا آخر سوره یس؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۶۲ق؛ مصحح؛ تملك: عبدالقیوم یزدی با مهر «هو لا اله الا الله الحی القیوم» و «ماشاالله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»؛ جلد: تیماج، ۱۹ سطر (۱۳×۱۷)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۲-۵۹۲]

۱۶۷. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۱۳۶۶

نیمه نخستین تا بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: مومن بن نور الله شریف کرمانی، تا: چهارشنبه ۱۷ شوال۱۰۶۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۸۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۴×۳۵سم [ف: ۴-۸۰۰]

۱۶۸. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

نیمه دوم کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: شرف الدین، تا: پنج‌شنبه ۱۷ ذیقعده۱۰۶۹ق، برای حاج شفیعا در عمل نواب نامدار نواب مکرم خان صاحب صوبه جونپور؛ مقابله شده؛ با یادداشتی از عبدالوهاب بن ابی الحسن ۱۲۰۳؛ ۳۵۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم [صد و شصت نسخه: -۵۲]

۱۶۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۲۳-۳۹/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: نورالدین محمد بن، تا: ۶ ربیع الاول۱۰۷۰ق؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ایمذهب، ۴۴۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۸-۴۷۱۰]

۱۷۰. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۱۷۴

نیمه نخستین؛ خط: نسخ، بی کا، تا: سه‌شنبه ۲۷ صفر۱۰۷۶ق[نشریه: ۲-۱۳۲]

۱۷۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۸

از آغاز جلد اول تا پایان سوره کهف و برگی از آغاز خطبه افتادگی دارد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد سلمان بن عبدالباقی گلپایگانی، تا: غره صفر۱۰۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۹۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۲-۵۳۳]

۱۷۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۱۷

از اول سوره کهف تا آخر؛ خط: نستعلیق، کا: شمس الدین علی بن حسین علی، تا:شنبه ۶ ذیقعده۱۰۷۷ق؛ جلد: گالینگور، ۳۸۳گ، ۳۴ سطر (۱۵/۵×۲۷/۵)، اندازه: ۲۲/۵×۳۵/۵سم [ف: ۳-۹۴۰]

۱۷۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۴۸۳

ج ۱؛ بی کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ خریداری از مصطفی یسمعی؛ اندازه: ۲۳/۳×۳۷/۵سم [رایانه]

۱۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۸۰۷

ج۲، از ابتدای سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نستعلیق، کا: عنایت الله بن محمد بن بایر، تا: ۱۷ ربیع الثانی۱۰۸۲ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۳۳۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۶]

۱۷۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۱۱

آغاز: ... آنکه زن نود و هشت ساله نازاینده از خدا طلب فرزند کند؛ **انجام:**اول و آخر قرآن ز چه با آمد و سین - یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بس

از اوایل سوره مریم تا آخر قرآن؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد شاکر بن محمد باقر جوشقانی، تا: ۱۵ شوال۱۰۸۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۰۸گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۵×۳۷سم [مؤید: ۳-۱۰۵]

۱۷۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۸۲/۲

سوره یس تا نیمی از سوره تکاثر؛ خط: نسخ، کا: افینی، غلامحسین بن شمس الدین علی، تا: با تاریخ ۱۰۸۴ق؛ یادداشت ۲۴ جمادی ۱۱۷۶ و ۴ محرم ۱۰۸۴؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۶۵گ (۱۴۷-۳۱۱)، ۱۹سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۱-۲۱۴۲]

۱۷۷. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۲۶۱

نیمه نخستین تا بنی اسرائیل؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱ جمادی الاول۱۰۸۵ق؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن، ۴۴۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۴×۲۶/۷سم [ف: ۴-۷۹۹]

۱۷۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۴۴

انجام:برابر

از سوره یس تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۵۱۳ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱-۱۸۲]

۱۷۹. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۳۲م

خط: نستعلیق و نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ مجدول، بخش دیگر نسخه در ۲۴ رمضان ۱۰۵۷ باز خوانده و تصحیح شده؛ جلد: چرمی، ۵۵۹گ، ۲۷سطر (۱۱/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۸۱]

۱۸۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**تفسیر مواهب علیه بر نام خجسته فرجام امیر کبیر مظهر آثار خیر واحسان مطمح.

جز صفحه آخر تمام کتاب رادربردارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ واقف: حاج محمد مهدی بن محمد کاظم، ۱۰۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۳۰۶گ، ۲۸سطر[ف: ۱-۱۷۹]

۱۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۰۹-۷/۹

آغاز:نماینده للمتقین مرپرهیزکاران راکه ایشان بدو منتفع شده اند الذین آنانکه از صدق یؤمنون؛ **انجام:**بعبادة ربه درپرستش پروردگار خود احدا یکی را یعنی بر یاد تضییع عمل نکند که ریا شرک اصغر است وتباه کننده عمل، تمت جزو الاول من تفسیر مواهب العلیة

جزء اول تاآخر سوره کهف؛ خط: نسخ، کا: مظفر علی بن غضنفر علی نیاسری کاشانی، تا: ۲۶ شعبان۱۰۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۸-۴۷۱۲]

۱۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۹۹

آغاز:نمی شنید و ندای او این بود که از روی نیاز قال رب گفت ای پروردگار انی وهن العظم؛ **انجام:**برابر

ج۲، از اوایل سوره مریم تا پایان معوذتین؛ خط: نسخ، کا: مظفر علی بن غضنفر علی کاشانی، تا: سلخ ذیقعده۱۰۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: موسوی گرماروی، ۱۳۶۵ش؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۸۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۸×۳۵سم [ف: ۲۲-۴۴۸]

۱۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۸۰۶

آغاز:روی به کوهی که قریب شهر بود آوردند در راه شبانی بدیشان؛ **انجام:**برابر

ج۲، از آیه ۹ سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نستعلیق، کا: دور علی بن نقد علی مرندی، تا: دهه اول ربیع الثانی۱۰۹۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۹]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۰۹

همان نسخه بالا[مؤید: ۳-۳۳۲]

۱۸۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۷

آغاز:خواندنی پنهان که آن باخلاص اقربست و یا دعا بلند میکرد از قوم پنهان بود چه؛ **انجام:**برابر

از سوره مریم تا آخر قرآن؛ خط: نستعلیق، کا: محمد سعید قمی تفرشی، تا: ۲شوال۱۰۹۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: ناصرالدین شاه؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۷۷گ، ۲۲سطر (۱۱×۲۵)، اندازه: ۱۷×۳۱سم [ف: ۴-۱۹۲]

۱۸۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۱۴

نیمه نخستین؛ خط: نستعلیق، کا: زیدی علوی جامی لاهوری، عبدالرحمن بن عبدالخالق، تا: پنج‌شنبه ۵ شعبان۱۰۹۷ق؛ با سرلوح آراسته، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۳۱۴گ، ۲۷ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۶-۲۴۰]

۱۸۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۱۷۰

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: سلخ رجب۱۰۹۷ق؛ مجدول، با لوح وکتیبه مذهب مرصع، مذهب؛ تملک: محمود افندی؛ مهر: «محمد المصطفی» (بیضی)؛ واقف: ثلث مرحوم آقامحمدرضا، ۱۳۳۱؛ ۲۱سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۲/۵سم [ف: -۹۲]

۱۸۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۳

از آغاز تا آیه إن اصحاب الکهف و الرقیم کانو من آیاتنا عجبا؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ تملک: مهرماه سلطان خانم در ۱۲۶۵ق، حاج میرزا حسن حسب الامر امان الله خان اردلان والی کردستان در دارالسلطنه تبریز؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ جلد: تیماج، ۳۶۶گ، ۲۴ سطر (۱۳×۲۲/۵)، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۱-۸۰]

۱۸۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۶۵

از جزو نهم تا پایان نیمه اول؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۴۵گ، ۲۱ سطر (۱۳×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۱-۳۰۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۴۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۷۱]

۱۸۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۱

انبیاء تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، ۹۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۴سم [ف: ۴-۸۰۰]

۱۹۰. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۴۳ - ب

نسخه از دیباچه افتاده و تا سوره کهف است تا آیه «فلیعمل عملا صالحا» و افتاده دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳۴۰گ، ۲۱سطر (۱۱/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: -۲۱۱]

۱۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۷۴

جلد ۲، از سوره مریم تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد نظر بن محمود شیخ تاشکندی، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۹۴۸ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۷-۲۰۹]

۱۹۲. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۷۳

آغاز:و تمدله و بازگشتیم برای او من العذاب ... برگردانیم او را برین وجه که عذابی بر بالای عذاب بدو ...

از دو برگ ما قبل سوره طه تا پایان تفسیر قرآن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۳۰۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲-۷۹]

۱۹۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۲۵

انجام:یوسف در دلو نشست در معالم آورده که دیوارهای چاه بر فراق یوسف علیه السلام.

از آغاز قرآن تا سوره یوسف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ تملک: میرزا محمد رضا بن میرزا جعفر حکیم اصفهانی با مهر«عبده الراجی محمد رضا» (مربع)، سید مصلح الدین مهدوی موسوی اصفهانی؛ جلد: مقوایی، ۳۰۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳-۳۶۲]

۱۹۴. قم؛ مؤسسه امام صادق؛ شماره نسخه:۱۶

نیمه اول کتاب؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوایی، ۳۵۶گ، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: -۱۸]

۱۹۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۲۸-۵۸/۷۸

آغاز:برابر

از اول تفسیر تاآخر سوره شریفه مریم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳۶۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۸-۴۷۱۰]

۱۹۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۹۱-۳۰/۱۷۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**ولایشرک وباید بنده که عمل صالح دارد شریک نیاورد وانباز نسازد بعبادته برپرستش پروردگار خود احداً یکی را یعنی به ریا تصنع عمل نکند که ریا شریک اصغر است وتباه کننده عمل نعوذ بالله من الریا ونعتصم به من وقوع ذلک وصلی الله علی سیدنا محمد وآله واصحابه اجمعین

از اول حمد تا آخر کهف (نیمه اول قرآن کریم)؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۷۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۸-۴۷۱۰]

۱۹۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۳۶

از آغاز تا چند سطر از سوره انفال؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۹۳گ، ۲۵ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۵-۶۸۵]

۱۹۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۲۷-۳۹/۱۰۷

آغاز:سبحانه برغضب است وآن حضرت منقول است که هر که این آیه را بخواند حق تعالی به عدد هر حرفی ازآن ... محو کند وچهار هزار دروجه بر دارد؛ **انجام:**حق تعالی فرمود که قل بگو ای محمد که فهما اثم کبیر دراین هر دوگناهی بزرگ است ومنافع للناس ومنفعتهاست مردمان را

بخشی ازسوره‌های حمد وبقره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۱۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۸-۴۷۱۳]

۱۹۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۲۹

جزو دوم است؛ خط: نستعلیق، کا: مصطفی بن سید خان بخاری کرهی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ [نشریه: ۲-۱۳۲]

۲۰۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۰۴-۲۳/۲۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**فاتوهن یعنی بدهید اجورهن مهرهای ایشان فریضة مقرر کرده ومفروض ساخته

ازسوره حمدتا هود؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۶۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۸-۴۷۱۰]

۲۰۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۰۷-۲۰/۲۷

آغاز:که حواس دیگر ومساکن خود ساکن اند وتا چیزی بدشان نمی رسد باستدراک آن مشغول نمی توانند شد؛ **انجام:**وهرکه نافرمانی کند ... او فرستاده او را درامر ونهی فان له نار جهنم پس بدرستی که مرو راست آتش

از سوره نور تا آخر فتح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۷گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۸-۴۷۱۲]

۲۰۲. قم؛ حافظیان، ابوالفضل؛ شماره نسخه:۲۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**که دران مقیم باشند تجری میرود من تحتهم الانهار از زیر منازل ایشان

از آغاز تا اواسط سوره کهف؛ خط: نستعلیق. آیات نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۳۷۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۴×۳۳سم [ف مخ]

۲۰۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۷۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**ما یتصور ان یحیط العقل اصلا بکنه حقیقته و ذلک هو العظیم ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۳۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲-۷۳۰]

۲۰۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۴۰۷

آغاز:بسمله طه ما انزلنا علیک القرآن لتشقی ... در هیچ یک از حروف مبادی سور است این مقدار اختلاف نیست که در طه بعضی این را حروف مقطعه ...

از اول سوره طه تا اواخر سوره زمر از جزو ۲۴ را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۲۲گ، ۲۵ سطر (۱۴/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۳-۱۰۱۳]

۲۰۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۵

از سوره مریم تا اوایل سوره سبأ؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۴۹گ، ۱۹ سطر (۱۵/۵×۲۵/۵)، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۱-۵۲]

۲۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سر لوح مذهب؛ جلد: تیماج، ۵۷۱گ، ۲۵ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۳-۳۶۷]

۲۰۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۶۲

آغاز:که در این قصه ای الحزبین از اینها احصی شمار نگارنده تر است لما لبثو ما اندازه مدتیرا که ایشان درنگ کردن در غار؛ **انجام:**زود باش که بچشد او بر لهب آتشیرا که صاحب گزنده باشد که دوزخ است و امرئته حمالت الحطب و زن او بنت ... خواهر ابوسفیان

مجلد دوم، از آیه ۱۲ سوره کهف تا آیه ۴ سوره مسد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با نشان بلاغ؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۱۷گ، ۲۳ سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۷/۸×۳۰/۲سم [رایانه]

۲۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۸۶

آغاز: مرخدای راست حکم و فرمان من قبل بیش از غلبه فارس به روم؛ **انجام:** تبت هلاک و نابود باد یدا ابی لهب هر دو دست ابی لهب که بر سنگ بر.

جلد ۲، از آیه چهارم سوره روم تا نخستین آیه از سوره مسد (تبت)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: جعفر زاهدی، ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج، ۳۱۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۲سم [ف: ۲۲-۴۴۹]

۲۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۷۲

آغاز:برابر؛ **انجام:** اذ قال الله یا عیسی بن مریم یادکن چون گفت خدای تعالی عیسی بن مریم را اذکر نعمتی یادکن نعمت مرا که افاضه کرده ام.

جلد ۱، ازابتدای مقدمه تا آغاز آیه ۱۱۰ از سوره مائده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: مقوا، ۱۶۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۹] و [ف: ۲۲-۴۴۶]

۲۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۴۲۱

آغاز:برابر؛ **انجام:** بریح عاصف بادی سخت که در یارا در شور آورد و جاءهم الموج.

جلد ۱، از ابتدای مقدمه تا اواسط آیه ۲۱۲ از سوره یونس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۲۱۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۸۰] و [ف: ۲۲-۴۵۰]

۲۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۵۱

آغاز: فاتر بنده جانی حسین واعظ کاشفی رسید که عجالة الوقت را ترجمه مبرا از تکلف سخن آرایی؛ **انجام:** و کانوا و هستند کافران که به جهت ناشنوایی سخن حق لایستطیعون نمی توانند سمعا شنودن کلام.

ج۱، از اواسط مقدمه تا آیه ۱۰۱سوره کهف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: حاج احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ جلد: تیماج، ۴۳۲گ، ۱۹و۲۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۲۲-۴۴۵]

۲۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۲۴۵

ج۲، از سوره مریم تا پایان قرآن کریم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۵۱۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۸]

۲۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۴۶

از آیه «ثمره رزقا» در سورة البقره است تا آیه «ان الذین اوتوا العلم من قبله» در سوره بنی اسرائیل؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۲۹سطر (۱۲/۴×۲۲/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۵-۴۰۶۵]

۲۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۱۶۵

آغاز: و هرگاه که برق کثرت مال و حصول غنایم برایشان درخشان شدی؛ **انجام:**و کبره تکبیرا تعظیم کن او را تعظیم کردنی یعنی حق را بزرگتردان از وصف و اصفان و معرفت عارفان.

جلد ۱، از آیه نوزدهم بقره تا انتهای سوره اسراء (بنی اسرائیل)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، دستخط و مهر سید محمد رضوی مبنی بر مذهب مؤلف و مطالب کتاب؛ جلد: تیماج، ۲۲۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۸سم [ف: ۲۲-۴۴۰]

۲۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۵۳

آغاز:کهیعص در مواهب صوفیان بادیه از مواهب حضرت الهی که برحضرت شیخ رکن الدین علاء الدوله سمنانی قدس سره فرود آمده مذکور است که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم را سه صورت است؛ **انجام:**برابر

جلد ۲، از سوره کهف تا انتهای معوذتین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ دارای سرلوح مزدوج مذهب منقش، مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۶۷۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۸] و [ف: ۲۲-۴۴۱]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۱

همان نسخه بالا[اهدائی ف: -۲۴۲]

۲۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۷۵/۲

از کهف تا پایان جلد ۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۱سطر (۱۱/۵×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۱۰-۱۵۶۷]

۲۱۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۳

تا سروة الدهر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ قطع: وزیری[نشریه: ۷-۳۰۳]

۲۱۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۷۷

از حمد تا سورة الکهف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول[نشریه: ۷-۳۰۳]

۲۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۰۴

انجام: برابر

از کهیعص تا پایان؛ خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح؛ تملک: خالد شهرزوری؛ خریداری شیخ یوسف سنندجی در ۱۲۴۶، خریداری سید علی حسنی اسکداری در ۱۲۷۲؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج، ۴۸۷گ، ۲۱سطر (۱۳×۲۴)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۷-۳۱۸]

۲۲۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۲

خط: نستعلیق، کا: خدابخش بن جمال بهبهانی، تا: جمادی الاول۱۱۰۳ق، جا: شیراز، برای میرزا ابوطالب؛ با سرلوح پاره شده رنگین، مجدول؛ مهر: سید علی حسینی؛ کاغذ: هندی، ۳۸۲گ، ۲۷سطر (۱۴×۲۷)، اندازه: ۲۴×۳۸/۵سم [ف: -۴۲۶]

۲۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۲۴

آغاز: برابر؛ **انجام:**که ریا شرک اصغر است و تباه کننده عمل نعوذ بالله من الریا و نعتصم به من وقوع الزلل و الله اعلم بالصواب.

جلد۱، از ابتدای مقدمه تا پایان کهف؛ خط: نستعلیق، کا: سید محمد بن زین العابدین حسینی طبیب، تا: جمعه ۲۵ شوال۱۱۰۸ق؛ تملک: زین العابدین؛ ۳۰۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۷×۳۱/۵سم [ف: ۲۲-۴۴۶]

۲۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمود بن احمد، تا: ۱۱۲۱ق؛ با سرلوحه مذهب، مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: ساغری، ۴۱۵گ، ۲۷سطر (۱۳/۵×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۴-۳۴۸]

۲۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۶۰-۹/۱۰

آغاز:بسمله کهیعص درمواهب صوفیان بادیه ازمواهب الهی که برحضرت شیخ رکن الدین علاء الدوله سمنانی ... قوله تعالی انما انا بشر ... دوم ملکی چنانچه فرموده؛ **انجام:**بسمله قل اعوذ برب الناس بگو ای محمد پناه می‌گیرم به پروردگار آدمیان ملک الناس پادشاه مردمان ... حکیم سنایی قدس سره اشارت فرمود که: اول وآخر قرآن ... قرآن بس من کفی سمع الله لمن دعا

از سوره مریم تا آخر قرآن؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: عظمت خان بن نولیخان، تا: ۱۱۲۲ق؛ مجدول، با سرلوح مذهب؛ ۳۴۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۸-۴۷۱۱]

۲۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۱۱۲

آغاز و انجام: برابر

ج۱-۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۱۲۶ق؛ دارای سرلوح مذهب منقش، مجدول؛ واقف: حمید رضا دقیقیان، شهریور ۱۳۷۶؛ جلد: میشن مذهب، ۵۹۴گ، ۲۷-۳۴سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۹/۷سم [ف: ۲۲-۴۴۲]

۲۲۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۰۹

انجام:که ریا شرک اصغر است و تباه کننده عمل. نعوذ بالله من الریا و نعتصم به من وقوع الزلل.

جلد۱، از آغاز تا پایان سورت کهف؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: گویا۱۱۳۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۴۴گ، ۱۹سطر (۱۳/۵×)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۳-۳۲۰]

۲۲۶. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۹۳

خط: نستعلیق، کا: عبدالواحد بن احمد بن حاجی ابن شمس الدین ابوالقاسم بن محمد بن حاجی ابن محمود بن علی بن احمد بن عموی بزاک اوزی، تا: سه‌شنبه ۲۱ ذیقعده۱۱۸۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۲۱×۲۶سم [ف: ۳-۸۵]

۲۲۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۱۱

آغاز:سوره مریم، مکیة و هی تسع و تسعون آیه بسمله کهیعص، در مواهب صوفیا بادیه از مواهب الهی؛ **انجام:**آورده اند که نزول آیه در شأن ابوالاشدین است

از اول سوره مبارکه مریم تا آیه پنجم از سوره مبارکه انفطار (یا ایها الانسان ما غرک بربک الکریم) را در بر دارد و ناتمام است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۴۳ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: محمد قاسم بن نجف قلی، ۱۱۴۳؛ جلد: میشن، ۵۳۰ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸سم [فهرست عراقی: ۱-۹۵]

۲۲۸. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴۳۳گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [ف: ۱-۲۸]

۲۲۹. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۱۲۳

آغاز:بسمله، کهیعص، ذکر رحمة ربک عبده زکریا اذ نادی ربه نداء خفیاً. اورده اند که حضرت رساله پناه را (ص) سه صورتست یکی بشری؛ **انجام:**انجام موجود: که فرود آمده بر انبیاء علیهم السلام سوره الناس ... الذی یوسوس فی صدور [الناس].

از اول سوره مریم تا آخر قرآن؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ مهر: «عبده الراجی فتحعلی» (بادامی)؛ واقف: سید ابراهیم صنیع پور، خرداد ۱۳۴۴؛ جلد: گالینگور، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: -۶۷۴]

۲۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۱۲

آغاز:برابر؛ **انجام:** و لامتخذین (کذ) اخدان ... و نه قرار گیرید دوستان پنهانی ...

جلد ۱، از ابتدای مقدمه تا پنجمین آیه از سوره مائده؛ خط: نستعلیق، کا: میرحامد حسین موسوی کنتوری، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط وانجام؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ جلد: مقوا، ۵۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۴×۳۸سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۸۱] و [ف: ۲۲-۴۴۲]

۲۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۸۳

آغاز: از گردن نهادگانیم [حکم] خدای را این آیت در شأن حضرت رسالت صلعم که خلق را به خدای دعوت می‌کرد؛ **انجام:** و ازواج نبی صلی الله علیه و آله و صحبه و سلم و مرضعات حکم مادر دارند و انهم لیقولون.

جلد ۲، از آیه ۳۴ فصلت تا دومین آیه از سوره مجادله؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۱۲۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۸۱] و [ف: ۲۲-۴۳۸]

۲۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۳؛ با سرلوح، مجدول؛ ۵۸گ، ۳۱سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۲-۴۹۰]

۲۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۰۹/۱-۲۲/۲۹

آغاز:سورة الکهف مکیة ما ... عشرآیة بسمله الحمدلله هرثنا وستایش مرخدای را الذی انزل آنکه فروفرستاد علی عبده بربنده خود محمد صلی الله علیه وسلم؛ **انجام:**لکم فیها مرشما را درانعام منافع وسودهاست از شیر وپشم وموی وسواری وبارکردن

ازسوره کهف تا پایان سوره حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۵۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۸-۴۷۱۱]

۲۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۵۳-۸/۶۳

آغاز:سوره یس. مکیة وهی ثلاث وثمانون آیات. بسمله.یس درینابیع آورده که هر حرف ازحروف مقطع سریست از اسرار خزانه غیب که حضرت عزت عزاسمه؛ **انجام:**برابر

از اول سوره مبارکه یس تا آخر قرآن شریف؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ صفر ۱۲۲۶ق [بخش نونویس]، نسخه قدیمی است؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۵۴گ، ۱۵-۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۸-۴۷۱۰]

۲۳۵. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۰۱

آغاز:رحمهما الله که در این دیار صفت اشتهار و رتبه اعتبار دارد مثبت می‌گردد و ببعضی از ... که حفص را با او مخالفتست ...

تا آخر سوره بین اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: احمد بن مولانا اویس، تا: ربیع الاول۱۲۲۶ق، به امر خسرو و بیک بن عباس بیک؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ مهر: «قوج» (مربع)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۱-۷۳]

۲۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۰۵

آغاز: بسمله المرا حروف مقطعه بقول ابن زید رحمه الله اسامی یهودند و علم الهدی فرمود که حق تعالی نام نهد سوره را بهر چه خواهد؛ **انجام:**نظم نگه دارید وقتی کارها را که هر کاری بوقت باز بسته است.

جلد دوم، از آغاز تفسیر سوره یونس تا سوره روم؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالصمد، تا: ۱۵ جمادی الاول۱۲۳۰ق، جا: کشمیر؛ مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج، ۱۱۹۴ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۷-۲۳۲]

۲۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۹

آغاز:بسمله، الم حروف مقطعه مبادی عبور و مفاتیح کنوز غیب اند؛ **انجام:**و بلغ رسوله الکریم و نحن علی ذلک من الشاهدین و الحمدلله رب العالمین

از تفسیر سوره بقره تا آخر سوره ناس؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالصمد، تا: ۱۲۳۰ق، جا: کشمیر امان الله خان؛ مجدول، مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری مذهب، ۵۶۶گ، ۱۷سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۴-۵۰۳]

۲۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**حواله است باوراق جواهر التفسیر و الله نعم المولی و نعم النصیر و صلی الله علی خیر خلقه محمد و اله و اصحابه اجمعین

از ابتدای قران تا آخر سوره توبه؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالصمد، تا: ۱۲۳۰ق، جا: کشمیر؛ با سرلوح، مذهب، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۵۷۵گ، ۱۷سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۴-۵۰۴]

۲۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۸۷

آغاز:ایشانست یعنی کارها که خواهند کرد و الی الله و بسوی خدا ترجع الامور بازگردانیده می‌شود کارها

جلد ۲، از آیه ۷۶ سوره حج تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: میشنمذهب، ۳۷۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۸۰]

۲۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۳۸۸

ج۱؛ خط: نستعلیق، کا: ملا رمضان علی بن حداد، تا: ۱۲۴۶ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: میشن مذهب، ۲۳۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۷۸]

۲۴۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۲۸

آغاز:بسمله، سورة الکهف مکیة ... احمدلله، ثنا و ستایش مر خدای را ... الذی ... ؛ **انجام:**برابر

از سورة الکهف تا انتهای کلام الله مجید؛ کا: محمد علی پکلوی، تا: ربیع الثانی ۱۲۴۸ق؛ مهر: «الواثق بالله الغنی عبده علی»(مربع)؛ تاریخ وقف: ۱۲۷۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای مذهب، ۴۱۵گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۲-۳۷۲]

۲۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۹۳

آغاز:بسمله. الحمدلله هم ستایش و ثنامر خدایر است الذی انزل آن خدایی که فرد فرستاده است علی عبده بر بنده خود یعنی محمد (ص)؛ **انجام:**و حکیم سنایی درین باب گفته که شعر اول اخر قرآن به چه با ما آمد و سین یعنی از هر دو جهان بهر تو قرآن بس اللهم بحق هذا القرآن و بحق الحسین و ...

از آغاز تفسیر سوره کهف تا پایان سوره ناس؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن یعقوب دنکلانی، تا: ۱۲۶۲ق، جا: مدرسه صالحیه؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۵۲۹گ، ۲۸سطر (۱۵×۲۷/۵)، اندازه: ۲۲/۲×۳۶/۶سم [رایانه]

۲۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۵۲

آغاز: از دهن‌های ایشان قول هاء کفار (کذ)؛ **انجام:**برابر

از تفسیر اوایل آیه چهار سوره کهف تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن علی، تا: دوشنبه ۲۲ ذیحجه۱۲۶۳ق؛ واقف: خان بابا مشار؛ جلد: تیماج، ۳۳۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۱-۶۹۲]

۲۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۲۸

آغاز:سورة الأعراف مکیة، بسملة، وهی مأتان وست آیات المص نام قرآن است یا اسم این سوره یا حرفی اشارتی است؛ **انجام:**نعوذ بالله من الریا و نعتصم به من وقوع الزلل و صلی الله علی سیدنا و نبینا محمد ... و آله و اصحابه اجمعین.قار یا بر من مکن قهر عتاب ×× گر خطای رفته باشد در کلام / این خطای رفته را تصحیح کن ××از کرم الله اعلم بالصواب ...

جلد ۱، از ابتدای سوره اعراف تا پایان سوره کهف؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن خواجه عبدل، تا: دوشنبه ۲۷ ذیقعده۱۲۶۷ق؛ واقف: استاد زین الدین جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: میشن، ۲۱۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۲۲-۴۴۵]

۲۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۷۶

بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق؛ خریداری از علی اکبر سلطانی [رایانه]

۲۴۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۵۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد بن یوسف بن محمد علی بن میرزا صادق آشتیانی، تا: ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۶۸گ، ۲۱ سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰ سم [ف: ۲-۶۵]

۲۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۰۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**و هو رب کل شیء و حال آنکه خداست آفریدگار همه چیزها پس ما سوی او مربوب و مخلوق او باشند و مربوب برای ربوبیت سزاوار نبوده و لاتکسب کل نفس و کسب نکند.
سوره حمد تا آخر سوره انعام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۳۵-۱۱۱]

۲۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۰۵
آغاز:هیچ نفسی از بدیها إلا علیها مکر و بال آن برو باشد ولید بن مغیره میگفت که ای صنادید عرب متابعت من کنید و گناهان شما در گردن من؛ **انجام:**آحداً یکی را یعنی بر یاد تضیبع عمل نکند که ریا شرک اصغرست و تباه کننده عمل نعوذ بالله من الریا و نعتصم به من وقوع الذلل و الله اعلم بالصواب.
سوره اعراب تا آخر سوره کهف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۸۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۳۵-۱۱۱]

۲۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۸۵۰
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی[رایانه]

۲۵۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۵۲
بخشی از آن؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از موسی حبیب الهی در تاریخ ۸۶/۴/۲۶[رایانه]

۲۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۹۴
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی[رایانه]

۲۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۲۷۷
آغاز:و معنی سخن به سبب آن خلاف تغییر کلی می‌یابد اشاره می‌رود و الله تعالی الهادی و علی کرمه اعتمادی؛ **انجام:**و اکثر برانند که او را اذیت هست و در تبیان آورده که حق سبحانه ابلیس را براند از پهلوی چپ او زوجه او را که اوه نام دارد بیافرید و ...
از آغاز تا سوره کهف؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و وسط و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوا، ۲۳۹گ، ۲۳ سطر (۱۳×۲۱/۵)[رایانه]

۲۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۲۶۹
آغاز:و اقربا و همسایگان و ارباب [استحقاق و الذین یؤمنون و آنان که ایمان می] آوردند بما انزل به آن چیزی که فرو فرستاده شده است الیک بسوی تو ای رسول برگزیده از قرآن و ما انزل و آنچه منزل گشته؛ **انجام:**آنکه جان بخشد اگر بکشد رواست / نائب است و دست او دست خداست ...
از آغاز تا سوره کهف؛ خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح؛ جلد: مقوایی، ۴۸۷گ، ۲۲سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۷/۸×۲۹سم [رایانه]

۲۵۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۲۷۰
آغاز:آشامید و در روز دیگر که نوبت قوم بود آب چاه ها به چهار پایان ایشان وفا نمی کرد و دیگر تابستان بظهر وادی می‌رفت و انعام قوم از او هراسان شده؛ **انجام:**من قبل ان ندل پیش از آنکه خوار شویم در دنیا به قتل و ... و نخزی و رسوا شویم روز قیامت بدان در آتش ...
از اواخر آیه ۷۷ سورهاعراف تا آیه ۱۳۸ سوره طه؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۱۲گ، ۲۸سطر (۱۲/۷×۲۷)، اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [رایانه]

۲۵۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۵۴
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۴/۹×۳۹سم [رایانه]

۲۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۵۷۰
دوره کامل؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۳۰۵گ، اندازه: ۲۳/۸×۳۱/۹سم [رایانه]

۲۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح مزدوج، مجدول مذهب؛ جلد: تیماج، ۵۳۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۵-۱۱۷]

۲۵۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۲۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**در مکه معظم شرفه الله تعظیما و تکریما واجلالن (کذا فی الاصل)
از تفسیر سوره فاتحه تا تفسیر سوره ناس؛ خط: نسخ، کا: عزیز محمد بن کمال محمد، بی‌تا، جا: احمد آباد گجرات؛ با سر لوح مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۶۲۳گ، ۲۹ سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۹×۳۳سم [ف: ۳-۳۸۴]

۲۵۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۴۸۴
ج ۲؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی یسمعی؛ اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [رایانه]

۲۶۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۸۸
از سوره مبارکه یس تا الرحمن؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۰۹گ، ۲۱ سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۸سم [ف: ۱-۵۳]

۲۶۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۱۰
انجام: یعنی علوم دینیه که حیوة دل از اوست.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: حاج سید مصطفی سلامتیان؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۴۸گ، ۲۵سطر (۱۴×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف: ۴-۱۴۷۰]

۲۶۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۱۸
آغاز: لدنک از نزدیک خود ولیا فرزندی که؛ **انجام:** و کسی

متعرض ایشان نمی گردد.
جلد سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: مصطفی سلامتیان؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینگور، ۱۰۹گ، ۲۶سطر (۱۴×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۴-۱۴۷۲]

۲۶۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۱۹

انجام: آیا نمی نگرند به آسمان که به حکمت ما چگونه.
جزء آخر کتاب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: مصطفی سلامتیان؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۲۴سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف: ۴-۱۴۷۳]

۲۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**و بعدد کل حروف الفا الفا وصل علی جمیع الانبیاء و المرسلین و الحمدلله رب العالمین
از اول تا آخر سوره کهف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ واقف: نائینی؛ ۲۷۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۴-۴۵۷]

۲۶۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۱۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**اصغر است و تباه کننده عمل، نعوذ بالله من الریا و نعتصم به من وقع الخلل
با نسخه بعد یک دوره کامل است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: انیس پور محسن عراقی؛ مهر: «این نسخه از متملکات و جزو کتابخانه شخصی احقر محسن الحسینی است ۱۳۲۲» (مربع)؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۹۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [مؤید: ۳-۱۸۶]

۲۶۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۱۸

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ مهر: «این کتاب از متملکات و جزو کتابخانه شخصی احقر محسن الحسینی می‌باشد ۱۳۲۲» (مربع)؛ ۳۹۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [مؤید: ۳-۱۸۷]

۲۶۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۳۷۳

از سوره مریم تا آخر قرآن؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با لوح ملون، مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۲۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [مؤید: ۳-۳۰۹]

۲۶۸. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه:۳۴

آغاز:قال النبی علیه السلام مفتاح القرآن بسمله و قال بن عباس رضی الله عنها اجلاء القرآن؛ **انجام:**تباه کننده عمل نعوذ بالله ... الله علی سیدنا و نبینا محمد المصطفی صلوات الله ... ارحم الراحمین.
شامل آیه ۲۶ سوره بقره تا پایان سوره کهف؛ خط: نستعلیق. آیات نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۴۱۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [اوراق عتیق: ۲-۴۷۹]

۲۶۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۳۸

آغاز:بسمله کهیعص در مواهب صوفیان بادیه از مواهب حضرت الهی که بر حضرت شیخ رکن الدین علاء الدوله سمنانی قدس سره فرود آمده؛ **انجام:**در علیین باشد بر آسمان هفتم درزیرعرش و آن گویند قائمه یمنی بود از عرش و گفته اند سدرة المنتهی است

از سوره مریم تا آخر تفسیر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: فتح الله با به تاریخ رمضان ۱۲۳۷؛ اهدایی: خانم طباطبایی، ۱۳۵۵/۱۲/۱ش؛ جلد: تیماج، ۳۸۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۲۹۵]

۲۷۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج، ۶۶۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۴-۱۱۲]

۲۷۱. همدان؛ اعتماد الدوله؛ شماره نسخه:۲۴۱

بی‌کا، بی‌تا؛ با آرایش و سرلوح[نشریه: ۵-۳۴۵]

۲۷۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۱۳

آغاز:و مباش، مراد اهل تکلیفند، یعنی مباش از جمله بیخبران از ذکر خدایتعالی؛ **انجام:**وزعم حضرت محمد (ص) آن است که او را حکمت داده است.پس شما را علم بسیار باشد و دگر باره میخوانید
از تفسیر آیه آخر سوره مبارکه اعراف تا آیه ۱۰۹ سوره مبارکه کهف: «و لوجئنا بمثله مدداً»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ نماند که این نسخه از جهت عبارات و مطالب بسیار نزدیک به تفسیر مواهب علیه ولی با آن اندک تفاوتی دارد و می‌توان گفت که با تغییر مختصری از آن اقتباس شده است؛ ۴۷۱ص، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲/۵×۲۹سم [فهرست عراقی: ۱-۹۶]

۲۷۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۱۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**و بعد از زمانی برخواست و گفت حضرت رسول فرمود
و از اول تفسیر قرآن کریم تا آیه ۷۵ از سوره مبارکه حجر (ان فی ذلک لآیات للمتوسمین)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۶۵۶ص، ۲۰-۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [فهرست عراقی: ۱-۹۳]

۲۷۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۵۹

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ناتمام؛ ۲۱۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۲-۱۰۷]

۲۷۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۵۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**حسبک من الکونین انه اعطیناک بین الحرفین.
اول و آخر قرآن زچه با آمد و سین ؟ ×× یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بس(که برخلاف حدیث ثقلین است).
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای دو سرصفحه رنگین، مجدول؛ تملک: حاجی ابراهیم خان اعتماد الدوله، محمد علی بن ملکان (سلطان) بن خاقان مغفور، فرهاد بن ولیعهد، حسن وثوق الدوله؛ مهر: «معتمدالدولة» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۶۱۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۲/۵سم [ف: ۱-۱۷۵]

۲۷۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۰۵

آغاز:مع نوح با نوح علیه السلام و آنها غیر ادریس اند و من ذریة ابراهیم و از؛ **انجام:**توانگری داند و اهانت خود را به درویشی، و این از قصور نظر و قلت فهم است
آیه ۵۸سوره مریم تا آیه ۱۶الفجر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛

افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ محشی با امضاء اقل الطلبه؛ ۱۲۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲-۳۷۳]

۲۷۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۷۲

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ مجدول، دارای سر لوح، مصحح ؛ جلد: تیماج، ۵۵۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۴-۸۴]

۲۷۸. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۷۸/۱

از آغاز تا پایان آیه نهم از سوره بقره؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن شمس الدین محمد کرانی، بی‌تا؛ ۲۹گ (۱پ-۲۹ر)، اندازه: ۱۸/۵×۲۲سم [ف: ۱-۱۵۹]

۲۷۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۴

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد اول ناتمام؛ ۳۲۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲-۱۰۶]

۲۸۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۵

جلد دوم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ناتمام؛ واقف: محمد قاسم بن نجفقلی؛ ۱۱۴۳؛ ۲۶۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۲-۱۰۶]

۲۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۲۰

آغاز:سوره ص و هی خمس و ثمانون آیه، بسمله، حق ابوروق و قطرب رحمهما الله برآنند که؛ **انجام:**(رقم کاتب) تفسیر مواهب علیه بنام فرجام امیرکبیر عالم گیر مظهر آثار خیر و احسان و مطمح انظار علم و عرفان المؤید بالفتح و النصره و الملقب بمقرب الحضره قطعه.

تفسیر سوره ص است تا سورة الناس؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای یک سرلوح مذهب، مجدول، مذهب؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۷۴۶ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۱۰-۱۴۷۷]

۲۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰

آغاز:برابر

خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای یک سر لوح، مجدول و مذهب؛ ۶۳۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۲-۴۰]

۲۸۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۲۱-عکسی

آغاز:کهیعص. در مواهب صوفیان بادیه از مواهب الهی که بر حضرت رسالت را (ص) سه صورت است، یکی بشری قوله تعالی انما انا بشراً مثلکم. دوم ملکی؛ **انجام:**و اسم اله که مبتنی است بر طاعت و عبادت.

جلد دوم؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۵۳ص، ۲۳سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۸۵]

۲۸۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۱۶۹

خط: نسخ جلی، کا: عبد الرزاق بن شیخ جای الدین، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ وقف از ثلث محمدرضا ۱۳۳۱ با مهر«محمد المصطفی» (بیضی)؛ جلد: مذهب، ۳۳۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [ف: -۹۲]

۲۸۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۴۳

آغاز:برابر

این نسخه تفسیر و ترجمه ده جزء اول قرآن بوده، آخرین سطر موجود ترجمه وتفسیر آیه ۹۴ از سوره برائة (رضوا بان یکونو مع الخوالف وطبع الله علی قلوبهم فهم لایعلمون) می‌باشد؛ خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ نسخه قدیمی است؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: چرمی، ۴۶۷ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۱-۱۸۱]

۲۸۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۴۲

آغاز:وقد افلح الیوم من استعلی آیه طه /۶۸؛ **انجام:**وما ادراک ما لیلة القدر آیه قدر/۲

خط: نستعلیق بدخط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۳۶۵ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱-۱۸۱]

۲۸۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ با یک سرلوح خیلی خوب، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۶۱۱ص، ۲۵سطر، اندازه: ۲۳×۳۳سم [ف: ۱-۱۸۰]

۲۸۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۹۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**واذا قرئت القرآن جعلنا بینک وبین الذین لایومنون بالاخرة

جلد اول و مشتمل بر ترجمه وتفسیر از اول قرآن تا آخر سوره کهف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: چرمی، ۴۲۶ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۱-۱۸۰]

۲۸۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۹۰

انجام:برابر

جلد دوم از سوره مریم تا آخر قرآن؛ خط: نسخ خوب، کا: اسمعیل، بی‌تا؛ دارای یک سرلوح خیلی خوب، مذهب، مجدول؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۴۹۷ص، ۱۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۱۸۰]

۲۹۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۴۶۶-۳۹/۲۴

آغاز:برخلاف صلح باشد جائز است که صلح نکند ... لوانفقت اگر خرج می‌کردی جهة صلاح احوال ایشان؛ **انجام:**لاتعلمونهم نمی دانید ایشان را الله یعلمهم خدای می‌داند ایشان را وایشان

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۰۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۷۱۳]

۲۹۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۶۶-۳۹/۴۶

آغاز:اخبار یعنی شما برگردیدید وتصدیق کردید له مرموسی را قبل ان اذن لکم پیش از آنکه دستور می‌دهم شما را وفرمایم که بدو بگروید؛ **انجام:**یعنی اندر دوجهان رهبر تو قران بس ... محمد المصطفی وآله مفاتیح اسرار العلی واصحابه مصابیح ...

فرقان تا ناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، با

سرلوح مزدوج؛ جلد: تیماج، ۴۴۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۸-۴۷۱۲]

۲۹۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۳۱-۱۰/۴۱

آغاز:بسمله رب یسر ولا تعسر وتمم بالخیر کهیعص درموهبه صوفیان بادیه ازمواهب الهی که بر حضرت شیخ رکن الدین علاء الدین سمنانی قدس سره وارد شده مذکور ست که حضرت رسالت ... ذکر رحمة ربک یاد کردن خداوند تست بمهربانی عبده زکریا بنده خود زکریا بن آذر را واز اولاد؛ **انجام:**ولا هم ونیستند اصنام با پرستندگان ایشان که به مدد دیگری منا از عذاب مایصحبون نگاه داشته وزینهار داده شوند.

سوره مریم و حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۲۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۸-۴۷۱۱]

۲۹۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۶۹-۳۹/۴۹

آغاز:گفت ای بندگان من توجه بجانب من کنید وبه من خطاب کرده بگویید که ای آن کسی که خداوند صفتهای مذکوره ایاک نعبد ترا پرستیم وبس وغیر تورا درپرستش شریک نمی سازیم ... بسم الله الرحمن الرحیم الم نزد اکثر مفسرین الف اشارتست به انا؛ **انجام:**واذا ما انزلت سورة وچون فرو فرستاده شود سوره ای یا پاره ای از قرآن فمنهم من یقول پس از منافقان

حمد تا اواخر توبه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۴۴۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۸-۴۷۱۳]

۲۹۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۵۲/۱-۳۷/۴۲

آغاز:سورة ص بسم الله الرحمن الرحیم ص ابوروق وقطرب برآنند که حروف مقطعه جهت تسکیت کفار است که هر وقت که حضرت رسالت (ص) درنماز وغیرآن؛ **انجام:**اذا حسد چون ظاهر کند حسد را وبه مقتضای آن عمل نماید چه اگر بپوشد ضرر آن جز به وی عاید

ص تا فلق جلد ۴؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط وانجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۸-۴۷۱۱]

۲۹۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۱۳-۳۶/۱۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**فرو نگذاشتیم درلوح محفوظ ... هیچ چیزی را بلکه مشتمل است بر دلائل جلائل ودقائق امور علوی

حمد تا انعام؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ، ۲۴۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۸-۴۷۱۰]

۲۹۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۱۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**حضرت فرمودند که خدای عملی را غیری درآن شریک باشد قبول نمی‌کند حق سبحانه تصدیق سخن پیغمبر را فرستاد که ولایشرک وباید که بنده عمل صالح دارد شرک نیاورد وانباز نسازد بعبادة ربه درپرستش پروردگار خود احداً یکی را یعنی به ریا وتصنع عمل نکند

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۲۶۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۳]

۲۹۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۳۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**وظلها وهمچنین سایه او منسوخ نکرد چنانچه سایه‌های دنیا بلکه ممدود باشد. امام [قشیری]

جلد ۱، ازاول قرآن تا سوره رعد آیه ۳۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده محمد» (مربع)؛ واقف: حاج سید عزیز میربهاء زنجانی؛ جلد: مقوا، ۲۱۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۳]

۲۹۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۱۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**احداً یکی را، یعنی به ریا وتضییع عمل نکند که ریا شرک اصغر است وتباه کننده عمل. نعوذ بالله من الریا ونعتصم به من وقوع الذل

جلد ۱، از اول سوره حمد تاآخر سوره کهف؛ خط: آیات نسخ، توضیحات نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح مزدوج، مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۵گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۳]

۲۹۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۰۳

آغاز:ایشان به مدینه فتنه ظاهر می‌شود بعضی از منافقان یهود اول روز به مدینه درمی آمدند که ما مسلمانیم همچون شما وآخر روز بازگشته به یاران خود می‌پیوستند؛ **انجام:**حق سبحانه وحی فرستاد که ما را در مجمع البحرین بنده‌ای است که اختصاص داده‌ایم اورا به علم خاص برو با یکی از خواص خود تا منزل وی و با خود ماهی بریان همراه ببر که او.

ابتدا تاسوره کهف را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۵۱۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۴]

۳۰۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۸۰۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**ودرافتتاح کلام الهی به حرف باء واختتامش به حرف سین سری عزیز است چه این دوحرف عرب گوید بسک پس معنی چنین باشد که حسبک من الکونین ما اعطیناک من الحرفین.

خط: نستعلیق، کا: لطیف، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۹۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۳]

۳۰۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۳۶

آغاز:قشیری رحمة الله فرمود که اهل ایمان، امروز درظل رعایة وفردا در ظل حمایة وعارفان به دنیا وعقبی درظل عنایة که پیوسته ظلیل است؛ **انجام:**اول وآخر قران زچه «با» آمد وسین ×× یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بس

جلد ۲، از سوره رعد از آیه ۳۶ تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: حاج سید عزیز میربهاء زنجانی؛ جلد: مقوا، ۲۸۴گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۴]

● **مواهب علیه (ترجمه)** / تفسیر / اردو

mavāheb-e ʻalīye (t.)

وابسته به: مواهب علیه = تفسیر حسینی = تفسیر کاشفی = المواهب العلیة؛ کاشفی، حسین بن علی (-۹۱۰)

مترجم شناخته نشد. این کتاب ترجمه «مواهب علیه» کمال الدین حسین بن علی واعظ کاشفی سبزواری است که مترجم در برخی موارد آن را خلاصه نموده و به اردو ترجمه کرده است. موجودی آن از اوایل سوره حمد تا آیه ۱۲ سوره انعام است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۳۷۸

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۸۱]

● **المواهب العلیة (مختصر) = مختصر جواهر التفسیر** / تفسیر / فارسی

al-mavāheb-ol ʻalīya (mx.) = moxtasar-e javāher-ot tafsīr

کاشفی، حسین بن علی،- ۹۱۰ قمری

kāšefī, hoseyn ebn-e ʻalī(- 1505)

وابسته به: مواهب علیه؛ کاشفی، حسین بن علی (-۹۱۰ق)

کتابی است در ترجمه و تفسیر قرآن به صورت ممزوج. ظاهراً این کتاب مختصر «المواهب العلیة» تألیف همین مؤلف است زیرا عبارات آن عیناً مطابقت دارد با کمی اختصار و به همین جهت احتمال می‌رود خود «المواهب العلیه» باشد که در حین استنساخ کمی اختصار در آن انجام شده است.

[الذریعه: ج ۲۰ص۱۹۳]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۸۱

آغاز:الحمدلله، ثناء و ستایش مر خدایر است، الذی آن خداوندی که؛ **انجام:**فله الحمد فی الآخر و الاولی و الصلاة علی محمد خیر الوری و علی من اتبع الهدی

از اول سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نستعلیق، کا: عنایت الله بن محمد بن بابیر، تا: چهارشنبه ۲۷ ربیع الثانی۱۰۸۲ق؛ مهر: «عبده الراجی عباس» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۳۳۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷/۵سم [مؤید: ۳-۸۵]

● **المواهب العلیة فی شرح اللمعة الدمشقیة** / فقه / عربی

al-mawāhib-ul ʻalīyya fī š.-il lumʻat-id dimašqīya

قزوینی حائری، میرزاآقا، ق۱۳ قمری

qazvīnī hāʼerī, mīrzā-āqā(- 19c)

وابسته به: اللمعة الدمشقیة فی فقه الامامیة؛ شهید اول، محمد بن مکی (۷۳۴-۷۸۶ق)

تاریخ تألیف:۳ شعبان ۱۲۴۰ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۸۱۹

آغاز:بسمله. قوله و الایجاب رهنک؛ **انجام:**ان لم اقف علی من احتملها فی المقام و الله العالم.

مشتمل بر «کتاب الرهن» می‌باشد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۳ شعبان ۱۲۴۰ق، جا: نجف اشرف؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۱۶سطر[اهدائی رهبر: ۳-۷۴۸]

● **المواهب الغرویة** / فقه / عربی

al-mawāhib-ul ġarawīya

موسوی، عبدالباقی بن علی، ق۱۴ قمری

mūsavī, ʻabd-ol-bāqī ebn-e ʻalī(- 20c)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶ق)

حاشیه استدلالی مفصلی است با عناوین «قوله، قوله» برکتاب «شرایع الاسلام» محقق حلی بانقل اقوال بسیار.

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۴۹-۱۹/۷۹

آغاز:قوله الرکن الرابع فی التوابع وفیه فصول الفصل الاول فی الخلل ... اطبق العلماء علی بطلان صلاة من اخل بشیء من واجبات الصلاة عمداً؛ **انجام:**ولو نسیهما یجب اتیانهما متی ذکر ولو ترکهما عمداً فی اول زمان الامکان یجب فی ثانی زمانه ... ولا یخل فی الصلوات مطلقا والله العالم.

از احکام خلل در نماز تا احکام قضاء نماز؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ باخط‌خوردگی؛ مهر: مؤلف «عبده الموسوی»(مربع)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۲گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۰۷]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۴۸-۱۹/۷۸

آغاز:بسمله قوله کتاب الصلاة المشهور بین الاصحاب کما صرح به غیر واحد ان الصلاة فی اللغة الدعاء وعن روض الجنان انها کذلک؛ **انجام:**فان تساویا مضی فی صلاته والاعمل باوثقهما واعدلهما هذا کله فی الاثناء اما بعد اتمام الصلاة فلا اعادة مطلقا والله العالم

از آغاز کتاب الصلاة تا احکام لباس مصلی؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ خط خورده وافزودگی دارد، مهر: مؤلف «عبد الباقی الموسوی»(مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۰۶گ، ۱۶-۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۰۷]

● **مواهب غیبیه** / شرح دعا / عربی
mavāheb-e qeybīye

محمد علی بن قوام الدین محمد حسین
mohammad ‘alī ebn-e qavām-od-dīn mohammad hoseyn

وابسته به: الصحیفة الکاملة السجادیة = الصحیفة السجادیة؛ علی بن حسین (ع)، امام چهارم (۳۸-۹۴ق)
اهدا به: اعتضادالسلطنه شیخ علی خان
شرح عربی دعای استعاذه صحیفه سجادیه است. مرتب بر یک «مقدمه» و «مقاله» و «خاتمه».

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۰۵
آغاز:الحمدلله الذی جعل الدعاء سلما یرتقی به الی اعلی مدارج الکمال
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، مجدول؛ اندازه: ۱۰/۵×۲۰/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۳۴]

● **المواهب الفضلیة علی الانوار القدسیة و الاسرار الانسیة** / شرح دعا / عربی
al-mawāhib-ul faḍlīya ‘ala-l anwār-il qudsīya wa-l asrār-il unsīya

حلاق، عبدالله بن خالد
hallāq, ‘abd-ol-lāh ebn-e xāled

شرح عرفانی صوفی است بر «الانوار القدسیة و الاسرار الانسیة» که دعاها و اوراد طریقه صوفیان شاذلیه را دربر دارد، با مقدمه‌ای در ذکر سند طریقه‌ای مؤلف شرح و حالات بزرگان مشایخ شاذلیه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۴۲
آغاز:لک الحمد یا من تجلیت ببدائع اسرارک علی قلوب عبادک و أفضت مدید مددک علی جواهر وارد وردک و عبادک؛ **انجام:**و یختمه بما هو من باب التخلیة و التحلیة و التصفیة و التجلیة، و هذا آخر المقال بلطف الرب المتعال.
خط: نسخ، کا: اسحاق مسعود بن محمود رهاوی، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: مقوایی، ۷۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۱۲-۳۶]

● **مواهب الفیاض فی الجواهر و الأعراض** / فلسفه / عربی
mawāhib-ul fayyāḍ fi-l jawāhir wa-l a‘rāḍ

حویزی، عبد علی بن ناصر، – ۱۰۵۳ ؟ قمری
hovayzī, ‘abd-ol-‘alī ebn-e nāser(- 1644)

در آغاز آورده آن زمانی که «الکلمات التامة فی الامور العامة» را نگاشته، برخی از شاگردان از او خواسته‌اند که با جواهر و اعراض آن را تکرار کند. پس این کتاب را نوشته است. می‌گوید:«ثم أعزز هما بثالث انشاء الله فی الالهیات لتکمل أبواب الحکمة». تنظیم شده در دو «موهبت»، و هر موهیت شامل چند موهبت اول در جواهر، و دوم در اعراض.

اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز:بسم الله الرحمان الرحیم المبدء الفیاض، المنزه عن مشابهة الجواهر و الأعراض، العالی عن أن تدرکه المشاعر ...
کا: ناصر بن سعید بن ناصر، تا: ۱۰۶۳ق؛ نسخه با پنج رساله دیگر از این مؤلف، و همگی به خط برادرزاده‌اش ناصر بن سعید بن ناصر در سال ۱۰۶۳ نزد سید محمدعلی روضاتی در اصفهان[نسخه‌پژوهی: ۱-۱۶۱]

● **المواهب القدریة فی مدح خیر البریة** / ادبیات / عربی
al-mawāhib-ul qadarīya fī madaḥ-i xayr-il barīya

مسوری، حسین بن محمد، قرن ۱۰ قمری
mesvarī, hoseyn ebn-e mohammad (16c)

تاریخ تألیف: ۹۶۷ق
قصیده در مدح حضرت رسول (ص)، از حسین بن محمد بن علی مسعودی یا مسوری، که در ۹۶۷ق انشاء کرده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۹۴
آغاز:المواهب القدریه فی مدح خیر البریه. قالها و ما بعدها فی هذه الوریقات الفقیر الی من الافقر الیه هو الاغنی، بسمله ... الیکم بکم فی قربکم اتوسل؛ **انجام:**فهو اسلم منها ما لم یرض باحد انهم ... العاصی شمس الاسلام احمد بن سعدالدین بن الحسینی بن محمد المسوری و فقه الله و من خطه ... الفقیر الی الله مهدی بن محمد المهد ... و صل الله علیه ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق؛ ضمیمه نسخه ش ۸۲۴ [الفبائی: ۵۶۹]

←المواهب القدسیة ← مطلع الانوار الغرویة فی شرح اللعمة الدمشقیة

● **المواهب القدسیة فی شرح المنظومة البوسیة** / فقه / عربی
al-mawāhib-ul qudsīya fī š.-il manẓūmat-il būsīya

مهلان یمنی، حسین بن ناصر، – ۱۱۱۱ قمری
mahlān-e yamanī‹hoseyn ebn-e nāser (- 1700)

شرح مفصل بسیار بزرگی است درهفت جلد بر «منظومه بوسیة» درفقه زیدی که به روش شاطبیه به نظم کشیده شده است. قطعه‌ای از منظومه نقل شده و به شرح می‌پردازد.
[ایضاح المکنون ۶۰۲/۲]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۵۰۰-۱۸/۲۰

آغاز: الحمدلله علی جزیل نعمه السنیة ومواهبه الجزیلة الهنیة واشهد ان لا اله الاالله وحده لا شریک له شهادة خالصة فی القول والعمل؛ **انجام:** بتسلیمه قبل الطلاب لشفعة ×× کذا عند مص لالشح واصلاً انتهی الجزء الرابع من الواهب القدسیة فی شرح المنظومة البوسیة والحمدلله رب العالمین ...

جلد چهارم مشتمل بر کتاب بیع و مجموع چهار جلد دارای ۱۴۳۲۵ بیت شعر می‌باشد چنانچه درحاشیه صفحه آخر این نسخه آمده؛ خط: نسخ، کا: وشلی، یحیی بن احمد، تا: چهارشنبه ۱۱ربیع الثانی ۱۱۰۵ق؛ مصحح؛ تملک: احمد بن زید الهتان؛ جلد: تیماج، ۲۱۸گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۸-۴۷۰۸]

● **مواهب الکریم المنان فی الکلام علی اوائل سورة الدخان و فضائل لیلة النصف من الشعبان** / تفسیر / عربی

mawāhib-ul karīm-il mannān fi-l kalām ʻalā awā’il-i sūrat-id duxān wa faḍā’il-i laylat-in niṣf min-aš šaʻbān

غیطی، محمد بن احمد، - ۹۸۴ ؟ قمری

qaytī, mohammad ebn-e ahmad(- 1577)

تاریخ تألیف: اواسط شعبان ۹۷۴ق

تفسیر آیه‌های نخست سوره دخان است و بیان مقصود به لیله مبارکه و آنچه درباره لیلة القدر از فضایل در احادیث و اخبار آمده است. سپس فضیلت شب نیمه شعبان و احادیث وارد شده از ائمه حدیث را نقل و به نقد گذاشته است.

[هدیة العارفین ۲۵۳/۲؛ بروکلمان ۲/ (۳۳۹) ۴۴۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۳۶عکسی

آغاز: قال شیخنا الامام ... مولانا محمد نجم الدین الغیطی الشافعی ... الحمد لله الذی عظ حرمة شعبان بلیلة نصفه الفاضلة؛ **انجام:** قال مؤلفه ... تم بحمد الله ... علی ید جامعه ... فی اواسط شهر شعبان المکرم سنة اربع و سبعین و تسعمایه ...

نسخه اصل: ظاهریه - دمشق ش ۱۴۸۶(الخیمی فهرس علوم القران ۳۲۱/۲)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ تملک: عبداللطیف بن حسن به تاریخ ۱۰۶۶، فضل الله بن احمد به تاریخ ۱۱۷۰ق؛ ۳۱گ، ۱۷سطر[عکسی ف: ۱-۲۱۶]

۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۱۰۴۲-عکسی

آغاز: قال شیخنا الامام ... الحمد لله الذی عظم حرمة شعبان بلیلة نصفه الفاضلة و فرق فیها کل امر حکیم الی مثلها من السنة القابله؛ **انجام:** قال مؤلفه ... تم بحمد الله ... فی اواسط شهر شعبان المکرم

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: عبداللطیف بن حسین بن عبدالرحیم به تاریخ ۱۰۶۶؛ اهدایی: آقای حاج محمد کلاهی؛ جلد: گالینگور، ۳۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲-۲۹۴]

● **مواهب الکریم فی معارف الرحیم** / منطق / فارسی

mavāheb-ol karīm fī maʻāref-er rahīm

رساله است در منطق که مؤلف به درخواست دوستی به نام میرزا رحیم خان شریف پور مبنی بر به رشته تحریر در آوردن علوم اربعه (منطق، حکمت، عملی، حکمت طبیعی و حکمت الهی) بطور مختصر و به زبان ساده، نوشته ولی تا مبحث تصورات منطق پیش رفته و ظاهراً توفیق اتمام آن را نیافته است با جستجو در منابع موجود نشانی از این اثر و مؤلف آن نیافتیم.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۸۲۹

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی احلنا محله الفهم و ... و بعد چنین گوید آقازاده میرزا بخشعلی حکمت سلماسی؛ **انجام:** تا اینجا مبحث تصورات بود که بحول پروردگاری اختتام یافت ...

خط: نستعلیق تحریری، کا: میرزا رحیم خان شریفپور، تا: ۱۳۵۳ق؛ مصحح؛ یادداشتی از کاتب مبنی بر اینکه نسخه تقدیم مؤلف شده و در حضور وی اصلاح گردیده؛ کاغذ: جلد: تیماج، ۹۹گ، ۱۴-۱۹سطر (۱۰-۱۱×۱۷/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [رایانه]

● **المواهب اللدنیة بالمنح المحمدیة فی السیرة النبویة** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی

al-mawāhib-ul ladunnīya bi-l-minaḥ-il muḥammadīya fi-s sīrat-in nabawīya

قسطلانی، احمد بن محمد، ۸۵۱ - ۹۲۳ قمری

qastalānī, ahmad ebn-e mohammad (1448 - 1518)

تاریخ تألیف: ۱۵ شعبان ۸۹۹ق

در تاریخ پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سیره آن حضرت در ده«مقصد»: ۱. فی تشریف الله تعالی نبیه بسبق نبوته و طهارة نسبه و ولادته و رضاعه و حضانته و بعثته و هجرته و مغازیه و سرایاه مرتبا علی السنین من حین نشأته الی وقت وفاته؛ ۲. ذکر اسمائه الشریفة و اولاده و ازواجه و اعمامه و عماته و اخوته من الرضاعة و جداته و خدمه و موالیه و حراسه و کتابه و آلات حروبه و دوابه و الوافدین الیه، در ده فصل؛ ۳. فیما فضله الله تعالی به من کمال خلقه و جمال صورته و کرمه، در سه فصل؛ ۴. فی معجزاته الدالة علی ثبوت نبوته و خصائصه، در دو فصل؛ ۵. خصائص المعراج و الاسراء؛ ۶. فیما ورد فی آی التنزیل من تعظیم قدره، در ده نوع؛ ۷. فی وجوب محبته و اتباع سنته و فرض محبة آله و اصحابه و قرابته و عترته و حکم الصلاة و التسلیم علیه، در سه فصل؛ ۸. فی طبه و تعبیره الرؤیا و انبائه المغیبات،در سه فصل؛ ۹. فی لطیفة من حقائق عبادته، در هفت نوع؛ ۱۰. فی اتمامه تعالی نعمته علیه بوفاته و نقلته الیه و زیارة قبره الشریف و مسجده، در سه فصل. مؤلف در دوم شوال ۸۹۸ق کتاب را تألیف و در ۱۵ شعبان همان سال آنرا پاک‌نویس نموده است.

آغاز: ربنا آتنا من لدنک رحمة و هی لنا من امرنا رشدا. الحمد لله

الذی اطلع فی سماء الازل شمس انوار معارف النبوة المحمدية ... و بعد فهذه لطيفة من لطائف نفحات العواطف الرحمانية

چاپ: القاهرة، ۱۲۸۱ق، در دو جزء؛ مطبوعات مصطفى شاهين، ۵۶۸و۵۶۷ص، ۱۲۸۱ق.

[معجم المطبوعات ۱۵۱۱/۲؛کشف الظنون ۱۸۹۶/۲ و ۵۶۵/۲؛ هدية العارفين ۱۳۹/۱؛الاوقاف العامة بغداد ۳۶۵/۱]

شرح و حواشی:

۱- المواهب اللدنية بالمنح المحمدية (ترجمه)؛ باقی چلبی (–۱۰۰۸ق)

۲- شرح المواهب اللدنية بالمنح المحمدية؛ زرقانی، محمد بن عبدالباقی (۱۰۵۵–۱۱۲۲ق)

۳- تيسير المطالب السنية بكشف اسرار المواهب اللدنية = حاشية المواهب؛ شبراملسی، علی بن علی (۹۹۷–۱۰۸۷ق)

۴- الفوائد الاحمدية = المواهب اللدنية (منتخب)

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۲۵

آغاز:فی الله يصادق عزماته و ينظم شتات الاسلام بعد افتراق جهاته حتی كملت كمالات دينه و حججه البالغه و تمت علی ساير أمته نعمة السابغة؛ **انجام:**و استفتحت مغالق المعانی بمفاتيح فتح الباری و استخرجت من مطالب كنوز العلوم نفايس الدراری حامدا لله تعالی ...

خط: نسخ، کا: نور محمد انصاری، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مصحح؛ جلد: پلاستیکی، ۳۴۷گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [محدث ارموی مخ: ۳–۱۵۹۰]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۳۱۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**غزوة دومة الجندل و هی بضم الدال من دومة ... و جاء الخير اهل دومة. فتفرقوا ... دخل المدينة فی العشرين من ربيع الاخر انتهی هنا ويليه فی الجزء الثانی غزوة المريسيع ... و صحبه و هم.

جزء یکم؛ خط: نسخ عربی، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: فتح علی بن حسن علی زند در ۱۲۳ (=۱۲۰۳)؛ جلد: مقوا، ۹۸گ، ۲۵ سطر (۱۰/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۶/۴×۲۳سم [ف: ۵–۶۸۵]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۵۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، برگ آخر نونویس احمد بن محمد بن عمر مالکی در دوشنبه ۷ رجب ۱۰۶۶ق؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۲۵۹گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱/۳×۲۹/۶سم [ف: ۱–۵۵۵]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۸۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**يستدعی سفرا بل اسفارا و ذلک فضل الله يؤتيه من يشاء و الله ذو الفضل العظيم. تم الجزء الاول ... و يتلوه فی الجزء الثانی المقصد الخامس ...

جزء اول (از ابتدای کتاب تا پایان مقصد چهارم)؛ خط: نسخ، کا: مراد بن سلیمان، تا: ۲۸رجب۱۰۶۰ق؛ مجدول، با سرلوح، مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۲؛ کاغذ: کشمیری، جلد: مقوا، ۱۹۶گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۸–۳۲۸]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۱-عکسی

آغاز:برابر؛ **انجام:**و يمنحنا من المدد المحمدی بما يمنحه عباده الصالحين مع رضوانه و يمنعنا بلدة الی وجهه الكريم ... و صلی الله علی سيدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم.

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۷۶۱ (تسبیحی ۶۳۷/۳)؛ خط: ثلث، کا: فقیر عمر بن مولانا یوسف، تا: ۱۰۶۸ق؛ با سرلوح، زیراکس در ۱۰۱۰گ؛ ۵۰۵گ[عکسی ف: ۲–۲۷۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۶۱

آغاز:بسمله. و به نستعين. المقصد الخامس فی تخصيصه عليه الصلاة بخصايص المعراج و الاسرا و تعميمه بعموم لطايف التكريم ... اعلم منحنی الله و اياک الترقی فی معارج السعادات و اوصلنا به اليه ...

خط: نسخ، کا: حصاوی، علی، تا: ۱۰۷۱ق؛ مقابله شده، مصحح؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج، ۲۶۶گ، ۳۱ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۲×۳۰سم [ف: ۱۲–۱۳۸]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۳/۶-طباطبائی

آغاز:فان قلت هل الحكم بكونه صلی الله عليه بشراً او من العرب شرط صحة الايمان او هو من فرض الكفايه. اجاب الشيخ و لی الدی العراقی؛ **انجام:**نقل من المواهب اللدنيه فی المقصد السادس فی ماورد من آی التنزيل فی الورق الخامس

سؤال و جوابی چند درباره شؤون پیامبر اسلام (ص)، منقول است از مقصد ۶ از کتاب المواهب اللدنیه، از جمله سؤالات که در این بخش است: آیا اعتقاد به آنکه پیامبر صلی الله علیه و آله از قوم عرب بوده اند نه عجم، یا از جنس بشر بوده اند، نه فرشته؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۲۵گ، ۱۹ و ۲۲و ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۳–۱۰۴]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۸۳۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و ذلک فضل الله يؤتيه من يشاء و الله ذوالفضل العظيم ... و الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً

ج۱، شامل چهار مقصد است: ۱. فی تشريف الله تعالی له عليه الصلوة و السلام بسبق نبوته، ۲. فی ذكر اسماء الشريفة المبينة عن كمال اخلاقه المنيفة و اولاده الكرام الطاهرين، ۳. فيما فضله الله به من كمال خلقته و جمال صورته و كرم اخلاقه، ۴. فی معجزاته؛ خط: نسخ، کا: نورالدین بن عبدالله زبیری، تا: رجب۱۱۶۹ق؛ یادداشت بلاغ و مقابله در ربیع الثانی ۱۱۸۵؛ مهر: «محمود الطباطبائی»، «العبد محمد هادی الحسنی الحسینی» (مربع)؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۳۸۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲–۷۵۸]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۰۰

همان نسخه بالا[مؤید: ۲–۱۹۳]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۵۱

آغاز:فادرک رسول الله (ص) احدی الركعتين فصلی مع الناس الركعة الاخيرة فلما سلم عبدالرحمن بن عوف قام رسول الله؛

انجام:ثم اقاموا ایاماً و رجعوا بالجایزة فوجدوا بلادهم قد امطرت فی ذلک الیوم الذی دعا لهم فیه رسول الله (ص) و قدم علیه زاده الله شرفا لدیه وفد.

از نیمه مبحث قبل از غزوة بدر الکبری تا اواخر مقصد دوم؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با امضای «هـ»؛ جلد: مقوایی، ۲۷۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۳۶-۳۹۷]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۵۲

آغاز:و فدخولان فی شعبان سنة عشر و کانوا عشرة فقالوا یا رسول الله نحن مؤمنون بالله مصدقون برسول الله و قد ضربنا الیک آباط الابل؛ **انجام:**ان ربی و عدنی ان یدخل من امتی الجنة سبعون الفا لاحساب علیهم و انی سألت ربی المزید فاعطانی مع کل واحد من السبعین الفاً ستون

نسخه حاضر ادامه نسخه شماره ۱۳۴۵۱ است و از «المقصد الثالث: فیما فضله الله تعالی به من کمال خلقته و جمال صورته» تا آخر خصایص امت حضرت پیامبر (ص)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی به امضای «هـ»؛ جلد: مقوایی، ۲۶۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۳۶-۳۹۸]

←المواهب اللدنیة (منتخب) ← الفوائد الاحمدیة

● **مواهب محمد زبیر** / عرفان و تصوف / فارسی

mavāheb-e mohammad zobayr

دهلوی خجندی، محمد اشرف حیدر حسین

dehlavī xojandī،mohammad ašraf heydar hoseyn

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۷۲۴

آغاز:بسمله ... اما بعد این رساله ایست در بیان انواع و اقسام واذکار و اشغال؛ **انجام:**نشسته فارغ شود ثواب دین بگذارندبا روح مقدس خاتم الانبیاء و المرسلین و علی آله و اصحابه و اهل بیته و اولیائه اجمعین برحمتک ا ارحم الرحیمن

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ ۵۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۵-۲۰۷]

● **مواهب المولی العلی علی مجموع الامام الاخضری** / فقه / عربی

mawāhib-ul mawla-l ‘alī ‘alā majmū‘-il imām-il axḍarī

محمد بن راشد بن حسین

mohammad ebn-e rāšed ebn-e hoseyn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۰۴

آغاز:بسمله. و به نستعین الحمدلله الذی رفع حجب بصائر القلوب فتفقهت فی دینه و اشتغلت باعظم مطلوب ... فبعد فیقول افقر الوری الی ربه القدیر الواحد محمد بن راشد بن حسین فانی لما رأیت کثیراً من المبتدئین فی الفقه مقبلین علی مجموع الامام العالم العلامة سیدی الاخضری؛ **انجام:**لا ارتقی صدرا منها و لا ارد. اسأل الله العظیم ان یجعل ذلک خالصاً لوجهه الکریم.

خط: نسخ، کا: عبدالواحد بن محمد بن احمد بن علی، تا: جمعه ۲۲ صفر۱۳۰۴ق؛ نام کتاب و مؤلف در صفحه عنوان آمده، رکابه‌دار؛ واقف: عبدالواحد بن محمد فرامرزی؛ جلد: تیماج، ۲۶۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۴۴-۱۸۹]

● **مواهب نامه** / شعر / فارسی

mavāheb-nāme

لاله، سید احمد، ق۷ قمری

lāle, seyyed ahmad(- 13c)

اهداء به:ژنده پیل احمد

تاریخ تألیف: ۶۷۶ق

به نام ژنده پیل احمد [جام] چنان که در آغاز نسخه آمده استولی درست نیست در چهارده «موهبت» است: ۱. معرفت وجود بحث؛ ۲. تقسیم وجود؛ ۳. وحدت ذات حق؛ ۴. احدیت و احدیت؛ ۵. ترتیب تکوین عقل و نفس و طبیعت و هبا و شکل و جسم و فلاک غیر مستحیله؛ ۶. ایجاد ارکان اربعه و افلاک؛ ۷. حضرات متضاد اصلیه و مجالس و عوالم کلیه و مفاتح غیبیه؛ ۸. سیر و سفر در مراتب استبداع و استقرار و سیر منعکس؛ ۹. اسفار اربعه؛ ۱۰. مراتب کشف و انواع آن؛ ۱۱. نبوت و ولایت از روی اجمال و کلی؛ ۱۲. اقسام زمان و مکان؛ ۱۳. اقسام قیامت آفاقی و انفسی؛ ۱۴. مساله دوریه و سیر و سلوک مستدیر دوم برگفته غوث اعظم که ذات بحث مطلق ذهنی و اعتباری است رد شده است. پس از این عنوان «تمثیل» آمده است، در موهبت هشتم عنوان «توضیح» است در موهبت نهم حکایتی است منقول از امیر سید علی همدانی. (دانش پژوه)

آغاز:بنام آنکه از نور تجلی ×× جهان را کردچون فردوس اعلی / زفضل خویشتن بر فیض اقدس ×× مرتب ساخت این فیض مقدس / عزیزی بود از ایشان نزد یاران ×× سخنها می‌گذشت از باب عرفان / عزیزی بود از ایشان محرم راز ××بگفت از بهر یاران نسخه ای ساز / که باشد جامع اسرار توحید ×× در او ثابت همه اطوار توحید / بود متن متینی در تصوف ×× بود نظم روانی بی تکلف / پس از الحال آن درویش عارف ×× به نظم آمدکتابی در معارف / زهجرت هشتصد و هفتاد و شش بود ××که از غیب این مواهب روی بنمود

۱. مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۰۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:**ز اسباب و علل حرفی نوشتم ×× ولی تفصیل او را در نوشتم / که اندر حرف ظرف تنگ جمیل ×× نمی گنجد تمام این بحر تفصیل / اگر توفیق بخشد ذات واجب ×× نویسم شرح شافی بر مواهب / در آنجا جمله تفصیلات مجمل ×× شود

روشن ولی بر وجه محمل؛ خاتمه بلسان المناجات: الهی غیرک ما فی الوجود ×× سواک لیس فی عین الشهود / همیشه در مقام غیب لاریب ×× منزه ذات پاکت از همه عیب / خداوندا به حق ذات اقدس ×× به حق جمله ارواح مقدس / به عز و حرمت آل محمد ××به بخشا جمله تقصیرات احمد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج، ۱۲سطر، قطع: ربعی[نشریه: ۵–۷۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۲۸/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۲–۲۰۳]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۳۵/۷

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: امین پناهنده؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: -۳۹۶]

● المواهب و العطایا و الامداد فی مناقب عبدالله الحداد / تاریخ / عربی

al-mawāhib wa-l ‘aṭāyā wa-l imdād fī manāqib-i ‘abd-ul-lāh-il ḥaddād

حضرمی، عبدالله بن محمد، ق۱۲ قمری

hazramī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad(- 18c)

به درخواست: سید عبدالرحمن بن علی بن عمر بن حسین بن علی و عبدالله بن محمد بن قطنه

تاریخ تألیف: ۱۱۰۷ق

شرح حال و مناقب و کردار و گفته‌های ابی محمد عبدالله بن علوی بن محمد علوی حسنی را گرد آورده است. سال ۱۱۰۵ سید عبدالرحمن بن علی بن عمر بن حسین بن علی و عبدالله بن محمد بن قطنه از مؤلف درخواست تألیف چنین کتابی نموده بودند، و به سال ۱۱۰۷ مشغول به تألیف آن شد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۵/۱

آغاز:الحمدلله الذی نور قلوب أولیائه بنور معرفته و سقاهم بصافی کأس محبته و وفقهم لطاعته؛ **انجام:**فکان کما قال سیدی ولد له أولاد کثیر رضی الله عنهما آمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۳۷ق؛ در چهارشنبه ۲۹ شوال ۱۱۳۷ق تصحیح شده؛ جلد: تیماج، ۵۰گ (۱پ–۵۰پ)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲–۵۷]

● المواهب و المنن فی بعض مناقب سیدنا الامام الحسن / فضایل و مناقب / عربی

al-mawāhib wa-l minan fī ba‘ḍ-i manāqib-i sayyid-i-na-l imām-il ḥasan

جفری، محمد بن حسین، ۱۱۴۹ – ۱۱۸۶ قمری

jafrī, mohammad ebn-e hoseyn (1737 - 1773)

به نثر آمیخته به نظم؛برخی از روایات وارده در مناقب امام حسن مجتبی علیه السلام را بدون ذکر سند در این رساله گرد آورده است.

آغاز:الحمدلله الذی اصفی سیدنا محمد (ص) من اشرف القبائل نسبا و اطیبهم نکراً ... سمیت بالمواهب و [المنن؟] فی بعض مناقب الامام الحسن ...

چاپ: بیروت، مؤسسة الوفاء، تصحیح محمد سعید طریحی

[اهل البیت فی المکتبة العربیة ۶۳۴–۶۳۵؛ اعلام ۱۰۳۵/۲ سیوطی، بغدادی، هدیه ۵۳۷/۱ الثغور الباسمة ... ؛ سرکیس، معجم ۱۰۷۶/۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۲۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**صلاة دائمه بدوام ملک الله. و کان الفراغ من کتاب مناقب سیدنا الحسن بقلم افقر العباد الی ربه بجواد یوسف بن محمد حماد. یوم الخمیس فی جمادی اول سنة ۱۰۹۹ق؟ ...

نسخه اصل: کتابخانه دارالکتب الظاهریة – دمشق؛ خط: نسخ، کا: حماد، یوسف بن محمد، تا: جمادی الاول۱۲۶۶ق؛ ۱۵ص[عکسی ف: ۷–۲۳۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۷۲/۳-عکسی

همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲–۲۷۲]

←الموت ← احوال الآخرة

● الموت السریع / طب / عربی

al-mawt-us sarī‘

بقراط، ۴۶۰؟ – ۳۷۷ ؟ قبل میلاد

boqrāt (-460 - -377)

مترجم:ابن بطریق، یحیی بن بطریق، – ۲۰۰ ؟ قمری

از ابقراطیس و ترجمه ابن بطریق همان‌که گویند که جالینوس آن را از گور او یافته است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۳۶/۵

آغاز:هذاالکتاب یسمی الموت السریع هذا الکتاب ابقراط الحکیم بالاسناد الذی وجه فی قبرة ترجمة یحیی بن البطریق و هو خمسة و عشرون قضیة فی الموت فقال ابقراط اذا کان وجه المریض ورم لا یوجدله حس ... فاعلم انه یموت الی ثلثة وعشرین یوما؛ **انجام:**ودفعه الی میثودورس خلیله و امینه اعلم بالصواب الیه المرجع والماب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹و۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵ص (۷۴–۷۸)[ف: ۱۰–۱۶۷۸]

● **موت المؤمن و الکافر (احادیث)** / حدیث / عربی

mawt-ul mu'min wa-l kāfir (aḥādīṯ)

احادیثی است درباره چگونگی مرگ مؤمن و کافر که از حضرت پیامبر (ص) وائمه (ع) نقل شده است. طریق این احادیث «حدثنا ابوجعفر احمدبن محمد بن عیسی قال حدثنی سعید بن جناح عن عوف ابی عبدالله الازدی عن ابی عبدالله عن بعضی اصحابنا عن ابی عبدالله (ص) قال قال رسول الله ...» است، گویا بخشی از کتاب کافی باشد.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵/۱۰۸-۵۰۱۸/۱۰

آغاز:بسمله حدثنا ابوجعفر احمد بن محمدبن عیسی قال حدثنی سعید بن جناح عن عوف بن عبدالله الازدی عن ابی عبدالله؛

انجام:والهزبر الغیار زوج البتول وابن عم الرسول وسیف الله المسلول الذی ردت له الشمس بعد الافول

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۱۱۵]

↤الموت و الحیاة ⩤ ماهیة الموت و الحیاة

● **الموت و ضرورته (رسالة فی) = ضرورة الموت = ضرورت مرگ = فائدة فی ضرورة الموت = تحقیق ضرورت الموت = جواب سؤال ابومنصور کازرونی** /

فلسفه / عربی

al-mawt wa ḍarūrat-u-h (r.-un fī) = ḍarūrat-ul mawt = zarūrat-e marg = fā'idat-un fī ḍarūrat-il mawt = taḥqīq-u ḍarūrat-il mawt = javāb-e so'āl-e abū-mansūr-e kāzerūnī

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ – ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

رساله‌ای است کوتاه در مورد علت مرگ در حیوانات. خواجه نصیر معتقد است تغذیه از نظر کمیت، نیروی مورد نیاز غاذیه و دیگر قوای بدن را تأمین می‌کند اما از نظر کیفیت نمی‌تواند قوای تحلیل رفته در بدن را جبران کند و این کاهش از بدو تولد وجود دارد تا زمانی فرارسد که دیگر بدن قوه‌ای برای ادامه زندگی ندارد و طبیعتاً آن هنگام مرگ به سراغ او می‌آید.در ضمن اجوبة المسائل النصیریة که به اهتمام عبدالله نورانی چاپ شده رساله دوم آن اجوبة مسائل فخرالدین ابومنصور کازرونی است که متن سؤالات کازرونی و پاسخ خواجه آمده است. این متن که نسبتاً مفصل است قسمت آخر پاسخ خواجه به کازرونی همین رساله است ولی با این که آدرس آن را نسخه ۱۰۷۹ دانشگاه داده ولی با آغاز و انجامی که در فهرست آمده متفاوت است باید دیده شود.

آغاز:نکتة اخری له فی ضرورة الموت. الموت ضروری امره (در آثار و احوال: الموت وقوعه ضروری) و الوجه فیه ان السبب الموجب للموت فی جمیع الحیوانات هو ان البدن الذی یولد الغاذیة و ان کان کافیا فی قیامه بدلا عما یتحلل ... بحسب الکمیه لکنه غیر کاف بحسب الکیفیة ...

انجام:و ذالک هو السبب الموجب لفساد الممتزج لاغیر فحصل المراد و ذلک ما اردنا.

چاپ: در احوال و آثار خواجه، ص ۵۵۶ چاپ شده

[آثار و احوال خواجه ص ۳۰۱]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۶۶/۲

خط: نسخ، کا: ابرقوهی، ابوالقاسم بن حسن بن داود، تا: ۷۵۴ق، جا: دمشق؛ اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۱-۱۸۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۱۳-ف

نسخه اصل: حمدیه ش ۱۴۴۷. سؤال کازرونی و پاسخ خواجه نصیر طوسی هر دو هست؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۵ق[فیلمها ف: ۱-۴۲۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:ذیل ۱۳۹۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالمحسن بن عنایت الله نجفی، تا: قرن ۱۰؛ ۲گ (۳۶پ- ۳۷پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۵۹/۶

خط: نسخ، کا: شریف، شریف محمد بن بابا جان، تا: ۱۵ رجب۹۸۹ق، جا: رامجین ساوج بلاغ؛ کاغذ: سپاهانی، ۱ص (هامش۵۵)، ۲۳سطر (۴×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱۱-۲۴۶۶]

۵. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۲۳۷/۳۱

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی[نشریه: ۶-۶۹۴]

۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۱۰/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷-۱۳۲]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۹/۱۱

آغاز و انجام: برابر؛ تا جان دارم مهر تو خواهم ورزید ×× وز دشمن بدخواه نخواهیم ترسید

خط: تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۲۵-۲۶)[ف: ۳-۲۹۵]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۳۶/۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۹۰-۹۱)، ۱۴سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳۸-۶۷۲]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۳۶/۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۹۰-۹۱)، ۱۴سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳۸-۶۷۲]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۶/۱۲-طباطبائی

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱ص(۲۲۱پ)،

اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲۲-۷۶]
۱۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۸۷/۴۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ با سر لوح؛ کاغذ: اصفهانی، ۱گ (۲۲۵)، ۱۳سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [رشت و همدان: ف: -۱۴۷۵]
۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۸۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد قاسم بن بهزاد، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن، ۱ص (۱ر)، اندازه: ۱۶/۶×۲۵/۲سم [ف: ۸-۲۲]
۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۹/۵۴
به نقل از فواتح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۶۳)[مختصر ف: -۶۸۳]
۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:ذیل ۱۳۹۲۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق، جا: حیدرآباد؛ کاغذ: شرقی زیتونی، ۲گ (۹۰پ- ۹۱ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف]
۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۲/۵
کا: غیاث الدین مسعود حسنی حسنی طباطبائی، تا: ۱۰۷۶ق، جا: میانه؛ جلد: تیماج[سنا: ف: ۲-۱۷۶]
۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۸۴/۳
آغاز:الموت ضروری امره و الوجه فیه
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق؛ جلد: تیماج خرمایی، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۱-۳۱۹]
۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۹۸/۷
کا: زین العابدین، تا: اواخر شوال۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۱ص (۹۰پ)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۹-۸۷۹]
۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۷۲/۲۱
آغاز:برابر**انجام:**قال صغیرهم حتی یکبر و علیهم حتی یبرء و غائبهم حتی یرجع
خط: نستعلیق، کا: محمد هاشمی، تا: رجب۱۳۰۰ق، جا: طهران؛ جلد: تیماج، ۵گ (۱۸۸-۱۹۲)، ۱۸سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱۹-۳۷۲]
۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۷۱/۹
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق؛ جلد: تیماج، ۵ص (۴۵۵-۴۵۹)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۰-۶۱۹]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۳۲/۹
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۵-۳۰۰]
۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۲۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۷۶گ، ۲۱ سطر (۵/۵×۹/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [رایانه]
۲۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۷۵/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: غیاث الدین ابومحمد سلیمان بن محمد قاری، بی‌تا؛ ۱۹سطر[ف: ۳-۱۲۳۸]

● موت و قیامت / حدیث / عربی

mowt va qīyāmat

یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۶۲/۲
آغاز:باب فی ذکر تخلیق محمد اعلم ان الله امر الخلق بالصلاة علی صورة اسم احمد فالقیام فی الصلاة مثل الالف
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۲۹گ (۱۵پ-۴۳ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱-۲۲۷]

● موت الولد فی بطن امه و حیاته مع موت الام / فقه / عربی

mawt-ul walad fī baṭn-i umm-i-h wa ḥayāt-i-h ma‘a mawt-il umm

قزوینی، حسین بن محمد ابراهیم، ۱۱۲۶؟-۱۲۰۸ قمری
qazvīnī, hoseyn ebn-e mohammad ebrāhīm (1714 - 1794)

قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۷۶/۹
آغاز:الحمدلله و کفی و الصلاة علی الرسول المصطفی و وصیه المرتضی
خط: نستعلیق، کا: کاشانی، باقر بن امین، تا: ۱۱۹۵ق؛ ۳گ (۱۶۹پ-۱۷۱ر)، قطع: خشتی[چند نسخه-ف: -۲۲۱]

←موت و معاد ﴾ حقیقت موت و معاد

● الموتیة (الرسالة) / اخلاق / عربی

al-mawtīya (ar-r.)

بصری، احمد بن عبدالرضا، ق۱۱ قمری
basrī, ahmad ebn-e ‘abd-or-rezā(- 17c)

درباره مرگ.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۰۸۸/۴
آغاز:بسمله. اما بعد فیقول ... مهذب الدین احمد بن عبدالرضا ... الموت عبارة عن تعطیل القوی عن افعالها؛ **انجام:**والصلاة علی محمد و آله امنائه.
بی‌کا، بی‌تا؛ با یک سرلوح؛ ۲۴گ (۲۳۰پ-۲۵۳ر)، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۵-۶۸۶]

● **الموتیة عن الاختیار فی الاطوار** / کلام و اعتقادات / عربی
al-mawtīya ‘an-il ixtīyār fi-l aṭwār

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۷۱/۱۴
آغاز:فاعلموا ما اقول بعد بطریق المثال تنبیها لما قلناه مما الهم بمنه و کرمه فی قلبی بعد ان من عن وجودی؛ **انجام:**فلما طلب ستره و تخلصه فخصلة عنه فقال قل کل من عندالله فمن احسن قولا ممن دعا الی الله الایة محل هذا هنا.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۲ص (۴۵۴-۴۷۵)، ۱۵سطر[سنا: ف: ۲-۲۰۳]

● **المؤثرات و مفتاح المشکلات** / فلسفه / عربی
al-mu’at̲t̲irāt wa miftāḥ-ul muškilāt
رصاص، حسن بن محمد، - ۵۸۴ قمری
rassās, hasan ebn-e mohammad(- 1189)
انواع سه‌گانه مؤثرات (فاعل، علت، سبب) و نیز شروط و مقتضیاتی که جاری مجرای مؤثرات هستند، از مؤلف پرسیده شده است. رصاص در این رساله به توضیح آنها پرداخته و فرق بین مؤثرات را بیان کرده است.
شرح و حواشی:
۱- شرح المؤثرات فی اصول الدین؛ رصاص، حسن بن محمد (-۵۸۴)

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۱۵/۲
آغاز:الحمدلله خالق الارضین و السموات الذی الیه تنتهی التأثیرات و المؤثرات و علی وجوده تقف تصحیح الشروط و اقتضاء المقتضیات
نسخه اصلی: کتابخانه آکادمی لینچی-رم ۳۱۸؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد بن احمد بن عبدالله بن یحیی بن حمزه، تا: یک‌شنبه ۱۴ جمادی الاول۸۵۸ق؛ مصحح، محشی؛ ۱۰ص (۴۵۱-۴۶۰)[عکسی ف: ۵-۴۴]

● **موثقات رجال الطوسی** / رجال / عربی
muwat̲t̲aqāt-u rijāl-iṭṭūsī
دانشمندی راویان موثق کتاب الابواب شیخ طوسی را به ترتیب تهجی مرتب ساخته است.

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۸۲/۲ ـ ج
بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۹۰پ-۹۲ر)[ف: ۱-۵۰۴]

● **موجبات التکفیر** / کلام و اعتقادات / عربی - فارسی
mawjibāt-ut takfīr
مسعود بن احمد بن عبدالعزیز
mas‘ūd ebn-e ahmad ebn-e ‘abd-ol-‘azīz
رساله مختصری است در سیزده «باب» در بیان احکام فقهی، اعمال و سخنانی که در رابطه با اعتقادات مذهبی، آیات قرآن، صفات باریتعالی و غیره از انسان سر می‌زند و موجب کافر شدن او می گردد.
آغاز:بسمله، حمدله الباب الاول فی بیان مقدمه یحتاج الیها منها انه اذا کان فی المسأله وجوهاً یوجب التکفیر و وجهاً واحداً یمنع التکفیر ...
انجام:و لوقال آنرا که درم نیست بدر می‌نه ارزد یخشی علیه الکفر و لوقال مرا بحق یاری ده فقال له بحق هر کسی یاری دهد، من بظلم و بنا حق یاری دهم یکفر.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۷۴/۴
آغاز و انجام: برابر
کا: بیدگلی، محمد بن قوام الدین، تا: قرن ۹؛ دیباچه این رساله در برگ ۱۴۵پ قبل از رساله مدخل کبیر آمده و نثر آن نیز به زبان عربی آمیخته به فارسی است؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۸گ (۱۲۲پ-۱۳۹پ)، ۱۴سطر (۷×۱۰/۵)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۴-۸۴]

● **موجب النجاة فی الحیوة و الممات** / کلام و اعتقادات / عربی
mawjib-un najāt fi-l ḥayāt wa-l mamāt
تونی، حسن بن عبدالحق، ق۱۲
tūnī, hasan ebn-e ‘abd-ol-haqq(- 12c)
وابسته به: واجب الاعتقاد علی جمیع العباد؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)
تاریخ تألیف: ۱۱۱۴ق
شرحی است بر رساله واجب الاعتقاد مولانا علامه حلی اعلی الله مقامه.

تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۸۰پ
بی‌کا، بی‌تا؛ رساله رضاعیه و شرح دیباچه جواهر النحو و کتاب نهج المسترشدین مرحوم علامه پیوست همین نسخه است [ف: ۱۰۰]

● **موجبات النزح (رسالة فی)** / فقه / عربی
mawjibāt-un nazḥ (r.-un fī)
خراسانی، محمد جعفر بن محمد طاهر، ۱۰۸۰ - ۱۱۷۵ ؟ قمری
xorāsānī, mohammad ja‘far ebn-e mohammad tāher (1670 - 1762)
تاریخ تألیف: ذیقعده ۱۱۲۷ق

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۱/۲

آغاز:اقول موجبات النزح اما منصوصة او غيره منصوصة والاول. آ. الانسان سبعون دلواً اكبر من السنور ثلثين او اربعين؛ **انجام:**و يحكم لطهارة ذلک الماء لرواية الکلی باسناده عن الرضا عليه السلام قال ماء البئر واسع لا يفسده شئ الا ان يتغرمه

خط: نستعليق تحريری، کاتب = مؤلف، تا: ذيقعده۱۱۲۷ق؛ جلد: ميشن، ۲گ (۲۹۱پ- ۲۹۲ر)[ف: ۲۹/۱-۲۶۹]

● موجبات نکبت (منظوم) / شعر / فارسی

mowjebāt-e nekbat (manzūm)

مثنويی است در مسائلی که بايد از آن حذر کرد و در ابتدای آن «من کلام شيخ بهايی» نوشته که به آثار وی نمی‌ماند و سستی شعر گواهی است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۳۷/۱

آغاز:بسمله، چند چيز است که آورد نکبت ×× زان حذر کن که آورد دولت؛ **انجام:**تا که گردد قبول خواص عوام ×× بر نبی علی آل سلام

خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: مکتبة الامام اميرالمؤمنين (ع)، ارديبهشت ۱۳۶۵؛ ۷ص(۱-۷)، اندازه: ۱۱/۲×۱۷/۶سم [ف: ۱۷-۴۷۰]

● موجبات نکبت (منظوم) / شعر / فارسی

mowjebāt-e nekbat (manzūm)

شيراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۲۶/۴

آغاز:ای برادر اگر نه خفته ×× هيچ رازی نماند ناگفته / نزد ارباب دولت و نکبت ×× شصت چيز است مايه نکبت / اولا روی بی نماز مبين ×× دوم از زردگوش دور نشين

خط: نستعليق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۹گ (۴۶پ-۵۴ر)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [نسخه‌پژوهی: ۳-۱۷۴]

● موجب الوصول / فلسفه / عربی

mawjib-ul wuṣūl

مؤلف می‌گويد من آرزو داشتم فيلسوفی را بيابم تا خدمتگزار وی شوم، و او به من تعليم دهد ولی برايم ميشر نشد، سپس کتاب حکما را از قديم و جديد گرد آوردم و کتاب‌های جابر را مطالعه کردم، و تلميذوار به کشف معضلات و رموز آنها پرداختم، در نتيجه بيشتر اشارات حکما و عبارات قدما را دريافتم، و بيست و پنجسال مستأثر از روحانيت جابر بودم تا به سن هشتاد سالگی رسيدم. اين کتاب حاوی مباحث حکمی است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۹۹/۱

آغاز:لا ازال سائل و المسؤول هو الله الذی اعلم. بسمله. يقول افقر عباد الله و احوجهم الی رحمة الله انی کنت؛ **انجام:**يخرج ذهباً قائماً علی الخلاص انشاء الله تعالی

خط: نسخ، کا: عليمحمد اصفهانی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تيماج، ۱۶گ (۱ر-۱۶ر)، ۱۸سطر [ف: ۱۶-۳۹۴]

● الموجة الکوثرية فی شرح القصيدة الحميرية / ادبيات / عربی

al-mawjat-ul kawṯarīya fī š.-il qaṣīdat-il ḥimyarīya

لکهنوی، هادی بن علی، ق۱۳ قمری

lakahnavī, hādi ebn-e ʻalī(- 19c)

وابسته به: القصيدة العينية الحميرية؛ سيد حميری، اسماعيل بن محمد (۱۰۵-۱۷۳)

تاريخ تأليف: ۵ شعبان۱۲۶۷ق

شرح مختصری است بر «قصيدة عينية» سيد اسماعيل حميری که شارح از نظر ادبی وبلاغی آن را مورد توجه قرار داده وزمانی که همراه برادرش سيد محمد عباس به خدمت يکی از علمای بزرگ که استاد برادرش نيز بوده رسيده‌اند به عنوان هديه تأليف وخدمت او تقديم شده است. قبل از شروع قصيده سه «مقدمه» آورده:۱. فی شرح ترجمة صاحب القصيدة؛ ۲. فيما ورد من الاخبار عن الائمة الاطهار (ع) فی فضل هذه الاشعار؛ ۳. فی بحر هذه القصيدة وميزانها وشرح زحافها وارکانها.

آغاز:الحمدلله الذی کرم الانسان باللسان المعرب عمافی الجنان والصلاة علی محمد مطلع قصيدة الاکوان الذی اخرس بفصاحة مصاقع عدنان

چاپ: درلکهنوی هند چاپ شده است

[الذريعة ۲۵۴/۲۳؛ فهرستواره منزوی ۳۸۰۵/۵]

۱. قم؛ مرکز احياء؛ شماره نسخه:۲۸۳۳ و ۲۷۸۰عکسی

آغاز:برابر؛ **انجام:**والمأمول من الخلان الحک والاصلاح والعفو والغفران فان الخطا والنسيان لايقدحان فی شرف الانسان

خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوايی، ۳۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۹۱] و [عکسی ف: ۷-۳۷۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۳۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الله مبلغ الرضا و الميزان

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۷۲گ، ۲۲سطر[رايانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۸۸۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و استراح البراع من تسويده ... سنه ۱۲۶۷

خط: نسخ، کا: محمد بن موسی، تا: ۱۲۶۷ق؛ ۲۳۰گ، ۷سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [رايانه]

۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۲۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**من صلی علی صلاة صلت الملائکة علیه عشراً ای دعت به وبارکت وجاءت الصلاة بمعنی التعظیم قیل ومنه صل علی محمد ای عظمته فی الدنیا باعلاء ذکره واظهار دعوته وابقاء شریعته وفی الآخرة شفیعته فی امته وتضعیف اجره ومثوبته ولیکن هذا اخر ما ینشرح به الجنان فی شرح هذه الابیات

خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالله فسوی، تا: ۱۳۱۹ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۴۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۶]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۳۱

آغاز:برابر

نسخه اصل: کتابخانه‌ای در نجف اشرف؛ خط: نستعلیق خوش، کا: کلب باقر جائسی تقوی فرزند مولوی سید کلب حسین، بی‌تا؛ مقداری از آن را فرزند کاتب سید کلب مهدی نگاشته؛ در پایان پنج بیتی در ماده تاریخ تألیف کتاب سروده عباس بن علی بن جعفر شوشتری؛ تملک: کلب مهدی نقوی؛ ۱۲۶ص[عکسی ف: ۷-۲۳۵]

←الموجز ≻ تفسیر الموجز
←الموجز ≻ موجز القانون
←الموجز ≻ وقوف القرآن

● **الموجز** / فقه / عربی

al-mūjaz

کرمانی، زین العابدین بن محمد کریم، ۱۲۷۶ - ۱۳۶۰ قمری

kermānī, zayn-ol-ʻābedīn ebn-e mohammad karīm (1860 - 1941)

تاریخ تألیف: ۸ شعبان ۱۳۳۰ق

رساله عملیه است در یک «مقدمه» و چند «فصل»، بی شماره، با سربندهای «مسأله». تحریر فارسی آن از خود مؤلف در ۱۷ ربیع الاول ۱۳۲۶ق به انجام رسیده و چند بار نیز چاپ شده است.

چاپ: چاپ شده

[مشار عربی ۹۳۴؛ مشار فارسی ۵۰۴۹/۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۶۷

آغاز:بسمله، حمدله، صلات. اما بعد، فیقول العبد المسکین ابن محمد کریم زین العابدین ... انه لما ابتلینا بفتن الزمان و محن الدهر؛ **انجام:**فی عامنا هذا و فی کل عام. و قد فرغ من تألیفه ... فی لیلة الثامن من شهر شعبان المعظم من سنة الثلثین بعد الثلثمائة و الالف، حامداً مصلیاً ...

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۱۹۹گ، ۱۴سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱-۲۵۱]

● **موجز** /-

mūjaz

تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۹۳/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۰ق[نشریه: ۷-۶۹۹]

● **الموجز** / فقه / عربی

al-mūjaz

مشهد؛ اصغر زاده؛ شماره نسخه:۶۳

بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۷۷۱]

● **الموجزات الادبیة** / ادبیات / عربی

al-mūjazāt-ul adabīya

حسینی شیرازی، مجتبی

hoseynī šīrāzī, mojtabā

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲۲

آغاز:بسمله، الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:**مالم یکن من الامور

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا[الفبائی: -۵۷۰]

● **موجز اسکندری** / طب / فارسی

mūjaz-e eskandarī

طبیب، اسکندر بن میر فیض، ۹۸۱ق- قرن ۱۱ قمری

tabīb, eskandar ebn-e mīr feyz (1574 - 17c)

به درخواست: ولی خان بن قاسم خان موسوم به نواب محمد علی خان

تاریخ تألیف: ۱۰۷۶ق

مؤلف،در نود و پنجسالگی، شرحی فارسی بر قانونچه نوشته و پس از آن، این کتاب را که شامل رؤوس مطالب علم می‌باشد به رشته تحریر کشیده است.این کتاب مشتمل بر مقدمات و چند مرآت می‌باشد.

همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲۳۸

آغاز:حمد قوی اساس و سپاس بیقیاس حکیمی را خواص است که تألیف غریب و ترکیب عجیب کاینات

این کتاب مشتمل بر مقدمات و چند مرآت می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ ذیقعده۱۰۷۹ق؛ جلد: گالینگور، ۱۲۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: -۱۲۶]

● **موجز التجوید در بیان ترتیل کلام مجید** / قرائت، تجوید / فارسی

mūjaz-at tajvīd dar bayān-e tartīl-e kalām-e majīd

کنجی بیک تبریزی، محمد باقر بن الحافظ، قرن ۱۱

قمری
kanjī beyk-e tabrīzī, mohammad bāqer ebn-e hāfez(-17c)
رساله کوتاهی است در بیان ترتیل کلام الله المجید به قرائت عاصم مشتمل بر یک «مقدمه» و دوازده «فصل» و یک «خاتمه».
آغاز:بسمله ربنا آتنا فی الدنیا حسنة ... شکر و سپاس مرخدایی را که هدایت نمود ما را بصراط مستقیم ذکر خود

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱/۸۵۸۸–۵۸/۳۸
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالعظیم بن آخوند ملامحمد باقر آشنستانی، تا: چهارشنبه ۱۵ صفر۱۲۸۱ق، جا: آشنستان واقع در کوهپایه از بلوکات قزوین؛ ۲۰گ (۲–۲۱)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۸–۴۷۱۴]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳/۸۵۸۸–۵۸/۳۸
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ ذیحجه۱۲۸۴ق؛ ۳۱گ (۳۷–۶۷)، ۱۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۸–۴۷۱۴]

● الموجزة فی المنطق / منطق / عربی

al-mūjazat fi-l manṭiq
ازنکته‌های تاریخی و علمی که در مختصر اوسط و موجزه هست یکی این استکه در به دست آوردن حد سه راه پیشنهاد شده: یکی برهان، دیگری قسمت، سوم ترکیب. خود ارسطو در ارغنون در فصل ۳۱ مقاله ۱ قیاس و فصل ۵ مقاله ۲ فن برهان از قسمت یاد نموده و از رأی افلاطون که طرفدار آن است و می‌خواهد آنرا در برهان وحد به کار برد خرده گرفته و در فصل۴و۶و۷ مقاله ۲ همین فن از برهان در حد گفتگو نموده و در فصل ۱۳ و ۱۴ همین مقاله روشن کرده که راه پیدا کردن حد ترکیب است نه قسمت. ابن ابی زرعه در «اغراض ارسطاطالیس المنطقیه» و ابن رشد در «تلخیص» همان سخنان ارسطو راروشن نمودند و نامی از کسی نبردند. پیش از آنها فارابی در اواسط کبیر نوشته که کسانقراطیس در حد به راه برهان رفته و افلاطون راه قسمت و ارسطو راه ترکیب در آن پیش گرفته است. شیخ در همین مختصر اوسط در «فصل (۳) فن ان الحد لایکتسب بالبرهان» از مقاله ۲ کتاب البرهان هم راه برهان را مانند فارابی از کسانقراطیس (انکسافر در نسخه ما) و در فصل پس از آن قسمت را از افلاطون دانسته (نیز در قیاس) و در فصل ۱۱ آن از راهترکیب به نام فیلسوف (ارسطو) یاد نمود و در آغاز آن بندی از فصل ۱۳ مقاله ۲ فن برهان ارغنون را به روشی دیگر آورده و پیداست که آنرا گزین نموده است. او در برهان موجزه هم از روش‌های برهانی «انکساقراطیس» و قسمت افلاطون و ترکیب ارسطو کاوشی نموده است. در منطق شفا (فصل ۵ مقاله ۹فن ۴ در قیاس) هم از قسمت گفتگو نموده در فصل‌های ۲و۳و۶ مقاله ۴ فن ۵ در برهان روشن کرد که در حد برهان و قسمت و استقراء به کار نیاید و باید به ترکیب پرداخت. در نجات نیز از این‌گونه سخنان آورده، ولی نه در شفا و نه در نجات از دوستداران دو راه برهان و قسمت در حد و برهان و قسمت در حد و برهان نام کسی را نبرده است. فارابی باید از کسانقراطیس که در نسخه مختصر اوسط و موجزه ابن‌سینا درست نوشته نشده همان کسنوکراتس را خواسته باشد همان‌که در فصل ۴ مقاله ۲ برهان ارغنون از گفته او درباره این‌که «روان آدمی شماریست خودجنبنده» یاد گردیدهاست. (دانش پژوه)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۴۹/۲۹
آغاز:بسمله. فی اصول علم البرهان و بیان ان کل تعلیم و تعلم فعن علم سابق. قد فرغنا عن الامر المشترک لجمیع القیاسات و هو الکلام فی التألیف فلنشرع فی تعدید المواد التی فیها یقع التألیف واحداً واحداً منه و لنبداء بالمواد البرهانیة؛ **انجام:**فهذه هی اجزاء الفضیلة و لبس بهما فقط یمدح الانسان و بفاعلاتها.
خط: تعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۹۶۲ق؛ تملک: مصطفی بن عبدالله در ۹۶۲ق، خلیفه سلطان در ۱۰۴۱ق، محمد طاهر پزشک تفرشی در ۱۱۳۵ق، محمد ابراهیم قزوینی در ذیقعده ۱۲۴۵؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۰گ (۲۰۴پ–۲۳۳ر)، ۳۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۶–۲۴۱۱]

● موجز التفسیر / تفسیر / عربی

mūjaz-ut tafsīr
تفسیر مختصری است برقرآن مجید دریک جلد. مؤلف هرجا که لازم دانسته برخی از الفاظ وجملات را مختصراً توضیح داده وترجمه کرده است. تقریباً چون تفسیر شبر است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۲۱
آغاز:نستعین ای نخصک بالعبادة من توحید وغیره ونطلب المعونة علی العبادة وغیرها اهدنا الصراط المستقیم ای ارشدنا الیه ویبدل منه صراط الذین انعمت علیهم؛ **انجام:**لترون الجحیم النار جواب قسم محذوف وحذف منه لام الفعل وعینه والقی حرکتها علی الراء ثم لترونها تأکید عین الیقین مصدر لان رای وعاین بمعنی واحد ثملتسئلن حذف منه نون الرفع لتوالی النونات
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۳۸۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف مخ: ۵–۲۱۸۶]

● **الموجز الحاوی لتحریر الفتاوی** / فقه / عربی
al-mūjaz-ul ḥāwī li-taḥrīr-il fatāwī

ابن فهد حلی، احمد بن محمد، ۷۵۷؟ - ۸۴۱ قمری
ebn-e fahad-e hellī, ahmad ebn-e mohammad (1357 - 1438)

رساله مختصر فتوایی است درچهار «قاعده» (عبادات، معاملات، عقود وایقاعات)، هر کدام دارای کتاب‌هایی شامل ابواب وفصول، تا احکام زکات پیش رفته ولی تألیف آن رابه نهایت نرسانیده است: ۱. کتاب الطهارة دارای سه «باب»: ۱) ما به یحصل الطهارة، ۲) فی حقیقتها و اقسامها، ۳) فی توابعها؛ ۲. کتاب الصلاة، دارای دو باب: ۱) دارای چهار فصل: الفصل الاول: فی الوقت، الفصل الثانی: فی القبلة، الفصل الثالث: فی اللباس، الفصل الرابع: فی المکان، ۲) فی افعال الصلاة؛ ۳. کتاب الزکاة:الباب الاول: فی زکاة المال.

آغاز:الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی سید المرسلین محمد و آله الطیبین و بعد فقد استخرت الله سبحانه و عملت هذا المختصر و سمیته الموجز الحاوی لتحریری الفتاوی و بنیته علی اربع قواعد

انجام:و لو کانت شاة جاز اخذها و اعطاؤه غیرها و اعطاؤها، أو غیرها لغیره، و للفقیر بذل القیمة.

چاپ: ایران، قم، کتابخانه آیة الله مرعشی نجفی، ۱۴۰۹ قمری، سید مهدی رجائی، ۱، در الرسائل العشر

[الذریعة ۲۴۸/۲۳-۲۴۹؛ روضات ص ۲۰؛ کشف الحجب ۵۷۱؛ ایضاح المکنون ۶۰۴/۲]

شرح و حواشی:

۱- کشف الالتباس عن موجز ابی العباس؛ صیمری، مفلح بن حسن (- ۹۰۰)

۲- شرح الموجز الحاوی لتحریر الفتاوی

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۰۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ پایان کتاب انهائی است که علی بن علی ابن محمد بن طی برای یکی از شاگردانش به تاریخ دوازدهم شوال ۸۵۱ نوشته؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۰گ (۶۸ر-۱۲۷پ)، اندازه: ۱۸/۵×۱۴سم [ف: ۱۵-۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۵۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۹ ربیع الاول۸۲۲ق؛ در پایان نوشته شده: هذا آخر کلامه دام ظله؛ جلد: مقوایی، ۷۳ص (۲۲۹-۳۰۱)، ۲۰و ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۱۴سم [ف: ۹-۱۲۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۱۸/۱

خط: نسخ، کا: محمد بن ناصر عسقانی، تا: ذیحجه۸۵۰ق؛ مصحح، محشی، انهائی از علی بن علی بن محمد بن طی ظاهراً جهت کاتب در ۱۱ شوال ۸۵۱ق؛ یادداشت خط خورده‌ای از شیخ احمد بن زین الدین بن ابراهیم احسائی که کتاب را از محمد بن علی بن حسین شعبی استعاره گرفته و نیز یادداشت محو شده‌ای به خط همان احسائی به سال ۱۱۹۸هـ با مهر «احمد زین الدین» (مربع)؛ مهر: «بنده آل محمد حسن» (بیضی)، کتابخانه مجدالدین نصیری (مستطیل)؛ ۴۸گ (۲پ-۴۹پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۱۳سم [ف: ۲۸-۲۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۳۲/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن فخرالدین بن حسن بن نجم الدین بن ایوب اعرج حسینی، تا: ۸۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۷گ (۲۱۷پ-۲۴۳)، ۲۵سطر[ف: ۲۵-۲۳۴]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۵۵

آغاز:برابر؛ **انجام:** الا بعد الاحوال فلیحول و ان عاد إستانف حوله

خط: نسخ، کا: علی بن احمد بن موسی بن احمد کونانی، تا: ۸۶۰ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۱۳/۵سم [ف: ۲۱-۱۵۴۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حرام بن ابراهیم، تا: دوشنبه ۷ ربیع الاول۹۵۵ق؛ تملک: خلیقة بن یونس مشرقی که نسخه را از شیخ حسب الله بن المربوب الکمالی خریداری نموده، شیخ خلیفة بن رجال، شیخ عبدالله بن سعد حسینی به تاریخ ذیقعده ۱۰۲۵؛ با یادداشتی از حجت الاسلام سید محمدباقر شفتی؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۲۱×۱۵سم [ف: ۳۶-۳۲۷]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۵۵

آغاز:برابر؛ **انجام:** الا بعد الاحوال فلیحول و ان عاد استانف حوله.

خط: نسخ، کا: علی بن احمد بن موسی بن احمد کونانی، تا: ۹۶۰ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۱۳/۵سم [ف: ۲۰-۵۲۷]

۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن محمود اصفهانی، تا: ۹۶۳ق؛ مهر: ضیاءالدین محمد بن حسین بن نظام الدین علی حسینی مازندرانی «ضیاء الدین الحسینی» (دایره کوچک)، حاج سید سعید؛ جلد: مقوا، ۹۰گ، ۱۲ سطر (۹×۵/۵)، اندازه: ۱۹×۱۳سم [ف: ۳-۱۲۹۸]

۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۵۴

نسخه اصل: کتابخانه شیخ هادی کاشف الغطاء-نجف اشرف؛ خط: نسخ، کا: نصرالله بن مرقع بن ترکی بن صالح طرفی، تا: چهارشنبه ۲۹ ذیحجه۹۶۸ق؛ ۱۰۵ص[عکسی ف: ۷-۱۵۱]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲۶ ربیع الثانی۹۷۷ق؛ تملک: محمدطاهر معزی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۸گ، ۱۵ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۹-۵۳]

۱۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۲۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالکاظم بن محمد خفاجی (مجاور کاظمین)، تا: دوشنبه ۱۵ ربیع الاول۹۸۲ق؛ جلد: تیماج، ۵۵گ (۳۲-۸۶)، ۱۶ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۳-۱۲۶۴]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۵۸/۱-۲۰/۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۹۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۱۴]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۹۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «ی مد، ی، نقلت هذا المسئلة عن السید محمد ادام الله لقاه مشافهة نعم ی»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۵گ (۱۰۸پ-۱۵۲پ)، ۱۸سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۵-۴۲۳۷]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۰ و اوایلقرن۱۱؛ جلد: مقوا، ۸۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۱-۱۵۳۹]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۶۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۱۱۱۳ق؛ دارای رکابه، مجدول، مصحح، محشی از این منابع: شرح اصول الکافی، مجمع البحرین و شرح مفلح؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۳سم [ف: ۱/۲۷-۱۰۸]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد حسن خوانساری، تا: ۱۲۹۴ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: میشن، ۱۹گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۲سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۴۹] و [ف: ۲۱-۱۵۳۸]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۵۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن اسماعیل بن احمد، تا: ۱۲۹۴ق؛ واقف: محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: میشن، ۲۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۱-۱۵۳۹]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۱/۲ معزی

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ذیقعده۱۲۹۷ق؛ جلد: تیماج، ۵۱گ (۱۱۶پ-۱۶۶ر)، ۱۶ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۹-۱۱۹]

۱۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۹۸/۲

آغاز:برابر

نسخه اصل: کتابخانه شهرداری-گرگان؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی زیاد؛ ۸۹گ (۲۱۵-۳۰۳)[عکسی ف: ۲-۱۸۸]

۲۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۴۹/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و لو ضمنه لم یردا فالخیار باق و الحمد لله رب العالمین.

خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۴۳گ، ۱۷سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲-۷۷۹]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۷۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۹گ (۲پ-۳۰پ)، ۱۹سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۸-۱۲۸]

۲۲. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۳۰۷/۴

بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: مختار بن محمد استرآبادی؛ واقف: ملا عبدالسمیع؛ اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [تراثنا: س۶ش۴-۹۰]

←الموجز فی شرح القانون ⟵ شرح القانون
←الموجز فی الطب ⟵ موجز القانون

● الموجز فی علم اعداد الوفق / علوم غریبه / فارسی

al-mūjaz fī ‘elm-e a‘dād-el vefq

ملکان تبریزی، محمد بن مسعود، ق۸ قمری

malekān-e tabrīzī, mohammad ebn-e mas‘ūd(- 14c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۹/۱۴۵۹۰

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... این رسالتی است در اعداد وفق موسوم بموجزکی بالتماس مخدومان نوشته شد مرتب بر دو فصل

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۶ ربیع الاول۷۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۲ص (۴۳۵-۴۳۶)، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱-۹۲]

● الموجز فی علم القوافی / عروض و قافیه / عربی

al-mūjaz fī ‘ilm-il qawāfī

ابن انباری، عبدالرحمن بن محمد، ۵۱۳ - ۵۷۷ قمری

ebn-e anbārī, ‘abd-or-rahmān ebn-e mohammad (1120 - 1182)

در شش «فصل»: ۱. فی معرفة القافیه؛ ۲. فی معرفة ما یعرض القافیه؛ ۳. فی معرفة الاحرف؛ ۴. فی معرفة الحرکات؛ ۵. فی معرفة انواع القافیه؛ ۶. فی معرفة عیوب القافیه.

چاپ: دمشق، المجلد ۳۱، ۱۹۵۶م، فی المجلة المجمع العلمی، ص ۴۸-۵۸، نشره عبدالهادی هاشم.

[الاوقاف العامة ۱۴۸/۳]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۰/۵

آغاز:قال الشیخ الامام حجة العرب و قبلة الادب ... و بعد فانی اودعت فی هذا المختصر من اصول علم القافیة نبدا؛ **انجام:**والذی علیه الجمهور والمذهب المشهور انه عیب

خط: نستعلیق، کا: ابرقویی، محمد بن حسین، تا: ۸۵۱ق؛ ۷ص (۱۴۴-۱۵۰)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰/۹×۱۷/۶سم [ف: ۵-۳۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۱۷/۳

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰۱۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۱۸ر-۱۱۹پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۲۸۳]

● الموجز فی القرائة / قرائت / عربی

al-mūjaz fi-l qirā’a

اهوازی، حسن بن ابراهیم، - ۴۴۶ قمری

ahvāzī, hasan ebn-e ebrāhīm(- 1055)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵۱

از آغاز تا مرسلات، بسیار نادر؛ خط: نسخ، بی کا، تا: حدود قرن ۶ و۷ [د.ث. مجلس]

● الموجز فی المنطق = المنطق الموجز / منطق / عربی

al-mūjaz fi-l manṭiq = al-manṭiq-ul mūjaz

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh (981 - 1038)

در سه «مقاله»: ۱. فی مقدمات المنطق؛ ۲. فی الافصاح بالغرض المطلوب فی علم المنطق؛ ۳. تمام المنطق. این جز «نکت فی المنطق» اوست.

آغاز:البسملة ... و بعد: فان من أقدم علی تعلم العلوم الفکریة التی لا یتوصل إلیها إلا بالرویةو هو یعلم ان ذهنه یعرض الغلط و الخطا و جائز علیه ان یروی و یستدل فی شی.

[مجمع علمی ۲۶۰/۳؛ دبا ۱/۴ ابن سینا؛ مهدوی، فهرست مصنفات ۲۲۱ «منطق الموجز»]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۹۰/۲۲-ف

آغاز:برابر؛ **انجام:**حساس متحرك الاراده، او شیىء آخر ان کان له فصول. تم المنطق الموجز للشیخ ...

نسخه اصل: ایاصوفیا ۴۸۴۹؛ مقابله شده؛ بی کا، تا: ۶۹۷ق؛ ۲۱گ (۸۸ر-۱۰۸ر)[فیلمها ف: ۱-۵۷۷]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۹/۲۰-عکسی و ۳۷۱/۲۰-عکسی و ۴۳۷/۲۰-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۲۶۸ و ۲۶۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۶۶۹

آغاز:بسمله. کل لفظ لا ترید أن یدل بجزء منه (الجزء منه) فهو لفظ مفرد کقولك؛ **انجام:**منابع القیاسات الشعریة قریبة من منابع القیاسات الخطابیة فانهما [انما] یستعان بهما فی الجزئیات من الامور دون الکلیات و العلوم انقضی و الحمدلله حق حمده

خط: نسخ، کا: محمد هاشم نونهروی، تا: ۱۳۰۴ق، جهت سید مرتضی نونهروی؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۹گ، ۱۳سطر، اندازه: ۹×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۵-۴۰۱]

● الموجز فی المنطق / منطق / عربی

al-mūjaz fi-l manṭiq

خونجی، محمد بن ناماور، ۵۹۰ - ۶۴۶ قمری

xūnajī, mohammad ebn-e nāmāvar (1195 - 1249)

دارای یازده «فصل»: ۱. العلم اما تصور ...؛ ۲. الدلالة اللفظیة اما علی ...؛ ۳. فی الکلیات الخمس الکلی اما ...؛ ۴. فی التعریفات تعریف الماهیة بنفسها ...؛ ۵. فی معرفة القضایا البسیطة اعلم ان القضیة ...؛ ۶. فی التناقض و هو اختلاف ...؛ ۷. فی العکس المستوی و هو تبدیل ...؛ ۸ فی القیاس و هو قول مؤلف ...؛ ۹. فی المختلطات و الضابط فی جهة ...؛ ۱۰. فی الشرطیات و الشرطیة ...؛ ۱۱. فی القیاسات الشرطیة الاقترانیة و قد عرف انها ... . در فهرست دارالکتب یک نسخه از این کتاب یاد شده اما فهرست‌نگار، مؤلف آنرا نشناخته است. (عبدالحسین حائری)

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... قال امام العصر اوحد الزمان ملك الائمه افضل الملة و الدین ابو المحامد محمد بن ناماور بن عبدالملك خونجی قدس الله روحه هذا مختصر فی علم المنطق لخصته لبعض خلص اصحابی ... و سمیته بالموجز و رتبته علی فصول الفصل الاول العلم اما تصور ...

انجام:ینتج رفع کل واحد من طرفیها وضع الآخر لاستحالة الخلو دون العکس لا مکان الجمع و لما قد وفینا بما قصدنا ذکره فی هذا المختصر فلنختم الکتاب حامدین لله وحده ... و المسلمین اجمعین

[آثار و احوال خواجه از مدرس رضوی ۱۲۱-۱۲۲؛ معجم المؤلفین عمر رضا کحاله ۷۳/۱۲؛ فهرست دارالکتب چاپ ۱۹۲۴ ذیل ج ۲۹/۱]

شرح و حواشی:

۱- شرح الموجز فی المنطق؛ بندی، علی بن محمد

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۸۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: ثلث، بی کا، تا: ۶۸۷ق؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: تیماج، ۸۹ص (۴-۹۲)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [ف: ۵-۴۸۳]

● الموجز فی المنطق / منطق / عربی

al-mūjaz fi-l manṭiq

زین الدین کیشی، محمد بن شمس الدین، ق۸ قمری

zayn-od-dīn kīšī, mohammad ebn-e šams-od-dīn(- 14c)

رساله مختصری است در علم منطق شامل چند «فصل».

شرح و حواشی:

۱- شرح المقدمة فی المنطق؛ بندی، علی بن محمد

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۳/۴

آغاز:بسمله. الموجز فی المنطق لزین الدین الکشی رحمه الله الحمد لله حمدا یلیق شأنه و باهر برهانه و صلی الله علی محمد و آله فصل اللفظ المفید اما ان یعتبر بالنسبة الی تمام مسماه کالانسان بالنسبة الی الحیوان الناطق؛ **انجام:**و استثناء کل واحد منهما لاینتج نقیض الاخر و الا لکذب العناد فی البیوت و الله اعلم بالصواب

خط: نسخ، کا: بدیع بن عمر رومی، تا: چهارشنبه ۳ جمادی الاول۶۵۱ق، جا: آماسیه مدرسه اتابکیه؛ جلد: تیماج، ۱۸گ (۹۷ر– ۱۱۴ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۰-۱۴۹]

● الموجز فی الناسخ و المنسوخ / علوم قرآن / عربی

al-mūjaz fi-n nāsix wa-l mansūx

نیشابوری، محمود بن ابی الحسن، ق۶ قمری

neyšābūrī, mahmūd ebn-e ab-el-hasan(- 12c)

رساله کوتاهی است درناسخ ومنسوخ که مؤلف از پنجاه کتاب تفسیر استخراج ونقل نموده است.آیات ناسخ و منسوخ که بنا به شمارش مؤلف یکصد و دو آیه در سی و هفت سوره می‌باشد با چند باب در آغاز به عنوان مقدمه و در بعضی آیه‌ها اختلاف مفسران را نیز می‌آورد.

آغاز:بسمله. الحمدلله تقدس و تعالی و السلام علی عباده الذین اصطفی و صلی الله نبیه المصطفی، و بعد فهذا کتاب جمعت فیه جمیع ما فی القرآن من الآیات الناسخة و المنسوخة موجزة غایة الایجاز و بینت فیه عدد السورة التی یوجد فیه الناسخ و المنسوخ و عدد السور التی لیس فیها ناسخ و لا منسوخ و عدد السور التی فیها المنسوخ دون الناسخ و عدد السور التی فیها المنسوخ دون الناسخ و أوضحت فیه معنی النسخ و الناسخ و المنسوخ و رتبته ترتیباً یسهل حفظه علی من أراد

انجام:نسخ ما قبله من العموم. آخر الکتاب من الناسخ و المنسوخ و هو مستخرج من خمسین کتاباً منها کتاب هبة الله بن سلامة ذکر انه استخرجه من خمسة و تسعین تفسیراً و الحمدلله ...

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۰/۳

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۸۸۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخقرن۸؛ ۱۸ص (۲۰۹–۲۲۶)، ۱۹ سطر[عکسی ف: ۳-۲۵۰]

۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۱۳۷/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**سورة و العصر ... الا الذین آمنوا و عملو الصالحات الآیه، فهذه جملة المواضع النواسخ و هی ماءة موضع و موضعان تجمعها سبع و ثلثون سورة و الله اعلم، تمت النسخة المسماة بالناسخ و المنسوخ فی شهر رمضان سنة الف و مائة و ثلثون و اربعه ...

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه عکسی مرشی ش ۱۱۲۰/۳ ذکر شد؛ خط: نسخ شکسته، بی‌کا، تا: ۱۱۳۴ق؛ اندازه: ۱۷×۲۲سم [رشت و همدان: ف: -۱۵۸۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۵۹/۲

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه عکسی مرعشی ش ۱۱۲۰/۳ ذکر شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۵۱ق؛ جلد: مقوایی، ۱۷گ (۴۲پ– ۵۸پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۷–۳۷۰]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۸۳/۵-۱۳/۶۳

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه عکسی مرعشی ش ۱۱۲۰/۳ ذکر شد؛ خط: نسخ، کا: حسین بن ملا حسن بن ملا قاسم، تا: ۱۳۰۹ق، جلد: مقوا، ۱۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۸–۴۷۳۳]

۵. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۸/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**تجمعها سبع و ثلثون سورة و الله اعلم تمت الناسخ و المنسوخ بعون الله العلی العظیم علی ید اقل العباد محمد مکری المنسوب بکرد کلان فی اشرف الازمان من کل حین و ادان فی بلدة قلعة چو الان بهدایة رب المستعان فی یوم الجمعه من الازمان و شهر الربیع الثانی هو ظرف الزمان فی سنة سبع و ستون و مائه بعد الان

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه عکسی مرعشی ۱۱۲۰/۳ ذکر شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰ص (۷۹–۸۸)[ف: -۱۶۳]

←الموجز فی النحو ← اصول النحو

● موجز القانون = الموجز فی الطب = الموجز / طب / عربی

mūjaz-ul qānūn = al-mūjaz fi-ṭṭibb = al-mūjaz

ابن نفیس، علی بن ابی الحزم، ۶۰۷ – ۶۸۷ قمری

ebn-e nafīs, ʻalī ebn-e ab-el-hazm (1211 - 1289)

وابسته به: القانون فی الطب؛ ابن سینا، حسین بن علی (۳۷۰–۴۲۸)

رساله مختصر ومعروفی درپزشکی است شامل امهات مطالب این فن، منتخبی ازکتاب «قانون» ابن سینا همراه با اضافات لازم، شامل چهار «فن»:۱. فی القواعد الکلیة الطبیة؛ ۲. فی الادویة المفرده المرکبة؛ ۳. فی امراض الاعضاء؛ ۴. فی الامراض العامة.

آغاز:بسمله قال الشیخ الامام العالم الحبر الکامل قدوة الحکما ... ابوالحسن علاء الدین علی بن ... قد رتبت هذا الکتاب علی اربعة فنون الفن الاول فی قواعد جزئی الطب علمیة و عملیة بقوله – کلی – ...

انجام:وکان تدبیرهم واحدا واستعملوا دواء جالینوس وغیره من العلاج المذکوره ومن هاهنا فلیختم الکتاب حامدا لله ومصلیا علی خیر خلقه محمد وآله واصحابه اجمعین.

چاپ: کلکته، ۲۱۴ص، ۱۲۴۴ق؛ طهران، سنگی، ۱۲۸۳، رحلی؛ قاهره، ۱۴۰۷ق، باتحقیق دکتر سلمان قطایه

[کتابشناسی نسخ خطی پزشکی ایران ص ۲۸۹؛ فهرست المخطوطات الطبیة

المصورة ۲۲۷-۲۲۹؛ مخطوطات الطب فی المتحف العراقی ص ۳۷۳؛ کشف الظنون، حاجی خلیفه ۱۳۱۱/۲ و ۱۸۹۹/۲؛ معجم المطبوعات ۲۶۹/۱؛ الذریعة ۲۵۰/۲۳و ۹۵/۱۴-۹۶؛ دنا ۱۰: ۳۵۸-۳۶۲ (۱۲۵ نسخه)]

شروح و حواشی:

۱- شرح موجز القانون = شرح الموجز فی الطب؛ فضل الله، ابوعبدالله بن ابی نصر (- قرن ۸)

۲- المغنی فی شرح الموجز = شرح موجز القانون = شرح سدیدی؛ کازرونی، محمد بن مسعود (-۷۵۸ق)

۳- تکملة الموجز؛ کازرونی، محمد بن مسعود (-۷۵۸ق)

۴- حل الموجز = حل موجز القانون؛ آقسرائی، محمد بن محمد (-۷۷۱)

۵- شرح موجز القانون = شرح الموجز فی الطب؛ فضل بن ابی نصر (-۹)

۶- شرح موجز القانون = شرح نفیسی = شرح الموجز؛ نفیس کرمانی، نفیس بن عوض (-۸۴۲ق)

۷- شرح الموجز؛ شیروانی، محمد بن محمود (-۹۱۲ق)

۸- موجز القانون (ترجمه) = ترجمه سهیلیه = رساله سهیلیه؛ طبیب، قطب محمد (-۹۷۰ق)

۹- موجز القانون (ترجمه) = ترجمه الموجز؛ شاه ارزانی، محمد اکبر بن محمد (-۱۱۳۴ق)

۱۰- شرح موجز القانون = شرح الموجز فی الطب؛ طبیب کرمانی، محمد محسن بن محمد حسین (- قرن ۱۳)

۱۱- حدیقة الطب = ترجمه الموجز؛ آقا کوچک، عباس بن محمد کاظم (-۱۳)

۱۲- حدیقة الطب؛ سپاهانی، عبدالجواد بن ابوالقاسم (-۱۳)

۱۳- هدایة الطالبین؛ ضیاء الاطباء، حیدر علی بن محمد علی بیگ (-۱۴)

۱۴- تحقیق معنی نبض؛ کازرونی، محمد

۱۵- ایضاح الموجز = ترجمه موجز القانون؛ طبیب، محمد تقی بن محمد کاظم

۱۶- شرح موجز القانون = شرح الموجز فی الطب؛ ایجی، شهاب الدین بن محمد

۱۷- شرح موجز القانون = شرح الموجز فی الطب (۱۴ عنوان)

۱۸- شرح موجز القانون = شرح نفیسی = شرح الموجز

۱۹- موجز القانون (منظوم)

۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۰۷

آغاز:یابس فی الثانیه مفتح قابض و یدر البول و الطمت و یسهل الصفراء و عصارته ردیة للمعده و نافعة للیرقان؛ **انجام:**فاذا لم تجد کل قوة مطلوبها تأذیب و انقبضت فلا تقبل النفس علی الشراب کل القبول و لا تتصرف فیه التصریف الواجب ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ ۱۸۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۱-۸۱]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد، تا: قرن ۸، جا: مدرسه کاملیه؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن مذهب، ۱۶۷گ، ۲۱ سطر (۱۲/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۱۰-۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۰۰

انجام:صفة الکلب، الکلب حالة کالجذام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمود طباطبائی به تاریخ صفر ۱۲۹۴ «العبد المذنب محمود الطباطبائی»(بیضوی)؛ ۹۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۰×۲۰/۵سم [ف: ۲۵-۱۳۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۳۰

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۶۰ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۹-۲۰۴]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۳۹

خط: نسخ، کا: مسعود بن محمد بن محمد، تا: جمادی الاول۷۷۲ق، جا: اصفهان مدرسه صفویه؛ محشی؛ مهر: محمد حسن(بیضوی)؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۱۴۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۳/۵سم [ف: ۱-۵۵۶]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۶۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حاجی نظام بن علی، تا: شعبان۷۸۶ق؛ ۹۶گ (۱پ-۹۶پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۳-۲۹۲]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۱۲

انجام:فاذا فرغ مت الماء فلا یحبسن عن علاجه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: ملک علی بن محمد بن حیدر؛ جلد: تیماج، ۱۵۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۵-۲۰۱]

۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۴

آغاز:و کثرة اللحم للرطوبة و الحرارة و کثرة السمین و الشحم للرطوبة و البرد و ثالثها الشعر فکثرته و غلظته و جعودته و سواده للحراة؛ **انجام:**الثقل الدائم فی الرأس و اللسان ... و کدورة الحواس و سلامة باقی الاعضاء و أما ... .

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۸ یا ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ ۴۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۱۷سم [ف: ۱-۹۲]

۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ محشی؛ تملک: عبدالکریم بن عبدالوکیل؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج، ۱۴۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۱۸سم [ف: ۵-۲۲۹]

۱۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۳۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۶ ربیع الاول۸۲۶ق؛ جلد: تیماج، ۷۸گ،

۲۵ سطر (۱۲/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۱-۵۸۶]
مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۶۳۹
همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۱۰۱]
۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۷۷
تنها مبحث تشریح است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد قطب طبیب، تا: پنج‌شنبه ۲۷ ذیحجه ۸۳۳ق؛ مهر: شمس الدین محمد بن اسماعیل حسینی در ۱۲۳۴؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۶۹گ، ۳۹سطر، اندازه: ۱۸/۳×۲۶/۸سم [ف: ۱-۳۰۹]
۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۲۵
آغاز: النوم یرطب بافراد فیبرد و اذا وجه النوم خلاء برد بانحلال الروح؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: امیر بن محمد کاتبی، تا: ۱۵ رجب۸۴۲ق؛ افتادگی: آغاز و وسط؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۸۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۶-۲۱۴]
۱۳. شیراز؛ میر (دکتر)؛ شماره نسخه:۲۵
کا: معین کاشانی، عبدالرزاق بن محمد، تا: رمضان۸۴۳ق، جا: سمرقند[نشریه: ۵-۲۸۴]
۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۶۴/۱
خط: نستعلیق، کا: خلیل الله بن الانسی انصاری، تا: ۸۷۱ق؛ ۱۶۰ص (۲-۱۶۱)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۹-۲۳۳]
۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۶۴
تنها مبحث تشریح است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۱۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۳/۱سم [ف: ۱-۳۰۹]
۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۳/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ ۲۶۸ص (۲۳۱-۴۹۸)، ۱۵سطر (۵/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [سنا: ف: ۲-۵۷]
۱۷. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی[نشریه: ۱۱-۹۱۹]
۱۸. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۴۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** فی احوال البدن و فی کمیة الهزال المفرط سببه قلة الدم او کراهة الی الطبیعه و لایستعمله کالدم الحریف و لهذا یکون دم الهزول اکثر و قدرته
قسمتی از باب پنجم و تمام باب ششم فن رابع را فاقد است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ ۴۹۵ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [نشریه: ۳-۳۸۵]
۱۹. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۴۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت من شهر رجب المرجب سنه ۱۲۶۹
خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰، کامل شده در ۱۲۶۹؛ مابین صفحات ۳ و ۴ افتادگی دارد؛ ۴۱۵ص، ۱۷-۲۱ سطر (۵×۴/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [نشریه: ۳-۳۸۵]
۲۰. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲۸۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی؛ تاریخ وقف: ۱۲۴۱؛ ۲۶۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: -۱۵۶]
۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۴۸-۱۳/۱۲۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۲۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۲گ، ۱۳-۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۸-۴۷۱۵]
۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۷۰/۱
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۵۷ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: هندی، جلد: گالینگور، ۴۸ص (۲-۴۹)، قطع: خشتی[ف: ۱۹-۶۲]
۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۸۱-۳۳/۳۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفحه آخر درصفر ۹۷۰ق(نسخه جدید تر است)؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد قلی طبیب نخجوانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۸-۴۷۱۵]
۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۸۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: اسدالله بن حبیب الله اصفهانی، تا: ۹۷۲ق؛ مصحح، محشی با امضاهای اقسرایی، نفیسی، سدیدی، هـ و.، ه به سال ۱۰۰۵ق مقابله شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۷۱گ، ۱۵سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۴-۲۱۲]
۲۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۰۹
خط: نستعلیق، کا: اسدالله بن حبیب الله اصفهانی، تا: ۲۸ ربیع الثانی۹۷۲ق؛ مقابله شده در شنبه جمادی الثانی ۱۰۰۵ق، محشی [نشریه: ۷-۳۰۴]
۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۱۸۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: شرف الدین حسن بن نورالله طبیب، تا: ۹۷۴ق، جا: اردبیل؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»، «سدیدی» و «س م ل»؛ تملک: نوه کاتب عبدالرزاق بن نور الله بن شرف الدین حسن، محمدتقی بن نور الله جراح شیرازی با مهر «... تقی ۱۰۲۳» (بیضی)، مظفر علی بن محمد مومن با مهر «ظفر مظفر علی ۱۰۹۲» (بیضی) و محمد اسمعیل طبیب به سال ۱۲۹۰ق؛ مهر: «یا هادی المضلین» (بیضی)؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۹۷گ (۳پ-۱۹۹ر)، ۱۵ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۴۱-۱۳۶]
۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰/۱
آغاز: آملج یابس فی الثانیة قلیل البرد یطفی حرارة الدم و یقوی القلب و یذکیه؛ **انجام:** برابر
نسخه داروهای ساده را دارد سپس جمله دوم در داروهای آمیخته می‌آید و فن سوم در بیماری اندام‌ها و نشانه‌ها و درمان آن و فن ۴ در بیماری‌های عمومی در شش باب و به پایان می‌رسد و فن ۱ و نیمی از فن دوم در آن نیست؛ خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن ملک محمد، تا: جمادی الاول۹۸۹ق، برای آقا عزیز طبیب؛ مصحح؛ ۸۰گ (۱پ-۸۰پ)[ف: ۴-۸۱۱]
۲۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۲۳/۱

خط: نستعلیق، کا: جلال الدین محمد بن احمد الدادائی، تا: ۲۲ رمضان۹۹۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: چرم، ۱۷۰گ (۲پ-۱۷۱پ)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [مؤید: ۲-۲۰۹]

۲۹. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۴۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**قد فرغ من تتمة هذا الکتاب فقیر الحقیر مذنب العاصی رحیم بن ملامهدی مدرسة الجامع من شهر ۷ جمادی الاول سنه ۱۲۳

خط: نستعلیق، کا: رحیم بن مهدی، تا: قرن ۱۰ و ۱۱، رحیم بن ملا مهدی در مدرسه جامع در ۷ جمادی الاول ۱۲۳= ۱۲۰۳ آن را کامل ساخته؛ ۳۸۹ص، ۱۷ سطر (۵/۵×۶)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [نشریه: ۳-۳۸۵]

۳۰. همدان؛ ایزدی (حاجی)؛ شماره نسخه:۱۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۵-۳۶۸]

۳۱. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۳۵۴۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی، ۴۳۵ص، ۱۴سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱-۳۱۷]

۳۲. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۵۱

آغاز:فیخصب فیبغی ان یتقدم علی الریاضة الذلک الاستعداد لها؛ **انجام:**و اکثره عن، بلغم او قروح عفنه فی الانف

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز وانجام(ما بین صفحات ۴۲ و ۴۳ نیمی از جمله اول از فن ثانی افتاده است. تمام جمله اول و قسمتی از جمله ثانی فن اول را فاقد است از «تدبیر النوم و الیقظه» شروع می‌شود. قسمتی از فن ثالث را دارد، از «الرایحة الکریحة فی الانف» به بعد را فاقد است)؛ محشی؛ ۱۴۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [نشریه: ۳-۳۸۵]

۳۳. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۷۸

آغاز:لانحطاط و الثالث ان کان قبل الوقت ابتداء و ان کان بعده وقت الانتهاء الجزء الثالث؛ **انجام:**الدلب و ورقه طرد الارضه یطردها العد هذا؟

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۳۴۳ص، ۱۷-۱۹ سطر (۵/۵×۷)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [نشریه: ۳-۳۸۵]

۳۴. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۳۱۳

آغاز:فیختلف حاله باختلاف حال؛ **انجام:**و منه صلب فیشد و یقوی الاعضاء ضعیفه فیخضب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ ۴۴ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [نشریه: ۳-۳۸۵]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۰۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۲۲گ، ۱۴سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱۷-۱۲۹]

۳۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۷۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: حسن ابن محمد باقر تمامی امامی؛ ۱۴۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۱-۲۸۴]

۳۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۱۳/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**من علاجه فقد عاش بعد ذلک رجلان ...

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ ۲۷۲گ (۱پ-۲۷۲پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۲-۶۳۶]

۳۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳-۱۰۸]

۳۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۴۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**البحث السابع فی العلامات المفرقة بین الردی (پس از سه صفحه) اذ اوصلت الی الدماغ خالطت العقل لا محالة. قوله و یکون هذا حرکة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: اعتضاد السلطنه در ۱۲۸۲؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۲۹گ، ۳۵ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۵-۲۱۷]

۴۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۲۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۴۶گ، ۲۰ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۲۰×۲۰سم [ف: ۵-۶۸۶]

۴۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۸/۳-۶۰۶۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: ملک فضل بختیاری، ملک محمد یوسف شریف در ۱۳۷ [=۱۰۳۷]، سید علی بن محمد باقر حسینی در قزوین در آغاز ربیع الثانی ۱۰۸۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۴۳گ، ۱۵سطر، قطع: ربعی[آستانه قم: -۱۷۹]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۳۳۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**النحیف الرجی محمد رفیع فتح الله قمی قراهانی سنه ۱۰۹۵

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: مقوایی، ۱۲۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۹-۴۳۲]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۷۴۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**النحیف الرجی محمد رفیع فتح الله قمی قراهانی سنه ۱۰۹۵

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۱؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: کشمیری، جلد: مشمع، ۱۵۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۴۳۲]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۰۸۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**الیرقان تغیر فاحش من اللون (لون البدن) الی صفرة او سواد ...

تا اواسط فن سوم (امراض الطحال و الیرقان الاصفر و الاسود) است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۵گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۴۳۴]

۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۷۴۹

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [د.ث. مجلس]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۱۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۸۷ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۹-۳۰۸]

۴۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۳۸

تنها مبحث تشریح است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، ۱۳۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۲/۷×۲۲/۱سم [ف: ۱-۳۰۹]

۴۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شیرین، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، نسخه کسرنویسی شده در ربیع الاول ۱۲۵۸ق؛ محشی؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۱۲ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۱۴۴۳]

۴۹. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۹۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۳۵گ، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: -۶۱]

۵۰. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۶

خط: نسخ، کا: حسینی، ابراهیم بن مشرف، تا: ۱۰۰۴ق، جا: اصفهان؛ ۱۱۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۱۸/۵سم [ف: -۲۶]

۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۲۷

آغاز:و یبقی القوة الارضیة فی جرمه و قد یکون اضعف بحیث یحله الغسل کالهندباء؛ **انجام:**اذا جعل فی البیت لقلق اوطاوس اوقنف او ابن عرس فالهوام یقرع منها او یهرب فاذا قتلها و کذلک البیضاء

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۰۱۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ یادداشت امانت ابوالحسن بن حاجی محمد؛ یادداشت اهدای کتاب به کتابخانه مجلس از طرف سید علی آل داود به سال ۱۳۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲۰-۳۴۹]

۵۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۲

خط: نستعلیق، کا: سید مراد بن نظام، تا: چهارشنبه ۲۳ شعبان۱۰۲۱ق، جا: لاهیجان؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۱۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۰سم [ف: ۲-۵۱۸]

۵۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۹۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**طریق سوختن مرجان و بسدو ... و علی الصباح برآورند و احتیاط مرعی دارند که زیاد خاکستر نگردد. صفت

خط: نستعلیق تحریری، کا: از سید غلام ابوتراب، تا: ۱۰۳۰ق؛ محشی؛ اهدایی: اخوان مصلایی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۵۰گ، ۲۰سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۱-۳۶۱]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۷۷۷

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق، کا: میرخورد، تا: ۲۰ شوال۱۰۳۸ق؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج دارچینی، ۱۶۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱۹-۵۷۶]

۵۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶۲۳-۲۸/۴۳

آغاز:والماسکة له مدة طبخ الهاضمة له ... قال وهذه الاربع تخدمها کیفیات اربع اعنی الحرارة؛ **انجام:**ثم ان وقع الفعل الصناعی مصادرالطبیعی ونحوه فاذا بلغ العینی ادرک وقد انتهی المرض اوقارب الانتهاء فیعدی باعراق ثم ان وقع الفعل الصناعی مصادا الی آخره تمت الکتاب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ شعبان۱۰۳۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۸-۴۷۱۷]

۵۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد کریم بن قرابیک، تا: جمادی الاول۱۰۶۱ق؛ ۳۰۸ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲-۱۳]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۱۷۱

آغاز:و ینفع البواسیر و یقلل الحمیات و طینحه نافع؛ **انجام:**در این آب و سرکه افکنند و باتش مزم بجوشانند

خط: نسخ، کا: تونی، عبدالله بن حسین، تا: ۱۰۷۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام[رایانه]

۵۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۴۵/۱

خط: نستعلیق خوب، کا: محمد هادی بن مظفر علوی شیرازی، تا: ۱۰۷۶ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: مکی بن محمد بن شمس الدین عاملی از نوه‌های شهید اول؛ جلد: تیماج، ۱۰۷گ (۲پ-۱۰۸ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۴-۵۴]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۷۶۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و یکون ذلک فیه قویا غالبا و یکون حرارته و برودته ضعیفة مغلوبة

تا اوایل باب اول از جمله اولی (در ادویه مفرده) از فن دوم است؛ خط: نسخ، کا: منصور بن ولی، تا: ۱۰۷۷ق، جا: همدان؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۳۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۴۳۳]

۶۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۱۳/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۹ صفر۱۰۸۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۴سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۶-۳۹۷]

۶۱. قم؛ روحانی، مهدی؛ شماره نسخه:۱۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۹۵گ، قطع: رقعی[چند نسخه-ف: -۴۴۷]

۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۳۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری و شکسته، کا: محمدرضا بن محمد تمیم، تا: ۱۰۹۲ق؛ جلد: تیماج، قطع: رقعی[رایانه]

۶۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶۱۶-۲۸/۳۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**واما فی الحقیقة فذلک انما هو بارادة من لایعتریه سهو ولایعجزه امر وهو الخالق تعالی جل اسمه وهذا آخره ولله الحمد والمنة وصلی الله علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین. تمت

تشریح؛ خط: نسخ، کا: ابوعلی محمد مشتهر به نصیر ابن حاجی

زین الدین علیا، تا: سه‌شنبه ۲۵ شعبان۱۰۹۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۹گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۸-۴۷۱۷]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۲۶

آغاز:برابر

کامل؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد رفیع بن حاجی فتح الله قمی فراهانی، تا: ۱۰۹۵ق؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۱۹۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۹-۵۷۸]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۲۴

آغاز:برابر؛ **انجام:** و کثرة الشرب و کثرة الجماع و کثرة الاستحمام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ واقف: سید عبدالباقی آیت اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ ، جلد: تیماج، ۱۱۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲/۳×۲۴/۶سم [ف: ۱۹-۵۷۷]

۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: حاج قائم مقام، بهمن ۱۳۱۶؛ ۱۵۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۲سم [ف: ۱۹-۵۷۸]

۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۱۶

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ تملک: عباس حسینی با تاریخ ۱۲۶۲، محمد هادی حسینی در ۱۲۵۳؛ ۱۶۱گ، ۱۴سطر (۴×۸)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۱-۸۸]

۶۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:-۶۲۵۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۰۲گ، ۱۵سطر، قطع: بغلی[آستانه قم: -۱۷۹]

۶۹. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۴۴

انجام:او بتسدید مجاری النفس کالمر تک او بالتقطیع

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۱۴۴گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۴۰]

۷۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۳۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۳۰۳]

۷۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۵۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: بغدادی[نشریه: ۲-۱۷۳]

۷۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۴۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: علی صدر الاطباء در ۱۳۲۵؛ ۱۶۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۱-۵۵۶]

۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲-۱۱ق؛ با یک سرلوح؛ تملک: محمد بن محمد علی نجفی در ۱۱۱۹؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۴گ، ۱۵سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۳-۲۵۴]

۷۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۴۲۷/۵

آغاز:برابر؛ **انجام:** الا ان یکون العرض اقوی کالقولنج فسکن اولا الوجع ثم عالج السدة تم الفن الاول.

از ابتدای کتاب تا انتهای فن اول؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵-۷۵۲]

۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۱۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابن شمس الدین محمد (بقیه نام او سیاه شده)، تا: پنج‌شنبه ۱۷ رمضان۱۱۰۲ق؛ محشی؛ واقف: همشیره خاتون، ۱۲۶۱ق؛ ۱۸۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۹-۵۷۷]

۷۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۴ق؛ محشی؛ واقف: هاشم قزوینی، ۱۳۸۰؛ ۲۲۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵-۴۱۹]

۷۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۷۸

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: مهدی بن محمد مقیم، تا: ۱۱۲۴ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۰گ، ۱۷سطر (۷×۱۶/۵-۱۷)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۴-۲۰۱]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۹۷

همان نسخه بالا[نشریه: ۷-۳۰۳]

۷۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۹۱

آغاز:عضو آخر ... الفن الاول یشتمل علی جملتین؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: مرتضی بن حاجی عبدالهادی حسینی مهدوی، تا: ۱۱۲۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ گویا نسخه به دست شاگردان دارالفنون بوده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینگور، ۱۹۴گ، ۱۵-۱۸ سطر (۷-۷/۵×۱۵-۱۶/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۲سم [ف: ۱۷-۲۸۵]

۷۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۷۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: تیمور بن قراخان رشیدی، تا: ۱۱۳۲ق؛ محشی با نشان نف، لف، شرح سدیدی، زبده، اقصروی، اقص، حاوی، نفیس ف برخی حاشیه ها فارسی است و برخی کلمات را به فارسی ترجمه می‌کند مثلا: و یقال له بالفارسیه تنگ (جره)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۵۲گ (۱۰پ-۲۵۲پ)، ۱۶سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۱۷-۲۶۶]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۲۸/۲

همان نسخه بالا[نشریه: ۷-۲۳۳]

۸۰. خوی؛ گنجینه (موزه)؛ شماره نسخه:۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن مصطفی، تا: پنج‌شنبه ۱۶ رمضان۱۲۰۰ق؛ ۹۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ]

۸۱. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۵۰

آغاز:الاصوات و قوة الشم و موضعها عصبتان زایدون ...

خط: نسخ، کا: میر محمد علی بن میر سید محمد، تا: جمعه ۲ ربیع

الثانی ۱۲۰۰ق؛ افتادگی: آغاز(اول کتاب ناقص است (جزء اول))؛ ۳۴۳ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [نشریه: ۳-۳۸۵]

۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۷۲۱

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن۱۳؛ مهر: «محمد عبدالله خان ۱۲۶۷»؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: میشن مذهب، ۱۶۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۷سم [اهدائی رهبر: ۹-۴۳۳]

۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۱۶۰

آغاز:برابر؛ ؛ **انجام:**و عرق السوس و عودة الصلیب مکدورهم زبیب منزوع العجم

از مقدمه تا فن دوم (الباب الثانی من الادیة المرکبة) است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۴۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۴۳۴]

۸۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۷۵/۲-۲۷/۲۴۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**وحره فی الثانیة او الثالثة علی اختلاف قولی جالینوس بفتح سدد الکلی والمثانه والرحم والکبد والطحال وبغش الریاح

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۵۱گ، ۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۷۱۶]

۸۵. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲۳۱

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۲۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۱۲۲]

۸۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۸۴

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ تملک: سید ابوالقاسم حسینی شیرازی ۱۶ محرم؛ ۱۵۹گ، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۳۴]

۸۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۰۳/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**أو الرئیس لایخسرعلیه بدواء قوی و لاتبرید مفرط ولا ...

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۴۵گ (۹۸پ-۱۴۲)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۹۱]

۸۸. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۷۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**ما یعدل المزاج کتراب الاجاص

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱ص (۱۱۲پ)، ۱۲سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: -۶۲]

۸۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد صادق، تا: قرن ۱۳؛ تملک: علی اکبر در جمادی الاول ۱۲۶۵ق، علی اکبر بن عبدالله با مهر «عبده علی بن عبدالله» (بیضی)؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۱۴۸گ، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳-۱۱۱۶]

۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۶۵

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، مصحح، دارای سرلوح زرین؛ ۴۲گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۲۰-۳۰۹]

۹۱. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۸۸

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن۱۳؛ با یادداشتی درباره کتاب به سال ۱۲۹۴؛ ۱۵۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲-۱۱]

۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۱۳

خط: نستعلیق، کا: حسینی، حسین، تا: ۱۲۰۵ق؛ پشت برگ اول برگ کوچک چاپی که در وسط نام محمد حسن خان صنیع الدوله آمده (و ظاهراً نسخه حاضر از کتابخانه او بوده)؛ جلد: تیماج، ۲۷۰ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱۹-۱۹۶]

۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۲۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: آخر شعبان۱۲۲۵ق؛ تملک: حسن طباطبائی در ۲ جمادی الاول ۱۳۲۷ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۱۶۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۴۳۳]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۷۰

همان نسخه بالا[مؤید: ۱-۳۰۹]

۹۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمدکاظم، تا: ۲۱ شوال۱۲۲۶ق؛ مهر: «یا هادی المضلین» (بیضوی)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمدهادی» (چهارگوش)، حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۶۷گ، ۱۴سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف:۳-۱۱۵۱]

۹۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۵۹

خط: نسخ، کا: محمد مؤمن خوانساری، تا: جمادی الاول۱۲۳۱ق، جا: تهران؛ جلد: میشن، ۲۱۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۲/۷سم [ف: ۱-۵۵۶]

۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۱۲۶

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: عبدالحسین طبیب، تا: ۱۵ شعبان۱۲۳۴ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۹-۴۳۳]

۹۷. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۹۰

خط: نستعلیق، کا: محمد علی کوزه کنانی، تا: ۱۲۳۴ق[ف: -۹۴]

۹۸. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۲۵۳

خط: نسخ، کا: علی بن حاج شیخ ابوالحسن طبیب جهرمی، تا: ۱۲۳۷ق[ف: -۹۴]

۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۶۰

آغاز:ثم جلد الاصابع ثم جلد الراحه ثم جلد الکف ثم جلد الید ثم الجلد مطلقاً؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۸۶گ، ۱۱سطر (۵/۵×۱۰)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۱۴-۶۸]

۱۰۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۳۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ تملک: محمد طبیب پسر محمد تقی موسوی طبیب [نشریه: ۷-۳۰۴]
۱۰۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۶۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**و اذ السع الزنبور الصغیر عاضاً لسانه لم یرایه اللسعه و من تدلک باصول ... من اللذع.
خط: نسخ، کا: ملا محمد بن شیخ عباس الجناحی، تا: ۱۲۴۰ق، جا: جلیجه؛ ۲۴۰ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱۹-۵۷]
۱۰۲. شیراز؛ میر (دکتر)؛ شماره نسخه:۲۵
کا: محمدجعفر شریف پسر میرزا عبدالله شیرازی، تا: چهارشنبه ۲۵ ذیقعده۱۲۴۵ق[نشریه: ۵-۲۸۴]
۱۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۳۶
تعلیم پنجم تا جمله پنجم و سپس بحث تشریح را داراست؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۴ ربیع الاول۱۲۵۲ق؛ مصحح، محشی به نقل از شروح کتاب؛ جلد: تیماج، ۱۰۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۰-۲۹۵]
۱۰۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۴۳-۱۳/۱۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۴گ، ۱۱-۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۸-۴۷۱۵]
۱۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۳۲/۱
بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱۹-۱۷]
۱۰۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۳۳/۲
انجام:و بقلة تغذیته لا تزید الأخلاط و هذا مثل البقول و الفواکه
خط: نستعلیق، کا: کلبعلی بن میرزا نظر علی بن میرزا معصوم معروف به میرزا بزرگ قزوینی، تا: ۱۲۶۱ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۴۵پ-۶۶)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱۸-۲۶]
۱۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۸۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی اکبر الطبیب بن ابی القاسم، تا: صفر۱۲۶۴ق، جا: شیراز؛ واقف: علی اصغر حکمت، مهر ۱۳۴۰؛ جلد: تیماج، ۱۶۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۹-۵۷۵]
۱۰۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۲۶۴ق؛ مهر: «الراجی سید رضی الحسینی» (بیضوی)، «عبده سید رضی الحسینی» (بیضوی)، «عبده الراجی محمد اسماعیل» (بیضوی)، «الواثق بالله الغنی ...» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۱۵سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۵۲]
۱۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۴۵
خط: نسخ، کا: هاشم بن محمد علی، تا: ۱۲۶۷ق؛ محشی؛ تملک: فرهاد میرزا و فرزندش عبدالعلی میرزا؛ جلد: تیماج، ۱۹۹ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۹-۲۱۵]
۱۱۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۰۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان ۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۵-۲۹۶]
۱۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۳۲۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**رهی یکی از زید و عمررا که مقاتل تا اختیار کند
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷/۴×۲۱/۷سم [ف: ۱۹-۵۷۸]
۱۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۶۷-۳۱/۱۴۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**وکذلک ما یحفظ صحة الروح وفوته یتمکن من دفع ضرر السموم بخاصیته فیه
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۵رمضان۱۲۷۳ق؛ مصحح، محشی؛ ۲۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۱۵]
۱۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۲۹/۱-طباطبائی
آغاز:برابر؛ **انجام:**و مما یلیق ان نتکلم فیه عقیب الکلام فی الحمیات البحران و ایامه فلنتقل فیه ثم و قدمر
خط: نسخ، کا: محمد تقی انصاری فرزند محمد هاشم بن محمد حسین کاشانی، تا: ۱۲۷۵ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۳گ (۱-۲۳)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۳-۵۷۳]
۱۱۴. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:۲۷
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن حاجی (ساکن قریه اسطرخی)، تا: ۲۲ محرم۱۲۸۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [ف: -۲۴]
۱۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶۲۷ ض
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق[د.ث. مجلس]
۱۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۴۸/۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**یراد فی الحقنة اللیلة الأولی بابونج و اکلیل الملک و شبت مکد جرمه لطیفة، بذر الکرفس و بذر الرازیانج ثلاثة درهم، تم الفن الثانی ...
تا پایان «الفن الثانی» را دربر دارد؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن عبدالقادر مکری، تا: ۱۲۹۲ق؛ مصحح، محشی؛ ۴۶گ (۸۴ر-۱۲۹ر)، ۱۳سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳۹-۲۵۶]
۱۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۸۴
شرح الاصول الکلیة است؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالوهاب طبیب، تا: ۱۲۹۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۹۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶/۱×۲۶/۱سم [ف: ۱-۳۰۹]
۱۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۹۵
تا فصل ۱۹ کلیات را دارد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن موسی متطبب قزوینی، تا: ۱۸ ذیحجه ۱۲۹۶ق، جا: مشهد رضوی، به دستور حاجی محمد جعفر طبیب زاده؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن، ۲۶۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۷×۲۶/۶سم [ف: ۱-۳۰۹]
۱۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۴۸۶

آغاز:بسمله بدان ایدک الله تعالی و اسعدک الله؛ **انجام:** و قد عض کلب ... فاکل بعضهم
خط: نستعلیق زشت، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۰۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۹-۵۷۷]

۱۲۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۲۷/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [نشریه: ۷-۲۲۹]

۱۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۰۸۹
بی‌کا، تا: ۱۳۱۳ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵/۸×۲۱/۹سم [رایانه]

۱۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۳۹۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری کوچک[رایانه]

۱۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۲۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ به خط مغایر: «محمد نصیر بن حاجی محمد رضا کلیجانی سنه ۱۰۰۹»؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۵۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۹-۵۷۶]

۱۲۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۴۵
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملکی به تاریخ ۱۲۹۰؛ ۱۵۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [مؤید: ۲-۲۲۱]

۱۲۵. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره۲/
بی‌کا، بی‌تا؛ برخی اوراق آن به تازگی کتابت شده[تراثنا: س۱۸ش۱و۲-۲۳۶]

۱۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۵۵-۶/۴۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**اوقات معلومة تحرز فیها أهل تلك الناحية منها الصیف الثانی ما لیس له اسم یعتد
ازفن اول تا فن چهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان«منه»؛ جلد: گالینگور، ۴۳۸گ، ۲۱-۲۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۸-۴۷۱۵]

۱۲۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۹۴/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**کل ذلک انما هو لتفهیم المتعلم وتقریب الامر الیه فی التصور واما فی الحقیقة فذلک انما هو باراده من لایعتریه سهو ولایعجزه امر وهوالخالق تعالی وحده
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۹گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف مخ: ۳-۱۲۴۰]

۱۲۸. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۳۱/۱
خط: نسخ، کا: حیدر علی بن محمد علی بیگ حسن سلطان طبیب گلپایگانی طبیب نظامی فوج گلپایگان ملقب به ضیاء الاطباء، بی‌تا؛ ۲۵۲گ (۲پ-۲۵۳ر)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۴۲]

۱۲۹. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۵۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نو نویس محمد بدیع کجوری نوری در ۱۲۳۶ق؛ مصحح؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی، ۱۳۳۸/۵/۲۰؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۶۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۲-۶۳۷]

۱۳۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۰۵
آغاز: و النظری اجزائه اربعة: العلم بالامور الطبیعیة؛ **انجام:** و تنفیذه فی العروق و یفعل ذلک
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۲۱گ، ۱۷سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۶سم [ف: ۵-۱۸۰۳]

۱۳۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۵۰
شامل فن سوم کتاب قانون؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۶۲گ، ۱۸ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱-۵۸۶]

۱۳۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی[نشریه: ۱۱-۹۲۳]

۱۳۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۳۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**اذا جعل فی البیت و التدخین باعضائه و ریشه طرد السوس الافسنتین.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ ۱۸۳گ، ابعاد متن: ۹×۱۴/۵، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۴۱۴]

۱۳۴. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز:برابر
شامل جزء نظری و أول قواعد جزء عملی ازطب؛ بی‌کا، بی‌تا[تراثنا: س۱۳ش۴-۱۳۴]

۱۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۷۱گ، ۲۲سطر[ف: ۱۲-۳۱۱]

۱۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۸۹۰
بی‌کا، بی‌تا؛ محشی به نقل از آقسرائی، سدیدی و غیره[د.ث. مجلس]

۱۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۹۳/۲-۱۳/۷۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**اما الغلظة فلا ینفذ منه ما یؤثر ولان حرارتهالاتجذب منه ما ینفذه فیؤثر واما ان یکون تاثیره داخلا وخارجا کتبرید الماء اویکون
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۲گ، ۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۱۶]

۱۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۸۸-۲۲/۱۰۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سید محمد القاضی عسکری، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۸۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۸-۴۷۱۵]

۱۳۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶/ ۷۷۵۹-۵۲/۹۹
آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳۳گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۱۷]

۱۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۳۱/۲-۱۰/۱۴۱

آغاز:الفن الاول يشتمل على الجملتين الجملة الاولى: فى قواعد الجزء النظرى من الطب ويشتمل على اربعة اجزاء. الجزء الاول من اجزاء الجزء النظرى فى الامور الطبيعية بقول كلى ونقول الطب ينقسم الى جزء النظرى والى جزء عملى وكلاهما علم ونظر؛ **انجام:**باستعمال الماء الحار والادهان أو الخيرة وخانيه فيكون مع حرارة مزاج وسوداوبة واحساس الدخانية اونضيق

فن اول وثانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۷۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۸-۴۷۱۶]

۱۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۲۶/۱-۸/۱۳۶

آغاز:بسمله الفن الثانى يشتمل على جملتين الجملة الاولى فى الاحكام الادوية والاغذية المفردة ويشتمل اى الجملة الاولى على با بين الباب الاول كلام كلى فى الادوية المفردة الدواء عند الاطباء هو الذى اذا انفعل مادته؛ **انجام:**ويحد البصر اكتحالا بعصارته وينفع الصواعين واسهال الصفراوى وخصوصاً ريه انهضامها

فن ثانی از کتاب است درجمله وهر جمله شامل ابواب، جمله اول دراحکام ادویه واغذیه مفرده شامل دو باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۱۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۸-۴۷۱۶]

● موجز القانون (ترجمه) = ترجمه سهیلیه = رساله سهیلیه / طب / فارسی

mūjaz-ol qānūn (t.) = t.-ye sohaylīye = r.-ye sohaylīye

طبیب، قطب محمد، - ۹۷۰ قمری

tabīb, qotb mohammad(- 1563)

وابسته به: موجز القانون = الموجز فی الطب؛ ابن نفیس، علی بن ابی الحزم (۶۰۷-۶۸۷ق)

به نام: امیرنظام الدین احمد سهیلی (-۹۷۰ق)

ترجمه و منتخبی از «موجز القانون» ابن نفیس قرشی است؛ در یک «مقدمه» و هفت «جمله» (هشت جمله): جمله ۱. قاعده‌های علمی طب، در چهار باب؛ ۲. بیان علمی طب در دو باب؛ ۳. احکام داروها در دو فصل؛ ۴.در مرض‌های خاصه هر عضو در بیست و سه فصل؛ ۵. مرض‌های غیر مخصوص به عضوی در چهارباب؛ ۶. نقصان و تدبیر زینت؛ ۷. در زهرها و احتراز کردن از آن.

آغاز:بسمله. حمدی که حاوی ذخیره روز معاد و شکری که معماری مزاج علیل عباد باشد نثار بارگاه قادری.

انجام:دوایی را گویند که صحت و قوت روح را نگاه دارد و از ضرر ... تمام شد.

[الذریعه ۲۵۰/۲۳؛ فهرستواره منزوی ۳۷۳۹/۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۹۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ یادداشتی درباره کتاب و مؤلف به خط کیوان سمیعی در ۲۰ / ۱۱ / ۴۴ آمده که مؤلف را به ظاهر قطب الدین آدم طبیب پزشک عصر سلطان حسین بایقرا دانسته؛ جلد: تیماج، ۱۱۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰-۱۴۲]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۳۰/۱

آغاز: ... صلوات نامیات و تحف تحیات ذاکیات بر مرقد و مشهد سروری است؛ **انجام:**در جمله هفتم پس از سه ورق: در گزیدن سگ دیوانه و گوشت آن سگ خوردن ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۵سطر، اندازه: ۹/۷×۱۸/۳سم [ف: ۷-۲۹۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۱۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و جگر سگ دیوانه بهترین علاجها است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۰۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۰۵گ، ۱۵سطر[ف: ۱۶-۲۲۹]

۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۰۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ افتادگی: انجام[نشریه: ۲-۶۸]

۵. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۱۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: سید مصطفی ولد سید هاشم در جمادی الثانی ۱۲۸۵؛ ۵۰گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: -۲۰۴]

● موجز القانون (ترجمه) = ترجمه الموجز / طب /فارسی

mūjaz-ol qānūn (t.) = t.-ye al-mūjaz

؟ شاه ارزانی، محمد اکبر بن محمد، - ۱۱۳۴ قمری

šāh arzānī, mohammad akbar ebn-e mohammad(- 1722)

وابسته به: موجز القانون = الموجز فی الطب؛ ابن نفیس، علی بن ابی الحزم (۶۰۷-۶۸۷ق)

ترجمه‌ای است روان از کتاب «موجز القانون» تألیف ابن نفیس قرشیکه علاوه بر ترجمه، در برخی مواضع با عنوان «من الکفایة» از «کفایه مجاهدیه» منصور بن محمد شیرازی نیز بهره جسته، پس (احتمالاً) مترجم همان شاه محمد اکبر ارزانی باشد که در کتاب «طب اکبری» نیز همین شیوه را به کار برده،به طوری که علاوه بر ترجمه «شرح الاسباب و العلامات» نفیس بن عوض کرمانی (-۸۴۲ق) مطالبی از موجز، کفایه، قانون و ذخیره خوارزمشاهی به آن افزوده است. در «مفرح الاقلوب» یا «ترجمه و شرح قانونچه چغمینی» نیز چنین کرده است.ارزانی «طب النبی» سیوطی (-۹۱۱ق) را نیز ترجمه کرده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۴۰۹

آغاز:من الکفایه در سرسام فصد قیفال کنند و عناب و آلو سیاه هر یک ده دانه ... السبات السهری و آن نام ورم دماغی باشد از بلغم و صفرا و علامت آن؛ **انجام:**در ابتدای نوبت خفقان و سقوط اشتها بااندکی طراوت بدن و عرق

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: میشن مذهب، ۸۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۴۳۴]

● **موجز القانون (منظوم)** / طب، شعر / فارسی

mūjaz-ol qānūn (manzūm)

وابسته به: موجز القانون = الموجز فی الطب؛ ابن نفیس، علی بن ابی الحزم (۶۰۷-۶۸۷ق)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۸۷۸

بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق[د.ث. مجلس]

● **موجز کمی** / طب / فارسی

mūjaz-e kammī

؟ ابوالفتح گیلانی، - ۹۹۷ ؟ قمری

ab-ol-fath-e gīlānī(- 1589)

در سی و هشت «باب» و هر باب در چند «فصل»: باب ۱. معالجات امراض، ۲. علامات تبها، ۳. فصول، ۴. خواص غذاها، ۵. عطریات، ۷. پوشاک و حمام ...، ۳۰. بیماری‌های محلی، ۳۱. تب‌ها ...، ۳۴. بیماری‌های پوستی، ۳۵. موی‌ها، ۳۶. خون‌ریزی.

آغاز:چنین گوید جامع این مختصر چون پیر شدم قوت حافظه کم شد و نسیان غالب گشت خواستم که مختصری جمع کنم از کتاب‌های معروف عربی و فارسی

انجام:و شرح و بسط تمام داده اند تا بدین اختصار عیب نکند. و الله اعلم بالصواب

[فهرستواره منزوی ۳۷۴۰/۵؛ نسخه‌های منزوی ۶۰۵؛ استوری: ۳۲۷:۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۹۲/۵-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Add. 32560 (ریو ۴۷۴). در فهرست بدون نام مؤلف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳سطر[فیلمها ف: ۱-۵۹۱]

● **موجز کمی** / طب / فارسی

mūjaz-e kammī

در بیست و یک «باب».

آغاز:بسمله، حمدله ... چنین گوید جامع این قرابادین که از بهر خود التقاط کردم از کتابها و آنچ از مجربات این داعی بود و آنچ استادان ترکیب کردند که این داعی حاضر بود و منج افتاده بود و آنچ ادویه مرکبات که آسان تر و خفیف المؤونه تر و متداول تر از قرابادینهای معروف اختیار کردم و این را قرابادین موجز کمی نام نهادم و در بیست و یک باب آوردم. اول. اندر شرابها ... اندر بدلهای داروها ...

انجام:و به عوض شراب قابض به کاربرد نافع باشند.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۹۵/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۸۶۳ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۳سطر، اندازه: ۱۳/۹×۲۶سم [ف: ۷-۴۱۱]

● **الموجز اللطیف فی مقاصد التصریف** / صرف،شعر / عربی

mūjaz-ul laṭīf fī maqāṣid-it taṣrīf

کشفی، جعفر بن ابی اسحاق، ۱۱۸۹ - ۱۲۶۷ قمری

kašfī, ja‘far ebn-e abī-eshāq (1775 - 1851)

منظومه‌ای است افزون بر ۲۵۰ بیت در تصریف که ناظم در بیت ششم بدان اشاره نموده (سمیتها بالموجز اللطیف ×× حاویة مقاصد التصریف) و عمده مباحث آن در علم صرف می‌باشد. در الذریعة و ریحانة الادب بعد از ذکر ارجوزة فی النحو این بیت «ام العلوم الصرف و النحو اب×× و کل علم بعد ذین یطلب» آمده و این بیت دهمین بیت منظومه صرفیه است که احتمال دارد ناظم این بیت را در هر دو منظومه خود گنجانده باشد و یا این‌که در تسمیه مسامحه شده باشد. (محمود مرعشی نجفی)

آغاز:احمد رباً صرف الریاحا ×× اشکر من قد فلق الاصباحا / مصلیا علی الرسول الامجد ×× بنوره استضاء کل مهتد

انجام:فاحمد الله الکریم الصمدا ×× رب العلی من بالبقاء انفردا / مصلیا علی الرسول التام ×× وآله ساداتنا الاعلام

[الذریعة ۵۰۱/۱؛ ریحانة الادب ۶۰/۵]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۴۵/۵-۱۶/۱۵۵

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه وزیری ش ۳۳۱۱/۲ تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۱۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۸-۴۷۱۷]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۴۹/۹

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه مرعشی تعیین شد؛ کا: محمدکاظم بن محمد صادق بن محمدرضا بن محمدصادق، تا: ۱۲۲۷ق؛ ۱۹گ (۷۹-۹۷)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۱۴۳۸]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۳۱۱/۲

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۸ص (۶۹-۵۲)،

ابعاد متن: ۸/۵×۵/۵ اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵-۱۶۱۰]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۷۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: احمد بن حسن موسوی، تا: ۱۵ صفر۱۳۰۶ق؛ محشی با نشان «۱۲»؛ ۲۶گ (۷۴پ-۹۹ر)، ۱۱سطر، اندازه: ۶×۱۲/۵سم [ف: ۳۵-۵۶۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۷۴

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: محمد علی ابن یوسف حکیم جیلانی، تا: ۱۳۲۷ق؛ مقومین کتابخانه این اثر را با توجه به نام کاتب آن که خود را فرزند حکیم یوسف گیلانی معرفی کرده به احتمال از میرزا محمد یوسف لاهیجی دانسته‌اند که از علمای قاجار بوده و کتابی با نام کلام الملوک از او در کتابخانه‌های مجلس، مرکزی، ملک، ملی، و مرعشی موجود است؛ جلد: گالینگور، ۳۶ص، ۹ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف:۴۷/۱-۹۷]

● موجز المسائل / نحو / فارسی

mūjaz-ol masā’el

استرآبادی، علی بن محمد جعفر، ۱۲۴۲ – ۱۳۱۵ قمری

estarābādī, ‘alī ebn-e mohammad ja‘far (1827 - 1898)

تاریخ تألیف: ۷ محرم ۱۲۶۷ق

مسائل موجز و مختصری است در قواعد علم نحو و تطبیق آنها با مثال‌ها، و مؤلف هنگام مذاکره علم نحو این مسائل را به رشته تحریر در آورده است، دارای مقدمات و مطالب می‌باشد.

آغاز:أحمدك اللهم على شكر نعمك المتواترة ... اما بعد پس میگوید راجی رحمت خداوند هادی

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۷۰/۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**چنانکه بعضی از حروف چون سین و سوف نیز چنین اند ...

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۲گ (۱۸۶پ-۲۳۷ر)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۰-۲۵۶]

● موجز المنجزية = شرح المختصر النافع / فقه / عربی

mūjaz-ul munjizīya = š.-ul muxtaṣar-in nāfi‘

طبرسی، عنایت الله بن ملک محمد، ق۱۴ قمری

tabarsī, ‘enāyat-ol-lāh ebn-e malek mohammad(- 20c)

وابسته به: المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرایع؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶ق)

شرحی است مختصر در باب منجزات و تصرفات مریض از «المختصر النافع» محقق حلی. نام وی در الذریعه نیامده است. در حاشیه ج ۲۳، ص ۲۵۳ از الذریعه (کتابخانه مجلس ش ثبت: ۹۹۶۱۳) استاد عبدالحسین حائری افزوده اند: «موجز المنجزية ... رأيت النسخة حين عرضت للبيع».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۹۳

آغاز:بسمله، الحمدلله الذى شرح قلوبنا لشرايع الاسلام ... اما بعد فيقول الفقير ... لما كان مسئلة تصرفات المريض؛ **انجام:**و توفيقه و جعله خالصاً بوجهه بمنه و كره و الحمدلله اولاً وآخراً و ظاهراً و باطناً.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه غره جمادی الاول۱۳۲۲ق؛ جلد: تیماج، ۸۲ص، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۴۵-۷۴]

● الموجز من موجز التفسير / تفسیر / عربی

al-mūjaz min mūjaz-it tafsīr

نعمانی، احمد بن محمود، ق۷ قمری

no‘mānī,ahmad ebn-e mahmūd (- 13c)

«الموجز فی التفسیر»تألیف منتجب الدین ابوالفتوح اسعد بن محمود عجلی اصفهانی شافعی (-۶۰۰ق) تنقیح و تلخیصی از تفاسیر گوناگون است؛ هم چون تفسیر ثعالبی و تفسیر بشری. ابوالفتوح عجلی تألیفات چندی داشته است؛ از جمله: آفات الوعاظ، شرح مشکلات الوسیط و الوجیز للغزالی، شرح الکلمات المشکلة، تتمة التتمة. با وجود جست و جو در فهارس و منابع کتاب‌شناسی، اطلاعی درباره کتاب الموجز فی التفسیر به دست نیامد و نسخه‌ای از آن شناخته نشد. کتاب حاضر یک دوره تفسیر مختصر قرآن کریم است از آغاز تا پایان که بیشتر، معانی لغات را بیان می‌کند و با عناوین «قوله، قوله» برگزار شده است. این کتاب از «الموجز فی التفسیر» عجلی استخراج شده؛ چنان که مؤلف در آغاز می‌نویسد:«هذا مختصر فی التفسیر اورد فيها من محض من المعانی المتفق عليه الجمهور و مما فيه الاقاويل اذكر قول بعضهم ثوناً للايجاز و الاختصار و حذراً من التطويل و الاكثار ليصغر حجمه و يسير حفظه و اسخرجته من كتاب الموجز فی التفسير اللام العلامة حجة الاسلام ابی الفتوح العجلی الذی نقحه و خلصه من جميع كتب التفاسير مثل الثعالبی و البشری و غيرهما». نام کتاب در صفحه عنوان نسخه «الموجز من موجز التفسیر» ثبت شده و کاتب نسخه احمد بن محمود بن محمد نعمانی است که در روز دوشنبه ۶ رجب ۶۲۶ کتابت آن را به پایان رسانده است. آربری تألیف کتاب را به همین کاتب نسبت داده و نسخه را به خط مؤلف دانسته است. اما از متن کتاب دلیلی بر این انتساب به دست نیامد و در منابع کتاب‌شناسی و ترجمه‌نگاری، نام و نشانی از احمد بن محمود بن محمد نعمانی یافت نشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۸عکسی

آغاز:الحمدلله ذی الآلاء المتواترة و النعماء المتظاهرة و الصلوة علی خير خلقه محمد و عترته الطاهرة و بعد فهذا مختصر فی

التفسیر اورد فیها من محض من المعانی؛ **انجام:**قل اعوذ برب الفلق معه حتی ختمها ثم قرأ قل اعوذ برب الناس و قرأت معه حتی ختمها ثم قال ما تعوذ بمثلهن احد، تم الکتاب بحمدالله و منه علی ید اصغر عبادالله احمد بن محمود بن محمد النعمانی رزقه الله علماً نافعاً و ...

نسخه اصل: کتابخانه «چستربیتی»، ش ۳۴۱۸ (آربری، قائمة المخطوطات العربیة فی مکتبة تشستربیتی، ج۲، ص ۷۳، همو، فهرس المخطوطات العربیة فی مکتبة تشستربیتی، ترجمه محمود شاکر سعید، ج۱، ص ۲۴۶)؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمود بن محمد نعمانی، تا: دوشنبه ۶ رجب۶۲۶ق؛ مصحح، محشی به نقل از «اللباب»؛ ۳۵۵ص، ۳۰سطر [عکسی ف: ۳-۶۷]

←الموجودات ⋗ مقالة فی الموجودات

←موجودات و اقسام آن ⋗ اطلاقات الأصول المتداولة بین الفقهاء

←موجودات و اقسام آن ⋗ تقسیم موجودات

● **موجود مفارق از ماده** / فلسفه / عربی

mowjūd-e mofāreq az mādde

گیلانی، حمزه،- ۱۱۳۴ قمری

gīlānī, hamze(- 1722)

رساله مرتب است بر سه «باب»: ۱. فی الطریق الاول و هو مشتمل علی تاسیس و تفریع؛۲. فی الطریق الثانی و هو مشتمل علی اصل و فرع؛۳.اثبات المجرد من خصوص الادراک الذی للانسان.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۶۲۷

آغاز:الحمدلله الذی لم یتخذ صاحبة ولا ولدا؛ **انجام:**فلایکون حالا فی المحل و هو المراد بالمجرد ههنا.

کا: محمد صالح خلخالی، بی‌تا؛ محشی از کاتب، این رساله ضمیمه «حکمت صادقیه» است؛ ۱۴گ[ف: ۱۱-۱۵۹]

● **موجود و معدوم** / عرفان و تصوف / فارسی

mowjūd va ma‘dūm

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری

ne‘mat-ol-lāh-e valī, ne‘mat-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (1330 - 1431)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۶۴/۶۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ ۱۲ص (۹۳۲-۹۴۳)، ۱۷سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۳-۵۲۲]

● **موجودیة الواجب و الممکن** / فلسفه / عربی

mawjūdīyat-ul wājib wa-l mumkin

مسیحا فدشکوئی، محمد مسیح بن اسماعیل، ۱۰۳۷؟ - ۱۱۲۷ قمری

masīhā fedeškū’ī, mohammad masīh ebn-e esmā‘īl (1628 - 1715)

رساله‌ای کوتاه در بیان موجودیت ممکنات و واجب تعالی که با استفاده از کتب فرق وطوائف حکما و صوفیه از جمله مشائین، معتزله، اشاعره و اشراقیون وصوفیه بدان پرداخته وضمن نقد و تأیید اقوال مطروحه نظر خود را نیز بیان نموده است، مؤلف درمیانه رساله از تألیف دیگرش یعنی حاشیه تجرید نام برده است.

آغاز:من افادات المرحوم افضل المتاخرین واکمل المتبحرین ... احمدالله علی وحدته و اشکره علی نعمته و اصلی علی محل کرامته و مستودع امامته محمد و علی و آلهما المعصومین اعلم ایدک الله تعالی ان طریقة اهل النظر

انجام:و الفؤاد کل اولئک کان عنه مسؤلا عصمنا الله و ایاک من الزلل و جعلنا من اله الفتوی و العمل بمحمد و اله الطاهرین المعصومین صلوات الله علیهم اجمعین

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۸۴۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوطالب بن محمد غلامعلی، تا: قرن ۱۲؛ تملک: محمدبن حاج عیسی کبه و جعفر بن احمد موسوی با مهر«جعفر الموسوی» (بیضی)؛ مهر: «قطب الدین محمد الحسینی ۱۱۳۵» (شش ضلعی)؛ ۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۱-۲۹۱]

←الموجهات ⋗ نسب القضایا المشهورة

● **موچلکه** = **مجلکه** / عرفان و تصوف، شرح حدیث / فارسی

mūčalke = mojalke

همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ - ۷۸۶ قمری

hamadānī, ‘alī ebn-e mohammad (1315 - 1385)

گفتاری است به نظم و نثر در تفسیر و تأویل عرفانی چند حدیث با عناوین «ای عزیز» و حمله بر فقیهان، و لفظ «موچلکه - مچلکه» ترکی به معنی سند شرعیو رسید (مرسله) می‌باشد.

آغاز:بسمله. قال الله تعالی: و من آیاته خلق السموات و الارض، و اختلاف ... دوش که خدمت آن عزیز حاضر بود این آیه مع ما قبله در قرائت عشاء خوانده شد، و آن عزیز گویی که هیچ از آن فهم نکرد. ابوذر غفاری ...

انجام:در پناه عصمت خود مصون و محفوظ دارد بمنه و کرمه. انه قریب مجیب، و الحمدلله وحده، و السلام علی من اتبع الهدی.

[نسخه‌های منزوی ۲: ۱۴۲۹؛ فهرستواره منزوی ۱۰۰۲/۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۷/۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج، ۴ص (۱۹۵-۱۹۸)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۲-۲۴۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۵۰/۲۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوذر بن عبدالله سبزواری، تا: ۹۰۷ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۸سم [ف: ۷-۳۰۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۲۴/۲۰
آغاز و انجام: برابر
کا: مهدی، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۲۲۷ر-۲۲۸پ)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۲۰-۱۱۷]

● **المودة فی القربی** / حدیث / عربی
al-mawadda fi-l qurbā
همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ - ۷۸۶ قمری
hamadānī, ʻalī ebn-e mohammad (1315 - 1385)
چون اربعینات حدیث درفضایل علما و فقراءو دیگر موارد بسیار نوشته شده بود و اربعینی در فضایل اهل بیت (ع) تا زمان مؤلف کمتر نوشته شده بود مؤلف تصمیم به جمع‌آوری آن نموده و آنرا در چهارده «مودت»تقسیم کرده با این عناوین:۱. فضائل محمد المصطفی(ص)؛ ۲.فضائل اهل البیت جملة (ع)؛ ۳. فضائل امیرالمؤمنین علی (ع)؛ ۴. فی ان علیاً امیر المؤمنین و سید الوصیین؛ ۵. فی ان مولاه من کان مولی رسول الله (ص) مولاه؛ ۶. فی ان علیاً (ع) اخ رسول الله (ص) و وزیره و ان طاعته طاعته و طاعته طاعة الله؛ ۷. فضل علی و علمه؛ ۸. فی ان علیاً و رسول الله من نور واحد؛ ۹. فی ان مفاتیح الجنة و النار بید علی (ع)؛ ۱۰. فی عدد الائمة و ان المهدی منهم؛ ۱۱. فضائل فاطمة (ع)؛ ۱۲. فضائل اهل البیت معاً؛ ۱۳. فضائل خدیجة و فاطمة (ع) و محبة اهل البیت و ثواب در جات محبتیهم و نکال مبغضیهم؛ ۱۴. فضائل النبی (ع) و اهل بیته، و فیها فوت النبی و فوت فاطمة و رفنهما(ع).
آغاز:احمد الله علی ما انعمنی اولی النعم و ... و بعد:فقد قال الله تعالی قل لا اسألکم علیه اجراً إلا المودة فی القربی و قال رسول الله
[احوال میر سید علی همدانی ص ۱۸۴-۱۸۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۴/۳۷
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۵ص (۵۹۴-۶۲۸)[عکسی ف: ۳-۲۰۴]

● **المودة فی القربی = تفسیر آیة المودة فی ذوی القربی** / تفسیر / عربی
al-mawadda fi-l qurbā = tafsīr-u āyat-il mawadda fī ḏawi-l qurbā
خفاجی، احمد بن محمد، ۹۷۹؟ - ۱۰۶۹ قمری
xafājī, ahmad ebn-e mohammad (1572 - 1659)
تاریخ تألیف: ۹۹۷ق
در تفسیر آیه شریفه «قل لا اسئلکم علیه اجرا الا المودة فی القربی» نگاشته شده به شکرانه این‌که مؤلف اهلیت پیدا کرده تا بر منبر پیامبر اکرم (ص)بنشیند و درباره آیات قرآنی سخن بگوید. بنابراین در فضایل و مناقب اهل بیت علیهم السلام مناسب بود که این آیه را تفسیر کند و در ضمن تعدادی از فضایل خاندان پیامبر را بیاورد. این کتاب در یک «مقدمه» و پنج«مقصد» بعضی از آنها دارای فصول و یک «خاتمه» تنظیم شده:المقدمة: فی حد التفسیر و غیره؛ مقصد ۱. فی تفسیر آیة المودة و شرحها و بیان المراد منها؛ مقصد ۲.دارای دو فصل: ۱) فی حث النبی أمته علی التمسک بالقرآن و أهل بیته و معاً، ۲) فی أن أهل البیت أمان للامة؛ مقصد ۳.دارای دو فصل: ۱) فی تفضیلهم بما أنزل الله تعالی فیهم من آیة التطهیر، ۲) فی أمر النبی بالصلاة علیهم، کما أمر الله تعالی بالصلاة علیه؛ مقصد ۴. دارای سه فصل: ۱) فی حث النبی علی حبهم و تحذیره من ایذائهم، ۲) فی تحذیر النبی من بغضهم و أنه لا یبغضهم أحد، الا أدخله الله تعالی النار ...، ۳) فی أن الله تعالی وعد نبیه أن لا یعذب أهل بیته و أن لا یدخلهم النار؛ مقصد ۵. دارای دو فصل:۱) فی حث النبی علی صلة أهل بیته و ادخال السرور علیهم و أن عیادة بنی هاشم فریضة و زیارتهم نافلة، ۲) فیما یرجی و یطلب من السرة النبویة الکریمة من الآداب الزکیة و الأخلاق السنیة؛ خاتمة الکتاب: فی ذکر وقایع دالة علی عنایة الله تعالی و رسوله و فاطمة بنت رسول الله، بمن یسعف لأهل البیت و ذراریهم بقضاء حاجة أو تفریج کربة؛ فائدة هی من تمام الخاتمة فی بیان کنی أمیر المؤمنین و ذکر صفته و بعض خصائصه، و هی ثمانیة عشر ... . تألیف این اثر در جمادی الثانی ۹۹۷ ق به پایان رسیده است، چنان‌که در انجامه کتاب آمده: «قال مؤلفها - نفع الله به و بعلومه و کان الفراغ من تبییض هذه النسخة الدرة الفاخرة، یوم الأحد المبارک حادی عشر من جمادی الآخر سنة سبع و تسعین و [تسع] مئة من الهجرة».(ابوالفضل حافظیان)
آغاز:بسملة. حمداً لمن منح أهل العرفان و أغرقهم فی بحار الایمان و الاحسان و أسهر جفونهم ... أما بعد، فیقول أفقر عبادالله الراجی موائد کرم اللطیف، أحمد بن محمد الخفاجی خطیب المنبر النبوی الشریف: لما کان علامة الاذن التیسیر فی جمیع الامور الدینیة والدنیویة، بالهام من الله العلیم القدیر
انجام:و لیکن هذا آخر ما اردنا ایراده بلغنا الله الحسنی و زیادة و جعل ذلک خالصا لوجهه الکریم ...

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۷۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حسن بن علی حسینی، تا: رجب۱۰۷۴ق(تاریخ تبییض یک‌شنبه ۱۱ جمادی الاخر ۱۹۹ آمده و معلوم نیست که چیست)؛ ۷۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۴-۳۰۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۲عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۴-۲۵۹]

● **مودت نامه ابجدی** / شعر / فارسی
mavaddat-nāme-ye abjadī
ابجدی، میرمحمد اسماعیل بن یوسف،- ۱۱۹۲ قمری
abjadī, mīrmohammad esmā'īl ebn-e yūsof(- 1778)
این کتاب را بنابر تصریح در خاتمه«مودت نامه» نام نهاده:«مودت بود چون عنوان نامه ×× مودت را رقم کردم ز خامه / مودت بر سر هنگامه آمد ×× از آن نامش مودت نامه آمد». پنجمین مثنوی ابجدی و در معاشقه همایون پادشاه خوزستان بالعل پرور دختر پادشاه بدخشان می‌باشد و در جواب خسرو شیرین نظامی انشا شده و در حدود سه هزار و پانصد بیت است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۵
آغاز: خداوندا منور کن ضمیرم ×× بخندان چون چمن خاک ضمیرم
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۱۱۹۷ق؛ با نسخه اصل مقابله شده؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۱۲۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۴۹۶]

● **مودت نامه نادرشاه به خواندگار روم** / تاریخ، اسناد / فارسی
mavaddat-nāme-ye nāder-šāh be xāndegār-e rūm
استرآبادی، محمد مهدی بن محمد نصیر، ۱۱۰۰ - ۱۱۸۰ ؟ قمری
estarābādī, mohammad mahdī ebn-e mohammad nasīr (1689 - 1767)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۴۷۳
آغاز:لالی متلالی آئینه سینه که از گنجینه؛ **انجام:**هم نقطه مهر خاک را هینک
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: ترمه[رایانه]

←المودود فی شرح المقصود ← شرح المقصود فی الصرف
←موران ← لغت موران

● **مورخین ارمنستان** / تراجم / فارسی
movarrexīn-e armanestān
برزگر، حسین
barzegar,hoseyn

شاید رساله تحصیلی بوده است و تاریخ ۱۳۱۵/۲/۱۵ش را دارد.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۳۵
آغاز:مؤرخین ارمنستان. برای اینکه بخواهی. از تاریخ باستان ایران اطلاعاتی به دست آورده و گوشه‌های تاریک آن را روشن سازیم؛ **انجام:**کلمات اسامی نرود آن از زمستان.
خط: نستعلیق شکسته تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۲ سطر (۱۲/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳-۳۲۰]

● **مورد الضمان** / شعر / عربی
mawrid-uḍḍimān
خراز، محمد بن ابراهیم،- ۷۱۸ قمری
xarrāz, mohammad ebn-e ebrāhīm(- 1319)
تاریخ تألیف: صفر ۷۱۱ق
ارجوزه ای است در چهارصد و پنجاه و چهار بیت در رسم الخط و نگارش حروف قران کریم. «قد انتهی و الحمدلله علی ×× ما من انعامه و اکملا /فی صفر سیه احدی عشده ×× من بعد سبع مایة اللهجره/ خمسین بیتا مع اربع مایه ×× و اربعة تبصرة للنشاه»؛ در برگ آخر کاتب نگاشته: «کان الناظم رحمه الله نظم رجزا غیر هذا اختصر فیه المقنع و التنزیل و ضم الی ذلک زواید العقیله و حروفا من رجز البلنسی المسمی بالمنصف و دکر کل ذلک من غیر ان یعین ... فنظم هذا الرجز المکتب هذا آخره و بین ذلک فیه و کان ... منظوم اولاقد ذکر الضبط الذی ذکر الوعنرو فی المقنع».
آغاز:بسمله،الحمدلله العظیم المنن ×× و مرسل الرسل باهدی سنن؛ و بعد فاعلم ان الاصل الرسم ×× ثبت عن ذوی النهی و العلم

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۷۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**بجاه سید انور الشفیع محمد ... المحتد الرفیع؛ صل علیه ربنا عزوجل ×× و آله ما لاح نجم او اقل
خط: نستعلیق خوش، کا: عبدالنبی کشمیری، تا: ۱۱۷۵ق؛ واقف: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: تیماج، ۱۹گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۲/۲سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۳۶۶] و [ف: ۲۳-۱۸۸]

● **المورد العذب الهنی فی الکلام علی سیرة عبدالغنی** / تاریخ / عربی
al-mawrid-ul 'aḏb-ul hanī fi-l kalām 'alā sīrat-i 'abd-ul-ġanī

حلبی، عبدالکریم بن عبدالنور، ۶۶۴ – ۷۳۵ قمری
halabī, ‘abd-ol-karīm ebn-e ‘abd-on-nūr (1266 - 1335)
حافظ عبدالغنی مقدسی (– ۴۰۴ق) کتابی در سیره نگاشته، سپس قطب الدین عبدالکریم آن را شرح نمودهاست، کتاب موجود همان شرح می‌باشد و بسیار مورد توجه سیره شناسان بوده است.
آغاز: بسمله رب یسر و اعن ... اما بعد، فان اولی ما صرفت الیه الهمم و استثیر من مکنونه الحکم، سیر من تقدم من الامم، لا سیما سیرة نبینا محمد، سید العرب و العجم
[کشف الظنون:۱۰۱۳/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۶۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** فلما اکثر الجراح قصده ابو عبیدة ف فقتله فانزل الله ... لاتجد قوماً یومنون بالله و الیوم الآخر الا به ...
خط: نسخ، کا: أبی بکر بن عبدالله بن علی حنفی، تا: ۷ رمضان۷۹۴ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با نشان «بلغ» مقابله شده، محشی؛ یک صفحه قبل از آغاز کتاب، قصیده ای عربی از شیخ تاج الدین ابی العباس احمد بن عبدالقادر بن احمد بن مکتوم القیسی در مدح این کتاب و مؤلف آن آمده است که آن نیز به خط کاتب نسخه می‌باشد، دو بیت نخست این قصیده چنین است: «هدینا الی سبل المعارف بالقطب ×× و صرنا الی المأمول منهن عن قرب / و جادت لنا افکاره بفواید ×× تشف اذا نصت علی اللؤلؤ الرطب»؛ تملک: ابوطالب محمد موسوی در ۱۲۹۲، برکات بن احمد بن محمد شهیر به ابن الکیال در نیمه دوم قرن ۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳۳-۴۸۸]

● **المورد العذب فی المواعظ و الخطب** / اخلاق / عربی
al-mawrid-ul ‘aḏb fi-l mawā‘iẓ wa-l xuṭab
ابن جوزی، عبدالرحمن بن علی، ۵۰۸؟ – ۵۹۷ قمری
ebn-e jawzī, ‘abd-or-rahmān ebn-e ‘alī (1115 - 1201)
مجالس چندی است در مواعظ و آداب دینی و پند و اندرز با عبارتی ادبی، تنظیم شده برای واعظان و خطیبان و اهل منبر، و هر مجلسی دارای خطبه جداگانه می‌باشد. مؤلف آن را در ۲۵ فصل مرتب کرده است و هر فصل شامل سه خطبه است برای مناسبت سه آیه از قرآن.
آغاز: الحمد لله الذی نزه القلوب أولیائه عن الالتفات الی متع الدنیا و نضرته ثم صفا أسرارهم عن ملاحظة غیر حضرته

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۵۷
آغاز: برابر
خط: مغربی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ پس از کتاب مقدمه قاضی عیاض در فقه و رساله‌ای در توحید اضافه شده؛ جلد: مقوایی، ۱۵۲گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۲-۳۱۹]

● **المورد الغمر فی قرائة ابی عمرو** / قرائت / فارسی
al-mawred-ol qomr fī qerā’at-e abī ‘amr
سمرقندی، محمد بن محمود، – ۷۸۰ قمری
samarqandī, mohammad ebn-e mahmūd(- 1379)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۲۵/۴
آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی رسوله محمد و آله اجمعین اما بعد بدانکه این قرائت ابو عمروست و قرائت سوم است؛ **انجام:** سورة الهمزة مؤصدة فی عمد سورة الکافرون ولی سورة المسد حمالة سورة الاخلاص کفوءا تمت کتاب قرآئة ابوعمرو.
بی‌کا، تا: ذیحجه۸۰۷ق؛ جلد: تیماج خرمائی، ۱۱ص (۵۳-۶۳)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۵-۲۱۷]

● **مورد اللطافة فیمن ولی السلطنة و الخلافة** / تاریخ / عربی
mawrid-ul liṭāfa fī-man wala-s salṭana wa-l xilāfa
ابن تغری بردی، یوسف بن تغری، ۸۱۳ – ۸۷۴ قمری
ebn-e taqrī-ye berdī, yūsof ebn-e taqrī (1411 - 1470)
در تاریخ خلفاء و سلاطین به‌طور مختصر. مؤلف، کتاب را با ذکر ولادت پیامبر اکرم (ص) آغاز نموده و پس از بیان بعضی از غزوات آنحضرت و مختصری از احوال ال و ازواج او به خلافت ابوبکر پرداخته و تا احوال خلیفه زمان خود القائم بامر الله ادامه داده است، وی همچنین متعرض احوال ملوک مصر از اول سلاطین ایوبی تا دولت اشرفیه و خلفاء فاطمی عبیدین شده است. در اواخر کتاب، تاریخ تا اوائل قرن دهم ادامه پیدا کرده که حتماً شخص دیگری بعد از مؤلف آنرا نوشته است.
چاپ: کمبریج سال ۱۷۹۲م
[بروکلمان ۲/ (۴۲)۵۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۵عکسی
آغاز: الحمدلله الذی جعل الدول مؤیدة بالخلفاء الراشدین و جعل مددهم شاملاً باقامة الملوک و السلاطین؛ **انجام:** و فی اواخر رجب ورد الخبر من اسکندریه بان الأشرف ... نفذ فیه حکم الله رحمه الله تعالی بمنه و کرمه.
نسخه اصل: سلطان احمد ثالث – شA 3035(فهرست عربی طوپ قاپی ۴۰۰/۳)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً اوایلقرن۱۰؛ مصحح؛ ۲۴۶گ، ۱۵سطر [عکسی ف: ۲-۱۱۶]

● **المورد النمیر فی المولد المنیر** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی
al-mawrid-un namīr fi-l mawlid-il munīr
مختصری است با انشایی ادبی و نقل بعضی از اشعار تاریخی و فضائلی.

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۶۵/۱۵

آغاز:اما بعد حمدالله علی نعمة التی خصت شهر ربیع الاول بوافر فضلها العالم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ در آخر نسخه «طالع فی هذا الکتاب ... احمد بن عبدالقادر بن عمر الماردینی الحنفی» و «طالع فی هذا الکتاب ... محمد بن عبدالقادر عمر بن محمد بن عبدالخالق الماردینی الحنفی» و«طالع فی هذا الکتاب عمربن محمد بن عبدالقادر سنه ۸۷۸» و «طالع فی هذالکتاب احمد بن عبدالقادر بن عمر بن محمد عبدالخالق الماردینی الحنفی»؛ از موقوفات رمضانیه مرحوم ابراهیم بن فتح الله شریف حسینی ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج، ۱۳ص (۱۱۶–۱۲۸)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ‍–۲۳۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۴۳/۱۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۲۷۶]

● **موسومة الطبی و الاعتقادی** / چند دانشی / عربی

mawsūmat-uṭṭibbī wa-l i‘tiqādī

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ – ۵۰۵ قمری

qazālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

مقدمه مؤلف از نسخه افتاده است به همین جهت از نام کتاب و نویسنده چیزی نمی‌دانیم تنها اشاره‌ای که در کتاب به مؤلف شده نوشته کاتب در انجامه است که مؤلف را غزالی دانسته است اما با تمام جستجویی که در آثار غزالی شد کتابی که شبیه به این نسخه باشدو همچنین نسخه دومی از آن نیافتیم.به نظر می‌رسد این نسخه منحصر به فرد باشد. دارای سه «مقاله» و هر مقاله در چند «باب» و هر باب در چند «فصل»:مقاله ۱. فی الطب، در پنج باب: ۱) تشریح الابدان و کیفیة خلق الانسان: الفصل الاول فی تشریح البدن، الفصل الثانی: فی کیفیة هیات الاعضاء، ۲) تشریح العظام و الاعصاب و العروق، در چهار فصل: الفصل الاول فی عدد العضلات و کیفیة وضعها، الفصل الثانی: فی تشریح العظام، الفصل الثالث: فی تشریح الاعصاب، الفصل الرابع: فی العروق و الشرایین، ۳) النبض و کیمیاته و کیفیاته، در سه فصل: الفصل الاول: فی بیاض النبض، الفصل الثانی: فی کیمیاته و کیفیاته، الفصل الثالث: فی خقیقة النبض و اشاراته، ۴) فی الادوا و الادویة، در دو فصل: الفصل الاول: فی الامراض الجسمنية و ادويتها و له طرفان، الفصل الثانی: فی الامراص الروحانیة و ادویتها، ۵) حفظ الصحة، در دو فصل: الفصل الاول: فی ظاهر الحفظ الجسدانیة، الفصل الثانی: فی حفظ الصحة الروحانیة؛ مقاله ۲. فی الالهیة، در شش باب: ۱) فی ذات الله تعالی، در دو فصل: الفصل الاول: فی توحید ذاته، الفصل الثانی: فی وحدته ذاته تعالی، ۲) تشریح صفاته، در دو فصل: الفصل الاول: فی تشریخ الاسامی و الصفات، الفصل الثانی: فی زیادة التحقیق فی بیان الصفات، ۳) فی امر الله تعالی، در دو فصل: الفصل الاول: فی ظاهر الامر، الفصل الثانی: فی تحقیق الامر، ۴) فی فعله و خلقه، در دو فصل: الفصل الاول: فی افعاله و مخلوقاته، الفصل الثانی: فی حقایق افعاله، ۵) فی ترتیب الموجودات عن الله تعالی، در سه فصل: الفصل الاول: فی کیفیة خلق العالم و ابتدایه، الفصل الثانی: فی بیان الاخبار الواردة فی لفظ الاول، الفصل الثالث: فی کیفیة خلق آدم(ع)؛ مقاله۳. النبوات، در هفت «باب»: ۱) فی النبوة و الرسالة و فیه فصول: الفصل الاول: فی بیان النبوة و الرسالة و ماهیتها، الفصل الثانی فی حقیقة النبوة، الفصل الثالث: فی مراتب الانبیاء و الرسل، الفصل الرابع: فی تفضیل نبینا محمد صلی الله علیه و سلم، ۲) فی الوحی، در دو فصل: الفصل الاول: فی ظاهر الوحی و بیانه، الفصل الثانی: فی حقیقة الوحی و مراتبه، ۳) المعجزة و الکرامة، در سه فصل: الفصل الاول: فی معجزة و حقیقتها، الفصل الثانی: فی مراتب المعجزات و الحکمة فی ظهور کل معجزة فی وقت من الاوقات، الفصل الثالث: فی الکرامة، ۴) الرویا، در دو فصل: الفصل الاول: فی ماهیة الرویا و حقیقته، الفصل الثانی: فی مراتب الرویا، ۵)الشریعة، در دو فصل: الفصل الاول:فی بیان الشریعة و ماهیتها، الفصل الثانی: فی تفصیل الشرایع التی فروع الشریعة، ۶) دعوة الانبیاء و کیفیتها و فیها بیان الفرقة الناجیة، در سه فصل: الفصل الاول: فی کیفیة دعوة رسولنا محمد علیه السلام، الفصل الثالث: فی بیان الفرقة الناجیة، ۷) بیان الخلافة، در سه فصل: الفصل الاول: فی اثبات الخلافة، الفصل الثانی: فی شرایط الخلافة، الفصل الثالث: فی اخص الخلافة.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۳۹

آغاز:... فی فضیلة محمد نبینا علیه السلام، الباب الثانی فی الوحی و فیه فصلان الفصل الاول فی ظاهر الوحی و بیانه. الفصل الثانی فی حقیقة الوحی و بیانه. الفصل الثانی فی حقیقة الوحی و مراتبه؛

انجام:هذا کتاب فاذکر العبد الضعیف بخیر ذکر و احسن دعاء لعل الله یرحمه ببرکة دعایک و الله المستعان و الیه المشتکی فی نوائب هذا ... و صل یا رب علی عبدک و نبیک محمد النبی الامی و علی آله و سلم تسلیماً کثیراً.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: بیست و چندم شعبان۷۷۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ احتمالاًنسخه پردازی شده در آسیای میانه، مجدول، دارای بلاغ مقابله، محشی؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ جلد: میشن، ۱۶۶گ، ۲۵ سطر (۶/۷×۱۷)، اندازه: ۱۱/۴×۲۳/۷سم [ف:۲۹/۲–۶۵۴]

● **موسویه** / عرفان و تصوف / فارسی

mūsavīye

حسینی بخاری، محمد بن برهان، ق۹ قمری

hoseynī boxārī, mohammad ebn-e borhān(- 15c)

رساله‌ای عرفانی در سه «فصل» است که جهت تعظیم و تبجیل حضرت موسی علیه السلام آن را موسویه نامیده:فصل ۱. معنی

خالقیت و سر خلقت؛ ۲. معنی اعراض کردن و اضافه کردن به خود؛ ۳. مقامات عاشقان.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۷۳/۳۲

آغاز:بسمله. اللهم اعطنی محبتک کما اعطیتها لموسی علیه السلام حمد بی حد مر سزاوار الوهیت را؛ **انجام:**شهر العیون بغیر وجهک باطل×× و بکاء هن بغیر فقدک ضایعاما آنچه به ما رسید همین است که در این موضوع نوشته شد

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج مذهب، ۸ص (۱۵۳-۱۶۰)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۳۳۲]

● الموسویة = اجوبة مسائل الشیخ موسی البحرانی /

پاسخ پرسشها / عربی

al-mūsawīya = ajwibat-u masā'il-iš šayx mūsā al-baḥrānī

احسائی، احمد بن زین الدین، ۱۱۶۶ - ۱۲۴۱ ؟ قمری

ahsā'ī, ahmad ebn-e zayn-od-dīn (1753 - 1826)

شیخ موسی بحرانی ساکن کاظمین در سال ۱۲۰۶ می‌نویسد که شخصی آمده ادعا می کند به جزیره خضراء رفته و امام زمان (ع) را ملاقات نموده و اولاد وی را دیده و آنحضرت با مردم سال‌ها به حج تشریف برده‌اند، احسائی به شدت این موضوع را نکوهش کرده و جزیره خضرا را آسمان خیال و اولاد قائم را عقل و ظلمات راماهیت و شهر مدینه علم دانسته و گفته‌های این اشخاص را تکذیب می کند . (سید احمد اشکوری)

آغاز:یقول العبد ... قد ورد علی خط من الشیخ موسی البحرانی ساکن مشهد الکاظم (ع) فی سنة ستة و مأتین و ألف یذکر فیه انه قد أتانا شخص یقول أنا وکیل صاحب الزمان (ع) و انه وصل جزیرة الخضراء و البحر الابیض و الظلمات و انه اتی بیت المقدس و المدینة المنورة و مکة المشرفة فی لحظة ...

انجام:و لان المشاهدة تطرد العاصفیر بقطع الشجرة لا بالتنفیر، و الحمدلله رب العالمین ...

چاپ: دارالسلطنه تبریز:دارالطباعه مشهدی حاجی آقا،سنگی،۱۲۷۳ق،رحلی،(جوامع الکلم: ج۱؛ قسم۲؛ صص۲۳۵-۲۳۶)؛ دارالسلطنه تبریز، سنگی، ۱۲۷۶، رحلی، (جوامع الکلم:ج۲،صص۲۶۸-۲۷۰)؛

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۰/۷

آغاز: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۰۶ق؛ جلد: تیماج، ۷ص (۹۷-۱۰۳)، ۱۷سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [سنا: ف: ۱-۵۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۸۷/۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۴-۲۳۸]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۳۷/۱۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۱گ (۱۷۵پ-۱۹۵پ)، ۲۱سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: -۳۴۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۰۳/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن عباس بن علی کرزکانی بحرانی، تا: اواخرقرن۱۳؛ مصحح؛ ۴گ (۲۰۳-۲۰۶)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۴۰-۱۸۱]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۸۴/۳

کا: سید محمد بن نعمت الله موسوی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳ص (۴-۶)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳-۱۰۸۴]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۲۹/۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۷ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۷۲]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۲۶/۲۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر؛ تمت الرسالة بقلم الفقیر علی بن احمد بن زین الدین بن ابراهیم ... عصر یوم الجمعة خامس و عشرون من شهر ذی الحجة ۱۲۱۰

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: حدود ۱۲۳۸ق؛ از روی خط علی بن احمد (فرزند نگارنده) [عکسی ف: ۱-۱۸۶]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۷۱/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد رحیم خوئی، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۳گ (۲۲پ-۲۴ر)، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۲۳-۵۵]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۲۲۹/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ ۵ص(۵۸-۶۲)، ۱۹ و ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۱/۳سم [ف: ۴۵-۹۷]

۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳/۹

خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: ۱۲ جمادی الثانی ۱۲۸۰ق؛ ۴ص (۲۱۶-۲۱۹)، ۲۵سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۳۹]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۶۶/۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق؛ مصحح؛ ۳گ (۱۹۹پ-۲۰۱پ)، ۲۲سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۳سم [ف: ۱۸-۱۰۴]

←موسی بن عمران > خبر وفات موسی بن عمران

● موسیقار / موسیقی / فارسی

mūsīqār

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶/۵

در سه «اصل»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲و ۱۳؛ محشی؛ مهر: محمد ابراهیم حسینی؛ جلد: تیماج، ۱۳ص (۱۴۷-۱۵۹)، ۱۶سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۰سم [سنا: ف: ۱-۳]

←الموسیقی ≻ المدخل الموسیقی
←الموسیقی ≻ علم الموسیقی (مختصر)
←موسیقی ≻ اسلام و موسیقی
←موسیقی ≻ اعلام الأحباء فی حرمة الغناء فی القرآن و الدعاء
←موسیقی ≻ الادوار فی معرفة النغم و الاوتار (ترجمه)
←موسیقی ≻ الغناء
←موسیقی ≻ الغناء (رسالة فی تحریم ...)
←موسیقی ≻ الغناء و اللهو
←موسیقی ≻ المدخل الکبیر
←موسیقی ≻ الموسیقیات و نقدها
←موسیقی ≻ الوجیزة الحقیة علی مفاسد الغناء و تحریمه
←موسیقی ≻ آرمونی موسیقی ایران
←موسیقی ≻ پیدایش موسیقی
←موسیقی ≻ تقسیم تار
←موسیقی ≻ ذریعة الاستغناء فی تحقیق مسألة الغناء
←موسیقی ≻ روضة الغناء فی تحقیق معنی الغناء
←موسیقی ≻ غناء
←موسیقی ≻ کشف الغطا عن وخامة الغنا
←موسیقی ≻ کشف الغطاء عن حال الغناء
←موسیقی ≻ کشف الغطاء عن حکم الغناء
←موسیقی ≻ کمال الادب فی الغناء
←موسیقی ≻ معرفة النغم (مختصر)
←موسیقی ≻ مقامات موسیقی

● **الموسیقی (مسئلة فی)** / موسیقی / عربی

al-mūsīqī (mas'alat-un fī)

ثابت بن قره، ۲۲۱ – ۲۸۸ قمری

sābet ebn-e qorre (837 - 902)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۲/۱۲-ف

نسخه اصل: مانیسا گنل ش ۱۷۰۵؛ خط: نسخ، کا: ابن الغلام القونی، بی‌تا؛ ۳گ (۱۳۸-۱۴۰)، ۱۶سطر[فیلمها ف: ۱-۴۴۵]

● **الموسیقی** / موسیقی / عربی

al-mūsīqī

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ – ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e 'abd-ol-lāh (981 - 1038)

مقالة فی الموسیقی از کتاب الشفا.

چاپ: در مجموعه رسائل (حیدرآباد: ۱۳۵۳ق)؛ در رسائل، جلد اول (قم، انتشارات بیدار: ۱۴۰۰)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۱۸/۴

آغاز:بسمله، حمدله، و قدحان لنا ان نختم الجزء الریاضی من الفلسفة ما یراد جوامع علم الموسیقی؛ **انجام:**و لنقتصر علی هذا المبلغ من علم الموسیقی و ستجد فی کتب اللواحق تعریفات و زیادات کثیرة ان شاء الله تعالی وحده

خط: نسخ، کا: فضل الله بن حسن نایینی، تا: ۱۰۸۲ق؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: چرمی، ۴۷ص (۲۵۱-۲۹۷)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۷×۳۵سم [ف: ۸-۳۵۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۸۴

آغاز:بسمله، قال الشیخ الرئیس ابوعلی بن سینا رحمه الله علیه؛ **انجام:**المختلفات و المتضادات احسن ... در مدت پنج ساعت تمام العید سید جلال الدین طهرانی

خط: نستعلیق تحریری، کا: سید جلال تهرانی، تا: ۱۳۱۱ق، جا: تهران؛ واقف: جلال الدین تهرانی، مرداد ۱۳۶۱؛ جلد: ترمه، ۱۱ص، ۱۴سطر[الفبائی: ۵۷۰-]

● **الموسیقی** / موسیقی / عربی

al-mūsīqī

خیام، عمر بن ابراهیم، – ۵۱۷ ؟ قمری

xayyām, 'omar ebn-e ebrāhīm(- 1124)

رساله‌ای از کلام عمر خیام در موسیقی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۲/۸-ف

نسخه اصل: مانیسا گنل ش ۱۷۰۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۹۷-۹۹)، ۱۶سطر[فیلمها ف: ۱-۴۴۵]

● **الموسیقی = النسبة الموسیقیة** / موسیقی / عربی

al-mūsīqī = an-nisbat-ul mūsīqīya

خجندی، محمد بن عبداللطیف، – ۵۵۲ قمری

xojandī, mohammad ebn-e 'abd-ol-latīf(- 1158)

وابسته به: القانون فی الطب؛ ابن سینا، حسین بن عبدالله (۳۷۰-۴۲۸)

حاشیه و تفسیری است از فخرالدین خجندی بر این سخن ابن سینا در رساله نبض: «ان فی النبض طبیعة موسیقاریه». خجندی نخست مقدمه ای دارد در بیان انواع نسب و توضیح نسب بین نغمات و نقرات در موسیقی و سپس به نقل عبارت شیخ الرئیس (باعنوان «قوله») و تعلیق بر آن می‌پردازد.(عبدالحسین حائری)

آغاز:بعد الحمد و الصلوة علی نبیه محمد و آله؛ اقول لما کانت النسبة الموسیقیة نوعاً مخصوصاً من النسب، و الطبیعة النوعیة لایحصل فی الاعیان و الاذهان، دون تحصل ما یقومها من الاجناس و الفصول، اوردنا فی هذا الموضع ما هواهم و اقرب الی عرضنا لیکون کالمقدمة لما قصدناه من تفسیر المتن. فاقول النسبة انیة احد مقدار بن متجانسین عند الآخر.

انجام:و اعتبر ذلک بالطبیب الماهر فی علمه و عمله فانه مما یظهر له بتوسط استکماله فی قسمی القلب ملکات حدسیة توقفه بالسرعة علی احوال غامضه یتعسر علی الحذاق ادارکها و لنقتصر

على هذا القدر من الحاشية حامدالله شاكراً لانعمه تمت الرسالة.
[موسیقی نامه ۱۲۲؛ طوسی ۳۸۲:۸]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۲۹/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق ریز، کا: طبیب حموی، محمد بن مؤید، تا: جمادی الاول ۱۰۰۵ق، جا: اصفهان؛ ۲گ (۱۴پ-۱۵پ)، ۲۵سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۶-۲۲۳۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۲۱/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۰۶ق؛ جلد: تیماج، ۶ص (۲۸۷-۲۸۲)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۰-۱۸۵۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۰/۲۰
خط: نستعلیق، کا: طبیب حموی، محمد بن مؤید، تا: ۱۰۰۸ق[سنا: ف: ۱-۱۸۷]

۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۶۷/۳
آغاز:برابر**انجام:** و اولها نسبه المثل فی النصف و هو الذی یسمی الذی بالخمسه کما.
خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۹ص (۹۴-۱۰۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳-۱۴۶۱]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۳۹/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۷۴ق؛ جلد: میشن، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۷سم [ف: ۷-۴۰۰]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۱۴/۳
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۹۲ق؛ جلد: مقوا، ۴ص (۱۳-۱۶)، ۲۴سطر (۱۰/۵×۲۰)، اندازه: ۲۱×۲۲سم [ف: ۸-۸۸]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۷۱
آغاز و انجام: برابر
تذکر: در فهرست از حبیب الله قاآنی دانسته و با وجود نسخه‌ای به تاریخ ۱۰۰۵ در دانشگاه تهران، احتمال انتساب به قاآنی منتفی است؛ خط: نستعلیق شکسته خوش، کا: حبیب الله بن محم علی قاآنی، بی‌تا؛ در اوراق ۱۶۵پ الی ۱۶۸پ مطلبی در باب نبض که با این جمله آغاز می‌شود: «قال الشیخ ره: ان فی النبض طبیعة موسیقا ریة»؛ جلد: تیماج، ۷گ (۱۵۹پ-۱۶۵)، ۱۳ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [رایانه]

● **موسیقی** / موسیقی / فارسی

mūsīqī

نیشابوری، محمد بن محمود، ق۶ قمری

neyšābūrī, mohammad ebn-e mahmūd(- 12c)

از عجب الزمان محمد بن محمود نیشابوری کهفرزند بیان الحق نیشابوری مؤلف خلق الانسان است. رساله حاضر، رساله‌ای است کوتاه در سه «فصل» که نام مؤلف در نسخه نیامده است.
چاپ: به کوشش محمد تقی دانش پژوه؛ نیز به تصحیح امیرحسین پورجوادی، معارف، ۱۲ (۱۳۷۴): ۳۲-۷۰.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۱۴۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۴ ذیحجه ۷۲۲ق؛ جلد: تیماج، ۲ص (۶۳۲-۶۳۳)، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱-۱۰۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۴۹/۲-ف
نسخه اصل: آکادمی علوم شوروی612 .C. در ده فصل؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۶۲۵]

● **الموسیقی** / موسیقی / عربی

al-mūsīqī

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e ‘omar (1150 - 1210)

یکی از رساله‌های جامع ستینی اوست.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۱/۲۶-طباطبائی
آغاز:بسمله اعلم ان علم الموسیقی مشتمل علی بحثین الاول عن احوال النغم من جهة تناسبها و تنافرها الثانی عن الازمنه الواقعه بینها؛ **انجام:**الی ان جاء النوبه الی الحکیم ارسطالیس ... و صنع الارغنون. تمت هذه الرساله ... من کتاب الستین للامام الرازی
خط: نسخ، کا: شیخ محمد علی بن محمود تبریز، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، ۲گ (۷۸پ-۷۹ر)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲۳-۸۲۱]

● **موسیقی = علم موسیقی** / موسیقی / فارسی

mūsīqī = ‘elm-e mūsīqī

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ ؟ قمری

bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn(- 1269)

گفتاری کوتاه در ماهیت آواز و نغمه و لحن و این‌که چگونه در اینها اختلاف پدید می‌آید.
آغاز:بدانکهلحن آوازها بود بهم آورده از نغمهای مختلف که نفس از شنیدن آن لذت یابد
انجام:و ایقاعهای مختلف را از پس یکدیگر شاید یافت و با هم نباشند تمام شد سخن در آنچه (غرض بود) التماس کرده بودند و غرض در این دو سه کلمه آنکه ماهیت لحن و اجزای او پیدا شوند ... با هم چگونه افتد و درین معنی کتب بسیار ساخته اند و چگونگی بیان این بشرح و شرط کرده اند و داده.
چاپ: در مصنفات افضل الدین محمد مرقی کاشانی، به تصحیح مجتبی مینوی و یحیی مهدوی (تهران، خوارزمی: ۱۳۶۶ (چاپ دوم)) (ص ۶۵۳-۶۵۴)
[نسخه‌های منزوی ۳۹۱۲]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۹۱/۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، ۲گ (۱۶۲پ-۱۶۳پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۶×۱۸/۸سم [ف: ۷-۲۴۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹/۲۴۰۱/۸

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کا: کشمیری، رضا بن موسی، تا: قرن ۱۱، جا: توس؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۸سطر (۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۹-۱۰۱۵]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۰۸۳ق؛ ۲گ (۴ر-۵ر)[ف: ۳-۳۲۸]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۱/۱۰

بی‌کا، تا: ۱۳۰۲ق؛ ۲گ (۱۳۷ر-۱۳۸ر) [ف: ۳-۳۲۹]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶/۲۴۵۴/۶

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد خان، تا: ۱۳۳۳ق، جا: تهران؛ جلد: مقوایی، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵-۵۹۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۳۱/۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، کا: عبرت نائینی، محمد علی، تا: دوشنبه ۱۳ ذیقعده۱۳۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۳ص(۴۸-۵۰)، ۱۸سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۴-۳۴۴]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶/۲۲۶۷/۲۱

شماره ۲۴ چاپی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱ص (در هامش ۱۴ر)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [ف: ۹-۹۱۸]

۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۵۱/۱۰

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رقعی[ف: -۳۱۵]

● **الموسیقی = المجلة فی الموسیقی** / موسیقی / عربی

al-mūsīqī = al-majalla fi-l mūsīqī

شیروانی، فتح الله بن ابی یزید، ۸۲۰؟ - ۸۹۱ قمری

Šīrvānī, fath-ol-lāh ebn-e abī-yazīd (1418 - 1486)

اهدا به: سلطان محمد فاتح (۸۵۵-۸۸۶ق)

این رساله که در آخر آن عبارات«ما اردت ایراده فی هذه المجلة»آمده به نظر همان رساله موسیقی فتح الله شروانی (فاضل زمان الغ بیک) می‌باشد که برای سلطان محمد مراد عثمانی نوشته (فارمر به همین جهت آنرا رساله محمد مراد نام گذارده) ولی چون بدون نام مؤلف بود به نام رساله در موسیقی در اینجا نام‌گذاری شد و مباحث آن عبارت است از: در آغاز رساله پس از حمد خدا نویسنده (که نام او بدست نیامد) در تحت «اما بعد» بالسانی متکلفانه می‌گوید مرا سر آن است که از موسیقی سخن گویم و مطالب این علم را بیان کنم، بعد او در مدح سلطان زمان با عبارات مصنع و اشعاری چند می‌پردازد و این سلطان را سلطان مراد بدین شرح معرفی می‌کند:«هو الملک المجاهد المظفر ... السلطان العادل الغازی محمد ... ابن السلطان المجاهد المرحوم ... مراد» و در ذیل این معرفی باز به مدح خود ادامه می‌دهد تا آن‌که بدون آنکه مقدمه به پایان رود عبارات ابتر می‌ماند. پس از آن رساله آغاز می‌شود با این عبارت: «قدرتبته علی مقدمة و قسمین» و خاتمه او در مقدمه می‌گوید به اینجا مطالبی آورده می‌شود که شروع موسیقی متوقف بر آنهاست یعنی تعریف و موضوع و مبادی و بعد از مقدمه دو قسم می‌آید: قسم ۱. در تألیف: در این قسم مؤلف مناسبتتألیفیه را می‌آورد و این مناسبت را شرح می‌دهد و همچنین قول شیخ الرئیس ابوعلی سینا را در این باره شرح می‌دهد و می‌گوید بنا بر قول فیثاغورس و افلاطون و ارسطاطالیس این مناسبات شش می‌باشند ولیغیر از این شش مناسبات چهار مناسبت دیگر یافت می‌شوند که مجموع آنها ده مناسبت می‌گردد. پس از این بیانات از جذر و مجذور سخن می‌گوید و عدد اصم و منطق را تبیین می‌کند و با شرح آنها به قسم اول که در تألیف است می‌پردازد و در تحت آن نغمات و تنافر و اسباب موجب تنافر و ادوار می‌آید (با جداول بسیار). سپسمبحث شعب آغاز می‌گردد و در آن بحث ۲۴ شعبه که همان دستگاه‌هاست مورد بحث واقع می‌شود؛ قسم ۲.در ایقاع: در آن فصلی در تقسیم ایقاع منعقد می‌شود و بر حسب این تقسیم ایقاع به دوقسم منقسم می‌شود یکی موصل و دیگر مفصل. پس از آن فصل دیگری به نام ادوار ایقاعی به بحث می‌آید؛ خاتمه در بیانات، در پنج فصل: ۱) نشید عرب و بسیط و نوبت مرتبه و ضروب و کل نغم و کل ضروب و نغم و عمل و نقش و صوت و پیشرو و زخمه و مرصع شرح داده می‌شود، ۲) بیان دخول و خروج در تصانیف، ۳) بحث در خوانندگی، ۴)مرتبه آهنگ و شرح آهنگ، ۵) بیان تحریر.

آغاز:بسمله و به نستعین، الحمد لله الذی فضلنا علی کثیر من عباده المؤمنین و آتانا من کل شیئ ان هذا لهو الفضل المبین تفرد بتألیف نغمات ادوار الافلاک الدائرة ... اما بعد فانی ایها المتوخی فی مطارح الافکار ما یشوقک طلاوته ...

انجام:فهذا آخر ما اردت ایراده فی هذه المجلة و الحمد لله اولا و آخرا.

چاپ: میراث بهارستان، دفتر دوم، تصحیح سید محمد تقی حسینی و علی قزانی، صص ۶۶۳-۷۳۱، تهران، ۱۳۸۸ش، کتابخانه مجلس شورای اسلامی

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۵۱/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم بن محمد صالح مکنی به ابوعیسی، تا: ۱۰۲۸ق؛ کاغذ: دولت آبادی، ۲۲۰ص (۱۰۶-۳۲۵)، ۱۵ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۹/۵سم [ف: ۱۰-۲۲۹]

● **موسیقی** / موسیقی / فارسی

mūsīqī

جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷ - ۸۹۸ قمری

jāmī, ‘abd-or-rahmān ebn-e ahmad (1415 - 1493)

در چندین «فصل».

آغاز:بسمله. بعد از ترنم بنغمات سپاس خداوندی که شعبه دانان مقامات بندگی را گوش امید بر آواز نوید لطایف انعام و افضال اوست ... گوینده این راز و سازنده این نقش دلنواز که در عنفوان شباب ...

انجام:اینست بیان آنچه از اصول و فروع این فن میسر شد. و الله سبحانه ملهم الصواب و منه المبدأ و الیه المآب ...

چاپ:در شوروی چاپ شده است.

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۹۵/۲۲

آغاز و انجام: برابر؛ غرة رجب المرجب سنة تسعین و ثمانمائة

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۹۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۹گ (۳۹۴پ-۴۰۲ر)، ۳۱سطر، اندازه: ۲۵/۲×۳۴سم [ف: ۸-۹۸]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۱۵/۲۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**و تیسر ذلک تحریرا فی خامس عشر شهر شعبان المعظم سنه ثلث و ثمانین و تسعمائه من الهجرة المصطفویه النبویه.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ دو صفحه مذهب، مجدول، با سرلوح مذهب عالی؛ به موجب دستور فتحعلیشاه قاجار میرزا محمد شفیع صدر اعظم مربی و معلم شاهزاده محمود میرزا کتاب حاضر را به جهت شاهزاده مزبور در تاریخ ذیحجه ۱۲۳۰ ضبط نموده با مهر محمود میرزا ... «چون طالع خسروی است مسعود / محمود آمد صفات محمود ۱۲۱۷»؛ مهر: مشیرالسلطنه ۱۳۲۲، ناصرالدین شاه قاجار ۱۲۷۴؛ کاغذ: بخارائی، جلد: میشن مذهب، ۲۵ و ۲۷سطر، اندازه: ۲۵×۳۵/۵سم [ف: ۳-۲۴۰]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۹۷/۱۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن پشت معرق، ۲۷سطر[ف: ۳-۶۳۵]

۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۱۴/۱۵

خط: نستعلیق، کا: ظهوری، تا: ۹۰۲ق؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۲۶×۳۶سم [ف: ۳-۲۴۹]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۵۳/۳

خط: نسخ، کا: هروی، محمد بن حسن، تا: شوال۹۰۹ق؛ ۲۷سطر (۲/۵×۱۵)، اندازه: ۲۳/۵×۳۳/۵سم [ف: ۱۷-۹۰]

● **موسیقی** / موسیقی / فارسی

mūsīqī

غزنوی، عبد الرحمن بن سیف الدین، ق۱۰ قمری

qaznavī, ‘abd-or-rahmān ebn-e sayf-od-dīn(- 16c)

مختصری است در موسیقی و مقام‌های آن به نظم و نثر از خواجه عبدالرحمان بن سیف الدین غزنوی از غزل‌سرایان و موسیقی‌دانان قرن دهم، که از کتاب‌های عبدالقادر مراغه‌ای و کوکبی بهره گرفته است.در ابتدا از دوازده «مقام» نام می‌برد: ۱. اصفهان، ۲. راست، ۳. عشاق، ۴. حسینی، ۵. کوچک، ۶. بوسلیک، ۷. نوی، ۸. بزرگ، ۹. رهاوی، ۱۱. عراق، ۱۲. تبریز.

چاپ: ایران، تهران، ۱۳۰۱ق، سنگی، وزیری کوچک، با تصویر ناظم، با دیباچه حسینقلی خان شلطانی کرناشاهی، به سعی واهتمام محمد ابراهیم مشتری طوسی [مشهور به حسام الشعراء]، (تاریخ کتابت ۱۳۰۰)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۰۶/۴

آغاز:مختصریست در بیان دوازده مقام موسیقی و بیست و چهار شعبه و شش آواز که دانسته شود واضع هر مقام و اسم او، و تعلق بکدام برج از بروج دوازده گانه دارد، ادای آن در چه وقت، برای چه مرض مفید است، بجهت حکمای ابدان و اهل موسیقی با فایده است. بسمله. چنین گوید خواجه عبدالرحمن ابن سیف الدین غزنوی که در اول هفت مقام و آواز بود هر کدام متعلق بپیغمبری که در وقت خاصی ادا میفرمودند؛ **انجام:**کین ایرج، مهرانگیز.

خط: شکسته نستعلیق، کا: اشتری، ابراهیم، تا: رمضان۱۳۰۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۰ص (۱۸۷-۱۹۶)، ۱۵سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۲-۲۷۸۸]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۵۶/۲

آغاز:مختصری است در بیان دوازده مقام موسیقی و بیست و چهار شعبه و شش آوازه ... چنین گوید خواجه عبدالرحمان بن سیف الدین غزنوی که علم موسیقی ...

کا: میرزا سیدعلی بن سید عیسی موسوی، تا: ۵ رجب۱۳۲۱ق، به جهت آقا میرزا محمدحسین ساعت‌ساز؛ جلد: مقوا، ۷-۱۶ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲-۵۶۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۶۸

آغاز:بسمله چنین گوید خواجه عبدالرحمن ... که علم موسیقی علم شریفی است دانستن آن ...

خط: نستعلیق، کا: عبدالرحمن سلجوقی، تا: ۱۳۳۴ق، جا: هرات، حسب الامر حسین باشا نوائی جنرال قنسول شاهنشاهی ایران در هرات؛ دارای ۱۹ مجلس نقاشی است از محمد ارشد فکری سلجوقی، مجدول، با سرلوح مذهب و مرصع؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲گ، ۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲/۲۷-۴۵]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۵۸/۷

آغاز:بسمله. چنین گوید خواجه عبدالرحمن بن سیف الدین غزنوی که علم موسیقی علم شریف است دانستن آن برای اطبا و حکما فوائد زیاد بخشیده

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳گ (۳۸ر-۴۰ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳۱-۱۵۱]

● **موسیقی = عملیات موسیقی** / موسیقی / فارسی
mūsīqī = ‘amalīyāt-e mūsīqī

میر صدرالدین محمد،

mīr sadr-od-dīn mohammad

در بیان و شرح موسیقی است، در یک «مقدمه» و پنج «فصل»،و «خاتمه»:مقدمه: در پیدا شدن علم موسیقی و تعریف نغمه و ایقاع؛ فصل ۱.ذکر نامها و بعضی حالات مقامها؛ فصل ۲. در بیان آوازها؛ فصل ۳. در اسامی بیست و چهار شعبه و ذکر برخاستن هر دو از آنها، از روی یک مقام؛فصل ۴. در خواص هر مقام و زمانی چند که مخصوص هر کدام است؛ فصل ۵. در ذکر اصولها (کذا) که در کتب موسیقی به نام ایقاعات مذکور است؛ خاتمه: در بیان اقسام تلحین و خوش‌خوانی.این رساله، بر اساس گفته مؤلف، در ۲ شبانه روز تألیف شده است. (سید محمود مرعشی)
آغاز:حمد بیحد، پروردگار أزل و أبد را تقدست أسماوءه که محیط نیلگون ملک شعبه ...
[نسخه‌های منزوی: ۳۹۱۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۱۵/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**دعاگویان دولت او را از عمد و جاه آن سلطنت پناه تا ظهور امام علیه السلام بهره مند گرداناد بمحمد و آله
خط: نستعلیق، کا: محمد مظفربن محمد حکیم، تا: ربیع الاول۱۰۷۳ق؛ مصحح؛ ۱۷گ (۱-۱۷)، ۱۸سطر، اندازه: ۴×۱۴سم [ف: ۳۶-۱۶۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲و ۱۳؛ محشی؛ مهر: محمد ابراهیم حسینی؛ جلد: تیماج، ۲۷ص(۱۲۰-۱۴۶)، ۱۶سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۰سم [سنا: ف: ۱-۳]

● **موسیقی (رساله) = تذکره** / موسیقی / فارسی
mūsīqī (r.) = tazkere

امیر خان مطرب، ق۱۲ قمری

amīr xān-e motreb(- 18c)

اهداء به: شاه سلطان حسین صفوی
تاریخ تألیف: ۲۵ ربیع الثانی ۱۱۱۸ق
مؤلف در آغاز کتاب نام خویش را نیاورده ولی در میانه کتاب در اشعاری، به نام خود تصریح کرده و کاتب نسخه مجلس هم در صدر نسخه با مرکب سرخ نوشته است: «هذا الکتاب الشریف من تألیفات مرحوم امیر خان مطرب مخصوص خلد آشیان شاه سلطان حسین صفوی دیباچه کمترین غلام استادان امیر خان».مؤلف خود در مقدمه تصریح می‌کند که این کتاب را به نام شاه سلطان حسین صفوی نوشته و می‌گوید در این زمان ۷۸ سال از عمر او گذشته بود و در کودکی جز ترکی شکسته که به زبان گرجی پیوسته، نشنیده است. لذا وی اصلا گرجی بوده و نیز می‌گوید که تا ۲۵ سالگی در این علم معلمی ندیده است و شاعر بوده است. در این کتاب گاهی اشعار خویش را در ضبط نام مقامها و پرده‌ها آورده و از آنجمله منظومه‌ای از خویش نقل کرده است و ظاهرا کوکبی تخلص می‌کرده است.در این کتاب اغلب مطالبی از عبدالقادر مراغی موسیقی‌دان معروف نقل کرده و یا به شرح آنها پرداخته است.
آغاز:سرود درود نامعدود و سپاس فزون ...
انجام:مکرر اهاهی اهاهی هی جانم بل ماه من بل.
[هنر و مردم ش ۹۸ ص ۳۷ش ۷۱ و ۷۲ و ۵۱: ۱۱۰؛ موسیقی نامه‌ها ۱۷۰]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۹۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، در آن نام «تذکره امیر خان در عصر شاه صفوی» دیده می‌شود، گویا نسخه شاهانه و اصل باشد؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۸۶گ، ۹۱سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱۷-۱۴۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۲۱۱
آغازو انجام: برابر
خط: نسخ تعلیق، کا: میرزا عیسی خان بن میرزا مهدی خان تفرشی، تا: ۱۳۰۵ق؛ در صفحات ۳۸-۸۴ رساله آقا مؤمن نامی را که در شرح تصنیف‌های خود ساخته عیناً نقل کرده و از آن تصنیف‌ها بر می‌آید که آقا مؤمن مزبور در زمان شاه صفی و شاه عباس دوم می‌زیسته است؛ مجدول؛ ۱۴۹ص، ۱۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۶-۱۷۰]

● **الموسیقی** / موسیقی / عربی
al-mūsīqī

مؤذن، عبدالله، ق۱۲ قمری

mo’azzen, ‘abd-ol-lāh(- 18c)

تاریخ تألیف: ۲۸ جمادی الثانی ۱۱۴۰ق
تاریخ و اوزان و ماهیت و فضل و فواید و مقامات و اصطلاحات مخصوص موسیقی را با اختصار در این رساله گزارش داده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۵۸/۸
آغاز:الحمدلله الذی خلق الانسان لمعرفته و ألهمه جواهر حکمته و شرفه بنطق اللسان و فضله بالایمان و میزه علی نوعه بحسن الألفاظ؛ **انجام:**قال مصنفه و هذا آخر ما قصدنا جمعه من هذه الرسالة ...
خط: نسخ، کا: عبدالله المؤذن، تا: ۱۱۴۰ق؛ جلد: مقوایی، ۳گ (۱۳۶ر-۱۳۸ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۳۱۷]

● **موسیقی = موسیقی و ادوار** / موسیقی، شعر/ فارسی
mūsīqī = mūsīqī va advār

خواجه کلان خراسانی
xāje kalān-e xorāsānī

نویسنده می‌گوید چون سرگرم قرآن‌خوانی و ترتیل بودم بر حسب خواهش بعضی از احبه این رساله را در موسیقی پرداختم؛به نظم فارسی که استادان موسیقی در آن یاد شده است سپس نثر؛ در یک «مقدمه» و سه «باب» و یک «خاتمه»: مقدمه: در باب علم ادوار؛ باب ۱. بیان مقامات و نسبت و تعریف آن در دو فصل؛ باب ۲. در مقدمات نغمات در شش فصل؛ باب ۳. در نغمات و نقرات و بحور اصول مشتمل بر دو فصل؛ خاتمه: در مرفعات و محسنات.
آغاز:مقام اندر عدد هشت آمد و چار×× دو نغمه هر مقامی راست ناچار
[نسخه‌های منزوی ۳۹۱۲/۵]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۹۵/۴
آغاز:بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و اله اجمعین؛ **انجام:**شدم با خامشی من بعد دمساز
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۴ص (۸۸-۹۱)، ۱۴سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۶-۵۹۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۹/۹ ط
خط: نستعلیق، کا: گویا محمد تقی تاری، تا: قرن ۱۲؛ ۶ص (۸۶-۹۱)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳/۲۴-۱۱۸]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۱۳/۱۷
آغاز:بسمله. حمدله ... و بعد معروض ضمیر منیر اعزه می‌گرداند بنده حقیر فقیر کسیر المشتهر بخواجه کلان خراسانی که در اثنای تحصیل در حفظ کلام قیوم گاه گاه در ترنم جهت تحقیق آهنگ ها و دائره‌های اصول و قواعد موسیقی اقدام می‌رفت؛ **انجام:**وقت روشن شدن صبح.
بی‌کا، بی‌تا؛ پس از این در یک صفحه دایره موسیقی است؛ ۳ص (۳۶۰-۳۶۲)[ف: ۵-۶۸۸]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۹۹/۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**بیک دفعه مضر است ... زنگوله حجاز و کوچک اندر بر ما است.
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳گ (۶۷-۷۹)، ۱۵سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۶-۵۹۴]

● **موسیقی (رساله در مصطلحات)** / موسیقی / فارسی
mūsīqī (r. dar mostalahāt-e)

ابوطالب لندنی، ابوطالب بن محمد، ۱۱۶۶ - ۱۲۲۱ قمری
abo-tāleb-e landanī, abo-tāleb ebn-e mohammad (1753 - 1806)

آغاز:بعد بسمله و حمد. بدانکه موسیقی لفظ سریانی است مو در اصطلاح آن طایفه هوا را گویند و سیقی بعمنی گره یعنی صاحب این فن بر هوا گره میزند اکثری از ثقات برآنند که در ابتدای آفرینش روح لطیف بصحبت کیف تن در نمیداد ...
انجام:که بموجب اشارات کتب آنرا تحریک میدهند و از زیر و بم و اتصال آوازها صورت مقام دراک و موسیقی فرنک و هر طوری که خواسته باشند حاصل آید و الله اعلم بالصواب.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۰۶/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: روغنی مذهب، ۴ص (۶۵۸-۶۶۱)، ۳۵سطر[سنا: ف: ۲-۲۱۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۳۷/۳
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد کریم بن زین العابدین کوشککی، تا: ۲۰ محرم۱۲۳۶ق؛ ۲۳سطر[ف: ۲۳-۱۱۰]

● **الموسیقی (رسالة فی)** / موسیقی / عربی
al-mūsīqī (r.-un fī)

؟ کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵-۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

تاریخ تألیف: ۱۹ رجب ۱۲۶۲ق
در یک «مقدمه» و چهار «باب»: مقدمة فی تعریف الموسیقی؛ باب ۱. معرفة الصوت و فیه فصول: الصوت اما من الجمادات او من الحیوانات، اختلاف النغم و الالحان فی الغنا، النغمة؛ باب ۲. فی حصر النسب و استخراج الابعاد و مراتبها فی الملائمة و المنافرة، در سه فصل: ۱) حصر النسب، ۲) التألیف من النغمتین، ۳) اسباب الحدة فی الاوتار القصر و الرقة و التوتیر فی ذوات النفخ؛ باب ۳.فی الفصل و الوصل، در سه فصل: ۱) معنی الوصل و اقسامه، ۲) کیفیة العمل فیه، ۳) الفصل؛ باب۴. ذکر امور کلیة فی هذا العلم، در سه فصل: ۱) الالحان، ۲) اصل النغمات من الحرکات و سکنات، ۳) الطبایع المختلفة للنغمات.
آغاز:الحمدلله ... ان هذه کلمات قلیلة کتبتها فی علم الموسیقی من باب ان فی کل علم
انجام:بل لاظهار آیة من آیات الله سبحانه کما اشرنا الی شطر من ذلک فهذه فتنة فلاتکفر
[فهرست مشایخ ۲۳۱/۲]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۸۴۹
آغاز و انجام: برابر؛ و قد وقع الفراغ من تسویدها فی ضحوة یوم الخمیس تاسع عشر شهر رج المرحب من شهور ۱۲۶۳ حامدا ...

خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن محمدتقی حسینی شیرازی، تا: ۲۳ شوال۱۲۷۳ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۹-۵۱۹]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۶۷/۲

همان نسخه بالا[مؤید: ۲-۷۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۴/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسدالله سیرجانی کرمانی، تا: پنج‌شنبه ۲ رمضان ۱۳۰۴ق؛ ۳۱ص (۱۷۷-۲۰۷)، اندازه: ۱۴×۲۱/۶سم [ف: ۵-۴۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۱۱/۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۷۸۱]

● **موسیقی (رساله در)** / موسیقی / فارسی

mūsīqī (r. dar)

اعتضادالسلطنه، علیقلی بن فتحعلی،۱۲۳۴؟-۱۲۹۸قمری

e‘tezād-os-saltane, ‘alī-qolī ebn-e fath-‘alī (1819-1881)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۱/۵۶

با عنوان «واضع عود»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۹-۱۹۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۹۳/۱۰ط

کا: محمد حسینی برغانی، تا: ۱۲۹۶ق؛ جلد: تیماج، ۶ص (۸۰۰-۸۰۵)، اندازه: ۳۰×۴۵سم [ف: ۳/۲۴-۵۸]

● **موسیقی** / موسیقی / فارسی

mūsīqī

موسوی، محمد ابراهیم بن محمد صادق، ق۱۳ قمری

mūsavī, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad sādeq(- 19c)

رساله نفیس و بسیار مهمی در علم معرفت موسیقی با جداولی چند.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱/۲۵۹۱/۱۰۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۲گ (۴۰۲-۴۱۳)[ف: ۹-۱۴۰۲]

● **الموسیقی** / موسیقی / عربی

al-mūsīqī

سمرقندی، محمد محمود

samarqandī,mohammad mahmūd

در چند «فصل»:۱. تعریف النغم؛۲. تقسیم الرسلین؛ ۳. نسب الابعاد؛ ۴. الانساب الموجب للسافر ...؛۱۱. طبقات الادوار؛۱۲. اصطلاحات الغیر المعهود ...؛۱۵. مصطلحات.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۳۷

آغاز:حمدله. و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد و آله اجمعین اما بعد فقد امرنی من یجب علی امتثال اوامره و التیمن ما لسعی فی مسالک؛ **انجام:**تمت الرسالة بعون الملک المتعال فی یوم الاثنین الرابع و العشرین من شهر ربیع الثانی سنة احدی و سبعین و مأتین و الف فی محروسة ... اصفهان صانها الله عن طوارق الحدثان فی المدرسة ...

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۷۱ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۳گ، ۱۷سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳-۱۵۳]

● **موسیقی** / موسیقی / فارسی

mūsīqī

حسینی اصفهانی، میرزا بیک بن علی

hoseynī esfahānī, mīrzā beyk ebn-e ‘alī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۳۱/۱-ف

نسخه اصل: شیرانی ۶۲۶۲ (ص ۵۵۴ و ۵۵۵ و ۶۵۶ فهرست)؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۴۶]

● **موسیقی (رساله در فن)** / موسیقی / فارسی

mūsīqī (r. dar fann-e)

ظهیری اصفهانی، حسین

zahīrī esfahānī, hoseyn

به نثر فارسی در پنج «باب» و ۱۵ «فصل».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۸۹/۱۴-ف

آغاز:حمد بی حد و ستایش بی حد خداوندی را ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷گ[فیلمها ف: ۲-۹۵]

● **موسیقی** / موسیقی

mūsīqī

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۷۴۲

توضیحات: یک دفتر نت موسیقی است که شامل آهنگ مانتزی از (ژوزف ماچ نر) فرانسوی است در سال ۱۹۰۲ میلادی که بنام مسافرت شاه ایران (مظفرالدین شاه قاجار) در اروپا ساخته است؛ بی‌کا،بی‌تا؛ جلد: میشن، ۱۱ص، اندازه: ۲۸/۵×۳۹/۳سم [ف: ۶-۴۰]

● **موسیقی** / موسیقی / ترکی

mūsīqī

ظاهراً غیر همانند:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۵۵

آغاز:بسمله. حمد بی حد و ثنای بی عد اول خالق الناس و رازق جن و اناس؛ **انجام:**شرحی عنایتده حق ایلی تمام اولدی.

خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، تا: ۱۰۶۲ق؛ در پایان بندی است در موسیقی به ترکی در سه صفحه؛ کاغذ: فستقی استانبولی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۱×۲۰سم [ف: ۱-۶۲۳]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۶۵/۲

آغاز:کتاب علم موسیقی اول صفی الدین عبدالمؤمن اندن سونکره ابوعلی سینا اندن سونکره استاد کمال لدین اندن سونکره ناصرالدین فارابی جمیع استاد؛ **انجام:**عقلونک یاری قیلوریه. تمت الکتاب.

این رساله به ترکی و در موسیقی است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۲۲-۱۲۳)[ف: ۵-۶۸۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۷۰۳ ض

بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]

● موسیقی / موسیقی / عربی

mūsīqī

ناشناخته:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۴۳/۱۳-ف

آغاز:بسمله. سالت اطال الله بقاءک شرح معنی صناعة الموسیقی و ذکر تشوقک الی النظر فی ما ذکرته الفلاسفة منها فتکلفت اجابتک عما سالت و شرحت ما وقفت علیه من قولهم؛ **انجام:**و هذا یسمی غددا دو ابیا. تم الکلام ... و کان الفراغ منه فی ذی القعده من سنة تسعین و خمسائة کتبه محمد بن جعفر بن علی المشهدی حامدا ... تسلیما

نسخه اصل: کتابخانه آقای دکتر یحیی مهدوی؛ خط: نسخ معرب، کا: محمد بن جعفر بن علی مشهدی، تا: ۵۹۰ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۹گ (۱۲۹پ-۱۳۷پ)، ۱۶ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [فیلمها ف: ۱-۶۹۵]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۸۶/۲

آغاز:المقالة الثانیة نریدان نتکلم فی هذه المقالة علی اصول یحتاج الیه المقالة الثالثة الجنس کما علمت هو الذی بالاربعة مقسومة الی ابعاد المقالة الرابعة جملة ابعاد لحنیة اکثر من جنس واحد. المقالة الخامسة فلنشرع الان فی تعلیم علم الایقاع

از میانه مقاله یکم تا اندکی از مقاله پنجم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۶گ (۷۷ر-۱۰۲پ)، ابعادمتن: ۴/۵×۱۴، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: -۳۶۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۲۵/۲

آغاز:الحمدلله المنزه عن التاخیر و التقدیم و الحروف و الاصوات و اللسان فلا شیء یشبهه و لا لذة تعادله حتی یطرب الجماد و الحیوان احمده سبحانه و تعالی حمدا متلائم الاجزاء؛ **انجام:**و اعلم ایضا ان لهم غیر الاوازات الست آوازات کثیرة تسمی المختلفة و تسمی ایضا الخالط ترکناها اختصارا لما فی الاشتغال بتفاصیلها من الطول العمل.

رساله بسیار مختصری است در علم موسیقی و در آن اشعاری در این علم و بیان مقامات آورده است؛ خط: نسخ عربی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۷۱پ-۸۰پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲۰-۲۸۸]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۰۲/۵

آغاز:قال الشیخ فی القانون و ینبغی ان یعلم ان فی النبض طبیعة موسیقاریة؛ **انجام:**نبضة یلیها باکثر من ذلک، انتهی

مقتبس از اقوال حکما؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن محمد بن عبدالله، تا: ربیع الثانی۱۲۶۶ق؛ جلد: پارچه‌ای، ۵ص (۲۱-۲۵)، ۱۷ سطر (۶×۱۲/۲)، اندازه: ۱۲/۶×۱۹/۷سم [ف: ۸-۳۸۲]

۵. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۹۳

آغاز:بسمله الفن الرابع من القسم الثانی فی علم الموسیقی قال الشیخ قطر الدایره بدور ایضا علی محور کالاولی؛ **انجام:**و جعلوا الجنس التالیقی ما التام من بعده مؤلف طنینین و بعد ین کل و احد منها ربع طنینی هی.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ از عبارات اواخر فصل‌ها به ظن قریب به یقین نسخه دستخط مؤلف می‌باشد، هیچ نوع آرایش و نام کاتب را ندارد و تاریخ «۵۴۶هجری قمری» بعداً با مرکب تازه‌تر نوشته شده است گرچه شیوه خط همان شیوه خط اصلی می‌باشد ولی به نظر من دستخط خود مؤلف است؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: چرمی، ۱۰۸ص (۱۱+۹۷)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۳-۱۰۷۹]

● موسیقی / موسیقی / فارسی

mūsīqī

ناشناخته واحتمالاً بعضا همانند:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۶۱-ف

نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۵ق[فیلمها ف: ۱-۴۲۶]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۴۲/۲

آغاز:در شیوه موسیقی سخن بسیار است ×× از جمله وجود هر سخن ادوار است؛ **انجام:**ای جنگ خطا ثنای خوانش ×× بخت آمد بر سرود دندانش

منظومه‌ای است به فارسی در موسیقی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ سپس غزلی با تخلص شاهی هست، مجدول؛ ۶گ[ف: ۵-۶۸۶]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳/۴۰۷۰-۲۰/۱۹۰

آغاز:چنانکه هر دودریک مرتبه باشند آن را بعد می‌گویند برای آنکه هر دو را حکم یک نغمه باشد ونسبت مثل اگر چه اشرف نسبت است اما مستلزم بعد نیست برای آنکه دربعد اختلاف طرفین شرط است؛ **انجام:**اما ثقیل رمل زمان دور او به بیست وچهار نقره تمام است ودایره او این است اول (دایره ثقیل رمل)

بخش میانی از رساله کوتاهی است درموسیقی ازفصل ۴ تا ۱۴ با این عنوان‌ها: فصل ۴. بیان اسباب چند که موجب تنافرند، ۵. درتألیف الحان، ۶. بیان ادوار ونسبتها، ۷.بیان حکم وترین، ۸.بیان

ذکرعود، ۹. بیان نام‌های مشهوره، ۱۰ و۱۱. ندارد، ۱۲. دربیان استخاب غیر معمود، ۱۳. دربیان علم ایقاع، ۱۴. دربیان تاثیر نغمات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۰گ، ۷-۸سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۸-۴۷۱۸]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۹۳/۱

در شانزده فصل که فصل هفتم آن چهارده باب دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن[ف: ۵-۲۱۴]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۲۱/۳۸

آغاز:حد وسط هر دو مقام مناسب را آوازه فاسه و اسامی آن باین ترتیب است

در اسامی دوازده مقام و بیست چهار شعبه و شش آوازه، در ذیل نوشته تصریح شده که این بخش ماخوذ است از تألیف عبدالقادر؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱ص (۵۱۰)، اندازه: ۸×۱۸سم [ف: ۱۰-۹۹۵]

۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۰۰/۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۷۸-۱۸۰)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [نسخه‌پژوهی: ۳-۱۶۹]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۲۵/۲۷-ف

نسخه اصل: نسخه آقای بنی آدم. کوتاه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: رحلی[فیلمها ف: ۲-۱۶۲]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۵۰/۲-ف

نسخه اصل: بادلیان ۲۸۲۷ وینفیلد ۸ از میر صدرالدین محمد که در یک مقدمه و چهار فصل و یک خاتمه به نام سلطان حسین بایقرا ساخته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱۲ق، جا: لاهور[فیلمها ف: ۱-۵۷۰]

۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۰/۶

آغاز:رساله در علم موسیقی. فصل اول، بدان ایدک الله تعالی که موسیقی عبارت از نغماتی چند مناسب موزون است و خواجه ابو نصر فارابی آورده که؛ **انجام:**تا آدمی از دست نرود. و الله اعلم و افهم ... نمایی پرده نوزور و یا نه شهناز [؟]

ناشناخته، در پانزده«فصل» (فصل هشتم آن در چهارده باب)، بی‌دیباچه: ۱. تعریف موسیقی، ۲. در پرده‌ها و شعبه‌ها (۱۲ پرده)، ۳. در وضع شعبه‌ها و اسامی آنها، ۴. در معرفت پرده‌ها و مناسبت بروج بدانها، ۵. در نسبت پرده‌های کواکب سیار، ۶. در مزاج پرده‌ها، ۷. نسبت پرده‌ها به اقالیم و بلدان، ۸ استخراج پرده‌ها و آن چهارده«باب» است: ۱) راست، ۲) دوگاه، ۳) سه گاه، ۴) چهارگاه، ۵) پنج‌گاه، ۶) گردونیه، ۷) عشاق، ۸) عراق، ۹) مخالفک [؟]، ۱۰) حجاز، ۱۱) حسینی، ۱۲) زنگوله، ۱۳) مایه، ۱۴) گوشت، [فصل نهم بریده شده]، ۱۰) در آنکه هر پرده در چه وقت خوانند، ۱۱) باید که زننده و گوینده عطار صفت باشد که از هر جنسی طلب کند، در پیش او باشد، ۱۲) بدانکه شش آوازه بعضی بدین دستور قرار داده‌اند، ۱۳) چون ابریشم که نوازند از هشت و ده بانگ بیرون نیست، ۱۴. حسینی را پرده راست زیاده کنی، ۱۵. در شرایط زننده و گوینده؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: ابوالقاسم استاجلو، تا: ۱۰۲۱ق، جا: دیلمان؛ ۳گ (۳۱پ-۳۳پ)[ف: ۱-۲۵۲]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۸۰/۵۰

آغاز:بسمله، سبب تألیف این کتاب آن بود که جماعتی از اصحاب فقیر را التماس کردند تا در علم موسیقی رساله ای تألیف نموده شود؛ **انجام:**بیتی گویند که نفوس را حزن بخشد و آنچه مناسب پرده فرح باشد شعری گویند که مناسب آن باشد و آنچه مناسب پرده حزن باشد شعری گویند که مناسب آن باشد و بخلاف یکدیگر گویند

در پانزده «فصل» بدین‌گونه: ۱. در تقسیم دستانها و تعریف ابعاد، ۲. در معرفت مبادی علم موسیقی، ۳. در بیان پرده‌ها، ۴. در آوازها که آنرا شعبه خوانند، ۵. در آنچه پرده‌ها را به بروج نسبت کرده‌اند، ۶. در منسوبات پرده‌ها با کواکب سبعه، ۷. در استخراج پرده‌ها، ۸. در معرفت ایقاع اصول، ۹. در آنکه پیش هر شخصی چه ضرب باید، ۱۰. در آنکه پرده ها را زیاد کنی و نرم گیری چه سود، ۱۱. در معرفت سازها، ۱۲. در نواختن پرده‌ها، ۱۳. در آنکه نزد هر قوم کدام پرده مناسب باشد، ۱۴. در نسبت پرده‌ها با فصول اربعه، ۱۵. در نسبت پرده ها با اقالیم سبعة خاتمه در تاثیر نغمات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ باجدول‌ها و شکل‌های موسیقی؛ ۸گ (۴۹۹-۵۰۶)[ف: ۱۵-۳۴۴]

۱۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۰/۲۶

آغاز:حمد و ثنا و درود و سپاس مر خداوندی را که آدمی را از جمله مخلوقات برگزید ... اما بعد، بر ضمیر انور ارباب دانش مخفی نماند که علم موسیقی علمی است به غایت شریف و دقیق و روحانی و استادان در این فن کتب مطول تصنیف ... مبنی است بر مقدمه و هفده فصل و خاتمه؛ **انجام:**معاویه، علیه اللعنه، ساکت شد. و الحمدلله. هدانا علی سواء الطریق.

از ناشناسی که نام خود را در دیباچه نیاورده است، در هفده «فصل»: ۱. مبادی این علم، ۲. در تقسیم دستان‌ها و تعریف ابعاد، ۳. بیان پرده‌ها، ۴. معرفت آوازها، که آن شش است، ۵. در دانستن نسبت پرده‌ها با بروج، ۶. در نسبت پرده‌ها به کواکب، ۷. در نسبت پرده‌ها و استخراجش، ۸. در معرفت ایقاع اصول، ۹. در دانستن آنکه پیش هر کس کدام پرده باید نواخت، ۱۰. آنکه هر پرده را که زیادت تیز کنی و نرم سازی چه حاصل می‌شود، ۱۱. در معرفت سازها، ۱۲. در معرفت نواختن سازها (پرده‌ها) که مناسب وقت باشد، ۱۳. در معرفت آنکه پیش هر قومی کدام پرده باید نواخت، ۱۴. در دانستن آنکه در شبانه روز، هر وقت کدام پرده باید نواخت، ۱۵. نسبت پرده‌ها به اقالیم، ۱۶. در معرفت تأثیر نغمات در طباع، ۱۷. در معرفت سماع و آنچه بدو منسوب باشد، در آن حدیثهایی در ستایش سماع آورده از آن میان: اقرب طرق الی الله سماع است، در هفت قسم: ۱. در تعریف حواس خمسه، ۲. تعریف سماع، ۳. آداب سماع، ۴. احکام حقیقت سماع، ۵. وجد

و وجود و مراتب آن، ۶. قص، خزقه؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ ترتیب فهرست در مقدمه و متن کمی جدایی دارد، در «جنگ مرتضی قلی خان شاملو»؛ ۴ص(۲۳۸-۲۴۱)[ف: ۳-۳۲۱]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶۲-۴/۳۲

آغاز:بسمله حمدوثنا ودرود وسپاس مرخداوندی که آدمی را ... اما بعد بر ضمیر ارباب دانش مخفی نماند که علم موسیقی علمی است به غایت شریف ودقیق وروحانی ...

رساله‌ای است درموسیقی شامل «مقدمه» و هفده «فصل»: ۱. درمبادی علم موسیقی، ۲. تقسیم دستان‌ها، ۳. بیان پرده‌ها ...، ۱۷. معرفت سماع؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمدامین انصاری، تا: ۱۰۷۷ق؛ این رساله درحاشیه نسخه آمده؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۴-۲۰۸۱]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۶۶/۱۵

آغاز:اما بعد بدانکه در پیدا کردن مقامات بسیار است؛ **انجام:**و در وقت سحر بزرگ و کوچک و عراق و عزال و راست و پنجگاه باید نواخت

در این رساله مقامات مختلف موسیقی به نثر و نظم گزارش شده و گویا در این نسخه ناتمام و دو رساله آمیخته به یکدیگر باشد؛ خط: نستعلیق، کا: رضا قلی بن نورالله، تا: ۱۲ شعبان۱۰۸۵ق؛ ۸گ (۹۸پ-۱۰۵ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۵-۱۸۰]

۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۱/۲۸

آغاز:بسمله. سبب تألیف این کتاب این بود که جماعتی از اصحاب از فقیر التماس کردند تا در علم موسیقی رساله تألیف نموده؛ **انجام:**و بخلاف یکدیگر گویند والله اعلم.

در ۱۵ «فصل» و یک «خاتمه» است، مؤلف از فارابی، ابن سینا و عبدالمؤمن یاد کرده و پرده‌ها را به ترتیب اقالیم تقسیم کرده؛ بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق، جا: اجمیر؛ متن و هامش؛ ۳گ (۱۰۴-۱۰۶)[ف: ۵-۶۸۷]

۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۳۲/۳-۲۹/۱۷۲

آغاز:بسمله الحان به حقیقت اصوات است و نغمات بدانکه موسیقی غناست وموسیقاد مغنی وموسیقان آلت غنا الحان مؤتلفه است ولحن نغمات است متواتر ونغمات اصوات است موزون؛ **انجام:**واز این سبب است که شنونده لذت یابد ازوی وعقلها بپسندد او را ونفوس بدان شاد شود واندر مجالس

دراین بخش چند فصل کوتاه بدون شمارش، درمعرفت الحان ونغمه‌های ذکر شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۱۷سم [ف: ۸-۴۷۱۸]

۱۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۷/۱

آغاز:بدان ای فرزند که هیچ علمی به خوردنی [چنین] علم موسیقی نمی رسد. چنانکه حضرت امیرالمؤمنین (ع)؛ **انجام:**یکی از پستی و یکی از بلندی به صورت نظم در آمد. الله اعلم بالصواب

گفتاری است کوتاه از موسیقی دانی مبتدی که پس از فصل‌ها و باب‌هایی نه چندان متناسب، «کرامیه» دوره سفره چی (نسخه‌ها ۳۹۰۲/۵) را آغاز می‌کند، باز این رساله را رها کرده کار خود را پایان می‌دهد. اینک چند سربند از آن: باب اول، در بیان ۱۲ مقام و ۲۴ شعبه، باب، در مقام شعبه که پست و بلندی هر مقام کدام است، فصل، در بیان نظم این شش آواز، فصل، آوازه، فصل، در بیان شد که چهار است، فصل، در بیان کواکب متعلقه که در مقام ۱۲ گانه است. پس از این چند عنوان مؤلف به «کرامیه» دوره سفره چی می‌پردازد؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ ۶گ (۱پ-۶ر)[ف: ۱-۲۵۲]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۹۷/۱۶

مشتمل بر سه «فصل»: ۱. بیان دوازده مقام، ۲. بیان شعبه و آوازه، ۳. بیان بعضی از قواعد موسیقی؛ خط: نسخ و نستعلیق و شکسته، کا: محمد فصیح، تا: ۱۱۵۵ق، جا: قزوین؛ جلد: تیماج دارچینی، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۹-۳۰۱]

۱۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۳۶/۱۱

آغاز:بسمله بدان ایدک الله تعالی که این رساله ایست در علم موسیقی مشتمل بر؛ **انجام:**وحصار و بزرگ و کوچک بکار آید والسلام علی من اتبع الهدی

مشتمل بر دوازده مقام و ۲۴ شعبه و ۴۸ گوشه و ۶ آواز و ۷ بحر و اصول، این رساله شامل یک «مقدمه» و چهار «فصل» است: ۱. بیان دوازده مقام، ۲. بیان شعبه‌های اوج و حضیض، ۳. بیان شش آواز، ۴. بیان دوازده برج؛ بی‌کا، تا: ۹ جمادی الثانی۱۱۶۳ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۱×۲۵سم [ف: ۱-۴۸۶]

۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۲۱/۲

آغاز:بدانکه بعضی از استادان موسیقی برآنند که حکیم افلاطون از تمام دوازده بروج فلک بگوش جان دوازده مقام شنید؛ **انجام:**شعبه غزال از حضیض.

خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۲گ (۲۰ر-۳۱پ)[ف: ۵-۶۸۸]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷/۱ سرود

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ جلد: گالینگور، قطع: خشتی[نشریه: ۱۳-۴۳۰]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۴/۵

آغاز:بدانکه علم موسیقی در دوازده پرده است و در هشت باب و زیاده

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲ص (۱۵۶-۱۶۷)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [سنا: ف: ۱-۱۴۳]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۱۳/۱۴

آغاز:حمد بی حد و ثنای بی عدد مر خداوندی را سزاست که انسان را از جمله مخلوقات برگزیده؛ **انجام:**و استماع به معنی خود را وادار به شنیدن یا حضور کردن است ... شکل دائره آمده است.

در یک «مقدمه» و دوازده«مقامه» (مقام) و یک «خاتمه»: در مقدمه از رساله شرفیه مولانا صفی الله بن عبدالمومن در این موضوع نام

برده است. عناوین این رساله چنین است: مقدمه: در سبب ظهور این علم، مقامه ۱. تقسیم دستگاه و تعریف ابعاد، ۲. در معرفت آنکه ابریشم را چند بانک است، ۳. در دانستن نسبت پرده‌ها به بروج به قول متقدمین و متأخرین، ۴. در منسوبات پرده‌ها به کواکب سبعه، ۵. در استخراج پرده‌ها، ۶. در ضرب، ۷. در اینکه پیش هر کس چه نوع ضرب باید زد، ۸. در کم و زیاد کردن آوازها، ۹. بیان نام جمیع سازها، ۱۰. بیان آواز مناسب نزد هر قوم، ۱۱. بیان نواختن کدام پرده در ایام هفته، ۱۲. قواعد خواندن دو نفر در یک مجلس، خاتمه: در معرفت سماع؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۶گ (۹۵پ-۱۰۰ر)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۰-۲۷۸]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۲۱

آغاز:بدانید ای فرزندان زیرک که هیچ علمی از علوم به علم موسیقی نمی رسد چنان که حضرت امام المتقین و یعسوب الدین؛ **انجام:**گردیده بزرگ در صفاهان و عراق ×× زنگوله حجاز و کوچک اندر سرماست

رساله‌ای است بسیار مختصر در علم موسیقی و بیان مقامات آن و دوایر مربوط به این علم و استشهاد به اشعاری فارسی در این فن؛ خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۶گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۰-۳۴۵]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۶۲/۱

آغاز:بسملة، بدان ایدک الله تعالی که هیچ علم به خورده بینی به علم موسیقی نمی رسد چنانکه نقل است که چند سال غالب آدم علیه السلام افتاده بود، حضرت عزت ملکی را فرموده تا به غالب آدم در آمد ... باب اول: بباید دانست که مجموع نعمات و مقامات را از وحوش و طیور برداشته‌اند؛ **انجام:**دو یک و چهار ضرب الفتح ×× نیست قطعیاً در آنچه گفتم قطع شاه / نامت و اکل همه فرع ×× پس در آن آمده و طویل ز شرع ...

رساله‌ای است کوتاه در علم موسیقی، در دو «باب» و چند «فصل»: باب ۱. بباید دانست که مجموع نغمات و مقامات را از وحوش و طیور گرفته اند و بر دو بخش است، باب ۲.بیان دوازده مقام و شعبه‌های آن؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ تملک: محمد حسن روضه خوان به تاریخ ۱۳۱۱ق؛ ۴گ (۱پ-۴ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۹-۶۲۷]

۲۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰/۱۵۰-عکسی

آغاز:بسمله. اما بعد، بباید دانست که مقام چند است و شعبه چند است و اصول چند است. بدانکه مقام دوازده است و هر مقامی را دو شعبه، و لازم است که بیست و چهار [شعبه] باشد به طریقی که ذکر خواهد شد؛ **انجام:**مشکل ما کی چنین جلوا بودی.

بخشبندی نشده، با سربندهای در خور، در ۱۲ مقام که هر مقام ۲ شعبه، رویهم ۲۴ شعبه است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۲ صفر ۱۲۱۸ق؛ ۳ص(۳۳۶-۳۳۸)[عکسی ف: ۲-۲۷۳]

۲۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۷۴/۸

آغاز:بدان ای فرزند ایدک الله که هیچ علمی به خرده بینی موسیقی نمی‌رسد

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن علی اصغر اصفهانی، تا: ۱۲۲۷ق؛ ۴گ (۱۰۳پ-۱۰۷پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲-۳۳۹]

۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۶۵

آغاز:حجاز و بوسلیک و ... رهاوی ×× که دارم یاد از تقریر راوی؛ **انجام:**طوس، کنگره، سازهای ناقص اند. تمت الرسالة فی علم الموسیقی سنة ۱۲۳۰.

گفتاری است به نثر و کوتاه، نسخه از باب دوم در بیان دانستن بیست و چهار شعبه آغاز می گردد، باب ۳. بیان شش آواز، باب ۴. بیان هفده بحر از قول خواجه عبدالقادر مراغه‌ای، باب ۵. نسبت دوازده مقام، باب ۶. هر مقام را از کدام حیوان برداشته‌اند ...، بخش باب پانزدهم در آداب سازنده و اهل این فن و حسن سلوک می‌باشد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، اندازه: ۱۷/۲×۲۸/۲سم [ف: ۸-۷۶]

۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۲۶/۴

آغاز:فصل در بیان دانستن علم موسیقی و مقامات و شعبه. بدان که ارشدک الله تعالی که هیچ علمی به موسیقی نمی رسد، چنانکه حضرت امیرالمؤمنین (ع) فرموده‌اند هر که این علم را سیر کند تمام علمها را آموخته باشد؛ **انجام:**بگوش جان شنو ار کوکبی که کر ادا ×× بچار بیت ده و دو مقام شش آواز ...

نامبوب، گویا از روی «سلطانیه: ۳۸۹۸» کوکبی نگارش یافته است؛ خط: نستعلیق، کا: رضا حسینی، تا: ۱۲۳۸ق؛ ۱۵گ (۱۰۹ر-۱۲۳ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۰/۷سم [ف: ۶-۳۷۶]

۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۲۶/۵

آغاز:حمد و سپاس بیقیاس خدای عزوجل را که بنی آدم را بقدرت کیاست آن داد که استخراج پرده‌های مختلف ... اما بعد چون بعضی از عزیزان طالب علم موسیقی بودند و از این ضعیف در هر وقت و در هر ایام ... سؤال می‌فرمودند ... از این فقیر التماس نمودند که در این باب رساله بنویس؛ **انجام:**زرافشان صغیر، فاخته کبیر، ضرب القدیم

در شانزده «فصل»: ۱. تعریف علم و موسیقی، ۲. قانون پرده‌ها، ۳. وضع شعبه‌ها و اسامی آن، ۴. مناسبت بروج دوازده‌گانه، ۵. نسبت کواکب و پرده‌ها، ۶. مزاج پرده‌ها، ۷. استخراج پرده‌ها (چهارده باب)، ۸. معرفت سازها، ۹. هر سه پرده را در چه وقت باید خواند، ۱۰. باید زننده و کوبنده عطار صفت باشد، ۱۱. در شرایط زننده و کوبنده، ۱۲. شماره آوازها، ۱۳. بدانکه جمله ابریشم که زنندگان می‌نوازند از یازده بانگ بیرون نیست، ... ۱۶. در شش آواز و نام آنها (نسخه ۶۵۹۴ همین کتابخانه)؛ خط: نستعلیق، کا: رضای حسینی، تا: ۱۲۳۸ق؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۴گ (۱۱۳ر-۱۱۶ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۰/۷سم [ف: ۶-۳۷۶]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۵۷

آغاز:بسمله. بدانکه مخترع فن موسیقی فیثاغورث حکیم است و

این فن از میان فنون حکمت باو منصب است و او دوازده مقام را پیدا کرده؛ **انجام:**رجوع به همایون و تمام می‌کند دستگاه زابل در آمد زابل می‌کند

رساله‌ای است در فن موسیقی در چند فصل، تألیف در ۱۲۵۵؛ بی‌کا، تا: دوشنبه ۳ رجب۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۱پ-۱۵پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۱-۱۵۰]

۳۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۱۸/۵-عکسی

آغاز:بسمله. بدانکه علم موسیقی علم شریف است و دوازده پرده موسیقی آن است: اول پرده راست، دویم مخالف راست، سیم عراق، چهارم مخالفک، پنجم حسینی؛ **انجام:**و آن ساعت اول روز است، و آخر شب و حسینی تبریزی رهایی بود. تمت الرسالة

با سربندهای «فصل» بی شماره: فصل. بدان که علم موسیقی هیجده بانگ است. اول پرده راست، فصل. این دوازده پرده را شش شعبه است، فصل. بدان که اول روز آفتاب است، و چون آفتاب بلند شود در پرده راست بزنند؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: حدود۱۲۶۲ق؛ ۵ص (۲۳۹-۲۴۳)[عکسی ف: ۱-۳۸۵]

۳۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۱۸/۴-عکسی

آغاز:بسمله. بدان ایدک الله تعالی که هیچ علمی به خورده بینی به علم موسیقی نمی رسد. و پوشیده نماند که از خواص این علم هزار و یک لهو است و ساز و نو است؛ **انجام:**سه گاه و حجاز از برای مردم کهن سال. زنگوله. از برای جاهلان.

با سربندهای «فصل» بی شماره: فصل در بیان دوازده مقام که هر یک را در چه برداشته اند. فصل در بیان شد، فصل در بیان کواکب که متعلق به دوازده پرده؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: حدود۱۲۶۲ق؛ ۶ص (۲۳۴-۲۳۹)[عکسی ف: ۱-۳۸۵]

۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۷۴

آغاز:بسمله. و به ثقتی. حمد بی حد و درود و سپاس مر خداوندی را که خلق را از عدم بوجود آورد ... بدانکه در بیان کتاب اعلام میرود که علم موسیقی علمی است بی نهایت و کیفیتی است بطبع و روحانیت تعلق دارد

در یک «مقدمه» و ۱۷ «باب» و در پایان نسخه ما عمل و قول یا آهنگ‌های بسیاری از موسیقی‌دان‌های مشهور آمده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ جلد: مقوا، ۳۰گ، ۱۱سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۸-۵۸۵]

۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۱۲/۳-ف

به نظم. کتابخانه گنج بخش به نظم فارسی. (منزوی یاد نکرده است)؛ بی‌کا، تا: پایان شعبان۱۲۷۶ق[فیلمها ف: ۳-۲۱۰]

۳۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۰۰/۲

آغاز:بسمله مخفی نماناد که فقیر تتبع نموده ام از علم موسیقی آنست که از حضرت ادریس (ع) بظهور آمده گویند درحالت عروج آسمانی؛ **انجام:**دائره مربوط بدستگاه موسیقی

شامل دو «فصل» است: ۱. در اصول و ضرب شهور، ۲. در اختصاص آهنگها بکواکب سبعه؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالصمد محلاتی، تا: ۱۲۸۱ تا ۶ جمادی الثانی۱۲۸۳ق، جا: اصفهان مدرسه میرزا مهدی؛ به طور چلیپا؛ تملک: عبدالصمد بن حسینی محلاتی در شوال ۱۲۹۵؛ جلد: مقوا، ۳گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۵۰۴]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۹۲۸

آغاز:بسمله، بدانکه علم. موسیقی علمیست که دانسته میشود احوال نعماترا؛ **انجام:**که آخر رنگ خود را با چنین سرکند در آتش هم همان چون شمع گل بر سرکند بازی سنه ۱۲۸۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج[الفبائی: -۵۷۰]

۳۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۳۶/۱۱

آغاز:خالق بی چون که هیچ علم از علوم به خورد ... به علم موسیقی نمی رسد چنانکه جناب علی بن ابی طالب سیر علم کرده؛ **انجام:**این بود چهار دستگاه که مذکور شد

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۱ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۶سم [ف: ۶-۴۷۸]

۳۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۰۵/۴

آغاز:در کیفیت علم موسیقی هر یک از حکماء تألیفات و تصنیفات نموده اند. از آن جمله دائره فارابی است؛ **انجام:**گوشه چهار گاه، گوشه عراق، گوشه نوروز، گوشه ماهور، نوروز عرب، نوروز عجم

خط: نستعلیق، کا: گرگانی، محمد علی، تا: ۱۲۹۲ق؛ جلد: میشن، ۵گ (۵۰ر-۵۴پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵-۱۸۵]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۱۳/۱۶

آغاز:حمد بی حد و ثنای بی عدد حکیمی را سزاست که عشاق او علی الاتصال بر ثنای او بر آهنگ راست در نواست؛ **انجام:**و از شعبات نهضت و بیات و دوگاه و غزال و اوج نیز همین تاثیر است

رساله مختصری است در موسیقی در دوازده«مقام» و یک «خاتمه»، نگاشته شده به نام مجهول شاه، عناوین چنین است: مقام ۱. علم موسیقی، ۲. معنی موسیقی، ۳. تعریف نغمه، ۴. تعریف بعد و جنس و جمعیت و ملایمت و منافرت، اسامی مقامات و موضوعات او، ۶. در نسبت آوازها و شعبات از مقامها، ۷. بیان مرکبات، ۸. تعریف نفرت و تعریف ماهیت حرف، تعریف ایقاع، ۱۰. تقسیم تصنیف، ۱۱. در اقسامی که به حسب اصول از هم ممتازند، ۱۲. در رعایت حالات اشخاص، خاتمه: در تاثیر نغمات. در این رساله از تألیفه شرفیه صفی الله بن عبدالمومن بسیار بهره برده و استشهاد به برخی اشعار فارسی نموده است؛ خط: نسخ، کا: غروی، محمد حسین بن محمد، تا: جمادی الاول۱۲۹۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۷گ (۱۰۲پ-۱۰۸پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۰-۲۷۹]

۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۴۷

آغاز:بسمله، اما بعد حمد و صلوة بدانکه دنیا نزد رب العالمین قدیم است و پایانی ندارد؛ **انجام:**مونس قزوین گرت غمخوار است غم مخور از غم گساران دم مزن

در آن به دوازده دستگاه این علم اشاره کرده است؛ خط: نستعلیق

تحریری، کا: آقا کوچک، محمد محسن، تا: قرن ۱۴؛ ۷گ (۷۸پ-۸۴پ)، ۱۴-۱۶سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [رایانه]

۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰۲۰/۱

آغاز:بسمله. فصل در بیان دانستن علم موسیقی و مقامات و شعبه. بدان که ایدک الله تعالی که هیچ علمی به علم موسیقی نمی رسد چنان که جناب حضرت امیرالمؤمنین فرموده‌اند که هر کس که این علم را سیر کند تمام علمها را آموخته باشد؛ **انجام:**به گوش جان شنو از کوکبی که کرد ادا ×× به چهار بیت ده دو مقام شش آوازو دایره تلطف در آن صفحه نوشته شود

رساله مختصری درباره مقامات موسیقی است آمیخته به نظم. ابتدا مختصری از تاریخچه موسیقی ایران را آورده و از بزرگان موسیقی هم یاد کرده، از جمله در ۴پ می‌نویسد: «خواجه سیف الدین عبدالمؤمنین، استاد علی ستائی و استاد علی رهایی استاد تنبور گفته اند که از کجا به کجا انتقال باید کرد» و یا در برگ ۳پ: «و این هفت مقام بود تا زمان شیخ شیرویه که استاد مستعد بود. در هر فن ماهر بود و پرده آهنگ را به دوازده رسانیده و در مقابل دوازده، برج چنان چه گذشت و این را دوازده مقام کردند. چون نوبت به شمس الدین المتفق رسید کمال زهان و حسینی ماهرو و ابراهیم و اسحق و موسیقی ایشان از هر آهنگی دو شعبه استنباط کردند یکی از بلندی و یکی از پستی که بیست چهار باشند موافق ساعت شبانه روزی، بدین ترتیب: دو گاه و سه گاه و چهارگاه و پنجگاه و نبریز و غرال و نهفت و همایون و عجم بیاتی و ...»، مرحوم دانش پژوه حدس زده‌اند این کتاب از روی رساله سلطانیه کوکبی نوشته شده باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ در برگ اول محمد حسن غفاری چنین نوشته: «کتابچه در علم موسیقی است ولی ناتمام. حرره الاحقر الفانی محمد حسن غفاری الکاشانی نعمت اللهی ۱۳۳۴»؛ ۴گ (۱پ-۴پ)، ابعاد متن: ۱۰×۱۷، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۲۰-۵۷۹]

۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰۲۰/۲

آغاز:حمد و سپاس بی قیاس خدای را عزوجل که بنی آدم را به قدرت کیاست آن داد که استخراج پرده‌های مختلف دلکش و شعبه‌های لطیف به غایت خوشی که در هر آوازی؛ **انجام:**باب دهم در حجاز. اگر بر حجاز نغمه حجاز یک نغمه زیاده کند غزال خوانند

در مقدمه مؤلف سبب تألیف کتاب را چنین شرح می‌دهد: «اما بعد چون بعضی از عزیزان طالب علم موسیقی بودند و از این ضعیف در هر وقت و در هر ایام و ساعات از پرده و شعبه و ترکیبات سؤال می‌فرمودند و من نیز به قدر فهم آن چه روی بود تسلی هر کدام می‌نمودم حتی ازین فقیر التماس نمودند که البته درین باب رساله‌ای بنویس که به فارسی مقرر باشد. بنابر ملتمس عزیزان این مختصر در علم موسیقی بر شانزده فصل ترتیب داده شد تا طالب این صنعت را حظی وافر باشد از پرده‌ها و شعبه‌ها و ترکیبها واقف گردند ان شاء الله تعالی»، نسخه ملک ۱۶ فصل است ولی از آن جا که نسخه ما از انجام ناتمام مانده تنها این عناوین در آن دیده می‌شود: فصل ۱. علم موسیقی، ۲. قانون پرده و شعبده‌ها [کذا=شعبه‌ها]، ۳. وضع شعبه ها و اسامی آن، ۴. در مفرقه (؟) پرده و مناسبت بروج بدان، ۵. نسبت پرده‌ها و کواکب، ۶. مخارج پرده‌ها، ۷. استخراج پرده‌ها و آن چهارده باب است: ۱) در راست گوید، ۲) دوگاه، ۳) در سه گاه، ۴) در چهارگاه، ۵) در پنجگاه، ۶) در کردانیه، ۷) در عشاق، ۸) در عراق، ۹) در مخالفک، ۱۰) در حجاز؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۳گ (۵ر-۷ر)، ابعاد متن: ۱۰×۱۷، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۲۰-۵۸۰]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۴۳/۵

آغاز:اما بعد بدان ای عزیز من که استادان این علم فرموده اند که در عالم هر آوازی که هست داخل موسیقی است مثلا اگر دو سنگ را بر هم زنند آوازی که از آن میان بیرون آید از علم موسیقی باشد؛ **انجام:**مه تابی، ترکان، بلبان، طوطک، چکور، رباب، عودچه، ارغنون بربط، سم، طوسی، کنکره سازهای ناقص اند.

رساله مختصری است در موسیقی و شامل پانزده«باب»، در برخی از باب‌ها استشهاد به اشعاری فارسی کرده است، عناوین ابواب: باب ۱. اسامی دوازده مقام، ۲. بیان دانستن بیست و چهار شعبه، ۳. بیان شش آواز، ۴. بیان هفده بحر از قول خواجه عبدالقادر مراغه‌ای، ۵. در نسبت دوازده مقام، ۶. در اینکه هر مقام را از کدام حیوان برداشته‌اند، ۷. در منافع مقامات به مردم، ۸. بیان آنکه چند بانک است از قول بطلمیوس، ۹. بیان آنکه هر اصولی چند ضرب است، ۱۰. در نسبت مقامات به فصول اربعه، ۱۱. در بیان آنکه هر اصولی را چگونه می‌نوازند، ۱۲. بیان کلیات خواجه عبدالقادر مراغه‌ای، ۱۳. در بیان شد، ۱۴. در بیان آنکه در وقت روز و در هر شب چه مقام باید خواند، ۱۵. در آداب سازنده و اهل این فن و حسن سلوک این طایفه؛ خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن محمد علی فیروزکوهی، تا: ۱۳۰۱ق، جا: تهران؛ ۶گ (۴۰پ-۴۵پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۱۱۷]

۴۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۴/۶

آغاز:و بعد این مختصریست در علم موسیقی و مبنی است بر یک مقدمه و پنج فصل و یک خاتمه؛ **انجام:**و حقیر شصت سال ریاضت کشید تا اینها را دانسته و بیان نمود

فهرست آن چنین است: مقدمه: در پیدا کردن علم موسیقی و تعریف نغمه و ایقاع و ذکر اسامی کسانیکه مربوط به این فن بوده‌اند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ ذیحجه۱۳۰۳ق؛ جلد: میشن، ۲۷ص (۲۷۸-۲۵۲)، ۱۹و۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۶سم [ف:۵-۴۶]

۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۴/۱

آغاز:بسمله، حمد بیحد و ثناء بیعدد خداوندی را سزد که نغمات ابدا عیات را علت؛ **انجام:**و باقی بر این کتاب قیاس است بر دانا مخفی نمی ماند و الله اعلم بالصواب

در موسیقی است بنا بر قول نویسنده آن «بعد از مطالعه یکی از کتب قوم شروع کرده شده»دارای یک «مقدمه» و پنج «باب»: مقدمه: در شناختن الحانات و معرفت تألیف و تکمیل آن به موازین مخصوص، باب ۱. در شناختن صوت و کیفیت احداث آن، حاوی چند فصل، ۲. در حصر نسبتها و استخراج ابعاد و مراتب آن در ملایمت و منافرت، ۳. در وصل وفصل، ۴. ذکر کلیه امور در این علم، ۵. در فضیلت نسبت‌های عددیه و هندسیه و موسیقیه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۶۳ص (۱-۶۳)، ۱۵سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۶-۱۷۴]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۰۸۶

آغاز:بدانکه اطلاعی بر این مختصر رساله اهل ذوق؛ **انجام:**گشته ضعیف انتظار هفت مدام اشک بار

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۰ق؛ جلد: مقوا[رایانه]

۴۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۴/۴

آغاز:عشاق مرا قد حسینی است چو راست ×× در پرده بوسلک رهاوی و نوا است؛ **انجام:**نوا کاندر جهان افتاد از آن شور ×× بود نوروز خارا فرع ماهور

رساله فارسی منظوم در موسیقی؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: طباطبائی، علی اکبر بن عبدالحسین، تا: ۱۲ رجب۱۳۱۱ق؛ ۲گ (۲۲پ-۲۳ر)، ۱۴سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: -۱۵۸]

۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۱۱/۶-ف

آغاز:و بعد این مختصری است در علم موسیقی و مبنی است بر یک مقدمه و پنج فصل و یک خاتمه؛ **انجام:**و حقیر شصت سال ریاضت کشید تا اینها را دانسته و بیان نمود

چنین است فهرست آن: مقدمه در پیدا کردن علم موسیقی و تعریف نغمه و ایقاع و ذکر اسامی کسانی که مربوط به این فن بوده اند فصل اول در بیان بعضی حالات و مقدمها و اسامی آن فصل دوم در بیان آوازها فصل سوم در اسامی بیست و چهار شعبه فصل چهارم در خواص هر کدام فصل پنجم در ذکر اصول‌ها که در کتب موسیقی نام ایقاع مذکور می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ ذیحجه۱۳۱۴ق؛ ۸گ (۱۳۹پ-۱۴۶پ)، ۱۹ و ۲۰سطر[فیلمها ف: ۱-۷۸۱]

۴۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۵۲/۱

رساله موسیقی نظرآقا که در ۲۵ ربیع الثانی ۱۱۰۸ برای شاه سلطان حسین صفوی ساخته است؛ خط: نستعلیق، کا: علی آبادی، محمد صادق بن محمد علی، تا: ۱۳۱۵ق[ف: ۵-۳۲۱]

۵۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۵۲/۲

آغاز:رساله کمترین غلامان امیرخان، تفصیل اسامی هفده گانه بین الحفاظ به نوزده بحر متداول است

برای شاه سلطان حسین صفوی ساخته است؛ خط: نستعلیق، کا: علی آبادی، محمد صادق بن محمد علی، تا: ۱۳۱۵ق[ف: ۵-۳۲۱]

۵۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۳/۱۶

آغاز:بسمله. مخفی نماند که آنچه فقیر تتبع نموده است، علم موسیقی از حضرت ادریس علیه السلام؛ **انجام:**اگر طالب علم خواهد بداند.

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۳۵۸-۳۵۹)[ف: ۵-۶۸۷]

۵۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۳۲/۹

آغاز:بدان که بعضی از ارباب این فن گفته اند که افلاطون از کثرت ریاضت به حدی رسید؛ **انجام:**هفدهم مامتین

در آغاز نزدیک است به آنچه که در موسیقی نامه (ص ۲۲۴) آمده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن[ف: ۵-۲۴۷]

۵۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۳/۱۸

آغاز:بسمله. بدانکه جمیع اشیاء به آهنگ و نغمه مشغولند؛ **انجام:**و آخر شب عشیران و ماهور و بزرگ و کوچک بکار آید والله اعلم

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۳۶۳-۳۶۵)[ف: ۵-۶۸۷]

۵۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۳۱/۱۰

آغاز:حمد و ثنا و درود و سپاس مرخداوندیرا ... اما بعد ... مخفی نماند که علم موسیقی علمی است بغایت شریف و دقیق و روحانی ... و این رساله مبنی است بر مقدمه و هفده فصل و خاتمه؛ **انجام:**معاویه علیه اللعنه ساکت شد - والحمدلله الذی هدانا علی سواء الطریق

بی‌کا، بی‌تا؛ ۹ گ(در حاشیه)[ف: ۵-۶۸۷]

۵۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۳۱/۴۱

آغاز:حمد و سپاس و ستایش بی قیاس پادشاهی را ... اما بعد سرگشته کوی نامرادی می‌خواست ... از قول حکماء علم موسیقی را بعمل آورد. بر سه فصل بنا نهاد.اول در بیان دوازده مقام.دوم در شعبات.سوم در آوازه و پیدا شدن مقامات؛ **انجام:**از ترکیبات بیست و چهار شعبه می‌دانند.

بی‌کا، بی‌تا[ف: ۵-۶۸۷]

۵۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۳۱/۴۲

آغاز:حمد بی حد و ثنای بیعد حکیم کارسازی را ... اما بعد این چند سطری است مشتمل بر معرفت اجزاء و ارکان و احوال و عوارض آن مرتب در یازده مقام؛ **انجام:**و اوج نیز همین تأثیر دارد و هو المؤثر و الیه المصیر.

بی‌کا، بی‌تا؛ در متن [ف: ۵-۶۸۸]

۵۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۷۶/۴۶

آغاز:بدان ای فرزند ایدک الله تعالی که هیچ عملی به خورده بینی به علم موسیقی نمی رسد، چنانکه حضرت امیر (ع) سیر هر عملی کرد و چون به موسیقی رسید فرمود که عجیب و غریب می‌ماند؛ **انجام:**و پنجگاه بکار آید. این مختصریست در بیان علم موسیقی امید که طالبان بهره مند گردند. تمت.

شامل: باب در بیان دوازده مقام، فصل در بیان اصول کبیر، فصل در بیان چهار شد، باب دویم در بیان شد سیوم، باب در بیان شد چهارم، فصل در بیان دوازده مقام. فصل که صاحب ساز و نوا

بداند که از جهت هر طایفه چه مقام باید نواخت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳گ (۲۹۰پ-۲۹۲پ)، ۲۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۹سم [ف: ۷-۲۰۸]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۳۹/۲

آغاز:حمد بیحد حکیم کارسازی را که کارساز عشاق نوای نای اوست ... و بعد این چند سطریست مشتمل بر معرفت اجزاء و ارکان تصنیف و احوال و عوارض آن مرتب بر دوازده مقام و خاتمه ... خسرو غاری عبید الله خان؛ **انجام:**که مسمی میگردد بعلم تألیف و معرفت ازمنه که تسمیه می‌یابد بعلم ایقاع وموضوع این علم الحانست چه بحث کرده میشود از احوال ذاتیه او از حقیقت ملایمة ومنافرة چنانکه مذکور است.

در بیان ارکان و جزاء دانش موسیقی، دارای دوازده «مقام» ویک «خاتمه»، مؤلف آنرا به نام عبیدالله خان نوشته است، موجود در این دفتر مقام اول و بخشی از مقام دوم آن است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۳ص (۴۶-۴۸)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۹-۸۷]

۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۱۵/۴

آغاز:بدان ایدک الله که هیچ علمی بخورده بینی علم موسیقی نمی رسد چنانکه حضرت امیرالمؤمنین (ع) سید هر علمی چون به علم موسیقی رسیدند فرمودند که این علم بسی غریب و عجیب است و هر که این علم را فراگیرد خوب و پسندیده باشد؛ **انجام:**نماز عصر که آخر روز باشد عراق و مخالف چهارگاه بکار آید و آخر شب عشیران و ماهور و بزرگ و کوچک بکار آید و الله اعلم

دربیان مقامات دوازده گانه موسیقی مؤلف در اثنای رساله خصوصیات این مقام ها را در شانزده بیت بیان نموده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۶ص (۴۱-۴۶)[ف: ۳۷-۲۴۲]

۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۶/۵

آغاز:بدان ای فرزند که هیچ علمی به علم موسیقی نمی رسد

خط: شکسته ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲-۳۸۵]

۶۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:جنگ۴۸۲

بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۲-۸۲]

۶۲. شیراز؛ وصال (دکتر)؛ شماره نسخه:۳۹/۳

رساله مانند درموسیقی‌در چندین فصل؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه:۵-۲۹۳]

۶۳. شیراز؛ وصال (دکتر)؛ شماره نسخه:۳۹/۵

با شعر میرزا قاسم گونابادی در ص ع. رساله مانند در موسیقی؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۵-۲۹۳]

۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۰۶

ادوار سلطانی مانند به روش هندی به نظم و نثر؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۶۶]

۶۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۹۴

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۱۶گ، اندازه: ۲۰/۹×۲۹/۴سم [رایانه]

۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۰۶

نسخه اصل: بادلیان اوزلی ۱۲۷. ادوار سلطانی مانند به روش هندی به نظم و نثر فارسی؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۶۶]

● **موسیقی = گنجینه سرود** / موسیقی / فارسی و اردو

mūsīqī = ganjīne-ye sorūd

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۱۱

نسخه نادر؛ بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]

● **الموسیقیات و نقدها** / موسیقی، فقه / فارسی

al-mūsīqīyāt va naqd-u-hā

حائری سنقری، محمد علی بن حسن علی، - ۱۳۷۸ قمری

hā'erī sonqorī, mohammad 'alī ebn-e hasan 'alī(- 1959)

تاریخ تألیف: ۱۳۷۱ق

رساله کوتاهی است دربررسی حکم غنا و موسیقی که به نظر مؤلف غنا و خوانندگی چه با آلات لهو و چه بدون آن حرام است. سنقری درخاتمه به بررسی حرمت قمار پرداخته و سخن خود را با ذکر چند آیه و روایت و اشعار فارسی و عربی درباره تحذیر از معاشرت با رفیقان ناباب به پایان برده است.

آغاز:بسمله شنیدم بعضی از برادران را که بر ایشان مشتبه شده است برای توسل رسیدن به شهوات دماغیه خود آنکه گویند اشتغال مابه غنا و موسیقی

انجام:نخست موعظه پیر مجلس این حرف است×× که از مصاحب ناجنس احتراز کنید. و السلام علی من اتبع الهدی و خشی عواقب الردی. امیدوارم ان شاء الله برادران دینی و ایمانی من از این غفلت بیدار و هشیار و اعتبار گیرند. صلی الله علی محمد. آله الطاهرین و اللعنة علی اعدائهم اجمعین و اینجا ختم نمودم رساله شریفه را عبرة للناظرین.

چاپ: این رساله از روی نسخه حاضر باتصحیح جناب آقای محسن صادقی درمجموعه «میراث فقهی - موسیقی وغنا» جلد دوم صفحات ۱۵۴۵-۱۵۷۷ به چاپ رسیده

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۳۷/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و حمد و شکر خدا کن وسؤال کن بخشایش خدا را از این قبیح وقبیح را واگذار کن برای اهلش ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الاول۱۳۷۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف مخ: ۲-۵۵۳]

←موسیقی (رساله در) ≻ کرامیه دوره

● **الموسیقی الکبیر** / موسیقی / عربی
al-mūsīqī-l kabīr

فارابی، محمد بن محمد، ۲۶۰؟ - ۳۳۹ قمری
fārābī, mohammad ebn-e mohammad (875 - 951)

اهدا به: ابی جعفر محمد بن القسم کرجی

این اثر شامل دو کتاب است: کتاب ۱.مقدمات بحث و مبادی این علم، دارای دو بخش: بخش ۱) در مدخل و مقدمات این صنعت، در دو مقاله، بخش ۲) در خود این صنعت، در سه فن: فن اول: در اصول صنعت موسیقی و امور عام آن،فن دوم: معرفی آلات موسیقی،فن سوم: در آهنگسازی،هر کدام از این سه فن دارای دو مقاله است و جمعاً کتاب اول آن دارای هشت مقاله است؛ کتاب ۲. آراء و نظریات و شرح غوامض آن، دارای ۴ مقاله که جمعاً کتاب شامل دوازده مقاله می‌باشد. بخش اول کتاب اول با عنوان «المدخل الموسیقی» جدا کتابت شده و دارای نسخه است و از کتاب دوم آن و عناوین مقالات آن اطلاعی چندانی به دست نیامده است.

آغاز:البسملة ...، الحمدلة ... کتاب صناعة علم الموسیقی ألفه لأبی جعفر محمد بن القسم الکرجی، محمد بن محمد الطرخانی، رحمة الله علیه

افتتاح الکتاب: ذکرت تشوقک الی النظر فیما تشتمل علیه صناعة علم الموسیقی المنسوبة الی القدماء، وسألتنی أن أثبته فی کتاب أؤلفه لک ... و عند ذلک رأیت إجابتک الی ما سألت ... أن نجمل ما نؤلفه فی کتابین، أولهما: افتتحناه بالأمور النافعة فی الوقوف علی مبادیء هذا العلم و أردفناه بالأشیاء التابعة لأوائل هذه الصناعة، واسترفینا فیه أجزاءها علی التمام ... و الکتاب الثانی: أثبتنا فیه ما تأدی إلینا من آراء المشهورین من الناظرین فی هذه الصناعة، و شرحنا ما غمض من أقاویلهم ... و الکتاب الأول یشتمل علی جزءین: جزء فی المدخل إلی الصناعة، و جزء فی الصناعة نفسها. و القسم الثانی فی المدخل جعلناه فی مقالتین. و القسم الذی یشتمل علی الصناعة نفسها جعلناه ثلاثة فنون: الفن الأول فی أصول الصناعة و الأمور العامة منها ... و الفن الثانی جعلناه فی الآلات المشهورة عندنا، و فی مطابقة ما قد حصل الأقاویل فی کتاب الأصول علی ما هی فی الآلات ... و الفن الثالث فی تألیف أصناف الألحان الجزئیة. و کل واحد من هذه الفنون الثلاثة فی مقاتین. فجمیع ما فی الکتاب الأول ثمانی مقالات. و الکتاب الثانی فی أربع مقالات. فجمیع ما أثبتناه فی هذا العلم هو فی اثنی عشرة مقالة. افتتاح الکتاب الأول: ...

چاپ: متن منقح عربی کتاب غطاس عبدالملک خشبه و دکتر محمود الحنفی همراه با شرح و تفسیر در سال ۱۹۶۷ از سوی دار الکاتب العربی للطباعة و النشر در قاهره چاپ کرده است؛تمام کتاب را با عنوان «الموسیقی الکبیر» آذرتاش آذرنوش به فارسی ترجمه کرده و در سال ۱۳۷۵ به چاپ رسانده؛ طبع کتاب الموسیقی الکبیر فی القاهرة ... و قام المرحوم الاستاذ زکریا یوسف بتحقیق الکتاب سنة ۱۹۶۳م، ولم یطبع و قد شاهدت نسخته المحققة فی خزانته قبل وفاته.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۸-ف

نسخه اصل: کوپرولو محمد ش ۹۵۳؛ خط: نستعلیق، کا: علی بن رستم کیشی، تا: پنج‌شنبه ۱۱ جمادی الثانی۶۵۴ق؛ مقابله شده در روز دوشنبه ۱۲ جمادی الاول ۶۵۵؛ ۲۳۲گ، ۱۳سطر[فیلمها ف: ۱-۳۹۱]

● **موسیقی منظوم** / موسیقی، شعر / فارسی
mūsīqī-ye manzūm

شعار، مهدی

ša‘ār, mahdī

رساله کوتاهی است به نظم در مقاماتموسیقی و در آن مقامات: حسینی، عشاق، عراقی، اصفهانی و حلی، بیان شده است.مؤلف در مصرع اول هر بیت اصل مقام را و در مصرع دوم اوج شعبه را و بعد از آن حضیض آن را بیان نموده است. مؤلف آن را به ترتیب نظم استادش سراج الدین قواسی اصفهانی تألیف نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۲۱/۴-۵۸/۱۷۱

آغاز:که بزرگ و کوچک عرب و عجم بمضراب زبان در قانون وجود از تارک شریان

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۴گ (۸۰-۸۳)، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۸-۴۷۱۸]

● **موسیقی منظوم** / موسیقی / فارسی
mūsīqī-ye manzūm

بندی است در قالب مثنوی در ۲۰ بیت.

آغاز:مقام اندر عدد هشت آمد و چار ×× دو شعبه هر مقامی راست ناچار

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۴۷/۴-ف

آغاز:برابر

نسخه اصل: ملی ش ۱۵۵۶ (۵۴۵). فارسی در ۱۸ بیت؛ خط: نسخ، کا: ابوالفضائل عزالدین عبدالعزیز کاشانی، تا: ۶۹۳ق، جا: بغداد مدرسه مستنصریه؛ ۲گ (۱۰۹-۱۱۰)، [فیلمها ف: ۲-۲۵۷]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۱/۳-عکسی و ۴۷۸/۴-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۲۷۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۵۸۳/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**بدین ترتیب تا آخر نوشتم ×× بری بردار از تخمی که کشتم

آداب و کیفیت و خواص آن (منظومه است)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: میشن سبز، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۸×۲۱/۲سم [ف: ۷-۴۳۴]

● **موسیقی و آوازهای محلی** / موسیقی / فارسی
mūsīqī va āvāz-hā-ye mahallī

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۴۲/۵۹
خط: شکسته نستعلیق، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ در هامش[ف: ۶-۱۳۵]

←موسیقی و ادوار ⋗ موسیقی
←موسیقی و ادوار ⋗ توحید (رساله در)

● **الموسیقی و الشعر (قول المعلم الثانی فی)** / موسیقی / عربی
al-mūsīqī wa-š ši‘r (qawl-ul mu‘allim-iṯṯānī fī)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۱۰/۱-عکس
نسخه صالک بادلیان ۵۳۵ مارش؛ کا: محمد صغیر حسین معصومی بیاری، بی‌تا؛ ۲گ (۸۹ر-۹۰ر)[فیلمها ف: ۳-۲۳۶]

● **موسیقی هندی** / موسیقی / فارسی
mūsīqī-ye hendī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۸۹/۱۷-ف
افتتاح آن در سه مفتاح است؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۲-۹۵]

● **موسی نامه** / تاریخ پیامبران / فارسی
mūsā-nāme

خوانسار؛ مدرسه علوی؛ شماره نسخه:ض۳
آغاز:بعد البسمله و الحمد له، حمد بی حد و مرز حضرت کبریا؛
خط: نسخ نازیبا، کا: ملا میرزا محمد عزیزالله، تا: ۱۲۳۵تا۱۲۳۶ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۸و۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [آینه پژوهش: سال۴ش۲۲-۱۰۳]

● **موسی و خضر** / عرفان و تصوف / فارسی
mūsā va xezr
شامل داستان حضرت موسی (ع) و حضرت خضر و اشاره به آیه «و کان تحته کنز» این مقالت را از خط مولا قطب الدین شیرازی که به خط تاج الدین محمد بن عبدالکریم شهرستانی بوده است نقل کرده است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۳۸/۸
آغاز: گوهریست که هرگز نبگردد و آنچه شر مطلق است هم گوهری است که بنگرد و آنچه خیر و شر باضافه است؛
انجام:یکی گنج تأویل یکی گنج تنزیل یکی کنج ایستاده یکی گنج روان. هما امامان قاما اوقعداوص ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سلخ ذیقعده۱۳۰۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۳گ (۱۸۰-۱۸۲)، ۱۳ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۱۴۲۱]

● **موسی و خضر (مثنوی)** / شعر / فارسی
mūsā va xezr (masnavī)
وقار شیرازی، احمد بن محمد شفیع، ۱۲۳۲ – ۱۲۹۸ قمری
vaqār-e šīrāzī, ahmad ebn-e mohammad šafī‘ (1817 - 1881)
مثنوی است در بحر رمل در ماجرای موسی نبی (ع) با خضر نبی (ع) در طرح برخی مضامین و مفاهیم عرفانی و در نهایت با توسل به ائمه معصومین (ع) و چند رباعی به پایان برده است.
آغاز:روزگاری شد که سخت آشفته ام×× بوی خون می‌آید از هر گفته ام / بشنوی گر گفت جان افروز من ×× هم گواهی می‌دهد بر سوز من / چون بخواهم تا سکالم چامه ای ×× عاقبت گردد مصیبنت نامه ای ...
انجام:آن دو چون از فضل حق تکمیل یافت ×× بر سر آن گنج پر گوهر شتافت / وان گهرها نکته‌های معرفت××که نیامد قدر آنها در صفت / پس حسن گردید عشق خوش خطاب ×× فهم کن و الله اعلم بالصواب.
چاپ: در سال ۱۳۶۰ با اهتمام دکتر محمود طاووسی، شیراز، انتشارات فروزانگه.
[الذریعه ۱۲۷۷/۹ و ۳۱۲/۱۹؛ نسخه‌های منزوی ۲۴۹۶/۴]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۸۸
آغاز:نفس نفس احمد و نور خدا ×× غیر قابل زو نمی جست اهتدا؛ **انجام:**گر بعطاران دمی گردی قرین ×× جامه ات گردد چو ایشان عنبرین
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۵۵گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۳/۲-۱۴۹]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۷۱
آغاز:ای فنره پردار و رپده در وی بهر پرده درواز پرده در؛
انجام:هر چه بیند آدمی از نوش و نیش ×× یافته است او را هم از اعمال خویش
خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۲۶۶ق؛ جلد: مقوایی، ۷۰گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۲سم [رایانه]
۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۱۸/۱
آغاز:ای منزه پرده دار پردر در ××وی برون از پرده و در پرده در
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال۱۲۷۹ق؛ مجدول؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۲۵۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷-فیروز

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق شیرازی، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۴ص، ۱۶سطر، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۲۱-۱۷۳]

۵. شیراز؛ وصال (دکتر)؛ شماره نسخه:۱۴

کا: صادق شیرازی، تا: صفر۱۲۹۵ق[نشریه: ۵-۲۹۱]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۳۹

آغاز:چونکه درک چیزها از حد شود ×× هر چه را حدیست از مدرک شود / نور رویت را نه حد منتهاست ×× پس برون از حد در ماسواست؛ **انجام:**نسبتی دارد مر آن لنگر ولی ×× نسبت آن چون خزف با نسبت گوهر نگر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: چرم، ۲۰۴ص، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۴۵-۳۲]

۷. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۵۲

آغاز و انجام: برابر؛ انجامه: تمت الکتاب بعون الملك الوهاب فی یوم الاثنین ششم شهر محرم الحرام سنه هزار و سیصد و سی و یک من الهجرة النبویة علیه السلام. این حکایت را ز قرآن مجید ×× نکته پنهان بود ای مستفید / گر چه در هر رمز او کنزی است ژرف ××بلکه در هر نقطه اش نقطه ای شگرف / گاه استخراج کز آن دو طفل ×× دیگری را با خدا ننمود کفلتمام شد کتاب مثنوی مرحوم مغفور جنت و رصوان آرامگاه میرزای وقار طاب ثراه و جعل الجنة مثواه بید اقل الکتاب میرزا علی اکبر ابن مرحوم حاجی محمد حسین رحمت الله علیه چون این نسخه را حقیر نداشتم و کمیاب بود، لابد شدم که خود بنویسم در کمال تعجیل سمت تحریر یافت امید از ناظران چنان است که از معایب او چشم پوشی نمایند و فقیر را بطلب مغفرت یاد وشاد فرمایند العذر عند کرام الناس مقبول.

خط: نستعلیق، کا: میرزا علی اکبر ابن حاج محمد حسین، تا: دوشنبه ۶ محرم۱۳۳۱ق؛ جلد: مقوایی، ۱۵۱گ، ۱۳سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: -۷۲]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۷۱/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۵سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۲سم [رایانه]

● **الموشحة** / شعر / عربی

al-muwaššaḥa

فاروقی، عبدالباقی بن سلیمان، ۱۲۰۴ – ۱۲۷۹ قمری

fārūqī, ‘abd-ol-bāqī ebn-e soleymān (1790 - 1863)

اشعاری است موشحه حدود ۱۰۰ بیت (این نسخه دارای ۶۷ بیت است). این اشعار در دیوان عبدالباقی عمری به سال ۱۳۸۴ق در ۲۸۹ صفحه در نجف اشرف چاپ شده است. در نسخه موجود نام عبدالباقی عمری خط خورده و به جای آن احمد عزت افندی (ظاهراً همان احمد عزت افندی بن رشید بغدادی در گذشته به سال ۱۳۵۱ یا ۳۵۲ باشد) نوشته شده است.

[ریحانة الادب ۲۷۵/۴؛ معجم المؤلفین العراقیین ۹۰/۱ چاپ بغداد]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۷۷/۱۸

آغاز: من لصب کلما هبت صبا ××هب من دقدته فی فزعی؛ **انجام:**بات یسقیها سحاباً صبیا ×× مستمداً فیضه من أدمعی

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اوایل قرن ۱۴؛ مصحح؛ ۱۵ برگ شامل اشعار و قصائدی از ابن ابی الحدید، عباس أعسم، امری القیس، سید شریف رضی، ابن نباتة، مهیار دیلمی، ابن سناء الملك و دیگران در انجام ثبت شده؛ ۳گ (۱۰۱-۱۰۳)، ۲۰سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۱-۵۰۴]

● **الموشحتان** / شعر / عربی

al-muwaššaḥatān

حبوبی، محمد سعید، ۱۸۵۰ – ۱۹۱۵ ؟ میلادی

habūbī, mohammad sa‘īd (1850 - 1915)

این دو موشح زیبا در تهنئت برخی از دوستان نجفی ناظم است و در دیوان اشعار او که در قم و بیروت به چاپ رسیده ثبت شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۷۷/۷

آغاز:یا مقیل السرب من ظل الأراك ××بین سلع و الکثیب الأیمن؛ **انجام:**لك إذا ألقت عصا تلك الدما ×× أرخوا قد نلت أعلا مرتب

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نیمه قرن ۱۴؛ مصحح، محشی، رکابه‌دار، با تخمیسی پنج بیتی یا ناقص از عباس بن حسن بن شیخ جعفر کاشف الغطاء در پایان موشح نخست؛ ۴گ (۲۴-۲۷)، ۲۱-۲۳سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳۱-۴۹۷]

● **الموشحة فی تهنئة الشیخ زین العابدین الحائری المازندرانی** / شعر / عربی

al-muwaššaḥa fī tahni’at-iš šayx zayn-il-‘ābidīn al-ḥā’irī al-māzandarānī

حبوبی، محمد سعید، ۱۸۵۰ – ۱۹۱۵ ؟ میلادی

habūbī, mohammad sa‘īd (1850 - 1915)

اشعاری است موشحه در تهنئت آیت الله شیخ زین العابدین حائری مازندرانی در عروسی فرزندش شیخ عبدالله. دیوان اشعار حبوبی در قم و بیروت به چاپ رسیده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۷۷/۲۱

آغاز:بالهنا مذ غردت ورق الحمی ×× أعربت عن نغمات الوتر؛ **انجام:**قم بأقصی طرب أرخهما ×× زوجت شمس علی بالقمر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اوایل قرن ۱۴؛ مصحح؛ ۵برگ شامل اشعاری از بهاء زهیر، ابن زریق بغدادی، اموی، ابونراس و دیگران در انجام آمده؛ ۳گ(۱۶۰-۱۶۲)، ۲۴سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳۱-۵۰۶]

● **الموشح فی شرح الکافیة = شرح الکافیة** / نحو / عربی
al-muwaššaḥ fī š.-il kāfīya = š.-ul kāfīya
خبیصی، محمد بن ابی بکر، – ۷۳۱ قمری
xabīsī, mohammad ebn-e abī bakr(- 1331)
وابسته به: الکافیة فی النحو = المقدمة الکافیة فی النحو؛ ابن حاجب، عثمان بن عمر (۵۷۰-۶۴۶ق)
شرح مزجی مهمی بر کتاب «الکافیة» ابن حاجب که مورد توجه ادبا واقع شده وحواشی بسیاری بدان نوشته شده است. محمد بن محمد اتابکی در ۹۸۰ق حل ابیات آن را به فارسی نگاشته است.
آغاز:بسمله و به نستعین واحمده کما یستحق ان یحمد واصلی علی رسوله المصطفی محمد و آله الطیبین الطاهرین المبجلین و اصحابه الکرام الغر المحجلین. الکلمنة التی فی اصطلاح النجاة فانها تطلق علی معان آخر کلکلام قال الله تعالی و کلمة الله هی العلیا و قال علیه السلام الکلمة الطیبة صدقة
انجام:اضربوا بالواو و المفتوح ما قبلها انقلب الفا کقولک اضربن اضربیا تشبیها بالتنوین و الحمدالله الذی ختم کتابنا علی لفظ التنوین و اسئل العصمة من الشیطان اللعین و من عذاب المهین مع قدما بنا الاولین ربنا و رب الملائکة و الناس اجمعین و اسئل الله العافیة یوم لا ینفع مال و لابنون الا من اتی الله بقلب سلیم. اللهم آمین.
[الاوقاف العامة موصل ۱۹۱/۲ و ۱۹۵/۲]

شرح و حواشی:
۱- حاشیة الموشح فی شرح الکافیة = حاشیة شرح الکافیة؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰-۸۱۶ق)
۲- شرح شواهد الموشح فی شرح الکافیة؛ اتابکی، محمد بن محمد (- ۱۰)
۳- شرح ابیات خبیصی = شواهد خبیصی = حل ابیات الموشح؛ شیروانی، عیسی بن احمد
۴- شرح ابیات الموشح؛ ضیاء کرمانی، علی بن محمود
۵- شرح الموشح فی شرح الکافیة (۲ عنوان)
۶- شرح شواهد الموشح فی شرح الکافیة (۴ عنوان)

۱. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۴۶۵ص، قطع: بغلی[نشریه: ۷-۴۴]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۴۱-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۲-۱۷۵]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۰۸
آغاز: ... و صحاری فیمتنع للعدل و الوصف و التعریف العلمی او باللام و اضافهالمقدرة او غیرها؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن سعید بن داود جراح، تبریزی، تا: پنج‌شنبه ۲۳ رمضان۷۷۶ق، جا: شیراز؛ افتادگی: آغاز؛ یادداشتی در تاریخ ۸۹۹ ق یا ۸۷۹ ق ذکر شده و به نظر می‌رسد بر حسب قرائن موجود در کتابت و غیر آن نسخه متعلق به قرن ۹ ق باشد؛ مصحح؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج زرشکی، ۱۰۸گ، ۱۶سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۸-۱۵۹]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۲۳۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ نزدیک به تعلیق، کا: محمد بن ابی المکارم مامون بن ابی المکارم عمر قزوینی، تا: ۲۸ ذیحجه ۷۹۸ق؛ محشی؛ برهان الدین نسخه را در ۳ رمضان ۸۰۱بر عزالدین حلوایی خوانده؛ جلد: میشن، ۲۴۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۸/۷×۱۹/۷سم [ف: ۱-۵۵۶]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ کهن، کا: عمر فرزند رمضان، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «هـ»، «م» و ... دارد؛ جلد: تیماج، ۲۱۹گ، ۱۵سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۰-۴۶۶]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مجدول، مصحح، محشی؛ تملک: انس بن مالک مرشدی، محمد بن عبدالله، محمود بن احمد، خواجه ظهیرالدین به تاریخ ۸۷۷ق، محمد بن فرخبخت کتاب را به کریم المله و الدین انس بخشیده؛ مهر: «الواثق بالملک الودود العبد محمد بن داود»؛ با مقداری از آغاز کتابی است به نام «وقف النبی» تألیف محمد بن ابی بکر بن محمد ابن علی واعظ یزدی با این سرآغاز: «الحمدلله رب العالمین ... بعد حمد الله تعالی و الصلاة علی رسوله چنین گوید محمد بن ابی بکر ...»؛ جلد: مقوایی، ۱۵۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۴-۱۴۳]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن محمد محمود، تا: ۸۰۳ق؛ محشی، با اشعاری در تقریظ کتاب، بالای تقریظ این جمله نوشته شده: «و مما قیل فی وصف هذا الکتاب» و پاره از فقرات آن زیر وصله قرار گرفته و محو گردیده است، آغاز این ابیات چنین است: «کتاب فیه کنز من لألی ×× یلوح کانجم الظلم اللیالی / مسائله موشحة بعقد ×× من الدر المقفی کاللئالی»؛ جلد: تیماج، ۳۸۶ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴-۳۶۵]
۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۵۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک به پایان ربیع الاول۸۲۴ق، جا: سبزوار؛ محشی با نشان «س»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۵۸گ، ۱۷سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۹-۱۱۹۲]
۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۰۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: امیر حاج بن سلار، تا: پنج‌شنبه ۱۶ رمضان۸۴۵ق؛ محشی؛ مهر: «محمد علی بن محسن حسینی ...» (بیضی)؛ ۱۷۴گ (۱-۱۷۴)، ۱۶سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۳۲-۲۸۹]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۹۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ مشکول، کا: علاء بن علی بن محمد بن حاج علی بن عمر فسائی مولدا و جراشی محتدا، تا: جمعه ۲۶ ذیحجه ۸۴۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ تملک: حبیب الله شافعی چوپانی، علی بن عبدالله واعظ؛ مهر: «اسحق الشهیر با ... ۱۰۷۳» (بیضی)؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ ۱۴۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۳۲۸]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۰۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، کا: عبدالرزاق فرزند عبدالکریم فرزند عبداللطیف، نوری نطنزی، تا: جمعه ۲۵ ذیقعده۸۵۴ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی از «میر سید شریف»، «هندی»، «الرضی» همراه شرح ابیات و حواشی دیگری با رموز «ص، س، س ف، مص رحمه الله، ش اب، کبیر و ...»؛ تملک: عزیزالله، تقی الدین محمد بن حسین حسینی موسوی نجفی، ابوالفضل بن أب الولی حسنی حسینی، تقی الدین محمد بن حسین حسینی حسنی عاملی، ابن حاجی شاه ... جزنی نطنزی، علی اکبر بن جانعلی؛ مهر: «عبده علی اکبر» (بیضی)، «السلطان بن السلطان و خاقان بن خاقان، السلطان بن السلطان» (دایره) (که به صورت وارونه است)، «عبده علی اکبر» (بیضی)، «الواثق الی الله الغنی، تقی الدین محمد الحسینی» (دایره)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۳گ، ۱۱سطر (۶/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳۰-۳۵۳]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۵۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب، کا: عبدالقادر بن ابی بکر بن سعید شافعی، تا: ۸۸۹ق؛ با سرلوح مزدوج، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۴۴گ (۱پ-۱۴۴ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۵-۲۵۰]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۶۰۸
آغاز: والوضع تخصیص شئ الاخر بآخر؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ، کا: سلیمان بن عبدالله بن محمد بن اسمعیل، تا: ۸۹۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ ۲۳۲گ، ۱۲سطر (۶/۵×۹/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۲-۲۱۷]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۲۹
آغاز:برابر؛ **انجام:** فلا یعطف بها الافی الایجاب فلا یقال ماجاءنی.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۰؛ افتادگی: انجام؛ واقف: نادرشاه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۸گ، ۱۰ و ۱۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۱۲-۲۱۶]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ واقف: سید محمد باقر مولوی عربشاهی سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۱۴۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۲-۲۱۵]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۳۴
آغاز: والهمزة وضم المیم فیهما و حرف براسه عند البصریین؛ **انجام:** نحو اضربن و لاتضربن و هل یضربن و لیتک تذهبن.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ ۴۴گ، ۱۷سطر (۸/۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۱۲-۲۱۶]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۳۴
آغاز:لا یسند ما نقلناها الی نفسها بل الی نظیرها، ای مرادفها فان معنی اذا الوقت؛ **انجام:**برابر
تذکر: نام مؤلف به قرینه انجام نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۱ ربیع الثانی ۹۱۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۳۷۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۳-۱۳۳]

۱۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۱۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حسین بن محمد بن حسن بن داود بن عبدالله، تا: ۹۳۸ق؛ جلد: تیماج، ۳۱۹گ (۶پ-۳۲۴پ)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۵۱۹]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۱۲
آغاز:و قد یکون الناصب هو المرادف أو فرعه نحو عجبت من ایمانک تصدیقاً
خط: نستعلیق، کا: محسن بن شاه میرحسینی، تا: ۳ ذیقعده۹۴۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۹۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۱۱-۲۱۳]

۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۱۵-۵۵/۸۵
آغاز:برابر
کامل؛ خط: نسخ، کا: سلیمان بن محمد کلیانی، تا: ربیع الاول۹۴۲ق؛ ۲۷۶گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۸-۴۷۱۹]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۵۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: احمد بن رمضان، تا: ذیحجه۹۵۴ق؛ مصحح، محشی با نشان «م ک، سید»؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۵گ (۱۰پ-۲۲۴ر)، ۱۵سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۹-۲۶۱]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۲۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ رمضان ۹۸۰ق؛ واقف: نادرشاه؛ ۱۴۲گ، ۱۵سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۲-۲۱۶]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۲۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۹۹۳ق؛ محشی؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده حسین قلی»؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۱۳سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۲-۲۱۴]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۵۲
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان۱۰۰۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۲-۲۱۵]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۰۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۱؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۹۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۳۲۹]

۲۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۰۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**والخففة تحذف للساکنین ای لالتقاء الساکنین فتقول لاتضرب ابنک بفتح ما قبلها لیدل علیها واصلها لاتضربن ابنک ولم تحرک کما یحرک التنوین لیکون

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۴۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ: ۳-۱۲۵۰]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۴۴

آغاز:او لا بدل کمن وقولنا سرت من البصرة الی الکوفة الثانی و هو ما لا یدل بالاستقلال الحرف و الاول اما ان تقترن باحد الازمنة الثلاثة الماضی و الحال و الاستقبال وضعا؛ **انجام:**بدل علیها فتقول لا تنسون کقوله تعالی و لا تنسوا الفضل و یحذف.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشانی‌های مختلف مانند «رضی» و «ش» و «قط ف» و «کشاف» و «هندی» و «نجم السعیدی» و «من الازهار الصافیة للامام یحیی تغمده» و «جامی» و «حاشیة السید احمد العیانی حماه الله تعالی» و «سعیدی» و «نجم» و «ت» و «شرح ابیات» و «سید رکن الدین» و «تحفه» و «شواهد» و «ایضاح» و «شرح صغیر» و «من شرح ابن هطیل» و «کثیر» و جز آنها که با خطوط مختلف نوشته شده اند؛ این نسخه مانند اکثر نسخه‌های یمنی خصوصیات رسم الخطی آنها را دارد مانند دو نقطه زیر حرف «ی» و نقطه زیر دو حرف «دال» و «طاء»، حتی این قواعد املایی در بعضی از یادداشت‌های نسخه هم رعایت شده‌اند، در بخش‌هایی از نسخه هم بین عبارات و جملات از نقوشی مانند دایره توپر کوچک و چهار دایره روی هم و ویرگول شنگرف استفاده شده است، با علامت بلاغ قرائت؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۶۸؛ ۱۷۰گ، ۱۲و۲۴سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۳۲۸]

۲۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: یوسف بن عبدالله سرایکلی، تا: ذیقعده۱۰۰۵ق؛ محشی با نشان‌های نجم الدین، هندی، رضی الدین، سید عبدالغفور و شرح رضی و کشاف و شرح ابیات؛ جلد: تیماج، ۲۲۱گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳-۳۲۱]

۲۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۷۲۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ تملک: نعیم الدین محمد بن قوام الدین محمد طوسی؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۱۸۴]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۶۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مراد بن احمد بن یوسف جان بن احمد جان بصری، تا: ۱۱۱۷ق؛ مصحح، محشی با امضای سید شریف، سعد الله، ابراهیم و ...؛ جلد: تیماج، ۲۴۹گ، ۹-۱۳ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱۹-۸۳]

۳۰. همدان؛ جواهری، حبیب؛ شماره نسخه:۱۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ تاریخ فوت امان الله خان مافی حاکم کردستان ملقب به غلامشاه خان در روز سه‌شنبه ۹ جمادی الثانی ۱۲۸۴؛ قطع: وزیری[رشت و همدان: ف: -۱۶۷۸]

۳۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۵۷۲

آغاز:ای اضرب زیداً فیحذف الفعل للقرینة المقالیة التی هی السؤال؛ **انجام:**فإن التنوین إذا انفتحت ما قبلها تقلب و اذا انضم و انکر تحذف نحو اصبت خیرا أو اصابنی خیرا و ختم لی بخیر

خط: نسخ، کا: ناد علی بن ابراهیم اشتهاردی، تا: رمضان۱۲۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «عبده احمد الحسینی» (بیضوی)، «یا علی ۱۲۷۳» (بیضوی)؛ اهدایی: آقای جواد کمالیان؛ جلد: تیماج، ۲۰۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۴۸۸]

۳۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۵۹

خط: نسخ تحریری، کا: عبدالرحمان بن شیخ حسن کافی مشکاتی الاصل، تا: شعبان۱۲۷۴ق؛ محشی با نشانی عبدالرحمان، سید، برفعی، هندی، شمس الدین، نجم الدین، کبیر، جامی، عبدالغفور؛ ۲۰۱گ، ۱۱سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۳۲۱]

۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۶۷-۵۳/۷۷

آغاز:بسمله؛ واحمد کما یستحقق ان یحمد ... الکلمة ای التی فی اصطلاحالنحاة ... کل منها موضوع لمعنی ... لمعنی مفرد قوله لمعنی لایضاح ... اسم و فعل و حرف ای منقسمة الی هذه الثلثة انقسامالکل

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۶۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۷۱۹]

۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۶۷-۱۲/۱۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابراهیم فی قریة هویة من الموت (چند برگ آخر بخش اول)، بی‌تا؛ با تاریخ تولدی که در دهم رمضان ۱۰۰۵ که شاه طهماسب خان مرتبه اول بغداد را محاصره وجان وردی خان حاکم سنندج بوده؛ جلد: تیماج، ۲۷۱گ، ۸-۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۷۱۹]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید مصطفی، بی‌تا؛ محشی از سید علیخان، رضی قطب الدین و چلبی؛ جلد: تیماج، ۴۷۲ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۴-۳۶۴]

۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۱۱
خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: شعبان هشتصد ...؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۲۷-۲۳۱]

۳۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۳۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**و من کذلك الا فی التام و الصفة علی المشهور نحو من ابوك و من ضربت فی الاستفهام و من یکرمنی اکرمه فی ...
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ نسخه قدیم؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۰۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۵-۲۱۹]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۲۷۰
آغاز:التقدیر فیما تعذر فیه الاعراب اللفظی من المقصور منصرفا او ممتسنعا؛ **انجام:**قیاسا علی اما کقولهم حیثما تکونن آتك و ما فبها مع الضمیر المذکرین مضموم لتدل الضمه
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام[رایانه]

۳۹. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۲۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۹۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰×۲۱/۵سم [مؤید: ۲-۱۳۸]

۴۰. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۱۰
آغاز: حاضر و لیت عمراً عندنا و لعمرك لافعلن کذا؛ **انجام:**برابر
تذکر: نام مؤلف به قرینه انجام نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: الله بخش موسوی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۸۶ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲-۵۲]

←موش صوفی و گربه طالب علم ⟵ جواهر العقول فی مناظرة الفار و السنور
←موشک ملا مشکی ⟵ باغچه گل

● **موش نامه** / شعر / فارسی

mūš-nāme

افسر قاجار، محمد رضا بن فتحعلیشاه، ۱۲۱۱ - ۱۲۷۷ قمری

afsar-e qājār, mohammad rezā ebn-e fath-ʻalī-šāh (1797 - 1861)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۴ق

قصیده‌ای است زیبا حدود ۱۱۷ بیت به پیروی از موش و گربه عبید زاکانی، حکایت انوشیروان و شخص مثالی، داستان ارباب وظایف و گرفتن تنخواه به صعوبت و خسارت، حکایت الب ارسلان و خواجه نظام الملك و پسر دهقان وداستان دادن پیشکش و گرفتن شمشیر و شمشیر بازی و نظم کشیده شده است. سراینده این رساله صاحب دیوان شعر نیز می‌باشد.(سید محمود اشکوری)

آغاز:ای رخت همچه ماه تابانا ×× وی کفت همچه ابر نیسانا
انجام:در هزار و دویست و چل و چهار ×× یافت این موش نامه تبیانا
[نسخه‌های منزوی: ۳۲۴۷/۴؛ الذریعة: ۲۶۴/۲۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۵۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق زیبا، کا: علی اکبر بن محمد علی شیرازی، تا: ۱۲۴۵ق؛ دارای ۶ نگاره رنگی زیبا «میناتور» کار رجبعلی شیرازی، محشی، رکابه‌دار؛ جلد: ترمه، ۱۸گ، ۸سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳۲-۱۴۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۲۷/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۴ رمضان۱۲۴۵ق؛ با سرلوح آراسته به رنگها، مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۳ص (۱۲۵-۱۵۷)، ۸سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱۲-۲۵۴۴]

● **موش نامه = موش و گربه** / شعر، ادبیات / فارسی

mūš-nāme = mūš va gorbe

داستانفکاهی موش و گربه به پیروی از موش و گربه نظام الدین عبیدالله زاکانی قزوینی متخلص به «عبید» (- ۷۷۱ یا ۷۷۲ق) است که در بحر مثنوی سروده شده و از تمامی بخش‌های آن استفاده اخلاقی شده است. در بررسی موش‌نامه‌ها (موش و گربه‌ها)یی که از سوی عبیدزاکانی، عماد خراسانی، تقی دارابی، کیوان، مهجور کرمانی، موفق السلطان، شاهزاده محمدرضا میرزا افسر، محمدکاظم نهاوندی و دیگران سروده شده است، ظاهراً هیچ کدام از آنان با منظومه مورد بحث، تطبیق نمی‌کند؛ در ضمن آن‌گونه که پیداست گویا چند برگی از آغاز این داستان افتاده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۲/۱۹ کر
آغاز: ... در تعریف گربه که در کمین موش نشسته و موش را در مستی گرفته، کنایه از استیلای جهل برعقل: گربه بود اندران کشور×× نیك خو خوشخرام و خوش منظر / ایمن از رنج قحط و صدمه جوع ×× دشمن فوج فأره و یربوع؛ **انجام:**تو بمردی برادر از فردی ×× کم ز موشی مباش در مردی / نه بیك سر طریق گرگان را ×× دار پاس ادب بزرگان را / گر بزرگی تو شو بزرگ شنا ×× سو ار نه از ناکسان بگیر قیاس
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه قرن۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ تعداد ۱۶ مجلس نگاره (میناتور) محمدشاهی که با ماجرای موش و گربه و درگیری لفظی و توبه و عبادت گربه در مسجد و اغفال دوباره ی موشان و ... سپس صحنه‌های جنگ بین موشان و گربه‌ها، و نهایت با تیرباران گربه بدجنس بدست موشان پایان

می‌پذیرد! بخش‌هایی از نسخه، مجدول؛ کاغذ: ترمه، ۲۸گ (۹۹ر-۱۲۶ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف:۴۰/۲-۱۳۸]

←موش و گربه > همیان
←موش و گربه > موش نامه
←موش و گربه > گربه و موش

● **موش و گربه** / شعر / فارسی

mūš va gorbe

عبید زاکانی، عبیدالله، – ۷۷۲ قمری

ʻobeyd-e zākānī, ʻobeyd-ol-lāh(- 1371)

داستان موش گربه که از داستان‌های انتقادی فارسی و درقصیده‌ای به قافیه الف آمده و در بین فارسی‌زبانان کاملاً مشهور می‌باشد.

آغاز:ای خردمند طبع موزونا ×× قصه موشگربه بر خوانا / قصه موش و گربه را تو بنظم ×× نیک بر خوان چو در مکنونا / ختم سازیم گفتگو در عیش ×× که بود رسم این سخندانا / هست این قصه غریب و عجیب ×× یادگار عبید زاکانا

چاپ: در ضمن کلیات عبید زاکانی (تهران، پیک فرهنگ: ۱۳۷۶)

[نسخه‌های منزوی ۳۲۴۷؛ الذریعة ۹۲۷/۵ و ۲۴۶/۲۳؛ فهرستواره منزوی ۴۸۰/۱]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۶۹/۲-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Add. 9838 (ریو ۱۴۴)؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن علی سلطانیوی، تا: ۲۰ ربیع الاول۷۸۰ق[فیلمها ف: ۱-۶۰۶]

۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ تنها سه صفحه از آن مانده در چهل بیت؛ ۳ص (۳۳۸-۳۴۰)[نشریه: ۲-۹۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۶۸/۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ (۲۸ر-۳۱ر)، ۱۷سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۷-۲۸۵]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۹۱/۱۳

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ جمادی الثانی۱۲۳۳ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی منقش، ۸سطر، اندازه: ۱۳/۶×۲۰/۸سم [ف: ۸-۲۰۳]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۳۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**گفت جلاد با شهامت من ×× شکمش را بدر به آسانا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ با هفده تصویر؛ جلد: پارچه گل دار، ۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۰/۲سم [ف: ۴-۸۰۰]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۲۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: شمیز، ۷ص (۲-۸)، ۱۵سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۴-۳۶۶۹]

۷. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۸۵/۱ فرخ

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۶۸ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۱ص (۱-۱۱)، ۱۵و ۲۰ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۹/۵×۱۰سم [ف: -۱۸۵]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۹۴

کا: ابوالفضل، تا: ۱۲۸۵ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۸گ، اندازه: ۲۱×۲۹/۴سم [رایانه]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۵۵

آغاز:الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین اما بعد فهذا؛ **انجام:**از شهوری که در هزار و دویست ×× بعد هشتاد نیز خمسانا

در این نسخه در ابتداء با مقدمه‌ای و در آخر با موخره‌ای از کاتب می‌آید؛ خط: نستعلیق، کا: محمد طهرانی، تا: ۱۲۸۵ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: مقوایی، ۵۸گ، ۱۰سطر (۸/۵×۱۲)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۶-۲۱۷]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۸۱۲

بی‌کا، تا: ۱۳۰۳ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۲۷ص، اندازه: ۱۴×۲۵سم [رایانه]

۱۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۲۱

خط: نستعلیق، کا: علی رضا، تا: ۱۳۰۳ق، به خواهش جعفر قلی خان؛ مصور؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۳۰۴]

۱۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۶

بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۲-۱۳۲]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۷۰/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲ص(۲۶۱-۲۶۲)، ۱۴سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۲-۲۹۶۸]

● **موش و گربه = محمودیه** / شعر / ترکی

mūš va gorbe = mahmūdīye

ملا اسماعیل ذبیح الله

mollā esmāʻīl zabīh-ol-lāh

شامل مثنوی‌های ناظم به ترکی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۳۰/۱

آغاز:بسمله. ازل صفحه لوحه صاحب رقم ×× بازار اسم اللهی اول قلم؛ **انجام:**دونوب باخدی ببرد وقتیله عسس ×× دو شوب میلند چرخده یردی هوس

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳و ۱۴؛ در آغاز رساله اول دایره‌ای بزرگ که در آن بعد از خطبه ای به عربی نام کتاب و مؤلف آن تحریر شده و در ذیل آن در دو طرف صفحه تصویر گل سرخ دیده می‌شود؛ جلد: مقوایی ابر و باد، ۱۸۲ص (۲-۱۸۳)، ۹و۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۴×۲۰/۲سم [ف: ۵۰-۷۱]

● **موش و گربه** / داستان / فارسی
mūš va gorbe
نهاوندی، محمد کاظم بن محمد علی
nahāvandī, mohammad kāzem ebn-e mohammad ʻalī

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۶۸۷/۳
آغاز:ابتدا حمد حی سبحانا ×× بعد نعت پیمبر دانا
خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۲۱ ذیحجه ۱۳۳۰ق[نشریه: ۷-۲۵۳]

● **موش و گربه** / داستان / فارسی
mūš va gorbe

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۱۸/۱
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۵-۴۲۳]

● **موش و گربه** / شعر، داستان / فارسی
mūš va gorbe
با اشعار طنز اجتماعی؛ در سال۱۳۰۳ شمسی دو مأمور دولتی به نام‌های حشمت السلطان قلعه عسکری و میرزا محمدخان از کرمان به زرند می‌روند برای تحویل تریاک منطقه از میرزا محمد صالح خان رفسنجانی و انتقال آن به کرمان،هر سه تصمیم به اختلاس بخشی از تریاک می‌گیرند که گزارش به کرمان رسیده و از کرمان مأمور دیگری به نام میرزا عبدالصمد خان شیرزای _مفتش رسمی_ به زرند می‌آید و او نیز شریک آن سه می‌شود.رساله حاضر با طنز و به نظم و نثر ماجرای فوق و ادامه کار را شرح داده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۶۱
آغاز:رساله ایست موسوم بموش و گربه و موضوع آن مربوط بضبط شیره تریاک زرند است (زرند یکی از قصبات ایالت کرمان است)؛ **انجام:**شعرهایم زنند طعه و طنز ×× به هگو هم عبید زاکانی / از نزاکت اگر نبودی دور ×× شکوه ها کردمی فراوانا(هگو) یکی از شعرای معروف فرانسه است.
نسخه بسیار نادر و خوش خط؛ خط: نستعلیق شکسته، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ در حاشیه معنی و شرح بعضی از کلمات متن آمده است؛ ۱۴گ، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۵۱-۳۲]

● **موش و گربه** / شعر / فارسی
mūš va gorbe

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۲۰/۱
آغاز:موشکی گفت حکم شاه شده×× که نمایید ندار؟ گریانا / پس ترحر؟ تمام وخواری فار ××بنمائید تیر بارانا؛ **انجام:**که گرفتیم گربه را یک مند؟ ×× ما به تأیید حاج کریم خانا / پس نفرمودید فتح عظیم ×× زود گویند طبل شادانا
به سبک «موش وگربه» عبید است، اما چون آغاز و انجام ندارد شناخته نشد، (البته از عبید زاکانی نیست) واز شیخ بهایی هم نیست؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۴۲گ (۱ر-۴۲پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۸]

←موش و گربه (منظومه) ⟻ ماء الحیاة
←موصل الاوائل و التعالی الی منتخبات نحو الی اللئالی ⟻ مجیب نداء التوالی الی منتخبات الغوالی

● **موصل الطالبین** / عرفان و تصوف / عربی و فارسی
muwaṣṣil-uṭṭālibīn
حسینی بخاری، محمد بن برهان، ق۹ قمری
hoseynī boxārī, mohammad ebn-e borhān(- 15c)
رساله‌ای است عرفانی و روایی در کیفیت تصفیه قلب و باطن و وصول الی الله که در اثناء بحث به آیات قرآنی و روایاتی از نبی اکرم به طریق اهل سنت استناد نموده و مشایخ خود را نام برده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۷۳/۳۱
آغاز:بسمله. نحمدالله الذی هو مقصودنا بجمیع الأقوال و الافعال؛ **انجام:**و از حق تعالی خواسته آمد که هر که بر این مشغول شود و عمل نماید و اصل موصل گردد آمین و الحمدلله رب العالمین و صلی الله تعالی و سلم علی محمد و آله اجمعین
خط: نسخ خوش، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماجمذهب، ۱۱ص (۱۴۳-۱۵۳)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۳۳۲]

● **موصل الطالبین الی شرح نهج المسترشدین** / کلام و اعتقادات / عربی
muwaṣṣil-uṭṭālibīn ilā š.-i nahaj-il mustaršidīn
نصیرالدین کاشی، علی بن محمد، - ۷۵۵ ؟ قمری
nasīr-od-dīn kāšī, ʻalī ebn-e mohammad(- 1355)
وابسته به: نهج المسترشدین فی اصول الدین؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)
در الذریعة (۱۶۲/۱۴) از نسخه آستان قدس (گویا ۶۵۳۶) از همین شرح یاد کرده و گفته که شاید از خود علامه باشد (دیباچه ترجمه مختصر نافع ص ۲۹).

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۲۹
آغاز:بسمله. توکلت علی الله قوله الحمدلله المنقذ من الحیرة ...

اقول اعلم ان الحمد هو الثناء الجميل على الفعل الجميل الاختيارى؛ **انجام:**او ترک الصلاة على محمد او ترک التسليم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۹۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱-۵۵۷]

● **موصل الطلاب الى قواعد الاعراب** / نحو / عربی
muwaṣṣil-uṭṭullāb ilā qawā'id-il i'rāb
ازهری، خالد بن عبدالله، ۸۳۸ - ۹۰۵ قمری
azharī, xāled ebn-e 'abd-ol-lāh (1435 - 1500)
وابسته به: الاعراب فی قواعد الاعراب = قواعد الاعراب؛ ابن هشام، عبدالله بن یوسف (۷۰۸-۷۶۱ق)
تاریخ تألیف: ۳ شوال ۸۹۸ق
شرح مزجی مختصری است بر رساله «الاعراب عن قواعد الاعراب» ابن هشام که براساس متن در چهار «باب» شرح داده شده: باب ۱. در جمله و احکام آن، باب ۲. در جار و مجرور و احکام آن؛ باب ۳. در تفسیر کلمات بسیاری که عرب به آنها نیازمند است؛ باب ۴. در اشاره‌هایی به عبارات محرره.
آغاز:حمدله. صلاة ... الحمدلله الملهم لحمده، و الصلاة و السلام على سيدنا محمد و آله ... اما بعد، فهذا شرح لطيف على قواعد الاعراب ... سميته موصل الطلاب الى قواعد الاعراب ...
انجام:فكذلك خص على التامل فى ختم الكتاب كما فصل فى افتتاحه حيث قال تقتضى بمتاملها جادة الصواب والله ... فختم كتابه بما ابتدأ به تم بحمدالله.
چاپ: مصر، ۱۲۹۹، در حاشیه تمرین الطلاب تألیف همین شارح
[كشف الظنون ۱۲۴/۱؛ معجم المطبوعات:۸۱۱؛ زرکلی ۲۹۷/۲ «خالد الازهری»؛ الاوقاف العامة موصل ۶۵/۲ و ۱۹۶/۲]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۱۲۶
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: میشن مطلا، ۲۹ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۳۳۲]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۶۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۲۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۱۷سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۲۹
آغاز: الصفات حق حمده ای واجب حمده؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ، کا: عبدالنبی، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۵۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱۲-۴۷۳]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۸۱
آغاز:بسمله قال الشيخ الامام العالم العلامة خالد بن عبدالله الازهرى؛ **انجام:**سأل التوفيق و الهداية الى اقوم طريق كما فعل فى اول الكتاب حيث قال و من الله استمد التوفيق و الهداية الى اقوم طريق بمنه و كرمه.
خط: نسخ ممتاز و مشکول، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوا، ۴۲گ، ۱۵سطر (۸×۱۳/۷)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۲-۴۷۳]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۱۴
آغاز:بسمله قال الشيخ الامام العالم العلامة خالد بن عبدالله الازهرى؛ **انجام:**سأل التوفيق و الهداية الى اقوم طريق كما فعل فى اول الكتاب حيث قال و من الله استمد التوفيق و الهداية الى اقوم طريق بمنه و كرمه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوا، ۴۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۲-۴۷۲]

۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۶۱/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تسوید اصل در ۳ شوال ۸۹۸ [نشریه: ۷-۲۶۳]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۹۵۴/۳
آغاز:براب؛ **انجام:**فى هذا القدر كفايه لمن تامله لان التامل اصل فى درک الامور كلها بتاريخ سلح شهر صفر سنه ۱۰۹۹
خط: نسخ، کا: حسن بن طاهر علوی سبزواری، تا: ۱۰۹۹ق، جا: مشهد رضوی مدرسه فاضل خان؛ واقف: عبدالله مجتهد پور، مرداد۱۳۶۲؛ ۴۴گ (۹-۵۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۲-۳۳۸]

۸. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۵۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: ورثه سلطان العلماء؛ ۵۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲-۱۱]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۳۶/۳
خط: نسخ، کا: محمد مقیم، تا: ۱۱۰۸ق، نوشته برای میرزا محمد باقر وزیر وزیر (؟)؛ تاریخ وقف: چهارشنبه ۲۲ محرم ۱۱۰۸؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۰گ (۱۳پ-۴۲پ)، ۱۹سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۱۵-۴۱۷۲]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۴۴/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**و الصلاة و السلام على سيد المرسلين محمد و آله و صحبه المنتجبين الأخيار و حسبنا الله و نعم الوكيل.
خط: نستعلیق، کا: حسین بن احمد بن محمود بن جمعة بن محمود بن نعمت الله مصیری الجزائری، تا: یکشنبه ۲۷ شعبان۱۱۱۰ق، جا: فسا مدرسه مؤمنیه؛ جلد: تیماج، ۳۹گ (۱پ-۳۹ر)، اندازه: ۱۰×۲۰/۵سم [ف: ۱۹-۳۴۸]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۲۹۷
آغاز:بسمله قال الشيخ الامام العالم العلامة خالد بن عبدالله الازهرى الخ؛ **انجام:**سأل التوفيق و الهداية الى اقوم طريق كما فعل فى اول الكتاب حيث قال و من الله استمد التوفيق و الهداية الى اقوم طريق بمنه و كرمه.
خط: نسخ، کا: حسن علی ابن محمد مؤمن فلیشوری، تا: شوال۱۱۲۵ق؛ ۶۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۲-۴۷۳]

۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۱۹/۳-عکسی
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، کا: ابن حاج محمد اکبر محمد جعفر بیرجندی قاینی، تا: دوشنبه ۱۹ ربیع الثانی۱۱۲۵ق؛ ۱۴۵ص (۳۴-۱۷۸)[عکسی ف: ۱-۳۸۵]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۹۰/۱

خط: نستعلیق، کا: حسنی حسینی، بهاءالدین محمد مهدی بن میر میران شرف الدین علی، تا: چهارشنبه ۲۴ شوال۱۱۳۵ق، جا: زواره؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۵گ (۲پ-۳۶ر)، ابعاد متن: ۷×۱۶، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۹۸۴]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۳۷۸

خط: نسخ، کا: محمد علی، تا: ۱۱۴۹ق[الفبائی: -۵۷۰]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۳/۱۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**قال شیخنا العالم العلامه سیبویه زمانه وحید عصره و اوانه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۷۳ق؛ ۸۷ص (۱۸۵-۲۷۱)، ۱۹ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۷-۲۷۴]

۱۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۷۶

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: عبدالرحمان بن ویسی، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۷۶گ، ۱۲ سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۶۸۲]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۵۱/۱-۵۶/۱۰۱

آغاز:برابر

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه۱۲۱۷ق، ۴۲گ (۵-۴۶)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۸-۴۷۲۰]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۴۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: ۱۲۲۳ق؛ جلد: مقوا[رایانه]

۱۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۳۳

آغاز:من السئوال و هو ما یبرهن

خط: نسخ پخته، کا: سید عبدالرحمان بن سید محمود حسینی، تا: ۱۲۳۱ق، جا: مدرسه شیخ محمد سعید، در دارالاحسان امان الله خان؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۷گ، ۱۵سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳-۳۲۱]

۲۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۲۶۸

خط: نسخ تحریری، کا: محمود بن سید یوسف، تا: ۱۲۳۸ق، برای عبدالقادر؛ محشی؛ مهر: «محمد الحسینی» (دایره)؛ جلد: تیماج، ۷۸گ، ۱۱سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۳۲۲]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۰۰/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**الاصاغر و الکماه جمع کم.

خط: نسخ، کا: محمد کاظم، تا: چهارشنبه ۲۳ ربیع الاول۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۲-۳۴۰]

۲۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۸۵/۱

خط: نسخ تحریری، کا: شمس الدین بن جامی مردوخی، تا: ۱۲۵۶ق؛ محشی؛ ۵۰گ (۸پ-۵۷پ)[ف: ۳-۳۲۲]

۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۳۸/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن مصطفی، تا: ۱۲۶۶ق، جا: شمیران؛ محشی با نشان‌های «تاپحوزی»، «احمد»، «عبدالغفور»، «یوسف»، «شمیرانی»، «مغنی اللبیب»، «حسن چلبی»، «مقالید»، «حاشیه سیوطی»؛ ۴۹گ (۱۱۸پ-۱۶۶پ)[ف: ۱۱-۳۸۶]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۳/۳-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۷۶ق؛ جلد: تیماج، ۳۳ص (۵۶-۸۸)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۳-۲۶۱]

۲۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۳۶/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: محمد رشید قاضی، تا: ۱۲۷۸ق؛ ۴۵گ (۱۳۸پ-۱۸۲پ)[ف: ۲-۲۴۹]

۲۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۳۶/۴

خط: نسخ تحریری، کا: عبدالرحمان بن ملاعبدالله اوهنگی، تا: ۱۲۷۹ق؛ ۳۸گ (۷۵پ-۱۱۲پ)[ف: ۲-۲۴۹]

۲۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۹۴/۳

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ مهر: «عبدالفتاح» (بیضی)؛ ۵۳گ (۹ر-۶۱ر)[ف: ۳-۳۲۱]

۲۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۸۹

آغاز:«و السلام» بالجر عطف علی حمدالله «علی سیدنا» متعلق

خط: نسخ تحریری، کا: عبدالکریم، تا: جمعه ۱۴ جمادی الاول۱۲۹۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ ۴۶گ، ۱۷سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۳-۳۲۱]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۳۴۲

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۵ق؛ مصحح، محشی به امضاهای مختلف مانند: «قاموس» و «مقالید» و «عبدالحلیم» و «قزلجی» و «شنوانی» و «بیضاوی» و «مغنی اللبیب» و «عبداللطیف» و «محمد صالح» و «عبدالرحمن» و جز آنها؛ با چند یادداشت نحوی و بلاغی از مفتاح و مقالد و حاشیة التجرید و حاشیه خیالی و کشاف و مرزاجان و مصابیح و مدت خلافت خلفای اربعه؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: مقوا، ۶۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۶سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۳۲۹]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۳۶

همان نسخه بالا[مؤید: ۱-۱۳۲]

۳۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۸۰

خط: نسخ تحریری، کا: عبدالوهاب قره قائی، تا: ۱۳۰۰ق؛ محشی؛ ۶۷گ، ۱۱سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۳-۳۲۱]

۳۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۸۷

خط: نسخ پخته، کا: عبدالله ارمانی اصل بن ملا قاسم، تا: رجب۱۳۰۳ق، محشی؛ ۵۶گ، ۱۱سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه:

۱۶×۲۱سم [ف: ۳-۳۲۱]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۴۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن اسماعیل، تا: ۱۸ذیحجه۱۳۴۴ق؛ مصحح، محشی، این نسخه در جمادی الثانی ۱۳۴۵ و صفر ۱۳۴۹ وسیله احمد بن عبدالوهاب برای اسماعیل بن علی السوسوه و فخرالدین عبدالله بن محمد السوسوه خوانده و تصحیح شده؛ تملک: احمد بن عبدالوهاب»؛ جلد: مقوایی، ۳۵گ (۴۰پ-۷۴پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۳۷-۳۲۴]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۶۵/۱

آغاز:له و یستحقه کال ذاته و قدم صفاته و تقدس اسمائه و عموم الائه و انتصابه علی المفعولیة المطلقة و الصلوة و السلام؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با امضای «ه، م د، ه م د»؛ جلد: تیماج، ۵۴گ (۴پ-۵۷پ)، ۱۹سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۸-۸۶]

۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۲۱/۱-۵۶/۷۱

آغاز:برابر

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۳گ (۱-۴۳)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۲۰]

۳۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۱۵/۲-۵۸/۶۵

آغاز:ان بدئت باسم فالجملة الاسمیة فی الاصطلاح هی التی یکون صدرها اسما والمراد من الصدر هو المسندالیه او المسند فلاعبرة بما تقدم علیها من الحروف

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۹گ (۱۲۴-۱۵۱)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵-۲۴۱۲]

۳۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۵۹/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**... وماصلة والتقدیر ان کل نفس لما حافظ واما من شده وهو ابن عامر ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۰گ (۱۴۵پ-۱۷۴پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف مخ: ۵-۲۱۸۹]

۳۷. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا[دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۹۲]

۳۸. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۸۵/۷

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۶۱گ (۵۲پ-۱۱۲ر)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱-۵۸۵]

←الموصلیات ≻ اجوبة المسائل الموصلیات (الاولی)

● الموصول بالمحصول / اصول فقه / عربی

al-mawṣūl bi-l-maḥṣūl

خواری، رشیدالدین

xārī, rašīd-od-dīn

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۱/۱۲

آغاز:بعد البسمله و الحمد له ... اما بعد فقد جمعت کتابا فی الاصول مسمی باسم المحصول و قد شذعنی فیه بعض المسائل و ذهلت عن تقریر بعض الدلائل فالحقته به هذه المسائل مع الفصول و سمیته «الموصول بالمحصول» مراعی فیه ترتیب المستصفی؛ **انجام:**و لکن عرفنا بدلیل الاجماع انه لا یلزم من وجود الطهارة صحة الصلوة ... لم تبذل فی الصورتین الفن الثالث.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۶×۲۵سم [رشت و همدان: ف: - ۱۵۸۶]

● موضح / معما / فارسی

movazzeh

قریشی، بایزید ابوالحسن

qorayšī, bāyazīd ab-ol-hasan

وابسته به: معما (۳) = رساله صغیر؛ جامی، عبدالرحمن بن احمد (۸۱۷-۸۹۸ق)

شرح است بر رساله صغیر معمای عبدالرحمان جامی. نگارنده نام خود و کتاب را در دیباچه آورده است و می‌گوید آن را به تشویق حسن معین تألیف کرده (نام او را نخست به معما یاد می‌کند).

آغاز:بسمله. بعد از حمد و صلاة بر خلاصه موجودات و آله و اصحابه، می‌گوید المفتقر الی الله الغنی بایزید ابو الحسن القریشی، که چون مر اکثر طبایع طالبان این فن را بادنی تعطیل در این فن نسیان حادث می‌شده و مستعمل و متداول از معما حضرت مولانا عبدالرحمن جامی قدس سره معمائی صغیر بود بنابراین در خاطر این فقیر تحرک می‌کردکه شرح این رساله متبرک می‌باید کرد ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۴/۴ط

آغاز:برابر؛ **انجام:**چنانچه اسقاط حا از لفظ حا اشارت باوست آی که گویی حال.

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۰۹ص(۱۲۹-۲۳۷)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف:۲۴/۳-۱۵]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۴/۵-طباطبائی

همان نسخه بالا [ف: ۲۲-۱۰۸]

● **موضح** / کلام و اعتقادات / فارسی
movazzeh
کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۲۶۷
آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:**و لقد عجبت لمن نجی مصلیا مستغفرا تمت
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۶ق[الفبائی: -۵۷۰]

● **موضح اسرار النحو** / نحو / عربی
muwaḍḍiḥ-u asrār-in naḥw
فاضل هندی، محمد بن حسن، ۱۰۶۲ - ۱۱۳۷ قمری
fāzel-e hendī, mohammad ebn-e hasan (1652 - 1725)
قواعد علم نحو را با روش ساده ولی زیبا، بنا به درخواست بعضی از شاگردان، در یک «مقدمه» و سه «باب» پرداخته و بسیاری از قواعد را به صورت پرسش و پاسخ «ان قلت، قلت» آورده است. فهرست موضوعات چنین است:المقدمة: فی تعریف اللفظ و تقسیماته؛ باب ۱. الاسم؛ ۲. الفعل؛۳. الحرف.
آغاز:بسمله الحمدلله الذی عرفنا لغة العرب و دقایقها و علمنا معانیها و حقایقها ... اما بعد فاعلموا اخوانی ... انه قد التمس منی بعض خلانی ... ان اکتب له کتابا فی علم النحو ... و اردت ان اسمیه بعد ان اتممه بموضح اسرار النحو ... مشتمل علی مقدمة و ثلثة ابواب

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۶۴/۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**النوع الثالث عشر حروف الشرط و هی ثلثة ... و اما اما فهی للتفصیل.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشانه «منه مدظله، منه دام ظله العالی» پاره‌ای از حواشی باید از خود مؤلف رسالهباشد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۶گ (۱۹۶پ-۲۴۱پ)، ۲۰سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۸-۴۷۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۵۱۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**أو القسم أو النفی، هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذا الکتاب و الی الله المرجع و المآب.
تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ش ۱۸۶۴/۵ دانشگاه تهرانذکر شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال۱۱۰۴ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ مهر: «عبده محمد حسن بن محمد» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۷-۹۷]

● **موضح اسرار النحو** / نحو / عربی
muwaḍḍiḥ-u asrār-in naḥw

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۳۳-۵۹/۱۵۳
آغاز:اللفظ لایخلو اما ان یکون موضوعا او مهملا والموضوع اما مرکب او مفرد والمرکب اماتام او ناقص
از ماقبل «القسم الثانی من اقسام اللفظ الموضوع المرکب الناقص التقییدی» تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: ابوطالب بن میر ابوتراب حسینی قاینی، تا: ربیع الثانی۱۲۵۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۷۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۷۲۱]

● **موضح الادلة لمعرفة رؤیة الاهلة** / هیئت / عربی
muwaḍḍiḥ-ul adilla li-ma‘rifat-i ru’yat-il ahilla
ابن زریق، محمد بن علی، - ۹۷۷ قمری
ebn-e zorayq, mohammad ebn-e ‘alī(- 1570)
مشتمل بر «مقدمه» و سه «باب» و «خاتمه»ای با عنوان «فائده». در ۹۵۱ هجری در دمشق میان وقت‌شناسان (= تقویم‌نویسان) و مردم عامه به دلیل رؤیت هلال در اول ماه ذیحجه اختلاف نظر پدید آمد، از ابن زریق خواستند برای روشن شدن روشن صحیح تعیین روز اول ماه این رساله را تألیف نماید. وی در مقدمه رساله شیوه کار خود را بر اساس روش علاءالدین ابن الشاطر (که بر خلاف دیگر دانشمندان این رشته که نخستین روز ماه محرم سال اول هجرت را پنج‌شنبه می‌دانند، او این روز را جمعه می‌داند) بیان می‌دارد و قانون صحیح رؤیت هلال را به دست می‌دهد. در حاشیه ذیل نسخه گفتاری دراز از ابن قاسم العبادی درباره مسئله «عمل حاسب به حساب خود» نوشته شده است.(عبدالحسین حائری)
آغاز:بسمله، الحمدلله الذی جعل اللیل و النهار آیتین ... و بعد فلما اختلف بدمشق ... الاقوال بین الموقتین و بعض العوام بسبب رؤیة الهلال فی سنة ... و اتضح الحق ... المقدمه فی معرفة اوائل السنین العربیه و اوائل شهورها فی ایام الاسبوع بالحساب الموافق للرؤیه المصححه علی طریق الاستاد ... علاءالدین ابن الشاطر ... فانه رتب حساب السنین و الشهور علی ان اول سنة الهجرة المطهره یوم الجمعه و المشهور عند غیره من اهل هذاالعلم ان اولها الخمیس
[بروکلمان ذیل ۲ص ۱۵۷؛ معجم المؤلفین ۱۰:۲۹۹]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۰/۱-طباطبائی
آغاز:برابر؛ **انجام:** فائده و هی خاتمة فی معرفة انتقال الشمس و القمر ... فتلک الساعات هی الباقیه للزوال وق الانتقال و الله تعالی اعلم بالصواب ... انتهی نمقه الفقیر الحقیر صاحب حرف الفاء.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳ص (۱-۳)، ۲۵و ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲۳-۹]

● **موضح ایضاح** / کلام و اعتقادات / فارسی

movazzeh-e īzāh

همدانی شیخی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۳۹ - ۱۳۱۹ قمری

hamadānī šayxī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja'far (1824 - 1902)

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۱۹ ذیحجه ۱۲۹۶ق

رساله‌ای است دررد براین مطلب که «بعد از ائمه طاهرین علیهم السلام حاکم شرع وناطق درمیان خلق باید یک نفر باشد که اهل شرق وغرب عالم باید رجوع کنند به آن یک نفر». این مطلب درزمان مؤلف به عنوان یکی از عقاید شیخیه شهرت داشته است و مؤلف آن را افتراء به شیخیه قلمداد نموده است.مؤلف در مقدمه می‌گوید: «از جمله آن عدول مرحوم شیخ احمد احسائیمرحوم سید و مرحوم آقای کرمانی اعلی الله مقامهم و انار برهانهم و رفع فی الخلد اعلامهم و سایرین بودند که نفی کردند از دین مبین ائمه طاهرین صلوات الله علیهم اجمعین تحریف غالین و انتحال مبطلین و تاویل جاهلین را ... بعضی از ایشان گفتند که آن عدول غلو کرده‌اند در دین و حضرت امیر علیه السلام را خدا می‌دانند ... بعضی گفتند که آن عدول به معاد جسمانی قائل نیستند و بعضی گفتند که زن مردم را بر خود حلال می‌دانند و بعضی گفتند مال مردم را بر خود حلال می‌دانند و بعضی چیزهای دیگر گفتند که یک وقتی آن افتراها جمع شد و شمرده شدسی افتراء بود و از مرحوم آقای بزرگوار اعلی الله مقامه سؤال شد و ایشان رساله‌ای در رفع آن شبهات مرقوم داشتند و اسم آنرا سی فصل گذاشتند و تبری از آن افتراها فرمودند ... از جمله افتراهایی که مخالفین بسته بودند این بود که آن عدول می‌گویند که بعد از ائمه طاهرین علیهم السلام حاکم شرع و ناطق در میان خلق باید یک نفر باشد ... و این افتراهم مانند سایر افتراها رسید به مشایخ اعلی الله مقامهم و تبری کردند از آن ... که در کتب ایشان ثبت و ضبط بود تا در این زمان محنت توأمان که رساله به نظر رسید که در آن رساله این افترا را خواسته بود اثبات کند در حق خود که قائل به این قول است پس این خاکسار به یکی از کسانی که در لباس اهل علم بود گفتم که این قولقول مشایخ ما اعلی الله مقامهم نیست و به حسن ظنی که به شعور و انصاف او داشتم گمان می‌کردم که تصدیق مرا خواهد کرد او در مقابل عرض من گفت که این مطلب افترای بر آن عدول نیست و در کتاب خود همین مطلب را اثبات کرده اند به زبان عربی و بعضی می‌گویند که صاحب این رساله فارسی عمداً همان عبارت عربیایشان را بعینها ترجمه کرده به زبان فارسی ننوشته است که من ترجمه کرده‌ام عبارت عربی مشایخ را بجهة امتحان مردم ... باری آن شخص و امثال او در مجالسمحافل آن افترا را گفت و گو کرده و نسبت به مشایخ اعلی الله مقامهم دادند تا آنکه به تدریج آن افترا منتشر شد در اطراف و رسید به بلاد بعیده به‌طوری که بعضی از اهل بلاد بعیده از این حقیر سؤال کردند و جواب نوشتم و از قول بعضی از مشایخ اعلی الله مقامه شاهد آوردم و عبارت ایشان را بعینه نوشتم و جای آن عبارت را نمودم ... و از آنجمله رساله نوشتم و مطلب حق را در آن واضح کردم و آنرا به ایضاح نامیدم پس دوست داشتم که رساله دیگر بنویسم و عبارت بعضی از مشایخ اعلی الله مقامهم را بعینها در آن نقل کنم و حاصل معنی آن عبارات را به فارسی ترجمه کنم و آنرا موضح آن ایضاح بنامم ...».وی چنان‌که وعده کرده عبادات عربی پیشینیان خود را آورده و به فارسی ترجمه و شرح کرده است.

آغاز:بسمله حمدله صلاة ... اما بعد مخفی نماند که چون خداوند عالم جل جلاله وعم نواله نعمت خود را عام وحجت خود را تمام وامر خود را بالغ وراه به سوی خود را واضح قرارداده ...

انجام:وظاهر وباطن او برخلاف مساله شما بود باری علم المحجه واضح لمریده واری القلوب عن المحجة فی عمی ولقد عجبت لهالک ونجاة موجوده ولقد عجبت لمن نجی والسلام علی من اتبع الهدی

۱. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۳۹/۲

آغاز:برابر

خط: نستعلیق زیبا، کا: ابراهیم بن علی اصغر، تا: ۱۲۹۶ق؛ ۱۶گ (۸۰پ-۹۵ر)، ۱۶سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: -۱۲۴]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۰۹/۳-۳۰/۱۸۹

آغاز و انجام: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق؛ مصحح، باعلامت بلاغ؛ ۲۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۴۷۲۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۶۹/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن علی اصغر، تا: ۱۲۹۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۸ص (۳۲۱-۳۵۸)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۹-۱۹۵]

● **الموضحة** / ریاضیات / عربی

al-muwaḍḍiḥa

هاشمی، محمد بن عبد العزیز

hāšemī, mohammad ebn-e 'abd-ol-'azīz

اهداء به: امیرابوالفضل جعفر بن المکتفی بالله

رساله‌ای است در باب حساب جذر اصم.

آغاز:قال بعد التسمیة و التحمید، المسئلة الاولی: کل عددین مختلفین فان ضربهما فی الفضل بینهما

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۵۸/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**هو عدد حـ و ذلک ما اردناه ان نبین

خط: نستعلیق تحریری خفی، کا: یزدی، محمد جعفر، تا: قرن ۱۱؛

جلد: پارچه‌ای، ۵ص (۲-۶)، ۲۵ سطر (۱۵/۲×۷/۲)، اندازه: ۱۱/۲×۲۱/۸سم [ف: ۸-۳۹۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۱۱

آغاز:بسمله رساله لمحمد بن عبدالعزیز؛ **انجام:**هو عدد ح و ذلک ما اردناه ان نبین

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۵۶ق[رایانه]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۳۷/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و ذلك ما اردناه ان نبین (تمت الرسالة بحمدالله و حسن توفیقه ...)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۱/۶سم [ف: ۶-۳۱۶]

● موضح التهذیب / منطق / عربی

muwaḍḍiḥ-ut tahḏīb

وابسته به: حاشیة تهذیب المنطق = حاشیه ملا عبدالله؛ ملا عبدالله بن حسین یزدی (-۹۸۱)

حاشیه بر حاشیه ملا عبدالله یزدی بر تهذیب المنطق.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۹۰

بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]

● موضح الخلاصة = توضیح خلاصة الحساب = توضیح الخلاصه / ریاضیات / فارسی

movazzeh-ol xolāsa = towzīh-e xolāsat-ol hesāb = towzīh-ol xolāse

حجازی، محمد امین بن میرزا جان، ق۱۱ قمری

hejāzī, mohammad amīn ebn-e mīrzā jān(- 17c)

وابسته به: خلاصة الحساب؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰ق)

تاریخ تألیف: ۹۹۹ق

شرح مزجی بر «خلاصة الحساب» شیخ بهایی است شارح از ماتن با «دعای مدظله» یاد می‌کندو شارح از شاگردان شیخ بهایی بوده است.چنانکه می‌گوید: «چون احقر عباد محمد امین میرزا جان النجفی الحجازی ثم القمی بشرف مطالعه رساله خلاصة الحساب که عالیحضرت افادت و افاضت پناه شیخ الاسلامی علامی آنکه ذات شریفش مستغنی از وصف و تحدیدست بهاء للافادة والافاضة والدنیا والدین محمدا در علم حساب تصنیف فرموده بود مشرف شد ... و چون این فقیر از جمله تلامذه آن حضرت بود توضیح و تبیین آن رساله به لغت فارسی به جهت آنکه اکثر مردم زمان منتفع باشند نمود، و این کتاب را به توضیح الخلاصه مسمی نمود، مشتمل بر «مقدمه» و دوازده «باب»، قال مد ظله العالی».

آغاز:الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله أجمعین اما بعد چون محرر این حروف احقر عبادالله ... بشرف مطالعه رساله خلاصة الحساب که عالیحضرت افادات و افاضت پناه شیخ الاسلامی علامی آنکه ذات خجسته ... این حقیر از جمله تلامذه آنحضرت بود

انجام:پس مجموع مسطح این دو ضلع یکصد و پنجاه و شش ذرع و ربعی ذرع شود که مساوی سطح وتر است، تم الرساله بعون الله و حسن توفیقه

[نسخه‌های منزوی ۱۹۸/۱؛ الذریعة ۴۹۳/۴و ۲۶۶/۲۳؛اثر آفرینان ۴۷/۴؛ فهرستواره منزوی ۲۷۴۷/۴]

۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۰۳/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷-۲۳۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۸۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**سپنج زرع بود پس طول رمح دوازده زرع دوازده زرع و نیم است و هو المطلوب

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: چرم، ۱۲۳گ، ۱۷سطر (۴/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۳۶-۳۱۳]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۶۳۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**حفیظ علیك.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۵ رمضان۱۰۳۹ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ ۵۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۸/۷×۱۸/۵سم [ف: ۱۸-۱۶۹]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۶۹۳

آغاز: کردیم آحاد اقل را که دو است در عده تکرار عشره دیگری؛ **انجام:**فاحفظ وصیتی الیك.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ واقف: سید کاظم عصار، دی ۱۳۵۴؛ ۵۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۸-۱۶۹]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: آقا زین العابدین خادم اصفهانی، ۱۱۶۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: پارچه‌ای، ۸۴گ، ۱۵ سطر (۸×۱۲/۶)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۸-۱۱۵]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۵۲۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اربعة ارطال و نصف ماء والکل تسعة المسئلة

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۹۰گ، ۱۵ سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۷×۲۱سم [ف: ۸-۱۱۶]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۴۱/۵

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... قال الشیخ رحمة الله مقدمة الحساب علم یستعلم منه الخ، چون مقرر شده؛ **انجام:**فاحفظ وصیتی الیك و الله حفیظ علیك ... تمام شد تسوید این رساله ...

کا: محمد امین بن احمد، تا: ۱۱۰۳ق؛ جلد: تیماج، ۵۵گ (۱۲۴پ-۱۷۸ر)، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۱۸-۳۶]

۸. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۲۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**فحقیق بالاستتار عن اکثر اهل الزمان فاحفظ وصیتی الیک و الله حفیظ علیک

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۴ق؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۸ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: ۱۰۳]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۰۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۸۹ق؛ تملک: زین العابدین مشهدی؛ مهر کتب موقوفه محمد علی طهرانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۹۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۲۳-۱۶۲]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۳/۲-۵/۱۵۳

آغاز:بسمله قال الحساب علم سیقلم منه الخ چون مقرر شده که قبل از شروع درمقصود مصنفان بیان ماهیت مقصود می‌کنند پس مصنف مدظله می‌گویند حساب علمیست که بآن دانسته؛ **انجام:**عبارت مصنف را مدظله درآخر این کتاب نقل کردم قال المصنف

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۲۹ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۶۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۸-۴۷۲۱]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۶۸/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**پس قسمت کردیم ششصد و بیست و پنجرا بر این پنجاه خارج قسمت دوازده و نصف شد و این تمام و مطلوبب است و باقی مسائل بر این قیاس

خط: نسخ، کا: محمد بن سبز علی اصفهانی، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، کاتب از خوشنویسان عصر خود بوده و تا سال ۱۲۳۰ق در قید حیات بوده؛ ۴۹گ (۱۸-۶۶)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×سم [ف: ۳۱-۴۸۰]

↩موضح الفرایض ⟵ الارث

● **الموضح فی القرآآت الثمان** / قرائت / عربی

al-muwaḍḍiḥ fi-l qirā'āt-iṯṯamān

ابن ابی مریم، نصر بن علی، - ۵۶۵ قمری

ebn-e abī maryam, nasr ebn-e 'alī(- 1170)

کتاب در بیان وجوه قرآآت هشت‌گانه است و مرتب است به ترتیب سور قرآنی. فاضل جزری مقری معروف در کتاب طبقات القراء (موسوم به غایت النهایة، ج ۲ ص ۳۳۷) درباره این کتاب گفته: نسخه‌ای از این کتاب را دیدم که مؤلف بر کاتب نسخه در رمضان ۵۶۲ املاء نموده بود و این کتاب دلالت دارد که مؤلف آن قدرت و پایه بلندی در این فن داشته است. تاریخ تألیف آن به تحقیق معلوم نیست. کشف الظنون (ج ۲ ص ۵۷۰) عبارت جزری را بد فهمیده و پنداشته که سال ۵۶۲ تاریخ ختم تألیف است. چه زیاده بر آن‌که نسخه شماره ۳۰ کتابخانه آستانقدس در ۵۵۸ق نوشته شده، شیوه خط نسخه که به شماره ۳۱ آستانقدس است می‌رساند که سال‌ها پیش از نسخه قبلی نوشته شده است. در کتابخانه راغب پاشا در استانبول نسخه‌ای هست که تاریخ تحریرش ۵۵۱ق است و بر آن اجازه‌ای است به خط مؤلف که تاریخش ۵۵۷ق است. مؤلف در دیباچه سبب تألیف را چنین آورده است:«هنگامی که از تألیفات کتاب موجز موسوم به «المنتقی» که در ذکر قرآآت شاذه است فارغ شدم گروهی که آن کتاب کم‌حجم و موجز و پرفائده را دیده بودند خواهش کردند کهبرایشان کتابی مختصر و روشن در وجوه قرآآت مشهوره تألیف نمایم. چه نیاز به چنین کتابی بیشتر از کتاب قبلی است. خواهششان را پذیرفتم و به تألیف این پرداختم و چون نیمی از این کتاب را نگاشتم پیش‌آمدها و گردش زمان مانع تتمیم آن می‌گشت و بازمی‌داشت از انجام این مطلوب و خواسته قلبی. تا اینکه خداوند متعال ملهم داشت بنده ناتوان و امیدوار به رحمتش اتابک ابوسعید سنقر بن مودود ...را فرمان داد آن بخش از کتاب را در مسجدی که در شیراز ساخته بود نمایان گذاشتند. تا مستفیدین از آن بهرمند گردند و از آسیب کهنگی و نابودی مصون بماند ... چون به شمول لطف خداوند سبحان و انعام این منعم گشایش حالی و فراغت بالی یافتم به یمن همت بلندش شروع به اتمام این کتاب نمودم». تاریخ ساختمان مسجد سنقریه شیراز معلوم نیست لیک از شیراز نامه برمی‌آید که شهریار مذکور مسجد را در میانه دوره ۱۳ یا ۱۴ ساله (از ۵۴۳ یا ۵۵۸) فرمانروایش ساخته است. از اینرو باید تاریخ تألیف این کتاب سال‌های آخر نیمه اول قرن ششم باشد. اسلوب کتاب و روش مؤلف در این کتاب چنین است که در دیباچه گفته است: «و قصرت الکتاب علی ذکر علل ما اورده الشیخ ابوالحسن علی بن جعفر بن محمد الرازی السعیدی ره من القرآآت فی کتابه الموسوم باختلاف القراء الثمانیة اذ وجدت اهل بلادنا یقبلون علیه و یرجعون فی هذه الصنعة الیه و فیه قرآآت مختلفات من ائمة القرآء و مشاهیر العلماء و هم الذین علت فی هذا الفن اقدامهم و ... ها فی اتقانه اعمارهم و ایامهم و بعدت فیه غایاتهم و رفعت فیه فی الاسلام رایاتهم و هم ابومعبد عبدالله بن کثیر» تا آنجا که گفته: «و انما الحق یعقوب بهؤلاء السبعة اخیراً لکثرة روایته و حسن اختیاره و درایته و لهؤلآء الائمة الاثمانیة رواة مشهورون نقلت عنهم قرآآت الائمة و انتشرت و ظهرت من جهتهم و اشهرت و ربما تخلفت فی القرآئة الواحدة الروایات فتختلف بها المعانی و الجهات و انا بمعونة الله قد ذکرت وجوه جمیع ذلک و علله و کسوته ثوب البیان و حلله و نحوت فیه المختار من طرق نحاة البصرة و مذهبهم و انتشرت فیما اوردت باضرار کواکبهم و لم اعد فی حل ما ذکرته اوکله قول ابی علی القاری ره مما اودعه الحجة و عیرها من کتبه و لم اعدل عن طریقه و مذهبه و سمیته الکتاب الموضح الانی اوجزت فیه المقالة و تجنیت الاطالة».کتاب دارای مقدمه‌ای در ده «فصل» است: ۱. ذکر ائمة القراء الثمانیةو اسمائهم و کناهم و انسابهم و انصارهم و اساتیدهم؛۲. ذکر الروات و ذکر الراوین

عنهم و العلامات الدالة علی اسامیهم؛۳. تجوید اللفظ فی القرآت و ذکر ضروبه و صفة اللحن؛۴. حروف المعجم و وصف مخارجها؛۵. انقسام الحروف الی انواعها المختلفة؛۶. اختیار الحروف التی تخرج منها و تنسب الیها؛ ۷. الهمزة و احکامها؛۸. الادغام؛ ۹. الامالة؛۱۰. الوقف. (مهدی ولائی)
آغاز:بسمله، قال الشیخ الاما الاجل فخرالدین شرف الاسلام ... الحمدلله الذی انزل علی عبده الکتاب

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۰۶۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**وابن عامر و نعقوب و الوجه انه
از اول تا اواخر سوره شریفه جن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ در برگ اول ضمیمه صدر نسخه دو قطعه از ابو عبدالله محمد بن خفیف شیرازی و غیر آن کتابت شده؛ مهر: واقف مورخ ۹۴۳ق؛ واقف: حبیب الله بن محمود واعظ، قرن دهم؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۰۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۲۳-۱۹۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۰۶۲
آغاز:الذین کانوا و انما نسب الی کنانة لانه کان مولا لعمرو بن علقمه الکنایی ... ثم امام حرم رسول الله صلی الله علیه و سلم ابوعبدالرحمن نافع بن عبدالرحمن؛ **انجام:**کانت مشبهة بالف فاعل اجیزت فیها الامالة کما فجوز فی فاعل تم الکتاب الموضح فی وجوه القراات و لله الحمد کثیرا ... و نعم الوکیل و نعم المولی و نعم النصیر
خط: نسخ خوش معرب، کا: ابوالغنائم اسعد بن النظ ... تمیمی اصفهانی، تا: پنج‌شنبه ۲۲ ربیع الاول۵۵۸ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۷۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲۳-۱۸۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۳۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**کانوا یستحیون اذا اجتمعوا ان یقرؤا من ادله آیات.
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن نظر علی، تا: ۱۴ جمادی الاول۱۱۲۷ق؛ تملک: محمد هادی قاری حسینی؛ ۱۹۱گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶-۱۸۲]

● الموضح لحکم کلام الحکیم / تفسیر / عربی و فارسی
al-muwaḍḍiḥ li-ḥikam-i kalām-il ḥakīm

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۵۰۰
آغاز:بسمله. حمدله ... کتاب الموجود الذی بیمنه؛ **انجام:**درباره این دو لفظ و اینکه ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ قطع: رقعی[رایانه]

←موضحه ⊳ شرح شرح شافیه ابن حاجب

● موضع علم الاصول و الوضع و ما یتعلق به / اصول فقه / عربی
mawḍiʻ-u ʻilm-il uṣūl wa-l waḍʻ wa mā yataʻallaq-u bi-hī

حجت کوه کمری، محمد بن علی، ۱۳۱۰ - ۱۳۷۲ قمری
hojjat-e kūh-kamarī, mohammad ebn-e ʻalī (1893 - 1953)

تاریخ تألیف: ۱۳۳۲ق
تقریرات بحث شیخ علی در سال ۱۳۳۲ق

قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۱/۷
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، مصحح [ف: -۵۱]

● موضع قبر فاطمة (علیها السلام) / تاریخ معصومین / عربی
mawḍiʻ-u qabr-i fāṭima (ʻalayha-s-salām)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۵/۱۰
آغاز:بسمله. من الفقیه اختلفت الروایات فی موضع قبر فاطمة سیدة نساء العالمین (ع) فمنهم من روی انها دفنت فی البقیع؛ **انجام:**من القول عند زیارتها (ع) فهوان یقول و ذکر و الزیارة التی زاربها ابوجعفر محمد بن بابویه صاحب الفقیه، تم.
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان، رم، ایتالیا، شماره ۱۷۶۰؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۹۶-۹۸)، ۱۷سطر[عکسی ف: ۳-۶۴۱]

● موضع النار / فلسفه / عربی
mawḍiʻ-un nār

دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد، - ۹۴۸ قمری
daštakī šīrāzī, mansūr ebn-e sadr-od-dīn mohammad(-1542)

غیاث الدین منصور می‌گوید که در حضرة حسینیه بودم که بین عالمان بحث می‌شد که شیخ در قانون گفته:«النار جرم بسیط موضعها الطبیعی فوق الاجرام العنصریة کلها» و بحث این بود که آتش از جمله عناصر است پس چگونه است که آن فوق همه آنها باشد؟ بعضی‌ها می‌گویند غیر ازکلمه «کل» ما باقی است ولی من در جواب گفتم غرض شیخ از فوق بودن موضع آتش برتر از مواضع دیگران است نه خود آتش. این کلام چون خوض افتاد امر بر من برفت که رساله حاضر را بنویسم و من در شرح عبارت قانون این رساله را پرداختم.(عبدالله انوار)

شرح و حواشی:
۱- ذیل رسالة موضع النار؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (-۹۴۸)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۸۲/۵

آغاز:بسمله و به ثقتی اللهم ایدنا و تبتنا علی الاقتداء بغیاث الورسی؛ **انجام:** قد وقع هدا الحمل و انت الذی حملته و حکیته فیما عنک.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج تریاکی، ۳۴ص (۱۸-۵۱)، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۵۲۴]

● موضوعات العلوم / فلسفه /عربی

mawḍūʻāt-ul ʻulūm

ناشناخته:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴/۵ خوئی

شاید بخشی است از موضوعات العلوم جلال الدین محمد دوانی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲ص (۱۹۶-۲۰۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۷-۳۲۹]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۸۹/۵

آغاز:اعلم ان القوم تاره یقولون فی العلم یبحث عن اعراض ذاتیة لموضوعه - ماتعلم الاستاد المرحوم السید الندره

بی‌کا، تا: با تاریخ۱۱۸۵ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲گ (۱۹ر-۲۰پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۱×۲۲/۳سم [ف: ۵-۱۷۷]

←الموضوعات الکبری ← الاسرار المرفوعة فی الاخبار الموضوعة

● الموضوعات من الاحادیث المرفوعات / حدیث / عربی

al-mawḍūʻāt min-al aḥādīṯ-il marfūʻāt

ابن جوزی، عبدالرحمن بن علی، ۵۰۸؟ - ۵۹۷ قمری

ebn-e jawzī, ʻabd-or-rahmān ebn-e ʻalī (1115 - 1201)

کتاب مشتمل است بر چهار بخش که مؤلف در آن احادیث جعلی و موضوعه را گردآوری نموده است. ابتدا حدیث را همراه سند ذکر می‌کند، سپس نظر خود را راجع به آن بیان می‌نماید. بسیاری از اعلام اهل سنت ابن جوزی را به تندروی در این کتاب متهم نموده‌اند و قائل شده‌اند که وی حتی برخی احادیث حسن را هم جزء موضوعات آورده است. این نسخه بخش آخر کتاب و به شکل کتب فقهی تنظیم شده و حدوداً پنجاه کتاب می‌باشد.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۴-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا11607 .Or.ج ۱؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالله بن عبدالحمید گیلی، تا: پنج‌شنبه ۶ جمادی الثانی۵۹۹ق؛ از روی اصل با دو واسطه؛ ۷۲گ، ۲۳سطر[فیلمها ف:۱-۳۹۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۲۳

آغاز:و المتهم به مطر بن میمون قال ابن حبان یروی الموضوعات عن الاثبات لا تحل الروایة عنه؛ **انجام:**قال حدثنا ابوالاحرص عن سعید بن مرزوق ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوا، ۲۰۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۵۹]

● موضوع الرشاد فی شرح الارشاد / نحو / عربی

mawḍūʻ-ur rašād fī š.-il iršād

مدنی، علی خان بن احمد، ۱۰۵۲ - ۱۱۱۸ ؟ قمری

madanī, ʻalī xān ebn-e ahmad (1643 - 1707)

وابسته به: ارشاد الهادی فی النحو؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲ق)

تاریخ تألیف: اواخر ۱۰۷۰ق؛ محل تألیف: هند

شرح مزجی توضیحی نیکویی است بر رساله «الارشاد فی النحو» سعدالدین تفتازانی.

آغاز:نحمدک یا من الی نحوک تو جهت الامال و المقاصد فأسعفها یجزیل العوائد و تسهیل الفوائد

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۳۰/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و کم ناسخ أضحی لمعنی مغیراوجاء بشیء لم یرده المصنف

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه۸ محرم۱۰۷۰ق؛ جلد: تیماج، ۵۸گ (۱پ-۵۸ر)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۷-۲۸۳]

● موضوع العلم المعروف بما بعد الطبیعة / فلسفه / عربی

mawḍūʻ-ul ʻilm-il maʻrūf bi-mā-baʻd-aṭ-ṭabīʻa

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۸۶/۲-ف

نسخه اصل: لیدن Or. Cod. 184(ش ۱۴۸۴)؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۵۱۴ق[فیلمها ف: ۱-۶۲۶]

● موضوع العلم (رسالة فی) / فلسفه / عربی

mawḍūʻ-ul ʻilm (r.-un fī)

رساله‌ای است در تحقیق و تشخیص موضوع علم و مباحث متعلقه به آن از ذکر موضوعات بعضی از علوم و تقسیم حکمت و غیرها.برای نشانی: «و اما الریاضی فاربعة اقسام، کل منها منفرد بالتدوین و هی اصول الریاضی. الاول هو الهندسة. الثانی هو العلم الحساب الاصل. الثالث هو الهیئة و هی بحث الهندسة و الرابع هو الموسیقی. و اما الالهی فخمسة اقسام و شیی منها لایستفید بالتدوین. الاول ما یبحث فیه عن حال باقی المقولات التسعة المبادیة المنطقیة و یسمی بباب تقاسیم الوجود».

آغاز:پس از خطبه: و بعد فهذه رسالة فی موضوع العلم و احواله و اقسامه و ما یمتنع ذالک امتثالا لالتماس بعض اعزة السادات من الافاضل الاذکیاء وفقه الله لما یحبه و یرضه مع الاعتراف و

نستعين من العليم الكريم فی كل الامور مسئلة اعلم ان موضوع العلم ما قصد منه بيان اعراضه الذاتيه ای اثباتها له بالدليل او بالتنبيه من حيث هی عوارضه

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۵/۶ط

آغاز:برابر؛ **انجام:**و علی اعطاء المصالح و المآرب قدير و صلی الله ... اصوان الملک اللطيف.

خط: نستعليق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۳ق، جلد: ميشن، ۲۴ص (۱۶۱-۱۸۴)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۳/۲۴-۱۲۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۰۰۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**و المرجو لعفو عن القصور و التقصير و صلاح الخلل و الذلل انه ولی ذلک

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: فهرستی؛ ۱۴گ(۱۲پ-۲۵پ)، ۱۸ و ۲۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۴-۱۴۴]]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۵۲/۴-عکس

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فيلمها ف: ۳-۲۵۳]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۲/۳-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۲۷۳]

● موضوع علم (رساله در بيان) / فلسفه / عربی

mowzū‘-e ‘elm (r. dar bayān)

شاهی شيرازی، فتح الله بن هبة الله، - ۱۰۹۸ قمری

šāhī-ye šīrāzī، fath-ol-lāh ebn-e hebat-ol-lāh (- 1687)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷۶۸

آغاز:بسمله. حمدله ... هذه رسالة فی بيان موضوع العلوم؛ **انجام:**علی اعطاء المصالح ... فی سنه۹۹۴

خط: نستعليق خفی، بی‌کا، تا: ۹۹۴ق؛ قطع: خشتی[رايانه]

● موضوع علم الكلام (مسألة فی) / كلام و اعتقادات / عربی

mawḍū‘-u ‘ilm-il kalām (mas’alat-un fī)

نصيرالدين طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

فهرست اطلاعاتی نداده و نمی‌توان بر اساس آن اظهار نظر كرد. رساله‌ای با اين نام به خواجه طوسی نسبت داده نشده است و ممكن است قسمتی از يک رساله و يا كتاب او باشد.

شيراز؛ محلاتی، صدرالدين؛ شماره نسخه:۱۷/۲۹

بی‌کا، تا: با تاريخ۱۰۵۶ق[نشريه: ۵-۲۷۳]

←موضوع علم مابعد الطبيعة ⟨ اثبات المبدأ الاول

● موضوع العلوم (رسالة فی تحقيق مباحث) / فلسفه / عربی

mawḍū‘-ul ‘ulūm (r.-un fī taḥqīq-i mabāḥiṯ)

حسينی، طاهر بن رضی، ق۱۰ قمری

hoseynī, tāher ebn-e razī(- 16c)

تاريخ تأليف: شنبه ۶ جمادی الثانی ۹۵۱ق

در پنج «بحث»

تهران؛ الهيات؛ شماره نسخه:۲۴۵/۶

خط: نستعليق، بی‌کا، بی‌تا؛ از روی خط مؤلف به يک واسطه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تيماج، ۲۷گ (۷۲پ-۹۸پ)، ۱۷سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: -۲۶۵]

● الموضوع له لفظ الصلاة / اصول فقه / عربی

al-mawḍū‘ la-hū lafẓ-uṣṣalāt

تنكابنی، محمد بن سليمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

به درخواست: حاج ملا صالح قزوينی

تاريخ تأليف: ۱۲۶۲ق

دراين بحث مختصر موضوع له كلمه «الصلاة» نزد شارع و متشرعه بيان شده با اشاره به دوازده رای در معنی حقيقت شرعيه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۸۳/۴

آغاز:الحمدلله و نشهد ان لااله الاالله و ان محمدا رسول الله ... انه لما سالنی الفاضل الكامل العالم العامل؛ **انجام:**و الصلاة علی رسوله مبين حلاله و حرامه و آله مشيدی قواعد الدين و اعلامه.

خط: نستعليق، كا: موسی پزشک تنكابنی (فرزند مؤلف)، تا: ۱۳۴۰ق؛ ۲گ (۴۵پ-۴۶پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۲۳-۶۸]

←موضوع المشتبه المحصور و غير المحصور ⟨ اصالة البرائة

● موضوع و حكم = رساله در بيان موضوع و حكم / اصول فقه / فارسی

mowzū‘ va hokm = r. dar bayān-e mowzū‘ va hokm

بحث كوتاهی درباره بيان مفهوم لفظهای«موضوع» و «حكم» همراه با بيان امثله می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۷۳/۳

آغاز:بعد الحمد و الصلوة، چون مكرر بر ألسنه فقهاء و متشرعه جاری می‌شود، لفظ موضوع و حكم؛ **انجام:**يا از اين حيثيت كه عاقله است اين بود آنچه از كلام در اين مقام مناست می‌بود

خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳گ (۲۳-۲۵)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۰×۲۰/۵سم [ف: ۳۶-۱۰۱]

● **الموطأ فی الحدیث** / حدیث / عربی

al-muwaṭṭa’ fi-l ḥadīṯ

مالک بن انس، **۹۳ – ۱۷۹ ؟** قمری

mālek ebn-e anas (713 - 796)

یکی از کتاب‌های حدیث بسیار مهم است نزد اهل سنت و تمام احادیث آن در صحیح بخاری و صحیح مسلم آمده و صحاح دیگر از آن زیاد نقل می‌کنند. دانشمندان اهل حدیث بر این کتاب شروح بسیار نگاشته‌اند.

چاپ: بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۱۳۷۰ق؛ القاهرة، المجلس الاعلی للشؤن الاسلامیة، تحقیق عبدالوهاب عبداللطیف، ۱۹۶۲م

[الاوقاف العامة بغداد ۳۱۲/۱ و ۳۱۳]

شرح و حواشی:

۱– مهید لما فی الموطأ من المعانی و الاسانید؛ ابن عبدالبر، یوسف بن عبدالله (۳۶۸–۴۶۳ق)

۲– تنویر الحوالک علی موطأ الامام مالک؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹–۹۱۱ق)

۳– شرح الموطأ فی الحدیث؛ قاری هروی، علی بن سلطان محمد (– ۱۰۱۴)

۴– التمصفی در شرح موطأ ابن مالک؛ شاه ولی الله، احمد بن عبدالرحیم (۱۱۱۴–۱۱۷۶ق)

۵– المحلی فی شرح الموطأ؛ دهلوی، سلام الله بن محمد (–۱۲۲۹ق)

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۵۹/۲–عکسی

آغاز:و حدثنی عن مالک عن نافع مولی عبدالله بن عمران؛ **انجام:**و انا الحاشر الذی یحشر الناس علی قدمی و انا العاقب.

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۱۲۵۳۳، فهرست نشده؛ خط: نسخ خوش، کا: مصطفی بن عوض، تا: ۸۷۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۹۱گ، ۲۵سطر [عکسی ف: ۲–۲۷۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۰۳

آغاز:وقوت الصلاة، حدثنا یحیی بن یحیی اللیثی عن مالک بن انس عن ابن شهاب ان عمر بن عبدالعزیز أخر الصلاة یوماً؛ **انجام:**و أنا الحاشر الذی یحشر الناس علی قدمی و أنا العاقب.

خط: مغربی، کا: محمد بن الحاج العربی بن ملیح، تا: دوشنبه ۸ رمضان۱۲۴۶ق؛ مجدول، مصحح، صفحه‌های اول دارای نقشه‌های رنگین؛ جلد: تیماج، ۳۱۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۶–۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۶۰

خط: نسخ معرب، کا: محمد بن صالح حفنی زفزافی جزی مالکی خلوتی، تا: جمعه ۲۷ جمادی الاول۱۲۷۳ق؛ مصحح، محشی، پس از کتاب کاتب می‌نویسد که خواندن کتاب را نزد شیخ محمد علیش مغربی به تاریخ پنج‌شنبه هفتم جمادی الثانی ۱۲۷۴ به پایان برده، پس از آن سه صفحه می‌باشد دارای مطالبی راجع به رجال کتاب که به تاریخ پنج‌شنبه ۲ ربیع الثانی ۱۳۰۱ نوشته شده؛ جلد: تیماج، ۲۶۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۹–۲۵۹]

● **الموطوئة شبهة** / فقه / عربی

al-mawṭū’a šubha

میسی، لطف الله بن عبدالکریم، – **۱۰۳۲** قمری

mīsī, lotf-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-karīm(- 1623)

رساله استدلالی است در این‌که اگر کسی با شبهه زن شوهرداری را نزدیکی کند، آن زن بر آن مرد به‌طور دائم حرام می‌شود و فرضاً اگر شوهرش او را طلاق دهد یا بمیرد آن مرد نمی‌تواند او را به ازدواج خود درآورد.در آن از تحریر علامه و شیخ زین الدین یاد شده است.

آغاز:بسمله. مسئلة لووطی شخص ذات بعل وطی شبهة من دون عقد هل یحرم علیه موبدا سواء دخل بها البعل أم لا و سواء کان العقد دواما أم لا اقول و بالله التوفیق الظاهر التحریم الموبد لصحیحة زراره ...

انجام:فانها فی نفس الأمر غیر ذات بعل و الأصل عدم الحرمة و الحمدلله وحده و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

۱. تهران؛ دانشگاه تهران؛ شماره نسخه:۶۹۶۳/۱

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس؛ خط: نسخ، کا: کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۴ص (۳–۶)، ۱۹ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶–۴۱۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۵/۲عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۳–۳۵۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۵/۴عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۳–۳۵۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۵/۳عکسی

آغاز:و اعلم انه قد یقال من جانب الخصم من الاستدلال علی عدم التحریم المؤبد فی المسئلة المذکورة ان صحیحة عبدالرحمن بن الحجاج تدل علی جواز الرجوع الیها بعد طلاق الأول او موته

نسخه اصل: کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران، شماره ۶۹۶۳؛ ظاهراً تحریر دیگری است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۰؛ ۲ص (۶–۷)[عکسی ف: ۳–۳۵۵]

۴. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۵۵/۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**لان و طی الشبهة ملحق بالصحیح ای بالوطی بالعقد الصحیح فی نفس الامر او الذی لم ینکشف بطلانه و ما نحن فیه لیس کذلک

خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، دارای خط‌خوردگی؛ جلد: پارچه‌ای، ۲گ (۹۵ر–۹۶ر)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱–۲۰۹]

● **موعظة (رسالة فی)** / حدیث / عربی

maw'iẓa (r.-un fī)

علی بن حسین (ع)، امام چهارم، ۳۸ - ۹۴ قمری

'alī ebn-e hoseyn, emām-e čahārom (659 - 714)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۶۴/۱۷

آغاز:و هو یحاسب نفسه و یناجی ربه و یقول، نثر: یا نفس حتی متی الی حیاة سکونک و الی الدنیا و عمارتها کونک -؛ **انجام:**اترضی بان تفنی الحیاة و تنقضی، و دینک منقوص و دنیاک عامر. تمت مرثیة زین العابدین علی بن حسین بن علی علیه السلام"

خط: نسخ، کا: محمد بن یوسف ابی عقیل نوقارینی، تا: با تاریخ۷۲۵ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۳ گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۵-۳۹۲]

● **موعظه (رساله در)** / اخلاق / عربی

mow'eze (r. dar)

حر عاملی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ - ۱۱۰۴ قمری

horr-e 'āmelī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1693)

برای فرزندش محمدرضا.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۵۶۳

خط: نسخ، کا: عبدالحسین، تا: ۱۲۷۸ق[الفبائی: -۵۷۱]

● **موعظه** / اخلاق / فارسی

mo'eze

کرمانی، محمد بن محمد کریم، ۱۲۶۳ - ۱۳۲۴ قمری

kermānī, mohammad ebn-e mohammad karīm (1847 - 1906)

جلسات مواعظی است از او که در اوقات گوناگونی ایراد شده است.

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۸۰/۱۲

آغاز:حمدله. صلاة. خداوند در کتاب مبارک خود می‌فرماید: الله لا اله الا هو الحی القیوم ... اگر چه بادها خاطرها را پریشان می‌کند؛ **انجام:**احمد ار بگشاید آن پر جلیل - تا ابد مدهوش ماند جبرئیل - و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۸ جمادی الثانی۱۲۹۶ق؛ ۱۰گ (۱۰۲پ-۱۱۱ر)[ف: ۳-۳۲۲]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۸۰/۱۴

آغاز:بسمله. در هفته گذشته، سخن در فکر اصلاح عمل بود، عرض کردم انسان بایستی که در اعمال خود تفکر کند، تدبیر نماید؛ **انجام:**اگر خطایی هم کردی، خطای تو هم مغفور است. و صلی الله علی ...

موعظه‌ای است که در جمعه ۲۶ صفر ۱۲۹۵ق، هنگامی که طوفان باد و گرد هوای کرمان را تاریک ساخته بود، انجام گرفته است؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۹۶ق؛ ۱۲گ (۱۷۴پ-۱۸۵ر)[ف: ۳-۳۲۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۱۲/۳

آغاز:بسمله مسأله ملتفت شدم و بخیالم رسید خواستم که قدری از عقاید خود و مذهبمان را عرض کنم که در این چند ثمر است یک ثمرش اینست که جماعتی؛ **انجام:**و اگر کسی یک کلمه پائین و بالا روایت کرده است ملتفت نشده است کلام ما را اینکه از زبان خودم میشنوی راست است و حق است و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

موعظه‌ای است که در جمعه ۲۶ صفر ۱۲۹۵ق، هنگامی که طوفان باد و گرد هوای کرمان را تاریک ساخته بود. انجام گرفته است؛ خط: نسخ، کا: محمد جواد بن محمد علی کرمانی، تا: ربیع الاول۱۳۱۳ق؛ جلد: تیماج، ۵۵ص(۷۶-۱۳۰)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲/۴۷-۱۸]

● **الموعظة** / اخلاق / عربی

al-maw'iẓa

ناشناخته:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۷۹

آغاز:بسمله. هل لاحد من اخوانی فی ان یهب لی سمعه قدر ما لقی الله طرفاً من استجابی اعساه یتحمد عنی بالشرکة بعض اعیانها فان الصدیق لم یذهب عن الشوب اخاه ما لم یصنپ؛ **انجام:**و اقل ما ینجح، و شر المقال ما ضاع، و بالله الاستعانة و من الناس البرائة و من اعتقد غیر هذا فقد خسر، و سیعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون

خطبه‌ای است در پند و اندرزهای عرفانی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲گ (۲۰۵ر-۲۰۶ر)، ۲۵سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴-۹۲]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۱/۱۹

آغاز:توکلت علی من انکر وجوده الشاکون الملحدون و شکرت عبده قایم الحق الذی عند عنه المرتدون

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۹۱۳. پند و اندرزی دینی و دعوتنامه‌ای است مختصر خطاب به جماعت دروز، نگاشته شده به تاریخ شنبه چهارم جمادی الاول سال ۲۱ از سالهای قائم الزمان؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴ص (۲۳۳-۲۳۶)[عکسی ف: ۴-۴۱۴]

۳. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۸۶/۲

آغاز:هو، ینبغی للعاقل ان یخاطب الجاهل مخاطبه الطبیب للمریض

مواعظی با عناوین «هو-هو»؛ خط: نسخ، کا: میر حسن بن میر

هادی، تا: ۱۱۳۳ق؛ جلد: تیماج، ۹گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: -۲۰۳]

۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۸۶/۱۵

کا: محمد تقی دزفولی، تا: ۹شعبان۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۹ص، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱-۵۱۷]

● موعظت = بیان طاعات و عبادات / عرفان و تصوف / فارسی

maw‘ezat = bayān-e tā‘āt va ‘ebādāt

علیلان باطنی را با ادویه خاص معالجت کنند و علیلان روحی را باطاعت و عبادت در این فصل آنچه از عبادات و طریقت مفید است گفته می‌آید تا مریض با عمل به آن شفا یابد و آن عبارت است از:نماز، صوم، تفکر، صبر، توکل، مراقبه، محاسبه نفس، بذل مال (یعنی زکات و خمس) و جهاد. رساله به فارسی است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۱۵/۵

آغاز:بدانکه بجهت علیلان باطنی ادویه که تجویز فرموده اند؛ **انجام:**که هیچ حیوانی را بمحفل سلطان راه نیست.

کا: احمد مهندس، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۴ص (۳۰۱- ۳۱۴)، ۲۴ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۰-۱۶۱]

● موعظه = مواعظ / مواعظ / فارسی

mow‘eze = mavā‘ez

ناشناخته:

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۸۰/۶

آغاز:حمدله. صلاة. خداوند عالم جل شأنه در کتاب مبارك خود می‌فرماید: الله لا اله الا هو الحی القیوم. الخ. در روزهای گذشته سخن در شرح کلمه مبارکه «علی»؛ **انجام:**حضرت فرمود به این دست نخوری و به این دست نیاشامی. تمت.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۹۹-۱۲۹۵ق؛ ۲۵گ (۴۷پ-۷۱ر)[ف: ۳-۳۲۲]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۱۳

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... خداوند عالم درکتاب مستطاب خود می‌فرماید: الله نور السموات والارض مثل نوره؛ **انجام:**هر که خدا را می‌خواهد وایشان را می‌خواهد البته ایشان هدایتش می کنند

رساله‌ای است حاوی دومجلس موعظه که مجلس اول درتاریخ ۲۶ ماه رمضان ودیگری ۲۴ رمضان ۱۳۰۱ق نوشته شده وبه همین جهت تحت عنوان آن نام «دومجلس» گذاشته شد؛ خط: نستعلیق، کا: سید محمدحسین بن محمد هادی طباطبایی، تا: ۱۳۰۱ق؛ جلد: مقوا، ۴۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۲-۹۰۴]

۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۳۰

آغاز:حمد بی حد و مدح بی عدد مبدأ را سزاست که عقول مجرده؛ **انجام:**چه فردا نامه خوانان نامه خوانند ×× تو خویشتن نامه بینی ننگت آید

کتابی است اخلاقی شامل ۴۰ فصل و بعد از آن ۷ فصل اضافه شده است. جنگی است از عقاید و اخلاق و فضایل اعمال، و در اواخر آن ترجمه چهل سوره از تورات آمده است و اشعاری عرفانی و احوال شیخ صفی الدین را نیز آورده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ نام مؤلف در اول ترجمه «اربعین سورة» به نام بهاء الدین آمده؛ مجدول، با لوح رنگین، در برگ ۲۰۰ تاریخ شعبان ۱۲۴۳ در حاشیه دیده می‌شود؛ جلد: تیماج، ۲۳۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [مؤید: ۳-۴۲]

● موعظه آقا سید محمد در اسرار صلاة / اخلاق

mow‘eze-ye āqā seyyed mohammad dar asrār-e salāt

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۵۸/۱۱

سپس عنوان مجلس سیم در عدالت و مجلس چهارم تا بیستم در رجا و خوف و از فصل چهارم در ترجمه حدیث شریف آغاز می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶۰گ (۱۳۷ر-۱۹۶ر)، ۲۰سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۶-۲۴۹]

● موعظه به خواجه افضل و خواجه شهاب الدین / مواعظ / فارسی

mow‘eze be xāje afzal va xāje šahāb-od-dīn

امیر علیشیر نوائی، علیشیر بن کیچکنه، ۸۴۴ - ۹۰۶ ؟ قمری

amīr ‘alī-šīr-e navā’ī, ‘alī-šīr ebn-e kīčakne (1441 - 1501)

موعظه امیر علیشیر از استرآباد که به خواجه افضل الدین محمد و خواجه شهاب الدین عبدالله نوشته است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۱۹

خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۱۴۱ر-۱۴۲پ)[ف:۱/۲۹-۱۳۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۵/۳۴

خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور؛ ۴ص (۲۶۷-۲۷۰)، اندازه: ۱۵/۶×۲۷/۸سم [ف:۱/۲۹-۴۲۷]

←موعظه جهانگیری ﴿ پندنامه جهانگیری

● **الموعظة الحسنة = النصيحة الكاملة** /- اردو
al-maw‘ezat-ol hasana = an-nasīhat-ol kāmela
رضوی کشمیری، محمد باقر بن محمد، ۱۲۸۶ - ۱۳۴۶ قمری
razavī kešmīrī, mohammad bāqer ebn-e mohammad (1870 - 1928)

تاریخ تألیف: رمضان ۱۲۹۹ق
مشتمل است بر سخنرانی‌های مؤلف در شب‌های رمضان ۱۲۹۹قدرباره نکات تفسیری و فضایل و مناقب ائمه علیهم السلام و بیان عقاید امامیه.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۶۱
آغاز:بسمله. الحمدلله الذی جعلنا من المؤمنین؛ **انجام:**قال لماذاك یا رسول الله فداك امی و ابی عرض کی
خط: نستعلیق تحریری، کا: شاگردان مؤلف، تا: ۱۲۹۹ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح توسط مؤلف؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۶۸گ، اندازه: ۱۸×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۵۷]

● **موعظة السالکین** / عرفان و تصوف / فارسی
maw‘ezat-os sālekīn
مجذوبعلی شاه، محمد جعفر بن صفر، ۱۱۷۵ - ۱۲۳۸ قمری
majzūb-‘alī-šāh, mohammad ja‘far ebn-e safar (1762 - 1823)

به نام: محمد رضا میرزا والی گیلان
دستورات صوفیانه است که محمد طاهر بن حاجی محمد ابراهیم کسکری گرد آورده و در دیباچه نام او و همدانی و نام کتاب هست و نامه‌ای که به علی رضا میرزا و سید حسین استرآبادی مرشد نوشته و قباله‌ای که نوشته و نامه‌ای به خسروخان و حاجی میرزا نصیر طبیب حکیم باشی اشرف والاو آقا محمد ملا باشی و نواب علی رضا میرزا.
آغاز:بسمله.وبه نستعین الحمد لله علی مکارمه التی لاتحصی ... امابعد حسب الامر ... انجم خدم پاك طینتی
انجام:دیگر زیاده زیادات باقی و السلام علی من اتبع الهدی
[فهرستواره منزوی ۱۰۰۲/۸]

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۲ ـ ج
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۷گ، ۱۱سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱-۵۰۴]

● **موعظة المتقین** / کلام و اعتقادات / فارسی
maw‘ezat-ol mottaqīn
رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ۱۲۱۵ - قرن ۱۳ قمری
raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī‘ (1801 - 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۷۶ق؛ محل تألیف: قزوین
کتابی است در اصول دین همراه مواعظ در پنج«باب» و «خاتمه»: باب ۱. توحید؛ ۲. نبوت؛ ۳. معاد؛ ۴. امامت؛۵. عدل؛ خاتمه: در مطالب گوناگون. در مقدمه چنین آورده:«۱۲ سال است که در قزوین اقامت کرده و به تألیف و تصنیف و به امر میرزا عبدالوهاب برغانی قزوینی به ترویج عقاید پدرش ملا محمد صالح برغانی قزوینی اشتغال دارم، هم اینك بیش از ۳۴۰ کتاب و رساله فارسی و عربی در علوم گوناگون نوشته‌ام و این کتاب را رهنما می‌شوم بر کتابم هدیة الغیب فی رد اهل الریب و العیب ...». مؤلف جلد سوم کتاب دافع البلیة را در سال ۱۲۹۰ق نگاشته است. نامی از این کتاب در الذریعة نیامده است.
آغاز:حمد آفریدگاری را که آسان فرموده است از برای ما سلوك شرایع دین مبین را ... و بعد، عرضه می‌دارد احقر بنده مفتاق بغفران حضرت یزدانی

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۶۴/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**ان الله (تعالی) کرم نبیه محمداً صلی الله علیه و آله و اهل بیته ...
این نسخه تا بخشی از باب چهارم به انجام می‌رسد و در انجام نانوشته است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳، جا: قزوین؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «منه، ح» و غیر آن؛ اشعاری فارسی در مدح پیامبر (ص) از مؤلف در برگ آغاز نسخه؛ ۵۱گ (۷۶-۱۲۶)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۳۴-۷۶۲]

● **موعظة المتقین** / حدیث / فارسی
maw‘ezat-ol mottaqīn
کرمانشاهی، محمد حسین بن محمد محسن، ق۱۳ قمری
kermānšāhī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad mohsen(- 19c)
ترجمه مواعظ مأثوره از ائمه معصومین علیهم السلام که در کتاب روضه وافی آمده است، در هشت باب و خاتمه: باب ۱. مواعظ الله تعالی للنبی، باب ۲. تا ۷. مواعظ النبی و الائمة الی الصادق؛ باب ۸. مواعظ بقیة الأئمة؛ الخاتمة فی خطب الرسول (ص).
آغاز:الحمدلله الذی شرح صدورنا بموعظة المتقین و نور قلوبنا بالزهد و الصلاح فوزاً بعبادة العارفین

کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز:برابر

کاتب = مؤلف، تا: ۱۴ ربیع الثانی ۱۲۵۰ق[تراثنا: س۲ش۴-۶۸]

● **الموعظة و النصیحة** /مواعظ / فارسی

al-maw'eza va-n nasīha

استرآبادی، محمد یوسف،– ۱۲۸۶ قمری

estarābādī, mohammad yūsof(- 1870)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۸۵/۵

آغاز:در ذکر کلمات وعظ اساس من کلام میرزا مهدی خان المتخلص بکوکب. بسمله. و به نستعین کیست که در باغ پر ورد جهان گلبنی پرورد و خار جفایش برخلد نخلد؛ **انجام:**پندار که هر چه هست در عالم نیست ×× انگار که هر چه نیست در عالم هست. و السلام علی من اتبع الهدی تمام شد کتاب الموعظه و النصیحه من تألیفات افصح الفصحا ... میرزا مهدی خان المتخلص بکوکب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی، جا: بمبئی؛ جلد: مقوا، ۱۲گ (۱۱۸پ–۱۲۹ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴/۵سم [ف: ۴۴–۱۸۰]

● **موعظه و نصیحت بیاض** / حدیث / فارسی

mow'eze va nasīhat-e bayāz

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۲۱۲

آغاز:و خداوند من دوزخ ندهد و خدا؛ **انجام:**و ذکر او عبادت است و قبول نیست

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام[رایانه]

● **موقد الأذهان و موقظ الوسنان** / نحو، معما / عربی

mawqid-ul aḏhān wa mawqiẓ-ul wasnān

ابن هشام، عبدالله بن یوسف، ۷۰۸ – ۷۶۱ قمری

ebn-e hešām, 'abd-ol-lāh ebn-e yūsof (1309 - 1360)

در انواع الغاز (معما) از علم نحو و بعضی از نکته‌های ادبی جالب، با اختصار و در چهار «فصل»: ۱. الاحاجی المعنویة؛ ۲. الاحاجی اللفظیة؛ ۳. الاشارات الخفیة؛ ۴. التصحیفات اللوذعیة. (سید احمد اشکوری)

آغاز:اما بعد حمدالله الفاتح المانح بالایجاز جاعل علم العربیة فی العلوم کالطراز فیه نقل مقفلات الالغاز و یتضح ما فی التنزیل من الایجاز و وجه الاعجاز ...

چاپ: قاهره،مطبوعات الحرمین، ۱۶ص، ۱۳۲۲ق؛ مطبعة محمد مصطفی، ۱۲۹۹ق؛ مطبعة الازهریة، ۱۲۷۹ق.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۷۳/۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**جئت سقیماً و ضعیف القوی ××مولای یا مولای کن جابری

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۴۶پ–۱۵۳پ)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶–۱۳۰]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۱/۱۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**الحمدلله وحده و صلی الله علی سیده محمد و آله و صحبه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ ذیقعده ۱۲۸۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۱ص (۱۲۹–۱۳۹)، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف:۱–۴۱۶]

● **موقظ الغافلین** / کلام و اعتقادات / فارسی

mawqez-ol qāfelīn

کوهکلویه، عبدالجواد بن عبدالرحیم، ق۱۴ قمری

kohkelūye,'abd-ol-javād ebn-e 'abd-or-rahīm(- 20c)

مطالب مفصلی است دررد صوفیه و نقد عقاید باطله بابیه که با استفاده از دلایل نقلی و عقلی نگاشته است. هیچ گونه دسته‌بندی ازقبیل فصل و باب و غیره ندارد. در ۳ مجلد.

آغاز:جلد اول: الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی محمد وآله الطاهرین المعصومین واللعنة الدائمه علی اعدائهم الی قیام یوم الدین و بعد ... که چون دربسیاری ازبلاد عجم ودربعضی از بلاد عرب که سیر کردم دیدم بسیاری از شیعیان

جلد دوم: مطلب دیگر گویم ای مردم با عقل و هوش و ذکاء وای سروران و سربلندان و سرداران و سرکشان باتیغ تیز بی دریغ خونریز چون میغ درگاه و غاوای فصیح لسانان بدیع بیانان ملیح طبعان طوطی نطقان شکرخا

جلد سوم: درشرح حالات بعضی ازرؤسای اتحادیه که ازجمله آنهاست حسین بن منصور حلاج کذاب که مرحوم مجلسی درآخر کتاب عین الحیوة ازکتاب غیبت شیخ طوسی علیهما الرحمه نقل می‌کند ...

انجام:اگر نه مدعی علم باشند و نه عبادت کنند خداوند فرموده است هل یستوی الذین یعلمون و الذین لایعلمون یعنی البته مساوی نیستند انهائیکه عالم اند و عمل می‌کنند به علم خود با آنهائیکه نه عالمند و نه عملی دارند

[فهرستواره منزوی ۵۶۹/۹]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۶۵۳

آغاز:برابر جلد اول؛ **انجام:**هبه بخشیدن کبیر است رفیق را به کبیر دیگر وبعضی این معنا را جایز ندانسته‌اند چه تصرف است درحر مؤلف گوید به ملاحظه بعضی ازمطالب این اصطلاحات را درج کردم که معلوم شود که همه عمر را دنباله فهم این مزخرفات هستند و ازقانون واداب دین داری بی خبرند وخودشان را به چه خیالات واهیه راضی می‌کنند و باریش خود بازی می‌کنند

جلد اول؛ خط: نستعلیق، کاتب =مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۲۹۴گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۰]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۶۴۶

آغاز:برابر جلد دوم؛ **انجام:**مانند شخصی که دربالاخانه نشسته باشد وازسستی اساس آن غافل باشد ویک مرد مشفقی به اوگوید که بنیان این بالاخانه سست است به اندک باد یا بارانی خراب می‌شود وتوهلاک می‌شوی اوگوید من دراساس ننشسته ام

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، کا: مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۴۴۰گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۰]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۶۴۷

آغاز:برابر جلد سوم؛ **انجام:**برابر

جلد سوم؛ خط: نستعلیق، کاتب =مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۲۸۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۰]

● **موقعیت جغرافیایی توابع اردستان** / جغرافیا / فارسی

mowqe‘īyat-e joqrāfīyāyī-ye tavābe‘-e ardestān

شفیعی اردستانی، مرتضی بن احمد، ق۱۴ شمسی

šafī‘ī ardestānī, morteza ebn-e ahmad(- 20c)

در موقعیت جغرافیایی دهستان‌های «بز راوند» و «گرمسیر» و روستاهای «نیسیان» و «مهاباد» و «موغار» و «سهامیه» و «طجره» از توابع اردستان نگاشته شده در سال‌های ۱۳۷۲– ۱۳۷۳ ش.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۵۵

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۳۹گ، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۷-۴۰]

● **موقف الرجل و المرأة فی الصلاة** / فقه / عربی

mawqif-ur rajul wa-l mar’a fi-ṣṣalāt

عبدالغنی بن محمد رضا، ق۱۳ قمری

‘abd-ol-qanī ebn-e mohammad rezā(- 19c)

آیا زن و مرد می‌توانند در نماز ردیف یکدیگر بایستند و آیا زن می‌تواند بر مرد مقدم شود در حال نماز. این مسأله استدلالی در این فرع بحث کرده و در پایان در چهارده امر مناسب مسأله گفتگو می‌نماید.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۷۶/۱

آغاز:مسألة اختلف الأصحاب فی جواز صلاة الرجل و المرأة مع التساوی فی المکان أو تقدمها علیه؛ **انجام:**کما عن جماعة من الفقهاء قدس الله أسرارهم و جعلنا ممن یقتفی آثارهم ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۲پ-۱۳پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۳-۳۷۹]

● **موقوفات** / اسناد / فارسی

mowqūfāt

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۷

شامل ثبت و صورت کلیه موقوفات منقوله و غیر منقوله اعم از جواهر و طلا آلات و کتب و املاک و باغات و مزارع و حمامات و دکاکین و مستغلات آستان قدس رضوی و اسامی صاحب منصبات و خدام و سایر مشتملات و محتویات آستانه مقدس که در زمان تولیت مرحوم مجدالملک ترتیب و تنظیم شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، ۹۷گ، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۲-۴۸۷]

● **موقوفات آستان قدس رضوی** / اسناد / فارسی

mowqūfāt-e āstān-e qods-e razavī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰۰۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف: -۸۳۷]

● **موقوفات آستان قدس (کتابچه)** / تاریخ، اسناد / فارسی

mowqūfāt-e āstān-e qods (ketābče)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۵۷

آغاز:بسمله، الحمدلله الذی کشف عن خواص عباده؛ **انجام:**تری الناس موقوفین لرب العالمین صلی الله علیه و آله صورت اتمام پذیرفت

جامع: عبدالمؤمن بن ابوالقاسم حسینی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق[الفبائی: -۵۷۱]

↤موقوفات جهانشاه قراقویونلو ⟨ الوثائق المظفریة
↤الموقوفات لمسجد کبود فی تبریز ⟨ الوثائق المظفریة
↤موقوفات المظفریة ⟨ الوثائق المظفریة
↤موقوفات یزد ⟨ کتابچه شرح موقوفات یزد

● **مؤکد المحبة بین المحب (المرء) و من أحبه = الباه (رسالة فی)** / طب / عربی

mu’akkid-ul maḥabba bayn-al muḥib (mar’) wa man ’aḥabba-h = al-bāh (r.-un fī)

؟ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ – ۹۱۱ قمری

soyūtī, ‘abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

رساله مختصر جامعی است در بیان داروهای مناسب جهت تقویت قوه باه در یک «فرع» و دو «اصل» و یک «باب»: فرع فی الاسباب المحبة للوقاع؛ اصل ۱. در دو قسم: قسم ۱) فیما یتناول مسماء صباحا (شش مسئله)، قسم ۲) فیما یتناول من الاشربة و الادهان الغلظة للآلة و المقویة؛ اصل ۲. فی الادویة المختصة بالرحم (دو فصل): فصل ۱) فیما ینفع من الصلابة و عدم طمئه و

عقمه (پنج مسئله)، فصل ۲. فیما ینفع الطمت و الحمل (شش مسئله)؛ الباب الجامع المحتاج الیه (فی زینة المرء و المرآة). ظاهرا چاپ نشده و یا جستجوی زیاد نشانی از این رساله در منابع دیده نشد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۱۰

آغاز:بسمله. الحمدالله و کفی و سلام علی عباده الذین اصطفی ... و بعد فقد رغب الی بعض الاخوات و تردد الی زمانا بعد زمان فی وضع مختصر جامع للادویة المقویة ... و سمیته مؤکد المحبة بین المحب و من أحبه و رتبته؛ **انجام:**فهو اکل من هذا جاح [الدجاج] و ادمن علیه سمن حتی یکاد تعجز [یعجز] عن الحرکة و الله تعالی اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب

خط: نسخ، کا: زکریا بن محمد محلی شافعی، تا: ۱۰۶۰یا۱۰۶۱ق؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ جلد: مقوا، ۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۴۳۵]

● **موکلات و ملائکه حروف** / کلام و اعتقادات / فارسی

movakkalāt va malā’eke-ye horūf

درباره فرشتگانی که پروردگاران ستارگان گردنده هستند.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۷/۳

آغاز:بسمله. بدانکه حق تعالی بر کواکب سیارات ملائکه موکل کرده است؛ **انجام:**و آن مثال اینست که نوشته می‌شود ... ع. ا. ل. م ...

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۱ص (۴۷-۶۷)[ف: ۵-۶۸۹]

● **مولانا محمد صادق اردستانی** / تراجم / فارسی

mowlānā mohammad sādeq-e ardestānī

شفیعی اردستانی، مرتضی بن احمد، ق۱۴ شمسی

šafī‘ī ardestānī, morteza ebn-e ahmad(- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳ جمادی الاول ۱۴۲۴ق = ۲ تیر ۱۳۸۲ ش؛ محل تألیف: تهران

رساله‌ای است در شرح حال ملا محمد صادق اردستانی (-۱۱۳۴ق). وی رساله دیگری در این موضوع نگاشته به نام «نگاهی به زندگی محمد صادق اردستانی» که به شماره ۱۰۱۵۸ در کتابخانه مرعشی وجود دارد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۹۰/۶

آغاز:مولانا محمد صادق اردستانی که در منابع مختلف از او به نامهای مولانا محمد صادق اردستانی، مولی محمد صادق اردستانی ... یاد شده است؛ **انجام:**و آثار این عارف نامدار در دست دارند تقاضا می‌شود به نشانی زیر با این جانب تماس حاصل نمایند تا در تجدید نظر بعدی به نام آن عزیزان درج گردد.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۸۲ق، جا: تهران؛ ۹گ (۵۰-۵۸)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۳۸-۸۱۲]

● **مولدات** / طبیعیات / عربی

muwallidāt

طالشی، شمس الدین محمد

tālešī, šams-od-dīn mohammad

شامل مباحث:۱. شرح جسم تعلیمی؛ ۲. عناصر،اجسام مرکبه،بخار،باران،برف،پیدائی احجار،ابر،رد،برق،باد،قوس قزح،اله قمر،زلزله.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۶۷

آغاز:بسمله و به ثقتی: الحمد لولیه و الصلوةعلی نبیه محمد و آله الطاهرین و صحبه اجمعین؛ **انجام:**علی کل شیء قدیر و منه المبدء و الیه المصیر.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۷گ، ۱۴ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۰-۳۴۵]

● **مولد امیر المؤمنین** / تاریخ معصومین / عربی

mawlid-u amīr-il-mu’minīn

منسوب به: لوط بن یحیی ازدی کوفی، ابو مخنف (-۱۵۷ق)

داستان زایش امیرالمؤمنین (ع) منسوب به ابو مخنف ازدی است.شیخ آقا بزرگ تهرانی کتابی با نام مولد امیرالمؤمنین و با آغازی شبیه به این نسخه را از یکی از علمای متأخر بحرین دانسته و احتمال داده مؤلف آن ابی عزیز محمد بن عبدالله خطی صاحب کتاب «منیة الطالب فی مولد الحسن بن ابی طالب» باشد (رک: الذریعه، ج ۲۳، ص ۲۷۴).در نسخه ما کتاب به ابو مخنف نسبت داده شده و سید هاشم بن سلیمان بحرانی (۱۱۰۷ق) هم در کتاب خود نزهة الابرار از آن با تصریح به نام ابو مخنف مطالبی نقل کرده است (العلامة السید هاشم البحرانی، ص۲۵۷). با این همه انتساب آن به ابو مخنف به سادگی پذیرفتنی نیست حتی می‌توان با دلایلی آن را مردود شمرد. متن کتاب هم با این ادعای در تعارض است. در آغاز سند نسخه حاضر از مؤلف به‌گونه‌ای سخن رفته که یک بار کتاب از آن ابو مخنف دانسته شده و بار دیگر از حسن بن احمد بن یحیی ازدی همدانی، لحن و آهنگ کتاب هم بیشتر به قرون اخیر شباهت دارد. بخش‌های کهنی هم که در آن دیده می‌شود برگرفته از چند متن قدیمی مخصوصاً مولد امیرالمؤمنین ابوالعلای همدانی (۵۶۹ق) است.

آغاز:الحمد لله الذی خلق الانبیاء و الاوصیاء رحمة للعالمین و جعلهم مبشرین و منذرین لکافة الخلق اجمعین. اما بعد فهذا ما رواه ابو مخنف لوط بن یحیی الازدی فی مولد سیدنا و مولانا ... علی ابن ابی طالب ... قال ابو مخنف اخبرنا الشیخ ابوالعلی الحسن ابن احمد ابن یحیی العطار الهمدانی بمسجده فی یوم الثانی و

العشرين من شهر شعبان سنة ست و ثلاثون و ثلثمائة قال حدثنا الامام احمد ابن محمد ابن اسمعيل عن عمره ابن عبدالله ابن عبدالعزيز عن عبدالصمد ابن منهال ...

انجام:و توفى ليلة احدى و عشرين من شهر رمضان على قاتله و ظالمه لعن كثير ابد الابدين و دهر الداهرين و هذا ما انتهى الينا من مولد سيدنا و امامنا و مولانا ... و النسيان انه غفور منان و الحمد لله ... الطاهرين

چاپ: چندين بار با نام مولد امير المؤمنين در نجف و قم و يک بار در مجموعه نور الابصار فى مواليد الائمة الاطهار، بيروت، ۱۴۱۴ق

[مولد اميرالمؤمنين: نصوص مستخرجه من التراث الاسلامى، احمد پاكتچى، ص ۱۳-۱۴؛ معجم الآثار المخطوطة حول الامام على بن ابى طالب، ص ۳۳۳؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامى ج۶، ص۲۱۳-۲۲۰]

شرح و حواشى:

۱- مولود نامه اميرالمؤمنين (ع) = ترجمه مولوديه ابو مخنف

مشهد؛ رضوى؛ شماره نسخه:۲۱۹۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، كا: على بن حسن بن سالم ابو مجلى، تا: ۲۷ محرم۱۱۹۱ق؛ اهدايى: رهبرى، فروردين ۱۳۷۴؛ جلد: تيماجمذهب، ۵۳گ (۱۰۸پ-۱۶۰پ)، ۱۶-۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [اهدائى رهبر: ۸-۳۲۹] و [اهدائى رهبر: ۲ اخبار۲-۷۶۰]

● **مولد اميرالمؤمنين على بن ابيطالب عليه السلام** / فضايل و مناقب / عربى

mawlid-u amīr-il-mu'minīn 'alī ibn-i abī-ṭālib 'alayh-is-salām

؟ خطى بحرانى، محمد بن عبدالله، ۱۳

xattī bahrānī, mohammad ebn-e 'abd-ol-lāh (13c -)

همان كه برخى از ابومخنف دانسته‌اند.

قزوين؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۵۶/۲

آغاز:برابر**انجام:**هذا ما انتهى الينا من خبر حديث مولد الامام و الليث الضرغام و البطل القمقام

خط: نسخ، كا: على بن عبدالكاظم بن ابراهيم توبلى بحرانى، تا: ۲۸جمادى الثانى۱۱۸۸ق؛ ۱۱۳ص (۲۱۳-۳۲۵)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲-۴۴۷]

←مولد رسول الله صلى الله عليه وسلم ⪢ فصل فى مولد رسول الله صلى الله عليه وسلم

● **مولد الرسول** / تاريخ پيامبراكرم(ص) / عربى

mawlid-ur rasūl

قم؛ مركز مطالعات؛ شماره نسخه:۷۷۵/۷

آغاز:ايها الناس اعلموا ان شهركم هذا شهر عظيم و شهر عظمه و شرفه رب رحيم؛ **انجام:**و اذا انا بطائر ابيض قد دخل على فى حجرتى ثم مر على فوادى.

بى‌كا، بى‌تا؛ ۱۹گ (۸۹پ-۱۰۷ر)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲-۵۲]

←مولد على (ع) ⪢ خبر مولد على (ع)

←مولد النبى ⪢ فصل فى مولد رسول الله صلى الله عليه وسلم

←مولد النبى ⪢ اخبار مولد النبى (ص)

←مولد النبى ⪢ المنتقى فى سيرة المصطفى

←مولد النبى ⪢ مولود النبى

● **مولد النبى** / تاريخ پيامبراكرم(ص) / عربى

mawlid-un nabī

واقدى، محمد بن عمر، ۱۳۰ - ۲۰۷ قمرى

vāqedī, mohammad ebn-e 'omar (749 - 823)

به نثر و آميخته به نظم؛ در تاريخ ولادت پيامبر اكرم صلى الله عليه و آله از ابتداء خلقت نورى آن حضرت تا پا نهادن به عرصه وجود در مكه مكرمه با عباراتى مسجع و مقفى. آغاز مى‌شود به روايت‌هايى در اهميت «مولود خوانى» از پيامبر و چهار يار سيوطى (- ۹۱۱ق) و مى‌رسد به «و قال المصنف رح و هو الواقدى». در الذريعه (۲۷۷/۲۳) به نقل از فهرست ظاهريه چنين كتابى به واقدى نسبت داده شده است.

[الذريعه ۲۷۷/۲۳ شماره ۸۹۶۶]

۱. قم؛ مركز احياء؛ شماره نسخه:۱۹۸۴

آغاز:الحمدلله الذى جعل فلك القدرة على دور الحكمة فى اقطاب قطب المحرة مستديراً

نسخه اصل: كتابخانه كاشف الغطاء-نجف اشرف؛ خط: نسخ معرب، بى‌كا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۸ص[عكسى ف: ۵-۴۴۰]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۹۷/۱

آغاز:يا ايها الناس اعلموا ان شهركم هذا شهر عظيم ... و قال المصنف رح و هو الواقدى ما من مسلم قرأ فى بيته مولود الرسول (ص) الادفعه الله تعالى القحط و الوباء و الحرق و الغرق و ...؛

انجام:و فى الخمسين اذ ذاته خلع ردائه و بسط ... حتى بلغ ثلاث و ستون سنة ثم توفاه الله تعالى ...

خط: نسخ تحريرى، كا: محمد بن سيد عبدالرحيم كزازى، تا: ربيع الثانى ۱۲۱۰ق؛ ۳۰گ (۲ر-۳۱ر)[ف: ۳-۳۲۲]

● **مولد النبى** / تاريخ پيامبر اكرم/ عربى

mawlid-un nabī

كاشف يزدى، قاضى بن كاشف الدين محمد، - ۱۰۷۵ قمرى

kāšef-e yazdī, qāzī ebn-e kāšef-od-dīn mohammad(- 1665)

در حل اختلافی که در کتب تاریخ و حدیث درباره روز ولادت حضرت پیامبر اکرم «ص» بین ۱۲ و ۱۷ ربیع الاول دست داده است. پس از استنساخ رساله در این مجموعه مؤلف دو صفحه به خط خود بر آن افزوده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۹۸/۲

آغاز:مسألة مهمة لاتطلع علی تفصیلها و تنقیرها و تحقیقها الا فی مصنفاتی فی العلوم الدینیة و معلقاتی فی المعارف الاسلامیة؛ **انجام:**و لعل عند غیری کلام فی هذا المرام أحسن من هذاالکلام و التکلان علی الله المنعام ...

خط: نستعلیق، کا: شاه مراد بن نقد علی فراهانی ورامینی، تا: رجب۱۰۷۰ق، به دستور صاحب مجموعه محمد طالب؛ جلد: مقوایی، ۴گ (۱۱پ-۱۴پ)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۹-۲۹۲]

● **مولد النبی** / تاریخ پیامبر اکرم/ عربی

mawlid-un nabī

حسینی مدرس، ابراهیم، ق۱۱ قمری

hoseynī modarres, ebrāhīm(- 17c)

رساله مختصری است در بررسی روایات مربوط به سالروز ولادت پیامبر (ص) در یک «مقدمه» و دو «مطلب»: المقدمة: فی بیان النسیء و تحقیقه؛ مطلب ۱. معرفة وقت ولادته و تحقیقه و ترجیح المعتمد من الروایات فیه بالدرایة و النظر فی وقت وفاته؛ مطلب ۲. فی حل الاشکال المشهور.مؤلف روایت کلینی را- که ۱۲ ربیع الاول را روز تولد پیامبردانسته- ترجیح می‌دهد.

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی من علینا باحب انبیائه و اکرمهم علیه المختصر بالدرجة و الزلفی لدیه ... اما بعد فیقول المذنب النادم ابراهیم الحسینی المدرس الخادم لما کان معرفة النبی ... من اهم المطالب ... و قد اختلفت الروایات فیه و لم یتعرض احد من علمائنا الی زماننا هذا الترجیح ما هو المعتمد من الروایات فیه ... و کان الاشکال المشهور فی مدة الحمل به ص المعضلات ... فاشتغلت بتوقیته و بدفع الاشکال المشهور ...

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۲۷/۱۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**مع حب جمعه لما ذکر فتامل عفی عنه.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۳ص (۲۶۸-۲۸۰)، سطور چلیپا (۶×۱۶)، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۱۴-۳۶۷۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۰۵/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**اوفق بالمقام و انسب بالمرام ذکرناه طررا و الحمدلله اولاً و آخرا و صلی الله علی محمد و آله صلوة تشحن الهواء و تملأ الأرض و السماء

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با خط‌خوردگی؛ ۸گ (۴۷پ-۵۴پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۴۴-۱۲۴]

● **مولد النبی (مختصر)** / تاریخ پیامبر اکرم (ص)/ عربی

mawlid-un nabī (mx.)

مدابغی، حسن بن علی، - ۱۱۷۰ قمری

madābeqī, hasan ebn-e ‘alī(- 1757)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۰۷/۲

آغاز:بسمله، قال سیدنا و مولانا الشیخ الامام العالم العلامه ... الحافظ الحجة نجم الدین محمد بن احمد ... الحمدلله الذی انار بمولد المصطفی صلی الله علیه و آله و سلم جمیع الوجود و اظهر شمس فضل نبینا؛ **انجام:**فی الدنیا و الاخرة الامدادات الذاخرة آمین آمین یا رب العالمین انک سمیع الدعا فعال لما یرید

در فهرست از نجم الدین محمد بناحمد غبطی شافعی دانسته؛

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: چرم ، ۲۵ص(۱۴-۳۸)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۴۵-۱۲]

● **مولد النبی** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی

mawlid-un nabī

برزنجی، جعفر بن حسن، - ۱۱۷۷ قمری

barzanjī, ja‘far ebn-e hasan(- 1764)

رساله مختصری است در ذکر مولد حضرت ختمی مرتبت که از نسب شریف آن حضرت آغاز نموده است.

چاپ: مصر، چاپ سنگی، ۱۲۹۸ق؛ مطبوعات شرف، ۱۶ص، ۱۳۰۷ق؛ استانبول، ۱۳۲۰ق، رقعی کوچک، ۲۴ص (۴۹-۷۲)؛ روسیه، سن پترسبورگ، المطبع الاسلامیه(به مدیریت الیاس میرزا بورغانی قریمی)، ۱۳۱۷ق، سنگی، وزیری، ۲۸ص، به سعی و اهتمام الیاس میرزا بورغانی قریمی(۵۵-۸۲صص)

[معجم مؤلفین ۱۳۷/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۴۹/۵

آغاز:ابتداء الاملاء باسم الذات العلیة مستدرا فیض البرکات علی ما اناله و اولاه؛ **انجام:**انتهی المولد الشریف علی صاحبه افضل الصلاة و اتم التسلیم سیدنا محمد خاتم النبیین و المرسلین علی اتمام و الکمال

خط: نسخ معرب، کا: محمد چلپی رضوان بن محمد آغا کتخدای کردی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ شعبان۱۲۵۰ق؛ مجدول؛ ۱۴گ (۸۰-۹۳)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۲۸-۲۲۰]

● **مولد النبی** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی
mawlid-un nabī

ناشناخته:

۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۰۹/۲

آغاز: ابرز المصطفی الی الوجود فی شهر ربیع الاول فسجد کل ملک وکبر وهلل و اهتزالعرش وقال قد ولد الحبیب المفضل ورقص الکون وکاد من الفرح یتزلل

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۷۲ق؛ در سال ۷۷۲ تملک شده، تملک: ابوهبة الله محمد بن محمود شافعی؛ ازموقوفات رمضانیه ۱۲۳۰؛ ۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: -۱۰۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۱/۲

آغاز: و ما توفیقی الا بالله ... الحمدلله الذی أطلع بدر الایمان من ذروة برج الفلک الرفیع وقرن به نجوم السعود فی شرف سنا المجد الثیل؛ **انجام:** و لا بلغ المهدون فی القول مدحة. و ان صدقوا الا الذین فیک أفضل نختم المولد الشریف المفخم لمدحه صلی الله علیه و سلم

ذکر مولد شریف نبوی - صلوات الله علیه و آله - شرح دوران کودکی و ایام پیش از بعثت آن حضرت می‌باشد کهمؤلف آن شناخته نشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، محشی؛ ۵۰گ (۱۳۳-۱۸۲)، ۱۷سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳۶-۱۲]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۳۱/۳

آغاز: ایها الناس هذا شهر عظیم، شهر عظمه و شرفه رب رحیم شهر ولد فیه النبی الکریم؛ **انجام:** فاقتصرت علی هذا القدر تمت ... علی ید ... خلیل سندسی لاجل صاحبی ملا ابوبکر فی شهر ربیع الاول ۱۲۷۴

رساله‌ای است عامیانه در ثواب جشن و سرور برای مولد پیامبر از روایات سنی به نقل از ابوبکر صدیق و شافعی. نام مؤلف ندارد لیکن همان ابوبکر بوکانی باشد که رساله حاشیه جرجانی (ش ۴۰۳۱/۱) را نوشته است؛ خط: نسخ، کا: خلیل سندسی، تا: ۱۲۷۴ق؛ محشی با نشان: اتقان، قزلی، قاموس؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۱۴گ (۶۹پ-۸۲ر)، ۱۵سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۷-۳۲۶]

۴. قم؛ لاجوردی، سید مهدی؛ شماره نسخه:۳۵/۲

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی اطلع بدر الایمان من ذروة برج فلک الغر الرفیع ...

بی‌کا، بی‌تا[چند نسخه-ف: -۱۱۳]

● **مولد النبی ۱** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی
mawlid-un nabī

گزیده‌ای است در ولادت نبی معظم (ص) و بشارات به آن بزرگوار با نقل بعضی از آیات، روایات و اشعار. در این کتاب از «شفاء الصدور» ابوالربیع سلیمان بن سبع نیز مطالبی نقل شده است.

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۶۵/۸

آغاز: الحمدلله مزید من حمد و شکر و مفید من بلی فصبر حلیم اذا بارزه العبد بالمعاصی

خط: نسخ، کا: فتح الله بن محمد رضا بن فتح الله بن ابراهیم، تا: قرن ۹؛ در آخر نسخه «طالع فی هذا الکتاب ... احمد بن عبدالقادر بن عمر الماردینی الحنفی» و «طالع فی هذا الکتاب ... محمد بن عبدالقادر عمر بن محمد بن عبدالخالق الماردینی الحنفی» و«طالع فی هذا الکتاب عمربن محمد بن عبدالقادر سنه ۸۷۸» و «طالع فی هذالکتاب احمد بن عبدالقادر بن عمر بن محمد عبدالخالق الماردینی الحنفی»؛ از موقوفات رمضانیه مرحوم ابراهیم بن فتح الله شریف حسینی ۱۲۳۰؛ ۱۳ص (۵۷-۶۹)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: -۲۳۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۴۳/۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۲۷۴]

● **مولد النبی ۲** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی
mawlid-un nabī

گزیده‌ای است در کیفیت خلقت و ولادت حضرت محمد (ص).

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۶۵/۱۱

آغاز: الحمدلله الحنان المنان ذی الجود و الکرم و الفضل و الاحسان الذی خلق بقدرته الانسان

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ با همان مشخصات نسخه ۴۶۵/۸؛ از موقوفات رمضانیه مرحوم ابراهیم بن فتح الله شریف حسینی ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج، ۷گ (۱۵۷-۱۶۳)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: -۲۳۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۴۳/۱۰عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۲۷۴]

● **مولد النبی ۳** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی
mawlid-un nabī

در این مختصر به نقل از کعب و وهب و جز آن دو، به خلقت نوری حضرت پیامبر (ص)، کیفیت حمل، ولادت و وقایع شب میلاد گرامیش با نقل اشعاری، اشاره کرده است.

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۶۵/۲۶

آغاز: الحمدلله مشرف الوجود باکرم مولود و مکمل السعود بطلعة ذی الجود

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ با همان مشخصات نسخه ۴۶۵/۸؛ ۹گ (۲۸۶-۲۹۴)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: -۲۳۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۴۳/۱۵عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۲۷۶]

● **مولد النبی ۴** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی

mawlid-un nabī

مختصری است در ولادت پیامبر اکرم (ص) با عباراتی زیبا، مسجع و با سبکی غریب، با اشاره به وفات و معجزات آن حضرت.

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۶۵/۴

آغاز:الحمدلله الذی رفع بعض الکائنات فوق بعض درجات و فضل و اتحف من شاء ماشاء و وهب و نفل

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با همان مشخصات نسخه ۴۶۵/۸؛ ۱۳گ (۵۸-۷۰، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: -۲۳۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۴۳/۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۲۷۲]

● **مولد النبی و وفاته** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی

mawlid-un nabī wa wafāt-i-h

ولادت و وفات حضرت نبی اکرم (ص) را با عباراتی لطیف و اشعاری مناسب نگاشته، و ضمنا گفته‌هایی به صورت «زبان حال» بیان می کند.

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۶۵/۶

آغاز:الحمدلله الذی اختص محبته لمودته و اجتباهم و اجتذبهم بکرمه الیه و فی کنف لطفه رباهم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ با همان مشخصات نسخه ۴۶۵/۸؛ ۲۵گ (۹۱-۱۱۵)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: -۲۳۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۴۳/۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۲۷۳]

● **مؤلفات ابن قیم جوزیه** / فهرست /عربی

mo’allefāt-e ebn-e qayyem-e jawzīye

مؤلفات ابن قیم جوزیه به نقل از خط حامد بن حسن شاکر.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۵۶/۹

خط: نسخ، کا: حسین بن مهدی النعمی لطف الله، تا: شنبه ۱۷ یا ۱۸ رجب۱۱۷۲ق؛ مصحح؛ جلد: پارچه، ۱ص (۱۳۱پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۶-۴۰۳]

● **مؤلفات الزیدیة** / فهرست / عربی

mu’alafāt-uz zaydīya

حسینی اشکوری، احمد

hoseynī eškavarī, ahmad

فهرست تألیفات علمای زیدیه است که به ترتیب الفبایی اسامی کتاب‌ها از الف تا یاء تنظیم شده است.در این فهرست ۳۳۴۶ عنوان کتاب به این ترتیب معرفی شده است: نام کتاب و موضوع آن، نام مؤلف و تاریخ وفات وی، توصیف کتاب و بیان ابواب و فصول و تاریخ تألیف آن، نقل بخشی از آغاز کتاب، خصوصیات چاپ اگر کتاب به چاپ رسیده باشد و چنانچه مخطوط باشد آدرس چند نسخه مهم از آن ذکر شده است.البته در بسیاری از عناوین، به جهت دستیاب نبودن اطلاعات تفصیلی، به ذکر نام کتاب و مؤلف بسنده شده است. متأسفانه در این کتاب و کتاب‌های دیگری که درباره تألیفات زیدیه نگاشته شده،تألیفاتی از غیر زیدیه نیز مشاهده می‌شود.

چاپ: مؤلفات الزیدیة در ۳ جلد ضمن منشورات کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی به سال ۱۴۱۳ ق چاپ شده و در آخر آن فهرست‌های ذیل افزوده شده است: ۱. فهرس اسماءالمؤلفین، ۲. فهرس أسماءالأعلام، ۳. فهرس المذاهب و الفرق، ۴. أسماء الأمکنة و البقاع.شگفت اینکه اسامی مصادر و منابع مربوط به هرعنوان در نسخه دستنویس مؤلف موجود است ولی در نسخه چاپی حذف شده است.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۷

آغاز:الآداب، تألیف: ابی العباس احد بن محمد بن سعید ابن عقدة الجارودی (۳۳۳). قال النجاشی سمعت أصحابنا یصفون هذا الکتاب. الذریعه ۱۰/۱؛ **انجام:**(۲۴۳) البیوع، (فقه)، تألیف: الامام المرتضی محمد بن یحیی الهاشمی الیمنی (۳۱۰)، ائمه الیمن: ۵۲/۱.

نسخه اصل: کتابخانه شخصی مؤلف؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۵ق؛ ۲۳۳ص[عکسی ف: ۵-۶۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۸

آغاز:حرف التاء (۲۴۷)، التأثیر و المؤثر، تألیف: الحاکم ابی سعید محسن بن محمد بن کرامة الجشمی (۵۴۵)، مطلع البدور ۳۳۹/۳؛ **انجام:**(۶۱۴)، الخیل، تألیف: القاضی احمد بن محمد الحیمی الشبامی (۱۱۵۱). نبلاءالیمن ۲۵۲/۱.

نسخه اصل: کتابخانه شخصی مؤلف. جزء دوم از اجزای شش گانه کتاب، از حرف التاء «التأثیر و المؤثر» تا حرف الخاء «الخیل» و از شماره‌های ۲۴۷ تا ۶۱۴ را دربر دارد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۵؛ ۳۷۰ص[عکسی ف: ۵-۶۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۹

آغاز:حرف الدال، (۷) الدامغ، تألیف: الامام الناصر احمد بن یحیی الهاشمی الیمنی (۳۲۵)، ائمه الیمن: ۶۰/۱؛ **انجام:**(۲۶۳) السیوف المرهفات فی الرد علی من ألحد فی الصفات (عقائد). تألیف: السید الهادی بن ابراهیم الوزیر (۸۲۲)، ائمه الیمن ۳۰۰/۱.

نسخه اصل: کتابخانه شخصی مؤلف. جزء سوم از اجزای شش‌گانه کتاب از حرف الدال «الدامغ» تا حرف السین «السیوف...»؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۵؛ ۲۶۰ص[عکسی ف: ۵-۶۲]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۰

آغاز:حرف الشین، (۲۶۷) الشافی، تألیف: الامام المنصور عبدالله بن حمزةالحسنی الیمنی (۶۱۴)؛ **انجام:**(۶۱۰) الغیث المدرار المفتح لکمائم الازهار (فقه) ... بنور برهانک فتجلت له حقائق حق عرفانک

نسخه اصل: کتابخانه شخصی مؤلف، جزء چهارم از اجزای شش‌گانه کتاب و از حرف الشین «الشافی» تا حرف الغین «الغیث المدار»؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۵ق؛ ۳۴۵ص[عکسی ف: ۵-۶۲]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۱

آغاز:حرف الفاء (۷)، الفائض فی الفرائض (فقه)، تألیف: الشیخ ابوالفضل بن ابی سعد العصیفری؛ **انجام:**(۱۸۱) لوامع الانوار علی مقاصد الازهار ... و أبان عن علم غزیر، نبلاء الیمن ۷۲۷/۲.

نسخه اصل: کتابخانه شخصی مؤلف. جزء پنجم از اجزای شش گانه کتاب است از حرف الفاء «الفائض فی الرائض» تا حرف الام «لوامع الأنوار» را شامل است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۵؛ با اضافاتی به خط مؤلف؛ ۱۷۵ص[عکسی ف: ۵-۶۳]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۲

آغاز:حرف المیم (۱۸۵) مآثر الآباء و الاجداد و سیرهم الحمیدة التی هی کنز الرشاد (تراجم) تألیف: السید صارم الدین ابراهیم بن زید الجحاف الصنعانی؛ **انجام:**(۵۵۶) الیواقیت فی المواقیت (فقه) ... بما دلت علیه الأدلة، نبلأ الیمن ۵۲۵/۲.

نسخه اصل: کتابخانه شخصی مؤلف. جزء آخر اجزای شش‌گانه کتاب از حرف المیم «مآثر الآباء و الآجداد ...» تا حرف الیاء «الیواقیت فی المواقیت»؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۵؛ ۳۷۲ص[عکسی ف: ۵-۶۴]

● مؤلفات السید الحجة / فقه / عربی

mu'alafāt-us sayyid-il ḥujja

حجت کوه کمری، محمد بن علی، ۱۳۱۰ - ۱۳۷۲ قمری

hojjat-e kūh-kamarī, mohammad ebn-e 'alī (1893 - 1953)

این مجموعه (همان‌گونه که مؤلف در صفحه اول اشاره کرده) متفرقاتی است که از دروس اساتیدش استفاده کرده و بعضی از رسالات تألیف خود ایشان است.

۱. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۲

خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ [ف: -۵۲]

۲. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۵۱

مباحث مختلف فقهی و اصولی است که با استفاده از دروس اساتیدش در ایام تحصیل نگاشته است و در صفحه اول اشاره به این مطلب نموده و نوشته‌اند که کل مطالب کتاب احتیاج به تجدید نظر دارد؛ خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، ناتمام است[ف: -۵۰]

● مولود الحضرات / تاریخ معصومین / فارسی

mowlūd-ol hazarāt

اصفهانی، کلب حسن بن کلب علی خان، ق۱۳ قمری

esfahānī,kalb hasan ebn-e kalb 'alī xān(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۷ق

در چهارده «باب» برای مجالس ولادت چهارده معصوم.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۱۱

آغاز:شکر و سپاس و ستایش بی قیاس نیاز بارگاه خالقی که منت بی پایان و احسان فراوان به معبوث ساختن انبیای کبار و نصب کردن ائمه اطهار؛ **انجام:**و مدت چهل سال خلافت خواهد فرمود اللهم عجل ظهوره به حرمت سید ابرار و ائمه اطهار صلوات الله و سلامه علیهم اجمعین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماجمذهب، ۳۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۳۰]

● مولود شریف (رساله) / ادبیات / اردو

mowlūd-e šarīf (r.)

مولوی سید آل حسن صاحب

mowlavī sayyed āl-e hasan sāheb

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۷۶

آغاز:بسمله، در حمد باری تعالی، حمد اوس خالق کی هی ... عرض سی تا فرش دهی؛ **انجام:**در چمن زار خیالش کرد گل هست سال مولد فخر رسل ... سنه ... ۱۲۶۲ باستعجال تمام تحریر یافت

خط: نستعلیق جلی، کا: غلام محمد، تا: ۱۲۶۲ق[رایانه]

● مولود قادری / تاریخ / اردو

mowlūd-e qāderī

اکبرآبادی، امیرخان، ق۱۳ قمری

akbar-ābādī,amīr-xān(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۷ق

رساله ای متوسط است به زبان اردو و در شرح حال عبدالقادر جیلانی و برخی جانشینان وی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۹/۳

آغاز:حمد بی حد و ثنای بی حد اوس احمد صمد و احد لم یلد و لم یولد خالق لم یکن له کفواً احد که سزاوار هی که جن

چهرهت مأنوس عروس انوار ذات ...
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج سبز یشمی، ۲۰۸ص(۲۰۹–۴۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱/۳۳–۱۹۴]

● **مولود مصطفی (ترجمه)** / تاریخ / فارسی
mowlūd-e mostafā (t.)

ابن ابی دق، سعید بن محمود، ق ۸۱۰ قمری
ebn-e abi deq،sa'īd ebn-e mahmūd

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۸۷
آغاز:تا زمان ولادت او و آنچه در مده العمر تا زمان نبوه جاری شد؛ **انجام:**آزاد شد از غم جهنم ... و سلم تسلیما دائما
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۷۱ق؛ افتادگی: آغاز[رایانه]

● **المولود من الزنا** = **رسالة فی ولد الزنا و احکامه** / فقه / عربی
al-mawlūd min-az zinā = r.-un fī walad-iz zinā wa aḥkām-i-h

بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ – ۱۳۳۳ قمری
bahārī hamadānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja'far (1861 - 1915)

رساله‌ای است مختصر در احکام فرزندی که از راه نامشروع به عمل آمده باشد. مؤلف از نظر فقهی احکام مشار الیه را مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد. در الذریعة از این رساله به عنوان «رسالة فی ولد الزنا و احکامه» نام برده است.
آغاز:الحمدلله رب العالمین ... و بعد فقد اکثر بعض الأجلة الکلام من المولود من الزنا حالا و مالا و نقل القول
انجام:و ان عمل شرعاً جزی به و هذه کالصریح فیما ذکرناه و الله الهادی إلی سواء السبیل
[معجم المؤلفین ۹۲/۹؛ الذریعة ۱۴۶/۲۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۳۵/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۰ رمضان۱۳۲۹ق؛ در هفتم شوال ۱۳۲۹ق مبیضه گردیده؛ ۵گ (۱۷–۲۱)، ۱۴–۱۵سطر، اندازه: ۶/۵×۱۱سم [ف: ۳۱–۲۲۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۸۲/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۰ رمضان۱۳۲۹ق؛ مصححتوسط مؤلف، با اندکی قلم خوردگی، محشی؛ ۴گ (۱۷–۲۰)، ۱۵سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۳۱–۱۳۷]

←مولود نامه ≻ آفرینش حضرت محمد (ص)

● **مولود نامه** / هیئت / فارسی
mowlūd-nāme

زرگر، حسن، ق۹ قمری
zargar, hasan(- 15c)

تاریخ تألیف: جمعه ۱۵ ربیع الاول ۸۶۷ق؛ محل تألیف: هرات
زیج و طالع ولادت نظام الدین محمد علی فرزند امیر شجاع الدین که در هرات روز پنج‌شنبه ۱۳ صفر ۸۶۵ق به دنیا آمده، با قواعدی از برای طالع بینیاستخراج زیج و جداولی مناسب فصل‌های کتاب.
آغاز:حمد بیحد و ثنای بی عد مبدعی را که آسمان و زمینه را بطارح شعاعات و انوار کواکب معانی مزین کرد.
انجام:و صاحب طالع مبارک از این کلمات با بهره گردد، و فرغت من تحریر ...
[فهرستواره منزوی ۳۰۷۴/۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۲۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف (احتمالاً)، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۹۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۴–۲۷۷]

● **مولود نامه** = **مقالات محمدیه** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / فارسی
mowlūd-nāme = maqālāt-e mohammadīye

؟ کاشفی، حسین بن علی، – ۹۱۰ قمری
kāšefī, hoseyn ebn-e 'alī(- 1505)

گویا از کمال الدین حسین کاشفی سبزواریدر سرگذشت پیامبر اسلام است به ترتیب سال‌های بعثت و هجرت، در هفت «مقاله».
آغاز:بسمله. المقالة الاولی فی مقدمه الکتاب. الحمدلله الذی صرف الادی عنی واصلح حالتی بمحمد ... المقالة الثانیة من المقالة المحمدیة فی خلق الروح الکلی المحمد ... المقالة السابعة فی تکمیل الله لنبینا ص المحاسن والمکارم خلقا وخلقا وقراته جمیع الفضائل والخصائل الصوریة والمعنویة
[فهرستواره منزوی ۱۸۰۲/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۸۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**وگرنه درین حکایت چندانی علم اسا که بهیچ دیگر حاجت نیست
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، محشی با نشان «منه»؛ کاغذ: ترمه، ۴۱۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷/۶×۲۴سم [ف: ۴–۸۰۰]

● **مولود نامه** / هیئت / فارسی

mowlūd-nāme

گیلانی، سیف الله، ق۱۰ قمری

gīlānī, sayf-ol-lāh(- 16c)

مؤلف: سیف الله گیلانی، مقیم ساریه، از منجمان قرن ۱۰. این رساله در استخراج طالع امیر زین العابدین بن امیر رضی الدین. متولد در سه‌شنبه ۱۴ رمضان ۹۴۵در شهرستان آمل در ترسیم مولودنامه وی به ذکر احکام نجومی و قاعده استخراج طالع ضمن فصول و جدول‌هایی پرداخته است. نسخه ناقص است. موجودی ده «فصل» و ۲۸ جدول است. در وسط رساله برگ ۹۴طالع نامه کامل امیر زین العابدین ترسیم شده است. عناوین فصول موجود:«درعمل درجه طالع و استخراج تقاویم کواکب سبعه سیاره و عقدتین در زمان ولادت بر وفق محاسبه زیج جدید سلطان الشهید الحمید الغ بیک، در نمودارات، در عمل تسویة البیوت، در بیان تقاویم کواکب سبعة سیاره و ثوابت، در قانون عمر مولود و کیفیت استخراج آن، در سال‌های خطرات که عوام آن را قران خوانند، در احکام انتها آت سنوی، در ذکر احکام عمر مولود از دلایلی که در صورت طالع ظاهر است، در ذکر فردات مفرد کواکب و احکام آن، در احکام حواس خمسه ظاهره.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۹۸/۲

آغاز:حمد و ثنای بلا انتها مبدعی را که ذات مبدعات را چون نقطه مرهوم در دایره میم امکان ایجاد کرد؛ **انجام:** زحل در سادس است مولود از جماعت.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۸-۱۲۰]

● **مولود نامه** / شعر / فارسی، عربی

mowlūd-nāme

کریمی

karīmī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۹۴/۱

آغاز:بعد بسمله، در بیان متولد رسول علیه الصلوات و التحیات بحسب مراتب الهی و الکونی و در حضرات خمس. کمال البدء بسم الله موجود ×× و حمد حامد بل هو محمود / جمیع الحمد تفصیل بحنس ×× من الاملاک من جنس و انس؛ **انجام:**صلاتیله سلام ای اهل اسرار ×× رسولک روحنه هر دمده هر بار
تمت هذه الرسالة الشریفه فی معرفة اهل الحقیقه فی یوم الاحد ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: آغاز ج۹۹۰ق؛ جلد: مقوایی، ۳۶ص (۱-۳۶)[سنا: ف: ۲-۲۱۳]

● **مولود نامه** / داستان / فارسی

mowlūd-nāme

موسوی سرابی، مصطفی قلی بن محمد حسن، ق۱۳ قمری

mūsavī sarābī, mostafā qolī ben mohammad hasan(- 19c)

این کتاب سرگذشت‌مانند است و بسیار سودمند و در آن اطلاعاتی درباره سلطان آباد آمده و آن را مولود آباد می‌نامد و در آن از تاریخ قوی ئیل ۱۲۸۸ یاد شده است، در پایان آن قصیده‌ای است درباره تولد نوه او در سلطان آباد در روز پنج‌شنبه ۲۹ جمادی الثانی ۱۳۲۵ که در متن هم بدان اشاره می‌کند.

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۵۰/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵ص (۱-۲۵)، قطع: ربعی[نشریه: ۷-۲۸۱]

● **مولود نامه** / پیشگویی / فارسی

mowlūd-nāme

موسوی جزائری، حسن بن جعفر، - ۱۳۲۳ قمری

mūsavī jazā’erī, hasan ebn-e ja‘far(- 1905)

کتاب در استخراج و نوشتن زایچه و احکام طوالع و موالید در ۱۲بیت یا فصل می‌باشد تألیف حسن بن جعفر موسوی جزایری شوشتری قرن ۱۳(؟) که به امر امیر زاده عبدالله میرزا، سرتیپ اول نایب الایاله عربستان جهت تاریخ ولادت مولود صبیه وی مسمی به مولود خاتم نوشته شده است.

آغاز:حمد و ثنای بی منتها خالقی را سزاست که آباء علویه و امهات سفلیه ابداع نموده ... و بعد محرر این اوراق الی ربه الغنی حسن بن جعفر الموسوی الجزایری الشوشتری معروض می‌دارد

تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۶۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و در جمیع احوال در حفظ و حمایت حق سبحانه و تعالی باشد و الله العلم

خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای سرلوح، مجدول؛ ۱۰گ، ۱۴سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [ف: -۶۰]

● **مولود نامه** / تاریخ معصومین / فارسی

mowlūd-nāme

محمد بن حسین، قرن ۱۴ قمری

mohammad ebn-e hoseyn(20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۳۶ق

در ولادت حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و بعضی از فضایل و مناقب آن حضرت که می‌توان در مجالسی که در شب

و روز میلاد برگزار می‌شود، تلاوت نمود با اشعاری عربی گویا از نگارنده به پیروی و اقتباس از «مولود نامه» آقا ملامحمد فرزند ملاعبدالمجید نگارش یافته است.

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۴۱

آغاز:ای بر احدیتت ز آغاز ... ذات بی همتای تو را کدام یک از افراد بشر بلکه تمام ما سوی دانند برشمرد؛ **انجام:**این چند صفحه را در مولد خیر البشر صلوات الله علیه چون روی خود سیاه نمودم.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۷ صفر۱۳۳۶ق؛ ۲۸گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۵۶]

● **مولود نامه** / تاریخ معصومین/ فارسی

mowlūd-nāme

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۰۵/۲

با لقب و کنیت محمد المصطفی و ائمه هدی؛ خط: نسخ، کا: عبدالعلی، تا: قرن ۱۱؛ ۴گ[ف: ۶-۱۸۶]

● **مولود نامه** / اختربینی / فارسی

mowlūd-nāme

رساله کوتاهی است در شرح اوضاع مولود و احوال آن، بر حسب طالع ولادت.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۲۳/۳

آغاز:هر گاه مولود بر طالع حمل زاید برج حمل را سه وجه هست اول مریخ راست؛ **انجام:**سهیل مانند کوکبی از آسمان و سفید و سهیل رسد که تا دواب الأدواب رسد و الله أعلم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۸گ(۴۵-۵۲)، ۱۸سطر، اندازه: ۸×۱۵/۵سم [ف: ۳۶-۳۸۳]

● **مولود نامه** / تاریخ پیامبر اکرم/ فارسی

mowlūd-nāme

غیر همانند:

۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۰/۳

آغاز:نبود آدم و عالم که نور احمد بود ×× زآفرینش عالم غرض محمد بود؛ **انجام:**و روزی می‌دهد او را از جائی بی گمان، که گمان روزی ندارد، چنانچه حق تعالی فرموده: و من یتق الله ... یعنی هر که از خدا بترسد.
مختصری است در آفرینش نور رسولگرامی اسلام علیه السلام و روایات اخلاقی، پس از پایان، خطبه عقدنامه و ازدواج به عربی و فارسی به طور مختصر نگاشته شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱گ (۴۹پ-۵۹ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱-۴۷]

۲. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۱۴/۳

بی‌کا، بی‌تا[اوراق عتیق: ۱-۲۵۲]

● **مولود نامه** / شعر / کردی

mowlūd-nāme

اشعاری است که مولودی پیامبر اکرم (ص) خوانده می‌شود، اصل اشعار به عربی بوده وبه جهت استفاده اکراد به کردی ترجمه شده است، سربندهای شعر به عربی چنین است:صلوا علیه وسلموا تسلیماً×× حتی تنالوا جنة ونعیماً. پس از مولودی صلواتیه‌ای که درمجالس مولودی خوانده می‌شود.
آغاز:یا حی داور ×× یا فرد بیچون دهنده داور / یا قدیم بذات قدیم اکبر ×× خالق نو پاک پیمبر

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۲۰/۲-۷/۱۲۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**منهم والاموات من اهل السنة والجمعة والجماعات بحرمت الفاتحة مع الصلوات
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۱۱گ، ۱۲-۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۲۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۸۱/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**نور الصفا اکرم الورا / محبا به الف مرحبا.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم، ۱۰ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱/۴۷-۱۰۲]

● **مولود نامه امیرالمؤمنین (ع) = ترجمه مولودیه ابو مخنف** / تاریخ معصومین/ فارسی

mowlūd-nāme-ye amīr-al-mo'menīn = t.-ye mawlūdīye-ye abū-mexnaf

وابسته به: مولد امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب؛ ابو مخنف، لوط بن یحیی (-۱۵۷)

مؤلف در این رساله مولود نامه امیرالمؤمنین (ع) را که ابومخنف لوط بن یحیی ازدی به عربی نگاشته است، به فارسی برگردانده و تألیف آن را به درخواست کربلائی شهسوار فرزند ملا مقیم دالکی انجام داده است. او همچنین در اثنای رساله اشعاری به فارسی درج نموده است.

[الذریعه ۲۷۴/۲۳ رقم ۸۹۵۴]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۴۶-۵۶/۹۶

آغاز: نماند ز هستی جهان را نشان ×× نهد پا اگر عقل از اندازه پیش / ز حیرت از او کم کند راه خویش ×× و خوشترین زلالی که در رشحات زلالش
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مترجم یکی از عالمان شیعه در قرن سیزدهم می‌باشد؛ ۱۰۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۷۲۲]

● **مولود نامه پیامبر** / شعر / فارسی
mowlūd-nāme-ye payāmbar

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۰/۳
آغاز:بسمله.... نور پیغمبر ××هم بان نور ساقی کوثر؛ **انجام:**انجامه: تمام شد مولود نامه جناب پیغمبر محمد مصطفی
به نظم؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۶۴پ-۷۳ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۱۲۲]

←مولود نامه پیامبر (ص) ⋗ آفرینش حضرت محمد (ص)

● **مولود نامه پیامبر (ص)** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / فارسی
mowlūd-nāme-ye payāmbar

به دستور: سلطان محمود
در آن از میر سید علی همدانی یاد شده که می‌گفته است که این مولود نامه را به دستور سلطان محمود ساخته‌اند و در همه جا مشهور است.

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۲۸/۲
کا: محمد مفید بن افضل بن حیدر حسنی حسینی، تا: قرن ۹ [ف: ۳-۳۶]

● **مولود نامه حضرت صلی علیه و سلم** / شعر / کردی
mowlūd-nāme-ye hazrat sallī ‘alayh va sallam
مدح حضرت رسول (ص) به زبان کردی است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۶۰۲
آغاز: ... تا خدا و رسول چیشان بو راضی نجات قیامت پی سرافرازی نور الفضلا اکرم الوری مرحباً بد الف مرحبا؛
انجام:انجامه: ... و کفر عنا الذنوب و المعصیة والا ورای برحمتک یا ارحم الراحمین تمت کتاب در یوم جمعه نزدیک ظهر ... ۱۳۲. ایها المحتاج الزم العلاج محب المعراج انی عبدالله.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۲ یا ۱۰۳۲ ق؛ جلد: تیماج، ۳۸ص (۶۱-۹۸)، ۱۱-۱۲سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [رایانه]

● **مولود نامه رسول** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / فارسی
mowlūd-nāme-ye rasūl

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۵۷/۴
در شرح تولد پیامبر به فارسی؛ خط: نستعلیق، کا: مازندرانی، جلال الدین بن قاسم، تا: جمعه نزدیک به پایان جمادی الاول۹۹۳ق، جا: مکه مکرمه؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۴گ (۴۷-۶۰)، ۱۵سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳-۳۱۲۸]

● **مولود النبی (ترجمه) = ترجمه مولود المصطفی = سیره عفیفی = ترجمه المنتقی فی سیرة المصطفی** /
تاریخ پیامبراکرم(ص) / فارسی
mowlūd-on nabī (t.) = t.-ye mowlūd-ol mostafā = sīre-ye a‘fīfī = t.-ye al-montaqā fī sīrat-el mostafā
کازرونی، عفیف بن سعید، ق۸ قمری
kāzerūnī, ‘afīf ebn-e sa‘īd(- 14c)
وابسته به: المنتقی فی سیرة المصطفی = سیرة النبی = مولد النبی = سیرة الرسول؛ کازرونی، محمد بن مسعود (-۷۵۸ق)
تاریخ تألیف: ۷۶۰ق؛ محل تألیف: شیراز
کتاب تألیف سعید الدین محمد بن مسعود بن محمد بن مسعود سید تقی کازرونی که در سال ۷۵۲ تألیف شده است و توسط فرزندش عفیف کازرونی در ۷۶۰ در شیراز ترجمه شده (بروکلمان ۲ ضمیمه ۲۶۲/۲ و می‌نویسد که ترجمه فارسی به سیره عفیفی شهرت دارد). کتاب در چهار «قسم» و یک «خاتمه» است: قسم ۱. بیان آنچه از اول خلق نور نبوت تا زمان ولادت حضرت رسالت صلوات الله و سلامه علیه بوده، و در این قسم هشت باب است؛ قسم ۲. بیان آنچه از اول ولادت تا زمان نبوت او صلی الله علیه و سلم جاری شده و در این قسم نه باب است؛ قسم ۳. بیان آنچه زمان نبوت و مدت اقامت او صلی الله علیه و سلم در مکه بوده و در این قسم نه باب است؛ قسم ۴. در آنچه در مدت سالهای هجرت حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم جاری شده و در این قسم نه باب است؛ خاتمه: در جمله اشیاء که جمله عاید به تعظیم و توقیر حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم می‌شو و در آن هفت فصل است.
آغاز:بسمله، حمد و سپاس بی قیاس خدای را که نور محمد ... پیش از همه چیزها آفرید ...
انجام:و جوارح ما را بقوت احادیث شفابخش مردگان ما را به یمن احادیث آمرزیده گردان، یا رئوف یا رحیم آمین یا رب العالمین.
[استوری ۱۷۹/۱؛ نسخه‌های منزوی ۴۴۴۱ و ۴۵۵۶؛ ادبیات فارسی بر مبنای تألیف استوری ۷۷۹/۲ - ۷۸۱؛ دانشمندان و سخن سرایان فارسی ۱۴۱/۳؛ فهرستواره منزوی ۱۵۹۷/۳ - ۱۵۹۹]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۲۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱ ربیع الاول۸۹۹ق؛ تملک: فرهاد میرزا در ۱۵ شعبان ۱۲۸۵؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۶۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۲/۲سم [ف: ۲-۱۴۴]
۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۳-عکسی
آغاز:برابر؛ **انجام:**و ابدان ما را به احادیث در عمل آور. یا رؤف، یا رحیم، آمین یا رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله و اصحابه اجمعین الطیبین الطاهرین و سلم تسلیما کثیراً ...

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۹۷۰۶ (مشترک ۲۱۵/۱۰)؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ با سر لوح؛ ۵۸۸ص[عکسی ف: ۲-۶۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۸۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**و بر فحوی، قل الله ثم ذرهم فی خوضهم یلعبون، قایل و عامل سیراب کردیم، و این آخر ترجمه کتاب مولود مصطفی علیه الصلاة و السلام است ... قلب ما را به احادیث مشرح گردان و ابدان ما را به احادیث در عمل آور ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر۱۱۰۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۷۹گ، ۲۱سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۳۷-۳۸۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۵۹-ف

نسخه اصل: نسخه دکتر اصغر مهدوی.در چهار قسم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول[فیلمها ف: ۲-۲۷۱]

● **مولود النبی** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی

mawlūd-un nabī

ناشناخته:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۸۱۶/۸

رساله ای به نظم و نثر عربی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: هندی، ۲۳سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۶-۷۱۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۲۲/۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۴گ (۷۴پ-۷۷پ)، ۱۵سطر (۱۲×۲۰)، قطع: وزیری[ف: ۱۷-۱۷۸]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۸۸-۵۳/۹۸

آغاز:بسمله، حمد له، اما بعد فاعلم یا اخوانی العزیز بان هذا باب فی معرفة فضایل مولود الرسول صلی الله علیه و سلم

احادیث و منشآت ادبی است به مناسبت تولد حضرت پیامبر (ص)که یکی از عالمان اهل سنت گردآوری نموده است؛ خط: نسخ، کا: احمد برهانی برای مولا مصطفی، بی‌تا؛ ۴۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۲۱]

● **مولودیه** / تقویم، آداب و سنن / فارسی

mawlūdīye

قزوینی، محمد بن حسن،- ۱۰۹۶ قمری

qazvīnī, mohammad ebn-e hasan(- 1685)

تاریخ تألیف: ۲۰ جمادی الاول ۱۰۹۲ق

در تعیین روز ولادت حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله که روز دوازدهم یا هفدهم ربیع الاول گفته شده، با بیان ضوابط حسابیه و دقت در تقویم قهقرائی.روز تولد پیامبر را در آن از روی مبانی ریاضی و اخبار برخلاف گفته سنیان تعیین کرده است.

آغاز:بعد الحمد و الصلاة اقل خلق الله رضی الدین محمد قزوینی بر ضمیر منیر اذکیا انصاف پیشه و راست طبعان درست اندیشه عرض می‌کند که روز مولد حضرت خاتم النبیین.

انجام:در امثال این امور از محالات عادیه است. والعلم عندالله و اهله والسلام علی من اتبع الهدی.

[الذریعه ۲۷۶/۲۳ رقم ۸۹۶۳؛ فهرستواره منزوی ۱۸۰۳/۳ و ۳۰۷۴/۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۵۵/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: معزالدین بن محمد صادق تبریزی، تا: ۱۰۸۶ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۷گ (۹۷پ-۱۰۳ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۲-۲۹۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۶۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن محمدرضا، تا: ۱۰۹۲ق؛ کاغذ: اصفهانی ترمه، جلد: یشمی، ۴ص (۵۳-۵۶)، ۲۵سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۳-۱۵۶]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۶۴/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ جمادی الاول۱۰۹۲ق؛ مصحح؛ تملک: علی اکبر بن علی بن محمد اسماعیل بن محمد مهدی به سال ۱۲۰۵ با مهر «علی اکبر» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۷گ (۹۹پ-۱۰۵پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۹۲]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۳۰/۴

کا: حاج سید محمد علاقبند یزدی، تا: قرن ۱۴؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: گالینگور، ۶ص (۹۲-۸۷)، ۱۶سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۵-۱۵۴۳]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۱۷/۶

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۱۰۵پ-۱۱۲پ)[ف: ۵-۶۸۹]

● **مولودیه** / شعر / فارسی

mawlūdīye

رئیس العلماء، محمد طاهر بن حسن، ۱۲۹۴ قمری

ra'īs-ol-'olamā', jalāl-od-dīn ebn-e mohammad tāher (1877 -)

تاریخ تألیف: ۱۵ ربیع الاول ۱۳۴۴ق

رساله مختصری به نظم در نحوه میلاد حضرت پیامبر اکرم(ص) و ذکر آیات شریفه در این باره. برخی عناوین کتاب: «خطبه، ایه قل جاء الحق، در اقل حمل و اکثر حمل، در حمل حضرت پیغمبر در ایام تشریق ماه رجب، چند قصیده میلادیه ...».

شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۶۱۶

آغاز:بسمله، الحمدلله الاحد الواحد المحمود الحی الفرد؛ **انجام:**هرچه می‌خواهی طلب کن از خداوند جهان ×× وقت و

هنگام طلب میدان ز رب امروز هست
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ فهرست مصنفات مؤلف در یک صفحه ضمیمه است، جدول بندی به اکلیل و تحریر مشکی و برگ اول دارای یک کتیبه اکلیل پوش منقش؛ واقف: ناصرالدین ریاستی فرزند مؤلف، رمضان ۱۳۷۹؛ جلد: تیماج، ۲۲گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: -۶۷۵]

● **المولودیة** / تاریخ پیامبران / عربی

al-mawlūdīya

غیر همانند:

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۲۲/۴

آغاز:بسمله. ایها الناس ان شهرکم هذا شهر عظیم؛ **انجام:**فلهذا اقتصرت علی هذا القدر.
این رساله درباره ماه تولد پیامبر است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۷۱ق؛ محشی لغوی؛ ۱۴گ (۵۷پ-۷۰ر)[ف: ۵-۶۸۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۱۳/۲۳

آغاز:الحمدلله الذی جعل شهر ربیع الاول بالمولود الشریف ربیع القلوب ... و بعد فهذا ذکر مولد سید الاولین و الآخرین و قائد الغر المحجلین؛ **انجام:**و علی صحابته الکرام و آله و التابعین لهم بخیر فاجهد هذا سماع حدیث مولده انتهی فالحمدلله المعین المسعد و صلی الله ... برحمتک یا ارحم الراحمین.
رساله کوتاهی است در تولد حضرت پیامبر (ص) و نسب و شرح حال و خصوصیات مختصر آن حضرت؛ خط: نسخ، کا: محمد حفیظ، تا: پنج‌شنبه ۹ ربیع الثانی۱۱۹۹ق؛ جلد: مقوایی، ۲۷گ (۳۱۶پ-۳۴۲پ)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۸-۳۱]

● **مولودیة فی حقیقة الولادة** / طب / فارسی

mawlūdīya fī haqīqat-el velāda

کرونی اصفهانی، علی محمد، ق۱۴ قمری

karvanī esfahānī, ʻalī mohammad(- 20c)

اهدا به: ناصرالدین شاه (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق)
تاریخ تألیف: ۱۳۰۹ق
مؤلف در این رساله از چگونگی تکوین جنین و وضع حمل و تشریح آلات تناسلی و ایام بارداری و خلاصه آنچه در هنگام زایمان پیش می‌آید به تفصیل سخن می‌گوید. مطالعه این کتاب برای دانشجویان رشته پزشکی مهم است زیرا در مطالعه آن به یک سلسله لغات علمی معادل با لغات فرنگی در این زمینه برمی‌خورند که آنان را در این نوع پژوهش‌ها به کار می‌آید.
آغاز:بنام آفریننده آدمیان سبحان الله الخالق الباری المصور له الاسماء الحسنی و آلاء الامثال العلیا که بمصداق کلام خود
انجام:بیک شکم چهار طفل آورد می‌گفت که در حمامی مردانه که تازه زنانه شده بود رفتم و آبستن شدم (نهایت)
[فهرستواره منزوی ۳۷۴۰/۵]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۷۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: منوچهر بن لطف الله میرزای شعاع الدوله، تا: ۶ صفر۱۳۰۹ق، جا: تهران؛ آخر نسخه: «رساله مولودیه فی حقیقه الولادة در ایام عید سعید (۶ صفر المظفر) مولود مسعود اعلیحضرت قدر قدر اقدس شهریاری ارواحنا فداه بقلم اقل چاکران آستان جم پاسبان منوچهر ابن لطف الله میرزا شعاع الدوله بمبارکی و فرخی اتمام پذیرفت سنه ۱۳۰۹ هجری»؛ با عکس ناصرالدین شاه؛ ۵۰گ، ۱۰ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱-۴۵۶]

● **مولوی (گزیده‌ای از)** / شعر / فارسی

mowlavī (gozīde-ī az)

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۳۴/۲۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۵۲۸ر)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱-۱۵۵]

←المولی ⊲ معنی المولی
←المولی ⊲ اقسام المولی

● **المؤمن و علاماته و صفاته (احادیث فی)** / حدیث / عربی

al-mu'min wa ʻalāmāt-u-h wa ṣifāt-u-h (aḥādīṯ-un fī)

دماوندی، عبدالرحیم بن محمد یونس، ق۱۲ قمری

damāvandī, ʻabd-or-rahīm ebn-e mohammad yūnos(-18c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۳۲/۵

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۵۶ر- ۵۷ر)[ف: ۵-۳۵۰]

● **المؤمنون عند شروطهم (رسالة فی تحقیق)** / فقه / عربی

al-mu'minūn ʻind-a šurūṭ-i-him (r.-un fī taḥqīq-i)

آرانی کاشانی، محمد علی بن محمد حسن، ۱۱۷۷ - ۱۲۴۴ قمری

ārānī kāšānī, mohammad ʻalī ebn-e mohammad hasan (1764 - 1829)

تحقیقی است درباره روایت نبوی «المؤمنون عند شروطهم» که علما از آن اصالة اللزوم در معاملات و اصالة الصحة را استفاده کرده‌اند.در آن از بیدآبادی و احسایی و ابوسعید ابوالخیر خراسانی و حاجی سید کاظم یاد شده است.

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۲۵/۱۸

آغاز:«بسم الله ... و بعد فیقول راجی ربه ... ان مما ینبغی صرف عنان الهمة الی نحو ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۷ شعبان۱۲۰۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۶گ (۱۵۹–۱۶۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱–۱۸۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۶۷/۱۸ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲–۱۶۰]

● الموميا = مقالة المومیائی و منافعه = صفت موميا /

طب / عربی

al-mūmīyā = mq.-ul mūmīyā'ī wa manāfi'-i-h = sefat-e mūmīyā

رازی، محمد بن زکریا، ۲۵۱ – ۳۱۳ قمری

rāzī, mohammad ebn-e zakarīyā (866 - 926)

مقاله کوتاهی است درباره مومیا به نقل از حکمای یونان. این رساله به وسیله ابوالحسن هادی بن هادی شیرازی علوی به فارسی ترجمه شده که نسخه‌ای از آن، تحریر شده در ذیقعده ۱۱۸۴ق در کتاب خانه ملک موجود است (ملک، تهران، ۱۱۰/۹، ش ۵۹۴۲/۳). در الذریعه (۲۷۹/۲۳) رساله دیگری در مومیا از نظام الدین احمد گیلانی از شاگردان میرداماد معرفی شده است. در فهرست دانشگاه نیز رساله‌ای با عنوان «خواص مومیایی» از عماد الدین محمود بن مسعود طبیب شیرازی معرفی شده است(دانشگاه ۶۳۰/۱۶، مجله وحید شماره ۴۷ ص ۱۰۵۶). (صدرایی خوئی)

آغاز:بسمله. قال الحکیم من قصة المومیائی و سببه ان فی ایام افریدون الملک خرج بعض الاساورة متصدیا بداربجرد فی قریة یقال لها انان فرحی کبشا جبلیا بسهم فاصابه و غاب الکبش ...

انجام:و هذا المومیائی مجرب لجمیع الأمراض العارضة من البرودة فی أی عضو کان.

[نجم آبادی ۲۷۸؛ ذریعه ۲۷۹/۲۳]

شروح و حواشی:

۱– الموميا (ترجمه)؛ علوی شیرازی، ابوالحسین بن محمد هادی

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۵/۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: تاج الدین حسین بن صاعد، تا: قرن ۱۰؛ ۴ص (۶۵۴–۶۵۷)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۳۲–۱۳۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸/۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰و ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۴ص (۱۴۷–۱۵۰)، ۲۲سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۸سم [سنا: ف: ۱–۱۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۰/۲۵

خط: نستعلیق، کا: طبیب حموی، تا: شنبه ۱۵ ربیع الثانی ۱۰۰۴ق[سنا: ف: ۱–۱۸۷]

۴. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۳۳/۳

خط: نسخ، کا: نورالله، تا: غره ربیع الاول۱۰۶۲ق؛ از روی نسخه ابی فخرالدین احمد بن محمد بن یحیی داربجردی و او از روی نسخه ابوالمعالی فضل الله بن ابی الفضل بن احمد بن ابی الشمس از نسخه به خط ابی العباس احمد بن منصور بن احمد و او از نسخه پدرش و او از نسخه شیخ حکیم نورالدین جاگیر و آن از نسخه دار الکتب نقل کرده ... نسخه دوم در جمادی الثانی ۱۰۰۳ و نسخه سوم ذیحجه ۷۴۹؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۴۶پ–۱۵۳ر)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱–۱۴۷]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۶۰/۲

خط: نسخ، کا: محمد هاشم، تا: ۳ صفر۱۱۱۳ق، جا: حیدرآباد؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۶سم [ف: ۸–۸۲]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۴۲/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و لارتعاش الیدین و الرجلین الذی من المشایخ و الشبان الکاین ...

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۱۸۴ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲گ(۴۰پ–۴۱پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۶×۲۰/۸سم [ف: ۹–۱۱۱]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۷۶/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**لها قری فی بلد من البلدان ما لا یکون فی سایر البلدان تمت.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زرشکی، ۴گ (۷۷ر–۸۰پ)، ۱۹سطر[ف: ۳۶–۱۱۸]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۵۷۳/۳۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱ص (۱۸۸ر)، اندازه: ۲۳×۳۹/۵سم [ف: ۷–۴۳۰]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۲۴/۲

آغاز و انجام: برابر

کا: سید محمد حسینی نور بخشی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲گ (۳۶۷ر–۳۶۸ر)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۱۹–۲۳۶]

۱۰. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۹/۸ فیاض

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵۰ سطر (۹/۵×۲۰)، قطع: رحلی[ف: –۲۰۰]

۱۱. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۹/۱۲ فیاض

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵۰ سطر (۹/۵×۲۰)، قطع: رحلی[ف: –۲۰۱]

۱۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۹۶/۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۲گ، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳–۱۳۶۲]

● **المومیا (ترجمه)** / صنعت / فارسی

al-mūmīyā (t.)

علوی شیرازی، ابوالحسین بن محمد هادی

‘alavī šīrāzī, ab-ol-hoseyn ebn-e mohammad hādī

وابسته به: المومیا = مقالة المومیائی و منافعه = صفت مومیا؛ رازی، محمد بن زکریا (۲۵۱-۳۱۳ق)

ترجمه کار رازی است.

آغاز:بسمله. حمدله. و الصلاة علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین. و بعد پوشیده نماند روزی این فقیر حقیر ابوالحسین بن هادی بن هادی الطبیب الشیرازی وارد مجلسی گردید که در آنجا قصه مذکور رساله در آن باب حاضر بود بعربی ...

انجام:اگر چه در جاهای دیگر آنهم بهم رسد آن اثرها بر آنها مترتب نخواهد بود. والله اعلم بحقایق الاشیاء.

[فهرستواره منزوی ۳۸۰۶/۵ و ۳۹۸۸/۵]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۴۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۱۸۴ق؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳گ (۴۲پ-۴۴پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۶×۲۰/۸سم [ف: ۹-۱۱۱]

←مومیائی ﴿ المومیا (ترجمه)

● **مومیائی** / طب / فارسی

mūmīyā’ī

دارابی، عبدالله بن فخرالدین، ق۱۱ قمری

dārābī, ‘abd-ol-lāh ebn-e faxr-od-dīn(- 17c)

به دستور: وزیر عوض بیگا

تاریخ تألیف: رجب ۱۰۶۱ق

رساله‌ای است مختصر در بیان سبب ظهور و معرفت وخواص ومنافع و کیفیت استعمال مومیائی که مؤلف به دستور وزیر عوض بیگا در زمان شاه عباس آنرا از عربی به فارسی برگردانده استو مشتمل بریک «مقدمه» و دو «مقاله» و یک «خاتمه» می‌باشد: مقدمه: درسبب ظهور مومیائی؛ مقاله ۱. ذکر اقسام و طبیعت وخواص آن؛ مقاله ۲. بیان منافع آن مفصلاً؛ خاتمه: درذکر بعضی توابع.

آغاز:شکر و سپاس خارج رااحاطه قیاس مالک الملکی راجلت عظمته و عمت عطیته که بوجوب وجود وحدتش در ایجاد و ترکیب مکنونات.

انجام:اینست آخر آنچه که اراده کردم ذکر آن دراین [اوراق]امید که به زیور قبول و شرف استحسان اهل کمال مزین و محلی گردد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۲۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: فضل الله، تا: صفر۱۱۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۴گ (۶۳پ-۶۶)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۹۲]

● **مومیائی (رساله در خواص و منافع)** / طب / فارسی

mūmīyā’ī (r. dar xavass va manāfe‘)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۶۹۶

خط: نسخ، کا: عقیل حسینی، بی‌تا[الفبائی: -۵۷۱]

● **المؤن التی تصرف فی الغلات** / اصول فقه / عربی

al-mu’an-ul latī taṣarraf-a fi-l ġallāt

صافی گلپایگانی، ابو القاسم بن عباس، ق۱۴ قمری

sāfī golpāygānī, ab-ol-qāsem ebn-e ‘abbās(- 20c)

مؤلف به درخواست استادش رساله‌ای در مخارجی که در غلات مصرف می‌شود و آیا تمامی آن برای صاحب مال است یا مساکین، و یا اینکه بین او و بین مساکین تقسیم می‌شود، نگاشته است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۱۵/۲

آغاز:الحمد لله رب العالمین حمداً فاق حمد الحامدین و الصلاة و السلام علی حججه علی الخلق اجمعین ... و بعد فقد امرنی من لا یسعنی مخالفة امرها

نسخه اصلی: کتابخانه شیخ لطف الله صافی ـقم؛ خط: نستعلیق زیبا، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۲۵ص (۲۰۳-۲۲۷)[عکسی ف: ۳-۲۷۰]

● **المؤنثات السماعیة = القصیدة النونیة = الاسماء الواجبة التأنیث** / صرف / عربی

al-mu’annaṯāt-us samā‘īya = al-qaṣīdat-un nūnīya = al-asmā’-ul wājibat-ut ta’nīṯ

ابن حاجب، عثمان بن عمر، ۵۷۰؟ - ۶۴۶ ؟ قمری

ebn-e hājeb, ‘osmān ebn-e ‘omar (1175 - 1249)

قصیده نونیه مکسوره است در ۲۴ بیت در شمارش مؤنثات سماعیه، مؤلف در این قصیده ۷۷ مؤنث سماعی مشهور را آورده و آنها را به واجب التأنیث و جایز التأنیث تقسیم کرده است، تمامی این قصیده در ریحانة الأدب آمده است.(سید محمود مرعشی)

آغاز:نفسی الفداء لسائل وافانی ×× بمسائل فاحت کغصن البان / اسماء ثأنیث بغیر علامة ×× هی یا فتی فی عرفهم ضربان

انجام:و الحکم هذا فی القفا ابدا وفی ×× رحم و فی السکین و السلطان / فقصیدتی تبقی و انی اکتسی ×× ثوب الفناء و کل

شیء فان

چاپ: مشار عربی، ص۹۲۴؛قاهره، ۱۳۱۳ق؛ گنجینه بهارستان، الادب العربی۱، مسلسل ۴، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۱ش، با تصحیح بشیر جزایری؛ ایران، ۱۲۸۰ق، رقعی کوچک، (ضمن نخبة اللغات)؛ ۱۲۷۴ق،ایران، سنگی، ۱۲۸۰، رقعی کوچک؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۱۴–۱۳۱۵، جانمازی، ۳+۱صص(۲۲۷–۲۲۹)؛ ایران، تهران، کارخانه الله قلی خان، ۱۲۷۳ق، سنگی، خشتی، به سعی و اهتمام علی اصغر بن عبدالجبار اصفهانی سمیرمی، (صص۱۲۷–۱۲۹)در هامش؛ هند، دهلی، کتب خانه رشیدیه جامع مسجد دهلی، ۱۳۷۵ق، خشتی

[ریحانة الأدب ۴۵۹/۷؛میراث مشترک ایران و هند: ۱–۱۰۰]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۴۹/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ کاغذ: اصفهانی، ۱ص (۱۳ر)، ۱۸سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: -۳۷۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۲۴/۲۱

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینگور، ۱۴۳ص، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۹–۳۳۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲۳۲/۲۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۵ق؛ ۲گ (۱۴۳پ– ۱۴۴پ)[مختصر ف: -۷۰۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۳/۵–طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ محشی به نقل از کتب لغت عربی بیشتر از یحیی بن ولی حدادی؛ جلد: تیماج، ۲ص (۱۲۳–۱۲۴)، ۱۹ و ۲۲و ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۳–۱۰۴]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۱۲

آغاز:هذه قصیده فیها الاسماء المونثه السماعیه؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوا[رایانه]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۱۹/۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد نصیر فرزند ملا حسن، بالانکابی جیلانی، تا: قرن ۱۲؛ ۱گ (۸۷)، ۱۴سطر، اندازه: ۶×۱۵سم [ف: ۲۹–۳۷۵]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۴۰/۳

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن محمد مومن فتحانی امامی ادیب قاری، تا: حدود۱۱۰۱ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲گ (۱۵۶پ–۱۵۷پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۶سم [ف: ۵–۱۶۲]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۷۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**تمت بالخیر عمت و الله الحمد و المنه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۱ق، جلد: تیماج[رایانه]

۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۶۶/۶

خط: نستعلیق، کا: واعظ کرمانی، اسحاق بن محمد علی، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳–۳۱]

۱۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲۱۶/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷–۲۷۱]

۱۱. قم؛ مؤسسه امام صادق؛ شماره نسخه:۳۸/۶

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۲۶پ–۱۲۷پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: -۴۱]

۱۲. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۲۴/۳

آغاز:معرفه المونث السماعیه متعسرة و طریق معرفتها یسمع من العرب وتتبع کل کلام العرب؛ **انجام:**وجمیع حروف الهجاء و الحروف المعنویة نحو علی و فی و اشباهها کلها مونث سماعیة، تمت الرسالة للفاضل المحقق ابن الحاجب علیه ما علیه

کامل؛ کا: احمد بن جمال الدین محمد مراغی، تا: ۱۲۲۶ق، جا: مراغه مدرسه غفاریه؛ ۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: -۲۱۵]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۲۸/۲

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد جواد بن علی حسینی یزدی مجیدی، تا: ۱۳۰۴ق، جا: کرمانشاه (قرمیسین)؛ جلد: تیماج، ۵ص (۸۶–۹۰)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱۷–۱۷۴]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹/۱۳

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۷ص (۱۰۰–۲۰۵و ۲۰۳)، ابعاد متن: ۷×۱۲، اندازه: ۱۱×۱۸سم [سنا: ف: ۱–۶۳]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۲ص (۱–۲)، ۲۶سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [سنا: ف: ۱–۳۲۴]

۱۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۷/۴

کا: حسینی سبزواری، محب علی، بی‌تا[ف: ۳–۲۷]

۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۳۹۷/۳

آغاز:اعلم ان معرفظ المونثات السماعیه؛ **انجام:**تمت القصیده المنسوبه الی ابن الحاجب ×× فیما تانیثه سماعی و ما فیه الوجهان

خط: نسخ، کا: محمد علی زاهدی، بی‌تا؛ ۳گ (۱۰–۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [نشریه: ۱۳–۳۹۶]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۲۱/۳

خط: نستعلیق، کا: عبدالغفار، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۰۲–۱۰۳)، ۲۰سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱۰–۱۹۶۵]

۱۹. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۶۸/۲

آغاز:اعلم ان معرفه المونث السماعیه متعسرة و طریق معرفتها یسمع من العرب

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «عبده یوسف علی» (کروی)، «ورد زبان یوسف همه یا علی» (بیضوی)؛ اندازه: ۹×۱۹سم [ف: -۱۹۱]

● **مؤنثات سماعیه** / نحو، شعر / فارسی

mo’annasāt-e samā‘īye

حافظ تونی، حسین بن شجاع، - ۸۷۹ ؟ قمری

hāfez-e tūnī, hoseyn ebn-e šojā‘(- 1475)

قصیده نونی فارسی در مؤنثات سماعی.

آغاز:مونثات سماعیه هفت و هفتاد است ×× که بی علامت تانیث شد مونث آن / از آن جمیع بود شصت واجب التانیث ×× بما بقی که بود هفت و ده مخیر دان ...

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۹۰ض

آغاز:برابر؛ **انجام:**و گر چو خیل و چو متن است و چون ذنب و منون ×× ازین قبیل شمارند اهل علم عیان

خط: نسخ، کا: غلامرضا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱گ (۳۲۲)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف: ۴-۱۰۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۴/۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**شمار هفده که تانیث آن مخیر شد ×× عنق طریق و شیری و سبیل و سلم و لسان / ضحی و رمح و قفا و رحم سما سکین ×× چو مسک و قیدر و کراع و چو لیث و چون سلطان در فهرست مؤلف ناشناس و نام مؤلف با توجه به نسخه سپهسالار ۸۱۹۰ض تعیین شد، منظومه‌ای است در ده بیت که مونثات سماعیه را بر شمرده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۳؛ ۱ص (۲۱۰پ)، ۱۰سطر، اندازه: ۹×۱۱سم [ف: ۳۷-۲۷۹]

● **المؤنثات السماعیة = تتمیم الادب فی مجاری کلام العرب** / نحو / عربی

al-mu’annaṯāt-us samā‘īya = tatmīm-ul adab fī majārī kalām-il ‘arab

امین، محمد بن عبدالوهاب

amīn, mohammad ebn-e ‘abd-ol-vahhāb

نسخه‌ای است از یک کتاب جالب درباره مؤنثات سماعیه لغت عرب، دارای سه«باب» و یک «تمهید» متضمن بیان اقسام مؤنث: باب ۱. بیان الفاظی که احکام مؤنث بر آنها اجراء می‌شود بدون داشتن هیچیک از علائم تأنیث، این باب بسیار مفصل و به ترتیب الفباء است و در ابتداء آن، ضمن یک مقدمه، هفت نشانه و دلیل برای مؤنث شناختن لفظی که خالی از همه گونه علائم لفظی و معنوی تأنیث است بیان کرده است؛ باب ۲. مؤنثات معنویه و مطالبی متناسب با این موضوع؛ باب ۳. نوادر متفرقه و نکات جالبی مربوط به اقسام اسماء و کیفیت تذکیر و تأنیث آنها. مؤلف این کتاب در دیباچه درباره اهمیت موضوع این تألیف و این‌که پیش از وی مورد توجه مصنفین واقع نگردیده و تصنیف جامعی در این باره نشده است، شرحی نگاشته و همچنین روش خویش را در تألیف این کتاب بیان داشته و ملتزم گردیده است که از احادیث و اشعار گواه و شاهد نیاورد زیرا اکثر احادیث نقل به معنی شده و الفاظ آنها مورد اعتماد نیست و اشعار نیز از لحاظ غموض و غرابت الفاظ، کتاب را از سادگی و سلاست خارج می‌سازند. وی چندین بار جالب بودن و ارجمندی مقام این تألیف و کوشش‌های بسیار خویش را یادآور شده است. اینک نمونه از سخنان مؤلف در دیباچه: «... فتصفحت تلک الکتب صفحا صفحا و اجلت رؤیتی فیها حرفا حرفا و لم آل جهدا فی نظمها و ترصیفها و جمعها و تألیفها حتی صار فیما اظن انه لم یبق علی شیی منها الا ماشذ عن نظری القاصر او ذهب عن خاطری الفاتر فکلما وجدته فی بعض الکتب مفیدة بمعانیها المقصوده قیدته به و ربما نسبته الی الکتاب المنقول عنه ...».مؤلف به طوری که در آغاز کتاب ضبط گردیده محمد مدعو به امین فرزند عبدالوهاب ... (؟) است.

آغاز:ان اولی ما ینفجر به تباشیر الکلام و احق ما یوثق به مسامیر المرام حمد من افصح عن وجوده بجوده العام فاحمده حمد المتذکرین لالائه المتفکرین فی عجائب ارضه و غرائب سمائه ... الی ... بعد فیقول المتمسک بحبل الله المتین محمد بن عبدالوهاب المدعو بامین ... الی ... لما کان من جلیل نعم الله لدی

انجام:و لما کان استفصال هذه الامور میسرا لک بعد ما فصلناه و اصلناه ختمنا الکلام فی هذا المرام حامدین لله علی جمیل بلائه و جزیل نعمائه و اصحابه المسترشدین المهتدین علیه و علیهم السلام.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، کا: محمد تقی بن سید محمد حسنی خاتون آبادی، تا: ۱۲۹۷ق؛ با یادداشت‌هایی به نام حسنعلی بن محمد صادق و محمد صادق (که پیداست پدر و فرزند بوده و ضمن یادداشت تصریح کرده است که از محمد صادق بن حسنعلی بالارث به حسنعلی بن محمد صادق منتقل گردیده)؛ با یادداشتی از کاتب نسخه متضمن آنکه نسخه این کتاب را نزد مولی حسنعلی (یکی از احفاد مجلسی) دیده و برای خویش استنساخ و رونوشت کرده؛ محشی از مصنف به رمز «منه» و فقراتی از کتب لغت مانند قاموس و غیره؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۱۷۰ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴-۳۶۲]

● **مؤنثات سماعیه** / ادبیات / فارسی

mo’annasāt-e samā‘īye

اعتضادالسلطنه، علیقلی بن فتحعلی، ۱۲۳۴؟-۱۲۹۸قمری

e‘tezād-os-saltane, ‘alī-qolī ebn-e fath-‘alī (1819-1881)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۱/۴۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۹-۱۹۷]

● **المؤنثات السماعیة = قصیدة فی المؤنثات السماعیة /**

نحو، شعر / عربی

al-mu'annaṯāt-us samā'īya = qasīdat-un fi-l mu'annaṯāt-is samā'īya

فارابی، برهان الدین

fārābī, borhān-od-dīn

قصیده‌ای است در بیست و شش بیت که مونثات سماعی را برشمرده. نام مؤلف بر فراز برگ آغازین نسخه مرعشی آمده است.

آغاز:عین یمین کتف کف ید ×× متن قفا قتب شمال عضد / صلح سلاح کحل میل کبد ×× ملح جناح حلف انثی المفرد

[فهرست مخطوطات کوپریلی ۱۷۷/۲]

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷۱۸/۳

آغاز:برابر

در فهرست ناشناس آمده و نسخه ای در مرعشی است که از برهان الدین فارابی دانسته؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد طاهر، تا: ۲۰ صفر۱۱۲۳ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۳-۹۸۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۴/۱۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**ارض سماء سکن اسقنط ×× نسر وراء کل ناب سقط / جماد ما انصاف الی مونث ×× سفار دلو کل عین فابحث

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۳؛ محشی؛ ۱گ (۲۱۱)، ۱۴سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳۷-۲۸۰]

● **المؤنثات السماعیة** / صرف /عربی

al-mu'annaṯāt-us samā'īya

ناشناخته و بعضاً همانند:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۸۸ ض

بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۹۰/۲

آغاز:فصل فی ... الالف الاضحی. الافعی. الاروی. الارض؛ **انجام:**الید. الیمین

فصلی است از کتابی در حصر اسماء مؤنثات سماعیه به ترتیب حروف تهجی که ۱۲۰ اسم می‌باشند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۸۴ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: مقوا، ۳ص، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۳-۱۶۴۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۴/۲۴

آغاز:الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد سید المرسلین و خاتم النبیین و آله اجمعین. هذا ما اجتمع من تأنیث السماعی لفایده المبتدی. العین و الاذن والنفس و الکبد و الکرش؛ **انجام:**و اضحی و سموم و منجوق و ضحی.

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن مذهب، ۴ص (۲۱۱-۲۱۴)، اندازه: ۱۲/۳×۲۳/۶سم [ف: ۲۹/۱-۳۱۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۷۷۱/۲

آغاز:بسمله، اعلم آن معرفة المؤنث السماعیة متغیرة و طریق معرفتها بسمع العرب و نحن نذکر المؤنث السماعیة بحیث لایبقی الا نادرا و رتبتها علی ترتیب حروف الهجاء باب الالف اذن ...

دو برگ آخر؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۷۲گ، ۱۷ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۵۱-۱۳۹]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۴۷/۲

آغاز:الهمزة اذن اصبع؛ **انجام:**نحو و فی و علی و اشباههما کلها مؤنث سماعی.

مختصری است در نیم صفحه به ترتیب حروف ابتثی در بیان کلمات مؤنث سماعی؛ بی‌کا، تا: ۱۰۸۱ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۱۲-۳۸۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۸۳

آغاز:المؤنثات السماعیة: الهمزة، اذن، اصبع، اروی، و هی المعز؛ **انجام:**الیاء: یمین ... و جمیع حروف الهجاء و المعنویة نحو فی و علی و اشباههما، کله مؤنث سماعی

رساله‌ای است مختصر در مؤنثات سماعی، به ترتیب حروف تهجی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۱ق؛ ۱گ (۲۱۶ر-۲۱۶پ)، ۲۵سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴-۹۴]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۶۷

آغاز:المونثات السماعیه الهمزة اذن اصبح اروی هی المعز الجبلی اتان امام ال و هو الولب؛ **انجام:**التانیث علی تقدیر البقعه و جمیع حروف الهجاء و الحروف المعویه نحوفی و علی و اشباههما کلها مونث سماعی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۱ق؛ جلد: تیماج، ۲ص (۴۱۳-۴۱۴)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹-۳۷۶]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۲۰/۱

آغاز:الحمد لله علی نعمائه و الصلاة علی محمد و جمیع آله و اصحابه و احبائه هذا فصل فی الاسماء المؤنثة السماعیة علی ترتیب الحروف الالف الاضحی و الافعی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۱پ-۲پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۰سم [مختصر ف: -۷۰۸]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۷۹/۴

آغاز:مقالة فی ذکر المؤنثات السماعیة علی ترتیب حروف الهجاء الالف اذن اصبع اردی و هی المعز الجبلی اتان امام آل و هی السراب؛ **انجام:**الیاء یمین بجمیع معانیها و کذا ید و الیاء بمعنی الید یعرب و هی اسم قبیلة ... و الحروف المعنویة نحو فی و علی و اشباههما کلها مؤنثات سماعیة.

رساله کوتاهی است در ذکر مؤنثات سماعی در کلام عربی به ترتیب حروف تهجی و معنی هر کدام؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد باقر مختاری، تا: ۱۱۰۸ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۷۸ر-۱۷۹ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۸-۱۰۲]

۱۰. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۲۷۲۹/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: فیروز کلا[ف: ۶-۱۰۴]
۱۱. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۳۴۷۱/۱۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۸۸ق[ف: ۶-۴۵۵]
۱۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۶۳/۱
آغاز: نفس الغد السایل وافانی ×× مسائل فاحت کروض جنان؛ **انجام:**قصیدتی تبقی و انی اکتسی×× ثوب القباء و کل شیئی فان
قصیده‌ای است در ۲۳ بیت که در آن مونثات سماعیه ابن حاجب را به شعر در آورده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲گ (۱-۲)، ۱۲ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۳-۱۴۵۶]
۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۱۷/۳
به ترتیب تهجی به عربی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد جعفر، تا: ۷ رجب۱۳۰۳ق، جا: استرآباد مدرسه تقویه؛ جلد: تیماج، ۲گ (۸۷-۸۸ر)، ۱۵سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱۶-۵]
۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۷۳/۶
آغاز:والمؤنث السماعی ان کان ثلاثیا یظهر کونه مؤنثا بشیئین؛ **انجام:**و اشباههما کل مؤنث سماعی نقل من عبدالملک نقلا صحیحاً.
درباره مؤنثهای سماعی است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۰گ (۲۲۷-۲۶۶پ)، ۲۴ سطر (۷/۵×۱۴/۵)[ف: ۵-۶۸۹]
۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۷/۵۷
آغاز:المونثات السماعیة الهمزة اذن، اصبع، اروی هی المعز الحبلی
نسخه اصل: کتابخانه مجلس شورای اسلامی - تهران ۱۸۰۵. رساله مختصری است در مونثات سماعی به ترتیب حروف تهجی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۴۱۹-۴۲۰)[عکسی ف: ۶-۴۱۹]

● مؤنثات سماعیه / لغت / فارسی

mo’annasāt-e samā‘īye

تاریخ تألیف: ۱۲۸۹ق
در این رساله که در حقیقت فرهنگی است از کلمات مؤنث زبان عربی، از الف تا یاء کلماتی جمع شده‌اند که در زبان عربی مؤنث و تحت قاعده‌ای قرار ندارند یعنی مؤنث سماعیه اند.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۱۹/۵
آغاز:بسمله، آنچه مؤنثات سماعیه رسیده است بدین تفصیل است؛ **انجام:**و تأنیت علی تقدیر البقعه و البلده
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۷ص (۱۶۳-۱۶۹)، ۱۱سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۶-۴۵۲]

● المؤنثات السماعیة ۱ / نحو / عربی

al-mu’annaṯāt-us samā‘īya

فایده کوتاهی است در ذکر مصادیق مؤنث سماعی به ترتیب حروف تهجی. مؤلف در مقدمه می‌گوید: چون شناخت مؤنثات سماعی، برای عموم میسر نیست، از این رو آنها را از کلام عرب استخراج نموده و بیان می‌دارم. در برخی فهارس از احمد بن سلیمان بن کمال پاشا (۹۴۰ق) دانسته شده است.
آغاز:اعلم ان معرفة المؤنث السماعیة متعسرة و طریق معرفتها یسمع من العرب و نحن نذکر المؤنث السماعیة بحیث لا یبقی الا نادراً و نرتبها علی ترتیب حروف الهجاء الالف اذن اصبع ...

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۲/۳۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**و یجمع حروف الهجاء و الحروف المعنویة نحو فی و علی و اشباهما مؤنث سماعیة.
نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان باکو، ش M140(۸۲۰۱).بی‌کا، تا: با تاریخقرن۱۱؛ ۱ص (۹۶)[عکسی ف: ۳-۴۲۰]
۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۳۲/۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**و اشباههما مؤنثة سماعیة علی الاتفاق.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۲گ، ۱۲ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۹/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳-۱۱۲۹]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۴/۱۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**الیاء، یمین بجمیع معانیها، ید بجمیع معانیها یسار بمعنی الید، یعرب و هو اسم قبیلة تم و الحمد لله رب العالمین
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۱گ (۲۱۲)، ۲۵سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳۷-۲۸۰]
۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۴۰/۴-۵۸/۱۹۰
آغاز:برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: موسوی هزار جریبی سنوری، علی اصغر بن اسدالله، تا: چهارشنبه محرم۱۲۴۴ق، جا: مدرسة حکیم الهاشم الشهیر بام السلطان؛ ۵گ (۴۴-۴۸)، ۱۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۸-۴۴۳۶]
۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۹۴/۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**و جمیع حروف الهجاء و الحروف المعنویة نحو فی و علی و اشباههما مؤنثة سماعیة.
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۹۷ر-۹۸ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۲-۳۵۹]

● المؤنث السماعی (رسالة فی) = جامعة المؤنث السماعی / نحو / عربی

al-mu’annaṯ-us samā‘ī (r.-un fī) = jāmi‘at-ul mu’annaṯ-is samā‘ī

بصری، احمد بن عبدالرضا، ق۱۱ قمری
basrī, ahmad ebn-e ‘abd-or-rezā(- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۲۲/۳۰

آغاز:الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد سید المرسلین و عترته الطاهرین المعصومین ... هذه جامعة للمؤنث السماعی بقدر الامکان مرتبة علی نسق ابجد لبعض الاخوان حیث یتعسر التتبع علیهم فشقتها و ارسلتها الیهم. حرف الهمزة. اصبع، اذن، امام، ارض؛ **انجام:**وکذا اسماء البلدان باعتبار البقعة و تذکر باعتبار المکان. اتفق الفراغ من مشقة مشقها یوم البروج من شهر الجیم من السنة الجد من عشر الدال المضعف بعد اسقاطك الفا من الهجرة النبویة علی مهاجرها افضل الصلوة و اتم السلام فی المشهد الرضوی شرف بمشرفه.

خط: نسخ، کا: محمد بن ملك محمد مصعب بیگی، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن، ۲گ (۳۶۵پ- ۳۶۶ ر)، ۲۵سطر (۲۲/۷×۱۱/۷)، اندازه: ۱۸×۳۱/۷سم [ف: ۲۹/۱-۳۵۱]

● **المؤنث السماعی (ارجوزة)** / نحو، شعر / عربی

al-mu’annaṯ-us samā‘ī (urjūza)

بیتوش، عبدالله، ق۱۳ قمری

beytūš, ‘abd-ol-lāh(- 19c)

ارجوزه‌ای کوتاه دربیان مونث سماعی که در ۳۵ بیت تنظیم وسروده شده است. نام سراینده درفراز ارجوزه به خط کاتب آمده وبا «رحمه الله» دعا نموده وبه نظر می‌رسد از علمای کردستان بوده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۶۰/۲

آغاز: الحمدلله وصلی الله ×× علی نبیه الذی اجتباه / وبعد مهما رمت یا علامه ×× اسماء تانیث بلا عامه؛ **انجام:**واحفظه تحظ منه بالکمال ×× واسلم من المراء والجدال / عود اعلی بدءٍ له الحمد کذا ×× صلواته علی النبی المرتضی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق، جلد: تیماج مذهب، ۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱-۱۲۷]

←مونس الابرار ⪪ صفا نامه

● **مونس الابرار** / شعر / فارسی

mūnes-ol abrār

قمی، محمد طاهر بن محمد حسین،– ۱۰۹۸ قمری

qomī, mohammad tāher ebn-e mohammad hoseyn(-1687)

قصیده‌ای است مشتمل بر ۳۱۱ بیت که برخی از آن در مدح امیرالمؤمنین علی است و قسمتی از آن با بیانی بسیار تند و گزنده به انتقاد از متصوفه پرداخته و سپس آرای حکماء و متفلسفه را نکوهش کردهو در پایان به ملامت اهل سنت و خلفاء پرداخته است. ادبیات ملا محمد طاهر قمی در مخالفت با دیگران نمونه‌ای از ادبیات ستیزگرانهو مجادلات اعتقادی دوران صفوی است. که بعضاً از ریختارهای ادبی همانند شعر برای افزایش اعتبار و نفوذ اندیشه در میان مردم استفاده می‌شد. او بعدها در تفسیر و تبیین بخشی از نظریات خود در مونس الابرار، کتاب «تحفة الاخیار» را نوشت که مهمترین اثر ملا محمد طاهر محسوب می‌شود که در اواخر تسلط صوفیان بر دربار صفوی نگاشته شده است. «تحفة الاخیار» واکنش‌هایی را برانگیخت و کتاب‌هایی در رد و نقد آن تحریر شد که از آن جمله «تحفة العشاق» محمد کریم شریف قمی در سال ۱۰۹۸ق و «تبصرة المؤمنین» حکیم محمد مؤمن را می‌توان نام برد.

آغاز:به خون دیده نوشتیم بر در و دیوار ×× که چشم لطف ز ابنای روزگار مدار / مگیر انس به کس در جهان به غیر خدا ×× بکن اگر توانی زخویش نیز کنار / فریب نرمی ابنای روزگار مخور ×× که هست نرمی ایشان به رنگ نرمی نار / همیشه در غم خواب و خورند و منصب و جاه ×× کنند مثل عروسان حجله نقش و نگار

انجام:حدیث مدح علی را تمام نتوان کرد ××اگر مداد شود بحر و گر قلم اشجار / گمان مبر که دراین گفتگو بود اغراق ×× چنین به ما خبر آمد ز احمد مختار / چو مونس دل ابرار شد قصیده ی من ×× شده است نامش از ان روی مونس الابرار

چاپ: در میراث اسلامی ایران، دفتر هفتم، به کوشش محمد رضا ارجمند، ۱۳۷۷ش

[الذریعة ۲۸۱/۲۳]

شرح و حواشی:

۱- تحفة الاخیار در شرح مونس الابرار؛ قمی، محمد طاهر بن محمد حسین (-۱۰۹۸ق)

۲- هدایة العوام و فضیحة اللئام = نصیحة الکرام و فضیحة اللئام؛ عصام، محمد بن نظام (- قرن ۱۱)

۳- تحفة العشاق؛ شریف قمی، محمد کریم (- قرن ۱۱)

۴- شرح مونس الابرار

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۸/۳۰

خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲ص(۱۹۱-۱۹۲)، ابعاد متن: ۸×۱۶، اندازه: ۱۲×۲۲سم [سنا: ف: ۱-۳۵۹]

۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۸۹/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۳-۱۱۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۸۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: صدرالدین محمد بن محمد صادق حسینی، تا: ۱۰۹۲-۱۱۰۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۹گ (۶۶پ-۷۴پ)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷-۳۴۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۶۸/۴

کا: عبدالرحیم بن میر نعمت الله موسوی قزوینی، تا: ۱۲۲۱ق، جا: مدرسه حاج وردی خان قزوینی؛ جلد: تیماج، ۷گ (۴۹پ-۵۵ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۸-۱۴۶]

۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۵۷/۳

آغاز و انجام: برابر

۱۸۰ بیت را در بردارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴گ، اندازه: ۹×۱۹سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۱]

● مونس الابرار / فضایل و مناقب / فارسی

mūnes-ol abrār

اهدا به: شاه عباس صفوی

دوازده فصل است در بیان فضایل و مناقب و معجزات و کرامات حضرت امیر المومنین علیه السلام تألیف شده است. این نسخه درهم و گویا با روایات دیگری مخلوط شده است.

آغاز:حمد بیغایت و شکر بی نهایت پادشاهی را که محبان خاندان را بخلعت محبت و کسوت مودت

انجام:و کنوز او را بر زمین فرود برد پس نبود او را زمین و نبود او را بر زمین و از عذاب و الله شدید العقاب

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۷۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن ملا حسن موذن، تا: ۱۱ ربیع الثانی ۱۲۴۶ق؛ ۱۱۹گ (۱پ-۱۱۹ر)، اندازه: ۱۸/۵×۱۹سم [ف: ۲۷-۱۹۹]

● مونس الاحباب / شعر / فارسی

mūnes-ol ahbāb

بیانی کرمانی، عبدالله بن محمد، ۸۶۵ - ۹۲۲ قمری

bayānī kermānī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad (1461 - 1517)

اهداء به:ابن حسین میرزا فرزند سلطان حسین بایقرا

مجموعه رباعیات اوست که آنها را به خواهش دوستان و به فرمان ابن حسین میرزا فرزند سلطان حسین بایقرا فراهم آورد و دیباچه‌اش را به نام این شاهزاده کرد. از القابی که بیانی در دیباچه برای ابن حسین میرزا به کار می‌برد، نشان می‌دهد که آن را پس از مرگ حسین بایقرا (در ۹۱۱ق) تألیف کرده است. حسین بایقرا ۱۴ پسر و ۱۱ دختر داشت که ابن حسین کوچکترین آنها بود. مونس الاحباب مجموعاً ۱۸۳ رباعی است که از دیوان و منشآت او گرفته شده و در نسخه‌ها نیز هر کدام تعدادی از آنها درج شده است. رباعیات مونس الاحباب درباره صوفیان است و بعضی در باره درد گوش و چشم و پاست که مضمونی قدیمی در رباعی فارسی است. بنابراین این رباعیات صوفیانه نیست آن‌گونه که دانش پژوه در توضیح آن پنداشته است.

چاپ: تهران، انتشارات کتابخانه مجلس شورای اسلامی، با تحقیق سید علی میر افضلی، ۱۳۹۰ش، ۲۱۱ص

[الذریعة ۲۸۱/۲۳؛ نسخه‌های منزوی ۳۲۴۹/۴]

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۲۲/۳

آغاز:ای لطف تو داده شهریاران را تاج ×× شاهان بنوالت چو گدایان محتاج؛ **انجام:**تا بوی تو آورد بمن پیک نسیم ×× سر گشته تر از باد صبا ساخت مرا

بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۴گ (۱۴۳-۱۴۶)، ۲۳سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲-۶۱۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۲

آغاز:ای لطف تو داده شهریاران را تاج ×× شاهان بنوالت چو گدایان محتاج... تا آنجا که گوید: عرض نیاز بنده کم بضاعت ... عبدالله آنکه چون ... و اینرا «مونس الاحباب» نام نهادم؛ **انجام:**در اظهار اشتیاق: گر دور فتادم ز وصالت بغرور ×× دارد دلم از یاد تو صد نوع حضور / خاصیت سایه تو دارم که مدام ×× نزدیک توام اگرچه می‌افتم دور

۹۳ رباعی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، شاید برای کتابخانه خود سلطان حسین میرزا بایقرا نوشته شده باشد؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۱۲گ (۱۹-۳۰)، ۱۴سطر (۵/۵×۹/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۲-۲۸۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۵-ف

نسخه اصل: بادلیان ۹۸۹ اوزلی ۱۳۸؛ خط: نستعلیق، کا: مروی، یوسف بن محمد، تا: ۹۲۰ق؛ ۲۵گ، ۱۲سطر[فیلمها ف: ۱-۲۶۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰۴/۲

۱۷۱ رباعی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۹ محرم۹۷۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۷ص (۳۲۲-۳۵۸)[سنا: ف: ۲-۳۰۴]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۷۶/۶

آغاز:از چشم بد اهل حسد ایمن باش ×× کز دولت تو دیده هر تیره معاش

مجموعا ۳۸ رباعی؛ خط: نستعلیق، کا: رکن الدین بن سید علی مشهدیان حسینی، تا: ۹۷۴ق؛ کاغذ: ترمه ختایی، جلد: میشن، ۳گ (۵۶پ-۵۸پ)، ۱۸سطر[ف: ۹-۳۰۴]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۴/۱-۳/۱۲۴

آغاز:بسمله. ای لطف تو داده شهر یاران را تاج ×× شاهان بنوالت چو گدایان محتاج / از صنع تو یک مخمسی ابن ... ×× درنظم تو یک رباعی ... مزاج؛ **انجام:**ازما بپرس قصه حسن وحدیث عشق ×× تصنیف کرده ایم دراین فن رساله ای / دیگر برای خویش چه خواهد کس ازخدا ×× جز شوخ نو خطی وشراب دو ساله ای

بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۸-۴۷۲۳]

● **مونس الاحرار فی دقایق الاشعار** / شعر / فارسی
mūnes-ol ahrār fī daqāyeq-el aš'ār
جاجرمی، محمد بن بدر، ق۸ قمری
jājarmī, mohammad ebn-e badr(- 14c)
تاریخ تألیف: ۷۴۱ق
مجموعه‌ای از اشعار شعرای قدیم تا زمان تألیف که بر حسب نوع و موضوع به بیست و شش باب تقسیم شده است بدین ترتیب: دیباچه مؤلف، فهرست ابواب و فهرست اسامی شعرا؛ باب ۱.ذکر توحید؛ ۲. نعت پیغمبر؛ ۳. حکمت و موعظه؛ ۴. وصفیات؛ ۵. مصنوعات شعر؛ ۶. تقسیمات؛ ۷. سؤال و جواب؛ ۸ تجنیسات و مکررات؛ ۹. مربعات؛ ۱۰. قسمیات؛ ۱۱. تشبیهات؛ ۱۲. اشعار مقفا؛ ۱۳. اشعار مردف؛ ۱۴. ترجیعات؛ ۱۵. ملمعات؛ ۱۶. ذکر مراثی؛ ۱۷. تواریخ؛ ۱۸. اختیارات شهنامه؛ ۱۹. ذکر اختلاجات؛ ۲۰. مقطعات؛ ۲۱. شکایات؛ ۲۲. هزلیات؛ ۲۳. غزلیات؛ ۲۴. در رباعیات که این باب بر حسب موضوع رباعیات به سی و پنج فصل تقسیم شده است؛۲۵. ذکر اشعار مصور؛ ۲۶. ذکر فردیات متفرقه. در بعضی نسخه‌ها در سی «باب» است.
آغاز:سپاس و ستایش بینهایت پادشاهی را که صفتی از صفت کمالش جود است ...
چاپ: نیمه نخستین این کتاب را آقای میر صالح طبیبی در تهران به سال ۱۳۳۷ به چاپ رسانده است
[نسخه‌های منزوی ۳۲۴۹؛ مجمع الفصحا ۱: ۷ و۱۶۸؛ تذکره غنی ص ۲۵؛ هفت اقلیم –تذکره دولتشاه بخش ۴ص ۲۱۹–۲۲۱؛ آتشکده آذر ۷۱؛ الذریعه ۹: ۱۲۸؛ بادلیان ش ۱۳۳۳؛ بیست مقاله قزوینی ۲/۱۳۸–۱۵۵؛ یادداشت مورخ ۱۵آذر ۱۳۰۸(۴رجب ۱۳۴۸)از قزوینی درلای نسخه عکسی این کتابخانه کهدربیست مقاله چاپ کرده است]

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۵عکسی
نسخه اصل: نسخه هاگب گورگیان (Hagop Kevorkian) ارمنی ایرانی. در دو جلد؛ کاتب = مؤلف (شاید)، تا: ۷۴۲ق؛ با دیباچه قزوینی؛ ۲۵۷گ[ف: ۱–۵۳۶]
تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۲۷۲ و ۱۱۲۷۳
نسخه عکسی، نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا. در دو جلد [مختصر ف: -۸۳۷]
تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲تا۶۳-عکسی
نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا[نشریه: ۲–۲۸۱]
۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۴۴ ـ ب
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قزوینی درآغاز می‌نویسد که این نسخه چند برگی است از مونس الاحرار و جزو نسخه کورکیان بوده و به او بخشیده، در ص ۲یادداشت قزوینی است مورخ ۲۲ربیع الاول ۱۳۵۶، در صفحه ۳شعر شمس الدین سمر قندی است، درص ۴–۲۶ فهرست مونس الاحرار است و قزوینی درهر باب آن صفحه نسخه اصل کورکیان را نشان داده پس از این در۴ص پراکنده ها است، آنگاه در ص ۳۱–۶۵ اندکی از خود مونس الاحرار است و قزوینی می‌نویسد که با این برگها هم نسخه کروگیان کامل نمی‌شود، در ص ۶۶–۶۸ بندی است، بسیار سودمند در حساب سیاق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۶۷گ، ۲۵سطر (۱۶×۲۴)، اندازه: ۱۹×۲۱سم [ف: ۱–۵۰۴]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۹۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**در کعبه جود تو زدم دست امید ×× محروم ز کعبه باز گشتن نه رواست
خط: شکسته خفی خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۵۳۶ص، ۱۹سطر در متن و ۱۵سطر در حاشیه (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۸–۴۶۲]
۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۵۸
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۲۹ صفر۱۲۵۴ق؛ کاغذ: ترمه سپاهانی، جلد: روغنی مذهب، ۲۶۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۴×۲۷سم [ف: ۴–۸۰۱]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۰۰۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**نه بر قد و بالای دلجوی اوست
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳ جمادی الاول۱۲۵۵ق؛ در نسخه ما تصرفاتی شده و سی باب اصلی آن به دوازده باب و هر بابی به دو فصل تغییر کرده، واضافاتی ازاشعار متأخرین تازمان تحریر(=۱۲۵۵ق) در آن راه یافته است، همچنین فصل رباعیات به دوازده «وصل» منقسم گردیده و به جای باب بیستم اصلی که مختص اختیارات شاهنامه بوده، فصل مخصوصی با عنوان «اختیارات شاهنامه و مثنوی و خمسه نظامی» ترتیب داده شده است. اشعار اضافی و الحاقی این نسخه از شعرای ذیل است: شاه نعمةالله، هاتف اصفهانی، عبدالرحمن جامی، فغانی شیرازی، صفی قلی بیگ خلف مصطفی بیگ قراچه داغی، وحشی بافقی، مشتاق اصفهانی، ابوتراب شاملو، حکیم شرف الدین حسن شفائی اصفهانی، ظهوری ترشیزی، طالب آملی، نشاطی، درویش حسین، محتشم کاشی، صباحی بیدگلی، قاآنی شیرازی، مصاحب نایینی، شایق ساکی لرستانی، نشاط اصفهانی، سیدمحمد سحاب اصفهانی، وصال شیرازی، حافظ شیرازی، احمدمیرزا نیازی، مجمر زواره‌ای، عاشق اصفهانی، عصمت بخارایی، طبیب اصفهانی، صافی اصفهانی، رفیق اصفهانی، قصاب کاشی، مخلص کاشی، سایل قیری، یغمای جندقی، شرربیگدلی، وامق اصفهانی، دولتشاه قاجار، سخای اصفهانی، سرمد کاشی، فضولی بغدادی، محمدبن محمود دهدار، ملاعلی محقق نوری، خواجه حسین ثنایی مشهدی، مظفر حسین کاشی، سحابی استرابادی، سلمان ساوجی، سعدالدین حموی، میرزا ابوالحسن فراهانی، سراج الدین علیخان آرزوی اکبر آبادی هندی، مؤمن حسین یزدی، حریف جندقی، مقصودی، آذربیگدلی، صالحی، درویش مجید طالقانی، علی استرابادی، شوقی، نظیری نیشابوری، میرزا منتخب، عنایت الله اصفهانی، صهبای قمی، مانی شیرازی، فهمی کرمانی، وحید

قزوینی، کلیم همدانی، شهاب، حسرت، کیوان، واقف، امیری، سلطان بیگ، آتش، هلالی استرابادی، طرزی افشار، آقابزرگ، عرفی شیرازی، حاجی زمان، سعید، ملک قمی، خسرودهلوی، صفیر، کاظم، فیضی، نقی کمره‌ای، نوری اصفهانی، بنایی هروی، اصغر، داوری، علیجان، حسینی، سرباز، ذهنی کاشی، میرسید علی مهری، شیخ محمود، میرزا حسن خویی، زینت بنت حسام سالار، آزاد، فروغی بسطامی، حسن نهاوندی، سیدقزوینی شکسته قاجار، قائم مقام فراهانی، انیسی، شیخ بهائی، میرزا نصیراصفهانی، آقاصادق تفرشی. از سه شاعر اخیر مثنوی‌های: نان و حلوا و پیرو جوان یا بهاریه و سوز و گداز موسوم به آتشکده درج شده است. فهرست ابواب و فصول: باب ۱. فصل ۱) توحید، ۲) نعت نبی، باب ۲. فصل ۱) حکمت و موعظت، ۲) ذکر وصفیات، باب ۳. فصل ۱) ذکر مصنوعات، ۲) ذکر تقسیمات، باب ۴. فصل ۱)ذکر سؤال و جواب، ۲) ذکر تجنیسات و مکررات، باب ۵. فصل ۱) ذکر قسمیات، ۲) ذکر تشبیهات، باب ۶. فصل ۱) ذکر اشعار مقفی، ۲) ذکر اشعار مردف، باب ۷. فصل ۱) ذکر ترجیعات وترکیبات، ۲) مراثی، باب ۸. فصل ۱) ذکر تواریخ، ۲) اختلاجات و اختیارات، باب ۹. فصل ۱) دراختیارات شاهنامه ومثنوی مولوی و خمسه نظامی، ۲) ذکر مقطعات و مثنویات، باب ۱۰. فصل ۱) ذکر شکایات، ۲) هزلیات و اهاجی، باب ۱۱. فصل ۱) غزلیات، ۲) ذکر رباعیات، واین فصل مشتمل است بردوازده «وصل»: ۱- توحید باری عز اسمه و نعت نبی و منقبت امیرمؤمنان (ص)، ۲- درکمالیت نفس و پیری و شکایت از روزگار ناسازگار و فلک غدار ناپایدار، ۳- در صناعات وملمعات و نقیضه و تجنیسات و مصنوعات، ۴- در رباعیات حکیم عمرخیام و رباعیات مهستی، ۵- در رباعیات تضمینات و استدراک و سؤال و جواب، ۶- در رباعیات لازم عناصر و وصف بهار و گل و ریاحین، ۷- در رباعیات وصف شراب و چنگ خمیده قامت و نای ودف و شمع مجلس، ۸- وصف چشم و لب و دهان و میان و قد و زلف و خط و خال و گوش و حلقه و ابرو و روی معشوق، ۹- در رباعیات وصف عشق و حسن معشوق ودل و اشک، ۹- در شکستن عهد و شکایت از فراق و اشتیاق و پیغام فرستادن به معشوق، ۱۱- در رباعیات متفرقه و مراثی متنوعه، ۱۲- در رباعیات هزلیات و مطایبات، باب ۱۲. فصل ۱) ذکر فردیات، ۲) ذکر مثنویات و تغزلات و تمثیلات متفرقه؛ واقف: نایینی؛ جلد: چرمی، ۴۹۳گ، ۱۶ سطر در متن و ۱۴ سطر در هامش (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۷-۸۶۶]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۴۴-ف

نسخه اصل: دیوان هند ۴۶۰۰. در سی باب؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۲۶۱]

۷. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه:۷۰

بی‌کا، بی‌تا؛ تکمیل شده به خط نفیسی [نشریه: ۷-۶۸۹]

● مونس الاحرار فی دقایق الاشعار / ادبیات / فارسی

mūnes-ol ahrār fī daqāyeq-el aš‘ār

کلامی، احمد بن محمد، ق۸ قمری

kalāmī, ahmad ebn-e mohammad(- 14c)

تاریخ تألیف: ۱ ربیع الثانی ۷۰۲ق

از لطیف الدین احمد بن محمد بن احمد بن محمد کلامی یا کلاتی دردشتی اصفهانی که در سی «باب»(توحید، لغت، موعظه و حکمت ... عروض و رباعیات) ساخته و در آن به حدائق السحر رشید می‌نگریسته و آن را «مونس الاحرار فی دقائق الاشعار» نامیده است، و آن نزدیک به «مونس الاحرار فی دقایق الاشعار» محمد بن بدر جاجرمی است که در رمضان ۷۴۱ ساخته است.

[ارمغان علمی ص ۱۲۷؛ تاریخ نظم و نثر ص ۱۷۶ و ۲۰۴، ص پنج دیباجه جلد دوم مونس الاحرار فی دقائق الاشعار چاپ ۱۳۵۰ تهران]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۸۷-ف

آغاز:سپاس و ستایش پادشاهی را که صفی از صفات کمالش خودش است

نسخه اصل: کتابخانه حبیب گنج علی گره حیدرآباد.با فهرست شاعران در آغاز؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳و ۱۴؛ ۱۴۱۱ص[فیلمها ف: ۲-۲۴۸]

● مونس الاحزان / عرفان و تصوف / فارسی

mūnes-ol ahzān

در بیان عشق و مراتب آن.

اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۶/۲۹

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد این کلمه ای چند که یاد کردیم تا اینجا چنانکه هر کسی که مطالعه کند به قدر فهم و استعداد خود از اینجا فائده حاصل کند

خط: نستعلیق، کا: عطاء الله بن محمد بن نظام حسینی بخاری، تا: ۸۴۳ق؛ ۴گ (۲۶۹پ-۲۷۲ر)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۱۰۶]

● مونس اخیار / شعر / فارسی

mūnes-e axyār

شعوری کاشانی، ق۱۱ قمری

šo‘ūrī kāšānī(- 17c)

کتابی عرفانی اخلاقی است در بیست «مقاله» با حکایات و در آن از شاه عباس و حاتم بیگ ستایش شده و نزدیک به سه هزار بیت دارد. چنین است گزیده‌ای از عنوان‌های آن: ۱. نعت سید ولد آدم؛ ۲. نعت سیوم در طلب رویت جمال و تحمید جلال؛ ۳. در مدح امیر کل امیر علی (ع)؛ ۴. در مدح شاه عباس بهادر خان؛ ۵. در عالم رویا مشاهده جمال پیر کردن و نصایح وی در

سخن و مراتب اهل سخن شنیدن؛ ۶. در فضیلت سخن و ذکر محامد وزیر حاتم بیک؛ ۷. [خیال] اول سیر عقل در عالم دل و صدارت مراتب دل؛ ۸. خیال دوم مقدمه مطلبی که سر از گریبان صراحت بر می‌کند؛ ۹. خیال سیوم تعریف یار و اختیار تجرد از مستعار؛ ۱۰. تجرد ابراهیم ادهم؛ ۱۱. مقاله ۱ در حقیقت حال بنی آدم و موعظه مبنی بر صلاح کار ایشان؛ ۱۲. مقاله ۲ در شکایت روزگار و موعظه با نفس و ترغیب بنیکی (مقاله ۳–۵ در نسخه نیست)؛ ۱۳. مقاله ۶ در آداب خدمت پادشاهان و کیفیت آن؛ ۱۴. مقاله ۷ در نصیحت طالبان مناصب دنیوی و فایده بر ترک آن؛ ۱۵. مقاله ۸ در مذهب بخل و فائده سخاوت؛ ۱۶. مقاله ۹ در خاصیت نیکی و خصوصیت نیکان و دوری از بدی و پیوند با بدان؛ ۱۷. مقاله ۱۰ در بیان حالات اهل فلاح و سبب رستگاری ایشان؛ ۱۸. مقاله ۱۱ در تعریف مراتب مظاهر حسن که در پرده چه جلوه دارد؛ ۱۹. مقاله ۱۲ در توصیف عشق و آثار پر مال آن؛ ۲۰. مقاله ۱۳ در بیان غیرت و استغنای اهل غیرت؛ ۲۱. مقاله ۱۴ در تحقیق عادات فلکی و سر تسلیم نهادن سالک در راه ارادت او؛ ۲۲. مقاله ۱۵ در ترک شکوه فلک و شاکر بودن به امر قضا؛ ۲۳. مقاله ۱۶ در راضی شدن بقضا و طلب مرشد و مراتب بشر؛ ۲۴. مقاله ۱۷ در شرح انانیت بشر و شرط نگهداشت دولت وبرخی از مواعظ؛ ۲۵–مقاله ۱۸ در ترک ظلم و منع تکبر و آیین خوشخویی؛ ۲۶. مقاله ۱۹ در بی انصافی خصم و بی وقوفی ابنای روزگار و افشای سرکار؛ ۲۷. مقاله ۲۰ در منع تکبر و دیده خواهش از خوان احسان عالمیان بستن و بر سفره قناعت نشستن؛ ۲۸. در خاتمت کتاب.در خود اثر با این عبارات به نام آن اشاره شده است:«مونس اخیار شده نام او» و«مونس اخیار کن این گفتگوی ×× مخزن اسرار نظامی بگوی».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۸۰/۱

آغاز:در نعت سید ولد آدم (ص): ای قلم فکرت مدحت سرای ×× قفل در گنج سخن بر گشای / خاصه شعوری که سگ کوی تست ×× خاک ره جلوه دلجوی تو است؛ **انجام:**بس که بخیر آمده انجام او ×× مونس اخیار شده نام او / خوش بودش نام که گشت این نقود ×× سکه بنام ملک ملک جود / شاه فلک جاه ملک بارگاه ×× نخل بر آراسته عباس شاه / تا دم صور آورد این طرفه دیر ×× خاتمت دولت و عمرش بخیر

خط: نستعلیق، کا: نجف علی بن محمد کاظم، تا: ۱۲۳۹ق؛ ۷۷گ (۳–۷۹)، ۹ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱۱–۲۲۴۱]

● **مونس الادیب** / صرف / عربی

mūnis-ul adīb

هروی حائری، غلامعلی بن محمد، ق۱۳ قمری

heravī hā’erī, qolām ‘alī ebn-e mohammad(- 19c)

تاریخ تألیف: ۲ محرم ۱۲۷۱ق

در قواعد صرف نسبتاً مفصل و بنابه گفته مؤلف به روشی تازه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۳۳

آغاز:له الشکر علی آلائه المزیدة المجردة عن الاعلال و انعامه المشیدة الغیر المنقوصة بالاعتلال؛ **انجام:**فحذفوا الهمزتین علی مامر فصار لینضرب، و هو الاول و الاخر و الظاهر و الباطن ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۴۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۸–۱۲۷]

● **مونس الارواح** / شعر / فارسی

mūnes-ol arvāh

شیرازی، حیدر علی

Šīrāzī, heydar ‘alī

دیوان شعر او است

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۹۲–ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 28؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسن بن عبدالله کنکساری، تا: اواخر رجب ۸۸۱ق[فیلمها ف: ۱–۲۶۱]

● **مونس الارواح** / تراجم / فارسی

mūnes-ol arvāh

جهان آرا بیگم صاحب، ۱۰۲۳ – ۱۰۹۲ قمری

jahān ārā beygom sāheb (1614 - 1681)

تاریخ تألیف: ۱۷ رمضان ۱۰۴۹ق

سرگذشت خواجه معین الدین حسن سجزی چشتی اجمیری(– ۶۳۳ق) و برخی از مریدان اوست. جهان آرا بیگم که بیشترین بهره را در مونس الارواح از سفینة الاولیاء برادرش داراشکوه (۱۰۶۹ق) برده در آغاز می‌نویسد: «چون این فقیره خود را حقیرترین مریدان آن حضرت قدس الله سره العزیز می‌داند و اخلاص و بندگی به درجه اعلی و مرتبه قصوی دارد لهذا رسایلی که بعضی از مشایخ متقدمین و متأخرین در ذکر احوال سعادت اشتمال و ملفوظات هدایت ایات آن حضرت نوشته اند همیشه در پیش نظر داشت ... از کمال اخلاص و نهایت اعتقاد خواست که از هر رساله بعضی از ملفوظات ارشاد سمات و احوال و مقامات عالیه آن حضرت را ... جدا نموده رساله علی حده ای بنویسد ... و رساله‌ای جدا تحریر نموده، به مناسبت اسم رساله ای که حضرت پیر دستگیر نوشته‌اند انیس الارواح نام کرده‌اند این مرید عقیدتمند نیز این رساله را موسوم به مونس الارواح گردانید». (حافظیان و حکیم)

آغاز:حمد و سپاس افزون از عدد و شمار مر صانعی را ... این ضعیفه را چه یارا که در وصف تو زبان گشاد ...

[فهرستواره منزوی ۲۳۱۲/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۴۸۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**درین رساله ثبت گردیده صحت تام دارد امید که خوانندگان را فیض و بهره تمام از آن حاصل آید.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۸۱؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج مذهب، ۱۳۰گ، ۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۳۲]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۵۶-ف
نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 250؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۵گ، ۱۱سطر[فیلمها ف: ۱-۲۶۱]

● **مونس الصالحین** / اخلاق / فارسی
mūnes-os sālehīn
فقیر حسین
faqīr hoseyn
نویسنده این کتاب را به عنوان کتاب همراه برای سفر و حضر نوشته است.

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۱۴۳عکسی
بی‌کا، بی‌تا[جنگ: ۱-۴۶۹]

←مونس العابدین ← جنة الامان الواقیة و جنة الایمان الباقیة (ترجمه)

● **مونس العشاق** / فلسفه / فارسی
mūnes-ol ʻoššāq
ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری
ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ʻabd-ol-lāh (981 - 1038)
رساله‌ای است منسوب به ابن سینا در بیان عشق و عاشقی و در حقیقت تفسیری است مختصر بر سوره یوسف.

دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۲۰۵/۵
آغاز:نحن نقص علیک أحسن القصص بما اوحینا الیک هذا القرآن؛ **انجام:**من اوله و آخره همه بریده شود و آنچنان شرف و سعادت دریافته شود.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف مخ: -۲۳۴]

● **مونس العشاق = حقیقت العشق** / عرفان و تصوف / فارسی
mūnes-ol ʻoššāq = haqīqat-ol ʻešq
سهروردی، یحیی بن حبش، ۵۴۹؟ - ۵۸۷ ؟ قمری
sohravardī, yahyā ebn-e hebaš (1155 - 1192)
نگارشی است در عشق و مراتب و منازل آن و بیان این‌که رسیدن هر طالبی به مطلوب خویش و سیر کمالی به سبب عشق است، در یازده «فصل»: ۱. اول چیزی که حق بیافرید گوهری بود تابناک (عقل)؛ ۲. چون آدم خاکی را بیافریدند آواز برآمد؛ ۳. حسن مدتی بود از شهرستان وجود انسان رخت بربسته بود؛ ۴. راه حزن نزدیک بود، به یک منزل به کنعان رسیده در شهر شد؛ ۵. وزان سوی دیگر عشق شوریده قصر مصر کرد تا بدانجا رسید؛ ۶. بدان که بالای این کوشک نه اشکوب طاق است؛ ۷. چون عشق این حکایت بکرد زلیخا پرسید که سبب آمده تو از ولایت خود چه بود؟؛ ۸ چون یوسف عزیز مصر شد خبر به کنعان رسید؛ ۹. از جمله نام‌های حسن یکی جهالت و یکی کمال؛ ۱۰. محبت چون به غایت رسید آن را عشق خوانند؛ ۱۱. عشق را از عشقه گرفته‌اند.
آغاز:نحن نقص علیک احسن القصص بما اوحینا الیک هذا القرآن ... و لو لا کم ما عرفنا الهوی ×× و لا الهوی ما عرفناکم / گر عشق نبودی و غم عشق نبودی ×× چندی سخن نغز که گفتی که شنودی.
انجام:ماه ها باید که تا یک پنبه دانه زاب و گل ×× شاهدی را حلیه گردد یا شهیدی را کفن / سالها باید که تا یک سنگ اصلی از آفتاب ×× لعل گردد در بدخشان یا عقیق اندر یمن
چاپ: مجموعه مصنفات شیخ اشراق، جلد سوم، به تصحیح دکتر سید حسین نصر (تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۸۰ (چاپ سوم))
[فهرستواره منزوی ۱۰۰۴/۸]
شرح و حواشی:
۱- مونس العشاق؛ عربشاه یزدی، عمادالدین (-۸)
۲- شرح مونس العشاق

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۱۲/۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن علی الدامغانی الجابرمی المولد، تا: ۶۵۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۴ص (۲۰۶-۲۲۹)، ۱۹سطر (۶×۱۵/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۵-۵۴۹]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۷/۱۰-ف و ۳۰۵۹/۱۵-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۵۶۷ و ۲-۵۱]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۰/۱-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۲۰۵۲؛ خط: نسخ، کا: مبارک بن اصیل بن محمد بن نجیب ملقب به نجم قرطاسی، تا: دوشنبه ۱۰ ربیع الاول۶۸۷ق؛ ۱۲گ (۲-۱۳)، ۱۳سطر[فیلمها ف: ۱-۴۴۷]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۳/۱۱-ف
نسخه اصل: شهید علی پاشا ش ۲۷۰۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۹گ (۱۸۳ر-۱۹۱پ)، ۲۵سطر[فیلمها ف: ۱-۵۱۶]
۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۹۶/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۰۶ق؛ ۸گ (۱۸-۲۵)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [ف: ۶-۷۵۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۸/۳
خط: نستعلیق شکسته، کا: لطفعلی صدرالافاضل، تا: محرم۷۲۳ق؛ از روی نسخه ابوالمجد محمد بن مسعود بن مظفر صاحب سفینه تبریز کتابت شده و ظاهراً غیر از نسخه سفینه تبریز است[مختصر ف: -۸۳۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۱۸۶
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۴ محرم۷۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۳۴۷ر– ۳۴۸پ)، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱-۱۰۵]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲/۳۹(آ)-۴۶۳/۳۹(ب)-ف
نسخه اصل: کوپرولوش ۱۵۸۹؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۴ق؛ ۴گ (۴۲۲ر–۴۲۵ر)[فیلمها ف: ۱-۴۸۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۱۶/۳۹ عکسی
نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا[میراث شهاب: س۱۸ش۱-۵۴]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۱/۲۵-ف
نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۱۹؛ بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۶گ (۱۳۵–۱۴۰)[فیلمها ف: ۱-۴۷۴]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۰/۱۷-ف
نسخه اصل: موزه بریتانیاOr. 5321؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۸۰۱ق؛ ۲۰سطر[فیلمها ف: ۱-۵۲۷]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۱/۲-ف
نسخه اصل: قونیه ش ۲۵۴۶؛ خط: نستعلیق، کا: بهاءالدین بن سعید تاج الدین حاجی حسن بن بهاء الدین بن حسن بن عبدالملک (علی) حافظ حکایت قمی خطیب، تا: دوشنبه ۲۱ ربیع الاول۸۴۸ق؛ ۱۵گ (۴۸–۶۲)، ۱۵سطر[فیلمها ف: ۱-۴۵۳]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۹/۲۲-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۷۹۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۵ق؛ ۴گ (۲۱۵–۲۱۸)، ۱۴سطر[فیلمها ف: ۱-۴۱۳]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۶۳۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق جلی، بی‌کا، تا: ۱۰۰۱ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۶۵۹۲؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: رقعی[رایانه]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۹۴/۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: ۱۰۴۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۹گ (۱۷۱–۱۷۹)، ۱۷سطر (۸×۱۹)، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [ف:۱۱-۲۲۶۶]

۱۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۶۹/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**ماه ها باید که تا یک پنبه دانه زاب و گل ×× شاهدی را حلیه گردد یا شهیدی را کفن
خط: نستعلیق، کا: ابوالفتح بن عطار جامی، تا: ۱۰۵۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۱۵پ–۲۹پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵-۱۸۲]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۸۰/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ ۸گ (۹۵–۱۰۲)[ف: ۱۵-۳۲۳]

۱۶. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲۲۱/۱۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**و محل عموم و خصوص مطلق است هر جا موضوع هست محل هست اما جاها محل هست که موضوع نیست مثل حرکت که محل سرعت و بطؤ است و او موضوع نیست. تمت.
تذکر: در فهرست حاضر نام کتاب رساله در عشق و حسنو مؤلف شاه نعمة الله ولی آمدهکه باتوجه به آغاز نسخه تصحیح شد؛ خط: نستعلیق، کا: محمود بن عبدالعلی بیک قراگوزلو از طایفه حاجیلو، تا: ۱۲۸۳ق؛ ۸گ (۲۲۵پ–۲۳۲)، ۱۵سطر [ف: -۲۳۳]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۴۸/۱۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**و از معرفت دو خبر مقابل تولد کند.
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۰ص (۲۸۹–۲۹۸)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵۰-۸۳]

۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۴۳/۷
آغاز:برابر
نسخه اصل: کتابخانه ملی بریتانیا -لندن ۵۳۲۱؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح؛ ۱۵ص (۱۸۴–۱۹۸)[عکسی ف: ۶-۴۴۲]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۳۸۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ واقف: نائینی؛ ۳گ، اندازه: ۲۶×۴۳سم [ف: ۶-۴۷۸]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۶/۳-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۲۱؛ کا: عبدالرزاق بن عبدالکریم، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۴۶۷]

● مونس العشاق / شعر / فارسی

mūnes-ol ʻoššāq

عربشاه یزدی، عمادالدین، ق۸ قمری

ʻarabšāh yazdī, ʻemād-od-dīn(- 14c)

وابسته به: مونس العشاق = حقیقت العشق؛ سهروردی، یحیی بن حبش (۵۴۹–۵۸۷ق)
تاریخ تألیف: ۷۸۳ق
مثنوی است عرفانی، در داستان حسن و عشق با استعاره از یوسف و مصر و کنعان، و گویا نظم «مونس العشاق» شهاب الدین سهروردی (- ۵۸۷ق) باشد، حدود ۱۹۱۰ بیت. در آغاز آن از ممدوح حافظ شیرازی ستایش کرده است: «دارای جهان نصرت دین خسرو کامل ×× یحیی بن مظفر ملک عالم و عادل».
آغاز:صد حمد و ثنا ز جان دمادم ×× وز صورت آب و خاک آدم / بر حضرت ذوالجلال اوحد ×× قیوم قدیم و حی و سرمد
چاپ:چاپ شده

[الذریعه ۷۶۸/۹ «دیوان میر عماد مشهدی» و ۳۱۳/۱۹ «مثنوی مونس العشاق...»؛ مشترک پاکستان ۴۴۰/۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۱/۱۰-ف

نسخه اصل: اونیورسیته ش ۵۳۸. در ۴۰۱۶ بیت؛ خط: نستعلیق ریز و خوش، بی‌کا، تا: با تاریخ۸۲۶ق؛ ۲۱گ (هامش ۴۷۳پ-۴۹۳پ)، ۲۵سطر[فیلمها ف: ۱-۴۴۲]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۵/۳-عکسی

آغاز:برابر؛ **انجام:**زد طایر سدره پر بر افلاک ×× طی گشت بساط نطق ادراک / از جان صلوات شد مقالش ×× بر حضرت مصطفی و آلش

نسخه اصل: گنج بخش، ش ۱۰۰۷ (مشترک، ۴۴۰/۷)؛ خط: نسخ خوش، کا: احمد بن علی شیرازی، تا: ۹۱۰ق؛ در «پنج گنج» نظامی گنجوی، با سرلوح (عکس)؛ ۴۹ص(۲۴۰-۲۸۸)[عکسی ف: ۲-۲۷۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴/۱-ف

نسخه اصل: اونیورسیته کتبخانه لاله لی ش ۲۰۱۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۴۰۳]

● **مونس العشاق** / ادبیات / فارسی

mūnes-ol ‘oššāq

مشهدی، محمود، ق۹ قمری

mašhadī, mahmūd(- 15c)

تاریخ تألیف: ۸۴۴ق

در همه شعرها جناس به کار برده استبه نظم است با دیباچه نثر.

آغاز:بسمله، اما بعد چنین گوید ... محمود المشهدی ... که چون در ایام جوانی در نظم و نثر نصیبی وافر یافتم خواستم بعد از این یادگاری بماند پس در شهور سنه اربع و اربعین و ثمانائة ... این رساله را تمام ساختم چنانچه در هر بیتاز ابیات مثنوی آن چهار قافیه التزام نمودم و بجای دو قافیه تجنیس تام رعایت کردم مفرد یا مرکب و این التزامات از مشکلات فنون شعر است و در هر نامه ای غزلی گفتم پنج بیت و در هر بیتی ابهامی لازم داشتم در لفظ مفرد که آنهم از صنایع مشکله است و در مطلع تجنیس و در مقطع تخلیص مرعی افتاده بعد از آن قطعه ای گفتم سه بیت و یک لفظ رادرو به چهار معنی مختلف بگردانیدم و این صورت نیز غریب و نادر است، شعر:کسی در سخن نپوشید چون من لباس معنی×× بر صورتی که نبود پوشیده بر افاضل و تمامی ابیات غزل و قطعه را نیز ذوقافیتین گفتم بعد از آن فردی آوردم خلاصه سخن در سه بیت ادا کردم و با وجود این صنایع بدایع که یاد کرده شد هیچ بیت را از اشارتی و حالی و خیالی خالی نگذاشتم ... فی توحید الباری سبحانه و تعالی.پادشاهی که خاک را جان داد ×× داد فضلش به پادشاهان داد

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۸۱/۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**نامه ششم در سفر کردن معشوق: ای صبا باز دیده خونبارست ×× بر دل ماز حد برون بار است / نیست ای باد سوی او را هم ×× نتوان دید روی او را هم

خط: نستعلیق، کا: کردستانی، عبدالکریم، تا: قرن ۱۳؛ ۱۷گ (۱۸۸-۲۰۴)، ۱۵سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶-۵۸۶]

● **مونس العشاق و تحفة الآفاق** / شعر / فارسی

mūnes-ol ‘oššāq va tohfat-ol āfāq

قونوی، سلیمان، ق۹ قمری

qūnavī, soleymān(- 15c)

تاریخ تألیف: ۸۶۰ق

گزیده‌ای است از شاعران فارسی‌زبان که بیشتر آنها ایرانی اند، شروع شده در توحید و منقبت حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و پس از آن قصایدی در آداب و اخلاق و عرفان، به ترتیب حروف قافیه‌ها تنظیم شده و در پایان مقطعات سال ۸۶۰ به گرد آوری این مجموعه شروع شده است. نام شاعران این جنگ: خواجه کرمانی، فرید الدین عطار، سنائی، سلمان ساوجی، جنید شیرازی، کمال الدین اسماعیل اصفهانی، ظهیر فاریابی، ابن یمین اوحد الدین کرمانی، سعدی شیرازی، ملک الشعراء امامی، قوامی خباز گنجه‌ای، افتخار الشعراء اثیر، وحیدی، جلال الدین رومی، کمال الدین ازهری، خواجه طیب، ابن حسام، خسرو، همام الدین، امین الدین دادا، حافظ شیرازی، محمد مغربی، امیر قاسم، محمد عصار، روح عطار، عبدالمجید، عصمت، امیر شاهی، مستوفی، جهان ملک، عماد کرمانی، عراقی، عتیقی، مولانا علی، شمسی اصفهانی، آذری، اختیار الدین حسن سمرقندی، حیرانی، نسیمی، عبید زاکانی، کمال خجندی، هاشمی، ابن غیاث، یوسفی، رشید الدین وطواط، مولانا محمود، نزاری، ابوالعلاء حسینی، فرخ، ظریفی، رواسی، قاسم انوار، تیمور، حاجی تبریزی، شاه شجاع، خاقانی، سلطانی، مجنونی، ناصر خسرو رکن ساین.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۱۲

آغاز: سبحان خالقی که صفاتش ز کبریا ×× بر خاک عجز می‌کند عقل انبیا / گر صد هزار قرن همه خلق کاینات ×× فکرت کنند در صفت عزت خدا

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ۸۶۰ق، به خط جامع جنگ؛ جلد: تیماج، ۲۴۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۵-۱۱۲]

● **مونس الفقرا = چهل مقام** / عرفان و تصوف / فارسی

mūnes-ol foqarā = čehel maqām

گفتاری است در چهل«مقام» درویشان، نثر آمیخته به نظم، در چهل «فصل»: ۱. امام جعفر صادق فرموده است چون درویش را محنت و نعمت پیش آید، نعمت را با دیگری بدهد و محنت خود اختیار کند؛ ۲. امام فرموده درویش باید که حق را به چشم سر بیند در غیر او نظر نکند؛ ۳. اما فرمود خلق از حرام توبه کنند

درویش باید از حلال؛ ۴. در بنیان ارادت درویش باید که رنج مجاهدت و ریاضت را طلب کند و ترک؛ ۵. مجاهده خلق را جهد در آن است نیستی را هستی حاصل کند؛ ۶. بیان موافقت فقیری؛ ۷. بیان صبر درویش؛ ۸. ذکر گرسنگی درویش؛ ۹. در مخالفت نفس؛ ۱۰. بیان ریاضت ...؛ ۴۰. بیان صفات درویش.در نسخه از نگارنده نام برده نشده است. در نسخه ازبکستان ش ۳۵۳۸/۱۱ (۳۵۶/۱۱) از بایزید بسطامی (- ۳۴ یا ۲۶۲ق) و در بلوشه (۱۱۷/۴) ش ۲۱۳۷ از خواجه عبدالله هروی (- ۴۸۱ق) دانسته شده است. نسخه سوم آن (آکیموشکین، نامگو ۵۷۹/۱) ش ۴۳۴۹ بی نام نگارنده است.

[فهرستواره منزوی ۷۰۹/۷«فقرنامه» و ۱۰۰۵ «مونس الفقرا» و ۱۰۰۲ «مونس الابرار»]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۹-عکسی

آغاز:بسمله. قوله تعالی و الله غنی و انتم الفقراء هیچ ملك مقرب تجاوز نتواند کرد ... از امام جعفر صادق روایت می‌کنند که چهل مقام را اجابت کردیم و این مقام را بر چهل فصل از کلام ربانی و حدیث بیاراستیم ... و این رساله را مونس الفقرا گفته‌اند؛ **انجام:**نه بیع را از ذکر خدای تعالی. تمت.

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۴۶۶ (تسبیحی ۴۳۹/۲)؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد نعیم ابن صاحب نظر، تا: ۱۲۷۹ق؛ مشکول؛ ۱۲۵گ[عکسی ف: ۲-۲۷۴]

● **مونس القلوب** / دعا / فارسی

mūnes-ol qolūb

تاریخ تألیف: ۸۹۹ق

از احوال و آثار مؤلف نشانی نیافتم. وی این کتاب را در ۸۹۹ تألیف نموده و فرزندش علی متخلص به صفی در ماده تاریخ آن چنین گفته است: «وقت اتمام این کتاب که هست ×× مونس للقلوب فی الخلوات / با خرد گفتم ای بنور یقین ×× مرشد للانام فی الفوات / بهر تاریخ او چگویم گفت ×× که بگو بر نبی حق صلوات (۸۹۹)».

[فهرستواره منزوی ۱۰۰۵/۸]

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۱۴

آغاز: و تمامی افعال ایشان در همه اوقات و احوال؛ **انجام:** که بگو بر نبی حق صلوات ... رب العالمین. تمت.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ این نسخه را ملاحسین واعظ کاشفی با نسخه اصل مقابله نموده و بلاغش در پایان نسخه آمده؛ ۲۵۲ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲-۱۷۹]

● **مونس المحبین** / شعر /فارسی

mūnes-ol mohebbīn

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۶/۳۸

منتخبی از اشعار شعرای متفرق در یک قافیه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸ص (۴۵۴-۴۷۱)[ف: ۱-۳۴۷]

● **مونس المنجمین** / هیئت / فارسی

mūnes-ol monajjemīn

تاریخ تألیف: شوال ۱۲۱۴ق

رساله‌ای است در استخراج تقویم هر ساله مشتمل بر دو «مقصد» و یک «خاتمه»، و مؤلف که از خود نام نبرده است از منجمان نیمه اول قرن سیزدهم هجری و ظاهراً از مردم ساری بوده است، چنانکه در صفحه پنجم آمده است: «مثلا خواستیم که بافق بلده طیبه ساری من اعمال مازندران حفظه الله تعالی عن الطواری والحدثان در روز جمعه اول فروردین ماه جلالی سنه ۷۲۱ مطابق بیست و پنجم شهر شوال المکرم سنه ۱۲۱۴ هجریه بامر اوسط و به رؤیت بیست و سیم از اوساط آنروز که نوروز فیروز است از زیج برداریم ... الخ».

آغاز:بسمله، الحمدلله الذی خلق السموات والارض و جعل کواکبها و المکوکب دوارة متتالیة مؤثرة

انجام:بر درجات طالع می‌افزایند تا سهم حاصل آید صورت جدول سهام بدین طریق است که کشیده شد

[فهرستواره منزوی ۳۰۷۴/۴]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۵۲گ، ۱۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۷×۲۰/۹سم [ف: ۸-۴۴۹]

● **مونس نامه** / گوناگون / فارسی

mūnes-nāme

پرسش و پاسخ است در ده «باب»:۱. اندر حروف معجم؛ ۲. در اصول نحو؛ ۳. اندر مسایل نحوی از قرآن؛ ۴. اندر مسایل اصول از قرآن؛ ۵. اندر عقد قرآن از کلمات و حروف؛ ۶. اندر لغت؛ ۷. اندر فقه؛ ۸. اندر بیرون آوردن اندازه پهنا؛ ۹. اندر تخریج حساب؛ ۱۰. اندر طرایف قول و عمل.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۰۱-ف

نسخه اصل: حمدیه ش ۱۴۴۷. درهامش است؛ بی‌کا، تا: دهه دوم۷۵۳ق[فیلمها ف: ۱-۴۲۸]

←مونس الوحید فی شرح آیة العدل و التوحید ← انس التوحید فی تفسیر آیة العدل و التوحید

● **مؤونة مستثناة در زکاة (رساله)** / فقه / عربی
ma’ūnat-on mostasnāt dar zakāt (r.)
آقامحمد علی کرمانشاهی، ۱۱۴۴ - ۱۲۱۶ قمری
āqā-mohammad ‘alī kermānšāhī (1732 - 1802)

قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۲۶۱/۱۱
خط: نسخ، کا: سید عبدالله شبر، تا: ۱۲۰۸ق؛ ۳گ [ف: -۱۰۳]

● **مؤید العارفین و مغانم السالکین** / اخلاق / عربی
mu’ayyid-ul ‘ārifīn wa maġānim-us sālikīn
استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری
estarābādī, mohammad ja‘far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)
در اخلاق فاضله و ملکات نیکو و انتخاب اعتقادات صحیحه، با استفاده از آیات قرآن و احادیث اهل بیت طاهرین علیهم السلام، مشتمل بر یکدوره اصول و فروع دین و اصول اخلاقی، در یک «مقدمه» و سه «مسلک». فهرست اجمالی کتاب:المقدمة: فی أمور متفرقة؛ مسلک ۱. فی التخلیة عن دنس الجهل؛ ۲. فی التخلیة عن مرض الجهل؛ ۳.التخلیة عن درن الاخلاق الذمیمة.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۳۴/۱۲
آغاز:بسمله. الحمدلله الذی خلق السموات بلا عماد و الصلوة و السلام علی اشرف العباد محمد و آله؛ **انجام:**و الیه المسئول ان یهدینا الی سواء السبیل و قد فرغت من اتمامه.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ضمیمه نسخه ش ۱۱۱۳۴؛ جلد: تیماج[رایانه]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۴۸/۳
آغاز:الحمدلله الذی نور قلوب العارفین بارشادهم الی تهذیب الاخلاق و الصلاة و السلام علی رسوله المختار علی الاطلاق؛ **انجام:**و بالجملة ففی هذا المسلک مشارب، المشرب الاول ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۵۰ر-۱۵۵پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۰-۲۳۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۴۹/۳
این نسخه تا مشرب دوم از مسلک اول را دارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۷۲ر-۸۴پ)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۰-۲۳۳]

● **مؤید الفضلاء** / لغت / فارسی، عربی، ترکی
mo’ayyed-ol fozalā
دهلوی، محمد بن لاد، ق۹ قمری
dehlavī,mohammad ebn-e lād(- 15c)
تاریخ تألیف: چهارشنبه ۱۲ ربیع ۹۲۵ق
فرهنگی معروفی است به ترتیب حروف اول و آخر (=الف مع الالف، الف مع الباء ... الخ) عنوان حرف اول «کتاب» و عنوان حرف آخر «باب» وهر باب مشتمل برسه «فصل» است (=۱-عربی به فارسی، ۲-فارسی به فارسی، ۳-ترکی به فارسی) ولی فصل ترکی شامل کلیه ابواب نیست. در مقدمه تصریح و در متن کتاب اشاره کرد که این کتاب را از صراح اللغه، تاج المصادر، شرفنامه، قنیة الطالبین، موائد الفوائد، شرح مخزن، لسان الشعراء،اداة الفضلا، دستور الافاضل، زفان گویا، طب حقایق الاشیا، فرهنگ علیمی، فرهنگ علی نیک پی، فرهنگ فخر قواس و دیگر فرهنگها و کتب لغت در بیان معانی لغات عرب و فارس و روم و سمرقند و ماورا، سند و ترک و غیر ایشان و اصطلاحات شعرا و فقها و اطبا و سالکان و می‌خواران و مغنیان به ترتیب حروف تهجی مرتب نموده است. مؤلف درباره نام این کتاب می‌گوید: «شاید که اینرا شامل نامند و از اینرو که فضلا را بینایی در علم فضل از این کتاب حاصل می‌شود باید که این را عیش الافاضل خوانند لیکن هر چه این کتاب مؤید فضلاست در حل مشکلات و فتح مغلقات و مقوی شعر است در سخن‌دانی و فهم معانی اولی این است که اینرا موید الفضلا نام دارید».
آغاز:بسمله. محامد متوافره و مدایح متکاثره مر دادار توانا را که به تألیف چندین حروف معدوده چندین لغات نامحصوره و کلمات غیر محدوده پرداخت ... چنین می گوید ... محمدلاد ... اینکتاب مشتمل است از لغات عربی علی قدر ما یحتاج من الصراح و التاج و از لغات فارس و روم و سمرقند و ماوراءالنهر و هند و ترک و جز آن آنچه از لسان الشعراء و آداب الفضلا و دستور الافاضل و زفان گویا و موايد الفوايد و شرح مخزن اسرار و طب حقایق الاشیاء مذکور است و آنچه در شرفنامه و قنیة الطالبین و در فرهنگ علمی و علی بنکه پی و فخر قواس و دیگر فرهنگنامه‌ها و نسخه‌های متعارف و متداول مسطور است و از مصطلحات شاعران و حکیمان و منجمان و رمالان و طبیبان و فقیهان و مغنیان و میخواران و سالکان آنچه میان ایشان معروف و مشهور است و آنچه از استادان و اهل لسان مسموع و منقول است و آنچه از ینبوع فکر استنباط نموده و استخراج کرده شاید که این را شامل نامند و ازین که فضلا را بینایی در علم و فضل ازین کتاب حاصل می‌شودباید که این را عین الافاضل خوانند لیکن هر چه این کتاب مؤید فضلا است در حل مشکلات و فتح مغلقات و مقوی شعرا است و در سخندانی و فهم معانی اولی اینست که این را مؤید الفضلا نام دارند و باعث بر تألیف این کتاب آن شد که شرف نامه اگر چه فرهنگ متاخر و جامع است و شرف دارد از فرهنگنامه‌های دیگر با آن به هم تتبع لغت حاجت به فتح دیگر می‌افتد ...
چاپ: مشار فارسی، ج۴،ص۴۴۲۵؛ گانپور، سنگی، ۱۳۰۲ق/۱۸۹۹م، چاپ دوم، وزیری، ۵۶۶+۲۹۷ص؛ هند، کانبور، منشی نول کشور، ۱۸۹۹ میلادی، به اهتمام: منشی پراگ

نراین صاحب
[نسخه‌های منزوی ۱۹۵۸؛ الذریعه ۲۸۵/۲۳؛ دهخدا، مقدمه، ۱۸۵؛ مشار فارسی ۴۴۲۵/۴؛ میراث مشترک ایران و هند: ۱-۹۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۳
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ دو یادداشتبه سال ۱۱۸۴ و ظاهراً اصل نسخه در نیمه دوم قرن دهم هجری نوشته شده؛ کاغذ: سمرقندی، ۴۳۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [ف: ۳-۱۰۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۸۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**یمین - دست راست و سوگند و قوت و منزلت (ناقص).
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: حدود اواخرقرن۱۱؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵ق؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۲۱سطر (۹/۲×۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۹سم [ف: ۱۳-۱۳۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۸۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**یقری بالا، یکندی سجده کردن.
نسخه ما تتمة الکتاب را ندارد (مشار ۱۵۲۶-فرهنگ نظام ۵ ص یب)؛ خط: نستعلیق، کا: مازندرانی، محمد بن جعفر، تا: پنج‌شنبه ۱۴ ربیع الاول۱۰۳۱ق، جا: اگره؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۳۲۳گ، ۲۵سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۲-۲۷۷۶]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۵
خط: نستعلیق، کا: فتح محمد بن بهاء الدین قرشی عباسی مصطفی آبادی، تا: ۲۰صفر۱۰۴۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۴۵۰گ، ۲۰سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [سنا: ف: ۱-۲۴۵]

۵. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۲۹
خط: نستعلیق، کا: الله بخش بن سیدی مرجان مکی رویانی مرید ملک نصیرالدین شاهی، تا: سه‌شنبه ۴ صفر۱۰۴۹ق، جا: ثورت؛ تملک: فرهاد میرزا در ۱۲۸۲؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۲۷سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [نشریه: ۳-۲۴۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۵۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**و نیز جنسی از طعام در غایت شهرت و آن دو نوع است از گوشت
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، محشی، رکابه‌دار؛ تملک: فرهاد میرزا بن ولیعهد قاجار در ۱۹ ذیحجه ۱۲۸۱ق؛ کاغذ: کشمیری، ۴۴۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف:۳۰-۸۸]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۹۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**برای تنکیر آید، یعنی فردی غیر معین. به اتمام رسید کتاب ...
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: جمعه ۶ رجب۱۱۸۷ق؛ تملک: نواب حیدرالدوله بهادر جنگ در ۱۲۵۷ق؛ جلد: گالینگور، ۲۹۸گ، ۲۵سطر (۱۲×۲۳/۵)، اندازه: ۱۹×۳۲/۵سم [ف: ۱-۲۵۲]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۸۶/۵-ف
نسخه اصل: ش ۴۱۰ در فهرست بخش گنج منزوی (۱۰۶۰/۳). کتابخانه گنج بخش در راول پندی؛ کا: غلام قاسم، تا: ۱۲۲۲ق[فیلمها ف: ۳-۲۰۷]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۰۰
آغاز:صدا باد باد ابران تاج کاه که آباد باشد نبودی ... در جگر ندارد با یاء موقوف یعی بغایت مفلس است؛ آغاز خاتمه: باب اعداد الترکی: بوالمضفر باریکشه شاه عالم باد وهست ×× در نگین او همیشه ملک جم باد و هست ؛ آغاز باب دوم خاتمه: باب العجون: منت ایزد را که فتح ایمانی رخ نمود ×× خیل شاه و مار او در دولت گشود؛ **انجام:**انجام متن: یلچی راهبر یلقچی کله بان یلقی کله ینتقشی صعوه؛ انجام نسخه و انجام: بحر مقتصب فاعلات مفتعلنفاعلات ... مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ مهر: «محمد جعفر بن محمد ولی» (مربع)، «عبده الراجی محمد جعفر ۱۲۷۲» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۴۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۷-۵۹۸]

● مؤيدة للمشروطة الشرعية / حکومت و سیاست / فارسی
mo’ayyeda le-l-mašrūtat-iš šar‘īya

مجتهد، عبدالحسین، ق۱۴ قمری
mojtahed,‘abd-ol-hoseyn(- 20c)

رساله در عقاید سلسله ذهبیه و بزرگان آنها نگاشته شده است.
آغاز:فالحمدلله الذی هدانا لهذا و ماکنا لنهتدی لو لا ان هدانا الله، به تاریخ هفدهم شهر ذیحجة الحرام سنه ۱۳۲۵ در خواب دیدم مجمعی آراسته بجمیع زینتها و پیراسته از گل نقایص حضرت مولی امیرالمومنین علیه السلام جلوس فرموده اند
انجام:زائرین از رجال و نساء بفراغبال و راحت بار یافتند فالحمدلله علی الولایة و الحمدلله علی الهدایة و السلام علی من اتبع الهدی.

۱. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۳۴۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، تا: ۱۳۲۷ق؛ جلد: مقوا، ۲۴گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۷/۲سم [ف: -۶۱۹]

۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۴۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۲۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵سم [ف: ۳-۱۴۰۷]

● **مؤیدیه (رساله)** / کلام و اعتقادات / فارسی
mo’ayyedīye (r.)

جدلی، ملامحمد علی، ق۱۳ قمری
jadalī,mollāmohammad ‘alī(- 19c)

اهدا به: فتحعلی شاه قاجار
در این رساله از جبر و اختیار بحث شده و دلایل طرفداران هر یک از این دو گروه نقل گردیده است. مؤلف پس از بحث زیاد مسأله تفویض را برگزیده و موافق آن دلیلی آورده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۷
آغاز:بسمله، ستایش صانعی را سزد که بیک تجلی انوار مجرده را تا هیولی از کتم عدم موجود گردانید؛ **انجام:**حرف خواجه بین کلام پاک او ×× کو نشانده عقل و شرعی روبرو
خط: نسخ خوش، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۲۶گ، ۱۱ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۲-۱۲۷]

● **مؤیدیة = رساله مؤیدیه** / شرح دعا / عربی
mu’ayyidīya = r.-ye mo’ayyedīye

کرمانی، محمد رحیم بن محمد کریم، ۱۲۴۸ - ۱۳۰۷ قمری
kermānī, mohammad rahīm ebn-e mohammad karīm (1833 - 1890)

در شرح «رسالة فی دعاء حسبی الله» شیخ احمد احسائی که به خط خود او بوده و مؤید الدوله به او داده بود تا شرح کند و او این رساله را نوشته است. عنوان‌های آن «المتن، الشرح» است.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۷۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۴۲گ، ۱۵سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۷-۴۹۹]
۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲/۲۲۶۶
کا: حسین بن علیرضا یزدی مهرجردی، تا: ۱۲۹۷ق؛ اهدایی: محمود شیخی زاده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۶۲گ (۳۰-۹۲)، ۱۷سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۴-۱۲۲۴]

● **موی سر باز کردن** /- فارسی
mūye sar bāz kardan

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۷۷/۱۲
بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۹۶ر)[ف: ۶-۲۶۰]

● **مهاباراتا** / ادبیات / فارسی
mahābārātā

اصل کتاب سروده‌ای حماسی طبیعی است به زبان سانسکریت از قرن پنجم یا ششم قبل از میلادمنسوب به ویاسا. مهاباراتا بیش از یکصد هزار بیت دارد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۳۸
آغاز:هو فن ... در ذکر گذاشتن ارواح؛ **انجام:**گذشته کوه ... در آنجا ناگاه
خط: نستعلیق خفی، بی کا، تا: ۱۳۲۴ق؛ ۹۰۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۳۱سم [رایانه]

←مهابشن پوران (ترجمه) ← مها ویشنو پوران (ترجمه)

● **مهابهارات** / ادبیات / فارسی
mahābahārāt

به دستور: اکبر شاه (۹۶۳-۱۰۱۴ق)
تاریخ تألیف: میان سال‌های ۹۹۰-۹۹۵ق
ترجمه مهابهارات - مجموعه داستان‌های کهن هند و از شاهکارهای ادبی جهان -است که به دستور اکبر شاه (۹۶۳-۱۰۱۴ق) میان سال‌های ۹۹۰-۹۹۵ق به فارسی انجام پذیرفته است. در ترجمه این کتاب گروهی از دانشمندان دربار اکبر شاه سهیم بودند که نامشان چنین است: عبدالقادر بن ملوک شاه بدایونی (۹۴۸-۱۰۴ق)، میر غیاث الدین علی نقیب خان، ملا شاه (ملا شیری)، محمد سلطان تهانیسری و ابوالفیض فیضی بن مبارک (۱۰۰۴ق). با دیباجه‌ای از ابوالفضل بن مبارک علامی (۹۵۸-۱۰۱۱ق).
[فهرستواره منزوی ۴۸۲/۱؛مشترک پاکستان ۲۱۸۹/۴-۲۱۹۲ (به تفصیل معرفی شده است)]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۲۵
خط: نستعلیق هندی، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام [نشریه: ۲-۱۳۲]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۵۴
آغاز:استروننند کاستر داس رتن و کند هرب استر یعنی سلاح کند هرپان که مدهن نام دارد و تاثیر آن این است که به اعدا بیهوشی می‌آرد و پر سو این استر که غنیم خواب می‌آرد؛ **انجام:** ... با هنونت گفت که من زن بیگانه رام کشتم تو ببین دستیار را که گریه کنان بود چون اندرجت بگشت و بر ...
خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ با یادداشتی از مهرداد بهار در ۱۳۳۰ش آمده که حواشی کتاب که با مداد نوشته شده به خط محمد تقی بهار است؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۹۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف: ۲۸-۱۸۷]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۴۶۱
آغاز:فن چهاردهم از کتاب مهابهارتهه که آن را اسمید پرب

گویند در آخر پرپ گویند.آن ساتک مذکور شده که راجه جد شسراز بهکیم تپامه پرسید که ما چه کار کنیم؛ **انجام:**التماس دارم که اگر در نوشتن این کتاب سهوی و خطایی واقعه شود آن را معاف فرموده به صلاح منت دار سازند.
شامل فن چهاردهم و پانزدهم کتاب (۱۱۶ پ تا پایان کتاب)؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۸۱؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماجمذهب، ۱۴۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۱/۶سم [اهدائی رهبر: ۸-۵۰۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۴۴

فن دوازدهم که آن را اشارت پرب گویند مشتمل بر سه فصل تا فن هفتدهم (منزوی ۳۷۴۷)؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: آغاز جمادی الاول۱۰۹۷ق؛ مجدول، با سرلوح آراسته هندی، فن ۱۳و ۱۴و ۱۷ را دارد؛ مهر: «سید منصور علی بهادر نصرة الملک فریدون جاه منتظم محسن الدوله»؛ کاغذ: هندی، جلد: گالینگور، ۵۲۶گ، ۱۸سطر (۱۰×۲۲)، اندازه: ۱۵×۲۷/۵سم [ف: ۱۷-۲۳۴]

● **مهابهارت = بهگود گیتا** / ادبیات / فارسی
mahābahārat = behagavad gītā

داراشکوه بابری، شاهزاده هند، ۱۰۲۴ - ۱۰۶۹ قمری
dārā-šokūh-e bāberī, šāhzāde-ye hend (1615 - 1659)

ترجمه از سانسکریت به فارسی، ترجمه فارسی سنگ (Song) یا گفتگوی کریشنا و آرجونا و داستان جنگ ارجن است با جرجودهن، در هشت ادهیاء.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۷-ف

نسخه اصل: دیوان هند ش ۱۳۵۸ اته ۱۹۴۹؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۰۸۳ق؛ ۶۱۴گ[فیلمها ف: ۱-۲۶۲]

● **مهابهارت (شانت پرب)** / ادبیات / فارسی
mahābahārat (šānt perb)

داستان‌ها و حکایت‌هایی است از پادشاهان هند و برهمنان دینی هندوان، که طی آنها تعلیمات اخلاقی و دینی داده می‌شود. نشآتی است شبیه کلیله و دمنه با فارسی پیچیده و دارای اصلاحاتی از لهجه‌های مختلف هندوستان. این بخش فن دوازدهم کتاب است در سه فصل بدین ترتیب:فصل ۱. راج دهرم (آدابی که پادشاهان را به کار آید)؛ فصل ۲. موجهه دهرم (کسب آزادی مطلق)؛ فصل ۳. عابد دهرم.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۷

آغاز:راویان اخبار هندوستان چنین آورده‌اند که چون بدروسخی و غیر بفرموده دهرتر است و راجه جدستر از کار کشته‌های معرکه جنگ فارغ گشتند همه بخدمت دهرتر است آمدند.و آن برهمن گفت بدمناک عبادت کرد و مرتبه آن برهمن که در آفتاب در آمده بود یافت
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۳۵۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۷/۵سم [ف: ۵-۳۰]

←مهابهارهارتهه ⩾ مهابهاراته

● **مهاجات جریر و فرزدق** / تاریخ / فارسی
mohājjāt-e jarīr va farazdaq

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۳۱۹

در نسخه ما نخست داستان هجاء جریر و اخطل از اغانی آمده (۱۲ر-۱۴ر) سپس سرگذشت جریر و فرزدق از ابن خلکان آنگاه مهاجات جریر و فرزدق است تا پایان آن (۳۵پ-۱۵۸پ)؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن میرزا شاهرخ، تا: ۱۳ رجب۱۲۷۹ق؛ مجدول، با یک سرلوح؛ جلد: تیماج، ۱۶۸گ، ۱۵ سطر (۱۰×۲۲)، اندازه: ۲×۳۴سم [ف: ۵-۶۸۹]

● **مهارت در بیان مسائل طهارت** / فقه / فارسی
mahārat dar bayān-e masā'el-e tahārat

استرآبادی، محمد مهدی بن محمد شفیع،- ۱۲۵۹ قمری
estarābādī, mohammad mahdī ebn-e mohammad šafī'(- 1843)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۸ق

رساله‌ای در سی «فصل» شامل احکام طهارت است که در عهد سلطان نصیرالدین حیدر شاه فرمانروای اوده (۱۲۴۳-۱۲۵۳ق) نگاشته است.عناوین برخی فصل‌ها: در بیان احکام آب مطلق، درآب چاه، آب استنجا، آب مضاعف، نجاسات دوازده‌گانه، وجوب تطهیر از نجاسات بر نمازگزار، مواطن استجاب وضو، وجوب ستر عورتین بر متخلی، در بیان شرایط صحت وضو، اقسام غسل، غسل مس میت، غسل جمعه، اغسال مستحبه، در بیان احکام طهارت ترابی، در بیان کیفیت تیمم، در بیان احکام شکوک، در بیان احکام معارضات طهارت، در بیان احکام اموات.مسائل مطرح شده در این رساله به صورت فقه فتوایی است و در مواردی به اقوال فقهای قدیم و متأخر اشاره شده است.

آغاز:بسمله. بعد از حمد حضرت معبود و درود شفیعان یوم موعود،چنین گوید بنده ضعیف بی سواد ... مهارت در بیان مسایل طهارت که با وجود عدم فرصت و قلت فراغ ...

[الذریعه ۲۸۶/۲۳؛ مشترک پاکستان ۵۵۲/۱۴؛ فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه رضا، رام پور ۱۰۳/۳؛ فهرست موزه ملی پاکستان-کراچی ۸۲۹؛ نجوم السماء ۴۲۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۳۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و زیارت قبور است و خصوص ابوین و حاجت خود را اینجا خواستن بعد از دعا.

نسخه اصل: کتابخانه ندوة العلماء، لکهنو، هند، شماره ۱۴۱ (ردیف ۱۳۸)؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ انجامه کاتب: «بعون الله رساله ختم کردم ×× بروزشنبه و غره محرم / یکی از کاتبان احمد حسینم ×× خدا ضاعف کند نور دوعینم»؛ مصحح؛ ۸۷ص، ۱۸سطر[عکسی ف: ۵-۱۸۰]

● مها ویشنو پوران (ترجمه) = مهابشن پوران (ترجمه) / داستان / فارسی

mahā vīšno pūrān (t.) = mahābšen pūrān (t.)

متن چند داستان هندویی است که از زبان «پاراشر» به مریدش «میتری» گفته می‌شود. داستان‌ها در موضوعات فلسفی و الاهی و آداب و سنن هندوان است.

[مشترک پاکستان ۲۱۳۷/۴-۲۱۳۸]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۱۲

آغاز:پراشر به متری آغاز کرد که ای متری آنچه به تو تلقین می‌کنم امرت یعنی آن حیات است به جام دل بنوش؛ **انجام:**ای متری تو هم غوک شو یا ماهی شو یا سگ شو. متری گفت: چه شوم ترکتی در مت نیست خو به خودام

خط: نستعلیق، کا: متالام، تا: ۱۳۰۷ق = ۱۸۹۰ میلادی؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج مذهب، ۲۸۹گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۸-۴۸۹]

● مهج الاحزان = مصیبت نامه سید الشهداء / تاریخ معصومین / فارسی

mohaj-ol ahzān = mosībat-nāme-ye sayyed-oš-šohadā’

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۵۴

بی کا، بی تا؛ خریداری از احمد اقبالیان [رایانه]

● مهج الارواح = جنگ / گوناگون / عربی

muhaj-ul arwāḥ = jong

جنگ سروده‌ها است با سربندهای «باب» و «فصل». سروده‌هایی از: شریف رضی در قافیه الف و باء، ابوتمام در ستایش معتصم، بار دیگر شریف رضی، الفصل الثانی فی المدح قال ابوتمام، الفصل الثالث فی الرثاء قال الشریف الرضی، السید سلیمان بن داود، ابوفراس، صفی حلی، بحتری، الباب الثانی المدح للسید سلیمان بن داود، ابوفراس، جاجرمی به عربی، لؤلؤ الذهبی، الباب الثالث فی الرثی قال الشریف الرضی.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۱۵-عکسی

خط: نسخ درشت، بی کا، بی تا؛ تملک: شیخ قاسم بن حاجی حمد علی ابوهر در ۱۲۴۷، در این تملک «مهج الارواح» نامیده شده است؛ ۴۶۲ص[عکسی ف: ۱-۱۰۴]

● مهجة الشیعة /-

muhjat-uš šī‘a

ذاکر، علی اکبر، ق۱۳ قمری

zāker, ‘alī akbar(- 19c)

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۶۵/۲

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: دوشنبه ۱۲ جمادی الثانی۱۲۷۲ق؛ قطع: ربعی[رشت و همدان: ف: -۱۵۲۳]

● مهجة الفؤاد فی شرح الارشاد / فقه / عربی

muhjat-ul fu’ād fī š.-il iršād

موسوی اصفهانی، حسن بن محمد تقی، ۱۲۰۷ - ۱۲۶۳ قمری

mūsavī esfahānī, hasan ebn-e mohammad taqī (1793 - 1847)

وابسته به: ارشاد الاذهان الی احکام الایمان؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۳-۱۲۴۴ق

شرحی است بر ارشاد الاذهان علامه حلی در ۱۴ جلد.

۱. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۱۷

آغاز:کتاب الزکاة وهی لغة الطهارة و الزیادة فی النحو و فی الشرع اسم یحق یجب المال

شرح کتاب الزکاة تا پایان کتاب الاعتکاف؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ ۱۱۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف:۱۱۶]

۲. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۱۸

آغاز:بسمله، کتاب الحج لغة القصد الی کل شیء فخصه الشرع بقصد معین ذی شروط معلومة؛ **انجام:**والحمدلله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا و هو حسبی و نعم الوکیل

شرح کتاب الحج؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۳ق؛ ۱۴۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: -۱۱۹]

۳. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۱۹

آغاز:بسمله، کتاب الجهاد و هو لغة من الجهد اما بالفتح و هو التعب و المشقة او بالضم و هو الوسع بالنفس و المال؛ **انجام:**وهنا فروع آخر یطلب من الکتب المبسوط هذا آخر الجزء السادس

جلد پنجم و ششم، شرح کتاب الجهاد و متاجر؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۳ق؛ ۱۴۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف:۱۱۹]

۴. **اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۲۰**
آغاز:کتاب الدیون و توابعه و فیه مقاصد الاول فی الاستدانة و قد مضت ... المقصد الثانی فی الرهن؛ **انجام:**هذا هو الجزء السابع من مهجة الفواد فی صبح یوم السبت السابع و العشرون من شهر رمضان ۱۲۴۳
شرح کتاب الدیون تا کتاب الغصب؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۳ق؛ ۱۶۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: -۱۲۰]

۵. **اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۲۱**
آغاز:بسمله، کتاب العطایا و فیه مقاصد الاول فی الهبة و هی اعم الصدقة لاشتراطها بالقربة دونها من الهدیة؛ **انجام:**والحمدلله اولا و اخرا و ظاهرا و باطنا و هو حسبی و نعم الوکیل
جلد هشتم و نهم، شامل کتاب العطایا تا کتاب النکاح؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: یکشنبه ۲۶ شوال۱۲۴۳ق؛ ۱۷۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: -۱۲۱]

۶. **اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۲۲**
آغاز:کتاب الفراق و فیه مقاصد خمسة الاول فی الطلاق و هو فی الشرع او فی عرف اهله اسم لزوال قید الزوجة؛ **انجام:**هذا هو المجلد العاشر من مهجة الفواد عصر یوم الخمیس ۲۵ ذیقعده ۱۲۴۳
شرح کتاب الفراق؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۳ق؛ ۸۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: -۱۲۱]

۷. **اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۲۳**
آغاز:بسمله، کتاب الایمان جمع یمین و الحلف و الایلاء و القسم الفاظ مترادفة؛ **انجام:**انه علی اجابة الداعین قدیر و الحمدلله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا و هو حسبی و نعم الوکیل
شرح کتاب الایمان؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۳ق؛ ۷۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: -۱۲۲]

۸. **اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۱۵**
آغاز:کتاب الطهارة، اما خبر مبتداء محذوف او مبتدا محذوف الخبر او لامحل له من الاعراب؛ **انجام:**هذا آخر المجلد الاول من مهجة الفواد فی شرح الارشاد یتلوه الجزء الثانی انشاء الله
شرح کتاب طهارت؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۳ق؛ ۸۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: -۱۱۵]

۹. **اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۱۶**
آغاز:بسمله، کتاب الصلوة وهی لغة الدعاء و اصطلاحا هی الرکعات المخصوصة علی وجه خاص؛ **انجام:**انتهی الجزء الثانی من شرح الارشاد فی الصبح من یوم الاثنین الثانی فی شهر الشعبان المعظم ۱۲۴۳ و یتلوه الجزء الثالث الزکاة
جلد دوم کتاب، شرح کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۳ق؛ ۱۵۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: -۱۱۵]

۱۰. **اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۳۱**
آغاز:کتاب الحدود و الحد فی الاصل المنع و منه الحدید لامتناعه و صلابته؛ **انجام:**هذا هو مجلد الثالث عشر من مهجة الفواد فی شرح الارشاد و قد انتهی الی ذلک
شرح کتاب حدود و دیات؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۴ق؛ ۱۱۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: -۱۳۰]

۱۱. **اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۳۳**
آغاز:بسمله، المقصد الثانی فی جنایة الطرف و العفو عنها فان تعمد الجانی القصاص؛ **انجام:**هذا هو مجلد الرابع عشر و هو مجلد الاخر منمهجة الفواد فی شرح الارشاد و قد انتهی الی ذلک فی یوم الاحد و التاسع و العشر من شهر محرم الحرام فی سنه ۱۲۴۴
آخرین مجلد از شرح ارشاد علامه حلی است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۴ق؛ ۱۰۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: -۱۳۱]

● مهج الدعوات و منهج العبادات (العنایات) / دعا / عربی

muhaj-ud da‘awāt wa manhaj-ul ‘ibādāt (i‘nāyāt)

ابن طاوس، علی بن موسی، ۵۸۹ – ۶۶۴ قمری

ebn-e tāvūs, ‘alī ebn-e mūsā (1194 - 1266)

تاریخ تألیف: جمعه ۷ جمادی الاول ۶۶۲ق

کتاب دعای مشهور ورایجی است شامل حرزها، قنوت‌ها، حجب ودعوات وتعقیبات وادعیه حاجات ومهمات وادعیه‌ای که خودمؤلف انشاء کرده ودعاهای متفرقه؛ مشتمل بر مطالب: ۱. کلیه حرزهاییکه از حضرت پیغمبر (ص) و ائمه علیهم السلام به ترتیب از خاتم تا قائم (ع) مأثور است؛ ۲. دعاها و تعویذاتیکه نیز از ایشان منقول است به ترتیب مذکور تا آخر آنچه ازحضرت جواد امام محمد تقی (ع) نقل شده است؛ ۳. مناجات‌های ایشان نیز بدان ترتیب؛ ۴. بقیه ادعیه معصومین تاآخر آنچه از حضرت قائم (ع) رسیده است؛ ۵. حجب مرویه از پیغمبر وائمه صلوات الله علیهم اجمعین؛ ۶. دعاهاییکه منصوب به انبیاء سابق علیهم السلام است و دعاهای دیگر که درکتب دیده شده با ذکر آن کتاب و مطالبی راجع به اسم اعظم. پس از این قسمت شرحی سید ابن طاوس مرقوم داشته‌اند مبنی بر این‌که ادعیه مأثوره از معصومین صلوات الله علیهم اجمعین بی حد و حصر می‌باشد، و دراین روزگار هشتاد جلد کتاب ادعیه درکتابخانه ایشان موجود است و اینهایی را که دراین کتاب نقل کرده‌اند مختصری از آنها است و این فصل را به ذکر دعایی که انشاء خودشان و تقریباً ۱۵۰ بیت و اول آن این است ختم نموده‌اند: «اللهم انک ابتدأت بالاحسان قبل منطق اللسان»؛ ۷. خاتمه کتاب و در آن چهار «فصل»: ۱) در اوقات دعاء، ۲) درماه‌های عربی، ۳) در آب نیسان و دعاء درحزیران و استشفاء بدانها، ۴. در صفات داعی.

آغاز:یقول مولانا افضل العالم ... وبعد احمد الله الذی ابتداء بالاحسان و دعا عباده الی معرفته بلسان ذلک البرهان ...

انجام:و فیما ذکرناه من الشروط والصفات ما ارجوا ان یغنی عن الزیادات و هذا آخر ما اردناه من کتاب مهج الدعوات و منهج العنایات ...

چاپ: مشار عربی، ص۹۳۷؛هند، بمبئی، ۱۲۹۹ق، سنگی، رقعی، ۵۵۲ص؛ایران، تبریز، ۱۳۱۸ق، سنگی، خشتی، ۴۵۰ص؛ایران، تهران، ۱۳۲۳ق، سنگی، وزیری، ۳۶۰ص (۱-۳۶۰)؛هند، بمبئی، ۱۲۹۹ق، سنگی، رقعی، ۵۵۰ص، به سعی و اهتمام حاج شیخ علی بن آخوند مولی محمد محلاتی حائری، احوال المؤلف از امل الامل (صص۵۴۷-۵۴۰)

[الذریعة ۲۸۷/۲۳؛ ریحانة الادب: ۷۶/۸؛؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۴۷/۴؛ دنا ۱۰: ۳۸۷-۳۹۱ (۱۴۴ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- وسیلة السعادة و ذریعة الشفاعة؛ مازندرانی، محمد مهدی بن محمد هادی (- قرن ۱۲)

۲- مهج الدعوات (مختصر)

۳- مهج الدعوات و منهج العنایات (ترجمه)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۰۴/۱

خط: نسخ، کا: بصری، حسین بن عمار، تا: جمعه ۷ جمادی الثانی۶۶۲ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۰۷ گ (۱پ-۳۰۷ر)، ۱۷سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۸-۶۲۷]

۲. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۵

آغاز: ... القدر والاقدار والهمم والمهام عجل فرج عبدك ووليك الحجة القائم بامرك فی خلقك واجعل لنا فی ذلك الخير. فصل وجدت فی مجموع بخط قديم ذكرنا؛ **انجام:**ومن ذلك دعاء وجدناه بخط الرضی الموسوی رضی الله عنه نذكره بلفظه وينظر المراد منه بسم الله الرحمن الرحيم وجدت فی كتاب القاضی ... فافت السميع البصير صلی علی محمد وعلی ائمة المؤمنين من آله كلهم وعجل فرجهم ...

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۸۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف مخ: -۱۷۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۱-۱۷۲]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۴/۱۳

بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام[ف: ۱-۱۰۷]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۹۳

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ یادداشتی به تاریخ غره ذیحجه ۹۵۸؛ تملک: محمد حسین؛ جلد: تیماج، ۲۰۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸سم [ف: ۲۳-۸۰]

۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۹۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام[نشریه: ۲-۱۷۳]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۴۹

آغاز:فوایض نعمک و جزیل عطائک ... حرز آخر للحسن علیه الصلاة و السلام بروایة اخری ... الهم انی اسئلک بمکانک و معاقد عزک؛ **انجام:**حجاب امیر المؤمنین علی بن ابی طالب ... قل اللهم مالك الملك ... آمین من استجار بالله لاحول ...

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، رکابه‌دار؛ دستخط مرحوم آیة الله ملا ابراهیم کازرونی شیرازی از علمای بزرگ شیراز در قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۸۳گ، ۱۷سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳۲-۱۳۲]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ دارای سرلوح، مجدول، مصحح، محشی؛ این نسخه را آقا کافور صاحب جمع خزانه عامره به وصایت آقا نیکبخت و به تولیت میرزا محمد حسین اوراجه نویس فارس بر حضرت ائمه چهارده معصوم وقف نموده، با مهر «یا عظیم یا حمید عبده نیکبخت ۱۰۴۳ هـ» (مستطیل)؛ یادداشت نورالله فرزند سید مصطفی درچه‌ای به سال ۱۳۶۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۱گ، ۱۵سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۳۳-۵۰۶]

۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۴۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۴۹گ، ۱۷سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳-۱۱۰۱]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۶۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن محمد بن محمود، تا: ۹۳۱ق؛ مصحح و نفیس، با توضیحی مبنی بر مقابله آن با نسخه معتبر با این عبارت: «قبولت هذه النسخة نسختها التی منها و نسخة بخط السید العالم الفاضل منها و ما علی الحاشیة و علیه نسخة فهو من نسخة السید حیدر لذا الا ما زاغ عنه البصر و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین»؛ ۱۹۳گ (۱-۱۹۳)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۸-۵۹۹]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی حکاک حسینی استرابادی، تا: سه‌شنبه ۹ رمضان۹۴۸؛ مصحح، مقابله شده، مجدول؛ تاریخ وقف: ۱۲۱۱ق؛ ۲۶۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۸/۷سم [ف: ۱۵-۵۱۴]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹

آغاز:و القادر القاهر و لوستر ابن آدم وجوهنا بتراب فطوته؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ معرب، کا: عبدالرزاق بن عبدالفتاح هروی، تا: ۱۱محرم۹۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۲۵۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱-۷۱]

۱۲. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۳۳

آغاز:یقول مولانا الفاضل العالم العلامة الفقیه الصالح البحر الکامل الزاهد العابد البارع المحقق المخلص الطاهر نقیب نقباء ال ابی طالب فی الارقاب والاجانب افضل السادة عمد اهل بیت النبوة؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: حسن المؤمن قاسانی، تا: ۱۴ محرم۹۷۲ق؛ مصحح؛ جلد: گالینگور،۴۲۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: -۱۷۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۱-۳۶۲]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۹۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن علی شقطی حسینی، تا: ۲۲ شعبان۹۷۳ق؛ مصحح، محشی، با نسخه دیگری مقابله شده با عبارت «بلغ» و «هذه وجدتها فی النسخة التی قابلت بها و الحمدلله»؛ تملک: محمد قاسم بن تقی الدین محمد بن قطب الدین استرآبادی به سال ۱۰۳۹ق در اصفهان از سوی محمد علی بن جلال الدین محمد استرآبادی، محمد حسین بن محمد محسن معروف به تاج به همراه مهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین ... محمد حسین؟» (بیضی)؛ ۱۲۱گ (۲-۱۲۲)، ۲۰-۲۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۱-۵۳۹]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۱۲

آغاز:و بعد فاننی کنت علقت فی اوقات ریاض العقول و نقلت من خزاین بیاض المنقول من الاحراز و القنوتات و الحجب و الدعوات

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن حاجی قاسم اصفهانی، تا: ۹ جمادی الثانی ۹۸۲ق، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۳۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۵-۳۶۷]

۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۱۷ و ۲۰۵۴ عکسی

خط: نسخ، کا: گیلانی، علاء الدین بن عبدالرحمن، تا: شنبه ۱۵ رمضان۹۸۶ق؛ مصحح؛ مهر: کتابخانه میر جلال الدین محدث ارموی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۵۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۴-۲۳] و [عکسی ف: ۶-۷۷]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۱۱/۱

آغاز: ... و امنک و عیاذک و عدتک و عقدک و حفظک و امانک و منعک الذی لا یرام و عزک الذی لایستطاع؛ **انجام:**و من صفات الداعی ان یکون فی یده خاتم عقیق ... و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم.

خط: نسخ، کا: حسین بن محمد بن حسن جویانی[عاملی]، تا: شنبه ۲۰ جمادی الاول۹۸۹ق، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با نشان «بلغ» مقابله شده، مجدول؛ ۱۸۰گ (۱ر-۱۸۰ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۳۵-۳۰۴]

۱۷. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: نعمة الله بن حمزة عمیدی نجفی حسینی، تا: اواخر شعبان۹۹۰ق، جا: نجف اشرف[دلیل المخطوطات: ۱-۱۶۷]

۱۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۸۱/۱-عکسی

آغاز:اسبق اهل الاکوان و الازمان؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ پخته، کا: احمد بن میر احمد بن شیخ احمد، تا: جمادی الاول۹۹۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۳۵ص (۱-۴۳۵)[عکسی ف: ۱-۳۸۶]

۱۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۲۶/۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با یک سرلوح؛ ۵۱۱ص(۲-۵۱۲) [ف: ۲-۲۴۹]

۲۰. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۲۷/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:** و بک استنجح و بحمد عبدک

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۶ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: -۱۰۳]

۲۱. دزفول؛ نبوی، سید محمد؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح [ف: -۲۳]

۲۲. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱۵۹

آغاز:برابر؛ **انجام:** هذه اطلسم یکتب علی هذه الصورة

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: محمد بن علی بن حسین علی قزوینی؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: -۳۰۸]

۲۳. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۲۵

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با سرلوح زیبا، محشی؛ تملک: فرهاد میرزا در رجب ۱۳۰۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۷سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [نشریه: ۳-۲۴۷]

۲۴. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۲۸/۱

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۷۸گ (۱پ-۲۷۸پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: -۲۸]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۱۵

خط: نسخ زیبا، کا: حسین بن محمد شیرازی، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، دارای سرلوح، مذهب، مصحح، مقابله شده توسط علی نقی بن محمد باقر تبریزی؛ تملک: بحرالعلوم حسینی بتاریخ ۶ صفر ۱۳۰۰، محمد ابراهیم بن محمد نصیر الشریف؛ تاریخ وقف: صفر ۱۰۹۸؛ ۳۷۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۵-۱۹۸]

۲۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ مهر: «نعم المولی و نعم النصیر»، «حسین بن یحیی الحسینی»، «نصر بن عبد الفتاح ۱۲۷۰»؛ ۱۷۹گ، ۱۹سطر (۱۴×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲-۶۶۵]

۲۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۷۲۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۲۴گ، ۱۳سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۳-۱۰۳۷]

۲۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۵۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۹۵گ، ۲۵سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳-۱۰۱۴]

۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در ۸ ربیع الاول توسط صدرالدین الحسینی (سید علی خان مدنی) مقابله شده؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: ساغری مذهب، ۲۱سطر، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۵-۴]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۱۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ ۷۶گ، ۲۲سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۶-۵۱۲]

۳۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۶۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۳۴گ، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۲۵×۲۵/۵سم [ف: ۵-۶۹۰]

۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۷۴-۲۷/۴۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**والوقیعة فی الناس وهو الشفاء ومن کل داءٍ وقدروی فی روایة اخری عن النبی صلی الله علیه واله

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۸-۴۶۸۹]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۸۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، دارای سرلوح، مذهب؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۲۳۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۴۱۲]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۱؛ مجدول، مذهب، دارای سرلوح مزدوج منقش؛ واقف: سید نورالدین جزائری، شهریور ۱۳۴۱؛ ۳۴۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف:۱۵-۵۱۹]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد طاهربن ملا حسن تبریزی، تا: نیمهقرن۱۱؛ مصحح؛ واقف: محمد وجدانی، اسفند ۱۳۵۹؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۱۵-۵۱۹]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۱؛ مجدول، دارای سرلوح زرپوش؛ تملک: سلطان محمود قاینی در ۱۲ ذیحجه ۱۱۶۴؛ جلد: تیماج، ۲۵۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۶/۵سم [ف: ۱۵-۵۲۰]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مصحح، مقابله شده، محشی به فارسی؛ واقف: ناهید رضوی، مرداد ۱۳۶۸؛ جلد: ساغری، ۳۴۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۵-۵۲۰]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۶۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مصحح، دارای سرلوح رنگین؛ تملک: محمد کاظم قزوینی دهه اول ذیقعده ۱۲۸۹ با مهر «محمد کاظم» (بیضی)، محمد بن محمد بیک با مهر«اللهم صلی علی محمد و آل محمد» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۲۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲۰-۲۰۴]

۳۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۸۶/۱-عکسی

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۰۰۵ق؛ ۴۴۵ص (۱-۴۴۵)[عکسی ف: ۱-۳۸۶]

۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۳۰

آغاز:صلی الله علیه و آله رواه ابو الحسن علی بن محمد بن علی بن عبد الصمد التمیمی عن الثقفی قال حدثنا محمد بن مظفر بن ... ؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن یوسف بن غلام علی فومنی، تا: ۱۰۱۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۱۹گ، ۱۶ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۹-۴۹]

۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۰۹/۱

خط: نسخ زیبا، کا: محمد زمان حسینی، تا: آخر رمضان۱۰۲۴ق؛ مصحح؛ ۳۶۰گ (۶پ-۳۶۵ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۱-۲۱۰]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۹۹

خط: نسخ، کا: عبدالنبی بن شیخ علی جبل عاملی، تا: ۱۰۳۲ق؛ در ۱۰۹۴ مقابله و تصحیح شده با گواهی مقابله، مجدول، با یک سرلوح؛ مهر: «الراجی عبدالعالی»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماجمذهب، ۶۸۶ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۱۰-۱۹۲۵]

۴۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۴۲-۵/۳۲

آغاز:برابر**انجام:**یا حی یا قیوم والحمدلله رب العالمین وصلی الله علی سیدنا محمد وآله الطاهرین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰شعبان۱۰۳۵ق؛ مصحح؛ مهر: «یا الله المحمود فی کل افعاله ۱۱۲۲» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۸-۴۶۸۹]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۷۹

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد مؤمن بن محبعلی صحاف سمنانی، تا: ۱۲ محرم۱۰۳۷ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: تیماج، ۲۷۵گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۵-۵۱۵]

۴۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۹/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و امام المتقین ابی الحسن علی بن ابی طالب صلوات الله و سلامه علیه و علیهم اجمعین.

خط: ثلث، کا: ابومسلم بن محمد علی جشوقانی، تا: ۱۰۴۰ق؛ از موقوفات رمضانیه ۱۲۳۰ق؛ تملک: ابراهیم بن فتح الله خوئی در اصفهان در ۱۱۹۹ق با مهر «یا علی یا ابراهیم» (مربع)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: -۲۳]

۴۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۹۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و استعیذ بک من کل بلاء و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم.

خط: نسخ، کا: عبدالله بن موسی، تا: ۱۰۴۴ق؛ اهدایی: وزیری؛ ۱۴۳گ، ۲۵سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۹×۲۱سم [ف: ۳-۹۷۴]

۴۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۶۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: مرتضی بن محمد حسینی مازندرانی ساروی، تا: ۲۶ رمضان ۱۰۴۵ق؛ مصحح؛ با علامت مقابله‌ای از کاتب با نسخه‌ای که از روی نسخه ملا احمد اردبیلی تصحیح شده به سال ۱۰۴۶ آمده؛ مهر: کتابخانه فضل الله نوری (مربع)؛ ۱۸۶گ (۷پ-۱۹۲ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۸۵]

۴۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد مومن یزدی، تا: ۱۰۴۸ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد تقی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۲۷گ، ۱۶ سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [ف: ۱۲-۳۸۸]

۴۹. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۶۰

خط: نسخ، کا: محمد امین بن محمدطاهر کفرانی اصفهانی، تا: پنج‌شنبه ۱۶ شوال۱۰۵۲ق؛ ۲۰۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱-۱۴۳]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۵۵

آغاز: فاننی غفلت فی اوقات ریاض العقول؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن امیر سلطان حسینی، تا: ۱۰۵۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۴؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: میشن، ۲۵۷گ، ۱۹سطر[رایانه]

۵۱. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۱۶/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه۱۲ جمادی الثانی۱۰۵۴ق؛ ۳۱۷گ (۱پ-۳۱۷پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲-۳۲۹]

۵۲. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۰۵۵ق[نشریه: ۷-۵۴۲]

۵۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۲-۲/۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سعدالله بن مسیح الله، تا: رمضان۱۰۵۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۰۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۶سم [ف: ۸-۴۶۸۹]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن حسین اصفهانی، تا: ۱ شعبان۱۰۵۷ق؛ مجدول، مذهب، دارای سرلوح مزدوج مرصع؛ واقف: سید محمد بن محمد تقی شوشتری، رمضان ۱۳۰۹؛ جلد: تیماج، ۲۷۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۷سم [ف: ۱۵-۵۱۶]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد یوسف بن محمد قاسم نجفی نطنزی، تا: ۵ ربیع الثانی۱۰۵۹ق، جا: نجف اشرف؛ توسط کاتب، دوباره توسط محمد جعفر حسینی در دوشنبه هفته چهارم صفر ۱۰۵۹ مقابله و تصحیح شده؛ واقف: سید مهدی بن محمد رکن الدینی عزآبادی، شهریور ۱۳۴۸؛ ۲۴۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۵-۵۱۶]

۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۰/۱

خط: نسخ زیبا، کا: ولی بن حافظ مرتضی قلی خان، تا: رجب۱۰۵۹ق؛ با سرلوح؛ تملک: سید محمد علی بن محمد مهدی موسوی خراسانی به تاریخ سه‌شنبه ۲۵ شعبان ۱۲۸۶، فرهاد بن ولیعهد (ظاهراً فرهاد میرزا صاحب زنبیل) به تاریخ رجب ۱۳۰۵؛ ۱۷۹گ (۱پ- ۱۷۹پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲-۱۶۱]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۱۸

آغاز: ممن یکیدنی احتجبت و سلطانک العظیم؛ **انجام:** و یمر هذاالمصلی الی الجنه کالبرق الخاطف بغیر حساب.

از اوائل حرز سوم امیرمؤمنان حضرت علی علیه السلام تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۲ شوال۱۰۶۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۲۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۸سم [ف: ۱۵-۵۲۱]

۵۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب زیبا، کا: طباطبائی، ابراهیم بن احمد، تا: ۲۷ ذیحجه۱۰۶۴ق، برای اخوی محمد بیک؛ دارای سرلوح، مجدول؛ تملک: حاجی محمد رضا بن حاجی محمد رسول تاجر تبریزی، احتشام الملک به تاریخ ذیقعده ۱۲۸۶؛ جلد: تیماج، ۳۵۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۱-۶۸]

۵۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۸۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ صفر۱۰۶۵ق؛ مجدول، با سرلوح مذهب، مصحح؛ ۲۳۱گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۵/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۳۴]

۶۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲/۱۶/۳-۵۹۸۲

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن حاجی محمد معلم شهمیرزادی، تا: چهارشنبه ۱۰۶۶/۹/۱۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۷سطر، قطع: رحلی[آستانه قم: -۱۸۹]

۶۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۵۰

خط: نسخ معرب، کا: احمد بن محمد بن احمد بن الولید، تا: ۸ صفر۱۰۷۰ق؛ با نشانی بلاغ، مجدول، دارای سرلوح متوسط؛ جلد: تیماج، ۳۱۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۵-۲۶۸]

۶۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۸۳

خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن حاجی محمد معلم شهمرزادی، تا: جمعه ۱۰ ربیع الثانی۱۰۷۱ق؛ دارای یک سرلوح زرین، مجدول؛ تملک: محمد قاسم بن احمد طبرستانی با مهر «یا قاسم الارزاق»، شیخ احمد بن حاج ملا ابو تراب معلم در ۱۲۶۲ق با مهر «المتوکل علی الله عبده احمد»؛ جلد: گالینگور، ۲۷۵گ، ۱۸ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۶/۵سم [ف: ۳-۸۳۳]

۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۸۱/۱

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: اصفهانی، رضی الدین محمد بن محمد امین، تا: ۱۰۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۶گ (۱پ-۱۸۶پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۹-۲۷۷]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن محمد صالح، تا: دهه دوم رمضان۱۰۷۳ق؛ از روی نسخه‌ای به خط محمد مؤمن بن محبعلی سمنانی مورخ غره ربیع الاول ۱۰۳۷ق، مصحح، مقابله شده؛ واقف: محمد صالح بن فضل الله حائری مازندرانی شهیر به علامه در سمنان، ۵ جمادی الاول ۱۳۵۹؛ ۲۴۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۵-۵۱۷]

۶۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۵۹

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن شاه لطیف قصری، تا: پنج‌شنبه۱ شعبان۱۰۷۸ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۱۹ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۵-۶۹۰]

۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۱۵ ذیقعده۱۰۷۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۵-۳۳۳]

۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی، تا: ۱۲ رمضان۱۰۸۰ق؛ مجدول؛ تملک: حاجی باقر ایروانی؛ جلد: تیماج، ۲۶۲گ، ۱۹ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۱۲-۶۸]

۶۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نبی بن محمد صالح تونی، تا: پنج شنبه ۹ جمادی الاول۱۰۸۱ق، جا: اصفهان؛ نسخه در شوال ۱۰۸۳ توسط محمد جعفر بن محمد صادق خطیب بیدگلی کاشانی تصحیح و مقابله شده؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج، ۲۸۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۵-۵۴۵]

۶۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۳ جمادی الثانی۱۰۸۱ق؛ ۱۳۵گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۱/۸)، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۱-۲۲۶]

۷۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۱۱

خط: نسخ، کا: محمد علی بن عبدالکریم، تا: ۱۰۸۲ق، جا: یزد؛ ۲۵۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۱-۲۸۴]

۷۱. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۶۴۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**بفضلك عمن سواك يا حي يا قيوم.

خط: نسخ معرب، کا: علیرضا بن محمد صالح، تا: رمضان۱۰۸۵ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد بن قاسم تربتی در ۱۱۳۸؛ واقف: سید محمد کاظم ناصرزاده غیاثی، آبان ۱۳۴۱؛ جلد: تیماج، ۱۵۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: -۶۷۶]

۷۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸

خط: نسخ معرب، کا: مومن پسر قطب الدین محمد جربادقانی (گلپایگانی)، تا: ذیقعده۱۰۸۷ق؛ تملک: عبدالغنی محمد بن رفیع الدین محمد حسینی؛ کاغذ: سپاهانی[نشریه: ۱۱-۹۱۹]

۷۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۳۵۳/۱

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۷ق؛ دو بار مقابله شده یکمرتبه وسیله محمد نصیر بن مولی عبدالله در اوایل ذیقعده ۱۰۸۷ق که یادداشتی به خط او هست و یکمرتبه هم به‌وسیله مجلسی دوم در رجب ۱۰۸۸ق با یادداشتی به خط او و اجازه‌ای که به حاج محمد علی بن حاج غدیر داده برای روایت و تلاوت و قرائت این کتاب، دارای یك سرلوح، مجدول، مصحح؛ تملک: لطفعلی بن محمد کاظم تبریزی مورخ صفر ۱۳۳۹ق؛ مهر: علی محمد بن محمد علی؛ جلد: تیماج، ۱۹ سطر (۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۲-۴۲۱]

۷۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۴۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۱ ذیحجه۱۰۸۹ق؛ محشی؛ مهر: «عبده یوسف» (بیضوی)، «حسبی الله ... بن منصور الحسینی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۷۶گ (۵+۲۷۱)، ۱۸سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۲-۲۴۹]

۷۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۲۲-۵۴/۱۱۲

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: ملا صالح، تا: سه‌شنبه ۲۹ شعبان۱۰۹۱ق؛ ۱۵۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۸۹]

۷۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد بن محمد عیسی حسینی مرعشی، تا: ۱۰۹۳ق؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج، ۲۹۱ص (۱-۲۹۱)، ۲۱ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۷-۲۲۷]

۷۷. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۳۵۹۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۳ق؛ با سرلوح، مجدول، محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۵۰۳ص، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: -۱۱۱]

۷۸. دزفول؛ نبوی، سید محمد؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد طاهر بن علاء الدین محمد ابهری اصفهانی، تا: ۲۵ صفر۱۰۹۷ق؛ افتادگی: آغاز[ف: -۲۳]

۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: لطف الله بن عبدالرحمن بحرانی، تا: جمادی الثانی۱۰۹۸ق؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۴۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۶-۴۱۲]

۸۰. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۰۹۹ق[نشریه: ۷-۵۲۳]

۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن منصور بن حسین بن علی طاوسی، تا: ۲۵ رجب ۱۰۹۹ق؛ نسخه توسط عبدالغفار بن مظفر

الدین شریف کرمانی در سلخ شوال ۱۰۹۹ با مسوده اصلی مقابله شده؛ واقف: سید احمد الموسوی شوشتری، ربیع الاول ۱۳۴۱؛ جلد: تیماج، ۲۵۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۴سم [ف: ۱۵-۵۱۷]

۸۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۲۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۲-۱۷۳]

۸۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۰۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: خانبالغ[نشریه: ۲-۱۷۳]

۸۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۲۴/۱

خط: نسخ، کا: کاتب شیرازی، محمد زمان بن محمد شفیع، تا: قرن ۱۱ و ۱۲، به فرموده میرزا ابوصالحا پسر میرزا محمد علی قمی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۶گ (۱پ-۶ ۲ر)، ۱۷سطر (۸×۱۶)[ف: ۱۷-۲۲۹]

۸۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۷۳۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۲؛ اهدایی: دانش رضوی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۱۹گ، ۱۴سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳-۱۰۳۹]

۸۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۹۲

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد علی، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، محمد بن محمد مهدی بن نعیم عقیلی در سال ۱۱۲۹ نسخه راتصحیح نموده؛ اهدایی: شیخ محمد حسین آیتی بیرجندی؛ ۱۸۹گ، ۲۱سطر (۱۸×۱۹)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲-۶۶۵]

۸۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۵۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی، با نشان «بلغ» مقابله شده؛ وقف‌نامه‌ای از سید محمد بن میر محمد علی معروف به میرزا کوچک کتاب‌فروش آمده که به مقتضای وصیت میرزا جلال الدین برادرزاده میرزا کوچک، این کتاب را در تاریخ ۱۲۵۲ق وقف نمودهبا مهر «عبدالحسین بن محمد تقی الحسینی» (بیضی)؛ ۳۰۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: ۳۸-۷۴۰]

۸۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۵۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۳۷۵گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵-۶۹۰]

۸۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷۵۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ ۵۹۷ص، ۱۸ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲-۳۸۵]

۹۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳-۱۳۹/۳-۸۱۳۳

خط: نسخ معرب، کا: عبدالعلی بن عبدالعلی، تا: قرن۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۵۱گ، ۱۴سطر، قطع: ربعی[آستانه قم: -۱۷۹]

۹۱. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۲-۳۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و بکل ما یؤملك به آمل ...

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۰گ، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: -۷۹]

۹۲. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۵۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ تملک: عبد الله سبزواری ابن محمد حسینی در سال ۱۱۲۷، محمد مهدی اصفهانی در سال ۱۲۲۷، محمد باقر بن عبد المحسن شیرازی اصطهباناتی در ربیع الاول سال ۱۲۹۵؛ ۲۸۳گ، ۱۶سطر (۸/۵×۱۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱-۱۴۲]

۹۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۱۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد شفیع، تا: ۱۱۰۳ق؛ مجدول مذهب، مصحح، محشی، مقابله شده، کتاب «المجتنی من الدعاء المجتبی»ضمیمه این کتاب است؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: چرمی، ۲۵۵ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱-۷۷]

۹۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۸۳-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش معرب، کا: سلار بن احمد بحرانی، تا: ۱۹ ذیقعده۱۱۰۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: احمد بن زین الدین مطیرفی احسائی در ۱۱۹۹، علی بن شیخ احمد بن زین الدین با مهر: «اقل موالی احمد بن زین الدین»، زین العابدین بن ابراهیم در ۱۳۵۲، ابن محمد حسن بن ابراهیم ... محسن؛ ۶۰۲ص، ۱۵سطر (۱۱×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۸۶]

۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن نجم الدین صمیکانی، تا: ۱۸ذیقعده ۱۱۰۸ق؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۵۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۶-۴۱۳]

۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۵۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و صلوته علی سیدنا محمد و آله الطیبین الطاهرین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۱۰۸ق، حسب الامر میرزا محمد قاسم زاهد ملقب به خلوت نشین؛ محشی؛ واقف: تاج ماه بیگم، شعبان ۱۲۶۲؛ ۳۱۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۱۵-۵۱۸]

۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: پر نور هفشویه بن محمد مقیم، تا: ۱۱۱۰ق[رایانه]

۹۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۰۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: درویش علی بن حسین الخادم کربلائی، تا: رمضان۱۱۱۱ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «محمد مهدی بن عبدالواسع الحسینی ۱۲۳۰» (بیضوی)؛ جلد: مقوا اسلیمی، ۲۵۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۱]

۹۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۷۱

خط: نسخ، کا: یاقوت غلامزاده آقائی محمد تقی بیکا، تا: جمادی الاول۱۱۱۳ق؛ مقابله شده؛ ۳۴۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم

[ف: ۱-۲۸۵]

۱۰۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۰۲

آغاز:برابر

خط: نسخ خوب، کا: یاقوت غلامزاده آقائی محمد تقی بیکا، تا: جمادی الاول۱۱۱۳ق؛ مقابله شده؛ جلد: میشن، ۶۸۲ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۲/۵سم [فهرست عراقی: ۱-۱۹۳]

۱۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد اسمعیل بن محمد صالح حسینی اعرجی، تا: ۱۱۱۳ق؛ محشی، مقابله شده؛ ۱۹۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۶-۳۰۰]

۱۰۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۱۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، کا: آقا محمد محسن بیرجندی، تا: ۱۱۱۴ق؛ مصحح، مقابله شده، دارای یک سرلوح ظریف، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار، کاغذ: سمرقندی، جلد: ساغری، ۳۱۲ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱-۷۷]

۱۰۳. اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه:۲۰/۱

خط: نسخ زیبا، کا: نجفی، عبدالائمه بن عبدالحسین، تا: ۶ جمادی الاول۱۱۱۵ق؛ ۲۹۸گ (۱پ-۲۹۸ر)، ۱۵سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: -۲۴]

۱۰۴. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۱۶

خط: نسخ زیبا معرب، بی‌کا، تا: ۱۱۱۵ق؛ ۳۷۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲-۲۹۱]

۱۰۵. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۳۸ - ج

خط: نسخ، کا: عباسی، محمد حسین بن محمد علی، تا: چهارشنبه ۱ جمادی الثانی۱۱۱۶ق؛ با سرلوح؛ خط فرهاد میرزا مورخ ۱۲۸۸؛ ۲۸۳گ، ابعاد متن: ۷×۱۳، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: -۴۸۹]

۱۰۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان۱۱۱۸ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۳-۱۲۰]

۱۰۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۲۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۱۱۹ق؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده هاشم»، «ماشاالله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۶ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲-۵۹۳]

۱۰۸. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۸۳/۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۱۲۶ق؛ جلد: گالینگور، ۲۶۷گ (۱پ-۲۶۷پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: -۴۷]

۱۰۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۶۴۶

کا: علیقلی، تا: ۱۱۲۸ق؛ خریداری از محمد حسین علوی[رایانه]

۱۱۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۹۵

خط: نسخ، کا: نظر علی، تا: جمعه ۱۸ شعبان۱۱۳۷ق؛ قطع: ربعی[رشت و همدان: ف: -۱۳۶۷]

۱۱۱. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۸۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۱۴۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۳)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: -۶۸]

۱۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۰۳/۲

خط: نسخ خوش و معرب، کا: محمد الزکی بن شمس الدین، تا: صفر۱۱۴۱ق؛ ۷۷گ (۱۹ر-۹۵پ)[ف: ۳-۳۲۲]

۱۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۴۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: نیریزی، احمد، تا: ۱۱۴۱ق، جا: اصفهان؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۳۹۷گ، ۱۲سطر (۱۲×۲۱/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۸-۴۳۷]

۱۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۶۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۲ محرم۱۱۴۵ق؛ تاریخ تألیف به ضبط این نسخه: جمعه ۷ جمادی الاول ۶۶۲؛ مجدول، محشی؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: گالینگور، ۲۷۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱۵-۵۱۸]

۱۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۶/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۱ جمادی الاول۱۱۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ (۱پ-۱۹۵ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۱-۳۸۹]

۱۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پیش از ۱۱۰۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: نائینی؛ ۲۳۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۶-۲۹۹]

۱۱۷. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۵۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۸۱ق؛ تملک: محمد بن میر احمد بن حیدر ۱۱۸۱؛ ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: -۱۷۸]

۱۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۴ ط

آغاز:برابر؛ **انجام:**و فی لیلة الجمعه کلها و عند نزول المطر و بعد فرایض الصلوات

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲/۲۴-۱۰]

۱۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۶۷-۳۷/۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح، مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۸-۴۶۸۹]

۱۲۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۵۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۲ یا ۱۳؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ مهر: «الواثق بالله الغنی عبدالوهاب» (مربع)، «عبده محمد جعفر بن

محمد باقر الموسوی» (بیضی)، «عبدالصمد» (بیضی)؛ واقف: بهرام بیگ، ۱۲۹۵؛ جلد: تیماج، ۱۳۶گ (۲پ-۱۳۷پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۸۶]

۱۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸-۱/۵۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**فکان یدعوا به ویواظب علیه ... له الرزق وسهلت أسبابه وذکر أنه صار ذاثروة ویسار وتجمل قال فسألته عن الدعاء فقال: اللهم یاسبب من لاسبب له ... یا حی یاقیوم تم الکتاب بحمد الله ونعمه

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ تملک: محمد صادق رضوی در یزد درربیع الاول ۱۲۸۰؛ ۲۶۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۸-۴۶۸۹]

۱۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴۰گ، ۱۵سطر[اهدائی رهبر: ۶-۴۱۳]

۱۲۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۰۰۹

خط: نسخ، کا: محمد علی بن احمد، تا: دوشنبه دهه سوم شعبان ۱۲۳۹ق؛ با سرلوح، مجدول؛ با یاداشت سید عبدالرسول صحاف یزدی در آغاز مورخ ۱۳۱۶؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۳۰۴]

۱۲۴. شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه:۶۵

خط: نسخ، کا: مهدی بن سید حسین رضوی موسوی حسینی خوانساری، تا: دوشنبه ۲۲ جمادی الاول۱۲۴۹ق؛ جلد: تیماج، قطع: رقعی[اوراق عتیق: ۱-۲۷۵]

۱۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۰۶۹-۵۵/۳۹

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: عبد الله بن عبد الله، تا: جمعه ۲۰ شوال۱۲۵۰ق، برای منوچهر میرزا؛ مهر: «منوچهر فدایی شه صاحبقران است» (مربع)؛ واقف: شاهزاده منوچهر میرزا، ذیقعده ۱۲۴۹؛ ۲۰۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۸-۴۶۸۹]

۱۲۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۸۳/۱

کا: محمد علی بن استاد محمود، تا: ۱۲۵۷ق؛ ۱۴۶ص (۱-۱۴۶)، ۲۳سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۱۸۳۲]

۱۲۷. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۳۳/۱

آغاز:الحمدلله الذی ابتدأ بالاحسان و دعا عباده الی معرفة بلسان ذلك البرهان ... فهذا منتخب انتخب فی کتاب مهج الدعوات و منهج العبادات ... بنحو لایتغیر الروات؛ **انجام:**من صفات الداعی ان یکون فی بده خاتم عقیق لاننا روینا عن الصادق (ع) انه قال ما رفعت الی الله عزوجل احب الیه من کف فیها خاتم عقیق، تمت کامل و منتخبی از آن می‌باشد؛ خط: نسخ جلی، کا: محمد نبی بن عبدالعلیی نوری دینائی اوزرودی، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: -۲۴۶]

۱۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۹گ، ۱۷سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۹-۳۷۱]

۱۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۸۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۶۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۹۸ص (۱-۲۹۸)، ۲۱ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶-۱۲۲]

۱۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق؛ مقابله و غلط‌گیری شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۵۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۶-۴۱۳]

۱۳۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۹۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۰ ربیع الاول۱۲۷۴ق؛ مجدول و مذهب؛ ۳۶۸گ (۲پ-۳۶۹ر)، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: ۱-۱۲۳]

۱۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۳/۱-۲/۱۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، کا: علی اصغر، تا: جمادی الاول۱۲۷۸ق؛ با علامت بلاغ؛ ۲۵۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۸-۴۶۸۹]

۱۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۹۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۱۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۵۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حسن بقایی [رایانه]

۱۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۷۸

آغاز:بحولک و قوتک انک علی کل شی قدیر. اللهم اکفنی شر من نصب لی حده و اکفنی مکر المکره و اعنی علی ذلک بالسکینه و الوقار؛ **انجام:**یا رب اعظم من سلطانک سلطانا ام اوسع من احسانک احسانا ام اکثر من اقتدارک اقتدارا ام الزم من انتصارک ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، مصحح؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۲۳۱گ، ۱۷سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۳×۲۲/۵سم [ف: ۱۸-۱۱۷]

۱۳۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۰۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۳۸گ، ۱۸و۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۱-۵۸۷]

۱۳۷. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۱۵۳/۱

آغاز:فقلت له او شرقتنی بها فقال عوذة من امسکها فی جیبه کان مدفوعا عنه البلاء و کانت له حرزا من الشیطان الرجیم ثم املأ علی حمید العوذة وهی بسم الله الرحمن الرحیم؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ در آخر نسخه نوشته شده: «فرغ من نسخته و تعلیقه العبد الفقیر الی الله الغنی محمد بن منصور بن حسین بن علی الطاووسی» که معلوم می‌شود نسخه حاضر از روی خط وی کتابت شده؛ جلد: مقوا، ۱۷۰گ (۱ر-۱۷۰پ)،

۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۱۳۸. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۴۸

آغاز: ... من مدرک ما اشده وسبحانه من شدید ما اعطفه وسبحانه من عطوف ما اعدله وسبحانه من عادل ما اتقنه؛ **انجام:**وها نحن نختم ما اخترناه فی کتابنا هذا من الدعوات المذخوره ... وهو اللهم انک ابتدأت بالاحسان قبل منطق اللسان ... ثم امرتهم بالدعاء ووعدتهم ینجح الطلاب وتهددتهم.

خط: ثلث، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، محشی؛ جلد: مقوایی، ۲۷۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف مخ]

۱۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۲ خوئی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۸۸ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۷-۳۸۲]

۱۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲ معزی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ رکابه‌دار، مقابله شده؛ ۲۶۵گ، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۳۹-۸۵]

۱۴۱. قم؛ علامة طباطبائی قم (مکتبه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ نسخة مطبوعة صححها حسین التفلیسی و فرغ منها فی ۱۵ صفر ۱۳۲۲ [تراثنا: س۲ش۳-۱۶۳]

۱۴۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۱۷۸

خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ قطع: خشتی[رشت و همدان: ف: -۱۶۱۸]

۱۴۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۳۵

خط: نسخ، کا: مطر بن شعبان بن حمزه بن محمد بن حمزه بن محمد بحرانی عریضی، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: حسین بن عبدالصمد بحرانی؛ اندازه: ۱۵×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۳۴]

۱۴۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۴۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ناتمام؛ ۲۶۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱-۲۸۵]

۱۴۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۹۴۱

بی‌کا، بی‌تا؛ مقابله شده، با سرلوح؛ قطع: رقعی[ف: -۲۵۳]

۱۴۶. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره۴۹/

بندی از مهج الدعوات در دعاء و از فرهنگ درباره نوروز؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴گ (۲۸۰ر-۲۸۳ر)، قطع: ربعی[نشریه: ۷-۵۵۳]

۱۴۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد باقر، بی‌تا؛ کتاب دارای مقدمه‌ای است در مدح مؤلف؛ جلد: تیماج، ۲۰۹گ، ۲۰سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [ف: ۱-۲۰۹]

۱۴۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۰۸۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین و بریته الطیبین المعصومین قد فرغ من تحریر هذا الکتاب بعون الملک الوهاب تم

خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح، مذهب؛ مهر: مشیرالسلطنه، حسین بن هدایت الله، رضا حسینی؛ کاغذ: اصفهانی، ۴۴۲ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱-۱۰۵۳]

۱۴۹. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۱مجموعه بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول[دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۵۳]

۱۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۹۵۰

آغاز: و لا تومننی مکرک و لا تنسی ذکرک؛ **انجام:** فان رسول الله (ص) حرکت ناقته هناک ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام[رایانه]

۱۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۶۹۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**بذاتها و الا فان لیله ثلاث

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج[رایانه]

● مهج الدعوات (ترجمه) / دعا / عربی، فارسی

mohaj-od da'avāt (t.)

؟الهی اردبیلی، حسین بن عبدالحق، ۸۷۰ - ۹۵۰؟ قمری

elāhī ardabīlī, hoseyn ebn-e 'abd-ol-haqq (1466 - 1544)

وابسته به: مهج الدعوات و منهج العبادات؛ ابن طاوس، علی بن موسی (۵۸۹-۶۶۴ق)

کتاب ترجمه روان مهج الدعوات ابن طاوس حلی است با حذف سلسله روات، متن احراز و ادعیه ترجمه نشده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۵۸

آغاز:بعد از حمد و صلوات چنین گفت افضل اشراف مجد [کذ] آل رسول؛ **انجام:**و الحمدلله وحده اولا و آخرا و الختم بالصلوة علی محمد و آله و عترته الطیبین الطاهرین الرضویه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ از برگ پنجم تا هفتاد و هفت این نسخه (از احراز امیرمومنان تا دعاء پیامبر اکرم ص در روز احزاب) نونویس و بی ترجمه است، مجدول، دارای سرلوح زرپوش منقش، مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج عمل ملا یوسف، ۳۷۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۱۵-۱۶۴]

● مهج الدعوات (ترجمه) / دعا / فارسی

mohaj-od da'avāt (t.)

آقا جمال خوانساری، محمد بن حسین، - ۱۱۲۵ قمری

āqā jamāl-e xānsārī, mohammad ebn-e hoseyn(- 1713)

وابسته به: مهج الدعوات و منهج العبادات؛ ابن طاوس، علی بن موسی (۵۸۹-۶۶۴ق)

ترجمه روان و محکمی است از مهج الدعوات سید ابن طاوس.

آغاز:بعد از [حمد و صلوات] چنین گوید افضل علماء اشرف و

امجد آل رسول اشرف عترة طاهره ذوالمناقب ... این کتابیست در خلاصه دعوات که از کتب متفرقه ...
انجام:و نیز منصف میگوید آنچه درین کتاب از شرطهای دعوات و صفات دعا کننده یادکرده شد امید چنانست که از زیاده مستغنی باشد و این آخر آنچه ما خواستیم از کتاب مهج الدعوات و منهج العنایات و الحمدلله ... و الطاهرین.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۹۱/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۱؛ مصحح، با نشان «بلغ القبال» و «بلغت المقابلة» مقابله شده، در ۲۰۰پ صورت فرمانی از شاه سلیمان صفوی به سال ۱۰۹۴ق که در آن از شرف النساء بیگم و میرمحمد خادم نام برده؛ مهر: «المذنب عبدالله الحسینی» (بیضی)مورخ ۱۰۷۸ق، « ... التفات؟» (مربع)، «امیر عبدالله بن علی الحسینی ۱۱۲۵ه ق» (بیضی)، «المذنب عبدالله الحسینی» (بیضی)، «المذنب عبدالله الحسینی» (بیضی)، «عبده ... محمد بن حسن الخادم» (بیضی)، «... المنعم داود بن حسن الخادم»، «یفعل الله ما یرید و یحکم ما یشاء عبده رضا قلی» (مربع)، «المذنب عبدالله الحسینی» (بیضی)، «یفعل الله ما یرید و یحکم ما یشاء عبده رضا قلی» (مربع)، «علی اکبر بن عبدالله الحسینی» (بیضی)؛ تاریخ وقف: ۱۰۷۸ق؛ جلد: چرم مذهب، ۱۸۱گ (۱۸پ-۱۹۸ر)، ۱۷ سطر (۱۱/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [ف: ۴۱-۳۴۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۵۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن محمد امامی، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، دارای سرلوح زرین منقش؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۳۷۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۴۱۳]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۱۶۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ عالی، کا: ابراهیم بن محمد شفیع بن نظام الدین احمد، تا: ۲۵رجب۱۱۱۸ق؛ مجدول، با سرلوح قندیلی، مذهب؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۷۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۶-۴۱۴]

● **مهج الدعوات (ترجمه)** / دعا / عربی، فارسی
mohaj-od da‘avāt (t.)
طبسی، محمد تقی بن علینقی، ق۱۲ قمری
tabasī, mohammad taqī ebn-e ‘alī-naqī(- 18c)
وابسته به: مهج الدعوات و منهج العبادات؛ ابن طاوس، علی بن موسی (۵۸۹-۶۶۴)
اهدا به: شاه سلطان حسین صفوی
تاریخ تألیف: ۱۱رجب ۱۱۱۱ق

کتاب ترجمه روان و تحت اللفظی بر کتاب«مهج الدعوات» رضی الدین علی بن طاوس حلی است.
آغاز:مهج دعوات سائلان بارگاه ربوبیت و منهج عنایات سالکان بارگاه عبودیت حمد و ثنای واجب التکریمی است ... أحمد الله الذی ابتدأ بالاحسان و دعا عباده الی معرفته بلسان ذلک البرهان
انجام:امید هست که غنی سازد او را از زیاده برین و اینست آخر آن چه اراده داشتیم که ایراد کنیم در این کتاب مهج الدعوات و منهج العنایات ... باتمام انجامید ترجمه و تصحیح کتاب مهج الدعوات ...
[الذریعة ۱۴۰/۴]

۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۰
آغاز و انجام: برابر
خط: دعاها نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، متن خط خوردگی دارد، محشی با امضای «م ح ق»، آقای دانش پژوه این نسخه را نسخه اصل مترجم دانسته؛ مهر: «عبدالباقی محمد بن حسین الحسنی الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماجمذهب، ۴۴۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [عبدالعظیم-ف: ۱-۱۲۶]

۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۸۶/۲-۶۴۱۵
خط: نسخ، کا: محمد جعفر اصفهانی، تا: ۱۱۱۹ق؛ با مقابله و تصحیح خود مترجم با نسخه‌ای که خود تصحیح کرده بوده؛ بخشیده محمد باقر حسینی متولی باشی به آستانه؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۹۴گ، ۲۰سطر، قطع: رحلی[آستانه قم: -۸۹]

۳. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: ۱۱۳۰ق؛ در زمان مترجم و از روی خط او نوشته شده[نشریه: ۷-۵۱۳]

۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۰۰
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد سعید بن میر محمد قاسم حسینی، تا: چهارشنبه ۷ شعبان۱۱۳۳ق؛ از روی نسخه اصل به یک واسطه و مقابله شده در شعبان ۱۱۳۳ و ذیحجه ۱۱۵۶ [نشریه: ۲-۶۸]

۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۸۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**بمنک یا ارحم الراحمین و لا حول و لاقوة الا بالله العلی العظیم
خط: نسخ، کا: محمد جعفر اصفهانی، تا: ۱۱۹۰ق؛ مصحح، مقابله شده؛ ۳۴۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [مؤید: ۳-۱۵۸]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۱۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**و لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم باتمام انجامید کتابة و تصحیح کتاب مهج الدعوات ... برید حقیر ... ابن علی نقی محمد تقی طبسی.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، دارای منقش؛ واقف: صدیق الملک، ۱۳۱۳ق؛ جلد: مقوا روغنی منقش، ۴۵۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۶/۳سم [ف: ۱۵-۱۶۵]

● **مهج الدعوات (ترجمه)** / دعا / عربی، فارسی

mohaj-od da'avāt (t.)

وابسته به: مهج الدعوات و منهج العبادات؛ ابن طاوس، علی بن موسی (۵۸۹-۶۶۴ق)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۳۰

آغاز:بعد از حمد و صلوات چنین گفت افضل علماء اشراف محمد آل رسول شریف عترف طاهره ذوالمناقب الظاهرة و الفضائل الباهرة رضی الملة و الدین جمال العارفین علی بن موسی ابن (کذ) جعفر بن طاوس الحسینی العلوی الفاطمی قدس الله روحه و نور ضریحه که این کتابیست در خلاصه دعوات که از کتب متفرقه معتبره در مذهب حق امامیه جمع کرده شد و نام آن مهج الدعوات است و ابتدا بحرزهاء حضرت رسالت صلی الله علیه و آله میشود؛ **انجام:**و اینست آنچه ما خواستیم از کتاب مهج الدعوات و منهج العبادات و الحمدلله وحده اولا و آخرا و الختم بالصلوة علی محمد و آله الطاهرین و عترته الطیبین اجمعین.

کتاب دیباچه ندارد، به این جهت مترجم شناخته نشد، پنداشته می‌شود مترجم کمال الدین (حسین بن خواجه شرف الدین عبدالحق) الهی اردبیلی باشد کتاب ترجمه روانی است با اسقاط سلسله روات و اختصار دیباچه؛ خط: نسخ، کا: نورالدین محمد قلی بن حسن کمره، تا: پنج‌شنبه سلخ ربیع الاول۹۹۲ق؛ مصحح، دارای یک سرلوح، مجدول؛ واقف: نائینی؛ ۳۵۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶-۲۲۳]

۲. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز:بعد از حمد و صلوات چنین گفت افضل علماء اشرف مجد آل رسول شرف عترت طاهره ذوالمناقب الظاهرة

ترجمه حرفی احادیث کتاب است و شامل دعاها نمی‌شود؛ کا: مسعود بن شیر علی رستمداری، تا: ۲۴ رمضان۹۹۵ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، با علامت بلاغی از تقی الدین محمد آمده که نسخه را با نسخه مولی احمد مقدس اردبیلی تصحیح نموده، محشی؛ ۴۸۲ص[ف: -۱۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۹۳ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۷-۱۸۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۲۹

آغاز: ذاته و عظیم صفاته و اشهد ان لا اله الا الله؛ **انجام:** و صورت حال انکه جمعی از مردم آمدند و او را دعوت کردند و اکل و شرب کردند چون قوم.

صفحه اول و صفحاتی از اواسط نسخه افتاده است به این جهت مترجم شناخته نشد، وی با نقل متن سلسله اسناد و روات به ترجمه و توضیح مفصل احراز و ادعیه پرداخته است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ این نسخه با اختلافات زیادی، مشابه شماره عمومی ۳۳۳۰ [نسخه فوق در فهرست کتابخانه آستان قدس (۲۲۳/۶) معرفی شده است] کتابخانه می‌باشد؛ ۲۷۴ص (۱۳۶+۱۳۸)، ۱۵سطر[ف: ۱۵-۱۶۶]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۲۸-۳۱/۱۰۸

آغاز:بسمله یقول مولانا افضل اهل زمانه الامام العالم العلامة ... اما بعد احمدلله الذی ابتدا بالاحسان؛ **انجام:**وصفات دعا کننده یاد کرده شد امید چنانست که از زیادت مستغنی باشد واین آخر آنچه ما می‌خواستیم از کتاب مهج الدعوات ومنهج العنایات والحمدلله ...

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲-۹۰۵]

۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ ۲۳۷گ، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: -۳۱]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۴۱

آغاز:بعد از حمد و صلوات چنین گفت افضل علماء اشراف مجد آل رسول شرف عترة طاهره ذو المناقب الظاهره؛ **انجام:**امید چنان است که از زیادات مستغنی باشد و این آخر آنچه ما خواستیم از کتاب مهج الدعوات و منهج ...

روایت‌های کتاب «مهج الدعوات و منهج العنایات» رضی الدین ابن طاوس را ترجمه تحت اللفظی کرده و دعاها ترجمه نشده‌اند و گویا بعضی از قطعات ترجمه نشده که در نسخه سفید مانده؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: تقی الدین محمد بن ملک محمد مفتی اصفهانی، تا: جمعه ۱۴ شعبان۱۰۳۱ق؛ از روی نسخه مولانا احمد اردبیلی مقابله و تصحیح شده؛ جلد: تیماج، ۲۳۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۱۷-۲۹۱]

۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۲

آغاز:بعد از حمدوصلوات چنین گفت افضل علماء؛ **انجام:**الهی ان الامر قدهال فهونه و خشن فألنه

متن از: سید بن طاوس، گویا ترجمه یکی از شاگردان او است که این کتاب را روایت کرده است، ترجمه‌ای نیز در حاشیه متن عربی چاپی هست که از مصطفی بن ابوالقاسم طباطبائی زواری (متوفی ۱۳۴۰) می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: محمد علی اصفهانی، تا: ربیع الثانی۱۰۴۲ق؛ مجدول، با سرلوح آغاز؛ اهدایی: محمود صفار؛ ۳۶۹گ، ۱۲سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۱-۶۹]

۸. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۴۲

آغاز:بعد از حمد و صلوات. چنین گفت افضل علماء اشراف مجد آل رسول شرف عترت طاهره ذوالمناقب الظاهره؛ **انجام:**این آخر آنچه ما خواستیم از کتاب مهج الدعوات و منهج العنایات، و الحمدلله وحده اولاً و آخراً

روایات و عبارات سید ابن طاوس ترجمه تحت اللفظی شده و دعاها ترجمه نشده‌اند؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۵ ربیع الاول۱۰۸۲ق؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد علی» (مربع)، «الله حسبی اسماعیل قلی» (مربع)، «یا رب

نجنی محمد علی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۵۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: -۳۰]

۹. قائن؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۱۶

آغاز:به بهترین خلق خدا پس او را محمد نام کرد که اسم او در تورات محمد است

تألیف شده در سوم ربیع الاول ۹۷۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۸۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۲۲۰]

۱۰. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۸۵

آغاز: ... حرز امام صادق علیه الصلوة و السلام، روایت است از محمد بن عبدالله الاسکندری که گفت من از ندما و خواص ابو جعفر منصور دوانقی بودم و صاحب سر او ناگاه روزی نزد او آمدم ...

مترجم به علت افتادگی ابتداء کتاب معلوم نشد؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۲۶۷گ، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۱۹]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۰

آغاز:بعد از حمد و صلوة چنین گفت افضل علماء اشرف مجد آل رسول شرف عترت طاهره ... رضی الملة و الدین جمال العارفین علی بن موسی بن جعفر بن محمد طاووس ... که این کتابی است در خلاصه دعوات؛ **انجام:**و این آخر آن چیزی است که ما خواستیم از کتاب مهج الدعوات و منهج العنایات و الحمدلله وحده ... المنتجبین الاخیار.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح، مجدول؛ مهر: محمد مورخ ۱۱۲۱؛ با یادداشتی از حسنعلی ایروانی در ۱۲۸۳ قمری که از میرزا عبدالله بن حاجی صفر علی امانت گرفته، و حسن عاملی می‌نویسد که از میرزا محمد امانت گرفته؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، ۳۳۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۲×۲۳/۳سم [ف: ۲-۱۴۵]

۱۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۳

آغاز:بعد از حمد و صلوات چنین گفت افضل علماء اشراف مجدآل رسول شرف عترت؛ **انجام:**و این آخر آنچه ما خواستیم از کتاب مهج الدعوات و منهج العنایات و الحمدلله

ترجمه فارسی کتاب «مهج الدعوات» تألیف سید بن طاووس است که اسناد را حذف کرده است و نیز بعضی مطالب که مدخلیتی نداشته ترجمه نکرده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابراهیم بن محمد شفیع بن نظام الدین احمد، تا: ۲۵ رجب۱۱۱۸ق؛ با لوحه زرنگار، مصحح؛ جلد: تیماج روغنی، ۱۷۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [مؤید: ۳-۶۱۹]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۰۲/۲

آغاز:که بوی پیراهن یوسف روح به یعقوب دل رسانید یا تسنیم خوشگواری که از جنات التفات عاطفت گستری از منبع ملاطفت و اشفاق؛ **انجام:**این است آخر آنچه خواستیم ما آنرا از کتاب مهج الدعوات و منهج العنایات و ستایش مرخدایرا که یگانه است و تنها و درود او بر مهتر ما محمد و آل پاکیزگان پاکان

ترجمه روانی از کتاب مهج الدعوات سید بن طاووس است که مترجم به صورت تحت اللفظی مطالب آن را ترجمه نموده و دعاها را به صورت زیر نویس ترجمه کرده؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: شعبان۱۱۲۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، در عصر سلطان حسین صفوی به صورت هنری کتابت و تزیین شده، از زیبایی خط بر می‌آید که خوشنویس زبردستی کتابت نسخه را به عهده گرفته، مصحح، محشی با نشان«منه سلمه الله»؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۴گ (۱۰-۲۶۳)، ۲۴سطر (۱۲×۱۲/۵)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۳۱-۳۵۷]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶

آغاز:بعد از حمد و صلوات چنین گفت افضل علما ... ابن طاوس ... این کتابی است؛ **انجام:**و نیز مصنف (ره) می‌گوید که آنچه در این کتاب از شرطهای ... و این آخر آنچه ما خواستیم از کتاب «مهج الدعوات و منهج العنایات» ...

خط: نسخ، کا: گنجه‌ای، محمد جعفر بن کریم، تا: جمادی الاول۱۱۲۴ق؛ مجدول، با یک سرلوح؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۳۸گ، ۱۵ سطر (۱۴/۲×۷/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱-۴۰]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۱۵

ناقص و نامرتب؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رحلی[د.ث. مجلس]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۵۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۱۸گ (۱۶۴پ-۳۸۱پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۱۱-۵۳]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۶۱۳

آغاز:بسمله حمد لله و صلاة علی نبیه و آله بعد از حمد و صلاة؛ **انجام:**امید است که زیاده مستغنی باشد

مترجم: نامعلوم؛ خط: نسخ، کا: موسوی، یحیی بن محسن، تا: ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج[رایانه]

۱۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۹۴/۱

آغاز: ... انس بن مالک از حضرت رسول صلی الله علیه وآله وسلم روایت کرد که جبرئیل علیه السلام فضایل بسیار از دعای قدح یاد کرد؛ **انجام:**ازآن جمله دعای معروف به علوی مصری. روایت است از محمد بن علی علوی الحسینی که او درمصر ساکن بود ... رب من ذا الذی دعاک فلم تجبه ومن ذا الذی سألک فلم تعطه.

روایت‌های کتاب«مهج الدعوات ومنهج العنایات» رضی الدین ابن طاوس را ترجمه تحت اللفظی کرده است ودعا بدون ترجمه است. این نسخه حاضر چون ابتدا و انتها ندارد معلوم نیست کدام یک ازترجمه‌های آن است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۷۲گ (۱ر-۷۲پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف مخ: ۱-۴۳۷]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۲۹

آغاز:بسمله بعد از حمد و صلوات چنین گفت؛ **انجام:**و این آخر آنچه ما خواستیم از کتاب مهج الدعوات

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، مقابله شده، و با نسخه ۳۳۳۰ اندکی تفاوت دارد، دارای یک سرلوح، مجدولمذهب؛ ۲۵۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۶-۲۲۳]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۲۶

آغاز:بعد از حمد و صلوات چنین گفت افضل علماء اشراف مجد آل رسول شرف عترة طاهره ذو المناقب الظاهره؛ **انجام:**امید چنان است که از زیادات مستغنی باشد و این آخر آنچه ما خواستیم از کتاب مهج الدعوات و منهج ...

خط: نستعلیق و دعاها نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین، مصحح؛ جلد: مقوایی، ۳۳۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۷-۲۰۱]

۲۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۸۰۹

آغاز:عذابک ومن شرعبادک واعوذ باسمک وکلمتک التامة من شرالشیطان الرجیم اللهم انی اسألک باسمک وکلمتک التامة من خیر ما تعطی ... توکلت وهو رب العرش العظیم جزر خدیجه علیها السلام بسمله یا الله یا حفیظ یا حفیظ یا رقیب حرز فاطمه علیها السلام بسمله یا حی یا قیوم برحمتک استغیث ... حرز ثانی فاطمه علیها السلام روایتست از سلمان فارسی رضی الله عنه؛ **انجام:**حجاب حضرت امام حسین علیه السلام یامن شأنه الکفایة وسرادقه الرعایة یا من هو الغایة والنهایة یا صارف السوء و السواية والضر اصرف عنی ... اجعلنی اللهم فی حرزک وفی حربک وفی عبادک وفی

ترجمه‌ای است ازکتاب «مهج الدعوات و منهج العنایات» سید بن طاووس که فقط توضیحات درباره ادعیه را ترجمه نموده ومتن دعاها ترجمه نشده است، به جهت افتادگی طرفین نسخه، نام مترجم به دست نیامد؛ خط: ادعیه نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: کاظم حسینی طبسی حائری؛ ۲۵۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۵سم [ف مخ: ۱-۱۲۱]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۹۵

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، دارای سر لوح رنگین؛ جلد: گالینگور، ۱۹۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۶-۱۹۴]

● مهج الدعوات (ترجمه) / دعا / عربی و اردو

mohaj-od da‘avāt (t.)

وابسته به: مهج الدعوات و منهج العبادات (العنایات)؛ ابن طاوس، علی بن موسی (۵۸۹-۶۶۴ق)

ترجمه فارسی آقا جمال خوانساری را به اردو برگردانده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۶۳۱

آغاز:بسمله. چنین گفت افضل علماء اشرف مجد آل رسول شرف عتره الطاهره؛ **انجام:**هی که مین نی اسی کتاب مین جو کچه دعاؤی کی شرائط اور دعا کننده کی صفات ... اس کی بعدیه امید هی که اب اس سی یهی زیاده کی ضرورت

خط: نسخ و نستعلیق، کا: داود حسین رضوی، تا: قرن ۱۴؛ اهدایی: رهبری، بهمن۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۴۱۴]

● مهج الدعوات (مختصر) / دعا / عربی

muhaj-ud da‘awāt (mx.)

وابسته به: مهج الدعوات و منهج العبادات (العنایات)؛ ابن طاوس، علی بن موسی (۵۸۹-۶۶۴ق)

مختصر مهج الدعوات ابن طاوس دراین مجموعه گردآمده است.

قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۱۵/۳

انجام:ذکر ما نختاره من ادعیه مولانا علی بن موسی الرضا علیه السلام فمن ذلک عوذة وجدت فی ثیابه علیه السلام

کا: عبدالبدیع بن غیاث الدین طباطبائی، تا: ۱۳ شوال۱۰۰۸ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۰۴گ (۱۹-۱۲۲)، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۰۱]

● مهج الدعوات (منتخب) / دعا / عربی

muhaj-ud da‘awāt (mn.)

وابسته به: مهج الدعوات و منهج العبادات؛ ابن طاوس، علی بن موسی (۵۸۹-۶۶۴)

منتخبی است از مهج الدعوات ابن طاوس که کاتب درسال ۱۳۴۳ به درخواست فتح الله انتخاب وتحریر نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۳۶-۲۶/۱۱۶

آغاز:حرز، عن مولینا ومقتدانا امیر المؤمنین وامام المتقین علی بن ابی طالب علیه السلام عن علی بن عبد الصمد قال؛ **انجام:**ابتلی به من الناس وشکاه الی الله ان یعافیه من ذلک البلاء عند هذا الدعاء

خط: نسخ، کا: سید حسین، تا: اواخر رمضان۱۳۴۳ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۱۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۰۳]

● مهج الدعوات / دعا / عربی، فارسی

muhaj-ud da‘awāt

وابسته به: مهج الدعوات و منهج العبادات (العنایات)؛ ابن طاوس، علی بن موسی (۵۸۹-۶۶۴ق)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۴۳/۴۹-ف

بندی از مهج الدعوات، در دعا و از فرهنگ درباره نوروز؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۲۸۰ر-۲۸۳ر)، قطع: ربعی[فیلمها ف: ۲-۲۴۰]

● **مهج الدعوات و منهج العنايات (منتخب) = المناجاة الی قاضی الحاجات** / دعا / عربی، فارسی
muhaj-ud da‘awāt wa manhaj-ul ‘ināyāt (mn.) = al-munājāt ilā qāḍi-l ḥājāt

وابسته به: مهج الدعوات و منهج العبادات؛ ابن طاوس، علی بن موسی (۵۸۹-۶۶۴ق)

رساله‌ای است کوتاه در مناجات، شامل مناجات‌هایی از حضرت امام حسین بن علی، حضرت امام حسن، حضرت امام زین العابدین، حضرت امام محمد باقر، حضرت امام جواد، حضرت امام رضا، حضرت امام هادی، حضرت امام حسن عسکری و امام زمان و گزیده‌ای است از کتاب مهج الدعوات تألیف سید بن طاووس حلی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۲۵/۴

آغاز:الحمد لله الذی جعل لعباده وسیلة لدخول الجنة و خلاصا من عذاب الآخرة و بعد هذا کتاب ... الهی الامان الامان یوم یستأ خرون ساعة و لا یستقدمون؛ **انجام:**و ان تنجزلی ما وعدتنی انک انت الصادق و لا تخلف المیعاد و انت علی کل شیء قدیر تمام شد (از) مهج الدعوات سید قدس سره.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی؛ ۹گ (۵۷-۶۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳۲-۳۵۲]

● **المهداة = مسائل هندسیة** / ریاضیات / عربی
al-muhdāt = masā’il-un hindisīya

هاشمی، محمد بن عبد العزیز
hāšemī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-‘azīz

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۱۲

آغاز:بسمله مسایل هندسیه مترجمه بالمقاله المهداه؛ **انجام:**هذه المقاله و الحمدلله لولیه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۶ق[رایانه]

←مهدویت ﴿ ادعای مهدویت محمد احمد
←مهدویت ﴿ المتنبئین

● **المهدویة** / فلسفه و کلام / عربی

al-mahdawīya

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810-1871)

تاریخ تألیف: ۲۷ ربیع الثانی ۱۲۸۷ق

مباحثی است در نور و چگونگی تولید آن از چراغ.مؤلف می‌گوید این مسأله را ابتدا از حکیم ملا حسن فرزند ملا علی نوری و پس از آن از سید کاظم رشتی پرسیده ولی جواب آن‌ها قانع‌کننده نبوده لذا به حضرت صاحب الزمان (عج)استغاثه کردم تا این که حل آن در دلم افاضه شد و به همین جهت نام رساله را «مهدویه» گذاشته است.

آغاز:پس از خطبه: هذه رسالة مختصرة کتبتها و انا العبد الاثیم کریم بن ابراهیم فی مسئلة غامضه لم یفض الی الان فیما اعلم ختامها

[فهرست مشایخ ۲۳۱/۲]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۴۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**رایت ان اختمها اذا اتیت علی عمدة غرضی منها.

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد علی انارکی، تا: یک‌شنبه ۶ روز مانده از رمضان۱۲۸۷ق، جا: لنگر؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ جلد: مقوا، ۵۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۱-۱۵۸]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۴۹

آغاز: و لم یکشف الی الان

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن علیرضا خوشنویس، تا: ۱۲۸۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۷۲گ، ۱۲سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۴-۱۲۱۸]

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:بدون شماره

همان نسخه بالا[نشریه: ۴-۳۸۳]

۳. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۰۹/۷

آغاز:برابر

کا: شکرالله بن غلامحسین بیک رفسنجانی، تا: شنبه ۲۴ شوال ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۹گ (۱۳۴پ-۱۶۲ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱-۲۷۶]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۱۶/۱

خط: نستعلیق، کا: حسینی کاشانی، محمد رضا بن محمد ابراهیم، تا: سه‌شنبه ۲۳ ربیع الثانی۱۲۸۸ق؛ جلد: میشن، ۳۸گ (۱پ-۳۸پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰/۶×۱۷/۳سم [ف: ۵-۱۵۷]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۹۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**منتظراً ظهور دولة الحق داعیاً لصاحبها بالفرج العاجل.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۴۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۵-۱۷۶]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۴۸/۹

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۲ص (۲۱۶-۲۴۷)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳-۱۱۰۴]

● **مهدویت** / ادیان و مذاهب / فارسی

mahdavīyat

از ناشناس، درباره کسانی که مدعی مهدی بودن شده‌اند، به نقل از «باب الابواب» و «مفتاح الابواب» دکتر میرزا محمد مهدی رئیس الحکمای تبریزی، چاپ مصر.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۰۲/۳

آغاز:حمدله. صلاة. فهذه وجیزة لبعض الافاضل و اما اشخاصی که از مسلمین بودند و ادعای مهدویت و عیسویت نمودند

خط: نسخ خوش، کا: عبدالرحیم اصفهانی بن میرزا علیرضا، تا: کمی پس از۱۳۶۲ق؛ ۷گ (۱۹۵پ-۲۰۱پ)[ف: ۲-۲۴۹]

● **مهدویت و خروج قاضی القضاة شرف الدین ابراهیم** / تاریخ / فارسی

mahdavīyat va xorūj-e qāze-l-qozāt šaraf-od-dīn ebrāhīm

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۳۳/۵

ار تاریخ وصاف؛ خط: نسخ و شکسته، کا: عبدالوهاب، تا: ۱۲۹۶ق[ف: ۵-۲۸۵]

←مهدی ⪢ امر المهدی

● **المهدی** / حدیث / عربی

al-mahdī

صدرعاملی، صدرالدین بن اسماعیل، ۱۲۹۹ - ۱۳۷۳ قمری

sadr-e-ʻāmelī, sadr-od-dīn ebn-e esmāʻīl (1882 - 1954)

تاریخ تألیف: ۲۴ صفر ۱۳۵۸ق

مجموعه احادیث واخبارمروی از معصومین (ع) واقوال وکلمات بزرگان از علما که درباره حضرت حجت (ع) آمده است دریک دفتر گردآوری ودریک «مقدمه» وهشت «فصل» ویک «خاتمه» تنظیم ونگارش یافته است.

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... وبعد فهذا شطر من الاحادیث الشریفة وقسم من الاخبار المنیفة عن سیدنا ومولانا خاتم النبیین صلی الله علیه واله وسلم وعن اهل بیته الکرام واصحابه والتابعین له

[الذریعة ۲۹۰/۲۳]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۸۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**ان یتفضلوا علی ما یقع فی نظر هم من انتقاد لایشرالیه انشاء الله فی الطبعة الثانیة ومن الله سبحانه وتعالی اسئل التوفیق والعصمة لی ولهم امین وکان ذلک فی یوم السبت الرابع والعشرین ... وخمسین هجریة فی تم

خط: نسخ، کاتب =مؤلف، تا: ۲۴صفر۱۳۵۸ق، جا: قم؛ جلد: مقوا، ۱۱۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۴-۱۵۸۳]

←مهدی آخر الزمان ⪢ احوال مهدی آخر الزمان

● **المهدی (رسالة)** / حدیث / عربی

al-mahdī (r.)

وابسته به: القول المختصر فی علامات مهدی المنتظر (ع)؛ ابن حجر هیثمی، احمد بن محمد (۹۰۹ - ۹۷۴ق)

هفتاد حدیث درباره حضرت مهدی (ع) بدون ذکر سند برگرفته از رساله «القول المختصر فی علامات المهدی المنتظر» شهاب الدین احمد بن محمد بن حجر هیثمی مکی شافعی (-۹۷۴ق).

[هدیة العارفین ۱۴۶]

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۱۸/۶

آغاز:الحمد الله رب العالمین ... اما بعد فهذه نبذة منتخبة یحتوی علی نحو سبعین حدیثا محذوفة الاسانید فی علامة المهدی؛ **انجام:**و یتهارجون تهارج الحمار و علیهم تقوم الساعة تمت من ید احمد بن محمود.

خط: نسخ، کا: احمد بن محمود بن یوسف بن شیخ بالشدری، تا: ۱۲۷۴ق، جا: شیخان؛ جلد: گالینگور، ۹۷گ (۹۸پ-۱۹۴ر)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲-۱۸۶]

● **المهدی علی لسان الحسین (ع)** / حدیث / عربی

al-mahdī ʻalā lisān-il ḥusayn

صابری همدانی، احمد، ق۱۵ قمری

sāberī hamedānī, ahmad(- 21c)

تاریخ تألیف: ۲۰ جمادی الثانی ۱۴۰۵ق

رساله مختصری است در بیان احادیث وارده از امام حسین (ع) درباره امام زمان (ع)، در ده «فصل» کوتاه: ۱. فی البشارة بظهور المهدی (ع)؛ ۲. فی أنه من ولد فاطمة (ع)؛ ۳. فی أنه من ولد الحسین (ع)؛ ۴. فی غیبته (ع)؛ ۵. فی أنه (ع) من الأئمة الاثنی عشر (ع)؛ ۶. فیما یعرف به المهدی (ع)؛ ۷. فی علائم الظهور؛ ۸. فیما بعد خروجه؛ ۹. فی سیرته (ع)؛ ۱۰. فی مدة ملکه.

چاپ: ایران، قم، مکتبة المعارف الاسلامیة، ۱۴۱۱ قمری

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۴عکسی

آغاز:بسمله، ان ما یتجلی لکل باحث دینی و متتبع فی الأثر الاسلامی ان نبی المسلمین و خاتم النبیین؛ **انجام:**فقلت: أصلحک الله أیبلغون ذلک، فقال: ان مولی القوم منهم، هذا آخر ما أردنا جمعه مما روی عن الامام الشهید الحسین بن علی بن أبی طالب فی سنة ۱۴۰۵ فی بلدة قم.

نسخه اصل: نزد مؤلف محفوظ است؛ خط: نسخ، کا: سید حسین طباطبایی از طلاب مدرسه جعفریه قم که مؤلف رساله تأسیس کرده، تا: ۱۴۰۵ق؛ مؤلف تصویر این رساله را به کتابخانه حاضر اهدا نموده و در آغاز آن آورده است؛ ۴۱ص، ۱۵سطر[عکسی ف: ۴-۱۰]

● **مهدی موعود** / کلام و اعتقادات / فارسی

mehdī-ye mowʻūd

پادانا، مسعود، ۱۳۶۳ شمسی

Pādānā, masʻūd (1984 -)

مؤلف علت نگارش این کتاب را خوابدیدن حضرت مهدی به‌طور مکرر ذکر کرده است. مطالبی مقدمتاً آورده سپس درمورد عقاید اقوام درباره حضرت مهدی علیه السلام ونظر اسلام وتاریخچه‌ای دراین باب ذکر کرده است. این کتاب درچهل «باب»: ۱. نیایش؛ ۲. خدا؛ ۳. جهان افرینش؛ ۴. عالم صغیر؛ ۵. عالم کبیر؛ ۶. تشکیل حیات درروی زمین ...؛ ۲۹. عقاید اقوام درباره ظهور حضرت مهدی علیه السلام؛ ۳۰. بشارات رهروان طریقت درباره مهدی علیه السلام ...؛ ۳۹. روایات درباره ظهور مهدی علیه السلام؛ ۴۰. علت نگارش کتاب.

آغاز:نیایش، سجودخدائی را که مرتبط با عالم هستی از مبد ازلی درون نهانی‌ترین پنهانی‌ها ومحاط بر عظیم‌ترین بی‌نهایت‌ها برای وصول ویگانگی ...

انجام:هدایت شده‌ام ولی شخص حضرت مهدی علیه السلام را دیگر درعالم خواب ندیدم

۱. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۲۹**

آغاز:راه ریاضت را پیروی نمائید (کذ) تا با ذات مطلق ارتباط حاصل نموده؛ **انجام:**برابر

خط: نستعلیق و شکسته، کاتب = مؤلف، تا: ۸ربیع الثانی ۱۳۹۴ق؛ واقف: پادانا، مسعود؛ ۴۹۰گ، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۱۱-۴۰۷]

۲. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۲۳**

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۴۸۲گ، اندازه: ۲۱/۵×۳۳/۵سم [ف: ۲۱-۱۸۸]

۳. **قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۴/۱**

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، کاتب =مؤلف، تا: جمعه ۲۳ جمادی الثانی ۱۳۹۵ق؛ مصحح، دارای خط خوردگی؛ جلد: مقوا، ۱۳۳گ (۱ر-۱۳۳ر)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۲]

● **مهدی موعود** / حدیث / فارسی

mehdī-ye mowʻūd

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۹۳

آغاز: بیان نفرمود و مجوع هزار و صد و پنجاه ... چون مبدا این تواریخ از اوایل بعثت بود؛ **انجام:**و بعد از آن بسیار بگو اللهم ارزقنا طلعته ... یا ارحم الراحمین تمت الکتاب ... سنه ۱۲۰۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن[رایانه]

● **مهدیه** / عرفان و تصوف / فارسی

mahdīye

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری

neʻmat-ol-lāh-e valī, neʻmat-ol-lāh ebn-e ʻabd-ol-lāh (1330 - 1431)

اخباری که مربوط به حضرت مهدی (امام دوازدهم شیعه امامیه) می‌باشد در این رساله به شیوه عرفانی به نظم و نثر گزارش شده است.

آغاز:الحمدلله و الصلوة علی رسول الله عن ابی سعید الخدری رضی الله عنه قال ذکر رسول صلی الله علیه و سلم: بلا یصیب هذه الامة حتی لا یجد الرجل ملجأ یلجأ الیه من الظلم ... بشارة باد یارانرا که آن صاحب قران آمد ...

انجام:آخر ز زمین برآید آتش ×× سوزد تر و خشک مردمان خوش / اینست علامت قیامت ×× فرمود رسول حق بامت.

چاپ: این رساله در ضمن رساله‌های حضرت سید نورالدین شاه نعمت الله ولی جلد اول صص ۷۶-۸۳ به سال ۱۳۵۵ش در تهران به چاپ رسیده است؛در مجلد چهارم، مجموعه رسائل او، چاپ دکتر نوربخش، ص ۸۹ بوسیله خانقاه نعمت اللهی چاپ شده

[فهرستواره منزوی ۱۰۰۵/۸]

۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۲/۷**

خط: نستعلیق، کا: محمد مظفر بن محمد حکیم، تا: قرن ۱۱؛ ۳۳سطر (۹×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [سنا: ف: ۱-۲۰۸]

۲. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۲/۲۰**

خط: نستعلیق، کا: میرغلام محی الدین، تا: ۱۱۰۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۴گ (۱۹۴پ-۱۹۷ر)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۴-۶۷۳]

۳. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۸۴/۷**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۳؛ مصحح؛ ۴گ (۱۲۰ر-۱۲۳ر)، ۱۴ سطر (۸×۱۴)[ف: ۴۱-۶۸۳]

۴. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۶۴/۵۵**

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ ۳ص (۸۳۳-۸۳۵)، ۱۷سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۳-۵۲۲]

۵. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۸۴/۸**

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن میرزا عزیز تفرشی، تا: ۱۲۵۸ق؛ جلد: میشن، ۵گ (۱۲۶پ-۱۳۰ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم

[ف: ۴-۶۷۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۹/۷

خط: نسخ ریز، کا: عباس بن حاجی محمد شیرازی الاصل همدانی المسکن، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۵ص (۱۵۵-۱۵۹)، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۳۲-۱۴۸]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۰/۹

خط: نسخ، کا: عباس بن محمد شیرازی همدانی، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۱گ (۷۸)، ۲۹سطر، اندازه: ۲۸/۵×۴۰سم [الفبائی: -۵۷۱]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۰/۹ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[ف: ۳-۱۳۰۴]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۶۷/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ مجدول؛ ۳ص (۴۴-۴۶)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۵۸۷]

۹. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۵۲/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: آقای دکتر جواد نوربخش، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۸ص (۱۳۳پ-۱۴۱)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲-۳]

۱۰. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۹/۵

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۳۱۵ق؛ ۷ص (۱۰۲-۱۰۸)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱-۸۹]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۱/۴

آغاز و انجام: برابر

در فهرست از نور علیشاه دانسته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷ص (۳۴۱-۳۴۷)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۴سم [ف: ۵-۵۶]

● **مهدیه** / علوم غریبه / فارسی

mahdīye

فخرالدین صفی، علی بن حسین، ۸۶۸ - ۹۳۹ قمری

faxr-od-dīn safī, ʻalī ebn-e hoseyn (1464 - 1533)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۸۱

آغاز:بسمله الحمدلله الذی انزل الکتاب مشتملا علی غرایب الخواص حروفه؛ **انجام:** حرف دال و خواص دی فصل ۲ در خواص مربع و حرف دال فصل ۳ در خواص

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا[رایانه]

● **المهذب = المهذب فی الفقه** / فقه / عربی

al-muhaḏḏab = al-muhaḏḏab fi-l fiqh

ابن براج، عبدالعزیز بن نحریر، ۴۰۰؟ - ۴۸۱ قمری

ebn-e barrāj, ʻabd-ol-ʻazīz ebn-e nahrīr (1010 - 1089)

تاریخ تألیف: ۴۶۷ق

کتابی است موجز و فتوایی با عناوین «باب، باب»و دوره فقه را از طهارت تا دیات در بردارد؛ در دو بخش تنظیم کرده: بخش ۱. احکام عام البلوی برای مکلفین؛۲. احکامی که مورد نیاز عامه نیست.در برخی موارد همراه با ادله مسائل و اقوال علما و به کتاب «جواهر الفقه» خود ارجاع داده است.این کتاب را بعضی از فقهاء «المهذب القدیم» ذکر کرده‌اند در مقابل «المهذب البارع» ابن فهد که از آن به «المهذب الجدید» نام برده شده است.

لازم به تذکر است که کتاب دیگری به نام «المهذب» در فقه نام برده‌اندکه از تألیفات قاضی «عبدالعزیز بن ابی کامل طرابلسی» است که او را از معاصران و شاگردان «قاضی ابن براج» دانسته‌اند مولی عبدالله افندی می‌نویسد: این کتاب را سید ابن طاوس در کتاب «فتح الابواب فی الاستخارات» به او نسبت داده است.

آغاز:بسمله، الحمدلله الواحد القدیم العزیز العلیم الذی انعم علی عباده المکلفین و میز هم به من سایر المخلوقین ایثار امنه سبحانه و تعالی لینلهم منازل الثواب و الظفر بمراتبه فی کریم الماب وصلة لهم الی ذالک اصلا و فرعا و عقلا و شرعا و نصب علیه الدلایل الواضحات ...

انجام:او یشک فی تسبیح السجود و قد رفع رأسه منه ... باب حقوق الأموال التی ذکرنا فی اول الکتاب ... و نحن نبین احکام کل واحد منها فی باب مفرد بعون الله و توفیقه کتاب الزکاة.

[ریاض العلماء ۱۴۱/۳؛ ریحانة الادب ۴۰۹/۷؛ الذریعه ۲۹۴/۲۳؛ کشف الحجب ۵۷۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۹۸

آغاز:بسمله، حمدله کتاب الاجارات روی عن النبی صلی الله علیه و آله انه قال ملعون من منع اجیراً اجرته؛ **انجام:**و لا تتخذ کافراً بغیر حلاف.

از کتاب الاجارات تا انتهای کتاب الدعوی و البینات است؛ خط: نسخ مشکول، کا: ابوطالب علی بن محمد بن علی، تا: سه‌شنبه ۱۴ صفر۶۵۱ق؛ واقف: حبیب الله حافظ، جلد: تیماج مذهب، ۲۱۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۲۱-۱۵۴۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۰۴/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:** من جانبه المأیسر کذلک من فوق القمیص.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوا، ۱۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۷۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۶عکسی

آغاز و انجام: برابر

مباحث طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۲؛ ۵۷گ، ۱۷سطر[عکسی ف: ۱-۲۸۹]

۴. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۴۱

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام[اوراق عتیق: ۱-۲۵۸]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۲۶/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**التراب بینهما و ان کان الذی ... جعل امام المرأة و یجعل التراب بینهما. تجدد بعد ذلک تمت.
خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد تقی، تا: قرن ۱۳؛ ۳۳ص (۳۴۶-۳۷۸)، ۲۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۸۰۹]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۸۰۳
آغاز و انجام: برابر
از مقدمه تا پایان صلات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۵۰] و [ف: ۲۱-۱۵۴۱]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸۵۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۹۳ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۵۴۲]

۸. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۸/۳
خط: نسخ، کا: علی بن سید حسین بن عبدالرزاق بن عباس بن حمزه بحرانی (جزء اول)، تا: قرن ۱۳، ابراهیم (جزء آخر)، سال ۱۲۵۵؛ ۱۶۸گ (۵۶پ-۲۲۳ر)، ۳۲ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۴۲]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۱۶
آغاز:قال الله سبحانه و اقیموا الصلوة و آتو الزکوة و قال الله تعالی ان الصلوة تنهی عن الفحشاء و المنکر؛ **انجام:**برابر
از ابتدای صلات تا انتهای آن؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [ف: ۲۱-۱۵۴۲]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۱۰۱ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۵۴۳]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۰۲-۲۵/۹۲
آغاز:بسمله کتاب الاجارات روی عن النبی (ص) انه قال ملعون من منع اجیراً اجرته؛ **انجام:**ویجوز ان یتخذ لذلک عبدا لانه قدیجوز ان یکون عدلاً ولایتخذ کافراً بغیر خلاف تم
از کتاب الاجاره تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۶رجب۱۲۲۵ق؛ تملک: جواد حسینی؛ جلد: تیماج، ۱۷۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۹۰]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۷۸-۳۰/۱۵۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**یکون عدلا ولا یتخذ کافرا بغیر خلاف تم
از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دهه اول ذیقعده۱۲۲۸ق؛ دراول جزء سوم کتاب آمده که این نسخه از روی نسخه سید حسین حسینی عاملی نوشته شده است، مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۹۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۹۰]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۷۳
فقط سه جزء این کتاب تا پایان احکام نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۰ جمادی الاول۱۲۳۳ق؛ مجدول، دارای سر لوح؛ تملک: محمد باقر بن محمد حسین حائری مازندرانی به تاریخ ربیع الثانی ۱۳۶۷؛ ۱۲۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۸-۳۱۳]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۵/۳-۳/۱۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**ولان له الارش الذی یرجع به ههنا وهو ان یقوم عبد ذومال لا عیب فیه وعبده ذومال.
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد اسمعیل نجفی، تا: چهارشنبه ۱۸ شعبان۱۲۴۲ق؛ ۶۶گ، ۲۹سطر[ف: ۸-۴۶۹۰]

۱۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۵۹
خط: نسخ، کا: علی محمد بن میرزا احمد خوانساری صحاف بروجردی، تا: پنج شنبه ۲۸ محرم۱۳۴۹ق؛ ۱۸۹گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۱-۱۰۶]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵۸گ (۱۲۳پ-۱۸۰پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲-۴۳]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۰/۱
آغاز و انجام: برابر
دارای طهارة و صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۶گ (۱پ-۵۶پ)[ف: ۵-۲۰۷۷]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۹۷/۲
از مقدمه تا پایان صلات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ رکابه دار؛ ۵۷ص (۲۹-۸۵)، ۲۱سطر[میراث شهاب: س۱۷ش۳و۴-۳۳۲]

● المهذب / کیمیا / عربی

al-muhaḏḏab

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۰
آغاز:بسمله. رساله مهذب راهب (ر ح) یخاطب الصنعة الالهیة و الموهبة؛ **انجام:**و او جزت فالله المستعان و علیه التکلان و الحمدلله وحده و صلی الله علی سیدنا محمد ... کثیرا کثیرا
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق، جلد: مقوا[رایانه]

● مهذب الاخلاق / اخلاق / فارسی

mohazzab-ol axlāq

فراش، محمد علی بن فتح الله

farrāš, mohammad ʻalī ebn-e fath-ol-lāh

اهدا به: ناصرالدین شاه قاجار
تاریخ تألیف: ۱۳۰۱ق
این کتاب ترجمه سانتی کنت است که اول به زبان آلمانی بوده است و سپس به زبان فرانسه ترجمه گردیده است و محمد علی بن فتح الله فراش خلوت خلف حاجی صادق سقاباشی این کتاب را به زبان فارسی برگردانده است. این کتاب شامل صد حکایت

است: حکایت اول: عیسوی جوانی در خانه بت پرستی منزل داشت ... . داستان‌ها چون در مضامین اخلاقی است از آنرو مترجم فارسی آن آنرا «مهذب الاخلاق» نام نهاده است.
آغاز:ترجمه: هوالله تعالی. بسمله، حمد و ستایش حضرت معبودی را سزاست که بید قدرت و دست عنایت قلوب منیره ارباب هوش و درایت را بهرگونه علم و دانش بیاراست.
انجام:و احترام بزرگان دین مبین و سلاطین عادل است.
[فهرستواره منزوی ۴۸۴/۱]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۰۷
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: محتملاً مترجم فارسی، تا: ربیع الاول۱۳۰۱ق، جا: تهران؛ با سرلوح، مجدول؛ ۱۳۵گ، ۹سطر (۱۴/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۲-۶]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۱۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۱۴۳گ، ابعاد متن: ۸×۱۴/۵، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲-۱۱۸]

● مهذب الاسماء فی مراتب (الحروف و) الاشیاء /
لغت/ عربی به فارسی
muhaḏḏab-ul asmā’ fī marātib-il (ḥurūf wa-l) ašyā’
سجزی، محمود بن عمر، ق۶ قمری
sajazī, mahmūd bn-e ‘omar(- 12c)

فرهنگ عربی به فارسی است در۲۸ «باب»، هرباب درسه «بخش»: مفتوح الاول، مضموم الاول، مکسور الاول، وهریک ازاین بخش‌های کوچک نیز به ترتیب تهجی. با یک فصل در آغاز برای نامهای خدا ویک خاتمه درپایان دراصطلاحات متفرقه، درچند فصل آمده.مؤلف خود می‌گوید که آن را از کتب ائمه ادب چون السامی فی الاسامی (ابوالفضل احمد بن محمد میدانی - ۵۱۸ق)، الاسمی فی الاسماء (سعید بن احمد بن محمد میدانی - ۵۳۹ق)، کتاب الاسامی موسوم به سعیدی، بلغة المترجم فی اللغه، کنز الاسامی، ترجمان القرآن، الروضه و کتاب‌هایی که پیش از اینها تألیف گردیده چون اصلاح المنطق (تألیف ابن سکیت - ۲۴۴ق)، غریب المصنف (تألیف ابی عمر و اسحق بن مراد الشیبانی - ۲۰۶ق)، دستور اللغه نطنزی (- ۴۹۷ق) و کتب مشاهیر و غیر از اینها گرد آورده و پیش از شروع به ذکر اسامی اسماء الله الحسنی را موافق حروف تهجی به ترتیب اوایل ذکر و به ترجمه فارسی آنها پرداخته و پس ازآن شروع درنقل لغات و اسامی نمودهاست.
آغاز:بسمله. الحمدلله الذی خلق الخلایق بقدرته و خص بنی آدم بعزته ... اما بعد فانی رأیت الناس زاهدین فی العلم و العقبی راغبین فی الجهل ... اما بعد، قال العبد الضعیف محمود بن عمر بن محمود بن منصور القاضی (الرنجنی) السجزی ثم العربی من قبیلة شیبان تغمده الله برحمته فانی رأیت الناس زاهدین فی العلم و العقبی
انجام:فی منازل القمر و له ثمانیة و عشرون منزلا ما ینزل القمر کل لیلة بمنزل منها اولیها السرطان و هما قربا الحمل و یقال لهما النطح و الناطح ایضاو الطین و الثریا و الدبران و یقال له المجدح و الهقعه و الذراع و النثرة و الطرف و الجبهة و الزبره و الصرفه و العو او السماک و الغفر و الزبانی و الاکلیل و القلب و الشولة و النعائم و البلدة و سعد الذابح و سعد بلع و سعد السعود و سعد الاخبیة و قرع الدلو المقدم و قرع الدلو المؤخر و بطن الحوت و هو الرشاء دومنزل و ثلثی از منزل برجی باشد، و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع
چاپ: چاپ شده
[کشف الظنون، حاجی خلیفه ۱۹۱۲/۲؛ فرهنگنامه‌ها ۱۳۱-۱۳۶؛ نسخه‌های منزوی ۲۰۳۴/۳]

شروح و حواشی:
۱- تهذیب المهذب؛ قزوینی، محمد یحیی بن محمد شفیع (- قرن ۱۲)

۱. رشت؛ مدرسه مهدویه؛ شماره نسخه:۵/۲
خط: نسخ، کا: جلال اسلام بن امیر جلال بن امام کبیر الدین ابن جمال الدین ابن محمد کلان، تا: رجب۸۲۴ق، برای مولانا[نشریه: ۵-۳۹۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ در پایان نسخه (گ۲۰۵پ) شعری با تاریخ ۸۴۱ق نوشته شده، مصحح؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۰۵گ، ۱۹سطر (۱۱×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲-۴۵۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۲۲
آغاز: و الرصد کیاه اندک الرصراصه زمین سخت؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۹۶ق؛ افتادگی: آغاز[رایانه]

۴. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۶۸
خط: نسخ معرب، کا: حسین بن خواجه محمد ابراهیم کوبنانی، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با تاریخ ساختگی نونویس ۷۷۹ در پایان نسخه؛ جلد: گالینگور، قطع: ربعی[نشریه: ۳-۴۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۳۸-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۲-۲۵۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۰۶ و ۳۸۲۰-ف
آغاز:و باندازه کننده الخافض فرود آورنده الخبیر آگاه بهمه چیزها ... کتاب الالف باب الالف المفتوحة الاءه درختی است و گویند بانک؛ **انجام:**کتاب الیاء باب الیاء المفتوحة. الیاء آنچه بماند از شیر در پستان گوسفند الیاس خشک ... الیسیر آسان.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۵۱گ، ۱۵سطر (۷×۱۱)، اندازه:

۱۲×۱۹سم [ف: ۱۳-۳۰۸۵] و [فیلمها ف: ۲-۲۵۳]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۵۸

خط: نسخ، کا: ابیوردی، خدایداد بن حسین، تا: ۱۵ ذیقعده۹۱۲ق، جا: مشهد رضوی؛ مهر: عبدالجواد حسینی؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۷۳گ، ابعاد متن: ۱۰×۱۷، اندازه: ۲۴×۲۵سم [ف: ۱۶-۶۰]

۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۰

خط: نسخ، کا: فخرالدین بن غیاث الدین بحرآبادی، تا: ۷ جمادی الاول۹۲۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۱گ، ۲۲ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۳-۵۸۶]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۶۴۰

همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۱۰۲]

۸. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۸۸/۲

خط: نستعلیق، کا: شکرالله بن ظهیر الاسلام شیرازی، تا: شنبه ۱۴ ذیحجه۹۶۲ق؛ ۱۳۹گ (۲۴۵پ-۳۸۳پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۱-۱۷۸]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۹۰/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و سبع و ثمن و تسع و عشر. و قدتم تحریر الکتاب بتوفیق الله تعالی فی الاربعاء الحادیعشر من شهر ربیع الثانی المنتظم من شهور سنة سبع و ستین و تسعمائة ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱ ربیع الثانی۹۶۷ق؛ ۱۵۷گ (۸۰پ-۲۳۶ر)، ۱۹ سطر (۱۲/۵×۱۶)[ف: ۱۶-۲۱۲]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۱۳/۱

آغاز:الاجام ج الاجام و الاجم ج اجمع همه اجمعون ج یقال سرت یومی اجمع

خط: نستعلیق، کا: حسین بن قطب الدین وزیری ابوالفتح مشهور به هبة الله، تا: چهارشنبه غره رجب۹۸۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۶۰گ (۱ر-۲۶۰پ)، ۲۴سطر، اندازه: ۹×۲۴/۵سم [ف: ۱۴-۱۲]

۱۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۶۴

خط: نسخ، کا: نظیری، تا: ۵ شعبان۹۸۱ق؛ ۲۱۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲-۴۱۱]

۱۲. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۳۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: گالینگور، قطع: وزیری[نشریه: ۳-۴۹]

۱۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۱۸۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام[نشریه: ۲-۱۷۳]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲۱۷/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ ۲۳۳گ (۱۰ر-۲۴۲پ)[مختصر ف: -۸۳۸]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۵۳

آغاز: ... والتجار و التجر ... [وصالی]. التاجر میفروش. التاخ آرد فروش و التخ ایضا التخخة ج. التارة یکبار، التارات و التیرج. التار مردم بزرگ و بسیار گوشت؛ **انجام:**فصل، الاشهر الحرم اربعة: رجب و ذوالقعدة و ذو الحجة و المحرم ثلثه ...

مقدار زیادی از ابتدای نسخه را ندارد و با واژگان مربوط به باب «تاء المفتوحه» آغاز می‌شود (مطابق با ص ۵۳چاپی) و پس از یک برگ از این باب، باز افتادگی دارد تا برسد به باب «جیم المفتوحه» (مطابق با ص ۶۸ چاپی) الی آخر، در پایان نیز به اندازه یک برگ افتاده است(مطابق با ص ۳۹۲ چاپی)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ دارای رکابه، مصحح؛ ۱۵۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۲/۷سم [ف: ۱/۲۷-۲۸۰]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰-طباطبائی

آغاز:برابر؛ **انجام:**باب الیاء المکسوره من الیسار لغه فی الیسار و هو لغه ردیه

خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، محشی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۹۸گ، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۲۴-۱۲۶]

۱۷. یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۷۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: وزیری[نشریه: ۴-۴۵۰]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۸۵

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با مهر محمد صادق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۰۶گ، ۲۰ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶-۴۲۰]

۱۹. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۱۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، قطع: ربعی[نشریه: ۳-۴۹]

۲۰. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۳۵/۱

آغاز:واخذت فی ضمن کل باب حرف الاول علی الترتیب ... باب فی اسماء الله الحسنی وصفاته العلی هوالله الذی لا اله الا هو اوست خدای که نیست خدای مگر او؛ **انجام:**فصل فی الکسور طسوج تسوینی قیراط نیم دانک ... نصفً وثلث بنجدانک ثلثان وربع بنجدانک

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۵۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف مخ: ۲-۵۵۴]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۲۴-۳۴/۹۴

آغاز:ج الجامع فراهم آورنده الجبار بزرگوار وکامکار الجلیل بزرگ وبزرگوار الجواد بخشنده ... کتاب الالف. باب الالف المفتوحه الاءة درختی است وگویند بانگ الاءج بوم ابت روزی سخت گرم؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۲۴۰گ، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۸-۴۶۹۱]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۴۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**فصل فی اثنی عشر برجا اولها الحمل و الثور ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «قاموس، مجمع البحرین، کنز، صحاح، وقاری» و جز آن؛ مهر: «و هو الواقف. وقف نمود احقر عباد محمد جواد الحسینی تمامی کتب خود را بنحوی که در وقفنامه ثبت است ۱۲۸۳»، «لا

اله الا الله [الملک الحق المبین عبده محمد جواد الحسینی» (مستطیل)؛ جلد: چرم، ۲۹۸گ، ۱۵سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۵سم [ف: ۴۰-۲۷۳]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۴۹

آغاز:سپاس دارنده، الشاهد و الشهید دانا بر هر چه بندگان میکنند ص: الصانع آفریدگار، الصبور بردبار که شتاب نکند بعقاب، الصمد مهتر و پناه نیازمندان؛ **انجام:**برابر

خط: نستعلیق، کا: حسینی، عبدالواسع بن ابوطالب، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۳۳گ، ۷سطر (۷×۱۷/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۸-۳۷]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۵۴

آغاز: ... نعت ناخره [درست آن: بعت باخره] بفروختم بنسیه و یقال رایت فلانا باخرة ای بمؤخر العین دیدم فلان را بگوشه چشم. الاخرج. و الانثی خرجاء کوسپند سیاه و سبید. الاخرس و الانثی خرساء کنگ الخرس ج. و لبن؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: محمد ام ... بن شاه قلی حافظ، تا: شنبه ۱ ربیع الاول۱۰۱۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ دارای رکابه، مصحح، محشی به نقل از «تاج» / «تاج الاسامی» و در چند مورد به نقل از «صحاح» و «مصادر»؛ تملک: زمان بن احمد حسینی قزوینی در ۱۲۷۳؛ جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۸/۷سم [ف: ۲۷/۱-۲۸۱]

۲۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق و رقاع، کا: محمد مومن بن محمد شفیع، تا: ۱۰۱۷ق؛ مجدول، با سرلوح، مصحح، محشی؛ به سال ۱۲۹۷ق از ورثه مرحوم طهماسب میرزا موید الدوله جهت کتابخانه سلطنتی خریداری شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوای روغنی بوم منقش، ۳۶۸ص، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: ۷-۷۳۴]

۲۶. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۱۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۰۲۳ق؛ مصحح؛ تملک: ابن حکیم سالک الدین محمد حموی سعدی انصاری با مهر «محمد تقی و محمد ابنا محمد علی ...»، ابو تراب بن محمد» با مهر «محمد ...» (مربع)، محمد رضا بن عبدالرضا؛ مهر: «حسین بن محمد علی التستری» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۶۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱-۸۴]

۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۵۸-ف

خط: نسخ، کا: یوسف بن یعقوب، تا: ۱۳ محرم۱۰۲۴ق[فیلمها ف: ۲-۲۷۱]

۲۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰۰

از باب الف تا صاد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱ صفر ۱۰۶۰ق؛ مهر: عبدالصمد؛ جلد: تیماج، ۱۱۱گ، ۲۰سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: -۴۲۷]

۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۹۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**و نصف الثلث دانقان و الثلثان أربعة دوانیق

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۶ق؛ تملک: محمد علی بن نجم الدین بن ابراهیم؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده محمد علی» (مربع)، «الواثق ... زین العابدین الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۱۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۱۰-۱۷۵]

۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۳/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ شوال۱۰۷۱ق؛ کاغذ: ترمه، ۱۸سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۵سم [ف: ۵-۱۷]

۳۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۱ ـ ج

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱صفر۱۰۷۲ق؛ تملک: هدایت درتهران در رجب ۱۲۷۵، محمد شفیع حسینی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۱۰۶گ، ۲۵سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۱-۵۰۶]

۳۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۳۰

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن جمال الدین حسینی، تا: یک‌شنبه ۲۴ ذیحجه۱۰۷۸ق؛ مصحح؛ اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۳۴]

۳۳. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۹۴

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد یوسف بن محمد حسین گلپایگانی، تا: چهارشنبه ۲ رجب۱۰۸۵ق، جا: قزوین؛ ۲۰۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۲-۳۷۴]

۳۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۳

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: محمد باقر، تا: ۱۰۸۷ق؛ محشی؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: مقوایی، ۱۵۹ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۲-۲۹۷]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۰۱

خط: نسخ، کا: محمد نجیب بن محمد رفیع، تا: ربیع الثانی۱۰۸۷ق، جا: یزد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: گالینگور، ۱۹۲گ، ۲۱سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۸-۷۸]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۰۲

آغاز:باب فی آخر الکتاب فی اسماء شتی فصل فی الحساب احد و واحد یکی اثنان و اثنتان دو و ثلث و ثلثه سه اربع و اربعة چار خمس و خمسة پنج؛ **انجام:**برابر

بعد از پایان کتاب، بابی آمده در پنج صفحه با این عنوان: «باب فی آخر الکتاب فی اسماء شتی» شامل این مطالب: فصل فی الحساب، فصل فی الکسور، فصل فی حساب الشهور و الایام، فصل فی ذکر الشهور بالعربیة، فصل فی اسماء الشهور بالرومیة، فصل الاسبوع، فصل فی الاثنی عشر، فصل فی منازل القمر؛ خط: نسخ معرب، کا: عباس بن محمد بیگ بن قاجار معروف به ناسخ، تا: ۲۴ صفر۱۰۹۲ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۰۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۳۸-۱۵]

۳۷. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۲۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۴ق؛ با فصلی در حساب و عشرات و حساب مثاقیل و شهور و منازل قمر مورخ صفر ۱۰۹۴ در پایان؛ ۲۰۰گ، قطع: وزیری[چند نسخه-ف: -۱۹۷]

۳۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۵۲/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۰۹۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن قرمز، ۲۷سطر[ف: ۵-۳۲]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱و۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۸۶گ، ۱۰سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [سنا: ف: ۱-۵۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۹۴-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۳-۴۳]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۶۵۴
آغاز: ... ابواب بعدد اصول کلام العرب و اعراب الاسماء
خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ تملک: ابوطالب بن عبدالله طبسی در سال ۱۲۰۸؛ جلد: تیماج، ۲۰۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۴/۶سم [ف: ۴۱-۱۴۵]

۴۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۱
آغاز: القدیم ... قریب نزدیک بعلم و قدرت، القوی: توانا، الکافی: پسندیده کار الخ؛ **انجام:**و یقال له المجدح و الهقعة و الدراع و النثرة و الطرف و الجبهة و الزبرة و الصرفهوالعوا و السماک و الغفر ... (نزدیک پایان)
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ ۱۱۷گ، ۲۷سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۱۷/۵×۳۱سم [ف: ۱-۱۰۵]

۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۶۶/۱
خط: نسخ، کا: شهمیرزادی، محمد رضا بن درویش محمد، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۲۶گ (۱پ-۳۲۶ر)، ۱۵سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۴-۳۸۹۱]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۳۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**الیرقان: علت زریر، الیرقوع: گرسنه سخت، الیرمع: سنگ.
تا اوایل کتاب الیاء باب الیاء المفتوحه بیشتر ندارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود اوایلقرن۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۵۲گ، ۱۹سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۱۳-۱۴۰]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۸۷
خط: نسخ عالی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ قطع: وزیری[میراث شهاب: س۸ش۴-۶۴]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۹۱
آغاز:باب فی اسماء الله تعالی الحسنی و صفاته العلی هو الله الذی لا آله الا هو، اوست خدای که نیست خدایی مگر او؛ **انجام:**اسما نبیین صلوات الله.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: غلامحسین افضل الملک، ۲۶جمادی الثانی۱۳۳۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۲۶۱گ، ۱۹سطر (۷×۱۷/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۱۳-۱۴۱]

۴۶. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱۶۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب، کا: محمد عبدالواسع بن محمد جزیکی، تا: شوال۱۱۰۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۶۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: -۳۰۹]

۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۰۹/۲
خط: نسخ، کا: شریف کوسوی، محمد طاهر بن شرف الدین، تا: ۲۵صفر۱۱۱۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۰۱گ (۱۵۷ر-۲۵۷ر)، ۱۷سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۸-۲۵۶]

۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۰۰
خط: نسخ، کا: محمد سمیع بن محمد لطیف، تا: ۲۰ شعبان۱۱۱۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰۸گ، ۱۵سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۶-۴۴]

۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۶۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ جمادی الاول۱۱۱۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۸۷گ، ۲۰سطر (۹×۱۸/۵)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۷-۲۱۷]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۶۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**باب الیاء المکسوره، س، الیسار: لغة فی الیسار و هو لغة ردیة الیسارة، تم هذا الکتاب بتوفیق الملک الوهاب.
تا پایان باب الیاء است و خاتمه راندارد؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد هاشم بن محمد محسن قاینی، تا: ۱۱۱۸ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: چرمی، ۲۳سطر (۱۰/۷×۱۸)[ف: ۱۳-۱۴۰]

۵۱. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۸۲
خط: نستعلیق، کا: محمد صادق فرزند میرزا محمد علی شریف، تا: ۱۲۲۲ق، جا: کرمان، به فرموده خانلرخان؛ تملک: فرهاد میرزا در جمادی الثانی ۱۲۶۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [نشریه: ۳-۲۴۷]

۵۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۶۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**باب الیاء المکسورة س السیار لغة فی الیسار و هو لغة دیة الیسارة ج.
خط: نسخ، کا: محمد بن آقا رحیم رازی قوشخانه‌ای، تا: شنبه ۲۵ صفر۱۲۴۶ق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ تملک: فضل الله بن ملا اسماعیل در ۹ رمضان۱۳۰۷، محمد نبی بن عبدالرحیم در ۱۲۶۵؛ جلد: تیماج، ۹۲گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۸۶]

۵۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۹۰/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**و هو لغة ردیة. الیسارة ج. تم هذا ...
خط: نسخ پخته، کا: محمد ابراهیم بن آقا مراد کرایلی، تا: ۱۱ رجب۱۲۴۷ق؛ محشی؛ ۱۱۱گ (۲پ-۱۱۲پ)[ف: ۱-۲۵۳]

۵۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۹۰۵
آغاز:الاحم مرد سیاه دندان واسب سیاه ورنگ سیاه، الاصنف والاثنی صنفاء آن که برکناره وحشی پای رود وگویند برانسی الحنف ج واصنف نام مردی است؛ **انجام:**الوضاء الوضاح نیکو نیکو الوضح پیرایه، درهم وضع درمی نیکو روشن اوضاح ج الوضر چریش کاسه الاوضاء ح الوضرة آن چه بماند ازطعام

درکاسه الوضم خانه قصاب وخوان نان پختن الوضوء آب آبدست وجه وضیء روئی روشن وضاء

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: گالینگور، ۲۳۸گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۲]

۵۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۸۱-۳۴/۵۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**وشوال را وذوالقعده وزنة وذوالحجه را برکه. تم بعون الله الملک العزیز الجبار

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۱۷۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۸-۴۶۹۱]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۹۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**و یوح نامی است آفتاب را، یوسف و یونس اسم نبیین صلوات الله علیهما، الیسار لغة الیسار و هو لغة ... جمعه الیسارة تمت کتاب المهذب الأسماء.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: موسی بن محمد حسن بن ابراهیم بن محمد بن ابراهیم جیلانی، صفر علی بن محمد ربیع اصفهانی نجفی به تاریخ ۱۲۲۳؛ جلد: تیماج، ۲۰۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۵-۳۷۸]

۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۷۱

انجام:الیهمور ریک بزرک، الهیا میرج، الیهودی جهود الیهود و الهودج الیهودیة

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۳۷-۱۹۵]

● **مهذب الاسماء** / لغت / عربی و فارسی

muhaḏḏab-ul asmā’

اسماعیل بن لطف الله

esmā‘īl ebn-e lotf-ol-lāh

فرهنگی است برای لغات و واژه‌های عربی به فارسی در بیست و هشت کتاب به ترتیب حروف آغاز کلمه‌ها و در هر کتاب سه باب برای مفتوح و مکسور و مضموم با رعایت حروف دوم کلمات که با شنگرف مشخص شده است. این فرهنگ جز «مهذب الأسماء فی مرتب الاشیاء» قاضی محمود سجزی است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۰۱۰

آغاز:الحمدلله الذی أنزل القرآن العربی أوضح الحجج و البینات ... و بعد ترتیب کرد العبد الفقیر اسماعیل بن لطف الله این کتاب را؛ **انجام:**الوجه روی و اول چیز و جاء ولا وجه له عنده وی را حجت نیست بنزدیک وی، الوجیه ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۲۱-۱۱]

←مهذب انوار سهیلی > عیار دانش

● **المهذب البارع فی شرح المختصر النافع** / فقه / عربی

al-muhaḏḏab-ul bāri‘ fī š.-il muxtaṣar-in nāfi‘

ابن فهد حلی، احمد بن محمد، ۷۵۷؟ - ۸۴۱ قمری

ebn-e fahad-e hellī, ahmad ebn-e mohammad (1357 - 1438)

وابسته به: المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرایع؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶ق)

تاریخ تألیف: ۲۱ رجب ۸۰۳ق

شرحی استدلالی با عناوین «قال، اقول» بر کتاب «المختصر النافع» محقق حلی است به اقوال علماء می‌پردازد در ابتدای هر کتاب مقدمه‌ای که به تناسب مباحث تنظیم شده در آن به شقوق بسیاری در مسائل اصل کتاب پرداخته است. در ابتدای کتاب چهار مقدمه مختصر آمده که در نخستین آن اقسام خبر را برشمرده و معنای متواتر و واحد و مستفیض و شاذ و نادر و ثقه و صحیح و معنعن و حسن و موثق و قوی و اقوی و ضعیف و مرسل و منقطع و مقطوع و معضل را روشن کرده و گفته که سید و ابن ادریس خبر واحد را نمی‌پذیرند. در دومی گفته که اشبه و انسب حکمی است که از عام یا مطلق یا استصحاب گرفته شود چه با اصول شیعی سازگارتر است و اظهر در فتاوای اصحاب است و اشهر در روایات و اصح آن است که احتمالی دیگر در آن نباشد و تردد در جایی است که احتمال باشد و اولی برتری دادن دو قول متکافی در نقل است و احوط آن است که از گرفتاری خلاف برهاند؛ در سومی بیان معانی اصطلاحات است مانند شیخ و شیخین و ثلثه و خمسه و صدوق و فقیه ...؛ در چهارم چگونگی شرح او است که همه خلاف‌هایی که او هم نگفته او یاد نمود و دقت‌های دیگری که کرده است. او می‌گوید که پیش از هر کتابی یک یا چند مقدمه آوردم و آنرا تعریف کردم و سند مشروعیت آنرا آوردم تا در حل دشواری‌ها و تفریع «دستور» کمک باشد.

آغاز:الحمدلله المتفرد بالقدم و الکمال، المتوحد بالعظمة و الجلال ... و بعد، فان أحق ما انفق فیه العمر، و صرف فیه الدهر: تعلم المعالم. الدینیة و الإمعان فی درک الأحکام الشرعیة و الغوص فی تیار بحارها ... و کان من أفصح مختصراته و أنضح مصنفاته: کتاب «النافع» أعنی «مختصر الشرایع»، تصنیف المولی الأکرم و الفقیة الاعظم ... نجم الملة و الحق و الدین أبی القاسم جعفر بن سعید الحلی ... قد احتوی علی مباحث دقیقة، و أنظار عمیقة؛ و أشار فیه إلی الخلاف فی الأقوال و الروایات، مع شدة اختصاره و بعد أغواره، و احتجب أسراره و راء أستاره، لایکشفها إلا الفقیه، مطلعاً علی مآخذ الفتاوی، مع شدة احتیاج الناس إلیه و أکباب الطالبین علیه. سألنی جماعة من المشتغلین و طائفة من المترددین أن أشرحه فی سطور یکون موضحاً لما مکن من أسراره، و مؤدیاً إلی ما بعد من أغواره، وافیاً بحل رموزاته و مبیناً لخلافاته، مع ذکر حجة کل متمسک بما اعتمد علیه، و إحضار ما

يرد من الجواب عليه. فوقفت عن ذلك، و احتجت و استقلت فيما أفلت؛ لعلمی بأن دون هذا المراد خرط القتاد ... و لم أجد بداً من الاسعاف ... ما سمحت به القريحة الفاترة و ايرادما و عته الفطنة القاصرة، لتعذر ما وراء ذلك من الامعان ... فمن وقف عليه «كذا» علی تقصير أو إشارة أوعيفی عبارة أو خلل فی إيراد أو نوع فساد، فأنا أسأله أولاً التثبت فی مراجعة الفكر و الاعتبار، و تصفح الكتب و الأخبار قبل الشروع بالرد و الإهدار، و النظر بعين الإزراء و الاحتقار ... و قبل الشروع نقدم مقدمات يحتاج إليها... و سميته بـ «المهذب البارع فی شرح مختصر الشرايع» و إن شئت فسمه «جامع الدقائق و كاشف الحقائق»، لأنه لايمر بمسئلة مشكلة إلا جلتها غاية الجلا ... و رتبت فی كل كتاب مقدمة أو مقدمات أذكر فيها تعريفه و سند مشروعيته من الكتاب و السنة و الاجماع و ما يليق به التمهيد ... و الله أسئل أن يقبله بكرمه ... و هو حسبی و نعم الوكيل. كتاب الطهارة. مقدمة. الطهارة لغة: النظافة

انجام:و قال العلامة فی «لف»:ليس بعيداً من الصواب، لأن المولی باستيلادها منع من بيعها، فأشبه عتق الجانيعمداً، و قد تقدم البحث فی هذه المسئلة. و ليكن هذا آخر ما نورده فی هذا الكتاب، مما سمحت به القريحة الفاترة و الفطنة القاصرة، و أمكن من الزمان العسوف و المكان المخوف، مع تراكم غمايم الغموم و اضطراب أمواج الهموم ... و من أمعن النظر فيما اشتمل عليه، و دقق الفكر فيما أشار إليه من الفروع و التحقيقات و الغرائب و النكات؛ عرف أنه واحد فی فنه بحمدالله و منه ... و لنقطع الكلام هيهنا، حامدين مصلين ... و الحمدلله رب العالمين. تم الكتاب بعون الملك الوهاب.

چاپ: چاپ محقق شده

[الذريعة ۲۹۲/۲۳ و ۱۸/۲۲–۲۰؛ كشف الحجب ۵۷۳؛ هدية العارفين ۱۲۵/۱–۱۲۶]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۳۶

خط: نسخ، كا: جزينانی عاملی مويسی، حسين بن محمد، تا: ۸۱۲ق؛ در زمان شارح با دو گونه بلاغ قرائت در بسياری از جاها، جزو يكم در تاريخ روز يک‌شنبه ۲۱ شعبان ۸۱۲ در مدرسه زينبيه پهلوی مقام صاحب الزمان نوشته شده، اين نسخه سه بار بر شارح خوانده شده، همچنين در آنجا آمده كه در ميانه نسخه بيست و هشت برگی افتاده، انجام در «قال طاب ثراه وفی عين الاعور الصحيحة الدية» افتاده است، محشی، چنين است سه اجازه قرائت به خط ابن فهد در پايان جزو يكم: «انهاه ايده الله تعالی قراءة و بحثا و فهما و استشراحا فی مجالس متعددةآخرها ثالث شهر ربيع الاول من سنة خمس عشرة و ثمانمائة هجرية. و كتب اضعف العباد احمد بن محمد بن فهد مصنف الكتاب و الحمد لله وحده و صلی الله علی نبينا محمد و آله»، «انهاه ادام الله تعالی فضله مرة ثانية فی مجالس متعددة آخرها من عشر شهر محرم الحرام افتتاح سنة ستة عشرة و ثمانمائة هجرية و كتب اضعف العباد احمد بن محمد بن فهد مؤلف الكتاب و الحمد الله وحده و صلی الله علی سيدنا محمد النبی و آله و سلم تسليما»، «انهاه ادام الله فضله مرة ثالثة فی مجالس متعددة آخرها رابع عشر جمادی الاولی من سنة ست عشرة و ثمانمائة، و كتب احمد بن فهد جامع الكتاب و الحمد الله وحده و صلی الله علی سيدنا محمد وآله و سلم تسليما كثيرا»؛ تملک: محمد بن ناصر بن علی، جزو يكم (طهارت – نكاح) را در ۱ شعبان ۸۰۵ ساخته؛ كاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۲۴۶گ، ۳۳ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱۶–۳۴۸]

۲. قم؛ مركز احياء؛ شماره نسخه:۴۰۳۸

آغاز:المرأة فی الدبر و هی صائمة لم ينتقض صومها و ليس عليها غسل و هی مرسلة و لا اعرف بها قائلا؛ **انجام:**و لو قتل فی الشهر الحرام أو البلد الحرام ألزم دية و ثلثاً من المقدر الشرعی ...

از اواسط كتاب الصوم تا اوائل كتاب الديات؛ خط: نسخ، كا: محرز (محمد) بن خليل بن سبع نادوی، تا: رمضان۸۱۹ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی، ما بين جزء اول و دوم نثر اللئالی مرحوم طبرسی نگاشته شده؛ جلد: تيماج، ۲۰۱گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳–۱۵۸۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**المشهور و هو قول الثلاثة و التقی و القاضی و سلار و ابن حمزة و ابن ادريس و رواه ابن بابويه فی كتابه.

خط: نسخ نازيبا، كا: علی بن رستم همدانی، تا: با تاريخ ۸۳۵ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، با آثار بلاغ، با اجازه‌ای به جهت زين الدين علی بن شمس الدين محمد بن حمزة حسينی سوراوی، انهائی به خط مؤلف ابن فهد به تاريخ سلخ شوال ۸۳۵؛ تملک: عمادالدين علی الشريف القاری با مهر«العبد عماد الدين علی القاری» (دايره)، محمد امين بن محمد حسين القاری با مهر«محمد امين الله» (بيضی)؛ جلد: تيماج، ۲۴۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۱–۳۰۴]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۲۶/۱۷

بندی از آن؛ خط: نسخ، بی‌كا، تا: ۸۵۴ق[ف: ۵–۳۱۳]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعليق، كا: اسحاق آبادی، يوسف بن مباركشاه، تا: سه‌شنبه ۱۰ ذيقعده۸۵۴ق؛ تملک: شمس الدين محمد حلی، حسين بن مفلح صيمری، محمد بن حرب منصوری در ۹۵۰، فرج الله بن محمد منصوری؛ جلد: مقوا، ۲۸۹گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲۱–۱۵۴۶]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۸۲

خط: نسخ، كا: تاج الدين بن محمد حسنی، تا: ۸۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ كاغذ: ترمه، جلد: ميشن، ۲۹۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱–۵۵۷]

۷. شيراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۳۲

آغاز: برابر

کا: عبدالوهاب بن علی حسینی استرآبادی، تا: شنبه ۲۷ رجب۸۷۰ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، اجازه علی بن یوسف حسینی عیزاقانی به کاتب برای کتاب مهذب البارع به طریق علی بن یوسف از شیخ زین الدین بن یونس در ۸۷۴ق؛ ۲۷۹گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۵سم [نسخه پژوهی: ۱-۲۸و ۲-۲۳۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۴-۴۳۵]

۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۴۸

یکدوره است؛ کا: علی بن شمس الدین محمد بن مقدم العذافی، تا: قرن ۹؛ تملک: محمد امین بن شاهوردی الرازی، مسیح بن محمد سعید (حاج میرزا مسیح طهرانی)[ف: -۲۵۴]

۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۵۷

یکدوره است؛ کا: علی بن شمس الدین محمد بن مقدم العذافی، تا: قرن ۹؛ تملک: محمد امین بن شاهوردی الرازی، مسیح بن محمد سعید (حاج میرزا مسیح طهرانی)[ف: -۲۵۴]

۱۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۱۴

جلد اول، طهارت تا نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: گویا قرن۹؛ ۱۶۱گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۲۸۵]

۱۱. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۱۴۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام (انجام در مواریث و ۲۹ برگ در میان (از میانه کتاب عتق تا شفعه) افتاده)؛ مصحح؛ تملک: بدرالدین بن احمد عاملی حسینی با مهر «عبده بدرالدین الحسینی ۱۰۲۲ ؛ ۲۵۵گ (با صفحه شمار تا شماره ۵۶۷ که صفحات ۴۹۳-۵۵۰ افتاده)، ۲۵سطر، قطع: وزیری[چند نسخه-ف: -۲۴۹]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۳۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ انجام در دیات افتاده؛ واقف: محمد مهدی بن ملا محمد اسماعیل استرآبادی، صفر ۱۲۵۸؛ کاغذ: سپاهانی، قطع: خشتی[ف: ۱۶-۴۹۶]

۱۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۶۰

آغاز: ... فرع هل یختص المسحین بباطن الکف ام هو اسم للملاقاة الاول هو العرف وبالثانی قال المصنف مصیر الی الغة وهو یتفرع علی ذلک ما لومس المحدث او المجنب؛ **انجام:**قال طاب ثراه ویرد علیه ما راد بفعله الخ اقول اذا اشتری فاسداً لم یملکه وکان لمالکه الرجوع فان تعقیب ضمن ارشد ...

از بخشی ازطهارت تا بخشی از تجارة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۷۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۴]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۶عکسی و ۳۱۹عکسی

آغاز:فی الزمان فی التعاکس و الادبار ... و سمیته: بالمهذب فی شرح مختصر الشرایع و ان شئت فسمه: جامع الدقایق و کاشف الحقایق؛ **انجام:**برابر

نسخه اصل: واتیکان، بشماره ۱۷۱۷؛ خط: نسخ، کا: حسن محاویلی، تا: قرن۱۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۲۲۱گ، ۳۵سطر[عکسی ف: ۱-۱۳۰ و ۲۸۳]

۱۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۳۶۸

آغاز:برابر

از آغاز تا آخر جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹-۱۰؛ برگ آخر آن به دستور آقا سید هاشم تهرانی در چهارشنبه ۱۵ جمادی الثانی سال ۱۲۲۵ق به‌وسیله ملا علی اکبر نونویسی شده؛ جلد: تیماج، ۱۵۲گ، ۲۴ سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۲-۴۳۵]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۷۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، مقابله شده توسط علی بن محمد بن اسماعیل جبیلی برای سید علی بن حسن بن شدقم حسینی و کتاب اول را روز یک‌شنبه نوزدهم شوال ۱۰۰۴ (۱۰۰۵) به پایان برده؛ جلد: تیماج، ۱۶۷گ (۱پ-۱۶۷پ)، ۳۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱۷-۳۱۶]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۵۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ تملک: میر علی محمد حسینی؛ جلد: تیماج، ۲۸۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۹-۳۴۴]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۷۲

خط: نسخ، کا: ابن عداقه، عبدالله بن علی، تا: چهارشنبه ۲۴ ربیع الثانی۹۱۶ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۷۲گ، ۲۷سطر (۱۳×۱۹/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۹-۹۶۹]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۸۵۸

خط: نسخ، کا: اسدالله بن نصرالله نیارقی، تا: دوشنبه ۲۴ محرم۹۵۲ق؛ تملک: محمد باقر بن شیخ محمد تقی؛ جلد: تیماج، ۳۶۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱۳-۴۷]

۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۰۱-۴/۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالمکارم ابن ابوالفتح بن محمد بن فتح الله، تا: ۱۷ رمضان۹۵۴ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد تقی بن سید محمد حسینی موسوی؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۸-۴۶۹۲]

۲۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۲۹۷

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن محمد بن علی بن محمود بن حاجی بابا دشتی اصفهانی، تا: ۲۶محرم۹۵۹ق؛ مصحح، دارای بلاغ؛ تملک: محمد مقیم شزیف مدرس با مهر «محمد مقیم الشزیف» (چهارگوشه)، زین العابدین بن عنایت الله حسینی؛ مهر: «عبده محمد تقی» (بیضی)، «وقف مدرسه خواجه یوسف» (چهارگوش)؛ واقف: محمد مقیم شریف مدرس، ۱۱۸۲ق؛ جلد: تیماج، ۴۱۰گ، ۲۱سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: -۲۴۷]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالقائم بن عبدالوهاب، تا: ۳ ربیع الثانی۹۶۹ق؛ محشی از احسائی؛ تملک: زهرا خانم و شیخ حسن بن شیخ بدرالدین جبل عاملی، علی نقی بن شیخ احمد بن زین الدین احسائی در ۱۲۳۸ با مهر «یا علی بن احمد بن زین الدین»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۹۵گ، ۲۴سطر (۱۱/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۵-۲۰۷۸]

۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۶۹-۵۱/۲۹

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن نصرالحکیم، تا: ۲۶ ذیحجه۹۷۲ق، جا: نجف اشرف؛ تملک: زیب العلماء، ریحان الله بن جعفر موسوی؛ ۱۶۶گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۸-۴۶۹۲]

۲۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ عربی، کا: عبد العزیز بن نوف القناقوی، تا: ۱۴ جمادی الثانی۹۷۵ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح، با گواهی بلاغومقابله از روی نسخه اصل در طی مجالس متعدد که آخرین آن روز ۱۴ ربیع الاول ۹۸۱ق توسط محمد بن حافظ حسینی مشهور به جبیلی صورت گرفته؛ واقف: میرزا محمد رحیم، جمادی الاول ۹۷۵؛ جلد: تیماج، ۴۲۰گ، ۳۱سطر[ف: ۱-۲۸۰]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۹۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن شمس الدین، تا: سلخ شوال۹۷۹ق؛ واقف: امیر جبرئیل، ۱۰۳۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۵۴۷]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالرحمن بن محمد نجفی، تا: ۲۵ ذیحجه ۹۸۰ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح، مقابله شده، این نسخه از نظر حجة الاسلام شفتی گذشته و حواشی مختصری به خط خود به امضاء «محمد باقر موسوی» نوشته، با حواشی مفصل مرحوم «سید حسن مدرس اصفهانی» به خط ایشان؛ تملک: شجاع بن علی حسینی ۴ شوال ۹۸۴، حجة الاسلام شفتی؛ جلد: تیماج، ۲۶۶گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: ۲۵-۱۴۱]

۲۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۶۹

جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، کا: صالح بن زیاد بن حجر علی سعدی، تا: ۹۸۲ق، و سید فرج الله بن ابراهیم بن شهاب بن احمد فلاح بن منصور بن خفاجی سعدی عبادی؛ ۳۹۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۲۸۵]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۵۲

خط: نسخ، کا: حسنعلی بن علی اصفهانی، تا: ربیع الثانی۹۸۵ق؛ مصحح؛ تملک: محمد زمان بن ملامحمود مازندرانی؛ جلد: تیماج، ۳۶۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۹-۴۸]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۹ جمادی الاول۹۹۱ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۲۱-۱۵۴۵]

۳۰. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد بن نصر الله بن محمد بن قاسم بن ناصر بن سلامة زبیدی آل عطاف، تا: پنج‌شنبه ۱۶ ربیع الاول ۹۹۱ق[دلیل المخطوطات: ۱-۱۶۷]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: صالح بن محمد بن عبدالله بن محمود سلامی، تا: چهارشنبه ۱۹ شوال ۱۰۰۰ق؛ مصحح، مقابله شده، توسط عبدالله بن سعید حلی در چهارم رمضان ۱۳۱۳در شهر حله نونویسی شده؛ ۳۲۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۱-۱۵۴۷]

۳۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۹۷

آغاز: ... کان لم یکن بین الحجور الی الصفا ... خصوصاً علم الشرع الذی به نظام النوع کان من افصح. مختصراته وانفتح مضفاته کتاب النافع اعنی مختصر الشرایع؛ **انجام:**اقول التفصیل هو المشهور بین الاصحاب وذکره الشیخ فی ط وتبعه ض وابن حمزه وهو مذهب العلامه فی کتبه و ...

از آخر تا فصل الرابع فی لواحق البیع ادامه یافته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۳]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰-۱۱؛ تملک: عبدالحمید بن صدرالدین محمد عباسی شریفی حسنی در ذیقعده ۱۰۰۶، سیداحمد طباطبائی؛ مهر: حسام الدین، محمد باقر بن محمد تقی موسوی، ابوالحسن بن محمد صادق ۱۱۳۳؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۷۷ص، ۱۹سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۶-۴۱۰]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۵۲

آغاز و انجام: برابر

از ابتدای مقدمه تا انتهای دیات؛ خط: نسخ، کا: فضل بن محمد بن فضل عباسی، تا: ۲ رمضان۱۰۱۴ق، جا: جزائر؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۱۸۷گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۵۱] و [ف: ۲۱-۱۵۴۴]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۹۷

آغاز:و هشمها و الخبر یطول. و الشاهد فی هذین الحدیثین وجوه. اقوله؛ **انجام:**برابر

دو جزء است: جلد اول تاآخر نکاح، جلد دوم از: طلاق؛ خط: نستعلیق، کا: مرتضی بن محمد حسینی مازندرانی، تا: پنج‌شنبه ۷ ذیحجه۱۰۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «الراجی محمد بن شمس الموسوی»؛ جلد: تیماج، ۳۰۶گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۲-۱۰۱]

۳۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۹۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**اقول التردد من المصنف رحمه الله ومنشأه ان الاب هل يطلق عليه اسم حقيقة ام لا [والثانی] هو الوضع اللغوی والاصل عدم النقل وبرائة الذمة من وجوب الانفاق الافی موضع اليقين والاول مذهب السيد والمشهور بين الاصحاب ثبوت الانفاق ولا اعرف فيه مخالفا

جزء اول (طهارة -نکاح)؛ خط: نستعلیق، کا: محمد محمود کحوهی، تا: رمضان۱۰۳۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۶گ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۳]

۳۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۲۴

خط: نسخ، کا: جزی برخوار، محمد علی بن مهر علی، تا: ۱۱ ذیحجه ۱۰۳۹ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: حاج شیخ عباس قمی به تاریخ ۱۳۴۵؛ ۳۲۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲۷-۱۶۵]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۹۰

خط: نسخ نازیبا، کا: حسین بن عیسی بن ابراهیم، تا: رمضان ۱۰۵۰ق؛ ۲۵۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۶-۱۸۵]

۳۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۵۳

آغاز و انجام: برابر

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان کتاب الدیات؛ خط: نسخ، بی کا، تا: رمضان۱۰۵۰ق؛ مجدول، با سرلوح؛ مهر: «یارفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۵۰۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۸سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۸۷]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۳ خوئی

آغاز:و الكمال المتوحد بالعظمة و الجلال المتعالی من مقايسة ... و بعدفان احق ما انفق فيه العمر؛ **انجام:**وقد تقدم البحث فی هذه المسئلة وليكن هذا آخر ...

خط: نسخ، کا: محمد عزیز بن طهماسبقلی، تا: ۱۰۵۶ق، جا: قم؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۶۰۲ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۷-۳۸۳]

۴۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۷۸

از کتاب النکاح تا پایان کتاب الدیات؛ خط: نستعلیق، کا: تقی (نقی) بن میر حسن حسینی، تا: ربیع الاول۱۰۵۷ق؛ واقف: حاج محمد ابراهیم، ۱۲۳۶؛ ۲۹۰گ، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۲-۳۴۱]

۴۲. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۶۶

خط: نسخ، کا: عبدعلی بن عبدالحسین حویزاوی، تا: شنبه پایان ذیحجه ۱۰۷۱ق؛ مصحح، با بلاغ؛ تملک: محمد بهاء الدین، محمد خلیل رشتی با مهر «محمد خلیل ابن محمد صادق ۱۲۴۱»، محمد مهدی بن جعفر طباطبائی حسینی شهیر به آقا بزرگ، یادداشت «عارية لدی الاقل حسن شرف الدين ابن السيد هادی آل صدرالدين الموسوی العاملی الكاظمی»؛ مهر: «محمد مهدی الحسینی»؛ ۲۰۰گ، ۲۷سطر، قطع: رحلی[چند نسخه-ف: -۲۱۲]

۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید محمد بن خلف موسوی، تا: ۲۰ صفر۱۰۷۷ق؛ مصحح؛ تملک: ابوطالب موسوی در ۱۳۹۲ق، ابن حاج محمدرضا شیخ محمد اصفهانی در ۱۱۲۹ق، ابراهیم سرحدی الاصل که نسخه را از ملا محمد سعید ساکن مسجد الحلی خریده؛ یادداشت ابوالقاسم بن کاظم حسینی زنجانی در ۱۲۴۹؛ ۲۷۰گ، ۲۶سطر (۱۳×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۱۹-۴۳۱]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۷۲

خط: نسخ، بی کا، تا: پیش از ۱۰۸۲ق؛ مصحح، محشی، مقابله کتاب به تاریخ اوایل محرم ۱۰۸۶؛ تملک: محمد قاسم بن احمد طبرستانی با مهر «یا قاسم الارزاق» (بیضی)، محمد بن سلطان محمد به تاریخ ۱۱۷۰، اسحاق بن محمد حسینی مازندرانی با مهر «اضعف عبادالله الغنی عبده اسحاق الحسینی» (مربع)؛ مهر: «عبده الراجی یعقوب»، «اللهم صل علی محمد و آل محمد»، «عبده الراجی محمد»؛ ۴۹۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۱سم [ف: ۸-۱۵۲]

۴۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۳۴۰

خط: نسخ، کا: شهریار بن الله داد، تا: ۲۶ رجب۱۰۸۳ق؛ قطع: رحلی[رشت و همدان: ف: -۱۳۶۷]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۰۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اختاره المص و العلامة و الثانی كون جنايتها علی سيدها قاله فی المبسوط.

ج ۲-۱ از ابتدای مقدمه تا پایان «دیات»؛ خط: نسخ، کا: حاجی نجف شرازی، تا: ۸ رجب۱۰۸۴ق؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ ۳۳۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۵۲]

۴۷. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۱۱

خط: نسخ، کا: احمد بن علی بن حسن بن علی بن رمضان مقشاعی، تا: ۱۰۹۰ق[ف: -۹۴]

۴۸. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی کا، تا: ۱۰۹۹ق[نشریه: ۷-۵۲۳]

۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۴۰-۳۴/۱۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**تذنيب لومات الطبی فی مدة الانتظار لزم الارش فيقوم مقلوع السن من حين الجناية ... وشدة جرأته علی شيخنا رحمه الله وكثرة

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۵۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۸-۴۶۹۲]

۵۰. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۹۸

آغاز:فان اطلت فتنتك فی ... كتاب الطهاره و اركانه اربعة الاول فی المياه و النظر فی المطلق و المضاف؛ **انجام:**فهذا ما اردنا ذكره و قصدنا حصره مختصرين مطولة مجردين محصلة و تسئل الله تعالی سبحانه

از طهارت تا دیات؛ خط: نسخ، کا: قاسم علی بن محمد علی

بیرجندی قاینی، تا: ۱۰ جمادی الاول۱۱۱۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: آقای فاتحی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ]

۵۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۱/۲

آغاز:بسمله، کتاب النکاح. مقدمات، الاولی فی تعریفه و هو فی اللغة الوطی؛ **انجام:**برابر

ازکتاب نکاح تا دیات؛ خط: نسخ، کا: علی بن هاشم، تا: ذیقعده۱۱۳۵ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۶۵ص (۶۸-۱۳۲)، ۳۰سطر (۱۴×۲۳/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۱۱۳]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سید محمدباقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۲گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۵۴۶]

۵۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۹۵-۲۰/۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: صدرالدین محمد علی بن ملا محمد؛ ۳۸۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۸-۴۶۹۲]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمدحسین بن علی مراد کزاری، تا: چهارشنبه ۱۲ جمادی الاول۱۲۲۹ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۵۲] و [ف: ۲۱-۱۵۴۷]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۰۲

آغاز: الاحکام الشریعة و الغوص فی تیار بحارها و الکشف لأستارها؛ **انجام:** قال انما طلق الرجل امرأته و فی بیتها متاع فلها ما یکون للنساء و ما یکون للرجال و النساء قسم بینهما و اذا طلق ...

ج ۱-۲، از مقدمه تا اواخر کتاب قضا؛ خط: نسخ، کا: افلاطون، تا: ۱ جمادی الثانی۱۲۴۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: میشن مذهب، ۲۱۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۵۴۵]

۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن علی مراد، تا: ۶ شعبان ۱۲۵۰ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: علامه حاج میرزا محمود طباطبائی بروجردی صاحب «المواهب فی شرح منظومة بحر العلوم» به سال ۱۲۶۱ق با مهر«محمود الطباطبائی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۲۹سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳۳-۱۲۲]

۵۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۳۳ سطر (۱۳/۵×۲۶)، اندازه: ۲۳/۵×۳۷سم [ف: -۶۸۰]

۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۰۶-۳۲/۶

آغاز:والزمان فی التعاکس والادبار وهزمت جیوس الشباب ... المقدمة الثانیة اعلم ان کل حکم مستفاد من لفظ عام او مطلق ... وسمیته بالمهذب البارع فی شرح مختصر الشرائع؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: حسن المارینی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه عکسی است؛ ۲۱۹گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۳×۳۴سم [ف: ۸-۴۶۹۲]

۵۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۶۵۱

آغاز:قال طاب ثراه ویجزی غسل الجنابة عن الوضوء وفی غیره تردد اظهره انه لایجزی اقول ذهب المرتضی الی ان الغسل یجزی عن الوضوء ولوکان غسلا مندوباً کغسل الجمعه؛ **انجام:**الثانیة یعثر فیه الاجل المعین الذی تحصل فیه الثمره قطعاً فلولم یعین اجلاً اوعلم قصور المعین عن حصول الثمرة فیه کانه المعاملة باطلة وتثبت اجرة المثل وقال ابن الجنید ولاباس

غسل جنابت تا مزارعه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «عبده محمد صادق» (بیضوی)؛ جلد: مقوا، ۱۷۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۴]

۶۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۰۷

آغاز:فقال لابأس انما هذه المراوضة فاذا جمع البیع جعله جملة واحدة وفی الصحیح عن محمد قال قال ابوعبدالله علیه السلام انی اکره بیع عشرة احد عشرة اثنی عشرة ونحوذلک من البیع؛ **انجام:**قال ط ومع التصرف قولان اقول لمنع الشیخ فی نهایة من الرجوع وتبعه القاضی وابن ادریس واختاره علامه وقال سلارللواهب الرجوع فیمالم یعوض عنه مادامت العین باقیه وکذا التقی واختاره المصنف الا ان اباالصلاح

تجارت تا هبه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۶۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۳]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۰۲/۲

بندی از آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی، ۲گ (۵۳پ-۵۴ر)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۲-۱۰۴]

۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۴۵

از اول تا آخر کتاب الطلاق؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۴۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۲۵-۳۲۳]

۶۳. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۱۰۷

آغاز:و الخطبة بعد الصلوة و المبالغة فی الدعا و المعاوده ان تأخرت الاجابة و منها نافلة شهر رمضان و فی اشهر الروایات استحباب الف رکعة زیادة علی المرتبة؛ **انجام:**و الرابع فی العاقله و النظر فی المحل و کیفیة التقسیط و اللواحق اما المحل فالعصبة و المعتق و ضامن الجریرة و الامام و العصبة ... انه لا یخیب من سأله و لا یخسر من امله تمت

از اواسط صلوة تا آخر دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۶۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف مخ]

۶۴. اصفهان؛ کتابخانه‌های اصفهان؛ شماره نسخه:۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مقابله شده؛ مهر: «محمد شفیع بن محمد ۱۲۳۷»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۲۹۰گ، ۲۳سطر در متن (۱۲/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [فهرست روضاتی: -۲۶۷]

۶۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۶۴/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:** مالو تعارض الاختیاریان بحیث.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۱۱ص (۱۲۸–۳۳۸)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱–۱۷۶]

۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۴۵

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ نسخ قدیم؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۱۳–۲۴۰]

● **مهذب الدروس** / اصول فقه / عربی

muhaḏḏab-ud durūs

شریف رازی، عباسقلی بن قنبر علی، ۱۲۹۱ – ۱۳۷۴ قمری

šarīf-e rāzī, ʻabbās-qolī ebn-e qanbar ʻalī (1874 - 1955)

وابسته به: کفایة الاصول؛ آخوند خراسانی، محمد کاظم بن حسین (۱۲۵۵–۱۳۲۹ق)

افادات درسی استادش صاحب کفایة الاصول است که از تقریرات مفصل درسیش (از اول علم اصول تا اواخر مبحث اجزآء) خلاصه و مختصر نموده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۵۵

آغاز:آغاز پس از خطبه: فهذه صورة ما قررناه من دروس استادنا الاکبر فی الاصول علامة الدهراب العلمآء و المتعلمین؛ **انجام:**انجام موجود: طاب مضجعه و اما الخاتمة.

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، واقف: شریف رازی، عباسقلی بن قنبر علی، مرداد ۱۳۳۶؛ ۱۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶–۸۹]

←مهذب الدین فهرجی ⟩ پاسخ به مهذب الدین

● **مهذب الراهب** / کیمیا / عربی

muhaḏḏab-ur rāhib

رساله مختصری است در کیمیا که گویا تلخیصی است از کتاب «الراهب» جابر بن حیان کوفی.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۸۱/۸

آغاز:بسمله مهذب الراهب یخاطب طلاب الصنعة الالهیة و الموهبة السنیة شفقة علیهم و هدایة لهم؛ **انجام:**و علی آله و اصحابه و تابعیه و سلم تسلیما کثیرا کثیرا اللهم احفظه عن غیر اهله و مستحقه تمت بالخیر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۶گ (۱۷۶ر–۱۹۱پ)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱–۲۵۱]

● **مهذب العالی فی شرح معضلات الجامی** / نحو / عربی

muhaḏḏab-ul ʻālī fī š.-i muʻḍalāt-il jāmī

حسنی طباطبائی، محمد بن محمد نصیر، – ۱۱۵۴ قمری

hasanī tabātabā’ī, mohammad ebn-e mohammad nasīr(- 1742)

وابسته به:الفوائد الضیائیة فی شرح الکافیة = شرح الکافیة لابن الحاجب؛ جامی، عبدالرحمن بن احمد (۸۱۷–۸۹۸ق)

تاریخ تألیف: ۱۹ ذیقعده ۱۳۱۷ق

حواشی است بر «الفوائد الضیائیة فی شرح الکافیة» عبدالرحمن جامی، که محمد بن مرتضی مدرس از احفاد محشی پس از فوت وی در کتاب گرد آورده است.

یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱

آغاز:بسم الله ... الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام ... و بعد یا بشری هذا الکتاب جمعته من متفرقات تعلیقات جدی الأمجد المحقق المدقق؛ **انجام:**فحقه ان یکون تابعا لمحلهتم بحمدالله کتابة ما وجد من الحواشی الشریفة.

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد بن مرتضی بن محمد علی مدرس، تا: ذیقعده ۱۳۱۷ق؛ تملک: سید احمد مدرس در ۱۳۳۲ق، سید محمد حسین بن احمد مدرس در ۱۴۲۰ق؛ جلد: تیماج، ۵۹گ (۱–۵۹)، ۱۱سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [میراث اسلامی: ۸–۴۵۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۳۹/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۵–۳۶۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۵۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۵–۲۰۹]

● **المهذب فی شرح التهذیب** / اصول فقه / عربی

al-muhaḏḏab fī š.-it tahḏīb

؟ نراقی، ابوالقاسم بن محمد، ۱۲۵۸ – ۱۳۱۹ قمری

narāqī ,ab-ol-qāsem ebn-e mohammad (1842 - 1902)

وابسته به: تهذیب الوصول الی علم الاصول = تهذیب طریق الوصول؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸–۷۲۶ق)

شرح مزجی توضیحی است بر رساله «تهذیب الوصول الی علم الاصول» علامه حلی. در بعضی مسائل به تفصیل و رد و ایراد پرداخته شده است.احتمالاً مؤلف این شرح، میرزا ابوالقاسم نراقی کاشانی باشد.

آغاز:الحمدلله الذی الهمنا مدارک الصواب و علمنا مسالک فصل الخطاب و کرمنا بقبول منتهی نهایة الارشاد

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۷۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**و هو عبارة عن النظر فی وجود العلة المعلومة، و القسم الاول یرجع الی المعین و التقسیم و ابطاله یستلزم ابطال ...

خط: نسخ نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با خط خوردگی؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴–۲۰۵]

● **المهذب فی طب العین** / طب / عربی

al-muhaḏḏab fī ṭibb-il ‘ayn

ابن نفیس، علی بن ابی الحزم، ۶۰۷ – ۶۸۷ قمری

ebn-e nafīs, ‘alī ebn-e ab-el-hazm (1211 - 1289)

کتاب مفصلی است در طابت چشم در یک «مقدمه» و دو «نمط» و هر نمطی دارای چند «فصل»: المقدمة: در سه فصل: ۱) ماهیة صناعة الکحل، ۲) اختلاف الحیوانات بحسب العین، ۳) خواص الانسان فی امر العین؛ نمط ۱.قواعد هذه الصناعة، مشتمل بر دو جمله: جمله۱) قواعد الجزء النظری من هذه الصناعة، مشتمل بر چهار باب:الباب الاول: یشتملعلی فنین: الاول: فی خلقة العین، الثانی: فی فعل العین، الباب الثانی: فی امراض العین، در یک فصل، الباب الثالث: فی اسباب احوال العین، در دو فصل، الباب الرابع: فی علامات احوال العین، در دو فصل، جمله۲) قواعد الجزءالعملی من هذه الصناعة، مشتمل بر دو باب: الباب الاول: فی حفظ صحة العین، در دو فصل، الباب الثانی: فی علاج امراض العین بقول کلی، در یک مقدمه و پنج فصل؛ نمط ۲. تفاریع هذه الصناعة، در هفت «جمله»: ۱) ادویة العین مفردها و مرکبها، در دو باب، ۲) امراض الجزء الخارج من العین، در دو باب، ۳) امراض الوسط من العین، در یک مقدمه و چهار باب، ۴) امراض جملة المقلة، در سه فصل، ۵) الامراض المنسوبة الی القوة الباصرة، در یک مقدمه و هفت فصل، ۶) الاحوال المنسوبة الی الرطوبات و الارواح اللتین فی داخل المقلة، در چهار فصل، ۷) الامراض المنسوبة الی باقی اجراء العین، در دو فصل.

آغاز:قال الفقیر الی الله تعالی ... بعد ان احمد الله و اصلی علی خیر انبیائه محمد و علی آله و اصفیائه فانی ارتب هذا الکتاب

[فهرست نسخه‌های عربی واتیکان ۲۵/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۵۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**والأرض الولی بها الأطباء دون الکحالین و من هاهنا فلنختم الکتاب.

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان، رم ایتالیا، شماره ۳۰۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳۰ شوال۸۵۱ق؛ مصحح، با نشان بلاغ؛ ۳۷۴ص، ۱۷سطر[عکسی ف: ۵–۳۷۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۶۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۴–۲۹۲]

● **المهذب فی علم النحو و الادب** / نحو / عربی

al-muhaḏḏab fī ‘ilm-in naḥw wa-l adab

حسنی خفری، محمود

hasanī xafrī, mahmūd

مختصری است در نحو، دارای «مقدمه» و سه «باب» و خاتمه:باب ۱. افعال؛ ۲. اسماء؛ ۳. حروف.

آغاز:بسمله الحمدلله الذی صرف نحو اولیائه قلوب المؤمنین و صلی الله علی اشرف خلقه و موضع صفته و اسمه محمد خاتم النبیین.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۴۴

آغاز:برابر؛ **انجام:** و یقع بین القسم و جوابه نحو والله ان جئتنی لا کرمنک و حینئذ.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام (از نیمه اخیر باب دوم به بعد ساقط است)؛ محشی به امضاء عبدالحی؛ جلد: مقوا، ۴۴گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۰سم [ف: ۱۲–۴۷۴]

←المهذب فی الفقه ← المهذب

● **المهذب فیما وقع فی القرآن من المعرب** / علوم قرآن / عربی

al-muhaḏḏab fīmā waqa‘a fi-l qur’ān min-al mu‘rab

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ – ۹۱۱ قمری

soyūtī, ‘abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

کتابی مختصر در اعراب قرآن است.

چاپ: السعودیة، دار المنهاج، تصحیح محمد ابراهیم الحسین، الطبعة الاولی، ۱۴۳۰ق، ۱۶۰ صفحه؛ و نشره: عبدالله الجبوری فی مجله ‹المورد› البغدادیة فی المجلد الاول/العددین ۱ – ۲ ص/ ۱۰۱–۱۲۵، سنة ۱۳۹۱هـ – ۱۹۷۱م

[الاوقاف العامة بغداد ۱۶۲/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۲/۵عکسی

آغاز:بسمله ... حمدله. الحمد لله الذی فضل هذه الأمة بالکتاب العربی ... هذا کتاب تتبعت فیه الألفاظ المعربة التی وقعت فی القرآن

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در مادرید اسپانیا، شماره ۱۵۴۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱۳ص (۴۰–۵۲)، ۲۳سطر[عکسی ف: ۴–۴۵۰]

● **المهذب فی المذهب** / فقه / عربی

al-muhaḏḏab fi-l maḏahab

ابواسحاق شیرازی، ابراهیم بن علی، ۳۹۳؟ – ۴۷۶ قمری

ābūeshāq-e šīrāzī, ebrāhīm ebn-e ‘alī (1004 - 1084)

تاریخ تألیف: ۴۵۵- جمادی الثانی ۴۶۹ق
فقه شافعی استدلالی متوسطی است از طهارت تا دیات. این کتاب در نزد شافعیان به خصوص پیشینیان بسیار مورد توجه و اهمیت است، از اینروی از سوی آنان چندین شرح بر آن نگاشته شده است. بنا به نوشته حاجی خلیفه مؤلف آن را در سال ۴۵۵ شروع و در جمادی الثانی ۴۶۹ق ختم کرده است.
آغاز:بسمله، الحمدلله الذی وفقنا لشکره وهدانا لذکره ... اذکر فیه انشاءالله تعالی اصول مذهب الشافعی
چاپ: مصر، ۲ج، دار الکتب العربیة، ۱۳۳۳ق.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۳۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**یوصیکم الله فی اولادکم فقال رسول الله ادعوا المرأة.
ج۱-۲، از ابتدای طهارت تا باب میراث اهل الفرض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: آخرمحرم۷۳۲ق؛ افتادگی: انجام؛ با نسخه اصل تصحیح و مقابله شده؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۰۴گ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲۱-۱۵۴۸]

● **المهذب فی المصادر** / لغت / عربی، فارسی
al-muhaḏḏab fi-l maṣādir
کردی نیشابوری، یعقوب بن احمد، - ۴۷۴ قمری
kordī neyšābūrī, ya‘qūb ebn-e ahmad(- 1082)
در ترجمه لغات عربی به فارسی بر اساس ابواب صرف مؤلف؛ در مقدمه می‌گوید: پس از فراغت از تحریر کتاب «البلغة المترجم فی الغة» چون استقبال مردم از آن شایان توجه بود بر آن شدم تا کتابی به همان اسلوب در مصادر به سبک دیوان الادب ابراهیم فارابی نه غیر او مانند ابوعلی الجعفری التیزای الضریر و دیگران تألیف نمایم.فهرست مطالب آن باید بدین‌گونه باشد:۱. ابواب الثلاثی من السالم، در شش وجه هر یک به ترتیب حروف آخر سپس حروف نخستین کلمه و سپس حروف دوم و این ترتیب در باب‌های دیگر هم رعایت شده است؛ ۲. ابواب الثلاثی السالم من الافعال المزید فیه، الافعال، التفعیل، المفاعله، الافتعال، الانفعال، الاستفعال، التفعل، التفاعل، الافعیلان؛ ۳. ابواب الرباعی من السالم و ما الحق به، الفعللة، الفوعلة، الفعولة، التفعلل التفوعل، التفعول، الافعنلان، الافعیعال، الافعلال؛ ۴. ابواب ابمضاعف؛ ۵. ابواب المثال؛ ۶. الاجوف (ذوات الثلثه)؛ ۷. الناقص (ذوات الاربعة) هر یک از اینها مانند سالم وجوهی دارد در ثلاثی مجرد و مزید و رباعی؛ ۸ المهموز و هو الذی احد حروفه همزه، ابواب الثلاثی منه خمسة و ابواب المزید فیه تسعة.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۵/۲

آغاز: اما بعد حمد الله ... فانی لما فرغت من تحریر کتاب البلغة المترجم فی الغة؛ **انجام:**باب فعل یفعل بفتح العین من الماضی و کسرها من المستقبل ... الوجد توانگر شدن، الوخد ان نوعی باشد از.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ نسخه پس از یک صفحه دیباچه افتاده و بقیه هم گویا دو سوم کتاب باشد آشفته و پس و پیش شده؛ درفهرست نام مؤلف نیامده است وبه استناد فهرست عکسی مرعشی ۳۸/۱ تعیین گردید؛ جلد: تیماج، ۱۵۸ص (۱۷۴-۳۳۱)، ۱۴سطر (۷×۹)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [سنا: ف: ۱-۳۴۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵/۲عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۱-۳۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۹۹/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۲-۱۵۵]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۱۴/۲بخش۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا[ف: -۱۰۸]

تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه:ف۷۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فهرستواره مینوی: -۱۷۸]

تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ف۷۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا[نشریه: ۱۱-۱۰۰۰]

● **المهذب فی الهجاء من ذیل کتاب القراء** / علوم قرآن / عربی
al-muhaḏḏab fi-l hijā’ min ḏayl-i k.-il qurrā’
در رسم و چگونگی املاء الفاظ قرآن کریم، مختصر از کتاب «ذیل شفاء القراء» استاد مؤلف رشید الأئمه محمد بن یوسف خوارزمی القیدی. الفاظ به ترتیب سوره‌ها از سوره بقره تا سوره ماعون تنظیم شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۴۴/۳

آغاز:الحمدلله الذی جعلنا من المتبعین لامن المبتدعین ... اعلم أن اتباع الرسم فی الهجائیة واجب علی ما ذکر فی شرح الأیضاح؛ **انجام:**الماعون یراؤن بواو واحدة.
خط: نستعلیق، کا: حسین بن احمد بن محمود بن جمعة بن محمود بن نعمت الله مصیری جزائری، تا: دوشنبه ۲۴ جمادی الاول۱۱۱۴ق، جا: فسا مدرسه مؤمنیه؛ جلد: تیماج، ۹گ (۵۵پ-۶۳ر)، اندازه: ۱۰×۲۰/۵سم [ف: ۱۹-۳۴۹]

● **مهذب المقال** / تراجم / عربی و فارسی
muhaḏḏab-ul maqāl
سعیدی قمی، محمد حسین بن محمد تقی، ق۱۴ قمری
sa‘īdī qomī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad taqī(- 20c)
مؤلف در آغاز کتاب می‌گوید هنگامی که باغ ارم را نوشتم به فکر افتادم شرح حال برخی از رجال که در آن کتاب نام برده شده بنویسم و این کتاب «مهذب المقال» را نوشتم. این تحریر

اول بوده در یک جلد از ابراهیم تا یزید بن مهلب حدود دویست نفر.سپس در تحریر دوم همین کار را دنبال کرده و در سه جلد حدود ششصد نفر از آدم بن عبدالعزیز تا یوسف آبادی را نوشته استو برای بار سوم مستدرکی شامل صد نفر نوشته که جمعاً هفتصد نفر می‌شود. مرحوم آقای آقا میرزا محمد تقی اشراقی فرزند حاج میرزا محمد ارباب، پشت جلد دوم با خط خود نوشته: «هذه من علاه احدی المعالی - و علی هذه فقس ما سواها. من مؤلفات النحریر الفاضل الادیب الاریب و العالم البیب مولانا الاجل الشیخ محمد حسین حسن الله احواله. و انا الاحقر محمد تقی بن محمد القمی حرره فی ۱۶ جمادی الثانی سنه ۱۳۳۷».

۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۰۹
در یک جلد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: مؤلف[ف:۲۵۵]

۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۵۲
در سه جلد و مستدرک آن در یک جلد است؛ بی‌کا، بی‌تا [ف:۲۵۵]

۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۶۹
بی‌کا، بی‌تا [ف: -۲۵۵]

۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۸۳
بی‌کا، بی‌تا [ف: -۲۵۵]

۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۴۷
بی‌کا، بی‌تا [ف: -۲۵۵]

● المهذب من الفتاوی / فقه / عربی

al-muhaḏḏab min-al fatāwā

حسنی یمنی، عبدالله بن حمزه، - ۶۱۴ قمری

hasanī yamanī, ‘abd-ol-lāh ebn-e hamze(- 1218)

فتاوای فقهی امام منصور از ائمه زیدیه می‌باشد که محمد بن اسعد بن علی بن ابراهیم مرادی به جمع آنها پرداخته و مطابق کتاب‌های فقهی ترتیب داده است. مرادی در مقدمه تصریح می‌کند که قبل از وی شیخ محیی الدین محمد بن احمد بن علی قرشی صنعانی فتاوای امام منصور را بدون ترتیبی خاص جمع‌آوری کرده و بین مسائل خلط نموده است. لذا وی به ترتیب آنها پرداخته و مطالبی که خود از ثقات شنیده یا ما بین اجوبه یافته بدان افزوده است.

[اعلام المؤلفین الزیدیة ص ۳۶۹، مؤلفات الزیدیة ۸۷/۳، فهرست نسخه‌های عربی واتیکان ۱۴۸/۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۲۰

آغاز:الحمدلله حمدالشاکرین علی آلائه المعترفین بجمیل بلائه ... اما بعد فانی نظرت فیما جمعه الشیخ العالم

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۱۱۰۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۲ رمضان۶۸۸ق؛ مصحح، محشی؛ ۵۰۹ص [عکسی ف: ۴-۱۴۱]

● المهذب من المجرب فی الطب = رسالة الی القاضی المکین ابوالقاسم علی بن الحسین فیما یعتمده حیث لایجد طبیبا / طب / عربی

al-muhaḏḏab min-al mujarrab fi-ṭṭibb = r.-un ila-l qāḍi-l makīn ab-ul-qāsim ‘alī ibn-il ḥusayn fīmā ya‘tamid-hu ḥayṯu lā-yajid ṭabībā

ابن جمیع، اسماعیل بن هبة الله، - ۵۹۴ ؟ قمری

ebn-e jamī‘,esmā‘īl ebn-e hebat-ol-lāh(- 1198)

رساله‌ای است مختصر و بسیار مفید با عبارات واضح در بیان قوانین طبی مجرب در مداوای بیماریها مشتمل بر نوزده (پانزده) «باب»: ۱. تعدیل الاسباب الضروریة؛ ۲. ادرار فضلات البدن؛ ۳. حبس الفضلات؛ ۴. مداواة الامراض العارضة فی الرأس؛ ۵. ... فی الحلق؛ ۶. ... فی الید و الذارعین؛ ۷. ... فی الصدر و آلات التنفس؛ ۸. ... فی القلب؛ ۹. ... فی البطن و اعضائه؛ ۱۰. ... فی آلات البول [التناسل]؛ ۱۱. ... فی آلات البراز؛ ۱۲. ... فی الفخذین و الساقین و القدمین؛ ۱۳. فی مداواة الامراض العارضة فی ظاهر البدن؛ ۱۴. فی مداواة الحمیات؛ ۱۵. فی الزینة؛ ۱۶. فی کیفیتة الاحتراز من السم و مداواة من سقیه؛ ۱۷. فی ذکر وصایا مهمة؛ ۱۸. فی تدبیر الاصحاء عن حکماء الهند؛ ۱۹. فی الاحتراز من العلل. عنوان کتاب و نام مؤلف در مقدمه نیامده، اما در ترقیمه نسخه ۹۷۱۵ ظاهریه در دمشق با عنوان «المهذب من المجرب» از ابن جمیع ضبط شده که در منابع چنین عنوانی برای وی ثبت و ضبط نشده، در «دائرة المعارف بزرگ اسلامی» چنین عنوانی را برابر با همان «رسالة الی القاضی المکین ابوالقاسم علی بن الحسین فیما یعتمده حیث لایجد طبیا» دانسته که ابن ابی اصیبعه از آن یاد کرده و به همان نسخه ظاهریه نیز اشاره کرده، اما اولاً در فهرست ظاهریه به عنوان دوم و خطاب رساله به قاضی ابوالقاسم اشاره نشده، ثانیاً «رسالة الی القاضی ...» ظاهراً همان «مقالة حیث لا یحضر طبیب» ابن جمیع باشد که نسخه‌ای از آن به همراه چند رساله دیگر از ابن جمیع در مجموعه ۲۱۳۶ مکتبه احمد ثالث ترکیه وجود دارد که از روی نسخه اصل کتابت شده و بنا بر آنچه در فهرست مخطوطات مصوره طبیه آمده شامل ۵ باب (و هر باب در چند فصل) است که آغاز و انجام و ابواب و فصول آن با رساله حاضر مطابقت ندارد (باب اول آن فی الاصول و التوطئات فی ستة فصول و باب دوم آن فی تقسیم الاشیاء التی یتداوی بها و ... است). نسخه‌ای دیگر از رساله حاضر در فهرست میکروفیلم نسخه‌های خطی کتابخانه ظل الرحمن با عنوان «مجربات ابن بیطار» از ابن بیطار (-۶۴۶ق) دانسته شده که منبع آن اشاره‌ای نشده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۱۸۲

آغاز:بسمله. حمدا لله [و بعد حمد الله] علی ما اولی من فضله و اسدی من طوله و الصلوة علی نبیه محمد صلی الله ... فان الانسان المفتقر (لمفتقر) الی معرفة ما یوافق بدنه و علم ما لا یلائم زمنه من الاغذیة و الادویة ... و انا واضع علی هذا المثال تذکرة مفیدة سهلة العبارات واضحة الاشارات یشتمل علی ما شهدت التجربة بصحته من القوانین البیة و هذا حین ابتدی بالکتاب و تقسیمه بالابواب و استمدالله الارشاد؛ آغاز نسخه ۹۷۱۵/۱ ظاهریه دمشق: بسمله. الحمدالله مبدع الاشیاء و خالق الداء و الدواء و سلامه علی خیر الانبیاء و بعد فان الانسان لمفتقر الی معرفة؛ **انجام:**متباعد عنه متقارب منه و اما و ان یتخیل ان الجدران و الحیطان و الابنیة؛ انجام نسخه ظاهریه: و هذا وفاء ما وعدنا و بالله التوفیق الکتاب الموسوم بالمهذب من المجرب مما جمعه الموفق بن جمیع الیهودی لنفسه و لله الحمد من قبل و من بعد

موجودی نسخه حاضر تا باب ۱۶ (در تحرز از سموم) است و باب‌های ۶، ۸ و ۱۵از وسط رساله نیز کسر و حتی در مقدمه نیز تعداد کل ابواب ۱۲ (۱۳) باب ضبط شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۴۱گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۹-۴۳۶]

● **مهذبه اخلاق** / اخلاق / فارسی

mohazzabe-ye axlāq

کتابی است در اخلاق، دارای یک «مقدمه» و سه«باب». مطالب، عبارات و عنوان‌های این رساله بسیار به اخلاق حسنی نزدیک است. مقدمه مشتمل بر سه«مبحث»: ۱) در شرف این علم، ۲) کمال انسان در چیست، ۳) خیر و سعادت؛ باب ۱. در تهذیب اخلاق دارای هفت«فصل»: ۱) بیان انواع فضائل،۲)اصناف کمالات مندرج در مبحث فضائل،۳) انواع رذائل که ضد فضائل است، ۴) شرف عدالت بر دیگر فضائل، ۵) در کیفیت اکتساب فضائل،۶) بیان حفظ صحت نفس، ۷) معالجات امراض نفس؛ باب ۲. حکمت منزل دارای پنج«فصل»: ۱) احتیاج مردم به منزل،۲) تدبیر اقوا و اموال،۳) تدبیر اهل،۴) تدبیر اولاد،۵) تدبیر عبید و خدم؛ باب ۳. در معرفی مدن و سیاست در چهار«فصل»:۱) احتیاج مردم به مدن،۲) فضیلت محبت و انواع آن،۳) اقسام اجتماعات،۴) کیفیت معاشرت با اصناف خلق؛ خاتمه: مواعظ و نصائح حکماء بزرگ.

آغاز:بسمله کمال که لایق اتباع و انتخاب تواند بود حمد حضرت مبدع قدیم است. جل و علا که قوت عاقله انسانی را به مصباح هدایت و انظار صحیحه در مشکوة بیت الله که جلوه گاه انوار قدسی است مقام داد ... اما بعد چون علم تهذیب اخلاق شریفترین علوم است ... خصوصاً جوانان نوآموز که در صدد کسب فضائل و تکمیل ذات خود باشند و نظر به تحقیق تمام آنچه اصول است از برای تکمیل قوت نظری است تا تحصیل ادراکات صحیحه برو آسان شود ... پس حسن اتفاق مقتضی آن شد که در این علم مختصر مفید جمع کرده شود ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱/۲۵-طباطبائی

آغاز:برابر؛ **انجام:**(اواخر فصل ۷ از باب): اگر در او اندک مایه بصیرت ... مانده باشد هر آینه متوجه کسب کمال شود و در فضل علم حرکت کند. چون همه مطالب بر وجه احسن ... در اخلاق ناصری مسطور ... بود به اتمام این رساله نپرداخت.

تا اواخر فصل هفتم از باب اول است و دیگر ابواب را ندارد؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۱ص (۱۸۷-۲۰۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۳-۲۰۹]

←المهر ⩾ اختلاف زوجین در مهر

● **المهر (مسألة فی)** / فقه / عربی

al-mahr (mas'alat-un fī)

مفید، محمد بن محمد، ۳۳۶ - ۴۱۳ قمری

mofīd, mohammad ebn-e mohammad (948 - 1023)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۰۵/۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۵ص (۲۸- ۳۲)، ۱۸-۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۷سم [ف: ۴۱-۲۱]

● **المهر** / فقه / عربی

al-mahr

رساله‌ای است در بیان مقدار صداق در شرع اسلام.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸/۸ خوئی

آغاز:ذکرت اجابک ایها الاخ الفاصل بجواب ذلک الشیخ الفاضل حسین سئل عن معنی قول الصادق علیه السلام ان المهرما تراضیا علیه؛ **انجام:**و فیما بیناه و شرحناه کفایة لمن ترک الهوی و انصف من نفسه تم الکتاب بحمدالله و منه.

بی‌کا، تا: قرن ۱۱، شماره فرعی نسخه باتوجه ص ۲۷۱ اصلاح شد؛ ۳ص (۳۶-۳۸)[ف: ۷-۳۸۲]

● **مهرافروز** / شعر / فارسی

mehr-afrūz

جمالی اردستانی، جمال الدین محمد، ۸۱۴ - ۸۸۳ ؟ قمری

jamālī ardestānī, jamāl-od-dīn mohammad (1412 - 1479)

تاریخ تألیف: بعد از رجب ۸۶۸ق

یکی از گفتارهای عرفانی اوست به نظم در ۵۱۷ بیت و آمیخته

به نثر که بعد از رجب ۸۶۸ق ساخته زیرا او در این رساله به دو اثر دیگر خود «احکام المحبین» و «نهایة الحکمة» ارجاع می‌دهد که در تاریخ مذکور به پایان رسیده‌اند. او در این رساله همانند دیگر رساله‌های خود داستان‌هایی را دستمایه رساله خود کرده و با تشریح و تفسیر آن طبق مشرب عرفانی و طریقتی خود، عقاید صوفیانه خود را تبیین می‌کند که البته در ضمن آن اشاراتی تاریخی نیز در آن دیده می‌شود.

آغاز: ای عزیز بدانکه نبوت و قدرت از حضرت محمد مصطفی راضی اند به جهت بندگی و فقر که داشت ولایت و هیبت و فتوت از حضرت علی مرتضی (ع) راضی اند به جهت تقوی و علم با عمل که داشت ... به محبت درآی و شو تسلیم × تا که همت کند تو را تعلیم / تا شوی قادر و حکیم صفت × تا سلامت بماند آب و گلت ...

انجام: چون نسیم صبح و باران بهار ×× ... / تا شود خوشنود انعام حبیب ×× چون شود مشهور افهام غریب

چاپ: تهران، انتشارات کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۹ش، تصحیح امیر سروری، رسائل پیر جمال اردستانی، دفتر دوم، صص ۴۳۳- ۴۶۰

[فهرستواره منزوی ۱۰۰۶/۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۷۶۲

آغاز: ... فرستادن مهر افروز معمارانرا بجهت اختیار کردن کوشک زعفران زار ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸گ، ۱۵ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵۱-۱۳۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۲۶/۵

خط: نستعلیق، کا: محمد کریم بن میرزا زمان، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب[ف: ۳۰-۷۴]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۲/۵

خط: نسخ، کا: محمد حمزوی موسوی، تا: یک‌شنبه ۲۴ شوال۱۲۲۹ق؛ ۳۱سطر[ف: ۳-۶۳۵]

۴. شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه:۱۶/۷

خط: نسخ، کا: سید محمد حمزوی، تا: ۱۲شعبان۱۲۳۸ق[نشریه: ۵-۲۷۳]

۵. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۵۴۲/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، کا: سید محمد حمزوی، تا: ۱۳ شعبان۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: -۵۶۹]

۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۵۶/۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب؛ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۵۳۳]

۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۱۱/۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، با سرلوح؛ تملک: امیر شمشیر عرب عاقری با مهر«بفرق دشمن شاه نجف زند شمشیر»، چلبی زاده اسمعیل عاصم؛ مهر: «حسین بن هدایت الله - محمد رضا الحسینی - مشیر السلطنه ۱۳۲۲»؛ کاغذ: کشمیری، جلد: چرم مذهب، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱/۵سم [ف: ۳-۱۴۷]

● مهر افسر و ماه پیکر / داستان / فارسی

mehr afsar va māh peykar

داستان از گفتگوی فرخ شاه جم گوهر و دانشمند وزیر و اظهار دلتنگی شاه از نداشتن فرزند آغاز می‌شود و سرفصل‌های کتاب به شرح ذیل است:۱. داستان رفتن جم گوهر شاهنشاه در شب به خارج شهر و دیدن او و چهار تن درویش را در ویرانه و پنهانی سخنان ایشان را شنیدن و یافتن مژده بر آمدن مقصود خویش و به شهر مراجعت کردن؛ ۲. آغاز تقریر رشندلی قیروانی از جمله آن چهار تن شرح حال را به جهت یاران؛ ۳. حکایت گفتن فرخ فال سمرقندی سرگذشت خود را با پیرجو کی مرتاض در شهر مینو سواد؛ ۴. حکایت گفتن شمهور اخترشناس و مقدمه سفر سیف البحر و دیدن شماس مرتاض حکیم دانشمند را و به دست آوردن تحفه‌های چند از او بیان کردن؛ ۵. حکایت کردن سهل یمانی رفیق چهارم شرح حالات و مقالات و سفر وسیاحت خود را به جهت رفیقان دیگر و شنیدن شهریار عجم؛ ۶. رفتن فرخ شاه جم گوهر به قصر سلطنت و فرستادن دانشمند وزیر به طلب درویشان و روانه شدن ایشان به خدمت پادشاه و نمودن روشندل و فرخ فال و سهیل هنرهای خود را در حضور سلطان و برآمدن مطلب پادشاه؛ ۷. داستان رفتن فرخ فال وزیر با فرخ زاد سالار از جانب فرخ شاه به مملکت سیستان به رسالت و خواستگاری کردن ماه آفرید دختر نریمان فرمانفرمای آن حدود را به جهت شهریار و آوردن آن ملکه به مرو خراسان و زادن ملکزاده شاهرخ مهر افسر صاحبقران از آن نازنین؛ ۸. داستان تربیت یافتن شاهزاده مهر افسر و بنا کردن فرخ شاه تکیه جهان نما را و رفتن او به تماشای آن و سفر شاهزاده به مملکت سیستان و عروسی کردن او و دختر گرشاسب برادر نریمان را؛ ۹. لشکر کشیدن نریمان ثانی فرمانروای زابلستان به جنگ زمین داران مملکت پنجاب و سند و پادشاهی آن سپاه را به شاهزاده مهر افسر واگذاشتن و خود هم در رکاب او سفر کردن و سپاه آراستن سورج امیر پنجاب و رام چند فرمانفرمای سند به جنگ شاهزاده مهر افسر و شرح دلاوری‌های آن نامدار بیقرین و مردانگی اولاد تهمتن جهان پهلوان رستم تاجبخش و فتح پنجاب و سند و مولتان به دست شاهزاده مهر افسر و سپردن پادشاهی آن جمله را به نریمان ثانی تا آخر این وقایع که گفته می‌شود.مؤلف اشعاری هم به مناسبت مقام یا برای زینت کلام از فردوسی، انوری، ازرقی، معزی، نظامی، قطران، مولوی، سعدی و حافظ در کتاب خود آورده است.

اراک؛ بیات، عبدالحسین؛ شماره نسخه:۶۴

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: نیمه اول قرن۱۴؛ با ۹ مجلس تصویر و جای دو مجلس خالی است؛ جلد: مقوا، ۲۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۸سم [نشریه: ۶-۹۹]

● **مهر امامت** = **فالنامه** / فالگیری / فارسی

mohr-e emāmat = fāl-nāme

علی بن قاضی

ʻalī ebn-e qāzī

نگارنده این رساله مدعی است که این فال‌نامه که به نام بعضی از حیوانات تنظیم شده به درخواست مأمون عباسی از حضرت رضا علیه السلام نگاشته شده و در این نسخه ترجمه شده است: «چنین گوید مترجم این رساله علی بن قاضی ... که عزیزی استدعا کرد کتابیرا که امام مظلوم و مسموم ابوالحسن علی بن موسی الرضا مأمون الرشید ... به حضرت امام رضا (ع) را گفت می‌خواهم که کتابی از برای من تصنیف کنی که دائم همراه من باشد که مرا به تقویم احتیاج نباشد آنحضرت این رساله را تصنیف کرد و مهر امامت نام نهاد و من و او را از لفظ عربی به فارسی برگردانیدم».

آغاز:چنین گوید مترجم این رساله ... عزیزی استدعا کرد که بفارسی کتابی را که امام مظلوم مسموم ابوالحسن علی بن موسی الرضا علیه السلام.

انجام:انبازی سعی کن که فائده است

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱۵۳/۱

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۶گ (۱پ- ۲۶پ)[مختصر ف: -۱۶۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۴۵۱

آغاز:برابر؛ **انجام:** ای برادر مخور که آزار بسیار می‌کشی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام[رایانه]

۳. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:۳۵/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴-۱۲۳۵ق، جا: بارفروش مدرسه حاجی ابراهیم؛ جلد: مقوایی، ۵گ (۵۹ر-۶۳پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: -۲۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۱۷/۳

انجام:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۷ر-۲۲پ)، ۲۱سطر [ف: ۱۶-۳۲۴]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۸۸/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**زن را طلاق مده پشیمان میشوی

بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج، ۴گ (۱۰۷پ-۱۱۰پ)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۷-۶۲]

● **مهربانی** / مسیحیت / فارسی

mehrabānī

اثری کوتاه و ضعیف در بیان حقانیت مسیحیت که در آن نویسنده با ادبیات ضعیف و ناتوانی سعی در اثبات حقانیت این مکتب با تکیه بر پیشرفت‌های علمی و تکنولوژی مغرب زمین برآمده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۵۳

آغاز:هر قوم ولایت و عادات و دین خود را دوست می‌دارند هر چند خودشان از اینها شکایت می‌کنند؛ **انجام:**و نام و ستایش رب العالمین از طالع تا بغروب آفتاب یک باشد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: مقوا، ۳۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۳/۱-۹۴]

● **مهر خاوری** / شعر / فارسی

mehr-e xāvarī

خاوری شیرازی، فضل الله بن عبد النبی، ۱۱۹۰ - ۱۲۶۷ قمری

xāvarī šīrāzī, fazl-ol-lāh ebn-e ʻabd-on-nabī (1776-1851)

شیراز؛ خاوری (دکتر)؛ شماره نسخه:۱۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: زمان مؤلف، جا: تهران؛ با حواشی خود مؤلف[نشریه: ۵-۲۶۹]

● **مهر خاوری** / ادبیات / فارسی

mehr-e xāvarī

محمود میرزا قاجار، ۱۲۱۴ - ۱۲۷۱ ؟ قمری

mahmūd mīrzā qājār (1800 - 1855)

خاوری که یکی از ادیبان دوره فتحعلی شاهقاجار است، به وقت حکومت محمود میرزا پسر فتحعلیشاه در نواحی نهاوند و الشتر به‌خدمت این شاهزاده می‌رسد و از او احسان‌ها می‌بیند. از آنجا که شاهزاده حاکم خود از ادیبان روزگار بوده تشابه ذوقی موجب می‌شود که خاوری به کارهای علمی و ادبی محمود میرزا رو آورد و از بین اشعار محمود میرزا قطعاتی انتخاب کند و از منتخبات این نسخه را بپردازد. این برگزیده که نام آنرا «مهر خاوری» می‌گذارد،در ابتداء حاوی مقدمه‌ای است که در آن شرح خدمت محمود میرزا رسیدن و نام بردن از آثار او و این‌که داعیه او چه بوده که انتخابی از کارهای شاهزاده کرده و شرح آبادانی‌های محل به دست محمود میرزا می‌آید و پس از آن قصاید و قطعاتی که از او (محمود میرزا) جمع کرده از «الف تا یاء» (حروف آخر قوافی) که البته نظم و ترتیب حروف تهجی را ندارد نقل می‌شود.

آغاز:سید انام خلیفه الله علی خلقه عارف الحق بحقیقته سلطان بن سلطان.
انجام:آهو بتو هم چشمی گر کرد مرنج از وی ×× تکلیف ادب دور است از مردم صحرائی

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۱۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق ریز و خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۶۵گ، ۱۳سطر، اندازه: ۶×۱۰سم [ف: ۶-۴۳۷]

● مهر خاوری = منتخب دیوان محمود میرزا قاجار / ادبیات / فارسی

mehr-e xāvarī = mn.-e d.-e mahmūd mīrzā qājār

خاوری تبریزی، میرزا معصوم، ق۱۳ قمری

xāvarī tabrīzī, mīrzā ma'sūm(- 19c)

خاوری بعد از آن که از نظم احسن القصص (یوسف و زلیخا) فارغ شد، سفینه محمود میرزا را مطالعه کرده و پسند می‌کند لذا کتاب حاضر را در شرح حال و آثار وی در سه بخش تألیف می‌کند:الف: شرح حال و تألیفات محمود میرزا؛ ب: ابنیه‌ای که محمود میرزا در ایام حکومت خود در نهاوند و لرستان ساخته است؛ ج: هزار بیت منتخب از اشعار محمود میرزا شامل قصاید، رباعیات و غزلیات به ترتیب حروف تهجی. (صدرائی خوئی)
آغاز:بسمله الحمدلله الذی انزل علی عبده الکتاب و اوضح لنا فیه طرق الصدق و الصواب.
[الذریعة ۱۰۷۰/۹ و ۳۱۳/۱۹ و ۲۹۶/۲۳؛نسخه‌های منزوی ۳۲۵۱/۴؛ فهرستواره منزوی ۲۳۱۳/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴-طباطبائی
آغاز:برابر؛ **انجام:**شرح آزادی ما در همه جا می‌گویند×× بجز از خانه صیاد که نبود خبری
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۷۰گ، ۱۳سطر، قطع: جیبی[ف: ۲۴-۵۲]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۰۰۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**آهو بتو همچشمی گر کرد مرنج ازوی ×× تکلیف ادب دورست از مردم صحرائی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ واقف: نایینی؛ ۶۴گ، ۱۴سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۷-۸۷۰]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۵۰
آغاز:و الظفر المؤید من عندالله الجبار ذوالمعالی فتحعلی شاه قاجار خلد الله ظلال جلاله و ضاعف محاسن جماله بجاه نبینا محمد و آله زیب و زینت داشت ... آغاز قصاید محمود میرزا: چو شد ذات اشیا ز انوار پیدا ×× صور گشت پیرایه بخش هیولا / نخستین خرد گشت ایجاد وز آن پس ×× ز ستر عدم غیر آن شد هویدا؛ **انجام:**پشیمانم که دل دادم به دست طفل نادانی ×× چرا عاقل کند کاری که باز آرد پشیمانی / آهو به تو هم چشمی گر کرد مرنج از وی ×× تکلیف ادب دور است از مردم صحرایی
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مذهب؛ در آخر نسخه آمده که نسخه در ۱۲ رجب ۱۳۱۰ به عظیم خان هدیه شده؛ ۶۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳۸-۳۶۱]

● مهر قلوب / شعر / فارسی

mehr-e qolūb

جمالی اردستانی، جمال الدین محمد، ۸۱۴ – ۸۸۳؟ قمری

jamālī ardestānī, jamāl-od-dīn mohammad (1412 - 1479)

مثنوی است در ۳۷۲ بیت که محتملاً بعد از ۸۶۸ق سروده و در رساله «مصباح الارواح» خود از آن نام نبرده است و باید آن را پس از این رساله پدید آورده باشد. او در این مثنوی با الهام از داستان ابراهیم نبی که شامل نجات وی از آتش، ازدواجش با ساره و هاجر، کوچ دادن هاجر و اسماعیل به مکه و پدید آمدن زمزم و شهر مکه، و همچنین داستان ملاقات ابراهیم با پیری در مکه است، به طرح نظرات عرفانی خود پرداخته است.
آغاز:می‌کشد هر روز تیغی آفتاب × تا برد در پرده خود ماهتاب / می‌کشد هر روز تیغی آفتاب × تا بماند حسن ذاتش در نقاب
انجام:ای جمالی شرح این مهر قلوب × رو نهان کن خوش در آن پرده غیوب / تا که معنی غالب آید بر کلام × پیش چشم حرف بینان و السلام
چاپ: تهران، انتشارات کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۹ش، تصحیح امیر سروری، رسائل پیر جمال اردستانی، دفتر دوم، صص ۲۵۷– ۲۷۵
[فهرستواره منزوی ۱۰۰۶/۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۲۱/۸-ف
نسخه اصل: پاریس S. P. 813 (بلوشه ۱۷۵۷)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱سطر[فیلمها ف: ۱-۵۹۴]

←مهر نبوت ⟩ اشکال مهر نبوت
←مهر نبوت ⟩ مهر النبوة (رسالة فی)

● مهر نبوت پیامبر (ص) / حدیث / عربی

mohr-e nabovvat-e payāmbar

حدیث امیرالمؤمنین (ع) به نقل از ایشان درباره مهر نبوت پیامبر(ص).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۳/۳۹
بی‌کا، تا: شب عید غدیر خم۱۲۵۵ق؛ ۱ص، (۵۲۰)، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۱سم [ف:۱/۲۹-۲۷۸]

● **مهر النبوة (رسالة فی)** / عرفان و تصوف / عربی
muhr-un nubuwwa (r.-un fī)
ترکه اصفهانی، علی بن محمد، - ۸۳۶ ؟ قمری
torke-ye esfahānī, ʻalī ebn-e mohammad(- 1433)
در یک «مقدمه» و دو «جمله» است و در دیباچه آمده:«فلیطالع کتاب الاصباح».
آغاز:بسمله. بعد حمدلله تعالی ملهم الخیر و السداد ... اعلم ان الوصول الی مداخل مرموزات الانبیاء یحتاج الی علوم جمة.
انجام:و ختم بظهوره سایر ابواب الکمال محمد صلی ... خبر صحب وآل و السلام
[الذریعه ۲۹۶/۲۳؛ فهرستواره منزوی ۱۰۰۶/۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۶/۳۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۸-۸۴۱ق؛ تملک: محمد حسین حسینی در تبریز در ۱۰۱۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۹ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۲-۲۴۰]
۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۳۰/۴
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۸۴۵ق؛ ۵گ (۱۱۲پ-۱۱۵ر)[ف: ۵-۶۹۱]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۱۳/۹۰
بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ ۲گ (۱۷۶پ- ۱۷۷پ)[ف: ۱/۴۷-۲۶]

←مهر و ماه ⟵ مهر و مشتری
←مهر و ماه ⟵ مهر و ماه

● **مهر و ماه** / شعر / فارسی
mehr va māh
عارف، قرن ۱۰ قمری
ʻāref (16c)
اهداء به:شاه طهماسب صفوی (۹۳۰-۹۸۴ق)
تاریخ تألیف: غره شوال ۹۷۶ق
داستان دلداگی وفا و مهر که در پایان مهر بر اثر بیماری جان سپرد. این منظومه به تقلید از نظامی سروده شده است و همانند او مقدمه مفصلی در مناجات پروردگار و حمد او ونعت پیامبر (ص) و صفت شب معراج و منقبت امیرالمومنین (ع) و مدیح حضرات ائمه اثنی عشر (ع)و صفت عشق و تعریف سخن دارد. پس از آن مدیحه شاه طهماسب صفوی است که کتاب به او تقدیم شده: «ز جان شاه جهان را پی روی کن ×× گدای شاه باش و خسروی کن / شهشههانی که عالم را پناه است ×× شهنشاه جهان ظهماسب شاه است»؛ سپس در سبب نظم کتاب می‌سراید: «سخن گویم به عشق یار گلچهر ×× ز آیین وفا شیوه و مهر (و شیده مهر) / کنم کاری ز ظبع سحر پرداز ×× که تا باشد جهان گوید از آن باز ... / بیا عارف لب از هر گفتگو بند ×× سخن کوتاه کن این گفت و گو چند / صلای گفتگوی عاشقی ده ×× که از هر گفت و گو این گفت و گو به». در پایان خاتمه کتاب است در مدح نواب جهانبانی گیتی ستانی ابوالفتح سلطان ابراهیم میرزا الصفوی الحسینی و در نصیحت فرزند دلبندم اسمعیل ابقاء الله تعالی الملك الخلیل. ظاهراً مقارن با پایان یافتن منظومه پسرش می‌میرد و او به آخر کتاب مرثیه‌ای در سوک او می‌افزاید:پایان یافته در غره شوال ۹۷۶ق: «چو با کلك قضا نقاش تقدیر ×× رقم زد بهر این زیبنده تحریر / بعزه بود غره ماه شوال ×× زهجرت نهصدو هفتاد و شش سال / چو ماه عید فرخ طالعی بود ×× که رخ در غره شوال بنمود».
عناوین کتاب به ترتیب چنین است: - طرازنامه نامی مطرز به نام لازم الاکران واجب الوجودی است که مهر سپه در هوای وفای او ذرهایست سرگردان و سپهر خورشید مهر در آیات کمالش با هزاران بنده خیران؛ -مناجات در استدعای آن که ایزد تعالی سودازدگان سلسله ...؛ - نعت شهسواری که میدان نه آسمان جولانگاه براق برق آسای اوست و اوج بلند او ادنی پا زیر پای عرش سمای اوست؛ - صفت شب معراج که مشك چنین نمونه‌ای است از رنگ و بوی آن و عروج آن شاهباز باند پرواز؛ - در منقبت امیرالمومنین و امام المتقین سرور غالب علی ابن ابی طالب علیه السلام الی قیام؛ - در مدیح حضرات ائمه اثنی عشر سلام الله علیهم الی یوم الحشز؛ - در مدح شاه دین پناه که فراق سران خاك آستان رفیع المکان اوست و رسوم سلطنت و جهانبانی؛ -صفت عشق که مراد از هستی جهان اوست بلکه سرمستی کوم و مکان ازوست؛ -تعریف سخن که معیار عیار انسان است و فرق فرق انسانی بدان؛ - سبب نظم این کتاب والا خطاب که هر سطری فصل الخطابیست بلکه هر سطری کتابی؛ - آغاز این داستان غم اندوز و ابتدا این حکایت جگرسوز؛ - صفت شب تار ظلمت آثار و خواب دیدن وفا مهر را و عاشق شدن به آن ماه خورشید رخسار؛ -اضطراب نمودن شاه زاده از دیدن خواب و آشکارا شدن درد نهان آن بی تاب؛ -ذکر واقف شدن مادر از حال زار پسر و رسانیدن این خبر به پدر؛ -در مذمت زنان و محترز بودن از صحبت ایشان؛ -صفت پیری که خزان بهار جوانیست و ایام ضعف و نابودی؛ -مهیا ساختن شاه ایام اسباب سفر شاهزاده دلداده را و روان فرمودن به جانب شام؛ -بزم آراستن شاهزاده وفا بر یاد مهر ماه سیما و متوجه به جانب شام شدن؛ -درتعریف بیابان بی پایان و صفت گرما؛ -صفت قلعه راه زنان و مسخر شدن به دست شاه زاده جهان؛ -گذاشتن شاهزاده از قلعه و رسیدن به دریا؛ -رسیدن شاهزاده وفا به

مملکت شام و عاشق گشتن مهر خورشید مهر بدان خسرو عالی مقام؛ -زاری نمودن مهر ماه سیما در مفارقت شاهزاده وفا؛ - مناجات کردن مهر در طلب یار گلچهر؛ -اظطراب نمودن شاهزاده افکار در هجر مهر خورشید رخسار؛ -مناجات کردن شاهزاده خونین جگر در فراق مهر خورشید منظر؛ -ظاهر ساختن مهر گلچهر حال خود را به دایهو واقف شدن دایه از راز آن ماه خورشید پایه؛ -در آستانه رسیدن شاهزاده به حرم مهر و آگاهی یافتن از حال آن سرو گلچهر؛ -نامه نوشتن عاشق زار به معشوق خورشید خورشید رخسار؛ -رسیدن نامه وفا به مهر و جواب فرستادن و وعده وصال به باغ دادن؛ - به باغ رفتن عاشق زار و معشوق مهر دیدار و تعریف گلهای باغ در شب تار؛ -صفت سراپای مهر گلچهر که گلی بود از گلستان خوبی و سرودی بود از سرابستان محبوبی؛ -ذکر ملاقات مهر و وفا با یکدیگر و صفت مواصلت آن دو خورشید منظر؛ -آمدن قیصر روم به محاربه خسرو شام و گرفتار شدن قیصر به دست شاهزاده نصرت فرجام؛ -واقف شدن شاهزاده عالی تبار و طلب مواصلت نمودن از آن ماه مهر رخسار و امتناع مهر از خسرو شیرین گفتار؛ - داستان رنجه شدن شاهزاده وفا از مهر گلچهر و شکوه نمودن او به دارا از بیوفایی و سرکشی؛ -صفت خوبی و مجنونی دلارا و مایل گشتن شاهزاده وفا به صحبت آن ماه عالم آرا؛ -داستان گرم شدن چشم شاهزاده وفا بر آفتاب رخسار دلارا؛ -صفت دیوانه گشتن شاهزاده وفا و سرنهادناز سودای مهر جنون وار به کوه و صحرا؛ -آگاه شدن مهر از احوال شاهزاده با دلارا و نامه نوشتن آن به ماه گیتی آرا؛ -جواب نامه مهر ازجانب وفا و پشیمان شدن از مهر؛ -تعریف بهار عنبر نسیم و صفت گلهای عنبر شمیم؛ عقد بستن کامران مهر را به شاهزاده عالی نسبت و در کامرانی آن خسرو شیرین لب؛ -تعریف شب عروسی و بزم طرب آن اختر برج سعادت در ان ش؛ -ذکر آراستن مشاطه آن ماه اوج خوبی و آن مهر سپهر محبوبی؛ -اضطراب شاهزاده وفا در هجر مهر عالم آرا و رسیدن مژده وصل در بن ...؛ -ذکر زمستان و شدن وی و صفت صعوبت وی؛ -مجلس آراستن شاهزاده بلند اختر به یاد مهر خورشید منظر؛ -ذکر معاشرت و صفت مباشرت؛ -صفت خزان و پریشانی بوستان از آن ؛ -ذکر بیماری شاهزاده وفا و وفات آن خسومهر سیما؛ -عزا داشتن مهر عالم افروز به مرگ شاهزاده سیه روز؛ -صفت بیماری مهر و وفات آن سرو گلچهر؛ -مدح نواب جهانبانی گیتی ستان ابوالفتح سلطان ابراهیم میرزا الصفوی الحسینی؛ -در نصیحت فرزند دلبندم اسمعیل ابقاء الله تعالی الملك الجلیل؛ -در خاتمت کتاب گوید.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۴۴

آغاز:الهی از طریق واقفن ساز ×× به اسرار حقیقت عارفم ساز / رهم بنما چنان سوی طریقت ×× که گردد منزلم سوی حقیقت؛

انجام:در خاتمه کتاب گوید: بحمدالله که این فرخنده نامه ×× به پایان آمد از امداد خامه ... / جهان از نوک کلکم گشته گل زار ××بلی گل بشکفد پیوسته از خار / محال است این که آید شعر یک دست ×× به گلشن گر بود گل خار هم هست

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۰ و اوایل قرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مذهب، مجدول؛ صفحه عنوان یک رباعی به خط عیسی خان علمدار در سه‌شنبه ۲۳ ربیع الاول در فراه سنه ۱۵۹ق [۱۰۵۹]؛ تملک: مصطفی بن میر محمد؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ جلد: گالینگور، ۱۴۱گ، ۱۲سطر (۱۳/۲×۷/۸)، اندازه: ۱۱/۶×۱۹/۴سم [ف:۲۹/۲-۶۶۱]

● **مهر و ماه** / عرفان و تصوف، شعر / فارسی

mehr va māh

حسینی قزوینی، حسین بن محمد حسن، ۱۱۸۴ - ۱۲۴۹ قمری

hoseynī qazvīnī, hoseyn ebn-e mohammad hasan (1771 - 1834)

منظومه عرفانی و سومین مثنوی از مثنوی‌های پنج‌گانه اوست. مؤلف از سرایندگان شیرین سخن در قرن سیزدهم هجری است و پنج مثنوی عرفانی به نام «پنج گنج» سروده که به نام‌های الهی نامه، اشترنامه، مهر و ماه، وامق و عذرا وصف الحال موسوم هستند. تخلص شاعر در این مثنوی «حسینی» است.

آغاز:خداوندا دلی ده سوز در سوز××به طور عشقبازی آتش افروز / بمن بنما ره میخانه عشق ×× می‌و وصلم ده از پیمانه عشق

انجام:نبیند جز خدا را مالك الملك ×× چه در بر و چه در بحر و چه در فلك / که بیند چشم حق بین جان حق دان ×× خدای خویش هر آنی کما کان

چاپ: شیراز، ۱۳۲۴

[الذریعة ۲۵۷/۷؛ فهرست مشار ۱۵۳۴]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۹۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۸سطر[ف: ۳-۶۴۲]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۹۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد اسمعیل شیرازی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۶سم [ف: ۲-۲۳۲]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۹۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۱/۶سم [ف: ۸-۲۶۴]

۴. اراک؛ بیات، عبدالحسین؛ شماره نسخه:۶۵

آغاز و انجام: برابر

جمعا حدود سه هزار بیت؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: اواخر قرن۱۳؛ ۱۳۷گ، اندازه: ۱۱×۱۶/۲سم [نشریه: ۶-۱۰۱]

۵. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۵/۱

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۲گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: -۲۱۲]

● **مهر و ماه** / شعر / اردو

mehr va māh

محمد نواز علی سجاد

mohammad navāz ʻalī sajjād

مثنوی است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۳۴۶

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم حمد و شکر خاکی هی یه راه ×× صفحه دل په لکهبی بسم الله / هی خلاف عالم و دانا ×× وحده لاشریک له حقا؛ **انجام:**نام اب اسکاسینی خاطر خواه ×× هی بهب مثنوی مهر و ماه / تاریخ طبع زاد مصنف دام اقباله ×× جس گهری کثنوی تمام هوی / فکر تاریخ اختتام هوئی ×× هاتف غیب نی علی سی کها / باغ معنی کهلا هی اب زیبا؛ انجامه: خامه فیضی مین کب طاقت ره / جو لکهی توصیف گر کچه آیکی / فکر بر تاریخ کی آید صدا / واه واکیا خوب لکهی مثنوی

خط: نستعلیق شکسته خوش، کا: محمد عبدالحفیظخان، تا: ۱۳۲۴ق -۱۳۲۵ق؛ مجدول؛ درماده تاریخ انتهای نسخه از حافظ سید ابوالحسن متخلص به فیضی به شعر، اشاره به تحریر (۱۳۲۴-۱۳۲۵ق) و عبدالحفیظ نام برده شده، با استناد به عنوان اول این مجموعه (دین کابچاو) که محمد عبدالحفیظ کتابت نموده بهاحتمال زیاد کاتب مثنوی مهر و ماه نیز همین شخص می‌باشد، در انتهای نسخه (برگ) خاتمه طبعی در باب نظم کتاب و اینکه در زمان نواب علی بهاد علی و طبع (سرودن) به ارشاد مولوی محمد حسین لکهنویی بوده، نیز قطعه (ماده) تاریخ طبع مثنوی به سال ۱۲۶۷ق. به شعر از سید اسمعیل حسین صاحب معروف به منیر، محمد عبدالرحمناحسن بن محمد حسین صاحب مطبعه محمدی و ماده تاریخ تحریر نسخه به تاریخ ۱۳۲۴ق - ۱۳۲۵ق از سیدابوالحسن صاحب متخلص به فیضی؛ جلد: تیماج، ۷۱گ (۲۷پ-۹۷پ)، سطر دو ستونی (۹×۳۰/۲)، اندازه: ۱۳/۹×۲۲سم [رایانه]

● **مهر و ماه** / داستان / فارسی

mehr va māh

[نسخه‌های منزوی ۳۷۱۱/۵؛ فهرست پاکستان ۱۱۹۰/۶-۱۱۹۲]

ناشناخته:

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۴۶۶/۱-۲۲/۱۸۶

آغاز:وسلام کرد مهر پیش آمد ودست درگردن ماه کرد همچو آن گناه ... که بعد از دوزخ فراق به بهشت وصال رسد؛ **انجام:**کاین نه این منزلیست کاندر وی ×× خلق را جاودان مقر باشد

داستانی است به نظم ونثر درمورد مهر و ماه، نثری شیرین که مشتری وعطارد ودیگران نیز درآن هستند، نسیم عیار نیز عیاری می‌کند نامه‌هایی میان مهر و ماه درقالب مثنوی دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۲۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴-۱۷۸۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۱۷۰

آغاز: خداوندا دلم را شاد گردان ×× ز قید هستیم آزاد گردان / به من بنماره میخانه عشق ×× می‌وصلم ده ار پیمانه عشق؛ **انجام:**دل خلقی درون سینه درجوش ×× جهانی گشته زان سودا سیه پوش / پشیمان چرخ از این نیرنگ سازی ×× خجل گردون ازین مسکین گدازی

گویا از عارف لاهوری یا علی اکبر رضی یا نصرتی هندی یا نهالی یا حسینی قزوینی یا درویش جمالی و از میرعسکری عاقل خان رازی؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، با یک سرلوح؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، ۵۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۶×۱۱سم [ف: ۴-۸۰۱]

۳. تهران؛ خاکپور، اسدالله (خاندان)؛ شماره نسخه:۶۹

بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق[نشریه: ۷-۵۶۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۱۶/۱

آغاز:بسمله. اما راویان اخبار و ناقلان آثار و طوطیان شکر خوار شیرین گفتار و سخن سرایان حکایت خسروانی و چمن سرایان روایت پهلوی و غواصان دریای معانی و گوهر شناسان صحرای روایت شیرین این حکایت را که از شیرینی بمثابه قوت جان و در طراوت مثال روح روان است ... و این حکایت را «مهر و ماه» خوانند ... بیان کرده‌اند؛ **انجام:**تا آنکه بر هم زننده لذات و پریشان کننده جمعیات برایشان بتاخت.

چنین است نام کسان و جای‌های این داستان: خاورشاه و روشن رای وزیر که داستان درباره آنها است، فیلسوف، شاهزاده، مشتری، ماه، عندلیب، سرواسا، نیک اختر، خواجه، بهرامشاه، مهر، هلال مغربی، نسیم رسول سحاب فرنگی، زهره، جاودان، عطارد وزیر، لشکر، میلاد، نیک اختر، لشکر ابر فرنگ، جزیره باروند، مکه، قلعه بوقلمون جادو، مغرب، مشرق، مصر؛ خط: نستعلیق، کا: تاجر بروجردی وجدانی، محمد اسماعیل بن محمد حسن، تا: شعبان۱۲۹۹ق؛ جلد: مقوا، ۱۲۰گ (۱پ-۱۲۰ر)، ۱۵سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۳-۳۰۹۳]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۹۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسین علوی[رایانه]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۲۸/۱

آغاز:اما راویان اخبار و ناقلان آثار و طوطیان شکرخار شیرین گفتار و سخن سرایان حکایت ... در این حکایت مهر و ماه خانند (چنین) و نقاشان صحایف سخن پروری ... بیان کرده اند که در اوان پیشین ... در دیار مشرق زمین، پادشاهی بود؛ **انجام:**فسبحان من لایموت. تمام شد، التماس دعا ... غریق رحمت یزدان کسی باد.

از داستان‌های عامیانه بیشتر به نثر، که گاهی نظم را برای گیرایی در آن می‌آمیزد، شاید همان باشد که در یک مورد (نسخه موزه کراچی) از عاقلخان رازی، میر عسکر (د ۱۱۰۸ق) دانسته شده است. چنین آغاز می‌شود: در گذشته پادشاهی بود «خاورشاه» نام، وزیر دانایی داشت «روشن رأی» نام، روزی شاه چهره خود را در آینه دیده از نشانه‌های پیری و نداشتن فرزند اندوهگین شده گوشه‌گیری می‌کند، بزرگان کشور به تدبیر «روشن رأی» با شاه دیدار کرده، وزیر سبب افسردگی را از شاه می‌پرسد. وزیر از منجمان پرسیده که شاه فرزند دار شود یا نه؟ پاسخ داده بلی در طالع خود دارد، ولی نه از آدمی، بل از یک پریزاد و راه رسیدن به مقصود فیلسوف عابد در جزیره «بازوند» که به یاری او می‌توان «سوسن جادو» و انگشتری سلیمان و مقصود را رسید پس «خاورشاه» و وزیرش «روشن رأی» به سوی «جزیره بازوند» حرکت کردند. به فیلسوف عابدی رسیده، شرح ماجرا دادند، عابد فیلسوف پذیرفت که هر سه به سوی مقصود بروند و راه راه پیش گرفتند، تا به کوهی و قلعه باشکوهی رسیده، به کمک اسم اعظم، در را گشودند، در قلعه کسی را نیافتند جز «قفسی و مرغی سفید در قفس»، مرغ را رهانید. تا به پیرزنی کور برخورد کرده که دامی گسترده بود و هر سه در آن گرفتار شدند: شاه به صورت شیری و وزیر به صورت روباه و فیلسوف به صورت سیاه گوش درآمدند. پس از برگشت آن ۳ تن به حال اصلی خود دریافتند که آن «مرغ سفید» در حقیقت دختر «فرخ فال» پری بوده و نام «روز افروز» که همان «سرن جادو» او را به گونه مرغی سفید در قفس در آورده بود که مادر و دختر با هفتاد پریزاد به دنبال آن سه تن در کوه قاف جستجو می‌کنند، آن سه تن یافته شده در یک چشم زدن به کوه قاف آورده شده شناخته و خلعت پوشانیده با وجود عدم سابقه آن دو را به عقد درآورده، پادشاه را و دختر را با یک چشم به هم زدن به شهر خود «دمشق» رسانید و دختر پس از ۹ ماه پسری زایید، در خوبی چنین و چنان، شهزاده را «مهر» که شخصیت اول داستان است نامگذارده در همین هنگام وزیر را نیز فرزند آمد، و پسر وزیر را «نیک اختر» نام کردند (چکیده ۱۸۵ صفحه از ۲۱۹ صفحه داستان). سپس سربندهای: رسیدن شاهزاده به مشتری و دیدن تصویر «ماه» (که شخصیت دوم داستان است)، رفتن شهزاده به مکه و غرق شدن در دریا و باقی ماندن، عاشق شدن «سرو آسا» به شهزاده، بیرون آمدن «نیک اختر» و فرستادن خواجه او را به خدمت «شهرام شاه ... »، نام نوشتن «مهر» جهت «هلال مغربی» در باب «ماه»، جواب نوشتن هلال مغربی نامه «مهر» را، نامه آوردن رسول «سحاب فرنگی» جهت «مهر»، نامه نوشتن «مهر» جهت «هلال» پادشاه مغرب، رفتن «مهر» با شکر به قلعه «بوقلمون»، رسیدن «زهره» خدمت «ماه» و حکایت آن دو، آمدن «هلال» و «عطارد» با لشکر در بارگاه مهر، عازم شدن «مهر» با «ماه» به جانب مشرق، به شکار رفتن «مهر» و گرفتار شدن آن، خبر شدن «خاورشاه» از غرق شدن «مهر»، خواب دیدن «مهر» و نجات یافتن از زندان؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: ابوالفضل علی ...، بی‌تا، مجدول؛ اهدایی: دکتر صادق کیا؛ جلد: مقوا چرم منقش، ۱۵سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۳۲۳]

←مهر و محبت ⟵ محبت نامه

● **مهر و مشتری = مهر و ماه = عشق نامه** / شعر / فارسی
mehr va moštarī = mehr va māh = ‘ešq-nāme

عصار تبریزی، شمس الدین محمد بن محمد، - ۷۸۴ ؟ قمری
‘assār-e tabrīzī, šams-od-dīn mohammad ebn-e mohammad(- 1383)

تاریخ تألیف: ۱۰ شوال ۷۴۳ق

داستانی است به وزن مثنوی به بحر خسروو شیرین در ۵۱۲۱ بیت سروده در ساعت پنج روز ۱۰ شوال سال ۷۴۳ نه ۷۷۸ چه او گفته است:«روز واو دال از ماه شوال ×× ز هجرت رفته جیم و میم با ذال / قریب پنج ساعت رفته از روز ×× به وقت اختیار و فال فیروز». نام اصلی این مثنوی عشق‌نامه بوده که با توجه به نام دو قهرمان داستان به «مهر» و «مشتری» مشهور گردیده است. شاعر به داستان «خسرو و شیرین» نظامی نظر داشته است و موضوع آن عشق روحانی میان «مهر» پسر شاپور پادشاه اصطخر و «مشتری» پسر وزیر شاپور بوده که برای یکدیگر پاکدلانه جانبازی می‌نمایند.

آغاز:بنام پادشاه عالم عشق ×× که نامش هست نقش خاتم عشق / چنین دارم ز تاریخ کهن یاد ××که در استخر شاهی بود باداد

چاپ: ۱۸۳۹ میلادی

[الذریعة ۲۱۵/۱۹ و ۷۲۴ و ۲۹۶/۲۳؛ نسخه‌های منزوی ۴/ ۳۲۵۳ و ۳۲۵۵؛ دانشمندان آذربایجان ۲۷۵؛ فرهنگ سخنوران ۳۹۴؛ دنا ۴۰۲/۱۰-۴۰۳؛ مشترک پاکستان ۴۳۶/۷-۴۳۷]

شرح و حواشی:

۱- مهر و مشتری (ترجمه)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۹۸

آغاز:ز رویش رفته آب عز عزی ×× ز ابرویش مکسر طاق کسری؛ **انجام:**به روز واو ودال از ماه شوال ×× ز هجرت رفته حا و عین با ذال / قریب پنج ساعت رفته از روز ×× به وقت اختیار و فال پیروز

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷۷۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۹۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۳۶-۳۳۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۶

آغاز:چو ناگه مشتری را زین خبر شد ×× چه گویم کز فلک سرگشته تر شد / بنام پادشاه عالم عشق ××که نامش هست نقش خاتم عشق

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ظاهراً آغازقرن۹؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ در حدود چهارهزار و یکصد و هفتاد (۴۱۷۰) بیت است (در اصل ۵۱۲۱بیت) و چند مصراع از آخرین صفحه محو گردیده است؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳-۴۹۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۸/۲-ف

نسخه اصل: نور عثمانی س ۴۱۹۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۷ جمادی الثانی۸۴۴ق؛ ۱۱ص (۲۸۸-۳۰۹ متن و ۱۹۸-۳۰۹ هامش)؛ ۱۳سطر[فیلمها ف: ۱-۴۲۱]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۳۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**به ختم انبیاء و ختم قرآن ×× که ختم کار ما برخیز گردان

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد بن محمد بقال، تا: ۱۴ رمضان۸۷۸ق؛ مجدول، با پنج تصویر، ص ۱و۲ با نقاشی و تذهیب؛ کاغذ: ترمه، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۱/۶سم [ف: ۴-۸۰۳]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۹۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**به ختم انبیاء و ختم قرآن ×× که ختم کار ما برخیر گردان

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۸۴ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۲۲۲گ، ۱۲سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵-۵۱۱]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۴۹-ف

نسخه اصل: پاریس P. S. 766 (بلوشه ۱۵۷۲)؛ خط: نستعلیق، کا: منعم الدین بن ابراهیم الاوحدی، تا: ۲ رجب۸۹۵ق؛ ۱۹۵گ، ۱۵سطر[فیلمها ف: ۱-۲۶۲]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۹۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵۶گ، ۱۱ سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶-۱۷۵]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۹۰

آغاز: دل ار گفتی حدیث خود مفصل ×× شدی بیشک چو گیسویت مطول؛ **انجام:** در اصل شریفش هست گوهر ×× شود از تربیت زیبای افسر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۴۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۹سم [ف: ۱۷-۵۲۶]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۵۰

آغاز:خرد در راه او از پافتاده ×× روان در پای عشقش سرنهاده؛ **انجام:**به ختم انبیاء و ختم قرآن ×× که ختم کار ما برخیز گردان

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مذهب، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۸۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۳/۵سم [ف: ۴-۸۰۳]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با سرلوح زرین؛ تملک: عبدالفتاح بیک بن محمود پاشا؛ ۱۶۰گ، ۱۴سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [سنا: ف: ۱-۳۹۸]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، مجدول، با سرلوح، مذهب؛ ۲۱۰گ، ۱۲سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [سنا: ف: ۲-۸۵]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۰۴/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴/۷×۳۲/۵سم [ف: ۸-۱۱۸]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۰۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**به ختم انبیاء و ختم قرآن ×× که ختم کار ما برخیز گردان

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ با سه مجلس مینیاتور؛ کاغذ: ترمه، ۲۲۲گ، ۱۱سطر، اندازه: ۹/۸×۱۶/۸سم [ف: ۴-۸۰۲]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۳۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**به ختم انبیاء و ختم قرآن ××که ختم کار ما برخیز گردان

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، با یک سرلوح زرین؛ ۱۳۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۹/۳×۳۱سم [ف: ۴-۸۰۲]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۹۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**به ختم انبیاء و ختم قرآن ×× که ختم کار ما برخیز گردان

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۸۶گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۴-۸۰۲]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۸۵۶

آغاز: ولی من نیز از این شربت چشیدم؛ **انجام:** یکایک بشنوم این ماجرا را ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام[رایانه]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۹۴

آغاز: یکی مجموعه دیدش از همه باب ×× موشح از کمال و فضل و آداب؛ **انجام:**برندم همچنان فرق و کفن تر ×× کنند آنگه چو خطم خاک بر سر

۳۴۰۰ بیت است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۸۸ص، ۱۳سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۸-۴۶۴]

۱۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۸۸/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**به ختم انبیاء و ختم قرآن ××که ختم کار ما برخیز گردان

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۹۵۴ق؛ با سه مجلس مینیاتور آب و رنگ بسیار ظریف و بدیع به مناسبت اشعار تصویر شده؛ جلد: مقوای ابره میشن مذهب، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۸سم [ف: ۴-۱۰۸۲]

۱۹. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۴۹

آغاز: ... هوادار درش چون مهر انور ×× ز ذره بیشتر و ز ذره کمتر ... / و ... بزحمت از زبان خویش دایم ×× بخدمت در محافل بوده قایم ... و ... فی معراج النبی علیه افضل الصلوة و اکمل التحیات: شبی حامل بعیش جاودانی ×× نشاط انگیز چون روز جوانی؛ **انجام:**بختم انبیا و ختم قرآن ×× که ختم کار بر ما خیر گردان ...

خط: نستعلیق، کا: منصور بن فتح الله گرمرودی، تا: ۹۷۸ق؛ مجدول است و در آغاز اوراقش آشفته و چند برگ ناقص است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۱۹۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳-۱۳۶۱]

۲۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**بختم انبیا و ختم قرآن ×× که ختم کار ما بر خیر گردان ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۸۲ق؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۸۵ص (۱+۱۸۴)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳-۱۳۶۱]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۹۳۲

آغاز:درین دور خرد فرسای خونخوار ×× که جهل از وی عزیزست و خرد خوار؛ **انجام:**درون دور نه پرکار اخضر ×× رهی بنما مرا چون خط محور.

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۹۹۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ ۱۹۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲/۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۷-۵۲۵]

۲۲. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۹۹

آغاز:بفال سعد بر تختش نشاندند ×× در و یاقوت در تاجش فشاندند؛ **انجام:**زدست خرده گیر و ممسکی چند ×× زمانی در خلاص و کاه دربند.

خط: نستعلیق عالی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول طلایی و الوان، دارای ۴ مینیاتور نسبتا نفیس؛ جلد: تیماج، ۱۳۲گ، ۱۲سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [مطالعات اسلامی: ف: -۷۹]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۰۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۶۷گ، ۱۵سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶-۲۷۹]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۲۵۱

آغاز: کل روش بتانرا آب جان داد ... سروشان آب روان داد؛ **انجام:** صفار و لطف مه رویان عالم ورانگشت کهنپش همچو خاتم ...

خط: نستعلیق، کا: پیرحسین، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام[رایانه]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۱۰

آغاز: چو دید از دور روی بدر را مهر ×× زشادی بر شکفتن همچو گل چهر؛ **انجام:**صبا در گوشه یی افتاده خسته ×× بیکدم عمر خود را باز بسته

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ واقف: حاج شیخ محمود واعظ حلبی، آذرماه ۱۳۴۱؛ ۸۸گ، ۱۵سطر (۷/۳×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹/۳سم [ف: ۷-۸۷۰]

۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۱۱/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**شد آن مشهد ز انواع کرامات ×× حریم کعبه ارباب حاجات

خط: نستعلیق، کا: محمد علی خان، تا: قرن ۱۲، جا: هندوستان؛ ۳۲گ (۱-۳۲)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۷سم [ف: ۸-۴۳۷]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۸۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**به ختم انبیا و ختم قرآن ×× که ختم کار ما بر خیر گردان / الهی به حق بنی فاطمه ×× که بر قولم ایمان کنی خاتمه

خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۳ ذیقعده۱۱۰۸ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج مذهب، ۴گ (۶۲ر-۶۵پ حاشیه)[ف: ۲۹/۱-۱۴۶]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۸۰/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**بختم انبیا و ختم قرآن ×× که ختم کار ما بر خیر گردان

۷۰۰ بیت؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن، ۷۸گ (۱-۷۸)، ۹-۱۱سطر (۶/۵-۷/۵×۱۱×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۸-۴۴۷]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۱۹

آغاز:رب وفقنی بالاتمام و سهل ولا تعسر، بسمله و به توکلی؛ **انجام:**که انسان خالیاز سهو و خطا نیست خطا و سهو بر یزدان روانیست.

خط: نستعلیق، کا: علی عسکر بن علی نقی، تا: ۱۲۴۲ق؛ مجدول؛ ۲۰۸گ، ۱۲ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۶/۵×۱۹سم [ف: ۳-۴۷۸]

۳۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۶۹

آغاز:پانزده بیت اول خوب خوانده نمیشود پس از آن: ازو شد هیأت خورشید سایر ××و زو شد گنبد افلاک دایر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ ۱۶۷گ، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲-۱۷۷]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۳۳/۱

آغاز:در شش بیت پیش از «سبب نظم کتاب»: چو محرم شد محمد بی محمد ×× در آن خلوت سرای فضل سرمد؛ **انجام:**رسید این نامه نامی باتمام ×× کشید آغاز این دفتر بانجام / بروز و او دال از ماه شوال ××ز هجرت رفته حاو عین با ذال

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰و۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۹۷گ (۱ر-۹۷پ)، ۱۹سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۱۰-۱۷۹۴]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۹۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: گالینگور، ۱۳۸گ، ۱۱ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۱۶-۱۷۵]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۳۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**که ختم کار ما بر خیر گران

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج[رایانه]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۴۷

آغاز:به فکر نغز داد مثنوی داد ×× که هم صاحب درون بود و هم استاد

خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد بقال، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ ۱۴۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۷-۵۴۴]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۱۵

آغاز: بسی صحرا و کوه و در نوشتند ×× به بی راهی چرخ از راه گشتند / همی کردند پیچان راه و بی راه ×× سوی البرز شان آمد گذرگاه؛ **انجام:**اگر باشد وفا با عشق همره×× بود آن صحبت از علت منزه / و گر عاشق بود در عشق صادق ×× شود دردم برو معشوق عاشق

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۰۳گ، ۱۰سطر، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۲۶-۲۹۷]

۳۶. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۶۸/۲ فرخ

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: -۱۶۹]

۳۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۲۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**چو دهر ... را این عادت و خواست ×× مکن ز نهار بر وی تکیه ای دوست

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح، مجدول؛ مهر: کتابخانه «راجه سید مهدی ۱۳۴۵»؛ جلد: تیماج، ۳۳۶ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۲-۵۸]

۳۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۷۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**به ختم انبیاء و ختم قرآن×× که ختم کار ما برخیر گردان

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای ۱۲ مجلس مینیاتور آب و رنگ خوب، مجدول، با سرلوح؛ مهر: ناصرالدین شاه؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۴۰ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۲۱/۸سم [ف: ۴-۷۸۶]

● مهر و مشتری / داستان / فارسی

mehr va moštarī

داستان عشق و وصال مهر و مشتری. از جمله داستان‌های عامیانه است آمیخته با اشعاری در وسط روایت. نویسنده کتاب مشخص نشد و از داستان و شخصیت‌هایش هم اطلاع و نسخه دیگری به دست نیامد. نسخه از آغاز افتادگی دارد و این عناوین در آن آمده است:غضب کردن مشتری در خانه و نامه آوردن سیاره از نزد مهر و جواب نامه بردن؛ رفتن مشتری با پدر در عراق و رسیدن در قلعه رهزنان؛ حرکت کردن مشتری از اصفهان به خاک ری و رفتن به زنگبار؛ رفتن مهر و بر جانب هندوستان و زیر باد آمدن بهرام و سپاه کشیدن و فتح کردن مهر؛ فتنه کردن کی نوش و روانه کردن سرخاب؛ رفتن سیاره با ماه و ستاره در پیش جمشید شاه دکنی؛ رسیدن سرخاب شاه از عقب با روندگان در دکن دور تا دور شهر را گردیدن و طرح عروسی سیاره از برای سرخاب و عیاری نمودن ایشان و ... کردن سیاره سرخاب را؛ آمدن دیو در کاخ حضرت سلیمان به جنگ انجم شاه به ری و آمدن بوزینه زنش با پنجاه هزار جادو؛ آمدن خسروشاه خاوری و آمدن افراسیاب خان خطائی به مدد فرخشاه هندوستانی؛ آمدن شاهزاده مهر از قله قاف در دکن و عروسی‌ها کردن در راه؛ طبل جنگ زدن فرخشاه و پسرش به قلعه انداختن و رسیدن مهر صاحبقران؛ رفتن دیو با بابا سیاره در قاف و تدارک عروسی را و دختران را بیاورد؛ نصیحت کردن فرخشاه به بهرام و او را حربی کردن در جنگ شهزاده؛ آمدن فرخشاه به جنگ شهزاده مهر؛ گریختن فرخشاه به جانب فرنگ و پناه به جبروت شاه فرنگ بردن والسلام؛ آمدن قاصد کاووس از لاهور؛ گریختن سرخاب به جانب ترکستان و ... [گیر] آمدن به دست مشتری و او را ... کردن و خلاص کردن کینوش علیه اللعنه؛ تسخیر کردن مهر سپر شجاعت ملک فرنگ راه و داد بردن پادشاهان فرنگ در پیش شداد شاه؛ روانه کردن شداد مشوش اژدها خوار با دویست هزار اژدها خواران بر سر مهر و اجازت گرفتن هژیر از مهر به جنگ مشوش؛ پیدا شدن جمشید الماس پوش پسر صاحبقران از دختر سهیل شاه مصری و او را مهرآرا نام بود؛ کشتی گرفتن شهزاده خسرو لعل خفتان با مشتری و آخر الامر مشتری را به کشتی گرفتن؛ رفتن فرعون و نمرود برادران شداد از حد الماس گریختن همه جا و بر قبه آهن ربا که او را گنبد گویا گویند و از صاحبقران یاقی [کذا] شدن؛ نامه از خسرو فرنگ آوردن در پیش صاحبقران و یاقی شدن صلصال دیو از پادشاه و فرستادن خسرو لعل خفتان را در قاف و خودش با سپاه گران رفتن به قبه آهن ربا در جنگ نمرود و فرعون؛ سپاه سگ پرستان دور قلعه را گرفتن و صاحبقران شبها از قلعه بیرون آمدن با ایشان جنگ کردن درین وقت شهزاده فیروز با سپاه گران از آن راه رسیدن؛ رفتن شهزاده خسرو لعل خفتان در قاف و از آن جا در جزیره اخضر از پی مرکب او را گرفتن با صلصال دیو جنگ کردن و فخر کردن با ایشان؛ آمدن خسرو لعل خفتان از قاف در اردوی اسلام و چابک عیار آمدن و گردان اسلام را دزدیدن؛ قهر کردن شهزاده جمشید زبرجد خفتان از اردوی پدرش روانه شدن از پی او و سپاه به صورت دیوانه‌ها شدن و با جمشید جنگ کردن و در آخر آشنایی دادنبا اژدها جنگ کردن و برگشتن یاقی شدن از صاحبقران؛ رفتن فرعون به عالم آباد که نزدیک شیر دره [باشد] و کی نوش در

پیش سلطان عالم شاه و از او مدد خواستن و بهشت ساختن البرز علیه اللعنه و العذاب؛ بیرون آمدن خسرو از شهر الماسیه و ازو از رعنا فرزندی به عمل آوردن که نام او لعل الماس پوش است و با مادر خود جنگ کردن و از پی پدر خود رفتن؛ بردن شاهزاده‌ها خسرو فیروز در بر محیط در پیش انجم شاه که او را اخضر شاه نام برد؛ بردن شهزاده فیروز را در صحرای هیهات و خسرو را در مملکت ظلمات و ستم کشیدن ایشان تا به جای خود رسانیدن؛ رفتن الوند با ملک خورشید و بابازاده با گردان اسلام در عالم آباد [و] رفتن و دعوا کردن ایشان تا میرسیم [؟]؛ رفتن رعنا با لعل الماس پوشان به پیش الماسیه و ازو دختری به وجود آوردن؛ گرفتن قلعه الماسیه را بابا سیاره و گرفتن بابا ... (یک کلمه سیاه شده) فرنگی و کریاس ارسی و قلعه را به تصرف در آوردن؛ رفتن صاحبقران در ولایت جابلقا و آوردن میرزاده صاحبقران را از الماسیه که از دختر نهنگ شیر به عمل آورده بود [و] شماسه شاهزاده لعل زبرجد خفتان سر راه بر صاحبقران گرفتن؛ پسری از هیکلان به عمل آوردن از خورشید و آمدن در خدمت مهر؛ منظومه‌ای به همین نام از محمد بن احمد عصار تبریزی می‌شناسیم که در ۵۱۲۱ بیت در ۷۷۸ق سروده شده است و ظاهراً ارتباطی با این کتاب ندارد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۲

آغاز:نخوردی و الحال پیک اجل یعنی موی سفید قدم در عرصه وجودت گذاشته پیغام [کذا] مرگ به خط ... [پس از ۱۲ برگ در ۱۲ر] غضب کردن مشتری در خانه و نامه آوردن سیاره از نزد مهر و جواب نامه بردن. و بعد از آن مشتری با خود گفت که هالا [کذا] من بسته هزار ندیدم چگونه می‌توانم از مهر جدایی کنم: حال عاشق تو چه دانی که نباشی عاشق ×× حال بیمار چه دانی که نگشتی بیمارا‌ما از آن جانب چون مهر از این سخن خبردار شد بابا سیاره را طلبید و گفت بابا مرا چه باید کرد؟ نمی توانم یک ساعت بی مشتری زنده گانی کنم؛ **انجام:**ایشان یافتند که این مهر است به یک مرتبه به خاک افتادند و شکر الهی به جای آوردند و بعد از آن اجازت خواستند که در شهر بروند. ایشان را روانه کرد ایشان یکدیگر را ملاقات کردند. تمام شد

خط: نستعلیق، کا: عبدالعظیم بن ابراهیم سبزعلی، تا: ۲۰ شعبان۱۲۴۶ق؛ نسخه مغلوط است؛ جلد: مقوا، ۲۶۶گ، ۱۷سطر (۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۰-۲۲۶]

● **مهر و مشتری** / داستان / فارسی

mehr va moštarī

داستان منثور مهر و مشتری.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۳۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ جلد: تیماج، ۳۴ص، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۱۷-۳۱۹]

● **مهر و وفا** / شعر / فارسی

mehr va vafā

شعوری کاشانی، ق۱۱ قمری

šo‘ūrī kāšānī(- 17c)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۸۰/۲

آغاز:مثنوی من مقالات ... مولانا شعوری. بسمله.الهی از دل من بند بردار ×× مرا در بند چون و چند مگذار/ خداوندا زبانم را بیان ده ×× بیانم را بلطف آن ده که آن به؛ **انجام:**شعوری بشنو این پند ولاویز ×× ز رنگ آمیزی دوران بپرهیز / قلم در کش حروف آرزو را ×× در آب افکن کتاب گفت و گو را / قلم را از روایت بی زبان کن ×× رقم را از درایت بی نشان کن / بیان را مهره ازآسودگی ده×× که هست از هر چه هست آسودگی به / این بحر که درهای فصاحت دارد ×× از ما بشمار خویش عادت دارد / از شان بیان این سخن باخبر است ×× آن کس که نشانی از «بلاغت» دارد

در ۱۴۳۲ (=بلاغت) بیت و داستان عشقی و عرفانی است، بدین‌گونه: ۱. مناجات اول در شکایت قیودان نفسانی و طلب استخلاص از وساوس شیطانی و زبان گشودن به عجز و ناتوانی، ۲. نعت محمد، ۳. شب معراج، ۴. مدح علی، ۵. مدح شاه عباس، ۶. المناظرة در تحقیق بهار جوانی، ۷. شرف گوهر آدم، ۸. تصریح به نام کتاب و توصیف حاتم بیک، در اینجا آمده: «بیان قصه مهر ووفا کرد ×× مرا نیکو بآن طرز آشنا کرد»، ۹. تعریف سخن، ۱۰. آغاز داستان مهر و توصیف پدر آن قمر چهر وشنیدن مهر از دایه حکایت عابد و از پدر رخصت خواستن و به زیارت عابد شتافتن، ۱۱. رفتن مهر به بارگاه شاه، ۱۲. داخل شدن وفا بکار و انگاه مهر و دیدن از دور دیدار آن پریچهر و افتادن به قید عشق از تقاضای سپهر بی مهر، ۱۳. دیدن مهر و وفا را در بیرون خیمه، ۱۴. سبب انگیختن سپهر بی وفا که دو اختر را روز وصال به فراق مبدل کرد و زاری مهر از دوری وفا، ۱۵. داخل شدن وفا به لشکر گاه خویش، ۱۶. رفتن مهر به جانب دیر عابد، ۱۷. حکایت گفتن عابد با مهر درباره صبوری، ۱۸. معذرت گفتن مهر که چون زید با صبوری و شنیدن از عابد مژده نفی دوری، ۱۹. پدر مهر را دل از جان برداشتن، ۲۰. نشستن مهر آفتاب چهر پس از پدر بر تخت شاهی و خواستن وفا، ۲۱. طلوع مهر باستقبال قمر، ۲۲. کام وفا به دخول مصر شیرین گشتن و مراغبت بمنا کحت مهر یافتن، ۲۳. عروسی مهر، ۲۴. چهار پسر مهر، ۲۵. محمود و ایاز، ۲۶. حقیقت و وزیرش عدالت، ۲۷. موعظه نفس و ترغیب اطاعت وی به قناعت، ۲۸. داستان مهر پس از مرگ وفا، ۲۹. تحقیق مظاهرات علوی و سفلی، ۳۰. شکر شعوی از اتمام کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: نجف علی بن محمد کاظم، تا: ۱۲۳۹ق؛ ۷۲گ (۸۳-۱۵۴)، ۹

سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۲۲۴۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۷۱۷

آغاز: بسمله کنم ابتدا من بنام خدای ×× که او هست روزی ده رهنمای بنام خدای که او مهربانست؛ **انجام:** عجب آمد از مهر و از عجب او هزار آفرینها بگفته برو ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام[رایانه]

● **مهزم الجیوش** / فنون نظامی / فارسی

mahzam-ol joyūš

زندی شیرازی، فتحعلی بن حسنعلی، ق۱۳ قمری

zandī šīrāzī, fath-‘alī ebn-e hoseyn-‘alī(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۷ق

از: آلفرت سورهله؛ مترجم: فتحعلی شیرازی

مؤلف، که آجودان «ژنرال گراف منسدورف پول یی» فرمانده دولت نمسه است، در این کتاب از آداب اردوکشی و عملیات «رکن دو» و راه‌پیمایی و انتخاب محل برای اردو و سایر مطالب راجع به لشکرکشی مفصل سخن می‌گوید. ترجمه آن مغلق و نارسا و بسیار تحت تأثیر زبان خارجی است.مشتمل بر هشت «فصل» و «خاتمه».

آغاز:بسمله، این رساله ترجمه ایست مر تألیفات آلفرت سورهله نام، آجودان مقرب دولت نمسه سپه سالار کراف منسدورف پول یی، حامل نشان شمشیر دولت سووط و سرافراز خاج قابلیت دولت نمسه که در سنه هزارو هشتصد و شصت و یک در شهر پراک بزبان نمسوی بچاپ رسیده بود، مقدمات، علاوه بر آنکه ...

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**بر عکس سائر قشونهای فرنگستان که پنجمین مقدار آنها را از مقدار ... معلوم می‌گردد

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ربیع الاول۱۲۷۸ق، جا: تهران؛ ۲۰۹گ، ۱۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۱-۲۶۸]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۱۸

آغاز:برابر

بدون نام مترجم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: مصطفی سلامتیان؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۷۰گ، ۱۷سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵-۱۵۳۸]

● **مهستی و امیر احمد** / ادبیات / فارسی

mahastī va amīr ahmad

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۶۸/۶-۲۳/۱۸۸

آغاز: آورده‌اند که درشهر گنجه فقیهی بود که حق سبحانه وتعالی اورا فرزند نمی‌داد همه چیز به وی داده بود؛ **انجام:**از قضای گردش گردون اورا درخرابات انداخت ودرآن عهد ... وآواز اودر اطراف عالم برفت

دو برگ از آغاز داستان مهستی شاعر گنجوی ومعشوقه وی امیر احمد است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۲گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸-۴۶۹۳]

● **مهشیده یا سرباز دلداده** / داستان / فارسی

mahšīde yā sarbāz-e deldāde

داستان کوتاه ایرانی که درباره دلدادگی دوجوان و وقایع اتفاق افتاده نوشته شده وبه اواخر حکومت رضاخان تعلق دارد.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۰۳

آغاز:صبح شد مهشیده ازخواب برخاست زلفان سیاه ودرهمش را شانه زد روپوشش را بر دوش انداخت، آهسته آهسته خیابان کوچکی را که بانتهای باغ واز آنجا بدامه سبز وخرم؛ **انجام:**دست در درست یکدیگر نهادند، ایرج آهسته درگوش مهشیده گفت زنده باد عشق، پاینده باد وفاداری

خط: نستعلیق، کاتب =ظاهراً مؤلف، تا: ۱۳۱۹ش؛ جلد: مقوا اسلیمی، ۳۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۴]

←مهمات الاحکام ＞ شرح عکوس الشموس

● **مهمات احکام شریعت** / فقه / فارسی

mohemmāt-e ahkām-e šarī‘at

منتخب فتاوی آقا محمد مهدی در یک «مقدمه» و چند «مقصد».

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۹/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی[نشریه: ۱۱-۹۳۴]

● **مهمات الاصول** / اصول فقه / عربی

muhimmāt-ul uṣūl

نیر بروجردی، علی اصغر بن علی اکبر، ۱۲۳۱ - ۱۳۰۰ قمری

nayyer-e borūjerdī, ‘alī asqar ebn-e ‘alī akbar (1816 - 1883)

کتابی متوسط در بیان مبانی وقواعد مهمه اصول فقه در «الذریعة» دو کتاب به نام «مهمات الاصول» معرفی شده که تنهاشخصیت مزبور به جهت زمانی با زمان کتابت نسخه مقارنت دارد، از مؤلف «مهمات الاصول» رساله‌ای دیگری به نام «مبادی الاصولیه» در این کتابخانه است که نام آن در الذریعة ذکر نشده واحتمال دارد اثر دیگری از این مؤلف باشد.

[الذریعة ۲۹۷/۲۳]

کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۱۹

آغاز: ... الحمد لله ... اما بعد فاعلم ان فی مسائل اصول الفقه مهمات لایمکن الوصول الی حقیقة الاجتهاد الا با معان النظر فی غوامضها والاصحاب شکر الله مساعیهم الجمیلة وان بذلوا جهدهم فی تدویناتهم ...

تا اواسط باب الخامس ادامه یافته واز پایان ناتمام مانده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف مخ]

● **مهمات الاعتقادات** / کلام و اعتقادات / فارسی

mohemmāt-ol e‘teqādāt

حسینی رشتی، هاشم بن محمد هاشم، ق۱۳ قمری

hoseynī raštī, hāšem ebn-e mohammad hāšem(- 19c)

بعد از وفات پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم چون فرقه‌های دینی متعددی پیدا شده بود که یکی از آنها را مؤلف فرقه ضاله شیخیه دانسته، لذا بعد از مطالعه کتاب اعتقادی سید کاظم رشتی، کتاب حاضر را در رد وی مرتب نموده، دارای پنج مهم در اصول اعتقادات.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۶۵

آغاز: حمد و ستایش مر آن خداوندی را سزاست که مخترع است مبادی و علل را پروردگارا بنما به ما راه راست را

نسخه اصل: کتابخانه شیخ ابوالفضل نجفی -تهران ۲۴؛ خط: نسخ نازیبا، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۸ق(ظاهراً تاریخ تألیف می‌باشد)؛ مصحح؛ ۱۶۸ص[عکسی ف: ۵-۲۲۱]

● **مهمات تجوید قرآن** / تجوید / فارسی

mohemmāt-e tajvīd-e qor’ān

اردبیلی، ابراهیم بن حسین، ق۱۴ قمری

ardabīlī, ebrāhīm ebn-e hoseyn(- 20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۰۰ض

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۵-۱۳۲۲ق؛ جلد: چرم، ۳ص (۱۶۶- ۱۶۸)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف:۴۷/۱-۱۲۰]

● **المهمات علی الروضة** / رجال / عربی

al-muhimmāt ‘ala-r rawḍa

اسنوی، عبدالرحیم بن حسن، ۷۰۴ - ۷۷۲ قمری

esnavī, ‘abd-or-rahīm ebn-e hasan (1305 - 1371)

وابسته به: روضة الطالبین و عمدة المفتین = الروضة فی الفروع؛ نووی، یحیی بن شرف (۶۳۱-۶۷۶ق)

درباره وجیز رافعی و روضه نووی است و کتاب‌شناسی فقهی و رجال است و نسخه می‌رسد به قاضی ابوالفتوح.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۸۹/۲-ف

نسخه اصل: کتابخانه توبینگن MaVI 122. الجزء الاول من کتاب المهمات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ تملک: حسن بن المراد[فیلمها ف: ۳-۱۶۰]

● **مهمات المسلمین** / کلام و اعتقادات، فقه / فارسی

mohemmāt-ol moslemīn

حسینی بخاری، میر محمد، - ۱۰۹۰ قمری

hoseynī boxārī,mīr mohammad(- 1679)

رساله در معرفت ایمان و صفت اسلام و احکام نماز و روزه و زکات و حج و نکاح طلاق، مطابق مذهب حنفی؛ در چهار «فصل»: ۱. علم توحید؛ ۲. علم نماز؛۳. علم روزه؛ ۴. علم حیض و نفاس؛ با عنوان «اگر پرسند که ... جواب بگو».

آغاز: قال النبی علیه السلام طلب العلم فریضة علی کل مسلم و مسلمة صدق یا رسول الله یعنی گفته اند پیغمبر

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۳۸۹

بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ خریداری از رضا غیبی[رایانه]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۲۸/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: هندی، ۲۰گ (۴۵ر-۶۴پ)، ۱۳سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۷-۴۴۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۰۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** هفتم فقر و قناعت و توکل و خلق حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم

خط: نستعلیق بدخط، کا: میر سید محمود مخدوم، بی‌تا؛ ۶۸گ (۴۱پ-۱۰۸پ)، ۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۳-۹۷]

۴. تهران؛ انجمن اسلامی؛ شماره نسخه:۱۹

در بیان معرفت ایمان و اسلام و نماز و روزه در چهار فصل؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۱۱-۱۰۲۶]

۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۵۱/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: ملاتاج ولی ابن خواجه نیاز بن اورازعلی، تا: رمضان۱۲۶۸ق، جا: استرآباد؛ اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱-۴۳۶]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۹۲/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** جواب بگو الی ... الله میان مهتر اسرافیل و میان پروردگار عالم سپریست که بجز پروردگار عالم کسی نداند. والله اعلم بالصواب

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد نجار التجار، تا: ۱۳۱۶ق؛ ۳۹گ (۲۶پ-۶۴پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۶/۳سم [ف: ۹-۸۹]

● **مهمات الواصلين من الصوفية** / عرفان و تصوف / عربی
muhimmāt-ul wāṣilīn min-aṣṣūfīya
دیلمی، محمد بن عبدالملک،- ۵۸۹ قمری
deylamī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-malek(- 1194)
آغاز:بسمله و به نستعين و عليه نتوكل حمدله ... اما بعد هذا كتاب مهمات الواصلين من الصوفية البالغين الى درجة يصح ...
شروح و حواشی:
۱- مهمات الواصلين (منتخب)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۳۴/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**افتاده در فصل: و من آفات هذه الطائفة الوعظ و الشعر و السجع و الخطب ... (پس از سه صفحه) ... لايكالم العامه و الجهال من عوالم الحقيقة.
خط: نسخ، کا: محمد بن احمد علوی اردکانی، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ ۲۵سطر، اندازه: ۱۱/۷×۱۹/۳سم [ف: ۷-۱۵۳]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۲/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**يخدعهم الفلسفى و لايخرجهم الى مذهب الدهر و الزندقة فامهم جدا ان شاء الله تعالى وحده و صلى الله على سيدنا محمد و آله اجمعين.
بی‌کا، تا: قرن ۱۱-۱۲؛ جلد: تیماج، ۵۷ص (۷۶-۱۳۲)، ۱۵-۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۳/۴۰-۷۱]

● **مهمات الواصلين (منتخب)** / عرفان و تصوف / عربی
muhimmāt-ul wāṣilīn (mn.)
وابسته به: مهمات الواصلين من الصوفية؛ دیلمی، محمد بن عبدالملک (-۵۸۹ق)
فصول منتخبة من كتاب مهمات الواصلين.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۱/۱۶-ف
نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۱۹؛ بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۵گ (۱۰۲-۱۰۶)[فیلمها ف: ۱-۴۷۴]

● **مهمة فى ضبط المسافات المرضية** /- عربی
muhimmat-un fī ḍabṭ-il masāfāt-il marḍīya

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۸/۲۳
بی‌کا، تا: قرن ۹ [ف: ۵-۶۲]

←مهنا بن سنان ⩥ اجوبة المسائل المهنائية الأولى
←المهنائية ⩥ اجوبة المسائل المهنائية الثانية
←المهنائية ⩥ اجوبة المسائل المهنائية الأولى

● **المهور** / فقه / عربی
al-muhūr
طباطبائی بروجردی، محمد حسین، ۱۲۹۱ - ۱۳۸۰ قمری
tabātabā’ī borūjerdī, mohammad hoseyn (1874 - 1961)
بحث‌های استلالی است در مسائل مهر (کابین) زنان، حاشیه و شرح بر شرائع الاسلام با عناوین «قول المصنف» و جواهر الکلام با عناوین «قول الشارح» که هنگام تدریس فقه نگاشته شده است.

۱. قم؛ مؤسسه آية الله بروجردی؛ شماره نسخه:۶۷
آغاز:يقول العبد الفقير ... انه لما وصل بحثنا فى الفقه الى مسائل المهور من كتاب شرائع الاسلام و شرحه جواهر الكلام؛ **انجام:**و الظاهر اعتبار التوالى و الاتصال بالدخول لا الزفاف.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۸۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱-۴۷]
۲. قم؛ مؤسسه آية الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۷۵
آغاز:يقول العبد الفقير ... لما وصل بحثنا فى الفقه الى مسائل المهور من كتاب شرائع الاسلام و شرحه جواهر الكلام
خط: نسخ، بی‌کا، تا: از عصر مؤلف؛ ۸۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱-۲۲۶]

● **المهية** / فلسفه / عربی
al-mahīyya
فایده‌ای فلسفی است دربیان معنی ماهیت من حیث هی هی درآن مطالبی از محقق دوانی نقل شده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۵۲/۳-۱۰/۶۲
آغاز:تحقيق لمعنى المهية من حيث هى هى ليست الاهى و وجوده للفرق بين تقديم السلب على الحيثية قال المحقق الدوانى من البين ان الانسان مثلاً اذا نظر اليه العقل ملاحظاً اياه فقط مغمضاً عما يكشفه من اللواحق لم يجده الا انساناً وان كان فى الواقع محفوفاً؛ **انجام:**ولتسئلن يوم القيامة عما كانوا يفترون والله الذى لا اله الا هو فالق الاصباح فاطر السموات والارض ولقد اخبرتك بالحق وانبأتك بالصدق والله اعلم
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳گ، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۸-۴۶۹۳]

● **مهيج الآلام** / گوناگون / فارسی
mohayyej-ol ālām
رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ۱۲۱۵ق - قرن ۱۳ قمری
raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī‘ (1801 - 19c)
تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۲۷۰ق؛ محل تألیف: قزوین

شش «مجلس» مفصل است در مواعظ که از آیات و احادیث گرفته شده و شعر فراوان دارد. پس از اين‌که مؤلف یکصد و دوازده جلد کتاب و رساله تألیف نموده به این کتاب پرداخته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۹/۲

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد عرضه میدارد نیازمند فیض ازلی ابن المرحوم العلامة الفهامة؛ **انجام:**اینکه گفتم زیب عرش کبریاست ×× بنده است اما بباطن چون خداست / عاصیا بس آنچه پختی خام شد ×× زین شباهت مثنوی بد نام شد

کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج، ۴۰گ (۸۷پ-۱۲۶ر)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲-۳۳۸]

● **مهیج الاحزان** /تاریخ معصومین

mohayyej-ol ahzān

تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی کا، بی تا[میراث اسلامی: ۵-۶۰۱]

● **مهیج الاحزان (منتخبات)** /تاریخ معصومین / فارسی

mohayyej-ol ahzān (montaxabāt)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۳۳

آغاز: وارد شده است که آن شهید مظلوم؛ **انجام:** میدید چه براوروی می‌داد

خط: نسخ، بی کا، بی تا[الفبائی: -۵۷۲]

● **مهیج الاحزان و مثیر الاشجان فی مصائب سادات الزمان** / تاریخ معصومین / عربی

muhayyij-ul aḥzān wa muṯīr-ul ašjān fī maṣā’ib-i sādāt-iz zamān

شبر، عبدالله بن محمد رضا، ۱۱۸۸؟ - ۱۲۴۲ قمری

Šobbar, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad rezā (1774-1827)

تاریخ تألیف:سه‌شنبه ۱۴ صفر ۱۲۲۵ق

در زندگی‌نامه و سوگواری ۱۴ معصوم، در ۲۹ «مجلس» که واپسین آنها درباره حضرت حجت است. تنظیم شده برای واعظان و اهل منبر، گرفته شده از کتاب‌های معتبر تا اینان از نقل گفته‌های نادرست بعضی ناقلان مستغنی باشند، با اشعار و قصائدی مناسب مطالب. بیشتر این کتاب در فضایل و مناقب و سیره امام حسین علیه السلام و گزارش واقعه کربلا و شهادت آنحضرت می‌باشد.

آغاز:الحمدلله الذی امتحن اولیاءه بالمحن و المصائب ... اما بعد، فیقول العبد ... عبدالله بن محمد رضی (چنین) الحسینی ... هذه اوراق قلیلة ... فی بیان ما جری علی حجج ... المجلس الاول. ایها الشیعة المحبون و ...

انجام:و احشرنا معه و مع آبائه الطاهرین فی الدنیا و الآخرة. و الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً و صلی الله علی محمد و آله. تم الکتاب بعون.

[الذریعة ۲۹۹/۲۳]

۱. **تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۰۴**

آغاز:برابر

کا: حاج سید محمد بن سید مرتضی واعظ زنجانی، تا: ۱۲۶۱ق؛ قطع: وزیری[ف: -۲۵۵]

۲. **تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۲۲۹/۱-عکسی**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، کا: محمد صادق بن زین العابدین مشهور به تکمه چین، تا: پیش از۱۲۸۹ق[عکسی ف: ۱-۳۸۶]

۳. **قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۶ و ۲۳۷۲ عکسی**

آغاز:برابر؛ **انجام:** قال الصادق خمس قبل قیام القائم الیمانی و السفیانی و المنادی من السماء ...

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ تملک: سید محمد علی بن محمد هاشم روضاتی اصفهانی به تاریخ ۱۳۹۲؛ یادداشتی از عبدالرزاق کلباسی؛ جلد: تیماج، ۱۳۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱-۲۴۹] و [عکسی ف: ۶-۴۷۰]

● **مهیج الاحزان و موقد النیران فی قلوب اهل الایمان** / تاریخ معصومین / فارسی

mohayyej-ol ahzān va mawqed-on nīrān fī qolūb-e ahl-el īmān

یزدی، حسن بن محمد علی،- ۱۲۴۲ قمری

yazdī, hasan ebn-e mohammad ‘alī(- 1827)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۷ق

واقعه جانگداز کربلا و کیفیت مبارزه و شهادت امام حسین و یارانش را به‌طور مفصل در یک «مقدمه» و چهارده «مجلس» گزارش نموده است، در اثنا احادیث و روایات مرویه از امام و اصحابش را به عربی همراه با اشعاری به عربی و فارسی ذکر نموده است. از ابتدای ورود امام حسین (ع) تا آخر ورود اهل بیت آن حضرت به مدینه را گزارش کرده است.مؤلف باآراء و دلایل برخی از علما که نقل حدیث ضعیف را در مورد مصایب و فضایل و معجزات ائمه اطهار (ع) جایزمی‌دانند سخت مخالف و آنرا توهمی بیش نمی داند. تاریخ ختم سال ۱۲۳۷قاست (طبق نوشته آقابزرگ).

آغاز:الحمدلله المتفرد بالقدم والبقاء المتوحد بالعظمة والکبریاء الحاکم بما یرید ... اما بعد چنین گوید اقل خلیقه حسن

انجام:یا رب کن عوناً له و مؤیداً و أزل به جور المعاند و أقمع، تمام شد رساله شریفه ...
چاپ: بارها به چاپ رسیده است؛ مشار فارسی، ج۴، ص۵۰۷۴، ایران، سنگی، بی ناشر، ۱۳۱۵ق، وزیری
[الذریعة ۲۹۹/۲۳؛ نسخه‌های منزوی ۴۵۵۷/۶؛ فهرستواره منزوی ۱۸۰۴/۳ و ۶۴۸/۶]

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۷۵
آغاز: سید الشهدا و حفظ اخبار آن سر کرده سالکان طریقه رضا ... بخصوص کتاب‌ها و رسایل موضوع شد؛ **انجام:**پس بعضی از ایشان کشته در اطراف بیابان افتادند و بعضی مانند کنیزان اسیر شدند. هذا الحسین بها علی عفر الثری فی حلة حمراء بنسج دمائها.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی به نشانه «صح»؛ جلد: مقوایی، ۹۰گ، ۱۷سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱-۴۱۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۳۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**ایشان پند نمی گرفتند قتلو بغیاً و ظلماً و عدواناً تا آخر الامر او را ز روی ظلم و عدوان کشتند سپس فرمود.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ یادداشت بلغ قبالا از روی خط مؤلف؛ یادداشت و صیغه وقف زکیه خاتون بر شیعیان اثنی عشریه با شرط تولیت و اهدا به ثواب آن به روح مرحومه مغفوره مریم بیگم خانم؛ مهر: ملا محمد طاهر نوری در ربیع الثانی ۱۲۵۰ق؛ واقف: ملا محمد جعفر مجتهد طهرانی؛ ۱۹۲گ، ۱۵سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۱۴۵]

۳. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۲۰۸
آغاز:بسوی خداست هر کسی بیک نهجی به ایشان وسیله جوی می‌باشند و نظر به مقتضای مودت لازمه به ایشان؛ **انجام:**اگر چه مقربان درگاه خدا بر مصایب دنیا صبر کردند و در راه محبت دوست متحمل ... .
تا اواخر مجلس نهم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۸۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: -۲۳۳]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۰۳-۱۷/۸۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**معجزه شصت وچهارم به سند معتبر از قاسم بن احمد اسدی روایت کرده است که گفت خبر رسید به متوکل لعین که اهل عراق جمع می‌شوند درنینوا برای زیارت قبر حسین ع ... متوکل لعین درجواب نوشت که
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۵۳گ، ۱۸-۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۹۴]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۳۵۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**فی القصبه المقدسه الحسینیه علی ساکنها آلاف الثنا و التحیه.
خط: نسخ، کا: یزدی، ابراهیم بن عبدالغفور، تا: ۱۲۳۷ق؛ ۲۷۷گ، اندازه: ۱۵×۲۲سم [نشریه: ۱۳-۳۹۱]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۸۶۰ ض
بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق[د.ث. مجلس]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**اولا مسارعت در تخطئه ننمایید و بر فرض تحقق خطا مستبعد نیست از کسی که سرا پایش خطاست
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۲۴۰ق، جا: قزوین؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه، ۲۶۸گ، ۱۷ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۸سم [ف: ۱-۶۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۵۵-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۲۶۲]

۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۷۹
آغاز:اما مقدمه پس در آن دو مطلب است مطلب اول در بیان آداب تعزیه و ماتم و آن چند بند می‌باشد اول گریستن و جزع نمودن؛ **انجام:**و ارزقنا التقوی و اجعلنا من المتمسکین بولایة محمد و آله سادات الوری.
خط: نسخ، کا: حسن بن محمد قدیم ایروانی الاصل، تا: ۲۶ رمضان۱۲۴۴ق، جا: کربلا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۲۵ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲-۳۲۰]

۹. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۷
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد نبی بن عبدالعلی دینائی نوری، تا: ۱۲۴۶ق؛ واقف: محمد نبی بن عبدالعلی دینائی، ۱۲۴۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: -۱۶۳]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۷۲۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**یا رب کن عوناً له و مؤیداً ×× و ازل به جور المعاند و اقمع ...
خط: نسخ، کا: محمد حسن بن ابی القاسم، تا: ۴ شوال۱۲۴۸ق، جا: کربلا؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۳سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۶۲]

۱۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۹۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**المتمسکین بولایة محمد صلی الله علیه و آله الطاهرین سادات الوری و قد فرع
خط: نستعلیق، کا: محمد هاشم ابن محمد قاسم افشار، تا: ۱۲۴۹ق، جا: قلعه هاشم خان (قلعه هاشم خان که در سابق محمد هاشم خان معروف بوده از بلوک افشار قزوین)؛ افتادگی: وسط؛ جلد: جلد تیماج، ۲۱۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲-۱۹۸]

۱۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۱۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ملا اسحاق بن محمد بیک ترکمان تهرانی، تا: ذیحجه۱۲۴۹ق؛ ۲۶۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲-۶۳۷]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۴۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**مستبعد نیست از کسی که سرپا خطا است اللهم

اغفر من خطیئاتنا و آثامنا ... بولایة محمد و آله سادات الوری.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۵۱ق، نزد زین العابدین بن ملا شهریار سوره من محال سلماس؛ دارای یک سرلوح مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۵گ، ۲۳ سطر (۱۲×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۵۱-۱۷۵]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۱۵/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و بر فرض تحقق خطا مستبعد نیست از کسی که سر تا پایش خطاست اللهم اعف عن خطیئاتنا و آثامنا ... بولایة سادات الوری.
خط: نستعلیق، کا: سعید بن احمد بن مومن بن علی اکبر اشکوری، تا: ۱۲۵۵ق؛ مصحح، محشی با نشان «م ح م د ح س ی نیزدی، ح س ی نیزدی و محمدحسین»؛ مهر: «یا امام جعفر» (بیضی)؛ ۲۶۷گ (۲ر- ۲۶۸پ)، ۱۹ سطر (۹/۵×۱۳)[ف: ۴۱-۱۸۰]

۱۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۲۹

آغاز:برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۵۷ق؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد رضا»؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۴۷گ، ۱۵سطر (۱۲×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵-۱۵۴۲]

۱۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۰۵

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن محمد باقر تفتی، تا: یک‌شنبه ۲۶ محرم۱۲۵۹ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۵۷گ، ۲۱سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۴-۱۳۹۷]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۰۱۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**و نزول ملائکه از سادات آل هاشم بعد از کشتن حسین (ع)
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق[رایانه]

۱۸. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۳۰

خط: نسخ، کا: عبدالوهاب بن محمد باقر، تا: سه‌شنبه ۲۸ جمادی الاول۱۲۵۹ق؛ ۲۳۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۲۴]

۱۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۳/۱

آغاز: ... واین امری است آسان وبسیار بی سعادتی است حضور در مجالس تعزیه و ترک گریه کردن؛ **انجام:**واغمده بهامة کل رجس مبدع ارح البلاد من الفساد وهم ... بالجهاد وتب لذلک واسرع یارب کن عوناً له ومؤیداً واذل به جور المعاند واقمع.
خط: نستعلیق، کا: مختار بن ملا احمد، تا: دوشنبه ۳ صفر ۱۲۶۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۶سطر[ف: ۱-۳۴۴]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۹۳/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اجلعنا من المتمسکین بولایة محمد و آله سادات الوری و الحمدلله رب العالمین.
خط: نسخ، کا: علی مراد بن علی محمد شیرازی الصل حائری المسکن، تا: سلخ ربیع الثانی۱۲۶۱ق؛ تملک: احمد بن محمد باقر در ۱۲۷۴ق، احمد بن محمد تقی سجادی عراقی در ۱۳۷۸ق؛ ۲۸۸گ (۱پ-۲۸۸ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۴۴-
۱۱۹]

۲۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۸۳

بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق[نشریه: ۱۳-۳۷۴]

۲۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۴۱

خط: نستعلیق شکسته، کا: هروی، هاشم بن علی اصغر، تا: دوشنبه ۲۲ ربیع الثانی۱۲۶۴ق؛ تملک: عبدالعلی حسینی؛ جلد: تیماج، ۲۱۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۵۸۷]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۷۵

آغاز: و مال داشت لهذا درنظرگرفت که اگر پروردگار لطیف از مهالک و صدمات نجات دهد؛ **انجام:**و اجعلنا من المتمسکین بولایة محمد و آله سادات الوری.
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن علی اکبر، تا: پنج‌شنبه ۲۹ربیع الثانی۱۲۶۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: میشن، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۱/۹سم [ف: ۱۴-۵۸۸]

۲۴. مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۶۴۱

خط: نستعلیق و شکسته، کا: هروی، هاشم بن علی اصغر، تا: ربیع الثانی۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۸سطر، قطع: خشتی[نشریه: ۵-۱۰۲]

۲۵. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۲۹

چهارده مجلس، در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ، کا: حسین بن کاظم یزدی وهابادی المسکن، تا: ۱۲۶۶ق؛ افتادگی: آغاز(آغاز در دیباچه افتاده)؛ مهر: «عبده الراجی عبدالله الحسینی»؛ قطع: خشتی[چند نسخه-ف: -۲۰۱]

۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۷۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**ارج البلاد من الفساد و قم با عباد الجهاد و تب لذالک و اسرع یا رب کن عوناله و مؤیدا و اذل به جود المعاند و اقمع.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ مصحح، محشی لغوی با نشان‌های «کنز، صحاح» و حواشی توضیحی از مؤلف و نیز با امضای شرح؛ ۲۶۴گ، ۱۸سطر (۸-۹×۱۴/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۷سم [رایانه]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۷۵

آغاز:و مال داشت لهذا در نظر گرفت؛ **انجام:**و ازل به حور المعاند ... و الهلبیته الهاشمی الحنفی سلام الله علیهم اجمعین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج[رایانه]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۹۹

آغاز:بسمله الحمدلله و الصلوة و السلام علی رسول الله؛ **انجام:**از کسی که سر تا پایش خطاست ... سنه ۱۲۶۶
خط: نسخ، کا: محمد حسن بن عبدالله قاینی، تا: ۱۲۶۶ق[رایانه]

۲۹. سمنان؛ مدرسه صادقیه؛ شماره نسخه:۴۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲۰ صفر۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ]

۳۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۳۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**و توقع از خوانندگان این نسخه دارم که والدین و خود حقیر را بدعای خیر یاد فرمایند انشاء الله.
خط: نسخ، کا: حسینی، ابوتراب، تا: ربیع الاول۱۲۶۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۸۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۷۶۵]

۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۷۰-۲۴/۷۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**واسرع یارب کن عونا له وموبدا وازل به جور المعاقد واقمع تمام شد رساله شریفه ... به طلب مغفرت یا دو به ذکر خیر شاد گردانند اللهم اعف عن خطیئا تنا بولایة محمد وآله.
خط: نسخ و تحریری، کا: محمد حسین بن اسماعیل گلستانه اصفهانی، تا: ۱۷ رمضان ۱۲۸۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۲گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۸-۴۶۹۴]

۳۲. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲۸۱/۲

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۸۵ق[چند نسخه-ف: -۳۷۰]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۸۵۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**اولا مسارعه در تخطئه ننماید و بر فرض تحقق خطا مستبعد نیست از کسی که سر تا پایش خطاست اللهم اعف عن خطائنا ...
خط: نستعلیق، کا: عبدالله الحسینی سمنانی، تا: ۱۲۸۸ق؛ مصحح؛ ۱۹۱گ، ۲۲سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۶/۶سم [رایانه]

۳۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۵۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسن بنابی القاسم، تا: دوشنبه۴ شوال۱۳۴۸ق؛ ۲۰۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [مؤید: ۳-۱۳۲]

۳۵. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۸۰/۵

آغاز:برابر
خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ ۶گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ]

۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۲۱

بی کا، بی‌تا؛ خریداری از عبدالله ناصری [رایانه]

۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۲۳

بی کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی[رایانه]

۳۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۷۳

آغاز: بعضی از علما ذکر کرده‌اند؛ **انجام:** آنرا خالی یافتم از تلاوت قرآن.
خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: صدر؛ ۲۸۶گ، ۱۹سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۴-۱۳۸۵]

۳۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۰۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، بی‌تا؛ مهر: «محمد باقر»؛ اهدایی: محمد مؤذن؛ جلد: تیماج، ۳۱۰گ، ۱۵سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۵-۱۵۳۲]

۴۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۰۱۱

کامل؛ خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ اهدایی: شیخ عباس محمودی؛ ۲۶۱گ، ۱۸سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۵-۱۵۰۴]

۴۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۳۰

آغاز:را که او چشید ما نیز بچشیم. پس آن حضرت فرمود لا خیر فی العیش بعد هؤلاء؛ **انجام:**و زنان از او می گریختند.
خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: عباس ده آبادی؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۵۱گ، ۱۹سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۹/۵سم [ف: ۴-۱۱۷۳]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۲۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**به بدترین مصیبتها و رخنه در اسلام شد بزرگترین رخنها قتل ابوعبدالله ...
خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۷۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۰/۸سم [ف: ۴۵-۲۲۷]

● مهیج الاحزان (مختصر) / تاریخ معصومین / فارسی

mohayyej-ol ahzān (mx.)

وابسته به: مهیج الاحزان و موقد النیران فی قلوب اهل الایمان؛ یزدی، حسن بن محمد علی (-۱۲۴۲ق)

آن‌گونه که در آغاز نسخه آمده مختصر مهیج الاحزان یزدی است:«این مختصری است از کتاب مهیج الاحزان از محتویات علامی فهامی آقا ملاحسن ابن محمد علی الیزدی اصلاً و الحایری مسکناً و آن مشتمل می‌باشد بر مقدمه و ...». مانند اصل تنظیم شده در یک«مقدمه» و چهارده«مجلس»: مقدمه: در دو مطلب: ۱) بیان آداب تعزیه و ماتم، ۲) بدان که بعضی از علما را عقیده این است که ذکر اخبار ضعیفه در مقام تعزیه و ذکر مناقب و فضائل ائمه و معجزات ایشان مجوز است به جهت تسامح در ادله سنن؛ مجلس ۱. ذکر خروج جناب سیدالشهداء از مدینه مشرفه به سمت مکه معظمه؛ ۲. بیان خروج سرور سعداء و سید شهداء از مکه معظمه به سوی عراق- با ورد به کربلای معلا؛ ۳. بیان آن چه واقع شد در زمان ورد آن حضرت به زمین کربلا تا شب عاشورا؛ ۴. بیان وقایع جانسوز شب عاشورا؛ ۵. بیان وقایع صبح عاشورا؛ ۶. بیان شهادت بعضی از اصحاب کرام آن حضرت و آن مظلوم؛ ۷. بیان کیفیت شهادت اولاد عقیل و قاسم بن الحسن؛ ۸ [در بیان کیفیت شهادت اولاد ام البنین]؛ ۹. بیان کیفیت شهادت نوباوه حیدر و شبیه پیغمبر علی اکبر؛ ۱۰. بیان کیفیت محاربه جناب سید الشهداء بنفسه الشریف؛ ۱۱. بیان وقایع بعد از شهادت و تاراج خیمه‌ها؛ ۱۲. بیان کیفیت ورود اهل بیت به کوفه؛ ۱۳. بیان کیفیت ورود اهل بیت به شام محنت و بلا و حکایات شام خراب؛ ۱۴. بیان کیفیت ورود اسیران به مدینه مشرفه.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۴۰/۱

آغاز:الحمدلله المتفرد بالقدم و البقاء المتوحد بالعظمة و الکبریاء الحاکم بما یرید و الفاعل لما یشاء موکل البلاء للانبیاء؛ **انجام:**آن حضرت غصه [قصه] پر غصه اهل بیت را بیان فرمود و اشک از دیده می‌ریخت. باری روانه حرم محترم سید امم گردیدند و در

حین ورود امکلثوم با دل پرخون می‌گفت مدینة جدنا الخ فارجع الی محرق القلوب. تم تم تم
خط: عبارات عربی نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۷۴گ (۳پ–۷۶پ)،۱۸–۲۴ سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۲۰–۳۷۳]

● **مهیج الاشواق = معجون الهی** / عرفان و تصوف / فارسی، عربی

mohayyej-ol ašvāq = maʻjūn-e elāhī

بهبهانی، محمود بن محمد علی، ۱۲۰۰ – ۱۲۷۱ قمری
behbahānī, mahmūd ebn-e mohammad ʻalī (1786 - 1855)

کتابی عرفانی ادبی در ادعیه و شرح آنها می‌باشد. در اوایل کتاب می‌گوید: قال الجد الصالح قدس سره عند شرح حدیث المفضل «بم یعرف الناجی ... ؟» ... و قال ره عند شرح قول الصادق «اوحی الله ...». نویسنده این کتاب که از عاشقان و صوفیان متدین بوده و طبع شعری نیز داشته است از ادعیه مأثوره شیعیان و اوراد و اذکار آنها آنچه مفید دانسته و به عربی بوده آورده و سپس همین مطالب را به شعر فارسی برگردانده است. این مباحث علاوه بر ادعیه شیعی واجد نقل قول‌هایی از صوفیان بزرگ است. او در این کتاب «قال الجد الصالح» و «قال الخال المجلسی ره» دارد.

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی نور قلوب العارفین بانوار معرفته فهم فی بیداء محبته و الهون. فهذه مهیجات لاشواق افئدة الطالبین و محرکات سلسلة قلوب للراغبین و مکملات لنفوس ناقصة قد اضلتها

انجام:زاهد شیر و عسل جوی ازین شهد خبر اللهم منک التأیید و التوفیق و التسدید ... اللهم املاء قلبی حبالک و خشیة منک وشوقا الیک یا ذالجلال و الاکرام. هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذه المجموعة المؤلفة الشریفة.نفعنا الله بها و سائر المؤمنین بمحمد و آله الطاهرین و صلی الله علی محمد و آله الطیبین

[نسخه‌های منزوی ۱۴۳۲ (۱۰ نسخه)؛ الذریعة ۲۱۹/۲۱؛ فهرستواره منزوی ۱۰۰۶/۸]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۵۹۳

انجام:و سایر المؤمنین بمحمد و آله الطاهرین.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۱ق؛ جلد: مقوا، ۸۸گ، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵–۶۹۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۱۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و سایر المؤمنین بمحمد و آله الطاهرین.
خط: نسخ و تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۷ق؛ سپس در پایان نسخه، کاتب رقم کرده است: «تمت الرساله علی ید مؤلفها استنساخاً فی شهر شوال المکرم من شهور سنة ۱۲۴۷»، از این قرار این کتاب تألیف آقا محمود نامی است که در نیمه دوم قرن سیزدهم می‌زیسته و این نسخه را به خط خود برداشته و وی را مؤلفات دیگری هم بوده است و شعر فارسی هم می‌گفته و در این کتاب اشعاری از خود آورده است؛ جلد: میشن، ۳۱۸ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۶–۹۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۴۴

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شوال۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۱۵سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶–۳۲]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۳۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۹گ، ۱۵ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵–۶۹۱]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۳۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**یاد تو راحت روح است ندارد صد حیف ×× زاهد شیر و عسل جوی از این شهد خبر
خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کاتب = مؤلف، تا: شوال۱۲۴۷ق؛ ۱۹۵گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲–۱۳۷]

۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شوال۱۲۴۷ق؛ جلد: چرم، ۱۴۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [مؤید: ۱–۶۶]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۳۶

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ در ساری به سال ۱۲۵۲ به اردشیر میرزا بخشیده بوده با مهر اردشیر میرزا مورخ ۱۲۵۰ (بیضی)؛ خریداری سیدمرتضی در رمضان ۱۳۲۷ [ف: ۴–۸۰۳]

۸. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۸

آغاز:و اهتدی به فی الظلمات و استضی به من الشک و الشبهات؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ خوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ ظاهراً مسوده اصلی است؛ جلد: مقوا، ۱۵۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: –۲۸۸]

۹. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۴۳ – ج

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۱۸سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: –۲۱۲]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۴۰

آغاز:بعد الحمد فهذه مهجات لاشواق افئدة الطالبین و محرکات لسلسلة قلوب الراغبین و مکملات لنفوس ناقصة قد اضلتها؛ **انجام:**برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: فتوحی؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۷۴گ، ۱۷سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۶–۴۲۶]

۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۳۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ تملک: غلامعلی بن محمد حسن کاشانی، ابن المؤلف به سال ۱۲۸۲؛ جلد: تیماج

قهوه‌ای، ۲۰۸گ، اندازه: ۱۲×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۸۷]

۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۱۵سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۳-۳۲۳]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۵۲

آغاز:افتاده از دیباچه: اما [بعد] فیقول ... محمود بن محمد علی بن محمد باقر ... ان هذه مهیجات لاشواق افئدة الطالبین ... تسمی بمهیج الاشواق و ان شئت فسمها بالمعجون الالهی؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: روغنی، ۱۴۴گ، ۱۱سطر (۸×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۲-۲۸۳۱]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۷۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۲۰ص (۱-۲۲۰)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۱۰-۷۵۳]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۰۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۲×۲۰/۱سم [ف: ۷-۱۴۳]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۵۸

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۲۱۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱/۶×۲۱/۴سم [ف: ۴-۸۰۳]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۶گ، ۱۸سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۵سم [ف: ۶-۷۳۱]

۱۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: مقوای روغنی بوم مذهب منقش، ۴۳۷ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۸سم [ف: ۷-۷۳۸]

۱۹. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۶۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: نیمه دومقرن۱۳؛ مصحح؛ تملک: محمدعلی بن محمدحسن تاجر در ۱۲۸۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: -۶۷۶]

۲۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۰۲

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد کاظم عرب، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۳۰۴]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۵۳

خط: نستعلیق، کا: ناد علی بن غلام علی، تا: شنبه ۱۳ رمضان۱۲۳۸ق؛ از روی نسخه مؤلف؛ جلد: تیماج، ۱۳۱گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۰×۲۵سم [ف: ۲۲-۴۳]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۶۳/۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**این است حالتن که تو بینی بزیر خاک ×× تا جان نازنین که برآید کجا رود.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ ۱۳گ (۱۱۵پ-۱۲۷ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۳۲-۸۸۸]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۱۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: شوال ۱۲۴۷ق؛ این نسخه مبیضه و استنساخ مؤلف از نسخه اول است؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۲۹۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۵-۱۸۵]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: نجفعلی انجدانی، تا: صفر۱۲۴۹ق؛ ۲۰۵گ، ۱۶ سطر (۱۱/۵×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲-۱۴۰]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: محرم۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۲/۲۷-۲۳]

۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۶۰۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**نفعنا الله بها و سایر المومنین بمحمدو اله الطاهرین و صلی الله علی محمد واله الطیبین

خط: نسخ، کا: اللهقلی قاجار دولو، تا: ۱۲۵۹ق؛ مجدول؛ ۱۹۳گ، ۱۹سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۶-۱۵۱]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۷

آغاز:برابر؛ **انجام:** و الباقون عندی علی الهزن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۱ق؛ افتادگی: انجام[الفبائی: -۵۷۲]

۲۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۶۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**و ز عنایتها و از اشفاق من ×× یاد ما کن یاد ما شیرین بود

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳۴گ، ۱۶سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: -۴۲۷]

۲۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۷۷۷/۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی[رشت و همدان: ف: -۱۴۹۶]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۱۹/۳

آغاز:صاحب اکسیر در عالم کم است ××کیمیا درد هر رمزی مبهم است / در وجود این مرا نبود سخن ×× زانکه خود دیدم بچشم خویشتن

بخشی از معجون الهی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج چرمی، ۵ص (۲۸۲-۲۸۶)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰-۹۷۳]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۵۰

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۵-۲۳۷]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۰۵گ، ۱۵ و ۱۶ سطر (۱۰×۱۵/۳)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱-۲۲۷]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**گر روی گرمابه با کر کر شوی ×× مدتی با خر نشینی خر شوی

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مشما، ۹۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۲۰۳]

۳۴. اهواز؛ شوشتری، محمد؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۷۹۵]

● مهیج القلوب فی مصائب اهل الخطوب و الکروب / تاریخ معصومین / عربی

muhayyij-ul qulūb fī maṣā’ib-i ahl-il xuṭūb wa-l kurūb

حسینی مرندی، اسماعیل بن نجف، - ۱۳۱۸ قمری

hoseynī marandī, esmā‘īl ebn-e najaf(- 1901)

تاریخ تألیف: ۲ صفر ۱۲۹۴ق

درمصایب امام حسین واهل بیت واصحاب ایشان علیهم السلام، در چندین «مقدمه» و ۳۳ «فصل».

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۱۰

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... و بعد فیقول ... هذا یا اخوانی وجیزة منی فی مصائب الحسین علیه السلام و اهل بیته وأصحابه؛ **انجام:**یاسلیمان لاافارق قبرالحسین حتی تفارق روحی عن جسدی قد وقع الفراغ من تحریر هذا الکتاب و تألیفه ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: درحیات مؤلف و شاید به خط وی؛ مصحح، محشی ظاهراً به خط مؤلف؛ مهر: مؤلف «افوض امری الی الله اسماعیل بن نجف الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۹۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۸۸]

● میادین / عرفان و تصوف / فارسی

mayādīn

انصاری، عبدالله بن محمد، ۳۹۶ - ۴۸۱ قمری

ansārī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad (1006 - 1089)

رساله‌ای است در عرفان. این کتاب را به خواجه عبدالله انصاری نسبت داده‌اند و شامل یکصد و یک میدان است که درهر میدانی موضوعی را مورد بحث قرار داده است.

شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۲۴۱/۲

آغاز:بسمله - الحمدلله الذی اولیاء آیاته فیعرفونها و الصلوه و السلام؛ **انجام:**تم کتاب المیادین بحمد الله و حسن توفیقه فی العشر الاول من الرجب ختم بالخیر و المرجب سنه الف اثنین مائه و سته و ستین الهجره ۱۲۶۶

بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ ۲۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱-۲۱۴]

● میادین الفحول / اصول فقه / عربی

mayādīn-ul fuḥūl

حسینی، عبدالله بن ابی تراب، ق۱۳ قمری

hoseynī, ‘abd-ol-lāh ebn-e abī torāb(- 19c)

وابسته به: القوانین المحکمة فی الاصول = قوانین الاصول؛ میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن (۱۱۵۱-۱۲۳۱ق)

مجموعه حواشی و تعلیقات بر قوانین الاصول میرزای قمی است که قسمتی از آن در روزگار زندگی میرزا و قسمتی پس از درگذشت او نگاشته شده و سپس در این مجلد تدوین گردیده و در مقدمه «میادین الفحول فی شرح قوانین الاصول» نام داده شده است.نگارنده در دیباچه از «نگارش اصولی و استدلالی» خویش و در متن کتاب جابه جا از سه اثر با این نامها یاد می‌کند: الاراریس، العروة الوثقی در اصول فقه و مبسوط، تعلیقات برشرح وافیه.

قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۱۵

آغاز:بسمله. الحمدلله واهب العطاء و کاشف الغطاء عن فروع الاحکام بقوانین الاصول ... و بعد فیقول المفتلق الی الله الوهاب الغنی ابن ابی تراب عبدالله الحسینی الطباطبایی لما کان الاصول بین العلوم کالورد بین الشموم و البدر بین النجوم ... و کان اصل المحقق الشارع و المدقق البارع السابق علی الابدال و الفائق علی الامثال النحریر العالم المیرزا ابی القاسم رضی الله عنه و ارضاه و جعل حظایر القدس مقیله و مثواه فی هذا الشان موسس البنیان مشتملا علی قواعد متقنة رایقة و فوائد محکمة فایقة حتی تناوبته الانظار و العقول و تناولته النحاریر بالقبول ... فادخلت نفسی فی جملة آخذیه و لم اضایق بقدر و سعی عن لحاظه و تدریس طالبیه فسنح لی بعض الافکار فی المجال فحررت یسیرا من کثیر علی غیر روية باستعجال اذ تحریر کل ما یخطر بالبال مما لایتحمله احمال الجمال مع انه لیس کل ما یعلم یقال و کل حاشیة اولا و اخرا اشتملت علی الدعاء بطول بقائه فهی فی حال حیاته و کل ما اشتملت علی ترحیمه کذلک فبعد وفاته. فاتفق فی طیها بعض تحقیقات رایقة و صدر فی اثنائها نحو من تدقیقات فایقة سیما فی مباحث التقلید و الاجتهاد فالتمسنی بعض اصحاب السداد فی تدوینه ممن لم یسعنی رده و تحریمه فاجبته الی ذلک فی الحال و ان لم یکن قابلا للتدوین بحال اذالم اکن فی هذه المجال الا کراحل الرجال او کنسمة قد قضی نحبه او انقضت له الاجال!

از آغاز تا میانه مبحث اجتهاد و تقلید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ گویا نخستین نسخه تدوین شده از روی اصل حواشی که درکناره برگ‌های قوانین نوشته شده است؛ ۲۴۸گ (اصل کتاب:

۱پ-۲۱۹ر)، ۲۶سطر، قطع: رحلی[چند نسخه-ف: -۳۸]

←المیافارقیات ⩾ اجوبة المسائل المیافارقیات
←میامر ⩾ اثولوجیا

● المیامر فی الطب / طب / عربی

al-mayāmir fi-ṭṭibb

اسفراینی، محمد بن علی، ق۸ قمری

esfarāyenī, mohammad ebn-e ʻalī(- 14c)

مؤلف در کنار عیادت مریض احتیاج به کتاب مختصری داشته تا در سفر و حضر به همراه وی باشد. لذا به تألیف کتاب حاضر پرداخته و آن را در سی و سه«میمر» تنظیم کرده: میمر ۱. امراض الرأس، در نوزده مقاله؛ ۲. امراض العین، در بیست و هفت مقاله؛ ۳. امراض الاذن، در شش مقاله؛ ۴. امراض الانف، در هفت مقاله؛ ۵. امراض الشفة، در چهار مقاله؛ ۶. امراض الاسنان، در پنج مقاله؛ ۷. امراض اللثة، در چهار مقاله؛ ۸. امراض اللسان، درده مقاله؛ ۹. امراض الحلق و اللهاة، در هفت مقاله؛ ۱۰. الامراض العارضة فی الرئة، در هفت مقاله؛ ۱۱. امراض المری، در چهار مقاله؛ ۱۲. امراض المری، در چهار مقاله؛ ۱۳. امراض المعدة، در بیست و یک مقاله؛ ۱۴. امراض الکبد، در هفت مقاله؛ ۱۵. امراض الطحال، در چهار مقاله؛ ۱۶. الامراض المتولدة عن مرض الکبد و الطحال، در دو مقاله؛ ۱۷. امراض الامعاء، در هشت مقاله؛ ۱۸. امراض المقعد، در هفت مقاله؛ ۱۹. امراض الکلی، در دوازده مقاله؛ ۲۰. امراض المثانة، در یازده مقاله؛ ۲۱. امراض القضیب و الاثنتین، در هجده مقاله؛ ۲۲. امراض الرحم، در پانزده مقاله؛ ۲۳. امراض الثدی، در سه مقاله؛ ۲۴. امراض الصفاق، در دو مقاله؛ ۲۵. الحدبة و ریاح الافرسة و وجع الظهر و المفاصل، در نه مقاله؛ ۲۶. الحمیات و اجناسها و انواعها و اسبابها، در سه مقاله؛ ۲۷. اورام الطاهرة و البثور و ما یجانسها، در دو مقاله؛ ۲۸. الامراض العارضة فی جلد الوجه و سائر الأعضاء، در هفده مقاله؛ ۲۹. داء الثعلب و داء الحیة، در شش مقاله؛ ۳۰. الجراحات، در پنج مقاله؛ ۳۱. القروح، در هفت مقاله؛ ۳۲. السقطة و الضربة و الکسر و الخلع؛ ۳۳. السموم، در سه مقاله.(جعفر اشکوری).

آغاز:بسمله. یقول بعدحمد من یستحق الحمد لذاته و هویته و یستوجب الشکر لالوهیته و ربوبیته ... فخرالدین محمد بن علی بن ابی نصر النیشابوری ثم الاسفراینی ... لما کنت اشاهد المرضی و اعالجهم احببت ان یکون عندی کتاب جامع فی المعالجات انظر فیه و اطالعه و یصحبنی فی الحضر و السفر فکتبت هذا الکتاب و جمعت فیه جمیع انواع الامراض فیه فبدات بذکر ماهیة المرض ثم اردفتها بالمعالجات ... و سمیته بالمیامر ... و رتبت کل میمر علی مقالات ...

انجام:و الخل علی موضع الفصد والله اعلم بالصواب.

[ره آورد ص ۹۶؛ ایضاح المکنون ۶۱۰/۲]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۷

آغاز و انجام: برابر

۳۳ میمر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مهر: «مرید مخلص شاه جهان سید احمد حکیم الملک» (گرد)، «ابوالقاسم نجم الملک»؛ تملک: اعتضاد السلطنه در ۱۲۷۰؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵-۶۹۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۹۶

خط: نسخ، کا: عنایت الله بن نورالله بن شیخ عبدالله مشهور به شیخجان حافظ، تا: یک‌شنبه ۲۷ شعبان۹۳۹ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: کتابخانه «باقر ترقی»؛ تملک: علاء الحکماء که کتاب را از مرشد کاشانی خریده به سال ۱۳۵۳ق؛ یادداشتی به خط محمد طالقانی کرکودی متطبب؛ جلد: تیماج، ۴۴۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۰-۱۴۴]

۳. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۹۶۹ق؛ کتاب متعلق به استاد نفیسی بوده و درصفحه دوم شرحی در معرفی کتاب و وجه تسمیه آن نگاشته‌اند: «کتاب میامر از جمله کتب جالینوس بوده است که یکی نوبت به وسیله حنین بن اسحاق ترجمه شده و به نام «کتابه فی ترکیب الادویه» نامیده شده و نوبت دیگر به سریانی در آمده است و ظاهرا این نام «المیامر» نامی است که هنگام ترجمه به سریانی بر آن گذاشته‌اند. و در مقدمه تحفة المومنین و در الحاوی رازی از «المیامر» جالینوس نام برده و نقل می‌شود ابن ابی اصیبعه در طبقات الاطباء در ذیل نام اسحق بن علی الرهاوی آورده است: «کان طبیبا متمیزا عالما بکلام جالینوس و له اعمال جیده فی صناعة الطب و لاسحق بن علی الرهاوی من الکتب، الکتاب ادب الطبیب کناش جمعه من عشر مقالات جالینوس المعروف بالمیامیر فی ترکیب الادویه بحسب امراض الاعضاء من الراس الی القدم» و خوارزمی در مفاتیح العلوم آورده است یکی از کتب ارسطو که به عربی ترجمه شده «المیامر» نامیده شده است و مؤلف نام را از آنجا گرفته، این کتاب در شرح انواع امراض و معالجات است که از کتب معتبر نقل شده»؛ ۴۴۸گ، ۲۵ سطر (۱۰/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [نشریه: ۳-۳۸۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۴۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و منها ذو الاربعة و الاربعین و هو الحیوان المعروف بدجال الاذن ... ثم قلت حمیته ... فی موضع العضه ثم ینقطع و یسقط کالمغشی علیه ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «ق» و «ذکریا»؛ تملک: ابن اسمعیل ...، محمدحسین بن محمدرضا موسوی با مهر «عبده محمد حسین الموسوی» (بیضی)؛ ۳۰۲گ، ۲۳سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۳۵-۳۷۱]

۵. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و دقیق الکر ستة أجزاء سواء بالشراب أو بما العسل و ربما کفی فیه استعمال الملح و الحال علی موضع العضة و الله اعلم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ واقف: حسین فرشید، ۱۳۳۵؛ ۳۴۱گ، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱–۱۵]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۷

همان نسخه بالا[نشریه: ۱۱–۹۲۰]

اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۳

همان نسخه بالا[نشریه: ۴–۴۸۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۱۳–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱–۳۹۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۹۶

خط: نسخ، کا: غیاث الدین حسینی بافرزی، تا: ۱۵ ذیحجه ۱۰۴۵ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، محشی؛ جلد: گالینگور، ۴۰۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۲۰–۳۸۵]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۸۷

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: میشن، ۱۷۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰/۴×۳۰/۵سم [ف: ۱–۵۵۷]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۶۶/۳

آغاز:بسمله ... معناه الفصل فی الخطاب. و تأویله یکون رفعة اما علی جانب الصحة و اما علی جانب المرض، کالقتال و المحاربة؛ **انجام:**و داء الثعلب اذا حدث لصاحب القواق الامتلائی عطاس یثقل عنه القواق. و الله اعلم بالصواب. کتبه علی بن الرضی التفرشی.

در فهرست با عنوان «بحران» و ناشناس؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: علی بن رضی تفرشی، تا: ۱۲۸۱ق؛ ۱۰گ (۲۸۰ ر–۲۸۹پ)[ف: ۲–۲۶]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۳۸

آغاز:بسمله و به نستعین، الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی رسوله و حبیبه محمد سید المرسلین؛ **انجام:**اذا حدث بصاحب الفواق الامتلایی، عطاس ینتقل عنه الفواق و الله اعلم بالصواب

خط: نسخ، کا: حاجی محمد علی بن حاجی علینقی شروانی، تا: ۱۳۰۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۳گ، ۲۰سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۸–۳۴۲]

● **المیامن** /- عربی

al-mayāmin

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۲۹/۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲ص (حاشیه ۲۵۴–۲۵۵)، قطع: خشتی[ف: ۱۰–۲۰۱۷]

←میانکاله ‹ کتابچه میانکاله

● **میاه الحادة تحل الارواح و الاجساد و الاحجار /**

کیمیا / فارسی

mīyāh-ol hādda tahell-ol arvāh va-l ajsād va-l ahjār

در این قسمت ابتداء قول جلدکی از ثالث تقریب نقل می‌شود که او می‌گوید آب‌های تیز که حلول در ارواح و اجساد و احجار می‌کند در مراتب چهارم از حرارت پنج صنف اند بدینقرار: «ماءحاد» (آب تیز)، «ماء الکلب و الکلبه»، «ماء العبد المحلول»، «ماء القلی المکرر»، «ماء الجامع». او سپس در این رساله یکایک این میاه ار شرح می‌دهد و طرز به عمل آوردن آنها را می‌آورد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۹۲/۳

آغاز:بسمله، قال الجلدکی فی الثالث التقریب فی بیان میاه الحاده یحل الارواح و الاجساد؛ **انجام:**فان ذلک نور من الله یهدی به الله من یشاء لااله الاهو ذوالفضل العظیم تم الجزء المبارک بحمدالله و عونه و حسن تو فیقه و هدایته بفضله وجوده و صلی الله علی محمد واله الطاهرین.

بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۸ص (۱۱–۱۸)، ۱۵سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۶–۵۸۱]

● **میاه العیون** / فقه / عربی

mīyāh-ul ‘uyūn

عراقی، محمود بن جعفر، ۱۲۴۰ – ۱۳۰۸ قمری

‘erāqī, mahmūd ebn-e ja‘far (1825 - 1891)

وابسته به: منهاج الهدایة الی احکام الشریعة؛ کرباسی، محمد ابراهیم بن محمد حسن (۱۱۸۰–۱۲۶۲ق)

شرحی است استدلالی مزجی یا با عناوین «قوله–قوله» بر کتاب «منهاج الهدایة» شیخ محمد ابراهیم کلباسی اصفهانی. از این شرح فقط برگ‌هایی از اول کتاب طهارت و مقداری از خیارات و احکام بیع و متفرقات دیگری نوشته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۱۷

آغاز:الحمدلله الذی هدانا الی مناهج سبل هدایته و فضلنا علی کثیر ممن خلقنا و بلغه من لمعات انوار درایته

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۸۱گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۵–۱۹]

● **المیاه (مبحث)** / طب / عربی

al-mīyāh (mabḥaṯ)

از عنوان نسخه ما برمی‌آید که این گفتار پاره‌ای است از کتاب محمد زکریای رازی و در خواص آب‌های گوناگون می‌باشد و در آن از سخنان ابقراطس و دیسقوریدوس و جالینوس و روفس و پولس و اسکندر و حنین و ابی ماسویه و طبری آورده شد. در فهرست بیرونی از کتاب جداگانه و به این نام دیده نشده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۰/۱۱

آغاز:بسمله. و به نستعین. هذا مبحث المیاه من کتاب محمد زکریا الرازی للماء العذب قال دیسقوریدوس اجوده السریع النفوذ من البطن القلیل النفخ الذی لایفسد؛ **انجام:**ایراث الحمی لانه یحدر الدم کما قال جالینوس. و الحمدلله اولا و آخرا.

خط: نسخ روشن، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹گ (۲۲۴پ-۲۴۲ر)[ف: ۴-۸۱۲]

● **المیاه و الإجارة و اللقطة و الوقف** / فقه / عربی

al-mīyāh wa-l ijāra wa-l luqata wa-l waqf

فیضی، احمد بن محمد محسن، ق۱۳ قمری

feyzī, ahmad ebn-e mohammad mohsen(- 19c)

در نسخه حاضر که تقریرات درس شیخ انصاری (-۱۲۸۱ق) در احکام المیاه، الاجارة، اللقطة و الوقف می‌باشد، این مباحث مورد بحث استدلالی قرار گرفته است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۸

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم ... الرکن الاول فی المیاه و هی جمع الماء و الهمزة فیه مبدلة من الهاء

نسخه اصل: کتابخانه فاضل خوانساری - خوانسار ۲۱۳؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی، با خط خوردگی؛ ۵۰۹ص[عکسی ف: ۱-۲۴۳]

● **می باید شنید** / عرفان و تصوف، اخلاق / فارسی

mī-bāyad šenīd

رفعت، محمد علی بن عتیق الله خان، ق۱۳ قمری

raf‘at, mohammad ‘alī ebn-e ‘atīq-ol-lāh xān(- 19c)

رساله‌ای است عرفانی که برای «فرزند بهره مند صاحب دل» با عنوان‌های «می‌باید شنید» ساخته است.

آغاز:بسمله. حمد له ... می‌باید شنید اما بعد دانه‌چین خرمن درویشان و بنده کمترین ایشان محمد علی رفعت ابن عتیق الله خان الحسینی الواسطی ... آنکه نکته‌ای چند سودمند برای خاطر عزیز فرزند بهره مند صاحب دل ... می‌نگارد ...

[مشترک پاکستان ۱۳۱۴/۳؛الذریعه ۳۰۱/۲۳؛فهرستواره منزوی ۶۴۸/۶]

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۷۴/۲

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کا: میر علیرضا، تا: ۱۱۵۷ق؛ ۱۰ص(۸۳-۹۲)، ۱۵سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۵-۱۵۹۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۷۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و در اموال و اولاد است.

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۱۷گ، ۱۷سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۶-۸۸]

۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۸

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ برخی از عبارت‌های عربی در حاشیه به اردو ترجمه شده؛ با یادداشتی به خط احمد سعید؛ ۳۴گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴×۱۸/۵سم [ف: ۲-۵۶۹]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۷۸/۳

خط: نستعلیق، کا: قادری چشتی، غلام محمد، تا: جمادی الاول ۱۳۰۰ق؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوایی، ۱۸ص (۱-۱۸)، ۱۷سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۷-۲۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۹/۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**عاصی بجهان اگر نبودی ×× غفران تو جلوه گر نبودی

بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۷ص(۵۷۷-۶۲۳)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف:۱/۳۳-۱۹۵]

↩المیت ⩾ کیفیة وضع المیت نحو القبلة

↩المیت ⩾ البقاء علی تقلید المیت

↩میت ⩾ احکام الاموات

↩المیت ⩾ کیفیة وضع المیت بعد الغسل

↩میت ⩾ آداب و احکام اموات

↩میت ⩾ آداب میت

↩میت ⩾ احکام میت

↩المیتة ⩾ نجاسة المیتة

↩المیثاق ⩾ کتاب المیثاق

● **میثاق النساء** / کلام و اعتقادات / عربی

mīṯāq-un nisā’

هادی المستجیبین، حمزة بن علی، - ۴۳۳ قمری

hādī-yol-mostajībīn, hamzat-ebn-e ‘alī(- 1042)

در این رساله که عهدنامه‌ای است دینی و جهت زنان نگاشته شده ابتدا آیه ۲۵ سوره فتح «و لو لا رجال مؤمنون و نساء مؤمنات ...» را ذکر کرده و تأویلات مختلفی مطابق با عقیده درزیان ذکر می‌کند، سپس به بیان پاره‌ای از آیات و اصطلاحات پرداخته آنها را تأویل و تفسیر می‌نماید. پس از آن شرایط خواندن این میثاق‌نامه در حضور زنان و گرفتن پیمان از آنها با مطالبی اعتقادی بیان شده است.

آغاز:میثاق النساء توکلت علی مولانا الحاکم سبحانه و عز عن حکومة الاوهام سلطانه و لامعبود سواه لما نظرت معاشر الحدود

الروحانین بنوره التمام نصبنی لدعوته مولانا جل ذکره و لعبیده امام، نظرت قوله لولا رجال مؤمنین و نساء مؤمنات لم تعلموهم ان تطؤهم فصیبکم منهم معرة بغیر علم لیدخل الله فی رحمته من یشاء و النطقاء فیما تقدم هم الرجال و الاسس نسائهم

انجام:و علیه التوکل غایة القصد و الرجا و کتبت فی شهر ربیع الاخر الثانی من سنة عبد مولانا و مملو که حمزة ابن علی ابن احمد هادی المستجیبین المنتقم من المشرکین سیف امیرالمؤمنین و شدة سلطانه وحده لاشریک له. تمت بحمده مولانا وحده.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۶/۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و کان لهم ثواب الملائکة المقربین و الانبیاء المرسلین و تخلص من شبکه ابلیس اللعین و الحمد امولانا حمدالشاکرین و هو حسبی و نعم المعین.

خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۵گ (۳۶پ-۴۰ر)، ۱۳ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۲/۷×۱۸/۸سم [ف:۲۹/۲-۷۳۸]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۷۲/۸

آغاز:برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۹۰۹؛ خط: نسخ معرب درشت، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۰گ (۸۲-۹۱)[عکسی ف: ۲-۴۴۹]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۳۶/۲۶

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـرم۱۳۳۷؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخقرن۱۳؛ ۱۱ص (۲۶۰-۲۷۰)[عکسی ف: ۳-۲۹۸]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۶۲/۲

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۱۳۳۸؛ خط: نسخ معرب درشت، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱ص (۹-۲۹)[عکسی ف: ۴-۲۸۸]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۸۹/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: بغدادی، ۲گ (۲۸ر-۲۹ر)، ابعاد متن: ۱۱×۱۶، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۳۵۱]

● **میثاق ولی الزمان** / تاریخ اسلام / عربی

mīṯāq-u walī-yiz zamān

هادی المستجیبین، حمزة بن علی،- ۴۳۳ قمری

hādī-yol-mostajībīn, hamzat-ebn-e ʻalī(- 1042)

عهدنامه‌ای است تعلیمی که در آن نحوه اقرار به اعتقادات دروز و شهادت بدان آموزش داده شده است.

آغاز:میثاق ولی لازمان. توکلت علی مولانا الحاکم الاحد الفرد الصمد المنزه عن الازواج و العدد اقر فلان بن قلان اقرار اوحیه علی نفسه و اشهد به علی روحه ...

انجام:و لا فی الارض امام و وجود الا مولانا الحاکم جل ذکره کام من الموحدین الفایزین و کتب فی شهر کذا و کذا من سنة کذا و کذا من سنسن عبد مولانا جل ذکره و مملوکه حمزه ابن علی ابن احمد هادی المستجیبین المنتقم من المشرکین و المرتدین بسیف مولانا الحاکم جل ذکره و شد سلطانه وحده تم.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۶/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۲گ (۱۸ر-۱۹ر)، ۱۳ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۲/۷×۱۸/۸سم [ف:۲۹/۲-۷۲۷]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۷۲/۵

آغاز:برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۹۰۹؛ خط: نسخ معرب درشت، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۴۰-۴۱)[عکسی ف: ۲-۴۴۸]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۶۲/۱

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۱۳۳۸؛ خط: نسخ معرب درشت، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵ص (۵-۹)[عکسی ف: ۴-۲۸۸]

● **میخانه** / شعر / فارسی

mey-xāne

زلالی خوانساری، محمد حسن،- ۱۰۳۱ ؟ قمری

zolālī xānsārī, mohammad hasan(- 1622)

مثنوی عرفانی حدود ۶۰۰ بیت، با عنوان‌های: نعت، معراج، ستایش از شاه عباس و میرداماد، سپس داستان جمشید و یافتن شراب، و داستان زهر نوشیدن کنیزک و درمان او به شراب. در وزن مثنوی عرفانی جام جم اوحدی مراغه‌ای.

آغاز:الحمدلله از دوستگانی این آیه، الهی پیمانه در سرخم فهرست نثر میخانه، و سقیهم ربهم شراباً طهورا، ای دریا کشان بیخمار و ای قطره ناچشیدگان رفته از کار ... نام او باد سینه میخانه است ×× دهن هر که هست پیمانه است / زلفها لشکر شکسته او ×× خالها مرغ دام جسته او

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۴۳/۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**لعبتی چند مست ناز همه ×× شوح چشم و نظاره باز همه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن سیاه، ۱۲سطر، اندازه: ۹/۳×۱۶/۱سم [ف: ۸-۱۰۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۰۳/۳۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**وزن تا بحر بحر تا باصول ×× هر یکی آن خویش کرد قبول

خط: نستعلیق ریز، کا: جنونی، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۱۰۰ق؛ در چهار ستون؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۹گ (۱۴۲پ-۱۵۰پ)، اندازه: ۱۲/۳×۲۲/۸سم [ف: ۸-۳۴۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۴۰/۲

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۱۵سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۱۵-۴۰۹۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۹۲/۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**تاکه جمشید خوشدل آن می‌خورد ×× سوی آنجناب خود پی برد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود قرن ۱۲ و ۱۳؛ با قلم خوردگی، با نشان بلاغ؛ ۵گ(۲۰ر-۲۴ر)، ۱۴ سطر (۹×۱۸)[ف: ۴۱-۳۴۹]

۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۴۱۴/۴
با مقدمه منثور؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج، ۱۴سطر، اندازه: ۲۲/۹×۱۲/۱سم [ف: ۳-۴۹۰]

۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۲۶/۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**هر یکی آن خویش کرد قبول.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۷سطر، اندازه: ۲۲×۱۲سم [ف: ۲-۶۶]

● **میخانه = تذکره میخانه** / تراجم / فارسی
mey-xāne = tazkere-ye mey-xāne
فخرالزمانی، عبدالنبی بن خلف، ۹۹۰ - ۱۰۳۷ قمری
faxr-oz-zamānī, ‘abd-on-nabī ebn-e xalaf (1582 - 1628)
تاریخ تألیف: ۱۲۰۸ق
شامل زندگی‌نامه «ساقی‌نامه»سرایان است و ساقی‌نامه‌هایشان، در سه «مرتبه»: مرتبه ۱. سخنوران درگذشته، بیست و نه تن، از نظامی گنجه‌ای تا افضل خان دکنی؛ ۲. سرایندگان زنده در ۱۰۲۸ق، بیست و سه تن از محمد صوفی مازندرانی تا خود نگارنده؛ ۳. سرایندگانی که نگارنده آنها را دیده ولی ساقی‌نامه نگفته‌اند جز آن‌که به سرایندگی نامور اند، سی و هشت تن از نظیری نیشابوری تا درویش جاوید. رویهم رفته ۹۰ تن سراینده را دربر دارد. (احمد منزوی)
چاپ: مشار فارسی، ج۱، ص۱۲۵۶؛ لاهور، ۱۹۲۶م، سنگی، ناقص، به کوشش پرفسور محمد شفیع، وزیری کوچک، ۶۴۴+۱۱۶ص؛ به کوشش گلچین معانی از روی نسخه‌های کامل تر، تهران، ۱۳۴۰ش، ۱۰۱۱+۴۴ص
[فهرستواره منزوی ۱۹۶۰/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۷
خط: نستعلیق، کا: مهدی پسر محمد کیای حلوایی لنگرودی، تا: پنج‌شنبه ۱ربیع الثانی۱۰۰۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ تملک: ابن فقیه محمد ابراهیم؛ مهر: محمد حسین موسوی، محمد شفیع ابن محمد حسین موسوی؛ جلد: تیماج، ۳۸۰گ، ۱۷سطر (۵×۱۵)، اندازه: ۲۶×۱۴سم [سنا: ف: ۲-۶۲]

۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۱۹۲
آغاز:شاه نورالدین جهانگیر پادشاه به عز و اقبال در قصبه دل پذیر اجمیر نزول اجلال فرمود و سال هجرت ... هزار و بیست و دو رسیده (ص ۲ و ۳ چاپ دوم)؛ **انجام:**عقل آورد از پی تاریخ آن ×× باده در میخانه رندانه ای؛ لمؤلفه: میخانه من که حاصل عمر منست ×× مجموعه اخبار و بیاض سخن است / نثرش به مزه همچو کباب مزه است ×× نظمش همه نافع چو شراب کهن است(درست مانند چاپی)
خط: نستعلیق، کا: مهدی پسر محمد کیای حلوایی لنگرودی، تا: پنج‌شنبه ۱ ربیع الثانی۱۰۵۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۳۰۴]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۵۷
از ساقی نامه نظامی آغاز شده و می‌رسد به احولی سیستانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۶۲۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۲۶/۸×۱۱/۸سم [ف: ۴-۸۰۳]

● **میخانه = ساقینامه** / شعر / فارسی
mey-xāne = sāqī-nāme
منیر لاهوری، منیر بن عبدالمجید، ۱۰۱۹ - ۱۰۵۴ قمری
monīr-e lāhūrī, monīr ebn-e ‘abd-ol-majīd (1611 - 1645)
یکی از هفت مثنوی او به نام «هفت اختر» است. در وصف شراب و مستی و حسن ساقی. ساقی‌نامه اوست با سربندهای حمد و نعت و وصف شراب و عشق الهی آغاز می‌شودو واپسین بند وصف لاهور است. (احمد منزوی)
آغاز:بود بر لب آشنایی قدح ×× ثنای خدای و دعای قدح
[مشترک پاکستان ۸۴۵/۷؛ ذریعه ۱۱۱۵/۹ «دیوان منیر لاهوری»]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۳/۱-عکسی
آغاز:برابر؛ **انجام:**لب خویش خاموش چون جام کن ×× خموشی خود را سخن نام کن
نسخه اصل: گنج بخش، ش ۱۱۲۳ (گنج ۱۷۳۷/۲)؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در «کلیات» او؛ ۸گ (۱-۸)[عکسی ف: ۲-۱۵۶]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۱۳/۱ عکسی
آغاز:برابر
نسخه اصل: گنج بخش، ش ۱۱۲۳ (گنج ۱۵۵۲/۳)؛ خط: نستعلیق، کا: قاضی صدرالدین محمد، تا: قرن ۱۱؛ در «کلیات» او؛ ۸گ (۱-۸)، ۱۶سطر[عکسی ف: ۲-۲۲۵]

● **میخانه و بتکده** / عرفان و تصوف / فارسی
mey-xāne va botkade
عبدالرزاق کاشی، عبدالرزاق بن احمد، - ۷۳۶ ؟ قمری
‘abd-or-razzāq-e kāšī, ‘abd-or-razzāq ebn-e ahmad(- 1336)
بندی درباره میخانه و بتکده و خمخانه و شراب‌خانه.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۰۸/۲
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱ص، ۱۴سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۲۱×۱۴سم [ف: ۱۶-۴۶]

● **میدان العقل** / کیمیا / عربی

miydān-ul ‘aql

جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

دفتری است کیمیایی کهمؤلف در آن می‌گوید که این را پس از دیگر دفترهای من که چگونگی خواندن آنها را در «المنطق الصغیر» نوشته‌ام باید خواند و از آنها است «الافاضل من الفوائد و البراهین علی صحة الموازین» - در آن یاد می‌شود از «النظم، الموازین، الحاصل، الحدود، العین - که باید شب و روز اینها را نزد استادی دانشمند خواند و اگر هندسه و منطق بدانند به جز آنها نیازی نخواهند داشت - البغیة المنتهی، نخستین و دومین المیزان، المنطق الصغیر المختصر، الصفوة، الفائدة، الطب، المنطق، البرهان، الاستدلال، الادلة، التراکیب» و نیز از بلیناس.وی می‌گوید که به سیدم جعفر سوگند که مانند نوشته‌های من در جهان نیامد و نخواهد هم آمد. خواص جسم‌ها را به حرف‌ها نشان می‌دهد.بیرونی در فهرست نگارشهای رازی (ص ۱۷) از میدان العقل او یاد نموده و آنرا فلسفی خوانده است.(دانش پژوه)

آغاز:الحمد لله رب العالمین کثیراً کما هو اهله و مستحقه ینبغی ان یعلم فی کتابنا هذا قولنا علی العموم و الخصوص فی امر الموازینخاصة. فان هذا الباب فی علوم الناس یحار فیه العقول (۷ صفحه پس از این) و لذالک سمینا کتابنا هذا بکتاب میدان العقل. فلنقل الآن ...

انجام:بطول دراسة علم سرایر الخلیقة وصنعة الطبیعة و هو لعمری کذلک وفقنا الله و ایاک لمافزت انه جواد وکریم تم الکتاب المیدان العقل بحمدالله تعالی و عونه

چاپ: در مختار رسائل جابر بن حیان از پول کراوس در مصر، ۱۳۵۴، ص ۲۰۶-۲۲۳

[تاریخ التراث العربی سزگین ۴۵۴/۴؛ ریحانة الادب ۱۰۸/۵؛ فهرست ابن ندیم ۴۲۲؛ بغدادی،هدیه ۲۴۹/۱]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۸۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاعلم ذلک و الله لهدیک الی سبیل الرشاد و انه علی ما یشاء قدیر و الوصول و الحرمان بیده المنان و الله المستعان و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۰سطر[ف: ۵-۳۳۲]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۸۸/۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: صفر۱۰۵۴ق؛ ۱۶ص (۲۴-۳۹)[عکسی ف: ۱-۳۸۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۸۱/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱-۱۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶ص(۲۳۲-۲۴۷)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف:۴۷/۲-۱۱۷]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۳۲/۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ ریز، کا: بهائی بن احمد عاملی کاظمی، تا: اواخر قرن ۱۲ یا اوایل قرن ۱۳؛ مصحح، رکابه‌دار؛ ۵گ (۷۰-۷۴)، ۳۱سطر، اندازه: ۷/۵×۱۷سم [ف: ۳۲-۸۷]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۰۶/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۱۱ص (۸۳-۹۳)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۹-۲۵۵]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۸۶/۱۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و کلامنا فی هذا الکتاب من عالم النفس اذ کنا قد استوفینا ما بعد ذلک فاذا وضح ...

خط: نستعلیق، کا: علی اکبر کرمانشاهی، تا: ۹ صفر۱۲۶۸ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۳۵پ-۱۳۶پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۹-۱۶۹]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۰/۳-۳/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۸-۴۷۲۳]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۹۴/۱۹-۳۴/۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماجمذهب، ۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۲۴]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۱/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، جا: حیدرآباد؛ ۶گ (۷۴ر-۷۹ر)[ف: ۴-۱۰۲۴]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱/۱۲۵۷۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۱ص (۱۹-۲۹)[ف: ۳۶-۱۲۰]

● **میرآخوری اسب = سوارکاری و پرورش اسب = فرسنامه** / حیوان شناسی / فارسی

mīrāxorī-ye asb = savārkārī va parvareš-e asb = faras-nāme

میرآخور، شاه قلی، ق ۱۰ قمری

mīrāxor,šāh qolī (- 16c)

اهدا به: سلطان عبیدالله بهادرخان

مؤلف در دیباچه می‌گوید مدتی در خدمت امیر جلال الدین سید بدر بوده که پادشاه خراسان سلطان حسین بهادر خان به او لطف داشته و سپس میرآخور دربار شده و چون به دستگاه سلطان عبیدالله بهادر خان رفته است کتاب را برای او نوشته

است. این کتاب مربوط به زمان تیموریان است و در مطالعه تاریخ علم این دوره اهمیت دارد، مخصوصاً از جنبه پرورش و تربیت اسب، قوانین میرآخوری و رایضی و اصطلاحات فارسی اسبداری در این دوره. درباره چاپارخانه (یام یا برید) یکی از مدارک مهم همین رساله است که فصلی به نام «یام» دارد که تشکیلات یامخانه‌ها را در دوران تیموریان بازگو می‌کند. رساله در چند «فصل» است: در شناختن اصل و جنس اسب و غیرت و شجاعت و قیمت او و مرتبه میرآخوری و نتیجه میرآخوری، در سپنجی و رنگ و نشانه‌های نرمی و درشتی موی یال و دم و پوست سطبر و تنک و بزرگی و خردی استخوان‌ها و تناسب اعضاء از گوش تا سم، در بیان نشانه اسب خوب، در سپنجی‌های اسب، در بیان رنگ‌های اسب و نشانه‌های دست و پای و پیشانی و دیگر اعضاء، در بیان رفتار و روش اسب، در بیان اسبی که بزرگان در روز معرکه و مصاف سوار شوند، در بیان بعضی از عیب‌ها که در اسب می‌باشد، در بیان آن که اسب لاغر را فربه ساختن به چه انواع باشد، در طریق یراق کردن اسب، در بیان آداب سواری و تربیت اسب و جلاد آموختن، در بیان حواس اسب، در بیان طریق میرآخوری و روش ضبط و ربط و کفایت سرکار اخته چی گری، در بیان نعل بندی اسب، در بیان اسبانی که در صحرا به تحویل غانچیان است، در بیان داغ و تمغا، در بیان دستور العمل، در بیان یام، قیمت اسب، مرض‌های اسب و علاج آن.

آغاز:حمد بی حد پادشاهی را که سمند تیز دو خرد در فضای ثنایش هر چه دویده به جائی نرسیده و ثنای بی عد شهنشاهی را که توسن تندرو اندیشه در ساحات قدسش گامی نزده گرچه در همه عمر دویده ... اما بعد چنین گوید ... شاه قلی میر آخور که پهلوانان نامدار و بهادران میدان کارزار ...

انجام:سیم چهار نشانه عورات باید صاحب حسن و جمال باید و موی اندام وی نرم و ساغری وی کلان و یال باریک و دراز باشد.و الله اعلم بالصواب ... یا ارحم الراحمین.

چاپ: ضمن گنجینه بهارستان، علوم و فنون-۳، فرسنامه -۱، مسلسل ۱۶، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۷ش، با تصحیح یوسف بیگ بابا پور

[فهرستواره منزوی ۳۸۸۵/۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷/۲ سرود

خط: نسخ، کا: رضا قلی بن کربلائی اوجاق قلی، تا: با تاریخ ۱۲۳۸ق[نشریه: ۱۳-۴۱۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۹۹/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۵۴ق؛ ۵۸گ (۱۶۳-۲۲۰)، ۱۸سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۶-۱۳۹]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۳۱/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ شعبان۱۲۵۶ق؛ جلد: میشن، ۳۳گ (۸۳پ-۱۱۵ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۱۳۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۹۲/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد طاهر بن محمد حاتم بن رضا قلی بن محمد امین خان مهاجرانی، تا: چهارشنبه ۷ ربیع الاول۱۲۶۳ق، جا: کنگاور؛ جلد: تیماج، ۳۷گ (۷۳ر-۱۰۹ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۴۴-۶۹]

←میراث > اثنی عشرية
←میراث > احکام میراث
←المیراث > الارث
←المیراث > الارث
←المیراث > خلاصة الابحاث فی مسائل المیراث
←میراث > خمسه ضروریه
←المیراث > کیفية قسمة المیراث
←میراث > المعرفة فی فرائض المیراث

● **المیراث** / فقه / عربی

al-mīrāṯ

محقق کرکی، علی بن حسین، ۸۹۰ - ۹۴۰ قمری

mohaqqeq-e karakī, ‘alī ebn-e hoseyn (1486 - 1534)

رساله فتوایی در بیان احکام ارث است. این رساله در مصادر پیدا نشد و حواشی هیچ یک از کتاب‌های میراث که محقق بر آن حاشیه می‌نوشته وجود نداشت. به گمان، اثری جدا در باب ارث است.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۲۳۱

آغاز:بسمله. لو مات شخص وخلف احد الابوبین و بنتا و نصیب احد الابوبین السدس و نصیب البنت النصف؛ **انجام:**اینجا یکی می‌ماند که سدس باشد به پدر میت می‌دهند راست است که ثلث با سدس جمع نمی شود.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ ۱۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۵۶]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۴۴۳/۱

خط: نسخ، کا: مصطفی بن حسن، تا: ۱۲۹۷ق؛ جلد: تیماج، ۴۷ص (۱-۴۷)، ۱۵سطر (۹/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵-۱۶۵۶]

● **میراث (ترجمه)** / فقه / فارسی

mīrās (t.)

تبریزی، محمد کاظم بن حبیب الله، ق۱۱ قمری

tabrīzī, mohammad kāzem ebn-e habīb-ol-lāh(- 17c)

اهدا به: سلطان محمد قطب شاه

متن کتاب منسوب است به حضرت رضا علیه السلام که برخی آن را مستقل و بعضی جزء فقه الرضا علیه السلام پنداشته‌اند. این تصور از نوشته آخر کتاب:«قاله و کتب علی بن موسی الرضا بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب لسنة ثمانین و مائة» نشأت گرفته است. ولی محققان بزرگ اعتقاد به چنین تألیفی برای آن جناب ندارند چه اولاً در پاره‌ای از الفاظ آن اشکال است و ثانیاً در مواردی مطابق با فتاوی اهل سنت می‌باشد و از سوی دیگر از این رساله در فقه الرضا اثری نیست و نیز خود فقه الرضا علیه السلام محل بحث است که آیا از آن حضرت است یا خیر.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۰

آغاز:بسمله، و ستایش بی عد واجب الوجودی را که طلعت با رفعت انبیا را؛ **انجام:**و انصرنا علی القوم الکافرین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه۵ ربیع الاول۱۰۳۳ق؛ مصحح؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ ۱۸۵گ، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف:۲۱/۱-۲۶۸]

● **المیراث** / فقه / عربی

al-mīrāṯ

جامعی عاملی، علی بن محیی الدین، ق۱۱ قمری

jāme'ī 'āmelī,'alī ebn-e mohī-od-dīn(- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۰۸ق؛ محل تألیف: کوبنان

رساله‌ای در مسائل ارث است با عناوین «مسئله» و به درخواست برخی از دوستان مؤلف تألیف شده است. مؤلف هنگامی که این کتاب را می‌ساخته، منابع مهم در اختیارش نبوده، لذا وعده داده در آینده آن را با رساله‌های دیگر تکمیل نماید:«... و مع ذلک لم یکن حاضراً معی دفتر ولا کتاب الا بعض من المختصرات فکتبت ما خطر فی البال علی سبیل الاستعجال فان وفق الرحمن و اسهل الزمان ولم یعاجلنا الخوان ثنینا برسالة اخری فی هذا الفن و عززناها بکتابی هذا ...». (سید محمود مرعشی)

آغاز:الحمدلله الذی لا تعده الایام و لا تفنیه الازمان ... و بعد، فیقول الفقیر ... انه قد التمس منی بعضی الاخوان و جماعة من الخلان ... فی بلدة المسماه بکوبنون و ذلک فی شهر ذی القعده الحرام سنة الف و ثمان ان انشأ رسالة فی المیراث ...

انجام:وللمرأة التی هی بنت فی الفریضة الثانیة ... الف و خمسمائة و تسعة عشر و ذلک هو المبلغ والحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً و صلی الله علی نبیه محمد و آله الطیبین الطاهرین.

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۳/۸

خط: نسخ، کا: قاینی، ملک محمد بن الله ویردی، تا: ۱۹ شوال۱۰۷۳ق[ف: ۳-۳۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۶۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صادق لاهیجی، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، محشی با نشان «لمحررها»؛ ۱۰گ (۳-۱۲)، ۲۰-۲۲سطر مورب، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۳۸-۵۰۰]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۴۴/۲

آغاز:برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ اهدایی: حسین تراب یزدی؛ ۱۱گ (۹۸-۱۰۸)، ۱۴سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۱۲۵۸]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۳۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالحمید بن محمد موسوی، تا: ۲۲ ذیحجه۱۲۳۶ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور، ۱۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۵۷]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۵۴/۱

همان نسخه بالا[مؤید: ۲-۱۵۷]

۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۸۴/۵

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۵ق؛ اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۳-۹۴]

● **المیراث** / فقه / عربی

al-mīrāṯ

کاشانی، محمد بن مرتضی،- ۱۱۱۵ ؟ قمری

kāšānī, mohammad ebn-e morteza(- 1704)

در فقه، در هشت«باب»:۱. بیان موانع الارث؛۲. بیان قواعد کلیة؛۳. بیان الطبقة الاولی من ذوی الانساب؛۴. بیان الطبقة الثانیة منها؛۵. بیان الطبقة الثالثة منها؛۶. بیان المیراث بسبب الزواج؛۷. بیان المیراث بسبب الولاء؛۸. بیان مسائل مستتبعة للارث.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۵۶/۱

آغاز:بسمله. الحمدلله وارث السموات و الارضین و الصلوة و السلام ... اما بعد یقول اقل الخلیفة اجمعین محمد بن مرتضی المدعو بنورالدین ... ان فقه المواریث من عظایم احکام الدین المبین؛ **انجام:**و یقسم الباقی بین الحاضرین تمت الرسالة و الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد ... فی محرم الحرام سنة الف و مائة و ستة عشر من هجرة حضرة سید البشر ولله الحمد علی ید مؤلفها و جامعها محمد بن مرتضی عفا الله عنها

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: محرم۱۱۱۶ق؛ کاغذ: ترمه، ۷۹ص (۲-۸۰)، ۱۵سطر، اندازه: ۹/۷×۱۶/۵سم [ف: ۵-۱۳۱]

● **میراث** / فقه / فارسی

mīrās

آرندی نائینی، محمد حسن، ۱۱۹۰ - ۱۲۷۰ قمری

ārandī nā'īnī, mohammad hasan (1776 - 1854)

رساله مختصری است درارث که پس از تعریف فقهی کلمه، موجبات ارث وموانع آن وتفصیل سهام مفروضه وصاحبان فروض را ذکر می‌کند واز شهید ثانی وفیض کاشانی نام برده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۹۳/۲

آغاز:بدان که میراث دراصطلاح فقها عبارت است ازحقی یا مالی که [...] شود ازمرده حقیقی یا حکمی بالاصاله به سوی زنده حقیقی یا حکمی ومراد ازمرده حکمی مرتد فطری باشد که کشته شده باشد؛ **انجام:**وشهید درروضه «اخوه» را کلاله می‌گوید که مشتق است ازکل وکل به معنی ثقیل است چون که کلاله ثقیل وسنگین است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۶]

● **المیراث** / فقه / عربی

al-mīrāṯ

آرانی کاشانی، ابوطالب بن محمد حسن، ق۱۳ قمری

ārānī kāšānī, abu-tāleb ebn-e mohammad hasan(- 19c)

رساله‌ای کوتاه استدلالی در مباحث وفروعات کتاب فرائض؛ در دو «فصل»: ۱. موجبات الارث (چهار مقام)؛ ۲. ذکر موانع الارث.

آغاز:بسمله ومنه استعین وعلیه اتکل وبه اعتمد، کتاب المیراث اعلم ان الحق ان الکتاب بالکسر مصدر کتب الثلاثی المجرد. لاکاتب کما قیل وله مصدر ان آخران احدهما الکتب بالفتح کما هو قاعدة ...

آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۷۱/۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**ولم یثبت من الخبر الدال علی کون الموافقة مع الکتاب مرجحا کون هذا القسم منها ایضا مرجحا ان لم ... لم یصرح بالمنع للتقیة الواجبة علیه وعلینا او الاتقاء لنا ثم ان سند هذا الحدیث قاصر سبب الارسال الحاصل بقوله عن غیر واحد لعدم العلم به.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۱۰گ، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: -۱۲۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۸/۱۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۱-۳۵۵]

● **میراث** / فقه / فارسی

mīrās

حسن بن محمد شریف، ق۱۳ قمری

hasan ebn-e mohammad šarīf(- 19c)

رساله مختصری است در بیان احکام میراث، شامل «مقدمه» و سه «باب». مؤلف آن احتمالاً صاحب انوار البصائر و از شاگردان وحید بهبهانی است.

آغاز:حمدله. و الصلوة و السلام علی محمد و آله طاهرین ... اما بعد این رساله ایست نگاشته خامه سعادت ختامه ... شیخ محمد حسنا ادام الله ایام در میراث وچون سبب میراث سه چیز می‌شود نسب و زوجه وولایت و بیان احکام آنها مبتنی است بر چند مقدمه، لهذا بنای این رساله را نهادیم بر یک باب و سیزده مقدمه

۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۱۲/۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**پس اگر پدر پدر یا مادر پدر باشد رسد پدر را می‌برد که دو ثلث است اصالة و بقیه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۷گ (۱۴۰پ-۱۴۶پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۶۳۸]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۶۴/۶-۳۱/۴۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**جدول است.

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ش ۶۱۲/۶ عبد العظیمذکر شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشان«منه»؛ جلد: مقوایی، ۲۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱-۲۹۳]

● **میراث = حرمان الزوجة عن بعض متروکات الزوج (رسالة فی)** / فقه / فارسی

mīrās = hermān-oz zawja ‘an ba‘z-e matrūkāt-ez zawj (r.-un fī)

رضوی، محمد علی، ق۱۳ قمری

Razavī, mohammad ‘alī(- 19c)

قطعه کوتاه در احکام میراث و فرایض که به احتمال بخشی از یک رساله فقهی است.

آغاز:بسمله. و به ثقتی و بقیتی. بعد از حمد خالق و دود و درود نامحدود بر رسول محمود و آل اطهار او بر خواطر زاکیه حضرات فقهای امامیه عظام ... بطریقه تذکره و استفاده از رای رزین و عقل متین ایشان عرضه میدارد بنده کثیر التقصیر محمد علی الرضوی

انجام:و ترویج اغراض کاسده در طباع ابناء زمان می‌باشد تصور نفرمایند و السلام علی تابع الهدی.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۱۴/۲۶

آغاز و انجام: برابر

کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ در دنبال آن ستایشی است از حاجی حسین یزدی و مولی عبدالرزاق لاهیجی بر همین رساله به خط خود آنها؛ کاغذ: سپاهانی، ۵ص (۳۲۲-۳۲۶)، سطور چلیپا (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۲-۲۵۲۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۵/۴ط

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد علی بن عبدالهادی رضوی، تا: ۱۰۸۳ق؛ در پایان نسخه تقریظات ملا حاجی حسین یزدی و عبدالرزاق ... (پاک شده) و مرتضی فرزند محمد مؤمن کاشی و قاضی بن کاشف الدین محمد یزدی؛۱۵ص (۴۸۳-۴۹۷)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف:۲۴/۳-۳۴]

۳. مراغه؛ مسجد جامع مراغه؛ شماره نسخه:۱۶/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**که زوجه از عین شجر هم میراث برد و از جهت تقارب این دو قول است که جمعی از محققین این دو قول را یکی دانسته اند، تم

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱گ (۳۳۰پ-۳۲۱ر)، اندازه: ۲۰×۳۵سم [ف مخ]

● **المیراث** / فقه / عربی

al-mīrāṯ

کرمانی، حبیب الله، ق۱۳ قمری

kermānī, habīb-ol-lāh(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۳ شوال ۱۲۸۴ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

رساله اجتهادیه اوست.

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۱۵/۱

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۳۳گ (۲پ-۳۴پ)، ۲۰و ۲۱سطر (۱۰/۵-۱۱×۱۵- ۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: -۳۴۱]

● **المیراث** / فقه / عربی

al-mīrāṯ

لکهنوئی، ابراهیم بن محمد تقی، ۱۲۵۹ - ۱۳۰۷ قمری

lakhanū'ī, ebrāhīm ebn-e mohammad taqī (1843- 1890)

رساله استدلالی نسبتاً مفصلی است مشتمل بر «مقدمه» و چهار «باب»: مقدمه: دارای چهار فایده: ۱) المیراث مصدر میمی فی معنی المفعول، ۲) الارث بالنسب و السبب علی ضربین، ۳) الفروض الواردة فی الکتاب المجید قد تجتمع، ۴) الفروض الشرعیة فی الحقیقة کسور عددیة؛ باب ۱. بیان مخارج الفروض؛ باب ۲. میراث الأنساب؛ باب ۳. احکام السبب؛ باب ۴. بیان میراث الخنثی.

آغاز:بسمله، الحمدلله سابغ النعماء رافع درجات العلماء و جاعلهم ورثة الأنبیاء.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۶۸

آغاز:برابر؛ **انجام:** فانه ینتظر فان کان ذکراً احتلم انثی حاضت (کذا).

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ جلد: مقوا، ۱۰۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۵۴] و [ف: ۲۱-۱۵۴۹]

● **میراث** / فقه / فارسی

mīrās

علامه حائری مازندرانی، محمد صالح بن فضل الله، ۱۲۹۷ - ۱۳۹۱ قمری

'allāme hā'erī māzandarānī, mohammad sāleh ebn-e fazl-ol-lāh (1880 - 1971)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۸۲/۶

مختصری در میراث؛ بی‌کا، تا: ۱۳۳۷ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۶-۴۰۱]

● **میراث** / فقه / فارسی

mīrās

موسوی بهبهانی، احمد، ق۱۴ قمری

mūsavī-ye behbahānī،ahmad (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۹ق

این رساله حاوی مسائل حقوقی و فقهی ارث و طبقات وارثین و آیات و دستورهای مذهبی درباره ارث‌برها و ماترک میت و عول و تعصیب و فرض و فرض‌برها می‌باشد. مؤلف آن در آخر کتاب از سائر تألیفات خود نیز نام می‌برد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۰

آغاز:الحمدلله الذی هدانا الی فرائض دین الاسلام الذی له میراث السموات و الارض بالاستحقاق التام لا بالرد و الفرض؛

انجام:رسالة فی عرق المجنب من الحرام و له مصنفات فی الفقه و الاصول غیر ما ذکر

خط: نسخ خوش، کا: حسینعلی زنجانی، تا: شوال۱۳۰۹ق، جا: تهران (احتمالا)؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج، ۶۹گ، ۱۷ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۳۷۵]

● **المیراث = حساب الفرائض ۱** / فقه، ریاضیات / عربی

al-mīrāṯ = ḥisāb-ul farā'iḍ

رسالهمختصری است درباره ارث وطبقات وراث.

آغاز:اعلم أیدك الله تعالی ان العددین اما ان یکونا متماثلین أو مختلفین، والمختلفین اما أن یکونا متداخلین أو متوافقین أو متباینین

انجام:ثم تضربها فی أصل الفریضة و ما ارتفع صحت منه و ذلك مأأردناه و الله الموفق للصواب والیه المرجع و المآب.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲گ (۳۱ر-۳۲ر)، ۲۵سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴-۵۹]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۱۷/۱۱

آغاز و انجام: برابر

شاید رساله حاضر همان باشد که در الذریعه ۱۴۵/۲۴به شماره ۷۲۵معرفی شده است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن بدوی جزائری عسکری، تا: ۶ربیع الاول۱۱۱۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۵گ (۹۰پ-۹۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۶۰۷]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۶۳۱/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**وان کان الثانی وهو ان یباین نصیبهم لترکه عددهم فتضرب حینئذ عدد هم فی اصل الفریضة فما بلغ صحت منه کابوین وثلث بنات اصل الفریضه ستة کما قلناه للابوین منها سهمان واربعه للبنات

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۵]

● المیراث / فقه / عربی

al-mīrāṯ

غیر همانند:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۰۹۳

آغاز:بسمله. نحمدك اللهم علی ما بوأتنا من العلم حیث نشاء؛ **انجام:** علی ما اخترناه ان الشرف دائرة مرکزها النبی صلی الله علیه و آله فمن المرکز ینتهی.

مؤلف شناخته نشد، شامل ۷ مسأله در علم میراث است که از آنها فروع بسیاری منشعب می‌شود؛ خط: نسخ، کا: حسینی، ابراهیم، تا: ۱۱۲۵ق؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۷/۵×۱۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۵۷]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۲۰/۱

همان نسخه بالا[مؤید: ۲-۲۲]

۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۴۳/۱۱

آغاز:بسمله ... القسم الثانی فی کیفیة الحصص مع التصحیح و هو یشمل علی قاعدة و ابواب ...

خط: نستعلیق، کا: علی نقی بن محمد حسین بن سید محمد بن حسین تبریزی، تا: ۱۱۴۱ق؛ اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۱-۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۵۴

ناقص، شرح یک منظومه در میراث فقه شافعی؛ بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۷۹/۱۱

با عنوان «من املاء شیخ نصیرالدین طوسی طاب ثراه»، بندی در میراث؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۳۲پ-۱۳۳ر)[ف: ۶-۲۰۳]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۴۲/۲۶

رسالة فی بیان کیفیة قسمة المیراث من معرفة مستحقها و اصولها- در پنج بحث به عربی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، ۱۶گ (۲۴۱پ-۲۵۶ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵-۲۳۹]

● المیراث / فقه / عربی - فارسی

al-mīrāṯ

غیر همانند:

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۳۹/۵

آغاز:نحمدك یا من لاینفع ذالجد منك الجد ولایحویه حول عطائه الاحصاء والعد هدانا الی الدین القویم بلطفه العمیم؛ **انجام:**واحتمالات الجدود القریبة ستة عشر واحتمالات الجدود الثمانیة البعیدة مأتان وستة وخمسون

دارای پنج جدول می‌باشد که مسائل ارث را درآنها نشان داده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۷۸/۱

خط: نستعلیق چلیپا، کا: استرآبادی، محمد یوسف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۰سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۶-۶۶۹]

● میراث = ارث / فقه / فارسی

mīrās = ers

غیر همانند:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۵۷

آغاز: ... چراغ تدقیق در گلستان (ل: شبستان) عرفان گونه طبیعت افروختگی می‌یافته و در این اوقات که قاید توفیق عنان کش رایض ارادت بمضمار ترقیم کتابی قویم مسمی باثنی عشریه مشتمل بر مقدمه و دوازده اصل و خاتمه و هر اصل مشتمل بر دوازده فرع در تحقیق مباحث توحید و ما یتعلق به ... گردیده و هنوز از مخدرات مقصود بغیر از مقدمه و اصل واحد از اصول خمسه مبدأ و معاد چیزی دیگر از خلوتسرای ذهن بجلوه گاه عبارت چهره نما نگردیده که بعضی از طالبین و برخی از مشتغلین را سر رشته احتیاج باطلاع بر مختصری از ابحاث فرایض و اقسام مواریث اتصال پذیرفته سرپنجه ابرام بر گریبان احوال این بی بضاعت محکم گردانیده بحیثیتی که تفصی از کمند الحاش جز باستحصال مدعامش مجال می‌نمود. لاجرم عجالة الوقت باسرع توجهی جواد قلم را بمیدان تحصیل مرادش تاخته تا آنکه مختصری در آن باب معری از تکلفات لفظیه با مراعاة قواعد ایجاز الفاظ و بسط مسایل بقلم در آمده بدو مقدمه و ده قسم و خاتمه توصیف یافت و بالله الاستعانه؛ **انجام:**اما یا بشهادت سه زن ثلث میراث ثابت می‌گردد یا نه، در آن تردد است زیرا که چون نصی بخصوص این شق نیست و در مخالف اصل ...

رساله‌ای است در مبحث ارث از فرائض، به فارسی مطابق با مذهب شیعه امامیه که مؤلف آن را در حین تألیف مفصلی از خود موسوم به «اثنی عشریه» (در تحقیق مباحث توحید و ما یتعلق به از ابحاث حکمت نظری در مقدمه و دوازده اصل و یک خاتمه)، هنگامی که شاگردانش از وی درخواست کرده‌اند نگاشته است و آن را در دو «مقدمه»، ده «قسم» و یک «خاتمه» تنظیم کرده است:

مقدمه ۱) در چند مطلب، مقدمه ۲) بیان موانع ارث که سه چیز است، قسم ۱. میراث اصحاب، مرتبه اول، ابوین و اولاد، ۲. میراث اصحاب، مرتبه ثانی، اخوه و اجداد، ۳.میراث اصحاب، مرتبه سیم، اعمام و اخوال، ۴. میراث زوج و زوجه، ۵. ولاء عتق، ۶. ولاء امامت، ۷. میراث ولد ملاعنه و مولد زنا، (قسم ثامن در نسخه یافت نشد)، ۹. میراث جماعتی که دفعتاً غرق شوند یا خانه برایشان فرود آید، ۱۰. میراث مجوس، خاتمه: در لواحق مواریث در دو فصل [ناقص از انتها شاید چند برگ مختصر]، مؤلف در موارد اختلافی، مذاهب و نظرات علمای بزرگ شیعه چون ابن ادریس، شیخ مفید، سید مرتضی، علامه حلی (صاحب قواعد) و شیخ طوسی (در یک مورد نقل از نهایة الاحکام) را می‌آورد، نقلی جالب نیز در مقصد سیم از قسم هفتم / هشتم، «در میراث کسی که دو سر یا دو بدن داشته باشد» آورده که مورد توجه آقا بزرگ در الذریعة (۱: ۴۴۲-۴۴۱) هم قرار گرفته که نقل می‌شود: «چنانچه راقم این حروف خود از ثقه شنیده که در هند کسی را دیده که از سینه به بالا دو نفر بوده‌اند و از شکم به پائین یکی روبروی هم و هر دو سر چیزی می‌خورده‌اندو با هم مضطجع می‌شده‌اند. اما مقارنت در نوم معلوم نبوده. به هر حال بموجب آنچه امیرالمومنین علیه السلم فرموده حکمش این است که در وقت نوم ملاحظه نمایند و یکی از ایشان را به نحوی که دیگری را خبر نباشد بیدار نمایند اگر آن دیگری نیز بالفور بیدار شود ...»، نسخه منحصر به فرد این رساله فارسی در ارث (نسخه حاضر)، پیش از این در کتابخانه سید نصرالله تقوی در تهران بوده که آقا بزرگ تهرانی با بررسی آن، هم مدخلی جداگانه در الذریعه را به آن اختصاص داده و هم مدخلی دیگر به «الاثنا عشرية في التوحيد و المباحث الحكمة العلمية و العملية» از همین مصنف ناشناس که در مقدمه نسخه حاضر، از آن نام برده شده است، نه تنها آقا بزرگ، بلکه بعدها نگارندگان «معجم التراث الكلامي» نیز مؤلف این اثر را نشناختند و نسخه‌ای از آن به دست نیاوردند، با این همه، کتابی دیگر یافت شد که بررسی نامه‌ما را منوط به بررسی و مقایسه نسخه حاضر با آن کرد، آن کتاب، رساله‌ای البته مختصر است به فارسی در مبحث ارث، کتابت شده در ۲۳ ذیحجه ۱۰۸۰ق که نسخه منحصر به فرد آن در دانشگاه تهران شماره ۷۲۳ [چند نسخه دیگر موجود است و نسخه منحصر به فرد نیست و خوشبختانه نسخه‌های دیگر نیز تصریح به نام مؤلف دارد] مجموعه مشکاة نگهداری می‌شود، بر اساس آنچه فهرست‌نگار دانشگاه در معرفی این نسخه نوشته، رساله‌ای است در میراث در یک مقدمه، دوازده باب و یک خاتمه اثر جمال الدین بن مولانا علی جان (طبق ضبط فهرست دانشگاه) / علی خان (طبق ضبط آقا بزرگ) نطنزی اگر چه در ساختار به رساله ما که در دو مقدمه، ده قسم و یک خاتمه است شباهتی ندارد ولی کتاب اثنی عشریه مؤلف که در مقدمه از آن یاد می‌کند یک مقدمه، دوازده اصل و یک خاتمه دارد و این احتمال هست که فهرست‌نگار دانشگاه تهران این رساله را اشتباه معرفی کرده باشد، به هر حال برای اطمینان بیشتر باید این رساله ارث به فارسی را با اثر جمال الدین نطنزی سنجید تا به نتیجه نهایی رسید، هر چه هست، رساله ارث حاضر (نسخه مجلس) از قدیمی‌ترین تألیفات مستقل به فارسی در موضوع خود به شمار می‌رود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی، دارای رکابه، مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۴۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف:۲۷/۱-۱۰۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۱۷/۳

آغاز:بسمله. کتاب میراث و درین کتاب چند فصل است [۱] در بیان اسباب میراث [و آن] دو است یکی نسب و دیگری نسب؛ **انجام:**این است تفصیل این مسئله و برین ختم شد رساله الحمد الله وارث میراث الارض و السماء و الصلوة على خاتم الرسالة و آله الهدى.

به فارسی و شرح فارسی متنی را می‌ماند و در برخی از جاها بندهای عربی است که شرح می‌شود؛ خط: نستعلیق، کا: سمیع بن غلامعلی، تا: ربیع الثانی۱۱۱۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۸۴گ (۲۰پ-۱۰۳پ)، ۱۸سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۱-۲۳۰۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۰۹۲

آغاز:بسمله. كتاب الميراث و فيه فصلان الاول سبب و الفصل الثاني نسب و اما نسب سه مرتبه است مادام که مرتبه اول باشد دوم محرومست؛ **انجام:**و یا کسی وفات کند که پسر او غلام باشد میراث نمی برد و قاتل نیز از مقتول میراث نمی برد و الله اعلم بالصواب.

مؤلف شناخته نشد، رساله مختصری مشتمل بر دو فصل است: فصل اول در سبب و فصل دوم در نسب؛ خط: نستعلیق، کا: حسینی، ابراهیم بن محمد امین، تا: ۱۱۲۵ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۷/۵×۱۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۵۸]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۱۰/۱

آغاز:بسمله، حمدله، اما بعد این رساله ایستدر بیان میراث و کتاب میراث و در او چند فصل است فصل اول در اسباب میراث و آن دو است نسب و سیب؛ **انجام:**او نصیب دختر میبرد تنها و الله اعلم بالصواب

خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن رمضان، تا: رجب۱۱۲۷ق؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، ۱۸ص (۱-۱۸)، ۱۴سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۳/۵سم [ف: ۵-۱۷۱۹]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۲۹۸۸

آغاز: یعنی کتابی است در بیان میراث و درو چند مقصد است اول در بیان سببهای میراث است؛ **انجام:**مثلاً شخصی وفات کند از سر اولاد بعد از آن اولاد قسمت ناکرده بمیرند مادری بگذارند با خالوان پس وارث ثانی است.

ترجمه یکی از متون فقهی شیعی است از مترجمی نامعلوم، وی پاره‌ای از متن را با عناوین «قوله» ذکر نموده و سپس به ترجمه آن پرداخته است؛ خط: نسخ، کا: مجید بن محمد شفیع شالی، تا: ۱۷

ربیع الاول۱۱۹۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: عبدالباقی آیةاللهی، اسفند ۱۳۷۴؛ ۳۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۱-۱۵۴۹]

۶. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۶۹/۲

آغاز:کتاب میراث و آن صیغه مفعالست مشتق از ارث؛ **انجام:**و الا که اگر به صحت بنا شد عمل شود در اولی ... بتناسخ به علت او عمل یکی است.

پیش از شروع رساله چند حدیث در وجوب آموختن فرائض آورده است، نسخه حاضر ظاهرا مسودة مؤلف است و در ذیحجه ۱۲۵۲ به انجام رسیده است، در پایان هر بحث صورت مهر به نام «محمد حسین» دیده می‌شود؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین، تا: ۲۶ ذیحجه۱۲۵۲ق؛ جلد: تیماج، ۳۳گ (۵۳ر-۸۵ر)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۲-۲۳۷]

۷. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۴۹/۲

آغاز:بسمله، در اینجا مقدمه ایست با چند فصل، اول میراث مالی است؛ **انجام:**چون میت را فرزند فرزند نباشد شوهر را نصف

این نسخه در مسئله ارث با نمودار و دارای سه فصل می‌باشد، فصل اول: میراث مال مستحق است، فصل دوم: میراث به سبب و نسب می‌رسد، فصل سوم: در بیان وارثان سببی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۶گ (۸۸ر-۱۰۳ر)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲-۳۴۳]

● المیراث (ارجوزة) / فقه / عربی

al-mīrāṯ (urjūza)

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۹/۴

آغاز: ... مکمل البیان فی الحالات؛ **انجام:**و صحبة الافاضل الاخیار ×× الصفوة الا ماجد الابرار تمت ...

ناشناخته. با سربندهای باب، بی شماره: باب التعصیب، باب الحجب ...؛ خط: نسخ مغربی، کا: راشد حبشی، ابراهیم بن علی، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۴۶ر-۱۴۸ر)[ف: ۱-۱۴]

● المیراث (مسائل فی) / فقه / عربی

al-mīrāṯ (masā'il-un fī)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۷۰۶/۹

آغاز:مسائل فی المیراث احد الابوین و بنت لاحد الابوین السدس و للبنت النصف قسمته و الباقی یرد؛ **انجام:**و لمستحق الثلث اربعة و تسعون المستحق السدس سبعة و اربعون، تمت المسئلة

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۰گ (۵۶پ-۶۵پ)، ۱۴و ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۶سم [ف: ۶-۹۷]

● میراث زنازاده / فقه

mīrās-e zenāzāde

تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲

بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۵۴۰]

● میراث الزوجة = ارث الزوجة = حرمان الزوجة من اعیان الترکة / فقه / عربی

mīrāṯ-uz zawja = irṯ-uz zawja = ḥirmān-uz zawja min a'yān-it taraka

شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱ – ۹۶۵ قمری

šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e 'alī (1506 - 1558)

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۲۷ ذیحجه ۹۵۶ق

بحثی است استدلالی دراین‌که زن از بعضی ترکه شوهر خود ارث نمی‌برد، درپنج «مطلب» که از پنج پرسش پاسخ می‌دهد: ما و من و کیف و هل و لم: مطلب ۱.بیان ما تحرم منه الزوجة من اعیان الترکه فی الجملة؛ ۲. بیان من یحرم الارث مما ذکر من الزوجات؛ ۳. کیفیة الحرمان مما ثبت الحرمان منه؛ ۴. فی ان هذا الحرمان کیف وقع هل هو مستحق علیها ام لا؛ ۵. بیان الحکمة فی هذا الحرمان.

آغاز:بسمله. اللهم اهدنا لما اختلف فیه من الحق باذنک فانک تهدی من تشاء ... اعلم وفقک الله تعالی ان الاصل فی کل وارث من جمیع متروکات مورثه المالیة ما فرضه الله تعالی له خصوصا او عموما و قد یخلف ذلک عند اهل البیت ع فی موضعین احدهما حبوة الولد الذکر و قد حررنا البحث بما فیه کفایة فی موضع یختص به الثانی الزوجة فان المشهور فی اخبار اهل البیت ع المستفیضة حرمانها من شی فی الجمله و مع ذلک فالروایات مختلفة ... و بسببه اختلفت اقوال الاصحاب و تحقیق الحال فی المسئلة یتوقف علی خمسة مطالب دائرة علی خمس کلمات مفردة و هی ماومن و کیف و هل و لم

انجام:فان ذلک منتهی الوسع و قدر الطاقة و الخطاء و السهو لازمان للانسان و لا یکلف الله نفساً الا وسعها ان الله غفور رحیم.

چاپ: از سوی رضا مختاری تحقیق و در قم چاپ شده است؛ایران، سنگی، ۱۳۱۳، خشتی، ۲۹ص

[الذریعة ۵۵/۱۱و ۲۴۳/۶؛ ریاض العلماء: ۳۶۵/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۵۲/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۲۷ ذیحجه ۹۵۶ق؛ بسیار نفیس و اصل به خط مبارک مؤلف و نیز از سوی آن بزرگوار در حاشیه تصحیح شده؛ ۱۹گ (۸۷-۱۰۵)، ۱۶سطر، اندازه: ۹×۱۲سم [ف: ۳۲-۴۱۱]

۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۰۶۶/۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**فرغ منها مؤلفها الفقیر ... سنة ست و خمسین و تسعمائة حامداً.

خط: نسخ نزدیک به نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۹۵۶ق؛ جلد:

تیماج، ۲۶گ، ۱۵سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲-۱۷۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۶۹/۱۲

خط: نسخ، کا: عیسی بن درویش، تا: قرن ۱۰، در عصر شهید دوم؛ ۱۷گ (۱۵۲پ-۱۶۸پ)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۲۶-۱۲۵]

۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۰ ذیحجه۹۵۶ق[نشریه: ۱۱-۹۲۳]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۴/۱۳عکسی

آغاز:برابر

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، دبلین ایرلند جنوبی، ش ۳۷۴۲؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی جبائی (جبائی؟)، تا: یک‌شنبه ۲ رمضان۹۶۵ق؛ ۱۷ص (۱۱۹-۱۳۵)، ۱۷سطر[عکسی ف: ۴-۱۰۹]

۶. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۴۲/۳

خط: نسخ، کا: نصر الله بن مبرقع بن ترکی بن صالح طرفی، تا: چهارشنبه ۲۵ رمضان؟۹۶۷ق؛ جلد: مقوایی، ۹گ (۱۸۰ر-۱۸۸ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۷۷]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۴/۱۷عکسی

نسخه اصل: کتابخانه فخرالدین نصیری امینی در تهران؛ خط: بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۸ رمضان۹۷۴ق؛ ۱۷ص(۱۹۰-۲۰۶)، ۱۷سطر[عکسی ف: ۴-۴۸۲]

۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۹۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن شمس بن علی بن حسن شیبانی (سیستانی)، تا: شنبه سلخ ربیع الاول۹۷۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۲گ (۶۳پ-۱۰۴ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۱-۱۰۴]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسن بن حسین غاربات نجفی، تا: ۹۸۰ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: خواجه شیر احمد تونی؛ جلد: میشن، ۴۸ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱-۱۵۵۳]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۶۲/۷

خط: نستعلیق، کا: محمد حسینی، تا: ۲۷ جمادی الاول۹۸۳ق؛ ۱۸گ (۱۷۲پ-۱۸۹ر)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۶-۳۴۶]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۷/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با عبارت «بلغت قبالاً الا مازاغ من البصر» مقابله شد، محشی؛ ۱۷گ (۱۱۷پ-۱۳۳ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۴سم [ف: ۳۳-۶۳۶]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۸۶/۱۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**الثالث: لو خلف آلات البناء من الخشب و الأحجار و غیرها قبل أن یضعها فی البناء ورثت من عینها لانها من جملة أمواله المنقولة ... فانه کان قد ثبت فی البناء بحیث صار ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲۳گ (۱۸۶پ-۲۰۸پ)، ۱۵سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۹-۵۲۸]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۵۶/۷

خط: نسخ، کا: ناصر بن خزام، تا: ۱۰۵۱ق؛ مصحح؛ ۱۵گ(۸۱ر-۹۵پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۱-۱۰۵]

۱۴. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۹۴/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق؛ ۲۳گ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: -۱۸۸]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۵/۴-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: علم الهدی پسر فیض کاشانی، تا: ۱۰۸۶ق؛ ۱۹گ (۵۵-۷۳)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۲-۸۴]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۰۳/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۵سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۶-۴۸۶]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: گالینگور، ۲۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۷سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۵۶] و [ف: ۲۱-۱۵۵۱]

۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۹۵/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۱گ (۲۷پ-۳۷ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۶-۶]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۶۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: بهاءالدین محمد بن محمد باقر مختاری حسینی سبزواری، تا: ۱۱۰۰ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۱۴۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۵۵] و [ف: ۲۱-۱۵۵۲]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۵۸/۱

خط: نسخ، کا: عبد الله بن محمد هادی بن سلطان محمد، تا: دوشنبه ۷ محرم۱۱۱۳ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵-۳۸۷]

۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۰۸/۳۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**کثیر بثبوت قیمتها. هذا اقتضاه الحال الحاضر من بحث ... و فرغ من تسویدها ... زین الدین بن علی بن احمد الشامی ۲۷ ذی حجه

خط: نسخ، کا: بلاغی، عباس بن حسن، تا: ۱۱۵۴ق، جا: کربلا؛ ۱۱گ (۲۱۷-۲۲۷)، ۲۲سطر (۱۱×۱۶/۲)، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [ف: ۱۷-۳۰]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۵۷/۳

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۱۸۷ق؛ تملک: معصومعلی بن علی عسکر به تاریخ شعبان ۱۱۸۷؛ جلد: مقوایی، ۱۱گ (۱۶پ-

۲۶پ)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۵-۵۴]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۸۳/۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قفطانی، مهدی بن حسن، تا: اواخر قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۱۲گ (۲۳۲-۲۴۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳۴-۸۰۸]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۴۶/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**السادس عدم حرمانها مطلقا و هو قول ابن جنید رحمه الله تعالی.

مشتمل بر پنج مطلب در میراث زواجه، در نسخه یخشی از رساله نانوشته است؛ خط: تحریری، کا: عبدالوهاب بن احمد محلاتی، تا: احتمالاً قرن۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۱۴۹ر- ۱۶۲ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف:۲/۲۷-۲۶]

۲۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۸۰/۵

خط: نستعلیق، کا: عبدالفتاح بن محمد هاشم، تا: ۱۲۲۱ق؛ ۲۰گ، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳-۱۵۸]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۳۲/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد فرزند علی مختار، جرفادقانی (گلپایگانی)، تا: ۱۲۳۱ق؛ مصحح؛ ۵گ (۳۰۴-۳۰۸)، ۳۰سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۹-۴۶]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۹۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالمجید بن محمد مهدی، تا: ۱۲۴۳ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶گ، ۱۷سطر[اهدائی رهبر: ۳-۷۵۶] و [ف: ۲۱-۱۵۵۲]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۷۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ جلد: مقوایی، ۱۳گ (۱پ-۱۳ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۱۵۷]

۲۹. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۶/۹

کا: زین العابدین گلپایگانی، تا: ۱۲۶۲ق؛ ۸گ (۲۱۰ر-۲۱۷ر)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۷۸]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۰/۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**من جملة الآلات التی عبر کثیر بثبوت قیمتها. هذا ما اقتضاه الحال الحاضر من بحث هذه المسئلة ... و فرغ من تسویدها مؤلفها ... زین الدین بن علی بن احمد الشامی العاملی ... ضحی یوم الخمیس السابع و العشرین من ذی الحجة الحرام حجة ست و خمسین و تسعمائة حامدا مصلیا مستغفرا ان الله مع الذین اتقوا و الذین هم محسنون.

خط: نسخ، کا: گلپایگانی، غلامحسین، تا: ۱۲۷۴ق؛ ۱۲گ (۳۰۰ر-۳۱۱پ)[ف: ۵-۱۸۷۴]

۳۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۲۸/۹ - ج

بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق؛ ۲۴گ (۱۳۷پ-۱۶۰ر)[ف: -۳۳۰]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۰۵/۸

خط: نسخ، کا: جیلی جبل عاملی، عبدالرضی بن حسن، تا: شنبه ۲۹ شوال؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۳۷گ (۳۱۵-۳۵۱)، ۲۴ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۱۱-۲۱۶۳]

۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۹/۶

خط: نستعلیق، کا: حسینی کاشانی، مرتضی بن ابوطالب، بی‌تا؛ از رویاز خط مؤلف؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۷گ (۱۲۹پ-۱۳۵پ)، اندازه: ۱۱×۲۵سم [ف: ۸-۷۲۷]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۱۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**لکونه من جملة الالات التی عبر کثیر بثبوت قیمتها

خط: نسخ، کا: نورالدین محمد سمنانی، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳سم [ف: ۵-۴۹۴]

● میراث الزوجة غیر ذات الولد / فقه / عربی

mīrāṯ-uz zawjat-in ġayr-i ḏāt-il walad

شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱ - ۹۶۵ قمری

šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e ʻalī (1506 - 1558)

[الذریعه ۳۰۳/۲۳]

۱. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۴۳/۸

خط: نستعلیق، کا: علی نقی بن محمد حسین بن سید محمد بن حسین تبریزی، تا: ۱۱۴۱ق؛ اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۱-۲۱۰]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۰۵/۹-۵۶/۵۵

آغاز:بسمله اللهم اهدنا لما اختلف فیه من الحق فانک تهدی من تشاء الی صراط المستقیم؛

خط: نستعلیق، کا: شیخ موسی بن ملا ابوطالب لاریجانی، تا: ۱۲۹۸ق؛ ۱۸گ (۷۱-۸۸)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۲۴]

● میراث الطالبین / شعر / اردو

mīrās-ot tālebīn

شاه جشتی، امام الدین

šāh jaštī, emām-od-dīn

چهار «باب» در مراتب عرفان و حالات عرفا در چهار «باب»: ۱. عرفان مرشد؛ ۲. تلاوة الوجود؛ ۳. حال کلیمی؛ ۴. عرفان روح.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۵۹/۲

آغاز:ای طوطی زبان حمد آغاز گر ×× سخن را ز شیرین خوش آوازگر / یو اسرار حق نور کاگر بیان ×× تها مخفی سو کیون کر هوا در عیان؛ **انجام:**کرم سون سی صلح او سکون کر نابهلا ×× بهی شرط دوستان کاملا

خط: نستعلیق، کا: غلام محمد، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۸۹گ (۱۵پ-۱۰۳پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۷۱]

←المیراث لجمیع الوراث ⪫ الارث

● **میراث المتمتعین** / فقه / عربی

mīrāṯ-ul mutamatti‘īn

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ – ۱۲۳۱ قمری

mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

آغاز:بسمله، سئوال ما حکم میراث المتمتعین و شرطه الجواب اختلف الاصحاب فی توارث المتمتعین فذهب منم ابوالصلاح.
انجام:عن حدود نکاح الدائم الذی یوجب التوارث و مع ذلک کله فالاحتیاط فی الدین ان لا تحرم مع الشرط و یصالح بینهما بشئ و الله العالم
چاپ: طهران، سنگی، ۱۲۷۷ق، (ضمن جامع الشتات)؛ ۱۳۱۱ق، رحلی، (جامع الشتات: صص ۶۳۱–۶۷۳)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۵۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ (۵۹ر–۶۲ر)[ف: ۵–۴۳۹]

۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۶۹/۴

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی[ف: –۲۹۱]

● **میراث و قصاص و حدود و دیات** / فقه / فارسی

mīrās va qesās va hodūd va dīyāt

لاهیجانی قزوینی، صفر علی، ق۱۳ قمری

lāhījānī qazvīnī, safar ‘alī(- 19c)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۲۷

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ربیع الاول ۱۲۶۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ با یادداشت محمد علی حسینی تفرشی در محرم ۱۲۸۷؛ ۲۶۷گ، ۱۶سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۶–۷۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۸۷

آغاز:الحمدلله الذی اختص بمیراث السموات و الارضین و الصلوة علی اشرف من اظهر قوانین المیراث و فروعاته بین الامة؛ **انجام:**و این مسئله در نزد حقیر مشکل است هر چند عدم ضمان دیه بر عاقله در اینجا خالی از قوت نمی باشد.

مشتمل بر کتابهای میراث قصاص حدود و دیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان «منه ره» و «منه»؛ جلد: تیماجمذهب، ۳۳۲گ، ۱۶سطر (۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۵–۷۶۳]

● **المیراثیة** / فقه / عربی

al-mīrāṯīya

؟ میرداماد، محمد باقر بن محمد، – ۱۰۴۱ ؟ قمری

mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad(- 1632)

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۳۸/۵

آغاز:الحمد لله اهل الحمد و ولیه و منفهاه و هدبه والصلاة علی محمد حبیبه و صفیه و علی آله مفاتیح الاسلام و مصابیح الظلام و عترته الغر الکرام؛ **انجام:**لکل بنت من بنتیه و لعمها اثنان و لعمتها واحد وهذا الجواب عنها و بالله التوفیق

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ آنطور که در وقف‌نامه این مجموعه آمده از میرداماد است؛ ۱۴گ[ف: –۳۱۴]

● **المیراثیة** / فقه / عربی

al-mīrāṯīyya

وحید قزوینی، محمد طاهر بن حسین، ۱۰۱۵ – ۱۱۱۲ ؟ قمری

vahīd-e qazvīnī, mohammad tāher ebn-e hoseyn (1607 - 1701)

در چندین «فصل».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۶۰/۴

آغاز:بسمله، الحمدلله الوارث الباعث، و الصلاة علی من حبه حارس ... اما بعد فیقول ... محمد الموعود بالطاهر الشریف الوحیدان هذه رسالة ... فی طریق المواریث ... و رتبته علی فصول؛
انجام:من یفتی فی هذه المسئلة بعد اطلاعه علی ما قلناه

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن، ۱۵گ (۷۹پ–۹۳ر)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۷/۹سم [ف: ۶–۴۸۸]

● **میراثیه** / فقه / فارسی

mīrāsīye

رساله‌ای است در بیان طبقات و سهام ارث و در آن خیلی مختصر بحث شده است.

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۴۸۵/۵

آغاز:بدانکه میراث به دو وجه می‌باشد سبب و نسب. نسب را سه طبقه است؛ **انجام:**للزوجه، للابوین، للبنات.

خط: نسخ، کا: قطب الدین بن ملا تاج الدین حسن بن شم، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۰۶۱ق؛ جلد: مقوایی، ۳ص (۲۲۴–۲۲۶)، ۱۹ و ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲–۱۶۴]

● **میر اسرار** / شعر / فارسی

mīr-e asrār

اسرار تبریزی، محمدکاظم بن محمد،۱۲۶۵-۱۳۱۵قمری

asrār-e tabrīzī, mohammad kāzem ebn-e mohammad (1849 - 1898)

مثنوی است در حدود شش هزار بیت در سه جلد مشتمل بر فضایل و مناقب و حالات و سرگذشت حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام در عصر حضرت پیامبر اکرم (ص) و پس از آنحضرت تا به شهادت وی در محراب عبادت. با اشاره به مطالب بسیاری در تصوف و عرفان.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۸۴

آغاز: میر مه رویان که نور داور است ×× طالب آغاز جلد دیگر است / یکزمانی دور ماندم از کلام ×× شد به دورم دور اولادم ملام؛ **انجام:**چون ندیدم جای آسایش دگر ××نفثه خود را نمودم مختصر / بهر مقبولش مدد از بو تراب ×× باقیش الله أعلم بالصواب

مشتمل بر جلد دوم و سوم می‌باشد، و جلد سوم به سال ۱۲۸۴ پایان یافته؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالغفور خوئی، تا: ۲۲ رجب۱۲۹۵ق؛ مهر: «لا اله الا الله الملك الحق المبين» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۱۲گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۰-۸۰]

←میر تیمور مرعشی > تاریخ خاندان مرعشی مازندران

● **میر حمزه عرب** / شعر / کردی

mīr hamze-ye ʻarab

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۸۰

آغاز:یا رب بحاجت رسول زمان ×× چه مجلس ندا پی شادی شوان؛ **انجام:**حمزه پی طبل شادی زند ×× مژده مژده لوق اوجه عباس سند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۳۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳۱-۸۷]

● **میرزا محمد علی اردستانی** / تراجم / فارسی

mīrzā mohammad ʻalī-ye ardestānī

شفیعی اردستانی، مرتضی بن احمد، ق۱۴ شمسی

šafīʻī ardestānī, morteza ebn-e ahmad(- 20c)

تاریخ تألیف: ۱ خرداد ۱۳۸۳ش؛محل تألیف: تهران

رساله کوتاهی است در شرح حال میرزا محمد علی اردستانی که از منشیان نادرشاه افشار بوده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۹۰/۱۳

آغاز:میرزا محمد علی از اهالی یکی از روستاهای اردستان بوده است، هیچ گونه اطلاعی از اصل و نسب، پدر و محل تولد وی در منابع تاریخی دوران نادر، زند و قاجار به دست نیامد؛ **انجام:**«بنابراین میرزا ابوالحسن خان خواهرزاده و داماد حاج ابراهیم خان، و حاج میرزا علی اکبر خان قوام الملك شیرازی پسر دائی اوست».

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱ خرداد۱۳۸۳ش، جا: تهران؛ ۲گ (۷۶-۷۷)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۳۸-۸۱۸]

● **میرزایی نامه** / نامه‌نگاری / فارسی

mīrzāyī-nāme

اصفهانی، میرزا کامران، ق۱۱ قمری

esfahānī, mīrzā kāmrān(- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۴۵ق؛ محل تألیف: لاهور

مؤلف آداب میرزاها را که نامه‌نگاران و منشیان عصر بودند، نوشته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۴۳/۷۰

آغاز:حمد و سپاس بی قیاس مر خدای را که ذات پاکش از تعریف مخلوق مستغنی است

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول مذهب؛ جلد: گالینگور، ۵ص (۳۷۲-۳۷۶)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۳۶-۳۸۶]

● **میرشکار نامه** / حیوان شناسی / فارسی

mīršekār-nāme

نجفی، شمس الدین محمد، ق۱۱ قمری

najafī, šams-od dīn mohammad(- 17c)

اهدا به: اکبر شاه هندی(۹۶۳-۱۰۱۴ق) یا پسرش شهزاده سلیم جهانگیر

مؤلف یکی از وابستگان دربار اکبر پادشاه و یا پسرش شهزاده سلیم جهانگیر بوده است. در یک «مقدمه» گسترده و ۱۲ (یا ۳۷) «باب» و «فصل»های کوچکتر و «خاتمه»ای در سخنان حضرت جعفر صادق درباره دوستداران پرندگان و ویژگی‌هایی که پرورش‌دهندگان شکاری باید دارا باشند و توصیف بزرگترین و نیرومندترین پرندگان شکاری از باز و عقاب و دیگر پرندگان و بیماری و درمان پرندگان.

آغاز:بزرگترین شکار کلامی که منقار ناطقه انسانی را فضای هوای حمد کسری (؟) و ثناخوانی هزاران هزار صید معنی به چنگ مقصود آید.

[فهرستواره منزوی ۳۹۲۷/۵]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۶/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اگر دانند که علت دمه گذشته باشد نیم مثقال آهن ساییده و نیم مثقال سنگ و نیم مثقال نجاست و نیم مثقال عسل بیامیزد و بخورانند نیکو شود و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و الماب تمت.

خط: نستعلیق، کا: غلامحسین کابلی، بی‌تا؛ مجدول، با دو سرلوح مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [سنا: ف: ۲-۳۳]

● **می رنگ** / شعر / فارسی

mey rang

به نظم فارسی از قطب الدین.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۳/۱-ف

آغاز: ای بنام تو ابتدای سخن ×× اول و صفت انتهای سخن؛ **انجام:**ختم کردم بنامت این اشعار×× از کف خصم در امانش دار

نسخه صال: نافذ پاشا ش ۱۰۵۹؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۰۸۷ق؛ ۱۷۵گ (۱پ-۱۷۵پ)[فیلمها ف: ۱-۵۰۹]

● **میزاب الرحمة الربانیة فی التربیة بالطریقة التجانیة** / عرفان و تصوف / عربی

mīzāb-ur raḥmat-ir rabbānīya fi-t tarbīya bi-ṭ-ṭarīqat-it tajānīya

عبیدة بن محمد بن انبوج، ق۱۳ قمری

‘obaydat ebn-e mohammad ebn-e anbūj(- 19c)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۷ رجب ۱۲۶۸ق؛ محل تألیف: تشتیتا (مغرب)

احوال و گزارش طریقه تصوف ابوالعباس احمد بن محمد تجانی مغربی (-۱۲۳۰ق) را به‌طور مفصل در یک «مقدمه» و پنج «باب» و یک «خاتمه» آورده است:مقدمه، شامل سه «درجه»: ۱) فی التعریف بهذا الشیخ و نشأته و نسبه، ۲) نبذ من سیرته و اخلاقه، ۳) فی أوراده و سند طریقته؛ باب ۱. فضل الادب عند اهل الخبرة؛ ۲. فی أن هذه الطریقة طریقة شکر؛ ۳. ذکر طریقة الشکر السنیة؛ ۴. ذکر اطراف من النعم؛ ۵. کیفیة التربیة بهذه الطریقة؛ خاتمة: فیها محصول الطریقة الاولی.

آغاز:الحمدلله الشاکر التواب العدل الواقی من أخلص فی المتاب الصادق الوعد لمن اطمأن الیه و راقب و اناب

انجام:و علی آله حق قدره و مقداره العظیم سبحان ربک رب العزة عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: مغربی، کا: العربی بن حاج محمد بنونه الفاسی التجانی، تا: جمادی الثانی۱۳۰۴ق، جا: فاس؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۴-۳۷]

←میزان ← اعتقادات

● **المیزان = میزان العمل** / منطق/ عربی

al-mīzān = mīzān-ul ‘amal

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری

qazālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

غزالی، نظریه خاصی درباره میزان سنجیدن و تشخیص خطاء و صواب در مسائل علمی در این کتاب ابراز داشته و خلاصه آن این است که استدلال‌ها را باید باقسطاس مستقیم که از قرآن استفاده می‌شود سنجید. مقصود وی از قسطاس مستقیم، موازین خمسه(میزان تلازم، میزان تعاند، میزان تعادل اکبر، میزان تعادل اوسط و میزان تعادل اصغر) است، و هر یک از این میزان‌ها را تفسیری شبیه به تفسیری که در منطق برای آنها می‌شود کرده است. غزالی در این کتاب، منطق فلاسفه و هر گونه مقیاس دیگری را که تصور شود، تخطئه کرده و مخصوصاًبه فلاسفه از این نظر سخت انتقاد می‌کند. بنابراین باید گفت این کتاب منطق نیست بلکه نقض و انتقاد اساس آن است. (عبدالحسین حائری)

چاپ: قاهره سال ۱۳۲۷ و ۱۳۲۸ مطبعه کردستان العلمیه؛ سال ۱۳۴۲ مطبعه العربیه بالقاهرة؛ قاهرة، دار المعارف، تحقیق سلیمان دنیا، ۱۹۶۵م، ۴۷۵ص

[فهرس مخطوطات دارالکتب الظاهریة، التصوف: ۴۳۷/۲-۴۳۸؛ فهرس مخطوطات دارالکتب الظاهریة، الفلسفة و المنطق: ۶۲-۶۳؛ کشف الظنون: ۱۳۲۶/۲؛ مؤلفات الغزالی: ۱۶۰-۱۶۵؛ سبکی رقم ۳۴؛ غزالی در آخر معیار العلم به آن اشاره کرده؛ الاوقاف العامة موصل ۲۹۴/۲]

۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۱/۱

آغاز:و به صار الانسان خلیفة الله تعالی فی ارضه و لکنه کطیب مشیر الی ما فیه البئر ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۶×۲۵سم [رشت و همدان: ف:۱۵۸۵]

۲. مشهد؛ صحت، رضا (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، خشتی [نشریه: ۷-۵۶۰]

● **المیزان** / اسطرلاب / عربی

al-mīzān

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810-1871)

در اسطرلاب از روی ربع مجیب، دردوازده«فصل»: ۱. معرفت ارتفاع کواکب؛ ۲. معرفت میل اول و میل دوم؛ ۳. معرفت جیب؛

۴. معرفت ظل اول و دوم؛ ۵. مطالع اجزاء فلك البروج؛ ۶. ساعات و دوایر و قوس النهار؛ ۷. استخراج طالع و تسویة البیوت؛ ۸. ساعات طلوع طالع؛ ۹. صبح و شفق؛ ۱۰. عرض بلد؛ ۱۱. معرفت تقویم شمس؛ ۱۲. معرفت جهت قبله و رسم خط نصف النهار و انحراف قبله بلاد. (احمد منزوی)
آغاز:بسمله. حمدله. و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین و رهطه المخلصین ... و بعد یقول ... کریم بن ابراهیم ان هذه کلمات لطیفة، و جداول شریفة و ضعتها فی استخراج الاعمال الاسطرلابیة و غیرها ...
[فهرست مشایخ ۲۳۵/۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۲۶/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**جدولهای نجومی است
خط: نسخ، کا: خراسانی، محمد باقر بن ابراهیم، تا: ۷ شوال۱۲۹۲ق، جا: لنگر؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۶گ (۱۹پ-۴۴ر)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۴-۱۵۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۲۱۰۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**الی یمامه
خط: نسخ، کا: محمد باقر خراسانی، تا: ۱۲۹۹ق، جا: تاج آباد[الفبائی: -۵۷۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۹۶/۲
آغاز:برابر
در فصول این کتاب قواعد استخراج اعمال اسطرلابی بیان شده و جداول مناسب این موضوع را ترسیم کرده، درهر فصل اول قواعد پس از آن جداول مناسب آمده است؛ کا: عبد الحسین بن محمد محمد خراسانی، تا: نوروز ۲۲ جمادی الاول۱۳۰۱ق؛ مجدول؛ ۲۷گ (۱۹پ-۴۵ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۱۵۳]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳/۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**[جدول]
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۰۸-۱۳۰۹ق؛ ۲۴گ (۲۲۸ر-۲۵۱پ)[ف: ۱-۲۵۳]

۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۴۴/۳
بی‌کا، بی‌تا؛ تملك: ضیاء لشکر تقی دانش ریئش کابینه ایالت[نشریه: ۷-۲۴۰]

۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۵۲/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**جدول معرفت طول البلاد وعرضها وانحرافها
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مذهب ومجدول؛ جلد: گالینگور، ۲۶گ (۱۹پ-۴۴ر)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۶]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۰۲۰/۲
خط: نسخ و نستعلیق، کا: خراسانی، محمد باقر بن ابراهیم، بی‌تا؛ ۲۶گ (۲۰پ-۴۵ر)، ۲۰سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۷-۵۲۶]

● **میزان = علم المیزان** / کیمیا / فارسی
mīzān = elm-ol mīzān

اشرف زاده

ašraf-zāde

از «اشرف زاده» که از کلمات بلیناس حکیم در «سیر الخلقة» و از کلمات جلدکی در «موازین» برداشته در یک «مقدمه» و نه «مقاله» ساخته است: مقدمه وحی، بدانکه علم میزان متعلق است به اجساد معدنیه؛ مقاله ۱. در میزان متعلق به زیبق (؟) (سربند خوانا نیست)؛ ۲. میزان متعلق به قلع (؟)؛ ۳. متعلق است به حدید؛۴. تدبیر خار چینی؛ ۵ ... نحاس؛ ۶ ... زیبق؛ ۷ ... توتیا؛ ۸ ... فضه؛ ۹ ... و نیر اعظم.
آغاز:کتاب وحی بلیناس. بسمله. حمدله. صلات. اما بعد، این رساله‌ای است از «اشرف زاده» برداشته شده است از کلمات بلیناس حکیم در «سیرالخلقة» و از کلمات جلدکی در «موازین» و مرتب ساخته بر یک مقدمه و نه مقاله در علم میزان. مقدمه پس بدانکه علم وحی که نامیده به علم میزان است و متعلق به اجساد معدنیه که حضرت رسول (ص).
انجام:و میزان خاص این است: طلا (۱۰۰) زیبق (۷۱)، اسرب (۵۹)، قلع (۳۸)، نقره (۵۴)، آهن (۴۰)، مخامس (۵۴)، برنج (۵۴). تمام شد میزان فلزات هفتگانه ...
[فهرستواره منزوی ۳۹۷۴/۵ «کیمیا» اشرف زاده و ۳۹۸۸/۵ «میزان»]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۴۷/۱-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تاریخ کتابت پیش از ۱۲۴۲ق که تاریخ مرگ احسایی است؛ ۶۰ص (۲-۶۱)[عکسی ف: ۱-۳۸۷]

● **المیزان** / کیمیا / عربی

al-mīzān

از ناشناس، با سربندهای «میزان»: المیزان الاول، و هذا میزان من میزان الصحاب؛ المیزان الثانی، و هذا المیزان میزان السعر اطالیس؛ المیزان الثالث، و هذا المیزان، میزان ذیمقراطیس ...

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۹/۱
آغاز:بسمله، حمدله، صلات. قد ذکرت اقرب الموازین علی فهمک و علمک فی الاول، و نتلوها بها هو اصعب؛ **انجام:**و ابعد طلبتک و استوحالتک و الحمدلله رب العالمین و صلی الله ...
خط: نستعلیق تحریری، کا: ارسطو اصفهانی، تا: ۱۰۱۰ق؛ ۸گ (۱پ-۸پ)[ف: ۱-۲۵۳]

● **المیزان** / فیزیک / عربی
al-mīzān

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۹۲/۲۲–عکسی
آغاز:بسمله. اذا عدل طرف میزان و رفع برفع العلاقة، وقف طرفاه متساوی النسبة الی الافق، لکون کل واحد من الطرفین مانعاً للاخر؛ **انجام:**فی امالة ذلک الطرف الی السفل انقض فتدبر. صورة خط المصنف دام ظله العالی [...]فی التاسع من شهر شوال المکرم فی شهور ۱۳۱۷.
گفتاری ناشناخته در ساخت ترازو، بخشبندی نشده؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۳۱۷ق؛ ۸ص (۴۷۲–۴۷۹)[عکسی ف: ۱–۳۸۷]

● **میزان** / کیمیا / فارسی
mīzān

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۸۶۴
آغاز:بسمله. الحمدلله کثیرا کما هو اهله و مستحقه الکریم الجواد الفعال؛ **انجام:**لا غیرها علی مثال الافلاک و الکواکب و الحرکات و کل جسد من الاجساد السبعه ۱۲۶۲ ...
خط: نستعلیق، کا: عنایت الله نوری، تا: ۱۲۶۲ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: بیاضی[الفبائی: –۵۷۲]

● **میزان الادب** / صرف / فارسی
mīzān-ol adab

احمدی
ahmadī

قصیده‌ای است به فارسی در علم صرف.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۰/۴–ف
بی‌کا، تا: قرن ۹ [فیلمها ف: ۱–۴۵۳]

● **میزان الادب** / ادبیات / فارسی
mīzān-ol adab

تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۵ محرم ۱۳۰۱ق
دراین نسخه که باب دوم کتاب است، شواهد شعری سیوطی (البهجة المرضیة فی شرح الالفیة) که مجموعاً بنا به گفته مؤلف این کتاب سیصد و چهارده بیت می‌باشد، به ترتیب ابواب اصل شرح شده است، پس از آوردن هر بیت مفردات لغوی آنها را بیان کرده پس از آن با عناوین «الاعراب و الشاهد» شرح می‌کند. (کتاب شماره ۱۴۸۲ در فهرست مرعشی نیز دیده شود).

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۷۶
آغاز:باب دوم از میزان الادپ در شواهد اشعار سیوطی است ... الأم علی لو و ان کنت عالماً؛ **انجام:**و طلاب سیوطی را زیاده بر این نمی خواهند
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مهر: «یا الله المحمود» (بیضوی)؛ ۱۵۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۱۸–۳۱۴]

● **میزان الادب** / ادبیات / فارسی
mīzān-ol adab

مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۲۰/۱
ناشناخته؛ بی‌کا، بی‌تا[اوراق عتیق: ۱–۲۵۶]

● **میزان الادب فی قواعد العرب** / ادبیات / فارسی
mīzān-ol adab fī qavā‘ed-el ‘arab

قزوینی، محمد یحیی بن محمد شفیع، ق۱۲ قمری
qazvīnī, mohammad yahyā ebn-e mohammad šafī‘(-18c)

وابسته به: البهجة المرضیة فی شرح الالفیة = شرح الفیة ابن مالک؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹–۹۱۱ق)
دو بحث در قواعد صرفی است که دانستن آن برای ادیب لازم است و شرح شواهد البهجة المرضیه سیوطی.همان رساله که برخی از عصام اسفراینی و برخی از جواد خادم دانسته‌اند.

قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز:الحمد لله رب العالمین ... این رساله‌ای است موسوم به میزان الادب فی قواعد العرب که حفظ و رعایت آن
کا: محمد بن ابی الحسن، تا: ۱۳۲۰ق[ف: –۳۴]

● **میزان الادب فی قواعد الفاظ العرب** / ادبیات / فارسی
mīzān-ol adab fī qavā‘ed-e alfāz-el ‘arab

عصام الدین اسفراینی، ابراهیم بن محمد، ۸۷۳ – ۹۵۱ ؟ قمری
‘esām-od-dīn-e esfarāyenī, ebrāhīm ebn-e mohammad (1469 - 1545)

رساله‌ای است در بیان قواعد الفاظ عرب مشتمل بر دو «مبحث»: مبحث ۱. در مشترکات اوزان الفاظ و برخی قواعد، مبحث ۲. در شرح اشعار سیوطی. مطالب رساله با عنوان «فایده، فایده» است. در فهرست دانشگاه تهران و به تبع الذریعه به عصام الدین اسفراینی نسبت داده و در آغاز برخی نسخه‌ها از میرزا یحیی قزوینی نسبت دانسته شده که البته قابل تأمل است.در برخی فهارس مؤلف جواد خادم دانسته شده که آن را در ۱۳۰۷ برای فرزندش تألیف کرده است.
آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد این رساله‌ای است موسوم به میزان الادب فی قواعد العرب که حفظ و رعایت آن بر هر

ادیب اریب و لبیب عریب لازم است زیرا که تعلم لغت عرب کلید همه علمها است و عمده کتابها و جمیع علوم بلفظ عربی است پس طالب هر علمی محتاج بدانستن معانی الفاظ عربیه است و آن کتاب در حقیقت منتخب از قاموس است که معانی الفاظ متداوله و آیات قرآنیه در ضمن اشباه و نظائر ذکر می‌شود
چاپ: استانه، ۱۲۸۶ق.

[الذریعه ۳۰۵/۲۳]

شرح و حواشی:

۱- شرح میزان الادب = عجالة البیان؛ فاضل تاشکندی، محمد

۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۴۱/۸

آغاز:الحمدالله رب العالمین و الصلاة و السلام علی خیر خلقه و حبیبه و نجیبه؛ **انجام:**مسکنة مشورة، صفت مشبهة محرم کسی که نکاح او حرام مؤبد ...

خط: نسخ، کا: رضی بن رضا بن محمد علی حسینی قزوینی خیابانی حیدری، تا: با تاریخ۱۲۹۴ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۶گ (۹۶پ-۱۱۱پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [مؤید: ۳-۳۵۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۵۱/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و بعد ضم کنی اشباع را مثلا و السلام (تمام شد کتاب المسمی بالمیزان الادب و السلام مورخه یوم جمعه غره صفر المظفر در شب شنبه ۱۳۰۴)

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۱ صفر۱۳۰۴ق؛ ۱۳۹گ (۱-۱۳۹)، ۱۷سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۱-۲۲۰۷]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۰۷/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**زیرا که هر شعر فردا فردا باید اجراءقواعد شود بلی ذکر ننمودن مبنی بر اعتماد ما سبق است باب دوم از میزان الادب در شواهد اشعار سیوطی است

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ملی ش ۳۷۱۷/۳ ذکر شد؛ خط: نستعلیق، کا: سید قوام بن محمد سیاهکل دری، تا: جمعه ۱۴ محرم۱۳۰۶ق، جا: قزوین مدرسه التفاتیه؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۵۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۰۴۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**شواهد مختصات الاسم و الفعل الام علی لو و ان کنت عالما قد تمت.

خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۱۳۱۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: وزیری[رایانه]

۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۳۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**ای کان وحینا الی رجل عجبا للناس و امثال ذلک.

تذکر: نام مؤلف با تطبیق آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، کا: علی بن عبدالباقی حسینی الیامچشمه، تا: شوال۱۳۲۱ق؛ باب دوم را کاتب به آخر نرسانده است؛ جلد: مقوا پارچه‌ای، ۱۳۵گ، ۱۹-۱۷ سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲-۵۴۲]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۱۷/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**الهوی اسم جمع مثل نساء، عصا به گروه اللهم العن عصابه التی جاهدت.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۷ص(۵۹-۶۵)، ۲۱و۲۳سطر (۱۲×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۲۵]

● میزان الادب فی قواعد الفاظ العرب / ادبیات / فارسی

mīzān-ol adab fī qavā‘ed-e alfāz-el ‘arab

خادم، جواد، قرن ۱۴ قمری

xādem, javād(- 20c)

تاریخ تألیف: ربیع الثانی ۱۳۰۷ق

رساله مختصری است درقواعدی دستوری که حفظ آن برای نویسندگان وگویندگان لازم وضروری است. مؤلف این قواعد را از قاموس اللغه استخراج نموده است. در دو بحث: ۱. در مشترکات الفاظ عرب و برخی از قواعد، ۲. در شرح شواهد سیوطی«البهجة المرضية» که ترتیب ابواب اصل گزارش شده و مجموعاً سیصد و چهارده شاهد می‌باشد.این کتاب را مؤلف بجهت فرزندش به تاریخ ربیع الثانی ۱۳۰۷ تألیف کرده است.همان که برخی از عصام الدین اسفراینی و برخی از میرزا یحیی قزوینی دانسته‌اند.

آغاز:الحمد لله و صلی الله علی محمد و آله این کتاب موسوم است بمیزان الادب فی قواعد الفاظ العرب که حفظ و رعایت آن بر هر ادیب اریب و لبیب عریب لازم است و مشتمل بر دو مبحث است اول در مشترکات الفاظ عرب و برخی قواعد و مبحث دویم در شرح شواهد اشعار سیوطی است

۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۰۵/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**مقصود دستور العمل بود به جهت طلاب در فهم کلام عرب ... سیصد و چهارده بیت شرح شده از خدا اجر و مزد می‌طلبم و الحمد لله اولاً و آخراً و السلام.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ ۱۳۲گ (۳۰پ-۱۶۱پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۲-۶۳۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**قاعده دیگر آنکه او تار را ساقط کنی مثل تسعه و سبعه و خمسه و ثلاثه و واحد و بعد ضم کنی اشفاع را مثلا.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۵۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۴-۲۷۳]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۴۹/۹-۱۴/۱۹۹

آغاز:الحمدالله الذی جعل التعلیم وسیلة المعرفة والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد وآله البررة سیما ابن عمه ووصیه الذی هو قاتل الکفره ولعنته الله علی اعدائهم اجمعین وبعد بدانکه این رساله‌ای است موسوم به؛ **انجام:**ترک تکلیف می‌رسد به وجود ×× درنزد عاصی عاجز. ترک امر دویم بود جایز.

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ش ۱۳۵۷/۳ مرکز احیاء ذکر شد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۷۲۵]

۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۰۷

آغاز:بدانکه اسم اگر موضوع باشد از برای ذات که صفت در او ملحوظ نباشد او را؛ **انجام:**صرار بفتح و تشدید صدا کننده جانور جیرجیرک است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، در نسخه نام مؤلف ذکر نشده و نام مؤلف از فهرست مرعشی استفاده شد؛ واقف: اقای شیر خورشیدی (سید جعفر) جد مادری بها الدین خرمشاهی؛ ۸۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲-۱۶۴]

۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۲۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**یا مستثنی منه محذوف مفید عموم و قابل استثنا باشد قال تعالی فابی اکثر

مبحث اول را شامل و فاقد قسمت دوم است که مربوط به شواهد البهجة المرضیة است در فهرست مرعشی نام مؤلف جواد خادم معرفی شده لکن در انتهای نسخه حاضر کاتب آن را به میرزا یحیی فاضل قزوینی «ظاهرا پدر محسن شفائی» نسبت داده؛ خط: نستعلیق، کا: یحیی بن باقر بن عبدالوهاب، تا: جمادی الاول۱۳۰۲ق، جا: قزوین؛ جلد: مقوا، ۹۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۲-۱۶۴]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۷/۳

آغاز:برابر

فقط بحث اول آمده؛ کا: ابوطالب بن میرزا علی، تا: رجب۱۳۲۳ق؛ جلد: مقوایی، ۲۱گ (۸۳پ-۱۰۳ر)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۴-۱۸۳]

← میزان الاشعار ≻ عروض سیفی

● **میزان الاشعار** / ادبیات / فارسی

mīzān-ol aš‘ār

علم الهدی، محمد بن محسن، ۱۰۳۹ - ۱۱۱۵ قمری

‘alam-ol-hodā, mohammad ebn-e mohsen (1630- 1704)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۰۷/۱

آغاز:بسمله، بعد از ادای وظایف سپاس و ستایش پروردگار ... می‌رساند ذره بی بها در نظر ارباب کیاست و ذکاء علم الهدی که دوش ... به هنگام استشعار مضامین کتاب معیار الاشعار که به خامه اعتبار این کم عیار نگارش یافته سلاله ای از این رساله در مقاله واضح الدلالة جداگانه در سلک تقریر کشیدن مناسب دید ... اهتمام به نگارش این ارقام میزان الاشعار تا ... معطوف گردانید؛ **انجام:**و استخراج هذه العجالة من اصل الرسالة ناظمها ... محمد المدعو علم الهدی بن محمد بن محسن بن مرتضی بقریة قمصر من قراء قاسان شهر ذی القعدة الحرام من ... سبع و تسعین و الف

خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع بن محمد مقیم، تا: ۳ صفر۱۱۲۳ق؛ محشی؛ در الذریعه (۳۰۶/۲۳) از نگارش دیگر آن یاد شده؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۶-۱۸۷]

● **میزان الاشعار** / عروض و قافیه / فارسی

mīzān-ol aš‘ār

راقم، محمد حسن، قرن ۱۳ قمری

rāqem, mohammad hasan(19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۵۹ق

مؤلف که به قول خود «عمری در فن شریف شعر صرف نموده و به فیض صحبت حضرت والا و همطرحی جناب اعظم بجای رسیده به اختصار عروض سیفی پرداخته بود اکنون ... هیچ دقیقه از دقایق اوزان شعر نامرعی نگذاشت ...» کتاب خود را با مدح «جناب امیر الهند والاجاه نواب محمد غوث خان بهادر متخلص به اعظم ...» شروع نموده و در ادامه آورده است:«... بدانکه شعر در لغت دانستن و دریافتن است و در اصطلاح عروضیان کلامی است حادث که موزون باشد باراده قائل ... و از اصحاب تواریخ منقول است که ابتدای شعر از آدم علیه السلام باشد و لغتش به اتفاق اهل عرب سریانی است و آغاز شعر عربی از یعرب بن قحطان که یکی از فرزندان نوح علیه السلام بود و بدایت شعر فارسی از بهرام گور است ... پس این علم را عروض نامند و واضعش خلیل بن احمد بصری است و وجه تسمیه‌اش بعضی گویند که خلیل در مکه مبارکه بود و به این علم ملهم شد و به عروض که یکی از اسماء مکه باشد این را مسمی ساخت و بعضی گویند که عروض فعول است به معنی مفعول یعنی معروض و این علم معروض علیه شعر است یعنی شعر را بر آن عرض می‌کنند تا موزون از ناموزون جدا شود ... بیان عدد بحور بدانکه ... نوزده است یازده از آن مشترک است میان عرب و عجم و آن هزج و رجز و رمل و منسرح و مضارع و مقتضب و مجتث و سریع و خفیف و متقارب و متدارک است و سه از آن خاصه عجم است که عرب در آن شعر نگویند و آن جدید و قریب و مشاکل است و پنج از آن خاصه زبان عرب است به اینمعنی که عجم از فارسی‌گویان و ترکی‌گویان در آن بحر شعر کمتر گویند ... و آن طویل و مدید و بسیط و وافر و کامل است ... اما نزد متأخرین بحر وافر و کامل هر دو مطبوع افتاده خصوصاً بحر کامل که حضرت بیدل در آن بحر دیوان فارسی ترتیب داده ...».

تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۲/۲-۴۶

بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۲ص (۱۰۵-۱۷۶)[ف: -۵۷]

● **میزان الاعتدال فی نقد الرجال** / رجال / عربی
mīzān-ul i'tidāl fī naqd-ir rijāl
ذهبی، محمد بن احمد، ۶۷۳ - ۷۴۸ قمری
zahabī, mohammad ebn-e ahmad (1275 - 1348)
کتابی در نقد الرجال است و احمد بن محمد بن حجر عسقلانی (-۸۵۲ق) از نزد خود زیاداتی به این ذیل افزوده است و زیادات او بعد از قول مؤلف آمده است.
آغاز:بسمله، الحمدلله الحکم العدل العلی الکبیر اللطیف الخبیر الماجد النصیر الذی خلق کل شئ فاحسن فیه التقدری
چاپ: القاهرة، مکتبة عیسی البابی الحلبی، تحقیق محمد علی البجاوی، فی ۴ مجلدات، ۱۹۶۳-۱۹۶۴م
شرح و حواشی:
۱- ذیل میزان الاعتدال فی نقد الرجال؛ عراقی، عبدالرحیم بن حسین (۷۲۵-۸۰۶)
۲- لسان المیزان؛ ابن حجر عسقلانی، احمد بن علی (۷۳۳-۸۵۲ق)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۹۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**سیف الآمدی المتکلم صاحب التصانیف علی بن ابی علی ... و کان من الاذکیاء مات سنة احدی و ثلثین و ستمائة و الحمدلله رب العالمین و صلواته و سلامه علی سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین.
ج۱، از «حرف الألف» تا پایان «حرف السین»؛ خط: نسخ، بی کا، تا: پنج‌شنبه۱۲ شوال۸۱۱ق؛ مصحح، محشی، نسخه در یمن بوده، با بلاغ مقابله به تاریخ سه‌شنبه دهه آخر ذیقعده ۱۱۱۰ق؛ تملک: عبدالله بن صلاح الدین در رجب ۱۱۴۱ق؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ جلد: مقوا، ۱۶۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱/۵×۲۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۸-۱۲۱] و [ف: ۲۷-۲۵۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۲۴
آغاز:بسمله، حرف الشین شاذان هو النضر بن سلمة یأتی فی النون.شاذ بن فیاض اسمه هلال یأتی فی الهاء؛ **انجام:**اخطأ من قال هو اخو فرج بن فضاله آخر النصف الاول من الجزء الثالث و بعده مفضل بن فضاله ابو معاوية المصری ... عن ابن بریده ان عمر اخذ بید مجذوم الحدیث. اخطأ من قال هو اخو فرج بن فضاله
ج۲-۳، از ابتدای حرف شین تا پایان «مفضل بن فضالة البصری» است و به ضبط نسخه از بخش سوم جزء دوم تا انتهای نیمه اول جزء سوم می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: قاسم بن محمد، تا: چهارشنبه احتمالاً ۲۲ ربیع الثانی۱۰۲۴ق، برای امیرالمؤمنین المنصور بالله ابی محمد القاسم بن محمد؛ از روی نسخه‌ای پرغلط نوشته و بعضی از مواردی که به نظرش آمده را اصلاح کرده، نسخه یمنی؛ تملک: عبدالله بن حسن بن علی بن حسین بن علی بن المتوکل بن القسم بن محمد، امیر المؤمنین المنصور بالله قسم بن محمد، احمد بن علی بن المتوکل علی الله، علی بن حسین بن علی بن المتوکل لطف الله در صفر ۱۱۶۳ق، حسن بن علی بن حسین بنعلی بن المتوکل در ۱۱۸۰ق، احمد بن عبدالرحمن به پسرش عبدالله بن احمد بن عبدالرحمن در ۱۲۷۶ق، علی بن محمد مبارک حضرمی در ۱۲۸۲ق؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ ۳۰۴گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۸-۱۲۲] و [ف: ۲۷-۲۵۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۸۶
آغاز:بسمله، حرف الشین شاذان هو النضر بن سلمة یأتی فی النون. شاذ بن فیاض اسمه هلال یأتی فی الهاء؛ **انجام:**لیث بن ابی المسانون عن عبدالله بن عمرو العمری ضعفه الازدی.
ج۳-۲، از حرف شین تا پایان حرف لام است؛ خط: نسخ، بی کا، تا: دوشنبه ۸ جمادی الثانی۱۰۵۵ق، به عنایت سید یحیی بن حسین بن امیرالمؤمنین المنصور بالله؛ نسخه یمنی، مصحح، محشی؛ تملک: فخرالدین عبدالله بن الحسین بن محمد، احمد علی بن هادی در رجب ۱۱۲۳ق؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ جلد: مقوا، ۲۰۰گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۸-۱۲۳] و [ف: ۲۷-۲۵۵]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۳۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**سیف الآمدی المتکلم صاحب التصانیف علی بن ابی علی ... و کان من الاذکیاء مات سنة احدی و ثلثین و ستمائة و الحمدلله رب العالمین و صلواته و سلامه علی سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین.
ج۱؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۸ ربیع الاول۱۱۲۶ق؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: مقوا، ۱۵۲گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۷سم [اهدائی رهبر: ۸-۱۲۴] و [ف: ۲۷-۲۵۴]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۳۹
آغاز:حرف الشین. شاذان هو النصر بن سلمة یدتی فی النون. شاذ بن فیاض اسمه هلال یأتی فی الهاء؛ **انجام:**عتیک بنالحرث عن عمه جابر بن عتیک: ما تعدون الشهداء فیکم. مدنی تابعی. ما روی عنه سوی سبطه عبدالله بن عبدالله. آخر السفر الاول من کتاب المیزان و الاعتدال فی نقد الرجال
از «حرف الألف» تا پایان «حرف العین»؛ خط: نسخ، کا: محمد بن معتوق دمشقی معروف به حافظ، تا: جمعه ۱۶ شعبان۱۱۳۵ق، جا: مکه مکرمه؛ نسخه یمنی؛ تملک: المهدی العباس بن المنصور الحسین بن المتوکل القسم بن حسین، علی بن صالح عماری در رمضان ۱۱۷۸ق، امیرالمؤمنین المنصور بالله بن القاسم علی بن امیرالمؤمنین المهدی در ۱۲۰۱ ق، قاسم بن سعید لطف الله در ۹ ربیع الاول ۱۲۳۱ق، یحیی بن اسماعیل بن یحیی الصدیق در شوال ۱۲۳۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۲؛ جلد: مقوا، ۲۷۹گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۸-۱۲۳] و [ف: ۲۷-۲۵۵]

● **میزان اعتقادات** = **میزان شیخیه** / کلام و اعتقادات / فارسی

mīzān-e e‘teqādāt = mīzān-e šeyxīye

همدانی شیخی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۳۹ – ۱۳۱۹ قمری

hamadānī šayxī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja‘far (1824 - 1902)

تاریخ تألیف: چهار شنبه ۱۲ ربیع الاول ۱۲۸۶ق

کتابی است در اعتقادات و در آن از عقاید شیعه اثنی عشری در چند فصل گفتگو می‌کند. مؤلف مدعی است که برای به دست آوردن اعتقادات صحیح میزان معینی وضع کرده است. در چهار «فصل».

آغاز:حمدمخصوص حکیمی است کامل که نور هدایت او روشن‌تر از آن است که طالبان آن آنرا نبینند ... و ظهور او ظاهرتر از آنست که آن را نشناسد و نداء او بلیغ‌تر و فصیح‌تر از آن است که آن را نشنوند و نفهمند و راه او واضح تر از آن است که نتوانند از عهده بر آیند ... وبعد چنین گوید این حقیر خاکسار و ذره بی مقدار محمد باقر بن محمد جعفر ... اگر چه و الله خود را کوچکتر از آن می‌دانم که در شمار علماء ابرار در آیم و تألیف و تصنیفی نمایم ...

انجام:حجت خداوند ناقص نخواهد شد پس بهمین قدر اکتفا می‌شود که مورث ملال حال دوستان نشود و السلام علی من اتبع الهدی و صلی الله ... ختم شد این مختصر در روز ...

چاپ: [تهران]، سنگی، ۱۲۸۷، جیبی

[فهرستواره منزوی ۵۷۱/۹]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۹ ذیقعده۱۲۸۵ق؛ ۱۱۰گ، ۱۵سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: –۴۲۸]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۰۹/۶–۳۰/۱۸۹

آغاز و انجام: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نستعلیق، کا: حسین ملایری، تا: چهارشنبه ۲۱صفر۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸–۴۷۲۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۰۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوتراب بن حاجی جواد، تا: سه‌شنبه۱۵ رجب۱۲۸۷ق، جا: همدان؛ جلد: تیماج، ۳۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۶–۱۰۹]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد کاظم طباطبائی نائینی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ شعبان۱۳۴۹ق؛ گویا از روی نسخه چاپی نوشته شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱–۲۹۴]

۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۲۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بیاض رقعی[رشت و همدان: ف: –۱۲۶۹]

● **میزان افلاطون** / علوم غریبه / فارسی

mīzān-e aflātūn

این کتاب که نام نویسنده آن در متن نیامده، حاوی بحثی مفصل در علم حروف است. نویسنده ابتداء داستانی از افلاطون نقل می‌کند که چگونه خدمت اهل معرفت رسید و او از مغیبات کلامی چند گفت و افلاطون از آن از او جویا شد که این غیب از کجا دانست؟ او گفت از آنجا دانستم که لوحی در دست داشتم و آنرا حروفی چند بود که اسم اعظم در میانه آن بود. پس از این مقدمه نویسنده وارد بحث می‌شود و به‌طور مفصل از این حروف و خواص آن سخن می‌گوید و با حروف نشان می‌دهد که کدام مظهر کدام عدد و کدام ترکیب جزئی فلان مشکل رامی‌گشاید. نام نویسنده و نام کتاب در متن نیست ولی در آخر کتاب جمله‌ای است به صورت «تم میزان افلاطون».

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۶/۲۷

آغاز:بسمله، شکر و سپاس مرخدایرا که بیافرید آدمیان را و راه نمود ایشان را بدانستن؛ **انجام:**هکخائیل امضائیل و عثائیل

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۸ص (۲۹–۴۶)، ۲۷سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۰×۲۱/۵سم [ف: ۶–۳۰۶]

←میزان الله ⩤ الطباشیر

● **میزان الأنساب** / تاریخ / فارسی

mīzān-ol ansāb

خوانساری ، محمد هاشم بن زین العابدین، ۱۲۳۵ – ۱۳۱۸ قمری

xānsārī , mohammad hāšem ebn-e zeyn-ol-‘ābedīn (1820 - 1901)

اهدا به: ناصرالدین شاه قاجار و ظل السلطان مسعود میرزا

تاریخ تألیف: شوال ۱۲۹۹ق

در تعیین مقبره‌ها و مزارهای امامزادگان که در اصفهان به خاک سپرده شده‌اند و در آغاز رساله نکوهش از زیارت مزارهای غیرشیعه در آن شهر.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۷۶

آغاز:الحمدلله الذی جعل المودة فی القربی من اعظم موجبات المثوبة و الزلفی و ابان فضل اهل بیت العصمة و طهرهم من

الأرجاس؛ **انجام:**بلکه در حدیث معتبری دارد که در ثبوت نسب ظاهر حال کافی است، و فیما ذکرناه الکفایة و الغنیة ...
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مجدول؛ تملک: علی اکبر مروج الاسلام به تاریخ ۱۷ رمضان ۱۳۱۸ با مهر «هو العلی الأکبر» (بیضی)؛ در آغاز نسخه صفحه‌ای به خط میر سید احمد روضاتی در معرفی کتاب و مؤلف دیده می‌شود که روز ۱۹ ذیحجه ۱۳۷۲ نوشته؛ ۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۳-۴۳۰]

● **میزان الاوزان** / عروض و قافیه / فارسی

mīzān-ol awzān

اسقراری، عمر بن شجاع، ق۸ قمری

esqerārī, ‘omar ebn-e šojā‘(- 14c)

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۳۵

آغاز:اما بعد چنین گوید بنده ضعیف غریب المفتقر الی الملک المقتدر ... که چون از سوابق احکام ازلی و لواحق تقادیر حضرة لم یزلی حوادث اوان و ایام و نکایب شهور و اعوام بلاد خراسانرا چون شهر سبا مقر امواج آشوب و فتن و محل انواع بلیات و محن ساخت؛ **انجام:**بحر متقارب که اصل است است و تد مجموع بگذاری مخرج بحر متدارک باشد بر مقدار اختصار کردیم ... و فرغ المحرر اقل عبادالله الغافر الجنان سید حفیظ الله خان ...
خط: نستعلیق، کا: سید حفیظ الله، تا: ۱۱۳۵ق؛ مجدول؛ کاغذ: هندی، ۳۴گ، ۱۸-۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳-۱۳۶۳]

● **میزان الاوزان** / ادبیات / ترکی

mīzān-ol awzān

امیر علیشیر نوائی، علیشیر بن کیچکنه، ۸۴۴ - ۹۰۶ ؟ قمری

amīr ‘alī-šīr-e navā’ī, ‘alī-šīr ebn-e kīčakne (1441-1501)

تاریخ تألیف: پایان شوال ۸۶۲ق
[نسخه‌های منزوی ۱۸۶۱/۳؛ الذریعة: ۴۴۷/۹؛ ریحانة الادب: ۳۳/۳]

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۳۷/۱ ـ ج

آغاز:کامل حمد و وافر شکر اول ضانع غه گیم انسان خلقتی ... اما بعد سالم و موزون طبع ... معروض اولیکم بوبنده حضرت سلطان السلاطین معز السلطنة و الدنیا و الدین ابوالغازی سلطان حسین بهادر خان؛ **انجام:**نافه و گل برگ آراشکر فعلاتن(ناقص)
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۷گ(۲پ-۱۸پ)، ۱۵سطر (۷/۵×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱-۵۰۷]

● **میزان الاوزان** / عروض و قافیه / فارسی

mīzān-ol awzān

رکنای نیشابوری، صادق، ق۱۰ قمری

roknāy-e neyšābūrī, sādeq(- 16c)

از صادق رکنی عاشق، شاگرد میر حسین بن محمد حسینی نیشابوری (- ۹۰۴ق). مؤلف در دیباچه از خود و استاد خود و کتاب نام می‌برد و می‌گوید: پیش از این رساله معمای استاد را شرح کرده بودم، اکنون از من خواسته شده است که در دانش عروض و قافیه رساله‌ای سازم.دارای«مقدمه» و پانزده «فصل» و «خاتمه» به درخواست دوستی.
آغاز:بسمله، حمدله، عاقبه، صلات. اما بعد، عرضه می‌دارد، فقیر صادق رکنی عاشق که بعضی از عزیزان موزون و عاشقان مجنون ...

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۷۳/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲ ربیع الثانی۱۲۸۳ق؛ جلد: میشن، ۱۴سطر[ف: ۵-۳۲۹]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۰۱/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**(نانویس مانده): ... مصرع اول را در حسن مطلع یا مقطع بیاورند ...
خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۲گ (۹پ-۳۰پ)[ف: ۱-۲۵۳]

● **میزان الاوزان** / عروض و قافیه / فارسی

mīzān-ol awzān

شریف، عبدالقهار بن اسحق

Šarīf, ‘abd-ol-qahhār ebn-e eshāq

برای: ابوالقاسم بابر بهادر خان
در دو اصل:۱. عروض در مطلع و مقصد و مقطع؛ ۲. قافیه در شرجه و ثمره و بهره.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۵۷/۱

آغاز:بسمله. و به ثقتی. عرض حمد و ثنا بر پادشاهی که خیمه مرصع افلاک را بی واسطه عروض و وسیله اسباب و اوتاد بر افراشت؛ **انجام:**و از روی ذوق مقبول است و الله اعلم.
خط: نستعلیق، کا: سیخانی، علی شاه بن مهدی، تا: ۸۶۲ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۴۷گ، ۱۷سطر (۸×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۱۵-۴۱۸۳]

● **میزان الاوزان = کتاب المیزان = میزان المقادیر** / فقه / عربی

mīzān-ul awzān = k.-ul mīzān = mīzān-ul maqādīr

طوسی مشهدی، محمد بن حسن،- ۱۲۵۷ قمری

tūsī mašhadī, mohammad ebn-e hasan(- 1841)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۲ق

مختصر تحقیقی است در اوزان و مقادیر شرعی که در مسائل طهارت، صلات، زکات، خمس، فطره، کفاره، مهر السنه، جزیه، سرقت، دیه و غیر اینها به کارآید. در سه «مقدمه» و چهار «رکن»:مقدمه ۱)ذکر المقادیر المقدرة بحسب الوزن، مقدمه ۲) المقادیر المقدرة بحسب الکیل، مقدمه۳) المقادیر المقدرة بحسب المساحة؛ رکن ۱. فیما یتعلق بالطهارة؛ رکن ۲. فیما یتعلق بالصلاة؛ رکن ۳.الخمس و الکفارة و مهر السنه؛ رکن ۴. الجزیة والسرقة و الدیة. مؤلف از رساله ابن زکریا، ابن هبل، مفتاح الطب ابوالفرج، رساله سید احمد بن طاووس در فرسخ و ابوذکریا نووی و مقداریه قزوینی و مجلسی و شیخ بهائی یاد کرده است.

آغاز:الحمدلله الذی لاتوزن صفاته العظام بمیزان العقول ... اما بعد فیقول اقل العباد عملا و اکثر هم زللا محمد بن حسن الطوسی هذه زبدة وجیزه و نخبة عزیزه موصلة الی تحقیق التقادیر (یاالمقادیر) الشرعیه المتعلقة بنبذة من مباحث الطهارة و الصلوة و الزکوة و الخمس و الفطرة ... و غیرها و ربما یستعمل فی الکتب الطبیه ... و سمیتها بمیزان الاوزان ...

انجام:و کذا دیة ما سوی الحر المسلم من سارالامم هذا ما تیسر لی فی مضمار البیان و علیکم ایها الاخوان یا متثال قول الله الملک المنان و اقیمو الوزن بالقسط و لا تخسروا المیزان و قد تم بحمدالله کتاب المیزان و من الامور المستحسنه فی المقام ان الجملة الاخیرة مع حرف العطف تاریخ الاتمام و الحمدلله اولا و آخراً و ظاهراً و باطناً.

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۳۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**در الرکن الرابع افتاده: فی الجزیة و السرقة و الدیة و الفریضة المیراثیة ... و تسعة و ثمانین تومانا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اصل با افزوده‌های مؤلف؛ ۶۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰/۲×۱۵/۱سم [ف: ۱-۵۵۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ظهر ورق اول جمله «رسالة میزان الاوزان مالکها و مؤلفها»؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد» (مربع)؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۳۲گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۶۵] و [ف: ۲۰-۵۳۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۹۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حسین بن علی محمد رشتی متطبب، تا: پنج‌شنبه سلخ رمضان۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۵۵گ (۱۱۳پ-۱۶۷ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۵-۹۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا: عبدالعظیم حائری، تا: ۱۲۳۶ق؛ مصحح، با نسخه اصل مقابله شده، محشی مؤلف با نشان «منه دام ظله» یا «منه عفی عنه»؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۴ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۲۲۲]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۶۸

خط: نستعلیق، کا: عبدالحسین فریدنی، تا: ۱۲۵۴ق؛ جلد: تیماجنقش، ۱۴۵ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۰-۱۷۵۰]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۵۶/۲

خط: نسخ، کا: محمود بن محمد رضا بیدکلی، تا: ۱۲۹۲ق؛ ۶۷گ (۷۸پ-۱۴۴ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۸-۴۶]

● میزان البحار / عروض و قافیه / فارسی

mīzān-ol behār

وحیدی تبریزی، ق۹ قمری

vahīdī tabrīzī(- 15c)

وحیدی از رساله‌ای بدین نام در مقدمه رساله اعمال القوافی و قواعد المعمای خود نام برده است.

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۸۱/۲

در فهرست بدون نام مؤلف است. بندی درباره بحر هزج و رجز تا می‌رسد به بحر مشاکل (۴/۵ ص) گویا میزان البحار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۴۸ق؛ ۱۵سطر[ف: ۵-۳۹۵]

۲. تهران؛ محتشمی، مسعود؛ شماره نسخه:۷/۲

در فهرست بدون نام مؤلف است. در عروض؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی[نشریه: ۵-۶۷۳]

● میزان البلاغة و تبیان الرشاقة / بلاغت / عربی

mīzān-ul balāġa wa tibyān-ur rašāqa

این کتاب که بدین نام نامیده شده مختصری در معانی و بیان و بدیع می‌باشد و بسیار ادیبانه است، و بریک «مقدمه» و سه «باب» و «خاتمه»ای تقسیم گردیده و هریک از ابواب نیز خاتمه‌ای دارد و تمام کتاب هزار بیت کتابت دارد. مؤلف درمقدمه خود را چنین معرفی کرده است: «فیقول العبد الودود للعلماء الربانیه ... المدعو با کبریانه الله عن الهمزاة الشیطانیه الخ» و درآخر کتاب تاریخ تألیف را چنین معین نموده است: «و اتفق الفراغ فی الرابع من الثانی من الرابع من الثانی من الرابع من الرابع من الثانی من الثانی من الهجرة النبویه صلی الله علیه وآله خیر البریه بعد ما القانا ایادی القضا و حبائل الهوی ایاماً الی الهرات فلذا فلیقل: لو سئلوا عنکم متی قد صنفا انانئیت فی الهر قد الفا».از مقدمه و آخر کتاب به خوبی معلوم می‌شود که مؤلف از علماء امامیه بوده و خود نام آن را «میزان البلاغه و تبیان الرشاقه» گذارده است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۵۱

آغاز:بسمله الحمد لمن اخبرنا دقائق حقائق التبیین والشکر لمن ارادنا الخ

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ شاید خط مؤلف باشد، زیر بیت نام برده بالا شماره‌ای روی کلمه سنه نوشته شده که ۱۱۱۴ خوانده می‌شود و پائین صفحه این بیت به خط نویسنده نسخه است: «در آن مدت که ما را وقت بد بود ×× زهجرت ده صدو ده چار و صد بود»، و بنابراین‌که مراد از ده چهار چهل باشد می‌توان آن را ۱۱۴۰ به حذف صفر مرتبه آحاد آن (چنان که درمیان نویسندگان گذشته بسیار شایع بوده است) دانست و یک در مرتبه آخر را چنان که اندکی هم ظاهر است دنباله هاء سنه تصور نمود؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۹ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲-۴۳۵]

● میزان التائبین / اخلاق / عربی

mīzān-ut tā'ibīn

انطاکی، عبدالرزاق بن محمد، ق۱۲ قمری

antākī, 'abd-or-razzāq ebn-e mohammad(- 18c)

رساله‌ای است در تبیین جایگاه توبه در یک «مقدمه» و سه «فصل» و یک «خاتمه»: المقدمة:فی ماهیة التوبة؛فصل ۱. المسائل المثبة عند أهل السنة و الجماعة؛ فصل ۲. أسباب التوبة؛ فصل ۳. کیفیة خروج التائب عن ... بقاء الذنوب و المظالم.

آغاز:الحمد لله الذی یقبل التوبة عن عباده التواب و یعفو عن السیئات یوم یقوم الحساب ... اما بعد فیقول أحوج العباد ... إن أرباب العقل متطابقون ... المقدمة فی ماهیة التوبة ...

انجام:قال عبدالله بن محمد النمی رحمة الله تعالی علیه شتان بین تائبین یتوب من الزلالة و نائب یتوب من الغفلات و تائب یتوب من الحسنات تمت الرسالة.

[هدیة العارفین:۵۶۸/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۲۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن یونس بن یوسف بن علی دین، تا: قرن ۱۳، جا: مدرسه مفیدی؛ مصحح، محشی با نشان «ابن ملک» و «منه»؛ جلد: مقوا، ۲۷گ (۱۵پ-۴۱پ)، ۱۷سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۵-۹۶]

● میزان التلاوة / تجوید / فارسی

mīzān-ot telāva

برغانی، محمد جعفر بن محمد تقی، - ۱۳۰۶ قمری

baraqānī, mohammad ja'far ebn-e mohammad taqī(-1889)

تاریخ تألیف: شعبان ۱۲۸۴ق

چون مؤلف، کتاب «تعدیل العقیدة و القراءة» را مفصل نگاشته بود و از برای تعلیم و تعلم مبتدیان مشکل بود، این کتاب را در یک «مقدمه» و چند «باب» کوتاه تألیف کرد تا آموزش فن تجوید آسان گردد.(سید احمد اشکوری)

۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۰۹/۱

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... تراجمة کتابه المبین و علی تالیه آناء اللیل و النهار حق تلاوته شیعتهم الحافظین العاملین؛ **انجام:**و سید جزائری و ابن ادریس و شیخ علی کرکی رحمهم الله و غیر ایشان بلکه بر این است اجماع علمای شیعه و ضرورة مذهب اثنی عشریه

کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۹گ (۱ر-۲۹ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱-۲۷۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۸۱/۱۰

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... چون رساله تعدیل العقیده و القراءه تصنیف این گنه کار قلیل البضاعة؛ **انجام:**و در همین جا ختم شد این رساله بعون الله و عنایت عترة طاهرة علیهم آلاف الثناء و التحیة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۱۲۸۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۷گ (۹۹پ-۱۲۵ر)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۶-۸۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۷۵۸ ض

بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]

● میزان التمیز فی العلم العزیز = حجة البالغة / عرفان و تصوف / فارسی

mīzān-ot tamīz fe-l 'elm-el 'azīz = hojjat-ol bāleqa

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری

axbārī, mohammad ebn-e 'abd-on-nabī (1765 - 1817)

تاریخ تألیف: ۱۴ ربیع الثانی ۱۲۲۵ق

در معارف و اعتقادات و سلوک؛ در یک «مقدمه» و دوازده «تمیز» و یک «خاتمه» که به «حجة البالغة» لقب گرفته است: مقدمه دربیان تقسیم متوجهینسوی شطرالحق؛ تمیز ۱. تبرا وتولا؛ ۲. معرفت اطلاقات وجود ووحدت؛ ۳. معرفت موحدین واسامی طبقات اهل الله؛ ۴. بیان معنی طریقت وشریعت وحقیقت و معرفت؛ ۵. معنی اسلام وایمان وایقان واحسان وکفر وعصیان؛ ۶. ضروریات دین اسلام؛ ۷. پرسش وپاسخ(توحید،قضاء وقدر،سعادت وشقاوت، توفیق و خذلان، طینت، حبط و تکفیر و تبادل سیئات به حسنات، جبر و تفویض و امر بین الامرین، راه سلامت درزمان غیبت)؛ ۸ مقامات العارفین؛ ۹. بیان نسبت حکم شرعی وحکم ظنی اجتهادی؛ ۱۰. معرفت منازل سائرین؛ ۱۱. بیان انهار هفت‌گانه واطوار هفت‌گانه و غیوب هفت‌گانه؛ ۱۲. بیان تجلیات چهارگانه؛ خاتمه دراحوال بدو وختم.

آغاز:الحمدلله وسلام علی عباده الذین اصطفی اما بعد این چند

کلمه ایست در بیان آنچه بنور اقتفاء برهان ... محمد بن عبدالنبی بن عبدالصانع ...
انجام:هر که شد فانی از این کالبد جسمانی ×× هست پاینده بذاتی که همه عین بقا استوما توفیقی الا بالله علیهه توکلت و الیه انیب ... نعم الوکیل.
[نسخه‌های منزوی ۱۴۳۳/۲؛ هدیة العارفین ج ۳۶۲:۲؛ فهرستواره منزوی ۱۰۰۷/۸]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶/۱۴۳-۷۱۴۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۱۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۸-۴۷۲۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۳۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۴۹ص (۲-۱۵۰)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۲سم [ف: ۱۰-۱۶۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۰۴/۱
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۷۶گ (۱پ-۷۶پ)، ۱۷سطر [ف: ۱۶-۴۰۶]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۲۱۰
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن حاجی بکر حاجیجی زاده، تا: جمعه ۱۴ ربیع الثانی۱۲۲۵ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ تملك: عبدالحسین بن عبدالحسین بن عزیز الله موسوی به تاریخ صفر ۱۲۶۱؛ ۱۳۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲۴-۱۲]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۷۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، کا: گرگانی، محمود بن محمد علی، تا: ذیحجه۱۲۶۹ق؛ جلد: تیماج، ۸۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱۹-۶۵]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۹۵
خط: نسخ، کا: محمد رضا دزفولی، تا: ۱۲۸۰ق؛ افتادگی: انجام؛ دارای یک سرلوح مذهب؛ جلد: تیماج، ۳۰۰ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۰-۱۷۸۰]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۰۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: میرزا احمد کرمانی، تا: ذیقعده۱۳۰۲ق؛ واقف: جواد فکرت، شهریور ۱۳۵۷؛ جلد: تیماج، ۱۳۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۱-۴۰۸]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۱
آغاز:برابر؛ **انجام:** قل رب زدنی علما و قال فی حق الخضر ع تا قسمتی از تمیز چهارم را دارد؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: ۱۳۱۰ق؛ واقف: نائینی؛ ۱۲۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۴-۲۶۲]

۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۶۷/۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**وقال علیه السلام نحن اسماء الحسنی ودرتقسیم اسم درحدیث اهل بیت علیهم السلام وارد است که صفة لموصوف وباید دانست که مسلم وصول
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ بخشی از کتاب در نسخه پس وپیش شده؛ جلد: تیماج، ۲۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف مخ: ۲-۵۵۴]

● میزان التوحید / کلام و اعتقادات / فارسی
mīzān-ot towhīd

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۰۵/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: پارچه، ۱۷۶ص (۱-۱۷۶)، ۱۱سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۷-۵]

● میزان الجفر / جفر / فارسی
mīzān-ol jafr

ذهبی تبریزی، سعیدالدین بن ستار، ق۱۲ قمری
zahabī tabrīzī, sa'īd-od-dīn ebn-e sattār(- 18c)

تاریخ تألیف: رجب ۱۱۵۰ق
زبده مطالب و ضوابط این فن راکه مؤلف تجربه نموده و از بزرگان و اکابر استفاده نموده، طی چند «باب» دارای فصول در این رساله گرد آورده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۷۳
آغاز:الحمدلله الذی خلق کل شی ء بحکمته ... هذه الرساله مجموعه ایست از لطایف علم جفر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۵۰ق؛ مجدول؛ مهر: «عبده الراجی یحیی الموسوی»(بیضوی)، «عبده لطفعلی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۳۸گ، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۱۸-۶۸]

● میزان الحدید / کیمیا / عربی
mīzān-ul ḥadīd

مطالبی با عناوین «فصل- فصل» درباره علم کیمیا با استفاده از آیات وروایات آورده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۰۳۵/۴
آغاز:الحمدلله الذی سیرعلینا ... والصلوة والسلام ... اعلم ان مداوات الاسرب موجودة فی اجزاء المعدن والنبات والحیوان ویحصل له ایضاً من الادویة المذکورة تارة؛ **انجام:**ولیکن ما اردناه من العم منسوب الینا علی اتم الوجوه بالبرهان السعید والحمدلله الملک المجید الفعال لما یرید ...

خط: نستعلیق، کا: عباس بن محمد گلپایگانی، تا: ۹ صفر۱۳۳۸ق؛ از موقوفات حاج محمد رمضانی است؛ جلد: تیماج، ۲۹گ (۹۳پ-۱۲۱ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۶]

←میزان الحروف ⪢ خواص الحروف
←میزان الحساب ⪢ حساب
←میزان الحساب ⪢ جبر و مقابله

● **میزان الحق** / کلام و اعتقادات / فارسی

mīzān-ol haqq

بهبهانی، عبدالله بن محمد، - ۱۳۲۵ ؟ قمری

behbahānī, ʻabd-ol-lāh ebn-e mohammad(- 1907)

در امامت و ولایت با دید عرفانی شیخی، بخش‌بندی نشده،عنوان کتاب و نام مؤلف در دیباچه آمده است.
آغاز:الحمدلله الذی هدانی للاسلام و اکرمنی بالایمان ... و بعد، فیقول ... عبدالله بن محمد البهبهانی.

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۰۴/۲-عکسی

آغاز:هدایة و ارشاد فیها قسطاس. قال الله عزوجل و زکرنا القسطاس المستقیم؛ **انجام:**هو اعتقادنا فی اعتبار علیهم السلام. اللهم احینا علی هذا الدین و اقمنا علیه بحق محمد و عترته. کتبه العبد الجانی عبدالله بن محمد بیمناه الداثر فی یوم الثامن عشر من شهر رمضان المبارک ۱۳۱۲ق.
خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۸ رمضان۱۳۱۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ به دنبال «سرالابرار» او[عکسی ف: ۱-۳۸۷]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۲۴/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و کان الفراغ یوم السابع من شهر ربیع الاول ۱۳۴۲
خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۷ ربیع الاول۱۳۴۲ق؛ در مجموعه‌ای از رساله‌های مؤلف؛ ۲۹گ (۵۷ر-۸۵پ)[ف: ۱-۲۵۳]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۲۴/۳

خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۷ ربیع الاول۱۳۴۲ق؛ ۱۴گ (۸۶ر-۹۹پ)[ف: ۱-۲۵۴]

● **میزان الحق** / کلام و اعتقادات / فارسی

mīzān-ol haqq

هانری مارتین، ۱۸۱۰ - ۱۸۸۳ میلادی

hānrī mārtīn (1810 - 1883)

هنری مارتن انگلیسی کشیش که پاتر (= پدر) یا پادری خوانده می‌شد بر کتابیکه فیلیپ پادری در فرنگ در رد بر اسلام نوشته بود، افزوده و رساله‌ای ساخت و در دسترس مسلمانان گذارد.

شرح و حواشی:

۱- رد پادری = رد میزان الحق؛ تبریزی، نجفعلی بن حسنقلی (- قرن ۱۳)
۲- رد پادری = رد عقاید مسیحیان و جواب به اشکالات پادری؛ خطیب، عبدالمؤمن (امام جمعه سنندج) (- قرن ۱۳)
۳- اثبات نبوت خاصه = رد نصاری؛ ایجی، علی اکبر بن محمد باقر (-۱۲۳۲ق)
۴- رد پادری؛ خاتون آبادی اصفهانی، محمد حسین بن عبدالباقی (۱۱۶۲-۱۲۳۳ق)
۵- سیف الامة و برهان الملة؛ نراقی، احمد بن محمد مهدی (۱۱۸۵-۱۲۴۵ق)
۶- حجة الاسلام = برهان الملة = رد پادری؛ نوری، علی بن جمشید (-۱۲۴۶ق)
۷- ارشاد المضلین فی نبوة خاتم النبیین = منتخب مفتاح النبوة = مختصر اثبات النبوة؛ کوثر همدانی، محمد رضا بن محمد امین (-۱۲۴۷ق)
۸- مفتاح النبوة (خاتمه)؛ کوثر همدانی، محمد رضا بن محمد امین (-۱۲۴۷ق)
۹- مفتاح النبوة؛ کوثر همدانی، محمد رضا بن محمد امین (-۱۲۴۷)
۱۰- رد پادری؛ نائینی، محمد هادی بن ابو الحسن (-۱۲۶۵ق)
۱۱- فرهنگ سیف الامة؛ نراقی، عبدالصاحب محمد بن احمد (۱۲۱۵-۱۲۹۷ق)
۱۲- اظهار الحق؛ دهلوی، رحمة الله بن خلیل الرحمن (-۱۳۰۶ق)
۱۳- سیف الاسلام فی دفع شبهات ارباب الظلام؛ گواری، ملا محمد باقر بن سلطانعلی (-۱۳۲۵ق)
۱۴- الرد علی اظهار الحق؛ بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر (۱۲۷۷-۱۳۳۳ق)
۱۵- لسان الحق و میزان الصدق؛ علیخان تالپر، میرمحمد حسن
۱۶- رد پادری (۳ عنوان)
۱۷- رد پادری = رد رساله نصرانی در رد اعجاز قرآن
۱۸- فهرست ارشاد المضلین همدانی (۲ عنوان)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۵۸/۲

تنها بخش معجزه است (همان قسمت از کتاب پادری که حجة الاسلام نوری (شماره ۳۹۱۵/۱) و رساله خواتون آبادی (شماره ۳۹۵۳) در پاسخ به آن تألیف شده)؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۴ص (۱۶۳-۱۷۶)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۰-۲۰۹۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۷۸/۱

آغاز:[...] معجزه چیزی است که خارق عادت باشد زیرا که غرض از آوردن معجزه آن است که ظاهر گردد که این شخص از جانب خداست ... و اگر کسی گوید که قوت یک طایفه نشان می‌دهد از قوت انسانی، جواب گوئیم؛ **انجام:**باید که ندا بمژده ملکوت در تمام عالم کرده شود آنگاه به انجام رسد

نسخه موجود نیز همچون نسخه کتابخانه مجلس، تنها شامل بخش معجزه پیامبر اسلام (ص) است که آخوند ملا علی نوری و خاتون آبادی به آن پاسخ گفته‌اند؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد جعفر نوری، تا: نیمه نخستقرن۱۳؛ ترقیمه: «تمت الرسالة المنسوبة الی شخص من فضلاء النصاری المسمی [بیوسف] الپادری، قد اورد فیها شکوکا علی حقیقة دین الاسلام و شبها علی ختمیة حضرة سید الانام ... و ما فیها من الأضغاث و الاحکام لا یخفی علی الناظر من الخواص و العوام و ان شئت ان تطلع بالتفصیل فعلیک بمطالعة ما هو الملقب ببرهان الملة و المسمی بحجة الاسلام للحکیم الالهی ... الملقب بلقب النوری، آنکه گر اسم او رود به زبان-دهنم پر شود ز لعل خوشاب، استاد الکل فی الکل ... مولانا علی النوری ادام الله ظله العالی و قدره المتعالی، لعمری انها للمعطاش الطالبین و سلاک معارج الحق ... نعم المعین، یحیی من شرب منها جرعة ... أنا العبد الاحقر الاذل محمدجعفر النوری»؛ مصحح؛ ۷گ(۱-۷)، ۱۹سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۴۰-۶۶۵]

● **میزان الحق** / کلام و اعتقادات / فارسی

mīzān-ol haqq

پفاندر، کارل گوتلیب

pfānder, kārl gūtlīb

در سه «باب»:۱. تحقیق نسخ و تحریف تورات و انجیل؛ ۲. تعلیمات انجیل؛۳. احوال محمد و قرآن.

چاپ: لندن، ۱۲۴۸ق

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۰۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۳۰گ، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۲-۱۰۵]

● **میزان الحقایق** / عرفان و تصوف، شعر / فارسی

mīzān-ol haqāyeq

جمالی اردستانی، جمال الدین محمد، ۸۱۴ - ۸۸۳ ؟ قمری

jamālī ardestānī, jamāl-od-dīn mohammad (1412 - 1479)

تاریخ تألیف: ۸۶۴ق

مجموعه‌ای است شامل رباعیات وی و ظاهراً به سال ۸۶۴ق سروده شده و گویا از جمالی اردستانی.

چاپ: به کوشش محمود مدبری، فرهنگ ایران زمین، ۲۹ (۱۳۷۵): ۳۹۱-۴۳۱.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۱۲/۲-ف

نسخه اصل: کتابخانه سعید نفیسی، ش ۶۲۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [فیلمها ف: ۱-۷۳۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۲۰/۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۱سطر (۶/۵×۱۰)[ف: ۱۶-۲۰۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۹۸

آغاز:شاهیست عیان همیشه در کشور ما ×× سلطان جهانست و چو دل در بر ما / سریست نهان و بس نهان در سر ما ×× وین راز نداند مگر آن دلبر ما؛ **انجام**:رخ بنمودی و بیل و اسپم بردی ×× چون باز کبوتری بکشتی خوردی / مسکین دل من امید مرهم ز تو داشت ×× مرهم ننهادی و بنو آزردی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، محشی؛ جلد: چرم مذهب، ۳۳گ، ۱۲سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۴۰-۷۰۹]

۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۵۶/۲۰

انجام:گر مرد حقی حسد ز دل بیرون کن ×× گفتار میفزا و عمل موزون کن / مشغول مشو بگفت و گوی بد و نیک ×× لیلی خواهی شعار چون مجنون کن

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۵۳۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۱/۲-ف

نسخه اصل: اسعد افندی ش ۱۷۵۷.رباعیاتی است به فارسی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۸گ (۱۰۲-۱۳۹)[فیلمها ف: ۱-۴۹۶]

● **میزان الحکمة** / فلسفه / عربی

mīzān-ul ḥikma

خازنی، عبدالرحمن، ق۶ قمری

xāzenī, ‘abd-or-rahmān(- 12c)

تاریخ تألیف: ۵۱۵ ق

متن عربی آن از ابوالفتح عبدالرحمان خازنی یا امام ابوحفص عمر خیام خیامی و یا مظفر اسفزازی و برخی از بیرونی پنداشته‌اند. در چند «مقاله»: ...؛ مقاله۲. فی مقدمات و اصول یحتاج الیها قبل الشروع فی صنعة میزان الحکمة (در سه باب)؛ مقاله۴. ذکر الموازین التی ذکرها القدماء (پنج باب)؛ القسم الثانی من الکتاب فی صنعة میزان الحکمة الذی هو المیزان الجامع؛ مقاله۵.فی الصنعة و الترکیب و التعریف و الامتحان (سه باب)؛ مقاله ۶. فی استعمال میزان الحکمة (ده باب)؛ مقاله۸ فی اختلاف اسباب الوزن و صنعة المیزان و القبال (در دو قسم دومی آن در مرکز اثقال و صنعت قبان از ابوحاتم مظفر بن اسماعیل اسفرازی است (در چهار باب))؛ ظاهراً در ۵۱۵ ساخته است.

چاپ: قاهره، محقق: فؤاد جمعیان، شرکة فن الطباعة، ۱۹۴۷م

[نسخه‌های منزوی ۳۰۰؛ دیباچه مدرس رضوی ص لد]

شرح و حواشی:

۱- میزان الحکمة (ترجمه) (۲عنوان)

۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۴۴

آغاز:بسمله و به الثقة الحمدلله الذی لا اله الا هو الحکم الحق العدل؛ **انجام:**فصل فی خاتمة الکتاب و تفصیل ما فی التصنیف من الالات و الموازین ... علیه افضل الصلوة و اکمل التحیة و السلام ... و ... بیان معانی آنرا عنوان کرد و پرداخته بیمن دولت سلطان اعظم ... و ... خدایگان جهان مملکت مزین کرد ×× بدین خزانه پر گوهر و بدان میزان / بگنج معتبر این ترازوی حکمت ×× بماند نام جهان بخش شاه جاویدان ...

خط: نسخ، کا: محمد مصطفی نمیوری، تا: ۵۸۸ق؛ در خاتمه کاتب شرحی فارسی در مورد وضع میزان الحکمه با یک قصیده نونیه بیست و پنج بیتی در وصف ترازوی عبدالرحمن آورده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۷۰گ، ۲۷-۲۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۳-۱۳۶۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۱۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۲-۷۹]

۲. تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام [نشریه: ۱۱-۹۹۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۸/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج، ۷۱ص (۲۱۶-۲۸۶)، ابعاد متن: ۷×۱۲، اندازه: ۱۲×۲۰سم [سنا: ف: ۱-۳۱۷]

۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۵۹/۱۱ حکمت

چند بندی از میزان الحکمة؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲ص (۱۳۶پ-۱۳۷ر)، قطع: وزیری[ف: ۲-۴۵]

● میزان الحکمة (ترجمه) / فلسفه / فارسی

mīzān-ol hekma (t.)

نسخه اصل: میزان الحکمة؛ خازنی، عبدالرحمن (قرن ۶)

متن از خازنی، ترجمه از ناشناسی از پایان قرن ۷ ق، در ۸ «مقاله».این نسخه‌ها نیز معرفی شده: ۱. نسخه خانیکوف که اندکی در پایان کم دارد و در ۱۱۷ برگ است (نشریه ۲۹۰/۱۰ و ۳۲۳) و خود او گزیده‌ای از آن را به انگلیسی ترجمه کرده و با متن عربی آن در روزنامه انجمن خاوری امریکایی چاپ ۱۸۵۹ دفتر ۶ ص ۱-۱۲۸ آورده است و در ص ۱۰۷-۱۲۸ آن گفتگویی است از ناشر درباره استناد کتاب به خازنی (دیباچه تاریخ دانشها از سارتن جلد ۲ بخش ۱ ص ۳۳۸ با آگاهیی‌های دیگر درباره این کتاب - دیباچه مدرس بر چاپ این ترجمه در ۱۳۴۶ ص ۲۳ و ۳۸)؛ ۲. نسخه جامع محمدیه بمبئی نوشته ابونصر احمد بن محمد طرقی در بامداد روز جمعه ۱ ربیع الثانی ۵۸۵ (۲۲ تیر ۵۸۵ یزدگردی) در کناره دریای عمان در هرمز باتاریخ روز یک‌شنبه ۱۳ شعبان ۵۸۶ در اصفهان؛ ۳. آصفیه دکن ش ۱۲۵ نوشته احمد بن علی مکی شیرازی در ۱۰۳۳ که در فهرست مشروح آصفیه (۶۵۷/۱) از بیرونی پنداشته شده است (تذکرة النوادر ص ۱۶۰ و ۱۶۶ درباره دو نسخه بمبئی و دکن، پایان چاپ دکن؛ بروکلمان ذیل ۹۰۲/۱؛نسخه‌های منزوی ۲۰۰).

چاپ: تهران، ۱۳۴۶ش، به کوشش محمد تقی مدرس رضوی، ۱۵۶+۲ ص

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۱۹/۷-ف

نسخه اصل: مجلس، ش ۳۹۴۸۱ نجم الدوله شماره قفسه ۱۹؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۶۵۳ق[فیلمها ف: ۱-۷۲۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۰۹

آغاز:بسمله و به نستعین. سپاس فراوان و ستایش بی پایان ان پادشاهی را که آفریدگار جسم و جان است؛ **انجام:**که فرزند و فرزند زادگان این بنده رو سیاه را هم مستفیض و بهره مند کنند بحق ... و السماء ذات الرجع و الارض ذات الصدع انه لقول فصل و ما هو بالهزل یک نکته ازین دفتر گفتیم و همین باشد

خط: نسخ، کا: احمد اصفهانی، تا: ۱۲۴۱ق؛ ضمیمه نسخه ش ۵۲۶ (اخوان الصفا)؛ جلد: تیماجمذهب[الفبائی: -۵۷۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۴۹-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۲۶۲]

تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه:ف۵۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فهرستواره مینوی: -۱۶۶]

تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه:ف۵۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱-۹۹۴]

● میزان الحیوان و النبات / کیمیا / عربی

mīzān-ul ḥayawān wa-n nabāt

جلدکی، علی بن ایدمر، - ۷۶۲ قمری

jeldakī, ‘alī ebn-e aydamor(- 1361)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۷۲

آغاز:بسمله و به نستعین و هوحسبی و نعم الوکیل و المعین. الحمدلله ... الحق العظیم ... القوی البرهان؛ **انجام:**الموصل فی الاضطبار و اصلح ... لم یزل مدارا متصلا بالبقا الی ... من شهر شعبان المعظم سنه ۱۲۶۲

خط: نستعلیق، کا: عنایت الله، تا: ۱۲۶۲ق، جا: اصفهان[الفبائی:۵۷۳]

● میزان الحیوان / کیمیا / عربی

mīzān-ul ḥayawān

وابسته به: البرهان فی اسرار علم المیزان؛ جلدکی، علی بن ایدمر (-۷۶۲ق)

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۵/۱۰

از مقاله سوم جزو چهارم کتاب البرهان فی اسرار علم المیزان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۰۹۶ق[نشریه: ۱۱-۹۲۸]

←المیزان الخضریة ≻ المیزان الکبری الشعرانیة المدخلة لجمیع اقوال الائمة المجتهدین و تعدیلهم و مقلدیالشریعة المحمدیة

● **میزان الخط** / خط / ترکی

mīzān-ol xat

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۰۰/۶-عکس

نسخه اصل: علی امیری ش ۸۱۲؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۲۳۳]

● **میزان الدعاوی** / فقه / عربی

mīzān-ud daʻāwī

بحرانی، علی بن حسن، ۱۲۶۹ - ۱۳۴۰ قمری

bahrānī, ʻalī ebn-e hasan (1853 - 1922)

تاریخ تألیف: ۱۲ صفر ۱۳۱۶ق؛ محل تألیف: کرمان

به دستور: حاج محمد خان یکی از مشایخ شیخیان کرمان

رساله فقهی است استدلالی، در چند «فصل» بی شماره: فصل فی اختلاف المتبایعین، و دعاویهما، فصل فی اختلاف المتراهنین و دعاویهما، فصل فیما یتعلق بالتفلیس و بعض دعاویهما، فصل فی الدعاوی المتعلق بالضمان و الحوالة و الکفالة، همین‌گونه: صلح، مضاربت، مزارعت، ودیعت ... و می‌انجامد به دیات.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۱۴۲/۳-عکسی

آغاز:حمدله. صلاة. و لعنة الله ... و بعد، یقول العبد المسکین الجانی علی بن الحسن البحرانی اباً، الکرمانی اماً ... ان مولای الجلیل الاوحد و سیدی النبیل ... سیدی بن سیدی ... الحاج محمدخان؛ **انجام:**فی کرمان صانها الله عن طوارق الحدثان و وافق الختم و الفراغ من تسویده لیلة السبت ثانی عشر شهر صفر من شهور سنة۱۳۱۶ق ... حامداً مصلیاً مستغفراً.

با نمایه مطالب در آغاز همراه با «اجازه» حاج محمد کریم خان به نگارنده؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: حدود ۱۳۱۶ق[عکسی ف: ۱-۳۸۷]

● **میزان الدین فی معرفة الیقین** / تاریخ معصومین / فارسی

mīzān-od dīn fī maʻrefat-el yaqīn

سپهر، عبدالحسین، ۱۲۸۷ - ۱۳۵۱ قمری

sepehr, ʻabd-ol-hoseyn (1870 - 1933)

وابسته به: تاریخ الخلفاء؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱ق)

اهدا به: مظفر الدین شاه (۱۳۱۳-۱۳۲۴ق)

تاریخ تألیف: ۱۳۱۹ق

مترجم می‌گوید: محض خدمت به دین اسلام و مذهب جعفری تصمیم گرفتم که حالات حضرت امیر علی بن ابیطالب را از کتاب تاریخ الخلفا سیوطی که از تاریخ‌هایمعتبر است به فارسی برگردانم. لذا دست به این ترجمه زدم و در این ترجمه نیز آنچه لازم برای معرفی حضرت امیر بود آوردم.

آغاز:هذا کتاب میزان الدین فی معرفة الیقین بسمله، نحمد الله الذی تاهت الاراء مذعنة بالقصور عن ادراک کبریاء جلاله.

[فهرستواره منزوی ۱۸۰۴/۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۳۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**عمری قصیر و خطری کبیر و عیشی حقیر داری مرا افسوس از کمی توشه و دوری سفر و وحشت راه است.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۹ق، جا: تهران؛ جلد: مخمل، ۵۲گ، ۹ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۲۵۸]

● **میزان السالک فی ترتیب الدلائل و المدارک** / اصول فقه / فارسی

mīzān-os sālek fī tartīb-ed dalā’el va-l madārek

رشتی، علی، ق۱۳ قمری

raštī, ʻalī(- 19c)

اهدا به: حسام السلطنه

در یک «مقصد» و یک «خاتمه». دیباچه عربی است.

آغاز:بسمله. حمدله. و الصلاة و السلام علی محمد و آله الطاهرین ... و بعد فقد تکرر السوال ممن لایسعنی فی الاخاء رده لان اشرح له کیفیة الدخول فی عالم الاستدلال ... فنقول: بدانکه آنچه در معروف و ثابت و حق بلاریب است این است که ادله احکام دینیه چهار نوع است ...

[فهرستواره منزوی ۵۷۱/۹]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۱۹/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**که رعایای خود را در هر ورطه دست گیرند. هذاآخر ما اردنا ایراده ... تم بید اقل ... عند مصنفه ... الشیخ علی الرشتی اصل جراشی المسکن، عبدالباقی اللاری ...

کا: عبدالباقی لاری بن بدیع الزمان بن محمد باقر متخلص به طبع، تا: ۸ رمضان ۱۲۹۱؛ ۴۰گ (۱پ-۴۰ر)، ۹و۱۰سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۸سم [ف: ۹-۵۶]

● **میزان السداد فی ابطال طریقة الظن و الاجتهاد = قسطاس الغی و الرشاد** / اصول فقه / عربی

mīzān-us sadād fī ibṭāl-i ṭarīqat-iẓẓann wa-l ijtihād = qistās-ul ġay wa-r rašād

خراسانی، محمد ابراهیم بن محمد علی، ق۱۳ قمری

xorāsānī, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad ʻalī(- 19c)

تاریخ تألیف:۲ ربیع الثانی ۱۲۲۴ق؛ محل تألیف: تهران

کتابی است در دفاع از اخباری‌گری و رد بر اهل عقل و

اصول‌گرایان و آن را به «قسطاس الغی و الرشاد» نیز لقب داده است. نام مؤلف آن در مقدمه محمد ابراهیم بن محمد علی خراسانی دیده می‌شود لیکن در الذریعه (ج۲۳ص۳۱۲ش ۹۱۲۰) به نادرست محمد بن ابراهیم بن محمد علی آمده است. وی از شاگردان میرزا محمد نیشابوری اخباری (۱۱۷۸-۱۲۳۲ق) است و در این رساله از کتاب‌های استاد یادشده‌اش نقل می‌کند. در پایان بخشی به نام خاتمه دارد که در آن از ۱۲فرق میان اخباریان و اصولیان یاد می‌کند. مؤلف مصداق «عقلای بر خلاف عقل» است، چه با ادله عقلی سمع را بر عقل ترجیح می‌دهد .تاریخ تألیف دوم ربیع الثانی ۱۲۲۴ در تهران می‌باشد یعنی یک ماه پس از تاریخ تألیف استاد نیشابوری او.(علینقی منزوی)

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی هدانا سبیل الرشاد و لم یکل دینه الی اراء العباد ... اما بعد فیقول ... محمد ابراهیم بن محمد علی الطبسی الخراسانی ... هذه براهین عقلیة و تشییدات نقلیة صحیحة المادة و الصورة علی ابطال طریقة الظن المعتاد المشهور عند اهله بالاجتهاد سمیتها بمیزان السداد و لقبتها بقسطاس الغی و الرشاد

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۲/۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**خاتمة فی الفروق بین المجتهدین و المحدثین و هی کثیرة ترتقی الی اربعین و ازید و لنکتف بذکر بعض منها ... الثانی عشر انهم یقولون الامور اثنان لا ثالث لهما و المحدثون یقولون هی ثلثة ... و اذا ثبت ذلک فلا یجوز للنبی ص ذلک و لالاحد من رعیته حاضرا کان او غائبا.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۰۱پ-۱۱۲پ)، ۱۷سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۵-۱۶۸۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۳۰/۳

کا: استرآبادی، محمد تقی بن علی، تا: ۱۳۵۷ق، جلد: تیماج مذهب، ۵۶گ (۱۰۱-۱۵۶)، ۱۷سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶-۲۸۶]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۴۶/۱۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**ثم بسط القول فی التحقیق سقاه الله من کاس الرحیق هذا آخر ما ذکرنا فی هذه الرسالة ... لاولی الالباب. قد فرغ من تألیفه مؤلفه الجانی محمد ابراهیم الخراسانی فی الساعة السابعة من الیوم الثانی من الاسبوغ الثانی من الشهر الرابع من السنة الرابعة من العشر الثالث من الماءة الثالثة من الالف الثانی (گ۱۴۵-۱۴۶) من الهجرة ... تمت بعون الله

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: اصفهان؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۸گ (۱۲۹-۱۴۶)، ابعاد متن: ۷×۱۳/۵، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۱۷۴]

۴. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۲۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**الاخذ بالظن فی الاحکام الشرعیه و المحدثون یمنعونه و لا یقولون الا بالعلم ان الاجتهادین.

خط: نسخ درشت، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۵۸گ، ۹سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲-۱۲۳]

● میزان السداد فی بیان ما یتعلق بمصالح العباد /

اخلاق / عربی

mīzān-us sadād fī bayān-i mā yata'allaq-u bi-maṣāliḥ-il 'ibād

حکیم شیرازی، غلامعلی، ق۱۴ قمری

hakīm-e šīrāzī, qolām 'alī(- 20c)

تاریخ تألیف: ۴ ذیقعده ۱۳۱۱ق

پند و اندرزهایی است به روش ادبی مستند به آیات قرآن کریم، مخصوصاً موضوعات اخلاقی و عرفانی را ترغیب می‌نماید و از اخلاق ناشایسته و ناپسندیده بیم می‌دهد و مراتب انبیای عظام و بزرگان دین را یادآور می‌شود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۳

آغاز:سبحان الذی خمر تراب أنفسنا من ماء العلم و الایمان و أحرق حجاب أفئدتنا من نارالمحبة و الایقان؛ **انجام:**الحمدلله الذی وفقنی للاتمام و شوقنی لاظهار هذا المرام ... اللهم احفظه من أیدی الخصماء و کید الاعداء کما حفظت کتابک المنزل من السماء

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ یحیی زرندی روی برگ اول نوشته که کتاب را نزد مؤلفش هنگام سفر به مشهد مقدس در تاریخ ربیع الثانی ۱۳۲۹ خوانده؛ جلد: تیماج، ۳۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۲-۲۸۷]

←میزان الشعر ← سلم العروض
←میزان شیخیه ← میزان اعتقادات

● میزان الصرف / صرف و نحو / عربی

mīzān-uṣṣarf

مهدی قلی خان، ق۱۴ قمری

mehdī qolī xān(- 20c)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۱۱۲

بی‌کا، تا: ۱۳۰۰ق؛ خریداری از امرالله صفری؛ اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۸سم [رایانه]

● میزان الصرف / صرف / فارسی

mīzān-os sarf

مختصری است در صرف افعال عربی که نظیر شرح امثله برای تعلیم مبتدیان نگاشته شده است. دراین رساله صیغه‌هایی چهارده‌گانه صرف شده و معنی هر کدام در زیر آن نوشته شده

است.
آغاز:الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقین و الصلوة علی رسوله محمد و آله اجمعین. بدان اسعدک الله تعالی فی الدارین که جمله افعال متصرف بر سه گونه است ماضی و مستقبل و حال و هر چه جز این سه چیز است متفرع است هم ازین سه چیز
چاپ: گانپور، سنگی، ۱۲۹۵ق/۱۸۷۸م، وزیری، ۱۴ص
[نسخه‌های منزوی، ج۳، ص۲۰۷۹؛ مشترک پاکستان، ج۱۳، ص۲۶۰۲-۲۶۰۵ و ۲۹۵۲-۲۹۵۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۴/۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**مفعولات همه زنان کرده شده صیغه جمع مؤنث اسم مفعول.
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن مذهب، ۲۱ص (۵۳-۷۳)، اندازه: ۱۲/۳×۲۳/۶سم [ف: ۱/۲۹-۳۱۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۶۱/۱
آغاز:الحمد لله ... [بدانکه] اسعدک الله تعالی فی الدارین که جمله افعال بنی آدم بر چهار نوعست ماضی و مضارع و امر و نهی؛ **انجام:**مفعولات کرده شده اند این هم زنان صیغه جمع مؤنث اسم مفعول
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۲۴گ (۱پ-۲۴پ)، ۱۲سطر [ف: ۳۷-۵۵۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۷۱/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**و لام کلمه را تنوین ده تا مفعول گردد اسم فاعل - مفعول مفعولان مفعولون مفعولة مفعولتان مفعولات.
خط: نستعلیق، کا: نبی بخش ساکن قصبه بهار، تا: ۱۶ شوال ۱۲۴۰ فصلی مطابق۱۲۴۸ق؛ جلد: مقوایی، ۸گ (۳پ-۱۰پ)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۳۸-۲۱۲]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۹۵/۱
آغاز:الحمد لله رب العالمین ... بدان اسعدک الله تعالی تعالی فی الدارین که جمله افعال متصرفه از روی ترکیب حروف اصلی بر دوگونه است ثلاثی و رباعی؛ **انجام:**و شرط الحاق آن است که مصدر ملحق به موافق باشد، تمام شد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ دارای سر لوح؛ ۱۴گ (۱پ-۱۴ر)، ۱۳سطر، اندازه: ۷×۱۴/۵سم [ف: ۳۳-۶۷۵]

● المیزان الصغیر / کیمیا / عربی

al-mīzān-uṣṣaġīr

جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۰۶/۱۵
آغاز:بسمله. اعلم ان الصنعة مبنیه علی اربعة ارکان متضادة متباینة بجمعها رکن خامس لیس هی علی طبعها فالاربعة الارکان المتضادة المتبانیة هی الحرارة و البرودة والرطوبة و الیبوسة، و الخامس ... هی الروح؛ **انجام:**و ایاک ... نحمد امرک و یسر بمنقلبک ونجد امر کلامی و یرزقک الیه ذلک قریبا انشاء الله تعالی. تم کتاب المیزان الصغیر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۱۴ص (۲۳۶-۲۴۹)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۹-۲۵۹]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۶۵/۱۸
آغاز:فنقول ان المقدمة فی اخذ الزمنة هی ان تعلم الوقت الموافق؟ ما تحتاج الیه؛ **انجام:**و یرزقک الله ذلک قریبا انشاء الله تعالی، تم کتاب المیزان الصغیر بحمد الله و منه و الان حین ابدء بعمل هذه الاشکال
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج، ۶گ (۷۵پ-۸۰ر)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۹-۴۲۰]

● میزان الصنایع / اسطرلاب / فارسی

mīzān-os sanāye‘

یزدی، محمد حسین بن محمد باقر، ق۱۱ قمری

yazdī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad bāqer(- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۷۲ق؛ محل تألیف: مشهد رضوی
در دستور ساختن اسطرلاب و اجزاء آن دارای یک «مقدمه» و سه «باب» و «خاتمه»: مقدمه در بیان آلاتی که به آن ساختن اسطرلاب میسر شود و آن مشتمل است بر چند «فصل»:۱) بباید دانست که بهتر فلزی که اصطرلاب از آن سازند برنج است که طشت می‌سازند، ۲) در بیان چرخی که حجره صفحات را به آن چرخی، ۳) در ساختن پرگار برنده به جهت کشیدن دوایر اسطرلاب، در ذکر دستور چند که از برای خطوط و دوائر در کار است، در ساختن دستور قسمت بروجات و خطوط ظل و قسمت منطقه البروج و امثال آن؛ باب ۱. در قسمت حجره اسطرلاب و آن چه به آن تعلق دارد مشتمل بر چند «فصل»: ۱- در کشیدن مقنطرات و سموت و خطوط ساعات معوجه و صفحه آفاقی و توابع آن مشتمل بر چند فصل:۱) در پیدا کردن نشان مقنطرات، ۲) در ذکر نشان کردن مقنطرات و طریق کشیدن، ۳) در کشیدن دوائر سموت، ۴) در کشیدن خطوط ساعات مستویة و معوجه و خط صبح و شفق و نصف تحت الارض؛ باب ۲. در ساختن عنکبوت و قسمت منطقة البروج و تعیین شظایای کواکب؛ باب ۳. در آن چه در بعضی اسطرلابها می‌کشند از خطوط سموت قبله.
آغاز:بسمله. حمدله ... فقیر حقیر محمد حسین بن محمد باقر یزدی به خاطر رسید که چون والد فقیر در اسطرلاب اختراعی چند فرموده بودند و دستورها وضع نموده که بسیار آسانتر و بهتر بود از طریقه ای که در کتابها مذکور است رساله‌ای بنویسد تا هر که خواهد از آن منتفع شود و بعد از مدتی که این در خاطر

بود دست بهم نمیداد در سنه ۱۰۷۲ توفیق ام احرام زیارت آستان ملک آشیان روضهٔ رضویه ... در عرض راه بنابر عدم شغل نوشتن این رساله میسر شد موسوم به میزان الصنایع مشتمل بر مقدمه و خاتمه و سه باب (و خاتمه) مقدمه در بیان آلاتی که به آن ساختن اسطرلاب میسر شود و آن مشتمل است بر چند فصل ...

[نسخه‌های منزوی ۳۵۹؛الذریعه ۳۱۳/۲۳؛ فهرستواره منزوی ۳۰۷۴/۴]

شروح و حواشی:

۱- دیباچه کتاب میزان الصنایع؛ مدهوش گلپایگانی، محمد صادق بن فتحعلی (- قرن ۱۳)

۱. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۶۹۱/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**هزار شکر که بقدم قلم مسافت کتابت قطع نموده بمنزل اتمام رسیدم و چهره مقصودی را که روز آغاز مطمح نظر بوده.

خط: نستعلیق، کا: صدرالدین محمد بن محمدصادق حسینی، تا: یک‌شنبه ۱۳ شعبان۱۰۸۳ق؛ ضمن ۷ برگ آخر نسخه افادات محمدباقر یزدی در عرض افق و افادات مؤلف در طریق عمل مخلوط، معرفت سمت قبله و طول و عرض بلاد؛ جلد: تیماج، ۲۹گ (۱-۲۹)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: -۶۷۷]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۱/۶۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**از معدل النهار در این رساله آوردیم بدین صورت (۸۹ در ش ۵۵۸/۳ سپس، هشت صفحه جدولهای ریاضی خط کشی شده و درون آنها سفید مانده است)

ناقص است؛ بی کا، تا: ۱۰۹۳ق؛ ۴ص (۱۹۰-۱۹۳)[ف: ۵-۶۹۵]

۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۰۵/۲

شامل مقدمه و سه باب و خاتمه؛ کا: میرزا عبدالله منجم، تا: قرن ۱۳؛ ۸گ، قطع: رقعی[ف: -۳۱۰]

۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۱۳/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**از معدل النهار درین رساله آوردیم بدینصورت تمت الرساله

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن حاجی محمداسماعیل، تا: یک‌شنبه ۱۸ جمادی الاول۱۲۲۴ق، جا: مشهد رضوی مدرسه خیراتیه؛ ۲۵ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۱-۳۹۳]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۱۳/۲

همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۷۶]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۴۲/۴

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی، تا: ۱۲۴۱ق؛ جلد: میشن، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۱/۸سم [ف: ۷-۴۰۲]

۶. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۱۷/۱۰

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۷سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [نشریه: ۳-۲۲۸]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۹/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و ما جدول میل اجزاء بروج از معدل النهار درین رساله آورم بدین صورت.

خط: نستعلیق، کا: عبداله، تا: ۲۰رجب۱۲۷۶ق، جا: تهران؛ ۱۴گ (۵۹پ-۷۲ر)، ۱۷سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [سنا: ف: ۱-۳۱۸]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۰/۲-طباطبائی

آغاز:برابر؛ **انجام:**و ما جدول میل اجزاء بروج از معدل النهار در این رساله آوردیم بدین صورت (سپس در ۶ صفحه جدولهایی است که خانهای آنها هیچ نوشته ندارد.)

خط: نسخ، کا: سید حسین ساوجی، تا: ۱۲۸۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۶گ (۶۶ر- ۹۱پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۲۲-۱۲۵]

۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۵۸/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**از معدل النهار در این رساله آوردیم بدین صورت (۸۹ در ش ۵۵۸/۳ سپس، هشت صفحه جدولهای ریاضی خط کشی شده و درون آنها سفید مانده)

بی‌کا، بی‌تا؛ در پایان ۸ صفحه جدول‌هایی است که درون آنها نوشته نشده؛ ۱۸گ (۷۶ر-۹۳ر)[ف: ۵-۶۹۵]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۸۹

بی کا، بی تا[د.ث. مجلس]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۸۴/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و از برای صبح و شفق بطریقی که مقنطر است تحت

کا: یزدی، محمد تقی بن محمد مجید، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۶گ (۱۳پ-۱۸پ)، ۲۲سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۵سم [ف: ۸-۷۰۷]

● **میزان الصواب** / اصول فقه / عربی

mīzān-uṣṣawāb

دوانی، عبدالصاحب بن محمد جعفر، ق۱۳ قمری

davvānī, ʻabd-os-sāheb ebn-e mohammad jaʻfar(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۵۵- ۱۲۶۳ق؛ محل تألیف: شیراز

در اصول فقه و مبانی اجتهاد به روش اخباریان معتدل در چهل «فائده»:۱. پاسخ به متأخران درباره سد باب علم؛ ۲. ادله دینی [دوانی در این فائده سخن بسیار می گوید و در سه مطلب کتاب و سنت و اجماع را می‌شناساند]؛ ۳. اصول فقه در یک مقدمه و سه مطلب و یک خاتمه؛ ۴. چند اصل که در اخبار شیعی آمده است؛ ۵. فریبکاری و فریبخواری نفس؛ ۶. سه گونه بودن مردم: مؤمن و کافر و ضال؛ ۷. کمال موحد و اینکه راه راست همان روش دوازده امامیان لابدی است؛ ۸. از چه کسی می توان پیروی و تقلید نمود؛ ۹. پاره‌ای از نشانه‌های رستگاران و تباه‌کاران؛ ۱۰.پاسخ به پاره‌ای از خرده‌گیری‌ها که درباره معرفت شده است؛ ۱۱. اینکه در برابر پیروان روایت و رأی و تصوف راه درست همان روش «طائفه لابدیه» است و چرا چنین نامیده شدند

و سخنانی بسیار در نکوهش از صوفیان و نشانه‌های آنها. در اینجا می‌گوید که من به پیروی از گفتار علی (ع)«اللهم لابد لارضک من حجة لک علی خلقک تهدیهم الی دینک و تعلمهم علمک ...» این روش را «لابدیه» نامیدم که پیروان آن بودیک «معلم ربانی عارف معصوم ولی کامل منصوص منصوب» را ناگزیر می‌بینند، صوفیان نزد او به ترسایان و مجوس مانند می‌باشند؛ ۱۲. هفت راه دانش (ضروت دینی و مذهبی و اجماع دانشمندان دین و مذهب و کتاب محکم و سنت محکم متواتر یا محفوف به قراین علمی و عقل قاطع) و هفت گونه دانایی؛ ۱۳. راه رسیدن به هر امر دینی باید بساز باشد و اینکه باب علم باز است و چگونگی آن و پاسخ به سخنان اصولیان؛ ۱۴. هیجده مسئله که دوازده امامیان در آنها اختلاف کردند (اصولی و اخباری) و میزان دانایی و نادانی؛ ۱۵. بررسی درباره گفتار برخی که اخبار را قطعی الصدور پنداشتند؛ ۱۶. باید از همان معصوم پیروی نمود؛ ۱۷. از پیشوای نهانی چگونه می‌توان بهره برد؛ ۱۸. پیشوا چگونه باید باشد و جز در خاندان محمد (ص) ولایتی نیست و امر به معروف و نهی از منکر؛ ۱۹. تقلید از مرده؛ ۲۰. برادری و تقیه؛ ۲۱. دوازده مسئله اصولی و اخباری؛ ۲۲. درباره کشیدن دود (مص الدخان) که دانشمندان آنرا حرام یا حلال یا مکروه یا مستحب یا جائز یا امری که احتیاط در ترک آن است پنداشتند و هر دسته‌ای برای رأی خود دلیل آورده‌اند – دوانی پس از آوردن گفته‌های دیگران بر رأی خود استدلال می‌کند و آنرا حرام می‌شمارد و خبر قائم «التتن هذه الشجرة الخبيثة قد عمت العباد و البلاد» و نبوی «اجتنبوا من اهل البدعة و الضلالة فانهم ليسوا من امتی – قيل يا رسول الله ما اهل البدعة و الضلالة ؟ – فقال ع: هم اثنا عشر قوما اولهم شارب الدخان» و «يأتی اقوام فی آخر الزمان يتوددون بالدخان و هم من اهل الشمال و يقولون انهم من امتی و هو لشراب الاشقياء يشربه الصغير و الكبير و الحر و العبد و الذكر و الانثى» در اینجا دیده می‌شود و دارد که دود نخست از کفار سپس از مخالفان آن‌گاه از مستضعفان به دیگران رسیده است.دوانی در اینجا سخنان دیگران را به خوبی رد می‌کند و خود کشیدن دود را بدعت می‌داند و می‌گوید که «الملك الاعظم اشرف ملوك العالم ايده الله» از علت این رأیم پرسید که چرا قهوه نمی‌خوری و دود نمی‌کشی گفتم با مزاجم سازگار نیست و نخواستم با او بحث کنم. گفتگوی کوتاهی که میان آندو شده در اینجا دیده می‌شود. دوانی اصل را به روش اخباری خود حذر و منع می‌داند و هر امر تازه و بدعتی را که هیچ رخصتی نه خصوصی و نه عمومی در آن نیامده باشد حرام می‌پندارد؛ ۲۳. اجازه‌های دوانی، او در اینجا چند اجازه که دانشمندان به او داده‌اند می‌آورد:۱) اجازه شیخ محمد حسن بحرانی آل عصفور در روز ۱۹ جمادی الاول سال ۱۲۴۵ با روایت‌هایی که دارد از پدر خود شیخ حسین از نیای او شیخ محمد و او از استاد خود شیخ محمد بن یوسف بلادی بحرانی از استاد فیلسوف خود شیخ سلیمان بن عبدالله ماحوزی و نیز از پدر خود از عم او شیخ عبد علی بن شیخ احمد از همان بلادی از همان ماحوزی و نیز از پدر خود از شیخ یوسف بن احمد عم او و از حسین بن جعفر ماحوزی بحرانی از شیخ عبدالله بن علی بلادی از همان سلیمان ماحوزی از سلیمان بن علی بن ابی ظبیة شاحوزی بحرانی از علی بن سلیمن قدمی بحرانی از شیخ بهائی (دیده شود لؤلؤتی البحرین)، ۲) اجازه شیخ خلف بن عبد علی بن حسین بحرانی آل عصفور در بوشهر شام ۱۹جمادی الاول سال ۱۲۴۵ با روایت‌های خود از مولانا شیخ حسن عم او، ۳) اجازه شیخ ابو ابراهیم محمد بن احمد بن حسین آل عصفور در ۱۹ جمادی الاولسال ۱۲۴۵ به پیروی از اجازه‌ای که عمش شیخ محمد حسن به او داده است (اجازه شماره ۱)، ۴) اجازه حاج ملا محمد خراسانی و حاج محمد حسن نیشابوری و میرزا علی نیشابوری جزائری که متن اجازه آنها را از دوانی بربودند، ۵) اجازه سید محمد تقی حسینی قزوینی که دوانی را دیده و با او گفتگوهای علمی نمود و یکبار در روز شنبه ۷ شوال ۱۲۶۳ به او اجازه داد و در آن از بحر المغفره نیای خود نام برد و باره دیگر در کربلا یکم رمضان ۱۲۵۲ بود که دوانی از او اجازه خواست و گرفت، ۶) اجازه ملا عبدالخالق یزدی طوسی با روایتی که از استاد خود شیخ احمد بن زین الدین احسائی داشته بود در جمادی الاول ۱۲۵۹ پس از آنکه از عراق به شیراز آمده و به طوس برمی‌گشت؛ ۲۴. خدای مردم را به یکتاپرستی خوانده است؛ ۲۵. بدعت؛ ۲۶. جنگ و ستیزی که برخی از فرقه‌های امامیان با هم می‌کنند و یکدیگر را کافر یا صوفی یا اخباری یا اجتهادی می‌خوانند و بر یکدیگر لعنت و نفرین می‌فرستند؛ ۲۷. شهر دانش و در آن؛ ۲۸. دلیل منحصر بودن راه علم در اخبار امامی؛ ۲۹. ترجیح میان خبرهای ناسازگار؛ ۳۰. چهار تسبیح را در نماز چگونه باید خواند؛ ۳۱. نکوهش‌ها که دو دسته مجتهد و اخباری از هم کرده‌اند و اینکه ریاست عمومی چیست؛ ۳۲. باید در هر زمان رهبری باشد؛ ۳۳. جنگ و ستیز دانشمندان شیعی درباره روش مهدوی؛ ۳۴. هر چیزی را نزد عقل و شرع چه حکمی است؛ ۳۵. اندازه تقیه و مداهنه و مداوله؛ ۳۶. نیت قربت و استطاعت و اختیار چیست؛ ۳۷. بدعت‌ها؛ ۳۸. فرقه‌ها و مرتبه‌های آنها (محدث و فیه و عارف در برابر اخباری و اجتهادی و صوفی)؛ ۳۹. احکام لغت؛ ۴۰. احتیاط و ایمان و کفر.دوانی در آغاز می‌گوید که من نخست پیرو مجتهدان بوده‌ام و از اخباریان خرده می‌گرفتم ولی چون اختلاف آنان را بدیدم به ایران رفتم و بسیاری از دانشمندان و ناموران را دیدار کردم و سرانجام به روش اخباری رهبری گشتم مگر اینکه تا اندازه‌ای لرزش و اضطراب در من بود و به مکه و مدینه رفتم و از شام به عراق برگشتم و در همانسال بود که به روش «اهل علم» پی بردم و این دفتر را بپرداختم، او می‌گوید که دانشمندان سه گروهند:۱– محدث که حدیث‌های

خاندان پیامبر را نقل می‌کند و مانند برده نادان که از پرستارش فرمان می‌برد در برابر آنها ناآگاهانه و بی درایت سر فرود می‌آورد؛ ۲- فقیه که روایت و درایت هر دو دارد؛ ۳- عارف که به روایت و درایت و اسرار آشنا است.در برابر نخستین، اخباری که خبرهای واحد را می‌پذیرد و در برابر دومی، مجتهدی که راه دانش و آگاهی را به روی خود بسته می‌داند و به گمان و پندار می‌گراید و در برابر سومی، صوفی عامی هستند. همه اینها دشمن یکدیگرند و دفترها در خرده‌گیری از دیگران بپرداختند و مانند سنی و شیعه با هم می‌ستیزند و اندکی از آنانند که شایسته‌اند که از آنها پیروی نمود (او در بسیاری از جاها درباره این شش گروه سخن گفته). من می‌خواهم در این دفتر درستگویان و پیروان راستی را بشناسانم و در ماه بازپسین سال ۱۲۵۵ در شیراز است که این را می‌نگارم - دوانی چنانکه می‌بینیم در ذیحجه ۱۲۵۵ به نگارش این دفتر به پرداخت و در روز سوم دهه سوم ماه ششم سال ۱۲۶۱ فائده ۳۶ آنرا به پایان رساند و در ری در روز ۱۹ ماه هشتم ۱۲۶۳ از نوشتن فائده چهلم آن بیاسود.(دانش پژوه)

آغاز:بسمله. الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی اما بعد فانه قد طال التشاجر و کثر النزاع بین علمائنا الامامیة فی الاخباریة و الاصولیة و انعرفانیة حتی آل الامر الی ان سمی بعضهم بعضا کذا بین و لعن بعضهم بعضا فی کل حین و رمی بعضهم بعضا الی القشریة و نسب بعضهم الی الحشویة ... فاشتغلت بتألیف هذا الکتاب و انا ... ابوالحسن عبدالصاحب الدوانی ... فی الشهر الآخر من السنة الخامسة من العشر السادس من المائة الثالثة من الالف الثانی ... فی البلدة الطیبة المسرة بشیراز ... و سمیته بمیزان الصواب لیتمیز ما یوجب الثواب عما یوجب العقاب و رتبته علی فوائد.

شروح و حواشی:

۱- فهرست میزان الصواب؛ قلاتی، محمد علی بن عبد علی (-۱۳)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**(پایان فائده ۳۶) و انه لا ایمان الا بحقیقة التسلیم و الرضا باحکامه فی التکوینیات و التشریعیات و انه لا حول و لا قوة الا بالله (ولکن هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذا المجلد و قد تم بحمدالله بید مؤلفه المذنب ابی الحسن عبدالصاحب بن ابن محمد جعفر ابن عبدالصاحب بن محمد جعفر الدوانی ... فی الیوم الثالث من العشر الآخر من الشهر السادس من السنة الاولی من العشر السابع من المائة الثالثه من الالف الثانی ... و قد جعلته تحفة لعتبة الحضرة المهدویة و الناحیة المقدسة ... و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین و الحمدلله رب العالمین - قد فرغ من تسوید هذا الکتاب المسمی بمیزان الصواب العبد ... محمد علی ابن ملا عبد علی ... فی یوم الثالث (؟) سابع عشر شهر ربیع الثانی من شهور سنة اثنتین و ستین و مأتین بعد الف من الهجرة النبویة صلی الله علی هاجرها سنة ۱۲۶۲ تم بالخیر و الحسنی بحمدلله و حسن توفیقه و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین) (میان دو کمانه در نسخه ما خط خورده است و دوانی بر آن چهار فائده ۳۷ تا ۴۰ را افزود بدین‌گونه:) فائدة ۳۷ اعلم ان الله تعالی جعل لکل شییء حدا و جعل علیه دلیلا یدل علیه ... ولیکن هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذا المجلد و قد تم بحمدالله بید مؤلفه المذنب ابی الحسن عبدالصاحب بن محمد جعفر ابن عبدالصاحب بن محمد جعفر الدوانی الفارسی ... فی ارض الری فی قرب جوار السید ... المعروف بالشاهزاده عبدالعظیم الحسنی ... فی الیوم التاسع من العشر الثانی من الشهر الثامن من السنة الثالثة من العشر السابع من المائة الثالثة من الالف الثانی ... و قد جمع فیه بحمدالله من اصول معرفة الطریقه المهدویة الوسطی و ابواب العلوم الحقة و رد شبهات المنتحلین للولایة مما یشتد احتیاج الناس الیها فی غیبة الحجة سیما اهل زماننا الذین وقعوا فی الحیرة و الشبهة ... و قد جعلته تحفة لعتبة الحضرة المهدویة و الناحیة المقدسة و نرجوا من الامام ... ان یسقینا من حوص جده بکاسه و بیده ریا رویاهنیئا سائغا لاظما بعده و لاحول و لا قوة الا بالله العلی العظیم و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین و الحمدلله رب العالمین (قد فرغ من تسوید هذا الکتاب المسمی بمیزان الصواب العبد ... فی یوم الاربعاء الثالث و العشرین شهر ذی القعدة الحرام من شهور سنة ثلث و ستین و مأتین بعد الالف ... سنة ۱۲۶۳ و انا العبد محمد علی ابن عبد علی غفرالله تعالی لهما و لوالدیهما بحق محمد و آله الطاهرین صلی الله علیهم اجمعین).

خط: نسخ و نستعلیق، کا: قلاتی، محمد علی بن عبد علی، تا: فائده ۱۲۶۲-۱۲۶۳ق؛ کاتب فهرستی به دستور همان دوانی برای کتاب ساخته که نوشتن آن در روز ۱۱ ربیع الثانی ۱۲۶۴ انجام یافته و آغاز و آنجام آن چنین است: «بسمله الحمدلله و الصلوة و السلام علی امناء الله و حججه فی بریته ... فیقول ... انه قد صدر الامر الی العبد الذلیل من المولی الجلیل ... الحاج ملا عبدالصاحب الدوانی مدالله ظلال افضاله و افاضاته و اطال الله بقائه و ادام برکاته و انا لعبد بن عبد علی محمد علی القلاتی الفارسی ... بان ااعنون لمجلد میزان الصواب ... فهرسا - الفائدة الاربعون فی الاحتیاط و فیها معنی الایمان و الکفر و قد تم بحمدلله تعالی فی الیوم الحادی عشر من شهر ربیع الثانی من شهور سنة اربع و ستین و مأتین بعد الالف من الهجرة»، محشی با نشان «منه عفی عنه» دارد که گویا خط همان دوانی است و از خط خوردگی‌ها پیداست که نخسه اصل است و دوانی از روی نوشته نخستین خود برای نویسنده می‌خواند و او می‌نوشت و بسیاری از جاها را که پس از این نمی‌پسندید روی آن خط کشیده می‌شد و دوباره درست آن نوشته می‌شد چنانکه در گ ۱ر دارد: «قوبل مع الاصل و الظاهر ان هذه النسخة صحیحة. و الله العالم»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۹گ، ۱۳سطر (۱۴/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۱۷۳۳]

۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۷۲/۲
آغاز:برابر
خط: نسخ، کا: فسائی شیرازی، ابراهیم بن صفر، تا: جمادی الثانی۱۲۶۸ق؛ اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۸۷]

● **میزان الصواب** / کلام و اعتقادات / فارسی

mīzān-os savāb

گیلانی، محمد مهدی بن اسدالله، ق۱۴ قمری

gīlānī, mohammad mahdī ebn-e asad-ol-lāh(- 20c)

تاریخ تألیف: ۳ ذیقعده ۱۳۲۵ق

در رد بابیان، در یک «مقدمه» و پنجاه و چهار «باب»: مقدمه در مباهله میرزا علی محمد باب، در روز عرفه ۱۲۶۰ق در اصفهان، در انجامه تاریخ پایان یافتن را ۳ ذیقعده ۱۳۲۵ق آورده است. (احمد منزوی)

آغاز:الحمد لمن خلق الانسان، داعین و عیان و بصیرة و فرقان ... و بعد، بنده فانی جانی و شرمنده عنایات یزدانی مهدی بن اسدالله اللاهیجانی.

[فهرستواره منزوی ۵۷۲/۹]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۴۲-عکسی
آغاز:برابر؛ **انجام:**و قد فرغت من تسوید هذه الاوراق فی ثالث شهر ذیقعدة الحرام (۱۳۲۵ق) ... و الکاتب الاثیم الفاتر محمد ابراهیم بن محمد باقر، فرغ من تحریره و کتابته فی شهر اتمام التصنیف و سنته ...
خط: نسخ خوش، کا: محمد ابراهیم بن محمد باقر، تا: ۱۳۲۵ق؛ ۷۱۰ص، ۱۵سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۸۷]

● **میزان الطب** / طب / فارسی

mīzān-ot tebb

شاه ارزانی، محمد اکبر بن محمد، – ۱۱۳۴ قمری

šāh arzānī, mohammad akbar ebn-e mohammad(- 1722)

تاریخ تألیف: ۱۱۱۳ق

برای آموزش کودکان خود و دیگر مبتدیان، پس از «مفرح القلوب» به سال ۱۱۱۳ق در سه «مقاله» و «فصل»ها و «باب»هایی ساخته است: مقاله ۱. در علامات و کیفیات چهارگانه، یعنی برودت، پیوست و رطوبت؛ مقاله ۲. در ادویه مفرده و مرکبه و اغذیه مناسب حال، نه«فصل»: ۱) ادویه مفرده و مرکبه معدله اخلاط، ۲) مفصد، ۳) حجامت، ۴) منضجات،۵) مسهلات، ۶) مقیات، ۷) مدرات، ۸) مقویات، ۹) در اغذیه؛ مقاله ۳. در امراض و علاج آن، در بیست و پنج«باب» و هر باب در چند فصل: باب ۱) در امراض سر، بیست و شش فصل، ۲) امراض چشم، سی و پنج فصل، ۳) جفن، بیست و هشت فصل، ۴) گوش، دوازده فصل، ۵) انف، یازده فصل، ۶) زبان و دهان، هجده فصل، ۷) لب، نه فصل، ۸) دندان،شانزده فصل، ۹) حلق و مری، هفده فصل، ۱۰) ریه و سینه، نه فصل، ۱۱) قلب، ده فصل، ۱۲) پستان، پنج فصل، ۱۳. معده، سی و یک فصل، ۱۴) مقعد، نه فصل، ۱۵) طحال، هشت فصل، ۱۶) امعاء، شش فصل، ۱۷) مقعد، نه فصل، ۱۸) کلیه، ده فصل، ۱۹) مثانه، چهارده فصل، ۲۰) بیماری‌های مخصوص مردان، بیست و چهار فصل، ۲۱) صفاق، سه فصل، ۲۲) بیماری‌های زنان، بیست و هشت فصل، ۲۳) امراض اطراف، هفت فصل، ۲۴) حمیات، پنج فصل، ۲۵) اورام، دوازده فصل.

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... چون اطفال فقیر و دیگر اعزه در صدد خواندن علم طب بودند مختصری که صبیان را تعلم آسان بود ...

انجام:و گفته باید که جگر همان سبک بریان کرده خورانند نفع تمام دارد.

چاپ: بارها چاپ شده است؛هند، لکنو، نول کشور، ۱۳۰۱ شمسی، به اهتمام: محمد اسماعیل

[نسخه‌های منزوی ۶۰۵/۱؛ الذریعه ۳۱۴/۲۳؛ مشار فارسی ۵۰۸۶/۴؛ فهرستواره منزوی ۳۷۴۱/۵؛ میراث مشترک ایران و هند: ۱-۳۵۰]

۱. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۱۶۳
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: رجب۱۲۰۲ق؛ قطع: ربعی[نشریه: ۵-۶۵۰]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۰۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: میرزا عبد الله، تا: ۲۰ صفر۱۲۱۷ق؛ محشی، مجدول؛ مهر: «العبد المذنب عبد الله»، «عبده الراجی عبد الخالق»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۲۰گ، ۱۶سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲-۴۳۹]

۳. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۰۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۳ رمضان۱۲۲۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۳۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲-۳۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۶۳/۴
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، کا: میرزا شهسوار بیک، تا: ۱۲۵۶ق؛ ۱ص (۳۳۹ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۳۸-۶۰۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۹۶
بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۹۷ ض
بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]

۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۵۷۳
آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ برگ اول و اوراق آخر نسخه به خط کاتب دیگر، شنبه ۲۱ ذیقعده ۱۱۴۸ مطابق سنه ۱۷ جلوس محمد شاه؛ جلد: مذهب، ۱۴۶گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۴۸۹]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۴۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری[رایانه]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۹۱۱

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علی اکبر سلطانی [رایانه]

● **میزان الطب** / طب / عربی

mīzān-uṭṭibb

ناشناخته:

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۹۵

بی‌کا، تا: ۱۲۰۰ق؛ خریداری از مصطفی حسینی[رایانه]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۷۶۹

بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق؛ خریداری از سید مرتضی علی حسینی[رایانه]

● **میزان الطبایع الاجساد** / کیمیا / عربی

mīzān-uṭṭabāyi‘-il ajsād

رساله در میزان طبایع اجساد و در اسرار میزان و در کیمیا.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۳۳/۶

آغاز:بسمله. میزان الطبایع و هی البسائط الاولی و ذلک ان النار

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد تقی طبیب نوری، تا: ۱۲۹۲ق؛ ۳گ (۲۳۶پ-۲۳۸ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۲سم [ف: ۹-۲۸۸]

● **میزان الطبایع قطب شاهی** / طب / فارسی

mīzān-ot tabāye‘-e qotb-šāhī

فارسی، محمد بن علی، ق۱۱ قمری

fārsī, mohammad ebn-e ‘alī(- 17c)

اهدا به: سلطان محمد قطب شاه

تاریخ تألیف: ۱۰۰۰ق

صغری وکبری ونتیجه لازمه دارد. در«حجلة العرایس» حموی یزدی از دو رساله به نام «طریق دانستن درجات معاجین» و«تحقیق درجات طبایع معاجین واکثر مرکبات از روی حساب وذکر بعضی تراکیب مشهور» از این نگارنده یاد شده است.

آغاز:بسمله، زیب دیباچههر رساله به ستایش حکیمی رواست که قلوب ارباب عقول را به شناخت حکمت علمی و عمی هدایت نمود ...

انجام:نسبت ثلث درم بده درم چون نسبت واحد است بعدد شربات که سی است و علی القیاس

[نسخه‌های منزوی ۶۰۶/۱؛ الذریعه ۳۱۴/۲۳؛ فهرستواره منزوی ۳۷۴۲/۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: حسین بن محمدعلی طبیب؛ ۱۸۳گ، ۱۵سطر (۶×۱۷)، اندازه: ۱۰×۲۳سم [سنا: ف: ۱-۱۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۷۰-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۲۶۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۱۷-ف

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۵۷گ[فیلمها ف: ۱-۲۶۲]

۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۳۳/۸

خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع، تا: ۴ محرم۱۰۸۶ق، جا: حیدرآباد، برای آخوند مولانا محمد رضا گیلانی[نشریه: ۷-۲۳۳]

۴. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:۶۹

آغاز:مقومه و ربوب جمیعاً تا دو ...

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن حاتم حسینی طبسی، تا: ۱۴ ذیحجه۱۱۲۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: -۵۴]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۴۸/۱

آغاز:و بیش از انکه به عضو مقصود رسد قوت آن باطل میگردد یا ضعیف می‌شود و این قسم، بدو قسم منقسم می‌گردد؛ **انجام:** برابر

تذکر: نام کتاب و مؤلف به استناد انجام نسخه دانشگاه تهران ش ۶۵۳۹/۱ تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱ ذیحجه ۱۱۸۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۸۲گ (۱-۱۸۲)، ۱۶سطر، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۳۱-۸۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۸۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۷۱گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰-۳۸۲]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۳۹/۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه جدیدی است که مؤلف به دستور شاه «نسخه قدیم را بکمی برخی از زواید و زیادتی بعضی از فواید آرایش جدید داد»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۹سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱۶-۲۹۱]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۲۵۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**سه دوم این نسخه چهار جزو است وزن آن دوازده درم مزاج گرم است و خشک در یک درجه و ثلث لازمه و آن مشتمل بر فایده.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۱۴گ، ۱۴سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۹-۳۳۶]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۵۸/۳-۲۳/۷۸

آغاز:صد هزار ستم واسفندیار غبار رزمگاهش صیقل آینه فتح ونصرت وهوای بزم گاهش بهار گلشن عیش وعشرت ... مقدمه اول آنچه وارد بدن می‌شود از قسم ماکول ومشروب؛ **انجام:**این نسخه چهار جزو است وزن آن دوازده درم مزاج گرمست و

خشک در یک درجه ثلث اما لازمه درجای دیگر مذکور است تمت.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۹۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۲۶]

۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۰۴/۲-عکسی
آغاز:بسمله. این رساله‌ای ست در باب اوزان و مکاییل المصطلحة بین الاطباء. حبه یکجو میانه است، طسوج که بفارسی طسو گویند مقدار دو جو میانه است. قیراط چهار جو است؛ **انجام:**برابر
تذکر: نام کتاب و مؤلف به استناد انجام نسخه دانشگاه ش ۶۵۳۹/۱ تعیین شد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶ص (۵۶-۷۱)[عکسی ف: ۱-۳۸۸]

● **میزان العاشقیة العارفیة (رساله)** / عرفان و تصوف / ترکی
mīzān-ol ʻāšeqīyat-el ʻārefīya (r.)

شکری، محمد امین
šokrī, mohammad amīn

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۳۹۹
آغاز:بسمله. الحمدلله کاشف القلوب و الابصار؛ **انجام:**کیف ما یشاء ... احقر السالکین ... سنه ۱۲۷۵
خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ ضمیمه نسخه ش ۲۶۳۹۸؛ قطع: وزیری[رایانه]

● **میزان العرب** / حدیث / عربی
mīzān-ul ʻarab
رساله کوتاهی شامل احادیثی از امام حسن عسکری.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۴۲/۲۱
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ ۵ص (۲۲۲-۲۲۶)[ف: ۶-۱۳۳]

● **میزان عرفان الله** / عرفان و تصوف / فارسی
mīzān-e ʻerfān-ol-lāh

پسیخانی، محمود،- ۸۳۱ قمری
pasīxānī, mahmūd(- 1428)
نزدیک به «مفاتیح غیوب» او و در علم حروف به شیوه سؤال و جواب مانند آن و در آغاز آن از ۸۲۱ یاد شده است.
آغاز:استعین بنفسک الذی لا اله الاه الحمدلله الذی اظهر نفسه صفیا وفیا کوکبیا طینیا الهیا ادیمیا ... سوال فان الحمد والشکر لک، آنکه فرمودی که امروز که روز است و میعاد و موعود ...
انجام:زیرا که لکل آیة ظهرا و بطنا وحدا مطلعا ان الله عفو یحب العفو. اللهم انی لااحصی ثناء علیک انت کما اثنیت علی نفسک تعلم مافی نفسی ولااعلم ما فی نفسک انک انت العلام الغیوب

[نسخه‌های منزوی ۱۴۳۳؛ الذریعة ۳۱۵/۲۳؛ فهرستواره منزوی ۱۰۰۷/۸]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۲۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۱۸سطر، اندازه: ۹/۸×۲۰سم [ف]

● **میزان العرفان** / عرفان و تصوف / عربی
mīzān-ul ʻirfān

خوئینی، محمد حسن بن مصطفی، ق۱۳ قمری
xū’īnī, mohammad hasan ebn-e mostafā(- 19c)
رساله عرفانی است که بااستفاده از مصادری چون مصباح الشریعة منسوب به امام جعفر صادق و مصباح المنیر نگارش یافته است. در این رساله به نام محقق دوانی نیز اشاره شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۶۲/۱۴
آغاز:الحمد لله لاذی وضع لنا الموازین لنهتدی الحق الحقیق فی الدنیا والدین و الصلوة علی محمد و آله أجمعین الذین هم الموازین فی جمیع مصالح أمور المؤمنین أما بعد الحمد و الصلوة فیقول: لایخفی علی الطالبین أن لکلام الأنبیاء و الئمة ظواهر و بواطن؛ **انجام:**جمعین هذه الکمات أنموذجاً لما فی کتبهم ... اللهم و فقنا لما تحب و ترضی با وهاب ... و الحمد لله أولاً و آخراً و ظاهراً کما یلیق بجلاله و جماله و صلیا الله علی محمد و آله.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق؛ مصحح، محشی که بیشتر آنها از خود نگارنده است؛ ۷گ (۴۷ر-۵۳پ)، ۱۹سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۲-۸۷۲]

● **میزان العروض** / عروض و قافیه / عربی
mīzān-ul ʻarūḍ

موسوی زنجانی، محمد بن ابی القاسم، ۱۲۵۷؟ - ۱۳۲۹ قمری
mūsavī zanjānī, mohammad ebn-e abe-l-qāsem (1841 - 1911)

تاریخ تألیف: جمادی الثانی ۱۲۸۵ق
رساله‌ای است در علم عروض مشتمل بر یک مقدمه و هشت«فریدة» و خاتمه: مقدمه در تعریف عروض؛ فریده ۱. ارکان اوزان؛ ۲. ریشه میزان یعنی فعل؛ ۳. اصول ده‌گانه حاصله از تألیف ارکان؛ ۴. تقطیع بیت؛ ۵. بحر حاصل از تکرار ترکیب ارکان؛ ۶. در دوایر؛ ۷. در زحافات؛ ۸. در الفاظ و القاب عروضی؛ خاتمه در عدد مضروب بجور در یکدیگر یعنی ۴۹۱۵.
[الذریعة ۳۰۵/۲۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۹۱/۷

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... و بعد فیقول ... هذه کلمات نطیفة و فرائد نفیسة فی صناعة العروض و وسمها میزان العروض ... مقدمة العروض اما من المعارضة؛ **انجام:**ثم اعلم ایها الطالب اننی جمعت فی هذا الکتاب مطالب عظیمة و فرائد نفیسة و ذلک بحول من الله و قوته مع قلة الاسباب و لا تکن من الغافلین و الحمد لک یا واجب الوجود ... سیما علی اخیه امیرالمومنین و العن اعدائهم اجمعین قد فرغت ... سلام و تحیة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ مصحح، محشی با نشان «منه»، با نشان «بلغ قبالاً» مقابله شده؛ ۷گ (۹۸ر-۱۰۴پ)، ۲۵ سطر (۹/۵×۲۲)[ف: ۴۱-۵۴۸]

←میزان العقائد ← ده قاعده

←میزان العقائد ← الاصول العشرة

● میزان العقائد / عرفان و تصوف / فارسی

mīzān-ol ʻaqā’ed

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری

qazālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

رساله‌ای است در بیان عبودیت و ادراک سلامت دنیا و سعادت عقبی و شرح آیه شجره طیبه مشتمل بر ۱۰ «شاخ» و هر شاخ دارای «ثمره» و «خاتمه»؛ در آن آمده: «شاخ دهم رضا است بدان که رضا نتیجه محبت است نه در هر دل که محبت کسی باشد از جمله احوال و اقوال آن کس راضی بود ... ثمره رضا عدل است بدان که عدل نشان علم و حکمت است ... فصل در خاتمت رساله بدانکه شکل این شجره و ثمرات بر مثال و مراتب درجات است».

آغاز:سپاس و ستایش خداوند زمین و زمان را دارنده عقل و جان را، خداوندی که ذات او را قیاس و حد نیست و وجودش را نهایت نه

[فهرستواره منزوی ۵۷۲/۹]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۰۶/۵

آغاز:برابر

نسخه اصل: کتابخانه ایاصوفیا، استانبول - ترکیه ۴۷۹۲؛ خط: نسخ، کا: اسعد بن علی بن محمد کاتب، تا: ۸۱۳ق؛ ۱۴ص (۹۴-۱۰۷) [عکسی ف: ۴-۱۷]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۹۴/۲۰

بی‌کا، تا: ۱۰۵۹ق؛ اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱-۵۳۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱/۹-عکس

آغاز:درخت بسیار قشنگی از طلا در کشیده که یک جایش اغصان است و یک سمت اشجار است و بر سر آن آن طوطی الهام نشسته؛ **انجام:**و حقیقت آنچه گفته اند «اذا تم الفقر فهو الله» نقدوقت او شود و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب و صفی الله علی خیر خلقه محمد و آله و صحبه

بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۲۱۶]

● میزان العقول فی کشف اسرار غوامض حقائق مسائل المعقول / منطق / عربی

mīzān-ul ʻuqūl fī kašf-i asrār-i ġawāmiḍ-i ḥaqā’iq-i masā’il-il ma‘qūl

شویهی، محمد بن یونس، ق۱۳ قمری

šūyhī, mohammad ebn-e yūnos(- 19c)

وابسته به: تهذیب المنطق؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)

اهدا به: علی مشهور به افلاطون (فرزند مؤلف)

تاریخ تألیف: ۲۶ ذیحجه ۱۲۲۰ق

شرحی است مفصل بر «تهذیب المنطق» با نظر به مطالب «الحاشیة الیزدیة» و «الحاشیة الاسحاقیة» و جز آن که درمدت ۲۴ ماه و ۲۴ روز تألیف است.مؤلف پس از مقدمه‌شرح حال نسبتاً مفصلی در وقایع حمله وهابیت به کربلا و نجف و شرح گرفتاری‌های خود و رفتن به حله و ساکن شدن در آن شهر را آورده است. او از سه کتاب دیگر خود به نام‌های «مرآة العقول» و «المنار» و «ضیاء الاذهان» یاد می‌کند و کتابی دیگر از او به نام «براهین العقول» در الذریعه (۸۱/۱۳) یاد شده است. کتاب‌هایی که هنگام نگارش میزان العقول می‌دیده، عبارت است از: مطالع، لوامع القسطاس، التقویم، المعیار، البسط، البیان، سرالاسرار، مشارق الانوار، الهدایة، الالواح، الفتوحات، الفوائد، الفرائد، الکشف، شرح الکشف، اشارات، شرح اشارات، عیون الحکمة، شرح عیون الحکمة، المطارحات، المشارعات، التحریر، جامع الدقائق، شمسیه، ابهریه، حاشیه شریفیه، سلطانیه، عصامیه، قوامیه، دوانیه، شوشتریه، حسامیه، صادقیه، داودیه، فناریه، محسنیه، اسحاقیه، و جز اینها که نام و نگارندگان آنها را نمی‌دانست.

آغاز:الحمدلله الذی علا بربوبیته و قهر الجبابرة بعزته و ابتدع الخلق بقدرته و ابهی العقول بحکمته ...

[الذریعه ۳۱۶/۲۳ش ۹۱۳۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۴۸

آغاز:برابر

نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء-نجف اشرف؛ خط: نسخ، کا: عبدالله نجل شیخ محمد حسن نجل شیخ احمد نجل شیخ محمد حسن معروف به شروفی، تا: پنج‌شنبه ۴ رمضان ۱۳۴۷ق؛ مصحح، یادداشتی از شیخ علی آل کاشف الغطاء بدین عبارت: «فرغنا عن مطالعته فلم نجد کتاباً انفع منه»؛ ۲۰۵ص[عکسی ف: ۵-۴۰۹]

● **میزان العقول و الألباب** / فلسفه / عربی

mīzān-ul ʻuqūl wa-l albāb

مراغی، حسن بن عبدالرحیم، - ۱۳۰۰ قمری

marāqī, hasan ebn-e ʻabd-or-rahīm(- 1883)

در عینیت واجب الوجود شامل «مقدمه» و ۱۲ «فصل».

آغاز: الحمد لله المحمود الذی هو الذی موجود غیر مفقود مشهود غیر محدود واحد غیر معدود دائم غیر ممدود ... اما بعد فیقول ... انی قد رایت ان العلماء الاعلام و الفضلاء العظام تکلموا فی عینیة وجود الواجب مع اعترافهم بان التکلم فی ذات الله حرام

انجام: و هو یضلهم عن سبیل الله فافهم راشداً انشاء الله

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۹۴/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن فتحعلی تبریزی، تا: ۱۲۸۵ق؛ ۳۹گ (۳۹پ-۷۷پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷-۲۵۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۹/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: رستم بن بیجن؟، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۹۲ص (۳۷۷-۴۶۸)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۲-۲۲۹]

←میزان العمل ← المیزان

←میزان العمل ← منهاج السالکین و معراج الطالبین

● **میزان العمل** / رمل / فارسی

mīzān-ol ʻamal

ناشناخته:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۱۳/۲

آغاز: بسمله در انتخاب از کتاب حکیم اقلیدی و قواعد و قوانین او در احکام که اصل علم رمل است آنست که میزانی قرار ده؛

انجام: و بدانکه رمل از سکن خود تا ۴ شرقی اند و از ۵ تا ۸ غربی و از ۹ تا ۱۲ شمالی و از ۱۳ تا ۱۶ جنوبی ند تمت.

رساله مختصری است در احکام خانه‌های رمل که مؤلف از کتاب‌های این فن جمع‌آوری نموده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۱۵۳ق؛ ۳۳گ (۶۴پ-۹۶ر)، ۱۷سطر[ف: ۳۶-۱۷۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۱۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة ... اما بعد بدانکه این فوایدیست در علم رمل که دانستن آن مر رمال را لابدیست؛

انجام: و اگر در دوم و چهارم و ششم و هشتم و دوازدهم باشد دشمن را ضعف بود و اشکال ثابت را درین خانه‌ها قوت باشد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۲۱۱ق؛ تحریر دیگری از رساله شماره ۱۲۶۱۳/۲ است و اندک تفاوتی در عبارت‌ها با آن دارد؛ تملک: سید غلام قادر؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۸سم [ف: ۳۶-۱۷۲]

● **میزان العمل اهل حکمت** / کیمیا

mīzān-ol ʻamal-r ahl-e hekmat

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۹۹۲/۳

در اکسیر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در هامش [نشریه: ۷-۲۶۴]

● **میزان القائد** / کیمیا / فارسی

mīzān-ol qā'ed

سید قاسم مجتهد

seyyed qāsem-e mojtahed

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۸۹/۴

خط: نستعلیق هندی، کا: حاجی میان، ابوالشرف سید عیسی، تا: ۲۵ ذیقعده۱۳۴۳ق، جا: حیدرآباد دکن؛ کاغذ: هندی، ۲۱سطر (۱۶×۲۶)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱۶-۶۹۹]

● **میزان القیامة** / کلام و اعتقادات / عربی

mīzān-ul qīyāma

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598-1680)

تاریخ تألیف: رجب ۱۰۴۰ق

رساله‌ای کوتاه درباره میزان روز قیامت وکیفیت سنجش اعمال کفار ومؤمنین که در ماه رجب ۱۰۴۰ق موافق جمله «عرف میزان القیامة»تألیف ودر شش «باب» تنظیم شده است: ۱. فی نقل ما ورد فی المیزان من الآیات والاخبار؛ ۲. فیما قال فیه المفسرون والنظار؛ ۳. فی تمهید مقدمات لابد منها فی بیان الغرض؛ ۴.بیان تحقیق الذی هو الغرض؛ ۵. تطبیق هذا التحقیق علی الآیات والاخبار؛ ۶.شرح بعض الاخبار المتعلقة بهذا المقال.

آغاز: الحمد لله الذی رفع السماء و وضع المیزان الا تطغوا فی المیزان و أقیموا الوزن بالقسط و لا تخسروا المیزان ... اما بعد، فیقول ... هذا ماالهمت به فی تحقیق میزان یوم القیامة علی منهج القسط

انجام: ختم اعمالنا بالباقیات الصالحات بحق محمد وآله موازین یوم القیامة و الادلة علی محجة الاستقامة

[الذریعه ۳۱۶/۲۳؛ ریحانة الادب ۳۶۹/۴؛ فهرستهای خودنوشت فیض ۲۷۶]

۱. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر

بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق[تراثنا: س۱۳ش۴-۱۳۵]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۲/۳

بی‌کا، تا: رجب ۱۰۷۰ق؛ اندازه: ۱۲/۷×۱۹/۸سم [ف: ۷-۴۵۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۶۹/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد طاهر بن شکری قمی، تا: ۱۰۷۷ق، جا: قم؛ مصحح؛ ۹گ (۵۴ر-۶۲ر)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۷سم [ف: ۳۲-۶۷۸]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۱۹/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و لنحمدالله ولی النعم ثقل الله موازیننا ... و الحمدلله اولا و آخرا ... ما یتفق و الحمدلله.

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد جعفر، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان«منه»؛ جلد: مقوا، ۱۴گ (۱۵۷پ-۱۷۰)، ۲۱سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۲۰۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۳۵/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**والحمدلله. الی ههنا کلام المصنف و المؤلف

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۸گ (۱ر-۲۸پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۶-۲۴۸]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۵۸/۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۹ص (۴۰۸-۴۲۶)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۹-۶۶۳]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۳۹/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسدالله بن ابی المعالی حسینی، تا: ۱۱۲۸ق، جا: نجف اشرف؛ ۲۸ص (۲۲۷-۲۵۴)، ۲۰سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۹-۴۶۹]

۸. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۲/۸

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۱ ربیع الاول۱۱۲۹ق؛ ۱۰گ (۴۸پ-۵۷پ)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۱-۱۱۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۲۶/۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۷-۳۰]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۴۶۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الادلاء علی محجر الاستقامة و الحمدلله اولا. (کذا)

خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۱۱۵۵ق؛ جلد: مقوا[رایانه]

۱۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۸۹/۱۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اتفق لتاریخه عرف میزان للقیامه و هومن احسن ما یتفق

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۴ق، محمد مهدی؛ ۱۱۲ص (۶۴۵-۷۵۶)[ف: ۲-۱۹۵]

۱۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۰۲/۷ - ج

آغاز و انجام: برابر

کا: فدوی، مهرعلی، تا: ۱۲۲۰ق؛ ۷گ (۳۵۸پ-۳۶۴ر)[ف: ۴۹۰]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۰/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی اصغر بن ملا خلیل اردبیلی، تا: ۱۲۲۲ق؛ مصحح؛ ۱۰گ (۱۷پ-۲۶پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۴-۲۱۳]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۷۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اولوا علم و الحمد لله اولا و آخرا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۵سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [اهدائی ف: -۳۴۰]

۱۴. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۵مجموعه بدون شماره

کا: جعفر بن احمد آل ماجد بلادی بحرانی، تا: ۲ جمادی الاول۱۲۲۸ق[دلیل المخطوطات: ۱-۲۸۴]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۹۱/۲

خط: نسخ، کا: سدهی لنجانی، محمد علی بن اسماعیل، تا: ۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۲۱پ-۳۵پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۴-۳۲۵]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۷۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالباقی بن صدرالدین محمد بن ابی تراب، فیضی کاشانی، تا: غره شعبان۱۲۵۶ق، جا: کاشان؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبدالباقی بن صدرالدین محمد الفیضی» (بیضی)؛ تملک: محمد جعفر بن محمد ابراهیم کاشانی مشهور به علامه فیضی در سال ۱۳۲۷ش؛ ۲۰گ (۱-۲۰)، ۱۴سطر، اندازه: ۶×۱۴سم [ف: ۳۴-۱۹۸]

۱۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۸۴/۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ ۳۶ص (۵۳-۸۸)[عکسی ف: ۱-۳۸۸]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۳۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن سلمان تبریزی، تا: ۱۲۶۷ق؛ ۹ص (۱۵-۲۳)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۶سم [ف: ۳۲-۱۶۶]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۴۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عباس بن محمد طباطبائی، تا: ۱۲ شوال۱۲۸۱ق؛ جلد: میشن، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۱-۳۴۱]

۲۰. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۰۱/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمد کاظم، تا: ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۳۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و صلی اللهم علی محمد و آله الی یوم الدین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۴۰ق؛ جلد: مقوا[رایانه]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹/۲ خوئی

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد مهدی، بی‌تا؛ ۳۵ص (۵۲–۸۶)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۷–۲۷۴]

● **المیزان الکبری الشعرانیة المدخلة لجمیع اقوال الائمة المجتهدین و تعدیلهم و مقلدیهم فی الشریعة المحمدیة** / فقه / عربی

al-mīzān-ul kubra-š šaʻrānīyat-il mudxila li-jamīʻ-i aqwāl-il a'immat-il mujtahidīn wa taʻdīl-i-him wa muqallidī-him fi-š šarīʻat-il muḥammadīya

شعرانی، عبدالوهاب بن احمد، ۸۹۸ – ۹۷۳ قمری

šaʻrānī, ʻabd-ol-vahhāb ebn-e ahmad (1493 - 1566)

تاریخ تألیف: از ۷ رمضان ۹۶۳ تا پایان رمضان۹۶۶ق؛ محل تألیف: مصر

رساله‌ای است در جمع بین شریعت و طریقت. مؤلف در مقدمه عنوان می‌دارد که همواره برایم سؤال بود که اگر برداشت مجتهدی درست باشد پس تکلیف کسانی که به نظر دیگر مجتهدها عمل می‌کنند چیست؟ تا این‌که در رؤیا حضرت خضر علیه السلام را می‌بیند و از وی می‌پرسد، حضرت خضر می‌گوید که شریعت دو مرتبه دارد یکی مرتبه سهل که برای همه مردم است و دیگری مرتبه بالاتر و دشوار که برای کملین از افراد می‌باشدو خطابات دینی هر دو مرحله را دربردارد و برخی مجتهدین برداشت‌شان از احکام مطابق با مرحله اول و برخی مطابق با مرحله دوم است و هر چند بین آنها ظاهراً تفاوتی است اما همه حکم شرع هستند پس تمامی مجتهدان مصیب هستند. بعد شعرانی به توضیح و تفضیل این مطلب پرداخته و نتیجه می‌گیرد که علمای طریقت به مرحله ثانی نظر دارند و علمای شریعت به مرحله اول و راه هردو درست است هرچند در ظاهر بین آنها اختلاف دیده می‌شود.(صدرائی خوئی، علی)

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی جعل الشریعة المطهرة بحراً یتفرع منه جمیع بحارالعلوم و الخلجان ...

چاپ: هند، ۱۲۷۶ق، سربی، به اهتمام شیخ حسن عدوی؛قاهره، دارالطباعة العامره، ۲ج، ۱۲۷۵ق؛ دهلی، چاپ سنگی، ۲ج، ۱۲۸۶ق

[حاجی خلیفه ۱۹۱۸/۲ «میزان الشعرانیة المدخلة لجمیع اقوال الائمة المجتهدین و مقلدیهم فی الشریعة المحمدیة»؛ زرکلی ۱۸۰/۴–۱۸۱ برای کارهایش از آن میان «المیزان الکبری»؛ سرکیس، معجم ۱۱۳۳/۱. «المیزان الکبری الشعرانیة المدخلة لجمیع ... » که نشانی ۲ چاپ آن را دارد؛ الاوقاف العامة موصل ۳۵/۲ و ۲۲۹/۲ و ۲۸۵/۲ و ۶۰/۴؛ الاوقاف العامة بغداد ۶۴۴/۱؛میراث مشترک ایران و هند: ۲–۴۰]

شروح و حواشی:

۱– المیزان الکبری الشعرانیة (مختصر)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۱۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ برگ آخر را احمد بن محمد بن علی دمیجمونی ازهری به تاریخ پنج‌شنبه ۸ صفر ۱۰۶۶ تکمیل نموده؛ ۳۳۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۶–۲۰۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** وأمعن النظر فیه و الزم الادب مع سایر الائمة المجتهدین لیأخذوا بیدک فی اهوال یوم الدین و الحمدلله رب العالمین ...

جلد اول، از «کتاب الطهارة» تا کتاب «امهات الاولاد»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، فروردین۱۳۷۲؛ جلد: مقوا، ۳۲۱گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [اهدائی رهبر: ۳–۷۵۹]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۳۲/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** یجوزان یکون استعارة بالکنایة تشبیها للتبیان بالبروق الخاطفه.

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۱گ (۱۶پ–۲۶ر)[ف: ۲–۲۵۰]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اسمع یا اخی نصحی و أنعم النظر فیه و الزم الادب مع سائر جمیع الائمة المجتهدین لیأخذوا بیدک فی أهوال یوم الدین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۹ محرم۱۰۷۱ق؛ مجدول، دارای سرلوح؛ مهر: «عبدالوهاب محمد» (مربع)؛ جلد: مقوایی، ۲۷۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۶–۲۰۴]

۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۳

طهارت تا کتاب امهات اولاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۵ سطر (۱۲×۱۸) [ف: –۸۰۶]

۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۳۰۹

آغاز: برابر

خط: نسخ بدخط، کا: محمد البانی شافعی اشعری، تا: سلخ رجب ۱۲۴۲ق؛ ۲۷ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲–۳۷۳]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و أمعن النظر فیه و الزم الادب مع سایر الأئمة المجتهدین لیأخذوا بیدک فی اهوال یوم الدین و الحمدلله رب العالمین ...

خط: نسخ، کا: احمد بن محمد مشهور به سروی شافعی، تا: سه‌شنبه ۱۲ شعبان۱۲۷۳ق؛ مجدول؛ واقف: منظور الحسن، دی ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور، ۱۹۶گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۷/۴×۲۷/۳سم [اهدائی رهبر: ۳–۷۵۹] و [ف: ۲۱–۱۵۵۳]

۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** واسمع یا أخی نصحی و أمعن النظر فیه و الزم الأدب مع سائر الأئمة المجتهدین لیأخذوا بیدک من أهوال یوم الدین و الحمدلله ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با علامات بلاغ، در برگ‌های ۲۸ و ۲۹ و ۳۰ نقاشی‌های مینیاتوری؛ جلد: چرم، ۲۸۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [مؤید: ۳–۵۴۹]

● **المیزان الکبری الشعرانیة (مختصر)** / اصول فقه / عربی
al-mīzān-ul kubra-š ša‘rānīya (mx.)

وابسته به: المیزان الکبری الشعرانیة المدخلة لجمیع اقوال الائمة المجتهدین و تعدیلهم و مقلدیهم فی الشریعة المحمدیة؛ شعرانی، عبدالوهاب بن احمد (۸۹۸-۹۷۳ق)
به درخواست: فرهاد میرزا
مؤلف کتاب «المیزان الکبری» شیخ عبدالوهاب بن شیخ احمد شعرانی را که در بیان وجه جمع بین اقوال علما و مجتهدین عامه در مسائل فروع دین بوده تلخیص نموده و آن کتاب مفصل را به صورت رساله‌ای مختصر در آورده تا برای خواننده آشنایی با نظرات ائمه چهارگانه اهل سنت درمسائل شرعی آسان شود. مؤلف از اهالی سنندج کردستان بوده است. متن شعرانی در کشف الظنون با عنوان«المیزان الشعرانیة المدخلة لجمیع أقوال الائمه المجتهدین و مقلدیهم فی الشریعة المحمدیة» معرفی شده است.
آغاز:الحمد لله علی دین الاسلام و الصلوة و السلام علی النبی المبعوث لبیان الحلال والحرام ... و بعد فقد وقف علی الکتاب المسمی بالمیزان الذی ألفه القطب الربانی ...
[کشف الظنون:۱۹۱۸/۲؛ فهرست مخطوطات دار الکتب قاهره، فؤاد سید:۱۴۷/۳]

تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**و من ذلک قول الائمة الثلاثة انه یجوز للسید اجارة أم ولده مع قول مالک انه لایجوز له ذلک. هذا آخر اقتصرنا علیه و انتخبنا من المیزان الشعرانیة ...
خط: نسخ، کا: عبدالکریم، تا: غره محرم۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج ساغری، ۹۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۵۷۲]

● **میزان الکلام** / عروض و قافیه / عربی و فارسی
mīzān-ol kalām

مسعود بن محمود
mas‘ūd ebn-e mahmūd
بحور شعری را در این اشعار سست به عربی و فارسی به نظم آورده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۲۹/۷
آغاز:فسبحان الذی اسری بعبده ×× و یهدی بالصراط المستقیم / اله قادر فرد جلیل ××رووف عالم بر قدیم؛ **انجام:**الهی انت تواب رحیم ×× تقبل توبتی و ارحم وفاتی / بحق المصطفی و وصیه×× و الائمة انهم سبل النجاتی
خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن سعید، تا: چهارشنبه ۲۲ شوال۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۸ر-۲۳پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۲۰-۲۹۱]

● **المیزان لمعرفة الفرقان** / اصول فقه / عربی
al-mīzān li-ma‘rifat-il furqān

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری
axbārī, mohammad ebn-e ‘abd-on-nabī (1765 - 1817)
رساله‌ای است در بیان فرق بین اصولی و اخباری که در جواب شیخ عبدالله بن مبارک نوشته است.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۶۲/۱۰
آغاز:الحمدلله و سلام علی عباده الذی اصطفی. فقد امرنی العلامة الاواه؛ **انجام:**و نقض لغایات افعاله تعالی من عرضه الانبیاء و الاصیاء و نصب عدول نفاة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۲۲ق، جا: رمضان؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۴۵پ-۱۵۰پ)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [مؤید: ۳-۳۷۵]

←میزان المعدلة فی شأن البسملة ← البسملة

● **میزان المعرفة و برهان الحقیقة فی آداب السلوک و الطریقة** / عرفان و تصوف / فارسی
mīzān-ol ma‘refa va borhān-ol haqīqa fī ādāb-es solūk va-t tarīqa

صفی علیشاه، محمد حسن بن محمد باقر، ۱۲۵۱ - ۱۳۱۶ قمری
safī-‘alī-šāh, mohammad hasan ebn-e mohammad bāqer (1836 - 1899)
فصولی استدرباره معرفت (شناخت) و این‌که گفته چه کسی مسموع و چه کسی مردود می‌باشد، با نکوهش از عوام که راه تفریط پیش گرفته و گروهی از دراویش که راه افراط را پیموده‌اند، بلکه مؤلف صحیح در معرفت و عرفان آن را می‌داند که راه وسط را بپیمایند تا برای اهل دل راهنما باشند.
آغاز:بسمله جهان آفرین را بهر نعمت بخصوص نعمت گویایی سپاس گویم و ازصدیقان بارگاه، جلالش به صدق گفتار امانت جویم حق سپاس به نعمت ...
چاپ: ایران، تهران، کارخانه امیرزا اسمعیل، ۱۳۰۶ق، سنگی، جیبی، ۱۲۷+۲ص
[مشار، فارسی ۵۰۸۸/۴؛ فهرستواره منزوی ۱۰۰۸/۸]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۵۷/۱-۶/۱۴۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**خاتمه منت خدای رابه تمام نعمتهای او که تمام ممکنات احصای اندکش نتوانند کرد سیما ... عرض بود رنگ سیاه وبنفش ××به پرنگی اصل ما راببخشقدتمت هذه الرسالة ... الموسوم بمیزانالمعرفة وبرهان المعرفة
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ جمادی الاول۱۳۰۶ق؛ از روی خط علی بن نصرالله که به تاریخ ۱۳۰۲ بوده؛ ۲۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۸-۴۷۲۷]

۲. شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا[میراث اسلامی: ۵-۵۷۰]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۰۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**نیستی حق ماست و هستی تو را سزاست، لا حول و لا قوة الا بالله و السلام علی من اتبع الهدی
تذکر: نام مؤلف در فهرست نیامده وبه قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۳گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۵-۶۷]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۹۲/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۵سطر (۹×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۳سم [ف: ۱۶-۱۳۵]

←میزان المقادیر ⩤ الاوزان الشرعیة
←میزان المقادیر ⩤ الاوزان و المقادیر
←میزان المقادیر ⩤ اوزان و مقادیر
←میزان المقادیر ⩤ اوزانیه
←میزان المقادیر ⩤ تحفه
←میزان المقادیر ⩤ میزان الاوزان

● میزان المقادیر / فقه / عربی

mīzān-ul maqādīr

حلی نجفی، محمود بن درویش، ق۱۱ قمری

hellī najafī, mahmūd ebn-e darvīš(- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۵ صفر ۱۰۵۶ق؛ محل تألیف: نجف اشرف
رساله مختصری است در بیان اوزان و مقادیر شرعی؛ علامه تهرانی، مؤلف این رساله را حسام الدین محمود بن درویش علی حلی نجفی می‌داند.
آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فیقول الفقیر ... لما رأیت فی زماننا هذا و هو سنة ست و خمسین بعد الألف و ماقاربه مما تقدم من کثرة الاختلاف بین بعض الناس.
انجام:و ذلک هو الکرمن الماء وزناً و الله اعلم بحقایق الامور و لاقوة الا بالله ولیکن هذا آخرما أردنا و قصدنا بیانه و نختم الکلام بحمدالمنعم الملهم الخالق العلام.
چاپ: مشار عربی ۹۴۰؛هند، بمبئی، ۱۳۰۸ق، سنگی، رقعی، ۱۰+۱ص، به سعی و اهتمام حاجی شیخعلی محلاتی حائری، به درخواست آقا شیخ علی خراسانی مشهور به«شیخ الرئیس»
[الذریعه ۳۲۱/۲۳ شماره ۹۱۴۹]

۱. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۶۵/۱۳
آغاز و انجام: برابر
کا: کشمیری، محمد معصوم بن محمد قاسم، تا: ۱۰۹۷ق، جا: اصفهان؛ ۳گ (۱۱۰پ-۱۱۲پ)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: -۱۰۶]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۱۷/۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن بدوی جزائری عسکری، تا: دهه اول ربیع الاول۱۱۱۵ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۱گ (۷۹پ-۸۹)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۹۳]
۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۳۲/۵
آغاز:برابر
خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن کیقباد گرجی، تا: ۱۱۱۸ق؛ محشی از شیخ محمد شامی به لفظ «سلمه الله»؛ تملک: محمد مهدی، مهدی بن کیقباد؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۱ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: -۲۷۲]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۶۰/۳
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۳-۴۹]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۷۵/۸-ف
نسخه اصل: کتابخانه شیخ آقا بزرگ تهرانی (محمد حسن بن علی)؛ خط: نسخ، کا: عهد المهدی بن محمود اصفهانی، تا: رجب۱۳۰۸ق، جا: بمبئی[فیلمها ف: ۱-۶۷۷]
۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۵۸۲/۲
آغاز:برابر
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳ص(۴-۶)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۵-۱۷۰۹]

● میزان المقادیر / فقه / عربی

mīzān-ul maqādīr

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۷۸۹/۵
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی[رشت و همدان: ف: -۱۴۵۰]

● میزان المقادیر / فقه / فارسی

mīzān-ol maqādīr

غیر همانند:
۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۱۴۱
آغاز:بسمله، الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چون قدر و مقدار هریک از مثقال و دینار و درهم و صاع و مد و رطل پیوسته در خاطر نمی ماند و اکثر اوقات جهت تحقیق هر یک مدتی به حساب کردن و فکر نمودن مشغول می‌باید شد بناء علیه این فقیر کثیر التقصیر قدر هر یک را از نسخه آخوند مولانا محمد باقر مجلسی سلمه الله و غیر ذلک تحقیق کرده مکرر به حساب هر یک رجوع نموده بر سبیل اختصار چند کلمه به فارسی بیان می‌کند که قدر نصاب نقدین و غلات اربع و قدر کر و مهر سنت و غیر ذلک مجملاً ظاهر شده همه کس بهره ور گردند؛ **انجام:**و هر کس را شبهه باشد رجوع به نسخه معتبری نموده حساب نماید.
احتمالاً از میرزا بیگ بن فیض الله قارزی جوینی (قرن ۱۱و۱۲)؛

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۲؛ جلد: مقوا، ۶ص، سطور مورب، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۱-۱۵۵۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۴۸۷۶

آغاز: ما بین علمائهم چنانکه صریح شارح کبیر نافع است و خلافی در این مسأله نیست؛ **انجام:** ششم از اقسام آب مطلق محقون کمتر از کر است که آن را در عرف شرع آب قلیل می‌نامند.

در بیان اوزان و مقادیر شرعی و طبی است در این نوشته مفصل و استدلالی واژه‌هایی چون دینار، رطل، اوقیه، مثقال، صاع، و غیره بیان گردیده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ ۳۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۵۶۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۴۵/۶

آغاز:قاعده در موازین و مقادیر شرعیه این است که باید درهم را تحویل بمثقال شرعی نمود و مثقال شرعی نمود و مثقال رعی را تحویل بمثقال صیرفی؛ **انجام:**پس چهار مثقال چهار نصف قیراط که عبارت است از دو قیراط زکوة دارد.

بخشی است از رساله دروزن‌ها به نام میزان المقادیر یامیزان الاوزان که در آن از مثقال و رطل وصاع و درهم و دینار و قیراطو نصاب زکات آنها بحث شده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳ص (۲۱۷-۲۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۹-۱۰۲]

←میزان المقادیر الشرعیة ⊱ الاوزان الشرعیة

● میزان المقادیر فی تبیان التقادیر / فقه، ریاضیات / عربی

mīzān-ul maqādīr fī tibyān-it taqādīr

قزوینی، محمد بن حسن، - ۱۰۹۶ قمری

qazvīnī, mohammad ebn-e hasan(- 1685)

اهدا به: اعتضاد الحضره و اعتماد الدوله

تاریخ تألیف: رجب ۱۰۵۴ق

این رساله دارای مباحث دقیق و نکات ارزنده و مبتکری است و از مطالعه این رساله برمی‌آید که مؤلف در تعیین دقیق مقادیر، اکتفا به نوشته کتاب‌های مؤلفان پیش از خود نکرده بلکه با وسواس و احتیاط و دقت کامل، خود به تحقیق و تجربه پرداخته و نکات بسیار و تازه به دست آورده است.مشتمل بر سه «تفصیل» و نه «تتمیم»:تفصیل ۱. ذکر المقادیر المقدرة بحسب الوزن؛ تفصیل ۲. المقادیر المقدرة بحسب الکیل؛ تفصیل ۳. المقادیر المقدرة بحسب المساحة؛ تتمیم ۱) بعض الاکیال والاوزان المعروفة فی الیونانیة؛ تتمیم ۲) الدانق سدس الدرهم؛ تتمیم ۳) الدراهم المشهورة هی الدراهم الثلاثة البغلی والشرعی و الطبری؛ تتمیم ۴) الاوزان الشایعة فی زماننا هو المثقال الصیرفی المسکوکة المحمدیة و العباسیة؛ تتمیم ۵) الاجسام المتساویة و زناقد تتخالف خیراً فتقدیر کیل معین بوزن معین لایتصور الا بنوع من التخمین و ضرب من التسامح؛ تتمیم ۶) المقادیر الموزونة والمکیلة علی قسمین؛ تتمیم ۷) اختلاف الفقهاء فی قدر المدو الصاع و الوسق مبنیة علی خلافین احمد هما فی قدر الرطل العراقی و ثانیهما فی قدر المد؛ تتمیم ۸) الکر المعتبر فی باب الطهارة لاینفعل بالنجاسة ما لم یغیره مقدر بتقدیرین بالوزن و المساحة؛ تتمیم؛ ۹) ینبغی للمکلف تحصیل برائة الذمة. (براتعلی غلامی مقدم)

آغاز:اللهم صل علی محمد و آل محمد و بعد فیقول المقر بجهله بالعلم الیقین رضی الدین محمد القزوینی کثیرا ما وقع فی الشریعه ... احکام مبنیه علی مقادیر مخصوصه ... فتصفحت فما وصلت الی رساله مفصله موضوعة لشانها ... عنوانها مسطوره فی صحف منتشرة ضبطها: مع ان اکثرها وقعت موقعا لاختلاف الاراء

انجام:فی زماننا الذی فیه الاراء متخالفه و الحق محجور و القائم بالحق مستور. اللهم ارزقنا توفیق ادراک ملازمته ... و الخروج عن عهدة ما هو الصواب من التکالیف بفراغ البال و الخلاص عما یوجب تفویت الوقت و تضییع العمر من القیل و القال. هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذه الرساله و قصدنا الاختتام به فی تلک المقاله و الله الموفق و المعین.

[علم الفلک فی العراق (مجلة مجمع العلمی العربی دمشق سال ۲۹جزء ۴۰۴:۳)؛ الذریعة ۳۲۴/۲۳؛ فهرستواره منزوی ۲۷۴۹/۴: نسخه فارسی آن]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۱۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۴۸ص، ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳-۴۷۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۲۶/۱

آغازو انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۵۶گ (۲۷پ-۸۲پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳۰-۲۲]

۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، در عصر مؤلف؛ اهدایی: حسن بن ابوالحسن نصیری اصفهانی، ۱۳۲۴ش؛ ۲۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱-۵۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۹۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۵جمادی الثانی ۱۰۸۶ق؛ مصحح، محشی به نشان «منه دام ظله» و «منه سلمه الله»؛ تملک: محمد رضا بن ذبیح الله حسینی که نسخه را از آقا میرزا تقی خریداری کرده؛ جلد: میشن، ۷۴ص (۱-۷۴)، ۱۲ و ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۵۰-۲۳۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۵۵/۴

خط: نستعلیق، کا: معزالدین بن محمد صادق تبریزی، تا: ۱۰۸۶ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۲۹گ (۵۴پ-۸۲ر)،

۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۲-۲۹۲]

۶. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد علی بن محمد رضا قزوینی، تا: با تاریخ۱۰۹۸ق[ف: -۳۰]

۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۹۲/۱۳

خط: نستعلیق ریز، کا: محمد اسمعیل بن عبدالنبی نصیری، تا: قرن ۱۲؛ ۸گ (۱۸۰پ-۱۸۷ر)، قطع: خشتی[نشریه: ۲-۱۲۵]

۸. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۹۴

آغاز:برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۲۲گ، قطع: رقعی[ف: -۲۵۵]

۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۹۸۶/۱

آغاز:فاعلم ان المقادیر المذکورة علی ثلاثة اقسام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ در حاشیه اشعار فارسی از طوفان و جامی و هجری تبریزی و علی مشهدی؛ ۱۲گ (۲ر-۱۳ر)، ۲۱ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵-۶۹۶]

۱۰. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۱۲۴/۱

خط: نسخ، کا: محمد حسن موسوی اصفهانی، تا: قرن ۱۲؛ ۲۱گ (۱-۲۱)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: -۱۲۳]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۲۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوا، ۲۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۲۰-۵۳۰]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۶۷/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن محمدرضا، تا: رمضان۱۱۰۰ق؛ مجدول، محشی؛ کاغذ: اصفهانی ترمه، جلد: یشمی، ۱۱ص (۶۳-۷۳)، ۲۵سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۳-۱۵۸]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۶۳/۱

آغاز: فهو شعیرتان وسیته اسباع شعیره یبلغ اسباعه و اما القیراط العراقی فهو ثلث شعیرات و ثلثة اسباع شعیره؛ **انجام:**برابر

کا: محمد صادق بن محمد امین نوزادی قاینی، تا: ۱۱۱۱ق؛ افتادگی: آغاز(چند برگ از تفصیل اول را ندارد)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸ص (۱-۱۸)، ۳۳سطر، اندازه: ۱۱×۲۸سم [ف: ۱۰-۸۷۲]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۲۷/۲-۵۶/۱۷۷

آغاز:برابر

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، کا: میرزا محمد گلستانی، تا: شنبه ۱۱ ذیحجه۱۱۲۲ق؛ ۲۸گ (۱۰-۲۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۸-۴۷۲۸]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۶۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۵ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی، ۳۱ص (۱-۳۱)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰-۲۱۳]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۵۹/۷

آغاز:برابر

بی‌کا، تا: ۱۱۲۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۰ص(۸۴-۹۳)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۲-۳۴۱]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۶۹/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۳پ-۲۴پ)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۸-۴۹۶]

۱۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۶۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۲گ (۶پ-۱۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۹۳]

۱۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۰۴/۱-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵۶ص (۱-۵۶)[عکسی ف: ۱-۳۸۸]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۸۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با اصل مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ ۳۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۶۵]

۲۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۶۴۶/۲۵

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۲۶ق؛ ۲۳ص (۶۳۰-۶۵۲)، قطع: ربعی[رشت و همدان: ف: -۱۴۲۹]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۹۷/۱

خط: نستعلیق، کا: حسین بن علی محمد رشتی متطبب، تا: ۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۶گ (۱پ-۲۶ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۵-۹۱]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۲۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۲۴۶ق؛ ۴۱ص (۲۰۴۵-۲۰۸۵)[مختصر ف: -۸۳۹]

۲۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۳۰/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**وعلی مذهب العلامة مائة واربعة وخمسون الفاً ومائتا وخمس وثمانین درهماً وخمسة اسباع درهم.

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم حسنی، تا: ۱۲۴۹ق؛ ۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۷]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۵۲/۲

کا: غلامحسین بن محمد علی ساوجی، تا: رمضان۱۲۵۶ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۷۸پ-۹۲پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۵-۳۶]

۲۶. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۲مجموعه بدون شماره

آغاز: برابر

بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۵ رجب۱۲۵۷ق؛ مصحح، محشی؛ ۴۲ص

(۲۲۸-۲۶۹)[دلیل المخطوطات: ۱-۲۶۵]

۲۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۵۷/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۵-۱۰۶]

۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۷۸/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ شعبان۱۲۷۸ق؛ از روی خط مؤلف، مقابله کرده اعتماد الدوله در شعبان ۱۰۷۴؛ ۲۷گ (۵۱پ-۷۷ر)، ابعاد متن: ۷×۱۲، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۶-۴۷۶]

۲۹. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۱۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالحسین بن محمد مهدی خوانساری، تا: ذیحجه۱۲۸۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف مخ]

۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۰۲/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۳۱۴ق؛ مصحح؛ ۱۲گ (۵۱پ-۶۲ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۸-۵]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: احمدبن محمد رضا حسینی خوانساری، تا: ۱۸ ذیحجه۱۳۲۹ق؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: میشن، مذهب، ۱۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳-۷۶۴] و [ف: ۲۱-۱۵۶۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۷/۶۹عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۴-۳۹۷]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۷۱/۱-ف

نسخه اصل: نسخه آقای میرزا ابوالحسن کتابی در اصفهان؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۶۹۹]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹گ (۱۸۹پ-۱۹۷پ)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۳-۲۳۶]

۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۰۱/۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصححمؤلف برای مولانا محمد حسین به گواهی خود او و در پایان به خط خود به نستعلیق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۸گ (۳۰پ-۵۷پ)، ۲۰ سطر (۴/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۶-۴۸۶]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۵۵/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح؛ جلد: مقوایی، ۲۶گ (۲۳پ-۴۸ر)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۲۰-۳۶]

۳۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۶۴/۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**من العبادة ثلثة اشبار ناقصاً عند و هذا بعید جداً هذا ما اردنا ایراده فی هذه التفاصیل و الله یهدی سواء السبیل و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۱گ (۱۰۸پ-۱۱۸پ)، ۱۶سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: -۳۸۹]

۳۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۱۷/۴

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشانه «منه»؛ ۲۷گ (۶۱پ-۸۷ر)[ف: ۵-۶۹۵]

۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۲/۲-۵/۱۲۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**مذهب ابن بابویه کما قالل العلامة بعدت عن مناسبة مذهب الجمهور بل یکون الارطال المدینة النسب به منها اذ التفاوت بین المذهبین فی قدر المساحة قریب من

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشیبا نشان«منه رحمه الله»؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۴گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۲۸]

۳۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۰۷/۵-۹/۱۵۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**کصاحب قسطاس المستقیم حیث واقعه فی ذلک واقتضی اثره بعض الناظمین حیث نظم حیث نظم فی بیان اجزاء الدینار: هست شش دانک قدر دیناری ×× لیک هر دانک از طسوج چهار

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [ف: ۸-۴۷۲۸]

۴۰. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۹۸/۲

خط: نسخ، کا: بیرجندی، محمد بن حسن، بی‌تا؛ ۸گ (۳۹۸ر-۴۰۵ر)، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱-۱۶۲]

● میزان المقادیر فی تبیان التقادیر / فقه، ریاضیات / عربی

mīzān-ul maqādīr fī tibyān-it taqādīr

تبریزی، محمد، ق۱۳ قمری

tabrīzī, mohammad(- 19c)

این رساله‌ای است در باب مقادیر، اوزان وکیل‌ها. نام مؤلف ذکر نشده ولی از روی قرینه به نظر می‌رسد که مؤلف آن همان نویسنده رساله سوم است (که ذکر آن بعداً داده می‌شود) و او یکی از طلاب موسوم به محمد تبریزی می‌باشد.

آغاز:بسمله و به نستعین - الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فهذه رسالة رتبتها للطلاب راجیاً منها شیئاً من الثواب.

انجام:هذا آخرما اردنا ایراده من هذه الرساله و قصدنا الاختتام به فی تلک المقاله ...

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۸۲۸/۲

آغاز و انجام: برابر؛ و قد وقع الفراغ فی تاسع عشر شهر ذیقعدة الحرام من شهور سبعو اربعین بعد المأتین و الالف سنه ۱۲۴۷.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۲ص، ۱۷سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۲۳۱]

● **میزان الملل** / حکومت و سیاست / فارسی
mīzān-ol melal

علی بخش میرزا قاجار، ۱۲۵۴ قمری
ʻalī baxš mīrzā qājār (1838 -)

تاریخ تألیف: ۱۳۲۵ق
در تحقیق مذاهب، واجب الوجود، پیامبری و امامت. دربرگیرنده نقد فرنگی‌مآبی در ایران، نقد عقاید منکران خدا، شرح احوال پیامبر، تاریخ‌گونه، سؤال از پایداری و ترقی ایران، نقش کمپانی‌ها و اقسام آنها.
آغاز:بسمله، الحمد الله الواحد الاحد الفرد الصمد الذی لم یلد و لم یولد.
انجام:اسمش را ناصری بگذارند بهتر است در اسم هم تأثیر زیادی هست.
چاپ: تهران، به کوشش استاد جلال الدین محدث، ۱۳۲۶ش، ۲۶۴ص؛ تهران، ۱۳۸۰ش، به کوشش غلام حسین زرگر نژاد، ضمن رسایل سیاسی عصر قاجار، صص ۳۳۵-۴۹۰
[فهرستواره منزوی ۲۴۲/۶ و ۶۴۹/۶]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۰۴
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۱۱۴گ، ۱۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳-۴۶۱]

● **میزان الملوک و الطوائف و الصراط المستقیم فی سلوک الخلائف** / حکومت و سیاست / فارسی
mīzān-ol molūk va-t tavā'ef va-s serāt-ol mostaqīm fī solūk-el xalā'ef

کشفی، جعفر بن ابی اسحاق، ۱۱۸۹ - ۱۲۶۷ قمری
kašfī, jaʻfar ebn-e abī-eshāq (1775 - 1851)

اهدا به: محمد تقی میرزا حسام السلطنه فرزند فتحعلیشاه قاجار
تاریخ تألیف: شنبه آخر ذیحجه ۱۲۴۶ق
در آداب ملوک و جهانداری استو دومین تألیف او است در این فن که هر دو را به خواهش شاهزاده محمد تقی میرزا (حسام السلطنه فرزند فتحعلیشاه قاجار) تألیف نموده،دارای ده «باب» و هر بابی شامل چند «تمهید» و به مناسبت تعداد ابوابش ملقب به «عشره کامله» داشته، عناوین ابواب:۱.بیان معنی عدالت؛ ۲. معنی خلافت از جانب خداوند عزوعلا؛ ۳. بیان حقیقت و کیفیت سلطنت ملوک و در بیان ارباب امر و فرمان؛ ۴. بیان کیفیت سلوک ملوک با هرطایفه از رعایا؛ ۵. بیان کیفیت سلوک وزراء و نوابان و اصحاب قلم؛ ۶. بیان کیفیت سلوک علماء و متقیان و اهل وعظ و قاضیان؛ ۷. بیان کیفیت سلوک ارباب نعم و دولت؛ ۸ بیان کیفیت سلوک دهاقین و رئیسان و اهل زراعت و ده نشینان؛ ۹. بیان کیفیت سلوک اهل تجارت و تکسب؛ ۱۰. بیان کیفیت سلوک اهل حرفت و صناعت. (مهدی ولائی)
آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین بالربوبیة الظاهرة ... و بعد حقیر آلافاق الفاطمی المفتاق جعفر بن ابی اسحاق به عرض اهل مودت و وفاق می‌رساند که این مختصری است بی تصلف و ... در بیان میزان در مملکت
انجام:خاتمة خلفائک و الفائزین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.یا رب تو بدین سایه یزدانی را ×× بخشای در این جهان جهان بانی را
چاپ: قم، بوستان کتاب؛ایران، قم، ۱۳۷۵ شمسی، به کوشش عبدالوهاب فراتی
[نسخه‌های منزوی ۱۶۹۶/۲؛ الذریعة ۳۲۶/۲۳؛ ریحانة الادب۶۰/۵؛ اعلام الشیعه (الکرام البرره) ۲۴۱؛ فهرستواره منزوی ۶۴۹/۶]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۰۰/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۱۰گ (۵۳پ-۱۶۲ر)، ابعاد متن: ۶/۵×۱۲، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۵-۴۱۴۸]
۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۵۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**باید که رزق خود را در کسب خود ندانید بلکه آنرا اطاعت خداوند و رزق را بر خداوند بدانند و توکل بر خداوند بنمایند ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: حسین شیخ زاده؛ ۸۳گ، ۱۹سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱-۳۹۸]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**تاریخ ختم و اختتام مغز حق کلام اتفاق افتاد. و الحمدلله رب العالمین تمت الکتاب ۱۲۰۴.
خط: نستعلیق، کا: محمد کریم بن ملا رجبعلی بروجردی، تا: ۲۴ محرم۱۲۰۴ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۷۹۰]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۷۶/۲-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۳-۱۰۵]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۰۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق؛ رکابه‌دار، مجدول، محشی؛ است. تملک: ریحان الله بن جعفر (فرزند مؤلف)؛ این نسخه اصل و به خط مؤلف نگاشته شده (؟)؛ جلد: تیماج، ۹۸گ، ۱۸-۱۹سطر (۱۱×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۳۲-۱۸]
۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۷۷
خط: نستعلیق، کا: بروجردی، عبدالله بن نوروز علی، تا: پنج‌شنبه۲۷ محرم۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۱۴سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: -۴۲۸]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۸۹۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**ماده تاریخ ختم و اختمام مغز و حق کلام اتفاق افتاد هاتفم گفت من وراء حجاب مغز حق کلام آمد ختم

خط: نسخ خوش و مشکول، کا: سید محمد هاشم بن محمد علی حسینی، تا: ۵رمضان۱۲۵۰ق؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۷۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۴۸]

۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۱۵۲

خط: نسخ، کا: ابن علی نقی یزدی، تا: ۱۷ رجب۱۲۵۰ق[نشریه: ۲-۱۳۲]

۸. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۱۰۱/۴

خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن محمد قاسم بن ابوالقاسم، تا: ۱۲۵۱-۱۲۵۳؛ اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: -۸۴]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ جلد: ساغری، ۱۸۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳/۸×۲۱/۷سم [ف: ۴-۸۰۵]

۱۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۳۱

آغاز:باب دوم در بیان معنی خلافت بندگان است در زمین از جانب خداوند تبارک و تعالی

خط: نستعلیق، کا: سید علی، تا: ۱۲۵۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: سید علی «علی الحسینی»؛ ۱۳۷گ، ۱۲سطر (۹×۱۵)[ف: ۴-۱۳۶۹]

۱۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن محمد علی حسینی، تا: چهارشنبه ۲۸ ربیع الاول۱۲۵۵ق؛ جلد: گالینگور سبز، ۱۱۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۵-۲۱۳]

۱۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۹۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**هاتفم گفت من وراء حجاب - مغز حق کلام آمد ختم

خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن محمد علی حسینی، تا: چهارشنبه ۵ رمضان۱۲۵۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۷۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲×۱۴سم [مؤید: ۳-۱۶۷]

۱۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۳۵

خط: نسخ، کا: عبدالمحمد بن محمد جابلاقی، تا: ۱۲۶۲ق[نشریه: ۲-۱۳۲]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۷۵

خط: نسخ، کا: حاجی کریم بن کربلائی حسین، تا: سه‌شنبه۱۱ رجب۱۲۶۴ق؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی با مهر «العبد ریحان الله الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۲۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۱۵-۱۶۱]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۶۱

خط: نستعلیق، کا: سامنی، قنبر بن شهباز بیگ، تا: ۱۵ رجب۱۲۶۵ق، برای ملا عزیز الله؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۱۲سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶-۲۷۰]

۱۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۶/۱

خط: نسخ، کا: غلام رضای حیران یزدی، تا: ۱۵ جمادی الثانی۱۲۶۶ق؛ کاغذ: سپاهانی[نشریه: ۱۱-۹۳۱]

۱۷. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۷۵پ

کا: محمد زمان ولد ملارضای لاری، تا: ۱۲۶۶ق، جا: بندرعباس [ف: -۲۷۰]

۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۳۱-۳۸/۱۵۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**بی جمال یوسف وبی عشق یعقوب از گزاف ×× طوطیائی ناید از هرباد و ازهر پیرهن الحمدلله رب العالمین ...

از اول تا آخر؛ خط: نستعلیق، کا: ملاناد علی بن حاجی هاطم، تا: جمعه غره رمضان۱۲۷۱ق، ساکن قریه کلنکانه، حسب الامر حاجی محمد کریم شیرازی؛ جلد: تیماج، ۱۲۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸-۴۷۲۸]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد کریم بن شریف، تا: سه‌شنبه ۲۰ شعبان۱۲۸۲ق؛ واقف: نائینی؛ ۱۰۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۴۷۹]

۲۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۶ ذیقعده۱۲۸۷ق[نشریه: ۷-۳۰۴]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۶۵/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**بیجمال یوسف و بی عشق یعقوب از کرف ×× توتیایی ناید از هر باد و از هر پیرهن

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۵ص (۲-۱۶۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۵۲۸]

۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۴۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین المعصومین یا رب العالمین

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد حسن خان نوری، تا: ۱۳۱۰ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۲۴گ، ۱۵سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴-۴۱۲]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**بی جمال یوسف و بی عشق یعقوب از گزاف - تو نیائی ناید از هر بیرهن الحمدلله رب العابدین ... و اختم لنا ... خاتمة خلفائک ... آمین یا رب العالمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۹ ربیع الاول؛ جلد: تیماج، ۱۰۴گ، ۱۷سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳-۶۸۴]

۲۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۴/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۲۷ص (۳۷۴-۵۰۰)، ۱۹سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱-۱۷۴]

۲۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۴۲/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**بی جمال یوسف بی عشق یعقوب از گزاف ... تاریخ ختم واختتام در آخر یوم السبت روز اخر از ماه آخر سنه هزار و دویست و چهل و شش از هجرت نبویه علی هاجرها الف سلام و چونکه تمام این کتاب من اوله الی آخره خصوصا ... لهذا

ماده تاریخ واختتام مغز حق کلام اتفاق افتاده
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۸گ، ۲۰ سطر (۸/۸×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱-۲۷۹]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۶۴۲
همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۱۰۲]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۷۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**و بیقین که همه چیزها و بماسوای خود همگی احاطه دارد و با همه می‌باشد
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۱۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵-۳۴۰]

● میزان المنطق / منطق / عربی

mīzān-ul manṭiq

؟ کاتبی قزوینی، علی بن عمر، ۶۰۰ – ۶۷۵ قمری

kātebī qazvīnī, ʻalī ebn-e ʻomar (1204 - 1277)

رساله مختصری در شرح قواعد منطقی مشتمل بر هجده«فصل»: ۱. تعریف علم؛ ۲. الفاظ؛ ۳. معانی مفرد؛ ۴. کلیان متساویان؛ ۵. جزئی؛ ۶. نوع و مراتب آن؛ ۷. تعریفات؛ ۸. قضایا؛ ۹.عدول و تحصیل؛ ۱۰. قضایای موجبه (یا موجهه)؛ ۱۱. شرطیه؛ ۱۲. تناقض؛ ۱۳. عکس مستوی؛ ۱۴. عکس نقیض؛ ۱۵. قیاس؛ ۱۶. استقراء؛ ۱۷. تمثیل؛ ۱۸. برهان. نام مؤلف در نسخه نیامده، اما در معجم المطبوعات العربیه ذیل «بدیع المیزان فی شرح میزان المنطق» آن را از نجم الدین کاتبی دانسته‌اند، و در فهرست دانشگاه تهران (۴۷۵/۱۷) این رساله، گزیده رساله شمسیه کاتبی معرفی شده است. در فهارس اکثراً بدون مؤلف آمده است.
آغاز:بسمله. هذه رسالة مترجمة بمیزان المنطق و مرتبة علی فصول فصل العلم اما تصور فقط و هو حصول صورة الشیء فی العقل
انجام:کقولنا: هذا متعفن الأخلاط، و کل متعفن الأخلاط محموم و انی و هو الذی یکون الحد الأوسط فیه علته فی الذهن فقط ...

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۳۱
انجام:فی عکس النقیض و هو عند المقدمتین عبارة من تبدیل کل من طرفی
موجودینسخه تا فصل چهاردهم (عکس نقیض) می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۵-۴۰۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۰۳۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوعلی بن احمدالله لوکری، تا: ۱۲۳۴ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماجمنقش، ۵گ، ۲۰ و ۳۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۵-۴۰۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۹۲/۱
آغاز و انجام: برابر
بدون نام مؤلف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «العبد المذنب حسن» (مربع)؛ ۲۲گ (۱پ-۲۲ر)، ۷سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۳۹-۳۱۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۵۰/۲
آغاز و انجام: برابر
با تعریف علم آغاز شده و به مبحث قیاس پایان می‌پذیرد؛ در فهرست بدون نام مؤلف؛ خط: نسخ، کا: حافظ بدهو، برهانپوری، تا: محرم ۱۰۸۰ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۶گ (۵۷-۸۲)، ۷سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف:۲۸-۳۵۹]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۴۷/۱۳
گزیده و کوتاه الرسالة الشمسیة است؛ خط: نسخ، کا: محمد پادشاه صاحب، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: هندی، ۱۰گ (۸۲ر-۹۱پ)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۷-۴۷۵]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۴۳/۲
آغاز و انجام: برابر
رساله‌ای است در منطق که با تعریف علم آغاز شده و به مبحث قیاس پایان می‌پذیرد، در فهرست بدون نام مؤلف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوایی، ۱۶گ (۱۰۴پ-۱۱۹پ)، ۹سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۱۱-۳۹۴]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۱۲
بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ خریداری از رضا شیخان[رایانه]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۸۰۸
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۶/۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**لمشارکتهما فی کل مؤثر فی الحکم و یمسی التمثیل فی عرف الفقهاء قیاساً.
بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ مهر: «اعبدالله مولای» (بیضوی)؛ ۸گ (۱۱۷پ-۱۲۴پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۳-۱۷۹]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۹۰/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸ص (۹۹-۱۰۶)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۳۲-۱۱۶]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۴۶/۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**و هو قلیل الاستعمال، ناقص الاستدلال
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۵۶گ (۶۴پ-۱۱۹پ)، اندازه: ۱۳×۱۹/۲سم [ف: ۹-۳۴۶]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۷۶/۱-۲۶/۵۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**وهو اما لمی وهو الذی یکون الحد الاوسط فیه علة للنسبة فی الحدین والخارج و انی وهو الذی یکون الحد الاوسط فیه علة للنسبة فی الحدین فقط تم
خط: شکسته، نستعلیق، کا: صفدر شیررضوی بهاری ولد علی صاحب، بی‌تا؛ ۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۸-۴۷۲۹]

←میزان النظر ﴿ ارجوزة فی علم المنطق

● **میزان النفوض فی علم العروض** / عروض و قافیه / عربی
mīzān-un nafūḍ fī ʻilm-il ʻarūḍ
بدرالعینی، محمود بن احمد، ۷۶۲ – ۸۵۵ قمری
badr-ol-ʻeynī, mahmūd ebn-e ahmad (1361 - 1452)
دوائر پنجگانه عروضی و بیست و دو بحر آن را باروشی مختصر و شواهدی از شعر عربی، بیان کرده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۴۱/۳
آغاز:الحمد لله حق حمده و الصلاة علی نبیه و عبده ... هذا منتخب فی علم العروض مغن عن غیره؛ **انجام:**بخلاف الشعرفانه یطلق علی البیت الواحد والله اعلم بالصواب.
خط: نستعلیق، کا: عمر بن عمر بن ابی بکر کریدی حاینوی معروف به سعید، تا: ۱۱۸۶ق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۸گ (۴۵پ–۶۲ر)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱۲–۲۰۹]

● **میزان الوزان فی علم الاوزان** / عروض و قافیه، شعر/عربی
mīzān-ul wazzān fī ʻilm-il awzān
منظومه‌ای است در علم عروض، که ناظم آن را برتر از منظومه ابن حاجب می‌داند، زیرا که همه دانستنی‌های علم عروض در آن آمده است.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۷۸۴/۸
آغاز: خامسها العروض للاوزان ×× فی حملة معینة الوزان / فاقت علی منظومة ابن الحاجب ×× بذکر تفسیر الزحاف الواجب؛ **انجام:**تمت بحمد ساتر العیوب ×× عمت بفضل عالم الغیوب
بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ (۹۰ر–۹۵پ)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲–۶۳]

● **میزان الهواء** / جغرافیا / فارسی
mīzān-ol havā'
اعتضادالسلطنه، علیقلی بن فتحعلی،۱۲۳۴؟–۱۲۹۸قمری
eʻtezād-os-saltane, ʻalī-qolī ebn-e fath-ʻalī (1819-1881)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۱/۶۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۹–۱۹۷]

● **میزة الفرقة الناجیة عن غیرهم = رسالة مایزة بین الفرقة الناجیة و غیرهم فی الامامة** / کلام و اعتقادات / عربی
miyzat-ul firqat-in nājīya ʻan ġayr-i-him = r.-un māyiza bayn-al firqat-in nājīya wa ġayr-i-him fi-l imāma
خواجوئی، محمد اسماعیل بن حسین،– ۱۱۷۳ قمری
xājūʼī, mohammad esmāʻīl ebn-e hoseyn(- 1760)
در بعضی از احکام مخالفین شیعه و امتیازی که شیعه بر آنان دارند، و پاره‌ای از احادیثی که در فضل آنان روایت شده است.
آغاز:الحمدلله الذی نجانا من النار و جعلنا من أهل الجنة بولایة علی سید الابرار و سند الاخیار ...
چاپ: در مجموعه اولی از رسائل اعتقادی مؤلف چاپ شده

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۶۵/۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**وجه الحدیث المشهور حب علی حسنة لا تضر معها سیئة و بغضه سیئة لا تنفع معها حسنة
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۶گ (۸۴ر–۱۱۹پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۱۴–۳۲۶]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۱۳/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۱گ (۲۷–۶۷)، ۷ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۱۶–۶۰۴]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۰۶/۸
خط: نسخ، کا: محمد کاظم پسر میرزا محمد، تا: ۱۲۴۷ق، جا: اصفهان مدرسه جدة؛ با حواشی منه؛ ۲۵گ (۸۶پ–۱۱۰ر)[ف: ۵–۳۰۵]

● **میسر التیسیر** / علوم قرآن / عربی
muyassir-ut taysīr
مؤلف در این رساله قرائت ابی عمرو بن علاء بصری را از کتاب «التیسیر» ابی عمرو عثمان بن سعید دانی (–۴۴۴ق) نقل نموده است (کشف الظنون ۵۲۰/۱).او «التیسیر» را نزد استاد خود مجدالدین ابی احمد عبدالصمد بن احمد بن عبدالقادر بن ابی الجیش بغدادی (– ۶۷۶ق) خوانده است. در مآخذ معتبر نام چهار تن ذکر شده که از ابن الجیش اخذ قرائت کرده‌اند، بدین اسامی: ۱. احمد بن موسی موصلی، ۲. ابن الخروف محمد بن علی موصلی، ۳. ابوبکر مقصانی جزری، ۴. ابراهیم رقی قصار. به نظر می‌آید احمد بن موسی موصلی مؤلف میسر التیسیر باشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۶۳/۹
آغاز:الحمدلله الذی انزل علی عبده کتاباً شرح به الصدور و جعله مهیمناً علی التوراة ... و بعد فقد ... سألنی جماعة من اهل لا اله الا الله ممن یجب؛ **انجام:**فامه هاویة تطلع علی کیف فعل ربک و الصیف فلیعبدوا یکذب بالدین نجز الخلاف بحمدالله تعالی و عونه و حسن توفیقه و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم.
خط: نسخ، کا: محمد بن سالم بن محمد بن سالم بن سعید بن عمرالغدری العوسجی بلداً و الشافعی مذهباً، تا: قرن ۹؛ ۱۳ص (۱۱۰–۱۲۲)، ۳۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۳۵–۱۷۰]

● **المیسر فی شرح المصابیح** / حدیث / عربی
al-muyassar fī š.-il maṣābīh

توران پشتی، فضل بن حسن، – ۶۶۱ قمری
tūrān-poštī, fazl ebn-e hasan(- 1263)

وابسته به: مصابیح السنة = المصابیح فی سنن المصطفی الملیح؛ بغوی، حسین بن مسعود (۴۳۶–۵۱۰ق)
محل تألیف: شیراز
شرح مهمی است بر کتاب «مصابیح السنة» حسین بن مسعود بغوی شافعی. بعضی از طلاب در شیراز از مؤلف درخواست این شرح را نمودند و وی آنها را اجابت کرد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۹
آغاز:الحمدلله الذی شرح لنا الحق و اوضح دلیله
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ مجدول، مصحح؛ تملک: شرف بن عبدالله بن ساحل حنفی به تاریخ نیمه رجب ۷۳۷، ابراهیم بن ابی طالب بن علی حنفی، احمد ابن محمد مشهور به ابن الحمار به تاریخ ۸۳۴، قاسم بن احمد ابن محمود؛ جلد: تیماج، ۲۳۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۳–۲۳]

● **المیسور فی حکم المحصور من الشبهات الموضوعیة (رسالة)** / فقه / عربی
al-maysūr fī ḥukm-il maḥṣūr min-aš šubahāt-il mawḍū'īya (r.)

زنجانی، عبدالله بن احمد، – ۱۳۲۷ قمری
zanjānī, 'abd-ol-lāh ebn-e ahmad(- 1909)

وابسته به: نجاة العباد فی یوم المعاد؛ صاحب جواهر، محمد حسن بن باقر (۱۲۰۰–۱۲۶۶ق)
مباحث و استدلال‌هایی است که مؤلف در مورد عبارتی از کتاب «نجاة العباد» شیخ محمد حسن نجفی نگاشته است. عبارت «نجاة العباد» این است:«الماء الطاهر المشتبه بالنجس مع الانحصار لایرفع حدثاً و لا یزیل خبثاً و لکن اذا اصاب طاهراً لاینجسه بل ول تعاقبا علی رفع الحدث لم یرتفع و لو بان توضأ من احدهما ثم غسل بالثانی ثم توضأ منه مع التنبه بل الاحوط ذلک ایضاً فی رفع الخبث و ان کان هو الاقوی فیجب تطهیر الثوب و البدن به للصلوة مع الانحصار اشهر».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۱۵۵/۲
آغاز:الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطاهرین و بعد فهذا هو المیسور فی بیان حکم المحصور من الشبهات کتبته اجابة لبعض الفضلاء؛ **انجام:**فی الشبهة الغیر المحصورة کما فی المحصورة فی بعض فروضها و علی ذلک بنی بعض فروع التجری و هو کما تری غیر خال عن التشویش.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۵ق؛ جلد: تیماج، ۴۰گ (۵۷پ–۹۶پ)[ف: ۳۶–۲۳۲]

● **میشل استرگف** / داستان / فارسی
mīšel esterogof

آوانس ارمنی، ق۱۴ قمری
āvāns-e-armanī(- 20c)

اهدا به: ناصرالدین شاه قاجار
تاریخ تألیف: ۱۳۱۲ق
میشل استروگف که افسری در دستگاه امپراطور روس بوده و در این داستان از طریق ژول ورن شرح حال او تحریر شده است، و در آن بسیاری از مطالب دربار تزارها می‌آید و از اینجهت جالب توجه است.متن اصلی آن به زبان فرانسه می‌باشد و از آن زبان به فارسی برگردانده شده است این کتاب بعد از این ترجمه ظاهراً دو ترجمه دیگر به فارسی دارد. (عبدالله انوار)
[مشار فارسی ۵۰۹۰/۴]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۳
آغاز:جلد دوم، فصل اول، اردوی تاتارها. مسافت یک روز از شهر کلیوان و به مسافت چند ورست از بلده دیا شلینسک دشت وسیعی؛ **انجام:**بلکه مقصود شرح رنجها و محنتهای او بود
خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: آغازقرن۱۴، روزگار ترجمه و شاید در کارگاه‌های ناصری؛ با سرلوح، مجدول؛ جلد: مقوا، ۱۵۰گ، ۱۴سطر (۱۳/۵×۲۳)، اندازه: ۲۰/۵×۳۲/۵سم [ف:۱–۲۵۴]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۵۲
آغاز:در عمارت معروف مسکو که بعمارت جدید موسوم است؛ **انجام:**که از دریچه میخواست بیرون بجهد بدست تاتارها افتاد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۲ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ حاوی عکس‌های فتوگرافیک؛ جلد: گالینگور، ۲۶۰گ، ۱۴سطر (۱۱/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۴–۳۰۹]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۰
آغاز:بمسافت یک روز از شهر کلیوان و بمسافت چند ورست؛ **انجام:**شرح شؤونات و ترقیات او نیست بلکه مقصود شرح رنجها و محنتهای او بود
جلد دوم؛ خط: نستعلیق، کا: تقی قزوینی، تا: ۱۳۱۳ق، جا: تهران؛ با سرلوح مذهب، دارای عکسهای فتوگرافیک، مجدول، در اول کتاب نقشه چاپی مسیر میشل استروکف؛ جلد: گالینگور، ۱۹۸گ، ۱۴سطر (۱۲×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۴–۲۶۱]

● **میش و رز** / شعر / فارسی
mīš va raz

شفیعا، – ۱۰۸۱ قمری
šafī'ā(- 1671)

از شفیعا و داستان گفتگوی میشن است با رز.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۲۴/۲

آغاز:بفرمان خدای لایزالی ×× پدید آمد قضا را خشک سالی؛
انجام:که باشد در جهان بی طبع جاری ×× بماند از شفیعا یادگاری
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: شمیز، ۵ص (۸-۱۲)، ۱۵سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۴-۳۶۶۹]

←میعادیه ⩽ شرح حدیث «ان المیت یبلی جسده»
←میعادیه ⩽ المعاد

● **میفیر (ترجمه) = کوچه عشق** / داستان / فارسی
mayfeyr (t.) = kūče-ye ʻešq

ممتحن نراقی، علی اصغر، ق۱۴ قمری
momtahen-e narāqī,ʻalī asqar (- 20c)

ترجمه‌ای است به فارسی از رمان «میفیر» نوشته فرانک ریچاردسن انگلیسی.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۸۶۷

آغاز:دراطاق زیبائی درشهر لندن جسد مرده درروی قالی قرمزی افتاده بود این شخص مردی بود قوی البنیه با چشمان سیاه وصورتی وجیه پیشانی بلند؛ **انجام:**زن گفت من ازعهده کار خود خوب برآمدم فقط یک پا رااز دست دادم جسد سرکلیفورد دارائی خوبی بود ولی از تمام اینها شما را بدست آوردم. اینطور نیست جرج عزیز !؟
جلد اول؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: رجب ۱۳۴۸ق؛ جلد: مقوا، ۴۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف مخ: ۱-۴۳۷]

● **المیقة الحلیة** /- عربی

al-mīqat-ul ḥilya

آل عصفور بحرانی، خلف بن عبدعلی، ق۱۳ قمری
āl-e ʻosfūr bahrānī, xalaf ebn-e ʻabd-e-ʻalī(- 19c)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۹۸/۴

خط: نسخ، کا: احمد بن علی بن عباس کرزکانی بحرانی، تا: ۱۲۸۲ق؛ مصحح، محشی؛ قطع: وزیری[میراث شهاب: س۸ش۲-۲۲]

● **میکانیک** / صنعت / عربی

mīkānīk

کتابی است در آموزش شیوه ساختمان پاره‌ای از دستگاه‌ها و آلات (از قبیل ساعت پرونده).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۳۸/۳

آغاز:بسمله نریدان نبین کیف نعمل کاسانصب فیه مقدارار من الشراب خرج کل شی فیه
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای سی شکل است که با دقت و استادی رسم شده و ظاهراً تألیفی ناتمام است؛ ۸۰ص (۹۷-۱۷۶)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۲۰۵۸]

● **میکده = آشیانه میکده** / تراجم / فارسی
meykade = āšīyāne-ye meykade

مدرسی یزدی، محمد علی بن محمد باقر، ۱۲۰۰ - ۱۲۶۲ ؟ قمری
modarresī yazdī, mohammad ʻalī ebn-e mohammad bāqer (1786 - 1846)

اهدا به: فتح علی شاه و عبدالرضاخان
تاریخ تألیف: ۱۲۵۵- ۱۲۶۲ق

زندگی‌نامه همروزگاران اوست از یزد و یا این‌که در یزد زیسته‌اند، در یک «مقدمه» و یک «بزم» و یک «آستانه»: مقدمه در سبب نگارش و ستایش از والی روزگار محمد ولی میرزا پسر فتحعلی شاه و پیشکار وی عبدالرضا خان و بزم در زندگی‌نامه سرایندگان همروزگارش در یزد، آستانه در احوال خود. (احمد منزوی)

آغاز:بسمله در میکده جوی راز دلها ×× از جام جهان نمای ساقی
انجام:گفتم ز چه دل می‌بری از من گفتا ×× باجستا نیست کا باجستانی
[فهرستواره منزوی ۱۹۶۰/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۳۴-ف

نسخه اصل: نسخه آقای سید علی رضای ریحان یزدی؛ خط: نستعلیق، کا: مدرسی یزدی، یحیی بن محمد علی، تا: ۱۲۶۲ق؛ قطع: ربعی[فیلمها ف: ۲-۲۳۴]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۹۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حاج سید علی محمد علاقبند، تا: جمعه ۱۴ ربیع الاول۱۳۷۹ق؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۱۶سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۴-۱۳۵۹]

● **میکده محبت** / عرفان و تصوف / فارسی
meykade-ye mohabbat

محمد قاسم
mohammad qāsem

به دستور نواب معلی القاب خانداوران، در ملک ادیسه شهر کتک، به نام میکده محبت. در زمینه خلوت در انجمن، سفر در وطن، هوش دردم. نظر بر قدم پیش از ۱۰۷۷ق نگاشته است. نثر آمیخته به نظم، بخش‌بندی نشده.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۶/۳-عکسی

آغاز:بعد از زمزمه توحید و نعت سلطان الانبیاء، سوال می‌کند آن حضرت، سلطان العارفین ... خواجه بزرگان نقشبند (ق) فرموده اند خلوت در انجمن، سفر در وطن؛ **انجام:**نام این اجزاء میکده محبت نهاده شد. تحریر فی التاریخ غره ذیحجه ۱۰۷۷ق.

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۱۳۸۳۹؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: غره ذیحجه۱۰۷۷ق، ۳۵گ(۱۰۷-۱۴۱)[عکسی ف: ۲-۲۷۵]

● **میکده مخدومی** / لغت / فارسی

meykade-ye maxdūmī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۹۴۵

آغاز:حمد بی حد و سپاس بی عد خداوندی را که جمیع دیوان حافظان ارزاق به پروانه ارادت و مشیت اوست ... باب الالف. اشتیاق کمال انزجاع دل را گویند. انوار روشنی متواتر که در توجه بر سالک ظاهر گردد؛ **انجام:**کسی را بر او اطلاع نیست آن قدر جفا دارد که حق تعالی گفته اکاد [ا] خفیها قوله السر ارنایک (؟) معنی سراسر یک است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲و۱۳؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ جلد: تیماج، ۱۹گ (۱پ-۱۹ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۹۲]

● **میگا و مینوهر** / داستان / فارسی

mīgā va mīnūhar

سرگذشت میکا یا مینکا و راجه منوهر است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۲۸-ف

نسخه اصل: بادلیان ۴۷۸ والکر ۳۶؛ خط: شکسته، بی‌کا، تا: پایان ربیع الاول۱۱۱۶ق؛ ۱۹۸گ، ۱۵ و ۱۶سطر[فیلمها ف: ۱-۲۶۲]

● **میلاد رسول (ص)، عدد ازواج و احوال حضرت** / تاریخ / عربی

mīlād-e rasūl, ‘adad-e azvāj va ahvāl-e hazrat

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۴۴۸۴

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[الفبائی: -۵۷۳]

● **میلاد عیسی بن مریم** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی

mīlād-e ‘īsā ebn-e maryam

داستان میلاد او بنابر اخبار و اساطیر.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۰۱/۱۸

آغاز:حدثنا طاهر بن حماد عن ابیه عن عکرمه عن؛ **انجام:**و ما یقدر عیسی و لا الهه علی ذلک، ولو قدر عیسی علی اربعین و ...

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن شجاع الدین نجفی، تا: ۱۰۶۷ق، جا: اصفهان؛ جلد: میشن، ۳گ (۱۶۸ر-۱۷۰پ)، ۳۳سطر، اندازه: ۱۳/۹×۲۴/۸سم [ف: ۹-۱۵۸]

● **میلادیه** / شعر / فارسی

mīlādīye

قصیده‌ای است در بحر مضارع مکفوف مقصور در ۱۱۸ بیت، در خصوص تولد حضرت رسول (ص) از ناظمی که در عهد قاجاریه می‌زیسته و عضد الملک را مدح نموده است:«بازوی مملکت عضدالملک کز خلوص×× خاک درت بدیده جان کرده توتیا».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۵۹

آغاز:جان را طرب فزاید و زاید ز دل صفا ×× در روز عید زادن سالار انبیا؛ **انجام:**ارجو که باد در دو جهان دستگیر وی ×× تاریخ سرگذشت شهیدان کربلا.

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۹گ، ۸سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۱/۲سم [ف: ۱۷-۵۲۶]

● **میل اول و ثانی (جدول)** / هیئت / فارسی

meyl-e avval va sānī (jadval)

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۳۸/۱۱

خط: نستعلیق، کا: عبدالحمید بن حاجی ملاعبدالجواد خطیب و خادم مشهد، تا: ۱۰ شوال۱۲۹۷ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۹گ، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱-۵۲۰]

←المیمر ≻ تحریر اثولوجیا

● **میمنت نامه = مثنوی در اخلاق** / شعر / فارسی

meymanat-nāme = masnavī dar axlāq

تأثیر تبریزی، محسن، ۱۰۶۰ – ۱۱۲۹ قمری

ta’sīr-e tabrīzī, mohsen (1650 - 1717)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۷/۱۰

بی‌کا، تا: حدود۱۱۲۹ق؛ ۲۹ص (۳۰۳-۳۳۱)[ف: ۳-۲۰۰]

←میمونه ≻ العینیة

←میمیة فی مدح النبی ≻ قصیدة فی مدح النبی

● **مینا بازار** / ادبیات / فارسی

mīnā bāzār

ظهوری ترشیزی، نورالدین محمد، - ۱۰۲۶ ؟ قمری

zohūrī toršīzī, nūr-od-dīn mohammad(- 1617)

این رساله منسوب به ترشیزی است و برخی از آن ارادت خان واضح (- ۱۱۲۸ق) دانسته‌اند. نثر آن مصنوع ومنشیانه است، دروصف میوه، پارچه، شیرینی ودیگر خوردنی‌های بازاری که نگارنده دیده و«مینا بازار» خوانده می‌شده است.گویند به مناسبت این‌که ابراهیم عادلشاه - پادشاه بیجاپور- قصد دیدار از «مینا بازار» را داشته مؤلف این نثر را پرداخته است. این بازار ویژه خانم‌هاست که هم اکنون نیز در پاکستان تشکیل می‌گردد. در فهرست ایوانف (۱:۶۵۸ش ۳۶۲) و الذریعه (۶۵۷:۹) و ریو (۷۴۲) واته (۱۵۰۹ و ۱۷۶۳) مینا بازار از ظهوری دانسته شده است و ایوانف شرح آن را از ابوالیمین عبدالرزاق بن محمد اسحاق سورنی می‌داند (چاپ ۱۸۷۳ کانپور)، مشار (ص ۱۰۲۹ و ۱۴۴۴) مینا بازار را از ارادت خان واضح (منزوی ۳۶۳۹) و شارح آن را مولوی امام بخش اصبهانی دهلوی دانسته است، در فهرست افغانستان (ص ۱۸۳) مینا بازار به کسی نسبت داده نشده است.

آغاز:بسمله عصمتیان رو پوش حباب رو وخلوتیان عفت کوش پاک نظر رامژده باد که وقت گرمی بازار نشاط است وبسط بساط انبساط یعنی زنانه بازاری ملائک نظر فریب.

انجام:دریا دریا جواهر محامد بلند ومناقب ارجمندش سبک روحانه به الماس تفکر سفتیم وگران جانی راکه از دیر باز گریبان گیر روزگارم بود دعا گفتیم. تمت

چاپ: مشار فارسی، ج۴، صص۵۰۹۷-۵۰۹۸؛ لکهنو، سنگی، ۱۲۸۱ق، وزیری، ۴۴ص

[نسخه‌های منزوی ۳۶۳۹/۵؛ فهرست مشترک ۲۸۶/۵؛ فهرست گنج بخش منزوی ۱۳۰۴/۳]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۷۵/۲

آغاز:برابر

نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش - پاکستان ۷۴۱۹؛ خط: نستعلیق هندی، کا: منکت رای سهارنپوری، تا: ۲۹ جمادی الاول ۶۳۹ق؛ مجدول، محشی؛ ۵۳ص (۲۴۴-۲۹۶)[عکسی ف: ۶-۹۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق[سنا: ف: ۲-۵۵]

۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۶۶۵/۵

خط: نستعلیق، کا: غلام حسین، تا: ۸ شوال۱۲۵۸ق؛ اکنون در سنا ش ۷۶۸ [نشریه: ۷-۲۵۱]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۹۸/۱-۱۵/۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شیخ شیر علی، تا: چهارشنبه ۱۳ رجب ۱۲۷۰ق؛ جلد: مقوا، ۱۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۸-۴۷۲۹]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۵۰/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۱۱سطر (۱۰/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۱۷-۱۷]

● **مینا فرشته محزون** / داستان / فارسی

mīnā ferešte-ye mahzūn

یک داستان بلند ایرانی است. درابتدای هر بخش دو بیت از اشعار ذکر کرده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۷۳/۲

آغاز:بهار است. طبیعت کهن جوانی از سرگرفته و پرنیان سبز رنگ خویش را از نو به روی خاک تیره کشیده؛ **انجام:**شاید روزی پروردگار متعال گناهان گذشته وی را به عبادات حال وآینده اش بخشوده ودر روز رستاخیز بنده صالح ومتقی یزدانی باشد.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: تیر۱۳۱۹؛ ۸۴گ (۱۲۱ر-۲۰۴ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۷]

← می‌نامه ⩤ محیط اعظم

● **مینگا و منوهر** / داستان / فارسی

mīngā va menūhar

مادهوراس گجراتی

mādhūrās gojrātī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۸۵-ف

نسخه اصل: دیوان هند ۱۸۴؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۲۰۷]

● **مینو خرد** /- فارسی

mīnū xerad

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۷/۱-ف

نسخه اصل: پاریس38 .S. P (بلوشه ۱۹۶)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵سطر[فیلمها ف: ۱-۵۴۹]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۵۴۱

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۳/۹×۲۵/۳سم [رایانه]

←مینوی خرد ⩤ خردنامه

● **مینیاتورهای ایران** /-

mīnīyātor-hā-ye īrān

مینیاتورهای ایران و قلمرو آن در هنر تحریر نسخه‌های عربی و فارسی و ترکی و هندی در کتابخانه دولتی پیشین پروس در برلین و کتابخانه دانشگاه توبینگن که در نمایشگاه هنری شهرداری خیابان برونن از ۲۱ مه تا ۲۰ ژوئن ۱۹۵۶ نمایش داده شده است تألیف یونگ کرمر (Jong Kraemer) چاپ توبینگن در ۱۹۵۶، در آن ۷۳ نسخه وصف شده با ۱۱ تصویر.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۲۲-ف

بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۲-۸۱]

● **مینیاتورهای پادشاه نامه و شاه نامه و تیمورنامه** /

عکس / فارسی

mīnīyātor-hā-ye pādešāh-nāme va šāh-nāme va teymūr-nāme

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۶۶-عکس

بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۲۵۹]

● **میهمان نامه بخارا** /- فارسی

mīhmān-nāme-ye boxārā

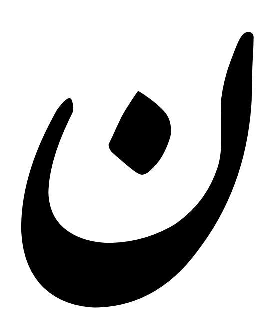
فضل الله بن روزبهان، ۸۶۰؟ – ۹۲۵ قمری

fazl-ol-lāh ebn-e rūzbehān (1456 - 1519)

تاریخ تألیف: جمعه ۲۳ جمادی الاول ۹۱۵ق؛ محل تألیف: بخارا و هرات

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۷-ف

نسخه اصل: نور عثمانی ش ۳۴۳۱؛ خط: نستعلیق، کا: حاجی علی کاتب هروی، تا: ۹۱۵ق؛ ۱۵۵گ، ۱۹سطر [فیلمها ف: ۱-۲۶۲]

←النابتة > رسالة النابتة

● **النابس فی القرن الخامس** = **طبقات اعلام الشیعة** /
تراجم / عربی
an-nābis fi-l qarn-il xāmis = ṭabaqāt-u a‘lām-iš šī‘a
آقابزرگ طهرانی، محمد محسن، **۱۲۹۳ – ۱۳۸۹ قمری**
āqā-bozorg-e tehrānī, mohammad mohsen (1876-1969)
این کتاب جزء دوم تألیف مبسوط وی در «طبقات اعلام الشیعة» می‌باشد و شرح حال علمای قرن پنجم در آن آمده و ابتدا به پیشهاد علامه میرزا محمد علی اردوبادی این جزءرا به نام «ازاحة الحلك الدامس بالشموس المنیرة فی القرن الخامس»نامیده و سپس مؤلف اختصاراً آنرا به نام فوق خوانده است.
آغاز:الشیخ الفقیه آدم بن یونس بن ابی المهاجر النسیفی ثقة عدل قرا علی الشیخ الموفق ابی جعفر محمد بن الحسن الطوسی جمیع تصانیفه
[الذریعه ۱/۲۴]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۰۶
آغاز:برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ این نسخه برای چاپ نزد فرزند مؤلف (علی نقی منزوی) بوده و او نشانی‌هایی برای نمونه خوانی در نسخه گذاشته و تصحیح آنرا در ۲۰ شهریور ۱۳۵۰ش در بیروت به اتمام رسانده؛ جلد: مقوا، ۵۴گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۴۴-۷۴]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۵۸
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۳-۳۱۵]

● **النابغة من الرواة فی الرابعة من المآت** = **طبقات اعلام الشیعة** / تراجم / عربی
an-nābiġa min-ar ruwāt fi-r rābi‘a min-al mi’āt = ṭabaqāt-u a‘lām-iš šī‘a
آقابزرگ طهرانی، محمد محسن، **۱۲۹۳ – ۱۳۸۹ قمری**
āqā-bozorg-e tehrānī, mohammad mohsen (1876 - 1969)
این کتاب بنابر توضیح الذریعه چاپی اولین جزء از اجزاء یازده‌گانه کتاب «طبقات اعلام الشیعة»مؤلف می‌باشد که در آن شرح حال علمای قرن چهارم جمع‌آوری شده است و در سال ۱۳۴۷ مؤلف شروع به تألیف آن نموده است. این کتاب درواقع به تصریح مؤلف درپایان همین جزء، آخرین جزء از طبقات اعلام الشیعة می‌باشد،چرا که وی از «نقباءالبشر»در شرح حال بزرگان قرن چهاردهم شروع به تألیف آن کرده و به ترتیب تنازلی تا قرن چهارم را نگاشته است، و درپایان همین کتاب تصریح می‌کندکه چون شرح حال علمای سه قرن اول هجری درکتاب رجال مسطور می‌باشد از تألیفی مستقل دراین باره خودداری نموده است.
[الذریعه ۳۱۵/۲۴]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۰۵
آغاز:ابواسحق ابراهیم بن اسماعیل بن ابراهیم بن مقسم المعروف بابن علیة الاسدی؛ **انجام:**یعقوب بن یوسف بن یعقوب الرازی ... فی بعض الاسانید قال صاحب الترجمة اخبرنا عبدالرحمن الحنطی.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۷ق؛ نام کتاب و مؤلف و اسامی اجزای دیگر طبقات اعلام الشیعة به خط مؤلف در صفحه عنوان درج شده، با خط خوردگی‌ها از مؤلف و فرزندش علی نقی منزوی و همو رمزهای مورد استفاده مؤلف را در ابتدای نسخه نوشته و یادداشتی در آخر نسخه آورده که: «اخرین صفحه را روزدوم ژانویه ۱۹۷۱ در مدرسه بیت العسابة بیروت تصحیح کردم ...»؛ ۱۳۶گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴۴-۷۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۵۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۳-۳۱۱]

● **ناپسری** / داستان / فارسی

nāpesarī

سردار اسعد بختیاری، علیقلی بن حسینقلی، ۱۲۷۴ - ۱۳۳۶ قمری

sardār as‘ad-e baxtīyārī, ‘alī-qolī ebn-e hoseyn-qolī (1858 - 1918)

ترجمه از رمان پول دوکک فرانسوی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰ ط

آغاز:بسم الله و به نستعین کلنل فرامبر با نوکر امین خود در حالتی که به گالسکه چاپاری نشسته بود ... به این نحو که گالسکه ما می‌رود؛ **انجام:**براحتی و عیش زندگی و مولر نیز از شادی آنان شاد بود ... و بنده از عربی به فارسی ترجمه کرده ام به تاریخ هزار و سیصد و بیست و سه هجری علیقلی بختیاری

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۲۳ق، جلد: تیماج، ۱۱۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲۴/۲-۵۸]

←ناپلیان چهار ← تاریخ ناپلئون چهارم

● **ناپلئون** / تاریخ پادشاهان / فارسی

nāpel’on

مهندس تبریزی، محمد رضا، - ۱۲۹۹ قمری

mohandes-e tabrīzī, mohammad rezā(- 1882)

کتاب مفصلی است در احوالات ناپلئون و جنگ‌های او. نسخه حاضر جلد سوم است و مشتمل بر ۲۷ فصل می‌باشد، که از تاریخ سال ۱۰۸۶ آغاز کرده است.

[الذریعة: ج ۲۴ ص ۲]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۴۹

آغاز:جلد سیم وقایع احوال ناپلئون بناپارت که مشتمل است بر ۲۷ فصل؛ **انجام:**مورات ناپلئون شود و احکام با حضار جنود باطراف روان ساخت

جلد سوم است و مشتمل بر ۲۷ فصل می‌باشد، که از تاریخ سال ۱۰۸۶ آغاز کرده. تذکر: نام مؤلف به استناد فهرست دانشگاه تهران (ج۲۰ ص۵۲۳) ذکر شد؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ با این نوشته که این نسخه در ۱۳۰۳ و ۱۳۰۵ مطالعه و تصحیح شده؛ ۲۵۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [مؤید: ۳-۶۰]

● **ناپلئون در خانه خود** / تاریخ پادشاهان / فارسی

nāpel’on dar xāne-ye xod

محمد طاهر قاجار، ۱۲۵۰ - ۱۳۱۷ قمری

mohammad tāher qājār (1835 - 1900)

اهدا به: ناصرالدین شاه قاجار

تاریخ تألیف: ۱۳۱۳ق

تألیف ماسون فردریک؛ نویسنده قبل از این کتاب کتابی به نام «ناپلئون و زن‌ها و عشق وی با آنها» تألیف کرده و در آن کتاب ماجرای عشق‌بازی ناپلئون را به تفصیل ذکر نموده است. در کتاب حاضر زندگی روزانه ناپلئون چه در سفر و چه در حضر اعم از زندگی خصوصی و مجالس شب‌نشینی‌ها یا شکارها و کارهای اداری او مفصل بحث شده است.توضیح: در دوره دوم امپراطوری ناپلئون سوم یک روحیه بدبینی بین مردم فرانسه نسبت به ناپلئون اول پیدا شده بود و هر کس به فراخور حال خود به امپراطور می‌تاخت ولی پس از جنگ ۱۸۷۰-۱۸۷۱م عظمت ناپلئون آشکار شد و به عکس گذشته فرانسویان بر گفته‌های بد خود حسرت خوردند و در نتیجه کتب چندی در منقبت این امپراطور نگاشتند که کتاب حاضر یکی از آنهاست.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۴۹

آغاز:بسمله، مقدمه، برای شناسائی شخصی مانند ناپلئون یک نظر کفایت نمیکند؛ **انجام:**و دوربین کوچک جیبی و غیره از مخلفات را می‌شمارد که ترجمه نشد

خط: نستعلیق، کا: محمد تقی طهرانی، تا: ۱۳۱۳ق، جا: تهران؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۷گ، ۱۵سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۴-۳۰۷]

● **ناخیه در معارف طایفه ناجیه** / عرفان و تصوف / فارسی

nāxīye dar ma‘āref-e tāyefe-ye nājīye

نوری، منبه الله

nūrī, monabbah-ol-lāh

رساله‌ای است در تصوف که مؤلف آن را جهت مرجع الوزراء تاج الملة و الدین نگاشته و در یک «مقدمه» و سه «منهاج» و یک «خاتمه»: مقدمه: در مراد از ایجاد آفرینش؛ منهاج ۱.معرفت حق تعالی در سه مطلع؛ منهاج ۲. معرفت طور ولایت و نبوت، در دو مطلع؛ منهاج ۳. معرفت دنیا و عقبی، در دو مطلع؛ خاتمه: در بیان اوصاف اربعه سالک.

اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۷۵/۳

آغاز:الحمدلله علی افضاله ... و بعد می گوید بنده ضعیف ... مدتی مدید و عهدی بعید بود که این بنده می‌خواست؛ **انجام:**چه بر قدر تهاون او نقصان در مکاشفات واحوال باطن او حاصل گردد رزقنا الله و ایاکم الوصول الی الکمال الحقیقی

خط: نسخ، کا: محمد اسماعیل بن محمد باقر یزدی حسینی، تا: ۲۳ ربیع الاول۱۰۷۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۵گ (۷۲پ-۹۶ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲-۲۳]

● **نادر القواعد** / علوم غریبه / فارسی

nāder-ol qavā'ed

شاه لشکر علی

šāh laškar 'alī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۹۱۹

آغاز:بسمله، الحمدلله رب العالمین هو الذی جعل الشمس؛ **انجام:**یوم بهدر کاف یوم اولکاما تمت یوم

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

● **نادرة الفنون** / ریاضیات / فارسی

nāderat-ol fonūn

میدنی مل بن دهرام داس، ق۱۲ قمری

mīdnī mel ben dehrām dās(- 18c)

اهدا به: اورنگ زیب عالمگیر، پادشاه هند (۱۰۶۸-۱۱۱۸ق)

تاریخ تألیف: جمادی الاول ۱۱۰۷ق

کتاب مختصری در بیان حساب‌های آسان و مشکل و بیان اعداد سیاق در سه «قسم» است: ۱. حساب‌هایی که در محاوره به کار آید؛ ۲. در حساب ساخته قابل بحث؛ ۳. در بعضی دستورات و حساب که به گوش خورده است. تشابه عنوان بدایع الفنون و نادرة الفنون و آغاز و ابواب آن دو می‌تواند مؤید صحت انتساب مؤلف باشد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۸۵۴

آغاز:بسمله. جهان جهان نیایش ایزد جان بخش را که بردی انام در فیض کشورها گوناگون عنایت مبذول؛ **انجام:**لیک باید ترا ... تمام ×× بانک صبح را بگوی شام. این کتاب نادرة الفنون بروز چهارشنبه ... تمام شد

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۷شوال ۱۱۷۹ق، جا: باغ میان باره؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۴۱گ، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۱۷۳]

←نادر شاه > تاریخ نادر شاه

● **نادرشاه** / داستان / فارسی

nāder-šāh

طالب زاده، آخوند یوسف تفلیسی

tāleb-zāde, āxūnd yūsof taflīsī

نمایش‌نامه‌ای است که در آغاز دو مقدمه به ترکی و فارسی نیز بدان افزوده‌اند.

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۷۴

آغاز:حمد و سپاس بیحد و ثنای بیقیاس و بیعد خالق زمانه ... و مقدمه اولی. ما اهالی اسلامیان و توابع شرع سید عالمیان اگر با دقت نظر و امعان فکر با نظر بصیرت و نظر خبرت نظر کنیم بعین الیقین و بالقطع المبین خواهیم دانست ... و اهل مجالس: ... مجلس اول: واقع میشود در شهر اصفهان؛ **انجام:**رضا قلی خان: مادر ؟ چه هست ؟ چه شده است ؟گل جهان: هیچ پسرم گریه میکند خاک شد بر سرمان شأن و شوکتمان برفت ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۵۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳-۱۳۶۷]

● **نادرشاه افشار** / تاریخ پادشاهان / فارسی

nāder-šāh-e afšār

مترجم، سید عبدالله، ق۱۴ قمری

motarjem, seyyed 'abd-ol-lāh(- 20c)

به امر: ناصرالدین شاه قاجار

تاریخ تألیف: ۱۳۱۰ق

حاوی وقایع و جنگ‌های نادرشاه افشار به هندوستان، ذکر مختصری در احوال طایفه زندیه و شرح و توصیفی در مورد ایل قاجار است تا به تخت نشستن ناصرالدین شاه قاجارکه به توسط کیشمیش اوف تألیف و به دستور ناصرالدین شاه از زبان روسی به زبان فارسی ترجمه گردیده است.

آغاز:جلد ۱:بسمه تبارک و تعالی بعد الحمد و الصلوة این کتاب تاریخ نادرشاه افشار است ... فصل اول مسافرت اول بسوی هرات در میان وضع حالات ایران در ابتدای مائه هیجدهم و شرح احوال شاه سلطانحسین و متصرف شدن افاغنه درالسلطنة اصفهان را و ظهور نادر و شرح طفولیت او و اخراج اهالی سیستان از مملکت خراسان و بیان آزادی استراباد و وضع امور افغانستان قبل از سفر نادر بآن مملکت و شرح حالات عساکر ایران و بیرون آمدن ایشان از مشهد مقدس و جنگ مشار الیهم در قرب کافر قلعه و شبیخون آوردن آنان در کوسان و وقوع جنگ آن فرقه در نزدیکی شباش و شکست خوردن افاغنه در قرب شکبان و غارت شهر فار و اختتام عمل بمصالحه ... الی آخر.

جلد ۲: مقدمه - بسم الله الرحمن الرحیم بعد الحمد و الصلوة.این کتاب تاریخ نادرشاه افشار و سلاطین بعد از اوست از سلسله افشاریه و طایفه زندیه و مذیل است بذکر جمیل سلاطین با عز و تمکین اهل جلیل قاجاریه ...

[فهرستواره منزوی ۱۰۹۱/۲]

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۹۳۵

آغاز:هو العزیز کتاب نادرشاه افشار. بسمه تبارک و تعالی بعد الحمد و الصلوة این کتاب تاریخ نادرشاه افشار است ... فصل اول مسافرت اول بسوی هرات در میان وضع حالات ایران در ابتدای

مائه هیجدهم و شرح احوال شاه سلطانحسین و متصرف شدن افاغنه درالسلطنة اصفهان را و ظهور نادر و شرح طفولیت او و اخراج اهالی سیستان از مملکت خراسان و بیان آزادی استراباد و وضع امور افغانستان قبل از سفر نادر بآن مملکت و شرح حالات عساکر ایران و بیرون آمدن ایشان از مشهد مقدس و جنگ مشار الیهم در قرب کافر قلعه و شبیخون آوردن آنان در کوسان و وقوع جنگ آن فرقه در نزدیکی شباش و شکست خوردن افاغنه در قرب شکبان و غارت شهر فار و اختتام عمل بمصالحه ... الی آخر؛ **انجام:**حالا رابطه ای که ایرانیها با قندرها پیدا نمودند بر این خطر سبقت نمود و علاوه بر آن نادر پس از آنکه سر کردگان افغان را بخدمت دیوانی مستخدم نمود آنها را مکلف نمود که در این اقدام شرکت نمایند و برای سفر طولانی قلوب سکنه را مجذوب نمود تا از راه عقب سر مطمئن و ایمن بوده باشد. تمت جلد الاول فی شهر شعبان المعظم ۱۳۱۰.

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با دو سرلوح منقش؛ ۳۱۹ص، ۱۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۵-۱۱۸]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۲۹۴

آغاز:جلد دویم نادرشاه - مقدمه - بسم الله الرحمن الرحیم بعد الحمد و الصلوة. این کتاب تاریخ نادرشاه افشار و سلاطین بعد از اوست از سلسله افشاریه و طایفه زندیه و مذیل است بذکر جمیل سلاطین با عز و تمکین اهل جلیل قاجاریه؛ **انجام:**و در سنه ۱۸۶۱ (میلادی) اعلیحضرت ناصرالدین شاه را که با تراکمه محاربه داشت امداد نمود باز از برای امنیت مملکت محروسه ایران در سنه ۱۸۸۰ (میلادی) یکدسته لشکر بیطرف در تحت ریاست مسیو الخازوف سرتیپ مأمور نخجوان نمود تا آنکه آنها طغیان اکرادی را که در سلماس و ارومیه بواسطه تحریک شیخ عبیدالله که طالب بی نظمی و انقلاب امور سلطنتی ایران بود موقوف دارند. فی شهر ذیحجة الحرام سنه ۱۳۱۲.

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با دو سرلوح؛ مهر: اعتماد حضور، علی اکبر بن حسین الحسینی؛ جلد: مقوای روکش مخمل، ۳۱۴ص، ۱۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۲/۳سم [ف: ۵-۱۱۶]

←نادرشاه در دهلی ‹ وقایع خرابی دهلی

● **نادرنامه** = **شاهنامه نادر** / تاریخ ایران، شعر/ کردی

nāder-nāme = šāhnāme-ye nāder

کندوله ای، اسماس خان، ق۱۳ قمری

kandūleī, esmās xān(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۱۵۹ق

تاریخ مختصر نادر شاه افشار وسرگذشت جنگ‌ها و فتح‌های وی، که ظرف یکماه پس از مرگ نادر به نظم کشیده شده است.

۱. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۲۵

آغاز: قصد قشمشاه قاتلی قمتال ×× آشوی اشکپوش شیدائی شهبال؛ **انجام:**نسخه: فک کچ کرد قهر قادری ×× نه نادریش من نه هم نادری

خط: نستعلیق بد، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ در تاریخ ۱۳۴۹/۴/۱۱ اسفندیار غضنفری امرائی به استاد مراد اورنگ تقدیم کرده؛ ۲۴۶ص، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵۴-]

۲. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۳۱

آغاز:قیوم قادر قیوم قادر ×× قادر قدرت قیوم قادر / حکیم حکمت حکام حیدر ×× صاحب سلسله سنان سکندر؛ **انجام:**سنه هزار بی سه پنجاه و نو ×× نبرد نادر آوردیم او کو

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۱۰ ذیحجه۱۳۵۸ق؛ افتادگی: وسط؛ ۱۴۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱-۱۸۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۹۰

آغاز:شروع کردن اشرف پادشاه افغان بخرابی ایران و مقدمات سرگذشت او سالی جه سالان شاه حسین جه تخت ×× جه اصفهاندا تعین بی وه خجت / ناگاه ژ کردار کرده روزگار ××خروشان افغان قلای قندهار؛ **انجام:**محمدخانی بی زند زبر دست ×× خروش کرد خیزا سردار سرمست

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۰۴گ، ۱۶-۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳۷-۲۱۵]

● **نادره** / شعر / فارسی

nādere

رساله ملا کوکبی است به نام عبدالله خان در اعمال تحصیلی و تکمیلی و تسهیلی با شواهد و مورخ ۹۱۵.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۰۸/۶

آغاز:الهی سرنامها نام تست ×× نعیم دو عالم ز انعام تست / همه اصل پنهان و پیدا تویی ×× گشاینده همه معما تویی / بنام تو این نسخه پرداختم ×× زیک بیت چندین عمل ساختم / خدایا بحق نبی و ولی ×× ز رحمت به بخشای بر کوکبی؛ **انجام:**تاریخ، نظم: این نسخه که ساختم ز یک بیت تمام ×× از روی غرابت آمده نادره نام / بنوشت زمانه شهرتی تاریخش ×× زانست که شهره خواص است و عوام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، جا: سمرقند مدرسه شاه بیک خان غازی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۸گ (۷۴پ-۸۱ر)، ۱۹سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۲-۲۸۹۶]

● **نادِ علیاً منظوم** / شعر، دعا / فارسی

nāda ‘alī-yan manzūm

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۷۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علی اکبر سلطانی[رایانه]

● **نار الحجر** / علوم غریبه / عربی

nār-ul ḥajar

جابر بن حیان، ۱۲۰ – ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۳۱/۱۴

آغاز:بسمله، حمدله، اعلم انه قد تقدم لنا کتابان فی رکنین العظیمین

بی‌کا، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: گالینگور، ۱۰ص (۷۸–۸۷)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵–۱۷۶۹]

● **النار الدفین علی عاجرتی المخالفین** / کلام و اعتقادات / عربی

an-nār-ud dafīn ‘alā ‘ājirati-l muxālifīn

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۱۲

آغاز: هذا کانوا من خلص اهل السنة و الجماعة؛ **انجام:**فمن ابتغی وراءذلک فاولئک هم العادون و عن الصراط المستقیم لناکبون و فی طغیانهم یعمهون.

خط: نستعلیق، کا: محمد محسن، تا: ۱۰۴۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: محمد غنی الحسینی؛ اهدایی: محمود مجد اردکانی؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۷گ، ۱۶سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴–۱۱۷۰]

● **ناز و نیاز** / ادبیات / فارسی

nāz va nīyāz

ابن یمین، محمود بن یمین الدین، ۶۸۵؟ – ۷۶۹ ؟ قمری

ebn-e yamīn, mahmūd ebn-e yamīn-od-dīn (1287-1368)

ناز عاشق و نیاز معشوق و نامه‌های آنها است به یکدیگر به نثر با شعرهایی در میانه نامه‌ها. در فهرست مجلس (۱۷۵:۳) و دانشمندان آذربایجان (۳۵۵) از مثنوی ناز و نیاز مفتون عبدالرزاق دنبلی و در الذریعه (۳۴۱:۹) از مثنوی ناز و نیاز ذوقی سمرقندی یاد شده و هر دو اینها به بحر خسرو و شیرین است.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۱۸/۲

آغاز:ای عاشق ناز ارجمندان ×× معشوق نیاز مستمندان / چشم کرم تو عین ناز است ×× نازی که در او دوصد نیاز است؛ **انجام:**دیگر دماغ ندارم در این نامه طول بدهم چون در گلشن عشق بری محبت بر مشامت نرسیده این دو کلمه کافی است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ مجدول؛ تملک: سعید نفیسی؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۱۷پ–۳۱پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۳–۲۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۲۱/۱

آغاز:بوالهوس در طمع فتادی که مگر خاموش از رضا است ... جواب نامه معشوق: رسید قاصد درجی ز مشکناب آورد ×× چه جای درج که درج خوشاب آورد / سخن درست بگویم ز شاه مسند حسن ×× نیازنامه درویش را جواب آوردکتاب مشکین طراز و خطاب مسکین نواز ... رسید؛ **انجام:**دیگر دماغ نامه نوشتن ندارم (تمام شد ناز و نیاز ابن یمین)

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۲۹ص (۲–۳۰)، ۱۴سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۲–۲۹۰۹]

● **ناز و نیاز = عشق** / عرفان و تصوف، ادبیات / فارسی

nāz va nīyāz = ‘ešq

مجنون مشهدی، – ۹۴۰ ؟ قمری

majnūn-e mašhadī(- 1534)

اهداء به: ابوالمظفر حسین بهادر گورگانی

رساله‌ای در گفتگوهای عاشقانه بین عاشق و معشوق و آداب عشق ورزیدن؛ تعداد ابواب در نسخه‌ها یکسان نیست؛دارای«مقدمه» و چهارده«باب» و «خاتمه» مشتمل بر اشعار زیبا خصوصاً اشعار خواجه حافظ بدین ترتیب: ۱. در نیاز عاشق به معشوق، ۲. در نیاز عاشق و نامه رسیدن؛ ۵. در نیاز عاشق در شکایت از نامه نفرستادن؛ ۱۰. نیاز عاشق در التفات معشوق به دیگران؛ ۱۳.در سفر کردن؛ ۱۴. در نیاز عاشق در تنزل عشق. در مقدمه آمده «امید آن و مقصود چنانست که در عین عنایت شاه و شهریار جمال کامران ... ابوالمنصور مظفر حسین بهادر گورکانی خلدالله ملکه ... مقبول و مطبوع نماید». در نسخه کتابخانه مجلس پانزده و در نسخه ملک شانزده باب آمده است.

آغاز:بسمله. شکر و سپاس معشوقی را که عاشق وار نامه عشق خود را به عاشق فرستاده ... اما بعد چنین معروض می‌دارد مجنون رفیقی که چون سبب خلقت انسان عشق و محبت است ... آغاز نظم:ای عاشق ناز ارجمندان ×× معشوق و نیاز مستمندان / چشم کرم تو عین ناز است ×× نازی که درود و صد نیاز است / لیلی ز تو حسن و ناز دارد ×× مجنون بتو چشم باز دارد

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۳۶/۵۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**دلت هر چه میخواهی آن کن.

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳ص (۲۸۰–۲۸۲)، سطور چلیپا (۹×۲۳)، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۱۴–۳۶۹۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۱۵۰

آغاز: ... حدیث فکر مجنون صد هنر داشت ولی از در نظم اهل معنی عروس فکر او زیب دگر داشت و چون مشتمل بر ناز معشوق و نیاز عاشق بود؛ **انجام:**این نامه که منشی قلم انشاء کرد ×× وین رقعه که خامه قلم املا کرد / شک نیست که ناز نازنینان به نیاز× مجنون آن را بنام او طغرا کرد

خط: نستعلیق، کا: محمدتقی، تا: حدودقرن۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمدکاظم الحسینی» (مربع)، «دارد امید شفاعت ز محمدعلی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۰گ، ۱۶ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴۱-۹۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۱۳۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**این رقعه که منشی قلم انشا کرد ×× وین نامه که طبع روشنم املا کرد / امید که نازنین بود چون به نیاز ××(مجنون) او را بنام شه طغرا کرد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۵۱۵)[ف: ۱۵-۱۹۶]

۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۵۲/۲

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کا: شیخ مصطفی بن خواجه حسن لاهیجی، تا: شوال و ذیحجه۱۰۱۶ق، جا: رشت؛ ۱۹گ (۷۷-۹۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۳۶]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳/۵

در ۱۴ باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ ۳۳ص (۱۳۲-۱۶۴)، ۲۰-۱۰سطر (۴×۹)، اندازه: ۷×۱۵سم [سنا: ف: ۱-۲۳]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴ /۷۹۸۷-۵۴/۷۷

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کا: عبد السلام، تا: یک‌شنبه ۱۱ ربیع الاول۱۲۴۹ق؛ ۲۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۸-۴۷۳۰]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۷۵/۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**کاری بکام خاطر غمگین ما نشد چون دارنده رفعت بر مرکب عزیمت نشسته و احرام کعبه بار بسته این گستاخی نموده شد فرستادم خطی سویت نهانی که غیر از ساربان آنرا نداند.

تا پایان باب سیزدهم موجود است؛ کا: محمد علی شیرازی، تا: ۱۲۷۳ق، برای نجفقلی؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۱گ (۴۸-۵۸)، ابعاد متن: ۱۷×۲۹، اندازه: ۲۱/۵×۳۳/۵ سم [ف: ۸-۴۳۹]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۱۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**گر همه یوسف مصر است که بیزارم ازو ... ربیع الاول قلمی گردید ۱۲۷۳

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق[الفبائی: -۵۷۴]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۹۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**آنکه یار شد یارکسان من چه طمع دارم از او ×× گرهمه یوسف مصر است که بیزارم از او

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق، جا: تبریز؛ جلد: مشمع، ۱۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۴-۸۰۶]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۴۱/۱۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**امید که نازنین بود چون به نیاز ×× مجنون او را بنام شه طغرا کرد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۱گ (۱۱۶پ-۱۲۶ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۰-۲۰۹]

۱۱. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۲۰/۵

آغاز:عشق دم بر نیارد و عاشق قدم برندارد؛ **انجام:**این رقعه که منشی خرد انشا کرد ×× وین نامه که خامه رقم املا کرد / امید که نازنین بود چون به نیاز ×× مجنون آن را بنام سه شه طغرا کرد

در ۱۴ باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: ربعی[نشریه: ۵-۶۳۸]

● ناز و نیاز / شعر / فارسی

nāz va nīyāz

ضمیری اصفهانی، حسین بن محمد،- ۹۷۳ قمری

zamīrī esfahānī, hoseyn ebn-e mohammad(- 1566)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶۵۶

آغاز: کی زیاری جدا توان بودن ×× چون توان درفراقش آسودن؛ **انجام:**چه بود در زمانه زان بهتر ××که ببرند از ستمگر سر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ نسخه نازو نیاز ماخیلی نفیس است، ولی افسوس که از دستبرد حوادث مصون نمانده، با یک مجلس تصویر، مجدول؛ واقف: سید علی اصغر اصغرزاده موسوی، اردیبهشت ۱۳۳۸؛ ۲۴گ، ۱۲سطر (۶/۴×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۲×۱۹/۳سم [ف: ۷-۸۷۱]

● ناز و نیاز / شعر / فارسی

nāz va nīyāz

شریف وحید، محمد حسین بن محمد طاهر، قرن ۱۱ قمری

šarīf vahīd, mohammad hoseyn ebn-e mohammad tāher(- 17c)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۱/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۱ق؛ ۴۸ص (۲-۴۹)[ف: ۳-۴۳۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۲/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷۲ص (۱۲۴-۲۹۵)[ف: ۳-۴۴۰]

● **ناز و نیاز** / شعر / فارسی

nāz va nīyāz

وحید قزوینی، محمد طاهر بن حسین، ۱۰۱۵ - ۱۱۱۲ ؟ قمری

vahīd-e qazvīnī, mohammad tāher ebn-e hoseyn (1607 - 1701)

مثنوی ای است در بحر هزج، در حدود دو هزار و دویست بیت، از وحید قزوینی، منشی شاه عباس دوم صفوی (۱۰۵۲-۱۰۷۷ق) در ذکر ماجرای شاهزاده «نیاز» و عشق بازی‌های او با «ناز».

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۲۹۳

آغاز:همین خواهم که سازی سر فرازش ×× نمایی از غلامان نیازش؛ **انجام:**کواکب آسمان را بست آیین ×× فروزان گشت مشعلهای زرین

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: چرم، ۲۷۲ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۴۵-۱۳۸]

۲. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۱/۱

آغاز:خدایا سینه بی سوز دارم ×× دلی همچون جراغ روز دارم؛ **انجام:**امیر زنگیان باآن پری رویبگفت ای چون گلت رنگ چو گل بوی

خط: نستعلیق، بی کا، تا: محتملاًقرن۱۳؛ افتادگی: انجام؛ پایان این نسخه به واسطه افتادگی کتاب بعدی دقیقاً مشخص نشد؛ ۱۶۸ص (۶-۱۷۳)، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: -۱۹]

● **ناز و نیاز** / شعر / فارسی

nāz va nīyāz

مفتون دنبلی، عبدالرزاق بن نجفقلی،۱۱۷۶-۱۲۴۳قمری

maftūn-e donbalī, ʻabd-or-razzāq ebn-e najaf-qolī (1763 - 1828)

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۱۶

آغاز:بسمله: بنام آنکه تن را زیب جانداد ×× بجانها زینت عشق نها نداد؛ **انجام:**درین وادی قلم چون ماند از سیر ×× شنیدم از ملایک تم بالخیر.

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد: چرمی، ۱۰۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۳-۱۳۶۸]

● **ناز و نیاز** / عرفان و تصوف، داستان / فارسی

nāz va nīyāz

فیاض همدانی، محمد

fayyāz-e hamadānī, mohammad

افسانه‌ای است عرفانی و ناتمام به قلم حاج آقا محمد فیاض همدانی عالم و عارف معاصر که ترجمه حالش در جلد دوم کتاب بزرگان و سخنسرایان همدان (ص۲۳۸-۲۳۹و ۳۳۸و ۳۴۰) به تفصیل آمده است.

[فهرستواره منزوی ۴۸۶/۱]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۲۳۴/۱

آغاز:بسمله، هستی که عبارت از پیدایی صرف و باعتبار ماهیت؛ **انجام:**گرفتار خواهید شد، بقیه دارد (العبدالراجی فیاض الهمدانی).

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۲۸ص (۱-۲۸)، ۱۵سطر (۱۰×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۲×۱۷/۴سم [ف: ۷-۷۵۸]

● **ناز و نیاز** / عرفان و تصوف / فارسی

nāz va nīyāz

از یکی از شاگردان فخر الدین دهلوی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۰۴/۶

آغاز:رساله ناز و نیاز، بسمله، وجود حضرت حق را هفت مرتبه است اول احدیت؛ **انجام:**جمیع طالبان را بدین مقصود رساند بحق النبی و آله اصحابه

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۶۵پ-۷۸ر)، ۱۳سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱۶-۷۳۲]

● **ناز و نیاز** / عرفان و تصوف، شعر / فارسی

nāz va nīyāz

مثنوی عرفانی است در بیان ناز معشوق و نیاز عاشق که به صورت نامه‌هایی بین عاشق و معشوق تنظیم شده است. شاعر در اندک مواردی نیز نثر کوتاهی می‌آورد. این مثنوی به سبک مثنوی «ناز و نیاز» وحید قزوینی (مجلس ۴۴۱/۳، منزوی ۳۲۵۸/۴)تألیف شده و غیر از آن است. در بخش‌های پایانی آن آمده: دوش در بزم خواجه مستو ×× نی شنیدم که در دل آمده سو/ دای آن نازنین چه کردم تحسین بدین شعرهای قافیه مو/ زون عالم خدایگان سلا ×× طین اعظم اتابک خسرو/ هر که این را به نظم بر خواند ×× سر خود را بدو دهم به گرو. در پایان این مثنوی غزل‌هایی است با تخلص «نشاط»، گویا این مثنوی نیز از همین شاعر است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۵۳/۷

آغاز:به یغما برد دین و دل که دست انداز ناز است این ×× نهادم سر به کف منهم که قلبم را نیاز است این

خط: نستعلیق، بی کا، بی‌تا؛ مجدول محرر؛ جلد: تیماج، ۴۶گ(۵۰پ-۹۵پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۳۸-۳۶۵]

● **الناس باللباس** / عرفان و تصوف / فارسی

an-nās bi-l-libās

چشتی، محمد بن محمد

Češtī, mohammad ebn-e mohammad

رساله‌ای است در عرفان و در هفت «باب» با عناوین «اکنون بدانکه - اکنون بدانکه» نگاشته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۱۵/۳

آغاز:تواند رسانیدن ... و دیگر از حواس باطن و هم است و کار هم آن است که چیزهایی که دیده یا نادیده راست یا دروغ؛ **انجام:**اکنون بدانکه: سی سی عدد یک انسان است و سی سی عدد ده حیوان و سی سی عدد صد نبات و سی سی عدد هزار معادن و چنانکه عدد یکی از عددهای دیگر کمتر است ...

از باب دوم آغاز و تا باب هفتم پایان می‌گیرد، عناوین باب‌ها: باب ۲. در صدور موجودات، باب ۳. بیان واجب، ممکن و ممتنع، باب ۴. در حکمت آفرینش، باب ۵. در مبدأ، باب ۶. در برابر کردن آفاق و انفس، باب ۷. در تطبیق آفاق و انفس، چند نسخه از این رساله در کتابخانه پاکستان موجود است؛ خط: نستعلیق، کا: لطف الله بن انوشروان، تا: ۹۷۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصح، محشی؛ ۸گ (۲۱ر-۲۸پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۳-۴۰۲]

● **ناسخ التفاسیر** / تفسیر / فارسی

nāsex-ot tafāsīr

عصار، محمد بن محمود، ۱۲۶۴؟ - ۱۳۵۶ ؟ قمری

‘assār, mohammad ebn-e mahmūd (1848 - 1937)

تاریخ تألیف: ۱۳۵۵ق

مفسر درباره انگیزه تألیف چنین می‌گوید:«آنچه از کتب معروفه به نظرم آمده خصوصاً کشاف و مجمع البیان و روح البیان و انوار التنزیل بیضاوی و غیر اینها را کلاً مشتمل بر زوائد و تطویلات غیر لازمه دیدم چه آنچه از بابت ادبیت و عربیت در تفاسیر ذکر می‌شود چون در کتب نحویه و صرفیه نوشته شده لازم نیست بلکه ذکر آنها در تفاسیر اسباب اختلال حواس و اضطراب فهم معانی ظاهری و باطنی و تأویلی آیات شده و می‌شود و همچنین ذکر اختلاف قراآت در بعض آیات که مستقلاً در علم قرائت القرآن نوشته شده مفسر را مستغنی از ذکر آنها می‌نماید و لهذا این بنده متعرض آنها نشده و اختصار به آنچه باید حقاً و حقیقتاً در تفسیر محتاج به آنهاست نموده و به عبارت‌سازی و قافیه‌پردازی نپرداخته به همین جهت فارسی می‌نویسم تا نفعش عام و شامل خواص و عوام گردد ... و فرنگی‌ها فوائد این امر را ملتفت شدند و به تحصیل و تسهیل علوم پرداختند این بنده نیز به تخلیص علوم از زوائد و تطویلات به پردازم ... مقدمه عرضه می‌دارم آن چیزهایی را که مفسران گفته‌اند اعم از این که گفته آنها را صحیح یا فاسد بدانم متعرض آنها نمی‌شوم مگر این که فکری غیر از آنچه فرموده‌اند داشته باشم اشاره به آن می‌نمایم مثلا اهل تفسیر نوشته‌اند که چرا سوره الحمد را فاتحة الکتاب می‌گویند به جهت این که اول چیزی که از قرآن خوانده و دیده می‌شود یا چرا سوره حمد را سبع المثانی فرموده‌اند برای این که دو مرتبه نازل شده این بنده متعرض مقالات آنها که صحیح گفته‌اند یا باطل، نمی‌شوم ولی در وجه تسمیه سبع المثانی احتمال می‌رود که کسی آن را نگفته متعرض می‌شوم و همچنین در سایر موارد و نیز اشارات و نکاتی را که در بعض اخبار ملتفت شده‌ام که دیگران متعرض آن نشده‌اند ذکر خواهم نمود انشاءالله و ملتزم به پنج امر شده‌ام یکی در کیفیت ترجمه آیات که مغایرت با تفاسیر آنها دارد چه این که از بیان معنی تحت اللفظی آن خارج شده دیگر آن که مناسبت هر آیه را با آیات دیگر مذکور می‌نمایم سوم این که اشاراتی که از هر جمله از آیات استفاده می‌کنم که دیگران ملتفت نیستند بلکه شاید بعد از گفتن هم ملتفت نشوند دیگر آن که مناسبت هر سوره را با سوره قبلش مذکور می‌دارم و غالباً الا نادراً مطالب را در یک دو بیتی یا بیشتر ذکر می‌کنم و این خصوصیات که عرض شد در هیچ تفسیری یافت نمی‌شود». این تفسیر از سوره فاتحة الکتاب تا آیه ۶، از سوره مبارکه زمر («ان الله لایهدی من هو کفار») است. ظاهراً بیش از این ادامه نیافته است. مؤلف در غره رجب ۱۳۵۱ق شروع به تألیف این کتاب نموده و در اواخر ۱۳۵۵ق از تألیف آن فراغت یافته است.

آغاز:بسمله، الحمدلله الذی لاشبیه له و نظیر و صلی الله علی نبیه البشیر النذیر ... و بعد این بنده شرمنده در قید علائق وامانده محمد بن محمود ...

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**برای آنکه برهان حی مسئله را ثابت نماید پس فرمود ان الله لا یهدی من هو کاذب کفار

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، مسوده به خط دستی مفسر است؛ واقف: مفسر، ۱۳۱۵ش؛ ۴۸۱گ، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۴-۴۵۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۹۳۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و از جمله ادله بر این مدعا ادعا هائی است که مأثور و منصوص از ائمه سلام الله علیهم اجمعین که می‌فرماید من الشقاق و النفاق تحکیم تبیان و تجدید بیان و قد اکتفیت عجالة بهذا المقدار من التفسیر و ختمت الکلام.

از ابتدای مقدمه تا انتهای آیه نهم از سوره بقره؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: احمد بن صالح بادکویی، تا: قرن ۱۴؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: گالینگور، ۵۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲۲-۴۵۳]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۵۳

آغاز:برابر؛ **انجام:** و پس از آن در مقام ایجاد آسمانها که غیر.
از ابتدای مقدمه تا آیه ۲۹، از سوره بقره می‌باشد [در نسخه، آیه ۳۰ قبل از ۲۹ آمده است]؛ خط: نستعلیق، کا: غلامعلی بن محمد فائقی تهرانی، تا: شروع ۲۰ محرم ۱۳۵۵ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ واقف: غلامعلی مزبور، آذر ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۲۲-۴۵۱]

● **ناسخ التفاسیر و ناصر النحاریر** / تفسیر / فارسی

nāsex-ot tafāsīr va nāser-on nahārīr

صدرالاسلام، علی اکبر بن محمد، ۱۲۷۰؟-۱۳۲۵ قمری

sadr-ol-eslām, ʻalī akbar ebn-e mohammad (1854-1907)

تاریخ تألیف: ۱۳۱۲ تا ۱۳۲۰ق

از صدرالاسلام دبیر الدین علی اکبر بن شیر محمد بن محمد بن محمد طاهر همدانی نجفی که می‌خواست این تفسیر فارسی را بر حسب لغات قرآن در هر آیه‌ای بنویسد ولی نتوانست آن را به پایان برساند و به جز چند جا همان لغات را نوشته و تفسیری از آنها نکرده است. او در ۱۳۱۲ و ۱۳۲۰ق بدان می‌پرداخته است. در آن از بیست تفسیر شیعه استفاده کرده و از علمای اهل سنت نقل نمی‌کند و حدود هشتاد هزار سطر است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۶۹

آغاز:اللهم انی اشهدک ان هذا القرآن کتابک المنزل
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹۶۹گ، اندازه: ۲۲×۳۹سم [ف: ۹-۱۲۳۹]

● **ناسخ التواریخ** / تاریخ عمومی / فارسی

nāsex-ot tavārīx

سپهر، محمد تقی بن محمد علی، ۱۲۱۶ - ۱۲۹۷ قمری

sepehr, mohammad taqī ebn-e mohammad ʻalī (1802 - 1880)

سپهر کاشانی، عباسقلی بن محمد تقی

sepehr-e kāšānī, ʻabbās-qolī ebn-e mohammad taqī

مؤلف در پی تألیف یکدوره تاریخ از آغاز آفرینش تازمان قاجاریه بود که پس از تألیف چند جلد درگذشت و فرزندش عباسقلی خان بقیه را تألیف کرد و مجموعاً تاحوادث سال ۱۲۷۳ق در ۱۴ جلد تألیف شده و جز جلد قاجاریان آن از اعتبار تاریخی چندانی برخوردار نیست. فهرست کتاب‌ها و مجلدات آن بدین شرح است: کتاب اول: شامل چند جلد: جلد ۱. حوادث ماقبل هبوط آدم تا ولادت مسیح، جلد ۲. حوادث ولادت حضرت مسیح تا هجرت پیامبر؛ کتاب دوم: وقایع بعد از هجرت پیامبر: جلد ۱. وقایع زمان پیامبر (ص) از هجرت تا وفات، جلد ۲. خلفاء، جلد ۳. امیرمؤمنان، جلد ۴. فاطمه زهرا (س)، جلد ۵. امام حسن، جلد ۶. حضرت سید الشهداء. مؤلف موفق به شرح حال باقی ائمه نگردید لیکن حالات قاجاریه را که جلد سیزدهم کتاب دوم است بدین ترتیب تألیف کرد جزء ۱) از اول تأسیس قاجاریه تا خاتمه سلطنت فتحعلی شاه، جزء ۲) درسلطنت محمد شاه موسوم به تاریخ محمدی، جزء ۳) درسلطنت ناصرالدین شاه موسوم به تاریخ ناصری، بقیه مجلدات آن توسط فرزندش عباسقلی سپهرثانی تألیف شده است. بعد از مؤلف، فرزندش عباسقلی سپهر ثانی باقی ناسخ التواریخ را بدین ترتیب تألیف نمود:طرز المذهب در احوال حضرت زینب،بقیه مجلدات کتاب دوم بدین ترتیب:جلد ۷. حالات امام زین العابدین به نام مشکوة الادب ناصری، جلد ۸. حالات امام باقر، جلد ۹. حالات امام صادق، جلد ۱۰. حالات امام موسی کاظم، جلد ۱۱. حالات امام علیبن موسی الرضا، جلد ۱۲.حالات امام محمد تقی و امام هادی. هر کدام از این جلدها خود شامل چند جزء می‌باشد.(عبدالحسین حائری)

چاپ: مشار فارسی، ج۵،ص۵۱۱۴؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۰۶ق، رحلی، ۶۷۳ص؛ (جلد چهارم از کتاب دوم، صدیقه کبری «ع»): مشار فارسی، ج۵، صص۵۱۱۷-۵۱۱۸؛ ایران، ۱۲۹۴ق، وزیری، ۳۷۹+۱ص؛ (جلد ششم از کتاب دوم،شرح حالات حضرت سید الشهداء «ع»): بمبئی، ۱۳۱۱ق، ۱۰+۴۲۶+۱ص؛ ایران، سنگی، ۱۳۲۱، رحلی، ۶۷۳ص؛دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۰۳، (چاپ دوم)، رحلی، ۶۴۹+۲ص؛ایران، تهران، دارالطباعه آقا میرزا باقر، ۱۲۹۴ق، سنگی، وزیری، ۳۷۹+۱ص، با تقریظ آقا سید محمد صادق مجتهد بن محمد مهدی طباطبایی با تاریخ ۱۲۹۴، به سعی و اهتمام حاج غلامرضای تاجر طهرانی، به درخواست حاجی غلامرضا و حاجی ملا علی اکبر(جلد چهارم از کتاب دوم، صدیقه کبری"ع")؛هند، بمبئی، علوی، ۱۳۱۱ قمری، به اهتمام آقا سید محمد علی صاحب تاجر شیرازی بن آقا سید فیاض.

[فارسی مشار ۱۴۴۲ و۱۵۵۱؛ مرآة القاسان ۳۸۴؛ منزوی ۴۲۰۵؛ ریحانة الادب ۴۱۴ و ۵۴۷؛ استوری ۱۵۲/۱ و۲۲۷؛ بریگل ۴۸۰؛ الذریعة ۶/۲۴ - ۸؛ فهرستواره منزوی ۶۶۳/۱؛ فهرست مشترک پاکستان ۱۳۸/۱۰؛ رجال ایران ۳۱۹/۳؛میراث مشترک ایران و هند: ۲-۹؛ دنا ۱۰: ۴۳۳-۴۳۱ (۴۳ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- فهرست ناسخ التواریخ؛ سپهر کاشانی، عباسقلی بن محمد تقی (۱۲۶۸-۱۳۴۲)

۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۱۰

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم، الحمدلله المهیمن المعبود و الصلوة علی محمد المحمود و علی وصیه و صهره و آله المستشرقین علی سره؛ **انجام:**واردات احوال این شاهزادگان هر یک در کتاب سیم تاریخ قاجاریهو در ذیل قصه ملک الملوک عجم السلطان ناصر

الدین شاه برنگار میشود ... ... خدایا از تو خواهنده ایم که این پادشاه را که ملجای پناهنده است بر آرزوها مظفر و منصور بداری و دشمنان او را مخذول و مقهور فرمائی و دین اسلام را بشمشیر او بقوام کنی و خزاین آفاق را بدست جود او ختام بشکنی بحق محمد و آله الامجاد سنه ۱۲۷۲

جلد دوم تاریخ قاجار و یکی از مجلدات نه گانه ناسخ التواریخ است؛ خط: نسخ زیبا، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۲ق؛ مجدول، مذهب، دارای سرلوح؛ مهر: «هو المالک، بمنه و طوله عزوجل فی نوبة العبد ابی الفضل دخل»؛ جلد: چرمی، ۱۵۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۵ سم [ف: ۱-۱۷۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۱۷

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ذیقعده۱۲۸۵ق؛ مصحح، با خط خوردگی و اضافات، در پایان تمامی ابواب یادداشتی از فرزند مؤلف عباسقلی سپهر کاشانی در اینکه تمامی نسخه به خط پدرش و مؤلف است با مهر «هو سپهر وزیر تألیفات» (بیضی) و «مشیر افخم عباسقلی سپهر» به سال ۱۳۳۴ و ۱۳۲۵ق، محشی‌به خط عباسقلی سپهر در سال ۱۳۳۵ق، کلمات قصار پایان کتاب به خط میرزا رضای کاتب و ترجمه زیرنویس آن از لسان الملک سپهر کاشانی است چنانکه عباسقلی سپهر نگاشته؛ جلد: تیماج ، ۶۸۲ص، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [ف: ۲۸-۱۶۳]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳

شامل احوالات حضرت سجاد (ع) است؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شنبه ۱۷ صفر۱۳۰۲ق؛ درصفحه دوم تصدیق میرزا سید علی اکبر مجتهد تفریشی بر صحت روایات و احادیث و اخبار و جامعیت این کتاب با مهر «افوض امری الی الله علی اکبر الحسینی» (بیضی) مورخ ربیع الاول ۱۳۰۴ هـ؛ در صفحه سوم شرحی است که حاج ملا فیض الله دربندی شیروانی به خط خود نگاشته و به مؤلف اجازه داده با مهر«العبد المذنب فیض الله» (چهارگوش) مورخ جمادی الاول ۱۳۰۳ق، در صفحه چهارم و در صفحه ششم ستایش سید مصطفی کاشانی مجتهد بر صحت معانی و سلامت مبانی و صدق اخبار این کتاب با مهر «عبده ابن حسین محمد مصطفی الحسینی» (بیضی) مورخ ربیع الاول ۱۳۰۴ق، درهامش تمام این صفحات، تمام کسانیکه تفریظی نگاشته‌اند شناسانده شده اند و پس از آن شرحی است که حاج شیخ محمود مجتهد در تمجید این کتاب نوشته در جمادی الاول ۱۳۰۵ با مهر شکل او با سجع «یا محمود» (بیضی) و در آخر کتاب تمجیدی درباره این کتاب به خط محمد حسن خان بن علی مراغه اعتماد السلطنه وزیر انطباعات که توصیه به طبع آن نموده در غره ربیع الثانی ۱۳۰۶ق؛ مهر: «مشیر افخم عباسقلی سپهر. ابن محمد تقی لسان الملک بن محمد علی بن رفیع الدولة بن محمد علی بن محمد رضا عضد الدوله الشریف» (بیضی)؛ واقف: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج تریاکی، ۷۷۲ص، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [ف: ۱-۱۱]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۹۸-۲۸/۱۸

آغاز:الحمدلله خالق الخافقین باریء العالمین والصلوة والسلام علی محمد وآله سادات النشأتین سیما سبطه الذبیح اما الثقلین الظمآن؛ **انجام:**وبعد از امام حسین علیه السلام درسایه هیچ سقفی نگذرانید وصلوات الله وسلامه علیهم اجمعین ولعنة الله علی اعدائهم الی یوم الدین حمدخدای را ... انجام پذیرفت بمنه وتوفیقه وتأییده وتسدیده تبارک وتعالی

جلد ششم: احوال امام حسین (ع) از هنگام خروج ازمدینه تا شهادت؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: دوشنبه ۱۹شوال ۱۳۰۳ق؛ ۳۸۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۸-۴۷۳۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۱۶

جلد دوم از امام زین العابدین (ع)؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الثانی ۱۳۱۶ق؛ مصحح؛ مهر: «مشیر افخم عباس قلی سپهر» (بیضی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۵۲۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۲۸-۱۶۱]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۲۹

آغاز:همی گوید بنده حقیر عباسقلی سپهر وزیر تألیفات و تواریخ دولت؛ **انجام:**شکر خداوند بخشنده نواز بی نیاز کارساز را که جلد دوم این کتاب را که حاوی شرح حال شرافت اشتمال حضرت امام جعفر صادق علیه الصلوة و السلام است ...

جلد دوم از احوالات امام صادق می‌باشد و فهرست مطالب در اول نسخه آمده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۸ق؛ مهر: مؤلف «مشیر افخم عباسقلی بن تقی لسان الملک بن محمد علی بن رفیع بن محمد علی بن محمد رضا عضدالدولة الشریف»؛ جلد: تیماج، ۳۵۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱۵×۳۴/۵سم [ف: ۲۵-۳۱۳]

۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۱۷۶

آغاز:بسمله، حمدله بیان نسب بنی امیة بن عبد شمس و بعضی حالات ایشان؛ **انجام:** و در هر یک یک غلام چون آفتاب تابان منزل دارند و بر فراز سر هر یکی خادمی سقلابی.

در تاریخ سلسله بنی امیه است؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۲۰ق؛ افتادگی: انجام؛ مهر: مؤلف «مشیر افخم عباسقلی سپهر الشریف بن محمد تقی لسان الملک بن محمد علی بن رفیع الدولة بن محمد علی بن محمد رضا عضدالدوله» (بیضوی)؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد: میشن، ۲۲۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۵-۵۴۳]

۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۲۰

آغاز:بسمله، الحمد لخالق الحمد و الثناء و الشکر لباری الشکر و النعماء و العز لمن له الهیمنة و الکبریاء و الأزل و الأبد؛ **انجام:**این کتاب مستطاب که جلد هشتم از کتاب دوم ناسخ التواریخ است شروع و انجام این مجلد و دیگر مجلدات را از پیشگاه امامت دستگاهش خواهنده می‌شود انه ولی التوفیق و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین الطیبین الی یوم الدین.

در حالات و مناقب و فضائل و سخنان امام موسی کاظم و

رخدادهای زمان آن حضرت است؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شوال۱۳۲۵ق؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: میشن، ۴۱۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [ف: ۵-۲۳۲]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۳۲/۲

آغاز:بسمله – خداوند ودود و خالق هر موجود و زاینده زمان و فزاینده سود را ستایش؛ **انجام:**مصادف با زمان معدلت ارکان قوی شوکت ... احمد شاه قاجار – خلد الله ملکه الی یوم القرار– کمتر بنده خداوند مهر و ماه، عباسقلی سپهر وزیر تألیفات مشیر افخم از نگارش جلد اول از کتاب ... حضرت ولی خداوند متعال امام رضا علیه آلاف التحیة و الثناء در ساعتی خوش و میمون بپرداخت و بخواست خدا و تایید این امام هدی در همین ساعت همایون و دلکش، بنگارش مجلد ثانی شروع و تحریر حالات ائمه هدی را تا بقائم آل محمد.

جلد اول از احوال حضرت رضا (ع)، این نسخه و نسخه ۸۲۱۰ جلد اول و دوم احوال امام رضا (ع) است، تاریخ اتمام پاکنویس کردن این مجلد، چنانکه از یادداشت پایانی فهرست آن در ابتدای دستنویس بر می‌آید رمضان ۱۳۲۸ق است؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۲۸ق؛ مهر: مؤلف؛ جلد: تیماج، ۴۰۳گ (۱۵پ–۴۱۷ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۲۷/۱-۶۵]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۱۰

جلد دوم از احوالات امام رضا (ع) از مجلد یازدهم از کتاب دوم ناسخ التواریخ است؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۱۲ رمضان۱۳۳۱ق؛ با یادداشت‌هایی از مؤلف؛ با مهر: «مشیر افخم عباسقلی سپهر» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۵۰۸ص، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲۷/۲-۱۳]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۰۳۶/۲

آغاز:دیباچه: بسمله – خدائی را ستایش باید که آفریننده نیایش و رسولی را درود میشاید که علت غائی آفرینش ... و بعد می‌گوید اضعف عباد سبحانی مشیر افخم وزیر تألیفات و تواریخ دولت علیه سپهر ثانی کاشانی غفر ذنوبه و ستر عیوبه که بتوفیق یزدان و تایید ائمه آفریدگان ... سلطان احمد شاه قاجار ... بجلد اول کتاب سعادت اشتمال حضرت امامت رتبت ولی خداوند ... امام علی نقی صلوات الله علیه نماید؛ **انجام:**و نعم ایزدی است برخوردار فرماید و ما را بعبادت و طاعت که دلیل خیر دنیا و آخرت و ادراک هرگونه برخورداری و کامکاری و ترقی و کمال نفس ناطقه است موفق و مفتخر گرداند. انه نعم المولی و نعم النصیر و بالاجابة قدیر. [مهر عباسقلی – وصفش در بخش نسخه شناسی می‌آید].

جلد اول از احوال حضرت امام علی نقی (ع)؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۳۶ق؛ مجدول، دارای رکابه؛ ۳۹۰گ (۱۴پ–۴۰۳پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [ف: ۲۷/۱-۷۰]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۱۱/۲

جلد دوم احوال امام علی النقی (ع) است که جلد نخست آن به شماره ۸۰۳۶ معرفی شد، تاریخ اتمام تألیف حدود صفر ۱۳۳۸ق است؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۳۸ق؛ دارای رکابه؛ جلد: تیماج، ۴۶۲گ (۲۱پ–۴۸۲ر)، ۲۵–۲۷سطر، اندازه: ۲۱/۸×۳۵سم [ف: ۲۷/۱-۱۹۹]

۱۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵

شامل احوالات حضرت موسی بن جعفر (ع) است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۱۶ شعبان۱۳۴۰ق؛ مهر: «مشیر افخم، عباسقلی سپهر. ابن محمد تقی لسان الملک بن محمد علی بن رفیع الدولة بن محمد علی بن محمد رضا عضد الدوله الشریف» (بیضی)؛ واقف: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۸۵۶ص، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱-۱۳]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۷۹

حالات حضرت امام زین العابدین علیه السلام می‌باشد که به سال ۱۳۰۸ به پایان رسیده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، محشی، فهرست مطالب به خط مؤلف، تقریظ شیخ عبدالرحیم شوشتری به تاریخ غره جمادی الثانی ۱۳۰۹ با مهر«عبده عبدالرحیم بن محمد علی»(بیضی)؛ مهر: مؤلف«مشیر افخم عباسقلی سپهر»(بیضی)، «الشریف بن محمد تقی لسان الملک بن محمد علی بن رفیع الدوله بن محمد رضا عضد الدوله»؛ جلد: تیماج، ۵۶۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [ف: ۱۸-۲۳۹]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۳۰

آغاز:بسمله و الحمد لمن لایجوز حقیقة الحمد الا له و الصلوة علی نبیه الذی لایحمدالله تعالی احد حقیقة حمده الا هو العلیم

جلد سوم از کتاب احوالات امام صادق؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۴۳۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۲۵-۳۱۴]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۳۱

آغاز:بسمله و به نستغیث و نستعین و الحمدلله رب العالمین علی ما وفقنی لتحریر هذا التألیف ...

جلد چهارم از کتاب احوالات امام صادق می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۶۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [ف: ۲۵-۳۱۴]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۲۸

آغاز:بسمله بیان ولادت با سعادت حضرت مظهر الحقایق و کاشف الدقایق ابی عبدالله جعفر بن محمد الصادق صلوات الله علیهما؛ **انجام:**متمنی است که اگر در طی مطالعه این کتاب یا کتب دیگر از بنان و بیان این حقیر نمایش شده است بنظر عفو و اغماض درگذرند.

حالات امام صادق علیه السلام؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ دستخط پسر مؤلف محمد تقی خان ملقب به کمال السلطنة متخلص به نیر، مستوفی دیوان خاصه؛ جلد: تیماج، ۴۴۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۲۵-۳۱۱]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۳۲

آغاز:الحمدلله الذی له العز و له الملک و له البقاء و له الکبریاء و منه التأیید و منه التوفیق و هو خیر صدیق و خیر رفیق ... و بعد همی گوید آرزومند توفیقات یزدانی ...

جلد پنجم از احوالات امام صادق می‌باشد؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۲۵-۳۱۵]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۸۶

جلد سوم از احوال امام علی النقی (ع)؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۴۲۸گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۳×۳۶سم [ف: ۲۶-۸۳]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۷۴

آغاز:ایاه نعبده و ایاه نستعین مالک یوم الدین خالق الخلایق اجمعین ... همی گوید یزدان را سپاس که در این عهد ... اساس این بنده حقیر و ستاینده کثیر التقصیر؛ **انجام:**و این کمتر چاکر پیشگاه را به وفور دولتخواهی و سعادت اتمام این کتاب مبارکه و تقویت شرع مبین موفق و مباهی و والدین ... و جمله مسلمانان را در بحار غفران مستغرق و با رسول مختار و ائمه اطهار محشور بگرداند.

زندگانی امام رضا (ع)؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۸۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲۵-۳۶۱]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۷۵

شامل جلد اول از حالات امام جواد علیه السلام ؛ خط: تحریر و نسخ خوش، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵۵۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲۶-۷۰]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۱۰

آغاز:شکر و سپاس بیرون از اندازه وهم و قیاس آفریننده این نه رواق بلند اساس را می‌نماید این کمتر خانزاد دولت؛ **انجام:**و حدودش به ترکستان و

جلد سوم از حالات امام رضا (ع)؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۴۰۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۴/۵سم [ف:۲۵-۳۹۲]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۸۵

جلد اول از مجلدات تاریخ قاجاریه؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ تملک: عباسقلی سپهر با مهر «مشیر افخم» ۲۲ ربیع الاول ۱۳۲۶؛ ۴۲۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۰سم [ف: ۲۶-۸۳]

۲۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۱۸

آغاز:بسمله، بیان ولادت با سعادت حضرت امام علیم ابی ابراهیم موسی الکاظم الحلیم صلوات الله علیه علامه مجلسی علیه الرحمه در جلد یازدهم بحارالانوار می‌فرماید ولادت حضرت نور السموات والأرض؛ **انجام:**و این کتاب میا من ابواب در تاریخ معروض به خط ناقص و قلم فاتر مؤلف حقیر سمت تحریر پذیرفت اللهم اغفرله و لوالدیه ... کثیرا کثیرا ۱۳۲۴.

تألیف عباسقلی خان و در حالات و مناقب و فضائل حضرت موسی بن جعفر علیه السلام و حوادث عصر آن حضرت می‌باشد؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: میشن، ۴۵۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۵-۲۳۱]

۲۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۳۱

آغاز:بسمله، چنین گوید بنده یزدان و چاکر سلطان محمد تقی لسان الملک مستوفی دیوان اعلی که چون از کتاب حسن بن علی بن ابی طالب علیهما السلام؛ **انجام:**فاسلک ان تصلی علی محمد و أن تجعل لی من عسری یسرا.

در حالات و مناقب و فضایل و وقایع عصر امام حسین (ع)؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مهر: عباسقلی سپهر فرزند مؤلف در بیستم ذیقعده ۱۳۰۸ «مشیر افخم عباسقی سپهر» و «ابن محمد تقی لسان الملک ابن محمد علی بن رفیع الدوله ابن محمد علی بن محمدرضا عضدالدوله الشریف»؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج، ۳۴۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴/۸سم [ف: ۵-۲۴۲]

۲۶. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۶۶

بخشی از جلد سوم ناسخ التواریخ است که به وسیله فرزند مؤلف میرزا هدایت الله ملقب به لسان الملک تألیف شده، این بخش نسخه مشتمل است بر ۲۲۰۵ حدیث و ۱۶۲۸ حکمت از سخنان گهربار حضرت امیرمومنان علی ابن ابیطالب (ع)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۱ق؛ ۲۲۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱-۸۵]

۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۴۷

فهرست تاریخی مندرجات کتاب است به ترتیب طبقات اشخاص؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ با یادداشت‌های فرهاد میرزا؛ جلد: میشن، ۲۷۵گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۲×۳۵/۳سم [ف: ۴-۸۰۷]

۲۸. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۳۹

مجلد احوالات امام حسین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵۵۷گ، ۱۹سطر، قطع: ربعی[چند نسخه-ف: -۱۰]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۵۱

آغاز:جلد اول از تاریخ سلاطین با اقتدار قاجار از جمله مجلد ناسخ التواریخ، بسمله، الحمدلله الاحد الواحد؛ **انجام:**هر یک بنام برخواهد نگاشت انشاءالله تعالی و حسن توفیقه

تاریخ سلاطین قاجار (جلد اول)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ ۲۶۴گ، ۱۸سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [ف: ۴-۴۲]

۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۱۰

آغاز:مبارز ار میانه برگزید و از شهر ... خیمه بیرون زد؛ **انجام:**حدود شرقی جرمن معلوم نگشت و هوای جرمن ... که لشکریان ممالک شرقی گاهی

جزء اول ناسخ التواریخ است و از سلاطین چین و حوادث عالم ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛

مهر: ناصر الدین شاه؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۳۲گ، ۲۵سطر (۱۴×۲۸/۵)، اندازه: ۲۷×۴۱/۵سم [ف: ۴-۹۵]

۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۱۴

آغاز:که آهنگ روم می‌نمودند از رودخانه رین و دینوب عبور می‌کردند؛ **انجام:**السلام علی من اتبع الهدی و لاقوه الا بالله العلی العظیم و صلی الله علی محمد و اله اجمعین

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران (احتمالا)؛ افتادگی: آغاز؛ جدول دور سطور زر وسیاه و آبی، جدول خارجی زر وسیاه؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۷۰گ، ۲۵سطر (۱۴×۲۷/۵)، اندازه: ۲۷×۴۱/۵سم [ف: ۴-۹۸]

۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۹۵

آغاز:نسخه: هرکس از پیروان عیسی را بدست آورد مقتول می‌ساخت؛ **انجام:**ما بدان مقصد عالی نتوانیم رسید ×× هم مگر لطف شما پیش نهد گامی چند

و السلام علی من اتبع الهدی ... و صلی الله علی محمد و اله اجمعین

جلد سوم، از حکومت رومیان و چینی‌ها و هندوان و پیغمبران و پادشاهان عربستان و حیره بحث می‌کند و بعد سلاطین ایران قدیم را تا ظهور دین اسلام ذکر می‌نماید و در آن شرح حال پیغمبر اسلام مفصل است، سپهر این جلد را با تقدیم به محمد شاه خاتمه می‌دهد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران (احتمالا)؛ افتادگی: آغاز؛ جدول دور سطور زر و سیاه و آبی، جدول بیرونی زر وسیاه؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج آبی، ۳۲۹گ، ۲۲سطر (۱۳×۲۶/۵)، اندازه: ۲۴×۳۸/۵سم [ف: ۴-۱۶۷]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۴ خوئی

آغاز:اگر اختلاف تواریخ به عقیده بعضی ... ولادت حضرت عیسی؛ **انجام:**تفصیل آن در صدر کتاب ثانی مرقوم خواهد گشت قدتم هذا ... و کان ذلک ... من السنة الخامسة من العشر السادس من المأیة الثالثة من الالف الثانی ... مرا محتاج نامردان مگردان.

خط: نستعلیق، کا: مستوفی الممالک، تا: ۱۲۶۳ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۵۶ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۳۵سم [ف: ۷-۳۸۴]

۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۷

آغاز:بسمله، الحمدلله الذی اظهر من آثار سلطانه و جلال کبریائه ما حیر مقل العقول من عجائب قدرته؛ **انجام:**چنانکه بعون الله تعالی تفصیل آن ... مرقوم خواهد گشت

جلد اول و دوم، حاوی وقایع عالم از هبوط آدم و ذکر انبیاء بنی اسرائیل و ظهور مسیح و تاریخ پاپها و حکومت پیشدادی و اشکانی و ساسانی تا ظهور دین اسلام و به قدرت رسیدن حضرت خاتم النبیین است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق، جا: تهران؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۹۴۹گ، ۲۴سطر (۱۴×۳۰)، اندازه: ۲۷/۶×۴۳سم [ف: ۴-۶۹]

۳۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۵۸۶

آغاز:الحمدلله الذی اظهر من آثار سلطانه و جلال کبریائه ... مقدری که محجوبه نفس مفارق را مخطوبه فحل عقل مجرد ساخت تا برابطه تأثیر و تأثر واسطه توالد و تناسل گردد ... ذکر نشیب ستایش سلاطین نامدار و تخلص پادشاه گیتی مدار فخرالملوک ... محمدشاه قاجار ادام الله ... چون این کتاب همایون حاوی قصص و اخباری بود که با مطالعه آن از مراجعه کتب تواریخ ملل و دول اقالیم سبعه بی نیازی حاصل آمده آنرا ناسخ التواریخ نام گذاشت ... عبد جانی ابن محمدعلی محمدتقی مستوفی سپهر کاشانی رقم و اغماض درکشند؛ **انجام:**در این عهد خجسته مهد میمنت فرجام ... ناصرالدین شاه قاجار ... و اهتمام و حسن کفایت ... اعتمادالدوله صدر اعظم میرزا آقاخان ... در دارالخلافه ... این بنده قدیم ابن محمد حسن ابن عبدالکریم محمد رحیم منشی اصفهانی ... که قریب بیست سال که در ظل تربیت خدام عالیمقامابن آستان ... روزی یکهزار بیت بدین مایه خط که مشاهد افتاده است کتابت نموده ... برای کتابخانه مبارکه جنابش نگارش دهد ... در مدت قلیل بپایان آورده از آنجمله مقدار چهل هزار بیت ... در مدت چهل روز بدین مایه خط ... باتمام رسانید ... فی یازدهم شهر شوال المکرم سنه ۱۲۷۲ هجری قمری.

خط: نستعلیق، کا: محمد رحیم منشی اصفهانی، تا: ۱۱ شوال۱۲۷۲ق، در زمان سلطنت ناصرالدین شاه قاجار به دستور اعتماد الدوله صدراعظم میرزا آقاخان؛ مجدول، با چهار سرلوح مذهب، محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرم، ۸۴۰ص، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۸×۴۴/۶سم [ف: ۵-۴۲۷]

۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۳۹

آغاز:جلد پنجم تاریخ قاجار از مجلدات ناسخ التواریخ بسمله، الحمدلله مالک الملک و الملکوت؛ **انجام:**چون پادشاه اعظم بر تخت برشد امروز ×× سال جلوس شه نیز شد پادشاه اعظم

حاوی شرح حال و حکومت محمد علی شاه قاجار است و جلد پنجم تاریخ قاجار از مجلدات ناسخ التواریخ است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۱۰گ، ۱۸سطر (۱۱×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۲سم [ف: ۴-۳۰]

۳۷. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۵۸

آغاز:بسمله درخبرست از حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام که شخصی سؤال نمود که خداوند تبارک وتعالی پیش ا زاین دنیا چه خلق کرده بود؛ **انجام:**خدا فرمود نصف عمرشان غنی باشند ونصف دیگر عمر فقیر پس اول غنا را اختیار کردند ودرحال وسعت بفقرا دست کریری و مهمانی فقرا کردند خدا به این جهت عمرشانراهم

از هبوط حضرت آدم تا سخنان جالینوس وافلاطون؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۷۸۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۱/۵سم [ف مخ: ۲-۵۵۵]

۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۸/۳۲

آغاز:بسم الله تعالی. چنین گوید نگارنده این گوهر آگین اوراق و طرازنده این عنبر اطباق نگین بنده آفریننده مهر و ماه؛ **انجام:**و

اجمع لی ما ارجوا و تمنی و وفقنی للتکتیب و التوریخ و اصرف عنی لسان اهل التهکم و التوبیخ بحق محمد و آله الطاهرین
مقدمه مفصلی است که فرزند مؤلف پس از درگذشت پدرش (در چهارشنبه ۲۷ ربیع الثانی ۱۲۹۷ق) نوشته و در آن به ادامه دادن تألیف کتاب ناسخ التواریخ به دست خودش اشاره کرده؛ بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ جلد: چرم منقش، ۹۵ص (۲۳۹-۳۳۳)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱-۴۹۵]

۳۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۲۰

ج۳ در تاریخ قاجار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ قطع: رحلی[نشریه: ۷-۳۰۴]

۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۹۴-۲۸/۱۴

آغاز:بسمله چنین گوید بنده یزدان وچاکر سلطان محمدتقی لسان الملک مستوفی اول دیوان اعلی که چون از کتاب حسن بن علی بن ابی طالب علیهم السلام بپرداختم؛ **انجام:**ولکن عذری واضح غیر مختف ×× وکان قعودی ضلة من ضلالیا / ویا لیتنی غودرت فیمن اجابه ×× وکنت له فی موضع القتل نادیا
جلد ششم: حالات امام حسین (ع)؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، کا: رمضانعلی تاجر کاشانی فرزند زین العابدین تاجر کاشانی، تا: ۱۳۰۶ق؛ افتادگی: انجام؛ از روی نسخه اصل کتابت شده، یادداشتی از فرزند مؤلف عباسقلی سپهر کاشانی؛ جلد: مقوا، ۱۶۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۸-۴۷۳۱]

۴۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۵۹

آغاز:الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد واله اجمعین ... دست بر دامن ولایت وهمت امیرالمؤمنین علیه السلام می‌زند وشروع به نگارش؛ **انجام:**صفات خداوند دانستی واز هر صفتی به اندازه خلقت او بهره نصیبی دادی چیست تو را که صفت اختیار از وی دریغ می‌داری ... تا خدای را عادل ومنتقم دانی وبر راه شریعت رفته باشی ... خاموش نشست
وقایع جنگ جمل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر۱۳۱۰ق؛ مجدول؛ جلد: گالینگور، ۲۲۷گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۸]

۴۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۱۳

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم ... بنده احقر وچاکر ثناگستر وزیر تألیفات عباسقلی سپهر مستوفی اول دیوان ... بیان بعضی از مکالمات ابن زبیر با محمد بن الحنفیه وابن عباس وغیرهما؛ **انجام:**در ذیل مجلدات مشکوة الادب نیز بر حسب اقتضای مقام مرقوم ودراینجا نیز چندی مذکور وازین پس نیز برحسب مناسبت منظور خواهد شد
جلد سوم تاریخ بنی امیه از مجلدات ناسخ التواریخ؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: سلطان الکتاب لشکر نویس محلاتی، تا: ۷ شوال۱۳۱۲ق؛ سرلوح مذهب با عبارت «هوالله تعالی. مظفر الدین شاه»، مجدول؛ جلد: پارچه‌ای، ۲۵۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۷]

۴۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۹۷/۱

آغاز:بسمله حمدله ولعنة الله علی اعدائهم ومخالفیهم ومعاندیهم الی یوم الدین اما بعد چنین گویدبنده عاصی محمد تقی لسان الملک که چون درآن دم که عثمان از دار دنیا به دار بقا؛ **انجام:**وامیرالمؤمنین علیه السلام به دست ابن ملجم مرادی وضربت او شهید شد چنانکه انشاء الله درمحل خود به نظم خواهد رسید
غزوات المارقین مع امیرالمؤمنین؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی حائری، تا: ۱۳۱۶ق؛ جلد: تیماجمذهب، ۲۱۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۲-۵۵۵]

۴۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۳۹

جلد دوم در تاریخ بنی امیه؛ خط: نستعلیق، کا: صفا، محمد رضا، تا: ذیحجه ۱۳۲۰ق؛ مجدول؛ جلد: رویه مخمل، ۳۴۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۰/۶×۳۱/۶سم [ف: ۴-۸۰۷]

۴۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۰۸

آغاز:کتاب: مقدری که محجوبه نفس مفارق را مخطوبه مخل عقل مجرد ساخت تا برابطه تأثر واسطه توالد و تناسل کرده
جلد اول کتاب است معروف به هبوط؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ مجدول، مصحح، محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۴۳۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۴×۳۸سم [ف: ۱۲-۱۷۴]

۴۶. همدان؛ جواهری، حبیب؛ شماره نسخه:۲۴

از آدم تا «علی»؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاتب قصد سر لوح داشته؛ قطع: رحلی[رشت و همدان: ف: -۱۶۸۵]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۳

آغاز:بعد از سپاس یزدان پاک و درود بر خواجه لولاک و کواکب تابناک فلک هدایت؛ **انجام:**تاریخ اتمام: «حمد و سپاس خالق این سقفهای بلند اساس را که در این اواخر سال فرخنده فال ئیلان ئیل میمنت تحویل سنه یکهزار و سیصد و بیست و سوم هجری نبوی صلی الله علیه و آله بقیه جلد دوم احوال شرافت اتصال حضرت امام محمد باقر صلوات الله و سلامهعلیه بخط و رقم این بنده حقیر عباسقلی مؤلف کتاب بانجام رسید»
متمم جلد دوم احوال حضرت امام محمد باقر علیه السلام؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۳۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [ف: ۲-۳۳۰]

۴۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۵۸۷

آغاز: الحمدلله الذی اظهر من آثار سلطانه و جلال کبریائه ... مقدری که محجوبه نفس مفارقه را مخطوبه فحل عقل مجرد ساخت ... همانا تمجید محمدشاه قاجار ... و الحاج میرزا آقاسی خلدالله جلاله ... چون این کتاب همیون حاوی قصص و اخباری بود که با مطالعه آن از مراجعه کتب تواریخ ملل و دول اقالیم سبعه بی نیازی حاصل آمدی آن را ناسخ التواریخ نام گذاشت ... نگارنده این نامه مبارک محمدتقی سپهر گوید که در تلفیق روایت و تتمیق حکایت بنده بی بضاعت را با هیچکس مجال شناعت نباشد و در انحلال عقده عقاید هیچ فرقه از فرق را مطرح

طعن و دق نسازد؛ **انجام:** در آن معبد جای داد تا هر کرا حاجتی می‌افتاد بدان معبد شده از پس در حاجت خود را معروض میداشتند.
جلد اول از ناسخ التواریخ است که از هبوط حضرت آدم علیه السلام شروع و به جلوس روملس در روم خاتمه پذیرفته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: چرم، ۶۱۱ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۵–۴۳۱]

۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۴۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی[رایانه]

۵۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۳۷

آغاز: بسمله ... بعد از انجام کتاب حمل وکتاب صفین وکتاب مارقین وکتاب شهادت وتابعین ... شروع می‌کنیم در ذکر کلمات قصار آن حضرت که جامع سیزده هزار وششصد وبیست و هشت؛ **انجام:** یا دنیا الیك عنی ابی تعرضت ام الی تشرقت لاحان حینك غری غیری لاحاجة لی ... اگر کوکب اقبال را زوال نبود وبخت مساعد را وبال از پی در نیاید شروع کنم بر احوال صدیقه طاهره علیها السلام ...
کلمات قصار امیرالمؤمنین علی علیه السلام از جلد سوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۸۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف مخ: ۵–۲۱۹۷]

● **ناسخ القرآن و منسوخه = تفسیر سعد الاشعری** / علوم قرآن / عربی

nāsix-ul qur’ān wa mansūx-u-h = tafsīr-u sa‘d-il aš‘arī

اشعری، سعد بن عبدالله، – ۳۰۱ قمری

aš‘arī, sa‘d ebn-e ‘abd-ol-lāh(- 914)

کتابی بسیار مختصر است، لیکن به علت قدمت تألیف و شهرت مؤلف، از آثار بسیار باارزش شیعی درباب علوم قرآنی به شمار می‌آید، با وجود این، تمام مطالب آن مورد اتفاق فحول علماء شیعه نیست و ما در حال حاضر سند متصلی بین علماء معاصرین و علماء گذشته، درمورد نسخه‌ای از نسخه‌های موجود، نداریم، و باید دانست که این موضوع خدشه‌ای در اجازات روایت نمی‌کند، بلکه تشکیک، درسلامت نسخه است که آیا این عین همان است که معاصران سعد بن عبدالله از آن نام برده‌اند یا آنکه کم و کاست برآن عارض شده است.
آغاز: حدثنا جعفربن محمد بن قولویه القمی، قال حدثنا سعد ... الحمدلله ذی النعماء و الآلاء و المجد و العز و الکبریاء
چاپ: ایران، قم، مکتبه العلامه المجلسی، ۱۴۳۰ قمری
[الذریعة ۸/۲۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۶۶/۱

آغاز: حدثنا جعفربن محمد بن قولویه القمی، قال حدثنا سعد ... الحمدلله ذی النعماء و الآلاء و المجد و العز و الکبریاء؛ **انجام:** و هو الغضب و الشهوة و لا یجوز لهم القول اصلاً من جهة الحسد
خط: نستعلیق، کا: محمد باقر فرزند محمد جعفر بهاری همدانی، تا: جمادی الاول۱۳۰۳ق، جا: نجف اشرف؛ دربرگ آغاز، مرحوم شیخ محمد رضا بهاری، برادر کاتب، در ضمن تملك خود، طریق روایت خود را نسبت به کتاب بیان می‌کند و تاریخ این یادداشت نیامده ولی قطعاً بعد از وفات مؤلف به سال ۱۳۳۳ می‌باشد؛ ۳۸گ (۱–۳۸)، ۱۸سطر، اندازه: ۶/۵×۱۳سم [ف: ۳۱–۲۵۹]

● **ناسخ المقال** /– عربی و فارسی

nāsix-ul maqāl

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۷۴

مؤلف ناشناخته؛ کا: مؤلف، تا: اوایلقرن۱۴؛ با قلم خوردگی، مصحح[میراث شهاب: س۱۰ش۱–۲–۲۹]

● **الناسخ و المنسوخ** / علوم قرآن / عربی

an-nāsix wa-l mansūx

نحاس، احمد بن محمد، – ۳۳۸ قمری

nahhās, ahmad ebn-e mohammad(- 950)

کتابی است درباره ناسخ و منسوخ در قرآن کریم و اختلاف علما در این مورد، به ترتیب سوره‌های قرآن، و با عناوین «باب – باب». مؤلف، قبل از شروع در مطلب، مقدماتی را درباره ترغیب در تعلم ناسخ و منسوخ، و اختلاف علماء در اصل نسخ، و معنی نسخ و اشتقاق آن، و فرق بین نسخ و بداء و غیر اینها را در طی چند باب آورده است.
چاپ: مطبوعات السعاده، ۲۷۶ص،۱۳۲۳ق.
[بروکلمان ۱/ (۱۳۲)۱۳۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۰عکسی

آغاز: قال حدثنا الشیخ ابو القاسم عبد الرحمن بن محمد بن علی بن احمد الادفوی: قال: حدثنی ابی قال: قال ابو جعفر احمد بن محمد بن اسماعیل الصفار النحوی: نبتدئ فی هذا الکتاب و هو کتاب الناسخ و المنسوخ؛ **انجام:** و خص محمداً صلی الله علیه و سلم نبی الرحمة بالصلاة و التسلیم و اهله الطیبین تم الکتاب.
نسخه اصل: اسکوریال، مادرید، ش ۱۲۵۹(فهرست خطی عربی همانجا ۲/۳)؛ خط: نسخ مشکول، بی‌کا، تا: پنجشنبه۹ محرم ۶۴۲ق؛ مصحح، با نشانه بلاغ و مقابله، در پایان صورت چند سماع به تاریخ‌های ۳۸۱ و ۴۲۵ق؛ ۲۲۰گ، ۱۹سطر[عکسی ف: ۲–۱۶۲]

● **الناسخ و المنسوخ** / علوم قرآن / عربی
an-nāsix wa-l mansūx

بغدادی، هبة الله بن سلامه، - ۴۱۰ قمری
baqdādī, hebat-ol-lāh ebn-e salāme(- 1020)

تألیف یکی از علمای شیعه است که اسمش معلوم نیست.رساله‌ای است مختصر که آیات منسوخه رابه ترتیب جمع نموده است.مسأله نسخ شدن آیتی از قرآن به آیتی دیگر که پس از آیت نسخ شده آمده باشد و میان آن دو تناقض در حکم دیده شود یکی از مسائل مهم علم کلام در قرن دوم هجری و پس از آن بوده است و رساله‌های مستقل در آن باره نوشته شده و سپس در دوره‌های پسین اسلام صورت‌های گوناگون به خود گرفته و متأخران آن را مانند فصلی در پایان کتاب‌های اصول فقه یاد کرده‌اند. ابن ندیم در الفهرس (ن-۳۷۷) در زیر عنوان «الکتب المؤلفة فی ناسخ القرآن و منسوخه» کتاب‌هایی از کسان زیر نام برده: ۱. حجاج اعور؛۲. ابوعبید قاسم بن سلام (-۲۲۴)؛ ۳. ابن ابی داود سجستانی؛ ۴. مقاتل بن سلیمان؛ ۵. جعفر بن مبشر؛ ۶. ابواسماعیل زبیدی؛ ۷. ابو مسلم کجی؛ ۸ اسماعیل بن ابوزیاد؛ ۹. ابو القاسم حلاج زاهد؛ ۱۰. ابن کلبی؛ ۱۱. هشام بن علی بن هشام؛ ۱۲. احمد بن حنبل؛ ۱۳. زبیر بن احمد؛ ۱۴. عبدالرحمان بن زید؛ ۱۵. ابواسحاق ابراهیم بن مودب؛ ۱۶. ابراهیم حربی؛ ۱۷. ابو سعید نحوی؛ ۱۸. حارث بن عبدالرحمان. چلبی در کشف الظنون (ن-۱۰۶۷) نام ده تن از کسانیکه درباره این علم رساله جداگانه نوشته‌اند چنین یاد کرده است:مکی بن ابی طالب قیسی مقری و ابوجعفر نحاس و ابوبکر محمد بن عبدالله ابن عربی (-۵۴۳ق) و ابو داود سجستانی و ابو عبید قاسم ابن سلام (-۲۲۴ق) و ابو سعید عبدالقاهر تمیمی و سیوطی (-۹۱۱ق) و هبة الله بن سلامه (-۴۱۰ق) و ابوالحسین نیشابوری (-۳۶۸ق) و ابن منادی بغدادی. ولیکن آشکار است که در این فهرست یکدهم شماره کسانیکه در این علم کتاب نوشته‌اند یاد نگردیده است. اسماعیل پاشا در ذیلی که بر کشف الظنون نگاشته چند شماره بدین تفصیل بر آنها افزوده: محمد بن هلال سعیدی (-۵۲۰ق) و علی بن احمد بن حزم قرطبی (-۴۵۶ق) و یحیی بن عبدالله واسطی (-۷۳۸ق) و شهاب الدین احمد بن اسماعیل ابشیطی (-۸۲۸ق) و سعد بن ابراهیم اشعری قمی (-۳۰۱ق) و ابومسلم معتزلی و عبدالله بن عبدالرحمان الاهم شیعی و حسن بن علی بن فضل کوفی (-۲۲۴ق) و کمال الدین محمد بن عبادی ناصری جد مصلح الدین محمد لاری. این نیز اندکی از بسیار و نمونه از نویسندگان این علم می‌باشد.در خاتمه رساله ناسخ و منسوخ که هم اکنون مورد گفتگوی ما می‌باشد نیز نام پنج تن از دانشمندانی که درباره این علم کتاب نوشته‌اند بدینقرار آمده:۱. ابوصالح بادان؛ ۲. مقاتل؛ ۳. مجاهد؛ ۴. عکرمه؛ ۵. محمد بن سعید؛ در اینجا نگارنده کتاب (هبة الله بن سلامة) زنجیره اجازه خود را برای روایت کتاب‌های این پنج تن به تفصیل یاد کرده است. در دیباچه این کتاب خبرها و حدیث‌هایی درباره اهمیت این علم و شرح آنها و معنی دو کلمه (ناسخ و منسوخ) در ده صفحه آورده و سپس به کتاب آغاز نموده سوره به سوره، از بقره تا ناس آیه‌های نسخ کننده و نسخ شده را توضیح و تفسیر نموده است. نگارنده با این که نابینا بوده این کتاب را از نود و پنج کتاب تفسیر بیرون آورده است. (علینقی منزوی)

این کتاب مشتمل است بر هفت«باب»: باب الناسخ و المنسوخ و النسخ فی کلام العرب؛ باب السور التی فیها ناسخ و لیس فیها منسوخ و السور التی دخلها المنسوخ و لم یدخلها المنسوخ؛ باب تسمیة السور التی دخلها الناسخ و المنسوخ؛ باب اختلاف المفسرین علی ای شئ یقع النسخ من کلام القرآن؛ باب رد الله تعالی علی الملحدة و المنافقین من احد معارضتهم فی نقل احکام کتابه المبین؛ باب ما جاء فی النسخ فی الشریعة علی التوالی؛ باب الناسخ و المنسوخ علی نظم القرآن لیس فی ام الکتاب شئ.مؤلف در نخستین باب، منسوخ را به سه «بخش» تقسیم نموده: ۱. خط و حکم هر دو منسوخ؛ ۲. خط،منسوخ و حکم باقی؛۳. حکم، منسوخ و خط باقی. وی دانستن ناسخ و منسوخ را از ضروریات ذکر کرده است.

آغاز:بسمله. و به نستعین. الحمدلله الذی هداینا لدینه و جعلنا من اهله ... فاعلم انه اول ما ینبغی لمن احب ان یتعلم شیئا من علم هذا الکتاب لابد له معرفة فی علم الناسخ و المنسوخ ... قال الشیخ هبة الله رضی الله عنه لما رایت المفسرین قد سلکوا طریق هذا العلم و لم یا توامنه علی وجه الحفظ و خلطوا بعضه ببعض الفت فی ذلک کتابا یقرب علی من اراد تعلیمه و تذکار المن علمه

انجام:و کل ما فی القرآن المجید، من انی اخاف ان عصب یربی عذاب یوم عظیم. تم.

چاپ: این اثر چاپ شده از جمله به تحقیق دکتر موسی بنای علوان علیلی.

[الذریعه ۱۳/۲۴؛ الاعلام زرکلی ۷۲/۸؛ معجم المؤلفین ۱۳۸/۱۳؛ کشف الظنون ۱۹۲۰/۲؛ معجم المطبوعات ۱۲۰/۱؛ ذخائر التراث العربی الاسلامی ۱۳۰/۱؛ الاوقاف العامة بغداد ۱۶۳/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۵عکسی

آغاز:برابر؛ **انجام:**و نسال الله ان یوفقنا للصواب انه قریب موفق لما یشاء و هو حسبنا و نعم الوکیل و صلی الله علی سیدنا ومحمد و اله ...

نسخه اصل: اسکوریال - مادرید ش ۱۴۳۹(فهرست خطی عربی اسکوریال ۸۰/۳)؛ خط: نسخ، کا: یحیی بن احمد بن عبد المنعم، تا: یک‌شنبه ۲۹ ذیحجه ۸۴۹ق؛ در آخر دو برگ پیرامون مذاکره منصور، خلیفه عباسی با شخص دیگری در مسجد الحرام راجع به مسائل اجتماعی، تحریر یافته است؛ ۵۰گ، ۱۵سطر[عکسی ف: ۱-۱۸۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۶

آغاز:بسمله. اخبرنا الشیخ الفقیر الواعظ ابونصر احمد بن عبدالله بن ابی اسحق البوزجانی ... قال اخبرنا الشیخ ابوالقاسم هبة الله بن سلامة بن نصر بن علی المفسر رحمه الله قراه علیه فی داره بغداد؛ **انجام:**و الحمدلله کما هو اهله و صلی الله علی رسوله و آله و سلم تسلیماً کثیراً. وقع الفراغ من نمو کتاب ... سنه احدی و ثمانین و ثمانمائه.

خط: ثلث و تعلیق، بی‌کا، تا: صفر۸۸۱ق؛ مجدول؛ واقف: ملا موسی؛ ۶۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱-۵۹۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**سورة الناس نزلت بالمدینه و قیل بمکه و الله اعلم و جمیعها محکم لیس فیها ناسخ و لامنسوخ و الحمدلله حق حمده و الصلوة علی نبیه و آله.

در فهرست ناشناس آمده ولی انجام آن با برخی از نسخه‌های ابن سلامه هماهنگ است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: پارچه‌ای زرد، ۱۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱-۵۹۱]

۴. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۲۳/۲

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: سلیمان بن یحیی بن علی بن ابراهیم البخیل بن الاشرم بحرانی اوالی، تا: ۹۵۳ق؛ ۳۰گ (۳۱۷-۳۴۶)، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: -۹۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۷۷/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۵-۲۳۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۲۰۸/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**لیکرب علی من نظر فیه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۴گ (۲پ-۲۵پ)، ۱۹سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶-۲۱۷]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**نسئل السلامة من الزیادة و النقصان و المنفعة من عنده و الحمدلله کما هو اهله و صلی الله علی رسوله و آله و سلم تسلیماً کثیراً

خط: نسخ، کا: محمد صالح یزدی، تا: ۵ ذیقعده۱۰۴۹ق؛ واقف: فهرستی؛ ۳۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۴-۴۵۸]

۷. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۰۴/۴ - ج

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اما النهی فالشریعة مبنیة فیه علی الحصر لاعلی الاباحة فهذا جمل من الناسخ و المنسوخ

کا: احمد بن شعبان، تا: پنج‌شنبه پایان ذیحجه۱۰۷۴ق، جا: بغداد مرقد شیخ برهان درکوی رویگران؛ تملک: احمد بن شعبان، اسماعیل بن ابراهیم در ذیقعده ۱۰۷۸؛ ۵۸گ (۲۸پ-۸۵ر)[ف: -۴۹۱]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**من خمسة و تسعین تفسیرا یقول ذکر اسنادها. و انما اقتصر نافی هذا الکتاب فی جمل من العلم ... السلامة من الزیادة و النقصان و المنفعة من عنده. تم.

خط: نسخ، کا: حطی، سلیمان بن عبدالله، تا: ۱۰۷۶ق، جا: کرکنده؛ محشی با امضای «طبرسی» و «منه»؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۵۶گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱-۲۲۷]

۹. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۴۷۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳۵گ (۱پ-۳۵ر)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲-۱۴۵]

۱۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۱۱-۹۳۷]

اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۰/۲

همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۳۰۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۴۱/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۳-۷۰]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۱۱۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**قال فضل العالم علی العابد کفضلی علی امتی لقوله اربعة شفاعتها حق اولها الانبیاء ثم العلماء ثم الشهداء ثم الاطفال لابویه.

تنها باب آخر کتاب ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۴۸ص، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۵۰-۱۷]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۸۴۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**سورة الناس نزلت بالمدینة و قدقیل بمکة و الله اعلم جمیعها محکم لیس فیها ناسخ و لامنسوخ.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۴۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۸۳] و [ف: ۲۲-۴۵۶]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۳۳۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**سورة الناس نزلت بالمدینة و قدقیل بمکة و الله اعلم جمیعها محکم لیس فیها ناسخ و لامنسوخ.قال الشیخ هبة الله کلما فی القرآن من قوله ... و اما النهی فالشریعة فیه علی الحظر لاعلی الاباحة هذا حمل من الناسخ و المنسوخ تم الکتاب ... قال الشیخ ابوالقاسم هبة الله ... استخرجت هذه الجملة من کتب الناسخ و المنسوخ ... و المشفعة من عنده.

خط: نسخ، کا: عبدالله بن ناصر بن حمدان بن سالم خطی، تا: شنبه ۲۸ صفر۱۱۰۷ق؛ واقف: حاج احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ جلد: گالینگور، ۴۱ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۲-۴۵۷]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۷۹/۹

خط: نسخ، کا: هندوان، عمر بن علی، تا: ۱۱۱۲ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۲۴گ (۱۳۹پ-۱۶۲پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۷-۳۳۹]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۲۶/۶

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۱۰۳گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵۱-۱۶۴]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۳۳/۰۱
آغاز:من المال یرضخون لهم بذالک؛ **انجام:**اضهروها للناس فتبدل لهم تم التفسیر
خط: نسخ، کا: احمد بن محمد شریف، تا: ۱۲۳۴ق؛ افتادگی: آغاز[رایانه]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۰/۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**سورة الکافرین فیها آیة واحدة و هی لکم دینکم ولی دین نسخ و لامنسوخ فهذه ما اردناه ذکره
کا: ابوالقاسم بن محمد کاظم موسوی حسینی علوی، تا: ۷ صفر۱۲۴۶ق، جا: قزوین، مدرسه فاضل الباراغانی؛ ۱۶گ(۷۸پ-۹۳ر)، ۱۹سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۹-۴۱۶]

۱۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۱۷/۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**و کل ما فی القرآن المجید، من انی اخاف ان عصب یربی عذاب یوم عظیم. تم.
خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۲۰ رمضان۱۲۷۵ق؛ ۳۱گ (۱۲۱ر-۱۵۱پ)[ف: ۲-۲۵۱]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**و کلما کان فی کتاب الله تعالی من حیث هو لیس بمنسوخ و الله أعلم بالصواب ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۷گ (۱پ-۲۷ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱-۲۲۵]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۲۴/۲
آغاز:لا یأتیه الباطل من بین یدیه و لا من خلفه تنزیل من حکیم حمید
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۳۰گ (۲۵ر-۵۴ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۸-۲۱۰]

۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۸۲/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**هذا یفضل الامر، و اما النهی فالشریعه مبنیه الی الحظر الا علی الاباحه، فهذا جمل من الناسخ و المنسوخ
خط: نسخ، کا: کوساری، ابراهیم بن محمد علی، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: رضا موسوی زنجانی؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۳گ (۱پ-۳۳)، ۱۵سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۷-۴۲۳]

● **الناسخ و المنسوخ** / علوم قرآن / عربی
an-nāsix wa-l mansūx

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری
‘alam-ol-hodā, ‘alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۱۰۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۷-۷۰۱]

● **الناسخ و المنسوخ = الایجاز فی معرفة ما فی القرآن من الناسخ و المنسوخ** / علوم قرآن / عربی
an-nāsix wa-l mansūx = al-ījāz fī ma‘rifat-i mā fi-l qur’ān min-an nāsix wa-l mansūx

سعیدی نحوی، محمد بن برکات،- ۵۲۰ قمری
sa‘īdī nahvī, mohammad ebn-e barakāt(- 1127)

رساله‌ای است در آیات ناسخ و منسوخ از قرآن کریم که در چهارده«باب» نگاشته شده: ۱. فی معنی النسخ فی کلام العرب و اقسام الناسخ و شروطه و احکامه؛ ۲. فی اقسام المنسوخ فی کتاب الله و هو ینقسم علی ستة اقسام؛ ۳. اقسام الناسخ و ینقسم علی ثلاثة اقسام؛ ۴. فی ما یجوز ان یکون ناسخا و منسوخا و ذلک ینقسم الی خمسة اقسام؛ ۵. فی الفرق بین النسخ و التخصیص و الاستثناء؛ ۶. فی شروط الناسخ؛ ۷. فی نسخ الجائز فی کتاب الله؛ ۸. فی الآیة المنسوخة بناسخ واحد؛ ۹. فی ذکر ما جاء من النسخ فی الشریعة علی التوالی؛ ۱۰. فی ذکر السور التی لم یدخلها ناسخ و لا منسوخ؛ ۱۱. فی ذکر السور التی فیها ناسخ و لیس فیها منسوخ؛ ۱۲. فی ذکر السور التی فیها منسوخ و لیس فیها ناسخ؛ ۱۳. فی ذکر سورالتی دخلها الناسخ و المنسوخ؛ ۱۴. فی ذکر المنسوخ علی نظم القرآن.
[ایضاح المکنون ۶۱۵/۲؛ معجم المؤلفین ۱۰۱/۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۴۳/۸
آغاز:بسمله، الحمد لله البادی الی توحیده من سبق علمه بهدایته العاصم من الضلال من قضی له بعصمته ... و بعد، فهذا مختصر فی معرفة الناسخ و المنسوخ؛ **انجام:**فصل فی ذکر الآیة المنسوخة فی سورة الکافرین، قوله: لکم دینکم ولی دین، نسخت بآیة السبق. تمت.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده۹۶۶ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: احمد الکوسج، ۱۰۵۹ق؛ ۱۸گ (۶۱پ-۷۸ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۷-۹۲]

● **الناسخ و المنسوخ** / علوم قرآن / عربی
an-nāsix wa-l mansūx

سجاوندی، محمد بن طیفور،- ۵۶۰ قمری
sajāvandī, mohammad ebn-e tayfūr(- 1166)

بحث ناسخ و منسوخ و آیات مربوطه از تفسیر «عین المعانی فی تفسیر السبع المثانی» سجاوندی در این رساله نقل شده است.
[فهرست کتابهای عربی آکادمی لینچی ص ۷۴-۷۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۲۱/۷
آغاز:هذا منقول من عین المعانی ... و منها معرفة النسخ و هو بیان منتهی الحکم لتبدل المصلحة علی اختلاف الأزمنة
نسخه اصل: کتابخانه لینچی-رم۴۱ roosi۳۴۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۷۰ق؛ ۱۱ص (۲۹۴-۳۰۴)[عکسی ف:۱-۳۸۱]

● **الناسخ و المنسوخ** / علوم قرآن / عربی
an-nāsix wa-l mansūx
قطب راوندی، سعید بن هبة الله، - ۵۷۳ قمری
qotb-e rāvandī, sa'īd ebn-e hebat-ol-lāh(- 1178)
مؤلف مختصری درباره نسخ از نظر لغوی واصطلاحی بحث کرده وسپس آیات ناسخ ومنسوخ را به ترتیب سوره‌های قران آورده وتوضیح داده است. این رساله در بیشتر فهارس از آن احمد بن عبدالله ابن متوج بحرانی (-۸۲۰ق) دانسته شده است.
آغاز: بسمله الحمدلله الذی لم ینسخ من آیة الا و قد اتی بخیر منها او مثلها و الصلوة علی نبیه محمد و عترته المعصومة فی قولها و فعلها و بعد فان من ادعی التفقه فی الشرعیات التی هی معالم الدین
انجام: الاخلاص نزلت بالمدینة لزید بن ربیعة العامری وعامر ابن الطفیل وقیل هی مکیة لاناسخ فیها ولامنسوخ وکذا فی المعوذتین واختلف فی نزولهما تم الکتاب
[الذریعة ۱۴/۲۴؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۵۰/۴]

۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۱۵/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: اسحاق بن محمد، تا: ۱۰۲۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۲-۵۵۶]
۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۸۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۲۵۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۱گ (۱۰۱پ-۱۲۱ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۹]
۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۹۱۸/۲
کا: محمد بن محمد باقر، تا: ۱۲۹۰ق؛ قطع: رقعی[ف: -۳۲۶]
۴. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲۹۶/۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۷گ[چند نسخه-ف: -۳۷۶]

● **الناسخ و المنسوخ** / علوم قرآن / عربی
an-nāsix wa-l mansūx
همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ - ۷۸۶ قمری
hamadānī, 'alī ebn-e mohammad (1315 - 1385)
رساله‌ای کوتاه در تفسیر آیه «مانسخ من آیة او ننسها نات بخیر منها او مثلها» (بقره،۱۰۶) ومباحث مربوط به نسخ و تعداد آنها در قرآن است که بیشتر به آیات مربوط به جهاد و قتال و اوامر و نواهی تعلق دارد و در مجموع ۱۳ مورد را از قبیل ناسخ و منسوخ شمرده است.
آغاز: الحمد لله حق حمده و الصلوة علی خیر خلقه اما بعد یقول ... فهذا ما جمعته من ناسخ القرآن و منسوخه تذکرة للطالبین ... من سوره البقره قوله کتب علیکم القصاص
انجام: قوله و اهجرهم هجراً جمیلا منسوخة بآیة السیف و من سورة قل یا ایها الکافرون کلها منسوخة بآیة القتال و الله اعلم بالصواب تم الرسالة الشریفة
[احوال وآثار میرسیدعلی همدانی ۱۹۶؛ الذریعة ۱۲/۲۴ از علی بن حسین همدانی متوفای ۷۸۶؛ فهرستواره منزوی ۱۰۰۹/۸]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۵۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماجمذهب، ۲گ (۲۳۱ و ۲۳۲)، ۲۴سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۲۸-۵۹۷]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۴-۲۳/۱۹۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۷۳۲]
۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۷۶/۸-۵۷/۱۴۶
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۲۷۲-۲۷۳)، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۸-۴۷۳۲]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۷۵۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: قاینی، اسماعیل بن عبدالمؤمن، تا: اواخر شعبان ۱۰۸۸ق، جا: مشهد رضوی مدرسه عباسیه؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: مقوا، ۹ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۲-۴۶۱]
۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۸۴۷/۹
آغاز: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳-۲۹]
۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۳۰/۲۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: شوشتری، عبدالصمد بن حسین، تا: قرن ۱۳؛ جا: اصفهان؛ جلد: مقوا، ۵ص(۲۲۹-۳۰۳)[ف: ۱۰-۱۶۷۰]
۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۹۷/۵ط
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳ص (۴۷-۴۹)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۴/۳-۶۰]
۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۱/۳
خط: نسخ، کا: علی اصغر بن علی مختار جرفادقانی مشهور به گلپایگانی، تا: ۱۲۲۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۳۳ر-۱۳۴ر)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۴۶]
۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۰۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: کردمحله ای استرآبادی، محمد ابراهیم بن احمد

علی، تا: رجب۱۲۳۳ق؛ مذیل است به حل کلام قاضی بیضاوی در تفسیر آیه‌های ۸ و ۹ در سوره مبارکه ملک که مؤلف ۷وجه در حل آن آورده است، آغاز: «بسملة، قال الله سبحانه فی سورة الملک کلما القی فیها فوج ...»، انجام: «و هذا الوجه مما خطر بالخاطر الفاتر و الله اعلم بحقیقة الحال»؛ واقف: خانم بیگم عقیلی، خرداد۱۳۷۱؛ ۳ص، ۵۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۲-۴۶۰]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۱۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: میشن، ۳ص (۲۰۵-۲۰۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵۰-۱۱۵]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۲۱/۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱پ-۲پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۱-۲۸۴]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۳۴/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: رضا بن محمد موسوی، تا: ۱۳۶۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲گ (۱۳۲-۱۳۳)، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۶سم [ف: ۱۹-۲۹۵]

۱۳. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماجمذهب، ۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف مخ: -۱۷۳]

● **الناسخ و المنسوخ** / علوم قرآن / عربی

an-nāsix wa-l mansūx

عتایقی، عبدالرحمن بن محمد، ۶۹۹ - ۷۹۰ ؟ قمری

ʻatāyeqī, ʻabd-or-rahmān ebn-e mohammad (1300-1389)

تاریخ تألیف: ۷۶۰ق

رساله‌ای است درباره آیات منسوخه قرآن و تعیین آنها مصنف رساله مدعی است که در ۶۳ سوره قرآن آیات منسوخه موجود است و یکایک آنها را با آیات ناسخه آن ذکر کرده است علاوه بر این مدعی است دو قسم دیگر نسخ در آیات قرآن واقع شده است یکی رفع خطوط آیه به علاوه نسخ حکمی که مضمون آن آیه بوده دیگر رفع خط و ابقاء حکم آن است و مدرک این دعوی را دو حکایت دانسته و آورده است. (عبدالحسین حائری) عبدالهادی فضلی در مقدمه تصحیح این رساله (ص۹) می‌نویسد:«ان العتائقی فی کتابه هذا متأثر الی حد بکتاب الناسخ و المنسوخ لابن سلامة (-۴۱۰هـ) فی المنهج و التبویب و المادة و التعبیر أحیاناً و ذلک لأنه جمع الا ما خالف فیه رأیاً و اجتهاداً».

آغاز:بسمله. و به نستعین و قل رب زدنی علما الحمد لله مکافاة لافضاله و صلواته علی محمد و آله و بعد فهذه رسالة فی علم الناسخ و المنسوخ فان ذلک اول ما یجب ان یبدأ به من علوم القرآن ...

انجام:«سورة النصر الی آخر القرآن لیس فیها ناسخ و لا منسوخ. فهذا ما اردنا ذکرها

چاپ: نجف، مطبعة الآداب، محقق عبدالهادی الفضیلی، چاپ اول، ۸۶ص، ۱۳۸۹ق.

[الذریعة ۱۱/۲۴ و ۱۲؛ اعیان الشیعة ۴۶۵/۷؛ دانشنامه قرآن و قرآن پژوهی، مدخل کتابشناسی ناسخ و منسوخ ۱۸۵۲/۲-۱۸۶۲؛ دائرةالمعارف بزرگ اسلامی ۲۱۰/۴-۲۱۱؛ مقدمه عبدالهادی فضلی بر تصحیح الناسخ و المنسوخ ابن العتایقی]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۰/۲

آغاز و انجام: برابر؛ فهذا ما اردنا ذکرها. فرغ من تسویدها جامعها عبدالرحمن بن محمد العتایقی و ذلک سنه ستین و سبع مایه هجریة.

خط: نسخ، کا: عبادالدین بن عبدالسمیع بن فیاض اسدی، تا: جمعه ۲۵ جمادی الثانی۹۱۷ق؛ جلد: میشن، ۷گ (۷پ-۱۳ر)، ۱۵ و ۲۵ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۶/۲×۲۵/۷سم [ف: ۲۹/۱-۳۹۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۵۵/۱ و ۱۳۳۳عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۴ شوال۹۸۰ق؛ تملک: حسین ابن حاجی بن محمد شولستانی، محمد جعفر حسنی حسینی شولستانی، حسن ابن باقر فروشانی به تاریخ ۱۱۴۹؛ مهر: «حسین از مهر علی شرف یافت» (لوزی)؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۱پ-۱۵ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۶-۲۳۹] و [عکسی ف: ۴-۵۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۱۵/۳

خط: نستعلیق، کا: محمود بن صدر الدین محمد سمنانی، تا: صفر۹۸۰ق، جا: شیراز؛ تملک: حسین بن جلال الدین پنجهزاری به تاریخ ۲۰ محرم ۱۰۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴گ (۲۲۲پ-۲۲۵پ)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۲۴-۱۸۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۴۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**تسویدها جامعها الفقیر الی الله الغنی منصور ابن سبی لحسائی و ذلک یوم الرابع عشر من شهر شعبان سنة الف و خمس و ارعون تمت کتابتها فی ۱۳ ذی الحجة من سنه ۱۰۷۹ فی القریة المعروفة برضی اباد

در فهرست از منصور بن سبی لحسائی دانسته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ ذیحجه۱۰۷۹ق، جا: رضی آباد؛ جلد: تیماج، ۹ص (۳۰۷-۳۱۵)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹-۳۶۴]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۵۹

آغاز و انجام: برابر؛ فهذا ما اردنا ذکره. فرغ من تسویدها جامعها الفقیر الی الله الغنی منصور الاحسائی و ذلک الیوم الرابع عشر من شهر شعبان سنة الف و خمسة و اربعون (تمت کتابتها فی ۱۳ ذی الحجة من ۱۰۷۹)

در فهرست از ابی القاسم بن جهة الله بن سلامه دانسته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ ذیحجه ۱۰۷۹ق، جا: رضی آباد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۶گ (۱۵۸پ-۱۶۳ر)، ۲۵سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴-۷۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۷/۳۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۶-۴۱۲]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۷۸

آغاز و انجام: برابر؛ فرغ من تسویدها جامعها الفقیر الی الله الغنی منصور بن بستی لحسایی و ذلک یوم الرابع عشر من شهر شعبان سنة الف و خمس و اربعون.

در فهرست از منصور لحسائی دانسته شده ظاهراً به استناد آنچه در پایان نسخه آمده ولی با کار عتایقی هماهنگ است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳ ذیحجه۱۰۷۹ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج، ۵ص، ۵۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۶سم [ف: ۲۲-۴۵۸]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۴۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد کاظم مدرس بن محمد شریف خادم، تا: ۱۱۲۱ق؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۸۵]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۶۵/۲

همان نسخه بالا[مؤید: ۲-۱۷۲]

۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۵/۲

خط: نسخ، کا: محمد تقی کازرونی، تا: ۱۶ ذیحجه۱۱۱۷ق، جا: شیراز مدرسه مومنینه؛ ۱۵گ (۷۳-۸۷)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [نسخه پژوهی: ۳-۶۵]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۲۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۸گ (۴پ-۱۱ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۱-۲۸۵]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**فهذا آخر ما اردنا ذکره فرغ من تسویدها جامعها عبدالرحمن بن محمد الصایفی و ذلک سنة الستین و سبعمائه.

خط: نسخ، کا: کاشانی، محمد عزیز بن عبدالرسول، تا: ۱۲۳۱ق؛ جلد: روغنی مشکی، ۴۶۵ص، ۳۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۴-۱۸]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۰۴/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد حسین ساروی، مازندرانی، تا: ربیع الاول۱۲۳۴ق؛ مصحح، محشی با نشان «۲»؛ ۵گ (۳۵پ-۳۹پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۹-۳۴۱]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۹۷۰

آغاز و انجام: برابر؛ فرغ من تسویدها جامعها الفقیر الی الله الغنی منصور بن بستی لحسایی و ذلک یوم الرابع عشر من شهر شعبان سنة الف و خمس و اربعون.

در فهرست از منصور لحسائی (قرن ۱۱) دانسته و سال تألیف را ۱۴ شعبان ۱۰۴۵ آورده ولی آغاز و انجام آن کاملا با کار عتایقی هماهنگ است؛ خط: نسخ، کا: عباس علی بن نقد علی، تا: ۱۲۳۸ق؛ واقف: محمد ایرانی مجرد، بهمن ۱۳۵۰؛ جلد: تیماج، ۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۲۲-۴۵۹]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۵۸/۱

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر بن آقا حسن قزوینی، تا: ربیع الثانی۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج [ف: ۳۰-۳۸]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۴۱۱ض-۱۷/۱۹۱

کا: کاشانی، محمد بن محمد باقر، تا: ۱۲۴۷-۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۵×۹سم [ف: ۳-۱۳۰۹]

۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۳۴/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن غلامعلی بهبهانی، تا: ۵ ذیحجه۱۲۹۹ق؛ جلد: تیماج، ۹گ (۳۷۲ر-۳۸۰پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۹۴]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۴۷/۳

کا: ابو محمد حسین علی بن آقا محمد تهرانی، تا: سه‌شنبه ۸ رجب۱۳۰۵ق؛ از روی نسخه کتابت ۱۰۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۷گ (۳۸ر-۵۴ر)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۰-۳۵۹]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۹۲/۱-عکس

آغاز و انجام: برابر؛ فرغ من تسویدها جامعها عبدالرحمن بن محمد العتایقی و ذلک فی ستة ستین و سبعمائة هجریة

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۲۴۴]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۴۴/۱-ف

نسخه اصل: از روی خط او. قم، شهاب الدین مرعشی نجفی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۲-۴۲]

۱۹. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۲۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ با یادداشتی به تاریخ ۴ شنبه ۱۹ ربیع الاول ۱۰۹۷ در مدرسه محسنیه آمده؛ جلد: مقوایی، ۱۲گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف مخ: -۲۳۴]

● **الناسخ و المنسوخ** / علوم قرآن / عربی
an-nāsix wa-l mansūx

شریف، احمد بن علی، ق۸ قمری
Šarīf, ahmad ebn-e ʻalī(- 14c)

عنوان باب و فصل دارد.
آغاز:بسمله.اما بعد حمد الله ذی النعم و العز الرفیع الشامخ ... فهذا حاصل التحقیق فی علم المنسوخ و الناسخ و قد بالغت فی اختصار لفظه لاحث الراغب علی حفظه فالتفت ایها الطالب ... فان آثرت زیادة بسط ... فعلیك بالکتاب الذی اختصر هذا منه و هو کتاب عمدة الراسخ
انجام:و اذا لم یکن المفهوم هذا بعد النسخ و الله اعلم و صلی الله علی سیدنا محمد النبی و آله.
[الذریعه ۳۳۶/۱۵]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۵۲/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۳۸ق، جا: ابرقوه مدرسه عبیدیه؛ مجدول؛ ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف: ۶-۱۹۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۹۰/۳
آغاز و انجام: برابر
در فهرست ناشناس آمده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲گ (۱۴۱پ-۱۵۲ر)، ۱۹سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۲۴۹۹]

● **الناسخ و المنسوخ** / علوم قرآن / عربی
an-nāsix wa-l mansūx

ابن متوج، احمد بن عبدالله، - ۸۲۰ قمری
ebn-e motavvaj, ahmad ebn-e ʻabd-ol-lāh(- 1418)

دویست و یک آیه در ناسخ و منسوخ آیات قرآنی را از تفسیرش انتخاب و در این رساله گردآورده و در ابتدا مقدمه‌ای در چند فصل در معنای نسخ و تقسیم آن و مطالبی شبیه به آن آورده است، در نسخه‌های خطی، این کتاب به مؤلفینی چند نسبت داده شده است.وی در مقدمه می‌نویسد: کسی که به ناسخ و منسوخ قرآن واقف نباشد و با این وصف خویشتن را فقیه بداند همچون الاغی است که در گل فرو رفته باشد. مؤلف در پایان مقدمه می‌گوید: برخی از مفسران معتقدند که منسوخی در قرآن وجودندارد اینان گروهی هستند که مردم را از راه حق بازداشته و برخداوند دروغ بسته‌اند. ابن متوج پس از ذکر مقدمه به معنی نسخ در کلام عرب پرداخته و گفته است: مفسران نسخ را به سه قسم تقسیم کرده‌اند:۱. ما نسخ خطه و حکمه؛ ۲. ما نسخ خطه و بقی حکمه؛ ۳. مانسخ حکمه و بقی خطه. وی در یکی از فصول چنین آورده:«اعلم ان السور التی یدخلها الناسخ و المنسوخ خمسة و عشرین سورة: البقرة و آل عمران و النساء و المائدة ... و السور التی دخلها المنسوخ و لم یدخلها الناسخ اربعون سورة: الأنعام والأعراف و یونس و هود و الحجر و النحل ... و ماسواها لم یدخل علیها ناسخ و لامنسوخ و هی ثلاث و اربعون سورة، ام الکتاب و یوسف و یس و الحجرات و الرحمن و الحدید ...».پس از این بحث می‌گوید:«و نحن الآن نشرع فی بیان الناسخ علی نظمه القرآن بعون الله تعالی، الفاتحة: لیس فیها شئ منه ان اولها ثناء و آخرها دعاء، البقرة، قالوا ان فیها ثلاثون آیة منسوخة اولها قوله و مما رزقناهم ینفقون ... آل عمران: مدنیة قوله فان اسلموا فقد اهتدوا محکم و المنسوخ فان تولوا فانما علیك البلاغ نسخها آیة السیف ...».
آغاز:الحمدلله الذی لم ینسخ من آیة الا و قداتی بخیر منها او مثلها و الصلوة علی نبیه محمد و عترته المعصومین فی قولها و فعلها و بعد فان من ادعی التفقه فی الشرعیات التی هی معالم الدین و لم یعرف الناسخ من المنسوخ کان مثل الحمار فی الطین فقد روی ان عبدالرحمن بن داب صاحب ابی موسی قد اجتمع الناس علیه یسئلونه فی مسجد الکوفة فجعل یخلط الماش بالدرماش
انجام:وقیل هی مکیة لاناسخ فیها ولا منسوخ وکذا المعوذتین واختلف فی نزولهما.
چاپ: از سوی استاد سید محمد مشکوة بیرجندی؛ این کتاب به تصحیح محمد جعفر اسلامی در سال ۱۳۴۴ ش در تهران.
[الذریعة۲۴/۹؛ أعیان الشیعة ۱۳/۳؛ ریحانة الأدب ۱۹۵/۸ و ۱۹۴/۸؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۵۱/۴؛ معجم المطبوعات العربیة فی ایران:۳۶۷؛موسوعة مؤلفی الامامیة(رحلی):۵۰۵/۲؛ دنا ۴۳۵/۱۰-۴۳۶]

شروح و حواشی:
۱- شرح الناسخ و المنسوخ؛ حسینی قاری، عبدالجلیل بن احمد (-۹۷۶)

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۹۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن شرف منصوری، تا: ۴ رجب۹۷۴ق، جا: قزوین؛ مصحح؛ تملک: محمد حسین نجفی عاملی که کتاب از مولی عبدالعزیز کرمانی به وی رسیده با مهر «الواثق بالله الصمد العلی عبده محمد حسین النجفی العاملی» (دایره)، اسماعیل بن عبدالله با مهر «وما توفیقی الا بالله عبده اسماعیل بن عبدالله» (دایره)؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۲۷پ-۴۱پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۹۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۶۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۹۷۷ق؛ این نسخه به قطب الدین شیرازی یا قطب راوندی نسبت داده شده؛ مهر: «عبده عیسی بن جعفر العاملی» (بیضوی)، «عبده محمدحسین العاملی»(مستطیل)؛ جلد: چرم، ۲۶گ (۲۹۹-۳۲۴)، ۱۷سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۴۰-۶۳۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۷۲۹

خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن حسین ستری، تا: غره جمادی الاول۹۸۷ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۲۶]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۱۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۱-۶۹۵]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۶۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: درویش علی بن احمد یار، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۸۴] و [ف: ۲۲-۴۵۴]

۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۲/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۰گ (۱-۲۰)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [نسخه پژوهی: ۳-۶۸]

۷. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۳۳/۵

بی‌کا، تا: ۱۰۶۷ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۷گ (۱۶۲پ-۱۸۸پ)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱-۱۴۸]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۰۳/۲

خط: نسخ، کا: تربتی، حسین، تا: ۱۰۷۵ق؛ این کتاب در نسخه حاضر به قطب راوندی نسبت داده شده؛ جلد: تیماج، ۱۸گ (۸۶پ-۱۰۳ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۷-۵]

۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۷۸۷/۳

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: کرم الله بن سید عطاء الله حسینی جزایری شیرازی، تا: پنج‌شنبه ۱۴ ربیع الاول۱۰۷۵ق، برای استاد خود شیخ صالح بن شیخ عبدالکریم؛ ۱۸-۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۲-۸۸]

۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۸۷/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: تونی، عبدالله بن عبدالغفور، تا: ذیقعده۱۰۸۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۴ص (۲۱۳-۲۵۶)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۹۵]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۹۸/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: خاتون آبادی، محمد حسن بن محمد حسین، تا: با تاریخ۱۰۸۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۶گ (۲۴۹پ-۲۷۴پ)، ۱۵سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۵-۴۲۴۱]

۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**و قیل ان سورة الفلق و الناس من السور المختلف فی تنزیلها.

خط: نستعلیق، کا: محب علی بن شاه ولی، تا: دوشنبه ۲۱ جمادی الاول۱۰۸۶ق؛ ۲۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۱-۳۱۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۹۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۵-۳۵۰]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۰۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسحاق بن نوروز شولستانی، تا: ۱۰۹۶ق؛ مصحح؛ ۱۰گ (۱۵۷پ-۱۶۶ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۳۷-۲۳۵]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۹/۱۰

کا: شهمیرزادی، محمد قاسم، تا: ۱۱۰۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۲۰۴پ-۲۱۶ر)، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۲۷-۲۱۶]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، در زمان سلطنت شاه سلطان حسین صفوی بین سال‌های ۱۱۰۵-۱۱۳۵ق کتابت شده؛ در نسخه به هبة الله بن سلامه راوندی نسبت داده شد؛ جلد: تیماج، ۲۰گ (۵پ- ۲۴پ)، اندازه: ۱۳/۷×۱۹/۷سم [ف: ۲۹/۲-۷۱۴]

۱۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۵۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۲۰گ (۷۴-۹۳)، ۱۵سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۳-۱۶۰۳]

۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۵۲/۳

آغاز و انجام: برابر

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، کا: محمد رشید پسر محمد حکیم حسنی، تا: پنج‌شنبه ۲۶ ذیحجه۱۱۰۲ق، جا: مکه مکرمه؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۵گ (۱۰۵-۱۲۰)، ۱۴سطر (۹/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۳-۹۶۳]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۰۶/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد سلیم بن میر برهان حسینی موسوی، تا: جمادی الثانی۱۱۱۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۱۰۹پ-۱۲۳پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۲۲-۱۸۲]

۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۴۲/۳۸

خط: شکسته نستعلیق، کا: نور محمد بن محمد تبریزی، تا: پنج‌شنبه ۲۹ ذیحجه۱۱۵۹ق، جا: فسا؛ جلد: میشن، ۱۲گ (۳۷۳پ-۳۸۴پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵-۲۴۰]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ تملک: ریحان الله بن جعفر الفاطمیبا مهر «العبد ریحان الله الموسوی ۱۳۱۳» (بیضی)؛ ۴۶ص، ۱۳سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۵-۷۰]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۴۵/۱۲

خط: نسخ، کا: موسوی، محمد، تا: قرن ۱۳؛ ۲۰گ (۱۵۳پ-۱۷۲پ)، ۱۸سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۱۷-۳۲۹]

۲۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۵۴/۱۴
آغاز:برابر
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۴گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۱۰۱]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۱۷/۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و قیل مکیة لا ناسخ فیها و لا منسوخ و ککک اختلفوا فی نزلهم
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ترقیمه: «در بخش نونویس پایانی: تمام شد سنه ۱۲۵۷، الکاتب محمد حسین طهرانی»؛ مصحح؛ ۱۵گ (۲۷-۴۱)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۴-۲۹۶]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۴/۲۴-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۸گ (۲۱۸-۲۳۵)[ف: ۲۳-۷۰۰]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۹عکسی
آغاز:برابر؛ **انجام:**سروة تبت مکیه لا ناسخ فیها و لا منسوخ الاخلاص نزلت بالمدینه ... و کذا معوذتین محکمتان و اختلف فی نزولها جملة المنسوخ ماتان و اربعون ایة منها مائة و اربع و عشرون نسختها ایه السیف
نسخه اصل: کتابخانه مدرسه چهل ستون مسجد جامع - تهران؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ در پایان نسخه آمده، که این رساله از تألیفات «قطب الدین سعید بن هبة الله الراوندی» است اما با «النساخ و المنسوخ» ابن متوج بحرانی متوفی قبل از ۸۳۶ که به ضمیمه شرح آن از «سید عبد الجلیل حسینی قاری» در سال ۱۳۴۴ ش توسط دانشگاه تهران چاپ شده ، مقابله شد و هیچ فرقی بین این دو نبود؛ مصحح، محشی با نشانه «ع س»؛ ۲۶گ، ۱۶سطر[عکسی ف: ۱-۳۷۹]

۲۶. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۲۵/۲
آغاز:برابر
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۷ شعبان۱۲۰۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:۱-۱۸۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۶۷/۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۱۵۵]

۲۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۹۰/۴
خط: نستعلیق شکسته، کا: عبدالعلی بن عبدالکریم زنجانی، تا: ۱۲۱۰ق، جا: کربلا؛ ۱۴گ (۱۴۸ر-۱۶۱پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [نسخه پژوهی: ۳-۷۹]

۲۸. مشهد؛ رجائی مغزی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۳
کا: محمد ابراهیم بن عباس علی، تا: ۱۲۱۵ق[تراثنا: س۵ش۳-۱۰۲]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۹۱/۱۰
خط: نسخ، کا: قاسم بن شیخ محمد بن عبدالفتاح، تا: دوشنبه ۱۹ ذیقعده۱۲۳۰ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۱۷۶پ-۱۸۹ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۸-۲۶۶]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۲
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین بن حاج محمد رضا ارومی، تا: ۱۲۳۹ق، جا: کربلا؛ واقف: نائینی؛ ۱۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۴۵۸]

۳۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۹۷۴/۱
آغاز:برابر
خط: نسخ، کا: کازرونی، ملک محمد بن علی، تا: ربیع الاول ۱۲۴۰ق؛ ۲۳گ، ۱۷ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۶۴۱]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۳۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱ رمضان۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج، ۳۶ص(۲۱۷-۲۵۲)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۲×۱۵/۳سم [ف: ۴۵-۱۶۰]

۳۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۶۷/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر۱۲۵۱ق، جا: اصفهان مدرسه جدة؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۳۵ر-۵۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۸۵]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۷۱/۲
آغاز: ... قال بعضهم فقال رسول الله صلی الله علیه و آله لأزیدن علی سبعین فنسخها بقوله (سواء علیهم أستغفرت لهم أم لم تستغفر لهم لن یغفرالله لهم؛ **انجام:**برابر
شامل آیات سوره یونس تا پایان قرآن؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: حسین فرزند محمد قاسم، تنکابنی، تا: ۱۵ رمضان ۱۲۵۷ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با رمز «۵»، بخشی از خطبه کتاب نیامده؛ مجدول؛ جلد: تیماجمذهب، ۲گ (۳۵و۳۶)، سطور چلیپایی (۱۷×۲۷)، اندازه: ۲۱/۵×۳۴ سم [ف: ۳۰-۲۹۲]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۳۸/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد جواد بن محمد حسن دهنوی سمیرمی، تا: ۲۵ رمضان۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۹۷پ-۱۱۰پ)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۸-۳۶۷]

۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۲۶/۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**نسختها آیة السیف.
در فهرست با عنوان «رسالة فی النسخ» و از وحید بهبهانی دانسته شده ولی آغاز کاملاً خلاف آن را اثبات می‌کند؛ خط: نسخ، کا: جرفادقانی، هدایت الله بن محمد رضا، تا: ۱۲۷۷ق؛ ۲۰گ (۱۱۴پ-۱۳۳ر)، ۱۷سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۸-۶۴۴]

۳۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۲۱/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۲۸۹ق؛ جلد: میشن، ۱۸گ (۱۰۱ر-۱۱۸پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۳سم [ف: ۵-۱۵۹]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۰۸
خط: نستعلیق، کا: عیسی تبریزی، تا: ۲۶ ذیحجه ۱۳۲۰ق؛ برفراز صفحه اول این نسخه به قطب الدین راوندی نسبت داده شده؛ جلد: مقوایی، ۴۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱۶-۲۷۶]

۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۲۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۲گ (۲پ–۱۳پ)، ۲۲ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۳–۳۴۷۵]
۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۹۲/۱–۳۳/۱۴۲
آغاز:القرآن فی خلال الکلام علی علم البیان مؤلف فی ذلک مختصر یکون للمتعلم تبصرة والفقه اتذکرة ... اعلم ان النسخ هو زوال مثل الحکم؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۸–۴۷۳۲]
۴۱. همدان؛ کمالی؛ شماره نسخه:۶/۱۰
آغاز:برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام[نشریه: ۵–۳۸۶]

● **الناسخ و المنسوخ** / علوم قرآن / عربی
an-nāsix wa-l mansūx
موسوی تنکابنی، محمد مهدی بن محمد جعفر، ق۱۳ قمری
mūsavī tonekābonī, mohammad mahdī ebn-e mohammad ja‘far(- 19c)
رساله مختصری است درناسخ و منسوخ قرآن واقسام ناسخ ومنسوخ وبیان آیات آن به ترتیب سورقرآنی، شامل چند «باب» از جمله در اواخر رساله باب دربیان معنی تنزیل وتأویل وباب دربیان اقسام نور درقرآن. مؤلف از این کتاب در آخر «خلاصة الاخبار» یاد کرده است
[بزرگان تنکابن، سمامی ص ۲۵۸؛ الذریعة ۱۳/۲۴]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۶/۲–۲/۷۶
آغاز:بسمله، الحمدلله الذی نزل الفرقان لنسخ الکتب وتسدید الایمان والصلوة علی رسوله ... وبعد فیقول العبد المذنب المسکین السید محمد مهدی بن السید محمد جعفر الموسوی عفی الله؛ **انجام:**وثلاثة أسهم منها للرسول فی حیاته وثلثه أسهم منها حق غیره من الیتامی والمساکین وابن سبیل
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۴گ، ۲۳سطر[ف: ۸–۴۷۳۱]

● **الناسخ و المنسوخ** / علوم قرآن / عربی
an-nāsix wa-l mansūx
اسفراینی، محمد بن عبدالله
esfarāyenī,mohammad ebn-e ‘abd-ol-lāh
رساله‌ای است درباره آیات مشتمل بر احکام ناسخ و منسوخ در قرآن کریم، که به ترتیب سوره‌های قرآن، احکام نسخ شده در هر سوره مورد بررسی قرار می‌گیرد. در آغاز این رساله ابواب و فصولی چند در معنای نسخ و حقیقت و احکام و انواع آن آمده است. مؤلف در مقدمه به اهمیت دانستن ناسخ و منسوخ و سبب تألیف و مآخذ این رساله، چنین اشاره کرده است:«اعلم ان کل من أراد أن یتکلم فی کتاب الله بعد آن یعرفها، فیجب أن یعرف الناسخ من المنسوخ؛ لأنه اذا لم یعرف ربما یحکم بوجوب شیء یکون ذلک منسوخاً و بتحلیل (کذا) شیء یکون کذلک و أجمعوا ان الاستدلال بالمنسوخ لا یجوز ... ثم الدلیل علی أن فی القرآن أحکاماً منسوخة بأحکام خر قوله تعالی:«ما ننسخ من آیة أو ننسها نأت بخیر منها أو مثلها» فبین الله تعالی ان آیات من القرآن نسخت عبادات بعبادات اخری ... فللمفسر أن یعرف أعیان تللک الآیات و الأحکام المنسوخة لیصح منه الوعظ و الاحتجاج ... انی لما رأیت المفسرین سلکوا هذا الطریق و خلطوا بعضها ببعض و أوردوا فیها ما لیس منها و خلطوا الاستثناء بالنسخ و النسخ بالاستثناء ألفت هذا الکتاب علی سبیل الاختصار بعون الله و حسن توفیقه لیسهل حفظه علی من أراده ... و قد أخرجت هذا من التفاسیر التی سمعتها من الأئمة الثقات؛ فمنها ما سمعتها من الاستاذ الامام أبی اسحاق ابراهیم بن محمد الاسفرانی و هو یقول من التفاسیر، مثل تفسیر مقاتل بن سلیمان و الکلبی و غیر هما؛ و منها ما سمعتها من الحاکم الامام ابی الحسن علی بن الحسن، المعروف بابن السقاء الحافظ من أئمة الحدیث و من الأستاذ الامام أبی بکر الحدیثی و من الشیخ العالم الزاهد أبی بکر محمد بن سعید بن سختویه و من غیر هم من الأئمة الثقات، لم اعتمد الا بما صح عندی بتواتر و استفاضة أو روی فی الصحاح بغیر طعن الطاعن». نسخه‌های موجود از این کتاب، در آغاز و انجام و در زیادت و نقصان تفاوت‌هایی با یکدیگر دارند.(ابوالفضل حافظیان)
آغاز:الحمدلله مستحق الحمد ذاته و صفاته الذی هدانا لدینه و أکرمنا لعز الاسلام ... بعد از خطبه: قال الشیخ القاضی الامام ابو عبدالله محمد بن عبدالله الاسفراینی العامری الشفعوی:اعلم أن کل من أراد أن یتکلم فی کتاب الله بعد أن یعرفها، فیجب أن یعرف الناسخ من المنسوخ.
[الفهرس الشامل۸۳۷/۲؛خزانه تیموریه ۱۵۲/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۶۳/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**فناسخها قوله تعالی فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم.
خط: نسخ، کا: جهان بن خلیل بن سمیع الدین بن جلال الدین ابن قیام الدین بن نظام الدین، تا: ۱۰۲۲ق؛ جلد: مقوایی، ۳۶گ (۱پ–۳۶ر)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱۱–۳۶۱]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۱۳
نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۷–۲۱۷]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۶عکسی و ۱۵۹۹عکسی
آغاز:برابر؛ **انجام:**و لیس فی هاتین السورتین ناسخ و لا منسوخ و الله أعلم بالصواب.

نسخه اصل: دارالکتب ظاهریه منتقل شده به مکتبة الأسد الوطنية در دمشق، نسخه شماره ۶۱۰۱. خطبه کتاب را فاقد است؛ خط: نسخ، کا: ابوبکر بن حاج یوسف، تا: ذیحجه۱۱۳۱ق؛ مصحح؛ ۶۶ص، ۱۷سطر[عکسی ف: ۴-۴۰۷ و ۵۶۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۴۸/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و فی الکافرین ما ذکرنا من المنسوجات فناسخها قوله تعالی فاقتلوا المشرکین و الله اعلم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۷گ (۴۶پ-۶۲پ)، ۱۵سطر[ف: ۳۷-۴۱۳]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۷۵۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و فی سوره طه الی آخر القرآن من المنسوخات نسخها قوله له فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم.

خط: نسخ، کا: محمد یوسف خان، تا: ۲۸ ربیع الثانی۱۲۵۱ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: کشمیری، ۹۷گ، ۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۸سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۸۵]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۹۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و فی خمسة الباقین لیس فیهن ناسخ و منسوخ.

خط: نستعلیق، کا: سید محمد عبدالرحمن قادری، تا: ۱۶ رمضان۱۳۰۶ق، جا: ناگور؛ واقف: میرزا اسدالله فاضلی، تیر ۱۳۶۲؛ ۵۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۱-۶۹۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۵۹

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۷-۱۵۵]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۴عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۴-۳۶۵]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۳عکسی

آغاز:برابر؛ **انجام:**کقوله تعالی اقتلوا المشرکین و خمسة الباقیة لیس فیها ناسخ و لا منسوخ.

نسخه اصل: کتابخانه گنج‌بخش در اسلام آباد پاکستان، ش ۱۹۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ ۴۴ص، ۲۲سطر[عکسی ف: ۴-۴۰۳]

● **الناسخ و المنسوخ** / علوم قرآن / عربی

an-nāsix wa-l mansūx

حافظ ابومنصور

hāfez abū-mansūr

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۷۳۷ ض

بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]

● **الناسخ و المنسوخ** / علوم قرآن / عربی

an-nāsix wa-l mansūx

دمشقی، عبدالرحمن بن محمد

damešqī, ‘abd-or-rahmān ebn-e mohammad

آیه‌های ناسخ و منسوخ را به ترتیب سوره‌ها در قرآن کریم گرد آورده، و اسباب نسخ و اسباب نزول و اختلاف در این گونه موضوعات را نمی‌آورد تا کتاب مختصر باشد.

آغاز:الحمد لله رب العالمین ... هذا مختصر لخص من کتب شتی فی معرفة الناسخ و المنسوخ علی ترتیب نظم القرآن المجید.

انجام:و آیة السیف نسخت مائة و اربعة و عشرین آیة من الصفح و العفو و الاعراض و البصر و ترک القتال مع الکفار.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۶۴/۱

آغاز:الحمد لله رب العالمین ... هذا مختصر لخص من کتب شتی فی معرفة الناسخ و المنسوخ علی ترتیب نظم القرآن المجید؛ **انجام:**و آیة السیف نسخت مائة و اربعة و عشرین آیة من الصفح و العفو و الاعراض و البصر و ترک القتال مع الکفار.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: سلطان آباد، به ترغیب برادر دینی رفیق طریق هندوستان محمد شفیع بن الغ بیک قزوینی در بلده سطانپور؛ جلد: مقوایی، ۸گ (۱پ-۸ر)، ۲۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۱۲-۵۱]

● **الناسخ و المنسوخ** / علوم قرآن / عربی

an-nāsix wa-l mansūx

ناشناخته:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۴۴

آغاز: بسملة، سورة آل عمران ذکر الآیة الاولی من هذه السورة قال الله عزوجل آیتک الا تکلم الناس ثلاثة ایام الا رمزا فزعم بعض اهل العلم ان هذا منسوخ و ذلک ان هذه شریعة قد ذکرها الله فکان لنااِن نستعملها مالم تنسخ ثم انها نسخت علی لسان رسول الله صلی الله علیه و علی آله و سلم و الصحیح غیر ما زعم و ذاک ان المعنی علامة حمل امراتک ان تمسک لسانک عن الکلام و انت صحیح سوی کما قال آیتک ان لا تکلم الناس ثالث لیال سویا فامسک لسانه ثلاثة ایام فلم یقدر ان یکلم الناس الا ایماء و جعل ذلک علامة حمل امرأته ثم انما حبس لسانه عن التکلم بامور الدنیا و ما یدور بین الناس و لم یحبس لسانه عن التسبیح و ذکر الله الا تری ما بعده و اذکر ربک کثیرا و سبح بالعشی و الابکار و اذا کان ذلک کذلک تبینت ان الآیة محکمة اذ فیها الأمر بالتسبیح کما تری لان صمت یوم الی اللیل عن الذکر لله و التبسیح له عزوجل فهی ظهور فی کل شریعة؛ **انجام:** وقوله فلا یقربوا المسجد الحرام بعد عامهم هذا ای لا یدخلوا الحرم.

مؤلف شناخته نشد، در این اثر آیات ناسخ و منسوخ با استناد به روایات و اقوال علما مورد بحث و تحقیق قرار گرفته به شأن نزول و رخدادهای تاریخی نیز عنایت شده است، نویسنده آن که از مفسران اهل سنت به شمار می‌رود پس از ذکر اقوال علما گاهی به رد و ایرادهم می‌پردازد، این نوشته برای قرآن پژوهان بسیار مفید و سودمند است، اینک جهت آشنایی بیشتر به چند مورد از

مباحث آن اشاره می‌شود: «قوله فاذا انسلخ الأشهر الحرم ... أی اقتلوا هؤلاء الذین نقضوا العهد حیث وجدتموهم فی الحل و الحرم و خذوهم بالأسر و احصروهم. قال ابن عباس یرید ان تحصنوا فاحصروهم و اقعدوا لهم کل مرصد أی علی کل طریق یأخذون فیه الآیة. للعلماء فی هذه الآیة ثلاثة اقوال فمنهم من قال هی منسوخة بقوله فاما منا بعد و اما فداء ولایجل قتل اسیر ... و هذا قول الضحاک و السدی و عطاء. و منهم من قال لایجوز فی الأساری من المشرکین الا القتل ولایجوز اخذ الفداء منهم و لا أن یمن علیهم و جعل قوله فاقتوا المشرکین حیث وجدتموهم ناسخا لقوله فاما منا بعد و اما فداء و هذا قول قتادة و مجاهد و منهم من قال الآیتان محکمتان و هو قول ابن زید و هو بین و المعنی و خذوهم اسری للقتل او المن او الفداء فیکون الامام ینظر فی امور الأساری علی ما فیه الصلاح من القتل او المن او الفداء و قد فعل هذا کله رسول الله صلی الله علیه فی حروبه فقتل عبة بن ابی معط و النضر بن الحرث اسیرین یوم بدر و من علی قوم وفادی بقوم. سورة الکهف و مریم و طه و الأنبیاء علیهم السلام نزلن مکة لیس فیهن مما یدخل فی هذا الفن الا موضع واحد مختلف فیه. قال الله عز و جل و داود و سلیمان ... و کلا آتینا حکما و علما. اعلم ان جماعة من اهل الکوفة ذهبوا الی ان هذاالحکم منسوخ و ان البهائم اذا افسدت زرعا فی لیل او نهار لایلزم صاحبها شئ و جعلوا الناسخ له قوله صلوات الله علیه العجماء جبار ... فما کان فی سنة تسع ولی صلی الله علیه ابا بکر الصدیق الوقوف بالناس و امر بتلاوة برائة و ولی تلاوتها علی بن ابی طالب رضی الله عنه و قال فی ذلک لن یبلغ عنی الا رجل منی و ذلک لأن العرب جرت عادتها فی عقد عهودها و نقضها ان یتولی ذلک عن القبیلة رجل منها فکان جایزا ان تقول العرب اذا تلی علیها نقض العهد من الرسول هذا خلاف ما یعرف فینا فی نقض العهود فازاح صلی الله علیه العلة و تلیت براءة فی الموقف». صدر و ذیل و وسط نسخه ناقص و ترتیب صوری آن چنین است: سوره آل عمران، سورة النساء، سورة المائدة، الأنفال، سورة الانعام، سورة الکهف و مریم و طه و الأنبیا سورة (الأحزاب) سور سباء و فاطر و یاسین و الصافات، سوره ص، سورة النور، سورة الحج، سورة بنی اسرائیل، سورة الفرقان، سورة الشعراء، سورة النمل و القصص و العنکبوت و الروم، سورة لقمان، سورة یونس، سورة هود، سورة یوسف، سورة الرعد، سورة ابراهیم، سورة الحجر، سورة النحل، سورة براءة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۵؛ مصحح؛ جلد: گالینگور، ۴۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۲۲-۴۶۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۹۹۷/۲

آغاز:ستة و عشرون موضعا اولها قوله ان الذین آمنوا و من امن من الدین هادوا و قالت الجماعة هی منسوخة و ناسخها عندهم و من یبتغ غیر الاسلام دینا فلن یقبل منه؛ **انجام:**و هو قوله اذا قضیتم الصلوة ... العصر افضل هذا تفضیل الامر و اما النهی ... فهذا جمل من الناسخ و المنسوخ. تم ... التسوید فی یوم الخمیس ... شعبان المعظم سنة ... شر و مائة بعد الف ... الله کاتبها (بریده شده است)

آغاز شده از سوره بقره اندکی افتاده، به ترتیب سوره‌های قرآن است از بقره که ۲۶ منسوخ دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه شعبان۱۱۰۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۹گ (۵۲ر-۶۰پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۷-۵۲۲]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۳۳/۲

آغاز: من المال یرضحون لهم بذلک و قال آخرون امروا ان یعطوا من المال لذوی القربی؛ **انجام:**قال الشیخ رحمه الله و هذا الکتاب قد استخرجته من خمسة و تسعین تفسیراً من تفاسیر المفسرین یطول ذکر اسنادهم وعد الای المکی التی دخل النسخ علیها مائتا آیة و الحمدلله رب العالمین.

مؤلف شناخته نشد، در این کتاب آیات ناسخ و منسوخ و شأن نزول آیات بررسی شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج، ۳۰گ، ۱۴سطر[ف: ۵-۱۵۱]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۰۷۵

آغاز:بسمله: الحمدلله الذی لم ینسخ من آیه الا و قد اتی؛ **انجام:**الصلوة و السلام علی محمد ناسخ الادیان الرسل الکرام و علی آله المعصومین الهادی الی دارالسلام ... بعون الله الملک الوهاب سنه ۱۲۵۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ قطع: وزیری بزرگ[رایانه]

۵. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: حسین بن محمد علی طباطبایی اصفهانی، تا: ۱۲۸۷ق[میراث اسلامی: ۵-۶۰۶]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۹۰/۲

بحثی سودمند در این باره و در عنوان آغاز آمده: «نقل من تاریخ الخمیسی فی الناسخ و المنسوخ ففی انوار التنزیل ... » و در میانه «فی بحر العلوم للشیخ نجم الدین عمر النسفی و کتاب البرهان لابی عبدالله الزرکشی الشامی»؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۱۳۴پ-۱۴۱ر)، ۱۹سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۲۴۹۸]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۴۴۸۴

نسخ مختلفه متفرقه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[الفبائی: -۵۷۴]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۱

آغاز: حتی یعطوا الجزیة عن یدوهم صاغرون و منها ما کان اهل العقود علیه؛ **انجام:** سورة الطارق فیها من المنسوخ آیة واحدة و هی قوله تعالی

کتاب در بیان آیات ناسخ و منسوخ است که مستخرج از ۹۵ تفسیر است، مؤلف شناخته نشد، می‌نماید که مؤلف از اهل سنت و جماعت است، کتاب در بیان آیات ناسخه و منسوخه است طبق ترتیب سور قرآنی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ در پشت برگ اول نسخه بخط مغایر نوشته شده: «رساله ناسخ و منسوخ خط شیخ بهائی علیه الرحمه» لکن اسلوب خط می‌رساند که کتاب پیش از روزگار شیخ بهائی نوشته شده، نسخه بر مؤلف عرضه داشته و تصحیح شده است؛ واقف: نائینی؛ ۷۰گ، ۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۴-۴۵۸]

● **الناسخ و المنسوخ فی الحدیث = إخبار اهل الرسوخ** / درایه / عربی
an-nāsix wa-l mansūx fi-l ḥadīṯ = ixbār-u ahl-ir rusūx
ابن جوزی، عبدالرحمن بن علی، ۵۰۸؟ - ۵۹۷ قمری
ebn-e jawzī, ʻabd-or-rahmān ebn-e ʻalī (1115 - 1201)
آغاز: الحمد لله العظیم فی مجده الکریم فی رفده ... لما رأیت تخلیط اکثر العلماء فی ناسخ القرآن و منسوخه ... ثم رأیت تخلیطهم فی علم الحدیث فألفت فی هذه الکتاب قدر ما صح بنسخه و احتمل و اعرض عما لا وجه لنسخه
چاپ: مصر، دار الوفاء، ۱۴۰۵، ۵۱ ص؛مطبعة الحسینیة۱۳۲۲/۱۹۱۴؛القاهرة ۱۳۲۲،۱۳۹۹؛ بیروت، ۱۹۸۴؛ مکة المکرمة۱۹۸۸.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۱۰/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** الحدیث الخامس عشر: روی زید بن خالد الجهنی رضی الله عنه قال اذن لنا رسول الله صلی الله علیه فی المتعة فلم یخرج من مکة حتی حرمها رسول الله صلی الله علیه و سلم، و روی ابوهریرة رضی الله عنها ... نوشته نیست.
خط: نستعلیق، کا: شیخ محمود بن علی چاوش قرمانی غسانی، تا: اواسطقرن۱۱؛ مصحح، محشی؛ ۲گ(۵۵-۵۶)، ۴۵سطر، اندازه: ۸×۲۵سم [ف: ۴۰-۳۶۹]

● **الناسخ و المنسوخ فی کتاب الله تعالی** / علوم قرآن، تفسیر / عربی
an-nāsix wa-l mansūx fī k.-il-lāh taʻālā
سدوسی، قتاده بن دعامه، ۶۱ - ۱۱۸ قمری
sadūsī, qatāde ben daʻāme (682 - 737)
رساله مختصری است در بیان آیات ناسخ و منسوخ منقول از قتاده صاحب تفسیر قرآن .
چاپ: بغداد، محقق: حاتم صلاح الضامن، مجلة المورد، المجلدالتاسع، عددالرابع، ۲۸ص، ۱۹۸۱م.
[هدیة العارفین ۱۳۴/۲]

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۴۵/۴-عکسی
آغاز: عن قتادة بن دعامة السدوسی ... اخبرنا الفقیه المکی ابوالحزم مکی ابن عبدالرحمن بن عتیق و جماعة قال انا الحافظ شیخ الاسلام فخر الانام ... السلفی الاصفهانی فی صفر سنة اثنتین و خمس مائه
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۳۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲-۲۹۷]

● **الناسخ و المنسوخ من تاریخ الخمیس** / علوم قرآن / عربی
an-nāsix wa-l mansūx min tārīx-il xamīs

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۵۲/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲ص[ف: ۶-۱۹۴]

● **ناسخ و منسوخ** / علوم قرآن / فارسی
nāsex va mansūx
عبید زاکانی، عبیدالله،- ۷۷۲ قمری
ʻobeyd-e zākānī, ʻobeyd-ol-lāh(- 1371)

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۵۹۰
بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۲-۱۳۲]

● **ناصبی= معنی الناصبی = تفسیر الناصبی و احکامه** / فقه / عربی
nāṣibī = maʻna-n nāṣibī = tafsīr-un nāṣibī wa aḥkām-u-h
خواجوئی، محمد اسماعیل بن حسین،- ۱۱۷۳ قمری
xājū'ī, mohammad esmāʻīl ebn-e hoseyn(- 1760)
تحقیق در معنی لغوی و اصطلاحی ناصبی و این‌که کدام یک از فرق اسلامی هستند، و اینکه آنان دو قسمند: قسمی محکوم به احکام اسلام، و دیگری خارج از دین اسلام.
آغاز: الحمدلله الذی جعلنا من الامة المرحومة من أهل الولاء و الصلاة علی رسوله محمد سید الانبیاء
چاپ: در مجموعه اولی از رسائل اعتقادی مؤلف چاپ شده

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۵۶۵/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و صلی الله علی سید الابرار محمد و آله الاطهار ما تعاقبت اللیل و النهار و تخالفت الظلم و الانوار و تقابلت البحار و الابرار
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵گ (۱۰۹پ-۱۱۳ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۱۴-۳۲۷]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۰۶/۹
خط: نسخ، کا: محمد کاظم پسر میرزا محمد، تا: ۱۲۴۷ق، جا: اصفهان، مدرسه جدة؛ ۴گ (۱۱۰پ- ۱۱۳پ)[ف: ۵-۳۰۵]
۳. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۵/۲ فیاض
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ، ۲۶ سطر (۸×۱۷)[ف: -۲۱۲]

● **ناصح الامین = نصایح الامین** / اخلاق / فارسی
nāseh-ol amīn = nasāyeh-ol amīn
لواسانی، علی بن محمد، ق۱۳ قمری
lavāsānī, ʻalī ebn-e mohammad(- 19c)
اهدا به: میرزا حسین قلی خان بن میرزا آقا خان نوری صدر اعظم

تاریخ تألیف: جمادی الاول ۱۲۸۲ق
در دو «نصیحت» و یک «خاتمه»: نصیحت ۱. تحصیل معارف و توحید؛ نصیحت ۲. ذکر بعضی از نصایح و مواعظ؛ خاتمه در نصیحت مؤلف.
آغاز:بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی اشرف الانبیاء و المرسلین محمد و آله الطیبین الطاهرین ارسله بالهدی و دین الحق لیظهره علی الذین ... این جزویست در کمال ایجاز و اختصار در معارف و مواعظ و نصایح که مجد روزگار و فخر اماثل نجم فلک رفعت ... میرزا حسینقلی خان ادام الله اقباله ... فرزند سعادتمند صدر اعظم اعتمادالدوله میرزا آقاخان مرحوم مبرور از این بی بضاعت در خواست اجابة لمسئوله دام مجده ساعتی دو سه اوقات در نوشتن آن صرف نمودم ... انا العبد الجانی علی محمد بن حسینعلی اللواسانی اللهم اغفرلی و لوالدی ... بدانکه ای فرزند مکرم ارشدک الله تعالی ... اینک سعی و مجاهدت تو خود در طلب علوم و ضبط آداب مرضیه و رسوم و جمع خصال محموده و ترک افعال مردوده آیتی روشن و شاهدی پیداست ...
انجام:ای فرزند سعادتمند تو چون از پاکی طینت و حداثت سن و کم روزگاری آلوده بمعاصی نیستی دعای تو بدرگاه حق جل شانه اقرب باجابتست مسئول و مامول آنست مرا در حیات و ممات فراموش نکنی و بذکر خیر یاد فرمائی که ان شاء الله عاقبت این بنده بخیر مختوم باشد اللهم اختم عواقب امورنا ...
[فهرستواره منزوی ۶/۶۶۲]

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۹۵۲
آغاز:برابر
خط: نستعلیق خوش، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الاول۱۲۸۲ق؛ در پشت صفحه آخر آمده: «این کتاب ناصح الامین است که مرحوم مغفور میرزا علیمحمد ملا باشی متخلص بصفا برای من تألیف و تصنیف فرموده بخط خود. شهر ذیحجه ۱۲۹۹ هـ ق، نوشته شد اللهم اغفره»؛ جلد: تیماج، ۳۲گ، ۱۱ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲-۵۳۰]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۶۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۵ رجب۱۲۸۴ق؛ جلد: گالینگور، ۵۰گ، ۸سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۴۴-۱۶۲]
۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۲۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، کا: علی محمد اللواسانی، تا: یکشنبه دهه دوم ذیقعده۱۲۸۴ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج، ۵۰گ، ۸ سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱-۴۰۶]
۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۶۲۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: میرزا علی محمد بن حسینعلی لواسانی صفا، تا: ۱۲۸۴ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۷-۳۸۴]
۵. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۸۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوب، کا: صفا لواسانی، علی محمد، تا: ۹ شوال۱۲۸۹ق؛ مجدول، با سرلوح قاجاری به زمینه مذهب؛ جلد: تیماج، ۵۳گ، ۸سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: -۷۷]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۰۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**اجازت ذخیره هم نداری که در شمار الذین یکنزون الذهب و الفضه باشی ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور، ۵۸ص، ۱۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴۵-۱۰]

● **ناصح الامین فی ارشاد المؤمنین** / اخلاق / عربی و فارسی
nāṣiḥ-ul amīn fī iršād-il mu’minīn
ابوالقاسم بن صفر علی
ab-ol-qāsem ebn-e safar ‘alī
چون غرض اصلی از خلقت انسان کمال نفس و شناخت خدا بوده است، مؤلف رساله حاضر را در طریق سلوک و روش تعلیم و تعلم نگاشته و آن را در یازده باب تنظیم نموده است و در باب هشتم اشعاری از خود درباره جنود عقل و جهل آورده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۶۲
آغاز:الحمدلله الذی خلقنا فهدینا و انعمنا فابتلانا و علمنا فلجأنا و الحمدلله الذی أخرجنا من الأرحام و الظلمات و اکرمنا الرسال مع البینات؛ **انجام:**و کیف کان فاجعل یا أخی ذلک بالطریقة لئلا یتبعد عن الحقیقة و لیس الحال زائداض لذلک من مجال
نسخه اصل: کتابخانه مسجد جامع - چالوس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۷۰ص[عکسی ف: ۷-۳۵۶]

←ناصر الإخوان فی الأخبار الواردة عن الأئمة الأطهار ← ناصر الاخوان و مساعد الخلان

● **ناصر الاخوان و مساعد الخلان = ناصر الإخوان فی الأخبار الواردة عن الأئمة الأطهار** / حدیث / عربی
nāṣir-ul ixawān wa musā‘id-ul xullān = nāṣir-ul ixwān fi-l axbār-il wārida ‘an-il a’immat-il ’aṭhār
کربلائی، ناصر بن مساعد، ق۱۲ قمری
karbalā’ī, nāser ebn-e mosā‘ed(- 18c)
کتاب مفصلی است در جمع احادیث مختلف بدون ذکر سندهای آنها، و فقط به راوی آخر یا نام معصوم اکتفا می‌شود. این کتاب منقسم به اجزاء کوچک می‌باشد که هر جلدی دارای

سی«جزء» است و هر جزء دارای چند «باب».نویسنده می گوید: چون بر آوردن حاجات همدینان از بهترین کارها است و از آنجا که هر صاحب علمی باید با علم خود در رفع جهل دیگران کوشدلذا بر آن شدم که این مجموعه را در حدیث فراهم آوردم که رضای رحمان در آن است و ضمناً رافع حاجات دوستان می‌باشد. اما احادیث مندرج در آن محذوقة الاسانید می‌باشد تا همگان بدون اشکال بتوانند آنرا به کار برند.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۸

آغاز:الجزء العاشر من کتاب ناصر الاخوان ... باب الدعاء عن حماد ابن عیسی عن حریز عن زرارة عن ابی جعفر علیه السلام قال ان الله عزوجل؛ **انجام:**قال أحسنت و الله ان التوراة و الانجیل و الزبور و الفرقان و سائر الکتب محتاجة الی هذه المسائل، تم الجزء الخامس عشر ...

جلد دوم کتاب و از جزء دهم تا پانزدهم و مشتمل بر ابواب الدعاء و ابواب الخصال است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ربیع الثانی۱۱۲۳ق؛ مؤلف از روی آن نسخه دیگری پاکنویس کرده، و جلد در ماه ذیقعده ۱۱۲۲ آغاز و در ربیع الثانی ۱۱۲۳ در بغداد به پایان رسانده؛ با خط خوردگی؛ مهر: مؤلف «یا ناصر المؤمنین» (شش گوشه)؛ واقف: ناصر بن مساعد کربلائی، اواخر ذیحجه ۱۱۲۸؛ ۱۷۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۲۱۱]

۲. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۵۴

از جزء هیجدهم از کتاب ناصرالاخوان در کیفیت صلوة و در آن سی و یک باب استجزء نوزدهم در اوقات صلوة و در آن بیست و هشت باب است جزء بیستم در مستحبات نماز و در آن چهل و نماز خوف است و این جزء ناقص است که چند ورقی در آخر کتاب سفید مانده و معلوم است که اجزاء سابقه اینکتاب هم بوده است که حالا در دست نیست؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۳۳ق، جا: بغداد؛ مؤلف در پشت ورق اول کتاب می‌نویسد که احادیث اینکتاب تماماً از کتب اربعه مشهوره اخذ و نقل شده است و تمام کتاب و حاشیه‌های آن به خط خود مؤلف است[ف: -۷۲]

۳. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۱۱۵

این مجلد جزء شانزدهم در طهارت و باب هفدم در احکام میت است و این باب ناقص است؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا[ف: -۷۱]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۲۲/۱

آغاز:العزیز وانک لعلی خلق عظیم و امینه حجته المرتضی الهادی؛ **انجام:**ان قبتی قریش و انتسابی الهیم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوایی، ۲۳۲گ، ۱۶ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۰-۱۷]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۰

آغاز:بسمله، الحمدلله الذی بعث الرسول مبشرین و منذرین؛ **انجام:**وعدة ابوابه اربعمائه باب و عشرون کتابا باوبها تمت التتمة و ختمت الخاتمه.

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن حمزه، تا: ۱۱۳۰ق؛ جلد: تیماج، ۳۰۴گ، ۲۰ سطر (۱۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۱۰-۹۸]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۱

آغاز:باب علل الموت، عن سعید بن ظریف عن ابی جعفر علیه السلام قال کان الناس یعتبطون اعتباطاً؛ **انجام:**قلت بحول الله و قوته اقوم و اقعد فان علیاً علیه السلام هکذا کان یفعل.

جزء هفدهم در احوالات مرگ و قبر و قیامت دارای شصت و دو باب، جزء هجدهم در احکام نماز دارای سی و یک باب، جزء نوزدهم در اقامت نماز دارای بیست و هشت باب، جزء بیستم در آداب نماز دارای چهل باب، بابهای آخر این مجلد با موضوع جزء بیستم مناسب نیست و چند باب از جزء هجدهم به اشتباه در اینجا نوشته شده؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: هادی بن حسن بن حاتم؛ ۳۶۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۴-۳۸۰]

● **ناصر الحساب** / ریاضیات / فارسی

nāser-ol hesāb

محمد اسدالله خان بهادر

mohammad asad-ol-lāh xān bahādor

اهدا به: ناصرالدوله بهادر

تاریخ تألیف: ۱۲۴۹ق

در یک «مقدمه» و پنج «مقاله» و هر مقاله در چند «باب» و «فصل»: مقدمه در تعریف و غایت و ماهیت و موضوع این علم؛ مقالت ۱. در اعدد، چند باب: باب ۱) در حساب صحاح، در چند فصل: ۱- در معرفت عدد، ۲- در جمع ۳- تفریق و تنصیف ۴- ضرب، ۵- میزان ضرب، ۶- تفسیم، ۷- جذر، باب ۲) از مقاله اول در کسور، چند فصل: فصل ۱- تعریف کسر، ۲- اسباب کسر، ۳- در دانستن مخرج کسر، ۴- تجنیس و رفع کسور، ۵- جمع و تضعیف کسور، ۶- تفریق و تنصیف کسور، ۷- ضرب کسور، ۸- تقسیم کسور، ۹- جذر کسور، ۱۰- کعب کسور، ۱۱- تحویل کسر؛ مقالت ۲. در مساحت، چند باب، باب ۱) در دو «قسم» و «مقدمه» و «فصل»ها: قسم اول، فصل ۱- تعریف مساحت، ۲- اوضاع مساحت، ۳- مساحت سطوح، ۴- سطوح مدور، ۵- سطوح اجسام ...؛ مقالت ۳. استخراج مجهولات از معلومات، دو باب، و چند قسم و فصل‌ها؛ مقالت ۴. در قواعد مشحون الفواید، در دو باب و فصل‌ها؛ مقالت ۵. در استخراج مجهولات مشکلات، چند باب و فصل‌هایی.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۵

آغاز:حمد بیحد و ثنای بیعدد مر واحدی را سزد که از کلمه کن جمیع افراد ... اما بعد، این مختصری است مفید در علم حساب. و این مجموعه ای است بسیط پرفواید

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵۱گ، ۱۷سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳-۳۲۵]

● **ناصر خسرو** /-
nāser xosrow

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۵۴
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علی ربیعی[رایانه]

←ناصر الرمل ⩾ نهایة العقول و نهایة الاصول
←ناصر الرمل ⩾ تحفة الرمل

● **ناصر الملوک** / طب / فارسی
nāser-ol molūk

سلطان الحکماء، ابوالقاسم بن جعفر، ۱۲۴۵ – ۱۳۲۲ قمری
soltān-ol-hokamā’, ab-ol-qāsem ebn-e ja‘far (1830 - 1904)

اهداء به: ناصر الدین شاه
در ۲۰ سالگی ساخته؛ مشتمل بر یک «مقدمه» و دو «مقاله» و یک «خاتمه» است: مقدمه در تعیین و تشخیص درجات ادویه مفرده و مرکبه و مشتمل بر سه «مفتاح» است؛ مقاله ۱. بیان استخراج ادویه؛ مقاله ۲. ذکر ادویه مرکبه؛ خاتمه: در بیان حقیقت وبا و کیفیت علاج آن. مؤلف از نوادگان سلطان محمد شاه خدابنده مغولی است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۲۲
آغاز:بسمله. ناصر مطلق و ملک الملوک به حق را ستایش رواست؛ **انجام:**بل که تحریر آن از ممتنعات است
خط: نستعلیق، کا: علینقی، تا: شوال۱۲۷۷ق، به خواهش مؤلف؛ با یک سرلوح، مجدول؛ مهر: مشیر السلطنه، هدایة الله بن حسین، محمد رضا حسینی؛ جلد: میشن، ۱۵۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۷×۲۰/۳سم [ف: ۴-۸۰۷]

←الناصریات ⩾ الابانة
←الناصریات ⩾ المسائل الناصریات
←ناصریه ⩾ ناصر الملوک
←ناصریه ⩾ الدرر المنتظمة

● **الناصرية** / فقه / عربی
an-nāṣirīya

حسامی، زیب العلما بن حسام، ق۱۴ قمری
hesāmī, zīb-ol-‘olamā ebn-e hesām(- 20c)

وابسته به: تلخیص المرام فی معرفة الاحکام؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)
اهداء به: ناصرالدین شاه قاجار
شرح مزجی استدلالی است برکتاب «تلخیص المرام» علامه حلی.که به نقل اقوال فقهاء قدیم و معاصرین مؤلف پرداخته و دنباله بعضی از مطالب مسائلی افزوده است.
آغاز:الحمدلله رب العالمین له الحمد و له الشکر و له الملک لا شریک له ... أما بعد فیقول العبد الواثق بالله

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۷۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**قال من لم یحضر جماعة
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام[رایانه]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۷۸
آغاز:بسمله. حمدله ... کتاب الاجازة و هی فی اللغة اسم؛ **انجام:**اقدم علی اتلاف مال الغیر فهو ضامن ...
کتاب الاجاره؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام[رایانه]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۵۱
آغاز:برابر
کتاب الطهارة و الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح به خط مؤلف، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۸۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۱۸-۲۹۳]

● **الناصرية** / صرف و نحو / عربی
an-nāṣirīya

موسوی، محمد حسن بن محمد تقی، ق۱۴ قمری
mūsavī, mohammad hasan ebn-e mohammad taqī(-20c)

بحث جالبی است درباره این‌که اشتقاق در ابواب مزید فیه در هر لغتی باید طبق گفته اهل لغت باشد و نمی‌توان هر بابی را در هر لغتی به طور قیاس به کار برد، و در آغاز رساله گفتگویی است درباره این‌که هر علمی موضوعی به خود دارد. این رساله در یاری بعضی از دانشمندان و تقویت گفته وی نگاشته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۴۴
آغاز:الحمدلله الذی خلص صدورنا عن الحسد و الاعتساف و نور قلوبنا بنور المعرفة و الانصاف و الصلاة و السلام علی اکرم عبیده؛ **انجام:**و جعلها جنة یومئذ عن العقاب بحق محمد و آله الأطهار الأطياب ...
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ پس از رساله فائده‌ای است از مؤلف درباره لفظ اول؛ جلد: تیماج، ۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲۶-۲۸۶]

● **ناصریه در اصول عقاید یقینیه ایمانیه** / کلام و اعتقادات / فارسی

nāserīye dar osūl-e ʻaqāyed-e yaqīnīye-ye īmānīye

قلیچی، محمد اسماعیل بن حسن، ق۱۳ قمری

qelīčī, mohammad esmāʻīl ebn-e hasan(- 19c)

اهدا به: ناصرالدین شاه (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق)

تاریخ تألیف: ۱۲۹۴ق؛ محل تألیف: تهران

در مبدأ و اثبات واجب الوجود و معاد و آخرین سیر بشر بیشتر به ادله نقلیه استفاده شده از کتاب مجید و احادیث حضرات معصومین علیهم السلام که طریقه صدیقین نامیده شده و بعضی گفته‌های عرفا و صوفیان مشهور با رد و ایراد درباره گفته‌های فیلسوفان که فقط به ادله عقلیه می‌پردازد تقدیم شده به ناصر الدین شاه قاجار با تجلیل از مستشار الملک خراسان. در دو «فن» دارای مقاصد مشتمل بر ابواب و مراحل و فصول می‌باشد بدین تفصیل:فن ۱. در اثبات مبدا: دارای پنج مقصد: مقصد ۱) اثبات واجب الوجود تعالی، ۲) بیان صفات واجب الوجود، ۳) اثبات افعال باریتعالی، ۴) اثبات نبوت مطلقه، ۵) بیان خلافت؛ فن ۲. در معاد است، دارای فصول:حقیقت معاد، معاد جسمانی،اقوال فلاسفه و متکلمین در معاد، معنی صور و صراط و میزان، ابواب جنت و نار، معنی قیام قیامت. (احمد حسینی اشکوری)

آغاز:نحمدك يا من لا هو الا هو و نقدسك يا من لا يعلم ما هو الا هو تو حدت بالديمومية السرمدية ... اما بعد مخفی نماناد بر ارباب دانش و بینش که اجل ذخایر و سعادات و افضل وسایل بفوز اقصی الدرجات و اعلی الخیرات تکمیل قوه نظریه انسانیست

انجام:و الحمدلله للتوفيق على الاتمام و جعله ذخراً لنا الى يوم القيام بنبينا محمد و آله عليهم السلام

[فهرستواره منزوی ۱۰۰۹/۸ و ۳۲۶/۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سلخ ذیقعده۱۲۹۴ق، برای میرزا سلمان؛ جلد: تیماج، ۹۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۸-۱۱۱]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۸۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و كل من عليها فان و يبقى وجه ربك ذو الجلال و الاكرام هذا آخر ما تيسرلنا فيهذا المقام.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق، جا: تهران؛ مجدول؛ ۱۳۶گ، ۱۱ سطر (۵/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲-۳۰۶]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۹۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۸۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۵۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و با لجمله فنای کل شیء و تلاش صرف ... و كلمن عليها فن و يبقى وجه ربك ذوالجلال و الاكرام، هذا آخر ما تيسر لنا فى هذا المقام و الحمد لله للتوفيق ...

خط: نسخ، کا: سید مرتضی اردبیلی، تا: ذیقعده۱۲۹۴ق؛ مصحح، محشی؛ دستخط مرحوم آیت الله سید عبدالله برهان سبزواری (-۱۳۸۰ق) از مشایخ اجازه آیت الله مرعشی نجفی در برگ آغاز، این نسخه در کتابخانه شخصی ایشان قرار داشته؛ جلد: تیماج، ۱۱۱گ، ۱۷سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۳۲-۸۴۴]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۲۹۵ق؛ جلد: میشن، ۹۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۶×۲۰/۸سم [ف: ۳-۴۰۹]

۶. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:الف-۵۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**نبينا محمد و آله عليهما الصلوة و السلام، قد وقع الفراغ من تسويد هذه النسخه ...

خط: نستعلیق خوش، کا: حاجی ملا اسماعیل حکیم الهی سبزواری، تا: ذیحجه۱۲۹۷ق، جا: مشهد رضوی؛ اهدایی: محمد و حسینعلی الهی؛ کاغذ: کاهی، جلد: مقوای چرمی، ۲۵۸ص، ۱۵سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: -۲۴]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۶۵

آغاز:معارف ربوبیه و شبه نیست که بهترین علوم حقیقیه معرفت ذات جناب اقدس است ... حدیث: اول الدين معرفة الله ... شکی نیست که افضل علوم طبیعیه؛ **انجام:**هذا آخر ما تيسر لنا فى هذا المقام و الحمد لله تعالى للتوفيق على الإتمام ... بحق محمد و آله عليها الصلوة و السلام و سلم و باركت آمين برب العالمين يا إله العالمين.

خط: نستعلیق مایل به نسخ، کا: عبدالمجید بن ملا اسماعیل سبزواری، تا: شوال۱۳۰۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ تملک: آیت الله حاج سید عبدالله برهان المحققین سبزواری از مشایخ روایتی آیت الله مرعشی نجفی که در آن مؤلف را از شاگردان مرحوم ملا هادی سبزواری دانسته، با دستخط ایشان؛ ۱۲۸گ، ۱۴سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳۲-۸۹۸]

● **ناصریه در معرفت مبدأ و معاد** / کلام و اعتقادات / فارسی

nāserīye dar maʻrefat-e mabda' va maʻād

حسینی، موسی بن فضل الله، ق۱۳ قمری

hoseynī, mūsā ebn-e fazl-ol-lāh(- 19c)

در «مقدمه» و ده «مطلب» و چند «فصل». در دیباچه آن می‌گوید «چنان که بیاید در معرفت نفس» و بحث معرفت نفس آن به شکل رساله‌ای جداگانه است در یک مقدمه و چند فصل که آن را در همین ناصریه گنجانیده است. در میانه این رساله از اسرار الحکم «شیخ و استاد خود علامه سبزواری قدس سره» یاد می‌کند.

آغاز:بسمله. حمدله. بدان که لازم است بر هر مکلفی که منعم خود را بشناسد به قدر مقدور ...
انجام:حقیر لازم دانست که بعضی از اسرار صلاة را بگنجاند در این رساله ناصریه
[فهرستواره منزوی ۲۴۲/۶]

قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۴۴/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: همدانی، بی‌تا؛ ۲۶گ (۱۴۷ر–۱۷۲پ)، قطع: خشتی[چند نسخه–ف: –۴۷]

● **الناصرية فی اخبار الصحيحة** / حدیث / فارسی و عربی
an-nāṣirīya fī axbār-iṣṣaḥīḥa

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۲۵
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، از ابوالقاسم ملقب به ناصر علی، کتابت در سال‌های ۱۳۱۸ و ۱۳۲۰ق، نسخه اصل مؤلف در سرحد انزلی و میانه مؤلفه؛ قطع: وزیری بزرگ[میراث شهاب: س۸ش۴–۶۷]

● **ناطق الاسرار** / شعر / فارسی
nāteq-ol asrār

یزدی، محمد باقر بن علی بمان
yazdī,mohammad bāqer ebn-e ʻalī bemān

اهداء به:ناصرالدین شاه قاجار
بنابر ادعای مؤلف شبی حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف را در خواب دیده و به برکت آن حضرت قدرت نظم شعر یافته و به شکرانه این نعمت اشعاری در مدایح و مراثی ائمه علیهم السلام سروده شده است.

۱. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۰۹
آغاز:حمد بی حد و ثنای بی عدد مخصوص ذات پاک کبریائی است که ناطق اسرار وحدتش به مسامع همه مخلوقات و اشیاء رسانیده؛ آغاز اشعار: بهر توحیدت گشایم من زبان صبح و مساء ××ای که ذات تو منزه هست از چون و چرا
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ظاهراً به خط مؤلف؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۱۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱–۸۸]
۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۷۷
آغاز:بسمله، حمد بی حد و ثنای بیعد مخصوص ذات پاک معبود کبریائی است ...
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج، ۱۴۵گ، ۱۲سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۴–۱۳۰۹]

● **الناطق بالحق** / شرح حدیث / عربی
an-nāṭiq bi-l-ḥaq

تبریزی، حسین بن هادی، ق۱۴ قمری
tabrīzī, hoseyn ebn-e hādī(- 20c)

به درخواست: میرزا علی اصغر بن میرزا سمیع
تاریخ تألیف: شنبه نیمه ماه رمضان ۱۳۰۰ق
شرح حدیث «من زار الحسین علیه السلام فی قبره کمن زار الله فی عرشه»، با مقدماتی در معنی قبر، و این‌که هر چیزی از صورت و ماده خلق شده، و این‌که امام حسین از پیامبر اکرم است، و اثبات رکن رابع، و وجوب تبلیغ قولی و عملی. این کتاب بدرخواست میرزا علی اصغر بن میرزا سمیع که در سفر مشهد با مؤلف همسفر بوده، نگاشته شده و در سمنان بدان شروع شده و در «ریوند» از قرای سبزوار تهذیب نموده و روز شنبه نیمه ماه مبارک رمضان ۱۳۰۰ به پایان رسیده است و پس از بازگشت در تبریز بر آن افزوده است. (سید احمد اشکوری)
آغاز:الحمد للرحمن الذی علی العرش استوی قل ادعوا الله أو ادعوا الرحمن ایا ما تدعوا فله الاسماء الحسنی ... اما بعد، لما نهضت من الطهران و کان عزمی من تبریز الی خراسان
انجام:و منکری خصوصیاتهم و فضائلهم اجمعین الی یوم الدین حامداً مصلیاً مستغفراً.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۸۹/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**قال جابر هلکت و الله لانی قصرت فی حقوق اخوانی و لم اعلم انه هل هذا التقصیر ... شغلت بحمدالله فی بلده سمنان بتسویده و تقریره بحمدالله فی قریة ریوند من قرا سبزوار
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۰ق؛ ۱۲گ (۸۰پ–۹۱پ)، سطور چلیپا (۱۴×۱۸)[ف: ۱۶–۱۶]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۷۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، کا: حسین بن محمد تقی طباطبائی، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: مقوایی، ۱۰۴گ، ۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۱۵–۷۰]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۶۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، کا: حسن بن محمد تقی طباطبایی، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۹۵گ، ۹سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۸–۵۱۳]

● **ناطقه** / عرفان و تصوف / فارسی
nāteqe

مهرنگ لاهوری، ابواسحاق بن حسین، – ۹۸۴ قمری
mehrang-e lāhūrī, ābū-eshāq ebn-e hoseyn(- 1577)

تاریخ تألیف: ۹۷۴ق
رساله‌ای عرفانی است در بیست و دو«نطق» که با استفاده از

آیات، روایات و اشعار فارسی مسائل سیر و سلوک را بیان کرده است. عناوین نطق‌ها: ۱. توبه، ۲. خوف، ۳. رجا، ۴. دنیا و آخرت، ۵. فقه، ۶. طلب، ۷. گرسنگی، ۸. بیداری شب، ۹. خاموشی، ۱۰. خلوت، ۱۱. خواب، ۱۲. پیر، ۱۳. مرید، ۱۴. عشق، ۱۵. سماع، ۱۶. مشاهده، ۱۷. جواز و رؤیت، ۱۸. نور، ۱۹. نفس،۲۰. روح، ۲۱. معرفت، ۲۲. توحید.از اشعار عرفانی جامی، نظامی و حافظ استفاده کرده ودر مواردی ابیاتی از خود آورده با تخلص «اسحاق»:گرچه اسحاق پر گناه بود ×× روز و شب از تو عذرخواه بود. هم چنین از کتاب‌های سلک سلوک نخشبی، نزهه الارواح حسینی و مقصد اقصی نقل قول می‌کند.

[مشترک پاکستان ۲۰۵۱/۳-۲۰۵۲؛ فهرستواره منزوی ۱۰۱۰/۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۴۲

آغاز:آنچه من کردهام مکن پیدا ×× چون بخود خواندیم مکن رسوا ... نطق اول در بیان توبه، قال الله تعالی: یا ایها الذین آمنوا توبوا الی الله توبة نصوحا یعنی ای آنکسانی که ایمان آورده‌اید؛**انجام:**صاحب مکارم اخلاق شیخ ابواسحق عرضداشت که مردکی بکمال رسید؟ فرمود: او چه نبود در میان زیبا بود ×× جنبش او جمبش دریا بود. والله اعلم بالصواب.بیست دو نطق است که ناطق شده ×× نقش دل طالب صادق شده / گوهری از گنج نظامی است این ×× یا میی از ساغر جامی است این / چاشتی از درد دل خسروی است ×× نوگلی از باغ حسن دهلویست / در طلب طالب منظور باد ×× و از نظر بی خبران دور باد. تمت الرسالة بالخیر.

نسخه اصل: کتابخانه ندوة العلماء، لکهنو، هند، شماره ۴۰ (ردیف ۱۵۱)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۹۲ص، ۱۷سطر [عکسی ف: ۵-۱۸۶]

● **ناطقه غیبی حسنه** / آداب و سنن / فارسی

nāteqe-ye qaybī-ye hasane

این رساله که اول آن افتاده و نام مؤلفش ذکر نشده به نام «ناطقه غیبی حسنه» نامیده شده که در بیان آداب و لوازم نمازهای نافله بحث می‌کند. مؤلف آنرا بر در«مقدمه» و نه «فصل» و یک «خاتمه» مرتب کرده است.

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۱۶۱

آغاز:امید جبلی از ماسوی پوشد و لباس نازیبای ... و جبلت بر اندام رعنای جوارح نپوشد؛ **انجام:**بنابراین بزاوید به تخصیص ذکر آداب بن اثر اطناب ننمود. و الحمدلله اولا و آخراً و ظاهراً و باطناً - تم الکتاب بعون الملك الوهاب سنه ۱۲۲۶.

خط: نسخ درشت، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۶۶گ، ۱۱سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲-۱۵۱]

←ناظر و منظور ← مجمع البحرین

● **ناظر و منظور** / عرفان و تصوف، شعر / فارسی

nāzer va manzūr

جمالی اردستانی، جمال الدین محمد، ۸۱۴ - ۸۸۳ ؟ قمری

jamālī ardestānī, jamāl-od-dīn mohammad (1412-1479)

تاریخ تألیف: ۸۸۲ یا ۸۸۳ق

مثنوی است در ۵۰۸ بیت آمیخته به نثر که در آن داستان مرگ سلطان بزرگ سلسله آق قویونلو اوزون حسن را که در ۸۸۲ ق رخ داده به همراه جانشینی سلطان خلیل آورده و لذا این مثنوی باید در سال ۸۸۲ و یا ۸۸۳ق سروده شده باشد زیرا جمالی به مرگ سلطان خلیل، پسر و جانشین اوزون حسن که یکسال بعد از پدرش کشته شد، اشاره‌ای نکرده است و این تاریخ آنچه در سال وفات جمالی در ۸۷۹ق گفته شده را کاملاً نفی می‌کند. او در بخش اول به سلطان خلیل توصیه و نصایحی دارد که به رعیت‌پروری و لزوم رعایت عدالت و پرهیز از ستم و حسادت پرداخته و اورا از غرور بر حذر داشته و خواسته است که روش و سیرت پیامبر (ص) و امام علی (ع) را در پیش گیرد. در بخشی دیگر بعد از تفسیر آیت سوره نور و شرح اتصال نور پیامبر به خداوند و چگونگی ایجاد جهان هستی پرداخته و در ادامه پس از نقل «ناد علیا مظهر العجایب» به وصف حضرت علی می‌پردازد. داستان اسحاق نبی که نبوت را میان یعقوب و برادرش عیص به فروش می‌گذارد و داستان تغییر قبله مسلمانان و شرح ابیاتی از جلال الدین رومی و تضمین اشعاری از کاتبی نیشابوری شاعر معاصرش، بخش‌های دیگر این رساله را تشکیل می‌دهد. انتخاب نام این رساله با عنوان «ناظر و منظور» به اثر کاتبی به نام «مجمع البحرین» که مقدمه‌ای با عنوان «ناظر و منظور» داشته، نظر دارد.

آغاز:بسمله. در معنی «الله نور السموات و الارض مثل نوره کمشکوة فیها مصباح المصباح فی زجاجة الزجاجة کانها کوکب دری یوقد من شجرة مبارکة ... و معنی حدیث عدل ساعة خیر من عبادة سبعین سنة که از لب و دندان درر بار حضرت سید الاخیار و الابرار محمد مصطفی (ص) بیرون آمده حاضر نظم و اشارت باش. زبان می‌گشایم به حمد کریم ×× به حمد کریم رحیم قدیم / کریمی که بی فکر بی انتظار ×× یتیمی به قدرت کند شهریار ...

انجام:قبول تو بادا دعای غریب ×× به حق لقا و رضای حبیب / که ناظر ز منظور گردد تمام ×× به معنی و صورت یقین و السلام

چاپ: تهران، انتشارات کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۹ش، تصحیح امیر سروری، رسائل پیر جمال اردستانی، دفتر دوم، صص ۲۸۳- ۳۱۰

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۲۶/۳۰
خط: نستعلیق، کا: محمد کریم بن میرزا زمان، تا: قرن ۱۳؛ ۲ص (۶۴۷–۶۴۸)[مختصر ف: –۸۷۲]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۲/۱۲
خط: نستعلیق، کا: علی اشرف بن علی، تا: ۱۲۳۵ق؛ ۱۱ص (۴۳۹–۴۴۹)[ف: ۳–۳۹۱]
۳. شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه:۱۶/۲۱
خط: نسخ، کا: سید محمد حمزوی، تا: ۱۲ شعبان۱۲۳۸ق[نشریه: ۵–۲۷۳]
۴. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۵۴۲/۲۱
آغاز:قال النبی صل الله علیه و آله: اول ما خلق الله نوری صدق رسول الله؛ **انجام:**خلق در جهان برسم و عادت مشغول ×× کس حاضر وقت یار بیهمتانیست
خط: نسخ خوب، کا: سید محمد حمزوی، تا: ۱۳ شعبان۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: –۵۷۱]
۵. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۵۴۲/۲۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوب، کا: سید محمد حمزوی، تا: ۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج، ۳۵ سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: –۵۷۲]

● ناظر و منظور / شعر / فارسی

nāzer va manzūr

وحشی بافقی، کمال الدین، ۹۳۹؟ – ۹۹۱ قمری
vahšī bāfqī, kamāl-od-dīn (1533 - 1583)

تاریخ تألیف: ۹۶۶ق
آنرا به پیروی (خسرو شیرین) نظامی در عشق ناظر با منظور ساخته است.
آغاز:زهی نام تو سر دیوان هستی ×× ترا بر جمله هستی پیش دستی
چاپ: بمبئی، سنگی، ۱۳۱۲، رقعی، ۱۰۱+۸۸+۲۸صص

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۶۵/۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**قبول خاص و عامش ساز یا رب ×× بخاطرها مقامش ساز یا رب
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۴۴گ (۱۷۸–۲۲۱)، ابعاد متن: ۱۱×۲۲، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۸–۴۱۸]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۳۸/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد رضا نوری، تا: ۱۲۹۲ق؛ ۶۲گ (۶۵–۱۲۶)، ابعاد متن: ۹×۱۸، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۸–۴۷]
۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۸۸۱
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۴۶گ، ۱۸ سطر دو ستونی چلیپایی، اندازه: ۷/۵×۲۰/۵سم [ف:۲–۲۹۲]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۹/۱
بی‌کا، بی‌تا؛ ۹۷ص (۱–۹۷)[ف: ۳–۴۳۴]
۵. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۰۲/۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**اشارت کرد شه تا رفت دستور ×× بیان فرمود حرف او بمنظور ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی، ۴۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳–۱۳۶۸]

● ناظر و منظور / شعر / فارسی

nāzer va manzūr

تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۵۸/۱
خط: نستعلیق بد، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۱–۱۶]

● ناظمة الاخوان / شعر / عربی

nāẓimat-ul ixawān

تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۳۵/۳
قصیده‌ای است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۴سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [نشریه: ۳–۲۳۰]

● ناظمة الزهر / تجوید / عربی

nāẓimat-uz zuhar

شاطبی، قاسم بن فیره، ۵۳۸ – ۵۹۰ قمری
Šātebī, qāsem ebn-e fīre (1144 - 1195)

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۷/۲
کا: حسینی سبزواری، محب علی، بی‌تا[ف: ۳–۲۷]

● ناظمة الشتات فیما یستحب تأخیره من اول الاوقات / فقه / عربی

nāẓimat-uš šatāt fīmā yastaḥibb-u ta’xīr-u-h min awwal-il awqāt

بحرانی، سلیمان بن عبدالله، ۱۰۷۵؟ – ۱۱۲۱ قمری
bahrānī, soleymān ebn-e ‘abd-ol-lāh (1665 - 1710)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۹ جمادی الاول ۱۱۰۳ق
در مواردی که باید یا می‌توان نماز را از اول وقت خود به تأخیر انداخت که طبق تعداد مؤلف دوازده مورد می‌باشد، استدلالی با نقل اقوال فقها و رد و ایراد در آنها و مشتمل بر سه «مقام».
آغاز:الحمدلله علی تواتر آلائه و توافر نعمائه ...
[الذریعة ۱۷/۲۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۴/۱

آغاز:فی هذا المقام و هی اثنتا عشرة، الاولی تاخیر السلس و المبطون الظهر الی آخر و قتها للجمع بینها و بین العصر؛ **انجام:**و ان یوقظنا من رقدة الجهالة و ینقذنا من ترهات الضلالة ...

خط: نسخ، کا: محمود بن عبدالسلام المفتی بحرانی، تا: ۱۱۰۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۱ر-۱۵ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱-۲۷۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۱۳/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۳۶۵]

● ناظم المسائل فی النحو / نحو، شعر / عربی

nāẓim-ul masā'il fi-n naḥw

تاریخ تألیف: غره محرم ۹۰۰ق

منظومه‌ای است درعلم نحو شامل سه «باب»: اسم، فعل وحرف وهر باب درچند «فصل».

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۷۱-۳۶/۱۷۱

آغاز:بسمله: تیمنت بسم الله مبتدی البریة ×× مفیض الجدی معطی العطایا السنیة ... / وبعد فان النحو علم مبین ×× لکیفیة الترکیب فی العربیة؛ **انجام:**واحمد ربی للفراغ مصلیاً ×× علی احمد المختار خیر البریة

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوا، ۳۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۸-۴۷۳۳]

● نافع البارع / شرح حدیث / عربی

nāfi'-ul bāri'

بارفروشی، محمد نصیر بن محمد معصوم، ق۱۲ قمری

bārforūšī, mohammad nasīr ebn-e mohammad ma'sūm(- 18c)

شرح حدیثی است که در کافی از گفتار حضرت امیر المؤمنین علیه السلام نقل کرده:«اعرفوا الله بالله و الرسول بالرسالة و اولی الأمر بالأمر بالمعروف و العدل و الاحسان». در این شرح فرازی از حدیث نقل شده و با عباراتی مسجع گزارش می‌شود با نقل روایت‌هایی مناسب مطالب.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۱۵/۱

آغاز:الحمدلله نافع البارع بالحکمة البالغة من علم الجنان بالصانع الجامع بلا مانع الرافع للتابع الناصع علم الجنان؛ **انجام:**علی انی ما دخلت فی هذا الأمر الا دخول خارج منه، و الی الله المشتکی و هو المستعان

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «عبده الراجی محمد علی» (بیضوی)، کتابخانه مجد الدین؛ واقف: عبده الراجی محمد علی، جمادی ۱۲۴۲؛ جلد: مقوایی، ۳۴گ (۲پ-۳۵پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۵-۳۴۲]

● النافعة فی اعمال شهر رمضان / دعا / عربی

an-nāfi'a fī a'māl-i šahr-i ramaḍān

بصری، احمد بن عبدالرضا، ق۱۱ قمری

basrī, ahmad ebn-e 'abd-or-rezā(- 17c)

به درخواست: شعبان مسلم

رساله‌ای است در ادعیه واعمالی که در ماه مبارک رمضان، مستحب است به جا آورده شود.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۱۴/۱

آغاز:اما بعد فیقول الجانی الراجی عفو ربه الغفور و الرضا. احوج خلیقته الیه المشتهر بالمهذب احمد بن عبد الرضا. هذه النافعة فی اعمال شهر رمضان المعظم. الذی انزل فیه القرآن المکرم. بالتماس الحاجی شعبان المسلم اقول الصوم هو الکف عن المفطرات مع النیة من طلوع الفجر الثانی الی المغرب المعلوم بذهاب الحمرة المشرقیة و یجب برویة الهلال؛ **انجام:**فان اردت الاستقصاء فی هذا الفن الذی هو عین النجاح، فعلیک بالرجوع الی کتابنا مشکاة الفلاح، او اخیه مصباح الصلاح، الحمد لخالق الاصباح. تم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایانقرن۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۱گ (۱پ-۲۱پ)، ۲۵سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۸-۴۰۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲/۱عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۱-۷۳]

● نافع الخلق / طب / فارسی

nāfe'-ol xalq

عبدالفتاح حکیم

'abd-ol-fattāh-e hakīm

مختصری است در بیان طریقه مداوای برخی امراض از خواجه عبدالله تمکین مشهور به سید عبدالفتاح حکیم مؤلف کتاب تعلیم الصبیان. (غلامعلی عرفانیان)

آغاز:الحمد لله ... اما بعد این رساله‌ای است در علم طب مسمی به نافع الخلق تألیف احقر العباد ... منتخب از خلص معالجات قانون .

[فهرستواره منزوی ۳۷۴۴/۵؛ فهرست مشترک ۷۶۰/۱؛فهرستواره منزوی ۳۷۴۴/۵]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۱۹۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**فصد و قی و جمیع مستفرغات ممنوع اند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵۴ص (۴۱-۹۴)، ۱۲سطر[ف: ۱۹-۵۷۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۵۹/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۵-۳۸۲]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۳۶/۴

آغاز:برابر

نسخه اصل: کتابخانه دانشگاه کراچی - پاکستان؛ خط: نستعلیق، کا: لاله تلو کنچند کابیته، تا: ۱۲۵۶ق؛ ۲۷ص (۵۸۴-۶۱۰)[عکسی ف: ۶-۵۹]

● **نافع الطالبین** / تاریخ ایران / فارسی

nāfe'-ot tālebīn

جالندهری، محمد حفیظ

jālndharī,mohammad hafīz

گزارش «مکاتبات علامی» است و رویدادهای روزگار اکبر پادشاه تا همایون را در بر دارد. دربرگیرنده سه قسم: قسم ۱. در تعداد کرسیات ابای شاهنشاهی و شمه از کیفیت و کمیت ایشان؛ قسم ۲. در شرح رموزات و اشارات نامه و فرامین شاهنشاهی ...؛ قسم ۳. در بیان نوشتجات ایمایی شیخ ابوالفضل.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۱۲

آغاز:بسمله. بعد از ادای الوف حمد و ثنائی به حضرت خداوندی که اسم اکبرش بالله العلی العظیم جل عظمت و جلاله بمصداق این بیت: خرد هر کجا گنجی آرد پدید / بنام خدا آرد آن را کلید

خط: نستعلیق، کا: محمد بخش، تا: ۱۱۱۲ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۰۷گ، ۲۱سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۳-۲۳۴]

● **نافع القراء** / قرائت، شعر / پنجابی

nāfe'-ol qorrā'

احمدآبادی، محمد عظیم

ahmad-ābādī, mohammad 'azīm

منظومه مفصلی است در حدود ۱۴۵۰ بیت در قرائت و مسائل مربوط بدان، مشتمل برچندین باب: آداب قرآن، مراتب قرآن، علامت وقف، بیان الحمد الله، بیان اسم ذات، بیان کتاب‌های پیامبران الوالعزم، وقوف قرآن، وقف معانقه، وقف اضافه، مقامات امتناع وقف، غلط خواندن اعراب، رموز قراء، حروف تهجی، انواع محاسن قرائت، ضمیرهاء، در بیان مد، اقسام مد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۸۵/۱

آغاز:بی حد حمد خدا ئنون اکهان ده تی رات ×× وت صلوات نبی صاحب نون اعلی جس صفات؛

نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش - پاکستان ۱۲۴۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۹۷ص (۲-۹۸)[عکسی ف: ۶-۱۱۱]

● **نافع المریضین** / طب / فارسی

nāfe'-ol marīzīn

عبدالوهاب بن فتح محمد

'abd-ol-vahhāb ebn-e fath mohammad

آنچه از استادان خود شنیده و تجربیات خود را در ۳۱۴ «باب» در علامات و اسباب و درمان بیماریهای مردان و زنان ساخته است. (احمد منزوی)

[فهرستواره منزوی ۳۷۴۵/۵؛ مشترک پاکستان ۷۶۱/۱ (۱ نسخه)]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۸۶

در فهرست بدون نام مؤلف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[الفبائی: - ۵۷۴]

● **نافع المسلمین** / طب / فارسی

nāfe'-ol moslemīn

طبیب، محمد بن نعمة الله، ق ۱۰ قمری

tabīb, mohammad ben ne'mat-ol lāh(- 16c)

در فهرست آستانقدس بدون نام مؤلف است ولی در فهرستواره منزوی از آن محمد بن نعمة الله دانسته و جز این نسخه گزارشی ندارد.

[فهرستواره منزوی ۳۷۴۵/۵]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۶۵

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:**هر دو را تردی گویند در یونانی و زبان

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[الفبائی: -۵۷۵]

● **نافع المسلمین** / گوناگون / فارسی

nāfe'-ol moslemīn

ابن حداد، عبدالسلام بن عبدالعزیز

ebn-e haddād, 'abd-os-salām ebn-e 'abd-ol-'azīz

مؤلف، در این رساله نوادر و داستان‌های فقه و اخبار و فضایل آورده است.

تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۵۱/۱۶ - ج

آغاز:بسمله. حمد بی حد مرخالقی را که وجود انسان را با حسن صورت آفرید ... میگوید ... عبدالسلام بن عبدالعزیز لاموری ... که مسائل چند از مشهور و نادرات ... و حکایات از کتب معتبره جمع کردم ... و نام این رساله نافع المسلمین نهاده شد؛ **انجام:**ببرکت سوره یس راه باز یابد

کا: کشمیری بخاری، عبدالله، تا: پنج‌شنبه ۱۶ ربیع الاول۱۲۲۲ق، جا: بخارا؛ ۱۸۷گ (۱۶۷پ-۳۵۳پ)[ف: -۲۱۴]

● **النافع یوم الحشر فی شرح الباب الحادی عشر = شرح باب حادی عشر** / کلام و اعتقادات / عربی

an-nāfi' yawm-al ḥašr fī š.-il bāb-il ḥādī 'ašar = š.-i bāb-i ḥādī 'ašar

فاضل مقداد، مقداد بن عبدالله، - ۸۲۶ قمری

fāzel-e meqdād, meqdād ebn-e 'abd-ol-lāh(- 1423)

وابسته به: الباب الحادی عشر = باب حادی عشر؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)

به درخواست:علی بن ابی المرجح علوی حسینی

تاریخ تألیف: صفر ۱۰۷۲ق
علامه حلی به درخواست وزیر محمد بن محمود گوهدهی کتاب «مصباح المتهجد» شیخ طوسی (-۴۶۰ق) را در ده باب تلخیص کرد و نام آن را «منهاج الصلاح فی مختصر المصباح» نهاد. سپس باب یازدهمی در اصول دین به نام «الباب الحادی عشر فیما یجب علی عامة المکلفین من معرفة اصول الدین» به آن اضافه نمود. فاضل مقداد این باب را با عناوین «قال - اقول» شرح نمودهکه کتاب حاضر می‌باشد و مورد استقبال اهل دانش قرار گرفته و جزء کتب درس مقدماتی عقاید شیعه به شمار می‌رود.(صدرائی خوئی)

آغاز:بسملة.الحمدلله الذی دل علی وجوده افتقار الممکنات و علی قدرته و علمه احکام المصنوعات. المتعالی عن مشابهة ... نحمده حمداً یملاء الارض و السماوات ... تعاقب الآنات اما بعد فان الله لم یخلق العالم عبثا فیکون من اللاعبین ... فمن تلک المقدمات، المقدمة الموسومة بالباب الحادی عشر من تصانیف شیخنا ... جمال الدین ابی منصور الحسن بن مطهر ... و کان قد سلف منی ... ان کتبت شیئا یعین علی حلها ... و سمیته النافع یوم الحشر فی شرح الباب الحادی عشر ... قال:الباب الحادی عشر فیما یجب علی عامه ...

انجام:لکن المرجو من الله تعالی أن ینفع به کما نفع بأصله و أن یجعله خالصا لوجهه، إنه سمیع مجیب و صلی الله علی محمد و آله أجمعین.

چاپ: ایران، ۱۲۹۶ق، سنگی، جیبی، ۷۷ص (۱-۷۷)؛ایران، تبریز، دار الطباعه حاجی ابراهیم، ۱۳۱۰ق، سنگی، جیبی، ۶۶ ص، به سعی و اهتمام حاج احمد آقا بن حاجی ابراهیم تبریزی.(صص۱-۶۶)؛ایران، ۱۳۴۷ق، سنگی، جیبی، ۶۸ص(۱-۶۷)؛ایران، تهران، ۱۲۷۱ق، سنگی، جیبی؛ایران، تهران، ۱۳۲۰ق، سنگی، جیبی، ۷۰ص (۱-۷۰)؛ایران، تبریز، ۱۲۹۷ق، سنگی، جیبی، ۶۴ص، (صص۱-۶۴)؛ایران، تهران، مرکز نشر الکتاب، ۱۳۷۰ق، سنگی، جیبی، ۶۴ص، به اهتمام حسن مصطفوی(چاپ گراوری ازروی نسخه چاپ تبریز،دارالطباعه حاجی ابراهیم،به خط عبدالرحیم بن محمد تقی تبریزی،۱۲۹۲)، (صص۱-۶۴)؛هند، بمبئی، ناصری، ۱۳۱۹ق، سربی، به اهتمام حاجی سید محمد صاحب تاجر شیرازی و آقا غلامحسین صاحب تاجر لاری.

[الذریعة ۱۱۷/۱۳ و۱۸/۲۴ و ۴۰/۲و ۵/۳و ۱۶۴/۲۳ و ۱۲۳/۱۳و۸/۲۴؛ منهاج الصلاح و ۱۱۷/۱۳-۱۲۳و ۱۸/۲۴؛ ریحانة الأدب ۲۸۳/۴و۸۲/۴؛ معجم التراث الکلامی ۳۵۰/۵-۳۵۱؛مکتبة امیرالمؤمنین ۴۵۳/۴؛ دنا ۱۰: ۴۴۰-۴۵۲ (۳۸۴ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة النافع یوم الحشر؛ آملی، عطاء الله بن مسیح (-۱۰)
۲- شرح النافع یوم الحشر فی شرح باب الحادی العشر؛ قمی، محمد طاهر بن محمد حسین (-۱۰۹۸ق)
۳- تبصرة البشر فی شرح الباب الحادی عشر؛ شانه تراش شوشتری، محمد باقر بن محمد رضا (-۱۲)
۴- جامع در ترجمه نافع؛ شهرستانی، علی بن محمد حسین (۱۲۸۰-۱۳۴۴ق)
۵- التعلیقة علی النافع یوم الحشر فی شرح الباب الحادی عشر؛ طواری یزدی، عباس بن محمد (-۱۵)
۶- الباب الحادی عشر (ترجمه)
۷- مقتبس الاثر فی شرح الباب الحادی عشر

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۱۷/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۸ جمادی الاول۸۰۰ق؛ مصحح؛ مهر: «یا فتاح افتح» (بیضوی)؛ ۵۰گ (۱-۵۰)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۹۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۵۶/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۶-۷۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۵۷/۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح؛ مهر: میرزا ابو الفضل طهرانی؛ جلد: تیماج، ۴۸گ (۱پ-۴۸پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۱۸-۴۷]

۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۳/۲

آغاز: برابر
خط: نسخ نازیبا، کا: محمد بن علی بن علی، تا: ۹ صفر۸۵۴ق؛ محشی، در برگ آخر اجازه پدر کاتب به وی در سلخ جمادی الثانی۸۵۴ ؛ یادداشتی از «ابن الاردکانی» در روز دوشنبه ماه ذیقعده ۱۲۸۰؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۱-۱۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۸/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۱-۱۲۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۳۲/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**الرابع امر الامر او الناهی من الضرر الحاصل بسبب الامر او النهی
خط: نسخ، کا: علی بن فخرالدین بن حسن بن نجم الدین بن ایوب الاعرج حسینی، تا: ۳ ذیحجه۸۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۶گ (۱۹پ-۲۱۴ر)، ۲۵سطر[ف: ۲۵-۲۳۲]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۷۶/۳

بی‌کا، تا: اواخر رجب۸۷۳ق؛ قطع: رقعی کوچک[میراث شهاب: س۹ش۲-۳۱]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۶۰/۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: شامیر بن امیر خواجه استرآبادی، تا: رجب۸۷۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «هـ»؛ جلد: تیماج، ۳۶گ (۸۷پ-۱۲۲ر)، ۱۵سطر (۸/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۳-۳۱۴]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۷۷/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و لا ینتقل الی الاصعب مع انجاع الاسهل فهذا ما

تهیالی ... وقع الفراغ من تسویده فی رابع شهر ربیع الاول اثنین و تسعین و ثمانمائة علی ید ... کمال الدین علی الخطیر

خط: نستعلیق زیبا، کا: کمال الدین علی خطیر، تا: ۴ربیع الاول۸۹۲ق؛ مهر: «المتوکل علی خالق العباد محمد مؤمن بن سلطان مراد» (دایره)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۹ص (۳-۴۱)، ۱۹سطر، اندازه: ۹×۱۶/۸سم [ف: ۱۱-۲۴۴]

۸. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۹۲/۲

خط: شکسته نستعلیق، کا: فخر جهان دختر عبدالحسین، تا: دوشنبه ۱۲ رمضان۸۹۶ق؛ با ترجمه فارسی تحت اللفظی و حاشیه؛ قطع: وزیری کوچک[رشت و همدان: ف: -۱۵۰۳]

۹. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه:۲۶/۷

آغاز:الثانی ان فعل المختار مسبوق بالعلم و القصد؛ **انجام:**برابر از مبحث حدوث و قدم؛ خط: نسخ، کا: مساعد بن علی شبانی، تا: پنج‌شنبه ۲۶شوال۸۹۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۴۳گ (۱۲۴ر-۱۶۶ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [اوراق عتیق: ۲-۳۷۲]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۵۳/۵

آغاز:قال الشیخ جمال الدین ابوالمنصور ابن المطهر قدس الله روحه الباب الحادی عشر فیما یحب ... اقول وجه التسمیة الباب الحادی عشر المصنف اختصر مصباح المتهجد؛ **انجام:**یجبان بالقلب و اللسان و الید و لا ینتقل الی الاصعب مع تأثیر الاسهل تم شرح باب الحادی عشر ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۰؛ مصحح؛ ۲۰گ (۲۵پ-۴۴ر)، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۱۷)[ف: ۴۱-۴۹۲]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۴۸۶

آغاز:الائمه و المعاد قال اجمع العلماء کافه؛ **انجام:**لوجهه انه سمیع مجیب من بنده گنه کارم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز[رایانه]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۶۸/۲

کا: صالح بن عبد بن احمد السعدی، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج، ۳۷گ (۴پ-۴۰پ)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲۷-۱۲۰]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۲۶/۲-۲۱/۱۴۶

آغاز:قال السادس انه تعالی یجب علیه عوض الام الصادرة عنه تعالی ... اقول الالم الحاصل فی الحیوان اما ان یعلم فیه؛ **انجام:**ینقل الی الاصعب مع انجاع الاسهل فهذا ما تهیا تنمیقه و کتابته.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۳گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۸-۴۷۳۷]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**انه سمیع مجیب وقع الفراق من تنمیقه و تمشیقه علی ید الضعیف عباد الله و احوجهم الی رحمة الله ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ درباره نام کاتب و محل کتابت در پایان نسخه چنین آمده: «... الغلام حسین بن فخرالدین ... استرابادی فی مدرسه شیخ الاسلام و المسلمین شیخ حسن مداح دام دولته مقیم در بلده ... رستاق در قریه کلاته سهحان ...»؛ جلد: پارچه ای، ۴۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱-۲۴۴]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۳۲۳/۱

خط: نستعلیق، کا: علی بن حسن، تا: اواخر صفر۹۰۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۸گ (۱پ-۲۸ر)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۹-۱۰۱]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۵/۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه اواخر ربیع الاول ۹۱۰ق؛ مصحح، محشی؛ ۴۳گ (۷۰پ-۱۱۲پ)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۲-۲۸۰]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۷۰/۱

بی‌کا، تا: جمعه ۱۴ ربیع الاول ۹۳۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۴۰گ (۱پ-۴۰پ)، ۱۵سطر (۸×۱۲)، قطع: ربعی [ف: ۱۷-۲۳۸]

۱۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۶۸/۲

خط: نسخ، کا: گیلانی هرموزی جزایری، محمد بن علی، تا: دوشنبه ۲۱ شعبان۹۳۴ق؛ محشی با نشان «شرح طوالع، هـ هـ»؛ جلد: تیماج، ۳۶گ (۳۱پ-۶۶ر)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: -۲۵۱]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۷۰/۱۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**و لاینتقل الی الاصعب مع ... فهذا ما قصدنا تنمیقه ... انه سمیع قریب مجیب.

خط: نستعلیق، کا: آملی، عطاء الله بن مسیح، تا: ۲۰ ربیع الثانی ۹۳۴ق؛ ۲۵ص (۲۳۲-۲۵۶پ)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۳۲-۹۳]

۲۰. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶/۱

خط: نسخ، کا: نورالدین عبدالکاظم بن نورالدین، تا: ۹۴۲ق، جا: نجف اشرف؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۴۳]

۲۱. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: مقصود علی بن فضل الله، تا: ۹۵۵ق[تراثنا: س۱۳ش۴-۱۳۶]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۹۶۱/۱

خط: نسخ، کا: احمد بن شمس بن ناصر لیثی حلی، تا: چهارشنبه ۶ رمضان ۷۶۰ق(تاریخ کتابت اشتباه و باید ۹۶۰ باشد)؛ محشی، این کتاب را قاسم بن حاجی محمد خادم خوانده؛ جلد: تیماج، ۴۸گ (۱پ-۴۸ر)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۱۳-۱۶۱]

۲۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۵۷

خط: نسخ، کا: محمد بن احمد برکانی حسینی جامی، تا: ۱ ذیحجه ۹۷۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۵۷گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵-۶۹۷]

۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۱۶/۱

خط: نستعلیق، کا: احمد بن احمد حسینی تونی، تا: اسفند جلالی ۹۷۱ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۱۷سطر[ف: ۵-۳۰۸]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۳۷

خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن حسین بن علی شاه، تا: رمضان۹۷۷ق؛ مقابله شده در آغاز صفر ۱۱۳۶، محشی؛ مهر: عنایت الله بن علی کرمانی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۴۸گ، ۱۵سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۶-۴۶۳]

یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۷۵

همان نسخه بالا[نشریه: ۴-۴۵۰]

۲۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۶۶۳/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه ۹۸۰ق؛ مصحح، محشی؛ ۳گ (۱پ-۳ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [مؤید: ۲-۱۶۸]

۲۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۹۳/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: ۹۸۱ق؛ جلد: مقوا، ۱۷گ، ۲۴ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۱۹۴]

۲۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۷۸/۵
آغاز: لتوقف الدلیل الآتی علی بیانها و تقریرها ان کل معقول و هو الصورت؛ **انجام:**برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول۹۸۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۶۴گ (۱۰۳-۱۶۶)، ۱۲ سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳-۱۳۴۲]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۷۶/۴
خط: نستعلیق، کا: عبدالعظیمی، ابوالقاسم بن سلطان حسین، تا: ۹۸۴ق؛ محشی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۱۸گ (۴۰۹-۵۲۶)، ۱۵سطر (۳×۱۱)، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۱۳-۳۱۴۳]

۳۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۷۴۷/۱
آغاز:برابر
خط: نسخ، کا: رفیع الدین محمد بن جلال الدین محمد کلویه، تا: صفر۹۸۶ق؛ جلد: مقوا، ۳۲گ (۱-۳۲)، ۱۸ سطر (۸×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳-۸۷۸]

۳۱. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۲۰/۲
خط: نسخ، کا: رفیع الدین محمد بن جلال الدین الکلویه، تا: ۹۹۱ق؛ قطع: جیبی[نشریه: ۵-۶۰۶]

۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۷۷-۲۴/۱۷۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: صدرالدین حسینی، تا: شعبان۹۹۳ق؛ جلد: تیماج، ۴۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۸-۴۷۳۵]

۳۳. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۲۱/۳
آغاز:فلد خول المعصوم فیهم و اما عند الغیر فلقوله علیه السلام لا تجتمع امتی علی خطأ و الدلیل علی وجوب المعرفة سنداً للاجماع عقلی و سمعی
بی‌کا، تا: در ۹ ذیحجه۹۹۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۳۹گ (۲۲ر-۶۰پ)، اندازه: ۱۱×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۷۹]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۱۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابراهیم بن مولی حاجی محمد بن مولی علی بن حسن حسینی خزاعی، تا: شنبه اوایل شعبان۹۹۸ق، جا: کرند؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»، «شرح»، «حسنیه»، «مجمع»، «مجمع البحرین»، «برهان»، «م د ح»، «شرح الدروس»، ...، ذیل برخی کلمات ترجمه فارسی زیرنویس آنها آمده؛ ۳۶گ (۲۲پ- ۵۷ر)، ۱۶-۲۱سطر، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۳۵-۷۶]

۳۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۶۱
آغاز: تنبیه الغافلین و ارشاد الضالین بتفریر مقدمات ذات؛ **انجام:**برابر
خط: نستعلیق، کا: حسینی سمنانی اعرجی، محمد جعفر بن هیبت الله، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ دارای بلاغ؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۵گ، ۱۶سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: -۱۴۹]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۲۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**ابن حاجی محمد شفیع محمد زمان اسحاق بادی هر که دارد گنه کارم (کذا)
خط: نسخ، کا: اسحاق آبادی، محمد زمان بن محمد شفیع، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۶۰۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**و استعماله بهذا المعنی کثیرا و المراد بالفجار و العصاة الکاملون فی فجورهم و عصیانهم و هو
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۳۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۹۳/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**ارتفع الوجوب ایضاً ویجبان بالقلب واللسان والید ولاینتقل الی الاصعب مع انجاع الاسهل تمت
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده ابوطالب» (مربع)؛ ۳۵گ (۸پ-۴۲پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۵-۲۲۰۰]

۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۹۶/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد سلیم بن حمید، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۶۳گ (۱۰۰پ-۱۶۲ر)، ۱۲سطر (۴×۱۰)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱۲-۲۶۰۷]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۰/۱-طباطبائی
خط: نسخ، کا: محمد نبی بن عبد الصمد، تا: قرن ۱۱؛ ۴۳گ (۱پ-۴۳ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۲-۱۶۷]

۴۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۲/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام[نشریه: ۱۱-۹۲۶]

۴۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴/۱۳۰/۱-۵۸۳۶
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۹سطر، قطع: ربعی[آستانه قم: -۲۱۷]

۴۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۹۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۲-۱۷۳]

۴۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۳۸/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مجدول[نشریه: ۲-۱۱۸]

۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۶۷/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۱؛ مصحح، محشی؛ ۳۸گ (۱۵۰پ-۱۸۷پ)، ۱۵سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۶-۱۲۴]

۴۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۵۵/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۱۷گ (۲۴-۴۰)،

اندازه: ۱۰×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۵۱]

۴۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۷۹/۲-۳۹/۲۵۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**واما بالنسبة اليه اما فی احواله فكما فی الاكل فی الطريق ومجالسة

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوا، ۴۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸-۴۷۳۷]

۴۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۷۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۸۴گ، ۱۰و۱۱ سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱-۵۸۷]

۴۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲/۱

خط: نسخ نازیبا، کا: حسینی ندیدی، محمد بن یحیی، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ ۴۰گ (۱پ-۴۰ر)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱-۳۳]

۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۱۱/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۵۵گ (۲پ-۵۶ر)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۱-۲۷۱]

۵۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۰۶/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «شرح طریحی، لراقمه الفقير محمد علی النوری عفی عنه»، در پایان مقابله خلیل الله بن اسماعیل الحسنی؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۷گ (۹۲پ-۱۲۸پ)، ۱۹سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: -۲۰۶]

۵۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۱۹/۱

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳-۳۶]

۵۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۸۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳-۱۰۸]

۵۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی به امضای «میرابوالفتح» و «خضربن محمد علی الرازی الحبلرودی» و به نقل از کتب «تجرید»، «شرح تجرید»، «گوهر مراد» و ... و با حواشی دیگر به فارسی و عربی؛ واقف: جواد کمالیان، ۱۳۵۴ش؛ جلد: تیماج، ۹۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱-۲۲۹]

۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۴۶/۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۰۲ص (۳۳-۱۳۴)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۰-۸۲۴]

۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۷۶

خط: نستعلیق، کا: دولت آبادی، محمد امین بن رحمت الله، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۴۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۴-۲۳۸]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۴۹/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۳۷گ (۴۷پ-۸۳ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۷-۲۶۶]

۵۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۵۲

خط: نسخ، کا: محمد باقر حسینی، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «محمد باقر»؛ ۵۳گ، ۱۶سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳-۹۳۷]

۵۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۷۵

آغاز:برابر؛ **انجام:** الرابع اعنی الامر و الناهی من الضرر الحاصل بسبب الامر و النهی ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۷۴گ، ۱۲سطر (۴/۵×۱۰)، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۳-۹۴۲]

۶۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۰۰

آغاز: هذا فتقول كلما كان العالم محدثا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۹۴گ، ۱۱سطر (۴/۵×۹/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳-۹۴۹]

۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۵۷/۱۱

کا: محمود بن محمد بن محمود کومج، تا: ۱۰۰۳ق؛ جلد: تیماج، ۳۱گ (۱۹۴پ-۲۲۴ر)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶-۳۲۲]

۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۲۲/۲

خط: نسخ، کا: محمد علی بن مقصود علی طالقانی، تا: ۱۰۰۴ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده علی بن مقصود علی الطالقانی»؛ واقف: فاضل مقداد؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۹گ (۱۲پ-۵۰)، ۱۷سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۶-۴۴]

۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۰۸/۱

انجام:و أحوال الناس فی الجنة و تباين طبقاتهم و كيفيظ نعيمها من المأكل و المشرب و الملبس

خط: نستعلیق، کا: حسن گیلاتی، تا: یک‌شنبه۱۱ شوال۱۰۰۶ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۳گ (۱پ-۲۳پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۸-۱۰۱]

۶۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۱۶/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن کمال الدین داود، تا: رمضان۱۰۰۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۶۲ص (۸۳-۱۴۴)، ۱۲سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۱-۵۵۷]

۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۲۸/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**فاشار الى الاول عند اثبات كونه قادر اوسيانی و اما الثانی فهو المذكور هنا.

قسمتی از اول این شرح است و بقیه آن در دفتر نیست؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق بن زین العابدین، تا: ۱۰۱۱ق؛ واقف: محمد مهدی بن محمد کاظم؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۷ص (۲۵-۴۱)، ۱۶-۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۱۵۰]

۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۳۱/۲

خط: نستعلیق، کا: جمال الدین محمد بن نظام الدین انصاری، تا: یک‌شنبه ۲۴ صفر۱۰۱۵ق، جا: ساری؛ جلد: مقوایی، ۴۳گ (۵۱پ-۹۳ر)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲۵-۲۱۴]

۶۷. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن افتخار ملاخانی جرفادقانی، تا: دوشنبه ۱۷شعبان۱۰۱۶ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۳۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: -۳۰۹]

۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۴۸/۲

خط: نسخ، بی کا، تا: اواخر ذیحجه۱۰۱۷ق؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۶۷گ (۲۴پ-۹۰ر)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۱۳-۳۵۳]

۶۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۵۲/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:**بوجوبها دافعة للضرر و دفع الضرر و ان کان مظنون واجب.

خط: نستعلیق، کا: هادی، تا: ۱۰۲۲ق؛ افتادگی: انجام؛ ۴۵گ (۲۰-۶۴)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۳-۶۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۶/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۳۳۵]

۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۲۹۵۸

خط: نسخ، کا: محمدرضا، تا: ۱۰۲۳ق[الفبائی: -۵۷۵]

۷۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۸۰/۳

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ذیحجه۱۰۲۵ق؛ جلد: تیماج، ۴۲گ (۱۷۷پ-۲۱۸ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۶-۲۶۶]

۷۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۶۱/۴-۵۸/۱۱۱

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: چهارشنبه ۲۷شعبان۱۰۲۶ق؛ ۴۰گ (۲۶-۶۵)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۸-۴۷۳۶]

۷۳. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۱۵۶

خط: نسخ، کا: مصطفی روملو، تا: دوشنبه ۲ رجب۱۰۲۷ق؛ ۹سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: -۱۰۵]

۷۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۸۲۲/۲

کا: حسین بن احمد اهل جزایر حسیناوی، تا: ۱۵ جمادی الثانی۱۰۲۸ق؛ ۳۸گ (۶۹-۱۰۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۱۹]

۷۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۸۴/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و یجبان بالقلب و اللسان و الید و لا ینتقل الی الاصعب مع انجاع الاسهل و هذا ما الی تنمیقه و کتابه و السلام.

خط: نستعلیق، کا: حسینی سمنانی، محمد هاشم بن ابراهیم، تا: ۱۰۳۱ق؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸گ، اندازه: ۹/۵×۱۴سم [ف: ۵-۲۰۶]

۷۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۱۰/۲

نسخه اصل: کتابخانه مرتضوی - مشهد؛ کا: محمد باقر بن کمال الدین اسفندیار حسنی حسینی، تا: غره جمادی الاول۱۰۳۲ق، جا: شیراز مدرسه خان؛ ۱۰۴ص (۷۰-۱۷۳)[عکسی ف: ۷-۱۹۹]

۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و صلوات الله علی محمد و عترته و سلم کثیر کثیرا

خط: نسخ، کا: محمد صالح بن محمد مؤمن شاعلی تونی، تا: ذیحجه ۱۰۳۳ق؛ واقف: فهرستی؛ ۴۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۴-۲۶۲]

۷۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۷۰/۲

خط: نستعلیق ریز و خوش، بی کا، تا: دوشنبه ۱۱ رجب۱۰۳۶ق؛ ۶۹گ (۱۳پ-۸۱پ)[ف: ۳-۳۲۵]

۷۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵۵۰-۹/۱۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: رجب۱۰۳۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۸-۴۷۳۴]

۸۰. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۷۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالمهدی بن حاج حسین سمیطری هجری، تا: دهه آخر جمادی الثانی۱۰۳۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۸گ (۱۸۱-۲۲۸)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [اوراق عتیق: ۱-۱۰۷]

۸۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹/۱

آغاز:الاول عند اثبات کونه قادراً سیأتی بیانه و أما الثانی فهو المذکور هنا و تقریره أن تقول

خط: نستعلیق، کا: علی رضا، تا: رمضان۱۰۴۲ق، جا: مدرسه خان؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۵۹گ (۲ر-۶۰ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱-۱۶۲]

۸۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۲۷

آغاز:فی جمیع حالات و الصلوة علی بنیه محمد صاحب الایات و البینات المکمل بطریقته و شریعته سایر الکلمات؛ **انجام:**فی جمیع حالات و الصلوة علی بنیه محمد صاحب الایات و البینات المکمل بطریقته و شریعته سایر الکلمات ...

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰۴۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۷۹ص (۲-۸۰)، ۱۱-۱۶سطر (۵×۱۱-۱۱/۵)، اندازه: ۹/۶×۱۴/۶سم [رایانه]

۸۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۹۶/۲

آغاز: ... الاول ما ذهب اکثر المتکلمین من ان الانسان عبارة عن اجزاء اصلیة فی البدن من اول العمر الی آخره لایتطرق الیها الزیادة والنقصان، الثانی مذهب الاوایل؛ **انجام:**فان غلب عندهما حصول ذلک ارتفع الوجوب ایضاً ویجبان بالقلب واللسان والید ولاینتقل الی الاصعب مع انجاع الاسهل فهذه ما تهیأ لی تتمته کتابته واتفق لی جمعه مع ضعف باعی

خط: نسخ، کا: قاسمعلی بن ... چکانی جی، تا: محرم۱۰۵۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ ۳۷گ (۳۹ر-۷۴پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۲۰۰]

۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۲۲۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**للمتابعه طاویان و الله اعلم بالخیر و الصواب تمت الکتاب بعون الملک الوهاب

خط: نسخ، کا: محمد صالح، تا: ۱۰۵۲ق[رایانه]

۸۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۷۶

آغاز: آیه الله فی العالمین وارث علوم الانبیاء و المرسلین جمال الملة و الدین؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: ناصر بن عبدالله بن ناصر، تا: چهارشنبه ۲۶ ربیع ۱۰۵۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: احمد بن عبدالله بن ناصر؛ کاغذ: هندی، ۳۸گ، ۱۸سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۳۹۳]

مشهد؛ مدرسه فاضلیه؛ شماره نسخه:۵۹

همان نسخه بالا[فاضلیه: ف: -۳۳]

۸۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۲۲/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**الرابع: أمن الآمر و الناهی من الضرر الحاصل بسبب الأمر و النهی اما الیهما او الی أحد من المسلمین فان غلب عندهما حصول ذلک ارتفع الوجوب ایضاً و یجبان بالقلب و اللسان و الید و لا ینتقل الی الا صعب مع ابخاع الاسهل. فهذا ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۰۵۵ق؛ مصحح؛ ۳۲گ (۱۲۵ر-۱۵۶ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۸/۵×۱۳/۵سم [ف: ۳۲-۷۳۹]

۸۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۲۴/۳

خط: نسخ، کا: صفی بن محمد امین، تا: با تاریخ۱۰۵۵ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۱گ (۴۶پ-۵۶پ)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۵-۴۱۰]

۸۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: فتح الله بن فرج الله تبریزی، تا: ۱۰۵۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۶گ، ۱۵سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱۷-۲۴۱]

۸۹. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۲۸۲/۱

خط: نسخ، کا: محمد صالح، تا: ۱۰۵۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۳سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [تراثنا: س۶ش۳-۱۱۴]

۹۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۸۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره جمادی الثانی۱۰۵۷ق؛ مصحح؛ ۴۵گ (۷پ-۵۱ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ: ۵-۲۲۰۰]

۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۵۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قهپائی، سلیمان بن محمد هاشم، تا: ۱۰۵۹ق؛ قطع: رقعی[رایانه]

۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد شریف، تا: ۱۰۶۰ق؛ از روی نسخه‌ای که در ۱۰۵۸ نوشته شده بود رو نویس کرده، مصحح، مقابله شده، محشی با امضاء هدایة الله حسینی، شرح مولانا خضر و حاشیه‌هایی با رمز «م ح ق ر»؛ این نسخه جزء کتابخانه آقا علی مدرس حکیم مؤسس شهیر بوده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۱۹۹ص، ۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵-۳۱]

۹۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۲۳/۲-۱۴/۱۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمدباقر بن ملاعباس گیلانی، تا: جمعه آخر ذیحجه ۱۰۶۱ق؛ ۴۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۸-۴۷۳۶]

۹۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۴۱

آغاز:آغاز باب حادی عشر: بسمله، الباب الحادی عشر فیما یجب؛ **انجام:**برابر

توضیح: این نسخه بابتداء خود باب حادی عشر را حاوی است؛

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۱ق؛ جلد: تیماج، ۶۱گ، ۱۳ سطر (۸×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۰-۳۲۲]

۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۱۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: جمعه ۱۶ جمادی الثانی ۱۰۶۲ق؛ جلد: چرم، ۷۲ص (۱۰-۸۱)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴۷/۱-۱۴۷]

۹۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۹۹/۲

خط: نستعلیق، کا: شاه محمد بن محمد مؤمن دشت بیاضی، تا: ۲۰ جمادی الاول۱۰۶۲ق؛ قطع: جانمازی[میراث شهاب: س۸ش۴-۷۲]

۹۷. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۳۰۹/۲

خط: نسخ و نستعلیق، کا: معین الدین علی رضوی قاینی، تا: ربیع الاول۱۰۶۵ق؛ کاغذ: ترمه، قطع: رقعی[تراثنا: س۶ش۴-۹۱]

۹۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۲۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: مقیم، تا: یک‌شنبه ۲۶ شوال۱۰۶۵ق؛ مصحح، محشی؛ ۶۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف مخ: ۲-۵۵۶]

۹۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۹۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۰ ذیحجه۱۰۶۸ق؛ تملک: سیدی محمد بن زاهد علی کوه کیلوئی با مهر «شافع در روز حشر است سید محمد» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۰۲گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۳-۲۱۴]

۱۰۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۹۰

خط: نسخ معرب، کا: محمد زمان بن جلال مشهدی، تا: ۸ جمادی الاول۱۰۶۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۵۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۴-۲۴۷]

۱۰۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۴۱/۲-۵۸/۱۹۱

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: علی رضا بن احمد طالقانی، تا: ۱۴ جمادی الثانی۱۰۷۱ق، جا: قزوین؛ ۹۰گ (۲۱-۱۱۱)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۸-۴۷۳۶]

۱۰۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۹۴

خط: نسخ، کا: کمال الدین حسین بن یحیی الاسترابادی الاصل مشهد السری المسکن، تا: ۲۵ شوال۱۰۷۲ق؛ مهر: محمد کاظم بن صادق ملقب توشا «محمد الکاظم» (مربع)، «موسی بن محسن الحسینی» (بیضوی)؛ ۴۸گ، ۱۴ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۳۳۷]

۱۰۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۶۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**تمت فی سلخ صفر سنه (۱۰۷۲)

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر ۱۰۷۲؛ جلد: میشن، ۱۶۰ص، ۱۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [فهرست عراقی: ۱-۲۵۷]

۱۰۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۹۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق؛ ۸۰گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱-۲۸۶]

۱۰۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۰۲/۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: رجب۱۰۷۳ق؛ ۶۹گ (۱ر-۶۹ر)[ف: ۳-۳۲۵]

۱۰۶. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۹/۳

آغاز:... والدنیا بیان لمتعلقها و انها لا یکون (در برگ سوم) اقول لما ثبت وجوب الامامة شرع فی تبیین الصفات التی هی شرط فی صحة الامامة فمنها العصمة؛ **انجام:**برابر

تذکر: نام مؤلف به قرینه انجام نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن شاه رودباری، تا: یک‌شنبه ۲۵ذیحجه۱۰۷۶ق، جا: مشهد رضوی مدرسه پریزاد؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۴سطر (۵×۱۱)[ف: -۵۶]

۱۰۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۲۳۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ محرم۱۰۷۶ق؛ واقف: موسس؛ کاغذ: سمرقندی، ۶۵گ، اندازه: ۹/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴-۱۲۱۱]

۱۰۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۵۹۶/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۶ق؛ مهر: «مهدی بن محمد تقی - الحسینی ۱۲۰۴»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۷۲ص (۸۲-۱۵۳)، ابعاد متن: ۷×۱۰، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۵-۱۷۱۴]

۱۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۱/۱

آغاز:من الموجودات و [انما] قیدنا الواجب بکونه لذاته [احترازا] من الواجب لغیره ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۶۴ص (۲-۶۵)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵-۳۲]

۱۱۰. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۰۴/۱ - ج

خط: نسخ، کا: ایشکایی، شمسا بن جمال الدین احمد، تا: ۱۵ صفر۱۰۷۷ق؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۶۷گ (۱پ-۶۷ر)، ۱۶سطر (۴/۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: -۴۹۲]

۱۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۸۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد فرزند کمال فرزند احمد، تا: جمادی الثانی ۱۰۷۹ق؛ مصحح، محشی با امضای «میر صدرالدین»؛ تملک: محمد معین فرزند احمد اصفهانی با مهر«عبده محمد معین»(بیضی)؛ کاغذ: سمرقندی، ۴۸گ (۸-۵۵)، ۱۵سطر، اندازه: ۶×۱۲/۵سم [ف: ۲۹-۵۸۶]

۱۱۲. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۰۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**وان لم یاذن الله عزوجل برد تلک الروح علی صاحبها جذب الهواء الریح فجذب الریح الروح فلم ترد علی صاحبها حتی یبعث.

خط: نستعلیق، کا: محمد عارف بن محمد جعفر، تا: ۱۰۷۹ق؛ مصحح، محشی با امضای محمد عارف؛ جلد: تیماج، ۸۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: -۱۷۳]

۱۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲۹۷/۵-۲۶/۱۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ملامحمد تقی کذرکزری، تا: ۲۲شوال۱۰۷۹ق؛ جلد: تیماج، ۴۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸-۴۷۳۵]

۱۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۰۲-۲۹/۱۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد عطار تنکابنی، تا: ۲۲ صفر۱۰۸۰ق؛ ۶۴گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۸-۴۷۳۵]

۱۱۵. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۳۱۶/۳

خط: نسخ، کا: احمد بن علی بن محمود عسکری عادلی بحرانی، تا: ۱۹ ذیقعده ۱۰۸۱ق، جا: لاهور؛ کاغذ: هندی، ۱۳ و ۱۴سطر[تراثنا: س۶ش۴-۹۶]

۱۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۲۲۱۷

خط: نسخ، کا: محمد باقر نیریزی، تا: ۱۰۸۳ق[الفبائی: -۵۷۵]

۱۱۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۱۷

خط: نستعلیق، کا: ملا حامد بن ملا عمر حمامی الاصل، تا: ۱۰۸۴ق؛ ۴۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۳۸۶]

۱۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد فاضل ولد محمد مهدی، تا: رمضان۱۰۸۵ق؛ واقف: میر سید علی؛ ۱۱۳گ، ۱۵سطر[ف: ۱-۲۴۱]

۱۱۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۰۲/۱

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد اسماعیل، تا: شعبان۱۰۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۵۹گ (۱پ-۵۹ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۲۸]

۱۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق[رایانه]

۱۲۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۳۲/۱-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، کا: ابن محمد زمان بر کوهی محمد هاشم، تا: ۳ صفر۱۰۸۶ق؛ ۸۸ص (۲-۸۹)[عکسی ف: ۱-۳۸۹]

۱۲۲. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۷۶۶/۱

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ ذیحجه۱۰۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۵۶گ (۱-۵۶)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: -۶۷۹]

۱۲۳. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۱۹/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**تلک الروح علی صاحبها جذب الهواء الریح فجذب الریح الروح فلم ترد علی صاحبها حتی یبعث

کا: محمد تقی بن حیدر حسین قائنی، تا: غره محرم۱۰۸۷ق، جا: مشهد رضوی مدرسه عالیه منصوریه؛ ۶۳گ (۳۳-۹۵)، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۰۴]

۱۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۶۶۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۹ق؛ جلد: تیماج خرمایی، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۱-۳۱۸]

۱۲۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۵۹۷/۳

خط: نسخ، کا: حاجی محمد بن محمد بقا، تا: ۱۰۸۹ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۸ص (۶۲-۹۹)، ۱۸سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵-۱۷۱۴]

۱۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: میرزا بیک بن محمد بیک، تا: ۳ شعبان۱۰۸۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: گالینگور، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۲-۲۸۰]

۱۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ متوسط، کا: محمد مهدی حافظ، تا: شوال۱۰۹۱ق؛ محشی؛ واقف: میر سید علی، جلد: پارچه‌ای، ۶۲گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱-۲۴۳]

۱۲۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۴۷/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**ولاتنتقل الی الاصعب مع انجاع الاسهل فهذا ما تهیألی تنمیقه وکتابته واتفق لی جمعه وترتیبه ...

خط: نسخ، کا: محمد علی طبسی کیلکی، تا: چهارشنبه ۲۰ربیع الاول۱۰۹۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۳۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: ۲-۵۵۶]

۱۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۰۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۰۷ص، ۱۹سطر (۵/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۵سم [ف:۸-۳۰۲]

۱۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۰۶/۵

خط: نسخ، کا: حسینی، عبدالعظم بن صالح، تا: شوال۱۰۹۷ق؛ جلد: مقوا، ۱۵سطر، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۱۱-۳۲۱]

۱۳۱. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۷۶/۵

خط: نستعلیق، کا: محمد سعید ابن محمد امین و انشانی، تا: ۲۶ رجب۱۰۹۸ق؛ ۷۲گ (۱۸۶ر-۲۵۷ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲-۳۷۲]

۱۳۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، کا: هادی بن محمد علی بن ملك قاسم، تا: غره ذیقعده۱۰۹۹ق؛ ۷۳گ (۱پ-۷۳پ)[ف: ۱-۲۵۵]

۱۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۴۳/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۸گ (۷۱پ-۷۸پ)، ۱۶سطر (۹×۱۴)، قطع: ربعی[ف: ۱۷-۱۵۸]

۱۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۷۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: معین الدین علی رضوی، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج[رایانه]

۱۳۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۵۷

آغاز: لذاته او ممتنع الوجود لذاته. اقول المطلب الاقصی و العمدة العلیا فی هذا الفن هو؛ **انجام:** و احتج السید بان المقصود وقوع الواجب و ارتفاع القبیح

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۷۵گ، ۱۲سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: -۳۷۵]

۱۳۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: گالینگور، ۵۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲-۵۸]

۱۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۷۱

آغاز:برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ مهر: «عبده اسماعیل ۱۱۶۲»؛ تملک: لطفعلی صدر الافاضل در سال ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج، ۶۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۴۳-۲۳۱]

۱۳۸. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۰۱ - ج

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۷۴گ، ۱۱سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: -۴۹۱]

۱۳۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی[نشریه: ۱۱-۹۳۰]

۱۴۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۳۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ قطع: رقعی[ف: -۱۵۳]

۱۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۴/۲-۴/۱۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ ۴۷گ، ۱۲-۲۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۸-۴۷۳۴]

۱۴۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۵۸/۳-۱۴/۲۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سلیمان بن رضوان بادکلائی، تا: سه‌شنبه ۸ جمادی الثانی۱۱۰۳ق؛ ۴۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۸-۴۷۳۵]

۱۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۴۱/۱

کا: محمد امین بن احمد، تا: پنج‌شنبه ۱۸ محرم۱۱۰۳ق؛ جلد: تیماج، ۳۷گ (۲پ-۳۸ر)، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۱۸-۳۶]

۱۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد امین بن میر علی عامری سبزواری، تا:

۱۱۰۴ق؛ واقف: محمد لطیف؛ ۴۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۴-۲۶۳]

۱۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد سلیم مشهدی، تا: محرم۱۱۰۴ق؛ واقف: عضد الملک؛ ۴۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۴-۲۶۳]

۱۴۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۵۵

خط: نسخ، کا: محمد سعید بن مولانا محمد رشید واعظ مرندی، تا: جمادی الاول۱۱۰۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۷۳گ، ۱۳ سطر (۴/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۵-۶۹۷]

۱۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۸۹۴

آغاز:لان جمیع احاد تلك السلسلة ممكنه لاتصافها بالاحتیاج؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: عبدالواحد بن محمد، تا: ۱۱۰۷ق؛ افتادگی: آغاز[رایانه]

۱۴۸. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سلطان حسین بن محمد سعید بن سلطان حسین، تا: پنج‌شنبه ۲۴ شوال۱۱۰۸ق؛ مهر: «لا اله الا الله الحکیم الکریم» (چهارگوش)؛ ۶۰گ، ۱۵سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳۷۷-]

مشهد؛ مدرسه فاضلیه؛ شماره نسخه:۵۸

همان نسخه بالا[فاضلیه: ف: -۳۲]

۱۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۴۴/۱-۶۰/۸۴

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوتراب، تا: ذیحجه۱۱۰۸ق؛ ۶۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۸-۴۷۳۶]

۱۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق متوسط، کا: رفیع الدین محمد جابری انصاری، تا: ربیع الثانی۱۱۰۹ق؛ واقف: نادر شاه افشار، ۱۱۴۵؛ جلد: پارچه‌ای، ۴۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱-۲۴۳]

۱۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۶۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد اسماعیل بن محمد علی نطنزی، تا: ۱۱۰۹ق؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۱۳۸ص (۱-۱۳۸)، ۱۴سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۹-۲۴۸]

۱۵۲. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز:برابر

کا: محمد محسن بن بهاءالدین، تا: ۱۱۱۰ق[تراثنا: س۱۳ش۴-۱۳۶]

۱۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۹۱/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صادق، تا: ۱۰ ذیحجه ۱۱۱۰ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۸۵گ (۷۷پ-۱۶۱ر)، ۱۱سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۴۴-۲۴۶]

۱۵۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۰۴/۱

خط: نسخ، کا: بهاء الدین محمد بن محمد سعید بن قاضی میرم بن لطف الله بن قاضی میرم، تا: ۱۱۱۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۷سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱۶-۱۴۱]

۱۵۵. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۹۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۱۱۲ق؛ جلد: مقوایی، ۴۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [اوراق عتیق: ۲-۳۴۸]

۱۵۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۰۶/۵

خط: نسخ، کا: عبدالفتاح بن آقا بدیع خوانساری، تا: ۱۱۱۳ق؛ ۱۵سطر (۵/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۱-۴۴۸]

۱۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۰۲/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد علی، تا: پنج‌شنبه ۹ ذیحجه۱۱۱۴ق؛ ۴۱گ(۱پ-۴۱ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۹-۱۰]

۱۵۸. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰-ب/۶۲۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد امین برمی ابن حبیب الله، تا: رجب۱۱۱۴ق؛ جلد: تیماج، ۳۰گ، ۲۲سطر (۷×۱۷/۵)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲-۲۱۷]

۱۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۰۳۷

آغاز: البینات المحکمة بطریقته و شریعته؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۶ ذیقعده۱۱۱۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ ۸۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۱-۴۰۹]

۱۶۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: خلیل الله بن محمد حسین حسینی، تا: ربیع الاول۱۱۱۵ق؛ تملک: محمد رفیع بن محمد حسین حسینی، علی بن حاجی محمد مهدی جراح اصفهانی؛ مهر: «و رفعناه مکانا علیا» (چهارگوشه)، «الواثق بالله عبده علی اصغر» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۴-۲۰۹۲]

۱۶۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۶۵۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۱ ذیحجه۱۱۱۶ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۷۴گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۵-۷۰]

۱۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۳۴/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه جمادی الاول۱۱۱۷ق، جا: شیراز؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۶گ (۵۴پ-۸۹ر)، ۱۹سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۲-۲۶]

۱۶۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۱۴/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۱۱۸ق؛ جلد: میشن[ف: ۵-۴۶۵]

۱۶۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۴۶/۱۲

بی‌کا، تا: ۲۴ شوال۱۱۱۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۵۰گ

(۱۵۸پ-۲۰۷پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۵-۴۳۳]

۱۶۵. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۵۹/۳

خط: نستعلیق، کا: محمد نصیر بن ابوالدهر نصیری طوسی، تا: جمادی الثانی۱۱۱۹ق؛ جلد: تیماج، ۹۳گ (۴۷پ-۱۳۹پ)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [اوراق عتیق: ۲-۳۳۶]

۱۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۷۵۲

خط: نسخ، کا: تبریزی، محمد علی، تا: ۱۱۲۰ق[الفبائی: -۵۷۵]

۱۶۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۲۷۷

آغاز:قال: و لا شک فی ان هنا موجودا بالضرورة فان کان واجبا فهو المطلوب ...

خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن محمد رجب، تا: ۳ جمادی الثانی۱۱۲۳ق؛ مصحح؛ ۴۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲-۵۹]

۱۶۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۸۷/۱

آغاز: عارف بالله تبنیه الغافلین و ارشاد المضلین؛ **انجام:**برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد کاظم دارینی، تا: چهارشنبه ۶ ذیحجه۱۱۲۴ق؛ مصحح؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۳۵گ (۱-۳۵)، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۳-۱۵۰۱]

۱۶۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۸۰-۳۵/۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبد الرزاق بن امیر ابوالفتح حسینی، تا: ۹ رمضان۱۱۲۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۸-۴۷۳۶]

۱۷۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۳۸/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سیداحمد هاشمی، تا: جمعه ۱۴ ذیقعده۱۱۲۵ق؛ مصحح؛ مهر: «انی عبدالله آتانی الکتاب» (چهارگوش)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینگور، ۴۳گ (۱۲۵-۱۶۷)، ۱۵سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳-۱۲۸۸]

۱۷۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۵۲

خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد معصوم کربلایی، تا: رجب۱۱۲۶ق؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۵۹گ، ۱۲ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: ۵-۶۹۷]

۱۷۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۶۷

آغاز:أقول انما کان هذا الباب حادی عشر لان المصنف ره اختصر مصباح؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ جلی، کا: محمد علی رازی، تا: ۱۱۲۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۵۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲-۶۴۰]

۱۷۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۷۹

خط: نسخ، بی کا، تا: ذیقعده۱۱۳۳ق؛ جلد: تیماج، ۸۲گ، ۱۱ سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۵-۶۹۷]

۱۷۴. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۸۶/۳

خط: نسخ، کا: میر حسن بن میر هادی، تا: ۱۱۳۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: -۲۰۳]

۱۷۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۴۸/۳

خط: نسخ، بی کا، تا: دوشنبه ۲۹ ربیع الثانی۱۱۳۴ق؛ جلد: مقوایی، ۴۷گ (۷۹پ-۱۲۵ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۴-۲۹۴]

۱۷۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۴

خط: نسخ، کا: محمد شریف بن عبدالعظیم، تا: پنج‌شنبه ۲۵ شوال۱۱۳۴ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «المتوکل علی الله العلی عبده هادی»(مربع)؛ جلد: تیماج، ۸۹گ، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱-۱۹۷]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۹

همان نسخه بالا[نشریه: ۱۱-۹۲۰]

۱۷۷. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۴۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد جعفر قمی، تا: ۱۴ذیقعده۱۱۴۰ق؛ جلد: تیماج، ۸۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف: -۳۰۶]

۱۷۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۵۸/۱

آغاز:و کشف الضراء فی جمیع الحالات و الصلاة علی نبیه محمد صاحب الآیات و المعجزات المکمل بطریقته و شریعته سائر الکمالات

خط: نسخ، بی کا، تا: ذیحجه۱۱۴۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۸۸گ (۱ر-۸۸ر)، ۱۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۲۲-۴۷]

۱۷۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۵۹/۲

خط: نسخ، بی کا، تا: دوشنبه ۵ ربیع الثانی۱۱۵۴ق؛ ۴۱گ (۵۸پ-۹۸ر)[ف: ۵-۶۹۸]

۱۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اصغر بن میر معصوم، تا: ۱۱۵۶ق؛ واقف: مرتضی قلیخان نائینی؛ ۴۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۲۶۳]

۱۸۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۱۶/۱

آغاز: و یدعو الناس و یخبرهم باشیاء لا مزید فایدة فیها؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ خوب، کا: حسن بن زین العابدین حسینی (به ضبط ضمیمه)، تا: ۱۱۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۵۵ص (۱۶-۷۰)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: -۳۱۶]

۱۸۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۶۳/۲

خط: نستعلیق، کا: موسوی حسینی بفرویی، حسین بن علی، تا: دوشنبه ۱۴ ربیع الثانی۱۱۷۷ق[ف: ۳-۴۲]

۱۸۳. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۱۰۳/۱

کا: نوروز علی بن نظر علی میقانی، تا: چهارشنبه غره شعبان۱۱۸۳ق[ف: -۲۳]

۱۸۴. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه:۹۲/۲

خط: نسخ، کا: علی اصغر بن محمد حسین، تا: دوشنبه ۶ محرم۱۱۹۰ق؛ ۴۷گ (۶۴پ-۱۱۰پ)، ۱۵-۲۰سطر[ف: -۱۱۲]

۱۸۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۳۱/۱-۱۲۱/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: سید محمد بن محمد نصیر رضوی گلپایگانی، تا: ۱۱۹۴ق؛ مصحح، با دارای علامات بلاغ؛ ۳۸گ، ۱۷-۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۸-۴۷۳۴]

۱۸۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۷۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۱۹۷ق؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۲گ، ۲۰سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱۷-۲۸۶]

۱۸۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۵۳/۶
آغاز:الجن و الانس الا لیعبدون
خط: نسخ و تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۹گ (۹۳ر-۱۱۱پ)[ف: ۲-۲۵۱]

۱۸۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۶۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد، تا: قرن ۱۳؛ ۱۰۲ص (۶۳-۱۶۴)، ۱۰سطر[ف: ۲-۴۲۷]

۱۸۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۷۶/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۲۹گ (۷۶-۱۰۴)، ۱۶سطر، اندازه: ۷×۱۶سم [ف: ۳۶-۴۵۵]

۱۹۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۹۸/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:** و الامر بالمعروف النهی (کذا) بالمنکر بشرط ان یعلم الامر و الناهی کون المعروف معروفاً و المنکر منکرا و ان یکونا مما یتوقعان لان الامر بالماضی.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: محسن اشرف زاده سبزواری؛ ۳۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۵-۳۸۱]

۱۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۴۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا[رایانه]

۱۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۹۶۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد موسوی فروشان، تا: قرن ۱۳؛ قطع: وزیری کوچک[رایانه]

۱۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۲۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

۱۹۴. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۴۰/۳
بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [اوراق عتیق: ۱-۲۵۶]

۱۹۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۵۹/۴
خط: نستعلیق، کا: مازندرانی، محمد باقر بن قربانعلی، تا: قرن ۱۳، جا: تهران، در زمان فتحعلی شاه قاجار؛ جلد: تیماج، ۱۴۴گ (۱۳۲-۲۷۵)، ۱۴سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۳-۳۰۴۳]

۱۹۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۸۴-۲۴/۱۸۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**الامر طلب الفعل من الغیر علی جهة الاستعلاء والنهی طلب الترک علی جهة الاستعلاء ایضاً والمعروف کل حسن اختص بوصف رائد علی حسنه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۸۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۸-۴۷۳۷]

۱۹۷. سمنان؛ مسجد اعظم شهمیرزاد؛ شماره نسخه:۴/۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**فیکون حقاً وهو المطلوب قال و وجوب التوبة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۲۷گ (۷۸پ-۱۰۴پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف مخ]

۱۹۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۲۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۶۳گ، ۷ سطر (۴/۵×۸)، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۵-۶۹۷]

۱۹۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۵۶/۱
خط: نستعلیق، کا: سید ابوالقاسم میر بزرگ ابن میر جعفر تهرانی، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۴۷گ (۲پ-۴۸پ)، ۱۶ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۵-۶۹۷]

۲۰۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۸۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: محمد تقی و علی نقی پسران زین الدین گویا دو برادر شیخ احمد احسایی؛ جلد: تیماج، ۸۲گ، ۱۱سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۵-۶۹۷]

۲۰۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۷۸/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۸گ (۱ر-۳۸پ)، ۱۳ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵-۶۹۶]

۲۰۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۷۰
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۵۶گ، ۱۷ سطر (۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۳-۱۱۷۵]

۲۰۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۷۳/۱
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۵۶گ (۱پ-۵۶پ)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۷-۲۹۶]

۲۰۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۱۴۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۲۱گ (۱۳۸-۱۵۸)، ۲۸سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۳۰-۵۹۹]

۲۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۴۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و۱۳؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۷۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۴۴-۴۱]

۲۰۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۷۳/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**و الدلیل علی کونه عالماً و جهان الاول نه مختاراً و کل مختار عالم اما الصغری ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۴گ (۱ر-۲۴پ)، ۹سطر[ف: ۱۶-۲۸۰]

۲۰۷. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۱۲/۳

خط: نسخ خوش، کا: محمد علی بن محمد جعفر قاینی، تا: قرن ۱۳، جا: مدرسه میرزا جعفر؛ اکنون در الهیات مشهد ش ۲۲۵۳۳؛ قطع: جیبی[نشریه: ۵-۶۰۴]

۲۰۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴/۱۶۵/۲-۶۳۷۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۱۱سطر، قطع: ربعی[آستانه قم: -۲۲۳]

۲۰۹. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۱۳۸/۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۲سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: -۹۶]

۲۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۵۵/۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رقعی خشتی[میراث شهاب: س۹ش۲-۳۹]

۲۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۰۴۱/۱-۲۰/۱۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میر زین العابدین حسینی مرندی، تا: ۱۲۰۱ق؛ جلد: تیماج، ۵۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۸-۴۷۳۵]

۲۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۰۳/۲-۳۳/۱۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن مصطفی، تا: سه‌شنبه ۲۰ صفر۱۲۰۱ق؛ جلد: تیماج، ۶۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۸-۴۷۳۶]

۲۱۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۳۱/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**علی صاحبها جذب الهواء و الریح، نجذب الریح فلم ترد علی صاحبها حتی یبعث.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۳ صفر۱۲۰۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۶ص (۲۰-۱۴۶)، ۱۷-۲۱ سطر (۶/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲-۴۰]

۲۱۴. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۶۶

آغاز:مسبوقان بالغیر فلان الحرکة عبارة عن الحصول الاول فی المکان الثانی فیکون مسبوقا بالمکان الاول

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه۵ جمادی الثانی۱۲۰۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲-۱۵]

۲۱۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۲۵/۲

کا: کرمانی، عبدالخالق بن عبدالله، تا: سه‌شنبه ۱۵ ربیع الاول۱۲۰۳ق، جا: کرمانشاه[ف: ۳-۳۶]

۲۱۶. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۲۰۴ق[تراثنا: س۱۳ش۴-۱۳۶]

۲۱۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۵۳/۶

خط: نستعلیق چلیپا، کا: مازندرانی لاریجانی اسکی، ابوطالب بن محمد ابراهیم، تا: پنج‌شنبه ۱۴ ذیحجه۱۲۰۶ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۶۷ر-۸۱ر)، ابعاد متن: ۸/۵×۱۴/۵، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: -۳۵۰]

۲۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۳۷/۲

خط: نستعلیق، کا: فتحعلی، تا: جمادی الثانی۱۲۰۶ق؛ ۹۳گ (۱۷-۱۰۹)، ۱۵سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۳-۳۲۰۹]

۲۱۹. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۳۱۵/۳

خط: نسخ، کا: سید علی حسینی، تا: ۱۲۰۷ق[چند نسخه-ف: -۳۸۴]

۲۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۱۵/۲-۲۶/۱۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن سعید، تا: شعبان۱۲۰۷ق؛ جلد: ساغری، ۴۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۸-۴۷۳۵]

۲۲۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۱۰/۲

خط: نسخ، کا: اردکانی، ابن ابوالحسن، تا: ۱۲۰۷ق؛ اندازه: ×۱۰سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۰۹]

۲۲۲. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۹۹/۱

خط: نسخ، کا: موسوی، محمد حسین، تا: ۱۲۰۸ق[ف: -۱۲۰]

۲۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۴۵۷۹

خط: نسخ، کا: سبزواری، محمد، تا: ۱۲۱۰ق[الفبائی: -۵۷۵]

۲۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۳۷-۳۱/۱۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: احمد بن میرزا علی یار مغانی، تا: پنج شنبه ۲ رجب۱۲۱۵ق، برای ملا اسماعیل؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوا، ۶۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۸-۴۷۳۵]

۲۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۱۴

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۳۰ ربیع الثانی۱۲۱۵ق؛ محشی؛ ۳۶گ، ۱۴سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۴-۳۸۴۸]

۲۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۴۷/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و یجبان بالقلب و اللسان والید و لاینتقل الی الاصعب مع انجاع الاسهل ...

خط: نسخ، کا: میرزا محمد زین العابدین حسینی کجوری، تا: ۱۲۱۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۵۸گ (۱پ-۵۸)، ۱۵ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۹-۶۴]

۲۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۳۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**انه سمیع بصیر او طرفه عین فی سنه ۱۲۱۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۷ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: گالینگور، ۴۹گ[رایانه]

۲۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۵۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۸ق؛ جلد: تیماج، ۴۷گ (۱پ-۴۷پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴سم [ف: ۲۳-۱۲۲]

۲۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: اسدالله بن ملا مراد کرانی طارمی، تا: ۱۴ جمادی الثانی ۱۲۱۸ق، جا: قزوین مدرسه خیابان؛ جلد: مقوایی، ۴۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۲-۳۱۵]

۲۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۰۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد علی، تا: ۱۲۱۹ق؛ محشی؛ واقف: نظر علی اسدی، مهر ۱۳۲۷؛ ۳۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۱-۴۱۰]

۲۳۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۵۵

خط: نسخ، کا: ملاالله ویردی، تا: ۱۲۲۰ق؛ واقف: شهید؛ جلد: تیماج، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: -۲۹۰]

۲۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم بن محمد اسماعیل، تا: ۱۲۲۲ق، جا: شیراز؛ مصحح، محشی با امضای «ابو الفتح» و برخی با استفاده از کتب شرح تجرید، شرح ابن جمهور، شرح مطالع، شرح نهج، و اشارات؛ مهر: «سلام بر علی»، «المتوکل علی الله محمد علی»، «عبد الله»؛ جلد: تیماج، ۲۴گ، ۲۴ سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۳۸]

۲۳۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۶۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۹ شعبان۱۲۲۲ق؛ مهر: «المتوکل علی الله الغنی عبده حسن الحسینی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۵۳گ (۱پ-۵۳پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۲۰۰]

۲۳۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۱۴/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: رمضان بن محمد علی، تا: صفر۱۲۲۳ق، حسب فرموده آقا میرمحمد نبی؛ جلد: گالینگور، ۶۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۲-۵۵۷]

۲۳۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق دو خط، کا: محمد حسین بن خیرالله لاری، تا: چهارشنبه ۷ ذیقعده۱۲۲۵ق، جا: شیراز مدرسه بابلیه؛ جلد: تیماج، ۳۰گ (۱۲۸ر-۱۵۷ر)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۱-۵۰۴]

۲۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۰۰/۱-ف

نسخه اصل: مهندس محسن امیری؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲۸ ربیع الاول۱۲۲۵ق[فیلمها ف: ۳-۱۶۹]

۲۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۰۲/۲

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد قاسم بن علی مردان، تا: ۲۹ شوال۱۲۲۵ق، جا: قزوین مدرسه مولا وردی خان؛ ۲۰گ (۸۵پ-۱۰۴ر)، ۱۷سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۵-۴۱۱۳]

۲۳۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۵۵۶/۱

آغاز: الموسومة بالباب الحادی عشر من تصانیف شیخنا و امامنا الامام الاعلم

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن مشهدی حسین شبستری، تا: ۱۲۲۶ق؛ واقف: شهید؛ ۸۱ص (۲-۸۲)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: -۲۹۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۴۳/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۳-۱۵۹]

۲۳۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۹۸

خط: نسخ، کا: مدنی، یحیی بن هادی، تا: پنج‌شنبه ۲۰ جمادی الاول۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج، ۷۸گ، ۸ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲-۳۴۲]

۲۴۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۲۳/۸

آغاز:برابر

تذکر: نام مؤلف وکتابه قرینه آغاز نسخه به دست آمد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۷ق؛ ۱۹گ (۱۷۳-۱۹۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۷۳]

۲۴۱. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۷۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالحمید بن محمد رضا، تا: صفر۱۲۲۷ق؛ جلد: مقوا، ۳۳گ (۵پ-۳۷ر)، ۱۹سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: -۶۶]

۲۴۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۹۰/۳

خط: نستعلیق، کا: ناد علی بن ابراهیم اشتهاردی، تا: ۱۲۲۸ق، جا: مدرسة التفاتیة؛ جلد: چرم زرد، ۳۳گ (۱۳۸پ-۱۷۰ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [مؤید: ۲-۳۲۰]

۲۴۳. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۵۷/۱

خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن عزیز دونایی، تا: ۱۲۲۸ق، جا: تهران مدرسه ملارضا؛ اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: -۲۹۶]

۲۴۴. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۵۷/۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان۱۲۲۸ق، جا: قزوین مدرسه التفاتیه؛ مصحح؛ ۲۶گ (۶۴پ-۸۹پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲-۶۴۰]

۲۴۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۰۱/۱-۲۴/۱۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن ملکی، تا: ربیع الاول۱۲۲۸ق؛ جلد: تیماج، ۴۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۳۵]

۲۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۰۰/۵-۲۶/۱۸۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**ارتفع الوجوب ایضا ویجبان ان یکون بالقلب واللسان والید ولایشتغل الی الاصعب مع عدم انجاح الاسهل

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۵رجب۱۲۲۸ق؛ جلد: تیماج، ۶۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۸-۴۷۳۶]

۲۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۹ق[الفبائی: -۵۷۵]

۲۴۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۸۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسینی شیرازی، اسماعیل بن ابراهیم، تا: ۶ ذیحجه۱۲۲۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۴۶گ (۱۴۶پ-

۱۹۱ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۲۰۰]

۲۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۱۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۵ ذیحجه ۱۲۳۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۸گ، ۱۶سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۴-۳۸۴۹]

۲۵۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۹۸/۱

بی‌کا، تا: ۱۲۳۰ق؛ قطع: خشتی[ف: -۳۰۷]

۲۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۵۶

خط: نسخ، کا: عزیز بن عبدالله خوانساری، تا: ۱۲۳۰ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: اصفهانی، ۷۳گ، ۱۶سطر (۴/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۶-۳۸۵]

۲۵۲. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۹۴/۲

خط: نسخ، کا: نجفعلی بن حاج عبدالله نوقائی، تا: ذیقعده ۱۲۳۰ق، جا: مشهد رضوی مدرسه خیرات خان؛ ۳۹گ (۵۱پ-۹۰پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: -۹۰]

۲۵۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۱۷۷/۱

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد تقی بن ملا سلطان محمد، تا: ذیحجه۱۲۳۱ق؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: مقوایی، ۶۱گ (۱-۶۱)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۴-۱۱۹۲]

۲۵۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۲۱

آغاز:فان الله لا یخلق العالم عبثا فیکون من اللاعبین بل؛ **انجام:**برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۳۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲-۵۹]

۲۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۹۲/۸

خط: نستعلیق، کا: آشتیانی قمی، یونس بن عبدالله، تا: سه‌شنبه ۶ محرم۱۲۳۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۴گ (۴۹پ-۹۲ر)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷-۳۵۷]

۲۵۶. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۴۰/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و ان لم یأذن الله عزوجل برد تلک الروح علی صاحبها جذب الهواء الریح فجذب الریح الروح فلم ترد علی صاحبها حتی یبعث.

کا: محمدحسین بن محمدزکی کمال آبادی، تا: ۱۲۳۴ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: محمد زکی بیگ؛ جلد: تیماج، ۴۱گ، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف مخ: -۲۳۴]

۲۵۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۸۱/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و یجبان بالقلب و اللسان والید و لاینتقل الی الاصعب مع انجاع الاسهل ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج، ۳۸ص (۳-۴۰)، ۱۷سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۴-۲۰۵]

۲۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: لاریجانی، محمدرضا، تا: ۱۲۳۵ق؛ ضمیمه نسخه ش ۲۸۸۱۳ [رایانه]

۲۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۹۳-۲۹/۱۳۳

آغاز:علی نبیه محمد صاحب الایات والبینات المظهر بطریقته وشریعته سایر الکمالات وآله الهادین من الشبه؛ **انجام:**برابر

خط: تحریری، کا: میر علی نقی ولد میر یوسف لواسانی، تا: ۱۲۳۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۸۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۸-۴۷۳۷]

۲۶۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۳۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۴ ذیقعده۱۲۳۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۶۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۹۶]

۲۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۶۷/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۹-۱۷۹]

۲۶۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۱

خط: نستعلیق، کا: رمضانعلی اندواری ملقب به اسحاق، تا: یک‌شنبه ۲۸ذیحجه۱۲۳۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۷۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۷×۱۶/۵سم [ف: ۲-۴۲۰]

۲۶۳. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۶۸

بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۳۷ق؛ محشی اکثر آن از شرح ابن ابی جمهور[ف: -۳۱]

۲۶۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۰۰/۲

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد جعفر ارومی، تا: رجب۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج، ۴۵گ (۳۱پ-۷۵پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۲-۲۶۲]

۲۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۱۷/۸

خط: نستعلیق، کا: هزار جریبی، حیدر علی بن محمد، تا: ۱۲۳۹ق؛ جلد: تیماج، ۴۲گ (۵۸ر-۹۹ر)، ۱۵سطر[ف: ۱۶-۳۲۶]

۲۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق(تاریخ کسرنویسی)[الفبائی: -۶۷۷]

۲۶۷. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۷۵/۱

خط: نسخ، کا: عبدالحمید ابن عبداللطیف ...، تا: ۱۲ ربیع الاول۱۲۴۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳۰گ (ر-۱۳۰پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲-۳۷۰]

۲۶۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۴۷/۱

خط: نسخ، کا: محمد بن حجی محمد حسن، تا: ۱۲۴۰ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۸۰گ، ۱۵سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۵-۱۵۸]

۲۶۹. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۷۴/۱

کا: محمد ابن محمد کاظم کزاری، تا: سه‌شنبه ۳ شعبان۱۲۴۱ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج، ۳۲۳گ (۱پ-۳۲۳پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۳۶۹]

۲۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۳۸/۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ مصحح؛ مهر: «علی محمد بن امین» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۴۳گ (۱پ-۴۳پ)، ۱۸سطر (۶/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [رایانه]

۲۷۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۸۶/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**و ان یجعله خالصا لوجهه و مبعثا لسوابغ نعمه و فضله لانه خیر من دعاه داع والزم من رجاه راج و انه قریب اجیب الحمدلله رب العالمین
خط: نستعلیق و عناوین نسخ، کا: محمد اسماعیل بن حاجی بابا، مازندرانی، تا: شوال۱۲۴۳ق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ ۷۳گ (۵-۷۷)، ۱۲سطر، اندازه: ۵×۱۰سم [ف: ۲۸-۱۳۱]

۲۷۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۷۵۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی اکبر بن کربلائی محمد برادر مجتهد الزمان حاجی ملارضا، تا: جمادی الثانی ۱۲۴۳ق، جا: مدرسه محضیه دار المؤمنین؛ مصحح، محشی؛ واقف: محمد علی بن کربلایی محمد هزار جریبی، ۱۲۴۷؛ جلد: تیماج، ۲۸گ (۱پ-۲۸پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۵۹۵]

۲۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۰۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**فی شهر احدی و عشرون و مائتان بعد الالف
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق[رایانه]

۲۷۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۴۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن عبدالنبی ورامینی، تا: ۱۵ ذیقعده۱۲۴۳ق؛ جلد: تیماج، ۶۷گ (۱ر-۶۷ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف مخ: ۵-۲۲۰۰]

۲۷۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۷۲/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**جذب الهواء الریح نجذب الریح الروح فلم یرد علی صاحبها حتی یبعث
خط: نسخ، کا: سلیمان بن حسین عاملی، تا: ۱۲۴۴ق؛ ۵۲گ (۳۶پ-۸۷ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف مخ: ۵-۲۲۰۱]

۲۷۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۴۴/۲
بی‌کا، تا: شوال۱۲۴۴ق، جا: مدرسه حاجی میرزا رضا قلی؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ ۵۸گ (۷۳ر-۱۳۰ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۲سم [ف: ۲-۶۴۰]

۲۷۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۵۳/۴-۱۰/۱۶۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: نجفعلی لنکرکنانی، تا: جمادی الاول۱۲۴۵ق، جا: خراقان؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۷۳۴]

۲۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۵۴۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**عالم لامعلوم قادر لامقدور سمیع لامسموع تمام شد
خط: نسخ، کا: لاریجانی، حسینعلی، تا: ۱۲۴۶ق[رایانه]

۲۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۱۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: زین العابدین بن محمد جعفر صدر تبریزی، تا: ۱۲۴۹ق؛ مجدول؛ مهر: «عبده زین العابدین» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۷۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۲-۳۱۶]

۲۸۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۸۵/۱-۲۱/۱۰۵
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ جلد: تیماج، ۴۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۳۵]

۲۸۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۶۶۴/۲
تا مبحث را لطف دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ مهر: «یا امام زین العابدین»؛ ۱۹گ (۸۳پ-۱۰۱ر)[ف: ۵-۶۹۸]

۲۸۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۷۴۵/۱
کا: محمد شفیع حسینی طالقانی اورازانی، تا: ۱۲۵۳ق؛ ۴۱گ (۳-۴۳ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [نشریه: ۱۳-۱۳۲]

همدان؛ برنا، قاسم؛ شماره نسخه:۴۵/۱
همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۳۷۸]

۲۸۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۶۸
خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا محمد نایینی پدر حاج میرزا علی نقی مشیر لشکر، تا: شوال۱۲۵۵ق؛ با گواهی محسن بن حاج میرزا یوسف خان نواده او در ذیحجه ۱۳۲۴ [نشریه: ۷-۳۰۵]

۲۸۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۳۲/۳
خط: نسخ، کا: شهمیرزادی، علی اکبر بن محمد علی، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج، ۳۹گ (۷۲پ-۱۱۰پ)، ۱۶سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۹-۱۳۳۱]

۲۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۳۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**و یجبان بالقلب و اللسان والید و لاینتقل الی الاصعب مع انجاع الاسهل ...
خط: نستعلیق شکسته خوش، کا: فروغ نائینی، محمد علی، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج، ۶۴گ، ۱۰سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۲سم [ف: ۱۸-۴۴]

۲۸۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۴۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: اسماعیل مازندرانی، تا: ۱۲۵۶ق؛ مجدول؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۷۸گ (۱-۷۸ر)، ۱۲-۱۳سطر (۵/۵-۶×۱۲/۲-۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۱۷-۲۲۱]

۲۸۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۵۲/۱۲-۱۰/۶۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن میرزا محمد حسن کلانتر، تا: دوشنبه ۱۲صفر۱۲۵۶ق؛ با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۳۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۸-۴۷۳۴]

۲۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۹۷

آغازو انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد قلی اسحق آبادی، تا: ۱۴ صفر۱۲۵۷ق؛ واقف: حاج شیخ حسین قوام لاری، مهر ۱۳۴۴؛ جلد: میشن، ۸۴گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۱-۴۱۱]
۲۸۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۷۷
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ ۳۷گ (۷۸پ-۱۱۴پ)[ف: ۳-۳۲۵]
۲۹۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۸/۱
خط: نسخ، کا: محمد صادق بن ابوالقاسم خونساری رضوی، تا: شوال۱۲۵۹ق، جا: بروجرد مدرسه صوفیان؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۵۶گ (۱پ-۵۶ر)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲-۳۰۳]
۲۹۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹۹۱/۲
کا: حسین بن علی بن محمد علی مازندرانی، تا: ۱۲۵۹ق؛ ۵۱گ (۵۲-۱۰۲)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳-۴۶]
۲۹۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۳۲/۵
خط: نستعلیق، کا: هروی، هاشم بن علی اصغر، تا: ۲۸شوال ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج، ۸۵گ، ۷ سطر (۴×۹/۵)، اندازه: ۱۵×۷/۵سم [ف: ۱-۴۳۳]
مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۳۲/۵
همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۸۰]
۲۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۸/۱-طباطبائی
آغاز:بسمله الحمد لله الذی دل علی وجوب وجوده افتقار الممکنات؛ **انجام:**المرجو من کرمه تعالی ان ینفع به کما نفع باصله و ان یجعله خالصا لوجهه انه سمیع مجیب. تمت الرسالة الشریفه فی ظهر دوم شهر جمادی الثانیه سنه ۱۲۶۰. امیدوارم که چون به نظر صاحبان خرد رسد بر سهو و خطایم بخشند ... و از شر دشمنان باطنی محافظت فرماید آمین رب العالمین.
خط: شکسته نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۲ جمادی الثانی۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج، ۳۵گ (۱پ-۳۵پ)، ۱۵سطر در متن، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۲-۲۶۸]
۲۹۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۵۹/۲
خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن محمد، تا: جمادی الاول۱۲۶۰ق؛ ۲۸گ (۲۹پ-۵۶پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [مؤید: ۳-۱۳۷]
۲۹۵. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۳۲۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۶۰ق؛ ۶۳گ (۲ر-۶۴پ)، ۱۰سطر[ف: -۲۶۲]
۲۹۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۰۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن علی، تا: ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف مخ: ۵-۲۱۹۹]
۲۹۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۸۱۸/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد صادق مغانی، تا: جمادی الثانی۱۲۶۲ق؛ جلد: میشن سیاه، ۱۴سطر[ف: ۹-۵۵]
۲۹۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۹۶
خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد امین حسینی، تا: ۱۲۶۳ق؛ ۲۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۸۶]
۲۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۸۰/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق، جا: مشهد رضوی مدرسه دودر؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۶گ (۱پ-۳۶)، ۱۸سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۷-۴۱۳]
۳۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۱/۳
کا: محمد کاظم بن ابو القاسم اصفهانی، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷گ (۲۷۶پ-۳۰۲)، ۲۱ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۲-۳۷۸]
۳۰۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۱۸/۴
نسخه اصل: کتابخانه سید عزالدین حسینی ـ زنجان؛ بی‌کا، تا: جمعه ۱۶ ربیع الثانی ۱۲۶۳ق؛ ۱۱۷ص (۲۹۸-۴۱۴)[عکسی ف: ۳-۴۰۰]
۳۰۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۶۲/۲-۲۰/۸۲
آغاز:بسمله وبه نستعین قال قدس الله روحه الباب الحادی عشر فیما یجب علی عامة المکلفین یعنی معرفة اصول الدین؛ **انجام:** برابر
خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماجمذهب، ۳۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۳۶]
۳۰۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۲۲/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ مصحح، محشی با نشانه‌هایی همچون «شرح نهج»، «شرح البلاغه»، «شرح هدایه»، «۱۲»، «ه»، «ن»؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۸گ (۱پ-۳۸پ)، ۱۴سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۶-۳۳۷]
۳۰۴. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۹۴/۵
خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن قربان، تا: ۱۲۶۴ق؛ قطع: بیاض رقعی[رشت و همدان: ف: -۱۵۵۸]
۳۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۷۰۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**الذین سبقونا بالایمان بحق محمد و آله الطاهرین سنه ۱۲۶۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۴۰گ، ۱۵سطر[رایانه]
۳۰۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۰۹۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۳ شعبان۱۲۶۴ق؛ جلد: میشن، ۵۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۹×۱۴/۵سم [ف: ۵-۴۸۱]
۳۰۷. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۸۸/۳
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالرسول بن محمد علی شبستری، تا: شعبان ۱۲۶۶ق؛ مصحح، محشی از «زین العابدین»؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲-۵۵۶]

۳۰۸. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۸۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و ان لم یأذن الله عزوجل برد تلک الروح علی صاحبها جذب الهواء الریح فجذب الهواء الریح الروح فلم ترد علی صحابها حتی یبعث.

قسمتی از فصل خامس تا آخر؛ خط: نسخ، بی کا، تا: صفر۱۲۶۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: -۲۰۲]

۳۰۹. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۰۷/۲

کا: محمد نبی بن عبدالعلی دونایی نوری اوزرودی، تا: ۱۲۶۶ق؛ محشی؛ اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: -۲۲۵]

۳۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۹۲۰/۱

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد علی، تا: ۱۲۶۶ق؛ ۷۷گ (۱پ- ۷۷پ)[مختصر ف: -۸۴۳]

۳۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۸۷/۱

خط: نستعلیق، کا: ابوالفضل بن محمد صادق بن محمد مهدی طالقانی تبریزی، تا: ۱۲۶۷ق؛ مصحح؛ مهر: «عبده ابوالفضل، ۱۲۶۷» (خشتی)، «محمد مهدی۱۲۰۶» (اشکی)؛ ۷۵گ (۵پ- ۸۱پ)، ۱۰سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۶-۲۸۵]

۳۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۳۵/۳

خط: نسخ، کا: فتحعلی، تا: شوال۱۲۶۸ق؛ مصحح؛ ۷۶گ (۳۶پ- ۱۱۱پ)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۰-۳۵]

۳۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۶۸ق[الفبائی: -۵۷۵]

۳۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۰۲۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**یوم الحشر فی تاریخ شهر ذوالقعده سنه ۱۲۶۸ هزار دویست شصت هشت (کذا)

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۶۸ق[رایانه]

۳۱۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۴۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمدتقی بن حاج ملاابوطالب ساروی، تا: رجب۱۲۶۸ق؛ جلد: تیماج، ۶۴گ (۱ر-۶۴ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۵-۲۲۰۰]

۳۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۵۸/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**الرابعة، أمن الآمر و الناهی من الضرر الحاصل سبب الأمر و النهی إما له أو لأحد من المسلمین فان عندهما حصول ذلک إرتفع الوجوب ایضاً و یجبان بالقلب و اللسان و الید و لاینتقل الی الأصعب مع إنجاع الأسهل ...

خط: نسخ، کا: بحرانی، علی بن عباس، تا: ۱۵ ربیع الثانی۱۲۶۹ق؛ مصحح، محشی؛ ۳۱گ (۴پ-۳۴پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳۹-۶۱۹]

۳۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۳۱/۱

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۶۹ق، جا: مشهد رضوی؛ ۵۵گ (۱پ- ۵۵ر)، ۱۵سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۷-۳۴۹]

۳۱۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۸۶/۵

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن حسن حسینی، تا: ۲۶ شوال ۱۲۶۹ق؛ ۵۳گ (۱۷۴پ-۲۲۶ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [مؤید: ۲-۹۲]

۳۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۸۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، کا: شیخ علی ولد احمد علی درویش ملقب به درویش، تا: ۸ربیع الاول۱۲۶۹ق، جا: مدرسه چماستان؛ جلد: میشن، ۸۲ص (۱۷۴-۲۵۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵۰-۱۰۴]

۳۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن حاج میرزا محمد تقی، تا: ۱۲۶۹ق، جا: اصفهان مدرسه شاهزاده ها؛ واقف: محمد علی زاهدی نایینی، مرداد ۱۳۵۳؛ ۸۹گ، ۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۱-۴۱۱]

۳۲۱. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه:۶۵

آغاز:الی الوجوب او الامتناع وقد ثبت ان الاحتیاج لازم للامکان؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن حاج محمد علی رشتی، تا: ۱۷ ذیحجه۱۲۶۹ق، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۷۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۷/۵×۱۴/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۴۲]

۳۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۱۰-۵۵/۸۰

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: یک‌شنبه ۳ رجب۱۲۷۰ق؛ ۳۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۳۶]

۳۲۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۶۴/۶

خط: نسخ، کا: شمع علی بن محمد الموتی، تا: ۱۲۷۰ق، جا: قزوین مدرسه شهید ثالث؛ ۴۱گ (۱۹۹ر-۲۳۹پ)[ف: ۵-۶۹۸]

۳۲۴. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: موسوی رضوی، ابوطالب، تا: ۱۲۷۱ق[دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۱۶۷]

۳۲۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۹۰۰/۴

بی کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۵۰ص (۱۱۸-۱۶۷)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۵-۱۸۳۹]

۳۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۲۲/۱-۱۴/۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: رمضان۱۲۷۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۸-۴۷۳۵]

۳۲۷. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۷۵۴/۴

خط: تحریری، کا: مرتضی بن مصطفی خوئی، تا: شعبان۱۲۷۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: -۴۰۵]

۳۲۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۲۹/۳
خط: نسخ، کا: سید جلیل بن سعید موسوی شاهاندشتی، تا: محرم۱۲۷۴ق، جا: مدرسه عبدالله خان؛ ۶۲گ (۷۸پ-۱۳۹پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [مؤید: ۱-۲۱۴]

۳۲۹. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۸۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: عبدالله مدرس، تا: سه‌شنبه ۴ شعبان۱۲۷۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۴گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: -۶۷۹]

۳۳۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۶۱
آغاز:برابر
خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد علی القائینی، تا: ۶ رمضان۱۲۷۵ق؛ جلد: میشن، ۹۰ص، ۱۲-۲۱سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [فهرست عراقی: ۱-۲۵۷]

۳۳۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۰۴
خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد علی قائینی، تا: ۱۲۷۵ق؛ ۴۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۱-۲۸۶]

۳۳۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۲۹/۳
خط: نستعلیق، کا: حسین قلی بن ابوعلی بن کربلایی حسین قلی پازواره‌ای مشهور به بابا، تا: ۱۲۷۵ق، جا: بارفروش مدرسه حاجی ابراهیم؛ مصحح، محشی؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ ۲۹گ (۹۲پ-۱۲۰پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲-۶۴۱]

۳۳۳. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶/۱
خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن زین العابدین، تا: شنبه ۲۰ شوال۱۲۷۸ق؛ ۳۴گ (۱پ-۳۴پ)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۵۳]

۳۳۴. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۴۷
خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم بن محمد سعید، تا: جمادی الاول۱۲۸۱ق؛ ۶۷گ، ۱۲سطر[سه کتابخانه اصفهان: ف: -۱۳۰]

۳۳۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۲۱/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق؛ اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: -۲۳۴]

۳۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۲۷/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: رحامه بن کرامه، تا: ۱۲۸۲ق؛ جلد: چرم مذهب، ۶۴ص (۱-۶۴)، ۱۵ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۴۷/۱-۳۸]

۳۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۰۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**لن ینتفع به کالنفع اصله خطب ماند روزگار
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق[رایانه]

۳۳۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴/۱۵۶/۱-۶۲۳۷
خط: نسخ، کا: حسینی، محمد مهدی، تا: ۲۵شعبان۱۲۸۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۱سطر، قطع: ربعی[آستانه قم: -۲۲۱]

۳۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۶۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی، تا: سه‌شنبه ۱۵ جمادی الاول۱۲۸۶ق؛ مصحح، محشی؛ ۴۸گ (۸-۵۵)، ۱۴سطر، اندازه: ۷/۵×۱۴/۵سم [ف: ۲۹-۵۵۷]

۳۴۰. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: بیدگلی، باقر بن محمد مهدی، تا: شعبان۱۲۸۶ق؛ جلد: مقوا، ۴۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف مخ]

۳۴۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۶۹/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۲ صفر۱۲۸۹ق؛ محشی با نشان «شرح، مجمع طریحی»؛ ۴۴گ (۲پ-۴۵ر)، ۱۳و ۱۸سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: -۲۸۷]

۳۴۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۸۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: محمد جواد ابن حاج ملاعلی اصفهانی نیل فروش، تا: چهارشنبه ۲۰ ربیع الثانی۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج، ۹ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳-۱۴۹۱]

۳۴۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۲۶/۱-۵۷/۱۹۶
آغاز:برابر
خط: نسخ، کا: جازاری قاینی، محمد باقر بن محمد حسن، تا: عید اضحی۱۲۹۲ق، جا: بیرجند؛ ۵۸گ (۱-۵۸)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۷۳۶]

۳۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۷۲۸
آغاز و انجام: برابر
خط: سبک هندی و نستعلیق، کا: سرچاهی، علی بن محمد، تا: ۱۲۹۲ق؛ قطع: وزیری کوچک[رایانه]

۳۴۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۴۰۷/۲
کا: محمد سلیمان، تا: ۱۲۹۶ق؛ جلد: تیماج، ۴۲گ (۷۸-۱۱۹)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۴-۱۲۸۳]

۳۴۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۱۷/۲
خط: نستعلیق، کا: سید ابوطالب بن محمد حسنی حسینی اصفهانی امام جمعه، تا: ۹صفر۱۲۹۸ق؛ محشی؛ جلد: چرم، ۱۹۴گ (۱۱۳پ-۳۰۶ر)، ۵سطر، اندازه: ۱۱×۲۱/۵سم [مؤید: ۲-۲۰۵]

۳۴۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۴۹/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:** و علمه یتعلق بکل معلوم لتساوی نسبة جمیع المعلومات.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۴؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۹۰۶]

۳۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۱/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: نوری، علی بن جمشید، تا: ۲۱ جمادی الاول۱۳۰۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۹ص (۱۱۸-۲۲۶)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۹-۵۲۷]

۳۴۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶

آغاز:عنهم الرجس و طهرهم من الزلات صلاة تتعاقب علیهم کتعاقب الانات؛ **انجام:**و ان لم یأذن الله عزوجل برد تلك الروح علی صاحبها جذب الهواء الریح فجذب الریح الروح فلم ترد علی صاحبها حتی یبعث.

خط: نستعلیق نازیبا، کا: محمد حسن بن محمد موسوی خونساری، تا: رجب۱۳۰۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۷۲گ، ۱۱سطر، اندازه: ۹×۱۳سم [ف: ۱-۲۱]

۳۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۰/۱ کر

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: خوانساری بروجردی، محمد بن محمد حسین، تا: ۲۷ ذیحجه۱۳۱۴ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده محمد ۱۳۰۰» (بیضی)، «اللهم صل علی محمد و آل محمد» (بیضی)؛ ۳۵گ(۱پ-۳۵ر)، ۱۶سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۴۰/۲-۲۴۳]

۳۵۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۱۳

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن نورالدین طباطبائی، تا: ۱۳۱۵ق؛ ۹۴گ، ۹سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱-۳۱۰]

۳۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۲۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: تویسرکانی، ابراهیم بن سلطان سلیم، تا: ۱۳۲۴ق؛ جلد: تیماج، ۹۶ص (۱-۹۶)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵۰-۱۲۱]

۳۵۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۳۵/۲

بی کا، بی تا[نشریه: ۱۳-۳۶۸]

۳۵۴. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۲۴/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**الرابع امر الآمر الناهی من الضرر الحاصل بسبب الامر و النهی

کا: اسماعیل بن محمد هزار جریبی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: -۲۰۸]

۳۵۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۶۴/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد بن حسن، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۶۵گ، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: -۳۲۸]

۳۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۰۸ ض

بی کا، بی تا[د.ث. مجلس]

۳۵۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۸۸۱

بی کا، بی تا؛ خریداری از عباس محسنی[رایانه]

۳۵۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۳۳

بی کا، بی تا؛ خریداری از محمد حسن نخعی مازندرانی[رایانه]

۳۵۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۹۹

بی کا، بی تا؛ خریداری از الهام حمیدی[رایانه]

۳۶۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۲۷۲

بی کا، بی تا؛ خریداری از صادق ضیائی[رایانه]

۳۶۱. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره۱/

بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز[تراثنا: س۱۸ش۱و۲-۲۳۷]

۳۶۲. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۲۲/۱

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی دل علی وجوب وجوده افتقار الممکنات

بی کا، بی تا؛ ۷۰گ (۳-۷۲ر)[ف: -۴۹]

۳۶۳. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی کا، بی تا[ف: -۳۰]

۳۶۴. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام[ف: -۴۰]

۳۶۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۹۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد سلطان فولادی، بی‌تا؛ ۱۳گ (۱۱۱پ-۱۲۳پ)، ۳۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [مؤید: ۱-۱۰۸]

۳۶۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۹۶/۲

خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ ۶۲گ (۴۲پ-۱۰۳ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲-۶۴۱]

۳۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۵۵/۱

آغاز:و شریعته سایر الکمالات و علی آله الهادین من الشبه و الضلالات؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: میر محمد سعید بن میر محمد محسن طباطبا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۹۴گ (۱-۹۴پ)، ۱۰سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶-۳۸۳]

۳۶۸. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۸۰

خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ ۵۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۳۷۶]

۳۶۹. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۶۵/۳

خط: نستعلیق، بی کا، بی‌تا؛ ۸۶گ (۱۰۵پ-۱۹۰ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱-۲۱۶]

۳۷۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۰

خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز[نشریه: ۱۱-۹۲۰]

۳۷۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۶/۳

خط: نسخ، کا: علی بن احمد نحوی، بی‌تا[نشریه: ۱۱-۹۲۸]

اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۱/۳

همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۳۰۳]

۳۷۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۶۲

آغاز:ما الدلیل انک حادث، فالجواب، سبق العدم علی وجودی؛ **انجام:**و دفع الضرر و ان کان مطنوناً واجب

خط: نستعلیق، بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۲۸ص، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۰سم [فهرست عراقی: ۱-۲۵۸]

۳۷۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۷۳

بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سیف الله دماوندی؛ ۱۵۸ص[فهرست عراقی: ۱-۲۶۳]

۳۷۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۲۹
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۲-۱۹۴]

۳۷۵. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۲۲۸
بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: -۱۴۰]

۳۷۶. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه:۸۸/۱
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۳گ (۱پ-۳۳پ)[ف: -۱۰۲]

۳۷۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲-ع/۲/۶۶۰
انجام:و تنمیقه و کتابته و اتفق لی جمعه و ترتیبه مع ضعفه باعی و قصر ذراعی هذا مع حصول الاسفار و تشویش الافکار لکن المرجو من.
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۸۵گ، ۱۲سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۲-۲۴۴]

۳۷۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۳۶/۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۵۹گ(۶پ-۶۴ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۴-۱۶۵]

۳۷۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۵/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۴گ (۴۰پ-۸۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۷۶]

۳۸۰. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:۱۰۸/۲
انجام:الثالث أن یجوز الامر عندهما و الناهی تأثیر أمره أو نهیه فانه انما تحقق عنده أو غلب علی ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۴۸گ (۹۰پ-۱۳۷پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: -۷۸]

۳۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹
انجام: اذ الامر هو الحمل علی النبی و النهی هو المنع منه
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «عبده محمد صادق»؛ ۵۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۱-۲۳]

۳۸۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۸۲
آغاز: البصری هی عبارة عن علمه بما فی الفعل من المصلحة
خط: نسخ، کا: محمد الطوسی بن حسین بن محمد، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «معصومه»، «عبده فاضل»؛ واقف: سید حسین حجازی؛ ۶۷گ، ۱۳سطر (۷/۵×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۴-۱۲۷۳]

۳۸۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۴۴
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک زمان مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۶۷گ، ۹۱سطر (۶/۵×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳-۹۶۱]

۳۸۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۹۵/۳
بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: حاج صدر؛ جلد: تیماج، ۴۸گ (۲۵-۷۲)، ۱۷سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۴-۱۲۷۸]

۳۸۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۱۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: شیخ محمد جواد علمیه؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۷۶گ، ۱۱سطر (۵×۹)، اندازه: ۱۰×۱۲/۵سم [ف: ۴-۱۳۲۴]

۳۸۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۰۲/۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**فمن یعمل مثقال ذرة خیراً یره، فتعین الاول، و اما ان اثبات ثم یعاقب، و هو باطل بالاجماع لان علی ...
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۴۲گ (۱۱۸پ-۱۵۹پ)، ۱۳و۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۸سم [ف: ۸-۲۴۶]

۳۸۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۴۲
آغاز: و تجویز التاثیر والامن من الضرر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «عبده اسماعیل»، «محمد معصوم بن طاهر»، «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد جعفر»، «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده مرتضی الحسینی»؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۶۲گ، ۱۴سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۴-۱۴۴۷]

۳۸۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۰۴/۴
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۰گ (۳۱-۱۰۰)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳-۱۲۱]

۳۸۹. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۱۶۶/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۲گ (۱پ-۴۲پ)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: -۱۲۶]

۳۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۵۰/۲
آغاز: برابر
کا: شمس الدین محمد بن قاسم الملقب بالفقیه، بی‌تا؛ محشی از «شرح ابن ابی جمهور، شرح مبادی، انوار الملکوت علامه و نیز حاشیه‌هایی با نشان قاسم (یا) ق س م با قلمهای مختلف؛ ۱۰۴ص (۱۳-۱۱۶)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۰-۷۲۹]

۳۹۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۹۷/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۴گ (۱پ-۴۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۳سم [ف: ۱۴-۳۰۴]

۳۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۲/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ به قرینه خط و کاغذ می‌توان گفت بیش از ۲۸۰ سال از عمر نسخه نگذشته؛ جلد: تیماج، ۱۱۷ص (۷-۱۲۳)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۵-۳۳]

۳۹۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۹۳/۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ تملک: محمد علی بن مظفر خراسانی به تاریخ رجب ۱۳۲۲؛ جلد: تیماج، ۵۰گ (۴۴ر-۹۳پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۸-۲۴۷]

۳۹۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۲۶/۲
آغاز:و نقول کما قلناه أولا و یلزم التسلسل فقد بان لزومها
خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن محمد محروق مشهدی، بی‌تا؛

افتادگی: آغاز؛ نسخه قدیم، مجدول؛ جلد: تیماج، ۵۲گ (۲۰ر-۷۱ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۱۳-۳۳۰]

۳۹۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۱۶/۹

انجام:هل الوجوب عقلی أو سمعی فقال الشیخ الطوسی بالأول و السید المرتضی بالثانی و اختاره المصنف ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۴گ (۱۹۶پ-۲۲۹پ)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۹-۱۱۰]

۳۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ پس از این در ۴ صفحه رساله مختصری است در اصول و فروع امامیه مؤلف آن شناخته نشد، رساله مرتب است بر پنج فصل: ۱. یحتوی علی معرفة الله عزوجل، ۲. یشتمل علی معرفة الصلوة، ۳. یشتمل علی صلوة الایات، ۴. یحتوی علی کیفیته صلوة الاموات، ۵- فی معرفة واجب الوجود جل جلاله الخ، این رساله ناقص است، آغاز: «الحمدلله المنعم علی خلقه بالایجاد المتعالی عن الاضداد و الانداد» [به نظر می‌رسد این رساله ضمیمه، همان باشد که با عنوان «اصول و فروع دین = مصالح الدین» نسخه‌ای در کتابخانه ملی و نسخه‌ای در مجلس و کتابخانه ملك دارد و البته مؤلف آن معلوم نیست]؛ ۴۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۲۶۳]

۳۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**فاما ان یکون اضلالا له فی دین بفتوی مخطئه فالتوبه.

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۴۱گ، ۲۰-۲۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱-۲۴۴]

۳۹۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۹۱/۲-۵۸/۱۴۱

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸ جمادی الاول، جا: نجف اشرف؛ ۴۰گ (۲۴-۶۳)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۸-۴۷۳۶]

۳۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۹۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۳۶۴]

۴۰۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۴۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماجای، ۶۷گ، ۱۴ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱-۵۸۸]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۶۴۳

همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۱۰۲]

۴۰۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۹۷/۱-۱۹/۱۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن محمد علیخان، تا: ۹شعبان، جا: بجارکن رشت؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۳۵]

۴۰۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۶۶/۱-۲۳/۱۸۶

آغاز:کشریک الباری وان صح اتصافه به فاما ان یجب اتصافه به لذاته اولا فالاول هو الواجب الوجودلذاته وهو الله تعالی؛

انجام:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۹گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۷۳۷]

۴۰۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۱۳-۳۶/۱۱۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**السادس انه ازهد الناس بعد رسول الله صلی الله علیه وآله ... انه آثر بقوته وقوت عیاله المسکین والیتیم

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: گالینگور، ۴۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۳۷]

۴۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۲۱/۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷گ (۱۲۳-۱۴۹)، ۲۰سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۴-۲۱]

۴۰۵. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۶/۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۳گ (۱۶۹ر-۱۹۱پ)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲-۵۷۸]

۴۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۹۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**فراغ من تسوید هذا الکتاب تاریخ یوم الخمیس شهر رجب المرجب

خط: نسخ و نستعلیق، کا: قاینی، افضل بن ابوشهید، بی‌تا[رایانه]

۴۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۸۹۵

آغاز:بسمله، الباب الحادی عشر فیما یجب علی؛ **انجام:**مع وکیل المزوج تقول و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[رایانه]

۴۰۸. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۸۰/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:** ذلك ارتفع الوجوب ایضاً و یجبان بالقلب ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۱سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: -۵۳۸]

۴۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۵۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۳/۲-۱۳۷]

۴۱۰. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۹/۶

آغاز:برابر؛ **انجام:** اقول المطلب الاقصی و العمدة فی هذا

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳گ (۱۵۳-۱۵۵)، ۱۶سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: -۲۴]

۴۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۴/۱ معزی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی تا؛ تملك: اسماعیل دزفولی در سال ۱۳۰۵، محمدرضا معزی در ۱۳۰۷ق؛ جلد: تیماجمذهب، ۵۰گ (۱پ-۵۰ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳۹-۱۲۱]

۴۱۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۲۴/۲

خط: نسخ، کا: محمد علی بن مقصود علی طالقانی، بی‌تا؛ محشی؛

قطع: ربعی[نشریه: ۷-۲۷۹]

۴۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۳/۱

خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۸سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳-۵۸۶]

۴۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۷۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**امن الامر والناهی من الضرر الحاصل بسبب الامر والنهی امالهما اولاحد من المسلمین فان غلب عندهما حصول ذلک ارتفع الوجوب ایضا ویجبان بالقلب واللسان والید ولاینتقل الی الاصعب مع اتجاع الاسهل فهذا ما تهیألی

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۳گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: ۵-۲۲۰۰]

۴۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۸۹/۱

در فصل سوم و فصل چهارم تا هفتم (عدل و نبوت و معاد) دارد؛

خط: نسخ، کا: سروی، قوام بن سعید، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۱گ (۲ر-۳۲پ)، ۱۴سطر (۱۰×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۲۳۸۷]

۴۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۸۵/۴

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن عبدالله، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۷سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۶-۱۳۱]

۴۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۹۳/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۷۹گ(۷۸پ-۱۵۶ر)، ۱۰سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۳-۳۲۶۳]

● **ناقص الفواید** / نحو / عربی

nāqiṣ-ul fawāyid

حسینی، محمد صادق بن محمد حسین، ق۱۳ قمری

hoseynī, mohammad sādeq ebn-e mohammad hoseyn(-19c)

وابسته به: الکافیة فی النحو = المقدمة الکافیة فی النحو؛ ابن حاجب، عثمان بن عمر (۵۷۰-۶۴۶ق)

شرحی است به صورت «قوله –قوله» بر «الکافیة» ابن حاجب درعلم نحو که آن را «ناقص الفواید» نامیده و در مقدمه آرزو نموده که از این شرح و شرح قواعد اخلاص روزیش شود. این رساله ناتمام مانده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۹/۴-۴/۴۹

آغاز:بسمله الحمدلله الذی ارشدنا لتحصیل العلوم بقوته واتم علینا جمیع نعمائه ویسرلنا قو تأفی اداء شکره ... قال المرفوعات اقول اما مبتدأ وخبره مخدوف او بالعکس

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۵ق؛ مصحح، با خط‌خوردگی؛ ۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۸-۴۷۳۸]

● **الناقل** / کیمیا / عربی

an-nāqil

؟ جابر بن حیان، ۱۲۰ – ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

رساله کوتاهی است در کیمیا شامل هفت «منقله». این کتاب گویا از تألیفات جابر بن حیان است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۷۷/۱۲

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... قال المؤلف اما بعد فانی سمیت هذا الکتاب الناقل و هی کالمناقل و قد جمعتها کمثل البستان بحسبی ما اردت و هذا ابتدء بسبعة الابواب

در نسخه حاضر فقط چند سطر اول از این کتاب نقل شده است؛

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱ص (۱۲۹)[ف: ۳۶-۱۲۴]

● **الناقل** / کیمیا / عربی

an-nāqil

اسرائیل

esrāeīl

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۹۶۴/۲

آغاز:بسمله. حمدله. قال اسرائیل اما بعد فانی سمیت هذا الکتاب کتاب الناقل؛ **انجام:**و تلقی منه علی ما وصفت فهذا حرف المعدنی و الله اعلم تمت الاسرائیلیة

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۱۰۹۶۴؛ جلد: میشن، قطع: وزیری کوچک[رایانه]

● **الناقل (ب)** / کیمیا / عربی

an-nāqil

استخراج اعمال کیمیایی را در هفت «منقلة» به ترتیب کواکب سبعه تشریح می‌کند: مبقلة الشمس، مبقلة القمر، مبقلة العطارد، مبقلة الزهرة ... تا مبقلة زحل و الشمس و القمر.

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... فانی سمیت هذا الکتاب کتاب الناقل و هی کالمناقل و قد جمعتها کمثل البنیان (البستان)

انجام:و کذلک الذهب تدخل علی هذه الثلاثة المشتری مثل وزن کل واحد منها و تحل و تعقد و تلقی منه علی ما وصفت فهذا حرف المعدنی.

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۹/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری پخته، بی‌کا، تا: ۱۰۱۰ق؛ ۴گ (۴۹پ-۵۲پ)[ف: ۱-۲۵۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۴/۶

آغاز و انجام:برابر

بر فراز صفحه اول رساله را «لب لباب» نام داده و لیکن در مقدمه

مؤلف، کتاب «الناقل» نامیده شده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ (۱۳۱ر-۱۳۳ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۴-۱۹۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۷۹/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**اوضحنا لک غایة الإیضاح، قد تم فی لیلة الثالثة من العشر الأول من الشهر الثانی ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۸ق؛ ۶گ (۲۰-۲۵)، ۱۶سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۶-۴۶۸]

● **الناقور** / کلام و اعتقادات، شعر / عربی

an-nāqūr

جدلی، ملامحمد علی، ق۱۳ قمری

jadalī, mollāmohammad ʻalī(- 19c)

محل تألیف: قزوین

منظومه‌ای است در مباحث کلامی به ویژه مبحث امامت، در چهل«هدیه»و حدود ۱۶۰۰ بیت، از جمله: هدیه ۱. وجوب عصمة الامام؛... ۳. فی ان النبی استخلف؛... ۹. ذکر ادلة التی ذکره الفخر الرازی فی الاربعین؛... ۱۵. ذکر بعض ما یوید حقیتهم و عدم حقیة اعدائهم؛... ۱۹. فی انهم لعنوا فی صریح القرآن؛... ۲۱. ذکر بدائع کل واحد من الثلثة؛... ۳۱. عدم تجرد نفوس الناطقة؛... ۳۸. النبوة؛ ۳۹. المعاد؛ ۴۰. الاستغاثة و الدعاء.تاریخ پایانش را چنین به نظم کشیده: «هذا اختتام ذلک الکتاب ×× غنیمة الطالب الصواب / اوضحت فی الکتاب حل المعقل ×× رتبته باشکل فاشکل / ادلة الشیعة بالختام ×× لا تمهل الاعداء فی الکلام / تاریخه جاء لدی التدوین ×× بالفضل فی مدینة القزوین / بان تکون التاء بالخطاب ×× لا یحسب هاء لدی الحساب». از اشعار سراینده چنین برمی‌آید که وی در این موضوع اطلاعات کافی داشته و درحین نقد و استدلال به نام متکلمین و تألیف آنها اشاره نموده است.(مرعشی؛ صالحی، محمدعلی)

آغاز:الحمدلله الذی من اجتهد ×× عرفه ما وجب ان یعتقد / ما ترک مجهولا الا عرفه ×× و هکذا معلوما الا صرفه

انجام:لاننا نقص احسن القصص ×× من نخبة الادلة ما لا نقص / بالجدل و الوعظ و البرهان ××کما هو المنطوق فی القرآن

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۴۷

آغاز وانجام:برابر

خط: نسخ، کا: محمد کریم اصفهانی، تا: ۱۲۳۳ق؛ دو صفحه آغازین مجدول یک خطی طلایی و دارای رکابه؛ در برگ نخستین وقف‌نامه‌ای به خط محمدتقی بن امیرمومن حسینی آمده است؛ جلد: تیماج مشکی، ۸۹گ، ۹ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴۱-۲۶۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۰۶

آغاز:الحمد الله الذی من اجتهد ×× عرفه الواجب مما یعتقد / قال المسمی بمحمد علی ×× مفتخرا مشتهرا بالجلالی؛ **انجام:**تاریخه جاء لدی التدوین ×× بالفضل فی مدینة القزوین / ادلة الشیعة فی الکلام لا ×× تمهل الاعداء لکی یکملا / فالحمد الله الذی سوانی ×× فی مقعد الصدق بهاربانی / علی رسوله السلام دائما ×× واوصیاء قائما فقائما.

الفراغ من النظر الناقد لکتاب الالفین المهذب له المقوم للوامعه فی یوم الاربعاء الثانی و العشرین من شهر صفر سنه ۱۲۳۳ حرره اقل خلق الله یعنی تیمور ابن عبدالله کاشانی.

در فهرست به نام «الفین» آمده است؛ خط: نسخ، کا: کلیایی، تیمور بن عبدالله، تا: چهارشنبه ۲۲ صفر۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۶گ، ۸ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۶-۳۰۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۸۷

آغاز وانجام:برابر

خط: نسخ زیبا، کا: اصفهانی، محمد تقی بن محمد باقر، تا: ۱۳ محرم۱۲۳۳ق؛ جلد: مقوایی، ۶۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۵-۱۶۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۷۶ ط

آغاز:و احسرتا فی یوم جمع الناس ×× لمن هوی بالخبط و الشماس / ثم علی رسوله السلام ×× محمد و آله الکرام؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۷ محرم۱۲۵۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۵۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲/۲۴-۱۹۳]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۲۶/۴

آغاز وانجام:برابر

خط: نسخ، کا: نوری جمالی فرزند محمد علی قزوینی، تا: جمادی الاول۱۲۷۱ق؛ مصحح، محشی، نیمه پایانی نسخه نونویس می‌باشد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۱گ (۵۶-۹۶)، ۲۲سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳۰-۳۸۲]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**علی رسوله السلام دائما ××و اوصیاه قائما فقائما

خط: نسخ مغلوط، بی‌کا، بی‌تا؛ روی برگ اول ده بیت تقریظ ارجوزه آمده است، در بعضی صفحه‌ها ابیاتی از محمد حسین بن علیجان افزوده شده و گویا نسخه به خط وی باشد؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۱گ، ۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۱-۴۱۰]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۳۷

آغاز وانجام:برابر

خط: نسخ مغلوط، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد حسین الشریف»(مربع)؛ جلد: مقوایی، ۵۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۵-۲۵۸]

● **نام جانوران** / حیوان شناسی / عربی
nām-e jānevarān

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۴۰/۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تا ۱۴۷ [ف: ۵-۲۵۰]

←النامج فی تعبیر الرؤیا ≻ تعبیر الرؤیا
←نام حق ≻ احکام روزه
←نام حق ≻ مقدمة الصلاة
←نام حق ≻ متفرقات

● **نام قاریان و علامتها و شهرهایشان** / قرائت، شعر / فارسی
nām-e qārīyān va ‘alāmat-hā va šahr-hāyešān
منظومه‌ای است در ۲۴ بیت در بیان اسامی قراء و شهرها و رموز ایشان گزین شده از منظومه شاطبی.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۱۲/۲
آغاز: بدور سبعه هر یک را دو کوکب هست نورانی ×× کز ایشان نور میگیرند انجم درگه و بیگاه
کا: سید محمد بن محمد باقر بن قوام الدین محمد بن مفید موسوی استرآبادی، تا: ۱۲۳۸ق؛ ۱ص (۶پ)، ۱۵ و۱۶ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳-۷۸۰]

● **نام قراء سبعه** / قرائت / فارسی
nām-e qorrā’-e sab‘e

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۷۵/۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج سرخ روی جلد مهر صحاف آمده است: «حاتم باشی صحاف ۱۲۳۹»، ۱ص (۱۰۴پ)، ۱۳سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۴×۱۹/۸سم [ف: ۱/۲۹-۲۰۸]

● **نام ماهها در جاهلیت** / تاریخ / فارسی
nām-e māh-hā dar jāhelīyat
اعتضادالسلطنه، علیقلی بن فتحعلی، ۱۲۳۴؟-۱۲۹۸قمری
e‘tezād-os-saltane, ‘alī-qolī ebn-e fath-‘alī (1819-1881)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۱/۵۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۹-۱۹۷]

● **نام محمد (ص)** / تفسیر / فارسی
nām-e mohammad

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۹/۸۱
به نقل از خلاصة المنهج کاشانی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد طاهر اراسنجی قزوینی، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۸۰)[مختصر ف: -۶۸۵]

● **نام و حلوا** / شعر / فارسی
nām va halvā

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۲۱/۸
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: اواسط شعبان۱۲۷۷ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۸گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۲۱]

←ناموس اصغر ≻ نیرین

● **ناموس اکبر = چهل ناموس = جزئیات و کلیات** / عرفان و تصوف / فارسی
nāmūs-e akbar = čehel nāmūs = joz’īyāt va kollīyāt
نخشبی، ضیاء الدین، - ۷۵۱ قمری
naxšabī, zīyā’-od-dīn(- 1351)
به نام قطب الدین مبارکشاه خلجی، در مسایل معرفت و تصوف به روش تمثیلی، ادبی و عرفانی نثر آمیخته به نظم، در چهل ناموس: ۱. موی، ۲. سر، ۳. دماغ، ۴. پیشانی، ۵. ابرو، ۶. پلک، ۷. مژه، ۸ چشم، ۹. اشک، ۱۰. بینی، ۱۱. رخساره، ۱۲. گوش، ۱۳. زلف، ۱۴. خط، ۱۵. لب، ۱۶. دهان، ۱۷. دندان، ۱۸. زبان، ۱۹. زنخ، ۲۰. روی، ۲۵. استخوان، ۳۰. انگشت، ۳۵ پهلوی، ۳۶. شکم، ۳۷. کمر، ۳۸. زانو، ۳۹. ساق، ۴۰. پای. (احمد منزوی)
آغاز: تحمید حمید احمد قل هو الله احد الله الصمد خطبه احدیت
[فهرست بادلیان ۵۴/۳؛ فهرستواره منزوی ۲۶۴/۷؛ مشترک پاکستان ۱۳۸۴/۳-۱۳۸۵]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۵۰-ف
نسخه اصل: بادلیان ۲۷۰۱، وینفیلد ۳۴؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۲۶۳]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۸۹۱
بی‌کا، بی‌تا[د.ث. مجلس]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۷۹
آغاز: قاعده دهر همه دلبری است ×× وقت کسی خوش که زدنیا بری است ... بیان باعثه این تبیان مخصوص و بنیان داعیه این بنیان مرصوص و نهادن نام جزویات و کلیات؛ **انجام:** مرا چون چشم همت بود بیدار ×× بدست آمد چنین لولؤ شهوار / تو هم از خواب غفلت دیده بگشای ×× هزاران دولت بگزیده بگشای
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۹؛ افتادگی: آغاز(افتادگی مربوط به دیباچه کتاب و بخشی از ناموس اول است)؛ عناوین ناموسها زرین درون کتیبه ساده شنگرفی، مجدول، رکابه دار؛ خریداری از احمد علی عبداللهی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۷گ،

۱۵سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۲۹/۱-۲۱۵]

● **ناموس الطب (ترجمه)** / طب / فارسی

nāmūs-ot tebb (t.)

بقراط، ۴۶۰؟ - ۳۷۷ ؟ قبل میلاد

boqrāt (-460 - -377)

ترجمه فارسی ناموس الطب یا آئین پزشکی است.ابن ندیم (ص ۴۰۰) می‌گوید که ابقراطس نخستین کسی استکه بیگانگانرا به مانند فرزند خویش گرفت و بدانها پزشکی آموخت چون می‌ترسید که این هنر از میان برود. او در سوگندنامه‌ای که نوشت و دستوریکه به پزشکان داد «عهد» آشکار داشت که چرا چنین کرد. خزرجی (ج ۱ص۲۵و ۳۲) می‌نویسد که او پزشکی را در دفترها نوشت و به شاگردان بیاموخت و چون دید که این هنر از خاندان اسکولاپیوس بیرون رفته و هر جایی شد سوگند و پیمانی «عهد» گذارده که دانشجو باید آنرا فرا گیرد و به کار بندد و هماره پاکیزه خوی و نکوکار باشد. آن‌گاه ناموس و آئینی نهاده و در آن کسی را که شایسته آموختن پزشکی است شناساند. سپس پند و سفارش‌نامه‌ای از خود به یادگار گذارد و در آن هر چه را که پزشک در اندیشه وخوی رفتار خویش بدان نیازمند است آشکار بداشت. نیز می‌گوید ابقراطس «کتاب الوصایا» دارد و «کتاب العهد» که «کتاب الایمان» می‌خوانند و آنرا برای شاگردان و آموزندگان نگاشته تا آنچه را که از آنها خواسته تن نزنند و در برابر نکوهشی که مردم از او کرده و گفته‌اند چرا این هنر را از خاندان پزشکان بیرون بردی و دسترس همگان گذارده‌ای بهانه‌ای باشد که هر ناشایسته‌ای پزشک نخواهد بود. ابقراطس «کتاب ناموس الطب» دارد و«الوصیة المعروفة بترتیب الطب» و در آن آشکار بداشت که پزشک بایستی در ریخت و ساخت و رفتار و خوی و جز آن چگونه باشد.باری ترجمه این ناموس و آئین در خزرجی (ج ۱ص۲۶) و محبوب القلوب (ص ۴۸) هم آمده و در آن از هنر پزشکی و آموختن و سود آن یاد گردیده است. (محمد تقی دانش پژوه)

آغاز:بدرستی که اشرف (علمها) طب است این قدر هست که نقص فهم کسانی که آن صفت بر خود داشته اند سبب عیب آن در نظر مردم شده است.

انجام:و تهور دلیل بر بی خبر بودن از صناعت است.

[فهرستواره منزوی ۳۲۶۲/۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۴۲/۶-طباطبائی

آغاز وانجام:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲گ (۱۲۵-۱۲۶ر)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۸سم [ف: ۲۲-۸۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۳۵/۶

آغاز وانجام:برابر

خط: شکسته و نستعلیق خوب، کا: جلال الدین، تا: ۱۲۷۶ق؛ تملك جلال الدین به تاریخ ۱۲۷۶ق با مهر«عبده جلال الدین» (بیضوی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲ص (۱۰۶-۱۰۷)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۳۲-۵۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۳/۶

آغاز وانجام:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۸ق، ۱گ (۹۵ر و پ)[ف: ۴-۷۰۱]

● **الناموس المأنوس** / لغت / عربی

an-nāmūs-ul ma'nūs

قاری هروی، علی بن سلطان محمد، - ۱۰۱۴ قمری

qārī heravī, 'alī ebn-e soltān mohammad(- 1606)

وابسته به: قاموس المحیط؛ فیروزآبادی، محمد بن یعقوب (۷۲۹-۸۱۷ق)

تلخیص و توضیح کتاب قاموس «فیروز آبادی» است که بنا به گفته مؤلف، نیمی از قاموس است. در توضیح نام کتاب می‌گوید: در نام کتاب اشاره والایی شده به این‌که این کتاب نصف اصل و برتری از آن مؤلف قاموس است؛ به نظر می‌رسد که مفهوم نصف بودن از نام کتاب، به احتمال از حرف «ن» که نصف «ق» است استنباط شود.(سید محمود مرعشی)

[معجم المؤلفین ۱۰۰/۷؛ هدیة العارفین ۷۵۴/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۱۳

آغاز:الحمدلله الذی هو اسمی المسمی و اسنی (المی) بالمدح و الثناء فی عالم الارض و السماء خلق افعال العباد و علم آدم الاسماء؛ **انجام:**اقول ثو ثو ... و الله سبحانه اعلم و به جف القلم و ختم الکتاب و تم فنسأل الله حسن الخاتمه عند الممات و توفیق الطاعة فی الحیات

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۷ جمادی الثانی۱۰۳۳ق، جا: مکه؛ این نسخه در سال ۱۱۳۳ در مکه مکرمه از سوی دارنده آن «عبدالکریم» با نسخه اصل مقابله و تصحیح شده و تصحیحات در حواشی نوشته شده است؛ جلد: مقوایی، ۲۸۱گ، ۳۷سطر (۱۳×۲۳/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۱-۲۵]

● **ناموس ناصری** / تاریخ ایران / فارسی

nāmūs-e nāserī

نیر ممقانی، محمد تقی بن محمد، ۱۲۴۷ - ۱۳۱۲ قمری

nayyer-e mamaqānī, mohammad taqī ebn-e mohammad (1832 - 1895)

اهدا به: ناصر الدین شاه (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق)

تاریخ تألیف: ۱۵ شوال ۱۳۰۶ق

گزارش گفتگویی است که گروهی از علماء و دانشمندان در تبریز با علی محمد باب شیرازی در حضور ناصرالدین شاه قاجار

داشته و مؤلف معتقد است که در نقل دیگران اشتباه یا دروغ راه یافته و داستان را چنانچه به وقوع پیوسته از پدرش ملا محمد مامقانی نقل می‌کند. (سید احمد اشکوری)
آغاز: الحمدلله الذی جعل فی خلف عدو لاینفون عن دینه تحریف الغالین ... و بعد بر روان پاک فطانت و ادراک پوشیده نیست.
انجام: و نزول چنین وحی با عمل بنوافل منافات تامه دارد ... من الجنة و الناس.
[فهرستواره منزوی ۱۰۹۲/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۹۶
آغاز وانجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عباسقلی معلم بن نصرالله تبریزی، تا: سلخ صفر ۱۳۲۱ق؛ ۳۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۵–۲۷۴]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۷۲
آغاز وانجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن[الفبائی: –۵۷۵]

● **ناموس نامه** / ادبیات / فارسی
nāmūs-nāme
تائب تبریزی، اسماعیل بن حسین، – ۱۳۷۴ قمری
tā’eb-e tabrīzī, esmā‘īl ebn-e hoseyn(- 1955)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۳۷۹
بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: رضا زهرایی، ۷۸/۳/۲۰ [رایانه]

←نامه ﴾ مکتوب میر حسین سادات
←نامه ﴾ توقیع
←نامه ﴾ بهرامشاهیه

● **النامه = تعریفات** / طنز / فارسی
al-nāme = ta‘rīfāt
ملا دوپیازه، قرن ۱۲ قمری
mollā dopīyāze(- 18c)
نقد و طنز است به پیروی از «تعریفات» زاکانی. واژه‌ها را بی نظم الفبایی، با افزودن «ال» معرب کرده شرح می‌کند.در برخی از منابع این کتاب به عبید زاکانی منسوب و حتی جزو مجموعه آثار او به اشتباه منتشر شده است.
آغاز: الخدا، خوان یغما. الرسول، خیرخواه دشمنان. الفرشته، چغل مخفی. الجن، شریک نهانی ...
انجام: الحاکم، آنکه در قحط اوقات گذر دزدان بکند. الهند، وزن کائیدن. تمت ...
چاپ: در کلیات عبید زاکانی چاپ شده است.

[نسخه‌های منزوی۳۵۴۷/۵ «تعریفات؛ مقالات»: نشانی ۲ نسخه؛ مشترک پاکستان ۲۲۴۱/۲ «النامه؛ تعریفات»: نشانی ۳ نسخه؛ نفیسی ۲۰۱/۱: نادرست «تعریفات ملا دو پیازه» را ضمن نگاشته‌های عبید زاکان آورده است؛ فهرستواره منزوی ۳۲۶/۶–۳۲۷؛نسخه‌های منزوی ۳۵۴۷/۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۵/۳۳
آغاز: ملا دوپیازه. التسبیح: خوان بر شماری. البد: مذهب متعصب در هر مذهب
بی‌کا، تا: باتاریخ۱۰۴۲ق؛ ۱ص (۲۶۵)، اندازه: ۱۵/۶×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱–۴۲۷]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۴۱/۱۰۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** الخرپوزه شیرین: کم بختی نفران. الغربه: خواه نخواه مردی آدمی. الجهاز دریا: کجکول ملک الموت
خط: نسخ و نستعلیق، کا: جمال الدین محمد حسنی، تا: دوشنبه ۲۲ ربیع الثانی۱۱۱۸ق، جا: مشهد رضوی؛ ۲ص (۵۸۹–۵۹۰)، اندازه: ۲۲/۶×۳۴/۹سم [ف: ۲۹/۱–۱۰۳]
۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۴۹/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ (۷۵ر–۷۸ر)[ف: ۲–۱۹]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۰ض
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۱۲۱۱ق؛ ۱۱ص (۶۸۲–۶۹۲)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۷–۲۶۹]

● **نامه = شکایت نامه تخیلی – اخلاقی خطاب به سلطان** / نامه‌نگاری / فارسی
nāme = šekāyat-nāme-ye taxayyolī - axlāqī xetāb be soltān
نامه شکایتی است از میرزا زاهد خان اردبیلی و عامل او نگاه بیک ولد دیدار بیک قراگوزنلو. این نامه متنی است تخیلی ادبی با اشارات اخلاقیکه بدن انسان به سرزمین و مملکتی تشبیه شده که اعضاء و جوارح، افراد آن جامعه، و عقل رهبر آنهاست و شکایت از افرادی دارد که به گونه دچار لغزش شده و جامعه را به فساد می‌کشانند. او در مقام فردی دلسوز و نگران جامعه، عریضه‌ای می‌نگارد و از فتنه در راه که به زودی چون طوفانی خواهد شد و ملتمسانه می‌خواهد تا هر چه زودتر جلوی این بی‌پروایی گرفته خواهد شود. آنچه نامه‌نگار بدان می‌پردازد گرچه خطاب به سلطانی است که نام او معلوم نیست ولی مطالبی است که در همه زمان‌ها امکان تحقق دارد و بیشتر به عریضه‌ای تخیلی – اخلاقی شبیه است. چند نسخه با نام‌های گوناگون و اندکی تفاوت در متن و سرآغاز معرفی شده است.
آغاز: عرضه داشت عجزه و مساکین دارالمتحیرین خیال ... به ذروه عرض بندگان نواب علوی جناب قدسی القاب نامدار.

کشورگشای مملکت پیرای سلطان صاحب عزم اقلیم وجود بر اولاد عالم غیب و شهود ... میرساند که بیش از آن که ارتیاب (کذا) ظفر گستر متوجه فتح و تسخیر این ولایت گردد ... امیدوارم که حکم عالم مطاع صادر گردد که ایالت پناه میرزا زاهد خان را از ایالت مملکت معزول کرده به زنجیر مسلسل مقید سازند و به قلعه قهقهه طرب فرستند که نشاط بیک کوتوال او را در برج سرور محافظت نماید وخوشخرام بیک و جولان بیک را همراه او کنند که ... دلگیر نباشد و نگاه بیک ولد دیدار بیک قراگوزلو را که به مهم وکالت تعیین نموده خانه نشین و کوز دو ساق نمایند ... و تبسم بیک ولد خندان بیک شکر اوغلی ... از مهم نظارت و شاه بندری جزائر مشاهدات عزل نموده در سیاه چال چشم محبوس دارند و رقبات و املاک دل ... به صاحبان باز دهند و قریه مهر آباد ... فرزند محبت آباد که شرف آن از رقبات وفات می‌شود از اعمال جان مملوک فقیر محمد اکبر که به زر جلال نازد اشرفی جدید الضرب راز خریده است به او واگذارند که حاصل بهاره شباب و پاییز شبیب او هر چه شود صرف معاش خانواده حسن و جمال نموده به همین قدر روزی حلال قناعت نماید ...

انجام:بگویند در اکبرآباد حضور ساکن گشته به فراغ بال و خرمی به سرور و نشاط بگذراند. ملتمس آن که مطالب این ضعیفان بر وفق مسؤول مستجاب گردد آمین رب العالمین.

چاپ: مجموعه رسائل فارسی، دفتر نهم، مشهد، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی، ۱۳۸۸ش، به کوشش غلامرضا پرنده با عنوان «رساله در تشابه اعضا و جوارح به جامعه»

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱/۴۱-طباطبائی

آغاز:برابر

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، ۳ص (۲۷۳-۲۷۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۳-۲۱۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۱/۱۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**بهمین قدر روزی حلال معاش نمایند امره الاعلی باقی حاکمند.

خط: نستعلیق خوش، کا: شکرالله ایموری، تا: نیمه دومقرن۱۱؛ ۷ص (۵۴-۶۰)، ابعاد متن: ۱۳×۲۶/۵، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۷-۸۰۰]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۵۴/۱۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و بهمین قدر روزی حلال اکتفاء نماید، امرکم مطاع

از محمد اکبر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، ۶ص(۱۷۲-۱۷۷)، اندازه: ۱۲/۲×۲۰سم [ف: ۵-۷۵]

←نامه ابن زیدون به ابن جهور ← رسالة ابن زیدون الی ابن جهور
←نامه ابی سعید به ابن سینا ← حصول علم و حکمت
←نامه ازبکان و پاسخ رستمداری ← نامه‌ها

● **نامه اعلائیه = نامه علائیه** / شعر، تاریخ / فارسی

nāme-ye a‘lā’īye = nāme-ye ‘alā’īya

تاریخ تألیف: ۱۳۱۶ق

مثنوی نیکویی است حدود ۹۰۰ بیت در جنگ‌آوری‌ها و فتوحات سردار اعلاءالدوله (علاءالدوله) در دفع فتنه ترکمانان از سرزمین جرجان.اعلاءالدوله از سرداران مظفرالدین شاه قاجار (۱۳۱۳-۱۳۲۴ق) بوده است. این مثنوی در سال ۱۳۱۶ق و در حالی که عمر ناظم آن از سی سال گذشته بوده به نظم کشیده شده و به نام همان سردار «نامه اعلائیه» نامیده شده است. تخلص شاعر «مشرقی» بوده و در بیت پایانی به آن اشاره شده است. نامی از این شاعر در منابع موجود، یافت نشد. نمونه‌ای از عناوین آن: «در ثنای سلطان عصر مظفرالدین شاه قاجار؛ در جشم سپهسالار گوید؛ رأی دادن شهریار ایران در باب تنظیم جرجان؛ پاسخ سپهسالار و نامزد شدن علاءالدوله به استرآباد؛ مضمون نامه و فرمان شهریار؛ حرکت اعلاءالدوله از ساری به استرآباد؛ ورود سرکار علاءالدوله ...».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۰۵

آغاز: ... که اندر ازل کردگار ودود ×× بلا و بالا ورا بر ستود؛

انجام:کنون مشرقی بس دعایش کنید ×× بدرگاه یزدان پناهش کنید

خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد قاسم فندرسکی، تا: رجب۱۳۳۵ق، جا: استرآباد، حسب خواهش نور چشم عزیز محترم ملا ولی الله؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مشمع، ۲۸گ، ۱۸سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۴۰-۲۱]

←نامه امام حسن عسکری به ابن بابویه ← توقیع العسکری

● **نامه امام صادق (ع) (ترجمه و شرح)** / شرح حدیث / فارسی

nāme-ye emām sādeq (t. va š.)

ورنوسفادرانی، محمد محسن بن عین علی، ق۱۲ قمری

varnūsfāderānī, mohammad mohsen ebn-e ‘ayn ‘alī(-18c)

رساله‌ای است در ترجمه وشرح نامه امام صادق علیه السلام خطاب به اصحاب خود که ایشان را امر به مدارست ونظر وعمل کردن به آن نموده است واصل نامه در روضه کافی مذکور است. مؤلف در بین سطور نامه به ترجمه فارسی آن پرداخته ودر حاشیه با امضاء «منه» قسمت‌هایی از نامه را شرح نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۰۲۴-۳۰/۹۴
آغاز:بسمله، حمد له صلاة وبعد بخاطر حقیر محمد محسن بن عین علی عفی الله عنهما رسید که رساله امام بحق ... عن اسماعیل بن جابر عن ابی عبدالله علیه السلام ... بسم الله الرحمن الرحیم أما بعد فاسئلوا ربکم العافیة؛ **انجام:**ومن مات عاصیا لله اخزیه الله واکبه علی وجهه فی النار والحمد لله رب العالمین.
از اول تا آخر؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: احمد بن ملامحمد مؤمن، تا: چهارشنبه ۸ صفر۱۲۱۷ق؛ جلد: تیماج، ۵۴گ، ۵ سطر نامه و۵ سطر ترجمه، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۹۱۹]

↩نامه امام عصر به شیخ مفید ⋗ توقیع امام العصر (عج) علی الشیخ المفید

● **نامه امام علی (ع) به عثمان بن حنیف (ترجمه منظوم)** / شعر، حدیث / فارسی
nāme-ye emām ʻalī be ʻosmān ebn-e honayf (t.-ye manzūm)
وقار شیرازی، احمد بن محمد شفیع، ۱۲۳۲ – ۱۲۹۸ قمری
vaqār-e šīrāzī, ahmad ebn-e mohammad šafīʻ (1817 - 1881)
حضرت علی علیه السلام نامه‌ای به عثمان بن حنیف انصاری – که عامل او بر بصره بوده – می‌نویسد و او را از این‌که در مجلس ضیافتی خاص حاضر شده، منع می‌کند و به او نصایح و پند بسیار می‌دهد. در این نسخه هم اصل نامه آمده و هم ترجمه آن به شعر فارسی که شاعر آن احمد بن وصال یکی از فرزندان وصال شیرازی است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۷۱/۲
آغاز:عنوان داستان و تبرک بنام نامی سر کار نواب اشرف والا؛ **انجام:**بزرگی ندیدم چنو کیش جوی ×× که خسرو نهاد است و درویش خوی.
کا: احمد بن وصال، تا: ۱۲۷۰ق، جا: شیراز؛ ۲۳ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۳-۳۳۵]

↩نامه امیر معصوم بیک به حکام خراسان و پاسخ آن ⋗ نامه ها
↩نامه امیر نظام حسنعلی خان گروسی به ثقة الاسلام تبریزی ⋗ لاحقه بث الشکوی
↩نامه اول به دوانی در موضوع جذر اصم ⋗ حل شبهة جذر الاصم (الاولی)
↩نامه اول به صدرالدین دشتکی در موضوع جذر اصم ⋗ حل شبهة جذر الاصم (الاولی)

● **نامهای اسب و دیدن ماهها** / حیوان شناسی /فارسی
nām-hā-ye asb va dīdan-e māh-hā

تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۵۱
بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۸۶ر)، قطع: ربعی[نشریه: ۷-۵۵۳]

● **نامهای الهی** / اسماء الله / عربی
nām-hā-ye elāhī
نام‌های الهی با اعداد حروف آنها در جدول‌هایی تنظیم شده و برای کسانی که به علم اعداد احتیاج دارند به کار می‌آید.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۶۴
آغاز:ابد ۷، هو ۱۱
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۸گ، ۵سطر، اندازه: ۸/۵×۱۳سم [ف: ۱۵-۱۵۲]

● **نامهای برجها** / متفرقه / فارسی
nām-hā-ye borj-hā

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۴۵/۶
آغاز:بسمه. حمد له ... بدانکه اسماء بروج از ین بیت معلوم می‌شود: از حمل‌ها الف ز تو نشان – ب ز جوزا و جیم از سرطان؛ **انجام:**مگر ساختن مسمومات و الله یعلم.
در آن شعرهای «بشرطین زن بمیرد در آن سال ... » آمده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۰گ (۱۸۵-۲۰۴)، ۱۳سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۲۲۰۵]

● **نامهای پیغمبر (ص)** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / فارسی
nām-hā-ye peyqambar

ناشناخته:
۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۶/۳۸
آغاز:اسامی حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله آنچه در قرآن و خبر مذکور است بعضی به نودونه تعیین نموده اند بر طبق اسماء حسنی حضرت خداوند جل و علی و بعضی زیاده نیز گفته اند و راقم کتاب معارج النبوه آنچه؛ **انجام:**عبدالقهار نزد جن عبدالرحیم سواکن جبال عبدالخالق سواکن قفار عبدالقادر سواکن بحار عبدالقدوس هوام ارض عبدالغیاث و حوش بر عبدالرزاق سباع عبدالله بهایم عبدالمؤمن طیور عبدالغفار.
بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، ۵ص (۳۰۸-۳۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۰-۱۳۹۵]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۶/۳۹
آغاز:درین باب بشنو ای درویش بدانکه در عرف بین الناس چنان وارد است که چون اهتمام درباره فرزند؛ **انجام:**حضرت محمد بن

عبدالله صلی الله علیه و آله و سلم نود و نه نام طبق اسماء حسنی خود ترتیب فرمود تا دلالت برفعت جاه و مزید مکنت آنحضرت کند و مصداق استحقاق

بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱ص (۳۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۰-۱۳۹۵]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۴/۳

در این بخش هر صفت نیکی که در زبان تازی بوده، در شمار نام‌های وی آورده است؛ خط: نسخ، کا: سلیمان قاضی، تا: ربیع الاول و ربیع الثانی ۱۱۹۵ق؛ جلد: تیماج حنایی، ۱گ (۵)، ۹-۱۳سطر، اندازه: ۶/۷×۱۲/۵سم [ف: ۲-۲۳۲]

● **نامهای چهارده معصوم** / انساب / فارسی

nām-hā-ye čahārdah maʿsūm

رساله مختصری است در اسامی چهارده معصوم با مختصری از تاریخ تولد و وفات یا شهادت آنان به نقل از ثقات.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۰۸/۵

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... و بعد مقصود از این کلمات دانستن نامهای چهارده معصوم است صلوات الله و سلامه علیهم و بیان زمان ولادت و وفات ایشان؛ **انجام:**و مستحب است زیارت آن حضرت علیه الصلاة و السلام در هر مکانی و زمانی و دعا به تعجیل فرج او بعد از هر زیارتی و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالله حسینی نجفی، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۷گ (۹۶پ-۱۰۲ر)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۲۸-۷۸]

● **نامهای خدا** / اسماء الله / فارسی

nām-hā-ye xodā

ناشناخته:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۴/۲

نام‌های خدا به نثر؛ خط: نسخ، کا: سلیمان قاضی، تا: ربیع الاول و ربیع الثانی ۱۱۹۵ق؛ جلد: تیماج، ۱گ (۴)، ۹-۱۳سطر، اندازه: ۶/۷×۱۲/۵سم [ف: ۲-۲۳۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۴۳/۳۴

نامهای خدا و معانی و خواص آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ ۶گ (۲۵۸-۲۶۳)، ۱۱سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۳-۳۲۱۶]

● **نامهای سوره‌های قرآن (منظومه)** / شعر / فارسی

nām-hā-ye sūre-hā-ye qorʾān (mnz.)

قزوینی، محمد بن حسن، - ۱۰۹۶ قمری

qazvīnī, mohammad ebn-e hasan(- 1685)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۵۰/۸

خط: نستعلیق چلیپا، کا: تنکابنی، محمد بن ابوالفتح، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۷)، ۲۸سطر (۱۰/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۱۶-۶۲۴]

● **نامهای شهرهای ایران** / جغرافیا / فارسی

nām-hā-ye šhar-hāye īrān

کسروی، احمد، ۱۲۶۹ - ۱۳۲۴ شمسی

kasravī, ahmad (1890 - 1945)

چاپ: چاپ سوم ۱۳۳۵.

[فهرستواره منزوی ۲۵۶/۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۲/۶۵-۴۷۵۴-ف

بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۱۰۱]

● **نامهای گیاهان به آرامی** / طب

nām-hā-ye gīyāhān be ārāmī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۸۱-ف

نسخه اصل: از روی چاپی aramaische Pflanzennamen، اثر Immanuel Low، چاپ ۱۸۸۱ لایپزیک؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۹۰ص[فیلمها ف: ۲-۹۲]

● **نامه باستان** / شعر، تاریخ ایران / فارسی

nāme-ye bāstān

میرزا آقا خان کرمانی، عبدالحسین، ۱۲۷۰ - ۱۳۱۴ ؟ قمری

mīrzā āqā xān-e kermānī, ʻabd-ol-hoseyn (1854 - 1897)

تاریخ تألیف: ۱۳۱۳ق

تاریخ ایران قدیم است به نظم با استفاده از آثار عتیقه و سنگ‌نوشته‌ها که اروپائیان و سیاحان کشف کرده‌اند با تقسیم‌بندی مؤلف پادشاهان ایران را در ۱۱ سلسله: آبادیان، آجامیان، مادوشان، آبتینت، پهلوانی، اکمینیان، مدیه، پارس، سلفکیان، اشکانیان،ساسانیان.

آغاز:سرنامه برنام زروان پاک ×× که رخشید از او هرمز تابناک / خداوند زاوش و کیوان پیر ×× فروزنده ماه و ناهید و مهر

انجام:ز گفتار فردوسی پاکزاد ×× بسی کرده ام اندرین نامه یاد / نبد اندرین ره مرا توشه ای ×× هم از خرمن او بدم خوشه ای

چاپ: مشار، فارسی ۵۱۳۲/۵؛ این کتاب با حذف قسمت‌هایی با نام «سالارنامه» به چاپ رسیده است

[نسخه‌های منزوی ۴۳۹۵/۶؛ فهرستواره منزوی ۱۰۹۲/۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ محشی از مؤلف؛ در برگ پایانی یادداشت تقدیم کتاب به میرزا علی خان امین الدوله به خط مؤلف دیده می‌شود؛ جلد: تیماج، ۸۲گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۸–۱۰۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۹۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**یکی پس برون رفت و گفتا بکام ×× شهان را ز سالار شد زنده نام / تو هم گو چو ساغر ز می‌پر بود ×× به سالار نامه سخن در بود

خط: نسخ، کا: عبرت نائینی، محمد علی، تا: سه‌شنبه ۱۷ جمادی الاول۱۳۵۹ق؛ ۱۹۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۵–۳۷۷]

↩نامه به عین الدوله > منشآت

↩نامه به عین القضاة همدانی > العینیة

↩نامه به ملا علی کنی > مواعظ حسنه

↩نامه به وزیر > کشف و ریاضت

↩نامه پنجاه و نه درباره آب زنده > رسالة تسع و خمسین فی الماء الحی

● **نامه پیامبر اکرم (ص) (ترجمه)** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-ye payāmbar-e akram (t.)

رضوی، ابوالقاسم، ق۱۲ قمری

razavī, ab-ol-qāsem(- 18c)

ترجمه نامه‌ای است منسوب به پیامبر اکرم (ص) که شیخ صالح بن احمد می‌گوید:«در جانب راست محراب حضرت رسول قرآن می‌خواندم صدایی شنیدم که ای صالح آیا خبر دارید از حال امتان من ... حضرت رسول فرمود کهای صالح از این شب جمعه تا او شب جمعه هفتاد هزار کس فوت شده از امت من ... عرض کردم که خدایا غضب مکن بر بندگان خود که من مکتوبی بر ایشان می‌فرستم و ایشان را نصیحت می‌کنم به این مکتوب و بدان ای شیخ صالح ... مکتوب را به امتان خود فرستادم که توبه کنند ... و در هزار و صد و سی قحطی و شعیرات شد و در هزار و صد و سی و پنج باران کم شد ...».

تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۸۰/۳

آغاز:این نامه اینست از جانب حضرت رسالت پناه ص بسوی امتان و این نامه مبارکه بزبان عرب بود چون عقول عوام الناس ... بسمله بدانید ای امتان محمد مصطفی ص که گفت شیخ صالح ولد شیخ احمد خادم حضرت رسول ص که نشسته بودم در جانب سمت راست محراب؛ **انجام:**و بعد از مردن بر او نماز مکنید و گفت شیخ صالح که اگر حرف من خلاف باشد روی من در دنیا و آخرت سیاه باشد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱–۱۲۷]

● **نامه تواریخ هندیه (منتخب)** / تاریخ هند / فارسی

nāme-ye tavārīx-e hendīye (mn.)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۳۶/۲۹–ف

نسخه اصل: بادلیانAdd. 69 اوزلی (ش ۱۲۴۱). از راجه جودیشتره تا اکبر شاه و شاه عالم و فرمانروایان سرزمین هند؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۰۰ق[فیلمها ف: ۱–۵۸۳]

● **نامه تواریخ هندیه (منتخب)** / تاریخ هند/ فارسی

nāme-ye tavārīx-e hendīye (mn.)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۳۸/۲۹–ف

نسخه اصل: بادلیانAdd. 69 اوزلی (ش ۱۲۴۱)؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱–۵۸۳]

● **نامه جالینوس و مسیح** / مسیحیت / عربی

nāme-ye jālīnūs va masīh

جالینوس، ۱۲۹ – ۱۹۹ میلادی

jālīnūs (129 - 199)

بیهقی در مشارب التجارب (بگفته خزرجی) می‌نویسد که جالینوس درسن پیری به کیش عیسی گرایید و خود چون ناتوان بود خواهرزاده خویش پولس را نزد او فرستاد و پوزش خواست و پولس نیز یکی ازحواریان گشت. او در تتمه ص ۳۰ همین را از ابوالفرج بن الطیب آورده و نامه‌ایرا یاد کرده که جالینوس در آن نوشته که از ناتوانی نتوانستم نزد تو بیایم یکی از خویشانم را فرستادم تا خوی و رفتار پیامبران بدو بیاموزی. عیسی پولس را پذیرفت و خود که خواننده و نویسنده بود در پاسخ او نوشت که تندرست نیازی به پزشک ندارد جز برای نگاهداشت خویش و جان‌ها با دوری تن‌ها از یکدیگر دور نخواهند بود.ابوالفرج پزشک ترساکه خود را از خاندان پولس می‌دانست و دوست می‌داشت هم از دودمان دانشمندی مانند جالینوس و هم پیامبری مانند عیسی باشد این نامه ساختگی را آورده و دیگران از او گرفته‌اند. (دانش پژوه)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۱/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ پاسخ حضرت عیسی به او؛ ۱ص (۹۰)، ابعاد متن: ۶×۱۴، اندازه: ۹×۱۹سم [سنا: ف: ۱–۱۴۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۴۴/۳۷

بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱ص (۵۶۶)، اندازه: ۱۰/۵×۲۳سم [ف: ۹–۸۲۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۹/۳۵

خط: تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ص ۲۷۰؛ [ف: ۳-۳۸۱]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸/۱۰۳۵/۱

آغاز:یا طبیب النفوس المریضة بداء الجهالة ... فهل الی وصول من سبیل ... (پاسخ عیسی) یا من شرفک الله بالاستعدادات العقلیة؛ **انجام:**فان مجرد العقل غیر کاف فی الهدایة الی الصراط المستقیم.

خط: تعلیق، کا: دیباجی، شهاب الدین علی، تا: با تاریخ۱۱۰۹ق، جا: کرمان؛ ۱ص (۴۲۲)، سطور چلیپا (۱۱/۴×۲۰)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۳-۳۸۰]

● **نامه چهار چشمی یا چهار چشمان** / متفرقه / فارسی

nāme-ye čahār-češmī yā čahār-češmān

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۰ض

خط: نستعلیق، کا: یحیی قاجار ملقب به ثقة السلطنه، تا: قرن ۱۴؛ ۸گ (۱۴۶پ-۱۵۳پ)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱-۱۲۸]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۶/۵

همان نسخه بالا[نشریه: ۱۱-۹۴۳]

←نامه حکیم الملک و پاسخ تنکابنی ← نامه‌ها (۱)

● **نامه خسروان** / تاریخ ایران / فارسی

nāme-ye xosravān

جلال الدین میرزا قاجار، ۱۲۳۹ - ۱۲۸۹ قمری

jalāl-od-dīn mīrzā qājār (1824 - 1872)

تاریخ مختصر ایران زمین که بدون استفاده از واژه‌های عربی و بیگانه به زبان فارسی سره نگاشته شده است. کتاب در عین ذکر حوادث تاریخی به افسانه‌های پیشین نیز آمیخته و وقایع آن از عهد پیشدادیان تا عصر فتحعلی شاه ادامه یافته است. مؤلف کتابش را در سه بخش با عنوان «نامه» با دیباچه‌ای کوتاه تنظیم نموده، به این ترتیب و عنوان‌ها: نامه ۱. سرگذشت پادشاهان ایران باستان، از اغاز سلسله آبادیان تا انجام ساسانیان (کیومرس تا یزدگرد سوم)؛ نامه ۲. از سلسله طاهریان تا انجام خوارزمیان؛ نامه ۳. از چنگیزیان تا زندیان؛ بعد از مؤلف میرزا محمد ملک الکتاب شیرازی، نامه چهارمی (در تاریخ قاجاریه تا تاریخ ۱۳۰۸ق عصر تاصرالدین شاه قاجار) بدان افزوده است.

آغاز:دیباچه نامه، بنام خداوند بخشنده مهربان، چنین گوید کمترین جلال پور فتحعلی شاه قاحار. چون از آغاز شهریاری گیتی پناه ناصرالدین شاه ...

چاپ: بمبئی در سه مجلد و در تهران در ۸۸-۱۳۸۵ هر دو چاپ سنگی شده است؛ حیدر آباد دکن، بدون تاریخ، وزیری، ۱۲۴ص؛ هند، حیدرآباد، مطبع مراد دکن، سنگی، وزیری، ۱۲۴ص، بدون تاریخ؛هند، حیدرآباد، ۱۳۳۲ قمری، به اهتمام: سید عبدالرزاق تاجر کتب چار مینار حیدرآباد دکن حسب فرمایش سررشته تعلیمات سرکار نظام؛هند، بمبئی، ۱۳۰۸ شمسی، به اهتمام: میرزا محمد ملک الکتاب شیرازی

[الذریعة ۲۱/۲۴؛ مشار فارسی ۵۱۳۵/۵؛ نسخه‌های منزوی۴۳۹۵/۶؛ فهرستواره فارسی ۱۰۹۳/۲؛ میراث مشترک ایران و هند: ۱-۱۱۸ و ۲۸۸]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۵۷

آغاز:چون پس از انجام نخستین نامه خسروان در هر کشوری؛ **انجام:**اگر چیز ناپسندی در او ببینند از بنده ندانند.

جلد دوم، او می‌نویسد پس از انجام نخستین نامه خسروان آنرا به نزد میرزا فتحعلی آخوندزاده فرستادم تا او مقدمه‌ای برای آن بنویسد، آخوند زاده نیز مقدمه نبشت، اما خود کتاب از تاریخ زردتشت شروع می‌شود و طاهریان و صفاریان و سامانیان و غزنویان و سلجوقیان و خوارزمشاهیان و دیلمیان و امرای طبرستان و صباحیان (ملاحده) و قارختائیان و اتابکان آذربایجان و اتابکان پارس و فرمانروایان تنگستان و فرمانروایان غور و اتابکان لرستان را بطور مختصر بشرح در می‌آورد توضیح: این نسخه چاپی است که در جزء کتب خطی آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۹۳گ، ۷سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۶-۷۰۸]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۸۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**پادشاهان ساسانیان است.

جلد نخستین آن که از آغاز آبادیان تا انجام ساسانیان است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ حاوی عکس شاهان، مجدول؛ کتاب چاپی است؛ ۲۰۴گ، ۷سطر (۷×۱۰)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۶-۸۷۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۴۵

نیمه دوم کتاب و از آغاز طاهریان است؛ خط: نستعلیق، کا: عبد الحسین، تا: شنبه ۹ جمادی الاول۱۲۹۸ق؛ قبل از کتاب نامه میرزا فتحعلی آخوند زاده و مطالبی از مؤلف افزوده شده؛ جلد: تیماج، ۱۷۱گ، ۹سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۱۶-۵۰]

۴. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۳۳

تا پایان تاریخ یزدگرد ساسانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲۴۱گ، ۸سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱-۲۰۴]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۳۸۴

آغاز:به نام خدای جهان آفرین. از آغاز جهانگیری چنگیز خان و تاخت و تاز لشگر مغول در ۶۳۶ تا انجام شهریاری زندیان در ۱۲۰۵؛ **انجام:**در آن سامان فرمان روائی کرده سرانجام به تیغ خشم نادری نابود شدند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳ و اوایل قرن۱۴، جا: تویسرکان، حسب الامر امیرزاده شاهزاده سنجر؛ کتابت شده در خدمت بعضی از دوستان امیرزاده یوسف میرزا و امیرزاده یعقوب میرزا؛ تملک: ابوطالب ابن سنجر ابن جهانگیر در ۱۳۰۲ با مهر«لا اله الا الله الملک الحق المبین عبداه ابوطالب» (مربع)؛ اهدایی:

رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۲۰۸گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۸-۴۷۰]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۷۰

آغاز:بنام خداوند جهان آفرین پس از مرگ یزدگرد و دست یافتن تازیان بپرس؛ **انجام:**ولی نیز سه سال پادشاهی کرد. کشور داری قراختائیان سپری شد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۵ق؛ جلد: میشن[رایانه]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۸۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**و بنگاشتن نامه دومین از خدا یاری میجوئیم و علیه التوکل

بی‌کا، تا: ۱۳۰۵ق؛ جلد: میشن[رایانه]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۷۱

آغاز:بنام خدای جهان آفرین از آغاز جهانگیری چنگیزخان؛ **انجام:**به تیغ خشم ناموری نابود شدند ... از بزرگ یزدان جهان میجوئیم و بالله التوفیق

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۶ق؛ جلد: میشن[رایانه]

۹. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۱۹۵

آغاز:پادشاهان کشور ایران بهمداستانی پارسیان تا هنگام یزدگرد شهریار پنج گروهند: آبادیان، جیان، شائیان، یاسائیان، گلشائیان؛ **انجام:**آسیابان به امید زیور جامه او را از زندگی نومید ساخت بیست سال پادشاهی کرد چهار سال آسوده وشانزده سال در جنگ وگریز یزدگرد واپسین پادشاهان ساسانیان است.

از ابتدا تا پایان ساسانیان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: -۱۷۴]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۱۵۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری[رایانه]

۱۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۱۰

آغاز:از آغاز جهانگیری و تاخت و تا ز لشکر مغول در ۶۳۶ تا انجام شهریاری زندیان؛ **انجام:**فرمان روائی کرده سرانجام به تیغ خشم نادری نابود شدند

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: تویسرکان، به امر شاهزاده سنجر میرزا؛ تملک: اسدالله باقری تویسرکانی در ۱۳۲۱ش، ابوطالب بن سنجر بن جهانگیر در ۱۳۰۲ با مهر «لا اله الا الله الملك الحق المبین عبده ابوطالب» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۰۶گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [مؤید: ۳-۱۸۱]

۱۲. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۳۲بخش۳

بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه از آن سعید نفیسی بوده و از روی آن عکس شده؛ ۴۱۰ص[ف: -۱۱۱]

● نامه خسروان / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-ye xosravān

شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۲۹۶ق[میراث اسلامی: ۵-۵۷۰]

● نامه دانشوران / تراجم / فارسی

nāme-ye dānešvarān

ساوجی، ابوالفضل بن فضل الله، ۱۲۴۸؟ – ۱۳۱۲ قمری

sāvajī, ab-ol-fazl ebn-e fazl-ol-lāh (1833 - 1895)

از گروهی از روزگار ناصری زیر نظر اعتماد السلطنه. علامه قزوینی (یادگار ۵/ش ۳/ ص ۵۷) می‌نویسد: در آغاز نگارندگان آن چهار تن بودند: ۱. شمس العلماء محمد مهدی عبدالرب آبادی (-۱۳۰۶ق)، ۲. حاج میرزا ابوالفضل طبیب ساوجی (-۱۳۱۲ق)، ۳. میرزا حسن طالقانی، که به گروه بابیان پیوست، ۴. عبدالوهاب فرزند عبدالعلی قزوینی (-۱۳۰۶ق). هیجده سال از ۱۲۹۶ق که تاریخ مجلد یکم است تا ۱۳۲۴ق که تاریخ واپسین مجلد، یعنی جلد هفتم، از حرف الف تا شین چاپ شده و از کار بازماند. در این مدت کسان دیگری در نگارش آن کوشیدند که نیاز به بررسی بیشتر دارد.ابوالفضل ساوجی در خاتمه کتاب نوشته: «و اکنون که اواخر سال ۱۲۹۷ هجری است به این داعی و خانزاد دولت ابوالفضل بن فضل الله الساوجی که از مؤلفین این کتاب است و نگارنده این خاتمهاست از جهت تحریر و انشا مجدد اشارات رفت که این مجلد از اصل مسوده تألیف به رشته تحریر در آمده، ثانیاً مراجعه نموده تصحیح و مجلد شود و چون این مجلدات به ترتیب تألیف است اگر با نسخه‌ای که به طبع رسیده و می‌رسد در ترتیب اسامی آن تقدیم و تأخری باشد درچاپ آن ترتیبی دیگر ثانیاً ملاحظه به مناسبت اسامی شده است».

چاپ: چاپ شده

[الذریعه ۱۵۳/۱۰ و ۲۱/۲۴ یا تفصیل بیشتر؛ مشار ۵۱۳۵/۵؛ تذکره نویسی ۷۶۹؛ سعدی تا جامی ۵۳۴؛ از صبا تا نیما، ج۱، ص ۱۹۶-۲۰۰]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۷۰

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح آراسته، مجدول، درهم ریخته و آشفته‌ای است؛ ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۴-۸۰۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۷۱

مانند نسخه پیش (شماره ۶۴۷۰) و دنباله آن است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۴-۸۰۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۵۴

آغاز:پس از خطبه: و بعد خطاب مبارک شاهنشاه جهان پناه؛ **انجام:**برشته تألیف مطبوع تر در آید.

این مجلد با ترجمه احوال ابن ادریس آغاز می‌شود، با ترجمه احوال شیخ ابوالحسن شیرازی پایان میابد؛ خط: نسخ عربی، کا: محمد طاهر همدانی، تا: ۱۲۹۶ق؛ مذهب، مجدول؛ جلد: روغنی مذهب، ۷۵۸ص، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۶سم [ف: ۱۰-۵۰۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۵۵

آغاز:سپاس افزون از قیاس؛ **انجام:**و در سطرلاب رساله نگاشته است.

جلد دوم با ترجمه ابن اعرابی شروع و با ترجمه ابن جماعه پایان می‌یابد؛ خط: نسخ عربی ممتاز، کا: طاهر همدانی، تا: ۱۲۹۶ق؛ مذهب و مرصع، با سرلوح؛ جلد: روغنی مذهب، ۸۱۵ص(۲صفحه عنوان + ۵ صفحه دیباچه +۸۰۶ صفحه متن +۲ صفحه خاتمه)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۶/۵سم [ف: ۱۰-۵۰۳]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۵۶

آغاز:لله الحمد قیل کل کلام؛ **انجام:**رساله در عشق الهی و طبیعی.

مجلد سوم، با ترجمه ابوعلی سینا شروع می‌شود و با ترجمه ابوالمؤید جزری پایان می‌یابد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد طاهر الدر جزینی، تا: ۱۲۹۶ق؛ دارای سرلوحی بزرگ مذهب؛ ۷۹۶ص(۲ صفحه عنوان + ۷۹۰ ص متن + ۴ ص خاتمه)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۶/۵سم [ف: ۱۰-۵۰۴]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۲۳

آغاز:حمد بی حد مر خدائی را نخست ×× که به نامش نامه‌ها گردد درستآن خداوند بخشاینده مهربان و خالق جان بخش روزی رسان که از کنمال قدرت و دانایی و نهایت عظمت و توانایی که او راست؛ **انجام:**در حدود سال سیصد و نود و سه هجری در دارالسلام بغداد بساط زندگانیش بر چیده گشت

جلد چهارم از دوره هفت جلدی کتاب است که دیگر اجزاء آن به شماره‌های ۳۰۵۴-۳۰۵۸ معرفی شده‌اند؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: محمد طاهر درجزینی همدانی، تا: ۱۲۹۶ق؛ نسخه ما چنان که از یادداشت خاتمه کتاب بر می‌آید نسخه اصلی است که از روی مسوده پاک نویس شده، مذهب و مرصع، با سر لوح مذهب و مرصع نفیس قاجاری، مجدول، مصحح، داخل کتیبه‌ها قصیده‌ای در مدح ناصرالدین شاه و کتاب نامه دانشوران نوشته شده(با رقم «راقمه و قائله ابوالفضل» در طلبه دوم)؛ ۳۹۸گ، ۲۱سطر (۱۲/۲×۲۴/۳)، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [ف: ۲۹/۱-۵۱]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰۲۱

خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۳۰۰ق[مختصر ف: -۸۴۵]

۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۲۷

آغاز:هو العزیز - مجلد ششم از نامه دانشوران ناصری مشتمل بر تراجم و شرح حالات هر طبقه از طبقات اهالی علم و دانش از فقها و عرفا و ادبا و غیر ذلک از رجال فضلا. بسم الله الرحمن الرحیم - چون ابتدا و عنوان هر نامه بی نام نامیش نامی و بی حمد و سپاس ذاتش گرامی نیست نخست سپاس و ستایش آوریم آن خداوند کریم و خالق رحیمی را که نوع انسان را از سایر حیوان بنطق و فضیلت و علم و فصاحت بدان قوی که در بعضی از اعضای آنها بودیعت بود ممتاز نمود؛ **انجام:**این فقرات نمونه منشات ابوبکر است: سپاس ایزدی را که حضرت شیخ را در مقام مقامرت مناقب نصیب اعلی فائز فرموده و بمنزلت بلندش باز رسانیده و در فضائل و شمائل او برای اشنا بلولا و الا مجالی نگذارده ... چه خوب است اگر تنگدستی نبودی و دنیا چه پاکیزه است اگر جاویدان بودی و مردم همگان چه خوش می‌دانند که بخشندگی مورث مدح است ولی الفضیلت همی باکرم وصول و شرف عنصر ملازم باشد.

جلد ششم حاوی شرح حال و تراجم احوالات یکصد تن از علماء، حکماء، اطبا، و رجال عرفای متقدم است: نام چند تن از بزرگان ذکر شده از جمله: ابن قاف رومی، ابن خطیب، ابن منجم تنوخی، ابراهیم شیبانی، ابن اعوج، ابن راوندی، ابن حاجب، ابوبکر سمرقندی، ابوسعید ابوالخیر، ابوالفتوح، ابوالبرکات، ابوبکر خوارزمی، ابوالغیث، ابوالعلا، ابوالحسن اشعری، ابوبصیر، ابن قیم جوزی، ابوحمزه ... و غیرو؛ خط: نسخ و نستعلیق خوب، کا: محمد طاهر همدانی، تا: ۱۳۰۱ق؛ مجدول، مذهب، با یک سرلوح مذهب منقش؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوای مذهب، ۸۲۱ص، ۱۱-۲۰سطر، اندازه: ۲۴×۳۵سم [ف: ۷-۷۴۲]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۵۷

آغاز:چون مجلد چارم؛ **انجام:**از تکرار آن چشم پوشید این مجله یک خاتمه هم دارد در دو صفحه و نیم.

پنجمین جلد کتاب است به شرح حال ابراهیم خضری شروع و به ابوالاصبغ اموی ختم می‌شود؛ خط: نستعلیق خوش، کا: محمد طاهر همدانی، تا: ۱۳۰۳ق؛ دارای یک سرلوح؛ جلد: روغنی مذهب، ۷۸۳ص، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱۰-۵۰۴]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۴۶

ازشاه شجاع کرمانی تا عبدالله مبارک؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسن، تا: محرم۱۳۰۹ق؛ ۳۵۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۲/۳×۴۵/۳سم [ف: ۴-۸۰۸]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۴۷

از سفیان ثوری تا فضل ابن عیاض؛ خط: نستعلیق، کا: محمدحسن، تا: صفر۱۳۱۰ق؛ ۲۹۴گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۲/۲×۳۴/۸سم [ف: ۴-۸۰۸]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۵۸

آغاز:چون مجلد ششم از نامه دانشوران؛ **انجام:**عاطل و باطل ماند مجلد ششم؛ خط: نستعلیق خوش، کا: محمد طاهر همدانی، بی‌تا؛ جلد: منقش، ۸۲۰ص، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱۰-۵۰۵]

۱۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۰۱۳

آغاز:سبحانک من اله تقدس ذاته عن مساس الاوهام

از آغاز کتاب تا ابراهیم بن مهدی را دارد و مقابله شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه اصل؛ قطع: رحلی[ف: -۲۵۶]

۱۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۰۱۴

آغاز:سبحانک من اله تقدس ذاته عن مساس الاوهام

از آغاز کتاب تا ابراهیم بن مهدی و مقابله شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه اصل؛ قطع: رحلی[ف: -۲۵۶]

● **نامه دلنواز** / عرفان و تصوف، شعر / فارسی

nāme-ye delnavāz

کوثر همدانی، محمد رضا بن محمد امین، -۱۲۴۷قمری

kowsar-e hamadānī, mohammad rezā ebn-e mohammad amīn(- 1832)

مثنوی عرفانی و عاشقانه ناقص و ناتمامی است؛ با دیباچه‌ای به نثر؛خود او می‌گوید: «شاید آن فوائد زمانه و فراید یگانه آشنا و بیگانه را دلاویز کردن جان مستمندان مستعد گردد».

آغاز:شرح دیباچه نامه دلنواز که هزار گلشن راز بابلبل این حدیقه هم آواز آمده. آغاز منظومه: ای زنامت نامها نامی نما ×× نامه ام از نام خود نامی نما

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳۰۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**گفت ای یاران مرا یاری کنید×× میل جانم جانب یاری کنید

خط: نستعلیق مغلوط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ ۱۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۷-۸۷۳]

۲. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۴۵/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**در آن نگرم و بلا تأمل در صدد انکار بر نیایند که خسارت بار آورد و اسباب ندامت گردد.

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد صادق بن حاج محمدرضا، تا: ۱۲۷۸ق؛ ۴۵۸ص، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: -۷۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۲/۲-طباطبائی

آغاز:برابر؛ **انجام:**آن اثر دید و مؤثر را ندید ×× رشته توحید را از خود برید / کافری در صورت اسلام شد ×× با همه انعام حق انعام شد

کا: محم حسین گرکانی معروف به جناب، بی‌تا؛ ۷ص (۹-۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۲۳-۱۵۰]

←نامه دوم به دوانی در موضوع جذر اصم > حل شبهة جذر الاصم (الثانی)

←نامه دوم به صدرالدین دشتکی در موضوع جذر اصم > حل شبهة جذر الاصم (الثانی)

←نامه دهقان خداپرست به انوشیروان > نامه دهقان خداپرست به خسرو قباد

● **نامه دهقان خداپرست به خسرو قباد = نامه دهقان خداپرست به انوشیروان** / نامه‌نگاری، تاریخ / فارسی

nāme-ye dehqān-e xodā-parast be xosrow qobād = nāme-ye dehqān-e xodā-parast be anūšīravān

آذر پژوه، ق۶ میلادی

āzar pažūh(- 6c)

رساله‌ای است در ترجمه و تلخیص نامه ابراهیم زردشت به پادشاه هند و همچنان نامه دهقان خداپرست که بنا به دستور انوشیروان به آذر پژوه، شاگرد بوذرجمهر به فارسی ترجمه و کوتاه گردانده شده است. انتساب این گونه رساله‌ها به عصر انوشیروان مورد تردید است، مگر این‌که بگوییم، نقل به معنا گردیده است.در دیباچه آمده: «انوشیروان را در پیش خود نشاند و فرمود بزرگمهر برشده. وتو بهترین شاگرد او هستی. ما را سختی چند است از سخنان ابراهیم زردشت سربسته و نام آن زوره. که پادشاه هند به من رسانده. می‌خواهم آن را روشن سازی، و کردم و نزد او بردم. آنگاه نامه دهقان خداپرست را بمن داد تا آن را کوتاه سازم».

چاپ: جاویدان خرد چاپ ۱۲۹۴ ص ۱۸۶-۱۹۳

۱. یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۵۵/۸

بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، قطع: ربعی[نشریه: ۴-۴۴۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۳۰/۴-ف و ۲۲۳/۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۶۸۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۰۸/۴

خط: نستعلیق، کا: یزدی، محمد مؤمن، تا: ۱۰۵۱ق؛ ۳گ (۸۶پ-۸۸ر)، ابعاد متن: ۶×۱۲/۵، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۶-۴۸۸]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۰۸۸

خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن، تا: ۱۰۷۸ق[الفبائی: -۶۷۷]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۲۹/۲

گزارشی است از آذر پژوه بر نامه زردشت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۱گ (۱۷۶پ-۱۸۶ر)[ف: ۵-۶۹۹]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۳۹/۳

آغاز:دهقان خداپرست نزد خسرو پور قباد ساسانیان نامه درازی نوشته بود و یک دو چیز سه بار واگفته و سرانجام در او نوشته بود که ای پادشاه بدانکه روان تو مرغی است از مرغهای ایوان که بالای چرخه و خواهش این چیزها نیست؛ **انجام:**باز پادشاهی بفرزندان کیومرث رسد (س ۱۰ ص ۱۹۲ چاپی و گفتار انوشیروان را ندارد)

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۱۸۶پ-۱۸۷پ)[ف: ۵-۶۹۸]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۳/۱۶ ط

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۷۰ق؛ ۱۴ص (۱۷۵-۱۸۸)[ف: ۲۴/۳-۹۸]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۲۴/۱۶

آغاز:بنام یزدان جان بخش روزی رسان، چنین گوید آذر پژوه که من از سپاهانم؛ **انجام:**پس از هزار و نه سال پادشاهی بفرزندان کیومرث میرسد. بانجام نگارش این نامه بنام ایزد دادار

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۸گ (۸۷-۹۴)، ۲۹سطر، اندازه: ۱۰×۲۱/۵سم [ف: ۲۸-۳۲۸]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۰۹/۴

آغاز:بنام ایزد بخشاینده بخشایشگر ... بنام یزدان جان بخش روزی رسان. چنین گوید آذر پژوه. که من از اسپهانم و از نژاد کیومرث از ساسانیان. از اردشیر نیکوکار؛ **انجام:**پس از هزار و اند سال باز پادشاهی بفرزندان کیومرث رسد. تمت

بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق؛ ۱۶گ (۷۶پ-۹۱پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۲/۳سم [ف: ۹-۳۱۸]

۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۳/۳ ـ د

آغاز:بنام یزدان راستی پسند دهقان خداپرست نزد خسرو پور قباد ساسانیان نامه نوشته بود که ای پادشاه بدانکه این روان تو مرغی است از مرغهای ایوان که بالای چرخه؛ **انجام:**انوشه باد که به نیکویی بنیاد داد گری نهاد

نامه ایست از دهقان بانوشیروان و پاسخ او بدو و در جاویدان خرد چاپ ۱۲۹۴ص ۱۸۶-۱۹۳دیده می‌شود؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ (۳۵ر-۴۰ر) [ف: ۱-۵۰۸]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۰۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۲گ (۴۰۱-۴۰۲پ)، ۱۹سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۶-۷۰]

● **نامه رنگین** = **خمستان** / شعر / فارسی

nāme-ye rangīn = xomestān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۴/۴

آغاز:حمد حق آغاز سازم از زبان ×× اوست ب شک خالق هر انس و جان؛ **انجام:**نامه رنگین من تمت تمام ×× ربنا ادخلنا فی دارالسلام

خم خانه: از قاری، به وزن مثنوی است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۵ص(۲۱۰-۲۵۵)[سنا: ف: ۲-۱۱]

● **نامه زردست افشار** / آیین زرتشت / فارسی

nāme-ye zardast afšār

ترجمه‌ای است از متن پهلوی، از داد پویه ابن هوش آیین به دستور کیخسرو اسفندیار. متن پهلوی گویا «آذر گشسب» خوانده می‌شده است. با عنوان‌های:رسول صاحب نظر بادان بن پیمبر جمشید فرمای×× حضرت جی افرام فرماید/ صدو خشور پیامبر گوید×× بادان شاه بن جم گوید/ جمشید شاهنشاه فرماید ×× جامدان فرماید ...

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۰۹/۳

آغاز:سپاس بیشتر از قیاس حضرت مبدع عقل و واجب خیر و جاعل کل و فاعل حقیقی را که نور الانوار؛ **انجام:**اختر سار که فلک کرسی باشد شنوده. تمام شد رساله زر دست افشار. از همان نویسنده

بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق؛ ۳۳گ (۵۲پ-۷۴ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۲/۳سم [ف: ۹-۳۱۸]

● **نامه سلاطین** = **منشآت** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-ye salātīn = monša'āt

کتاب بسیار مهمی است در اصول مکاتبات دولتی و دیوانی و غیر آنهاکه اشکال مختلف آنها را ذکر نموده و موقعیت‌های مختلف را مانند تهنیت، تعزیت، رواتب، مراتب و همچنان قواعد املا و دستور نگارش و حتی رعایت حالات رفع، نصب و جر در ضمیرهای عربیو جمع و تثنیه، در نامه‌ها و خطبه‌ها توصیه گردیده است. متأسفانه مؤلف کتاب ناشناخته ماند. در این کتاب علاوه منشآت به صورت الگو، نامه‌های بسیار واقعی نقل شده است که می‌تواند به عنوان قطعاتی از گوشه‌های مجهول تاریخ ایران و خاورمیانه، در مقاطع قرن‌های ۶ و ۷ ق باشد؛ مانند «تهنیت نامه بیت المقدس از خوارزمشاه، به ملک صلاح الدین» که در آن نامه، تاریخ ۵۸۰ ق و اندکی، ذکر شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۳۶

آغاز:سلام الله تعالی علی المواقف المعظمة ... قصه سلاطین اجنحه هماء سعادت بر فوق دولت؛ **انجام:**بندگان بدان مبسوط شوند که در دولت سنی و نعمتی هنی سالیان نامعدود نامحصور بماناد بمحمد و آله

خط: نسخ کهن، کا: عمر بن محمد کاتب، تا: ربیع الثانی ۷۱۶ق، جا: آقسرای (ترکیه)؛ ۱۱۶گ، ۲۱سطر (۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۸-۲۰۳]

←نامه سوم به صدرالدین دشتکی در موضوع جذر اصم ← حل شبهة جذر الاصم (الثالث)

←نامه سید قطب الدین محمد شیرازی به حاجی محمد حسین نصر ← نامه ها

● **نامه شت مه آباد** / آیین زرتشت / فارسی

nāme-ye šat mah ābād

از کتاب‌های زردشتیان است با عنوان بیان. در حکمت.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۷۱/۱۹

آغاز:نامه شت مه آباد، پناهم بنام یزدان از منش و خوی بد و زشت گمراه کنند براه ناخوب، برنده و رنج دهنده و آزار رساننده، بنام ایزد بخشاینده بخشایشگر مهربان دادگر، بنام یزدان بن ایزد ... بیان: و از این چنان آشکار گردد که گوهر تو در پیدا گشتن چیزها بسته؛ **انجام:**نخستان نخست آغاز آن که نخست ندارد، و آغاز آن (نانویس مانده)

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۸ق؛ ۸گ (۴۱ر-۴۸پ)، اندازه: ۱۳/۴×۲۰/۸سم [ف: ۶-۴۵۵]

● **نامه شت و خشور زرتشت و غیر آن** / آیین زرتشت / فارسی

nāme-ye šat va xašūr zartošt va qeyr-e ān

این نامه که به زبان فارسی کهن و ترجمه آن به فارسی روز است حاوی پندها و اندرزها ی مذهبی و اطلاعات دینی و فلسفه دینی است، علاوه بر این نامه نامه دیگری در آن است (صفحه ۳۲۵) که از مباحث ماوراء الطبیعی بحث می‌کند و کاتب با تعبیر این «رازیزدانی» از آن یاد می‌نماید ولی ظاهراًقول کاتب حجت برای نام این نامه نیست و به ظاهر آن وصفی است از متن نامه.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۲۴/۵

آغاز:نامه شت و خشور زرتشت، هوزامنم فمزدان هر هر؛ **انجام:**دیدم در دریای گوهر یزدانی انجام یافت. پایان نسخه: این گرامی راز نامه یزدانی بید فقیر الجانی محمد هاشم الکاشانی فی سنه تسعة و سبعون و مائتین بعد الف من هجرة النوبه صلی اله علیه و اله سمت اختتام پذیرفت در یوم پنج‌شنبه ۲۷ شهر شوال المکرم در دارالخلافه طهران بعون ایزد منان و السلام.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد هاشم کاشانی، تا: ۱۲۷۹ق، جا: تهران؛ ۳۹۶گ، ۱۶ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳-۲۶۳]

←نامه طوسی به ابهری ← نامه‌ها (۱)

←نامه عاشقانه هزلی ← حجت نامچه

←نامه علائیه ← نامه اعلائیه

● **نامه فرهنگیان = مدینة الادب** / تراجم / فارسی

nāme-ye farhangīyān = madīnat-ol adab

عبرت نائینی، محمد علی، ۱۲۴۵؟ - ۱۳۲۱ قمری

'ebrat-e nā'īnī, mohammad 'alī (1830 - 1903)

دارای دو بخش است: ۱. متن، ۲. حاشیه. متن زندگی‌نامه شعرای قرن ۱۴ق است از آغاز سال ۱۳۰۰ق، حاشیه دربرگیرنده ۴۹۸ تن از شعرای گذشته است و فوایدی دیگر، که این بخش کوتاه پرداخته است. به ترتیب الفبائی در ۲ مجلد. پیش از آن‌که مجلد دوم به پایان برسد، نگارنده در می‌گذرد، گلچین معانی در تنظیم جلد دوم آن کوشش می‌کند.(احمد منزوی)

آغاز:(مجلد اول): منت خدای را عزوجل که نوع بشر را از جنس حیوان به نطق و بیان برتری داده ... اما بعد چنین گوید گردآورنده این اوراق محمد علی مصاحبی نایینی متخلص به عبرت و ملقب به عارف علی که مدت زمانی میرفت که اندیشه ام در خاطر بود که شعرای معاصر را ترجمه حال و آثار در دفتری گرد آوردم.

[تاریخ تذکره‌های فارسی ۲۰۲:۲ و ۳۴۵؛ فهرستواره منزوی ۱۹۵۱/۳]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۲۷/۱

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۳۰سطر، اندازه: ۲۰/۸×۳۳/۶سم [ف: ۷-۳۵۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۷

آغاز:امیری فراهانی قائم مقامی در افتتاح مجلس شورای ملی و مدح مظفرالدین شاه و مشیرالدوله گوید: شاد باش ای مجلس ملی که بینم عنقریب ×× از تو آید درد ملت را در این دوران طبیب؛ **انجام:**وحدت آسا برو قناعت کن ×× تا نگردی ز دوست شرمنده

خط: نسخ خوب، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ اگر چه تاریخ نگارش از در آخر نسخه ننگاشته ولی پیداست که در سال‌های نزدیک به تألیف (۱۳۴۷) نگاشته شده و گذشته از اینکه به خط نویسنده آشنایی داریم، پشت صفحه نخستین تصریح گردیده که نویسنده آن خود مؤلف است، عکس ۲۲ نفر از آنان که در این نسخه معرفی شده در آغاز شرح حال آنها موجود و از آن دیگران را ندارد، مؤلف پس از نگارش در آن نظر کرده و مطالبی را محو کرده و یا افزوده؛ جلد: میشن، ۴۴۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۳-۴۹۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۷

آغاز:(مجلد اول): منت خدای را عزوجل که نوع بشر را از جنس حیوان به نطق و بیان برتری داده ... اما بعد چنین گوید گردآورنده این اوراق محمد علی مصاحبی نایینی متخلص به عبرت و ملقب به عارف علی که مدت زمانی میرفت که اندیشه ام در خاطر بود که شعرای معاصر را ترجمه حال و آثار در دفتری گرد آوردم؛ **انجام:**بحمدالله و حسن توفیقه جلد اول مدینة الادب بخط گردآورنده آن بپایان رسید در روز چهارشنبه ۲۷ذی القعده - ۱۳۶۰ مطابق ۳۶ آذر ۱۳۲۰بیاری خدا در روز دوشنبه اول دی ماه همین سال ج دوم شروع خواهد شد.

بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه که در زندگی مؤلف و مجلد شدهدارای فهرست اسامی شاعران متن و اعلام کسان و جایها و مطالب متفرقه حاشیه است (ص الف -کو)؛ جلد: تیماجمذهب، اندازه: ۱۹/۵×۳۳سم [ف: ۳-۵۴۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۸

آغاز:(مجلد اول): منت خدای را عزوجل که نوع بشر را از جنس حیوان به نطق و بیان برتری داده ... اما بعد چنین گوید گردآورنده این اوراق محمد علی مصاحبی نایینی متخلص به عبرت و ملقب به عارف علی که مدت زمانی میرفت که اندیشه ام در خاطر بود که شعرای معاصر را ترجمه حال و آثار در دفتری گرد آوردم

مجلد دوم مدینة الادب؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۳۳گ، ۴۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۳-۵۴۳]

● **نامه قلندران** / ادبیات / فارسی

nāme-ye qalndarān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۳/۳۲-ف

نسخه اصل: لالا اسماعیل ش ۴۸۷ر؛ بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۱ص (۲۳۰پ)[فیلمها ف: ۱-۵۰۴]

● **نامه قلندران و جواب آن** / ادبیات / فارسی

nāme-ye qalndarān va javāb-e ān

عبید زاکانی، عبیدالله، - ۷۷۲ قمری

'obeyd-e zākānī, 'obeyd-ol-lāh(- 1371)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۴/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مجدول؛ ۳ص(۶۴-۶۶)، ۱۳سطر (۹×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [سنا: ف: ۱-۳۵۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۱۴/۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۲-۱۹۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۶۳/۵-ف

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۶۸ق[فیلمها ف: ۲-۲۱۷]

● **نامه متمهدی** / اسناد / فارسی

nāme-ye motamahdī

ادیب کاشانی، عبدالمطلب، ق۱۴ قمری

adīb kāšānī, 'abd-ol-motalleb(- 20c)

اهدا به: ناصرالدین شاه قاجار

تاریخ تألیف: ۱۳۰۱ق

از: متمهدی سودانی؛ مترجم: سید عبدالمطلب ادیب کاشانی متمهدی معروف که در سودان بر ضد انگلیس‌ها قیام کرد و جنگ‌ها نمود نامه‌ای به زبان عربی به سران ممالک اسلامی نوشت و آنها را دعوت به کلمهٔ واحدهٔ و اتحاد و دشمنی با انگلیسی‌ها کرد. این نامه که اصل آن به زبان عربی است از طرف میرزا یوسفخان مستشار الدوله (حاکم بوشهر) برای ناصر الدین شاه فرستاده شد و از طریق عبالمطلب ادیب کاشانی ترجمه گردید.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۳۹۵

آغاز:بسمله، حمد از برای خدای حکمران کریم است و درود بر آقای ما محمد و ال او است با تسلیم؛ **انجام:**به دویست و چهل هزار نفر از اهل تصوف و اقطاب و اهل کهف و رسولها و ملائکه ده گانه و هر یک از ایشان سه هزار نفر بودند.

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۱ق، جا: تهران؛ ۶گ، ۱۴ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳-۴۵۶]

↩نامه محمدهاشم درویش شیرازی به میرسید علی بروجردی ⟵ جواب نامه میر سید علی بروجردی

↩نامه معاویه به حضرت علی (ع) و پاسخ آن حضرت ⟵ مراسلهٔ بین امیرالمؤمنین (ع) و معاویهٔ بن ابی سفیان

↩نامه مولی عبد الحسین به علمای نجف و کربلا ⟵ نامه ها

● **نامه میرزا صائب** = **بحر طویل** / شعر / فارسی

nāme-ye mīrzā sā'eb = bahr-e tavīl

شیرازی، محمد بیک، ق۱۱ قمری

Šīrāzī, mohammad beyk(- 17c)

نثری ادیبانه است که در آن نام انواع گل‌ها و درختها تضمین شده است.

آغاز:به باغ رفتم و آتش زدم گلستان را ×× که بی رخ تو نه بینم بهار و بوستان راحقا که با آن نوبهار چمن و تازه نهال گلشن آدمیت از گلستان پاکشیده

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۴۳/۲۶

آغاز:برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول مذهب؛ ۱ص (۲۴۶)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۳۶-۳۸۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۴۳/۲۵

آغاز:برابر

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ش ۱۳۴۴۳/۲۶ ذکر شد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول مذهب و شنگرف؛ ۱ص (۲۴۶)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۳۶-۳۸۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۸۰-طباطبائی

آغاز:برابر؛ **انجام:**بازآ که انتظار تو چشم امیدوار ×× چون گوش روزه دار بر الله اکبر است

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ش ۱۳۴۴۳/۲۶ مجلس شورا ذکر شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص(۶۷ر)[ف: ۲۳-۷۳۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۰۸/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۵۱ر-۵۲ر)، اندازه: ۱۷/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲۰-۱۵۳]

● **نامه نامی** / ادبیات / فارسی

nāme-ye nāmī

خواند میر، غیاث الدین بن همام الدین، ۸۸۰-۹۴۲قمری

xānd mīr, qīyās-od-dīn ebn-e hammām-od-dīn (1476 - 1536)

تاریخ تألیف: ۹۲۵ق

رساله‌ای در بیان نامه‌ها وانشاءات ادبی ومسجع به صورت آموزشی که در سال ۹۲۵ق برابر با جمله «منشآت لطیفه» نگاشته ودر یک «مقدمه» ویک «عنوان» ونه «سطر» تنظیم شده است ودر

آن نامه‌هاییکه به طبقه اصلی، مکاتیب اشراف، نامه‌های اواسط الناس، صاحبان حرف (همانند صرافان، قنادان، عطاران، خبازان، آشپزها، قصابان ...)، تهنیت وتعزیت، ایراد رباعیات ومعمیات نوشته می‌شود آموزش داده شده است.فهرست اجزاء کتاب:لفظ اول از عنوان در بیان بدایت ظهور صنعت کتابت و ذکر ابتدای مکاتیب باسماءالله و بعضی دیگر از رسوم کتاب واملاء وانشاء؛ لفظ دوم از عنوان دربیان ترتیب تقسیم سطور و تتمیم؛ سطر ۱. درایراد مکتوبات که به طبقه اعلی از طبقات برایا نویسند، و این سطر مشتمل است برهفت «لفظ»:لفظ ۱)ذکر خطاب وجواب سلاطین عالیجناب، ۲) ایراد مراسلات امرای جلالت نهاد، ۳) مراسله صدور منشرح الصدر، ۴) مراسلات وزرای آصف صفات، ۵) ایراد مکاتیب پروانه چیان، ۶) ایراد خطاب و جواب منشیان بلاغت مآب، ۷) مخاطبه و مجاوبه مستوفیان؛ سطر ۲. در تحریر مکاتیب اشراف برایا مشتمل برچهارده «لفظ»: ۱) مراسلات سادات صاحب سعادات، ۲) مکاتیب مشایخ عظام، ۳) درباب خطاب و جواب علمای افادت مآب، ۴) مکتوبات قضات، ۵) درخطاب و جواب اهل احتساب، ۶) ذکر مراسلات فضلا، ۷) در باب اشعار به مراسلات ناظمان اشعار، ۸) در تحریر مکاتیب واعظان، ۹) بیان رقعه‌هایی که به خطبا توان نوشت، ۱۰) در کیفیت تحریر امامان مساجد و پیشنمازان معابد، ۱۱) در ایراد مکتوبات اطباء، ۱۲) ذکر مکاتیبی که به منجمان توان نوشت، ۱۳) در مخاطبه و مجاوبه حافظان، ۱۴) درتحریر خطوطی که به خطاطان توان نوشت؛ سطر ۳. در ایراد مکتوباتی که به اوساط الناس مناسبت داشته باشد، در هشت «لفظ»: ۱) درخطاب وجواب ارباب ولایات ودهاقین، ۲) درایراد عقود سطور که به صاحب عیار توان فرستاد، ۳) در تحریر نقوش که مناسب نقاشان و مصوران تواند بود، ۴) درمکاتیبی که تجاربه هم توانند نوشت، ۵) در طرح ابنیه خطاب و جواب معماران، ۶) در تحریر صحفی که به صحافان و مجلدان توان فرستاد، ۷) بیان خطاب وجواب اصحاب قبضه و تیراندازان، ۸) درایراد مکتوباتی که از اوتار سطور آن نوایی بیرون آید که مناسب خوانندگان واهل سازباشد؛ سطر ۴. درایراد مکاتبات محترفات مشتمل برده «لفظ»: ۱) درایراد کلمات که لایق زینت گوش هوش صرافان تواند بود، ۲) درایراد کلمات حلاوت نهاد که به جماعت قناد توان فرستاد، ۳) در تعبیر از انفاس مشکین اقتباس که مناسب مکاتیب عطاران توان بود، ۴) ذکر مراسلات خبازان، ۵)ذکر مخاطبه و مجاوبه آشپزان، ۶) درخطاب وجواب جماعت قصاب، ۷) در مخاطبه و مجاوبه رنگرزان، ۸) در بیان آنکه رقعه سرا جان را به کدام عبارت زینت دهند، ۹) ذکر آنکه مکتوب درودگر آنرا برتخته انشا چگونه طرح باید نمود، ۱۰) درایراد مکتوباتی که از عبارات آن نفحاتی دمیدن گیرد که موجب اشتعال محبت آهنگران شود؛ سطر ۵. در ایراد تهنیت نامه‌ها، در سه «لفظ»: ۱) در تهنیت مناصبی که تعلق به طبقه اعلی از طبقات برایا دارد، ۲) در تهنیت مناصبی که تعلق به طبقه اشرف دارد، ۳) درایراد تهنیت نام‌هایی که به منصبی منسوب نیست؛ سطر ۶. در ایراد تعزیت نام‌ها، در سه «لفظ»: ۱)بیان رقعه‌هایی که در تعزیت طبقه‌ای از طبقات اربعه مذکوره توان نوشت، ۲) بیان تعزیت نام‌ها که به طبقه اشرف از طبقات انسانی اختصاص داشته باشد، ۳) در تحریر تعزیت نام‌هایی که به هیچ طبقه از طبقات مذکور مخصوص نتواند بود؛ سطر ۷. درایراد رقعه‌های متفرقه و منشآت متنوعه، مشتمل بردو «لفظ»: ۱) درتحریر رقعه‌هایی که بنابر سببی به بعضی از مخادیم و اعزه نوشته شده، ۲) در ایراد منشآت متنوعه که آنرا نه نامه توان گفت ونه رقعه؛ سطر ۸. در تحریر مناشیر در چهار «لفظ»: ۱) در انشای نشان‌هایی که به طبقه اعلی متعلق است، ۲) در ایراد احکام مناصبی که بطبقه اشرف اختصاص داشته باشد، ۳) ذکر مناشیری که بطبقه اوسط مناسبت داشته باشد، ۴) در ایراد فتحنامه‌ها و سایر مناشیراصحاب تاج و سریر؛ سطر ۹. تتمیم، مشتمل بردو «لفظ»: ۱) در ایراد رباعیات و قطعات که درهر باب گفته شده، ۲) در ایراد معمیات و تواریخ وقایع.مؤلف در پایان لفظ دوم ازعنوان می‌نویسد:«مخفی نماند که رباعیات اوایل مکتوبات به تمام نتیجه فکر این خامل الذکرست، و سایر رباعیات و ابیات که در محال مناسبه اندراج یافته اکثر همان حکم دارد، و آنچه از منظومات طبع این بی بضاعت نیست، درمتن یاحاشیه اشارتی بآن رفته ...».(گلچین معانی)

از آن برمی‌آید که او در هرات می‌زیسته و در زمان امیرعلی شیر تولیت موقوفاتی داشته است، فرمان کتابداری و کلانتری هنرمندان کشور برای خواجه کمال الدین بهزاد مورخ ۲۷ جمادی الاول ۹۲۹ق در آن هست همان‌که در دیباچه روضات الجنان اسفراینی (۲: ۳۱) چاپ شده است. یکی از نامه‌ها در آن مورخ ۹۲۲ است. این کتاب به جهات دارا بودن تعدادی از نامه‌های تاریخی و اسناد و فرامین آن عصر در مورد ایران شرقی و غربی و ماوراء النهر ذی قیمت است.

[نسخه‌های منزوی ۲۱۲۱/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۴۱

بی‌کا، تا: ۹۲۵ق[د.ث. مجلس]

۲. تبریز؛ ملی تبریز؛ شماره نسخه:۲۷۵۷

آغاز:بسمله. لفظ اول از عنوان این نامه بر ذکر خاتم مناسب نمود هوالغفور الودود لفظ دوم در عنوان؛ **انجام**:و در همه اوقات عالم السر و الخفیات را حاضر دانسته از شیوه ستوده راستی و امانت در نگذرند تا در مسلک رجال لاتلهیهم تجارة و لابیع عن ذکرالله انتظام یابد از جمله مضمون فرمان واجب الاذعان تجاوز جایز ندارند ...

در فهرست بدون نام مؤلف و با عنوان منشآت، نامه‌هایی است از عهد نادرشاه و متفرقه شامل نامه‌هایی: از قبیل جواب مکتوب

حضرت پادشاهی از زبان الهام بیان سلطان ابوالغازی محمد زمان بهادر ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان۹۲۷ق؛ جلد: چرمی، ۱۹۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۳-۱۳۴۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۱۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۲-۱۵۸]

۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۳۰۷

نخستین عنوانی که در آن آمده «سطر دو در تحریر مکاتبه اشراف برایا مشتمل بر چهارده لفظ اول در مراسلات سادات صاحب سعادات»است و می‌رسد به «نشان سید کمال الدین حسن (مورخ ۹۳۲) ... پنجم (باید «نهم» باشد) مشتمل بردو لفظ اول در ایراد رباعیات و قطعات که در هر باب گفته شد» ... «لفظ دوم از سطر اول در ایراد مراسلات امراء جلالت نهاد» پیداست که برگها پس و پیش شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: خشتی ربعی[نشریه: ۷-۳۰۵]

۴. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۸۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳۲گ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱-۱۴۲]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۰۷۵

آغاز: [...] ازمحض جودت پدید ××زاحسان تو چین صورت ندید؛ **انجام:**گر تو خواهی زمان تألیفتألیفش ×× منشآت لطیفه را بشمر

خط: نستعلیق، کا: احمد بن حسنعلی اسفادی، تا: ۲۴شوال۱۰۲۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: پارچه‌ای، ۹۷گ، ۱۷سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۷/۸×۲۴سم [ف: ۷-۸۷۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۷۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۴۹]

۶. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۷۹/۱

خط: نستعلیق، کا: ابوالمکارم، تا: ۱۲ شعبان۱۰۹۳ق، جا: تته؛ قطع: ربعی[نشریه: ۶-۶۸۰]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۷

آغاز:ای حمد تو دیباچه منشور کمال نسخه ما: بسمله. لفظ اول از عنوان این نامه بر ذکر خاتم مناسب نموده؛ **انجام:**در بسیط زمین فرمان ممهد و مبسوط باد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۷ق؛ ۱۸۳گ، ۱۵سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [سنا: ف: ۱-۱۵۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۱۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۳۷]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۸۸

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد شفیع آشتیانی، بی‌تا؛ در انجام با شماره ۱۰۴۵دانشگاه (۷: ۸۷۴) یکی نیست؛ جلد: میشن تریاکی، ۲۲۰گ، ۱۸سطر[ف: ۷-۴۱]

۹. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۱ فرخ

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۶۵گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: -۲۳۹]

۱۰. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۳۵۹

آغاز: ... مقصود روی نمود وظلمت سرای ضمیر فقیر از تابش آن بدر منیر مستغی ومستیز گردید امید که همواره آن مهر سپهر سروری از کسوف مکاره دوران ومکاید زمان در حفظ ملک منان بوده؛ **انجام:**که بعد از فوت وقت به مضمون آیه کریمه لم یکن ینفعهم ایمانهم لما رأو بأسنا تخم عجز واستغاثه بی ثمر وندامت وحسرت بی اثر خواهد بود ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۰گ،۱۶-۲۵ سطرچلیپایی،اندازه:۹/۵×۲۰/۵سم[ف مخ]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۶۷

آغاز:ای حمد تو دیباچه منشور کمال ×× وی شکر تو طغرای نشان اقبال

در این نسخه از برگ ۱۴۸ به بعد منشئات قاضی محی الدین گنجانده شده است، این بخش را خواند میر خود به کتابش ملحق ساخته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ رکابه‌دار؛ تملک: محمد معصوم ابن محمد محسن؛ یادداشتی درباره کتاب و مؤلف آن به خط سعید نفیسی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۱-۴۱]

● **نامه نامی** / تاریخ / فارسی

nāme-ye nāmī

نامی اصفهانی، محمد صادق،- ۱۲۰۴ قمری

nāmī esfahānī, mohammad sādeq(- 1790)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۰۴۱

آغاز:بسمله طراز کلام مورخان سخن پرور؛ **انجام:**تفصیل رقم زد دلیل خواهد ساخت

بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ جلد: تیماج[رایانه]

● **نامه نامی** = **هوسنامه** / طنز / فارسی

nāme-ye nāmī = havas-nāme

دانش تبریزی، لطفعلی بن محمد کاظم، ۱۲۶۸ - ۱۳۵۰ قمری

dāneš-e tabrīzī, lotf-‘alī ebn-e mohammad kāzem (1852 - 1932)

برای میرزا ابوالقاسم جندقی متخلص به هوش و میرزا ابوالحسن جندقی در سی «بخش» به روش «السامی فی الاسامی» ساخته و به هزل و شوخی است از خود دانش.در آن به اشعاری ظاهراً از خود و قدیم علی شاه استشهاد نموده است.

شرح و حواشی:

۱- شرح نامه نامی؛ یزدان بخش، افضل الدین

۲- شرح نامه نامی؛ حافظ یزدی، جعفر علی بن مهدیقلی

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۱۳/۱۹
آغاز:سرآغاز گفتار و کردار را زیور جز از ستایش دادار و داوی نسزد که به گفت و کرد ما را بر دیگر آفریدگان فزونش داد؛
انجام:الیاوه سرای هر که چون من گاهی سخن به حقیقت راند
خط: نسخ، کا: محمد مهدی کجوری، تا: قرن ۱۳، به درخواست آقا شیخ علی نقی؛ محشی از محمد جعفر طبیب است که در ۲۳ رجب ۱۲۹۷ق از آن فارغ شده؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۱۵۸پ–۱۷۱ر)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۰–۲۷۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۳۴/۹
بی‌کا، تا: ۱۲۹۲ق؛ ۳۳ص (۳۰۴–۳۳۶)، ۱۱سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۴–۳۶۸۹]

● **نامه نامی** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-ye nāmī

شیرازی، محمد صادق بن میرزا حسین، ق۱۴ قمری

Šīrāzī, mohammad sādeq ebn-e mīrzā hoseyn(- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۹ رجب ۱۳۰۱ق؛ محل تألیف: کاظمین
شرح حال آقا میرزا محمد بن عبدالوهاب همدانی (۱۳۰۳ق) مشهور به امام الحرمین است. مؤلف این شرح حال را به درخواست یکی از فضلا نوشته و در چهار فصل قرار داده است. در فصل چهارم، مکاتبات صاحب ترجمه را به معاصرین خود آورده. فهرست مطالب کتاب:فصل ۱. در نام نامی ایشان؛ فصل ۲. در نسب ایشان؛ فصل ۳. در حسب عالی وی؛ فصل ۴. در آثار وی این نامه‌های آمده است:نامه به: میرزا سعیدخان وزیر دول خارجه، حاج سید محمد تقی شیرازی، میر سید علی طباطبایی، ابراهیم خان ایلچی، مشکوة الملک، شیخ جعفر شوشتری، میرزا هاشم امام جمعه اصفهان، شیخ مرتضی انصاری، میرزا محمود خان قمی، میرزا حسین خان بن بنی خان قزوینی، حسام السلطنه سطان مراد میرزا والی کرمانشاه و کردستان، ملا علی بن خلیل طبیب، میرزا باقر طبیب نجفی، ملا علی کنی و چند نامه دیگر.
آغاز:سپاس بی قیاس معبودی را سزاست که لسان انسان از انشاء محامدش لال و بر خامه دو زبان افشاء لآلی مکارمش محال و عقل و شعور از معرفتش معترف به قصور و درود نامعدود ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۳۵۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**هیچکس از مترسلان سلف و خلف معانی جلیله را در الفاظ قلیلهمطالب دقیقه را در قوالب رقیقه بیبانی به این روانی ایراد نکرده شعر کلامش روشن بخش دل و جان نظامش در صفا چون مهر رخشان.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۹ رجب۱۳۰۱ق، جا: کاظمین؛ تملک: محمد باقر بن محمد حسین نجل شیخ؛ جلد: تیماج، ۳۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۵–۳۴۲]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۷۱
همان نسخه بالا[نشریه: ۷–۳۰۵]

● **نامه نامی** / شعر / فارسی

nāme-ye nāmī

منظومه است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۰۰/۱
آغاز: ... بگشا از سر سوز ×× مگو شب را شب و نه روز را روز ... / ... ملکی است بر راه ×× که دارالقدس خوانند شبه افواه ... / نشسته حوریان سیم اندام ×× ز بهرت منتظر در گوشه بام ... / بیا ای مؤمن پاکیزه طینت ×× بدان آنچه بدان پاک است دینت؛
انجام:بشنو ای جان برادر حال من ×× در قمام راست از اقوال من / جذبه فضل الهی بین چه کرد ×× چون من بی درد را چون کرد مرد / رو به سویش کرد فضل ذوالجلال ×× گفت یادت هست آن قول و مآل / ابتدا این نامه نامی به نام ×× بعد شنبه بود یک‌شنبه تمام / نقطه اول به آخر چون رسید ×× گشت چون آغاز و انجامش پدید / از جمیدی الاول اول روز سال ×× ضاد وحی از هجرت صاحب کمال
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۷ق؛ جلد: میشن، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۴سم [ف: ۷–۴۳۹]

←نامه نگاری > آداب الکتاب
←نامه نگاری > منشآت
←نامه نگاری > مکاتیب
←نامه نگاری > آیین نامه نگاری
←نامه نگاری > نزهة المنشآت
←نامه نگاری > انشاء
←نامه نگاری > توقیع
←نامه نگاری > ترسل

● **نامه نگاری** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-negārī

قاری گیلانی، ملامیر، ق۱۱ قمری

qārī gīlānī, mollā-mīr(- 17c)

چنین است باب‌ها:۱. در اظهار محبت و اعلان مودت پیش از وقوع ملاقات جسمانی و مقالات لسانی؛ ۲. در فراقیات و شوقیات و عرض و دعوات و اختصاص و تودد و تعلق و تعشق و تملق و رفع حاجات نزد شاهان کامکار و خسروان نامدار؛ ۳. در قرب معنوی و انفصال جسمانی یعنی وانمودن کاتب این معنی را که بعد مکانی و دور جسمانی نافی وصل روحانی و قرب نهانی جنانی نیست؛ ۴. در تفویض احوال و امور یعنی وانمودن کاتب این معنی را که صورت اخلاص و صفت اختصاص بر آئینه ضمیر مکتوب الیه واضح است و صفای نیت و خلوص طویت بر صفحه خاطرش منکشف و متضح؛ ۵. در شکایت سعایت دو نان بدکار و زبونان شرارت شعار؛ ۶. در ارسال تحف و هدایا و

تحقیر آن و التماس نمودن از مکتوب الیه این را که وفا نماید به وعده لطف و عطا؛ ۷. در استدعا و التفات و تربیت و تمنای عنایت و تقویت مکاتیبی که مشعر باشد به زیارت احدی مرسدات سنیات ائمه معصومین و الیاء هادین و خانه خالق سموات و ارضین و فاتحه خواندن و فرمودن که دیگران بخوانند جهت حصول مرادات ملکات و سلاطین؛ ۸. در مناشیر و امثله؛ ۹. در متفرقات مثل تهنیت عید رمضان و عید اضحی و نوروز و شب برات و عیادت مریض و تهنیت زفاف و عروسی و استدعاء فاتحه و اعلام موت کسی و تعریف نامه و فتح نامه و جواب فتح نامه و طلب حضور و مواصلیت ارباب محبت و طلب وفای وعده و سفارش نامه و شجره انساب سادات و عتق عبید و اماء و وثیقه تدبیر و سکوک و قبالات و اقاریر؛ ۱۰. در مکاتیب جوابیه نزد طوایف انام؛ خاتمه در اظهار تأسف به‌واسطه فوت شدن اوقات ایام به‌بطالت و کسالت و شکایت بی‌وفایی روزگار و عدم اعتبار فلک دوار.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۵۸/۱

آغاز: العزم رسل مشکل گشای جزء و کل فرمان روای انس و جان ... محمد المصطفی ... کتاب زینت پذیر میگردد بذکر القاب ... السلطان الافخم الاکرم ... معز الخلاقة و الدنیا و الدین ... مؤلف این مؤلف ساکن وادی پریشانی ملا میر قاری گیلانی ... این کتاب که مسمی است ... (سفید مانده) و منسوب است بده باب و خاتمه؛ **انجام**:افتاده در باب دوم: در وصل روانی و بعد مکانی. قاصدی کو که ز من تحفه برد جان مرا ×× آرد از روی کرم نامه جانان مرا، (پس از نزدیک به دو صفحه) و قصر دولت و عظمت و کاخ سعادت و رفعت دین متین ظاهر گردد ... انا اقول اعنی الحقیر الفقیر ملا میر مؤلف هذا الکتاب ... فی شأن القضاة التارکین لاطاعة الرب و حسن الادب القاضی فی زماننا هذا لا یشبع من مال الحرام ... نزد یاری نویسند که پیوند مواصلت برو باشد ... بیت، مرو که روی زمین ز آب دیده (پس از چهار صفحه).

اندکی از باب دوم را دارد و بس، چند نامه تاریخی در این نسخه آمده: ۱. نامه مؤلف به شیخ رکن الدین، ۲. نامه او به شیخ عمادالدین، ۳. نامه او به پادشاه، ۴. نامه او به شاه تهماسب، ۵. نامه او به حکیم عبدالرزاق صدر گیلان، ۶. نامه او به میرزا محمد شفیع، ۷. نامه او به میر عبدالجلیل، ۸. نامه او به بزرگی در قسطنطنیه، ۹. نامه برای درویش علی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۷گ (۲ر-۴۸پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۵-۴۱۸۳]

● نامه نگاری / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-negārī

غیر همانند:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۰۸/۴

آغاز:باب اول در تصدیرات درین باب سیزده سرنامه است اول ابتدای سرنامه پادشاه آغاز کنیم اولی تر است و حاجت بدان بیشتر باشد؛ **انجام:**بدین جمله روند تا پسندیده افتد.

دو باب است: تصدیرات، مکتوبات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، جا: سمرقند مدرسه شاه بیک خان غازی؛ ۴گ (۵۳پ-۵۶ر)، ۱۹سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۲-۲۸۹۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۷۶/۹

آغاز:بسمله. بدان ای عاقل اعز ... فی الدارین که خانه‌های مکتوب علی الاختصار نه میباشد. نسبت به نه فلک دوار کرده؛ **انجام:**رفیع شریف عالی اشرف الطف انور از هرانهج املح. تمت الرسالة.

در نه «فصل»، در دیباچه فهرست فصل‌ها چنین آمده: فصل در بان سلطنت و خلافت و مملکت و عدالت، فصل در امارت و وزارت و عظمت و خلافت، فصل در شریعت و حکومت و فطانت و بلاغت، فصل در فقاهت و دیانت و عفت، فصل در صدارت و ایالت و سعادت، فصل در ابواب و عطوفت و شفقت و مرحمت، فصل در حرفت و صناعت وحصافت و حذاقت، فصل در سیادت و شوکت وصولت و نظافت، فصل در بیان مدارا و مصاف و مکتوب الیه؛ خط: نستعلیق، کا: رکن الدین بن سید علی مشهدیان حسینی، تا: ربیعالاول۹۷۴ق؛ کاغذ: ترمه ختائی، جلد: میشن، ۶گ (۶۶پ-۷۱ر)، ۱۸سطر[ف: ۹-۳۰۴]

۳. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:الف-۴

آغاز: خلدالله تعالی فی خلال شریعة و حقیقة؛ **انجام:**تمت الکتاب بعون الملک الوهاب فی شهر ذی الحجة الحرام سنه اثنی و عشرین و الف.

مطلع و سرآغاز ندارد و در صفحه اول نوشته شده نامه‌نگاری ضمیمه این نسخه اسامی الایام، اسماء السنین، کسورات رقوم و سیاق از شیخ بهائی؛ خط: رقاع، کا: شیخ بهائی، محمد بن حسین، تا: ۱۰۲۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: کتابخانه معارف خراسان؛ ۵۶ص، ۵سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: -۱۰۲]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۶۸۳

آغاز:بسمله، سلامی همچو آب زندگانی سلامی خوشتر از روز جوانی سلامی چون گلی حوری معطر؛ **انجام:**ارسال فرمایند تا تسلی خاطر حزین گردد ز عم که بود در دلم از هجر محبان دفعش بجز از نامه ایشان نتوان کرد و السلام و الاکرام.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۱ق؛ جلد: تیماج[رایانه]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۸/۴۰

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ جلد: چرم مذهب، ۱ص (۳۷۰)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱-۴۹۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۸/۴۸

بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ جلد: چرم مذهب، ۲ص (۳۷۸-۳۷۹)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱-۴۹۷]

۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۸۷/۲

آغاز:جواب کاغذ رسمی: فدایت شوم؛ مراسله رافت مواصله سر کار مستطاب عالی به نهایت مسرت و خوشدلی وارد، عالمی محظوظ شدم؛ **انجام:**فعلا جز اظهار تشکر و امتنان کاری از این بنده ساخته نیست، امیدوارم که خداوند توفیق تلافی و خدمتگذاری عنایت فرماید، روز جمعه ۲۸ج۱.

صورت نگارش نامه‌های مختلف تسلیت، تبریک، مطالبه قرض، طلب، برات، دعوتنامه‌ها، گله، عذرخواهی، تقاضای پرداخت حقوق، قبول استخدام و غیره، و جواب نامه‌ها گردآوری شده است؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: حدود ۱۳۳۱ق؛ ۳۶گ (۱۵ر–۵۰پ)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱–۱۰۷]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۸۴-۱۹/۱۱۴

آغاز:بسمله چند این بیاض دلارا که ... مکین پرو بالیست که از جلد نگارش شهیر پرنقش ونگار گشود طاووس پر خط وخالیست؛ **انجام:**وبه مضمون تناکحوا تناسلوا انتظام عقد توالد وتناسل به مناکحت مربوط چنانچه به مقتضای حکمت بالغه سبحانی ابا و امهات افراد.

چند نامه ادبی و منشئات و وقفنامه‌هایی که به فارسی بسیار شیوا نگاشته شده برای تعلیم انشاء فارسی در این مجموعه بدون ترتیب مخصوص، گردآورده شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۴۴گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴–۱۸۲۴]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲۸/۶

به نظم و نثر فارسی عنوان رقعات و مصارع دارد و در موضوعات گوناگون است و بسیار سودمند؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۱۷۳ص (۷۳–۲۴۵)، ۱۴سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۱۴–۳۵۶۴]

● **نامه نگارین و صحیفه رنگین** / ادبیات/ فارسی

nāme-ye negārīn va sahīfe-ye rangīn

وارسته، امامعلی،– ۱۱۸۰ ؟ قمری

vārasteh, emāma'lī(- 1767)

تاریخ تألیف: ۱۱۷۱ق

مجموعه‌ای است ادبی که در آن مؤلف ضمن مطالعه منشآت و اشعار نویسندگان و شعرا گلچینی از مطالب گوناگون این آثار را به صورت نظم و نثر گردآورده است و با نظمی موضوعی ذیل عنوان «صفت» به نام اثر و یا صاحب اثر اشاره کرده است. وی در این کتاب از افراد و آثاری همچون اعجاز خسروی، ظهیرای تفرشی، تاج المآثر، انوار سهیلی، محمد صادق دست غیب، علیرضا تجلی، حبیب السیر، بهار دانش، شیخ محمد صالح، مخلص نعمت خان عالی، طغرا، نفایس الفنون و جز آن یاد می‌کند. در فهرست نسخه به ۷۸۰ عنوان اشاره شده است، اما «مشترک پاکستان» برای کتاب ۸۳۰ عنوان ذکر می‌کند. بعضی از عناوین در نسخه حاضر چنین است: تعریف بسم الله، صفت عالم کون و فساد، صفت هفته، صفت هولی، شام و شفق، عناصر ایوان خاص و عام، صفت فروش، صفت بزم، صفت معاجین و متفرقات، صفت قلیان و لوازم آن، صفت مطلومات، صفت اچارها، صفت اسلحه، صفت دواب و رماکب، بیان جنگ و لوازم آن، صفت وزراء و غیره، بیان شهر و سمجد و غیره، صفات بازار و غیره، صفت غلات و غیره، اقسام سبزی، بیان عطار و طبیب و جراح، بیان مصور و منجم، بیان اهل حرفه، بیان شکار و کوه و صیاد، بیان جانوران شکاری، سبع و بهایم، صفت باغ وتناسبات آن، صفت فصول. فهرست مشترک می‌نویسد: این کتاب از رهگذر بررسی آداب و رسوم زندگی مردمان این سامان بسیار ارزشمند است و تنها به نسخه دانشگاه شیرانی در لاهور اشاره می‌کند در بررسی برخی فهرست‌های داخلی نسخه مشابهی به دست نیامد. نسخه شیرانی فاقد آغاز و انجام است و در نسخه حاضر نیز به عنوان کتاب و اسم مؤلف اشاره نشده است. تنها قرینه موجود برای دستیابی به نام کتاب تطابق عناوین و توالی صفت‌های نسخه حاضر با توضیحات مشترک پاکستان است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۰۲

آغاز:حمد سخن افرینی که دلهای صاف با طغیان را روضة الصفا گردانیده و در مشام قدسی طینتان نفحات الانس دمیده؛ آغاز متن: «بسمله رنگین کلامی تعریف بسم الهی که حسن آغاز امور و آغاز حسن املی جمهور وابسته بان است ...»؛ **انجام:**امید که مقبول طبایع منصفان قدسی نهاد و دور از اتمناف بیداد کردیده کسوف زیبای قبول و اقبال در برکند بمنه و کرمه ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی‌ها در حاشیه نوشته شده و حواشی پراکنده‌ای از «منتخب اللغات و صراح» دارد، مجدول؛ کاغذ: هندی، ۳۳۷گ، ۱۵سطر (۱۲/۵–۱۳×۲۱–۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱/۵سم [رایانه]

←نامه‌ها > مکاتیب
←نامه‌ها > منشآت

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

اسکندر مقدونی، ۳۵۶ – ۳۲۳ قبل میلاد

eskandar maqdūnī (-356 - -323)

مترجم:زوزنی، ادیب مختار،ق۶ قمری

اهدا به: کمال الملک ابوجعفر محمد بن احمد

ابن مقفع ترجمه کرده به عربی و ادیب مختار زوزنی به فارسی درآورده است. با متن عربی آن چندان برابری ندارد.

[فهرستواره منزوی ۶۵۱/۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۸۸-ف

نسخه اصل: حمدیه ش ۱۴۴۷. درهامش است؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۵ق [فیلمها ف: ۱-۴۲۷]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

اسکندر مقدونی، ۳۵۶ - ۳۲۳ قبل میلاد

eskandar maqdūnī (-356 - -323)

اهدا به: کمال الملك ابوجعفر محمد بن احمد

مکتوب اسکندر ذوالقرنین که بعد از فتح دیار عجم به ارسطو وزیر خود نوشته و ملا روزبه به فارسی ترجمه کرده و در ذیل ترجمه، جواب مکتوب اسکندر از نزد ارسطاطالیس.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۴۹ض

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴ص (۲۳۴-۲۳۷)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۰-۱۱۵۲]

● **نامه‌ها** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی

nāme-hā

محمد (ص)، پیامبر اسلام،- ۱۱ قمری

mohammad, payāmbar-e eslām(- 633)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۲۴

نامه پیامبر به خسرو پرویز؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۳۱۷)[ف: ۹-۱۰۷۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۸۶/۲۳

نامه پیامبر به خسرو پرویز؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: ندیم باشی، ضیاء الدین خان، تا: ۱۲۷۱ق[ف: ۹-۱۳۹۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۹۶/۱

نامه پیامبر به مهدی فروخ پسر شخسان برادر سلمان که علی به خط خود نوشته است روی پوست سرخ به عربی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی[ف: ۱۷-۳۶۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۲۶/۱۰

نامه پیامبر به خسرو پرویز؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۳۶۰)[ف: ۸-۱۴]

● **نامه ها** / تاریخ اسلام / عربی

nāme-hā

عمر بن خطاب،- ۲۳ قمری

ʻomar ebn-e xattāb(- 645)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۹۷۱۹

نامه به معاویه = عهدنامه عمر به معاویه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد طبسی، تا: ۱۰۸۰ق[الفبائی: -۲۷۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۲/۳

آغاز:رسالة عمر بن الخطاب الی معویة بن ابی سفیان. حدیث الوافدی (کذا؛ الواقدی) قال حدثنا قسام القشیری حلیف بنی حازمعن القعقاع بن زهیر قال لما قتل الحسین بن علی بن ابی طالب؛ **انجام:**ان قبلت وصیتی حنت القلوب علیك و حنت النقوس الیك و مالت المال فی یدیك و لم یرد لك رایه و لایدرك له غایة و السلام

نامه به یزید بن معاویه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۱۳۶ر-۱۳۷پ)، ۱۳ و ۲۳سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۳/۱×۲۵/۱سم [ف: ۲۹/۱-۴۸۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۸ ط

نامه به معاویه = عهدنامه عمر به معاویه؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ (۶۴ر-۶۷پ)[ف: ۲۲-۲۸۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-ص۱۰۳۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۴۱/۵

نامه به معاویه = عهدنامه عمر به معاویه، به نقل از دلائل الامامة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۴گ (۳۴ر-۳۷پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۰-۲۰۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، تاریخ معصومین / عربی

nāme-hā

منسوب به علی بن ابی طالب (ع)، امام اول،- ۴۰ قمری

(mansūb be) ʻalī ebn-e abī tāleb, emām-e avval(- 661)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۰/۲۸

آغاز:اما بعد یابن حنیف فقد بلغنی ان رجلاً من فتیان اهل البصرة دعاك الی مأدبة فاسرعت الیها؛ **انجام:**و هممهت بذکر ربهم شفاههم و تقشعت بطول استغفارهم ذنوبهم

نامه به عثمان بن حنیف انصاری؛ کا: محمد علی استرآبادی، تا: ۱۲ رمضان ۱۰۴۳ق؛ با بلاغ عرض و مقابله در حاشیه؛ جلد: تیماج، ۳ص (۱۳۴-۱۳۶)، اندازه: ۱۱/۳×۲۱/۷سم [ف: ۲۹/۱-۴۷۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۲/۶

آغاز:فکتب الیه امیرالمؤمنین علی علیه السلام من عبدالله علی بن ابی طالب الی معاویة بن ابی سفیان اما بعد فقد اتانی کتابك بتنوق المقال و ضرب الامثال و انتحال الاعمال؛ **انجام:**و نساء لاحیاء لهن کطعام لا ملح له صدق ولی الله.

نامه به معاویه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: باتاریخقرن۱۱؛ جلد: میشن مذهب، ۲گ (۱۳۸پ-۱۳۹ر)، ۱۳و۲۳سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۳/۱×۲۵/۱سم [ف: ۲۹/۱-۴۸۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۸۲

انجام:انجامه: کتبه داعی صاحب الکتاب و مخلصه اخلاصاً خالیة من الریب محمد صالح عفی عنه بالنبی و آله.

نامه به معاویه؛ خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: باتاریخقرن۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۱۷۸ر-۱۷۸پ و ۱۸۱پ)، اندازه:

۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۳۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۷

آغاز:نامه حضرت علی (ع): بسمله من عبد الله علی امیر المومنین الی حذیفه ... آغاز: خطبه حذیفه: الحمد لله الذی احیا الخلق بالحق و امات الباطل و جاء بالحق ...

نامه حضرت علی (ع) به حذیفه و خطبه حذیفه، عثمان بن عفان پس از اینکه مروان بن الحکم و حرث برادر او را به ترتیب بافشار مردم از ولایت مدائن بر کنار ساخت حذیفه بن یمان را به ولایت آنجا منصوب کرد و پس از عثمان، حضرت علی (ع) حذیفه رابر منصب خویش ابقاء کرد و نامه‌ای بدو فرستاد، آورده‌اند که حذیفه پس از خواندن نامه مولی (ع) به منبر برخاست و خطبه‌ای مبسوط ایراد داشت و در این خطبه خلافت بلافصل علی (ع) را اثبات کرد، گردآورنده این دفتر نامه علی (ع) و متن خطبه حذیفه را باسند آن آورده، این خطبه در بحار نقل شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹-۳۳۴]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۵/۱۰

نامه امیرالمؤمنین به معاویه؛ خط: بی‌کا، تا: باتاریخ۱۱۱۳ق؛ ۱ص (۵۰)، اندازه: ۱۵/۶×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱-۴۲۳]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲

آغاز: فانه جل اسمه قد تکفل بنصر و اعزاز من اعزه و امره ان یکسر من نفسه عند الشهوات؛ **انجام:**فی البلاد و تمام النعمة و تضعیف الکرامه و ان یختم لی و لک بالسعادة و الشهادة انا الیه راغبون و السلام علی رسوله صلی الله علیه و اله کثیرا

نامه حضرت امیر (ع) به مالک اشتر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز[رایانه]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۹۴/۳

نامه علی (ع) به امام حسن، ذکر محمد بن یعقوب الکلینی فی کتاب الرسائل باسناده الی جعفر بن عتب عن عباد بن زیاد الاسدی عن عمر بن ابی المقام عن ابی جعفر علیه السلام قال لما اقبل امیر المومنین ع من صفین کتب الی ابنه الحسن ... من الوالد الفان المقر للزمان ...؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ ۹گ (۱۱۵پ-۱۲۳ر)، ۲۰ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۱۶-۴۸۳]

۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۸۶/۵

نامه حضرت علی (ع) به حذیفه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۷۰۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، تاریخ معصومین / عربی

nāme-hā

حسن بن علی (ع)، امام دوم، ۳ - ۵۰ قمری

hasan ebn-e ʻalī, emām-e dovvom (625 - 671)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۴/۳۶

نامه نگاری با محمد بن حنفیه؛ کا: کلب علی بن جواد کاظمی، تا: با تاریخ۱۰۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۱ص (۸پ)، اندازه: ۱۴/۹×۲۵/۳سم [ف: ۲۹/۱-۲۸۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، تاریخ اسلام / عربی

nāme-hā

معاویة بن ابی سفیان، خلیفه اموی، - ۶۰ قمری

moʻāvīyat ebn-e abī sofyān, xalīfe omavī(- 681)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۲۱/۲

آغاز:بسمله قال الشیخ الامام الادیب ابوبکر محمد بن عبدالرحمن بن عبدالعزیز البستی ... (نامه معاویه) اما بعد فقد ابتغیت ما یضرک و ترکت ما ینفعک و خالفت کتاب الله و سنة رسوله صلی الله علیه و سلم و قد انتهی الی ما فعلت ... (جواب امیرالمؤمنین علی (ع)) بسم الله الرحمن الرحیم من عبدالله و ابن عبده امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب الی معاویة بن صخر اما بعد فانی علی بن ابی طالب؛ **انجام:**فنظر معاویة و قال و الله لقد کتب من غیر امری فقال الطرماح ان کتب ذلک من تلقاء نفسه فقد خانک و ان امرته.

نامه معاویه به حضرت علی (ع) و جواب آن حضرت؛ خط: نسخ، کا: محمود ظفرجو و ملک برهان حسام، تا: ۱۱ ذیقعده۸۸۲ق؛ افتادگی: انجام؛ در این نسخه این دو نامه به سند ابوبکر محمد بن عبدالرحمن بن عبدالعزیز بستی نقل شده، مجدول؛ ۳گ (۳۱۴پ-۳۱۶پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۳۸-۴۳]

۲. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۳۲۳/۱۶

نامه معاویه به حضرت علی (ع) و جواب آن حضرت توسط طرماح؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۳گ[تراثنا: ۲۶-۱۴۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۲۵۹

نامه معاویه به علی (ع)(گفتاری در باره ...)، به نقل از ابوبکر بن عبدالله العزیز البستی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳ص (۵۳۰ – ۵۳۲)[مختصر ف: -۶۸۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۲/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: باتاریخقرن۱۱؛ جلد: میشن، ۱ص (۱۳۸ر)، ۱۳و۲۳سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۳/۱×۲۵/۱سم [ف: ۲۹/۱-۴۸۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۲۴/۲

نامه معاویه به حضرت علی (ع) و جواب آن حضرت توسط طرماح؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۳۱۴)[ف: ۹-۱۰۷۶]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۸۲/۱۱

نامه معاویه به حضرت علی (ع) و جواب آن حضرت توسط طرماح؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر مشهدی، تا: ۱۰۹۵ق؛ ۱ص (۶۲)[ف: ۵-۴۴۴]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۵/۱۲

آغاز:بعد البسمله. قال شیخ الادیب عبدالله بن العزیز البستی انار الله

برهانه اخبرنا المشایخ الائمه و الفقهاء الاجله؛ **انجام:**و الله لکلامک اشد من کلام الاعرابی لقد ضاقت الدنیا علی بحذا فیرها تمت بعون الله و تأییده
نامه معاویه به حضرت علی (ع) و جواب آن حضرت توسط طرماح؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، جا: قزوین؛ ۳ص (۳۳۰-۳۳۲)، ۲۸ سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۱-۲۲۴]

۸. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۸/۴
آغاز:قال الشیخ الادیب أبورکب ابن عبدالله البستی أنار الله برهانه و لقاه رضوانه: أخبرنا مشایخ الأئمة و الفقهاء الأجلة بالأسانید الصحیحة
نامه معاویه به حضرت علی (ع) و جواب آن حضرت توسط طرماح؛ خط: نسخ، کا: بدیع اصفهانی، رضا بن مصطفی، تا: چهارشنبه ۲ محرم ۱۲۷۲ق (کاتب از علمای بزرگ اصفهان است)؛ ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: -۱۵]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۱۲
نامه به عقیل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۷ق؛ ۱ص (۳۳۲)[ف: ۱۴-۳۵۳۲]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۲۷
نامه معاویه به حضرت علی (ع) و جواب آن حضرت توسط طرماح؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۶۸۴)[ف: ۸-۱۵]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۷۵/۳
نامه معاویه به حضرت علی (ع) و جواب آن حضرت توسط طرماح؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۰ پ- ۱۱پ)[ف: ۳۷-۴۴۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، تاریخ اسلام / فارسی

nāme-hā

معاویة بن ابی سفیان، خلیفه اموی،- ۶۰ قمری

mo‘āvīyat ebn-e abī sofyān, xalīfe omavī(- 681)

نامه معاویه به حضرت علی (ع).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶/۵ سرود
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق[نشریه: ۱۳-۴۲۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، تاریخ اسلام / عربی

nāme-hā

حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ قمری

hoseyn ebn-e ‘alī, emām-e sevvom (626 - 682)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰
نامه به عمر سعد، ضمن «جنگ»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۱۴-۳۵۲۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۶/۲-طباطبائی
نامه به عمر سعد؛ بی‌کا، تا: ۱۲۰۷ق؛ ۵گ (۳۳پ-۳۷پ)، ۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۳-۷۶۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۷/۴- ط
آغاز:رسالة من انشاء عمر بن سعد علیه اللعنة الی حضرة؛ **انجام:**و السلام علی من اتبع الهدی و الخسران لمن ضل و عتا
نامه به عمر سعد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق[ف]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۰۱/۷
آغاز:ارشدک الله بن سعد من قبل و من بعد کیلا؛ **انجام:**و الخسران لمن ضل و غوی.
نامه به عمر سعد؛ خط: نستعلیق، کا: تفرشی، تا: ۱۲۴۱ق؛ ۲ص (۶۲-۶۳)، اندازه: ۳۰×۴۱سم [ف: ۱۰-۷۸۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

یزید بن معاویه،- ۶۴ قمری

yazīd ebn-e mo‘āvīye(- 685)

نامه یزید بن معاویه به عبدالله بن عمر به نقل از کشف الغمة.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۲/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخقرن۱۱؛ ۱ص (۱۳۸ر)، ۱۳و۲۳سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۳/۱×۲۵/۱سم [ف: ۲۹/۱-۴۸۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، تاریخ معصومین / عربی

nāme-hā

عمر بن سعد،- ۶۶ قمری

‘omar ebn-e sa‘d(- 686)

نامه‌ای است از زبان عمر بن سعد خطاب به سید الشهدا سلام علیه و پس از آن پاسخ امام است به ابن سعد.
آغاز:رساله من انشاء عمر بن سعد علیه اللعنة الی حضرة الامام الحسین علیه الصلاة و السلام: هذه نصیحة صحیحه و عظةفصیحه... من عمر بن سعد ... لمن هو اشرف الناس حسبا و النطقهم شبا ... و المرجو من عقال عقله ... قبول معذرتی ... قبل ان یوذق رمحی؛ آغاز:پاسخ امام علیه السلام:ارشد الله بن سعد ... کیلا یسمی الفضیحة نصیحة و العلیلة صحیحة ... و بعد قد هددتنی بالرمح و السیف و اخبرتنی بان یزید ابن مکرم الضیف ... قدع یا بن سعد هذا المجال تنجو من مجال شدید المحال ... السلام علی من اتبع الهدی و الخسران لمن ضل و عتا ...

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۰۱/۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**تنوق فیه الملک و لا تذوق شربته.
نامه به امام حسین (ع)؛ خط: نستعلیق، کا: تفرشی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۲ص (۶۱-۶۲)، اندازه: ۳۰×۴۱سم [ف: ۱۰-۷۸۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۷/۴-طباطبائی
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ ۳گ (۱۳۲-۱۳۴)[ف: ۲۳-۶۲۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، تاریخ اسلام / عربی

nāme-hā

محمد حنفیه، ۲۱ – ۸۱ قمری

mohammad-e hanafīye (643 - 701)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۹/۱۴۲

نامه به حسین بن علی علیه السلام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۱ص (۳۲۴)[مختصر ف: -۸۴۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۰/۳۸

نامه به حسن بن علی (ع)؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۱۴۶)[ف: ۲۹/۱-۴۷۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، تاریخ اسلام / عربی

nāme-hā

حجاج بن یوسف ثقفی، ۴۰؟ – ۹۵ قمری

hajjāj ebn-e yūsof-e saqafī (661 - 715)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳ط

نامه حجاج به محمد بن الحنفیه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۷۲)[ف: ۲۲-۵۶؛ فهرست رایانه‌ای: ج۴-۱۰۳۶]

● **نامه‌ها** / حدیث / عربی

nāme-hā

موسی بن جعفر (ع)، امام هفتم، ۱۲۸ – ۱۸۳ قمری

mūsā ebn-e ja‘far, emām-e haftom (747 - 800)

نامه در تعزیت هارون به مادر او منسوب به امام موسی بن جعفر علیه السلام.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۱ط

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳گ (در جنگ ۱۶۲ر-۱۶۴ر)[ف: ۲۳/۲-۵۸۶؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۷]

● **نامه ها** / حدیث / فارسی

nāme-hā

علی بن موسی (ع)، امام هشتم، ۱۵۳ – ۲۰۳ قمری

‘alī ebn-e mūsā, emām-e haštom (771 - 819)

نامه‌ای است از آن امام به عامر بن زروا مرزبان و تاریخ ۱۹۹ دارد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۸/۲۳-طباطبائی

آغاز: بسمله من علی بن موسی الرضا الی عامر بن زروا (کذا) مرزبان ... سلام علیک ... اما بعد فانی عرضت لنا من الامور و الحاجه ما لا اعتمد علی احد بهذه الناحیه دونك ...

خط: نستعلیق متوسط، کا: طباطبائی، محمد صادق، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: سید محمد صادق طباطبائی؛ جلد: تیماج، ۳۰۷گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۳-۲۷۵]

● **نامه ها** / حدیث / عربی

nāme-hā

حسن بن علی (ع)، امام یازدهم، ۲۳۲ – ۲۶۰ قمری

hasan ebn-e ‘alī, emām-e yāzdahom (847 - 875)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۱۱/۱۰

نامه به مردم قم؛ کا: اینجو، جلال الدین محمد، تا: با تاریخ ۱۰۹۵ق، به دستور سلطان محمد کاتب سپاهانی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲ص (۳۲۷-۳۲۸)[ف: ۱۰-۱۵۹۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / پهلوی

nāme-hā

منوچهر بن گشن جم زادسپرا، ق۳ قمری

manūčehr ebn-e gošan jam zādsparā(- 9c)

سه نامه است از منوچهر، نگارنده «دادستان دینی». در رد بدعت‌هایی است که برادرش زاد سپرم درباره ساده کردن مراسم تطهیر «بر شنوا» نهاده بود، که خشم بسیاری از بنیادگرایان سنت‌گرا را برانگیخته بود. نامه یکم منوچهر، رو به سوی مردم سیرجان کرمان؛ نامه دوم، رو به سوی برادرش زاد سپرم؛ و نامه سوم، که به گونه فتوای دینی است رو به سوی بهدینان (زردشتیان) است و تاریخ ۲۵۰ یزدگردی (۸۸۱م) دارد (برای آگاهی‌های بیشتر، ن.ک.: تفضلی، تاریخ ادبیات ایران پیش از اسلام ص ۲۹۰، (۱۴۹) همانجا ۴۲۸ نمایه).

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۷۴/۳

بی‌کا، بی‌تا؛ به خط پهلوی، روشن [ف: ۳-۳۲۹]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری /عربی

nāme-hā

ابن اشعث، محمد بن محمد، – ۳۱۴ ؟ قمری

ebn-e aš‘as, mohammad ebn-e mohammad(- 927)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۱۵/۲۳

از عبدالرحمان بن محمد بن اشعث به حجاج؛ بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ ۴ص (۱۷۴-۱۷۷)[ف: ۱۰/۲-۶۸۱؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۹]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

صابی، ابراهیم بن هلال، ۳۱۳؟ - ۳۸۴ قمری

sābī, ebrāhīm ebn-e helāl (926 - 995)

نامه ابواسحق الصابی «عن الطائع الله»به ولات نواحی و اطراف.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۴۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نائینی؛ جلد: تیماج، ۵ص (۱۳۷-۱۴۱)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

صاحب بن عباد، اسماعیل بن عباد، ۳۲۶ - ۳۸۵ قمری

sāheb ebn-e ‘abbād, esmā‘īl ebn-e ‘abbād (939 - 996)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۱۶

نامه به یکی از یاران خود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۷ق، ۱ص (۳۳۶)[ف: ۱۴-۳۵۳۳]

● **نامه‌ها** / نامه نگاری / عربی

nāme-hā

بدیع الزمان همدانی، احمد بن حسین، ۳۵۸-۳۹۸ قمری

badī‘-oz-zamān-e hamedānī, ahmad ebn-e hoseyn (970 - 1008)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲/۳-طباطبائی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۲ق[ف: ۲۲-۲۲؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۴۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh (981 - 1038)

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۹/۶-عکسی

آغاز:۱: للعلق باحشانی ترح، ولنیران الافکار فی قلبی قرح، و لکل ... ۲: وصل خطاب الشیخ مبنیا بجمیل صنع الله سبوغ نعم الله.۳: و قد قرب الالتقاء لتقضی اربآ و یشفی صدورآ؛ **انجام:**۱: علی اوامره و نواهیة ان شاء الله وحده.۲: و اتوب الیه و استکفیة و اسئلة ان یقربنی الیه انه سمیع مجیب قریب.۳: بذلک مشکور الرای ان شاء الله وحده و صلواته علی نبیه محمد و آله الطاهرین. در کناره این یکی آمده که برای ابو سعید ابی الخیر نوشته شده است.

اصل نسخه: ایاصوفیا، ش ۴۸۴۹ و فیلم آن دانشگاه، ش ۱۱۹۰(فیلم‌ها، ۵۷۶/۱)؛ ۳ نامه است: در نسخه نام کسان نیامده است مهدوی نامه یکم را به سوی علاء الدوله پسر کاکویه یاد کرده است و کناره سومین آمده که برای ابوسعید ابوالخیر نوشته است؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: مقابله شده در ۶۹۷ق؛ ۶ص(۵۶-۶۱)[عکسی ف: ۲-۱۴۵]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۷۱/۶-عکسی و ۴۳۷/۶-عکسی

همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۱۴۵]

۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۸۷/۱۵

نامه به ابن زیله، قنواتی در شماره ۲۶۸ می‌گوید این رساله نامه‌ای است که شیخ در جواب ابن زیلای مجوسی شاگرد خود هنگام گوشه گیری وی بدو نوشته و باز در شماره ۲۶۶ می‌گوید این رساله نامه‌ای است که شیخ به شیخ ابو الحسن بن محمد بن مرزیله نوشته، ولی آقای دانش پژوه در جلد سوم بخش ۱، ص ۱۷۶، ج ۳ فهرست اهدایی در ص ۱۷۶ شماره ۱۱ و ص ۳۷۹ شماره ۳۸۰ این نامه را همان پاسخی می‌داندکه شیخ به ابو سعید ابو الخیر میهنی نوشته است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا۱۱؛ با سر لوح‌های زرین؛ کاغذ: اصفهانی، ۲گ (۹۸-۹۹)، ۲۴ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [رشت و همدان: ف: -۱۴۶۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱/۱۰۳۵/۱

آغاز:رسالة للشیخ ابی علی الی بعض اصدقائه، اکل من ینشیء للسطان و یتصدر فی الدیوان یتکبر علی الاخوان؛ **انجام:**بل اهش من طلعة النیروز. قال بلی و لاتقل نعم. مل الی الطبع یا ابن عم. کن من الناس لاالنعم. دمت فی العز و النعم.

این نامه دوستانه را شیخ به ابوجعفر کاشانی نوشته است، قنواتی در ش ۲۶۷و ۲۷۰ آغاز آنرا چنین یاد نموده: «ایها الباز الاشهب بل القوم المصعب بل الطود الاکهب اکل من جلس فی الایوان و تصدر فی الدیوان»، شیخ نامه دیگر دوستانه‌ای هم به ابن طاهر بن حسول نوشته است (قنواتی ش ۲۶۲ و ۲۷۰)؛ خط: تعلیق، کا: کرمانی، ناصرالدین حسین بن نورالدین محمد، تا: با تاریخ۱۰۹۹ق، جا: کرمان؛ جلد: تیماج مذهب، ۱ص (۲۶۲)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۳-۳۸۰]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹/۵

آغاز:اعتراض علی فیما وجده الشیخ ابو الفرج من اختلاف و الاختلاط ... ؛ **انجام:**فیکون التفاوض علی کتمان انشاءالله تعالی و صل علی سیدنا محمد و آله.

در این نامه شیخ الرئیس به ابوالفرج بن ابی سعد یمانی جواب می‌گوید و به او خاطر نشان کرده می‌گوید که حق آن بود که ابوالفرج در نامه من دقت می‌کرد و بیهوده راه اعتراض نمی‌پوئید، چه او می‌گوید من در یکی از نوشته‌های خود اطباء را از به کار بردن مسهل رقیق دون غلیظ بر حذر کرده‌ام ولی در نوشته دیگر در ادویه و شربت‌های خود به شربت‌ها و قرص‌هایی اجازت داده‌ام که مخالف قول نخست است، شیخ پس از بیان اعتراض ابوالفرج به او جواب می‌دهد و می‌گوید نظر من از قسمت‌های مختلف نامه چه بوده و قصد از مسهل رقیق و غلیظ چیست؛ کا: محمد نصیر، تا: ۱۱۰۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶ص (۱۱-۱۲۶)، ۱۴سطر، اندازه: ۶/۵×۱۰/۵سم [ف: ۷-۱۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ – ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh (981 - 1038)

ترجمه فارسی نامه‌ای که ابن سینا به شیخ ابوسعید ابوالخیر نوشته است (گویا شماره «۴» و فهرست مهدوی). چند نامه از ابن سینا به ابوسعید در دست هست که نشانی ۹ تای آن در فهرست مهدوی آورده شده است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۴۹/۴

آغاز:نامه ایست که شیخ ابو علی ... بعد از حمد و سپاس حضرت احدیت و مضامین و انشآت بلیغه ... بسمله، گویم بایستی که در آغاز و انجام هر فکرت جز ذات احدیت را مقصد؛ **انجام:**و معاهده کند با حضرت احدیت که سیر این طریقه را نصب العین کند و این دین را پیشه خود نماید، و السلام علی من اتبع الهدی

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۲گ (۱۹ر–۲۰ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۶–۴۱]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری، عرفان و تصوف / فارسی

nāme-hā

ابوسعید ابوالخیر، ۳۵۷ – ۴۴۰ قمری

abū-sa‘īd-e ab-ol-xayr (969 - 1049)

ترجمه نامه ابوسعید ابوالخیر به بوعلی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۷/۶۶

آغاز:روزی این حقیر با بعضی اصحاب که ارباب فراست و کیاست بودند نشسته بود سخن در ذکر شیخ ابوعلی و شیخ ابوسعید ابوالخیر افتاد و نامه نوشتن شیخ ابو سعید بجانب ابوعلی و طلب کردن راه راست از وی و چون عبارت مکتوب عربی بود آنکه زبده اصحاب بود اشارت کرد مرا تا ترجمه کنم آن مکتوب را پس؛ **انجام:**از وی بصورت استرشاد و استمداد او نوشته است در بدایت حال – و اوان طلب بوده است نه در مقام هدایت و طی مراتب و الله اعلم و علمه احکم یحکم یشاء و یهدی الیه من ینیب و هو علی کل شئ قدیر.

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۰ص (۱۴۱–۱۵۰)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱۰–۱۴۰۳]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

ابن زیدون، احمد بن عبدالله، ۳۹۴ – ۴۶۳ قمری

ebn-e zaydūn, ahmad ebn-e ‘abd-ol-lāh (1005 - 1071)

نامه به یکی از اصحاب خود، در این رساله ابن زیدون به دوست خود سخن‌ها از حبس و شکنجه خویش می‌گوید و ضمناً علت فرار خود را از زندان ذکر می‌کند،و نیز می‌گوید: سبب انفعال آن دوست از او به چه علت و سبب بوده است. این نامه به عبارت بسیار خوش و مسجع تحریر یافته است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۱/۹

آغاز:بلغنی انک احد اللاعین لی و من امثالهم؛ **انجام:**فررت فان قیل الفرار ارابة فقد فرموسی حین نم به القبط

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد تبریزی، تا: ۱۲۸۰ق، جا: مدرسه صدر؛ ۲ص (۱۲۵–۱۲۶)، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۱–۴۱۵]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری، اسناد / فارسی

nāme-hā

ملکشاه سلجوقی، – ۴۸۵ قمری

malek-šāh-e saljūqī(- 1093)

نامه سلطان ملک شاه به حسن صباح و جواب او.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۲۱

آغاز:مکتوبی که سلطان ملکشاه رحمة الله به حسن صباح نوشته مصحوب ضیاءالدین صدر مروزی به الموت فرستاد.تو که حسن صباحی و دین و ملت نو پیدا کرده ای و مردم را می‌فریبی؛ **انجام:**ناقص

خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: باتاریخقرن۱۱؛ جلد: تیماج، ۲گ (۵۱پ–۵۲پ)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲–۷۳۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

نظام الملک، حسن بن علی، ۴۰۸ – ۴۸۵ قمری

nezām-ol-molk, hasan ebn-e ‘alī (1018 - 1093)

۱. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۲۱**

آغاز:عرضه داشت کمینه پیر غلامان دیرینه نظام الملک آنکه بعرض ...

نامه به ملکشاه سلجوقی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۰۹–۱۱۰ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷–۱۰۶]

۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۱۳۷**

نامه به جلال الدین ملکشاه؛ بی‌کا، تا: بین ۱۰۶۳ تا۱۱۴۱ق؛ یادداشت: نامه عرضه داشتنی که خواجه نظام الملک به سلطان جلال الدین ملکشاه[ف: ۱۰/۳–۱۳۴۹؛ فهرست رایانه‌ای: ج۴–۱۰۴۲]

۳. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۴۰**

نامه به ملکشاه سلجوقی؛ بی‌کا، تا: ۱۲۸۹ق؛ ۲ص (۲۷–۲۸)[ف: ۱۰/۱–۴۷۹؛ فهرست رایانه‌ای ج۴–۱۰۳۶]

● **نامه‌ها (۱) = نامه به نظام الملک = کتاب الغزالی الی نظام الملک** / نامه‌نگاری / فارسی
nāme-hā = nāme be nezām-ol-molk = k.-ol qazālī elā nezām-ol-molk

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری
qazālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

درمقدمه رساله آمده که یکی از شاگردان غزالی پس از اتمام و فراغت از تحصیل اندیشه کرد کدام علم برمن انفع است و کدام به من ضرر خواهد رساند، پس نامه‌ای به استادش نوشت و از او سؤال نمود و غزالی این پندها را درپاسخ وی فرستاد.ترجمه عربی آن «ایها الولد» و ترکی آن «تحفة الصلحاء» خوانده می‌شود.

چاپ: چاپ شده

[نسخه‌های منزوی، ۲/ ۱۲۹۷، غزالی نامه ۲۴۸ و ۳۹۷؛ الاوقاف العامة موصل ۳۱۶/۲؛فهرستواره منزوی ۵۴۱/۶]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۹۴-ف

نسخه اصل: حمدیه ش ۱۴۴۷؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۵ق؛ درهامش است [فیلمها ف: ۱-۴۲۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۸۰/۶

آغاز:بسمله. حمدله. والصلاة علی رسوله محمد و آله اجمعین. قال الله ... حق تعالی بفرماید هیچ آدمی نیست که روی به کاری دارد؛

انجام:تا عالم بذان ایمان آباذان گردد

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ دالهایی که ریشه ذالی دارند منقوط نوشته شده؛ ۶گ (۳۷پ-۴۲پ)، ۱۲سطر [ف: ۱۶-۱۰۷]

۳. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲مجموعه بدون شماره

آغاز:و لکل وجهة هو مولیها ...

بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۳گ، قطع: بیاض رقعی[چند نسخه-ف: -۳۸۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۹/۱۳۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۳۱۹)[مختصر ف: -۸۴۸]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۲۴

آغاز:قال الله تعالی و لکل وجهة هو مولیها. ای عزیز من بدانکه حق تعالی می‌فرماید که هیچ آدمی نیست ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۱۲پ-۱۱۳ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۶]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۷۰/۸

آغاز:اما بعد، خدمت خواجه جهان و ملجاء جهانیان. این فقیر را از حضیض خرابه طوس به اوج معموره دارالسلطنه بغداد خوانده‌اند؛

انجام:دست از این بیچاره بدار، زیاده چه گستاخی نماید. و السلام.

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: دکتر علینقی منزوی؛ ۱گ (۱۸پ)[ف: ۲-۲۵۱]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۱۴۸

خط: نستعلیق، کا: موسوی مازندرانی، افضل بن محمد حسن، تا: ۱۰۵۰ق؛ ۱گ (۳۱۵)[مختصر ف: -۴۲۰]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۳۷/۴۵

آغاز:صاحبتاریخ استظهاری گوید که خواجه نظام الملک مولانا محمد غزالی را بجهت تدریس مدرسه نظامیه به بغداد طلب کرد. حضرت مشار الیه این کتابت را در جواب نوشت. حمدله. و الصلاة ... اما بعد خدمت خواجه جان و ملجأ جهانیان ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱ص (۶۷پ)، اندازه: ۱۵/۹×۲۹/۵سم [ف: ۷-۲۱۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری /عربی
nāme-hā

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری
qazālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۳۴/۱۵

نامه به سعادت خازن. چاپ شده در فضائل الانام چاپ عباس اقبال، ۶۱-۶۲) و موید ثابتی (۵۷-۵۸)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ ۲گ (۲۸۹پ-۲۹۰ر در هامش)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۵-۳۱۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۳۴/۱۳

نامه به امام مروان قاضی مغرب، چاپ شده در شرح احیاء زبیدی (۱: ۱۲-۱۴) و در فضائل الانام، چاپ عباس اقبال، ص ۶۷؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ ۲گ (۲۸۴ر-۲۸۵ر در هامش)[ف: ۵-۳۱۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۰۷/۴۷

نامه به شیخ زاهد احمد بن سلام؛ کا: محمد باقر بن محمد حسین یزدی، تا: قرن ۱۱، برای محمد فیاض؛ ۲گ (۱۱۵ر-۱۱۶ر)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱۷-۴۵۶]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی
nāme-hā

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری
qazālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۹۳-ف

نسخه اصل: حمدیه ش ۱۴۴۷. نامه به فخرالملک پسر نظام الملک؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۵ق؛ درهامش[فیلمها ف: ۱-۴۲۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۳۴/۱۶

نامه به یکی از بزرگان، چاپ شده در فضائل الانام چاپ عباس اقبال (۶۳-۶۵) و موید ثابتی (۵۸-۶۰)؛ بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ ۴گ (۲۹۰پ-۲۹۳ر در هامش)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۵-۳۱۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۹/۱

از نامه غزالی به سنجر سپس عنوان: «فصل چون این نامه بر ملک عرضه کردند عقیدت وی از آنچه نبود بگشت» و «فصل چون این فصل بگفت جواب ملک اسلام آن بود که ما را چنان میبایست که جمله علماء عراق و خراسان حاضر بودندی تا سخن تو بشنیدندی» و «آنچه به وزراء نوشته است، اول به نظام الملک ... زینهار به خدای استعاذت کن از قصور کیاست خویش» (افتاده)؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق بن سعدالله مراغی، تا: ۱۰۲۹ق؛ ۲۱۰ص (۱-۲۱۰)، ۱۹سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [سنا: ف: ۱-۴۰۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۶/۶-ف

نسخه اصل: ایاصوفیه ش ۴۸۲۱. نامه به معین الملک طوسی؛ خط: نسخ، کا: عبدالرزاق بن عبدالکریم، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۴۶۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۹۴/۲۷

آغاز:روح هست نیست نماست که کس را بدو راه نبود و سلطان و قاهر و متصرف وی بود؛ **انجام:**آن کمال را مقتضی اکمال چنین ناقصان دارد همیشه بحق حقه و السلام

نامه محمد غزالی به بعض اصدقائه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۴۷پ-۱۴۸پ)، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف: ۳۰-۶۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

سنایی، مجدود بن آدم، ۴۷۳؟ - ۵۲۵ ؟ قمری

sanāyī, majdūd ebn-e ādam (1081 - 1132)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۳۶/۳-ف

نسخه اصل: برلین Or For 199 (فهرست پرچ ص ۷۵)؛ کا: جرمخورانی، یحیی بن عمر، تا: پایان ربیع الاول۵۴۳ق[فیلمها ف: ۳-۸۲]

۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۸۳/۲

نامه سنائی به سلطان بهرام شاه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول[نشریه: ۷-۲۵۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۴۷/۲

نامه سنایی به بهرامشاه؛ بی‌کا، تا: ۱۰۱۳ق؛ ۳ص (۳۶۲-۳۶۴)[ف: ۸-۵۹؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۵۰/۲

نامه سنایی به بهرامشاه، از سنایی؛ خط: نستعلیق، کا: نعمت الله بن غیاث الدین، تا: ۱۰۶۵ق؛ ۳ص (۳۰۴-۳۰۶)[ف: ۸-۶۲؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۸]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۶۰/۱

خط: نستعلیق، کا: اقبال آشتیانی، عباس، بی‌تا؛ ۷گ، قطع: ربعی[ف: ۱۷-۱۸۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

ژنده پیل، احمد بن ابی الحسن، ۴۴۱؟ - ۵۳۶ قمری

žende-pīl, ahmad ebn-e abe-l-hasan (1050 - 1142)

نامه در پاسخ نامه خواجه امام فصیح الدین.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۷/۱۰۶

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴ص (۱۹۰-۱۹۳)[ف: ۳/۱۰-۱۴۰۷؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۲۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

رشید وطواط، محمد بن محمد، - ۵۷۳ قمری

rašīd-e vatvāt, mohammad ebn-e mohammad(- 1178)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۳۳/۱۷

نامه رشید الدین وطواط بیک کاتب این نامه از منشات عربی اوست؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۲ یا۱۲۷۰ق؛ ۴ص (۵۲-۵۵)[ف: ۱۷-۸۲؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

رشید وطواط، محمد بن محمد، - ۵۷۳ قمری

rašīd-e vatvāt, mohammad ebn-e mohammad(- 1178)

رقعه‌ای که خواجه رشید وطواط به یکی از احبا نوشته و به سیر باغ طلبیده.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۱/۱۱

آغاز:درچنین موسمی که طاوس اشجار مزین بجلال انوارست؛ **انجام:**همه اسباب حاضراست تو میباید.

خط: نستعلیق خوش، کا: شکرالله ایموری، تا: نیمه دومقرن۱۱؛ ۲ص (۶۰-۶۱)، ابعاد متن: ۱۳×۲۶/۵، اندازه: ۱۶/۵×۲۸ سم [ف: ۷-۸۰۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، عرفان و تصوف / عربی

nāme-hā

سهروردی، یحیی بن حبش، ۵۴۹؟ - ۵۸۷ ؟ قمری

sohravardī, yahyā ebn-e hebaš (1155 - 1192)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۳۶-ف

نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۳ق[فیلمها ف: ۱-۴۲۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۷/۱۰

آغاز:الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی و علی ولیی فی الله فخرالدین محمداعلی الله همته ...

نامه به فخر رازی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۳ق؛ ۲ص (۲۲۲-۲۲۳)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۳۳/۱-۱۹۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

خاقانی، بدیل بن علی، ۵۲۰ – ۵۹۵ ؟ قمری

xāqānī, badīl ebn-e ʻalī (1127 - 1199)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱۰/۵۴

خط: نستعلیق ریز، کا: رضوی، نصیر الدین محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۳۵ر وپ)، ۴۲ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶–۳۴۱]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۲۹

آغاز:صباح قیامت و مساء گور بر مجلس جلال الدین ...

نامه به جلال الدین محمد رومی و پاسخ آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۱۴پ–۱۱۶پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷–۱۰۷]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

سراج الدین بلخی، محمد، ق۶ قمری

serāj-od-dīn balxī, mohammad(- 12c)

نامه‌ای به فارسی از محمد بلخی به مجدالدین بغدادی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲/۲۹(آ)–۴۶۳/۲۹(ب)–ف

نسخه اصل: کوپرولوش ۱۵۸۹؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۴ق؛ ۱ص (۴۱۴ر)[فیلمها ف: ۱–۴۸۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

سید امام ایلافی، ق۶ قمری

seyyed emām īlāfī(- 12c)

سید امام ایلافی نامه نوشته بود به شیخ الاسلام احمد جام در معنی آن که می‌گویند ترا علم کیمیاست باید که ما را دلالت کنی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۷/۱۰۷

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۱۹۳–۱۹۴)[ف: ۳–۱۰/۱۴۰۷–۱۰؛ فهرست رایانه‌ای ج۴–۱۰۳۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری

nāme-hā

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ – ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e ʻomar (1150 - 1210)

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۶۲/۴

مشتمل بر ده فصل است، در جواب تعزیت نامه سلطان سعید شهید بهاء الدین ... دروفات پسرش مشتمل بر ده «فصل»: ۱. در مثال روح انسانی، ۲. در فنای این جثه ...؛ بی‌کا، تا: اوایلقرن۹؛ اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۳–۱۰۱۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲

نامه رازی، کتاب له الی الشیخ السهروردی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [میراث شهاب: س۷ش۱–۲–۲۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۳

نامه محمد رازی به صدر نیشابوری؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ [میراث شهاب: س۷ش۱–۲–۲۹]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ – ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e ʻomar (1150 - 1210)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۵/۱۳

آغاز:هو و کتب ایضا رضی الله عنه الی السید الکبیر صدرالدین علی بن ناصر الحسینی السرخسی و المقیم بنیشابور رحمه الله. بسمله. عونک یا لطیف. رایت فی السفر الخامس من التوریة ان الله ... قال لموسی ... یا موسی احب ربک بکل قلبک و انا اخبر سیدی و سندی و مولای الصدر الاجل. صدر الملة و الدین شمس الاسلام و المسلمین ملک السادات ... قدوة المحققین فی العالم ... بانی احبه من صمیم قلبی ... ولکن فی الطبع اللطیف ملالة و نختم الکلام. الحمدلله الذی لانهایة له ... و الحمدلله علی نعمة الاسلام و الصلوة علی محمد خیر الانام و علی آله فی اللیالی و الایام (و کان قد کتب علی ظهر الکتاب هذا الفصل) و لقد کنت اردت ان اکتب هذا الکتاب بخطی و ان ابالغ فی تصحیحه و تنقیحه حتی لانتضاعف الزحمة بسبب اختلال الکلام ... فلعلی اقدر علی ان ارسل شیئا من المجلدات لیضاف الی ما سبق من الابر امات و الله ولی لکل الخیرات. ما اجاب السید صدرالدین علی بن ناصر الحسینی و قال لازالت عین الله تعالی علی عالی صدر مولانا ولی النعم فخر الملة و الدین حجة الاسلام و المسلمین علامة العصر؛

انجام:و هو المسئول به فی تخویل تلک النعمة فی اقرب الاوقات علی احسن الحالات و الهیئات انه علی ما یشاء قدیر و بالاجابة جدیر.

نامه به سرخسی، نامه‌ای است بسیار شیوا و نخست سرخسی را بسیار فیلسوفانه می‌ستاید و گوید دو بار به هند رفتم و جنگ و ستیز دو دسته دشمن را بدیدم و خدای مرا از آن آسیب‌ها رهاند و اکنون در هرات هستم و مرد مرا بپاکی و یگانگی خدای می‌خوانم و آنان هم پذیرفتند و همین خود مایه سپاسگزاری است و در این گردش‌ها از کتاب‌ها که نوشتم شرح عیون الحکمة شیخ رئیس اعلی الله درجته است که نسخه‌ای از آن برای شما فرستادم

و آورنده نامه‌ام «شیخ امام رکن الدین سید العلماء» است که مردی نیکرفتار و ستوده روش و بی آزار و پرهیزکار است همین بس که اکنون نزد شما می‌آید و از دیدار شما خوشبخت می‌گردد، سخن بسیار است ولی چکنم که مایه خستگی شما خواهد بود و در پشت نامه نوشته بود: که می‌خواستم خودم این کتاب را بنویسم و پاکیزه سازم و بفرستم تا به آسانی بتوانید ولی ناتوانی نگذاشت و یکی از دوستانم (یحیی بن شافعی مزدقانی) این نسخه را برای خود پاکیزه نوشته بود از او گرفتم و فرستادم، من تفسیری بزرگ نوشتم که به هزار و پانصد جزء میرسد یا بیشتر و مباحثی دقیق در آن آوردم اگر توانستم جلدهایی از آن برای شما خواهم فرستاد، صدرالدین علی بن ناصر حسینی در پاسخ که آنهم بسیار شیوا است از امام بسیار می‌ستاید و به شرح عیون محکمه او آفرین می‌گوید و رسید نامه او را سپاس می‌گذارد و آرزو می‌کند که خود به نزد او آید و از خون دانشش بهره برد و خوش است که در برابر از نوشته هایش بهره می‌برد؛ خط: شکسته تعلیق، کا: کرمانی، ناصرالدین حسین بن نورالدین محمد، تا: با تاریخ۱۰۹۷ق، جا: کرمان؛ جلد: تیماج، ۳ص (۱۵۶-۱۵۸)، سطور چلیپا (۱۱/۴×۲۰)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۴-۷۰۳]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e ‘omar (1150 - 1210)

۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۴بخش۳

آغاز:بسمله. چون مقتضای مبدأ اول که در اقصا فضاء عالم امر ساری است؛ **انجام:**اسباب آسایش میسر کناد بمنه وجوده و الصلوة علی المصطفی محمد و آله

نامه به سلطان محمد خوارزمشاه؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ ۳گ (۳ر-۵پ)[ف: -۱۱۶]

۲. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۵بخش۳

آغاز:بسمله. چون فیض جود بی نهایت واجب الوجود به کل ممکنات و کاینات واصل است؛ **انجام:**برکات آن به روزگار همایون پادشاه اسلام می‌رساند و الحمدلله رب العالمین

نامه به سلطان محمد خوارزمشاه؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ ۳گ (۵پ-۷پ)[ف: -۱۱۶]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

مجدالدین بغدادی، محمد، ۵۴۴؟ - ۶۰۷ قمری

majd-od-dīn-e baqdādī, mohammad (1150 - 1211)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲/۳۰(آ)-۴۶۳/۳۰(ب)-ف

نسخه اصل: کوپرولوش ۱۵۸۹. نامه‌ای به فارسی از مجدالدین بغدادی به شرف الدین افتخار المحققین؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۴ق؛ مجدول؛ ۲گ (۴۱۵ر-۴۱۶ر)، ۳۳سطر[فیلمها ف:۱-۴۸۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۱۶/۳۰ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[میراث شهاب: س۱۸ش۱-۵۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

بغدادی، شرف بن مؤید، - ۶۱۶ قمری

baqdādī, šaraf ebn-e mo’ayyed(- 1220)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۹۶/۱

نامه‌ای است از مجد الدین بغدادی، مفاد این نامه مثل همه نامه‌های صوفیان و مشایخ دیگر نصایح و پندهای عارفانه و بیان تمثیلات و اصطلاحات صوفیانه است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳گ (۲-۱۴)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [ف: ۶-۷۵۱]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۹۶/۲

نامه‌ای از مجد الدین بغدادی به تاج الدین المثنوی شیخ الاسلام در وقتی که سلطان محمد او را شهر بند کرده بود، در این نامه مسائل عارفان و دلداری‌های صوفیانه مندرج است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۴گ (۱۴-۱۷)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [ف: ۶-۷۵۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

فالی، اسعد بن نصر، - ۶۲۴ قمری

fālī, as‘ad ebn-e nasr(- 1228)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۹۱-ف

نسخه اصل: حمدیه ش ۱۴۴۷. نامه به فخر رازی؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۵ق؛ درهامش است [فیلمها ف: ۱-۴۲۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

فالی، اسعد بن نصر، - ۶۲۴ قمری

fālī, as‘ad ebn-e nasr(- 1228)

۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۶بخش۳

نامه به یکی از امیران، هذا کتاب من منشآت الوزیر العالم عمیدالدین اسعد بن رضی الفارسی رحمة الله علیه الی واحد من الامراء الکبار؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ ۴گ (۷پ-۱۰ر)[ف: -۱۱۶]

۲. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۷بخش۳

آغاز:بسمله. همایون تر مرغ دعائی که از نشیمن طلب به کنگره اجابت پرد دعاء علماء و ائمه دین و سالکان راه یقین است؛ **انجام:** می‌فرماییم که نواب امیر فلان به مقتضی من هاهنا

نامه به بعضی امیران، و له ایضاء رحمه الله عن لسان الاتابک السعید الشهید سعد بن زنگی رحمه الله الی بعض الامراء؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق[ف: -۱۱۶]

۳. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۹بخش۳

آغاز:بسمله. تشریف عالی حضرت علیا مولانا اعظم امام صدر کبیر صدر المله و الدین؛ **انجام:**از پیش اقبال دولت مستدام باد بالمصطفی و آله.

نامه به صدرالدین حجندی، و من انشائه کتبه الی صدر الدین عمر الخجندی رحمها الله فی جواب کتابه الذی کتبه الیه عنوانه العبد اسعد بن نصر؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ ۱گ (۱۱-۱۱پ)[ف: -۱۱۶]

۴. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۱۰بخش۳

آغاز:بسمله.عواید انعام و عاطفه و زواید مکارم و رافه.؛ **انجام:**مباهات حاصل شود. والحمدلله رب العالمین

نامه در پاسخ عماد الاسلام خجندی، و من انشاء ایضا فی جواب عماد الاسلام الخجندی رحمهما الله؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ ۲گ (۱۱پ-۱۲ر)[ف: -۱۱۶]

۵. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۱۱بخش۳

آغاز:مثال مطاع موقف اعلی مقتدی نبوی ... ؛ **انجام:**ولم یلتقوا الا ...

نامه به دارالخلافه، و من انشائه الی دارالخلافة؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ ۲گ (۱۲ر-۱۳پ)[ف: -۱۱۷]

۶. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۱۷بخش۳

آغاز:بسمله تشریف. خدایکان ائمه و علماء و سلاطین امراء دین و نقباء متدین خادم رسید؛ **انجام:**و خادم مترقب اوامر و نواهی است

نامه به قاضی القضاة تاج الدین، من منشات الوزیر العالم عمیدالدین الی قاضی القضاة تاج الدین؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ ۱گ (۱۶ر-۱۶پ)[ف: -۱۱۷]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۴۹/۸

نامه وزیر عمیدالدین اسعد بن نصر فارسی هنگامی که در دژ اشکنوان باز داشته بود؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ ۷ص (۹۶-۱۰۲)، ۱۶سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۹-۱۱۷۲]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

شمس طبسی، محمد بن عبد الکریم، - ۶۲۶ ؟ قمری

šams-e tabasī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-karīm(-1230)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۱/۱۱

آغاز:قال سبحانه تعالی واقرضوا الله قرضاًحسناً؛ **انجام:**بی اهمال وامهال جواب گوید بشهادت و کفی بالله شهیدا.

رقعه شمس الدین طبسی به صدرالدین نظام الملک وزیر در طلب وام؛ خط: نستعلیق خوش، کا: شکرالله ایموری، تا: نیمه دوم قرن۱۱؛ ۲ص (۶۹-۷۰)، ابعاد متن: ۱۳×۲۶/۵، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۷-۸۰۲]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۷۶/۱۳

نامه به صدرالدین نظام الملک؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۰ر)[ف: ۷-۲۰۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۸/۴۵

آغاز:قال الله سبحانه و تعالی و اقرض الله قرضا حسنا مقصود ازین حکم آن است که خداوندان نعم و ارباب علوهمم از انعام عام

تمسکی که شمس طبسی به جهت خواجه نظام الملک نوشته و قرص طلب کرده؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: ذوالقدر، خلیل، تا: ۱۰۵۴ق، جا: احمد آباد گجرات؛ جلد: تیماج مذهب، ۱ص (۲۷۰ر)، اندازه: ۱۴/۴×۲۶/۴سم [ف: ۲۹/۱-۴۴۲]

● **نامه‌ها = مکتوب به خواجه قطب الدین** / نامه‌نگاری، عرفان و تصوف / فارسی

nāme-hā = maktūb be xāje qotb-od-dīn

معین الدین چشتی، حسن بن غیاث الدین، ۵۳۶؟ - ۶۳۳ قمری

mo‘īn-od-dīn-e češtī, hasan ebn-e qīyās-od-dīn (1142 - 1236)

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۴۵/۱

آغاز:بسمله مکتوب حضرت خواجه معین الدین که بحضرت خواجه قطب الدین بختیار کاکی نوشته بودند اینست: دوست همراز دل یقین برادرم خواجه قطب الدین دهلوی ارشدک الله ... از فقیر معین الدین چند نکته‌های وحدت و رمزهای هدایت ...

مکتوب خواجه معین الدین به خواجه قطب الدین بختیار کاکی دهلوی، شرحچند حدیثی است که رسول الله (ص) در باب معرفت به عمر فرموده‌اند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱ جمادی الثانی۱۲۲۸ق، به فرمان شاه صاحب شفیق فتح جان صاحب؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۱۱گ (۱-۱۱)، ۱۴ سطر (۹/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱-۲۸۴]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۴/۶-۳/۱۳۴

آغاز:بسمله برادر خواجه قطب الدین قطب ولی ارشدک الله تعالی ازمعین الدین بدانند بدانکه تربیات روزی رسول علیه السلام نشسته بودند برای امیرالمؤمنین عمرخطاب؛ **انجام:**طریقت وحقایق حقیقت وعرفان معرفت ماهر کندچون این چنین نکند نه آن پسر نه آن مرید تمت

نامه به خواجه قطب الدین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰گ، ۱۱سطر[ف: ۸-۴۷۴۱]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۶۱/۷-۵۶/۱۱۱

آغاز:بسمله، دوست همراز بالیقین برادرم خواجه قطب الدین ارشدک الله رب العالمین از فقیر معین الدین چند نکته وحدت و رمزهای هدایت که رمز خفی حضرت رسالت است

نامه‌ای است حاوی مسایل عرفانی که خواجه معین الدین چشتی به خواجه قطب الدین نگاشته است در تفسیر وحدت وجود و بیان اسرار برخی عبادات نماز، روزه، زکات؛ خط: نستعلیق، کا: غلام محی الدین، بی‌تا؛ ۶گ (۴۹-۵۴)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۴۵۳۲]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

کمال اصفهانی، اسماعیل بن محمد، ۵۶۸؟-۶۳۵ قمری

kamāl-e esfahānī, esmā‘īl ebn-e mohammad (1173-1238)

نامه کمال اسماعیل اصفهانی به شهاب الدین عمر سهروردی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۹-ف

نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۰ تا۸۱۱ق[فیلمها ف: ۱-۴۲۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

کمال اصفهانی، اسماعیل بن محمد، ۵۶۸؟-۶۳۵ قمری

kamāl-e esfahānī, esmā‘īl ebn-e mohammad (1173-1238)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۲۱-ف

نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷. نامه کمال اصفهانی به مهذب ماست (؟) به دمشق؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۰ تا۸۱۱ق[فیلمها ف: ۱-۴۲۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۲۲-ف

نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷؛ نامه کمال اصفهانی در باب ترکه؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۰ تا۸۱۱ق[فیلمها ف: ۱-۴۲۳]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۲۳-ف

نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۰ تا ۸۱۱ق[فیلمها ف: ۱-۴۲۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۲۹/۲

آغاز:از مه مقالید امور واعنه مصالح جمهور بنوک کلک گهر بار فلانی مربوط باذ، و تدبیر جوامع کلیات ملک و ملت؛

انجام:تحصیل شرف خادم را استنهاض استخدام دریغ نفرماید. تا بمنت عاجل و ثواب آجل پیوندد. انشاء الله وحده العزیز

در پاسخ نامه امیری است، و در آن می‌نویسد: که در این خطه از ارباب معانی خالی نیست، و همه مرید خاص اند، و هنگامی که رایات اتابک اعظم از ترکستان متوجه این جهت شد امید بود که زیارت حاصل شود، ولی این آرزوها در حیز توقف بماند. امیدوارم هفوات مخلص را بذل عفو دارد، تا در خدمت باشم؛ خط: نسخ خوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ دالها منقوط؛ ۱گ (۲۰۶-۲۰۶پ)، ۲۳سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱۱-۳۴]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری، عرفان و تصوف / عربی

nāme-hā

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ قمری

ebn-e ‘arabī, mohammad ebn-e ‘alī (1166 - 1241)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۹۶/۹

نامه محی الدین عربی به محمد بن علی خطیب رازی در مسائل عرفانی و الهی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۸؛ جلد: مقوا، ۲گ (۶۳-۶۴)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۴سم [ف: ۶-۷۵۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۷/۹

آغاز:الحمدلل و سلام علی عباده الذین اصطفی و علی ولیی فی الله فخرالدین محمد اعلی الله همته ...

نامه به فخر رازی؛ خط: نستعلیق، کا: حسینی، غیاث الدین محمود، تا: ۱۰۵۳ق، جا: اکبر آباد؛ جلد: تیماج، ۴ص (۲۱۹-۲۲۲)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۳۳/۱-۱۹۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

عین الزمان جیلی، - ۶۵۱ قمری

‘ayn-oz-zamān-e jīlī(- 1254)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۱۰۵

آغاز:بدر منیر بحر غزیر ...

گیلی از خلفای نجم الدین کبری است و این نامه را در پاسخ دوست خویش بدرالزمان نگاشته که در نامه خویش آرزوی دیار گیلی را کرده بوده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۲ ربیع الاول۷۲۳ق؛۱ص (۴۱۶)، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱-۹۱]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

مراغی، عزالدین حسن، - ۶۶۶ قمری

marāqī, ‘ezz-od-dīn hasan(- 1268)

عزالدین حسن مراغی این نامه دوستانه را به خواجه طوسی نوشته و بسیار از وی بستود و پاسخ خواست. ابن الفوطی

می‌گوید: او از موطن اصلی به بغداد آمد و در آنجا اقامت گزید و علم نحو و صرف و ادب را نزد سعدالدین بن احمد بیانی خواند و شرح الدرة الالفیة را تصنیف کرد پس از چندی اقامت در بغداد به فارس رفت و در شیراز رحل اقامت افکند اورا رسائل و اشعار بسیار است. مولانا نصیرالدین طوسی در سال ۶۷۰ نامه‌ای از او به من نشان داد که به خواجه طوسی نوشته بود و به این جملات شروع شده بود: «البحر ان لم نره فقد سمعنا خبره. سلام علیك ایها العالم الکبیر و العالم الخبیر السمیدع النحریر یا من هو الناصر و النصیر نعم المولی و نعم النصیر». این نامه دراز بود و به ذکر همین چند کلمه اکتفا رفت. وی به شیراز به سال ۶۶۶ درگذشت.با توجه به متن نامه و تحصیلات مراغی، بلاغت و تسلط او در ادبیات عرب به‌خوبی نمایان است. گرچه در این نامه جز تمجید و تکریم خواجه ندارد.

چاپ: ضمن اجوبة المسائل النصیریة، عبدالله نورانی، ۱۳۸۳ ش

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۹/۲۳

آغاز:کتاب کتبه عزالدین الحسن المراغی الملقب بسعفص الی خدمة مولانا محمد بن الحسن الطوسی: البحر ان و لم یره – فقد سمعنا خبره. و لیس لله بمستنکر- ان یجمع العالم فی واحد، و من عجب انی اسائل عنهم – و اسائل عن اخبارهم و هم معی. و یشتاقهم عینی و هم فی سوادها – و یطلبهم قلبی و هم بین اضلعی؛

انجام:رؤساء ذاکرة دروسا دافعة طموسا ... بلغه الله الی درجات اولیائه المقربین و نشر فوائد انفاسه بین العالمین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص(۱۲۹–۱۳۰)[ف: ۴-۷۰۶]

● نامه‌ها (۱) = نامه به شمس الدین دزواگوش (۱) /

فلسفه، اخلاق / فارسی

nāme-hā = nāme be šams-od-dīn-e dazvāgūš

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین،– ۶۶۷ ؟ قمری

bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn(- 1269)

در جواب نوشته‌ای است که دزواگوش به او نوشته بود. در این نامه بابا افضل در خصوص پاره‌ای مسائل عرفانی و اخلاقی و اتحاد عاقل و معقول سخن می‌گوید.

آغاز:دل عزیز و نفس شریفت مستعد و آراسته نظر الهی و انوار نامتناهی باد

انجام:سالکان شایسته و مستعدان آراسته را، و بر خواننده و نویسنده وبال و حجت مگرداناد، بمحمد و آله الطاهرین الزاهدین، و حسبنا الله وحده و نعم المعین، و السلام.

چاپ: در مصنفات افضل الدین محمد مرقی کاشانی، به تصحیح مجتبی مینوی و یحیی مهدوی (تهران، خوارزمی: ۱۳۶۶ (چاپ دوم)) (صص ۶۹۱–۶۸۱)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۱۳/۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ کاغذ: سمرقندی، ۴گ (۱۱۳پ–۱۱۶)، ابعاد متن: ۷/۵×۱۵ [ف: ۱۱–۲۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۶/۲۵

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۵ص (۲۲۷–۲۴۱)، اندازه: ۱۵/۵×۳۳سم [ف: ۱۰–۱۳۹۱]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۸۵/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶گ (۱۰۵ر–۱۱۰ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۶×۲۳/۸سم [ف: ۷–۲۳۳]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۹۱/۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، ۷گ (۱۸۶پ–۱۹۲پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۶×۱۸/۸سم [ف: ۷–۲۴۸]

۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۸۸/۵

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶گ (۱۲۸ر–۱۳۳پ)، اندازه: ۹×۲۰سم [ف: ۳–۶۶۳]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۴۲/۱۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**و ابلیس و یاران او را بردار کنند خدای تعالی آندوست را و این ضعیف را بدین مقام رساناد و استدراج سنستد رجهم من حیث لا یعلمون ...

خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۴۹پ–۵۰پ)، ۲۷سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۴–۱۸۰]

۷. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۲۳۷/۱۷

آغاز:برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی[نشریه: ۶–۶۹۳]

۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۵۶/۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: دماوندی، عبدالخالق بن محمود، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۱۸ر–۱۱۹پ)، ابعاد متن: ۱۴×۲۱/۵، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: -۱۹۵]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۸۲۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**دوست گران و بدمرد را بنحوی نگاهدار تا از شر ایمن باشی و السلام علی من اتبع الهدی

خط: نستعلیق، کا: محمد مومن، تا: ۱۰۷۸ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۵۰۸۸؛ تملک: محمد بن اسحق بن جودك موسوی در ۱۱۷۷ق؛ واقف: مکتبة الامام امیر المومنین، ماه ۲، ۱۳۶۵؛ ۴ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [الفبائی: -۶۲۶]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸/۶

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۰۸۳ق؛ ۶گ (۲۱ر–۲۶ر)[ف: ۳–۳۸۵]

۱۱. **تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۱۷۹/۶**

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن عزیز الله تونی، تا: ۱۱۰۷ق؛ ۹ص (۲۱۴-۲۲۲)، قطع: رحلی[نشریه: ۵-۶۴۷]

۱۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۶۸/۴**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ این نامه در فهرست با عنوان مراجعت با عالم اصلی وکلی معرفی شده (فهرست رایانه‌ای ۱۰۲۹)؛ ۲ص (۲۷-۲۸)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [ف: ۱۳-۳۰۷]

۱۳. **تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۶/۷۲/۴ - ب**

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن حاجی ملاعبدالغنی تفرشی، تا: ۱۲۹۴ق؛ ۵گ (۱۰۱پ-۱۰۵ر)، ۱۹سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: -۲۱۶]

۱۴. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۱/۱۵**

بی‌کا، تا: ۱۳۰۲ق، جا: تهران؛ ۸گ (۱۶۹ر-۱۷۶پ)[ف: ۳-۳۸۵]

۱۵. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۳۱/۱۰**

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، کا: عبرت نائینی، محمد علی، تا: دوشنبه ۱۳ ذیقعده۱۳۴۷ق؛ ۱۲ص (۱۶-۲۷)، ۱۸سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۴-۳۴۰]

۱۶. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۵/۱**

آغاز:برابر؛ **انجام:**آفریدگار عزوجل ... سالکان شایسته و مستعدان آراسته را

بی‌کا، بی‌تا؛ ۷ص (۱۸۲-۱۸۸)[ف: ۵-۵۰۳]

۱۷. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۲۴**

آغاز:برابر؛ **انجام:**نستدر جهنم من حیث لا یعلمون پاس دار و نگه دار باد بحق محمد و آله الامجاد.

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴گ (۳۰پ-۳۳پ)، ۱۹ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [رایانه]

۱۸. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۷/۳**

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ (۴۹پ-۵۴ر)، ۱۷سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [ف: ۹-۹۱۸]

۱۹. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷/۲۲۶۷/۱**

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳گ (هامش۶ر-۸پ)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [ف: ۹-۹۱۹]

۲۰. **تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۷۳/۹**

آغاز:بعد از ذکر القاب آمدیم با غم دیرینه و سوز سینه؛ **انجام:**و مستعدان آراسته را و بر خواننده و نویسنده باد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲ص (۲۷۴-۲۸۵)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۲۲۴]

۲۱. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۵۳**

آغاز:برابر؛ **انجام:**کشش وصول و بتول راه حق ... بمحمد و آله الطاهرین. تم.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: روغنی، مذهب، ۷ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [الفبائی: -۵۱۰]

● نامه‌ها (۲) = نامه به شمس الدین دزواگوش (۲) /

فلسفه / فارسی

nāme-hā (2) = nāme be šams-od-dīn-e dazvāgūš (2)

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ ؟ قمری

bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn(- 1269)

نامه‌ای دیگر در پاسخ به نوشته ای از محمد دزواگوش است که در آن در باب نفس و مفارقت آن از بدن سخن می‌گوید و همچنین دزواگوش را به دو کتاب خود مدارج الکمال و ره انجام نامه ارجاع می‌دهد.

آغاز:کلماتی که از اقلام مبارک آن خلاصه اخیار عصر، و نوباوه بستان خرد و نوردیده ارباب حقیقت، شمس الدین، ایده الله بروحه الکریم

انجام:تا بر جاده ای که از ازل سوی ابد است مستقیم گردد. و الذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا و ان الله لمع المحسنین.

چاپ: مصنفات افضل الدین محمد مرقی کاشانی، به تصحیح مجتبی مینوی و یحیی مهدوی (تهران، خوارزمی: ۱۳۶۶ (چاپ دوم)) (۷۰۶-۷۰۰)

۱. **تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۴۵/۹ حکمت**

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ قطع: وزیری[ف: ۲-۴۳]

۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۸۲/۹**

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۸۷ص (۲۷۵-۳۶۱)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۰-۲۱۴۴]

۳. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۸۵/۱۲**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۵گ (۱۱۳پ-۱۱۷پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۶×۲۳/۸سم [ف: ۷-۲۳۴]

۴. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۴۲/۱۷**

آغاز:در جمله وقوف و اطلاع بر احوال نفس در سعادت و شقاوت تعلق به وقوف و اطلاع بر حقیقت نفس دارد؛ **انجام:**برابر

بخشی از جواب بابا افضل به صدر سعید شمس الدین دزواگوش؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۴۷پ-۴۸پ)، ابعاد متن: ۱۰×۱۹، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۴-۱۷۹]

۵. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۸۷/۶**

آغاز:برابر؛ **انجام:**که هستی ذات اورا از آن خلل آید

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۸گ (۱۱۱ر- ۱۱۸پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵-۳۶۴]

۶. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۸۲/۷**

آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۲ص (۲۴۵-۲۵۶)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۰-۲۱۴۴]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۸۰/۲۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ ۴گ (۲۶۸-۲۷۱)[ف: ۱۵-۳۲۸]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۰۳/۴
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ ۷ص (۱۲-۱۸)، ۱۷سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۲-۲۸۹۱]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸/۷
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۱۰۸۳ق؛ ۴گ (۲۶ر-۲۹پ)[ف: ۳-۳۸۴]

۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۲۴/۹/۱-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: شنبه ۲۳ ربیع الثانی۱۱۸۲ق؛ ۴ص (۳۴۷-۳۵۰)[عکسی ف: ۱-۳۵]

۱۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۶/۷۲/۲-ب
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن حاجی ملاعبدالغنی تفرشی، تا: ۱۲۹۴ق؛ جلد: تیماج، ۳گ (۹۷پ-۹۹پ)، ۱۹سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: -۲۱۶]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۱/۱۴
کا: محمد علی، تا: ۱۳۰۲ق، جا: تهران؛ ۶گ (۱۶۳پ-۱۶۸پ)[ف: ۳-۳۸۴]

۱۳. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۱۷۹/۴
آغاز:برابر
خط: نسخ، کا: محمد رضا بن عزیز الله تونی، بی‌تا؛ ۶ص (۲۰۷-۲۱۲)، قطع: رحلی[نشریه: ۵-۶۴۷]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۵۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۳۴۴۷؛ ۵ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [الفبائی: -۱۷۳]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۷۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در فهرست (ج ۶، ص ۴۰۴) با شماره ۵۹۷۵ آمده است، ضمیمه نسخه ش ۶۵۶؛ واقف: رضا نائینی، ۱۳۱۱؛ اندازه: ۲۶×۴۳سم [الفبائی: -۱۷۳]

۱۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲گ (۴۲ر-۴۳پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف مخ: ۵-۲۲۰۱]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۰۵/۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**اسباب سعادت میسر باد و قاعده بیداری و روشنی مقرر و مقصودها حاصل و رنجها زایل ... و صل الله علی سید المرسلین محمد و آله اجمعین.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۴۱-۴۳)، اندازه: ۱۶×۲۹سم [ف: ۱۳-۲۰۵]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۴۹/۱۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**بی تو با ملک جم نه خشنودم ××با تو باشم بهیچ خرسندم / دور گردم ز جان و تن شاید ×× دور باد از تو دور نپسندم ... زوال جان از خرد شاد و دل از هر بندی از دو سیرت مکارم اخلاق را بنیاد
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با یک سرلوح، مجدول؛ ۶گ (۹۰ر-۹۵)، ۲۳سطر (۷/۵×۲۱)، اندازه: ۱۳×۲۴/۵ سم [ف: ۱۱-۱۵۲]

● نامه‌ها (۳) = نامه به شمس الدین دزواگوش (۳) /

اخلاق / فارسی

nāme-hā = nāme be šams-od-dīn-e dazvāgūš

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ ؟ قمری

bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn(- 1269)

نامه‌ای دیگر به دزواگوش که در آن بابا افضل از دو کتاب خود (رساله جامعه و زجر النفس) سخن می‌گوید و به پاره‌ای نکات اخلاقی اشاره می‌کند.

آغاز:رب العزة، تعالی جده و تقدست اسماؤه، آگاهست از مکنون دل و ضمیر و روان خادم که درابره احوال و افعال و اقوال مجلس اسمی شمس الدینی ضیاء الاسلامی

انجام:قواعد سعادات دوجهانی ممهد باد و اسرار روشندلی مؤبد و مخلد باد. و الحمد لله رب العالمین، و الصلوة علی سید المرسلین، محمد و آله اجمعین.

چاپ: در مصنفات افضل الدین محمد مرقی کاشانی، به تصحیح مجتبی مینوی و یحیی مهدوی (تهران، خوارزمی: ۱۳۶۶ (چاپ دوم))

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۴۵/۱۱ حکمت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ قطع: وزیری[ف: ۲-۴۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۶/۲۸
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۴ص (۲۴۵-۲۴۸)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۰-۱۳۹۲]

۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۳/۸۶۸/۲
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، کا: کرکی، حیدر بن علی، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [نشریه: ۱۳-۲۴۷]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۸۵/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۱۰پ-۱۱۲ر)، ۱۷سطر،

اندازه: ۱۲/۶×۲۳/۸سم [ف: ۷-۲۳۳]
۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۰۳/۶
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ ۳ص(۲۰-۲۲)، ۱۷سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۲-۲۸۹۲]
۶. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۱۷۹/۷
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد رضا بن عزیز الله تونی، تا: آغاز رجب۱۱۰۷ق؛ از روی نسخه نوشته در ۲۷ شوال ۱۰۰۸؛ ۲ص (۲۲۳-۲۲۴)، قطع: رحلی[نشریه: ۵-۶۴۷]
۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۶۸/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [ف: ۱۳-۳۰۸]
۸. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۶/۷۲/۵ - ب
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن حاجی ملاعبدالغنی تفرشی، تا: ۱۲۹۴ق؛ ۲گ (۱۰۵پ-۱۰۶ر)، ۱۹سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: -۲۱۶]
۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۱/۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق، کا: محمد علی، تا: ۱۳۰۲ق، جا: تهران؛ ۲گ (۱۷۹ر-۱۸۰پ)[ف: ۳-۳۸۴]
۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۳۱/۲۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوب، کا: عبرت نائینی، محمد علی، تا: دوشنبه ۱۳ ذیقعده۱۳۴۷ق؛ ۳ص (۷۳-۷۵)، ۱۸سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۴-۳۴۶]
۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۵۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**آن خالی نباشد بیشتر اوقات ... علی سید المرسلین محمد و آله اجمعین تم.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۳۴۴۷؛ ۳ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [الفبائی: -۵۱۰]
۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۵/۳
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۱۸۹-۱۹۰)[ف: ۵-۵۰۴]
۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷/۲۲۶۷/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۲۲پ-۲۳پ)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [ف: ۹-۹۱۹]

● نامه‌ها (۴) = نامه به شمس الدین دزواگوش (۴) /

فلسفه / فارسی

nāme-hā = nāme be šams-od-dīn-e dazvāgūš

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ ؟ قمری

bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn(- 1269)

نامه‌ای دیگر به دزواگوش که در آن پاره‌ای مباحث عرفانی و اخلاقی را بیان می‌کند.
آغاز:آثار آفرینی که از جانب مجلس اسموی صدری شمس الدینی مجد الاسلامی لازال اسمی بداعی مخلص رسید و می‌رسد
انجام:و آن بوار مطلق بود و هلاک جاوید. عصمک الله تعالی و ایانا و سائر اخواننا فی الدین عنه بسعة رحمته و جوده انه ولی الخیرات و مفیض السعادات.
چاپ: مصنفات افضل الدین محمد مرقی کاشانی، به تصحیح مجتبی مینوی و یحیی مهدوی (تهران، خوارزمی: ۱۳۶۶ (چاپ دوم)) (صص۷۱۷-۷۱۳)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۶/۷
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۸ص (۱۶۸-۱۷۵)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۰-۱۳۸۸]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۹۱/۱۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۶۵پ-۱۶۷پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۶×۱۸/۸سم [ف: ۷-۲۴۶]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۳ق؛ ۳گ (۱۴پ-۱۶پ)[ف: ۳-۳۸۳]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۳/۱۰-ف
آغاز:آثار آفرینی؛
نسخه اصل: دانشگاه کمبریج نسخه برون(10) D. 19(ص ۳۸ فهرست نیکولسون)؛ بی‌کا، تا: ۱۱۶۱ق؛ ۱۵سطر[فیلمها ف:۱-۵۴۴]
۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۱/۱۲
خط: تعلیق، کا: محمد علی، تا: ۱۳۰۲ق، جا: تهران؛ ۵گ (۱۵۳پ-۱۵۷پ)[ف: ۳-۳۸۴]
۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۷۳/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶ص (۳۱۴-۳۱۹)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۲۲۵]

● نامه‌ها (۵) = نامه به شمس الدین دزواگوش /

نامه‌نگاری، فلسفه، اخلاق / فارسی

nāme-hā = nāme be šams-od-dīn-e dazvāgūš

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ ؟ قمری

bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn(- 1269)

بابا افضل در مجموع چهار نامه به شمس الدین محمد دزواگوش (ذرواکوش) نگاشته است و نسخه‌های زیر معلوم نیست کدامین آنهاست.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۱۳/۲۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۴گ (۱۱۳پ-۱۱۶ر)[ف: ۱۱-۲۰؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۰]

۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۰/۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۳گ (۱۹۷ر-۱۹۹پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲-۵۸۳]

۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۶/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳-۳۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۸۲/۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳ص (۲۸۸-۲۹۰)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۰-۲۱۴۶]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۷۷۶

خط: نسخ خوش، کا: ابوالحسن بن محمد رضوی خراسانی مشهدی، تا: شعبان۱۲۸۶ق؛ واقف: محمد ایرانی مجرد، ۱۳۵۰؛ ۱۸ و ۱۹سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۱۱-۱۴۲]

۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۵۱/۷

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رقعی[ف: -۳۱۵]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۲۴

یکی از نامه‌های بابا افضل به فارسی است که در شناخت و کیفیت احوال نفس و الکتاب فضایل اخلاقی نگارش یافته است؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۲۷-۲۹پ)، ۱۸ سطر (۱۳×۱۷/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [رایانه]

● **نامه‌ها (۶) = نامه به صاحب سعید مجدالدین محمد بن عبیدالله** / نامه‌نگاری، اخلاق / فارسی

nāme-hā = nāme be sāheb sa'īd majd-od-dīn mohammad ebn-e 'obeyd-ol-lāh

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ ؟ قمری

bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn(- 1269)

بابا افضل کاشانی این نامه را در پاسخ نامه مجدالدین محمد بن عبیدالله نگاشته و به سؤال او پاسخ داده است. پیداست که موضوع نامه مجدالدین محمد اشارت شده به پاره‌ای از عبارات و الفاظ کاشانی است در آغاز نامه خود. بابا افضل در این نامه جوابیه چنین می‌گوید: «کرم صاحبی او را گستاخ کرد و دلیری داد به فرمان که تا چیزی نویسد مشتمل بر چند سخن که در دیباجه سخن و مبادی کتابات و مخاطبات و رسائل لایق و شایسته بود و دعاگوی هم در آن لحظه نیک فهم نکرد غرض آن اشارت را تا هم بر لفظ صاحبی رفت که مقصود ازین نامه رسوم و آئین رسائل است که تا این عنات ناگفته و نانوشته نگذاشته اند و در آن کتب ساخته اند اهل انشاء و دیگر فضلا ... و دبیران گذشته آن مهم را کفایت کرده‌اند. غرض الفاظی چند است که مگر رأی صاحبی را اتفاق مطالعت آن افتاده است و در خدمتی و دعائی که در آن حضرت عرض دادی». از این نامه به دست می‌آید که بابا افضل در این هنگام به شصت سالگی رسیده بود:«دانای نهان و آشکارا آگاه و داناست که این بنده ناتوان شصت سال است تا در ظلمات حات خود با دیه‌های عقبات را می‌سپرد و منزل‌ها می‌شمرد و سرچشمه زندگانی خود را می‌جوید».(عبدالحسین حائری)

آغاز:صباح و مساء مجلس عالی صاحبی صدری کبیری عالمی مویدی معظمی تاج الوزرائی صدر الصدوری ملجأ الاکابر و الاماثلی

انجام:جان از خرد شاد، دل از هر بند آزاد، و سیرتت مکارم اخلاق را بنیاد. و السلام علی اهل السلام، و الصلاة علی خاتم الانبیاء و آله الکرام، و حسبنا الله وحده و نعم المعین.

چاپ: در مصنفات افضل الدین محمد مرقی کاشانی، به تصحیح مجتبی مینوی و یحیی مهدوی (تهران، خوارزمی: ۱۳۶۶ (چاپ دوم) (ص ۶۹۲-۶۹۹)

[نسخه‌های منزوی ۱: ۱۷۱]

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۴۵/۸ حکمت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ قطع: وزیری[ف: ۲-۴۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۸۵/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶گ (۹۶پ-۱۰۱ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۶×۲۳/۸سم [ف: ۷-۲۳۲]

۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۰/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۹۲پ-۱۹۷ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲-۵۸۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۸۲/۱۰

بین نسخه با نسخه چاپ شده در مجموعه مصنفات اختلافات بسیار است چنان‌که در نسخه چاپی فقره‌ای است که در آن اشارت به قصه فرزدق شده و این فقره ۶ سطری در نسخه حاضر وجود ندارد کمی‌ها و افزونی‌های دیگر دیده می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۱ص (۲۷۵-۲۸۵)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۰-۲۱۴۴]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۹۱/۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۵گ (۱۶۹ر-۱۷۳پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۶×۱۸/۸سم [ف: ۷-۲۴۷]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۸۱/۴

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کا: علی بن محمود کاتب، تا: شنبه ۲۴ شوال۱۰۶۲ق، جا: اصفهان مسجد جامع عباسی؛ ۱۱ص (۱۸۱-۱۹۱)، ۱۴سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۹-۱۳۸۱]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۰۳/۳

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ ۸ص(۵-۱۲)، ۱۷سطر

(۱۴×۸)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۲-۲۸۹۱]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸/۵

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۰۸۳ق؛ ۴گ(۱۷پ-۲۱ر)[ف: ۳-۳۸۵]

۹. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۱۷۹/۳

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن عزیز الله تونی، تا: رجب۱۱۰۷ق؛ ۶ص (۲۰۲-۲۰۷)، قطع: رحلی[نشریه: ۵-۶۴۷]

۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۲/۴۱

بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ در ۱۴۱پ بازپسین بند نامه‌ای است که درآن از شصت سالگی کاشانی یاد می‌شود و شعرها و چهار سطر نثر آخر را ندارد (ص ۶۹۸-۶۹۹ مصنفات) و پس از این در ۱۴۱پ-۱۴۲پ آغاز همین نامه است[ف: ۵-۶۹۹]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۹۳/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالله ریاضی، تا: با تاریخ۱۲۷۶ق؛ ۲گ (۶۹ر-۷۰پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۱/۶سم [ف: ۷-۲۵۲]

۱۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۳۶/۸ حکمت

آغاز:در آغاز پس از عنوان این رباعی آمده است: سلام علی المولی الذی انا عبده ×× و حق لمثلی ان یکون له عبدا / کتبت له و انی للکتاب لحاسد ×× علی انه قبلی بلقیاه یسعد؛

خط: نستعلیق، کا: طبیب رشتی، محمد صالح بن محمد رفیع، تا: یک‌شنبه ۲۸ جمادی الثانی۱۲۷۶ق، جا: تهران[ف: ۲-۶۰]

۱۳. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۵۴/۷

خط: نستعلیق، کا: طبیب رشتی، محمد صالح بن محمد رفیع، تا: دوشنبه پایان رجب۱۲۸۰ق، جا: تهران؛ مقابله شده در شب شنبه ۱۳ شعبان ۱۲۸۰؛ ۶ص (۲۷۸-۲۸۳)[نشریه: ۶-۶۷۷]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۱۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: اسدالله تنکابنی، تا: ۱۲۸۵ق؛ ۱۲ص (۳۲۴-۳۳۵)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۷-۷۰]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۷۷۶

خط: نسخ خوش، کا: ابوالحسن بن محمد رضوی خراسانی مشهدی، تا: شعبان۱۲۸۶ق؛ واقف: محمد ایرانی مجرد؛ ۱۸ و ۱۹سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۱۱-۱۴۲]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۳/۲۱

بی‌کا، تا: ۱۲۹۰ق[ف: ۲-۳۸۳؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۳]

۱۷. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۶/۷۲/۱ - ب

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن حاجی ملاعبدالغنی تفرشی، تا: ۱۲۹۴ق؛ ۴گ (۹۴پ-۹۷ر)، ۱۹سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: -۲۱۵]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۱/۱۳

کا: محمد علی، تا: ۱۳۰۲ق؛ ۷گ (۱۵۷پ-۱۶۳ر)[ف: ۳-۳۸۵]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۳۱/۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، کا: عبرت نائینی، محمد علی، تا: دوشنبه ۱۳ ذیقعده۱۳۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۸ص(۵۵-۶۲)، ۱۸سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۴-۳۴۵]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۰۵/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۳۹-۴۱)، اندازه: ۱۶×۲۹سم [ف: ۱۳-۲۰۵]

۲۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۵۱/۹

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رقعی[ف: -۳۱۵]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۳۴۴۷؛ ۶ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [الفبائی: -۵۱۰]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۶۷/۷/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (در هامش ۱۵پ-۱۸ر)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [ف: ۹-۹۱۹]

● نامه‌ها (۷) = نامه پرسش و تعزیت به تاج الدین محمد نوشابادی / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā = nāme-ye porseš va ta‘zīyat be tāj-od-dīn mohammad-e nūšābādī

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ ؟ قمری

bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn(- 1269)

نامه‌ای است که بابا افضل در تعزیت و تسلیت نوشته است، مخاطب آن «صدر سعید تاج الدین محمد نوشابادی» است.

آغاز:مدد تأیید الهی از کار و اندیشه مخدومی منفصل و منقطع مباد و دل روشنش در سر او ضرا از خورسندی و شکیبائی مایه ور

انجام:و قاعده بیداری و روشنی مقرر، مقصودها حاصل و رنجها زایل و دلها روشن و شکیبا بر حوادث و مصائب. و لله تعالی ولی الاجابة و الانابة و الحمد لله حمدا کثیرا.

چاپ: در مصنفات افضل الدین محمد مرقی کاشانی، به تصحیح مجتبی مینوی و یحیی مهدوی (تهران، خوارزمی: ۱۳۶۶ (چاپ دوم)) (صص ۷۰۹-۷۰۶)

[فهرستواره منزوی ۶۵۲/۷-۶۵۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۴۹/۵-ف

نسخه اصل: آکادمی علوم شورویC. 612؛ بی‌کا، تا: ۲۶ جمادی۶۵۸ق[فیلمها ف: ۱-۶۲۵]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۴۵/۱۰ حکمت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ قطع: وزیری[ف: ۲-۴۳]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۸۵/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۵گ (۱۰۱پ-۱۰۵ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۶×۲۳/۸سم [ف: ۷-۲۳۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۸۲/۸

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در نسخه نام مخاطب کاشانی یاد نشده و در مجموعه مصنفات (مکتوب ۴) عنوان نامه همچنان است که یاد کردیم، تفاوت‌های دیگر نیز میان این دو نسخه دیده می‌شود؛ ۵ص (۲۵۷-۲۶۱)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۰-۲۱۴۴]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۹۱/۱۶

انجام:و قاعده سدادی و روشنی مقرر. و السلام علی اهل الاسلام، و آله الکرام.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، ۳گ (۱۶۷پ-۱۶۹ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۶×۱۸/۸سم [ف: ۷-۲۴۳]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶/۲۴۰۱/۵

خط: نستعلیق، کا: کشمیری، رضا بن موسی، تا: قرن ۱۱، جا: توس؛ ۲۸سطر (۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۹-۱۰۱۵]

۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۳/۸۶۸/۱

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کا: کرکی، حیدر بن علی، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [نشریه: ۱۳-۲۴۷]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۸۹/۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و آوازهای مختلف ازو بر آیند آخر تا چند ماند و تا کی پاید سرانجام گداخته و مستحیلش باید شد.

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد کاظم اصفهانی، تا: ۱۰۷۷ق؛ ۲ص (۲۶۱-۲۶۲)، ابعاد متن: ۸×۱۵/۸، اندازه: ۱۳/۶×۲۳/۳سم [ف: ۲۹/۱-۲۴۳]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۰۳/۵

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ ۳ص (۱۸-۲۰)، ۱۷سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۲-۲۸۹۲]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۸/۴

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۰۸۳ق؛ ۲گ (۱۶پ-۱۷پ)[ف: ۳-۳۸۶]

۱۱. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۱۷۹/۵

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن عزیز الله تونی، تا: رجب۱۱۰۷ق؛ ۳ص (۲۱۲-۲۱۴)، قطع: رحلی[نشریه: ۵-۶۴۷]

۱۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۳۶/۴ حکمت

خط: نستعلیق، کا: طبیب رشتی، محمد صالح بن محمد رفیع، تا: شنبه ۱۲ رمضان۱۲۷۵ق؛ جلد: تیماج، قطع: ربعی[ف: ۲-۶۰]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۹۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالله ریاضی، تا: با تاریخ۱۲۷۶ق؛ ۲گ (۱۵پ-۱۶ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۱/۶سم [ف: ۷-۲۵۱]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۳۴/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق و نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۸ق؛ دارای رکابه؛ ۴ص (۳۵۷-۳۶۰)، اندازه: ۱۳/۴×۲۱/۶سم [ف: ۲۷/۱-۲۵۳]

۱۵. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۵۴/۸

خط: نستعلیق، کا: طبیب رشتی، محمد صالح بن محمد رفیع، تا: سه‌شنبه ۲ شعبان۱۲۸۰ق؛ مقابله شده شب شنبه ۱۳ شعبان ۱۲۸۰؛ ۳ص (۲۸۴-۲۸۶)[نشریه: ۶-۶۷۷]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۷۷۶

خط: نسخ خوش، کا: ابوالحسن بن محمد رضوی خراسانی مشهدی، تا: شعبان۱۲۸۶ق؛ واقف: محمد ایرانی مجرد؛ ۱۸ و ۱۹سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۱۱-۱۴۲]

۱۷. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۶/۷۲/۳ - ب

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن حاجی ملاعبدالغنی تفرشی، تا: ۱۲۹۴ق؛ ۲گ (۱۰۰ر-۱۰۱ر)، ۱۹سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: -۲۱۶]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۱/۱۶

بی‌کا، تا: ۱۳۰۲ق؛ ۴گ (۱۷۶پ-۱۷۹ر)[ف: ۳-۳۸۶]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۳۱/۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب، کا: عبرت نائینی، محمد علی، تا: دوشنبه ۱۳ ذیقعده۱۳۴۷ق؛ ۴ص(۷۰-۷۳)، ۱۸سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۴-۳۴۶]

۲۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۵۱/۸

بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رقعی[ف: -۳۱۵]

۲۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۶/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۱۱-۹۴۳]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۴۹/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با یک سرلوح، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲گ (۹۰ر-۹۱ر)، ۲۳سطر (۷/۵×۲۱)، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۱۱-۱۵۲]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۵۲

آغاز و انجام: برابر

در تسلیت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۳۴۴۷؛ ۳ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [الفبائی: -۵۱۰]

● **نامه‌ها (۱) = نامه طوسی به ابهری = اسئلة الطوسی من الابهری** / فلسفه / فارسی

nāme-hā = nāme-ye tūsī be abharī = as’elat-ot tūsī men-al abharī

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

نامه شامل سؤال در سه مسأله فلسفی بین خواجه نصیرطوسی و اثیرالدین ابهری است. در آغاز چند نسخه از این سؤاللقب «اثیر الملة والدین» برای مخاطب یاد شده و پس از چند سطر، چنین آمده «دعاگوی مخلص محمد الطوسی خدمت و دعا می‌رساند»، اما در یک نسخه به جای اثیرالمله «نصیرالمله» آمده و نام «محمد الطوسی» پس از «دعاگوی مخلص» حذف شده. پیداست که مقتضای نسخ نوع اول آن است که خواجه نصیر از اثیرالدین سؤال کرده و از نوع دوم به عکس فهمیده می‌شود. آقای مدرس رضوی در آثار و احوال خواجه، جواب این سؤالات را یکی از مؤلفات خواجه نصیر یاد و به نسخه مخالف نیز اشارت کرده است. به نظر این نگارنده احتمال این که صاحب سؤال خواجه است و کسی (از روی تعصب نسبت به خواجه) «اثیر» را «نصیر» و نام سائل را حذف کرده، رجحان دارد خاصه این‌که سائل در نامه خویش، از مسافرت مخاطب به مغرب یاد کرده و هم از او خواسته که اگر در این سفر مغرب بر نکته‌های تازه و فوائدی خاصه در مورد اصول رصد دست یافته در پاسخ این سؤال قید کند و پیداست که اثیرالدین در فتنه مغول از ایران گریخت و به شام و روم رفت و از طرفی علاقه و عنایت شدید خواجه نیز به کار رصدی که در آنوقت دست به کار بنیان‌گذاری آن بوده هویداست. متن عبارت نامه چنین است: «و نیز اگر آنرا (پاسخ را) به عراضه سفر مغرب مقرون گرداند یعنی از نوادر فوائد و نکتی که سانح شده باشد مانند اصول رصدی محدث اگر تعلیق افتاده باشد یا نکتی بکر که بر خاطر مبارک فائض شده باشد دعاگوی مخلص را تنبیهی کند آن انعام مضاعفه شود». سطور نخستین پاسخ این سؤال که آقای مدرس رضوی آنرا از نسخه‌ای نقل کرده‌اند که پاسخ در آن به خواجه منسوب شده عیناً همان است که در آغاز پاسخ خواجه به شمس الدین کیشی می‌بینیم حتی عنوان «شمس الملة والدین» که لقب کیشی است و این خود نیز شاید قرینه آن است که متعصبی خواسته است سؤال را از اثیرالدین و جواب را از خواجه بنمایاند. در هر حال این سؤال به فارسی شیرین و سلیسی است و از مقدمه آن چنین استفاده می‌شود که خواجه نصیر و ابهری پیش از این مکاتبه، ملاقات کرده‌اند. در این نامه این سه سؤال (بحث) مطرح شده:بحث ۱. اشکالی است درباره قاعده عدم صدور کثیر از واحد و منافات آن با اثبات وجود علت اولی؛ بحث ۲. زمان از جمله مشخصات حرکت است پس نشاید که زمان معلول حرکت باشد چه مشخص محال باشد که معلول متشخص خود بود؛ بحث ۳. درباره دایره‌ای است که مرکز او حامل مرکز دائره دیگر باشد. شیوه این سؤال (خاصه در بحث سوم) گواه عظمت مقام علمی سؤال کننده و احاطه او بر اقوال و آراء متقدمین و متأخرین است. (عبدالحسین حائری)

البته مدرس رضوی در چاپ جدید همین نظر را پذیرفته که سؤال از خواجه بوده و ابهری پاسخ نداده است.

آغاز:هر چند ز روزگار بیدادیهاست ×× یا رب که مرا از تو چه آزادیهااست / بی زحمت امید و غم وصل و فراق ×× این بس که ز دیدار توام شادیها است. جناب همایون و ذات میمون مخدوم معظم ملک علماء العالم اثیرالملة و الدین قطب الاسلام و المسلمین ... که مقصد آمال افاضل و مطلع انوار فضائل است همیشه بکرامات ذوالجلال ... موصوف باد ... دعاگوی مخلص محمد طوسی خدمت و دعا میرساند.

انجام:اگر رای همایون بافادت این نکت تفضل فرماید از آن وفور لطف (از الطاف او) عجب نباشد زحمت از حد درگذشت هم مکارم اخلاق عالیه (مولوی) عذرخواه (تواند) بود والدعا (کما مضی).

چاپ: در ضمن اجوبة المسائل النصیریة، عبدالله نورانی، ۱۳۸۳ش، چاپ شده است؛ مدرس رضوی در چاپ جدید آثار و احوال خواجه ص ۵۱۵ تا ۵۱۹ چاپ کرده است

[احوال و آثار خواجه نصیر، مدرس رضوی، ص ۵۱۵؛ فهرستواره منزوی ۲۶۱۸/۴ با عنوان «پرسش و پاسخ»]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۷۵-ف

نسخه اصل: نسخه ش ۲۱۶ کتابخانه تقوی که اکنون در کتابخانه مجلس شورای ملی است ۶۴۶۱۴-۴۵۵۹؛ کا: عبدالحی، تا: ۸۲۲ق، جا: ماردین در شمال عراق[فیلمها ف: ۱-۶۲۱]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۷۹/۴-۳۵/۵۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**اگر خدای تعالی فراغتی کرامت کند این خدمت بجای آورده آید ان شاءالله وهو ولی التوفیق وملهم التحقیق کامرانی وشادمانی وحصول زمانی میسر باد با بقاء جاودانی بمحمد وآله اجمعین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ جلد: تیماج ، ۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۳-۱۳۱۷]

۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۸۷/۵۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ با سر لوح‌های زرین؛ ۲گ (۲۶۱-۲۶۲)، ۲۴ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [رشت و همدان: ف: -۱۴۷۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۳۸/۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۵ص (۳۶-۴۰)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۰-۳۵۶]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱۰/۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق ریز، کا: رضوی، نصیر الدین محمد، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ ۱ص (۶۵پ)، ۴۲ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶-۳۳۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۶/۱۶

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۴-۱۷۱]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۵/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: تعلیق، کا: کرمانی، ناصرالدین حسین بن نورالدین محمد، تا: با تاریخ۱۰۹۷ق، جا: کرمان؛ جلد: تیماج مذهب، ۲ص (۱۰۴-۱۰۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۳-۳۸۲]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۱/۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: تعلیق، کا: نامی، محمد علی، تا: قرن ۱۴؛ ۳گ (۱۵۹ر-۱۶۱ر)[ف: ۳-۳۸۱]

● نامه‌ها (۲) = نامه هلاکو به ملک ناصر = صورة کتاب هولاکو الی الملك الناصر ملك الشام = مکتوب/

نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā = nāme-ye holākū be malek nāser = ṣūrat-u k.-i hulākū ila-l malik an-nāṣir malik-iš šām = maktūb

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

صورت نامه‌ای که هولاکو فرمانروای تاتار به ملک ناصر صاحب شام و امراء و اخیار شام نوشته است، و ظاهراً این نامه به انشاء خواجه نصیر است.

آغاز:صورة ما کتبه المحقق الطوسی من هلاکو الملك الی الملك الناصر سلطان مصر. بسمله -قل اللهم فاطر السماوات و الارض، یعلم الملك الناصر اننا نزلنا بغداد سنة خمس و خمسین و ستمایة و سرنا ملکها.

انجام:و یجعل الله عزوجل لمن شاء النصر و الظفر. و الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی سیدنا محمد سید المرسلین، و السلام علی من اتبع الهدی و اطاع الملك الاعلی. تمت

[هدیة العارفین ۱۳۱/۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۲۳/۲۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳ص (۲۰۴-۲۰۶)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۰-۱۹۸۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۱۱۶

آغاز:برابر

نامه هلاکو به امراء شام و پاسخ آنان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۷ ربیع الاول۷۲۳ق؛ جلد: تیماج کرم، ۲ص(۴۳۹-۴۴۰)، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱-۹۳]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۷۷/۱۰

نامه خواجه طوسی به نام هولاکو به پادشاه مصر و پاسخ آن؛ کا: جهانی سبزواری، محمد حسین بن علی میر، تا: ۱۱۱۵ق؛ ۳ص (۲۱۴-۲۱۶)، ۲۳سطر (۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۹-۱۲۴۵]

۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۴/۱۱ ـ ب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳گ (۹۷پ-۹۹ر)، ۲۷سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۱-۱۵۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۳/۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: باکی، محمد مؤمن بن علینقی، تا: قرن ۱۲، جا: اصفهان؛ ۲گ (۱۹۲پ-۱۹۳پ)، ۴۸سطر (۹×۲۳)، اندازه: ۱۴/۵×۳۰سم [ف: ۱۴-۱۲۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۳۸/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**(پاسخ) قل اللهم مالك الملك من تشاء و الحمد لله رب العالمین و الصلاة و السلام علی سید المرسلین ... علی کتاب ورد عن الحضرة الایلخانیة و السدة السلطانیة.

نویسنده درباره نامه می‌نویسد: «هذه نامة کتبها خواجه نصیر علیه الرحمة من جانب هلا کو الی شامات، کما هو المشهور و لکن الحق لیس کذلك لان شانه اجل من هذا»؛ خط: نسخ، کا: علی اصغر بن محمد امین، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲گ (۷ر-۸پ)، ۲۰ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۲-۳۲]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نائینی؛ جلد: تیماج، ۳ص (۸۵-۸۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۵۲/۱۲-عکس

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۳-۲۵۴]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۲۴/۳

آغاز: ... کتابة المولی العلامة الطوسی عن لسان هلاکوخان الی الملوك المصر و امراء الشام. لیعلم الملك الناصر و البدوار و یغمر و سنجر الاشقر و علاءالدین العمری و سایر الامراء و الاجناد. اتنا جندالله؛ **انجام:**ای منقلب ینقلبون. لك هذا الجواب. بعد حین الی امرالله.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ ۲گ (۶پ-۷ر)[ف: ۲-۲۴۲]

● نامه ها / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۶-ف

نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷. نامه به صاحب حلب؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۰ تا۸۱۱ق[فیلمها ف: ۱-۴۲۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۶/۲

نامه به صدرالدین قونوی درباره این سخن صوفیه که: «التوحید اسقاط الاضافات»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۸-۸۴۱ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۲-۲۳۵]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۱۱

نامه به صاحب حلب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۷ق؛ ۱ص (۳۳۲)[ف: ۱۴-۳۵۳۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۶/۱۰

آغاز:وصلت القصیدة الغراء و الفریدة الزهراء التی انشأها السید الکبیر علامة عصره و افضل دهره قاضی قضاة الآفاق قدوة علماء الاقطار عماد الملة و الدین رکن الاسلام و المسلمین اکمل الاکابر فی الارضین ... الی داعیه الذی لم یکن لها نقص الا من جهة تخصیصها باسمه ... محمد بن محمد الطوسی؛ **انجام:**و تشرفه احیانا بلطائف مخاطباته لیقوی بذلک قلبه و یتم بمکانه فرحه. و الحمد لله رب العالمین و صلاته علی نبیه محمد و آله و السلام.

نامه‌ای از نصیرالدین طوسی است به قاضی بحرین، که پس از دریافت قصیده‌ای از او، برایش نگاشته و ضمن تکریم بسیار، آرزوی دیدارش را نموده است؛ ضمن اجوبة مسائل النصیریة، عبدالله نورانی، ۱۳۸۳ش، چاپ شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۷۹پ)، ۲۴سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [سنا: ف: ۱-۱۴۶]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۶/۱۱

آغاز:نسخة کتاب کتبه محمد بن حسین الموسوی الی المولی السعید نصیرالدین الطوسیقبل الارض و ینهی الس شریف علوم مولانا خلدالله تعالی تعالی دولته و ابدها و سدد دلالته و ایدها ... لما ورد المرسوم الشریف جوابا عن ضراعته متضمنا انفاق القلیل الکاسد من بضاعته مشتملا علی البر العظیم و الطول العمیم ... قد کان حمل الی المملوک مسائل اوردها ابن کمونة فتکلف الجواب عنها و قد حمله الی العرض الشریف المولوی سائلا تأمله و اسدال ستر الغفران علیه لاقدامه علی عرض تخلیطه و ان ادت الی خروج عن حد الادب؛ **انجام:**و اما التماسه جواب المسألة السابعة علی الطریق الیقینی و عن المعارضة بالنقطة الی تمام الکلام. اقول: اظن ان ذلک جری فی المسألة السادسة و قد مر ما فیه مقنع بطریق الایجاز و الشرح محتاج الی طویل لا یحتمله هذا الموضع. فهذا ما کتبته بحسب التماسه وفقنا الله للصواب و جنبنا عن الخطا فی المقال و الفعال امه الرؤف المنان.

محمد بن حسین موسوی که از معاصرین خواجه بوده و بیش از آن چیزی از او نمی‌دانیم، طی نامه‌ای ضمن تعریف از پاسخ او به سؤالات هفت‌گانه ابن کمونه و تعریض به او، از خواجه می‌خواهد بالاخص در مورد سؤال هفتم او یقینی‌تر توضیح دهد، خواجه نصیر ضمن توضیحاتی در مورد هر کدام از سؤالات و پاسخها، تقاضای او را اجابت می‌کند، ضمن اجوبة المسائل النصیریة، عبدالله نورانی، ۱۳۸۳ش، چاپ شده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۸۳پ-۸۶ر)، ۲۴سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [سنا: ف: ۱-۱۴۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۲/۵-ف

نسخه اصل: اونیورسیته ش ۵۵۲ فارسی. نامه به اصل الدین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ ۲۵سطر[فیلمها ف: ۱-۴۴۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۵-ف

نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷. نامه به یکی از دوستانش؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۰ تا۸۱۱ق[فیلمها ف: ۱-۴۲۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹۶/۳۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۸ و۱۱۰۰ق؛ ۳ص (۱۱۲-۱۱۴)[ف: ۱۷-۳۷۳؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۰]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۱۱/۷

نامه خواجه نصیر به دانشمندان قزوین، خواجه در آن می‌گوید که در این مدت پانزده سال سیزده بار بادیه مجاز پریده‌ام و به گیلان رفته‌ام و دو فرقه محقه بدیدم و آنان از من دستگیری کرده و راه بنموده‌اند و اینک «معتقده» (همان سیر و سلوک) خود را می‌نویسم. در این نامه اعتقادات اسماعیلی آمده است؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: ۱ شوال۱۱۸۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۴ص (۲-۵)، ۱۷سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۱۷-۵۷]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۰۲/۱۵

نامه به خواجه رحا بزلق ؟؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۷ق؛ ۳ص (۳۳۴-۳۳۶)[ف: ۱۴-۳۵۳۲]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

صدرالدین قونیوی، محمد بن اسحاق، ۶۰۷-۶۷۳ قمری

sadr-od-dīn qūnīyavī, mohammad ebn-e eshāq (1211-1275)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۹/۱۵

نامه به طوسی دارای چهار مسأله و مسأله کلی متضمن عده ای از مسائل؛ خط: نسخ، کا: عین علی، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ ۱۸ص (۴۲۵-۴۴۲)، ۲۵سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [سنا: ف: ۱-۲۰۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

جوینی، عطا ملك بن محمد، ۶۲۳ - ۶۸۱ ؟ قمری

joveynī, ‘atā malek ebn-e mohammad (1227 - 1283)

نامه‌های عطا ملك جوینی به منتخب الدین در خراسان و مجدالدین رومی و امیر پروانه و صاحب ولی الله هرون.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۴۹/۶

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ ۵ص (۸۵-۸۹)، ۱۶سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۹-۱۱۷۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

صاحب دیوان، محمد، - ۶۸۳ قمری

sāheb dīvavn, mohammad(- 1285)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۴۹/۷

نامه شمس الدین صاحب دیوان به فرزند خود؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ کاغذ: سمرقندی، ۴ص (۹۳-۹۶)، ۱۶سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۹-۱۱۷۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۳/۲-ف

نسخه اصل: لالا اسماعیل ش ۴۸۷ر. نامه به سید متقی اصیل الدین امیرعبدالله شیرازی علوی؛ بی‌کا، تا: قرن ۸ [فیلمها ف: ۱-۵۰۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۷۷-ف

نسخه اصل: نسخه ش ۲۱۶ کتابخانه تقوی که اکنون در کتابخانه مجلس شورای ملی است ۶۴۶۱۴-۴۵۵۹. نامه به ملك شمس الدین کرت؛ کا: عبدالحی، تا: ۸۲۲ق، جا: ماردین در شمال عراق[فیلمها ف: ۱-۶۲۱]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۷/۲/۳-ف

نسخه اصل: کتابخانه پرفسور مکرمین بن خلیل بن الالبستانی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰گ (۱۲-۳۱)[فیلمها ف: ۱-۴۴۶]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۷/۲/۶-ف

نسخه اصل: کتابخانه پرفسور مکرمین بن خلیل بن الالبستانی. صاحب دیوان که به شمس الدین کرت نوشته و پاسخ او؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۶۳-۶۵)[فیلمها ف: ۱-۴۴۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، فقه / عربی

nāme-hā

بیضاوی، عبدالله بن عمر، - ۶۸۵ ؟ قمری

beyzāvī, ‘abd-ol-lāh ebn-e ‘omar(- 1287)

علامه حلی، حسن بن یوسف، ۶۴۸-۷۲۶ قمری

’allāme-ye hellī, hasan ebn-e yūsof (1250 -1326)

نامه از بیضاوی به علامه حلی و نامه علامه به بیضاوی؛ درباره سخن علامه درباره طهاره و حدث متقین در قواعد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵ خوئی

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴ص (۶۴۶-۶۴۹)[ف: ۷-۳۳۱؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۲۹]

● **نامه‌ها (۱) = نامه به خواجه نصیر** / فلسفه / فارسی

nāme-hā = nāme be xāje nasīr

کیشی، شمس الدین محمد بن احمد، ۶۱۵؟ - ۶۹۵ ؟ قمری

kīšī, šams-od-dīn mohammad ebn-e ahmad (1219-1296)

وابسته به: پاسخ طوسی به پرسش کیشی؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲ق)

شمس الدین محمد کیشی از معاصران خواجه و خواجه نصیر طوسی مراسلاتی به فارسی دارند و این یکی از نامه‌های اوست که از اصفهان به خواجه نگاشته است. از مفاد دیباچه نامه کیشی برمی‌آید که مواصلات و مراسلات وی با خواجه با این نامه آغاز شده، زیرا که پیش از ذکر سؤال نخستین می‌گوید: «سه مسئله القاء میفتد تا ابتداء مواصلت از استفاده علمی عاطل نماند». کیشی پاسخ سه مسأله را که در این نامه مفصل نوشته از خواجه خواسته است:مسأله ۱. شیخ رئیس روح رمسه ... فرق میان موجبه معدوله و سالبه بسیطه بیان کرده ...؛ مسأله ۲. شیخ ببرهان ثابت کرده است که صور نوعی بسائط نزد امتزاج باقی اند، پس لازم آید که مواد ایشان همچنان که در حالت انفراد متحصل الوجود بوده‌اند به صورت نوعی در حالت امتزاج متقوم الوجود باشند ...؛ مسأله ۳. وجود خاص که حاصل است مر جوهر مفارق را که بدان وجود موجود است در عین خود همان است که خود بدان معقول است ... و این شك را به زیادت ملاحظه مخصوص نمایند. خواجه پس از نقل سؤالات کیشی یکایك آنها را پاسخ گفته است.

آغاز:پرتو خورشید ضمیر منیر مخدوم ولی الانعام صاحب الایات العظام ... خلاصة الانام قبلة المحصلین ... رئیس المحققین نصیر المله و الدین حجة السلام و المسلمین که سبب اهتداء سالکان طریقت و نور بخش دیده و اصلان حقیقت است چندانکه مقتضای رأی حکمت زدای او باشد ...

انجام:از کمال فضل و تمام افضال مخدومی ... توقع است که این تصدیع را تحمل فرمایند و خادم وداعی را از جمله مستفیدان شمرد ... حق تعالی از همه مکاره حارس و در همه مطالب معین باد بمنه وسعة لطفه وجوده.

۱. شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه:۱۷/۱۷
بی‌کا، تا: ۱۰۵۶ق، جا: اصفهان[نشریه: ۵-۲۷۳]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۰/۲۶
آغاز و انجام: برابر
کا: استرآبادی، محمد حسین، تا: ۱۰۵۸ق؛ ۱۱ص (۱۵۲-۱۶۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۹-۴۶۵]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۶/۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: فراهانی ورامینی، شاه مراد بن نقدعلی، تا: ۱۰۷۲ق؛ ۱گ (۵۲ر-۵۲پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [میراث شهاب: ۴۲-۱۲۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

بغدادی خوارزمی، مشرف بن مؤید، ق۷ قمری

baqdādī xārazmī, mošref ebn-e m’oayyed(- 13c)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۷/۱۴
آغاز:من کلام الشیخ مجالدین مشرف بن مؤید البغدادی الخوارزمی ... کتب الی فخرالدین رازی: کمال قدرت آفریدگار سبحانه و تعالی اگر کواکب آسمان دنیا را در اصل نورانیت ...
نامه به فخر رازی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق[ف: ۷-۴۷۶]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۷/۱۵
نامه به صدر بخارا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق[ف: ۷-۴۷۶]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۷/۱۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق[ف: ۷-۴۷۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

پسائی، افضل الدین، ق۷ قمری

pasāīī, afzal-od-dīn(- 13c)

۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۱۲بخش۳
آغاز:بسمله. کفی حزنا مقیم ببلدة و انت باخری ما الیک سبیل. ازدواعی حرقت و امتداد زمان فرقت؛ **انجام:**خالی گذارد آنکه فائدة مکاتبت. (من هاهنا ابتر)
خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ ۲گ (۱۳پ-۱۴ر)[ف: -۱۱۷]
۲. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۱۳بخش۳
آغاز:بسمله. و اذا الصبا هبت ... و اگر چه توفیق مساعد نیست؛ **انجام:**و مراتب عزیز و رفعت افزون
خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ ۱گ (۱۴ر-۱۴پ)[ف: -۱۱۷]
۳. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۱۵بخش۳
آغاز:بسمله. فلوان بالحصی قلق الحصی. و بالریح لم یسمع لهن هبوب ای دوست مشفق و ای یار موافق؛ **انجام:**از مجاری احوال اعلام می‌نماید
نامه به برخی دوستان؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ ۱گ (۱۵ر-۱۵پ)[ف: -۱۱۷]
۴. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۱۶بخش۳
نامه به اسعد بن نصر فالی، و له ایضا الی الوزیر العالم عمیدالدین اسعد بن نصر؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ ۲گ (۱۵پ-۱۶پ)[ف: -۱۱۷]
۵. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۱۴بخش۳
آغاز:بسمله، امداد عواطف ایزدی؛ **انجام:**جهان به کام باد و توسن چرخ رام
نامه به مجدالدین بکواره، و له رحمه الله الی اقضی القضاة مجدالدین بکواره رحمة الله؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه ۶۶۳ق؛ ۲گ (۱۴پ-۱۵ر)[ف: -۱۱۷]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

قلاوونی، ملک ناصر، ق۷ قمری

qalāvūnī, malek nāser(- 13c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۱۳
نامه ملک ناصر به هلاکو خان، صورة ماکتبه الملک الناصر و امراء الشام فی الجواب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳ص (۸۷-۸۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

نظام الدین اصفهانی، محمد بن اسحاق، ق۷ قمری

nezām-od-dīn-e esfahānī, mohammad ebn-e eshāq(- 13c)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۷-ف
نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷. نامه قاضی نظام الدین اصفهانی به صاحب عزالدین طاهر؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۰ تا۸۱۱ق[فیلمها ف: ۱-۴۲۳]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۸-ف
نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷. نامه قاضی نظام الدین اصفهانی به وزیر نجم الدین جلاباذی؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۰ تا۸۱۱ق[فیلمها ف: ۱-۴۲۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

افضل الدین کرمانی، احمد بن حامد، ۷ قمری

afzal-od-dīn-e kermānī, ahmad ebn-e hāmed (13c -)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۲۶-ف

نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷. یازده نامه است؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۵ق[فیلمها ف: ۱-۴۲۴]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

استرآبادی، حسن بن محمد، ۶۴۵ - ۷۱۷ ؟ قمری

estarābādī, hasan ebn-e mohammad (1248 - 1318)

شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه:۱۷/۲۴

نامه سید رکن الدین به طوسی؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۵۶ق[نشریه: ۵-۲۷۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

رشید الدینفضل الله همدانی، ۶۴۸؟ - ۷۱۸ قمری

rašīd-od-dīn fazl-ol-lāh-e hamadānī (1251 - 1319)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۸۵/۹

آغاز:سواد مکتوبی که خواجه رشید غفرالله در اواخر عمر به یکی از اکابر نوشته و ظن غالب ... خواجه صاین الدین ترکه باشد. مشرفه بزرگوار که مشحون بکنوز بشارت بود رسید، از عامه ثلاثه که زبان و دولت است ...

نامه ۲۷ سوانح رشیدی، به ترکه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۹۷ق؛ ۱گ (۱۸ر-۱۸پ)، ۴۱سطر، اندازه: ۹/۸×۲۲سم [ف: ۸-۴۵۹]

۲. شیراز؛ هاشمی، نورالدین (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۷/۳۷

نامه خواجه رشید الدین فضل الله بهترکه اصفهانی؛ بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ق[نشریه: ۵-۲۸۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۶۶/۲-ف

به صدرالدین محمد ترکه خجندی اصفهانی درباره وقف املاک خود هنگام مرگ؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۱۰۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، عرفان و تصوف / عربی

nāme-hā

عبدالرزاق کاشی، عبدالرزاق بن احمد، - ۷۳۶ ؟ قمری

'abd-or-razzāq-e kāšī, 'abd-or-razzāq ebn-e ahmad(-1336)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۴۴/۲۲

آغاز:سلام علی اهل الصفاء سلام به لذوات الباقیات قوام ... اهلا باخوان الصدق و الصفاء؛ **انجام:**انه غافر الذنب و قابل التوب

نامه عرفانی عبدالرزاق کاشانی به معین الدین مسعود بن احمد بن ابی الرضا؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۷ص (۳۳۹-۳۴۵)، اندازه: ۱۰/۵×۲۳سم [ف: ۹-۸۲۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

عبدالرزاق کاشی، عبدالرزاق بن احمد، - ۷۳۶ ؟ قمری

'abd-or-razzāq-e kāšī, 'abd-or-razzāq ebn-e ahmad(-1336)

نامه‌ای است از کمال الدین عبدالرزاق کاشی به علاء الدوله سمنانی در دفاع از مسلک وحدت وجود و اعتراض به سمنانی که آن را رد می‌کند و نامه علاء الدوله در پاسخ کاشانی (که بر پشت نامه کاشانی نوشته بوده) اینک مقدمه تاریخی نامه‌ها - که گردآورنده جنگ آورده- نقل می‌شود: «شیخ کمال الدین عبدالرزاق مرید نورالدین عبدالصمد نطنزی ... با شیخ رکن الدین علاء الدوله معاصر بوده و در میان ایشان در قول به وحدت وجود مخالفت ومباحثات واقع است و در آن معنی به یکدیگر مکتوبات نوشته‌اند ... از امیر اقبال سیستانی (که در راه سلطانیه با کمال الدین عبدالرزاق همراه بود پرسید که شیخ تو در شأن محیی الدین اعرابی و سخن او چه اعتقاد دارد در جواب گفته غلط کرده ... وی گفته است اصل همه معارف او خود این سخن است و از این بهتر سخنی نیست عجیب که شیخ تو این را انکار می‌کند و جمله انبیا و اولیاء بر این مذهب بوده‌اند. امیر اقبال این سخن را به شیخ خود عرضه داشت کرده بوده است شیخ در جواب نوشته است که در جمیع ملل بدین رسوائی سخن کس نگفته است و چون نیک باز شکافی مذهب طبیعیه و دهریه بهتر بسیاری از این عقیده است ... وچون این خبر به شیخ کمال الدین عبدالرزاق رسیده به شیخ رکن الدین علاء الدوله مکتوبی نوشت و شیخ آن را جواب نوشته».

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۶۸/۱۲

خط: نستعلیق، کا: کرکی، حیدر بن علی، تا: قرن ۱۱؛ از این دو نامه نسخه‌هایی در دست است و جامی در نفحات الانس نیز نقل می‌کند؛ ۳گ (۱۵-۱۷متن)، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [نشریه: ۱۳-۲۴۷]

● **نامه‌ها (۱) = نامه به علاء الدوله سمنانی** / عرفان و تصوف / فارسی

nāme-hā = nāme be 'alā'-od-dowle-ye semnānī

عبدالرزاق کاشی، عبدالرزاق بن احمد، - ۷۳۶ ؟ قمری

'abd-or-razzāq-e kāšī, 'abd-or-razzāq ebn-e ahmad(-

1336)

نامه‌ای از کمال الدین عبدالرزاق کاشانی به علاء الدوله سمنانی و پاسخ وی، کاشانی در این نامه که به نظم و نثر نگاشته شده، از کتاب «عروة» سخن رانده و از محیی الدین ابن عربی دفاع نموده: «چون کتاب عروه مطالعه کردم و بحث در آنجا مطابق معتقد خود نیافتم بعد از آن در راه امیر اقبال می‌گفت که خدمت شیخ، طریقه محیی الدین را (منظور وحدت و اتحاد وجود است) در توحید نمی‌پسندد»؛ کاشانی خود توحید را بر سه مرتبه مرتب کرده است و توحید حقیقی را مرتبه سوم از آن سه مرتبه می‌داند. کاشانی در این نامه سرگذشت، تحصیلات و سیر و سلوک خویش و نیز نخستین شیخ راه که او را دستگیری کرده و او را به توحید حقیقی رهنمون شد با اختصار یاد می‌کند:«چون در اوائل جوانی از بحث فقیهیات و شرعیات فارغ شده بود ... از آن بحثها و بحث اصول فقه و اصول کلام هیچ نگشود. تصور افتاد که بحث معقولات و علم الهی ... مردم را به معرفت رساند ... مدتی عمر در تحصیل آن صرف شد و استحضار در آن به جائی رسید که بهتر از آن صورت نبندد ... چندان ... احتجاب از آن پیدا شد که قرار نماند و معلوم گشت که معرفت مطلوب از طور عقل برتر است ... تا وقتی که صحبت متصوفه و ارباب ریاضت و مجاهده اختیار افتاد توفیق حق دستگیر شد و اول این سخنان به صحبت نورالدین عبدالصمد نظنزی قدس سره رسید ... و همین معنی توحید یافت و فصوص و کشف شیخ یوسف همدانی را بسیار می‌پسندید بعد از آن به صحبت مولانا شمس الدی کعبی رسیدم چون از مولانا نورالدین شنیده بودم که در این عصر مثل او نیست ... و او همین معنی در توحید بیان میکرد و میگفت که مرا بعد از چندیناربعین این معنی کشف شد». کاشانی از این عارفان نیز یاد می‌کند:مولانا نورالدین ابرقوهی، روز بهان بقلی، ظهیر الدین بر، اصیل الدین، شیخ ناصرالدین و قطب الدین (پسران ضیاء الدین ابوالحسن)، شیخ عبدالرحمان اسفراینی خواجه جهان.(عبدالحسین حائری)

آغاز:امداد تأیید و توفیق و انوار توحید و تحقیق از حضرت احدیت به ظاهر اظهر ... بعد از تقدیم مراسم دعا و اخلاص می‌نماید که این درویش هرگز نام خدمتش بی تعظیم تام نبرده باشد

انجام:حق تعالی همگان را هدایت سوی جمال خویش کرامت کناد و إنا أو ایاکم لعلی هدی أو فی ضلال مبین و الله الموفق و المعین

چاپ: در مجموعه رسائل و مصنفات کاشانی (تهران، میراث مکتوب)

[نسخه‌های منزوی ۲:۱۴۰۰و۱۴۴۰؛ الذریعه ۱۶۹/۲۲؛فهرستواره منزوی ۱۰۲۰/۸]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۹۰/۱۳

آغاز و انجام: برابر

کا: محمد بن غیاث الدین نوربخشی، تا: ۸۷۶ق؛ کاغذ: ترمه، ۵گ (۱۱۰پ-۱۱۴پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۲×۱۷/۶سم [ف: ۷-۲۴۱]

۲. یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۵۸/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، قطع: ربعی[نشریه: ۴-۴۴۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱/۲۱-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۵ص (۱۶۵-۱۶۹)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۳-۲۰۷]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۳۹/۵

آغاز:بسمله، شیخ کمال الدین عبدالرزاق کاشی وی ... جامع بوده میان علم ظاهری و باطنی، از رسایل با شیخ رکن الدین علاء الدوله سمنانی معاصر بوده است؛ **انجام:**بعد از آن چون قدم در نهایت مقام توحید نهادم، غلط محض بود، الرجوع الی الحق خیر من التمادی فی الباطل، بر خواندم ای عزیز تو نیز اقتدا به همین کن، و چون نظر بر قول خدای تعالی افتاد، و لا یضر الله الامثال به کلی محو آن مثال کردم ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه نخستقرن۱۱؛ ۳گ (۲۰ر-۲۲ر)، ۳۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۳۷-۳۱۹]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۴۰/۴

خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴گ (۲۳ر-۲۶پ)، ۱۷سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۸-۵۵۷]

۶. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۷۹/۸

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق؛ ۸گ (۱۷۱پ-۱۷۸ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: -۹۹]

۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۷۷/۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**بطاعت دریغ باشد که درین قبیل وقال که مثمر جدالست با زمانی والسلام علیکم

و پاسخ آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۸گ، ۱۶ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۳-۱۱۸۵]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۵۰/۱

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۷گ (۱-۷)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۳-۳۲۲۰]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۴/۱۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**و لا تضربوا لله الامثال بکلی محو آن مثال کردم و السلام.

بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۲۱ق؛ ۶ص (۶۷-۷۳)، اندازه: ۱۱/۵×۲۳سم [ف: ۳۲-۱۵۵]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۵۴/۱۶

خط: نسخ، کا: تولمی، علی عسکر بن مؤتمن، تا: ۱۲۲۲-۱۲۲۴ق، برای آقا محمد علی پسر حاجی حسین رشتی؛ ۳گ (۴۵پ-۴۷پ)، ۲۹سطر (۱۲×۲۳)[ف: ۱۲-۲۶۶۴]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۸۲/۳۲
بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۹ص (۴۸۵-۴۹۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴۴-۱۷۵]

۱۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۱۸/۷
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۱۳۰۸ق؛ ۵گ (۵۰پ-۵۴پ)[ف: ۵-۷۰۰]

۱۳. شیراز؛ خاوری (دکتر)؛ شماره نسخه:۱۰/۱۰
بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۵-۲۶۸]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۴۱/۴
بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۶۱پ-۶۸ر)، ۱۷سطر (۷×۱۰)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۶-۴۳۶]

● **نامه‌ها (۱) = نامه به کاشانی** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā = nāme be kāšānī

علاء الدوله سمنانی، احمد بن محمد، ۶۵۹ - ۷۳۶ ؟ قمری

'alā'-od dowle-ye semnānī, ahmad ebn-e mohammad (1262 - 1336)

پاسخ علاء الدوله است به نامه نقد عبدالرزاق کاشانی.
آغاز:قل الله ثم ذرهم فی خوضهم یلعبون، بزرگان دین و روندگان راه یقین به اتفاق گفته اند.
چاپ: در نفحات الانس جامی چاپ شده

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۴۰/۶
خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۲۹ر-۳۱ر)، ۱۷سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۸-۵۵۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱/۲۳-طباطبائی
آغاز:برابر
خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳ص (۱۷۲-۱۷۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۳-۲۰۸]

۳. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۷۹/۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق؛ ۵گ (۱۷۸پ-۱۸۲ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: -۹۹]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

شرف الدین قزوینی، فضل الله بن عبدالله، ۶۶۰ - ۷۴۰ ؟ قمری

šaraf-od-dīn-e qazvīnī, fazl-ol-lāh ebn-e 'abd-ol-lāh (1262 - 1340)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۲/۱۵-ف
نسخه اصل: اونیورسیته ش ۵۵۲ فارسی. نامه به صاحب جلال الدین زنگیشاه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ ۲۵سطر[فیلمها ف: ۱-۴۴۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

ابن فضل الله عمری، احمد بن یحیی، ۷۰۰؟-۷۴۹ قمری

ebn-e fazl-ol-lāh-e 'omarī, ahmad ebn-e yahyā (1301 - 1349)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲/۳-طباطبائی
نامه از شهاب الدین عمری به صلاح الدین صفدی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در ضمن جنگ شعر[ف: ۲۲-۲۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

فهرجی، مهذب الدین

fahrajī, mohazzab-od-dīn

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۲۴-ف
نسخ اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷. نامه مهذب الدین فهرجی به عزیزالدین عدیل؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۷۵۰ تا۸۱۱ق[فیلمها ف: ۱-۴۲۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

ابن نباته، محمد بن محمد، ۶۸۶ - ۷۶۸ قمری

ebn-e nobāte, mohammad ebn-e mohammad (1288-1367)

متن ناتمام نامه‌ای است از جمال الدین محمد بن نباته به شیخ شهاب الدین محمود. این مراسله به هنگامی انجام یافته که آنان هر دو در قاهره سکونت داشته‌اند و به نظر می‌رسد مشتمل بر گفتگوی دوستانه و گله‌آمیزی است. این نامه به گونه‌ای با نسخه تذکره صفدی (شماره ۸۷۹/۲ کتابخانه مجلس شورای اسلامی) پیوستگی دارد و موهم آنست که بخشی از تذکرهٔ صفدی است، اما صواب آن است که جزء آن تذکره نیست.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۹/۳-طباطبائی
آغاز:کتب جمال الدین محمد بن نباته لایخرج الکرم منی غیر نایبه ×× و لا الین لمن لا یبتغی لینی، الاستفتاح بلاتیمن بترکه الشهاده فحسم الله عن سیدنا الامام العلامه القدوه شهاب الدین مکمل الاداب و ملک الشعراء و الکتاب شر کل عین حاسده؛ **انجام:**و هذه قصائد فی ... تتداسها السنة الاقلام و تکتب بانفاس اللیالی ... (به نظر می‌رسد در اینجا سطوری از نامه افتاده است)

بالدعاء و السؤال و العكوف على التضرع و الابتهال و المسئول منكم اهل شفقة و احسان ... ابلاغ الدعاء جملة المحبين و الاعيان ... و كذا المسئول منكم دام معروفكم ان لاتخلونا من صالح دعواتكم المستجابه ... و اوفر الكرامات لدينا ...

کا: حسینی موسوی، محمد بن میرزا محمد، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماجمذهب، ۱۵گ، اندازه: ۱۲×۲۰/۲سم [ف: ۲۳-۱۶۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

ابن خاتمه، احمد بن علی، ۷۱۰؟ - ۷۷۰ قمری

ebn-e xātema, ahmad ebn-e ʻalī (1311 - 1369)

دو نامه ابن خاتمه ابو جعفر احمد بن علی انصاری به لسان الدین بن خطیب.

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۴/۳۹ ـ ب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۱۷۲پ-۱۷۳پ)، ۲۷سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۱-۱۵۷]

● **نامه‌ها** / ادبیات / فارسی

nāme-hā

عبید زاکانی، عبیدالله، - ۷۷۲ قمری

ʻobeyd-e zākānī, ʻobeyd-ol-lāh(- 1371)

نامه از انشاء شیخ شهاب الدین. بخشی از هزلیات عبید و از منشآت فکاهی او.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۱۲/۷

آغاز:سطان وقت تیز عالم بیسراک وجود نجیه روی بساط گوز خراسان یا بوجه قلندر دام بحربده از راه کرم مردان؛ **انجام:**از وقت با یزید شیی آلة مردان صباح الخیر و السلامة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶ ربیع الثانی ۱۳۵۷ق؛ ۱۰ص (۱۹۱-۲۰۰)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۰-۱۰۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

سلمانی، محمد بن عبدالله، ۷۱۳ - ۷۷۶ قمری

salmānī, mohammad ebn-e ʻabd-ol-lāh (1314 - 1375)

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۴/۴۱ ـ ب

نامه ای به ابن الخطیب و پاسخ او؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۱۷۶ر-۱۷۷پ)، ۲۷سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۱-۱۵۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

قیراطی، ابراهیم بن شرف الدین، - ۷۸۱ قمری

qīrātī, ebrāhīm-e bn-e šaraf-e dīn(- 1380)

نامه‌ای از برهان الدین قیراطی درباره فخر الدین بن مکانس چون که مقامه «اختراع الخراع»صفدی را در نزد او قرائت کرد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹ط

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۱گ (۴۲۱)[ف: ۲۲-۱۱۱؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۶]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

شاه شجاع، جلال الدین ابوالفوارس، ۷۲۳ - ۷۸۶ قمری

šāh šojā, ʻjalāl-od-dīn ab-ol-favāres (1324 - 1385)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۵۵

آغاز:هو الحی الذی لا اله الا هو ... اعلیحضرت گردون سلطنت ممالک پناه ...

نامه به امیر تیمور گورکان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴گ (۱۰۸-۱۱۱ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۸۵/۳۲

آغاز:بسمله. هو الحی لا اله الا هو الحکیم و الیه ترجعون. عالیحضرت گردون سلطنت، مملکت پناه، معدلت شعار، مکرمت دثار ...

نامه که جلال الدین شاه شجاع در حال فوت به حضرت صاحب قران نوشته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۱۰ق؛ ۲گ (۱۴۵پ-۱۴۶ر)، ۴۱سطر، اندازه: ۹/۸×۲۲سم [ف: ۸-۴۶۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

ابن مکانس، عبدالرحمن بن عبدالرزاق، ۷۴۵ - ۷۹۴ قمری

ebn-e makānes,ʻabd-or-rahmān ebn-e ʻabd-or-razzāq (1345 - 1392)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹ط

نامه به شیخ بدرالدین بشتکی از فخرالدین ابن مکانس به هنکام طغیان رود نیل در ۷۸۴؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: دمشقی، ۱۳ص (۴۲۹-۴۴۱)، ۱۲سطر[ف: ۲۲-۱۱۱؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

اردبیلی، نصیرالدین

ardabīlī, nasīr-od-dīn

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۲/۷-ف

نسخه اصل: اونیورسیته ش۵۵۲فارسی. نامه قاضی نصیرالدین اردبیلی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ ۲۵سطر[فیلمها ف: ۱-۴۴۳]

● **نامه‌ها (۱) = نامه به شهید اول** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā = nāme be šahīd-e avval

علی بن مؤید، ق۸ قمری

'alī ebn-e m'oayyed(- 14c)

نامه‌ای است با امضای فرستنده (علی بن مؤید) که یازدهمین فرمانروای سربدار خراسان در سبزوار است که در سال‌های ۷۶۶-۷۸۳ق حکومت می‌کرد. مخاطب نامه شمس الملة و الحق و الدین است که گویا شمس الدین محمد شهید اول (۷۳۴-۷۸۶ق) پسر جمال الدین مکی را خواسته باشد. پس یکی از نامه‌هایی است که شهید دوم زین الدین پسر علی (۹۱۱-۹۶۶ق) در پیشگفتار شرح لمعه از آن یاد کرده می‌گوید: میان مؤلف لمعه، شهید اول، و علی بن مؤید پادشاه خراسان و پیرامون آن دوستی برقرار بود و از راه دور عراق و شام نامه‌ها، داد و ستد می‌کردند. شهید دوم در اینجا واسطه نامه‌نگاری را شمس الدین محمد آوی می‌نامد که در طبقات (قرن ۸ص۱۷۵) معرفی شده است، مخاطب این نامه شمس الدین شهید است. علی بن مؤید در این نامه از شهید درخواست دارد که برای ارشاد مردم شیعه خراسان به آن سامان رود و در آنجا بزید. شهید دوم در شرح این عبارت شهید اول که «لمعه را به خواهش برخی دینداران نگاشتم» می‌گوید مقصود از مرد دیندار شمس الدین محمد آوی است که از یاران سلطان علی بن مؤید پادشاه خراسان بوده است. این پادشاه تا زمان تیمور لنگ حکومت کرد، تا این‌که تیمور او را برانداخت و او به سال ۷۹۵، نه سال پس از شهادت نگارنده لمعه شهید اول، در گذشت.

آغاز:سلام کنشر العنبر المتضوع ×× یخلف ریح المسک فی کل موضع / سلام یباهی البدر فی کل منزل ×× سلام یضاهی الشمس فی کل مطلع / علی شمس دین الحق دام ظلاله ×× بحده سعید فی نعمی ممتع؛ مجلس المولی الامام التمام العالم العامل الفاضل الکامل السالک الناسک رضی الاخلاق و فی الاعراق عالم العالم مرشد طرائق الامم ... الراسخین اسوة الفضلاء المحققین مفتی الفرق الفارق بالحق للحق حاوی فنون الفضایل و المعانی، حایز قصب السبق فی حلیة الاعاظم ... وارث علوم الانبیاء و المرسلین محیی مراسم الائمة الطاهرین، سرالله فی الارضین، مولانا شمس الملة و الحق و الدین، مد الله اطناب ظلاله، بمحمد و آله ... سید الاوتاد، و نعمه متصلة الامداد، الی یوم التناد. و بعد:فالمحب المشتاق، مشتاق الی کریم لقائه غایة الاشتیاق و ان یتسرب بعد سرب التلاق ... فی عن محیاک لکن حظی القلب عن حماک ربا و ینتمی الی ذلک الجناب لازال مرجعا لاولی الالباب. ان شیعة خراسان صانها الله عن حدثان متعطشون الی زلال وصاله و اللاغتراف من بحار فضله و افضاله، و افاضل هذه الدیار قد مزق شملهم ایدی الادوار ... لهم بل کلهم صفوف حروف اللیل و النهار و قال امیرالمؤمنین (امین) رب العالمین ثلمة الدین موت العلما و انا لانجد فینا من یوثق علی علمه او یهتدی الناس برشده و هداه، فیسألون الله شرف حضوره و الاستضاءة باشعة نوره و الاقتداء بعلومه الشریفه، و الاهتداء ... المنیفة، یسعف مسؤولهم و ینجح مأمولهم نظم ...

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۶۴/۲

کا: خادم خراسانی، محمد رفیع بن محمد طاهر، تا: قرن ۱۲؛ ۲۳سطر (۱۰/۵×۲۲)، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۱۶-۵۲۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۳۵

خط: نستعلیق، کا: حسینی نطنزی، محمد علی بن محمد، تا: ۲ ذیحجه۱۱۳۵ق؛ ۳ص (۳۸۷- ۳۸۹)[ف: ۱۴-۳۵۳۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۲۴/۳

خط: نستعلیق ریز، کا: تبریزی، احمد بن محمد باقر، تا: محرم۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۵گ، ۱۸سطر (۷×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۸-۲۶۱]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۹۷/۲

آغاز:برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ نامه از سلطان خراسان به شیخ شمس الدین (ره) دانسته شده؛ جلد: تیماج، ۱گ (۷ر وپ)، ابعاد متن: ۱۳×۲۲، اندازه: ۲۱×۳۱ سم [ف: ۱۱-۲۷۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۶۱/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**قد فرق شملهم ایدی الادوار و فرق جلهم بل کلهم صنوف صروف اللیل و النهار و قال امیرالمؤمنین ... تمت. کتبه العبد المذنب محمد حسین الخادم ابن محمد مهدی

خط: نسخ، کا: محمد حسین الخادم، بی‌تا؛ با یک سرلوح بسیار زیبا، مجدول؛ جلد: تیماج، ۲گ (۲۶۵پ-۲۶۶پ)، ۱۱سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۱۱-۱۶۵]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

هروی، فخرالدین

heravī, faxr-od-dīn

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۲/۳-ف

نسخه اصل: اونیورسیته ش ۵۵۲ فارسی. نامه قاضی فخرالدین هروی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ ۲۵سطر[فیلمها ف: ۱-۴۴۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

بدرالدین بن صاحب، ق۸ قمری

badr-od-dīn ebn-e sāheb(- 14c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹ط

نامه به فخرالدین ابن مکانس از بدرالدین ابن الصاحب وپاسخ فخرالدین؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۲۲-۱۱۱؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

دهلوی، ملک اختسان، ق۸ قمری

dehlavī, malek extesān(- 14c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۸/۳

نامه به عماد فقیه کرمانی؛ خط: نستعلیق، کا: سمرقندی، نصرالله بن عبدالمؤمن، تا: قرن ۹؛ که به عنوان عماد فقیه کرمانی انشاء کرده و فرستاده؛ ۱۳ص(۵۵-۶۷)، ۲۳سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۲×۲۳سم [سنا: ف: ۱-۱۰۲]

تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۲/۳

همان نسخه بالا[نشریه: ۲-۴۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

سلطان زین العابدین بن شاه شجاع، ق۸ قمری

soltān zayn-ol-‘ābedīn ebn-e šāh šojā‘(- 14c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۸/۱۷

نامه به امیر تیمور؛ خط: نستعلیق، کا: نصرالله بن عبدالمومن منشی سمرقندی، تا: قرن ۹؛ ۳ص (۱۳۷-۱۳۹)، ۲۳سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۲×۲۳سم [سنا: ف: ۱-۱۰۲؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۸]

تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۲/۱۴

همان نسخه بالا[نشریه: ۲-۴۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

تیمور گورکان، ۷۳۶ - ۸۰۷ قمری

teymūr gūrkān (1336 - 1405)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۰۰

آغاز:رحم الله امره عرف قدره ... الحمد الله که ممالک ربع مسکون در تحت تصرف ماست ...

نامه به قیصر رومهنگامی که ظهیرالدین حاکم ارزنجان بود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: میشن، ۱گ (۱۸۱ر-۱۸۱پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۰۱

آغاز:حضرت مالک الملک بر مقتضای کلام خود که توتی الملک من تشاء ...

نامه به پادشاه مصر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۸۱پ-۱۸۳ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۴]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۲۴

آغاز:القلوب ... و علی القلوب من القلوب دلایل ...

به سید علی کیا پادشاه گیلان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۶۷پ-۶۸ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۵]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱ط

نامه از تیمور لنگ به الملک الظاهر برقوق و پاسخ الظاهر به تیمورلنگ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ [ف: ۲۲-۳۲؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۲۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۸۲

نامه به قیصر روم؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۳-۱۱۴۱ق؛ ۱ص (۶۱)[ف: ۱۰/۳-۱۳۴۳؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۲۸]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۴۱/۲۰

آغاز:به تحیات درجت افزون مخصوص بوده، همگی همت همایون به تمهید قواعد اشتیاق و سلوک ... آغاز پاسخ: الواثق الملک الغنی علی بن امیر الحسینی برار باب ملک و ریاست و اصحاب عقل و کیاست معین و مبرهن

نامه به سید علی کیا پادشاه گیلان؛ خط: نستعلیق، کا: زکی حسینی، علی اکبر، تا: ۱۲۱۹ق، جا: محمد آباد بیدر؛ ۶گ(۱۲۹ر-۱۳۴پ)[ف: ۷-۳۶۱]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۴/۱۶-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۲۷۸]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

جرجانی، علی بن محمد، ۷۴۰ - ۸۱۶ قمری

jorjānī, ‘alī ebn-e mohammad (1340 - 1414)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۹۸

خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ جلد: پارچه‌ای، ۱ص (۵۱۹)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۲]

● **نامه ها** / عرفان و تصوف / فارسی

nāme-hā

عبدالبسطامی، جمال الدین ابوالمحاسن

‘abd-ol-bastāmī,jamāl-od-dīn abol-mahāsen

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۲۸/۱۰

آغاز:بسمله، صورة کتاب ارسله الشیخ الامام العالم العارف؛ **انجام:**پایان: محمد علی آله و صحبه و سلم و رضی الله عن الصحابة اجمعین و ذلک بتاریخ یوم الخمس رابع عشر صفر احد شهور سنه ۸۲۳فی الحرم الشریف المکی تجاه الکعبه ...

قسمت اول نامه‌ای است از ابوالمحاسن عبدالبسطامی که از مکه به قاهره به حضرت ابوالعباس احمد بن صدر الدین اسکندر شهیر به بازار نوشته و شرح دو بیت از اشعار محی الدین عربی را می‌خواهد، قسمت دوم جواب مخاطب است به آن نامه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۳ق؛ ۱۲ص (۵۹-۷۰)، ۱۹سطر (۹/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۶-۶۶۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

ترکه اصفهانی، علی بن محمد، - ۸۳۶ ؟ قمری

torke-ye esfahānī, ‘alī ebn-e mohammad(- 1433)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۶/۱۲

آغاز:بسمله بعد حمدالله رب البریه و باری؛ **انجام:**هذا آخر ما اردنا ایراده ... من ختم ... و السلام.

در بیان علت تقدم حرف باء در قرآن کریم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۸-۸۴۱ق؛ ۳ص (۱۲۲-۱۲۴)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۲-۲۳۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۶/۱۸

به امیرزاده بایسنغر در هرات نوشته است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۸-۸۴۱ق؛ ۱ص (۱۳۹)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۲-۲۳۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۶/۲۱

به سید نعمة الله از اصفهان به یزد و از زبان امیر اسکندر و نیز دو مکتوب او به استدعای امیر نعمة الله از قبل او به امیرزاده شاهرخ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۸-۸۴۱ق؛ ۱ص (۱۴۸)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۲-۲۳۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۶/۲۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۸-۸۴۱ق؛ ۱ص(۱۵۳)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۲-۲۳۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۶/۲۶

نامه به «شرفا» شرف الدین علی یزدی و به امیر فیروزشاه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۸-۸۴۱ق؛ ۱ص(۱۶۰)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۲-۲۳۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۶/۳۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۸-۸۴۱ق؛ ۱ص(۱۷۲)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۲-۲۴۰]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۶/۳۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۸-۸۴۱ق؛ ۱ص(۱۸۸)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۲-۲۴۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

کاشی، جمشید بن مسعود، - ۸۴۱ ؟ قمری

kāšī, jamšīd ebn-e mas‘ūd(- 1438)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۴۴/۴۴

نامه‌ای است از غیاث الدین جمشید کاشانی از سمرقند به پدر خود در سرگذشت الغ بیگ و مدرسه او؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۲ص (۶۷۵-۶۷۶)، اندازه: ۱۰/۵×۲۳سم [ف: ۹-۸۲۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۴۱/۲۷

دو نامه از غیاث الدین جمشید کاشانی است که از سمرقند به کاشان، برای پدرش نوشته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ ۱۸گ (۲۵۸ر-۲۷۵ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۰-۲۱۰]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۶/۲۴

آغاز:اشتیاق والتیاع بشرف دستبوس خداوند تا حدی است؛ **انجام:**و بآن کاغذ می‌گویند.

نامه‌ای است از غیاث الدین جمشید کاشانی از سمرقند به پدر خود؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۵۱۷ر-۵۱۸پ)[ف: ۵-۶۹۹]

● **نامه ها** / عرفان و تصوف / فارسی

nāme-hā

نوربخش خراسانی، محمد بن محمد، ۷۹۵-۸۶۹ قمری

nūrbaxš-e xorāsānī, mohammad ebn-e mohammad (1393 - 1465)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۹۰/۹

آغاز:بسمله. جناب مولوی شیخ الاسلام تاج معارف العلماء ... مولانا حسن ادام الله ... بسلام و دعا مخصوص است، بعده اعلام میرود که در مسئله وجود مطلق التماس رساله فرموده بودند، و این فقیر مدتیست که منتظر وقت آن می‌باشد؛ **انجام:**عاقبت محمود باد. بحرمة کمل اولیائه من الاقطاب و الافراد.

به مولانا حسن، گفتاری است عرفانی درباره «وجود مطلق» به خواهش مولانا حسن، در آغاز از شیخ محیی الدین نامبرده است؛ کا: محمد بن غیاث الدین نوربخشی، تا: ۸۷۶ق؛ ۳گ (۵پ-

۷۷پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۲×۱۷/۶سم [ف: ۷-۲۴۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۹۰/۱۱

آغاز:ظل ظلیل همای همایون همت عالیه امام العالمین چتر دولت افتخار الخواقین امیر علاءالدولة والدین، بعده اعلام میرود که خوض مستوفی در معرفت حقیقی اکمل اولیا جز غواصان؛ **انجام:**توفیق سعادت صحبت و دولت ملازمت که مورث کمال عرفان استمحقق باد، بحرمة کمل اولیائه من الاقطاب و الافراد.

نامه به علاء الدین، گفتاری عرفانی به نظم و نثر؛ کا: محمد بن غیاث الدین نوربخشی، تا: ۸۷۶ق؛ ۳گ (۸۱پ-۸۳پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۲×۱۷/۶سم [ف: ۷-۲۴۰]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۷۷/۴

آغاز:بسمله ظل ظلیل همای همایون همت عالیه امام العابدین چتر دولت افتخار القوانین امیر علاءالدولة والدین باد بعد اعلام می‌رود که خوض مستوفی در معرفت حقیقی اکمل اولیاء؛ **انجام:**که مورث کمال عرفان است محقق باد بحرمة کمل اولیائه من الاقطاب والافراد / تم

نامه‌ای است به امیر علاء الدولة والدین که در آن از مکاشفات اولیا بحث نموده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۳گ، ۱۶ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۳-۱۱۸۴]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۵۴/۱۲

آغاز:سواد مکتوب که همان حضرت ... بمولانا حسن کرد نوشته اند این است بسمله ... جناب مولوی شیخ الاسلام ... مولانا حسن... بسلام و دعا مخصوص است؛ **انجام:**عاقبت محمود باد بحرمة کمل اولیائه من الاقطاب و الافراد.

نامه‌ای است که برای مولانا حسن کرد در باره وجود مطلق نوشته است، او دارای چندین نامه اخلاقی و عرفانی -فلسفی است؛ خط: نسخ، کا: تولمی، علی عسکر بن مؤتمن، تا: ۱۲۲۲-۱۲۲۴ق، برای آقا محمد علی پسر حاجی حسین رشتی؛ ۲گ (۳۰پ-۳۱پ)، ۲۹سطر (۱۲×۲۳)[ف: ۱۲-۲۶۶۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۵۴/۱۴

آغاز:سواد مکتوب حضرت امام العالم و الغوث الاعظم امیر سید محمد نوربخش که بعلاءالدوله فرستاد. بسمله ... ظل ظلیل همای همایون همت عالیه امام العالمین چتر دولت افتخار خواقین امیر علاءالدولة والدین باد؛ **انجام:**توفیق سعادت صحت و دولت ملازمت که مورث کمال عرفان است محقق باد بحرمة کمل اولیائه من الاقطاب و الافراد

نامه به علاء الدوله، این یکی جز علاء الدوله سمنانی (۶۵۹-۷۳۶ق) است در سرگذشت سمنانی ص ۷۱ آمده که نوربخش در خرقه پوشی به واسطه شاگرد همین سمنانی است؛ خط: نسخ، کا: تولمی، علی عسکر بن مؤتمن، تا: ۱۲۲۲-۱۲۲۴ق، برای آقا محمد علی پسر حاجی حسین رشتی؛ ۲گ (۳۳ر-۳۴پ)، ۲۹سطر (۱۲×۲۳)[ف: ۱۲-۲۶۶۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷ - ۸۹۸ قمری

jāmī, ‘abd-or-rahmān ebn-e ahmad (1415 - 1493)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۴/۳-ف

نسخه اصل: اسعد افندی ش ۱۴۳۱.نامه نورالدین عبدالرحمن جامی به رکن الدین علاء الدوله سمنانی و پاسخ آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: آغاز جمادی الثانی۷۷۹ق؛ ۱۷گ (۶۷-۸۴)[فیلمها ف: ۱-۴۹۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۴/۲-ف

همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۴۹۵]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

پناهی، ق۹ قمری

panāhī(- 15c)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۱۷

نامه ملا پناهی به شاه غریب میرزا؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۳۰)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۸

نامه مولانا پناهی به شاه غریب میرزا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۸ر-۸پ)[ف: ۷-۲۲۴]

● **نامه‌ها** / عرفان و تصوف / فارسی

nāme-hā

حسینی، محمد، ق۹ قمری

hoseynī, mohammad(- 15c)

نامه‌های عرفانی به ملک محمود که خود را خاک آستانه قطب عالم نامیده است به‌تاریخ‌های گوناگون در سال‌های ۸۲۴ و ۸۲۵ق.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۳۴/۱

آغاز:فرو ریزد تا از غایت مستی خود در هستی او متفرق شوند انا الحق و سبحانی بر زبان رانند؛ **انجام:**و مشتاقان مقام اشتیاق سرمه از خاک در او.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۰۰گ (۲ر-۲۰۱پ)، ۱۸ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۵-۷۰۱]

● **نامه ها** / عرفان و تصوف، اسناد / فارسی

nāme-hā

خبوشانی، حاجی محمد، ق۹ قمری

xabūšānī, hājī mohammad(- 15c)

چند نامه عرفانی - شخصی. دست کم یکی از آنها رو به سوی شیخ کمال الدین حسین خوارزمی.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۶۴/۶-عکسی

آغاز:۱: باسمه سبحانه - جناب طریقت مآب عرفان ایاب ادام الله برکات انفاسه علی ... ۲: باسمه سبحانه. رب اشرح لی صدری و یسرلی امری و احلل ... چون در این فرصت و ایام از جانب جناب فرزند نیک انجام ... کمال الدین شیخ حسین الخوارزمی از بلده فاخره بخارا و صوب ارجمند سمرقند. آغاز۳: شیخ الاسلامی کهف الانامی شیخ کمال الدین حسین حفظه الله عن و همة العین و جعل انفاسه؛

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۵۲۵۰؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۰۳ق؛ ۵گ (۲۱-۲۵)[عکسی ف: ۲-۲۷۶]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری، خط / فارسی

nāme-hā

شیرازی، مطهر، ق۹ قمری

Šīrāzī, motahhar(- 15c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۸/۸

از مرتضی اعظم سید مطهر شیرازی به تاج الدین سلمانی؛ خط: نستعلیق، کا: نصرالله بن عبدالمومن منشی سمرقندی، تا: قرن ۹؛ ۵ص (۸۴-۸۸)، ۲۳سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۲×۲۳سم [سنا: ف: ۱-۱۰۲؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۴۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

صاحب علاء الدین، ق۹ قمری

sāheb ʻalāʻ-od-dīn(- 15c)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۷۶-ف

نسخه اصل: نسخه ش ۲۱۶ کتابخانه تقوی که اکنون در کتابخانه مجلس شورای ملی است ۶۴۶۱۴-۴۵۵۹. نامه به فخرالدین علی وزیر در روم در تعزیت پسر او؛ کا: عبدالحی، تا: ۸۲۲ق، جا: ماردین در شمال عراق[فیلمها ف: ۱-۶۲۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۲/۲-ف

نسخه اصل: اونیورسیته ش ۵۵۲ فارسی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ ۲۵سطر[فیلمها ف: ۱-۴۴۳]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

مطرزی، ابوبکر بن محمد، ق۹ قمری

motarrezī, ābū-bakr ebn-e mohammad(- 15c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۵۹/۱۲

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم.خیرکم من ذکر کم الله رویته، ورغبکم فی الاخرة عمله وزاد فی عملکم منطقه بر مقتضی اشارت نبوت توقیع فضیلت خیریت بر مثال حالت آنکس توان یافت که مشاهده دیدار او از انعکاس انوار الوهیت نشان دهد. و مطالعه کردار او در آینه تصویر رغبت سعادت آخرت بنماید و موازنه گفتار او واسطه ازدیاد علوم نافع گردد. و الحمدلله وحده امروز این هر سه خصلت در ذات شریف شیخ الوقت قطب الحقیقه برهان الطریقه قدوة السالکین ابقی الله برکة انفاسه للاسلام ذخراً و ملاذاً موجود است و شکر این موهبت بر اهل این اقلیم بل بر کل امت محمد صلی الله علیه و آله لازم. ترقب از میامن انفاس عزیزش آنست که این ضعیف ابن المطرزی را بدریوزه سعادت حسن خاتمت و خلاص از توحش حشمت مدد فرمایند و السلام علی من اتبع الهدی و فرزندان را بدعا خیر یاد میدارد و الحمدلله وحده و الصلوة علی رسوله

این نامه‌ای است که فخرالدین ابن المطرزی نوشته است به شیخ الوقت قدوة العارفین برهان المله والدین قهستانی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۸۹)، اندازه: ۸×۱۸سم [ف: ۱۰-۱۸۹]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / ترکی

nāme-hā

توقیعی، احمد فریدون بیک

towqīʻī, ahmad fereydūn beyk

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۹۴/۳

آغاز:محامد بی انتها اول قادر رحمیك ذات بی همتا سنه لایق وسزاوار که مراتب انسانی متفاوت قلوب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۵گ (۶پ-۱۰ر)[ف: ۳۷-۳۳۵]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / ترکی

nāme-hā

امیر علیشیر نوائی، علیشیر بن کیچکنه،۸۴۴-۹۰۶؟قمری

amīr ʻalī-šīr-e navāʼī, ʻalī-šīr ebn-e kīčakne (1441-1501)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۲۵

نامه ترکی میر علیشیر درباره رخصت حج به سلطان میرزا حسین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۱۳ر-۱۱۴پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۸۵/۳۲
رقعه‌ای که میر علیشیر به سلطان میرزا حسین در طلب رخصت حج نوشته؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۳؛ ۱ص (۱۱۴ر)، اندازه: ۱۵/۶×۲۵/۸سم [ف: ۱-۲۹/۱-۲۳۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

امیر علیشیر نوائی، علیشیر بن کیچکنه،۸۴۴-۹۰۶؟قمری
amīr ʻalī-šīr-e navā'ī, ʻalī-šīr ebn-e kīčakne (1441-1501)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۹۵۹/۴
آغاز: انشایی که امیر علیشیر نوائی از برای عبدالله مروارید نوشته اند: برادر ارجمند و فرزند دلبند را بعد از ادای سلام مشتاقانه؛ **انجام:** بخش آخر نامه محو شده خواندنی نیست.
نامه به عبدالله مروارید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۹۹۵ق؛ ۱ص (۲۲۹پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۶×۲۴/۱سم [ف: ۸-۱۴۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۵
نامه به خواجه افضل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۶ پ)[ف: ۷-۲۲۴]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۴/۳۴-عکسی
آغاز: ۱: ای باد صبا چه آمدی ز سر منزل یار - جانم ببر و بجان او ساز نثار ... بعد از عرض عبودیت معروض رای؛ ۲: انصاف بده ای فلک مینا نام - تا زین دو کدام خوبتر، کدام حرام. خورشید جهانتاب تو از جانب؛ ۳: چند روز شد که مظنه این کمینه آن است که بر صفحه خاطر
اصل نسخه: ملک، ش ۴۳۴۱. دو نامه به عبدالرحمان جامی (۸۱۷-۸۹۸ق) و یکی عشقی است به دلدار خود.این نامه‌ها در فهرست کتابخانه نیامده است (ملک ۳۶۱/۷)؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۱۹ق؛ ۱گ (۲۴۱پ-۲۴۱پ)[عکسی ف: ۲-۲۷۸]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

دوانی، محمد بن اسعد، ۸۳۰ - ۹۰۸ ؟ قمری
davvānī, mohammad ebn-e asʻad (1427 - 1503)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۵/۳۸
آغاز: خدام بر جیس احتشام فتح کرده و معروض دارند بالامانی و الاقبال. فی اول هذا المکتوب. اماما للملة و الشریعة و الطریقة و الحقیقة و الحکمة و الایالة و الدین شجاع الدین علیا. سلام وای سلام. سلام من الل السلام علی حضرة من التی؛ **انجام:** یخلد علی العالمین سیما العالمین ظلال افضالکم الی یوم الدین آمین آمین آمین اخلص المخلصین حقا محمد بن اسعد.
محمد بن اسعد دوانی این نامه را به یکی از پیشوایان (شجاع الدین علیا) نوشته و یاد آورد شده که امام ابویزید دوانی درگذشت و درباره فرزند خویش و خود دوانی سفارش کرد، آن‌گاه درخواست که برای ادای پاره‌ای از حقوق آن شهید راه دین از فرزندش نوازش کنند و او را به همان پایگاه رسانند چه شایسته است حکومت فقیه و مدرس و معید را پس از مرگشان به فرزندانشان داد آن‌چنان‌که غنیمت‌ها را به فرزندان سپاهیانمی‌دهند؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن سعدالله، تا: با تاریخ۹۱۳ق؛ ۱ص (۱۴۷ر)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۴-۷۰۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

دوانی، محمد بن اسعد، ۸۳۰ - ۹۰۸ ؟ قمری
davvānī, mohammad ebn-e asʻad (1427 - 1503)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۰/۴
آغاز: منقول من علامة الدوانی. هر چند مدتیست که از جانب آن دوست جانی و فرزند روحانی نسیمی نوزید و رقعه نرسید هرگز ازین جانب فراموشی نبوده؛ **انجام:** و کتب به دست آید و درین مسئله بسطی واقع شود و السلم و السلامة و الرحمه و البرکه و العافیه ابدا سرمدا. من الفقیر المخلص الحقیقی محمد بن اسعد الصدیقی
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۴)، اندازه: ۱۱/۳×۲۱/۷سم [ف: ۲۹/۱-۴۷۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۰/۹
آغاز: کتابتی است که به مولانا علی قوشچی نوشته شده.ایا ساکنی واد العقیق تعطفوا ×× علی ذنف یشفیه قوجه مانه ... همواره اوکار اطوار حقایق ملکوت و اسرار دقایق جبروت شهباز بلند معارف شکار ملایک شعار خاطر قدسی آثار؛ **انجام:** به سعادت ملازمت مشرف خواهد گردانید آن شاءالله تعالی از مکارم اخلاق طیبه الاعراق اسبال دیک عفو برین گستاخی مأمول و مسئول است و الله تعالی یخلد ضلال افاضتکم علی مفارق الطالبین خصوصاً المخلصین الی یوم الدین و السلام
نامه به مولانا علی قوشچی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۸)، اندازه: ۱۱/۳×۲۱/۷سم [ف: ۲۹/۱-۴۷۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۰/۱۰
آغاز: بحرمة ایام الوصال الفواضل ×× بطیب لسان کالبدور الکوامل ... قلم برداشتم و نمی دانم تا چه نویسم شکایت حکایت فراق یا قصه غصه اشواق؛ **انجام:** ور نه تشریف تو بر بالای کس کوتاه نیست. زیاده ازین مزاحم اوقات شریف نمی گردد و الله یصون عن عین الکمال و حماله عن قصمة الزوال
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۹)، اندازه: ۱۱/۳×۲۱/۷سم [ف: ۲۹/۱-۴۷۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۰/۱۱

آغاز:اخص مریدان و اخلص مستفیدان آن که مهر مهرولای آن حضرت نقش نگین جان و خاتم بنان جنان دارد؛ **انجام:**تجاوز از حد می‌داند ظلال ارشاد و افاده بر کافه عباد و قاطبه بلاد مخلد باد الی یوم التناد بمحمد سید الامجاد و آله و صحبه و عترته الامجاد
نامه به یکی از مشایخ؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۹)، اندازه: ۱۱/۳×۲۱/۷سم [ف: ۱/۲۹-۴۷۳]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۰/۱۳

نامه به یکی از مشایخ، تکرار نامه ای است که در ص ۴۹ این نسخه نیز نوشته شده بود؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۶۲)، اندازه: ۱۱/۳×۲۱/۷سم [ف: ۱/۲۹-۴۷۴]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۳۰

آغاز:بزرگان و خرده دانان دانند که به خرده ریزه که از چنته پیرزنی گیرند ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۱۷ر-۱۱۷پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۷]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

حسین بایقرا، ۸۴۲ – ۹۱۱ قمری

hoseyn-e bāyqarā (1439 - 1506)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۱۵

آغاز:ای گدا و شاه را از انفاس پاکت زندگی ×× با گدایان تو شاهان در مقام بندگی
نامه به مولانا جامی، دو نامه است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۰۳پ-۱۰۴ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۵]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۳۹

آغاز:زبدة الکتاب، مولانا نظام الدین سلطانعلی بداند که عنایت و تربیت مربی رای عقده گشای ...
به سلطان علی خوشنویس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۸۷پ-۸۹ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۶]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۱۴

آغاز:حضرت فطانت منقبت کرامت رتبت ...
نامه به شاه قاسم نوربخش؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۰۳ر-۱۰۳پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۵]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۹

آغاز:حضرت سلطنت مآب، خلافت نصاب، سیادت انتساب، عدالت اشعار ...
نامه سلطان حسین بایقرا در پاسخ شاه اسماعیل یکم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

میبدی، حسین بن معین الدین،– ۹۱۱ ؟ قمری

meybodī, hoseyn ebn-e mo'īn-od-dīn(- 1506)

قاضی میر حسین میبدی یزدی به میر عبدالوهاب نامه‌ای نگاشته و در آن گفته که مرا به بهانه این‌که درباره خدا هیولی گفته‌ام کافرم خواندند با این‌که من به پیروی از اشراقیان و خواجه طوسی جسم را آمیخته از هیولی و صورت ندانسته و آنرا بسیط می‌دانم پس به جسم هیولائی نمی‌گویم تا خدا را هیولی بدانم. او در اینجا ازمحیی الدین و شبستری و شریف گرگانی سخنانی می‌آورد و یادی از هستی مطلق و وحدت وجود می‌کند.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹/۱۰۳۵/۱

آغاز:(ایضا نامه که بحضرت میرعبدالوهاب نوشته است). شعر: گر من از سرزنش مدعیان اندیشم ×× شیوه مردی و رندی نرود از پیشم / زهد رندان نو آموخته راهی بدهی است ×× من که بد نام جهانم چه صلاح یشمشنیده ام که عزیزی در مقام تکفیر من است و از من نقل کرده اطلاق هیولی بر حضرت حق ... کرده‌ام و حقیقت حال آنکه من بترکب جسم از هیولی و صورت قائل نیستم؛ **انجام:**و چه خوب فرموده مولانا نظام الدین نیشابوری در تفسیر و اذ اسالک عبادی عنی فانی قریب ... مع ان التعبیر عن بعض ذلك یوجب شنعة الجهال. و لنختم بالصلوة علی سید المرسلین و آله اجمعین.
خط: تعلیق، کا: دیباجی، شهاب الدین علی، تا: ۱۱۰۰ق، جا: کرمان؛ ۲ص (۴۵۱-۴۵۲)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۳-۳۸۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

شمس حسینی

šams hoseynī

شمس حسینی این نامه را به بزرگی نوشته و سفارش می‌کند که به نجم الدین محمد که از دانشمندان و شناختگان وی است نوازش کند.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۵/۷

آغاز:رب کما نورت العالم بنوره وجوده السامی و شرفت بنی آدم بنعمة ذاته المقدس العالم فابد ظلال هدایاته و افاضاته علی العالمین ... محب صافی الوداد ... بعد از عرض شرایف تحیات؛ **انجام:**از آفات زمانو عاهات اوان معصوم و محروس ... (بریده شده) بالنبی و آله الامجاد. الداعی شمس الحسینی.
خط: نستعلیق، کا: محمد بن سعدالله، تا: با تاریخ۹۱۳ق؛ ۱گ (۱۴۷)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۴-۷۰۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

بیانی کرمانی، عبدالله بن محمد، ۸۶۵ – ۹۲۲ قمری

bayānī kermānī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad (1461 - 1517)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۸۵/۱۰

آغاز:بعرض میرساند که این فقیر حقیر از خانه بخانه اشغال کرده و از منزلی بمنزلی ارتحال نموده ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۹۷ق؛ ۴۱سطر، اندازه: ۹/۸×۲۲سم [ف: ۸-۴۵۹]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۷۶/۱۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۷-۲۰۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

سلطان علی مشهدی، ۸۴۱؟ – ۹۲۶ ؟ قمری

soltān ‘alī-ye mašhadī (1438 - 1520)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۷۱

آغاز:خداوند را پوشیده نماند که بندگان سید نجم الدین دعوی و شاه درویش ثانی و شهاب و تکش و حافظ صابر قاق باخدام مخدوم زادگی استاد مولانا صاحب مصنف و جناب خواجه شادی شاه؛ **انجام:**و جناب امیر ملک جوینی و خورشید خانم بزم آرا تشریف آوردند حاصل که فلک بر ملک رشک دارد. عبد کم سلطان علی

برای یکی از از فرزندان سلطان حسین میرزا نوشته است و او را به محفلی دعوت می‌کند؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱ص (۲۲۴)[ف: ۱۵-۱۶۴]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / ترکی

nāme-hā

سلیم اول، سلطان عثمانی، ۸۷۲ – ۹۲۶ قمری

salīm-e avval, soltān-e ‘osmānī (1468 - 1520)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۷۳

نامه به شاه طهماسب جهت تهنیت جلوس شاه تهماسب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۱۱ر)[ف: ۴۳-۱۱۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۱۰۶

نامه ترکی سلطان سلیم پادشاه روم که در باب سلطان بایزید به شاه طهماسب نوشته؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۳-۱۱۴۱ق؛ ۲ص (۸۹-۹۰)[ف: ۱۰/۳-۱۳۴۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

سلیم اول، سلطان عثمانی، ۸۷۲ – ۹۲۶ قمری

salīm-e avval, soltān-e ‘osmānī (1468 - 1520)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۱۹۶

مکتوب سلطان سلیم در جواب شاه عباس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۴۱۰ – ۴۱۱)[مختصر ف: -۷۹۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

اسماعیل صفوی اول، شاه ایران، ۸۹۲ – ۹۳۰ قمری

esmā‘īl-e safavī-ye avval, šāh-e īrān (1487 - 1524)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۱۴۰

نامه به شاهی بیک خان اوزبک؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۳-۱۱۴۱ق؛ ۳ص (۱۱۸-۱۲۰)[ف: ۱۰/۳-۱۳۴۹؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

خواند میر، غیاث الدین بن همام الدین، ۸۸۰ – ۹۴۲ قمری

xānd mīr, qīyās-od-dīn ebn-e hammām-od-dīn (1476 - 1536)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۴

نامه به پسر خود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۷-۲۲۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری/ فارسی

nāme-hā

همایون، پادشاه هند، ۹۱۳ – ۹۶۳قمری

homāyūn,pādešāh-e hend (1508 - 1556)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۰۲

آغاز:بعد از تمهید شکر و سپاس الهی جلت علا، و پس از تشیید مبانی ...

نامه به بهادرخان حاکم گجرات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۸۳ر-۱۸۴ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۲۱

آغاز:بسمله. بعد از ادای وظیفه دعا و اخلاص که شیوه مرضیه اصحاب اختصاص است ...

نامه به شاه طهماسب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۶۲پ-۶۳ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

سلیمان اول، سلطان عثمانی، ۹۰۱؟ – ۹۷۳قمری

soleymān-e avval,soltān-e ‘osmānī (1496 - 1566)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۳۱

آغاز:عالیجاه سعادت خورشید کلاه، انجم سپاه ...

نامه سلطان سلیمان قیصر روم به شاه طهماسب بعد از فرستادن پسرش؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۷۹ر–۸۰پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷–۹۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۴

آغاز:عالیحضرت، گردون سلطنت، خورشید افاضت، برجیس سعادت ...

نامه سلطان سلیمان خواندگار روم به شاه طهماسب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۲۳ر–۲۴پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷–۹۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۹/۸

آغاز:انه من سلیمان و انه بسم الله الرحمن الرحیم. قل اللهم مالک الملک تؤتی الملک من تشاء ... خدایا کمال الهی تراست ×× همه بندگانیم شاهی تراست

نامه به نواب شاه طهماسب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۱۱۴–۱۱۵)، اندازه: ۱۳/۱×۲۴/۳سم [ف: ۲۹/۱–۱۸۴]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۴

نامه سلطان سلیمان روم و جواب آن؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸–۶۷]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

جرجانی، ابوالفتح بن مخدوم،– ۹۷۶ ؟ قمری

jorjānī, ab-ol-fath ebn-e maxdūm(- 1569)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۴۴

نامه به نواب اعظم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸–۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۴۵

نامه به خان خانان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸–۸]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۴۶

نامه به عرفی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸–۸]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۴۷

نامه به آصف خان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸–۸]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۴۸

نامه به شاه فتح الله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸–۸]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۴۹

نامه به میر جمال الدین حسین انجو؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸–۸]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۵۰

نامه به قاضی نورالله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸–۸]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۵۱

نامه به شریف آملی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸–۸]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۵۲

نامه به خواجه حسین ثنائی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸–۸]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۵۳

نامه در مذمت ملا بهرام که تصنیفی کرده بود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸–۸]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

فضولی بغدادی، محمد بن سلیمان، ۹۱۳؟ – ۹۷۶ ؟ قمری

fozūlī baqdādī, mohammad ebn-e soleymān (1508 - 1569)

نامه‌ای است که ظاهراً فضولی برای شاه وقت می‌نویسد و در آن وصف حال خود می‌کند.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۱/۳

آغاز:مالک ملک آرای و حاکم حکمت فزای اقالیم حکم معموره جهانی وقف ارباب استرزاق ایدوب تولتین؛ **انجام:**غایت مضمونی ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء و الله ذوالفضل العظیم نهایت مفهومی انه من سلیمان و انه

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۱۶–۱۷)، ۲۴ سطر (۱۴×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱–۸۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / ترکی

nāme-hā

سلیم دوم، سلطان عثمانی، ۹۳۰ – ۹۸۱قمری

salīm-e dovvom, soltān-e ‘osmānī (1524 - 1574)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۸۰

نامه به پدر خود سلطان سلیمان خان در باب سلطان بایزید؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ تا۱۱۴۱ق؛ ۱ص (۵۹)[ف: ۳/۱۰–۱۳۴۳؛ فهرست رایانه‌ای ج۴–۱۰۲۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، اسناد / فارسی

nāme-hā

طهماسب صفوی اول، شاه ایران، ۹۱۹ – ۹۸۴ قمری

tahmāsb-e safavī-ye avval, šāh-e īrān (1514 - 1577)

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۲/۲
آغاز:بسمله. هو الحی الذی لا اله الا هو ... به نام خدایی که با تیره خاک ×× بر آمیخت این گوهر جان پاک ... لطایف حمد و ثنا حضرت پادشاهی؛ **انجام:**هرگز نرسد به دامنت گرد ملال. تمت
به سلطان سلیم در تعزیت مرگ سلطان سلیمان خان و تهنیت پادشاهی او؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۹۷۶ق؛ ۸گ (۵۳پ-۶۰پ)[ف: ۱-۲۵۵]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۲/۳
آغاز:بسمله. کل امر ذی بال لم یبدأ فیه ... شکر و سپاس احد ذوالجلال، آن صمد لم یزل لا یزال؛ **انجام:**خداوند عالم مدد کار تو. آمین یا رب العالمین ... به راه تکلف مرو سعدیا ...
به سلطان سلیمدر تهنیت پادشاهی او که به همراهی شاهقلی سلطان بیگلر بیگی آذربایجان فرستاده شده؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۶ رجب۹۷۷ق؛ ۴۶گ (۶۱ر-۱۰۶پ)[ف: ۱-۲۵۵]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴/۴
آغاز:بسمله. تبارک الذی بیده الملک و هو علی کل شیء قدیر. دیباچه نامه اخلاص مالک الملکی رواست که خطبه ذی رتبه الحمد؛ **انجام:**جهد تو موفور باد وسعی تو مشکور باد
نامه‌ای است به نثر مصنوع آمیخته به نظم؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کا: شیرازی، محمد مؤمن بن عبدالمؤمن، تا: دوشنبه ۱۸ ذیحجه (یا ذیقعده)۹۹۶ق؛ ۲۶گ (۶۹پ-۹۴ر)[ف: ۱-۲۵۵]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۹
آغاز:تحفه دعایی که سبحان املاء اعلا به خطابه ادعونی استجب لکم بمداومت آن اهتمام تمام نمایند ...
نامه به عادلشاه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۶۰پ-۶۱پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۴]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۵
آغاز:بسمله، الحمد الله الذی ذی اللطف و الاحسان و العظمة ...
نامه به سلطان سلیمان خواندگار روم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۴گ (۲۴پ-۳۷پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۳]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۸
آغاز:اللهم کما جعلت ... مرجعا لاعاظم اساطین السلاطین ... طلیعه آفتاب عالمتاب مراحم ...
نامه به سلطان سلیمان خواندگار روم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴گ (۵۷ر-۶۰پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۴]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۳۰
آغاز:اللهم کما شیدت معالم الاسلام به قوایم الدولة السلطانیةو نظمت الامور ...
نامه به سلطان سلیمان خواندگار روم درباره فرزند خود که به واسطه صغر سن استعداد ملازمت و فرستادن به دانصوب را ندارند، و نذر زیارت مشاهد مقدسه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۷گ (۷۳ر-۷۹ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۶]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۰۵
آغاز:هو الله لا اله الا هو. اللهم خخلد ظلال سلطنته، سلطان اعاظم
نامه به سلطان سلیمان خواندگار روم و پاسخ آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۷گ (۱۸۷پ-۱۹۳پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۴]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۶۵/۱۳ نثر
نامه نواب همایون شاه طهماسب (به عیدگیر)؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، کا: محمد معصوم، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۶۹)[ف: ۸-۴۲۳؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۴۲]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۵۴
آغاز:قوافل دعوات محبانه مخالصت سمات ...
نامه به عادلشاه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۰۶پ-۱۰۸ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۸]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۷۵
آغاز:همای زین بال همایون فال و طایر مشکین جناح عزت و اجلال که از هوای
نامه به خاندگار روم؛ خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: باتاریخقرن۱۱؛ ۳گ (۱۶۴پ- ۱۶۶ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۳۸]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۴۷
دو نامه است به خواندگار؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۱۱۸ر- ۱۱۸پ)[ف: ۸-۷۳]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۷۴
نامه به خان احمد حاکم گیلان؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۳-۱۱۴۱ق؛ ۱ص (۵۷)[ف: ۱۰/۳-۱۳۴۳؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۲۹]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۴۱/۳۶
آغاز:الحمدلله ذی اللطف و الاحسان و العظمة و السلطان ... اما بعد نامه خجسته فرجام بنام ملک الملکی است که ...
نامه شاه طهماسب صفوی به سلطان سلیمان قیصر روم در پاسخ نامه او و به نثر و نظم، در آن او را به راه و روش خود دعوت می‌کند؛ خط: نستعلیق، کا: زکی حسینی، علی اکبر، تا: قرن ۱۳، جا: محمد آباد بیدر؛ مجدول، محشی؛ ۱۰گ (۱۷۹ر-۱۸۸ر هامش)، ۱۳سطر، اندازه: ۲۲/۳×۳۴سم [ف: ۷-۳۶۳]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۴/۳۱-عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۷۷]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۷۷/۱۱
نامه شاه تهماسب به شاه سلیمان در گریختن پسرش به ایران انشاء شیخ حسین بن عبدالصمد حارثی؛ کا: جهانی سبزواری، محمد حسین بن علی میر، بی‌تا؛ ۴ص (۲۱۶-۲۱۹)، ۲۳سطر (۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۹-۱۲۴۵]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۷۳-ف
نسخه اصل: استانبول ۸۹۶۸. نامه شاه تهماسب به سلطان سلیمان قانونی درباره نذورات و موقوفات حرمین و مشاهد عراق؛ بی‌کا،

بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۸۶]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۶۵/۲۵

نامه به قیصر روم؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸ص (۹۳-۱۰۰)، ۲۷سطر (۱۲×۲۵)[ف: ۱۷-۱۴۱]

۱۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۰۰

نامه «بنده شاه ولایت تهماسب» (مهر) به مؤتمن السلطان؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۶]

۱۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۳/۲

آغاز:الحمد لله و المنة فی اللطف والاکرام و الجود و الاحسان ... اما بعد عنوان نامه خجسته فرجام بنام مالک الملکی است که به منطق تؤتی الملک من تشاء؛ **انجام:**و ترک معصیت نموده عناد را بگذاری و در مقدماتی که در جواب نوشته شده انصاف دهی تا سعادت دارین ... و السلام علی من اتبع الهدی

نامه‌ای است که شاه طهماسب به احمد پاشا وزیر عثمانی نگاشته است و در آن به وقایع حمله آنها به آذربایجان و رانده شدنشان توسط میرزا اسماعیل بهادر و استدعای صلح از طرف آنان اشاره رفته است، در ضمن مباحثی در اثبات امامت ائمه اطهار (ع) را دارا است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، دارای سرلوح زرین؛ ۲۷گ (۱۰۳ر-۱۲۹ر)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۲-۳۶۳]

۲۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۹۰

آغاز:شکر وسپاس احد ذوالجلال ×× آن صمد لم یزل لایزال / جون بکشایی سر درج سخن ×× اولش ازنام خداوند کن؛ **انجام:**فضل الله المجاهدین علی القاعدین درجة مقتضا سنجه امر غزا و جهاد آیین دین سید المرسلین ره صلوات الله علیه وسلامه [وآله] جمله فرایض الهیه دن او لوب.

مجموعه‌ای است نثر ونظم به زبان فارسی وترکی به مناسبت جلوس سلطان سلیم خان از سوی حکومت بیگلر بیگی آذربایجان شاه قلی سلطان فرستاده شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با لوح مزدوج؛ ۹۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف مخ: ۳-۱۳۲۹]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۷۵/۴

نامه شاه طهماسب به عبیدالله خان اوزبک وجواب وی و پاسخ شاه طهماسب به جواب وی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰گ (۱۱پ-۲۰پ)[ف: ۳۷-۴۴۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

هجری طهرانی، محمد شریف، - ۹۸۴ قمری

hejrī tehrānī، mohammad šarīf (- 1577)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۳

نامه به شوقی یزدی در وقت ضبط هرات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۶ ر)[ف: ۷-۲۲۴]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری، اسناد / فارسی

nāme-hā

اسماعیل صفوی دوم، شاه ایران، ۹۴۲؟ - ۹۸۵ قمری

esmāʻīl-e safavī-ye dovvom, šāh-e īrān (1536 - 1578)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۳۳

آغاز:عالیجناب سلطنت و حشمت مآب، شوکت و نصفت و عزت و جلالت انتباه ...

نامه به محمد حکیم میرزا برادر جلال الدین اکبر پادشاه هند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۸۱پ-۸۳ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، خط / فارسی

nāme-hā

کاهی، نجم الدین محمد، - ۹۸۸ قمری

kāhī, najm-od-dīn mohammad(- 1581)

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۹۵/۲۱

نامه قاسم کاهی به فریدون خان که در زندان بوده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ قطع: رحلی[نشریه: ۷-۱۳۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، ادبیات / فارسی

nāme-hā

وحشی بافقی، کمال الدین، ۹۳۹؟ - ۹۹۱ قمری

vahšī bāfqī, kamāl-od-dīn (1533 - 1583)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۷۲

آغاز: الا ای پیک باد صبح برخیز ×× مرا هجران ز پا افکند دریاب

نامه ملا وحشی به مطلوب خود به نظم و نثر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۳۳ر-۱۳۵ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۱۶

آغاز:الا ای پیک باد صبح بشتاب ×× مرا هجران ز پا افکند دریاب / منم با خاک رو یکسان غباری ×× بکوی غم نشسته خاکساری. خدا آگاه است که تا سرا پرده چشم پر آب، و خلوتکده جان خراب؛ **انجام:**ز خاک رهگذارت سر فرازیم - بخدمت کاریت جان صرف سازیم

نامه به مطلوب خود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۸ر-۱۹پ)[ف: ۷-۲۲۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۷۶

آغاز:ای پیک باد صبح بشتاب ×× مرا هجران ز پا افکنده دریاب

نامه به مطلوب خود؛ خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: باتاریخ

قرن۱۱؛۱گ(۱۶۶ر-۱۶۶پ)،اندازه:۱۵/۱×۲۸/۴سم[ف:۲۹/۲-۷۳۸]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۱۶

آغاز:الا ای پیک باد صبح بشتاب ×× مرا هجران ز پا افکند دریاب / منم با خاک ره یکسان غباری ×× بکوی غم نشسته خاکساریخدا آگاهست که تا سراپرده چشم پر آب، و خلوتخانه جان خراب؛ **انجام:**ز خاک رهگذارت سر فرازیم ×× بخدمت کاریت جان صرف سازیم

نامه به مطلوب خود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۸ر-۱۹پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۳/۱×۳۷/۷سم [ف: ۷-۲۲۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

مرتضی نظام شاه، پادشاه دکن،- ۹۹۵ قمری

morteza nezām-šāh, pādešāh-e dakan(- 1587)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۴۱/۲۳

آغاز:تا همای همایون قدر بخت بلند از آشیان ثریا مکان؛

نامه به همایون پادشاه؛ خط: نستعلیق، کا: شاه طاهر، تا: قرن ۱۳، جا: محمد آباد بیدر؛ ۳گ(۱۳۴پ-۱۳۶پ)[ف: ۷-۳۶۱]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۴/۱۸-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۲۷۸]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

ثنائی مشهدی، حسین بن محمد،- ۹۹۶ ؟ قمری

sanā’ī mašhadī, hoseyn ebn-e mohammad(- 1588)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۰۳/۱۸

آغاز:یاد گرامی و مخلص قدردان مولانا شکیبی را، از هرچه گفته ...

از خواجه حسین ثنایی بمولانا شکیبی؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: جنونی، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۱۰۰ق؛ اندازه: ۱۲/۳×۲۲/۸سم [ف: ۸-۳۳۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

ابوالفتح گیلانی،- ۹۹۷ ؟ قمری

ab-ol-fath-e gīlānī(- 1589)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۳۴

آغاز: هر جا ز خوناب چشم (؟) تری هست ×× از حادثه هجران من آنجا خبری هست

هفت نامه است به نظم و نثر. به برادر بزرگتر خود حکیم برهان الدین همام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴گ (۱۲۱پ-۱۲۴پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۳۷

به خان خانان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۷۷پ-ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۳۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

عرفی شیرازی، محمد بن علی، ۹۶۳؟ - ۹۹۹ قمری

‘orfī šīrāzī, mohammad ebn-e ‘alī (1556 - 1591)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۱/۱۱

آغاز:نسیم عاطفتی که درینولا از مهب الطاف و اعطاف نواب خانی؛ **انجام:**هادی القلوب به علی القلوب.

جواب عرفی به خانخانان؛ خط: نستعلیق خوش، کا: شکرالله ایموری، تا: نیمه دومقرن۱۱؛ ۱ص (۶۶)، ابعاد متن: ۱۳×۲۶/۵، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۷-۸۰۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۹۶/۲۸

آغاز:معصیتی که نصیبش بطینت عصمت سرشت از باب وفاق روا میدارند؛ **انجام:**این خود مباد که ثبوت بطلانش محتاج دلیل و برهان باشد.

رقعه که ملا عرفی بشیخ فیضی نوشته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ به شیوه چلیپایی؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ ۱ص (۴۹۴)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۹-۲۹۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۷/۹۴

نامه مولانا عرفی در نصحیت دوستی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۱۷۱-۱۷۲)[ف: ۳/۱۰-۱۴۰۶؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۴۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۵۴

رقعه عرفی به شیخ فیضی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۰۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۵۶

رقعه عرفی به ظهوری؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۰۶)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۹]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۷۶/۱۱

نامه خان خانان به عرفی و پاسخ آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۷-۲۰۰]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۹۵/۲

نامه به یکی از بزرگان؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۱۰۵۰ق؛ ۳ص (۱۶-۱۸)[ف: ۹۸-۳۲؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۹]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۲۷

رقعه ای که مولانا عرفی شیرازی بشیخ فیضی آگره‌ای نوشته؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۱ص (۷۳۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۲]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۰/۸
رقعه‌ای که مولانا عرفی شیرازی به شیخ فیضی آگره‌ای نوشته؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا حسن کرمانی، تا: قرن ۱۲ [ف: ۷-۱۹]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۷۶/۸
نامه به ظهوری؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا[ف: ۷-۲۰۰]

۱۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۹۴/۷۵
رقعه ملاعرفی به شیخ فیضی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، بی تا؛ ۱ص، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱-۵۴۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

پیرحسن رستم

pīrhasan rostam

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۳۱/۶
نامه به یکی از پادشاهان؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ ۱ص[ف: ۷-۸۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

قراری گیلانی، محمد بن عبدالرزاق، ق۱۰ قمری

qarārī gīlānī, mohammad ebn-e ‘abd-or-razzāq(- 16c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۵۰/۲۶-ف
نسخه اصل: بادلیان ۲۸۲۷ وینفیلد ۸؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰۱۲ق، جا: لاهور[فیلمها ف: ۱-۵۷۱]

● **نامه‌ها (۱) = نامه ازبکان و پاسخ رستمداری = جواب نامه علماء ماوراء النهر = نامه دانشمندان ورارود به مردم مشهد و پاسخ آن** / نامه‌نگاری، کلام و اعتقادات / فارسی

nāme-hā = nāme-ye ozbakān va pāsox-e rostamdārī = javāb-e nāme-ye ‘olamā’-e māvarā’-on-nahr = nāme-ye dānešmandān-e varārūd be mardom-e mašhad va pāsox-e ān

مشکک رستمداری، محمد بن علی، ق۱۰ قمری

moškak-e rostamdārī, mohammad ebn-e ‘alī(- 16c)

در روزگاری که عبدالله اوزبک مشهد مقدس را اشغال کرد(۹۹۶-۹۹۷ق) یکی از فقهای مشهد نامه‌ای به اونوشت که مردم درحصار ومضیقه‌اند. عبدالله اوزبک پاسخ آن را به دانشمندان سنی واگذار کرد، آنان نیز نامه‌ای نوشتند ودلیل‌ها آوردند که شما مستحق چنین ستم‌ها هستید. ملا محمد رستمداری به نامه سنیان پاسخ گفته است.این رساله با عناوین و اسامی مختلفی آمده است:۱. نامه ازبکان و پاسخ رستمداری؛ ۲. مکتوب رستمداری؛ ۳. الامامة؛ ۴. پاسخ اعتراضات علماء النهر؛ ۵. دونامه؛ ۶. نامه افاضل ماوراءالنهر.

آغاز:پوشیده نیست بر هیچ مؤمن عالم که تعرض به اموال کسانی که گوینده کلمه طیبه لا اله الا الله و محمد رسول الله باشند مادام که از ایشان افعالی و اقوالی که موجب کفر است، صادر نشود

آغاز پاسخ: نتایج افکار و رشحات اقلام درربار افاضل ماوراء النهر هداهم الله و ایانا سبیل الرشاد و حفظهم الله و ایانا عن التعصب ...

چاپ: در «جنگ مرتضی قلیخان شاملو» صص ۳۱۰-۳۲۵ چاپ شده

[الذریعة ۳۲۹/۲ «الامامة» که پاسخ رستمداری است، ۳۳۷/۲ و ۱۷۵/۵ و ۲۸۲/۸ و ۱۶۳/۲۲؛ نسخه‌های منزوی ۲/۱۰۰۰/۱ و ۵۷۴/۹؛ در تاریخ عالم آرا ص ۲۵۸-۲۶۵ «دونامه» چاپ شده است؛فهرس المخطوطات الفارسية فی دار الکتب القومية القسم الثانی ۹؛ فهرستواره منزوی ۵۷۴/۹؛دنا۴۹۶/۱۰-۴۹۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۵۵/۲
به نقل از تاریخ غیاثیه موسوم به تاریخ عالم؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ ۶ص، ۱۸سطر (۷×۱۵)، قطع: بغلی، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶-۶۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۶۶/۱
بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶گ (۶پ-۱۱ر)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲۰-۴۳۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۰۱/۶
خط: نستعلیق، کا: جدیدالاسلام کشمیری، محمد مؤمن، تا: قرن ۱۱؛ ۹ص (۲۹-۳۷)، سطور چلیپایی(۹×۱۷)، اندازه: ۱۴/۷×۲۲سم [ف: ۱۲-۲۸۸۹]

۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۶۹ ض
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۸گ (۱۷- ۲۴)[نشریه: ۱۳-۲۶۱]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۶۰/۷
آغاز:برابر پاسخ؛ **انجام:**به سعادت زیارت حضرت امام مستعبد شوند مکن مکن که پشیمان شوی و چاره نباشد.
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴گ (۸۷-۹۰)، سطور مورب (۸×۱۷)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۳۰-۴۵۴]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۴/۱۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**پاسخ: ... مکن که پشیمان شوی و چاره نباشد
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴گ (۸۳پ-۸۶ر)، اندازه: ۱۳/۳×۲۳/۵سم [ف: ۷-۸۷]

۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۵۹/۱۹ حکمت
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۲۵۰ر-۲۵۲ر)، قطع: وزیری[ف: ۲-۴۵]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۳۲

آغاز: از ازواج طاهرات رضوان الله علیهم اجمعین که کفر است تجویز کنند؛ **انجام:**مشک و بلور و طلا از آنجا می‌آورند و الله اعلم بحقیقت الحال.
در سال ۹۹۷ هجری که عبدالله خان ازبک در حوالی مشهد به غارت مشغول بود برای جلوگیری از آن، صلحا و اتقیای مشهد نامه پندآمیزی به او نوشتند و علما و فضلای اوزبک نیز جواب دادند و مولانا محمد مشکک رستمداری نیز جوابی در جواب آنها فرستاد که این نسخه شامل دو نامه اخیر می‌باشد؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۶×۱۸/۷سم [ف: ۱۷-۱۰۴]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۹۷
آغاز:برابر
خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: باتاریخقرن۱۱؛ ۳گ (۱۹۴پ-۱۹۶پ)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۴۰]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۲۰۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳ص (۴۴۷-۴۴۹)[مختصر ف: -۲۵۰]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱/۴۸-طباطبائی
آغاز:برابر؛ **انجام:**باشد که مذهب حق بر همه کس ظاهر گردد. و السلام علی من اتبع الهدی.
خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳ص (۳۰۶-۳۰۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۳-۲۲۱]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۲۰۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۸ص (۴۴۰-۴۴۷)[مختصر ف:۲۵۰]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۳۲/۲
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰گ (۲۰۷ر-۲۱۶ر)، اندازه: ۱۳/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۴-۳۴۹]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹۶/۲۴
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۴ص (۷۸-۱۰۱)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۷-۳۷۲]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱/۴۹-طباطبائی
آغاز:برابر پاسخ؛ **انجام:**مکن مکن که ره جور را کناره نباشد ×× مکن مکن که پشیمان شوی و چاره نباشد و الله اعلم بحقائق الامور
خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، ۷ص (۳۰۸-۳۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۳-۲۲۱]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۶۶
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶گ (۱۲۲ر-۱۲۷پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۰]

۱۷. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۳۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ قطع: ربعی[نشریه: ۵-۵۸۹]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۳۷/۱۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**چون اکثر مفاسد عالم بلکه تمام آن از اغراض فاسده دنیوی این‌ها ثمره او است، و السلام علی من اتبع الهدی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «ابن حسن، داود الموسوی» (بیضی)؛ ۱۴گ (۲۱۹پ-۲۳۲ر)، سطور چلیپایی، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳۹-۴۳۲]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۱۱۱
آغاز:علمای ماوراء النهر و هرات در جواب علمای مشهد مقدس نوشته‌اند. فضیلت خلفای ثلث رضوان الله تعالی علیهم اجمعین از ان مشهورتر است که بر کسی پوشیده ماند؛ **انجام:**و با بعضی از علمای رکاب همایون مناظره نماید باشد که مذهب بر همه ظاهر گردد و السلام.
نامه علمای ماوراءالنهر به علمای مشهد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۲۲۰پ-۲۲۱ر)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۳، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱-۳۷۸]

۲۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۱۲/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**پاسخ: مکن مکن که ره جور را کناره نباشد ×× مکن مکن که پشیمان شوی و چاره نباشد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ ربیع الثانی۱۰۳۵ق؛ ۱۷گ (۵۹ر-۷۵پ)، ۱۴سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: -۳۱۷]

۲۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۳۰/۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**مکش، مکش که پشیمان شوی و چاره نباشد. تمت
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۵۷ق؛ ۱۱۶گ (۱۰۲-۱۱۷ر)[ف: ۱-۲۵۶]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۰۶/۲۶
آغاز:برابر
از دانشمندان ورارود به دانشمندان شیعی مشهد و پاسخ محمد مشکک رستمداری به دانشمندان ورارود؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۷ق؛ ۱ص (۶۵پ)، ۳۳سطر[ف: ۹-۱۰۰]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۱۱/۹
کا: اینجو، جلال الدین محمد، تا: با تاریخ۱۰۹۵ق، به دستور سلطان محمد کاتب سپاهانی؛ ۹ص(۳۱۸-۳۲۶)[ف: ۱۰-۱۵۸۹]

۲۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۰/۴۲
خط: نستعلیق شکسته، کا: فتاح بن محمد حسین، تا: ذیقعده۱۰۹۷ق؛ در «جنگ صفی قلیخان شاملو»؛ ۱۵ص(۳۱۰-۳۲۴)[ف: ۳-۳۲۹]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۱۴/۱۳
بی‌کا، تا: ۱۰۹۸ق؛ ۷ص (۲۳۰-۲۳۶)، سطور چلیپا (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۲-۲۵۲۶]

۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۰۳/۱۰

آغاز:برابر
خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: جنونی، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۱۰۰ق؛ ۶گ (۳۵ر-۴۰ر)، اندازه: ۱۲/۳×۲۲/۸سم [ف: ۸-۳۳۷]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۷۳

جواب مکتوبی که فضلاء ماوراء النهر به فضلاء مشهد نوشته و جواب ثانی الحال مولانا مشکک از مشهد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۳۰ر و ۳۲ ر)[ف: ۴۳-۱۱۳]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۷۷/۲۹

کا: محمد کاظم، تا: ۲۰ربیع الاول۱۱۱۴ق؛ مجدول؛ ۱۱ص (۲۴۵-۲۵۵)[ف: ۳۷-۳۱۸]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۱۸۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**و آنچه در این صحیفه مزبوره مسطور است از اجوبه، مطابق قوانین شریعت مصطفویه است خلاف این عقیده عین ضلال و موجب عذاب و نکال حضرت ذوالجلال است و السلام علی من اتبع الهدی.
بی‌کا، تا: ۱۰۶۳-۱۱۴۱ق؛ اندازه: ۱۵/۵×۳۳سم [ف: ۱۰-۱۳۵۴]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۱۸۷

آغاز:برابر پاسخ؛ **انجام:**و این معنی بوجود نیامده فتوی بقتل فقیران دادند بارک الله اعظم الله اجورکم
بی‌کا، تا: ۱۰۶۳-۱۱۴۱ق؛ ۵ص (۲۲۶-۲۳۰)، اندازه: ۱۵/۵×۳۳سم [ف: ۱۰-۱۳۵۴]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۸۱/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**مکن مکن که ره جور را کناره نباشد ×× مکن مکن که پشیمان شوی و چاره نباشد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۵۰ق؛ مجدول؛ ۱۲گ (۱۱۸پ-۱۲۹ر)، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳۷-۵۱۳]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۸۵/۱۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**انجام ناکه ماوراءالنهر: «که مذهب حق بز همه کس ظاهر گردد فالسلام علی من اتبع الهدی.آنچه درین صحیفه مزبوره مسطور است از اجوبه شریعت مصطفویه است و السلام».انجام جواب: «مکش مکش که ره جور را کناره نباشد ×× مکن مکن که پشیمان شوی و چاره نباشدوالسلام علی من اتبع الهدی».
شامل نامه و پاسخ آن؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۳؛ اندازه: ۱۵/۶×۲۵/۸سم [ف: ۲۹/۱-۲۳۱]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۸۶/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**باید که رئیس خود [مولانا] عبدالله را بیرون فرستند، تا امان داده با بعضی از ملازمان رکاب همایون مناظره نماید. باشد که مذهب حق بر همه ظاهر گردد و السلام علی من اتبع الهدی.
خط: نستعلیق، کا: شفیع، تا: ۱۲۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۴ص (۶۴-۶۷)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۰-۲۷۳]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۸۶/۳

آغاز:برابر پاسخ؛ **انجام:**مکن مکن که ره جور را کناره نباشد ×× مکش مکش که پشیمان شوی و چاره نباشد و السلام علی من اتبع الهدی.
خط: نستعلیق، کا: شفیع، تا: ۱۲۰۹ق؛ ۹ص (۶۷-۷۵)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۰-۲۷۴]

۳۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۴/۳۳-عکسی

نسخه اصل: ملک ۴۳۴۱ این نامه در فهرست نیامده (ملک ۳۶۱/۷). نامه فقیهان سنی و پاسخ رستمداری؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۱۹ق؛ ۸گ (۲۳۱پ-۲۳۸ر)[عکسی ف: ۲-۲۷۹]

۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۳۰/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**(باید) که رئیس خود (خویش فضائل مآب مولانا) ملا عبدالله را (بیرون فرستند تا) امان داده با بعضی از ملازمان رکاب (همایون) اعالیحضرت خاقانی مناظره نماید (نمایند) باشد که مذهب حق بر همه کس ظاهرگردد (تمت) تمام شد نامه ازبکیه. انجام: و فتوی بقتل (بحون) فقیران داد (ه ا) ند بارک الله (فیکم و) عظم الله اجور کم و اصلح (الله) امورکم.مکن مکن که ره جور را کناره نباشد ×× مکن مکن که پشیمان شوی (و) چاره نباشد. و السلام علی من اتبع الهدی) تمام شد
در این دفتر از نامه سنیان جز چند سطر پایان دیده نمی‌شود و افتاده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۲۳۶ق؛ ۷گ (۱ر-۷ر) ۱۷سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۶-۲۱۴۷]

۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۱۵/۹

آغاز:برابر پاسخ؛ **انجام:**واز تخم کدام شجره خبیثه بعمل آمده بودند.
تذکر: نام کتاب و مؤلف باتوجه به آغازنسخه شناسایی شد؛ کا: احمد مهندس، تا: ۱۲۶۳ق؛ ۲۴ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۰-۱۶۳]

۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۱۵/۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**که مذهب ق بر همه کس ظاهر شود و السلام علی من اتبع الهدی.
کا: احمد مهندس، تا: ۱۲۶۳ق؛ ۶ص (۳۶۵-۳۷۰)، ۲۴ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۰-۱۶۳]

۳۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۸۵/۶

آغاز:برابر؛ **انجام:** وظاهر است که با این فتویهای ملاحظه.
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۷گ (۱۲۰-۱۳۶)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۴-۱۳۵۴]

۴۰. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۴۶/۱۶ - ج

بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۲۷۳پ-۲۷۶ر)[ف: -۲۱۴]

۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۹۳/۳-۶/۸۳

آغاز:در سنه ۹۹۵ که سلطنت ایران با اعلیحضرت شاه عباس صفوی بود عبدالله خان اذربک باسپاهی بیکران بعزم تسخیر هرات برخواست ... علمای ماوراء النهر که دررکاب عبدالله خان

اوزبک؛ **انجام:**اگر به واسطه قهاری نواب فریدون مکان قتل فقیران دادند بارک الله عظم اجورکم واصبح امورکم. بگو مکن که نکو محضران چنین نکنند والسلام علی من اتبع الهدی
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۸-۴۷۴۳]

۴۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱/۲۷۷-۱/۹۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**قتل فقیران دادند بارک الله عظم اجورکم واصلح امورکم مکن مکن که نکو محضران چنین فکنند مکن مکن که ره جور را کناره نباشد مکش مکش که پشیمان شوی وچاره نباشد. والسلام علی من اتبع الهدی
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰گ، ۱۹سطر[ف: ۸-۴۷۴۳]

۴۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۹۹/۵۴
بی‌کا، بی‌تا؛ ۷گ (۶۴۱-۶۴۷)[ف: ۵-۷۰۰]

۴۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۸۲۰/۸
بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲گ (۲۰۱ر-۲۱۲ر)[ف: ۵-۷۰۰]

۴۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۶/۲۲
بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۴۹۱ر-۴۹۸پ)[ف: ۵-۷۰۰]

۴۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۴/۱۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی[نشریه: ۲-۱۰۷]

۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۴۵/۱
بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: پارچه زری روزگار صفویان با تزیینات بسیار، ۵ص (۵۹-۶۳)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۹-۸۳۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

میر علیشیر، ق۱۰ قمری

mīr ʻalīšīr(- 16c)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۰۱
نامه میر علی شیر به سلطان حسن میرزا؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص(۳۱۰)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۲۸
آغاز:برادر اعز ارجمند ... و فرزند اعز ارشد شهابا ...
نامه میر علیشیر به منظور نصیحت به برادر و فرزند خود نوشته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۷۱ر-۷۲ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۵]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۲۵/۴
نامه میر علی شیر به خواجه افضل الدین ترکه و مولانا عبدالله مروارید؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد حسینی قاینی، تا: ۱۰۹۶ق[ف: ۵-۴۲۵]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۶۵/۴
نامه میر علیشیر به خواجه افضل و عبدالله مروارید؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳ص (۴۳۸-۴۴۰)[ف: ۸-۴۲۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

فیضی، ابوالفیض بن مبارک، ۹۵۴ - ۱۰۰۴ قمری

feyzī, ab-ol-feyz ebn-e mobārak (1548 - 1596)

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۶/۱۴
آغاز:رساله ابوالفضل فیضی هندی: قدم قلم در طی ممالک محامد الهی کوتاه است؛ **انجام:**تاریخ قدوم اوست خیرالایام.
بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ (۲۲۰پ-۲۲۵پ)[ف: ۵-۶۹۹]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۱/۲
آغاز:بسمله، گنج ازل راست طلسم قدیم، گنج ازل چیست کلام خدای، مهر ابد کرده بنام خدای؛ **انجام:**با همگنان مدارا و موافقت و با بزرگان تعظیم حرمت مرعی دارند و السلام علی من اتبع الهدی
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۱۴-۱۶)، ۲۴ سطر (۱۴×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱-۸۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

خان احمد گیلانی، ۹۴۲ - ۱۰۰۵ ؟ قمری

xān ahmad-e gīlānī (1536 - 1597)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۴۶
آغاز:ای خلاصه اهل ساز، بخاطر می‌رسد که التین و الزیتون به استاد زیتون که گویا نوازنده بوده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۹۳ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف:۷-۹۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۱/۱۳
آغاز:عرضه داشت غلام خانواده علیه عالیه احمد الحسینی به درگاه انجم سپاه کیخسرو و مرتبت فریدون معدلت جمشید رتبت نامه خان احمد به نواب اشرف و جواب آن؛ خط: نستعلیق، کا: دوست محمد بن علی دوست بدستانی/ بجستانی، بی‌تا؛ ۲گ (۱۳۴پ- ۱۳۵ر)، ۱۹ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۹/۲-۷۱۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

اکبرشاه بابری، پادشاه هند، ۹۶۳ - ۱۰۱۴ قمری

akbar-šāh-e bāberī, pādešāh-e hend (1556 - 1606)

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶/۱۰۷۰/۳
آغاز:انتسام گلدسته بهارستان یکدلی و یگانگی، و استطلاع

کارنامه
به عبدالله خان ازبک والی توران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۴۳ر-۴۵پ)[ف: ۲-۲۵۲]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۴/۱۵
نامه جلال الدین اکبر پادشاه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴گ (۷۳پ- ۷۶پ)[ف: ۷-۸۶]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۲
آغاز:آغاز تحریک خامه نغمه طراز، و افتتاح تحریر نامه ...
نامه به شاه عباس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۵گ (۱۴ر-۱۸پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۳]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۴/۱۵
نامه به شاه عباس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۷۷ر-۷۸پ)[ف: ۷-۸۶]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۲۳/۴
نامه به میر صدرالدین محمد؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صادقای تبریزی، تا: ۱۰۰۶ق؛ ۲گ (۶پ-۷)، ۲۷سطر، اندازه: ۲۳/۳×۳۹سم [ف: ۹-۳۲۶]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۲۳/۶
نامه به چلبی بیگ؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صادقای تبریزی، تا: ۱۰۰۶ق؛ ۱ص (۸ر)، ۲۷سطر، اندازه: ۲۳×۳۹سم [ف: ۹-۳۲۶]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۲۳/۲
سواد کتابتی که نواب جلال الدین اکبر پادشاه برای شاه عباس مصحوب میرضیاء الملک فرستاده؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صادق تبریزی، تا: ۱۰۰۶ق؛ ۳گ (۲پ-۴ر)، ۲۷سطر، اندازه: ۲۳/۳×۳۹سم [ف: ۹-۳۲۶]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۰۳/۱۳
آغاز:رابطه محبت و ولا، و واسطه خلت و صفا، یعنی کلام مصافات پیام ...
از اکبر پادشاه هندوستان برای عبیدالله خان اوزبک؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: جنونی، تا: ۱۵ ربیع الثانی۱۱۰۰ق؛ اندازه: ۱۲/۳×۲۲/۸سم [ف: ۸-۳۳۷]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۲۵۶
نامه جلال الدین به شرفاء مکه؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۲ق[ف: ۱۰/۳-۱۳۶۹؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۵]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۴۱/۴۱
آغاز:خطاب کیهان شکروه حق پژوه عدالت رای شکوه نیر اوج ظل اللهی معدن برج شاهنشاهی ابوالفتح جلال الدین محمد اکبر پارشاه غازی به عبدالله خان اوزبک سپهسالار ملک توران نگارش فرموده‌اند. رابطه خلت و صفا و واسطه محبت و ولا؛ **انجام:**شمیمه قویمه و سجیه مرضیه با سایر بنده‌های خدا چنین باشد به آن سلطان دستگاه که عمده
نامه به عبدالله خان ازبک، نسخه ما از بند دهم آغاز می‌شود؛ کا: جمال الدین محمد حسنی، تا: دوشنبه ۱۷ ذیقعده۱۱۱۸ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: انجام؛ ۱ص (۲۹۸)، اندازه: ۲۲/۳×۳۴/۹سم [ف: ۲۹/۱-۹۳]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۲۵۵
نامه جلال الدین اکبر بوالی کاشغر؛ بی‌کا، تا: بین ۱۰۶۳ تا۱۱۴۱ق؛ ۱ص (۳۶۴)[ف: ۱۰-۱۳۶۹]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۲۵۷
نامه جلال الدین اکبر به دانایان فرنگ؛ بی‌کا، تا: بین ۱۰۶۳ تا۱۱۴۱ق؛ ۲ص (۳۶۵-۳۶۶)[ف: ۱۰/۳-۱۳۶۹؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۳۶۹]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۷۵/۲
آغاز:هو آغاز تحریک خامه نغمه طراز وافتتاح تحریر نامه نکته پرداز بنام نامی بی آغازی سزاست
جواب نامه شاه عباس از اکبرشاه که توسط منوچهر بیک به شاه عباس ارسال داشته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ (۶پ-۱۰ر)[ف: ۳۷-۴۴۲]

● نامه‌ها (۱) / عرفان و تصوف / فارسی

nāme-hā

فانی شیرازی دهدار، محمد بن محمود، ۹۴۷ - ۱۰۱۶ قمری

fānī šīrāzī dehdār, mohammad ebn-e mahmūd (1541 - 1608)

۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸/۲
آغاز:از عدم نمودار بجانب نهال باوه سیادت؛ **انجام:**باشد در آن مرتبه و علی هذا القیاس ... اجمعین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ ۳ص (۱۵-۱۷)، ۲۳ و ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱-۱۰]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۴۷/۱۳
آغاز:از عدم نمودار محمد دهدار به جانب نهال باوه سیادت - و فقه الله تعالی لمرضاته - که پرسیده بود از نسبت معرفت انبیا با معرفت محمدی (ص) با دیگر سئوالات اکنون یک یک مذکور می‌شود.بتوفیق الله تعالی.بدان ای عزیز که بعضی از سئوالات که نموده جوابش بسیار عمیق و اظهارش بسیار دقیق و دشوار است؛ **انجام:**مثلاً هر گاه که عقل را مرتبه تعیین اجمال علم حقیقت محمدی فرا گیریم و نفس را مرتبه تعین را علم بالتفصیل
خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۰۹۱ تا ۱۰۹۲ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ ۳گ (۹۹ر-۱۰۱پ)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم-۹۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۷۰/۹
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۴۰۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۹۶/۳
آغاز:از عدم نمودار محمد دهدار بجانب نهال باوه سیادت؛

انجام:بالضرورة باطن عقل و نفس تعیین علی علیه السلام باشد در آن مرتبه و علی هذا القیاس و الحمدلله رب العالمین.
از همان محمد دهدار که نامه‌های بسیار به او منسوب است و این نامه درباره ولایت علویه کبری است، کاتب در آغاز آن (شاید اشتباهاً) نوشته: «من مکاتیب محمود دهدار»؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد علی، تا: ۱۳۰۸ق؛ جلد: میشن، ۴ص (۴۵-۴۸)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۰-۶۱]

● **نامه‌ها** / عرفان و تصوف / فارسی

nāme-hā

فانی شیرازی دهدار، محمد بن محمود، ۹۴۷ - ۱۰۱۶ قمری

fānī šīrāzī dehdār, mohammad ebn-e mahmūd (1541 - 1608)

۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۰/۱۴

آغاز:ای عزیز چون بروق شهود از حدقه؛ **انجام:**در طلب جانان بر آید ... علی الله.
دهدار در این مکتوب حاضر درباره شؤون وجود سخن گفته است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۳ص (۱۴۲-۱۵۴)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱-۶۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۸۹/۲۱

آغاز:این ارقام بجانب برزخ جامع نعیم جسمانی و روحانی واله خطه ... بلغه الله إلى ما یتمناه بحق الحق و من والاه ازین عدم نمودار ... نگاشته حق محبت شده؛ **انجام:**چون مطلوب از این مکتوب تذکار بود اطناب ننمود چهره مقصود همیشه مشهود باد و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۱ق؛ ۲گ (۵۹پ-۶۰ر)، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۴×۲۸/۵سم [ف: ۳۱-۶۹۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۷۳/۲

آغاز:من مکاتیب عارف اسرار خواجه محمد دهدار ... این ارقام بجانب برزخ جامع نعیم جسمانی ... ازین عدم نمودار محمد دهدار نگاشته حق محبت شده مخبر از آنکه چون بر بساط حضور اکثر باده انبساط و سرور می‌کاست و مذاکره مسئله وجود؛ **انجام:**اقرأ کتابک کفی بنفسک حسیبا و چون مطلوب ازین مکتوب تذکار بود اطناب ننمود چهره مقصود همیشه مشهود باد و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته.
این نامه درباره ولایت علویه کبری است. کاتب در آغاز آن (شاید اشتباهاً) نوشته: «من مکاتیب محمود دهدار»؛ خط: نسخ، کا: شیخ پیر محمد، تا: ۱۱۳۵ق؛ جلد: تیماج، ۳ص (۴۱۲-۴۱۴)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۱۰-۶۲۸]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

ظهوری ترشیزی، نورالدین محمد،- ۱۰۲۶ ؟ قمری

zohūrī toršīzī, nūr-od-dīn mohammad(- 1617)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۲۸

نامه به شیخ ابوالفضل فیض دکنی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸-۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۲۹

نامه به خواجه حسین ثنائی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸-۶]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۷۶/۱۲

نامه به خواجه حسین ثنائی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۷-۲۰۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۵۷

رقعه ظهوری به شیخ فیضی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۰۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۱۹

رقعه به حکیم آتشی و جواب؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۳۸)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۷]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۲۳

نامه به محمد قاسم، وزیر محمد خان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۷-۲۲۵]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۲۱

نامه به استاد محمد تقی نجار لاهیجانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۷-۲۲۵]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۲۰

نامه به قاضی محمد خلخالی اصل و اردبیلی مسکن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۰۳۴ق[ف: ۷-۲۲۵]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۲/۲

نامه به سیادت پناه میر ذوالفقار؛ بی‌کا، تا: ۹ذیقعده۱۰۹۴ق؛ افتادگی: انجام؛ از ابتدا تا ص ۲۸ مطلب متن و حاشیه از هم متفاوت است ولی از ص ۲۹ به بعد ادامه متن در حاشیه کتابت شده؛ ۴ص (۲۵-۲۸)، اندازه: ۱۶/۱×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱-۱۲۲]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۹۶/۴

در دفتر حاضر ۶ نامه است؛ خط: شکسته نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: هندی، ۳۶ص (۷۰-۱۰۵)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۹۱۹]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۳/۴

رقعات متفرقه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ ۲۹ص (۱۳۱-۱۵۹)[سنا: ف: ۲-۲۸]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۰۳/۶

آغاز:درمانده دور ظهوری بتوفیق عرض عبودیت، خود را به سعادت نزدیک میداند ...
سه نامه است با عنوان «به یکی از دوستان»؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: جنونی، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۱۰۰ق؛ ۱گ (۱۸ر-۱۸پ)، اندازه: ۱۲/۳×۲۲/۸سم [ف: ۸-۳۳۶]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۰۳/۸

آغاز:از نامه یکم: دارد بمحبت اختصاصی دل من ×× گر دیده ز کینه خوش خلاصی دل من
خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: جنونی، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۱۰۰ق؛ اندازه: ۱۲/۳×۲۲/۸سم [ف: ۸-۳۳۶]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۵۰/۲

پنج رقعه گویا از ظهوری: ۱. عاشق و معشوق، ۲. از فرق گذشته بحر قلزم، ۳. زیبا عروس دولت، ۴. قربانی چشم بسته عید قربان خیال، ۵. پشت به دیوار نشسته کدورت کده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: هندی، ۱۱سطر (۱۰/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۱۷-۱۶]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۳۷/۴

آغاز:شهید تبسم دیت عشوه خون بها؛ **انجام:** بعلامی شیخ ابوالفیض فیضی درمانده دوری ظهوری.
در منشآتی که از ظهوری در دست است چند نامه است که تعداد آنها در نسخه‌ها متفاوت است، نامه‌های موجود در این دفتر: نامه ۱.آغاز: «شهید تبسم ایست عشوه خون بها مقتول رنگین مطلب شیرین مدعا نخل تابوت سینه ...»، پایان: «حاشیه نشینان بساط بزم حضور لامع النور بوجه احسن جلوه کرده باد»، نامه ۲.آغاز: «آب از فرق گذشته بحر قلزم شمر اشک دوری فرق فرق تا قدم سوخته آتش برق شرر تاب مهجوری»، پایان: «سایه بلند بر فرق ارادت کیشان و فدویت اندیشان گسترده باد»، نامه ۳. آغاز: «زیبا عروس دولت را از روز نخست نامرد عیش سکالیست»، پایان: «جان به جانان پیوست و تن از ملال وارست»، نامه ۴.قربانی چشم بسته عید قربان و با فرصت فرصت جاوید همدم و با عشرت مدام توأم باد، نامه ۵.آغاز: «پشت بدیوار شیشه کدورت کمره ایم، پشت از پشت ... بار شکسته اندوه و غم ...»، پایان: «عمری چو بنای این کهن دیرت باد ×× آغاز خوش و عاقبت خیرت با»، نامه ۶. آغاز: «از چشم افکنده نگاه آشنا از نظر افتاده غمزه فریب آوا ...»، پایان: «نظر فریب از منظر چشم پر آورده»، نامه ۶. در این دفتر در اینجا پایان یافته و کاتب رقم کرده: «تمام شد بوقت شب ۱۱۹۹» اما در نسخه دیگر مجلس (شماره ۲۸۷) بیش از یک صفحه زیاده بر این دارد و دنباله جمله «از منظر چشم سر برآورد» چنین ادامه یافته: «بیگانه نگاه غرور آشنا، نظر باز شاهد استغنا ... » و پایان آن چنین است: «نگاه گرسنه چشمم سر خیل یک جهان نادیده گذاشت»؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ ۴۵ص (۹۵-۱۳۹)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۴۹۵]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۰/۴

آغاز:بلمعه طور افاضتش چراغ علم روشن است؛ **انجام:**نمک خوان شوق زور، قصیده تعویذ بازوی صبر
در تعریف ملا عرفی نگاشته شده، یکی را برای فیضی (-۱۰۰۴ق) نگاشته و نسخه آن با پنج نامه دیگر با سه دیباچه نامبرده، در کتابخانه مجلس به شماره ۲۸۸ می‌باشد و نامه دیگر که جای گفتگوی ما است در تعریف ملا عرفی نگاشته شده؛ خط: شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۰۵-۱۰۶)، ابعاد متن: ۱۸×۲۰، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۲-۲۸۵]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲۸/۱۳

رقعات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۷ص (۳۷۷-۳۹۳)، ۱۴سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۱۴-۳۵۶۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

همدانی، ابراهیم بن حسین، - ۱۰۲۶ ؟ قمری
hamadānī, ebrāhīm ebn-e hoseyn(- 1617)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۱۸۸

نامه به شیخ بهائی و جواب آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۳۹۸-۳۹۹)[مختصر ف: -۷۹۵]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۸۶

آغاز:لوامع تجلیات انوار صدق و صفا و شوارق ظهورات اسرار
نامه به شیخ بهائی و جواب آن، به نظم و نثر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴گ (۱۵۲ر-۱۵۵ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۲]

۳. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۲۳۷/۱۰

نامه به شیخ بهائی و جواب آن؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: ربعی[نشریه: ۶-۶۹۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۵/۱۵

نامه به شیخ بهائی و جواب آن؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵ص (۱۴۶-۱۵۰)، ۱۸سطر[سنا: ف: ۲-۱۲۹]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۶۰/۴

آغاز:رقعه ای که سلطان العالمین میرزا ابراهیم بخاتم المجتهدین شیخ بهاء الملة و الدین نوشته. لوامع تجلیات صدق و صفا و شوارق ظهورات خلت و وفا که از مشرق اشراقات ذهن نفاذ ... انبعاث یافته بود؛ **انجام:**و بتحقیق رجاء الراجین جدیر و السلام علی من اتبع الهدی.
نامه به شیخ بهائی و جواب آن؛ خط: نسخ چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ (۱۷۰-۱۷۴)، سطور چلیپا (۷×۱۷)، اندازه: ۱۲×۲۲/۵سم [ف: ۱۱-۲۲۲۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

حیاتی گیلانی، – ۱۰۲۸ قمری

hayātī gīlānī(- 1619)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۱۵

نامه ملا حیاتی گیلانی به نواب رستم خان؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۲۸)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸–۲۹۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ – ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۳/۱۱

آغاز:ان أشرق خبر توسح بجواهره مبتداء الخطاب فی کل باب الطف أثر ترشح بزواهر مفتح الکتاب عند اولی الالباب؛ **انجام:**فیحصل بذلک ادراک ادراک الغرض المأمول و السلام علیکم اولا و آخرا و باطنا وظاهرا

نامه شیخ بهائی است به یکی از شاهان صفوی به زبان عربی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: اصفهان؛ ۳گ (۲۱۶–۲۱۸)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۲۳/۵سم [ف: ۲۸–۱۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۴۲/۱۱۳

نامه منظوم؛ کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ در هامش[ف: ۶–۱۳۷]

● **نامه‌ها (۱) = نامه به میرداماد** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā = nāme be mīrdāmād

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ – ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۲–۲۳/۱۹۱

آغاز:نامه شیخ بهایی: سلام الله علیکم لاحاجة لما استقر علیه العرف العام واستمر به الرسم؛ آغاز نامه میرداماد: بسمله لقد هبت الریح الانس من سمت القدس فاتتنی بصحیفة منیفة؛ **انجام:**نامه شیخ بهایی: سمی خامس اجداده الائمة الطاهرین سلام الله علیهم اجمعین مخلصکم حقاً وصدقاً بهاء الدین؛ انجام نامه میرداماد: علی رؤوس المؤمنین وعلی مفارق العالمین مخلصکم الملقاع شوقا محمد باقر الداماد الحسینی.

نامه به میرداماد و جواب میرداماد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸–۴۷۴۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۶

آغاز:صورت مکتوب ارسله بهاء الملة الی السید الاجل امیر محمد باقر ... لاجاجة الی ما استقر علیه العرف العالم و استمر به الرسم بین الانام من توشیح؛ **انجام:**و السلام علیکم و علی الساکنین ببابکم و اللائذین باعتابکم و رحمة الله و برکاته

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ شماره بازیابی باتوجه به ص ۲۰۷ ج۵اصلاح شد؛ ۱ص (۳۹)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴ سم [ف: ۹–۳۳۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۸

آغاز:صورة مکتوب ارسله بهاء الملة الی السید الاجل امیر محمد باقر ره: لا حاجة الی ما استقر علیه العرف العام و استمر به الرسم؛ **انجام:**و السلام علیکم و علی العاکفین بباکم و اللائذین باعتابکم، و رحمة الله و برکاته

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ ۲۵سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴–۵۷]

۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۴۷/۹

آغاز:آغاز نامه شیخ بهائی: «طوبی لک ایها المکتوب حیث تتشرف بملامسة»؛ آغاز جواب میر داماد: «لقد هب ریح الانس من سمت القدس فاتتنی بصحیفة منیعة»

نامه به میرداماد و جواب میرداماد؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۰۹۱ تا ۱۰۹۲ق؛ مجدول؛ ۲گ (۹۶ر–۹۷ر)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم–۹۸]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۴۲/۱۰۳

نامه به میرداماد و جواب میرداماد؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۷۷– ۱۷۸در هامش)[ف: ۶–۱۳۷]

● **نامه‌ها (۲) = نامه به میرزا ابراهیم همدانی** / نامه‌نگاری / عربی – فارسی

nāme-hā = nāme be mīrzā ebrāhīm-e hamadānī

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ – ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

نامه‌ای است کوتاه از شیخ بهایی که به یکی از فضلای معاصر خود به نام میرزا ابراهیم همدانی. در آن می‌نویسد چون به دیدار آرامگاه سهل بن علی رفتم از تب «محرقه» رهیدم و اموری ذوقی بر من آشکار گشت و آن را ارج می‌نهم و بسیار به آن آرامگاه معتقد شدم از میرزا ابراهیم می‌خواهد که هماره از وی یاد کند.

آغاز:یا غایب من عینی لا عن بالی ×× و القرب الیک منتهی آمالی ... قد نورت عیون قلوب المشتاقین لمعات انوار الترقعة القدیسة المبانی

[فهرستواره منزوی ۱۰۱۳/۸؛ کتابشناسی شیخ بهائی ص ۵۶۰–۵۶۲؛ دنا ۴۶۹/۱۰–۴۷۰]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۴۸۳/۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**هذا ولازلتم موفقين لارتقاء معارج الكمال مبلغين اقصى غاية الامان والإمال ... والحمد حق حمده والصلاة على من لانبی بعده والعترة الطاهرين من ولده آمين اللهم آمين.

خط: نستعليق، كا: عبدالله بن ربيع حويزاوی، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۵۸ر-۱۵۹ر)، سطور چليپايی، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف مخ: ۵-۲۲۰۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۹/۲۴

آغاز:برابر

خط: نستعليق، بی‌كا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۸۶)، اندازه: ۱۳/۱×۱۴/۳سم [ف: ۲۹/۱-۱۸۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۱۱۴

خط: نسخ، بی‌كا، تا: ۱۰۷۲-۱۰۸۲ق؛ ۲گ (۳۰۷پ-۳۰۸پ)[ف: ۱۴-۱۰۶؛ فهرست رايانه‌ای ج۴-۱۰۲۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۹۱/۴-طباطبائی

آغاز:برابر؛ **انجام:**لكنی غير راض بقوله نحن روحانی ولو لا ان هذا الشعر من كلام اكابر اصحاب الكمال لكتبت ...ها كذا: نحن روح قد حللنا بدنا - و السلام

خط: نستعليق شكسته، كا: نظام الدين محمد بن حسن فرسی، تا: ۱۰۱۵ق؛ ۲گ (۲۳۲-۲۳۳)[ف: ۲۳-۵۴۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۰/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**الكمال لكنت تعبدالله هكذا نحن روحان قد حللنا بدنا و السلام عليكم ابدا تمت الرقعة الشريفة بعون الملك المعبود.

كا: استرآبادی، محمد حسين، تا: ۱۰۵۸ق؛ ۲ص (۱-۲)، ۲۳سطر چليپايی، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۹-۴۵۶]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۴۷/۱۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**نحن روح قدحللنا بدنا انتهی و السلم

خط: نسخ، بی‌كا، تا: ۱۰۶۳ق؛ جلد: تيماج[رايانه]

۷. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۴۶/۹ - ج

آغاز:برابر؛ **انجام:**و السلام عليكم و على المنتسبين اليكم. و قد قال صايب حدسی اننی مسلم فی الفقرة الثالثة بل فی الفقرة الاولی بل احق بذلك و اولی كما قال من قال: انا من اهوی و من اهوی انا ×× نحن روحان حللنا بدنا / فاذا ابصرتنا ابصرته ×× فاذا ابصرته ابصرتنالكننی غير راض بقوله: نحن روحان، و لو لان ان هذا الشعر من كلام اكابر اصحاب الكمال لكنت مغير اله هكذانحن روح قد حللنا بدنا؛ بتاريخ عصر روز دوشنبه ۲۳ شهر جمادی الاخری سنه ۱۰۶۴ كه حسب التكليف شيرازه ديوان محبت ملاذ دردمندان مجدا اسمعيل قلی بيكا در حرمت حضرات عاليات اعنی ملاذی ميرزا محمد رحيما و مخدومی مولانا محمد صالحا و حاج الحرمين خواجه لطيفا به سير تالار واقع در دره بز رودفشم حقا كه در آن رود مسالك حظ مالا كلام رخ نمود و از كمال تطويل دماغ بترقيم اين دو صفحه مبادرت نمود

بی‌كا، تا: دوشنبه ۲۳ جمادی الثانی ۱۰۶۴ق؛ ۱گ (۱۷۳ر و پ)[ف: -۲۱۵]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۱۱۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و لكننی غير راض بقول نحن روحان، و لو لا ان هذا الشعر من كلام اكابر اصحاب الكمال لكنت مغيراً له هكذا، نحن روح قد حالتا بدناً، انتهی

خط: نسخ، بی‌كا، تا: ۱۰۸۲ق؛ ۲گ (۱۰۷پ-۱۰۸رپ)، ۲۵سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴-۱۰۶]

۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۰/۷

آغاز:برابر

خط: نستعليق خوش، بی‌كا، تا: ۱۰۶۹-۱۰۸۹ق؛ در «جنگ مرتضی قليخان شاملو»؛ ۶ص(۲۱-۲۶)[ف: ۳-۳۲۷]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۵/۳۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**تا عزيز مصر ربانی شوی و ارهی از جسم و روحانی شوی. و السلام عليكم و علی حالتی لديكم و المنتسبين اليكم. تم.

خط: تعليق، بی‌كا، تا: با تاريخ۱۰۹۹ق، جا: كرمان؛ جلد: تيماج مذهب، ۲ص (۳۳۸-۳۳۹)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۳-۵۰۴]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۱۴/۱۵

بی‌كا، تا: قرن ۱۲؛ كاغذ: سپاهانی، جلد: تيماج، ۳ص (۲۴۶-۲۴۸)، سطور چليپايی(۱۲×۲۰)[ف: ۱۲-۲۵۲۶]

۱۲. تهران؛ ادبيات؛ شماره نسخه:۳۰۰/۲

خط: نستعليق، بی‌كا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۳-۴۵]

۱۳. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۲۳

خط: شكسته نستعليق، بی‌كا، تا: قرن ۱۲؛ ۱گ (۱۵ر-۱۵پ)، اندازه: ۱۷/۲×۲۸/۲سم [ف: ۸-۶۸]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۷۶/۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**و لو لا ان هذا الشعر من كلام الاكابر، اصحاب الكمال لكنت مغيرا له هذا نحن روح قد حللنا بدنا

در فهرست با عنوان «بث شكوی» آمده، به استناد كتاب‌شناسی شيخ بهائی ۵۶۱ تغيير يافت؛ خط: نستعليق زيبا، بی‌كا، تا: حدود۱۱۲۱ق؛ مصحح؛ ۵گ (۲۲۷-۲۳۱)، ۱۴سطر، اندازه: ۶×۱۲سم [ف: ۲۸-۴۱۶]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۰/۲

خط: نستعليق، بی‌كا، تا: ۱۱۷۰ق؛ مجدول؛ اندازه: ۱۹×۳۳ سم [ف: ۲-۳۷۳]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۴/۱۴-طباطبائی

آغاز:برابر

بی‌كا، تا: قرن ۱۳؛ ناتمام؛ ۱۳۰گ[ف: ۲۳-۶۹۶]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۶۹/۲

آغاز:برابر

بی‌كا، تا: ۱۲۳۳ق، جا: منزل ميراز عبدالرسول خلف ميرزا حسن؛ جلد: تيماج، ۳ص (۶۶-۶۸)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۷-۷۲]

۱۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۳۳۹

قبل از کتاب الاسفار آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق[ف: ۲-۴۸۶]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۶۶/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۸و۱۱)، ۲۰سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱۲-۲۹۶۲]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۶۰/۵

خط: نسخ چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، ۹گ (۱۷۴-۱۸۲)، سطور چلیپا (۷×۱۷)، اندازه: ۱۲×۲۲/۵سم [ف: ۱۱-۲۲۲۲]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۳/۱

آغاز:سواد کتابی که حضرت ... شیخ الاسلام و المسلمین طاب ثراه شیخ بهاءالدین محمد العاملی که بحضرت زبدة السادات العظام میرزا ابراهیم رحمه الله نوشته اند: سلام اله علی سیدنا سلطان اعاظم السادات المتالهین و قدوة افاخم الحکماء الراسخین ... فقد تشرف المخلص الحقیقی بزیارة المزار القدسی الانوار؛ **انجام:**و ان یطهر قلوبنا مندنس التوجه الی ماسواه ... باطناً و ظاهراً. حررت هذه ... یوم السبت ثامن شهر جمیدی الاولی فی جوار الحضرة القدسیة المشار الی نبذة من آثار برکاتها و هی الحضرة المنسوبة الی سهل بن علی سلام من الرحمن نحو جنابه فان سلامی لایلیق ببابه.

خط: شکسته تعلیق، کا: حسینی کرکی، حسین بن حیدر، بی‌تا؛ از روی خط شیخ بهائی نوشته شده و محمد صادق حسینی بدان گواهی داده، شماره دوم این دفتر اشراق الحق من مطلع الصدق حسین بن حیدر بن قمر بن علی حسینی کرکی عاملی است که در پاسخ نامه ایکه از شیراز آمده و پرسیده اند که آیا نامبردن (مهدی موعود ع) رواست ؟ نوشته و آنرا روا دانست و در ۲۲ رمضان سال ۱۰۲۰ آنرا به پایان رساند، با اجازه‌ای از همو به مولانا نصیرالدین محمد در روایت همین رساله و به خط کرکی [ف: ۳-۵۰۳]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۷۵/۱۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**لکنت مغیرا له، هکذا نحن روح حللنا بدنا. تم بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۲۵پ-۲۶پ)، اندازه: ۱۲/۸×۲۲/۶سم [ف: ۹-۱۳۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۲۷

آغاز:تکوین حضرت عیسی علیه السلام که یکی از معظمات امور آفرینش است اگر حاجب هستی

نامه به ایلچی هند؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ ۱ص (۱۵۲ر)[ف: ۲۹/۱-۱۳۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

نصیرای همدانی، نصیرالدین بن مسعود، - ۱۰۳۰ قمری

nasīrā-ye hamadānī, nasīr-od-dīn ebn-e mas'ūd(-1621)

رقعه‌ای که نصیرای همدانی به یکی از یاران در فصل بهار نوشته؛در این نامه یکی از تألیفاتش یاد می‌کند: «ثانیاً عبارتی که در این اوان به اصفهان فرستاده بودند وافر عالی به محل آن شرف صدور یافته بود مع آنها فیها مطمح انظار گشته رساله‌ای در حل آن تحریر یافته و آن را به شجره مبارکه موسوم شده».

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۴/۱

آغاز:کنون که نشاط هوا در چمن ×× طرب ریزد از خنده باسنم (کذا، یاسمن)

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ مهر: «محمد تقی» (بیضی)، «بنده ال محمد هادی» (بیضی)، «العبد المذنب علی نقی» (چهارگوش)؛ تملک: محمد حسن ولد حاجی حسین؛ خریداری از هدایت ارشادی؛ جلد: میشن، ۱ص (۱پ)، ابعاد متن: ۸/۶×۱۷/۳، اندازه: ۱۵/۶×۲۷/۹سم [ف: ۲۹/۱-۱۶۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۴/۵

آغاز:زبان شکسته ترم از قلم نمی دانم ×× که شرح آن به کدامین زبان کنم تقریرغرض ازین نوشته و مخلص ازین مقوله آن که در اواخر شهر رمضان المبارک فرمانی از جانب نواب سکندر مکان؛ **انجام:**ان الانسان لیطغی ان راه استغنی سالک مسالک طغیان و استغنا شده به نصائح پادشاهانه و.

رقعه‌ای که نصیرای همدانی به جهت قور و شراب نوشته؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲گ (۶ر-۷پ)،ابعاد متن:۸/۶×۱۷/۳،اندازه: ۱۵/۶×۲۷/۹سم [ف: ۲۹/۱-۱۶۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۶۹

آغاز:هو ایضاً به مولانا مظفر منجم نوشته در زمانی که در فرح آباد بوده: سلامی به لطافت زنده رود و صفایی تحفه رود به نکهت چهار باغ؛ **انجام:**وصافی الازال (کذا) کاسمه تقیاً محمداً به خدمت فرستاده شد به نظر التاف درآورند و از روی توجه به سراپای آن برسند که خالی از مزه نیست.انجامه: و قد انتهی السواد الی البیاض بتاریخ ۲۲ شهر ربیع الاول سنه ۱۰۶۴ که روانه سفر خیراثر مازندران بهشت نشان بود سمت تحریر پذیرفت.حرره العبد ابن علیرضا محمدابراهیم الرازی.

خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: باتاریخقرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۱گ (۱۳۱ر-۱۳۱پ)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۳۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۲۷

آغاز:کنون کز نشاط هوا در چمن ×× طرب ریزد از خنده یاسمن؛ **انجام:**بیت: اگر بسیر چمن میروی قدم بردار ×× که چون خزان فنا میرود بهار از دست

رقعه ای که نصیری همدانی بعزیزی نوشته، در فهرست برای شماره‌های ۲۷-۳۱ آمده است: «رقعجات که در طلب تسبیح و عینک و غیره نوشته‌اند»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۸۸ ر و پ)، ۱۵سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸-۶۱۲]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۳۰

آغاز:اللهم احرسه بعینك التی لاتنام واکنفه بر کنك الذی لایرام چندانکه مهر و ماه مجتاج است؛ **انجام:**و کمالات صوری و معنوی از اصابت عین الکمال مصون باد بمحمد و آله الامجاد.

رقعه دیگر که در طلب عینك نوشته. تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۸۹پ)، ۱۵سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸-۶۱۳]

۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۲۲/۶

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ چلیپا نوشته شده؛ قطع: ربعی[نشریه: ۷-۲۵۸]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۹

به نظم و نثر نامه به میر معین در طلب آب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۸ پ)[ف: ۷-۲۲۴]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۷۷

رقعه به یکی از اطباء؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۳۶)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۰]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹۶/۲۵

رقعه درخواست عینك به شیخ محمد آل خاتون؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۱۰۲-۱۰۳)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۷-۳۷۲]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۱۳۷

نامه‌ای به دوستان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر۱۰۵۳ق؛ ۱گ (۲۸۹)[مختصر ف: -۸۴۴]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۴۱

نامه به میر معین در طلب آب؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۲گ (۷۴۷-۷۴۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۳]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۴۰

رقعه درخواست عینك؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۱ص (۷۴۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۳]

۱۳. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۷۹/۲

رقعات؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالمکارم، تا: ۲۱ شعبان۱۰۹۳ق، جا: تته؛ قطع: ربعی[نشریه: ۶-۶۸۰]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۳۶

دو نامه از نصیرای همدانی؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ ۱گ (۱۵۷ر-۱۵۷ر)[ف: ۲۹/۱-۱۳۷]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۱۴۲

خطبه دیوان؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۳-۱۱۴۱ق؛ ۴ص (۱۲۴-۱۲۷)[ف: ۱۰/۳-۱۳۴۹؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۴۲]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۶

رقعه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۴ ذیحجه۱۱۹۲ق؛ اندازه: ۱۷/۲×۲۸/۲سم [ف: ۸-۶۷]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۸/۱۶-طباطبائی

آغاز: (نامه اول): اللهم اکنفه بعینك التی لاتنام و احرسه بعینك التی لاتنام؛ **انجام:**(نامه پنجم): مگر ساقی بزم بی شور و شین×× دهد جام آبی به یاد حسینحق تعالی در ظاهر و باطن حافظ و حفیظ و ممد و معین باد.

چند نامه است از نصیرا همدانی: ۱. نامه نصیرا همدانی به نواب شیخ محمد خاتون در طلب عینك ...؛ خط: نستعلیق متوسط، کا: طباطبائی، محمد صادق، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: سید محمد صادق طباطبائی؛ ۲ص (۱۴۳-۱۴۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۳-۲۷۳]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۸۵/۹

آغاز:حق تعالی چمن اقبال و ریاض اجلال آن نور حدقه افضال و نور حدیقه آن ولایت مآل را

رقعه آب طلبیدن نصیرای همدانی از میر معنی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۳؛ ۱ص (۱۰پ)، اندازه: ۱۵/۶×۲۵/۸سم [ف: ۲۹/۱-۲۳۱]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۸/۱۴-طباطبائی

نامه به میر معین در طلب آب؛ خط: نستعلیق، کا: خراسانی، عبدالخالق، تا: ۱۲۶۰ق؛ ۲گ (۱۴۹-۱۵۰)[ف: ۲۳-۶۶۳]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۳۲/۱۹

نامه به میر معین در طلب آب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۵-۲۴۸]

۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۳۲/۲۰

نامه به آخوند مظفر حسین؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۵-۲۴۸]

۲۲. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۰/۱۰ فرخ

رقعه درخواست عینك؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۵۲-۲۵۳)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: -۲۰۶]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۵/۶

کا: علی اصغر بن حاجی محمد سعید، بی‌تا، جا: میانه؛ مجدول؛ ابعاد متن: ۶×۱۷، اندازه: ۱۰×۲۱سم [سنا: ف: ۲-۷۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

رونقی همدانی، - ۱۰۳۱ قمری

raonaqī-ye hamedānī(- 1622)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۴۱

رقعه در طلب شبیه (عکس) مطلوب؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۸۲)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۵۵

نامه در پاسخ حکیم رکنا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸-۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۴۰

در طلب تحریر اقلیدس؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۸۲)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

صوفی مازندرانی، محمد بن عبدالله، - ۱۰۳۵ ؟ قمری

sūfī māzandarānī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-lāh(-1626)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۷/۱۱۱

از مولانا محمد صوفی به نواب آصف جاهی پسر نواب اعتماد الدوله؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۰۰)[ف: ۳/۱۰-۱۴۰۷؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۲۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۰۴

نامه ملا محمد صوفی به آصف جاهی و جواب او؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۱۲)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۶]

۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۹۵/۱۸

نامه ملا محمد صوفی به محمد تقی خاکی؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ قطع: بیاضی رحلی[نشریه: ۷-۱۳۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

جهانگیر پادشاه بن اکبر شاه، امپراتور هند، ۹۷۷ - ۱۰۳۷ قمری

jahāngīr pādešāh ebn-e akbar šāh, emperātūr-e hend (1570 - 1628)

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶/۱۰۷۰/۱

آغاز: سپاسی معرا از ملابس حد و قیاس و ستایشی مبرا از آلایش

نامه به شاه عباس اول که پس از آمدن به قندهار نوشته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۴۱پ-۴۲ر)[ف: ۲-۲۵۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹۶/۲۶

در پاسخ نامه شاه عباس؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، تاریخ ۱۰۹۸ یا ۱۱۰۰؛ ۱ص (۱۰۳)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۷-۳۷۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱/۴۴-طباطبائی

نامه‌ای است از شاه سلیم با پادشاه ایران که وسیله زینل بیک ارسال شد مبنی بر ابراز برادری و دوستی و گله دوستانه، در این نامه آمده: « بر رأی گیتی آرای برادر کامکار ... مخفی نماند که تا رسیدن رسول فرخنده پیام ... زینل بیک ... اظهاری ... در باب خواهش قندهار نشده بود. در حینی که به سیر و شکار خطه دلگشای کشمیر بودم، دنیا داران دکن از کوته اندیشی قدم از جاده اطاعت ... بیرون نهاده ... طغیان ورزیدند. لهذا بر ذمه همت پادشاهانه ... تأدیب آن کوته اندیشان لازم شد ... فرزند برخوردار شاه جهان را با لشکر ظفر قرین بر سر آن بی عافیتان تعیین فرمودیم و متوجه ... اکره بودیم که زینل بیک رسید مراسلات محبت افزای ... را رسانید ... به موجه دفع شر آن مفسدان متوجه دارالخلافه مذکور گشتیم در آن رقیمه گهربار در نثار نیز اظهار خواهش قندهار نشده بود زینل بیک زمانی اظهار نمود ... در جواب او فرمودیم که ما را با آن برادر کامکار به هیچ وجه مضایقه نیست بعد از سرانجام مهم دکن به نوعی که مناسب دولت (دوست) باشد شما را روانه خواهیم ساخت و چون طی مسافت دور و درازی کرده ای چند روزی در دارالسلطنه لاهور از کوفت راه آسوده شو که ترا طلب خواهیم کرد ... تا سرانجام ... متوجه ... کشمیر ... شدیم ... زینل بیک را ... طلب فرمودیم ... در این اثنا خبر رسیدن برادر عالی مقدار به عزم تسخیر قندهار که هرگز در خاطره خطور نکرده بود رسید، حیرت تمام دست داد که کوره دهی چه خواهد بود ... بعد از آنکه متحقق شد ... حکم فرمودیم که از رضا جویی آن برادر کامکار تجاوز ننماید و تا حال سر رشته برادری مستحکم است ... الله تعالی در جمیع احوال حافظ و ناصر و معین باد»؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۲۸۳-۳۸۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۳-۲۱۹]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۰/۱۱

نامه شاه سلیم به شاه عباس ماضی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا حسن کرمانی، تا: قرن ۱۲ [ف: ۷-۱۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۲۳

کتابتی که شاه سلیم به شاه جنت مکان شاه عباس نوشته؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱گ (۱۴۶ر-۱۴۶پ)[ف: ۲۹/۱-۱۳۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۲۴

کتابتی که شاه سلیم بعد از گرفتن قندهار به شاه عباس نوشته؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ نسخه پس از برگ ۱۴۶ افتادگی دارد؛ ۱ص (۱۴۶پ)[ف: ۲۹/۱-۱۳۶]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۲۲

کتابتیکه شاه سلیم به شاه عباس مصحوب میر ضیاءالدین فرستاده‌اند؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ ۳گ (۱۴۴پ-۱۴۶ر)[ف: ۲۹/۱-۱۳۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

شفایی اصفهانی، حسن بن محمد حسین، ۹۶۶ - ۱۰۳۷ قمری

šafā’ī esfahānī, hasan ebn-e mohammad hoseyn (1559 - 1628)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۰۳/۱۷
آغاز:مدتی مدید و عهدی بعید است ...
خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: جنونی، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۱۰۰ق؛ اندازه: ۱۲/۳×۲۲/۸سم [ف: ۸–۳۳۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

قاضی زاده کرهرودی، عبدالخالق، ۹۹۵ – ۱۰۳۷ قمری
qāzī-zāde karahrūdī, ‘abd-ol-xāleq (1587 - 1628)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۸۵
آغاز:یا من اصطفیت لختم الرسالة من کان نبیا و آدم بین الطین ...
نامه به یکی از وزیران؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶گ (۱۴۷پ–۱۵۲ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷–۱۰۲]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۵۹
آغاز: ای جناب تو قبله ابرا ر ×× مملکت را به رایت استظهار
نامه به الله وردی خان به نظم و نثر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۱۵ر–۱۱۶پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷–۹۹]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری، اسناد / عربی

nāme-hā

عباس صفوی، شاه ایران، ۹۷۸ – ۱۰۳۸ قمری
‘abbās-e safavī, šāh-e īrān (1571 - 1629)

۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۶۸/۱۹
آغاز:آغاز نامه میرداماد: و رد مکتوب من ... سلطان العجم شاه عباس الموسوی الی سیدنا و مولانا خادم الحرمین الشریفین ... مولانا الشریف حسن من انشاء امام المعقول و المنقول ... ثالث المعلمین زمانا و اعظمهم شانا مولا السید محمد باقر المدعو بداماد الحسینی صورته بسم الله الرحمن الرحیم طلاع تهامة الحمد زواهر طول الله الذی جعل البیت مثابة للناس؛ **انجام:**پایان نامه داماد: والسلام علیکم ابدا و علی من یلوذ بحبکم سرمدا بقریحته الخامدة نظمه و نعفه بمینه
نامه شاه عباس به شریف حسن (شریف مکه) و پاسخ شریف (گ ۷۴–۷۵ عربی) این نامه شاه عباس به انشاء میر محمد باقر داماد است و نام داماد در عنوان و پایان نامه دیده می‌شود و تاریخ ندارد اما پاسخ شریف حسن دارای تاریخ ۱۰۷۰ق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [نشریه: ۱۳–۲۵۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۱۷/۳
آغاز:کتابتی است که حقایق آگاهی ... بشریف مکه در باب مرخص نمودن اهل حاج نوشته، بسمله. الحمدلله الذی شرف مکة المبارکة و صیرها ام القری و الامصار ...
نامه‌ای است از طرف شاه عباس به شریف مکه با انشای آقا حسین خوانساری (–۱۰۹۸ق)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح مذهب، رکابه‌دار؛ ۱۸گ، ۳۶سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۳۱–۱۳۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، اسناد / فارسی

nāme-hā

عباس صفوی، شاه ایران، ۹۷۸ – ۱۰۳۸ قمری
‘abbās-e safavī, šāh-e īrān (1571 - 1629)

نامه‌های گوناگونی است که شاه عباس به افراد مختلف نوشته است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۲۰۰
نامه به جهانگیر پادشاه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۴۱۷–۴۱۸)[مختصر ف: –۸۴۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۴۷
آغاز:بهترین فصلی که طوطی ناطقه در بوستان آفرینش بدایع
نامه به شاهزادهسلیم فرمانفرمای هندوستان به انشای میرزا ابوالحسین منشی همراه میر محمد معصوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷–۹۷]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۴/۱۶
نامه از شاهی به شاه عباس و پاسخ آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۷۹پ–۸۱ر)[ف: ۷–۸۶]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۳
آغاز:بسمله. وله الکبریاء فی السموات و الارض ...
نامه به اکبر شاه به رسالت یادگار علی سلطان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷–۹۳]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱
آغاز:سپاس معرا از ملابس حد و قیاس که بدایت جذبات است
نامه به جلال الدین اکبر شاه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۷گ (۸پ–۱۴ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷–۹۳]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۹۲
آغاز:حضرت عالیشان، سامی مکان، جمشید نشان، خورشید عنوان ...
نامه به سلطان محمد شاه پادشاه روم در تهنیت جلوس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۶۶ر–۱۶۸ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷–۱۰۲]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۷
آغاز:بسمله، و من یتوکل علی الله فهو حسبه ... خطاب عتاب آمیز و صحیفه شور انگیز ...
از شاه عباس در پاسخ عبدالمؤمن ازبک؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۵۶ر–۵۷ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷–۹۴]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۶

آغاز:بسمله، تبارک الذی بیده الملک ... عنوان نامه نامدار بر حمد ایزد متعال ...

نامه نواب شاه عباس به سلطان محمد قیصر روم مصحوب ذوالفقار خان فرستاده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۵گ (۳۷پ–۴۱ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷–۹۳]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۱

آغاز:غیاث الایاله ... عبدالله خان را بعد از ابلاغ دعوات اجابت مآل و تحیات محبت اجمال ...

نامه شاه عباس (طهماسب) به عبدالله خان اوزبک؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۴۷ر–۴۷پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷–۹۴]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۰۸

آغاز:همواره همم عالیه اهل الله و توجهات نفوس قدسیه رجال

نامه به سلطان شهید سلطان محمد جلایر درباره در مسجد دارالارشاد اردبیل و معاش قاضی عماد الدین طوسی که در اردبیل می‌زیسته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۹۵پ–۱۹۷ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷–۱۰۴]

۱۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۷۰/۱۵

چند نامه از شاه عباس یکم صفوی: ۱. به جهانگیر پادشاه (۱۰۱۴–۱۰۳۷ق) که پس از گشودن شهر قندهار نوشته، همراه حیدر بیگ یوزباشی فرستاده است، آغاز: «نسایم دعواتی که از نفحات اجابت آن غنچه مراد شکفته»، ۲. از همان شاه عباس، در پاسخ پادشاه تیموری هند، گویا شاهجهان، آغاز: «استشمام روایح ازهار بهارستان محبت و ولا و فوایح انوار گلستان»، ۳. از همان شاه عباس به جهانگیر پادشاه پیشگفته، درباره گشودن شهر بغداد، آغاز: «ادای ستایش صنایع بیچون شایسته سرادقات کبریای احدیت تواند بود»؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: دکتر علینقی منزوی؛ ۶گ (۴۰پ–۴۶ر)[ف: ۲–۲۵۲]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۲۳/۳

سواد نامه شاه عباس به جلال الدین محمد اکبر شاه پادشاه هندوستان؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صادق تبریزی، تا: ۱۰۰۶ق؛ ۳گ (۴ر–۶پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۲۳/۳×۳۹سم [ف: ۹–۳۲۶]

۱۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۳۱/۱۲

از شاه عباس در پاسخ عبدالمؤمن ازبک؛ خط: نستعلیق خوش، کا: شمس الدین محمد ولد خواجه احمد اصفهانی، تا: رجب۱۰۵۲ق؛ همراه یا به دنبال «نامه» عبدالمؤمن ازبک[ف: ۳–۳۲۷]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۲۰

کتابتی که از جانب نواب اشرف (= شاه عباس ماضی) به خواندگار روم نوشته مصحوب مقصود سلطان خلفا؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۳ص (۶۴۵–۶۴۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷–۵۹۲]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۲۱

کتابت از جانب نواب اشرف به محمد پاشای وزیر اعظم مصحوب مشار الیه؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۲ص (۶۴۷–۶۴۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷–۵۹۲]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۲۰/۲۷

نامه به میر شکار و دیگران؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق، جا: اصفهان؛ ۱گ (چلیپا در ۲۱۷ ر و پ)[ف: ۵–۳۹۹]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۵/۴۱

نامه به سلطان سلیم؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: باتاریخ ۱۰۸۰ق؛ ۳ص (۳۳۴–۳۳۶)، اندازه: ۱۵/۶×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱–۴۲۸]

۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۰/۱۴

نامه به درویش مصطفی رومی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا حسن کرمانی، تا: قرن ۱۲ [ف: ۷–۱۹]

۱۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۹۵/۳۱

نامه شاه عباس به خان عالم؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ق؛ مجدول؛ قطع: بیاضی رحلی[نشریه: ۷–۱۳۶]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۰۳/۱۲

آغاز:نسایم دعواتی که از نفحات ابیات آن غنچه ... شکفته، نکهت فزای مشام یگانگی باشد ...

از شاه عباس بشاه سلیم که همراه حیدر بیک یوزباشی فرستاده است، و پاسخ آن؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: جنونی، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۱۰۰ق؛ ۲گ (۴۱ر–۴۲پ)، اندازه: ۱۲/۳×۲۲/۸سم [ف: ۸–۳۳۷]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۵۷

آغاز:سپاس معرا از ملابس حدو قیاس که بدایت جذبات اشواق غیر سوز ظالمان جلوه گاه انس

دیباچه نامه شاه عباس به جلال الدین اکبر شاه پادشاه هندوستان است که به وسیله منوچهر بیگ فرستاده شده بود؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ ۱ص (۲۰۴پ)[ف: ۲۹/۱–۱۴۰]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۴۸

آغاز: ... بیخ به تیغ آنچنان، کز تو نماند اثری در جهان؛ و با وجود عدم بسماع و استماع اخبار؛ **انجام:**ناموس اکبر شریعت غرا و قسطاس اعظم عقل بیضا.

بیاض مجموعه نامه‌ها و جواب‌هایی است که بین شاه عباس اول و ازبکان رد و بدل شده با این عناوین: سواد کتابت عبدالمؤمن خان اوزبک که به نواب شاه عباس حسینی صفوی نوشته، دعا و سلام جواب که شاه عباس به عبدالمؤمن خان اوزبک نوشته، جواب که عبدالمؤمن خان به نواب شاه عباس نوشته، جواب نامه که نواب شاه عباس به عبدالمؤمن خان نوشته و امام قلی بیک را مصحوب ایلچی اوییز محمد بیگ قنفرات به رسم رسالت روانه نمود، جواب که عبدالمؤمن خان به نواب شاه عباس حسینی مصحوب

قاصد بافقی نوشته، جواب که شاه عباس به عبدالمؤمن مصحوب علی بیک شعبان اوغلی ذوالقدر نوشته، سوادنامه که عبدالمؤمن خان نوبتی دیگر به نواب شاه عباس الحسینی الصفوی نوشته، جواب که نواب شاه عباس به عبدالمؤمن خان اوزبک نوشته، نقل کتابت نواب جلال الدین محمد اکبر پادشاه هند که به تحریر اصفهان مصحوب منوچهر بیک ... مرسل داشته، سواد کتابت که نواب شاه عباس به نواب جلال الدین محمد اکبر پادشاه هند به مصحوب منوچهر بیک ایشک آقاسی باشی نوشته، سواد نامه ای که نواب جلال الدین محمد اکبر پادشاه هند ایضاً به نواب شه عباس نوشته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۷۶ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۵/۴سم [ف: ۴۵-۳۷]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۴۱/۲۲

نامه به فرمانروای دار السلام بغداد به دستور شاه عباس صفوی، توسط نصیرای همدانی؛ خط: نستعلیق، کا: زکی حسینی، علی اکبر، تا: قرن ۱۳، جا: محمد آباد بیدر[ف: ۷-۳۶۱]

۲۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۱/۲-عکسی

آغاز:نسایم دعواتی که از نفحات اجابت آن غنچه مراد شکفته، نکهت فزای مام یگانگی باشد

اصل نسخه: ملک، ش ۳۹۳۳ (ملک، ۴۲۳/۴). نامه به سلطان سلیم؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱گ (۳-ر۳پ)[عکسی ف: ۲-۲۷۷]

۲۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۱/۱-عکسی

آغاز:نواب مرحمت آسا و ملاطفه شفقت انتها، که از کمال عنایت بی دریغ خسروانه

اصل نسخه: ملک، ش ۳۹۲۳ (ملک ۴۲۳/۳). در پاسخ سلطان مراد خواندگار روم (عثمانی)؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ(۲-۳)[عکسی ف: ۲-۲۷۷]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸/۱۱

نامه به سلطان محمد خلف؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲ص (۳۶-۳۷)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [سنا: ف: ۱-۴۷؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۳]

۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۴۱/۲۵

آغاز:بغنایم دعواتی که از نفحات اجابت آیات آن غنچه

نامه شاه عباس به جهانگیر پادشاه پس از فتح قندهار؛ خط: نستعلیق، کا: زکی حسینی، علی اکبر، تا: قرن ۱۳، جا: محمد آباد بیدر؛ ۲گ(۱۶۸پ-۱۶۹ر)[ف: ۷-۳۶۱]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۴/۲۹-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۲۷۷]

۲۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۴/۱۷-عکسی

آغاز:بعد از حمد الهی و درود نامتناهی. بدان و آگاه باش که در تاریخ هشتصد و پنجاه هـ در دارالسلام بغداد ... به سمع جناب بیزوال اجلال

اصل نسخه: ملک، ش ۴۳۴۱/۲۲ (ملک ۳۶۱/۷). نامه به فرمانروای دار السلام به دستور شاه عباس صفوی، توسط نصیرای همدانی؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۱۹ق؛ ۱گ (۱۳۴ر-۱۳۴پ)[عکسی ف: ۲-۲۷۷]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸/۱۰

نامه شاه عباس به پادشاه ترکستان از منشآت میرزا محمد طاهر وحید؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۳۴-۳۵)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [سنا: ف: ۱-۴۷؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۵]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۷۵/۱

آغاز:سپاس معرا از ملا بس حد وقیاس که بدایت جذبات اشواق

نامه شاه عباس که وسط منوچهر بیک به جلال الدین اکبرشاه پادشاه هندوستان ارسال نموده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ (۱پ-۶پ)[ف: ۳۷-۴۴۲]

● نامه‌ها (۱) = نامه به میرزا ابراهیم همدانی = مکتوب عبدالباقی / عرفان و تصوف / فارسی

nāme-hā = nāme be mīrzā ebrāhīm-e hamadānī = maktūb-e ʻabd-ol-bāqī

صوفی تبریزی، عبدالباقی، - ۱۰۳۹ قمری

sūfī tabrīzī, ʻabd-ol-bāqī(- 1630)

نامه ادبی و عرفانی کوتاهی است از عبدالباقی تبریزی عارف قرن ۱۰ به میرزا ابراهیم همدانی که در این نامه دستور العملی را برای ایشان نگاشته است. در پایان آن آمده: «غرض از نوشتن این چند کلمه نه افادت و خود نمایی است بلکه برای تجدید التفات خاطر آن خورشید پرنور است و خود را در سلک محبان آن درگاه جای دادن». شیخ بهاء الدین عاملی نیز مکاتیبی به میرزا ابراهیم همدانی نگاشته است.

آغاز:بحق بیت و بحق صاحب بیت و بحق آن که دل دوستانش را شکسته دوست میدارد ...

انجام: الجرعة تدل علی الغدیر الکثیر و الحقة علی البدیر الکبیر الله تعالی ملازمت آنجناب را بار دیگر روزی این مخلص گرداناد بالنبی و آله الأمجاد تمت

[الذریعة ۱۶۸/۲۲و ۱۷۹/۲۳؛ دانشنامه ادب فارسی ۴۰۱/۴؛ اعیان الشیعة ۴۳۳/۷؛ ریحانة الادب ۲۱۱/۲؛ اعلام الشیعه (قرن ۱۱): ۱۳؛ نسخه‌های منزوی ۱۴۳۹/۲؛ فهرستواره منزوی ۱۰۱۷/۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱/۳۸-طباطبائی

آغاز:برابر؛ **انجام:** و هنگام ترقی دو نان و دنی زادگان و پست فطرتان است، کوکب هنر هابط و غارب نشد یعنی سنه ۱۰۸۱ مثبت و مرقوم شود خالی از فوائد نخواهد بود.

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۲۵۴-۲۵۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۳-۲۱۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۸۳/۶۱

آغاز:برابر

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۶۲پ-۱۶۳ر)[ف: ۱۶-۱۹۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۴۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ تملک: عبدالباقی بن صدرالدین محمد بن ابی تراب فیضی کاشانی با مهر «عبدالباقی بن صدرالدین محمد الفیضی» (بیضی)؛ ۳گ (۵۰-۵۲)، ۲۴-۲۶سطر (۵×۲۲)، اندازه: ۸×۲۵/۵سم [ف: ۳۴-۳۵۷]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۸۹/۵۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۴۸)، ۳۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۳۱-۷۱۹]

۵. شیراز؛ هاشمی، نورالدین (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۷/۲۱
بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۸۴ق[نشریه: ۵-۲۸۸]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۰/۲
آغاز:برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹-۱۰۸۹ق؛ ۲ص(۷-۸)[ف: ۳-۳۲۷]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۰/۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق، کا: تبریزی، محمد مؤمن بن محمد امین، تا: شوال۱۰۹۴ق، برای حاجی محمد شریف؛ ۳گ (۱۱۵پ-۱۱۷ر)، ۱۸ سطر (۴×۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۵۰۴]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۲۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: فیضی، ابوالحسن، تا: قرن ۱۳؛ ۴ص (۱-۴)، اندازه: ۱۱/۵×۲۳سم [ف: ۳۲-۱۵۴]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۵/۲۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**بدان اکتفا کردم و از آن هم اندکی ذکر کردم
خط: نستعلیق، کا: خراسانی، کرم علی، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۲۸ر-۱۲۹ر)[ف: ۷-۴۵۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی
nāme-hā

صوفی تبریزی، عبدالباقی، - ۱۰۳۹ قمری
sūfī tabrīzī, ʻabd-ol-bāqī(- 1630)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۴۹۵
آغاز:بسمله بحق بیت و بحق صاحب بیت بحق دل شکسته؛ **انجام:**این مخلص گرداناد بالنبی و آله الامجاد
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۱۴/۱
آغاز:بسمله بحق بیت و بحق صاحب بیت بحق دل شکسته؛ **انجام:**ملازمت آن جناب را بار دیگر روزی این مخلص گرداناد بالنبی و آله الامجاد

با عنوان‌های النتیجة، الخلاصة، الاشارة، الحقیقة، النکتة، المعذرة، الانصاف، الرمز؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۲پ-۳ر)، ۱۶سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۸-۷۴۹]

● **نامه ها** / فلسفه / فارسی
nāme-hā

فراهانی، ابوالحسن، - ۱۰۴۰ قمری
farāhānī, abo-ol-hasan(- 1631)

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۵۷/۱۲-عکسی
آغاز:رأی زرین وجود خرد [...] نواب مستطاب ... مولانا لازال کأسمه باقرا. چه فرمایند در حل این فقره از کلام شیخ مقتول در مقاله خامسه از قسم ثانی «حکمت اشراق»
نسخه اصل: دانشگاه تهران، ش ۷۵۹۸ (دانشگاه ۶۴۸/۱۶). از میر ابوالحسن فراهانی به میر محمد باقر، میرداماد (د ۱۰۴۰ق) درباره بندی از «حکمة الاشراق» و پاسخ میرداماد به او؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق، ۲گ (۴۵-۴۶)[عکسی ف: ۲-۲۷۸]

● **نامه‌ها (۱) = نامه به ملا عبدالله شوشتری** / نامه‌نگاری / فارسی
nāme-hā = nāme be mollā ʻabd-ol-lāh-e šūštarī

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ ؟ قمری
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad(- 1632)

از میر محمد باقر استرآبادی داماد به مولی عبدالله شوشتری. در این نامه آمده است:«این مقدار باید فهمید که سخن من فهمیدن هنر است نه با من جدال کردن و (آن را) بحث نام نهادن».
آغاز:عزیزم جواب این نه جنگ است، کلوخ انداز را پاداش سنگ است رحم الله امرء عرف قدره و لم یتعد طوره. نهایت مرتبه بی حیا ایست که نفوس معطله و هویات هیولانیه در برابر عقول مقدسه و جواهر قادسه بلاف گزاف و دعوی بی معنی بر خیزند
انجام:گیرم که مار چوبه کند تن به شکل مار ×× کو زهر بهر دشمن و کو مهره بهر دوست. و السلام
چاپ: این نامه در «الفوائد الرضویة» شیخ عباس قمی و «انسان و قرآن» استاد حسن زاده آملی به چاپ رسیده است.
[دنا ج ۱۰، ص ۴۷۲-۴۷۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱/۵۰-طباطبائی
آغاز:برابر
خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، ۲ص (۳۱۴-۳۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۳-۲۲۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۹۶/۱۵

آغاز و انجام: برابر

والسلام.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ به شیوه چلیپایی؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ ۲ص (۲۲۷-۲۲۸)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۹-۲۷۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۸۲/۲۳

آغاز:تا مدرس دانش به وجود ارباب علوم ریاض آراسته باشد و تا مجمع آفرینش به جمعیت اصحاب بینش پیراسته باشد؛ **انجام:**خاقانی آن کسان که طریق تو میروند ×× زاغند را روش کبک آرزوست

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۹۸ر-۱۹۹ر)، اندازه: ۱۳×۲۲/۲سم [ف: ۲۹/۱-۵۵۱]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۸/۱۰

آغاز:برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا: ذوالقدر، خلیل، تا: با تاریخ۱۰۵۳ق، جا: احمد آباد گجرات؛ ۱ص (۱۱۱ر)، اندازه: ۱۴/۴×۲۶/۴سم [ف: ۲۹/۱-۴۳۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۸۰/۴۱

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق؛ ۱ص (۱۰۵پ)، ۲۱-۳۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳۸-۴۰۱]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۰/۳

آغاز:برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹-۱۰۸۹ق؛ در «جنگ مرتضی قلی خان شاملو»؛ ۱ص (۹۰۸)[ف: ۳-۳۲۸]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۹۵۹۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۰ق[الفبائی: -۲۸۴]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۷۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۶۵ر)[ف: ۴۳-۱۱۳]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸/۹

از سیدداماد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۳۲)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [سنا: ف: ۱-۴۷؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۴]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۷ق؛ ۲ص (۲۵۰-۲۵۱)[ف: ۱۴-۳۵۳۱]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۱/۱۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۶۴-۶۵)[ف: ۷-۸۰۱]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۴۵/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**فهی الشهادة لی بانی کامل

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: پارچه زری روزگار صفویان، ۱ص(۶۴)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۹-۸۳۸]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۲/۱۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**نه امروزی والی الله المشتکی و السلام علی من اتبع الهدی

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۱۴۱)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۹-۴۲۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ ؟ قمری

mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad(-1632)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۳۷/۵

آغاز:بسمله. و به نستمد و الیه زلفی. انشاها ادام الله ظلال مجده و هداه حسب الحکم الاشرف المطاع نفذه الله فیالاقطاع و الاربع الی شریف مکة. بسمله. و الاعتصام بالحکیم العلیم طلاع تهامة الحمد زواهر طول الله الذی جعل البیت مثابة للناس؛ **انجام:**و نمقه اصدق الداعین للدولة العباسیة الصفویة الموسویة الحسینیة خلدها الله تعالی بالتظلیل علی البریة محمد بن محمد المدعو بباقر الداماد الحسینی ختم الله له بالحسنی (الی هنا صورة خطه الشریف ایده الله تعالی علی مسند الافادة و الافاضة ... و الاجتهاد. کتبه العبد الاقل ابوالفتح الجیلانی).

نامه شاه عباس به شریف مکه انشای میرداماد؛ خط: نسخ، کا: جیلانی، ابوالفتح، تا: قرن ۱۱؛ ۶گ (۲۵۸پ-۲۶۳ر)، ۱۲سطر (۱۵×۸/۵)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۸-۴۳۳]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۰۲/۲-۳۰/۱۸۲

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم والاعتصام بالحلیم العلیم طلاع تهامة الحمد زواهر طول الله الذی جعل البیت مثابة للناس ... وبعد فان اضوع مسک تحیه نفوخ من فیحاء ریاض القلوب؛ **انجام:**والسلام علیکم ابدا وعلی من یلوذبحبکم سرمداً بقریحته الخامدة نظمه ولففه بیمینه الفانیة حرره ونمقه اصدق الداعین محمد بن محمد المدعو بباقر الداماد الحسینی ختم الله له بالحسنی

نامه به شریف مکه، از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۸-۴۷۴۰]

۳. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۳۱/۹

نامه به ملا عبدالله؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: علی محمد ابن میرزا محمد سنجانی، تا: پنج‌شنبه۱۹ جمادی الاول۱۲۳۶ق؛ ۱ص (۳۹)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۴۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ ؟ قمری

mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad(-1632)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۶۹۷

آغاز:بسمله. حمدله اینت نرسد که گوئیم دوست مدار آری اکرم دوست نداری رسدت نتوان ز غم تو دل؛ **انجام:**اگر یکی را دوست بشد چو شود سهل باشد و الامر اعلی.

خط: نستعلیق جلی ممتاز، کا: کاشانی، شهاب الدین علی، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۳/۴

آغاز:کتابتی که میر محمد باقر داماد سلمه الله تعالی بمیرزا رضی صدارت پناه نوشته بود بسمله. بصدر صفه امکان زهی شبیه عدیم – بروز مجلس دانش زهی عزیز نظیر. ادوار مدارات جاه و جلال ... رامسیر بر درجات نطاقات بارگاه ... آن مقتدای جواهر قدسیه ... مقصود بوده؛ **انجام:**از اقالیم نفاز تو توقف را خروج – در گلستان بقای تو تناهی راز کام ... و ناسک مناسک دعا میر محمد باقر داماد حسینی.

فیلسوف داماد استرابادی این نامه دوستانه را به میرزا رضی صدارت پناه نوشته است؛ خط: نستعلیق، کا: هرآبادی خلخالی، ادهم بن قاضی بیک، تا: قرن ۱۱؛ ۶۹ص (۲۳–۹۱)، سطور چلیپایی[ف: ۴-۷۰۴]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۹/۱۹

نامه‌ای است از میرداماد به امیر ابوالحسنا که در آن توضیحی در مورد عبارتی از حکمة الاشراق که گمان تناسخ در آن می‌رفته است و نیز عبارتی از حی بن یقضان ابن سینا و نیز شرح حکمة الاشراق قطب شیرازی در اینکه منطق عین خراره است داده است؛ بی‌کا، تا: ۱۰۳۵ق؛ ۱گ (۱۴۸ ر و پ)[ف: ۵–۷۰۰]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۴۴

رقعه‌ای که نواب میر محمد باقر داماد به مرحوم مولانا عبدالله نوشته است؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ جلد: چرمی معرق، ۲ص (۷۵۱–۷۵۲)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۳]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۰۲/۳-۳۰/۱۸۲

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیمفاتحه مصحف امید وبیمنامه که آراسته چون جان بود حمد خدا زینت عنوان بود ... کریمتر ثنائی که ادای حق اخلع نعلیک فانک بالوادی المقدس طوی ... بعد الحمد والصلوة آنها میرود؛ **انجام:**سمت انحراط وجهت اختراط دارد وشتان ما بینهما ودرتذییل کلام فصاحت آغاز بلاغت انجام که ینتظر

نامه ای است که توسطمیرداماد از طرف «سلطان اعظم وخاقان اکرم» به «خواجه سعد الدین افندی» شیخ سلطان روم (قیصر) نوشته شده است ومشتمل برنظم ونثر است. درآغاز نامه ۱۳ بیت اول از «مثنوی مشرق الانوار» خود را آورده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۸–۴۷۳۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۳۷/۵

آغاز:نفایس دعواتی چون انفاس مسیح از دم روح القدس مزاج گرفته و لطایف تحیاتی چون حیات خضر از زلال بقاء کیفیت پذیرفته؛ **انجام:**شهد سخت شربت نزدیکانست ×× مکتوب تو نسخه شفای دوران / یک ترش رویی برای دفع صد مهمان بس است ×× چین ابر و چوب دریاست صد خشت خانه را

میرداماد این نامه را به حکیم شفائی (مظفر بن حسین) نوشته است. این نامه کوتاه یا نسخه ما ناتمام است؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج، ۳ص (۱۳۰–۱۳۲)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰–۱۴۹۶]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۱۸

نامه به اعتماد الدوله، از شارع نجات خود یاد کرده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۷ق؛ ۳ص (۳۳۷–۳۳۹)[ف: ۱۴–۳۵۳۳]

۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۹/۲۴

نامه به آصف خان؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۱۸۱)[ف: ۵–۷۰۱]

۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۹/۲۳

نامه به خواجه ابوالحسن؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۱۸۰)[ف: ۵–۷۰۰]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۹۹/۷

نامه به شاه عباس صفوی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۴۰)، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف: ۳۲–۱۲۲]

۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۲۹۵/۲

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اول آنکه همانا بر ضمیر آفتاب تنویر اقدس اشرف مانند را روز ظاهر و هویدا باشد که این شکسته ضعیف را از حیات این نشأه و لذت ماکل و مناکح و خواب شب وخورش روز چندان خطی ونصیبی نیست؛ **انجام:**یک باره قطع طمع از جناب مقدس الهی کرده لوازم ایمان و اعتقاد را پس سر می‌اندازی همین رقعه عندالله و رسول بر تو جهت خواهد بود

ظاهراً دو نامه است اولین آن ظاهراً به شاه عباس نوشته شده و نامه‌ای دیگر به ارادتمندانش که دارای مواعظ و نصایح و یادآوری وقایع دهشت انگیز روز قیامت می‌باشد، در انتساب آن به میرداماد تردید شده از آن جمله انشاء و مطالب نامه چندان به ایشان و مقام وی سازگار نیست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۱۹پ–۲۲پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف مخ: ۳–۱۳۱۱]

۱۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۱/۱۸

نامه سید داماد با ابیاتی از او؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۱۱–۹۳۸]

اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۲/۲۶

همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۳۰۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، خط / فارسی

nāme-hā

حسینی، میرزا امان الله، – ۱۰۴۶ قمری

hoseynī, mīrzā amān-ol-lāh(- 1637)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۰۷/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، مجدول؛ کاغذ: هندی، ۴۴گ (۹۹ر-۱۴۲ر)، ۹سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱۷-۶]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۲۷-ف
نسخه اصل: مونیخ ۴۴۰. ۹۹ رقعه و نامه صوفیانه است به مشایخ؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۱۳۵]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری، ادبیات / فارسی

nāme-hā

فصیحی هروی، - ۱۰۴۹ قمری

fasīhī heravī(- 1640)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۱/۱۱
آغاز: ای کرده بخونریز اسیران آهنگ ×× برخرمن صلح مامزن آتش جنگ؛ **انجام:**آنکس که دل خسته عشاق کند ریش ×× گراوست سلیمان زمان مور شود مور
رقعه یی که میرزا فصیحی هروی از غبار خاطری که داشته نوشته؛ خط: نستعلیق خوش، کا: شکرالله ایموری، تا: نیمه دومقرن۱۱؛ ۲ص (۶۱-۶۲)، ابعاد متن: ۱۳×۲۶/۵، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۷-۸۰۰]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۵/۳۲
رقعه که میرزا فصیحی به حافظ محب علی نوشته؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۶۵)، اندازه: ۱۵/۶×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱-۴۲۷]

● **نامه‌ها (۱) = نامه به میرداماد** / نامه‌نگاری / فارسی
nāme-hā = nāme be mīrdāmād

صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم، ۹۷۹ - ۱۰۵۰ قمری

sadr-od-dīn-e šīrāzī, mohammad ebn-e ebrāhīm (1572 - 1641)

او در این نامه فارسی از خود به نام «محمد المشتهر بصدرالشیرازی» یاد کرد و از سید داماد بسیار ستوده و اشاره کرده که خدمت دربار را مردم فضیلت می‌دانند و گفته که من از شما دور شده و با نادان‌ها محشور شده‌ام و ده دوازده سال است که گرفتار گشته‌ام. نامه شکایت‌آمیزی است. گویا همان نامه‌ای باشد که در ذیل فهرست ریو (۱۴۷/۲) از آن یاد شده است. (دانش پژوه)

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۶۴/۱۰
آغاز:صورت کتابتی که نواب صدر المحققین بنواب مستطاب سید الحکماء ثالث المعلمین میر محمد باقر داماد نوشته. بسمله. قسم بمبدعی واجب الوجود که باقتضای حکمت ازلی و ارادت لم یزلی صورت وجود مطلق را بر الواح ماهیات و هیاکل قوابل ممکنات بنگاشت؛ **انجام:**و چندین مقاصد علمی و مطالب حکمی که ببحث و برهان دانسته بود اضعاف آن بمراتب شتی بالهام و کشف و عین الیقین حاصل شد. دردی که بافسانه شنیدم همه از خلق از علم بعین آمد و از گوش بآغوش آوازده در افتاد بهر جا که سنائی در مکتب او کرد همه خوانده فراموش صورت کتابت باختتام رسید.
کا: رشتی، علی بن احمد، تا: ۱۲۷۰ق، جا: یزد؛ ۱۹سطر، قطع: جیبی[نشریه: ۲-۱۷۸]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۴۰-ف
نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 2852؛ خط: شکسته، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۹۳ق؛ چاپ شده در فرهنگ ایران زمین ۹۵/۱۳؛ ۳گ (۹۰-۹۲)[فیلمها ف: ۲-۱۰۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

؟ صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم، ۹۷۹ - ۱۰۵۰ قمری

sadr-od-dīn-e šīrāzī, mohammad ebn-e ebrāhīm (1572 - 1641)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۴/۲
رقعه‌ای که میر صدرالدین شیرازی به یکی از اعزه نوشته؛ کا: کلب علی بن جواد کاظمی، تا: با تاریخ۱۰۷۲ق؛ ۱ص (۱پ)، اندازه: ۱۴/۹×۲۵/۳سم [ف: ۲۹/۱-۲۸۱]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۵۷/۶-ف
شاید از صدرای شیرازی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۲-۲۷۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

عزلتی خلخالی، ادهم، - ۱۰۵۲ قمری

‘ozlatī xalxālī, adham(- 1643)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۹۴/۱۸
نامه به میر رفیع الدین صدر؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۸۱ق؛ ۳ص (۱-۳ هامش)، ۲۱سطر (۵×۱۳/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۹-۱۴۳۸]

● **نامه ها** / ادبیات / فارسی

nāme-hā

منیر لاهوری، منیر بن عبدالمجید، ۱۰۱۹ - ۱۰۵۴ قمری

monīr-e lāhūrī, monīr ebn-e ‘abd-ol-majīd (1611-1645)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۸۹

انجام:زبان قلم کوتاه سازم و دست نیاز بر دامن دعازنم، دولت همدوشی باد.

مشتمل است بر مکاتیب خصوصی و دیباچه چند کتاب و دیوان؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: جمعه ۱۵ ربیع الثانی ۱۱۲۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه ما بدین عبارت آغاز می‌گردد: «بلند اختر سپهر پایه، عصمت آموز خلوتیان، چهره افروز عصمتیان ...»؛ مجدول؛ ۸۰گ، ۱۷سطر (۷/۲×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۴سم [ف: ۷-۵۶۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

قاضی، محمد مؤمن

qāzī, mohammad mo’men

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۳۹

جواب که قاضی محمد مومن موافق قانون نحو نوشته؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۲ص (۷۴۶-۷۴۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۳۵

رقعه‌ای که مولانا محمد مومن قاضی به شخصی که وعده عرق فتنه نموده بوده و نفرستاده بوده نوشته است؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۱ص (۷۴۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۳]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۳۶

رقعه‌ای که مولانا محمد مومن قاضی به یکی از مجلدان نوشته بوده در وقتی که قید صحافی جهت او فرستادهبود؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۱ص (۷۴۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۳]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۳۷

رقعه‌ای دیگر مولانا محمد مومن قاضی به شخصی که روغن از وی گرفته بود نوشته؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۱ص (۷۴۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

سلیم تهرانی، محمد قلی، - ۱۰۵۷ قمری

salīm-e tehrānī, mohammad qolī(- 1647)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۱۵/۳۰

نامه محمد قلی سلیم به یکی از دوستان برای سیر باغ؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۸۲پ)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳۸-۳۱۷]

۲. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۵۶

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۸۷ر)[نشریه: ۷-۵۵۴]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

امامقلی خان، - ۱۰۶۰ قمری

emāmqolī xān(- 1650)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۳۲/۱۴

نامه به میر ابوالحسن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۵-۲۴۸]

● **نامه‌ها** / ادبیات / فارسی

nāme-hā

طغائی کمره‌ای، علینقی بن محمد هاشم، ۹۵۳ - ۱۰۶۰ ؟ قمری

toqā’ī kamare’ī, ‘alī-naqī ebn-e mohammad hāšem (1547 - 1650)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۱/۱۱

آغاز:روی قاضی قیرکه در نشأتین چون قیر باد؛ **انجام:**و غضب صاحب الدوله اندیشه نمایند.

خط: نستعلیق خوش، کا: شکرالله ایموری، تا: نیمه دومقرن۱۱؛ ۱ص (۶۲)، ابعاد متن: ۱۳×۲۶/۵، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۷-۸۰۰]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / ترکی

nāme-hā

تاشکندی، سلطان محمد بن بایزید

tāškandī, soltān mohammad ebn-e bāyazīd

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۸۳

آغاز:بسمله وبه نستعین هذا کتابنا ینطق علیکم بالحق انا کنا نستنسخ ما کنتم تعملون

نامه از سلطان محمد بن بایزید به سردار ایرانی؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۳-۱۱۴۱ق؛ ۱ص (۶۱)[نشریه: ۳/۱۰-۱۳۴۳؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۲۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، شعر / فارسی

nāme-hā

صالحی، محمد میرک

sālehī,mohammad mīrak

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۱۱۷

آغاز: تا کی پی خرج چرخم آواره کند ×× محنت همه جمع من بیچاره کند / در دفتر عمر من چو باقی نگذاشت ×× ترسم ورق

حیات را پاره کند
رقعه‌ای که محمد میرک صالحی به یکی از ارباب قلم نوشته؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۳-۱۱۴۱ق؛ ۱ص (۱۰۷)، اندازه: ۱۵/۵×۳۳سم [ف: ۱۰-۱۳۴۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی و عربی

nāme-hā

سبحان علی،- ۱۰۶۴ قمری

sobhān ʻalī(- 1654)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۹۳۲

آغاز:مولوی صاحب و قبله جامع کمالات ممکنه نوع انسان؛ **انجام:**بجز اندوه و ملال چه عرضه دهد آن القاصر اقل الانام سبحانعلی
نامه‌ها و مکاتیب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

علامی، سعدالله خان،- ۱۰۶۶ قمری

ʻallāmī,saʻd-ol-lāh xān(- 1656)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۷۹
دو؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۸۹)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۸۳
رقعه سعدالله خان به مولوی عبدالحکیم سیالکوتی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۹۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

شاه جهان بابری، شاه هند،- ۱۰۶۸ قمری

šāh jahān-e bāberī, šāh-e hend(- 1658)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۶۵/۷
نامه شاهزاده خرم به نواب؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۴۴۴-۴۴۵)[ف: ۸-۴۲۳]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶/۱۰۷۰/۲
آغاز:دعایی که قدسیان ملاء اعلا به قبول آن استقبال نمایند
از شاهجهان پادشاه که پیش از تخت نشینی به شاه عباس اول نوشته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۴۲ر-۴۳ر)[ف: ۲-۲۵۱]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۴۱/۲۶
نامه شاه جهان به شاه عباس؛ خط: نستعلیق، کا: زکی حسینی، علی اکبر، تا: قرن ۱۳، جا: محمد آباد بیدر[ف: ۷-۳۶۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

داراشکوه بابری، شاهزاده هند، ۱۰۲۴ - ۱۰۶۹ قمری

dārā-šokūh-e bāberī, šāhzāde-ye hend (1615 - 1659)

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۷۰/۱۶/۴
آغاز:جامع علوم ظاهری و باطنی، میان شیخ محب الله، از محب فقرا لسلام و دعا
به یکی از پیران به نام میان محب الله، پس از گشودن صوبه اله آباد، و طرح ۱۵ پرسش کوتاه عرفانی و درخواست پاسخ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ سپس نامه ای دیگر از همو به همان محب الله و سپاس از رسیدن پاسخ، آغاز: «جامع علوم ظاهری و باطنی، حاوی مراتب صوری الفانی شیخ محب الله»؛ ۱ص (۵۲پ)[ف: ۲-۲۵۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۹۲
خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۹۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۵]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۷/۱۵۰
آغاز:قل الله ثم ذرهم. جامع علوم ظاهری و باطنی حاوی مراتب صوری و معنوی؛ **انجام:**ای آنکه شب و روز خدا می‌طلبی ××کوری مگر از خویش جدا می‌طلبی
مکتوب پادشاه هندوستان داراشکوه و سؤالات او از شیخ محب الله هندوستان اله آبادی فارسی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: متطبب خراسانی، محمد زمان بن کلبعلی، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۳گ (۲۷۰پ-۲۷۲پ)، اندازه: ۱۹×۲۳/۵سم [ف: ۷-۱۹۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

لاهیجی، عبدالرزاق بن علی،- ۱۰۷۱ ؟ قمری

lāhījī, ʻabd-or-razzāq ebn-e ʻalī(- 1661)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۴/۶۱
آغاز:ای جوهر که در ته این هشت و نه بساط ×× چشم خرد ندیده چو تو یک در خوشاب
مولانا فیاض به حکیم کوچک نویشته؛ کا: محمد منعم، تا: ۱۰۹۷ق، جا: اصفهان مدرسه جدة؛ ۲گ (۲۴ر-۲۵پ متن و حاشیه)، اندازه: ۱۴/۹×۲۵/۳سم [ف: ۲۹/۱-۲۸۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۲/۲۸
آغاز: قطعه‌ای که آخوند ملا عبدالرزاق به میرزا سعید اولا نوشته اند. ای جوهری که در ته این هشت نه بساط ×× چشم خرد ندیده

چو تو یک در خوشاب؛ **انجام:**یوسف نگاه داشتن از گرگ لازم است ×× ور نه چه سود خانه چشم پدر خراب
نامه به میرزا محمد سعید حکیم باشی، در آغاز نوشته شده: «قطعه‌ای که مولانا عبدالرزاق قمی به میرزا سعید حکیم باشی شاگرد خود نوشته بودند بنا بر آن که شخصی از خویشان میرزا سعید در خدمت آخوند منع نمودند چون نوشته که من بعد نزد آخوند به درست خواندن نرفته اجتناب نماید که آخوند شوخ طبع است و بعد از استماع این معنی فیما بین ایشان جواب و سوال رود»؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳ص (۳۵۸-۳۶۰حاشیه)، اندازه: ۱۶/۴×۲۸/۳سم [ف: ۲۹/۱-۴۱۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۰۲/۱۲
نامه به میرزا محمد سعید حکیم باشی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ (۴۴ر-۴۹ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۵-۲۰۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

برهمن لاهوری، چندربهان،- ۱۰۷۳ ؟ قمری

berahman-e lāhūrī, čandarbahān(- 1663)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۳۶
خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۷۶)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۸]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری، اسناد / فارسی

nāme-hā

عباس صفوی دوم، شاه ایران،- ۱۰۷۷ قمری

‘abbās-e safavī-ye dovvom, šāh-e īrān(- 1667)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۴۵/۳۹
آغاز:ان اولی ما یوشح بتحریره معاهدات الالفة و الوداد، و ابهی ما یرشح بتقریره مراسلات الودة ... اما بعد. در اواسط آن هفته که واسطة العقد کواکب سبعه؛ **انجام:**مراحل ماضی و حال و استقبال تواند شد. ان هذه تذکرة فمن شاء اتخذ الی ربه سبیلا، و اذکر اسم ربك و تبتل الیه تبتیلا.
از شاه عباس صفوی به محمد افندی مفتی قیصر روم، به انشای نصیرای همدانی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شاه قاضی، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ ۳گ (۳۳ر-۳۵ر)، اندازه: ۱۴/۸×۲۶/۱سم [ف: ۸-۳۸۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۴۵/۴۹
نامه به عادلشاه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شاه قاضی، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ اندازه: ۱۴/۸×۲۶/۱سم [ف: ۸-۳۸۹]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۲۰/۲۳
نامه در تعزیت محمد خان به عبدالعزیز خان عثمانی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق، جا: اصفهان؛ ۱گ (۱۹۳ ر و پ چلیپا)[ف: ۵-۳۹۹]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۰۳/۱۶
آغاز:انامل تقدیم محدث قدیمی مفتاح گنجینه مقال تواند بود که مانند انفاس جدیده ...
از شاه عباس صفوی به محمد افندی مفتی قیصر روم، به انشای نصیرای همدانی (یادداشت کاتب)؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: جنونی، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۱۰۰ق؛ ۲گ (۵۱ر-۵۲ر)، اندازه: ۱۲/۳×۲۲/۸سم [ف: ۸-۳۳۸]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۲۹
نامه به فیض کاشانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۷ق؛ ۴ص (۳۶۱-۳۶۴)[ف: ۱۴-۳۵۳۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

صائب، محمد علی بیک

sā’eb,mohammad ‘alī beyk

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۶۶
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد طاهر بن حسن (بابا حسن بیک) اراسنجی قزوینی، تا: ۱۰۷۹ق؛ ۱ص (۶پ)[ف: ۴۳-۵۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

فانی کشمیری، محسن بن حسن،- ۱۰۸۱ قمری

fānī kešmīr,ī mohsen ebn-e hasan(- 1671)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۷۸
خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۸۹)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

ملا محمد علی

mollā mohammad ‘alī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۱۱۷
آغاز:صورت مکتوب ارسله مولینا محمد علی والد ... مولینا فتح الله الواعظ بسمله. الحمدلله و کفی، و الصلاة و السلام علی عباده الذین اصطفی، و بعد فیقول المهجور المفتون الی الدنیا برقتها لامع و نطقها کاذب؛ **انجام:**و ترک العز و الجلال و العلی لله المالک ذی الجلال و الجمال. نمق فی الخمیس ربیع الاولی سنة ۱۰۷۱
نامه ایست از ملا محمد علی پدر مولی رفیعا به یکی از دوستان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق؛ ۳گ (۱۱۳پ-۱۱۵ر)، ۲۵سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴-۱۰۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

حسینی بحرانی، ماجد بن محمد،- ۱۰۸۳ قمری

hoseynī bahrānī, mājed ebn-e mohammad(- 1673)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۳۳

نامه به فیض کاشانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۰۸۹ق؛ ۴ص (۳۸۱-۳۸۴)[ف: ۱۴-۳۵۳۴]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری/ فارسی

nāme-hā

نصرآبادی، محمد طاهر، ۱۰۲۷ - ۱۰۸۳ قمری

nasr-ābādī, mohammad tāher (1618 - 1673)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۸۳/۱۶

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۴۰ر-۴۱پ)[ف: ۳۸-۲۴۳]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

صائب تبریزی، محمد علی بن عبدالرحیم، ۱۰۱۶؟ - ۱۰۸۶ ؟ قمری

sā'eb-e tabrīzī, mohammad ʻalī ebn-e ʻabd-or-rahīm (1608 - 1676)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۵۶

نامه به نواب ظفرخان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸-۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۵۷

نامه به طالب خان که نرگس از او خواسته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸-۸]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

واعظ قزوینی، محمد رفیع بن فتح الله، ۱۰۲۷ - ۱۰۸۹ قمری

vāʻez-e qazvīnī, mohammad rafīʻ ebn-e fath-ol-lāh (1618 - 1678)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۱۱۶

آغاز: نامه اول: ابشروا یا معشر الخطوط و الارقام، بلقاء من یعیش بذکره قلبی المستهام، و طربی لکم ایتها الکلمات و الحروف
نامه دوم: عبید و عبید کم ما یسعد الخروج عن عهدة شکر الطافکم المتوافرة حیث اجریتم علی لسان قلمکم اسمه ...

دو نامه است از ملا رفیعای واعظ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق؛ ۱گ (۳۱۳ر-۳۱۳پ)، ۲۵سطر (۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴-۱۰۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۸۶

انجام: اللهم عن قلبی بتوسط التفات حضر تکم لازال بابکم لاهل الحوائج مفزعا و للاکابر و الاصضاغر مرجعا

نامه به بعضی از اعلام، صورة مکتوب ارسله واعظ الانام لازال کاسمه رفیعا الی قیام الساعة و ساعة القیام الی بعض الاعلام، ابشروا یا معاشر الخطوط و الارقام بلقاء من یعیش بذکره قلبی المستهام و طوبی لکم ایتها ...؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۳ق؛ ۲ص (۵۹۷-۵۹۸)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹-۳۸۶؛ فهرست رایانه‌ای ص ۱۰۴۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۳۲

نامه در پاسخ دوستی در آن از رساله سلوک خود یاد کرده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق؛ ۴ص (۳۷۸-۳۸۱)[ف: ۱۴-۳۵۳۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۳۱

نامه در پاسخ نامه شاه عباس در گوشه گیری خود و نکوهش از مردم زمان خود و در آن از غلیان و تنباک یاد کرده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۶۶ق؛ ۱۱ص (۳۶۸-۳۷۸)[ف: ۱۴-۳۵۳۳]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۳۴

پاسخ نامه سید ماجد بن محمد بحرانی؛ خط: نستعلیق، کا: حسینی نطنزی، محمد علی بن محمد، تا: دهه سوم۱۱۳۶ق؛ ۳ص (۳۸۴ - ۳۸۶)[ف: ۱۴-۳۵۳۴]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۲۵

نامه به شیخ جمال الدین نجفی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۷ق؛ ۲ص (۳۵۱-۳۵۲)[ف: ۱۴-۳۵۳۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۱۷

نامه به اعتماد الدوله عباسیه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: باتاریخ۱۲۷۷ق؛ ۲ص (۳۳۶-۳۳۷)[ف: ۱۴-۳۵۳۳]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۲۳

نامه به امیر محمد خان خیر سمنانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۷ق؛ ۳ص (۳۴۸-۳۵۰)[ف: ۱۴-۳۵۳۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۳۰

نامه به شاه عباس در باره نماز آدینه و درخواست گوشه‌گیری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۰۶۶ق؛ ۵ص (۳۶۴-۳۶۸)[ف: ۱۴-۳۵۳۳]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۰/۴

آغاز:رزقکم الله التخلی عن الصفات الناسوتیة ... مسموع شد، که مدتی در بیماری و آواز گذشته

نامه فیض کاشانی خطاب به دامادش فیاض و پاسخ فیاض به اوهر دو به نظم؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹-۱۰۸۹ق؛ ۷ص(۹-۱۵)[ف: ۳-۳۲۸]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۰/۶

آغاز:به سلامت و عافیت و به انجاح مهمات مبارکه مفوضه موفق و مهتدی باشند. مکتوب با برکات آن محبوب

از «علامی فهامی آخوندی مولان محمد محسنا به نواب مستطابخانی» که بایستی فیض کاشانی باشد چه در آن از مثنوی خود «شراب طهور» (ذریعه۱۳/۴۴) یاد می‌کند، پاسخی است به نامه طرف که حاوی غزلی بوده است، که شاید مرتضی قلی خان شاملو باشد؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹-۱۰۸۹ق؛ در «جنگ مرتضی قلی خان شاملو»؛ ۲ص(۱۹-۲۰)[ف: ۳-۳۲۸]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۴۴/۴

آغاز:قلم گرفتم و گفتم مگر دعا بنویسم ××سخن ... بیوفا بنویسم

نامه منظوم از فیض کاشانی به ملاعبدالرزاق لاهیجی؛ خط: نسخ، کا: حسینی گیلانی، مرتضی بن احمد، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۵پ-۱۶ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۹-۱۱]

۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۶۴/۹

نامه به میرزا محمد سعید قمی، عرفانی محض و به فارسی و شاید از فیض باشد؛ کا: رشتی، علی بن احمد، تا: ۱۲۷۰ق، جا: یزد؛ ۱۹سطر، قطع: جیبی[نشریه: ۲-۱۷۸]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۲۲

نامه به میرزا محمد سعید قمی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۷ق؛ ۸ص (۳۴۱-۳۴۸)[ف: ۱۴-۳۵۳۳]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۲۴

نامه به عنقاوخان پسر آصفخان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۷ق؛ ۲ص (۳۵۰-۳۵۱)[ف: ۱۴-۳۵۳۳]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۲۳/۱۶

آغاز:آغاز نامه: قلم گرفتن و گفتم مگر دعا بنویسم ×× تحیتی بسوی انس ... ؟ بیوفا بنویسم / ز شکوه بانگ برآمد مرا نویس دلم گفت ×× بهیچ نامه نگنجی ترا کجا بنویسم؛ آغاز پاسخ فیاض: دلم خوشست اگر شکوه گر دعا بنویسی ×× که هر چه تو بنویسی به مدعا بنویسی / چه شکوه توبه است از دعای هر که بجز تو است ×× چه لازمست که زحمت کشی دعا بنویسی؛ **انجام:**پایان نامه: چو بر ذکای تو هست اعتماد هیچ نگویم ×× ز مدعا نزنم دم همین دعا بنویسم / نمیشود که شکایت ز دست تو نکند فیض ×× شکایتی بلب آرم ولی دعا بنویسم؛ پایان: عجب ز طالع فیاض نا امید ندارم ×× که در کتابة دشنام او دعا بنویسی

نامه فیض کاشانی خطاب به دامادش فیاض و پاسخ فیاض به اوهر دو به نظم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق؛ ۱ص (۳۶۳)، اندازه: ۱۷/۵×۳۲سم [ف: ۱۰-۱۰۹۵]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

محقق خوانساری، حسین بن محمد، ۱۰۱۶ - ۱۰۹۹ قمری

mohaqqeq-e xānsārī, hoseyn ebn-e mohammad (1608 - 1688)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۲/۱۹

آغاز:شب دوشین چندان که به گرد سراپای خاطر برآمد و در زوایای ضمیر جستجوی خبایا نمود

نامه به سید ذوالفقار؛ بی‌کا، تا: شعبان۱۰۹۷ق؛ جلد: میشن مذهب، ۳ص (۷۴-۷۶)، اندازه: ۱۶/۱×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱-۱۲۵]

۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۲/۹

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۱۱-۹۴۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۵۴/۲۳

نامه آقا حسین خوانساری بمیرزا علی رضای تجلی (ص۳۶۹)، در همینجا شعری است از وحید و شعری که برای درویش مهدی مست (؟) در شب شنبه ۲۶ صفر ۱۱۵۷ نوشته شده؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: تحسین، تا: ۲۴ جمادی الاول۱۱۰۱ق، جا: دارابگرد شیراز؛ ۱ص(۳۶۹)، ۲۵سطر (۱۰/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۹-۱۱۹۱]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / ترکی

nāme-hā

ازبک، عبدالرحمن، ق۱۱ قمری

ozbak, ʻabd-or-rahmān(- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۷۷

نامه (صورت) عبدالرحمان اوزبک به سلطان مرادخان پسر سلطان سلیم خان پادشاه روم که به تاریخ شهر ذیحجه ... سنه اثنی و تسعین و تسعمایه (۹۹۲) نوشته؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ تا ۱۱۴۱ق؛ ۱ص (۵۹)[ف: ۱۰/۳-۱۳۴۳؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

آصف خان

āsef xān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۲۶/۳

رقعه آصف خان به حکیم ابوالفتح؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۴۷)، ۲۸ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۸-۱۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

آقا نباتی

āqā nabātī

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۷۱

نامه دیگر به آصف صفائی، به نظم و نثر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۳۲پ-۱۳۳ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۶۹

آغاز:در آیینه ضمیر منیر نواب عالیجاه اقبال پناه ...

نامه به آصف صفائی در شکوه از ریش برادران به نظم و نثر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۰]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

ازبک، عبدالمؤمن بن عبدالله، ق۱۱ قمری

ozbak, ‘abd-ol-mo’men ebn-e ‘abd-ol-lāh(- 17c)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۴

آغاز:چون تعدد صحایف اخلاص و اختصاص و تکرار صفایح موجب تشیید مواد و داد ...

نامه به شاه عباس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۵۳پ-۵۴ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۲۳/۵

نامه عبدالمؤمن خان ولد عبدالله خان؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صادقای تبریزی، تا: ۱۰۰۶ق؛ ۱ص (۷ر)، ۲۷سطر، اندازه: ۲۳×۳۹سم [ف: ۹-۳۲۶]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۲۳/۲۲

نامه عبدالمؤمن خان به همایون مرتبه اول در جاجرم؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صادقای تبریزی، تا: ۱۰۰۶ق؛ ۱گ (۱۹ر-۱۹پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۲۳×۳۹سم [ف: ۹-۳۲۷]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۰/۵

آغاز:سواد نامه ای که ... ان الله یأمر بالعدل و الاحسان. ابوالغازی عبدالمؤمن بهادر خان؛ **انجام:**تو دانی و تدبیر خود. و السلام ...

از عبدالمؤمن خان به بندگان نواب کامیاب همایون اعلی، در طلب نور محمد خان و پاسخ آن از شاه صفوی، عبدالمؤمن خان بایستی از خانان شیبانی (مقـ ۱۰۰۷ق/۱۵۹۸م) و شاه صفوی، شاه عباس اول (سا ۹۹۶-۱۰۳۸ق/۱۵۸۸-۱۶۲۹م) باشد؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: ابوالقاسم استاجلو، تا: ۴ ربیع الاول۱۰۲۱ق، جا: دیلمان؛ ۳گ (۲۸پ-۳۰پ)[ف: ۱-۲۵۶]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۳۱/۱۱

آغاز:(نامه): تمهید قواعد ... و عدالت و حشمت و اقبال و اجلال ... عباس میرزا، بعد از رفیع دعوات اجابت آیات ... (پاسخ): نامه نامی و لطیفه گرامی که از جانب نواب نامدار سلطنت شعار گردون ...

نامه به شاه عباس اول؛ خط: نستعلیق خوش، کا: شمس الدین محمد ولد خواجه احمداصفهانی، تا: ۲۲ رجب۱۰۵۲ق؛ مهر: «لا اله الملک الحق المبین»، «عبده محمد کاظم» (چهارگوش)؛ ۸گ (۱۳۵ر-۱۳۶ر، ۱۳۶پ-۱۴۱ر)[ف: ۳-۳۲۷]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۰/۴۶

آغاز:ان الله یامر بالعدل و الاحسان. ممدت قواعد صحیحه (؟) و معدلت و حشمت و اقاله ...

نامه به مظفرالدین عباس میرزا، از عبدالمؤمن خان که بایستی از خانان شیبانی (د ۱۰۰۶ یا ۱۰۰۷ق) باشد به مظفرالدین عباس میرزا که بایستی عباس یکم صفوی (۹۹۵-۱۰۳۷ق) باشد، می‌گوید سال پیش هدایا متبادل شده بود، چرا به سوی خراسانی حرکت گردید و گزارشی از خراسان که در آن آمده: به حمدالله ممالک دشت قبچاق، مرغاب، کاشغر، بدخشان، اندیجان و ماوراء النهر و خوارزم بلا منازعت در تصرف ما است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴ص(۳۶۱ر-۳۶۴ر)[ف: ۳-۳۲۸]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۱/۳-عکسی

آغاز:مهدت قواعد نصفت و عزت و اقبال و اجلال الی یوم البعث و الابعاث. مظفر دین شاه عباس

نسخه اصل: ملک، ش ۴۹۲۳ (ملک ۴۲۳/۳). از عبدالمؤمن خان ازبک به شاه عباس یکم صفوی (۹۹۵-۱۰۳۷ق)؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱گ (۳)[عکسی ف: ۲-۲۷۶]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۸۵/۲۱

آغاز:کتابت عبدالمومن خان که به نواب جمجاه همیون اشرف ارفع اقدس اعلی شاه عباس نوشته. مهدت قواعد نصفت و عدالت حشمت دام اقباله و اجلاله الی یوم البعث

نامه به شاه عباس و جواب آن؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۳؛ ۱گ (۲۰ر-۲۰پ)، اندازه: ۱۵/۶×۲۵/۸سم [ف: ۲۹/۱-۲۳۲]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۴۱/۱۸

آغاز:مهدت قواعد نصفت و عدالت و حشمت و اقبال و اجلال ...

عباس میرزا بعد از رفع دعوات اجابت آیات. آغاز پاسخ: نامه نامی و لطیفه گرامی که از جانب نواب نامدار سلطنت شعار ...
نامه به شاه عباس اول؛ خط: نستعلیق، کا: زکی حسینی، علی اکبر، تا: ۱۲۱۹ق، جا: محمد آباد بیدر؛ ۲گ (۱۲۷ر-۱۲۸ر)[ف: ۷-۳۶۱]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۴/۱۴-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲-۲۷۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

استاجلو، پیر محمد خان

ostājlū, pīr mohammad xān

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۵۶

آغاز:دعوات محبت آیات و تسلیمات مودت ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۱۱ر-۱۱۱پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۸]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

اسعد افندی، ق۱۱ قمری

as‘ad afandī(- 17c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۴۴/۱۲

آغاز:بحمد الله یبدء کل باد؛ **انجام:**و تسلیما من الرب الجواد
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: با تاریخ۱۰۳۸ق؛ ۲گ (۶۵پ-۶۶ر)[ف: ۵-۲۰۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

اعتماد الدوله، حاتم بیک، ق۱۱ قمری

e‘temād-od-dowle, hātam beyk(- 17c)

۱. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۵۸**

آغاز:نامه ای از طرف آن آصف ایام رسید خاصل نامه مرادی که دلم می‌طلبید ...
نامه به ابراهیم پاشا وزیر روم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۱۳پ-۱۱۵ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۹]

۲. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۳۲۳/۹**

نامه اعتماد الدوله به نواب ابراهیم پاشا وزیر اعظم خواندگار روم؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: صادقای تبریزی، تا: ۱۰۰۶ق؛ ۱گ (۱۱ر-۱۱پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۲۳/۳×۳۹سم [ف: ۹-۳۲۶]

۳. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۴۵۵/۳۶**

نامه اعتماد الدوله به ابراهیم پاشا وزیر اعظم پادشاه روم؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۳-۱۱۴۱ق؛ ۱ص (۴۵)[ف: ۱۰/۳-۱۳۳۹؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

اعتماد الدوله، سارو تقی، ق۱۱ قمری

e‘temād-od-dowle, sārū taqī(- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۵۹

آغاز:مرآت چهره نمای بهشتی لعبتان دوستی و محبت و گلزار همیشه بهار ازهار اظهار التیام و الفت اعنی رقیمه؛ **انجام:**بندگان اخلاص آیین را کجا جرات اظهار این معنی میتواند بود پیوسته فاتح ابواب مکاتبات محبت طراز بوده، بارجاع مهمات مسرور سازند
مکتوبی که از جانب میرزا تقی اعتماد الدوله نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۶۶پ-۶۸ر)[ف: ۱۵-۲۶۶]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

الفتی ساوجی ، الفتی بن حسین، ق۱۱ قمری

olfatī sāvojī, olfatī ebn-e hoseyn(- 17c)

۱. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۴/۱۳**

نامه به مولانا سپهری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۷۱ر)[ف: ۷-۸۶]

۲. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۵۸**

نامه به میر سپهری کوکناری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸-۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

امیر خان

amīr xān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۷۲

رقعه امیر خان به جعفر خان؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۷۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۴]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

بهشتی، محمود، ق۱۱ قمری

beheštī, mahmūd(- 17c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۹۶/۱۷

آغاز:امیر ولایت و طریقت و میربلاد حقیقت و معرفت؛ **انجام:**بود امید آن کز روی یاری ×× بزرگی کرده کوچک را به یاری والسلام علی من اتبع الهدی.

نامه محمود بهشتی به درویش امیر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ به شیوه چلیپایی؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ جلد: میشن، ۱ص (۲۲۹)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۹-۲۷۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

پالان دوز، محمد

pālān-dūz, mohammad

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۷/۱۰۸

نامه از درویش پالان دوز، در صدر نامه نوشته: دانای اسرار الهی و شناسای رموز نامتناهی درویش محمد پالان دوز بولد خود حیدر محمد از مشهد امام همام علی بن موسی الرضا قلمی نموده اند؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۱۹۴)[ف: ۳/۱۰-۱۴۰۷؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۲۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

تیمور علی منشی بیگی

teymūr ‘alī monšī beygī

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۶

نامه به یکی از احباء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۷ ر)[ف: ۷-۲۲۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

چلبی تبریزی، محمد حسین

čalabī tabrīzī, mohammad hoseyn

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۳۳

آغاز:الهی که تنگ حوصلگان حق ناشناس را که به گلشن ...

نامه به برادر خود محمد قاسم بیگ دو نامه است به نظم و نثر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۱۹پ-۱۲۱پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

حقیقت خان

haqīqat xān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۷۳

به میر محمد اصفهانی دیوان مراد بخش؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۷۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

حکیم عبدالحاذق

hakīm ‘abd-ol-hāzeq

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۵۵

به عبدالعزیز جونپوری؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۴۰۵ و ۴۰۶)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۸۱

برای مبارک باد عیدبه خان خانان؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۵۴)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

حکیم قمی، سعید بن محمد باقر، ق۱۱ قمری

hakīm-e qomī, sa‘īd ebn-e mohammad bāqer(- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۲/۲۹

آغاز:میرزا سعید حکیم باشی در جواب آخوند سلمه الله نوشته اند. من کیستم که منع کنم نور ماه را ×× من کیستم که پرده بپوشم بر آفتاب؛ **انجام:**محصولش آن که در ره یاری و دوستی ×× در حق آن جناب بدی کردم ارتکاب

در پاسخ عبدالرزاق قمی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳ص (۳۶۰-۳۶۲حاشیه)، اندازه: ۱۶/۴×۲۸/۳سم [ف: ۲۹/۱-۴۱۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

حکیم هاشمی، ابوالفتح

hakīm-e hāšemī,ab-ol-fath

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۷/۱۳۴

از حکیم ابوالفتح به امیر شریف آملی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۱۳)[ف: ۳/۱۰-۱۴۰۹؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۲۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۷/۹۳

نامه به خان خانان؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۱۷۱)[ف: ۱۰/۳-۱۴۰۶؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۲۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

حکیم همام

hakīm-e homām

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۶۳

رقعه حکیم همام به فیضی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۱۸)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

حلوائی شیرازی، محمد غیاث، ق۱۱ قمری

halvā'ī šīrāzī, mohammad qīyās(- 17c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۴۳

رقعه‌ای که غیاثای شروانی [صح: شیرازی] به سیادت و نقابت پناه، نجابت و هدایت دستگاه علامی شاه تقی الدین محمدای شیرازی نوشته است؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۲ص (۷۵۰-۷۵۱)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

حویزاده، بکر

havīzāde,bakr

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۷۸

آغاز:افلاطون زمان و لقمان دوران وحید العصر و فریدالدهر حکیم حاذق و طبیب صادق و یار موافق؛ **انجام:**والسلام علیکم الی حین الوصال. محب مشتاق حاجی بکر حویززاده به نظر التفات گستر برادر امجد کامکار ملا عبدالقادر حکیم دامه رب العلیممشرف و منور گردد بدوح.

نامه به ملا عبدالقادر حکیم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۱۴۲ر)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۳، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱-۳۷۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

خان خانان

xān xānān

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۸۲

رقعه خان خانان به ملا مرشد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۹۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۷۱

رقعه خان خانان به خواجه ابوالحسن؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۷۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

خصالی، ملا حیدر

xesālī,mollā heydar

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۵۱

رقعه ملا حیدر خصالی به کلیم از زبان میرزا رستم؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۰۲)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

خلخالی، محی الدین، ق۱۱ قمری

xalxālī,mohī-ed-dīn (- 17c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۹۶/۱۶

آغاز:بهیت دست آویز مجالست روحانی و میهن ذریعه موانست جانی؛ **انجام:**اهل عراق و حجاز ... نوعی آهنگ ... خواهند ساخت که در صفاهان بگوش اهل عراق و در نشابور به سمع اهل اردو برسد تا بسایر گوشه نشینان چه رسد.

نامه ملا محیی الدین خلخالی به محتسب اردبیل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ جلد: میشن، ۲ص (۲۲۸-۲۲۹)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۹-۲۷۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

خواجه محمد هاشم

xāje mohammad hāšem

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۲۷

رقعه خواجه محمد هاشم به ملاشاه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۴۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۷]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

خوشنویس، سلطانعلی، ق۱۱ قمری

xošnevīs,soltān-'alī (- 17c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۲۶

آغاز:رفعت پناها، خداوندا، پوشیده نماند که ...

به یکی از فرزندان سلطان حسین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۱۱۳پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۷]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

دستغیب، صادق، ق۱۱ قمری

dastqeyb, sādeq(- 17c)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۱۶

نامه میرزا صادق دست غیب به صفی قلی خان؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۲۸)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۳۲/۱۵

نامه به صفی قلی خان؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۵-۲۴۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

دیلمی گیلانی، حسن، ق۱۱ قمری

deylamī gīlānī,hasan(- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۲۱/۴۲

آغاز:مکتوب حضرت علامی فهامی قدوة السالکین و المحققین العالم الربانی مولانا حسن الدیلمی سلمه الله تعالی که بحقیر محمد مؤمن حسنی طبیب نوشته اند. مخلص جانی وداعی جانی حسن دیلمی گیلانی خوالص تسلیماتی که اشعه لمعات برکات آن چون بارقه نور از عذار حور تابان و نفایس تحیاتی که قطرات زلال صافیش چون رشحات سلسبیل بروجنات ریاحین ریان؛ **انجام:**و اخلاق اما جد و افکار و آفاق بجمال کمال آن عدیم المثال ناظر باد بمنه و جوده.

نامه دوستانه از مولی حسن دیلمی گیلانی به حکیم محمد مؤمن طبیب حسینی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴ص (۵۱۷-۵۲۰)، قطع: بیاض رقعی[ف: ۱۰-۹۹۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

سزاوار خان

sezāvār xān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۷۶

رقعه سزاوار خان به میرزا محمد رضا؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۸۲)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، اسناد / فارسی

nāme-hā

شاه تهماسب دوم، ق۱۱ قمری

šāh tahmāsb-e dovvom(- 17c)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۱۵

نامه به پادشاه روم سلیمان خان در باره گرفتن پسرش سلطان بایزید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴گ (۱۵ر - ۱۸ر)[ف: ۷-۲۲۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۴۵

آغاز:الحمدالله الذی اللطف (کذا) و الاحسان و العظم و السلطان المنزه من العیوب و اللهو والنسیان المبرا عن وصمة الزوال ... اما بعد عنوان نامه تحیة فرجام به نام؛ **انجام:**روزگار خود بسازی تا فردای قیامت از شفاعت ایمه اجله معصومین علیهم الصلوة بهره گیری والسلام علی من اتبع الهدی.

نامه به پادشاه روم سلیمان خان در باره گرفتن پسرش سلطان بایزید؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ ۱۱گ (۱۶۵ر-۱۷۵ر)[ف: ۲۹/۱-۱۳۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۹۷

نامه شاه طهماسب ثانی به پطر کبیر اول، مورخ ۱۱۳۶ = ۱۷۲۳م؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۴ص (۲۰۰۳ - ۲۰۰۶)[مختصر ف: -۸۴۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۹۹

نامه به امپراطور آلمان، مورخ ۱۱۳۷ = ۱۷۲۴م؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۴ص (۲۰۱۴- ۲۰۱۷)[مختصر ف: -۸۴۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۹۸

نامه شاه طهماسب ثانی به الکسای اویچ پطریویم، مبنی بر شکایت از ترک‌ها، مورخ ۱۱۴۱ = ۱۷۲۸ م؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۹ص (۲۰۰۶ - ۲۰۱۴)[مختصر ف: -۸۴۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

شاه صالی شیرازی

šāh sālī-ye šīrāzī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۳۵

رقعه شاه صالی شیرازی به منیر؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۷۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸–۲۹۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

شریف سرمدی

šarīf-e sarmadī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۰۷

رقعه شریف سرمدی به حکیم ابوالفتح؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۱۶)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸–۲۹۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

شیبک خان، ق۱۱ قمری

šaybak xān(- 17c)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۲۹

نامه به شاه اسماعیل و جواب آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۷–۲۲۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۰

آغاز:سیادت پناه، سلطنت دستگاه، اسماعیل داروغه ...

نامه به شاه اسماعیل یکم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۴۵ر–۴۶ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷–۹۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۱۳۹

نامه به شاه اسمعیل؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ تا ۱۱۴۱ق؛ ۱ص (۱۱۷)[ف: ۱۰/۳–۱۳۴۹؛ فهرست رایانه‌ای ج۴–۱۰۴۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

طالب کلیم

tāleb kalīm

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۵۰

رقعه طالب کلیم به میرزا رستم؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۰۱)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸–۲۹۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۰۰

رقعه طالب کلیم به نواب ظفر خان؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۰۹)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸–۲۹۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

طباطبائی زواره ای، جلال الدین محمد، ق۱۱ قمری

tabātabā’ī zavvāre’ī, jalāl-od-dīn mohammad(- 17c)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۲۵

رقعه میرزا جلالا به میرزا مراد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۴۲)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸–۲۹۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۸۲

رقعه میرزا جلالا به نواب افضل خان در تهنیت قدوم؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۵۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸–۳۰۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۲۴

در جواب مراسله سید صفی الدین؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۴۲)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸–۲۹۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۲۳۱

نویسنده: میرزا جلالا. رقعه در ستایش قلعه کانگره؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۶۵۴)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸–۳۰۴]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۶۷

رقعه در تعریف اسپیک دلبال؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۶۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸–۲۹۴]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۲۳

رقعه در جواب تبریزی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۴۱)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸–۲۹۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸–۲۹۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

طغانلو، شاه قلی بیک

toqānlū, šāh qolī beyk

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۶۵/۱۶

نامه به محمد خان شرف الدین حاکم هرات از شاه قلی بیک طغانلو؛ کا: محمد معصوم، تا: قرن ۱۱؛ ۱۱ص (۵۲۰–۵۳۰)[ف: ۸–۴۲۴؛ فهرست رایانه‌ای ج۴–۱۰۳۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

طفیلی لاهیجی

tofeylī lāhījī

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۴۸

آغاز:فاتحه فتوح و خاتمه سنوح که حصار گشایان قلعه فصاحت و کامرانان شهر بند بلاغت ...

نامه در تتبع کتابت میرزا ابوالحسین منشی الممالک حسب الامر میرزا عالمیان نوشته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۹۵ر-۹۶پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۳۱

آغاز:دعایی چون نفس سحر خیزان سرایت قرین و ثنایی چون ...

نامه به حکیم صدیق و سپس نامه‌هایی دیگر از همو به نظم و نثر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۱۷پ-۱۱۹ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / ترکی

nāme-hā

عبدالله خان ازبک، ق۱۱ قمری

'abd-ol-lāh xān ozbak(- 17c)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۳۶

به سلطان مراد خان قیصر روم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۸۵پ-۸۶ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۷۸

نامه به سلطان مراد خان پادشاه روم؛ بی‌کا، تا: بین ۱۰۶۳ تا۱۱۴۱ق؛ ۱ص (۵۹)[ف: ۳/۱۰-۱۳۴۳؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

عبدالله خان ازبک، ق۱۱ قمری

'abd-ol-lāh xān ozbak(- 17c)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۱۱

به نواب جنت مکان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۰ر-۱۳ر)[ف: ۷-۲۲۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۹۳

آغاز:تا سلطان کامیاب و خاقان مشرقی انتساب به عزم تسخیر

به سلطان مراد خان قیصر روم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۶۸ر-۱۶۹ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۱/۵

آغاز:هو. سواد کتابت که عبدالله خان اوزبک به قیصر روم نوشته. سریر سپهر نظیر خلافت و جهانبانی و اورنگ فیروزه سلطنت و کامرانی به میامین اهتمام و اجتهاد عالی حضرت گردون بسطت خلافت مرتبت؛ **انجام:**تحریک صلاسل اخلاص و ... مبانی اختصاص نماند اختصاص تمام. ختم شد و سلام و اکرام. در جهارم ماه رمضان ... (یک یا دو کلمه پارگی).

نامه به سلطان عثمانی؛ خط: نستعلیق، کا: دوست محمد بن علی دوست بدستانی/ بجستانی، تا: باتاریخ۱۰۱۲ق؛ مصحح؛ ۲گ (۷۵پ- ۷۶ ر)، ۱۹ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۹/۲-۷۱۶]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۱۰۵

نامه عبید اوزبک در جواب منشور نواب همایون؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ تا ۱۱۴۱ق؛ ۱ص (۸۹)[ف: ۳/۱۰-۱۳۴۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

علوی، میرزا ابراهیم

'alavī،mīrzā ebrāhīm

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۳

نامه به شیخ بهائی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶ص (۲۴۵-۲۵۰)، سطور چیپایی(۶×۱۳)، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۱۴-۳۵۳۱]

۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۵۰۴/۹

آغاز:لوامع تجلیات انوار صدق و صفا و شوارق ظهورات اسرا خلت و وفا که از مطلع اشراقات ذهن نقاد و مشرق افاضات طبع وقاد که مشکل گشای معانی سبع المثانی و جام جهانهای معانی است؛ **انجام:**همیشه از درگاه خداوند مسئول و توافق نشاتین و تطابق حالتین مرجو و مامول لانه علی ذلک و بتحقیق اجابة الراجین جدیر سلامه و صلوة علی کل امیر. و در آخر همین رقعه راقم مقداری را اختصاص به معرفی خود داده است.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۲۶۶-۲۶۸)، قطع: خشتی[رشت و همدان: ف: -۱۴۱۵]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

علوی، میر محمد باقر، ق۱۱ قمری

'alavī, mīr mohammad bāqer(- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۳۱

در جواب رقعه جلالا؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۵۴)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

عزیزی

ʻazīzī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۹۳

رقعه عزیزی به شیخ ناصر علی و جواب او؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۵۱۵-۵۱۶)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

عبدالحمید

ʻabd-ol-hamīd

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۶۶

رقعه عبدالحمید منشی به عزیزی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۲۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

غنی، ملامحمد طاهر

qanī,mollā-mohammad tāher

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۲۰

خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۳۹)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

فیاض، میرزا حسین

fayyāz,mīrzā hoseyn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۳۳

خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۷۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

فیروزآبادی، محمد مؤمن

fīrūzābādī, mohammad mo’men

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۴/۱۴

به میرزا ابوالحسن و نامه دیگر از همو به ملک الشعراء میرزا فصیح نوشته و نامه به اقضی القضاة مولانا علینقی، و یکی به نواب دستوری میرزا معینا و تهنیت وزارت او؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۷۱پ-۷۳ر)[ف: ۷-۸۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

قاری گیلانی، ملامیر، ق۱۱ قمری

qārī gīlānī, mollā-mīr(- 17c)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۶۳

آغاز:چون محنت فراق بلیت اندوز و شدت اشتیاق ...

قطعه‌ای است ادبی به نظم و نثر. نامه ملا میر قاری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۹]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۱۷

آغاز:بسمله. رب یسر بکرمک یا کریم ... ارید بسط عزامی الیك بعد سلامی ××و لیس کل کلامی ... ببعض عزامی

نامه ملا میرقاری در پاسخ قاضی زاده کرهرودی. به نثر و نظم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ ۵گ (۱۹پ-۲۳پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۳/۱×۳۷/۷سم [ف: ۷-۲۲۵]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۱۸/۲

آغاز: آمد نسیم ... مشکبار داد ×× مرغان باغ را خبر نوبهار داد؛

انجام:گر جان عوض تحفه دهم عیب مفرما ×× این دل شده شاید که همین داشته باشد

نامه به عبدالله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: حاج سید علی اکبر دستمالچی؛ ۸گ، ۱۵سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۲-۵۲۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۷۹/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۷۰۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

قاری لاهیجی، خلیل

qārī lāhījī, xalīl

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۲۸

آغاز:نسیم بهار فیض آثاری بر گلشن طبع خزان دیده ام وزید ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۱۴ر-۱۱۴پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۴۹

آغاز:وسیله زیب و آرایش زبان ناطقه سحر بیان و واسطه زینت و نمایش کلام متکلمان ...

نامه که به تتبع انشای میرزا ابوالحسن به پادشاه هند نوشته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۷گ (۹۶پ-۱۰۲پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۷]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۷۳

آغاز:کلک بدایع نگار عرایب آثار گردون بوقلمون به انامل ...
نامه به میر محمد طاهر واضع کاغذ ابری، در هند نوشته شده است و در آن از هنر او ستایش کرده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۰]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۷۴

آغاز: ... بارگاه و آستان خلایق آرامگاه ...
نامه به میرزا عالمیان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۳۸ر-۱۳۹ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

قاضی افضل

qāzī afzal

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۶۲

رقعه به عزیزی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۱۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۹]

● **نامه ها** / ادبیات / فارسی

nāme-hā

قاضی قیر

qāzī qīr

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۱/۱۱

آغاز:لله الحمد که از ارتفاع شمس شریعت آن مخدوم حقیقی؛ **انجام:**تقیا خاک شواندر قدم راهروان ×× پیش از آنی که فلک خاک تر اسازد خشت
خط: نستعلیق خوش، کا: شکرالله ایموری، تا: نیمه دومقرن۱۱؛ ۳ص (۶۲-۶۴)، ابعاد متن: ۱۳×۲۶/۵، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۷-۸۰۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

قاضی محمد محسن

qāzī mohammad mohsen

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۷۰/۱۷

آغاز:چنین گوید واثق به عنایت رب مهیمن، محمد محسن، که مدتی مدید بود که با روشناسان عالم بالا؛ **انجام:**و العفو عند کرام الناس مقبول باشد. و الدعا.
از قاضی محمد محسن خلف قاضی معز، قاضی اصفهانبه طالب خان وزیر اعظم ایران، به نثر آمیخته به نظم؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: دکتر علینقی؛ ۲گ (۴۶ر-۴۷ر)[ف: ۲-۲۵۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

قاضی نورالله

qāzī nūr-ol-lāh

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۵۲

رقعه قاضی نورالله به حکیم حاذق؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۰۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۰۵

رقعه قاضی نورالله به شیخ ابوالفضل در شکار؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۱۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

کاهی، قاسم

kāhī, qāsem

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۰۳

نامه میر قاسم کاهی به فرید خان؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۱۲)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فرانسوی

nāme-hā

کتابدار، محمد حسین

ketabdār, mohammad hoseyn

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۴۲

آغاز:بسمله ملامحمد حسین قمی کتابدار حضرت امیر ببعضی فضلا نوشته: سرو و جویبار دانش و نباهت بلبل گلزار فصاحت و بلاغت؛ **انجام:**مقرر دور باقی مباد هر که نخواهد باقی تو و السلام علیکم.
رقعه ملامحمد حسین کتابدار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۱۷۳ر)، ۱۵سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸-۶۱۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

کمونه حسینی، منصور، ق۱۱ قمری

kamūne-ye hoseynī, mansūr(- 17c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۱۰

نامه به طالب خان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۸ پ-۱۰ر)[ف: ۷-۲۲۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

کنبو لاهوری، محمد صالح، ق۱۱ قمری

kanbū lāhūrī, mohammad sāleh(- 17c)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۹۵

خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۵۱۶)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۶۳

رقعه در ستایش اسپان تازی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۵۴)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۶۹

رقعه در ولادت سلطان معز الدین؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۷۰)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۷۲

رقعه به مولانا ابوتراب؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۳ص (۴۳۰-۴۳۲)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

گسکری، اسماعیل، ق۱۱ قمری

gaskarī, esmā‘īl(- 17c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۱۳

نامه به ملا حامد شیخ الاسلام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۴ر-۱۴ پ)[ف: ۷-۲۲۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

گسکری، سلیمان، ق۱۱ قمری

gaskarī, soleymān(- 17c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۱۴

نامه به اردوی معلی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۴پ- ۱۵ر)[ف: ۷-۲۲۴]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

گنبو، عنایت الله

gonbū,‘enāyat-ol-lāh

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۸۳

رقعه عنایت الله گنبو در تهنیت قدم شاه باقر؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۵۶)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۳۷

رقعه عنایت الله گنبو به منیر؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۴ص (۳۷۶-۳۸۰)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

گیلانی، ملا جمال، ق۱۱ قمری

gīlānī,mollā jamāl(- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۱۰۶

آغاز:یا منبع الفیضان یا کهف الوری؛ **انجام:**ارسلت شیئا حقیرا و نررا یسیرا، ینبغی ان یسترو لا یشهر و ینکرو لا یذکر و القبول مامول و العذر عند خیار الخلق مقبول و صلی الله علی صفوة رسله و العترة من اهله و سلم تسلیما

در فهرست با عنوان مکتوب. از ملا جمال گیلانی به شیخ بهائی و پاسخ آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۴۲۲)[ف:۱۵-۱۸۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

مالکی، احمد بن ابراهیم، ق۱۱ قمری

mālekī, ahmad ebn-e ebrāhīm(- 17c)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۱۴

صورة ما کتبه القاضی تاج الدین احمدبن ابراهیم المالکی عن الشریف زیدبن محسن الحسنی الی السلطان عبدالله قطبشاه ملک حیدر آباد فی شأن سیدالجلال الامجد الامیر نظام الدین احمد الدشتکی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳ص (۸۹-۹۱)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۱۵

نامه‌ای از تاج الدین احمد بن ابراهیم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نائینی؛ ۲ص (۹۱-۹۲)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۷]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۱۶

صورة ما کتبه القاضی تاج الدین المذکور عن الشریف زید بن محسن الی السید الاجل الامجد الامیر نظام الدین احمد الدشتکی مراجعا و مغریا له فی الدولة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نائینی؛ ۲ص (۹۲-۹۳)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

محتسب، شاه محمد

mohtaseb, šāh mohammad

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۸۲/۱۳

آغاز:رفعت و حقیقت بناها انهاء رای زرین آن که محمود حلاق که گاه کشتن فقیران می‌نماید

رقعه‌ای که شاه محمد محتسب به جناب خواجکی در سفارش محمود حلاق نوشته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۱۷۶ر)، اندازه: ۱۳×۲۲/۲سم [ف: ۱/۲۹-۵۵۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

محمد مراد

mohammad morād

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۸۷

نویسنده: محمد مراد. رقعه در نوروز؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۴۶۶-۴۶۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

مراد سوم، سلطان عثمانی، ق۱۱ قمری

morād-e sevvom, soltān-e ‘osmānī(- 17c)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۹۵

آغاز:جناب جلالت مآب، خلافت نصاب، عدالت مناب ...

نامه سلطان مراد قیصر روم در پاسخ عبدالله خان ازبک؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۷۱پ-۱۷۳پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۰۹/۱-عکس

نسخه اصل: کیمبریج، برون (۱۱). نامه به شاه عباس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۲۲۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

مستغنی پامیری، محمد امین

mostaqnī pāmīrī,mohammad amīn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۲۲

خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۴۰)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۷]

● **نامه ها** / عرفان و تصوف / فارسی

nāme-hā

مشهدی، محمد مقیم، ق۱۱ قمری

mašhadī, mohammad moqīm(- 17c)

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۸۷/۳-۲۵/۱۷۷

آغاز:عرضه داشت بنده کمترین محمد مقیم مشهدی ×× عرض می‌رساند که صلاحیت آثار مولاناعمد علی صوفی مشهور ممقری تا از دارالسلطنه اصفهان بمشهد مقدس مراجعت نموده؛ **انجام:**یا منع از آن بخصوص وارد است یا اذن در آن وارد نیست یعظکم الله لن تعودا لمثله ابداً ان کنتم مؤمنین وکتب محمدبن المرتضی المدعو بمحسن. محل مهر

سؤالی است که محمد مقیم مشهدی از فیض نموده است، او می‌نویسد که مولانا محمد علی صوفی مشهور به مقری تا از اصفهان به مشهد مراجعت نموده مکرر درمجالس در باب ذکر جلی کردن ودر اثنای تکلم به کلمه طیبه اشعارعاشقانه خواندن و وجد نمودن و رقصیدن وحیوانی نخوردن وچله داشتن اظهار می‌دارد که ازفیض مأذون است، فیض درپاسخ آنها را رد نموده است، این نامه ازروی همین نسخه ازسوی صدیق فاضل شیخ ابوالفضل حافظیان درمجموعه میراث فقهی غنابه چاپ رسیده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۸-۴۷۴۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

مظفر حسین

mozaffar hoseyn

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۵۸

به طالب کلیم و جواب کلیم؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۱۰)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷۰۷
آغاز:بسمله. تحریرات ... صحیفه گرامی متضمن شکایت کمترین و عدم ... بعد زمانه بسیار چه عجب؛ **انجام:**برات عاشقان بر شاخ آهو و السلام علی من اتبع الهدی
خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۱۳۰۶ق[رایانه]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

ملا منیر

mollā monīr

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۱۳
رقعه ملا منیر به اعتقاد خان؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۲۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۶]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۱۴
رقعه ملا منیر به سیف خان؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۲۸)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۶]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۷۳
در شکوه از کاتب غلط نویس؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۴۳۲-۴۳۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۰]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۸۴
رقعه در تهنیت نوروز؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۵۸)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۰]
۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۷۴
رقعه به دهلوی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۴۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۰]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۷۰
خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۰]
۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۶۸
رقعه به عزیزی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۲۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

مولانا فیروز

mowlānā fīrūz

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۶۴
رقعه در ستایش صاحب فیض نژاد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۵۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

میان محمد باقر

mīyān-e mohammad bāqer

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۲۸
رقعه بی نقطه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۴۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

میان محمد نور الله

mīyān-e mohammad nūr-ol-lāh

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۶۷
رقعه به عزیزی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۳ص (۴۲۳-۴۲۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

میر ابوالفضل، ق۱۱ قمری

mīr ab-ol-fazl(- 17c)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۳۶
نامه به میرزا محمد هادی که به زابل نوشته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸-۷]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۳۷
نامه به مظفر حسین کاشانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸-۷]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۳۸
نامه به معین الدین محمد میراب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸-۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

میر الهی

mīr elāhī

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۳۴
رقعه میر الهی به منیر؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۷۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۳۸
رقعه میر الهی به مولانا دانا؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۸۱)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۸]

● **نامه ها** / اسناد / فارسی

nāme-hā

میر خلیل قاری، ق۱۱ قمری

qārī,mīr xalīl(- 17c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۴۳
آغاز: ... فقیر در اسلام خود دغدغه داردااما از ...
نامه به خان احمد گیلانی و پاسخ آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۹۲ر-۹۳ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

میرزا بیک، ق۱۱ قمری

mīrzā beyk(- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۴۴/۱
نامه میرزا بیک به فیض کاشانی درباره معتصم الشیعه؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: حدود۱۰۴۵ق؛ پشت برگ آغاز[مختصر ف: -۸۴۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

میرزا فصیحا، ق۱۱ قمری

mīrzā fasīhā(- 17c)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۸۲/۲۰
آغاز:اسلام و اسلامیان ملاذ روایح گلستان بنده نوازی و تفایخ بوستان شفقت طرازی
رقعه میرزا فصیحی به نواب مستطاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۹۲ر-۱۹۲پ)، اندازه: ۱۳×۲۲/۲سم [ف: ۲۹/۱-۵۵۱]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۲۵/۱۸
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد حسینی قاینی، تا: ۱۰۹۶ق[ف: ۵-۴۲۶]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۸۵/۲۵
آغاز:رقعه میرزا فصیحی که به سیادت و نجابت پناه میرزا محمدهاشم نوشته اند. جوهر راسته بازار علو همت و فطرت بل جوهر ذکا و فطنت مرزای نور چشمی ام بر مسند دوستکامی دایما
رقعه میرزا فصیحی که به سیادت و نجابت پناه میرزا محمد هاشم نوشته اند و جواب آن؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۳؛ ۱ص (۲۲پ)، اندازه: ۱۵/۶×۲۵/۸سم [ف: ۲۹/۱-۲۳۲]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

میرزا محمد شفیع، ق۱۱ قمری

mīrzā mohammad šafī'(- 17c)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۶۰
آغاز:بحر به قطره اگر خطاب فرستد ×× قطره به دریا چسان جواب فرستد
نامه به میرزا حاتم بیگ اعتماد الدوله به نظم و نثر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۱۶پ-۱۱۷ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۹]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۶۱
آغاز:لطایف دعوات ارادت ...
نامه به نواب ذوالفقار خان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۱۷ر-۱۱۷پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۹]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۸۸
آغاز:رقعه گله آمیز حضرت افادت و افاضت پناه ...
نامه به ملا میر قاری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۵۶پ-۱۵۷ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

میرزا یادگار حسین

mīrzā yādegār-e hoseyn

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۶۱
رقعه به عزیزی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۴۱۶-۴۱۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۹]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۶۰
خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۵۱۹)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

نظام الدین گیلانی، احمد بن علی، ق۱۱ قمری

nezām-od dīn-e gīlānī, ahmad ebn-e 'alī(- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷/۵۱۳۸/۲
نامه به فرزندان، یادداشت: در فهرست تحت عنوان رساله عرفانیه؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۱۵-۱۴۲؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۴۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

نظام حصاری، ق۱۱ قمری

nezām-e hesārī(- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۹۳

در تهنیت داخل شدن پادشاه زاده محمد اعظم به بنگاله در ۱۰۸۹ق؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۹۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

نواب آصفجاهی خواجه سلطان محمود، قرن ۱۱ قمری

navvāb āsefjāhī xāje soltān mahmūd(17c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۲۰

آغاز:آغاز و انجام هر کاری بخیر و خوبی و سعادت قرین باد؛
انجام:ایزد تعالی از مخادع این مردم و این نفوس صیانت کناد بالنبی و آله.

رقعه‌ای که نواب آصفجاهی در حین حیات به خدام سیادت و فضائل و کمالات پناه میر امیر ابوالقاسم فندرسکی به خط خود نوشته است؛ خط: نستعلیق، کا: آصف خان، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۸۰پ-۸۱ر هامش)، ۱۵سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸-۶۱۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

نواب سپهسالار

navvāb-e sepahsālār

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۷/۱۸۱

نامه نواب خان خانان سپهسالار به مرشد خان بروجردی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۴۷)[ف: ۳/۱۰-۱۴۱۳؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۴۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

هدایت علی، محمد

hedāyat ʻalī,mohammad

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۱۵/۱۲

محمد هدایت علی؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۴۶ر-۴۶پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۱۵]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

طغرای مشهدی،- ۱۱۰۰ قمری

toqrā-ye mašhadī(- 1689)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۲۲۲

متضمن تعداد اشجار به اسامی خواتین؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۶۲۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۴]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۷۰/۲۸

چند نامه است: یکی به میرزا کاظم در جواب کاغذ سفیدی که برای او فرستاده بود، دیگری به مولانا بزمی، و نامه‌ای که سربند سخت خواناست؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: دکتر علینقی؛ ۱گ (۱۳۶ر-۱۳۶ پ)[ف: ۲-۱۲۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۸۰

خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۴۵۲-۴۵۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۲۳۰

رقعه طغرا به قاضی قندهار در هجو گل حیدر نام کشمیری؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۶۵۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۴]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۹۴

رقعه به مسیح الزمان در طلب سرکه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۵۱۶)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۲]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۲۲۹

رقعه به قاضی زاهد در مذمت سرمای کشمیر؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۶۵۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۴]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۴۳/۸

دو نامه؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول مذهب؛ ۳ص (۱۱۵-۱۱۷)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۳۶-۳۷۹]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۹۶/۶

خط: شکسته نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: هندی، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۹۲۲]

۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۶۹/۱

دارای: عرضه داشتی به شاهزاده شجاع، رقعه به قاضی نظاما، رقعه به میرزا حسین، در تعریف خط میرزا کاظما، به شمسای خوشنویس، درطلب سرکه به حکیم مسیح الزمان، در سردی هوا به قاضی زاده، در باب وضع مردم دربار پادشاه، به تیمور خان بیگ، به طالبای کلیم، به شاه ابوالحسین، به میرزا بزمی، به کاظما، به میرزا ابوالفتح، عبدالرحیم، محمد شفیع، ملااحمد، به دوستی؛ خط:نستعلیق پخته،بی‌کا،تا: قرن ۱۲؛ ۱۵گ (۱ر-۱۵ر)[ف: ۲-۱۲۵]

۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۵۰
نامه‌هایی است نثر آمیخته به نظم به کسان برخی به نام و برخی بی نام از آن میان به میرزا کاظم، میرزا حمزه، خطبه بیاض رنگین طیفت از میرزا معز فطرت، ش ۱۸ مجموعه «رسایل طغرا»؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، ۱۶گ (۱۲۶ر-۱۴۱پ)[ف: ۲-۱۲۵]

۱۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۰/۲۰-عکسی
نسخه اصل: گنج بخش، ش ۲۰۸۶ (گنج ۱۱۸۵/۳). نامه‌های اوست به کسان: عریضه به شاهزاده شجاع، رقعه به میرزا حمزه، به میرزا بزمی، به شاه ابوالحسن، به میرزا جلالا، به قاضی زاده در باب سرمای راه کشمیر، به میرزا حسین، ملا محمد مقیم (۲نامه)، میان روشن قلم، شمسای خوشنویس، قاضی لطف الله، میرزا محمد امین شاه بندر سورت در باب شیشه و جز آنان؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در مجموعه «رسایل» او؛ ۴۰ص(۲۳۴-۲۷۳)[عکسی ف: ۲-۱۴۵]

۱۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۵۱۱/۴
نامه‌های متفرقه، در جواب کاغذ میرزا سعید کاظم به این سبک ... (صباحت سرشت صحیفه که در عدم تحریر آن ید بیضا نموده بودند چون ماه نخشب از مشرق جیب قاصد خالی از خبر دمید ...)؛ کا: شاملو، مرتضی بن حسن، تا: ۱۱۰۲ق؛ اندازه: ۱۷/۹×۲۸سم [ف: ۴-۱۱۸۱]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۶۱/۲۸-ف
نسخه اصل: دانشگاه پنجاب در لاهور شماره ۸۷۴/۹ فارسی. رقعات؛ کا: تفرشی، ظهیر، تا: ۱۲۴۵ق[فیلمها ف: ۳-۱۸۸]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۴
نامه به شاهزاده شجاع؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۲۱-۲۲۲)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۳]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۵
نامه به قاضی نظامی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۲۲-۲۲۳)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۳]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۶
نامه به میر نظام؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۲۳)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۲۲۳]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۷
نامه به روشن قلم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۲۳-۲۲۴)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۳]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۸
نامه به میرزا سنجر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۲۴-۲۲۵)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۴]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۹
نامه به پروانه قلی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۲۲۵-۲۲۷)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۰۲/۱۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۳۱ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۵-۲۰۱]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۱۱
نامه درخواست سرکه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۲۶-۲۲۷)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۷]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۱۲
نامه به قاضی جیوه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۲۷-۲۲۸)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۳]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۱۳
نامه به خواجه لاله؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۲۸-۲۲۹)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۳]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۱۴
نامه درباره شکستن شیشه دوا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۲۹-۲۳۰)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۶]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۱۵
نامه به میرزا صانعی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۳۰-۲۳۱)[ف: ۱۰/۵-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۴]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۱۶
نامه به تمرخان (تیمورخان)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۳۱)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۱۷
نامه به طالبای کلیم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۳۱-۲۳۲)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۳]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۱۸
نامه به شاه ابوالحسن؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۳۲)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۳]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۱۹
نامه به میرزا بزمی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۳۲-۲۳۳)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۴]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۲۰
نامه به سید عبدالرحیم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۳۴-۲۳۵)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۳]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۲۱
نامه به میر شفیع؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۳۵)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۴]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۲۲
نامه به شیخ فرهاد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۳۵-۲۳۶)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۳]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۲۳
نامه به مقیم (یا مقیما) کاشی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۳۶)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۴]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۲۵
نامه به محمد امین بیک؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۳۷-۲۳۸)[ف: ۱۰/۲-

۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۴]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۲۷

نامه به میرک دشتی بیاضی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰ص (۲۳۰-۲۳۹)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۴]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۲۸

آغاز: این نامه ز کلک نی مطرب و زلف ×× آهنگ رقم یافت بنام اشرف؛ **انجام:**نشد ز چنگ به غوغای بخت ملایان ×× هر آن مقام که طغرا ز خانقاهم داد

رقعه به میرزا اشرف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح، مجدول؛ ۲ص (۲۴۰-۲۴۱)، ۳۲ سطر (۹×۲۷)، اندازه: ۱۶×۳۲/۵سم [ف: ۱۰-۷۹۵]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۲۹

آغاز:شاید بیادش آرد فرد سخن چو خشتم ×× از بهر زار گلکار این وصف را نوشتم؛ **انجام:**زانسان که نهد زمزه قناد ×× بر روی طبقچه مشت قندی

رقعه به ملا احمد معمار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح، مجدول؛ ۱ص (۲۴۱)، ۳۲سطر (۹×۲۷)، اندازه: ۱۶×۳۲/۵سم [ف: ۱۰-۷۹۵]

۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۳۰

نامه به میرزا عبدالواسع وزیر فواه؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۴۱-۲۴۲)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۴]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۳۱

نامه به ملاناظم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۴۲)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۴]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۳۲

نامه به تمر (تیمور) خان منجم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۴۲-۲۴۳)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۳۳

نامه به سلطان مراد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۴۳-۲۴۴)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۳]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۳۴

نامه به میرزا لطف الله؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۳۶-۲۳۷)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۴]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۳۵

نامه به میرزا رفیعا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۴۶)[ف: ۱۰/۵-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۴]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۳۶

نامه دعوت به محفل قمار؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۴۶-۲۴۷)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۷]

۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۳۷

نامه به میرآب؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۴۷-۲۴۸)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۴]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۳۸

نامه به نام خان؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۴۸)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۵]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۳۹

نامه به نام میرزا صالح؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۴۸-۲۴۹)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۵]

۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۴۰

نامه به نام اعتمادخان؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۴۹-۲۵۰)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۱]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۴۱

نامه به میر مومن؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۴]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۴۲

نامه به نام سید حسن؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۵۱-۲۵۲)[ف: ۱۰/۵-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۴۳

نامه در وصف حکیم محمد سعیدا طبیب؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۵۲-۲۵۳)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۷]

۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۴۴

نامه به مظفر علی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۵۴-۲۵۵)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۴]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۴۵

نامه به گل بیک؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۵۵-۲۵۶)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۴]

۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۴۶

نامه در وصف حکیم محمد سعید و حکیم محمد حسین؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۷]

۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۴۷

نامه به نام درویش عنایت کجرانی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۲۵۸-۲۶۰)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۵]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۴۸

نامه شکایت از قحطی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۶۰-۲۶۱)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۸]

۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۴۹

نامه به نام حاجی ظریف سمرقندی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۶۱-۲۶۲)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۵۰

نامه به نام میرزا رحیم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۲۶۲-۲۶۴)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۵۱

نامه خطاب به وزیر فرزین؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۶۴-۲۶۵)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۵۲

نامه به نام امینای تاجر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۶۵-۲۶۶)[ف: ۱۰/۲-

۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۵۳

نامه به نام ملا حبیب الله؛ بی‌کا، بی‌تا؛ [ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ ؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۵۴

نامه به نام عصمه الله ولی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۶۷-۲۶۸)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۵۵

نامه به نام میرزا جعفر مقیم خانی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۶۸)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۵۶

نامه به امینا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۶۹)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۵۷

نامه به نام نظام؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۲۷۰)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۵۸

نامه به نام خواجه عبدالباقی لاهوری؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۷۰-۲۷۱)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۵۹

نامه به نام میر محمد صالح؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۷۱-۲۷۲)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۶۰

نامه به نام مولا احمد سلیمانی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۷۲-۲۷۳)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۶۱

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۷۳-۲۷۴)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۶۲

نامه به نام میر محمد علی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۷۴-۲۷۵)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۶۳

نامه به نام امینای تاجر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۷۵-۲۷۶)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۲]

۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۲۵/۶۴

نامه به نام مولا احمد خلیلی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۲۷۶-۲۷۸)[ف: ۱۰/۲-۷۹۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴- ۱۰۳۲]

۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۹۶/۶۵

رقعه التماسنامه؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۰/۲-۹۴۲؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۷]

۷۴. تهران؛ بانکی پور؛ شماره نسخه:بدون شماره

رقعات؛ بی‌کا، بی‌تا[میراث اسلامی: ۵-۶۲۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

میرزا ابراهیم

mīrzā ebrāhīm

سه نامه از میرزا ابراهیم. یکی از آن سه نامه به مناسبت خالی بودن جای شاه در اصفهان نوشته شده است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۰۳/۲۰

آغاز:چگویم از صفای صفاهان، و نزهت این جنت نشان

خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: جنونی، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۱۰۰ق؛ اندازه: ۱۲/۳×۲۲/۸سم [ف: ۸-۳۳۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

خطی، احمد بن محمد، - ۱۱۰۲ قمری

xattī, ahmad ebn-e mohammad(- 1691)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۳/۹

آغاز:اما بعد حمد الله و لکن قلب الزمان و خان الاخوان و اختلاف الاعوان و تشتت الاراء؛ **انجام:**و نازلت مع ذلک اردفتک من والدک انصر لک ساعدک فکان جزائی منک لکن ترکنی

نامه به شیخ علی بن سلیمان بحرانی، کاتب نامه، قبل از شروع، حکایت از کدورت میان طرفین مکاتبه می‌کند که با ارسال نامه یاد شده، مصالحه می‌کنند. این نامه به «شیخ علی فرزند سلیمان بحرانی» نوشته شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ این نامه با مقدمه در یک صفحه و نیم نگارش یافته؛ ۲گ (۲۱۵-۲۱۶)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۵سم [ف: ۲۸-۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

قاضی سعید قمی، محمد سعید بن محمد مفید، ۱۰۴۹ - ۱۱۰۳ ؟ قمری

qāzī sa'īd-e qomī, mohammad sa'īd ebn-e mohammad mofīd (1640 - 1692)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۴/۶۲

آغاز:ای آن که در محافل دانش کلام تو ×× دردی کشان جام سخن را دهد شراب

نامه به فیاض لاهیجی وجواب که حکیم کوچک مزبور به مشار الیه نویشته‌اند؛ کا: محمد منعم، تا: ۱۰۹۷ق، جا: اصفهان مدرسه جدة؛ ۱گ (۲۵ر-۲۵پ)، اندازه: ۱۴/۹×۲۵/۳سم [ف: ۲۹/۱-۲۸۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۲۸

نامه به فیض کاشانی و پاسخ او؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۷ق؛ ۶ص (۳۵۶-۳۶۱)[ف: ۱۴-۳۵۳۳]

● **نامه‌ها (۱) = نامه حکیم الملک و پاسخ تنکابنی = عقل فعال** / فلسفه / فارسی

nāme-hā = nāme-ye hakīm-ol-molk va pāsox-e tonekābonī = ‘aql-e fa‘‘āl

تنکابنی، حسین بن ابراهیم،- ۱۱۰۵ قمری

tonekābonī, hoseyn ebn-e ebrāhīm(- 1694)

حکیم الملک نظام الدین احمد، طی این نامه که آنرا از هند نگاشته، از علما و دانشمندان ایران دلیل بر وجود عقل فعال را جویا می‌شود و تنکابنی ضمن پاسخ دلیل فلسفی و عرفانی آن را بیان می کند.(سید احمد اشکوری)

آغاز:آغاز نامه حکیم الملک الحمد لله رب العالمین ... اما بعد بر ارباب ذهن و فطن و دانشمندان و دانایان روزگار پوشیده نیست ...؛ آغاز نامه تنکابنی:الحمدلله الذی اضاء بنور العقل الفعال مصابیح النفوس القابلة ... اما بعد، کفایة وافی عنایت، که در باب اطلاق عقل فعال در مواضع اثبات قوای نظریه نفس انسانی در مراتب ترقیات ... این محب با اخلاص و داعی بالاختصاص اقل الله شیخ حسین غریق گناه ...

انجام:و مخرج نفوس بشری از قوت جهل بفعل و السلام علی من اتبع الهدی.

[فهرستواره منزوی ۱۹۵/۶ از شیخ حسین؟ دانسته]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۰۸/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۰ص (۱۸۴-۱۹۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱/۳۳-۱۸۴]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۱۳/۴-عکسی

آغاز:برابر پاسخ تنکابنی؛ **انجام:**برابر

تذکر: مؤلف به استناد نسخه ش ۹۵۶۲/۳ مرعشی شناسائی شد؛ خط: تحریری شکسته، کا: جیلانی، محمد قاسم بن ناصرالدین، تا: حدود۱۰۷۵ق؛ ۵ص (۲۵۱-۲۵۵)، ۲۷سطر (۸×۲۰/۵)[عکسی ف: ۱-۲۶۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۶۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ارباب اصفهانی، محمد مهدی بن محمد رضا، تا: ۱۲۵۷ق؛ ۵گ (۸۱ر-۸۵پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۴-۳۰۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، اسناد / فارسی

nāme-hā

سلیمان صفوی اول، شاه ایران، ۱۰۵۷ - ۱۱۰۵ قمری

soleymān safavī-ye avval, šāh-e īrān (1647 - 1694)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۰۰

نامه به امپراطور اتریش لئوپولدس، مورخ ۱۰۹۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۱۷-۲۰۱۸)[مختصر ف: -۸۴۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۰۱

نامه شاه سلیمان صفوی به امپراطور اتریش لئوپولدس، مورخ ۱۰۹۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۱۹-۲۰۲۰)[مختصر ف: -۸۴۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

وحید قزوینی، محمد طاهر بن حسین، ۱۰۱۵ - ۱۱۱۲ ؟ قمری

vahīd-e qazvīnī, mohammad tāher ebn-e hoseyn (1607 - 1701)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۲/۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۲۲۶)[ف: ۳-۴۴۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

وحید قزوینی، محمد طاهر بن حسین، ۱۰۱۵ - ۱۱۱۲ ؟ قمری

vahīd-e qazvīnī, mohammad tāher ebn-e hoseyn (1607 - 1701)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۴/۱۹

آغاز:در هنگامی که کشت زار امید دل آرزومند تشنه باران رگ ابر خامه دوستان دانشور و روشندل و یاران سست پیوند؛ **انجام:**و بیشتر از این دردسر به دوستان نمی پسندم.همگی را گلی امید به گلهای کامروایی بر دهند.

خطاب به میرزا رفیع واعظ قزوینی (۱۰۸۹ق)؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۸ر)، ابعاد متن: ۱۷/۳×۸/۶، اندازه: ۲۷/۹×۱۵/۶سم [ف: ۲۹/۱-۱۷۰]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۰/۳۹

آغاز:(نامه): در این قحط سال انسانیت، که بویی از گلشن آشنایی، چون رحم معشوق بر عاشق نمی آید.

(پاسخ): اشعه تجلی معانی خردآرا، که در اینولا از روزن خانه قلم عطارد آسا درخشیدن گرفته

از میرزا محمد طاهر وحید قزوینی بن محمد حسین خان، واقعه نویس و مجلس نویس شاه عباس دوم (۱۰۵۲-۱۰۷۸ق) و پسرش شاه سلیمان (۱۰۷۷-۱۱۰۵ق)، نامه به علی خان سردار آذربایجان (شاید همان شیخ علی خان زنگنه)، سپس «جواب راقم حروف که از جانب ناب معزی الیه» نوشته است. در پایان این یکی محرر محمد امین بن اسدالله فاسی (چنین) آمده است؛ خط: نستعلیق

خوش، بی‌کا، تا: صفر۱۰۹۴ق، جا: شهر گنجه؛ در «جنگ مرتضی قلی خان شاملو»، همراه «حکم» تشویق شیخ علی خان زنگنه مورخ ربیع الاول ۱۰۹۴؛ ۶ص(۲۹۸-۲۹۳)[ف: ۳-۳۲۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱

آغاز:بسمله، مکتوبی که مصحوب ایالت پناه علی سلطان برای خوندگار روم فرستاده شده انامل تقدیم محمد ت قدیمی مفتاح گنجینه مقال تواند بود که مانند انفاس حدیده؛ **انجام:**وساده جاه و جلال را بتماثیل حصول مآرب مصور و شمع وجود آن خسرو عدیم الهمال را از اقتباس و مشکوة فیها مصباح منور دارد

بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۳گ (۱پ-۳ر)[ف: ۱۵-۲۴۶]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۲

آغاز:مکتوبی که به سلطان دار اشکوه در حینی که اراده آمدن ایران داشته مسوده شده ... نوباوه حدیقه دوستی و انحاد و ثمره پیش رس یکتادلی؛ **انجام:**آفتاب حصول آمال را افق اقبال مصون از اختلال طالع و لامع باد

بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۳ر-۴پ)[ف: ۱۵-۲۴۶]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۳

آغاز:مکتوبی که مقرر شده بود که محمد ریحان بیک بعد از روانه شدن اسماعیل آقا به متضفرقه آقاسی ایلچی خواند کار روم برد ... گلدسته بهارستان یگانگی و التیام شامه جامعه حسن آغاز و انجام؛ **انجام:**همواره کوکب سعادت واقبال از آفتاب عنایت ملک متعال و مستضی و مستنیر باد

بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۴پ-۵پ)[ف: ۱۵-۲۴۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۴

آغاز:شمیم بهارستان حدائق دوستی جاویدانی شمع انجمن افروز؛ **انجام:**و طلسم مرکب حاسدان بچیره دستی اقبال بیزوال شکسته و باطل باد

جواب مکتوب سلطان مراد بخش؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۳گ (۵پ-۷ر)[ف: ۱۵-۲۴۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۵

آغاز:سلطان بلند اقبال و خسروان همایون فال را در ارض مقدسه نوع انسان حال کواکب درخشان در آسمان میباشد؛ **انجام:**همواره لباس کامجوئی تازه وصیت نیکنامی بلند آوازه باد

به والی پنجاپور نوشده شده؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۷ر-۸ر)[ف: ۱۵-۲۴۷]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۶

آغاز:ازهار اظهار موافقت ومخالصت و انوار اغصان یگانگی و موالفت اعنی مایه محبت؛ **انجام:**سایه نشین عنایات حضرت سلیمانی و حاوی موجبات سعادات باشند

به والی دکن نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق، ۲گ (۸ر-۹پ)[ف: ۱۵-۲۴۷]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۸/۲-فیروز

کا: سید علی، بی‌تا؛ ۲گ (۱۳پ-۱۴پ)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۲۱-۲۹۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

اورنگ زیب بابری، امپراتور هند، ۱۰۲۷ – ۱۱۱۸ قمری

owrang zīb-e bāberī, emperātūr-e hend (1618 - 1707)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۴۱/۳۶

آغاز:سواد نامه که پادشاه جم جاه ابوالظفر محیی الدین محمد اورنگ زیب عالم گیر پادشاه غازی بمقام پتنه سنه ۱۰۶۸ هزار و شصت و هشت بسلطان شجاع نوشته الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی رسوله و بیبه محمد و اله و اصحابه اجمعین. سلطنت و ابهت پناه شوکت وحشمت دستگاه؛ **انجام:**شما صابر نمی شوید به پا آیید.«ز ما هر کراملک بخشد خدا.به زواید اطناب نرفت و الدعاء»

نامه به سلطان شجاع نوشته شده در مقام پتنه در ۱۰۶۸ق؛ کا: جمال الدین محمد حسنی، تا: جمعه ۲۸ ربیع الاول۱۱۱۸ق؛ ۱ص (۲۸۵)، اندازه: ۲۲/۳×۳۴/۹سم [ف: ۲۹/۱-۹۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

عالی شیرازی، محمد، – ۱۱۲۱ قمری

‘ālī šīrāzī, mohammad(- 1710)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۷۸

خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱۴ص (۴۳۸-۴۵۱)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۹۲

رقعات؛ خط: نستعلیق، کا: رضوی، غلامحسین، تا: ۱۲ شوال۱۲۷۹ق؛ ۲۲گ، ۹سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۷-۴۸۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

بایندر سلطان

bāyandar soltān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۸۱/۴

نامه بایندر سلطان به عزیزی که محبوس بود؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد علی حسینی، تا: ۱۱۲۲ق؛ ۱ص (۳۵ر)[ف: ۲۶-۴۶۸؛ فهرست رایانه ج۴-۱۰۳۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

بیدل دهلوی، عبدالقادر بن عبدالخالق،۱۰۵۴-

۱۱۳۳قمری
bīdel-e dehlavī, ‘abd-ol-qāder ebn-e ‘abd-ol-xāleq (1645 - 1721)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۲۰۹
رقعه به عبدالصمد متخلص به سخن؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۵۳۹)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۹۸
رقعه بی نقطه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۰۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۱۵/۲۳
رقعه بی نقطه (چهار)؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مرصع؛ ۱گ (۷۲ر-۷۲پ)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳۸-۳۱۶]

● **نامه ها** / اسناد / ترکی

nāme-hā

حسین صفوی، شاه ایران،- ۱۱۳۵ قمری
hoseyn-e safavī, šāh īrān(- 1723)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۹۶
نامه شاه سلطان حسین صفوی به پطر کبیر، مورخه ۱۱۰۸ = ۱۶۹۶م؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۳ص (۲۰۰۱-۲۰۰۳)[مختصر ف: -۸۴۶]

● **نامه ها** / عرفان و تصوف / فارسی

nāme-hā

فقیر عثمان

faqīr ‘osmān

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۹/۶-ف
نسخه اصل: پاریس S. P. 1127. نامه به شیخ جوهر؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۷ ربیع الاول۱۱۳۵ق[فیلمها ف: ۱-۵۳۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۹/۷-ف
نسخه اصل: پاریس S. P. 1127. نامه به شیخ جمال؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۷ ربیع الاول۱۱۳۵ق[فیلمها ف: ۱-۵۳۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، اسناد / فارسی

nāme-hā

نادر افشار، شاه ایران، ۱۱۰۰ - ۱۱۶۰ قمری
nāder-e afšār, šāh-e īrān (1689 - 1747)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۴۶
نامه به خواندگار روم در باب تسخیر هندوستان؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۱۱۷ر)[ف: ۸-۷۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، اسناد / فارسی

nāme-hā

محمود اول، سلطان عثمانی، ۱۱۰۷ - ۱۱۶۷قمری
mahmūd-e avval,soltān-e ‘osmānī (1696 - 1754)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۳۵
نامه به نادر شاه؛ خط: تعلیق، کا: حسینی، علی بن حبیب الله، تا: ربیع الثانی۱۳۰۷ق؛ ۱گ (۱۷۲۲)[مختصر ف: -۸۴۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۳۵
نامه به نادر شاه؛ خط: تعلیق، کا: حسینی، علی بن حبیب الله، تا: ربیع الثانی۱۳۰۷ق؛ ۱گ (۱۷۲۲)[مختصر ف: -۹۱۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

نیریزی، قطب الدین محمد، ۱۱۰۰ - ۱۱۷۳ قمری
neyrīzī, qotb-od-dīn mohammad (1689 - 1760)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۴۷/۸
آغاز:الحمدلله الذی نور زجاجة ارواح الخلصین بمصباح کتابه المبین فاستنارت مشکوة قلوبهم ... اما بعد فاقول تخشعاً لله و تواضعاً لعلماء؛ **انجام:**یستولی الشیطان علی اولیائه و ینجو الذین سبقت لهم من الله الحسنی الحدیث و تقریر البرهان أن اساس هذا التقسیم من الاهواء المتبعة.
نامه به شیخ الاسلام محمد شفیع؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۷ص (۱۷۷-۱۸۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۵-۳۰۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

نیریزی، قطب الدین محمد، ۱۱۰۰ - ۱۱۷۳ قمری
neyrīzī, qotb-od-dīn mohammad (1689 - 1760)

۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۴/۱
آغاز:بسمله - الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی ... و بعد خادم علماء دین مبین و وارث عرفاء ربانیین و حکماء الهیین محمد الحسینی المشهور به قطب الدین؛ **انجام:** ان الله لایضیع اجر من احسن عملا - تحریراً فی شهر محرم الحرام سنه ۱۱۷۰ بید الفقیر الی الله الغنی مهر محمد الحسینی قطب الدین.
این مکتوبی است بعنوان تذکار که سید محمد حسین مشهور به قطب الدین به مرحوم آقا محمد هاشم درویش نوشته است، این رساله به فارسی است، در آخر آن نامه‌ای ضمیمه است که احتمال

دارد از همین قطب الدین باشد؛ خط: نستعلیق، کا: سید محمد مشهور به قطب الدین، تا: ۱۱۷۰ق؛ جلد: تیماج، ۹ص، ۱۶سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۲-۲۸۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۱

آغاز:رقیمه گرامی و مودت نامه سامی که مکتوب قلم محبت شیم؛ **انجام:**والدخول الجنة النعیم و صحبة النبی الکریم و اللهم علیه علم العلیم.

صحیفه‌ای است نصیحت آمیز که سید قطب الدین محمد شیرازی قطب سلسله ذهبیه متوفی ۱۱۷۳ هجری خطاب به حاجی محمد حسین نصر نوشته است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ واقف: نائینی؛ ۱۷گ، ۱۷سطر (۵/۵×۱۰)، اندازه: ۱۰/۳×۱۵/۵سم [ف: ۷-۸۴۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۴۶-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۲۶۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۶۹/۵

آغاز:رقیمه گرامی و مودت نامه سامی که مکتوب قلم محبت ... جناب عزت و مکرمت و مصادقت آداب محب فی الله و سالک الی الله؛ **انجام:**گوهر مخزن اسرار همانست که بود ×× حقه مهر بر آن مهر و نشان است که بود. و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته.

مکتوب قطب الدین نیریزی به محمد حسین نصر؛ خط: نستعلیق، کا: محمدشریف بن جهانگیر فراشبندی، تا: ۱۲۰۷ق؛ ۶گ (۱۴۲ر-۱۴۷ر)، ۱۴ سطر (۸×۱۶/۵)[ف: ۴۱-۳۱۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

جهاندار شاه

jahāndār šāh

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۷۸/۱

آغاز:بسمله بعد از ادای مراتب نغمه پردازی حمد و سپاس ایزد جهان آفرین؛ **انجام:**از آسمان خلود طالع و لامع باد. ختم تحریرش به تاریخ هفتم جمادی الآخر سنه ۱۱۷۷ هجری ... صلی الله علیه و سلم.

نامه جهان دار شاه به پدر بهروز بانو؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷ جمادی الثانی ۱۱۷۷ق؛ مصحح؛ ۷ص (۱-۷)، ۱۲-۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۳۲-۳۵۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

درویش، عبدالمجید بن عبدالله، ۱۱۴۷ - ۱۱۸۶ قمری

darvīš, ‘abd-ol-majīd ebn-e ‘abd-ol-lāh (1735 - 1773)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۰۰/۲-ف

نامه به حاجی لطف علی بیکا؛ خط: شکسته، کا: عبدالمجید درویش، تا: ۱۱۸۱ق[فیلمها ف: ۲-۲۵۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، عرفان و تصوف / عربی و فارسی

nāme-hā

بیدآبادی، محمد بن محمد رفیع، - ۱۱۹۷ قمری

bīd-ābādī, mohammad ebn-e mohammad rafī‘(- 1783)

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۹۰/۱۳-۳۰/۱۷۰

آغاز:بسمله و لاحول و لاقوة الا بالله ما اردت الا الاصلاح ما استطعت و ما توفیقی الا بالله العجب کل العجب توهم المنافات بین قولنا حل الباب و طرح القشور و بین حفظ ظواهر الشریعة کما هو المأمور؛ **انجام:**ففیها تذکرة فمن شاء اتخذ الی ربه سبیلا و ما تشاؤون الاان یشاء الله و ان الهدی هدی الله و الله یقول و هو یهدی السبیل من آنچه شرط بلاغ است با تو می‌گویم ×× تو خواه از سخنم پندگیر خواه ملال. والسلام

نامه‌ای است عرفانی دربیان حقائق ربانی به مجتهد فقیه سید حسین قزوینی، از اول تاآخر؛ خط: نسخ، کا: عبدالحسین بن شیخ محمد امین شراره فتونی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۸-۴۵۳۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۱۳/۱

آغاز:الحمدلله الذی خمر بید جماله و جماله اربعین صباحا طینة الانسان و اودع فیه اسرار الاسماء کلها؛ **انجام:**من قلبه واعظا مرشدا فلن تجد له ولیا مرشدا فان الهدی هدی الله و لاتهدی من احببت فهذه تذکرة لمن شاء اتخذ الی ربه سبیلا

نامه‌ای است عرفانی از مرحوم بیدآبادی به میرزا ابوالقاسم محقق قمی در پاسخ به نامه وی با اشاره به طریق سیر و سلوک؛ خط: نسخ، کا: غروی، محمد حسین بن محمد، تا: چهارشنبه ۲۲ جمادی الثانی ۱۲۹۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱پ-۸ر)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۰-۲۷۶]

۳. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۱۱۷/۳

آغاز:الحمدلله الذی خمر بیدی جماله و جلاله اربعین صباحاً طینة الانسان و اودع فیه اسرار الاسماء کلها ... تحریر در دارالخلافه تهران روز شنبه رجب ۱۲۹۹

نامه آقا محمد بید آبادی، نامه‌ای است که مرحوم بیدآبادی برای میرزا ابوالقاسم قمی صاحب قوانین در هنگام مسافرت او به زیارت عتبات نگاشته، این نامه در ضمن نامه‌های عرفانی آقا محمد بیدآبادی که با نام «تذکرة السالکین» منتشر شده؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: رجب۱۲۹۹ق، جا: تهران؛ ۷ص(۷-۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [دو کتابخانه اراک: -۱۴۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۶۸/۳

آغاز:یا اخی و حبیبی ان کنت عبدالله فارفع؛ **انجام:**جامی ره خدا به به خدا غیر عشق نیست گفتیم و السلام علی تابع الهدی.

در پاسخ به سید حسین قزوینی در سیر و سلوک و پند و اندرز؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین شریف شیخ الاسلام خوانساری، تا: ۱۳۰۰ق؛ ۳ص (۸۰-۸۲)، ۱۵-۱۶سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۲-۲۹۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

قزوینی، عبدالنبی بن محمد تقی، ۱۱۲۵-۱۱۹۷؟ قمری

qazvīnī, ʻabd-on-nabī ebn-e mohammad taqī (1713-1783)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۵۶/۴

در فهرست با عنوان: نامه دانشمندی قزوینی به نگارنده مرآة الازمان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۵-۲۸۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

طهماسب قلی خان، ق۱۲ قمری

tahmāsb qolī xān(- 18c)

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۷۴۷/۳-۳۴/۱۱۷

آغاز:هو سواد تعلیقه رفیعه منیعه نواب مستطاب فلک جناب معلی القاب عالی جاهی طهماسب قلی خانا دام اقباله که بعد از فتح قلعه هرات وقندهار بدارالسلطنه قزوین نوشته حکم عالی اش آنکه عالیجاه رفیع مقام وسادات عظام واهالی کرام وکدخدایان و متوطنین درالسلطنه قزوین بتوفیقات سبحانی؛ **انجام:**بازخواست شدید خواهند گردید وبهمه جهة مستمال باشند تحریراً فی شهر رمضان المبارک ۱۱۴۴

سواد نامه‌ای است که نواب مستطاب طهماسب قلی خان پس ازفتح هرات قندهار به اهالی دارالسلطنه قزوین نگاشته است، تاریخ نگارش نامه در ماه رمضان ۱۱۴۴ ثبت شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۷۴۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

قزوینی، محمد یحیی بن محمد شفیع، ق۱۲ قمری

qazvīnī, mohammad yahyā ebn-e mohammad šafīʻ(-18c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۶۴

آغاز:مرید توام زانک جان را مرادی ×× علیک اعتمادی الیک استنادی

نامه به میر محمد طاهر، میر محمد طاهر واضع کاغذ ابری به نظم و نثر، در آن از کاغذ ابری اکتشافی و ساخته او که در اقصی نقاط بلاد منتشر شده ستایش می‌کند و می‌نویسد چند برگ از آن کاغذ را تحفه ذوالفقار خان ساختم، و ایشان مقرر ساختند که اکثر کتب نفیسه را ازین کاغذ حاشیه نمایند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ(۱۱۹ر-۱۲۰پ)،۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۹]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

لچهرام بن هرداس، ق۱۲ قمری

lačahrām ebn-e hardās(- 18c)

یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۶۹/۳

رقعات خاتم الکمال؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح، محشی؛ ۱۶۵گ (۷۷پ-۲۴۱پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱-۱۵۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

همدانی، منعم خان، ق۱۲

hamadānī, monʻem xān(- 12c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۲۱۲

خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۵۵۶)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، اسناد / فارسی

nāme-hā

بیگلر بیگی استرآباد، رستم محمد خان سعدلو

bīglar beygī-ye estarābād, rostam mohammad xān-e saʻdlū

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۴۴

نامه در جواب والی خوارزم؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۱۱۵پ)[ف: ۸-۷۳]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

پورباشی، محمد هاشم

pūrbāšī,mohammad hāšem

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۱۵/۳۵

رقعات محمد هاشم پورباشی؛ بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵گ (۹۰ر-۹۴ر حاشیه)[ف: ۳۸-۳۱۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

تبریزی، عبدالقادر

tabrīzī,‘abd-ol-qāder

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۹۳/۴۳

به میرزا ابراهیم همدانی؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۱۳۶پ-۱۳۷پ)، ۲۴سطر (۱۲/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: -۲۰۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

استرآبادی، میر مفید

estarābādī, mīr mofīd

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۴۸

نامه میر مفید استرآبادی به التماس عصاران تون؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۱۲۱ر)[ف: ۸-۷۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

دولت آبادی، محمد تقی

dowlat ābādī, mohammad taqī

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۰/۲

نامه به ابوطالب اعتماد الدوله؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا حسن کرمانی، تا: قرن ۱۲ [ف: ۷-۱۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

قزلباش خان امید

qezelbāš xān-e omīd

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۱۵/۳۶

رقعات؛ بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲گ (۹۵ر-۹۶ر)[ف: ۳۸-۳۱۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

محمد قایق خان

mohammad qāyeq xān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۱۵/۳۴

رقعات محمد قایق خان مرحوم؛ بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵گ (۹۰ر-۹۴ر)[ف: ۳۸-۳۱۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

نواب مالک الرقاب، محمد حسن

navvāb-e mālek or-raqāb,mohammad hasan

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۱۴/۱۴

... در باره کسالت و درد مفاصل خود؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸-۱۶۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

معصوم علیشاه دکنی، - ۱۲۱۲ قمری

ma‘sūm-‘alī-šāh-e dakanī(- 1798)

۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۷۱۸/۲

آغاز:تعلیقه ای است که جناب میرمعصوم علی شاه اوقاتی که در کرمانشاهان محبوس بودند در موصل به جناب نورعلی شاه نوشتند اکثری از آن بل همگی اسرار و رموز است که از احوالات بعد از خود و در دجله انداختن منکرین او را ... مکتوب این است: نور چشم راحت جان بل که از جان خوشتر

نامه (تعلیقه)ای است که معصوم شاه از زندان کرمانشاهان به جناب نورعلی شاه در موصل نوشته است، نسخه‌ای دیگر از این نامه در نسخه شماره ۱۲۳ نوربخش موجود است؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳گ (۱۲۸ر-۱۳۰ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [نشریه: ۱۳-۹۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۷۹/۴

آغاز:نور چشم راحت جان بلکه از جان خوشتر سلمه الله تعالی خیر ما اعتصم المرء بحباله کلمة الفخر فالقصور باله عن معرفة الله و کماله ... و بعد این تذکره ای است بل تبصره ای عقلایی وقت را از این مجنون الهی که در بیمارستان آفرینش محبوس حجره؛

انجام:نظر به خواهش دده حیدر و آن حضرات که از آن فرزند نموده اند خاهش [خواهش] آنها را به عمل آورده هر کس سر از حکم شما بپیچد سر نداشته باشد. باید تدارک سفر ایران را بکنید از جای خود برخاسته به امور مشغول شوید. از این جانب مرخص روانه شوید. خود صاحب کارید و امور از خود آن فرزند می‌باشد به هر امر از ما مرخص هستید. تأکید اکید دانند و ده هزار قروش از بابت نذور روانه نمایید. مکرر آن که به مریدان هم بنویسید.

تحریر فی سلخ شهر محرم الحرام سنة ۱۲۱۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۱گ (۵۷ر-۵۷پ)، ۱۶سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۰-۱۷۱]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری، عرفان و تصوف / فارسی

nāme-hā

مظفر علیشاه کرمانی، محمد تقی بن محمد کاظم، ۱۱۵۰ - ۱۲۱۵ قمری

mozaffar-ʻalī-šāh-e kermānī, mohammad taqī ebn-e mohammad kāzem (1738 - 1801)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۷۹/۱۵

آغاز:مراسله ای که مرحوم میرزا محمد تقی مأمور شد بنوشتن آن. فرزند راست گفتار و درست کردار، انشاءالله تعالی همواره از غبار ...

نامه عرفانی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۲۱-۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۶سم [ف: ۸-۸۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۷۹/۱۶

آغاز:مراسله دیگر که جناب معظم الیه قلمی فرموده است. علامت توحید وحدت کردن و خلوت جستن و هیچکس را محرم ندانستن است، حتی نفس خود را ...

نامه عرفانی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۳گ (۵۸پ-۶۰پ)، ۲۱-۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۶سم [ف: ۸-۸۷]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۷۹/۱۷

آغاز:ای صادق با مهر وفا عشق الله ×× ای عاشق با صدق و صفا عشق الله ... فرزند خاندان کرم صادق ثابت قدم؛ و فقه الله بفیضه

نامه عرفانی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۱ص (۶۰پ)، ۲۱-۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۶سم [ف: ۸-۸۷]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۷۹/۱۸

آغاز:فرزند صادق اللسان صادق الارکان را که اسم شریفش با حسن وجهی از این آیه شریفه مستفاد می‌شود که: و جعلنا لهم لسان صدق علیاً ...

نامه عرفانی به مرحوم میرزا محمد صادق، به نظم و نثر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۶۰ر-۶۱پ)، ۲۱-۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۶سم [ف: ۸-۸۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

لعل منشی، رأی چنا

laʻl-e monšī,rāy čenā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۵۶/۲

آغاز:رقعه دیگر عمان اشتیاق و جیحون شوق بالاطلاق یوما فیوما؛ **انجام:**از قبیل مجادله با نفس خود می‌بینند ... به مقالات صوری معمور سازند.

رقعات = مکتوبات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۱ رجب۱۲۱۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ ۳۰۵ص (۳۸-۳۴۲)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳۲-۳۳۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

رضوی، جعفر علی خان

razavī, jaʻfar ʻalī xān

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۶۵/۴

آغاز:حدیقه کمال بی زوال خالق منانست بی مثال ... که چون پای چشم صورت بین دو گذارند؛ **انجام:**و رواج دادن شریعت نبوی و نیروی طریقت مرتضوی معمور ساخته بر ... وحشمته بحرمة النبی و اله الامجاد.

نامه‌ها و فرمان‌هایی را که به اشخاص مختلف با عبارات ادیبانه نثر آمیخته به نظم نگاشته در این کتاب گرد آورده است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: سید حسن علی موسوی، تا: سه‌شنبه۷ ذیحجه۱۲۲۳ق؛ ۳۹گ (۱۲۲ر-۱۶۰پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۸۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

عبدالحسین

ʻabd-ol-hoseyn

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۹۷/۳

آغاز: (بسمله) الحمدلله المنتقم الجبار ذی القوه المبین القهار ... و بعد فهذا کتابنا ینطق علیکم بالحق و یقطع الاعذار لمن استحل غیبتنا فی المجالس و الاحضار؛ **انجام:**فکفر نا بسببه بعض و فسقنا بعض فصبرت ... و فی العین قذی و فی الحق شجی، حتی بلغ الامر محله و کتبت هذه الرساله ... مظهرة لما التبس من الامر علی بعض الملتبسین و السلام علی من اتبع الهدی.

مولی عبدالحسین فرزند رضاعی صاحب ریاضپس از اینکه از استاد و پدر رضاعی خود گسست و به میرزا محمد اخباری پیوست و مورد طعن دوستان و همفکران سابق خویش قرار گرفت، به علماء اصولی نجف و کربلا این نامه را نوشت در پایان نامه می‌گوید: «من چون باراهنمای خداوند مسلکی را که محمد بن قدیم داشتند بر گزیدم برخی تکفیرم کردند و برخی تفیسق، شکیبایی پیشه کردم و این نامه نوشتم»؛ خط: نسخ متوسط، کا: محمد ابراهیم طبسی خراسانی، تا: ۱۲۲۳ق؛ در صدر نسخه این نامه چنین نوشته: «صورت کتابة المولی عبدالحسین اذی کان

ارشد تلامیذ افضل المجتهدین فی عصره و ابنه رضاعیا السید علی الطباطبائی ثم رجع من طریقة المجتهدین الی طریقة الاخباریین بمصاحبة الاستاد ادام الله ظلاله فکفروه و فسقوه فبعث هذا الکتاب الی مجتهدین المشهدین مشهد علی و مشهد حسین علیها صلوات الله ملا الخافقین»؛ ۶ص (۱۴۷-۱۵۲)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۶۹]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۵/۷-۳/۸۵

آغاز:بسمله الحمدلله المنتقم الجبار ذی القوة المتین القهار ... وبعد فهذا کتابنا ینطق علیکم بالحق ویقطع الاعذار لمن استحل غیبتنا فی المجالس والاحضار لئلا یکون علی الله حجة بعد البلاغ؛

انجام:لان یکون قاطعة لا عذار المعاندین مظهرة لما التبس فی الامر علی بعض الملتبسین والسلام علی من اتبع الهدی.

مولی عبد الحسین وفرزندش رضا که ازبزرگترین شاگردان مجتهدین عصر خود، یعنی سید علی طباطبایی و ... بوده‌اند وبر اثر مصاحبت با محمد اخباری نیشابوری به اخباریگری گرایش پیدا کردند مورد تکفیر علمای کربلا ونجف واقع شدند، لذا نامه‌ای به علمای مذکور نگاشتند واز مسلک خود دفاع نموده‌اند، دررساله‌ای دیگر اجازه اخباری نیشابوری به عبدالحسین را معرفی نمودیم؛ خط: نستعلیق، کا: علی بن الحسین، تا: ۱۲۲۵ق؛ دراول نسخه چنین آمده است: «صورة کتابة المولی عبدالحسین الذی کان ارشد تلامیذ افضل المجتهدین فی عصر وابنه الرضا اعنی. السید علی الطباطبائی ثم رجع من طریقة المجتهدین الی طریقة الاخباریین مصاحبة الاستاد دام ظلاله فکفروه وفسقوه فبعث الی مجتهدی المشهدین مشهد علی ومشهد حسین علیها السلا م ملاء الحافقین»؛ ۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۸-۴۷۴۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، عرفان و تصوف / فارسی

nāme-hā

شیخ شرف الدین سید ابوعلی قلندر

šayx šaraf-od-dīn seyyed abū-‘alī qalanadr

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۴۲/۲

در پاسخ شیخ مظفر، با سر گذشت همان شرف الدین؛ کا: ساقی خراسانی، محمد زمان بن کلبعلی خان، تا: ۱۲۳۳ق؛ ۸گ (۹۵پ-۱۰۲ر)، ۲۱ و ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵-۳۵۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

احسائی، احمد بن زین الدین، ۱۱۶۶ - ۱۲۴۱ ؟ قمری

ahsā’ī, ahmad ebn-e zayn-od-dīn (1753 - 1826)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۶۹/۵

آغاز:ابهی سلام جری بافکار الاقلام فی صحایق صحف الانوار و اسنی ثناء

این نامه تعزیت نامه‌ای است خطاب به فتحعلی شاه قاجار در مرگ فرزندش محمد علی میرزا دولتشاه از قول شیخ احمد احسائی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲ص (۷۰-۷۱)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۷-۷۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۶۹/۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۶۹)[ف: ۳۷-۷۲؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

نشاط اصفهانی، عبدالوهاب بن محمد رحیم، ۱۱۷۵ - ۱۲۴۴ قمری

nešāt-e esfahānī, ‘abd-ol-vahhāb ebn-e mohammad rahīm (1762 - 1829)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۹۳۱/۴

نامه میرزا عبدالوهاب معتمدالدوله از جانب سلیمان میرزا به میرزا شفیع صدر اعظم؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص(۱۱پ)[ف: ۶-۱۶۸]

● **نامه ها** / اسناد / فارسی

nāme-hā

عباس میرزا قاجار، ۱۲۰۳ - ۱۲۴۹ قمری

‘abbās mīrzā qājār (1789 - 1834)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۹۲/۱۲

آغاز:جواب عریضه ایلچی دولت روسیه در گیلان که سرکار جلالتمدار ولیعهد دولت قاهره ایران عباس میرزا نوشته است؛

انجام:و هرگز حمایتی که خلافت عهد پادشاهان باشد از هیچکس نکرده و نخواهیم کرد

نامه به ایلچی روسیه مورخ جمادی الثانی ۱۲۴۶؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳گ (۲۷پ-۲۹پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۳سم [ف: ۹-۳۱۳]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۰۲/۲

نامه‌ها و فرمان‌هایی است بی عنوان و بیشتر درباره مسائل مالی آذربایجان و چند نامه درباره جنگ‌های ایران و روس؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ ۱۱۱گ (۱۷پ-۱۲۷پ)[ف: ۱-۲۵۶]

۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۵

مورخ ربیع الاول ۱۲۴۹ به ویس شانسلیر غراف لسلرود وزیر امور خارجه روس که ما از سفر خراسان و تنبیه و تأدیب ترکستان و راهزنان بازگشتیم و به نزد شاه رسیدیم و آقا محمد حسین خان

ایشیک آقاسی باشی را پیش امپراطور سفیر فرستادیم؛ بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۴۹ق[نشریه: ۷-۳۳۲]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۲

نامه به سرکار عم اعظم امپراطور روسیه و درخواست گذشت و بخشش کرور نهم و مهلت کرور دهم؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۲]

۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۳

نامه به کسی درباره کرور نهم و دهم که واسطه شود تا ایلچی ایران که در آنجا آمده کار خود را انجام دهد؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۲]

۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۴

نامه به بنارال بارون رارس سردار عساکر روس و فرمان فرمای گرجستان که ما از خراسان آمدیم و آقا محمد حسین ایشیک آقاسی باشی سرکار را ایلچی پیش امپراطور فرستادیم؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۲]

۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۶

نامه به امپراطور روس که غراف سماویچ وزیر مختار مقیم آستان شاهنشاهی است و ما هم آقا محمد حسین خان ایشیک آقاسی باشی را پیش شما سفیر فرستادیم؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، اسناد / عربی

nāme-hā

فتحعلی شاه قاجار، شاه ایران، ۱۱۸۵ - ۱۲۵۰ قمری

fath-ʻalī-šāh-e qājār, šāh-e īrān (1772 - 1835)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۶۹/۶

آغاز:الحمد لله الذی سوقنا بلقاء الشیخ الجلیل والحبر النبیل قطب الاقطاب

این نامه به انشای میرزا عبدالوهاب معتمد الدوله نشاط از جانب شاه قاجار خطاب به شیخ احمد احسائی و اظهار اشتیاق بسیار به دیدار او نگاشته شده و در فهرست کتب شیخ، جلد ۱، صفحه ۲۰۹به چاپ رسیده؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۷۱)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۷-۷۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، اسناد / فارسی

nāme-hā

فتحعلی شاه قاجار، شاه ایران، ۱۱۸۵ - ۱۲۵۰ قمری

fath-ʻalī-šāh-e qājār, šāh-e īrān (1772 - 1835)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۲/۳

نامه به امپراتور روسیه و معذرت از حادثه ایلچی؛ خط: شکسته نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱گ (۲۵ر- ۲۵پ)[ف: ۷-۲۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

صحبت لاری، محمدباقر بن محمد علی، ۱۱۶۲ - ۱۲۵۱ قمری

sohbat-e lārī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ʻalī (1749 - 1836)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۱۵۸/۱

آغاز:همولاء اعلاء منجوق سنجوق سلجوقی پر چشم عیوقی شیم و رفعت طره مطری طارم ایوان کیوان

نامه ملا باقر به فتحعلی شاه قاجار؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: محمد ولی، تا: ۱۲۳۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول مذهب؛ ۶گ (۲ر-۷پ)[ف: ۳۶-۲۳۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

قائم مقام، ابوالقاسم بن عیسی، ۱۱۹۳ - ۱۲۵۱ قمری

qā’em-maqām, ab-ol-qāsem ebn-e ʻīsā (1779 - 1836)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۹/۱۵

نامه به ولیعهد عباس میرزا، ناقص مانده است؛ کا: محمود بن جلال الدین محمد نصیر قلندرشاه خویی، تا: ربیع الثانی۱۲۷۲ق، جا: تهران؛ اندازه: ۱۲/۸×۲۱/۵سم [ف: ۲۹/۱-۳۳۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

فاضل خان گروسی، محمد، ۱۱۹۸ - ۱۲۵۳ قمری

fāzel-xān-e garrūsī, mohammad (1784 - 1838)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۳۳/۱۶

نامه ای عربی است که مرحوم فاضل خان گروسی از طهران به همدان به آقا سعید مجتهد نوشته است و راجع به زن زیبای کردی که گرفته است به او توصیه‌هایی می‌کند؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: نعیم الدین آقا محمد، تا: ۱۰۴۲ یا ۱۲۷۰ق؛ ۶ص (۴۷-۵۲)[ف: ۱۷-۸۲؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۸/۱ ط

نامه به آقا سید محمد سعید رضوی همدانی؛ خط: نسخ، کا: علی بن حسین دماوندی، تا: ۱۲۹۵ق، جا: سنندج [ف: ۲۳/۲-۵۱۹؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۴۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

فاضل خان گروسی، محمد، ۱۱۹۸ - ۱۲۵۳ قمری
fāzel-xān-e garrūsī, mohammad (1784 - 1838)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۷۵/۸

نامه به آقاخان محلاتی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد علی شیرازی، تا: قرن ۱۳؛ ۲ص (۷۲-۷۳)[ف: ۸-۴۳۹؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۹۶/۲

نامه به آقا سید محمد سعید رضوی همدانی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ (۶۲ر- ۶۵ر)[مختصر ف: -۸۴۸]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۶۱/۶

آغاز:هم نبوت در نسب هم پادشاهی در حسب گر سلیمان تا در انگشت؛ **انجام:**از پس من در آید حاصل او با من آن می‌کند که آب

این نامه که به وسیله فاضل خان گروسی تحریر یافته است حاوی استعارات و تشتبیهات و صنایع بدیعی بسیار است، در این نامه فاضل خان یک سلسله شکوه و ناراحتی از اشخاص می‌کند و از حال بد خود می‌نالد ولی آنچه در آن بیشتر به چشم می‌خورد جنبه ادبی کلام و نوشته او است تا جنبه معنوی و واقعیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران (احتمالا)؛ ۴ص (۵۵-۵۸)، ۱۲سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۶-۲۲۵]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۵۱/۳

آغاز:سلام علی تلك المعاهد انها ×× شریعة وردی او مهب شمالیاما بعد فاخبرت ان مولای السعید الاسعد و سیدی الوحید الاحد زاد الله قوته و فتوته و مروته و ذلل له کل صعب و سهل له کل و عر و فتح؛ **انجام:**ورزقك منها ذکوراً و اناثاً و اعیذها بالله من کید الضرة و من قول ما هی طالق مرة

نامه به آقا سید محمد سعید رضوی همدانی؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: فرهاد میرزا قاجار، تا: پنج‌شنبه ۱۱ شعبان۱۲۶۴ق، جا: تهران؛ ۱ص (۱۳ر)، ۲۷سطر (۱۰/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۷/۹×۲۸/۶سم [ف: ۲۹/۱-۴۵۱]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۱۱/۷

نامه به آقا سید محمد سعید رضوی همدانی؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق خوش، کا: محمد رضا افشار، تا: ۱۲۸۰ق؛ ۳ص (۴۱-۴۳)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۷-۷۹۱]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۱۱/۲۰

نامه به آقا سید محمد سعید رضوی همدانی؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق خوش، کا: محمد رضا افشار، تا: ۱۲۸۰ق؛ ۶ص (۱۰۹-۱۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۷-۷۹۲]

۷. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۵۱۲/۹

آغاز:بسمله، سلام علی تلك المعاهد انها شریفه ورد او مبهت شمال؛ **انجام:**و آفتاب مکرمت یزدانی به شبستان مکرمت تابنده باد.

نامه به آقا سید محمد سعید رضوی همدانی؛ خط: نستعلیق مورب، کا: ابوالحسن شریف لاری، تا: ۱۲۸۴ق، جا: مدرسه بالاسر؛ ۴گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: -۶۵۶]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۷۵/۵

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد علی شیرازی، تا: ۱۲۶۴ تا ۱۲۹۴ق؛ ۱ص (۲۹)[ف: ۸-۴۳۸؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۹]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۸/۱-طباطبائی

آغاز:بسمله سلام علی تلك المعاهد انها ×× شریعة ورد او مهب شمال اما بعد فاخبرت ان مولای السعید ... زاد الله قوته و قوته و ذ لل له کل صعب و سهل له کل و عر وفتح له کل مقفل ... صادظبیة من ظبیات القاع بالرقیة و الرقاع ... و علا من اوعال الجبل؛ **انجام:**واعیذها بالله من کید الضره و من قول هی طالق مرة به تاریخ شهر جمادی الاولی سنه ۱۲۹۵. حرره علی بن الحسین الدماوندی فی قصبة سنندج ... و کثرة ملال بالی اللهم اغفر للمومنین و ... و المومنات بولایة الائمة الاطهار

نامه به آقا سید محمد سعید رضوی همدانی؛ خط: نستعلیق، کا: علی بن حسین دماوندی، تا: جمادی الاول۱۲۹۵ق، جا: سندج؛ ۲گ (۱ر-۲پ)[ف: ۲۳-۵۱۹]

۱۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۷۸/۱۱ ـ ج

نامه به آقا سید محمد سعید رضوی همدانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۶۳ر-۱۶۴پ)، ۲۲سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۱-۱۶۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری
raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۸۰/۴

آغاز:به عرض مقدس می‌رساند که رقیمه کریمه در احسن اوان و اشرف مکان عز ورود؛ **انجام:**قدم بگذارید، چنانکه گذاشتید. و الله المستعان.

از «سید مرحوم اعلی الله مقامه» که بایستی سید کاظم رشتی باشد به «آقای مرحوم اعلی الله مقامه» که بایستی حاج محمد کریم کرمانی (-۱۲۸۸ق) باشد، در آغاز می‌گوید: «حقیر شکایت از عدم ارسال مراسله ننموده‌ام. مرادم حفظ قلوب از تصرف شبهات ابلیس است»، سپس می‌گوید: «اما حکایت حکم و قضا، ایاک ثم ایاک، عزیز من تا می‌توانی این باب را بر خود مسدود کن، تضییع امر دنیا و آخرت است»؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۹۹-۱۲۹۵ق؛ همراه چند رساله از گروه شیخیان؛ ۳گ (۴۵پ-۴۷ر)[ف: ۳-۳۲۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

گورکانی، تیمور بن نصرالله

gūrkānī, teymūr ebn-e nasr-ol-lāh

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۱۵/۴ح

آغاز:بعز عرض اقدس میرساند که الله الحمد که علاقه ارتباط و پیوند جنسیت که روز ازل باقتضای عنایت شامله ...

نامه شاهزاده تیمورخان ولد نصرالله میرزا گورکانی که به محمدشاه پادشاه هندوستان نوشته است؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالمجید بن یوسف بن مجید آهی، تا: با تاریخ۱۲۶۰ق؛ ۲ص(۱۴۳-۱۴۴)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۴۵-۱۵۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

مدرس اصفهانی، محمد باقر

modarres-e esfahānī, mohammad bāqer

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۱۵/۴از

آغاز:راقم نمیقه و اقل خلیفه محمدباقر استرآبادی مدرس در دارالسلطنه اصفهان بعد از تبلیغ ادعیه ...

نامه ملا محمدباقر مدرس اصفهانی، وقتی که بغداد در محاصره بود، به علمای بغداد نوشته؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالمجید بن یوسف بن مجید آهی، تا: با تاریخ۱۲۶۰ق؛ ۳ص(۱۴۱-۱۴۳)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۴۵-۱۵۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

حکیم رشدی

hakīm rašdī

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۳/۱۹

آغاز:نوشته ای که حکیم رشدی به میرزا ابراهیم همدانی نوشته بود عرضه میدارد؛ **انجام:**و از شاه راه صماخ ... واردی بی پیام بهجت و سرور عبور مکناد بمحمد و الله شافع یوم الامعاد

نامه به میرزا ابراهیم همدانی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ ۲۵۵ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۹-۳۰۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۷/۱۷۲

نامه حکیم رشدی به میرزا ابراهیم همدانی؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۰-۱۴۱۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، اسناد / فارسی

nāme-hā

امیر کبیر، تقی، ۱۲۲۰؟ - ۱۲۶۸ قمری

amīr kabīr, taqī (1806 - 1852)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۵۰

نامه‌ها عمدتا با خطاب «قربان خاک پای مبارک همایون شوم» آغاز می‌شود که ظاهرا مراد ناصرالدین شاه است، نامه‌های امیر کبیر در کتابخانه مجلس بالغ بر ۲۶۰ نامه است که تعدادی در این جا و تعدادی در شماره ۱۱۷۵۱ هست، و بقیه آن در ضمن ش ۱۳۳۲۴ کتابخانه مجلس نگهداری می‌شود، همه این نامه‌ها در کتاب نامه‌های امیر کبیر به انضمام رساله نوادر الامیر به تصحیح و تدوین سید علی آل داود (تهران، نشر تاریخ ایران، ۱۳۷۱هـ) چاپ شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۹۵گ[ف: ۳۴-۶۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۵۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۹۱گ[ف: ۳۴-۶۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۲۶

میرزا تقی خان و صورت مستمری و حقوق کسان او؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: اقبال آشتیانی، عباس، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۲۷۹گ، ۱۳سطر (۱۶×۲۱)، اندازه: ۱۹×۲۲سم [ف: ۱۶-۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

قاآنی، حبیب الله بن محمد علی، ۱۲۲۳ - ۱۲۷۰؟ قمری

qā'ānī, habīb-ol-lāh ebn-e mohammad 'alī (1808-1854)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۱۵/۱۱

نامه‌ای به صدر شیرازی؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۲ق؛ ۲ص (۶۳-۶۴)[ف: ۱۰-۶۷۹؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۱۵/۸

نامه به یکی از فضلاء؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۲ق؛ ۱ص (۶۰)[ف: ۱۰-۶۷۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۱۵/۹

نامه به نظام الدوله پسر امین الدوله؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۲ق؛ ۲ص (۶۱-۶۲)[ف: ۱۰-۶۷۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۱۵/۱۰

نامه به صدرالممالک میرزا جعفر؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۲ق؛ ۲ص (۶۳-۶۴)[ف: ۱۰-۶۷۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۱۵/۹

نامه‌ای به نظام الدوله پسر امین الدوله؛ بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ ۲ص (۶۱-۶۲)[ف: ۱۰/۲-۶۷۹؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۱]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۱۵/۸

نامه‌ای به یکی از فضلاء عربی؛ بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ ۱ص (۶۰)[ف: ۱۰/۲-۶۷۹؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۱]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۱۵/۱۰
نامه ای به صدرالممالک میرزا جعفر؛ بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ ۲ص (۶۲-۶۳)[ف: ۱۰/۲-۶۷۹؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۱]
۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۱۵/۱۲
بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ ۲ص (۶۴-۶۵)[ف: ۱۰-۶۷۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

قاآنی، حبیب الله بن محمد علی، ۱۲۲۳ - ۱۲۷۰؟ قمری
qā'ānī, habīb-ol-lāh ebn-e mohammad 'alī (1808-1854)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۷۵/۵
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد علی شیرازی، تا: ۱۲۶۴ تا ۱۲۹۴؛ ۵ص(۳۱، ۳۲ و ۴۶-۴۸)[ف: ۸-۴۳۸؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۹]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۱۰
به شاهزاده اعظم اردشیر میرزا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۱گ (۲۱ر-۲۱پ)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۳۰]

● **نامه ها** / عرفان و تصوف / عربی

nāme-hā

نجفی، حیدر
najafī, heydar

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۷۱/۴
نامه به حاجی آخند زین العابدین محلاتی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق؛ ۳گ (۴۶پ-۴۸ر)، ۱۶سطر (۹/۵×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۹-۹۲۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، اسناد / ترکی

nāme-hā

عبدالمجید اول، سلطان عثمانی، ۱۲۳۸ - ۱۲۷۷ قمری
'abd-ol-majīd-e avval،soltān-e 'osmānī (1823 - 1861)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۰۳
نامه به ناصرالدین شاه، مورخ ۱۲۷۶؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۲۱-۲۰۲۲)[مختصر ف: -۸۴۶]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۰۶
نامه به ناصرالدین شاه، مورخ ۱۲۷۷؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۲۴-۲۰۲۵)[مختصر ف: -۸۴۶]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۰۸
نامه به ناصرالدین شاه، مورخ ۷ ذیحجه ۱۲۷۷؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۲۵- ۲۰۲۶)[مختصر ف: -۸۴۶]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۰۷
نامه به ناصرالدین شاه، مورخ ۸ ربیع الاول ۱۲۷۷؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۱گ (۲۰۲۵)[مختصر ف: -۸۴۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

علی آبادی، تقی
'alī-ābādī, taqī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۱۱/۱۰
نامه‌ای از میرزا تقی علی آبادی؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: محمد رضا افشار، تا: ۱۲۸۰ق؛ ۲ص (۴۷-۴۸)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۷-۷۹۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، اسناد / فارسی

nāme-hā

سلطان حسین میرزا قاجار، ۱۲۶۹ - ۱۲۸۵ قمری
soltān hoseyn mīrzā qājār (1853 - 1869)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۳۷/۴۳
آغاز:رشحات سحاب فضل و افضال و قطرات مطرات غمام بلاد
از سلطان حسین میرزا که به عبدالرحمان جامی نوشته، درباره نگارش «بهارستان»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۶۵ر)، اندازه: ۱۵/۹×۲۹/۵سم [ف: ۷-۲۱۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

میرزا بابا شیرازی، ابوالقاسم بن عبدالنبی، ۱۲۱۲؟ - ۱۲۸۶ قمری
mīrzā bābā šīrāzī, ab-ol-qāsem ebn-e 'abd-on-nabī (1798 - 1870)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۷۶/۹
نامه مجدالاشراف به معبرالفقرا، درباره رموز تعبیر و دائره بزرگ و کوچک توحید و مهر نبوت؛ خط: نستعلیق، کا: طباطبائی، موسی خان، تا: ۲۷ ربیع الثانی۱۳۰۷ق، جا: تبریز؛ ۷گ (۱۹۵ر-۲۰۱پ)، ۱۴سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۵۹۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، تاریخ پادشاهان / فارسی

nāme-hā

ناپلئون سوم، امپراتور فرانسه، ۱۲۲۲ - ۱۲۸۹قمری
nāpel'on-e sevvom،emperātūr-e farānse (1808 - 1873)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۸۴
نامه ناپلئون سوم به امپراطور روس نیکلای اول (ترجمه)، به تاریخ ۲۹ ژانویه ۱۸۵۴ = ۱۲۷۱ق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و۱۴؛ ۵ص (۱۹۳۰- ۱۹۳۴)[مختصر ف: -۱۶۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۵/۴-طباطبائی
آغاز:ترجمه جواب رقعه مرحوم ناصرالدین شاه ... به ناپلئون سوم ... توسط مرحوم امین الدوله فرخ خان. برادر و دوست عزیز من. انصراف فرخ خان امین الدوله سفیر کبیر آن اعلی حضرت فرصتی به من داد تا از آن اعلی حضرت در باب کاغذی که نوشته بودند اظهار امتنان نموده؛ **انجام:**پایان نامه دوم: باید پولتیک دولت ایران این باشد که امورات داخله را در کمال خوبی فیصل دهد ... تنمول عامه خلق ایران ... و یک امنیت با استقامت عمومی ... و تکیه گاه دولت را به آسودگی و رفاه و سرور رعایا نموده و سپاهیان را خوب و منظم قرار دهد تا بتواند خود را دولت یا سلطنتی بداند که ... قادر بر دفع حوادث و حفظ استقلال و تسلط خویش میتواند بود و السلام (ناپلئون سوم)
نامه به ناصرالدین شاه قاجار، ترجمه دو نامه است از ناپلئون سوم به ناصرالدین شاه قاجار و نامه نخست در پاسخ نامهناصرالدین شاه است و به وسیله فرخ خان امین الدوله به ایران ارسال گردیده است، این نامه پس از انعقاد عهدنامه‌ای بین ایران و انگلیس نوشته شده، این نامه پس از انعقاد عهدنامه‌ای بین ایران و انگلیسنوشته شده، ناپلئون در این دو نامه ابراز خیرخواهی نسبت به دولت ایران می‌کند و نصائح و یادآوری‌های ارزنده‌ای در مورد روابط ایران با دولتین روس و انگلیس که منافعی در ایران دارند و به آن خاطر «سعی دارند در ایران استیلا به هم رسانند و مسلط شوند» و ارتباط ایران با آنها از حساسیت خاص برخوردار است هم چنین در مورد اخذ مالیات متعادل و کوشش در افزونی و حفظ سرمایه‌های مالی مردم و ایجاد امنیت و قشون منظم، خطاب با پادشاه ایران دارد، ناپلئون در این نامه‌ها شاه ایران را با سلطان (پادشاه عثمانی) مقایسه میکند و تذکراتی می‌دهد که قابل ملاحظه است؛ بی‌کا، تا: ۱۳۳۳ق؛ مجدول؛ ۹ص (۱۷-۲۵)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۳-۲۵۹]

● **نامه ها** / کیمیا، علوم غریبه / فارسی

nāme-hā

هرمس

hermes

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۷/۱۰
آغاز:این رساله را هرمس از لقمان از استاد خود نقل نموده است و در جایهای دیگر باسم هرمس نوشته شد: هذا رسالة الحجر و تدبیره من قول اللقمان الحکیم علیه الرحمه. بسمله. حمد. اما بعد. بگیر از برکة الله از حجر نیکو و بشو او را بآب ملح؛ **انجام:**تا اینکه برساند الله تعالی باین نعمت رفیعه. تمام است و کامل است بعون الله سبحانه و تعالی. و او است ارحم الراحمین.
این نامه که هرمس از لقمان و او از استاد خود فرا گرفته است؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۸۹ق؛ مجدول؛ ۴گ(۱۸پ-۲۲ر)، ۲۴سطر (۱۴/۵×۲۰)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۴-۱۰۰۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

مهد علیا، ۱۲۲۰ - ۱۲۹۰ قمری

mahd-e ʻolīyā (1806 - 1873)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۶/۲۴
نامه مهد علیا هنگام حرکت از دار الخلافه به عراق به ضیاء السلطنه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۴۶ق؛ ۱ص (۲۱پ)[ف: ۸-۱۸۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۳۱
از مهد علیا مادر ناصرالدین شاه به معتمد الملک. دو نامه است: ۱. درباره تهیه و سایل سفر ذیل این نامه نام حسین آمده است و به تاریخ پنج‌شنبه ۲۴ جمادی الاول ۱۲۸۹، ۲. در این نامه آمده است که دیروز تلگرافهای شما در منجیل در حال حرکت رسید و آنها را از نظر همایونی گذراندم، در این نامه سخن از اقساطی است که بایستی بدیوان پرداخت شود؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۸۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / ترکی

nāme-hā

عبدالعزیز اول، سلطان عثمانی، ۱۲۴۵ - ۱۲۹۶قمری

ʻabd-ol-ʻazīz-e avval,soltān-e ʻosmānī (1830 - 1876)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۱۶
نامه به ناصرالدین شاه قاجار مورخ ۱۲۸۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۳۴-۲۰۳۵)[مختصر ف: -۸۴۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۱۲
نامه به ناصرالدین شاه قاجار مورخ ۱۲۷۸؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۳۰-۲۰۳۱)[مختصر ف: -۸۴۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۰۹
نامه به ناصرالدین شاه قاجار مورخ ذیحجه۱۲۷۷؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۲۷-۲۰۲۸)[مختصر ف: -۸۴۶]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۱۷
مورخ ربیع الاول ۱۲۸۳نامه سلطان عبدالعزیز خان عثمانی به ناصرالدین شاه قاجار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۳۵- ۲۰۳۶)[مختصر ف: -۸۴۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۱۳
نامه به ناصرالدین شاه قاجار مورخ ۲۹ شوال ۱۲۷۸؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۳۱- ۲۰۳۲)[مختصر ف: -۸۴۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

آقاخان محلاتی، محمد حسن بن خلیل الله، ۱۲۱۹ - ۱۲۹۸ ؟ قمری

āqā-xān-e mahallātī‹mohammad hasan ebn-e xalīl-ol-lāh (1805 - 1881)

تحریر از یغما جندقی

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۸۷/۱ عکسی

آغاز:صورت کاغذ آقا خان محلاتی من تحریر یغما. بسمله. فرشته بست بر این بام لاجورد حصار ×× که پیش آرزوی بیدلان کشد دیوار. در ظرف آنهفته با حریفی دو از همکنان نهفته طرف باغی گزیدم؛ **انجام:**فریقسید سردار بخشد

نسخه اصل: آستان قدس شماره ۴۶۶۰؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۹گ (۱- ۹)[عکسی ف: ۲-۲۷۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

اعتضادالسلطنه، علیقلی بن فتحعلی،۱۲۳۴؟-۱۲۹۸قمری

e‘tezād-os-saltane, ‘alī-qolī ebn-e fath-‘alī (1819-1881)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۷۷/۴

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۲۳سطر[ف: ۵-۲۵۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۵۱/۹۳

نامه به اعتمادالدوله و پاسخ آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۲۹۰)[ف: ۹-۱۹۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، اسناد / فارسی

nāme-hā

حسام السلطنه، مراد میرزا، ۱۲۳۳ - ۱۲۹۹ ؟ قمری

hosām-os-saltane, morād mīrzā (1818 - 1882)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۸۸

در نسخه حاضر بخشی از مسودات نامه‌ها و گزارش‌هایی از حسام السلطنه که در سال‌های ۱۲۸۲ و ۱۲۸۳ ق در دوران سوم حاکمیت خود در خراسان به تهران نوشته، موجود است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲-۱۲۸۳ق؛ در این کتابچه که فقط ۲۷ برگ اول آن نوشته شده و باقی برگ‌ها سفید است، فهرست و خلاصه گزارش‌ها و نامه‌های ارسالی حسام السلطنه به سپهسالار اعظم (دربار تهران) ذکر شده است، این گزارش‌ها توسط چاپار یا مأموران ویژه به تهران ارسال شده که نام نامه بران در بالای صفحات مندرج است؛ ۱۲۴گ، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [ف: ۳۸-۲۵۰]

۲. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:۴۵

دستخط حسام السلطنه به رضا علی دیوان بیگی مبنی بر ابلاغ عنایت خاصه و نفی شکایت شهباز فیطول از طایفه در احی ازو، و دیگر حسام السلطنه اشاره بدان می‌کند که به فرزندی (مؤید الدوله) و منشی باشی دستور داده‌ایم که طبق دستور معتمدالدوله رفتار نماید، یادداشت بین دو سطر اول چند سطری از حسام السلطنة به رضا علی دیوان بیگی آمده است که در آن بدو نوید اعطای خلعت داده و نیز «کیفیت قرار بره‌های قربانی» را از و استفسار کرده است، تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۲۹۴، محل تألیف: تهران؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: حسام السلطنة ۱۲۶۶؛ ۶سطر (۱۰/۵×۲۴)، اندازه: ۱۹×۳۴سم [نشریه: ۱-۲۶۰]

۳. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:۴۶

دستخط حسام السلطنه به رضا علی دیوان بیگی مبنی بر اظهار رضایت از خدمت نامبرده در کار کفالت حکومت کردستان و ستودن شایستگی کاظم خان سرتیپ، و دیگر «قرب عزیمت فرزندی» ابوالفتح میرزا مؤید الدوله را برای در دست گرفتن حکومت آن سامان خبر می‌دهد، محل تألیف: تهران؛ تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۲۹۴؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: حسام السلطنة ۱۲۶۶؛ ۵سطر (۱۱×۲۵)، اندازه: ۱۹×۳۳سم [نشریه: ۱-۴۵]

۴. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:۴۷

دستخط حسام السلطنه به رضا علی دیوان بیگی مبنی بر اظهار رضایت از و و دیگر اینکه قرب عزیمت ابوالفتح میرزا را بدان سامان خبر می‌دهد، محل تألیف: تهران؛ تاریخ تألیف: ربیع الثانی ۱۲۹۴؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: حسام السلطنة ۱۲۶۶؛ ۶سطر (۱۱×۲۵)، اندازه: ۱۹×۳۳ سم [نشریه: ۱-۲۶۱]

۵. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:۴۸

دستخط حسام السلطنه به رضا علی دیوان بیگی که در تعقیب نامه‌ای که شه بندر دولت عثمانی در باب شرارت احمد بیک کنده سوری در خاک دو دولت ایران و عثمانی، به «میرزا محمد عالیجاه» فرستاده بود، می‌نویسد مبنی بر اینکه گر چه الی حال ابوالفتح میرزا به کردستان نیامده است اما قلع و قمع احمد بیک از فرایض یقینیه رضا علی دیوان بیگی می‌باشد، یادداشت - در حاشیه دستخط اظهار سوء ظنی نسبت به رفق و مدارای دولت عثمانی نسبت به احمد بیک کنده سوری شده است که در ضمن آن در گرفتن قول مؤکد از شهبندر عثمانی برای اعمال و اقدامات لازم تأکید شده است که این حاشیه گویا از خود حسام السلطنة باشد، محل تألیف: تهران، تاریخ تألیف: ربیع الاول ۱۲۹۴؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: حسام السلطنة ۱۲۶۶؛ ۹سطر (۱۰×۲۶)، اندازه: ۱۹×۳۳سم [نشریه: ۱-۲۶۱]

۶. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:۴۹

دستخط حسام السلطنه به میرزا رضا علی دیوان بیگی، مبنی بر بیان رضایت همیونی از حاجی شهاب الملک حاکم کردستان و

کرمانشاهان و تمایل بر دوام وی درین منصب و ابلاغ این فرمان به میرزا محمد و اینکه میرزا رضا علی و میرزا محمد وی را باید حاکم بالاستقلال آن سامان بدانند، محل تألیف: تهران، تاریخ تألیف: شوال ۱۲۹۳؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: حسام السلطنة ۱۲۶۶؛ ۵سطر (۱۰×۲۶)، اندازه: ۱۹×۳۳سم [نشریه: ۱-۲۶۱]

۷. **تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:۵۸**

از حسام السلطنه به رضا علی دیوان بیگی مبنی بر ستایش کفایت و لیاقت وی و ابراز رضایت از اینکه نتیجه تحقیق درباره آنچه در فقره سرباز و زن آسیابان عرض کرده بودند، خلاف واقع بوده و با بودن او جز این هم انتظار نمی‌رفت، محل تألیف: تهران؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: حسام السلطنة ۱۲۶۶؛ ۷سطر (۶/۵×۱۶)، اندازه: ۱۹×۳۳سم [نشریه: ۱-۲۶۷]

● **نامه ها** / اسناد / فارسی

nāme-hā

بصیری، محمد شفیع

basīrī‹mohammad šafī‘

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۰/۴۵

آغاز:مدام تا مدبر دستور تدابیر مهام کافه انام، و مقتدر تقادیر احکام امور عامه

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲-۱۳؛ چلیپا؛ ۴ص(۳۳۵-۳۳۸)[ف: ۳-۳۲۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

بیگی خان، معصوم بیگ بن دانیال، ق۱۳ قمری

beygī xān, ma‘sūm beyg ebn-e dānīyāl(- 19c)

کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۴۱۰/۲

آغاز:بسمله الحمدلله الذی جعل الجهاد ما ضیاه» و جواب آن از محمد رفیع بن عبدالواحد طبسی

صورت مکتوب امیر معصوم بیگ ابن امیر دانیال وای ماوراء النهر ملقب به بیگی خان که به خوانین دارالایمان خراسان در شعبان ۱۲۰۲ نگاشته است با آغاز: «بسمله الحمدلله الذی جعل الجهاد ما ضیاه» و جواب آن از محمد رفیع بن عبدالواحد طبسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷ شوال۱۲۱۶ق، جا: کرمانشاه؛ ۴۸گ (۲۵۵-۳۰۲)[ف: -۲۹۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

درویش یوسف کشمیری، ق۱۳ قمری

darvīš yūsof-e kešmīrī(- 19c)

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۴/۲۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۳ق؛ کاغذ: سپاهانی[نشریه: ۱۱-۹۲۷]

● **نامه ها** / تقریظ / عربی

nāme-hā

دزفولی، محمد تقی، ق۱۳ قمری

dezfūlī, mohammad taqī(- 19c)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۴۶/۲

آغاز:هذه صورة ماکتبه والدی المرحوم الشیخ محمد تقی طاب ثراه الی استادی مؤلف هذه الرسالة جناب الشیخ محسن من مشایخ شیخ الاسلام

نامه: ایها الشیخ اللوذعی و العالم الالمعی یلمعی ... قدسی الذات، قدوسی الصفات ... الفطن الذکی مولینا محسن ... (گ۵۸پ) انی مع ضعف بصری و ... تشرفت ... بمطالعة رسالتک ... رایتها مشتملة علی نکات لم یسبقک الیها احد ... (گ۵۹)؛ **انجام:**حرر فی اللیلة التاسعة عشر من شهر شوال المکرم من شهور سنة اربع و تسعین و ماتین بعد الالف من الهجرة الطاهرة النبویة صلی الله علیه و آله (گ ۶۰)

نامه‌ای است از شخصی به نام شیخ محمد تقی دزفولی، پدر کاتب مجموعه، که آنرا برای شیخ محسن، صاحب رساله جوهریه (در همین مجموعه) نوشته است، وی در این نامه ضمن تجلیل فضایل شیخ محسن رساله جوهریه را تقریظ و ستایش نموده و در پایان آن لغزی برای اسم محسن ساخته است؛ خط: نسخ جلی، کا: اسماعیل بن شیخ محمد تقی دزفولی، تا: ۱۲۹۸ق؛ ۳گ (۵۸پ-۶۰)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۱-۴۰۴]

● **نامه ها** / کلام و اعتقادات / فارسی

nāme-hā

رحمت الله افندی، ق۱۳ قمری

rahmat-ol-lāh-e afandī(- 19c)

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۳۸/۶

آغاز:بسمله حق سبحانه و تقدس ذات پاک حضرت او را حمد و ثناست ... اما بعد این خاکسار بیمقدار سید عبدالله اکبرآبادی بخدمت؛ **انجام:** از ارکان دولت با اهالی شهر پانصد ششصد نفس از اسلامیان و فرسیان و مجوس

نامه‌های خواجه رحمة الله افندی و پاسخ آنها، سید عبدالله اکبرآبادی گردآورنده نامه‌های خواجه رحمت الله افندی که نویسنده کتاب «ازالة الاوهام» است به پاپاس فندر فرانسوی که مؤلف کتاب «میزان الحق» می‌باشد هست و جواب آنها موجودی

نسخه، هشت نامه است که اولین آنها جمادی الاول ۱۲۷۰ق نگاشته شده و هشتمین آنها ۹ رجب ۱۲۷۰ق می‌باشد و ذیل هر نامه‌ای پاسخ آن است از تاریخ ۲۳ مارس ۱۸۵۳ مسیحی تا ۷ نیسان ۱۸۵۴ مسیحی، سید عبدالله اکبرآبادی در روزهای مباحثه میان آن دو حاضر بوده و تقریرات آنها را ضبط کرده و به سه حصه تقسیم نموده: ۱. مکتوب میان خواجه رحمة الله افندی با پاپاس فندر، ۲- رد تثلیث مسیحیت، ۳. اثبات رسالت خاتم پیامبران حضرت محمد (ص)؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳و ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۱۴گ (۱۶۴-۱۷۷)، ۱۶ و۱۴ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۱۴۲۰]

● **نامه ها** / اسناد / فارسی

nāme-hā

صدر، محمد حسین، ق۱۳ قمری

sadr, mohammad hoseyn(- 19c)

تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:۲۶

حکم واگذاری برداشت محصول یک دانگ از قریه اصفهانک واقع در بلوک کرارج [کرارج قصبه بیست از مضافات اصفهان که مقارن اصفهان و یزد واقعست] به میرزا محمد امین از هذه السنه و ما بعدها در حاشیه این حکم محمد حسین خان صادر کننده حکم اجازه داده که «فقط لته کار نامبرده از قراری که در سال قبل مقرر داشته ایم بانضمام لته کار هذه السنه بمشار الیه تسلیم شود» مجری این حکم میرزا باقر ضابط بلوک کرارج بوده است، تاریخ تألیف: جمادی الاول ۱۲۲۷؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین، عبده محمد حسین»؛ ۷سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۵ سم [نشریه: ۱-۲۴۸]

● **نامه‌ها (۱) = نامه امیر معصوم بیک به حکام خراسان و پاسخ آن** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā = nāme-ye amīr ma‘sūm beyk be hokkām-e xorāsān va pāsox-e ān

طبسی، محمد رفیع بن عبدالواحد، ق۱۳ قمری

tabasī, mohammad rafī‘ ebn-e ‘abd-ol-vāhed(- 19c)

تاریخ تألیف:شعبان ۱۲۰۲ق

امیر معصوم بیک والی ماوراء النهر در ۱۲۰۲ ق نامه‌ای به حکام خراسان نگاشته وبه آنها بدگویی نموده وبه دستور امیر محمد خان پاسخی برای او، توسط محمد رفیع بن حاجی عبدالواحد طبسی نگاشته شده است.

[الذریعة ۱۸۶/۵]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۰۰/۳

آغاز:آغاز نامه بیکجان: الحمدلله الذی جعل الجهاد ماضیاً الی یوم القیامة ... وبعد این نامه ای است ازنزد امیرالمسلمین برؤسا وسرخیلان قبائل وعشایر ایلات و احتشامات و حکام شهرها ...؛ آغاز پاسخ نامه: الحمد لله الذب فضل الاسلام علی سائر الملل ... و لعد تا رستم رزم خواه بیان بتیغ جهانگشای زبا قلع و قمع ماده خلاف و طغیان و اعتساف نمود ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ ۱۴گ (۱۱۸ر-۱۳۱پ)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۳/۲-۱۹۲]

۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۹۹/۴

آغاز:صورت مکتوبی که عالیجاه سفاهت دستگاه امیر معصوم بیک بن امیر دانیال والی ماوراء النهر که ملقب است به بیک خان به خوانین دارالایمان خراسان نوشته بود به تاریخ شعبان سنه هزار ودویست ودو این است بسم الله الرحمن الرحیم الحمدلله الذی جعل الجهاد ماضیاً ... اما بعد این نامه ایست از نزد امیر المسلین امیر معصوم بیک ... به نزد روسا ... بلادهای دار الکفر خراسان؛ **انجام:**امیر الخنازیرو الکلاب المطرود عنداولی الالباب معصوم بن دانیال المقلب به بیک خان خلد الله فی اسفل درک النیران

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۰ق؛ ۱۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۲-۵۵۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۳۶/۱

کا: طالقانی، علی اصغر بن علی اکبر، تا: ۱۲۵۹ق؛ ۱۹سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۶-۲۸۷]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۸۷-۶/۱۷۷

آغاز:نامه بسمله: الحمدلله الذی جعل الجهاد ماضیاً الی یوم القیامة والصلوة والسلام علی خیر المرسلین ... وبعد این نامه ای است ازنزد امیرالمسلمین امیرمعصوم بیک ابن امیر دانیال برؤسا وسرخیلان قبائل وعشایر ایلات ... دارالکفر خراسان خربها الله ... باید حضراتشان بدانند؛ آغازجواب: جواب مکتوب این اسلوب که حسب الامر بندگان سلیمان شان مرحوم امیر محمدخان روح الله روحه به قلم کمترین بندگان ابن حاج عبدالواحد الطبسی محمدرفیع صورت ترقیم یافت بسم الله الرحمن الرحیم الحمدلله الذی فضل الاسلام علی سایر الملل والادیان؛ **انجام:**الملقب به بیکخان خلده الله فی اسفل درک من النیران خواهد گردید. نمقه فی شهر شعبان المعظم حجة شافیة تاریخه هزار ودویست ودو انتهی

خط: نسخ، کا: محمد علی حسینی حائری، تا: ۱۱ربیع الاول۱۳۱۲ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج، ۳۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۴۷۳۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

طبسی، محمد رفیع بن عبدالواحد، ق۱۳ قمری

tabasī, mohammad rafī‘ ebn-e ‘abd-ol-vāhed(- 19c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۸۵/۴۱

آغاز:چندان که در سلسله وجود و حلقه هست و بود ...
به پاسخ میرزا تقی کرمانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳، جلد: میشن، ۱ص (۳۸پ، هامش سوم)، ۱۶سطر، اندازه: ۲۸/۶×۱۷/۳سم [ف: ۸-۱۹۷]

● **نامه ها** / حکومت و سیاست / فارسی

nāme-hā

عبدالرحمان خان، پادشاه افغانستان، ق۱۳ قمری

'abd-or-rahmān xān, pādešāh-e afqānestān(- 19c)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۵/۲

آغاز:جناب لورد با اقتدار یک بدبختی ناگهان شورش و انقلاب در جمیع ممالک اسلام انداخته روس مظفراً داخل شهر بخارای شریف شده است؛ **انجام:**و همانقدر عظیم الشأن که رؤوف بوده است نسبت بملت من و نسبت بدولت مخلص شما عبدالرحمن خان
امیر عبدالرحمن خان پادشاه افغانستان در این نامه که به لرد فرماندار هندوستان خطاب می‌نماید از وضع بد روز و پیشرفت روس‌ها در بخارا شکایت‌ها می‌نماید و از اینکه انگلیس‌ها در مقابل روس‌ها ساکت نشسته‌اند گله می‌کند و در ضمن نامه خود توضیحات و نصایحی نیز به لرد مزبور می‌دهد، این رساله در پاریس بوسیله مترجمی که نامش معلوم نیست ترجمه و به ایران فرستاده شده است؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ آخر نسخه: به تاریخ ۶ شهر ربیع الثانی ۱۲۸۶ در پاریس ترجمه شد؛ ۱۵ص (۱۱-۲۶)، ۷ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۲۱×۱۳سم [ف: ۱-۳۵۶]

● **نامه ها** / اسناد / فارسی

nāme-hā

قاجار، حشمت الدوله، ق۱۳ قمری

qājār, hešmat-od-dowle(- 19c)

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۰۲

نامه حشمة الدوله به صدر اعظم درباره تخفیف مالیات با خط شاه؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

کرمانی، میرزا تقی، ق۱۳ قمری

kermānī, mīrzā taqī(- 19c)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۸۵/۴۰

آغاز:هذه عریضة الی الحضرت الرد نقیه النوریة ...
از میرزا تقی کرمانی به نورعلیشاه در ستایش مشتاقعلی شاه، پس از مرگ مشتاق علیشاه، در سه‌شنبه ۴ ربیع المولود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ ۱ص (۳۷پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۲۸/۶×۱۷/۳سم [ف: ۸-۱۹۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۸۱/۱۱

از میرزا تقی کرمانی به نورعلیشاه در ستایش مشتاقعلی شاه، پس از مرگ مشتاق علیشاه، در سه‌شنبه ۴ ربیع المولود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۵-۲۷۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

مدرس سقزی، محمد سعید، ق۱۳ قمری

modarres-e saqqezī, mohammad sa'īd(- 19c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۸۸

نامه‌ای به شیخ الاسلام سنندج مولانا عباس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۱۶۵ر)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۳، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱-۳۷۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

مدهوش گلپایگانی، محمد صادق بن فتحعلی، ق۱۳ قمری

madhūš-e golpāygānī, mohammad sādeq ebn-e fath-'alī(- 19c)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۶/۱۶

نامه به ملکزاده محمود میرزا سپس نامه ای که در سفر حجاز از بصره به یاران نوشته؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: با تاریخ۱۲۴۶ق[ف: ۸-۱۸۰]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۶/۲۰

نامه به سید تقی کاشانی؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: با تاریخ۱۲۴۶ق[ف: ۸-۱۸۰]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۶/۲۱

چند نامه بی نام مخاطب؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: با تاریخ۱۲۴۶ق[ف: ۸-۱۸۰]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۶/۱۴

نامه برای والی بغداد؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: با تاریخ۱۲۴۶ق؛ ۱گ (۱۱ر-۱۱پ)[ف: ۸-۱۸۰]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۶/۱۸

نامه‌ای بی نقطه، در پاسخ یکی از آشنایان در بروجرد نوشته است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۲۳ق[ف: ۸-۱۸۰]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۶/۱۹
نامه در پاسخ مراسله خسرو خان بختیاری متخلص به غارت؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۴۶ق[ف: ۸-۱۸۰]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۶/۱۵
نامه در جواب حاج ملا احمد نراقی، سه نامه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۴۶ق[ف: ۸-۱۸۰]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۶/۷
آغاز:همواره ذات ... جناب افاضت مآب معارف اکتساب ...
نامه در پاسخ اعلم العلماء حاج ملا احمد نراقی، حسب الاشاره والا به خامه مدهوش، در این نامه سفارش نراقی در نادیده گرفتن دینهای دیوانی بازماندگان «فلان» پذیرفته شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۴۸ق؛ جلد: میش، ۱گ (۷پ-۷ر متن و هامش)، ۱۶سطر، اندازه: ۲۰/۱×۳۰/۷سم [ف: ۴-۶۶۶]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۶/۸
آغاز:بر لوحه صداقت می‌نگارد که در این نوبهار که ازهار اشجار نمونه صنعت کردگار ...
نامه در پاسخ حاج میرزا حسن اصفهانی در شکایت از داروغگان؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۴۸ق؛ ۱گ (۷ر-۷پ متن و هامش)، ۱۶سطر، اندازه: ۲۰/۱×۳۰/۷سم [ف: ۴-۶۶۶]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۶/۱۷
نامه به یاران از بصره در سفر حجاز؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ ۱۶ سطر [ف: ۴-۶۶۶]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۶/۹
نامه به والی دار السلام بغداد مورخ جمادی الثانی ۱۲۵۶ درباره حسن همجواری و اینکه امیرزاده را با مادرش به زیارت عتبات فرستاده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۴۸ق؛ ۱گ (۷پ-۷ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۲۰/۱×۳۰/۷سم [ف: ۴-۶۶۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، اسناد

nāme-hā

مراغه ای، عباس قلی، ق۱۳ قمری

marāqe-ī, ‘abbās qolī(- 19c)

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۰۸
نامه عباس قلی میرزا حاکم مراغه از آقاخان بن اسدالله مورخ ۱۲۶۸؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / ترکی

nāme-hā

مهندس، محمد میرزا، ق۱۳ قمری

mohandes, mohammad mīrzā(- 19c)

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۹۴/۳

نامه میرزا محمد جعفر مهندس باشی به محمد شاه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱-۵۳۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

میرزا آقاخان نوری، ق۱۳ قمری

mīrzā āqā-xān-e nūrī (- 19c)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۷۶/۲
نامه میرزا آقا خان نوری اعتماد الدوله صدر اعظم به برادر خود دارای مطالب مهم راجع به شاهزادگان هندی و افغانی که از انگلیسیها روگردان و برای اتحاد به ایران به طهران آمده‌اند مورخ به ربیع الاول ۱۲۷۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۲۶/۵×۴۴سم [ف: ۱۶-۶۳۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۷۶/۲۵
نامه به شاهزاده والی فارس برای ارسال اقساط مالیات، در پایین و پشت نامه مهر صدر اعظم هست مورخ ذیقعده ۱۲۷۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۲۶/۵×۴۴سم [ف: ۱۶-۶۳۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۱/۳
رقعه میرزا آقا خان نوری در باب هرات؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۳۷ق؛ ۶۹۵ص (۱۱۸-۸۱۲)[مختصر ف: - ۴۲۰]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۹۲
نامه اعتمادالدوله میرزا آقاخان به حکام و مباشرین عرض راه از تهران تا خراسان که جنرال خانیقوف با صاحب منصبان دیگر روسیه به سیاحت خراسان می‌آیند و موجبات آسایش آنها را فراهم بیاورید، مورخ ۱۲۷۴؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۶]

۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۱۰
نامه‌های اعتمادالدوله میرزا آقاخان خطاب به «برادر من» و یا با عنوان «فدایت شوم» دو تا با تاریخ ۱۲۶۹ و یکی با تاریخ ۱۲۶۸، رویهم چهار طغرا؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

میرزا ابراهیم، ق۱۳ قمری

mīrzā ebrāhīm(- 19c)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۰۳/۲۰
آغاز:چگونه از صفای صفاهان، و نزهت این جنت نشان
سه نامه از میرزا ابراهیم، یکی از آن سه نامه به مناسبت خالی بودن جای شاه در اصفهان نوشته شده؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: جنونی، تا: ۱۱۰۰ق؛ ۱گ (۵۷)، اندازه: ۱۲/۳×۲۲/۸سم [ف: ۸-۳۳۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

همای مروزی، محمد صادق، ق۱۳ قمری

homā-ye marvazī, mohammad sādeq(- 19c)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۰/۹

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمود بن علی اکبر تفرشی، تا: با تاریخ۱۳۰۸ق[ف: ۷-۳۳۹]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۰/۱۱

نامه برای طهماسب میرزا؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمود بن علی اکبر تفرشی، تا: با تاریخ۱۳۰۸ق[ف: ۷-۳۳۹]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۰/۱۲

نامه به علیجاه محمود خان دنبلی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمود بن علی اکبر تفرشی، تا: با تاریخ۱۳۰۸ق[ف: ۷-۳۳۹]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۰/۱۳

نامه به شاهزاده خانم منیره؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمود بن علی اکبر تفرشی، تا: با تاریخ۱۳۱۱ق[ف: ۷-۳۳۹]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۰/۱۴

نامه به محمد خان امیر نظام؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمود بن علی اکبر تفرشی، تا: با تاریخ۱۳۱۱ق؛ ۵۸گ (۱۳۶ر هامش-۱۹۳متن و هامش)[ف: ۷-۳۳۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

امین الملک، ۱۳ قمری

amīn-ol-molk (19c -)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۶۱

دو نامه امین الملک است: ۱. نامه‌ای است که امین الملک به یکی از دوستان نوشته در نامه گفته شده است که مرقومات شمارا بحضور همایونی رساندم ملاحظه نمودند در ذیل نامه همان مهر امین الملک برنگ سبز با تاریخ ۱۲۹۰ هست، ۲. از امین الملک و در صدر آن نام مقرب الخاقان میرزا ابراهیم آمده است در ذیل این نامه همان مهر به رنگ سبز با همان تاریخ هست؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

دهلوی، کمال الدوله، ۱۳ قمری

dehlavī, kamāl-od-dowle (19c -)

تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۳۱

آغاز:بنام ایزد یکتا صورت سه [...] مکتوبی است که شاهزاده آزاده کمال الدوله دهلوی که پدرش در زمان شاه تیمور از ایران به مرز و بوم هندوستان هجرت کرده؛ **انجام:**سر از بیابان هولناك لایتناهی و همی در اورده منکر اساس دین اسلام شدند و فرقه دیگر غالی دسته آخر خارجی گروهی دیگر رافضی (مهر بنفش)

شاهزاده کمال الدوله دهلوی که پدرش در زمان تیمور به هندوستان هجرت کرده، به دست خود به نواب جلال الدوله شاهزاده ایران نوشته است، نامه‌ها در سال ۱۲۸۲ هجری از تبریز نوشته، چون پاره‌ای الفاظ را از زبان فرانسه در آن دیده می‌شد که خواندن آن دشوار بود، ترجمه‌اش را به عینه با حروف اسلامیه نقل کرده و در هفت صفحه در ابتدا افزوده‌اند؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۸۶گ، ۱۷سطر (۱۲×۱۷/۲)، اندازه: ۸/۱۷×۲/۲۲سم [ف: -۲۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

سراج الدین عثمان

serāj-od-dīn ‘osmān

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۷۳۱/۹

دو نامه است از شیخ سراج الدین عثمان نقشبندی، درباره مقام شیخ شکرالله خطاب به مردم سنندج، این نامه‌ها به خط خود سراج الدین است و زیر هر یک امضاء مخصوص و مهر او با نقش «ابن محمد النقشبندی عثمان» دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۲۶۸-۲۶۹)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [نشریه: ۱۳-۱۱۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

شیخ الاسلام اصفهان، محمد زکی

šayx-ol-eslām esfahān, mohammad zakī

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۵۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۱۲۲ر)[ف: ۸-۷۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری

nāme-hā

کرهرودی، محمود

karahrūdī،mahmūd

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۸۱/۸

رقعات بی نقطه، سه تا است؛ خط: نستعلیق، کا: کردستانی، عبدالکریم، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۲۴۵)، ۱۵سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۵۶-۵۸۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، اسناد/ فارسی

nāme-hā

انصاری، سعید بن سلیمان،– ۱۳۰۱ قمری

ansārī, sa'īd ebn-e soleymān(- 1884)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۰/۸۰

نامه از جانب ناصرالدین شاه به وزرای ایران؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۹ق؛ ۱گ (۴۳۹)[مختصر ف: ‎-۸۴۹]

● **نامه ها** / نامه نگاری، اسناد / فارسی

nāme-hā

فرهاد میرزا قاجار، ۱۲۳۳ – ۱۳۰۵ قمری

farhād mīrzā qājār (1818 - 1888)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۱۶/۵

خط: تایپی، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ یادداشت: در فهرست به این نامه اشاره نشده است؛ ۱گ (۳۸ روپ)[فهرست رایانه‌ای ج۴–۹۸۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

کنی تهرانی، علی بن قربان، ۱۲۲۰ – ۱۳۰۶ قمری

kanī tehrānī, 'alī ben qorbān (1806 - 1889)

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۵۹/۱–۲۵/۴۹

آغاز:عرض می‌شود اولاً داعی به برکات وجود میمنت مسعود جناب مستطاب شریعتمدار خلائق افتخار عالی خیلی مستظهر وکمال امیدواری را دارم؛ **انجام:**عرض دیگر نداشته باشم ان ارید الا الاصلاح ما استطعت وما توفیقی الا بالله

نامه‌ای است که ملاعلی کنی به محمدباقر چهارسوقی نوشته ودرآن نسبت به ضرب وشتم سید محمد حسن کاشانی که رساله‌ای درنقد عالمان نوشته بود دراصفهان اعتراض نموده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با نسخه اصل مقابله شده؛ جلد: گالینگور، ۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۸–۴۷۴۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۴۶/۳

نامه به سید حسن واعظ؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا نصرالله بن میرزا محمد شفیع خوشنویس اصفهانی، بی‌تا؛ ۱ص (۷۸ر)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۰–۲۱۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

کرمانی، محمد رحیم بن محمد کریم، ۱۲۴۸ – ۱۳۰۷ قمری

kermānī, mohammad rahīm ebn-e mohammad karīm (1833 - 1890)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۵۲/۳

نامه به سید ابراهیم همدانی؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف: ‎-۸۴۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۵۲/۴

نامه به محمد علی میرزا قاجار؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف: ‎-۸۴۴]

● **نامه ها** / بهائیت /فارسی و عربی

nāme-hā

بهاء الله، حسینعلی بن میرزا بزرگ، ۱۲۳۳ – ۱۳۰۹ قمری

bahā'-ol-lāh, hoseyn-'alī ebn-e mīrzā bozorg (1818 - 1892)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۲۲/۱

از آن میان است: مکتوب اول حضرت ۱۵۲ در سلیمانیه در جواب ملاحامد، مکتوب دوم حضرت ۱۵۲ در جواب شیخ عبدالرحمان، مکتوب سیم به یکی از عرفا، مکتوب پنجم در جواب ملاحامد در مورد توحید، مکتوب ششم به شیخ عبدالرحمان درمراتب سلوک، مکتوب به یکی از خلفا به طرز مناجات، در جواب آقا جواد کاشانی، به حاج سید جواد، وصیت نامه که هنگام اراده به مصر به اصحاب و احباب مرقوم فرموده‌اند، به حاجی کمال، به اردستان نوشته‌اند، به جناب الهاء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۹سطر[ف: ۹–۱۸۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۲۱/۸

در آغاز آن چنین آمده: «حمد محبوبی را لایق و سزاست ...»، سپس نامه خطاب به شخصی بنام آقا سید مهدی است، می‌گوید: «حرف جیم را اگر متذکر باشد ...»، پس از این نامه چند قسمت مختصر از کلمات بهاءالله به عربی، پس از آن نامه مفصلی است به فارسی که نام نویسنده و گیرنده در آن ذکر نشده است، آغاز این نامه چنین است: «ستایش بیننده یا بنده را سزاست که لختی از دریای ... نامه شما در زندان به این زندانی روزگار رسید»؛ کا: حبیب الله ازغندی، تا: ۱۲۹۶ق؛ ۶گ (۱۱۴ر–۱۱۹پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۴×۲۱/۲سم [ف: ۹–۱۸۲]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۸۲۸

خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم، تا: ۱۳۱۷ق؛ مصحح؛ ۲۹گ (۱پ–۲۹پ)، ۱۵سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲/۱سم [رایانه]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۸۲۷

آغاز:سبعین الف سنه عما یحصوه اولو الاحصاء فما افاق فیما رجع علیه حکم القضاء مرة اخری؛ **انجام:**انک انت المقتدر علی ما تشاء لا اله الا انت العزیز الحکیم

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۲۱گ، ۱۵سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [رایانه]

۵. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۰۷/۳**

آغاز:نامه آن جناب بین یدی العرش حاضر و برتر انه لایعرف بما سواه و اصل ... سوال شده بود از اینکه چگونه میشود که حرف علیین بسجین تبدیل شود ... سوال شما مقبول افتاده؛ **انجام:**و البهاء علیك یا سلمان، و علی الذین ما باعوا کلمات الله بتوهمات مردود، باسم الذی کل عنه الغافلون

نامه‌ای است که با پرسش از یکی از همفکران آغاز می‌شود. و سپس به پاسخ آن می‌پردازد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۸۷گ (۱۵۳ر-۲۳۹پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۸سم [ف: ۹-۱۶۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

ناصرالدین قاجار، شاه ایران، ۱۲۴۷ - ۱۳۱۳ قمری

nāser-od-dīn-e qājār, šāh-e īrān (1832 - 1896)

۱. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۷۶/۱**

نامه خطاب به فرخ خان امین الملك سفیر فرانسه راجع به جنگ ایران و انگلیسدر بوشهر و عقد صلح به وساطت ناپلئون سوم و مطالب مهم سیاسی مورخ به ۱۲۷۳ق؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۲۶/۵×۴۴سم [ف: ۱۶-۶۳۵]

۲. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۷۶/۷**

نامه خطاب به امان الله خان والی کردستان، راجع سه سوء قصدی که هنگام عزیمت به شکار رودبار به جان شاه شده بود و نجات یافتن او مورخ ۲۹ شوال ۱۲۶۸؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۲۶/۵×۴۴سم [ف: ۱۶-۶۳۵]

۳. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۷۹**

آغاز:مقرب الخاقان میرزا محمد قوام الدوله وزیر مملکت خراسان بزیر شمول مراحم؛ **انجام:**البته حسب المقرر مرتب داشته و در عهده شناسند حرر فی شهر شوال الکرم سنه ۱۲۷۴

این نامه‌ها را ناصرالدین شاه درباره حاکم خراسان و اوضاع و احوال آن حوالی و اغتشاشات هرات خطاب به قوام الدوله نوشته؛ خط: شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: ناصرالدین شاه؛ جلد: مخمل، ۱۳۴ص، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۱۰-۷۶۲]

۴. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۸۰**

آغاز:قوام الدوله با چاپار سابق وعده داده بودیم که سه هزار تومان بجهة هرات خواهیم فرستاد.؛ **انجام:**کمال رعایت و محبت از او منظور داشته مواجب او را نقد و زود برساند و از خدمات متفرقه خویش باو رجوع کند که گذران او شود شهر فی ۱۲۸۱

قسمتی دیگر از نامه‌های شاه قاجار درباره اوضاع خراسات و اغتشاشات هرات؛ خط: شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق، صدر بیشتر نامه‌ها دارای مهر و خط ناصرالدین شاه قاجار است و در نامه آخری حواشی مهر شاه را تذهیب و نقاشی کرده‌اند؛ جلد: مخمل، ۸۲ص، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۰-۷۶۳]

۵. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۲۰**

نامه به پادشاه بلژیك مورخ جمادی الاول ۱۲۸۴ق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۳۸ و ۲۰۴۱)[مختصر ف: -۸۴۹]

۶. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۱۹**

نامه به پادشاه بلژیك مورخ رجب ۱۲۸۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۳۷-۲۰۳۸)[مختصر ف: -۸۴۹]

۷. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۲۱**

نامه به پادشاه بلژیك مورخ رجب ۱۲۸۶؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۳۹-۲۰۴۰)[مختصر ف: -۸۴۹]

۸. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۲۲**

نامه به پادشاه پروس مورخ شعبان ۱۲۸۵؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۴۱- ۲۰۴۲)[مختصر ف: -۸۵۰]

۹. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۱۴**

نامه به سلطان عبدالعزیز خان عثمانی مورخ جمادی الثانی ۱۲۸۳ق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۳۲-۲۰۳۳)[مختصر ف: -۸۵۰]

۱۰. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۰۵**

نامه به سلطان عبدالمجید خان عثمانی مورخ ۱۲۷۶ق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۲۳- ۲۰۲۴)[مختصر ف: -۸۵۰]

۱۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۰۴**

نامه به سلطان عبدالمجید خان عثمانی مورخ ۱۲۷۶ق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۲۲- ۲۰۲۳)[مختصر ف: -۸۵۰]

۱۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۱۰**

نامه به سلطان عبدالعزیز خان عثمانی مورخ ربیع الاول ۱۲۷۸ ق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۲۸-۲۰۲۹)[مختصر ف: -۸۵۰]

۱۳. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۱۸**

نامه به سلطان عبدالعزیز خان عثمانی مورخ شوال ۱۲۸۳ ق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۳۶- ۲۰۳۷)[مختصر ف: -۸۵۰]

۱۴. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۱۵**

نامه به سلطان عبدالعزیز خان عثمانی مورخ صفر ۱۲۸۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴، ۲ص (۲۰۳۳- ۲۰۳۴)[مختصر ف: -۸۵۰]

۱۵. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۱۱**

نامه به سلطان عبدالمجید خان عثمانی مورخ ربیع الثانی ۱۲۷۸ ق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۲۹-۲۰۳۰) [مختصر ف: -۸۵۰]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۰۲

نامه به سلطان عبدالمجید خان عثمانی مورخ ۱۲۷۵ ق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴، ۲ص (۲۰۲۰ – ۲۰۲۱)[مختصر ف: -۸۵۱]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۲۳

نامه به پادشاه بلژیک مورخ ۱۲۸۶؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۴۲ و ۲۰۳۹)[مختصر ف: -۸۴۹]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۱

از ناصر الدین شاه به معتمد الملک، در آن درباره فرمانی سخن رفته است که پیش از آن صادر شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴سطر (۸×۸)[ف: ۱۵–۸۰]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۷

به خط ناصر الدین شاه خطاب به صدر اعظم دربار مواجب معتمد الملک که ده هزار تومان بوی بدهند؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵–۸۲]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۸

به خط ناصر الدین شاه در چهار سطر خطاب به معتمد الملک درباره در خواست او و جواب یک نامه؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵–۸۲]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۲۳

خطاب به معتمد الملک؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نامه در ۴ سطرو در پائین آن نشانه ۹۲ است؛ ابعاد متن: ۸×۷[ف: ۱۵–۸۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی و فارسی

nāme-hā

جمال الدین اسدآبادی، ۱۲۵۴ – ۱۳۱۴ قمری

jamāl-od-dīn-e asadābādī (1838 - 1897)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۸۸

سید جمال الدین اسدآبادی با امضای او به عربی در بصره و در ان از حاج سید علی اکبر شیرازی یاد شده است: «شرعة الهدی و ناموس التقوی ... قد زحف من جمیع الجوانب و رحمته و برکاته آمین. جمال الدین الحسینی»؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲سطر (۸×۱۶و ۱۰×۱۰)[ف: ۱۷–۱۴۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۶۷۹

آغاز:بسملة، سلطنت و استیلای خوف و وحشت در ایران شخص معروف پلتیک که مدرس و خطیب بزرگی است و استعداد این دارد که اصلاح وضع به میان آورد مطلبی به عنوان (سلطنت و استیلای وحشت در ایران) نوشته و آن را؛ **انجام:**آه و فغان از میان هزاران خانه‌های خراب شده بیرون می‌آید و صدای آن مانند رعد به گوش می‌رسد و آن صدا بالأخره به انگلیس رسیده است و آن صدایی که الحال از همه جا برخاسته است مبنی بر این است که تغیری در وضع حکومت ایران حاصل شود یا پادشاه ایران معزول گردد

نامه سید جمال الدین اسدآبادی به ملکه انگلستان، شرح حال مردم ایران است در دوران سلطنت ناصرالدین شاه قاجار، پس از آن که سید جمال الدین از سوی مأموران دولت با اهانت از ایران اخراج گردید، به گفته خود سید، نیمه برهنه از دست مأموران گریخته و به بغداد رهسپار و از آن جا عازم لندن شده است، این رنج نامه را با عنوان سلطنت و استیلای خوف و وحشت در ایران نگاشته است، فردی فرانسوی از وی خواست تا این نوشته را به دربار ملکه انگلیس که در آن هنگام نفوذ زیادی بر حکومت ایران داشته، ارسال نمایدو مطالب درج شده، گوشه‌هایی از تاریخ تلخ ملت ایران را در عصر قاجار منعکس ساخته است، این نامه از لحاظ اسناد تاریخی جهت پژوهشگرانی که پیگیر رخدادهای زمان قاجار می‌باشند، سودمند خواهد بود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵گ، ۱۲سطر (۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۹–۶۴۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

روحی کرمانی، احمد بن محمد جعفر، - ۱۳۱۴ قمری

rūhī kermānī, ahmad ebn-e mohammad ja‘far(- 1897)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۱/۱

آغاز:روحی فداک ای به حقیقت تو روح پاک. مشرح دستخط سامی که مفرج روح و مفرح فتوح بوده دیده و دل را روشن و خاطر فاتر را گلشن نمود

نامه به ابراهیم فولادی [وحید الملک] شوهر مطهره خانم خواهر خودکه آن را اوایل مهاجرت از ایران از حلب یا شام (محل بقعه شیخ اشراق) نوشته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص(۱–۲)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲۰–۲۶۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۱/۵

نامه به ملایوسف شوهر خواهرش؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۵۰ص، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲۰–۲۶۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۱/۸

نامه به شیخ محمود افضل الملک برادرش؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۴ص، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲۰–۲۶۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۱/۹

نامه به مریم خانم ماردش، در تسلیت فوت پدرش ملا محمد جعفر کرمانی (در ۱۱ رمضان ۱۳۱۱ق در کرمان) و درباره سفر دو برادرش جناب شیخ و ابوالقاسم به اسلامبول، همچنین در آن به زیارتی که از طرف صبح ازل در فوت آخوند فرستاده شده اشاره کرده است، به نوشته علی روحی نسخه این زیارتنامه در مقبره آخوند در کرمان در مسجد جامع الله وردی نگهداری می‌شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور قهوه‌ای، ۵۶ص، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲۰–۲۶۸]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۱/۱۰

نوشته شده در ۲۲ شهر رمضان ۱۳۱۳ق از زندان طرابزون به کرمان که می‌باید جزو آخرین نامه‌های او باشد، این نامه در کتاب اندیشه‌های میرزا آقا خان کرمانی، ص ۲۸۰–۲۸۱ از روی همین نسخه چاپ شده است، سوادی از آن هم در دست سید محمد علی جمال زاده بوده که بر آن اساس متنش به کوشش ایرج افشار در نامه‌های ژنو، تهران، سخن، ۱۳۸۸ش، ص ۶۷۳–۶۷۵ منتشر شده است؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی‌تا؛ ۳ص (۵۷–۵۹)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲۰–۲۶۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

حبیب اصفهانی، – ۱۳۱۵ قمری

habīb-e esfahānī(- 1898)

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۶۹۱

کوهی کرمانی آنراچاپ کرده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۱۳۸ص، قطع: بغلی[نشریه: ۷–۲۱۳]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

صفی علیشاه، محمد حسن بن محمد باقر، ۱۲۵۱ – ۱۳۱۶ قمری

safī-‘alī-šāh, mohammad hasan ebn-e mohammad bāqer (1836 - 1899)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۴۲/۱–ف

نسخه اصل: از آقای انتظام؛ بی کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳–۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

امیر نظام گروسی، حسنعلی بن محمد صادق، ۱۲۳۶ – ۱۳۱۷ قمری

amīr nezām-e garrūsī, hoseyn-‘alī ebn-e mohammad sādeq (1821 - 1900)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۷۲ و ۴۶۰۵–ف

وزیر مختار پاریس به مقامات عالی کشور در مأموریت‌های گوناگون خود در ۱۲۷۷ مربوط به تمام خطه آذربایجان و کردستان و دیگر مناطق ایران با خط و املای خودش، با عبارت‌های اروپایی در ۷ گ درباره تلگراف‌هایی که به او رسیده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۷؛ ۶۵گ، ۳۴سطر (۱۵/۵×۱۸/۵)،اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۱۷–۲۶۷] و [فیلمها ف: ۳–۷۷]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۴۱–عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۲–۲۷۹]

۲. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نستعلیق و شکسته، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ آن را عبدالحسین میرزا فرمان فرما به دختر خودش مهرماه خانم در ۱۶ شهریور ۱۳۰۸ بخشیده بود، نزدیک به ۷۵ تکه است به کاغذ بزرگتری چسبانده شده و رویهم به ساخت دفتر خشتی در آمده[نشریه: ۷–۵۵۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

ثریای طهرانی، حیدر علی، ۱۲۵۰ – ۱۳۱۸ قمری

sorayyā-ye tehrānī, heydar ‘alī (1835 - 1901)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۴۹/۲

کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۲۸ ربیع الاول۱۲۸۹ق؛ ۸ص(۱۶–۲۳)، سطورچلیپا (۸×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۲–۲۸۲۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

کرمانی، محمد بن محمد کریم، ۱۲۶۳ – ۱۳۲۴ قمری

kermānī, mohammad ebn-e mohammad karīm (1847 - 1906)

۱. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۱۲/۳

آغاز:بعرض می‌رساند که مسموع شد که در میان رفقای رفسنجانی شقاقی و نفاقی پیدا شد

نامه‌ای است در پند و اندرز به تمام دوستان مخصوصاً اهل رفسنجان که در اثر اختلاف با یکدیگر نوشته شده است، در این نامه پس از اندرزهای فراوان شرائطی که باید در رهبر شیخی‌ها موجود باشد بازگو شده تا حقیقت مدعی رهبری شناخته شود؛ خط: نسخ زیبا، کا: علی بن محمد کرمانی مشهور به مؤذن، تا: ۱۲۹۵ق؛ ۲گ (۱۰۱ر–۱۰۲ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱–۹۲]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۸۰/۷

آغاز:بسمله. به عرض می‌رساند که تعلیقه شریفه و اصل، و از استقامت مزاج شریف سرور حاصل؛ **انجام:**و خدا را می‌خوانم به حق خود ایشان که ما را حفظ فرماید.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۹۹–۱۲۹۵ق؛ ۶گ (۷۲ر–۷۷ر)[ف: ۳–۳۲۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۷۱/۴

آغاز:الحمدلله الذی جعلنی محبا للاخوة و أولدنی فی بیت الفتوة ... و بعد این نامه ای است از بنده خانواده رسالت؛ **انجام:**پس به

همین قدر ختم می‌کنیم سخن را و از خداوند سائلم که مرا و سایر اخوان را موفق بدارد بر اخوت کردن و دوستی نمودن
نامه‌ای به اهالی رفسنجان؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسن طباطبائی جندقی، تا: دوشنبه ۲۸ ربیع الثانی۱۲۹۶ق؛ ۱۴گ (۱۷پ-۳۰ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵-۳۴۳]

۴. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۱۱/۲

آغاز:الحمدلله الذی جعلنی محباً للاخوة و أولدنی فی بیت الفتوة و اخرجنی من صلب معدن المروة
نامه ای به اهالی رفسنجان؛ خط: نستعلیق، کا: شیرازی، محمد باقر، تا: ۱۲۹۹ق؛ ۱۸گ (۲۰پ-۳۷پ)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱-۹۰]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۸۰/۱۱

آغاز:به عرض می‌رساند، که مسموع شد که در میان رفقای ارفسنجانی شقاقی و نفاقی پیدا شدهف بعد از آنی که نهایت؛
انجام:هر که با فولاد باز و پنجه کرد - ساعد سیمین خود را رنجه کرد. و السلام.
نامه‌ای به اهالی رفسنجان؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۹۵-۱۲۹۹ق؛ ۲گ(۱۰۰ر-۱۰۱پ)[ف: ۳-۳۲۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، اسناد / فارسی

nāme-hā

مظفرالدین قاجار، شاه ایران، ۱۲۶۹ - ۱۳۲۴ قمری

mozaffar-od-dīn-e qājār, šāh-e īrān (1853 - 1906)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۲۱

نامه‌ها و ملطفه‌های مظفر الدین شاه است در جواب عریضه‌های میرزا سید علی بن حسین حسینی تبریزی معروف به میر سید علی خان حجازی و ملقب به وقار الملک، منشی حضور مظفرالدین شاه که در روزگار ولایت عهدی وی نوشته شده است. این نامه‌ها را وقار الملک به صورت مرقعی بسیار زینتی در آورده و نامه ها، مهرها و یادداشتهای ولیعهد را روی مقواهای مرقعی زمینه زرین نصب کرده است. در دو جا (صفحات ۱۵ و ۱۷)، یادداشت مظفری دیده می‌شود که گویا روی پاکت نامه نوشته شده بوده: «مقرب الخاقان میرزا سید علیخان حجازی زیارت نماید.»، این میرزا سید علی خان صاحب سفرنامه‌ای به هند است که در عهد ناصری و در زمان مأموریت ده ساله اش به هند (در بمبئی) نوشته و در تبریز به سال ۱۳۱۶ق و در طهران به سال ۱۳۲۲ق به نام «جام جم هندوستان» چاپ و اخیرا هم به این مشخصات افست (از روی چاپ سنگی) شده است: -جام جم هندوستان، علی بن حسین وقار الملک، به کوشش غلامحسین مراقبی، تهران، ملک، ۱۳۷۹ش، ۳۴۴ص؛ خط: شکسته نستعلیق بدخط، کاتب = مؤلف، تا: با تاریخ‌هایی از ۱۳۰۹ق تا ۱۳۱۲ق، جا: تبریز؛ مجدول؛ مهر ولیعهد؛ کاغذ: مقوایی، جلد: تیماج مذهب، ۲۱گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۱سم [ف: ۲۷/۱-۲۲۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۸۷

نامه‌ای از «ولیعهد» خطاب به صاحب اختیار درباره اعلام وصول نامه او توسط دبیرالسلطنه و وصف صفحات خوی و تفرج گاه‌ها و شکارگاه‌های آنجا به تاریخ ۱۸ شوال ۱۳۰۷هـ؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۷ق؛ جلد: قاب چوبی، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۴-۴۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۸۹

نامه‌ای خطاب به صاحب اختیار و احوال پرسی از او (صاحب اختیار)؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: قاب چوبی، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۴-۴۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۸۴

نامه‌ای خطاب به صاحب اختیار و احوال پرسی از او اعلان وصول نامه او توسط دبیر السلطنه؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: قاب چوبی، ۱گ، ابعاد متن: ۱۳/۵×۲۱/۵، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۴-۴۳]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۰۷

نامه‌ای از ولیعهد (ظاهرا مظفرالدین شاه در دوره ولیعهدی) خطاب به حسن خان سرتیپ درباره مراتب مرحمت و عنایت مخصوص ولیعهد به بازماندگان مرحوم صاحب اختیار؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۳۱۰ق؛ جلد: قاب چوبی، ۱گ، ابعاد متن: ۱۳×۲۰/۵، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۴-۴۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

ملکم، ۱۲۴۹ - ۱۳۲۶ قمری

malkam (1834 - 1908)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۶۶

از تاریخ ۲۱ نوامبر ۱۸۸۷ در لندن ش ۱ و ۲ و ۳؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۱ ربیع الثانی ۱۳۰۴ق، جا: لندن؛ ۱۰گ، ۱۱و ۱۸ سطر (۸×۱۵ و ۱۳/۵× ۱۵/۵)[ف: ۱۶-۵۰۲]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۳۹/۲

نامه در مسائل سیاسی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [ف: ۵-۲۸۶]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۵۵/۱۴

نامه عربی در باره داغستان؛ خط: نستعلیق، کا: ملا علی اکبر نخجوانی، تا: ۲۸ مارت۱۳۱۴ق، جا: نخجوان؛ ۱ص[ف: ۶-۱۹]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۱۴

نامه‌های ملکم خان در دو جزوه که در نخستین آن دو نامه است به خط و امضاء او و یک نامه به جناب صنیع الدوله به خط اختراعی ملکم و یک نامه دیگر مورخ ۹ ج ۱۳۰۳/۱ و یک نامه با عنوان «سیدی العزیز» بهمین خط ساختگی، دومین جزوه در «معایب خط ملکم» است به همان خط اختراعی در ۶ ص؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۷]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۱۶

آغاز:فدایت شوم، خیلی غریب است که از طهران و از وزارت جلیله اصلا خبر مکتوبی ندارم

نامه سیاسی، در این نامه که به تاریخ ۲۷ ژولیه ۱۸۸۴ م، گویا به وزیر خارجه ایران نوشته شده سیاست و مشکلات داخلی انگلیس گزارش شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نستعلیق با امضای ملکم در پایان نامه؛ ۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۱۷۲]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۸۴-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 1993 (۲۹۱/۴). نامه‌های سیاسی زمان قاجار؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۱۷۶]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۵۰-ف و ۱۳۵۱-ف و ۱۴۱۶-ف و ۱۴۱۷-ف

نسخه اصل: پاریس از مجموعه‌های ملکم خان: S. P. 2340بلوشه ۱۹۸۶. نامه‌های سیاسی زمان قاجار؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۲۶۳]

۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۶۳/۱۰

آغاز:روز یک‌شنبه ۲۸ شهر شعبان المعظم بتوفیق و اقبال ۳ ساعت و نیم بغروب مانده در خدمت جناب دکتر بدرشکه مرحمتی سوار با یکنفر مهمتر و جلودار مع یکرأس آبدار در کوچه‌های شهر براه افتادیم؛ **انجام:**جناب دکتر در بالای نیم تختی که از دستگاه حضرت اقدس باو مرحمت شده بود در کمال راحت استراحت می‌نمود توشکها را بروی هم می‌چید و در چادرشب می‌پیچید در گوشه چادر می‌گذاشت فبای آلاء ربکما تکذبان.

نامه حاج میرزا محمود بروجردی؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۳-۱۲۳۳]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۱۷

دو نامه درباره مواجب برادرش میرزا خان به تاریخ ۲۳ فوریه ۱۸۸۵ م، و اوضاع سیاسی انگلیس در آن هنگام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نستعلیق با امضای ملکم در پایان نامه؛ ۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۱۷۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

امین دفتر، محمد بن عبدالله، - ۱۳۲۸ قمری

amīn daftar, mohammad ebn-e ‘abd-ol-lāh(- 1910)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۶۳

در آن از میرزا محمد شفیع یاد می‌کند؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه هفته دوم شعبان۱۳۱۷ق؛ ۱گ، ۸سطر (۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۲۰-۵۵۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

مشتاقی نائینی، علی بن محمد، ۱۲۴۶ - ۱۳۲۸ قمری

moštāqī nā’īnī, ‘alī ebn-e mohammad (1831 - 1910)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۴۰

آغاز:بسم الله و بالله و الحمدلله ... هو تصدق حضور مبارکت شوم؛ **انجام:**سنة ۱۲۹۹.

از علی نایینی خوشنویس پسر حاجی میرزا محمد است به «آقا» در مشهد طوس در ۱۲۹۹ در تبریک گرفتن پسرش آقا میرزا محمد حسن منصب استیفا را و تهنیت سال نوو سرگذشت خودش، او مدت سی سال چاکری کرده و بروزنامه نگاری و کتاب نویسی می‌پرداخته و در خواست کرده است که مواجب او را خرج یزد بخرج خراسان تبدیل نمایند، او کتابی در زیارات بقلم جلی و ترجمه خفی به نام شاه نوشته و در «کتابخانه آستانه مقدسه» یادگار گذاشته است و شکایت می‌کند که بستگان مشیر لشکری و دیگران بپدر او که نود سالی دارد هتک حرمت می‌کنند؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح؛ ۱۴گ، ۱۰سطر (۴×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۴-۳۷۰۱]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

طباطبائی سنگلجی، محمد بن صادق، - ۱۳۳۰ قمری

tabātabā’ī sangelajī, mohammad ebn-e sādeq(- 1912)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۴۵/۲۵-طباطبائی

آغاز:سواک فداک هر روز و شبم از خداوند طلب سلامتی وجود مسعود ... آن خداوندگار است

نامه خصوصی است از سید محمد سنگلجی گویا به پدر خویش؛ کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۴ص (۶۸-۷۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۳-۳۴۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

معیرالممالک، دوست محمد بن دوستعلی، ۱۲۷۳ - ۱۳۳۱ قمری

mo‘ayyer-ol-mamālek, dūst mohammad ebn-e dūst‘alī (1857 - 1913)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۹۲-ف

نسخه اصل: از روی نسخه اصل. نامه‌های معیر الممالک و دیگران از روزگار ناصرالدین شاه؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۲۹]

● **نامه ها** / تاریخ / فارسی

nāme-hā

امیرخان سردار، ۱۲۹۷؟ - ۱۳۳۳ قمری

amīrxān sardār (1880 - 1915)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۸۲-ف

درباره جنگ ایران و روس؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۱۳۲]

● **نامه ها** /نامه‌نگاری /فارسی

nāme-hā

شیخ الرئیس قاجار، ابوالحسن بن محمد تقی، ۱۲۶۴ - ۱۳۳۶ قمری

šeyx-or-ra'īs-e qājār, ab-ol-hasan ebn-e mohammad taqī (1848 - 1918)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۴۶/۷

نامه‌ها و اشعار؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا نصرالله بن میرزا محمد شفیع خوشنویس اصفهانی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۱۴۲ر-۱۵۶ر)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۰-۲۱۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

ظل السلطان، مسعود میرزا بن ناصر، ۱۲۶۶ - ۱۳۳۶ قمری

zel-os-soltān, mas'ūd mīrzā ben nāser (1850 - 1918)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۸۵

آغاز:فرزنده اختر برجخلافت و شهریاری و درخشنده گوهر درج سلطنت و تاجداری فرزند ارجمند کامکار ظل السلطان سلطان مسعود میرزا فرمانفرمای مملکت فارس؛ **انجام:**دولت جاوید مدت اشغال داشته باشند باقی مبادا آنکه نخواهد بقای شاه

هشتاد و چهارنامه است که به ظل السلطان مسعود میرزا فرمان فرمای فارس و اصفهان و یزدو عربستان در مورد مسائل مختلف نوشته شدهو وی در حاشیه هر کدام دستورهای لازم را صادر نموده است، در آغاز نسخه نامه ناصر الدین شاه به ظل السلطان در مورد رعایت حال اهالی یزد و مهاجرین هندوستانی که در شعبان ۱۲۹۸ نوشته موجود است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ فرامین ظل السلطان درحاشیه نامه‌ها تحریر شد و با تاریخ‌های مختلف درحدود ۱۳۰۰؛ مهر: ناصرالدین شاه «السلطان بن السلطان الملک ناصر الدین شاه قاجار»، «وزیر دول خارجه»و «جلال الدوله ۱۲۸۸»، «ظل السلطان ۱۲۸۶»، «محمد بن عبدالله ۱۲۷۴»، «عبده الراجی فتحعی»، «عبده المذنب حبیب الله الانصاری»؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۴گ، اندازه: ۲۱/۵×۳۴سم [ف: ۳۷-۱۰۰]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، بهائیت / عربی و فارسی

nāme-hā

عبدالبهاء، عباس بن حسینعلی، ۱۲۶۰ - ۱۳۴۰ قمری

'abd-ol-bahā', 'abbās ebn-e hoseyn-'alī (1844 - 1922)

نامه‌های عبدالبهاء است به مریدانش.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۴۷

آغاز:یا ایها الجالس علی بساط العلم و العرفان و الوقف علی مراصد الذکر و البیان؛ **انجام:**و بعرفان جمال رحمان فائز نشوید و الله یهدی من یشاء الی صراط عزقویم

نامه به صبح ازل؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: چرم، ۱۲گ، ۱۱سطر، اندازه: ۹/۵×۱۳/۵سم [ف: ۴۳-۹۶]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۴۶۷-۳۸/۸۷

آغاز:هذه ورقة الفردوسی تغن علی افنان سدرة البقاء بالحان ... وتبشر المخلصین الی جوار الله والموحدین؛ **انجام:**وخفتگان را بیدار نما ومغرور را متنبه درهرکار تویی مقتدر تویی بخشنده تویی مهربان

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲۳۴گ، ۱۲-۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۸-۴۷۴۵]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۱۳-۲۹/۱۵۳

خط: نسخ و نستعلیق، کا: میرزا علی اکبر رفسنجانی، تا: قرن ۱۴؛ ۴۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۴۷۴۶]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۱۲-۲۹/۱۵۲

خط: نستعلیق، کا: میرزا علی اکبر بن قاسم رفسنجانی (برگ ۵) وآقا بابا نیریزی (برگ آخر)، تا: رجب۱۳۲۱ق؛ ۲۴گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۴۷۴۵]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۴۶/۱

نامه‌های بهائی، یکی از نامه‌ها نسخه اصل و بخط و امضای عبدالبهاء عباس، حیفا مورخ ۲۶ نوامبر ۱۹۱۹ است که به خراسان به حضرت فروغی علیه بهاء الله نوشته است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۹-۱۹۲]

۶. همدان؛ یوسفی، تقی؛ شماره نسخه:۳

نامه عبدالبهاء به میرزا حسن صفی علی شاه و خرده گیری از او در پاسخ اعتراضی که به او کرده است؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۵-۳۸۷]

● **نامه ها** / اسناد / فارسی

nāme-hā

محمد علی قاجار، شاه ایران، ۱۲۸۹ - ۱۳۴۳ قمری

mohammad 'alī-ye qājār، šāh-e īrān (1872 - 1925)

۱. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:۵

از محمد علی میرزا به شاهزاده ابراهیم میرزا نایب الایاله مازندران مبنی بر احضار عباسقلی خان سرحد دار اشرفی و میر محمد

صادق شهشهانی [به موجب سندی جداگانه که در دستست کافی الدوله در جمادی الاولی ۱۳۲۲ تمامی طلب خود را به میرزا محمد صادق شهشهانی صلح گرده بود] جهت خلع ید میانکاله و غیره از عباسقلی خان و به تصرف دادن آن به شخص اخیر به علت عدم تادیه مال الاجاره سه ساله املاک مذکور که پیشتر عباسقلی خان سالیانه به مبلغ پنجهزار تومان از میرزا هادی خان کافی الدوله اجاره کرده بود، مزید بر آن در صورت تعلل در پرداخت مال الاجاره معوقه، شاه زاده ابراهیم میرزا موظف است عباسقلی خان را تحت الحفظ روانه تهران نماید، محل تألیف: تهران؛ تاریخ تألیف: شعبان ۱۳۲۷؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه عکسی؛ مهر: «الملك لله. ولیعهد – ۱۳۱۴»؛ ۱۰سطر[نشریه: ۱-۲۳۴]

۲. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه:۷

از محمد علی میرزا به میرزا زین العابدین نواده مرحوم آقا میر فتاح، دال بر اعطای لقب معتمد الاسلام بدو و تعیین مقرری برای وی به نحو استمرار، از قرار سالیانه یکصد تومان از «سنه تخاقوی ئیل و ما بعدها»، محل تألیف: تبریز، تاریخ تألیف: رمضان ۱۳۱۴؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر: «بست چو از صدق با ولای علی عهد ×× گشت محمد علی به شاه ولیعهد۱۳۱۴»، «ثقة الدوله»، «محمد جعفر وثوق الملك»، «یا علی الاعلی»؛ ۷سطر (۱۷×۳۳)، اندازه: ۳۱×۴۳سم [نشریه: ۱-۲۳۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

براون، ادوارد گرانویل، ۱۲۸۷ – ۱۳۴۴قمری

braūn‹edvārd grānvīl (1862 - 1926)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۲۶

صورت پنج نامه است که مستر براون به حاج پیرزاده با انشاء فارسی خود به سال ۱۸۸۸ میلادی نوشته، در اثر دوستی که بین او و پیرزاده هنگام سفر پیرزاده به لندن سال ۱۳۱۴ پیدا شده بود، یک نامه از پیرزاده به پدر مستر براون و در پایان صفحه‌ای از خاطرات پیرزاده درباره براون نیز بر مجموعه افزوده شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳گ، ۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۱۱۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۲۵

نامه‌ای از ادوارد براون، نامه ادوارد براون است از کمبریج به یکی از اهل علم ایران به تاریخ ۲۳ می۱۸۹۲م، در آن از حاجی علی اصغر تاجر طهرانی نام برده و از میرزا حسین قلی خان مترجم سفارت ایران در لندن و از آقا احمد بیگ گنجوی؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: داخل قاب فلزی قرار دارد[ف: ۳۴-۸۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

رجاء زفره ای، محمد علی، ۱۲۸۰ – ۱۳۶۰ قمری

rajā’-e zefre’ī, mohammad ‘alī (1864 - 1941)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۳۴۸/۴

نامه‌ای به میرزا محمد علی رجاء و پاسخ او، نامه‌ای به میرزا محمد علی رجاء زفره‌ای و پاسخ آن با شعرهای فارسی، باز یک نامه دیگر از محمد علی معلم حبیب آبادی به همو به همین گونه خط؛ کاتب = مؤلف، تا: ۲۸ ربیع الثانی۱۳۳۳ق[ف: ۱۷-۱۱۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

کوهی کرمانی، حسین، ۱۳۱۴ – ۱۳۷۷قمری

kūhī kermānī, hoseyn (1897 - 1958)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با یادداشت ۱۲ اسفند ۱۳۰۷ شمسی و مهر سیم صبا؛ ۷۴گ، ۱۲سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [سنا: ف: ۲-۴۸]

● **نامه ها** / ادبیات / فارسی

nāme-hā

فاضل، رحیم

fāzel,rahīm

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۷۵۲

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی خلق الخلق بقدرته؛ **انجام:**غمض عین بفرمایند ... رحیم فاضل.

نامه به حضرت آیة الله نهاوندی؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: فاضل، رحیم، تا: ۱۳۸۰ق؛ قطع: وزیری[رایانه]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

آقابزرگ طهرانی، محمد محسن، ۱۲۹۳ – ۱۳۸۹ قمری

āqā-bozorg-e tehrānī, mohammad mohsen (1876 - 1969)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۱۶/۲

نامه به حسین امین بیک قندیل وکیل دارالکتب المصرية؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۱گ (۹ر)[مختصر ف: - ۸۴۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۱۶/۳
نامه به استاد ابوالوفا مراغی؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۱گ (۹ر-پ)[مختصر ف: -۸۴۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

استرآبادی، محمد تقی، ق۱۴ قمری

estarābādī, mohammad taqī(- 20c)

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۴۶/۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱-۳۷۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

الله یار خان، ق۱۴ قمری

al-lāh yār xān(- 20c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۷۶/۳۰
مورخ ۵ ربیع الثانی ۱۳۱۴ و در حاشیه آن جواب امیر نظام گروسی به خط و مهر خودش؛ خط: نستعلیق، کا: امیر نظام گروسی، حسنعلی بن محمد صادق، بی‌تا؛ اندازه: ۲۶/۵×۴۴سم [ف: ۱۶-۶۳۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

انجدانی، عبدالحمید، ق۱۴

anjodānī, ʻabd-ol-hamīd(- 14c)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۹۹/۷
آغاز:یا نسیم الصبار رجوت إلیك قل لمحبوبی السلام علیك، گر چه دورم بظاهر از بر تو؛ **انجام:**بدان دلیل که تدبیر خلق عین خطاست
نامه‌ای است ادبی با نثر زیبا، از نگارنده آن به یکی از دوستانش که از عتبات عالیات به ایران آمده، این نامه در بروجرد به سال ۱۳۰۱ق نگاشته شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۱ق، جا: بروجرد؛ ۲گ (۸۰-۸۱)، سطور مورب، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۲۹-۱۳۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی - فارسی

nāme-hā

بروجردی، جمال الدین، ق۱۴ قمری

borūjerdī, jamāl-od-dīn(- 20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۲۵/۲
آغاز:بسمله. این مکتوبست که جناب آقا جمال الدین بروجردی معروف به بیانی بجهة ... حاج شیخ هادی نجم آبادی ... بعنوان دعوت فرستادند و آن مرحوم در طی کلمات خود در رد این طایفه نموده اند ... بسمه الذی یهدی من یشاء الی صراط المستقیم، الحمدلله الذی اوحی من قبل علی انبیائه؛ **انجام:**که ناطق بیند و چشم بهر شطری نکرد که یک نفر موافق مشاهده نماید. تم والسلام علی کل الانام.
نامه از آقا جمال الدین بروجردی به شیخ نجم آبادی سنگلجی؛ خط: نسخ، کا: عبرت نائینی، محمد علی، تا: ۱۳۳۷ق؛ ۶ص (۱۶۲-۱۶۷)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۳-۱۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

دلال اصفهانی، محمد ابراهیم، ق۱۴ قمری

dallāl-e esfahānī,mohammad ebrāhīm(- 20c)

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۹۵
نامه حاج محمد ابراهیم دلال اصفهانی شریک حاج محمد حسن امین دارالضرب در عرض حال و شکایت از او و به وزارت تجارت که در عهد وزارت علوم بوده است؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: ۱ جمادی الثانی ۱۳۰۱ق؛ ۱/۵ ص [نشریه: ۷-۳۳۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

شکری، عبدالله، ق۱۴ قمری

Šokrī, ʻabd-ol-lāh(- 20c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵۲/۱۹-۴۷۵۴-ف
نامه سرگشاده عبدالله شکری در پاسخ ترهات کسروی ۱۳۲۳؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۱۰۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

منوچهر بن عماد الدوله، ق۱۴ قمری

manūčehr ebn-e ʻemād-od dowle(- 20c)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۸۰
آغاز:هو المستعان، فصل اول، مشرق زمین مرکز قوه جذابه نوع بشری؛ **انجام:**که در این طریقه نام او در صفحه روزگار باولین دولت قدیمه معظمه عالم مشهور است
از: فلیکس و یشرسکی لهستانی، مترجم: منوچهر بن حشمت السلطنة بن عماد - الدوله، تاریخ ترجمه: ۱۳۰۲ق، مسیو فلیکس

ویشرسکی لهستانی در نه فصل مسأله شرق و مسأله سیاسی و اقتصادی ایران را طرح می‌کند و به تجزیه و تحلیل آن می‌پردازد و نشان می‌دهد که هم‌مرز بودن با هندوستان و عثمانی چه الزامات سیاسی و تعهدات بین المللی را برای ایران دارد که بایستی ایرانیان بآن توجه کنند و بالاخره نقش ایرانیان در این میان چیست؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۲ق، جا: تهران؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ ۱۷گ، ۲۰سطر (۱۳×۲۳/۵)، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۴-۲۳۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

مولوی، عبدالرحیم، ۱۲۲۲–قرن ۱۴ قمری

mowlavī,ʻabd-or-rahīm (1807 - 20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۰۱/۱

آغاز:ربنا اغفرلنا و لاخواننا الذین سبقونا بالایمان ... و بعد در مطلع سخن از منطوق این آیه نصیحت مایه که حق تعالی تعلیم ما را به آن فرموده؛ **انجام:**و باغ حکومت را همیشه به آبیاری مرحمت تازه دارید وفقکم الله تعالی ... در نبی کندی تحریر پذیرفت.

نامه‌ای است که ملا عبدالرحیم مولوی به فرهاد میرزا معتمد الدوله قاجار نگاشته است، تحریر نامه در نبی کندی صورت گرفته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۴گ (۱ر-۴پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۸-۹]

● **نامه‌ها = منشآت** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā = monšaʼāt

میرآخور، محسن میرزا، ق۱۴ قمری

Mīrāxor, mohsen mīrzā(- 20c)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۹/۱-طباطبائی

آغاز:بسمله منشآت نواب مستطاب ... محسن میرزا امیر آخور دام اجلاله ... خطاب به سردار کل فدایت شوم پارسال عبای کردی سواری مرحمت فرمودید مخلص را داخل اهل عبای آل عثمان نمودید. آن عبا پوسید و از دوشم بریخت ×× تار و پودش جملگی از هم گسیخت [میر آخور بدون شک آثار منظوم لطیف باید داشته باشد وی در دنباله شعر بالا چنین میآورد: مانده ام گاه سواری بی عبا ×× اندرین برف و دمه یک لا قبا / یک عبائی لطف کن از پشم و زر××کسوف بوبکر و عثمان و عمر ... / زود با چاپار کی ارسال کن ×× دوستی از یک عبا خوشحال کن / تا بگویم در میان خاص و عام ×× کاین عبا باشد لباس سه امام]؛ **انجام:**(آخر نامه مفصل خطاب به ملاباشی ملامحمود): بهتر آن است که در این راه خیر صرف شود. زندگانی استاد معظم در زیر سایه حضرت ولی النعم مطول بل اطول باد بمنه وطوله

برخی از نامه‌های موجود در این مجموعه خطاب است به: سردار کل، مستوفی الممالک اردشیر میرزا رکن الدوله، شاهزاده ملک قاسم میرزا، علی خان نایب الحکومه قم، نصرة الدوله فیروز میرزا فرمان فرما - در تعزیت در گذشت ما دراو - حسام السلطنه مراد میرزا در حکومت فارس، ملامحمود ملاباشی ولیعهد؛ کا: میرزا عبدالوهاب خان رئیس الکتاب، تا: ۱۲۹۸ق؛ ۲۲ص (۱-۲۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۳-۲۹۱]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۶۸

آغاز:منشئات مرحوم محسن میرزا میرآخور، رقعه ایست که مرحوم محسن میرزا نوشته: برادر جانم چندی بیش؛ **انجام:**و دیگرانش زیر جامه کنند. در یوم ۲۴ شعبان ۱۳۲۴، ابن علی محمد جمال الدین حسینی

نامه‌های به: اسحاق میرزا، مستوفی الممالک، معتمد الملک، اردشیر میرزا رکن الدوله، میرزا آقاخان صدراعظم، علی خان نایب الحکومه، قاسم میرزا در بروجرد، مظفر الدین شاه قاجار، نواب فیروز میرزا نصرة الدوله فرمان فرما، جهان سوز میرزا، میرزا هاشم خان امین الدوله، میرزا محمد ساوجی ادیب، حاجی ملامحمود ملاباشی ولی عهد، سلطان مراد میرزا، حاجی ملاباشی در پاسخ نامه او ونصیر رشتی آن را برده بود؛ خط: نستعلیق، کا: قزوینی آشوری، محمد بن محمد قلی، تا: ۱۳۰۰ق؛ ۶۷گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۸سم [ف: ۴-۷۹۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۸/۷۶

آغاز:[رقعه ای که به جناب مستوفی الممالک نوشته اند]. فدایت شوم. شیخ اسدالله که نمک پرورده آن حضرت و دعاگوی قدمت است سابقاً در حضور عالی عرض حالی شد که وظیفه مستمر در حق او مقرر شود؛ **انجام:**کارش اگر شش میخه نشود اسبان اصطبل خاصه بی نعل در کوه و دشت نخواهند گشت والا در زمین سخت مثل این بنده بدبخت شل و لنگ خواهد شد

در نسخه ما این نامه‌ها هست: به مستوفی الممالک، به معتمد الملک، مرحوم صدراعظم نوری، مرحوم ملک قاسم میرزا، ملامحمود ملاباشی حضرت ولیعهد، تسلیت نامه مادر نصرة الدوله، شرحی در حبس و بند استاد کریم، نواب اسحاق میرزا میرآخور حضرت ولیعهد، یحیی خان معتمد الملک، حاجی خسرو خان کرمانی، ملامحمود ملاباشی حضرت ولیعهد، به نایب الحکومه قم، مرحوم سردار کل، مرحوم اردشیر میرزای رکن الدوله، خیرالله افندی وزیر مختار دولت عثمانی، شیخ محمد؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ ۵۰ص (۵۵۲-۶۰۱)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱-۴۹۹]

۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۴۲/۵

نامه‌ای که محسن میرزای میر آخور به مستوفی الممالک به فارسی نگاشته؛ خط: نستعلیق، کا: لاهیجانی، احمد، تا: سه‌شنبه ۲۷ صفر۱۳۱۲ق، جا: همدان؛ جلد: تیماج مذهب، ۵گ (۲۸پ-۳۲ر)، ۱۷سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: -۳۲۱]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۹

آغاز:منشئات مرحوم محسن میرزا میرآخور، رقعه ایست که مرحوم محسن میرزا نوشته: برادر جانم چندی بیش؛ **انجام:**و دیگرانش زیر جامه کنند. در یوم ۲۴ شعبان ۱۳۲۴، ابن علی محمد جمال الدین حسینی

خط: نستعلیق شکسته، کا: جمال الدین بن علی محمد حسینی، تا: ۲۴ شعبان ۱۳۲۴ق؛ ۶۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۶سم [ف: ۴-۷۹۲]

۶. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۶۰۲م

آغاز:قربان خاک پای جواهر آسایت مبارک شوم چون قلم تقدیر چنین تحریر کرده که نوکران قدیم در بار همایون مسیر مفلوک بی نشان و بی لباس و نان باشند اگر هم بذل مرحمتی در حق بعضی از ایشان شده است به قدر کفایت گذران و شان شان نبود نمی شود برخی اگر به حسب اتفاق بنان رسیدند خیری از جان؛

در خورده گیری از وضع روزگار؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۴ص، ۱۶ سطر (۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۸۱]

● **نامه ها** / بهائیت / فارسی

nāme-hā

نجف آبادی، زین العابدین، ق۱۴ قمری

najaf ābādī,zayn-ol ‘ābedīn(- 20c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۸۹/۱-ف

نسخه اصل: دانشگاه کمبریج (7) F. 64.در دعوت کسی از پیروان بیان به بهائی گری؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۲-۲۸۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

نعمت اللهی، میرزا احمد، ق۱۴ قمری

ne‘mat-ol-lāhī, mīrzā ahmad(- 20c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۸۷/۳-ف

نامه به مردم کرمان؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [فیلمها ف: ۱-۶۱۴]

● **نامه ها** / اخلاق / فارسی

nāme-hā

تنسر

tenser

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۸۷

آغاز:چنین گوید ابن المقفع از بهرام بن خورزاد از پدر خویش منوچهر؛ **انجام:**تا عهد کسری فیروز در خواندن او بماند

تنسر بهرام خورزاد هربذه هر ابذه ارد شیرین بابک بود چون ملک طبرستان جسنفشا ورا روشن شد که جز اطاعت اردشیر بن بابک چاره نیست نامه ای به تنسر نوشت و تنسر در جواب این نامه را می‌نگارد که حاوی نصایح بسیار در ملکداری و رعیت نگاهداریست و نیز از آداب معاشرت با دیگران مضامینی دارد. بعهد ابن مقفع این نامه از پهلوی بعربی ترجمه شد و بعد از عربی بفارسی گشت، رجوع به تاریخ طبرستان ابن اسفندیار شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ ۲۲گ، ۱۲سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۵-۵۰۵]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، شعر / فارسی

nāme-hā

طباطبائی، محمد خان

tabātabā’ī,mohammad xān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۸۳/۱۰

آغاز:به خدایی که ز فیضش بود آثار وجودم×× که در ایام فراق تو نه بودم نه نبودم؛ **انجام:**رقعه: پیش از این «خیر» مده درد سر یار خمش کن ×× که وداد تو فرامش نکند یار ودودم

رقعه منظومی که میر محمد خان طباطبائی متخلص به «خیر» به ملا محسن فیض کاشانی نوشته همراه با یک غزل از طباطبائی؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۲گ (۲۴ر-۲۵پ)، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۳۸-۲۴۲]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری

nāme-hā

پیترو بیمبو،

pītrū bīmbo

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۶۵-ف

نامه پیترو بیمبو نماینده ونیز در استانبول به فرمان روای ونیز در ۲۳ اکتبر ۱۴۸۴ (ش ۵۴)؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۲۴]

● **نامه ها** / عرفان و تصوف / فارسی

nāme-hā

عزالدین مطلعی

‘ezz-od-dīn matla‘ī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۲/۲-ف

نسخه اصل: فاتح ش ۴۸۲۴. نامه حکیم فیلسوف عزالدین مطلعی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰گ (۲۱-۳۰)، ۱۵سطر[فیلمها ف: ۱-۴۱۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

فروغ الدوله

forūq-od-dowle

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۳۳-ف

نسخه اصل: اصغر مهدوی ۱۳۰۳. نامه‌های فروغ الدوله ملکه ایران و همسر ظهیرالدوله خطاب به حاجی خان؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۱۹]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

لاری، محیی الدین محمد

lārī, mohī-od-dīn mohammad

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۳۲/۲۱

نامه به خواجه محمد رشید کلانتر لار در طلب آب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۵-۲۴۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

میر صدرالدین محمد

mīr sadr-od-dīn mohammad

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۳۲/۱۶

نامه به میرزا قاسم بغدادی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۵-۲۴۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۳۲/۱۰

نامه به یکی از ارباب نغمه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۵-۲۴۸]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، عرفان و تصوف / فارسی

nāme-hā

نورعلیشاه کرمانی

nūr-ʻalī-šāh-e kermānī

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۶۵/۶

آغاز:کتابتی که تقی کرمانی مدعی طبابت بظلمت عمر کدا نوشته المشهور بنور علی شاه ... هوالحفیظ تعالی شأنه العزیز هذه عریضة الی الحضرة الرونقیة؛ آغاز پاسخ: عنوان جواب مکتوب تقی سابق الذکر هذه حدیدة شدیدة طعینه الی المهجة الزندقیة السامریة الثوریة الحلولیة؛ **انجام:**کوربختی وتیره روزی باد برب العباد اللهم العن الذی حرفوا کتابک وبدلوا احکامک وکل من مال میلهم وحذا حذوهم وسلک طریقتهم ونضدر ببدعتهم لعناً لا یخطر علی بال ... من الاولین والاخرین انک علی ما تشاء قدیر وبالاجابة جدیر تمت

نامه تقی کرمانی و پاسخ به آن، نامه‌ای است که تقی کرمانی مدعی طبابت مشهور به نورعلی شاه درشب سه‌شنبه ربیع المولود ازشهر بابک دراعتراض به لجاج مخالفین، خطاب به امام علی (ع) نگاشته، این عریضه کوتاه ومتنی ادبی دارد، پس از آن جواب مکتوب وی با متنی ادیبانه که درآن از تقی کرمانی بدگویی بسیار شده، آمده است، گویا نویسنده پاسخ ازمخالفین صوفیه بوده است واشعاری درخلال مطالبش آورده ازجمله ازحرف الف غزلی را هدیه ملازمان سامی ساخته ونیز ازحرف دال ... : شیطان لعین مجسم آمد ×× ابلیس بشکل آدم آمد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۲-۵۵۸]

● **نامه ها** / حکومت و سیاست / فارسی

nāme-hā

وکیل الرعایا، میرزا اسدالله

vakīl or-rʻoāyā,mīrzā asad-ol-lāh

رساله‌ای کوتاه و سیاسی از دوران مشروطه که در اصفهان نگارش شده که یکی از مراکز اصلی مشروطه مشروعه بوده است و رهبری آن را دو برادر یکی آقا نجفی و دیگری حاج آقا نورالله به عهده داشته‌اند. در این رساله به مهمترین مسائل سیاسی و اجتماعی آن روزگار پرداخته و نظرات خود را در باره مقولاتی چون رفاهیت و امنیت، همکاری علماء و حاکمان در رفع ظلم و تعدی از مردم، وجود مجلس برای اداره امور، نفوذ فرهنگ خارجی در کشور، مسائل اقتصادی از جمله گرانی و لزوم نظارت بر بازار ... بیان نموده است.

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... و بعد غرض از این مختصر ملالت اینست که توفیق الهی و رحمت نامتناهی

چاپ: میراث اسلامی ایران، دفتر چهارم، بکوشش ابوالفضل حافظیان، ص ۵۹- ۶۶ چاپ شده است.

[فهرستواره منزوی ۶۵۴/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۱۶

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه جدید می‌باشد؛ جلد: تیماج، ۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۶-۳۴۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری، اسناد / ترکی

nāme-hā

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۴۲

آغاز:عساکر ظفر ... نصح و پند ...

نامه خواندگار روم به سنان پاشا بیگلر بیگی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۹۱ر-۹۲ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۳۷
نامه سلطان مجید قیصر روم به حسین پاشا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۸۶ر-۸۶پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۶]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی

nāme-hā

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۹/۲-ف
نسخه اصل: رئیس الکتاب ش ۹۵۰. سه نامه از قاضی فاضل بن دیوان عزیز و یک پاسخ او؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ ۳گ (۶۲پ-۶۴پ)، ۱۳سطر[فیلمها ف: ۱-۵۰۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۰۳/۳-ف
نسخه اصل: سپهسالار ش ۳۸۷۵، مورخ ۶۳۸ و ۷۱۲ و ۷۷۳. نامه شهاب الدین محمد بن احمد مقتول درباره فقر؛ بی‌کا، تا: قرن ۷ [فیلمها ف: ۱-۶۱۴]

۳. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۲۱بخش۳
آغاز:والحمدلله وحده
نامه به امام سعدالدین، الی الصدر الامام سعدالدین دام علوه الی اتصال نفسی ... ؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ ۳گ (۱۸ر-۲۰)[ف: -۱۱۸]

۴. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۲۵
آغاز:هو الدهر ... و ارائه فی کل اعلی
نامه به عمادالدین سلطان، فصل علقه عن الفقیه عمادالدین سلطان ... ؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ ۱گ (۲۲ر-۲۲پ)[ف: -۱۱۸]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵/۱۱۰-ف
نسخه اصل: حمدیه ش ۱۴۴۷. حمدیه ش ۱۴۴۷. نامه ابوعلی به منصور حلاج؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۵ق؛ در هامش[فیلمها ف: ۱-۴۲۹]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۸۱/۲
در آن از صدر الوزراء ابی نصر احمد بن الصاحب السعید فخرالدین ابی طاهر اسمعیل بن الصاحب الشهید معین الدین ابی نصر احمد بن الفضل بن محمود یاد شده و نیز قاضی القضاة ظهیرالدین تاج الاسلام با امضای احمد بن محسن بن عبدالصمد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ [ف: ۷-۳۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹ط
از بدرالدین بن الصاحب البردقی، فخرالدین ابن مکانس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۱۵ص (۴۱۵-۴۲۹)[ف: ۲۲-۱۱۱؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۴۲]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۸۱/۱۴
نامه مورخ جمادی الاول ۸۸۰ در آن نام مرتضی اعظم سید ناصر بن سید حسین حسینی و شهر رودسر و از وفات ابراهیم بن خواجه اسکندر اسکاف مازندرانی یاد شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۸۰ق[ف: ۷-۳۸]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۴۰/۹
آغاز:بسمله. الی ولیی فی الله الفقیه عماد الدین عبدالعزیز ... آدمی که افتاد و بخواب رفت؛ **انجام:**پس انفع چیزی ما را درین سلوک احکام عقیده ایمان است لاجرم
نامه به عماد الدین عبدالعزیز فارسی؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۳۷ر-۳۸پ)، ۱۷سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۸-۵۵۸]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۴۰/۱۰
آغاز:بسمله. الی ولیی فی الله و حبیبی فی الله الامیر الحاج شمس الملة و الدین ابی سعید استکالی که فرموده بودید درین سخن که در لسان اهل تصوف می‌باشد؛ **انجام:**و برای دیگران باز گذاشتند (تا ۵۵ پ بندهای عرفانی فارسی است گویا و مربوط باین نامه نباشد.)
نامه به شمس الدین ابی سعید؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۳۸پ-۴۰پ)، ۱۷سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۸-۵۵۸]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۷۲۲/۳
نامه عربی سلطان سلیمان خان عثمانی به شریف مکه و پاسخ آن؛ خط: نستعلیق خوش، کا: محمد عارف بن محمد صالح غزنوی، تا: ۱۰۷۲ق؛ جلد: تیماج عنابی[ف: ۱۱-۳۱۴]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۸۷
آغاز:صورة مکتوب ارسله مولینا ملا محمد علی والد عالیحضرت واعظ الانام سلمه الله تعالی من الالام الی جده المرحوم الواصل الی مغفرة الملک العلام مولینا فتح الله الواعظ حشرة الله تعالی مع الائمة الکرام بسمله، الحمد لله و کفی و الصلوة و السلامعلی عباده الذین اصطفی، و بعد فیقول المهجور المفتون الی الدنیا التی برقها غالب و نطقها کاذب اموالها محروبه؛ **انجام:**و بال حاله و نکال المآل یوم لا ینفع الافتخار و الاختیال و لا البنون و لا المال و السلم علی من اتبع الهدی وترک العز و الجلال و العلی لله مالک الملک ذی الجلال و الجمال
نامه ملا محمد علی به مولانا فتح الله واعظ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۳ق؛ ۳ص (۵۹۸-۶۰۰)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹-۳۸۶]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۵/۱۹
آغاز:هو. سلام علیکم من محب و داده. اذا اخلق الایام و انجددا ... سلام علی الجناب المنیع و المحل الرفیع العالم الربانی و العارف الفردانی سیف الملة و الدین حجة الاسلام و المسلمین ... قدوة المجتهدین سلطان علماء الشریعة مالک ارباب الحقیقة بقیة مشایخ الشرق ... علم الهدی شیخ الوری؛ **انجام:**و انسکبت من جفونه عبراته. یبکی دماویحن الما. ایا ربع احبالی ودار غرامی ×× علیک و ان کان البعاد سلامی / فمن مبلغ عنی الاحبة اننی ×× خلعت

اصطباری اذ لبست سقامی / سلام علی تلک المنازل انها ×× منازل احباب علی کرام
نگارنده این نامه یادی از پراکندن صوفیان می‌کند و نوشته است کهتو آنانرا گردآوری و مایه آسایش آنان شدی؛ خط: نسخ، کا: کرمانی، ناصرالدین حسین بن نورالدین محمد، تا: ۱۰۹۷ق، جا: کرمان؛ ۱ص (۱۷۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۳-۵۰۶]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۱۳-طباطبائی

آغاز:کتب ملک الروم الی معاویه ... یساله عن مسائل ثلاث ... فاستغاث بالحسن علیه السلام
حاکم روم در نامه ای به معاویه ۳ سؤال دشوار از او کرد و پاسخ خواست. معاویه برای پاسخ از امام حسن علیه السلام یاری خواست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۲گ[ف: ۲۳-۷۱۷]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۱۹-طباطبائی

آغاز:وادق ما رایت واخفی اشاره ما حکی ان المتنبی امتدح لبعض اعداء صاحب مملکته ... فتوعد المتنبی بالقتل
نامه کنایت آمیز درباره متنبی، متنبی دشمن ملک زمان خویش را مدح گفت، ملک برای احضار متنبی نامه‌ای ملاطفت آمیز بر دست کاتب خویش به او فرستاد، کاتب که دوست متنبی بود، در نامه نکته‌ای به کار گرفت که ملک آگاه نشد و متنبی آن نکته را دریافت، این نامه در این بخش به عنوان نمونه دقیق اشارت کتبی یا پنهان ترین توطئه کتبی آورده شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۱گ[ف: ۲۳-۷۲۱]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۲۱

صورة ما کتبه صلاح الدین من انشاء القاضی الفاضل الی الملک العادل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۹۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۸]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۲۴

صورة ما کتبه العماد الکاتب عن الملک الناصر الی القاضی الفاضل جوابا عن مکاتباته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نائینی؛ ۲ص (۱۰۱-۱۰۲)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۸]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۲۵

صورة ما کتبه العماد الکاتب عن الملک الناصر الی زین الدین علی بن نجاالواعظ فی تفضیل دمشق علی مصر جوابا عماد کتبه الی الملک الناصر فی تشویقه الی مصر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نائینی؛ ۲ص (۱۰۳-۱۰۴)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۸]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۲۶

صورة ما کتبه القاضی الفاضل الی الملک الناصر یشوقه الی مصر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نائینی؛ ۳ص (۱۰۴-۱۰۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۸]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۲۷

صورة عهد الطائع الی ابی احمد الحسن بن موسی العلوی بتقلیده نقابة الطالبین من انشاء ابی اسحق الصابی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نائینی؛ ۴ص (۱۰۶-۱۰۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۸]

۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۷/۱۴۰

نامه پادشاه روم به شریف مکه و جواب او؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: متطبب خراسانی، محمد زمان بن کلبعلی، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۲۶۰پ)[ف: ۷-۱۹۴]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۳۵

وکتب الی ابن الخطیب لما وقف علی رسالته التی سماها خطرة الطیف و رحلة الشتاء و الصیف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نائینی؛ ۳ص (۱۱۹-۱۲۱)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۹]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۳۸

فاجابه ابن ابی الخطیب بما صورته هذا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نائینی؛ ۳ص (۱۲۴-۱۲۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۹]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۳۷

و کتب الی ابن ابی الخطیب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲ص (۱۲۳-۱۲۴)[ف: ۷-۸۱۹]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۲۲

نامه ای دیگر از قاضی فاضل. صورة ما کتبه القاضی الفاضل الی زید الدین الواعظ فی الوقعة مع المواصلة و الجلیین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ ؛ واقف: نائینی، جلد: تیماج، ۱ص (۱۰۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۸]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۲۳

صورة کتاب القاضی الفاضل الی الملک الناصر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نائینی؛ ۱ص (۱۰۱)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۸]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۲۰

صورة ما کتبه القاضی الفاضل عن صلاح الدین الی المبارک المنقض و الی قوص؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نائینی، جلد: تیماج، ۲ص (۹۸-۹۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۸]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۱۸

صورة ما کتبه القاضی الفاضل عن الملک الناصر تعزیة للملک الصالح بوفاة والده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: نائینی؛ ۲ص (۹۶-۹۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۸]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۲۱

نامه پادشاه مصر به شریف مکه و پاسخ او؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۷ق؛ ۱ص (۳۴۰)[ف: ۱۴-۳۵۳۳]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۱۳

نامه منصور به امام صادق و پاسخ آن و چند نامه عربی دیگر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۷ق[ف: ۱۴-۳۵۳۲]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۲۵/۳۶

نامه و ابیات ابو الحسن سنان بن محمد ملقب به رشید الدین

صاحب قلاع اسماعیلیه در جواب محمود بن عمادالدین زنگی بن آق سنقر؛ خط: نستعلیق، کا: سید محمد طباطبایی طبیب یزدی، تا: با تاریخ۱۲۸۵ق، جا: تهران؛ ۱ص (۱۶۲پ)، اندازه: ۲۲×۳۵/۳سم [ف: ۲۹/۱-۶۱]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۷۱/۱۰

انجام:و لا شک ان هذه ثمرة محبتی للعترة الطاهرة.

نامه‌هایی که بیشتر آنها خطاب به سید محمد علوی نوشته شده بدین‌گونه: ص ۴۶۰-۴۷۶: و کل ولایة لابد یوما مغیرة الصدیق علی الصدیق، و کتب الی صدیق له جواب کتابتة ... و کتب الی محمد العلوی، بکتب الانام کتاب ورد، ص ۴۷۶- کتبک یا ولدی عندی تحف و شمامات و انوار و باکورات افرح بأولها و انتظر و رود ثانیها و اشکوک ... ص۴۷۷- و کتب الی تلمیذ له ورد علیه کتابه بانه علیل: و صل کتابک یا سدی فسرنی نظری الیه ثم ... ص۴۸۰- وصل کتاب شیخی مکتوباً بخط ینطق بغیر لسان و یفصح من غیر بیان احسن من کل شی غیر اخلاق کاتبه ...؛ بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق؛ ۲۲ص (۴۶۰-۴۸۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۰-۶۲۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۳۲/۱۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا[عکسی ف: ۵-۳۰۱]

۳۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۹/۱

آغاز:بسمله.اتا نی کتاب لویمر نسیمه ×× بقبر لاحیا نشره ساکن القبر / فجدد لی شوقاً و ما کنت ناسیا ×× و لکنه تجدید ذکر علی ذکروردت الارواح الرحمانیة و الاشباه الروحانیة ... الخطیری التحریری النصیری؛ **انجام:**و لا اری الدهر لکم غیبه یا عصمة الهارب و المستضام.

نامه دانشمندی به طوسی، نامه‌ای است به خواجه طوسی، جز آنچه که درفهرست دانشگاه (۱۸/۳ و۶۳۴) و سرگذشت خواجه طوسی از مدرس رضوی (ص ۲۶۸) یاد گردیده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۲ر-۳ر)[ف: ۵-۶۹۸]

۳۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۰۸/۱۰

آغاز:هذا کتاب من هذا العبد؛ **انجام:**علیکم یا ملاء المسلمین والحمدلله رب العالمین

نامه علی محمد بهاء خطاب به ملوک؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۲۰گ (۲۰پ-۳۹پ)، ۱۱و۱۳سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۸سم [ف: ۹-۱۶۶]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۶۸/۶

آغاز:بسمله. افتتح القول بحمد الحکیم. الحمدلله فتاح القلوب مناح العیوب.شربنا علی ذکر الحبیب مدامة ×× سرکنا بها من قبل ان؛ **انجام:**و محیطات افعالنا برحمتک یا اله العالمین (این رقعه که بندگان عالی حضرت ... میرزا سید علی خلف مستوفی موقوفات سابق متصدی سابق آن نوشته بودند).

نامه مسجعی؛ خط: نستعلیق، کا: شریف اصفهانی، محمد مقیم بن ابوالبقا، بی‌تا؛ ۴گ (۲۲۷ر-۲۳۰پ)، ۱۴سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۸-۵۸۱]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۴۰/۱۸

آغاز:بسمله. السلام التام و التحیة و الاکرام و دوام الصلاح الی الاختتام علی الملقب عند المخلوق بشیخ اسمیعیل (کذا) لقبه الخالق لدیه بشیخ الطریقة و جادر الرذائل و بعد فأیها الاخ الشفیق

نامه ای به شیخ اسماعیل؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱گ (۹۷ ر و پ)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴۴-۱۴۷]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / عربی - فارسی

nāme-hā

۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۲۲بخش۳

آغاز:ان کان ما قدمت منک سجیة؛ **انجام:**سعادت بر دوام مقرون باد

نامه به صدر بهاء الدین شهریار، فصل حرره الی الصدر بهاء الدین شهریار؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ ۲گ (۲۰پ-۲۱ر)[ف: -۱۱۸]

۲. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۲۳بخش۳

آغاز:شعفی بذکرک دائم ... نعمت عافیت باد

نامه به صدر کبیر تاج الدین، الی الصدر الکبیر تاج الدین؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ ۱گ (۲۱ر-۲۱پ)[ف: ۱۱۸]

۳. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۲۴بخش۳

آغاز:سعادت مخایل ان صدر ... شرف استخدام دریغ نفرماید داشت

نامه به صدر کبیر تاج الدین؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ ۲گ (۲۱پ-۲۲ر)[ف: -۱۱۸]

۴. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۲۶بخش۳

آغاز:و عن اولاد المرحوم اقضی القضاه فخرالدین ... الی الحضرة الامامیة العمیدیة الوزیریه ... روز افزون بالمصطفی و عترته؛

نامه به عمیدالدین وزیر؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ ۲گ (۲۲پ-۲۳پ)[ف: -۱۱۸]

● **نامه‌ها** / نامه‌نگاری / فارسی

nāme-hā

۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۵۴/۲۷بخش۳

نامه به مجلس عالی قضائی، والی المجلس العالی قضائی المجدی القوامی ... کمینه خدمتکاران ... به حصول موصول بمحمد و اله؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق[ف: -۱۱۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۱۶/۲۹ عکسی

نسخه اصل: کتابخانه کوپریلی، ترکیه، ش ۱۵۸۹. نامه‌ای از محمد بلخی به مجدالدین بغدادی؛ بی‌کا، تا: باتاریخ۷۵۴ق؛ مجدول؛ ۱ص (۴۱۴ر)، ۳۳سطر[میراث شهاب: س۱۸ش۱-۵۳]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۸۹/۲

آغاز:ای فرزند در آن وقت که وقت در هستی وقت خود سست بود و سلطان وقت از شراب زلال لایرانی در نیستی خود مست
نسخه اصل: کتابخانه اسعد افندی - ترکیه ۱۴۳۱. از: نور الدین عبدالرحمن (؟)، نامه‌ای است عرفانی از نورالدین عبدالرحمن جهت رکن الدین علاء الدوله و بهاء الملة و پاسخ آن. در فهرست میکروفیلمها (۴۹۵/۱) نامه از عبدالرحمن جامی و پاسخ دهنده علاء الدوله سمنانی دانسته شده است که با توجه به تاریخ وفات جامی در ۸۹۸ و وفات علاء الدوله سمنانی در ۷۳۶ درست نمی‌آید، این اشتباه در فهرستواره منزوی ۱۰۱۴/۸ نیز راه یافته و آن را از منشآت جامی و گیرنده نامه را علاء الدوله سمنانی دانسته‌اند، ظاهراً این نامه‌ها و پاسخ آنها از کمال الدین عبدالرزاق کاشانی و علاء الدوله سمنانی که در عصر یکدیگر و چندین نامه بین آنها رد و بدل شده است می‌باشد چنان‌که در فهرستواره منزوی(۱۰۱۶/۸ و ۱۰۲۰) بدانها اشارت رفته است؛ خط: نسخ، کا: نورالدین بن بدرالدین حافظ طرازی، تا: اوایل جمادی الثانی ۷۷۹ق؛ مصحح؛ ۳۷ص (۱۳۲-۱۶۸)[عکسی ف: ۶-۳۲۹]

۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۷۱۳

نامه‌هایی است (نمونه) به علما و پادشاهان و دوستان در بیشتر نامه‌ها ابیاتی به فارسی درج شده و از آن جمله در اواخر نسخه این چند قطعه دوبیتی دیده می‌شود با تکرار یک بیت از جمله این قطعات: گرم بگذاری اندر بوته غم××گرم افسانه گردانی به عالم/ که هرگز از تو من دل برنگیرم ×× به جز تو در جهان دلبر نگیرم/ گرم دامن کنی از غصه پرخون ×× ورم دیده کنی از گریه جیحون/ که هرگز از تو من دل برنگیرم ×× به جز تو در جهان دلبر نگیرم؛ خط: نستعلیق تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۷۱گ، ۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [نشریه: ۱۳-۸۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۰/۲۵-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 5321. نامه منثور فارسی که به نظم می‌توان خواند؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۸۰۱ق؛ ۲۰سطر[فیلمها ف: ۱-۵۲۷]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۷/۵-ف

نسخه اصل: روان کوشکو ش ۲۰۴۲. نامه امیر رضی کیا به حضرت صاینی؛ کا: عبدالرحمن بن علی بن موید، تا: ربیع الاول و الثانی۸۸۸ق، جا: شیراز[فیلمها ف: ۱-۴۳۶]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۱۶/۲

نامه و پاسخ نامه از احمد پاشا، نادر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۲ص (۴۱-۴۲)[سنا: ف: ۲-۱۲۲؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۴۲]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۳/۶

دو نامه. یکی از محمد طاهر خطاب به میرک شاه؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ ۱گ (۹۶ر- ۹۶پ)[مختصر ف: -۳۵۶]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۴۳/۳

آغاز:زندگانی خداوند عالم به سلطان اعظم ولی النعم دراز باد در بزرگی و دولت؛ **انجام:**بزرگان و اصناف مردم بمأمون تقرب می‌کردند و ملطفها می‌نوشتند و از مرو نیز گروهی از مردم مأمون ... آن ملطفها را در جای سقط نهاده بودن و نگاه
نقل نامه ای از تاریخ بیهقی که از زبان اعیان ملک منصور نوشته شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱۸گ (۲۰۳ر-۲۲۰پ)[ف: ۳۷-۲۸۰]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۶۵/۲

آغاز:سپاس و ستایش مر او را که وجود بشر را از قدرت کامله خود از یک قطره آب برحم نقش بسته ...
نامه‌ای از شاه جهان به پادشاه بیجاپور؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۹۶ر-۹۷پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲/۸×۳۰/۹سم [ف: ۹-۲۹]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۴۷

آغاز:پیوسته ظلال عالی رافت و عطوفت بر مفارق داعیان صادق العقیدة راسخ العبودیة گسترده باد؛ **انجام:**چون غرض منحصر بود اطناب ننمود ایام بکام و سعادت بدوام باد وله ایضاً.
پس از این عنوان چند نامه دوستانه است و چند نامه تعزیت و پاسخ آن و دستور نامه نگاری است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۹۳ر-۱۹۵پ متن و هامش)، ۱۵سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸-۶۱۸]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۲۲/۱۹

نامه نصیرای همدانی به میر سید شریف، انشائی از حسین کاشفی، نامه نصیرا به امیر معین وزیر اصفهان در طلب آب، نامه پسر عبدالله خان اوزبک به شاه عباس (عباس میرزا)، جواب نامه عبدالمؤمن خان از شاه صفوی، و رقعه شاه ابومحمد محتسب؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۵ص(۲۴۱-۲۵۵)[ف: ۳-۵۷۱]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۲۱/۴۱

آغاز:انشائی که نواب مستطاب ملکتجناب ایرانیان مداری وحید الزمانی اعتضاد السلطنه البهیه السلطانیه اعتماد الدوله العلیه العالیه الخاقانیه نموده و از خادم الفقرا میرزا مؤمن طبیب حسینی ادویه مقویه باهیه خواسته: یک تن از بو بردگان خوان فضلت بو علی است ×× پر غلط نبود اگر کویم دیگر یک بو قراطپیوسته نجوم سبعه طبیعیه در آسمان بدن آن نتیجه ادوار و ارکان چون سیارات نور افشان ...
نامه‌ای است از اعتماد الدوله به حکیم مؤمن برای درخواست داروی مقوی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۵۱۶)، قطع: بیاض رقعی[ف: ۱۰-۹۹۶]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۱۴۲

پنج نامه است: ۱و ۲. از غیاث الدین جمشید کاشانی ریاضی دان و منجم معروف قرن نهم روزگاری که به دستور الغ بیگ در سمرقند به ترتیب زیج میپرداخته در پاسخ نامه پدر خود از سمرقند به کاشان نوشته است (تاریخ زیج الغ بیگی ۸۴۱ است)، ۳. از مولانا آخوند سعد الدین تبریزی و سلطان مراد قیصر روم در

جواب نامه شاه عباس، ۴. سواد کتابتی که سلطان سلیمان خواند کار به خط خود به حضرت شاه جنت مکان نوشته است، ۵. سواد صلح نامه پادشاه روم سلطان مراد که مصحوب ساروخان طالش به شاه صفی ارسال داشته است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ(۵۷۷)[ف: ۱۵-۲۰۲]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۱۴۴

آغاز:فرمان عالیشان عالم مطیع در باب رخصت و روانه شدن نواب مملکت مدار مصطفی خان بجانب مکه معظمه به امیر حاج مشیت ازلی - بروفق له الحکم والیه ترجعون و قافله سالار ارادت لم یزلی؛ **انجام:**همیشه گلشن عنایت الهی از نسیم اللهی (الهی) رشک حور عینعترت فردوس بر ین باد بالنون و الصاد

از محمد قاسم طبسی دو شماره از این نامه‌ها مورخ است یکی به تاریخ ۹۶۴ و دیگری که در صفحه ماقبل آخر واقع شده و عنوان «فرمان عالی شان قطب شاهی درباره عین الملکی» دارد مورخ اوائل عشر ثانی از شعبان المعظم سنه سبعین و تسعمائه است (۹۷۰) یکصد و دو نامه است که به اشخاص مختلفه از پادشاهان ایران از ان میان شاه طهماسب و امرا و حکما مانند میرسید شریف ثانی و عرفا از جمله سید نعمت الله ثانی و وزیران مثل حسن انجو و میر جعفر انجود و صدر جهان و غیره نوشته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ(۵۸۰)[ف: ۱۵-۲۰۴]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۱۴۵

آغاز:پوشیده نیست بر هیچ مومن عالم که تعرض باموال و نفوس کسانی که گوینده کلمه لا اله الله و محمد رسول الله مادام که از ایشان افعال واقوالی که موجب کفرست صادر نشود؛ **انجام:**بجائی که وحشت بر ندانبیا - تو عذر گنه را چه داری بیا

سواد کتابت شه طهماسب صفوی در جواب کتابت خوندکار سلطان عثمانی راجع به جنگ سال ۹۵۵ میان دولت ایران و دولت عثمانی در زمان سلیمان خان قانونی مبنی بر تحقیر و توبیخ سلطان عثمانی باکلمات تهدید آمیز ...، ۲. سواد نامه که در وقت محاصره مشهد خراسان علمای از بک از بیرون شهر نوشته بودند در جواب مکتوبی که مولانا عبد الله شوشتری رحمه الله از مشهد بایشان نوشته بود، ۳. جواب آن که مولانا محمد مشکک رستمداری نوشته است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۵۹۸)[ف: ۱۵-۲۰۴]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۱۴۸

شامل: ۱. مکتوب شاه جهان به شاه عباس به سفارت زاهد بیگ، ۲. جواب مکتوب بالا از طرف عباس، ۳. سواد نامه شاه عباس بعد از فتح قندهار به جهانگیر، ۴. سوادنامه شاه عباس در جواب مکتوبی که مصحوب خان عالم ارسال شده، ۵. سواد نامه شاه عباس به جهانگیر بعد از فتح عراق عرب، ۶. تتمه نامه‌ای که به خان اوزبک در تهدید وی نوشته است، ۷. نامه تهنیت سلطان محمد شاه وتعزیت فوت پدر از طرف شاه عباس، ۸. مکتوبی که جلال الدین اکبر شاه مصحوب میر ضیاءالدین کاشی برای شاه عباس ارسال داشته است، ۹. جواب نامه جلال الدین اکبر شاه از طرف شاه عباس وذکر وقایع هرات و محاصره مشهد از طرف اوزبک و جنگ با او و قحط و غلای خراسان و فرستادن منچهر بیگ ایشک آقاسی باشی غلام خاصه را به سفارت هند، ۱۰. مکتوبی که عالی حضرت قطب شاه به خدمت نواب عالم پناه شاه عباس بدست مرتب این مجموعه شیخ محمد خاتون ارسال فرموده بودند، ۱۱. جواب حضرت شاه و الاجاه که بدست سراجا قاسم بیکا سپهسالار مازندران ارسال داشته اند؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۶۰۶)[ف: ۱۵-۲۰۶]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۱/۱۸-فیروز

چند نامه است از امیر تیمور گورکانی به قیصر روم و به پادشاه مصر، نامه همایون پادشاه هند به شاه طهماسب و نامه شاه طهماسب به او، نامه خان احمد گیلانی به همایون، نامه امیر تیمور به یکی از پادشاهان، نامه میرزا ابراهیم همدانی به شیخ بهائی و پاسخ شیخ بهائی و یک نامه به شاه عباس؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۶ص (۴۶۷-۴۸۲)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲۱-۲۷۶]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱/۳۰-طباطبائی

آغاز:ذریعه منیعه تحصیل معارف معانی جاروب زرین مژه ... خاک روب آستان عرش نشانش باد؛ **انجام:**سبب ازدیاد مواد و داد که بهترین ثمره شجره امانی و زندگانی است خواهد بود. ایام تلطف و تودد و تحیت مستدام باد.

نامه به یکی از اعزه، در صدر این نامه با قرمز چنین نوشته است: «کتابی که سرور به یکی از اعزه نوشته» در میان نامه شعری است که در آغاز آن نوشته: «لنامقه»؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲ص (۲۳۲-۲۳۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۳-۲۱۲]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۲۵

آغاز:سید اعظم سید علی کیا به تحیات و ... فراوان ...

نامه صاحب قرانی به سید علی کیا گیلانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۶۸ر-۶۹ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۵]

۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۲۶

آغاز:سیادت و نقابت پناه افادت و افاضت دستگاه ...

نامه شاه سلطان محمد به علامه شاه فتح الله شیرازی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۶۹ر-۷۰ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۵]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۹۴

آغاز:نمی داند کسی در وصل قدر دوستان را ×× جدایی می‌کند ظاهر، به یاران قدر یاران را

نامه میرزا صادقی به امامقلی خان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۷۱ر-۱۷۱پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۳]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۹۶

آغاز:فراید تحیات جنات آیات که مانند جواهر عقل ادراک

نامه وزیر اعظم سلطان سلیم خان به معصوم بیک صفوی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴گ (۱۷۳پ-۱۷۶پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۳]

۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۳۰

نامه در پاسخ حافظ عماد چادرباف شیرازی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۸۳ر- ۱۸۵پ)[ف: ۸-۶]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۳۹

نامه به آشنایان و تکلیف به باغ فرموده به نظم و نثر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸-۷]

۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۴۰

نامه به قاضی نورالله به نظم و نثر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸-۷]

۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۵۴

نامه از شاه باقر به میرزا جلال؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸-۸]

۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۱/۵۹

نامه از شیخ علی نقی به قاضی محمود که اورا معزول کرده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۸-۹]

۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۱۳

آغاز:شکر و سپاسو ثنای بی قیاس حضرت لاهوت را که به مقتضای ...

نامه در نصیحت به مریدان از سید و سپس نامه ای از همو به فرزند خود شاه قاسم نوربخش؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۰۲پ-۱۰۳ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۵]

۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۲۲

آغاز:برادر اعز ارجمند، افضلا محمدا، و فرزند اعز ارشد ...

نامه میرزا سلمان به برادر و فرزند خود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۱۰ر-۱۱۰پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۶]

۳۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۲۳

آغاز: خیر مقدم ای وجود کعبه اهل صفا ×× مرحبا ای راز دار ملك معنی مرحبا

نامه میر صدرالدین محمد به آقا عنایت ندیم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۱۰پ-۱۱۲پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۶]

۳۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۲۷

آغاز:عنایت نامه ای موجب سربلندی ...

نامه ملا حاجی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۷]

۳۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۷۶/۷

نامه میرصدرالدین محمد به یکی ارباب نعمت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۷-۱۹۹]

۳۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۷۶/۱۰

نامه آصف خان به حکیم ابوالفتح و پاسخ آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۷-۲۰۰]

۳۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۲۲

نامه از زبان بهزاد بیگ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۷-۲۲۵]

۳۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۲۴

نامه به پادشاه هندوستان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۷-۲۲۶]

۳۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۲۵

نامه به میرزا ابراهیم برادر خواجه محمد رضا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۷-۲۲۶]

۳۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۳۰

نامه به قاضی صفی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۷-۲۲۶]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹۶/۵۰

نامه از جوهری در پاسخ دستخط شاهزاده مرادبخش؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۸ یا ۱۱۰۰ق؛ ۲ص (۱۹۳-۱۹۴)[ف: ۱۷-۳۷۷؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۲۹]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۷

نامه از شرف الدین به مظفر شمس بلخی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ این نسخه شامل شماره‌های ۱۰۳ و ۱۰۴ و ۱۰۵ مجموعه ۳۴۵۷ می‌باشد؛ ۳ص (۱۸۲-۱۸۴)[ف: ۱۰/۳-۱۴۰۶؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۲۹]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۷

نامه از شیخ ابوالفضل به آصف خان؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ این نسخه شامل شماره‌های ۵۹ و ۶۰ مجموعه ۳۴۵۷ است؛ ۱ص (۹۹)[ف: ۱۰/۳-۱۴۰۲؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۲۹]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۷/۱۰۲

نامه از نواب صاحبی افلاطون الزمانی حکیم ابوالفتح به جماعتی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۱۸۲)[ف: ۱۰/۳-۱۴۰۶؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۱]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۷/۱۵۳

نامه در طلب آب باغ یاسمین از نصیرا به میر معین وزیر اصفهان؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ یادداشت: نصیرا به میر معین وزیر اصفهان؛ ۳ص (۲۲۷-۲۲۹)[ف: ۱۰/۳-۱۴۱۱؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۷]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹۶/۴۰

سواد رقعه از دبیرالملك میرزا احمد جعفر به حاجی شکرالله؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳ص (۱۴۰-۱۴۲)[ف: ۱۷-۳۷۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۸]

۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۰/۳

آغاز:رقعه که در طلب بندگان میرزا محمد حسین بیك تبریزی سلمه الله بخدام شاه رضا خستو نوشته؛ **انجام:**ما را بدو پارچه میکند یك دینار حاصل نمی شود

در این مکتوبات مطالب متعدد و مختلف آمده که بیشتر آنها رقعه

و نامه می‌باشد، در حاشیه یکی از آنها تاریخ ۲۰ جمادی الاول ۱۰۸۷ ق به چشم می‌خورد ازین تاریخ بر می‌آید که ثبت و حتی زمان جمع آوری این جنگ قرن یازدهم به هندوستان بوده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جا: هندوستان؛ ۱۴ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱-۳۹۶]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۹/۳۳-طباطبائی

آغاز:لازم بود که مجملی از این مقوله به منصه انهاء در آمده پیوسته ... ایام بر وفق مرام باد؛ **انجام:**و سرافراز دارند و هم گستاخی نمود ایام دولت و محبت لایزال باد.

نمونه‌هایی است از نامه‌هایی به بزرگان و دوستان؛ کا: حسینی موسوی، محمد بن میرزا محمد، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۵ص (۱۲۹-۱۳۳)، اندازه: ۱۲×۲۰/۲سم [ف: ۲۳-۱۷۶]

۴۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۳۴

آغاز:امر عالی شرف نفاذ یافت، آنکه سیادت و سلطنت پناه حشمت و شوکت دستگاه عالیجاهی ...

نامه ابوطالب میرزا به خان احمد گیلانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۸۳ر-۸۴ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۶]

۴۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۲۸

نامه از جانب نواب سکندر جلال الدین اکبر به خان خانان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۷-۲۲۶]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۷/۹۸

نامه از قیصر روم به عبدالملک بن مروان و جواب و دسیسه حجاج؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۱۰/۳-۱۴۰۶]

۵۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۰۴

آغاز:تا به مقتضای فرمان فتاح بصیر ...

نامه اسکندر پاشا به نواب اشرف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۸۶پ-۱۸۷پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۴]

۵۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۴/۱۳

نامه بآقا حسین درباره سید ادریس و توجه به او؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی[نشریه: ۲-۱۰۷]

۵۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۱۲۰

نامه به قاضی جهان درباره قتل میر عباس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳گ (۱۰۷پ-۱۰۹پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۶]

۵۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۲۹

آغاز:هو المعز سلطان مجید بهادر ... به جناب اخوی مآب امارت ایاب امیر اعظم، افتخار الملوک ...

نامه سلطان مجید بهادر به جهان شاه بیگ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۷۲ر-۷۳ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۵]

۵۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۲۰

آغاز:بخدمت اعلیحضرت جنت خضرت ... فلک رفعت ...

نامه سلطان محمد رستمداری به احمد خان گیلان و پاسخ آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۶۱پ-۶۲پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۵]

۵۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۸۴

آغاز:موتمن المجلس المعلی ملاذ اکمل العلما، مخدوم مکارم الحکما ...

نامه شاه ولی سلطان به نواب علامی که التزام حرف میم کرده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۱۴۷ر-۱۴۷پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۲]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹۶/۳۴

نامه به عتاقی افندی، یادداشت: میر محمد کاظم این نامه را از زبان نظام الدین احمد در پاسخ شیخ الاسلام مکه نوشته است و در آن از سلطان عبدالله قطب شاه (که در وقت نوشتن نامه، نظام الدین احمد در ملازمت او بوده)و از شیخ محمد خاتون که اشتیاق سفر مکه و دیدار شیخ الحرام را دارد یاد کرده و نیز فرزندان شیخ الاسلام را (به نام‌های حسین چلبی و محمد چلبی) تحیت و سلام گفته است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۸ یا قرن ۱۱؛ ۷ص (۱۱۶-۱۲۲)[ف: ۱۷-۳۷۳؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۴۰]

۵۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۵۷

آغاز:بسم الله رب العباد عزوجل. ای بشاهی ملک ایران را پناه ×× مظهر الطاف درگاه اله

نامه مولانا سعدالدین ملای سلطان مراد خواندگار روم به شاه عباس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۱۲پ-۱۱۳پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۹۸]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۲۶

نامه میرزا کاظم به حضرت شیخ محمد اشرف؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۴۳)[ف: ۳۸-۲۹۷]

۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۸۱

از نواب جعفر خان و عنایت خان و آصف خان؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۹۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۵]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۱/۱۱

آغاز:یار فطنت و دوست فطرت ملاعرفی را از کوفت ظاهری خود؛ **انجام:**واکنون صحبت شما مطلوبست روزی باد.

رقعه‌ای که خانخانان به مولانا عرفی نوشته؛ خط: نستعلیق خوش، کا: شکرالله ایموری، تا: نیمه دوم قرن۱۱؛ ۲ص(۶۵-۶۶)، ابعاد متن: ۱۳×۲۶/۵، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۷-۸۰۱]

۶۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۲۸

آغاز:برای بندگان خدام عالیمقام پوشیده نماند؛ **انجام:**متوقع است که چون رقعه بحضور شریف میر سید حسینی وار از راه راست در آمد نمایند و این کمینه را از دود چنبره گردانی بیرون آرند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۸۸پ-۸۹ر)، ۱۵سطر

(۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸-۶۱۳]

۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۴۳/۶۷

رقعه‌ای است که آخوند ملا حسن علی بن پدرش از بندر گنگ بعد از سوختن جهاز شتران در سال ۱۰۸۲ نوشته و تاریخ آن را چنین سروده است: سال تاریخش از ره اعجاز ×× هاتف از غیبگفت سوخت جهاز (۱۰۸۲)؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول مذهب؛ ۷ص (۳۴۵-۳۵۱)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۳۶-۳۸۶]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۷۵

خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۳۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۰]

۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۲۹

آغاز:سبوح قدوس رب الملائکه و الروح، قطعه: ولی من از تو تمنای حاجتی دارد ×× اگر روا نکنی میکشی پشیمانی؛ **انجام:**و در پیش خلوتیان هم ذکر و دوستان هم فکر بتسبیح سبزی که دارند سرخ رو سازند در هیچ مطلبی روی زردی نکشند.

رقعه دیگر که در طلب تسبیح نوشته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۸۹ر و پ)، ۱۵سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸-۶۱۳]

۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۲۱

رقعه از اکابران دکن به شیخ فیضی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۴۰)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۷]

۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۸۱

رقعات نواب جعفر خان و عنایت خان و آصف خان؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۹۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۵]

۶۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۳۱

رقعه‌ای که جناب آقا حسینا به میر ذوالفقار نوشته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۸۹پ-۹۰پ)، ۱۵سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸-۶۱۳]

۶۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۲۱

آغاز:یار فطنت و دوست فطرت مولانا عرفی از کوفت طاهری خود کلفت باطنی قرین خاطر قدردان تصور نمود؛ **انجام:**اکنون صحت شما مطلوب است مامول باد بالنبی و آله الامجاد

رقعه‌ای که خان خانان در پرسش بیماری مولانا عرفی نوشته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص(۸۱ هامش)، ۱۵سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸-۶۱۱]

۶۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۶۷

آغاز:چون از آن روزی که کاتبان مکتب ن و القلم و ما یسطرون

رقعه‌ای که درباره خوشنویسان نوشته شده است، بخشی از یک نامه ناقص است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۲۹ر-۱۳۰ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۴سم [ف: ۷-۱۰۰]

۷۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۲۲

آغاز:امداد زمان گفت و شنید حاضرانه مورد سواد ادب گردیده؛ **انجام:**و از ایثار جواهر کمال بر فرق استعداد یافتگانش عرفی منت بحق محمد و آله الامجاد.

رقعه‌ای که مولانا در جواب رقعه خان خانان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۸۱ر-۸۲ر هامش)، ۱۵سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸-۶۱۱]

۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۹۱

رقعه حکیم سرمد به داراشکوه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۹۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۵]

۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۸۶

رقعه بی بدل خان به ملا منیر؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۹۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۵]

۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۷/۹۵

آغاز:در محلی که دماغ مبارک از اعراض خالی باشد مطالعه فرمایند امیدگاها بندگان پناها بعضی احادیث فرع شمع گشته که در هیچ مذهب رد و قبول آن جایز نیست اولاتهمت دیوثی به آن پادشاه جمجاه غفران پناه که خانه؛ **انجام:**ولیک چکنم که چون سنگ مغناطیس خاصیت از خود توانم رفع نمود، تو پاک باش مدار ای برادر از کس باکزنند جامه ناپاک گازران بر سنگ اینک سرو این کفن من آماده مرگم هر چه از دست آید تقصیر مکن والسلام.

رقعه پریخان خانم دختر شاه طهماسب که به شاه اسمعیل نوشته؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶ص (۱۷۳-۱۷۸)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱۰-۱۴۰۶]

۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۲۲۵

نامه خان موسوی در جواب ابراهیم خان؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۶۳۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۴]

۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۹۰

نامه شیخ برهان به نواب معزی الیه؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۹۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۵]

۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۳۹

نامه شیخ عبدالصمد به شیخ محمود؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۸۱)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۸]

۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۷۶

نامه در سفارش کاتب، نویسنده: محمد صالح؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۳۶)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۰]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۷۸/۱۰

نامه شیخ قیصر، نویسنده: ملا محمد صوفی؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۲۲پ-۱۲۳ر)[ف: ۳۷-۳۲۰]

۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۶۴

نامه شیخ مبارک به فیضی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۱۸)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۹]

۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۷۰

نامه قابل خان به شیخ میر؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۷۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۴]

۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۰۲

نامه قاضی محمد قایم به نواب اسلام خان؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۱۱)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۶]

۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۲۰۵

نامه محمد صادق مرحوم؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۵۲۴)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۲]

۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۵۳

نامه ملا رشیدا به میرزا جلالا؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۰۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۹]

۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۶۹

نامه ملا عبداللطیف به شکرخانی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۲۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۰]

۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۶۵

نامه ملا محمد امین به شیخ محمد صالح گنبو؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۴۲۱)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۰]

۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۰۸

نامه ملا محمد صالح به نواب جعفر خان؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۱۶)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۶]

۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۲۰۰

نامه منیر؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۵۱۹)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۳۰۲]

۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۷۴

نامه میر حسین به طالب خان و جواب طالب خان؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۷۶)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۴]

۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۸۴

نامه میرزا ابوسعید به میرزا جلال؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۹۴)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۵]

۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۸۸

نامه میرزا اشرف به ملا گدا علی منشی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۹۶)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۵]

۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۱۴۸

نامه میرزا محمد منشی به طالب کلیم و جواب کلیم؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۳۹۸)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۹]

۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۸۷

نامه میر محمد مومن به منیر؛ خط: نستعلیق، کا: حکیم هندی، محمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۹۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۵]

۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۸۰

نامه نواب خان به ملا حیاتی گیلانی و جواب ملا حیاتی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۹۱)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۵]

۹۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹/۸۹

نامه نواب مکرم خان به شیخ برهان؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم هندی، تا: قرن ۱۱؛ ۱ص (۲۹۶)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۵]

۹۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۳۳-عکسی

آغاز:فرمان آسمانی و نامه جاودانی؛ **انجام:**فتنه گران خوب ز بیداریش ...

نسخه اصل: گنج بخش، ۲۹۳۴ (گنج ۱۲۱۴/۳). نامه‌ها و فرمان‌ها و منشورهایی تیموریان هند است. بسیاری از آنها بی عنوان. نخستین سربندها: نامه شاهنشاهی به شاه عباس، به والی ولایت کاشغر، به شرفای مکه که در آن از ۹۸۹ق یاد شده، به فرمانروای کشور فرنگ و دانایان آن ملک، به ولایت کشمیر و شاهزاده دانیال، منشور سلطانیه به خانخانان در تعریف کبوترهاف منشور شاهنشاهی در واقعه جالینوس الزمان ابوالفتح گیلانی، فرمان شاهنشاهی به اعظم خان اکوکلناس ولد شمس الدین محمد خان. دستور العمل شاهنشاهی به اعمال ممالک محروسه ... واپسین عنوانها: به سمت طبقات صوفیه نوشته‌اند، در منقب خدایگان نوشته شد؛ خط: نستعلیق پخته، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۷۸گ[عکسی ف: ۲-۲۷۹]

۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۸۰

نامه جواب غزانامه؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱ ص (۱۴۳ر)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۳، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱-۳۷۳]

۹۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۹/۱۶

آغاز:رقعه ای که ملا فتح به میرزا فصیحی نوشته بود که میرزای مشارالیه رقعه مسطور را در جواب نوشته. یا ایهاالذین آمنوا اصبروا و رابطو واتقوالل لعلکم تفلحوم. بر رای مهر آرای آن مخدوم که

رقعه‌ای که ملا فتح به میرزا فصیحی نوشته بود و پاسخ آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴ص (۳۵۹-۳۶۲)، اندازه: ۱۳/۱×۲۴/۳سم [ف: ۲۹/۱-۱۸۶]

۹۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۸۲/۱۷

آغاز:نمی داند کسی در وصل قدر دوستداران را ×× جدایی میکند ظاهر به یاران قدر یاران رابه مصحف چهره نازنیانان ناز آفرین و به صفحه صحایف رخسار آفتاب طلعتان ماه جبین

نامه میرزا صادقی که به نواب خانی نوشته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۸۴پ-۱۸۵پ)، اندازه: ۱۳×۲۲/۲سم [ف: ۲۹/۱-۵۵۰]

۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۸۲/۱۹

آغاز:چون بر عبید عتبه یک دودمان و سگان سکان یک آستان پاس خاطر یکدیگر داشتن از جمله واجباتست

نامه میرزا محسن به نواب اعتماد الدوله به شفاعت قاپوچی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۹۱ر-۱۹۲ر)، اندازه: ۱۳×۲۲/۲سم [ف: ۲۹/۱-۵۵۱]

۱۰۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۸۲/۲۴

آغاز:نسمات مشکینة النفحات اذکاری که در چمن صوامع قدس از جویبار سخن نسبح بحمدک و نقدس لک وزیدن گیرد؛ **انجام:**و مشهود ضمیر مهر تنویر که همواره مطرح اشعه الهامات ربانی و دایماً مورد انوار فیوضات سبحانی باد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۹۹ر-۲۰۰ر)، اندازه: ۱۳×۲۲/۲سم [ف: ۲۹/۱-۵۵۱]

۱۰۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۷/۹۰

نامه به سلطان عثمان خان برای سفارت ابراهیم آقا؛ خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: باتاریخقرن۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۲گ (۱۸۵پ-۱۸۶پ)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۳۹]

۱۰۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۶۴/۴-عکسی

آغاز:باسمه سبحانه. طبقه علما و صوفیان این دیار مشتاق وار می‌باشند، و خدمت بسیار عرضه می‌دارند؛ **انجام:**مقاصد حقیقی رساند. بالنبی و آله الامجاد و السلام.

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۵۲۵۰ در فهرست نیامده. چند نامه کوتاه شخصی و عرفانی از: خدایقلی، شیخ کمال الدین حسین خوارزمی و حاجی محمد خبوشانی؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۰۳ق[عکسی ف: ۲-۲۷۷]

۱۰۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۷۱/۲۶

نامه در پاسخ خلیل پاشا سردار سپاه روم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۲۷ق[ف: ۷-۲۲۶]

۱۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۴۱/۴۰

نامه از مهرداد و پرسشهای او با جوابشان؛ خط: نستعلیق، کا: فریدون بن مرزیان، تا: ۱۰۳۶ق؛ ۴گ (۴۸۰ر-۴۸۳ر)[ف: ۳۷-۲۷۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۰]

۱۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۴۲/۴۰

آغاز:بنده کمینه اسفندیار رستم ساکن باغی حوالی کرمان بعداز

نامه از اسفندیار رستمساکن باغی حوالی کرمان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۶ق؛ ۲گ (۲۶۱ر-۲۶۲پ)، ۱۸سطر[ف: ۳۷-۴۰۸]

۱۰۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۴۲/۳۵

آغاز:حمد و سپاس بی قیاس مالك الملکی کهانشاء موجودات لمعه ...

دونامه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۶ق؛ ۵گ (۲۳۳ر-۲۳۷پ)، ۱۸سطر[ف: ۳۷-۴۰۷]

۱۰۷. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۵۰۵۶/۲۵

نامه در جواب سلالة السادات آقا میر محمد صادق خوانساری؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: مدهوش گلپایگانی، تا: با تاریخ۱۰۴۶ق[ف: ۸-۱۸۰]

۱۰۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۴/۲۳

رقعه‌هایی از میرزا فصیح و ابوالفضل و دیگران و نامه‌های دیگر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۳ق[نشریه: ۱۱-۹۲۷]

۱۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۳۰

کتابتی که مومنای فیروز آبادی به مرحوم میرزا ابوالحسن نوشته بوده؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۳ص (۷۴۰-۷۴۲)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۲]

۱۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۳۱

رقعه‌ای که میر محمد معصوم کاشی، به اهل کاشان نوشته؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۲ص (۷۴۳-۷۴۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۲]

۱۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۳۲

کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۱ص (۷۴۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۲]

۱۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۳۳

رقعه‌ای که خان خانان به مولانا عرفی در عیادت بیماری نوشته؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۲ص (۷۴۴-۷۴۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۲]

۱۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۳۴

رقعه دیگر که نواب خان خانان به مولانا نظیری نوشته بوده؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۱ص (۷۴۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۲]

۱۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۳۸

طالب علمی به حکیمی جهت رجولیت شخصی موافق اصلاحات علم صرف نوشته است؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۱ص (۷۴۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۳]

۱۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۲۲

کتابت از جانب نواب اشرف به نواب شاه سلیم در باب تعزیه اکبر شاه مصحوب امارت پناه یادگار علی سلطان؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۱ص (۶۴۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۲]

۱۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۲۸
رقعه ای که حسن بیگ انسی به حکیم شفایی نوشته؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۱ص (۷۳۹)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۲]

۱۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۲۶
لشیخ الفاضل ابوالفضل آگرەای که خان عالم در حین حجابت به اشاره والی هند مطرح ساخته بود؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ ۶ص (۷۳۳-۷۳۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۲]

۱۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۰۶/۲۸
آغاز:در محفلی که صبح روشن بیان بمجرد نفس کشیدنی شفق اندود خجالت گشته ...
از محمد مسیحا از جانب آقا میرآقا حسین، در پاسخ میرزا صایب؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۷ق؛ ۱گ (۷۳ر-۷۳)، ۳۳سطر، اندازه: ۲۳×۳۵/۲سم [ف: ۹-۱۰۱]

۱۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۸۵/۲
نامه‌ای است که به دستور بهرام شاه به برهان الدین نوشته و نامه جوابیه وی در پایان آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ جمادی الثانی۱۰۷۴ق؛ ۱۷سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۸×۱۷سم [ف: ۱۳-۱۸۰]

۱۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۲۴/۵
آغاز:بسمله، مبدعی که سبعه معلقات هفت آسمان نمونه از بدایع انشاء لطایف ابداع اوست
«رقعات»، مجموعه از مکتوبات و نامه‌های مختلف به شرح زیر: مکتوبات و منشاتی از فیضی، صورت کتابتی که شاه سلیم به خط خود به نواب اشرف قلمی نمود، مکتوبی کوتاه از نصیرای همدانی (-۱۰۳۰ق) که به یکی از اعزه نوشته، مکتوبی که مولانا محمد تقی به یکی از مصاحبان خود نوشته، حکیم ابوالفتح به خان خان نوشته و مکاتیبی دیگر، دیباچه مکاتیب نصیرای همدانی بر مکاتیب «قطب السالکینجهرمی»، آغاز: «بسمله، مبدعی که سبعه معلقات هفت آسمان نمونه از بدایع انشاء لطایف ابداع اوست»، در تعریف اصفهان به نواب اشرف نوشته، به شیخ محمد خاتون در طلب عینک نوشته، به میر محمد مؤمن استرآبادی نوشته، به محمد حسین حلبی نوشته، سواد رقعه که سید المحققین ... میر سید شریف در باب سفارش حافظ ادوار نوشته، به حکیم شفایی در طلب غزل طرحی نوشته، دیباچه دیوان که نصیرای همدانی بر شرح دیوان انوری نوشته، آغاز: «خدایرا سپاس که چون لفظ پرستان معنی ... دست لوح و قلم را سرمایه دکان خودفروشی نساخته‌ام»، نصیرا به مظفر حسین کاشی نوشته، به عم زاده محمد حسین حلبی نوشته، دیباچه دیگری از نصیرای همدانی، آغاز: «گوهری غریب بدیع که بدستیاری غواص فکر سریع از بحر ضمیر کاملان اقلیم معنی»، خطبه هزار و یکنام، آغاز: «بسمله، یگانه که هزار و یک نام دارد بی نام را چه یارا که نام ستایش او برم»، در بیاض نورس موسوم به رشیدا نوشته، در بیاض میرزا نظام دست غیب نوشته، به خدام میرزا محمد هادی نوشته، به یاران شیراز نوشته، به میرزا عبدالحسین منشی الممالک در طلب اسطرلاب نوشته، به مولانا محمود گیلانی نوشته، دیباچه دیوان که نصیرا بر دیوان خودش نوشته (خطبه هزار و یکنام)، آغاز: «بسمله، یگانه که هزار و یکنام مبارکش هزار و یکچراغ برافروخت»؛ بی‌کا، تا: ۱۰۷۱-۱۰۷۷ق؛ ۲۸ص (۶۴-۹۱)، اندازه: ۱۵×۲۷/۶سم [ف: ۱۷-۴۰۶]

۱۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۲۰/۲۲
نامه سلطان العلما؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق، جا: اصفهان؛ در متن داستان کاتبی شاهر است با سلطان حسین بایقرا میرزا؛ ۱ص (۱۹۲پ هامش)[ف: ۵-۳۹۹]

۱۲۲. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱۷
نامه دوستانه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۳۹پ-۴۰ر)[نشریه: ۷-۵۵۲]

۱۲۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۰/۷۳
آغاز:لوامع اشراقات خطاب صواب همایونفال، و سواطع اشعه کتاب مستطاب عزوجل؛ **انجام:**مولی الیه بعمل خواهد آمد. باقی مدام توسن روزگار و گردش ادوار به کام باد.
از شیخ علی خان اعتماد الدوله (افشار) در پاسخ وزیر اعظم آخوندگار (عثمانی) با انشای میرزا محمد رضا مجلس نویس؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹-۱۰۸۹ق؛ در «جنگ مرتضی قلی خان شاملو»؛ ۱ص(۳۷۹)[ف: ۳-۳۲۶]

۱۲۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۰۰/۵
آغاز:بدان خدای که دعوی وحدت او را از هر صنعتش هزار برهان است، که زندگانی بی خدمت مبارک تو، بر اهل عقل، در این روزگار تاوان است
از ناشناسی که بایستی ملا محسن فیض کاشانی (- ۱۰۹۱ق) باشد به ملا عبدالرزاق فیاض لاهیجانی (- ۱۰۵۱ق)، نامه‌ای است عرفانی در سیر و سلوک، آمیخته به نظم؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹-۱۰۸۹ق؛ ۵ص(۱۶-۱۹)[ف: ۳-۳۲۹]

۱۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۲/۲۲
آغاز:ال قلزم سپهر نیلگون هر شام از ماهیان سیمین کواکب فولاد جوهر نما و صیاد سحرخیز خورشید رخشان
سواد رقعه ای که عزیزی به میرزا عبدالقادر مشرف خونچخانه عامره نوشته؛ بی‌کا، تا: شعبان۱۰۹۷ق؛ جلد: میشن مذهب، ۱ص (۱۵۱)، اندازه: ۱۶/۱×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱-۱۲۵]

۱۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۲/۱۷
آغاز:رقعه دیگر. حقا و به عزت الله تعالی که هجوم مغارقت و الم مهاجرت ... (سپس دو سطر از آن محو شده)؛ **انجام:**به رجوع آن سرافراز که منت به جان دانسته حسب المقدور به تقدیم رساند ایام محبت و مودت در نزاید باد برب العباد.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: شعبان۱۰۹۷ق؛ ۲ص (۷۱-۷۲متن)، اندازه: ۱۶/۱×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱-۱۲۵]

۱۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۰/۳۱-طباطبائی
آغاز:سلاله دودمان جودت و امتنان ... شیرازه اوراق دانشوری؛
نامه به دوست، نمونه نامه ایست یا نثر متکلفانه به دوستی در گله مندی از تأخیر نامه و ابراز خوشوقتی از دریافت نامه از مخاطب پس از مدتی تأخیر: «چندی قبل از این عریضه ای ... مرسول و بوتیماروار بر ساحل شوق و امیدواری منتظر جواب آن می‌بود ... از شرب شراب تلخ معنی الانتظار اشد من الموت متمادی دست نیاز به درگاه حضرت کردگار باز کرد»؛ بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲ص (۱۲۱-۱۲۲- حاشیه)، ۱۹ و ۲۰و ۲۷سطر، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۲۳-۶۸]

۱۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۰/۹
نامه رشدی به میرزا ابراهیم همدانی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا حسن کرمانی، تا: قرن ۱۲ [ف: ۷-۱۹]

۱۲۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۲/۵
نامه آقا باقر؛ خط: نسخ خوش، بی کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۱۱-۹۴۰]

۱۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۰/۱۰
نامه ملهمی به مطلوب خود؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا حسن کرمانی، تا: قرن ۱۲ [ف: ۷-۱۹]

۱۳۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۵۲
نامه به میرزا محمد رضا، دو نامه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸-۷۳]

۱۳۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۵۵
خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۱۲۸ر)[ف: ۸-۷۳]

۱۳۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۳۷/۴۲
آغاز:در اوان فصل ربیع که کمال مسرت و ابتهاج از صحت مزاج یاران همدم و رفیقان بیغم ...
نامه از رضا قلی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شریف، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۱ص (۶۳ ر)[ف: ۷-۲۱۵]

۱۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۳
از ابوالغازی (والی اورگنج)؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ در منشات[سنا: ف: ۱-۱۵۶؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۲۸]

۱۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹۶/۳۸
از عبدالحاکم خطاب به «مطلوبه» خود مهر النساء و در شکایت از فراق قطعه ای سروده و مهر النساء زیر هر مصراع پاسخی کوتاه و طیب آمیز نوشته و جای تأسف است که قسمتی از این مناظره ادیبانه در صحافی بریده شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰۹۸ یا ۱۱۰۰ق؛ ۱ص (۱۳۵)[ف: ۱۷-۳۷۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۹]

۱۳۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۴۶/۲۱
چند مکتوب تعزیت و درخواست و جز آن؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸-۷۸]

۱۳۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۹۵/۲۲
نامه مظفرالدین به طالب کلیم؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مجدول، بیاضی رحلی[نشریه: ۷-۱۳۶]

۱۳۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۰۳/۱۱
آغاز:گلدسته گلزار محبت و وداد، نوباوه بوستان مودت و اتحاد که نفحه عطر ...
از نواب جنت مکان که همراه زینل بیگ برای شاه سلیم فرستاده است؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کا: جنونی، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۱۰۰ق؛ ۱گ (۴۰ر-۴۰پ)، اندازه: ۱۲/۳×۲۲/۸سم [ف: ۸-۳۳۷]

۱۳۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۵۳
رقمی که در اتحاد مذهب ممالک محروسه در عتبات نوشته شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸-۷۳]

۱۴۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۵۴
نامه ای در همان موضوع نامه ۴۷۱۹/۵۳؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۱۲۵پ)[ف: ۸-۷۳]

۱۴۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۴۳/۲
آغاز:دانش آفرینا چون گرمی شوقی و حرارت اشتیاقی که دوستانرا بدوستان و مشتاقانرا به؛ **انجام:**زنهار دوستان را از خود میازارید و از من هم مرنجید و مرا هم مرنجانید، تا جنگ نثر بنظم عاید نشود، باقی مختارید. تمت
از ملا عارف با خطاب مولانا و گویا نامه برای اسیر نوشته شده باشد؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴گ (۶۲ر-۶۵ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۳۴/۹سم [ف: ۸-۳۸۲]

۱۴۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۴۶/۱۰
بی نام با عنوان «جهت شخصی» و «به معشوق نوشته شده» و «در تعزیه نوشته شد»؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸-۷۸]

۱۴۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۴۶/۲۳
چند مکتوب؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۸-۷۸]

۱۴۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۴۵
نامه به محمد شاه پادشاه هند؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۱۱۶پ)[ف: ۸-۷۳]

۱۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹۶/۳۹
از امیر سید علیا در جواب رقعه و وکالتنامه حاج شکرالله که از حیدرآباد فرستاده شده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰۹۸یا ۱۱۰۰ق؛ ۴ص (۱۳۶-۱۳۹)[ف: ۱۷-۳۷۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۸]

۱۴۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۰/۱۲
نامه سلطان بلاغی به شاه صفی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا حسن کرمانی، تا: قرن ۱۲ [ف: ۷-۱۹]

۱۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹۶/۳۳
نامه به ملایوسف از میرزا محمد طاهر پسر ملا جوهر از حیدرآباد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰۹۸ یا ۱۱۰۰ق؛ ۳ص (۱۱۴-۱۱۶)[ف: ۱۷-۳۷۳؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۴۰]

۱۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۹۶/۳۵

عتاقی افندی شیخ الحرم این نامه را خطاب به نظام الدین احمد (که او را وزیر روشن ضمیر و نظام الملک ثانی خوانده) نوشته و ظاهراً این نامه در پاسخ نامه قبل است، اما نکته جالب آن است که در نامه نظام، ستایش فراوان از سلطان عبدالله قطبشاه است اما در نامه شیخ الحرم چند جا تنها ستایش خاندان صفوی و سلاطین ایران است و چنین نیز پیداست که نظام درباره مادر خود که از خاندان صفوی بود و در مکه به سر می‌برده سفارشی کرده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۸یا ۱۱۰۰ق؛ ۳ص (۱۲۳-۱۲۵)[ف: ۱۷-۳۷۴؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۴۰]

۱۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۱۵/۳۲

چند رقعه، نویسنده: شاهان هند؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ ۲گ (۸۳ر-۸۴پ)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳۸-۳۱۷]

۱۵۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۰۰

شامل: ۱. نامه به صفی قلی بیگ، ۲. نامه به میرزا محمد علی، ۳.رقم صدارت ممالک محروسه به اسم میرزا ابراهیم، ۴. رقم باسم فتحعلی خان افشار، ۵. رقم حکومت دشتستان و بنادر عمان باسم لطیف خان، ۶. رقمی به پیر محمد خان بیگلربیگی هرات درباره ارسال خلعت نوروزی، ۷. رقمی از ایام شاه طهماسب جهت میرزا حسن در گیلان، ۸. رقم همایون به اسم کرمعلی بیک افشار، ۹. رقم مبارک قبل از سلطنت به میرزا محمد رضای متولی، ۱۰. رقمی در باب جلوس عباس میرزا به تبریزی، ۱۱. رقمی در جواب عریضه ملامحسن مدرس، ۱۲. رقمی بریش سفیدان درباره افاغنه، ۱۳. صورت نشانی قبل از جلوس به علیمردان شاملو ایلچی هند، ۱۴. نامه از قول رستم خان سعدلو بیگلربیگی استرآباد، ۱۵. نامه بیگلر بیگی استرآباد به والی خوارزم، ۱۶. نامه از رستم محمد خان بیگلربیگی استرآباد، ۱۷. درباره خزان، ۱۸. در جواب نامه پادشاه، ۱۹. جواب مکتوب میرزا عبدالباقی، ۲۰. از جانب امیر معصوم خان، ۲۱. مکتوب از عهدشاه سلطان حسینی درباره سفاین روسیه که به ساحل استرآباد آمده بود در دریا غرق شده، ۲۲. از جانب بیگلربیگی استرآباد به میرزا صادق برادر حکیم باشی، ۲۳. به موجب امر همایون در حین محاصره بغداد از جانب ملامحمد باقر مدرس به علمای بغداد نوشته، ۲۴. نامه سفارت بغداد در جواب وزیر اعظم، ۲۵. نامه نادرشاه به خواند گاروم، ۲۶. نامه‌ای به پادشاه روس، ۲۷. از جانب فتحعلی خان اعتمادالدوله به والی بخارا، ۲۸. از جانب فتحعلی خان اعتمادالدوله به موسی خان والی اورگنج، ۲۹. نامه به کپیتان فرنگ، ۳۰. نامه از جانب شاه طهماسب به خواندگار روم، ۳۱. نامه شاه طهماسب در جواب وزیر اعظم خواندگار روم، ۳۲. در جواب شاعری که شعر گته و فرستاده، ۳۳. نامه از زبان شاه طهماسب به پادشاه هند، ۳۴. در جواب نامه پادشاه، ۳۵. در حین محاصره بغداد، ۳۶. رقمی به سادات مشعشعیه، ۳۷. نامه سید عبدالله خان والی عربستان، ۳۸. از جانب آقا در ایام سلطان حسین در مرض موت به حسن شاه والی بغداد، ۳۹. از جانب ابراهیم خان به حسن شاه، ۴۰. به حسن افندی کاتب دیوان، ۴۱. به حسن آقای سلاحدار، چاپ: نامه شاه طهماسب به پادشاه هند در مجموعه رسائل خطی، دفتر ششم، به کوشش حمید سیدی، مشهد، بنیادپژوهشهای آستانقدس رضوی، ۱۳۸۰ چاپ شده؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۶۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱/۶×۲۲سم [ف: ۹-۱۵۲]

۱۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۷۱/۱۷

یک رقعه دوستانه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۴۱پ)، ۲۳سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۲×۲۶/۱سم [ف: ۲۹/۱-۵۰۳]

۱۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۷۱/۱۹

یک رقعه دوستانه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۴۲پ)، ۲۳سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۲×۲۶/۱سم [ف: ۲۹/۱-۵۰۳]

۱۵۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۵۴/۱۴

نامه محمد خان وزیر اعظم پادشاه ایران به وزیر سلطان روم؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: تحسین، تا: ۲۴ جمادی الاول۱۱۰۱ق، جا: دارابگرد شیراز؛ ۳ص (۱۲۷-۱۲۹)، ۲۵سطر (۱۰/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۹-۱۱۸۹]

۱۵۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۵۴/۹

نامه آقا حسین؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: تحسین، تا: ۲۴ جمادی الاول۱۱۰۱ق، جا: دارابگرد شیراز؛ ۴ص (۱۱۵-۱۱۸)، ۲۵سطر (۱۰/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۹-۱۱۸۹]

۱۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۵۴/۸

نامه وحید که فرمانی است برای امامت جماعت مولانا محمد محسن؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: تحسین، تا: ۲۴ جمادی الاول۱۱۰۱ق، جا: دارابگرد شیراز؛ ۱ص(۱۱۴)، ۲۵سطر (۱۰/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۹-۱۱۸۹]

۱۵۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۵۱۱/۶

نامه از اعتماد الدوله به حسین خان منشی به این شرح ... (چه سلام و چه علیک اینها فرع آشنائی و آمیزش باشد)؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: شاملو، مرتضی بن حسن، تا: ۱۱۰۲ق؛ اندازه: ۱۷/۹×۲۸سم [ف: ۴-۱۱۸۱]

۱۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۲۶

آغاز: تجلی حضرت واجب بر کلیم الله در طور سینا کنایه بر حکمت است که اسن مبارک موسی

مقوله‌ای که ایلچی هند به نواب اعلی فرستاد، پرسش ایلچی هند از دانشمندان ایران درباره تجلی خدا بر موسی کلیم و نسوختن او و سوختن کوه.شیخ بهایی به این سؤال پاسخ گفته که رساله بعدی همین مجموعه است، از این پرسش و پاسخ نسخه دیگری به شماره140 M (۸۲۰۱) در فرهنگستان علوم باکو نگهداری می‌شود؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱ص(۱۵۲ر)[ف: ۲۹/۱-۱۳۶]

۱۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۳۵

مولانا عرفی به خواجه ثنایی نوشته؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ ۱ص (۱۵۷ر)[ف: ۲۹/۱-۱۳۷]

۱۵۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۱/۸

آغاز:بسمله. بخدمت نواب کامیاب فلک جناب؛ **انجام:**و بتوقیع رفیع آن اعلی حضرت موشح گردید.

نامه به سلطان حسین صفوی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد، تا: یک‌شنبه ۲ ربیع الاول۱۱۱۸ق، جا: مسجد جامع شهر کهنه، به دستور محمد زکی از محمد نامی؛ ۱ص (۹۶ر)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۸-۷۱۶]

۱۶۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۸

نامه به طلب یکی از اهل نعمت؛ کا: حسینی نطنزی، محمد علی بن محمد، تا: ۲۲ جمادی الاول۱۱۲۷ق، جا: اصفهان؛ ۲ص (۲۶۰-۲۶۱)[ف: ۱۴-۳۵۳۱]

۱۶۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۴۱/۴۶

آغاز:حکیم رشدی به میرزا ابراهیم همدانی نوشته. عرضه می‌دارد که چون ضعف بدین یوماً فیوماً در افزایش و قوت محرکه اعضاء آناً فآناً در کاهش است ازین رهگذر ناقه طاقت به نحوی در گل کاهلی خفته؛ **انجام:**و از شاه راه صماخ که باب الابواب عالم غیب است و اردی بی پیام بهجت و سرور عبور مکناد. بمحمد شافع یوم المعاد

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۹ق؛ ۱ص (۱۰۳ر)، ابعاد متن: ۹×۲۰، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۰-۳۹۵]

۱۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۰۰/۲

آغاز:عرض داشت کمترین دعا گویان به موقف عرض اخلاء اجلاء عالی می‌رساند که در سنوات سابق آنچه ...

در آغاز آمده: عرض داشت کمترین دعا گویان به موقف عرض اخلاء اجلاء عالی می‌رساند که در سنوات سابق آنچه ...؛ خط: نستعلیق، کا: محمد هاشم بن محمد حسین حسینی، تا: ۱۱۳۲ق، جا: اصفهان؛ ۱ص (۴۹ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۳۸-۵۳۵]

۱۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۱۸۴

آغاز:آغاز نامه: چون بفضل ایزد متعال و کریم ذوالجلال مهندس ملك برین

نامه خواجه رشید الدین به صدرالدین محمد، در سپاس گویی تألیف حکمت رشیدیه است. صدر نسخه نوشته: کتابت خواجه رشید بخواجه صدرالدین محمد ترکه در باب کتابیکه به اسم خواجه رشید تصنیف کرده وصله ای که بجهت او فرستاده، آغاز نامه: چون بفضل ایزد متعال و کریم ذوالجلال مهندس ملك برین ... در صدر عنوان نسخه بالای صدرالدین «صائن الدین نوشته» و در حاشیه، مرحوم ملك با جوهر آبی نوشته «صدرالدین محمد است نه صائن الدین ترکه چه اخیر نامش علی بوده و پسر صدرالدین محمد معاصر شاهرخ»؛ بی‌کا، تا: بین ۱۰۶۳ تا۱۱۴۱ق؛ اندازه: ۱۵/۵×۳۳سم [ف: ۱۰-۱۳۵۴]

۱۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۱۶۳

از اعتمادالدوله به سنان پاشا؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ یا ۱۱۴۱ق[ف: ۱۰/۳-۱۳۵۲؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۴۰]

۱۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۶۶/۸

آغاز:بسمله، بعرض میرسانند جمهور سکنه بهبهان بخدمت عالیجناب مقدس القاب علامی فهامی مجتهد الزمانی ادام الله ایام افادته که در اینوقت شخصی شیخ حسین نام از مردم خلف آباد که از توابع قصبه دورق میباشد وارد بهبهان شده و ادعای اجتهاد مینماید بحدی که تسلیم از برای همه کس نمینماید و خود را مسلم میداند حتی اینکه بر سر منبر که میرود مینماید که هر کس هر مسئله که خواسته باشد بپوشد که من جواب میگویم ... و از جمله مسئله ای که در پیش گرفته امر قبله است و بحدی اصرار دارد که بشرح راست نمیآید و این فقیران همه سرگردان؛ **انجام:**فرمایند که هر آینه موجب اجر عظیم و ثواب جزیل خواهد بود باقی ایام افادت باقی باد برب العباد.

نامه مردم بهبهان، این همان نامه است که شیخ محمد کاشی در مقدمه «قبله اثنی عشریه» از آن یاد کرده؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد علی، تا: ۱۱۷۲ق؛ ۳ص (۴۴۳-۴۴۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۹-۶۸۴]

۱۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۱۴/۳

آغاز:هو صورت کتابت ... شاه کوثر ... هو العزیز تعالی شانه و تواتر احسانه آورد نامه دوست رنگ پریده ما؛ **انجام:**و این چنین بشنویم که از زبان خامه پخته مغز چه صدا می‌اید از مکتوباتی که وقتی نوشته شده جهت ضیافت طبع قلمی می‌نماید الحمد الله الذی خلق نبی الرحمة ... بدان ای فرزند سعادت نشان ... ز حالت پراکندگی دور باد باقی باقی یاد حق.

دو نامه عرفانی است؛ کا: ناظر کازرونی، عبدالحسین، تا: ۱۱۸۳ق؛ ۱گ (۳۳ر-۳۳پ)، ۱۵سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۱×۲۴سم [ف: ۱۳-۳۱۹۰]

۱۶۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۴/۱

نمونه نامه‌ها و رقعه‌هاست به کسان و صاحبان مقامات و مناصب، نامبوب، گرد آمده در شبه قاره هند. چند عنوان برای نمونه: به مخدوم گنج بخش، به جهت مشایخ کبار، قضات، صدور، وزرا، خوانین، القاب زینت محل بیگم، القاب عمادالملك غازی، القاب نواب شجاع الدوله بهادر، ... نام راجه‌های پنجاب، بزرگان کشمیر، بزرگان ممالك ترکستان، جمع محصولات صوبه پنجاب ...؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: ۱۱۷۵-۱۱۹۳ق، جا: اشرف البلاد احمد شاهی؛ ۴۷گ (۱ر-۴۷پ)[ف: ۱-۲۵۶]

۱۶۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۱۴/۷

آغاز:فرزند راست گفتار، درست کردار، ان شاء الله تعالی همواره از غبار اغیار در حفظ؛ **انجام:**و به حرمت کمل اولیاء من الاقطاب

و الافراد
بایستی از قرن ۱۳قباشد، پنج نامه عرفانی است به نثر آمیخته به نظم. یکی از نامه‌ها به مریدی است که بایستی نام او «صادق» باشد که از وی به «صادق الجنان، صادق اللسان، صادق الارکان» یاد می‌کند و به او توصیه می‌کند سجع مهر خود را «و جعلنا لهم لسان صدق علیاً» برگزیند؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: عونعلی، تا: قرن ۱۳، به دستور رونق علیشاه، برای مجذوب علیشاه؛ ۲۴گ (۶۷پ-۹۰ر)[ف: ۱-۲۵۶]

۱۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۸/۱۴-طباطبائی

آغاز:کتابتی که مؤلف جنت مکان میر محمدباقر به مولا مصطفی نوشته ... تسلیمات منی و من زمر ارباب صوامع القدس ... نزدیک رسیده بود که مخلص شما از مرتبه فیاضی ...

نامه میر محمدباقر به مولا مصطفی؛ خط: نستعلیق متوسط، کا: طباطبائی، محمد صادق، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: محمد صادق؛ جلد: تیماج، ۱۳۳گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۳-۲۷۳]

۱۷۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۳۶/۳۵-ف

نسخه اصل: بادلیانAdd. 69 اوزلی (ش ۱۲۴۱). نامه شاه لاهی به مستر هستین (Hastings) فرمانفرمای هندونامه نواب آصف خان در پاسخ حکیم ابوالفتح و پاسخ نامه نواب خان خانان بهادر و نامه مولانا حمید لاهوری به نواب علامی و پاسخ نامه عبدالعزیز خان از شاه عباس و نامه نعمت خان عالی و نامه دیگر همو به مبارک الله، دو نامه تیمور یکی به خضرخان فرمانروای لاهور دومی به شجاعت شعار میرخواجه و نامه نادرشاه به شاهزاده رضاقلی میرزا و رقعه‌ای از انوار حکمت و دیباچه بیاض مولانا نصرالله و انشای از طغرای مشهدی و نامه میر محمد حسینی به طالب خان اعتماد الدوله و نامه نصیرای همدانی به محمد حسینی حلبی یا چلبی و دیباچه بیاض میرزا امام قلی بیک و منشآت او و نامه شاه عباس به جهانگیر؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۰۰ق[فیلمها ف: ۱-۵۸۴]

۱۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۲۵/۴

نامه نائب السلطنه به آصف الدوله به انشای قائم مقام فراهانی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۲۲۷پ- ۲۲۸ر)[مختصر ف: -۸۴۹]

۱۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۲۵/۳

نامه نائب السلطنه به بولکوتیک در باره کوچاندن ارامنه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳گ (۲۲۵پ-۲۲۷)[مختصر ف:۸۴۹]

۱۷۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۷۶/۸

نامه به مهر میرزا سعید خان انصاری درباره سفارش مسیوجان داود خانمترجم اول دولت، تاریخ مهر ۱۲۶۹؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۲۶/۵×۴۴سم [ف: ۱۶-۶۳۵]

۱۷۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۷۶/۹

نامه‌ای به مهر محمد کاظم بن محمد حسین به یکی از وزراء و عذر خواستن از دیر شدن جواب نامه به جهت اینکه در التزام رکاب شاه و نایب السلطنه به شکار رفته بود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۲۶/۵×۴۴سم [ف: ۱۶-۶۳۵]

۱۷۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۷۶/۲۸

نامه به مهر عزیزین غفار مورخ به ۱۲۷۸ از یک صاحب منصب به مافوق خود در گزارش امور توپخانه و قورخانه که بسیار شیرین و خواندنی و دارای مطالب جالب است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۲۶/۵×۴۴سم [ف: ۱۶-۶۳۷]

۱۷۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۲/۵

نامه نایب السلطنه به پسکویچ؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۲۷ر- ۲۸ر)[ف: ۷-۲۳]

۱۷۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۲/۸

نامه نایب السلطنه به امپراتور و ماموریت خسرو میرزا؛ خط: شکسته نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷-۲۳]

۱۷۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۲۹/۱۱

نامه شنهنشاه ایران به دولت عثمانی و نامه نایب السلطنه به سلطان محمود خان پادشاه روم و نامه پادشاه روم به نایب السلطنه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۹گ (۲۴ر-۳۲ر)[ف: ۷-۵۳]

۱۷۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۴۹

نامه صورت رقم وزارت دیوان در روزگار خاقان شهید سلطان حسین جهت محمد قلی خان شاملو نوشته است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۱۲۱ر)[ف: ۸-۷۳]

۱۸۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۸/۱۷

نامه شاه به پادشاه انگلیس؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷-۳۴۱]

۱۸۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۸/۱۸

نامه شاه به امپراطور روس؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷-۳۴۱]

۱۸۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۸/۱۹

نامه شاه به پادشاه فرانسه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷-۳۴۱]

۱۸۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۶۳

نامه‌ای سلاطین آل عثمان و عرایض و رسائل صدور و وزراء دولت عثمانیه با اولیای علیه ایران و سایر مراسلات متعلقه بدولت علیه عثمانی. در این نسخه نامه‌های زیر که بین سلاطین قاجار و آل عثمان مبادله شده به ترتیب زیر آمده است: ۱. نامه سلطان محمود خان به خاقان مغفور (فتحعلی شاه)، ۲. ایضاً نامه سلطان محمود به خاقان مغفور، ۳. ایضانامه سلطان محمود به خاقان مغفور، ۴. نامه سلطان محمود خان با علیحضرت محمد شاه، ۵. نامه سلطان محمود خان به نواب غفران مأب و ولیعهد طاب ثراه، ۶. نامه سلطان عبدالمجید خان در اعلان جلوس خود و فوت سلطان محمود خان، ۷. نامه سلطان عبد المجید به محمد شاه قاجار، ۸. ایضاً نامه سلطان عبدالمجید به محمد شاه، ۹. ایضاً نامه سلطان عبدالمجید به محمد شاه، ۱۰. نامه سلطان عبدالمجید به محمد شاه مصحوب احمد دقیق افندی، ۱۱. نامه سلطان

عبدالمجید به ناصر الدین شاه، ۱۲. نامه سلطان عبدالمجید به ناصر الدین شاه، ۱۳. نامه سلطان عبدالمجید بانجمن حضور، از شماره ۱۴ تا ۲۴ نامه‌هایی است که سلطان عبدالمجید به ناصر الدین شاه نوشته است، ۲۵. عریضه درویش محمد پاشا به خاقان مغفور، ۲۶. عریضه محمد رؤؤف پاشا به ولیعهد (عباس میرزا)، ۲۷. عریضه داود پاشا به فتحعلی شاه، ۲۸. عریضه سید احمد خلوص پاشا به ولیعهد، ۲۹. عریضه خسرو پاشا به ولیعهد، ۳۰. عریضه احمد پاشا به ولیعهد، ۳۱. ایضاً نامه خلوص پاشا به ولیعهد، ۳۲. عریضه محمد حامد پاشا به ولیعهد، ۳۳. عریضه محمد رووف پاشا به صدراعظم ایران، ۳۴. اسعد پاشا در جواب قائمقام، ۳۵. عریضه محد عاکف پاشا به ولیعهد، ۳۶. سواد فرمان دولت عثمانی به علیرضا پاشا والی بغداد، ۳۷. کاغذ عاکف پاشا به وزیر خارجه، ۳۸. رقعه عاکف پاشا در جواب نامه یکی از اهالی ایران، ۳۹. نامه رووف پاشا به ولیعهد، ۴۰. نامه اسعد پاشا به قائم مقام، ۴۱. کاغذ حاجی عبدالله مصری در باب طلب سیف الدوله، ۴۲. نامه اسعد پاشا به محمد خان امیر نظام، ۴۳. سواد فرمان دولت عثمانیدر خصوص رد فراریها به والی بغداد، ۴۴. سواد کاغذ حاجی میرزا آقاسی به صارم افندی، ۴۵. کاغذ کمال افندی، ۴۶. سواد فرمان میرزا جعفرخان مشیرالدوله در ایام سفارت خود در اسلامبول، ۴۷. کاغذ خلوص پاشا در باب رود زهاب، ۴۸. کاغذ وزیر بغداد به ملا عبدالعزیز، ۴۹. کاغذ احمد خلوص پاشا در شفاعت شاهزادگان فراری، ۵۰. مراسله رووف پاشا به وزیر خارجه، ۵۱. کتابچه مرحوم مشیر الدوله ازاسلامبول به مرحوم حاجی میرزا آقاسی، ۵۲. کاغذ عثمان پاشا والی طرا بوزان، ۵۳. سواد اسانید و اموال منهو به تجار ایرانی، ۵۴. سواد عریضه یکی از حکام ولایات دولت عثمانی، ۵۵. ترجمه تذکره میرزا جعفر خان به دولت روم، ۵۶. کاغذ رشید پاشا وزیر امور خارجه، ۵۷. قرار نامه چند نفر معدنچی، ۵۸. کاغذ عثمان پاشای سر عسکر ارزنة الروم، ۵۹. صورت بارهای تجار دولت علیه ایران، ۶۰. رقعه اسعد افندی به وزیر خارجه، ۶۱. کاغذ و الی بغداد به وزیر خارجه، ۶۲. عنوان به ولیعهد، ۶۳. کاغذ اسعد پاشا به مرحوم محمد خان امیر نظام، ۶۳. سواد ترکی دو طغراسند سر عسکر در باب بقیه اموال و عشایر، ۶۵. سواد کاغذ رجال دولت عثمانی در اعتذار تدارک منزل برای سفارت ایران، ۶۶. سواد دستورالعمل میرزا جعفر خان مشیر الدوله ۶۷. سواد سندیکه سر عسکر در باب حکاری و خوشاب و محمودی و قطور جهریق نوشته، ۶۸. سواد کاغذ سر عسکر در باب ایلات دولت علیه، ۶۹. صورت مطالبی که صارم افندی نوشته، ۷۰. کاغذ کمال افندی از تبریز، ۷۱. کاغذ کمال افندی در باب موقوفی، ۷۲. دزیعه علیرضا پا به شاه ایران، ۷۲.پاکت رقعه‌جات سفارت به وزیر خارجه دولت ایران؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۶گ، ۱۴ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳-۱۸۷]

۱۸۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۸/۲۰

نامه شاه در پاسخ فیروزالدین میرزا شاهزاده افغانستان؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷-۳۴۱]

۱۸۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۸/۲۳

نامه شاه به پادشاه انگلیس و هندوستان؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷-۳۴۱]

۱۸۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۸/۲۴

نامه شاه به پادشاه پرتغال؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷-۳۴۱]

۱۸۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۸/۲۵

نامه معذرت از قتل گریبایدوف ایلچی روس که به واسطه تعصب و یورش عوام اتفاق افتاد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷-۳۴۱]

۱۸۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۸/۶۰

نامه و فرمان‌ها، عنوان بسیاری از نامه‌ها نانویس مانده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷-۳۴۲]

۱۸۹. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۷۳۱/۸

آغاز:سلامی چو اعجاز سلطان مشهد

نامه ای است به «قائد الشمائخ جناب شیخ شکرالله» که باید از مشایخ نقشبندی کردستان باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۲۶۲پ-۲۶۳ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [نشریه: ۱۳-۱۱۸]

۱۹۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۲/۷

نامه امپراتور روسیه به نایب السلطنه (ترجمه)؛ خط: شکسته نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷-۲۳]

۱۹۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۷۶۷/۱

آغاز:بسمله. در بهترین ساعتی از ساعات که خواطر قدسی مآثر از انوار عواطف و الطاف جناب سبحانی منور ... شاهنشاه جم جاه سلیمان بارگاه ... بنده پرور ... مرفوع ضمیر خلت اعتلا می‌دارد

صورت مراسلاتی است به دوستان، به پادشاه، به فرزندان بدون عنوان و یا تبویب (عنوان بیشتر مراسلات: «مراسله دیگر» است و گویا بخشی است از کتابی و یا خطبه و دیباچه کتاب در نسخه نیست) در اواخر نسخه یکی از نامه‌ها تاریخ ۱۲۴۸ق دارد. در پاره‌ای از نامه‌ها نام شیراز یاد شده. آخرین نامه نثری است بی نقطه که در پایان ۶ بیت شعر بی نقطه دارد. در نامه‌ها به جای نامها غالبا «فلان» بکار رفته؛ مهر عباس، نور محمد، و محمد حسین و مهر «عبده عباس» (صاحب اول)؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶۰گ (۲-۶۱)، ۱۱-۱۲سطر، قطع: خشتی[نشریه: ۱۳-۱۵۱]

۱۹۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۵۰

در روزگار سلطان حسین به جهت صفی قلی بیک نوشته شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص(۱۲۱پ)[ف: ۸-۷۳]

۱۹۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۱

نامه‌ها و فرمان‌ها: ۱. نامه فتحعلی شاه به پادشاه انگلیس، ۲. نامه

همو به ولیعهد دولت انگلیس، ۳. نامه فتحعلی شاه به دربار انگلیس، ۴. نامه از همو به ولیعهد انگلیس مورخ جمادی الثانی ۱۲۲۷، ۵. نامه دختر فتحعلی شاه به دختر پادشاه انگلیس مصحوب سرگوراوزلی، سجع مهر: «ای به عصمت شده زهرای دوم. دختر شاه جهان شاه بگم»، ۶. نامه همان شاه به دربار انگلیس، ۷. فرمان شاه ایران در مورد اعطای نشان به همان سرگوراوزلی ایلچی بزرگ دولت انگلیس، ۸. نامه فتحعلی شاه به فرمانروای هند مورخ ۱۲۲۹/۲۴، ۹. نامه میرزا محمد شفیع از جانب خود به وزیر پروانجات انگلیس، ۱۰. نامه از همو به کرسی نشینان دولت انگلیس، ۱۱. نامه عباس میرزا ولیعهد به پادشاه انگلیس، ۱۲. و دیگر از همو به ولیعهد انگلیس، ۱۳. و دیگر از همو به سرجان ملکم، ۱۴. فرمان عنایت شاهی از فتحعلی شاه به همان سرگوراوزلی مورخ جمادی الاول ۱۲۲۹، ۱۵. فرمان خوشنودی از ترجمه انجیل از همان شاه به پادریان، ۱۶. فرمان افتخار از همان شاه به سرچارلس کارل، ۱۷. نامه ولیعهد انگلیس به فتحعلی شاه در تعزیت مرگ خواهر شاه در انگلیس، ۱۸. نامه وزیر پروانجات دولت انگلیس به میرزا محمد شفیع صدراعظم مورخ ۱۸۱۰، ۱۹. نامه سرگوراوزلی به فتحعلی شاه، ۲۰. نامه از همو به محمد نبی خان وزیر حسینعلی میرزای فرمانروای فارس، ۲۱. نامه از همو به فتحعلی شاه و دولت ایران و ولیعهد در مورد صلح، ۲۲. نامه از عباس میرزا به همان سرگوراوزلی در اظهار خرسندی از صلحی که در اروپا برقرار شده، ۲۳. نامه از همان ایلچی به میرزا بزرگ قائم مقام و در آن از کردار روسها ابراز نارضایتی شده، و در نامه بعدی به دولت ایران وعده برگردانیدن قره باغ و شیروان و شکی و بادکوبه به ایران، و ادامه کمک سالیانه دویست هزار تومان به دولت، فرمان اختیارنامه میرزا ابوالحسن خان درباره مصالحه با روسیه. مورخ ۱۲۲۸، ۲۴. نامه میرزا ابوالحسن خان به وروثی ینارال فرستاده سردار روسیه و پیش‌نویس عهدنامه‌ای که باید در گلستان بسته شود، در پنج فصل، ۲۵. شروحات و شقوقاتی که ایلچی بزرگ سرگور اوزلی داده. هشت پیشنهاد است در مورد همان مصالحه گلستان، ۲۶. پیمان گلستان میان ایران و روس دریازده فصل. مورخ شوال ۱۲۲۸، ۲۷. تعهدنامه که جنرال رویشخوف سردار روسیه پس از بستن پیمان به دولت ایران و انگلیس مبادله شده، ۲۸. نامه ولیعهد انگلیس به فتحعلی شاه درباره توقف مسترمورای در ایران، ۲۹. اظهارنامه امنای دولت ایران: میرزا محمد شفیع، میرزا بزرگ قائم مقام، عبدالوهاب منشی الممالك به دولت انگلیس درباره لزوم ادامه کمك مالی انگلیس به دولت ایران پس از بستن پیمان گلستان، ۳۰. پاسخ نامه از ایلچی انگلیس، ۳۱. نامه فتحعلی شاه به پادشاه انگلیس در مورد همان عهد و پیمان و اینکه این پیمان به میل دولت شما بسته شده است (مورخ ذیحجه ۱۲۲۹)، ۳۲. نامه امنای دولت ایران به ایلچیان انگلیس در مورد ترك خدمت معلمین نظام تبعه انگلیس، و درخواست ادامه خدمت آنها و پاسخ این نامه و رد درخواست امنای دولت ایران، ۳۳. نامه دیگر از امنای دولت ایران به ایلچی انگلیس مورخ ۱۵ ذیحجه=۱۸۱۴ در چهار مطلب: مطلب یکم در مورد اینکه تغیر در عهدنامه پیشین و مواد قرارداد انگلستان به میل دولت انگلیس انجام گرفت، سپس موضوع معلمان نظام مطرح شده است، ۳۴. نامه میرزا محمد شفیع صدراعظم به صحابت مسترالس به انگلستان، باز هم در مورد تجدید نظر در عهدنامه، و در آن آمده: هر نوع تکلیفی که ایلچی بزرگ شما درباب مصالحه با روسیه به ما کرد شنیدیم و با دوستان آن دولت اگر چه با ما بر سر دشمنی بود اساس دوستی ریختیم و شایسته این نیست که اکنون قرار داد صلح در میان نیست و به انجام نرسیده در امداد سپاه ایران از تعلیم معلمان انگلیس مضایقه شود و پاسخ آن که حاوی هیچ تعهدی نیست، ۳۵. نامه فتحعلی شاه به ایلچی انگلیس و پاسخ آن، ۳۶. ثبت عهدنامه ای که امنای دولت انگلیس داده اند در یازده فصل، ۳۷. عهدنامه تجارتی که در ایام سفارت جنرال جان مالکم با حاجی ابراهیم خان معتمدالدوله بسته شده، ۳۸. نامه میرزا محمد شفیع به منشی ایلچیان دولت انگلیس، ۳۹. فرمان نشان که فتحعلی شاه به مسترالس داده، ۴۰. فرمان نشان که فتحعلی شاه برای ایلچی دولت انگلیس صادر کرده، مورخ ذیحجه ۱۲۲۹، ۴۱. نامه عباس میرزا به مسترالس، ۴۲. از قائم مقام به همان الس، ۴۳. نامه قائم مقام به منشی ایلچیان، ۴۴. چند نامه کوتاه دیگر هم هست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه اولقرن۱۳؛ مهر: «المتوکل علی الله عبده رضا قلی ۱۲۳۶»؛ ۹۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴/۹×۲۰/۹سم [ف: ۷-۲۰]

۱۹۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۲/۹

نامه پسکویچ به نایب السلطنه در باره فتح ارزنة الروم؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۲۳ر)[ف: ۷-۲۳]

۱۹۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۴۱/۳۷

آغاز: پوشیده نیست بر هیچ مؤمن که تعرض ملک به اموال کسانیکه گوینده لا اله الا الله ...

نامه علمای مشهدی به عبدالله خان اوزبک به هنگام محاصره مشهد و پاسخ آن؛ خط: نستعلیق، کا: زکی حسینی، علی اکبر، تا: قرن ۱۳، جا: محمد آباد بیدر؛ مجدول، محشی؛ ۹گ (۲۳۳ر-۲۴۱ر هامش)، ۱۳سطر، اندازه: ۲۲/۳×۳۴سم [ف: ۷-۳۶۳]

۱۹۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۸/۲۷

نامه هائی از شاه به رجال روزگار؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷-۳۴۱]

۱۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۳۶/۳۸-ف

نسخه اصل: بادلیانAdd. 69 اوزلی (ش ۱۲۴۱). نامه‌ها و فرمان‌ها مانند نامه ظهوری به فیضی و دیباچه مجموعه از نصیرای همدانی و نامه نصیر العزیز و نامه نادرشاه و فرمان نواب آصف خان و نامه ملانوعی خبوشانی درگذشته ۱۰۱۹ هنگامی که در زندان بوده است و پاسخ حکیم ابوالفتح گیلانی به نامه میرزا جعفر آصف خان و نامه خان خانان به نظیری نیشابوری در گذشته ۱۰۲۲ هنگام

رفتن به مکه و دیباچه فیضی بر اشعار خود و نامه میر محمد تفرشی به طالب خان اعتماد الدولة و پاسخ طالب خان و نامه ملا محمد صوفی به میرزا قاری تته و منشآت میرزا جلالا و وصف تخت شاه جهان از همو و نامه همو به ضیاء بن مولانا حالی پذیری و نامه شاه عباس و نامه میرمحمد باقر داماد به ملاعبدالله شوشتری و نامه مولانا عبدالواسع منشی سلطان حسین میرزا در منع ریش تراسی با ابیاتی چند از فرد و رباعی در پایان؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۰۰ق[فیلمها ف: ۱-۵۸۴]

۱۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۶۵

در این نسخه فهرست و خلاصه نامه‌های بزرگان و سلاطین دولت انگلیس به بزرگان ایران به شرح زیر گرد آوری شده: ۱. نامه جارج پادشاه انگلیس به فتحعلی شاه، ۲. نامه جارج سیم به فتحعلی شاه، ۳. نامه جارج ثالث به فتحعلی شاه، ۴. نامه شارلت پادشاه انگلیس به حرم اول خاقان مغفور، ۵. نامه ولیعهد و وکیل پادشاه انگلیس به خاقان مغفور، ۶. نامه جارج سیم پادشاه انگلیس به فتحعلی شاه، ۸. نامه ژارژ ولیعهد و وکیل انگلیس به فتحعلی شاه، ۹و۱۰. نامه پادشاه انگلیس به فتحعلی شاه، ۱۱. نامه پادشاه انگلیس به محمد شاه در تعزیت فتحعلی شاه، ۱۲ و ۱۳. نامه ویل پادشاه انگلیس به پادشاه ایران (محمد شاه)، ۱۴. نامه ملکه انگلیس به شاه ایران محمد شاه، ۱۵. نامه پادشاه انگلیس در باب تولد شاهزاده به انجمن پادشاهی، ۱۶. نامه ملکه انگلیس به محمد شاه، ۱۷. نامه ملکه انگلیس به انجمن حضور مبارك شاهی، ۱۸. نامه پادشاه انگلیس به شاه ایران، ۱۹. نامه ویکتوریا به شاه ایران جواب نامه تعزیت، ۲۰. نامه پادشاه انگلیس در باب ما موریت قولونیل شیل، ۲۱. نامه ملکه انگلیس به حضور ایران، ۲۴. تشکرنامه ملکه انگلیس از انجمن حضور شاهی، ۲۵. نامه ملکه انگلیس به حضور شاه ایران، ۲۶. ایضانامه ملکه انگلیس به انجمن حضور شاهنشاهی، ۲۷. نامه پادشاه انگلیس در جواب تعزیت نامه فوت مادر، ۲۸. نامه ملکه در جواب نامه همایونی، ۲۹. نامه ملکه انگلیس به حضور مبارك شاهنشاهی ۳۰. نامه انگلیس که سر به مهر است و باز نشده، ۳۱. نامه اعلیحضرت ملکه انگلیس، ۳۲. عریضه وزیر اعظم بحضور نایب السلطنه ایران، ۳۳. عریضه وزارت، ۳۴. نامه حکومت هندوستان در توصیه امورات، ۳۵. ذریعه که کورنر در باب ما کنیل به خاقان مغفور نوشته، ۳۶. ذریعه فرمانفرمای هند به خاقان مغفور، ۳۷. ذریعه فرمانفرمای هند حاکی ازریدن سفیر دولت علیه بانجا، ۳۸. حجت پنجاه هزار تومان ایلچی دولت انگلیس، ۳۹. کاغذ وزیر دولت انگلیس بنایب السلطنه، ۴۰. عریضه پالمرستون به حضور محمد شاه، ۴۱. ذریعه فرمانفرمای هندوستان به شاه مرحوم محمد شاه، ۴۲. دیپلم اعطائی محمد شاه، ۴۳. عریضه رئیس مجلس شرقی انگلیس به محمد شاه، ۴۴. عریضه یك یاور انگلیسی به حضور محمد شاه، ۳۵. عریضه مسترالیس، ۴۶. قرار داد میرزا مسعود به مستر جکسن، ۴۷. سواد قرار نامه ما بین میرزا مسعود و میرزا بر جیس، ۴۸. نوشته مستر بر جیس، ۴۹. مراسله مستر شیل به میرزا مسعود، ۵۰. مرساله مستر شیل به میرزا مسعود، ۵۱. مرساله مستر شیل ایضا به میرزا مسعود، ۵۲. عریضه مستر شیل به محمد شاه، ۵۳و۵۴ و ۵۵ و ۵۶ و ۵۷ و ۵۸. کاغذ مستر شیل ازارزنة الروم به میرزا مسعود، ۵۹. مراسله پالمرستون به میرزا مسعود، ۶۰. اعلام نامه پالمرستون به دولت ایران، ۶۱. مراسله مستر شیل به ارزنة الروم به میرزا مسعود، ۶۲. کاغذ پالمرستون، ۶۳. مجموعه سؤال و جواب ما بین ایران و انگلیس، ۶۴. شرح وقایع ما بین ایران و انگلیس، ۶۵ . مراسله مستر شیل، ۶۶. مرساله مستر شیل به میرزا مسعود، ۶۷. مرساله پالمرستون به جای میرزا آقاسی، ۶۸. مراسله مستر شیل به میرزا علی، ۶۹. پاکت نوشجات انگلیس. توضیح: مستر شیل همان نماینده دولت انگلیس است که در فراهم آمدن وسائل عزل و قتل میرزا تقی خان امیر کبیر صدراعظم نقش بسیار مؤثری داشته است؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ مجدول؛ ۱۲گ، ۱۳ سطر (۹/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳-۱۹۲]

۱۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۶۴

در این نسخه فهرست و خلاصه نامه‌های زیر که از طرف سلاطین و بزگان دولت روس به بزرگان ایران نوشته شده می‌آید: ۱. نامه امپراطور روس به خاقان مغفور در باب فتح و رشا، ۲ و ۳. نامه‌های امپراطور روس به خاقان مغفور؛ ۳. جواب آن، ۵ و ۶، ۷ و ۸ و ۹ و ۱۰ و ۱۱. شامل نامه پادشاه روس است به فتحعلی شاه، ۱۲ و ۱۳و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ و ۲۰ و ۲۱. نامه پادشاه روس است به محمد شاه، ۲۲ تا ۳۳. نامه‌های الکساندر پادشاه روس است به ناصرالدین شاه، ۳۴. نامه امپراطور به خادمان حرم خاقان مغفور، ۳۵. نامه امپراطور به ولیعهد، ۳۶. نامه امپراطور ولیعهد نایب السلطنه، ۳۷ و ۳۸. دو ذریعه از زوجه امپراطور بخاقان مغفور، ۳۹ و ۴۰. دو ذریعه یکی از ولیعهد و دیگر از امپراطور روس به شاه ایران، ۴۱ دو ذریعه امپراطور به ناصر الدین شاه، ۴۲. ترجمه تلگراف امپراطور روس، ۴۳. نامه امپراطور روس به ناصر الدین شاه، ۴۴. نامه امپراطور الکساندر امپراطور روسیه، ۴۵. جواب خاقان مغفور به نسلرود، ۴۶ عریضه کینازوزانسوف در باب تعزیت خاقان مغفور، ۴۷. عریضه براشکی در اعلام مأموریت، ۴۸.عریضه جات بارانتکی، ۴۹. عریضه نواب میخائیل، ۵۰. عریضه یرملوف به حضور مبارك خاقان مغفور، ۵۱. ایضاً عریضه یرملوف، ۵۲. ذریعه باسکویچ به نایب السلطنه، ۵۳ ذریعه نسلرود به نایب السلطنه، ۵۴. کاغذ نسلرود، ۵۵. ایضاً کاغذ نسلرود، ۵۶، دستخط جنزال زیکاف، ۵۷ . عریضه کراف باسکویچ، ۵۸. عریضه باسکویچ به نایب السلطنه، ۵۹. ترجمه تهنیت نامه الکساندر، ۶۰ و ۶۱ و ۶۲.کاغذ سفیر روس به میرزا مسعود، ۶۳. کاغذ سفیر روس به میرزا علی، ۶۴. کاغذ دو کامل سفیر روس به میرزا مسعود، ۶۵. ذریعه سفیر روس به شاه مرحوم (محمد شاه)، ۶۶. کاغذ سفیر روس به میرزا علی، ۶۹. کاغذ دو کامل به وزیر خارجه، ۷۰.

کاغذ دو کامل به میرزا علی، ۷۱. کاغذ شارژدافر روس به حاجی میرا آقاسی، ۷۲. نامه غراف نسلرود به میرزا محمد علی، ۷۳. نامه غراف نسلرود به میرزا تقی خان، ۷۴. قرار نامه که در خصوص اصلاح امور ما بین اهالی ایران و رعایای روس، ۷۵. عریضه مسیو رادلف جانشین به حضور ناصرالدین شاه، ۷۶. مراسله شارژدافر روس به میرزا آقاخان، ۷۷. ترجمه کاغذ میرزا جعفر خان مشیرالدوله، ۷۸. کاغذ شارژد افر روس، ۷۹. صورت آنچه بر قرار ماده فصل چهارم افزوده اند، ۸۰. کاغذ ایلچی روس به میرا مسعود، ۸۱. پاکت نوشته جات متعلقه به سفارت دولت روس، ۸۲. ترجمه سواد کاغذ جات متعلقه به ولیعهد نیکولا، ۸۳. عریضه فرمانفرمای گرجستان، ۸۴. دو طغرا نوشته یر ملوف و یم بف؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ مجدول؛ جلد: تیماج، مقوایی، ضربی، ۱۲گ، ۱۴ سطر (۹/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳-۱۹۰]

۲۰۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۲۵/۱۵

سه نامه دیوانی یکی به خواجه ابوالحسنا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رحلی[نشریه: ۷-۲۴۶]

۲۰۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۶/۱۵

سه نامه دیوانی یکی به خواجه ابوالحسنا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ ۷ص (۴۶۹-۴۷۵)، ابعاد متن: ۱۰×۱۹، اندازه: ۲۰×۲۹سم [سنا: ف: ۲-۵۸]

۲۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۸۵/۱۷

بخشی از یک نامه ناقص است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۳؛ ۱گ (۱۸ر-۱۸پ)، اندازه: ۱۵/۶×۲۵/۸سم [ف: ۲۹/۱-۲۳۱]

۲۰۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۶/۴

آغاز:بسمله، ستم است اگر هوست کشد که بسیر سرو سمن درا ... با وجود چنین ابیاتی که از توجه آن کامرائی مساکین؛ **انجام:**تا تعداد ماه و روز و تاریخ و ؟ معلوم میشود و الله اعلم (پس از یک صفحه در این باره)

منتخب رقعات بیدل؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ ۱۳-۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۱/۱سم [ف: ۵-۱۹]

۲۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۱۵/۳

آغاز:نوشتجاتی که از هرات نگاشته خدمت نواب والا حشمت الدوله و نزد مقرب الخاقان قوام الدوله فرستاده بودید همگی به دارالخلافه رسیده ملاحظه شد؛ **انجام:**شما حقیقت این مطلب را درست و از روی صدق بنویسید تا صدق و کذب آن معلوم شود

چندین رقعه است در وقایع هرات که در آن نام اشخاصی چون: حشمت الدوله، قوام الدوله، احمد خان حاکم هرات، محمد اکرم خان، مظفر الدوله، امیر دوست محمد خان و ... دیده می‌شود؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶گ (۱۴پ-۱۹ر)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۸-۲۲]

۲۰۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۵۸/۱۰

مورخ چهارشنبه ۲۵ مرداد ۱۳۰۶ به آقای آقا سید سعید؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص(۵۴ر)، اندازه: ۱۰×۱۲/۵سم [ف: ۲۰-۵۵۳]

۲۰۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۵۱/۳-عکسی

آغاز:نامه نامی و ملاطفت گرامی که از جانب بندگان نواب نامدار سلطنت شعار گردون اقتدار خورشید طلعت مریخ صولت

نسخه اصل: ملک، ش ۴۹۲۳ (ملک ۴۲۳/۳)، از؟ به خاقان بن خاقان جلال الدین عبدالمؤمن خان (ازبک)؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ(۳-ر۴ر)[عکسی ف: ۲-۲۷۸]

۲۰۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۸/۲۶

آغاز:جوابی است که مرحوم آقای میرزا تقی علی ایالتی (؟) به خراسان به مرحوم میرزا ابوالقاسم قائم مقام نوشته اند.ای به استحقاق شاه شرق را قائم مقام ×× انجام ماه صیام است و پایان شد ایام؛ **انجام:**حوائجنا یقضی الحوائج بیننا ×× و نحن سکوت والهوی تتکلموالسلام.

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۸۵پ-۸۶ر)، اندازه: ۱۱×۲۱/۴سم [ف: ۲۹/۱-۱۸۲]

۲۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۸/۳۹

گویا مرحوم آقای میرزا تقی رحمة الله علیه نوشته‌اند؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۹۹پ-۱۰۰ر)، اندازه: ۱۱×۲۱/۴سم [ف: ۲۹/۱-۱۸۲]

۲۰۹. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۳۱/۸

نامه میرزا مهدی خان به [؟] بصره، در باب افول و غروب دولت احمد پاشا؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: علی محمد ابن میرزا محمد سنجانی، تا: پنج‌شنبه۱۹ جمادی الاول۱۲۳۶ق؛ ۱ص (۳۸)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۴۹]

۲۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۰۵/۳

آغاز:مراسله ای که عالیحضرت میرزا مؤمن به آقای صاحبی ام جعفر قلی بیک به جهت فرستادن نقوش قلمی گردید به عرض می‌رساند که اگر از روی لطف و شارق فلک خاطر التفات؛ **انجام:**از جویبار حکومت و فرمانروایی سر سبز شادات گردد تازه ترین نوباوه اش اتصال نفع و ضرر و اتصال خیر و شر شمارد و آیینه دولتش را از صیقال توفیق مجلی به ارباب العباد.

نامه میرزا مؤمن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۲۴۱ق؛ ۲۷گ (۱۰۶پ-۱۳۲ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۶-۱۰۶]

۲۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۶/۱۱

نامه امیر زاده به داود افندی والی بغداد تشکر از مهمانداری موضوع نامه‌های پیشین؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۴۶ق؛ ۱ص(۱۰ر)[ف: ۸-۱۷۹]

۲۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۶/۲۳

نامه از میرزا بزرگ داروغه دفتر متخلص به خرم در خصوص سفارش اهل تعزیه در روزهای محرم؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۴۶ق؛ ۲گ (۱۵ر- ۱۶ر)[ف: ۸-۱۸۰]

۲۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۱۵/۴ی

آغاز:پیوسته مصباح هدایت و فضل و سید سراج منیر افاضت و ارشاد مفید در مشکواة ...
نامه درخواست حمایت از طرف میرزا محمد سعید استرآبادی از عصاران؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالمجید بن یوسف بن مجید آهی، تا: با تاریخ۱۲۶۰ق؛ ۴ص(۱۴۸–۱۵۱)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۴۵–۱۵۲]

۲۱۴. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۱۵/۴بد**

نامه ای به امیر معصوم خان برادر میرعلم خان خراسانی که لیمو فرستاده بود، نوشته شده؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالمجید بن یوسف بن مجید آهی، تا: با تاریخ۱۲۶۰ق؛ ۲ص(۱۵۴–۱۵۵)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۴۵–۱۵۲]

۲۱۵. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۱۵/۴یز**

نامه به محمد حسین خان در باب مقدمه ابدالی نوشته شده؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالمجید بن یوسف بن مجید آهی، تا: با تاریخ۱۲۶۰ق؛ ۳ص(۱۷۸–۱۸۰)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۴۵–۱۵۲]

۲۱۶. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۷۹/۲۵**

نامه به خان بیگی؛ بی کا، تا: با تاریخ۱۲۶۴ق[ف: ۸–۸۸]

۲۱۷. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۷۹/۲۲مل**

نامه از آقا میرزا تقی به قائم مقام؛ بی کا، تا: با تاریخ۱۲۶۴ق[ف: ۸–۸۸]

۲۱۸. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۷۹/۲۶**

نامه از میرزا تقی به فرخ خان؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: با تاریخ۱۲۶۴ق[ف: ۸–۸۸]

۲۱۹. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۷/۲**

نامههای قاجاری و چند نامه دیگر گویا از گنجینه نشاط، با نظم؛ بی کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۶۶ق؛ ۱۶سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [سنا: ف: ۲–۳۳]

۲۲۰. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱–فیروز**

آغاز:کاغذی که به نواب مستطاب و الاعماد الدوله نوشته شده است شهر شوال ۱۲۶۹ از قراریکه مقرب الخاقان؛ **انجام:**هنوز جواب نواب مستطاب والا نرسیده است درین باب چه قراری داده اند.
صورت نامههای اداری و دولتی است که وزارت امور خارجه ایران به شاهزاده عماد الدوله حاکم کرمانشاهان فرستاده و جوابهایی که مشار الیه برای آن وزارتخانه ارسال داشته است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ ۲۷گ، اندازه: ۲۱×۲۶سم [ف: ۲۱–۳۳۱]

۲۲۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۸**

آغاز:تبارک الذی بیده الملک و هو علی کل شی قدیر الذی خلق الموت؛ **انجام:**و الازمان قرین الطاف ملک منان و مورد دعای پیر و جوان باشد
نامه که مصحوب شاهقلی در باب طلب قندهار به پادشاه هند نوشته شد؛ بی کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۴گ (۱۱پ–۱۴ر)[ف: ۱۵–۲۴۸]

۲۲۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۹**

آغاز:گوهر الفاظی که جوهری اندیشه آنرا زیور اکلیل مقال داند؛ **انجام:**خورشید سلطنت و اقبال افق جاه و جلال طالع و لامع باد
نامهای که بعد از فتح قلعه مبارکه قندهار به پادشاه هند نوشته شد؛ بی کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۳گ (۱۴ر–۱۶ر)[ف: ۱۵–۲۴۸]

۲۲۳. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۰**

آغاز:نسیم گلستان خلت و موالفت و شمیم بهارستان صداقت؛ **انجام:**همواره ساغر کامروایی از باده الطاف الهی مالامال و کوکب بخت اعادی قرین و بال و نکال باد
نامهای که به عبد العزیز خان نوشته شده؛ بی کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۱گ (۱۶ر–۱۶پ)[ف: ۱۵–۲۴۹]

۲۲۴. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۱**

آغاز:نامه بهارستان صداقت و ولا، زلال چشمه سار بیغش صدق و صفا؛ **انجام:**آفتاب دولت از کسوف نقصان در امان و کوکب مرام از افق حصول درخشان باد
نامه است که از جانب اعلیحضرت ظل رحمان به عبد العزیز خان والی ترکستان نوشته شده است؛ بی کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۳گ (۱۶پ–۱۸پ)[ف: ۱۵–۲۴۹]

۲۲۵. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۵**

آغاز:جواهر سپاس بیکران و نقود درود بی پایان نثار جناب و هابی تواند بود که بابروان حکم جاری؛ **انجام:**آنکه باعلام چگونگی ذات محمدت صفات و اظهار مکنونات خاطر محبت ذخایر موسس مبانی یکتادلی گردند آفتاب دولت و اقبال از افق عظمت و اجلال طالع و لامع باد
نامهای است از جانب اعلیحضرت ظل رحمان که بپادشاه و الاجاه اورس نوشته شده؛ بی کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۲۳ر–۲۴ر)[ف: ۱۵–۲۵۱]

۲۲۶. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۷**

آغاز:مرآت بی غبار چهره حسن مصافات و عینک دور نمای شاهد ملاقات؛ **انجام:**پیوسته نهال اقبال و اغصان اجلال ازرشحات الطاف حضرت لایزال سر سبزوریان باد
مکتوبی که در پاسخ نامه عبد العزیز خان والی ترکستان نوشته است؛ بی کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۲۵پ–۲۶پ)[ف: ۱۵–۲۵۲]

۲۲۷. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۲۰**

آغاز:تازه گلبرگ بهارستان دوستی و موافات ثمر پیش رس بوستان حسن ملاقات؛ **انجام:**و بدستور حامل سخنان مودت اساس شد که در بزم ایتلاف و اتحاد گذارش دهد
نامهای که بسلطان مرادبخش نوشته شده؛ بی کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۲۷پ–۲۸ر)[ف: ۱۵–۲۵۳]

۲۲۸. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۲۱**

آغاز:زبان حمد سرا که یک برگ از حدیقه صنع نخل طراز گلشن ایجاد اشیاست چگونه عرض بهارستان شکر گزاری نماید؛

انجام:و سمند حصول مرام خویش عیان و در مضمار بی انتهای عمر دوام در جولان باد
نامه‌ای که در جواب نامه عبد العزیز والی ترکستان نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۳گ (۲۸ر-۳۰پ)[ف: ۱۵-۲۵۳]

۲۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۲۲
آغاز:پیوسته کواکب مطالب و اختر مآرب ابو الغازی خان بالقابه؛ **انجام:**همواره سمند دولت در زیر زین و بوستان سلطنت از گلهای حصول مآرب رنگی باد
مکتوبی که به ابو الغازی خان دلاور اوگنج نوشته؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۳۰پ-۳۱پ)[ف: ۱۵-۲۵۳]

۲۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۲۳
آغاز:جواهر زواهر بیانش بیحد ولالی متلالی لاتحصی ولا تعد که مفه زمان و میزان بیان از کشیدن آن قاصر؛ **انجام:**و آفتاب دولت و شوکت مصون از کسوف عین الکمال باد
نامه‌ای که به سلطان اورنگ زیب والی هندوستان نوشته؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۵گ (۳۱پ-۳۵پ)[ف: ۱۵-۲۵۴]

۲۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۲۴
آغاز:گلزار دوستی و موالات و بوستان موالفت و مصافات اعنی نامه صداقت ختامه فلان ... نکهت یگانگی ویکتادلی بمشام اتحاد رسانید؛ **انجام:**بموقف ابلاغ رسانید که کار گذاران دولت ابد مدت دوران عدت بانجام آن مامور گردند
مکتوبی که به عبد العزیز خان نوشته؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۳۵پ-۳۶ر)[ف: ۱۵-۲۵۴]

۲۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۶
آغاز:اسامی سامی آباء عظام از وجود اخلاف کرام پایدار و حلاوت اثمار موجباشتهار اشجار میباشند؛ **انجام:**مقرر فرمائیم که پیشکاران دولت والا بعمل آورند کواکب آمال از آفاق اقبال و اجلال طالع و لامع باد
نامه‌ای است که به عبد العزیز خان والی ترکستاندر پرسش از قضیه پدر محمد خان نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۲۴ر-۲۵پ)[ف: ۱۵-۲۵۱]

۲۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۲۷
آغاز:نامه دوستی طراز لازم الاعزاز سلطنت پناه ابو الغفازی خان بالقابه؛ **انجام:**فاتح ابواب مکاتبات و مراسلات باشند لایزال کوکب اقبال برافق کمال باد
نامه ای که به ابو الغازی خان والی اور کنج از جانب اعلیحضرت ظل رحمان نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۱گ (۳۸ر-۳۸پ)[ف: ۱۵-۲۵۵]

۲۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۲۸
آغاز:اغصان شجره ریاض الفت و وداد و ثمر و خنده ابر یکتادلی؛ **انجام:**گلهای آمال از نسیم تاییدات شگفته و خندان و ریاض کامرایی سر سبز و ریان باد
نامه‌ای که در جواب مکتوب پادشاه دکن نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق، ۳گ (۳۸پ-۴۰پ)[ف: ۱۵-۲۵۵]

۲۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۳۸
آغاز:آنکه افادت وافاضت پناه، فضایل و کمالات دستگاه حقایق و معارف آگاه؛ **انجام:**مدتیست که از درگاه خلایق پناه دور و از شرف بندگی مهجور شده در حین ورود رقم اشرف رخصت انصراف حاصل نموده روانه شود.
رقمی که در باب طلب مولانا محمد محسن کاشی نوشته شد؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۳گ (۵۴ر-۵۶پ)[ف: ۱۵-۲۵۹]

۲۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۵۶
آغاز:زلال عذب الفت و اتحاد و مائ معین مودت ووداد اعنی نامه مودت ختابه فلان؛ **انجام:**بتقریب جواب نامه که قبل از این فرستاده شده بود سلسله جنبان مصادقت و موالات کردند
مسوده جواب حاکم مولتان که از زبان ذوالفقار خان نوشت شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۶۳ر-۶۴پ)[ف: ۱۵-۲۶۵]

۲۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۵۸
آغاز:پیوسته ریاض اقبال و گلشن حشمت و اجلال دستور اعظم و مشی رمفخم؛ **انجام:**دیگران فتنه انگیز واقعه طلب را مجال تردد نداده، بعون الله ارکان حیاتش از بنیان قلع و قمع خواهد شد
سواد مکتوبی که مقرر شده بود که عالیجاه قورچی باشی و بیگلربیگی آذربایجان بردستور اعظم خواند کار قلمی نمایند؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۶۵ر-۶۶پ)[ف: ۱۵-۲۶۶]

۲۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۶۰
آغاز:مرآت مصفای دوستی و مودت و عینک دور نمای التیام و الفت. گلستان همیشه بهار صداقت؛ **انجام:**پیوسته ابواب مکاتبات را کهدر حقیقت از مقوله مکالمات روحانیست مفتوح داشته، بارجاع مهمات ممنون سازند، کهبه پیروی اقبال بی زوال صورت انجام یابد
سواد مکتوبی که از جانب یکی از حکام سر حد به صفدر خان نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۴گ (۶۸ر-۷۱ر)[ف: ۱۵-۲۶۷]

۲۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۶۱
آغاز:بوستان صداقت و حدیقه مودت اعنی مکتوب فلان که بآبیاری؛ **انجام:**دست آمدن از طریقه خاطر خوش احباب دور است از دام مکروهان بدور، و باحصول مطالب همعنان باشند
سواد مکتوبی که بیکی از دوستان نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۱گ (۷۱ر-۷۱پ)[ف: ۱۵-۲۶۷]

۲۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۶۵
آغاز:از عهده شکر الطاف گوناگون حضرات عالیات که در پیرایه‌های مختلف جلوه ظهور مینماید؛ **انجام:**دیگر چه نویسد که بنگارش آنچه نوشته شد نیز راضی نبود هی شقشقة هدرت ثم قرت
کتابی که به یاران قزوین نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۷۳ر-۷۴پ)[ف: ۱۵-۲۶۹]

۲۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۶۶

آغاز:لله الحمد که رسوم و آداب تازگی گرفته و نو بهار غرایب امور شگفتی آغاز نهاده؛ **انجام:**چندین بی شعورو ناشناخت باشد، بی شعوری بای خود، معاذالله که ناشناخت باشد، و بهر عیبی که شد راضی میتواند شد بجز این معنی که طبع قاصر از آن مباینت کلیست
به بعضی از آشنایان نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۷۴پ-۷۵پ)[ف: ۱۵-۲۶۹]

۲۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۶۸
آغاز:خواهش هم بزمی آشنایان بیگانه سرشت و دیدن دیدار رشک فرمایان گلشن فروردین؛ **انجام:**آن زیب گلستان دانش را جنبش افزونی در هاد و نهال هستی دوستان یکدل را ریان هستی فرستاد
کتابی خالی از واژه عربی به یاران قزوین نوشته؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۳گ (۷۷ر-۷۹ر)[ف: ۱۵-۲۷۰]

۲۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۶۹
آغاز: ... آشتی و جنگ و معجون شهد و شرنگ اعنی ثمر شاداب نهال، خامه افادت و افاضت پناه؛ **انجام:**در این ایام مطالعه طب نیز سد راه معالجات روحانی شده، حق تعالی با مری که بکار نشاتین آید مشغول گرداناد
در جواب کتابت حسین بیک منشی نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۳گ (۷۹ر-۸۱ر)[ف: ۱۵-۲۷۰]

۲۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۷۶
آغاز:دوشیزگان معانی و پرودگان مضامین کهدر لباس به نمای الفاظ بدلربائی؛ **انجام:**زبان سخن بمعانی آن گویاست گوش بر آواز آن بی بهره نخواهند گذاشت
در جواب منشی الممالک نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق[ف: ۱۵-۲۷۳]

۲۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۷۷
آغاز:با وجود ارسال مکتوب ناطق که مبین این معنیست که سخن هست فرزند جانم؛ **انجام:**دوستان را شخص واحد تصور نموده بگره گشائی گفتگو عقده از کار دل گشود: ابواب مراد بر چهره پسندیدگان شیوه اتحاد مفتوح باد
به یاران قزوین نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۹۰پ-۹۱پ)[ف: ۱۵-۲۷۳]

۲۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۷۸
آغاز:عدم قدرت تحریر جواب ملاحظه فلان دل حیرت زده را سیلی خور چهار موجه بحر تحیر نموده؛ **انجام:**از تصدیع خود خجل است. پرده دوری بتحریک نسیم لطف الهی مرتفع باد
به بعضی از آشنایان نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۹۱پ-۹۲ر)[ف: ۱۵-۲۷۴]

۲۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۷۹
آغاز:از شمیم گل کاغذهای مفاوضه قدسیه ضمیر مایه گلدسته بهارستان اهلیت؛ **انجام:**رجاء واثق و امل راسخ است که شاهد مسئول نخست نیز بزیور قبول محلی گردد
به بعضی از آشنایان نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۱گ (۹۲ر-۹۲پ)[ف: ۱۵-۲۷۴]

۲۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۸۱
آغاز:تا ابرش خوشخرام گردون را رایض قضا در زیر زین آفتاب و ماه کشیده میدارد؛ **انجام:**تا زلال عذب اندیشه غبار آلود ابهام نمانده خاطر را ازین تردد اطمینانی بهم رسد
در طلب اسب به حسین بیک منشی نوشته شد؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۱گ (۹۴ر-۹۴پ)[ف: ۱۵-۲۷۵]

۲۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۸۶
آغاز:چیره دستی تعارف اظهار حال که در عهده تقریر نامه خاموش مقال میباشد و نمیگذارد که اکتفا بگفتگوی چنان صادق البیان؛ **انجام:**از دعا فراموش نفرموده بسرمه مداد روشنی بخش دیده اتحاد خواهند گردید
کتابی که به حسین بیک منشی نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۹۸پ-۹۹پ)[ف: ۱۵-۲۷۷]

۲۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۸۷
آغاز:پیرایه بزم سراسر نگار نو بهار و گلوگاه رخسار شسته رویان لاله زار؛ **انجام:**که اغاز خواهشهاست در جام ... و دانایی بکام باد
در جواب کتابت عزیزان نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۹۹پ-۱۰۰پ)[ف: ۱۵-۲۷۷]

۲۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۸۸
آغاز:افکار صغری شکلی که مخرب برهان مثبتین قدم عالم است بدیهی البطلانست؛ **انجام:**اکنون سخت است نمیدانم چه باید کرد که بموقع باشد گفتن را چشم دارد
کتابی که به شخصی نوشته شد؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۱۰۰پ-۱۰۱ر)[ف: ۱۵-۲۷۷]

۲۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۸۹
آغاز:مشتاق شما محمد طاهر بحمد الله و المنه از عنایت سر کار واهب العطیات؛ **انجام:**که شاید از دست کنجکاویهای جزیره طبیعت که نفس اماره دقت طبعش نام گذارد خلاص شود
به میرزا محمد باقر طالقانی نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۱گ (۱۰۱ر-۱۰۱پ)[ف: ۱۵-۲۷۸]

۲۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۹۰
آغاز:ذات مرضیة السجیات که منبع کمالاتست از اصابه عین الکمال مصون و محفوظ بوده؛ **انجام:**حق تعالی بخلعت تسلی، آن شایسته زیور عنایت را محلی دارد و گویندگان را توفیق رفیق گرداناد
کتابی که به عزیزی نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۱۰۱ر-۱۰۲پ)[ف: ۱۵-۲۷۸]

۲۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۹۱
آغاز:الهی در جهان چندان بمانی ×× که بر خاک فلک تکبیر خوانی؛ **انجام:**امید که همیشه بکام دوستان بر اریکک دولت

ووساده عزت متمکن بوده بنگاشتن سلامتی احوال ذات جامعة الکمالات بندگان را رهیز منت گردانید
به صفی قلی خان ایروان نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۱گ (۱۰۲ر-۱۰۲پ)[ف: ۱۵-۲۷۸]

۲۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۹۲

آغاز:زهی نساج الفاظ و معانی که حریر را ببد قماشی انگشت نما ساخته و تبارک الله از این تازه بیانی؛ **انجام:**دیگر چون برنجم و بادای سخنان شما را برنجانم که از من زیاده برین نمی‌اید و السلام
کتابی که به مسیحای فسائی نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۱۰۲پ-۱۰۳ر)[ف: ۱۵-۲۷۹]

۲۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۹۳

آغاز:شهری ولایت، اهلیت برادر اعیانی؛ **انجام:**زادگان طبیعت که سوی آشنائی ترجیح غربت بر وطن نموده از راه بدار الثمین قلب شریف نزول مینمایند، چشم داشت اصلاح دارند
به میرزا سعد الدین محمد وزیر خراسان نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۱گ (۱۰۳ر-۱۰۳پ)[ف: ۱۵-۲۷۹]

۲۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۹۴

آغاز:حدیقه همیشه بهار وروضه مشحون بانوار و ازهار اعنی نوازش نامچه بندگان فلان که بگلهای رنگارنگ التفات و گله گذاری آراسته بود؛ **انجام:**نهال مارب باثمار حصول مطالب بارورو اختر اقبال هر روز درخشنده تر باد. بمحمد و آله الامجاد
به نجف قلی خان زنگنه نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۱۰۳پ-۱۰۴ر)[ف: ۱۵-۲۷۹]

۲۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۴

آغاز:پیمان ساغر دوستکامی و پیمانه خوشدلی عبد العزیز خان بالقابه از خمخمانه الطاف بی پایان الهی سر شار؛ **انجام:**امید که پیوسته هنگامه آرای عیش و خوشدلی و کامیابی و کامرانی باشند
مکتوبی که از جانب اعلیحضرت ظل رحمان به عبد العزیز والی ترکستان نوشته شده است؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۲۲ر-۲۳ر)[ف: ۱۵-۲۵۰]

۲۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۸

آغاز:تماشائیان بستان سرای اسرار نهان و سیاران خیابان حدائق پرنور جهان که باده کشان میکده راز و لذت شناسان کیفیت رسای حقیقت و مجازند؛ **انجام:**همواره شاهد مطلب روائی بکام و باده اصرار مطالب ... و بر جام باد
مکتوبی که از جانب اعلیحضرت ظل رحمان به عبد العزیز خان والی ترکستان نوشته شده است؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۲۶پ-۲۷ر)[ف: ۱۵-۲۵۲]

۲۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۹

آغاز:پیوسته ساغر سلطنت واقبال و پیمانه جهانبانی و اجلال از ماده مطلب روائی مالامال بود؛ **انجام:**باده بیخمار مخموران محفل دوریست دماغ آشنائی نشاة بخش مسرت بی اندازه خواهند ساخت
مکتوبی که به عبد العزیز خان والی ترکستان نوشته شده است؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۱گ (۲۷ر-۲۷پ)[ف: ۱۵-۲۵۲]

۲۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۲۵

آغاز:تا از نتایج اتصالات اجرام علوی و امتزاجات امهات سفلی خوش نشینان موالید را حال منتظم؛ **انجام:**بپای استوار یکتادلی شناسند، باقی حالات رجوع بتقریر فلان بالقابه است اعتماد خواهند نمود
به عبد العزیز خان والی ترکستان نوشته شده است؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۳۶ر-۳۷ر)[ف: ۱۵-۲۵۴]

۲۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۲۶

آغاز:چمن سرای گلشن ائتلاف و محبت و حدیقه طراز گلزار دوستی والفت؛ **انجام:**باعلام فتوحات تازه ترقیات بی اندازه مسرت افزای قلوب دوستان گردید پیوسته گلشن دولت و اقبال رابهار واثمار حصول مقاصد بر شاخسار باد
نامه‌ای که به عبد العزیز خان نوشته شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲گ (۳۷ر-۳۸ر)[ف: ۱۵-۲۵۵]

۲۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۹/۱۳

آغاز:هو. نامه ولیعهد مبرور به سلطان روم مصحوب قاسمخان سرهنگ حامل عهدنامه مبارکه. الحمد لله الذی اید الحق و شید الدین و الف بین قلوب المسلمین
نامه ولیعهد مبرور به سلطان روم؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: محمود بن جلال الدین محمد نصیر قلندرشاه خویی، تا: ربیع الثانی۱۲۷۲ق، جا: تهران؛ ۲گ (۴۶پ-۴۷پ)، اندازه: ۱۲/۸×۲۱/۵سم [ف: ۱/۲۹-۳۳۱]

۲۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۲۹

آغاز:تا گلهای عنبر شمیم حدایق و داد و ریا حین مودت نسیم بساتین و شادمانی و اتحاد در بهارستان یکجهتی؛ **انجام:**همواره مقام دولت و مقر سلطنت بحلیه کامرانی و زیور نصرت و شادمانی آراسته و محلی باد
نامه‌ای که مصحوب میرزا مقیم کتابدار نزد پادشاه والاجاه فرستاده شده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۴گ (۴۰پ-۴۳ر)[ف: ۱۵-۲۵۶]

۲۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۲۹/۵۰

آغاز:ای صبا ای محرم راز نهان ×× ای فرحبخش دل بیچارگان؛ **انجام:**تا کنم جان از سر رغبت فدا ×× بهر تعظیم قدومت ای صبا
نامه منظوم به خالد ۵۹ بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ ۵گ (۵۴۵-۵۴۹)، ۱۶سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸-۳۰]

۲۶۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۸۵/۱۲

نامه‌هایی میان ایران و عثمانی (ترجمه)، در مورد وجوهی که برای نظام از تبعه ایران گرفته شده، و یکی در مورد قرانتین خانقین، در مورد ایرانیانی که به نظام گرفته شده‌اند، در مورد گمرک، تعدی به زوار، رسوماتی که گرفته می‌شود، هزینه‌ای که

بابت دفن در رواق نجف گرفته می‌شود، صد تومان در ایوان و طالار ده تومان و در صحن پنج قران و در مقابر داخلی هر مرده سه تومان گرفته می‌شود، در مورد شکر در نجف. رویهم نامه‌ها از علاقه دولت ایران به امور جاری در کشور عراق را نشان می‌دهد. با تاریخهائی از ۱۲۷۶. در یک جا آمده: دو ثلث خلق نجف اشرف عجم اند، و معلوم است برای وارسی امور ایشان لازم است کسی از اجزای عهده مجلس این ولایت باشد و در این مدت یک نفر از عجم داخل مجلس راه نداده اند، محض این که محاکماتی که واق؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۶ق[ف: ۷-۴۱]

۲۶۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۰۲/۵

نامه نواب اعلی در جلوس شاه سلیم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۷ق؛ ۴ص (۲۵۱-۲۵۴)[د.ث. مجلس: ۱۴-۳۵۳۱]

۲۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۱۱/۲

مکتوب سلطان مراد میرزا حسام السلطنه بیکی از ابناء ملوک در زمان صدارت حاجی میرزا آقاسی؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: محمد رضا افشار، تا: ۱۲۸۰ق؛ ۲ص (۲۵-۲۶)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۷-۷۹۱]

۲۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۱۱/۲۳

دو نامه بهزل و طیبت بسیاق نوشته‌های محسن میرزا میر آخور؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: محمد رضا افشار، تا: ۱۲۸۰ق؛ ۴ص (۱۲۷-۱۳۰)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۷-۷۹۲]

۲۷۰. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۳۷/۱

آغاز:بسمله - هو الله تعالی شانه العزیز و به نستعین. سواد وصیت نامچه مرحوم میرزا مهدیخان: الحمدلله الذی خلق الموت؛ **انجام:**مهمات خاطر اخلاص منظور را سازند و السلام و الاکرام.

این قسمت از مجموعه شامل نامه‌ها و مکاتبات از این نویسندگان است: «سواد وصیت نامچه مرحوم میرزا مهدیخان»، «نامه میرزا تقی علی آبادی به قائم مقام طاب ثراه»، «سواد رقمی است که مرحوم ولیعهد میرزا به محمد علی آشتیانی مستوفی ... نوشته شده به خط مرحوم قائم مقام»، «سواد فرمانی است که مرحوم قائم مقام از جانب نایب السلطنه به نواب محمد حسین میرزا نوشته»، «نامه‌ای که قائم مقام از جانب نایب السلطنه به محمد حسن خان نایب الایاله کردستان نوشته»، نامه‌هایی است که قائم مقام به دوستان و یاران خود نوشته است، نامه ای است که فاضل خان گروسی به آقا خان محلاتی نوشته، نامه ای است که قائم مقام به میرزا بزرگ نوری نوشته، نامه‌هایی است که معتمد نوشته است، نامه‌هایی است که قائم مقام به مرحوم آقا میرزا تقی علی آبادی و به وقایع نگار، به فاضل خان گروسی و به یکی از وزرای خاقان و به نواب طهماسب میرزا و در خطاب به معشوق نوشته است، نامه‌هایی که مرحوم معتمد نوشته است، صورت کاغذی که نواب شاهزاده میرآخور به نواب اردشیر میرزا نوشته، نامه‌هایی که قائم مقام به یکی از امیرزادگان و از خراسان به شاهزاده خانم و به آقا علی دشتی و به میرزا بزرگ نوری و به میرزا تقی آقا و به فاضل خان و به محمود خان دنبلی و از سرخس به دوستی و به یکی از امیرزادگان، به تهران و به یکی از یاران و جواب به میرزا ابوالقاسم وزیر کرمانشاه و از جانب نایب السلطنه به عبدالرزاق بیگ دنبلی و از مسودات و مشقهای مرحوم قائم مقام است که به قلم جلی نوشته، نامه‌ای که مرحوم میرزا مهدیخان به جهت قراء و مزارع خود نوشته است، نامه‌ای که قائم مقام به میرزا محمد علی خان شیرازی نوشته، نامه‌ای است که نایب السلطنه به قائم مقام بزرگ نوشته، نامه‌هایی که قائم مقام به دوستان و به نواب شعاع السلطنه و به فتح الله و به میرزا صادق وقایع نگار و به میرزا محمد علی آشتیانی و به محمدرضا خان وزیر مملکت خراسان و به میرزا موسی خان برادر خود، پس از مصالحه با روس به میرزا بزرگ و به نواب والا شاهزاده معزالدوله و از جانب ولیعهد به سلطان روم نوشته است؛ کا: محمد جعفر قزوینی ابن محمد باقر خان، تا: ۱۲۸۷ق؛ ۱۳۳ص(۱-۱۳۳)، ۱۲ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: -۶۸]

۲۷۱. رشت؛ ملی؛ شماره نسخه:۷

نامه وزارت عدلیه درباره وقف بودن روستای گشت فومن گیلان از طرف خانلرخان و تولیت عبدالله خان و فرزندان او؛ بی‌کا، تا: ۱۲۸۹ق[نشریه: ۵-۳۹۱]

۲۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۵۲۴

آغاز:تعلیقه عالیشان میرزا بیک فراش را مرقوم میدارد؛ **انجام:**اجازه عبور دهند سنه ۱۲۸۸

نامه‌های متفرقه؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۸۹ق[رایانه]

۲۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۶۶/۲

نامه‌ای است که نواب میرزا حور ؟ به مستوفی الممالک نوشته است درباره برقراری مستمری برای شیخ اسد الله (که نمک پرورده آنحضرت) بوده است؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: مشتری خراسانی، محمد ابراهیم، تا: ۲۱ محرم۱۲۹۱ق؛ ۲گ (۸۰پ-۸۱ر)، اندازه: ۱۱/۵×۲۲سم [ف: ۱۵-۲۶]

۲۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۲۷/۲

نامه نواب محسن میرزا به قرنی جان سردار؛ خط: نستعلیق چلیپا، کا: محمد حسن هزار جریبی، تا: ۱۲۹۵-۱۲۹۸ق؛ ۱گ (۹۱ر-۹۱پ)[ف: ۳۷-۲۵۳؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۴۲]

۲۷۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۹۶/۱-۳۹/۷۶

آغاز:عرض کسبه وتجار و اصناف دارالسلطنه اصفهان بحضور مبارک هر یک از علماء اعلام وحجج اسلام ... اینکه قریب سی سال است که ما جماعت ... پای منبر جناب مستطاب ... سلطان الواعظین آقای حاجی سید محمد حسن واعظ کاشانی حاضر بوده‌ایم؛ **انجام:**هیچ خطری خطیر تر از تکفیر مؤمن نیست خصوص مثل جناب مستطاب فخر الواعظین صدر الذاکرین جناب آقای حاجی سید محمد حسن واعظ ... بعثه الله عزوجل یوم القیامة فقیهاً عالماً وشبهه نیست دراینکه این سید جلیل

نامه‌های چند تن از علمای شیعی است دراوایل قرن چهاردهم هجری درتأیید سلطان الواعظین سید محمد حسن موسوی کاشانی اصفهانی که متهم به فسق وکفر شده بود، از جمله نامه میرزا ابوالقاسم نراقی وشیخ محمد شرابیانی ومیرزا عبدالحسین مدرس یزدی و ابوالقاسم اردستانی، وعلی نقی کرمانی کاشانی، دراین باره نگاه کنید به فهرست کتابخانه آیة الله گلپایگانی ج۲ ص ۲۶۴-۲۶۹ که آقای رضا استادی به نقل از آقای روضاتی مدظله توضیحات خوبی ارائه کردند ونیز نسخه‌های شماره ۸۳/۲۴ و۸۴/۲۴ و۴۹/۲۴ و۵۰/۲۵ درارتباط با همین موضوع است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۱۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۸-۴۷۴۶]

۲۷۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۲۶/۲

نامه سفارت ایران از استانبول به بغداد در مورد اینکه مأمورین عثمانی درتوابع بغداد ایرانیان را بدون رضایت آن در دفتر نفوس عثمانی قید می‌کنند، مورخ ۲۱ رجب۱۲۹۱-غره ۱۳۹۸؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱ص (۳پ)، اندازه: ۲۱/۹×۲۵سم [ف: ۷-۳۴۶]

۲۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷/۱۲-فیروز

نامه میرزا کریم خان، در عنوان نامه چنین آمده است: «کاغذی است که جناب میرزا کریم خان پسر مرحوم ناظم الملک در حکومت نواب اشرف و الا موید الدوله در خراسان در سنه یک هزار و سیصد و هفت به تهران نوشته است»، نویسنده نامه از موید الدوله و عده‌ای دیگر نام می‌برد و بدنبال ذکر نام هر یک لطیفه و شوخی طنز آمیزی می‌آورد. نخست (پس از مقدمه نامه درباره موید الدوله می‌گوید: «از وضع ایالت جلیله مفتخره استفساری رفته بود. اما خود حضرت والا. شکم زندان باد است ای خردمند. ندارد هیچ عاقل باد در بند. روزها در تالار حکومتی جلوس فرموده فرمایشات ما فرمودیم ... نواب علیه عالیه افسر الدوله دامت شوکتها بینهم العداوة البغضاء ... »؛ کا: تفرشی لشکرنویس، علی، تا: قرن ۱۴؛ ۳ص (۱۳۱-۱۳۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱-۲۰۵]

۲۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۱۲۴

نامه خان چین به ملکه ویکتوریا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲ص (۲۰۴۳- ۲۰۴۴)[مختصر ف: -۸۴۴]

۲۷۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۹۳/۱

نامه‌های حکومت بنادر و جزایر جنوب و دشتی و دشتستان، شماره ۱۱۳ تاریخ ۱۲ آبان ۱۳۰۷ تا ۱۴۸ (از ص ۹تا۱۲۶) همراه با نامه‌های شماره ۱۵۹ تاریخ ۲۱ آذر ۱۳۰۷ تا ۱۶۳ تاریخ ۲۴ آذر ۱۳۰۷، در نه برگ جداگانه به همان حکومت (راهنمای کتاب ۵۶: ۱۸)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲۹گ، ۲۰سطر (۱۶×۲۰)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۷-۳۶۲]

۲۸۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۲۶/۲۸

نامه نواب اشرف مؤید الدوله فرمانفرمای خراسان و سیستان به سهام الدوله در امور سرحدیه و منع ازدواج دختران ایرانی با تراکمه تبعه خارجه مورخ ۲۳ صفر ۱۳۱۱؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱ص (۱۱۲پ)[ف: ۷-۳۵۱]

۲۸۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۶۹/۴

نامه حاجی فرهاد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲ص (۷۷-۷۸)، ۱۵سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۶۷۷]

۲۸۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۶۹/۵

نامه حاجی ملا صادق قمی در شکایت از کارکنان دولت به شاه؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۸ص (۷۸-۸۵)، ۱۵سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۶۷۸]

۲۸۳. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۹۸۶/۲

آغاز:نادر است چون زمین آنها بواسطه قرب به رودخانه شولات است در وقت بهار آب از پشته‌های قنات بالا زده؛ **انجام:**چند قریه را بدست یکی از اعمال کاردان و با اطلاع سپرده تا در کمال مواظبت مشغول آبادی شوند.

نامه‌ای به ظل السلطان، در این نامه مطالبی راجع به وضع چهار محال اصفهان (محال کراج محل برا ان، محال رود دشت) و نیز شرح گزستان و کویر کاوخانی تحریر شده.و نیز «جهت خرابی املاک خالصه و اربابی محال ما بین شهر» و همچنین «ملاحظاتیکه در باب آبادی املاک خالصه و اربابی محال پائین شهر لازم است منظور شود» در این نامه اضافه شده؛ خط: شکسته نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [ف: -۱۰۸]

۲۸۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۲۸

نامه‌ها و تلگرافهای ظهیرالدوله، نخستین آن تلگراف از قم به کرمان شاه در ۱۰ جمادی الاول ۳۲۷ و بازپسین آن تلگراف از تهران به ساری در پایان ذیحجه ۱۳۲۶؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۳۴ص، ۲۰سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۷-۴۹۱]

۲۸۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۷۹۹/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [نشریه: ۷-۲۱۲]

۲۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۹۰

نامه‌هایی است از سران قاجاری که در این دفتر کنار هم قرار گرفته است، این نامه‌ها نسخه اصلی است و به خط نویسندگان آنهاست که نوعا از بزرگان قاجار هستند. عناوین برخی از نامه‌ها: ۱. نامه احمدشاه قاجار به رئیس الوزراء (پهلوی)، ۲. نامه محمد علی شاه به مظفرالدین شاه، ۳. نامه رئیس مجلس شورای ملی به عین الدوله در ۱۳۲۹، ۴. نامه مظفرالدین شاه به عین الدوله در صفر ۱۳۲۰، ۵. نامه افتخار السلطنه به عین الدوله، ۶. نامه مظفرالدین شاه به عین الدوله در صفر ۱۳۲۰، ۷. نامه محمد علی شاه به مظفرالدین شاه، ۸. نامه محمد علی شاه به عین الدوله، ۹. نامه مظفرالدین شاه به معتمدالدوله در ۱۳۱۸، ۱۰. نامه میرزا علی اصغر خان اتابک به عین الدوله، ۱۱. نامه صاحب اختیار و دستخط

مظفرالدین شاه در مسافرت اروپا، ۱۲. نامه مظفر الدین شاه به عین الدوله در سفر اروپا در ۱۰صفر ۱۳۲۰، ۱۳. نامه عین الدوله به پسرش عضدالدوله، ۱۴. نامه مستوفی الممالک، ۱۵. نامه به امیر بهادر جنگ؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۸گ[ف: ۳۱-۱۶۴]

۲۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۹۱

نامه‌های دوره قاجار، نامه‌های زیر در این دفتر دیده می‌شود: ۱. نامه به صدر اعظم گویا از ناصرالدین شاه قاجار، ۲. نامه ناصرالدین شاه قاجار به اتابک اعظم، ۳. نامه‌ای به اتابک اعظم درباره وضعیت به تلگرافخانه در محرم ۱۳۲۴، ۴. نامه‌ای دیگر به صدر اعظم، ۵. نامه به معین همایون، ۶. نامه‌ای دیگر به معین همایون در ۲۸ رجب ۱۳۲۲ ، ۷. دو عریضه به شاه قاجاری و پاسخ وی، ۸. نامه به رئیس الوزراء در ۱۵ رجب ۱۳۳۳، ۹. نامه سفارت ایران در لاهه در ۱۲ جمادی الثانی ۱۳۲۲، ۱۰. نامه به نواب اشرف والا در ربیع الاول ۱۳۱۱، ۱۱. نامه سفارت ایران در لاهه در جمادی الثانی ۱۳۲۲، ۱۲. نامه وزارت امور خارجه در ۱۹ ربیع الاول ۱۳۱۹، ۱۳. نامه سفارت ایران در وینه در ۱۶ رمضان ۱۳۲۲ درباره جنگ روس و ژاپون، ۱۴. نامه سفارت ایران در لاهه در جمادی الثانی ۱۳۲ درباره نفوذ جاسوس روسی در ایران، ۱۵. نامه ای درباره شورش تبریز، مورخ ۱۶ جمادی الاول ۱۳۱۳، ۱۶. نامه درباره نصب ناظم الملک به کارگزاری خارجه آذربایجان درجمادی الاول ۱۳۱۳، ۱۷. نامه درباره مشروطه تبریز در ۱۵ ذیقعده ۱۳۲۶ از هیئت علمیه نجف؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، ۲۱گ[ف: ۳۱-۱۶۵]

۲۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۹۲

نامه‌های دوره قاجار، نامه‌های موجود در این دفتر: ۱. نامه معاضد السلطنه به احمدشاه درباره ملاقات با آقا نجفی در اصفهان، ۲. نامه حکومت ارومیه درباره راپورت صارم نظام در ۱۲ ذیحجه ۱۳۲۶، ۳. نامه محتشم السلطنه به عین الدوله صاحب اختیار آذربایجان در ۲۸ محرم ۱۳۲۶؟، ۴. گزارشی از اوضاع خوی و سلماسی در دوم ذیحجه ۱۳۲۶، ۵. نامه کاظم ... السلطنه، ۶. نامه از وزارت امور خارجه درباره روغن محموله از کرمانشاهان به دارالخلافه در ۲۴ذیقعده ۱۳۲۰، ۷. نامه به عین الدوله، ۸. نامه حکومت ارومیه درباره ورود موکب والا به آذربایجان در ۲ ذیحجه ۱۳۲۶، ۹. یادداشتی درباره شوکت الممالک رئیس قشون اصفهان با مهر «سلطان محمد» (بیضی)، ۱۰. نامه‌ای از امامقلی در ۳ ذیقعده ۱۳۱۳ ۱۱. نامه‌ای از محسن که از کرمان به صاحب منصبی نوشته است، ۱۲. عریضه حاکم گیلان به ناصرالدین شاه که از اتابک اعظم شکایت کرده در ۳ ذیحجه ۱۳۲۳ همراه با یادداشت ناصرالدین شاه در ظهر تگلراف وی، ۱۳. تلگراف از یزد به تهران درباره تنفیذ احکام حجج اسلام نجف در رفع فساد شیخ جعفر سبزواری؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، ۱۷گ[ف: ۳۱-۱۶۵]

۲۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۹۳

نامه‌های دوره قاجار، نامه‌های موجود در این دفتر: ۱.نامه به ترجمان الدوله پیشکار مالیه آذربایجان با مهر «سلطان عبدالمجید، ۲. نامه میرزا بابا زعفرانلو به ناصرالدین شاه که درخواست شغلی کرده و شاه در حاشیه ارجاع به صدر اعظم داده است، ۳. گزارش سرقت اموال حبیب الله بیک و حسین بیک و تیمور بیک توسط اشخاصی از اهالی قراجه داغ، در شوال ۱۳۰۹، ۴. مکاتبه ای درباره رحیم خان، ۵. نامه‌ای به حشمت الملک امیر قاین، ۶. نامه یکی از روسا به فرزندش در ۱۶ رجب ۱۳۱۷، ۷. یادداشتی درباره تعمیر کالسکها در ۱۵ ربیع الثانی ۱۳۱۷، ۸. یادداشتی در باب املاک قراچه داغ، ۹. نامه‌ای با مهر «سلطان محمد» ۱۰. نامه به ناصرالدین شاه درباره وصول خلعت و فرمان در ۱۳۰۵، ۱۱. نامه ای درباره درخواست سفارش برای محمد مهدی که در مرند به خدمات دیوانی اشتغال دارد، در جمادی الاولی ۱۳۱۳ در ظهرنامه مهر صدر اعظم دیده می‌شود، ۱۲. نامه خزانه دار کل ایران به عین الدوله و چند یادداشت دیگر؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، جلد: مقوا، ۱۸گ[ف: ۳۱-۱۶۶]

۲۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۹۴

نامه‌های دوره قاجار شامل قطعات زیر: ۱. نامه اتابک به مظفرالدین شاه و پاسخ وی، ۲. راپورت سعدالسلطنه حاکم اردبیل درباره روابط ایران و روسیه، ۳. نامه مظفرالدین شاه به صدراعظم اتابک در شوال ۱۳۲۲، ۴. گزارشی از متروکات مرحوم شاهزاده نصرة السلطنه و یادداشت مظفرالدین شاه در ذیل آن در ربیع الاول ۱۳۲۰، ۵. نامه مظفرالدین شاه به صدراعظم از قصر دوشان تپه در شوال ۱۳۲۳، ۶. یادداشتی از مظفرالدین شاه که در قصر گلستان تهران نوشته و قید (محرمانه) دارد، ۷. نامه مظفرالدین شاه به اتابک درباره دهی که در تیول مرحوم فیلسوف الدوله بوده، ۸. فرمانی از ناصرالدین شاه قاجار به فرزندش که سرپرستی آب رودخانه دارالسلطنه را به وی واگذار کرده است در رجب ۱۳۰۷ با مهر مربعی «ولیعهد»، ۹. نامه اتابک و مظفرالدین شاه به امیر بهادر، ۱۰. نامه عین الدوله به پسرش عضدالدوله در ۷ ربیع الثانی ۱۳۱۷، ۱۱. عریضه معتمدالدوله و فرمان شاه به صدر اعظم در حاشیه آن، ۱۲. یادداشتی از عین الدوله و حاشیه بر آن از مظفرالدین شاه، ۱۳. نامه مظفرالدین شاه به اتابک اعظم در ۱۳۲۴، ۱۴. نامه ای درباره سرقت در قریه لاهرود کویج مشکین، در ۱۴ ربیع الاول ۱۳۱۱، ۱۵. یادداشتی درباره رفع اختلاف بین اشرف والا و موید السلطنه در ۱۴ ربیع الاول ۱۳۱۱، ۱۶. نامه مظفرالدین شاه به عین الدوله، ۱۷. نامه عین الدوله به فرزندش در ۶ محرم ۱۳۱۸، ۱۸. فرمان مظفرالدین شاه به عین الدوله درباره صدر الواعظین در شب جمعه شوال ۱۳۲۲؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، جلد: مقوا، ۱۹گ[ف: ۳۱-۱۶۶]

۲۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۹۵

نامه‌های دوره قاجار، چند نامه از افراد مختلف است مربوط به سال‌های ۱۲۹۹-۱۳۲۲، عناوین برخی از آنها چنین است: ۱. نامه

صالح باغمیشه به مظفرالدین شاه که اجازه خواسته تلخک شاه شود در ۳ ربیع الثانی ۱۳۲۱، ۲. نامه‌ای از امیر نظام، ۳. نامه‌ای از حسام الدوله، ۴. نامه ای دیگر از امیر نظام درباره درخواست قونسول روسیه در ۱۶ جمادی الاول ۱۳۰۵، ۵. تلگراف علمای تهران به علمای مرند با امضای فضل الله نوری، ابوالقاسم حسنی حسینی، عبدالنبی، ریحان الله موسوی داعی ظهیر الاسلام، ابوطالب زنجانی در ۹ ذیقعده ۱۳۲۶، ۶. تگلراف انجمن ایالتی گیلان از رشت به تهران در ۱۳۲۷، ۷. نامه امیر اعظم به شاه، ۸ نامه فرمان فرما سالار لشکر در ۲۶ شعبان ۱۳۱۴، ۹. نامه امامقلی به محمد آقای سرپنجه رئیس طایفه مامش در ۱۲ جمادی الاول ۱۳۱۳، ۱۰. نامه‌ای در تجلیل از مقام روحانیت و تقدم آن بر مقام سلطنت، ۱۱. نامه محمد علی به شاه، ۱۲. نامه نجفقلی بن نظام الدوله به شاه، ۱۳. نامه‌ای درباره آب رودخانه سهند در رجب ۱۲۹۹ با مهر «امیر نظام علاء الدوله» (مربع)، ۱۴. تلگراف حسینقلی به شاه ۱۵. نامه صالح باغمیشه؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا، ۱۸گ[ف: ۳۱-۱۶۷]

۲۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۹۶

تلگراف‌ها و نامه‌هایی از دوره قاجار، از جمله: ۱. تلگراف خزعل به عین الدوله از محمره به تهران در ۱۸ رمضان ۱۳۱۸، ۲. نامه ای است با مهر نجفقلی که در توضیح آن نوشته‌اند: «امیر تومان رئیس طوایف قره پاپاخ در موقع اشغال کردستان به اتابک اعظم نوشته، ۳. نامه ستارخان سردار ملی به اسماعیل آقا با مهر بیضوی باسجع «یا ستار العیوب» ۴. نامه مستوفی الممالک به صدر اعظم، ۵. نامه امامقلی میرزا به اتابک اعظم، ۶. نامه وکیل الرعایا به عین الدوله در جمعه ۷ شوال ۱۳۲۷، ۷. نامه امامقلی میرزا به اتابک اعظم در موقع اشغال کردستان از طرف قوای عثمانی، ۸. یادداشت میرزا محمد خان در باب قیمت کره‌های ایلخی، ۹. نامه امیر اعظم به یکی از ارکان حکومت، ۱۰. نامه انیس الملک برادر میرزا علی اصغر خان اتابک، ۱۱. نامه حسنعلی خان امیر نظام با عنوان (برادر مکرما ...) در غره ذیحجه ۱۳۰۴، ۱۲. نامه نصرة السلطنه، ۱۳. نامه سفارت ایران در واشنگتن به مظفر الدین شاه با امضای «مرتضی» در ۲۴ جمادی الاول ۱۳۲۳؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۵گ[ف: ۳۱-۱۶۷]

۲۹۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۵۶/۶

سواد مکتوبی که جاسوس خونکار روم به افندی روم قلمی نموده در سال که عالیجاه امیرابراهیم ملقب به حاجی بک دنبلی به کعبه معظمه رفته بود شیخ الاسلام به سلطان مرادخان پادشاه روم رسانند، در آن سالی که حاجی بیگ دنبلی از جانب شاه عباس ماضی امیر حج ایران بود به آن جلال و لشکر از ممالک روم گذشته زیارت نمایند؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۴گ (۵۵ر-۵۸پ)، ابعاد متن: ۸/۵×۱۴، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۰-۵۴۷]

۲۹۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۳۹-عکسی

آغاز:مکاتیب مرحوم میرزا تقی خان امیرکبیر اتابک اعظم به ناصرالدین شاه در دوره صدارت خود. اصل این مکاتیب در کتابخانه مجلس شورای ملی ضبط است، و این سواد از روی نسخه اصل برداشته شده است

نسخه: دانشگاه اصل، ش ۵۴۱۳ (دانشگاه ۴/۱۶). نامه‌های روزگار امیرکبیر گویا همانکه به چاپ رسیده؛ خط: نستعلیق شکسته تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۸۴گ[عکسی ف: ۲-۲۷۹]

۲۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷/۱۴-فیروز

نامه به مرشد، نویسنده نامه، نام مرشد خویش را یاد نمی کند و عنوان نامه چنین است: «نواب مستطاب خاتم المجتهدین علامة العلمائی» و در نامه چنین آمده: «در این ز مان بحمد الله آفتاب از مشرق طلوع کرده و مرشدی مثل شما به جلوه ظهور آمده. این خاکسار دست اعتصام در دامان آن زبده انام زده که هر نقصی که در نفس خاکسار است به یمن همت و ظل مرحمت شما به کمال مبدل شود»؛ کا: تفرشی لشکرنویس، علی، تا: قرن ۱۴؛ ۲ص (۱۳۴-۱۳۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱-۲۰۶]

۲۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۶۸/۶۸

نامه حواله محصولات نخلستان بر مرقد مطهرو مشهد مقدس پیامبر اسلام (ص)؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ ۲ص (۴۸۹-۴۹۰)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱-۴۹۸]

۲۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۱/۶

آغاز:الحمدلله ... وصیت آنستکه در جمیع احوال حق جل ذکره را مطلع احوال و ناظر افعال داند؛ **انجام:**دوازدهم، در هر کجا که باشد این ضعیف را بدعای خیر یاد دارد.

این نامه از سید حسینی است که بیکی از پیروان خویش نوشته و بدو در آن دستور سیر و سلوک می‌دهد؛ خط: تعلیق، کا: نامی، محمد علی، تا: ۱۳۰۱ق[ف: ۳-۵۰۵]

۲۹۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۲۰/۱۱

نامه میرزا کاظم منشی به نواب شاهزاده محمد یوسف میرزا فرمانروای هرات که پوستینی برای او فرستاده بود در پاسخ نامه او. تاریخ محرم ۱۳۰۶ در ۹۹پ دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۶ق؛ ۱ص (۹۴پ)، ۲۸ سطر (۸×۲۰)، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۱۳-۳۱۹۶]

۲۹۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۱۸/۹

در نسخه ما سه نامه است از خان احمد گیلانی و پاسخ و پرسش شیخ صفی الدین اردبیلی (گرفته از کتاب المقامات) و چند مطلب پراکنده و نامه شیخ بهایی به میرزا ابراهیم همدانی؛ بی‌کا، تا: ۱۳۰۸ق؛ ۱۵گ (۵۸پ-۷۲پ)[ف: ۵-۷۰۲]

۳۰۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۷۱/۲۶

نامه شمس الدین در طریق سلوک سالک؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۰ق[ف: ۶-۵۳]

۳۰۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۷۷/۴

نامه ولی عهد به صدر اعظم درباره امور جاری شوال سنه ۱۳۱۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۱ق؛ اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۱۶-۶۳۷]

۳۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۷۷
نامه‌ها و قبوضات و بروات و تلگراف به معتمد السلطنه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۲ق؛ ۱۲۹گ[ف: ۳۴-۶۵]

۳۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۱۴
سیزده قطعه نامه و اجاره نامه از دوره قاجار؛ بی‌کا، تا: ۱۳۰۲ و۱۳۲۵ق؛ ۱۳گ[ف: ۳۴-۸۵]

۳۰۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۶۰/۲-ف
نسخه اصل: نسخه آقای حسن نراقی؛ نامه کمیته فرقه دموکرات به کمیته کاشان ش ۲۰ مورخ ۲۲ شوال ۱۳۲۵؛ بی‌کا، تا: ۱۳۲۵ق[فیلمها ف: ۲-۱۸۳]

۳۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۳۴
نامه‌ها و تلگرافهای علما و دربار درباره مشروطیت و تشکیل مجلس؛ خط: شکسته نستعلیق و نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۲۶ق؛ ۶۴گ[ف: ۳۴-۵۷]

۳۰۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۶/۷-طباطبائی
آغاز:میچکد خون دل از این نامه ×× گر به دست اندکی بیفشاریبه عرض می‌رساند که چه نویسم و چه کنم نه زبان خامه را طاقت گفتار؛ **انجام:**آن مخدوم را با متعلقان ایشان به فحوای آیه شریفه انما یوفی الصابرون ... ماجور و مثاب گرداناد بحق محمد و آله الامجاد.
نامه تعزیت، مشخصات نویسنده و مخاطب ذکر نشده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۹ق؛ ۱ص (۲۴ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲۲-۳۲۶]

۳۰۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۶/۹-طباطبائی
آغاز:رای رای توست خواهی جنگ خواهی آشتی ×× ما قلم بر سر کشیدیم اختیار خویش را؛ **انجام:** می‌خواهی که غلام حقیقی خود را به طریق سابق بنوشته به اخبار سلامتی و این نامه نگاری و ارجاع مهمات بین الامثال مفتخر و سر افراز نمائید.
نامه دوستانه، این نامه که با قلم دیگر و شاید کاتب دیگر است گویا قسمتی از یک رساله دستور نامه نگاری است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۹ق؛ ۱ص (۲۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲۲-۳۲۷]

۳۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۳۶
آغاز:آنکه رفعت و معالی پناه مقرت الحضرة العلیة العالیة شمساالرفعةالعزة والمعالی میرزا مقیم کتابدار خاصه؛ **انجام:**مطالبی که داشته شد عرض نموده بعزانجام و شرف اسعاف مقرون شناسد رقمی که به میرزا مقیم کتابدار خاصه نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۵۲ر-۵۳ر)[ف: ۱۵-۲۵۸]

۳۰۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۴۰
نامه‌های شخصی فردی به نام «علی»، نامه‌هایی است که بیشتر برای فرزندش یا مشیر الدوله نوشته شده و چنین بر می‌آید که نگارنده آنها از کارمندان بلندپایه پست آن زمان بوده و از جهت تاریخی دارای اهمیت می‌باشد، در بعضی از این نامه‌ها تاریخ‌های ۱۳۱۰-۱۳۱۳ آمده است؛ خط: نستعلیق نازیبا، کا: نگارنده نامه‌ها، بی‌تا؛ مهر: «یا علی الاعلی»(بیضوی)؛ ۹۶گ، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۲۰-۲۸۰]

۳۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵۳۱/۲-۹/۸۱
آغاز:بسمله درثانی عرض می‌شود که اگر چه درملاحظه گرامی تخصیص ناخوشی بدنی اشعاری فرموده بودند امابحث از سودا و صفرا نبود؛ **انجام:**اگر شما را هوش باشدخود را از این خانه بحول تعالی نجات دهید وتقوی را پیشه کنید ظاهراً وباطناً اسرار شما را محافظت کندحاصل درثقل ومطلب از این عظیم تراست که حقیه دراین کاغذ نقل کرد وما اللهم علی محمد وآل محمد
کمتر از ده نامه ورقعه درنصیحت وتشویق به سیر وسلوک است از کسی ظاهراً خطاب به فرزندش، با مذاقی شیعی، باید از یکی از فقهای عارف قرن سیزدهم هجری باشد درنامه اول به نقل از ملا محمد تقی مجلسی از اشعار مثنوی تجلیل می‌کند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۸-۴۷۴۶]

۳۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۶۱۴/۵-۵۸/۶۴
آغاز:وهمگی سرانجام بدانگونه که می‌بایستی شد چنانچه بت خانه‌های هندوان به کیش خانقاه درویشان خدا اندیش گردید
نامه‌ای است که یکی از امرای هند به حاکم ایران نوشته و در آن از تعدی قزلباشان به شاه وقت اظهار ناخشنودی شده و به وی قول مساعدت داده است او همچنان از علی همدان اوغلی والی عراق که بدست سلطان روم برکنار شده، ابراز نارضایتی کرده و این نامه را به همراه میرقریشی ارسال نموده است، به جهت افتادگی آغاز و انجام نام، تعیین نام پادشاه ممکن نشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۶گ (۷۴-۷۹)، ۱۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۸-۴۷۴۰]

۳۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۴۵/۱
آغاز:بشرف عرض حضور مقدس میرساند، این بنده یکی از ستایش کنندگان؛ **انجام:**بنده دولتخواه وطن پرست ملت دوست ... گمنام است.
نامه یکی از وطنخواهان روشن فکر در باب مشروطیت ایران خطاب به سید محمد طباطبائی بعد از خروج از تحصن درحضرت عبدالعظم؛ خط: نستعلیق و نسخ و شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱ص (۳-۱۳)، اندازه: ۱۵/۳×۲۳سم [ف: ۷-۸۲۰]

۳۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۵۰-ف
نامه‌های یک افسر فرانسوی درباره گزارش سفر او به ترکیه و ایران در سال ۱۸۷۸، چاپ همین سال؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸۴ص[فیلمها ف: ۳-۲۲]

۳۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۶۷-ف
نامه کنسول ونیز در قبرس در ۲۹۰ ژوئن ۱۵۱۶ (ش ۶۴)؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۲۴]

۳۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۰۱-عکس
نامه‌های چند خارجی به تقی زاده، یکی از آنها هوتم شنید لر است با «کمیته سیار قزوین» مورخ ۱۷ جمادی الثانی ۱۳۲۷ شماره

۳۴؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۲۷۷]

۳۱۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۹۱

نامه محمد تقی به میرزا عبدالوهاب مستوفی در ۱۲۶۷ درباره درخواست صد تومان اضافه مواجب قنبر علی خان حاکم تبریز؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۶]

۳۱۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۹۶

نامه مدیرالملک ژنرال کنسول پادشاهی ایران در تفلیس در ۴ صفر ۱۳۱۷ در اینکه ماطاوس خان خدمت گزار ایران به میل خود عزم تهران کرده است، با مهر مدیرالملک و با عنوان او به خط روسی با شیر و خورشید، متن؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۶]

۳۱۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۰۳

نامه نصرة الدوله از فرخ بی تاریخ؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۷]

۳۱۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۰۷

نامه خداوند گاری سرکار آقایی درباره حساب آذربایجان و میرزا خداداد و امین الملک؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۷]

۳۲۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۱۳

نامه‌های پراکنده با تاریخ ۱۲۱۸ و ۱۲۸۸ و ۱۳۱۰ و ۱۳۲۱ و ۱۳۳۱ یازده طغرا؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۷]

۳۲۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۶۷۹/۶

نامه اهالی بهبهان درباره قبله؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳-۱۱۷]

۳۲۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۹۳

نامه دو ربا صابح شارژدافر انگلیس درباره اینکه قوام الدوله دوبار از یهودیهای هرات محبوس در مشهد و یهودی‌هایی که دولت آیران آنها را رعیت خود می‌پندارد مبلغ هزار و پانصد تومان به جبر گرفته است، دستور بدهید که آن را طبق عهدنامه پاریس با اطلاع دو نفر یکی از سفارت انگلیس و یکی از ایران به آنان برگرداند، اگر چه دولت شما نوشته است که چنین چیز نشده است ولی من بررسی کردم و دیدم که چنین چیزی بوده است، مورخ ۱۵ جمادی الثانی ۱۲۷۵ (رونوشت و سواد رساله است)؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۶]

۳۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۴۳/۱۷-ف

نامه دوستانه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲گ (۳۹پ-۴۰ر)، قطع: ربعی[فیلمها ف: ۲-۲۳۸]

۳۲۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۰۴

نامه‌ها دیوانی سه طغرا، با مهر مصطفی در پشت و بی تاریخ؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۷]

۳۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۲۳

نامه‌های به سعید نفیسی، یادداشتها و پاره‌های روزنامه‌ها (تاریخ کمیته مجازات) و نامه‌های رجال و ادباء در چهار قوطی ۲۴۰؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۷-۳۲۴]

۳۲۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۹۸

نامه بازرگانان یا عریضه تجار با چندین امضاء که یکی از امین التجار است درباره تنزل قران؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۶]

۳۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۹/۳

شامل: -نامه‌ها از پسر به مادر، -تعزیت نامه، -دعوت به صرف قهوه و غلیان، -شرکت در مجلس مصیبت خامس آل عبا، -سفارش نامه کمک و دستگیری، -نامه‌های دوستانه، -تشکرنامه، -نامه‌ها به شاعران، -عریضه جات، -عتق رقاب؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۲۱/۴×۳۴/۷سم [ف: ۷-۳۴۴]

۳۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۷۹/۱۴

آغاز:سالک مسالک شریعت و طریقت و ناهج مناهج معرفت و حقیقت اخوان اعزا امجد درویش مشتاقعلی و رونق علی شاه سلمه الله؛ **انجام:**و بر خود نمی گیرد چونکه خود رواست، والسلام.

نامه‌ای است از یکی صوفیان که در شهر هرات می‌زیسته، به مشتاق علی شاه و رونق علی شاه مورخ غره رجب، و در آن مسائل عرفانی به نظم و نثر آمده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۵۵پ-۵۶پ)، ۲۱-۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۶سم [ف: ۸-۸۶]

۳۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۷۹/۱۸

آغاز:رقعه دیگر من کلامه روح الله روحه. بعد الحمد لواهب الفیض و الجود و الصلاة علی صاحب المقام المحمود ...

نامه عرفانی به نظم و نثر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۶۰پ)، ۲۱-۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۶سم [ف: ۸-۸۷]

۳۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۷۹/۱۹

آغاز:سواد کتابتی که سید نوربخش بپادشاه اعظم میرزا شاهرخ نوشته بود: حضرت الله تعالی سعادت محبت آل عبا را نصیب بزرگترین پادشاهان زمان گرداند ...

نامه عرفانی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۶۱پ-۶۲ر)، ۲۱-۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۶سم [ف: ۸-۸۷]

۳۳۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۷۹/۲۰

آغاز:ایضا از سید بزرگوار مزبور ... در نصیحت مریدان نوشته است: شکر و سپاس و ثنای بیقیاس حضرت لاهوت را که به مقتضای حکمت انسان را ...

نامه عرفانی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۶۲ر-۶۲پ)، ۲۱-۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۶سم [ف: ۸-۸۷]

۳۳۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۰۷/۵

آغاز:بسم ربنا الاقدس الامنع الاعز العلی الابهاء. روحی لاستقامتک فداء، یا ایها المتوجه الی الافق الابهی ... و بعد عرض میشود این عبد بکتاب حضرت حضرت عالی فائز گردید. نحمدالله ... و اینکه مرقوم فرموده بودند که بعضی اراده ملاقات به آنحضرت نموده اند؛ **انجام:**و افعال دوحه مبارکه آنحضرت را بابهی تکبیرات رفیعه منیعه مکبرند. سنة ۱۳۰۸

نامه خادم الله به جناب «ج»، این نامه مورخ ۱۳۰۸ است، نامه بهائیها؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۲۵۴ر-۲۵۷ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۸سم [ف: ۹-۱۶۳]

۳۳۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۰۲

دست خطهای ناصرالدین شاه است با مهر و امضای او خطاب به نایب السلطنه کامران میرزا درباره مسایل سیاسی واداری آن روزگار و نامه‌های نایب السلطنه به شاه و کسانی دیگر که در کنار بیشتر آنها شاه به خط خود دستور داده است، متن بیشتر نامه‌ها را چیده و از میان برده‌اند، تنها نوشته‌ها و دستورهای شاه را پهلوی هم چسبانده اند. فرمانها و منشورها و دستورها و صورت حسابهای مورخ ۱۲۹۸ تا ۱۳۰۳ نیز در آن هست، پاکتها و امضاها و نشانیهای برخی و مهرها را در کنار هم چسبانده‌اند؛ کا: ناصرالدین قاجار، شاه ایران، بی‌تا[ف: ۹-۲۵۳]

۳۳۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۵۶/۳

آغاز:بعرض مقدس میرسانم که پرواز شعله شوق افروختگان گرمی محبت ...

از وزرات و اقبال پناه میرزا هاشم به سراج الانام میرزا قاسم بهارخانی به نثر و نظم و پاسخ آن؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۳گ (۱۶۸پ-۱۷۰چلیپا)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۹-۴۰۱]

۳۳۵. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲۷۶

آغاز:جهت تبریک عید مرقوم داشتند: مرقومه تبریکیه سال جدید که به مقتضای مهر و محبت شرف صدور یافت ...

رونوشت نامه‌های یکی از رجال عصر قاجار است، در یکی از نامه‌های می‌نویسد: «حالا که بندگان حضرت اشرف قوام السلطنه دامت عظمته قبول وزرات جلیله مالیه را فرمودند فرزندم میرزا عنایت الله را به پیشکاری مالیه یکی از این چند ولایت نصب کنید»؛ بی‌کا، بی‌تا؛ یک جا تاریخ تحریر ۱۳۳۵دارد؛ ۲۵گ، قطع: خشتی[چند نسخه-ف: -۳۶۷]

۳۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۵/۱۳

آغاز:بعد از طی مراحل عبودیت و فراغ از مراسم دعای دوام و عمر و دولت عرض میشود که چندی قبل نیمه شبی بود که رقیمه کریمه در باب کیفیت نماز آیات که به افتخار این دعا گو عز صدور یافته بود و اصل شد و چون مذکور شد که در همان شب، چاپار عازم نواب اشرف والاست و من در شب عاجزم ... از نوشتن، جواب اینرا بشیخ جلیل املاء نمودم و او نوشت و انفاذ حضور مبارک شد نمیدانم شرف وصول خدت روزی آن گشته یا خیر باری نماز آیات در سال دهم هجرت شروع شد؛ **انجام:**پایان: و قنوت آن پنج و سجود آن چهار و تشهد و سلام آن یک، مانند نماز صبح الباقی امرکم الاشرف الارفع مطاع.

پس از پایان پاسخ، یادداشتی خصوصی از صاحب پاسخ و نیز نوشته ای بخطی دیگر درباره کیفیت نماز آیات دیده می‌شود.

پاسخ نامه‌ای است (و آنطوری که از مطاوی پاسخ آن پید است) متضمن سؤال از تاریخ تشریع نماز آیات و وجه تسمیت آن به «آیات» و کیفیت آن بوده است، نیز معلوم است که نویسنده نامه یکی از شاهزدگان قاجاریه بوده که در پاسخ، از او با عنوان نواب «اشرف والا» یاد شده، از یادداشتی که نویسنده این پاسخ در ذیل آن نوشته، پیداست که در فرحزاد از قراء تهران - بوده و فرزند نویسنده سؤال را تعلیم می‌کرده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۱۳۰-۱۳۱)[ف: ۹-۴۵۳]

۳۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۲

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: دار السلطنه؛ ۸سطر (۵×۱۴)[ف: ۱۵-۷۸]

۳۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۳

نامه ایست که به امین الملک وزیر عدلیه وقت نوشته شده است و درباره بیلان کار عدلیه که به حضور پادشاه تقدیم شده بحث و گفتگو شده است، این نامه تاریخ ۲۰ جمادی الاول دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: دار السلطنه؛ ۷سطر[ف: ۱۵-۷۸]

۳۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۶

نامه از عرایض خانه نصر الله مهندس است و در آن صورتی از مطالبات و مخارجی است که بایستی انجام بگیرد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ در حاشیه نامه دستوراتی به امین الملک صادر شده است [ف: ۱۵-۷۹]

۳۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۸

از دربار به امین الملک دربار مقرری سال نوشته شده است و از روی خواسته شد اهتمام شایسته بعمل آید که هر قدر مرحمت می‌شود معلوم شود و از گزارشات ذات همایونی را زودتر مطلع سازد تاریخ نامه ۱۲۸۷ است؛ خط: شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ با مهر ولیعهد؛ ۱۲سطر (۸×۱۵)[ف: ۱۵-۷۹]

۳۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۲

از دربار به معتمد الملک نوشته شده است و در آن مسؤولیت وزرای دولت و حوزه اقتدار آنها از نظر مالیات و محاکمات و وجوهی که می‌بایست به خزانه دولت برسد دستوراتی صادر شده است. در نامه گفته شده است معتمد الملک در ضمن ترتیب ادارات مستقله مقرر شده بود که در امور ولایات واقعه در اداره هر یک از وزرای فخام دولت هر گونه مداخله ممنوع ... و بااینحال امر قشون و مالیات ومحاکمات آن ولایات بلااستثناااز صاحب آن اداره خواسته می‌شود و بعدا صورتی از وجوه دولت که به خط سیاق آمده است و نوشته شده که درباره مخارج اهتمام کافی به عمل آید تاریخ نامه۱۲۹۱؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مهر دربار سلطنتی؛ ۸سطر (۹×۱۶)[ف: ۱۵-۸۰]

۳۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۵

درباره بروات، نامه با جمله برادر من شروع می‌شود و لقب جلالتماب سردار کل و نام سردار کل و نام میرزا ابو القاسم در آن آورده شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ابعاد متن: ۶×۱۴ [ف: ۱۵-۸۱]

۳۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۲۴

به ناصر الدین شاه نوشته شده است در این نامه گفته شده است به نمک شاهنشاه قسم که اکثر از انچه نوشته‌اند بهتان محض است این نامه راجع به پرداخت حق دیوان است که گویا کم و کسری داشته است، در صدر نامه ناصر الدین شاه مطالبی خطاب به معتمد

الملک در موضوع نامه نوشته است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۷سطر (۹×۱۳)[ف: ۱۵-۸۶]

۳۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۲۹

که شاه خطاب به معتمد الملک نوشته است و در آن از وی خواسته است که راجع به صحت سیاهه‌ای که به حضور تقدیم شده توضیحاتی بدهد در پایان این نامه نوشته شده است(نمی‌دانم این سیاهه حقیقتی دارد یا نه البته صحیحش را عرض کن)؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۸۸]

۳۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۳۰

درباره وجوهی که بایستی به دیوان پرداخت شود و در آن راجع به حصول وجوه دیوانی تاکید شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۸۸]

۳۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۳۵

که گویا به صدر اعظم نوشته شده است و در مورد رفتن و رسیدگی به نزاعی که اتفاق افتاده در حاشیه این نامه جواب آن داده شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۰]

۳۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۳۶

نامه‌ای است که با جمله مهربان برادرم اغاز شده است و در آن درباره یکی از اعضای دایره که مورد توجه است سخن رفته است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۰]

۳۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۳۸

دو نامه: ۱. نویسنده و گیرنده آن شناخته نشد. نام مرتضی خان و حیدر خان در آن یاد شده است، ۲. راجع به اجزاء (کارمندان) اداراه کل است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۰]

۳۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۳۹

نامه‌ای است به یکی از دوستان و در آن از قول مساعدت راجع به مقام و شغل گفتگو شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۰]

۳۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۴۰

در مورد فراش و محصل که به شیوه اعتراض بمرئوس نوشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۱]

۳۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۴۱

نامههایی دوستانه: ۱. نامه‌ای است بیکی از دوستان و در آن درخواست‌هایی شده است، ۲. نامه‌ای است در چند سطر به یکی از دوستان و نامه دیگری که در آن به یکی از دوستان نسبت به مرگ پدرش تسلیت گفته شده و بوی قول بر قراری مواجب و مرسومی پدر داده شده است، ۳. در آن از نصیر الدوله و مجد الملک نام برده شده است، ۴. به یکی از دوستان، ۵. نامه دیگر به یکی از دوستان که راجع به مرسوم و شغل میرزا ابراهیم نامی گفتگو شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۱]

۳۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۴۴

نامه ایست راجع به پستخانه و در آن به نظام کاران اداره یاد شده دستوراتی صادره شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۱]

۳۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۴۸

در این نامه برای جواب دادن به نامه‌های ادارات شهرستانها کسب تکلیف شده است از جمله در این نامه در باب روزهای انعقاد مجلس اداره توضیح خواسته شده است در این نامه از مسیو بوتال که گویا بریاست یک اداره منصوب شده است نام برده شده در حاشیه این نامه دستورات لازم صادر شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۲]

۳۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۵۰

نامه‌ای است دوستانه که در آن مسائل خصوصی گفتگو شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۲]

۳۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۵۱

که در آن دو فقر درخواست مطرح شده است یکی برای انجام تعمیر در قهوه خانه مقبره مجد الملک و دیگر درخواست کمل و مساعدت جهت شخصی به نام محمد اسماعیل؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۲]

۳۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۵۴

دو نامه است: ۱. دستور ارسال جواب برای سفیر عثمانی داده شده است و سخن از این است که محمولات پستی و وجوه نقد که سرقت رفته به مسؤولیت اداره پست نیست، ۲. در جواب میرزا علینقی خان مستشار نور در مورد محمولات پستی پستخانه قوچان؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۳]

۳۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۵۶

خلاصه چند نامه از ابو القاسم سمنانی و میرزا حسن خراسانی نامه به جناب اصف الدوله نامه به همه مامورین پست خراسان و جواب شکایت تاجر باشی به وسیله میرزا یحیی خان؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۳]

۳۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۵۹

به یک مقام علی رتبه نوشته شده و از وی وقت ملاقات در خواست گردیده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۴]

۳۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۶۰

دوستانه نوشته شده است درصدر این نامه مهر برجسته امین الملک بازر و تاریخ ۱۲۹۰ دارد؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۴]

۳۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۶۳

گزارش است درباره کتاب فصل الخطاب حاجی محمد جعفر کاشانی در مقدمه این گزارش از روحیات و اخلاق و مسافرت‌های مصنف کتاب یاد شده و سپس می‌نویسد خلاصه بیاناتی که در سه دفتر گرد آمده است این است که معروض می‌افتد و سپس کتاب به قسمت تقسیم و خلاصه آنرا به طور فهرست می‌نویسد و درباره جزء سوم می‌گوید شرح حالت و تظلم است که نویسنده از هند برگشته ودر بوشهر اقامت گزیده و بتحصیل و تدریس مشغول بوده که نایب الایاله وی را خواسته و فحش داده و کتک زده و بیرون کرده واکنون کتاب‌ها از دستش رفته و دویست تومان مقروض شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۴]

۳۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۶۴

نامه‌ای است خطاب به عضد الدوله در باره رسیدگی به بعضی

امور جاریه؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۵]

۳۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۶۹

که به حسام السادات نوشته شده و درباره مسائل خانوادگی بحث و گفتگو شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۵]

۳۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۷۲

سه نامه است: ۱. درباره اصطبل مقرب الخاقان شریفخان، ۲. درباره عریضه حاجی میرزا نصیر رشتی در حاشیه این نامه دستور رسیدگی داده شده است، ۳. نامه‌ای است بیشتر درباره مسائل خصوصی؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۷]

۳۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۷۴

دوستانه که در آن از گرفتاری‌های خصوصی گفتگو شده است ولی از نظر پژوهش‌های اجتماعی سودمند است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۷]

۳۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۷۹

دو فقره نوشته است یکی به خط شکسته نستعلیق درشت که به صورت چلیپا نوشته شده است و دومی بخط ریز هر دو نوشته بدون نقطه است و هر دو با این عبارت (بروعمارت دل کن که این جهان خراب) آغاز می‌شود؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۸]

۳۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۷۵

به طور خصوصی در مورد کارهای دولتی در ان بحث شده است، در این نامه از مجلس وزرا و حکومت همدان و مشیر الملک سخن گفته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۷]

۳۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۹۳

دوستانه که ضمن مطرح نمودن مسائل خصوصی در باب مسائل اداری نیز سخن رفته است و از نظر مطالعات اجتماعی بسیار سودمند است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۱]

۳۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۹۵

دو نامه: ۱-.که در آن دستور برقراری ارتباط بوسیله نوشتن عرایض و دقت در کار و مسئولیتی که به مخاطب نامه سپرده شده است یاد آوری شده، ۲. راجع به کارهای خصوصی و شخصی نوشته شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۲]

۳۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۰۵

دو نامه: ۱. نامه‌ای است دوستانه به یکی از دوستان نوشته شده است ولی از مسائل آن روزه خالی نیست، ۲. نویسنده در آن ضمن ابراز تشویش و نگرانی خود خواسته تا اوضاع سیاسی رابرایش روشن سازند؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۵]

۳۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۰۶

به وکیل الملک نوشته شده است و در باب مسائل ولایات گفتگو و بحث شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۵]

۳۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۰۸

از ولیعهد برای آمدن بمجلس روضه خوانی دعوت شده است در حاشیه این نامه نوشته شده که اگر حال مساعد بود خواهم آمد؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۵]

۳۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۱۱

پس از تعارفات دوستانه در مورد دریافت بروات قسط عراق و فارس که امضا شده سخن بمیان امده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۶]

۳۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۲۷

چهار فقره نامه درباره شکایات از بعضی ادارات ونابسامانیهای آن روزه؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۱۱]

۳۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۳۱

سه نامه که با عنوان برادر عزیزم مسائل اداری و درباری و امثال و حکم در آنها مطرح شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۱۵]

۳۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۴۸/۷

آغاز:میرزا عبدالوهاب معتمدالدوله درحالت رمد چشم بیکی از دوستان نوشته روزی چند گذشت که رقعه کهنه تیره رفع خیرگی نظر را حاجب دیده رمد دیده است؛ **انجام:**طعنه سگ دون میباشم. زیاده بر این چه سعایت و حکایت کنم و السلام علی من اتبع الهدی

نامه‌هایی است با عنوان‌هائی از قبیل نامه به دوستان، نامه به مطلوب، نامه به معشوق و چند نامه که به امر مکرم حاجی محمد حسینخان، حاجی میرزا بابا نوشته شده و برخی از انشای میرزا عبدالوهاب معتمد الدوله است، و مسائل مختلف از قبیل تعریف شیراز پند و اندرز تعزیت نامه وثیقه نامه و جز آن دارد؛ خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳گ (۲۷پ-۴۹)، ابعاد متن: ۸×۱۴، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۴-۲۰۵]

۳۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۷

آغاز:ثمر پیشرس نهال پیوند دوستی جاوید و جام جهان نمای عوالم محبت شدید؛ **انجام:**کوکب مراد از افق حصول، طالع و نجوم فرو کامرانی درخشان و ساطع باد.

جواب مکتوب سلطان مراد بخش؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹گ (۱۱پ-۲۹پ)[ف: ۱۵-۲۴۸]

۳۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۳۰

آغاز:روایح بوستان حسن عقیدت واخلاص و نسایم بهارستان یک جهتی و اختصاص اعنی نامه مخالصت نشان؛ **انجام:**صورت حصول ورایه قبول یابد، آفتاب سلطنت و اقبال از افق سعادت واقبال اجلال طالع باد

نامه‌ای که به ابو الغفازی خان نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۴۳ر-۴۳پ)[ف: ۱۵-۲۵۶]

۳۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۳۲

آغاز:آنکه سلطنت پناه فلان بالقابه بشفقت شاهانه و مرحمت بی نهایت خسروانه مستوثق و امیدوار و مستظهر مستمال بوده؛ **انجام:**نقاره شادی بلند آوازه گرداند و بتوجهات شاهانه مستمال وامیدوار شد

رقمی که بعد از هزیمت جغتای برستم خان والی گرجستان نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۴۵ر-۴۸ر)[ف: ۱۵-۲۵۷]

۳۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۳۵

آغاز:آنکه از روزی که دست قدرت لشکر کش وجود سپه آرای هستی بود؛ **انجام:**علمی که مطرز بآیات بینات فتح و نصر تست به آن ولایت پناه شفقت فرموده مصحوب فلان ارسال فرمودیم

رقمی که به جهت امتیاز الویه سپاه نصرت پناه نوشته شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۵۱پ-۵۲ر)[ف: ۱۵-۲۵۸]

۳۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۳۷

آغاز:چون قابلیت مواد و حصول استعداد را در جلب آثار؛ **انجام:**به سیور غال ابدی واحسان سرمدی عالیجاه سابق الالقاب بطنا بعد بطن و عقبا بعد عقب شفقت و مرحمت فرمودیم

رقم اعتماد الدوله که در باب سیور غال ده نیم معادن نوشته شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۵۳ر-۵۴ر)[ف: ۱۵-۲۵۹]

۳۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۵۷

آغاز:چمن طراز حدیقه همیشه بهار دوستی و و لا بهار افروز بوستان صدق و صفا؛ **انجام:**و شاهد دوستی را این لباس زیبا و این پیرایه خوش نماست لهذا بعضی از اجناس این دیار بیاد بود مخصوص گشت

سواد مکتوبی که از جانب حکام سر حد نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۶۴پ-۶۵ر)[ف: ۱۵-۲۶۶]

۳۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۶۲

آغاز:عصانا عصمة الله عن الافات بتحصیل اموری که خیر نشاتین در ضمن آن مندرجست؛ **انجام:**و پایان را به فتوای مروت و گواهی عزت یا برفعت پناه حواله نمود در آنچه شایسته آن کار باشد اهمال نخواهند نمود

به محمد معصوم ولد حسین بیک نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۷۱پ-۷۲ر)[ف: ۱۵-۲۶۸]

۳۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۶۳

آغاز:پیوسته برضا جوئی خالق انس و جان و ولینعمت جهان و جهانیان موفق بوده؛ **انجام:**امید که این شاهد ما مقبول بعد از پوشیدن پیرایه و صول نظر یافته قبول گردد

به عالیجاه علیقلی خان لر نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۷۲ر-۷۳ر)[ف: ۱۵-۲۶۸]

۳۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۶۴

آغاز:گران باری عذر تقصیرات ایام گذشته خامه را از سبک جولانی عنان تاب میگردید؛ **انجام:**احوال سعادت دارین منتظم و شمل حصول مراوات موافق خاطر خواه دوستان ملتئم باد

کتابی که بنظر علی بیک نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۷۳ر-۷۴پ)[ف: ۱۵-۲۶۸۱]

۳۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۶۷

آغاز:پیوسته خاطر داستان طراز که بدستیاری فکرت جادو نزاد از اندیشه مور پروری دستگاه سلیمانی چیده؛ **انجام:**چه آسیای این ترهات نیز یکی از کیسه پردازان فرصت است حق، تعالی درد طلب و توفیق حصول مطلب کرامت کناد

به میرزا فصیح برادر خود نوشته؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۷۵پ-۷۷ر)[ف: ۱۵-۲۷۰]

۳۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۷۰

آغاز:چو بشکافیش از هم چون پر نورسته خون ریزد توان از نامه من یافتن ناخوانده مضمون را؛ **انجام:**عنقریب بروان پاک آن طایر حدیقه قدس پیوسته، حق تعالی توفیق امری که بکار نشاتین آید کرامت کناد

کتابی در باب فوت میرزا هادی ولد خود به میرزا فصیح برادر خود نوشته؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۸۱ر-۸۴پ)[ف: ۱۵-۲۷۱]

۳۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۷۱

آغاز:تاجر بیگمانه بندر و جود محمد طاهر اگر آه در جگر می‌داشت عالمی را سوخته و کانون ملک را افروخته بود؛ **انجام:**امید میدارد که ... و منتظران ورود مژده صحت ایشان را بزودی نویدی رساناد انه روف بالعباد

به میرزا باقر وزیر قورچی نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۸۴پ-۸۶ر)[ف: ۱۵-۲۷۱]

۳۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۷۲

آغاز:سر دفتر رقم نگاران اوراق فهمید گی، و بیت العزل نکته سنجان دار الشعور دانستگی؛ **انجام:**تونه آنی که توان از تو باینها رنجید، پیوسته ذات ستوده صفات ملوف بعنایات خالق ارضین و سماوات باد

به میرزا محمد نصیر ظابطه نویس نوشته شد؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۲۷۲]

۳۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۷۳

آغاز:با پیمای مادر گفتار، و گم کرده طریق انیق بیت المعمور کردار؛ **انجام:**و در طی مسلک روندگان خلاف طریق دنیا توفیق رفیق گرداناد

به میرزا فصیح برادر خود نوشته؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۸۷ر-۸۸پ)[ف: ۱۵-۲۷۲]

۳۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۷۵

آغاز:رشک بهارستان ارم و روضه اغراض ازهار النفات نسیم اعنی مکتوب حضرت؛ **انجام:**احراز توفیقات گوناگون از گنجور التفات بلا نهایات دارد چون خفت جایز نیست تلقی بقبول خواهند فرمود

نامه به آقا رضی قزوینی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۸۹پ-۹۰ر)[ف: ۱۵-۲۷۳]

۳۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۸۰

آغاز:فصل گل و مل نوای مرغان بهار ×× جمعند ولی تو غایب ای زیبا یار؛ **انجام:**پایان امور بکاری که پایان کار هر کس بآن غیرت باغ و بهار میشود مشغول گرداناد

به یاران قزوین نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۹۲پ-۹۴ر)[ف: ۱۵-۲۷۵]

۳۹۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۸۲

آغاز:سمی خلیل الرحمان خان عالی شان از هر چه پسندیده دوستان نباشد محفوظ بوده؛ **انجام:**منظور نظر دوستی میباشد بطریقی که دلخواه ایشانست انشاء الله مراداف باشند. الدعا
به خلیل خان بختیاری نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۹۴ر-۹۵پ)[ف: ۱۵-۲۷۵]

۳۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۸۳

آغاز:امید که هر دیده را سرمه سلیمانی رویت جنان؛ **انجام:**چون قصه حمزه بشیشه دلهای مهربان می‌اندازد چه سازد و الله یهدی من یشاء الی صراط المستقیم
به میرزا محمد یوسف نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۹۵پ-۹۷ر)[ف: ۱۵-۲۷۶]

۳۹۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۸۴

آغاز:چه سلام و چه علیك اینها فرع آشنائی و آمیزش میباشد و آن خود چرا باشد؛ **انجام:**ریسمان و زنجیر عادت را گسیخته در خرم آباد بیعلاقگی خود سرانه میگردند
رقعه‌ای که به حسین بیک منشی نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۹۷پ-۹۸ر)[ف: ۱۵-۲۷۶]

۳۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۸۵

آغاز:امید که پیوسته با آشنائی آشنا، واز بیگانگی بیگانه باشید؛ **انجام:**ظل التفات از واقفان تابش مهر قیامت فروغ مخدومی خدمت که فهمید نیست ...
کتابی که به مولانا محمد مهدی نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۹۸ر-۹۸پ)[ف: ۱۵-۲۷۶]

۳۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۹۵

آغاز:من کان صحبته الشریف من الغنائم اعنی افضل الفضلاء آخوندی آخوند مولانا محمد مهدی؛ **انجام:**چشم داشت استمرار این لطف دارد، مسئول با جابت موصول باد
به مولانا محمد مهدی قزوینی نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۱۰۴ر-۱۰۴پ)[ف: ۱۵-۲۸۰]

۳۹۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۹۶

آغاز:تا ساغر لبریز مهر درخشان، میگساران لاله و ریحان رامست باده شیفتگی و انبساط میسازد؛ **انجام:**در ین نشاة صاف شراب معانی ×× سزد دوستان رابهم ازمغانی پیوسته نشاة پیمان خوشدلی در سر، و ترد ماغی میسر باد
از جانب اعلیحضرت خاقان خلد آشیان به عبد العزیز خان نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۰۴پ-۱۰۵ر)[ف: ۱۵-۲۸۰]

۳۹۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۹۷

آغاز:فربك من نهایة الفضل قد صار سبب بعدك؛ **انجام:**هر چند تکلیف ارتکاب سفر و دوری از مکان و مستقر بر عزیزان گران باشد اما در پله عهد و خلف و عدسبک جولانست، مترصد انجاز آن میباشد
به عربی و فارسی به آقا رضی قزوینی نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۰۵ر-۱۰۶ر)[ف: ۱۵-۲۸۱]

۳۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۹۸

آغاز:ان یزکوا تحریر ما تقراه عیون الاعیان من صحیفة القلبتشاهده ابصار العرفان من دفاتر؛ **انجام:**توقع دارد که در صف ضمیر منیر جای این اخلاص کیش که قرین استان بندگیست خالی نباشد. مرادات دو جهان حاصل و سحاب فیض الهی بر ارض مطهر مقدس هاطل باد
ایضا به علامی فهامی مولانا خلیل نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۱۰۶-۱۰۶پ)[ف: ۱۵-۲۸۱]

۴۰۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۹۹

آغاز:اشتیاق صحبت کثیر المسرت دوست صادق الولاساقی رحیق صفوت و صفا؛ **انجام:**مترصد مکاتبات و رجوع مهماتست که بتقدیم رسانیده شود و الا منتظر قدوم بهجت لزوم است و السلام
به درویش یوسف کشمیری نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۰۶-۱۰۷)[ف: ۱۵-۲۸۱]

۴۰۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۰۰

آغاز:عزیز مصر اخوت، میرزا یوسف سلمه الله تعالی که ... تصور مضامینش بغبار ضمیر یعقوب میرسید؛ **انجام:**انشاء الله بقای عمر آن عزیز و سایه اعزه بوده نورسید گان در سایه تربیت آن نور چشم بمنتهای کمال برسند ...
نامه تعزیت درباره مرگ میرزا نعیم ولد میرزا یوسف به مشار الیه نوشته؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۰۷-۱۰۸ر)[ف: ۱۵-۲۸۲]

۴۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۰۱

آغاز:مایه انتعاش یعنی اخوی اعز میرزا محمد امین سلمه الله؛ **انجام:**باری لطف ایشان بر مزید. مترصد جواب میباشد هر چند مومی الیه را زودتر بفرستند بهتر است
به میرزا محمد امین برادر خود نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۱۰۸ر)[ف: ۱۵-۲۸۲]

۴۰۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۰۲

آغاز:همیشه دست عزت و وزارت از پایه قدر سامی مزین باد؛ **انجام:**چون این معنی کمتر میسر میشود لاجرم خجالت میکشد دو سه بیتی که در این دو سه روزه روی داده بنظر اصلاح خواهد رسید
به میرزا سعد الدین محمد وزیر خراسان نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۰۷ر-۱۰۸پ)[ف: ۱۵-۲۸۲]

۴۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۰۳

آغاز:برادر گرامی میرزا امین بسلامت بوده از مکاره در کنف حفظ حفیظ باشد توقع چنان بود؛ **انجام:**بحمد لله که یاران و دوستان همگی بسلامتند در توقف کنجی و جهی بخاطر نمیرسد مشار الیه را روانه خواهد نمود
به میرزا محمد امین برادر خود نوشته شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۰۸پ-۱۰۹)[ف: ۱۵-۲۸۳]

۴۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۰۴

آغاز:سفر گزین معمور آباد تجرد یعنی نفس شریف؛

انجام:باوجود نهفتگی در غمام آلام گرد ملال از ضمیر خود رفته و شنیدنیها هر چه شد تمامی را خیر گفته و بدین جهت دعای عاقبت بخیری از هر کس شنید

به میرزا صادق ولد خود در باب قضیه محمد صالح ولد مشار الیه نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۰۹ر-۱۱۰ر)[ف: ۱۵-۲۸۳]

۴۰۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۰۵

آغاز:نوشد اروی لولوی یعنی درج لبریز گوهر رقیمه شریفه ابلغ البلغاء وافصح الفصحاء؛ **انجام:**انشاء الله تعالی بدوستکامی مرزوق باد تجویز نسیان نخواهند نمود ایام افادت و افاضت وشریعت پروری مستدام باد

کتابی که به سید ماجد قاضی نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۱۱۰ر-۱۱۰پ)[ف: ۱۵-۲۸۳]

۴۰۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۰۶

آغاز:مرا که نیست ز یوسف عزیز باری ×× چه احتیاج که گیرم سراغ بازاری؛ **انجام:**مرا بنکهت پیراهن مضایقه نیست

به میرزا یوسف برادر خود نوشته؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۱۱۰پ)[ف: ۱۵-۲۸۴]

۴۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۰۷

آغاز:برادران روحانی در پناه الله بوده باشند؛ **انجام:**بعضی از نقد عمر اختصاص بکابین آن دوشیزگان یافته، توقع آنکه ان برادران نیز حاصل دادو ستد زندگی را تفصیل نمایند.

به آقا رضیمیر شاهمیر قزوینی نوشته؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۱۰پ-۱۱۱ر)[ف: ۱۵-۲۸۴]

۴۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۰۸

آغاز:هر چند رکه شناس یاقوت بر کار خود سوار است لکن یاقوت را از پیاده از معدن بر میاورد؛ **انجام:**آن استاد سخن این قماش با تمام میتواند رسید شفقت نموده بخلعت جواب سر افرازم فرمایند

به ملك الشعرا میرزا صابیا نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۱۱۱ر-۱۱۱پ)[ف: ۱۵-۲۸۵]

۴۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۰۹

آغاز:هر چند ممتاز مراتب را هیچ ندانیم الا اینقدر میدانم که زمین تفسیده؛ **انجام:**کاروان گله فراوان و راه بیابان از وقت شعور مستان تغگ است امید که این فیض مستمر باد

به آقا رضی قزوینی واعظ امامی نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۱۱۱پ)[ف: ۱۵-۲۸۵]

۴۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۱۰

آغاز:فرزند سعیدا مرضیا هر چند جراحت ناسوردوری یک لحظه اختلاط آن فرزند را مرهمی نمیباشد؛ **انجام:**هست مطلوبم یکی زین گفتگو حق شاهد است نیست جزواحد عدد هر چند باشد بیشمار گرچه جز واحد از آنها پرده پوش واحد است

به میرزا محمد سعید همشیره زاده خود نوشته است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۱۱پ-۱۱۲ر)[ف: ۱۵-۲۸۵]

۴۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۱۱

آغاز:عزیز من سعید بفحواری: السعید سعید فی الدارین انشاء الله تعالی در نشاتین خوشوقت خواند بود؛ **انجام:**تاما زنده‌ایم مکروهات دیگر را بر خود هموار نساخته پیوسته در اعلام صحت احوال خودداری نخواهند نمود

کتابی که به میرزا محمد سعید همشیره زاده خود در باب قضیه والده مشار الیه نوشته است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۱۱۲ر-۱۱۲پ)[ف: ۱۵-۲۸۶]

۴۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۱۲

آغاز:مضمون صدق مشحون: آشنایان راز هم از صفحه دل خوانده‌اند؛ **انجام:**اگر توفیق یابد مصدع خواهد شد مردات صحت ذات شریف بدل نعمت عدیم البدل ملا قاتست پیوسته باعلام آن منت خواهند نهاد والسلام

کتابی که به میرزا سعد الدین وزیر خراسان نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۱۲پ-۱۱۳ر)[ف: ۱۵-۲۸۶]

۴۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۱۳

آغاز:دوست بی نفاق وسعد سماء ایتلاف و اتفاق اشنای روحانی و صدیق روحانی؛ **انجام:**انموذجی بتحکفی دوستان گوش بر آواز اختصاص دهند مرادات بروفق خواهش بحصول باد

به میرزا سعد الدین محمد نوشته؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۱۱۳ر)[ف: ۱۵-۲۸۷]

۴۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۱۴

آغاز:به حصول مآرب دارین موفق باشند. الحمد لله که قادر متعال دیوار قالب عنصری و پیکر هیولائی به پشت بانی الطاف؛ **انجام:**آنکه بمژده صحت ذات شریف پیوسته خوشوقت گردانند

به میرزا سعد الدین محمد نوشته، و نیز به سعد الدین نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۱۱۳ر-۱۱۳پ)[ف: ۱۵-۲۸۷]

۴۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۱۵

آغاز:از فیض ورود نوازش نامچه جناب مقدس القاب مبادی آداب خانی عالی شانی؛ **انجام:**پیوسته مسرت بخش میگردیده باشند آفتاب اقبال افق جاه و جلال طالع و لامع باد

به عالیجاه صفی قلیخان بیگلر بیگی نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۱۱۳پ)[ف: ۱۵-۲۸۷]

۴۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۱۶

آغاز:چون معلومست که هر کس هست آرزو مند نجات میباشد از این قرار اظهار شوق صحبت حکم معنی مبتذل و نقل مکرر میدارد؛ **انجام:**رسیدن آن بسمع اصلاح موقوف بانست که دماغ اختلاط ایشان رسد هر وقت فرصت یابند تشریف آرند

رقعه‌ای که به فصاحت شعار میر نجات در باب نوشتن دیباچه که برای دیوان مشار الیه نوشته است نوشته‌اند؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۱۳ر-۱۱۴پ)[ف: ۱۵-۲۸۸]

۴۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۱۷

آغاز:پیوسته بروساده دولت وارایک اقبال متمکن بوده از کید

کایدین و غدر غادرین مصون و محروس باشند؛ **انجام:**امید که جناب مقدس الهی بوعده صادق و من جاء بالحسنة فله عشرا مثالها وفا کرده بر عمر و دولت و سعادت و کامرانی در این و بر خورداری نشاتین برکت فرما یاد
به ابوالقاسم خان بگلربیگی نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۱۱۴ر–۱۱۴پ)[ف: ۱۵–۲۸۸]

۴۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۱۸

آغاز:معروض میدارد که رقیمه کریمه بدل نعمت عدیم البدل ملازمت سامی گرامی گردید؛ **انجام:**امید که روز بروز بیشتر از بیشتر مرتقی اوج بر تری باشند بمحمد و آله الامجاد
در جواب علیخان زنگنه بیگلربیگی تبریز نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۱۱۴پ)[ف: ۱۵–۲۸۸]

۴۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۱۹

آغاز:موفق امور و مقلب سنین و شهور پیوسته موجبات حصول مرادات آن دریافته حقایق و معارف نزدیک و دور؛ **انجام:**اما بنابر تحقیق رسانیدن رقیمةالوداد لازم دانست که بوسیله این دو کلمه اظهار سلامتی نماید زیاده اطناب ننموده بسلامت باشند
به میرزا سعد الدین محمد نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۱۴پ–۱۱۵ر)[ف: ۱۵–۲۸۹]

۴۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۲۰

آغاز:حواس پریشان که چون اوراق گلستان طفلان از دست انداز بی پروائی زال طفل مزاج دوران در پرواز؛ **انجام:**امید که همیشه بر مسند دولت و عزت بکام دوستان کامیاب و خوشدل و خندان باشند
به عالیجاه علیخان زنگنه بیگلر بیگی و سردار آذربایجان نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۱۱۵ر–۱۱۵پ)[ف: ۱۵–۲۸۹]

۴۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۲۱

آغاز:در این قحط سال انسانیت که بویی از گلشن آشنائی چون رحم معشوق بر عاشق نمی آید؛ **انجام:**و آن عالیجاه را که امروز نقد دریافت بیمن جودت طبع دقیقه یاب ایشان تمامست از مکروهات محفوظ دارد
ایضا به عالیجاه مشار الیه نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۱۵پ–۱۱۶پ)[ف: ۱۵–۲۸۹]

۴۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۲۲

آغاز:در حینی که از فقدان گل بیخاری که با وجود غنچگی هزار دستان بوستان عیش این بینوا میبود؛ **انجام:**گویند که آب روان و عمر گذران هر چه منوال جریان دارد، امید که آنچه بهبود نشاتین در آن باشد محصل گردد.
رقعه که به عزیزی نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۱۱۷ر)[ف: ۱۵–۲۹۰]

۴۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۲۳

آغاز:حرمان آب زندگانی دوستان مثمر احیای انتعاش مشتاقان که رسیدن خبر صحت متوالی موجب آن میباشد؛ **انجام:**از واردات غیبیه آنچه بخاطر رسیده باشد و رسد بتحفکی دوستان اختصاص خواهند داشت.
کتابی که به شخصی نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱ص (۱۱۷ر)[ف: ۱۵–۲۹۰]

۴۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۲۴

آغاز:انهای رای شریف آنکه جناب مقدس الهی که زوجات را محکوم حکم ازواج، بمقتضای: و للرجال علیهن درجه نموده اند؛ **انجام:**البته تدارک حال ایشان نموده چنان خواهد نمود که اثر سفارش اینجانب بظهور رسد و احوال سلامتی را نیز اعلام خواهد نمود
ایضا به شخصی نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۱۱۷ر–۱۱۷پ)[ف: ۱۵–۲۹۱]

۴۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۱۲۵

آغاز:عمری بود که سیاه خیمه نشینان رقوم و نقوش اعنی لیلی نژادان معانی؛ **انجام:**دوام زندگی ورق گردان ایام و لیالی و اقدام اعتبار راقی مسلم و تعالی باد
به عالیجاه علیخان بیگلر بیگی و سردار نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۱۷پ–۱۱۸ر)[ف: ۱۵–۲۹۱]

۴۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹-فیروز

نامه‌هایی است از فرمانفرما ناصرالدوله؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ در پایان دفتر یادداشتی است به امضاء محمد تقی بن معتضد الدوله در تایید مضمون نامه‌ها؛ ۵۷۴گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۱–۳۳۱]

۴۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۵۸

آغاز:اجوبه و نوشتجات رسمیه صادره از وزارت جلیله امور خارجه به سفارت دولت علیه عثمانیه؛ **انجام:**بطوریکه نوشته اید در روز مزبور تلگراف تبریک از جانب سنی الجوانب همایونی خواهم فرستاد
رونوشت نامه‌هایی است که از طرف دولت ایران در سالهای ۱۲۹۶و۱۲۹۷ق به سفارت خانه‌های عثمانی، روسیه تزاری و انگلیس درایران وسفارتخانه‌های ایران در اسلامبول و انگلستان نوشته شده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶۸گ، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۳۷-۱۸۵]

۴۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۵۹

آغاز:به سفارت دولت انگلیس ۷شهر ربیع الثانی ۱۲۹۵، بر حسب اراده مطاعه اعلیحضرت ... میرزا علی اکبر خان بکار کارگزاری مهام خارجه بندر بوشهر؛ **انجام:**درانتظار وصول شرح این فقره از جانب شما می‌باشند.می دانید که موقع نازک و فرصت کم است و با وجود مثل شما آدمی انشاءالله بایدخیلی صرفه برداشت
رو نوشت مکاتبات دولت ایران با سایر کشورها است درسال‌های ۱۲۹۵–۱۲۹۶ ق درعهد سلطنت ناصر الدین شاه قاجار، شامل: ۱. نامه‌های دولت ایران به سفارت خانه‌های انگلستان روسیه، عثمانی، فرانسه و دیگر کشورها، ۲. جواب سفارت خانه‌های مذکور به آن

نامه‌ها، ۳. نامه‌هایی که از طرف دولت ایران به سفرای ایران در سایر کشورها نوشته شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۸۷گ، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۳۷-۱۸۶]

۴۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۸۳-ف

نسخه اصل: پاریس ش ۶۸۶ و ۶۸۷ (بلوشه ۱۳۵ و ۹۹۵). نامه‌های سیاسی زمان قاجار، در این فیلم نامه‌های سیاسی ملکم خان ش S. P. 1986 (بلوشه ۲۳۴۸) هم هست، خطاب به الکساندر شودزکو؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۲۶۳]

۴۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۴

آغاز:بسمله ره نوردان طریق فقر و غنا و جرعه نوشان رحیق ثبات و بقا؛ **انجام:**و هر که در مقام مخالفت نشست ابواب فیوضات را بر چهره خود بست باقی و السلام علی من اتبع الهدی.

در این نامه عرفانی از نظر علیشاه و حسینعلی شاه یاد میشود؛ خط: تعلیق، کا: خویی، محمد تقی بن محمد، بی‌تا؛ ۲گ (۷۳ر-۷۴پ)[ف: ۳-۵۰۶]

۴۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۳۸/۳۵-ف

نسخه اصل: بادلیانAdd. 69 اوزلی (ش ۱۲۴۱). نامه شاه للاهی به مستر هستین (Hastings) فرمانفرمای هندونامه نواب آصف خان در پاسخ حکیم ابوالفتح و پاسخ نامه نواب خان خانان بهادر و نامه مولانا حمید لاهوری به نواب علامی و پاسخ نامه عبدالعزیز خان از شاه عباس و نامه نعمت خان عالی و نامه دیگر همو به مبارک الله، دو نامه تیمور یکی به خضرخان فرمانروای لاهور دومی به شجاعت شعار میرخواجه و نامه نادرشاه به شاهزاده رضاقلی میرزا و رقعه ای از انوار حکمت و دیباچه بیاض مولانا نصرالله و انشای از طغرای مشهدی و نامه میر محمد حسینی به طالب خان اعتماد الدوله و نامه نصیرای همدانی به محمد حسینی حلبی یا چلبی و دیباچه بیاض میرزا امام قلی بیک و منشآت او و نامه شاه عباس به جهانگیر؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۵۸۳]

۴۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۲۸/۳-ف

نسخه اصل: از دیوان هند. نامه‌های دولتی روزگار عالم گیر سال ۴۹ و ۴۵۰ پادشاهی او تاریخ ۱۱۰۷ و ۱۱۰۸؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۱۸۴]

۴۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۸۷-عکس

نامه فروغی به حکیم الممالک؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰گ[فیلمها ف: ۳-۲۷۰]

۴۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۵۰/۴-ف

نامه همایون به ملکه انگلستان؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۲-۴۴]

۴۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۶۰/۱-ف

نسخه اصل: نسخه آقای حسن نراقی. مورخ ۱۸ رمضان ۱۳۲۹؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۲-۱۸۳]

۴۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۶۰/۳-ف

نسخه اصل: نسخه آقای حسن نراقی. نامه به سید عبدالله در صفر ۱۳۲۶؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۲-۱۸۳]

۴۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۸۰-ف

نسخه اصل: انجمن آثار ملی ش ۴۱ در ۸۱طغرا. نامه‌های زمان قاجار؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۲-۱۹۱]

۴۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۸۱-ف

نسخه اصل: انجمن آثار ملی ش ۴۲ در ۹۴طغرا. نامه‌های زمان قاجار؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۲-۱۹۱]

۴۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۸۲-ف

نسخه اصل: انجمن آثار ملی ش ۴۳ در ۱۶۱ طغرا. نامه‌های زمان قاجار؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۲-۱۹۱]

۴۴۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۸۲۳/۸

نامه میرزا غیاث الدین منصور به انباردار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با شعرهای فارسی؛ ۱ص (۹۴پ)[ف: ۵-۲۰۳]

۴۴۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۳۲/۱۱

نامه عارفای خنجی به دوستی و در خواست قلم گل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۵-۲۴۸]

۴۴۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۳۲/۱۷

نامه فروغی لادی بیگی به یکی از بزرگان؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۵-۲۴۸]

۴۴۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۷۲/۳

آغاز:در پنجاه و سیم کوچه علیای پورت من اسکور شهر لنده در ۲۱ ماه مارچ قلمی شد

نامه‌ای در باره کشتی رانی و غوص؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۵-۳۲۸]

۴۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۷/۱۵۲

از نصیرا محمد به مظفر حسن؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص (۲۲۶-۲۲۷)[ف: ۱۰-۱۴۱۱]

۴۴۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۶/۴

نامه به رابرت دنداس ویز مملکت هندوستان؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۷-۲۵]

۴۴۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۶/۸

نامه به علی پاشا والی دارالسلام بغداد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۷-۲۵]

۴۴۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۷۶/۹

نامه خان خانان به آصف خان و پاسخ آن؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۷-۲۰۰]

۴۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۷۵/۱۳

نامه جهت طلب آب از سید حسین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۷۳ر-۷۵پ)[ف: ۳۷-۴۴۴؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۵]

۴۵۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۳۹۶

نامه‌ها وراپورتها؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۳۴گ، اندازه: ۱۹/۳×۳۱سم [رایانه]

۴۵۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۳۸

مجموعه سواد رقم و نامه‌هایی بدون اسم فرستنده و گیرنده و نام

مخاطب است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۹گ، ابعاد متن: ۸×۱۷، اندازه: ۵×۱۲سم [رایانه]

۴۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۶۷

نامه‌های حکومتی؛ خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [رایانه]

۴۵۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۹۹/۴۷

آغاز:صورتی چند که نگاشته ملک استفسار داشته بودند بعد از اطلاع بران اولا وظایف شکر به تقدیم رسانید؛ **انجام:**و عالم ایشان را تعظیم نمایند ... و السلام علیکم.

نامه‌ای است عرفانی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۵گ (۵۵۱-۵۵۵)[ف: ۵-۶۴۳]

۴۵۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۰۷/۱۳

آغاز: مراسله‌ای که حکیم الهی و فیلسوف ربانی و بعضی از بی ادبان حضرت ایشان در حیز تحریر آورده بودند. مشتاق عدم ملاقات نحوست علامات و شوقمند عدم بقای ملالت افزای مسرت زدای؛ **انجام:**ساعد سیمین خود را رنجه کرد توقع از مساوی اخلاق ... در معرض قبول افتد چه کند بی نوا همین دارد در خانه اگر کس است یک حرف بس است عمر کم قصیر و عدد کم کثیر باقی مباد هر که نخواهد فنای تو

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۱ص (۲۱۱)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۵۳۰]

۴۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۳۴

فهرستی از اسامی اشخاصی که بایست در مجلس روز سه‌شنبه احضار شوند، در این فهرست نام شاهزادگان وزراء علما امرای دربار اهالی نظام تجار و مالکین وغیره آمده است در حاشیه این نامه ناصر الدین شاه بامین الملک نوشته که با همین قرار سه روز در تخت مرمر حاضر شوند و پس از مذاکرات گزارش به عرض برساند فهرست در چهارستون روی کاغذ آبی نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۰]

۴۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۶۲

در آن پس از تعارفات دوستانه سخن از مصدر الملک و چند تن به میان آمده و این که قرار بود امضای فرمان در تالار میرزا ابراهیم خان نوشته و به مهر حضرتعالی برسد من قانع شدم زیرا تا حقیقت حال این مجلس معلوم نشود امضا جایز نیست در صدر این نامه مهر سبز برجسته «هو العلی تاریخ ۱۲۸۴» هست؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۴]

۴۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۶۷

راجع به فهرست بروات وزارت عدلیه که بصحه همایونی رسیده و برای عضد الملک ارسال شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۵]

۴۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۸۰

نامه مفصلی است درباره مسائل مختلف مملکتی که چنین آغاز می‌شود: نور چشما قبله عالم قبل از عید بمن فرمودند که حاصل احضار تو و معتمد این بود که شما دو نفر بزرگ امین تر هستند با هم بنشینید امر خراسان را او حالی تو کند، امر آذربایجان را تو حالی او کن، با هم مشورت کنید و مصلحت دولت و شاه را بفهمید و قرار سفر شاه را بدهید. و سپس از مسائل مختلف درباری صحبت شده است. نامه در دو ستون ۲۴ سطری با خط نستعلیق بسیار خوب بصورت چلیپا نوشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۴ سطر دوستونی چلیپایی (۲۱×۳۴)[ف: ۱۵-۹۸]

۴۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۸۳

نامه‌ای است در مورد پست خطوط قوچان و تربت و طبس و قاینات؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۹۹]

۴۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۹۸

در آن از وضع چاپار خانه و عمله آن انتقاد شده است در این نامهدستور داده شده است که صریحا خدمت ناصر الملک تلگراف کنید که اختیار چاپار خانه و عمله آن از اقتدار شما خارج نیست؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۳]

۴۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۰۰

نامه دوستانه آغاز می‌گردد و در حاشیه آن در چند سطر از وضع ناصر الملک و معاون الملک انتقاد شده است و در خاتمه راجع به حواله بروات مقرب الخاقان حکیم الممالک که مربوط به بقایای گیلان است دستوری صادر شده و درخواست گردیده که موضوع را ناصر الملک به تفصیل بنویسد؛ بی‌کا، بی‌تا[ف:۱۵-۱۰۳]

۴۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۰۱

در باب تنخواه مقرب الخاقان منوچهر خان و صنیع الدوله و در ضمن درباره نظم و ترتیب نوشتجات و رسایل دولتی و حصول جواب حکام دستورهایی صادر شده است و درباره حواله وجه جره و علیق و دستور پرداخت یکهزار تومان به خزانه دستورهایی داده شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۳]

۴۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۰۲

سه نامه: ۱. نامه‌ای است که درابتدای آن گفته شده است بقیه حساب اکسپوپوزیون و اظهار نظر شما را ملاحظه کردم، دراین نامه گفته شده است که کرارا در حضور همایونی این مطلب مطرح شده ومایه خجلت گردیده، در خاتمه از عدم پرداخت وجه شکایت شده است، ۲. در آن مسائل متفرقه خصوصی و اداری مطرح شده است، ۳. در آن دستورهایی داده شده است، از جمله می‌نویسد: میرزا صادق خان را حاضر کرده بدهید احکام را بنویسد هر چه مطابق فرمان است، اگر آنجا مهر می‌شود بسیارخوب، اگر نه بفرستید به کلاردشت به من می‌رساند، پایان نامه تاریخ چهارشنبه پنجم را دارد؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۳]

۴۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۰۴

دستور صدور راپرت در مورد بیلان کار چند ساله پستخانه دولت علیه ایران در این دستور قید گردیده که در ورقه و کاغذ مخصوص راپرتی تهیه شود مبنی بر این که تا امروز بتوجهات دولت بهمه اطراف مملکت شعب پست پیوسته و منبسط شده است در این نامه آمده که ضمن رد و رفع پستخانه انگلیس در

بنادر خلیج فارس در بندر عباس هم پستخانه ایجاد شد و زیان‌های چندساله تدارک و تلافی شده است و گفته شده که تمام کارهای پستخانه و توسعه آن بدون نیاز به استخدام شخص خارجی بعمل آمده است و نیز یکنفر باخرج اداره پستخانه بفرنگ فرستاده شده و در دول فرنگستان مراودت و معاملات ما مورد تحسین و تمجید است. در زیر این نامه نوشته شده است (به مضامین عمل شود) گویا خط ناصر الدین شاه است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۴]

۴۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۰۹

ضمن مطرح ساختن مسائل اداری از ارسال بعضی احکام به وسیله ناصر الملک و فرستادن توبچی بلاهیجان سخن رفته است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۵]

۴۶۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۱۰

در باب مسائل اداری و سیاسی، در این نامه از سفر همایونی و رفتن شاه به شکار سخن رفته است و در پایان نامه آمده (تازه قابل عرض نیست جز اینکه پریروز جقه و پولی که در کوه دفن شده بود بندگان اقدس به دست مبارک بیرون آوردند شرط وفا نکردند هنوز تقسیم نشده است سر کار هم موافق وعده آنروز در این وجه سهیم هستید)؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۶]

۴۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۱۲

این نامه که گویا پیش نویس نامه‌ای است که می‌بایست به سفارت فخیمه نوشته شده درباره محمولات پستی سفارت انگلیس است، که مورد اعتراض سفارت قرار گرفته است، در این نامه ضمن تذکر دستور العمل پستخانه و مقررات آن سفارت فخیمه، پیشنهادی برای ارسال محمولات پستی آن سفارتخانه داده شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۶]

۴۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۱۴

دو نامه: ۱. درباره دستور العمل ارسال احکام و قوانین و اینکه از نظر مقررات تازه چگونه باید عمل شود، ۲. در باره چاپار و پستخانه و اداره ضرابخانه و بعضی از هزینه‌های لازم که بایستی پرداخت شود؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۷]

۴۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۱۵

درباره گزارشی که راجع به امر میلاجرد بحضور همایونی داده شده است و اینکه شاه با کمال رافت و مرحمت رد مسئول جناب دبیر الملک را فرمودند؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۷]

۴۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۱۶

درباره تنظیم کارهای دیوانخانه و ارسال کتابخانه آن دایره برای رویت شاه در این نامه بمخاطب وعده داده شده که از پیشگاه همایونی درخواست اضافه حقوق و مزایا جهت وی خواهد شد؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۷]

۴۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۱۷

درباره مسائل اداری از جمله در مورد کارهای سیف الملک و نصر الله خان و ناصر الملک زیندار باشی مطالبی نوشته شده است در حاشیه این نامه ضمن گله و شکایت و می‌نویسد اوضاع غریبی است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۷]

۴۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۱۲۳

بیست و نه نامه است، بیست و نه نامه است در مسائل زیر: راجع به علیق، منازل راه خراسان کتابچه دخل و خرج خراسان و گیلان پستخانه اصفهان همه از علاء الملک به معتمد الملک راپرت پست راجع به برقراری پست دولتی میان خوی و بایزید وبقیه نامه‌های متفرقه و دوستانه است، یکی از نامه‌ها عربی است و یکی مطالب انزلی در آن مطرح شده است؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۵-۱۰۹]

۴۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۳۳

آغاز:آنکه ایالت پناه دولت جاه بداند که چون از روی که معمار قضا و قدر قلعه ذات البروح چرخ اخضر را رنگ هستی ریخته؛ **انجام:**بما من عافیت خواهد رسانید که بعد از فوت وقت بمضمون آیه کریمه قلم یک ینفعهم آیاتهم لما راو باسنا، تخم عجزو استغاثه بی ثمر و نفیر ندامت و حسربی اثر خواهد بود

رقمی که در حین محاصره قلعه قندهار نوشته شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۴۸ر-۵۰ر)[ف: ۱۵-۲۵۷]

۴۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۳۴

آغاز:آنکه چون بفحوای صدق انتما: کلکم راع و کلکم مسول عن رعیته بر ذمت همت پادشاهان والاشان و سلاطین عدالت توامان؛ **انجام:**بنا بر حصول اتحاد و یگانگی و عدم جدایی و بیگانگی اگر منسوبان این دولت را بسزای خود رسانند محول بر نوع دیگر نخواهند فرمود

رقمی که در باب نفی سلطان کرد به یکی از حکام روم نوشته شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۵۰ر-۵۱پ)[ف: ۱۵-۲۵۷]

۴۷۵. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۰۶۲/۳

آغاز:هو و کان من مکاتباته العلیه ... بسمله - دیشب آن مکتوب عزیز را مطالعه فرمودید؛ **انجام:**از صحت ایمان فطری منقلب بمرض عارض کفر میکند.

این نامه‌ای است که مرادی به مریدانش که در شهر خوی (آذربایجان) بوده اند نوشته است (نویسنده یا مرحوم راز و یا مرحوم مجدالاشراف بوده است) احتمال دارد که ناقص باشد؛ خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۸ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲-۳۴۹]

۴۷۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۰۱/۴

آغاز:سلطان وقت بر عالم سراک وجود؛ **انجام:**مولانا گفت: نیم خورده شیخ از دیگری بطلبید که من تمام خورده شیخ دارم و این مختصر بر لفظ تم شد

نامه از انشاء شیخ شهاب الدین قلندر و جواب آن جلال الدین حسام هروی و بقیه رساله دلگشا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۳-۱۱۲۴]

۴۷۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۰۱/۲-ف

چند نامه تاریخی؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۳۰]

۴۷۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۹۵/۲۳

نامه پریخان خانم دخترشاه تهماسب به شاه اسماعیل؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، بیاضی رحلی[نشریه: ۷-۱۳۶]

۴۷۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۰۱

نامه امیر تیمور، از دیوان قاجار است؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۶]

۴۸۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۰۷/۳

آغاز:بسمله. الحمد لولیه و الصلوة علی نبیه. بدانکه این مقدمه ایست مشتمل بر معرفت اصول طبایع از فنون اصل در باب حکمت که خالی کردم من آنها را از پوست رمز و تدهیش؛ **انجام:**پس مکتوم دار ابیض را بر جوهر ابیض و احمر را از برای جوهر احمر. فافهم ترشد انشاء الله تعالی (تمت النسخة بعون الله).

نامه‌ای است در چند بند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۲۴ر-۳۱پ)، ۱۳سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۶-۲۲۶۷]

۴۸۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۶/۱

نامه‌ای که از نایب السلطنه عباس میرزا ستایش شده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۷-۲۵]

۴۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۶۲/۷۴

آغاز:نهال بار آور خامه برادر و دوست گرامی مدرس دار الفضل دانش کحل طراز دیده بینش آقا رضی؛ **انجام:**ارسال آن را موقوف داشت، که شاید خود بزبانی در بزم حضور گذارش دهد

نامه به آقا رضی قزوینی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۸۸پ-۸۹پ)[ف: ۱۵-۲۷۲]

۴۸۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۶/۹

نامه به اسحاق خان سردار حاکم تربت حیدریه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۷-۲۵]

۴۸۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۹۷

نامه به پرنس ارفع سفیر کبیر دولت علیه ایران درباره حاجی سید محمد هادی زاده کربلایی پسر سید حسین وهاب کلید دار باشی اسبق سید الشهداء که از ... به باب عالی رفته است که برای او نشان درجه اول دولت درخواست شده است، از طرف امین التجار و دیگران با مهرها آنها؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۶]

۴۸۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۶/۱۰

نامه به حاجی میرمحمد حسین درباره جهاد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۷-۲۵]

۴۸۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۶/۳

نامه به سلیمان پاشا وزیر دارالسلام؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۷-۲۵]

۴۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۲۱/۲۰

نامه به ناصرالدین شاه، خطاب به شاه و در آن می‌نویسند ۲۶ هزار تومان وجه نقد با نوشتجات برای استحضار پادشاه از گیلان ارسال شده و وجه بخزانه تحویل و رسید دریافت شده است، در پایین نامه به خط ناصر الدین شاه خطاب به معتمد الملک می‌نویسد: از رسیدن وجه نقد تتمه قسط خوشوقت شدیم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۷سطر (۶×۱۴)[ف: ۱۵-۸۳]

۴۸۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۳۱۰/۱

آغاز:فدایت شوم. درخشنده مهر سپهر فصاحت و فروزنده کوکب آسمان بلاغت؛ **انجام:**مترصد آقا زادگان عظام ثنا خوان و عاکفان حضور را سلام رسانم

نامه‌ای است که به عنوان اعتراض به میرزا مصطفی شیخ الاسلام مقیم بمبئی در سال ۱۳۱۰ نوشته شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱گ (۱پ-۲۱پ)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [مؤید: ۳-۲۵۸]

۴۸۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۶/۵

نامه به شیخ علی خان بیگلر بیگی در باره جنگ با روس؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۷-۲۵]

۴۹۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۶/۱۱

نامه به میرزا محمد باقر که از مراجع مذهبی بوده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۷-۲۵]

۴۹۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۶/۲

نامه به جناب فرزند مقامی ناصرالدین میرزا؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۷-۲۵]

۴۹۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۰۶

نامه دیوانی میرزا حسن خان وزیر نظام از محمد تقی مورخ ۱۲۶۷؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۷]

۴۹۳. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۱۴۸/۵

آغاز:بسمله - بعرض میرساند جمهور سکنه بهبهان بخدمت عالیجناب مقدس القاب علامی فهامی مجتهد الزمانی؛ **انجام:**کتبه الاقل المسکین الفقیر المستعین بربه الغنی المعین یاسین بن صلاح الدین بن علی بن ناصر بن علی الجیلانی

رساله بی نامی است مشتمل بر نامه اهالی بهبهان از مجتهدی در خصوص صحت قبله شهر بهبهان و از او استفتا کرده اند که آیا درست است یا غلط؟ مجتهد مزبور جواب مفصلی با آنها داده و صحت آنرا تصدیق کرده است؛ خط: نستعلیق، کا: گیلانی، یاسین بن صلاح الدین، بی‌تا، جا: بهبهان؛ محشی؛ تذکر: نام کتاب در این فهرست ذکر نشده است و از فهرست مجلس گرفته شده؛ ۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱-۱۲۸]

۴۹۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۹۴

نامه معتمدالملک (با مهری در پشت) مورخ جمادی الاول۱۲۸۹ که آقا محمد تقی با قباله‌ای که نشان داده و شاه هم آنرا دیده است می‌تواند دو سال در جلو کاریز کشت و برز کند؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۶]

۴۹۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۶۶/۷

نامه مولانا محراب؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۳-۲۶]

۴۹۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۲۲/۴

نامههایی از عالیجاه حسین خان سردار ایروان به نایب السلطنه درباره اوچ کلیسا، با امضای محمد حسین و تاریخ ذیقعده ۱۲۲۵؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۹×۳۵/۶سم [ف: ۷-۳۴۵]

۴۹۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۶/۱۲

نامه‌هایی به فتحعلی شاه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[ف: ۷-۲۵]

۴۹۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۱۲

نامه‌ها دیوانی میرزا محمد قوام الدوله وزیر و پیشکار خراسان و مستوفی آذربایجان در شصت و شش طغرا از ۱۲۶۸ تا ۱۲۸۱؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۷]

۴۹۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۸۸

نامه‌ها و اوراق درباره کرمان از چند سال؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۷-۵۰۰]

۵۰۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۲

نامه‌ها و برگه‌های دارای دست خط ناصرالدین شاه درباره مخارج خانگی مورخ ۱۲۹۵ و ۱۲۹۸ و ۱۳۰۴ و ۱۳۰۶ و ۱۳۰۷ و ۱۳۱۲ و ۱۳۱۵ و ۱۳۳۴، بیست طغرا؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۲۶]

۵۰۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۱۷

نامه‌ها و تلگرافهای شخصی و خانوادگی مربوط به جلال الدولة مسعود ظل السلطان و سیاهه مخارج همدم السلطنه همسرش؛ بی‌کا، بی‌تا؛ اصل اسناد است؛ ۲۱۸ص [ف: ۱۷-۱۳۱]

۵۰۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۴۲

نامه‌ها و دستورالعمل دولتی امیرخان سردار وجیه الملک میرزا؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲۵گ [ف: ۱۷-۳۰۱]

۵۰۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۳۸/۳۸-ف

نسخه اصل: بادلیانAdd. 69 اوزلی (ش ۱۲۴۱). نامه‌ها و فرمان‌ها مانند نامه ظهوری به فیضی و دیباچه مجموعه از نصیرای همدانی و نامه نصیر العزیز و نامه نادرشاه و فرمان نواب آصف خان و نامه ملانوعی خبوشانی درگذشته ۱۰۱۹ هنگامی که در زندان بوده است و پاسخ حکیم ابوالفتح گیلانی به نامه میرزا جعفر آصف خان و نامه خان خانان به نظیری نیشابوری در گذشته ۱۰۲۲ هنگام رفتن به مکه و دیباچه فیضی بر اشعار خود و نامه میر محمد تفرشی به طالب خان اعتماد الدولة و پاسخ طالب خان و نامه ملا محمد صوفی به میرزا قاری تته و منشآت میرزا جلالا و وصف تخت شاه جهان از همو و نامه همو به ضیاء بن مولانا حالی پذیری و نامه شاه عباس و نامه میرمحمد باقر داماد به ملاعبدالله شوشتری و نامه مولانا عبدالواسع منشی سلطان حسین میرزا در منع ریش تراسی با ابیاتی چند از فرد و رباعی در پایان؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۵۸۴]

۵۰۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۷۰

نامه‌ها و فرمانهای دولتی: ۱. فرمان درباره سفیر انگلیسی لارد سرایگفرید در استانبول به گزارش عباس میرزا در ۱۲۳۹، ۲. فرمان از فتح علی شاه درباره میرزا باقرخان فرزند میرغیاث که کلانتر کاشان شده بود در ۱۲۵۸، ۳. فرمان درباره میرزا غیاث کاشانی کلانتر و نایب کاشان در شوال (بی تاریخ سال)، ۴. نامه درباره قطع مواجب و کلانتری میرزا باقر و فرمان شاه به برقراری آن (بی تاریخ)، ۵. فهرست عرض و استدعای میرزا باقر کاشانی درباره کلانتری و مواجب پنجاه تومانی او به دربا و دستور درباره آن به مستوفی الممالک (بی تاریخ)، ۶. نامه درباره میرزا باقرخان کلانتر فارس و دستور شاه به برقراری آن منصب و مواجب او در جمادی الثانی ۱۲۶۲؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۷-۱۹۰]

۵۰۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۱۴۳

نامه‌های اشخاص با توقیعات و فرمانهای شاهی؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: ۱۷-۳۰۱]

۵۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۶۶۰

نامه‌های حکومتی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۶۴گ، اندازه: ۱۰/۹×۱۷/۱سم [رایانه]

۵۰۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۱۵

نامه‌های دولتی به خط مفتاح الدوله مربوط به ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه و میرزا نصرالله خان مشیرالدوله، ۲۸ طغرا؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۷]

۵۰۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۱۱

نامه‌های دیوانی به شاه زاده حشمة الدوله حمزه میرزا صاحب اختیار آذربایجان در چهل و دو طغرا مورخ ۱۲۶۶ تا ۱۲۶۹؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۷]

۵۰۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۰۹

نامه‌های دیوانی به میرزا محمد مستوفی دیوان اعلی و سررشته دار آذربایجان، در پانزده طغرا بی تاریخ و با تاریخ ۱۲۶۸؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۷]

۵۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۰۰-ف

نامه‌های سیاسی زمان قاجار، روزنامه تایمس در نمره مورخ هشتم ماه ژانویه ۱۸۹۲، نامه مسیو کتابچی، نامه نمره ۱ ده صفر ۱۳۰۹ ترجمه از روزنامه لندن مورخ ۱۲ سپتامبر، ۱۸۹۰، نامه مورخ ربیع الاول ۱۳۰۹، نامه مانکجی، سواد فرمان همایون، گزارش دیوان خانه عدلیه حاجی ترخان با مهر محمد موسوی در ۲ جمادی الثانی ۱۳۰۹، نامه‌ای با مهر موسی ۱۴ ربیع الاول ۱۳۰۸، دستور اداره حفظ الصحة دولت ایران مجلس مرکزی تهران مورخ ۱۵ محرم ۱۳۰۷، شاه و وزرای مختارش و شاه و سفرایش در فرنگستان که در آن از پرنس ناظم الملک میرزا ملکم وزیر مختار ایران در ۱۸۷۳ یاد شده است، گزارش میرزا حسن مستشار سفارت کبری، ترجمه از روزنامه‌های مورخ ۱۰ دسامبر ۱۸۹۱، لایحه، چند نامه دولتی یکی مورخ ۱۳۰۹، کتابچه راپورت بندر ناصری، نامه نمره ۳ از محرم ۱۳۰۹، نمره ۶ مورخ ۲۴ جمادی الاول ۱۳۰۷ نمره ۵۲ مورخ ۱۵ جمادی الاول ۱۳۰۷، با چندین نامه دیگر با سواد عریضه‌ای به عربی خطاب به آقا نظام السلطنه و امیر تومان؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۲-۱۵۵]

۵۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۰۸

نامه‌هایی از بهائیان؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۰/۷×۱۷/۸سم [رایانه]

۵۱۲. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۹۷/۴بخش۲
چند نامه و سرودها از عتیقی و ابن یمین و مولانا و سنایی و سعدی؛ بی‌کا، بی‌تا[ف: -۸۷]

۵۱۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۹۹
نامه یا عریضه حسین آبدارباشی که سرکار سقاباشی مرا از سمنج تبریز به سوی مشهد برده و مواجبی که داشته ام به من نرسیده است، درخواست میکنم که آن را به من بپردازند، دوازده سال است که در این آستانه خدمت می‌کنم، به میرزا شفیع دستور داده شده که رسیدگی کند؛ بی‌کا، بی‌تا[نشریه: ۷-۳۳۶]

۵۱۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۹۲۳/۲
نامه و یادداشت‌های متفرقه از علمای خوی؛ بی‌کا، بی‌تا[میراث اسلامی: دفتر دهم-۷۸۰]

۵۱۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۵۹/۲
بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب[نشریه: ۷-۲۵۹]

۵۱۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۷۶/۲
رقعات و صورت نامه‌های مختلفی است که به افراد مختلف در اجتماع نوشته می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: لاهیجان؛ ۴۰گ (۴۲ر-۸۱پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [مؤید: ۳-۸۱]

۵۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۳۵۰
آغاز:باسمه حمد بیحد خالقی را سزد که سینه راز داران بجناب جمال بیمثالش گلشن و دیده دیده وران بفروغ؛ **انجام:**خصوصا که اینه بوزن [ناخوانا] نیم آثار و بحلاوت [ناخوانا] ریشه در دلها آرند و آنناس هم دو قسم است یکی کلان می‌شود همانست که در ملک شما خواجه شد دویمی [ناخوانا] آنناس میگویند.
مجموعه‌ای از سواد فرمان‌ها و رقعات و عرایضی که بین افراد مختلف حکومتی رد و بدل شده که اسامی بعضی از آنها به شرح زیر است: ناظم صوبه کابل، ابواکبر صوبه دار کشمیر، قمرالدین خان بهادر، نواب غازی الدین خان بهادر، عرضی والده فرخ سیر قاضی محمد سلیم، نواب محمد امین خان بهادر، نواب عبدالصمد خان بهادر ناظم صوربه لاهور، نواب عزیز خان بهادر، راجه اجیب سنگه راغفور، راجه جی سنگه راجه جگت سنگه، راجه جهله رام بهادر صوبه دار اله آباد و؛ خط: نستعلیق و نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: هندی، ۱۵سطر (۹/۸×۱۶/۳)، اندازه: ۱۶/۴×۲۲/۹سم [رایانه]

۵۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۹۵
رقعات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امان الله[رایانه]

۵۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۲۴/۵-ف
نسخه اصل: آکادمی علوم شورویC. 1655.2 v-90. نامه محبت به سمرقند؛ بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۶۱۴]

۵۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۸۵
نامه‌ای خطاب به امیر الامراء العظام صاحب اختیار به تاریخ نمره رجب ۱۳۰۸ در اظهار دلتنگی و ناراحتی از کسالت صاحب اختیار، با حاشیه‌ای به خط مظفرالدین میرزا خطاب به همان صاحب اختیار؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: قاب چوبی، ۱گ، ابعاد متن: ۱۲/۵×۱۹/۵، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۴-۴۳]

۵۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۶۸۶
نامه ای از یکی از چاکران شاهان قاجار خطاب به شاه در پاسخ تعزیت و تسلیت شاه به نویسنده نامه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: قاب چوبی، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۴-۴۳]

۵۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹۵۴/۸
نامه‌های پراکنده، از اینها در آن یاد شده است: نایب السلطنه، یحیی خان، میرزا تقی، وقایع نگار، نور محمد خان، نجفقلی خان؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ (۱۹ر-۲۴پ)[ف: ۲۰-۵۴۰]

۵۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۴۵/۸
نامه به مظفرشاه هندی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱ص(۲۴۱)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴۴-۱۵۰]

۵۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۱۳
نامه‌های روزگار امیر کبیر در دوره صدارت با ناصر الدین شاه؛ خط: نستعلیق، کا: غنی، قاسم، تا: ۲۳/۹/۱۹؛ از روی اصل مجلس [کتابت شده]؛ ۱۵۴ص، قطع: جیبی[ف: ۱۶-۴]

● **نامه ها** / نامه‌نگاری / فارسی و ترکی

nāme-hā

نامه‌های سیاسی و ادبی: نامه‌هایی از سلاطین تیموری، هندی و صفوی و رجال و عرفاست از جمله: نامه سعدالدین تبریزی آخوند سلطان مراد قیصر روم درجواب نامه شاه عباس، نامه سلطان سلیمان به شاه طهماسب، صلح نامه سلطان مراد که برای شاه صفی ارسال داشت، دیباچه خسرو و شیرین، منشآت محمد قاسم طبسی (شامل نامه‌های متعدد)، نامه شاه طهماسب در جواب نامه خواندگار. فتح نامه قندهار، فرمان طهماسب در باب خدمت محمدخان بکلوا حاکم هرات، نامه‌ای که جلال الدین اکبر پادشاه به مصحوب میر ضیاءالدین کاشانی به حضرت شاه ارسال فرموده.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۴۱/۲۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ ۷۴گ (۲۷۵ر-۳۴۸ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۰-۲۱۰]

● **نامه‌ها** / نامه نگاری، آیین زرتشت / هندی

nāme-hā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۷۴۱/۳۹
چند نامه از روسای زرتشتیان؛ بی‌کا، تا: ۱۰۳۶ق؛ ۵گ (۴۷۶ر-۴۸۰ر)[ف: ۳۷-۲۷۵؛ فهرست رایانه‌ای ج۴-۱۰۳۶]

←نامه‌های به شاه زاده ظل السلطان > مکاتیب

● **نامه‌های شت و خشوران** / آیین زرتشت

nāme-hā-ye šat va xašūrān

ازرساله‌های ساختگی زردشتیان اخیر است بدین‌گونه: نامه شت و خشور مه آباد است در هجده سمینادوشت و خشورجی افرام در شش سمینادوشت و خشورشای کلیو در سه سمینادوشت و خشوریاسان در چهار سمینادوشت و خشور گلشاه در دو سمینا دوشت و خشور سیامک در سه سمینا دوشت و خشور هوشنگ در سه سمینا دوشت و خشور تهمورس در یک سمیناد (افتاده) تا اینجا فارسی است و پس از این به زبان ساختگی: نامه شت و خشور مه آباد در پانزده سمینادوشت و خشور کیخسرو در دو سمینا دوشت و خشور یاسان در پنج سمینادوشت و خشور گلشاه در سه سمینادوشت و خشور سیامک در سه سمینادوشت و خشور جمشید در چهار سمینادوشت و خشور فریدون در سه سمینادوشت و خشور منوچهر در هفت سمینادوشت و پند نامه اسکندر در دو سمینادو نامه شت ساسان نخست در شش سمینادوشت پنجم ساسان نخست در شش سمینادوشت پنجم ساسان در دو سمیناد. هر سمینادی چند بند است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۳۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۹۸گ، ۱۱ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۳-۳۱۰۷]

● **نامه‌های عاشق و معشوق** / ادبیات / فارسی

nāme-hā-ye ʻāšeq va maʻšūq

شامل: نامه عاشق پیش از ملاقات به معشوق، نامه در جواب معشوق، نامه عاشق در جواب مثنوی، جواب نامه عاشق، نامه عاشق بعد از ملاقات، جواب از جانب معشوق، در فراق اشتیاق عاشق به معشوق، نامه عاشق در شکایت مطلوب.نامه‌ها کوتاه و آمیخته به نظم است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۴/۱۴

آغاز:شکر و سپاس معشوقی را سزد که نامه عشق را به عاشق فرستاد و درود بی قیاس عاشقی را زیبد که معشوق وار ... اما بعد بدان که سبب خلقت انسان عشق و محبت است و باعث ایجاد ایشان مهر و مودت ... و چون سوزش عشق را مراتب بی پایان است احسن مراتب آن است که عاشقان به معشوق رقعه نیاز نویسد و معشوقه به عاشق مکتوب ناز فرستد؛ **انجام:**نامه عاشق در شکایت مطلوب ... نه نامه ای که در آنجا نشان نام تو یابم ×× نه رقعه‌ای که درو خط مشکافم تو یابمتمت.

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴گ (۳۲ر-۳۵پ)، ابعاد متن: ۸/۶×۱۷/۳، اندازه: ۱۵/۶×۲۷/۹سم [ف: ۲۹/۱-۱۶۹]

←نامه‌های قطب محیی > مکاتیب

←نامه‌های کمال و جمال > صد خطابه

←نامه هلاکو به ملک ناصر > نامه‌ها (۲)

● **نامه همای (ترجمه)** / داستان / فارسی

nāme-ye homāy (t.)

از کتاب‌های دساتیری و برساخته پیروان دساتیر است و دارای لغات و اصطلاحات ساختگی دساتیری. مترجم (که ادعا دارد آنرا از پهلوی ترجمه کرده) این عنوان‌ها را به کار می‌برد: «زن فرزانه میفرماید، پادشاهزاده میفرماید، پادشاه زن میفرماید، در کتاب یزدان شناخت». در آغاز مقدمه مترجم (پس از پیشگفتار) نخست این سطور با قلم قرمز دیده می‌شود: «ترجمه کلام بانوی فرزانه همای شهنشاه بنت جهن افراسیاب که اسفندیار بفرمانش از ترکستان آورده به احترام ملوک منظور کرده به پسرش بهمن اردشیر بخشید در تواریخ و دساتیر همای جهن زاد را چهر زاد خطاب کرده‌اند». در این مقدمه مترجم از زبان صاحب هفت اقلیم چنین آورده است: «این کتاب در مجلس اکبر شاه تیموری گفته آمد چند نفر حکیمی را از راه تبت روانه نمود که در تبت مدتها مانده. به تبت دیگر رسیدند همچنین از هفت تبت گذاشتند.» تا آخر. گویا کتاب دارای چند «مطلب» است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۴۹/۲

آغاز: (سخن مترجم) بنام یزدان هستی بخشی که ضد نیستی باشد که اهریمن است.آغاز: (مقدمه مترجم) بنام ایزد بخشاینده بخشایشگر مهربان دادگر ... ایزد را نتوان دانست چنانکه او هست؛ **انجام:**و جاودان در علم تکوین و تعبیر و تبدیل چشم بندی و از نسخه است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۸۶ص (۱۹۵-۲۸۰)، ۱۱سطر، اندازه: ۸×۱۴/۵سم [ف: ۱۰-۱۷۳۳]

● **نامه یزدان** / آیین زرتشت / فارسی

nāme-ye yazdān

از کتاب‌های زردشتیان است، با عنوان «نامه، نامه». یکی نامه و خشور گلشاه و یکی نامه شت و خشور سیامک، و یکی شت و خشور هوشنگ، و خشور تهمورس، و شت و خشور جمشید. شت و خشور فریدون ...

[فهرستواره منزوی ۱۰۲۳/۸]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۷۱/۲۰

آغاز:شت شای کلیو، پناهم بنام یزدان از منش و خوی بد و زشت ... ای شاه کلیو. پورجی الاد، چون آب و پرمان رو؛ **انجام:**گوهر یزدانی، انجام یافت گرانمایه گرامی نامه یزدان (قد ختم بالخیر ... من نسخة مغلوطة ۱۳ ذیحجه ۱۲۸۸ در تهران)

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳ ذیحجه۱۲۸۸ق، جا: تهران؛ جلد: میشن، ۲۱گ (۴۹ر–۶۹ر)، اندازه: ۱۳/۴×۲۰/۸سم [ف: ۶–۴۵۶]

● **نامه یعقوب به یوسف** / عرفان و تصوف / عربی
nāme-ye ya‘qūb be yūsof

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۷/۵۷

خط: شکسته نستعلیق، کا: متطبب خراسانی، محمد زمان بن کلبعلی، تا: قرن ۱۳ [ف: ۷–۱۸۷]

● **نامیة** / عرفان و تصوف / عربی

nāmīya

جبائی، محمد بن علی، ق۱۰ قمری
jobā’ī, mohammad ebn-e ‘alī(- 16c)

از محمد بن علی جبائی نیای شیخ بهایی که در آن از خوابی که در شب یک‌شنبه ۲۶ ذیحجه ۹۶۵ دیده است یاد نموده است. او می‌گوید که من در روز دوشنبه ۲۲ ذیحجه ۹۶۵ به جزین از روستاهای جبل عامل رسیده و در آنجا خواستم بمانم و این خواب را دیده‌ام. خلسه مانندی است از او و در آن از شیخ زین الدین و پسرش و علی بن صایغ یاد می‌کند.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۴۴/۳۴

آغاز:بسمله. اما بعد حمدالله ذی الجلال و الاکرام ... فیقول ... محمد بن علی الشهیر بالجبائی ... انه لما کان من القضاء و القدر ... ان وصلنا ... الی قریة جزین؛ **انجام:**و الی داعیه قریب و الحمدلله رب العالمین و صلی الله ... الطاهرین

کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۰؛ ۶ص (۴۸۷–۴۹۲)، اندازه: ۱۰/۵×۲۳سم [ف: ۹–۸۲۸]

UNION CATALOGUE OF IRAN MANUSCRIPTS

BY
MOSTAFA DERAYATI

Monša'āt - Nāmīya
VOLUME 32